002
ΠΡΒ
ΠΟΡΑ
ΤΟΜ Β
1927 1928
Τ 2

Ὁ Κρὴς ὁπλαρχηγὸς Φ. Ε. Διπλαράκης ὑποβάλλει ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ νὰ διαταχθῇ αὐστηρὰ ἔρευνα τῶν ὑποθηκοφυλακείων καὶ οἰκονομικῶν ἐφορειῶν μετὰ τῶν Συμβολαιογραφείων Ἀθηνῶν Πειραιῶς καὶ περιχώρων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Καντιάνης*** καταθέτει τηλεγραφήματα 1) τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ἀγουλινίτσης 2) τοῦ Συλλόγου Φιλοπροόδων παρακαλούντων ὅπως ληφθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς ἀρωγὴν τῶν ἐν ἀπογνώσει διατελούντων κτηματιῶν λόγῳ τῆς καταστροφῆς ἣν ὑπέστησαν ἐκ τῆς πλημμύρας τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ τῆς λίμνης Ἀγουλινίτσης.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Καντιάνης*** καταθέτει τηλεγραφήματα Ἐπιτροπῆς Κτηματιῶν Πύργου-Ἠλείας καὶ Προέδρου Ἀγροτικῆς Γεωργικῆς Λουτροῦ Οἰχαλίας διαμαρτυρομένων διὰ τὰς ἐνεργείας τῶν μεσιτῶν σταφίδος Πατρῶν κατὰ τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Τὰς αὐτὰς διαμαρτυρίας ὑποβάλλει καὶ ὁ Κτηματικὸς Συνεταιρισμὸς Χάβαρι καὶ Μπούρας.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου Δράμας, πολῖται λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ, διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ λιανικῆς πωλήσεως.

Οἱ Πρόσφυγες καὶ Γηγενεῖς Σερρῶν παρακαλοῦν νὰ δοθῇ ἀναστολὴ τῶν δημοπρασιῶν ἀνταλλαξίμων ἀκινήτων μέχρις ἐπιψηφίσεως παρὰ τῆς Βουλῆς τῆς νέας τροποποιήσεως τῆς συμβάσεως.

Ὁ σύλλογος ἐργολάβων Θεσ)νίκης διαμαρτύρεται διότι ἡ προκήρυξις κατασκευῆς ὁδοστρώματος Θεσ)νίκης–Γενιτσῶν θέτει ὅρους συμφέροντας μόνον εἰς μερικὰς Ἑταιρίας.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Συνεταιρισμῶν Σμύλα ἀποδοκιμάζουν τὴν ἐπίθεσιν τῶν σταφιδομεσιτῶν Πατρῶν κατὰ τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ἐμπειρῖκος-Κουμουνδοῦρος*** καταθέτει ψήφισμα τῶν μικροεπαγγελματιῶν Οἰχαλίας παρακαλούντων νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τοῦ φόρου τὸν ὁποῖον ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλουν εἰς τὸ ἐν Καλάμαις Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Μπούρας διαμαρτύρεται διὰ τὰς συκοφαντικὰς ἐπιθέσεις τῶν μεσιτῶν Πατρῶν κατὰ τοῦ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἐπιτροπὴ Κτηματιῶν Πύργου παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν μέτρα κατὰ τῶν ὑποτιμητῶν σταφίδος πρὸς κατάπαυσιν τῆς γενομένης ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ ἐπιτηδείων.

Οἱ ἰδιοκτῆται Ἄρτης ζητοῦσι τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Οἱ πρόσφυγες Καβάλλας παρακαλοῦν νὰ ἐξασφαλισθοῦν τὰ κατεχόμενα κτήματα ὑπὸ τῶν πολεμοπαθῶν διὰ πωλήσεως τοκοχρεωλυτικῶς μὲ δόσεις ὑπὸ Ἐκτιμητικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ Σύλλογος Προσφύγων Γαστούνης παρακαλεῖ τὴν ἐκτέλεσιν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ καταστρέψαντος τελείως τὰ σπαρτά των.

Οἱ ἰδιοκτῆται Κερκύρας ἐπὶ τῇ προόψει ἀπεργίας τῶν ἐπαγγελματιῶν δηλοῦσιν ὅτι τάσσονται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως.

Κάτοικοι Κοζάνης ζητοῦν τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Ἀρμενίων-Κυπαρισσίας καὶ ὁ Πιστωτικὸς Βρύσης παρακαλοῦν νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγὴ χαλκοθείου.

Οἱ ἐπαγγελματίαι Λουτρακίου παρακαλοῦν ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ πληρωμὴ τῶν φόρων κατὰ τὴν θερινὴν περίοδον.

Τὸ Συνδικᾶτον ἐργατῶν ἐπισιτισμοῦ διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τοῦ κονδυλίου ἐνοικίου τοῦ ἐργατικοῦ κέντρου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνεταιρισμοῦ Καπνοπαραγωγῶν Μαραθόλας διαμαρτύρεται κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διότι ἀνεκοίνωσεν ὅτι τὰ καλλιεργητικὰ δάνεια θὰ δοθοῦν μετὰ τὸ Πάσχα.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Βερροίας παρακαλεῖ ὅπως ἐπισπευσθῇ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας «Φασουντέσιον» ὁ ἐγκιβωτισμὸς τοῦ Ἀλιάκμονος πρὸς πρόληψιν νέων καταστροφῶν ἐκ τῆς πλημμύρας ποταμοῦ.

Ὁ Ἐπαγγελματικὸς καὶ Βιοτεχνικὸς κόσμος Μεσολογγίου συνελθὼν ἐν συλλαλητηρίῳ ζητεῖ τὴν ἀναστολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Σύλλογος Μηχανικῶν καὶ Ἀρχιτεκτόνων Θεσ)λίκης διαμαρτύρεται διότι ἐπετράπη κατὰ τὴν μειοδοσίαν τῆς ὁδοῦ Μοναστηρίου Θεσ)νίκης ἡ συμμετοχὴ μόνον Ἑταιριῶν Ἀσφαλτικῶν Ἔργων.

Κάτοικοι Καρυστίας διαμαρτύρονται διὰ τὰς ὑπό τινος Βουλευτοῦ ἐκτοξευθείσας ὕβρεις κατὰ τοῦ Μητροπολίτου Καρυστίας.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1927 ὑπογραφείσης ἐν Γενεύῃ συμφωνίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας "περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 9 παράγραφος 2, 3 καὶ 4 καὶ τῶν ἄρθρων 11-19 τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος τῆς 8 Δεκεμβρίου 1922 τοῦ διέποντος τὰς πληρωμάς, τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν εἰρημένων χωρῶν, ἐναντι τῶν μεταναστῶν, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς Ἑλληνοβουλγαρικῆς συμβάσεως, ὑπογραφείσης ἐν Νεϊγὺ τὴν 14)27 Νοεμβρίου 1919 περὶ ἀμοιβαίας μεταναστεύσεως τῶν φυλετικῶν μειονοτήτων.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Ἰανουαρίου 1928 Νομοθετικοῦ Διατάγματος "περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων 3372 καὶ 3389 περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμφωνίας καὶ τῶν συναφῶν αὐτῆς πράξεων περὶ τρόπου ἐφαρμογῆς διατάξεών τινων τῆς συνθήκης εἰρήνης τῆς Λωζάνης καὶ τῆς προσηρτημένης ὑπ' ἀριθ. 9 δηλώσεως καὶ περὶ κυρώσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1925 μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς ἑταιρείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Καλυκοποιείου καὶ Πυριτιδοποιείου.

Οἱ κ. κ. **Γ. *Σήφακας*, *Β. Μεϊμαράκης*, *Α. Μητσοτάκης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου περὶ ἀπαγορεύσεως πωλήσεως ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐμπόρων ἐλαίου καὶ σπορελαίου.

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου "περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ εὑρέσεως ἐργασίας καὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Καντιάνης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1926 Ν.Δ. περὶ ἀπονομῆς τοῦ μισθοῦ τμηματάρχου εἰς τοὺς εἰσηγητὰς καὶ τοὺς τούτοις ἐξομοιουμένους ὑπαλλήλους τῶν πολιτικῶν Ὑπουργείων.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Μουντζουρίδης, Ι. Νικολίτσας, Δ. Μπενάκης, Π. Νικολαΐδης*** καὶ ***Δ. Κάκαβος*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων μεταλλευτικῶν νόμων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας ***Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ*** τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13)15 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 3 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ συντάξεως καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἀποχωρούντων τῆς ὑπηρεσίας».

Ὁ κ. ***Γ. Καντιάνης*** ἐπὶ ἀναφορᾶς προέδρων Κοινότητος Ἀγουλινίτσης καὶ Συλλόγου Φιλοπροόδων λαμβάνων τὸν λόγον, ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ὡς ἐκ τῆς φοβερᾶς πλημμύρας τοῦ Ἀλφειοῦ ἐπελθούσης κατα-

στροφῆς εἰς χιλιάδας στρεμμάτων καλλιεργουμένων γαιῶν, τονίζει δὲ ὅτι ἡ ἀρωγὴ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τοὺς ἐν ἀπογνώσει διατελοῦντας κτηματίας εἶνε ἐπιβεβλημένη καὶ κατεπείγουσα.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶνε ἀνάγκη νὰ διατάξῃ τὸν ἐκεῖ ἔφορον ἵνα ἐκτιμήσῃ τὰς γενομένας ὑπὸ τῶν πλημμυρῶν. Τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως ὁ ἁρμόδιος νομομηχανικὸς ἐπισπεύσῃ τὰς ἐνεργείας του ὅπως περιορισθῇ τὸ κακόν. Δράττεται δέ, λέγει, τῆς εὐκαιρίας ὅπως ὑπομνήσῃ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὰ ἐπανειλημμένα αἰτήματα τῶν χαλαζοπλήκτων καὶ παγοπλήκτων περιφερειῶν τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας, ὧν τὰ περισσότερα δὲν ἱκανοποιήθησαν εἰσέτι πρὸς ἀνυπολόγιστον ζημίαν τῶν συμφερόντων τῶν παθόντων.

Ὁ κ. **Σ. Τρικούπης** τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐνισχύσεως τῶν πλημμυροπαθῶν τοῦ ποταμοῦ Εὐήνου.

Ὁ κ. **Δ. Μπούκουρας** συνιστᾷ τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν παθόντων ἐκ τῆς πλημμύρας ἐν Ἠλείᾳ τῶν ποταμῶν Πηνειοῦ καὶ Ἀλφειοῦ καὶ ἐξ ὧν κατεστράφησαν ἄπειροι καλλιεργημέναι ἐκτάσεις. Οἱ δὲ παθόντες διατελοῦν ἐν ἀπογνώσει ἀναμένοντες τὴν Κυβερνητικὴν ἀρωγὴν καὶ βοήθειαν.

Ὁ κ. **Δ. Κατσάνος** λέγει ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ὑποκαταστήματός της ἐν Ἀγρινίῳ ἐδήλωσεν ὅτι τὰ καλλιεργητικὰ δάνεια θὰ χορηγήσῃ μετὰ τὸ Πάσχα. Ἐπειδὴ ἡ ἐποχὴ τότε εἶνε προκεχωρημένη παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα,

Ὁ κ. **Ξ. Μαυρομμάτης** ποιούμενος τὰς αὐτὰς συστάσεις περὶ τῶν πλημμυροπαθῶν παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως λάβῃ μέριμναν περὶ τῶν πλημμυροπαθῶν Αἰτωλοακαρνανίας.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὸ Δημόσιον Ταμεῖον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαρκῇ ἐκ τοῦ προχείρου εἰς τὰς ἀνάγκας ταύτας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ πράξω σήμερον, λέγει, εἶναι νὰ συστήσω εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς ἵνα λάβωσι μέριμναν πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πλημμυροπαθῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰσπράξεις τῶν φόρων

Εἰσερχομένης εἴτα τῆς Βουλῆς εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Σακαλῆς** ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ προμηθείας τορπιλλῶν καὶ λέγει ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνεκλόνισε τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλῆς ἡ πολύκροτος ὑπόθεσις τῆς Μπουμπουλίνας, ἔκτοτε πᾶσα συζήτησις ἐπὶ τῶν ναυτικῶν πραγμάτων προκαλεῖ ταραχήν. Τὴν παράδοσιν ταύτην διακοπεῖσαν ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη τείνει νὰ ἐπανασυνδέσῃ νῦν ἡ συζήτησις περὶ ἀεροπλάνων καὶ τορπιλλῶν, ἥτις κατατείνει ὅπου καὶ ὅπως πᾶσα προγενεστέρα ναυτικὴ συζήτησις. Δημιουργεῖται θόρυβος εἰς τὴν δημοσίαν γνώμην. Καταγγέλλονται ἀξιωματικοὶ παρ' ἀξιωματικῶν διὰ λεγλασίας τοῦ δημοσίου χρήματος γενομένας εἰς βάρος τῆς θαλασσίας ἡμῶν δυνάμεως. Διαπομπεύεται σύσσωμον τὸ Πολεμικὸν Ναυτικόν. Ἐλέχθη ὅτι ἐξημιώθη τὸ Δημόσιον 50 ἑκατομμύρια ἐκ τῆς προμηθείας τῶν τορπιλλῶν. Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδέχονται καὶ βουλευταὶ καὶ Ὑπουργοί. Ἡ Ἐθνικὴ Ἀντιπροσωπεία θέλει βεβαίως νὰ διαφωτισθῇ πλήρως ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς. Ἦτο ἡ ἐπαύριον τῆς συνθήκης τῆς Λωζάνης καὶ ἀποκατασταθείσης σχετικῆς ἡσυχίας ἐλήφθη μέριμνα περὶ ἀνασυσκευῆς τῶν Ναυτικῶν δυνάμεων. Τὸ Ναυτικὸν ἐστερεῖτο μονάδων καὶ ἀπεφασίζετο ἡ παραγγελία δύο ὑποβρυχίων, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ αἱ ὑπάρχουσαι μονάδες εἶχον ἀνάγκην ἐπισκευῆς καὶ ὑπῆρχε καὶ ἀνάγκη ἀνεφοδιασμοῦ καὶ τορπιλλῶν διὰ τὰ ὑποβρύχια καὶ τὰ ἀντιτορπιλλικά. Ἀποφασίζεται τότε ἡ ἐπισκευὴ τῶν 4 μεγάλων ἀντιτορπιλλικῶν καὶ ὁ διὰ τορπιλλῶν ἀνεφοδιασμὸς τοῦ στόλου. Τμηματάρχης τότε τοῦ τμήματος τορπιλλῶν ἦτο ὁ ἀντιπλοίαρχος Φωκᾶς, ἀξιωματικὸς ἀνωτέρας διανοητικότητος διακρινόμενος διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν αὐτοῦ ἦθος· ἀλλ' ὁ ἀντιπλοίαρχος Φωκᾶς ἔλαβε τότε τρίμηνον ἄδειαν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὁποίας ἐπανελθὼν πληροφορεῖται ὅτι κατὰ τὴν ἀπουσίαν του ἀπεφασίσθη ἡ παραγγελία 50 τορπιλλῶν, εὑρίσκετο δὲ τὸ Ὑπουργεῖον εἰς τὸ στάδιον τῆς συντάξεως τοῦ σχετικοῦ συμβολαίου. Βοηθούμενος τότε ὑπὸ τοῦ Πλοιάρχου Κλεομένη καὶ τοῦ Πλωτάρχου Βανδώρου κατήρτισε τὸ σχετικὸν συμβόλαιον. Προσφορὰ ὑπῆρχον ἀπὸ 4 ἐργοστάσια ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸν ἕνθα ἐγένετο καὶ ἡ παραγγελία, ἀπὸ ἕνα Γαλλικὸν καὶ ἀπὸ δύο Ἰταλικὰ ἐργοστάσια. Συνεχίζων ἀναφέρει τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἡ παραγγελία εἰς τὰ τρία ταῦτα ἐργοστάσια καὶ συνεπῶς λέγει δὲν ἀπέμεινε παρὰ ἓν μόνον ἐργοστάσιον μετὰ τοῦ ὁποίου κατηρτίσθη τὸ συμβόλαιον καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κ. Κανναβοῦ. Τὸ συμβόλαιον τοῦτο ὁ νῦν τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν τὸ χαρακτηρίζει ὡς τὸ κείμενον τῆς κωμῳδίας, ἡ ὁποία ἐπαίχθη εἰς βάρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ ὡς σκανδαλώδες. Ἀλλὰ ποῖον τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐγγράφου τούτου; Ὁ κ. Τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν παραβάλλει τὸ συμβόλαιον τοῦτο πρὸς τὸ συμβόλαιον τὸ συνταχθὲν κατὰ τὸ 1914 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου. Ἐν τῷ τότε συμβολαίῳ, λέγει ὁ κ. Τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν εἰς τὴν ἔκθεσίν του, ἀνεγράφετο ὅτι ἡ ἐκσφενδόνισις τῶν τορπιλλῶν θὰ ἐγίνετο μετὰ γυροσκοπίου πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀναγράφεται εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924. Ἀλλὰ πολὺ πρὸ τοῦ 1914 αἱ τορπίλλαι ἐξεσφενδονίζοντο καὶ ἄνευ γυροσκοπείου, δι' αὐτὸν δὲ τὸν λόγον ὁ κ. Φωκᾶς δὲν ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ ἀναγράψῃ τοῦτο εἰς τὸ συμβόλαιον. Καὶ λέγει ὁ κ. Τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν ὅτι δὲν στερεῖται σημασίας ἂν ἐγίνετο ἡ ἐκσφενδόνησις ἄνευ γυροσκοπίου διότι τὸ γυροσκόπιον ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ πηδαλίου τῆς τορπίλλης μειωτικῶς ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα αὐτῆς. Ἀλλὰ τοῦτο εἶνε πρόδηλον εἰς βάρος τοῦ ἐργοστασίου. Ὁ κ. Τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν λέγει ὅτι τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 ἔχει καὶ ἄλλην παράλειψιν, δὲν προβλέπει τὸ ἀνταλλάξιμον τῶν τεμαχίων τῶν τορπιλλῶν. Τὸ ἐπιχείρημα ὅμως τοῦτο εἶναι ἄνευ μὲν σημασίας ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἄνευ συνεπειῶν, διότι τὸ ἀνταλλάξιμον θὰ ἐπέβαρε ἐπὶ τῆς τιμῆς ἀπαιτουμένης πρὸς τοῦτο μεγαλυτέρας ἐργασίας. Ἀλλὰ καὶ ἄλλην παράλειψιν ἀναφέρει τοῦ συμβολαίου τοῦ 1924 ὅτι δηλαδὴ πλείονες τορπίλλαι, δὲν ἀποσυντίθενται καὶ ἀνασυντίθενται. Τοῦτο ὅμως εἶναι συνέπεια τοῦ προηγουμένου ὅρου. Ἀλλὰ τὸ μεγαλείτερον λέγει ἐπιχείρημά του εἶναι ὅτι τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 χωλαίνει εἰς τὸ κάτωθι ζήτημα. Τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 ὥριζεν ὅτι ἑκάστη τορπίλλη διὰ νὰ θεωρηθῇ τελεία θὰ ἔπρεπε νὰ δώσῃ καλὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ δύο συνεχεῖς ἐκσφενδονίσεις, ἐνῷ τὸ συμβόλαιον τὸ συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Φωκᾶ δὲν ἀναφέρει τὴν λέξιν «συνεχεῖς». Τὸ ἐπιχείρημα ὅμως τοῦτο εἶνε ἀνόητον. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦ 1914 ἑκάστη τορπίλλη ἐξεσφενδονίζετο ὅσας φορὰς ἤθελε τὸ ἐργοστάσιον καὶ ὅταν κατὰ δύο συνεχεῖς καὶ ἀλληλοδιαδόχους ἐκσφενδονίσεις ἔδιδε καλὰ ἀποτελέσματα τότε ἡ τορπίλλη ἐθεωρεῖτο τελεία, ἀλλὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 ἔχει ἄλλο σύστημα, λέγει ὅτι κάθε τορπίλλη θὰ ἐκσφενδονισθῇ δύο μόνον φορὰς ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς τῆς παραλαβῆς. Αἱ δύο δὲ φοραὶ εἶνε κατ' ἀνάγκην συνεχεῖς.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι ἔγιναν 426 ἐκσφενδονίσεις διὰ νὰ ἐπιτύχουν δύο καλάς.

Ὁ κ. **Γ. Σακαλῆς** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθέσει του προσέτι ὅτι κατὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 ἡ δοκιμὴ τῆς ταχύτητος τῶν τορπιλλῶν γίνεται εἰς 6000 μέτρα ἐνῶ κατὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 ἡ δοκιμὴ αὕτη γίνεται εἰς 4000 μέτρα. Ἡ ἐξακρίβωσις ὄντως τῆς ταχύτητος τῆς τορπίλλης ἀπὸ μικροτέρας ἀποστάσεως εἶναι ὅρος αὐστηρότερος διὰ τὸ ἐργοστάσιον. Προχωρῶν ἀναφέρει καὶ ἑτέρας διαφορὰς μεταξὺ τῶν δύο συμβολαίων καὶ λέγει ὅτι ὁ κ. Τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν ἀναφέρει ἀνακριβείας. Αἱ τορπίλλαι τοῦ 1914 εἶχον βεληνεκὲς μόνον 8 χιλιομέτρων. Εἶναι ἀνακριβὲς ὅτι προβλέπει τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 περὶ ἐκσφενδονήσεως μέχρι 10 χιλιομέτρων. Ἀληθὲς εἶναι ὅτι ρητὸς ὅρος δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ, καὶ τοῦτο διότι δὲν ὑπάρχουν ἐκτεταμένα πεδία διὰ τόσον μεγάλας ἐκσφενδονίσεις. Ἀλλὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 ἠξίωσε νὰ δοκιμασθοῦν αἱ τορπίλλαι διὰ τὴν ἀπόστασιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοῦ δυναμοφρένου, ὅπερ εἶναι εἰδικὸν μηχάνημα.

Ἄλλοι ὅροι ὁμιλοῦν περὶ ἀνοχῶν εἰς τὰς πλεύσεις, δεδομένου ὅτι αἱ τορπίλλαι ἐκτρέπονται εὐκόλως. Ἡ ἀνοχὴ αὕτη ὁρίζεται εἰς 75 χιλιοστὰ ἐπὶ τοῦ διανυομένου διαστήματος διὰ τοῦ συμβολαίου τοῦ 1914. Εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 ἐπὶ 100 χιλιοστά. Ἔννοιαν ἔχουν οἱ ὅροι οὗτοι ὅτι ἡ τορπίλη Οὐάτρεχ δύναται νὰ ἐκτραπῇ 25 μέτρα περισσότερον ἐπὶ 8000 μέτρων ἀπὸ τὴν τορπίλλην Ἀρτσακ Ἡ διαφορὰ αὕτη μειουμένη κατὰ μέσον ὅρον εἰς 6 μέτρα θεωρεῖται παρὰ τῶν εἰδικῶν ὡς κωμική. Εἰς τὴν βολὴν τῆς τορπίλλης ἐξ ἄλλου ὑπεισέρχονται ἄλλοι παράγοντες, δηλαδὴ ἡ πίεσις τοῦ ἀέρος καὶ τῆς ταχύτητος τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὸς ἐκτίμησις τῆς πορείας καὶ τῆς ταχύτητος τοῦ ἐχθροῦ. Αὐτὸς ὁ παράγων μᾶς δίδει λάθος 600 μέτρα ἐπὶ 8000 μέτρων δηλαδὴ 7,1)2 ἑκατοστὰ τοῦ διαστήματος ἢ ἑκατονταπλάσιον λάθος τῆς μεταξὺ τῶν δύο τορπιλλῶν διαφορᾶς. Αἱ μικροδιαφοραὶ αὗται ἔχουν ὡς ἀντιστάθμισμα τὴν μεγίστην ταχύτητα, τὸ μέγιστον βάρος, ἅτινα εἶναι πλεονεκτήματα τοῦ κατηγορουμένου ἐργοστασίου. Ὡς πρὸς τὸ ὑλικὸν τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 δὲν λαμβάνει καμμίαν πρόνοιαν, ἀρκούμενον εἰς τὸ προσφερόμενον παρὰ τοῦ ἐργοστασίου. Εἰς τὸ κατηγορούμενον Συμβόλαιον λαμβάνεται πρόνοια περὶ τοῦ ὑλικοῦ ὅπερ κανονίζεται νὰ εἶναι πρώτης τάξεως καὶ νὰ ἔχῃ τὰς προδιαγραφὰς τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου. Ὡς πρὸς τὸ ἐμπορικὸν μέρος τοῦ συμβολαίου κατὰ τὸ μὲν τοῦ 1914 ἐτάσσετο δεκαπέντε ἑκατόμμυριον προθεσμία κατὰ δὲ τὸ ἄλλο δωδεκάμηνος, ἐπίσης ὁ τρόπος πληρωμῆς εἶναι διάφορος, κανονιζομένου διὰ τοῦ τελευταίου ὅτι αἱ πληρωμαὶ τῶν 2)3 τῆς ἀξίας θὰ ἐγίνοντο μετὰ τὴν παραλαβὴν καὶ ἐγκιβωτισμὸν τῶν τορπιλλῶν καὶ θὰ ἐδίδετο καὶ ἐγγύησις ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἐπιδιαιτητὴν διὰ τοῦ Συμβολαίου τοῦ 1924 διορίζεται οὗτος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τῆς Σουηδίας. Συμπέρασμα εἶναι ὅτι τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 εἶναι πλεονεκτικώτερον καὶ προνοητικώτερον. Ὄχι, μόνον, τονίζει στίγμα καταδιωνιότητος δὲν ἀνεύρομεν εἰς τὸν νέον συμβόλαιον ἀλλὰ οὐδὲ ἀτελείας τεχνικῆς. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον διέταξε τὸν ἀντιπλοίαρχον Ἀρβανίτην νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τεχνιτῶν καὶ νὰ ἐποπτεύσῃ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐνεργήσῃ τὴν παραλαβήν. Ὁ κ. Ἀρβανίτης βαρύνεται κατὰ τοὺς ἐπικριτὰς του διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συμβολαίου. Αἱ τορπίλλαι παραλαμβάνονται καὶ ἔρχονται ἐδῶ καὶ ἀρχομένου τοῦ 1926 διαμοιράζονται εἰς τὰ πλοῖα τοῦ στόλου καὶ ἀρχίζουν αἱ ἐκσφενδονίσεις ἀνελθοῦσαι εἰς 150. Κατὰ τὰ ἐν Γαλλίᾳ ἰσχύοντα κάθε τορπίλλη πρέπει νὰ ἐκσφενδονίζεται κατὰ δύο ἔτη καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ μία τορπίλλη ἀνὰ 100 τορπίλλας ἐκσφενδονίζεται κατὰ ἓν ἔτος.

Μ. **Γούδας**. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιορίζεται τόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκσφενδονίσεων.

Γ. Σακαλῆς. Σεῖς ὁμιλεῖτε περὶ τῶν τορπιλλῶν μάχης. Ἓν μέρος τῶν τορπιλλῶν χρησιμεύει διὰ τὰ γυμνάσια. Ἐδῶ ὅμως ἐξεσφενδονίσαμεν ὅλας τὰς τορπίλλας δὶς καὶ τρὶς ἑκάστην.

Μ. **Γούδας** πρόκειται περὶ τορπιλλῶν ἐντελῶς καινοφανῶν. Αἱ μέχρι σήμερον τορπίλλαι ἦσαν ἀκτινοφανεῖς ἡ νέα προμήθεια ἦτο συνεπῶς ἐντελῶς καινοφανοῦς εἴδους καὶ ἐπειδὴ τὴν ἠγνόουν οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν ἠμποροῦσε κατ' ἄλλον τρόπον νὰ δοκιμασθοῦν παρὰ διὰ τῆς ἐξεσφενονίσεως.

Γ. Σακαλῆς. Αἱ τορπίλλαι μάχης διαφυλλάσσονται ὡς κόραι ὀφθαλμοῦ. Δὲν βάλλονται παρὰ ἅπαξ ἢ δὶς τοῦ ἔτους. Οὔτε ἀκόμη ἡ ὑπηρεσία δὲν ἔχει ἐννοήσει ὅτι αἱ νέαι τορπίλλαι διαφέρουν πολὺ τῶν παλαιῶν καὶ εἶναι καὶ εὐπαθέστεραι.

Ι. Ράλλης. Τὸ ἐργοστάσιον Φιούμε ἐδέχθη νὰ γίνῃ οἱαδήποτε χρῆσις τῶν τορπιλλῶν του.

Π. Μπούμπουλης. Καὶ τὸ ἀγγλικὸν ἐργοστάσιον δέχεται.

Γ. **Σακαλῆς**. Ὁ διευθυντὴς τῆς Ὑποβρυχίου Ἀμύνης ἀναφέρει τὸ 1926 πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι θεωρεῖ προβληματικὴν τὴν χρῆσιν τῶν τορπιλλῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον κατήρτισε Ἐπιτροπὴν ἥτις ἀνέφερε καὶ αὐτὴ ὅτι δὲν εἶναι εὐχάριστα τὰ ἀποτελέσματα. Τὸν Μάρτιον τοῦ 1927 ἀναλαμβάνει τὴν διεύθυνσιν τοῦ τμήματος ὁ νῦν διευθύνων αὐτὸ ὁ ὁποῖος βεβαιοῖ ὅτι ἐπείσθη ὅτι πρόκειται περὶ τορπιλλῶν ἀχρήστων.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις γενικεύσεως τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Σακαλῆς** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ τμηματάρχης χαρακτηρίζει ὡς κωμῳδίαν τὴν προμήθειαν. Ὁ ἴδιος ζητεῖ ἀπὸ τὸν Πλωτάρχην Καραβίαν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς περισσοτέρας βεβαιώσεις. Ὁ κ. Καραβίας ἀπαντᾷ ὅτι μολονότι δὲν ὑπάρχουν ἀποτελέσματα, ἐν τούτοις ἐμμένει εἰς τὴν ἀρχικήν του γνώμην ὅτι θεωρεῖ τὰς τορπίλλας ἀξιομάχους (ἔγγραφον 18 Ἀπριλίου 1927).

Μ. **Γούδας**. Ἄλλο ὅμως ἔγγραφον τονίζει ὅτι ὑστεροῦν τῶν ἐν χρήσει καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον πρέπει νὰ τῷ ἐκφράσῃ εὐαρέσκειαν ὁ κ. Ὑπουργός.

Γ. **Σακαλῆς**. Ὁ κ. Καραβίας ἀποτελεῖ ὅασιν ἐν τῷ Ναυτικῷ. Βραδύτερον πάλιν ὁ κ. Καραβίας εἰς ἄλλην Ἐπιτροπὴν μειοψηφεῖ ἐπιμένων ὑπὲρ τῆς γνώμης του.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** ὑπομιμνήσκει καὶ τὸ ἔγγραφον τοῦ κ. Καραβίδα τοῦ μηνὸς Ἰουλίου, ἐν ᾧ τονίζει ὅτι αἱ τορπίλλαι δὲν εἶναι ἀξιόμαχοι.

Γ. Σακαλῆς Θὰ σᾶς τὸ εἴπω. Ὁ κ. Καραβίας, συνεχίζει, τὰ πάντα ἐξετάζει καὶ τὰς συνθήκας ἀκόμη ὑφ' ἃς ἐκσφενδονίζονται αἱ τορπίλλαι καὶ ἐκφράζει τὴν ἰδέαν μήπως τ' ἀποτελέσματα ὀφείλονται εἰς ἀπειρίαν τῶν ἐνεργούντων τὰς ἐκφρενδονίσεις. Ὁ κ. Καραβίδας εἶναι τορπιλλιτὴς καὶ ἐπιμένει λέγων ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἴνα τὸ προσωπικὸν ἡμῶν

τελειοποιούμενον ἀποδώσῃ καλλίτερα ἀποτελέσματα. Τὸ πρωτόκολλον τῆς μεγάλης Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ναυῶν ἀπαγγέλλει τὴν τελειωτικὴν καταδίκην τῶν τορπιλλῶν, πάντως ὅμως ὁ Καραβίδας ἔχει πρὸς τιμήν του ὅτι ἐπὶ ἓν ἔτος ἀντέδρασε κατὰ τῆς γνώμης αὐτῆς. Ἐν τῷ μεταξὺ καταφθάνει ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀγγλικοῦ ἐργοστασίου, ζητεῖ τὸ δυναμόφρενον, τὸ ὁποῖον ἐκοιμᾶτο εἰς τὴν ὑποβρύχιον Ἀμυναν, προμηθευθὲν ὑποδείξει τοῦ ἀντιπλοιάρχου Ἀρβανίτου, καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε σταίλη τὸ ἐργοστάσιον. Ἀναλαμβάνει ὁ Ἄγγλος τὴν ἐποπτείαν, τοῦ καίονται τρεῖς τορπίλλαι, ἀσθενεῖ καὶ φεύγει. Συνέρχεται πάλιν ἡ ὑπὸ τὸν κ. Ναυᾶν ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία πάλιν λέγει ὅτι τὰ ὑλικὰ τῶν τορπιλλῶν εἶναι ἐκ κακῶν μετάλλων, ἐνῷ πρόκειται περὶ μεγάλου ἐργοστασίου ὡς ὁμολογεῖ καὶ ὁ κ. Τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν.

Ι. Ράλλης. Τὸ ἐργοστάσιον αὐτὸ μόνον 192 τορπίλλας κατεσκεύασεν.

Γ. Σακαλλῆς. Ἡ ὑπὸ τὸν κ. Ναυᾶν Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη, ὡς εἶπον, καὶ ὅτι εἶναι κακὸν τὸ Συμβόλαιον τῆς προμηθείας καὶ ὅτι καὶ κακῶς ἐξετελέσθη τοῦτο παρὰ τοῦ κ. Ἀρβανίτη καὶ νὰ κληθῇ οὗτος νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις. Δύο μάλιστα μέλη ἐζήτησαν τὴν ποινικήν του δίωξιν. Ἐπανῆλθε κατόπιν ὁ Ἀρβανίτης διὰ νὰ παραδώσῃ τὰς τορπίλλας.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν ἐκλήθη διὰ νὰ παραδώσῃ τὰς τορπίλλας. Ὁ Ἀρβανίτης ἐκλήθη ἐνώπιόν μου ὑποβαλὼν παράπονα καὶ διὰ νὰ τοῦ ἀνατεθῇ, ἐφ' ὅσον ἐζήτει ἡ δοκιμὴ τῶν 7 ἀθίκτων τορπιλλῶν καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ δοκιμὴν καὶ τῶν δοκιμασθεισῶν τορπιλλῶν. Θεωρήσας ὅτι ἦτο σφάλμα νὰ ἐγίνοντο δοκιμαὶ ἀπόντος τοῦ ἀξιματικοῦ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὁποίου κατεσκευάσθησαν, ἀπεδέχθην τὸ αἴτημά του καὶ ἔδωκα τὴν ἐντολήν νὰ δοκιμάσῃ ὁ κ. Ἀρβανίτης μίαν τορπίλλην, καὶ τὰ ὑπόλοιπα τὰ γνωρίζετε.

Φ. Μοσχούλας. Τὰ ἀποτελέσματα;

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἔδωκε τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι τέσσαρες παρὰ τοῦ Ἀρβανίτη δοκιμασθεῖσαι.

Γ. Σακαλῆς. Ὁ Ἀρβανίτης ζητεῖ σύστασιν Ἐπιτροπῆς ἵνα ἐνώπιόν της προβῇ εἰς πειράματα, ἀλλὰ ἡ ὑπηρεσία ἀπαντᾷ ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἔχει διευκρινισθῇ τεχνικῶς καὶ ὅτι ἡ σύστασις τρίτης Ἐπιτροπῆς περιττεύει, συνιστᾷ δὲ εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ διευκρινίσῃ τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ διοικητικῆς πλέον ἀπόψεως.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ Ὑπουργεῖον εἰς ἀπάντησιν αὐτῆς τῆς συστάσεως ἔδωκε διαταγὴν εἰς τὸν κ. Ἀρβανίτην νὰ δοκιμάσῃ τὰς τορπίλλας.

Γ. Σακαλῆς. Ὁ Ἀρβανίτης δὲν ἔχει εἰδικότητα τορπιλλιτοῦ. Μεταβαίνει εἰς τὴν Ὑποβρύχιον Ἄμυναν καὶ ζητεῖ τὴν συνδρομὴν τοῦ κ. Τούμπα ὅστις λίαν προθύμως καὶ πρὸς τιμήν του τὴν παρέχει.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐξετέλει διαταγήν.

Γ. Σακαλῆς. Ὁ Ἀρβανίτης εὑρῆκεν ἕνα ἀρχιτεχνίτην τὸν Ἀνδρέου, εἰδικὸν, θεωρούμενον ἀπαραίτητον καὶ παρὰ τοῦ τμηματάρχου τῶν τορπιλλῶν. Ὁ Ἀρβανίτης, ὁ Ἀνδρέου καὶ ὁ ὑποπλοίαρχος Λάσκος καταγίνονται περὶ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ λάθους τοῦ δυναμοφρένου καὶ ἀνακαλύπτεται ὅτι ὁ τετραπλοῦς κρουνός ἦτο ἀνάποδα τοποθετημένος. (Γέλωτες).

Μ. Γούδας. Οὔτε ὁ Ἄγγλος τὸν εἶδε.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ ἐπιτροπὴ ἢ ἐὰν ἔκρινεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ κακῆς κατασκευῆς ἢ ἐὰν ἔκρινεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀπειρίας κατὰ τὰς γενομένας δοκιμὰς ἓν εἶχεν ἐπιτακτικὸν καθῆκον νὰ μὴν ἐπεκτείνῃ τοὺς ἀστοχους χειρισμοὺς ἐπέκεινα ἑνὸς ἀριθμοῦ 5, 6, δέκα τορπιλλῶν. Καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι δὲν ἔσχον τὴν στοιχειδεωστάτην φρόνησιν καὶ διεκύβευσαν διὰ ἀλλεπαλλήλων ἐκσφενδονήσεων 44 τορπίλλας, τὸ ὅλον δηλαδὴ τοῦ διαθεσίμου πολυτίμου πολεμικοῦ ὑλικοῦ τοῦ Κράτους ἀποτελεῖ ἐνέργειαν ἐπιλήψιμον καὶ μὴ δυναμένην νὰ καλυφθῇ δι' οἱασδήποτε δικαιολογίας.

Μ. Γούδας. Συμφωνῶ ἀλλὰ δὲν εἶναι βεβαιωμένον ὅτι ἀπέδωκαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. (Φωναὶ θόρυβος).

Γ. Σακαλῆς. Ὁπωσδήποτε οἱ Ἀνδρέου κλπ. ἐξακολουθοῦν τὴν ἐπιδίωξιν τῆς καλῆς λειτουργίας τοῦ δυναμοφρένου καὶ ἀνακαλύπτουν ὅτι καὶ τὸ ἔλαιον ἦτο κακῆς ποιότητος. Σημειωτέον ὅτι ὁ Ἀρβανίτης ἐξ Ἀγγλίας ἔγραφε προηγουμένως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον συνιστῶν προσοχὴν διὰ τὸ ἔλαιον. Ἐξηκριβώθη, ἐπίσης, ὅτι ἔθετον προηγουμένως 1100 γραμμάρια πυριτιδος ἐνῷ ἐχρειάζετο τὸ ἥμισυ ποσόν.

Π. Τσαλδάρης. Ὅλα τὰ ἐκτιθέμενα ἀποτελοῦν ζήτημα ἐρεύνης γενικωτέρας τῶν Ναυτικῶν ἡμῶν πραγμάτων.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀναντιρρήτως ἡμεῖς πρῶτοι θὰ ζητήσωμεν ἔρευναν.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Ἔθνους ἐπὶ τῆς πρακειμένης συζητήσεως εἶναι νὰ μάθῃ ἐὰν αἱ τορπίλλαι εἶναι ἐν καλῇ καταστάσει ἢ ἐλαττωματικαὶ καὶ περαιτέρω νὰ ἐξετασθῇ ἂν καὶ ἀπὸ ποίας ἀπόψεως εἶναι ὑπεύθυνοι εἰς τὰ ἐκ τῶν τορπιλλῶν προελθόντα ζητήματα.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εὑρισκόμεθα ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ, ἦτο ὅμως ἀδύνατον νὰ συγκρατήσωμεν κίνησιν ἀπορίας καὶ ἀγανακτήσεως, ὅτι ἐκ τῶν 50 τορπιλλῶν ἐδοκιμάσθησαν ὡς ἐδοκιμάσθησαν αἱ 44 διὰ νὰ συναχθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ κατασκευὴ τῶν τορπιλλῶν ἦτο πλημμελής, ἐνῷ αἱ τρεῖς τορπίλλαι ὧν αἱ δοκιμαὶ ἔγιναν μετὰ τεχνικῆς γνώσεως ἀπέδωκαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. Ι. Σακαλῆς συνεχίζων λέγει ὅτι ὅταν ἔγινε καλὴ χρῆσις τῆς τορπίλλης ἀπεδείχθη ὅτι καὶ τὰ λεγόμενα περὶ κακῆς ποιότητος μετάλλων ἦσαν ἀβάσιμα.

Ι. Ράλλης. Προκύπτουν ταῦτα ἐπισήμως;

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Κατετέθησαν καὶ σήμερον διάφορα ἔγγραφα.

Ι. Καννάβης. Ἀποδεικνύεται ἡ ἐπιτυχία καὶ ἐκ τῆς εὐαρεσκείας τοῦ Ὑπουργοῦ.

Π. Μπούμπουλης. Ἀπὸ ἔγγραφα βεβαιοῦται ἡ κακὴ ποιότης τῶν μετάλλων καὶ ἡ ἀχρηστία διὰ μάχην.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** ἀναγινώσκει ἔγγραφον ἀπὸ 21 Δεκεμβρίου ὑπογεγραμμένον παρὰ τοῦ Ἀνδρέου καὶ παρὰ τοῦ Λάσκου ἐξ οὗ ἐξάγεται ὅτι βεβαίως οὗτοι ἔτι ὑπάρχουν σφάλματα κατασκευῆς.

Γ. Παπανδρέου. Εἶναι γεγονὸς ἢ ὄχι ὅτι ὑπάρχει πρακτικὸν πιστοποιοῦν τὴν ἐπιτυχίαν τῶν δοκιμῶν;

Φωναί. Μάλιστα.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Ὑπάρχουν ἐπίσημοι ἐκθέσεις τῆς ὑποβρυχίου Ἀμύνης ὅτι δοκιμαὶ ἐπὶ τεσσάρων τορπιλλῶν ἐσχάτως γενόμεναι ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῶν κ. κ. Ἀρβανίτη καὶ Ἀνδρέου ἔδωκαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Ἐξ αὐτῶν δύο ἦσαν ἐκ τῶν ἀδοκιμάστων καὶ τρεῖς ἐκ τῶν δεδοκιμασμένων.

Π. Τσαλδάρης. Ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ ἐνδιαφέρεται νὰ μάθῃ ἂν αἱ τορπίλλαι εἶναι ἀξιόμαχοι καὶ περὶ τούτου παρακαλῶ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ὁ κ. Ὑπουργός.

Π. Μερλόπουλος. Θὰ ἐκθέσω ἐν καιρῷ ὅλα τὰ καθέκαστα.

Π. Τσαλδάρης. Ἐνδιαφέρει οὐσιωδῶς νὰ ἐξακριβωθῶσι τὰ τῆς καταστάσεως τῶν τορπιλλῶν ὄχι μόνον διὰ τὰς δαπάνας, δι' αὐτὰς κυρίως, ἀλλὰ καὶ καθόσον εἶναι ἐνδεχόμενον δεινὰς νὰ ὑποστῶμεν ζημίας διὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἠθέλομεν εὑρεθῇ εἰς ἀνάγκην νὰ χρησιμοποιήσωμεν ταύτας.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Μὰ διὰ νὰ πιστοποιηθῇ τὸ ἀξιόμαχον ἢ μὴ ἔγιναν αἱ δοκιμαὶ καὶ ἀντὶ νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ἀξιόμαχον ἢ μὴ ἐγεννήθη τὸ ζήτημα ἂν αἱ δοκιμαὶ ἔγιναν καλῶς ἢ ἔθεσαν 44 τορπίλλας αἱ ὁποῖαι ἐκρίθησαν ἄχρηστοι ὅταν καλοὶ χειρισμοὶ τῶν ἄλλων ἀπέδωκαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Μ. Γούδας. Μετ' ἐπισκευήν.

Γ. ***Καφαντάρης.*** Καὶ ἂν τοῦτο εἶναι ἀληθὲς πρόκειται

πάντως περὶ προχείρου ἐπισκευῆς δυναμένης νὰ γίνῃ εἰς τὸν Νούσταθμον.

Π. Τσαλδάρης. Ποία ἦτον ἡ ἐπισκευή;

Γ. Σακαλῆς. Ἡ ἐπισκευὴ ἐγένετο διά βλάβας ἃς ἐπήνεγκον εἰς τὰς τορπίλλας οἱ ἐν ἀγνοίᾳ τούτων δοκιμάσαντες αὐτὰς ἀρχικῶς. Ἡ ἐπιτυχία ἐξ ἄλλου τῶν τελευταίων δοκιμῶν διεκηρύχθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων καὶ ἐπανηγυρίσθη εὐφροσύνως ἡ ἐπιτυχία, διότι τὸ ὑλικὸν ἦτο ἀξιόμαχον καὶ δὲν διεπράχθησαν αἱ ἀτιμίαι, αἵτινες διετυμπανίσθησαν. Ἡ Ἀνωτάτη Διοίκησις τοῦ Ναυτικοῦ ὅμως ἠκολούθει τὴν πολιτικὴν τοῦ ἥσσονος λόγου. Εἶναι ζήτημα ἂν ἐδέχθη τοὺς καταγγρουμένους ἀξιωματικοὺς τὸν Φωκᾶν δηλ. καὶ τοὺς λοιποὺς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς παρασύρεται ἀπὸ μίαν ἄλλην ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τὴν Ναυτικὴν Δικαιοσύνην καὶ παραπέμπει εἰς ἀνάκρισιν.....

Π. Μερλόπουλος. Νὰ προσδιορίσητε τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐτερματίσθησαν αἱ πρῶται δοκιμαί.

Γ. Σακαλῆς. Καθορίσατέ την σεῖς.

Π. Μερλόπουλος. Ζητῶ τὴν πληροφορίαν ταύτην διὰ νὰ προσδιορισθῇ ὁ χρόνος τῶν εὐθυνῶν.

Γ. Σακαλῆς. Καὶ ἡ ἐνεστῶσα διοίκησις παρεμποδίζει μεγαλυτέραν ἐπέκτασιν τῶν δοκιμῶν διὰ νὰ μὴ πιστοποιηθῇ εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν ἡ ἐπιτυχία. Ἐμποδίζει ἀκόμη καὶ τὴν ἐπισκευὴν τῶν δοκιμασθεισῶν τορπιλλῶν.

Π. Μερλόπουλος. Ἐπειδὴ ἐπρόκειτο νὰ ἀναχωρήσῃ ὁ κ. Ἀρβανίτης διὰ νὰ παραλάβῃ τὸν «Κατσώνην» ἐθεωρήθη σκόπιμον νὰ μὴ γίνουν δοκιμαὶ ἐν ἀπουσίᾳ του καὶ μόλις μᾶς ἐβεβαίωσεν ὁ ἴδιος, ὅτι δύναται νὰ γίνουν δοκιμαὶ ἐν ἀπουσίᾳ του διετάχθη ἡ ἐξακολούθησις τῶν δοκιμῶν.

Γ. Σακαλῆς. Ἀπὸ μηνῶν ζητεῖ τὸ ἐργοστάσιον νὰ σταλοῦν αἱ βεβλαμμέναι τορπίλλαι πρὸς ἐπισκευήν, ἀλλὰ διαφωνεῖ ὁ τμηματάρχης τῶν τορπιλλῶν διακρίνων ὡς λέγει πρόθεσιν ἐκμεταλλεύσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοστασίου ἐφ' ὅσον τοῦτο ἀξιοῖ πληρωμὴν διὰ τὰ βεβλαμένα στοιχεῖα.

Π. Μερλόπουλος. Εἶναι ἀνακριβές.

Γ. Σακαλῆς. Σᾶς διαψεύδει, κύριε Ὑπουργέ, τὸ ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἔχω εἰς χεῖράς μου καὶ λέγει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπα (ἀναγινώσκει).

Ὁ κ. ***Π. Μερλόπουλος*** (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν) λέγει ὅτι 7 τορπίλλαι ἐτάλησαν εἰς Ἀγγλίαν δι' ἐπισκευήν, ἦτο συνεπῶς ἀνάγκη νὰ γίνῃ σχετικὴ συμφωνία διὰ τὴν ἐπισκευὴν ταύτην. Αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου δὲν παύουν νὰ συνιστοῦν εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ ὑπογράψῃ τὸ συμβόλαιον τῆς ἐπισκευῆς τῶν τορπιλλῶν, ἀλλὰ ἀνέβαλον νὰ ὑπογράψω τοῦτο διότι ἀναγνώσας τὸ σχέδιον τοῦ συμβολαίου εὗρον τοῦτο ἐλλειπές, ἐπεκαλέσθην καὶ τὴν γνώμην τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου ὅστις συνεφώνησε μὲ τὴν γνώμην μου διότι θὰ ἤθελον ἡ ἐπισκευὴ τῶν τορπιλλῶν νὰ συνδυασθῇ καὶ μὲ ὑποχρέωσιν τοῦ ἐργοστασίου ἵνα αἱ δοκιμαὶ εἶναι ἱκανοποιητικαί, διὰ τοῦτον τὸν λόγον ἠρνήθην παρὰ τὰς προτάσεις τῆς Ναυτικῆς ὑπηρεσίας νὰ ὑπογράψω τὸ συμβόλαιον τῶν ἐπισκευῶν. Φρονῶ δὲ ὅτι τοῦτο πράττων προστατεύω τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου. Ἄλλως τε τὸ ἐργοστάσιον ἔστερχε νὰ ἀναλάβῃ μόνον τὴν κατασκευὴν καὶ ὄχι τὰ ὑλικὰ ἅτινα τυχὸν πρόκειται νὰ ἀντικατασταθῶσι.

Π. Τσαλδάρης. Πρόκειται λοιπὸν κατὰ τὴν ἐπισκευὴν νὰ γίνῃ καὶ ἀντικατάστασις τμήματος τινὸς ὑλικοῦ τῶν τορπιλλῶν;

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν) Εἶναι ἐνδεχόμενον.

Γ. Σακαλῆς. Πρόκειται περὶ ἀσημάντων πραγμάτων.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ ὑπηρεσία συνεπῶς δὲν εἶναι βεβαιωμένη ποῖαι ἀντικαταστάσεις θὰ γίνωσι.

Ὁ κ. ***Γ. Σακαλῆς*** συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς τὰ καταγγελλόμενα κατὰ Ἀρβανίτου εἶναι καὶ τὸ ὅτι δὲν ἐπρονοήθη καὶ ὁ δεύτερος ἀναπτήρ. Ἀλλὰ ὁ δεύτερος ἀναπτὴρ εἶναι ζήτημα ἑνὸς ἡμερομισθίου. Τοιαύτην ἔκτασιν οἰκονομικὴν ἔχουν τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῇ ἐκθέσει. Ἡ Ναυτικὴ ὅμως Διοίκησις δὲν διευκολύνει τὴν συνέχισιν τῶν δοκιμῶν πρὸς βεβαίωσιν τῆς καλῆς καταστάσεως τῶν τορπιλλῶν. Φαίνεται ὅτι ὑπάρχει πρόθεψις εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Ναυτικοῦ, εἰς τὴν συνείδησιν τῆς ὁποίας αἱ τορπίλλαι εἶναι ἄχρηστοι, ὅτι θὰ γίνῃ νέα προμήθεια τορπιλλῶν.

Ι. Ράλλης. Ὑπάρχει ἡ πληροφορία περὶ προμηθείας 60 τορπιλλῶν.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν). Ὁ ἀγορεύων λέγει ἀναριθείας. Ὄχι λόγῳ τῆς ἀχρηστεύσεως τῶν 50 τορπιλλῶν γίνεται μελέτη προμηθείας 60 νέων τορπιλλῶν, ἀλλὰ λόγῳ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ναυτικοῦ καὶ κατόπιν μελέτης τοῦ Ἐπιτελείου. Διὰ τοῦτο δὲ ἐκλήθη ἡ ὑπηρεσία νὰ δώσῃ τὴν γνώμην της. Ἤδραν τούτου οὐδὲν ἕτερον ὑπάρχει.

Ὁ κ. ***Γ. Σακαλῆς*** συνεχίζων ἀναφέρει σχετικὰς περικοπὰς τῆς ἐκθέσεως περὶ τῆς προβλέψεως προμηθείας νέων τορπιλλῶν λόγῳ ἀκριβῶς τῆς ἀχρηστεύσεως τῶν παραληφθεισῶν τοιούτων.

Ν. Μπακόπουλος. Ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχουν ἀξιωματικοὶ προτείνοντες νὰ προμηθευθῶμεν τορπίλλας ἑτοίμους καὶ εἰς τιμὰς εὐκαιρίας, ἀφοῦ αἱ τορπίλλαι αὗται παρηγγέλθησαν καὶ παρελήφθησαν κατόπιν δοκιμῶν θεωροῦνται ἄχρηστοι;

Π. Μπούμπουλης. Δὲν προτείνουν νὰ ἀγορασθοῦν τορπίλλαι εἰς τιμὰς εὐκαιρίας ἀλλὰ ἐζήτησαν νὰ πληροφορηθοῦν ἐὰν ὑπάρχῃ προσφορὰ τορπιλλῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Σακαλῆς*** συνεχίζων ἀναγινώσκει ἀνακοινωθὲν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἀντιμετωπίζει οὗτος τὸ ζήτημα καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνακοινοῦται ἀναγράφεται ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἐμειναν ἐμβρόντητον πῶς αἱ τρεῖς τορπίλλαι ἔδωσαν καλὰ ἀποτελέσματα.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ Ὑπουργεῖον δὲν ἔμειναν ἐμβρόντητον, ἀλλὰ ἐχαρακτήρισε τὰ ἀποτελέσματα ὡς ἀπροσδόκητα ἐφ' ὅσον τόσαι προηγούμεναι δοκιμαὶ δὲν εἶχον δώσει καλὰ ἀποτελέσματα.

Γ. Σακαλῆς Ἡ ὑποβρύχιος ἄμυνα δηλοῖ ὅτι ἀναλαμβάνει ὑπευθύνως τὴν ἐπισκευὴν ὅλων τῶν τορπιλλῶν ὁ δὲ διευθυντὴς τοῦ ναυστάθμου ὑποστηρίζει τὴν δήλωσιν ταύτην τῆς ὑποβρυχίου Ἀμύνης. Ἀλλὰ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν τῶν 3 τορπιλλῶν τὰ θεωρεῖ ἐνδεικτικὰ καὶ ὄχι ἀποδεικτικά.

Π. Μερλόπουλος. Δὲν ἠδυνάμην ἐγὼ μὴ εἰδικὸς νὰ ἀναλάβω τὴν εὐθύνην ὅτι τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν τῶν 3 τορπιλλῶν ἦτο ἀπόδειξις ὅτι καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν τῶν ἄλλων τορπιλλῶν θὰ ἦσαν τὰ αὐτά.

Ὁ κ. ***Γ. Σακαλῆς*** καταλήγων λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κρατεῖ μετέωρον τὴν ὁπλοψίαν δύο ἐντιμοτάτων ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ καὶ κρατεῖ εἰς ἀνησυχίαν τὴν δημοσίαν γνώμην, ἐφ' ὅσον νομίζει ὅτι ὑπάρχει στάδιον ἐρεύνης εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην τὴν ἔχουσαν τὴν ἐντολὴν τοῦ ἐρευνᾶν καὶ ἐπιλαμβάνεσθαι τῶν ἀδικημάτων τῶν καταχραστῶν.

Ὅταν, λέγει ὁ κ. Ὑπουργός, ὅτι δὲν παρέπεμψε τοὺς ἀξιωματικοὺς ἀλλὰ τὴν ὑπόθεσιν χλευάζει τὴν κοινὴν νοημοσύνην. Δὲν εἶνε ἁρμόδιον νὰ ἐλέγξῃ τεχνικὴν ὑπόθεσιν τὸ Δικαστήριον εἰς ὃ παρεπέμψατε αὐτήν. Ἐὰν δὲν εἴχατε ἀφεῖναι ὑπάναγκον ὅτι ἕλαθον χώραν καταχρήσεις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὴν διάνοιάν σας ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν καταχραστῶν. Ἀλλὰ σφάλλεται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ὅτι σαλεύει ἡ ὑπόληψις τοῦ πλοιάρχου Φωκᾶ καὶ τοῦ ἀντιπλοιάρχου Ἀρβανίτου. Ἡ ὑπόληψις τῶν ἀνδρῶν τούτων εἶνε ἐδραιωμένη εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν, εἶνε ἐδραιωμένη εἰς ὁλόκληρον βίον πλήρη ἐντιμότητος. Ὅ,τι σαλεύει λοιπὸν δὲν εἶνε ἡ ὑπόληψις τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ, ἀλλὰ ἡ ἐμπιστοσύνη ἡ κοινὴ πρὸς τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τοῦ Ναυτικοῦ. Ἐάν, κύριοι βουλευταί, οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἀμφιβάλλων ὅτι αἱ τορπίλλαι ἐπανεύρον τὴν τρο-

χιάν των φοβοῦμαι ὅτι οὐδεὶς ἐλπίζει ὅτι θὰ ἐπανεύρῃ τὴν τροχιάν της ἡ Ἀνωτάτη Διοίκησις τοῦ Ναυτικοῦ.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὥρᾳ 10 μ. μ. συναινέσει τῆς Βουλῆς διαλύεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν ὥραν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΕ'

τῆς 2 Μαρτίου 1928.

Ὥρᾳ 6 20' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς 30 Μαρτίου ἐ. ἔ.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Καπνεργατικὸς κόσμος Ἀλεξανδρουπόλεως διαμαρτύρεται διὰ τὴν σύλληψιν καὶ ἐκτόπισιν συντρόφων του.

Παντοπῶλαι γηγενεῖς καὶ πρόσφυγες ἐνοικιασταὶ ἀνταλλαξίμων κτημάτων παρακαλοῦν τὴν δι' ἐκτιμητικῶν ἐπιτροπῶν παραχώρησιν τῶν κτημάτων καὶ τὴν διὰ προσφυγικῶν ὁμολογιῶν ἀποπληρωμήν των.

Οἱ γεωργικοὶ πιστωτικοὶ συνεταιρισμοὶ Κριεκουκίου, Ἡρακλείας, Σπηλιᾶς Τζεφερεμινῆς Μουδρίζης καὶ Κοπανακίου διαμαρτύρονται διὰ τὰς συκοφαντικὰς ἐνεργείας τῶν μεστῶν Πατρῶν ἐναντίον τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Δοξάτου καὶ ὁ γεωργικὸς πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Ἀλμυροῦ διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μελετωμένης προσθέτου φορολογίας ἐπὶ τοῦ ἐγγείου φόρου καπνοῦ.

Ἡ Εὐθυμία Βλασοπούλου Ζωγράφου ὑποβάλλει αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας παρακαλεῖ ὅπως ἀγορασθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς διὰ τὴν βιβλιοθήκην της μία μεγάλη προσωπογραφία τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Σάθα.

Ὁ σύλλογος ἐπαγγελματιῶν Οἰχαλίας ὑποβάλλει παράκλησιν περὶ καταργήσεως καταβολῆς φόρου τῶν ἐπαγγελματιῶν εἰς τὸ ἐν Καλάμαις ἐμπορικὸν ἐπιμελητήριον.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Μεσσηνίας ὑποβάλλει τὴν παράκλησιν ὅπως ἐπαναφερθῇ ἐν ἰσχύϊ τὸ Ν. Δ. τῆς 2 Φεβρουαρίου 1923 περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀγροφυλακῆς.

Ὁ ἱερεὺς Νικ. Πουλάκης κάτοικος Φορτέτσας Ἡρακλείου διαμαρτύρεται διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἐποικισμοῦ προσφύγων τοῦ ἀφήρπασε βιαίως ἀγρὸν ἀξίας ἑκατὸν χιλιάδων ἄνευ ἀποζημιώσεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως τῷ δοθῇ ἀνάλογος ἀποζημίωσις ἢ ἰσότιμος τουρκικὸς ἀγρός.

Φορολογούμενοι πολῖται Κομοτινῆς παρακαλοῦν ὅπως ἀκυρωθοῦν ἐκδικασθεῖσαι ἀποφάσεις φόρου κεφαλαίου καθόσον αὗται ὑπερβαίνουν τὰς οἰκονομικὰς δυνάμεις των.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Καλαμῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν συνεχιζομένην νοθείαν τοῦ ἐλαίου καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀπαγορευθῇ ἡ πώλησις ὑπὸ τοῦ ἰδίου καταστήματος ἐλαίου καὶ σπορελαίου.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος πιστωτῶν παρακαλεῖ ὅπως ἀνασταλῇ ἡ καταβολὴ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τοῦ ἀραβοσίτου μέχρι τέλους Ἰουνίου.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Μεσσηνίας ὑποβάλλει ἀπόφασιν τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου διὰ τῆς ὁποίας παρακαλεῖ ὅπως μὴ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Μεσσήνης περὶ καταργήσεως τοῦ λιμενικοῦ φόρου

Ἡ Πανελλαδικὴ ὁμοσπονδία ἐργατῶν, ἠλεκτρισμοῦ, μεταφορῶν, κινήσεως καὶ φωταερίου ὑποβάλλει ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου καταγγέλλει τὰς νομικὰς παραβάσεις τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ ἑδρευούσης Ἑταιρείας Τροχιοδρόμων καὶ Ἠλεκτροφωτισμοῦ καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπέμβῃ καὶ κηρύξῃ ἀπαράδεκτον τὴν ἐκδοθεῖσαν παρ' αὐτῆς ἀπόφασιν σχετικὴν μὲ τὸ προσωπικόν της.

Οἱ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι τῆς κοινότητος Γαργαλιάνων ὑποβάλλουν ἀναφορὰν διὰ τῆς ὁποίας παρακαλοῦν ὅπως εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ μονιμοποιήσεως τῶν Δημοτικῶν ὑπαλλήλων περιληφθοῦν καὶ οἱ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι.

Τὸ Πανσιδηροδρομικὸν Συνέδριον Βόλου παρακαλεῖ ὅπως ὑιοθετηθῇ ἡ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Βουλὴν αἰτιολογικὴ ἔκθεσις περὶ τροποποιήσεως τῆς συμβάσεως Δημοσίου καὶ ΣΠΜΠ.

Οἱ Πρόεδροι προσφυγικῶν Συνδέσμων Ξάνθης παρακαλοῦν ὅπως μὴ γίνουν δεκταὶ αἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἐνοικιαστῶν ἀκινήτων ἀνταλλαξίμων ὅπως πωληθῶσιν ἄνευ δημοπρασίας εἰς τοὺς κατόχους των.

Οἱ ἰδιοκτῆται Καλαμῶν ζητοῦν ὅπως ἀρθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Πατρῶν δικαιολογεῖται εὐχὴν ὅπως εἰς τὴν καταρτιζομένην νέαν σύμβασιν ἡ σταφὶς ὑπαχθῇ εἰς τὴν β'. ἀντὶ τῆς μέχρι σήμερον κλάσεως α'

Ἔμποροι Χανίων παρακαλοῦν νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου τοῦ καταργοῦντος τὸ δον ἄρθρον τοῦ νόμου 3121.

Ἡ Πανεπαγγελματικὴ Ἕνωσις Καζακλὰρ διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην νέαν ἐπιβαρυντικὴν φορολογίαν τοῦ καπνοῦ.

Ὁ ἐφεδρικὸς κόσμος Ἀχυροχωρίου (Ὀρεστιάδος) ἐπαναλαμβάνει τὴν παράκλησίν του περὶ ἀπομακρύνσεως τοῦ προϊσταμένου τοῦ γραφείου ἐποικισμοῦ, ὡς δεικνύοντος ἀνάρμοστον διαγωγὴν πρὸς τοὺς πρόσφυγας.

Οἱ πανδοχεῖς οἱ ἔχοντες καταστήματα ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Λαμίας—Καρπενησίου ζητοῦν ὅπως τοῖς χορηγηθῇ ἀνάλογος ἀποζημίωσις καθότον λόγῳ τῆς δι' αὐτοκινήτου συγκοινωνίας ἀδυνατοῦν πλέον νὰ συντηρήσουν τὰ πανδοχεῖά των.

Οἱ ἐπαγγελματίαι Ναυπλίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μετωμένην ἀπεργίαν τῶν ἐπαγγελματιῶν Ἀθηνῶν καὶ ζητοῦν νὰ ἀρθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Ὁ Γεωργικοπιστωτικὸς Συνεταιρισμὸς Στρέφι ἀποδοκιμάζει τὰς ὑπονομευτικὰς ἐνεργείας τῶν μεστῶν Πατρῶν κατὰ τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἡ Ἕνωσις Συνεταιρισμῶν Κορινθίας διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐπιβολὴν φορολογίας ἐπὶ τῆς σουλτανίνας.

Τὰ ἐργατικὰ Σωματεῖα Λαρίσσης ὑποβάλλουν ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν μελετωμένην διάλυσιν τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Γενικῆς Ἑνώσεως τῶν ἐν Χίῳ προσφύγων παρακαλεῖ ὅπως διαταχθῇ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐκποίησις τῶν κατεχομένων δημοτικῶν οἰκοπέδων ὑπὸ τῶν προσφύγων ἢ

νὰ πωληθοῦν ταῦτα εἰς τοὺς κατέχοντας πρόσφυγας ἔναντι λογικοῦ τιμήματος.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνεταιρισμοῦ καπνοπαραγωγῶν Ἀλμυροῦ διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μελετωμένης νέας φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ καπνοῦ.

Ὁ Δημοδιδάσκαλος τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Μεσολογγίου ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ προαγωγῆς του εἰς τὸν βαθμὸν Γραμματέως α' τάξεως.

Κτηνοτρόφοι Ὀρεστιάδος παρακαλοῦν τὸ Ὑπουργεῖον, ὅπως ἐκδώσῃ διαταγὴν περὶ τοῦ νομίμου δικαιούχου εἰς ὃν ὀφείλουν νὰ ἀναφερθῶσι διὰ τὸ ζήτημα τῶν βοσκῶν, καθόσον μέχρι τοῦδε αἱ ἐνέργειαι τῶν ἀρχῶν ἀλληλοσυγκρούονται.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Θρακικοῦ Συλλόγου Καβάλλας παρακαλεῖ ὅπως ἡ ἐκποίησις τῶν ἀνταλλαξίμων κτημάτων γίνῃ διὰ δημοπρασίας συμφώνως μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Ἀμαλιάδος παρακαλεῖ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων ὅπως ἀνασταλῇ ἡ μετάθεσις τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Ἰωάννου Παπαχρήστου.

Ἡ Ἐθνικὴ ὀργάνωσις «Παῦλος Μελᾶς» Κοζάνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν οἰκοπέδων τῶν Μακεδονομάχων Θεσσαλονίκης.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Σωματείου ἁλιέων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ἀρθοῦν αἱ διατιμήσεις τῶν ἰχθύων καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ταύτης.

Οἱ ἐν Βερροίᾳ ὑπηρετοῦντες κατώτεροι δικαστικοὶ λειτουργοὶ ὑποβάλλουν αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας παρακαλοῦν ὅπως ληφθῇ σοβαρὰ μέριμνα πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεώς των.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Μητσοτάκης** ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ λαοῦ τῶν ἐπαρχιῶν Κυδωνίας καὶ Κισσάμου διὰ τοῦ ὁποίου διαμαρτύρεται διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὰς διαβιβασθείσας διαμαρτυρίας τοῦ οἰνοπαραγωγικοῦ κόσμου πρὸς προστασίαν αὐτοῦ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Μητσοτάκης** ὑποβάλλει ὑπόμνημα τῆς ἑνώσεως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ προσφύγων τέως δημοσίων ὑπαλλήλων Τουρκίας διὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦν ὅπως προσμετρηθῇ ὁ χρόνος τῆς ἐν Τουρκίᾳ ὑπηρεσίας των καὶ τοῖς ἀπονεμηθῇ ἡ δέουσα σύνταξις.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Σωτηριάδης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Συλλόγου Φιλοπροόδων Ἀγουλινίτσης διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν κατάλληλα ἀντιπλημμυρικὰ μέτρα καθόσον ἡ καλλιέργεια τῶν κτημάτων των θὰ καταστῇ ἀδύνατος.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Τριφυλλίας, Κυπαρισσίας καὶ Κοπανακίων παρακαλεῖ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγὴ καλκοθείου.

Οἱ Πρόεδροι ἐπαγγελματιῶν Ἡρακλείας, Γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ Μακεδονίας, ἡ Κοινότης Εὐηνοχωρίου καὶ ὁ Συνεταιρισμὸς Λεκμόνα (Λακωνίας) παρακαλοῦν ὅπως ληφθοῦν σύντονα μέτρα πρὸς κατασκευὴν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων, διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν πλημμυροπαθῶν καὶ ἀποζημίωσιν τῶν παθόντων.

Οἱ σταφιδικοὶ συνεταιρισμοὶ Ζούρτσης, Πύργου, Κυπαρισσίας ἀποδοκιμάζουν τὰς ἐνεργείας τῶν σταφιδομεσιτῶν κατὰ τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Τρικούπης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Ἐμποροβιομηχανικοῦ Συλλόγου Μεσολογγίου ζητοῦντος τὴν διαγραφὴν τῶν φορολογιῶν τῶν χρήσεων 1919—25 λόγῳ τῆς μαστιζούσης τοὺς φορολογουμένους οἰκονομικῆς δυσπραγίας.

Ἡ ἐργατικὴ ὀργάνωσις Λαρίσης διαμαρτύρεται διὰ τὰς καταπιέσεις καὶ συλλήψεις ἐργατῶν.

Ἡ Ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν καὶ βιοτεχνῶν Μεσσήνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ὑποβολὴν ἀναφορᾶς τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου ζητοῦντος τὴν ἐντελῆ κατάργησιν τοῦ λιμενικοῦ φόρου.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Παγγεωργικῆς Ἑνώσεως Σερρῶν παρακαλεῖ ὅπως τὸ Κράτος ἔλθῃ ἀρωγὸν εἰς τοὺς πλημμυροπαθεῖς.

Ὁ βουλευτὴς Πατρῶν κ. **Α. Ἀγγελόπουλος** καταθέτει τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν ἰδιοκτητῶν Αἰγίου, ἀξιούντων ἄμεσον ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Ἀγγελόπουλος** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Συλλόγου ὁ Πανάγιος Τάφος διὰ τῆς ὁποίας παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἔλθῃ ἀρωγὸς πρὸς ἀνοικοδόμησιν, ἀναστήλωσιν καὶ ἐπισκευὴν τοῦ καταστραφέντος ἐκ τοῦ σεισμοῦ τρούλου τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως τῶν Ἱεροσολύμων.

Ὁ ἰδιοκτητικὸς κόσμος Ἀθηνῶν διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ κ. Παπαναστασίου ἀποπειρωμένου διὰ τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου νὰ δημιουργήσῃ κατάστασιν ἀναρχικήν.

Ὁ Κτηματικὸς Σύνδεσμος ἰδιοκτητῶν Νεμέας ζητεῖ τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἐπιτροπὴ ἰδιοκτητῶν Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ ζητεῖ τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Ψάρρας** ὑποβάλλει τηλεγραφικὴν διαμαρτυρίαν περὶ ἀναστολῆς εἰσπράξεως 10 %ο ὑπὲρ ταμείου ἐποικισμοῦ.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ξ. Μαυρομάτης** καὶ **Α. Λούλης** ὑποβάλλουσι προσθήκην ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως φαρμακευτικῶν συλλόγων (ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν)».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Καντιάνης** ὑποβάλλει ὑποτροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ συστάσεως Συμβουλίου οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ν. Δορβέρης** συνιστᾷ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ πρόνοιαν περὶ τῶν ἀναγγελθεισῶν σοβαρῶν πλημμυρῶν Μακεδονίας, ἀνακουφίζουσα οὕτω τοὺς πλημμυροπαθεῖς καὶ διὰ χρηματικῶν βοηθημάτων καὶ δι' ἀναστολῆς τῶν φορολογιῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Μάξιμος** καταθέτει διαμαρτυρίαν διότι παρὰ τὸν «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν συντακτῶν καὶ ἐργατικοῦ προσωπικοῦ τῶν ἐφημερίδων» νόμον οὐδεμία ἀποζημίωσις ἐδόθη εἰς τοὺς τυπογράφους.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ ἐνεργείας προμηθειῶν τοῦ Δημοσίου».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν θήραν ἄρθρων τοῦ Δασικοῦ κώδικος».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ φαρικῶν καὶ ἀγκυροβολίας τελῶν τῶν μεταφερόντων περιηγητὰς ἀτμοπλοίων».

Ἡ Ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ὑπαγωγῆς τῆς κοινότητος Τζάνζι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λαρίσης».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Μάξιμος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἀποζημιώσεως ἐφημερίδων».

Οἱ κ. κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσι σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. 12 Νοεμβρίου 1927 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ταμείου ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν χωροφυλακῆς».

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ μειώσεως ἀξίας μεταλλικῆς δραχμῆς τοῦ δασμοῦ τῶν ὑπὸ ἀποταμίευσιν εὑρισκομένων κενῶν βαρελλων».

— Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καταθέ

τει την έκθεσίν της επί τοῦ σχεδίου νόμου «περί τῆς ἐν Λίμῳ Βιβλιοθήκης Κοραῆ».

Μεθ' ὃ εισέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς την

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως τῆς ἐπερωτήσεως διὰ την προμήθειαν τῶν τορπιλλῶν καλεῖται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν νὰ ὁμιλήσῃ.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** παρακαλεῖ νὰ ὁμιλήσῃ τελευταῖος ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν, ἀφοῦ ἀκούσῃ ὅλους τοὺς ῥήτορας.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) νομίζει ὅτι πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ ἀμέσως, ἐπιφυλασσόμενος νὰ ὁμιλήσῃ καὶ ἐκ δευτέρου ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἔρχεται νὰ ἐπληρώσῃ διπλοῦν καθῆκον πρὸς την Βουλήν, νὰ παράσχῃ δηλαδὴ εἰς τὸ σῶμα ὅλας τὰς ἀναγκαιούσας πληροφορίας, θεμελιουμένας ἐπὶ ἐπισήμων ἐγγράφων διὰ νὰ σχηματισθῇ σαφὴς γνώμη ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ νὰ ἀπολογηθῇ — ἂς ἐπιτραπῇ ἡ ἔκφρασις — διὰ πράξεις καὶ ἐνεργείας ἀφορώσας πολιτικὰ πρόσωπα, ἅτινα διηύθυνον τὸ Ὑπουργεῖον πρὸ αὐτοῦ ἢ ἄλλα Κρατικὰ ὄργανα νομίζων ὅτι ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ μὴ ἀφήσῃ νὰ ἐναπομείνῃ τίποτε ἀκάλυπτον ἢ συγκεχυμένον.

Πρὶν εισέλθω, λέγει, εἰς τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔχει διπλῆν την μορφὴν καὶ διφυῆ την οὐσίαν, διότι στρέφεται περὶ την ἔρευναν τῶν τεχνικῶν ζητημάτων καὶ περὶ την ἔρευναν πράξεων αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ παραγάγουν εὐθύνας διὰ τοὺς ἐπιχειρήσαντας αὐτάς, θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ νὰ εἴπω τινά, καὶ λυποῦμαι ὅτι ταῦτα θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῶσιν ὡς περιαυτολογίαι. Λυποῦμαι διότι συνείθισα πάντοτε νὰ ἀφίνω αὐτὰς ταύτας τὰς πράξεις μου νὰ ὁμιλῶσιν. Ἀφ' ἧς μοὶ ἐγένετο ἡ ὑψηλὴ τιμὴ νὰ μοὶ ἀνατεθῇ ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν — διὰ τὸ ὁποῖον ὁμολογῶ ὅτι οὐδεμίαν εἶχον προπαρασκευὴν — δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι μετὰ πολλῶν δισταγμῶν ἀπεδέχθην την τιμὴν ταύτην καὶ δύναμαι περὶ τούτου νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶναι ἀναμφισβήτητον.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἐζήτησα εὐθὺς ἀμέσως νὰ κατατοπισθῶ καὶνὰ ψηλαφίσω μίαν ἑκάστην τὰς ὑποθέσεις τοῦ Ὑπουργείου πρὶν λάβω ἀπόφασιν τινὰ ἐπ' αὐτῶν. Μετὰ πολλοῦ δισταγμοῦ ἐπελήρθην τοῦ ἔργου τούτου. Ἀλλὰ δύναμαι νὰ βεβαιώσω ὅτι ἀπὸ τῆς 17 Αὐγούστου καὶ ἐντεῦθεν, ὅτε ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον, οὐδεμία ὑπόθεσις μοὶ προσήχθη ἡ ὁποία νὰ μὴ ἔτυχε πλήρους καὶ ἀκεραίας τῆς προσοχῆς μου. Ἡ μέριμνά μου ἤχθη μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ὅταν εἰσήγετο ὑπόθεσίς τις νὰ μελετῶ ταύτην μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ νὰ καταρτίζω ἰδίᾳ χειρὶ καὶ αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις. Ἡ τοιαύτη προσοχὴ ἢ τοιαύτη πρόνοια εἶναι ἴσως δι' ἐμὲ ζήτημα ἰδιοσυγκρασίας. Δὲν καυχῶμαι ποτὲ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ περιπέσω εἰς σφάλμα, ὁ μόνος μου πόθος ἦτο ἂν θὰ περιέπιπτα εἰς σφάλματα νὰ εἶναι ταῦτα ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνώδυνα. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον διευθύνω τὸ Ὑπουργεῖον δὲν μετέβαλα πορίαν καὶ δὲν ἐφείσθην οὐδενὸς κόπου, ἀλλὰ μὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν προσεπάθησα ν' ἀνταποκριθῶ εἰς τὰ ἀνατεθέντα μοι ἔργα. Δὲν παρῆλθον πολλαὶ ἡμέραι ἀπὸ τῆς εἰσόδου μου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὅτε ἐξεράγη ἐν τῷ τύπῳ ὑπὸ τύπον βαρυτάτου σκανδάλου καὶ ἀνέκυψε τὸ ζήτημα τῆς προμηθείας τῶν τορπιλλῶν τῆς παραγγελίας τοῦ 1924. Ἐξηγέρθη καὶ συνεκινήθη βαθύτατα ἡ δημοσία γνώμη ὡς εἶναι δὲ εὐνόητον συνεκινήθη βαθύτερον ἀκόμη τὸ Ναυτικὸν διὰ τὰς καταγγελίας τὰς διατυπουμένας εἴτε κατὰ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου εἴτε κατὰ ὡρισμένων ἀξιωματικῶν. Εὔλογον λοιπὸν ἦτο ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐπιληφθῇ εὐθὺς ἀμέσως ζητήματος τὸ ὁποῖον ὑπὸ τοιαύτην μορφὴν ἐνεφανίζετο. Καὶ δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν Βουλὴν ὅτι ἀμέσως ἐζήτησα τὸν ὀγκωδέστατον σχετικὸν φάκελλον ἵνα λάβω γνῶσιν αὐτοῦ καὶ ἴδω ἐὰν καὶ κατὰ πόσον διεπράχθησαν σφάλματα καὶ ἀδικήματα.

Σ. Κρεμεζῆς. Ὥστε ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ἐλάβατε γνῶσιν.

Π. Μερλόπουλος. Μάλιστα. Ὤφειλα νὰ ἀποταθῶ πρὸς τὰς συγκεκροτημένας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, πρὸς ἃς καὶ ἀπετάθην. Ἐκ τῆς ἐρεύνης τοῦ σχετικοῦ φακέλλου ἐπορίσθην τὰ ἑξῆς συμπεράσματα. Ὅτι ἡ γενομένη προμήθεια τορπιλλῶν κατεκρίνετο ὡς κακῶς γενομένη διὰ δύο λόγους. Πρῶτον διότι τὸ συνταχθὲν συμβόλαιον διὰ την κατασκευὴν τῶν 50 τορπιλλῶν ἦτο ἐλλειπὲς ἀπὸ ἀπόψεως προνοίας στοιχειώδους ὅσον ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου καὶ δεύτερον διότι ἡ ἐπιστασία τῆς κατασκευῆς τῶν τορπιλλῶν ἐκ μέρους τῆς ἐντεταλμένης πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς κακῶς ἐγένετο καὶ ὅτι κακῶς ἐγένετο ἐπίσης καὶ ἡ παραλαβὴ τῶν τορπιλλῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ συμβόλαιον ἠγνόουν τίς ὁ σχεδιάσας καὶ συντάξας αὐτό. Ἐκ τῆς μελέτης αὐτοῦ καὶ τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἀπεκόμισα την γνώμην ὅτι ἀληθῶς τὸ συμβόλαιον τοῦτο δὲν προενόησε περὶ ὅλων τῶν δεομένων προνοίας ὅταν πρόκηται νὰ γίνῃ παραγγελία ὅπλων πολεμικῶν καὶ μάλιστα ἐπὶ δαπάνῃ τοῦ Δημοσίου ἀνερχομένη εἰς ἑκατομμύρια ὁλόκληρα. Τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 μετωνομάσθη κατὰ πολὺ ἑτέρου τοιούτου συναφθέντος κατὰ τὸ 1914. Ἀλλὰ περὶ τούτου θὰ ἐπικαλεσθῶ την κρίσιν τῆς Βουλῆς. Ἀντιπαραβάλλει συνεχίζων τοὺς συναφεῖς ὅρους ἑκατέρου τῶν ὡς ἄνω συμβολαίων καὶ λέγει ὅτι κατὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 μία τορπίλλη θέλει συνδεθῇ ἐκ διαφόρων τεμαχίων διαφόρων τορπιλλῶν καὶ θέλει ἐκσφενδονισθῇ. Εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 δὲν ὑπάρχει ὁ ὅρος οὗτος. Εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 ὑπάρχει ὁ ὅρος τῶν δύο συνεχῶν ἐκσφενδονίσεων. Εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 ὑπάρχει ὅρος περὶ δύο μὴ συνεχῶν ἐκτοξενδονίσεων.

Ν. Γούδας. Ὅταν λέγωμεν δύο συνεχεῖς βολὰς ἐννοοῦμεν τὰς δύο πρώτας βολὰς τὰς ὁποίας θὰ κάμουν ἐνώπιον τοῦ παραλαμβάνοντος καὶ εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1910 οὕτως ἔγινε.

Γ. Σακκαλῆς. Τὸ σχετικὸν ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ἔχω ἐδῶ ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἔγινεν οὕτως.

Μ. Γούδας. Τότε κακῶς ἔγινεν ἡ παραλαβή.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Χωρὶς νὰ ἐπιμείνω εἰς την ἑρμηνείαν τοῦ ὅρου τούτου θὰ ἤθελα νὰ ἐπιστήσω την προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ὁ ἀριθμὸς τῶν βολῶν εἶναι ἀπεριόριστος. Καὶ ἐρωτῶ ποῖος ὅρος εἶναι συμφερώτερος: Αἱ δοκιμαὶ τῶν παραγγελλομένων εἰδῶν γίνονται πάντοτε ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Κράτους, ὥστε ὁ ὅρος τοῦ 1924 ὅτι αἱ δοκιμαὶ θὰ γίνουν ἐνώπιον τοῦ τοῦ ἀντιπροσώπου μας δὲν ἀποτελεῖ πλεονέκτημα ἰδιαίτερον διότι τοιοῦτος ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914.

Γ. Σακκαλῆς. Δὲν λέγει δύο μὴ συνεχεῖς ἀλλὰ δύο μόνον.

Σ. Κρεμεζῆς. Ἀναγινώσκει τὸ συμβόλαιον ὅπερ δὲν ὁμιλεῖ περὶ συνεχῶν ἢ μὴ συνεχῶν βολῶν ἀλλ' ἀορίστως ἀναφέρει «δύο βολάς».

Ι. Ράλλης. Ποῦ εὑρίσκεται τὸ μόνον; Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 30 τορπίλλη ἐπέτυχε κατὰ την 3 καὶ 10 ἐκσφενδόνισιν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔγινε καὶ δεκάτη ἐκσφενδόνισις ποῦ εἶναι αἱ δύο «μόνον».

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Τὸ συμβόλαιον οὕτως ἔχει. Δύο συνεχεῖς βολὰς κατὰ τὸ τοῦ 1914, δύο μὴ συνεχεῖς κατὰ τὸ τοῦ 1924.

Ι. Κανναβός. Ὅταν πρόκειται νὰ βεβαιοῦτε γεγονότα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς δὲν ἔχετε κανένα δικαίωμα νὰ τὰ διαστρέφετε.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ὁ ὁμιλῶν ἀπὸ ἐγγράφων ἐπισήμων καὶ κεκυρωμένων διαστρέφει τὰ γεγονότα ἢ ὁ ὁμιλῶν ἀπὸ μνήμης ἵνα παραγάγῃ ἐντύπωσιν;

Ἀκολούθως συνεχίζων ἀντιπαραβάλλει καὶ τοὺς λοιποὺς ὅρους τῶν δύο συμβολαίων καὶ ἀναφέρει τὰς ὑπαρχούσας μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰς καὶ τὰ ἐλαττώματα τοῦ συμβολαίου τοῦ 1924 ἀπέναντι τοῦ τοιούτου τοῦ 1914. Μετὰ την διαπίστωσιν λέγει τῶν ἐλαττωμάτων τούτων, τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ὀφείλωνται εἰς ἀπειρίαν ἢ καὶ εἰς την σπουδὴν περὶ την σύνταξιν τοῦ συμβολαίου ἐζήτασα ἵνα ἴδω τί ἦτο δυνατὸν νὰ καλύπτῃ ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆ. Καὶ εὑρέθην ἐνώπιον κατηγοριῶν σαφῶν. Ἡ ἔκθεσις τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου χαρακτηρίζει τὸ συμβόλαιον ὡς σκανδαλωδῶς εὐνοϊκὸν διὰ τὸ Κατάστημα τὸ ὁποῖον σήμερον ἐπωφελεῖται τῆς εὐνοίας ταύτης.

Ἕτερον μειονέκτημα τοῦ συμβολαίου εἶναι ὅτι δὲν προεβλέφθη διπλοῦς ἀναπτὴρ τὸ ὁποῖον παρεστάθη προχθὲς ὡς πρᾶγμα ἀσήμαντον, ζήτημα ἑνὸς ἡμερομισθίου. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἔχει την σημασίαν, την ὁποίαν ἐμφανίζει σήμερον ἡ προσθήκη ἑνὸς δευτέρου ἀναπτῆρος, διότι σήμερον ἐμφανίζεται ὡς ἀμφίβολος ἡ δυνατότης τῆς προσθήκης ταύτης, ἐνῷ τοῦτο δὲν θὰ συνέβαινε ἐὰν ἐξ ἀρχῆς κατὰ την κατασκευὴν ἐλαμβάνετο ἡ σχετικὴ πρόνοια. Προκύπτει ὡσαύτως ἐκ τῶν ἐγγράφων ὅτι αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι αἱ ὁποῖαι κατηγορήθησαν διὰ δυσμένειαν κατὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ Ἀνδρέου, ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι αὗται διαμαρτύρονται διὰ την ἀνάκλησιν αὐτοῦ. Συνεχίζων ἀναφέρει ὅτι ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῶν αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι τονίζουν ὅτι δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ πόσαι καὶ ποῖαι ὑπῆρξαν αἱ ἀποτυχοῦσαι τορπίλλαι καὶ ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν, ὅτι δὲ ἀπόκειται εἰς την ἀνάκρισιν ἵνα καθορίσῃ ταῦτα ἐν λεπτομερείᾳ.

Κ. Κρεμεζῆς. Σεῖς τὰ γίθετεῖτε αὐτά;

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Ἡ ἔκθεσις λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχουν πλήρη τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν. Ἐπαναλαμβάνω νὰ εἴπω ὅτι ἀναφέρων ταῦτα οὐδένα ἐπιθυμῶ νὰ θίξω ἀλλ' ἐπιθυμῶ μόνον νὰ ἐκθέσω πρὸς την Βουλὴν ὑπὸ ποίας συνθήκας εὑρέθην ὅταν προέβην εἰς μίαν ἐνέργειαν. Συνεχίζων τονίζει ὅτι ἡ ἐλαττωματικότης τῶν τορπιλλῶν ἀνομολογεῖται καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἐργοστασίου τὸ ὁποῖον κατεσκεύασεν αὐτάς.

Ι. Ράλλης. Ἀναγινώσκει ἔγγραφον τοῦ Πλοιάρχου Ρουσσὲν κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἐκ μέρους τοῦ ἐργοστασίου ἐλθὼν ἐνταῦθα Ἄγγλος μηχανικὸς εἶπεν ὅτι τὰ μέταλλα εἶναι κακῆς ποιότητος.

Γ. Σακκαλῆς. Τοῦτο τὸ ἀνέφερεν ἐγγράφως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον;

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Μάλιστα καὶ θὰ ἀναγνώσω μετ' ὀλίγον τὸ ἔγγραφον τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ ἐργοστασίου δι' οὗ ἀναγνωρίζεται τοῦτο. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 παρεστάθη ὡς περιέχον πλεονεκτικοὺς ὅρους διότι τὰ ὑλικὰ κατασκευῆς τορπιλλῶν θὰ γίνωνται μὲ τὸν ἁρυσημάντορα γνώμονα τῶν προδιαγραφῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου ἐνῷ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 δὲν περιεῖχε τὸν ὅρον τοῦτον. Ὁ ὅρος ὅμως οὗτος κατ' οὐσίαν δὲν λέγει τίποτε, διότι προκειμένου περὶ τοῦ πολεμικοῦ ὑλικοῦ ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις δὲν θὰ δώσῃ ποτὲ τὰ ἀπόῤῥητα τῶν πολεμικῶν της ὅπλων, οὐδὲ θὰ ἀνακοινώσῃ αὐτὰ εἰς καμμίαν ἄλλην δύναμιν, καὶ μόνον ὅταν πρόκηται περὶ πεπαλαιωμένων ὑλικῶν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ πράξῃ τοῦτο.

Σ. Κρεμεζῆς. Τό Ἀγγλικὸν Ναυτικὸν τὰ ἔδωσε.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Ἐγὼ ὁμιλῶ περὶ τῶν ὅρων τοῦ συμβολαίου καὶ εὑρίσκω μειονεκτικὸν τὸν ὅρον τοῦτον ἀπέναντι τοῦ συμβολαίου τοῦ 1914 ἐν τῷ ὁποίῳ ῥητῶς ἀνεγράφοντο καὶ καθωρίζοντο τὰ πάντα χωρὶς νὰ ἀναμένωνται αἱ προδιαγραφαὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου.

Θ. Χαβίνης. Ἐρωτῶ, δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰ συμβόλαια ἀναγεγραμμένα ὅρια ἐλαστικότητος καὶ θραύσεως πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ποιότητος τῶν μετάλλων;

Ν. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ὄχι.

Θ. Χαβίνης. Αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον.

Α. Μιαούλης. Τονίζει ὅτι αἱ προδιαγραφαὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυαρχείου ἐδόθησαν καὶ ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν ἔγειναν αἱ δοκιμαί.

Θ. Χαβίνης. Εἶναι ἀδύνατον νὰ γείνῃ παραλαβὴ χωρὶς ὅρια ἐλαστικότητος τῶν μετάλλων

Γ. Κακουλίδης. Αἱ προδιαγραφαὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυαρχείου περιέχονται ὡς ὅρος ἐν τῷ συμβολαίῳ τοῦ 1924;

Π. Μερλόπουλος. Μάλιστα.

Γ. Κακουλίδης. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἔδωσε τὰς προδιαγραφὰς αὐτὰς εἰς τὸν παραλαβόντα ἀξιωματικὸν Ἀρβανίτην;

Π. Μερλόπουλος. Ὄχι. Συνεχίζων τονίζει ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος νὰ ἀνησυχῇ τις διότι δὲν ἀναφέρονται ἐνταῦθα παρὰ τὰ κεφαλαιώδη γεγονότα ἵνα καταστῇ δυνατὸν νὰ σχηματισθῇ μία ἀσφαλὴς κρίσις ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ τῶν παραλαβῶν συνεστήθη τὴν 8 Σεπτεμβρίου 1926. Αἱ τορπίλλαι ἐκομίσθησαν μεσοῦντος τοῦ 1925. Πρὶν γίνουν αἱ δοκιμαὶ τὸ Ὑπουργεῖον παρεκάλεσε τὸν προϊστάμενον τῆς ἐπιτροπῆς κ. Καραβίδαν νὰ ἀναφέρῃ ἑκάστοτε πᾶν τὸ σχετικὸν μὲ αὐτάς. Ὁ κ. Καραβίδας ὑπέβαλλε τὰς παρατηρήσεις του ταύτας ἐντελῶς ἀτομικὰς κατὰ τὰς ὁποίας αἱ τορπίλλαι δύνανται νὰ ἀποτελέσουν ὑλικὸν ἀξιόμαχον καίτοι ὑστεροῦν τῶν σημερινῶν ἐν χρήσει τορπιλλῶν καὶ κατὰ τὰς ὁποίας τὸ Ὑπουργεῖον ὀφείλει ἐν τῷ μέλλοντι νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσοχὴν κατὰ την σύνταξιν τῶν συμβολαίων καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς παρακολουθήσεως τῆς κατασκευῆς. Ἐπακολουθεῖ καὶ 2ον ἔγγραφον τοῦ κ. Καραβίδα, ἐνισχυτικὸν τοῦ πρώτου, ἐμμένοντος εἰς τὸ ἀξιόμαχον τῶν τορπιλλῶν, καίτοι αἱ δοκιμαὶ ἔδωκαν χειρότερον ἀποτέλεσμα καὶ τρίτη ἀναφορὰ καθ' ἣν ἡ ὑπ' ἀριθ. 13 τορπίλλη βυθισθεῖσα δὲν ἀνευρέθη ἀκόμη. Ἡ τορπίλλη αὕτη εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παρουσίασε μεγάλα ἐλαττώματα.

Μ. **Γούδας.** Ἡ τορπίλλη ἀνευρέθη;

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἀπωλέσθη. Μετὰ την ἔκθεσιν τῶν ἀτομικῶν γνωμῶν τοῦ κ. Καραβίδα ἐπακολουθεῖ ἡ ἔκθεσις τῆς ὁμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀπαντᾷ εἰς ἓν ἕκαστον ἐκ τῶν ἐρωτημάτων, τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν αὐτῇ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου. Εἰς τὸ πρῶτον ἐρώτημα, ἂν δηλαδὴ θεωρεῖ ἀσφαλῆ την χρησιμοποίησιν τῶν τορπιλλῶν ἐν πολέμῳ ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἀπήντησεν ὅτι δὲν την θεωρεῖ ἀσφαλῆ, τονίσασα ἰδιαιτέρως ὅτι κατὰ την τροχιὰν αἱ τορπίλλαι καταλείπουσι καπνόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθιστᾷ αὐτὰς ἀχρήστους ἐν καιρῷ ἡμέρας. Ἡ μειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο εἶπεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀπαντήσῃ διότι οὐδεμία τορπίλλη παρέχει τοιαύτην βεβαιότητα ἐν τούτοις θεωρεῖ αὐτὰς χρησιμοποιησίμους καίτοι ὑστεροῦσι τῶν συγχρόνων τορπιλλῶν. Εἰς τὸ 2ον ἐρώτημα τοῦ Ὑπουργείου ἡ πλειονοψηφία τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεφάνθη ὅτι αἱ τορπίλλαι ὑστεροῦσι κατὰ τὸ βελτηνεκές, τὴν ταχύτητα, τὴν ἁπλότητα συντηρήσεως, τὴν ἀκρίβειαν τῆς βολῆς, τὴν ὁρατότητα τῆς τροχιᾶς. Ὅταν ἐγένοντο αἱ δοκιμαὶ καὶ ἀνηγγέλθησαν ταῦτα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον βεβαίως τοῦτο δὲν ἔμεινεν ἀσυγκίνητον, διότι δὲν ἐπρόκειτο μόνον περὶ μιᾶς μεγάλης ζημίας τοῦ δημοσίου ἀλλὰ καὶ διότι διετρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ εὑρεθῶμεν ἀοπλοι, μὴ ἔχοντες πλέον παρὰ μόνον τὰς παλαιὰς τορπίλλας, περίπου 80. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐζήτησε λογοδοσίαν καὶ εὐθύνας ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον, τὸ ὁποῖον ἀπήντησε ὅτι ἀποστέλλει τὸν τεχνικὸν αὐτοῦ ἀντιπρόσωπον κ. Τζόνσων ἵνα πραγματοποιήσῃ ὁδηγίας καὶ ἀποκαταστήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ὦσιν ἵνα αἱ τορπίλλαι ἀποδώσουν καλὰ ἀποτελέσματα. Συνεκροτήθη κατόπιν τούτου νέα ἐπιτροπὴ ἀπὸ πλείονας ἀξιωματικούς, εἰδικοὺς τορπιλλητάς, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν ναυάρχου Πανᾶ, Νικοτσάρα, Χατζηδημητρίου, Ἰωαννίδου, Κραβίδα, Μανωλάτου, Καραγιαννίδου καὶ Πρωτοπαππᾶ, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐξετασθῶσιν αἱ τορπίλλαι τελείως, ἐὰν αὗται κατεσκευάσθησαν συμφώνως μὲ την παραγγελίαν καὶ ἐὰν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ

βασιζώμεθα ἐπ' αὐτῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν αὕτη ἐξήτασεν ὁλόκληρον τὸν φάκελλον καὶ ἀνέπτυξεν εἰς τὸν Ἄγγλον μηχανικὸν τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ὑστεροῦν αἱ τορπίλλαι. Ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς ὡδεμίαν τορπίλλην κατώρθωσε νὰ ἑτοιμάσῃ ἱκανοποιητικῶς πρὸς ἐκσφενδόνισιν. Μία διερράγη, εἰς ἑτέρας ἀπεκολλήθησαν οἱ κύλινδροι τῶν σωρτῶν, ἑτέρας παρουσιάσθη ἐξαιρετικῶς σημαντικὴ κατανάλωσις ἐλαίου λιπάνσεως κλπ. Τὰ τελικὰ συμπεράσματα τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ὑπῆρξαν ὡς πρὸς τὸ 1ον ἐρώτημα ὅτι αἱ τορπίλλαι ὡς ἔχουν σήμερον δὲν εἶνε ἀξιόμαχοι. Δὲν φρονεῖ ὡσαύτως ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι αἱ παρατηρούμεναι ἐλλείψεις προέρχονται εἰς ἐπαρκῆ βαθμὸν ἐξ ἀπειρίας τοῦ προσωπικοῦ, διότι αἱ ἐλλείψεις τῶν μετάλλων καὶ τῆς κατασκευῆς εἶνε τοιαῦται ὥστε καὶ μόνον ἐξ αὐτῶν νὰ εἶνε ἀχρησιμοποίητοι.

Ἐπὶ τῆς 5 ἐρωτήσεως διὰ τὴν πλημμελῆ σύνταξιν τοῦ συμβολαίου ἡ ἐπιτροπὴ θεωρεῖ ὅτι ὁ ὅρος δὲν εἶναι ἐπαρκῶς αὐστηρὸς καὶ εἶναι κατώτερος τῶν προηγουμένων. Ἐπὶ τοῦ 6 ἐρωτήματος διὰ τὰς ἀμελείας τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς παραλαβῆς ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται ὅπως ἐπιληφθῇ ὁ κ. Ἀρβανίτης τῶν δοκιμῶν καὶ δώσῃ ἐξηγήσεις. Οἱ ἐκ τῶν μελῶν κ. κ. Νικοτσάρας καὶ Ἰωαννίδης ἀποφαίνονται ὅπως ὁ Ἀρβανίτης ἀνακληθῇ καὶ λογοδοτήσῃ. Ἡ ἔκθεσις αὕτη εἶναι ἔκθεσις ἐπιτροπῆς περιλαβούσης ἐν αὐτῇ εἰδικοτάτους ἐξ ὅσων ἔχομεν παρ' ἡμῖν, διὰ νὰ ἀποφανθοῦν περὶ τῶν τορπιλλῶν. Τὸ παράδοξον εἶναι τοῦτο, καὶ τὸ τονίζω, συνέβη νὰ ἀποσιωπηθῇ ἐκ συμπτώσεως βεβαίως ἐν γεγονός, τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκ τῶν τορπηλλιτῶν ἀξιωματικῶν ὁ μόνος ἀξιωματικός, ὁ ἔχων τὴν γνώμην περὶ τοῦ ἀξιομάχου τῶν τορπιλλῶν, συντάσσεται καὶ οὗτος μὲ τὴν γνώμην τῆς ὁλότητος τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐπιτροπὴν καὶ ὑπογράφει τὴν καταδικαστικὴν ἔκθεσιν κατὰ τῶν τορπιλλῶν. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἔγγραφον τοῦ ἀγγλικοῦ ἐργοστασίου ἀναγνωρίζον τὰς ἀτελείας τῶν μετάλλων καὶ τὰς ἀτελείας τῆς κατεργασίας. Τὸ ἔγγραφον αὐτὸ θὰ τὸ ἀναγνώσω μετ' ὀλίγον.

Α. Παχνός. Τὸ ἔχω ἐγὼ τὸ ἔγγραφον ἐδῶ.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Μὴ νομίζετε κ. βουλευτά, ὅτι ἐπειδὴ ὑπογράψατε τὴν ἐπερώτησιν ἔχετε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀμύνεσθε αὐτῆς. Ἐγὼ ἔχω ὑποχρέωσιν νὰ μὴν ἀφίσω τι κενὸν περὶ τῆς συγκροτήσεως τῶν ναυτικῶν ἡμῶν δυνάμεων οὔτε ἀμύνομαι καμμίας ὑπηρεσίας. Θέλω νὰ ἀποκρυσταλλωθῇ ἡ ἀλήθεια (χειροκροτήματα). Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπηκολούθησεν ἡ ἔκθεσις τῆς ὑποβρυχίου ἀμύνης κατὰ τὸ πόρισμα τῆς ὁποίας κατὰ τὴν δοκιμὴν τῆς τρίτης τορπίλλης ἐστρεβλώθησαν οἱ ἀεροσῦρται καὶ οἱ ἀεροθάλαμοι καὶ κατόπιν τούτου ἐδήλωσεν ὁ Ἄγγλος μηχανικὸς ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνουν ἄλλαι δοκιμαὶ μὲ θερμαντῆρα. Ἐν συμπεράσματι ἡ ἔκθεσις λέγει ὅτι ἡ ἐκσφενδόνισις τῶν τορπιλλῶν ἐν καιρῷ πολέμου, ὡς ἔχουσιν αὗται, δὲν παρέχει πλήρη τὰ ἐχέγγυα τῆς ἀποτελεσματικότητός των. Ἡ δευτέρα ἐπιτροπὴ ἐπρότεινε τὴν ἀνάκλησιν τοῦ ἀντιπλοιάρχου Ἀρβανίτη, δύο δὲ μέλη καὶ τὴν παραπομπήν του εἰς τὴν δικαιοσύνην. Συνεπείᾳ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀνακαλεῖ τὸν κ. Ἀρβανίτην τὸ Ὑπουργεῖον. Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο μέρος ἐξικνεῖται μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν. Εὑρέθην μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀπέναντι βαθυτάτης συγκινήσεως τοῦ δημοσίου φρονήματος καὶ τοῦ ναυτικοῦ ἡμῶν δι' ὅσα ἐλέγοντο περὶ τῆς προμηθείας καὶ ἐκαλούμην ἐκ καθήκοντος νὰ προνοήσω διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην. Ἔλαβον τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ εἶπω κατωτέρω καὶ μετὰ ταῦτα ἐπηκολούθησαν ἄλλα γεγονότα. Ἡ ἰδική μου ἀπόφασις ἀνάγεται εἰς τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1927. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ἀρχομένου τοῦ Ὀκτωβρίου περιῆλθεν αἴτησις τοῦ κ. Ἀρβανίτη, ζητοῦντος νὰ καταρτισθῇ νέα ἐπιτροπὴ δοκιμῶν ἐπὶ τοῦ δυναμορρέου. Ἡ ὑποβρύχιος ἄμυνα ἀποκρούει τὴν αἴτησιν ταύτην, κρίνουσα ἀναγκαίαν τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ δυναμοφρένου. Προτοῦ περιέλθῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἡ αἴτησις τοῦ κ. Ἀρβανίτη οὗτος ἐζήτησεν ἀκρόασιν παρ' ἐμοῦ καὶ προθυμότατα ἐδέχθην αὐτόν, τὸν ἤκουσα ἐκθέτοντα μετὰ εἰρμοῦ τὰς σκέψεις του καὶ τὰ παράπονά του, συνιστάμενα εἰς τὸ ὅτι, ἐν ᾧ αὐτὸς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς κατασκευῆς τῶν τορπιλλῶν ἀντεπροσώπευε τὸ Κράτος, ἐν τούτοις ὅταν ἐστάλησαν ἐδῶ αἱ τορπίλλαι δὲν ἐκλήθη ἵνα παραστῇ κατὰ τὰς δοκιμὰς αἵτινες ἐγένοντο ἐδῶ. Τὸ παράπονον μοῦ ἐφάνη εὐλογώτατον καὶ τῷ ἀπήντησα ὅτι θὰ τῷ δώσω ὅλα τὰ μέσα καὶ τὴν εὐχέρειαν ἵνα ἐνεργηθοῦν αἱ δοκιμαὶ ἃς ἐζήτει διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν τὰ κατ' αὐτὸν καλὰ ἀποτελέσματα. Μετὰ τοῦτο ἐδέχθην τὴν ἀναφορὰν του καὶ ἐξέδωκα τὴν ὑπ' ἀριθ. 107173 τῆς 8/9)ρ. π. ἐ. διαταγήν μου ἔχουσαν οὕτω. (Ἀναγινώσκει) καὶ δι' ἧς ἐδίδετο εἰς τὸν κ. Ἀρβανίτην πᾶσα εὐχέρεια διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν δοκιμῶν κατὰ τὴν κρίσιν του καὶ τῆς χρήσεως μετὰ τῶν σχετικῶν προφυλάξεων τοῦ δυναμορρένου. Εἶναι γνωστά, συνεχίζει, τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα ἅτινα ἀπέδωκαν αἱ δοκιμαὶ αἱ γενόμεναι παρὰ τοῦ κ. Ἀρβανίτη ἐπὶ τριῶν ἀδοκιμάστων τορπιλλῶν καὶ μιᾶς δεδοκιμασμένης, περὶ ἧς ὅμως ἀκόμη δὲν ἔχει τὸ σχετικὸν πρακτικὸν τὸ Ὑπουργεῖον. Πάντες, λέγει, ὀφείλομεν νὰ χαρῶμεν διὰ τὸ εὐχάριστον γεγονός, ἀδιαφοροῦντες πῶς ὀνομάζονται οἱ δοκιμάσαντες ἀξιωματικοί, ἀρκεῖ ὅτι εἶναι Ἕλληνες ἀξιωματικοί. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐπανορθώσωμεν μίαν ἀνακρίβειαν παρεισφρήσασαν κατὰ τὴν συζήτησιν. Ἐλέχθη ὅτι αἱ ἐπιτυχεῖς δοκιμαὶ ὀφείλονται εἰς τὴν χρῆσιν ἄλλου ἐλαίου. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἐλαίου ἔχει οὕτω. Ὁ κ. Ἀρβανίτης γράφει καὶ συνιστᾷ τὴν προμήθειαν εἰδικοῦ ἐλαίου λιπάνσεως ὡρισμένου ἐργοστασίου. (Ἀναγινώσκει). Ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν ἐγγυᾶται τὸ ἐργοστάσιον τῶν τορπιλλῶν τὴν ἐπιτυχίαν τῶν δοκιμῶν. Αἱ δοκιμαὶ τῶν τορπιλλῶν δὲν ἐνηργήθησαν ἀμέσως διὰ νὰ τηρηθῇ ἡ ὑπόδειξις αὕτη τοῦ κ. Ἀρβανίτη περὶ τοῦ ἐλαίου καὶ ὅταν ἦλθε τὸ ἔλαιον αὐτὸ ἐγένετο χρῆσις αὐτοῦ εἰς τὰς δοκιμάς.

Ι. Ράλλης. Ὥστε μὲ τὸ ἔλαιον τὸ ὑποδειχθὲν παρὰ τοῦ κ. Ἀρβανίτη ἐγένοντο αἱ δοκιμαί;

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν). Ἀναντιρρήτως.

Σ. Κρεμεζῆς. Διαβάσατε καὶ τὸ ἔγγραφον τῆς 30 Ἰουλίου.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Μέχρι τῶν δοκιμῶν παρὰ τοῦ κ. Ἀρβανίτη χρῆσις ἐγένετο τοῦ ἐλαίου τὸ ὁποῖον εἶπον. Καθ' ὃν χρόνον δὲν εἶχεν ἀνακληθῇ ὁ Ἀρβανίτης, ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἡ ἔκθεσις ἐπιτροπῆς τορπιλλῶν, ἥτις ἀποδίδει τὰς φθορὰς εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἔλαιον. Ὥστε πρὸ τοῦ ἔλθῃ ὁ κ. Ἀρβανίτης κατέστη ἀντιληπτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἀλλαγῆς τοῦ ἐλαίου διὰ καταλλήλου τοιούτου, τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ ἀντοχὴν εἰς τὴν ἀτμοσφαιρικὴν πίεσιν.

Ι. Ράλλης. Ποῖον ἔλαιον κατέκρινεν ὁ Ἄγγλος μηχανικός.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν) Τὸ ὑποδειχθὲν ἀπὸ τὸν κ. Ἀρβανίτην ἀπηχοῦντα τὰς ὑποδείξεις τοῦ ἐργοστασίου.

Σ. Κρεμέζης. Ὁ κ. Ἀρβανίτης σχετικῶς μὲ τὸ ἔλαιον διεβίβασεν ἔγγραφον τοῦ ἐργοστασίου. Ὑπάρχει ὅμως ἔκθεσις τοῦ κ. Ἀρβανίτη ἀπὸ 30 Ἰουλίου.

Ι. Ράλλης. Τὸ ἔγγραφον λέγει ὅτι τὸ ἔλαιον αὐτὸ δὲν εἶνε ἀντικαταστατόν.

Σ. Κρεμέζης. Εἶναι ἄλλο αὐτὸ τὸ ἔλαιον.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** ἐρωτᾷ περὶ τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἐλαίου.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν) Σᾶς εἶπα ὅτι ἀνεμένομεν καὶ δύο μῆνας διὰ νὰ ἔλθῃ τὸ ὑποδειχθὲν ἔλαιον καὶ παρακαλῶ οὐδεὶς ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν εἰλικρίνειάν μου, τὴν εὐθύτητα τῆς διαθέσεώς μου.

Σ. Κρεμέζης Οὐδεὶς τὴν ἀμφισβητεῖ. Ἀμφισβητοῦμεν τὴν ἀκρίβειαν τῶν πληροφοριῶν τῆς ὑπηρεσίας σας.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς Ναυτικῶν) Ἐὰν δὲ οἱ ἐπερωτῶντες νομίζουν ὅτι τηροῦντες τὴν κατεύθυνσιν ἣν τιροῦν ἄγονται εἰς τὸ Κατάστημα τῆς ὁδοῦ Παπαρηγοπούλου, εἶναι ἠπατημένοι. (Χειροκροτήματα). Ὅλα, λέγει, θὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς. Ἐγένετο, συνεχίζει, Ἐπιτροπὴ διὰ τὴν βλάβην μιᾶς τορπίλλης, ἥτις ἀπεφάνθη ὅτι πταίει ἡ ἐλαττωματικὴ κατεργασία τοῦ μετάλλου. Διὰ τὰς ἄλλας τορπίλλας δὲν ἐδιαιωθήσαν τοιαῦται βλάβαι. Μοῦ ἐγένετο ἐρώτησις ἐὰν ἡ κακὴ ποιότης τῶν ὑλικῶν ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ ἐργοστασίου. Ἔχω ἐπιστολὴν τοῦ ἐργοστασίου ἥτις λέγει ὅτι ἡ θραῦσις τεμαχίων ὀφείλεται εἰς κακὴν ῥύθμισιν κλπ. καὶ εἰς κρυφὰ ἐλαττώματα τοῦ μετάλλου. Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καταθέτω ἤδη καὶ παρακαλῶ διὰ τὴν ἔγκαιρον ἐπιστροφήν της. Πολὺς λόγος ἔγινε περὶ τοῦ δυναμορρένου καὶ κατελογίσθη διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοὺς συγκροτήσαντας τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν δοκιμῶν ὅτι παρὰ τὰς ἐξ Ἀγγλίας ὑποδείξεις ἐγένετο χρῆσις τῶν τορπιλλῶν κατὰ τὰς δοκιμὰς ἄνευ τοῦ δυναμορρένου. Τὸ δυναμόρρενον χρησιμοποιούμενον δεικνύει τὰς τυχὸν ἀτελείας τῆς τορπίλλης εἶνε δηλαδὴ ὁ δοκιμαστὴς τῆς τορπίλλης. Κατηγορήθησαν λοιπὸν ὅτι δὲν ἔκαμον χρῆσιν τοῦ δυναμορρένου κατὰ τὰς δοκιμὰς ἐνῷ τοῦτο εὑρίσκετο πρὸ πολλοῦ ἐνταῦθα. Δὲν γνωρίζω πόθεν ἐγεννήθη ἡ σκέψις ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ μὴ γίνῃ χρῆσις τοῦ δυναμορρένου κατὰ τὰς δοκιμάς, ἵνα ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰς βεβαιώσεις ἐξ Ἀγγλίας τοῦ κ. Ἀρβανίτου ὅτι αἱ τορπίλλαι ὑπέστησαν δοκιμὰς ἐπὶ τοῦ δυναμορρένου, ἔκρινεν ὅτι δὲν εἶχον αὗται ἀνάγκην περαιτέρω δοκιμῶν ἐπ' αὐτοῦ. Πάντως ζητητέοι οἱ ὑπεύθυνοι τῆς ἐλλείψεως αὐτῆς. Τὸ παράδοξον ὅμως εἶνε ὅτι καὶ ὁ κ. Ἀρβανίτης, ὅστις πρὸ μηνῶν εἶχε ζητήσει τὴν προμήθειαν τοῦ δυναμορρένου δὲν ἐπέμεινεν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν αὐτοῦ, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ δύο ἐπιστολῶν του, ἅτινας θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ τὰς ἀναγνώσω ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. (Ἀναγνώσκει τὰς ἐπιστολάς). Ἴσως λέγει εἶνε δυνατὸν μὲ καιρὸν νὰ εὑρεθῇ τίς ὁ ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς μὴ χρησιμοποιήσεως τοῦ δυναμορρένου.

Σ. Κρεμεζῆς. Νὰ ἀναγνώστητε κ. Ὑπουργὲ εἰς τὴν Βουλὴν τὰ δύο ἔγγραφα ἅτινα ἀπέστειλεν ὁ κ. Ἀρβανίτης ἐξ Ἀγγλίας, εἰς τὰ ὁποῖα λέγει ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ χρῆσις τοῦ δυναμοφρένου.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Αὐτὰ ἀκριβῶς ἀναγινώσκω.

Ι. Ράλλης. Ὡς ἐπληροφορήθην παρ' εἰδικῶν, τοῦ δυναμορρένου δὲν γίνεται χρῆσις πρὸ τῆς ἐκσφενδονίσεως τῶν τορπιλλῶν ἀλλὰ ὅταν κατὰ τὰς δοκιμὰς παρουσιάσῃ καμμίαν τορπίλλη βλάβην, πρὸς ἐξακρίβωσιν αὐτῆς.

Μ. Γούδας. Ἀκριβῶς. Δὲν εἶνε δηλαδὴ ἀπαραίτητος ἡ χρῆσις τοῦ δυναμορρένου πρὸ τῆς ἐκσφενδονίσεως.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Γίνεται χρῆσις αὐτοῦ πρὸ τῆς ἐκσφενδονήσεως.

Ι. Ράλλης. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι γίνεται χρῆσις τοῦ δυναμορρένου πρὸ τῆς ἐκσφενδονίσεως, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἔπρεπε νὰ εἴχωμεν τόσα δυναμόρρενα ὅσαι καὶ αἱ τορπίλλαι.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** συνεχίζων λέγει, ὅτι ἐλέγχεται ἡ πρᾶξις καὶ κατηγορεῖται ἡ ἀπόφασις ὅτι μίαν ὑπόθεσιν τοιαύτης φύσεως τῆς ὁποίας ἡ δημοσία ἐμφάνισις προυξένησεν ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα σκάνδαλα, συνεκίνησε τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ συνεκλόνισε τὸ Πολεμικὸν Ναυτικόν, τὴν ἔστειλα ἐκεῖ ὅπου θὰ εὕρισκε τὴν μόνην πρέπουσαν λύσιν εἰς τρόπον ὥστε ἐὰν ὑπάρχῃ πρᾶξις κολάσιμος νὰ προσδιορισθῇ αὕτη καὶ νὰ ἀνευρεθοῦν οἱ ὑπεύθυνοι καὶ νὰ δώσουν δι' αὐτὰς λόγον καὶ ἐὰν ἀνθ' ὑπάρχουν ἀδικήματα καὶ δὲν ὑπάρχουν ἔνοχοι ν' ἀποδοθῇ ἡ ὑπόληψις ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς αὐτοὺς ἀλλ' εἰς ὁλόκληρον τὸ Πολεμικὸν Ναυτικόν. Φρονῶ ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, ἦτο ἔργον ἐπιβαλλόμενον ἐκ τῆς στοιχειώδους συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν διὰ νὰ ὑπεραμυνθῇ τῆς ὑπολήψεως τοῦ Πολ. Ναυτικοῦ, καὶ ὅτι ἦτο ἡ μόνη ὁδὸς ἡ ἄγουσα εἰς ἀσφαλῆ ἀποτελέσματα. Καὶ ἡ ὁδὸς αὕτη ἦτο ἡ ἄγουσα εἰς τὸ Ἐφετεῖον καὶ ὄχι εἰς τὴν Ναυτικὴν δικαιοσύνην. Κατηγορήθην ὅτι διὰ τῆς πράξεως ταύτης προσάπτω ἀνυποληψίαν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχῃ ἐλάττωσις τῆς ἠθικῆς καταστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν ἡ ἐλάττωσις αὕτη θέλει ὑπάρχει εἴτε παραπέμποντο οὗτοι εἰς τὸ Ἐφετεῖον εἴτε παπέμποντο εἰς τὴν Ναυτικὴν δικαιοσύνην. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις θὰ προεῖρχετο ἡ ζημία αὕτη εἰς τοὺς ἀξιωματικούς ἐὰν δύναται νὰ θεωρηθῇ τοῦτο ζημία. Ἀλλὰ διαμαρτύρομαι ὅτι οὐδεμία ζημία δύναται νὰ προέλθῃ δι' οἱονδήποτε ὅταν ἡ δικαστικὴ ἐξουσία ζητῇ τὴν διαπίστωσιν τῶν πραγμάτων καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ τοὐναντίον ἐξαίρεται καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ καλουμένου νὰ διασαφήσῃ τὰ πράγματα.

Τί ἔχει πάθῃ ἡ ὑπόληψις οἱουδήποτε πολίτου ὅταν καλεῖται ἡ δικαστικὴ ἐξουσία νὰ διευκρινίσῃ μίαν ὑπόθεσιν, ὄχι ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἐνοχῆς ἐξεταζομένου, ἀλλὰ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ προσδιορισμοῦ καὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς πράξεως διὰ νὰ ἴδῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ὑπαίτιος καὶ ποῖος. Ὅταν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων νόμων παραπέμπεται τις εἰς τὴν εἰσαγγελίαν ὄχι ὡς κατηγορούμενος ἀλλὰ διὰ νὰ παράσχῃ τὰς ἀπαιτουμένας δικαιολογήσεις; Καὶ τὸν νόμον αὐτὸν ἔπρεπε νὰ γνωρίζουν οἱ ἀναλαβόντες τὸ ἔργον τοῦ συνηγόρου τῶν ἀξιωματικῶν. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ὑπῆρξε ἢ ὑπῆρξεν ὑπερβολὴ εἰς τὴν διάθεσιν τὴν ὁποίαν ἔχω τοῦ νὰ ἵστανται ὑψηλὰ τὸ Πολιτ. Ναυτικὸν καὶ δὲν γνωρίζω ἐὰν ἐν τῇ ὑπερβολῇ ταύτῃ ἐγένετο σφάλμά τι, πάντως φρονῶ ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ ὄχι μόνον ζημίαν δὲν θὰ ὑποστοῦν ἀλλὰ τοὐναντίον ὠφέλεια δι' αὐτούς θὰ προκύψῃ. Δὲν θὰ ὁμιλήσω ἀπαντῶν εἰρηνικείους χλευασμούς, οὕτινες ἴσως εἰς ἄλλας συγκεντρώσεις θὰ εἶχον θέσιν καὶ ὄχι ἐνταῦθα ἔνθα ὑποτίθεται ὅτι πρυτανεύει ἡ καλὴ πίστις καὶ ἡ σοβαρότης, εἰς χ' ευασμούς περὶ τοῦ ἀνακοινωθέντος τοῦ Ὑπουργείου ὅτι δῆθεν τοῦτο ἔμεινεν ἐμφρόντιστον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν τριῶν τορπιλλῶν. Ἀντεπαρέρχομαι ταῦτα καὶ μόνον ἐὰν οἱ χλευάζοντες εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ εἶπω ὅτι αἱ δοκιμαὶ τῶν 3 τορπιλλῶν προκρίνουν τὴν χρησιμότητα ὅλων τῶν τορπιλλῶν, μόνον οἱ τοιαῦτα φρονοῦντες δύνανται νὰ χλευάζουν. Δὲν ἦτο δυνατὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δοκιμῶν αὐτῶν, αἵτινες παρέχουν μὲν βάσιμον ἐλπίδα ὅτι καὶ αἱ ἄλλαι τορπίλλαι εἶναι καλαί, δὲν ἀποδεικνύουν ὅμως τοῦτο ἀσφαλῶς. δὲν ἠδυνάμην λέγω νὰ μορφώσω γνώμην καὶ νὰ ἀνακοινώσω εἰς τὸν τύπον ὅτι πᾶς κίνδυνος τῶν τορπιλλῶν ἐξέλιπε. Προτιμῶ νὰ εἶμαι ἐπιφυλακτικὸς καὶ ἔχομεν καιρὸν νὰ χαρῶμεν ὅταν ἀποδειχθῇ ὅτι αἱ τορπίλλαι εἶνε καλαὶ ἀλλ' ὁ ἔλεγχος δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς ταῦτα. Ἠλέγχθην ὅτι ἐκ πνεύματος ἐχθρότητος καὶ δυσμενείας πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐπολιτεύθην ἀπέναντί των καὶ τοὺς ἠδίκησα, μὴ παρασχὼν εἰς αὐτοὺς τὰ μέσα ν' ἀπαντήσουν εἰς τὰ ἐναντίον των λεγόμενα. Οὐδὲν γεγονὸς ἔλαβε χώραν ἀπὸ τῆς 29 Σεπτεμβρίου π. ἔ. τὸ ὁποῖον νὰ τείνῃ εἰς συνηγορίαν αὐτῶν καὶ τὸ ὁποῖον νὰ μὴ σπεύσω ν' ἀναγγείλω εἰς τὴν δικαιοσύνην. Ἐπίσης ὅταν ἐνεφανίσθη ἐνώπιόν μου ὁ κ. Ἀρβανίτης ἔσπευσα νὰ ἐκδώσω διαταγὰς νὰ τῷ χορηγηθοῦν ὅλα τὰ μέσα.

Ἠλέγχθην ὅτι ἐσταμάτησα τὰς δοκιμάς, ἀλλὰ τὰς ἐσταμάτησα ἐπ' ὠφελείᾳ αὐτοῦ, διότι ὁ κ. Ἀρβανίτης εἶναι Κυβερνήτης τοῦ «Κατσώνη».

Γ. Σακκαλῆς. Δικτὶ ἀπεμακρύνθη;

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Ἄλλος Ὑπουργὸς τὸν ἀπεμάκρυνε. Εἰδοποιήθημεν ὅτι ὁ «Κατσώνης» εἶναι ἕτοιμος πρὸς ἀπόπλουν καὶ ἐπειδὴ ὁ κ. Ἀρβανίτης ἦτον ὁ ἐποπτεύσας τὴν κατασκευήν του, τὸν ἐστείλαμεν νὰ τὸν παραλάβῃ. Μετὰ τὴν δοκιμήν, συνεχίζει, τῆς μιᾶς τορπίλλης εἶχεν ἐκδοθῇ τὸν Νοέμβριον διαταγὴ παραλαβῆς ἑτέρων δύο τορπιλλῶν πρὸς δοκιμήν, αἵτινες καὶ παρελήφθησαν ἀλλὰ ἐμεσολάβησεν ἡ ἀναχώρησίς του. Διέταξα τὴν ἀναστολὴν τῶν δοκιμῶν διὰ νὰ μὴ γίνωνται αὗται κατὰ τὴν ἀπουσίαν του, ἐκλήθη δὲ ὁ κ. Ἀρβανίτης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον

διὰ νὰ τῷ ἀνακοινωθῇ ὅτι θὰ ἐπαναληφθοῦν αἱ δοκιμαὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του. Μοὶ ἀπήντησεν ὅτι ὁ κ. Λιάσκος καὶ ὁ κ. Ἀνδρέου δύνανται νὰ ἐξακολουθήσουν τὰς δοκιμὰς καὶ ἀμέσως τότε ἐξέδωκα διαταγὴν περὶ ἐξακολουθήσεως τῶν δοκιμῶν. Αὕτη εἶναι ἡ ἐχθρότης, τονίζει, ἣν ἐπέδειξα κατὰ τοῦ κ. Ἀρβανίτη! Δυστυχῶς, συνεχίζει, ὁ ἔλεγχος δὲν ἐσταμάτησεν ἐπὶ τῶν πεπραγμένων ἀλλὰ ἔλαβε καὶ χαρακτῆρα προληπτικὸν ἐπὶ μελλουσῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργείου, ἔλαβε. καὶ τὴν χροιὰν τοῦ χλευασμοῦ δι' ἐντυπώσεις ἐν τῇ Βουλῇ. Καὶ ἐν τῇ μελλούσῃ ἐνεργείᾳ περὶ προμηθείας ἄλλων τορπιλλῶν εὗρον οἱ καλοθεληταὶ αἰτίαν καταιρίσεως καὶ ἐπιχειρήματα διὰ νὰ καταδικάσουν τὰς τεχνικὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου ὡς ἐμφορουμένας ἀπὸ ἐχθρότητα κατὰ τῆς προμηθείας τῶν 50 τορπιλλῶν. Ἰδοὺ σᾶς εἶπον, ἡ ὑπηρεσία τὰς θεωρεῖ ἀχρήστους καὶ μελετᾷ νὰ ἀγοράσῃ νέας. Ἰδοὺ προφανὴς ἡ ἐχθρότης. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, τονίζει, ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι λαμβάνεται πρόνοια ἀλλὰ ὄχι ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι κατεδικάσθησαν αἱ πρῶται 50 τορπίλλαι, ἀλλὰ διότι τὸ καθῆκον ἐπιβάλλει τὴν ἐνίσχυσιν αὐτῶν. Τὴν πρόνοιαν ταύτην στοιχειῶδες καθῆκον ἐπιβάλλει εἰς τὸν Ὑπουργὸν καὶ τὸ Ἐπιτελεῖον τοῦ Ναυτικοῦ, τὰ λεγόμενα δὲ περὶ τορπιλλῶν εὐκαιρίας ἀποτελοῦν ἐπαινετὴν πρόνοιαν τοῦ ἡμετέρου Ἐπιτελείου, ἀποβλέποντος εἰς τὸ μέλλον καὶ ἔχοντος ὑπ' ὄψιν τὰ ἄδηλα ἀποτελέσματα τῶν προμηθευθεισῶν τορπιλλῶν. Ἔχομεν ἤδη 80 τορπίλλας Σόβρτσκοφ, ἀλλὰ ἐὰν ἤθελον ἀποδειχθῇ ἄχρηστοι αἱ 53 τορπίλλαι θὰ ἦτο ἄξιον καταδίκης τὸ Ναυτικὸν ἡμῶν Ἐπιτελεῖον ἂν δὲν προέβλεπε περὶ ἐγκαίρου προμηθείας τορπιλλῶν διὰ νὰ εἶναι ἕτοιμοπόλεμον τὸ Ναυτικὸν ἡμῶν. Ἡ πρόνοια αὕτη ἐθεωρήθη ἐπιλήψιμος διότι δῆθεν ἐζητοῦμεν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τορπίλλας ὀκαζιόν. Ἐὰν, συνεχίζει, ἠρχόμεθα ἐδῶ νὰ συζητήσωμεν ἄνευ προκαταλήψεως καὶ νὰ εὕρωμεν τὸ συμφερότερον διὰ τὸ Κράτος, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ εὑρισκώμεθα πάντες σύμφωνοι, διχαζόμενοι μόνον ἐξ ἀνακριβῶν πληροφοριῶν ἢ ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων. Οὐδεμία ὅμως ἀδικαλλαξία ἐπετρέπετο, δεδομένου ὅτι δὲν ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ σφάλλῃ προκειμένου περὶ ὑποθέσεως ἐχούσης ἀνάγκην τόσης εἰδικότητος καὶ μελέτης. Ἐμφορούμενος, καταλήγει, ἐγὼ πάντοτε ὑπὸ τῆς διαθέσεως τῆς πλήρους διαφωτίσεως καὶ τῆς ἐρεύνης θὰ ἐπρότεινον ἐγὼ ὁ ἴδιος εἰς τὴν Βουλὴν νὰ καταρτίσῃ Ἐπιτροπὴν ἐξεταστικὴν τῶν πραγμάτων, ἵτις νὰ ἐρευνήσῃ τὰ τῆς ὑποθέσεως, νὰ φέρῃ τὸ πόρισμά της εἰς τὴν Βουλήν, ἡ ὁποία ἐν μυστικῇ συνεδριάσει νὰ λάβῃ τὰς ἐνδεικνυομένας ἀποφάσεις αἵτινες θὰ ἐκτελεσθοῦν ὅσως ἐπὶ τῆς Ὑπουργίας ἄλλου Ὑπουργοῦ καὶ ὄχι ἐμοῦ. Τὴν παράκλησίν μου ταύτην ὑποβάλλω πρὸς τὸ συμφέρον αὐτοῦ τοῦ Ναυτικοῦ.

Ὥρα 10 μ. μ. διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν 11 μ.μ

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρα 11 καὶ 50′ ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις

Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προμηθείας τῶν τορπιλλῶν καλεῖται νὰ ὁμιλήσῃ ὁ κ. ***Σ. Κρεμεζῆς.***

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι κατόπιν συνενοήσεως τοῦ κ. Γούδα μετὰ τοῦ παραιτηθέντος τοῦ λόγου κ. Κακουλίδη καὶ συναινέσει τοῦ κ. Προέδρου τῆς Βουλῆς προηγεῖται ὁ κ. Γούδας. Ἐκτὸς ἐὰν ὁ κ. Πρόεδρος θέλῃ νὰ περιορίσῃ τὴν συζήτησιν μεταξὺ τῆς συμπολιτεύσεως ὁπότε ἡ ἀντιπολίτευσις διαμαρτύρεται.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον οὔτε ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ, οὔτε ἐκ τῶν ἐθίμων νὰ μεταβληθῇ ἡ σειρὰ τῶν ἐγγεγραμμένων, ἄλλως τε ὑπάρχει ἐν τῷ Κανονισμῷ καὶ διάταξις περὶ ἐναλλαγῆς τῶν ρητόρων, τῶν ὑπὲρ καὶ τῶν κατά, ὥστε ὑπάρχει διττὸς λόγος νὰ ὁμιλήσῃ «ὁ κ. Κρεμεζῆς.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι κατὰ τὴν σειρὰν τῶν ἐγγεγραμμένων προηγεῖται ὁ κ. Κρεμεζῆς. Ὡς πρὸς τὸ λεχθὲν ὅτι ἐδόθη ἐκ μέρους μου συναίνεσις εἰς τὸν κ. Γούδαν, αὕτη συνίστατο εἰς τὸ νὰ τοῦ δοθῇ ὁ λόγος καὶ ὄχι νὰ μεταβληθῇ ἡ σειρὰ τῶν ἐγγεγραμμένων.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Κρεμεζῆς ὡμίλησεν ἤδη ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως.

Πρόεδρος. Ὡμίλησεν ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν καὶ ὄχι ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Κρεμεζῆς ὡμίλησεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν τορπιλλῶν. Ἡ ἐπερώτησις εἶναι δικαίωμα τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν χορηγεῖται εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει κανονίσατε, ὡς θέλετε, τὴν συζήτησιν, ἀλλ' ἡ ἀντιπολίτευσις παραμένει μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι παρορῶνται τὰ δικαιώματά της.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** λέγει ὅτι εἶναι πρῶτος ἐγγεγραμμένος εἰς τὴν ἐπερώτησιν ὑπ' ἀριθ. 35, ἐνῷ οἱ κ. κ. Κρεμεζῆς καὶ Σακκαλῆς εἶναι ἐγγεγραμμένοι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 132 ἐπερώτησιν, ὑποβληθεῖσαν 3 μῆνας μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐπερωτήσεώς του.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι πάντοτε ἡ συμπολίτευσις πιέζει τὴν ἀντιπολίτευσιν, ὅταν δὲ ἡ ἀντιπολίτευσις ἐδέχθη νὰ συζητηθῇ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ ἐλέγχου ὁ προϋπολογισμός, ἐβασίσθη εἰς τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι ἔλεγχος τῆς Κυβερνήσεως. Συνεπῶς ὁ κ. Κρεμεζῆς ὡμίλησεν ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἀπόψεις ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξήτησε τὸν Κανονισμόν, δὲν χωρεῖ ἀμφισβήτησις ὅτι ἔχει τὸν λόγον ὁ κ. Κρεμεζῆς. Πάντως αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ ἀντιπολίτευσις ἀσκεῖται ἀπὸ τοὺς βουλευτὰς τῆς συμπολιτεύσεως, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις πιέζεται.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι εἶνε περίεργος ἡ ἀντίληψις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, νὰ χωρίζῃ τὴν συμπολίτευσιν εἰς συμπολίτευσιν καὶ ἀντιπολίτευσιν. Τοῦτο οὐδαμοῦ παρατηρεῖται. Παρακαλῶ δὲ αὐτὸν νὰ μὴ προεξοφλῇ τὴν γνώμην τῆς ἀντιπολιτεύσεως καὶ νὰ χαρακτηρίζει αὐτὴν ὡς συμπολίτευσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν.

Ι. Ράλλης. Κ. Πρόεδρε, ὅταν ὡμίλῃ ὁ κ. Σακκαλῆς ἐζήτησα τὸν λόγον, ἐρωτήσας δὲ σήμερον ἐὰν εἶμαι ἐγγεγραμμένος εἶδα ὅτι δὲν ἤμην. Τὸ λάθος εἶνε τοῦ Προεδρείου, πάντως δὲν προεδρεύατε ὑμεῖς τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐζήτησα τὸν λόγον. Ἔχω ὅμως νὰ εἴπω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν γνωρίζει ὅτι οὐδέποτε ἐτηρήθη ἡ διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἀντιλεγόντων, προσθέτω δὲ ὅτι τὸ νὰ ἀντιπολιτεύεται ἡ συμπολίτευσις ἀναιρεῖ ὅλα τὰ κοινοβουλευτικὰ ἤθιμα.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναττικῶν) παρακαλεῖ τὸν κ. Κρεμεζῆν νὰ χορηγήσῃ τὴν σειράν του εἰς ἄλλον.

Ὁ κ. ***Σ. Κρεμεζῆς*** κατερχόμενος τοῦ βήματος διαμαρτύρεται, λέγων ὅτι τὸ νὰ γίνωνται τὰ πρωθύστερα, ὥστε οἱ ἐπερωτῶντες νὰ ὁμιλοῦν τελευταῖοι, εἶνε παραβίασις τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης*** λέγει ὅτι ἡ θεωρία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ ἀντιπολιτεύσεως δὲν εἶνε ὀρθή, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λέγεται ἀντιπολιτεύσεις ἀριθμός τις βουλευτῶν ὅστις ἀντιπολιτεύεται ἕνα Ὑπουργὸν εἰς ἓν ζήτημα.

Ὁ κ. ***Μ. Γούδας*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως λέγει ὅτι κατὰ παράδοξον τρόπον ἠκούσθη ὅτι γίνεται ἔλεγχος κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν. Τοῦτο λέγει δὲν εἶνε ἀκριβὲς διότι αἱ τορπίλλαι παρηγγέλθησαν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1924 παρεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοστασίου κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1925 καὶ ἀφίχθησαν ἐνταῦθα ἕνα μῆνα μετὰ τοῦτο, ἐνῷ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου 2 ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὰ γεγονότα ταῦτα. Δέν γίνεται συνεπῶς ἔλεγχος κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἐλέγχεται πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως τῆς ὁποίας προΐστατο ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Γ Σακκαλῆς. Ἡμεῖς ἠλέγξαμεν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ὄχι διὰ τὴν προμήθειαν τῶν τορπιλλῶν ἀλλὰ διότι διὰ τῆς ἐνεργείας του ἤλεγξε τὴν Κυβέρνησιν Βενιζέλου καὶ Καφαντάρη.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν αἰσθάνομαι τὸ νύγμα οὐδενὸς ἐλέγχου, ἐὰν αἱ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι ἐνέργησαν κακῶς πρῶτος ἐγὼ θὰ τὸ ἀναγνωρίσω, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν μία Κυβέρνησις νὰ εἰσέρχεται εἰς τὰς λεπτομερείας παντὸς πράγματος. Ἐγὼ ἕνα καθῆκον ἔχω, νὰ διώξω μίαν κατάχρησιν ὅταν πιστοποιηθῇ ὅτι ἔγινε τοιαύτη.

Ὁ κ. ***Μ. Γούδας*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχομεν ἓν κακόν, τὴν προμήθειαν τῶν τορπιλλῶν ἀλλὰ μόλις παρουσιάσθη τὸ κακὸν τοῦτο, παρουσιάσθησαν καὶ πολιτικοὶ τορπιλληταὶ ἀποδείξαντες ὅτι τὸ κακὸν τοῦτο προυξενήθη ἀπὸ τοὺς εἰδικούς, καὶ παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ὅστις ἀφοῦ προέτεινε τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ὡμίλησε περὶ παραιτήσεως . . . . .

Π. Μερλόπουλος. Εἶπα ὅτι ἐκ τῆς ἐξελίξεως τῶν πραγμάτων θὰ λάβω σχετικὰς ἀποφάσεις. Πότε ὅμως θὰ ληφθοῦν αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ καὶ ἂν θὰ ληφθοῦν ἀπὸ ἐμὲ ἢ ἀπὸ τὸν διάδοχόν μου δὲν εἶνε γνωστόν.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπ. Οἰκονομικῶν). Πρῶτος ἐγὼ ὑπέδειξα τὴν ἐνέργειαν τῆς συστάσεως ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς, ὥστε δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀφορμὴ δυσαρμονίας.

Α. Παπαναστασίου Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν εἶπεν ὅτι μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ πορίσματος τῆς μελλούσης νὰ συγκροτηθῇ ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀφοῦ ἤθελε τοῦτο γείνῃ δεκτὸν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, αἱ ἀποφάσεις ἃς θὰ ἐλάμβανεν ἡ Βουλὴ πιθανὸν νὰ ἐξετελοῦντο ὑπὸ ἄλλου Ὑπουργοῦ καὶ ὄχι ὑπ' αὐτοῦ. Συνεπῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ὡμίλησε περὶ παραιτήσεως.

Ὁ κ. ***Μ. Γούδας*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ παραγγελία τῶν τορπιλλῶν ἐγένετο τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1924.

Γ. Καφαντάρης. Τότε ἐγὼ δὲν ἤμην Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦτο μὲν δὲν μεταβάλλει τὰ πράγματα ἀλλὰ τὴν ἀκρίβειαν.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι ὁ ἔλεγχος διεξάγεται πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν πραγμάτων.

Ὁ κ. ***Μ. Γούδας*** συνεχίζων λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνηγωνίσθησαν 4 ἐργοστάσια διὰ τὴν προμήθειαν τῶν 50 τορπιλλῶν. Ἐπροτιμήθη δὲ διὰ πολιτικοὺς λόγους, ὡς ἐλέχθη, ἡ παραγγελία εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Ἐργοστάσιον, καίτοι ἔχω ἀκούσει, ὅτι ἡ τιμὴ τοῦ Ἐργοστασίου αὐτοῦ ἦτο κατά τι ἀνωτέρα τῆς τιμῆς τῶν ἄλλων Ἐργοστασίων. Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἱ κινητῆριοι μηχαναὶ τῶν τορπιλλῶν ἦσαν ἀκτινωταί, διὰ πρώτην δὲ φορὰν ἐγένοντο παραγγελίαι τορπιλλῶν ἐχουσῶν μηχανήματα πολύπλοκα μὲ ὀδοντωτοὺς τροχούς. Ἔχω τὴν γνώμην, λέγει, ὅτι προκειμένου περὶ μεταβολῆς συστήματος θὰ ἔπρεπεν οἱ συντάξαντες τὸ συμβόλαιον νὰ καταβάλλουν πολλὴν προσοχήν, ὥστε νὰ μὴ γίνῃ παρερμηνεία ὅρων τῆς συμβάσεως. Μετὰ τὴν παραγγελίαν ἐστάλη κατὰ Μάϊον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ Ἀντιπλοίαρχος κ. Ἀρβανίτης ἵνα ἐπιστατήσῃ καὶ παραλάβῃ τὰς τορπίλλας. Τὸ ἐργοστάσιον εἰς τὸ ὁποῖον παρηγγέλθησαν αἱ τορπίλλαι δὲν εἶχε κατασκευάσῃ πρότερον ἄλλας τορπίλλας, αἱ δὲ ἡμέτεραι τορπίλλαι φέρουσιν αὔξοντα ἀριθμὸν ἀπὸ 1—50, ἐπληροφορήθην δὲ ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἔχει κατασκευάσῃ ἐν συνόλῳ εἰμὴ 190 τορπίλλας δηλ. 50 αἱ ἰδικαί μας, 50 παρηγγέλθησαν ἀπὸ τὴν Ὁλλανδίαν καὶ αἱ λοιπαὶ 90 ἀνὰ 10-15 ἀπὸ διάφορα Κράτη μὴ ἔχοντα ἰδίαν βιομηχανίαν. Παρατηρῶ προσέτι, ὅτι τὴν μεταβολὴν τῶν μηχανῶν δὲν ἐδέχθησαν τὰ μεγάλα Κράτη. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι αἱ τορπίλλαι παρελήφθησαν κατὰ τὸ 1925, ἀφίχθησαν ἐνταῦθα τὸν Ἰανουάριον 1926 καὶ ἐβλήθη ὑπὸ τοῦ «Πάνθηρος» ἡ πρώτη τορπίλλη, ἥτις καὶ κατεβυθίσθη, ἠγρεύθη δὲ κατόπιν ἀπὸ τὸν βυθόν. Συνεπείᾳ τῆς καταβυθίσεως ταύτης ἠρευνήθη ἐὰν καὶ αἱ ἄλλαι τορπίλλαι ἦσαν εἰς θέσιν νὰ βληθοῦν. Ἐπ' αὐτοῦ, λέγει, ἔχομεν τὴν γνώμην, τοῦ κ. Κολιαλέξη, ὅστις λέγει, ὅτι αἱ τροχιαὶ τῶν τορπιλλῶν γίνονται κακαὶ μόλις αὐξηθοῦν αἱ ταχύτητες αὐτῶν. Ὅτε δὲ ὁ κ. Κολιαλέξης ἐξήνεγκε τὴν γνώμην ταύτην εἶχεν ἐκτελέσει 24 ἐκσφενδονίσεις.

Ι. Κανναβός. Γνωρίζετε, ὅτι ὅταν παρελήφθησαν αἱ τορπίλλαι τοῦ «Κιλκὶς» καὶ τῆς «Λήμνου» τὰς συνώδευσεν εἰδικός ὅστις καὶ παρέμεινεν ἐπὶ δύο ἔτη ἐνταῦθα διὰ νὰ μάθῃ εἰς τοὺς ἰδικούς μας τὸν χειρισμὸν τῶν τορπιλλῶν; Ἐμάθατε ἐὰν τὸ τοιοῦτον συνέβη καὶ τώρα, καὶ μάλιστα προκειμένου περὶ νέου ὅπλου;

Μ. ***Γούδας***. Ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ἠδύνασθε νὰ περιλάβητε ἐν τῇ συμβάσει τὸν εἰδικὸν αὐτὸν ὅρον.

Ι. Καννσβός. Ὁ ὅρος οὗτος δὲν περιλαμβάνεται οὔτε εἰς τὰ προηγούμενα συμβόλαια. Ἐν τούτοις τὸ ἐργοστάσιον ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ὑπηρεσίας ἀπέστειλεν εἰδικὸν τεχνίτην ὅστις ἔμεινε δύο ἔτη.

Γ. Μερκούρης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀνέφερεν, ὅτι τὸ ἐργοστάσιον ἔστειλεν εἰδικόν, ἀλλὰ καὶ αἱ δοκιμαί, αἵτινες ἔγιναν ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ τούτου, ἔδωσαν τὰ αὐτὰ οἰκτρὰ ἀποτελέσματα.

Ι. Καννσβός. Τὸ Ὑπουργεῖον ἀπετάθη εἰς τὸ ἐργοστάσιον, τὸ ὁποῖον ἀπέστειλεν ἀντιπρόσωπον, μετὰ τὴν κακοπάθησιν τῶν τορπιλλῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Μερκούρης*** λέγει ὅτι αἱ τρεῖς τορπίλλαι, αἵτινες ἐδοκιμάσθησαν ὑπὸ τοῦ εἰδικοῦ δὲν εἶχον χρησιμοποιηθῇ πρότερον.

Μ. ***Γούδας***. Ἐλέγχθη, ὅτι ἦτο ἔγκλημα, ὅτι ἐβλήθησαν 44 τορπίλλαι. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἐβλήθησαν 44, ἀλλὰ μόνον 40, διότι ἐκ τῶν 50 ἐκρατήθησαν 10 μὴ βληθεῖσαι καὶ ἐκ τῶν ὁποίων 3 ἔκαυσεν ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ οἴκου διὰ τοῦ δυναμοφρένου. Ἀλλὰ πῶς ἠθέλατε νὰ μὴ γίνῃ δοκιμὴ ἐπὶ 40 τορπιλλῶν ἀφοῦ ἑκάστη δοκιμὴ ἔδιδε κακὰ ἀποτελέσματα. Συνεχίζων, ἀναγινώσκει κατάλογον ἐμφαίνοντα τὴν διάθεσιν τῶν 50 τορπιλλῶν καὶ λέγει, ὅτι ἡ τορπίλλη εἶναι τὸ λεπτότερον ὅπλον, τοῦ ὁποίου τὴν χρῆσιν σπανιώτατα θὰ κάμῃ εἰς ἀξιωματικὸς ἔστω καὶ ἐν καιρῷ πολέμου. Ἀπὸ τοῦ 1886 ἕως σήμερον τρεῖς τορπίλλαι ἐξεσφενδονίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ ἐν καιρῷ πολέμου. Μία εἶναι ἡ ἐκσφενδονισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Βότση κατὰ τοῦ Φετῆχ Μπουλέν, ἡ ἄλλη εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀργυροπούλου ἐκσφενδονισθεῖσα κατὰ μιᾶς κανονιοφόρου, καὶ ἡ τρίτη ὑπὸ τοῦ Πλοιάρχου Παπαρρηγοπούλου κατὰ τοῦ Μετζιδιέ. Ἡ τορπίλλη αὕτη τοῦ Δελφίνος ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ της διότι αἱ τορπίλλαι τῶν ὑποβρυχίων πρέπει νὰ ἔχουν μεγάλην στεγανότητα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ἡ τορπίλλη αὕτη καὶ ἐπλημμύρησε ὕδατος. Συνεχίζων, ἀναπτύσσει πῶς παρελήφθησαν αἱ 50 τορπίλλαι καὶ λέγει ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 44 τορπίλλη εἶχε συγκεκολλημένην τὴν μηχανὴν διὰ ψευδαργύρου, εἰς ἄλλην ἦτο ἄχρηστον τὸ γυροσκόπιον, εἰς τρόπον ὥστε γενομένων γυμνασίων, ἡ τορπίλλη ἐκτύπησε τὸ Κιλκὶς ἀντὶ τοῦ στόχου καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Σ Κρεμεζῆς. Αὐτὰ εἶναι ἰδιαίτεραί σας πληροφορίαι;

Μ. Γούδας. Εἶναι ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ἐκθέσεις.

Γ. Σακκαλῆς. Ὅλα αὐτὰ προήρχοντο ἀπὸ ἀπειρίαν.

Μ. ***Γούδας***. Ἓν ἐκ τῶν μειονεκτημάτων τῶν τορπιλλῶν τῶν 53 ἑκατοστῶν ἦτο καὶ ἡ ἀρνητικὴ πνευστότης, δηλαδὴ ἡ ἐκσφενδονιζομένη τορπίλλη δὲν δυθίζεται ἐφόσον ἡ ταχύτης τὴν ὠθεῖ πρὸς τὰ ἐμπρός.

Ὁ κ. ***Π. Μερλόπουλος*** (ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) διακόπτων λέγει ὅτι ὑποβάλλει τὴν παράκλησιν ὅπως στέρξῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν διακοπὴν τῆς συζητήσεως διότι εἶναι ἀσθενής. Πάντως ἂν οἱ ἐπερωτῶντες δὲν στέργουν, θὰ παραμείνῃ.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** δηλοῖ ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀντίρρησιν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** παρακαλεῖ ἵνα εἰς τὴν προσεχῆ

συνεδρίασιν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου μὴ ἐγγραφῇ πρώτη ἡ παροῦσα ἐπερώτησις, διότι πρόκειται νὰ ζητήσῃ τὴν πρόταξιν ἄλλης.

Πρόεδρος. Ἡ συζητουμένη ἐπερώτησις θὰ συνεχισθῇ κατὰ τὸν Κανονισμὸν εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου.

Μεθ' ὃ ὥρα 1 μ. μ. συνεταίσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ἵνα ἐπαναληφθῇ ὥραν 5 μ. μ. τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ξς'.

τῆς 3 Ἀπριλίου 1928.

Ὥρα 6 μ. μ. ὁ ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ σύνδεσμος Ἑλλήνων ἐφέδρων Ἀλεξανδρείας ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Μ. Μεταξάκη διότι ἠνέχθη νὰ τελέσῃ μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ θανόντος Βασιλέως Κωνσταντίνου.

Ὁ πρόεδρος συνεταιρισμοῦ Ν. Σκοποῦ ἀναφέρει ὅτι τὰ ὕδατα τοῦ Στρυμόνος κατέκλυσαν ὁλόκληρον σχεδὸν τὴν ἐσπαρμένην πεδιάδα καὶ ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἐνίσχυσίν των καὶ ἔναρξιν τῆς κατασκευῆς ἔργων Στρυμῶνος.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συνδέσμου παντοπωλῶν Κερκύρας διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μελετωμένης ἀκυρώσεως τῆς γενομένης ἐκλογῆς του ὡς ἀντιπροσώπου ἐπιμελητηρίου παρὰ τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Κερκύρας.

Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Κάρπας παρακαλεῖ ὅπως καταργηθῇ ὁ ἐξαγωγικὸς δασμὸς ἐπὶ τῶν κουκουλίων πρὸς προστασίαν τῆς σηροτροφίας.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Μπότσαρης** καὶ **Α. Λούλης** καταθέτουν ἀναφορὰν τοῦ συνταξιούχου Α. Ταπίδου ζητοῦντος ἐπίδομα πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῆς πυρποληθείσης ὑπὸ τῶν Ἀλβανῶν οἰκίας του καὶ βελτίωσιν τῆς συντάξεώς του.

Ὁ μηχανικὸς Ναυπακτίας ὑποβάλλει ψήφισμα πλημμυροπαθῶν Ἀγροκτημόνων Ναυπάκτου διαμαρτυρομένων διὰ διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων καὶ παρακαλεῖ ν' ἀποσταλῶσιν εἰδικοὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τοιούτων.

Ὁ σύλλογος κοινωνίας τῶν προσφύγων Ἡγουμενίτσης ὑποβάλλει ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀποσταλῇ ἀντιπρόσωπος ἐκτιμητὴς τῶν μικρῶν των παραπηγμάτων πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν.

Ὁ σύλλογος μηχανικῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐργοληπτῶν εἰς τὴν μειοδοσίαν τῆς κατασκευῆς ὁδοῦ Μοναστηρίου Θεσσαλονίκης.

Ἡ Πανελλήνιος ἀστικὴ ἕνωσις κτηματιῶν ὑποβάλλει ψήφισμα ἀστικῆς ὀργανώσεως Παλαιοῦ Φαλήρου διαμαρτυρομένης διὰ τὴν μὴ περιφρούρησιν τῶν περιουσιακῶν δικαιωμάτων τῶν γηγενῶν ἐναντι τῶν προσφύγων.

Ἡ κοινότης Βέλου Χασὰν-Ἀγᾶ,Λάκος, Συνδέσμου Κοινοτήτων Δυτικῆς Βόχας καὶ διάφορα Σωματεῖα διαμαρτύρονται κατὰ τῆς μελετωμένης νέας φορολογίας ἐπὶ τῆς σουλτανίνας.

Ὁ Α. Σ. Νηφόρος ἐκ Καλάμου Λευκάδος ὑποβάλλει αἴτησιν δι' ἧς παρακαλεῖ ὅπως τῷ ἐπιτραπῇ καὶ καθαρίσῃ τὴν ἔκτασιν τοῦ πευκοτεμαχίου του κειμένου εἰς τὰς θέσεις Χάλασμα, Κατεργάκη καὶ Λαγκαδοῦλα τῆς νήσου Καλάμου.

Ὁ βουλευτὴς Ἡρακλείου κ. **Γ. Κοκκινάκης** καταθέτει τηλεγράφημα σαπωνοβιομηχάνων Ἡρακλείου καὶ Ζακύνθου παρακαλούντων ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ καταργήσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3421.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Μπακόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Δ. Σαρατσοπούλου αἰτοῦντος ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσαγωγῆς καπνοῦ εἰς τὰ καπνεργοστάσια πρὸς κοπὴν καὶ συσκευήν.

Οἱ ὑπάλληλοι τῶν Λεσχῶν Διονύσου καὶ Ἁγίου Ἀνδρέα παρακαλοῦσιν ὅπως παραταθῇ ἐπὶ ἑξάμηνον ἡ λειτουργία τῶν ἄνω Λεσχῶν ἵνα δυνηθῶσι νὰ ἐξεύρουν ἄλλα βιοποριστικὰ ἐπαγγέλματα.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Μπακόπουλος*** καταθέτει αἴτησιν τῶν δημοδιδασκάλων Λ. Μητσοπούλου, Δ. Μιχαλοπούλου κλπ. αἰτούντων ὅπως ὑπαχθοῦν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Εἰσηγητοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Μπακόπουλος*** καταθέτει ψήφισμα τῶν ἐμπόρων Δημητσάνης παρακαλούντων ν' ἀρθῇ ἡ ἀπεινὴς φορολογία τῶν ἐτῶν 1921 - 1924.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπούκουρας*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ (-)εσοδώρου Ἠλιοπούλου καὶ Η. Ἠλιοπούλου διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ ζητούντων νὰ ἱκανοποιηθῶσι διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τοῦ ἀγροκτήματος Σταμάτα—Διόνυσος.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπαμπᾶκος*** καταθέτει ἀναφορὰν τῆς Γεν. Ἑνώσεως Ἀναπήρων πολέμου Ἀττικῆς διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἄρσιν τοῦ περιπτέρου τοῦ ἀναπήρου Δ. Χριστοδούλου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπούκουρας*** καταθέτει τηλεγραφήματα διαφόρων Συλλόγων καὶ Συνεταιρισμῶν ἐκ διαφόρων μερῶν διαμαρτυρομένων διὰ τὰς ἐνεργείας τῶν μεσιτῶν Πατρῶν ἐναντίον τοῦ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁ βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. ***Ν. Δαρβέρης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν βιοτεχνῶν καλαθοποιῶν, γηγενῶν καὶ προσφύγων, περὶ προστασίας τοῦ ἐπαγγέλματός των τούτου διὰ φορολογίας τῶν ἐξωθι εἰσαγομένων κενῶν καλαθῶν καὶ λοιπῶν εἰδῶν τοῦ βιοτεχνικοῦ τούτου ἐπαγγέλματος.

Ὁ βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. ***Ν. Δαρβέρης*** καταθέτει ἀναφορὰν κοινότητος Καποστσίδων παραπονουμένων διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν μικροεκτάσεων τῶν ἀγρῶν ἐξ ὧν ἀποζῶσιν οἱ γεωργοὶ καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσίν των καθίστανται ἀκτήμονες.

Ὁμοίως καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Ἰωάννου Σπύρου καὶ Γ. Προφαντοπούλου πρώην Ἐπιθεωρητῶν Δημ. Σχολείων περὶ ἐπαναδιορισμοῦ των ὡς κακῶς ἀπολυθέντων τῆς θέσεως ἣν εἶχον.

Ὁμοίως καταθέτει ὑπόμνημα τῶν τελωνοφυλάκων ἐξαιτουμένων τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ αὐτῶν καὶ τοῦ Κράτους.

Ὁ Πρόεδρος Κτηματικοῦ Συνδέσμου Θεσσαλονίκης, οἱ Ἐπαγγελματίαι Πύργου καὶ ὁ Σύνδεσμος ἰδιοκτητῶν Τρικκάλων διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἄρσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ἐπιτροπὴ Ἐπαγγελματιῶν καὶ Τεχνιτῶν Πατρῶν παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἄρῃ τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Ὁ Καπνεμπορικὸς Σύλλογος Ἀγρινίου διαμαρτύρεται διὰ τὰ ἀλλεπάλληλα κρούσματα ἐμπρησμοῦ καπνοκοπτηρίων.

Τὸ Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον Καβάλλας, ἡ Ἕνωσις Ἐπιμελητηρίου Καβάλλας, ἡ Ἕνωσις Ἐνοικιαστῶν ἀστικῶν Ὀθωμανικῶν κτημάτων, ὁ προσφυγικὸς κύριος Πωτσάνης καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ ἀνταλλαξίμων κτημάτων Φλωρίνης διαμαρτύρονται καὶ ζητοῦν τὴν ἀνατολὴν τῆς διὰ δημοπρασιῶν ἀπαλλοτριώσεων ἀνταλλαξίμων κτημάτων διότι κινδυνεύουν νὰ μείνουν ἄστεγοι καὶ ἄνευ καταστημάτων.

Οἱ κ. κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) καὶ ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ χορηγήσεως δανείου πρὸς τὴν Ἐπιτροπείαν Ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης παρὰ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος παραχωρουμένων ὑποθηκῶν ἐπὶ ἀκινήτων ἐν ταῖς Ν. Νήσοις».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ν. Μπακόπουλος, Α. Παπαναστασίου, Σ. Τσακόπουλος, Χ. Βοζίκης, Γ. Μπακόπουλος*** κλπ. ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ νόμου 2107».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Α. Ζούζουλας, Ν. Μαντᾶς, Α. Ψάρρας, Π. Ἀντωναρόπουλος*** κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν εἰς τὸ ἄρθρον 10 τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ προσαρτήσεως τῶν Σχολῶν Ἀνωτάτης Δασολογικῆς καὶ Γεωπονικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ.** Κρεμεζῆς ὑποβάλλει τροπολογίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως Ν. Διατάγματος τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1165 κλπ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τοῦ ἐπιδόματος τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Ν. Χωρῶν καὶ συμμετοχῆς αὐτῶν ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Μ. Γούδας** καὶ **Φ. Μοσχούλας** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Διατάγματος περὶ εὑρέσεως ἐργασίας καὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Καντιάνης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1927 Ν. Δ. περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 146 περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ».

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἱδρύσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Δικαστ. Μεγάρων.

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας τῆς 2 παραγρ. τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 143 τοῦ 1914 περὶ μονιμοποιήσεως Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. ***Α. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας) καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν εἰς ἐρώτησιν τοῦ βουλευτοῦ κ. ***Δ. Πετρακάκου.***

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 70 τῆς 9 λήγοντος ἐρωτήσεως τοῦ κ. Πετρακάκου ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσωμεν τὰ ἀκόλουθα:

1) Ἡ μετάθεσις τοῦ τέρματος τῆς γραμμῆς Μαραλείου, μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῆς τροχιοδρομικῆς συγκοινωνίας δι' αὐτοκινήτων, ἐγένετο κατ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου, καὶ τοῦτο διότι λόγῳ τῶν τοπικῶν δυσχερειῶν καὶ τῆς στενότητος τῆς ὁδοῦ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, καθίστατο δύσκολος καὶ ἐπικίνδυνος ἡ στροφὴ τοῦ αὐτοκινήτου.

2) Ἡ συγκοινωνία ἐν τῇ γραμμῇ ταύτῃ ἐνεργεῖται διὰ τριῶν αὐτοκινήτων ἀνὰ 8' (ἀντὶ τῶν δρομολογίων ἀνὰ 20', ἅτινα ὑπῆρχον πρότερον διὰ τοῦ τράμ) ἀπὸ δὲ τῆς 11 1/2 π.μ. μέχρι τῆς 1 μ.μ. καὶ ἀπὸ τῆς 7 μέχρις 8 1/2 μ.μ. προστίθεται καὶ τέταρτον αὐτοκίνητον, διὰ τοῦ ὁποίου τὰ δρομολόγια ἐκτελοῦνται ἀνὰ 6'.

Ὁ κ. ***Π. Μερλόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ πίνακος τοῦ ἐνεργηθέντος διαγωνισμοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1926 περὶ προαγωγῆς ὑπολογιστῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ.

Ἡ Ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν **Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ ἀποδοχῆς ὑπὸ ὅρους παρὰ τῆς Ἑλλάδος τῆς ῥήτρας τοῦ 36ου ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ διαρκοῦς δικαστηρίου διεθνοῦς δικαιοσύνης τῆς Χάγης περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας».

2) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τὴν 2 Νοεμβρίου 1927 συνθήκης ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως καὶ ἑτέρου τάγματος τιμῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα Τάγμα τοῦ Φοίνικος» καὶ

4) «Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1926 συνθήκης προξενικῆς ναυτιλίας ἐμπορικῶν καὶ ἀστικῶν δικαιωμάτων καὶ ἐγκαταστάσεως ὡς καὶ τοῦ προσθέτου πρωτοκόλλου αὐτῆς ὑπογραφέντος ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Αὐγούστου 1927».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν **Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ** ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ κυρώσεως τῶν ἀπὸ 20 Ἰουνίου 1925 καὶ 28 Ἰουλίου 1925 συμβάσεων μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης, δι' ὧν ρυθμίζεται ἡ πληρωμὴ τῶν εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεων τῆς Τραπέζης ταύτης, δημοσιευθεισῶν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 264 τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1925 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ

2) «Περὶ προθεσμιῶν καταβολῆς φόρου καθαρῶν προσόδων προηγουμένων ἐτῶν.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ διατάξεων τινων ἀφορωσῶν τὴν Διεύθυνσιν τῶν Σιδηροδρόμων καὶ τοῦ Σ.Ε.Κ.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. ***Α. Μέρος*** ζητεῖ νὰ συνεχισθῇ ἡ διακοπεῖσα πρὸ μηνῶν συζήτησις περὶ ἀπαλλοτριώσεως μοναστηριακῶν κτημάτων καὶ νὰ εἰσαχθῇ πρὸς συζήτησιν νομοσχέδιον περὶ ἀπαλλαγῆς ἐκ τοῦ φόρου ὡρισμένου ἀριθμοῦ αἰγοπροβάτων.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** παρατηρεῖ ὅτι ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἔχει ὁρισθῇ διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου τῆς συμβάσεως **ΣΠΑΠ**.

Ὁ κ. **Γ Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἔχει ψηφισθῇ εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν. Παρακαλεῖ διὰ τοῦτο νὰ ψηφισθῇ εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν καὶ ἡ σύμβασις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, νὰ ἐπακολουθήσῃ δὲ ἡ συζήτησις τῆς συμβάσεως ΣΠΑΠ.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἔχει ληφθῇ ἀπόφασις περὶ προτάξεως τῆς συμβάσεως ΣΠΑΠ.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ τηρηθῇ καὶ

ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς διὰ τὴν σύμβασιν ΣΠΑΠ, νὰ ψηφισθῇ δὲ καὶ ἡ σύμβασις μετὰ τῆς Τραπέζης πρὸ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν ὅπως μέχρι τοῦ Σαββάτου ψηφισθῇ καὶ ἡ σύμβασις τοῦ ΣΠΑΠ.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ἡ Βουλὴ κατ' ἀνάγκην θὰ ζητήσῃ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Τραπέζης, διότι αὕτη προσάγεται καὶ ἄνευ αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ἐν τῇ Κοινοβ. ἐπιτροπῇ ἐκτεθεῖσαν γνώμην του ὑποστηρίζει τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως τῆς συμβάσεως μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, διότι ὅπως καταστῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὥριμον πρέπει συγχρόνως νὰ προσαχθῇ καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἱδρύσεως τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης. Ἐκτὸς τούτου θὰ ἔπρεπεν ὅπως συμπληρωθῇ ἡ αἰτιολογικὴ ἔκθεσις τοῦ νομοσχεδίου καὶ νὰ ἀναφερθῶσιν ἐν αὐτῇ ποῖαι συμβάσεις καταργοῦνται καὶ ποῖαι ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι· τοῦτο δὲ διότι ὅλαι αὐταὶ αἱ συμβάσεις μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἀποτελοῦν ἓν ἑνιαῖον κείμενον. Θὰ ἦτο ἑπομένως δυνατόν, λέγει, σήμερον νὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις, νὰ συνεχισθῇ δὲ αὔριον προσκομιζομένων ἐν τῷ μεταξὺ καὶ τῶν αἰτουμένων στοιχείων.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Γεωργίας ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1928 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ συστάσεως καὶ λειτουργίας Γεωργικῆς Τραπέζης».

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης κατετέθη ἤδη ὡς ἀνεκοίνωνεν ὁ κ. Πρόεδρος καὶ θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν διαγεγραμμένην πορείαν ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ. Ἡ μέχρι τῆς αὔριον ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως τῆς συμβάσεως τῆς Τραπέζης βεβαίως δὲν θὰ ἦτο τι ἀδύνατον, ἂν δὲν ἐπέκειντο αἱ διακοπαὶ τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Διότι πράγματι δὲν ὑπολείπονται παρὰ μόνον 3 ἢ 4 συνεδριάσεις. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀνάγκην νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

"Οσον ἀφορᾷ τὰ αἰτούμενα στοιχεῖα ταῦτα ἀναφέρονται ἐν τῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει, δύναταί τις δὲ νὰ ἀνατρέξῃ καὶ νὰ τὰ ἀνεύρῃ, διότι θὰ ἦτο πρᾶγμα ἀδύνατον νὰ ἀνατυπωθῶσιν ὅλοι αὐτοὶ οἱ νόμοι καὶ ὅλαι αἱ συμβάσεις, τοῦτο δὲ γενόμενον δεκτὸν θὰ ἰσοδυνάμει μὲ ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως. Ἄλλως τε κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐὰν ἤθελε προκύψῃ ἔλλειψις στοιχείων τότε θὰ ἠδύνατο νὰ προτεθῇ ἡ ἀναβολή. Ἐπίσης προτείνει ὅπως ἡ συζήτησις διεξαχθῇ ἐν πάσῃ εὐρύτητι εἰς μίαν ἀνάγνωσιν, εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν, οὕτως ὥστε κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπικαλεσθῇ αὐστηρῶς τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ὡς πρὸς τὴν πορείαν τῆς συζητήσεως. Ἀλλ' ἡ σύμβασις περὶ ἧς πρόκειται εἶναι τοιούτου περιεχομένου ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ἡ ἐξασφάλισις ἀνέτου συζητήσεως. Εἶναι λυπηρὸν ὅτι τὰ οἰκονομικὰ νομοσχέδια — σοβαρότατης σημασίας — ἤλθον πάντοτε εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ μίαν πίεσιν. Ψηφίσατε διότι θὰ φύγωμεν. Φρονεῖ ὅτι καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δευτέρα συζήτησις ἐκπληροῦν κάποιον σκοπόν. Δὲν νομίζει ὅτι οὗτος εἶναι τρόπος συζητήσεως. Ἐὰν θέλωμεν ἐν συνειδήσει νὰ κρίνωμεν πρέπει νὰ προσαχθῶσιν ὅλα τὰ ζητούμενα στοιχεῖα, ταύτην δὲ τὴν ἐσπέραν νὰ εἰσηγηθῇ μόνον τὸ νομοσχέδιον ὁ εἰσηγητής, ἵνα μέχρι τῆς αὔριον προσαχθῶσι καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα. Θὰ συνίστων διὰ ταῦτα εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ ἀπόψε εἰς τὴν συζήτησιν, διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων δὲν θὰ δυνηθῶ νὰ παραστῶ καὶ ἕνεκεν ἰδιωτικοῦ λόγου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἑσπέρας ταύτης.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν γνωρίζει ὅτι ὄχι μόνον δυσχέρειαι δὲν προβάλλονται εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ τουναντίον διευκολύνσεις. Ἡ συζήτησις ὅμως ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν καλυτέραν διατύπωσιν τοῦ νομοσχεδίου. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς λέγει ὅτι δύνανται αὗται νὰ παραταθοῦν 2-3 ἡμέρας, τοὐλάχιστον ἐκ μέρους μας οὐδεμία δυσχέρεια θὰ προβληθῇ πρὸς τοῦτο. Δύναται συνεπῶς ἀπόψε νὰ ἀναπτύξουν τὰς ἀπόψεις των οἱ δύο εἰσηγηταί, αὔριον δὲ νὰ συζητηθῇ καὶ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην συζήτησιν καὶ τὸ Σάββατον εἰς β' συζήτησιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι οὐδένα ὑπαινιγμὸν ἔκαμεν ὅτι οἱαδήποτε προτάσεις προέρχονται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ματαιώσεως τοῦ ἔργου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα φέρουν τὰς δυσχερείας. Ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ἔρχεται εἰς συζήτησιν τὴν στιγμὴν ταύτην τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ παρετάθη ἐπὶ μακρόν. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἔχομεν μίαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα ἵνα διεξονυχίσωμεν τὴν σύμβασιν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως. Ἡ συζήτησις θὰ διεξαχθῇ ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ. Διὰ τοῦτο καὶ πάλιν θὰ συνίστων ὅπως γίνῃ ἀπόψε δεκτὴ ἡ σύμβασις εἰς πρώτην συζήτησιν μετὰ τὴν ὁμιλίαν τῶν δύο εἰσηγητῶν. Διότι μία γενικὴ συζήτησις εἶναι ἀρκετή. Μετὰ τοῦτο κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ὅπερ θὰ ἐπακολουθήσῃ μέχρι τῆς 2ας συζητήσεως θὰ ἠδύναντο οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ὁμιλήσουν νὰ ζητήσουν ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα τοῖς ἀναγκαιοῦν. Κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν ἐπίσης θὰ εἶναι ὑπ' ὄψιν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ὁμιλήσουν καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ἡ πρότασις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν δὲν περιέχει οὐδένα συμβιβασμόν. Εἰς τὸ παλαιὸν Σύνταγμα ὑπῆρχεν ἡ διάταξις περὶ τῆς κατ' ἀρχὴν συζητήσεως ἔνθα ἀνεπτύσσετο γενικῶς τὸ νομοσχέδιον, ἐν προκειμένῳ ὅμως εἶναι ἀνάγκη νὰ διεξαχθῇ συζήτησις καὶ κατὰ τὰς δύο ἀναγνώσεις, διότι κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν θὰ καταδειχθῶσι τὰ κενὰ τοῦ νομοσχεδίου ἅτινα θὰ συμπληρωθῶσι κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν. Δὲν βλέπω ἄλλως τε τί θὰ ὠφελεῖτο ἡ Κυβέρνησις ἐκ τῆς σπουδῆς ταύτης. Σήμερον δύνανται νὰ ἀναπτύξουν οἱ εἰσηγηταὶ τῆς τε πλειονοψηφίας καὶ τῆς μειονοψηφίας τὰς ἀπόψεις των διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἄλλως τε τὸν ὁποῖον θὰ καταναλωθῇ ἀρκετὸς χρόνος καὶ αὔριον γίνεται ἡ πρώτη συζήτησις. Ἔχω ὅμως νὰ ἐπαναλάβω τὴν παρατήρησιν ὅτι πάντοτε τὰ σπουδαιότατα οἰκονομικὰ νομοσχέδια ὑποβάλλονται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς συζήτησιν μὲ ἀπόλυτον στενότητα χρόνου.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) προτείνει ὅπως προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν ἀπόψε νὰ μείνῃ δὲ δι' αὔριον ἡ ἐπιψήφισις.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι συμφωνεῖ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συμφωνεῖ ὡσαύτως.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν εἰδικῶν ταμείων καὶ εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1928—1929» ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἔχει ἀντίρρησιν ὅπως ἐπιψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ἀλλ' ἡ ὑποβολή του μαρτυρεῖ ὅτι καὶ ὁ νέος προϋπολογισμὸς θὰ ὑποβληθῇ ἀντισυνταγματικῶς ὅτι δὲ δὲν θὰ ὑποβληθῇ τοὐλάχιστον ἐντὸς τῶν 3 μηνῶν τῶν ὁποίων τὰ δωδεκατημόρια ζητοῦνται. Ζητεῖ δὲ καὶ τὴν ὑποβολὴν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπολογισμοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι εὔκολον θὰ ἦτο νὰ προσαχθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἕνας οἱοσδήποτε προϋπολογισμός. Ἀλλὰ τί θὰ ὠφέλει τὴν Βουλὴν ἐὰν προσήγετο εἰς αὐτὴν ἕνας τοιοῦτος προϋπολογισμός, ἐφόσον ἀκόμη δὲν ἔχομεν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐφαρμοσθέντων νέων μέτρων; Ὁ προϋπολογισμὸς πρέπει νὰ μὴ εἶναι ψευδὴς ἀλλὰ νὰ περιλαμβάνῃ μετ' ἀκριβείας τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς χώρας.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν, τὸ ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν α' συζήτησιν νομοσχέδιον ἔχον οὕτω:

Περὶ προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ Εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Οἰκον. ἔτους 1928-29.

"Αρθρον 1.

Μέχρις οὗ κατατεθῇ καὶ ψηφισθῇ ὁ Προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1928–29, ἡ διοίκησις τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους καὶ Εἰδικῶν Ταμείων καὶ Εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς χρήσεως ταύτης ἐνεργεῖται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927–1928.

"Αρθρον 2.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν ἄρθρῳ 1 προσωρινῆς διαχειρίσεως τὰ κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους ἔσοδα τοῦ Κράτους καὶ τῶν Εἰδικῶν Ταμείων καὶ ὑπηρεσιῶν βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται σύμφωνα μὲ τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους καὶ καταλογίζονται ὑπὸ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ὡς ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῶν ἐσόδων χρήσεως 1927—1928.

"Αρθρον 3.

Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος προσωρινὴ διαχείρισις δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ πέραν τῶν τριῶν πρώτων μηνῶν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1928-29. Διὰ τὴν ἐνέργειαν δὲ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως ταύτης ἐγκρίνονται πιστώσεις ἴσαι πρὸς τὸ τρία δωδεκατημόρια τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927–1928 ὡς οὗτος ἤθελε ψηφισθῇ. Ὑπέρβασις τῶν πιστώσεων τούτων ἐπιτρέπεται μόνον ἀδείᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

"Αρθρον 4.

Προκειμένου ἔσοδα ἢ ἔξοδά τινα τῆς χρήσεως 1928–1929, ἐκ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ 1927—1928, νὰ ἐμφανισθῶσιν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς χρήσεως 1928–29 ὑπὸ αὐτοτελῆ κεφάλαια καὶ ἄρθρα ἢ νὰ συγχωνευθῶσι μετ' ἄλλων ἄρθρων, ἐπιτρέπεται, ὅπως τὰ νέα ἄρθρα ἀνοίγωνται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁριζούσης προκειμένου περὶ ἐξόδων καὶ τὸ ποσὸν τῆς πιστώσεως, ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος.

"Αρθρον 5.

Ὁ ὑπὸ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων καταβαλλόμενος καὶ εἰσπραττόμενος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1928-29 τόκος ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου.

Μεθ' ὃ ἀρχομένης τῆς εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως τῆς 23 Φεβρουαρίου 1928 περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σχέσεων καὶ τῆς ἐφεξῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης ταύτης λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Στρίγκος** (Εἰσηγητὴς) ὅστις λέγει ὅτι τρεῖς ἀπόψεις ἀπησχόλησαν τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν προτοῦ εἰσέλθῃ εἰς τὴν κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ πρώτη ἀφεώρα τὴν κατ' ἀρχὴν ἀπόρριψιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐπὶ τῷ ἰσχυρισμῷ ὅτι δὲν συνέφερεν ἡ διχοτόμησις τῆς Τραπέζης. Ἡ δευτέρα ἀφεώρα τὴν γνώμην τοῦ κ. **Ν. Μπακοπούλου** ὑποστηρίζοντος ὅτι ἔπρεπε νὰ συνυποβληθῇ καὶ τὸ Νομοσχέδιον τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης, τρίτη δὲ ἄποψις ἦτο ἡ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν εἶχον προσκομισθῇ τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη κατὰ πλειοψηφίαν ὑπὲρ τῆς προόδου τῆς συζητήσεως, ἡ δὲ σχετικὴ ἔκθεσις συνετάχθη ἐν τάχει καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὴν Βουλήν. Τὸ ἄρθρον 1ον τῆς συμβάσεως ἀφορᾷ τὴν παρακίτησιν τοῦ προνομίου καὶ δὲν χοήζει ἐπεξηγήσεώς τινος, διότι ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὰ 2 καὶ 3 ἄρθρα ὁμιλοῦν περὶ τῆς συμμετοχῆς τοῦ Δημοσίου. Αὕτη περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ἔχῃ δικαίωμα τὸ Δημόσιον νὰ συμμετέχῃ κατὰ τὸ 1)4 ἐπὶ τοῦ πέραν τῶν 1400 δραχμῶν μερίσματος, ἐπίσης συμμετέχει τὸ Δημόσιον καὶ εἰς τὰ ἀποθεματικὰ κατὰ τὸ ἴδιον ποσοστόν. Τὰ ἀποθεματικὰ ταῦτα εἶναι τὰ ἐκ τῶν κερδῶν σχηματιζόμενα καὶ ὄχι τὰ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν μετοχῶν, εἰς ἃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ὅτι ἔχει δικαίωμα τὸ Δημόσιον ἐπὶ τῆς διαφορᾶς τῆς τιμῆς τῶν μετοχῶν.

Σ. Συμεόνογλου. Σήμερον ἔχουν αἱ μετοχαὶ 70.000 καὶ πρὸ ὀλίγου εἶχον 15.000. Τί θὰ γίνῃ;

Γ. Στρίγκος. Σήμερον γίνεται ἡ σύμβασις καὶ ἡ σημερινὴ τιμὴ θὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ αὐτὸ θὰ τεθῇ ὡς ὅριον πέραν τοῦ ὁποίου θὰ ἔχῃ τὸ Δημόσιον συμμετοχὴν ἐν περιπτώσει ἐκδόσεως νέων μετοχῶν.

Κ. Ἀγγελόπουλος. Ἡ ἄνοδος τῶν μετοχῶν ἀπὸ 45.000 εἰς 70.000 ὑπῆρξε προϊὸν τῆς συμβάσεως ἢ ὄχι; καὶ ἐὰν ναὶ διατί θέτετε ὡς ὅριον τὴν τιμὴν τῶν 70.000 δραχμῶν;

Γ. Στρίγκος. Μπορεῖ νὰ ὑπῆρξε.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐκ τῆς συμβάσεως δὲν ἀπεκόμισαν οὐδεμίαν αὔξησιν αἱ μετοχαί.

Π. Τσαλδάρης. Ἡ τιμὴ τῶν 70.000 δραχμῶν ἔχει καὶ ἄλλην αὔξησιν 10.000 δραχμῶν.

Γ. Καφαντάρης. Θέλετε νὰ εἴπητε ὅτι ὁ ἀγοράζων μετοχὴν τῆς Ἐθν. Τραπέζης ὑπολογίζει ἐν κέρδος ἐπὶ ἀναλόγων μετοχῶν τῆς Ἐκδοτικῆς καὶ διὰ τοῦτο δίδει τὴν διαφοράν.

Γ. Στρίγκος. Ἄλλη τροποποίησις ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου εἶναι ἡ ἔναρξις τῆς ἀπολήψεως κερδῶν ἀπὸ τοῦδε καὶ ὄχι ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1929 ὡς ἦτο ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ. Τὸ ποσοστὸν ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου κανονίζεται νὰ διατίθεται ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς πίστεως. Ὑπεστηρίχθη ἐπίσης ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ὅπως τὸ Κράτος συμμετέχῃ διὰ τριῶν συμβούλων ἐν τῇ διοικήσει τῆς Τραπέζης. Τὸ ἄρθρον 4 προεκάλεσε συζήτησιν διὰ τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν 75 ἑκατομμυρίων καὶ ἀπεφασίσθη ὅτι τοῦτο διατίθεται ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου. Ἐτέθη ἐπίσης διάταξις περὶ παραιτήσεως τοῦ Δημοσίου ἐκ τυχὸν δικαιωμάτων του ἐκ τῶν κειμένων νόμων. Εἰς τὴν διάταξιν ταύτην περιλαμβάνεται ἡ ὑπόθεσις τῶν καλυμμάτων. Σχετικῶς μὲ ταῦτα ἔχω, λέγει, νὰ τονίσω τὸ ἑξῆς ἐπιχείρημα. Ἐκ τῶν συμβάσεων τοῦ 1914 καὶ τοῦ 1921 προκύπτει ὑποχρέωσις τῆς Τραπέζης ὅπως τὸ 1)8 τοῦ ποσοῦ τῶν συμβάσεων κρατεῖται εἰς ὁμολογίας Ἐθνικῶν Δανείων εἰς χρυσὸν καὶ τὸ 1)8 εἰς χρυσὸν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἢ εἰς καταθέσεις εἰς συνάλλαγμα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ. Ἐπὶ τῶν ξένων νομισμάτων εἶναι γνωστὸν τί ἔλαβε χώραν καὶ κατὰ τὸν πόλεμον καὶ μετ' αὐτόν. Π. χ. τὰ ρούβλια τὰ ὁποῖα ὅλοι ἐθεώρουν ὡς ὑγιέστατον νόμισμα εἶναι γνωστὸν ποῦ κατέληξαν. Καὶ ἐρωτῶ μὲ τί δικαίωμα θὰ ἐκαλοῦντο οἱ κάτοχοι τραπεζογραμματίων νὰ ἀναγνωρίσουν τὴν ζημίαν ἂν τυχὸν τὰ καλύμματα ἦσαν εἰς ρούβλια;

Π. Τσαλδάρης. Ἀναχωρεῖτε ἀπὸ ἐσφαλμένης βάσεως.

Γ. Στρίγκος. Θὰ ἠδύνατο ἡ Τράπεζα νὰ καλέσῃ τοὺς φορεῖς τῶν τραπεζογραμματίων εἰς καταβολὴν τῆς ζημίας ἐὰν τυχὸν εἶχε τὰ καλύμματα εἰς ρούβλια;

Π. Τσαλδάρης. Ἡ Τράπεζα ἔλεγε ὅτι σᾶς δίδω ἀντὶ χρυσοῦ τραπεζογραμμάτια καὶ ὅταν θελήσητε θὰ σᾶς τὰ ἀλλάξω.

Γ. Στρίγκος. Δὲν εἶχε αὐτὴν τὴν ὑποχρέωσιν ἡ Τράπεζα. Πάντως χωρὶς ἀντίστοιχον δικαίωμα δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἡ Τράπεζα ἀντίστοιχον ὑποχρέωσιν.

Γ. Πεσμαζόγλου. Ἡ Τράπεζα διὰ τὸ χαρτονόμισμα δὲν ἦτο ὑπόχρεως μόνον μὲ τὰ καλύμματα ἀλλὰ καὶ δι' ὁλοκλήρου τῆς περιουσίας της.

Γ. Στρίγκος. Ἐγὼ ἑρμηνεύω τὰς βασικὰς συμβάσεις. Τὰ καλύμματα καθ' ἡμᾶς εἶναι περιουσία τῆς Τραπέζης.

Χ. Βοζίκης. Ἡ Τράπεζα εἶναι ὑπόχρεος δι' ὅλης της τῆς περιουσίας της διὰ τὰ τραπεζογραμμάτιά της;

Γ. Στρίγκος. Ὄχι.

Π. Τσαλδάρης. Χειρίζεσθε τὸ ζήτημα νομικῶς ἐνῶ εἴπατε ὅτι θὰ τὸ χειρισθῆτε δημοσιονομικῶς.

Ὁ κ. **Γ. Στρίγκος** συνεχίζων ἀναλύει τὰ ἄρθρα 5 καὶ 6 τοῦ Νομοσχεδίου περὶ τῶν ἀναλαμβανομένων ὑποχρεώσεων ἐν οἷς ὑπάρχει καὶ ὑποχρέωσις καταβολῆς 450 ἑκατομμυρίων δραχμῶν εἰς δάνεια καὶ προκαταβολὰς διὰ τὸ δεύτερον συμπληρωματικὸν μητρῷον τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀνταλλαξίμων.

Δ. Ἰασωνίδης. Ἐκτὸς τοῦ 1)5 ἢ συμπεριλαμβάνεται εἰς αὐτὸ τὸ ἀνωτέρω ποσόν;

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὰ 450 ἑκατομμύρια εἶναι δάνεια καὶ προκαταβολαὶ ἐπὶ ἐνεχείρῳ τῶν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν.

Γ. Στρῖγκος. Τὸ ἄρθρον 8 ὁμιλεῖ περὶ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν χαρτονομισμάτων καὶ τὸ ἄρθρον 9 ὁμιλεῖ περὶ τῶν μέχρις ὥρας νόμων διατηρουμένης ἀναλόγως τῆς νέας μορφῆς ἣν λαμβάνει ἡ Τράπεζα, ὡς ἰδιωτικῆς, πάντως ὅμως μελλούσης νὰ παίζῃ τὸν πρῶτον ρόλον ἐν τῇ ἀναπτύξει τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἡ συζητουμένη σύμβασις εἶναι καρπὸς προελθὸν ἐκ τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ἡ Βουλὴ διὰ τὴν διχοτόμησιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὡς καὶ τὴν λοιπὴν τραπεζιτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ὅταν συνεζητεῖτο ἡ ἐξουσιοδότησις ἀνήκομεν εἰς τὴν συμπολίτευσιν καὶ εἴχομεν τὴν τιμὴν νὰ εἴπωμεν τὰς γνώμας μας, καὶ τώρα, ἀντιπολιτευόμενοι ὄντες, θὰ συζητήσωμεν ὑπὸ τὰς αὐτὰς βάσεις. Πρώτη παρατήρησις τὴν ὁποίαν τὸ θέρος, ὅτε συνεζητεῖτο ἡ ἐξουσιοδότησις, ἐξεθέσαμεν εἰς τὴν Βουλὴν εἶναι ὅτι εἴμεθα σύμφωνοι μὲν ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμὴ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διεφωνήσαμεν ὅμως μὲ τὸ Κυβερνητικὸν σχέδιον ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς ἐκκαθαρίσεως ταύτης. Ἡ γνώμη ἡμῶν αὕτη τότε δὲν ἐγένετο δεκτή. Ἐπομένως σήμερον ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς τοιαύτης τραπεζητικῆς πολιτικῆς δὲν ἔχει οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἐδεσμεύθη ὡς πρὸς τὴν ἵδρυσιν νέας ἐκδοτικῆς τραπέζης. Φρονῶ ὅτι ὁ τρόπος τοῦ Κυβερνητικοῦ σχεδίου μᾶς ἄγει εἰς διάφορα ἄτοπα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις θέλει νὰ θεραπεύσῃ διὰ διαφόρων τεχνητῶν μέσων. Φρονοῦμεν δὲ ὅτι τὸ προνόμιον τῆς ἐκδόσεως πρέπει νὰ δοθῇ εἰς μίαν τράπεζαν κεντρικήν, εἰς μίαν δηλαδὴ τράπεζαν τῶν τραπεζῶν. Μὴ ἀκολουθήσασα τὴν γνώμην ἡμῶν καὶ διατηρήσασα καὶ τὴν Ἐθνικὴν καὶ τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ μὴ πλήξῃ πρόρριζα τὴν πίστιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νὰ ἀκολουθήσῃ μίαν νόθον τραπεζιτικὴν πολιτικὴν ἱδρύουσα μίαν νέαν Τράπεζαν, τὴν Τράπεζαν τῶν Τραπεζῶν καὶ ἐνισχύουσα μίαν τράπεζαν ἰδιωτικοῦ δικαίου, τὴν Ἐθνικὴν δηλαδὴ Τράπεζαν, καὶ προσπαθοῦσα διὰ τεχνητῶν μέσων νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν πίστην της. Ἀλλὰ εὑρισκόμενοι ἤδη πρὸ τετελεσμένου γεγονότος ἀντιμετωπίζομεν τὴν σύμβασιν ταύτην μὲ ὅλην τὴν λύπην, ὅτι ἡ γνώμη ἡμῶν ἐκείνη δὲν ἐγένετο ἀσπαστή.

Εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ὑπέβαλον προτάσεις τινάς, πρώτη πρότασις ἦτο ἡ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τῆς συμβάσεως μέχρις ὅτου προσκομισθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἡ σύμβασις διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης, διότι καὶ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα καὶ ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα ἔχουσι ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἡ πρότασις ἡμῶν αὕτη δὲν ἐγένετο δεκτὴ ἄλλως τε καὶ ἡ ἀποψινὴ συζήτησις τῶν κυρίων ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων ἐξεκαθάρισε τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐκφράζω δὲ τὴν χαρὰν μου διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐδέχθη ἔστω καὶ ἔν τινι μέτρῳ τὰς ἀπόψεις μας, δεχθεὶς νὰ ἀναβληθῇ δι' αὔριον ἡ συζήτησις, ἵνα λάβωσιν οἱ κ. κ. βουλευταὶ ἔστω καὶ προχείρως γνῶσιν τῆς συμβάσεως περὶ Γεωργικῆς Τραπέζης. Ἀλλὰ ἡ οὐσιωδεστέρα παρατήρησις ἡμῶν ἀνάγεται εἰς τὸ ἄρθρον 4 τῆς συμβάσεως καὶ ἡμεῖς δεχόμεθα ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμὴ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν λ)σμῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀλλὰ διεφωνήσαμεν μὲ τὸ κυβερνητικὸν σχέδιον ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκκαθαρίσεως αὐτῆς, διότι ὁ τρόπος οὗτος καὶ ἀτελὴς εἶναι καὶ ἄδικος διὰ τὸ Κράτος. Κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου τὸ Κράτος παραιτεῖται κάθε ἀξιώσεώς του ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὡς ἐπίσης αὐτὴ παραιτεῖται πάσης ἀξιώσεώς της ἐπὶ τοῦ Κράτους. Ἀλλὰ κατὰ τὸ θέρος ὅτε ἐγένετο εὐρεῖα συζήτησις ἐπὶ τῶν καλυμμάτων καὶ ὁπότε τὸ Λαϊκὸν κόμμα ὑπεστήριζεν ὅτι τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὸ κοινόν, ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἰσχυρίσθη ὅτι εἶναι ἀνακριβὴς ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος, διότι τὸ ποσὸν τῶν καλυμμάτων ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τὸ ἀπέκτησεν ἐκ πάσης ἄλλης ἐργασίας πλὴν τῆς ἐκδόσεως τραπεζογραμματίων καὶ ὅτι ἡ ἔκδοσις τούτων ὄχι μόνον ὠφέλειαν δὲν προσεπόρισεν εἰς αὐτὴν ἀλλὰ τοὐναντίον τῆς ἐπροξένησε καὶ ζημίας.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Αὐτὸ διεψεύσθη ἀμέσως. Οὐδέποτε ἐλέχθη τοιοῦτόν τι.

Ν. Μπακόπουλος. Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων διαψεύδεται.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι τοῦτο ἐλέχθη τότε. Εἰς ἐπίσημον ἐγκύκλιον τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθν. Τραπέζης ἐδήλωσεν ὅτι ἐκ τῆς παραιτήσεως τοῦ προνομίου τῆς ἐκδόσεως οὐδεμία ζημία ἐγένετο εἰς αὐτήν. Τὴν ἐγκύκλιον ταύτην τὴν ἐπέδειξα, λέγει, εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅτε συμμετεῖχον τῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Ἐδηλώθη τότε ἀμέσως ὅτι τὸ φύλλον αὐτὸ δὲν ἀπετέλει ἐγκύκλιον ἀλλὰ ἦτο ἀδέσποτον δημοσίευμα, ἄλλως τε δὲν ἀρκεῖ νὰ εἴπῃ ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἐὰν ἡ Τράπεζα ἔχῃ ζημίας ἢ ὄχι. Τὰ πράγματα ἀποδεικνύουσι τοῦτο.

Ν. Μπακόπουλος. Εἶπα τοῦτο διὰ νὰ δείξω τὴν ἀντιδιαστολὴν μεταξὺ τῶν διατάξεων τῶν δύο παραγρ. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου. Ἀποδίδομεν, λέγει, μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν παραίτησιν τοῦ Κράτους διότι τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν τοῦ ὁποίου παραιτεῖται τὸ Κράτος ἀνέρχεται εἰς πολλὰ ἑκατομμύρια. Ὁ συλλογισμός μας λέγει εἶνε ἁπλούστατος. Αἱ σχέσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἀφ' ἧς αὕτη ἀσκεῖ τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον καθορίζονται ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων συμβάσεων αἵτινες καθορίζουσι συγχρόνως ὅτι τὸ Κράτος συμμετέχει εἰς τὰ κέρδη τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατὰ ποσοστόν, καθορίζουν δὲ ἐπίσης τὸν τρόπον τῆς ἐξευρέσεως τοῦ ποσοστοῦ τούτου, καὶ ἐφόσον δὲν ὑπῆρχεν ἐπικαταλλαγὴ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα καταρτίζουσα τὸν ἰσολογισμόν της εἰς δραχμάς, κατήρτιζε τοῦτον εἰς χρυσὸν καὶ ἐκ τῆς σχέσεως ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ εὑρίσκετο ἐὰν ὑπῆρχε κέρδος εἰς τὴν Τράπεζαν ἐκ τοῦ ὁποίου τὸ Κράτος θὰ ἐλάμβανε τὸ ποσοστόν του. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ ἐντεῦθεν ἤρχισεν ἐπικαταλλαγὴ μεταξὺ τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν χαρτίνων δραχμῶν, ἡ δὲ Τράπεζα ἀναγράφουσα εἰς τὸν ἰσολογισμόν της τὰ 95.000.000 εἰς χαρτίνας δραχμὰς καλύπτει ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ της ποσὸν ἀνάλογον τῆς ἐπικαταλλαγῆς. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ συνολικὸν κέρδος της δὲν εἶνε τὸ πραγματικὸν ἀλλὰ ὀλιγώτερον, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ εἰς τὸ Κράτος ἀνῆκον κέρδος εἶνε ὀλιγώτερον. Καὶ ἐξαίρομεν αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ ἰσολογισμοῦ ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Σήμερον ὅμως ἐφόσον κάμνομεν νέαν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν καὶ πρόκειται νὰ κάμωμεν τοὺς λογαριασμούς μας μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν θέλομεν ὁ ἰσολογισμὸς τῆς ἐκκαθαρίσεως νὰ εἶνε σαφὴς καὶ πρέπει ὁ ἰσολογισμὸς οὗτος νὰ ἀχθῇ εἰς τὴν σημερινὴν ἀξίαν τῆς δραχμῆς. Ὅτε συνεζητεῖτο τὸ θέρος τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων ὑπεστήριξα τὴν ἄποψιν ὅτι τὰ καλύμματα ἔχουν διττὴν ὑπόστασιν, τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν νομικήν. Ἀπὸ νομικῆς

ἀπόψεως εὐθύνετο ἡ Τράπεζα οὐ μόνον διὰ τῶν καλυμμάτων ἀλλὰ διὰ παντὸς περιουσιακοῦ της στοιχείου. Καὶ εἶπον ὅτι ἐὰν ἡ Τράπεζα ἐπτώχευεν οἱ κάτοχοι Τραπεζογραμματίων θὰ προσήρχοντο εἰς τὸν Ὅμιλον τῶν ἄλλων πιστωτῶν καὶ θὰ ἐλάμβανον ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐλάμβανον καὶ οἱ ἄλλοι πιστωταὶ αὐτῆς. Ἀπὸ ἐδῶ ὅμως καὶ πλέον ἐμφανίζεται ἡ οἰκονομικὴ σημασία τῶν καλυμμάτων διὰ νὰ γεννήσῃ μόνον καὶ μόνον τὴν πίστιν εἰς τὸν φορέα τῶν τραπεζογραμματίων ὅτι ὑπάρχει πάντοτε εἰς τὴν Τράπεζαν πρόχειρον ποσὸν καὶ διὰ νὰ ὑποχρεοῦται ἡ Τράπεζα νὰ ἔχῃ πάντοτε εἰς τὰ Ταμεῖά της ἕνα ποσὸν χρυσοῦ διὰ τὴν ἄμεσον ἐξαργύρωσιν τοῦ ποσοῦ τῶν Τραπεζογραμματίων. Δὲν παίζει συνεπῶς ρόλον ἐὰν τὰ 95 ἑκατομ. χρυσᾶ εἶνε καλύμματα ἢ ἄλλο τί, οὔτε πόθεν τὰ προσεπορίσθη ἡ Τράπεζα οὔτε ποῦ τὰ προώριζε. Δι' ἐμὲ γεννᾶται τὸ ζήτημα ὅτι ἐὰν τυχὸν ἐγενόμην ἐκκαθαριστὴς καὶ εὕρισκον εἰς τὰ ταμεῖα τῆς Τραπέζης 95 ἑκατομ. εἰς χρυσὸν θὰ ὑπελόγιζα ταῦτα εἰς χρυσὸν καὶ οὐχὶ εἰς χαρτίνας δραχμάς; Καὶ θὰ ἠδυνάμην μὲν ἴσως νὰ πράξω τοῦτο ἀλλὰ θὰ εἶχον εἰς τὴν συνείδησίν μου τὴν πεποίθησιν ὅτι ἔπραξα μίαν δωρεὰν εἰς τὴν Τράπεζαν. Ἐὰν συνεπῶς τὸ ποσὸν τοῦτο ἀναχθῇ εἰς χαρτ. δραχμὰς θὰ ἔχωμεν νέαν εἰκόνα μείζονος κέρδους τῆς Τραπέζης καὶ οὕτινος μείζονος κέρδους πρέπει νὰ χορηγηθῇ εἰς τὸ Κράτος τὸ ποσοστὸν αὐτοῦ. Μὲ τὴν αὐτὴν βάσιν ποὺ ὑποστηρίζω ὅτι τὸ ποσὸν αὐτὸ τῶν 95 ἑκατ. ἀνήκει εἰς τὴν Τράπεζαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑφισταμένων νόμων μὲ τὴν αὐτὴν ὑποστηρίζω ὅτι ἀνήκει καὶ εἰς τὸ Κράτος τὸ ὑπὸ τῶν κειμένων νόμων ἀποδιδόμενον εἰς αὐτὸ ποσοστὸν ἐκ τῶν κερδῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. ***Γ. Στρίγκος*** λέγει ὅτι ἐὰν πρόκειται περὶ ἰσολογισμοῦ ἐκκαθαρίσεως κατ' ἀνάγκην θὰ προκύψουν ποικίλλα ζητήματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ προνομίου κλπ.

Ν. Μπακόπουλος. Ἔχετε δίκαιον ὅτι τὸ ζήτημα εἶναι σύνθετον ἀλλὰ τοῦτο δικαιολογεῖ τὴν ἀποψίν μας περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως ἵνα προσκομισθῶσιν ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὑποστηρίζετε ὅτι τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης ἀπὸ τοῦ 1921 καὶ ἐντεῦθεν καὶ ἐφ' ὧν ἔχει καὶ τὸ Κράτος συμμετοχὴν ἐγιναν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ στοιχείου τῶν 95.000.000 εἰς τὴν τιμὴν τῆς κτήσεως δηλ. τῶν 25 δραχμῶν καὶ ὅτι καὶ ἂν ὑπελογίζοντο εἰς τὴν τρέχουσαν ἀξίαν αὐτῶν τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης θὰ ηὐξάνοντο;

Ν. Μπακόπουλος Δὲν ὡμίλησα περὶ ζημιῶν τοῦ Κράτους, μάλιστα ἐβράδευσα τὸν τρόπον τοῦ ἰσολογισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀλλὰ εἶπον ὅτι σήμερον ποὺ γίνεται ἡ ἐκκαθάρισις πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθοῦν καὶ τὰ κέρδη ταῦτα. Αὐτὴ εἶναι ἡ βασικὴ ἡμῶν σκέψις. Πρέπει τὸ Κράτος νὰ λάβῃ τὰ ποσοστὰ ἐκεῖνα ἐκ τοῦ εὑρεθησομένου κέρδους τῆς Τραπέζης, τὰ ὁποῖα τοῦ ἀνήκουν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐμφανίζεται τὸ τρωτὸν τῆς Τραπεζητικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, διότι Βουλευταὶ συμπολιτευόμενοι εἶπον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι ἐὰν γίνῃ αὐτὸ κλονίζεται ἡ πίστις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶναι δεσμευμέναι αἱ χεῖρες τοῦ Κράτους διότι ἡ θὰ κάσῃ τὰ κέρδη ταῦτα ἢ θὰ κλονίσῃ τὴν πίστιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐνῶ ἐὰν ἔμενεν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ὡς Ἐκδοτική, ὡς ὑποστηρίζαμε, ἡμεῖς, δὲν θὰ παρουσιάζετο ὁ κίνδυνος οὗτος. Ἡμεῖς θὰ ἠθέλαμεν ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ τὸ ποσὸν τὸ ὀφειλόμενον εἰς τὸ Κράτος νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ συμβάλῃ αὕτη εἰς τὴν πίστιν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης μὲ τόκον χαμηλόν.

Αἱ προτάσεις μας δὲν ἐγένοντο δεκταὶ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ γίνουν δεκταὶ παρὰ τῆς Βουλῆς. Μόνη πρότασις ἡμῶν γενομένη δεκτὴ ἦτο ἡ πρότασις περὶ συμμετοχῆς τοῦ Κράτους εἰς τὴν διοίκησιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τοῦ διορισμοῦ τριῶν Συμβούλων. Τοῦτό ἐπροτείναμεν διότι τὸ ἄρθρον 6 τῆς συμβάσεως παρέχει δικαιώματα ὑποχρεωτικῶν καταθέσεων εἰς τὴν Τράπεζαν ἥτις θὰ ἔχῃ κέρδη ἐκ τῆς δυνάμεως ταύτης τοῦ Κράτους ἐνῷ ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τὸ Κράτος συμμετέχει κατὰ 25 ο)ο εἰς τὰ κέρδη, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὴν διαχείρησιν τῆς Τραπέζης κλπ. Καὶ ὑπῆρχε μὲν τοιοῦτο δικαίωμα καὶ εἰς τὰς ἄλλας συμβάσεις ἀλλὰ μέχρι σήμερον ἡ Τράπεζα εἶχε διοίκησιν καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ τώρα μεταβαλλομένης τῆς Τραπέζης ὑπεβάλαμεν ὡς ἐλάσσονα πρότασιν τὸν διορισμὸν 3 συμβούλων ἐκ μέρους τοῦ Κράτους διὰ νὰ συμμετέχῃ καὶ τὸ Κράτος εἰς τὴν διοίκησιν. Αὐταί, ἐπιλέγει, εἶναι αἱ παρατηρήσεις μας ἂς ὑπεβάλαμεν μὲ τὴν πρόθεσιν τῆς καλῆς πίστεως καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν συμφερόντων τοῦ Κράτους ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἀρτιστέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Δ. Ἰασωνίδης*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ἐλέχθη σαφῶς ἂν τὰ καλύμματα ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἢ εἰς τὸ Κράτος.

Ν. Μπακόπουλος. Ἐγὼ ἀνέπτυξα τὰ περὶ τῶν καλυμμάτων ἐν πλάτει.

Δ. Ἰασωνίδης. Πάντως ἡ γνώμη σας δὲν συμβιβάζεται μὲ τὰς συμβιβαστικὰς ὑποχωρήσεις ποὺ ἐκάματε.

Ὁ κ. ***Ι. Βαλαλᾶς*** παρακαλεῖ νὰ κατατεθῇ πίναξ τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κληροδοτημάτων ἐμφαίνων τὸ εἶδος καὶ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς εἶναι κατατεθειμένα ταῦτα.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὥρᾳ 9 διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10 καὶ 1)2.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρα 11.10 ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ἐπὶ τοῦ εἰς β' συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ συμβάσεως κ.λπ. ὁ κ. ***Δ Μπότσαρης*** λέγει ὅτι ἡ ὑπὸ συζήτησιν σύμβασις ἐξωνυχίσθη ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου, ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔπειτα καὶ μὴ δημοσιευθεῖσα ἐπικνῆλθεν ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς. Δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ νέας συμβάσεως, ἀλλὰ περὶ τῆς παλαιᾶς τοιαύτης, τῆς ὁποίας ἡ διάρκεια παρετάθη ἐπὶ μίαν εἰσέτι 15ετίαν. Τὸ σημεῖον τοῦτο ἔτυχεν οὐσιωδῶν ἀντιρρήσεων ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ, ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἡ ἄποψις ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ δεσμεύωνται αἱ ἐπιχειρήσεις, ὅπως δὲν εἶναι ὀρθὸν ἐξ ἄλλου νὰ παρατείνωνται αὗται ἐπὶ μακρόν. Τὸ ἄρθρον 1 τῆς συμβάσεως ἀναφέρει ὅτι ἐξακολουθοῦν ἰσχύουσαι αἱ νῦν συμβάσεις καὶ συγγραφαὶ ὑποχρεώσεων ἐφ' ὅσον δὲν καταργοῦνται διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως. Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 λύεται ἡ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἐπίταξις τῶν σιδηροδρόμων Πελοποννήσου. Τὰ ἄρθρα 6 καὶ 7 ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον ἀμφισβητήσεως, ἐν τούτοις τὰ ἄρθρα ταῦτα ἐξασφαλίζουσι καὶ τὴν Ἑταιρείαν ἔναντι τοῦ κοινοῦ, καὶ τὸ Κράτος ἔναντι τῆς Ἑταιρείας. Αἱ κυριώτεραι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7 ὁρίζουσι τὰ τοῦ κατατρισμοῦ τῶν τιμολογίων, τῶν διοδίων καὶ κομίστρων. Τὰ τιμολόγια ταῦτα ὑπόκεινται ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἀποφαινομένου ἐντὸς προθεσμίας ἑνὸς μηνός. Τὸ ἄρθρον 8 ὁμιλεῖ περὶ τῶν ὀχημάτων, ὡς πρὸς τὰ ὁποῖα ἡ ἐξέλιξις εἶναι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δελτιωτική. Τονίζει ὅτι ἡ προμήθεια τῶν νέων ὀχημάτων δὲν ὑπῆρξεν ἐπιτυχής, ἀλλ' ὅτι ἡ προμήθεια αὕτη δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ. Ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον 10 λέγει ὅτι τοῦτο καθορίζει τὴν σειρὰν τῶν δαπανῶν. Ἡ Ἑταιρεία λέγει ἐζήτησεν ἐν ἀρχῇ ὅπως τὸ μέρισμα καθορισθῇ οὕτως ὥστε ἐπὶ 100 χρυσῶν δραχμῶν νὰ ἀντιστοιχῇ μέρισμα 5 χρυσῶν δραχμῶν πολλαπλασιαζομένων ἐπὶ τὸν τιμάριθμον τῆς ζωῆς. Ὅταν

ὅμως παρεστάθη εἰς αὐτὴν ὅτι τοῦτο θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ γίνῃ δεκτόν, ἐζήτησεν ὅπως αἱ 5 χρυσαῖ δραχμαὶ κανονίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραστικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς.

Ἀλλὰ καὶ τούτου μὴ γενομένου δεκτοῦ ἡ Ἑταιρεία ἐδέχθη ὅπως τὸ μέρισμα κανονίζεται τῶν 5 χρυσῶν δραχμῶν πολλαπλασιαζομένων ἐπὶ τὸν συντελεστὴν τῆς ἀγορασικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς καὶ τοῦ γινομένου τούτων διαιρουμένου διὰ τοῦ τιμαρίθμου τῆς ἀκριβείας τῆς ζωῆς. Συνεχίζων τονίζει ὅτι ἡ μικρὰ αὔξησις τοῦ μερίσματος τονώνει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν προσοχὴν τῶν μερισματούχων. Ἐὰν ἡ Βουλὴ εὑρίσκῃ τὸ ποσὸν ὑπερβολικὸν δύναται νὰ τὸ μειώσῃ, ἀλλ' ὀφείλει νὰ διατηρηθῇ ὁ καθιερωθεὶς τύπος περὶ μερίσματος ὁ ὁποῖος εἶναι ἐπιστημονικώτερος. Φρονοῦμεν, λέγει, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμπιστεύεταί τις τὸ κεφάλαιόν του ὅταν τοῦτο δὲν τυγχάνῃ νομίμου ἀμοιβῆς. Ἀλλὰ καὶ πάλιν θὰ ἀκούσωμεν τὰς ἀντιρρήσεις αἵτινες θέλουν ἀναπτυχθῇ ἐκ μέρους τῶν ἐκ Πελοποννήσου συναδέλφων καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ δυνηθῇ νὰ δώσῃ τὴν προσήκουσαν λύσιν. Συνεχίζων ἀναφέρει ὡς πρὸς τὸ προσωπικὸν τῆς Ἑταιρείας ὅτι τοῦτο ηὐξήθη ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τοῦ περιορισμοῦ τῶν ὡρῶν τῆς ἐργασίας—ἐφαρμοσθέντος τοῦ 7ώρου καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς ἐπιτάξεως. Τοῦτο εἶναι μία ἀπόδειξις ὅτι τὸ Κράτος δὲν εἶναι τὸ καταλληλότερον ὅπως ἀσκήσῃ ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν τοιαύτης φύσεως ἐπιχειρήσεων. Ἀναφέρει ἀκολούθως τὴν ἐπελθοῦσαν αὔξησιν εἰς τοὺς μισθοὺς οἱ ὁποῖοι ἐτριακονταπλασιάσθησαν, εἰς τὰ ὑλικὰ τὰ ὁποῖα ἐδεκαπενταπλασιάσθησαν, εἰς τοὺς δημοσίους φόρους κλπ. Ἀπέναντι δὲ τῶν αὐξήσεων τούτων τὸ μέρισμα μόλις ἐτριπλασιάσθη. Συνεχίζων τονίζει πόσον ἐπιβλαβῆ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν συμφερόντων τῆς Ἑταιρείας ἐπέφερεν ἡ ἐξάπλωσις τῶν αὐτοκινήτων ὅτι δὲ ἡ σχετικῶς περιληφθεῖσα διάταξις τοῦ ἄρθρου 30 τῆς συμβάσεως δὲν ἀποκλείει τὴν λειτουργίαν αὐτοκινήτων παραλλήλως τῶν σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, ἀποκλειομένης μόνον τῆς παραχωρήσεως εἰδικοῦ προνομίου, τῆς ἱδρύσεως δηλονότι ἰσχυροῦ ὀργανισμοῦ δυναμένου νὰ ἀνταγωνισθῇ τὴν Ἑταιρείαν.

Χ. Βοζίκης. Τοῦτο εἶναι γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς;

Δ. Μπότσαρης. Ὄχι εἶναι ἰδική μου γνώμη, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον εἶναι σαφές.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι σαφές, αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου.

Ὁ κ. **Χ. Βοζίκης.** Παρακαλεῖ ὅπως ἡ δήλωσις αὕτη ἀναγραφῇ ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ χορήγησις οἱουδήποτε προνομίου ἐκμεταλλεύσεως ὁδοῦ θὰ ἦτο ἐναντίον τοῦ συμφέροντος καὶ τοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ Δημοσίου, διότι τοιοῦτο προνόμιον θὰ ἀπέκλειε τὰ λοιπὰ αὐτοκίνητα καὶ θὰ ἀπέβαινεν ἐπιζήμιον εἰς τὰ συμφέροντα τῶν ἄλλων αὐτοκινητιστῶν. Τοῦτο λοιπὸν τὸ ὁποῖον εἶναι συμφέρον καὶ τοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ Δημοσίου συμπίπτει νὰ εἶναι καὶ συμφέρον τῆς Ἑταιρείας καὶ τὸ συμφέρον τοῦτο ζητεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλὰ δεσμεύεται τὸ Δημόσιον ἐναντι τῆς Ἑταιρείας. Ἐὰν χρειασθῇ εἰς τὸ μέλλον νὰ κάμῃ τὸ Δημόσιον μίαν τοιαύτην παραχώρησιν διατὶ νὰ εἶναι δεσμευμένον;

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) Διὰ τὸν ἴδιον λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ὅταν μία Ἑταιρεία κατασκευάζῃ μίαν σιδηρ. γραμμὴν ἀπαιτεῖ ἵνα μὴ χορηγήσωμεν ἄδειαν εἰς ἄλλην Ἑταιρείαν ἵνα κατασκευάσῃ παράλληλον γραμμήν.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι δυνατὸν ἓν μέρος τῆς ὁδοῦ νὰ συγκοινωνῇ μὲ ἄλλο μέρος εἰς τὸ ὁποῖον νὰ μὴ δύναται νὰ γίνῃ συγκοινωνία παρὰ μόνον διὰ παραχωρήσεως προνομίου. Τοιουτοτρόπως δεσμεύεσθε.

Ι. Μεταξᾶς. Τότε δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ κάμωμεν σιδηροδρομικὴν γραμμήν.

Ὁ κ. ***Δ. Μπότσαρης*** συνεχίζων λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν εἶχε συγκροτηθῇ ὁ σιδηρόδρομος οὗτος δὲν ὑπῆρχον αὐτοκίνητα. Δὲν εἶναι δὲ νοητὸν ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ κατασκευάσωμεν μίαν θνησιγενῆ συγκοινωνίαν. Μία σιδηροδρομικὴ ἐπιχείρησις ἔχει ἀνάγκην στερρᾶς βάσεως ἵνα στηριχθῇ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ριφθῶσι κεφάλαια εἰς τὸν δρόμον. Ἐὰν πρόκηται περὶ τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ὑπάρχει ὁ αὐτὸς λόγος. Τὸ δημόσιον ὀφείλει νὰ συναλλάσσεται εἰλικρινῶς καὶ νὰ καθορίζῃ ἐκ τῶν προτέρων σαφῶς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς Ἑταιρείας.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης*** λέγει ὅτι τὸ νὰ συμφωνοῦμεν νὰ μὴ χορηγήσωμεν προνόμιον εἰς καμμίαν ἑταιρείαν αὐτοκινήτων τοῦτο ἀποτελεῖ προνόμιον διὰ τὴν ἑταιρείαν. Τὶ ἐνδιαφέρει τὴν ἑταιρείαν νὰ μὴ δώσωμεν προνόμιον εἰς ἑταιρείαν αὐτοκινήτων ἀφοῦ μένουν ἐλεύθερα ὅλα τὰ ἰδιωτικὰ αὐτοκίνητα.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίσταται προνόμιον αὐτοκινήτων δὲν δύναται νὰ δημιουργηθῇ ἰσχυρὰ ἑταιρεία δυναμένη νὰ ἀνταγωνισθῇ τὸν σιδηρόδρομον.

Ὁ κ. ***Δ Μπότσαρης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν δημιουργεῖται νέον προνόμιον.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης*** ἐρωτᾷ ἐὰν ἡ ἑταιρία θὰ δύναται νὰ θέσῃ εἰς λειτουργίαν αὐτοκίνητα.

Ι Μεταξᾶς. Ὄχι, ἀλλὰ καὶ ἂν ἠμποδίζετο τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ εἶχε σημασίαν διότι θὰ ἠδύνατο νὰ δημιουργήσῃ μίαν ἄλλην ἑταιρείαν αὐτοκινήτων.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** τονίζει ὅτι ἓν σημαντικὸν τμῆμα τῶν σιδηροδρόμων Πελοποννήσου εἶναι αἱ κρατικαὶ γραμμαί. Τὸ Κράτος εἶναι συνεπιχειρηματίας τῆς Ἑταιρείας, δὲν ἠμπορεῖ δὲ τὸ Κράτος νὰ ἀντιστρατευθῇ εἰς τὰ ἰδικά του συμφέροντα.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει, ὅτι τὸ Κράτος δὲν εἶναι ἐπιχειρηματίας. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς ὀφείλει νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς καλλιτέρας καὶ εὐθηνοτέρας συγκοινωνίας. Τὸ ζήτημα εἶναι διατὶ νὰ δεσμευθῇ τὸ Κράτος καὶ νὰ μὴ μένῃ ἐλεύθερος ρυθμιστὴς τῆς καταστάσεως ἀναλόγως τῶν παρουσιαζομένων περιστάσεων.

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Διότι καὶ ἡ Ἑταιρεία ἀναλαμβάνει καὶ μερικὰς ὑποχρεώσεις ἀπέναντι τοῦ Κράτους, ἡ πρώτη δὲ ὑποχρέωσις της εἶναι νὰ ζήσῃ.

Ὁ κ. ***Δ. Μπότσαρης*** συνεχίζων, ἀναφέρει ὅτι τὸ ἄρθρον 29 μεριμνᾷ περὶ ἀμοιβαίων παραιτήσεων τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Ἑταιρείαν, καὶ τῆς Ἑταιρείας πρὸς τὸ Κράτος. Τονίζει ὅτι τὸ προσωπικὸν ηὐξήθη κατὰ πολὺ καὶ ὅτι εὐκταία θὰ ἦτο ἡ μείωσις. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 36 τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν μελετῶν λέγει ὅτι αἱ μελέται αὗται ἐπεβλήθησαν εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἐκ μέρους τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀναφέρει ὅτι καταργεῖται ἡ μελέτη διὰ τὴν γραμμὴν Ἀ ΠΑΠ Τριπόλεως ἥτις περιεῖχετο εἰς τὴν σύμβασιν Παγκάλου. Περαίνων τονίζει ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη καθιερώσεως μιᾶς σιδηροδρ. πολιτικῆς. Ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ πύκνωσις τῶν σιδηροδρόμων εἰς χώραν στερουμένην συγκοινωνίας εἶναι μεγίστη. Ἐνδιαφέρει πάντως ὅπως ἡ συγκοινωνία τῆς Πελοποννήσου εἶναι ἐπαρκής. Εἰδικώτερον δὲ ἐνδιαφέρει ἡμᾶς τοὺς ἐν ταῖς δυτικαῖς ἐπαρχίαις αἵτινες διατρυβοῦμεν τὴν ἐλπίδα μιᾶς συγκοινωνίας ἡ ὁποία θὰ συνδέσῃ τὰς περιοχὰς ἐκείνας μετὰ τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν. Τελευτῶν τονίζει, ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ βαδίσῃ ἄνευ δισταγμῶν πρὸς τὴν κύρωσιν τῆς συμβάσεως. Ἐάν, λέγει, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Κράτους ἔμεινεν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἄνευ ὑδρεύσεως, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι εἰς ἑκάστην ἐμφανιζομένην περίστασιν ἠγείροντο μικρολόγοι ἀντιρρήσεις. Εἶναι ἀναμφισβήτητος ὁ πόθος τῆς εὐσυνειδησίας ὁ ὁποῖος κατέχει πάντας. Ἀλλὰ ὁ πόθος οὗτος δὲν πρέπει νὰ περιορίζῃ καὶ τὴν ὁρμὴν τοῦ καθήκοντος τὴν παρορμῶσαν πρὸς λήψιν ἀποφάσεων.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** λέγει ὅτι ἐκ τῆς ὅλης συμβάσεως θὰ ἀσχοληθῇ μόνον εἰς ἓν σημεῖον. Παρατηρῶ ὅμως ὅτι ἀκούσας

τοῦ κ. Εἰσηγητοῦ ἐνόμισα πρὸς στιγμὴν ὅτι πρόκειται περὶ κατασκευῆς σιδηροδρόμων. Δὲν πρόκειται, λέγει, περὶ τούτου, ἀλλὰ μόνον περὶ συμβάσεως τακτοποιούσης πράγματα τινά. Καὶ ἐξεταστέον ἐὰν ἡ τροποποίησις αὕτη εἶναι ὠφέλιμος μόνον εἰς τὴν Ἑταιρείαν ἢ καὶ εἰς τὸ κοινόν, διότι περὶ αὐτοῦ ἐνδιαφέρεται ὁ πληθυσμὸς τῶν μερῶν ὅπου ὑπάρχει ὁ σιδηρόδρομος οὗτος. Τὸ εὐτύχημα εἶναι ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν σύμβασιν τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὰ τιμολόγια καὶ εἰς τὸν Κανονισμὸν αὐτῆς. Πρόκειται δηλ. περὶ Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Διότι τώρα ὑπάρχουσιν Ἑταιρεῖαι εἰς τὸν κανονισμὸν τῶν ὁποίων δὲν δύναται νὰ ἐπέμβῃ τὸ Κράτος. Καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἤθελον νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐὰν τὸν ἀπησχόλησε τὸ ζήτημα τοῦτο τῶν Ἑταιρειῶν. Γνωρίζω, ὅτι εἰς ἄλλο Κράτος ἐψηφίσθη νόμος διὰ τοῦ ὁποίου εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν δὲν ἔχουσι ψῆφον οἱ ἀλλοδαποί, ὡς ἐπίσης δὲν δύνανται νὰ συμμετέχουν εἰς τὰ διοικητικὰ συμβούλια τῶν Ἑταιριῶν. Πρέπει δὲ νὰ ληφθῇ καὶ ἐνταῦθα σχετικὴ μέριμνα, διότι εἶναι δυνατὸν μὲ τὴν σημερινὴν τιμὴν τοῦ δολλαρίου ἢ τοῦ Γαλλικοῦ φράγκου οἱ ξένοι νὰ ἀγοράσουν ὅλας τὰς μετοχὰς τῶν σοβαρῶν Ἑλληνικῶν Ἑταιριῶν. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἡ Πελοπόννησος σήμερον πληρώνει κόμιστρα βαρύτατα, καὶ θέλω, λέγει, νὰ διερμηνεύσω παράπονα ἐκ μέρους τῶν γεωργικῶν πληθυσμῶν Πελοποννήσου τῶν ὁποίων τὰ προϊόντα εἶναι δύσκολον νὰ προσκομισθῶσιν εἰς τοὺς τόπους τῆς καταναλώσεως ἕνεκα τῶν βαρυτάτων κομίστρων. Τοῦτο δὲ ἐπιδρᾷ σπουδκίως καὶ εἰς τὰ κέντρα τῆς καταναλώσεως. Ἤθελον λέγει νὰ παρατηρήσω ἐὰν ἔχῃ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του τὸ Ὑπουργεῖον ἐπὶ τῶν κομίστρων καὶ ἂν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας ὑπέδειξε τρόπον κομίστρων διὰ τὰ γεωργικὰ εἴδη, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθικῆς Οἰκονομίας ὑπέδειξε τρόπον γενικῶς διὰ τὴν Ἐθνικὴν παραγωγήν. Αὐτὰ ὅμως εἶναι ἄγνωστα διὰ τὰ δύο ταῦτα Ὑπουργεῖα. Ἤθελον, λέγει, τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας νὰ μετέχῃ καὶ Ἐπιτροπῆς κανονισμοῦ τῶν κομίστρων. Ἀλλὰ τὸ Κράτος δὲν ἔχει μόνον δικαίωμα ἐπεμβάσεως εἰς τὰ τιμολόγια καὶ τὸν κανονισμὸν τῆς Ἑταιρείας, ἀλλ' ἔχει δυστυχῶς δικαίωμα ἐπεμβάσεως καί εἰς διάφορα ἄλλα ζητήματα τῆς Ἑταιρείας, ἥτις ἐπέμβασις ηὔξησε τὰ ἔξοδα αὐτῆς καὶ ἄτινα ἔξοδα δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ καλυφθοῦν ἄνευ αὐξήσεως τῶν κομίστρων. Τὰ ἔσοδα, λέγει, τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1914 ἦσαν 8,143,000 ἐνῷ κατὰ τὸ 1927 τὰ ἔσοδα ἀνῆλθον εἰς 189,073,530 καὶ θὰ ἠδύνατό τις νὰ ὑποστηρίξῃ, ὅτι μὲ τὸν εἰκοστιπλασιασμὸν τῶν ἐσόδων τοῦ 1914 θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνωσι καὶ πολλαὶ βελτιώσεις, ἀλλὰ καὶ ἐλάττωσις τῶν κομίστρων. Δυστυχῶς δὲν ἐγένετο τίποτε, διότι τὰ ἔσοδα ταῦτα τὰ ἀπερρόφησαν τὰ τεράστια ἔξοδα αὐτῆς. Τὰ δὲ ἔξοδα ταῦτα δὲν τὰ δαπανᾷ οἰκεία βουλήσει ἡ Ἑταιρεία, ἀλλὰ καὶ ἐκ Κρατικῆς ἐπιβολῆς, ὡς εἶναι π. χ. ἡ αὔξησις τοῦ προσωπικοῦ ὁ κανονισμὸς τῶν ὡρῶν ἐργασίας κλπ., ἅτινα ἐγένοντο κατ' ἐπέμβασιν τοῦ Κράτους. Ἄλλα ἔξοδα, λέγει, εἶναι καὶ τὰ μισθολόγια. Κατὰ τὰ 1914 οἱ μισθοὶ τοῦ προσωπικοῦ καὶ αἱ εἰσφοραὶ εἰς τὰ ταμεῖα αὐτοῦ ἀνήρχοντο εἰς 3,500,000 ἐνῷ κατὰ τὸ 1927 ἀνῆλθον εἰς 109,490,000.

Ι. Μεταξᾶς. Τὸ κονδύλιον τοῦ μισθολογίου ἐξωγκώθη ἕνεκα τοῦ τιμαρίθμου, τοῦ 13ου μισθοῦ καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ προσωπικοῦ.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἡ αὔξησις τοῦ προσωπικοῦ ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς ἐλαττώσεως τῶν ὡρῶν ἐργασίας, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ ὑπεράριθμοι ὑπάλληλοι, λόγῳ τῶν ἀλλεπαλλήλων ἀπεργιῶν, κατόπιν τῶν ὁποίων ἔγιναν νόμοι ἐξ ὧν ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρεία νὰ ἔχῃ ὑπεράριθμον προσωπικόν. Αὐτὰ ὅμως τὰ 180.000.000 δραχμῶν τὰ πληρώνει ἡ Πελοπόννησος. Ὁ φόρος τοῦ Δημοσίου ἔφθασε τὸ ἑβδομηκονταπλάσιον ἐνῷ τὸ μέρισμα τῶν μετόχων εἶναι ἁπλῶς τὸ τετραπλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ.

Ν. Μπακόπουλος. Τὸ μέρισμα, λέγει, κατ' οὐσίαν εἶναι τὸ τέταρτον τοῦ προπολεμικοῦ, διότι ἡ δραχμὴ ὑπέστη πτῶσιν 16 φορᾶς. Ἐλέχθη ὅτι τὸ μέρισμα εἶναι τὸ ἐπιδαρῦνον τὰ κόμιστρα, ἀλλὰ τοῦτο ἀνέρχεται μόνον εἰς 3 ο/ο, ὥστε καὶ ἂν δεχθῶμεν, ὅτι καταργεῖται τὸ μέρισμα τὰ κόμιστρα καὶ τὰ εἰσιτήρια τῶν ἐπιβατῶν θὰ ἐλαττωθῶσι μόνον κατὰ 3 ο/ο.

Κ. Γόντικας. Δὲν ἐνδιαφέρομαι ἂν τὸ μέρισμα εἶναι μικρὸν ἢ μέγα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἐνδιαφέρει εἶνε ὅτι τὰ κόμιστρα καὶ τὰ εἰσιτήρια εἶναι βαρύτατα, καὶ εἶναι ταῦτα βαρύτατα ἕνεκα τῶν μεγάλων δαπανῶν. Ἓν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κονδύλια εἶναι ἡ δαπάνη τοῦ προσωπικοῦ, ἤτις εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ ἂν ὄχι σήμερον ἀλλὰ βαθμιαίως. Δὲν προτείνω τὴν μείωσιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ φρονῶ, ὅτι δύναται νὰ ἐπιδιληθοῦν εἰς τὴν Ἑταιρείαν, διὰ νόμου, διάφορα μέτρα περὶ περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ταῦτα εἶναι ἡ μὴ συμπλήρωσις τῶν κενουμένων θέσεων καὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ ὁρίου ἡλικίας εἰς τρόπον ὥστε μετ' ὀλίγα ἔτη νὰ ἔχωμεν μίαν σοβαρὰν οἰκονομίαν, νὰ ἀναγραφῇ δὲ ἐν τῷ νόμῳ, ὅτι αἱ οἰκονομίαι αὗται θὰ χρησιμεύσουν διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῶν εἰσιτηρίων καὶ κομίστρων.

Π. Τσαλδάρης. Φρονεῖτε, ὅτι ὑπάρχει μέγας ἀριθμὸς πλεοναζόντων ὑπαλλήλων;

Κ. Γόντικας. Μάλιστα.

Ν. Μπακόπουλος. Κατὰ τὸ 1914 ἦσαν 2,200 ὑπάλληλοι, σήμερον δὲ εἶναι 3,100.

Ὁ κ. **Κ. Γόντικας** καταλήγων παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψει τὰ ὑπ' αὐτοῦ προταθέντα μέτρα, δι' ὧν θὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέλθουν σοβαραὶ οἰκονομίαι εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐλάττωσις τῶν κομίστρων καὶ τῶν εἰσιτηρίων.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι κατόπιν τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Γόντικα παραιτεῖται τοῦ λόγου.

Ὁ κ. **Φ. Μεσχούλας** λέγει ὅτι διὰ τὴν γραμμήν, δι' ἣν ἐνδιαφέρεται, ἔχει λάβει ὑπόσχεσιν καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ τῆς Ἑταιρείας καὶ ἔχει ὑποβάλλει σχετικὴν τροπολογίαν. Ἡ ἐπὶ τῆς συμβάσεως συζήτησις ἔμεινεν ἐκκρεμὴς ἐν τῇ Ἡμερησίᾳ Διατάξει, ἀρχίσασα τὴν 18 Ἰανουαρίου, συνεχισθεῖσα τὴν 19 καὶ ἔκτοτε παραμείνασα ἐκκρεμής, πρόκειται δὲ νὰ κυρωθῇ Ν. Δ. Παγκαλικόν, καὶ ὑπέστη τὴν βάσανον καὶ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ καὶ ἐν τῇ Κοινοβουλευτικῇ Ἐπιτροπῇ, εἶνε κυρωμένη καὶ παρὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ εἶνε ὡπλισμένη εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δίδῃ ἀφορμὴν εἰς ὑπονοίας. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις, τονίζει, μιᾶς χώρας δὲν ἐξυπηρετεῖται μόνον διὰ τῆς ταμειακῆς πολιτικῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς συγκοινωνίας, διὰ τῆς ἀμύνης κατὰ τῶν γεμαρρων καὶ πλημμυρῶν, καὶ διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν μεταλλοφόρων κοιτασμάτων. Καὶ ἐν προκειμένῳ ἡ σύμβασις, οὖσα προϊὸν κεφαλαίου Ἑλλήνων, θὰ παράσχῃ ἐργασίαν εἰς τόσας χεῖρας. Ὁ κ. Γ. Καντιάνης εἶπεν ὅτι ἡ δευτέρα σύμβασις, δι' ἧς πρόκειται νὰ κατασκευάσῃ ἡ Ἑταιρεία τὴν γραμμὴν Κυπαρισσίας, παρουσιάζεται ὡς δέλεαρ διὰ νὰ λάβῃ ἡ Ἑταιρεία τὴν πρώτην σύμβασιν. Προχωρῶν ἀνέλυε τὰ ζητήματα, ἅτινα ὑπεστηρίχθησαν παρὰ τοῦ κ. Καντιάνη, καὶ τονίζει ὅτι ἀσφαλῶς ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξήτασε τὰ πρακτικὰ τοῦ τεχνικοῦ Συμβουλίου. Ἐλέγχθη ὡσαύτως ὅτι τὸ προνόμιον ηὐξήθη κατὰ 30 ἔτη, ἀλλὰ ἡ ἀρχικὴ σύμβασις ηὔξανε τὸ προνόμιον κατὰ 59 ἔτη. Ἔλεγεν ἐπίσης ὁ κ. συνάδελφος ὅτι δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἑταιρείαν νὰ ἔχῃ ἀσυδοσίαν κομίστρων, ἀλλ' ὡς ἀπέδειξεν ὁ κ. Εἰσηγητής, ὑπάρχει πλήρης ἀσφάλεια κατὰ τῆς τυχὸν ἀπληστίας τῆς Ἑταιρείας, ἀναγωρίζομεν δὲ ὅλοι ὅτι πρέπει νὰ ἐλαττωθοῦν τὰ κόμιστρα. Ἐὰν τὰ κόμιστρα ἐφθασαν εἰς ὃ σημεῖον ἔφθασαν, δὲν εὐθύνεται ἡ Ἑταιρεία, ἀλλὰ τὰ ἔξοδα, ἅτινα ὑπερεξωγκώθησαν ἰδίως διὰ τὸ προσωπικόν, ὅπερ κατ' ἀξίωσιν τοῦ Κράτους καὶ ἐπληρύνθη καὶ διαφόρους ἄλλας παροχὰς ἀπολαμβάνει. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ λεχθέντα περὶ

τῆς καταστάσεως τῶν ὀχημάτων, αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν ἐπὶ πενταετίαν ἐπίτηξιν αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους.

Ν. Μπακόπουλος. Τελευταίως ἔχει παρατηρηθῆ βελτίωσις εἰς τὴν κατάστασιν τῶν ὀχημάτων, ἀφοῦ εἰς ὡρισμένας γραμμὰς ἔχομεν καὶ θέρμανσιν καὶ ἠλεκτρικὸν φῶς.

Φ. Μοσχούλας. Εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ἀπὸ τῆς γραμμῆς Ἀθηνῶν μέγρ. Καλαμῶν ὑπάρχει θέρμανσις κλπ. Ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα συνεχίζει περὶ τῶν καφενείων τῶν σταθμῶν καὶ τοῦ ὑπὲρ τῆς ἑταιρείας προνομίου, ὑπενθυμίζει ὅτι τὸ προνόμιον τῆς μὴ ὑπαγωγῆς τούτων ὑπὸ τὸ ἐνοικιοστάσιον ἐδόθη ἀπὸ τὸ 1921.

Γενικῶς λέγει διὰ τῆς συμβάσεως προσάγονται τὰ συμφέροντα τοῦ Πελοποννησιακοῦ λαοῦ. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπικρίσεις διὰ τὰς τιμὰς τῶν εἰσιτηρίων τὰ δικαιώματα ταῦτα ἐδόθησαν ἀπὸ τοῦ 1921, κατὰ δὲ τὸ 1924 ὅταν συνεζητεῖτο συμπληρωματικὴ σύμβασις ὁ Ὑπουργὸς κ. Ἡσαΐας ἐπεξήγει τὸ ἐπιβεβλημένον τῶν παραχωρήσεων τούτων πρὸς τὴν ἑταιρείαν (ἀναγινώσκει τὴν ἀπόφασιν τοῦ κ. Ἡσαΐα). Ὁ κ. Καντιάνης εἶπεν ὅτι μόνον τὴν γραμμὴν Κυπαρισσίας ἀναλαμβάνει νὰ κατασκευάσῃ ἡ ἑταιρεία, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀλήθεια, διότι ἀναλαμβάνει νὰ καταρτίσῃ τόσας μελέτας ἄλλων ἔργων ἡ ἑταιρεία.

Ἐκλεγεῖς λέγει ὡς ἀνεξάρτητος, εὑρίσκομαι εἰς ἀντίθεσιν διότι ἡ Κυβέρνησις καὶ φόρους ἐπέβαλε καὶ οἰκονομίας δὲν ἔκαμε καὶ διότι τὰς ὑπηρεσίας δὲν ἀπεκάθαρεν ὅπως τοιαύτην ἐντολὴν ἔδωκεν ὁ λαός.

Τὸ Κράτος διὰ νὰ ἐξοικονομῇ πόρους διὰ τὸν πορισμὸν τῶν ἐπιβατῶν τῆς ἀρχῆς ἐπέβαλε χιλίων εἰδῶν φόρους ἐνῷ ἐξ ἄλλου οἱ ἐπιβάται τῆς ἀρχῆς κατεσκεύαζον συμβάσεις.

Ἐντεῦθεν ἡ δυσπιστία τοῦ λαοῦ διὰ τὰς συμβάσεις καὶ ἡ δυσφορία αὐτοῦ, καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ἧς ἑρμηνευτὴς ἐγένετο ὁ ἀξιότιμος κ. Καντιάνης. Σχετικῶς μὲ τοῦτο καὶ ὅταν συνεζητεῖτο ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Γ. Θεοτόκη σύμβασις παροχῆς ἐπιχορηγήσεως 3,000,000 ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, ἐπολέμησα ταύτην καὶ παρητήθην τοῦ πολέμου αὐτοῦ κατὰ τῆς συμβάσεως, ὅταν διεδηλώθη ὅτι θὰ ἐττώγευεν ἡ ἑταιρεία καὶ θὰ περιήρχετο εἰς ξένους ἡ ἐκμετάλλευσις.

Ἡ ἑταιρεία τότε διὰ τοῦ δανείου ἐτόνωθη, καὶ τὸ δάνειον ἀπεδόθη εἰς τὸ Κράτος. Καὶ τώρα ἡ πολεμικὴ ἡ ἀσκηθεῖσα κατὰ τῆς συμβάσεως δὲν εἶναι δικαιολογημένη ὁ δὲ κ. συνάδελφος κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς Πάουερ ἐλησμόνησε τὸν Ταβουλάρη καὶ ἐκύρωσε τὴν Πάουερ.

Ὁ **κ. Γ. Καντιάνης** δηλοῖ ὅτι τότε ἀνῆκεν εἰς ὡρισμένον κόμμα καὶ ὤφειλε, τεθέντος ζητήματος ἐμπιστοσύνης, νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ. Βεβαίως ὁμολογεῖ ὅτι μετενόησε διότι διέκοψε τὸν ἀνεξάρτητον πολιτικὸν βίον, ὃν ἤδη καὶ πάλιν ἐπανέλαβεν, διατηρῶν μόνον μίαν θυγατέρα ἀναμνησιν τοῦ κόμματος ἐκείνου.

Ὁ **κ. Φ. Μοσχούλας** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ εἰσηγητὴς τῆς συμβάσεως ἔλεγεν ὅτι ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη τρέπεται πρὸς τὴν ὁδικὴν πολιτικὴν καὶ εἶναι φυσικὸν τοῦτο διότι ἡ Τουρκία ἀκόμη κατεσκεύασε 1500 χιλιόμετρα σιδηροδρομικοῦ δικτύου ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ ἡ Σερβία συνῆψε μεγάλα δάνεια διὰ σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν. Ἡμεῖς τί ἐπράξαμεν; μίαν σύμβασιν, τὴν παροῦσαν, ἀπέναντι πληθυσμοῦ ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ προοδευτικώτερον στοιχεῖον τοῦ ἔθνους καὶ ἐρχόμεθα καὶ ταύτην νὰ τὴν ἀτονίσωμεν διὰ νὰ μὴ λαμβάνουν ὅθεν μερίσματα οἱ μέτοχοι. Πολεμικὴν δὲν ἔπρεπε, τονίζει, νὰ κάμωμεν προκειμένου περὶ κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ καὶ προστασίας τῶν συμφερόντων συμπολιτῶν μας. Ὑπάρχουν συνεχίζει ἐκκρεμεῖς ὁδοὶ ἀπὸ 20—25 ἐτῶν ἐν τῷ νομῷ Μεσσηνίας δι' ἃς παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας νὰ τὰς ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του, ἀναμιμνησκόμενος τὰ τηλεγραφήματα τῶν κατοίκων Φιλιατρῶν καὶ Γαργαλιάνων αἰτούντων δικαιοσύνην.

Ὁ **κ. Γ. Καντιάνης** λέγει ὅτι ὁμιλήσας κατὰ τὴν 18ην Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ἐδήλωσεν ὅτι τὸ τμῆμα τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Κυπαρισσίας-Μαράθου τὸ θεωρεῖ χρήσιμον καὶ ἀναγκαιότατον καὶ ἐξυπηρετικὸν τῶν συμφερόντων τῆς περιφερείας ἐκείνης, ἀλλά, συνεχίζει, ἠρωτήσαμεν πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἡ σύμβασις μὲ τοὺς ὅρους τοὺς λίαν ἐτυχθεῖς καὶ ἐξωφρενικούς, τοὺς ὁποίους περιέχει; Ἀτυχῶς ὑπῆρξαν ἄνθρωποι τῆς ἑταιρείας ἢ ἐξαρτώμενοι πρὸς τῆς ἑταιρείας ἢ συνδεόμενοι πρὸς αὐτὴν οἱ ὁποῖοι ἐξῆλθον καὶ κατεστοκφάνησαν τὰ ὅσα ἐγὼ εἶπον καὶ ἐκίνησαν μερικοὺς κυρίους ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων διατελοῦντας, νὰ διαβάσουν τηλεγραφήματα δι' ὧν ὅλως ἀναρμοδίως καὶ ἀνεξετάστως ἔσπευσαν νὰ κατακρίνουν τὰ ὅσα ἐγὼ εἶπον τῶν ὁποίων δὲν εἶχον ἀκριβῆ γνῶσιν. Τὰς ἀναξίας ταύτας ἐνεργείας τὰς μνημονεύω ἁπλῶς διὰ νὰ χαρακτηρίσω ὡς συνοφᾶς τὰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲ ἔστρεψαν τοὺς λόγους μου. Συνεχίζων λέγει ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν τακτικήν του καὶ τὴν 18 Ἰανουαρίου εἶπεν ὅσα ἐν συνεδρίᾳ ἐτόνισεν, ἐπληρῶν ἐπιτακτικὸν καθῆκον καὶ ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῶν λαϊκῶν συμφερόντων ἔστω καὶ μὲ θυσίαν τῆς δημοτικότητός του εἰς τὴν ραδιουργίαν καὶ τὴν διαβολὴν ἐπιτηδείων τινῶν ἐν ὡρισμένῃ περιφερείᾳ. Εἶπον καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ σύμβασις σκοπὸν ἔχει τὴν περιθαλψιν μιᾶς ἑταιρείας καὶ τὴν ὑποδούλωσιν ὁλοκλήρου πληθυσμοῦ, ὅστις θὰ ἔλθῃ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐνθυμηθῇ τοὺς λόγους μου καὶ θὰ ἐκτιμήσῃ τοὺς ἀγῶνάς μου. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ὅλα τὰ στοιχεῖα, ἀλλὰ οὐδὲν τούτου ἀνακρίβερον. Καὶ ἤδη ἐρωτῶ, διατί γίνεται αὐτὴ ἡ σύμβασις, ποῖος εἶναι ὁ σκοπός;

Ν. Μπακόπουλος. Ἐξητάσατε ποία κατάστασις θὰ δημιουργηθῇ ἐὰν δὲν γίνῃ ἡ σύμβασις; Λησμονεῖτε ὅτι ἐξομαλύνει τὴν κατάστασιν τὴν δημιουργηθεῖσαν διὰ τῆς ἐπιτάξεως; ἐὰν διαβάσητε τὴν σύμβασιν τοῦ 1921 θὰ ἴδητε ὅτι λέγει περισσότερα ἐκείνη ἀπὸ τὴν σημερινήν.

Γ. Καντιάνης. Ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ διακανονισμοῦ τῶν σχέσεων τῆς ἐπιτάξεως ἠδύνατο νὰ γίνῃ μία εἰδικὴ πρὸς τοῦτο σύμβασις.

Ν. Μπακόπουλος. Αὐτὸ ἔγεινε.

Γ. Καντιάνης. Δὲν ἔγεινεν αὐτό. Προχωρῶν λέγει ὅτι ἐνῷ προϋπῆρχεν ὅρος προστατευτικὸς τοῦ Κράτους εἰς τὰς παλαιὰς συμβάσεις, ἤδη οὗτος ἀφηρέθη, δηλ. 300,000 δραχ. εἰσπραχθεῖσαι ἐπὶ πλέον καὶ ἀνήκουσαι εἰς τὸ δημόσιον χαρίζονται εἰς τὴν ἑταιρείαν πλὴν ἄλλων δωρεῶν ἐκ πολλῶν ἑκατομμυρίων Σχετικῶς μὲ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ὁλικοῦ, κακῶς ἐτέθη τὸ ποσοστὸν ὅπερ ἐτέθη, διότι θὰ δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ἡ ἑταιρεία ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ καὶ νὰ ζητῇ πάλιν νέας αὐξήσεις εἰς βάρος τοῦ λαοῦ. Ἀναλύει εἶτα τὰ πρακτικὰ τοῦ τεχνικοῦ συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας περὶ τῆς συμβάσεως ἀποφαινομένου καὶ διαφωνοῦντος εἰς πλεῖστα σημεῖα, ὡς ἡ ἀνάμιξις τῆς γραμμῆς Μεγάρων, οἱ ὅροι τοῦ δανείου καὶ τὰ ποσοστὰ διὰ μελέτας ὁδῶν μὴ δυναμένων νὰ κατασκευασθῶσιν οὐδὲ μετὰ 5 γενεάς. Καὶ ἐρωτᾶται, διατί τὸ Δημόσιον δίδει τὴν πρώτην πενταετίαν 15 χιλιάδας λίρας καὶ τὴν δευτέραν 8 χιλιάδας λίρας καὶ τοῦτο ἀφοῦ μόνη ἡ γραμμὴ Μαράθου θὰ γίνῃ ἡ ὁποία θὰ στοιχίσῃ ὅλα ὅλα 57 ἑκατομμύρια ἐξ ὧν τὰ 42 θὰ πληρώσῃ τὸ δημόσιον διὰ δὲ τὰ ὑπόλοιπα θὰ ἐκμεταλλευθῇ ἡ ἑταιρεία τὴν γραμμὴν ἐπὶ 30 ἔτη καὶ κατόπιν τὸ δημόσιον θὰ τὴν ἀγοράζῃ; Ἀπορίας περὶ τούτου ἐκφράζει καὶ ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Οἰκονόμου, μέλους τοῦ Συμβουλίου τῶν δημοσίων ἔργων. (Ἀναγινώσκει). Διατί νὰ γίνῃ τοῦτο καὶ ἀφοῦ τὸ Κράτος θὰ δώσῃ 42 ἑκατομμύρια νὰ μὴ δώσῃ 15 ἀκόμη καὶ νὰ κατασκευάσῃ τὴν γραμμὴν αὐτὸ καὶ καλλίτερον καὶ ταχύτερον καὶ νὰ λείψουν τὰ μεγάλα δικαιώματα τὰ ὁποῖα παραχωροῦνται εἰς τὴν ἑταιρείαν; Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἡ ἑταιρεία ἀναβιβάζει εἰς τὸ ὑπόμνημά της τοὺς φόρους εἰς 18 ἑκατομμύριαμ καὶ ὄχι εἰς 22 ἑκατομμύρια ὡς ἐλέχθη. Εἶναι πλατωνικὸν ὅτι τὰ κόμιστρα εὑρίσκονται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ ὑπουργείου, διότι κάθε μῆνα τὰ δρομολόγια ηὔξαναν, οἱ δὲ σταθμοὶ δὲν ἔχουν οὔτε ἕνα φανάρι. Γίνονται μέγιστα ἔξοδα, ὁ Γεν. Διευθυντὴς λαμβάνει ὑπεργ-

κους ἀποδοχάς, εἰς οὐδεμίαν δὲ ἑταιρείαν τὸ μέρισμα δίδεται εἰς χρυσὸν καὶ δὲν ἐγένετο οὐδὲ νῦξις περὶ αὐτοῦ. Ἡ ἑταιρεία ἔχει ἐκδώσει 130 χιλιάδας μετοχὰς καὶ ἔχουν οἱ κύριοι αὐτοὶ τὰς 65 χιλιάδας μετοχάς, καὶ θέλουν τώρα νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ Κράτος ὡς μέρισμα 75 δραχ. κατὰ μετοχήν. Θέλω, λέγει, τὴν σύμβασιν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν ἀναγκαιοτάτην γραμμὴν Κυπαρισσίας Μαράθου, ἐπιθυμῶ νὰ ψηφισθῇ τὸ μέρος τοῦτο τῆς συμβάσεως, ἐφόσον δι' οἱασδήποτε λόγους ἡ κατασκευὴ πρέπει νὰ γίνῃ παρὰ τῆς ἑταιρείας, ἀλλὰ τροποποιουμένων τῶν σχετικῶν ὅρων ὑπερ τοῦ Δημοσίου καὶ τοῦ κοινοῦ καὶ περιοριζομένου τοῦ δικαιώματος τῆς ἑταιρείας τοῦ νὰ ὑψώνῃ τὰ εἰσιτήρια καὶ τὰ κόμιστρα, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον νὰ δύναται νὰ ἐλέγχῃ καὶ τοὺς ἰσολογισμοὺς τῆς ἑταιρείας.

Φ. Μοσχούλας. Ἐν τῇ συμβάσει ὑπάρχει ὑπόσχεσις τῆς ἑταιρείας νὰ γίνῃ μελέτη περὶ κατασκευῆς ὡρισμένων γραμμῶν, φρονῶ δὲ ὅτι ἡ ἀναγραφὴ αὕτη ὑποχρεώνει πραγματικῶς τὴν ἑταιρείαν.

Γ. Καντιάνης. Ἡ ἄποψις αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ἡ ἑταιρεία δὲν ἀναλαμβάνει καμμίαν ἀπολύτως ὑποχρέωσιν, ἀλλὰ ἐμπαίζεται ὁ Πελοποννησιακὸς λαὸς διὰ τῆς μεθόδου τῶν μελετῶν καὶ προμελετῶν γραμμῶν φανταστικῶν αἱ ὁποῖαι οὐδέποτε θὰ πραγματοποιηθοῦν ρίπτεται δὲ ὡς δόλωμα πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως καὶ πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεων χάριν δημοκοπίας. Καταλήγων, λέγει, ὅτι ἡ σύμβασις ἔχει πολλὰ τὰ τρωτά. Ἐγὼ θέλω νὰ ψηφισθῇ ἡ σύμβασις διότι εἰς τὴν περιφέρειάν μου θὰ γίνῃ μία ἀναγκαιοτάτη γραμμὴ ἐξυπηρετοῦσα τὰ τοπικὰ συμφέροντα, ἀλλὰ νὰ ψηφισθῇ αὕτη τροποποιουμένη κατὰ τὸ προσῆκον καὶ τὸ δίκαιον ὡς καὶ κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν ὑπεστήριξα.

Ὁ **κ. Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι λαμβάνει τὸν λόγον ἵνα καταστήσῃ γνωστὸν τὸ συμπέρασμα τῆς συζητήσεως καὶ ἵνα συσχετίσῃ τοῦτο μὲ θέμα ἀφορῶν τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Ὁ σιδηρόδρομος λέγει ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν αὔξησιν τῶν συναλλαγῶν καὶ εἰς τὴν εὐθηνίαν, ἀλλὰ ἡ σύμβασις ἤτις πρόκειται νὰ ψηφισθῇ θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον, θὰ αὐξήσῃ δηλαδὴ τὰ κόμιστρα.

Ἡ σύμβασις αὕτη ἐγένετο διότι εἶναι μία παραφυὰς τῆς πολιτικῆς τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν περὶ ἐξυγιάνσεως τῶν οἰκονομικῶν πραγμάτων, πολιτικὴ δηλαδὴ μιᾶς κεφαλαιοκρατικῆς ὀλιγαρχίας. Οἱ σιδηρόδρομοι κατασκευάζονται ἐν Εὐρώπῃ εἰς τὰς ἀρτηρίας ἐκείνας ἔνθα δὲν ἐπαρκεῖ τὸ αὐτοκίνητον καὶ ὄχι εἰς γραμμάς, οἵαι εἶναι τῆς Πελοποννήσου ἢ εἰς γραμμὰς οἵαι θὰ εἶναι αἱ τῆς Δυτικῆς Μακεδονίας αἵτινες πρόκειται νὰ ἑνώσουν τὴν Θεσ)νίκην μὲ τὰ Ἰωάννινα. Σήμερον τὸ αὐτοκίνητον ὅταν τρέχῃ ἐπὶ μονίμου ὁδοστρώματος μὲ ταχύτητα 40 χιλιομέτρων τὴν ὥραν εἶναι πολὺ πλέον φθηνότερον τοῦ σιδηροδρόμου μᾶς ἀπαλλάττῃ δὲ ἀπὸ τὰς ἀπεργίας ἀπὸ τὸν φόρον τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ τοιαῦτα πράγματα ἅτινα ἀποτελοῦν καρκίνωμα διὰ τὴν κοινωνίαν. Ἀλλ' ὑποπτεύομαι ὅτι μετὰ τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως θὰ ἐμφανισθῇ ὁ μαϊδανὸς τῆς οἰκονομικῆς ἐξυγιάνσεως ὁ κ. Χάμπρο δηλαδή, ὅστις θὰ παρουσιασθῇ ὡς φιλλέλην Ἄγγλος ἐνῷ αἱ συμβάσεις αὗται εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα τοποθέτησις τοῦ κεφαλαίου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εὔχομαι καὶ συνιστῶ εἶναι ἐὰν θέλῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας νὰ ἀφήσῃ εἰς τὸν Νομὸν ἐξ οὗ κατάγομαι καλὴν ἀνάμνησιν τῆς Ὑπουργείας του, νὰ μετατρέψῃ τὴν σύμβασιν περὶ κατασκευῆς σιδηροδρόμου ἀπὸ Θεσ)νίκης εἰς Ἰωάννινα, εἰς σύμβασιν ὁδοποιΐας διὰ μονίμων ὁδοστρωμάτων, οὕτως ὥστε τὸ αὐτοκίνητον νὰ δύναται νὰ τρέχῃ μὲ ταχότητα 40 χιλιομέτρων τὴν ὥραν. Ἐὰν ὅμως πρόκειται νὰ ἴδωμεν σιδηρόδρομους ἄνευ ἐπιβατῶν ἐγὼ τοὐλάχιστον ἀπεύχομαι νὰ τοὺς ἴδω.

Ὁ **κ. Εὐπειρίκος Κουμουνδοῦρος** λέγει ὅτι θεωρεῖ τὴν σύμβασιν εὐεργετικωτάτην διὰ τὴν Πελοπόννησον τῆς ὁποίας ὅλοι οἱ πληθυσμοὶ ἀναμένουν ἐναγωνίως τὴν ψήφισιν. Καὶ ναί μὲν οἱ σιδηρόδρομοι τῆς Πελοποννήσου εἶναι ἀτελεῖς ἀλλὰ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἀφ' ὅτου ἐλύθη ἡ ἐπιταξις ἔγινε μεγίστη πρόοδος εἰς αὐτούς. Μία ὅμως παρατηρεῖται μεγάλη ἔλλειψις εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τούτους ἡ μεγάλη βραδύτης. Ἡ γραμμὴ Ἀθηνῶν—Καλαμῶν ἔχει μῆκος 330 χιλιόμετρα, ἅτινα διανύονται εἰς 14 ὥρας ἐνῷ ἡ ἀπόστασις Παρισίων—Μασσαλίας εἶναι 880 χιλιόμετρα καὶ ἅτινα διανύονται εἰς 13 ὥρας, Συμφωνῶ, λέγει, μὲ τοὺς προλαλήσαντας ὡς πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐξόδων τῆς Ἑταιρείας φρονῶ ὅμως ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα καὶ περὶ ἐλαττώσεως τῆς φορολογίας διότι σήμερον τὸ κάτοπτρον τοῦ πολιτισμοῦ ἑνὸς Κράτους εἶναι ἡ συγκοινωνία αὐτοῦ.

Ε. Μαχαίρας Ἡμην ὑπάλληλος τῆς ἑταιρείας ἐπὶ 20 ἔτη καὶ ἀπελύθην, διότι ἤμην ἀναμεμιγμένος εἰς σωματειακὰς κινήσεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας, ἐν τούτοις ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἡ Ἑταιρεία αὕτη διὰ τὸ κοινὸν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ τῆς Πελοποννήσου εἶναι ἡ καλυτέρα Ἑταιρεία. Ἡ Ἑταιρεία ὅμως αὕτη ἔχει ἀναμεμιγμένα τὰ συμφέροντά της μὲ διαφόρους συμβάσεις, ἔρχεται δὲ ἡ σημερινὴ σύμβασις νὰ κωδικοποιήσῃ ὅλας αὐτάς. Τὸ ἀληθὲς εἶναι, ὅτι τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑταιρείας εἶναι εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, ἓν δὲ ἀπὸ τὰ κυριώτερα αἴτια τούτου εἶνε καὶ ἡ ἐπιβάρυνσις ἐκ τοῦ προσωπικοῦ. Ἀφορμὴ τῆς πολυτελείας ταύτης τοῦ προσωπικοῦ εἶνε αἱ πολλαὶ ἀπεργίαι, καὶ ἡ ἐπίταξις τοῦ Κράτους κλπ. Καὶ νὰ ἐλαττωθῇ μὲν ὁ μισθὸς αὐτὸς ἢ τὸ προσωπικὸν εἶνε ἀδύνατον, ἀλλ' ὁ μόνος τρόπος τῆς ἐλαττώσεως τῶν ἐξόδων εἶνε ὁ προταθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Γόντικα καὶ ὅστις τρόπος ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζηται ἤδη ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ τρόπου τούτου πρόκειται νὰ κλονισθοῦν τὰ θεμέλια τοῦ Ταμείου συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν μέτρα δι' ὧν θὰ ἐξασφαλίζωνται οἱ ἀπερχόμενοι τῆς Ἑταιρείας ὑπάλληλοι. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ὑποβάλλω τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ 10ου ἄρθρου δι' ἧς ἡ Ἑταιρεία νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν ὑπαλλήλων τὸ ἴσον ποσὸν ἐκείνου τὸ ὁποῖον συνεισφέρουν οἱ ὑπάλληλοι, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συμβαίνει εἰς ὅλας τὰς Ἑταιρείας, αἵτινες ἔχουν Ταμεῖα συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων των. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον ἡ Ἑταιρεία ὄχι μόνον ζημίαν δὲν θὰ ὑποστῇ, ἀλλὰ τοὐναντίον ὠφέλειαν θὰ προσποριστῇ.

Ὁ **κ. Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς πᾶσαν σύμβασιν νὰ ἔχωμεν ἴδιον τρόπον συντάξεως ὑπαλλήλων τῶν διαφόρων Ἑταιρειῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ καθορισθῇ γενικῶς δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν οἱ ὑπάλληλοι π. χ. τοῦ ΣΠ Π νὰ λαμβάνουν διαφορετικὴν σύνταξιν ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ ΣΕΚ.

Ε. Μαχαίρας. Ἐὰν δὲν δεχθῆτε τὴν τροπολογίαν αὐτὴν θὰ ἀδικήσετε τὴν σημερινὴν ἀντίληψιν περὶ νομοθεσίας. Συνεχίζων προτείνει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17 περὶ παραχωρήσεως ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας δωρεὰν εἰσιτηρίων εἰς τοὺς συνταξιούχους της. Ἐπίσης ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 20 διὰ τὰ μαγαζεῖα τῶν σταθμῶν. Ὑποβάλλει ἐπίσης τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 29 διὰ τῆς ὁποίας τὸ ποσοστὸν τῶν 10 %ο τὸ ὁποῖον καθυστερεῖται εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας νὰ τὸ καταβάλῃ ἡ Ἑταιρεία εἰς 10 ἐτησίας δόσεις.

Ὁ **κ. Ι. Μεταξᾶς** λέγει ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ καθυστέρησις τοῦ Κράτους εἰς το ταμεῖον συντάξεως ὡς τὰ 10 %ο δὲν εἶνε ἀνάγκη διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ νὰ ψηφισθῇ νόμος.

Ὁ **κ. Ε. Μαχαίρας** κατακλήγων λέγει ὅτ ἐὰν δὲν γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία αὕτη τὸ ταμεῖον τῆς συντάξεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς ἑταιρίας θὰ εὑρεθῇ εἰς ἀδυναμίαν νὰ πληρώσῃ τὰς συντάξεις καὶ τοῦτο θὰ προξενήσῃ ζήτημα εἰς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ **κ. Δ. Κάκαβος** λέγει ὅτι ἀπηχῶν τὴν γνώμην τῶν πληθυσμῶν οἵτινες ἐστηρίχθησαν μέχρι τοῦδε σιδηροδρόμων καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι καὶ ἐκεῖ θὰ κατασκευασθοῦν σιδηρόδρομοι συνιστᾷ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως.

Περατωθείσης τῆς συζητήσεως ἄρχεται ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἄρθρων.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἐπιφέρει τροπολογίαν ἐπὶ τῶν ἄρθρων 17, 28, 30 36, 70 καὶ 72 αἵτινες γίνονται δεκταὶ καὶ γίνεται δεκτὸν τὸ σχέδιον « περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν.Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῆς συζητήσεως ἄρχεται ἡ ἀνάγνωσις τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου καὶ τῆς ἑταιρείας ΣΠΑΠ. συμβάσεως τῶν κυρωθέντων διὰ τῶν Ν.Δ. τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1925, 6 Νοεμβρίου 1925 καὶ 23 Ἰανουαρίου 1926 εἰς δευτέραν κατ' ἄρθρον συζήτησιν ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου. Ὡραν δὲ 4 πρωϊνὴν, συνεπείσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 5ην μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΖ'

τῆς 4 Ἀπριλίου 1928

Ὥρα 6 5' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ βουλευτὴς Ἰωαννίνων κ. ***Σ. Χασιώτης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ἐν Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν μετεκπαιδευομένων δημοδιδασκάλων, αἰτουμένων ὅπως ἀναγραφῇ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ δαπάνη πρὸς πληρωμὴν ἐπιμισθίων καθηγητῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Πετρόπουλος*** καταθέτει τηλεγραφήματα τῶν Προέδρων τῶν κοινοτήτων Περιγιαλίου, Βραχατίου, Βέλου, Δυτικῆς Βόχας, Συνεταιρισμῶν Ἐμπορικοῦ Συλλόγου καὶ Συλλόγου «ἡ Πρόοδος» διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἐπιβολῆς φόρου ἐπὶ τῆς σουλτανίνας.

Ὁ βουλευτὴς Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος κ. ***Τ. Ἀναστασίου*** καταθέτει τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου Μετοχείου ζητοῦντος τὴν λῆψιν προχείρων ἀντιπλημμυρικῶν μέτρων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Λαρίσσου.

Τριάκοντα χῆραι κάτοικοι Σιδηροκάστρου Μακεδονίας στερηθεῖσαι τῶν συζύγων των κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Βουλγαρικῶν στρατευμάτων, παρακαλοῦν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως λάβῃ νομοθετικὸν μέτρον πρὸς χορήγησιν συντάξεώς τινος ἐξασφαλιζούσης τὸν ἄρτον εἰς τὰ ὀρφανὰ τέκνα των.

Ἡ Ἑνωτικὴ Ὁμοσπονδία Καπνεργατῶν στιβαδόρων Ἑλλάδος, διαμαρτύρεται ἐντόνως κατὰ τῶν κομμουνιστῶν Δράμας, οἱ ὁποῖοι ἐπιτεθέντες κατὰ φιλησύχων ἑνωτικῶν καπνεργατῶν ἐφόνευσαν τὸν καπνεργάτην Εὐστάθιον Κατερίδην καὶ ἐτραυμάτισαν ἕτερον.

Οἱ ἔνορκοι Δράμας διαμαρτύρονται διότι ἐνῷ ἐξεπλήρωσαν τὰ καθήκοντά των κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιον καλοῦνται καὶ πάλιν ἔνορκοι διὰ τὴν σύνοδον Ἀπριλίου.

Πρόεδροι κοινοτήτων Ἀπειράνθου, Κορόνου καὶ πρόεδροι Σωματείων Σμυριδοεργατῶν καὶ ἀρχηγὸς ὀρυχείων σμυριδοφόρων περιφερειῶν νήσου, διαμαρτύρονται κατ' ἀδίκου ἐπιθέσεως βουλευτοῦ κ. ***Μ. Δερλερὲ*** ἐναντίον ὑπαλλήλων σμύριδος καὶ διευθύνσεως μεταλλείων.

Ὁ λαὸς τῆς πόλεως Ναυπακτίας ὑποστὰς μεγίστας καταστροφὰς ἐκ τῆς πλημμύρας τοῦ ποταμοῦ Μόρνου ἱκετεύει τὴν Κυβέρνησιν ν' ἀποστείλῃ βοηθήματα καὶ ἀποζημιώσῃ τοὺς πλημμυροπαθεῖς.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Ἀποστράτων ἀξιωματικῶν Μακεδονίας διαμαρτύρεται κατὰ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνονται κατὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ Στρατοῦ, ἀφαιρουμένων διαφόρων προσόδων αὐτοῦ καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἀποτραπῶσιν αἱ τοιαῦται ἐπιβουλαὶ κατὰ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

Οἱ κάτοικοι τοῦ συνοικισμοῦ Λασκοβικίου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Γεωργικοῦ Γραφείου Ἐποικισμοῦ Καβάλλας ζητήσαντος τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν παρ' αὐτῶν καλλιεργουμένων ἀγρῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ α'. Συνεδρίου τῶν συλλόγων πολυτέκνων γονέων ὑποβάλλει ὑπόμνημα παρακαλοῦσα ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ προστατευτικὰ μέτρα ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῶν τέκνων των.

Ὁ Πρόεδρος ἰδιοκτητῶν Βόλου καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἰδιοκτητῶν Πύργου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ Φαρμακευτικὸς Σύλλογος Ἀγρινίου παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ φαρμακευτικῶν συλλόγων μετὰ τὰς τροπολογίας τοῦ βουλευτοῦ κ. ***Θ. Παππαστρατῆ.***

Ὁ Συνεταιρισμὸς διαχειρίσεως χορτονομῆς ἁγίας Εὐθυμίας διαμαρτύρεται κατὰ τῆς παρανόμου ἀπαλλαγῆς τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος καταγγελθέντος ἐπὶ καταχρήσει καὶ ζητεῖ ὅπως ἐξετασθῇ παρὰ τῆς Βουλῆς ἡ δικογραφία.

Ἡ Προσφυγικὴ Γεωργικὴ Ἕνωσις Ἐλασσῶνος ὑποβάλλει πρακτικὸν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς ἐπιβολῆς νέας φορολογίας ἐπὶ τοῦ καπνοῦ.

Οἱ στρατευθέντες φοιτηταὶ κλάσεως 1925—26Γ' ἐξ ἀναστολῆς ὑποβάλλουν ἐκ Δράμας αἴτησιν παρακαλοῦντες νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον περὶ ἐξαγορᾶς τοῦ ὑπολοίπου τῆς στρατιωτικῆς θητείας των, καθὼς ἐγένετο καὶ διὰ τὰς κλάσεις τοῦ 1923 —24Γ'.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ἐμπειρῖκος Κουμουνδοῦρος*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Μεσσήνης ζητοῦντος τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ καταργηθέντος νόμου περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Οἱ Συμβολαιογράφοι Ἄργους διαμαρτύρονται διὰ τὸ καταρτισθὲν Νομοσχέδιον Ταμείου συντάξεως συμβολαιογράφων καθόσον δι' αὐτοῦ δημιουργεῖται προνομιακὴ θέσις μόνον διὰ τοὺς Ἀθηναίους Συμβολαιογράφους.

Ἡ Ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου Σερρῶν διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου συντάξεων τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας διότι ἀπορρίπτει τὰς αἰτήσεις τῶν συνταξιούχων ἀναπήρων πολέμου κατὰ τὸν χρόνον καθ' ὃν οὗτοι ὑπηρέτουν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Ἀμύνῃ Θεσσαλονίκης.

Οἱ Διευθυνταὶ Κέντρων Διασκεδάσεως παρακαλοῦν ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ φόρου πολυτελείας 31 1)2 %ο ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καὶ μειωθῇ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν.

Ὁ Φαρμακευτικὸς Σύλλογος Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ἐπιψήφισις τῆς κρατικοποιήσεως τῶν Φαρμακευτικῶν Συλλόγων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μασοχωρίων Καρυστίας διαμαρτύρεται ἐξ ὀνόματος ὅλων τῶν κατοίκων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολίτου περὶ ἀναγνωρίσεως τῆς Μονῆς τοῦ Ἐξωκλησίου Εὐαγγελιστρίας.

Οἱ πρόσφυγες ἱκτροὶ ἰδιοκτῆται διαμαρτύρονται διότι δὲν δύνανται νὰ κάμουν χρῆσιν τῶν οἰκιῶν των καὶ ζητοῦν τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ἐμπειρῖκος Κουμουνδοῦρος*** καταθέτει τηλεγραφικὴν ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τοῦ Ταμείου ἐλαίας Παμήσου διαμαρτυρομένου κατὰ τοῦ ὡς Νομογεωπόνου ἐπεμβαίνοντος εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τοῦ Ταμείου.

Ὁ Πρόεδρος τῶν Συντεχνιῶν Κοζάνης διαμαρτύρεται ἐξ ὀνόματος αὐτῶν κατὰ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ζητούντων τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Στεφανόπουλος*** καταθέτει τηλεγραφικὴν διαμαρτυρίαν τοῦ Προέδρου τῆς Ἀγροτικῆς Λαϊκῆς Τραπέζης κατὰ τῶν σταφιδομεσιτῶν Πατρῶν διὰ τὰς ἐνεργείας των ἐναντίον τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ραψάνης παρακαλεῖ ὅπως ἀποσταλοῦν ἐπειγόντος βοηθήματα εἰς τοὺς κατοίκους διότι λόγῳ τῆς παντελοῦς καταστροφῆς τῶν ἀμπέλων ἀποθνήσκουν τῆς πείνης.

Οἱ Συμβολαιογράφοι Χανίων διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην περικοπὴν τῶν δικαιωμάτων των.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος τῆς Βουλῆς*** ὑποβάλλει τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς τῆς χρήσεως 1928-1929 μετὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπὶ τοῦ Λογιστικοῦ τῆς Βουλῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου 3394 περὶ Ἀγροτικῆς Ἀσφαλείας καὶ Ἀγροφυλακῆς Κρήτης».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατ. Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμου α') περὶ παρατάσεως ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀνακλήσεως ἀξιωματικῶν καὶ β') περὶ ἱδρύσεως Στρατοδικείου ἐν Πάτραις.

Ὁ βουλευτὴς ***Κ. Μπουρμπούλης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν θήραν ἄρθρων τοῦ δασικοῦ κώδικος.

Ὁ κ. ***Ν. Δαρβέρης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Διατάγματος περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου π. ἔ. Ν. Δ. περὶ ἐκδικάσεως μεταξὺ διαφορῶν ἐργατῶν καὶ τῶν πελατῶν των.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. ***Γ. Κακουλίδης*** λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι ὁ ἐνταῦθα Σύλλογος τοῦ Παναγίου Τάφου διοργανώνει τὴν ἐτησίαν αὐτοῦ ἐκδρομὴν εἰς τοὺς Ἁγίους τόπους. Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ διακονία τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπὸ Ἑλλήνων ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ τροῦλος τοῦ Παναγίου Τάφου ἔχει ἀνάγκην ἐπισκευῆς, ἥτις θὰ στοιχίσῃ 4.000 λιρῶν, ἐλπίζει ὅτι τὸ Κράτος θὰ ἔλθῃ ἀρωγὸν οὐχὶ δι' ὅλου τοῦ ποσοῦ ἀλλὰ τοὐλάχιστον δι' ἑνὸς ποσοῦ 1.000 λιρῶν, ποσοῦ τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι εὐπρόσδεκτον ὡς ὁ ὀβολὸς τῆς χήρας.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** συνηγορεῖ ἐκθύμως ὑπὲρ τῆς προτάσεως ταύτης τοῦ κ. Βουλευτοῦ καὶ δηλοῖ ὅτι ἐκ μέρους τῆς πτέρυγος ταύτης θὰ εὕρῃ πᾶσαν ὑποστήριξιν ἡ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ πρότασις τοῦ ἐκ Κοζάνης Βουλευτοῦ ἀνταποκρίνεται πλήρως πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ φορολογουμένου λαοῦ.

Ὁ κ. ***Ν. Δαρβέρης*** κρίνει ὡς ἐπιβαλλομένην τὴν ἐνίσχυσιν καὶ μόνον διότι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἀναμένεται ἡ ἐνίσχυσις αὕτη.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομῶν) λέγει ὅτι ὅσον δήποτε δυσχερὴς καὶ ἂν εἶναι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις, ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται παρὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς συστάσεις τῶν κ. κ. βουλευτῶν, αἵτινες ἀνταποκρίνονται καὶ πρὸς τὰ αἰσθήματα τῆς Κυβερνήσεως, ἐκφράζει δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ εὑρεθῇ τρόπος νὰ ἱκανοποιηθῇ ἡ ἐκφρασθεῖσα γενικὴ ἐπιθυμία (χειροκροτήματα).

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν κάτωθι νομοσχεδίων.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

(Ὡς ἐτροποποιήθη)

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 260 (Τεῦχος Α') τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον οὕτω :

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Νομ. Διαταγμάτων τῆς Δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομ. Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως» καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ὑπὸ στοιχεῖον ΚΔ' τῆς 7 Νοεμβρίου 1927 συνεδριάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κλπ. Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως «ὡς ὁριστικῶς διεμορφώθη διὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων, ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον 1.

1) Εἰς τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Β. Δ. τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 «περὶ ἀναδημοσιεύσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ κυριακῆς ἀναπαύσεως», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου 3103, προστίθενται τὰ ἑξῆς :

Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν ἐμπορικῶν Καταστημάτων καὶ τῶν παντοπωλείων πάσης πόλεως, ἐχούσης πληθυσμὸν κάτω τῶν 10.000 κατοίκων, ὁρίζονται εἰς πέντε καθ' ἑκάστην Κυριακήν.

Διὰ διατάξεως τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς τῶν Πόλεων εἰς ἃς ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τῆς προηγουμένης παραγράφου, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, καθορίζονται ὧραι ἀνοίγματος καὶ κλεισίματος τῶν ἐμπορικῶν Καταστημάτων καὶ τῶν παντοπωλείων κατὰ τὰς Κυριακάς.

Τὰ Καταστήματα τῶν χωρίων, τῶν ἐχόντων πληθυσμὸν κάτω τῶν τριῶν χιλιάδων κατοίκων, ἀνοίγουν, κατὰ τὰς Κυριακάς, ἀπὸ τῆς 9 π. μ. τὸν χειμῶνα καὶ ἀπὸ τῆς 8 π. μ. τὸ θέρος ἄνευ ἄλλου τινὸς περιορισμοῦ, πάντως δὲ μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας λειτουργίας.

2) Διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἀπὸ συμφώνου ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ κατόπιν συμφώνου γνώμης τῆς ἀρμοδίας Δημοτικῆς, Κοινοτικῆς, Διοικητικῆς ἢ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς, δύναται νὰ ἐπιβάλληται ὁλοκληρωτικὴ Κυριακὴ ἀνάπαυσις καὶ εἰς ὅσας πόλεις ἢ ἐπαγγέλματα ἐπιτρέπεται ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ἡ ἐργασία καὶ τὸ ἄνοιγμα τῶν Καταστημάτων δι' ὡρισμένας ὥρας κατὰ τὰς Κυριακάς.

3) Ἐπίσης διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, δύναται νὰ ἐπιβάλληται Κυριακὴ ἀνάπαυσις εἰς ὅσα ἐπαγγέλματα ἐπιτρέπεται ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων ἡ ἐργασία κατὰ τὰς Κυριακάς.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν Ξενοδοχείων κλπ.» ἐφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 14 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Β. Δ. τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 «περὶ ἀναδημοσιεύσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ἐργασίας, καταργουμένης τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ τελευταίου τούτου Διατάγματος.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Διατάγματος τῆς 3 Δεκεμβρίου 1925 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» (ἄρθρον 12 Β. Δ. 5 Ἀπριλίου 1914) προστίθεται δευτέρα παράγραφος ὡς ἑξῆς :

Ἐπίσης αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται κατὰ τὸ θέρος εἰς τοὺς νομίμως ἀναγνωρισμένους τόπους θερινῆς διαμονῆς.

Ἄρθρον 4.

Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος τῆς 3 Δεκεμβρίου 1925 (ἄρθρον 14 Β. Δ. 5 Ἀπριλίου 1914) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὰ οἰνοπωλεῖα καὶ ποτοπωλεῖα μένουν ἀνοικτὰ τὴν Κυριακὴν ἀπὸ τῆς 10ης πρωινῆς μέχρι τῆς 10ης ἑσπερινῆς ὥρας τὸν χειμῶνα καὶ τῆς 11ης ἑσπερινῆς τὸ θέρος.

Τὰ μαγειρεῖα τῶν πόλεων, εἰς ἃς δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Δ)τος, μένουν ἀνοικτὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς.

Ἄρθρον 5.

1. Τὸ 1)12 τῶν εἰς ἑκάστην πόλιν ἀριθμοῦσαν πληθυσμὸν ἄνω τῶν 20.000 κατοίκων λειτουργούντων ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων μένει κλειστὸν ἐκ περιτροπῆς κατὰ μίαν τῶν ἐργασίμων ἡμερῶν τῆς ἑβδομάδος πλὴν τῆς Κυριακῆς, τῆς σειρᾶς κανονιζομένης παρὰ τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

2. Πᾶς ἰδιοκτήτης ἢ διευθυντὴς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ καταστημάτων ὑποχρεοῦται, ὅπως χορηγῇ εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν κατ' ἔτος 28 ἡμερῶν ἢ καθ' ἑξαμηνίαν, κατὰ βούλησιν τοῦ δικαιουμένου, 14 ἡμερῶν ἄδειαν μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀντιτίμου τῆς τροφῆς, διὰ τὸ λοιπὸν προσωπικὸν ἰσχύουν αἱ διατάξεις τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.» διὰ τὰς ἑβδομάδας καθ' ἃς τὸ κατάστημα παρέμεινεν ἀνοικτόν.

Ἐν περιπτώσει καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐν τῇ δευτέρᾳ παραγράφῳ ἀδείας, ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολήν. πλὴν τῶν κατὰ τὸν νόμον 2112 ἀποζημιώσεως, καὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἡμερῶν ἀδείας, ἃς δικαιοῦται ὁ ἀπολυόμενος μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως».

Ἄρθρον 6.

Τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Β. Δ. τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Τὰ ζαχαροπλαστεῖα, γαλακτοπωλεῖα, ζυθοπωλεῖα παραμένουν κλειστὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα, κατὰ δὲ τὰς Κυριακὰς ἀνοίγουν τὸν μὲν χειμῶνα ἀπὸ τῆς 10ης π. μ. τὸ δὲ θέρος ἀπὸ τῆς 9ης π. μ., ἐπιτρεπομένου ὅπως διὰ τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας ἡ ἐν αὐτοῖς ἀπασχόλησις τοῦ προσωπικοῦ ἀρχηται ἡμίσειαν ὥραν πρὸ τοῦ ἀνοίγματος.

Ἐν τοῖς ζαχαροπλαστείοις ἡ ἐργασία ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις ἐν οἷς παρασκευάζονται ἢ ψήνονται τὰ γλυκίσματα ἢ λοιπὰ εἴδη ζακχαροπλαστικῆς, διαρκεῖ μέχρι τῆς 1.30 μ. μ. τῆς Κυριακῆς. Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ὡς ἄνω ἐργαστηρίων χορηγεῖται ἐπιπροσθέτως δωδεκάωρος ἀνάπαυσις κατὰ ἄλλην τινὰ ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς 1 μ. μ. ἐφαρμοζομένων ἐν προκειμένῳ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων τῶν ξενοδοχείων κλπ.».

Ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ παρόντος ἄρθρου, τὰ ζαχαροπλαστεῖα, καφενεῖα, γαλακτοπωλεῖα καὶ ζυθοπωλεῖα τῶν ἐξοχικῶν κέντρων, τὰ πρὸ τῆς ἀποβάθρας λιμένος καφενεῖα καὶ ζυθοπωλεῖα καὶ τὰ κυλικεῖα καὶ καφενεῖα τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν καὶ τῶν σταθμῶν αὐτοκινήτων τῶν ἐκτελούντων τὴν τακτικὴν συγκοινωνίαν πόλεων ἀποστάσεως πλέον τῶν 25 χιλιομέτρων, ἐφ ὅσον αἱ ὧραι ἀναχωρήσεως ἔχουν καθορισθῆ τακτικῶς τὰς πρωϊνὰς ὥρας διὰ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

Τὰ κυλικεῖα τῶν σιδηροδρομικῶν σταθμῶν, ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Διατάγματος τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως κλπ.».

Ἄρθρον 7.

Τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Β. Δ. τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 «περὶ ἀναδημοσιεύσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ νόμου 2943, τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς·

1. Κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὰ κουρεῖα μένουν κλειστὰ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς Πρώτης τοῦ ἔτους καὶ δευτέρας τοῦ Πάσχα, ἐπιτρέπεται τὸ ἄνοιγμα ἀπὸ τῆς 10ης π. μ. μέχρι τῆς 1 π. μ.

Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν πλέον τῶν 10.000 κατοίκων, δύναται δὲ νὰ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς πόλεις ἐχούσας πληθυσμὸν κατώτερον τῶν 10.000 κατοίκων διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων Κουρέων ἐργοδοτικῶν καὶ ὑπαλληλικῶν ἀπὸ συμφώνου.

2. Εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν ἔλαττον τῶν 10.000 κατοίκων ἐπιτρέπεται τὸ ἄνοιγμα τῶν κουρείων κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ τῆς 10ης π. μ. μέχρι τῆς 1 μ. μ. πλὴν τῶν πόλεων ἐκείνων εἰς ἃς ἔχει ἐπεκταθῆ διὰ Διαταγμάτων ἡ Κυριακὴ ἀνάπαυσις καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, δυνάμει τοῦ Β. Δ. τῆς 23 Αὐγούστου 1923 «περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν Κουρείων».

Εἰς ἃς πόλεις τὰ κουρεῖα παραμένουν κλειστὰ καθ' ὅλην τὴν Κυριακὴν, παρατείνεται ἡ ἐργασία τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς 11 μ.μ. κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ 12 τοῦ μεσονυκτίου κατὰ τὸ θέρος.

Διὰ Διαταγμάτων, προκαλουμένων μετ' αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων καὶ σύμφωνον γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, εἰς πᾶσαν πόλιν τοῦ Κράτους δύναται νὰ ἐπιτρέπηται τὸ ἄνοιγμα τῶν κουρείων ἀπὸ τῆς 9ης π. μ. μέχρι τῆς 1 μ. μ. τῆς Κυριακῆς καὶ νὰ ἐπιβάλληται τὸ κλείσιμον αὐτῶν ἀπὸ τῆς 1ης μ. μ. τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς 3ης μ. μ. τῆς Δευτέρας, τῆς ἐργασίας τοῦ Σαββάτου παρατεινομένης μέχρι τῆς 11ης μ. μ. κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τοῦ μεσονυκτίου κατὰ τὸ θέρος. Εἰς τοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς ἐπιτρέπεται τὸ ἄνοιγμα τῶν κουρείων κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ τῆς 9ης π. μ. μέχρι τῆς 1ης μ. μ. Οἱ προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ τὰς πόλεις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Μακεδονίας διὰ τὴν Θεσσαλονίκην, πάντοτε μετὰ γνωμοδότησιν τῶν οἰκείων ἀστυνομικῶν Διευθύνσεων.

Ἄρθρον 8.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ. τῆς 3 Δ)βρίου 1925 (ἄρθρον 17 Β. Δ. 5 Ἀπριλίου 1914) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὰ πρατήρια λιανικῆς ἀποκλειστικῶς πωλήσεως καπνοῦ ἀνοίγουν κατὰ τὰς Κυριακὰς τὸν μὲν χειμῶνα ἀπὸ τῆς 9 π.μ. τὸ δὲ θέρος ἀπὸ τῆς 8ης π.μ. ὥρας.

Ἄρθρον 9.

Εἰς τὸ ἄρθρον 19 τοῦ Β. Δ. τῆς 5 Ἀπριλίου 1914, προστίθεται τρίτη παράγραφος ἔχουσα ὡς ἑξῆς.

Τὰ κρεοπωλεῖα τῶν πόλεων τῶν ἐχουσῶν πληθυσμὸν κάτω τῶν 10.000 κατοίκων παραμένουν ἀνοικτὰ πρὸς πώλησιν κρέατος κατὰ τὰς Κυριακὰς ἀπὸ πρωΐας μέχρι 3 μ.μ. ὥρας.

Ἄρθρον 10.

Τὸ ἄρθρον 21 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

1) Ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τἀεργαστήρια τῶν ἀρτοποιείων καὶ κλιβάνους αὐτῶν ἀπασχόλησις τῶν προσωπικοῦ πρὸς παρασκευὴν ἐν γένει, ζύμωσιν καὶ ψήσιμον ἄρτου καὶ λοιπῶν εἰδῶν ἀρτοποιΐας ἀπὸ τῆς 9 μ. μ. τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς 12 μ. μ. τῆς Κυριακῆς, ἐπιτρέπεται δὲ μόνον ἡ ἐπὶ ἡμίσειαν, ὥραν ἐντὸς τῶν ὡρῶν τούτων ἀπασχόλησις ἑνὸς μόνον ἐργάτου πρὸς παρασκευὴν προζύμης διὰ τὸν ἄρτον τῆς Δευτέρας.

Ἐπιτρέπεται ἡ πώλησις ἄρτου καὶ λοιπῶν εἰδῶν ἀρτοποιΐας ὡς καὶ τὸ ψήσιμον φαγητῶν ἀπὸ τῆς 8 π. μ. μέχρι τῆς 2 μ. μ. τῆς Κυριακῆς.

2) Τὰ κουλουρσποιεῖα μένουν κλειστὰ ἀπὸ τῆς 6 π. μ. τῆς Κυριακῆς μέχρι τῆς 12 μ. μ. τῆς Κυριακῆς, χορηγουμένης εἰς τοὺς ἐργάτας 24ώρου συνεχοῦς ἀναπαύσεως καθ' ἑβδομάδα ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ 4 μ. μ. τοῦ Σαββάτου μέχρι τῆς 4 μ.μ. τῆς Δευτέρας καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς τηρήσεως τῶν περὶ νυκτερινῆς ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις διατάξεων τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1921, ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Ἄρθρον 11.

Καταργεῖται τὸ ἐδάφ. 1 τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1925 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, ἐπανερχομένης ἐν ἰσχύϊ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Β. Δ. τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 «περὶ ἀναδημοσιεύσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως, πλὴν τῶν φαρμακείων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, ὧν τὸ τέταρτον θέλει ἐξακολουθήσει νὰ μένῃ ἀνοικτὸν καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς».

Διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐργασίας, κανονισθήσεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς Κυριακῆς ἀναπαύσεως τῶν φαρμακείων εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας ὀλιγώτερον τῶν τεσσάρων φαρμακείων.

Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 ὡς τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν πρατηρίων βενζίνης καὶ καταστημάτων καὶ πρατηρίων εἰδῶν νομῆς.

Διὰ Διατάγματος μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας, κανονισθήσονται τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς ἐργασίας εἰς τὰ φαρμακεῖα κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

Ἄρθρον 12.

Τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Τὰ ἐξοχικὰ κέντρα τῶν Δήμων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ τῶν πόλεων τῶν ἐχουσῶν ἄνω τῶν 25.000 κατοίκων ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου ἀστυνομικοῦ Διευθυντοῦ. Εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου, μετὰ γνωμοδότησιν τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 13.

Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ διὰ τοῦ νόμου 1976 κυρωθέντος Ν Διατάγματος τῆς 28 Αὐγούστου 1919 «περὶ καθορισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας εἰς τὰ πρατήρια τῆς λιανικῆς ἀποκλειστικῶς πωλήσεως καπνοῦ» προστίθεται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον :

«Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται εἰς τὰ περίπτερα ἀναπήρων πολέμου ἡ ἀπασχόλησις συγγενῶν μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, ὡς ὑπαλλήλων ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως ἡ ἐργασία αὐτῶν κατὰ 24ωρον μὴ ὑπερβαίνῃ τὰς 8 ὥρας. Εἰς τὰ περίπτερα ταῦτα ἐπιτρέπεται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας ἡ πώλησις ἀντικειμένων (ὑλικῶν).

Ἄρθρον 14.

Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ αὐτοῦ Διατάγματος τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Πᾶσα παράβασις τῶν διατάξεων τῶν περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως νόμων διώκεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 9243 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων νόμων».

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκεινται καὶ οἱ ὑπάλληλοι ἢ ἐργάται οἱ οἰκειοθελῶς ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς ἀπαγορευομένας ὥρας.

Ἡ Ἀστυνομία δικαιοῦται νὰ κλείῃ τὸ κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ παράβασιν τῶν σχετικῶν διατάξεων γίνεται ἐργασία οἱασδήποτε φύσεως τὴν Κυριακὴν ἢ τινα τῶν μὴ ἐργασίμων ἡμερῶν. Τὸ κατάστημα μένει οὕτω κλειστὸν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐπιβαλλομένης ἀναπαύσεως.

Ἄρθρον 15.

1. Τὸ ἄρθρον 27 τοῦ Β. Διατάγματος τῆς 5 Ἀπριλίου 1914 «περὶ ἀναδημοσιεύσεως εἰς ἓν ἐνιαῖον κείμενον τῶν νόμων περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως» καταργεῖται, αἱ δὲ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεις, ὡς τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ διακρίσεις εἰς πάντας τοὺς δήμους καὶ τὰς κοινότητας τοῦ Κράτους.

2) Εἰς τὰ προάστεια, περίχωρα, ἢ αὐτοτελεῖς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς πόλεων πληθυσμοῦ πλέον τῶν 15.000 κατοίκων δύναται διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως διατάξεις αἱ ἰσχύουσαι προκειμένου περὶ πόλεων πληθυσμοῦ κατωτέρου τῶν 10χιλιάδων κατοίκων.

Ἄρθρον 16.

Κατὰ πάσας τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος καὶ τῶν προηγουμένων νόμων ὑπάλληλοι παντὸς εἴδους καταστημάτων δὲν τυγχάνωσι Κυριακῆς ἀναπαύσεως εἰς ἃς πόλεις ἐχειεπεκτάθη αὕτη ἢ τυγχάνουσι τοιαύτης ἐν μέρει δικαιοῦνται νὰ ἐκλέξωσι ἑτέραν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος πρὸς ἀνάπαυσιν ἢ ἑτέρας συνεχεῖς ὥρας πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἀναπαύσεώς των.

Ἄρθρον 17.

Διὰ Διατάγματος, ἐπέχοντος ἰσχὺν νόμου, κωδικοποιηθήσονται ὑπὸ ἴδια κεφάλαια καὶ ἄρθρα ἅπασαι αἱ ἐν ἰσχύϊ διατάξεις περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ἄρθρον 18.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, ἀνατιθεμένης τῆς ἐκτελέσεως τούτου εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργόν.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων νόμων» καταργεῖται, ὑποχρεουμένων τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ διευθυντῶν τῶν ἑστιατορίων, ζυθεστιατορίων, μαγειρείων καὶ οἰνομαγειρείων, ὅπως παρέχωσιν ἐκ περιτροπῆς καὶ εἰς τὸ τεχνικὸν προσωπικὸν τῶν ἐπιχειρήσεών των, ὡς εἰς τὸ ἐπὶ τῆς περιποιήσεως τοιοῦτον (σερβιτόρους κλπ.) ἀνάπαυσιν 24 συνεχῶν ὡρῶν ἀνὰ περίοδον ἑπτὰ ἡμερῶν, συμφώνως τῷ Διατάγματι τῆς 27 Σεπτεμβρίου 1924 «περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως τῶν ὑπαλλήλων ξενοδοχείων κλπ.».

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 9 τοῦ αὐτοῦ ὑπὸ κύρωσιν Ν. Δ. ἀντικαθίστα-

ται διὰ τῶν ἑξῆς: «Τὰ κρεοπωλεῖα πάσης πόλεως ἐπιτρέπεται νὰ μένουν ἀνοικτὰ κατὰ τὰς Κυριακὰς μέχρι τῆς 2 μ. μ. ὥρας».

Ἄρθρον 4.

Εἰς πόλεις ἐν αἷς ὑπάρχουν ἄνω τῶν 100 ἰσραηλιτικῶν οἰκογενειῶν δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετ' αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ γνωμοδότησιν τῆς οἰκείας δημοτικῆς ἢ κοινοτικῆς ἀρχῆς νὰ καθορίζηται καὶ ἡ ἡμέρα τῆς Πέμπτης διὰ τὸ κλείσιμον τῶν καταστημάτων μίαν ὥραν βραδύτερον τῆς κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας ὁριζομένης ὥρας καὶ ὑπαγωγῆς τῶν κρεοπωλείων κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην εἰς τὴν διάταξιν τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1927 Διατάγματος «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς σφαγείοις καὶ κρεοπωλείοις».

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Διατάγματος «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα».

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Νομοθετικὸν διάταγμα περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1926, «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 283 (τεῦχος Α') τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως μὲ τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 7 τὰ ὑπὸ κύρωσιν Ν. Δ. δι' αὐξήσεως τῶν ὡρῶν ἐργασίας τῶν κουρείων εἰς ὥρας 11 καθ' ἑκάστην, ἔχον οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα», ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀποφασιστὴν Βουλῆς «περὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς Δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως» καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ὑπὸ στοιχεῖον ΚΣΤ' τῆς 10 Νοεμβρίου 1927 Συνεδριάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κλπ. ἐπιτροπῆς προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν. Δ. τῆς 3 Νοεμβρίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐργατικῶν τινων νόμων» καὶ ὡς ὁριστικῶς διεμορφώθη διὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων, ἔχον οὕτω:

Εἰσαγωγικὴ Διάταξις.

Ἄρθρον 1.

Κατάστημα κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Νομοθετικοῦ Διατάγματος λογίζεται πᾶς τόπος ἀνοικτὸς ἢ κλειστὸς ὅπου συνήθως ἐνεργοῦνται ἀγοραπωλησίαι εἰδῶν ὑλικῶν ἢ προϊόντων φυσικῶν ἢ βιοτεχνικῶν ἢ βιομηχανικῶν. Ἐπίσης καὶ οἱ τόποι ὅπου γίνονται ἐργασίαι κουρέως ἢ κομμωτοῦ.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νομοθ. Διατάγματος ἐφαρμόζονται ὑπὸ τὰς ἐν αὐτῷ διακρίσεις καὶ περιορισμοὺς εἰς πάντας τοὺς δήμους καὶ τὰς κοινότητας τοῦ Κράτους

Μῆνες χειμῶνος κατὰ τὸ παρὸν Ν. Δ. λογίζονται ἀπὸ τῆς 15 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 14 Μαΐου, μῆνες δὲ θέρους ἀπὸ ἀπὸ τῆς 15 Μαΐου μέχρι τῆς 14 Σεπτεμβρίου.

Γενικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους, ὑπηρέτας καὶ βοηθοὺς παντὸς καταστήματος ἐκ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα δέον νὰ χορηγῆται συνεχὴς διακοπὴ πρὸς νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν διαρκείας τοὐλάχιστον ἐννέα ὡρῶν.

Εἰς τὰ αὐτὰ πρόσωπα δέον νὰ παρέχηται μεσημβρινὴ διακοπὴ ἐργασίας διαρκείας δύο τοὐλάχιστον ὡρῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας κατὰ τὸν χειμῶνα.

Ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον μεσημβρινὴ διακοπὴ χορηγεῖται εἰς τὸ προσωπικὸν ἐκ περιτροπῆς μεταξὺ τῆς 11 π. μ. καὶ 4ης μ. μ. ὥρας.

Πᾶς ἰδιοκτήτης ἢ διευθυντὴς καταστήματος, ἐφόσον ἀπασχολῇ ὁπωσδήποτε ὑπαλλήλους προσωπικόν, ὑποχρεοῦται νὰ ἔχῃ ἀνηρτημένον πίνακα περιέχοντα α') τὸ ὀνοματεπώνυμον τῶν ἐν αὐτῷ ἀπασχολουμένων ὑπαλλήλων β') τὰς ὥρας καθ' ἃς χορηγεῖται εἰς ἕκαστον ἡ μεσημβρινὴ διακοπὴ καὶ γ') τὰς ὥρας ἀνοίγματος καὶ κλεισίματος τοῦ καταστήματος.

Οἱ πίνακες οὗτοι θεωροῦνται παρὰ τοῦ ἁρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ ἢ ἐπόπτου ἐργασίας, ἢ παρὰ τῆς ἁρμοδίας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς.

Ἄρθρον 3.

Ἀπαγορεύεται τὸ ἄνοιγμα παντὸς καταστήματος πρὸ τῆς 6ης πρωϊνῆς κατὰ τὸ θέρος καὶ τῆς 7 πρωϊνῆς κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ κλείσιμον μετὰ τὴν 9 1)2 ἑσπερινὴν κατὰ τὸ θέρος καὶ τὴν 9 ἑσπερινὴν κατὰ τὸν χειμῶνα, πάντως δέ, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς παροχῆς εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ καταστήματος ἐννεαώρου, κατ' ἐλάχιστον ὅρον, χρονικοῦ διαστήματος ἀναπαύσεως μεταξὺ ἑσπερινοῦ κλεισίματος καὶ πρωϊνοῦ ἀνοίγματος.

Ἄρθρον 4.

Ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὰ καταστήματα, μένοντα ὁπωσδήποτε ἀνοικτά, ὑπὸ πλανοδίων πωλητῶν πώλησις εἰδῶν πωλουμένων συνήθως εἰς καταστήματα ἄτινα κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον μένουν κλειστά, ἐπιτρεπομένης μόνον τῆς πωλήσεως βιβλίων καὶ σιγαρέττων ὑπὸ τῶν πλανοδίων πωλητῶν.

Ἄρθρον 5.

Αἱ ὧραι ἀνοίγματος καὶ κλεισίματος ὡς καὶ τῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας τῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 3, 6, 7, 8, 9, 10 τοῦ παρόντος καταστημάτων ἑκάστης πόλεως ἢ κωμοπόλεως ἢ χωρίου, ὁρίζονται, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν 1) τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων, προσκαλουμένων πρὸς τοῦτο καὶ 2) τῆς Ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ Δημοτικοῦ καὶ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου, διὰ πράξεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διὰ τὰ ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ καταστήματα, τοῦ ἁρμοδίου Γενικοῦ Διοικητοῦ διὰ τὴν νομαρχιακὴν περιφέρειαν ὅπου ἐδρεύει, καὶ τῶν ἁρμοδίων Νομαρχῶν διὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν περιφερείας.

Ἐὰν ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς προσκλήσεως δὲν γνωμοδοτήσουν αἱ ἐνδιαφερόμεναι ὀργανώσεις αἱ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον ἀρχαὶ δύνανται νὰ ὁρίσωσι τὰς ὥρας ἀνοίγματος καὶ κλεισίματος καὶ τῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας τῶν καταστημάτων μόνον ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῆς Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς ἢ Δημοτικοῦ ἢ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ πράξεις αὗται δέον νὰ εἶναι γενικαὶ διὰ τὰ καταστήματα τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἑκάστης πόλεως, νὰ τοιχοκολλῶνται δὲ εἰς ἐμφανὲς μέρος ἐντὸς αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν θύραν, τῇ φροντίδι τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν. Κατ' ἐξαίρεσιν αἱ ὧραι ἀνοίγματος καὶ κλεισίματος ὡς καὶ τῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας τῶν καταστημάτων τῶν κειμένων ἐπὶ τῶν παραλιακῶν ὁδῶν δύνανται νὰ κανονίζωνται ἄλλως, ἐντὸς πάντοτε τῶν ὁρίων ἡμερησίας ἐργασίας τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος.

Καθ' ἃς ὥρας τὰ καταστήματα μένουν κλειστὰ ἀπαγορεύεται πᾶσα οἱαδήποτε ἀπασχόλησις τοῦ προσωπικοῦ των ἐντὸς ἢ ἐκτὸς αὐτῶν.

Εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν κάτω τῶν 10.000 κατοίκων αἱ διατάξεις τοῦ προκειμένου Ν. Δ. δύνανται νὰ μὴ ἔχωσιν ἐφαρμογὴν κατόπιν προτάσεως τοῦ ἁρμοδίου Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐγκρινομένης παρὰ τοῦ Νομάρχου.

Εἰδικαὶ διατάξεις διὰ τὰς πόλεις πληθυσμοῦ ἄνω τῶν 10.000

Καταστήματα γενικῶς.

Ἄρθρον 6.

Εἰς τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων αἱ ὧραι καθ' ἃς τὰ καταστήματα ἐπιτρέπεται νὰ μένωσιν ἀνοικτὰ δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὰς ἐννέα ὥρας καθ' ἑκάστην τὸν χειμῶνα καὶ τὰς ἐννέα καὶ ἡμίσειαν ὥρας καθ' ἑκάστην τὸ θέρος.

Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν καταστημάτων τῶν πόλεων τούτων δέον νὰ παρέχηται μεσημβρινὴ διακοπὴ ἐργασίας διαρκείας τριῶν ὡρῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ δύο ὡρῶν κατὰ τὸν χειμῶνα.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Νομάρχου, μετ' αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων καὶ γνωμοδότησιν τῆς Δημοτικῆς ἢ Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ παραμονὴ ἀνοικτῶν τῶν καταστημάτων τὰς μεσημβρινὰς ὥρας κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας ὑπὸ τὸν ὅρον μὴ ἀπασχολήσεως κατὰ τὰς ὥρας ταύτας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ. Ὁμοίως καὶ ἐπανειλημμένοι παραβάσεις τῆς διατάξεως ταύτης, συνεπάγονται τὴν ἄρσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Νομάρχου καὶ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ κλεισίματος τῶν καταστημάτων κατὰ τὰς μεσημβρινὰς ὥρας. Ἐξαιροῦνται αἱ πόλεις Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης, εἰς ἃς ἡ προκειμένη διάταξις δὲν ἔχει ἐφαρμογήν.

Οἱ πελάται, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐντὸς τῶν καταστημάτων κατὰ τὴν χρόνον τὸν προσδιωρισμένον διὰτὸ κλείσιμον. δύνανται νὰ τελειώσουν τὰς συναλλαγάς των ἐντὸς 10 λεπτῶν πέραν τῆς προσδιωρισμένης ὥρας, ἀπαγορευομένης ὅπως ἀπολύτως τῆς εἰσόδου νέων.

Κουρεῖα.

Ἄρθρον 7.

Αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν κουρείων τῶν πόλεων τῶν ἐχουσῶν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων ὁρίζονται εἰς δέκα ὥρας καθ' ἑκάστην.

Ἐπιτρέπεται τὸ ἄνοιγμα τῶν κουρείων καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς ἐργασία μόνον τῶν ἰδιοκτητῶν ἢ διευθυντῶν ἡμίσειαν ὥραν ἐνωρίτερον τῆς ὡρισμένης ὥρας πρωϊνῆς προσελεύσεως τῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω προσώπων παρακράτησις τῶν εἰς τὸ βοηθητικὸν προσωπικὸν χορηγουμένων ὑπὸ τῶν πελατῶν φιλοδωρημάτων ἀπαγορεύεται κολαζομένη διὰ τῶν ποινῶν 19 τοῦ παρόντος.

Εἰς τὸ ὑπαλληλικὸν προσωπικὸν τῶν κουρείων δέον νὰ παρέχηται μεσημβρινὴ διακοπὴ ἐργασίας διαρκείας δύο καὶ ἡμισείας ὡρῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ δύο ὡρῶν κατὰ τὸν χειμῶνα. Κατ' ἐξαίρεσιν τὰ κουρεῖα δὲν κλείουσι τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας τοῦ Σαββάτου παρεχομένης εἰς τὸ προσωπικὸν ἐκ περιτροπῆς μεσημβρινῆς διακοπῆς μιᾶς ὥρας.

Καταστήματα ἐδωδίμων.

Ἄρθρον 8.

1. Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν παντοπωλείων, πρατηρίων ἄρτου, καταστημάτων ἐδωδίμων καὶ ἀποικιακῶν τῶν πόλεων πληθυσμοῦ ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων, ὁρίζονται εἰς ἕνδεκα ὥρας καθ' ἑκάστην.

2) Αἱ αὐταὶ ὧραι ἐργασίας καθορίζονται καὶ διὰ τὰ συνοικιακὰ καταστήματα ψιλικῶν, ἐφόσον δὲν ἀπασχολεῖται ἐν αὐτοῖς ὑπαλληλικὸν προσωπικόν. Τὰ καταστήματα ταῦτα χαρακτηρίζονται ὡς συνοικιακὰ ἀναλόγως τῆς περιοχῆς τῶν πόλεων ἐν αἷς αὐταὶ κεῖνται, αἱ δὲ περιοχαί, αὗται καθορίζονται διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας προκειμένου περὶ τῶν πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, τῶν οἰκείων Νομαρχῶν δὲ διὰ τὰς λοιπὰς πόλεις, προηγουμένης πάντοτε γνωμοδοτήσεως τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἢ τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ Συλλόγου ὅπου δὲν ὑφίσταται τοιοῦτον.

Πρατήρια καπνοῦ.

Ἄρθρον 9.

Αἱ ὧραι ἐργασίας τῶν πρατηρίων χονδρικῆς πωλήσεως καπνοῦ, συμπεριλαμβανομένων εἰς ταῦτα καὶ τῶν καταστημάτων, ὑποκαταστημάτων καὶ ἀντιπροσωπειῶν ἐν γένει τῶν καπνοβιομηχανιῶν, ὁρίζονται εἰς δέκα ὥρας καθ' ἑκάστην τὸν χειμῶνα καὶ δέκα καὶ ἡμίσειαν ὥρας καθ' ἑκάστην τὸ θέρος.

Εἰς τὰ πρατήρια λιανικῆς ἀποκλειστικῶς πωλήσεως καπνοῦ δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος, αἱ καθορίζουσαι ὥρας ἀνοίγματος καὶ κλεισίματος καὶ μεσημβρινῆς διακοπῆς τῆς ἐργασίας εἰς τὰ διάφορα καταστήματα.

Ἡ ἐργασία τῶν εἰς τὰ κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον πρατήρια ἀπασχολουμένων ὑπαλλήλων ἀπαγορεύεται νὰ ὑπερβαίνῃ τὰς δέκα ὥρας καθ' ἑκάστην τῶν ἰδιοκτητῶν ὑποχρεουμένων νὰ ἔχωσιν ἀνηρτημένον πίνακα ἐμφαίνοντα τὸ ὀνοματεπώνυμον τῶν ὑπαλλήλων των καὶ τὰς ὥρας ἐνάρξεως καὶ λήξεως τῆς ἐργασίας ἑκάστου αὐτῶν.

Καταστήματα χονδρικῆς πωλήσεως.

Ἄρθρον 10.

Αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν καταστημάτων χονδρικῆς πωλήσεως τῶν παραλίων πόλεων τῶν ἐχουσῶν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων ὁρίζονται εἰς ἐννέα ὥρας καθ' ἑκάστην τὸν χειμῶνα καὶ ἐννέα καὶ ἡμίσειαν ὥρας καθ' ἑκάστην τὸ θέρος.

Ἐπιτρέπεται ὅμως εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας ἢ διευθυντὰς τῶν καταστημάτων τούτων τὸ ἄνοιγμα καὶ ἡ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐργασία μίαν ὥραν τὸ πολὺ πρὸ τῶν βάσει τοῦ παρόντος κανονισθησομένων ὡρῶν ἀνοίγματος, ἀπαγορευομένης ὅμως τῆς χρησιμοποιήσεως κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ.

Ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς χονδρικῆς πωλήσεως ἀποκλειστικῶς καταστημάτων ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς Ἀστυνομικῆς ἀρχῆς κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου καὶ γνωματεύσεως τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ οἰκείου ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου ἢ ἐμπορικοῦ συλλόγου.

Ἄρθρον 11.

Αἱ διατάξεις αἱ ἰσχύουσαι διὰ τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων δύνανται νὰ ἐπεκταθοῦν διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ εἰς πόλεις κατωτέρου πληθυσμοῦ μέχρι 5.000 κατόπιν αἰτήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπαλλήλων ἢ ἐργοδοτῶν καὶ γνωμοδοτήσεως τοῦ δημοτικοῦ ἢ κοινοτικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς.

Ἄρθρον 12.

Πάντα τὰ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα καταστήματα κλείουν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου μίαν ὥραν βραδύτερον τῆς κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας, ὡς ἄνω, ὁριζομένης ὥρας, εἰς δὲ τὰ κουρεῖα ἐπιτρέπεται ἡ παράτασις τῆς ἐργασίας τοῦ Σαββάτου μέχρι τοῦ μεσονυκτίου κατὰ τὸ θέρος καὶ τὸν χειμῶνα.

Ἄρθρον 13.

1) Τῶν διὰ τῶν προηγουμένων ἄρθρων καθοριζομένων χρονικῶν ὁρίων ἡμερησίας ἐργασίας ἐπιτρέπεται ὑπέρβασις εἰς μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἐπὶ μετακομίσεων, ἐκφορτώσεων καὶ παραλαβῆς ἐμπορευμάτων, ἐπισκευῶν καὶ νέων ἐγκαταστάσεων.

2) Αἱ διατάξεις περὶ χρονικῶν ὁρίων ἡμερησίας ἐργασίας καὶ ἡμερησίας μεσημβρινῆς διακοπῆς δὲν ἐφαρμόζονται.

α') Ἐπὶ ἐργασιῶν ἐπειγουσῶν πρὸς πρόληψιν τῆς καταστροφῆς προϊόντων.

β') Ἐπὶ ἀνωτέρας βίας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἐμπορπανηγύρεων καὶ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔχει καθιερωθῇ ἡ τέλεσις ἑβδομαδιαίας ἀγορᾶς ἐξαιρουμένων τῶν ἐκλέσεων.

γ') Διὰ τὰς ἀπὸ 20 Δεκεμβρίου—6 Ἰανουαρίου καὶ μίαν ἑβδομάδα πρὸ τοῦ Πάσχα ἡμέρας ἀφιεμένου κατὰ ταύτας ἐλευθέρου τοῦ διακανονισμοῦ τούτων ὑποτῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἐπὶ τῆς περιπτώσεως β' τῆς παραγρ. 1 καὶ τῶν περιπτώσεων α' καὶ β' τῆς παραγρ. 2 τοῦ παρόντος ἄρθρου ἡ κατ' ἐξαίρεσιν ἐργασία δέον νὰ ἀναγγελθῇ ἀμέσως ἅμα τῇ ἐνάρξει αὐτῆς εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀστυνομικὴν ἀρχήν, ὑποχρεουμένην νὰ διαπιστώσῃ τὸ ἀπαραίτητον ἢ μὴ τῆς τοιαύτης ἐργασίας.

Ἄρθρον 14.

Τὰ καταστήματα μένουν κλειστὰ ἀπὸ τῆς 9 π.μ. μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς Μ, Παρασκευῆς, πλὴν τῶν καταστημάτων πωλήσεων κηροῦ, τὸ δὲ Μ. Σάββατον κλείουν τὴν 10 1)2 ἑσπερινὴν ὥραν.

Ἄρθρον 15.

Διὰ τοῦ Ν.Διατάγματος τούτου δὲν θίγονται αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 14 Σεπτεμβρίου 1912 Β. Διατάγματος «περὶ κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐν τοῖς ἀρτοποιείοις» ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως.

Ἐπίσης δὲν θίγονται διὰ τοῦ παρόντος Ν. Δ, αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου 1925 Διατάγματος «περὶ κανονισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς φαρμακείοις» ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Διατάγματος τῆς 12 Μαΐου 1926 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Διατάγματος περὶ κανονισμοῦ τῶν χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας ἐν τοῖς φαρμακείοις».

Ἄρθρον 16.

Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων τοῦ παρόντος Ν. Δ. δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰ καφενεῖα, ζαχαροπλαστεῖα, γαλακτοπωλεῖα, ἐστιατόρια, ζυθοπωλεῖα, μαγειρεῖα, οἰνοπωλεῖα καὶ ποτοπωλεῖα, κρεοπωλεῖα, ὀπωροπωλεῖα, ἰχθυοπωλεῖα, καταστήματα τροφῆς ζώων, καταστήματα καυσίμου ὕλης, καταστήματα βενζίνης καὶ εἰδῶν αὐτοκινήτου, αἰθουσας πλειστηριασμῶν μεταχειρισμένων ἀντικειμένων, ἀνθοπωλεῖα, φερετροπωλεῖα καὶ διὰ τοὺς πωλητὰς ἐφημερίδων.

Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους καὶ ὑπηρέτας τῶν κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον καταστημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων δέον νὰ χορηγῆται ἡμερησίως ἐννεάωρον συνεχὲς διάσπημα πρὸς νυκτερινὴν ἀνάπαυσιν, πρὸς μεσημβρινὴν δὲ τοιαύτην δίωρον κατὰ τὸ θέρος καὶ μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας κατὰ τὸν χειμῶνα.

Ἐπίσης δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Ν. Δ. εἰς τὰς ἐργασίας τῶν δημοτικῶν ἀγορῶν καὶ εἰς τὰς διαφόρους βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας, τὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος καταστήματα ὅμως αὐτῶν ὡς καὶ τὰ ἐν αὐταῖς ἀπασχολούμενον προσωπικὸν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν. Διατάγματος τούτου.

Ἄρθρον 17.

Διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐκδιδομένης μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ γνωμοδοτικοῦ συμβουλίου ἐργασίας κανονισθήσονται αἱ ὧραι ἐργασίας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ παρόντος ὡς καὶ τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ' «περὶ ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν καὶ ὡρῶν ἐργασίας».

Ἄρθρον 18.

Πᾶς ὑπάλληλος ὑπηρετῶν ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον ἐν καταστήματι κειμένῳ εἰς πόλιν ἀριθμοῦσαν ὑπὲρ τὰς 10.000 κατοίκων καὶ ἀπασχολοῦντι προσωπικὸν ἐκ δύο ὑπαλλήλων καὶ ἄνω δικαιοῦται κατ' ἔτος εἰς λῆψιν δεκαπενθημέρου κανονικῆς ἀδείας μετὰ πλήρων ἀποδοχῶν. Τοῦ δικαιώματος τούτου ἡ ἐνάσκησις δέον νὰ ἐπιζητεῖται ἀπὸ μέρους τῶν δικαιουμένων ἐκ περιτροπῆς καὶ εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ χορήγησις τῶν ἐν λόγῳ ἀδειῶν δὲν δύναται νὰ δυσχεράνῃ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ εἰς χορήγησιν τῶν ἀδειῶν τούτων ὑποχρέου κυρίου ἢ διευθυντοῦ αὐτῆς, ὑποχρεουμένου πάντως νὰ χορηγήσῃ τὴν αἰτουμένην ἄδειαν ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐκ μέρους τοῦ ἐνδιαφερομένου διατυπώσεως αὐτῷ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως.

Πᾶς ἐργοδότης ὑποκείμενος εἰς τὰς διατάξεις τῆς προηγουμένης παραγράφου καὶ ἀρνούμενος νὰ συμμορφωθῇ πρὸς ἃ παρ' αὐτῆς ὁριζόμενα δύναται νὰ θεωρηθῇ παρὰ τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑπαλλήλου ὡς λύων ἄνευ νομίμου προειδοποιήσεως τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν, ὁπότε καὶ ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ τὸ διπλάσιον τῶν παρὰ τοῦ νόμου 2112 ὁριζομένων ἀποζημιώσεων. Εἰς τὰς αὐτὰς ἀποζημιώσεις ὑπόκειται πᾶς ἐργοδότης καταγγέλλων ἔστω καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2112 τὴν ὑπαλληλικὴν σύμβασιν, ἐφόσον ἠθελεν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ σύμβασις κατηγγέλθη πρὸς καταστρατήγησιν τῶν διατάξεων τῆς περὶ χορηγήσεως ἀδείας προηγουμένης παραγράφου τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Περὶ πάσης ἀμφισβητήσεως γεννωμένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου δικάζει ὁ Εἰρηνοδίκης τῆς ἕδρας τοῦ οἰκείου καταστήματος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου ΓΨΟΔ' ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου μετὰ διετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος μετὰ γνώμην τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου Ἐργασίας δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ ὑπὲρ τοῦ προσωπικοῦ τῶν καταστημάτων τῶν κειμένων εἰς πόλεις πληθυσμοῦ κατωτέρου τῶν 10.000 κατοίκων.

Ἄρθρον 19.

Πᾶσα παράβασις διατάξεώς τινος τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει ἐκδιδομένων αὐτοῦ πράξεως κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας τιμωρεῖται ἐπὶ τῇ μηνύσει οἱουδήποτε πολίτου ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως διὰ προστίμου 200 2000 Δραχμῶν, ἢ κρατήσεως μέχρι 30 ἡμερῶν ἢ καὶ δ' ἀμφοτέρων τῶν ποινῶν τούτων. Ὁ δὶς τιμωρηθεὶς τιμωρεῖται διὰ προστίμου 500—5000 δραχμῶν, ἢ κρατήσεως 5—30 ἡμερῶν ἢ καὶ δι' ἀμφοτέρων.

Ἐὰν ὁ παραβάτης συνελήφθη ἐπ' αὐτοφώρῳ, προσάγεται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ἀστυνομικοῦ ὀργάνου εἰς τὸ ἀκροατήριον τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην συνεδριάζοντος πταισματοδικείου, ὅπερ ἐπιλαμβάνεται τῆς ὑποθέσεως.

Ἐὰν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην δὲν συνεδριάζῃ τὸ Πταισματοδικεῖον, ὁ παραβάτης προσάγεται ἐπιμελείᾳ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς εἰς τὴν πρώτην δικάσιμον τούτου, ἀφιέμενος ἐν τῷ μεταξὺ ἐλεύθερος.

Τὸ ἐνεργῆσαν τὴν σύλληψιν ἀστυνομικὸν ὄργανον συντάσσει τὴν ἔκθεσιν περὶ τῆς πράξεως, ἥτις ἀναγινώσκεται ἐπ' ἀκροατηρίου, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐξετάσεώς του καὶ ὡς μάρτυρος.

Ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ δικαιοῦται νὰ κλείῃ τὸ κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ παράβασιν τῶν σχετικῶν διατάξεων γίνεται ἐργασία οἱασδήποτε φύσεως καὶ νὰ διακόπτῃ τὴν ἐργασίαν τοῦ κατὰ παράβασιν τῆς σχετικῆς διατάξεως ἀπασχολουμένου ὑπαλλήλου.

Τὰ διὰ παραβάσεις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐκδιδομένων πράξεων κανονισμοῦ ὡρῶν ἐργασίας ἐπιβαλλόμενα πρόστιμα κατατίθενται παρὰ τοῖς Ταμείοις Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων εἰς ἔντοκον λογαριασμὸν καὶ εἰς πίστωσιν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Προνοίας ὑπὲρ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ἐμπορίου.

Ἰδιαίτερον Ν. Δ. θέλει κανονίσει τὰ τῆς διαθέσεως τοῦ κεφαλαίου τούτου.

Ἄρθρον 20.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἡ δ' ἐκτέλεσις αὐτοῦ ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργόν.

Ἄρθρον 2.

Ἐκ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ χρονικῶν ὁρίων ἐργασίας εἰς τὰ καταστήματα» διαγράφεται ἡ φράσις «καὶ Θεσσαλονίκης».

Ἄρθρον 3.

1) Ἡ πρώτη παράγραφος τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ ὑπὸ κύρωσιν Ν. Δ. τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

«Αἱ ὧραι ἐργασίας τοῦ ὑπαλληλικοῦ προσωπικοῦ τῶν κουρείων τῶν πόλεων πληθυσμοῦ ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων ὁρίζονται εἰς ἕνδεκα καθ' ἑκάστην.»

2) Ἡ τελευταία περίοδος τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Κατ' ἐξαίρεσιν ἡ μεσημβρινὴ διακοπὴ τῆς ἐργασίας τῶν κουρείων κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου περιορίζεται εἰς μίαν μόνον ὥραν.».

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 «περὶ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ».

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 «περὶ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ», ἔχον οὕτως:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἐξουσιοδότησιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου κλπ.», προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν κλπ. εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν ΜΔ' τῆς 11-11-1927, ἀποφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 10 Νοεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου ΔΗ' περὶ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ» τροποποιουμένου καὶ προσαρμοζομένου εἰς ἐνιαῖον κείμενον μετὰ τοῦ νόμου ΔΗ' τῆς 19 Ἰανουαρίου 1912 ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, τοῦ ὁποίου σκοπὸς ὁρίζεται: α') νὰ μελετᾷ, παρασκευάζῃ καὶ ὑποβάλλῃ εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν τὰς ἑκάστοτε ἐνδεικνυομένας συμπληρώσεις ἢ μεταρρυθμίσεις τῆς ἀφορώσης τὰ πλοῖα καὶ τοὺς ἐργάτας θαλάσσης τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ νομοθεσίας καὶ πάσης ἐν γένει σχετικῆς διατάξεως ὀργανικοῦ χαρακτῆρος, β') νὰ γνωμοδοτῇ ἐπὶ παντὸς σχετικοῦ πρὸς τὸ Ἐμπορικὸν Ναυτικὸν θέματος τιθεμένου ὑπ' ὄψιν του ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ὁ Ὑπουργὸς πρὸ πάσης ἐνεργείας του περὶ συμπληρώσεως ἢ μεταρρυθμίσεως τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ α' διατάξεων ὀφείλει νὰ προκαλῇ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἀνατίθεται εἰδικῶς ἡ ἀνωτέρα ἐποπτεία τῆς ὑπὸ τῶν διοικητικῶν Ἀρχῶν ἐφαρμογῆς τῶν κειμένων διατάξεων, αἵτινες ἀφορῶσι τὴν ἔρευναν τῶν αἰτίων τῶν ναυαγίων καὶ ἀβαριῶν τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων καὶ τῶν δι' αὐτῶν ἐνεργουμένων θαλασσίων μεταφορῶν.

Ἄρθρον 3.

1. Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὑπουργείου ἢ κατ' αἴτησιν παντὸς ἐνδιαφερομένου ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἀποφαίνεται ἂν ὑπάρχῃ δόλος ἐπὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ναυαγίων καὶ ἀβαριῶν. Κατ' αἴτησιν παντὸς ἐνδιαφερομένου τὸ Συμβούλιον ἀποφαίνεται ἐπίσης καὶ ἐπὶ παντὸς ναυτικοῦ ἀτυχήματος, ἐφ' οὗ προκύπτουσι διαφοραὶ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συνδεόμεναι πρὸς τὴν ὑπαιτιότητα καὶ εὐθύνην τῶν πλοιοκτητῶν, φορτωτῶν, τῶν κυβερνώντων τὰ πλοῖα καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν.

2. Ἡ βεβαιοῦσα τὴν ὕπαρξιν δόλου κατὰ τὴν περίπτωσιν ναυαγίου ἢ ἀβαρίας, ὑπαιτιότητος δὲ καὶ πταίσματος κατὰ τὴν περίπτωσιν ναυτικοῦ ἀτυχήματος ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἔχει τὴν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ἄρθρου 298 τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, θεωρουμένων πάντων τῶν ἐφ' ὧν αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου ζητημάτων ὡς ἀπαιτούντων διὰ τὴν ἐπίλυσίν των ἰδιαζούσαν ἐμπειρίαν καὶ γνῶσιν ἰδιαιτέρας τέχνης καὶ ἐπιστήμης.

3. Τὸ Συμβούλιον πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος εἰδικῶν καθηκόντων του ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάσσῃ τὴν δέουσαν ἔνορκον ἢ μὴ ἀνάκρισιν πρὸς συλλογὴν τῶν ἀπαιτουμένων ἀποδεικτικῶν στοιχείων. Ἡ ἀνάκρισις ἐνεργεῖται ὑπὸ εἰδικῶν εἰσηγητῶν τοῦ Συμβουλίου, οὐχὶ πλειόνων τῶν δύο, διοριζομένων διὰ Διατάγματος ἐκ τῶν ἀνωτέρων Λιμενικῶν ἀξιωματικῶν, τῶν τεκτημένων πτυχίον Νομικῆς Σχολῆς, ὑπηρετούντων δὲ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἐπὶ διετίαν.

4. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἀνάκρισιν εἰς ἀνώτερον μάχιμον ἀξιωματικὸν ἐν ἐνεργείᾳ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἢ μὴ περιβαλλόμενον τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ εἰδικοῦ εἰσηγητοῦ.

5. Οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τεχνικῶν ζητημάτων προκαλοῦσι καὶ τὴν γνώμην προσώπων ἐμπειρογνωμόνων λαμβανομένων μεταξὺ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ ἢ ἀποστρατείᾳ μαχίμων ἀξιωματικῶν Π. Ν., ἐμποροπλοιάρχων ἢ ἐμπορομηχανικῶν ἢ ἄλλων εἰδικῶν ἐπιστημόνων.

6. Ἐπὶ ἑνόρκου ἀνακρίσεως τύπος τοῦ ὅρκου εἶνε ὁ ἐν τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ ὁριζόμενος.

7. Ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐμπειρογνωμόνων ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον 4.

1. Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἀποτελοῦσι· α') οἱ διευθυνταὶ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τῶν Προξενικῶν καὶ Συμβατικῶν ὑποθέσεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, β') τρεῖς τὸ πολὺ καθηγηταὶ παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου, τοῦ Ναυτικοῦ, τοῦ Διεθνοῦς, τῆς Πολιτ. Οἰκονομίας, τῆς Δημοσιονομίας, γ') εἷς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἐμπορ. καὶ βιομηχαν. Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς καὶ εἷς τοῦ τῶν Ἀθηνῶν, δ') τέσσαρες τὸ πολὺ ἀνεγνωρισμένου κύρους εἰδικοὶ ἐπὶ τῶν ναυτιλιακῶν ζητημάτων, ε') τέσσαρες τὸ πολὺ ἐφοπλισταὶ ἐκ τῶν εὐρείας δράσεως τοιούτων, ς') εἷς ἀνώτερος μάχιμος ἀξιωματικὸς τοῦ Π. Ν. καὶ εἷς ἀξιωματικὸς λιμενικός, ζ') εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπηρετούντων ἐφετῶν καὶ η') εἷς πλοίαρχος καὶ εἷς μηχανικὸς τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

2. Τὸ Συμβούλιον συγκροτεῖται ἀνὰ διετίαν κατὰ μῆνα Δεκέμβριον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Διαρκούσης τῆς διετίας ἐπιτρέπεται ἡ συμπλήρωσις τῶν κενουμένων θέσεων κατὰ τὸν μὴ συμπληρωθεισῶν μέχρι τοῦ ἐπιτρεπομένου ἀνωτάτου ὁρίου ἐπὶ τῇ συγκροτήσει του. Μέλος τοῦ Συμβουλίου, μὴ προσελθὸν πρὸς συνεδρίασιν ἐπὶ τρεῖς μῆνας, δύναται νὰ θεωρηθῇ παραιτηθέν.

3. Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ δύνανται νὰ διορισθῶσι καὶ ἀναπληρωματικὰ μέλη τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου τινῶν ἢ πάντων.

4. Τὸ Συμβούλιον συνέρχεται εἰς τακτικὴν καθ' ἑβδομάδα ἡμέραν, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ συχνότερον. Ἐν ἀπαρτίᾳ εἶνε τὸ Συμβούλιον, ὅταν παρίστανται ὁκτὼ τοὐλάχιστον μέλη, ἀποφασίζει δὲ κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου λογίζεται διπλῆ.

5. Τὸ Συμβούλιον εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὴν συγκρότησίν του συνεδρίασιν ἐκλέγει τὸν Πρόεδρον, ὅστις διευθύνει τὰς ἐργασίας του. Ἐκλέγει δὲ καὶ ἕνα ἢ δύο ἀντιπροέδρους, πρῶτον καὶ δεύτερον, ἀναπληροῦντας τὸν πρόεδρον κωλυόμενον, εἴτε ἀπόντα εἴτε παρόντα. Γραμματεὺς τοῦ

Συμβουλίου ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ Λιμενικὸς ἀξιωματικός.

6. Τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ προσκαλῇ πρόσωπα ειδικά, ὅπως ἀναπτύξωσιν ἐνώπιόν του τὰς γνώμας των ἐπὶ ζητημάτων τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

7. Προκειμένης ειδικῆς συζητήσεως περὶ ἐμπορικῶν λιμένων μετέχουσι τοῦ Συμβουλίου καὶ οἱ Διευθυνταὶ τῶν δημοσίων ἔργων καὶ τῶν σιδηροδρόμων, ἔτι δὲ ὁ προϊστάμενος τῆς ἐπὶ τῶν λιμένων ὑπηρεσίας, προκειμένου δὲ περὶ φάρων, ὁ Διευθυντὴς τῆς οἰκείας ὑπηρεσίας.

8. Προκειμένης συζητήσεως ἐπὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν αἰτίων ναυτικῶν ἀτυχημάτων, διὰ τὴν συγκρότησιν ἀπαρτίας τοῦ Συμβουλίου δέον ἀπαραιτήτως νὰ παρίστανται ὁ Ἐφέτης, ὁ μάχιμος ἀξιωματικὸς Π. Ν., ὁ πλοίαρχος καὶ ὁ μηχανικὸς τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἄρθρον 5

Εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ ἀνατίθεται ἡ ἐπιμέλεια τῆς συγκροτήσεως συνδέσμου τῶν Ἑλλήνων πλοιοκτητῶν, σκοπὸν ἔχοντος ν' ἀναλαμβάνωσι τὰ μέλη αὐτοῦ τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀποζημιῶσι συμμέτρως πάντα ἀσφαλιστὴν Ἑλληνικοῦ πλοίου ἀνήκοντος εἰς τὸν σύνδεσμον, εἴτε θαλασσίων μεταφορῶν διὰ τοιούτου πλοίου ἐνεργουμένων, ἐφόσον τὴν ζημίαν ταύτην ἀποφαίνεται δολίαν τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Ἴδιον σύνδεσμον ἢ ἰδίαν ἐν τῷ αὐτῷ συνδέσμῳ ὁμάδα δύνανται ν' ἀπαρτίσωσιν οἱ ἰδιοκτῆται ἱστιοφόρων καὶ ἴδιον οἱ ἰδιοκτῆται ἀτμοπλοίων.

Ἐπίσης οἱ ἰδιοκτῆται ἀτμοπλοίων δύνανται ν' ἀπαρτίζωσιν ἴδιον σύνδεσμον ἢ ἰδίαν ἐν τῷ αὐτῷ συνδέσμῳ ὁμάδα κατὰ λόγον τοῦ προορισμοῦ τῶν ἀτμοπλοίων των.

Ἐπίσης ἴδιοι σύνδεσμοι ἢ ὁμάδες ἐν τῷ αὐτῷ συνδέσμῳ δύνανται ν' ἀπαρτισθῶσι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς δι' ἱστιοφόρων ἢ ἀτμοπλοίων τοιούτου ἢ τοιούτου προορισμοῦ ἐνεργουμένας θαλασσίας μεταφοράς.

Ἄρθρον 6.

Διὰ τοῦ καταστατικοῦ τοῦ ἔχοντος ἕνα τῶν ἐν ἄρθρῳ 5 σκοπῶν συνδέσμου θὰ καθορισθῶσιν οἱ ὅροι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ καὶ οἱ καθ' οὓς θὰ γίνωνται δεκτοὶ ὡς μέλη ἰδιοκτῆται Ἑλληνικῶν πλοίων.

Ἄρθρον 7.

Εἰς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου χορηγεῖται ἀποζημίωσις ἑκατὸν δραχμῶν (100) δι' ἑκάστην προσέλευσιν πρὸς συνεδρίασιν, ἀλλ' ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ ἀποζημίωσις ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβῇ τὰς πεντακοσίας δραχμὰς (500) ἀνὰ τέσσαρας (4) ἑβδομάδας.

Ἡ καθοριζομένη ἀποζημίωσις διὰ τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου παρέχεται ἐπίσης καὶ εἰς τὸν γραμματέα αὐτοῦ ἐφόσον τὸ Συμβούλιον ἔχει συγκροτηθῇ δι' ἀριθμοῦ μελῶν κατωτέρου τοῦ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 § 1 ὁριζομένου ἀριθμοῦ τῆς πλήρους συνθέσεως αὐτοῦ.

Ἡ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ναυτικὴν Ἕνωσιν ἐτησία τοῦ Κράτους συνδρομὴ ὁρίζεται εἰς δραχμὰς τρισχιλίας. ἡ περιουσία δὲ αὐτῆς διανεμομένη περιέρχεται εἰς τὸ Ναυτικὸν Ἀπομαχικὸν Ταμεῖον.

Αἱ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νόμου ἀπαιτούμεναι δαπάναι ἀναγράφονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ἁρμόδιον δὲ Ὑπουργεῖον κατὰ τὸν παρόντα νόμον εἶνε τὸ εἰς ὃ ὑπάγεται ἡ ὑπηρεσία τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας.

Ἄρθρον 8.

Τῶν ἐκκρεμουσῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ὑποθέσεων ναυτικῶν ἐν γένει ἀτυχημάτων συνεχίζεται ἡ ἐκδίκασις κατὰ τὰς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διατάγματος ὑφισταμένας διατάξεις.

Ἄρθρον 9.

Τὸ Συμβούλιον δικαιοῦται διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ νὰ καν ταλογίσῃ ἀλληλεγγύως εἰς βάρος τῶν ἐν δόλῳ κηρυχθέντων προσώπων εἰς περίπτωσιν ναυαγίου ἢ ἀβαρίας καὶ τῶν ὑπαιτίων εἰς περίπτωσιν παντὸς ἐν γένει ναυτικοῦ ἀτυχήματος τὰ ἔξοδα καὶ τέλη τὰ προκληθέντα ἐκ τῆς ἀνακρίσεως καὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου διαδικασίας, ἐκκαθαριζόμενα παρὰ τοῦ γραμματέως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ποινικῆς διατιμήσεως καὶ εἰσπραττόμενα κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων νόμου.

Ἐν περιπτώσει ἀπορρίψεως τῆς αἰτήσεως ἀναθεωρήσεως κατὰ τῶν ὡς ἄνω ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου τὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς ἀπορριπτικῆς ἀποφάσεως καταλογίζονται εἰς βάρος τοῦ ἐκ τῶν ἐνδιαφερομένων αἰτησαμένου τὴν ἀναθεώρησιν.

Ἄρθρον 10.

Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν εἰς αὐτὸ ἀνατιθεμένων καθηκόντων δύναται νὰ ὑποδιαιρῆται εἰς τμήματα, ὧν ὁ ἀριθμός, ἡ σύνθεσις, ἡ ἁρμοδιότης καὶ ἡ λειτουργία ὁρίζονται διὰ διαταγμάτων.

Ἄρθρον 11.

Διὰ διατάγματος κανονισθήσονται τὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς τῶν μὴ ὄντων αὐτοδικαίως λόγῳ τῆς θέσεως αὐτῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, τὰ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν εἰσηγητῶν διαδικασίας, τὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου καθὼς καὶ πᾶσαι ἐν γένει αἱ λεπτομέρειαι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐγκαταστάσεως Ὑφυπουργοῦ κλπ.».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφάπαξ συζήτησιν).

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐγκαταστάσεως Ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργῷ τῆς Συγκοινωνίας» τροποποιούμενον ὡς ἑξῆς :

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, κατόπιν τῆς ειδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 28 Αὐγούστου 1925 νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἐγκαταστάσεως Ὑφυπουργοῦ παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Συγκοινωνίας», ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ρηθείσης κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τροποποιούμενον ὡς ἑξῆς:

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 30 Ἰουνίου ψήφισμα τῆς Δ' τῶν Ἑλλήνων Συνταχτικῆς Συνελεύσεως «περὶ τῆς ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως ἐκδόσεως νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καθίσταται καὶ Ὑφυπουργὸς προϊστάμενος μετ' ἐκείνου τῆς ὅλης ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου. Ὁ Ὑφυπουργός, ἔχων βαθμὸν καὶ ἀποδοχὰς Ὑπουργοῦ, διορίζεται καὶ παύεται διὰ Π. Διατάγματος ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀποτελεῖ μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἀσκεῖ δὲ ὑπευθύνως ὅλα τὰ καθήκοντα τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, πλὴν ἐκείνων τὰ ὁποῖα οὗτος ἤθελε ρητῶς ἐπιφυλάξει ἑαυτῷ, ἀναπληρῶν καὶ ὁλοκληρωτικῶς τὸν Ὑπουργὸν ἀπόντα ἢ κωλυόμενον.

Διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δύνανται νὰ καταργηθῶσιν ὑφυπουργεῖα, ἱδρυθέντα διὰ τοῦ παρόντος νόμου ἢ καὶ ἄλλων διατάξεων, ὡς καὶ τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 6 Νοεμβρίου 1925 «περὶ ἐπεκτάσεως τοῦ θεσμοῦ τοῦ Ὑφυπουργοῦ».

Δι' ὁμοίου Διατάγματος δύναται νὰ ἐπαναρρυθῇ ἡ θέσις τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Συγκοινωνίας.

Εἰς τὸν Ἠμέτερον Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος, ἰσχύοντος ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Ἀλ. Ζαΐμης
Τὰ μέλη
Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούζης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν Ν. Δ. 1) ἀπὸ 12 Μαΐου 1926 «περὶ ἐμπορίου τοῦ οἴνου κλπ.» καὶ 2) ἀπὸ 10-9-25 «περὶ ἀναστολῆς ἰσχύος τῶν ἄρθρων 8 καὶ 13 τοῦ Ν. Δ. τῆς 12-5-26 κλπ.».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφάπαξ συζήτησιν.)

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν Ν. Δ. 1) ἀπὸ 12 Μαΐου 1926 «περὶ ἐμπορίου τοῦ οἴνου κλπ.», 2) ἀπὸ 10 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ ἀναστολῆς ἰσχύος τῶν ἄρθρων 8 καὶ 13 τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Μαΐου 1926 κλπ.» τροποποιούμενον ὡς κάτωθι:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀπὸ 18 Φεβρουαρίου 1927 ψήφισμα τῆς Βουλῆς «περὶ περαιτέρω ἰσχύος Συντακτικῶν τινων πράξεων καὶ Ν. Διαταγμάτων ἐκδοθέντων ἀπραλτούσης τῆς Βουλῆς» προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν της ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα

1) της 12 Μαΐου 1926 «περὶ ἐμπορίου τοῦ οἴνου καὶ προστασίας τῆς οἰνοπαραγωγῆς».

2) τῆς 10 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ ἀναστολῆς ἰσχύος τῶν ἄρθρων 8 καὶ 13 τοῦ Ν.Δ. τῆς 12 Μαΐου 1926 «περὶ ἐμπορίου τοῦ οἴνου κλπ.» κυροῦνται τροποποιούμενα ὡς ἑξῆς.

Ἄρθρον 1.

1) Οἶνος εἶναι τὸ προϊὸν τῆς τελείας ἢ ἀτελοῦς οἰνοπνευματικῆς ζυμώσεως τῶν χλωρῶν σταφυλῶν ἢ τοῦ χυμοῦ τῶν χλωρῶν σταφυλῶν (γλεύκους) ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης προσθήκης, ἐκτὸς τῶν οὐσιῶν τῶν ἐπιτρεπομένων ἐν ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος.

2) Φυσικὸς ἀφρώδης οἶνος εἶναι ἐκεῖνος, οὗτινος ὁ ἀφρὸς προέρχεται ἀποκλειστικῶς ἐξ οἰνοπνευματικῆς ζυμώσεως.

3) Οἶνος ἀεριοῦχος ἢ τεχνητὸς ἀφρώδης οἶνος εἶναι ὁ παραγόμενος διὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς αὐτὸν ἀπ' εὐθείας διοξειδίου τοῦ ἄνθρακος.

4) Ἐπιδορπιοι οἶνοι ὀνομάζονται οἱ παρασκευαζόμενοι δι' ἑνὸς τῶν ἀκολούθων μέσων, ἤτοι προερχόμενοι ἐξ ἀναμίξεως τῶν ἀκολούθων ἐπιδορπίων οἴνων:

α') οἴνων ξηρῶν, εἰ, οὓς προσετέθη οἰνόπνευμα.

β') οἴνων ἡμιγλύκων, προερχομένων ἐκ μερικῆς ζυμώσεως, ἤτις εἴτε φυσικῶς ἐλήγεν εἴτε κατεπαυσε τῇ πρόσθήκῃ οἰνοπνεύματος.

γ') Οἴνων γλυκέων παρασκευασθέντων τῇ προσθήκῃ οἰνοπνεύματος εἰς γλεῦκος ἐκ χλωρῶν σταφυλῶν μὴ πω ζυμωθεν.

δ') Οἴνων ἐκβρασμένου ἢ συμπεπυκνωμένου γλεύκους οἰνοπνευματισθέντος.

5) Διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν διαφόρων τούτων οἴνων αἱ σταφυλαὶ δύνανται νὰ ὦσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἠλιασμέναι.

6) Τὸ εἰς οἶνους προστιθέμενον οἰνόπνευμα δέον νὰ εἶνε κεκαθαρμένον καὶ νὰ πληροῖ τοὺς ὅρους τοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν ποτῶν χρησιμοποιουμένου οἰνοπνεύματος.

Ἄρθρον 2

1) Ἐπιτρέπεται ἄνευ προς τοῦτο ἰδιαιτέρας μνείας

α') Διὰ τὸ γλεῦκος.

Ἡ προσθήκη ζύμης, ἀβλαβῶν διαυγαστικῶν οὐσιῶν (λίθων πηκτῆς ἰχθυοκόλλας, λευκωμάτος, Ἱσπανικῆς γῆς), ταννίνης, γύψου, τρυγικοῦ ἢ κιτρικοῦ ὀξέος, ἀλθρακικοῦ ἀσβεστίου καὶ καλίου. Ἐπίσης φωσφορικοῦ ἀμμωνίου εἰς ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 30 γραμμάρια κατὰ ἑκατόλιτρον καὶ φωσφορικοῦ ἀσβέστου διβασικοῦ μέχρι 250 γραμμαρίων κατὰ ἑκατόλιτρον θειώδους ὀξέος, διθειωδῶν ἁλάτων εἰς ποσὸν οὐχὶ ἀνώτερον τῶν 20 γραμμαρίων κατὰ ἑκατόλιτρον οἴνου, οἰνοπνεύματος, γλεύκους συμπεπυκνωμένου, ρητίνης εἰς ποσότητα μεχρις 6 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἡ προσθήκη τῶν οὐσιῶν τούτων εἰς τὸ γλεῦκος ἐπιτρέπεται μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι δὲν ἀλλοιώνουσι τὴν φυσικὴν των σύστασιν διὰ τῶν ξένων οὐσιῶν ἃς δύνανται νὰ περιέχωσιν.

Ἐπιτρέπεται ὁμοίως ἡ διὰ φυσικῶν ἢ διὰ μηχανικῶν μέσων κατεργασία τοῦ γλεύκους, ἐν ὅσῳ ταῦτα δὲν ἀλλοιοῦσι τὴν σύστασιν αὐτοῦ (οἷον ἡ ἀποστείρωσις, μετάγγισις, διήθησις, ψυξις κλ.) ὡς καὶ ἡ χρησιμοποίησις παρὰ τῶν ἐν ἄρθρῳ 8 ειδικῶν βάσει ὑπευθύνων συνταγῶν τῆς Colie Lux

β') Διὰ τοὺς ξηροὺς οἴνους, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ πρηγουμένῳ ἐδαφίῳ α' ἐπιτρεπομένων διὰ τὸ γλεῦκος, ἐξαιρεσει φωσφορικοῦ ἀμμωνίου καὶ ἀσβεστίου, ἐπιτρέπεται ἡ ἀνάμιξις τῶν οἴνων μεταξὺ των, ἡ προσθήκη γλεύκους συμπεπυκνωμένου ἢ μὴ καὶ ἡ χρῆσις διοξειδίου τοῦ ἄνθρακος.

γ') Διὰ τοὺς ἀφρώδεις ἐν γένει οἴνους ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ α' τοῦ ἄρθρου τούτου ἀναγραφομένων ὡς ἐπιτρεπομένων προσθηκῶν καὶ ἐπεξεργασιῶν, ἐπιτρέπεται ἡ προσθήκη σιροπίου ἐκ σταφυλοσακχάρου ἢ σακχάρου.

δ') Διὰ τοὺς ἐπιδορπίους οἴνους ἐκτὸς τῶν εἰς τὰ δύο προηγούμενα α' καὶ β' ἐδάφια τοῦ ἄρθρου τούτου ἀναφερομένων, ὡς ἐπιτρεπομένων, ἐπιτρέπεται καὶ ἡ προσθήκη σακχαροχρώματος (καραμέλλας) προερχομένου ἐκ σταφυλοσακχάρου ἢ σακχάρου.

Ἄρθρον 3.

Ὁ ὑπὸ τῶν κατασκευαστῶν προσφερόμενος ἢ πωλούμενος οἶνος δὲν νὰ μὴ ἐμπεριέχῃ:

α') Θειϊκὰ ἅλατα ὑπολογιζόμενα εἰς οὐδέτερον θειϊκὸν ἄλιον εἰς ποσότητα ὑπερβαίνουσα τὰ δύο γραμμάρια κατὰ λίτρον διὰ τοὺς ξηροὺς καὶ ἀφρώδεις οἴνους καὶ 4 γραμμάρια κατὰ λίτρον διὰ τοὺς ἐπιδορπίους οἴνους, ἐπιτρεπομένης ἐπὶ πλέον ἀνοχῆς 10 ο)ο ἐπὶ τῶν ποσοτήτων τούτων.

β') Ἐλεύθερον θειῶδες ὀξὺ εἰς ποσότητα ἀνωτέραν τῶν 100 χιλιοστογράμμων κατὰ λίτρον καὶ σύνολον θειώδους ὀξέος, ἐλευθέρου τε καὶ ἡνωμένου, εἰς ποσότητα ἀνωτέραν τῶν 450 χιλιοστογράμμων κατὰ λίτρον, ἐπιτρεπομένης ἐπὶ πλέον ἀνοχῆς 10 ο)ο ἐπὶ τῶν ποσοτήτων τούτων. Ὁ περιορισμὸς οὗτος ἰσχύει μόνον κατὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν οἴνων.

γ') Οἰνόπνευμα πρόσθετον οὐχὶ πλέον τῶν 3 τοῖς ἑκατὸν κατ' ὄγκον διὰ τοὺς ξηροὺς καὶ ἀφρώδεις οἴνους καὶ σύνολον οἰνοπνεύματος οὐχὶ πλέον τῶν 24 τοῖς ἑκατὸν κατ' ὄγκον διὰ τοὺς ἐπιδορπίους οἴνους.

δ') Χλωριοῦχον νάτριον πλέον τῶν 1 1)2 ο)ο)ο (τοῖς χι

λίοις) ἐκτὸς τῶν οἴνων τῶν προερχομένων ἐξ ἀλμυρῶν ἐδαφῶν.

ε') Πτητικὴν ὀξύτητα ὑπολογιζομένην εἰς ὀξικὸν ὀξὺ πλέον τῶν 2 ο)οο (τοῖς χιλίοις) ἐπιτρεπομένης ἐπὶ πλέον ἀνοχῆς 100)ο ἐπὶ τῆς ποσότητος ταύτης.

Ἄρθρον 4.

Ἐξαιρέσει τῶν θειϊκῶν ἁλάτων καὶ τοῦ θειώδους ὀξέος, ὧν ἡ παρουσία ἐπιτρεπεται κατὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 3 ὁριζομένας ἀναλογίας καὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 2 ἀναγραφομένων ὀργανικῶν ὀξέων κιτρικοῦ καὶ τρυγικοῦ καὶ λοιπῶν ὀργανικῶν ἢ ἀνοργάνων οὐσιῶν, ἀπαγορεύεται ἡ ἐν τῷ οἴνῳ προσθήκη τεχνητῶν γλυκαντικῶν οὐσιῶν, οἷον σακχαρίνης κλπ., γλυκερύνης, ἀντισηπτικῶν ἢ ἀντιζυμωτικῶν οὐσιῶν, οἷον βορικοῦ ὀξέος ἢ βορικῶν ἁλάτων, ὑδροφθορικοῦ ὀξέος καὶ τῶν ἁλάτων αὐτοῦ, ἀβραστόλης, φορμόλης, ἀνοργάνων ἢ ὀργανικῶν ὀξέων καὶ τῶν ἁλάτων αὐτῶν, οἷον τῶν ὀξέων θειϊκοῦ, ὀξαλικοῦ, ἰτεϋλικοῦ, βενζοϊκοῦ, διαλυτῶν ἁλάτων τοῦ ἀργιλλίου, ἑνώσεων τοῦ μαγνησίου, βαρίου, στροντίου, καὶ ἑνώσεων ἐν γένει τῶν δηλητηριωδῶν μετάλλων, ὡς καὶ ἑτέρων παρασκευασμάτων ἢ εἰδικοτήτων ἀγνώστου συνθέσεως προωρισμένων εἴτε πρὸς βελτίωσιν καὶ ἀρωμάτισιν τοῦ γλεύκους καὶ τοῦ οἴνου, εἴτε πρὸς θεραπείαν ἀσθενειῶν αὐτῶν, εἴτε πρὸς κατασκευὴν τεχνητῶν οἴνων.

Ἀπαγορεύεται ὁ τεχνητὸς χρωματισμὸς τῶν οἴνων, ἐπιτρεπομένου μόνον τοῦ διὰ σακχαρόχυμα προερχομένου ἐκ σταφυλασακχάρου ἢ σακχάρου χρωματισμοῦ τῶν ἐπιδορπίων οἴνων. Ὡσαύτως ἐπιτρέπεται ὁ χρωματισμὸς τῶν οἴνων διὰ οἰνοκυανίνης, προερχομένης ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου.

Ἐπίσης ἀπαγορεύεται ἡ ἐν τῷ οἴνῳ προσθήκη ἀρωματικῶν οὐσιῶν ἢ ἀρωμάτων, πλὴν τῶν ἀρωματικῶν ἢ φαρμακευτικῶν οὐσιῶν, αἵτινες χρησιμεύουσι διὰ τὴν παρασκευὴν οἴνων φερομένων εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς ἀρωματικὰ ποτὰ ἢ φαρμακευτικὰ προϊόντα ὑπὸ τὰς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπωνυμίας (βερμούτιον, οἶνος κίνας, οἶνος κολὰ κλπ.)

Ἀπαγορεύεται τέλος ἡ ἐν τῷ οἴνῳ προσθήκη πάσης ὕλης ἐπιβλαβοῦς εἰς τὴν ὑγείαν τῶν καταναλωτῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἀπαγορεύεται ἡ λιανικὴ πώλησις οἴνου πρὸς κατανάλωσιν αἰσθητῶς ἠλλοιωμένου ὑπὸ ἀσθενείας (ἐκτροπιάσεως, πικράνσεως, ὀξύνσεως, παχύνσεως κλπ.) καθὼς καὶ οἴνου σημαντικῶς προσβεβλημένου ἀπὸ γεύσεως εὐρωτιώδους ἢ ἄλλης.

Ἄρθρον 6.

Ἐπίσης ἀπαγορεύεται εἰς πάντα μεταπωλητὴν ἡ πώλησις οἴνου ἠλλοιωμένου ἢ περιέχοντος συστατικὰ εἰς ποσότητα μείζονα τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ἐπιτρεπομένων ἀναλογιῶν ἢ ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 ἀναγραφομένων ὡς ἀπαγορευομένων.

Ἄρθρον 7.

Ἀπαγορεύεται ἡ χορήγησις εἰς τοὺς οἰνοπαραγωγοὺς ἢ οἰνοπώλας πρὸς οἰνολογικὴν χρῆσιν οὐσιῶν ἀγνώστου συστάσεως ἢ μὴ ἐπιτρεπομένων ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου.

Οἱ χορηγοῦντες τὰς ἐκ τοῦ νόμου ἐπιτρεπομένας πρὸς οἰνολογικὴν χρῆσιν οὐσίας ὑποχρεοῦνται νὰ καθορίζωσι δι' ἐπιγραφῆς τὴν ἐπιστημονικὴν ὀνομασίαν αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἐν τῷ οἴνῳ προσθήκης των, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος καθοριζομένων ὁρίων.

Ἄρθρον 6.

1) Τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰνολόγου δύνανται νὰ μετέρχωνται κατόπιν ἀδείας χορηγουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας οἱ πτυχιοῦχοι α') Εἰδικῆς Οἰνολογικῆς Σχολῆς, β') Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς, γ') Ἀνωτέρων Χημικῶν Σχολῶν. δ') Οἱ ἔχοντες τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 2438 ὁριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν δημοσίας θέσεως εἰδικοῦ οἰνολόγου καὶ ε') Οἱ πτυχιοῦχοι τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου πρὸ τοῦ χωρισμοῦ εἰς φυσικὸν καὶ χημικὸν τμῆμα.

Πρὸς τούτοις ἐξομοιοῦνται οἱ πτυχιοῦχοι τῆς τέως Βιοπηχανικῆς Ἀκαδημίας Ρουσσοπούλου, οἱ διατελέσαντες εἰδικοὶ οἰνολόγοι τοῦ Κράτους οἱ προσληφθέντες διὰ διαγωνισμοῦ καθὼς καὶ οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Φαρμακευτικῆς οἱ πρὸ τοῦ τέλους 1927 ἀποδεδειγμένως διατηρήσαντες ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα οἰνολογικὸν ἐργαστήριον.

2) Ἡ ἄδεια ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος οἰνολόγου χορηγεῖται κατόπιν δοκιμασίας ἐνεργουμένης ὑπὸ ὅρους καὶ λεπτομερείας κανονισθησομένους διὰ διατάγματος, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας ἐκδοθησομένου. Ἀπαλλάσσονται πάσης δομικασίας οἱ διατελέσαντες εἰδικοὶ οἰνολόγοι τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον προσελήφθησαν κατόπιν διαγωνισμοῦ.

3) Οἱ μετερχόμενοι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰνολόγου ὑποχρεοῦνται νὰ διατηρῶσιν ἓν τινι τόπῳ οἰνολογικὸν ἐργαστήριον, νὰ χορηγῶσιν ὑπευθύνως τὰς ἐπιτρεπομένας διὰ τοῦ παρόντος πρὸς οἰνολογικὴν χρῆσιν οὐσίας, νὰ τηρῶσιν βιβλίον, ἐν ᾧ νὰ καταχωρίζωνται ἐκτὸς τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς χημικῆς ἀναλύσεως ἡ συνταγὴ τῶν προστεθεισῶν οἰνολογικῶν οὐσιῶν καὶ τὸ ποσὸν τῶν χιλιογράμμων τοῦ γλεύκους ἢ οἴνου, τέλος δὲ νὰ παρέχουν εἰς τοὺς οἰνοπαραγωγοὺς ἢ οἰνοπώλας σαφεῖς ὁδηγίας περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν.

4) Ὁ ἔλεγχος τῶν οἰνολογικῶν ἐργαστηρίων ἀνατίθεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Ἄρθρον 9.

1) Αἱ διατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου ΓΚΗ' τοῦ 1904 ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τὴν ξηρὰν σταφίδα τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, ὡς καὶ διὰ τὸν εἰσαγόμενον εἰς ἐργοστάσια κατεργασίας ξηρᾶς σταφίδος οἶνον ἢ γλεῦκος ἐκ χλωρῶν σταφυλῶν.

2) Ἡ κατεργασία τῆς ξηρᾶς σταφίδος τόσον τῆς ἐκ τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου ἀγοραζομένης, ὅσον καὶ τῆς ἀνηκούσης εἰς τὸν Αὐτόνομον Σταφιδικὸν Ὀργανισμόν, ἥτις πάντοτε διατίθεται ὑπ' αὐτοῦ καθ' ὃν τρόπον καὶ ὅρους ὁρίζει ἡ διοίκησίς του, πρὸς κατασκευὴν προϊόντων ἄλλων πλὴν τοῦ οἰνοπνεύματος, ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τὰ οἰνοπνευματοποιεῖα β' κατηγορίας εἰς τὰ μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Μαΐου 1926 «περὶ ἐμπορίου τοῦ οἴνου κλπ.» λειτουργήσαντα δυνάμει ἀδειῶν ἐργοστάσια κατεργασίας ξηρᾶς σταφίδος πρὸς παρασκευὴν προϊόντων οἰνοπνευματικῆς ζυμώσεως ἄλλων ἐκτὸς τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ εἰς τὰ ἐργοστάσια ὀξοποιΐας, παρασκευῆς ζυμομυκήτων ἀρτοποιΐας καὶ παρασκευῆς σταφιδίνης καθ' ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις ὁρισθησομένας διὰ Διαταγμάτων.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ κατεργασία ξηρᾶς σταφίδος ἐν γένει εἰς οἰνοποιητικοὺς Συνεταιρισμοὺς παραγωγῶν ἐλευθέρους ἢ ἀναγκαστικοὺς ἐφ' ὅσον παράγουν προϊόντα οἰνοπνευματικῆς ζυμώσεως πρὸς ἐξαγωγήν. Οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι ὁρίζονται ἑκάστοτε διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

3) Ἐξαγωγὴ ἢ μεταφορὰ σταφίδος, γλεύκους καὶ οἴνων ἐν γένει ἐξ ἐργοστασίου κατεργαζομένου ξηρὰν σταφίδα ἐπιτρέπεται μόνον δυνάμει ἐγγράφου ἀδείας, ἐμφαινούσης τὸ ὄνομα τοῦ ἀποστολέως καὶ τοῦ παραλήπτου, τὸν ἀριθμὸν καὶ εἶδος τῶν περιεχόντων αὐτὰ δοχείων, τὸ βάρος αὐτῶν μικτὸν καὶ καθαρὸν εἰς χιλιόγραμμα, τὴν περιεκτικότητα εἰς σάκχαρον ἢ οἰνόπνευμα, τὸν προορισμὸν αὐτῶν, ὡς καὶ τὴν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας γενήσεται ἡ μεταφορά.

4) Ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν ἄρθρων 15 παράγρ. 2 καὶ 17 παράγρ. 1 τοῦ νόμου 97 ὁριζομένοις βιβλίοις καὶ δηλώσεσι γίνεται ἰδιαιτέρα μνεία τοῦ εἰσαγομένου γλεύκους ἢ οἴνου ἐν γένει, ὡς καὶ τῶν κατασκευαζομένων ἢ ἐξαγομένων ὁμοίων προϊόντων.

Ἄρθρον 10.

1) Ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου εἰς φόρον καταναλώσεως οἴνου ἐπιβάλλεται φόρος ἑνὸς λεπτοῦ κατ' ὀκᾶν, ὅστις θέλει χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν σύστασιν καὶ λειτουργίαν α' Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων», σκοπὸς τοῦ ὁποίου θὰ εἶνε

ἡ ἀνάπτυξις, ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ προστασία ἐν γένει τῆς οἰνοπαραγωγῆς.

Ἐπίσης ἐπιβάλλεται φόρος ἑνὸς ἔτι λεπτοῦ κατ' ὀκᾶν ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀντιφυλλοξηρικῆς Ἀμύνης.

Οἱ φόροι οὗτοι εἰσπράττονται μετὰ τοῦ φόρου καταναλώσεως οἴνου καὶ κατατίθενται μηνιαίως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων δημοσίων Ταμιῶν ἢ ἄλλων ἁρμοδίων Ἀρχῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἢ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς ἐπ' ὀνόματι καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ α' Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων» καὶ τοῦ Ταμείου Ἀντιφυλλοξηρικῆς Ἀμύνης.

2) Τὸ Καταστατικὸν τοῦ Συνδέσμου τούτου, ὅστις ἱδρύεται ὡς αὐτοτελὲς νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὑπόκειται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὁποίου θὰ εἶνε ἐπίσης καὶ ὁ ἐτήσιος προϋπολογισμὸς καὶ ἀπολογισμός. Μέλη τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων καὶ διευθυνταὶ τῶν Γραφείων αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ ἐκλεγοῦν ἢ ὀρισθοῦν ἢ διορισθοῦν οἱ διατελέσαντες ἢ διατελοῦντες πληρεξούσιοι ἢ βουλευταὶ ἢ δήμαρχοι.

3) Μέλη τοῦ Συνδέσμου δύνανται νὰ εἶνε ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πάντες οἱ οἰνοπαραγωγοί.

4. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας θὰ ἔχῃ ἐπ' αὐτοῦ τὰ αὐτὰ δικαιώματα, οἷα καὶ ἐπὶ τῶν Γεωργικῶν Ἐπιμελητηρίων δυνάμει τοῦ νόμου 280, τὰ δὲ διοικοῦντα μέλη καὶ οἱ ὑπάλληλοι αὐτοῦ τὰς ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνας, οἷας καὶ τὰ διοικοῦντα μέλη καὶ οἱ ὑπάλληλοι ἐκείνων.

5) Οἱ πόροι τοῦ α' Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων» διατίθενται διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν γραφείων αὐτοῦ, τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἀναγκαιοῦντος προσωπικοῦ, τὴν ἵδρυσιν καὶ συντήρησιν ἀμπελουργικῶν καὶ οἰνολογικῶν ὡς καὶ ἀμπελουργικῶν σχολῶν εἰς τὰς οἰνοφόρους περιφερείας τοῦ Κράτους, τὴν διαφήμισιν, ἐνίσχυσιν καὶ βελτίωσιν τοῦ οἴνου διὰ ἐκθέσεων, διαλέξεων, ἐντύπων ὁδηγιῶν καὶ δελτίων καὶ ἐν γένει τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προστασίαν τῆς οἰνοπαραγωγῆς.

6) Τὰ διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Ε.Σ.Α. εἰσαγόμενα καὶ μεταφερόμενα ὑλικά, ἐργαλεῖα, φάρμακα, λιπάσματα, μηχανήματα, χάρτης, κλπ., ἀπαλλάσσονται παντὸς δασμοῦ, δημοσίου ἢ τοπικοῦ φόρου καὶ τέλους ἢ χαρτοσήμου, ἡ δὲ ἀλληλογραφία αὐτοῦ ὡς καὶ ἡ εἰς τὸν Σύνδεσμον ἀπόδοσις τοῦ εἰσπραττομένου φόρου, διεξάγεται ἀτελῶς.

Ἄρθρον 11.

1) Τὰ ἐργοστάσια ξηρᾶς σταφίδος, τὰ οἰνοποιεῖα παντὸς εἴδους, τὰ οἰνοπωλεῖα καὶ ὁ μεταφερόμενος οἶνος διατελοῦσιν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν χημικῶν τοῦ Χημικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Κεντρικοῦ Χημικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν. Εἰδικῶς διὰ τὰ μεγάλα συστηματικὰ οἰνοποιεῖα τὰ παρασκευάζοντα οἶνον δι' ἐσωτερικὴν κατανάλωσιν καὶ διὰ τὸν μεταφερόμενον οἶνον ἔλεγχος δύναται νὰ ἐνεργηθῇ καὶ ὑπὸ τοῦ Κεντρικοῦ Γεωπονικοῦ Χημείου ὑπὸ τῶν εἰδικῶν οἰνολόγων τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ὑπὸ τῶν νομογεωπόνων, ὡς καὶ ὑπὸ εἰδικῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων, ἐχόντων τὰ νόμιμα προσόντα πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος οἰνολόγου.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ α' Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων» ἐφοδιάζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας δι' εἰδικῆς ἀδείας, ἀνανεουμένης κατ' ἔτος, πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ ἀνωτέρω ἐλέγχου.

Πάντες οὗτοι ὀφείλουσι νὰ ἀνιχνεύωσι τὰς παραβάσεις τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος, νὰ βεβαιῶσι τὰς ὑποπιπτούσας εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιαύτας, συντάσσοντες περὶ πάντων τούτων πρωτόκολλον. Ἐπίσης ἔχουσιν οὗτοι ἐν τῇ ἄνω καθοριζομένῃ δικαιοδοσίᾳ των τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέρχωνται ἐν καιρῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τὰ ἐργοστάσια, τὰς ἀποθήκας, τὰ καταστήματα καὶ πρατήρια, ἔνθα κατασκευάζονται, ἀποθηκεύονται καὶ πωλοῦνται παντὸς εἴδους οἶνοι ἢ γίνεται κατεργασία ξηρᾶς σταφίδος, τῇ συνδρομῇ τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς ἢ καὶ ἄνευ αὐτῆς, καὶ νὰ ἐνεργῶσιν ἐρεύνας πρὸς ἀνακάλυψιν παραβάσεων τοῦ νόμου τούτου, νὰ λαμβάνωσι δὲ καὶ δείγματα κατ' ἐκλογὴν των πρὸς χημικὴν ἐξέτασιν. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω δικαιοῦνται νὰ ἐνεργῶσι προανάκρισιν μόνον οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι.

2) Αἱ παραβάσεις τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος βεβαιοῦνται διὰ πρωτοκόλλου συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ ἐνεργήσαντος τὸν ἔλεγχον ὑπαλλήλου.

Τὸ πρωτόκολλον ἔχει ἰσχὺν μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως.

Ἄρθρον 12.

1) Τυπικὸς οἶνος εἶναι τὸ προϊὸν τοῦ ἄρθρου 1 παρ. 1 παρουσιάζον εἰδικὰ χαρακτηριστικὰ πλεονεκτήματα διατηρούμενα σταθερὰ διὰ τὸν τύπον τοῦτον.

2) Ἡ ὀνομασία τοῦ τυπικοῦ οἴνου (περιφερείας, πόλεως, κώμης ἢ θέσεώς τινος) ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς μόνον τὸν τυπικὸν οἶνον τὸν προερχόμενον ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου. Οἱ ἤδη χρησιμοποιοῦντες τυπικὰς ὀνομασίας δι' οἴνους προερχομένους ἐξ ἄλλου τόπου ἢ τοῦ δηλουμένου ὀφείλουσι νὰ ἀντικαταστήσωσι ταύτας μέχρι τῆς 1 Σεπτεμβρίου 1926 τὸ βραδύτερον.

3) Διὰ τὴν προστασίαν τοῦ τυπικοῦ οἴνου ἱδρύονται εἰς ἑκάστην περιφέρειαν σύνδεσμοι προστασίας, εἰς οὓς ἐγγράφονται μέλη οἱ παραγωγοὶ τοιούτου οἴνου.

4) Ὁ Σύνδεσμος κέκτηται ἴδιον σῆμα χρησιμοποιούμενον ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν μελῶν του.

5) Ὁ Σύνδεσμος συντηρεῖται δι' εἰσφορῶν τῶν μελῶν του, ἡ δὲ διοίκησίς του, αἱ ἐργασίαι του, ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας κλπ. κανονίζονται ὑπὸ καταστατικοῦ συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ ἐγκρινομένου παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

6) Εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου λαμβάνει μέρος ὡς τακτικὸν μέλος αὐτοῦ ὁ νομογεωπόνος τῆς περιφερείας ἢ, τούτου κωλυομένου, ὁ νόμιμος ἀντικαταστάτης του.

7) Οἱ τοιοῦτοι Σύνδεσμοι, ἐκτὸς τῆς προστασίας τοῦ τυπικοῦ οἴνου, ἀσχολοῦνται εἰς τὴν μελέτην καὶ βελτίωσιν τῶν ἀμπέλων τῆς περιφερείας των, τοῦ τρόπου τῆς καλλιεργείας αὐτῶν, τὴν μελέτην καὶ βελτίωσιν τῶν οἴνων τῆς περιφερείας των, τὴν διαφήμισιν αὐτῶν, εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ ὀργάνωσιν Συνεταιρισμοῦ καὶ εἰς πᾶν μέτρον τεῖνον εἰς τὴν προστασίαν καὶ προαγωγὴν τῆς ἀμπελουργίας τῆς περιφερείας των· διὰ τὰ γενικώτερα φύσεως ζητήματα συνεργάζονται μετὰ τοῦ α' Ἐθνικοῦ Συνδέσμου Ἀμπελοκτημόνων», τοῦ ὁποίου δύνανται νὰ γίνωσι μέλη.

Ἄρθρον 13.

1) Τιμωροῦνται διὰ προστίμου δραχμῶν χιλίων μέχρι δέκα χιλιάδων (1000-10.000).

α') Οἱ οἰνοπνευματοποιοὶ β' κατηγορίας, οἱ ὀξοποιοὶ καὶ οἱ κατασκευασταὶ ζυμομυκήτων ἀρτοποιΐας καὶ σταφιδίνης ὡς καὶ οἱ οἰνοποιητικοὶ Συνεταιρισμοὶ πρὸς παρασκευὴν προϊόντων οἰνοπνευματικῆς ζυμώσεως δι' ἐξαγωγήν, οἱ μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς διὰ διατάγματος ὁρισθησομένους ὅρους καὶ ὑποχρεώσεις, ὑφ' οὓς ἐπιτρέπεται ἡ κατεργασία ξηρᾶς σταφίδος πρὸς παρασκευὴν προϊόντων ἄλλων πλὴν τοῦ οἰνοπνεύματος, ὡς καὶ οἱ παραβαίνοντες τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 4 τοῦ ἄρθρου 9.

β') Οἱ ἀρνούμενοι νὰ ἐπιτρέψωσι τὴν εἴσοδον τῶν ἐντεταλμένων τὴν ἐποπτείαν καὶ ἔλεγχον ὑπαλλήλων εἰς τὰ ἐργοστάσια, ἀποθήκας, καταστήματα καὶ πρατήρια κατασκευῆς οἴνων καὶ κατεργασίας ξηρᾶς σταφίδος.

γ') Οἱ πωλοῦντες λιανικῶς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν οἶνον κατὰ παράβασιν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νόμου ΓΚΗ καὶ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος.

δ') Οἱ μεταπωληταὶ οἴνου κατεσκευασμένου κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 3,4 καὶ 5.

ε') Οἱ χρησιμοποιοῦντες πρὸς ἀνάμιξιν μετ' οἴνου ἢ

γλεύκους οινόπνευμα ἄλλο παρὰ τὸ ἐν τῷ νόμῳ ἐριζόμενον.

στ') Οἱ διαφημίζοντες πλεονεκτήματα οὐσιῶν διὰ τὴν νόθευσιν τῶν οἴνων ἢ διὰ τὴν παραγωγὴν τεχνητῶν τοιούτων, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ διατηροῦντες εἰ τὰ οἰνοποιεῖα καὶ λοιπὰς ἀποθήκας οἴνου τοιαύτας οὐσίας.

2) Τιμωροῦνται διὰ προστίμου 5.000—100.000 δρχ.

α') Οἱ παραβαίνοντες τὰς διαταξεις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 9.

β') Οἱ κατασκευάζοντες καὶ πωλοῦντες οἶνον κατὰ παράβασιν τῶν ἄρθρων 3 καὶ 5.

γ') Οἱ οἰνολόγοι, οἰνοπαραγωγοὶ καὶ οἰνοπῶλαι, οἱ παρκβαινοντες τας διατάξεις τοῦ ἄρθρου 7.

δ') Οἱ παραβαίνοντες τας διαταξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 12.

ε) Οἱ κατασκευάζοντες καὶ πωλοῦντες τεχνητὸν ἀφρώδη οἶνον ὡς φυσικον τοιοῦτον.

στ') Οἱ κατὰ παράβασιν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 8 μετερχομενοι ἄνευ ἀδειας τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰνολόγου, ὡς καὶ οἱ οἰνολόγοι οἱ μὴ διατηροῦντες μόνιμον οἰνολογικον ἐργαστήριον, πρυσέτι δὲ καὶ οἱ ὑπάλληλοι ἐργοστασίων οἰνοποιιας οἱ μετερχόμενοι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰνολογου.

3) Τιμωροῦνται διὰ προστίμου 10.000—500.000 δραχμῶν καὶ διὰ φυλακίσεως ἑνὸς μηνὸς μέχρι δύο ἐτῶν.

α') Οἱ κατασκευάζοντες καὶ πωλοῦντες χονδρικῶς διὰ τὸ ἐσωτερικὸν οἱουδήποτε εἴδους οἴνους, κατὰ παράβασιν τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρ. 16 τοῦ νόμου ΓΚΗ. καὶ τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ παρόντος,

β') Οἱ μὴ ἀπιδεικνυοντες τὴν γενομένην εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐκ ξηρᾶς στυφίδος κατασκευασθέντων βιομηχανικῶν προϊόντων ἄλλων πλὴν τοῦ οἰνοπνεύματος ὧν ἀπαγορεύεται ἡ κατανάλωσις εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὡς καὶ οἱ μὴ τηροῦντες τὰς ὁρισθησομένας διατυπώσεις πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἐξαγωγῆς ταύτης, ἔτι δὲ οἱ κατασκευασταὶ ὄξους καὶ ζυμομυκήτων ἀρτοποιΐας οἱ μὴ ἀποδεικνύοντες τὴν πρὸς παρασκευὴν ὄξους καὶ ζυμομυκήτων ἀρτοποιΐας χρησιμοποίησιν τῆς ἐν τοῖς ἐργοστασίοις των εἰσαχθείσης ξηρᾶς στυφίδος.

γ') Οἱ κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 4 κατασκευάζοντες καὶ πωλοῦντες οἶνον, ὡς καὶ οἱ χρησιμοποιοῦντες ἄλλας ὕλας ἐκτὸς τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου καὶ σταφιδαμπέλου πρὸς κατασκευὴν τεχνητῶν οἴνων.

4. Αἱ ἀνωτερω ποιναὶ ἐφαρμόζονται διά τε τοὺς αὐτουργοὺς καὶ συνεργούς.

5. Ἐν περιπτώσει τιμωρίας ἕνεκα παραβάσεως τῶν ἐν ἄρθροις 5 ἕως 6 τοῦ παρόντος ὁριζομένων, τὸ μὴ ἐπιτρεπόμενον πρὸς πώλησιν ἢ ἀπαγορευόμενον προϊὸν καταστρέφεται καὶ ἐξαφανίζεται δαπάναις τοῦ καταδικασθέντος, κατ' ἀπόφασιν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 14 Διοικητ. Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 14.

Αἱ ὑπὸ τοῦ πκρόντος Ν. Διατάγματος προβλεπόμεναι παραβάσεις ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 21 τοῦ νόμου 971 τοῦ 1917«περὶ φορολογίας τοῦ οἰνοπνεύματος» προβλεπομένου Διοικητικοῦ Δικαστηρίου, τηρουμένων τῶν ὅρων καὶ διατυπώσεων τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 21 ὡς καὶ τοῦ ἄρθρου 27 τοῦ ἰδίου νόμου 971 , ὡς ταῦτα ἐτροποποιήθησαν διὰ μεταγενεστέρων νόμων.

Ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν παραβάσεων τοῦ παρόντος Ν. Δ. τὸ ἀνωτέρω Διοικητικὸν Δικαστήριον καθίσταται πενταμελές, προστιθεμενων εἰς τοῦτο ὡς μελῶν τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Τὸν Διευθυντὴν τῆς Γεωργίας ἀναπληροῖ ὁ Τμηματαρχης τῆς Γεωργίας ἢ ὁ νομικὸς σύμβουλος τοῦ Ὑπουργειου Γεωργίας, τὸν δὲ Διευθυντὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὁ νομικος σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἄρθρον 15.

1) Πάντα τὰ κατὰ τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα ἔγγραφα συντασσονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

2) Διὰ Διατάγματος κανονισθήσονται.

α') Τὰ τῶν δηλώσεων τῶν ἐργοστασιαρχῶν τῶν κατεργαζομένων ξηρὰν σταφίδα πρὸς κατασκευὴν βιομηχανικῶν προϊόντων ἄλλων πλὴν τοῦ οἰνοπνεύματος καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐπαληθεύσεως αὐτῶν καὶ τὰ βιβλία, ἅτινα θὰ τηροῦνται ὑπό τε τῶν ἐργοστασιαρχῶν καὶ τῆς ἐποπτευούσης ἀρχῆς·

β') Οἱ ὅροι καὶ αἱ διατυπώσεις, οἱ τηρητέοι πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς καταναλώσεως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἐξαγωγῆς εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ὧν ἐξ ξηρᾶς σταφίδος κατασκευασθέντων βιομηχανικῶν προϊόντων ἄλλων πλὴν τοῦ οἰνοπνεύματος, ὧν ἀπαγορεύεται ἡ κατανάλωσις εἰς τὸ ἐσωτερικὸν, ἔτι δὲ οἱ ὅροι καὶ αἱ διατυπώσεις, αἵτινες θέλουσιν ἐφαρμοσθῆ διὰ τὰ ἐργοστάσια κατασκευῆς ὄξους καὶ ζυμομυκήτων ἀρτοποιΐας ἐκ ξηρᾶς στυφίδος.

γ') Τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐπιτήρησιν τῆς βιομηχανικῆς κατεργασίας ἐν γένει τῆς ξηρᾶς σταφίδος.

δ') Τὰ ἀνεκτὰ ὅρια τῶν διαφόρων εἰδῶν οἴνου ἐσωτερικῆς καταναλώσεως καὶ αἱ μέθοδοι ἀναλύσεως ὡς καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐνεργεῖται ἡ δειγματοληψία τοῦ οἴνου καὶ τὰ ἐργαστήρια εἰς ἃ ἐκτελοῦνται αἱ ἀναλύσεις τῶν λαμβανομένων δειγμάτων πρὸς βεβαίωσιν τῶν παραβάσεων τοῦ παρόντος.

ε') Αἱ λεπτομέρειαι ἐν γένει τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος.

3) Ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ν. Δ., τῶν ὁποίων δὲν ὁρίζεται ρητῶς ἡ ἀρχὴ εἰς ἣν ὑπάγονται, ἀνατίθενται εἰς τὸ Χημικὸν Ἐργαστήριον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἄρθρον 16.

Καταργεῖται πᾶσα ἄλλη διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρὸν Ν. Διάταγμα, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, πλὴν τοῦ ἄρθρου 8 ὡς πρὸς τὴν ἀπαιτουμένην ἄδειαν ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος οἰνολόγου καὶ τοῦ ἐδαφ. στ' τῆς παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 13 ὧν ἡ ἰσχὺς ἄρχεται μετὰ ἑξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 17.

Ἐξαιρετικῶς ἐντὸς ἑξαμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος δύναται νὰ δοθῇ ἄδεια ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος οἰνολόγου ἄνευ δοκιμασίας εἰς τοὺς ἔχοντας τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 8 προσόντα, ἐξαιρέσει τῶν πτυχιούχων τῆς Φαρμακευτικῆς, ἐφ' ὅσον ἀποδεδειγμένως διηύθυναν οἰνολογικὸν ἐργαστήριον ἢ εἰργάσθησαν εἰς ἐργοστάσια οἰνοποιΐας ἐπὶ τριετίαν. Ἐπίσης εἰς τοὺς πτυχιούχους τῆς Φαρμακευτικῆς, ἐφ' ὅσον διηύθυναν οἰνολογικὸν ἐργαστήριον ἐπὶ πενταετίαν καὶ εἰς τοὺς τελειοφοίτους τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἢ εἰδικῶν οἰνολογικῶν σχολῶν ἢ σταθμῶν ἐφ' ὅσον διηύθυναν οἰνολογικὸν ἐργαστήριον ἐπὶ ὀκταετίαν, προσέτι δὲ τοὺς μὴ κεκτημένους μὲν τὰ ἀνωτέρω προσόντα, ἀλλὰ διευθύνοντας οἰνολογικὸν ἐργαστήριον ἐπὶ δεκαπενταετίαν ἔχοντας δὲ τὴν οἰνολογίαν ὡς βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα. Ἡ ἄδεια αὕτη χορηγεῖται κατόπιν συμφώνου γνωμοδοτήσεως ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γεωργίας, τοῦ καθηγητοῦ τῆς Οἰνολογίας παρὰ τῇ Ἀνωτέρᾳ Γεωπονικῇ Σχολῇ, ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὁριζομένου παρὰ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Χημικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἢ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀνασειλάσης τὰς πληρωμὰς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Τράπεζα Παύλου Ἀνώνυμος Ἑταιρεία».

(Ὡς ἐτροποποιήθη).

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 νομοθετικὸν διάταγμα «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπο 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀναστειλάσης τὰς πληρωμὰς ἀνωνύμου ἑταιρείας Τράπεζα Παύλου Ἀνώνυμος Ἑταιρεία, δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 237 (Τεῦχος Α') τῆς 1 Νοεμβρίου 1927 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀναστειλάσης τὰς πληρωμὰς ἀνωνύμου ἑταιρείας Τράπεζα Παύλου Α.Ε.».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει α) τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Ν. Διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως», β) τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς ὑπὸ στοιχεῖον Π'' τῆς 13 Ὀκτωβρίου ε. ἔ. συνεδριάσεως τῆς ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας κ. λ. π. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1926 Ν. Διάταγμα «περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀναστειλάσης τὰς πληρωμὰς ἀνωνύμου Ἑταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Τράπεζα Παύλου Ἀνώνυμος Ἑταιρεία» τροποποιηθὲν ὡς ἀκολούθως.

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπὶ τῆς ἀναστειλάσης τὰς πληρωμὰς αὐτῆς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Τράπεζα Παύλου Α. Ε.» ἐφαρμόζονται κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων τ' ἀκόλουθα·

1. Καταθέται ὄψεως καὶ καταθέται Ταμιευτηρίου μέχρι 3000 δραχμῶν δικαιοῦνται προνομιακῆς, ἀμέσου καὶ πλήρους ἀποδόσεως τοῦ κεφαλαίου τῶν καταθέσεων αὐτῶν.

2. Καταθέται ὄψεως καὶ καταθέται Ταμιευτηρίου 3001—10000 δραχμῶν καὶ ἐπὶ ἀναπήρων πολέμου καὶ προσφύγων μέχρι 15000 δικαιοῦνται προνομιακῆς ἀμέσου ἀποδόσεως τῶν 8/10 τοῦ κεφαλαίου τῶν καταθέσεων αὐτῶν, τοὐλάχιστον ἐκ δραχμῶν (3) τριῶν χιλιάδων.

Ἡ πληρωμὴ εἰς τοὺς δικαιούχους τῆς κατηγορίας ταύτης, ὡς καὶ τῆς προηγουμένης, θέλει ἀρχίσῃ ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος καὶ κατόπιν προσκλήσεως δημοσιευομένης καὶ διὰ τριῶν ἡμερησίων ἐφημερίδων ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις εὐρέως κυκλοφορουσῶν.

3. Καταθέται ὄψεως καὶ καταθέται Ταμιευτηρίου 10001—25000 δραχμῶν δικαιοῦνται προνομιακῆς ἀμέσου ἀποδόσεως τῶν 6/10 τοῦ κεφαλαίου τῶν καταθέσεων αὐτῶν, τοὐλάχιστον ἐκ δραχμῶν ἑκατὸν χιλιάδων.

4. Καταθέται ὄψεως καὶ καταθέται Ταμιευτηρίου 25001—75000 δραχμῶν δικαιοῦνται ἀμέσου ἀποδόσεως τῶν 4/10 τοῦ κεφαλαίου τῶν καταθέσεων αὐτῶν, τοὐλάχιστον δραχμῶν 15000.

5. Αἱ ἄνω τῶν 75000 δραχμῶν καταθέσεις ἀποδίδονται συμφώνως πρὸς τὸ προηγούμενον ἐδάφιον, τῶν σχετικῶν ποσῶν ὑπολογιζομένων μόνον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου.

6. Ἡ πληρωμὴ τῶν δικαιούχων ἑκάστης κατηγορίας γίνεται μετὰ τὴν ἀπόδοσιν τῶν καταθέσεων τῆς προηγουμένης κατηγορίας, δὲν ἐπιτρέπεται δὲ ἔνσρεις πληρωμὴς εἰς καταθέτας κατηγορίας τινὸς πρὸ τῆς ἀποδόσεως τῶν καταθέσεων πόντων τῶν ὑποκαταστημάτων τῆς Τραπέζης τῆς προηγουμένης κατηγορίας.

7. Ἄτοκοι καταθέσεις εἰς ἀκέραια χαρτονομίσματα ἢ καταθέσεις ἐπὶ προθεσμίᾳ ἐξομοιουνται πρὸς καταθέσεις ὄψεως καὶ ἀποδίδονται συμφώνως πρὸς τὰ ἄνω καθοριζόμενα.

8. Πρὸς καταθέσεις ὄψεως ἐξομοιοῦνται ἐξοφλούμεναι εἰς ἀκέραιον· α') αἱ ἐκ μὴ πληρωθεισῶν ἐπιταγῶν ἀπαιτήσεις, β') οἱ μέχρι τῆς 14 Ἰουνίου 1926 δεδουλευμένοι μισθοὶ τοῦ ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ ὡς καὶ αἱ ἀπαιτήσεις λόγῳ ἐγγυήσεων αὐτῶν, γ') τὰ ἁπλᾶς πρὸς φύλαξιν ἢ ἐπὶ παρακαταθήκῃ κατατεθέντα καὶ δ') αἱ νομίμως ἀποδεικνυόμεναι ἀπαιτήσεις ἐκ διαφημίσεων πρὸς ἐφημερίδας ἐφ' ὅσον αὐται δὲν ὑπερβαίνων τὰς δραχάς 15000.

9. Εἰς τοὺς ὀφειλέτας τῆς Τραπέζης παρέχεται τὸ δικαίωμα νὰ συμψηφίσωσιν εἰς ὁλόκληρον τὰς ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ὀφειλὰς αὐτῶν πρὸς τὰς ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας ἀπαιτήσεις των κατὰ τῆς Τραπέζης, εἴτε αὐται ἦσαν ἀπαιτηταὶ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστολῆς τῶν πληρωμῶν τῆς Τραπέζης εἴτε κατέστησαν ἀπαιτηταὶ βραδύτερον ἀρκεῖ νὰ μὴ προέρχωνται ἐξ ἐκχωρήσεως ἑτέρου δικαιούχου τῆς Τραπέζης.

10. Ἐκ τοῦ ἐκκαθαρισθησομένου ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης καὶ μετὰ τὴν προνομιακὴν ἀπόδοσιν τῶν ὡς ἄνω ἀναγραφομένων καταθέσεων, καταβάλλονται κατὰ σειρὰν προτεραιότητος.

α') Οἱ δεδουλευμένοι μισθοὶ τοῦ μετὰ τὴν 14 Ἰουνίου 1926 ὑπαλληλικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ μέχρι τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεως αὐτῶν.

β') Αἱ καταθέσεις ναῶν, εὐαγῶν ἱδρυμάτων κλπ. ἢ τὰ ὑπόλοιπα τῶν καταθέσεων τούτων καὶ γ') αἱ ἀπαιτήσεις τῶν λοιπῶν δικαιούχων κατὰ τὰς σχετικὰς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας.

11. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἢ πᾶσα ἑτέρα ἀνώνυμος Τραπεζιτικὴ ἑταιρία δικαιοῦται πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ρευστοποιήσεως τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης νὰ προβαίνῃ ὑπὸ τύπον δανείου εἰς προκαταβολὰς πρὸς ταύτην. Αἱ προκαταβολαὶ αὐταὶ ἀποδίδονται προνομιακῶς ἐκ τοῦ ἐκκαθαρισθησομένου ἐνεργητικοῦ καὶ πρὸ πάσης πληρωμῆς συμφώνως πρὸς τὸ ἐδάφιον 6 τοῦ παρόντος.

12. Ἀπὸ τῆς 14 Ἰουνίου 1926 ἀναστέλλεται ἡ λῆψις παντὸς συντηρητικοῦ ἢ ἀναγκαστικοῦ μέτρου κατὰ τῆς Τραπέζης Παύλου, ὡς καὶ πᾶσα δικαστικὴ κατ' αὐτῆς ἐπιδίωξις οἱασδήποτε φύσεως, ὡσαύτως ἀίρονται πᾶσαι αἱ νόμιμοι συνέπειαι τοιούτων μέτρων εἰλημμένων ἔκτοτε κατὰ τῆς αὐτῆς Τραπέζης.

13. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς Τραπέζης ἀνατίθεται εἰς ἕνα ἀνώτερον δημόσιον ὑπάλληλον καὶ ἕνα δικηγόρον διοριζομένους δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἡ ὑπὸ ἐκκαθάρισιν Τράπεζα δύναται νὰ ἐκπροσωπευθῇ ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ὑπὸ τοῦ νομικοῦ συμβούλου τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἴτε ἀναλόγως τῆς προόδου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἔσται εἰς βάρος τῆς περιουσίας τῆς Τραπέζης, ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ δύναται νὰ ὑπερβῇ ὑπολογιζομένη κατὰ μῆνα, τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν του. Ἡ ἀμοιβὴ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκκαθαριστῶν καὶ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ δικηγόρου καθορίζεται ἐπίσης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ δὲν δύναται ὑπολογιζομένη κατὰ μῆνα νὰ ἢ ἀνωτέρα τῶν δραχμῶν 5 χιλιάδων μηνιαίως δι' ἕκαστον αὐτῶν. Τὰ ἐπὶ πλέον παρ' αὐτῶν εἰσπραγθέντα ἀπαιδίδονται εἰς τὴν Τράπεζαν. Τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν ἐκκαθαριστῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκκαθαρίσεως ὁρίζονται διὰ διατάγματος. Ἐν διαφωνίᾳ τῶν ἐκκαθαριστῶν ἀποφαίνεται ὁ Ὑπουργός.

Τὸ τυχὸν ἀπαιτηθησόμενον βοηθητικὸν προσωπικὸν διορίζεται κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὸ δὲ συνολικὸν ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 5 χιλιάδας μηνιαίως.

14. Διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐκκρεμῶν κατὰ τρίτων ἀπαιτήσεων τῆς Τραπέζης δύναται ἑκάστοτε κατόπιν ἀποσάτεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἐπὶ τῇ βάσει πιστοποιουμένης ἐκθέσεως τῶν ἐκκαθαριστῶν νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τῶν νόμων περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων πλὴν τῆς προσωπικῆς κρατήσεως.

15. Ἐπὶ τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς Τραπέζης ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τοῦ Νου. Διατάγματος τῆς 17 Ἰουλίου 1923 «περὶ εἰδικῶν διατάξεων ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου τῆς συνάψεως τῶν ἐκκαθαριζομένων σχέσεων».

Εἰς τὸν Ἡμέτερον τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐντέλεσιν τοῦ παρόντος, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως ὅπερ θέλει ὑποβληθεῖ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἐδάφιον 13 τοῦ μόνου ἄρθρου τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀναστειλάσης τὰς πληρωμὰς Ἀνωνύμου Ἑταιρείας Τράπεζα Παύλου Α. Ε., ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἡ συνέχισις καὶ ἀποπεράτωσις τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς Τραπέζης ἀνατίθεται εἰς ἕνα ἀνώτερον δημόσιον ὑπάλληλον, δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ ἀμοιβὴ τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, εἴτε συνολικῶς, εἴτε ἀναλόγως τῆς προόδου τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἔσται εἰς βάρος τῆς περιουσίας τῆς Τραπέζης, ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ δύναται νὰ ὑπερβῇ ὑπολογιζομένη κατὰ μῆνα τὸ ἥμισυ τῶν μηνιαίων ἀποδοχῶν του.

Τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ ἐκκαθαριστοῦ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκκαθαρίσεως ὁρίζονται διὰ Διατάγματος.

Τὸ τυχὸν ἀπαιτηθησόμενον βοηθητικὸν προσωπικὸν διορίζεται, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, τὸ δὲ συνολικὸν ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰς δραχμὰς 5 χιλιάδας μηνιαίως.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῆς μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης συμβάσεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ὅστις λέγει ὅτι εὑρισκόμεθα πρὸ τετελεσμένου γεγονότος τῆς ἀναλήψεως δηλαδὴ διεθνοῦς ὑπογρεώσεως πρὸς ἵδρυσιν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης. Ἀρχικῶς αἱ συστάσεις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν περιωρίζοντο εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τὰς ἀποκλειστικὰς ἐκδοτικὰς ἐργασίας, αἱ συστάσεις ὅμως αὗται ὑπεχώρησαν βραδύτερον εἰς τὸ νὰ παραμείνῃ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀποσπωμένου ἀπὸ ταύτης τοῦ ἐκδοτικοῦ τμήματος. Διὰ τῆς σημερινῆς συμβάσεως ἐκκαθαρίζονται αἱ σχέσεις μεταξὺ Κράτους καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἔχομεν λοιπὸν νὰ ἐξετάσωμεν 1) Ἂν περιφρουρούνται ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ Κράτους. 2) Ἂν αἱ λειτουργίαι αἱ πιστωτικαὶ ἀς ἦσκει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐξασφαλίζονται ἐπαρκῶς καὶ διὰ τὸ μέλλον καὶ 3) Ἂν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα παραμένει ἓν ἰσχυρὸν πιστωτικὸν ἵδρυμα ἢ μήπως πρόκειται νὰ καταρρεύσῃ. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα προέχει ἓν σημεῖον, τὸ σημεῖον τῆς τύχης τῶν καλυμμάτων. Καθ' ἣν ἐποχὴν ἐκ τοῦ ζητήματος τούτου ἐδημιουργήθη ἡ Ὑπουργικὴ κρίσις ἐτόνιζον εἰς δηλώσεις μου ὅτι δὲν εὑρίσκω δικαιολογημένην τὴν Ὑπουργικὴν κρίσιν. Εἶχα δὲ διατυπώσει ἐπιφυλάξεις διὰ τὴν τύχην τῶν καλυμμάτων αὐτῶν, δὲν εἶχε δὲ λάβῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καμμίαν ἀπόφασιν ἀλλ' εἶχεν ἀποφασισθῇ ὅπως ἡ τύχη αὐτῶν κανονισθῇ κατόπιν πραγματογνωμοσύνης. Συνεχίζων ἀναφέρει τὸ ἱστορικὸν τῆς ἱδρύσεως τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ τονίζει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν δικαιωμάτων τοῦ Κράτους ἀπέναντι τῆς Τραπέζης θὰ ὁρισθῇ διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως. Τὰ καλύμματα μιᾶς ἐκδοτικῆς Τραπέζης, λέγει συνεχίζων, «ποβλέπουν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐξαργυρώσεως τῶν τραπεζογραμματίων. Οἱ κάτοχοι τῶν τραπεζογραμματίων εἶναι πιστωταὶ τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ πιστωταὶ οὗτοι εἶναι ἀπειράριθμοι τὸ Κράτος ἐπεμβαῖνον ἐκπροσωπεῖ αὐτοὺς καὶ ἀσκεῖ τρόπον τινὰ τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἀπέναντι τῆς Τραπέζης, προσποριζόμενος διὰ τοῦτο καὶ μέρος τῶν κερδῶν τῶν προκυπτόντων ἐκ τῆς ἐκδόσεως τῶν τραπεζογραμματίων.

Τὸ Κράτος θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκδώσῃ τραπεζογραμμάτια καὶ ἄνευ καλυμμάτων, ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπαιτεῖται καὶ ἐξασφάλισις τραπεζητικῆς ἐγγυήσεως. Ἀφ' ἧς στιγμῆς παρέχεται τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως εἰς μίαν Τράπεζαν ὅπισθεν τῆς πίστεως τῆς Τραπέζης αὐτῆς ὑπάρχει καὶ ἡ πίστις τοῦ Κράτους. Τὰ καλύμματα λοιπὸν εἶναι ἓν ἐνεργητικὸν ἀποσκοποῦν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν τραπεζογραμματίων. Τὸ ποσὸν τῶν καλυμμάτων πρέπει νὰ εἶναι ἴσον πρὸς τὸ ποσὸν τῶν τραπεζογραμματίων, ἡ δὲ Τράπεζα δὲν ἔχει κανὲν δικαίωμα νὰ χρησιμοποιήσῃ πρὸς ἄλλον σκοπὸν τὰ καλύμματα. Καὶ ἂν ἀκόμη ἐπιβληθῇ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία καὶ πάλιν καμμία Τράπεζα δὲν δικαιοῦται νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ καλύμματα πρὸς ἄλλον σκοπὸν ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν ἀναφέρεται ἐν τῇ συμβάσει. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, μετὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν πληθωρικὴν κυκλοφορίαν καὶ μετὰ τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος ποία εἶναι ἡ σχέσις τῶν καλυμμάτων πρὸς τὸ σταθεροποιούμενον νόμισμα; τί ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ; Ὑπάρχουν π. χ. τὰ καλύμματα 100 ἑκατομμυρίων λιρῶν πρὸς ἐξόφλησιν 100 ἑκατομμυρίων τραπεζογραμματίων. Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀξία τῶν τραπεζογραμματίων κατέρευσεν, αὐτομάτως δὲ τὰ καλύμματα ἀντιμετωπίζουν 1 1)2 δισεκατομμύριον λιρῶν, οὐσιαστικῶς δηλαδὴ 1 ἑκατομμύριον λιρῶν ἀντιμετωπίζει τὰ 100 ἑκατομμύρια τραπεζογραμματίων. Δηλαδὴ τὰ καλύμματα αὐτομάτως χρησιμοποιοῦνται πρὸς περιορισμὸν τοῦ χρέους ἐπὶ ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ. Τὰ τραπεζογραμμάτια αὐτὰ μετατρέπονται αὐτομάτως εἰς τραπεζογραμμάτια ἐξοφλητέα ἀπὸ τὴν Τράπεζαν εἰς τὸ ἄρτιον. Ἀλλὰ συμβαίνει ὅταν γίνεται σταθεροποίησις τὸ Κράτος νὰ ἐνισχύῃ τὴν Τράπεζαν καὶ μὲ ἄλλα ποσά, διότι αὐτὸ καὶ μόνον τὸ εἰς χρυσὸν ἀπόθεμα τῆς Τραπέζης δὲν εἶναι ἀρκετόν. Διὰ τοῦτο τὸ προκύπτον κέρδος ἐκ τῆς νομισματικῆς διαφορᾶς δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ δι' ἐλάφρυνσιν ἄλλου χρέους καὶ ὄχι τοῦ ἐπὶ ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ. Σύμφωνα μὲ τὸν κανόνα τοῦτον καὶ εἰς τὸ Βέλγιον τὸ Κράτος ἐχρησιμοποίησε τὴν νομισματικὴν αὐτὴν διαφορὰν διὰ τὴν ἐλάφρυνσιν τοῦ Δημοσίου χρέους, τὸ ἴδιον ἔγινε εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν δὲ ἐπικρατοῦν αἱ αὐταὶ σκέψεις. Ταῦτα ἰσχύουν ἐπὶ πάσης Ἐκδοτικῆς Τραπέζης ὅταν γίνεται σταθεροποίησις τοῦ νομίσματος. Ἐξεταστέον τώρα, ποία εἶναι ἡ προέλευσις τῶν καλυμμάτων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης· εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ καλύμματα ταῦτα προέρχονται ἀπὸ τὴν σύμβασιν τοῦ 1914 ὁπότε τὸ Κράτος ἐπέβαλεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρατήσῃ 1)8 εἰς χρυσὸν καὶ τὸ ἄλλο 1)8 εἰς ὁμολογίας Ἐθνικῶν Δανείων. Ἐπίσης προέρχονται ἀπὸ τὴν σύμβασιν τοῦ 1920 ἡ ὁποία ἐπέβαλεν ὡσαύτως ἄλλα 1)8 καὶ 1)8. Οὕτως ὑπεχρεώθη ἡ Τράπεζα διὰ τῶν δύο τούτων συμβάσεων νὰ ἔχῃ καλύμματα 95 ἑκατομμυρίων φράγκων χρυσῶν, ἀντιστοίχως δὲ ἡ Τράπεζα ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκδώσῃ 380 ἑκατομμύρια τραπεζογραμμάτια ἐπὶ ὡρισμένοις πάλιν ἀνταλλάγμασι καὶ συμμετοχῇ τοῦ Κράτους εἰς τὰ κέρδη.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ ὅρος τῆς συμμετοχῆς τοῦ Κράτους εἰς τὰ κέρδη δὲν εἶνε τῆς συμβάσεως τοῦ 1920.

Α. Παπαναστασίου. Ἔχετε δίκαιον. Εἶνε τῆς συμβάσεως 1921, ἀλλὰ δὲν παίζει ρόλον τὸ πρᾶγμα.

Γ. Καφαντάρης. Ἐπιφυλάσσομαι νὰ ἐξηγήσω τὴν σημασίαν τοῦ πράγματος

Α. Παπαναστασίου. Ἡ Τράπεζα ἐφήρμοσε τὴν ὑποχρέωσίν της ταύτην. Ἀλλὰ ἀπὸ ἐδῶ ἀρχίζουν ὅλαι αἱ ἀντιρρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγεννήθησαν ἀκριβῶς διότι δὲν ἠθελήσαμεν νὰ χωρίσωμεν τὰ ζητήματα. Δηλαδὴ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ ζήτημα τῆς ὠφελείας ἢ τῆς ζημίας ἡ ὁποία εἶνε δυνατὸν νὰ προκύψῃ διὰ τὴν Τράπεζαν. Δὲν γνωρίζω διατί περιεπλέχθησαν τὰ ζητήματα ταῦτα. Ἔγινεν ἡ γνωμοδότησις τὴν ὁποίαν γνωρίζετε ἐξ ἀρίστων νομομαθῶν, νομομαθῶν οἱ ὁποῖοι εἶνε ἄξιοι παντὸς σεβασμοῦ καὶ πάσης τιμῆς. Ἀλλὰ ἀρμόδιοι ἐν προκειμένῳ δὲν εἶνε οἱ νομομαθεῖς ἀλλ' οἱ οἰκονομολόγοι Ἂς ἴδωμεν ποῖοι εἶνε οἱ ἰσχυρισμοὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἡ ὁποία λέγει ὅτι τὰ καλύμματα δὲν ἠμποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς ἀπόσβεσιν χρέους τοῦ Κράτους. Ἡ Τράπεζα λέγει ὅτι ὅταν ἔλαβε τὸ προνόμιον δὲν ἠγόρασεν ἀλλ' εἶχε προηγουμένως τὸν χρυσόν. Τοῦτο ὅμως δὲν ἔχει σημασίαν διότι καὶ ἂν εἶχε τὸν χρυσὸν μετεβίβασεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχε. Ἂν δὲν ἐπρονόησε νὰ δημιουργήσῃ καὶ ἄλλο ἐνεργητικὸν εἰς χρυσὸν αὐτὸ εἶνε ἄλλος λογαριασμός. Ἀλλὰ προέβαλε καὶ τὴν ἀντίρρησιν ὅτι δὲν ἐκυκλοφόρησεν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν τραπεζογραμματίων. Ἡ ἀντίρρησις αὕτη δὲν εἶνε κἂν ἀξία συζητήσεως, διότι κάθε Τράπεζα ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κρατῇ εἰς τὰ Ταμεῖά της ὡρισμένον ποσὸν εἰς μετρητὰ ἢ ἐν εὐθέτῳ στιγμῇ ἐπαρκὲς εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὑποχρεώσεών της. Κατὰ κανόνα τὸ ποσὸν τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 20 %· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ποσὸν τοῦτο δύναται νὰ εἶνε 25 % καὶ νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι 40 %. Ἀλλὰ καὶ ἂν εἶχε ποσὸν ἀνώτερον κατά τι ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεβάλλετο νὰ ἔχῃ εἰς τὰ Ταμεῖά της ποῖος ἠμπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι τὰ γραμμάτια αὐτὰ ἦσαν τὰ τραπεζογραμμάτια τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συμβάσεων τοῦ 1914 καὶ 1920; αὐτοὶ εἶνε οἱ κυριώτεροι ἰσχυρισμοὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων στηριζομένη ἡ Ἐθν. Τράπεζα διεξεδίκησεν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν καλυμμάτων.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐντελῶς ἀστήρικτον διότι τὸ ποσὸν προκύπτει ἐκ τοῦ ἀποθέματος τοῦ σχηματισθέντος διὰ τὴν ἐκδοτικὴν λειτουργίαν. Ἐλέχθη ἀκόμη ὅτι ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα ὄχι μόνον δὲν ἐχρησιμοποίησε τὰ τραπεζογραμμάτια ἀλλὰ καὶ ἔδωσε δάνειον εἰς τὸ Κράτος. Εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, ἀλλὰ τὸ Κράτος συνῆψε ἀπειρίαν δανείων, τὰ δὲ δάνεια δὲν εἶναι παρὰ μία πιστωτικὴ ἐργασία ἡ ὁποία οὐδὲν παρέχει δικαίωμα εἰς τὴν Τράπεζαν. Τί θὰ συνέβαινεν ἂν δὲν ἱδρύομεν ἰδικήν μας Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν; Θὰ συνέβαινεν ὅ,τι εἰς ὅλα τὰ Κράτη, θὰ περιωρίζετο δηλαδὴ τὸ Δημόσιον χρέος κατὰ 1,200,000,000 περίπου, χωρὶς ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ ἐγείρῃ κκμμίαν ἀντίρρησιν. Τὸ ἴδιον θὰ ἐγίνετο ἐὰν ἐπετυγχάνωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπέτυχεν ἡ Βουλγαρία, τὸ νὰ ἱδρύσωμεν δηλαδὴ βραδύτερον τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν. Τὰ πράγματα περιεπλάκησαν ἐκ τοῦ λόγου τῆς δημιουργίας τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ εἶναι ὅτι τὰ ζητήματα πρέπει νὰ χωρισθοῦν. Δηλαδὴ νὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων καὶ ἔπειτα νὰ ἴδωμεν ἂν τυχὸν ἡ Τράπεζα ὠφελεῖται ἢ ζημιοῦται. Εἰς τὸ τέλος ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ συνδυασμὸς τῶν δύο τούτων ἀπόψεων. Ἂς ἴδωμεν τώρα ἂν ἐκ τοῦ χωρισμοῦ ἐπέρχεται κλονιτμὸς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὥστε νὰ προκύπτῃ ἐντεῦθεν ἡ ὑποχρέωσις νὰ ἀποζημιώσωμεν αὐτὴν ἢ ὄχι. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀποβλέψωμεν εἶναι νὰ μὴ διαταραχθῇ ἡ πίστις τῆς Τραπέζης, νὰ μὴ μειωθῇ τὸ μέρισμα τῶν μετόχων. Ἀλλὰ οἱ μέτοχοι ἐκ τῆς ἀναγγελίας τοῦ χωρισμοῦ ὑπέστησαν καμμίαν μείωσιν; ὄχι μόνον δὲν ὑπέστησαν μείωσιν ἀλλὰ προσεποριζήθησαν κυλοσσιαῖα κέρδη ὑπερβαίνοντα τὰ 500 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ὑποστηρίχθη ὅτι τὰ κέρδη ταῦτα δὲν προέρχονται ἀπὸ τὴν τραπεζικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀλλ' ἀπὸ μίαν πρᾶξιν τοῦ Χρηματιστηρίου ἡ ὁποία παρέσυρε καὶ τὰς μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἀλλ' εἶναι σαφὲς ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν πρόκειται νὰ σταματήσῃ ἐνῶ ἀντιθέτως αἱ μετοχαὶ ἄλλων σοβαρῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων, οἷα ἡ Τράπεζα τῶν Ἀθηνῶν, ἡ Τράπεζα τῆς Ἀνατολῆς, ἡ Ἐμπορικὴ Τράπεζα κλπ. ηὐξήθησαν κατὰ πολὺ μικροτέραν κλίμακα. Ἡ ὕψωσις λοιπὸν αὐτὴ ὠφείλεται εἰς τὴν προεξόφλησιν τοῦ ἀποθέματος τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἡ Τράπεζα ἐν ᾗ περιπτώσει τὰ καλύμματα ἀπομείνουν εἰς ὄφελος αὐτῆς. Ὁ ἄλλοτε Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κ. Μάξιμος ἰσχυρίσθη ὅτι τὰ καλύμματα ἀνήκουν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ ὅτι ἐὰν παραμείνουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν θὰ ἀποτελέσουν δι' αὐτὴν ἓν ἄκοπον κέρδος τὸ ὁποῖον δὲν θὰ συντελέσῃ παρὰ εἰς τὸ νὰ αὐξηθοῦν ὑπερβολικῶς αἱ μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐξ ἄλλου ἂν περιέλθουν εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ ὑποστῇ ἕνα ἰσχυρὸν κλονισμόν.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰσηγήθη κατ' Ἰούνιον τοῦ 1927 τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης, μέχρι δὲ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ζητήματος τῶν καλυμμάτων οὐδέποτε ἰσχυρίσθη αὕτη ὅτι πρέπει νὰ ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐκδοτικῆς αὐτῆς Τραπέζης, ὁ δὲ διοικητὴς μάλιστα αὐτῆς ἐδήλου ὅτι ἡ ἵδρυσις ἰδιαιτέρας Ἐκδοτικῆς Τραπέζης μᾶλλον κέρδη θὰ ἐπέφερε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ στηριχθῶμεν εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην τοῦ διοικητοῦ της ἀλλὰ καὶ οἱ νομομαθεῖς διαπράττουν σφάλματα ἰσχυριζόμενοι ὅτι

πρέπει νὰ ἀποζημιωθῇ ἡ Τράπεζα διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ προνομίου τῆς ἐκδόσεως, δ'ὅτι ὅταν οἱ συγγραφεῖς ὁμιλοῦν περὶ προνομιακῆς παραχωρήσεως ὁμιλοῦν περὶ προνομίων τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν ἔναρξιν αὐτῶν ἀπαιτοῦν δαπάνας καὶ κινδύνους διὰ τοὺς ἐργολήπτας, ἐνῷ μὲ τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον τῆς Τραπέζης, δὲν συμβαίνει, τοῦτο, ἡ Τράπεζα οὔτε δαπανᾷ οὔτε εἰς κινδύνους ὑποβάλλεται μὲ τὸ προνόμιον τοῦτο. Πᾶσα δὲ Τράπεζα θὰ ἐδέχετο τὸ προνόμιον τῆς ἐκδόσεως· Πάντως ἡ ἄρσις τοῦ ἐκδοτικοῦ δικαιώματος, συνεπάγεται τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἀνάληψιν τῶν βαρῶν τῆς ἐκδόσεως. 'Αλλ' ἀνεξαρτήτως τούτων ὑπάρχουσι καὶ οἱ μέτοχοι τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης, οἵτινες, διότι ὑπῆρχε αὐτὸ τὸ προνόμιον καὶ προσεπόριζε κέρδη, ἠγόραζαν μετοχὰς ὑπερτιμημένας καὶ ἴσως τώρα ζημιωθῶσι καὶ ἀναγνωρίζομεν μὲν ὅτι δὲν θὰ ἦτο θεμιτὸν νὰ προκαλέσωμεν ζημίας εἰς τοὺς μετόχους τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης, ἀλλ' ἕως τώρα ὄχι μόνον ζημίας ἀλλὰ κολοσσιαῖα κέρδη προσεποριζήθησαν οἱ μέτοχοι. Πρέπει νὰ μεριμνήσωμεν ὅπως διατηρηθῇ τὸ μέρισμα εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου λαμβάνουν ἀξίαν αἱ μετοχαί, ἀλλὰ τὸ μέρισμα τὸ ὁποῖον προβλέπεται διὰ τῆς συμβάσεως θὰ εἶναι μεγαλείτερον κατὰ 200 δραχμὰς ἀπὸ τὸ περισυνὸν μέρισμα. 'Εὰν ἡ 'Εθνικὴ Τράπεζα περιορίσῃ τὰς ἄλλας ἐργασίας της θὰ περιορίσῃ καὶ ἀνάλογα βάρη, δι' αὐτὸ ἓν μέρος τῶν ὑπαλλήλων της θὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὴν 'Εκδοτικὴν Τράπεζαν. Θὰ ἔπρεπε συνεπῶς νὰ γίνουν ὅλοι αὐτοὶ οἱ λογαριασμοί, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ λογαριασμοὶ οὗτοι εἶναι δύσκολοι, κατελήξαμεν εἰς ἄλλην σκέψιν, ἥτις ἐνῷ ἐξασφαλίζει τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν, ἐξασφαλίζει καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 95 ἑκατ. ἀνήκει εἰς τὸ ἐνεργητικὸν τοῦ Κράτους, ἐπειδὴ ὅμως ἐλέχθη ὅτι ἐὰν ἀφαιρεθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπὸ τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν θὰ καταρρεύσῃ αὕτη, διὰ νὰ μὴ ἔλθῃ ὁ κλονισμὸς οὗτος λέγομεν, νὰ παραμείνῃ τὸ ποσὸν τοῦτ' εἰς τὴν Τράπεζαν ὡς ἐνεργητικὸν κεφάλαιον τοῦ Κράτους τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι προσοδοφόρον δηλ. τὸ Κράτος θὰ λάβῃ ἀντὶ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ μετοχάς, τύπου Β' αἵτινες θὰ ἔχουν μέρισμα ἐφάσον τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης θὰ εἶναι τοιαῦτα ὥστε νὰ ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τὸ ἀπομένον διὰ τὴν παραχώρησιν μερίσματος 2.600 δραχμάς, ἐφ' ὅσον δὲ τὰ κέρδη ταῦτα εἶναι ἀνώτερα, τὸ περιπλέον θὰ διατίθεται διὰ τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ μερίσματος τῶν μετοχῶν τύπου Β'. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν καταρρέει ἡ 'Εθνικὴ Τράπεζα καὶ συγχρόνως τὸ μετοχικὸν αὐτὸ κεφάλαιον τὸ Κράτος δύναται εἴτε νὰ τὸ ἐνεχυριάσῃ εἴτε καὶ νὰ τὸ ἐκποιήσῃ.

Εἰς αὐτὴν τὴν διαρρύθμισιν οὐδὲν δύναται νὰ ἀντιτάξῃ ἡ 'Εθν. Τράπεζα. Ἡμεῖς φροντίζομεν νὰ μὴ κλονισθῇ ἡ πίστις τῆς 'Εθν. Τραπέζης μάλιστα ἡ συμμετοχὴ αὕτη τοῦ Κράτους παρουσιάζει τοῦτο συνδεδεμένον μὲ τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν ἐκ δὲ τοῦ συνδυασμοῦ αὐτῶ διατηρεῖται ἡ πεποίθησις ὅτι καὶ μετὰ τὴν ἴδρυσιν τῆς 'Εκδοτικῆς Τραπέζης παραμένει ἡ 'Εθνικὴ Τράπεζα ὡς 'Εθνικὴ τοιαύτη. Ὡς ἐλαχίστην ὑποχώρησιν ἐδέχθημεν ὅπως τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τῶν 1200 ἑκατομμυρίων διατηρηθῇ ἐκέραιον ὑπὲρ τοῦ Κράτους. Εἰσερχόμενος εἶτα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος κατὰ πόσον μετὰ τὴν διαρρύθμισιν αὐτὴν ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπηρετῆται ἐπαρκῶς ἡ ἀγροτικὴ πίστις, λέγει ὅτι καὶ ἀφοῦ γίνει ἡ παραχώρησις αὕτη διὰ νὰ μὴ ἐπέλθῃ ζημία εἰς τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν καὶ διὰ τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου, δεχόμεθα ὅπως παραμείνῃ τοῦτο εἰς τὴν Τράπεζαν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως αἱ χορηγούμεναι εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν πιστώσεις χορηγηθῶσιν ὑπὸ εὐνοϊκωτέρους ὅρους ἀπὸ τοὺς ἀναγραφομένους ἐν τῇ συμβάσει περὶ ἱδρύσεως Γεωργικῆς Τραπέζης. Αἱ πιστώσεις αὗται νὰ παραχωροῦνται μὲ τόκον οὐχὶ ἀνώτερον τοῦ 1%. Θὰ ἐρωτηθῶ ἴσως, πῶς ἐγὼ ὅστις συνέταξα τὸ πρωτόκολλον θεωρῶ τὴν τροποποίησιν αὐτὴν τόσον ἀναγκαίαν, δυστυχῶς ὅμως τότε δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λυθοῦν τελικῶς τὰ ζητήματα τῆς 'Εθν. Τραπέζης, διότι συνεδέοντο μὲ τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων ὁ δὲ διοικητὴς τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης ἔλειπε δι' αὐτὸ δὲ ἐτέθη διάταξις εἰς τὸ πρωτόκολλον περὶ τροποποιήσεως τῶν ὅρων τούτων. Σήμερον τὴν εὐθύνην τῆς ἐξκταστικότητος τῆς γεωργικῆς πίστεως θὰ τὴν ἔχει ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἀπαλλάσσεται ἡ 'Εθνικὴ Τράπεζα καὶ τῶν κινδύνων καὶ τῶν δαπανῶν, πρέπει συνεπῶς νὰ ὁρισθῇ εἰς τὴν σύμβασιν κατὰ ποῖον ποσὸν καὶ ὅρον θὰ δίδωνται αἱ πιστώσεις εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν, διότι ἐὰν δὲν γίνῃ τοῦτο ἔχω φόβον ὅτι ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ λειτουργήσῃ. Κατεβλήθησαν δὲ ἀθέμιτοι ἐνεργειαι ἵνα μὴ λειτουργήσῃ ἡ Τράπεζα αὕτη. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐπιμένομεν ὅπως, μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τὴν ὁποίαν ἐκάμαμεν εἰς τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων, ἐξασφαλισθῇ ἡ καλὴ λειτουργία τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης διὰ τῆς παροχῆς εὐθηνῶν πιστώσεων εἰς τοὺς γεωργούς. Ἡ κατάστασις τοῦ γεωργικοῦ κόσμου δὲν εἶναι καλή, σήμερον δὲ ἔλαβον τηλεγραφήματα ἐκ Θρᾴκης ἅτινα παριστάνουν τὴν κατάστασιν τοῦ ἐκεῖ γεωργικοῦ κόσμου ὡς οἰκτράν, εἶναι συνεπῶς ἀναγκη νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης. Καὶ θέλομεν μὲν νὰ διατηρήσωμεν τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν ὡς μέγα πιστωτικὸν ἵδρυμα, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν διὰ νομικῶν παρερμηνειῶν νὰ προσπορίσωμεν μεγάλα κέρδη εἰς τὴν 'Εθνικὴν Τράπεζαν. Καὶ πλούσιον κράτος νὰ εἴμεθα δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ χαρίσωμεν εἰς τὴν Τράπεζαν τὰ κέρδη ταῦτα, διότι ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὸ κοινόν. Ἐὰν εἰς Κράτη πλουσιώτερα ἀπὸ ἡμᾶς δὲν γίνεται ὁ χαρισμὸς οὗτος εἰς τοὺς μετόχους, δὲν ἔχομεν ἡμεῖς δικαίωμα καὶ μάλιστα εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁμολογουμένως κατατρέχει ὁλόκληρον τὸν ἐπαγγελματικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος, ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα μίαν σοβαρωτάτην οἰκονομικὴν κρίσιν, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θέλομεν, φυλακίζοντες καὶ τὸν πτωχότερον ἀγρότην, νὰ ἀποσπάσωμεν ἕνα ἐλάχιστον ποσὸν φόρου τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρώσῃ, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἡμᾶς νὰ κάμωμεν κανέναν χαρισμὸν εἰς τοὺς μετόχους τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης. 'Εὰν ἄλλως ἠθέλομεν σκεφθῇ θὰ διεπράττομεν ἀδίκημα καὶ κατὰ τοῦ Κράτους καὶ κατὰ τῆς κοινωνίας ὁλοκλήρου, ἡ ὁποία δὲν ἐπιτρέπει τοιούτους ἀθεμίτους καὶ ἀδικαιολογήτους πλουτισμοὺς καὶ θὰ συνετελοῦμεν ὄχι εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς πολιτικῆς τῆς σταθεροποιήσεως ἀλλὰ εἰς τὴν χειροτέρευσιν τῆς πολιτικῆς ταύτης καὶ θὰ ἠθέλομεν ἀποδειχθῇ ἀνάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ τῆς 'Εθνικῆς Τραπέζης, ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν Νομοθετικὴν πρᾶξιν πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν νομισματικὴν ἐξυγίανσιν, ἥτις ἐστηρίχθη εἰς τὴν ἄμεσον ἐπιβολὴν τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως. Εἶνε γνωστὸν ὅτι εἰς τὴν ἄμεσον ταύτην ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως, τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἀντετάχθη, καὶ ἀντετάχθη ὄχι διότι θεωρεῖ ὅτι δὲν θὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς σταθεροποιήσεως, ἀλλὰ διότι ἡ ὁδὸς ἥτις ἐξελέγη παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ μέθοδος δηλονδὴ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς σταθεροποιήσεως, δὲν ἦτο καθ' ἡμᾶς ἡ προτήκουσα. Πράγματι οὐδὲν Κράτος μετῆλθε τὴν μέθοδον, ἣν μετέρχεται ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος. Πανταχοῦ ἀκρίβη ὅτι ἔπρεπε νὰ προηγηθοῦν δύο προϋποθέσεις. Ἡ ἐξκσφάλισις τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ. Εἶνε ἀναντίρρητον, τονίζει, ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν δύο ὑπάρχει παρ' ἡμῖν. Δὲν εἶμαι, συνεχίζει, ἐγὼ ὅστις θὰ ἀμφισβητήσω τὰς προσπαθείας, αἵτινες ἐγένοντο παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς ἰσοζύνιστν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Αἱ ἐσχάτως γενόμεναι συζητήσεις ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1927—28, οὐδένα ἔχουν πείσει ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ποθούμενον παρὰ πάντων ἀποτέλεσμα. Εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι τὴν πλήρη ἰσοσκέλισιν τοῦ λήξαντος προϋπολογισμοῦ δὲν θὰ τὴν ἔχωμεν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ἐπὶ

πλέον ὅτι καὶ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ κατεφύγομεν εἰς μέτρα φήνοντα πολλὰς ἀμφιβολίας. Μετερέρμεν ὀφειλάς, πληρωτέας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, εἰς μεταγενεστέρας χρήσεις. Ἐπείσμεν ἀρ' ἑτέρου τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν πέραν τῆς ἀντοχῆς του, πέραν τῆς δικαιότητος ἐκείνης, ἣν εἶχεν ὑποχοέωσιν νὰ ἐπιδείξῃ διὰ τὴν ἐξκτράλισιν τῶν γενικῶν συμφερόντων τοῦ τόπου. Ὅτι δήποτε καὶ ἂν γίνῃ εἶνε βέβκιον ὅτι 1600 ἑκατομμ. εἰσεπράξαμεν ἢ ἐζητήσκμεν νὰ εἰσπράξωμεν περισσότερα τοῦ προηγουμένου ἔτους διὰ νὰ διατηρήσωμεν δὲ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν νέκν χρῆσιν, πρέπει αὐτὰ νὰ τὰ εἰσπράξωμεν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἀλλὰ ἐὰν ἡ εἰσπραξις αὐτῶν ἐγένετο μετὰ τόσης δυσχερείας καὶ ἐὰν ἐξεδηλώθη τόση δισφορία ἐφέτος, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ἡ διὰ τὴν εἴσπραξιν αὐτῶν εἰς τὸ μέλλον δυσχέρεια, θὰ εἶνε μεγαλειτέρα, δεδομένης τῆς ἤδη ἐκδηλωθείσης ἐξαντλήσεως τοῦ λαοῦ. Ἐκτὸς ὅμως τῆς μεταφορᾶς τῶν δαπανῶν τῶν πληρωτέων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, καὶ νέκς δκπάνκς ἐδημιουργήκμεν χάριν τῆς ἐπιτεύξεως τῆς νέκς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Εἶνε τὰ νέκ βάρη πρὸς τοῦτο συναφθέντων δανείων. Ἀλλὰ δὲν πρόκειται περὶ τούτων μόνον. Οὐδεὶς δύνκται νὰ ἀντικρούσῃ ὅτι ὑπάρχει ἄμεσος καὶ ἐπείγουσα ἀνάγκη τῆς ἐνισχύσεως τῆς 'Εθνικῆς Οἰκονομίκς καὶ τῆς 'Εθνικῆς πκραγωγῆς διὰ τῆς κατκσκευῆς μεγάλων πκραγωγικῶν ἔργων.

Ἀνεξκρτήτως ὁὲ τῶν κατὰ τὰς προκηρύξεις καὶ τὰς δημοπρκσίκς πρὸς ἀνάληψιν τῆς διεξκγωγῆς αὐτῶν ἀνωμκλιῶν τὰ ἔργκ ταῦτκ πρέπει νὰ γίνουν. Πολλοί ὅμως φοβοῦμκι ὅτι μὲ τὰ ἄλλκ βάρη ἄτινκ ἀνελάβομεν, θὰ εὑρεθῶμεν εἰς πολὺ δυσχερῆ θέσιν ἵνκ ἐκδώσωμεν τὰ δάνεια διὰ τὰ ἔργκ ταῦτκ τὰ ὁπ ἰι εἶνε καὶ ἀπκρκίτητκ. Αἱ δυσχέρειαι φοβοῦμκι ὅτι θὰ εἶνε τόσκι ὥστε νὰ μετρκάσουν ἴσως τὴν ἐτέλεσιν τῶν ἔργων μέχρι σημείου ἴσου πρὸς τὴν ἀναβολὴν των ἂν μὴ τὴν ματκίωσίν των, σχετικῶς· δὲν γνωρίζω πῶς σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις, ἂν θὰ δυνηθῇ καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐκδώσῃ ἀμέσως τὰ δάνεια διὰ τὰ ἔργκ τῶν Φιλίππων, τοῦ Στρυμόνος, Θεσσκλίκς καὶ τῆς ὁδοποίκς, λκμβκνομένου ὑπ' ὄψει ὅτι ἔχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐπίσης καὶ τὰ προσφυγικὰ βάρη ἅπινκ ὑπκνίσσεται ἡ σύμβκσις. Ἀλλὰ θὰ ἐλεγέ τις διατί λεγονται ταῦτα ἀφοῦ τὰ πάντα ἔχουν ἤδη ἀποφκσισθῇ; Δὲν λέγονται, Κύριοι, ἀσκόπως. Ἡ ὑπόμνησίς μου ἔχει σκοπὸν νὰ προκαλέσῃ ἀμέριστον τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, διότι πκνὰ τὰ ἀγκθά, τὰ ἐξκγγελθέντκ πιρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν σταθεροποίησιν ὑπάρχουν καὶ ἐκ τῆς ἐνδεχομένης ἀοριστίκς κακὰ ἅτινκ πάντε. ἀπευχόμεθκ. Εἰς τὴν Ντέ Φκκτο σταθεροποίησιν μὴ λησμονῶμεν ὅτ ἀρκοῦνται ἤδη καὶ ἄλλκ Κράτη ἡ Τσεχοσλοβκκίκ, καὶ ἡ Γκλλίκ ἡ ὁποία καὶ οἰκονομίκς ἔκκμε πλουσιωτάτκς καὶ τὰ χρέη της διευρύθμισε καὶ ἰσοζύγιον πληρωμῶν καὶ ἰσοσκέλισιν ἐπκνε ληψμένως τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπέτυχεν. Ἡμεῖς ἐὰν ἐθέτωμεν ἀσφκλῆ τὰ θεμέλκ τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως θὰ εἴχομεν ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ βελτίωσιν μέχρι τινὸς τοῦ Νομίσματος ἥτις εἶνε ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς πολίτκς, ἐκείνους ἰδίκ, οἱ ὁπ ἰοι εἶχον ἐμπιστευθῇ τὸ Ἐθνικὸν νόμισμκ καὶ οἱ ὁπίοι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποστοῦν τὴν ζημίκν τὴν ἐκ τῆς σταθεροποιήσεως· εἰς λίκν ἠλκττωμένην ἀξίκν τῆς δρκχμῆς. Ἐκφράζω καὶ ἐπκνκλκμβάνω τοὺς φόβους μου τούτους ἵνκ συστήσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι πρὶν ἢ ἀπεύσῃ καὶ δ ἀρρυθμίσῃ τὰς σχέσεις τῆς μετὰ τῆς Τρκπέζης ὀφείλει νὰ ἐξκσφκλίσῃ τὰ θεσπισθέντκ τῆς μὴ ἀποτυχίκς τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως καὶ λκβῇ ὅλκς τκς προφκλάξεις κατὰ πκντὸς ἐνδεχομένου ἐκζημίου. Καὶ ἄλλοτε ἠκούσκμεν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οικονομικῶν πολλκὶ εἶνε κἱ κσφκλεκὶ καὶ τὰ ποσὰ ἅτινκ ἤθελε διαθέσει εἰς ἣν ευχὴν περιττωσιν δὲν ἤθελαν ἐπαρκέσῃ τὰ ἀποθέματκ εἰς ἃ ἀπηλίζεται ἡ σταθεροτικῆς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἠρκέσθη νὰ μκς εἴπῃ ὅτι ὑπάρχουν ἀσφάλειαι.

Ἀλλὰ διὰ νὰ εἴμεθα ἥσυχοι ὀφείλομεν νὰ μὴ ἀρκούμεθκ εἰς τοὺς λόγους καὶ μόνον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Δὲν εἶναι τοῦτο ἔνδειξις δυσπιστίκς· εἶναι δικφορὰ γνώμης ἐκδηλουμένης ἀπὸ πεποιθήσεως καὶ ἀπὸ καλῆς πίστεως Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ ὅτι πολλάκις λέξεις καὶ ὑποσχέσεις δοθεῖσκι καὶ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἰδίκ ζητημάτων δὲν ἐτηρήθησκν. Δὲν αἰσθάνομκι, τονίζει, ἐπκρκὴ τὴν δύνκμιν τῆς ψυχῆς μου περὶ τοῦ ποῖκι καὶ πόσκι προφυλάξεις καὶ ἀσφάλειαι πρέπει νὰ ληφθοῦν κατὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ προκειμένου ἐξόχως σοβαροῦ ζητήματος. Ἐὰν ἀστοχήσῃ ὁ προϋπολογισμὸς ἢ ἀποτύχουν αἱ προβλέψεις ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ μεταρρύθμισις καὶ τὰ σχετικὰ μέτρα μὲ ποίαν δύνκμιν θὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἢ θὰ ἀποφύγωμεν τὰ ἐνδεχόμενά των; Πρόνοια πραγμκτικὴ, τονίζει, οὐδέποτε μκξεδηλώθη ἐνταῦθκ. Θὰ συστήσω συνεπῶς εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν προτοῦ ἐφκρμόσῃ τὸ ἔργον ὅπερ ἐπιχειρεῖ νὰ συλλογισθῇ ἔστω καὶ τὴν τελευτκίκν στιγμήν. Σᾶς πκρκκκλῶ, λέγει κ. Ὑπουργέ, καὶ σᾶς συνιστῶ νὰ μὴ ἐμπιστευθῆτε μὲ τοὺς διαφόρους νόμους τοὺς ὁποίους δικπράττετε χωρὶς νὰ λάβετε πρόνοιαν νὰ πκρκδώσητε τὸ Ἔθνος ἐξησφκλισμένον διὰ πραγμάτων κατὰ πκντὸς κινδύνου. Οἱ νόμοι σκς θὰ σκρωθοῦν ὅταν τυχὸν προσκρούσουν εἰς τὰ πράγμκτκ. Ἐμφκνίσκτε εἰς τὴν Βουλὴν τὰ πράγμκτκ ταῦτκ, διότι τότε μόνον θὰ γεννήσητε εἰς τὸν κόσμον καὶ τὴν ἀπκραίτητον πεποίθησιν, ἣν δὲν θὰ δυνηθοῦν τότε νὰ κλονίσουν αἱ ἀνκπτυσσόμεναι ἐνταῦθκ ἀντίθετοι δοξκσίκι. Μὴ πιστεύητε ὅτι ὁ κόσμος ἐπηρεάζεται ψυχολογικῶς ἀπὸ τὸ τί λέγεται ἢ τί γράφεται. Εἰς τὸν λκὸν ἐπιδρῶσι τὰ πράγμκτκ. Δείξκτέ του τὰ πράγμκτκ καὶ πᾶσκ ἀντίθετος γνώμη εἰς οὐδὲ θὰ ἰσχύσῃ.

Καὶ τονίζω ταῦτκ διότι νομίζω ὅτι καὶ μὲ τὴν νέκν σύμβκσιν δὲν ἐλλείπουν καὶ νέοι κινδυνοι. Ἡ νόμῳ σταθεροποίησις δὲν ἐπιτυγχάνεται, ἀδκπάνως, ἀφοῦ ἐκ τοῦ δκνείου τῶν 9 ἑκατομμυρίων λιρῶν, 3 θὰ δικτεθοῦν πρὸς ἐξόφλησιν χρεῶν ἐκ τῆς ἀνκγκκστικῆς κυκλοφορίκς. Ἡ ἐξόφλησις αὕτη δὲν γίνεται ἀδκπάνως, ἐπιθκρύνεται ἀρκετὰ μὲ ταύτην ὁ ἑλληνικὸς λκός, διότι μὲ ταῦτκ θὰ ἐξοφληθῇ ὅλον ποσὸν χρέους τοῦ δημοσίου ἐκ τῆς ἀνκγκκστικῆς κυκλοφορίκς. Ἀλλὰ διὰ τὸ χρέος τοῦτο πληρώνει τὸ δημόσιον εὐτελῆ τόκον 1 ἢ 1 1)2 ο)ο ἐνῷ διὰ τὸ δάνειον τῶν 3 ἑκατομμυρίων λιρῶν πληρώνει 7 καὶ πλέον τοῖς ἑκατόν, σπεῦδον νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ χρέος του τοῦτο διότι θέλει νὰ τὸ ἐξοφλήσῃ χάριν τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως ἐξ οὐδενὸς λόγου ἐπιβκλλομένης. Ἡ δικφορὰ εἰς ὅρος τοῦ ἑλληνικοῦ λκοῦ εἶναι προφκνής, ἴσως θὰ μοὶ εἴπῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λκὸς δὲν θὰ πληρώσῃ ὁλόκληρον τὴν δικφορὰν ταύτην, διότι θὰ κερδίσῃ ἐκ τοῦ τόκου τῆς κκτκθέσεως τῶν 3 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδκμοῦ εἶνκι ἀνκγεγρκμμένον. Ἀφοῦ ὅταν δοθοῦν τὰ 3 ἑκατομμύρια πρὸς ἐξόφλησιν ἴσου ποσοῦ χρέους τοῦ δημοσίου δὲν θὰ ἀνήκουν πλέον εἰς τὸ δημόσιον τὸ ὁποῖον οὐδὲν θὰ δύνκται νὰ ἀποκερδκίνῃ ἀλλὰ εἰς τὴν ἐκδοτικὴν Τράπεζκν. Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπάρχῃ που κεκρυμμένος ὅρος τις καθιερῶν ἕνα τόκον ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ποσοῦ, πάντως ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ ὁμολογήσῃ ὅτι θὰ προκύπτῃ μία ἱκκνὴ δικφορὰ διὰ τὴν ράχιν τοῦ φορολογουμένου λκοῦ ἀρκετὰ ἤδη κκμφθέντος. Τὸ βάρος τοῦτο εἶνκι νέον καὶ οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε νὰ τὸ ἐπιβάλλωμεν εἰς τὸν λκόν. Καὶ ὑπομμνήσκω τὸ κκὶ ἄλλοτε λεχθὲν παρ' ἐμοῦ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀνκπνεύσωμεν πρὸς στιγμὴν καὶ ὄχι νὰ σπεύσωμεν περὶ τὴν ἐνέργειαν ταύτην. Ἡ νέκ σύμβκσις, συνεχίζει, δὲν εἶναι ἀμέτοχος ἄλλων βαρῶν ἅτινκ ἐπιπροστίθενται χάριν τῆς σταθεροποιήσεως. Τὰ βάρη ταῦτκ εἶναι διττῆς ἀπόψεως καὶ σημκσίκς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς. Ἔπρεπεν, ἐρωτᾷ, διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν λεγομένην νομισματικὴν ἐξυγίκνσιν νὰ κκτκστρέψωμεν ἓν ἵδρυμα γεγνηθὲν ἀνδρωθὲν, προκχθὲν καὶ πκρκκολουθοῦν τκὶς δυνάμεις τοῦ ἔθνους; Ὑπῆρξε πάντοτε, τονίζει, ἐνκντίον τῆς κκτκστροφῆς τοῦ ἐθνικοῦ ἱδρύμκτος, καὶ ἐνόμιζον ὅτι οὐδέποτε ἔπρεπε νὰ προθῶμεν εἰς τὸν δικμελισμόν του διὰ νὰ κάμωμεν τὴν

νόμῳ σταθεροποίησιν, ἧς δὲν βλέπω τὴν ἄμεσον ἀνάγκην. Καὶ εἶπον ἄλλοτε ὅτι τὸ ἴδιον ἵδρυμα διαρρυθμιζόμενον καταλλήλως θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὸ ἔργον τοῦτο ὅπως συμβαίνῃ καὶ μὲ τὴν τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας. Καὶ δὲν εἶμαι μόνος ἐγὼ ὅστις εἶχον τὴν γνώμην ταύτην, καὶ ἄλλοι ἁρμόδιοι ὑπεστήριζαν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ χωρισθῇ τὸ ἵδρυμα εἰς ἐκδοτικὸν καὶ πιστωτικόν. Καὶ αὐτὸς ὁ κ. Τσουδερὸς διαπραγματευθεὶς τὰ οἰκονομικὰ ἡμῶν ζητήματα ὑπεστήριξεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ ὁ χωρισμός.

Ὁτιδήποτε καὶ ἂν κάμωμεν καὶ εἰς ἀδίκους ἀκόμη πράξεις καὶ ἂν προβῶμεν, ὡς συμβαίνει μὲ τὴν προκειμένην σύμβασιν, δὲν δυνάμεθα οὔτε τὴν μίαν Τράπεζαν οὔτε τὴν ἄλλην νὰ ἔχωμεν εἰς τὸ παλαιὸν ὕψος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Δὲν θὰ ἔχωμεν τὸ ἐθνικὸν ἐκεῖνο ἵδρυμα τὸ ὁποῖον εἴτε εἰς κρισίμους ἐθνικὰς περιστάσεις εἴτε εἰς ἀνάγκας ἐθνικῆς οἰκονομίας, τόσον γενναιόφρονα προσέφερε πάντοτε τὴν συνδρομήν του. Ὑπεστήριζα τὴν γνώμην τοῦ μὴ χωρισμοῦ διότι ἐγνώριζον ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα οὐδέποτε θὰ συνήνει εἰς τὸν χωρισμὸν ἂν δὲν ἐλάμβανε τὰ καλύμματα καὶ δι' αὐτὸ εἶπον εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων. Διότι ἐὰν τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων δὲν ἐλύετο κατὰ τὰς ἀντιλήψεις αἱ ὁποῖαι ἐξεδηλοῦντο τότε ἐκ μέρους τῆς Ἐθν. Τραπέζης εἶχον πλήρη τὴν πεποίθησιν, ἐνισχυομένην καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν κύκλων τῆς Τραπέζης ὅτι ὁ χωρισμὸς δὲν θὰ ἐπείρχετο. Καὶ ἐφόσον ἐπίστευον ὅτι οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε νὰ σπεύσωμεν εἰς τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν, οὔτε τὴν Τράπεζαν ἔπρεπε νὰ διχοτομήσωμεν οὔτε νὰ προβῶμεν εἰς πράξεις ἀδίκους καὶ ἀνόμους οἵας ὑποκρύπτει ἡ παροῦσα σύμβασις. Ἡμεῖς δὲν εὑρισκόμεθα εἰς ἣν ἀνάγκην εὑρέθησαν ἄλλα ἔθνη ὥστε νὰ ὑποκύψωμεν εἰς περιορισμοὺς ἄλλοθεν ἐπιβαλλομένους, ὡς τοιοῦτον δὲ λέγω τὴν διχοτόμησιν τῆς Τραπέζης. Καὶ ἔχω ὑπ' ὄψιν ἄλλα κράτη ἀσθενέστερα ἡμῶν ἅτινα ὅπως ἡ Βουλγαρία ἐπέμειναν καὶ ἐπέτυχον νὰ μὴ καταστρέψωσι τὸ ἐθνικὸν των ἵδρυμα ἀναβαλόντα δι' ἄλλην περίστασιν τὸ ζήτημα. Ὁ διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἔλεγεν ὅτι δὲν ἀνήκουν τὰ καλύμματα εἰς τὴν Τράπεζαν, ἀλλ' ἂν τῆς ἀφαιρέσητε ταῦτα δὲν δύνασθε νὰ ὑπολογίζητε ἐπ' αὐτῆς ὡς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Καὶ οἱ λόγοι του οὗτοι παρεξηγήθησαν παρὰ τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως. Ὁ κ. Διοικητὴς ἐτόνιζεν ὅτι οὐδὲν θὰ μείνῃ ἐκ τοῦ προτέρου γοήτρου καὶ ἐκ τῆς προτέρας ἰσχύος ἐὰν ἀφαιρεθοῦν τὰ καλύμματα ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, ἡ ὁποία θὰ ἦτο ἐκτεθειμένη εἰς τὸν συναγωνισμὸν ὅλων τῶν ἄλλων πιστωτικῶν τραπεζῶν. Ἡ Κυβέρνησις εἶνε προφανὲς ὅτι εὑρέθη τότε ἐνώπιον ἑνὸς διλήμματος. Διηρωτήθη δηλ. ποῖον εἶνε συμφερώτερον νὰ ἴδῃ καταπίπτον τὸ μέγα ἐθνικὸν ἵδρυμα ἀφοῦ θὰ τὸ ἐχώριζεν ἀπὸ τὸ ἐκδοτικόν του μέρος ἢ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸ δημόσιον τὴν ζημίαν ἑνὸς δισεκατομ. διακοσίων ἑκατομ. περίπου δραχ. δίδον εἰς τὴν ἐθνικὴν Τράπεζαν τὰ καλύμματα, παρὰ τὸν νόμον καὶ παρὰ τὸ δίκαιον. Δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ ὅτι τὸ δίλημμα τοῦτο ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων δὲν ἐπηρέασε τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν. Ὅσον ὅμως καὶ ἂν ἔχωμεν ταχθῇ ἐνταῦθα νὰ ρυθμίζωμεν τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους, ἔχομεν ὅμως περιορισθῇ ἐκ νόμων καὶ ἐκ καθηκόντων ὥστε νὰ μὴ δικαιούμεθα νὰ πράξωμεν τι πέραν τούτων. Σχετικῶς μὲ τὰ καλύμματα, συνεχίζει, δὲν θέλω νὰ ἐπαναλάβω ὅσα περὶ αὐτῶν καὶ ἄλλοτε εἶπον, τοῦτο μάλιστα καθίσταται τόσῳ περισσότερον περιττόν, ὅσῳ ἀπόψε ἤκουσα καὶ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς δημοκρατ. ἑνώσεως νὰ συνταυτίζῃ πλήρως τὰς σκέψεις του πρὸς τὰς ἰδικάς μου ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων. Θὰ εἶπω μόνον ἐλάχιστα μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι εἰς κάτι τι θὰ συντελέσω διὰ τῆς φωνῆς μου. Τί εἶναι καὶ εἰς ποῖον ἀνήκουσι τὰ καλύμματα;

Ἔχομεν δύο συμβάσεις ἐπικυρουμένας διὰ νόμων. Ἡ Ἐθνικὴ Τραπεζα κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1914 ἀνέλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ προνόμιόν της κατὰ 80 ἑκατομμύρια μὲ τὴν ἀντίστοιχον ὑποχρέωσιν ὅπως τὸ 1)4 αὐτῶν παρακρατήσῃ κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς χρυσὸν καὶ κατὰ τὸ ἕτερον ἥμισυ εἰς ὁμολογίας εἰς χρυσόν. Ἡ ἰδία ὑποχρέωσις ἀνελήφθη καὶ διὰ τὸ ποσὸν τῶν 300ἑκατομμυρίων τὰ ὁποῖα ἐξεδόθησαν ἐπὶ πλέον κατὰ τὸ 1920. Σήμερον ὅμως ἡ Τράπεζα ἦλθε καὶ λέγει, ἐγὼ δὲν ἐξετέλεσα τὴν ἐκ τῆς συμβάσεως ὑποχρέωσίν μου. Δὲν ἠγόρασα τὰ καλύμματα ἐκ τῆς ἀγορᾶς διὰ νὰ καλύψω τὸ 1)4 τῶν 380 ἑκατομμυρίων. Εἶχα ἰδικόν μου χρυσὸν καὶ τὸν παρέλαβα καὶ τὸν ἔθεσα ὡς κάλυμμα. Ὁ ἰσχυρισμὸς εἶναι κατώτερος σοβαρᾶς συζητήσεως. Τὰ ἠγόρασες ἀπὸ τὸν ἑαυτόν σου ἐὰν εὕρισκες τοῦτο προτιμώτερον παρὰ ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ τὰ ἀγοράσῃς ἀπὸ τὴν ἀγοράν. Τοῦτο οὐδόλως μεταβάλλει τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἀνέλαβες, ἐκ τῶν συμβάσεων μετὰ τοῦ κράτους καὶ ἐκ τῶν νόμων. Ὅτι κύριοι τὰ καλύμματα εἶναι ἀναποσπάστως συνδεδεμένα μὲ τὸ προνόμιον τῆς Τραπέζης καὶ ὅτι ἐπ' αὐτῶν οὐδὲν δικαίωμα διαθέσεως ἔχει ἡ Τράπεζα, προκύπτει καὶ ἐξ ἐνεργείας αὐτῆς τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Κράτους ἐκ νεωτέρας συμβάσεως πολὺ μεταγενεστέρας. Διὰ λόγους ἐθνικῆς ἀνάγκης ἐχρειάσθη νὰ διαθέσῃ ἡ τράπεζα ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἐν μέρος ἐκ τῶν καλυμμάτων, τοῦτο δὲ κατόπιν ἐπιβολῆς τοῦ κράτους. Αἰσθανομένη ὅμως τὴν ὑποχρέωσιν ἣν εἶχεν ἐκ τῶν προγενεστέρων συμβάσεων ἐζήτησε διὰ νέας συμβάσεως καὶ ἔλαβε τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀντικαταστήσῃ ἀμέσως τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον οὕτω διέθεσε δι' ἐθνικὴν ἀνάγκην διὰ χρεωγράφων τοῦ κράτους εἰς χρυσόν. Καὶ πάλιν ὅμως παρέμενεν ἡ ἀμφισβήτησις ἂν καλῶς ἐγένετο ἡ διάθεσις καὶ ἡ ἀντικατάστασις δεδομένου ὅτι τὰ χρεώγραφα τοῦ κράτους ἠδύναντο νὰ ὑποστοῦν διακυμάνσεις. Διὰ τοῦτο τὸ κράτος ἔσπευσε διὰ νόμου τοῦ 1925 καὶ ἐπανέφερε τὴν παλαιὰν σύμβασιν, καθ' ἣν τὸ ἥμισυ τῶν καλυμμάτων μένει πάντοτε εἰς χρεώγραφα καὶ τὸ ἥμισυ εἰς χρυσόν. Ἤδη ὅμως, εἶπεν ἡ Τράπεζα ὅτι τὸ προνόμιον δὲν τὸ ἐχρησιμοποίησεν ἀλλ' ἐρωτᾷ τις ποῖος τὴν ἠμπόδισε; Εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ ποσὸν τὸ ἀντιπροσωπεῦον τὰ καλύμματα; Τὸ ἔφερεν εἰς τοὺς ἰσολογισμούς της ὡς ποσὸν διαθέσιμον; Τοῦτο ἀρκεῖ κύριοι, οὐδεμίαν σημασίαν θὰ εἶχε ὅτι δήποτε καὶ ἂν ἔπρατεν ἡ Τράπεζα, εἴτε διέθετεν εἴτε ὄχι τὸ ποσὸν τοῦτο. Ἀλλ' ἐγὼ σᾶς λέγω ὅτι τὸ διέθετε. Ἐξετάσατε τοὺς ἰσολογισμοὺς τῆς τραπέζης καὶ θὰ ἴδητε ὅτι αἱ ἐν ὄψει καταθέσεις, αἱ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν πληρωτέαι ὑπερβαίνουν τὰ διαθέσιμα ταῦτα.

Γνωρίζομεν δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἀνώμαλον περίοδον οἱ ἀνωμάλως διαχειριζόμενοι τὰ κοινά, ἐξηνάγκασαν τὴν τράπεζαν νὰ διαθέσῃ πολὺ πλέον τοῦ μέρους τῶν διαθεσίμων της, ὅπερ ἠδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ διαθέσῃ ὡς πιστωτικὸν ἵδρυμα, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ τὴν περιαγάγουν εἰς χρεοκοπίαν ἂν δὲν ἐπήρχετο τότε πρὸς τοῦτο τὸ νέον κόψιμον τῶν τραπεζογραμματίων. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἰσχυρίζεται σοβαρῶς ἡ τράπεζα ὅτι δὲν ἔκαμε χρῆσιν τοῦ προνομίου διότι δὲν εἶχε διαθέσει τὸ ὅλον ποσόν. Ἀλλὰ οὐδέποτε σοβαρῶς ἡ τράπεζα ὑπεστήριζεν ὅτι τὰ καλύμματα δὲν εἶναι ἀναγκαῖον παρακολούθημα τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ποτὲ ὅτι ἀφοῦ πέρνει ἄλλος τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἐξοφλήσεως τῶν τραπεζογραμματίων ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε. Καὶ αὐτὸς ἄλλως ὁ διοικητὴς τῆς Ἐθν. Τραπέζης ὑπεστήριζεν ὅτι τὰ καλύμματα μεταβιβάζονται μετὰ τοῦ προνομίου, καθ' ἣν ἐποχὴν συνεζητήθη τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἰδοὺ τί λέγει εἰς μίαν δημοσίευσίν του (ἀναγινώσκει). Εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, λέγει, δὲν πιστεύω νὰ δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ διάφορος γνώμη. Καὶ ὅταν ἦλθε τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων προέτεινε νὰ ἐρωτηθοῦν ἁρμόδιοι οἰκονομολόγοι καὶ δημοσιολόγοι καὶ ὄχι νομομαθεῖς. Καὶ προέτειναν νὰ ὑποβληθῇ τὸ ζήτημα εἰς διαιτητὰς τῶν διοικητῶν τῶν σπουδαιοτέρων τραπεζῶν τῆς Εὐρώπης. Καὶ εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τότε ὅτι θὰ γίνῃ καὶ τοῦτο ἀλλὰ δὲν ἔγεινε. Καὶ ἀντὶ τούτου ἀνετέθη ἡ κρίσις τοῦ ζητήματος εἰς νομικούς, οἱ ὁποῖοι ἐξέδωκαν μίαν νομικὴν γνωμοδότησιν ἧς καὶ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως θὰ ἠδυνάμην νὰ

ἀντικρούσω τὰ ἐπιχειρήματα. Τὸ ζήτημα ὅμως δὲν εἶναι νομικόν, εἶναι οἰκονομικὸν καὶ τραπεζητικὸν καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἀπόψεως θὰ ἔπρεπε νὰ κριθῇ καὶ νὰ λυθῇ. Καὶ οἱ ἀτασχολούμενοι γενικῶς μὲ τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα μᾶς εἶπον τὴν γνώμην των. Καὶ ἐδημοσίευσα σχετικὸν ἄρθρον παραλαμβάνων τὴν γνώμην διακεκριμένου γάλλου οἰκονομολόγου τοῦ κ. Ντεσπὼ, ὅστις ἐξετάζων τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν Ἰταλίᾳ σταθεροποιήσεως εἶπε ῥητῶς ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς ἐπικαταλλαγῆς ἀνῆ ε εἰς τὸ δημόσιον καὶ ὄ εἰς τὴν τράπεζαν, ἐτὸς ἂν τοῦτο παραιτηθῇ τῶν δικαιωμάτων του ὅπως συνέβη ἐν Ἑλλάδ. Ἐκτὸς αὐτοῦ θὰ σᾶς ἀναφέρω διακεκριμένους γάλλους πολιτικοὺς καὶ οἰκονομολόγους καὶ ὀνομαστὶ μετ' αὐτῶν τὸν κ. Πουανκαρὲ συμφωνοῦντα μὲ τὸν συνάδελφον τοῦ κ. Λανδρὺ καὶ εἰπόντα ὅσον ἀφορᾷ τὴν σταθεροποίησιν. «Δὲν εἶναι ἀκόμη καιρὸς νὰ ἀποφασίσωμεν περὶ τούτου» καὶ εἰπόντα περὶ τῶν καλυμμάτων «οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφισβήτησις ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς ἐπικαταλλαγῆς τῶν καλυμμάτων θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀπόσβεσιν χρεῶν τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Τράπεζαν τῆς Γαλλίας, ὅτι δηλ. τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὸ κράτος καὶ ὄχι εἰς τὴν Τράπεζαν». Καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐδημιουργήθη ζήτημα σταθεροποιήσεως τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸν πόλεμον τραπεζογραμματίων ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ἔκριναν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ σπεύσουν καὶ ἀνέβαλον τὴν πραγματοποίησιν διὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1928, προκειμένου δὲ νὰ τὰ παραχωρήσουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας ἐξομοιούμενα πρὸς τὸν χρυσὸν ἀπεφάνθησαν ὅτι τὸ κάλυμμα τῶν γραμματίων ἐκείνων ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ Κράτος. Καὶ πολλοὶ ἄλλοι οἰκονομολόγοι ἐν οἷς καὶ διακεκριμένος Γάλλος πολιτικὸς καὶ οἰκονομολόγος ἀποφαίνεται, ὅτι οὔτε ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως οὔτε ἀπὸ ἠθικῆς πολιτικῆς δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ὅτι τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὸ Δημόσιον, ὡς ἐκπρόσωπον τοῦ κοινοῦ τὸ ὁποῖον εἶνε φορεὺς τῶν τραπεζογραμματίων. Ἡμεῖς ὅμως τί ἐφράξαμεν; Μεταβιβάζομεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὸν χρυσόν, ὑποχρεοῦμεν τὴν Ἐκδοτικὴν νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Ἐθνικὴν τὸ ἀντίτιμον τούτου. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι ἐνῶ θὰ ἠδύνατο τὸ Κράτος νὰ ἐξοφλήσῃ ποσὸν χρέους του 1.100 ἢ 1200 ἑκατομμύρια, τὸ ποσὸν τοῦτο ἐξηφανίζετα· ἐρωτᾶται ἐν τίνι δικαιώματι θὰ πράξωμεν τοῦτο; Πῶς θὰ κάμωμεν ἀντιθέτως πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα Κράτη; Οὕτω διὰ τῆς συμβάσεως στερούμεθα ἑνὸς ποσοῦ ἴσου σημασίαν διὰ τὴν στερεοποίησιν ἐνῶ ἐξ ἄλλου ὅταν θὰ πληωθῇ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης θὰ ἐπέλθῃ κλονισμὸς αὐξανομένης κατὰ 1100 ἑκατομμύρια τῆς δυνατικῆς κυκλοφορίας. Δὲν πρόκειται τοιαῦτα περὶ παρονυχίδος· καὶ δ' αὐτὸ γθὲς ἀντετάχθην δηλώσας ὅτι πρέπει τὸ ζήτημα να συζητηθῇ ἐτσταμένως καὶ νὰ ἀναψηλαφηθοῦν αἱ ῥηθεῖσαι ἀποφάσεις σύμφωνα μὲ τὸ δρθ ν καὶ τὸ δίκαιον. Γνωρίζω ὅτι τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων ἐτεζητήθη νὰ λυθῇ καὶ κατ' ἄλλον τρόπον, ἦτο ὁ τρόπος τῆς ἀποζημιώσεως τῆς Τραπέζης· διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ προνομίου της πορώσως. Τὸ προνόμιον ἐπεξετείνετο μέχρ τοῦ 1950 καὶ θὰ εἶνε δίκαιον λέγουν ν' ἀποζημιωθῇ ἡ Τράπεζα διότι στερεῖται τούτου 22 ἢ 25 ἔτη ἐνωρίτερον. Περὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου ὑπάρχει γνώμη τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης καθ' ἣν ἡ Τράπεζα δὲν ὑφίσταται ζημίαν διότι ἡ ἄσκησις τοῦ προνομίου ἦτο μᾶλλον ἐπιζημία ἢ ἐπωφελὴς εἰς αὐτήν. Βεβαίως ἡ γνώμη αὕτη δὲν δεσμεύει τὴν Τράπεζαν οὔτε ἠθικῶς ἂν καὶ δὲν εἰμπορῇ νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν ἔχει σημασίαν τινα, ἐὰν πρόκειται νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν ἡ Τράπεζα δικαιοῦται ἢ μὴ ἀποζημιώσεως ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ προνομίου. Καὶ ἂν ἤθελον νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα ἀπὸ στενῆς νομικῆς ἀπόψεως, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐγερθῇ ζήτημα ἂν ἡ Τράπεζα ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως. Διότι, χωρὶς νὰ ἐπικλεσθῶ τὸ γεγονὸς ὅτι τῇ συναινέσει της ἔγινε τοῦτο, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παρίδω ὅτι τὸ Σύνταγμα δὲν προστατεύει τὰ ἐνοχικὰ ἀλλὰ μόνον τὰ ἐμπράγματα δικαιώματα, θὰ ἠδύναντο συνεπῶς οἱ κυβερνῶντες νὰ καταργήσουν τὸ ἐκ τοῦ παρονομίου δικαίωμα διὰ νόμου. Νομικῶς λοιπὸν θὰ ἦτο λίαν ἀμφισβητήσιμον νὰ εἴπω ὅτι τίνεται δικαίωμα ἀγωγῆς ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ προνομίου. Ἀλλ' ἐνῶ ταῦτα φρονῶ νομικῶς, φρονῶ ἐξ ἄλλου ὡς πολιτικὸς ὅτι ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως ἐπιβάλλεται νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν τυχὸν ἐτλλᾶς ζημίᾳ, ὅταν μάλιστα τοῦτο, προέρχεται ἀπὸ στέρησιν κεκτημένου δικαιώματος, ἀλ' ὅταν πρόκειται ἀφ' ἑνὸς περὶ ζημίας ἡ ὁποία δὲν ἔχει βάσιμον ἐνεστμα ἡ ἠθικὴ ἐξτασις ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ ἐφόσον ἀφ' ἑτέρου πρόκειται περὶ παραχωρήσεων ἐκ μέρους τοῦ Κράτους καὶ δὴ εὑρισκομένου εἰς τόσον κρίσιμον οἰκονομικὴν κατάστασιν.

Δὲν νομίζω, Κύριοι, ὅτι δικαιούμεθα νὰ κάμνωμεν δωρεὰς καὶ διὰ τοῦτο λέγω ὅτι ἡ σύμβασις αὕτη εἶνε σύμβασις κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ὁποίας οἱ ὑπογράψαντες αὐτὴν ἐλησμόνησαν τὰς βαρείας ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ὑπέχουν προκειμένου νὰ διαρυθμίσουν τοιαῦτα συμφέροντα. Ἐλησμόνησαν ἀκόμη οἱ ὑπογράψαντες τὴν σύμβασιν καὶ ἕν βαρύτερον καθῆκον τὸ ὁποῖον εἶχον ἀπέναντι τοῦ Σώματος παρὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦσι τὴν ἔγκρισιν τῆς συμβάσεως, τὸ καθῆκον ὅπως προσκομίσουν εἰς αὐτὸ τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων τοῦτο ἤθελε δυνηθῇ νὰ κρίνῃ. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀναγινώσκοντες τὴν σύμβασιν θὰ παρατηρήσατε πάντες ὅτι ἐν τῷ ἄρθ. 4 αὐτῆς ἀνφέρεται ὅτι ἡ Τράπεζα παραιτεῖται πάσης ἀπαιτήσεως ἀπέναντι τοῦ Κράτους ... καὶ τὸ Κράτος παραιτεῖται πάσης αὐτοῦ ἀξιώσεως ἀπέναντι τῆς Τραπέζης». Ἀλλὰ ποῖαι εἶνε αἱ ἀξιώσεις αὗται τῶν ὁποίων τὸ Δημόσιον παραιτεῖται διὰ μιᾶς φράσεως τόσον γενικῆς καὶ ἀορίστου; Καὶ μίαν τοιαύτην σύμβασιν, ἡ ὁποία θὰ ἐκμισσετο ἄκυρος, λόγῳ ἀοριστίας ἀπὸ οἱονδήποτε Δικαστήριον μίαν τοιαύτην σύμβασιν ἔρχεσθε νὰ ζητήσετε ὅπως ψηφισθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον εἰς τὴν Βουλήν; Δὲν ἀνέμενον ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν μίαν τοιαύτην ὑποτίμησιν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἔθνους, ἀκόμη καὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι περιβάλλουν διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης των τὴν Κυβέρνησιν. Διότι ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν δὲν εἶναι ἐμπιστοσύνη πρὸς τὰ ἄτομα ἀλλ' ἐμπιστοσύνη πρὸς τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ ἐκείνου· οἱ ὁποῖοι τὴν περιβάλλουν διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης των ἔχουν τὴν ἀξίωσιν νὰ γνωρίζουν πῶς καὶ διατί πράττει ὅτα πράττει ἡ Κυβέρνησις. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὤφειλε νὰ καθησύχῃ ἐν τῇ συμβάσει διατί καὶ τίνων δικαιωμάτων παρητήθη. Δὲν εἶναι ὅμως μόνον τὸ ἄρθρον 4. Καὶ τὰ λοιπὰ ἄρθρα τῆς συμβάσεως ἐν πρὸς ἓν ἂν ἐξετάσητε οὐδὲν ὑπάρχει ἐσημειωμένον καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ δυνηθῆτε νὰ στηρίξητε τὴν κρίσιν σας. Δὲν γνωρίζομεν ἀκόμη ποία θὰ εἶναι ἡ Τράπεζα μετὰ τὸν χωρισμόν. Διότι ἄλλο εἶναι ἂν θὰ ἀτμείνῃ ἁπλῶς ὡς τοιαύτη Τράπεζα καὶ ἄλλο ἂν θὰ εἶναι ἡμικρατικῆς φύσεως. Ἂν ἡ Τράπεζα θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἀπολαμβάνῃ εἰδικῶν προνομίων ἢ ὄχι· ποῖος θὰ μᾶς τὰ εἴπῃ αὐτά; Κατωτέρω ἡ Τράπεζα ἀναλαμβάνει ὑποχρεώσεις ὑπὲρ τῆς ἀγροτικῆς πίστεως. Τίνα σημασίαν ἔχει τοῦτο; Θὰ πραάτῃ ἀγροτικὴν πίστιν μείζονα τῆς σήμερον ἀσκουμένης; Καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους; Τί νὰ ἐνοήσωμεν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τίνος νὰ κρίνωμεν; Καὶ ὁμοίως κατωτέρω ἡ σύμβασις περὶ χορηγήσεως δανείων 450.000.000 ἐπὶ ἐνεχύρῳ διὰ τοὺς πρόσφυγας. Ἀλλὰ τί ὑποχρέωσις εἶναι αὐτή; Πῶς θὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο; Διὰ τοιούτων ἀοριστιῶν καὶ τοιούτων ὑποσχέσεων ἀορίστων θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῶν προσφύγων;

Καὶ ἄλλοτε εἶπον ὅτι τὸ ζήτημα τῶν προσφύγων εἶναι ἀκανθωδέστατον, ἀλλὰ καθίσταται τοῦτο ἔτι μᾶλλον ἀκανθωδέστατον, ὅταν διὰ τοιούτων ἀορίστων ὑποσχέσεων θέλωμεν νὰ ἱκανοποιήσωμεν ἐκδηλωμένας ἀνησυχίας καὶ διαμαρτυρίας.

Ὄχι, κύριοι, πρέπει νὰ μείνωμεν πάντες σύμφωνοι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὡς εἴμεθα ἐν τῇ ἀρχῇ σύμφωνοι ὅτι πρέπει κατὰ πάντα τρόπον καὶ συζητοῦντες ὅλοι ὁμοῦ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ νὰ ἱκανοποιήσωμεν τὰ ζητήματα τῶν προσφύγων, νὰ

δώσωμεν τὸ ταχύτερον λύσιν εἰς τὴν ὀφειλομένην ἀποκατάστασιν αὐτῶν.

Εἶναι βέβαιος ὅτι ὅταν οἱ πρόσφυγες ἀκούσωσι τὴν γνώμην ὁλοκλήρου τοῦ Ἔθνους, ὅταν καταδεχθῇ εἰς αὐτοὺς ἐπαρκῶς ὅτι οὐδεὶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δὲν εἶναι ὁμὴ ἐπιθυμῶν τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν, οὐχὶ κἂν λόγῳ τῶν συνδεόντων ὑμᾶς πρὸς αὐτοὺς δεσμῶν, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ἐπτακτικοῦ συμφέροντος, ὅτι οὐδέποτε, κύριοι, θὰ ἡσυχάσῃ καὶ θὰ κυβερνηθῇ καλῶς ὁ τόπος αὐτός, ἐὰν καὶ οἱ νέοι συμπολῖται ὑμῶν δὲν αἰσθανθῶσι τὸν ἑαυτόν τους εἰς θέσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ μὴ ἀνησυχῶσιν ἐνεργοῦντες ἢ σκεπτόμενοι τρόπον τινὰ χαριστικῶς νὰ ἱκανοποιηθῶσιν οἱ δίκαιαι ἀξιώσεις των. Θεωρῶ τὰς τοιαύτας ὑποσχέσεις ὡς βλαβερὰς, ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ θὰ εἶπω εἰς τὴν Κυβέρνησιν...,

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Πρόκειται περὶ τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρώου.

Π. Τσαλδάρης. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω, κύριε Ὑπουργέ, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρώου δὲν θὰ λυθῇ διὰ τοιαύτης τινὸς διατάξεως, ἀλλὰ δὲν λύονται τὰ ζητήματα ταῦτα οὕτω μονομερῶς, ἵνα δημιουργῆται ἡ ἐντύπωσις, ὅτι μία ὡρισμένη μερὶς ἀντιστρατεύεται εἰς τὰ τοιαῦτα μέτρα, ἐνῷ τοὐναντίον καὶ ἡ μερὶς αὐτὴ ὑποβάλλεται εἰς τὰς αὐτάς, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ὑποχρεώσεις, ἐνῷ ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καταλήγει ἐπὶ βλάβῃ καὶ ἐπὶ ζημίᾳ τῶν προσφύγων. Ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὸν τελευταῖον ἰσολογισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων ἔτους 1927 συνοδευομένων ὑπὸ ἑνὸς ἐγγράφου τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν τῷ ὁποίῳ ρητῶς αὐτὴ λέγει, ὅτι τὸ ἔργον τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων ἐταμεύσησε, διότι τὸ δάνειον τῶν 2 1)2 ἑκατομ. λιρῶν δὲν δίδεται ὑπὸ τῆς Ἀμερικῆς, ἐὰν πρῶτον δὲν ἐγκριθῇ ἀπὸ τὸ Κογκρέσσον. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποκαταστάσεως δηλοῖ, ὅτι διὰ τὴν συνέχισιν τῆς ἀποκαταστάσεως ἔχει ἀνάγκην ἑνὸς ἑκατομ. λιρῶν τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τῆς παράσχῃ τὸ Κράτος, ἵνα συνεχισθῇ ἡ ἀποκατάστασις. Καὶ ἡ περιπλοκὴ αὕτη ἐπῆλθε, διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν συνέδεσε τὸ προσφυγικὸν δάνειον τοῦτο μὲ τὴν ὅλην πολιτικήν του. Καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως συνεχίζει ὅτι ἄνευ τοῦ ἑνὸς ἑκατομ. λιρῶν πρὸς συνέχισιν τῆς ἀποκαταστάσεως θὰ καταβάλωνται ἀσκόπως αἱ γενναῖαι δαπάναι τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Λέγει ὅτι εἰς ἐκ τῶν λόγων δι' ὃν ἡ Ἀμερικανικὴ Κυβέρνησις ἐδείχθη πρόθυμος εἰς τὸν διακανονισμὸν τῶν χρεῶν ἦτο ὅτι τὸ δάνειον τοῦτο θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων. Ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου οὐδεμία καθυστέρησις τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως προκύπτει, διότι ἡ ἐξοικονόμησις τοῦ ποσοῦ τοῦ ἑνὸς ἑκατομ. λιρῶν, ἧς ἀπαιτεῖται πρὸς συνέχισιν τῆς ἀποκαταστάσεως εἶναι εὐχερεστάτη.

Π. Τσαλδάρης. Ὅσον καὶ ἂν ἀποδίδω ἰδιαιτέραν τιμὴν πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαὸν δὲν ἀνέμενον νὰ ἀκούσω παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅτι αἱ μεταξὺ τῶν λαῶν συμφωνίαι συνάπτονται ἄλλως παρὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀμοιβαίων αὐτῶν συμφερόντων, οὐχὶ δὲ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αἰτημάτων τῆς φιλανθρωπίας. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον μᾶς ἐδόθη, μᾶς ἐδόθη ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς συμβασμοῦ, τίποτε πλέον. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπον, τὸ ἔγγραφον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως ὑπάρχει ἢ ὄχι; Ἡ αἴτησις δὲ τῆς Ἐπιτροπῆς ἱκανοποιήθη ἢ ὄχι;

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ Κυβέρνησις ἀπήντησεν ὅτι ἡ αἴτησις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἱκανοποιηθῇ ἢ ὄχι;

Ν. Μανούσης. Καὶ ὅμως δὲν ἔγινεν ἀκόμη.

Γ. Καφαντάρης. Εἶναι ζήτημα τριῶν ἡμερῶν.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** καταλήγων συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ βαθύτερον καὶ ὡριμώτερον τὰς γενομένας πρὸς αὐτὴν συστάσεις. Νὰ ἐξετάσῃ τὰς πολλαπλᾶς ζημίας αἵτινες προκύπτουν εἰς βάρος τοῦ Κράτους καὶ νὰ φέρῃ μίαν σύμβασιν μετὰ τῶν ἀναγκαίων στοιχείων καὶ ἐγγράφων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῇ νὰ γνωρίσῃ ἡ Βουλὴ ὅσα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ, ἵνα κρίνῃ κατὰ πόσον ἡ Κυβέννησις δὲν ὑπερέβη τὰ ὅρια μέχρι τῶν ὁποίων ὤφειλε νὰ φθάσῃ καὶ κατὰ πόσον καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἀκόμη ἀπόψεως εἶναι συμφέρουσα ἡ σύμβασις. Ἐὰν ταῦτα λέγει δὲν πράξετε κυβερνήσαντες τότε διὰ Ν. Διαταγμάτων τὴν χώραν, πράξετε ὅτι σεῖς θέλετε καὶ μὴ ἐπικαλεῖσθε τὴν Βουλήν. Συνεχίζων ἀναφέρει ὅτι ἐνῷ ἐν τῷ τελευταίῳ ἐδαφίῳ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης ἀναγράφεται ἡ ὑπ' χρέωσις, ὅπως ὅλαι αἱ καταθέσεις τῶν Νομικῶν προσώπων συγκεντρωθοῦν ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Τράπεζαν. Πῶς συμβιβάζονται ταῦτα;

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπ. Οἰκ.) Δὲν εὑρίσκεται εἰς οὐδεμίαν ἀντίφασιν ἡ διάταξις αὕτη πρὸς τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης. Τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης ἐμιλεῖ περὶ τῶν χρημάτων τῶν Νομικῶν προσώπων τῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὰς τρεχούσας αὐτῶν ἀνάγκας, ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὰς καρποφόρους τοποθετήσεις αὗται θὰ γίνωνται εἰς τὴν Ἑθνικὴν Τράπεζαν.

Β. Σαγιᾶς. Ἀρα ὅλαι αἱ καταθέσεις, καὶ αἱ πρόγερον, θὰ γίνωνται ἐν ὄψει εἰς τὴν Ἑθνικήν.

Π. Τσαλδάρης Ἡ διδομένη ἐξήγησις δὲν δύναται νὰ εἶναι ἱκανοποιητική. Θὰ ἦμην εὐτυχὴς ἂν εἴχετε μίαν ἑρμηνείαν τοιαύτην ἡ ὁποία θὰ ἐπέτρεπεν ὥστε αἱ περιουσίαι αὗται νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Τράπεζαν, διότι εἶναι κακὸν νὰ προστρέχουν τὰ ὡς ἄνω νομικὰ πρόσωπα, μὲ τὰ ἀσθενῆ των μάλιστα οἰκονομικά, πότε εἰς τὸ ἕν Ταμεῖ ν καὶ πότε εἰς τὸ ἄλλο. Πολὺ ὅμως ἀμφιβάλλω ἂν καὶ ἡ ἑρμηνεία αὕτη εἶναι πραγματικὴ ἐφόσον δὲν τὴν ἔχετε βεβαιωμένην.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶναι ἀπολύτως βεβαιωμένη καὶ οὐδεμία ἀντιρρησις θὰ γεννηθῇ ἐκ μέρους τῆς Κ. Τ. Ε.

Π. Τσαλδάρης. Ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἴδιος θὰ διαχειρίζεται πάντοτε τὰ κοινά. Ἀλλ' εἶνε δυνατὸν νὰ θελήσῃ κάποτε ὁ λαὸς ὅπως ἄλλος τις ἀναλάβῃ τὴν διαχείρισίν των. Τότε ποῦ θὰ στηριχθῇ ἐκεῖνος διὰ νὰ ὑποστηριξῇ τὴν ἄποψιν ταύτην Δὲν εἶνε δυνατόν, κύριε Ὑπουργέ, νὰ διοικῆται τὸ Κράτος μὲ τὰς προφορικὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας σεῖς ἐκάματε. Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ἡ ρύθμισις αὕτη τοῦ ζητήματος εἶνε ἡ ἀτυχεστέρα ρύθμισις, τὴν ὁποίαν ἐκάματε. Πάντως, λέγει περαίνων, θ' ἀναμείνω τὰς ἐξηγήσεις σας ἐπὶ τῆς συμβάσεως καὶ ἀπέναντι τούτων θὰ δυνηθῶ νὰ εἰσέλθω εἰς εὐρυτέραν συζήτησιν. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν, ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ εἴπητε λόγους. Πρέπει νὰ προσαγάγητε τὰ ἔγγραφα καὶ τοὺς λογαριασμοὺς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίσθητε, ἵνα φθάσητε εἰς μίαν σύμβασιν ἡ ὁποία γέμει λεπτομερειῶν (Χειροκροτήματα).

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὥρᾳ 9.45' διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10.30' μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρᾳ 11.20' μ.μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Σ. Μάξιμος*** λέγει ὅτι ὁ συζητήσις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ κρίσιν ζητήματος κατέληξεν εἰς συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς σταθεροποιήσεως. Τοῦτο ἦτο φυσικόν, διότι ἡ σύμβασις καθορίζει σημεῖά τινα τοῦ προγράμματος τῆς σταθεροποιήσεως. Ὁσάκις ἐπαναλαμβάνεται τὸ ζήτημα τοῦτο ἡ ἐπίθεσις τῆς ἀντιπολιτεύσεως γίνεται ὁλονὲν ἐξυτέρα, τοῦτο δὲ εἶνε οὐχὶ ἄνευ σημασίας· διότι ἡ ἑκάστοτε ἐξυτέρα ἐπίθεσις τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶνε ἀποτέλεσμα τῶν πιέσεων τὰς ὁποίας ὑφίστατοι αὕτη καὶ αἵτινες μεταδίδονται ὑπ' αὐτῆς εἰς τὴν Βουλήν. Ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις εἶνε τόσον ἀφοσιωμένη εἰς τὸ ἔργον τῆς σταθεροποιήσεως, ὥστε νὰ μὴ προσέχῃ εἰς τίποτε ἄλλο ἐκτὸς τῶν συγκεκριμένων προτάσεων τὰς

ὁποίας εἰσηγεῖται διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προγράμματος αὐτῆς. Δ' αὐτὴν δὲν ὑπάρχουν ἀξιώσεις ἐγωϊστικαὶ καὶ δυσφορίαι εἰς τοὺς χωρικούς, πράγματα ἔχοντα ἀνάγκην λύσεως· δ' αὐτὴν ἓν μόνον πρᾶγμα ἔχει ἀνάγκην λύσεως, ἡ σταθεροποίησις. Σταθεροποίησις δὲν εἶνε μόνον ἡ νομισματικὴ τοιαύτη, ἀλλὰ εἶνε ἡ σταθεροποίησις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ὁποίας σταθεροποιήσεως ἡ νομισματικὴ τοιαύτη ἀπετέλει μόνον ἓν μέρος. Ἡ σταθεροποίησις εἶναι δημιούργημα τῆς καπιταλιστικῆς κινήσεως τῆς Εὐρώπης ἵνα ἐπανενέργῃ τὴν παραγωγικὴν μηχανὴν εἰς τὴν προπολεμικὴν κατάστασιν καὶ ἀναπτύξῃ ἔπειτα αὐτήν. Πρὸ τοῦ πολέμου ὑπῆρχεν ἓν σταθερὸν καπιταλιστικὸν σύστημα μὲ τάσεις ἀναπτύξεως αὐτὸ ὅ ἀλλὰ τὸ γνώρισμα τοῦτο δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν μεταπολεμικὴν σταθεροποίησιν, τοὐναντίον προϋπόθεσις τῆς σταθεροποιήσεως εἶνε οὐχὶ ἡ βελτίωσις τῶν κινούντων τὴν παραγωγικὴν μηχανήν, ἀλλ' ἀντιθέως. Τὸ οὐτωσὶς ὅμως αὐτὸ πρᾶγμα δὲν τὸ ἀντελαμβάνεται ἡ Κυβέρνησις οὔτε ἡ ἀντιπολίτευσις. Ἡ σταθεροποίησις ἐν Γερμανίᾳ ἐγένετο κατ' ἣν ἐποχὴν ἡ τιμὴ τοῦ μάρκου ἦτο μηδαμινή, ὁπότε ὅμως ἡ βιομηχανία εἶχε τὴν μεγαλυτέραν της ἀνάπτυξιν· τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔνθα ἡ βιομηχανία ἀνεπτύχθη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πτώσεως τοῦ νομίσματος, ὅταν δὲ τὸ κεφάλαιον ἐπωφελήθη τῆς πτώσεως ταύτης τοῦ νομίσματος καὶ ἀνέπτυξε τὴν βιομηχανίαν τότε ἐγενήθη ἡ ἰδέα τῆς σταθεροποιήσεως, τῆς ὁποίας πρόγραμμα εἶναι ἡ μονιμοποίησις τοῦ κέρδους τῆς κεφαλαιοκρατίας ἐκ τῆς πτώσεως τοῦ νομίσματος.

Ἐξετάζων εἶτα τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων λέγει ὅτι ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὸ Κράτος καὶ ὄχι εἰς τοὺς κατόχους τῶν Τραπεζογραμματίων, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ ὁ πρῶτος πωλητὴς καὶ ὁ πρῶτος ἀγοραστής. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δύο ἀπόψεις ὑπεστηρίχθησαν, ἡ ἄποψις τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ ἡ ἄποψις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Αἱ δύο ἀπόψεις αὗται συμφωνοῦσι μὲν ὅτι τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὸ Κράτος, ἀλλὰ δὲν συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν αὐτῶν. Τῆς μὲν Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὑποδειξάσης ὡς λύσιν ὅπως τὰ καλύμματα ταῦτα διατεθοῦν διὰ τὴν γεωργικὴν πίστιν, τοῦ δὲ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅπως ταῦτα διατεθοῦν πρὸς ἐξόφλησιν ποσοῦ Τραπεζογραμματίων. Ἀλλ' ὁ συμβιβασμὸς τὸν ὁποῖον ἐδέχθη ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις διὰ τὸ ἦμισυ τοῦ ποσοῦ τούτου ἀφαιρεῖ τὴν νομικὴν βάσιν τῆς ἀπόψεως αὐτῆς καὶ πρέπει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ὑπάρχει κάτι ἀμφισβητήσιμον εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ποῖα ζημία θὰ προεκύπτετο, ἐὰν ἀφαιροῦντο τὰ καλύμματα ἀπὸ τὴν Ἐθν. Τράπεζαν, θὰ μᾶς τὸ εἶπε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλ ἐὰν αἱ μετοχαὶ αὐτῆς ἀπὸ 76.000 κατήρχοντο εἰς 40.000 δὲν θὰ ὑφίστατο οὐδεμίαν ζημίαν ὁ Λαός, διότ' φρονῶ, ὅτι τὰ συμφέροντα τῶν ὁμολογούχων εἶνε ἀντίθετα πρὸς τὰ λαϊκὰ συμφέροντα. Ἀλλὰ διὰ τὴν Κυβέρνησιν ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθν. Τραπέζης εἶνε ἡ ἄμεσος ἀντανάκλασις τῆς Ἐθν. Οἰκονομ. Τὸ ἀληθὲς ὅμως εἶνε ὅτι ἀκριβῶς ἐκέρδισε κατὰ τὸν πόλεμον ἡ Ἐθν. Τράπεζα, ὥστε νὰ τῆς κάμωμεν καὶ αὐτὴν τὴν μεγάλην δωρεάν, ἐνῷ ὑπάρχουν τόσαι ἄλλαι ἀπόλυτοι ἀνάγκαι. Δὲν συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην, ὅτι ἡ ἵδρυσις Ἑλδοτ. Τραπέζης εἶνε ζημία, καὶ μάλιστα φοβερὰ διὰ τὴν Ἐθν. Τράπεζαν. Ἐγώ, ἀντιθέτως, ὑποστηρίζω καὶ ὑποστηρίζω, ὅτι ἡ Ἐθν. Τράπεζα, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἱδρύθη ἕως σήμερον, ἐξελίχθη εἰς ἕνα ὀργανισμὸν ἐντελῶς διάφορον ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα τὸν ὁποῖον εἶχεν ὅταν ἱδρύθη αὕτη. Σήμερον μετεβλήθη αὕτη εἰς ἐπιχείρησιν, ἥτις μετέχει εἰς πλείστας Ἑταιρείας, ὡς ἡ Πάουερ καὶ ἄλλαι. Ἐγένετο δὲ ἐν ἰσχυρότατον οἰκονομικὸν ἵδρυμα. Εἰς ἄλλα δὲ τὰ λεγόμενα, ὅτι ἡ διοχέτευσις ἐζημίωσε τὴν Ἐθν. Τράπεζαν, τὴν ἀπάντησιν θὰ τὴν δώσουν μόνον τὰ πράγματα. Ὑποστηρίζω ὅτι τὰ καλύμματα πρέπει νὰ διατεθοῦν διὰ τὴν ἵδρυσιν Γεωργικῆς Συνεταιριστικῆς Τραπέζης, ἥτις νὰ δίδῃ εἰς τοὺς ἀγρότας μικροπρόθεσμα δάνεια μὲ ἐλάχιστον τόκον, ἂν δὲ ἡ Κυβέρνησις ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν μαζῶν αὐτῶν, πρέπει νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑπόψεις μας.

Ὁ κ. ***Δ. Μέρος*** λέγει ὅτι γεγονὸς εἶναι ὅτι ἐκ τῶν κερδῶν τῶν λημμάτων αὐτῶν ὑπάρχει ἐν περιθώριον κέρδους 1200 ἑκατομμυρίων δραχμῶν τῶν ὁποίων κληρονόμος ἐμφανίζεται κατ' ἄλλους μὲν οἱ κάτοχοι τῶν τραπεζογραμματίων, κατ' ἄλλους τὸ Κράτος καὶ κατ' ἄλλους ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα. Ἂς δεχθῶμεν ὅτι ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑπαρχόντων νόμων, αἱ ἀνώνυμοι Ἑταιρεῖαι καὶ αἱ Τράπεζαι φορολογοῦνται μόνον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μερίσματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν διαφυγὴν πολλῶν φορολογητέων ποσῶν, διότι αἱ Τράπεζαι δίδουσι ἐλάχιστον μέρισμα καὶ τὸ πλεῖστον ποσὸν τῶν κερδῶν, ἐκ τῶν τὸ μεταφέρουσι εἰς τὸ ἀποθεματικὸν ἀπὸ ὅπου ἐξαιρεῖται εἰς διάφορα περιουσιακὰ στοιχεῖα διαφεύγοντα τὴν φορολογίαν, ἥτις διαφυγὴ προκαλεῖ ὄχι μικρὰν τὴν δυσφορίαν τοῦ φορολογουμένου λαοῦ. Θὰ ἦτο, λέγει, εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἡ Κυβέρνησις διαρρύθμιζε τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ τῶν Τραπεζῶν, οὕτως ὥστε νὰ φορολογοῦνται καὶ τὰ καθαρὰ κέρδη καὶ τὰ μερίσματα. Ἀλλ' ὡς ἀπεδείχθη, τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τοὺς κατόχους τῶν τραπεζογραμματίων καὶ ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ εὑρεθῶσι οὗτοι, ἡ μόνη ὑποδειχθεῖσα λύσις εἶνε νὰ λάβῃ τὰ καλύμματα τὸ Κράτος. Ἀλλὰ ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἀστοχος, διότι αὕτη εἶναι μία καθαρὰ φορολογία καὶ μάλιστα ἀντισυνταγματική, συνεπῶς ἐπιβάλλεται ὅπως τὰ καλύμματα διατεθοῦν διὰ σκοποὺς ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ εὐστόχως ἀνεπτύχθη ὅτι τὰ καλύμματα πρέπει νὰ διατεθοῦν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως. Τελευταίως μάλιστα ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐπὶ τοσοῦτον περιώρισε τὰς πιστώσεις ταύτας ὥστε ἐδυσκολάνε τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐφελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ γνώμη τῶν ἀγροτικῶν εἶναι ὅπως τὰ καλύμματα ταῦτα ἄτινα προέρχονται ἀπὸ τὰς καταθέσεις τῶν παραγωγικῶν τάξεων νὰ διατεθοῦν διὰ τὴν γεωργικὴν τάξιν, ἥτις ἔχει σήμερον ἀνάγκην ἐνισχύσεως. Ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα πρέπει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν προσοχὴν εὐθυνῶν πιστώσεων εἰς τοὺς γεωργούς. Δι' αὐτὸ πρέπει ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν καλυμμάτων νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτὴν διότι τὸ ἦμισυ τούτου θὰ εἶναι ἀνεπαρκές. Ἡ Γεωργικὴ τάξις ὑπερέχει ὑπάρχουν περιφέρεται ἔνθα οἱ χωρικοὶ τρέφονται μὲ πίτυρα, πρέπει συνεπῶς νὰ ἐνισχυθῇ αὕτη διὰ τῆς Ἰσχυροποιήσεως τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν τάξιν ταύτην.

Ὁ κ. ***Γ. Κοκουλίδης*** λέγει, ὅτι ἡ σύμπραξις αὐτὴ εἶναι ὁ τελευταῖος σταθμὸς τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἡ πολιτικὴ αὕτη εἶναι ἐν πλανητικὸν σύστημα ἔχον ὡς ἥλιον αὐτοῦ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἤκουσα ὅλας τὰς ἀγορεύσεις ἀλλὰ ἐξ αὐτῶν δὲν ἐκλαϊσθησαν ἀπολύτως αἱ ἀντιλήψεις μου περὶ τοῦ ὀλεθρίου χαρακτῆρος οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ὑπάρχει μία λαϊκὴ εἰκὼν ἥτις ἔχει τὸν πωλοῦντα πᾶς μεταποιούμενος καὶ τὸν πωλοῦντα ἐπὶ πιστώσει. Ὁ πωλῶν ποῦς μετρητοῦς εἶνε αἱ δύο ἐπαγγελματικαὶ τάξεις ἐκ τῶν 8 τῆς κοινωνίας, δηλαδὴ οἱ μεγαλέμποροι καὶ οἱ μεγαλοβιομήχανοι. Ἐκ τῆς σταθεροποιήσεως ἐξυπηρετεῖται τὸ θυλάκιον τῶν δύο τούτων τάξεων, ἥτις σταθεροποίησις εἶνεδροκιανοῦχον κάλιον χρυσωμένον, καὶ τὸ ὑδροκανοῦχον τοῦτο κάλιον εἶνε ἡ σταθεροποίησις τῆς λίρας εἰς τὰ 375 ἐνῷ ἡ μόνη διέξοδος ἐκ τῆς κρίσεως αὐτῆς εἶνε ἡ πτῶσις τῆς λίρας.

Ἀλλὰ διὰ νὰ κατέλθῃ ἡ λίρα χρειάζεται ἓν ὁλόχρυσον μέγαρον, καὶ τὸ ὁλόχρυσον αὐτὸ μέγαρον εἶναι ἡ δανειακὴ πολιτική, ἀλλὰ ἡ δανειακὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως χωρὶς τὸν Γρι-κούπη καὶ χωρὶς διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τὸν Καλλιγᾶν εἶναι φόρος νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς νέον [illegible] ἡ πτῶσις τῆς λίρας δὲν συμφέρει εἰς τοὺς μεγαλοκεφαλαιοκράτας

ούζουμε, εἴτινες θὰ ἐξαναστοῦν, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ λαϊκὸς κόσμος, αἱ ὁ δηλαδὴ ἐπαγγελματικαὶ τάξεις θὰ ψάλλουν τὸ ὡσαννὰ διὰ τὴν πτῶσιν ταύτην. Δυστυχῶς τοῦτο δὲν τὸ ἐνόησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διαπράξας ἐν πολιτικὸν σφάλμα, τοῦ ὁποίου τὴν σοβαρότητα θὰ τὴν ἀντιληφθῇ ἂν ἐκτεθῇ εἰς μελλούσας ἐκλογάς· τότε θὰ πεισθῇ τί σημαίνει σταθεροποίησις τῆς λίρας. Συνεχίζων λέγει ὅτι κατηγόρησαν τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τοὺς ἐπιβληθέντας φόρους, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐγὼ τὸν ἐπαινῶ διότι ἐπὶ θυσίᾳ τῆς δημοτικότητός του ἠθέλησε νὰ καλύψῃ τὸ ἔλλειμμα τῶν 700 ἑκατομμυρίων δραχμῶν, τὸ ὁποῖον ἔλλειμμα ἐὰν δὲν ἐκαλύπτετο θὰ ἐπληρώνετο οὐχὶ ἄπαξ ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ πλὴν τῶν φόρων τούτων ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι φόροι, τοὺς ὁποίους ἐγὼ τοὐλάχιστον ἀποκαλῶ φόρους τῶν κυμάτων τοῦ Χέρτζ καὶ φαίνεται ὅτι οἱ ὁμιλήσαντες δὲν ἔχουν σαφῆ ἀντίληψιν τῶν ἀοράτων αὐτῶν φόρων.

Ὑποθέσατε, λέγει, ὅτι ἕκαστον ἄτομον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐδαπάνα ὅτε ἡ λίρα ἦτο 250 δραχ. 20 δρ. ἡμερησίως, σήμερον ἡ λίρα εἶναι 375 δραχ. πρέπει νὰ δαπανήσῃ 30 δραχ. δηλαδὴ τὰ 6,500,000 κάτοικοι δαπανοῦν ἡμερησίως ἐπὶ πλέον 65,000,000 ἤτοι ἐτησίως 22 δισεκατομμύρια δραχ., ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αἱ 30 αὐταὶ δραχ. διότι λόγῳ τῆς αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου εἰς 20 θὰ ἀναγκασθῇ νὰ δαπανήσῃ 40 δραχ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀδηλος φορολογία, ἥτις ὡς ἀποτέλεσμα φέρει τὴν στενότητα τοῦ χρήματος τὴν ὕψωσιν τοῦ τόκου καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῆς κυκλοφορίας, τῶν ὁποίων συνέπεια εἶναι ἡ ἀνεργεία καὶ ἡ ὡς ἐκ ταύτης ἐξάπλωσις τοῦ κουμμουνισμοῦ. Ὁ κομμουνισμὸς θὰ πέσῃ μόνον διὰ τῆς πτώσεως τῆς λίρας. Ἀλλὰ ὑπάρχουσι, λέγει, καὶ ἄλλοι ἀόρατοι φόροι τοὺς ὁποίους καὶ ἀναπτύσσει.

Ἓν μόνον μέσον ὑπάρχει διὰ νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον, ἡ πτῶσις τῆς λίρας καὶ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο χρειάζεται μία τράπεζα πίστεως βράχου ἥτις νὰ προσελκύσῃ ὄχι ξένα κεφάλαια, τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπέμβασις ξενικῶν κυβερνήσεων εἰς τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν, ἀλλὰ δημοσίαν πίστιν καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου εἶναι ἀξιέπαινος ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διότι ἐπέφερε τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἐδημιούργησε τὴν κρατικὴν πίστιν, σήμερον δὲ ἐὰν δὲν εἶχε τὴν δανειακὴν πολιτικὴν θὰ εἴχομεν καὶ περισσεύματα καὶ θὰ ἐξέπιπτε καὶ ὁ τιμάριθμος. Ὡς πρὸς τὰ καλύμματα, λέγει, ὅτι ταῦτα ἀνήκουν καὶ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ εἰς τὸν λαόν, δι' αὐτὸ πρέπει νὰ δοθοῦν εἰς τὴν ἐκδοτικὴν Τράπεζαν καὶ ὄχι εἰς τὴν πυροτεχνουργικὴν Τράπεζαν τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως. Ἂς εὐχηθῶμεν, λέγει, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ἔστω καὶ τὴν τελευταίαν στιγμήν, θ' ἀνανήψῃ ἀπὸ τὸν κατήφορον εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ὁ ἴδιος φέρεται καὶ τὴν Ἑλλάδα φέρει καὶ τὴν δημοκρατίαν φέρει.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὥρᾳ 1 μ. μ. λύεται ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον καὶ ὥραν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΗ'

τῆς 5 Ἀπριλίου 1928

Ὥρα 6 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προχθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ βοηθοὶ συμβολαιογράφων Θεσσαλονίκης παρακαλοῦν ὅπως ψηφισθῇ συμπληρωματικὸν ἄρθρον εἰς τὸν περὶ ὀργανισμοῦ δικαστηρίων καὶ συμβολαιογράφων νόμον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐπιτρέπεται εἰς αὐτοὺς πᾶσα συμβολαιογραφικὴ ἐργασία.

Οἱ συμβολαιογράφοι Αἰγίου καὶ Μυτιλήνης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην περικοπὴν τῶν δικαιωμάτων τῶν συμβολαιογράφων.

Ὁ σύλλογος παντοπωλῶν ὑπαλλήλων Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ψήφισμα διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλεῖ διὰ τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τῶν ἐργατικῶν νομοσχεδίων.

Ὁ πολιτικὸς συνταξιοῦχος Κωνστ. Βοδολίνης ὑποβάλλει ἀναφορὰν καὶ παρακαλεῖ ὅπως ἐγκρίνῃ ἡ Βουλὴ χρηματικὴν ἀρωγὴν ἐκ δραχ. 6,000 πρὸς βοήθειαν τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ οἰκοδομικὸς συνεταιρισμὸς Μιχαλιτσίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν οἰκοπέδου ἀνήκοντος εἰς τὸν συνεταιρισμὸν αὐτόν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ φαρμακευτικοῦ συλλόγου Λαμίας παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ κρατικοποιήσεως τῶν Φαρμακευτικῶν συλλόγων.

Ὁ Γ. Μητρόπουλος τηλεγραφικῶς ὑπάλληλος παρακαλεῖ νὰ προστεθῇ σχετικὴ διάταξις εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ συμβουλίου ἐπικρατείας πρὸς θεραπείαν διοικητικῶν ἀδικημάτων γενομένων κατὰ διαφόρων δημοσίων ὑπαλλήλων ἐπὶ δικτατορίας Παγκάλου.

Ὁ καπνοπαραγωγικὸς κόσμος Κουρφαλίου Ἀλμυροῦ διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην νέαν φορολογίαν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ.

Ὁ γεωργικὸς κόσμος προσφύγων Ἱεραπέτρας διαμαρτύρεται κατὰ πᾶσης ἐνεργείας ἀποβλεπούσης εἰς βλάβην τῶν συμφερόντων του καὶ καταπάτησιν τῆς συμβάσεως ἀνταλλαγῆς.

Ὁ ἐφεδρικὸς κόσμος Ἀχυροχωρίου ζητεῖ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ προϊσταμένου τοῦ γραφείου ἐποικισμοῦ Ὀρεστιάδος ἐπειδὴ φέρεται ἀναρμόστως πρὸς τοὺς πρόσφυγας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Καραγεώργης** καὶ οἱ γεωργοκτηματίαι Αὐλίδος διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐπιβολὴν βαρυτέρου εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν χημικῶν λιπασμάτων.

Οἱ κάτοικοι τῆς κοινότητος Ἀραπλῆ διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἀνέγερσιν σχολείου καίτοι ἐνεκρίθη πρὸ πολλοῦ κονδύλιον 200 χιλιάδων δραχ.

Τὰ διοικητικὰ συμβούλια ὀργανώσεων Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διότι ἡ ἐπιτροπὴ παρὰ τὴν διαῤῥεβαίωσιν τῶν ἁρμοδίων προέβη εἰς ἐκδίκασιν ὑποθέσεων ἀφορωσῶν τὴν ἐπιβολὴν τεραστίων προστίμων εἰς αὐτούς.

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Σωματείου καπνεργατῶν καὶ καπνεργατριῶν ἡ Ἀγάπη Σάμου διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἀπειλὰς τοῦ ἀστυνόμου κατὰ τοῦ μέλους τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου Παύλου Βογιατρίδου καὶ ζητεῖ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτοῦ.

Οἱ πρόσφυγες Ἀρτάκης καταδιωκόμενοι δι' ἐνταλμάτων προσωποκρατήσεως παρακαλοῦν τὴν ἀναστολὴν αὐτῶν μέχρι τῆς λήψεως τῶν ἀποζημιώσεων.

Ἡ Ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν Κερκύρας ὑποβάλλει θερμὴν παράκλησιν ὅπως γίνουν ἀποδεκτὰ τὰ αἰτήματα τῆς Ὁμοσπονδίας Ἐπαγγελματιῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Π. Αὐγουστίδης** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν κατοίκων Κοινότητος Ἀραπλῆ διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μὴ εἰσέτι ἀνέγερσιν σχολείου καίτοι ἐνεκρίθη πρὸς τοῦτο κονδύλιον 200 χιλιάδων δραχμῶν πρὸ δύο ἐτῶν.

Ὁ λαὸς Σιδηροκάστρου στερούμενος ἀπὸ ἑβδομάδος ἄρτου καὶ τροφίμων λόγῳ πλημμύρας τοῦ ποταμοῦ Νέστου ζητεῖ τὴν κατασκευὴν τῆς γεφύρας ἄλλως δηλοῖ ὅτι θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν παραμεθόριον καὶ θὰ κατέλθῃ εἰς τὰς πόλεις.

Τὸ Σωματεῖον τῶν ἐκ τῆς Βουλγαρικῆς Θράκης προσφύγων παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν ταχυτέραν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ λάβουν τὰς ἀποζημιώσεις των καὶ προβοῦν εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτων πρὸς στέγασιν τῶν οἰκογενειῶν των.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Τρικούπης** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Δ. Κορδορούμπα διδασκάλου τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Μεσολογγίου ζητοῦντος ὅπως προαχθῇ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ γραμματέως α' τάξεως καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ ὑπ' ὄψει αὕτη.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Χασιώτης** καταθέτει ὑπόμνημα παραγωγῶν σουλτανίνας Κορινθίας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἐπιβολὴν φορολογίας ἐπὶ τῆς σουλτανίνας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Τροχάνης** καταθέτει αἴτησιν τῶν κτηματιῶν κατοίκων Λεωνιδίου παρακαλούντων ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ φόρου παραγωγῆς τοῦ ἔτους 1928—29 καὶ ἐλαττωθῇ ὁ φόρος τοῦ ἐλαίου κατὰ τὴν προσεχῆ ἐσοδείαν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Κάκαβος** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ὑπηρετησάντων ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ πρὸ τοῦ 1913 καὶ ἐξῆς καὶ ζητούντων ὅπως ἐπαναφερθῇ ἐν ἰσχύϊ τὸ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Β. Ροῦφος** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀχαϊσήλιδος παρακαλοῦντος ὅπως ἐν τῇ καταρτιζομένῃ συμβάσει μετὰ τοῦ Σ.Π.Α.Π. ἡ σταφὶς ὑπαχθῇ εἰς τὴν κλάσιν β' ἀντὶ τῆς α'.

Γεωργοκτηματίαι Ἀμαρίνθου Χαλκίδος διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἐπιβολὴν βαρυτέρου εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν χημικῶν λιπασμάτων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Κοκκινάκης** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν Συμβολαιογράφων Μυτιλήνης καὶ Ἡρακλείου καὶ Ρεθύμνης διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ περικόπτοντος τὰ δικαιώματα τῶν συμβολαιογράφων.

Πρόσφυγες καὶ γηγενεῖς Βερροίας διαμαρτύρονται κατὰ τῆς Διευθύνσεως τῆς Χωροφυλακῆς ἀρνηθείσης νὰ χορηγήσῃ ἄδειαν συγκροτήσεως συλλαλητηρίου.

Οἱ Φαρμακοποιοὶ Λαρίσσης καὶ Κομοτινῆς διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἐπιψήφισιν τῆς κρατικοποιήσεως τῶν Φαρμακευτικῶν Συλλόγων.

Ὁ Συνεταιρισμὸς Σούστης παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγὴ χαλκοῦ καὶ θείου.

Ὁ Γενικὸς Συνεταιρισμὸς Σερρῶν, ὁ Πρόεδρος τῆς Παμπροσφυγικῆς καὶ τοῦ Συνεταιριστικοῦ Συνεδρίου Σερρῶν παρακαλοῦν ὅπως διαταχθῇ ἡ ἄμεσος ἐκτέλεσις ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος καταστρέψαντος μεγίστας ἐκτάσεις ἐσπαρμένων ἀγρῶν καὶ ἡ ἀπαλλαγὴ αὐτῶν ἀπὸ τῆς καταβολῆς φόρων.

Οἱ Συνεταιρισμοὶ Φιλιατρῶν διαμαρτύρονται ἐναντίον τῶν μεσιτῶν Πατρῶν διὰ τὰς ἐνεργείας των κατὰ τοῦ σταφιδικοῦ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ.

Οἱ ἰδιοκτῆται Λαρίσσης διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ταχυδρομικοὶ ὑπάλληλοι Πατρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην λύσιν τοῦ ὑπαλληλικοῦ ζητήματος καὶ ὑποβάλλουν διάφορα αἰτήματα.

Ὁ Γεωργοπαραγωγικὸς κόσμος Καρδίτσης ζητεῖ νὰ παραμένῃ ἐλευθέρα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν βιομηχανίαν ἡ β' καὶ γ' ποιότης καπνοῦ.

Ὁ Ἐμπορικὸς κόσμος Δράμας διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἐπιβληθείσης διὰ νόμου ὑποχρεωτικῆς γνωμοδοτήσεως παρὰ Δικηγόρων κατὰ τὴν σύνταξιν συμβολαίων ἀγοροπωλησιῶν καὶ ἑταιρικῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ἀθανασιάδης-Νόβας** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων Καλαβρύτων παρακαλούντων ὅπως εἰς τὴν ἀποξήρανσιν τῆς κοιλάδος Καλαβρύτων διὰ προσωπικῆς ἐργασίας των ἐνισχυθῶσι καὶ διὰ κονδυλίου λαμβανομένου ἐκ τοῦ ὑδραυλικοῦ Ταμείου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ. Κρεμεζῆς** καταθέτει αἴτησιν τῶν Μελῶν τοῦ Γεωργικοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ Μπέλεσι Λοκρίδος καὶ τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Κραβασαρᾶ Λοκρίδος δι' ἧς παρακαλοῦν ὅπως κατασκευασθοῦν ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα ἐπὶ τοῦ Κηφισσοῦ ποταμοῦ.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** καὶ **Δ. Δούκας** καταθέτουσι ψήφισμα τοῦ Γεωργικοῦ Συλλόγου τῆς Ἐπαρχίας Καρδίτσης αἰτοῦντος ὅπως παραμείνῃ ἐλευθέρα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν βιομηχανίαν ἡ β' καὶ γ' ποιότης καπνοῦ.

Ὁ Βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. **Ν. Δαρβέρης** καταθέτει ὑπόμνημα Σωματείων, Συλλόγων καὶ Ἐπιμελητηρίων Θεσσαλονίκης κατὰ πάσης μελετωμένης μεταβολῆς ἠλεκτροφωτισμοῦ πρὸς ὑποδούλωσιν Θεσσαλονίκης εἰς Ἑταιρίαν ἄνευ γνώμης ἐπισήμων ἀρχῶν καὶ λαοῦ Θεσσαλονίκης.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τρίτου Καπνοπαραγωγικοῦ Συμβουλίου Ξάνθης ὑποβάλλει ἀντίγραφα τῶν ψηφισμάτων τοῦ Συνεδρίου ἐν τοῖς ὁποίοις ἐκτίθενται αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις ὑπὸ τοῦ Ἀνωτέρω Συνεδρίου καὶ ἀναπτύσσονται σημεῖά τινα τοῦ α' ψηφίσματος ἐπὶ τοῦ καπνικοῦ.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Λ. Ἀνδρεάδης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Συλλόγου Συμβολαιογράφων παρακαλοῦντος τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης ὅπως ἀποσύρῃ τὸ Νομοσχέδιον περὶ μειώσεως τῶν Συμβολαιογραφικῶν δικαιωμάτων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Γ. Παπαπαράσχος** καταθέτει 1) ἀναφορὰν κατοίκων Μηλιᾶς, ζητούντων ὅπως τροποποιηθῇ ὁ φόρος δεκάτης εἰς προσδιορισθὲν ὑπὸ τῆς Ἐφορείας ποσὸν δραχμῶν 34 καὶ οὐχὶ τῶν 52 χιλιάδων, 2) ἀναφορὰν κατοίκων Λόφου ζητούντων ὅπως ἀπαλλοτριωθῇ ἔκτασις τῶν πέριξ τσιφλικίων τῆς Μονῆς Πέτρας καὶ παραχωρηθῶσιν εἰς ἀκτήμονας συγχωρίους των, 3) ἀναφορὰν κατοίκων Παντελεήμονος ζητούντων ὅπως μὴ ἐγκατασταθῇ ἄλλος προσφυγικὸς πληθυσμὸς εἰς Πλαταμῶνα καὶ μὴ παραχωρηθῇ ἡ πέριξ αὐτῶν ἐκχερσωθεῖσα ἔκτασις Κουσούλ.

Οἱ ἐνοικιασταὶ γηγενεῖς καὶ πρόσφυγες Ἀλεξανδρουπόλεως ὑποβάλλουν ψήφισμα διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου προσαυξήσαντος τὰ ἐνοίκια μέχρι 180 %ο ἄνευ οὐδεμιᾶς προειδοποιήσεως.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Β. Σαγιᾶς** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Διευθυντῶν Κέντρων διασκεδάσεως παρακαλούντων, ὅπως ἀπαλλαγῶσι τοῦ φόρου Πολυτελείας 31 1)2 %ο ἐπὶ τῆς καταναλώσεως καὶ μειωθῇ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) «Περὶ συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Διεθνὲς Γεωργικὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Ρώμης». καὶ 2) «Περὶ χορηγήσεως ἐπιδόματος εἰς τοὺς ἀπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ὁμοίου πρὸς τὸ χορηγούμενον εἰς ἄλλα Ὑπουργεῖα».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἐπιδομάτων διακριτικῶν σημείων εἰδικότητος, τροφοδοσίας καὶ ἀδειῶν τῶν ὑπηρετούντων ἐπὶ τῶν ὑποβρυχίων».

Ὁ κ. **Α. Μαζαράκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν)** ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3283 τοῦ 1925 «περὶ ἱδρύσεως Διοικητικῶν Δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ καὶ Ἀνατολ. Θράκῃ γεννηθεισῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχε-

δίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ τελωνειακοῦ κώδικος καὶ τροποποιήσεως ἑτέρων διατάξεων τοῦ νόμου 1165 κλπ.

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ τῆς 23 Νοεμβρίου 1925 περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ ἀπονομῆς συντάξεων ἕνεκα Στρατιωτικῆς ἢ Ναυτικῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης συμβάσεως περὶ καταστολῆς τῆς κυκλοφορίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων».

Ἡ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συνάψεως δανείων ὑπὸ τοῦ Ταμείου πρόστασίας καὶ προαγωγῆς τῆς κτηνοτροφίας».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπή ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12)16 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. περὶ προσθηκῶν εἰς τοὺς περὶ ἀρχαιοτήτων καὶ ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας νόμους».

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, Ἐπιτροπείας ἐλευθέρας ζώνης καὶ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου κατατισθείσης συμβάσεως περὶ χορηγήσεως δανείου 15.000.000 δραχμῶν πλπ.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Δ. Μπούκουρας, Ιφ. Ἀντωναρόπουλος, Γ. Ἀλεξανδρόπουλος, Ν. Κουμάνταρος, Α. Κουμουνδοῦρος, Ν. Κρανιωτάκης κλπ.** ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου «περὶ τριμήνων ἐξετάσεων φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν».

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ προσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ἐφεδρείας ἐργασίας καὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Δ. Μπότσαρης** καὶ **Δ. Λούλης** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ προστασίας τῆς οἰνοπαραγωγῆς».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ἀλεξανδρῆς** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ρυθμίσεως ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Κ. Ναυπλιώτης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ τελωνειακοῦ κώδικος καὶ περὶ τροποποιήσεως ἑτέρων διατάξεων τοῦ νόμου 1165».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Π. Ἀθγουστίδης, Α. Φωκᾶς, Σ. Κρητικᾶς** κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ταμείου ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς χωροφυλακῆς».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τοῦ ἐπιδόματος τῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Νέων Χωρῶν καὶ συμμετοχῆς αὐτῶν ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Πετρακάκος** ὑποβάλλει ὑποτροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τοῦ ἐπιδόματος τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Μπούκουρας** ὑποβάλλει προτολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ὑφους καθαρῶν προσόδων κλπ. προηγουμένων ἐτῶν».

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ Ἡμερησία Διάταξις τῶν ἀναφορῶν.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. **Γ Σήφακας** παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ εἰς πρώτην συζήτησιν ὡς ἀπολύτως ἐπείγον τὸ νομοσχέδιον «περὶ τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος παραχωρουμένων ὑποθηκῶν ἐπὶ ἀκινήτων ἐν ταῖς Νέαις Χώραις.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. **Ροῦσος Κούνδουρος.**

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως τῆς 23)3 Φεβρουαρίου 1928 περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σχέσεων καὶ ἐρεύης λειτουργίας τῆς Τραπέζης ταύτης, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ὅστις λέγει ὅτι ἡ ἐπίθεσις τῶν δύο ἡγετῶν τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐναντίον τῆς ὑπὸ κρίσιν συμβάσεως διεξήχθη διὰ τῶν ἰδίων περίπου ἐπιχειρημάτων, ἀλλὰ δὲν ἐνεωτο. νομίζω τοὐλάχιστον, ἐκ τῶν αὐτῶν ἐλατηρίων. Ὁ ἡγέτης τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως δὲν ἐστρέφετο βεβαίως ἐναντίον τῆς σταθεροποιήσεως τῆς ὁποίας πολλάκις ἐξῆρε τὴν ἀνάγκην, τοὐναντίον ὅμως ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κατ' αὐτῆς κυρίως καὶ χθὲς ὡς καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἔδαλε, θεωρῶν ὅτι ἡ σταθεροποίησις ὑφ' οὓς ὅρους γίνεται, οὐ μόνον δὲν παρέχει οὐδεμίαν ἀσφάλειαν περὶ τῆς ἐπιτυχίας αὐτῆς, ἀλλὰ ἐγκυμονεῖ σοβαρούς διὰ τὴν χώραν κινδύνους. Ἀπὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεως ἔτους, ἀφ' ὅτου προΐστασαι τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἀκούω ὁμοίας Ἱερεμιάδας, αἵτινες μὲ παρηκολούθησαν ὡς σκιαὶ εἰς πᾶσάν μου προσπάθειαν, αἰσθάνομαι ὅμως σήμερον ἀνασκοπῶν τὰ γενόμενα ἐμαυτὸν εὐτυχῆ, ὅτι αἱ κραυγαὶ αὗται τῆς ἀπαισιοδοξίας δὲν κατώρθωσαν νὰ μειώσουν τὴν πίστιν μου πρὸς τὸ ἀναληφθὲν ἔργον καὶ ὅτι τὰ ἀποτελέσματα ἐδικαίωσαν. ὑπερέβαλλον τὰς ἐλπίδας μου. Ὅσα δὲν ἔχουν ἐπιτελεσθῇ κατὰ τὸ ὀλιγόχρονον αὐτὸ διάστημα. Ἐπετεύχθη ὁ διακανονισμὸς ὅλων τῶν πολεμικῶν μας χρεῶν, τοῦ ὁποίου πολλοὶ ἐπίστευον καὶ ἐκήρυσσον ὡς βεβαίαν τὴν ἀποτυχίαν, ἐλύθη ὁ βαρὺς κατὰ τῆς Ἑλλάδος οἰκονομικὸς ἀποκλεισμός, μᾶς ἐδόθη ἀμέριστος ἡ συνδρομὴ τῆς Κ. Τ. Ε., συνήφθη τὸ τριμερὲς δάνειον ὑπὸ ὅρους τοὺς ὁποίους πᾶς τις πρό τινος ἐθεώρει ὡς ἀδυνάτους, ἀπεκτήσαμεν ταμειακὴν ἄνεσιν τοιαύτην ὥστε ἐνῶ πρό ἑνὸς ἔτους οἱ ἔχοντες λαμβάνειν παρὰ τοῦ Δημοσίου Ταμείου περιεκύκλωναν ἐν διαμαρτυρίαις τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εἴχομεν ἐξαντλήσει τὰς πιστώσεις τοῦ τρεχουμένου λογαριασμοῦ τῆς Τραπέζης, ἤδη ἔχομεν πιστωτικὸν ὑπόλοιπον ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων, ἀνερχομένων ἤδη εἰς 470, τὸ νόμισμα ἡμῶν εἶναι ἀπὸ ἑνὸς ἔτους καὶ ἡμίσεως εἰς τιμὴν σταθερᾶν, τὸ Κρατικὸν ἀπόθεμα αὐξάνει καὶ ἔφθασεν ἤδη τὰ 4.500.000 λίρας καὶ ἐκαλύφθη ἐντὸς μιᾶς χρήσεως τὸ ἔλλειμμα τῶν 2.600 ἑκατομμυρίων τοῦ προϋπολογισμοῦ ἄνευ ἐπιδράσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, διότι ὁ τιμάριθμος εἶναι ὁ αὐτὸς οἷος ἦτο τὸν Νοέμβριον 1926 καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ πρόσθετα βάρη ἀπερροφήθησαν ὑπὸ τῆς συναλλαγματικῆς διαφορᾶς, τῆς αὐξούσης καταναλωτικῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὑποτιμήσεως τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τοὺς τόπους τῆς προελεύσεώς των. Παρ' ὅλα ταῦτα δὲν ἐπείσθη ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος νὰ εἶναι ἐπιφυλακτικώτερος εἰς τὰς κρίσεις του. Καὶ μάχεται, κατὰ τῆς σταθεροποιήσεως προβάλλων πάντοτε τὴν ἔλλειψιν δύο ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων, τὴν προϋπόθεσιν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν καὶ τὴν προϋπόθεσιν τοῦ ἰσοζυγίου τοῦ Κράτους καὶ προσέ-

θεσεν ὅτι ἄνευ αὐτῶν οὐδὲν Κράτος ἐπεχείρησε σταθεροποίησιν. Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι ἀκριβὲς διότι εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ Οὐγγαρίαν ἐνῷ δὲν ὑπῆρχε ἰσοζύγιον προϋπολογισμοῦ ἢ πληρωμῶν ἐπέτυχεν ἡ σταθεροποίησις καὶ εἶχεν ἀποτέλεσμα ὅτι ἐκαλύφθησαν τὰ ἐλλείμματα καὶ μετεβλήθησαν εἰς περισσεύματα. Ἀλλ' ἐλλείπουν ὄντως τὰ στοιχεῖα ταῦτα; Πολλάκις εἶπον ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ εἴπωμεν θετικῶς ὅτι ἔχομεν ἔλλειμμα τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἔλλειμμα τοῦτο. Ἓν ἔχομεν βέβαιον, ὅτι τὸ Κρατικὸν ἀπόθεμα ὁλονὲν αὐξάνει καὶ τοῦτο μᾶς δίδει τὸ ἐνδόσιμον νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὑπάρχει μεῖζον προσφορὰ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος ἢ ζήτησις. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐπιμένει φρονῶν ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τῆς τρεχούσης χρήσεως δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ παρουσιάσῃ ἔλλειμμα. Προσήγαγον ὅμως εἰς τὴν Βουλὴν στοιχεῖα ἐπίσημα μαρτυροῦντα κατὰ πᾶσαν ἀνθρωπίνην πρόβλεψιν ὅτι τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶναι ἐξησφαλισμένον. Ἀλλὰ αἱ προϋποθέσεις τῆς σταθεροποιήσεως δὲν εἶναι μόνον αὐταί. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν οἱ εὐνοϊκώτεροι τῶν ὅρων ὅπως κατοχυρώσωμεν τὸ νόμισμα ἡμῶν. Ἔχομεν κυμαινόμενον χρέος ἐξοφλημένον καὶ ἐπὶ 1 καὶ 1)2 ἔτος ἔχομεν ἔμπρακτον σταθεροποίησιν ἥτις δημιουργεῖ τὴν κρίσιν τῆς προσαρμογῆς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς σχεδὸν παρήλθομεν ἤδη. Διατὶ πρέπει νὰ ἀναμένωμεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ὅπως προβῶμεν; Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος δὲν ἐξήτασε χθὲς μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμονῆς μεθ' ἧς τὸ ἔπραξε ἄλλοτε τὸ ζήτημα τῆς νομισματικῆς ἀνατιμήσεως καὶ τὸ παρῆλθε σχεδὸν ἐν παρόδῳ, οὐδ' ἀνέφερε τι περὶ χρεωκοπίας τοῦ νομίσματος. Ἂν ἀποβλέπῃ εἰς μικρὰν τινα ἀνατίμησιν τὸ ὠφέλη θὰ εἶναι μικρὰ ἀπέναντι τῶν κινδύνων τῆς ἀναβολῆς τῆς σταθεροποιήσεως. Ἀλλ' ἐὰν ἀποβλέπῃ εἰς μεγάλην ἀνατίμησιν οἱ κίνδυνοι εἶναι τόσον μεγάλοι ὥστε ἐὰν ἀνελάμβανε τὴν Κυβέρνησιν τοῦ Κράτους δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ τὴν κάμῃ. Ἔχετε ἀνησυχίας. Δικαίωμα ὑμῶν εἶναι νὰ ἔχετε ἀνησυχίας ἀλλὰ αὐταὶ δὲν προκύπτουν ἐκ τῶν πραγμάτων, ἐδράζονται εἰς τὴν ψυχὴν ὑμῶν. Ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ σταθεροποίησις ἔχομεν προηγουμένως ἀνάγκην τῆς τραπεζιτικῆς ἐξυγιάνσεως. Ἀλλοτε δὲ ὑπεστήριζεν ὁ κ. Ἡγέτης τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι εἶναι ὀρθὴ μὲν κατ' ἀρχὴν ἡ ἵδρυσις τῆς Ἐκδοτικῆς, ἀλλ' ὅτι εἶναι πρώωρος ἡ εἰσαγωγὴ τῆς τραπεζιτικῆς ταύτης ἐξυγιάνσεως. Διὰ ποῖον λόγον εἶναι πρώωρος; Ὅλα τὰ Κράτη καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔχουν πρωτόγονον μόνον οἰκονομίαν ἔχουν ἤδη ἀποκτήσει ἰδίαν ἐκδοτικὴν τράπεζαν καὶ ἀξιοῦται μόνον, ἡ Ἑλλάς, ἡ ἔχουσα πολυσχιδῆ καὶ ἀξιοθαύμαστον οἰκονομίαν, νὰ διατηρήσῃ τὸ σαθρὸν σημερινὸν σύστημά της. Ἐπεκαλέσθη ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος τὴν Βουλγαρίαν καὶ μοῦ συνέστησε νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Γενεύην ἵνα ζητήσω τὴν ἀναβολὴν ἥτις ἐχορηγήθη καὶ εἰς τὴν Βουλγαρίαν. Ἔκαμον κατ' ἐπανάληψιν ταξείδια εἰς τὴν Γενεύην ὅταν ἐπρόκειτο νὰ συντελέσω εἰς τὴν οἰκονομικὴν τοῦ τόπου ἐξυγίανσιν, ἀλλὰ δὲν θὰ μεταβῶ βεβαίως ὅπως ἀναληθῶς ὑποστηρίζω τὴν χρεωκοπίαν τῆς Πατρίδος μου. Ἡ Βουλγαρία εἶχεν ἤδη αὐτοτελῆ ἐκδοτικὴν Τράπεζαν, ἐζητεῖτο δὲ παρ' αὐτῆς νὰ καταστήσῃ τὴν Τράπεζαν ἀνεξάρτητον ἀπὸ τοῦ Κράτους, αἴτησις ἥτις προσέκοπτεν εἰς κώλυμα ἀνυπέρβλητον, διότι δὲν πάρχει εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ρευστὸν χρῆμα ἱκανὸν νὰ καλύψῃ τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῆς νέας τραπέζης. Ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου ἐζήτησεν ἡ Βουλγαρία καὶ ἐδέχθη ἡ Κ. Τ. Ε. νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀναβολήν. Ἀλλὰ ἂν ἐδόθη ἡ ἀναβολὴ αὕτη ὡρίσθησαν ἀντιπρόσωποι τῆς Κ. Τ. Ε. ἀσκοῦντες ἔλεγχον ὥστε οὐδεμία πρᾶξις οὐδὲ τῆς τραπέζης οὐδὲ τῆς Κυβερνήσεως νὰ εἶναι δυνατὴ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἀντιπροσώπων τούτων. Ὑπὸ τοιαύτας προϋποθέσεις ἐδόθη ὑπὸ τῆς Κ. Τ. Ε. ἡ ἀναβολὴ πρὸς τὴν Βουλγαρίαν. Ἀλλ' ἡ σταθεροποίησις μᾶς εἶπον εἰς ἣν σπεύδομεν εἶναι ἔργον ὄχι ἀδάπανον διὰ τὸν λαόν. Διὰ νὰ ἐπιτύχετε, λέγουν, ἔχετε ἀνάγκην νὰ διαθέσετε τὸ 1)3 τοῦ τριμεροῦς δανείου ἤτοι 3 ἑκατομμύρια λιρῶν ὑποχρεούμενοι νὰ καταβάλετε τόκον 7 %ο ἐτησίως πρὸς ἐξόφλησιν χρεῶν τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, δι' ἃ σήμερον καταβάλλομεν μόνον 1 %ο. Ποιοῦμαι τὴν δήλωσιν ὅτι δὲν πρόκειται νὰ καταβάλωμεν διαφορὰν 6 %ο διὰ τὸ ποσὸν τῶν 3 ἑκατομμυρίων λιρῶν, διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι ἅμα τῇ λειτουργίᾳ τῆς Ἐκδοτικῆς τραπέζης θὰ συναφθῇ συμφωνία μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Κράτους ὁμοία μὲ τὴν γενομένην εἰς τὸ Βέλγιον, καθ' ἣν ἡ ἐκ τῆς ἐπενδύσεως τοῦ ποσοῦ τούτου πρόσοδος θὰ περιέρχεται εἰς τὸ Κράτος.

Π. Τσαλδάρης. Τὰ ἔγγραφα προνοοῦν περὶ τούτου;

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὄχι.

Γ. Πεσματζόγλου. Πῶς θὰ ἀναγκάσετε τὴν ἐκδοτικὴν τράπεζαν νὰ μᾶς πληρώσῃ τὸ ἐπιτόκιον;

Γ. Καφαντάρης. Πάντως θὰ γίνῃ συμφωνία ὡς ἔγινε καὶ εἰς τὸ Βέλγιον. Συνεχίζων λέγει ὅτι θὰ ὑπάρξῃ πάντοτε διαφορὰ μεταξὺ τοῦ δανείου τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας καὶ 1 %ο καὶ τοῦ δανείου τῆς σταθεροποιήσεως καὶ ἡ διαφορὰ αὕτη θὰ ἀνέλθῃ ἴσως εἰς 3 %ο περίπου. Ἐπιδιώκοντες νὰ ἀποφύγωμεν τὸ βάρος τοῦτο διατὶ νὰ μὴ ἐπεκτείνωμεν τὴν πρόνοιαν ταύτην καὶ εἰς τὰς λοιπὰς μας ἀνάγκας; Διατὶ νὰ μὴ προκρίνωμεν καὶ διὰ τὰ δάνεια τῶν ἔργων, καὶ διὰ τὰ δάνεια τοῦ Κράτους τὴν ἰδίαν πολιτικὴν καὶ νὰ ἀρυσθῶμεν τὰ μέσα ὧν ἔχομεν ἀνάγκην διὰ τῆς εὐκόλου ὁδοῦ τῶν πιστωτικῶν ἐκδόσεων καὶ τῶν εὐθηνῶν τόκων; Ἐὰν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐρχόμενος εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐσκέπτετο νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτὴν δὲν θὰ εἶχον ἀνάγκην ἐγὼ Ἱερεμιάδων διὰ νὰ προείπω τὰς καταστροφάς διότι αἱ καταστροφαὶ θὰ ἦσαν ἄμεσοι καὶ ἀνεπανόρθωτοι. Θὰ πληρώσωμεν τὰ 2 %ο τῆς διαφορᾶς, ἀλλὰ θὰ τὰ πληρώσωμεν ἵνα προμηθευθῶμεν τὸ φάρμακον δι' οὗ θὰ ἐξαγάγωμεν τὸν σάρακα ἀπὸ τὸν ἐθνικόν μας ὀργανισμόν. Μᾶς ἠρώτησεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἐὰν ἔχωμεν ἢ ὄχι ἐπέκεινα τῶν καλυμμάτων ἀσφαλεῖς βεβαιώσεις χορηγήσεως προσθέτων πιστώσεων πέραν τοῦ ἀποθέματος τῆς Τραπέζης διότι ἐὰν δὲν ἀσφαλίσωμεν τὰς πιστώσεις ταύτας ἡ σταθεροποίησις θὰ γίνῃ ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ θὰ καταρρεύσῃ ὁμοῦ μὲ τὴν εὐημερίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἔχω πάντα λόγον νὰ πιστεύω ὅτι θὰ ἔχωμεν τὰς πιστώσεις, ἀλλὰ εἶμαι ὑπόχρεως νὰ δηλώσω ὅτι καὶ ἄνευ τῶν πιστώσεων τούτων ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν καλυμμάτων οὐδένα πρόκειται νὰ διατρέξῃ κίνδυνον ἡ νομισματικὴ εὐστάθεια. Ἔχομεν κατὰ τὸ πρωτόκολλον ὑποχρέωσιν νὰ ἀσφαλίσωμεν κάλυμμα 40 %ο ἐπὶ τῶν ἐν ὄψει ὑποχρεώσεων· τὸ ὅριον τοῦτο θεωρεῖται ὑπὸ πολλῶν Κρατῶν ὡς λίαν ὑψηλόν. Εἰς τὴν Βουλγαρίαν τὸ κατώτατον ὅριον τοῦ καλύμματος ὡρίσθη διὰ τοῦ προσφάτως ὑπογραφέντος πρωτοκόλλου εἰς 33 1)2 %ο, μόνον ὅριον θεωρούμενον ὡς ἀπολύτως ἐξασφαλίζον τὴν κυκλοφορίαν εἰς οἱανδήποτε ζήτησιν. Ἀντὶ τῶν 40ο)ο ἡμεῖς ἔχομεν μέχρις ὥρας καλύμματα ὑπερβαίνοντα τὰ 50ο)ο τῆς δυναμικῆς κυκλοφορίας, ὅλων τουτέστι τῶν ἐν ὄψει ὑποχρεώσεων τῆς ἐκδοτικῆς. Ποία συνεπῶς δύναται νὰ προκύψῃ ἀνησυχία διὰ τὴν σταθεροποίησιν; Ἀλλ' ὅπως εἶπον ἵνα σκεφθῶμεν περὶ τῆς σταθεροποιήσεως εἶναι ἀνάγκη ν' ἀναπλάσωμεν τὸ πλημμελὲς τραπεζιτικόν μας σύστημα. Ὅτε κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἀνεκινήθη τὸ ζήτημα τῆς ἱδρύσεως ἐκδοτικῆς Τραπέζης ὑπεστηρίχθη ἀπὸ τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ τὸν οἰκονομικόν του σύμβουλον ὅτι ἡ διχοτόμησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης θὰ ἔφερε τοσοῦτον κλονισμὸν εἰς αὐτὴν ὥστε θὰ ἐκινδύνευε νὰ περιέλθῃ εἰς πλήρη μαρασμόν. Κατόπιν ὅταν ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ κ. Μαξίμου καὶ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης στοιχεῖα ἐπαρκῆ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀνομολογήσουν ἀμφότεροι ὅτι ὑπάρχουν δυνάμεις ἱκαναὶ ὅπως καὶ ἡ ἐκδοτικὴ γίνῃ ἰσχυρὰ καὶ ἡ Ἐθνικὴ ἀποφύγῃ τὸν κλονισμόν.

Π. Τσαλδάρης. Τὰ πράγματα δὲν ἔχουσιν οὕτω.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἔχετε ὑπομονήν. Ἀλλὰ προσέθεσεν ὁ κ. Μάξιμος διὰ νὰ ἐπέλθῃ τὸ

ἀποτέλεσμα τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ παραμείνουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἡ ἐπικαταλλαγὴ τῶν καλυμμάτων ἐκ 1,100,000,000, τοῦτο ὅμως δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ διότι τὰ καλύμματα ἔδει νὰ περιέλθουν ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἐκδοτικὴν ὡς ἀνήκοντα εἰς τὸ Κράτος. Οὕτω ὅμως τεθέντος τοῦ ζητήματος ἡ λύσις κατ' ἐμὲ προέκυπτεν ἀφ' ἑαυτῆς. Ἂν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἄνευ τῶν 1,100 τούτων ἑκατομμυρίων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διατηρήσῃ τὰς παρούσας δυνάμεις, τὸ Κράτος εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὴν ἀντισταθμίσματα ἰσοφαρίζοντα τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον. Καὶ ἐὰν τὸ ποσὸν τῶν 1,100 ἐφαίνετο μέγα ὑπέδειξα ὅτι ἠδύνατο νὰ γίνῃ ὑπολογισμὸς πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ ποσοῦ ὅπερ θὰ ἐπήρκει πρὸς τοῦτο.

Ἀλλὰ ἡ ἄποψις αὕτη δὲν ἐγένετο δεκτή, τὸ δὲ ζήτημα τῶν καλυμμάτων μετετοπίσθη ἐπὶ στενοῦ νομικοῦ ἐδάφους, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ διεξήχθη καὶ ἡ χθεσινὴ συζήτησις. Ἐν τούτοις χθὲς οἱ δύο ἀρχηγοὶ διϊσχυρίσθησαν ὅτι τὸ ζήτημα ἦτο οὐχὶ νομικὸν ἀλλὰ οἰκονομικόν, ὅπως ὑποτιμήσωσι τὴν σημασίαν τῆς ἐκθέσεως τῶν νομομαθῶν καὶ λέγοντες ταῦτα ἐπεκαλοῦντο νομικὰ καὶ μόνον ἐπιχειρήματα καὶ τομικὴν μετεχειρίζοντο γλῶσσαν. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων εἶχε τεθῇ κατ' Αὔγουστον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἡ δὲ Βουλὴ μετὰ διεξοδικὴν ἐξέτασιν ἠσπάσθη τὴν γνώμην τῆς Κυβερνήσεως. Ἠκολούθησε μετὰ τοῦτο ἡ γνωμοδότησις 4 κορυφῶν τῆς νομικῆς ἐπιστήμης τῶν κ. κ. Ρακτιβάν, Πολυγένη, Τριανταφυλλοπούλου καὶ Τσιτσεκλῆ, οἵτινες μετ' ἐμπεριστατωμένην ἔρευναν τοῦ ζητήματος μέχρι τῆς ὑστάτης του πηγῆς ἀπεφάνθησαν κατηγορηματικῶς καὶ μετ' ἀντικειμενικότητος καὶ ἀμεροληψίας, ἥτις δὲν γνωρίζω κατὰ πόσον διέκρινε καὶ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν πρέπει νὰ ἀμφισβάλλετε περὶ τῆς ἀμεροληψίας ἡμῶν.

Γ. Καφαντάρης (ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Οὐδεὶς ἀμφισβήτησεν ὅτι τὰ καλύμματα ἐν τῷ συνόλῳ ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ὅτι κατὰ κανόνα γενικὸν τὰ καλύμματα ἅπινα διαμορφοῦνται ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς νομίμου καὶ ὄχι τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῆς εἶναι παρακολούθημα τῆς κυκλοφορίας, καὶ ἀνήκουν ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸ Κράτος. Ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸ Βέλγιον ἡ ἐκ τῶν καλυμμάτων ἐπικαταλλαγὴ ἐδόθη εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν, οὐδεμία δὲ ὑφίσταται ἀμφιβολία ὅτι τὸ αὐτὸ θέλει συμβῆ καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν. Δι' αὐτὸ ἀκόμη καὶ τὰ μέλη τῆς δημοσιονομικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Κ. Γ. Ε. ὅταν τὸ ζήτημα ἦλθε ἐνώπιον αὐτῆς ἐθεώρησαν ὅτι ἡ ἐκ τῶν καλυμμάτων διαφορὰ ἔδει νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν Ἐκδοτικήν, τὴν ὁποίαν ἐπεζήτουν νὰ καταστήσουν ἰσχυροτέραν. Ὅταν ὅμως ἐτέθησαν ὑπ' ὄψει τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης τὰ εἰδικὰ περιστατικὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐκτήθησαν τὰ καλύμματα ταῦτα, καὶ ἐρημόσθησαν αἱ συμβάσεις παρ' ἡμῖν ἀνεγνώρισεν αὕτη ὁμοφώνως ὅτι εἰς τὴν εἰδικὴν τῆς Ἑλλάδος περίπτωσιν δέον νὰ θεωρηθοῦν κτῆμα ἀναμφισβήτητον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ νὰ παραμείνουν εἰς αὐτήν. Οὕτως ἐξεπληρώθη καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ ἡγέτου τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅπως τεθῇ ὑπὸ τὴν διαιτησίαν τραπεζιτῶν διεθνοῦς κύρους τὸ ζήτημα, διότι τὰ πλεῖστα τῶν μελῶν τῆς δημοσιονομικῆς ἐπιτροπῆς εἶναι τραπεζῖται καὶ οἰκονομολόγοι διεθνοῦς κύρους. Δὲν ἀπεφάνθη δὲ μόνον ἡ δημοσιονομικὴ ἐπιτροπὴ ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἔλυσεν ἤδη ἡ Βουλὴ ὁριστικῶς διὰ τῆς κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης ἐν ᾧ περιλαμβάνεται ἡ σύμβασις Κυβερνήσεως καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης καθορίζουσα τὴν τύχην τῶν καλυμμάτων.

Α. Παπαναστασίου. Εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν ἐδηλώθη ὅτι τὸ Κράτος ἐπιφυλάσσεται νὰ κανονίσῃ τὰς σχέσεις του μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐν τῇ συμβάσει ταύτῃ τῆς Γενεύης ἀναφέρονται ἀναλυτικῶς τὰ στοιχεῖα ἅτινα πρόκειται νὰ μεταβιβάσθοῦν εἰς τὴν ἐκδοτικήν, ὁρίζεται δὲ ἐπίσης ἐν αὐτῇ καὶ ἡ ἀξία τῶν καλυμμάτων, ἥτις θέλει καταβληθῇ εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν καὶ εἶναι ἀξία τοῦ χρυσοῦ καὶ τῶν ὁμολογιῶν ἡ ἀξία τῆς σταθεροποιήσεως. Ἡ σύμβασις ἀναγράφει (ἀναγινώσκει τὴν σύμβασιν) ὅτι ὁ χρυσὸς καὶ ὁ ἄργυρος θὰ μετατραπῇ εἰς Ἑλληνικὸν νόμισμα ἐπὶ τῇ τρεχούσῃ τιμῇ.

Π. Τσαλδάρης. Δηλαδὴ ὑπεχρεώθημεν καὶ ἀπὸ τὴν Γενεύην νὰ πληρώσωμεν ἐκεῖ ποῦ δὲν χρεωστοῦμεν.

Γ. Καφαντάρης. Ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα ταῦτα δέον νὰ καταβληθοῦν εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν, ἐπὶ τῇ τιμῇ τῆς σταθεροποιήσεως. Ἀνεγνωρίσθη οὕτως ὁριστικῶς διὰ νόμου, ἰσχύοντος ἤδη, ὅτι ἡ ἀξία τῶν καλυμμάτων περιέρχεται εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν εἰς ἣν καὶ ἀνῆκον. Ὅσον ἐν τούτοις καὶ ἂν ἔταμεν ἤδη ἡ Βουλὴ τὸ ζήτημα ὁριστικῶς, θὰ ἐξετάσωμεν καὶ ἡμεῖς ἂν πράγματι ἡ δοθεῖσα λύσις εἶναι σύμφωνος πρὸς τὸ δίκαιον, διότι ἐπιθυμοῦμεν νὰ διαφωτίσωμεν τὴν Βουλὴν καὶ τὴν διαβουκολουμένην κοινὴν γνώμην. Ἡ ἱστορία τῶν καλυμμάτων τούτων παρ' ἡμῖν εἶναι ἀξία πάσης προσοχῆς. Κατὰ τὸ 1914 καὶ τὸ 1920 καὶ κατὰ τὴν ἐμφυλοχωρήσασαν περίοδον ἡ Ἑλλὰς διετέλει ὑπὸ καθεστὼς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας, σχηματισμὸς δὲ καλυμμάτων ὑπὸ καθεστὼς τοιοῦτον, ἀποτελεῖ πρᾶξιν ἀνακόλουθον καὶ σχῆμα ὀξύμωρον, διότι τὰ καλύμματα χρησιμεύουν ὡς ἀσφάλεια τῆς ἐξαργυρώσεως τῶν τραπεζογραμματίων, δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ νοηθῇ ἡ ἀσφάλεια αὕτη, προκειμένου περὶ γραμματίου μὴ ὑποκειμένου εἰς ἐξαργύρωσιν. Ἡ ἐξαίρεσις αὕτη ἐθεσπίσθη κατ' ἀξίωσιν τῆς Διεθνοῦς Οἰκονομ. ἐπιτροπῆς πρὸς ἐπίτευξιν ψυχολογικῶν καὶ μόνον σκοπῶν, οὗτω δὲ διεμορφώθη ἀπόθεμα ἰδιαζούσης φύσεως, διαφόρου τοῦ κοινῶς ἀπαντωμένου, ἀπόθεμα σκοποῦν οὐχὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς μετατροπῆς, ἀλλὰ τὴν δημιουργίαν μόνον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ νόμισμα.

Ἡ τράπεζα ἔχουσα ἐν ταῖς ταμείοις ἀναγκαιοῦν ποσὸν ἀποκτηθὲν ἐξ ἰδίων ἐργασιῶν τί ἔπραξε; Προσέδωκεν εἰς αὐτὸ ἁπλῶς τὴν προσωνυμίαν τῶν καλυμμάτων, ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἀνεγράφοντο εἰς τοὺς ἰσολογισμούς της. Τίνα ὅμως, λέγουν, ἔχει σημασίαν ὁ τρόπος τῆς κτήσεως τῶν καλυμμάτων; Τίνα σημασίαν ἔχει ὅτι ἡ Τράπεζα ἀντὶ νὰ ἀγοράσῃ τὸν χρυσὸν καὶ τὰς ὁμολογίας ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τὰς ἠγόρασε ἀπὸ τὴν ἰδίαν της περιουσίαν; Ἡ προαπόκτησις συνεχίζει, τῶν καλυμμάτων αὐτῶν ἔχει σπουδαιοτάτην ἔννοιαν, διότι ὁμαλῶς ἐχούσης τῆς καταστάσεως ἡ Τράπεζα δὲν ἔχει ἄλλο τι νὰ πράξῃ εἰ μὴ ν' ἀγοράσῃ τὸν χρυσὸν καὶ καὶ τὰς ὁμολογίας τῶν καλυμμάτων. Τὸ 1920 ὅμως ὑπὸ τὸ κράτος τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τὸ νόμισμά μας εἶχεν ἤδη ἀρχίσει νὰ ὑποχωρῇ, τῆς τιμῆς τοῦ δολλαρίου ἀνελθούσης εἰς 9 καὶ πλέον δραχμάς. Τούτου δοθέντος ποία ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ὑποχρέωσις τῆς Τραπέζης ὅπως ἀγοράσῃ τὸν χρυσὸν καὶ τὰς ὁμολογίας εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τοῦ ἀρτίου καὶ ὑποστῇ αὕτη τὰς ζημίας τῆς διαφορᾶς; Πῶς θὰ ἐδέχετο τὸν ὅρον τοῦτον ἡ Τράπεζα ἂν δὲν ἐπρόκειτο περὶ καλυμμάτων ἐκ τῆς περιουσίας της; Δὲν ἦτο λοιπὸν ὑποχρεωμένη νὰ ἀγοράσῃ, οὐδὲ ἦτο ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὴν νὰ τὸ πράξῃ συμβάλλουσα εἰς μείζονα τοῦ νομίσματος ὑποτίμησιν. Ἐκτὸς τούτου ἐκ τῶν 300 ἑκατομμυρίων τοῦ προνομίου 1920 ἀφῃρέθησαν ἀπὸ τὴν Ἐθν. Τράπεζαν εἰς δάνειον ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας 200 ὅλα ἑκατομμύρια δραχμῶν, γεγονὸς ὅπερ τελείως ἀπεσιωπήθη χθές. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως περιωρίσθη οὕτω εἰς 180 μόνον ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ μέχρι τοῦ ὁρίου τούτου εἰς πᾶσαν περίπτωσιν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκταθῇ ἡ ἀξίωσις τοῦ Κράτους ἐπ' οὐδενὶ δὲ λόγῳ καὶ πέραν τούτου. Ὅπως ἐνθυμοῦμαι ἤδη ὁ κ. βουλευτὴς Θεσσαλονίκης ἔκαμε μνείαν τῆς περιπτώσεως ταύτης προσέθεσεν ὅμως ὅτι ἡ Τράπεζα ὤφειλε καὶ διὰ του ποσοῦ τῶν 100 ἑκατομμυρίων δραχμῶν νὰ ἀγοράσῃ καλύμματα δραχμῶν 75 ἑκατομμυρίων χρυσῶν καὶ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσίν της. Εἰς τοιαῦτα συμπεράσματα φθάνομεν ὅταν ἐξετάζωμεν τὰ πράγ-

ματα ὑπὸ τὸ πρῖσμα τῆς προκαταλήψεως. Ἀλλ' ἡ ἀξία 75 ἑκατομμυρίων χρυσῶν δραχμῶν ὑπερέβαινεν ἴσως ἢ ἀπερρόφα πλήρως τὴν ἀξίαν τῶν 100 ἑκατομμυρίων. Τί ἀπέμεινε πλέον ἐκ τῆς ἐκδόσεως; Οὐδὲν εἶνε δυνατὸν νὰ φαντασθῇ τις τοιαύτην περίπτωσιν. Παρετηρήθη που ὑποχρέωσις ἀγορᾶς καλυμμάτων ἰσαξίων πρὸς τὴν κυκλοφορίαν; Δὲν εἶχε συνεπῶς ὑποχρέωσιν οὐδ' ἠδύνατο ἡ Τράπεζα ἐκ τῆς συμβάσεως τὸ 1920 νὰ προμηθεύσῃ καλύμματα ὑποθετικὴν ἢ ἀνύπαρκτον κυκλοφορίαν. Ἐδῶ ἐπὶ τῇ βάσει ταύτη νὰ περιορίσωμεν τὰ καλύμματα κατ' ἀνώτατον ὅριον εἰς 20 ἑκατομμύρια χρυσῶν δραχμῶν διὰ τὰ 80 ἑκατομμύρια τῆς συμβάσεως 1914 καὶ ὄχι εἰς 95 περὶ ὧν δὲν ὡμιλοῦμεν. Ἀλλὰ ἂς ἴδωμεν καὶ τὰ 20 ἑκατομμύρια ἐπιτρέπεται νὰ τὰ διεκδικήσῃ τὸ Κράτος; Τὰ καλύμματα ἕνα σκοπὸν ἔχουν νὰ ἐξασφαλίζουν τοὺς κατόχους τῶν γραμματίων περὶ τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν καὶ παρ' ὅλων ὡς ἐκ τούτου ἀναγνωρίζεται ὅτι οὐδεμία ὑφίσταται ὑποχρέωσις εἰς διατήρησιν τοῦ καλύμματος ἀνωτέρου τῆς κυκλοφορίας. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐνεφάνισεν ἐπισήμους πίνακας ἀποδεικνύοντας ὅτι οὐ μόνον τὸ ποσὸν τῶν 20 ἑκατομμυρίων ἀλλὰ ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν 380 ἑκατομ. οὐδέποτε ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν, ὅτι οὐδεμίαν ἔκαμε πράγματι χρῆσιν τοῦ ἐκδοτικοῦ δικαιώματος καὶ οὐδεμίαν συνεπῶς ὑπεῖχεν ὑποχρέωσιν νὰ τηρῇ καλύμματα πρὸς ἐξασφάλισιν γραμματίων κρατουμένων ἀχρήστων εἰς τὰ ταμεῖα τῆς Τραπέζης. Ἡ ἀντίρρησις ὅτι ναὶ μὲν δὲν τὰ ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν τὰ γραμμάτια ἀλλὰ ἐκράτει ταῦτα εἰς τὸ ταμεῖον της εἰς τὴν διάθεσίν της, ὅπως κάθε τράπεζα ἔχει ἓν περιθώριον 10 ο/ο διαθεσίμων δὲν μεταβάλλει οὐδέν. Διατί εἶπεν ὁ κ. Παπαναστασίου θὰ καταλογίσωμεν τὰ διαθέσιμα ταῦτα γραμμάτια εἰς τὴν πρόσθετον κυκλοφορίαν καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀρχικήν; Παρατηρήσεις τοιαῦται εἶναι ὄντως κατώτεραι συζητήσεως. Δὲν ὑφίσταται διάκρισις τραπεζογραμματίων. Τὸ γεγονὸς ὅτι παρέμενε σταθερῶς ἐν τοῖς ταμείοις τῆς Τραπέζης ποσὸν δραχμῶν 380 ἑκατομμυρίων αὐτὸ ἀρκεῖ διὰ νὰ ἀποζημιώσῃ ὀφείλεται εἰς τοὺς μετόχους, οἱ δὲ μέτοχοι οὐ μόνον δὲν ἐζημιώθησαν ἐκ τοῦ διχασμοῦ, ἀλλὰ καὶ συναπεκόμισαν κέρδη σημαντικὰ ἐκ τῆς ἀνατιμήσεως τῶν μετοχῶν ὀφειλομένης εἰς τὴν διχοτόμησιν. Ἡ ἀνάμιξις τῶν μετόχων προκαλεῖ βεβαίως ἐντυπώσεις. Τὰ πράγματα ὅμως ἔχουν ἄλλως. Εἶναι ἀναμφισβήτητον, συνεχίζει, ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον παρουσιάσθη ζωηρὰ ὑψωτικὴ κίνησις τῶν τιμῶν ἐν γένει τῶν χρεωγράφων, γεγονὸς ὅπερ μὲ ἠνάγκασε νὰ ἐπιστήσω διὰ τηλεγραφήματος ἐκ Λονδίνου τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων. Ἡ ὑψωτικὴ κίνησις εἶχεν ὡς βάσιν τὴν προϋπάρξασαν οἰκονομικὴν ἀνάρρωσιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀρχικὴν ταύτην αἰτίαν ὑπεισῆλθεν ἡ κερδοσκοπία ὠθοῦσα ραγδαίως πρὸς τὰ ἄνω τὰς τιμὰς ἄνευ ἐρεύνης τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ τίτλου ἀξίας. Ἴδωμεν ὡς ἐκ τούτου τὰς μετοχὰς τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης, πρὶν ἡ ἐκδοθοῦν νὰ ὑψάσουν ἀπὸ δραχμ. 5,000 εἰς 15,000. Τί ἐδικαιολόγει τὴν ὕψωσιν ταύτην προκειμένου περὶ Τραπέζης ἀδυνατούσης νὰ χορηγήσῃ μεγάλα μερίσματα. Καὶ ἡ ροπὴ αὕτη προϊόν καθαρᾶς κερδοσκοπίας παρετηρήθη καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀξιῶν. Δύναταί τις δὲ νὰ εἴπῃ ὅτι χαλαρώτερα σχετικῶς ὑπῆρξεν ἡ κίνησις τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς αὐξηθεισῶν μόνον κατὰ 55 ο/ο εἰς ἣν τιμὴν περιλαμβάνεται καὶ τὸ προσδοκώμενον κέρδος ἐκ τῶν μετοχῶν τῆς Ἐκδοτικῆς. Εἰς τὴν Ἑταιρείαν Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων ἡ αὔξησις εἶναι 110 ο/ο, εἰς τὸ Βέρμιον εἶναι 100 ο/ο, εἰς τὰ λιπάσματα 150 ο/ο, εἰς τὰ «ΒΙΟ» 82,9 ο/ο, εἰς τοὺς σιδηροδρόμους τῆς Θεσσαλίας 76 ο/ο, εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ὑπεγγύων προσόδων 96 ο/ο, κλπ. Καὶ εἰς τὰς Τραπεζιτικὰς ἀξίας δὲν εἶναι ὅσως πολὺ διάφορος ἡ αὔξησις. Ὅπως δήποτε ἡ ὕψωσις τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δὲν εἶναι προϊὸν τῆς τραπεζιτικῆς μεταρρυθμίσεως, εἶναι προϊὸν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς σπαρείσης καὶ καλλιεργηθείσης παρ' ἐγκύρων προσώπων φήμης ὅτι αὐτὴ ὑπὸ τὴν νέαν τῆς Τραπέζης μορφὴν θὰ φθάσουν τὰς 115.000 δραχμάς.

Δὲν κρίνεται οὕτω ἡ ἀξία τῶν ἐπιχειρήσεων. Ὅτι ὀφείλει νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχήν μας εἶναι ἡ δυναμικότης τοῦ ἱδρύματος, εἶνε κατὰ πόσον αἱ ἀφαιμάξεις θὰ περιήγουν τὴν Ἐθνικὴν εἰς ἧσσονα καὶ δυσχερῆ θέσιν, σχετικῶς δὲ πρὸς τοῦτο ἐξετάζοντες τοὺς τελευταίους ἰσολογισμοὺς βλέπομεν ὅτι τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθουν εἰς 469 ἑκατομμύρια ἐνῷ τὰ ἔξοδα αὐτῆς θὰ φθάσουν τὰ 466 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀπομένει δηλαδὴ δι' ἀποθεματικὸν μόνον 3 ἑκατομμύρια, ἐνῷ μέχρι τοῦδε τὸ δι' ἐνίσχυσιν τοῦ ἀποθεματικοῦ ποσὸν δὲν ἦτο ὀλιγώτερον τῶν 15 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Εἶναι τοῦτο χαρακτηριστικὸν τῆς ἄκρας προσοχῆς τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ ἐπιδείξωμεν ἐκτιμῶντες τὴν ἱκανότητα τοῦ ἱδρύματος, διότι προχωροῦντες ἓν καὶ μόνον ἐπὶ πλέον βῆμα κινδυνεύομεν οὐ μόνον τὴν παροῦσαν τῆς Τραπέζης κατάστασιν νὰ μειώσωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ περιαγάγωμεν ταύτην εἰς κρίσιμον θέσιν. Καὶ τὸ κοινὸν συμφέρον ὑπαγορεύει νὰ προασπίσωμεν ἐν τῷ μέτρῳ τῷ ἐπιβαλλομένῳ ἵδρυμα πολύτιμον εἰσέτι διὰ τὸν τόπον. Ἐλήφθη ὅτι ἠδυνάμεθα νὰ λάβωμεν δοθέντος μάλιστα ὅτι τὰ καλλύμματα εἶναι περιουσία ἡ σύμβασις μᾶς παρουσιάζει ὠφέλη ἐφ' ὧν δὲν εἶχεν ἴσως τὸ Κράτος δικαίωμα, ὠφέλη ἅτινα θὰ ἐδίδοντο ἐὰν οἱ διοικοῦντες τὴν Τράπεζαν δὲν ἐνεπνέοντο ἐκ τοῦ πόθου νὰ συμβάλλουν εἰς δημιουργίαν ἰσχυρᾶς ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων τῆς κοινωνίας. Ἔχει ἐπιβαρυνθῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ χρεῶν τοῦ Κράτους 1.700—1800.000.000 ἐκ τῶν δημοσίων δανείων ἅτινα καὶ μικρὸν τόκον φέρουν καὶ μὴ ὄντα ἀνεπίδεκτα διαπραγματεύσεως ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ δημιουργοῦν ἀκινητοποιήσεις δυσχεραινούσας τὰς κινήσεις της. Ἐπιβαρύνεται ὡσαύτως μὲ 600 ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἀγροτικὴν πίστιν καὶ 100 ἑκατομμύρια διὰ βελτιώσεις κτημάτων, διαθέτει δὲ ἐξ ἄλλου διὰ τὰς ἐξυπηρέτησιν τῶν δικαιούχων ἀνταλλαξίμων προσφύγων 450 ἑκατομμύρια καὶ 130 ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν προσφύγων Ἑλλήνων ὑπηκόων. Διατηρεῖ

ἐπίσης ὅλα τὰ βάρη τὰ ὁποῖα τὸ ἐκδοτικὸν δικαίωμα συνεσώρευσεν ἐπ' αὐτῆς, προσωπικὸν δηλαδὴ πληθωρικὸν καὶ ἄγονα ὑποκαταστήματα. Καὶ ἐνῷ διὰ τοιούτων βαρῶν ἐπεφορτίσθη θεσπίζεται παρὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ της χαρακτῆρος ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν κερδῶν καὶ τῶν ἀποθεματικῶν της κατὰ τὸ 1)4. Ἠρωτήθη ποῖος θὰ εἶναι τοῦ λοιποῦ ὁ χαρακτήρ της; Θὰ εἶναι κύριοι ὁ χαρακτὴρ ὁ ἐπιβληθεὶς ἐκ τῶν σχέσεων καὶ τῆς καταστάσεως τῆς διαμορφωθείσης ἀπὸ ἑκατονταετίας καὶ τῆς ἀνάγκης νὰ προνοήσωμεν ὅπως ἡ μετάβασις ἀπὸ τῆς μιᾶς καταστάσεως εἰς τὴν ἄλλην γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ὁμαλωτέρα. Ἐπιβάλλεται διὰ τοῦτο ἡ ὑποχρεωτικὴ κατάθεσις παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῶν τοποθετήσεων τῶν νομικῶν προσώπων καὶ ἱδρυμάτων, τοποθετήσεων ἀνερχομένων εἰς 600 ἑκατομμύρια. Ἐπράξαμεν τοῦτο ὅπως διατηρήσῃ τὸ ἵδρυμα ἓν μέρος τῆς προτέρας του αἴγλης ἀλλὰ πρωτίστως καὶ κυρίως διὰ νὰ περιφουρήσωμεν αὐτὰ τὰ εὐαγῆ ἱδρύματα ἀπὸ κινδύνους εἰς οὓς ἠδύναντο νὰ περιπλακοῦν. Δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιβάλωμεν τὴν κατάθεσιν παρὰ τῇ ἐκδοτικῇ τραπέζῃ, διότι ἡ ἐκδοτικὴ τράπεζα δὲν δίδει τόκον ἐπὶ τῶν καταθέσεων οὐδ' ἠδυνάμεθα ὡσαύτως νὰ ἀφίσωμεν πλήρη ἐλευθερίαν καθ' ὅσον θὰ ἐκινδύνευον τὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα.

Ν. Μπακόπουλος. Καὶ ὅμως δὲν ἠξιώθη ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κράτους εἰς τὴν διοίκησιν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐπεβάλομεν τὴν συμμετοχὴν τοῦ Κράτους εἰς τὰ κέρδη καὶ τὸ ἀποθεματικόν. Ζητεῖται ἤδη νὰ κάμωμεν τὴν τράπεζαν ἡμικρατικὴν διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν διοίκησιν. Καὶ ἂν ἠδυνάμην σᾶς πληροφορῶ ὅτι δὲν θὰ ἐζήτουν τοιαύτην συμμετοχήν. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἂν ἀπεσύραμεν τὰς καταθέσεις τῶν νομικῶν προτύπων ποῦ ἠθέλατε νὰ τὰς καταθέσωμεν; Εἰς τὴν ἐκδοτικὴν Τράπεζαν; Ἀλλὰ σᾶς εἶπον ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο συμφέρον εἰς τὰ ἴδια ἱδρύματα. Πῶς θὰ ἠναγκαζόμην νὰ δεχθῶ πρότασιν εἰς ἀντάλλαγμα ἐνεργείας ἡμᾶς πρωτίστως ἀφορώσης; Ἐνθυμοῦμαι τὴν στιγμὴν ταύτην, τονίζει, ὅτι ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἶπεν ὅτι τοιαύτη σύμβασις δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὅτι καλύπτεται ἐντὸς πέπλου μυστηριώδους, τὶς οἶδε τί κεκλυμμένους.

Π. Τσαλδάρης. Εἶπον ἀσαφὴς καὶ ἀόριστος.

Γ. Καφαντάρης. Καὶ τοῦτο διότι ἐν ἄρθρῳ 4 ἀναφέρεται ὅτι τὸ Κράτος παραιτεῖται ὅλων τῶν δικαιωμάτων του. Ποίων δικαιωμάτων καὶ ἐκτίνων συμβάσεων καὶ νόμων ἀπορρέόντων, ἠρώτησεν, ὁ κ. συνάδελφος Κορινθίας ὅστις ἔχει πάντοτε τραχεῖαν τὴν διάθεσιν καὶ ἀνάγει πάντοτε καὶ τὰ ἁπλούστερα τῶν ζητημάτων εἰς ζητήματα περιωπῆς καὶ κύρους τοῦ Σώματος. Ποῖος ὑπάρχει εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ἀγνοῶν τὰς σχέσεις τοῦ Κράτους μετὰ τῆς Τραπέζης ἢ τὴν ἔκτασιν αὐτῶν; Ἐκ τίνος ἄλλης σχέσεως τὸ Κράτος δύναται νὰ ἀντλήσῃ δικαιώματα εἰμὴ ἐκ τοῦ προνομίου της; Παρεῖδεν ὁ συνάδελφος ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον ἄρθρον καταχωρίζονται λεπτομερῶς οἱ νόμοι καὶ αἱ συμβάσεις αἱ καταργούμεναι. Ἡ διάταξις συνεπῶς τοῦ ἄρθρου 4 εἶναι ἀζήμιος καὶ οὐδένα κίνδυνον ἢ δόλον διὰ τὸ Κράτος δύναται νὰ ὑποκρύπτῃ. Λυποῦμαι, ἐπιλέγει, διότι χάριν τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς συμβάσεως θὰ δεήσῃ νὰ παρατηθοῦν αἱ ἐργασίαι πέραν τῆς συνήθους προθεσμίας καὶ οἱ βουλευταὶ τῶν ἐπαρχιῶν νὰ μείνουν μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν των ἐπί τινας εἰσέτι ἡμέρας. Εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἡ ἐπιψήφισις αὐτῆς διότι συνδέεται στενῶς ὁπωσδήποτε μὲ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ τὴν σταθεροποίησιν. Καὶ σπεύδομεν ὡς γνωστὸν ἡμεῖς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ μέτρου τούτου. Μία ἀναβολὴ τῆς σταθεροποιήσεως καὶ ἐνδεχομένη διακύμανσις τοῦ νομίσματος θὰ ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ ματαίους τοὺς καταβληθέντας μόχθους, καὶ νὰ ἀγάγῃ εἰς τὴν ἀνάγκην νέων ἀφορήτων τοῦ λαοῦ θυσιῶν. Ὅταν ἐπελήφθην τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος πρώτη πρᾶξίς μου ἦτο νὰ φροντίσω νὰ μὴ παρασυρθῶ καὶ νὰ μὴ διαθέσω ἀδίκως ἕστω καὶ ἕνα ὀβολὸν ἀπὸ τὸ χρῆμα τὸ ἱερὸν τοῦ λαοῦ, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἀπεκόμισα τὴν ἐντύπωσιν τὴν στερρὰν ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως τὸ Κράτος δὲν ὠφίστατο θυσίαν τινά. Ἀλλὰ τοὐναντίον ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐξησφάλισεν ὠφέλη πλέον ἐπαρκῆ. Μὲ τὴν συνείδησιν ἐλευθέραν καὶ ἥσυχον ὑπέγραφα τὴν σύμβασιν. Εἶναι αὕτη ἀπαύγασμα τῆς ἀκραδάντου πεποιθήσεως ὅτι διατηροῦσα καὶ περιφρουροῦσα ἡ Κυβέρνησις τὸ Ἐθνικὸν ἵδρυμα δὲν θυσιάζει ἀλλὰ τοὐναντίον ἐξυπηρετεῖ πλήρως τοῦ Κράτους ὅσον καὶ τοῦ λαοῦ τὰ συμφέροντα (Χειροκροτήματα).

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις ἐπὶ 10 λεπτά.

Ὁ κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** λέγει ὅτι εἶναι φυσικὸν ἡ ὑπὸ κύρωσιν σύμβασις νὰ φέρῃ ἐπὶ τάπητος καὶ πάλιν τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ νομίσματος καὶ ἐπὶ τῆς συναφοῦς αὐτῇ τραπεζιτικῆς μεταρρυθμίσεως ὡς καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῆς διαθέσεως τῶν καλυμμάτων. Παρηκολούθησα μετὰ τάσης προσοχῆς τὰ ὑπὸ τῶν Ἀρχηγῶν τῆς μείζονος καὶ ἐλάσσονος ἀντιπολιτεύσεως λεχθέντα, παρηκολούθησα μετ' ἰδιαζούσης προσοχῆς καὶ τὰ ὅσα εἶπεν ὁ ἀξιότιμος κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν. Δύο εἶναι τὰ σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὰ ὁποῖα προὐκάλεσαν κυρίως τὴν προσοχήν μου. Τὸ ἓν εἶναι ἡ δήλωσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ἔχομεν ἰσοζύγιον πληρωμῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δὲν εἶπον τοιοῦτον τί ἀλλ' ἀνέφερα ὅτι ἡ προσφορὰ τοῦ συννολλάγματος εἶναι μεγαλυτέρα τῆς ζητήσεως, διότι βαίνει ἡ προσφορὰ διαρκῶς αὐξανομένη.

Ὁ κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** λέγει ὅτι μετά τινος λύπης ἐσημείωσε καὶ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι εἶναι πιθανὸν νὰ δοθῶσι πιστώσεις.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** λέγει ὅτι δὲν εἶπε τοιοῦτόν τι.

Γ. Πεσμαζόγλου. Εἴπατε ὅτι θὰ μᾶς δοθῶσιν νέαι πιστώσεις;

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἶπον ὅτι ἔχω πάντα λόγον νὰ πιστεύω ὅτι αἱ πιστώσεις θὰ μᾶς δοθῶσιν.

Ὁ κ. ***Γ. Πεσμαζόγλου*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ἐπανάληψις τῆς τοιαύτης συζητήσεως ἐὰν ἀποτελῇ ἀνάγκην διὰ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν Κομμάτων, διὰ βουλευτὴν καθορίσαντα σαφῶς τὴν στάσίν του ἐπὶ πάντων τῶν θεμάτων τούτων δὲν ἔχει παρὰ τὸ πολὺ σχετικὸν ἐνδιαφέρον ἀκαδημαϊκῆς συζητήσεως. Ὁ τρόπος τῆς σταθεροποιήσεως τοῦ νομίσματος—καὶ ὄχι ἡ σταθεροποίησις πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ ἡμεῖς εἴμεθα σύμφωνοι—, ἡ τραπεζιτικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ διάθεσις τῶν καλυμμάτων ἀποτελοῦν νομοθετικὰ μέτρα ψηφισθέντα ἀτυχῶς ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς. Μέτρα τὰ ὁποῖα ἐκρίναμεν ὡς μέλλοντα νὰ ἔχωσι καταστρεπτικὰς συνεπείας διὰ τὴν πεναιτέρω οἰκονομικὴν ἐξέλιξιν τοῦ τόπου. Χωρίσαντες τὰς εὐθύνας μας ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, δὲν μᾶς ἀπομένει εἰμὴ ἡ ὑποχρέωσις τὴν ὁποίαν ἀναγνωρίζομεν ὅτι ἔχομεν, νὰ βοηθήσωμεν αὐτὴν ὅπως ἡ ὁλεθρία καθ' ἡμᾶς πολιτικὴ της καταστῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον ἐπώδυνος διὰ τὸν τόπον. Χωρὶς νὰ παραγνωρίζωμεν τὰς συνεπείας τῶν τετελεσμένων ἤδη γεγονότων ὀφείλομεν ἐν τούτοις, νὰ μεριμνήσωμεν ὥστε ὁ διακανονισμὸς τῶν μεταξὺ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ Ἐθν. Τραπέζης σχέσεων ἐπιτευχθῇ εἰς τρόπον ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴ θιγῶσι τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου ἀλλὰ καὶ νὰ ἱκανοποιηθῶσι τὰ καλῶς ἐννοούμενα τοιαῦτα τοῦ πιστωτικοῦ μας ἱδρύματος, τὸ ὁποῖον ἐβοήθησε τὸ Ἔθνος εἰς περιστάσεις δυσχερεῖς μὲ πραγματικὴν αὐταπάρνησιν πάντοτε. Εἰς τὴν κατατεθεῖσαν σύμβασιν ἔπρεπε, κατὰ συνέπειαν, νὰ περιλαμβάνωνται καὶ νὰ κατοφαίνωνται σαφῶς. 1) Ἡ ἀποτίμησις τῶν μέχρι τοῦδε ἐνεργητικῶν στοιχείων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει τὸ δικαίωμα τὸ Κράτος νὰ συμθέξῃ ἀμέσως ἢ μετὰ τὴν λύσιν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. 2) Ἡ ὀφειλομένη δικαία ἀποζημίωσις εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ τὴν πρόωρον στέρησιν τοῦ ἐκδοτικοῦ της προνομίου καὶ 3) Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐξασφαλίζεται πλήρης ἀνεξαρτησία εἰς τὸ ἵδρυμα διὰ νὰ δράσῃ ὡς αὐτοτελὴς τραπεζητικὸς ὀργανισμὸς μὴ ἔχων οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν ἀπέναντι τοῦ Κράτους καὶ οὐδὲν κατὰ συνέπειαν λαμβάνων ἀντάλλαγμα. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἔπρεπε νὰ πιστεύεται ὅτι ἐπεδίωκεν ἡ Κυβέρνησις. Οὐδὲν ὅμως τῶν θεμάτων τούτων λύει ἡ σύμβασις κατὰ τρόπον σαφῆ. Τοὐναντίον μάλιστα πάντα τὰ ζητήματα ταῦτα περιπλέκονται κατὰ τρόπον ὅστις μαρτυρεῖ ὅτι οὔτε αὕτη ἡ Κυβέρνησις εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτιμήσῃ ἐπαρκῶς τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἡ παροῦσα σύμβασις διὰ τὸ Κράτος καὶ τὴν Τράπεζαν. Ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς ἀπεφάνθησαν ὅτι τὰ καλύμματα ἀνῆκουν κατὰ κυριότητα εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν. Δὲν κατώρθωσα ἀκόμη νὰ ἐννοήσω ποῦ στηριχθεῖσα ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν γνώμην ταύτην. Ἐστηρίχθη ἴσως εἰς τὴν πρωτότυπον γνώμην τινῶν ἐκ τῶν ἐπιλέκτων νομικῶν μας; Πρωτότυπον διότι εἰς οὐδὲν ἕτερον μέρος τῆς ὑφηλίου διετυπώθη παρομοία γνώμη. Ἴσως εἰς τὴν ἀφελῆ ἐπεξήγησιν γνώμης τοῦ «Σίντ», ἥτις περιέχεται εἰς τὴν γνωμοδότησιν ταύτην. Ἴσως καὶ δι' ἄλλους λόγους τοὺς ὁποίους δὲν κατωρθώθη νὰ ἀκούσωμεν εὐκρινῶς ἀκόμη. Ἀλλ' ἐπ' αὐτῶν, ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπον, δὲν ἔχω ν' ἀσχοληθῶ, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ τετελεσμένου γεγονότος. Ἐὰν ὅμως πραγματικῶς τὴν γνώμην ταύτην ἔχει ἡ Κυβέρνησις δὲν πρόκειται παρὰ περὶ ἀναγνωρίσεως εἰς τὴν Τράπεζαν ἀνήκοντος αὐτῇ περιουσιακοῦ στοιχείου. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἐρωτῶ, ποία εἶναι ἡ ἀποζημίωσις ἥτις δίδεται εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν διὰ τὴν πρόωρον ἀπώλειαν τοῦ ἐκδοτικοῦ της προνομίου; δὲν τὴν βλέπω πουθενὰ τῆς συμβάσεως ἀναγραφομένην. Ἠκούσθη ἐπίσης ἡ γνώμη ὅτι αἱ γενόμεναι παροχαὶ πρὸς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν εἶναι τόσον ὀγκώδεις, ὥστε ἡ ἀξία τῶν μετοχῶν της ηὐξήσεν ἐπαισθητῶς. Εἶναι βεβαίως καὶ τοῦτο ἓν ἐπιχείρημα ἀποδεικτικόν, κατὰ τοῦτο μόνον, διότι ἀποτελεῖ πρόρρησιν πραγματοποιηθεῖσαν. Οὐδὲν ὅμως δύναται νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι καὶ τὸ ἀντίθετον δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ὑποκρύπτεται ἅμα ἀποξήσωμεν τὸν ἠρὸν φλοιόν, τὸν ὁποῖον πολλάκις παρουσιάζουν οἱ ἀριθμοί. Οὐδὲν δύναται νὰ μᾶς πείσῃ ἐπίσης ὅτι οἱ χρηματιστικοὶ κύκλοι δὲν ἐβιάσθησαν νὰ προεξοφλήσουν τὴν κατάπαυσιν εἰς τὸ μέλλον πάσης κακοποιοῦ ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους. Ὑπεστηρίχθη ἐπίσης ἡ γνώμη ὅτι ἡ Τράπεζα δὲν δικαιοῦται ἀποζημιώσεως, διότι ὁ διοικητὴς αὐτῆς εἶπεν ὅτι ἡ Τράπεζα ἐζημιοῦτο ἐκ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου, ἢ ὅτι ἀφαιρουμένου τούτου κατ' οὐδὲν ἠδύνατο αὕτη νὰ ζημιωθῇ. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀνεσκεύασεν εὐτυχῶς τὴν τοιαύτην ἐπιχειρηματολογίαν, ὥστε καθίσταται περιττὸν νὰ προστεθῇ τι. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα προεβλήθησαν, ἀποτελοῦν ἐπιχειρήματα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἰσχυρά, τὰ ὁποῖα προσβάλλονται εὐκόλως ἔνθεν κακεῖθεν μετ' ἴσης πειστικότητος. Ἡ ἀλήθεια ἀλλοῦ εὑρίσκεται. Ἡ Κυβέρνησις ἐμπλακεῖσα ὑπὸ τῶν ἐν Γενεύῃ κύκλων ἢ τῶν ἐνταῦθα οἰκονομικῶν συμβούλων της εἰς τὴν τραπεζητικὴν πολιτικήν, τὴν ὁποίαν ἠνέχθη διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ οἰκονομικόν της πρόγραμμα. Δεχθεῖσα τὴν τραπεζητικὴν μεταρρύθμισιν, τὴν ὁποίαν μετ' ἀγανακτήσεως ἀπέρριψεν ἡ Βουλγαρία εἰς πολὺ δυσχερεστέραν θέσιν ἡμῶν εὑρισκομένη, ἀντελήφθη ἐξαίφνης, ὅτι ἡ τοιαύτη πολιτικὴ θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν καταστροφὴν τοῦ πρώτου πιστωτικοῦ μας ἱδρύματος, καὶ ἐζήτησε νὰ τὸ περισώσῃ ὁπωσδήποτε. Ἐζήτησε νὰ τὸ περισώσῃ ὄχι χάριν τῶν μετόχων του, ὄχι χάριν τῶν κολοσσιαίων ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας εἶχεν ἀπέναντι τοῦ πιστωτικοῦ μας ἱδρύματος διὰ τὴν ἀρωγὴν τὴν ὁποίαν παρέσχε τοῦτο εἰς τὸ Ἔθνος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολυετοῦς πολέμου, ἀλλὰ διότι ἱκανὰ κρατικὰ συμφέροντα συνεδέοντο μὲ τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ. Ἡ διαχείρισις τῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας, τὸ δάνειον τῶν προσφύγων, τὸ ἤδη ὀφιστάμενον, ὡς καὶ τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου,

τὸ ὁποῖον θὰ ὑπερβῇ τὰ 6 καὶ 1)2 ἐν συνόλῳ δισεκατομμύρια. Τὸ δάνειον τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων καὶ ἄλλαι ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των ἀδυνατεῖ νὰ ἀναλάβῃ ἡ ἐκδοτικὴ Τράπεζα, ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐξεύρῃ τὰ μέσα τῆς διατηρήσεως ἐν ζωῇ τῆς Ἐθν. Τραπέζης. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ὡμολόγησε τὴν τοιαύτην πραγματικότητα, καὶ ἐφοβήθη εὐλόγως ὅτι ἐὰν ἐζήτει τὸ κολοσσιαῖον ποσόν, τοῦ ὁποίου εἶχεν ἀνάγκην, διὰ νὰ ἀποζημιώσῃ τὴν Ἐθν. Τράπεζαν καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ βιώσιμον, θὰ ἀπεκαλύπτετο ἡ ζημία τὴν ὁποίαν θὰ ὑφίστατο τὸ ἔθνος ἐκ τῆς ἀπεριορίστου τραπεζητικῆς της πολιτικῆς. Ἐφεῦρε λοιπὸν τὴν μέθοδον τῆς παραχωρήσεως τῶν καλυμμάτων, καὶ ἐνόμισεν ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου θὰ κατώρθωνε νὰ μειώσῃ τὴν ἐντύπωσιν τῶν 1200 ἑκατομ. κατ' ἐλάχιστον, τὰ ὁποῖα στοιχίζει εἰς τὸ ἔθνος ἡ περίφημος τραπεζητικὴ της πολιτική.

Ἰδοὺ διατί περιπλέκονται καὶ συσκοτίζονται ἐν τῇ συμβάσει, ἀφ' ἑνὸς ἡ ὀφειλομένη πρὸς τὴν Τράπεζαν ἀποζημίωσις, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ σημερινὴ ἀποτίμησις τῶν ἐνεργητικῶν ὑπολοίπων τῆς Ἐθν. Τραπέζης, μέρος τῶν ὁποίων ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος. Ἀλλ' ἤθελον ἐρωτήσει ἤδη ὁπότε τὰ πράγματα ταῦτα κατέστησαν παγκοίνως γνωστά, διατί ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει εἰς τὸν τοιοῦτον τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι; Διατί ἐξακολουθεῖ κρυπτομένη ὄπισθεν τοῦ δακτύλου της; Ἡ Τραπεζητικὴ της πολιτικὴ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τόσον χρήσιμον εἶναι ἤδη νόμος τοῦ Κράτους. Δὲν εἶναι ἄγνωστοι αἱ συνέπειαι αὐτῆς. Παρὰ πάντων ἀνεγνωρίσθη τὸ δικαίωμα τῆς δικαίας ἀποζημιώσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ ἡ ἀναπότρεπτος ἀνάγκη τῆς στηρίξεως αὐτῆς τόσον ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς πραγματικῆς ἀπόψεως. Διατί λοιπὸν δὲν δέχεσθε νὰ γίνῃ αὕτη διὰ τῆς τακτικῆς ὁδοῦ; Μετὰ δηλ. τὴν ἀποτίμησιν τῶν ἐνεργητικῶν τῆς Τραπέζης καὶ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν εἰς τὸ Κράτος ἀνηκόντων νὰ ἀποζημιωθῇ ἡ Τράπεζα λόγῳ τῆς πρώρου ἀπωλείας τοῦ προνομίου της ἐν πάσῃ εὐρύτητι καὶ ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ. Οὕτω μόνον θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ γνωρίζωμεν τί ἀκριβῶς δίδεται εἰς τὴν Τράπεζαν. Σήμερον ἀμφιβάλλω ἂν καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ Κυβέρνησις εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ ἀκριβῶς, ἐὰν ὁ γενόμενος διακανονισμὸς ἀπολήγει εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου ἢ τῆς Τραπέζης. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ τις διὰ τὰς μελλοντικὰς σχέσεις Κράτους καὶ Τραπέζης, ὡς καθορίζονται αὗται διὰ τῆς συμβάσεως; Θὰ ἐπεμένεις κανείς ὅτι μετὰ τὴν ἀπόσχισιν τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἡ Τράπεζα θὰ ἀφίετο ἐλευθέρα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας της ὡς πᾶσα ἰδιωτικὴ Τράπεζα; Ἀλλ' ὄχι· τὴ ἐπιβάλλεται ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀρχικῆς πίστεως διὰ τρόπου ἐντελῶς ἀκαθορίστου. Διότι τὸ ποσὸν τῶν τοιούτων πιστώσεων, τὸ ἐπιτόκιον, καὶ ὁ χρόνος τῆς χορηγήσεώς των καθορισθήσονται εἰς τὸ μέλλον. Ἐρωτῶ ἐὰν ταῦτα καθορισθήσονται τί ἀπομένει τὸ ἤδη καθορισθέν; Ἐρωτῶ τὴν Κυβέρνησιν τὸ ποσὸν τῶν πιστώσεων τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ χορηγήσῃ ἡ Τράπεζα θὰ εἶναι 10 δραχμαί, ἢ 10 δισεκατομμύρια δραχ.; Πότε θὰ χορηγηθῶσιν αὗται; μὲ τί ἐπιτόκιον; οὐδὲν τούτων εἶναι γνωστόν. Κατὰ συνέπειαν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκτιμήσωμεν κατὰ πόσον τοῦτο ἀποτελεῖ βαρεῖαν ὑποχρέωσιν τῆς Τραπέζης ἢ τοὐναντίον φλοιὸν ὑπόσχεσίν της ἀπέναντι τοῦ δημοσίου. Ἡ Τράπεζα ὑποχρεοῦται νὰ χορηγήσῃ καὶ δάνεια ἐπ' ἐνεχύρῳ εἰς τοὺς πρόσφυγας μέχρι 450 ἑκατομμυρίων. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ὄχι πάλιν ἐκ τῆς συμβάσεως, ἀλλ' ἐξωδίκως, γνωρίζομεν περὶ τίνος πρόκειται. Ἀλλ' οὔτε οἱ ὅροι ὑφ' οὓς θὰ παρέχωνται τὰ δάνεια ταῦτα εἶναι γνωστοί, οὔτε τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον θὰ διαρκέσουν, οὔτε αἱ παρεχόμεναι ὑπὸ τοῦ Κράτους ἐγγυήσεις. Κατὰ συνέπειαν οὔτε τὸν κίνδυνον τοῦτον τῆς Τραπέζης ἔχομεν τὰ μέσα νὰ ἐκτιμήσωμεν. Τὸ Δημόσιον συμμετέχει εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης, ἀλλὰ δὲν δικαιοῦται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποτελούντων τὸν ἰσολογισμὸν τῆς Τραπέζης στοιχείων. Εἶναι σχεδὸν τὸ αὐτό, ὡς ἐὰν ἀνεγράφετο ὅτι ἡ Τράπεζα κανονίζει τὴν συμμετοχὴν τοῦ

Δημοσίευσις τὰ κέρδη της. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον φαίνεται διὰ τῆς συμβάσεως ὅτι δίδεται εἰς τὴν Τράπεζαν εἶναι αἱ καταθέσεις τῶν ἱδρυμάτων, ταμείων καὶ ἑτέρων νομικῶν προσώπων. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀπαγορεύεται ἡ ἐκδοτικὴ τράπεζα ἀφ' ἑνὸς τῶν σπουδαιοτέρων της πόρων, ὁπότε παρ' ὅσα μᾶς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ γείνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν ταμειακῶν ἀναγκῶν τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν καὶ τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα ταῦτα ἔχουν πρὸς ὁπωσδήποτε παγίαν τοποθέτησιν. Ταῦτα ἄλλως τε εἰς οὐδεμίαν τῶν δύο Τραπεζῶν εἶναι δυνατὸν νὰ κατατεθῶσι, ἀφοῦ ἡ ἐπένδυσίς των εἰς τίτλους τοῦ Κράτους ἐπιτρέπεται καὶ ἀποτελεῖ προφανὲς συμφέρον τῶν ἱδρυμάτων περὶ τῶν ὁποίων προβλέπει τὸ 6 ἄρθρον. Μεθ' ὅσα εἶπον ἐλπίζω νὰ ἀπεδείχθη σαφῶς ὅτι τόσον ἡ ὑποβάλλουσα τὴν σύμβασιν Κυβέρνησις ὅσον καὶ πάντες ἡμεῖς δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἔκτασιν τῶν ἐκατέρωθεν ἀναλαμβανομένων ὑποχρεώσεων, ἀλλὰ δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν καὶ νὰ καθορίσωμεν οὔτε εἰς τί εἴδους τραπεζιτικὸν ὀργανισμὸν θέλει μεταβληθῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα. Ἐὰν μετὰ τὸν τρόπον τῆς σταθεροποιήσεως, τὸν ὁποῖον ἐψήφισεν ἡ Βουλή, ψηφίσῃ καὶ τὴν ὑποβαλλομένην αὐτῇ σύμβασιν ὡς ἔχει, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἀνευ τι ἄλλο, ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν κοινοβούλιον ἀρέσκεται εἰς ἐκκεντρικότητας.

Α. Παπαναστασίου. Ὑπεσχέθημεν, λέγει, εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ τερματίσωμεν τὴν συζήτησιν καὶ διὰ τοῦτο εἴμαι ὑποχρεωμένος δι' ὀλίγων μόνον νὰ ἀπαντήσω εἰς ὡρισμένα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἵνα μὴ θεωρηθῇ τυχὸν ὅτι ἀποδεχόμεθα τὰς ἀπόψεις αὐτοῦ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεστήριξεν ὅτι τὴν νομικὴν ἄποψιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν καλυμμάτων ἔλυσεν ἡ Κ.Τ.Ε. Ὑπενθυμίζω ὅτι τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὴ 27 Ὀκτωβρίου π. ἔ. μόνον ἀφοῦ ὑπεγράφη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης Πρωτόκολλον, συμφώνως πρὸς τὸ ὁποῖον θὰ ἐπηκολούθουν δύο συμβάσεις, μία ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ καθωρίζοντο αἱ ὑποχρεώσεις τῆς Τραπέζης πρὸς τὸ Κράτος καὶ τοῦ Κράτους πρὸς τὴν Τράπεζαν καὶ ἑτέρα διὰ τῆς ἱδρυσιν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης. Μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τοῦτον ἔγινε δεκτὸν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὸ Πρωτόκολλον τῆς Γενεύης. Οὔτε ἦτο δυνατὸν ἡ Κ.Τ.Ε. νὰ λάβῃ οἱανδήποτε ἀπόφασιν ἢ νὰ δώσῃ ἢ νὰ κάμῃ οἱανδήποτε ὑπόδειξιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν καλυμμάτων.

Π. Τσαλδάρης, διακόπτων, λέγει, ὅτι καὶ αὐτοῦ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἡ ἀντίληψις κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοιαύτη ἦτο.

Α. Παπαναστασίου συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κ.Τ.Ε. ἐνδιαφέρεται μόνον ἵνα ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα ἔχει ἐπαρκῆ καλύμματα· δὲν ἐνδιαφέρετο δὲ ποῖαι ἦσαν αἱ ἰδικαί μας σχέσεις μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ δὲν ἔκαμεν ἄλλο παρὰ νὰ δεχθῇ τὰς εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι τῇ ἐγένοντο. Θὰ ἠδύνατό τις ἐπὶ τούτου νὰ εἴπῃ, ὅτι ἡ μὲν Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀντεπροσωπεύθη παρὰ τῇ Κ.Τ.Ε. ἐνῶ τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ ἐθεκάσθησαν ἐρήμην. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ ἡμεῖς, λέγει, ἀνεγνωρίσαμεν τὴν ἔξοχον ἱκανότητα τῶν γνωμοδοτησάντων νομομαθῶν.

Ὁ κ. **Α Μέρος** ἐρωτᾷ κατ' ἐντολὴν τίνος ἐγνωμοδότησαν οἱ νομομαθεῖς οὗτοι, κατ' ἐντολὴν τοῦ Κράτους ἢ κατ' ἐντολὴν τῆς Τραπέζης.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἀπαντῶν, λέγει ὅτι τὸ πρᾶγμα τοῦτο δὲν ἔχει σημασίαν προκειμένου περὶ νομομαθῶν τῆς περιωπῆς καὶ τῆς ἐντιμότητος τῶν γνωμοδοτησάντων. Ἀλλὰ ἂν καὶ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο ὀρθῶς δὲν ἀπαιτοῦνται νομικαὶ γνώσεις, ἀπαιτοῦνται μᾶλλον γνώσεις οἰκονομικαὶ αἱ ὁποῖαι ἐλλείπουσιν ἀπὸ τοὺς νομομαθεῖς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνεγνώρισε ὅτι κανονικῶς ἐχόντων τῶν πραγμάτων τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὸ Κράτος καὶ πᾶσα ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια πρέπει νὰ περιέρχηται εἰς τὸ Κράτος. Ἀλλ' ἐπέμεινεν ὅτι αἱ ἰδιαίτεραι συνθῆκαι καὶ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης ὑπῆρξαν τοιαῦται ὥστε ὁ κανὼν οὗτος νὰ μὴ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ. Οἱ συγκεκριμένοι ὅμως ἰσχυρισμοὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δὲν εἶναι βάσιμοι. Ἐὰν ἡ Τράπεζα δὲν ἔθεσεν εἰς κυκλοφορίαν ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν χαρτονομισμάτων τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ τὸ ἐπικαλεσθῇ, διότι ὡς εἶπον καὶ χθὲς ἡ Τράπεζα ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ κατατῇ εἰς τὰ Ταμεῖά της ἓν ποσοστὸν 20 ὁλοκλήρων τραπεζογραμματίων, τὸ ὁποῖον μάλιστα δύναται εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις νὰ ὑπερβῇ καὶ τὸ ποσοστὸν τοῦτο. Ἐπίσης ἡ Τράπεζα εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κάμῃ καὶ τὰ εἰς χρυσὸν ἀποθέματα καὶ τὰ ἔκαμε πράγματι. Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι οὐδεμία ἐξαιρετικὴ περίπτωσις ὑπάρχει, ὡς ὑπεστήριξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Τὰ καλύμματα ἐδημιουργήθησαν διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν τραπεζογραμματίων, δὲν ἐδημιουργήθη καμμία ἰδιαίτερον ἐνεργητικὸν τῆς Τραπέζης. Διότι δὲ κάμνομεν ἕνα διαχωρισμὸν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, κατ' εἰσήγησιν αὐτῆς τῆς ἰδίας, πληρώνομεν ἐν ὁλοκλήρῳ εἰς ταύτας μάλιστα περιστάσεις. Τοῦτο νίζει ἀκολούθως ὅτι ἐν ἀρκετῷ μέτρῳ ἡ ὑπερτίμησις τῶν μετοχῶν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἶχεν ἀφετηρίαν ἀκριβῶς τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ὑπολογισμὸν τῶν καλυμμάτων καὶ συνεχίζων ἐρωτᾷ, εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα θὰ ἔχῃ ζημίας ἐκ τῆς διγοτομήσεως; Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἀφῃρέθη ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἡ κτηματικὴ πίστις. Ὑπάστη καμμίαν ζημίαν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐκ τούτου;

Ὁ κ. **Γ. Πεσματζόγλου** παρατηρεῖ, ὅτι αἱ μετοχαὶ τῆς Κτηματικῆς ἐδόθησαν δωρεὰν εἰς τοὺς μετόχους τῆς Ἐθνικῆς, κατὰ συνέπειαν ἀπεκόμισαν, οὗτοι, ὡς ἦσο ὀρθόν, ὅλόκληρον τὸ κέρδος.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ διχασμὸς ἐδημιούργησεν ἓν κέρδος, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ κέρδους τούτου αἱ μετοχαὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑψώθησαν. Τί σημαίνει λοιπὸν τοῦτο; Σημαίνει ὅτι ἡ ἀφαίρεσις ἑνὸς τμήματος τῆς Τραπέζης δὲν συντελεῖ ἀπαραιτήτως εἰς τὴν καταβαράθρωσιν αὐτῆς, ἀνεξαρτήτως ὅμως τούτου δέχομαι νὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον θὰ προκύψουν ζημίαι ἢ κέρδη. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέφερε σειρὰν ἐπιβαρύνσεων ἐπιβαλλομένων εἰς τὴν Τράπεζαν, ἀλλ' αἱ περισσότεραι ἐκ τῶν ἐπιβαρύνσεων τούτων δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν τοιαῦται. Ἐπίσης καθ' ὃν τρόπον πρόκειται νὰ ρυθμισθῇ ἡ ἀγροτικὴ πίστις δὲν ὑπάρχει καμμία ἐγγύησις περὶ τῆς καλῆς λειτουργίας τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης, ἥτο δὲ ἐπιβεβλημένον, ὅπως εἰς τὴν ὑπὸ συζήτησιν σύμβασιν περιληφθῶσιν ὡρισμένοι τοὐλάχιστον οὐσιώδεις ὅροι τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης ταύτης. Διότι ἴσως αὔριον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα, ὅταν πλέον θὰ ἔχῃ ψηφισθῇ ἡ παροῦσα σύμβασις καὶ θὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ἐπιβαρύνσεως τὴν ὁποίαν σήμερον δύναται νὰ ἀσκήσῃ ἐπ' αὐτῆς τὸ Κράτος, θὰ δύναται νὰ ἀρνηθῇ ἀπολύτως οἱανδήποτε σύστασιν ἢ ἀπαίτησιν τοῦ Κράτους. Μολονότι ἔχω πεποίθησιν ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἂν θελήσῃ νὰ παύσῃ νὰ ἐργάζηται ὡς ἰδιωτικὸν ἵδρυμα δὲν θὰ προκύψῃ ἐκ τοῦ διχασμοῦ ζημία, ὑπεστήριξα ἐν τούτοις ὅτι τὸ δικαίωμα τῶν καλυμμάτων θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τὸ ἀφήσωμεν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὑπὸ τὸν τύπον ἑνὸς εἰδικοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου, συμβιβαστικώτερον δὲ θὰ ἐδεχόμεθα ὅπως τὸ ἥμισυ τοὐλάχιστον τῶν καλυμμάτων ἀναγνωρισθῇ ὡς ἐνεργητικὸν ἀνῆκον εἰς τὸ Κράτος.

Τοῦτο ἀνταποκρίνεται καὶ πρὸς τὴν ἀντίληψιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὡς πρὸς τὴν σύμβασιν τοῦ 1921, ἐὰν τὸ ἥμισυ τοῦ ἐκ τῶν καλυμμάτων κέρδους καταλογισθῇ ὑπὲρ τοῦ Κράτους θὰ ἠδύνατο δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ παραμένῃ εἰς τὴν Τράπεζαν διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον ἂν καὶ ἔχω ἀπόλυτον τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ Τράπεζα ὑπὸ μίαν λελογισμένην διοίκησιν καὶ παροῦσα τὰς εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ ἀλλαχοῦ διδομένας ἐπιχορηγήσεις θὰ προαχθῇ. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀντίληψις ἡμῶν ἐπὶ τοῦ σοβαρωτέρου τούτου ζητήματος. Δὲν ἠθελήσαμεν νὰ φέρωμεν μονομερῶς εἰς τὴν σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος. Ἀξιοῦμεν μόνον δύο τινά. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅπως ἡ Γεωργικὴ Τράπεζα ἱδρυθῇ ἐπὶ βάσεων ἀσφαλῶν ἐγγυωμένων τὴν καλὴν λειτουργίαν αὐτῆς ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως ἡ σταθεροποίησις τοῦ νομίσματος γίνῃ οὐχὶ ἐπὶ βλάβῃ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ λαοῦ.

Ὥρα 10 μ.μ. διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν 11ην μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρα 11 καὶ 40 ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις. Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλλ. Κράτους καὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** δηλοῖ ὅτι λόγῳ τοῦ προκεχωρημένου τῆς ὥρας δὲν θὰ ὁμιλήσῃ σήμερον, ἀλλὰ ἐπιφυλάσσεται νὰ ὁμιλήσῃ εἰς τὴν 2αν συζήτησιν.

Μετὰ τοῦτο κηρύσσεται ἡ συζήτησις περαιωμένη καὶ γίνεται δεκτὸν εἰς αὐτὴν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης συμβάσεως τῆς 23 Φεβρουαρίου 1928 περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλλ. Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σχέσεων καὶ τῆ, ἐφεξῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης ταύτης.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Ἰουνίου 1926 περὶ μεσιτῶν καὶ τῆς 8 Αὐγούστου 1926 περὶ μεσιτῶν, ἔχον οὕτω

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἐπὶ σκοπῷ μεσιτείας μεσολάβησις πρὸς σύναψιν συμβάσεως ἀγοραπωλησίας, ἀνταλλαγῆς, μισθώσεως ἀστικῶν ἀκινήτων, ὡς καὶ δανείων πάσης φύσεως ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τοὺς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος διοριζομένους μεσίτας ἀστικῶν συμβάσεων.

Ἄρθρον 2.

Μεσίτης ἀστικῶν συμβάσεων δυνάμενος νὰ μετέρχηται τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 1 τοῦ παρόντος μεσιτείας διορίζεται ὁ Ἕλλην πολίτης, ὁ συμπληρώσας τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἔχων ἀπολυτήριον ἑλληνικοῦ σχολείου, ἀπολαύων τῶν ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, μὴ διατελῶν εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως, μὴ καταδικασθεὶς ἐπί τινι κακουργήματι καὶ τῶν ἐν ἄρθρῳ 22 τοῦ Ποινικοῦ νόμου πλημμελημάτων.

Ὁ διορισμὸς γίνεται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, κατόπιν αἰτήσεως ἐπὶ ἐκατονταδράχμου χαρτοσήμου.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ μεσολάβησις ἐπὶ σκοπῷ μεσιτείας πρὸς σύναψιν ἀστικῶν συμβάσεων ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐν ἄρθρῳ 1 εἰς ἀνεγνωρισμένας Ἑλληνικὰς Ἀνωνύμους Ἑταιρείας, ἐφ' ὅσον περιλαμβάνεται ἐν τῷ καταστατικῷ τῆς Ἑταιρείας σκοπὸς ταύτης.

Ἄρθρον 3.

Ἡ πρὸς τὸν μεσίτην διδομένη ἐντολή, ἐξαιρουμένων τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ παρόντος, εἶνε ἔγγραφος, δυναμένη νὰ περιορίζηται διὰ προθεσμίας. Ἡ ἔννοια τῆς προθεσμίας εἶνε ὅτι ἐντὸς ταύτης ὁ μεσίτης ὑποχρεοῦται νὰ φέρῃ εἰς πλήρη συμφωνίαν τὰ συμβαλλόμενα μέρη, ὁπότε καὶ ἡ ἐντολὴ θεωρεῖται ἐκπληρωθεῖσα καὶ καθίστανται ἀπαιτητὰ τὰ μεσιτικὰ δικαιώματα ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἤθελε συναφθῇ ἡ ὁριστικὴ σύμβασις ἢ ἂν βραδύτερον ἄλλο γεγονὸς ἢ μεταβολὴ τῶν βουλήσεων τῶν συμβαλλομένων ἤθελον ἐπιφέρει τὴν ματαίωσιν τῆς συνάψεως τῆς ὁριστικῆς συμβάσεως.

Ἄρθρον 4.

Τὰ μεσιτικὰ δικαιώματα ὀφείλονται ὑπὸ τοῦ ἐντολέως πρὸς τὸν μεσίτην αὐτοῦ. Ἐφόσον δὲ ρητῶς δὲν συνεφωνήθησαν ἄλλως ὁρίζονται, προκειμένου μὲν περὶ συμβάσεως ἀγοραπωλησίας, ἀνταλλαγῆς καὶ μισθώσεως ἀστικοῦ ἀκινήτου εἰς 2 ο/ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως δι' ἕκαστον τῶν συμβαλλομένων μερῶν, πρακτικοῦ δὲ περὶ συμβάσεως δανείου εἰς 1 ο/ο ἐπὶ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ καὶ βαρύνουσι τὸν ὀφειλέτην.

Τὸ Δημόσιον ἀπαλλάσσεται τῆς καταβολῆς μεσιτικῶν δικαιωμάτων ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Ν. διατάγματος τῆς 8 Ἰουνίου 1926 «περὶ μεσιτῶν».

Διὰ διατάγματος, ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, τὰ ἀνωτέρω ὁριζόμενα μεσιτικὰ δικαιώματα δύνανται νὰ μεταβληθοῦν.

Ἄρθρον 5.

Αἱ μεταξὺ μεσίτου καὶ ἐντολέως διαφοραὶ ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου μὲν πρόεδρου Πρωτοδικῶν ἐφόσον τὸ ποσὸν τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ μεσίτου ἐκ μεσιτικῶν δικαιωμάτων μιᾶς ἐντολῆς εἶνε ἀνώτερον τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν τριῶν χιλιάδων καὶ οὐχὶ μεῖζον τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν πέντε χιλιάδων, ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου δὲ Εἰρηνοδίκου ἐφόσον πράκειται περὶ ἀπαιτήσεως μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν τριῶν χιλιάδων.

Ἁρμόδιος Πρόεδρος ἢ Εἰρηνοδίκης εἶνε ὁ τοῦ τόπου ἔνθα τὸ ἀκίνητον ἢ τὸ δάνειον περὶ οὗ ἡ ἐντολὴ ἢ ὁ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ ἕδρα τοῦ μεσίτου.

Πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ὡς ἄνω διαφορῶν ὁ δικαιοῦχος μεσίτης ὑποβάλλει πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Εἰρηνοδίκην αἴτησιν, ἐν ᾗ ἐκθέτει σαφῶς τὰ τῆς διαφορᾶς καὶ τὴν ἀξιουμένην ὑπ' αὐτοῦ ἀμοιβήν.

Ἡ αἴτησις ἐγχειρίζεται πρὸς τὸν Πρόεδρον ἢ τὸν Εἰρηνοδίκην οἱ ὁποῖοι συντάσσουσιν ὑπ' αὐτὴν ἔκθεσιν προσυπογραφομένην ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου δικαστικοῦ γραμματέως.

Ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐγχειρίσεως τῆς αἰτήσεως ὁρίζει ἡμέραν καὶ ὥραν συζητήσεως, ἐντὸς προθεσμίας οὐχὶ ἐλάσσονος τῶν δέκα ἡμερῶν καὶ μείζονος τῶν εἴκοσι, παρατεινομένης λόγῳ διαφορᾶς κατοικίας κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἀντίγραφον τῆς αἰτήσεως ταύτης μετὰ τῆς ὑπ' αὐτὴν ἐκθέσεως κοινοποιεῖται πρὸς τὸν ἀντίδικον πρὸ ἓξ τοὐλάχιστον ἡμερῶν πρὸ τῆς δικασίμου καὶ προκειμένου περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας λόγῳ διαφορᾶς κατοικίας πρὸ δέκα πέντε τὸ πολὺ ἡμερῶν.

Κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον ὑποβάλλονται πάντοτε ἔγγραφοι προτάσεις καὶ προσκομίζονται ἀπαραιτήτως αἱ σχετικαὶ βεβαιώσεις ἐν αἷς καὶ ἐμμάρτυροι τοιαῦται.

Ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ Εἰρηνοδίκης κρίνουσιν ἐκ τῶν ἐνόντων. Πάντως ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκδώσωσιν ἀπόφασιν ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς συζητήσεως.

Ἡ ἐκδιδομένη ἀπόφασις ἐκτελεῖται μετὰ τριήμερον ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐπιταγῆς.

Κατὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου, ἐχούσης πρόσωρον χαρακτῆρα καὶ μὴ παραβλαπτούσης τὴν κυρίαν δίκην, οὐδὲν τακτικὸν ἢ ἔκτακτον ἔνδικον μέσον χωρεῖ· Οὐχ' ἧττον δύναται ὁ ἔχων ἔννομον συμφέρον διάδικος νὰ εἰσαγάγῃ τὰς ἀντιρρήσεις του ἐνώπιον τοῦ τακτικοῦ ἁρμοδίου Δικαστηρίου ἐντὸς εἰκοσαημέρου ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως. Τῆς τοιαύτης εἰσαγωγῆς μὴ ἀναστελλούσης τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Ἐνώπιον τοῦ οὕτως ἐπιλαμβανομένου τῆς ὑποθέσεως τακτικοῦ δικαστηρίου ἐπιτρέπεται τοῖς διαδίκοις ἡ ἀπόδειξις τῶν ἰσχυρισμῶν των διὰ παντὸς νομίμου μέσου καὶ τοῦ ἐμμαρτύρου.

Προκειμένου περὶ ἀπαιτήσεως ἐκ μεσιτικῶν δικαιωμάτων ἀνωτέρας τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν πέντε χιλιάδων, ἁρμόδιον εἶνε τὰ τακτικὰ δικαστήρια τοῦ τόπου ἔνθα τὸ ἀκίνητον ἢ τὸ δάνειον περὶ οὗ ἡ ἐντολὴ ἢ τοῦ τόπου ἔνθα ἡ ἕδρα τοῦ μεσίτου, τὰ ὁποῖα ἐκδίκαζουσι κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας.

Ἄρθρον 6.

Οἱ μεσῖται εἶνε ἔμπιστοι, τὰ δὲ παρ' αὐτῶν τηρούμενα βιβλία ὑπόκεινται εἰς τὸν ἔλεγχον τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκο-

νομίας Ὑπουργείου, δυναμένου νὰ ἀσκηθῇ ὁποτεδήποτε καὶ παρ' οἱουδήποτε κατάπιν ἐντολῆς τοῦ Ὑπουργοῦ.

Δύνανται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ νὰ ὁρισθῶσιν εἰδικὰ βιβλία, εἰς τὴν τήρησιν τῶν ὁποίων νὰ ὑποχρεωθῶσιν οἱ μεσῖται.

Οἱ συμβολαιογράφοι ὑποχρεοῦνται νὰ μνημονεύωσιν ἐν τῷ σχετικῷ συμβολαίῳ τὸν μεσολαβήσαντα μεσίτην, ἐφόσον διὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως ἐμεσολάβησε τυχὸν τοιοῦτος.

Ἄρθρον 7.

Κατ' ἐξαίρεσιν τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται ὅπως διορισθοῦν μεσῖται καὶ μὴ ἔχοντες ἀπολυτήριον σχολαρχείου, ἀλλ' ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μεσίτου κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἔτος, ἐὰν καὶ ἐφόσον ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ὑποβάλλωσιν αἴτησιν περὶ διορισμοῦ μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων λοιπῶν στοιχείων.

Εἰς ὅσας πόλεις ἰσχύει τὸ Ν. Διάταγμα τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως τῶν Ν. Δ. τῆς 8 Ἰουνίου 1926 «περὶ μεσιτῶν» καὶ τῆς 8 Αὐγούστου 1926 «περὶ τροποποιήσεως κλπ.», ἡ ἀνωτέρω τρίμηνος προθεσμία ἰσχύει ἐπὶ ἕνα μῆνα ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 8.

Διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μεσίτου κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἔτος ὑπὸ τῶν αἰτησομένων κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον διορισμόν, συνισταται, παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ ἐξ ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Διευθύνσεως Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ὡς Προέδρου, ἐξ ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν, ἀντιπροσώπου ἀνεγνωρισμένου Σωματείου ἰδιοκτητῶν, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, καὶ δύο ἀντιπροσώπων τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύοντος Σωματείου μεσιτῶν κτηματικῶν συναλλαγῶν, **ὑποδεικνυομένων** ὑπὸ τῶν Διοικητικῶν αὐτῶν Συμβουλίων ἐκ τῶν μελῶν αὐτῶν ὡς μελῶν, ὡς καὶ ἑτέρου ὑπαλλήλου τῆς αὐτῆς Διευθύνσεως, ὡς γραμματέως, ὁριζομένου καθὼς καὶ τοῦ Προέδρου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κρίνει τοὺς αἰτουμένους ἰδίως ἀπὸ ἀπόψεως προσωπικῆς καὶ τοὺς μὴ δυνηθέντας νὰ προσκομίσωσι σαφῆ στοιχεῖα περὶ τῆς ἐξασκήσεως ὑπ' αὐτῶν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ μεσίτου κατὰ τὸ τελευταῖον πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἔτος, καθὼς ἄδεαν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος, ἀπόσπασμα μητρώου τοῦ οἰκείου Ἐπιμελητηρίου κλπ. Πάντως ἡ γνώμη της εἶνε συμβουλευτική.

Οἱ διορισμοὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο διοριζομένων μεσιτῶν ἀποστέλλονται πρὸς τὸ πλησιέστερον Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν ἢ Ἐπαγγελματικὸν καὶ Βιοτεχνικὸν Ἐπιμελητήριον τῆς ἕδρας τῶν μεσιτῶν καὶ ἐπιβεβαιοῦνται ὑπ' αὐτοῦ κατόπιν καταθέσεως παρ' αὐτῷ ὑπὸ τῶν διορισθέντων δραχμῶν 60.

Τὸ δ' Ἐπιμελητήριον ὑποχρεοῦται ἀνελλιπῶς νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὰ ἀποδεικτικὰ ἐπιβέβαιώσεως τῶν διορισμῶν μετὰ τοῦ ποσοῦ τούτου, ὅπερ διανέμεται μεταξὺ τῶν μελῶν καὶ τοῦ γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 9.

Οἱ μεσῖται ἀπολύονται διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, ἐν περιπτώσει ἀπωλείας τῶν νομίμων προϋποθέσεων τοῦ διορισμοῦ των.

Ἐπίσης ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος καὶ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐκδιδομένων διαταγῶν, ἀσχέτως πρὸς τὰς ἐκ τῆς παραβάσεως τυχὸν εὐθύνας αὐτῶν ἀστικὰς ἢ ποινικάς.

Ἐν τῇ περιπτώσει ὅμως ταύτῃ ἀντὶ τῆς ἀπολύσεως δύνανται νὰ τιμωρηθῶσι δι' ὁμοίας πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως διὰ προσωρινῆς ἀπολύσεως μέχρις ἔτους.

Ἄρθρον 10.

Ἐπιβάλλεται χρηματικὴ ποινὴ μέχρι δραχμῶν πέντε χιλιάδων καὶ ἐπὶ πλέον τὸ ποσὸν τῶν νομίμων μεσιτικῶν δικαιωμάτων καὶ φυλάκισις μέχρις ἓξ μηνῶν εἰς πάντα ἀσκοῦντα τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μεσίτου ἄνευ διορισμοῦ.

Τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου τῆς ἐπιβαλλομένης χρηματικῆς ποινῆς ἐπιδικάζεται διὰ τῆς ἀποφάσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας Μεσιτῶν Ἀστικῶν συμβάσεων ὑφ' οἱονδήποτε τύπον συσταθῇ τοῦτο.

Μέχρι συστάσεώς του εἰσπράττεται καὶ διαχειρίζεται εἰς ἴδιον λογαριασμὸν ὑπὸ τοῦ Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Ἄρθρον 11.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἐφαρμόζονται ἐπὶ συνάψεως συμβάσεων ἀγοραπωλησίας, ἀνταλλαγῆς καὶ μισθώσεως ἀστικοῦ ἀκινήτου κειμένου ἐντὸς τῶν σχεδίων τῶν πόλεων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ἐπὶ συνάψεως συμβάσεως δανείου ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις ἢ ὁπουδήποτε ἀλλαχοῦ προκειμένου περὶ ἐνυποθήκου δανείου ἐφόσον ἡ ὑποθήκη κεῖται ἐντὸς περιφερείας ἐφ' ἧς ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος.

Δύνανται δὲ διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ νὰ ἐπεκταθῶσι καὶ εἰς ἄλλας περιφερείας καὶ εἰς ὁλόκληρον τὸ Κράτος.

Ἐν ταῖς περιπτώσεσιν ἐπεκτάσεως ἡ ἀνωτέρω τρίμηνος προθεσμία ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος, οὗτινος ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργόν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Πρόεδρος. Μόνη συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ προθεσμιῶν καταβολῆς φόρου Καθαρῶν προσόδων κλπ. προηγουμένων ἐτῶν.

Ὁ κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** παρακαλεῖ, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία τῆς Ἐπιτροπῆς περὶ δεκατιστῶν, ἥτις εἶναι δικαιοτάτη.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. ***Χ. Ἀλλαμανῆς*** καὶ παρακαλεῖ, ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία αὕτη, διότι οἱ δεκατισταὶ κατεστράφησαν ἤδη τελείως καὶ ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν προεφυλακίσθησαν, ἄλλοι δὲ καταδιώκονται. Ἄλλως τε τὸ δημόσιον εἶναι ἐξησφαλισμένον δι' ὑποθηκῶν.

Τὰς ἰδίας συστάσεις ποιεῖται καὶ ὁ κ. ***Π. Ἀλεξανδρῆς.***

Ὁ κ. ***Δ. Μπούκουρας*** λέγει ὅτι οἱ ἐνοικιασταὶ εἰσπράττουν τὸ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον ἀπὸ τοὺς φορολογουμένους.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπ. Οἰκ.) λέγει ὅτι μετὰ τὴν διανομὴν τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπέφερε τροποποιήσεις τινὰς εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἀφορώσας τὰς προθεσμίας τοῦ πρώτου ἄρθρου, αἵτινες ἀπὸ 4 μηνῶν γίνονται 5 καὶ τὰς προθεσμίας τοῦ ἑνὸς μηνός, αἵτινες γίνονται δύο μηνες. Ἔλαβον δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τροπολογίαν διὰ τοὺς δεκατιστὰς σχεδὸν ὁμοίαν μὲ τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Κατόπιν τούτου ἔστειλα τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὸ Τυπογραφεῖον ἵνα τυπωθῇ μὲ τὰς ἐπενεχθείσας τροποποιήσεις, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἦλθεν ἀκόμη. Δι' αὐτὸ φρονῶ, ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναβληθῇ τοῦτο μέχρις ὅτου ἐκτυπωθῇ.

Μεθ' ὃ ἀναβάλλεται ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου.

Πρόεδρος. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς τῆς χρήσεως 1928-29.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς ὑπάρχει κονδύλιον 300.000 δραχμῶν διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν νέων ἠλεκτρικῶν καλωδίων. Θὰ ἐνθυμεῖται ἡ Βουλή, ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς συμβάσεως τῆς Πάουερ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, ἐδήλωσε, καὶ ἡ δήλωσίς του αὕτη ἀνεγράφη εἰς τὰ πρακτικὰ

ὅτι ἡ Πάουερ ἀνέλαβε δι' ἰδίων ἐξόδων νὰ κάμῃ τὰς ἐγκαταστάσεις. Ἐκ τῆς ἀφορμῆς τοῦ κονδυλίου τούτου διαμαρτύρομαι, λέγει, κατὰ τὸν πλέον ἔντονον τρόπον διὰ τὴν σατραπικὴν διαγωγὴν τῆς Πάουερ καὶ διαμαρτύρομαι, διότι ἡ Κυβέρνησις παρὰ τὰς δηλώσεις αὐτῆς ἐπιτρέπει εἰς τὴν Πάουερ νὰ ὑποχρεώνῃ ὅλον τὸν κόσμον νὰ καταβάλῃ μεγάλα ποσὰ διὰ τὴν νέαν ἐγκατάστασιν. Πρέπει ὅμως νὰ πεισθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὅτι οἱ νόμοι οἱ ψηφιζόμενοι ἐνταῦθα εἶναι σεβαστοὶ καὶ πρέπει νὰ δώσουν ἓν μάθημα εἰς τὴν Πάουερ, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραβαίνῃ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους. Τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ θεωρῶ ζήτημα στοιχειώδους ἀξιοπρεπείας τῆς Βουλῆς, ἥτις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν τῆς Ἑταιρείας αὐτῆς

Ὁ κ. ***Ν. Δαρβέρης*** λέγει ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς συμβάσεως ταύτης εἰς τὸ Ὑπουργεῖον εἶναι ἤδη ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τῆς Ἑταιρείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κονδύλιον τῶν 300.000 δραχμῶν διὰ τὰς νέας ἐγκαταστάσεις πρέπει, λέγει, νὰ διαγραφῇ.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπ. Συγκ.) λέγει ὅτι τὸ συζητούμενον θέμα εἶναι θέμα ἐπερωτήσεως.

Π. Τσαλδάρης. Γίνεται παρεξήγησις. Δὲν πρόκειται περὶ ἐπερωτήσεως. Ἡ Βουλὴ ψηφίζουσα τὸν προϋπολογισμὸν αὐτῆς ἔχει ὑπ' ὄψιν της κονδύλιον διὰ μίαν δαπάνην μὴ ὑποχρεωτικήν, συμφώνως τῇ συμβάσει. Ζητεῖ συνεπῶς νὰ μάθῃ ἐὰν ἡ δαπάνη αὕτη εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἢ ὄχι.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπ. Συγκ.) λέγει ὅτι εἶναι γνωστὸν τί συνεζητήθη μεταξὺ τῆς Ἑταιρείας καὶ τοῦ Κράτους, διότι αἱ ἀνταλλαγεῖσαι ἐπιστολαὶ ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ὑπάρχουν εἰς τὰς Ἀθήνας δύο εἰδῶν ἐγκαταστάσεις, αἱ ἀναγόμεναι εἰς τὸν Κανονισμὸν τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὰ 1913 καὶ 1914 καὶ ἐγκαταστάσεις τὰς ὁποίας ἔκαμον οἱ διάφοροι ἰδιοκτῆται, ὅπως ἤθελεν ἕκαστος. Ἂν τὸ Ὑπουργεῖον ἐξήλεγχε τὰς δευτέρας ταύτας ἐγκαταστάσεις ἢ ὄχι δὲν γνωρίζω, πάντως ὤφειλε νὰ τὰς ἐξελέγχῃ.

Αἱ πρῶται ἐγκαταστάσεις αἱ γενόμεναι δηλαδὴ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κανονισμοῦ 1913-1914 θὰ ἀλλαχθοῦν δαπάναις τῆς Ἑταιρείας, διὰ τὰς ἄλλας δὲν εὐθύνεται ἡ Ἑταιρεία, διότι καὶ ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἡ Πάουερ αἱ ἐγκαταστάσεις αὗται ἔπρεπε ν' ἀλλαχθῶσιν ἀμέσως ἐπεμβάσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ὡς ἀποτελοῦσαι κίνδυνον διὰ τὴν πόλιν. Τὸ πρᾶγμα εἶνε τόσον ἁπλοῦν, ὥστε πρὸ ὅλων τὸν θόρυβον, ὅστις γίνεται εἰς τὰς ἐφημερίδας δὲν ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον κανὲν παράπονον. Ὅσε δὲ ἀνέγνωσα τὰ διάφορα παράπονα εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐθαύμασα τὸν διευθυντὴν τῆς Ἑταιρείας, ὅστις μοῦ εἶπεν ὅτι ἐκάλεσε τοὺς ἐπαγγελματίας, οἵτινες οὐδὲν πράπονον εἶχον νὰ τοῦ προβάλωσιν Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἠλεκτρικὴν ἐγκατάστασιν τῆς Βουλῆς, ἐὰν αὕτη εἶναι ἐλλιπὴς ἔχομεν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὴν ἀλλάξωμεν. Πάντως θὰ ἐξετάσω δι' ἠλεκτρολόγου ἐὰν ἡ ἐγκατάστασις αὕτη εἶναι σύμφωνος μὲ τὸν κανονισμὸν τοῦ 1913-14 ὁπότε ἡ ἀλλαγή της βαρύνει τὴν ἑταιρείαν, ἥτις ἑταιρεία μέχρι τοῦδε ἐξώδευσε διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἐγκατατάσεων 100.000 λίρας.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** λέγει ὅτι ἡ δαπάνη ἡ ἀναγραφομένη εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῶν ἠλεκτρολογικῶν ἐγκαταστάσεων εἶνε τελείως ἀδικαιολόγητος καὶ πρέπει νὰ διαγραφῇ, διότι εἶνε ἀδύνατον δημόσιον ἵδρυμα νὰ ἔκαμε τὰς ἐγκαταστάσεις του ἄνευ ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ νὰ ἔκαμε συνεπῶς ταύτας παρὰ τὸν νόμον, διότι ἂν ἔγιναν αὗται παρὰ τὸν νόμον εὐθύνονται οἱ ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας καὶ πρέπει ν' ἀπολυθοῦν, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ παραμένουν εἰς τὰς θέσεις των οἱ ἐντεταλμένοι τὴν τήρησιν τῶν νόμων καὶ παραβαίνοντες αὐτούς. Ἡ μὴ ἀπόλυσις συνεπῶς τῶν ὑπαλλήλων τούτων ἀποδεικνύει, ὅτι αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς Βουλῆς ἔγιναν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον καθὼς καὶ ὅλαι αἱ ἄλλαι ἐγκαταστάσεις, αἵτινες πρέπει νὰ ἀλλαχθοῦν ἐξόδοις τῆς Ἑταιρείας καὶ ὄχι ἐξόδοις τῶν καταναλωτῶν. Κατελήγων προτείνει τὴν διαγραφὴν τοῦ κονδυλίου τούτου.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** δὲν φρονεῖ, λέγει, ὅτι πρόκειται περὶ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, διότι ἂν ἡ ἐγκατάστασις τῆς Βουλῆς ἔχει γίνει κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου εἶναι ἐντάξει, ἀλλὰ θὰ ἤθελον νὰ γνωρίζω ἐὰν ἡ Βουλὴ εἰδοποιήθη ἀπὸ τὴν Ἑταιρείαν, ὅτι ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ τὴν δαπάνην ταύτην, διότι τότε ἐφαρμόζεται πρὸ μιᾶς οὐσιώδους διαφορᾶς τῆς Ἑταιρείας δεδομένου, ὅτι ἡ Βουλὴ ἔκαμε τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς κατόπιν ἀδείας τοῦ Ὑπουργείου. Εἶνε δὲ ἄξιον ἀπορίας πῶς συνήγαγεν ἡ Ἑταιρεία, ὅτι ἡ ἐγκατάστασις δὲν εἶνε σύμφωνος μὲ τὸν κανονισμόν. Μήπως θέλει ἡ Ἑταιρεία ν' ἀναγνωρισθῇ ἐς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐλέγχῃ ἐὰν ἡ ἐγκατάστασις εἶνε σύμφωνος ἢ ὄχι μὲ τὸν κανονισμὸν τοῦ 1913 ; Ἡ Ἑταιρεία ἓν δικαίωμα ἔχει νὰ ἐλέγχῃ ἐὰν ἡ ἐγκατάστασις ἔγινε κατόπιν ἀδείας ἢ ὄχι, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἐγκατάστασις ἔγινε κατόπιν ἀδείας δὲν δύναται νὰ ἐλέγχῃ ἄλλο τι. Ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ παραδείγματος νὰ δοθῇ ἑρμηνεία διὰ τοὺς ἄλλους, εἴτε ἐὰν σενεμορφώθησαν μὲ τὸν νόμον.

Μ. Γούδας. Ἐφ' ὅσον ἡ Ἑταιρεία ἐχορήγησε ρεῦμα σημαίνει, ὅτι αἱ ἐγκαταστάσεις ἦσαν σύμφωνοι μὲ τὸν νόμον.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἐὰν ἡ ἐγκατάστασις εἶναι κυβερνητικὴ τότε δὲν εὐθύνεται ὁ τότε Ὑπουργός.

Κ. Γόντικας. Δὲν εὐθύνεται ὅμως ἡ Βουλὴ διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἐγκαταστάσεως. Δὲν ἀναγνωρίζω δὲ εἰς τὴν Ἑταιρείαν τὸ δικαίωμα νὰ ἐξετάσῃ τὴν οὐσίαν ἐὰν δηλ. εἶναι καλὴ ἢ κακή, ἡ ἐγκατάστασις, ἀλλὰ μόνον τὸ δικαίωμα ἐξετάσεως τύπου ἔχει αὕτη, ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ διαγράψῃ τὸ κονδύλιον τοῦτο. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι βλέπει ἐν τῷ προϋπολογισμῷ σειὰν ὑπαλλήλων ἐχόντων βαθμὸν Διευθυντοῦ. Τοῦτο δὲν εἶναι μόνον ζήτημα δαπάνης, ἀλλὰ εἶναι καὶ ζήτημα τάξεως.

Π. Πετρίδης. Οἱ βαθμοὶ οὗτοι εἶναι δυνάμει τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Γ. Καφαντάρης. Ὀφείλω νὰ παρατηρήσω, χωρὶς νὰ θέλω νὰ θίξω τὴν αὐτοτέλειαν τοῦ Σώματος, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς κακῶς δὲν ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου, θὰ ἦτο δὲ ὀρθόν, ὅπως ἐν ἐνιαῖον σύστημα ὑπάρχει δι' ὅλας τὰς ὑπηρεσίας, ἔστω καὶ παρὰ τὸ Σύνταγμα. Τοῦτο θὰ εἶχε θετικὸν ἀποτέλεσμα ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ προελαμβάνωντο δαπάναι κ. ἀφ' ἑτέρου νὰ ὑπάρχῃ μία ἰσότης καὶ μία ἀναλογία εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας. Πρέπει νὰ ἀποστέλλεται καὶ ὁ προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς, ὡς καὶ πᾶν μέτρον ἀφορῶν τὴν τροποποίησιν τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον.

Κ. Γόντικας. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἔλαβε τὸν λόγον ἐξ αἰτίας ἑνὸς βιβλίου τὸ ὁποῖον ἐξέδωσεν ἀνώτερος ὑπάλληλος σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ εἰς ἓν κεφάλαιον τοῦ ὁποίου ἀσχολεῖται μὲ τὸν κανονισμὸν καὶ προϋπολογισμὸν τῆς Βουλῆς. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Βουλῆς δὲν εἶνε ὡς οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι, διότι οὔτε στιλβὸν προαγωγὴν ἔχουν, οὔτε ὡρισμένας ὥρας ὑπηρεσίας οὔτε ἡ ἐργασία των εἶναι ὡς τῶν ἄλλων ὑπαλλήλων. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι οἱ ὑπάλληλοι τῆς Βουλῆς ἐργάζονται πολύ. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι αἱ προαγωγαὶ νὰ μὴ γίνωνται ὑπὸ τύπον βαθμοῦ. Θὰ ἠδύνατο νὰ καθορισθῇ δι' αὐτοὺς μισθὸς δηλ. ὑπάλληλος τῆς Βουλῆς ἔχων τόσα ἔτη ὑπηρεσίας λαμβάνει τόσον μισθόν. Ἐγὼ δίδω ἀφορμὴν νὰ γίνῃ ἀνασυζήτησις τοῦ Κανονισμοῦ, δηλῶ ὅμως, ὅτι εἶμαι ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ μισθοῦ τὸν ὁποῖον κατέχουν οὗτοι. Τὸ αὐτὸ ὅμως πρᾶγμα συμβαίνει καὶ μὲ τὰ Νομοσχέδια εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν διατάξεις περὶ προαγωγῆς ἑνὸς ἢ δύο ὑπαλλήλων.

Πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ εἰς

τὸν τρόπον τῆς ψηφίσεως τῶν τροπολογιῶν, αἵτινες πρέπει νὰ ψηφίζωνται σύμφωνα μὲ τὸ σύνταγμα, τώρα μάλιστα μὲ τὰ ὑπηρεσιακὰ νομοσχέδια ἅτινα ψηφίζονται ἐφάπαξ. Δι' αὐτὸ περιφρουρεῖται διὰ τοῦ Συντάγματος ἡ ψήφισις τῶν νόμων. Ἀλλὰ διὰ νὰ τηρηθοῦν ὅλα ταῦτα χρειάζεται πρὸ παντὸς καλὴ πίστις, διότι κατ' ἄλλον τρόπον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διορθωθῇ ἡ κατάστασις.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν ὅπως διαγραφῇ ἡ δαπάνη τῶν 300.000 δραχ. διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν νέων ἠλεκτρικῶν καλωδίων.

Ὁ κ. **Ν. Κυπαροΐσσης**, λέγει ὅτι οἱ Ἕλληνες βουλευταὶ ἔχουσι τὰς πλέον γλίσχρους ἀποδοχὰς ὅλων τῶν βουλευτῶν τοῦ κόσμου. Οὐδεμία Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἐργάζεται, διότι οἱ περισσότεροι τῶν βουλευτῶν ἔχουσιν ἄλλας ἀσχολίας. Εἶναι συνεπῶς ἀνάγκη νὰ αὐξηθῇ ἡ ἀποζημίωσις τῶν βουλευτῶν, τοὐλάχιστον τῶν καταγομένων ἐξ ἐπαρχιῶν καὶ πρέπει συγχρόνως οἱ βουλευταὶ οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰς ἐπιτροπὰς νὰ λαμβάνωσι πρόσθετον ἐπίδομα, ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Καὶ ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην, τοὐλάχιστον ἂς μᾶς ἐξομοιώσῃ μὲ τοὺς τμηματάρχας τῶν Ὑπουργείων, οἵτινες λαμβάνουσιν ὡς ἀποδοχάς, διὰ τῆς συμμετοχῆς των εἰς διάφορα συμβούλια καὶ διαφόρους ἐπιτροπάς, περὶ τὰς 15—20 χιλ. δραχ. τὸν μῆνα.

Ὁ κ. **Δ. Πετρακάκης** λέγει ὅτι πρέπει νὰ ὁμιλῇ μία μόνωσις διὰ νὰ μετριρυθμισθῇ τὸ θεωρεῖν τῶν δημοσιογράφων διὰ νὰ δύνανται νὰ ἀκοῦ συν. Ἡ πίστωσις ἐξ ἄλλου διὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς εἶ αι ἀνεπάρκης καὶ πρέπει νὰ ἐπαυξηθῇ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆ; συντάξεως τῶν βουλευτῶν ὑπάρχει γεγεννημένη ἐργασία καὶ προτάσεις ἐπιτροπειῶν στηριζ μένων ἐπὶ τῆς φορολογίας τῆς φιλοδοξίας καὶ εἶναι ἀνάγκη τμηματισμοῦ ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** λέγει ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται σήμερον νὰ γίνῃ συζήτησις περὶ αὐξήσεως τῆς ἀποζημιώσεως τῶν βουλευτῶν (χειροκροτήματα) θὰ ἠδύνατο ὅμως ἐκ μέρους τῶν ἐν Ἀθήναις βουλευτῶν νὰ γίνῃ μία ἀβρία ὑπὲρ τῶν ἐξ ἐπαρχιῶν συναδέλφων των. Ὑπάρχει μία πιστωτις διὰ τὴν ἀλλαγὴν ἐγκαταστάσεων τῆς θερμάνσεως τῆς Βουλῆς ἥτις ὅμως εἶναι μεγάλη καὶ πρέπει νὰ τὴν ἀπορ ιφθῶμεν, καίτοι ἡ σημερινὴ θέρμανσις εἶναι ἐλαττωματική. Ἐπίσης πρέπει νὰ γίνῃ οἰκονομία εἰς τὸν ποσοειδῆ χάρτην τῶν ἐντύπων. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ μισθολόγια, ὑπάρχει λόγος καὶ ἓν μέγα κονδύλιον ἐξ ἐπιδομάτων καὶ διὰ τοῦτο θέτ μεν τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Βουλῆς εἰς ἀνωτέραν μοῖραν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους.

Πρόεδρος. Ἐκτὸς ἐπὶ τοῦ κονδυλίου τῆς θερμάνσεως.

Πολλοὶ Βουλευταί. Νὰ παραμείνῃ ἡ πίστωσις.

Α. Μέρος. Πρέπει νὰ γίνωμεν οἰκονομίαι καὶ ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν βουλευτικὴν ἀποζημίωσιν.

Ὁ κ. ***Θ. Παππαστρατῆς*** παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ περιορισθοῦν αἱ θέσεις τῶν διευθυντῶν.

Πρόεδρος. Αὐτὸ εἶναι ζήτημα Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς**. (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὅσον ἀφορᾷ τὰ βιβλία τῆς βιβλιοθήκης νομίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ μια ειδικευσις εἰς τὰ ἀγοραζόμενα βιβλία ἄτινα πρέπει νὰ ἀνήκουν μᾶλλον εἰς τὰς κοινωνικὰς καὶ πολιτικὰς ἐπιστήμας.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νομίζει ὅτι ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ἔχῃ ἐνα ειδικώτερον σκοπὸν προμηθευομένη τὰ ἀναγ αῖα εἰς τοὺς βουλευτὰς βιβλία δημοσιονομικοῦ καὶ πολιτικοῦ χαρακτῆρος. Θα ἦτο σκόπιμον δὲ τὰ ἄλλα βιβλία νὰ στελλοῦν εἰς τὴν ἐθνικὴ βιβλιοθήκην. Πρωτιστως ἡ βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ ἀναγκαῖα περιοδικά.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸς δ' ἀναστάσεως ὡς ἐτροποποιήθη Προϋπολογισμὸς τῆς Βουλῆς, ἔχων οὕτω:

ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΞΟΔΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1928-29 (1 Ἀπριλίου 1928 — 31 Μαρτίου 1929)

Βουλῆς Κεφάλαιον	Βουλῆς Ἄρθρον	Κατονομασία τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων καὶ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν πιστώσεων			Πιστώσεις κατ' ἄρθρον διὰ τὴν χρῆσιν 1928-29
		Ἀποζημιωσις Βουλευτῶν καὶ ἔξοδα παραστάσεως Προέδρου			
1	1	Ἀποζημίωσις Βουλευτῶν	7 000×286×12	Δρ. 24,024,000	
	2	Ἔξοδα παραστάσεως Προέδρου	14,300×12=171,600 μεῖον 7 ο]ο	159,588	24,183,588
2	1	Μισθοὶ καὶ ἐπιδόματα πρόσωπικοῦ Γραφείων καὶ Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς			
		Διευθυντὴς Γραφείων Βουλῆς ἐπὶ βαθμῷ Διευθυντοῦ α' τάξ.	1 × 5500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Διεκπεραιωτὴς ἐπὶ μισθῷ Διευθυντοῦ α' τάξεως	1 × 5500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Λογιστὴς τμηματ. α' τάξ. ἐπὶ μισθῷ Διευθ. α' τάξεως....	1 × 5,500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Βοηθὸς λογιστοῦ ἐπὶ βαθμῷ γραμματ. α' τάξεως	1 × 2,640+ 264α	× 12 » 34,848	
		Ἀρχειοφύλαξ ἐπὶ βαθ. γραμ. α' τάξ. καὶ μισθ. τμημ. β' τ.	1 × 3,520+ 704β	× 12 » 50,688	
		Διορθωτὴς ἐντύπων ἐπὶ βαθμῷ τμηματάρχου α' τάξεως ...	1 × 4,400+440α	× 12 » 58,080	
		Γραμματεὺς Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ γραμμ. α' τάξεως ...	1 × 2640+ 264α	× 12 » 34,848	
		Γραμματεὺς Ἐπιτροπῶν ἐπὶ βαθμῷ γραμμ. β' τάξεως ...	1 × 2,280+228α	× 12 » 30,096	
		Εἷς βοηθὸς ἐπὶ βαθμῷ ἀκολούθου καὶ μισθῷ Γραμ. β' τάξ..	1 × 2,280+228α	× 12 » 30,096	
		Εἷς βοηθὸς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ ἀκολούθου.....	1 × 1680	× 12 » 20,160	
		Βοηθὸς Διευθυντοῦ ἐπὶ βαθμῷ γραμμ.α' τάξεως	1 × 2640+ 264α	× 12 » 34,848	
		Γραφεῖς α' τάξεως 1×2,280 +228α+	3 × 1440....	× 12 » 81,936	
		Δακτυλογράφοι ἐπὶ μισθῷ γραφ. α' τάξεως	4 × 1440+1×1441α+1×288β	× 12 » 74,304	
		Συντάκτης ἐπισήμων πρακτικῶν α' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Διευθυντοῦ α' τάξ.	1 × 5500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Συντάκτης ἐπισ. πρακτ. β' τάξ ἐπὶ μισθ. τμημ. α' τάξ. .	1 × 4400+1,320γ	× 12 » 68,640	
		Ταξινόμος τῆς Νομ. ἐργασίας ἐπὶ μισθ. τμημ. β' τάξεως..	1 × 3520+1.056γ	× 12 » 54,912	
		Διευθυντὴς τενογρ. Γραφείου ἐπὶ βαθμῷ Διευθ. α' τάξεως.	1 × 5500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Στενογράφοι α' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ τμηματάρχου α' τάξεως καὶ μισθῷ Διευθυντοῦ α' τάξεως	5 × 5500+5×1,650γ	× 12 » 429,000	
		Στενογράφος α' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμημ. α' τάξεως.	1 × 4400+1,320γ	× 12 » 68,640	
		» β' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ τμημ β ' τάξ. καὶ μισθῷ α'.	1 × 4400+1,320γ	× 12 » 68,640	
		» β' τάξ. ἐπὶ βαθ. τμημ. β' τάξ. καὶ μισθῷ α'...	1 × 4400+ 880β	× 12 » 63,360	
		Στενογράφος β' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμημ. β' τάξ...	1 × 3520+352α	× 12 » 46,464	
		» γ' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραμ. α' τάξεως ..	3 × 2640+ 3×264α	× 12 » 104,544	
		Βοηθοὶ στενογράφοι ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθ. γραμ. β' τάξεως.	5 × 2280+2×228α	× 12 » 142,272	
		Δόκιμοι στενογράφοι ἐπὶ βαθμῷ γραφ. α' τάξεως	6 × 1440	× 12 » 103,680	
		Ταξινόμος στεν. Γραφείου ἐπὶ μισθῷ τμημ. β' τάξεως	1 × 3,520+ 704β	× 12 » 50,688	
		Συντάκτης δελτίου τύπου ἐπὶ μισθῷ Διευθυντ. α' τάξ. ..	1 × 5,500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Ἐπιμελητὴς α' τάξ. τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐφημ τῶν συζητήσεων τῆς Βουλῆς ἐπὶ μισθῷ Διευθυντ. α' τάξεως	1 × 5500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Ἐπιμελητὴς β' τάξ. ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ τμ. β τάξεως...	1 × 3520+ 704β	× 12 » 50,688	
		Εἷς βοηθὸς ἐπὶ βαθμῷ γραμ. β' τάξεως	1 × 2280+ 456β	× 12 » 32,832	
		Εἷς βοηθὸς ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραφέως α' τάξεως	1 × 1,440	× 12 » 17,280	
		Ἐπιμελητὴς τῆς ἐκδόσεως τοῦ »Ἀρχείου τῆς Βουλῆς ἐπὶ βαθμῷ τμημ β' τάξ. καὶ μισθῷ τμημ.α' τάξεως	1 × 4,400+1,320γ	× 12 » 68,640	
		Βοηθὸς ἐπιμελητοῦ ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ γραφ. α' τάξεως .	1 × 1440	× 12 » 17,280	
		Διευθυντὴς Βιβλιοθ. ἐπὶ βαθμῷ Διευθ. α' τάξεως	1 × 5500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Ἐπιμελητὴς ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ καταλόγου τῆς Βιβλιοθήκης ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ Διευθυντοῦ α' τάξεως	1 × 5500+1,650γ	× 12 » 85,800	
		Ἐπιμεληταὶ ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ Καταλόγου τῆς Βιβλιοθήκης ἐπὶ βαθμῷ τμηματ. α' τάξ. ἐξ ὧν ὁ εἷς ἐπὶ μισθῷ Διευθυντοῦ α' τάξεως	1× 5500+1,100β+1×4,400+1,320γ	×12 » 147,840	
		Κοσμήτωρ ἀναγνωστηρίου Βιβλ. ἐπὶ μισθ. Διευθ. α' τάξεως	1× 5500+1,100β	× 12 » 79,200	
		Εἷς βιβλιοφύλαξ ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθ. τμημ. α' τάξεως ...	1 × 4,400+440α	× 12 » 58,080	
		Εἷς βιβλιοφύλαξ ἐπὶ βαθμῷ τμημ. β' τάξ.καὶ μισθῷ α' τάξ.	1 × 4,400+1,320γ	× 12 » 68,640	
		Ταξινόμοι ἐπὶ μισθῷ τμημ. β' τάξεως	2 × 3520+2×1,056	× 12 » 109,824	
		Ἐπιχορήγησις Διευθυντοῦ γραφείων Βουλῆς (Κ.Β. ἄρθρ. 92 § 11 ἐδαφ. 2).....	1 × 1500	× 12 » 18,000	
		Βοηθὸς ἐπιμελ. καὶ καλλιγρ. ἐπὶ βαθμῷ γραμ. β' τάξεως .	1 × 2,280	× 12 » 27,360	
		Ἐπόπτης Ἀναγνωστ. ἐπὶ βαθμῷ γραμ. α' τάξεως	1 ×2640+792γ	× 12 » 41,184	
		Εἰς μεταφορὰν			3,159,792

(α) Προσαύξησις 10 ο]ο λόγῳ συμπληρώσεως 5ετοῦς δημοσίας ὑπηρεσίας.
(β) Προσαύξησις 20 ο]ο λόγῳ συμπληρώσεως 10ετοῦς δημοσίας ὑπηρεσίας.
(γ) Προσαύξησις 30 ο]ο λόγῳ συμπληρώσεως 15ετοῦς δημοσίας ὑπηρεσίας.
(α', β', γ', δ') Προσαύξησις 10 ο]ο, 20 ο]ο, 30 ο]ο, 40 ο]ο κατωτέρου προσωπικοῦ ἄρθρ. Κανον. 93 §

Συνέχεια Ειδικοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς
διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1928—1929 (1 Ἀπριλίου 1928—31 Μαρτίου 1929).

Βουλῆς Κεφάλαιον	Βουλῆς Ἄρθρον	Κατονομασία τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων καὶ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν πιστώσεων		Πιστώσεις κατ' ἄρθρον διὰ τὴν χρῆσιν 1928-29
		Ἐκ μεταφορᾶς..	Δρ. 3,159,792	24,183,588
		Γραφεῖς α' τάξ. 2×2280+2×228α+..... 6 × 1440+ 144α × 12	» 165,600	
		Γραφεῖς β' τάξεως..... 2 × 1080 × 12	» 25,920	
		Φύλαξ ὑλικοῦ καὶ ἐπόπτης καθαριότητος ἐπὶ μισθῷ γραμμ.α' τάξεως ..... 1 × 2,640+ 792γ × 12	» 41,184	
		Εἷς Ἀρχικλητὴρ..... 1 × 1,440+ 576δ' × 12	» 24,192	
		Κλητῆρες α' τάξεως ..... 6 × 1,200+1×480δ'+1×360γ'+1×120α'×12	» 97,920	
		Καθαρίστρια ..... 5 × 600+240δ'+2×60α' × 12	» 40,320	
		Ἀρχικλητὴρ ἐπὶ βαθμῷ ἀρχικλητ. Ὑπουργείου 1 × 1,440+ 576δ' × 12	» 24,192	
		Κλητῆρες α' τάξεως ..... 24× 1,200+3×480δ'+6×360γ'+2×240β'+6×120α' × 12	» 403,200	
		Θυρωροὶ ..... 2 × 1,440+2×432γ × 12	» 44,928	
		Τηλεφωνήτριαι ..... 2 × 1440+432γ'+ 288β' × 12	» 43,200	
		Βοηθὸς τηλεφωνητρίας ..... 1 × 1080+288β' × 12	» 15,552	
		Ὑπηρέτης ..... 1 × 840+252γ' × 12	» 13,104	
		Θερμαστὴς—Καθαριστὴς ..... 1 × 1,200 × 12	» 14,400	
		Καθαρισταὶ ἢ Καθαρίστριαι ..... 9 × 600+120β'+5×60α' × 12	» 72,720	
		Κηπουρὸς..... 1 × 1,200 × 12	» 14,400	
		Ἠλεκτρολύγος ..... 1 × 1,440+288β' × 12	» 20,736	
		Ἀποζημιώσις ἀντιγραφέων τῶν στενογραφημάτων 16× 1,440+3×1080 × 12	» 299,520	
		Περίθαλψις ἀποχωρούντων τῆς ὑπηρεσίας κλητήρων καὶ ὑπηρετικοῦ ἐν γένει προσωπικοῦ Βουλῆς ..... 2 × 480 × 12	» 11,520	
		Δι' ἐνδεχομένας προαγωγὰς καὶ προσαυξήσεις .	» 100,000	
		Δι' ἐνδεχομένην πληρωμὴν τριμ. ἀποδ. ἀπολυομένων κλπ. ὑπαλλήλων	» 100,000	
		Δι' ἐνδεχομένην πληρωμὴν νοσηλ. προσωπικοῦ κλπ.....	» 80,000	
		Ἐπίδομα κατὰ τὸ ἄρθρον 98 § 5 τοῦ Κανονισμοῦ 88,000×12	» 1,056,000	
		Ἀμοιβὴ προσωπικοῦ δι' ἐπὶ πλέον (ὑπερωρίαν) καὶ ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς ὑπηρεσίας του ἐργασίαν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 128 τοῦ Κανονισμοῦ	» 25,000	
			» 5,893,480	
		Ἐκπίπτονται λόγῳ συντάξεως 7 ο]ο ἐπὶ ποσοῦ 5,776,960	» 404,387	
		Ἔξοδα Γραφείων :	5.489,093	5,489,093
3	1	Φωτισμὸς Βουλευτηρίου καὶ ἔξοδα συντηρήσεως	» 120,000	
	2	Ὑλικὸν θερμάνσεως καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ ἀποθηκεύσεως	» 60,000	
	3	Τυπογραφικὸς χάρτης, γραφικὴ ὕλη καὶ εἴδη γραφείου ἐν γένει	» 125,000	
	4	Δετικὰ πρακτικῶν Βουλῆς καὶ ἐντύπων ἐν γένει	» 60,000	
	5	Στολαὶ κλητήρων, ὁδηγοῦ αὐτοκινήτου, ἐπενδύται ἢ ἀποζημίωσις φθορᾶς ἐνδυμάτων κατωτέρου ἐν γένει προσωπικοῦ	» 72,000	
	6	Κατανάλωσις θαλασσίου ὕδατος καὶ εἴδη καθαριότητος ἐν γένει	» 25,000	
	7	Ὕδωρ πόσιμον Ἀμαρουσίου καὶ Ἑταιρείας ὑδάτων	» 25,000	
	8	Ἐπίπλωσις, ἐγκαταστάσεις, ἐπισκευαί, προσθῆκαι, διακοσμήσεις αἰθουσῶν, γραφείων καὶ Βουλευτηρίου ἐν γένει	» 95,000	
	9	Μικρὰ ἔξοδα ἢ ἀπρόβλεπτα μὴ εἰδικῶς καθορ. ἐν τῷ παρόντι (Καν. Βουλῆς Ἄρθρ. 129)	» 50,000	
	10	Διὰ συντήρησιν τοῦ κήπου τοῦ Βουλευτηρίου	» 25,000	
	11	Δημοσιεύσεις	» 10,000	667,000
		Ἔξοδα ἐκδόσεως «Ἐφημερίδος Συζητήσεων», Βουλῆς :		
4	1	Διὰ τὴν ἐκτύπωσιν ἐν ἰδιωτικῷ τυπογραφείῳ τῶν ἑστενογρ. πρακτικῶν	» 240,000	
	2	Διὰ προμήθειαν τυπογραφικοῦ χάρτου διὰ τὴν ὡς ἄνω ἔκδοσιν.....	» 100 000	340,000
5	1	Ἔξοδα λειτουργίας καὶ συντηρήσεως αὐτοκινήτου Προέδρου κλπ.....	» 75,000	
	2	Δι' ἡμερήσια ἔξοδα ἀκολούθου Προέδρου (μέχρι δραχ. 30 ἐγκρίσει Προέδρου)	» 10,800	85,800
		Ἔξοδα Βιβλιοθήκης :		
6	1	Φωτισμὸς καὶ ἔξοδα συντηρήσεως	» 15,000	
	2	Ὑλικὸν θερμάνσεως καὶ ἔξοδα μεταφορᾶς καὶ ἀποθηκεύσεως	» 15,000	
	3	Ἀγορὰ βιβλίων καὶ συνδρομαὶ εἰς ξένας ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ	» 150,000	
	4	Δετικὰ βιβλίων, ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν	» 60,000	
	5	Γραφικὴ ὕλη, ἔντυπα καὶ εἴδη γραφείου ἐν γένει.....	» 30,000	
	6	Εἴδη καθαριότητος	» 5,000	
	7	Ἀπρόβλεπτα καὶ μικρὰ ἔξοδα	» 15,000	
	8	Ὕδωρ Ἑταιρείας ὑδάτων	» 5,000	295,000
		Εἰς μεταφοράν.....	»	31,060,481

Δήλωσις. Αἱ πιστώσεις αἱ χορηγούμεναι διὰ τοῦ Κεφαλ. 1 ἄρθρων 1,2 καὶ Κεφαλ. 2 ἄρθρου 1 εἶναι δεκτικαὶ μεταβιβάσεως πρὸς τὸν Ταμίαν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.

Αἱ πιστώσεις αἱ χορηγούμεναι διὰ τῶν Κεφαλ. 3,4,5,6 καὶ 7 δύνανται νὰ λαμβάνωνται καὶ δι' ἐνταλμάτων ἐπὶ ἀπο-

Συνέχεια Ειδικοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς Βουλῆς
διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1928 – 1929 (1 Ἀπριλίου 1928 – 31 Μαρτίου 1929).

Βουλῆς Κεφάλαιον	Βουλῆς Ἄρθρον	Κατονομασία τῶν κεφαλαίων καὶ ἄρθρων καὶ ἀνάλυσις τῶν σχετικῶν πιστώσεων		Πιστώσεις κατ' ἄρθρον διὰ τὴν χρῆσιν 1928—29
		Ἔκτακτα ἔξοδα : Ἐκ μεταφορᾶς....	Δρ.	31,060,481
7	1	Μεταφορὰ καὶ ταξινόμησις τῆς ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς ἐκ 32.000 τόμων Βιβλιοθήκης Ψυχάρη—Ρενὰν δωρηθείσης ὑπὸ Ἐμμ. Μπενάκη	Δρ. 75,000	
	2	Κατασκευὴ βιβλιοθηκῶν ἐν τοῖς νεοδμήτοις ὑπογείοις τῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἐπίπλωσις τῶν γραφείων	» 50,000	
	3	Ἐκτύπωσις καταλόγου τῆς Βιβλιοθήκης	» 75,000	
	4	Διὰ δαπάνας τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν	» 70,000	
	5	Ἐπίδομα κλητήρων διὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα ἢ Χριστουγέννων.....	» 20,000	
	6	Ἀποζημίωσις ἐκτάκτου προσωπικοῦ Δελτίου Τύπου κλπ.	» 70,000	
	7	Ἐγκατάστασις κεντρικῆς θερμάνσεως Βουλευτηρίου καὶ Βιβλιοθήκης	950,000	
	8	Διαρρύθμισις κτιρίου Βουλευτηρίου πρὸς χρησιμοποίησιν μήπω χρησιμοποιουμένων χώρων ἀναγκαιούντων τῇ ὑπηρεσίᾳ	» 60,000	
	9	Παροχὴ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν πόρων τοῦ Ταμ. Ἀρωγῆς ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Βουλῆς καὶ Βιβλιοθήκης (Ἄρθρον 6 § 1 ὑπ' ἀριθ. 2099 πράξ. Προέδρου Βουλῆς (Ἐφημ. Κυβ. Τεῦχ.Β' φύλλ. 88 ἔτους 1927), ἐκδοθείσης δυνάμει μεταβατ. διατάξεως § 2 Καν. Βουλῆς)	» 75,000	1,445.000
8	1	Ἔκτακτον ἀποθεματικὸν (Κ. Β. ἄρθρον 101).	» 250,000	250,000
		Σύνολον.....	Δρ.	32,755,481

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαρτίου 1928.

Ὁ Πρόεδρος

Θ ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ἐπὶ τοῦ εις μόνην συζήτησιν νομοσχεδίου περὶ προθεσμιῶν καταβολῆς φόρου καθαρῶν προσόδων ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** τονίζει ὅτι ὁ ἐμπορικὸς κόσμος Πειραιῶς ἔχει κάμει παραστάσεις διὰ τὰ δήθεν ὀφειλόμενα ἔκτακτα κέρδη ἐκ παλαιῶν χρήσεων.

Γ. **Καφαντάρης.** (Ὑπουργ. Οἰκονομικῶν). Παρακαλῶ νὰ ὑποβληθοῦν ὅλαι αἱ παρατηρήσεις καὶ συστάσεις διὰ νὰ δυνηθῶμεν αὖριον νὰ ἀποφασίσωμεν ἐπ' αὐτῶν. Σχετικῶς μάλιστα ἀνελήφθη καὶ ἀκρόασις ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἐμπορικοῦ κόσμου.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** λέγει ὅτι εἰδικῶς διὰ τὰ ἔκτακτα κέρδη τὸ ποσοστὸν τῆς ἐκπτώσεως πρέπει εἰ δυνατὸν, νὰ αὐξηθῇ εἰς 50 ο]ο τοὐλάχιστον εἰδικῶς διὰ τὸν Πειραιᾶ.

Ὁ κ. **Ι. Σπετσιώτης** ἐνισχύων λέγει τὰς συστάσεις τοῦ προλαλήσαντος ἔχω νὰ τονίσω ὅτι εἰδικῶς εἰς τὸν Πειραιᾶ ἐγένοντο ὑπερβάσεις καὶ καταχρήσεις ἀφάνταστοι εἰς βάρος τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου κατὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐκτάκτων κερδῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν φανταστικοὶ συντελεσταί. Πολλοὶ τῶν πραγματογνωμόνων ἐξεβίασαν τοὺς ἐμπόρους καὶ οἱ μὴ πληρώσαντες ὑπέπεσαν εἰς τὰς ἀγρίας διαθέσεις αὐτῶν καὶ ἤδη 3 ἐκ τῶν πραγματογνωμόνων εὑρίσκονται εἰς τὰς φυλακάς. Συντρεχόντων ἐπομένως εἰδικῶν λόγων παρακαλῶ ὅπως αὐξηθῇ τὸ ποσοστὸν τῆς ἐκπτώσεως ἐκ τῶν ἐκτάκτων κερδῶν εἰς 50 ο]ο.

Ὁ κ. **Δ Κάκαβος** λέγει ὅτι ὑπάρχει μία εἰδικὴ κατηγορία δεκατιστῶν, ἡ τῶν πλημμυροπαθῶν, δι' οὓς καθ' ἡμέραν ἐπλειοδότουν, βεβαιοῦται ὅτι καταστρέφονται αἱ ἐσοδεῖαι.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** ἀναπτύσσει τροπολογίαν δεκτὴν γενομένην καὶ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀφορῶσαν δὲ τοὺς δεκατιστάς. Ταὐτοχρόνως λέγει ἐπιτρέπει νὰ πληρώσουν κατὰ δόσεις καὶ οἱ ἐνοικιασταὶ τῆς δεκάτης τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦτο διὰ νὰ παρέχεται ἡ διευκόλυνσις κατὰ ἰσότητα.

Ὁ κ. **Π. Εὐριπαῖος** παρακαλεῖ νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ τῶν πλημμυροπαθῶν ὀφειλετῶν κλπ. Ἡ πρόνοια αὕτη δύναται νὰ περιορισθῇ εἰς διευκολύνσεις.

Α. Μυλωνᾶς. (Ὑφυπ. Οἰκον.) Ἐλάβομεν πρόνοιαν.

Ὁ κ. **Κ. Ναυπλιώτης** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἵνα προκειμένου περὶ τῆς φορολογίας τῶν ἀνωτέρω νήσων λάβῃ ὑπ' ὄψει του τὰς ἐκθέσεις τοῦ νομομηχανικοῦ Κυκλάδων, βεβαιοῦντος τὰς εἰς ἑκατομμύρια ζημίας τῶν κατοίκων ὅλων τῶν νήσων, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ὡς ἐνίσχυσις κρατικὴ ἐστάλησαν μόνον 80 χιλιάδες δραχ. Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἔχασαν τὰ πάντα καὶ πρέπει νὰ τύχουν πάσης διευκολύνσεως καὶ εἰ δυνατὸν ἀφέσεως τῶν χρεῶν.

Ὁ κ. **Π. Ἀλεξανδρῆς** τονίζει τὴν λῆψιν προνοίας διὰ τοὺς ὀφειλέτας Καρδίτσης.

Μεθ' ὃ τὸ νομοσχέδιον ἀναβάλλεται.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ὑποθηκῶν ἐπὶ ἀκινήτων νέων χωρῶν (φωναὶ θόρυβος

Πολλοὶ Βουλευταί. Νὰ μὴν ἀναβληθῇ.

Α. Ἀργυρός. Τὸ νομοσχέδιον λέγει εἶναι τῆς ἀποκλειστικῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ δι' αὐτοῦ πρόκειται νὰ ἐξυπηρετηθῇ καὶ ὁ γηγενὴς καὶ ὁ προσφυγικὸς λαὸς τῶν νέων χωρῶν (φωναὶ θόρυβος).

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δ'καιοσύνης) λέγει ὅτι κατὰ βεβαίωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας τὸ νομοσχέδιον ἔχει σχέσιν μὲ τὸ νομοσχέδιον «περὶ ἀνωμάλων δικαιοπραξιῶν» καὶ ἑπομένως εἶναι ἀναγκαία ἡ ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως διὰ νὰ ἐπέλθῃ μία συνεννόησις, ἐκτὸς ἐὰν γίνῃ δεκτὸν εἰς πρώτην συζήτησιν κα' ἀναβληθοῦν αἱ τροπολογίαι διὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** λέγει ὅτι κάθε τροπολογίαν διὰ τῆς ὁποίας θὰ περιχαρακωθῇ ἡ προσφυγικὴ περιουσία θὰ τὴν δεχθῶμεν.

Ὁ κ. ***Φ. Παπαγεωργίου*** λέγει ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς διευθετήσεως τοῦ ζητήματος τῶν ἐνυποθήκων δανείων εἰς τὰς νέας χώρας εἶνε ἐπιτακτικὴ μὴ ἐπιδεχομένη ἀναβολήν. Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐτόνισα ὅτι ἡ ἐπεξεργασία πρέπει νὰ εἶναι ἐπιμεμελημένη διὰ νὰ κατοχυρώνωνται καὶ τὰ δικαιώματα τρίτων.

Ἐκεῖ ἐπίσης ὅπου σώζονται κτηματολόγια θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγένετο ἡ ἐναρμόνισις καὶ κατόπιν ταύτης ἡ βεβαίωσις τοῦ Εἰρηνοδίκου. Ἐκεῖ ὅμως ὅπου δὲν ὑπάρχουν τίτλοι καὶ κτηματολόγια θὰ ἔπρεπε νὰ προηγηθῇ ἡ ἀναγνωριστικὴ ἀγωγὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐπὶ ἀναφορᾶς διαδικασίας. Ἡ πλειονοψηφία ἀπέρριψε τὴν πρότασιν ταύτην, διότι οὕτως ἀποκλείεται ἡ τρίτη ἀνακοπὴ καὶ ἔπρεπε συνεπῶς νὰ χωρίσῃ ἡ τακτικὴ ἀγωγή. Θὰ ἔδει ἐπίσης, προσέθηκε, νὰ θεσπισθῶσι βαρεῖαι ποιναὶ διὰ τοὺς ἐγείροντας ἀξιώσεις ἀδικαίους ὡς καὶ ἐναντίον τῶν συμπραττόντων καθὼς καὶ τῶν Εἰρηνοδικῶν.

Ἡ μειοψηφία ἠθέλησε νὰ δημοσιεύωνται αἱ βεβαιώσεις τοῦ Εἰσηνοδίκου καὶ δοθῇ καὶ τὸ δικαίωμα τῆς τριτανακοπῆς. Ἡ πλειοψηφία, καταλήγει, συνέταξεν ἀντισχέδιον, οὗτινος ποιεῖται βραχυλογίαν ἀνάλυσιν.

Α. Μάρκου. Τὸ ὑπὸ κρίσιν σχέδιον περιέχει ἐξαιρετικὰς διατάξεις, θετούσας εἰς κίνδυνον καὶ τὰ συμφέροντα τῶν τρίτων καὶ τὰ συμφέροντα τῆς ἀνταλλαξίμου περιουσίας.

Καλεῖται ὅμως νὰ θεραπεύσῃ μίαν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην. Ὁ τρόπος ὃν καθορίζει τὸ νομοσχέδιον διὰ τὴν παροχὴν δανείων, εἶναι ὄντως ἀνώμαλος, ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ καὶ ἄλλος. Προέτεινα, συνεχίζει, εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ὅτι ἔπρεπε εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ Εἰρηνοδίκου περὶ ἧς προνοεῖ τὸ νομοσχέδιον, νὰ μὴ δοθῇ ἰσχὺς ἂν αὕτη δὲν λάβει μίαν σχετικὴν δημοσιότητα οὕτως ὥστε νὰ μὴ τεθῶσιν εἰς κίνδυνον τὰ δικαιώματα τοῦ τυχὸν μὴ κατέχοντος ἰδιοκτήτου.

Ἡ δημοσίευσις θὰ ἐγίνετο εἰς τὴν ἕδραν τῆς Κοινότητος καὶ εἰς μίαν ἐφημερίδα καὶ μετὰ δίμηνον δὲν θὰ ὑπῆρχον δικαιώματα προσβολῆς. Ἀντεστάθη ἡ βραδύτης, ἀλλ' ἡ προθεσμία τῶν δύο μηνῶν δὲν εἶναι μακρὰ ἀφοῦ μὲ τὸ κρατοῦν σύστημα ἐχρειάζετο ἐξάμηνος προθεσμία διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν τίτλων τῶν Νέων Χωρῶν. Ἐὰν, ἐπιλέγει, δὲν θεσπισθῇ ἡ δημοσίευσις καὶ ἡ προθεσμία θὰ δημιουργηθοῦν ἀσφαλῶς ἀδικίαι, καταστρατηγήσεις καὶ ζημίαι καὶ πρέπει ἡ Βουλὴ μετὰ περισκέψεως ν' ἀπορασίσῃ.

Κ. Πολυχρονίδης. Δὲν συμφωνῶ, λέγει, μὲ τοὺς τονισθέντας κινδύνους, οὓς δῆθεν ἐνέχει τὸ νομοσχέδιον. Καὶ ἄλλοτε ἐψηφίσθη νόμος εἰς τὴν Κρήτην δι' οὗ ἐπὶ τῇ βάσει πιστοποιήσεων τιμαλφοῦς ἐπετρέπης ἐδιδοντο δάνεια παρὰ τοῦ κοινωφελοῦς ταμείου Κρήτης καὶ τὸ μέτρον ἠτόγησεν. Καὶ αὐτὴ ἡ Κρητικὴ Τράπεζα μὲ τὰς ἰδίας διατυπώσεις ἔδιδε δάνεια.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Διακόπτων ἐπεξηγεῖ ὅτι τὸ νομοσχέδιον θέτει βάσεις ἀποτελούσας τεκμήριον ὑπὲρ τῆς δανεστρίας Τραπέζης, τὸ δὲ ποσοστὸν τῶν δανείων εἶναι ἀσήμαντον ἀφοῦ εἶναι 15 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας.

Κ. Πολυχρονίδης. Δι' αὐτὸ παρέλκουν καὶ αἱ ἐφημερίδες καὶ αἱ προθεσμίαι.

Γ. Μαρῆς. Μὲ πολὺ ὀλιγωτέρας τοῦ νομοσχεδίου ἐγγυήσεις γίνονται πάντοτε δάνεια.

Κ. Πολυχρονίδης. Πάντως, ἐπιλέγει, γεινομένου δεκτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ προτιμηθῇ τὸ σχέδιον τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Δ. Μπότσαρης. Ἡ ἀνάγκη, λέγει, ἐπιψηφίσεως Νομοσχεδίου διὰ τὰς νέας χώρας ἀφορῶντος τὴν κτηματικὴν αὐτῶν διευθέτησιν εἶνε ἐπιτακτική. Τὸ ζήτημα ἐμελετήθη παρ' ἐπιτροπῆς ἐκ βουλευτῶν τῶν νέων χωρῶν καὶ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ κατέληξεν εἰς ὡρισμένα συμπεράσματα. Οἱ Βουλευταὶ τῶν νέων χωρῶν, τονίζει, ἀξιοῦμεν τὴν ψῆφισιν ἀναλόγου σχεδίου Νόμου, διότι μετὰ 13 ἔτη ἐλευθερίας μειονεκτοῦμεν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Πκλαιᾶς Ἑλλάδος. Ἐν Ἠπείρῳ καὶ τὸ κτηματολόγιον εἶνε πλῆρες καὶ ἡ κακοδαιμονία μεγίστη.

Ἐδέχθημεν τὴν δεκαετίαν τῆς νομῆς τοῦ κατέχου ἤτις εἶνε ὑπερεπαρκής, ὡς ἐπίσης ἐπαρκὴς εἶναι καὶ ἡ ἐξέτασις μαρτύρων, ἥτις ἐφημρμόσθη καὶ διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν προσφυγικῶν περιουσιῶν.

Ἐπιπροσθέτως δὲν ἀποκλείει ὁ νόμος τὴν συλλογὴν ἄλλων στοιχείων, δεδομένου ὅτι τὴν ἐφαρμογήν του θὰ τὴν ποδηγετήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης. Ὁπωσδήποτε ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιμένομεν εἶναι, ὅτι δὲν ἀνεχόμεθα νὰ εὑρισκώμεθα διαρκῶς εἰς τὸ ἀριστερόν, ἀφοῦ ἡμεῖς ἀπηλευθερώθημεν ἀπὸ δεκαετίας. Διὰ τοῦτο ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ ἀναβληθῇ τὸ Νομοσχέδιον, διότι κάθε ἀναβολὴ θὰ θεωρηθῇ πρόθεσις ἐξυπηρετήσεως ἐπιτακτικῶν ἀνάγκων τῶν νέων χωρῶν.

Ρ. Κούνδουρος. Τὰ 4)5 λέγει τῶν Νέων Χωρῶν δὲν δύνανται νὰ δανείζωνται ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, καὶ ὀργιάζει ὡς ἐκ τούτου ἡ τοκογλυφία, ἥτις ἔφθασεν εἰς μίαν ἕως 1 1)2 δραχ. ἡμερησίως ἀνὰ 750 δραχ. Οἱ περισσότεροι ἐξηναγκάσθησαν νὰ ἐκπατρισθῶσιν. Ἡ 15ετὴς κατοχή, ἣν ζητεῖ τὸ νομοσχέδιον, εἶνε ἐπαρκεστάτη καὶ παρακαλῶ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ἀπαλειφομένης τῆς διατάξεως περὶ ὑποχρεωτικῆς μεταβάσεως τοῦ Εἰρηνοδίκου.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** ἐρωτᾷ ἂν τὸ νομοσχέδιον εἶναι συνταγματικόν.

Ρ. Κούνδουρος. Εἶναι.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καθορίζονται δι' αὐτοῦ τεκμήρια ἀποδεικτικὰ ἰδιοκτησίας πρὸς παροχὴν δανείων.

Γ. Ἐξηντάρης. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Τὸ νομοσχέδιον, λέγει, περιπλέκεται μὲ τὸ ζήτημα τῆς προσφυγικῆς περιουσίας, ἥτις ἀποτελεῖ κάλυμμα τῶν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν. Διὰ τοῦτο ἐζήτησα τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου πρὸς μελέτην, ἐκτὸς ἂν δέχεται ἡ Βουλὴ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν ἀνταλλαξίμων περιουσιῶν.

Φωναί Μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνη:) παρακαλεῖ νὰ ψηφισθῇ εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ἀναβολῆς.

Ὁ κ. ***Β. Μεϊμαράκης*** λέγει ὅτι ἡ πρότασις περὶ ἀναβολῆς κατὰ τὸν κανονισμὸν δὲν νὰ ὑποβάλλεται πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς συζητήσεως ἑκάστου θέματος.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις ἀπεσύρθη.

Ὁ κ. ***Δ Φλωριᾶς*** λέγει ὅτι μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ψηφισθῇ.

Ὁ κ. ***Ε. Χατζηδάκις*** παρακαλεῖ νὰ ἐξαιρεθῇ τοῦ νομοσχεδίου ἡ Σάμος.

Θ Τουρκοβασίλης Τὸ ἐδέχθην.

Ὁ κ. ***Β. Μεϊμαράκης*** τονίζει ὅτι ἐγένετο παρεξήγησις διότι τὸ νομοσχέδιον εἶναι διαφόρου περιεχομένου ἀπὸ τὰς ἀνάγκας ἃς πρόκειται νὰ θεραπεύσῃ. Εἰς τὰς Νέας Χώρας δὲν ὑπάρχει νόμιμος κυριότης· καίτοι ὑπάρχει μόνιμος κατοχὴ ὑπὲρ τὴν 30ετίαν. Ἐλέχθη ὅτι πρόκειται νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν περιουσίαν τῶν πραγματικῶν ἰδιοκτητῶν καὶ νὰ τὴν παραδώσωμεν εἰς τοὺς ἄλλους. Τὸ νομοσχέδιον ὅμως παρέχει πλήρεις ἐγγυήσεις ἀποσβέσεως κάθε καταχρήσεως. Τὸ πλεῖστον ἐξ ἄλλου τῶν μουσουλμανικῶν κτημάτων εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Χ. Λαδᾶς. Οὐδεὶς λέγει ὑπάρχει ὁ ἀμφισβητῶν ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ εὐχέρεια κτηματικῶν δανείων εἰς τὰς Νέας χώρας. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον προέχει καθ' ἡμᾶς εἶναι νὰ περιχαρακωθῇ ἡ ἰδιοκτησία καὶ νὰ μὴ γίνουν καταχρήσεις αὐτῆς οἷαι θὰ ὑπάρξουν ἂν ὡθήσωμεν τὴν εὐχέρειαν εἰς τὰ ἄκρα. Τὸ νομοσχέδιον παρορᾷ καθολοκληρίαν τὰ δικαιώματα τῶν τρίτων. Ὑπάρχει διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὁ γνωστὸς νόμος περὶ προικῴων ἀκινήτων, εἰς ὃν ἠδύναντο νὰ ὑπαχθοῦν τὰ κτήματα τῶν Νέων χωρῶν, συμπεριλαμβανομένου ὑποχρεωτικῶς ὡς μάρτυρος τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος. Προκειμένου περὶ μαρτύρων, μὴ λησμονῆτε ὅτι ὑπάρχουν σπεῖραι ὡς τοῦ Μπένετ δημιουργοῦσαι τίτλους, καὶ τὸ νομοσχέδιον ἀφίνει τὴν ἀπόδειξιν εἰς τὰς χεῖρας 4 μαρτύρων. Τὸ νομοσχέδιον εἶνε τερατώδες καὶ ἐκθέτει εἰς κίνδυνον τὰ συμφέροντα τῶν τρίτων. Ἡ ἐπιψήφισίς του θ' ἀποτελέσῃ ἀρχὴν ἐννόμου κομμονισμοῦ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Μετὰ τὴν διαφωνίαν ἥτις ἐσημειώθη ἐν τῇ Βουλῇ δηλῶ ὅτι ἀποσύρω τὸ νομοσχέδιον. (Κωδωνοκρουσίαι, φωναί).

Ὁ κ **Γ. Βαρβούτης** διαμαρτύρεται διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀποσύρει τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν ὁ ἴδιος καὶ τὸ ὁποῖον ἤδη συνεζητήθη. Ἡ κτηματικὴ κατάστασις, λέγει, ἐν ταῖς Νέαις Χώραις ἀποτελεῖ νομικὸν ζήτημα καὶ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἐζήτησεν ἓν τεκμήριον τῆς ἰδιοκτησίας.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Θ. Χαβίνης, Β. Μεϊμαράκης κλπ.*** δηλοῦν ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἠδύνατο νὰ ὑποβάλλουν ὡς πρότασιν νόμου.

Γ. Βαρβούτης. Ἐδημιουργήθη, λέγει, ἐψηφισμένος ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὑφίστανται τὰ δικαιώματα τῆς ἀνταλλαξίμου περιουσίας. Τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθὲς καὶ βάσιμον, διότι τὰ δικαιώματα αὐτῆς τῆς περιουσίας εἶνε κατωχυρωμένα. Οὔτε δικαιώματα τρίτων ἐξ ἄλλου βλάπτονται. Ἐν τούτοις, ἂν δεχθῶμεν τὴν τροπολογίαν περὶ ἀνταλλαξίμου περιουσίας, τὰ δάνεια θὰ ἐματαιοῦντο, καὶ δι' αὐτὸ ἀπορρίπτομεν τὴν τροπολογίαν περὶ ἀνταλλαξίμου περιουσίας. Συνεχίζων ἀναφέρει τὸν τρόπον καθ' ὃν χορηγοῦμεν τὰ δάνεια εἰς τὰς Νέας Χώρας. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀφήσωμεν τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκονται γηγενεῖς καὶ πρόσφυγες.

Ὁ κ. ***Θ Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ἐὰν ἡ Βουλὴ δέχεται νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην συζήτησιν καὶ αἱ τροπολογίαι ἀ συζητηθοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀναγνωσιν, ἔχει καλῶς. Ἄλλως ἀποσύρει τὸ νομοσχέδιον.

Φωναί. Ἀπεσύρθη ἤδη.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ δημιουργεῖ ἀδικίας καὶ ἀποσπερήσεις εἰς τὴν ἀποστέρησιν τῶν προσφύγων διὰ τοὺς ὁποίους λέγετε ὅτι κόπτεσθε ἐνῶ ἡμεῖς ἐδείξθημεν τὴν μεγίστην ὅτι δὲν προστατεύομεν ὅσον πρέπει τὰ συμφέροντα αὐτῶν καὶ ὅτι προστιθέμεθα νὰ παρεμποδίσωμεν τὴν λειτουργίαν τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν προσφύγων ἐνῶ τοὐναντίον ὅταν ἐψηφίζοντο αἱ Ἑλληνοτουρκικαὶ συμβάσεις ἀπεδείχθη ὅτι ἡμεῖς οἱ μὴ ἔχοντες σχέσεις μὲ προσφυγικὰς ψήφους ἐγνωρίζομεν καὶ ἐπροστατεύσαμεν τὰ συμφέροντα αὐτῶν.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης), προτείνει ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου καὶ μελετηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο ὑπὸ Ἐπιτροπῆς βουλευτῶν γηγενῶν καὶ προσφύγων ἐν συνεννοήσει μὲ τὰ Ὑπουργεῖα τῆς Δικαιοσύνης καὶ Γεωργίας καὶ ἀποφασισθῇ ὅπως συζητηθῇ αὖριον μετὰ τὰς ἐπερωτήσεις.

Ὁ κ. **Ν. Κουμπαροῦσος** λέγει ὅτι ἐπὶ τόσον σπουδαίου ζητήματος πρέπει νὰ ἀκουσθοῦν καὶ αἱ γνῶμαι τῶν ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἐγερθέντος θορύβου διακόπτεται

ἡ Συνεδρίασις ἐπὶ 5 λεπτά. Ἐπαναλαμβανομένης τῆς Συνεδριάσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως δι' ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας. Ἀναγινώσκεται ὁ κατάλογος τῶν ὑπογραφάντων τὴν πρότασιν ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλείονες δηλοῦσιν ὅτι ἀποτύχουσι ταύτην, συνεπῶς μὴ ὁριστικοποιηθείσης προτάσεως συνεχίζεται ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου. Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀναγινώσκει τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθεῖσαν τροπολογίαν.

Ὁ κ. ***Α. Ἀργυρὸς*** λέγει ὅτι εἶναι σύμφωνος νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀντάλλαξίμος περιουσία ἀλλὰ ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἶναι ἑτοίμη νὰ τὴν ψηφίσῃ, πρέπει αὕτη νὰ τυπωθῇ καὶ διανεμηθῇ.

Ὁ κ. **Π Μπούμπουλης** λέγει ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου οἱοσδήποτε ἐποφθαλμιῶν ξένην ἰδιοκτησίαν, προσάγων δύο οἱουσδήποτε μάρτυρας θὰ δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐγγραφὴν ὑποθήκης καὶ νὰ εἰσπράξῃ ἐπὶ δανεισμῷ κτημάτων μὴ ἀνηκόντων εἰς αὐτόν. Οἱ ὑποβάλλοντες τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἐλησμόνησαν φαίνεται τὸ πνεῦμα τῆς μεταπολεμικῆς ἐποχῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχουν ἐπανειλημμένα κρούσματα πλαστῶν τίτλων ὡς εἶναι τὸ κρούσμα τοῦ Μπένετ τοῦ ὁποίου ἀναπτύσσει διὰ μακρῶν τὴν δρᾶσιν διὰ τὴν ὑφαρπαγὴν περιουσίας ἀνηκούσης εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ ὅστις σήμερον εἶναι ὑπόδικος εἰς τὰς φυλακάς. Ἐὰν δέ, λέγει, ταῦτα πάντα ὁ Μπένετ ἔπραξεν ἄνευ τοῦ ὑπ' κρίσιν νόμου εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῇτε τί θὰ ἔπραττεν οὗτος καὶ τι θὰ πράξουν ἄλλοι πολλοὶ Μπένετ μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

Α. Ἀργυρός. Δὲν πρόκειται περὶ δημιουργίας χαρτίνων τίτλων πρόκειται περὶ τοῦ ἱεροῦ δικαιώματος τῆς κατοχῆς.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἴσως ἰσχυρισθοῦν τινὲς ὅτι εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐχάθησαν οἱ τίτλοι, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἠξίωσε παρὰ τῶν Ἑλλήνων τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος νὰ προσαγάγουν τίτλους τουρκικοὺς τῆς κατοχῆς τῶν κτημάτων των; Καὶ πῶς ἐστερήθησαν οὗτοι τῶν κτημάτων των ἐλλείψει τίτλων.

Ὁ κ. ***Α. Ἀργυρός*** λέγει ὅτι εἰς τὴν Μακεδονίαν τὰ κτήματα μεταβιβάζονται ἀπὸ πατρὸς εἰς υἱὸν ἄνευ τίτλων, ἡ μακροχρόνιος ὅμως κατοχὴ ἀποτελεῖ τίτλον κυριότητος.

Π. Μπούμπουλης. Διὰ τὴν Ἀεροπορικὴν ὅμως Ἄμυναν ἡ κατοχὴ δὲν ἀποτελεῖ τίτλον.

Α. Ἀργυρός. Τόσον τὸ χειρότερον, διότι ἀνέκαθεν τὸ Δημόσιον καταπατεῖ τὰς ἰδιωτικὰς περιουσίας.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ κυρία ἀφορμὴ τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν διαφορῶν ἐγένετο διότι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν ἐννάτην δήλωσιν ὡς συνέβη μὲ τὰ Μουσουλμανικὰ κτήματα ἐν Κρήτῃ.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Δὲν ἐξητμίσθη κανὲν κτῆμα εἰς τὴν Κρήτην καὶ δὲν σᾶς ἐπιτρέπεται νὰ λέγετε τοιαῦτα πράγματα.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἐὰν δὲν ἀπεδόθη τμῆμα τῆς Μουσουλμανικῆς περιουσίας τοῦτο συνέβη διότι αὕτη κατείχετο ὑπὸ γηγενῶν καὶ προσφύγων τοὺς ὁποίους ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐγκαταστήσῃ, ἔκαμε δὲ συμψηφισμὸν δι' ἐξαγοράς.

Π. Μπούμπουλης. Εἰς τὴν ἰδιαιτέραν μου νῆσον δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἄμπελος δημοσία ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι αἱ δημόσιαι περιουσίαι καταπατοῦνται. Καὶ ἐνῷ παλαιότερον ἐψηφίζοντο δρακόντιοι νόμοι πρὸς προστασίαν τῆς ἰδιοκτησίας σήμερον δίδομεν τὸ δικαίωμα τῆς καταπατήσεως καὶ τῆς δημοσίας καὶ τῆς ἰδιωτικῆς περιουσίας. Τὸ δίκαιον, λέγει, δὲν εἶνε σχετικὸν εἶνε ἀπόλυτον, πῶς δὲ δύναται νὰ ἐννοηθῇ Κράτος ἐφαρμόζον τὴν ἀδικίαν. Ἐὰν ψηφίσωμεν τὸν νόμον αὐτὸν δὲν εὑρισκόμεθα ἐν τάξει μὲ τοὺς ἐντολεῖς μας. Τὸ νομοσχέδιον πλήττει τὴν ἀνταλλάξιμον περιουσίαν καὶ γεννᾶται τὸ ἐρώτημα διατί ἀπὸ τοῦ 1913 μέχρι σήμερον δὲν ἐγεννήθη εἰς τόσας Κυβερνήσεις αἵτινες παρήλασαν ἡ ἀνάγκη νὰ θεσπίσῃ τοιοῦτον νόμον, ἄρα κάτι συμβαίνει. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν δανείζει μὲ ἀμφισβητουμένους τίτλους

ἐνῶ τώρα διὰ τοῦ νομοσχεδίου θέλομεν νὰ τὴν ἀναγκάσωμεν νὰ δανείζῃ.

Ἐγὼ ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου καὶ ὑπέδειξα τὴν ἀδικίαν, οἱ πρόσφυγες ὅμως δὲν ἔπρεπε νὰ δεχθῶσι τροπολογίαν, ἥτις δὲν ἐξασφαλίζει ἀπολύτως αὐτούς. Οἱ πρόσφυγες βουλευταὶ οἱ ἐντεταλμένοι νὰ προστατεύσουν τὰ συμφέροντα τὰ προσφυγικὰ δὲν ἔπρεπε νὰ δεχθῶσι τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Ὁ κ. **Γ. Καντιάνης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα. Χωρὶς ὁλόκληρα ἐν Πυλίᾳ ὡς ἡ Ἀγράπα καὶ ἄλλα ζητοῦνται ἀπὸ τὴν Ἀεροπορικὴν Ἄμυναν νὰ προσαγάγουν τοὺς τίτλους των διὰ τὰ κτήματα, τὰ ὁποῖα ἐκληρονόμησαν ἀπὸ τῶν πατέρων καὶ πάππων των καὶ κατέχουσι κατὰ συνέχειαν ἀνεπιλήπτως πλέον τῶν 80 ἐτῶν. Ἡ Ἀεροπορικὴ Ἄμυνα δὲν ἀναγνωρίζει τίτλους κληρονομίας καὶ χρησικτησίας, ζητεῖ ἔγγραφα αὐθαίρετα καὶ ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ ἐξαγοράσουν τὰ κτήματα τῶν πατέρων των. Οἱ πληθυσμοὶ συνεπῶς οὗτοι πρέπει νὰ προστατευθοῦν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς εἶναι δίκαιον.

Γ. Καρπετόπουλος. Εἴμεθα σύμφωνοι, λέγει, νὰ παρασχεθῇ πᾶσα εὐχέρεια κτηματικῶν δανείων, ἀλλὰ ζητοῦμεν, ὅπως τὸ ἴδιον μέτρον ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) τονίζει, ὅτι ἐν Κρήτῃ ὑπάρχει ἡ 20ετὴς χρησικτησία καὶ ἐπομένως δὲν ἀρίσταται τῆς βάσεως τὸ νομοσχέδιον, δὲν παρουσιάσῃ δὲ περίπτωσις νὰ ὑποθηκευθῇ κτῆμα ἄλλου κυρίου. Διὰ τοῦτο ὅλα τὰ δάνεια μέχρι τοῦδε ἔχουν δοθῇ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα ἐνῶ εἰς τὴν Νέαν Ἑλλάδα δὲν ἐδόθη τίποτε. Ἡ Τράπεζα ὡς πιστωτικὴ δανείζει μεγάλας ποσότητας ἐνῶ ὡς κτηματικὴ δὲν δύναται νὰ χορηγήσῃ. Θέλομεν λοιπὸν νὰ δοθῇ εὐχέρεια δανείων κτηματικῶν εἰς τὴν νέαν Ἑλλάδα.

Γ. Καρπετόπουλος. Ἐγὼ θέλω τὸ Νομοσχέδιον νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα.

Γ. Μαρῆς. Κάμετε τότε μίαν τροπολογίαν.

Γ. Σιδέρης. Κατετέθη ἡ τροπολογία.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) δηλοῖ, ὅτι εἰς τὰς νέας χώρας περιλαμβάνεται καὶ ἡ Θράκη.

Μεθ' ὃ ἀναγινώσκεται καὶ γίνεται δεκτὸν εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἐτροποποιήθη.

Ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ Ταμείου ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν καὶ ἀνυπάσπιστων Χωροφυλακῆς». Ὁ κ. **Θ.Χαβίνης** ζητεῖ τὴν ἀναβολὴν ἢ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ Νομοσχεδίου, διότι χορηγοῦνται διὰ αὐτοῦ ποσοστὰ ἐκ προμηθειῶν ἀνήκοντα εἰς τὸ Μετοχικὸν Ταμεῖον

Γ Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Πρόκειται περὶ ποσοστῶν ἐπὶ τοῦ ὑλικοῦ διὰ τὴν Χωροφυλακὴν καὶ μὴ λησμονῆτε ὅτι περὶ τῶν ἀξιωματικῶν αὐτῶν ὑπεσχέθημεν νὰ μεριμνήσωμεν.

Θ. Χαβίνης. Ὠφείλατε νὰ μεριμνήσετε καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀξιωματικῶν, διακρίσεις δὲν ἐπιτρέπονται, ἐκτὸς δὲ τούτου λόγῳ τῶν πολλῶν ἀποστρατειῶν ἐδιπλασιάσθησαν οἱ μερισματοῦχοι καὶ πρόκειται νὰ μειωθῇ τὸ μέρισμα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Πρόκειται περὶ ἀξιωματικῶν πασχόντων.

Θ. Χαβίνης. Εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν ἀξιωματικῶν Χωροφυλακῆς ἐδόθησαν καὶ δάνεια ἐνῶ εἰς τὸ Ταμεῖον τῶν ἀξιωματικῶν δὲν ἔδωκε δάνειον ἡ Κυβέρνησις.

Γ. Μαρῆς. Ἕνας ἀριθμὸς πραγματικῶς μέγας ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι εἰς τοὺς δρόμους.

Ὁ κ. **Μ. Βολουδάκης** τονίζει ὅτι πρέπει οἱ ἐξελθόντες ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς νὰ τύχουν ἀρωγῆς.

Ι. Μουντζουρίδης. Διαμαρτύρεται, διότι τὸ νομοσχέδιον δημιουργεῖ ἀνισότητας καὶ διακρίσεις.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης.** Ἀναλύει καὶ πάλιν τὰς ἀνίσους διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ψηφιζόμενον θὰ μειώσῃ τὸ μέρισμα ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν.

Ἄλλαι φωναί. Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου διὰ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως καὶ ἡ Βουλὴ ἐρωτωμένη δέχεται δι' ἀναστάσεως τὴν ἀναβολὴν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τῆς μόνης συζητήσεως τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ ἐπιδόματος τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν καὶ συμμετοχῆς αὐτῶν ἐν τῷ Διοικ. Συμβουλίῳ Μ. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῷ Ἐποπτικῷ Ταμείῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὁ κ. **Δ. Παπαστρατῆς** ἐπικρίνει τὸ 2ον ἄρθρον περὶ τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου δι' οὗ περιορίζονται τὰ μέλη αὐτῆς καὶ τονίζει, ὅτι ἢ πρέπει νὰ διαγραφῇ τὸ ἄρθρον ἢ νὰ ἀποτελεσθῇ τὸ Συμβούλιον, ὅπως ἦτο παλαιότερον σὺν τῇ προσθήκῃ δύο μελῶν τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** λέγει ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ λείψῃ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ προστεθοῦν μέλη τῆς Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** ἐπεξηγεῖ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅπως ἦτο τὸ παλαιὸν Συμβούλιον σὺν τῇ προσθήκῃ δύο Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀναγινώσκει σχετικὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** ὑποστηρίζει τὴν τροπολογίαν του ταύτην, ἣν δέχεται ἡ Βουλὴ δι' ἀναστάσεως.

Ὁ κ. **Δ. Πετρακάκος** διαμαρτύρεται, διότι ἐνῶ ὑπάρχει ἐκκρεμὲς νομοσχέδιον περὶ ἀποδόσεως τῶν κτημάτων τῆς Ἐκκλησίας ἐν τούτοις αὐτὸ μένει ἐκκρεμὲς καὶ ἔρχεται πρὸς ψήφισιν τὸ νομοσχέδιον περὶ μισθῶν.

Ὁ κ. **Ν. Δαρβέρης** τονίζει ὅτι οἱ μητροπολῖται τῶν Νέων Χωρῶν πένονται.

Ὁ κ. **Δ. Πετρακάκος** λέγει ὅτι ἀποδέχεται τὸ νομοσχέδιον ἀλλὰ πρέπει νὰ ψηφισθῇ καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀποδόσεως τῶν κτημάτων τῆς Ἐκκλησίας.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς μόνην συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθέντος τοῦ συνόλου, τὸ ἀνωτέρω σχέδιον νόμου περὶ ἐπιδόματος τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν καὶ συμμετοχῆς αὐτῶν ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τοῦ Μ. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου καὶ τῷ ἐποπτικῷ συμβουλίῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Γίνεται εἶτα ὡτούτως δεκτὸν διὰ ἀναστάσεως εἰς ἓφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1923 Ν. Δ. περὶ χορηγίας ἀνεπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1923—1928 ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925-26».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ προυπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925—26» δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 332 τῆς 15 Ἰουλίου 1926 φύλλον (τεῦχος α') τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔχον οὕτω:

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Εἰς βάρος τοῦ προυπολογισμοῦ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1925—26 χορηγοῦνται αἱ κάτωθι πιστώσεις, ἐπιτρεπομένης τῆς ἐντολῆς τῶν ἐξόδων μέχρι 15 Ἰουλίου καὶ τῆς πληρωμῆς τούτων μέχρι 15 Αὐγούστου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Κεφ.	6	ἄρθρ.	1δὶς	Συντάξεις θυμάτων πολέμου	Δν.	26,000,000
»	13	»	4	Ἔξοδα ἐν γένει λειτουργίας συντηρήσεως κλπ.	»	2,300
»	16	»	3	Ὁδοιπορικὰ ἀποζημιώσεις κλπ	»	532
»	16	»	5	Ἐνοίκιον καταστημάτων Γ. Διευθύνσεως	»	1,280
»	6	»	7	Ἡμερομίσθια ἐργατῶν κλπ.	»	39,750
»	21	»	3	Ὁδοιπορικὰ ἀποζημιώσεις κλπ	»	2,200
»	22	»	2	Στολαὶ κλητήρων Οἰκονομ. Ἐφοριῶν	»	700
»	23	»	7	Φωτισμὸς δι' ἀεριόφωτος κλπ.	»	17,500
»	26	»	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Τελωνείων κλπ.	»	3,800
»	26	»	2	Ποσοστὰ τελωνειακῶν ὑπαλλήλων	»	1,300,000
»	26	»	8	Ἐνοίκια τελων. καταστημάτων κλπ.	»	16,100
»	28	»	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ καπνεργοστασίων	»	1,000
»	29	»	9	Μικραὶ ἐπισκευαὶ προσθῆκαι κλπ.	»	1,000
»	31	»	2	Ὁδοιπορικὰ ἀποζημιώσεις κλπ.	»	110
»	32	»	4	Ἔξοδα μεταφορᾶς δημοσίων χρημάτων	»	10,000
»	33	»	1	Ἀποζημιώσεις ἐπιτροπῶν κλπ.	»	72,500
»	33	»	4	Δαπάναι ἐν γένει ἀφορῶσαι τὴν ἐν γένει ἐκτέλεσιν τοῦ νόμου περὶ φορολογίας τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως κλπ,	»	16,000
»	34	»	1	Ἀποζημίωσις μελῶν κλπ.	»	3,500
»	34	»	7	Ἔλεγχος τῆς καλλιεργείας τοῦ καπνοῦ κλπ.	»	25,000
»	35	»	14	Ἀποζημίωσις διὰ τὰς εἰς τὸ Μονοπώλιον τοῦ Κράτους ὑπαχθείσας ἁλυκὰς κλπ.	»	3,000
					»	27,520,272

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Κεφ.	4	ἄρθρ.	11	Ἔξοδα ἐπισκευῆς συντηρήσεως κλπ. τῶν Πρεσβευτικῶν Μεγάρων (εἰς χρυσὸν).	Δρ.	20,000

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Κεφ.	1	ἄρθρ.	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ καὶ Ὑπουργοῦ	Δρ.	390,000
»	3	»	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Ἀρείου Πάγου	»	300,000
»	3	»	2	Μισθὸς καὶ ἐπιδόματα βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Ἀρείου Πάγου	»	30,000
»	4	»	2	Μισθὸς βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Ἐφετείων κλπ.	»	50,000
»	5	»	2	Μισθὸς βοηθητικοῦ προσωπικοῦ Πρωτοδικείων κλπ.	»	550,000
»	6	»	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Εἰρηνοδικείων καὶ Πταισματοδικείων	»	700,000
»	7	»	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Εἰδικῶν Ὑποθηκοφυλακείων	»	170,000
»	7δὶς	»	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ Εἰδικῶν Ληξιαρχείων	»	40,000
»	9	»	5	Ἀποζημίωσις ἰατρῶν, χειρουργῶν κλπ.	»	50,000
»	9	»	9	Ἀποδοχαὶ ἐμμίσθων δικαστικῶν κλητήρων	»	300,000
»	8	»	1	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ σωφρονιστηρίων καὶ ὠργανωμένων, φυλακῶν κλπ.	»	400,000
»	8	»	2	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ λοιπῶν ἐγκληματικῶν φυλακῶν κλπ.	»	150,000
»	8	»	7	Γραφικὴ ὕλη κλπ.	»	20,000
					»	3,150,000

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Κεφ.	1	Ἄρθρ	5	Ἐνοίκιον παραρτήματος Ὑπουργείου	Δρ.	7,500
»	2	»	4	Ἐνοίκια Καταστημάτων κλπ.	»	75,000
»	2	»	7	Ἀποζημιώσεις καὶ ὁδοιπορικὰ κλπ.	»	16,000
»	4	»	3	Ἀποδοχαὶ χωροφυλάκων	»	6,000,000
»	4	»	10	Ὁδοιπορικὰ κλπ. ἀξιωματικῶν	»	900,800
»	4	»	16	Ἔξοδα γραφείων κλπ.	»	800,000
»	4	»	21	Διατροφὴ ἀπόρων κρατουμένων	»	250,000
»	7		7	Ἐνοίκια ἀστυνομικῶν καταστημάτων	»	200,000
»	11	»	2	Ὁδοιπορικὰ καὶἀποζημιώσεις δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν ἀντιπροσώπων κλπ.	»	500,000
»	11	»	3	Σύνταξις καὶ ἀνατύπωσις ἐκλογικῶν καταλόγων κλπ.	»	200,000
»	15	»	7	Ἀπόδοσις εἰς τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας 15 ο)ο ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων κατὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον 1926 ἐξ ἐνιαίου φόρου ἐπὶ τοῦ καπνοῦ	»	16,650,000
»	19	»	6	Ἡμερομίσθια προσωρινῶν ὑπαλλήλων πρὸς καταρτισμὸν ὁριστικῶν Μητρῴων κλπ.	»	30,000
					Δρ.	25,628,500

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Κεφ.	6	ἄρθρ.	2	Ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις κλπ. ..... Δρ.	8,000

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ

Κεφ.	2	ἄρθρ.	2	Ἀποδοχαὶ τακτικῶν ἐργατῶν Γεωργικῆς ὑπηρεσίας κλπ. ..... Δρ.	220,000
»	4	»	12	Ἀποζημιώσεις κατόχων βοῶν σφαζομένων ὡς ὑπόπτων πανώλους ..... »	277,000
»	6	»	18	Ὁδοιπορικὰ καὶ ἀποζημιώσεις ..... »	700,000
				Δρ.	1,197,000

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙΠ.

Κεφ.	2	ἄρθρ.	2	Ὁδοιπορικὰ ἔξοδα ὑπηρεσιῶν Προνοίας καὶ Δημοσίας Ἀντιλήψεως ..... Δρ.	75,000
	4	»	28	Ἔξοδα ἐν γένει λειτουργίας καὶ συντηρήσεως Νοσοκομείου »Σωτηρία» ..... »	2,300,000
»	6	»	12	Δαπάναι ἐν γένει πρὸς κατασκευὴν προσφυγικῶν συνοικισμῶν κλπ. ..... »	6,000,000
»	10	»	10	Τακτοποίησις τοῦ ὑπ' ἀρ. 4 διαχειρίσεως 1921 προσωρινοῦ χρηματικοῦ ἐντάλματος διὰ τὴν ἐξόφλησιν τοῦ παρὰ τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν πρὸς τὸν τέως Ὕπατον Ἁρμοστὴν Κωνσταντινουπόλεως διὰ περίθαλψιν Καυκασίων καταβληθέντος ποσοῦ ..... »	5,530,000
				Δρ.	12,905,000

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ

Κεφ.	4	ἄρθρ.	2	Ὁδοιπορικὰ καὶ μετακινήσεις Στρατοῦ κλπ. ..... Δρ.	7,000,000
»	8	»	1	Ἐπισκευὴ καὶ συντήρησις στρατιωτικῶν κτιρίων κλπ. ..... »	250,000
	19	»	2	Ἀπόδοσις εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης τοῦ 1)3 ἐκ τῆς καθαρᾶς προσόδου τοῦ Μεταλλείου Χαλάρων κλπ. ..... »	200,000
				Δρ.	7,450,000

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ

Κεφ.	1	ἄρθρ.	2	Μισθὸς καὶ τακτικαὶ ἐπιμίσθια ὑπαξιωματικῶν κλπ. ..... Δρ.	1,600,000
»	1	»	4	Ἀποδοχαὶ προσωπικοῦ πολιτικῶν ὑπαλλήλων κλπ. ..... »	75,000
»	1	»	6	Ἀποζημιώσεις εἰδικῶν μετεχόντων εἰς ἐπιτροπὰς διαγωνισμῶν κλπ. ..... »	50,000
»	1	»	7	Ἔξοδα νοσηλείας καὶ κηδειῶν κλπ. ..... »	75,000
»	2	»	1	Ἔξοδα Τραπέζης κλπ. ..... »	6,000,000
»	3	»	1	Ὁδοιπορικὰ ἔξοδα κλπ. ..... »	75,000
»	5	»	2	Δαπάναι ἐκτάκτων καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἀποστολῶν κλπ. ..... »	1,500,000
»	14	»	2	Ἀποζημίωσις ἐργατικοῦ προσωπικοῦ φορτοεκφορτώσεως γαιανθράκων ..... »	60,000
»	15	»	2	Ἀξία ἠλεκτρικοῦ ρεύματος κλπ. ..... »	60,000
»	17	»	1	Ἀντίτιμον γραφικῆς ὕλης κλπ. ..... »	75,000
»	17	»	3	Τηλεγραφικὰ τέλη κλπ. ..... »	100,000
»	19	»	9	Μισθὸς προσωπικοῦ ἐπιτάκτων καὶ κρατικῶν πλωτῶν μέσων ..... »	300,000
»	19	»	4	Ἀποζημιώσεις διὰ φορτοεκφορτωτικὰ γαιανθράκων κλπ. ..... »	80,00
»	22	»	2	Προμήθεια πλοίου συγκοινωνίας Π. Ναυστάθμου κλπ. ..... »	400,000
»	24	»	1	Ἀποδοχαὶ καὶ ἀποζημιώσεις μελῶν Βρεττανικῆς ἀποστολῆς κλπ. ..... »	300,000
»	19δὶς	»	2	Ἀποδοχαὶ ἀρχιλιμενοφυλάκων κλπ. ..... »	150,000
»	19δὶς	»	3	Ἔξοδα λειτουργίας, συντηρήσεως, ἐπισκευῆς καὶ ἀμοιβῆ βενζινομηχανικῶν κλπ. »	25,000
»	19δὶς	»	17	Ἐνοίκια, φωτισμός, θέρμανσις ὕδρευσις κλπ. ..... »	50,000
				Δρ.	10,975,000

Γενικὸν σύνολον πιστώσεων ..... Δρ. 88,853,772

Ἄρθρον 2ον.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν, ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσίς του ἀνατίθεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Ἰουλίου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Θ. Π ά γ κ α λ ο ς

Τὰ Μέλη
Α. Ρούφος, Γ. Σπυρίδωνος, Δ. Τανταλίδης, Α. Ταβουλάρης, Γ. Χαριτάκης, Β. Μάλλιος.

Ἐπὶ τοῦ εἰς πρώτην συζήτησιν σχεδίου νόμου «περὶ φορολογίας παντὸς εἴδους σταφίδος Κρήτης καὶ λοιπῆς Ἑλλάδος πλὴν τῆς Κορινθιακῆς» ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διότι πρόκειται περὶ φορολογικοῦ νομοσχεδίου ὅπερ δὲν δύναται νὰ ψηφισθῇ εἰς τοιαύτην ὥραν. Δὲν ἔχω, τονίζει, οὐδεμίαν ἀντίρρησιν διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν σταφίδων τῆς Κρήτης ἀλλὰ θέλομεν νὰ μελετηθῇ ἐξ ἴσου καὶ ἀνάλογος διαρρύθμισις διὰ τὴν φορολογίαν τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἐπιλέγει θὰ ζητήσωμεν παρὰ τῆς Βουλῆς τὴν ἀναβολήν.

Γ Κ φ ν τ α ν η ς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) ἐπεξηγεῖ ὅτι πρόκειται περὶ φορολογικῆς ἀνισότητος τὴν ὁποίαν θέλει νὰ ἄρῃ τὸ νομοσχέδιον.

Β Μ ε ϊ ω α ρ κ η ς. Παρακαλεῖ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν.

Ὁ **κ. Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) λέγει ὅτι μεταξὺ σουλτανίτας κρητικῆς καὶ σουλτανίνας Πελοποννήσου ὑπάρχει ἀχαρακτήριστος ἀδικία εἰς τὴν φορολογίαν, ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀνεκτὴ πλέον ἐν Κρήτῃ. Δὲν πρόκειται περὶ ζημίας μόνον, ἀλλ' ἰδίως περὶ συναισθήματος ἀνισότητος καὶ ἀδικίας. Καὶ ὁσάκις ἐπιχειρήσῃ νόμος νὰ διορθώσῃ τὸ ἄδικον παρεμβάλλεται ἡ ἀντίδρασις τῆς Κορινθίας καὶ ματαιοῦται τὸ ζήτημα. Ἐν ᾗ περιπτώσει καὶ πάλιν ματαιωθῇ ἡ ἐπιδιωκομένη διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐξίσωσις τῆς φορολογίας, τότε οἱ Κρῆτες θὰ ζητήσουν νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα τῆς φορολογίας τῆς λοιπῆς σταφίδος τῆς Πελοποννήσου. Καὶ τοῦτο ὀφείλουν νὰ τὸ ἐννοήσουν οἱ ἀντιδρῶντες συνάδελφοι.

Ὁ κ. **Πρόεδρος**. Ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἀναβολῆς τοῦ νομοσχεδίου δι' ἀποφάσεως διὰ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὥρα 5 πρωϊνὴ ὁ κ. **Πρόεδρος** ἐρωτᾷ καὶ ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως διὰ τὴν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΞΘ'.

τῆς 6 Ἀπριλίου 1928.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει νὰ ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς Συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Δ. Πετρακάκος** λέγει ὅτι ἐσφαλμένως σημειοῦται εἰς τὰ πρακτικὰ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Βουλῆς δι' ἀγορὰν βιβλίων ποσὸν δραχ. 150.000 ἐνῷ τοῦτο κατ' ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ηὐξήθη εἰς δραχ. 200.000.

Μεθ' ὃ τὰ πρακτικὰ κυροῦνται.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ Συμβολαιογράφοι Καλαμῶν διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος Νομοσχεδίου περὶ περιορισμοῦ τῶν διανωμάτων των.

Ὁ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοὶ Βάθειας καὶ Ἰστιέας διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην ἐπιβολὴν νέας φορολογίας ἐπὶ τῶν λιπασμάτων.

Ἡ Ὁμοσπονδία τῶν ἐργατῶν Ἐπαγγελματισμοῦ καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν Ἐπαγγελματιῶν Στύλου διαμαρτύρονται διὰ τὸν περιορισμὸν τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν.

Οἱ Πρόεδροι τῶν Φουμακευτικῶν Συλλόγων Σάμου, Ζακύνθου, Βεροίας καὶ Ἀλεξανδρουπόλεως παρακαλοῦν ὅπως ἐπισπευσθῇ ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ κρατικοποιήσεως τῶν Φουμακευτικῶν Συλλόγων.

Ὁ Πιστωτικὸς Συνεταιρισμὸς Δροδίων διαμαρτύρεται κατὰ τῶν Ἐμπορομεσιτῶν Πατρῶν διὰ τὰς ἐνεργείας των κατὰ τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ὁ Πολιτευτὴς κ. Δ. Σγινᾶς ἀναφέρων τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστη ὡς ἔμπορος κατὰ τὸ 1917-20 ἐν Αἰγύπτῳ ἐξ αἰτίας τῶν Ἑλληνικῶν προξενικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ συμμαχικῶν ἀποζημιώσεων ὑπαλλήλων, παρακαλεῖ νὰ τῷ ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον.

Οἱ Γεωργοκτηματίαι Μαυσόβου Θεσ)νίκης διαμαρτύρονται διότι τὰ κτήματά των τὰ ἀγοασθέντα παρ' αὐτῶν κατελήφθησαν παρανόμως παρὰ πρόσφυγων καὶ ζητοῦν νὰ τοῖς ἀποδοθῇ δικαιοσύνη.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Μερκούρης** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρίας Ἀεριόφωτος Ἀθηνῶν παραπονουμένων διότι καίτοι ἡ Ἑταιρία ηὔξησε τὴν τιμὴν τοῦ ἀερίου δὲν ηὔξησεν, ὡς ὤφειλε, καὶ τὴν μισθοδοσίαν τῶν ὑπαλλήλων της.

Ὁ βουλευτὴς **Δ. Ψάρας** καταθέτει τηλ)μα τοῦ Γεωργοπαραγωγικοῦ κόσμου τῆς Ἐπαρχίας Καρδίτσης παρακαλοῦντος νὰ μείνῃ ἐλευθέρα εἰς τὴν ἐσωτερικὴν βιομηχανίαν ἡ β' καὶ γ' ποιότης καπνοῦ.

Ὁ βουλευτὴς **Α. Κόρακας** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἐλασσῶνος διαμαρτυρομένου διὰ τὴν διὰ δημοπρασίας πώλησιν ἀνταλλαξίμων κτημάτων γηγενῶν καὶ προσφύγων.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Γ. Καντιάνης, Δ. Μπενάκης, Α. Ἀγγελόπουλος** καὶ οἱ Συμβολαιογράφοι τῶν Κοινοτήτων Λαμίας, Κοζάνης καὶ Καλαμῶν ὑποβάλλουν τηλ)ματα διαμαρτυρίας διὰ τὴν περικοπὴν τῶν δικαιωμάτων των.

Ὁ βουλευτὴς Θεσ)νίκης κ. **Ν. Δαρβέρης** καταθέτει διαμαρτυρίαν μηχανικῶν διπλωματούχων καὶ ἐργολάβων ἀποκλειομένων τοῦ συναγωνισμοῦ εἰς δημοπρασίαν ὁδοστρωμάτων πρὸς μεγίστην ζημίαν δημοσίου καὶ μηχανικῶν.

Ἡ Ἕνωσις Τυπογράφων Θεσ)νίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ γραμματέως τῆς Ὁμοσπονδίας της.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Ἐμπειρίκος Κουμουνδοῦρος** καὶ οἱ Συνεταιρισμοὶ Χανδρινοῦ, τὸ Γεωργικὸν Ταμεῖον Στέρνας, ἡ Γεωργικὴ Κοινότης Διολίων, τὸ Πιστωτικὸν Κέντρον καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα Στέρνας διαμαρτύρονται ἐναντίον τῶν σταφιδεμπορικῶν Πατρῶν διὰ τὰς ἐνεργείας των κατὰ τοῦ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἡ Συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος μετ' ἄλλων Ὁμοσπονδιῶν καὶ ἐργατικῶν Κέντρων Πειραιῶς—Ἀθηνῶν ὑποβάλλουν ἀντιφωνὰν δι' ἧς διαμαρτύρονται ἐναντίον τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου περὶ διώξεως τοῦ κομμουνισμοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Φ. Μοσχούλας** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Οἰτυλίας παρακαλοῦντος τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀπαλλάξῃ τοὺς μικροεπαγγελματίας Μεσσηνίας τοῦ φόρου ὃν ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸ ἐν Καλάμαις Ἐμπορικὸν Ἐπιμελητήριον.

Γεωργοκτηματίαι Ψαχνῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐπιβολὴν βαρυτέρου εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν χημικῶν λιπασμάτων.

Ἡ Ἕνωσις Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Ξάνθης παρακαλεῖ ὅπως ἐξευρεθῇ τρόπος ἀπαλλαγῆς τῶν καπνοπαραγωγῶν ἐκ τοῦ καπνεμπορικοῦ Τράστ καὶ ἐνισχυθοῦν οἱ καπνοπαραγωγοὶ τῆς περιφερείας των.

Τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον Ὀρεστιάδος ὑποβάλλει ὑπό-

μνημα δι' οὗ διαμαρτύρεται διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ νέου Μητροπολιτικοῦ οἰκήματος δι' ἀλλοτρίους σκοπούς.

Ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν καπνεργατῶν Σερρῶν ὑποβάλλει διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς ἐκδοθείσης ἀστυνομικῆς διατάξεως δι' ἧς ὑποχρεοῦνται οἱ καπνεργάται νὰ ἐφοδιασθῶσι δι' ἀστυνομικοῦ δελτίου ταυτότητος παραδίδοντες καὶ δύο φωτογραφίας των.

Ὁ Σύνδεσμος τεχνιτῶν μαγείρων καὶ Καφεζαχαροπλαστῶν Πειραιῶς διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατάργησιν τῶν συνδικαλιστικῶν ἐλευθεριῶν.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1927 διατάγματος περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ κινηματογράφων κλπ.

2) Περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ παραχωρήσεως προνομίου ὑδρύσεως καὶ λειτουργίας παγνίου Στὸρ Πελος Μπάσ.

3) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10)11 Μαρτίου 1927 Ν. Δ. περὶ ἐγκαταστάσεως καὶ κινήσεως ἀλλοδαπῶν ἐν Ἑλλάδι ἀστυνομικοῦ ἐλέγχου διαβατηρίων καὶ ἐκτυπίσεων.

4) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀπαγορεύσεως ἐν ταῖς συναλλαγαῖς τῆς συνάψεως συμβάσεως κατὰ τὸ καλούμενον σύστημα Μπούλ ντέ νέζ.

Ὁ κ **Π. Μερλόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων.

1) Περὶ τροφοδοσίας τῶν πληρωμάτων τῶν ἐμπορικῶν πλοίων καὶ

2) Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ἀπὸ 27 Μαΐου 1927 Ν. Δ. περὶ διοικήσεως τοῦ Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰς κάτωθι τροπολογίας.

1) Ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως ὑπηρεσίας ἐλέγχου νέων σιδηροδρομικῶν ἔργων κλπ.

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀναπροσλήψεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Διευθύνσεως σιδηροδρόμων ἀπολυθέντων ὑπαλλήλων καὶ

3) Ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Διευθύνσεως σιδηροδρόμων ἀπολυθέντων τεχνικῶν ὑπαλλήλων.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν ἑξῆς σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὑδραυλικῶν καὶ ἐξυγιαντικῶν ἔργων Κωμοτινῆς ὡς καὶ εἰδικῶν Ταμείων ὑδραυλικῶν ἔργων Ἰάσμου».

2) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουλίου 1927 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων «περὶ Ἀστυνομίας Πόλεων. πρὸς ἐπίτευξιν οἰκονομιῶν».

3) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως θέσεων προσωπικοῦ τῆς παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Διευθύνσεως Ἀστυνομίας καὶ τῶν περιφερειακῶν γραφείων τῶν ὑπηρεσιῶν Ἀστυνομίας πόλεων».

4) «Περὶ κυρώσεως 1) τοῦ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1925 Ν.Δ. «περὶ ἀληθοῦς ἐννοίας διατάξεών τινων τοῦ νόμου 2815 καὶ 2) τοῦ ἀπὸ 11 Μαρτίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἐξακολουθήσεως τῆς ἰσχύος τῶν διατάξεων τῶν παραγράφων VI, VII τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ νόμου 2815».

5) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων κλπ. τῶν εἰς ἀλλοδαπὴν ἀποστελλομένων ἐπὶ εἰδικῇ ἀποστολῇ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων».

6) «Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης γενικῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης».

7) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 «περὶ συστάσεως συνδέσμου πεδινῶν Κοινοτήτων Ξάνθης».

8) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 «περὶ ἐπιβολῆς εἰδικῶν δημοτικῶν φορολογιῶν δι' ἐκτέλεσιν ἔργων ὑδρεύσεως, ἐξυγιάνσεως καὶ ἐξωραϊσμοῦ τῆς πόλεως Ξάνθης».

9) «Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 «περὶ συστάσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 21 Ἀπριλίου 1926 «περὶ συστάσεως συνδέσμου Κοινοτήτων Δοξάτου». καὶ

10) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἐπεκτάσεως εἰς τὸν Δῆμον Παγασῶν τοῦ Ν. Δ. τῆς 16 Δεκεμβρίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ νόμου 2435 τοῦ 1920».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων.

1) «Περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ μεταθέσεως ἑκάστοτε ἐκ τῶν συνταγμάτων πεζικοῦ κληρωτῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς χωροφυλακῆς κλπ».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ στρατολογίας διατάξεων τοῦ Ὀργανισμοῦ τῆς χωροφυλακῆς».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 9 Δεκεμβρίου 1927 συνοποσχετικοῦ διατηρίου μεταξὺ τῆς Γαλλικῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως».

Ὁ βουλευτὴς κ. Δ. **Πετρακάκος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 «περὶ ἀποδόσεως τῶν κτημάτων εἰς τὴν ἐκκλησίαν».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Α. Ζούζουλας, Κ. Καλκάνης, Ν. Καμπάνης, Α Μάρκου, Φ. Μσχούλκος, Α. Γαληνός, Γ. Μπανιᾶς** κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν ἐκκλησίαν κλπ.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Δ Μπότσαρης**, ὅστις λέγει τὰ ἑξῆς.

Κύριε Πρόεδρε, ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων μετὰ πολλὴς θλίψεως θὰ δεχθῇ τὴν ἀναγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ γενναίου συνταγματάρχου Δημητρ. Δούλη βορειηπειρώτου γενναίου στρατιώτου, ὁ ὁποῖος ἐτίμησε τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα καὶ τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα καὶ ὡς Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν τῆς πάλαι ποτὲ αὐτονόμου Βορείας Ἠπείρου καὶ ὡς ἀογηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης ἐπαρχίας. Μὴ ἀναξέοντες ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀπὸ καιροῦ θεωροῦνται ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἀναφηλαφηθῶσι δὲν δυνάμεθα μετ' εὐλαβείας νὰ κλίνωμεν τὸ γόνυ πρὸ τῆς μνήμης τοῦ γενναίου στρατιώτου, ὁ ὁποῖος πρωτηγωνίστησεν εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην. Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι φίλοι καὶ μὴ φίλοι τῆς Ἑλλάδος δὲν δύνανται παρὰ νὰ ἐκτιμήσωσι πράξεις τὰς ὁποίας ἐνέπνευσεν ὁ ἄδολος πατριωτισμὸς καὶ τὰς ὁποίας ἐπέστεψε καὶ συνέδεσε μέχρι τέλους μία τιμιότης ἀνήκουστος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἡμῶν. Μία ἀρετὴ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἠδύνατο ἐπὶ τῶν θριάμβων καὶ τῶν προσκομισθεισῶν ὑπηρεσιῶν νὰ ἐπαίρεται, ἐδέχθη ἵνα ἀδιαμαρτυρήτως ὑποστῇ τὴν τύχην ἥτις ἐπιφυλάσσεται εἰς τὴν ἐποχὴν ἡμῶν εἰς ὅσους γενναίως, ἀδόλως, ἀλλὰ καὶ ἀνυστεροβούλως προσέφεραν ὑπηρεσίας. Ὁ συνταγματάρχης Δημήτρ. Δούλης δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τῆς χθές. Ἀλλὰ δὲν φρονῶ ὅτι δύναται κανεὶς νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι τοιούτων ἔργων καὶ τοιούτων μεγάλων πατρωτῶν δὲν παραμένει ἀγήρως ἡ μνήμη καὶ τὸ παράδειγμα ἀξιομνημόνευτον.

Μ. Γούδας. Καὶ ἡ παράταξις ἡ ἰδική μας, τόσον γενικώτερον τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὅσον καὶ ἡ τοπικὴ τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων, δὲν ἔχει νὰ προσθέσῃ τίποτε εἰς ὅσα ἐγκωμιαστικὰ ὁ ἀξιότιμος ἐξ Ἰωαννίνων συνάδελφος εἶπε διὰ τὸν

ἀποθεώσαντα συνταγματάρχην Δούλην. Τὸ Λαϊκὸν κόμμα θὰ διατηρήσῃ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ἀποθανόντος συνταγματάρχου, τοσοῦτῳ μᾶλλον καθότον οὗτος ὑπῆρξε καὶ ἐπίλεκτον μέλος τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καθ' ἣν ἐποχὴν ἐχρημάτισε βουλευτὴς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ.

Α. Παπαναστασίου. Καὶ ἡμεῖς συμφωνοῦμεν εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς τιμῆς διὰ τὴν μνήμην τοῦ ἡρωϊκοῦ συνταγματάρχου καὶ ἐπικροτοῦμεν ἐν γένει ὅσα ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων δύο συναδέλφων ἐλέχθησαν.

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) Καὶ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἴμεθα σύμφωνοι διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς λύπης τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ συνταγματάρχου Δούλη. Ὁ συνταγματάρχης Δούλης καὶ ὡς στρατιώτης καθ' ὅλα τὰ μακρὰ ἔτη τὰ ὁποῖα προηγήθησαν τῶν Βαλκανικῶν πολέμων προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν πατρίδα καὶ κατὰ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους ἔπραξε τὸ καθῆκον του καὶ κατόπιν εἰς τὸν Βορειοηπειρωτικὸν ἀγῶνα προσέφερεν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα. Ἡ Κυβέρνησις συντάσσεται μὲ τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς ὅπως ἐκφρασθῇ λύπη διὰ τὰ ὀρφανὰ τοῦ ἀειμνήστου συνταγματάρχου.

Ι. Ράλλης. Καὶ ἐγὼ ἔχω νὰ προσθέσω δύο λέξεις διὰ τὸν ἀείμνηστον συνταγματάρχην Δούλην ὁ ὁποῖος ἀτυχῶς κατῆλθεν εἰς τὸν τάφον συναποκομίζων πικρίας ὅτι μετὰ τόσας πολυτίμους ὑπηρεσίας ἡ πολιτεία οὐδὲν ἠθέλησε νὰ ἀναγνωρίσῃ εἰς αὐτόν.

Φ. Μσχούλας. Ἂς ἐπιτραπῇ κ. Πρόεδρε καὶ εἰς ἐμὲ ὁ ὁποῖος εἶχον τὴν τιμὴν κατὰ τὸ 1912 νὰ ὑπηρετήσω ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀειμνήστου συνταγματάρχου νὰ ὑπομνήσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ ἡρωϊκὸς συνταγματάρχης ἐπὶ κεφαλῆς μιᾶς ὁρδοκὸς πολεμιστῶν ἐπολέμησε πρὸς κατάληψιν τῆς Πρεβέζης καὶ ἐν διαστήματι μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας κατέλαβεν αὐτὴν ἄνευ ἀπωλειῶν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἔθνους ἔχουν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἴπουν ὅτι δὲν εὐλαβοῦνται παρὰ μόνον τοὺς εὐεργετήσαντας τὸ ἔθνος. Καὶ εὐηγέτησε πολλάκις τοῦτο ὁ γενναῖος συνταγματάρχης, διότι διὰ τῆς ἡρωϊκῆς αὐτοῦ πράξεως ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους οἵτινες ἐστέναζον ὑπὸ τὴν τουρκικὴν τυραννίαν ἐπὶ 4 αἰῶνας.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** λέγει ὅτι ἐπανειλημμένα τηλεγραφήματα ἐκ Καρδίτσης καὶ δὴ ἐκ τῶν ὀρεινῶν κοινοτήτων παρισταῖσι τὴν κατάστασιν τῶν κατοίκων ὡς οἰκτρὰν καὶ ἐλεεινὴν· ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἐκ τῶν θεομηνιῶν, τῶν ἀφορίων, τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως καὶ τῆς ἀνεχείας πεινῶσι καὶ ἀποθνήσκουσι. Ὁ ἀραβόσιτος ἔφθασεν εἰς ὑψηλοτάτας τιμάς. Παρίσταται συνεπῶς ἀνάγκη νὰ λάβῃ μέτρα προνοίας καὶ ἐνισχύσεως ἡ Κυβέρνησις ἀποστέλλουσα πίστωσίν τινα ἵνα διανεμηθῇ ὀλίγος ἀραβόσιτος εἰς τὸν δεινοπαθοῦντα αὐτὸν πληθυσμόν ὅστις ζητεῖ τὴν φιλανθρωπίαν τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Ε. Ζούκας** λέγει ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν τραγικὴν θέσιν εὑρίσκονται καὶ τὰ ὀρεινὰ διαμερίσματα Τρικκάλων μασιζόμενα ἐκ πείνης. Εἶνε, τονίζει, ἀπαραίτητος ἀνάγκη νὰ ληφθῇ Κυβερνητικὴ πρόνοια ἐνισχύσεως τῶν συγχρόνως δὲ νὰ ἀρθῇ ὁ εἰσαγωγικὸς φόρος τοῦ ἀραβοσίτου.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἀπόντος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, παρακαλεῖ δὲ ὅπως προσκληθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ προσέλθῃ.

Ὁ κ. **Σ. Χασιώτης** τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἄρσεως τῆς φορολογίας τοῦ ἀραβοσίτου τοὐλάχιστον ἐπὶ τινας μῆνας.

Θ. Χαβίνης Ὅλοι, Κύριε Πρόεδρε, συνηγοροῦμεν ὑπὲρ τῆς ἄρσεως τῆς φορολογίας τοῦ ἀραβοσίτου. Ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερβολικῆς αὐτοῦ τιμῆς ἀποθνήσκουν ἄνθρωποι ἐκ πείνης.

Ὁ κ. **Τ. Ἀναστασίου** λέγει ὅτι συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν αἰτημάτων τῶν πεινώντων κατοίκων Καρδίτσης. Τὰ συμβαίνοντα, τονίζει, ἐκεῖ, συμβαίνουν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους. Πανταχοῦ ὁ λαὸς πεινᾷ καὶ οὐδὲν μέτρον λαμβάνεται εἰς ἀνακούφισίν του. Αἱ δὲ ὑποσχεθεῖσαι διευκολύνσεις διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν φόρων δὲν ἐπραγματοποιήθησαν. Ἡ κατάστασις αὕτη λέγει δὲν δύναται νὰ παραταθῇ.

Κ. Καλκάνης Πρέπει καὶ βοήθημα νὰ δοθῇ καὶ ὁ φόρος τοῦ ἀραβοσίτου νὰ ἀρθῇ πρὸς ἀνακούφισιν ἰδίως τῶν δεινοπαθούντων Ἠπειρωτικῶν πληθυσμῶν καὶ διὰ τοὺς χαλαζοπλήκτους νὰ ληφθοῦν ἄμεσα μέτρα. Τὰ αὐτὰ συστάσεις ποιοῦνται οἱ κ. κ. **Α. Μελᾶς Λ. Τσῶκος καὶ Μ. Τσαρλαμπᾶς.**

Ὁ κ. **Α. Μέρος** τονίζει ὡσαύτως ὅτι πρέπει νὰ κατανοήσῃ ἡ Βουλὴ ὅτι ἀπὸ τὴν ἀνέχειαν καὶ ἀπὸ τὴν ἀκρίβειαν οἱ ἄνθρωποι τρέφονται μὲ πίτυρα.

Ὁ κ. **Δ. Μπότσαρης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα μελετᾶται καθὼς ἔχει πληροφορίας ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσωμεν ὡρισμένην ἡμέραν συζητήσεως.

Α. Μέρος. Δὲν θὰ παύσωμεν, τονίζω, ἐὰν δὲν ἔλθῃ ἐδῶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ συζητήσωμεν.

Πρόεδρος. Ὑποβάλατε πρότασιν νόμου.

Θ. Χαβίνης. Ζητοῦμεν, λέγει, νὰ γίνῃ σήμερον συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀραβοσίτου. Ἡ κατάστασις ὅλων τῶν ἀγροτικῶν πληθυσμῶν εἶναι οἰκτρὰ καὶ δεῖται ἀμέσου μερίμνης.

Λ. Ἰσσανίδης. Ὁ λαὸς πεινᾷ κ. Πρόεδρε.

Δ. Μπότσαρης. Δεχόμεθα νὰ ἀναβληθῇ δι' αὔριον τὸ ζήτημα ἀφοῦ ἀπουσιάζει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Κ. Καλκάνης. Ὄχι. Ἡ συζήτησις πρέπει νὰ γίνῃ σήμερον. Δὲν πρέπει νὰ γίνῃ καμμία ἀναβολὴ δεκτή. Πρόκειται περὶ πληθυσμῶν πεινώντων καὶ στερουμένων τῆς μόνης τροφῆς των ὅτι ἀτυχῶς εἶναι τὸ καλαμπόκι.

Ν. Γελέντζας (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ἐπειδὴ ἀπουσιάζει ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θὰ μεταβιβάσωμεν ὅλας τὰς γενομένας συστάσεις.

Τ. Ἀναστασίου. Οὐδεμίαν ἀναβολὴν ἐπιδέχεται τὸ ζήτημα καὶ πρέπει ἀπόψε νὰ συζητηθῇ.

Α. Παπαναστασίου. Ἐφόσον, ὑπάρχει γενικὴ ἀξίωσις συζητήσεως τοῦ ζητήματος παρακαλῶ νὰ ὁρισθῇ ἡ προσεχὴς Δευτέρα ὡς ἡμέρα συζητήσεως.

Φωναί. Ἐξ ὅλης τῆς αἰθούσης μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ προσεχὴς Δευτέρα εἶναι ὡριομένη διὰ τὸ νομοσχέδιον περὶ Ἐκδοτικῆς Τραπέζης.

Α. Παπαναστασίου. Εἶναι ἡμέρα ἐπερωτήσεων μὴ δυναμένη νὰ ἀναβληθῇ

Θ. Τουρκοβασίλης (ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐκτὸς ἐὰν συμβατικῷ τῷ τρόπῳ ἀναβληθοῦν αὗται.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** λέγει, ὅτι ἡ προσεχὴς Δευτέρα εἶναι ἡμέρα Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου, δύναται δὲ ἡ Βουλὴ δι' ἀποφάσεώς της νὰ προτάξῃ τὴν σύστασιν περὶ ἀραβοσίτου.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) παρατηρεῖ ὅτι ὑπάρχει καὶ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ὅπως τὴν Δευτέραν ψηφισθῇ τὸ κατεπείγον νομοσχέδιον περὶ Ἐκδοτικῆς Τραπέζης.

Α. Παπαναστασίου. Αἱ ἀποφάσεις περὶ ἀναβολῆς τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἀντίκεινται εἰς τὸν Κανονισμόν. Μόνον ἐὰν ἡ ἀντιπολίτευσις καὶ πᾶς ἐπερωτῶν βουλευτὴς παραπαραιτηθῇ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου δύναται νὰ ἀναβληθῇ οὗτος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δηλοῦμεν ὅτι δὲν παραιτούμεθα τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου τὴν Δευτέραν, ζητοῦμεν δὲ ὅπως προταχθῇ κατ' αὐτὸν ἡ συζήτησις περὶ τῆς ἄρσεως τῆς φορολογίας τοῦ ἀραβοσίτου.

Ὁ κ **Ι. Ράλλης** λέγει ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις καὶ ἑνὸς βουλευτοῦ ἐπερωτῶντος καὶ δὲν παραιτηθῇ οὗτος δὲν δύναται νὰ ἀναβληθῇ ὁ ἔλεγχος, διότι ἀντιθέτως ἡ πλειοψηφία θὰ ἀπεφάσιζε νὰ ἀναβάλλῃ διαρκῶς τὸν ἔλεγχον.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι δὲν εἶναι μόνον ἡ μάστιξ τῶν πλημμυρῶν καὶ ἄλλων θεομηνιῶν ἥτις πλήττει τὰς νέας χώρας. Ἐκτὸς αὐτῶν τονίζει παρουσιάζεται εἰς τὰς καπνοπαραγωγικὰς περιφερείας μία μάστιξ ἄλλη, αἱ συνέπειαι τῆς ὁποίας εἶναι ὀδυνηραὶ διὰ τὴν καπνοπαραγωγήν.

Πρόκειται περὶ τοῦ ἐξῆς. Ξένοι ἐταιρεῖαι ἀγοράς καπνοῦ ἐπλήθυσαν εἰς τὴν ἀγοράν, κατώρθωσαν νὰ ὑποτιμήσουν τὴν ἀξίαν τοῦ καπνοῦ καὶ νὰ δημιουργήσουν ἐκεῖ ἀφόρητον οἰκονομικὴν κρίσιν. Τὸ πρῶτον, καίτοι παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ τῆς πωλήσεως, μένει ἀπώλητον. Αἱ μεγάλαι ἑταιρεῖαι μὲ τὴν δύναμιν τοῦ μεγάλου κεφαλαίου πλεμοῦν τὸ μικρὸν ἑλληνικὸν ἐμπόριον, δίδουσαι ἐξευτελιστικὰς τιμὰς ἐξ ὧν ὁ καπνοπαραγωγὸς δὲν δύναται νὰ πληρώσῃ οὐδὲ τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους του πρὸς τὴν Τράπεζαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου οὔτε νέα καπνοκαλλιέργεια δύναται νὰ γίνῃ. Προβάλλεται ὡς ἀφορμὴ ὅτι ἡ ἀπωλητία καὶ ἡ ὑποτίμησις ὀφείλονται εἰς τὴν ὕπαιθρον ἀποθεράπων εἰς τοὺς τόπους κατανολώσεως, ἀλλὰ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύναται νὰ παρουσιάσῃ στατιστικὰς ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ὅτι οὔτε εἰς τὴν Γερμανίαν οὔτε εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὑπάρχει ἓν φύλλον καπνοῦ, ἐνῷ ἀντιθέτως ἡ κατανάλωσις ηὐξήθη. Γεγονὸς εἶναι ὅτι αἱ ἑταιρεῖαι ἐναπομείνασαι ρυθμίστριαι τῆς ἀγορᾶς πιέζουν ὅλον τὸ ἄλλο καπνεμπόριον, ὅπερ δὲν δύναται νὰ τὰς ἀντιμετωπίσῃ. Ἀντετάχθη ὅτι γίνεται ὑπερπαραγωγὴ εὐγενῶν καπνῶν ὅπερ ὅμως δὲν εἶναι βάτμον, ἂν μάλιστα ἀφαιρεθοῦν καὶ 20 ο/ο ἐξ αὐτῆς, ἅτινα ἀπορρίπτονται ἀπὸ τοὺς ἀγοραστάς. Ὁ ἀντίκτυπος συνεχίζει τὴς καπνικῆς ταύτης κρίσεως ἐφ' ὅλων τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων εἶναι προφανής. Ὁ ἐπισκεπτόμενος τὰς Νέας Χώρας διαπιστοῖ μίαν ἀλληλεγγύην μεταξὺ τῶν καπνοπαραγωγῶν καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν τάξεων, τὴν δὲ καπνικὴν κρίσιν ἐπιτείνει ἡ φορολογικὴ αὔξησις τοῦ καπνοῦ, ἀφοῦ ἐφέτος ὁ φόρος ηὐξήθη εἰς 19 καὶ 20 ο/ο. Ἐὰν νομίζετε, ἐπιλέγει, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος λῆψις μέτρων δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο νὰ προσθέτω. Κατάλληλον προκαλεῖ νὰ ληφθοσι ν' ἀμεσα μέτρα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι μετὰ πάροδον 10ημέρου πᾶν μέτρον θὰ εἶνε ἄκαιρον.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Μόλις ἐλήφθη τὸ σχετικὸν μὲ τὴν καπνικὴν κρίσιν τηλ)μα ὑμῶν ἐσπεύσαμεν νὰ συνεννοηθῶμεν μετὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης πρὸς παροχὴν εἰς τοὺς καπνοπαραγωγοὺς συμπληρωματικῶν πιστώσεων πρὸς συγκράτησιν αὐτῶν καὶ πώλησιν τοῦ πρώτου των εἰς ἐποχὰς πλέον εὐνοϊκάς. Πρὸς τούτοις ἐπεστύχομεν ὅπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα αὐξήσῃ τὸ περιθώριον τῶν πιστώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ καπνεμπορίου. Μελετῶμεν ἐκτὸς τῶν προχείρων αὐτῶν μέτρων καὶ ῥιζικὰ τοιαῦτα πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ζήλου καπνικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. ***Ἀθ. Ἀργυρὸς*** προτείνει ὅπως σχηματισθῇ Ἐπιτροπὴ ἥτις νὰ μελετήσῃ ὁλόκληρον τὸ Καπνικὸν ζήτημα.

Ὁ κ. ***Γ. Μερκούρης*** λέγει ὅτι προκειμένων διακοπῶν τῆς Βουλῆς ὑπομνήσκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν βεβαίωσιν αὐτῆς περὶ μὴ ἐνεργείας ἄλλων ἀπολλοτριώσεων κατὰ τόπον ἀπελοῦντα ἔκτοπα. Ἤδη ἀπελοῦνται ἔκτοπα εἰς τὸ Φάληρον καὶ Μοσχάτον. Πάντων ἡμῶν ὁ πόθος εἶναι νὰ γίνῃ ἡ ἀποκατάστασις τῶν προσφύγων, ἀλλὰ κατὰ τρόπον μὴ προκαλοῦντα τὰ ἔκτοπα ταῦτα.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ προτάξεως τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ Βουλὴ δύναται πρὸ τοῦ δείπνου νὰ συζητήσῃ ἄλλας ἐπερωτήσεις, ὁλλὰ μετὰ τὸ δεῖπνον νὰ συζητηθοῦν ὡρισμένα ζητήματα τοῦ ἐνοικιοστατίου. Ἂν ἡ Κυβέρνησις δὲν δέχεται τὴν πρότασιν ταύτην, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὴν Δευτέραν μετὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἐπερωτήσεως περὶ φορολογίας τοῦ ἀραβοσίτου νὰ συζητηθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς ἀντιπολιτεύσεως εἶχε ἀποφασισθῇ ἀπὸ προχθὲς ὅπως τὴν προσεχῆ Δευτέραν συζητηθῇ ἡ σύμβασις μετὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης. Ἐὰν ἡ Βουλὴ δὲν δέχεται τοῦτο καὶ θελήσῃ ὅπως τὴν προσεχῆ Δευτέραν συζητηθῶσιν αἱ ἐπερωτήσεις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ συνεδριάσωμεν καὶ αὔριον καὶ τὴν Κυριακὴν τὸ ἀπόγευμα, ὁπότε θὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθν. Τραπέζης.

Ὁ κ. ***Π Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι πάντοτε τὰ οἰκονομικὰ νομοσχέδια ψηφίζονται βεβιασμένως. Ἐὰν, λέγει, ἡ σύμβασις αὕτη δὲν ἐψηφίσθη εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν προχθὲς ἀλλὰ μόνον χθὲς τοῦτο προέρχεται ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις προχθὲς δὲν ἠθέλησε καταλλήλων τὴν ὥραν ν' ἀγορεύσῃ. Πάντως εἶναι ἀνήκουστον τὸ νὰ συνεδριάσῃ ἡ Βουλὴ καὶ τὴν Κυριακήν.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν δύναται νὰ ἔρχεται εἰς τὴν Βουλὴν μὲ ἀπολυταρχικὰς ἰδέας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι πολλάκις τὰς παραμονὰς τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς συνεδριάζει αὕτη καὶ κατὰ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας. Εἰς ὡρισμένας δὲ περιστάσεις καθ' ἃς ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν Γενεύην, εὑρέθημεν εἰς τὴν ἀνάγκην ὄχι νὰ στραγγαλίσωμεν τὰς συζητήσεις, ὡς ἐλέχθη, ἀλλὰ νὰ ἐπισπεύσωμεν αὐτάς, πάντοτε συναινούσης τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ μήπως ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ δὲν διεξήχθη εὐρύτατα; Ἄλλως τε τὸ ὑπὸ κρίσιν θέμα εἶνε τὸ θέμα τῶν καλυμμάτων, τὸ ὁποῖον ἐπανειλημμένως ἐξητάσθη καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος καὶ κατὰ τὰς συζητήσεις τῶν τριῶν τελευταίων ἡμερῶν, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀνάγκη εὐρυτέρας συζητήσεως αὐτοῦ. Ἡ πρότασις μου περὶ συνεδριάσεως καὶ τὴν Κυριακὴν προῆλθε, ὁτι ἐνῷ εἶχεν ἀποφασισθῇ ὅπως τὴν προσεχῆ Δευτέραν μὴ συζητηθῶσιν ἐπερωτήσεις, ἀλλὰ συζητηθῇ ἡ σύμβασις μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἤδη προβάλλονται ἀντιρρήσεις, ἐκτὸς πλέαν ἐὰν θέλετε νὰ κωλυσιεργήσητε πρὸς ματαίωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ὁ σκοπὸς ἡμῶν δὲν εἶνε νὰ ματαιώσωμεν τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ ν' ἀναπτυχθῶσιν αἱ ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως γνῶμαι καὶ νὰ ἀναπτυχθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ εἴπῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ εἶνε λελυμένον, ὡς συνέβη κατὰ τὸ θέρος ὁπότε εἶπεν εἰς συνάδελφόν του ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶνε λελυμένον. Ἡμεῖς θέλομεν νὰ διαφωτισθῇ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ κοινὴ γνώμη. Ἡ ἀντιπολίτευσις ἔκαμε πολλὰς παραχωρήσεις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ τὸ νὰ θέλῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν ἀντοχὴν τῶν κ.κ. Βουλευτῶν διὰ νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον μίαν ἡμέραν προτήτερα καὶ νὰ συνεδριάσῃ ἡ Βουλὴ τὴν Κυριακήν, ἡμεῖς τοὐλάχιστον δὲν θὰ τὸ δεχθῶμεν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι καταβάλλεται προσπάθεια νὰ ματαιωθῇ τὸ νομοσχέδιον. Τοὐναντίον μάλιστα. Θὰ ἠδύνατο ὅμως νὰ ληφθῇ ἡ ἐξῆς ἀπόφασις, ἐφόσον ἡ Βουλὴ εἶνε διατεθειμένη νὰ συζητήσῃ αὔριον, ἡ αὐριανὴ συζήτησις νὰ διατεθῇ διὰ τὰς ἐπερωτήσεις περὶ τῆς φορολογίας τοῦ ἀραβοσίτου καὶ περὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου, τὴν δὲ προσεχῆ Δευτέραν νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καὶ τοιουτοτρόπως ἀσκεῖται καὶ ὁ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος καὶ τὴν Δευτέραν ψηφίζεται τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λεγει ὅτι ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶνε νὰ καταπονήσῃ τὴν Βουλήν, διότι ἄλλως τε ἡ καταπόνησις αὕτη ἔχει ἀποτέλεσμα καὶ τὴν καταπόνησιν ἡμῶν. Ἡμεῖς θέλομεν τὴν ἐπισπευσιν τῆς ψηφίσεως τῆς συμβάσεως διότι ἀποβλέπομεν εἰς αὐτὴν μεγίστην σημασίαν, εἰμεθα δὲ διατεθειμένοι εἰς πᾶσαν διευθέτησιν σύμφωνον μὲ τὴν ἐπιθυμίαν ὅλων. Ἐγὼ οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔχω νὰ συζητηθῶσιν αὔριον αἱ ἐπερωτήσεις, ἐφόσον τοῦτο θὰ τὸ ἐδέχετο ὁμόθυμος ἡ Βουλὴ καὶ τὴν προσεχῆ Δευτέραν νὰ συζητήσωμεν τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ μὴ συνεδριάσωμεν τὴν Κυριακήν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ἡ ἀντιπολίτευσις δὲν εὑρίσκεται ἐν ἀταξίᾳ. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι καταβάλλεται ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως σπουδὴ πρὸς ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου, χωρὶς ἄλλως τε νὰ μᾶς ἐξηγῇ τὸν λόγον τ σπουδῆς

ταύτης. Δὲν ζητῶ ἐξήγησιν τῆς σπουδῆς ταύτης, διότι θὰ προεκαλεῖτο ματαία συζήτησις. Πάντως ἐὰν ἡ Βουλὴ εἶνε σύμφωνος, ὁ ὅτι ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ πράξω τίποτε ἄλλο εἰ μὴ νὰ συστήσω εις τοὺς φίλους μου νὰ δεχθῶσι τὴν λύσιν ταύτην, δέχομαι τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημ. Ἑνώσεως.

Ἡ Βουλὴ μετὰ τοῦτο, ἐρωτωμένη δέχεται δι' ἀναστάσεως ὅπως ἀντὶ τῆς προσεχοῦς Δευτέρας ὁ Κοινοβ. ἔλεγχος διεξαχθῇ αὔριον.

Ὁ κ. **Γ. Σδίερης** προτείνει ὅπως ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον περὶ φορολογικῶν διευκολύνσεων.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ μεταβάλλεται ἑκάστοτε ὁ κανονισμὸς τῆς Βουλῆς. Σήμερον εἶναι ἡμέρα διεξαγωγῆς κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου καὶ ὄχι νομοθετικῆς ἐργασίας.

Εἰσερχομένης εἶτα τῆς Βουλῆς εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν ἐπὶ τῶν Ἐπερωτήσεων

Λαμβάνει τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ προμηθείας τῶν τορπιλλῶν ὁ κ. **Μ. *Γούδας*** ὅστις λέγει ὅτι δὲν θὰ συνεχίσῃ ἐπὶ μακρὸν τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διότι ἐμποδίζεται πρὸς τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὴν ἐμπεριστατωμένην ἀγόρευσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, ὅστις ἀποκατέστησε τὰ πράγματα καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ τὸ παρεμβληθὲν γεγονός, τὴ περίμνη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, τῆς ἐκτελέσεως προχθές, χθὲς καὶ σήμερον δοκιμῶν ἐπὶ των τορπιλλῶν. Τὰ δύο ταῦτα γεγονότα μὲ ὠθοῦν εἰς τὸ νὰ μὴ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν ἐπὶ μακρὸν, ὁλλὰ θὰ εἶπω δύο λέξεις διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐκτελεσθεισῶν δοκιμῶν. Ἀνέγνωσα εις τὰς προϊούσας ἐφημερίδας ὁρισμένον ἀρθρίδιον ἐν σχέσει μὲ τὰς δοκιμὰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μὴ μείνῃ ἀπαρατήρητον. Τὸ ἀρθρίδιον τοῦτο δὲν εἶναι μὲν ἀνακοινωθὲν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἀλλὰ πάντως ἐδόθη παρ' ὡρισμένων κύκλων.

Ὁ κ. **Π. *Μερλόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν), δηλοῖ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν δὲν προέβη εἰς οὐδεμίαν ἀνακοίνωσιν.

Μ. *Γούδας*. Τὸ γνωρίζω. Συνεχίζων ἀναγινώσκει τὸ ἀρθρίδιον καὶ λέγει ὅτι ὁ τρόπος τῆς συντάξεως αὐτοῦ εἶναι τρόπος οὐχὶ ὁ προσήκων ὡς πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους. Διότι ἐφ' ὅσον ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑπὸ τοῦ ἐργοστασίου ὅτι αἱ τορπίλλαι δὲν ἦσαν καλαὶ δὲν ἔπρεπε νὰ δημοσιεύσουν οἱ κύκλοι οὗτοι ὅτι ἡ ἀποτυχία τῶν τορπιλλῶν ὀφείλεται εἰς τὴν κακὴν μεταχείρισιν αὐτῶν ὑπὸ τῶν προβάντων εἰς δοκιμάς. Τοῦτο δὲν συμφέρει ἀπολύτως εἰς τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα.

Σ. *Κρεμέζης*. Δὲν ἔκαμον οὐδὲν ἀνακοινωθέν, ἀλλὰ τὴν περίοδον τὴν ὁποίαν ἐπικρίνετε τὴν προσυπογράφω.

Ὁ κ. **Μ. *Γούδας*** συνεχίζων ἀναπτύσσει τὰς γενομένας δοκιμὰς καὶ λέγει ὅτι αἱ δοκιμασθεῖσαι τορπίλλαι εἶναι ἐ ἰναι αἵτινες δοκιμασθεῖσαι καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἔδωσαν καλὰ ἀποτελέσματα δηλαδὴ δὲν ἐδοκιμάσθησαν αἱ κακοπαθήσασαι ἐκ τῆς χρήσεως, ὡς ἐλέχθη, καὶ αἱ ἐπιδιορθωθεῖσαι τορπίλλαι ἀλλὰ ἐδοκιμάσθη τὸ καλλίτερον πρωτον τοῦ ἐργοστασίου. Ἐὰν τίς, λέγει, ρίψῃ ἓν βλέμμα εις τὸ συμβόλαιον τῆς ἀγορᾶς τῶν τορπιλλῶν θὰ ἴδῃ ὅτι αἱ τορπίλλαι ἔπρεπε νὰ ἔχουν βεληνεκὲς 10 χιλιάδων μέτρων καὶ θὰ ἔπρεπε τὸ βεληνεκὲς αὐτὸ νὰ δοκιμασθῇ εἰς ἀπόστασιν 4 χιλιάδων μέτρων καὶ μὲ ταχύτητα 41 μιλλίων τὴν ὥραν. Καὶ ἂν μὲν ἡ ταχύτης ἦτο 39,75 μίλλια τὴν ὥραν θὰ παρελαμβάνοντο μὲν αἱ τορπίλλαι ἀλλὰ θὰ ἐπεβάλλοντο σχετικαὶ ποιναὶ εἰς τὸ ἐργοστάσιον, ἐὰν ὅμως ἡ ταχύτης ἦτο μικροτέρα τῶν 39,75 τότε αὗται θὰ ἀπερρίπτοντο. Μὲ τὴν ταχύτητα λοιπὸν τῶν 41 μιλλίων τὴν ὥραν θὰ ἔπρεπε τὸ διάστημα τῶν 4 χιλιάδων μέτρων νὰ τὸ διανύσῃ ἡ τορπίλλα εις 3 λεπτὰ καὶ 9,64 δευτερόλεπτα, ἂν δὲ τὰς 4 χιλιάδες μέτρα θὰ τὰ δήνυε μὲ τὴν ταχύτητα τῶν 39,75 μιλλίων τὴν ὥραν δηλαδὴ μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ ὁρίου τῆς παραλαβῆς θὰ ἔπρεπε νὰ τὰς διανύσῃ εἰς 3 λεπτὰ καὶ 15,6 δευτερόλεπτα. Ἀλλά, λέγει, κατὰ πληροφορίας τὰς ὁποίας μοὶ ἔδωσεν ὁ κ. ἐκ Στειτσῶν συνάδελφός ἡ ὑπ' ἀριθ. 31 τορπίλλη τὰς 4 χιλιάδας μέτρα τὰ διήνυσε εἰς 3 λεπτὰ καὶ 38 δευτερόλεπτα.

Ὁ κ. **Π. *Κρεμεζῆς*** παρατηρεῖ ὅτι ἐκ τῶν καταστεθέντων ἐγγράφων τοιοῦτόν τι δὲν προκύπτει.

Ὁ κ. **Π. *Μερλόπουλος*** λέγει ὅτι εἶναι τόσος ὁ ὄγκος τῶν σχετικῶν μὲ τὰς τορπίλλας ἐγγράφων ὥστε θὰ ἔπρεπε νὰ σταλῇ εἰς τὴν Βουλὴν ὁλόκληρον τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν. Ὅλοι ἤδη οἱ γραφεῖς τοῦ Ὑπουργείου ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἀντιγραφὴν τῶν ἐγγράφων τούτων, τὸ δὲ ἔγγραφον τὸ ἀναγράφον τὰ περὶ τῆς ταχύτητος τῶν τορπιλλῶν μόλις πρὸ μιᾶς ὥρας κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν διότι μόλις τώρα κατέστη δυνατὸν ν' ἀντιγραφῇ καὶ τοῦτο.

Ὁ κ. **Μ. Γούδας** συνεχίζων λέγει ὅτι κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἡ ταχύτης μεθ' ἧς ἡ ὑπ' ἀριθ. 31 τορπίλλη διήνυσε τὸ διάστημα τῶν 4 χιλιομέτρων δὲν ἦτο 3 λεπτὰ καὶ 38 δευτερόλεπτα ἀλλὰ 3 λεπτ. καὶ 34 δευτερόλεπτα.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ἐπιθεβαιοῖ τὴν πληροφορίαν ταύτην.

Μ. Γούδας. Πάντως εἶτε λάθομεν τὴν πληροφορίαν τοῦ κ. Μπούμπουλη εἴτε τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἀπὸ τὸ χρονικὸν διάστημα τοῦ ὁρίου τῆς ἀποδοχῆς τῶν τορπιλλῶν ἔχομεν ἐπὶ πλέον 19 δευτερόλεπτα. ἤτοι ἡ τορπίλλη αὕτη ἐκινήθη μετὰ ταχύτητος πιπτούσης ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀπορρίψεως. Δὲν δυνάμεθα συνεπῶς νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ ἡ δοκιμὴ αὕτη ἦτο ἐπιτυχής. Ἡ ὑπ' ἀριθ. 20 τορπίλλη ἐκινήθη ταχύτερον τῆς ἄλλης διότι ὁ χρόνος αὐτῆς κατὰ μὲν τὰς πληροφορίας τοῦ κ. Μπούμπουλη ἦτο 3',30" κατὰ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν 3,25' ὥστε καὶ ἡ τορπίλλη αὕτη κεῖται ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀπορρίψεως.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι οἱ ἀριθμοὶ οἱ δικοί του εἶναι ἀκριβεῖς διότι παρίστατο ὁ ἴδιος κατὰ τὰς δοκιμάς Ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῆς ταχύτητος ἀφηρέθησαν 4 δευτερόλεπτα διὰ τὸ πιθανὸν σφάλμα τοῦ σημαιοφόρου καὶ 11' διὰ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως τῶν φυσαλλίδων.

Ὁ κ. **Μ. Γούδας** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐὰν εἰς τὸ συμβόλαιον ἀνεγράφετο ὅτι θὰ ἐδεχόμεθα τορπίλλας μὲ ταχύτητα 36 μιλλίων τὴν ὥραν θὰ ἦσαν αὗται πολὺ εὐθηνότεραι. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς τροχιὰς παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 31 τορπίλλην, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν λέγεται ὅτι αἱ δοκιμαὶ ἐπέτυχον, δὲν ἐλειτούργησε τὸ μηχάνημα τοῦ κώνου. Ὅταν δὲ τὸ μηχάνημα τοῦτο δὲν ἐλειτούργησε δὲν δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ δοκιμαὶ ἐπέτυχον. Ὡς πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 20 τορπίλλην αὕτη εἶχε ρυθμισθῇ ἵνα βυθισθῇ εἰς βάθος 4 μέτρων, ἐν τούτοις ἡ τορπίλλη αὕτη ἔκαμε τρία ἅλματα. Αἱ δοκιμαὶ ὅμως ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἐγένοντο καὶ ἐκ δευτέρου δοκιμαί, κατὰ τὰς δοκιμὰς δὲ ταύτας τὰς γενομένας τὴν Πέμπτην ἡ ὑπ' ἀριθ. 20 ἀπέτυχε. Τῆς τορπίλλης ὑπ' ἀριθ. 27 δὲν ἐλειτούργησεν ὁ θερμαντήρ, ἄλλαι δὲ δὲν ἐλειτούργησαν μετὰ τῆς ἐν τῷ συμβολαίῳ ἀναγραφομένης ταχύτητος. Ὥστε καὶ ἐκ τῶν νέων δοκιμῶν προκύπτει ὅτι αἱ τορπίλλαι τῶν ὁποίων τὴν ἐπισκευὴν ἀνέλαβεν ὁ κ. Ἀρβανίτης δὲν ἐλειτούργησαν καλῶς. Ἡ ὅλη ὑπόθεσις, λέγει, δὲν δύναται νὰ καταλήξῃ παρὰ εἰς τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν εὐθυνῶν, πρῶτον μὲν ὡς πρὸς τοὺς συντάξαντας τὸ συμβόλαιον τῆς παραγγελίας καὶ 2) ὡς πρὸς τὸν παραλαβόντα τὰς τορπίλλας, ἐφ' ὅσον αὗται παρελήφθησαν παρὰ τοὺς ἐν τῷ συμβολαίῳ περιλαμβανομένους ὅρους. Δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ κριθῇ τὸ ζήτημα ἐν τῷ Ἐφετείῳ. Διότι μεταξὺ τῶν τάξεων τοῦ Ναυτικοῦ, τοὺς ὁποίους συνέχει μακρὰ παράδοσις ἐντιμότητος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν ἀξιωματικοὶ καταχρασταί. Ἀλλ' αἱ εὐθύναι τὰς ὁποίας ἐγὼ ζητῶ εἶναι εὐθύναι ἀφορῶσαι τὴν ἱκανότητα καὶ τὰς γνώσεις τῶν ἀξιωματικῶν τῶν διαχειρισθέντων τὴν ὑπόθεσιν

ταύτην, οἱ δὲ νόμοι καὶ αἱ διατάξεις αἱ ἰσχύουσαι ἐν τῷ Ναυτικῷ, ἀναγράφουν περὶ τῶν περιπτώσεων τούτων.

Ὁ κ. Δ. Κρεμεζῆς λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέγνωσε διάφορα ἔγγραφα ἀναγόμενα εἰς ἣν ἐποχὴν δὲν ἦτο ἀκόμη γνωστὸν πῶς αἱ τορπίλλαι ἐπρόκειτο νὰ χειρισθοῦν. Ὑπάρχουν ὅμως ἐν τῷ φακέλλῳ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἀπορῶ πῶς διέφυγον τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Τὰ ἔγγραφα δὲ ταῦτα εἶναι, ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 109 ἐμπιστευτικὴ ἀναφορὰ τῆς Ὑποδρυΐου Ἀρώνης ἀναφέρουσα τὰς εἰσφενδονηθείσας τορπίλλας καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἅτινα ἔσωσαν αὐταὶ καὶ τὰ ὁποῖα ἐκρίθησαν ὡς εὐάρεστα. Ἐν τῇ ἀναφορᾷ δὲ ταύτῃ τονίζεται ὅτι οἱ ὅροι τοῦ συμβολαίου ἐτηρήθησαν πλήρως. Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 424 ἐμπιστευτικὴ ἀναφορὰ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Π. Ναυστάθμου ἐν ᾗ ἀναγράφονται ὅτι ἐκ τῶν δοκιμῶν τῶν τορπιλλῶν, βληθεισῶν δὲ συνεχῶς, ἀπεδείχθη ὅτι αἱ τορπίλλαι αὗται εἶδε χρησιμώτατα καὶ λειτουργοῦσι καλῶς. Καὶ τονίζεται ἐν τῷ ἐγγράφῳ τούτῳ ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἔπρεπεν ἡ Ὑποδρυΐος Ἀρώνη ν' ἀσχοληθῇ περὶ τὴν ἔρευναν τῶν αἰτίων τῆς ὀκαρῆ λειτουργίας τῶν τορπιλλῶν, ὅποτε δὲν θὰ ἐσημειοῦντο αἱ σημειωθεῖσαι ἀπώλειαι. Περαιτέρω ἀναφέρει ἑτέραν ἐμπιστευτικὴν ἀναφορὰν τοῦ κ. Δρόση, ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ ἀξιωματικὸς ὁ ὁποῖος ἐν ἀρχῇ ἐφρόνει ὅτι αἱ τορπίλλαι εἶνε ἄχρηστοι καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ κ. Δρόσης λέγει ὅτι αἱ τορπίλλαι αὗται δύνανται νὰ ἐπισκευασθοῦσι εἰς τὴν Ὑποδρυΐον Ἀρώνην χωρὶς νὰ μεταληφθῇ εἰδικός. Καὶ τὸ ἔγγραφον συνεχίζει ὅτι ἤρχισεν ἤδη ἡ ἐπισκευὴ δύο ἐκ τῶν μάλλον ἐφαρμόνων τορπιλλῶν. Καὶ εἰς ἄλλο ἔγγραφον ὁ κ. Δρόσης τονίζει ὅτι δὲν εἶνε σκόπιμον νὰ βάλλωντσι αἱ τορπίλλαι μὲ ὅλην τὴν ταχύτητα αὐτῶν, ἐφόσον τὸ προσωπικὸν δὲν ἔχει ἐκπαιδευθῇ ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Ἀναφέρει ἀκολούθως καὶ ἄλλο ἔγγραφον ἐξ οὗ βεβαιοῦται ὅτι αἱ τορπίλλαι λειτουργοῦν καλῶς καὶ τονίζει ὅτι μετὰ τὴν παραπομπὴν τοῦ παραλαβόντος τὰς τορπίλλας ἀξιωματικοῦ εἰς τὸ Ἐφετεῖον ἐπὶ κατηχήσει αὐτὸς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἀνέθηκεν εἰς τὸν αὐτὸν ἀξιωματικὸν ἄλλην σπουδαιοτάτην ὑπηρεσίαν. Τί ἀποδεικνύει τοῦτο; Ὅτι αἱ τορπίλλαι αὗται καλῶς ἐλειτούργουν, καὶ ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς καλῶς ἐνήργησεν. Ἀναγινώσκει μετὰ τοῦτο ἀναφορὰν τοῦ κ. Ἀρβανίτη τονίζοντος ὅτι διὰ τὴν χρῆσιν τῶν τορπιλλῶν εἶναι ἀνάγκη ἀφ' ἑνὸς μὲν προμηθείας δυναμοφράξεων ἀφ' ἑτέρου νὰ μετατεμφθῇ εἰδικὸς τεχνίτης ὁ ὁποῖος νὰ διδάξῃ τὴν χρῆσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ αἱ ἀναφοραὶ αὗται τοῦ Ἀρβανίτου δὲν ἀνεγνώσθησαν. Οὔτε ἐξετελέσθησαν ὅσα ὁ Ἀρβανίτης ἔλεγεν ἐν τῇ ἀναφορᾷ του διότι ὁ Ἀρβανίτης ἔγραφεν ὅτι ὀφείλει νὰ ἐπρεπεν νὰ δοκιμασθῶσιν αἱ τορπίλλαι πρὶν ἐκδοθῶσιν αἱ καταλληλοι ὁδηγίαι. Αἱ ὁδηγίαι ὅμως αὗται δὲν ἐξεδόθησαν. Ἐξετάζων ἀκολούθως τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου λέγει ὅτι αἱ τορπίλλαι αὗται ἔχουν τὸ πλεονέκτημα νὰ ἔχουν μεγαλυτέραν ταχύτητα, ἔχουν ὅμως τὸν μηχανισμὸν εὐπαθέστερον διότι ἐκτὸς τῆς κινήσεως διὰ πεπιεσμένου ἀέρος ἔχουν καὶ ἐσωτερικὴν κινητήριον δύναμιν. Ὡς πρὸς τὸν ὅρον τοῦ συμβολαίου περὶ τῶν προδιαγραφῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου λέγει ὅτι αὗται ἐδόθησαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐκ πλείστων ἐπισήμων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει.

Ὁ κ. **Ι. Κανσβὸς** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ὁμιλῶν περὶ τῶν προδιαγραφῶν εἶπεν ὅτι τάχα αὗται δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διδοῦν διότι ἀποτελοῦν μυστικόν. Ἀλλὰ αἱ προδιαγραφαὶ δὲν ἀποτελοῦν κανὲν μυστικὸν καὶ ἐδόθησαν. Ἀπέναντι δὲ αὐτῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἠθέλησε νὰ ἐξάρῃ τὸν σχετικὸν ὅρον τοῦ συμβολαίου τοῦ 1914, ὁ ὁποῖος ἀναφέρει ὅτι τὸ ὕλικὸν θὰ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προσφέρεται ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον. Ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας θὰ ἔδιεν τὴν διαφορὰν ὡς διαιτητὴς ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν τῆς Γερμανίας. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἐξαρθεὶς ὅρος, ὅτ ἕνα τοιοῦτον ζήτημα θὰ ἐλύετο ἀπὸ δύο Γερμανοὺς καὶ ἕνα Ἕλληνα.

Ὁ κ. **Σ. Κρεμεζῆς** συνεχίζων ἐξετάζει σχετικὴν ἀναφορὰν τοῦ κ. Καββαδία καὶ ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ἂν ἐπὶ τῆς ὑποψηφιότητος τῶν τορπιλλῶν διετυχθησαν διοικητικαὶ ἀνακρίσεις καὶ ποῖον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν.

Ὁ κ. **Μ. Μερμιγκόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι διετάχθησαν, προσθέτει δὲ ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰς προδιαγραφάς, δὲν εἶνε βεβαιωμένον ἐπισήμως ὅτι παρεδόθησαν αἱ ἀριθμίαι τοιαῦται τοῦ Βρεττανικοῦ Ναυαρχείου καὶ ἀναγινώσκει χωρία τοῦ Συμβολαίου τοῦ 1914 ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι περιελαμβάνοντο ἐν αὐτῷ προδιαγραφαὶ εἰδικαὶ καὶ σαφεῖς.

Ὁ κ. Σ. Κρεμεζῆς συνεχίζων λέγει ὅτι ὑπάρχουν ἀναμφιβόλως ἐν τῷ ζητήματι καὶ πρέπει νὰ ζητηθοῦν εὐθῦναι ἀξιωματικῶν καὶ εὐθῦναι πολιτικαί. Εὐθῦναι τῶν ἀξιωματικῶν, διότι χωρὶς νὰ γνωρίζουν τὴν χρῆσιν τῶν τορπιλλῶν προέβησαν εἰς τὰς δοκιμάς, μία δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπωλέσθη ἐξ ὑπαιτιότητός των. Εὐθῦναι τῶν ἀξιωματικῶν καὶ διότι παρέστησαν ἀθικαιολογήτως ὅτι αἱ τορπίλλαι εἶναι ἄχρηστοι καὶ συνεκλόνισαν τὴν κοινὴν γνώμην. Ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ εὐθῦναι πολιτικαί, εὐθῦναι διὰ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, ὁ ὁποῖος ἐνῷ ὑπῆρχεν ἐκκρεμὴς διοικητικὴ ἀνάκρισις παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἁμελὲς ἐφετεῖον τὸ ὁποῖον ἁρμόδιον εἶναι νὰ ἐκδικάζῃ μόνον καταχρήσεις καὶ οὐχὶ νὰ κρίνῃ ἐπὶ τεχνικῶν ζητημάτων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὤφειλεν ἐφόσον βεβαιοῦται ὅτι αἱ τορπίλλαι εἶναι καλὸν ὑλικόν, ὤφειλε νὰ ζητήσῃ εὐθύνας ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς, οἵτινες ἄνευ λόγου συνεκλόνισαν τὴν κοινὴν γνώμην καὶ οἱ ὁποῖοι ἐξ ὑπαιτιότητός των ἐγένοντο ὑπαίτιοι φθορᾶς τῶν τορπιλλῶν. Καὶ ὅμως ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν τὸ πράττει, δὲν ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ σφάλμα του. Διότι ἀνθρώπινον εἶναι νὰ σφάλλεταί τις, ὀφείλει ὅμως νὰ ἀναγνωρίζῃ τὰ σφάλματά του. Ἐὰν ἡμεῖς ὑπεβάλλομεν τὴν ἐπερώτησιν, τοῦτο ἐπράξαμεν χάριν τῆς ἀληθείας καὶ ὅπως ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τέλους μία ἠθικὴ τάξις ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲ ἐὰν δὲν ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀναγνωρίζῃ τὰ σφάλματά του, ὀφείλει νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ καταλείπῃ τὴν θέσιν του εἰς ἄλλον, ὁ ὁποῖος θὰ ἔχῃ καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὸ θάρρος νὰ πράξῃ τοῦτο.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι πράγματι ὑπάρχουν εὐθῦναι πολιτικαί, ἀλλ' αἱ εὐθῦναι αὗται ἐγκεινται εἰς τὸ ὅτι οἱ τότε διευθύνοντες τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν ὑπέγραψαν μίαν τοιαύτην παραγγελίαν. Οἱ τότε διευθύνοντες τό Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, σχυρούμενοι ὀπισθεν ἑνὸς κωμικοῦ μύθου δὲν ἠρκέσθησαν ν' ἀναθεσωσι τὴν παραγγελίαν τοὐλάχιστον εἰς τὸ κράτος ἐκεῖνο μεθ' οὗ ἐώς τοῦτε συνηλλασσόμεθα, ὥστε νὰ ἔχωμεν τορπίλλας τὰς ὁποίας ἐγνωρίζαμεν, τορπίλλας αἱ ὁποῖαι ἐκσφενδονίζομεναι ὁποτεδήποτε καὶ διὰ ἑκατοστὴν ἐδόθμην ακομη φοραν δημιουργοῦν τρόπαια οἷον τὸ τρόπαιον τοῦ Βοτσῃ. Τὸ ἐργοστάσιον εἰς ὁ παρηγγέλθησαν αἱ τορπίλλαι οὐδὲ σεῖγμα τορπίλλης ἔχει. Ἡ προμήθεια αὕτη βαρύνει τοὺς τότε κυβερνῶντας καὶ τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν. Διατί ἤλλαξαν τύπον τορπίλλης, διατί δὲν ἐδέχθησαν τετρακυλίνδρους μηχανάς; Ὅλα ταῦτα εἶναι καινοτομίαι εἰς βάρος τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ λαοῦ. Ὑπάρχουν συνεπῶς εὐθῦναι πολιτικαὶ ἃς οἱ ἐπερωτῶντες ἠθέλησαν νὰ ἐπιρρίψουν εἰς τὸν νῦν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν. Ἐλέχθη ὅτι τὸ δεῖγμα δὲν εἶναι ἐξασφαλιστικὸς ὅρος, ἀλλὰ ἐξασφαλιστικὸς ὅρος εἶναι νὰ εἴπωμεν ὅτι θὰ εἶναι σύμφωνα μὲ τὰς προδιαγραφὰς τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυαρχείου. Ὁ τότε Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν βεβαιοῖ ὅτι αἱ προδιαγραφαὶ παρεσχέθησαν, ἀλλὰ τοιαῦται δὲν ὑπάρχουν καὶ ἢ δὲν ὑπάρχουν ἢ πρέπει νὰ διαταχθῇ ἀνάκρισις. Συνεπῶς δὲν ὑπῆρχον προδιαγραφαί, καὶ ἀνακριβῶς βεβαιοῦτε κ. πρώην Ὑπουργὲ τῶν Ναυτικῶν τὸ ἐναντίον. Ἐλέχθη ὅτι ὅταν ἐπανῆλθεν ὁ κ. Ἀρβανίτης τῷ ἐζητήθησαν προδιαγραφαὶ καὶ αὐτὸς ἐπέδειξεν ἐν ἔντυπον, ὅπερ ὅμως δὲν τὸ παρέδωκε, διότι ἁπλούστατα δὲν ἦσαν προδιαγραφαὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυαρχείου. Ὁ κ. Κρεμεζῆς ἐλησμόνησε νὰ εἴπῃ ὅτι ὅλοι οἱ ἀξιωματικοὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι τὰ μέταλλα δὲν εἶναι καλά. Ὁ κ. Ὑπουργὸς κατηγορήθη διότι χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἐφετεῖον. Καὶ ἡμεῖς κατηγοροῦμεν τὸν κ. Ὑπουργὸν διότι ἐπιεικὴς ἐδείχθη εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν. Ἐνῷ ἀπερρίφθησαν κατὰ σειρὰν αἱ τορπίλλαι διὰ διάφορα ἐλαττώματα, αἰφνιδίως ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ Ἀρβανίτη πληροφορεῖται τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι δέχεται τὸ ἐργοστάσιον νὰ κασσιτερώσῃ τοὺς θαλάμους.

Ἀλλὰ διατί τότε δὲν γίνεται μία ἀποκασσιτέρωσις διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν ἐκρύβησαν ἐλαττώματα, αὕτη εἶνε ἡ εὐθύνη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Οἱ ἀξιωματικοὶ κ. Ὑπουργὲ δὲν στιγματίζονται ὅταν κατηγορηθοῦν διὰ παράβασιν καθήκοντος συνάδελφοί των. Ἐλέχθησαν λέγει τόσα κατὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν τορπιλλῶν, ἀλλὰ τὰ πιστοποιητικὰ καὶ τὰ ἔνσημα τοῦ κ. Καββαδία εἶνε γνωστὰ ὡς ἐπίσης γνωστὰ εἶνε τὰ πιστοποιητικὰ τοῦ Καραββίδα καὶ τοῦ Νικοτσάρα καὶ τῶν ἄλλων καὶ πάντως εἶνε ἀνώτερα ἐκείνων ἅτινα θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποδείξῃ ὁ ὑπὸ κατηγορίαν ἀξιωματικός. Εἶνε φρικῶδες καὶ ὁ δυνηρὸν λέγει νὰ παρέρχεται τοῦ βήματος ὁ ἀρτι κατελθὼν συνάδελφος καὶ μετὰ τὰς χθεσινὰς δοκιμὰς καὶ νὰ ὑποστηρίζῃ ὅσα ὑπεστήριξεν, ἀφοῦ τὸ δημόσιον ἐὰν ἐφυρμόζετο τὸ Συμβόλαιον θὰ εἰσέπραττε 6.000.000. Ἡ ταχύτης ἣν παρουσίασαν δὲν καθιστᾷ τὰς τορπίλλας ἀξιομάχους· ὅλα λέγει τὰ παρατεθέντα ἐπιχειρήματα δὲν εἶνε βάσιμα ἀφοῦ εὑρέθησαν καλάγια εἰς τοὺς κυλίνδρους τῆς μηχανῆς.

Ὁ κ. **Ι. Κανσβὸς** ἐρωτᾷ ποῖοι ὅροι τοῦ Συμβολαίου εἶνε ἀτελεῖς.

Μ. Μπούμπουλης. Τὸ συμβόλαιον εἶνε ὄχι μόνον ἐπιεικὲς ἀλλὰ καὶ ὁ χάρτης αὐτοῦ δὲν εἶνε τοῦ Ὑπουργείου οὐδὲ ἐγραφομηχανήθη τοῦτο ἐκεῖ. Εἶσθε ἀνώτερος πάσης ὑποψίας καὶ ὤφειλον νὰ τονίσω τοῦτο ἀλλὰ δὲν εἶσθε καὶ ἄμοιρος εὐθυνῶν. Ὁ ἄρτι κατελθὼν συνάδελφος εἶπεν ὅτι δὲν ὑπάρχουν μητρῶα, ἀλλὰ τὰ μητρῶα ὑπάρχουν, τὰ δὲ προσαχθέντα εἶνε πίνακες τῶν δοκιμῶν εἰς ἃς ἔλαβε μέρος καὶ ὁ Ἀνδρέου ὅστις καὶ διὰ τοῦτο ἀνεκλήθη. Τὰ σημειώματα τοῦ Ἀνδρέου ἐπεβεβαιώθησαν, ἀλλὰ ἡ ὑπ' ἀρ. 10 τορπίλλη ἔκαμε 28 δοκιμὰς διὰ νὰ ἔχῃ δύο ἐπιτυχίας. Ἐρωτῶμεν τώρα. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν μετὰ τὰ τελευταῖα πειράματα ἀναλαμβάνει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξοπλίσῃ μὲ αὐτὰς τὸν στόλον; Ἐὰν ἀναλαμβάνῃ τὴν εὐθύνην ἡμεῖς ἀναγνωρίζομεν τὸ σφάλμα μας. Ἂν δὲν ἀναλαμβάνῃ αἱ τορπίλλαι εἶνε ἄχρηστοι. Ἀφοῦ ἡ ταχύτης αὐτῶν εἶνε μικροτέρα τῆς ταχύτητος τῶν πλοίων τὰ ὁποῖα θέλετε νὰ βάλλετε πῶς θὰ τὰς χρησιμοποιήσητε; Καὶ μετὰ τὰς δοκιμὰς ταύτας ἔπρεπε νὰ γίνουν τὰ ἀνακοινωθέντα τὰ ὁποῖα ἔγιναν.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Ἐζητήσατε μίαν δήλωσιν περὶ τοῦ ἀξιομάχου τῶν τορπιλλῶν καὶ παρακαλεῖτε τὴν Κυβέρνησιν νὰ δηλώσῃ ἂν ἀναλαμβάνῃ τὴν εὐθύνην νὰ ὁπλίσῃ τὸ Ναυτικὸν διὰ τοιούτων τορπιλλῶν ὡς ἔχουν σήμερον. Ὡς Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν καὶ μεθ' ὅσα ἔλαβον χώραν μέχρι τοῦδε δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς δώσω ὁριστικὴν ἀπάντησιν. Τὸ στάδιον τῶν πρώτων δοκιμῶν δὲν ἀπέδωκε τὰ προσήκοντα ἀποτελέσματα. Ἀλλ' ἤνοιξεν ἤδη ἐξ ἰδιωτικῆς μου ἐνεργείας νέον στάδιον δοκιμῶν, αἵτινες καὶ νῦν εἰσέτι συνεχίζονται. Προτοῦ δὲ περατωθῶσιν αἱ δοκιμαὶ αὗται ἡ Κυβέρνησις μὴ ἔχουσα ἀκόμη ἐνώπιόν της τελειωτικὰ ἀποτελέσματα δὲν δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ τορπίλλαι εἶνε ἀπολύτως ἱκαναὶ διὰ νὰ ὁπλισθῇ τὸ Πολεμικὸν Ναυτικόν, προτοῦ βελτιωθῶσι κατὰ τὸν ἐνδεδειγμένον τρόπον.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** συνεχίζων ἐπικρίνει τὰ δημοσιευθέντα ἀνακοινωθέντα ὡς ἀναριβοῦς περιεχομένου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἤδη ἔθεσε τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των δηλώσας ὅτι δὲν ἀναλαμβάνει τὴν εὐθύνην. Ἐὰν νομίζετε, ἐπιλέγει, ἀξιομάχους τὰς τορπίλλας παρακαλοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ συστήσῃ ἐξεταστικὴν Ἐπιτροπήν, εἰς ἣν θὰ παραστῶμεν καὶ θὰ ἐκθέσωμεν τὰ τρωτὰ ἃ γνωρίζωμεν περὶ αὐτῶν.

Μετὰ τοῦτο διακοπτομένης τῆς ἐπὶ τῶν ἐπερωτήσεων συ-

ζητήσεως εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ἐπὶ τοῦ εἰς μόνην συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ προθεσμιῶν καταβολῆς φόρου καθαρῶν προσόδων κλπ. προηγουμένων ἐτῶν ὁ κ. **Α. Μ. Λωνὰς** (ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἀποδέχεται τὰς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβληθείσας τροπολογίας.

Ὁ κ. **Μ. Τσαρλαμπᾶς** διεκτραγῳδῶν τὰ βάσανα τῶν φορολογουμένων συνιστᾷ τροπολογίαν του ὅπως περιληφθοῦν καὶ οἱ καθυστερούμενοι φόροι αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** λέγει ὅτι ἀπεδέχθη τὴν τροπολογίαν.

Ὁ κ. **Κ. Καλκάνης** ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν πιέσεων αἱ ὁποῖαι ἀσκοῦνται ὑπὸ τῶν Οἴκον. Ἐφοριῶν καὶ τῶν ταμείων τοῦ Κράτους διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν φόρων τούτων παρ' ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι πένονται. Ἀναφέρει παραδείγματα καθ' ἃ κατεδιώχθησαν καὶ καταδιώκονται ἀκόμη καὶ φεύγουσι διὰ νὰ μὴ φυλακισθῶσιν ἐνῷ ἄλλοι ἐφυλακίσθησαν διότι δὲν ἠδύναντο νὰ πληρώσουν μικροποσὰ 15 καὶ 20 καὶ 100 δρ. Συνιστᾷ ἐπίσης ὅπως τάχιστα ψηφισθῇ καὶ τὸ νομοσχέδιον τὸ ἀπὸ τοῦ θέρους τοῦ 1927 καταρτισθὲν καὶ διὰ τὸ ὁποῖον εἶχε δώσῃ ὑπόσχεσιν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι θὰ ἐψηφίζετο περὶ ὁριστικῆς ἀπαλλαγῆς καὶ εἰς τὸ μέλλον τοῦ φόρου μέχρι 15 αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι καὶ αὐτὸς ἔχει τοιαῦτα παραδείγματα καταδιώξεων διὰ μικρὰς ὀφειλὰς καὶ ὑπόσχεται ὅτι θὰ δώσῃ τὰς δεούσας διαταγάς.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν ὡς ἐτροποποιήθη τὸ νομοσχέδιον ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ὥρα 10 15' μ.μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 11μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρα 11 30' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Σ. Σωηριάδης** λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι ὀρθὸν εἶναι νὰ δοθῶσιν ὁδηγίαι εἰς τὸν Φρούραρχον τῆς Βουλῆς ὁ ὁποῖος περιλοῦει γυναῖκας, παιδιὰ καὶ γέροντας ἐν μέσῃ ὁδῷ Σταδίου διότι ἦλθον ἐνταῦθα νὰ διαμαρτυρηθοῦν διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν νὰ μεταβῶσιν εἰς Τῆνον καὶ ἑορτάσουν τὴν ἑορτὴν τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Ι. Σπεσιώτης. Τὸ θέαμα τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ὁ περίβολος τοῦ βουλευτηρίου κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἶναι θέαμα αὐτόχρημα τραγικὸν καὶ ἀποτρόπαιον. Ἡ τάξις δὲν κινδυνεύει ἀπὸ ὀλίγους μυστικοπαθεῖς ἀνθρώπους κατὰ τὸ πλεῖστον γέροντας καὶ γραίας ἐναντίον τῶν ὁποίων ἐστράφη ἡ γενναιότης τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν Κυβέρνησιν, Κυβέρνησιν πραβιάζουσαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως καὶ τῆς συνειδήσεως.

Π. Εὐρυπίδης. Δὲν εἶναι λόγια αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγετε. Ὀφείλουν νὰ πᾶνε στὰ σπίτια τους καὶ νὰ μὴ περιφέρωνται εἰς τὸν περίβολον τῆς Βουλῆς.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Δὲν ἀποτελεῖ κανένα αἶσχος διὰ τὴν Βουλὴν, θὰ ἀπετέλει δὲ τοιοῦτον ἂν ἐπετρέπετο νὰ πολιορκῆται ἡ Βουλὴ καὶ νὰ ἐκβιάζεται ἡ Κυβέρνησις εἰς ἐνεργείας ἀντιθέτους πρὸς τὸ Δημόσιον συμφέρον. Διὰ τοῦτο ἔδωσα ὁδηγίας εἰς τὸν Φρούραρχον αὐτῆς νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν τάξιν. Τὸ δὲ μέτρον τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς μεταβάσεως τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ εἰς Τῆνον ἐλήφθη ἐκ λόγων στοιχειώδους προνοίας διότι ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶσι δύο χιλιάδες πρόσωπα καὶ ἀσφαλῶς θὰ διεσκελεύετο ἐκεῖ ἡ τάξις. Ἐὰν παραμένωσιν εἰς τὸν περίβολον τῆς Βουλῆς, παραμένουν διὰ νὰ ἐκβιάσουν τὴν Κυβέρνησιν νὰ δώσῃ ἀντιθέτους διαταγάς. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ.

Ι. Ρόλης. Ἐγὼ δὲν νομίζω ὅτι προέκυψε κίνδυνος διαταράξεως τῆς δημοσίας τάξεως ἐκ μέρους τῶν προσκηνυτῶν. Τοιοῦτος κίνδυνος προέκυψεν ἐκ τῶν ὀργάνων τῆς δημοσίας τάξεως, τὰ ὁποῖα μετέβαλον τὴν ὁδὸν Σταδίου εἰς τόπον

τοιοῦτον ὥστε πραγματικῶς ἀναγκάζει τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν νὰλαμβάνῃ τὸν λόγον ἐπὶ τοιούτου ζητήματος.

Π. Μερλόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) Σᾶς εἶπον καὶ πάλιν ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐγένετο διὰ λόγους στοιχειώδους προνοίας. Λαμβάνω δὲ τὸν λόγον καὶ παρέχω τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις εἰς τὴν Βουλὴν διότι ἐξ ἐμοῦ προῆλθε τὸ μέτρον τοῦ μὴ ἀπόπλου τῶν πλοίων καθ' ὑπόδειξιν τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ι. Σπετσιώτης. Οὐδεὶς εἶχε δικαίωμα νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς νὰ μεταβοῦν εἰς Τῆνον καὶ ἀπορῶ πῶς ἐτόλμησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ δώσῃ τοιαύτην διαταγήν. Αὐτὰ συμβαίνουν διότι ἡ Κυβέρνησις αὐτὴ, Κυβέρνησις ἀνδρεικέλων ὕψωσε τὸν γρόνθον της κατὰ ἀνυπερασπίστων ἀνθρώπων, καὶ διότι χθὲς ἀκόμη Ὑπουργὸς τῆς Κυβερνήσεως ἠπείλει ἀπὸ τῶν Ὑπουργικῶν ἑδωλίων ἐπανάστασιν ὁλοκλήρου ἐπαρχίας καὶ ἀπόσχισιν ἀπὸ τῆς ὅλης Ἐπικρατείας.

Θόρυβος διαμαρτυρίαι.

Π. Μερλόπουλος. (Υπ. Ναυτικῶν) Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δώσω ἀπάντησιν εἰς ἀνθρώπων παρακαθήμενον ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ καὶ παραβαίνοντα τὰ στοιχειωδέστερα καθήκοντα τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλει ἡ εἴσοδος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Εἶναι ἀνάξιος πάσης ἀπαντήσεως. (Θόρυβος).

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῆς προμηθείας τῶν τορπιλλῶν ὁ κ. **Α. Μιαούλης** λέγει ὅτι ὅταν παρηγγέλθησαν αἱ τορπίλλαι ἐστάλη Ἐπιτροπὴ εἰς Ἀγγλίαν νὰ ἐποπτεύσῃ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, νὰ ἐκτελέσῃ δοκιμὰς καὶ νὰ παραλάβῃ ταύτας. Ὅταν λέγῃ ἔρχαν αἱ δοκιμαὶ τῶν χρησιμοποιηθέντων μετάλλων κατεσκευάσθησαν τὰ τεμάχια, ἐδοκιμάσθησαν ταῦτα συνημολογήθησαν καὶ ἐγένοντο δοκιμαὶ τῶν τορπιλῶν. Πᾶσα τορπίλλη κατὰ κανόνα ἐτοιμαζομένη πρὸς δοκιμὴν ὑπεβάλλετο πρὸς δοκιμασίαν ἐπὶ τοῦ δυναμοφρένου καὶ ἐὰν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀλλαγῇ καὶ τὸ ἐλάχιστον τεμάχιον αὐτῆς ἡ δοκιμὴ ἐθεωρεῖτο ἀποτυχοῦσα καὶ ἐπανελαμβάνετο. Ἀφ' ὅτου ἤρχον αἱ τορπίλλαι εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐδοκιμάζοντο αὗται μεχρὶ τοῦ Αὐγούστου 1927 ὁπότε ἐτοιμάσησαν αἱ δοκιμαὶ καὶ ἐχαρακτηρίσθησαν αἱ τορπίλλαι ὡς ρῆ κ λίι. Αἱ δοκιμαὶ ὅμως ἐγένοντο ὅπως ἤθελεν ἕκαστος ἀξιωματικός, τὸ δὲ περιεργον εἶναι ὅτι ἐνῷ ἐπὶ δύο ἔτη αἱ δοκιμαὶ ἀπεσύχανον οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ καλέσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ Ἑλληνικῆς ἀποστολῆς κ. Ἀρβανίτην νὰ κάμῃ αὐτὸς τὰς δοκιμάς. Ὁ κ. Ἀρβανίτης ἔστειλεν ἐξ Ἀγγλίας καὶ ἔκθεσιν τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ἐγίνοντο αἱ δοκιμαὶ αὗται (ἀναγινώσκει τὴν ἔκθεσιν ταύτην). Ἐὰν λέγῃ ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία ἐλάμβανεν ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσιν ταύτην καὶ ἐτίθεντο εἰς ἐφαρμογὴν ὅσα ἀνέφερεν ὁ κ. Ἀρβανίτης δὲν θὰ ἐγίνοντο ὅσα ἔγιναν. Ἀλλ' ἐνῷ ἤλθον πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα τορπίλλαι τὰς ὁποίας οὐδεὶς ἐγνώριζε παρὰ μόνον ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ ἀποστολή, καὶ αὕτη οὐχὶ καλῶς, καὶ ἐνῷ ἦτο γνωστὸν ὅτι διὰ τὰς τορπίλλας Σόλτστωφ παρέμενεν ἐνταῦθα τρία ἔτη Γερμανὸς τεχνίτης διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς ἰδικούς μας τὴν χρῆσιν τῶν τορπιλλῶν αὐτῶν, διὰ τὰς νέας ταύτας τορπίλλας δὲν ἐλήφθη πρόνοια νὰ μεταλληθῇ εἰδικὸς διὰ νὰ διδάξῃ τοὺς ἰδικούς μας. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι τὸ μηχάνημα τοῦ δυναμικοῦ φρένου ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ καιρὸν εἰς τὰ κιβώτια, ὅτι, καθὼς ἐλέγετο τὸ οἴκημα ἔνθα θὰ ἐτοποθετεῖτο δὲν ἦτο ἕτοιμον. Καὶ ἐνῷ τὸ δυναμικὸν φρένον ἦτο εἰς τὰ κιβώτια ἐγένοντο δοκιμαὶ ἐνῷ εἶναι γεγονός, ὅτι ἄνευ τοῦ δυναμοφρένου οὐδεὶς ἔλεγχος τῆς λειτουργίας τῆς τορπίλλης δύναται νὰ γίνῃ. Αἱ δὲ τοιουτοτρόπως γενόμεναι δοκιμαὶ ἔφερον σημαντικὰς βλάβας εἰς τὰς τορπίλλας, μία μάλιστα τῶν ὁποίων ἀπωλέσθη καὶ τὸ δημόσιον ἐζημιώθη 2.400 λίρας.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν γίνονται γυμνάσια τορπιλλῶν ;

Π. Μερλόπουλος. Πᾶν ὅπλον τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸν πόλεμον πρέπει ἀνὰ διαστήματα νὰ δοκιμάζηται διὰ νὰ βλέπωμεν τὴν ἑκάστοτε κατάστασιν αὐτοῦ καὶ νὰ γνωρίζωμεν ἐὰν τὸ ὅπλον τοῦτο χρησιμοποιούμενον ἐν καιρῷ πολέμου θὰ φέρῃ ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** λέγει ὅτι ἡ τορπίλλη ἡ ἐκτοφενδονιζομένη ἀπὸ τοῦ κ. Βότση εἶχε δοκιμασθῇ 111 φοράς, ἐξεκφενδονισθῇ δὲ ἐξ ἀποστάσεως ἑνὸς καὶ ἡμίσεως μιλλίου.

Α. Μιαούλης. Ὁ κ. Βότσης ἐξεκφενδόνισε ἑφείς τορπίλλας. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι εὐτυχῶς δὲν ἐξεκφενδονίσθησαν ὅλαι αἱ τορπίλλαι, ἔμειναν 7 καὶ τότε ἐκλήθη ὁ κ. Ἀρβανίτης μετὰ τοῦ κ. Ἀνάσκου καὶ Ἀνδρέου νὰ δοκιμάσουν τὰς τορπίλλας ταύτας. Οὗτοι ἀμέσως μετεχειρίσθησαν τὸ δυναμόφρενον, εὗ ἐθέντος δὲ καὶ τοῦ καταλλήλου ἐλαίου αἱ τορπίλλαι ἐλειτούργησαν καλῶς. Φρονῶ ὅμως, ὅτι ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἔπρεπεν ἀπὸ στοιχειώδεις καθήκοντα νὰ στείλῃ τὴν ἐξ Ἀγγλίας σταλεῖσαν ἔκθεσιν τοῦ κ. Ἀρβανίτη εἰς τὴν Ὑποδρύσιον Ἄμυναν καὶ νὰ συστήσῃ εἰς αὐτὴν νὰ κάμῃ τὰς δοκιμὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποδείξεων τοῦ κ. Ἀρβανίτου. Ἔπρεπε δὲ συγχρόνως νὰ γνωρίζουν οἱ δοκιμάζουσες τὰς τορπίλλας, ὅτι τὸ χρησιμοποιούμενον δι' αὐτὰς ἔλαιον εἶναι ἀνάλογον μὲ τὰς κλιματολογικὰς συνθήκας ἑκάστου μέρους, θεβαιοῦμαι μάλιστα, ὅτι ὁ κ. Ἀρβανίτης ἔκθετει τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὰς τορπίλλας τὸ ἔλαιον.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἔλαιον τὸ συνταθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀρβανίτου ἐπέφερε τὰ κακὰ ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἐνῷ ἡ δύναμις διὰ νὰ ἐξέλθῃ ἡ τορπίλλη ἐκ τῶν σωλήνων πρέπει νὰ εἶναι 500 γραμμάρια, αὕτη ἦτο 1080 γραμμάρια, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνέτεινεν εἰς τὴν διατάραξιν τῶν μηχανημάτων τῶν τορπιλλῶν. Προχωρῶν ἀναγινώσκει ἔκθεσιν καθ' ἣν ἑκάστη τορπίλλη τῶν 53 βάλλεται ἀνὰ διετίαν καὶ μὲ ταχύτητα ἠλαττωμένην.

Δ. Μαρ. όπουλος. (Υπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν διατείνεταί τις, ὅτι πρέπει νὰ γίνωνται δοκιμαὶ κατὰ πᾶσαν νουμηνίαναλλὰ φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει ἐν πολεμικὸν ὅπλον νὰ ἀφήνεται ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀδοκίμαστον, διότι πρέπει, καθὼς καὶ πρότερον εἶπον,ἡ ὑπηρεσία νὰ γνωρίζῃ τὴν ἑκάστοτε δυναμικότητα τοῦ ὅπλου. Αὐτὸ ὅμως θὰ εἶχε σημασίαν ἐὰν εἴχωμεν τὴν βεβαίωσιν, ὅτι τὸ ὅπλον αὐτὸ εἶνε τέλειον, ἀλλ' ἐν προκειμένῳ αἱ τορπίλλαι δοκιμασθεῖσαι δὲν ἀπέδωσαν καλὰ ἀποτελέσματα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔλαιον, ὑπάρχει, λέγει, ἔγγραφον τοῦ κ. Ἀρβανίτου, τὸ ποῖον καὶ ἀναγινώσκει, ἀποδεικνύον πᾶν ἄλλο παρὰ αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἰσχυρίζεται ὁ κ. βουλευτής. Δὲν δύνασθε ὅμως νὰ ἀπαλλάξητε αὐτὸν ἀπὸ ἀστόχημα, ὅταν στέλλῃ καὶ τὴν μάρκαν τοῦ ἐλαίου, τὸ ὁποῖον νὰ προμηθευθῇ ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου καὶ τὸ ὁποῖον ἔλαιον ἔφερε τὰ κακὰ ἀποτελέσματα καὶ μόνον μετὰ τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ ἔγινεν ἀλλαγὴ τοῦ ἐλαίου.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** λέγει ὅτι ἡ Ὑποδρύσιος Ἄμυνα ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἄλλο ἔλαιον ἦτο ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῇ.

Ι. Ράλλης. Τὰ πράγματα ἔχουν ἄλλως. Ἀπὸ τὰς δοκιμὰς κατενοήθη, ὅτι τὸ ἔλαιον δὲν ἦτο κατάλληλον διὰ τὰς τορπίλλας, ὁ δὲ κ. Ἀρβανίτης ἐλθὼν ἐνταῦθα, εὗρεν ἀντικατασταθὲν τὸ ἔλαιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον τῇ ἐπιμόνῳ συστάσει του εἶχε μεταχειρισθῇ ἡ ἐνταῦθα ὑπηρεσία καὶ τὸ ὁποῖον εἶχε δώσει τὰ κακὰ ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἐλέχθη, ὅτι τὰ μέταλλα ἦσαν κακῆς ποιότητος, ἀλλὰ μετὰ τὰς δοκιμάς, αἵτινες ἔγιναν εἰς Ἀγγλίαν, θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ ἐδῶ μία Ἐπιτροπὴ ἐξ εἰδικῶν μεταλλουργῶν, ἥτις νὰ ἐξετάσῃ τὰ μέταλλα ταῦτα καὶ ὄχι νὰ λέγουν ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ὅτι τὰ μέταλλα αὐτὰ δὲν εἶνε καλά. Ἡ πίεσις, λέγει, τοῦ ἀτμοῦ, ἔχει σημασίαν διὰ τὰς μηχανὰς καὶ ὅταν αἱ μηχαναὶ λειτουργοῦσι μὲ διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν κεκανονισμένην πίεσιν, τότε ἀναμφισβητήτως τὰ μέταλλα βλάπτονται καὶ ὑπάρχει μάλιστα καὶ φόβος νὰ σπάσουν. Τοῦτο συνέβη καὶ μὲ τὰς τορπίλλας τῶν ὁποίων αἱ μηχαναὶ δὲν εἶχον διαρρυθμισθῇ καλῶς καὶ ἐξεσφενδονίσθησαν αὗται μὲ ταχύτητα 50 μιλλίων.

Ὁ κ. Π. Μερλόπουλος λέγει, ὅτι ἐν τῇ ἐπιστολῇ του τὸ Ἐργοστάσιον ἀναφέρει, ὅτι ἡ θραῦσις τῶν ἐργαλείων τῶν τορπιλλῶν ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν κακὴν ρύθμισιν, ἀλλὰ καὶ εἰς κεκρυμμένα ἐλαττώματα τῶν μετάλλων.

Α. Μιαούλης. Τὰ μέταλλα θὰ ἦσαν κακὰ ἐὰν ἐγένετο ἐδῶ Ἐπιτροπή, ἥτις ἅμα τῇ παραλαβῇ τῶν τορπιλλῶν ἔκαμνεν ἀνάλυσιν αὐτῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἡμεῖς τώρα, ἀφοῦ παρελάβομεν τὰς τορπίλλας καὶ ἀφοῦ κατεστρέψαμεν τὰ μέταλλα, νὰ λέγωμεν ὅτι ταῦτα εἶνε κακά.

Ι. Ράλλης. Δὲν εἶχε ὑποχρέωσιν τὸ ἐργοστάσιον νὰ κατασκευάσῃ τὰ μηχανήματα ἐκ τῶν μετάλλων, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται τὸ Ἀγγλικὸν Ναυαρχεῖον ;

Γ. Μιαούλης. Δὲν γνωρίζω. Ἐλέχθη, ὅτι ὑπῆρχον καὶ συγκολλήσεις ἐπὶ τῶν κυλίνδρων, ἀλλὰ οἱ κύλινδροι εἶναι μέταλλα χυτά, εἶνε δὲ ἀπορίας ἄξιον πῶς δὲν ἔλυωσαν μάλιστα οἱ κύλινδροι μὲ τὴν θερμότητα, τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξαν κατὰ τὰς δοκιμάς. Εἶναι τολμηρὸν νὰ θέλῃ τις νὰ πείσῃ ὅτι αἱ τορπίλλαι αὗται δὲν εἶναι παρὰ παληοτενεκές. Οἱ κύλινδροι εἶνε ἀπὸ τὰ καλλίτερα μέταλλα τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι αἱ τορπίλλαι αὗται πρέπει νὰ κλειδωθῶσι καὶ νὰ ἔλθῃ εἰδικὸς ὁ ὁποῖος νὰ κάμῃ τὰς δοκιμάς. Τότε δὲ καὶ μόνον θὰ κατορθωθῇ νὰ σχηματισθῇ σαφὴς γνώμη περὶ τῆς ποιότητος αὐτῶν. Τὴν συμβουλὴν δὲ ταύτην δίδω ἀκόμη, διότι ὅσον καὶ ἂν εἶναι καλοὶ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁ κ. Λάσκος καὶ ὁ κ. Ἀνδρέου, δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ νὰ εἶναι ὅπως ὁ εἰδικὸς ὁ ὁποῖος θὰ μεταλληθῇ.

Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον δὲν πρέπει νὰ ἀρίσῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν ἐκκρεμότητα εἰς ἣν εὑρίσκονται. Πρέπει νὰ τιμωρηθοῦν ἢ οἱ μὲν ἢ οἱ δέ. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἐτιμωρήθησαν ποτὲ ἀξιωματικοὶ διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ἐπροξένησαν. Ἐφέραμεν ἀεροπλάνα τὰ ὁποῖα δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ πετάξουν. Προκειμένου δὲ ἤδη νὰ γίνῃ νέα παραγγελία ἀεροπλάνων μάχης, ἀπεφασίσθη ὁ τύπος δι' ἰσοψηφίας σχεδόν. Ἐπειδὴ τὰ πράγματα πρόκειται νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω τὴν γνώμην ὅπως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον μὴ λάβῃ ἀπόφασιν πρὶν λάβῃ τὴν γνώμην τῶν εἰδικῶς σπουδασάντων τὴν ἀεροπορίαν ἀξιωματικῶν.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** (Υπ. Ναυτ.) λέγει ὅτι πρὶν ἀποφασισθῇ ὁ τύπος τῶν ἀεροπλάνων μάχης ἐγένετο ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία καὶ ἐγνωμοδότησε περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τύπου, μετὰ τοῦτο δὲ ἐπελήφθη τοῦ θέματος τὸ συμβούλιον τῆς ἀεροπλοΐας.

Ὁ κ. **Α. Μιαούλης** συνεχίζων λέγει ὅτι ταῦτα τονίζει διότι, ὡς λέγεται, συγγενὴς ἀξιωματικοῦ, μέλους τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἀντιπρόσωπος ἐργοστασίου ἀεροπλάνων, οὗτος δὲ ὁ ἀξιωματικὸς θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν καθηκόντων του ὡς μέλους τοῦ Συμβουλίου.

Μ. Εὐριπιώτης. Ποῖος εἶναι αὐτός ;

Α. Μιαούλης. Εἶναι ὁ διευθυντὴς τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν κ. Ρουσέν.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** λέγει ὅτι ἡ προμήθεια τῶν τορπιλλῶν καθιστᾷ ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων ἐπιτροπῆς, ἣν προτείνουν καὶ οἱ κ.κ. Ὑπουργοὶ τῶν Ναυτικῶν καὶ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐκείνο τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἀπαραίτητον νὰ τονίσω εὐθὺς ἀμέσως εἶναι τοῦτο, ποῖον εἶναι τὸ ἐργοστάσιον τὸ ὁποῖον κατεσκεύασε τὰς τορπίλλας. Τὸ ἐργοστάσιον περὶ οὗ πρόκειται ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ κ. Τζῶνσον ὁ ὁποῖος παρελάβων τὰ σχέδια τοῦ ἐργοστασίου Φιούμε ἀπέδρα ἐξ Ἰταλίας καὶ μετέβη εἰς Ἀγγλίαν, διὸ καὶ ὑπάρχει ἔνταλμα συλλήψεως ἐναντίον του ἐκ μέρους τῆς Ἰταλικῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. Καὶ τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο κατεσκεύασε μέχρι τοῦδε ἐν ὅλῳ 192 τορπίλλας τὰς πρώτας 50 τῶν ὁποίων παρέλαβεν ἡ ἀτυχὴς αὐτὴ χώρα καὶ εἰς τιμὴν ὑπερβολικήν. Ταῦτα καὶ μόνον εἶναι ἱκανὰ ἵνα πείσουν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς συστάσεως τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς. Ὀφείλω νὰ δηλώσω, λέγει, ὅτι διὰ ταῦτα δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ ἐξαπατηθέντες Ὑπουργοὶ ἀλλὰ αἱ ἐξαπατήσασαι αὐτοὺς τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι. Καὶ ἡ μὲν πολιτικὴ εὐθύνη δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἐφόσον αὐτοὶ δὲν ἀποτελοῦν σήμερον μέλη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἡ δὲ ποινικὴ εὐθύνη δὲν δύναται ὡσαύτως νὰ ζητηθῇ παρ' αὐτῶν ἐφόσον ὑφίστανται αἱ σχετικαὶ τεχνικαὶ ὑπηρεσίαι. Εἶχον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἴπω ταῦτα ἵνα ἀποδώσω δικαιοσύνην εἰς τὸν κ. Κανναβόν, τὸν ὁποῖον θεωρῶ τελείως ἀμέτοχον πάσης εὐθύνης. Συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ αἱ ἐκ μέρους τῆς Ὁλλανδίας παραληφθεῖσαι τορπίλλαι τὴν αὐτὴν τύχην ὑπέστησαν, διότι ἀπεστάλησαν εἰς ἕτερον ἐργοστάσιον ὅπως ἐπισκευασθῶσι, ἀφοῦ ἄνευ τῆς ἐπισκευῆς ταύτης θὰ ἦσαν ἄχρηστοι. Ἀλλὰ ἂς ἔλθωμεν εἰς τὰ ἔγγραφα. Αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐργοστάσιον δέχεται ὅτι τὰ μέταλλα δὲν εἶναι καλῆς ποιότητος, ἀφοῦ μετὰ 3 ἔτη ἐν τῷ ἐγγράφῳ του λέγει «νῦν ἔχομεν ὑλικὸν κατὰ τὰς προδιαγραφὰς τοῦ Ἀγγλικοῦ ναυαρχείου». Διὰ τοῦτο παρεξενεύθη ὅταν ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς Ὕδρας ὡμίλησεν ἐνταῦθα κατὰ τρόπον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ βασισθῇ τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἐργοστάσιον, ἵνα ἐγείρῃ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ Δημοσίου. Αὐτὰ λέγει εἶναι τὰ πράγματα κύριοι, αὐταὶ εἶναι αἱ τορπίλλαι τὰς ὁποίας παρεσκεύασε τὸ ἐργοστάσιον, τορπίλλαι ὧν οἱ κύλινδροι εἶναι συγκεκολλημένοι μὲ καλάι. Ὑπὸ τοιούτους δὲ ὅρους ἂν θέλετε μὴ ἐγκρίνετε τὴν σύστασιν ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων ἐπιτροπῆς.

Ἰ. Κανναβός. Κύριοι συνάδελφοι δὲν παραγνωρίζω τὴν σοβαρότητα τοῦ ζητήματος, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι ζήτημα τοιαύτης σπουδαιότητος διὰ τὸ ἡμέτερον Ναυτικὸν θὰ κατέλῃγεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ τῆς τυμπανοκρουσίας τῆς δημοσιογραφικῆς καὶ πρὶν ἡ καθαρισθῶσιν ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως τὰ ἀποτελέσματα τῶν δοκιμῶν. Ἡ σπουδὴ μεθ' ἧς ἐπιτροπὴ ἐπεχείρησαν νὰ συνταχθῇ ὑπ' αὐτῶν ἡ κοινὴ γνώμη εἶναι μία πρᾶξις ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ συμβιβάζεται μὲ τὴν θέσιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατέληξαν εἰς τοιαύτας ἀποφάσεις, διότι αἱ θέσεις ἐκείνων εἶναι ἐνταῦθα ἐμπιστευτικαί, εἶναι θέσεις διαγωνιστῶν τῶν φιλαγαθεστέρων συμφερόντων ἑνὸς Κράτους καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ σπεύσουν νὰ θορυβήσουν ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης διὰ νὰ ἐξαναγκάσουν τοὺς ἁρμοδίους εἰς ἐνεργείας ὄχι τὰς πρεπούσας. Ἀλλ' οὕτως ἢ ἄλλως ἔφθασαν ἐδῶ. Ὁμολογῶ, κύριοι, ὅτι δὲν εἶμαι κάτοχος τεχνικῶν λεπτομερειῶν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤμην ὅτι ἀλλαχοῦ ἦτον ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον τὸ 1924 ὁ στόλος μου ἐκ τῆς μιᾶσας καὶ φθορᾶς προγενεστέρας ὀρθῶς εἶχε περιγραφῇ εἰς σημεῖα ἐν σχεδὸν ἀρχαϊτίας. Τὸ Ναυτικὸν, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει τὸ Κράτος, ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ σπεύσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον νὰ κατασκήσῃ τὰ κυριώτερα τῶν πλοίων του ἀξιόμαχα καὶ νὰ ἐφησυχάσῃ περὶ τοῦ ὁπλισμοῦ αὐτῶν. Ἡ ἐγγυοῦσα ἐγένετο μετὰ πάσης ἐπιμελείας καὶ ταχύτητος. Ἐμερμήνησαμεν ὅπως ἀποστείλωμεν εἰς ἐπισκευὴν τὰ 4 ἀντιτορπιλλικὰ ἀνοκτῆς θαλάσσης. Αἱ μελέται καὶ αἱ ἐπισκευαὶ ἐγένετο μετὰ πάσης εὐτονεργείας καὶ διὰ τοῦτο οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἠκούσθη ψόγος. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ σταθῶμεν νὰ ἐπανέλθουν τὰ πλοῖα μετὰ τοῦ ὁπλισμοῦ των. Ἐζήτησα τότε νὰ πλήρωθῶ ἐὰν ὑπάρχουν προσφοραὶ ἐκ μέρους ἐργοστασίων διὰ τὴν κατασκευὴν 50 τορπιλλῶν τοῦ νέου αὐτοῦ συστήματος καὶ ἡ ὑπηρεσία ἔφερεν ἕνα πίνακα συγκριτικῶν μελετῶν περιλαμβάνοντα τὰς προσφορὰς 4 ἐργοστασίων (Ἄντελα, Σεντροπέν, Φιούμε καὶ Σκουλτέτο). Ἡ προσφορὰ τοῦ Φιούμε ἔφερε μίαν διαφορὰν ἑρωθράν μὲ τὸ σημείωμα «ὑπερκεκαθάρισεν» τὸ Σεντροπέν. Ἔλεγε δὲ ὅτι μετὰ δύο ἔτη θὰ ἠδύνατο νὰ λάβῃ παραγγελίαν. Ἡ Κυβέρνησις τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην νὰ κάμῃ παραγγελίαν εἰς Ἰταλικὰ ἐργοστάσια. Ἡμεῖς ἐνηργήσαμεν τὴν παραγγελίαν εἰς τὸ Ἀγγλικὸν ἐργοστάσιον ὑπολογίζοντες ἐντὸς 12 μηνῶν νὰ παραλάβωμεν, δὲν ὑπελογίζαμεν ὅτι θὰ γίνουν ὅλαι αἱ διαδρομαὶ αἱ ὁποῖαι ἔγιναν διότι δὲν εἴμεθα προφῆται.

Γ. Κακουλίδης. Ἐρωτᾷ ἐὰν ἡ ἐκκαθάρισις τοῦ ἐργοστασίου Φωῦμε ἐγένετο.

Π. Μερλόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν). Δὲν γνωρίζω. Γνωρίζω μόνον ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ἐργοστάσια ἀπεκλείσθησαν διὰ λόγους ἀποχρώντας.

Ἰ. Κανναβός. Ἐγένετο μακρὰ συζήτησις περὶ τῶν τορπιλλῶν ἀλλὰ ὑπῆρχον καὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὰ Ἰταλικὰ ἐργοστάσια. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενομένας κατηγορίας μίαν ἐξ αὐτῶν ἠτο ὅτι δὲν κατεβάλλομεν τὴν δέουσαν προσοχὴν καὶ ὅτι τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 δὲν ἦτο ὅμοιον μὲ τὸ τοῦ 1914. Ἦτο οὐσιαστικὸν καὶ τοῦτο νὰ γίνῃ, διότι ἕνα μόνον εἴχομεν προστερτήν. Ἀλλὰ μόνον τοῦτο ἂς συγκρίνωμεν τὰ συμβόλαια. Ἐλέχθη ὅτι ἐλάττωμα τοῦ συμβολαίου ἦτο ὅτι δὲν εἶχε ὡρισμένας προδιαγραφάς, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὸ Ὑπουργεῖον εἶχε τοιαύτας οὔτε καὶ ὑπάρχουν, καὶ καταφεύγομεν εἰς τὸν ὅρον, ὃν ἐθέσαμεν, ὅτι εἴχομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ Ἀγγλικὸν Ναυαρχεῖον θὰ ἐδίδε τὰς προδιαγραφὰς καθόλου τῆς προστατίδος αὐτῆς τῆς Ἀγγλικῆς βιομηχανίας.

Σχετικῶς μὲ τοὺς ὅρους προσφορᾶς ὁλικοῦ εἶναι φανερὸν ὅτι ἐξασφαλιστικώτερος ἦτο ὁ ὅρος καθ' ὃν ὑπεχρεώνετο τὸ ἐργοστάσιον νὰ κανονίσῃ τὸ ὁλικὸν σύμφωνα μὲ τὰς προδιαγραφὰς τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου καὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυτικοῦ. Ὡς πρὸς τὰ πολεμικὰ στοιχεῖα τῶν τορπιλλῶν ἔπρεπε νὰ ἐξετασθῇ ἂν ἦσαν ἀνώτερα ἀπὸ τὰς τοῦ 1914. Αἱ διαφοραὶ εἶναι καὶ ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα καὶ ὡς πρὸς τὴν γόμωσιν καὶ πρὸς τὴν πίεσιν τοῦ ἀεροθαλάμου. Ταῦτα προφανῶς ὅλα εἶναι πλεονεκτήματα καθὼς καὶ ὁ χρόνος τῆς παραδόσεως, ὅστις ἦτο συντομώτερος. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιμάχητον ζήτημα, ὅτι παρελείφθη ἡ λέξις «συνεχεῖς», ὡρίσαμεν ὅτι, μετὰ τὰς προδοκιμάς τοῦ Ἐργοστασίου, ἡ Ἐπιτροπὴ τῆς παρακαλῶ θὰ κάμῃ δύο δοκιμὰς ἐπιτυχεῖς καὶ δὲν δύναται νὰ νοηθοῦν περισσότεραι. Ἡ ἔκφρασις εἶναι ἀπολύτως σαφής. Δύο ἐκσφενδονήσεις ἐπιτυχεῖς θὰ γίνουν, ἐνῷ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 περιέχει δύο συνεχεῖς καὶ ἠδύναντο φερ' εἰπεῖν νὰ γίνουν εἰς μίαν τορπίλλην 64 δοκιμαὶ καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ ἀριθ. 1—62 νὰ ἀποτύχουν καὶ αἱ ὑπ' ἀριθ. 63 καὶ 64 νὰ ἐπιτύχουν καὶ τότε θὰ ἦσαν ἀξιόμαχοι.

Γ. Τσακανίκας. Τὸ συμβόλαιον ἐννοεῖ δύο πρώτας ἐκσφενδονήσεις.

Ἰ. Κανναβός. Μάλιστα. Αἱ δὲ προκαταρκτικαὶ δοκιμαὶ δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν. Ἐὰν ὑπῆρχε διαφωνία μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἐργοστασίου, ὡς πρὸς τὴν ποιότητα τῶν μετάλλων καὶ τὴν κατασκευήν, θὰ ἐγένετο ἐπιδιαιτητὴς κατὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914 ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν τῆς Γερμανίας, δηλαδὴ 2 Γερμανοὶ καὶ εἷς Ἕλλην, ἐνῷ κατὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1924 ὁ ἐπιδιαιτητὴς θὰ διορίζεται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν τῆς Σουηδίας. Καὶ ὡς πρὸς τὰς καταβολάς, οἱ ὅροι τοῦ 1924 εἶναι πλεονεκτικώτεροι τῶν τοῦ 1924, διότι θὰ κατεβάλλομεν ὀλιγώτερον ποσὸν ἀπέναντι τῆς ἀξίας ἐκείνου τὸ ὁποῖον θὰ προκατεβάλλομεν διὰ τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914. Ἄλλη κατηγορία κατὰ τοῦ συμβολαίου εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὰς ἀποκλείσεις κατὰ βάθος καὶ διαστήματα. Τὸ ζήτημα εἶναι τεχνικὸν καὶ οἱ τεχνικοὶ ἐξήνεγκαν ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτους γνώμας. Ἐὰν ἡ διαφορὰ παίζει σπουδαῖον ρόλον διὰ τὴν μαχητικότητα τῆς τορπίλλης, τοῦτο θὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τοὺς εἰδικούς. Ἀλλὰ οἱ διαχειριζόμενοι ἐνταῦθα τὰς εἰδικὰς ὑπηρεσίας ἔσπευσαν καὶ πρὶν ἢ βεβαιωθῇ τὸ ἀξιόμαχον ἢ μὴ τῶν τορπιλλῶν, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν τὴν ἐσπέραν ταύτην δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ βεβαιώσῃ ἀκόμη, ἔσπευσαν καὶ εἰσηγήθησαν τὴν παραπομπὴν τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὸ ἐφετεῖον. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἐνοχὴ δὲν πρόκειται περὶ ἀμελείας, πρόκειται περὶ δόλου, διότι ἡ παραπομπὴ εἰς τὸ ἐμελὲς ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι κατεχράσθησαν, ἀλλ' εἶχον ἐπίσης σπεύσει εἰς τὸ ἔγγραφον πρὸς τὸν Ὑπουργόν, νὰ συμπεριλάβουν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν Κλεομένην, τούτου ἕνεκεν νὰ δώσουν ἀφορμὴν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν, ἄνδρα πεπειραμένον, νὰ μὴ σπεύσῃ καὶ νὰ σταματήσῃ κάθε ἐνέργειαν, μέχρις ὅτου ἐξακριβωθῇ τὸ ἀξιόμαχον ἢ μὴ τῶν τορπιλλῶν, ἀφοῦ ἐπρόκειτο περὶ ζητήματος τεχνικοῦ.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) λέγει ὅτι ὅταν ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸ ἐφετεῖον ἡ ἔρευνα τῆς ὑποθέσεως ταύτης, οὐδεμία ὑπέδειξις ἐγένετο πρὸς ἐμὲ τοιαύτη ἐκ μέρους τῆς ὑπηρεσίας. Τὸ γενόμενον δὲ ὑπῆρξεν ἀποκλειστικὴ ἐνέργεια ἰδική μου.

Ὁ κ. **Γ. Σκικκάλης** ἀναγινώσκει γνωμοδότησιν τοῦ τιμηματάρχου τῶν τορπιλλῶν, λέγοντος ὅτι, οἱ ὑπογράψαντες τὸ συμβόλαιον φέρουσι τὴν εὐθύνην καὶ ὀφείλουν νὰ παραπεμφθοῦν εἰς τὸν εἰσαγγελέα, ἕνα δώσουν λόγον.

Ὁ κ. **Ι. Κονναβός** συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἄνθρωποι κατέχοντες ἐμπιστευτικὰς θέσεις νὰ συντάσσουν ἔγγραφα ἐναντίον πολιτικῶν τῶν ὁποίων τὸ παρελθὸν οὐδεμίαν ἔδωκεν ἀφορμήν.

Γ. Σκικκάλης. Καὶ οἱ κατηγορηθέντες ἀξιωματικοὶ εἶναι ἐντιμότατοι.

Ι. Κονναβός. Συνεχίζων τονίζει ὅτι οὐδεὶς λόγος δικαιολογεῖ τὴν ἐσπευσμένην ἐνέργειαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἐὰν αἱ τορπίλλαι ἀπεδεικνύοντο ὅτι πράγματι ἦσαν ἀκατάλληλοι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ εἶχεν ὅλον τὸν χρόνον νὰ προβῇ εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν. Ἀλλὰ πάντες οἱ ὅροι οἱ οἰκονομικοὶ τοῦ συμβολαίου ἦσαν ἀσυγκρίτως ἀνώτεροι τοῦ 1914. Ἀλλ' οἱ ὅροι οὗτοι οἱ οἰκονομικοὶ ἀπεσιωπήθησαν καὶ ὅλη ἡ ἐνοχὴ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ καὶ τῶν ἀξιωματικῶν περιωρίσθη εἰς τὴν κατά τινα ἑκατοστὰ παρέκκλισιν. Ἀπὸ ὅσα ἐλέχθησαν στοιχεῖον κολασίμου πράξεως, προδίδον τὸν δόλον καὶ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἐμοῦ δὲν καθωρίσθη. Διατί δὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς τούτους, ἐφόσον εἶναι ὑπόδικοι, δὲν τοὺς ἀνακαλοῦμεν, καὶ δὲν τοὺς θέτομεν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου; Διατί δὲ καὶ ἐγὼ μένω ἀκόμη ἐλεύθερος; Δὲν ἐννοῶ περισσότερον νὰ ἐπιμείνω ἵνα κουράσω τοὺς ἀξιοτίμους συναδέλφους, διὰ τοῦτο δὲ θὰ παρεκάλουν ὅπως ὅσον τὸ δυνατὸν γρηγορώτερον μὲ ἀπαλλάξουν τῆς κατηγορίας ὅτι ἐνοστίστην χρήματα ἵνα πρυδώσω τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος μου.

Φ. Μ σχεδόν. Δὲν σκοπῶ νὰ ζητήσω εὐθύνας ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, οὐδὲ ἀπὸ τοὺς ἐντίμους προκατόχους τούτου. Ἁπλῶς θὰ κάμω μίαν ἐπισκόπησιν καὶ θὰ ζητήσω μερικὰς ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν. Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἄξιος νὰ λάβῃ γνῶσιν ἂν καὶ κατὰ πόσον ὑπάρχουσιν ἀξιωματικοὶ οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν ἐπιλήσμονες τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ὑποχρεώσεών των καὶ ἐὰν οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι δύνανται νὰ παραμείνωσιν εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατοῦ. Ἡ ἀντίληψίς μου εἶνε ὅτι ὑπῆρξεν ἀστοχία τις διοικητικὴ ἐκατέρωθεν. Κακῶς ἐγένετο τὸ συμβόλαιον, κακῶς ἐγένετο ἡ παραλαβὴ καὶ κακῶς ἐδοκιμάσθησαν. Δὲν φαντάζομαι ὅτι ἐν τούτῳ ὑπῆρξε δόλος. Τὸ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἠθέλησε νὰ παραπέμψῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην δὲν νομίζω ὅτι ἀποτελεῖ τι τὸ ἀξιόμεμπτον. Τοὐναντίον ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐνήργησε πολιτικώτατα, διότι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὁ ὁποῖος διαθέτει τὸ αἷμά του χάριν τῆς ἀμύνης τῆς χώρας, ἀξιοῖ νὰ μάθῃ ἂν ὑπάρχουσιν ἀξιωματικοὶ ἀνάξιοι νὰ φέρουν τὰς ἐπωμίδας. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα ἐν ὅλαις του ταῖς λεπτομερείαις ἐξετυλίχθη ἐκατέρωθεν κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος ἐμβάλλει τὴν σκέψιν ὅτι κάτι νοσηρὸν ὑπάρχει ἐν τοῖς ναυτικοῖς ἡμῶν πράγμασι καὶ ἡ ἀντίληψίς μου εἶναι ὅτι τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀπο τοῦ 1916 καὶ ἐντεῦθεν κρατήσασαν πολιτικὴν ἀναρχίαν. Ἀποδεχόμενος τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Νατικῶν, ἡ ὁποία ἐγένετο δεκτὴ καὶ ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων ἐπιτροπῆς, προτείνω ὅπως ἐν τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ ἐξετασθῶσι γενικῶς τὰ ναυτικὰ ἡμῶν πράγματα. Τοῦτο δὲ ἵνα δοθῇ εἰς τὸν λαὸν ἡ εὐκαιρία νὰ γνωρίσῃ ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Ναυτικῷ ἀξιωματικοὶ ἀνάξιοι νὰ φέρωσι τὰς ἐπωμίδας. Διότι ἂν τοὐναντίον ἤθελε συμβῇ, τότε πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ ῥῆσις τοῦ

Τρικούπη, καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς προώρισται νὰ ζήσῃ δὲν θέλει πραγματοποιηθῇ.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἐπιτυχίας τῶν τορπιλλῶν δὲν εἶναι ζήτημα τεχνικόν. Ἡ Βουλὴ εἶναι πολιτικὸν Σῶμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετάσῃ τὰς πολιτικὰς εὐθύνας διατί ἐγένετο ἡ παραγγελία αὐτὴ καὶ ἐὰν αἱ τορπίλλαι εἶναι ἀξιόμαχον ὅπλον. Κατὰ τὸ 1924 ἠρώτησα τὸν τότε Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν θὰ προβῇ εἰς προμηθείας. Διὰ νὰ ἐννοήσετε δὲ τὴν σημασίαν τῆς ἐρωτήσεως μου αὐτῆς πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ἡ Ἑλλὰς εἶχεν εὑρεῖαν ναυτικὴν ὑπεροπλίαν καὶ εἶπον εἰς τὸν τότε Πρωθυπουργὸν κ. Βενιζέλον ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ κάμωμεν μὲ τὴν Τουρκίαν συμφωνίαν περὶ ἀναστολῆς τῶν ναυτικῶν ἐξοπλισμῶν, ἵνα ἐπουλοῦντες τὰς πλῳὰς μας κατασκευάσωμεν διὰ τὸ μέλλον ναυτικὸν ἄξιον τῆς ἀποστολῆς του. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν μοῦ εἶπεν ὅτι αἱ παραγγελίαι αὐταὶ εἶναι μυστικαί. Ἡ γνώμη μου δὲν ἐπεκράτησε καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ἔκαμε τὴν παραγγελίαν τῶν 50 τορπιλλῶν. Καὶ τώρα θὰ ἐξετάσωμεν τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ εὐθύνας διὰ τὴν παραγγελίαν αὐτῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶναι δικαιολογημένος ἐν τῇ ἐμῇ συνειδήσει λόγῳ τῆς ἀπειρίας του. Ἀλλὰ ἐγὼ θὰ ἠρώτων τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου ἂν εἶχον τὰς προδιαγραφὰς τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου καὶ ἂν δὲν τὰς εἶχον νὰ ἐνεργήσῃ οὗτος νὰ ἀποσταλῶσιν αὐταὶ ἀπὸ τὸ Ἀγγλικὸν Ναυαρχεῖον. Ἀλλὰ ἀφοῦ ἡ παραγγελία ἔγινε μὲ τὰς προδιαγραφὰς καὶ ἀφοῦ αὐταὶ δὲν ἐξησφαλίσθησαν, ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλισθῶσιν ὑπὸ τῶν διαδόχων του Ὑπουργῶν.

Ἰ. Κανναβός. Παρὰ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου εἶχεν ἐπιδειχθῇ τοιοῦτον ἐνδιαφέρον ὥστε νὰ μὴ γεννηθῇ καμμία ἀμφιβολία, ὅτι θὰ παρήγοντο ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου πᾶσαι αἱ δυναταὶ εὐκολίαι. Μάλιστα περὶ αὐτοῦ ὑπάρχει κατατεθειμένη ἐν τῷ Ἀρχείῳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Βενιζέλου Προέδρου τότε τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἔπρεπε εἰς τὸ συμβόλαιον νὰ ἀναγραφῇ ὁ ὅρος, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ νέου ὅπλου, ὅτι θὰ ἀπεστέλλετο εἰς εἰδικὸς ὡς ἐγγύησις διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῶν τορπιλλῶν.

Ἰ. Κανναβός. Ὁ ὅρος οὗτος δὲν ὑπῆρχεν οὔτε εἰς τὸ συμβόλαιον τοῦ 1914, ἀλλὰ τὸ Ἐργοστάσιον καὶ τότε δὲν ἠρνήθη νὰ ἀποστείλῃ τὸν εἰδικόν. Τὸ ἴδιον θὰ συνέβαινε καὶ τώρα ἐὰν ἐζητεῖτο ἡ ἀποστολὴ αὐτοῦ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** συνεχίζων λέγει, ὅτι μολονότι ὁ κ. Ἀρβανίτης εἶνε ἀξιωματικὸς ἀληθοῦς ἐντιμότητος καὶ ἀνεπιλήπτου παρελθόντος ὑπέχει ἐν τούτοις τὴν εὐθύνην διὰ τὴν παραλαβὴν τῶν τορπιλλῶν, ἐνῷ δὲν ὑπῆρχον αἱ προδιαγραφαὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ναυαρχείου. Δὲν δύναμαι νὰ ἀποδώσω εἰς τὸν ἀξιωματικὸν τοῦτον ὅλον, πάντως ὅμως τοῦ ἀποδίδω διοικητικὴν ἐπιπολαιότητα. Ἀλλ' αἱ τορπίλλαι ἀφοῦ ἐκομίσθησαν ἐμειναν ἐντὸς τῶν κιβωτίων ἐπὶ δέκα μῆνας. Ὑλικὸν τοιοῦτον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζει τὴν τύχην του τὸ Ἔθνος καὶ τὸ ὁποῖον στοιχίζει 50 ἑκατομμύρια νὰ παραμείνῃ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον εἰς τὰ κιβώτια, ἐνῷ ὤφειλεν ἀμέσως νὰ δοκιμασθῇ καὶ νὰ φυλαχθῇ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν κατηγορήθη, ὅτι αὐτὸς ἐδημιούργησε τὸ ζήτημα τῶν τορπιλλῶν παραπέμψας τὸ ζήτημα εἰς τὸ Ἐφετεῖον. Διὰ τοῦτο ὅμως ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἀποδώσω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν εὐθύνας. Ἔπραξε καὶ αὐτὸς ὅτι θὰ ἔπραττα καὶ ἐγὼ ὁ τεχνικὸς Ὑπουργὸς ἐὰν εὑρισκόμην πρὸ τοιούτων γεγονότων καὶ πρὸ δύο ἐκθέσεων εἰδικῶν ἀξιωματικῶν. Ἐλέχθη ὅτι ἔπρεπε νὰ τοὺς παραπέμψῃ εἰς τὸ Ναυτοδικεῖον. Δι' ἐμέ, ὅπου καὶ ἂν παραπεμφθοῦν τὸ ἠθικὸν τρόῳμα θὰ εἶναι τὸ ἴδιον. Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ἤμην ἕτοιμος νὰ ἐλέγξω τὸν Ὑπουργὸν εἶνε ὅτι μετὰ τὸν θόρυβον καὶ τὰς δοκιμὰς ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπέστειλε καὶ πάλιν τὸν Ἀρβανίτην εἰς ἀποστολήν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ πράξω, ἐφ' ὅσον ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν, ὅτι ὁ Ἀρβανίτης τὸν διεβεβαίωσεν, ὅτι αἱ δοκιμαὶ δύνανται νὰ ἐξακολουθήσουν ἀπροσκόπτως καὶ ἄνευ αὐτοῦ μὲ τοὺς δύο εἰδικοὺς ἀξιωματικούς. Τονίζει, συνεχίζων, ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ οὐδεμία νέα παραγγελία τορπιλλῶν πρὸ τῆς πρώτης ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου.

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) δηλοῖ ὅτι τὰ γενόμενα τὸν κατέστησαν λίαν διστακτικόν, προκειμένου δὲ περὶ τοιαύτης παραγγελίας θὰ ζητηθῇ καὶ ἄλλων ἡ γνώμη.

Ὁ κ. **Γ. Κουκουλίδης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ ὅλη ἱστορία τῶν τορπιλλῶν ἀπέδειξεν ὅτι ὑπάρχει μία ἔκρυθμος κατάστασις ἐν τῷ Ναυτικῷ, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1916 κρατήσασαν ἀνώμαλον κατάστασιν. Τονίζει, ὅτι 4 Ὑπουργοὶ οἱ Χ. Τρικούπης, Γ. Θεοτόκης, Ν. Στράτος καὶ Ε. Βενιζέλος ἀφήνουν ἀνεξάλειπτα τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεώς των ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν, μάλιστα δὲ οἱ Χ. Τρικούπης καὶ Ε. Βενιζέλος χωρὶς νὰ εἶνε ναύαρχοι, διῴκησαν τὸ Ναυτικὸν ὡς οἱ καλύτεροι ναύαρχοι. Συνιστᾷ ὅπως πρωτίστως αἱ στρατιωτικαὶ καὶ ναυτικαὶ προμήθειαι ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὧν προμηθειῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὰς ἔχει ἐξαιρέσει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Τὴν γνώμην περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν Ναυτικῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς ἦν πρῶτος, λέγει, ὑπέβαλα, θεωρῶ πρόωρον πρὶν ἢ ἀκόμη ἀποφανθῇ τὸ Ἐφετεῖον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως. Ἐπίσης συνιστῶ τὴν μετάκλησιν ἑνὸς εἰδικοῦ διὰ τὰς δοκιμὰς τῶν τορπιλλῶν, ἐφ' ὅσον τὸ ὁλικὸν τοῦτο εἶνε ἄγνωστον πρὸς ἡμᾶς. Περαίνων ὑποβάλλει τὴν πρότασιν, ὅπως ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν πραγμάτων Ἐπιτροπὴ καταρτισθῇ μετὰ τὸ πέρας τῶν δοκιμῶν τῶν τορπιλλῶν καὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου.

Οὐδενὸς ἑτέρου ζητήσαντος τὸν λόγον κηρύσσεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις περαιωμένη, λύεται δὲ συναινέσει τῆς Βουλῆς ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 3ῃ πρωϊνῇ διὰ τὴν σήμερονὴν μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Ο'.

τῆς 7 Ἀπριλίου 1928.

Ὥρᾳ 6 30' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. **Π. Μπεύμπουλος** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῶν πρακτικῶν λέγει ὅτι τὸ χθεσινὸν ἐπεισόδιον δὲν ἀναγράφεται εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ τοῦτο ἔδωσεν ἀφορμὴν εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» διαστρεβλώσεως τῶν πράγματι λεχθέντων, παρακαλεῖ δὲ ὅπως ἀναγραφῇ τοῦτο εἰς τὰ πρακτικὰ ὡς ἀκριβῶς ἔλαβε χώραν.

Ὁ κ. **Σ. Κρεμεζῆς** λέγει ὅτι αὐτὸς χθὲς εἰς μίαν διακοπὴν τοῦ κ. Κανναβοῦ, ἀναφερόμενος εἰς ὅσα ἄλλος ἀξιότιμος συνάδελφος πρὸ ὀλίγου εἶχεν εἰπῇ, εἶπεν ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ τοὺς ὁποίους κατηγορεῖ καὶ οἱ ἀδελφοί των εἶναι προμηθευταὶ ἐν-

διαφερόμενοι διὰ προμηθείας. Ἐξ ὅσον ὁ κ. συνάδελφος εἶπεν ἐνόμισα ὅτι ἀνεγνώριζεν αὐτοὺς διὰ τοὺς ὁποίους ἐγὼ πρῶτος λυποῦμαι.

Π. Μπούμπουλης. Δὲν εἶπον ἐγὼ τοιαῦτα πράγματα. Ἐν τῷ θορύβῳ ἀκούσας τὴν φράσιν «ἀδελφοὶ προμηθευταὶ» καὶ νομίσας ὅτι ὑπαινίττετο τοὺς ἀδελφούς μου εἶπον «εἶναι συκοφαντία ὅτι ἐνδιαφέρομαι ἢ ἐνδιεφέρθην ποτὲ εἰς τοιαύτης φύσεως προμηθείας. Τὸ νὰ εἶναι παραγγελιοδόχος φαρμακευτικῶν εἰδῶν θεωρῶ τιμήν μου διότι ἐξῆλθομεν ἐκ τοῦ ναυτικοῦ πένητες καὶ ἐργαζόμεθα διὰ τὰ ζήσωμεν.»

Α. Μέρκου. Καὶ δι' ἐμὲ κ. Πρόεδρε ἀνεγράφη ὅτι ἐξύβρισα τὸν κ. Μπούμπουλην διὰ φράσεως τὴν ὁποίαν δὲν συνεθίζω καὶ ἡ ἀνατροφή μου δὲν μοῦ ἐπέτρεψε ποτὲ νὰ μεταχειρισθῶ.

Χ. Βοζίκης. Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει ζήτημα.

Μεθ' ὃ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικά.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ σύλλογοι, τὰ σωματεῖα καὶ αἱ συντεχνίαι Βερροίας ὑποβάλλουν ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλοῦν ὅπως ἡ σιδηροδρομικὴ γραμμὴ Βερροίας Κοζάνης διέλθῃ οὐχὶ μακρὰν τῆς πόλεως ὅπως ἐχαράχθη, ἀλλὰ κάτωθι τοῦ ἐξοχικοῦ κέντρου τοῦ νέου συνοικισμοῦ προσφύγων Ἑλλάδος.

Ἰδιοκτῆται Τρικκάλων διαμαρτύρονται διότι προκειμένου περὶ ἀγοροπωλησιῶν κτημάτων γενομένων νομίμως πρὸ τριακονταετίας ζητεῖται τώρα ἡ προσαγωγὴ τίτλων ὡς ὑπαγομένων δῆθεν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν βακουφικῶν μουσουλμανικῶν ἀνταλλαξίμων κτημάτων.

Ὁ πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Στέρνας, ὁ γεωργικὸς πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Ἀβραμίου, ἡ ἀγροτικὴ Λαϊκὴ Τράπεζα καὶ τὸ γεωργικὸν ταμεῖον διαμαρτύρονται κατὰ τῶν μεσιτῶν Πατρῶν διὰ τὰς ἀδίκους ἐπιθέσεις των κατὰ τοῦ αὐτονόμου σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἡ κ/χία Μαίρη Παπασταύρου ὑποβάλλει αἴτησιν δι' ἧς παρακαλεῖ ὅπως τῇ χορηγηθῇ βοήθημα καθόσον ὁ σύζυγος αὐτῆς ἔπαθεν ἐκ φθίσεως ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ.

Οἱ πρόσφυγες τοῦ Νομοῦ Ρεθύμνης ὑποβάλλουν ψήφισμα δι' οὗ αἰτοῦσι τὴν ἄμεσον ἔναρξιν πληρωμῆς τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρώου καὶ τὴν ἀναστολὴν τῆς πωλήσεως ἀκινήτων κατεχομένων ὑπὸ προσφύγων.

Ὁ ἀνάπηρος πολέμου Κ. Τζιούβιλης ὑποβάλλει ἀναφορὰν δι' ἧς διαμαρτύρεται διότι τὸ συμβούλιον τοῦ Ὑπουργείου Περιθάλψεως ἐκήρυξεν αὐτὸν ἔκπτωτον ἐκ τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου περιπτέρου του.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ Σήφακας** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν συμβολαιογράφων Χανίων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν μελετωμένην περικοπὴν τῶν δικαιωμάτων των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Ψάρας*** καταθέτει τηλεγραφήματα τῶν κατοίκων Σοφάδων παρακαλούντων νὰ ἐκτελεσθῶσιν ὑδραυλικὰ ἔργα καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς παραγωγῆς.

Οἱ καπνεργάται Ξάνθης, ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Μεμετλῆ καὶ Νεοχωρίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν καπνικὴν χρῆσιν ἡ ὁποία ἐπῆλθε συνεπείᾳ συνεννοήσεως τῶν καπνεμπόρων καὶ ζητοῦν τὴν λῆψιν αὐστηρῶν μέτρων κατ' αὐτῶν.

Ἡ Ἕνωσις ἀναπήρων πολέμου Σερρῶν διαμαρτύρεται διότι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέρριψεν ὅλας τὰς αἰτήσεις τῶν ἀναπήρων διὰ τὴν τοποθέτησιν περιπτέρων εἰς διάφορα μέρη τῆς πόλεως.

Αἱ σταφιδοαγροτικαὶ ὀργανώσεις Μεσσηνίας διαμαρτύρονται διὰ τὴν μελετωμένην αὔξησιν τῶν μισθῶν τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων.

Οἱ πρόσφυγες Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διότι οἰκόπεδα ἀγορασθέντα παρ' αὐτῶν παρεχωρήθησαν εἰς ἄλλους πρόσφυγας μὴ δικαιουμένους.

Οἱ Συμβολαιογράφοι Σάμου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μείωσιν τῶν συμβολαιογραφικῶν δικαωμάτων των.

Τὸ Σωματεῖον ἐργατῶν τυπογράφων Βόλου διαμαρτύρεται διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ γραμματέως του.

Πλεῖστοι πολῖται Βόλου ὑποβάλλουν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Θρησκευμάτων καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἀναφορὰν κατὰ τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος.

Οἱ βουλευταὶ Ἀκαρνανίας κ.κ. **Ν. Κατσάκος Μαυρομιχάλης** καὶ **Π. Παπαδάκος** καταθέτουν ψηφίσματα τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων τῶν τέως Δήμων Ἀστακοῦ, Ζάρακος καὶ Ἔλους τῆς Ἐπαρχίας Ἐπιδάμνου Λευκάδος αἰτούντων ὅπως ψηφισθῇ πίστωσις 200 χιλιάδων δραχ. διὰ τὴν ἐξάφανισιν τῶν αὐτῶν ἀκρίδων πρὸς πρόληψιν νέων καταστροφῶν.

Παρόμοια ψηφίσματα τῶν ἀνωτέρω Κοινοτήτων ὑποβάλλει καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μολάων.

Ὁ βουλευτὴς κ. Μ. ***Τσαρλαμπᾶς*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν Δημοτικῶν ὑπαλλήλων Πρεβέζης παρακαλούντων ὅπως ψηφισθῇ ὁ καταστατικὸς χάρτης τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. ***Θ. Παπαστρατῆς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ περὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις περὶ Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης περιελθόντων αὐτῇ κτημάτων κλπ.».

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 21 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς ἰσχὺν τοῦ νόμου 3341 περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῆς προμηθείας τῶν τορπιλῶν ἔλαβε χθὲς καὶ ὡς πόρισμα αὐτῆς εἶχε τὴν ὑποβολὴν δύο προτάσεων. Τῆς μιᾶς περὶ ἀμέσου συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἄλλης τοῦ κ. Κακουλίδου περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς μετὰ τὸν τερματισμὸν τοῦ ἔργου τῆς Δικαιοσύνης ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ζητεῖ τὸν λόγον ἵνα ἀναπτύξῃ τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις ἔληξε καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπαναληφθῇ αὐτη.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι καὶ αὐτὸς καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ὑπέδειξαν τὴν ἀνάγκην τῆς συστάσεως τῆς ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς, ἡ πρότασις ὅμως τοῦ κ. Κακουλίδου περὶ συστάσεως ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς ταύτης μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκτή. Ἄλλως τε εἶνε ἔργον τῆς συσταθησομένης Ἐπιτροπῆς νὰ κρίνῃ ἐὰν πρέπει νὰ ὑποβάλῃ τὸ πόρισμα αὐτῆς μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἀντίρρησις νὰ συσταθῇ ἀμέσως ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, ὑπόκειται δὲ εἰς τὴν κρίσιν της νὰ κανονίσῃ ἡ ἰδία ἐὰν πρέπῃ νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον της πρὸ ἢ μετὰ τὴν περάτωσιν τοῦ ἔργου τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. **Ι. Σπετσιώτης** λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη πρέπει νὰ ἐξετάσῃ ὁλόκληρον τὸ Ναυτικὸν ζήτημα.

Φωναί. Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ συζήτησις διεξήχθη ἐπὶ εἰδικοῦ θέματος καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξετάσῃ τὸ εἰδικὸν τοῦτο θέμα.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** δεχόμενος τὴν ἄποψιν ταύτην λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν δύναται νὰ ἀσχοληθῇ παρὰ μὲ τὸ εἰδικὸν θέμα τὸ ὁποῖον ἀπησχόλησε τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει σκοπὸν νὰ καθορίσῃ διοικητικὰς καὶ πολιτικὰς εὐθύνας, τὸ δὲ δικαστήριον θὰ καθορίσῃ τὰς ποινικὰς εὐθύνας, ἐπειδὴ ὅμως αἱ εὐθύναι ἐν πολλοῖς συγχέονται θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἀναμείνωμεν τὸ ἔργον τῆς Δικαιοσύνης.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ ἐρωτωμένη δέχεται δι' ἀναστάσεως τὴν ἄμεσον σύστασιν ἐξεταστικῆς τῶν πραγμάτων Ἐπιτροπῆς.

Εἰσέρχεται εἶτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι κατόπιν χθεσινῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς προετάχθησαν αἱ δύο ἐπερωτήσεις περὶ φορολογίας τοῦ ἀραβοσίτου καὶ περὶ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. **Μ. Δερλερὲς** παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν προτάσσεται ἡ ἐπερωτήσις του ἐπὶ μὴ καταθέσεως ἐγγράφων.

Καλουμένου τοῦ κ. Μ. Δερλερὲ ὅπως ἀναπτύξῃ ἐν ὀλίγοις τὴν ἐπερώτησιν του, ὁ κ. **Α. Ἀργυρὸς** λέγει ὅτι τὸ θέμα τῆς ἐπερωτήσεως ταύτης εἶνε εὐρύτατον καὶ ἐπιφυλάσσεται νὰ τὸ ἐπαναφέρῃ.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι ἡ ἐπερώτησις τοῦ κ. Δερλερὲ εἶνε τοιαύτης φύσεως, ὥστε θὰ γενικευθῇ· ἐπειδὴ ὅμως ἀπεφασίσθη χθὲς νὰ προταχθοῦν ἄλλαι ἐπερωτήσεις θὰ παρακάλουν τὸν κ. συνάδελφον νὰ κάμῃ ἀπόφε τὴν εἰσήγησίν του ἐπὶ τῶν ἐγγράφων, τῶν ὁποίων ζητεῖ τὴν κατάθεσιν καὶ ἡ ἐπερώτησις νὰ ἀναβληθῇ ὡς πρώτη διὰ τὴν πρώτην προσεχῆ ἡμέραν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. Σχετικῶς, λέγει, μὲ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην καὶ ἐγὼ ἔχω ζητήσει σχετικὰς πληροφορίας καὶ ἔγγραφα, ἅτινα δὲν κατετέθησαν, παρακαλῶ δὲ τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς μεριμνήσῃ περὶ τῆς καταθέσεως τῶν ἐγγράφων τούτων.

Ὁ κ. ***Α. Λούλης*** ἀναπτύσσων ἐπερωτησίν του περὶ ἀραβοσίτου λέγει ὅτι ἡ εὐοδεία ἐφέτος ἦτο πενιχροτάτη καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου χώρας ὑποφέρουν, διότι ὁ ἀραβόσιτος ἀπὸ 9 δραχμὰς ἔφθασε 12. Παρακαλῶ δέ, λέγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ λάβῃ μέτρα περὶ ἐλαττώσεως τοῦ φόρου τοῦ ἀραβοσίτου καὶ γενικώτερον μέτρα περὶ ἀνακουφίσεως τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ.

Ὁ κ. ***Γ. Μπανιᾶς*** παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μειώσῃ τὸν εἰσαγωγικὸν δασμὸν τοῦ ἀραβοσίτου καὶ ἐὰν τοῦτο δὲν εἶνε δυνατόν, τοὐλάχιστον νὰ ἀποστείλῃ ἀραβόσιτον εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, τὸν ὁποῖον νὰ διανείμῃ ἐπὶ πιστώσει καὶ νὰ προβῇ συγχρόνως εἰς ἄλλα μέτρα ἀνακουφίσεως τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν, διότι οἱ κάτοικοι πραγματικῶς πένονται.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λέγει ὅτι ἓν ἑκατομμύριον πληθυσμοῦ τῆς χώρας κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ τῆς πείνης καὶ οὗτοι εἶνε οἱ κατοικοῦντες τὰ ὀρεινὰ μέρη τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας, οἵτινες ὡς μόνον πόρον ζωῆς ἔχουν τὰ γεωργικὰ καὶ κτηνοτροφικὰ προϊόντα. Ἀλλὰ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία κατεστράφησαν εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἄνθρωποι οὗτοι στεροῦνται καὶ τοῦ ἐπουσίου ἄρτου. Ὅταν δὲ ὁμιλοῦμεν περὶ ἄρτου ἐννοοῦμεν τὸν ἄρτον ἐξ ἀραβοσίτου, διότι ἐκεῖ ἄλλου εἴδους ἄρτος εἶνε ἄγνωστος. Ἐζητήσαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ αἱ κατὰ τόπους ἀρχαὶ νὰ ληφθοῦν ἐξαιρετικὰ μέτρα ὑπὲρ αὐτῶν, ἐν τῶν ὁποίων ἦτο ἡ κατάργησις τοῦ δασμοῦ τοῦ ἀραβοσίτου, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐδέχθη, διότι ἡ κατάργησις αὕτη θὰ ἐστέρει τὸν Προϋπολογισμὸν 40,000,000 δραχμῶν. Φρονῶ ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν πρέπει νὰ διστάσῃ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ καταργήσῃ τὸν φόρον αὐτόν, διότι ἡ τάξις αὕτη τῶν ἀνθρώπων δὲν ἀπολαμβάνει οὐδὲν ἀγαθὸν ἐκ τοῦ Κράτους, ἀντιθέτως πρὸς ὅλας τὰς ἄλλας τάξεις ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἀναγράφονται διάφορα κονδύλια ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ. Θὰ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ φόρου τούτου νὰ φορολογήσῃ τὰ ἐσπεριδοειδῆ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ ὁ ἄρτος 1,000,000 ἀνθρώπων. Πρέπει ἡ Πολιτεία νὰ λάβῃ ἄμεσα καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, διότι ἐὰν αἱ διάφοροι ἄλλαι τάξεις, ὀργανούμεναι, προσέρχωνται ἔξωθεν τῆς Βουλῆς καὶ πιέζουν ἡμᾶς ν' ἀποδεχθῶμεν διάφορα αἰτήματα αὐτῶν, δὲν πρέπει ν' ἀφίσωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους ἐγκαταλελειμμένους διότι δὲν δύνανται νὰ ἔλθουν καὶ αὐτοὶ ἔξωθεν τῆς Βουλῆς νὰ μᾶς πιέσουν. Ἔχομεν ἱερὰν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξουσιοδοτήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιβάλῃ φόρους πρὸς οἱανδήποτε κατεύθυνσιν μέχρι τοὐλάχιστον τῆς νέας ἐσοδείας, ἵνα τοιουτοτρόπως σωθῇ ἡ ζωὴ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἀνθρώπων. Προχθὲς ἡ Κυβέρνησις ἔστειλεν εἰς ἓν χωρίον 100,000 δραχμάς, διότι οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, κατ' ἔκθεσιν τοῦ νομάρχου, ἐκινδύνευον ν' ἀποθάνουν τῆς πείνης. Πρέπει συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Χ. Ἀλαμανῆς*** λέγει ὅτι ἡ κατάστασις ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη εἰς τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς δὲν ἐδημιουργήθη ἐκ τῶν μέτρων τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων, πάντως ἡ κατάστασις εἶναι τοιαύτη ὥστε ἐδημιούργησε τὴν αὐτόφωρον ἀντίληψιν τῶν κατὰ τόπους ἀρχῶν, αἵτινες ἀνέφερον εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν τραγικὴν κατάστασιν εἰς ἣν εὑρίσκονται οὗτοι. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἡ κατάργησις τοῦ φόρου τοῦ ἀραβοσίτου θὰ βοηθήσῃ τοὺς χωρικούς ἢ θὰ ὠφελήσῃ ὡρισμένα πρόσωπα, τοὺς ἐμπόρους δηλ. τοῦ ἀραβοσίτου. Πάντως ἡ Κυβέρνησις λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὴν κατάστασιν ταύτην καὶ ὅτι ὁ ἀραβόσιτος ἔφθασε νὰ πωλῆται 14 δραχ. κατ' ὀκᾶν, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς μέχρι τοὐλάχιστον τοῦ Ἰουνίου. Ἔχω πεποίθησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἀντιπρέλθῃ τὸ ζήτημα τοῦτο διότι πρέπει νὰ λάβῃ ἐπιπροσθέτως ὑπ' ὄψει ὅτι εἰς τὰ μέρη αὐτὰ ἡ Τράπεζα δὲν χορηγεῖ δάνεια καὶ ἐντεῦθεν ἡ μεγαλητέρα ἔτι στενοχωρία.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης*** λέγει ὅτι ἡ φύσις τοῦ θέματος μαρτυρεῖ περὶ τοῦ δικαίου τῶν πρωτευομένων μέτρων, ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν οἵτινες εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀνακουφισθοῦν.

Ὁ κ. ***Α. Ἀργυρὸς*** ἐπιτρέπει τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπὶ τῆς δυστυχίας τῶν πληθυσμῶν τῶν πεδιάδων αἵτινες ἔχουν πλημμυρίσει καὶ κατεστράφησαν αἱ ἐσοδεῖαι. Ἀπὸ μίαν μόνον κοινότητα ἀγγέλλεται καταστροφὴ ἀξίας 30.000,000 δραχ. παρακαλεῖ δὲ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ καὶ περὶ τούτων.

Ὁ κ. ***Σ. Χασιώτης*** λέγει ὅτι ἐνῷ παράγεται ἀραβόσιτος 150 ἑκατομμυρίων ὀκάδων καὶ αὐτὸς 250 ἑκατομμυρίων ὀκάδων τὸ ὅλον ποσὸν τῆς καταναλώσεως ἀνέρχεται εἰς 800 ἑκατομμύρια ὀκάδες. Ὅλοι σχεδὸν οἱ ὀρεινοὶ πληθυσμοὶ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς πεδινοὺς τρέφονται μὲ ἀραβόσιτον, ὅστις λόγῳ συνηθείας ὅλων δὲν εἶναι ἀνθυγιεινὴ τροφή. Δυστυχῶς τὸ προϊὸν αὐτὸ ὑφίσταται ἐλαττωματικὴν παραγωγὴν λόγῳ θεομηνιῶν καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ἰδίως ἀπέτυχεν ἡ ἐσοδεία. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἠπείρου ἰδίως τρέφονται μὲ ἀραβόσιτον ἐγχώριον, δὲν συμφέρει δὲ ἡ εἰσαγωγὴ ἔξωθεν δημητριακῶν λόγῳ τῶν μεγάλων ἐξόδων τῆς μεταφορᾶς ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως συγκοινωνίας. Εἰς τὴν Ἤπειρον ἐξαιρετικῶς πέρυσι κατεστράφησαν, καὶ κατὰ τὸ 1)3 ἡ κτηνοτροφία ἐκ νόσων, ἀφοῦ προηγουμένως ὑπέστη αὐτὴ καὶ μείωσιν λόγῳ τοῦ ὅτι ἠλαττώθη ἡ ἔκτασις τῶν λειβαδίων ὡς ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀστημόνων γεωργῶν. Εἰς τὴν Ἤπειρον συνεχίζει ὑπάρχει ἔλλειψις κεφαλαίων λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει δημοσία ἀσφάλεια καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀλίγοι τοκογλύφοι πωλοῦν τὸν ἀραβόσιτον εἰς 12 δραχμὰς καὶ ἐκμεταλλεύονται τοὺς ἀγρότας. Δὲν εἶναι ὅμως μόνον αὐτὸ διότι τὸν δίδουν ἐπὶ τοκογλυφικῇ πιστώσει μὲ τόκον 50 ο)ο σχεδόν, ἢ καὶ ἀνώτερον.

Ἕτερον κακὸν μεγαλύτερον ἐπῆλθεν εἰς Ἤπειρον μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς Βορείου Ἠπείρου ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, ὁπότε ἀπεμονώθησαν τὰ Ἰωάννινα, δὲν γίνεται δὲ καμμία εἰσροὴ χρημάτων ἐκ τῶν Ἠπειρωτῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, διότι μετὰ τὰς διαφόρους μεταλλαγὰς ἐστιμάτησε κάθε δρᾶσις τῶν Ἠπειρωτῶν. Συνεπῶς ἡ Ἤπειρος πάσχει καὶ δυστυχεῖ, δὲν ὑπάρχει ἐργασία, οὔτε ἐπαγγελματικὴ οὔτε ἐμπορική, ἡ δὲ παραγωγὴ ἐξέλιπε λόγῳ τῶν θεομηνιῶν. Εἰς πολλὰ μέρη τοῦ Σουλίου τρώγουν μόνον χόρτα καὶ ὁ κόσμος γένικῶς πεινᾷ. Ἐπιβάλλεται πρωτίστως νὰ ὑπάρχῃ διοίκησις, ἀφ' οὗ ἡ θέσις τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ εἶναι κενή, Νομάρχης δὲν ὑπάρχει, ὑπάρχουν μόνον Ἔφοροι καὶ Ταμίαι διὰ νὰ κυνηγοῦν τὸν κόσμον καὶ εἰσπράττουν φόρους. Πρέπει συνεπῶς νὰ ἐμφανίσωμεν ἀνελλιπῆ καὶ ἐπιμελῆ διοίκησιν εἰς τὴν Ἤπειρον, νὰ ἐκπαι-

δεύσωμεν γεωπονικώς τους άγροτικούς πληθυσμούς, να γίνουν συνεταιρισμοί και δι' επιτελεσιν δδραυμλικών έργων κλπ. Όλα τα μέτρα αυτά πρέπει να μελετηθούν και να εφαρμοσθούν άμέσως, να εμπεδωθή ή ασφάλεια και να γίνουν έργα συγκοινωνίας διά να εργασθούν και οι άνεργοι, να γίνη αναστολή φόρων τουλάχιστον επί 4 μήνας και ιδίως επί του αραβοσίτου. Έκ παραλλήλου πρέπει να διατεθή χρηματικόν τι ποσόν δι' αγοράν αραβοσίτου, να ληφθούν μέτρα κατά της τοκογλυφίας και αισχροκερδίας. Καταλήγων λέγει ότι ή κατάστασις της Ήπείρου είναι ώς την περιέγραφε και νομίζει ότι ή Κυβέρνησις θα δώση προσοχήν ιδιαιτέραν διά να μή αποθάνουν τής πείνης οι αγροτικοί πληθυσμοί.

Ο κ. **Γ. Σιδέρης** λέγει ότι οι προλαλήσαντες έζωγράφησαν παραστατικώς την δεινοπάθειαν των αγροτικών πληθυσμών. Η βοήθεια αυτών είναι ζήτημα προϋπολογισμού και προστασίας των έγχωρίων προϊόντων, ώς αποφευκτάλλαμα δε της συζητήσεως θα ήτο να δοθή ή εξουσιοδότησις προς την Κυβέρνησιν όπως διά Ν.Δ. συνάψη σύμβασιν μετά Τραπέζης, διαθεσίμης εν πασιν δι' την προμήθειαν δημητριακών καρπών, οί οποίοι να παρασχεθούν διά μεν τους άγρότας επί πιστώσει διά δε τους άλλους επί τιμή του κόστους και τοις μετρητοίς.

Ο κ. **Κ. Καλκάνης** λέγει ότι εκείνο το οποίον ώφελε να γενισθή είναι ότι πάσχει ή καλλιέρα μερίς του Ελληνικού κοσμου, ή τάξις του υπαίθρου και των όρεινείων, ήτις αδυνάτως εισάγει εις τον προϋπολογισμόν διά της παραγωγικότητός της. Η τάξις αύτη είναι άθλη και άγνη και όταν δεν έχει φροντίζει να στερηθή άκόμη διά να εκπληρώση τας υποχρεώσεις της. Την τάξιν ταύτην ή Κυβέρνησις την έχει πάντοτε πρόχειρον να συνειτφέρη και δικαίως ζητεί παρ' αυτής, ενώ αι άλλαι τάξεις αι οικονομικώς ισχυραί, καταρθών υ πάντοτε να διαφεύγουν. Η τάξις όμως των γεωργών ούτε και θέλει, ούτε και δύναται να διαφύγη τας υποχρεώσεις της. Έχομεν το τραγικόν παράδειγμα να περιφέρωνται οί εισπράκτορες και οί χωροφύλακες μετά εντάλματα εις τους αγρούς και να καταδιώκουν τους άγρότας όφλέτας, καταδιωκομένους άπεινώς διά μικροποσά. Οί άγρόται βλέπουν το φάσμα των Δημοσίων οργάνων αφού και πλειστηριασμοί οικιών πολλών χωρίων εγένοντο διά ποσά 1000 ή 2000. Δεν θέλω, επιλέγει, να θίξω κανένα και ιδίως τον κ. Υπουργόν των Οικονομικών, αλλά τονίζω ταύτα ίνα περιέλθουν εις γνώσιν και λάβη πρόνοιαν, διότι δεν ημπορούμεν να αφίσωμεν ανεκμετάλλευτους και αδοηθήτους τάξεις κινδυνευούσας να αποθάνουν της πείνης. Η κατάργησις του φόρου ειδών πρώτης ανάγκης και ή άφεσις των χρεών ή ή ανάστολή πληρωμής αυτών είναι ενδεδειγμένη υπέρ τάξεως αναξιοπαθούσης, ήτις έχυσε και χύνει το αίμα της εις τους πολέμους ασυγκρίτως υπέρ πάσαν άλλην, πότε μεν διά την ασφάλειαν της Πατρίδος, δικαίως δε χύνει ιδρώτα διά την ύπαρξιν και τόνωσιν της εθνικής παραγωγής. Πέρυσι εισήχθη νομοσχέδιον διά την κατάργησιν του φόρου των 15 αιγοπροβάτων αλλά δυστυχώς κατέστη τότε το απεδέχθη ο κ. Υπουργός δεν κατωρθώθη ακόμη να ψηφισθή και υποχρεούνται οί έντιμοι και φιλόπονοι εργάται της γης να πληρώνουν φόρους διότι διατηρούν ό ή ό πρόβατα και ολίγας αίγας ή ένα χοίρον ώστε και εκ των προϊόντων αυτών να προμορίζωνται τα μέτα τής συντηρήσεως της οικογενείας των.

Μ. Τσ ρλαμπάς. Μέχρι 15 αιγοπροβάτων υπάρχει νόμος διά του οποίου εξαιρούνται της φορολογίας.

Κ. Καλκάνης. Τοιούτος νόμος δεν υπάρχει, αλλά δυστυχώς και διά τα 15 και ολιγώτερα ακόμη αιγοπρόβατα πληρώνουσιν οί γεωργοί φόρον και τούτου ακριβώς την κατάργησιν ζητώ. Η ύπαρξις δε της απηνούς ταύτης φορολογίας, ήτις τόσον πιέζει τους γεωργούς, καίτοι ώς είπον ή Κυβέρνησις είχεν αναγνωρίση την ανάγκην της καταργήσεως, προδίδει μίαν αδελτηρίαν, όπως αδελτηρία και εγκατάλειψις δύναται να χαρακτηρισθή και ή μη ψήφισις της οφειλομένης αποζημιώσεως προς τους αμπελουργούς χαλαζοπλήκτους καίτοι εις το αρχικόν σχετικόν νομοσχέδιον των χαλαζοπλήκτων είχον περιληφθή και οί αμπελουργοί, εξαιρεθέντες κατόπιν διά τρόπου δεν τιμά εκείνους οί οποίοι εισηγήθησαν την εξαίρεσιν. Η παρούσα Κυβέρνησις ήδη έχει υποχρέωσιν και διά τούτους να λάβη μέτρα. Όσον επιλέγει, και άν δεν αντέχη ό προϋπολογισμός του Κράτους, προϋπολογισμός ανερχόμενος εις 10 περίπου δισεκατομμύρια, τα οποία οί ίδιοι εργάται της γης συνεισφέροντες απαρτίζουσι, όσον, λέγω, και άν δεν αντέχη ό προϋπολογισμός είναι άνάγκη να πιεσθή και να εξευρεθή τρόπος ώστε ή Κυβέρνησις να έλθη αρωγός εις τας εξαιρετικάς ταύτας περιστάσεις, λαμβάνουσα άμεσον πρόνοιαν υπέρ ολοκλήρων δυστυχούντων πληθυσμών. Συνιστώ δε ιδιαιτέρως προς τον κ. Υπουργόν των Οικονομικών όπως δώση άμέσως διαταγάς εις τας Οικονομικάς Εφορίας και τους Ταμίας όπως αναστολή ή καταδίωξις, υπομενήσκων εν τούτω και την χθεσινήν προς με υπόσχεσιν του κ. Υφυπουργού των Οικονομικών, δηλώσαντος κατόπιν και των χθεσινών συστάσεών μου ότι θα διατάξη την τοιαύτην αναστολήν της εισπράξεως και της απηνούς καταδιώξεως.

Ο κ. **Α. Ι σανδης** λέγει ότι ή αναομβρία και ή χάλαζα του θέρους, ό βαρύς χειμών και αί πλημμύραι του τρέχοντος έτους, ή στενότης της γης και το ενοικιοστάσιον των βοσκών, ή έλλειψις συγκοινωνίας και έργων αντιπλημμυρικών επέφεραν την πείναν των ανθρώπων και ζώων εις τους προσφυγικούς αγροτικούς συνοικισμούς, και πανταχόθεν εκ Τσαριουργιάς και Ηπείρου και Μακεδονίας λαμβάνομεν τηλεγραφικάς εκκλήσεις περί χορηγήσεως ζωαρκείας και χορτονομής. Η Επιτροπή αποκαταστάσεως προσφύγων ώφειλε, λαμβάνουσα υπ' όψει τας θερινάς θεομηνίας, να είχεν έγκαίρως προμηθευθή ζωάρκειαν και χορτονομήν εις τιμάς ευθηνοτάτας, ενώ σήμερον πληρώνει εις βάρος βέβαια των προσφύγων τριπλασίας και τετραπλασίας τιμάς. Πρέπει ή Κυβέρνησις να καλέση την Επιτροπήν Αποκαταστάσεως προσφύγων και να ζητήση παρ' αυτής την λήψιν όλων των μέτρων προς άμεσον θεραπείαν των εν λόγω αναγκών, διότι άλλως θα αποθάνουν οί πρόσφυγες, θα αποθάνουν και τα ζώα των. Ωσαύτως ή Κυβέρνησις οφείλει εξ ιδίων να μεριμνήση διά την ζωάρκειαν των πεινασλέων 12.000 οικογενειών, περί ων ούτε το νέον δάνειον δεν πρόκειται να προνοήση.

Ο κ. **Ν. Τσ ρλαμπας** αναπτύσσει την οικονομικήν δυσπραγίαν των γεωργών και κτηνοτρόφων και συνιστά την ελάττωσιν των φόρων και την εφαρμογήν δικαίου συστήματος βεβαιώσεως και εισπράξεως αυτών, καθόσον ή Γεωργική παραγωγή μαστίζεται από σοβαράς κρίσεως, εις την οποίαν προστίθενται αί αδικίαι του φορολογικού συστήματος. Συνιστά την κατάργησιν του δασμού του αραβοσίτου προς ανακούφισιν της δυστυχούσης Ηπείρου, καθώς και την ελάττωσιν των φόρων του ελαίου και οίνου, καθόσον τα προϊόντα ταύτα διατρέχουσι σοβαράν κρίσιν. Έφιστά την προσοχήν της Κυβερνήσεως εις την συστηματικήν εφαρμογήν του νόμου περί γεωργικών ασφαλίσεων διά να δημιουργηθή συνεταιριστική ασφαλιστική συνείδησις, όπως εις όλα τα γεωργικά Κράτη. Συνηγορεί όπως ή Βουλή χορηγήση Νομοθετικήν εξουσιοδότησιν προς ρύθμισιν των ανωτέρω ζητημάτων κατά τας διακοπάς. Και μέχρι της λήψεως τούτων επιμένει όπως χορηγηθώσιν υπό της Κυβερνήσεως βοηθήματα εις τους καταστραφέντας γεωργούς και κτηνοτρόφους.

Α. Τσιώκος. Κατά τας πληροφορίας τας οποίας έχω από την άρμοδιαν υπηρεσίαν του Υπουργείου των Οικονομικών, ό εισπραττόμενος ετησίως εισαγωγικός φόρος του αραβοσίτου καθ' όλον το Κράτος ανέρχεται περίπου εις 40 εκατομμύρια δραχμών, και συνεπώς αν αρθή διά τινας μήνας, ή ζημία ή οποία θα επέλθη εις το Δημόσιον είναι ελαχίστη δι' ένα προϋπολογισμόν 9 δισεκατομμυρίων δραχμών. Συγχρόνως όμως θα ανακουφισθώσιν οί πενόμενοι αγροτικοί πληθυσμοί. Εάν όμως ή Κυβέρνησις φρονή ότι ή όλοσχερής άφεσις του εισαγωγικού φόρου θα δώση λαβήν εις καταχρήσεις, καθ' ότι οί έμποροι θα εισαγάγωσι μεγάλας ποσότητας αραβοσίτου, πράγμα το οποίον κατ' εμέ δεν είναι δυνατόν να συμβή, διότι ό αραβόσιτος είναι είδος εύπαθές και απαιτεί διαρκή αερισμόν και ειδικάς αποθήκας, τότε συμφωνώ μετ' αυτήν όπως γορηγηθή πίστωσις εις το Υπουργείον της Προνοίας το οποίον να εισαγάγη ατελώς αραβόσιτον τον οποίον να διανείμη εις τας πασχούσας περιφερείας του Κράτους. Επίσης παρακαλεί όπως συσταθή εις την επιτροπήν αποκαταστάσεως ίνα αποστείλη ζωαρκείας εις τους προσφυγικούς πληθυσμούς Ηπείρου, οί οποίοι διέρχονται την αυτήν κρίσιν μετ' αυτούς γηγενείς. Εν τέλει παρακαλεί την Κυβέρνησιν να δώση ταχείαν λύσιν εις το ζήτημα, καθότι οί άνθρωποι κυριολεκτικώς αποθνήσκουσι της πείνης, και να μη περιορισθή εις τα πενιχρά επιδόματα τα οποία απέστειλεν εις τον νομόν Πρεβέζης εξ 100.000 δραχμών, αλλά να αυξήση αυτό τουλάχιστον εις εν εκατομμύριον.

Α. Μελάς. Οί προλαλήσαντες, λέγει, παρέστησαν εν τη πραγματικότητι την οικτράν θέσιν των αγροτικών πληθυσμών και ιδίως της Ηπείρου και ελπίζομεν ότι ή Κυβέρνησις θα λάβη άμεσον πρόνοιαν υπέρ ανακουφίσεως των πασχόντων πληθυσμών. Η Ήπειρος, συνεχίζει, είναι τελείως εγκαταλελειμένη, δεν έχει συγκοινωνίας, δεν έχει εκπαίδευσιν, δεν έχει δημοσίαν ασφάλειαν, δεν ηκούσθη ποτέ ή ευχή της όπως καταργηθή ό φόρος του αραβοσίτου την κατάργησιν του οποίου και πάλιν σήμερον ζητούν. Η όπομονή της Ηπείρου εξηντλήθη και είναι ανάγκη μέχρι του Πάσχα να καταργηθή τουλάχιστον ό δασμός μέχρις ότου ληφθούν γενικώτερα μέτρα.

Δ. Μέρος. Ο φόρος μέχρι του παρελθόντος Αυγούστου ήτο 76 λεπτά κατ' οκάν, έχει δε σκοπόν ταμιευτικόν και προστατευτικόν. Ως γνωστόν, εν Ελλάδι παράγονται ετησίως 150 εκατομμύρια οκάδων αραβοσίτου, εισάγονται δε εκ του εξωτερικού 20 εκατομμύρια. Εφέτος εξαιρετικώς θα εισαχθούν 30 εκατομμύρια οκάδες. Καταργουμένου του φόρου θα ζημιωθούν οί Έλληνες παραγωγοί αραβοσίτου 225 εκατομμύρια δραχμών, περί δε τα 40 εκατομμύρια το Κράτος. Προτείνει αντί της καταργήσεως του δασμού, εδνοδότησις την εγχώριον παραγωγήν, να δοθούν χρηματικά βοηθήματα εις τους τόσον δυστυχούντας ορεινούς πληθυσμούς.

Ο κ. **Γ. Μόδης** λέγει ότι υπάρχει έλεεινή χορτονομής και αχόρτου, θέτουσα εις κίνδυνον όλα τα ζώα των αγροτικών περιφερειών, και θα ήτο απαραίτητον να ληφθή πρόνοια περί καταργήσεως του δασμού και επιτών κτηνοτροφικών προϊόντων.

Ο κ. ***Ν. Κουπαρούσος*** λέγει ότι αί υπερτιμήσεις και ακρίβειαι των δημητριακών οφείλονται εις την αισχροκέρδειαν των μικρεμπόρων και την τοκογλυφίαν των. Διά τούτο κατάργησις του φόρου του αραβοσίτου θα είναι πρός βλάβην της εγχωρίου παραγωγής. Μόνη λύσις είναι να υποχρεωθή ή Εθνική Τράπεζα να παραχωρήση χιλιόδραχμα δάνεια κατ' οικογένειαν υπέρ των ορεινών πληθυσμών. Δεν πεινώσι τονίζει όμως οί πληθυσμοί ούτοι, αλλά πεινώσι και άλλοι πληθυσμοί όπως οί προσφυγικοί του νομού Κοζάνης, οίτινες δεν έχουν τίποτε και πρέπει να επιβληθή ή Κυβέρνησις εις την επιτροπήν αποκαταστάσεως να φανή ολιγώτερον τοκογλυφική και να αυξήση τας πιστώσεις προς ζωάρκειαν και χορήγησιν των δανείων, επαναφερθούν δε εν ισχύϊ και τα προσφυγικά συμβούλια διά να επιτηρούται ή διάθεσις του προσφυγικού χρήματος.

Ο κ. **Γ. Καφαντάρης** (Υπουργός των Οικονομικών) λέγει ότι ή Κυβέρνησις έχει και αυτή πληροφορίας ότι τα ορεινά διαμερίσματα ένεκεν της καταστροφής της ύψιμου εσοδείας και των θεομηνιών του χειμώνος εύρίσκονται εις μεγίστην δυσχέρειαν. Ο έχων μάλιστα την τιμήν να όμιλή προς όμας, προερχόμενος εξ ορεινής περιφερείας έχει και ιδιαιτέρας εκ της περιφερείας του σχετικάς πληροφορίας. Εκ των πληροφοριών τούτων βεβαίως δεν ήτο δυνατόν να μη συγκινηθή και ή Κυβέρνησις, διά την οποίαν όμως το πρόβλημμα δεν είναι τόσον άπλούν και μονομερές όσον διά τους υποβάλλοντας συστάσεις, αί κατά μέρος οικονομίαι είναι κατά κανόνα, κατά μόνας λαμβανόμεναι, επιδεκτικαί εξοικονομήσεως. Εάν επράκειτο να εύρωμεν μόνον 20 ή 30 ή 40 έκατ. Δραχ. διά να βοηθήσωμεν τους ορεινούς πληθυσμούς, ή ανάλογον ποσόν διά να ικανοποιήσωμεν άλλην όμοίας φύσεως αξίωσιν, το Κράτος θα ηδύνατο πιέζον εαυτό ή και αύξάνον τα βάρη να εύρη το αναγκαίον ποσόν. Τα μέτρα όμως ταύτα τα μικράς εκτάσεως κατ' ιδίαν συγκεφαλαιούμενα θέτουν επί τάπητος το όλον οικονομικόν ζήτημα. Διδομένων των 40 έκατ. των ορεινών θα εγερθούν εύλογοι αξιώσεις των προσφύγων ή των δημοσίων υπαλλήλων ή άλλων τάξεων, αίτουμένων δαπάνας ή ανακουφίσεις, αίτινες βεβαίως, είνε δε εκτός αμφιβολίας, θα τύχουν όμοίας ευμενούς απηχήσεως και υποστηρίξεως εις την Βουλήν. Και τότε το ζήτημα της ισορροπίσεως του προϋπολογισμού έρχεται εις το μέσον, διότι θα ήτο ανακόλουθον να νομίζωμεν ότι ακολουθούμεν πολιτικήν ισοσκελίσεως, όταν διά των κατ' ιδίαν μέτρων υποσκάπτομεν το ισοζύγιον. Ας ίδωμεν όμως ειδικώτερον το απασχολούν την Βουλήν θέμα. Πολλοί των προλαλησάντων συναδέλφων συνέστησαν ώς μέσον ανακουφίσεως την ελάττωσιν ή την άρσιν του εισαγωγικού τέλους επί του αραβοσίτου, ή ελάττωσις ή και ή άρσις δεν είνε προωρισμένη αυτοίς να ανακουφίση τους αγρότας. Ο δασμός ανέρχεται εις 1,50 την οκάν ή δε τιμή εις τα απόκεντρα μέρη εις 10, 12, και 14 ώς ήκουσα σήμερον Δρχ. Ο δασμός είνε ασήμαντον επομένως της τιμής μέρος, και το ασήμαντον όμως τούτο μέρος δεν θα περιήρχετο εις τους αγρότας αλλ' εις τους εμπόρους. Υπάρχει εν αποθεμα ήδη αραβοσίτου, αί δε νέαι εισαγωγαί αί οποίαι θα βραδύνουν θα προσαρμοσθούν προς την ανωτέραν τιμήν των αποθεμάτων. Αφ' ετέρου προσωρινή του δασμού ανάστολή θα ήτο έτι μικροτέρας χρησιμότητος, θα έπλυττε δε το Κράτος μόνον και θα επλούτιζε τους εμπόρους χωρίς ουδ' επ' ελάχιστον ν' ανακουφίζη τους αγρότας. Τα εμπορεύματα δεν εισάγονται μηνιαίως αλλά κατά ποσότητα, και 20 δε ημερών αναστολή θα απερρόφα όλον τον δασμόν χωρίς να μειωθή ή τιμή και κατά ένα όβολόν. Άλλ' ή επιβολή και αύξησις του δασμού δεν είχεν ώς ορθώς ελέχθη ταμιακούς μόνον σκοπούς άλλ' απέβλεπε και εις την προστασίαν της όλονέν προϊούσης παραγωγής αραβοσίτου. Κατάργησις ή ελάττωσις του δασμού επομένως δεν θα επέφερε μεν ουδεμίαν ανακούφισιν εις τους πάσχοντας πληθυσμούς, θα εδημιούργει δε ασφαλώς κρίσιν δεινήν της Γεωργικής παραγωγής. Δεν φαίνεται λοιπόν ποσώς πρακτική ή μείωσις ή ή άρσις του τέλους. Το ζήτημα όπερ θα ηδύνατο να τεθή επί τάπητος είνε ίσως το ζήτημα της παροχής αμέσων υπό του Κράτους χρηματικών βοηθειών, ήτοι το ζήτημα της επεκτάσεως της κοινωνικής ημών πολιτικής. Υπό την έποψιν όμως ταύτην πρέπει να γνωρίζωμεν ότι πάσα απόφασις επεκτάσεως της κοινωνικής του Κράτους προνοίας επί τοιούτων περιπτώσεων θα είχε γενικωτέραν αγνώστου εκτάσεως σημασίαν.

Το ερώτημα όπερ τίθεται προ ημών είνε τούτο, θα αναλάβη το Κράτος τας γεωργικάς ασφαλίσεις, θα είπη δηλαδή τούτο ότι υπέχει την υποχρέωσιν της αποζημιώσεως εν όλω ή εν μέρει των Γεωργικών ζημιών ή καταστροφών; Αλλοία είνε ή μέχρι τούδε τηρουμένη πολιτική διά τας γεωργικάς ασφαλείας και κατ' άλλον τρόπον επιδιώκεται έως τώρα ή οργάνωσις αυτών. Νομίζει ή Βουλή ότι είνε ή ώρα κατάλληλος προς στροφήν απότομον, ή οποία θα δημιουργήση διά το Κράτος την υποχρέωσιν της αποζημιώσεως των αγροτικών ζημιών; Δεν υποθέτω ότι τοιαύτη είνε ή πρόθεσις της Βουλής. Εννοείται δε κάλλιστα τί θα συνέβαινεν αν ελέγετο ότι το Κράτος θα δώση βοηθήματα εις τας ορεινάς περιφερείας. Ποίαι θα είνε αί ορειναί περιφέρειαι κατά νομόν; Όλη ή Ελλάς περίπου την αυτήν έχει διαμόρφωσιν και κατ' αυτόν τον τρόπον όλοι οί αγρόται θα είχον δικαίωμα βοηθείας. Κύριοι Βουλευταί, άς βαδίσωμεν επί τινα χρόνον μετά τινος περισκέψεως. Δεν θα ωφελήθούν οί χωρικοί εάν κλονισθή ό προϋπολογισμός του Κράτους. Εάν τούτο συμβή εντός ολίγου ή κρίσις θα είνε τρομερά διά

τοὺς ἀγρότας καὶ τοὺς ἀστούς. Θὰ ἐρωτηθῇ ἴσως, εἶνε ἀπολύτως ἀρνητικὴ ἡ ἀπάντησις τῆς Κυβερνήσεως; Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἀνάγκην ἐξουσιοδοτήσεως διὰ νὰ λάβῃ κάθε δυνατὴν πρόνοιαν. Ἂν ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος πεισθῇ ὅτι πρέπει νὰ ἐλαττώσῃ τὸν δασμὸν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο διὰ διατάγματος, ἂν δὲ πάλιν σχηματίσῃ τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ δοθῶσιν ἀποζημιώσεις δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ζητήσῃ τὴν ἔγκρισιν ὑμῶν. Ἐπιτρέψατε εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ σκεφθῇ.

Α. Παπανεστασίου. Ἡμεῖς δὲν προτείνομεν παρὰ νὰ δοθῇ μία ἀποζημίωσις εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι στεροῦνται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις γρονεῖ ὅτι δύναται νὰ κάμῃ σύμβασιν μὲ τὴν Τράπεζαν καὶ ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως ἂς τὸ κάμῃ, ἡμεῖς δὲν θέλομεν παρὰ νὰ τὴν διευκολύνωμεν.

Γ. Κοφαντάρης. Ἂς ἀφεθῇ ἡ Κυβέρνησις ἐλευθέρα νὰ κρίνῃ τὸ ζήτημα. Ἡ δήλωσίς μου εἶνε ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐξετάσῃ **ποῖα** εἶνε τὰ μέρη τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἀνάγκην ἀμέσου ἀρωγῆς, **καὶ** ἀναμετρῶσα τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει θὰ κρίνῃ περὶ τοῦ πρακτέου. Περαίνων τονίζει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποτελουμένη ἐκ πολιτικῶν ἐνδιαφέρεται ἐξ ἴσου διὰ τοὺς πλυθυσμοὺς τούτους, δὲν νομίζει δὲ ἀναγκαίαν τὴν ἐξουσιοδότησιν, τὴν ὁποίαν θεωρεῖ ἄκρως ἐπισφαλῆ.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει ὅτι δὲν χρειάζεται ἐξουσιοδότησις καὶ ὅτι δύναται νὰ λάβῃ τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα καὶ ἄνευ αὐτῆς, ἡμεῖς δὲν ἔχομεν λόγον νὰ ἐπιμείνωμεν ἐφ' ὅσον δὲν ἐπιθυμοῦμεν ἄλλο τι, παρὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς παρουσῆς ἐνισχύσεως διὰ τοὺς ἀτυχεῖς ἀγροτικοὺς πλυθυσμούς.

Ἐπὶ τῆς περὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπερωτήσεως.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι κατὰ τὰς θερινὰς διακοπὰς ἔμειναν ἐκκρεμῆς μία ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου, τοῦ ὁποίου τὰς αὐξήσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πληρώσῃ ὁ κόσμος. Οἱ ἰδιοκτῆται κατ' ἐμὲ ἀδίκως ἰσχυρίζονται ὅτι ἀμοίβονται ἀνεπαρκῶς, ἐφ' ὅσον εἰσπράττουν τὸ 16πλάσιον τοῦ προπολεμικοῦ ἐνοικίου ἐνῷ ἐξ ἀντιθέτου ἄλλαι τάξεις δὲν ἀποκατεστάθησαν ὡς π.χ. οἱ ἔφεδροι πολέμου, οἱ πρόσφυγες κ.λ.π. οἱ ἰδιοκτῆται τῶν τσιφλικίων, οἵτινες δὲν ἔτυχον ἀποζημιώσεως οἱ κάτοχοι τῶν εἰς χρυσὸν καταθέσεων πτωχοὶ βιοπαλαισταὶ κ.λ.π. Διατί λοιπὸν οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ἀστικῶν ἀκινήτων ἔχουν τὴν ἀπαίτησιν νὰ πληρωθοῦν μὲ τὸν τιμάρθμον τῆς ζωῆς. Αἱ μεταξὺ τῶν ἰδιοκτητῶν καὶ τῶν ἐνοικιαστῶν σχέσεις εὑρίσκονται εἰς ὀξύτατον σημεῖον καὶ φρονῶ διὰ τοῦτο ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ἵνα τροποποιήσῃ τὸ ἐνοικιοστάσιον κατὰ τρόπον ὥστε πρῶτον μὲν νὰ ἀποτραπῶσιν αἱ ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἐπιβαλλόμεναι σύμφωνα μὲ τὸ ἰσχὺον ἐνοικιοστάσιον, νέαι αὐξήσεις, δεύτερον νὰ ἐπεκταθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον καὶ εἰς τὰς πόλεις αἵτινες ἔχουσι πληθυσμὸν κάτω τῶν 10.000 κατοίκων.

Ὁ κ. **Α Παπανασασίου** λέγει ὅτι κατόπιν μακροτάτης συζητήσεως κατὰ τὸ παρελθὸν θέρος ὑπεβλήθη πρότασις ὅπως ἐξουσιοδοτηθῇ ἡ Κυβέρνησις ἵνα τροποποιήσῃ τὸ ἐνοικιοστάσιον ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀπόρων τάξεων. Ἐπὶ τῆς προτάσεως ὅμως ταύτης δὲν κατωρθώθη τότε νὰ ληφθῇ ἀπόφασις. Ἔκτοτε ὅμως αἱ οἰκονομικαὶ συνθῆκαι ἠλλαξαν καὶ ἡ κρίσις ἡ οἰκονομικὴ κατέστη ὀξυτέρα.

Δὲν γεννᾶται ζήτημα ἀνασυντάξεως τοῦ ἐνοικιοστασίου, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον παρατηρεῖται ἡ μεγάλη κρίσις, ἥτις μαστίζει τὸν κόσμον, τὸ ἐνοικιοστάσιον πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ τρόπον ἀπαλώτερον, διότι αἱ νέαι αὐξήσεις τοῦ ἐνοικιοστασίου κατὰ τὸν Ἀπρίλιον θὰ προκαλέσουν δυσφορίαν. Διὰ τοῦτο ὑποβάλλομεν τὴν κάτωθι πρότασιν περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναθεώρησιν ὡρισμένων διατάξεων τοῦ ἐνοικιοστασίου·

«Ἐξουσιοδοτεῖται ἡ Κυβέρνησις ὅπως κατὰ τὸ διάστημα τῆς προσεχοῦς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τὸ Πάσχα διὰ Διατάγματος, προκαλουμένου συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, ἀναθεωρήσῃ τὰς περὶ ἐνοικιοστασίου κειμένας διατάξεις ἐπὶ τῷ τέλει, ὅπως ὁρισθῇ ὡς προθεσμία καταβολῆς τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ ἐνοικιοστασίου ἰσχύοντος Διατάγματος δευτέρας αὐξήσεως τῶν ἐνοικίων ἀντὶ τῆς 1ης Ἀπριλίου ἡ 1 Σεπτεμβρίου 1928, τῆς δὲ τρίτης γενικῆς ἡ 1 Σεπτεμβρίου 1929, ρελθισθοῦν δὲ γενικῶς οἱ ὅροι τῆς μισθώσεως τῶν ἀστικῶν κτημάτων, οἱ ἀφορῶντες τοὺς ἀναπήρους πολέμου, τοὺς ἐργάτας, τοὺς πρόσφυγας καὶ ἀπόρους ἐν γένει, τοὺς δημοσίους καὶ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, πολιτικοὺς καὶ στρατιωτικοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ ἢ ἐν συντάξει καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας.

Παρακαλοῦμεν δέ, ὅπως ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω προτάσεως μας, ἐὰν ἐγερθῇ ἀντίρρησις, ἐρωτηθῇ ὅτι· ὀνομαστικῆς κλήσεως ἡ Βουλή.»

Συνεχίζων λέγει ὅτι οἱ ἐπαγγελματίαι εἶχον διαμαρτυρηθῇ διὰ τὰς αὐξήσεις τὰς ὁποίας ἐπέφερε τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου δημοσιευθὲν ἐνοικιοστάσιον καὶ παρεπέμφθη, τότε τοῦτο εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀλλὰ καὶ αἱ τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἐπέφερεν αὕτη, δὲν ἔλυσαν τὸ ζήτημα διότι αἱ αὐξήσεις ἃς ἐπέβαλεν εἶναι μεγάλαι. Ἐνοικιαστὴς πληρώνων 200 δραχμὰς τὸν μῆνα ἤδη ἔφθασε νὰ πληρώνῃ 2500 καὶ ἂν γίνουν αἱ τελευταῖαι αὐξήσεις, θὰ φθάσῃ νὰ πληρώνῃ 3200, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπερβολικόν. Ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν νὰ μὴ γίνουν αἱ αὐξήσεις ἀλλὰ νὰ ἀναβληθοῦν αὗται μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἡ ἀστική, λέγει, ἰδιοκτησία ἐὰν μὲν δὲν εἶχε λόγῳ τοῦ ἐνοικιοστασίου προσόδους, πάντως εὑρίσκεται εἰς καλλιτέραν θέσιν ἀπὸ πᾶν ἄλλο εἶδος περιουσίας. Συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ διατάξεις αἱ ἀφορῶσαι τοὺς ἀπόρους δὲν εἶναι σοβαραὶ διότι κατ' αὐτὰς εἰς π. χ. τραυματίας πολέμου ἄγαμος κερδίζων διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ καὶ ἄλλων δύο μελῶν τῆς οἰκογενείας του 2.000 δραχμὰς τὸν μῆνα δὲν τυγχάνει οὐδεμιᾶς προστασίας. Αὐτὰ τὰ πράγματα πρέπει νὰ διορθωθοῦν. Ἐγὼ εἶχα ἄλλας γνώμας προκειμένου περὶ τῆς ἐξιλίξεως τοῦ ἐνοικιοστασίου τὰς ὁποίας εἶχα ἐκφέρει καὶ ἐν Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ αἵτινες ὅμως δὲν ἐγένοντο δεκταί. Πάντως δὲν πρόκειται τώρα περὶ ἀνασυντάξεως τοῦ ἐνοικιοστασίου ἀλλὰ διὰ τῆς ὑποβαλλομένης προτάσεως ἀποσοβοῦμεν μίαν κοινωνικὴν κρίσιν. Δὲν πρέπει δὲ τὸ Κράτος νὰ εἶναι ἄκαμπτον εἰς τὰς ἀντιλήψεις του διότι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ δημιουργηθοῦν κρίσεις τὰς ὁποίας πρέπει νὰ ἀποφύγωμεν. Ἡ Βουλή, λέγει, χορηγοῦσα τὴν ἐξουσιοδότησιν ταύτην εἰς τὴν Κυβέρνησιν πράττει ἐν κοινωνικῶν καθήκων.

Ὁ κ. **Β. Οἰκονομίδης** λέγει ὅτι ἡ μικρὰ αὕτη ἀναθεώρησις τοῦ ἐνοικιοστασίου δύναται νὰ γεννήσῃ ἀνωμαλίας αἵτινες θὰ ἔχουν ἴσως ὡς ἀποτέλεσμα νὰ τεθῇ ἐπὶ τάπητος ὁλόκληρον τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. **Α. Παπανεστασίου** λέγει ὅτι αἱ εὐκολίαι εἶναι μικραί, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ φόβος δημιουργίας καμμιᾶς ἀνωμαλίας, τοὐναντίον ὑπάρχει φόβος δημιουργίας ἀνωμαλιῶν ἂν δὲν γίνωσι δεκταὶ αἱ ἀπολύτως δίκαιαι αὐταὶ μεταρρυθμίσεις.

Ὁ κ. **Σ. Στάης** λέγει ὅτι τὸ Κράτος ὑπελόγισε τὸν φόρον τῶν οἰκοδομῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐξήσεων τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ κ. **Α. Παπανεστασίου** λέγει ὅτι ἐὰν πράγματι ἐβεβαιώθη ὁ φόρος τῶν οἰκοδομῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐξήσεων τοῦ ἐνοικιοστασίου δέχεται ὅπως εἰς τὴν ἐπιβαλλομένην πρότασιν τεθοῦν διατάξεις διορθώνουσαι τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. **Δ. Μέρος** λέγει ὅτι οἱ ἀγροτικοὶ βουλευταὶ τάσσονται μὲ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐπαγγελματιῶν καὶ κηρύσσονται κατὰ πάσης αὐξήσεως συγχρόνως δὲ συνιστοῦν ὅπως τὸ ἐνοικιοστάσιον ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰς μικρὰς πόλεις.

Ὁ κ. **Σ. Χοσιώτης** συμφωνεῖ μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Μέρου τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ἔχει καὶ πληθώραν τηλεγραφημάτων σχετικῶν μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου λησμονηθὲν ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα θὰ ἐνόμιζε πᾶς τις ὅτι δὲν θὰ ἀπησχόλει πάλιν τὴν Βουλήν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξητάσθη ἐν Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ, μεθ' ὅλης τῆς λεπτότητος ἥτις ὀφείλεται ἐν τῇ ἐρεύνῃ ἑνὸς τόσον σοβαροῦ ζητήματος. Ἐξητάσθησαν καὶ αἱ ἀπόψεις τῶν ἐπαγγελματιῶν, ἀξιούντων τὴν ἀναστολὴν τῆς βας αὐξήσεως καὶ τῶν ἰδιοκτητῶν ἀξιούντων τὴν ὁλοσχερῆ ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου. Ἡ Κυβέρνησις κατόπιν συζητήσεως κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη εἰσηγήσεως εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιήσεως τοῦ ἐνοικιοστασίου. Ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις ἐπιληφθεῖσα τῆς ρυθμίσεως διαφόρων ζητημάτων ἐπελήφθη καὶ τῆς ρυθμίσεως τοῦ ζητήματος τοῦ ἐνοικιοστασίου, ὁ δὲ τότε Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης συνέστησε ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος, ἥτις ἐπέφερε τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου εὐνοούσας τὰς ἀπόψεις τῶν ἰδιοκτητῶν. Τότε ἐξηγέρθησαν οἱ ἐπαγγελματίαι μὲ τὰ γνωστὰ πραγικὰ ἀποτελέσματα καὶ ἠξιώσαν ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀναστληῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἰσχὺς τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης δημοσιευθέντος ἐνοικιοστασίου. Πράγματι ἀναστολείσης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ τὸ ἐνοικιοστάσιον ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ συνέστη ἡ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ἥτις μετὰ δίμηνον ἐργασίαν, συμμετασχόντων εἰς αὐτὴν ὅλων τῶν κομμάτων τῆς Βουλῆς, κατήρτισε τὸ ἰσχὺον νομοθέτημα. Δὲν λέγω ὅτι τὸ ἐνοικιοστάσιον τοῦτο εἶναι τέλειον. Ἀλλὰ πάντως περιέχει ὅλας τὰς δυνατὰς ἐγγυήσεις αἵτινες ἠδύναντο νὰ ἐπιφέρουν ἕνα συνδυασμὸν μεταξὺ τῶν δύο ἀντιτιθεμένων τάξεων. Ἀλλὰ οἱ ἐπαγγελματίαι καὶ πάλιν ἠξίωσαν νὰ μὴ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἐνοικιοστάσιον τοῦτο καὶ νὰ ἔλθῃ πάλιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ πράγματι ἦλθεν εἰς τὴν Βουλὴν ἀλλὰ δὲν ἐλήφθη καμμία ἀπόφασις. Τὸ ἐνοικιοστάσιον ἔκτοτε ἐφηρμόσθη καὶ ἀποτελεῖ ἕνα σύνολον σταθμὸν εἰς τὴν ἐξέλιξιν καὶ ἐπίλυσιν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος. Ὅτε ἦλθε τὸ ζήτημα τῆς ἐκ τοῦ ἐνοικιοστασίου αὐξήσεως ἠγέρθησαν διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῶν ἐπαγγελματιῶν, ὑποβλήθησαν ὅμως καὶ διαμαρτυρίαι ἐκ μέρους τῶν ἰδιοκτητῶν, ἐκ μέρους τῶν ὁποίων ἔχω τσορέϊαν τηλεμάτων. Θὰ ἀναγνώσω, λέγει, δύο τηλεμάτα ἰδιοκτητῶν τὸ μὲν προερχόμενον ἐκ Θεσσαλονίκης, ἥτις εἶναι ἡ περιφέρεια ἐξ ἧς ἐκλέγεται ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατ. ἑνώσεως καὶ ἥτις εἶναι ἡ δευτερεύουσα πόλις τοῦ κράτους καὶ τηλεμα ἰδιοκτητῶν Κρήτης. (Ἀναγνώσκει τὰ τηλεματα). Ὁ κόσμος, λέγει, τῶν ἰδιοκτητῶν εὑρίσκεται ἐν ἐξεγέρσει καὶ δικαίᾳ. Σήμερον δὲν εὑρισκόμεθα πρὸ ἐλλείψεως στέγης, ἥτις εἶχε ἐπιβάλει τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐνοικιοστασίου ἀλλὰ οἱ ἐπαγγελματίαι θέλουν τὴν ἀναστολὴν τῆς αὐξήσεως λόγῳ τῆς κρίσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται, ἀλλὰ μήπως ἡ κρίσις αὕτη δὲν ὑπάρχει διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας; καὶ οἱ μὲν ἐπαγγελματίαι εὗρον καὶ ἐποχὰς καλάς, ἐνῷ οἱ ἰδιοκτῆται ὅλας τὰς οἰκονομικὰς κρίσεις τὰς διῆλθον μὲ ἐλαττωμένην τὴν χρῆσιν τῆς περιουσίας αὐτῶν, ἐὰν δὲ τώρα θελήσωμεν νὰ τοὺς στερήσωμεν καὶ τῆς βας καταβολῆς δίδομεν τὸ τελευταῖον πλῆγμα καὶ τοὺς καταδικάζομεν εἰς ὁριστικὸν θάνατον.

Ἀλλὰ ἂς ἐξετάσωμεν, ἡ ἀναστολὴ αὕτη παρέχει ὠφελείας εἰς τοὺς ἐπαγγελματίας; Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἐγένοντο ἤδη συμβάσεις μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν καὶ ἔχομεν ἤδη τηλεμματα ἐπαγγελματιῶν ζητούντων νὰ μὴ ἀνακινηθῇ ζήτημα ἐνοικιοστασίου (ἀναγινώσκει τηλεμματα ἐπαρχιῶν Πύργου, Βόλου καὶ Τρικκάλων) καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ἐπιθυμήσῃ ἡ πλειοψηφία συνεννόησις μεταξὺ ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν, θέλομεν ἡμεῖς νὰ φέρωμεν νέαν ἀναστάτωσιν. Ἀλλὰ θὰ ἀδικήσωμεν καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας τῶν Ἀθηνῶν οἵτινες ἔχουν τὰ καταστήματα αὐτῶν ἐπὶ νεοδμήτων οἰκιῶν καὶ θὰ εἶναι ἄδικον δύο ἐπαγγελματίαι τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος νὰ πληρώνουν τόσον διαφορετικὰ ἐνοίκια. Ἀδικοῦμεν ὅμως καὶ ἄλλας κατηγορίας, τὴν κατηγορίαν τῶν μικροϊδιοκτητῶν καὶ τὴν κατηγορίαν τῶν ἐπαγγελματιῶν ἐκείνων οἵτινες ἐπὶ τῷ φόβῳ μὴ πως ἐπὶ δικτατορίας ἀρθῇ ὁλοσχερῶς τὸ ἐνοικιοστάσιον προέβησαν εἰς συμβάσεις μὲ τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ πληρώνουν οὕτω μεταπολεμικὸν ἐνοίκιον.

Ὁ κ. **Α. Τσιόκος** λέγει ὅτι ὑπάρχει μία μεγάλη τάξις ἡ

τάξις τῶν ἐνοικιαστῶν τῶν ἀνταλλαξίμων περιουσιῶν οἵτινες πληρώνουν τὸ 10πλάσιον τῶν ἄλλων.

Ὁ κ. **Σ. Καραγιώργης** διαμαρτύρεται διότι διὰ τὰ ἐνοίκια τῶν ἀνταλλαξίμων δὲν ἐλήφθη οὐδεμία πρόνοια καὶ ζητεῖ ὅπως τὸ ζήτημα ὡς ἐξόχως σοβαρὸν ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** συνεχίζων ἀναγινώσκει τηλεγραφήματα προσφύγων ἰδιοκτητῶν ἀκινήτων ἐν Ἀθήναις. Ἡ Κυβέρνησις μετὰ πολλῆς συμπαθείας προσέβλεψεν εἰς τὰ αἰτήματα τῶν ἐπαγγελματιῶν, ἀλλὰ εὗρε σκόπιμον τὴν μὴ ἀνακίνησιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἐνοικιοστασίου, συνιστῶ δέ, λέγει, εἰς τὴν Βουλὴν νὰ μὴν ἀνακινήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο διότι θὰ φέρῃ ἀναστάτωσιν, διότι ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ τὴν ἀνακίνησιν τοῦ ζητήματος, τότε τοῦτο θὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς αὐτοῦ. Ἐγὼ ὡς Ὑπουργὸς εἰσηγήθην εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ φέρῃ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Α Μέρος** ἐρωτᾷ ἐὰν διὰ τὰς μικρὰς πόλεις τὸ ἐνοικιοστάσιον θὰ ἰσχύσῃ δι' ὀλίγον καιρόν, ἢ ἐφ' ὅσον θὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὰς μεγάλας πόλεις.

Ὁ κ. **Θ. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι συμφώνα μὲ τὸ ἐνοικιοστάσιον διὰ τὰς πόλεις τὰς ἐχούσας πληθυσμὸν ἀπὸ 3.000 ἕως 10.000 κατοίκων ἀπαιτεῖται διὰ νὰ ἐπεκταθῇ τοῦτο γνωμοδοτήσεως τοῦ Κοινοτικοῦ συμβουλίου, ὅπου δὲ ὑπῆρχε ἡ γνωμοδότησις αὕτη τοῦτο ἐπεξετάθη.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου, ὡς ὀρθῶς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, εἶναι ζήτημα ἐξόχως σοβαρόν, ὕσαν εἰς ἀντιπαράταξιν δύο μεγάλας τάξεις ἰδιοκτητῶν καὶ ἐνοικιαστῶν, ἐξέχουσαν δὲ θέσιν μεταξὺ τῶν τελευταίων ἔλαβεν ἡ τάξις τῶν ἐπαγγελματιῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι πολλάκις καὶ ἰδιοκτῆται. Βεβαίως τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου προέκυψεν ἐκ τῆς ἀνωμαλίας τῆς καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρ' ἡμῖν προελθούσης ἐκ τοῦ πολέμου. Τὸ ἐνοικιοστάσιον ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μὴ ἐπεμβάσεως τοῦ Κράτους εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις. Ἀλλὰ ἡ ἐπέμβασις αὕτη ἐγένετο ἀντιστοίχως καὶ εἰς τὰς ἐπαγγελματικὰς τάξεις διὰ τῶν γνωστῶν περιορισμῶν ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν ἐπαγγελμάτων των. Ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα καὶ οἱ περιορισμοὶ εἶνε ἀποτέλεσμα ἀνάγκης. Τὸ ἰσχὺον ἐνοικιοστάσιον παρίσταται ὡς μὴ ἱκανοποιοῦν οὔτε τὴν μίαν, οὔτε τὴν ἄλλην πλευράν. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ εἴμεθα ἄκρως ἐπιφυλακτικοὶ καὶ προσεκτικοὶ διὰ πᾶσαν νέαν ἐπέμβασιν. Δι' αὐτὴν ὑπέρτατος ρυθμιστὴς πρέπει νὰ εἶναι ἡ Κυβέρνησις, ἥτις δύναται νὰ προβῇ ἂν καὶ κατὰ πόσον ἡ ἐπέμβασις θὰ ἔχῃ εὐχάριστα ἢ ὄχι ἀποτελέσματα. Τὸ ἐνοικιοστάσιον, συνεχίζει, δὲν δύναται νὰ λυθῇ διὰ τῆς Βουλῆς, κατὰ μείζονα λόγον δὲν δύναται νὰ λυθῇ διὰ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ δώσουν καὶ χειροτέραν λύσιν. Διότι αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν δύνανται νὰ μὴ ἀντιπροσωπεύουν τὰς ἀπόψεις τῶν καθ' ὅλων συμφερόντων καὶ ἀναγκῶν, δυσκόλως δὲ ἀφ' ἑτέρου καταρτίζονται ὅπως θὰ ἐπεβάλλετο νὰ καταρτίζωνται. Θὰ εἶναι δὲ αὐθαίρετον ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς νὰ ἀποφασίζῃ μία ἀντιπροσωπεία μὴ ἐκπροσωποῦσα τὴν καθολικὴν λαϊκὴν θέλησιν. Διὰ τοῦτο θεωρῶ τὴν παραπομπὴν τυχὸν τοῦ ζητήματος εἰς Ἐπιτροπὴν ὡς λύσιν ἀκατάλληλον. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις φρονεῖ ὅτι δύναται νὰ ἐπιληφθῇ κατόπιν τῶν γενομένων προτάσεων, αὐτὴ πρέπει καὶ μόνη νὰ κρίνῃ καὶ νὰ ἀποφασίσῃ. Ἐὰν δὲ νομίζῃ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ ἂς μὴ ἐπιληφθῇ. Προσθέτω ἀκόμη ὅτι δὲν εἶναι καὶ ἀνάγκη ἐξουσιοδοτήσεως, διότι τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου εἶναι ζήτημα διατάγματος, διότι ἡ τελευταία πρᾶξις τῆς Βουλῆς δὲν μετέβαλε καθόλου τὰ δικαιώματα, ἅτινα εἶχεν ἡ Κυβέρνησις, ἥτις δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως νὰ ἐνεργήσῃ ἂν γρονῇ ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ. Κατ' ἀκολουθίαν, ἐπιλέγει, ἔχει ἀρμοδιότητα ἡ Κυβέρνησις νὰ κρίνῃ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν καὶ σταθμίζουσα ὅλας τὰς ἀκουσθείσας ἀπόψεις.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρατηρεῖ ὅτι ὁ νόμος ὁ κυρώσας τὸ ἐνοικιοστάσιον θεσπίζει ὅτι μόνον διὰ νόμου δύνα-

ται νὰ τροποιηθῇ τοῦτο, ἐκτὸς ὅμως τούτου δεδομένου ὅτι τὸ ἐνοικιοστάσιον εἶναι ζήτημα κοινωνικὸν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθῇ, ὅτι μεγίστην ἁρμοδιότητα πρὸς λύσίν του ἔχει ἡ Βουλή. Καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐννοήσω διατί ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θεωρεῖ ὅτι ἡ διαδικασία τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος διὰ Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν εἶναι ἐνδεδειγμένη. Σχετικῶς μὲ τοῦτο ὀφείλω νὰ ὑπομνήσω ὅτι ἡ Βουλὴ ἐξ ὑπαρχῆς ἐθεώρησεν ὅτι δὲν ἐλήφθη ἐπαρκὴς πρόνοια κοινωνικῶν τινων συμφερόντων διὰ τοῦ ἐνοικιοστασίου καὶ κατόπιν συζητήσεως ἔμεινεν ἐκκρεμὲς τὸ ζήτημα καὶ ἐδόθη ὑπόσχεσις παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ὅτι θὰ ὑποβληθῇ τροποποιητικὸν νομοσχέδιον τοῦ δημοσιευθέντος ἐνοικιοστασίου καὶ ὅτι ἡ τροποποίησις θὰ ἦτο σύμφωνος μὲ τὰς ἐκδηλωθείσας ἐν τῇ Βουλῇ ἀντιλήψεις. Παρητήθη ὅμως τότε ἡ Κυβέρνησις καὶ δὲν ὑπεβλήθη ἡ τροποποίησις. Ἡμεῖς, συνεχίζει, ἀποτελοῦντες τότε μέλος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐδηλώσαμεν ὅτι τασσόμεθα ὑπὲρ τῆς τροποποιήσεως καὶ ἐψηφίσαμεν ἔκτοτε ὑπὲρ τῆς προτάσεως τῆς τροποποιήσεως. Δὲν ἀνεκινήσαμεν κατόπιν τὸ ζήτημα καὶ διότι αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς εἶχον ἐπείγοντα χαρακτῆρα καὶ διότι ἠλπίζομεν ὅτι θὰ ἐπήρχετο ἐν τῷ μεταξὺ ἐπαφὴ καὶ διευθέτησις τῶν διαμαχομένων συμφερόντων. Ἀνεγνώσθησαν, συνεχίζει, ἐνταῦθα παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἄνευ λόγου, ὑβριστικὰ τηλεγραφήματα....

Θ. Τουρκοβασίλης. (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ἐγὼ ἠθέλησα νὰ τονίσω ὅτι τὸ ἐνοικιοστάσιον ὅπως νῦν ἰσχύει παρ' ὅλα τὰ διασταυρούμενα παράπονα ἀποτελεῖ σταθμὸν καὶ μᾶς ὁδηγεῖ δι' ἀνωδύνου τρόπου εἰς ἔξοδον ἐκ τῆς ἀνωμαλίας. Καὶ σᾶς ἐρωτῶ δύναται νὰ κριθῇ τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ τῇ βάσει παραπόνων;

Α. Παπανστασίου. Βεβαίως.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Ὅταν δεχθῶμεν τὰ παράπονα τῆς μιᾶς τάξεως θὰ ἐξεγερθῇ ἡ ἄλλη.

Α. Παπανστασίου. Τὸ ἐνοικιοστάσιον βεβαίως δημιουργεῖ ἀδικίας. Ἀλλ' ἐπεβλήθη πανταχοῦ διότι τὸ κοινωνικὸν συμφέρον ἐβάρυνε περισσότερον ὑπὲρ τῶν ἐνοίκων. Τὸ ζήτημα εἶναι ὅμως ἂν θὰ βαδίσωμεν ἁλματωδῶς εἰς τὴν ἄρσιν τοῦ ἐνοικιοστασίου ἢ θὰ βαδίσωμεν ἐξελεκτικῶς. Δὲν πρόκειται ἐξ ἄλλου σήμερον νὰ θίξωμεν τὸ ὅλον ζήτημα, πρόκειται νὰ ἀρθοῦν μερικὰ ἀτοπήματα καὶ νὰ μετριασθῇ καὶ ἡ κρίσις ἡ σοβοῦσα εἰς ὡρισμένας τάξεις καὶ διὰ τοῦτο δὲν νομίζω ὅτι διορθώνεται ἡ κατάστασις ὅταν ἀναγινώσκομεν τηλεγραφήματα τῆς μιᾶς τάξεως κατὰ τῆς ἄλλης καὶ ἀρνούμεθα ἐξ ἄλλου νὰ ἐξετάσωμεν ὡρισμένα παράπονα. Καίτοι, ἐπιλέγει, ἔχω ὑπ' ὄψει μου τὰς διαθέσεις τῆς Κυβερνήσεως καὶ προβλέπω ὅτι ἡ πρότασίς μας δὲν θὰ ἔχῃ ὑπεροχήν, ἐν τούτοις νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἔστω καὶ δι' ἀναστάσεως διὰ νὰ ἐκδηλώσῃ τὰς διαθέσεις της.

Π. Τσαλδάρης. Νομίζω λέγει ὅτι ὁ κ. Ἀργηγὸς τῆς δημοκρατικῆς Ἑνώσεως δὲν ἀντελήφθη προσηκόντως ὅσα εἶπον. Δὲν ἠρνήθην ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ γνώμην ἐπὶ τοῦ ἐνοικιοστασίου. Εἶπον ὅτι ἔχει καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ, ἀποκρούω ὅμως ὅτι δύναται τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου νὰ λυθῇ διὰ κοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ παράδειγμα εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ἐνοικιοστάσιον, διότι ἡ Βουλὴ ὅταν παρέπεμπε τὸ ζήτημα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν μᾶλλον ἀντιθέτους εἶχε ροπὰς ἀπὸ τὴν λύσιν ἣν ἔδωκε ἡ Ἐπιτροπή. Τοῦτο διότι οἱ ἀποτελοῦντες τὴν Ἐπιτροπὴν ἔτυχε νὰ ἔχουν ἀντιθέτους γνώμας. Διὰ τοῦτο ἐξακολουθῶ νὰ φρονῶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς Ἐπιτροπήν. Καὶ ὅσον δὲν θέλω νὰ παραπεμφθῇ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, δὲν δύναμαι ὅμως νὰ μὴ τονίσω ὅτι δὲν πρέπει νὰ προβαίνωμεν εἰς λύσεις Κοινωνικῶν ζητημάτων ἄνευ τῶν ἁρμοδίων. Ἡ Κυβέρνησις εἰσηγουμένη τὸ ζήτημα καὶ ρυθμίζουσα αὐτὸ θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει της ὅλας τὰς ἀπόψεις καὶ θὰ δύναται ν' ἀποφασίσῃ, οἱανδήποτε δὲ ἀπόφασιν λάβῃ δὲν θὰ τὴν ἐπικρίνω. Πάντως αὐτὴ ὀφείλει νὰ ἔχῃ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἀποκρούω πᾶσαν παραπομπὴν εἰς Ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις παρὰ πολλῶν βουλευτῶν τῆς δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ ἄλλων περὶ ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἵνα ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα διὰ διατάγματος κατὰ τὰς διακοπὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. **Α. Παπανστασίου** λέγει ὅτι ἡ πρότασις περιλαμβάνει ὅρους διὰ τὴν διορισμένην ἐξουσιοδότησιν καθ' οὓς αἱ μὲν αὐξήσεις τοῦ Ἀπριλίου θ' ἀναβληθοῦν διὰ τὴν 1ην Σ)βρίου, θὰ βελτιωθοῦν δὲ αἱ ἐνοικιάσεις τῶν ἀναπήρων πολέμου, τῶν ἐργατῶν, προσφύγων, ὑπαλλήλων κλπ.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ Κυβέρνησις ὅπως ἐπεξηγήθη ἡ πρότασις λαμβάνει ἐξουσιοδότησιν ἵνα ὑπὸ ὡρισμένους ὅρους διευθετήσῃ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ὅμως οὕτω λύει ἡ Βουλή, ἀλλὰ ἡ ἐξουσιοδότησις εἶνε σύνηθες μέσον ὅπερ ζητεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ διευθετήσῃ ἓν ἐπείγον ζήτημα. Ἤδη ἡ Κυβέρνησις ἐξεδήλωσε τὰς ἀπόψεις της διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὴ πρότασις περὶ ἐξουσιοδοτήσεως ἣν δὲν ζητεῖ ἡ Κυβέρνησις. Ἂν θέλῃ ἡ Βουλὴ νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦ ἐνοικιοστασίου ἂς ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν, δεδομένου ὅτι τὸ ζήτημα δὲν εἶνε πολιτικόν.

Α. Παπανστασίου. Ὅπως προτείνονται οἱ περιορισμοὶ δὲν ὑπάρχει δέσμευσις διὰ τὴν ἐλευθερίαν κινήσεων εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Μήπως ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν, νὰ προσκομίσῃ ὡρισμένον σχέδιον νόμου ἐκτὸς ἐὰν ἡ Κυβέρνησις τὸ θέτῃ ὡς ζήτημα πολιτικόν.

Γ. Καφαντάρης. Κανὲν ζήτημα πολιτικόν.

Α. Παπανστασίου. Ἡ νομοθετικὴ ἐξουσία ἀσκεῖ ἐν προκειμένῳ τὴν εἰδικὴν ἐξουσίαν ἣν ἔχει καὶ τοῦτο διότι δὲν ὑπάρχει ἐν προκειμένῳ ὁ ἀναγκαῖος χρόνος. Βεβαίως ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ μὴν ἀσκήσῃ τὴν ἐξουσιοδότησιν, ἀλλὰ τότε αὐτὴ θὰ ἔχῃ τὴν εὐθύνην· πάντως δὲν εἶνε ἐκτὸς τῶν ἔργων τῆς Βουλῆς ν' ἀποφασίσῃ καὶ ἂς γίνῃ ἡ ἀπόφασις ἔστω καὶ δι' ἀναστάσεως.

Ν. Δαρβάρης. Κατὰ τὴν γνώμην μας εἰς τρόπος ὑπάρχει λύσεως τοῦ ζητήματος ἢ θὰ θεωρήσωμεν τὸ ἰσχῦον ἐνοικιοστάσιον ὡς διάταγμα ἢ θὰ τὸν θεωρήσωμεν ὡς νόμον καὶ ἀναλόγως θὰ πράξωμεν.

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως τίθεται εἰς ψηφοφορίαν δι' ἀναστάσεως.

Φωναί Δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Πρόεδρος. Μοὶ ἐδηλώθη ὅτι παρητήθησαν οἱ ὑποβαλόντες αὐτήν, ἑπομένως ἐρωτῶ τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφανθῇ δι' ἀναστάσεως ἂν δέχεται τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ ἄλλων Βουλευτῶν. Οἱ παραδεχόμενοι παρακαλῶ νὰ ἐγερθῶσιν (ἐγείρονται ὀλίγοι).

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις ἀπερρίφθη.

Φωναί. Νὰ ἐρωτήσετε καὶ ἀντιθέτως.

Πρόεδρος. Οἱ μὴ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν, νὰ ἐγερθῶσι (ἐγείρονται οἱ περισσότεροι).

Πρόεδρος. Ἡ πρότασις ἀπερρίφθη.

Μεθ' ὃ ὥρα 10,40' συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν μεθαύριον Δευτέραν καὶ ὥραν 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοϱαζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΑ'

τῆς 9 Ἀπριλίου 1928.

Ὥρᾳ 6 10' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Συνδέσμου Σ. Π. Α. Π. ὑποβάλλει διαμαρτυρίαν διὰ τὴν ἄρνησιν τῆς Ἑταιρίας ὅπως καταβάλῃ τὰ 3)10 τοῦ Πασχαλινοῦ δώρου.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων Θράκης παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς οἰκονομικὸν ἀντιστάθμισμα καὶ αὔξησιν τοῦ παραμεθορίου ἐπιδόματος 30 ο)ο.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Φλωρίας** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ γεωργικοῦ κόσμου Σιδηροκάστρου παρακαλοῦντος ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ἔναρξις τῶν ἔργων τοῦ Στρυμῶνος διότι ὁλόκληρος ἡ περιφέρειά των κατακλύζεται κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Στρυμῶνος καὶ προξενοῦνται τεράστιαι καταστροφαί.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Γαυρολίμνης διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ Προέδρου Νομομηχανικοῦ Ἐπιτροπῆς διακανονισμοῦ τῶν ὁρίων Γαυρολίμνης—Καλαβρούζης, διότι παρανόμως ἀνέβαλλον τὴν ἀπόφασιν αὐτήν.

Ἡ Γεν. Ἕνωσις Ἀναπήρων Πολέμου παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως κατὰ τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως ΣΠΑΠ προστεθῇ διάταξις δι' ἧς τὸ δικαίωμα τῆς μισθώσεως τῶν καφενείων της ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ μέλη τῆς Γεν. Ἑνώσεως Ἀναπήρων Πολέμου.

Ὁ Ἐμπορικὸς καὶ Βιομηχανικὸς Σύλλογος Πειραιῶς ὑποβάλλει ὑπόμνημα ζητῶν τὴν λῆψιν μέτρων κατὰ τοῦ ὁλονὲν ἐξαπλουμένου κομμουνισμοῦ καὶ τὴν ψήφισιν πρὸ τοῦ Πάσχα τοῦ σχετικοῦ Νομοσχεδίου.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν Δημ. Ὑπαλλήλων Θράκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν κατὰ μίαν μονάδα μόνον αὔξησιν τοῦ συντελεστοῦ τοῦ τιμαρίθμου τῶν κατωτέρων δικαστικῶν.

Τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Ἐργατικῶν Ὀργανώσεων διαμαρτύρονται διὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου κατὰ τῶν κομμουνιστῶν.

Οἱ ἀνάπηροι πολέμου Θεσσαλονίκης, Γιαννιτσῶν, Λαγκαδᾶ καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Μακεδονίας παρακαλοῦν νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν νόμος χορηγῶν δικαίωμα λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ εἰς αὐτούς, ἐπίσης διαμαρτύρονται διότι τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον περικόπτει τὰς συντάξεις τῶν ἀναπήρων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Πετρακάκος** καταθέτει ψήφισμα τῶν Κοινοτήτων Ἀσωποῦ, Ζάρακος καὶ Ἕλους δι' οὗ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ χορηγήσῃ πίστωσιν 200 χιλιάδων δραχμῶν πρὸς ἐξαφάνισιν τῶν ὠῶν τῶν ἀκρίδων τῶν ἀκριδοπλήκτων ὡς ἄνω Κοινοτήτων.

Ὁ βουλευτὴς Μεσσηνίας κ. Φ. Μασχούλος καταθέτει αἴτησιν τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ στρατιωτικοῦ ἱερέως Κουτσοβάκη Γρηγορίου ἀρχιμανδρίτου αἰτουμένου ἀπονομὴν συντάξεως.

Τὰ μέλη τοῦ Ταμείου Προνοίας ἐλαιοπαραγωγῆς Παμίσου διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ Νομογεωπόνου Μεσσηνίας διὰ τὴν ἐπέμβασίν του εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ Ταμείου.

Τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Ὁμοσπονδίας Σιδηροδρομικῶν διαμαρτύρονται διὰ τὰ λαμβανόμενα μέτρα περὶ διώξεως τοῦ κομμουνισμοῦ.

Οἱ κάτοικοι χωρίου Χαλβάτσου καὶ Σταφιδαγροτικῶν Σωματείων Χαλβάτσου διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τῶν μεσιτῶν Πατρῶν διὰ τὰς ἐναντίον τοῦ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ ἐνεργείας των.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Κρητικᾶς** καταθέτει τηλεγραφήματα τῶν Συνεταιρισμῶν Γέρας- Σκοπέλου Γλίγλης Παπάδοι Κοινοτήτων Γέρας Σκοπέλου Πλακάδου Συνδέσμου Κτηματιῶν Σκοπέλου κλπ. διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς συνεχιζομένης νοθείας ἐλαιολάδων.

Ὁ βουλευτὴς Τρικκάλων κ. **Κ. Ταλιαδῶρος** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Μεριχώβου ζητοῦντος νὰ ληφθῶσι μέτρα κατὰ τῶν πλημμυρῶν τοῦ Παμίσου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Φαρμακευτικοῦ Συλλόγου Ξάνθης παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Φαρμακευτικῶν Συλλόγων.

Οἱ πρόσφυγες Νιαούσης ἀνακοινοῦν ὅτι κατόπιν ἀρνήσεως τῶν γηγενῶν πρὸς παραχώρησιν ἀπαλλοτριωθέντων ἀνταλλαξίμων οἰκοπέδων κατεχομένων παρ' ἐκείνων ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν Νιάουσαν πρὸς ἀποφυγὴν προστριβῶν.

Ὁ Σύλλογος ὑπαλλήλων Ἀνωνύμων Ἑταιριῶν ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας διότι ἐπιδιώκεται διὰ τοῦ Νομοσχεδίου κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ ἡ κατάπνιξις τῆς φωνῆς ὑπαλλήλικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην νέαν ἀποζημίωσιν τῶν σταφιδεμπόρων.

Συμβολαιογράφοι Πύργου ὑποβάλλουν παράπονα διὰ τὸ νομοσχέδιον περικοπῆς τῶν δικαιωμάτων των.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Συνοικισμοῦ ἄνω Δαφνουδίου Σερρῶν διαμαρτύρονται, διότι ἐνῷ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας διέταξε κατ' ἀρχὰς τὴν ἔξωσιν τῶν ἀδελφῶν Γεροστεργίου ἐκ τῶν ἀνταλλαξίμων οἰκημάτων προσφύγων κατόπιν ἀνέστειλε τὴν διαταγὴν ταύτην.

Οἱ πρόσφυγες παρακαλοῦν ὅπως νὰ τοὺς ἀποδοθοῦν τὰ κτήματά των ἢ νὰ διαταχθῇ ἡ μεταφορὰ αὐτῶν εἰς ἄλλον συνοικισμόν.

Ὁ Γεωργικὸς Συνεταιρισμὸς Καστέλλας Χαλκίδος διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἐπιβολὴν βαρυτέρας φορολογίας ἐπὶ τῶν λιπασπάτων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Καστρίου ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ἔναρξιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων Θεσσαλίας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Σταφιδικοῦ Συνεταιρισμοῦ Ναναρίτη διαμαρτύρεται διὰ τὰς ἐνεργείας τῶν μεσιτῶν Πατρῶν κατὰ τοῦ αὐτονόμου σταφ. ὀργανισμοῦ. —Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου τῶν Σηπικῶν Βορειοδυτικῆς Ἑλλάδος διαμαρτύρεται διὰ τὰ μελετώμενα μέτρα κατὰ τοῦ κομμουνισμοῦ. Ὁ Γεωργικὸς Συν)σμὸς Πασαλιτῶν Μηλοποτάμου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ἵδρυσιν Γεωργικῆς Τραπέζης. Οἱ Καπνοπαραγωγοὶ Ἐλευθερωχωρίου Αἰκατερίνης ὑποβάλλουν ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν μελετωμένην εἰσαγωγὴν ξένων καπνῶν καὶ ἑλληνικῶν εἰς τὴν ἐλευθέραν ζώνην Θεσ)νίκης. —Ὁ Σύνδεσμος προσφύγων Μικρασιατῶν Σητείας ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ ζητεῖ ὅπως ἀναστα̣λεῖ ἡ μελετωμένη παραχώρησις εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῶν περιουσιῶν τῶν ἐργατῶν προσφύγων.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Κ. Καλκάνης** καταθέτει τηλεγραφήματα τῶν κατοίκων καὶ Προέδρου Κοινότητος Καλαμιτσίου Λευκάδος καὶ οἰνοποιητικοῦ συνεταιρισμοῦ, διὰ τῶν ὁποίων ἀναγγέλλεται ἡ πλήρης καὶ ὁλοσχερὴς καταστροφὴ τῶν ἐκεῖ ἀμπελώνων ἐκ χαλάζης πρωτοφανοῦς μεγέθους καὶ ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἀρωγὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ταχίστην ἀπο-

στολὴν γεωπόνου ὅπως βεβαιώσῃ τὸ μέγεθος τῆς καταστροφῆς. Τονίζει ὅτι οἱ κάτοικοι εὑρίσκονται εἰς ἀπελπισίαν καὶ συνιστᾷ τὴν ἐν καιρῷ ἀποστολὴν βοηθημάτων.

Ὁ κ. **Α. Μαζαράκης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἐκτελέσεως ὀχυρωτικῶν ἔργων».

Οἱ κ. κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καὶ **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλουσιν σχέδιον νόμου «περὶ συνομολογήσεως δανείων ὑπὸ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων».

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τῆς ἀπὸ 30 Νοεμβρίου 1927 κατατεθειμένης τροπολογίας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 86 τοῦ 602 τοῦ 1915 νόμου «περὶ συνεταιρισμῶν κλπ».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων 1) «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Νορβηγίας ὑπογραφείσης τῇ 29 Ἰουνίου 1927 συμβάσεως ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας καὶ 2) περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1925 μετὰ τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας συνθήκης συνθήκης συνδιαλλαγῆς καὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι σχεδίων νόμων 1) «περὶ χορηγήσεως πιστώσεως δραχμῶν 158,205,10 εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν» καὶ 2) «περὶ ἑρμηνείας τοῦ Ν. Δ. τῆς 10-1-1922 «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν νόμον περὶ τῶν ἐν τῷ Πολεμικῷ Ναυτικῷ τηρουμένων Μητρώων».

Ὁ κ. **Θ. Νικολούδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοδιδασκάλων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ».

Ὁ κ. **Κ. Μπουρμιτούλης** ὑποβάλλει τὰς κάτωθι τροπολογίας 1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 18-9-26 Ν. Δ. περὶ κατατάξεως ἐν τῷ ἐνεργῷ στρατῷ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν» 2) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἱδρύσεως ἐν Κεφαλοβρύσῳ πλήρους Γυμνασίου κλπ» καὶ 3) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων 1022, 2190 κλπ».

Οἱ κ. κ. **Ν. Κουπαροῦσος, Δ. Ἀμποτζόπουλος, Σ. Καραγεώργης,** καὶ **Η. Παπαδόπουλος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 20 ἀριθ. 3 τοῦ ὑπὸ ψήφισιν σχεδίου νόμου τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Δικαιοσύνης «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν Ν. Δ. τῆς 17 Φεβρουαρίου 1926 περὶ α) ἀμνηστίας ἀδικημάτων β) ἀναστολῆς διώξεως ἀδικημάτων τινῶν κλπ.»

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν
Τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ κάτωθι σύνολα.

Περὶ προθεσμιῶν καταβολῆς φόρων τινῶν καὶ τροποποιήσεως φορολογικῶν διατάξεων. ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

1. Οἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος βεβαιωμένοι καὶ ὀφειλόμενοι ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει φόροι: α') καθαρῶν προσόδων, ἀναλυτικὸς πασῶν τῶν κατηγοριῶν, ἐξαιρέσει τῶν κατηγοριῶν Γ' καὶ ΣΤ', ἡ συνθετικός, τῶν οἰκον. ἐτῶν 1919—20, 1920—21, 1921—22, 1922—23, 1923—24, 1924—25 καὶ 1925—26, β') ἐκτάκτων κερδῶν πασῶν τῶν φορολογικῶν περιόδων, ἐξαιρέσει τοῦ φόρου ἐπὶ κερδῶν ἐκ πωλήσεως ἢ ἀπωλείας πλοίων, γ') γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ νόμου 2647 τῶν οἰκονομ. ἐτῶν 1921—22, 1922—23, 1923—24, 1924—25, δ') οἰκοδομῶν καὶ οἰκοπέδων Δυτικῆς Θράκης τῶν οἰκονομ. ἐτῶν 1920—21, 1921—22, 1922—23, 1923—24 καὶ 1924—25, ε') φόρου ἐπιτηδεύματος Δυτικῆς Θράκης οἰκονομ. ἐτῶν 1920—21, 1921—22 καὶ 1922—23, καὶ στ') φόρου αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων τῶν οἰκον. ἐτῶν 1919-20. μέχρι καὶ 1925—26 δὲν ὑπόκεινται εἰς τὰ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου ὀφειλόμενα πρόσθετα τέλη καὶ τόκους ὑπερημερίας, καταβάλλονται δὲ εἰς ὀκτὼ ἴσας πενταμήνους δόσεις, τῆς πρώτης καταβαλλομένης ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου. Οἱ αὐτοὶ ὡς ἄνω φόροι βεβαιούμενοι μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος νόμου καταβάλλονται ἐπίσης εἰς ὀκτὼ πενταμήνους δόσεις, τῆς πρώτης καταβαλλομένης ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον χρεώσεως. Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν κατὰ τ' ἀνωτέρω δόσεων δὲν ἀπαιτεῖται προηγουμένη γενικὴ ἢ εἰδικὴ πρόσκλησις τοῦ Ταμίου.

2. Ἐν περιπτώσει μὴ καταβολῆς δόσεώς τινος εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν προθεσμίαν, οἱ ὀφειλέται ὑποβάλλονται εἰς τὴν πληρωμὴν προσθέτου τέλους δέκα τοῖς ἑκατὸν δι' ἕκαστον μῆνα καθυστερήσεως. Τὸ πρόσθετον τοῦτο τέλος δὲν δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ τὰ τριάκοντα τοῖς ἑκατὸν τοῦ ποσοῦ τῆς καθυστερουμένης δόσεως.

3. Πᾶς ὀφειλέτης ἐκ τῶν ὡς ἄνω φόρων προκαταβάλλων ὁλόκληρον τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν ἐντὸς τετραμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, διὰ τοὺς βεβαιωμένους ἤδη φόρους, ἢ ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον χρεώσεως διὰ τοὺς ἐφεξῆς βεβαιουμένους, δικαιοῦται ἐκπτώσεως ἴσης πρὸς τὸ τρίτον τοῦ κυρίου φόρου ἐκτάκτων κερδῶν, πρὸς τὸ τέταρτον δὲ τοῦ κυρίου φόρου προκειμένου περὶ τῶν λοιπῶν φορολογιῶν, ὡς καὶ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ πάσης προσαυξήσεως λόγῳ ποινῆς.

4. Οἱ ἔχοντες ἐκκαθαρισμένην κατὰ τοῦ Δημοσίου ἀπαίτησιν δὲν δικαιοῦνται τῆς κατὰ δόσεις πληρωμῆς ἢ τῆς προειδοποιήσεως ἐπὶ ταῖς ἀνωτέρω ὁριζομέναις ἐκπτώσεσιν, εἰμὴ μόνον διὰ τὸ τυχὸν ἀπομένον μετὰ τὸν συμψηφισμὸν τῆς ἀπαιτήσεώς των ποσὸν χρέους.

5. Καταργοῦνται αἱ παράγραφοι 6 καὶ 7 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 1640 περὶ φορολογίας τῶν καθαρῶν προσόδων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη διὰ μεταγενεστέρων νόμων, ὡς καὶ πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παρόντα νόμον.

Ἄρθρον 2.

Διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργοῦ, ἐπιτρέπεται ἵνα διὰ τὰς ἐν ἄρθρῳ 1 τοῦ παρόντος φορολογίας ἢ διά τινας μόνον τούτων ἢ διὰ τινα οἰκονομικὰ ἔτη ἢ διά τινας περιφερείας ἢ δι' ὡρισμένους φορολογουμένους, ἡ καταβολὴ τῶν ὀφειλομένων ἐνεργῆται δι' ἐκδόσεως γραμματίων τοῦ φορολογουμένου εἰς διαταγὴν τοῦ Δημοσίου, ληξιπροθέσμων κατὰ τὰς ἀνωτέρω καθοριζομένας προθεσμίας. Διὰ τῶν αὐτῶν διαταγμάτων καθορίζεται καὶ πᾶσα λεπτομέρεια ἐκτελέσεως τῆς παρούσης διατάξεως.

Ἄρθρον 3.

1. Ἀπαλλάσσονται τῶν προσθέτων τελῶν καὶ τόκων ὑπερημερίας οἱ ἐνοικιασταὶ φόρου ἐγγείου παραγωγῆς τοῦ ἔτους 1926 καὶ φόρου δεκάτης Δυτικῆς Θράκης τοῦ ἔτους 1924, ἐὰν καταβάλωσι τὴν πρὸς τὸ Δημόσιον ὀφειλὴν αὐτῶν εἰς πέντε ἴσας τετραμήνους δόσεις, τῆς πρώτης καταβαλλομένης ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἄνευ γενικῆς ἢ εἰδικῆς

προσκλήσεως τοῦ Ταμίου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ πρὸς τοὺς ἐνοικιαστὰς δεκάτης 1926 ὀφειλόμενος φόρος καταβάλλεται ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, ἐφεξῆς δὲ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν πρωτοκόλλων καθοριάς μεταφορᾶς, ἄνευ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 9 § 2 τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 18 Ἀπριλίου 1926 «περὶ φορολογίας τῆς ἐγγείου παραγωγῆς» συνεπειῶν παραλείψεως.

2. Ἐν περιπτώσει μὴ καταβολῆς δόσεώς τινος κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν προθεσμίαν, ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τῆς § 3 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 4.

Τὰ διὰ τὴν τριετίαν 1925—26, 1926—27 καὶ 1927—28 ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 3338 ὁριζόμενα ποσοστὰ παρατείνονται ἐπὶ μίαν εἰσέτι τριετίαν, ἤτοι διὰ τὰ οἰκον. ἔτη 1928—29, 1929—30 καὶ 1930—31.

Περὶ τοῦ ἐπιδόματος τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Νέων Χωρῶν καὶ συμμετοχῆς αὐτῶν ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου καὶ τῷ Ἐποπτικῷ Συμβουλίῳ τῆς Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως. ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

Ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰς Νέας Χώρας ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1928 ὡς πρὸς τὸ ἐπίδομα τὸ ἄρθρ. 35 τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1923, τοῦ ἐπιδόματος τοῦ Μητροπολίτου καὶ Ἐπισκόπων Κρήτης, ὡς καὶ τοῦ Μητροπολίτου Σάμου, καταβαλλομένου, ὡς καὶ νῦν, ἐκ τοῦ Ταμείου τῶν ἐν Κρήτῃ καὶ Σάμῳ Ἱερῶν Μονῶν.

Ἐπίσης ἐπεκτείνεται εἰς τὰς Νέας Χώρας καὶ τὸ ἄρθρον 20 τοῦ αὐτοῦ Καταστατικοῦ νόμου ὡς πρὸς τὴν περίθαλψιν, καταβαλλομένην παρὰ τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου, καὶ τοὺς λόγους τῶν παραιτουμένων ἢ ὁπωσδήποτε ἀποχωρούντων Ἀρχιερέων τῶν Νέων Χωρῶν. Ἅπασα ἡ προδικασία τῶν ἐδαφίων 1, 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 20 διενεργεῖται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων, ὅστις τὸ πόρισμα διαπέμπει εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὅπερ κρίνει περὶ τοῦ ἀποδεκτοῦ ἢ μὴ τῆς παραιτήσεως.

Ἄρθρον 2.

Τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 18 τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. κλπ.» Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου, καθισταμένου ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρ'ντος νόμου ἑνδεκαμελοῦς, συμμετέχουσι καὶ δύο τῶν Μητροπολιτῶν τῶν Ν. Χωρῶν, καλούμενοι κατὰ τὸ ἐν χρήσει Συνταγμάτιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἡ θητεία τούτων εἶνε ἐτησία, παραμένοντες δὲ ἐν Ἀθήναις λαμβάνουσι τὸ διὰ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καθωρισμένον ἐπίδομα.

Ἄρθρον 3.

Ὁ κατὰ τὸ Συνταγμάτιον πρῶτος τῶν ἀνωτέρω δύο Μητροπολιτῶν μετέχει ὡς τακτικὸν μέλος καὶ τοῦ Ἐποπτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ὁπωσδήποτε δὲ κωλυόμενος, ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ δευτέρου.

Περὶ τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος παραχωρουμένων ὑποθηκῶν ἐπὶ ἀκινήτων ἐν ταῖς Νέαις Χώραις ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

Ἀκίνητα κείμενα ἐν ταῖς περιφερείαις τῶν ἀπὸ τοῦ τους 1913 καὶ ἐφεξῆς προσαρτηθεισῶν χωρῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ Κρήτη, πλὴν τῆς Σάμου, παραχωρούμενα ὁπωσδήποτε εἰς ὑποθήκην εἰς τὴν Ἐθνικὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἢ ἄλλας Κτηματικὰς Τραπέζας λογίζονται ἔναντι αὐτῆς τῆς ἀναμφισβητήτου κυριότητος τοῦ παραχωροῦντος, ἐφόσον ὑπάρχουσι τί λοι κατὰ τοὺς ἰσχύοντας καὶ πρὸ

Ἄρθρον 2.

1. Ἐν αἷς περιπτώσεσι δὲν ὑφίστανται τίτλοι, ἵνα ἔχῃ ἰσχὺν τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀκαταμάχητον ὑπὲρ τῆς Τραπέζης τεκμήριον, δέον, τῇ αἰτήσει καὶ ἐπιμελείᾳ τοῦ παραχωροῦντος τὴν ὑποθήκην, νὰ βεβαιωθῇ ὑπὸ τοῦ οἰκείου Εἰρηνοδίκου διὰ πράξεως αὐτοῦ, ὅτι ἀνεπίληπτος καὶ ἀναμφισβήτητος νομεὺς τοῦ ἀκινήτου κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαπενταετίαν ἦτο ὁ παραχωρῶν τὴν ὑποθήκην καὶ οἱ τυχὸν δικαιοπάροχοι αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο ὁ Εἰρηνοδίκης δέον ἀπαραιτήτως νὰ λάβῃ πρότερον τὴν ἔνορκον κατάθεσιν τεσσάρων τοὐλάχιστον μαρτύρων ἐκλεγομένων ὑπ' αὐτοῦ ἐλευθέρως ἐκ δέκα τοὐλάχιστον τοιούτων προεινομένων διὰ τῆς αἰτήσεως καὶ ἐξεταζομένων ὑπ'αὐτοῦ ἐπιτοπίως, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προσκομιζόμενον ἔγγραφον ἢ ἄλλο στοιχεῖον.

2. Ἡ πρᾶξις αὕτη, ἥτις εἰς οὐδὲν ἔνδικον ἢ ἄλλο μέσον προσβολῆς ὑπόκειται, κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται νὰ ἀνακληθῇ ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου.

3. Πάντα τὰ κατὰ τὴν διαδικασίαν τοῦ παρόντος ἄρθρου δικόγραφα ἢ ἄλλα ἔγγραφα, ἀντίγραφα καὶ ἐπιδοτήρια, ὡς καὶ αἱ πράξεις τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου, εἶναι ἀπηλλαγμένα παντὸς τέλους καὶ ἐνσήμου.

Ἄρθρον 3.

Μὲ τὰς ποινὰς τῆς ἀπάτης τιμωροῦνται οἱ ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως παραχωροῦντες ὑποθήκην ἐπὶ ἀκινήτων ὧν δὲν εἶναι κύριοι, ὡς καὶ οἱ ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως συμπράττοντες ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου διακελευσμένῃ διαδικασίᾳ μάρτυρες.

Μὲ τὴν ποινὴν δὲ τῆς ἀποπείρας τοῦ προμνησθέντος ἀδικήματος τιμωροῦνται οἱ μάρτυρες καὶ οἱ εἰρηνοδίκαι, οἵτινες ἐξ ἀμελείας καὶ κουφότητος ἤθελον συμπράξει εἰς τὴν τελεσιουργίαν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐν γνώσει παραχωροῦντος ὑποθήκην ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος ἀδικήματος.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἐν ἄρθρῳ 2 τεκμήριον δὲν ἰσχύει προκειμένου περὶ μουσουλμανικῶν κτημάτων ὁπωσδήποτε ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τῆς περὶ ἀνταλλαγῆς συμβάσεως καὶ τῶν συναφῶν πρὸς αὐτὴν νόμων καὶ περὶ ὧν προνοεῖ τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Διάταγμα «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 2 Ἀπριλίου 1926 Συντακτικῆς ἀποφάσεως «περὶ κατοχυρώσεως τῶν ὑπὸ ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων ἐγκαταλειφθεισῶν ἐν Ἑλλάδι περιουσιῶν κλπ.», καὶ τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν Συμφωνιῶν».

Ἄρθρον 5.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως καταχωρίσεως αὐτοῦ.

Πρόεδρος. Συζήτησις β' ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως τῆς 23 Φεβρουαρίου 1928 περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σχέσεων καὶ τῆς ἐφεξῆς λειτουργίας τῆς τραπέζης ταύτης.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι θεωρεῖ καθῆκόν του νὰ

λάδη ἐκ νέου τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ, τοῦτο μὲν λόγῳ τῆς σπουδαιότητος τοῦ ζητήματος, τοῦτο δὲ ὅπως ἄρχῃ παρεννοήσεις τινὰς ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντα κατὰ τὴν πρώτην του ἀγόρευσιν. Δὲν εἶναι ἀκριβές, λέγει, ὅτι ἀποκρούω τὰ περὶ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν γενόμενα διότι θέλω νὰ βάλω κατὰ τῆς σταθεροποιήσεως, ἀλλὰ ἀπέκρουσα καὶ ἀποκρούω ταῦτα διότι τὰ θεωρῶ ἐπιζήμια καὶ ἀντικείμενα εἰς τὰ ὑπάρχοντα διαῤῥυθμίσματα τοῦ δημοσίου. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὰς σχετικὰς συζητήσεις, ἐδήλωσα ὅτι ἡ πολιτικὴ ἥτις πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ δὲν εἶναι ἡ τῆς ἀνατιμήσεως τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος μέχρις ἰσοτιμίας. Ἡ πολιτικὴ αὕτη θὰ διετήρει ἐκκρεμότητα, θὰ εἶχε δὲ καὶ ἄλλα ἐπιζήμια ἀποτελέσματα, καὶ δὲν θὰ ἦτο καὶ εὔκολον νὰ πραγματοποιηθῇ. Τοῦτο ἄλλως τε συνέβη καὶ εἰς ὅλα τὰ Κράτη, ἔνθα ἡ πτῶσις τοῦ νομίσματος ἔφθασε μέχρις ἑνὸς σημείου καὶ ἔνθα οὐδεὶς ἐσκέφθη περὶ ἀνατιμήσεως μέχρις ἰσοτιμίας. Ἀλλὰ ἀντιτίθεμαι εἰς τὸν τρόπον καθ' ὃν συντελεῖται ἡ σταθεροποίησις, ἰσχυρισθεὶς ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἀπολύτως ἐξησφαλισμένοι οἱ δύο ἀπαραίτητοι διὰ ταύτην ὅροι, ὁ ὅρος τοῦ ἰσοζυγίου τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πληρωμῶν, καὶ ὁ ὅρος τῆς ἰσοσκελίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὅμως φαίνεται μὴ ἀποδίδων σοβαρὰν σημασίαν εἰς τοὺς ὅρους αὐτούς, φρονῶν ὅτι καὶ ἄνευ αὐτῶν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν σταθεροποίησιν. Καὶ ἐπεκαλέσθη πρὸς τοῦτο τὸ παράδειγμα τῆς Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας. Ἀλλ' εἰς τὰς δύο αὐτὰς χώρας δὲν συνέβη σταθεροποίησις, ἐκεῖ ὑπῆρχε πλήρης καὶ ἀπόλυτος καταστροφὴ καὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ τοῦ νομίσματος καὶ ἐνηργήθη ἐκ βάθρων ἀναδημιουργία, καθιερωθέντος ἐκ νέου νομίσματος, ληφθέντων καὶ ὅλων τῶν ὅρων τῆς προφυλάξεως καὶ τῆς ἀσφαλίσεως αὐτοῦ. Ὑπομιμνήσκω μάλιστα συναφῶς εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ἡ Αὐστρία ἔλαβε καὶ εἰκοσαετῆ ἀναστολὴν τῶν χρεῶν της. Δὲν δυνάμεθα συνεπῶς νὰ παραβληθῶμεν πρὸς τὰ δύο αὐτὰ κράτη. Τὴν δὲ παρατήρησιν ταύτην ἔκαμε καὶ ἡ Κ.Τ.Ε. κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ σταθεροποιήσεως ἀναγνωρίσασα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ καταστροφῆς καὶ ἀναδημιουργίας. Ἡμεῖς ἐνταῦθα πρόκειται νὰ κάμωμεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔκαμαν ὅλα τὰ κράτη εἰς τὰ ὁποῖα ὑπέστη ἁπλῶς πτῶσιν τὸ ἐθνικόν των νόμισμα. Ὅλα τὰ Κράτη ταῦτα ἐξησφάλισαν τοὺς δύο ὅρους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα. Ἐφρόντισαν νὰ ἔχουν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἰσοζύγιον πληρωμῶν καὶ ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ὡς συνέβη ἐν Ἀγγλίᾳ, Ἰταλίᾳ, Τσεχοσλαβακίᾳ, κλπ. Οὐδὲ ἓν κράτος ἁπολύτως οὐδέν, προέβη εἰς σταθεροποίησιν, χωρὶς νὰ προεξοφλήσῃ τοὺς δύο προμνημονευθέντας ἀπαραιτήτους ὅρους. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἔχει ἐπέλθῃ ἰσοζύγιον εὐνοϊκὸν καὶ ἰσοσκέλισις. Ὁ κ. Πουανκαρὲ ἐν τούτοις δὲν ἔσπευσεν, ὁμιλῶν δὲ εἶπεν ὅτι καίτοι ὑπάρχουν αἱ προϋποθέσεις αὗται θεωρεῖ τὴν σταθεροποίησιν πρόωρον διότι δὲν ἔχομεν τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀρκεῖται εἰς τὸ ὅτι ἔχομεν ἀπόθεμα 4 ἑκατομμύρια 500 χιλιάδας λίρας. Τοῦτο δὲν ἀποδεικνύει, ὅτι ἔχομεν ἰσοζύγιον. Κατὰ τὸ 1926 ἔχομεν παθητικὸν ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου 13 ἑκατομμύρια λιρῶν. Τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κατέβαλε μεγάλην προσπάθειαν ὅπως τὴν ἐπιτύχῃ, ἡ ἐπιτυχία ὅμως εἶναι ἀκόμη ἀμφίβολος. Ἀλλὰ καὶ ἂν προσηγγίσαμεν τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἂν ἐπιτύχωμεν ἰσοζύγιον δὲν ἀρκοῦν κἂν ταῦτα μόνον, διότι ὑπάρχει σωρεία ἄλλη οἰκονομικῶν ζητημάτων ἅτινα πρέπει ἀπαραιτήτως ἐπίσης νὰ διευθετηθοῦν, χωρὶς δὲ νὰ ἔχωμεν πᾶσαν ἀσφάλειαν εἶναι πλάνη νὰ σπεύσωμεν εἰς τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν. Ἡ σταθεροποίησις αὕτη προϋποθέτει τὴν ἀπόλυτον πεποίθησιν τοῦ κόσμου, περὶ τοῦ ὅτι αὕτη δὲν θέλει διαταραχθῇ. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν λέγει, ὅτι ὑπάρχει σήμερον εὐκαιρία διὰ τὴν σταθεροποίησιν καὶ ζράττεται αὐτῆς. Ἀλλ' ἡ σταθεροποίησις δὲν δύναται νὰ βασίζηται εἰς εὐκαιρίας, θέλει σταθερότητα καταστάσεως. Ἀπαιτοῦνται δὲ ταῦτα, διότι καὶ μόνον ψυχολογικοὶ φόβοι νὰ ἐγερθοῦν ἡ σταθεροποίησις εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποτύχῃ. Αἱ παρακαταθῆκαι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ εἰς ἄλλας Τραπέζας ἀνέρχονται εἰς 5 δισεκατομμύρια. Ἀλλὰ τί θὰ συμβῇ ἐὰν ἐκ κακῆς ἐσοδείας ἢ ἐξ ἄλλων λόγων εἴδομεν τὸν προϋπολογισμόν μας, ὃν ὑποθέτομεν ἰσοσκελῆ νὰ πάθῃ; Ὅλοι θὰ σπεύσουν εἰς τὰς Τραπέζας καὶ τὰ καλύμματα θὰ ἐξαντληθοῦν. Πρέπει ἡμεῖς ὢν ἡ χώρα διῆλθε διὰ τοσούτων περιπετειῶν νὰ καταβάλωμεν ὅλην τὴν προσήκουσαν προσοχὴν πρὸς ἀποφυγὴν οἱωνδήποτε κινδύνων. Καὶ ὅλα τὰ ἄλλα Κράτη ἐφρόντισαν νὰ ἐξασφαλισθοῦν, καὶ ἀπὸ οἱανδήποτε ψυχολογικὴν ἐπίδρασιν ἢ ἄλλην περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα θὰ εὑρίσκετο εἰς μίαν ἀνάγκην. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως οὐδεμίαν περὶ τοιαύτης τινὸς μερίμνης του μᾶς προσήγαγε βεβαίωσιν. Δι' αὐτὸ ἐπιμένω ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ μέτρου εἶναι πρόωρος. Δὲν πολεμῶ τὴν πολιτικὴν ταύτην, διότι φρονῶ καὶ ἐγὼ ὅτι ἐκεῖ θὰ καταλήξωμεν. Ἀλλὰ ἔχω τὴν πεποίθησιν ὅτι σπεύδομεν. Δὲν δυνάμεθα διὰ τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν νὰ προστρέξωμεν εἰς τὸ τί ἔκαμεν ἡ Αὐστρία καὶ ἡ Οὐγγαρία, ὅπου δὲν ἔγινε νόμῳ σταθεροποίησις, ἀλλὰ νὰ εἴδωμεν τί ἔγινεν εἰς τὰ Κράτη τὰ ὁποῖα θέλουν νὰ ἔχουν ὑγιᾶ οἰκονομικά.

Α. Μπαναναστασίου. Σύμφωνα μὲ τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης πρέπει ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς συνάψεως τοῦ δανείου νὰ γίνῃ νόμῳ σταθεροποίησις.

Κ. Τσαλδάρης. Ἐνθυμοῦμαι αὐτὸ τὸ ὁποῖον μοῦ λέγετε κ. Ἀρχηγὲ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἀλλ' ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι, καὶ ὅταν κατ' ἰδίαν ἄλλοτε συνεζητοῦμεν, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπεν ὅτι πάντοτε ἔχομεν νὰ κάμωμεν μὲ τὴν Κ.Τ.Ε. μὲ τὴν ὁποίαν, ἂν βλέπωμεν ὅτι οἱ ὅροι τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως δὲν εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ μᾶς ἐξασφαλίσουν τὴν πολιτικὴν τὴν ὁποίαν ἐπιχειροῦμεν θὰ συνάμεθα νὰ ἔλθωμεν εἰς μίαν συνεννόησιν. Τοῦτο δὲ ἐπανειλημμένως προχθὲς εἰς τὴν τελευταίαν μου ἀγόρευσιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅστις δὲν γνωρίζω κατὰ τίνα τρόπον παρεξηγήσας τὴν πρότασίν μου ταύτην μοῦ ἀπήντησεν ἀλλὰ τί θέλω νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Γενεύην διὰ νὰ παραστήσω τὴν χώραν μας χρεωκοπημένην; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ δὲν ἐσκέφθην τοιαῦτα κ. Ὑπουργὲ τῶν Οἰκονομικῶν. Εὐτυχῶς βλέπω τὴν χώραν βαίνουσαν τὴν ἀνιοῦσαν καὶ διὰ τοῦτο δὲν φοβοῦμαι, ἐκτὸς ἂν συμβοῦν ἀπρόοπτα, ὅτι εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ εὑρεθῶμεν πρὸ μιᾶς τοιαύτης τόσον δυσμενοῦς περιστάσεως. Ἀλλὰ εἶπετε, κ. Ὑπουργὲ τῶν Οἰκονομικῶν, ὅτι θὰ ἠδύνασθε, ἂν καὶ Σεῖς ἐξετάσητε τὰ πράγματα ὡς ἐγὼ τὰ ἀντιλαμβάνομαι, θὰ ἠδύνασθε νὰ ἔλθετε εἰς μίαν συνεννόησιν ὅπως μὴ τόσον ἀποτόμως ψθάσητε εἰς τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐπιτρέπετε νὰ δώσω μίαν ἐξήγησιν. Σᾶς παρακαλῶ νὰ πιστεύσητε ὅτι οὐδέποτε ἐλέχθη παρ' ἐμοῦ ὅτι ἐὰν ἀντιληφθῶμεν ὅτι οἱ ὅροι τῆς σταθεροποιήσεως δὲν συντρέχουν ὅτι δυνάμεθα νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. ὅπως ζητήσωμεν τροποποίησιν τῶν ὅρων τοῦ πρωτοκόλλου, διότι, κατὰ τὴν πεποίθησιν τὴν ὁποίαν εἶχον, περίπτωσις τοιαύτη, δὲν ἐπρόκειτο οὐδέποτε νὰ προκύψῃ. Εἶπον εἰς τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ἀντιταχθέντα διατί σπεύδομεν νὰ μεταβῶμεν εἰς τὴν Κ.Τ.Ε. καὶ δὲν ἀκολουθοῦμεν ἄλλην πολιτικὴν δι' ἄλλης ὁδοῦ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐξωθεν ἐνίσχυσιν, ἀπήντησα ὅτι ἡ Κ.Τ.Ε. δὲν εἶναι μόνον διὰ τοὺς ὅρους τοῦ δανείου ἀρωγός· Ἡ ἠθική της συνδρομὴ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀφ' ὅτου ἀναλάβῃ τὸ ἔργον τῆς οἰκονομικῆς ἀναδιοργανώσεως μιᾶς χώρας θὰ εἶναι εἰς ἡμᾶς πολύτιμος, καὶ εἰς στιγμὰς δυσχερεῖς θὰ ἠδυνάμεθα πάλιν νὰ ζητήσωμεν συνδρομὴν ἐκ μέρους αὐτῆς. Αὐτὰ εἶπον ἐγὼ, οὐδέποτε δὲ ἐσκέφθην ὅτι θὰ ὑπάρξῃ περίπτωσις ἀναβολῆς τῆς σταθεροποιήσεως. Εἰς τὰς κατ' ἰδίαν συνομιλίας σᾶς ἐτόνισα ὅτι θὰ εἴχωμεν μέχρι τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως χρονικὸν διάστημα διότι ἡ συνομιλία ἐγένετο κατὰ τὸν παρελθόντα Αὔγουστον, ὥστε νὰ δοκιμασθῇ πλήρως ἡ ἔμπρακτος σταθεροποίησις.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ δυστυχῶς καθ' ἣν εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τῆς Βουλῆς εἰς τὰς συνεννοήσεις μας δὲν εὑρέθημεν σύμφωνοι ὡς πρὸς τὸ ποῖαι εἶναι αἱ ἀντιλήψεις ἡμῶν. Ἐγὼ εἶχα τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὅταν ἔλεγα ὅτι φοβοῦμαι εἰς τὴν σπουδὴν τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως καὶ ὅταν ἔφερα τὰς ἀντιρρήσεις μου ἐπὶ τούτου κατὰ τὸν Σ)βριον εἶχα τὴν ἀντίληψιν λέγω ὅτι εἰς τὰς παρατηρήσεις μου ἀπηντήσατε ὅτι ἔχομεν τὴν Κ.Τ.Ε. καὶ δὲν φοβοῦμεθα ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ μὴ φθάσωμεν εἰς τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν ἐὰν ὑπάρξῃ κίνδυνός τις.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Πρόκειται περὶ πλάνης, ἄλλως τε κατὰ τὰς συζητήσεις ἦσαν παρόντες καὶ οἱ ἄλλοι, κύριοι συνάδελφοι ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ.

Α. Μπαναστασίου. Δὲν ἐνθυμοῦμαι.

Κ. Τσαλδάρης. Δὲν πρόκειται κ. Ὑπουργὲ νὰ διεξαγάγωμεν μαρτυρικὰς ἀποδείξεις. Ἄλλοτε μοὶ εἴπατε ὅτι δὲν εἴχετε καμμίαν ἀντίρρησιν προκύψασαν εἶτα ἐκ τῶν πρακτικῶν. Τὸ πρᾶγμα ὅμως οὲν ἔχει ἤδη πολλὴν σημασίαν, το ἀνέφερα διὰ νὰ ἀντικρούσω τὸ ὅτι δὴθεν σας εἰπα νὰ μεταβῆτε εἰς Γενεύην διὰ νὰ κηρύξητε τὴν χρεωκοπίαν τοῦ τόπου. Τοὐναντίον, εἴτε εἰς τὴν Γενεύην εἴτε ἀλλοῦ συναντηθῆτε μὲ τοὺς ἁρμοδίους ὁ σκοπὸς τῆς συστάσεώς μου εἶναι νὰ ζητήσητε νὰ μὴ κηρύξητε τὴν χρεωκοπίαν τοῦ ἐθνικοῦ νομίσματος εἰς τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον τὸ ἐκηρύξατε διὰ τῆς σταθεροποιήσεως.

Καὶ σᾶς εἶπα ὅτι, μὴ σπεύδοντες, θὰ ἀποκομίσετε πλείονα ἀγαθά. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀπηρίθμησε τὰ συντελεσθέντα μέχρ. τοῦδε ἀγαθά, ἀνέφερεν ὅτι ἐχομεν 4 καὶ 1)2 ἑκατομ. λιρῶν ἀποθεματικοῦ, καὶ ὅτι ἔχομεν σταθερὸν τιμάριθμον. Μάλιστα ἔχομεν ἀγαθὰ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἐκ τῆς δικτατορίας καὶ τῆς ἀναρχίας μετέῤῥημεν εἰς μίαν τάξιν ὄχι ἀτυχῶς πλήρους ομαλότητος ἀλλὰ εἰς μίαν πολιτικὴν τείνουσαν νὰ φέρῃ την ὁμαλότητα, δι' ἣν πολιτικὴν συνέβαλεν ὁμοθύμως ὁλοκληρος ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας. Ἐὰν κ. Ὑπουργέ, μετὰ μιαν τοιαύτην ἐνέργε.αν δὲν εἴχαμεν αὐτὰ τοὐλάχιστον τὰ ἀποτελέσματα, δὲν θα ἠδυνάμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τῆς σταθεροποιήσεως, ἀλλὰ περὶ τοῦ πῶς νὰ πλάσωμεν νέον κράτος. Ἀλλὰ τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ εἰς οὐδὲν συτελοῦν, ὥστε νὰ γεννηθῇ εἰς τὸν λαὸν ἡ πεποίθησις ἐπὶ τὸ ἐθν.κὸν του νόμισμα. Προσέτω μάλιστα ὅτι δὲν δυνάμεθα καὶ ἀπολύτως νὰ θεωρῶμεν ἱκανοποιητικὰ τὰ ἀποτελέσματα ταῦτα. Ἐλέχθη ὅτι διετηρήθη ὁ αὐτὸς τιμάριθμος. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατὰ τὸ 19-8 ὁ τιμάρ.θμος ἦτο 1797 καὶ τῷ 1927 ἦτο 1928 καὶ τώρα ἔχομεν τιμάριθμον 1936. Λοιπὸν ὑπάρχει μία διαφορά.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸν Νοέμβριον τοῦ 1926 παρελάβομεν τιμάρ.θμον 19,2 ὁ Δεκέμβριος ἀνήκει εἰς τὴν μετεκλογικὴν Κυβέρνησιν. Αὐτὸν δὲ τον τιμάρ.θμον ἔχομεν καὶ σήμερον.

Κ. Τσαλδάρης; Ἐδῶ, κ. Ὑπουργέ, ἔχω τοὺς ἀρ.θμοὺς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Αὐτοὶ ὁμιλοῦν. Ἂν εἶναι ψευδεῖς λέγετέ μου ὅτι εἶναι ψευδεῖς. Ὀφείλω μάλιστα νὰ κάμω καὶ τὴν παρατήρησιν ὅτι κατὰ τὴν σύγκρισιν τῶν τιμαρ.θμων τῶν ἐτῶν 1923—1924, 1924—1925, 1925—1926, προκύπτει ὅτι κατὰ μὲν τὰ δύο πρῶτα ἔτη 1923—1924 καὶ 1924—1925 εἴχομεν αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου κατὰ 10 ο)ο, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐνῷ μεταξὺ τοῦ 1924—1925 καὶ 1925—1926 εἴχομεν αὔξησιν κατὰ 20 ο)ο, ὥστε ὁ τιμάρ.θμος τὸν ὁποῖον παρελάβομεν ἦτο ἤδη δυσανάλογως ηὐξημένος. Δὲν ἐπερέρκμεν συνεπῶς σπουδαίαν βελτίωσιν παρ' ὅλην τὴν τάξιν, τὴν ὁποίαν ἐθέσαμεν ὥστε νὰ ἐπαιρώμεθα δι' αὐτό. Τὰ ἀγαθὰ θὰ τὰ διατηρήσητε ἂν ἐξακολουθήσητε τὴν πολιτικὴν ἥτις τὰ ἐπέφερε. Διὰ τῆς νόμῳ σταθεροποίησεως δὲν ἐκάμετε τίποτε, διότι ὁ νόμος βεβαιοῖ ἁπλῶς μίαν κατάστασιν. Ἀλλ' ἡ κατάστασις πρέπει νὰ ὑπάρχῃ. Ἰσχυροποιήσατε λοιπὸν τὴν κατάστασιν, ἥτις ἐπέφερε τὰ ἀγαθά. Δι' αὐτὸ ἐτόνισα ὅτι δὲν πρέπει νὰ σπεύσωμεν. Ἡ σπουδὴ συνεπάγεται καὶ τὸν φόβον ὁ ὁποῖος συνεπιφέρει κακά, καταπολεμεῖται δὲ μόνον, ὅταν σταθεροποιήσωμεν τὰ γεγονότα, κατὰ τρόπον ἀποκλείοντα κάθε φόβον ἀπο πάντα λογικῶς σκεπτόμενον. Διὰ τοῦτο ἀποκρούω τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν, ὡς ἐγένετο, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων λογων. Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν συνεχίζει τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἠναγκάσθημεν ἤδη νὰ ἐντείνωμεν ὅσῳ τὸ δυνατον τὰς εἰσπράξεις καὶ νὰ πάρωμεν ἀπὸ τον κόσμον ἓν ἐπὶ πλέον ποσον 1600 ἑκατομμυρίων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Μὴ προσθέτετε ἤδη ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἓν ἐπὶ πλέον βάρος, ἐκτὸς ἴσως τῶν ἄλλων οσα ἀκόμη θὰ τῷ προσθέσητε, τὸ βάρος, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐξόδων τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως. Ἀφήσατε τον λαον νὰ ἀνακουφισθῇ. Διὰ τῆς σταθεροποιήσεως θὰ πληρώσωμεν τον τόκον τῶν 3,000,000 λιρῶν τὰς ὁποίας θὰ δώσωμεν εἰς τὴν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν. Καὶ εἴπατε μὲν ὅτι θὰ πληρώσωμεν τὰ 6 ο)ο, ἀλλὰ τὰ 3 ο)ο διότι θὰ γίνῃ καὶ ἐνταῦθα ὅτι ἔγινε καὶ εἰς τὸ Βέλγιον. Εὔχομαι νὰ γίνῃ τοῦτο ὁπότε καὶ πάλιν θὰ πληρώσωμεν τὰ 3 ο)ο, ἀλλὰ ἔχω δεσμένα ὅτι δὲν θὰ πληρώσωμεν ολοκληρον τὴν διαφορὰν. Πάντως θὰ ἐπιβαρύνωμεν τον λαον τουλάχιστον μὲ τὴν πληρωμὴν 3 ο)ο ἐπὶ τῶν 3 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Εἴπατε ὅμως ὅτι τοῦτο εἶναι φάρμακον διὰ νὰ ἰαθῇ ὁ ἀσθενής. Ἀλλὰ μὴ σπεύδετε νὰ ἐπιβάλλετε εἰς τὸν ἀσθενῆ περὶ πλέον βάρη, πρὶν τὸν ἀφίσετε τοὐλάχιστον νὰ ἀναῤῥώσῃ καὶ νὰ ἀνακλάσῃ δυνάμεις. Ἀρκετὰ ἐκάμψθη ἤδη ἀπο τὴν προπερπείαν. Σημειωτέον δὲ ὅτι πλὴν τοῦ βάρους τούτου καὶ τόσων ἄλλων θὰ πληρώνῃ ἀκόμη ὁ λαος ἐτησίως 50 ἐπὶ πλέον ἑκατομμύρια, ὅσα ανελάβατε ἐν Γενεύῃ νὰ δίδετε εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὑπὲρ τὴν μετ' αὐτῆς συμφωνίαν σας. Εἶπον ὅμως ἀκόμη καὶ τοῦτο, ὅτι ἐὰν δὲν ἐσπεύδωμεν εἰς τὴν σταθεροποιησιν θὰ εἴχωμεν καὶ τὸ καλὸν ὅτι θὰ ἐφελτιοῦτο ἐν τῷ μεταξὺ ἀκόμη ἡ τιμὴ τοῦ ἐθνικοῦ μας νομίσματος, εἰς ἣν βελτιωσιν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποβλέπῃ ὁ κ. Ὑπουργος τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὸ στάδιον τῆς δοκιμῆς ταύτης. Εἰς τὴν Γαλλίαν το φράγκον ἔνεκεν ψυχολογικῆς αἰτίας ἔφθασεν εἰς τὰ 240, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἄρσιν τῆς ψυχολογικῆς ταύτης αἰτ.ας καὶ κατὰ τὴν ὑπερτιμησίν του κατεβλήθησαν προσπάθειαι νὰ ὑψωθῇ ἀκόμη το νόμισμα. Καὶ ἐπετεύχθη τὸ τοιοῦτον. Τοῦτο τὸ θεωρῶ συσιωδέστατον ὄχι μόνον ἀπὸ ἀπόψεως ἐθνικῆς οἰκονομιας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς σημειουμένης παρὰ τῷ λαῷ πιστεως, ὅτι το Κράτος ἔκαμε πᾶν τὸ δυνατὸν διὰ νὰ μειώσῃ τὰς ἐκ τῆς ἐθνικῆς συμφορᾶς ζημίας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι φέρουν τὰς ὁρα.μὰς ὀηλ. τοῦ Κοινοῦ. Ἰδοὺ ποῖα κακὰ ἔχει ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ. Ἡ π.λιτικὴ αὕτη κατ' ἀρχὴν βεβαίως ἦτο ἡ ἀκολουθητέα. Ἀλλὰ ὁ τρόπος δὲν εἶναι αναμφισβητήτως ὁ κατάλληλος.

Συνεχίζων λέγει, ὅτι δὲν πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς τὴν διχοτόμησιν τοῦ Ἐθνικοῦ ἱδρύματος, διότι οὐδέποτε ὁ λαος πρέπει νὰ χάσῃ την πίστιν του εἰς τὸ ἵδρυμα τοῦτο, τὴν ὁποίαν ουσκόλως θὰ ἔχῃ εἰς οἱονδήποτε ἄλλο ἵδρυμα. Εἶπον ὅτι καὶ εἰς ἄλλα μέρη ὑπάρχουν Τράπεζαι ἐθν.καί, αἵτινες δὲν εἶναι μόνον ἐκδοτικαί, ὡς εἰς τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Ἰταλίαν, τὴν Βουλγαρίαν κλπ. ἠδύνατο τὸ ζήτημα νὰ διατηρηθῇ καὶ ἐν Ἑλλάδι. Ἀλλὰ εἶπον ὅτι καὶ ὁ τρόπος τῆς διχοτομήσεως ἦτο ὁ ἀντικρυς ἀντίθετος πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ Κράτους. Καὶ τότε ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν εἶχε τότε τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὰ καλύμματα ἀνήκουσιν ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Εἶπεν ὅτι εἶναι ζήτημα λογαριασμοῦ διὰ τὰς ἐνεχομένας ζημίας τὰς ὁποίας θὰ ὁρίσταται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα λόγῳ τῆς προώρου στερήσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Ἀλλ' ἤδη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν θεωρεῖ ὅτι δύναται νὰ γεννηθῇ οἱαδήποτε συζήτησις περὶ τῶν καλυμμάτων. Πιστεύει πλέον ὅτι ταῦτα ἀναμφισβητήτως ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καὶ εἶπεν ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο συνεζητήθη καὶ ἐν Γενεύῃ καὶ ὅτι ἐκεῖ ἀπεδέχθησαν τοῦτο, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι πλάνη. Ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μᾶς εἶπε συναφῶς καὶ ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπεῤῥάνθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ ὅτι τοῦτο συνεζητήθη καὶ ἐν Γενεύῃ καὶ ἐκεῖ ἐκρίθη ὅτι τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἀλλὰ

οὐδεὶς ἐδῶ εἶχεν ἀντιληφθῆ ἐὰν ὄντως ἐγένετο καὶ πῶς ἐγένετο τοιοῦτόν τι ἐν Γενεύῃ. Ἀκόμη καὶ συνάδελφος, μετέχων τῆς Κυβερνήσεως κατὰ καὶ μετὰ τὴν Γενεύην, ὁ κ. Παπαναστασίου, διεκήρυξεν ἐδῶ ὅτι οὐδὲν τοιοῦτον εἶχεν ἀντιληφθῆ.

Δ. Παπαναστασίου Ἐξήγησα τὰ πράγματα. Δὲν φαντάζομαι ὅτι μεθ' ὅσα εἶπον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ ἐπιμένῃ.

Γ. Καφαντάρης. Κατὰ τὴν ἰδικήν σας ἀντίληψιν, ὄχι κατὰ τὴν ἰδικήν μας.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ πιστοποιῶ ἐν γεγονὸς ὅτι ἤκουσα ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κατὰ τὴν τελευταίαν ἀγόρευσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅτι οὗτος μέλος ὢν τῆς Κυβερνήσεως καθ' ὃν χρόνον συνερωνοῦντο καὶ ἐτελοῦντο τὰ ἐν Γενεύῃ καὶ ἐπεβάλλοντο εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐψηφίζοντο, αὐτὸς δὲν διεμέλει ἐν γνώσει ὅτι διὰ πρωτοκόλλου ἐλύετο τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων.

Δ. Παπαναστασίου Πρὸς ἀποφυγὴν οἱασδήποτε παρεξηγήσεως ἤξιωσα καὶ ὑπεγράφη ἰδιαίτερον πρωτόκολλον διὰ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, συναμει τοῦ ὁποίου ἐπαφίεται εἰς ἰδιαιτέραν σύμβασιν ὁ κανονισμὸς τῶν καλυμμάτων.

Π. Τσαλδάρης. Εἰς τὴν Βουλὴν εἶπον ὅτι ἦτο ἀπείρως πιθανώτερον, ἀπερ ὡς μᾶλλον δεδικαιολογημένον νὰ διατελῇ ἐν τῇ πλάνῃ αὐτῇ. Ἐνθυμεῖσθε πῶς συνεζητήθη τότε τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης. Πῶς συνεζητήθησαν δύο νομοσχέδια διὰ μιᾶς συζητήσεως καὶ πῶς ἐσπεύσαμεν νὰ λύσωμεν τὴν συνεδρίαν ἐκείνην, διότι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως ἔπρεπε νὰ ἀναχωρήσουν καὶ νομίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι διὰ πραγμάτων, τόσον ἐσπευσμένως λαβόντων χώραν, δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπεφάνθη. Διὰ τοῦτο ἂν ἐγένετό τι ἐν Γενεύῃ, οἱ ἐκεῖ συζητήσαντες οὐδὲ ἐσκέφθησαν ὅτι θὰ ἔλυον διὰ τοῦ πρωτοκόλλου ἐκείνου τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ εὑρισκόμενος ἐκεῖ ὤφειλε νὰ μᾶς εἴπῃ τί ἔλαβε χώραν ἐν Γενεύῃ. Ἐγὼ ὅμως ἔχω ἀντ' αὐτοῦ καὶ προτάγω τὴν ἀπόδειξιν ὅτι εἰς τὴν Δημοσιονομικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Κ. Τ. Ε. οὐδὲν ζήτημα καλυμμάτων ἐτέθη, ὡς καταδεικνύεται ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεών της. Νὰ εἶπον ἄλλοτε ὅτι ὑπῆρχον πολλὰ τῶν μελῶν τῆς Δημοσιονομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκφράζοντα τὴν ἀπορίαν των διὰ τὰς ὑποχωρήσεις τῆς Τραπέζης καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς εἶπεν : ἡσυχάσατε, ἔχει ληφθῆ πρόνοια νὰ μὴ ζημιωθῇ ἡ Τράπεζα». Ἑπομένως πρόδηλον εἶναι ὅτι παρὰ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐκανονίσθη τὸ ζήτημα καὶ θὰ ἔπεμνομεν ἂν ἐτέθη ἐκεῖ παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ τὸ ζήτημα νὰ μᾶς προσαχθῇ πρᾶξις αὐτῆς ἢ ἄλλη σχετικὴ ἀπόδειξις, διότι πᾶν ἄλλο ἢ τοῦτο ἐξάγεται. Ἀλλὰ δὲν ἐπελήφθη ἡ Κ. Τ. Ε. τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἀφορῶσαν τὴν ρύθμισιν τῶν σχέσεων τοῦ Κράτους μὲ μίαν ἐκδοτικὴν πλέον Ἑταιρείαν τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Οὐδὲ καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν θὰ ἔπρεπε νὰ δεχθῇ ὅπως ζήτημα τοιοῦτον ρυθμισθῇ ὑπὸ τῆς Κ. Τ. Ε., ἀλλὰ δὲν ἦτο πάντως δυνατὸν οἱ ἐν Γενεύῃ οἰκονομικοὶ κύκλοι νὰ λύσουν τὸ ζήτημα ὡς τὸ ἔλυσαν οἱ ἐδῶ νομικοί. Καὶ εἶναι περίεργον πῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπεκαλέσθη τὴν γνώμην νομομαθῶν. προκληθεῖσαν παρὰ τῆς Τραπέζης, τῆς ἐχούσης ἀντιθέτα συμφέροντα τοῦ Δημοσίου. Δὲν ὑπῆρχον νομικοὶ σύμβουλοι τοῦ Κράτους, δὲν ὑπῆρχον ἄλλα πρόσωπα παρ' ὧν νὰ ζητήσῃ γνώμην, ἀφοῦ ἀντίθετος ἐξεδηλώθη ἀντίληψις ἐκ μέρους καὶ εἰδικοτάτων ἐν προκειμένῳ ὡς ἡ τοῦ τέως Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γενικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλων. Δὲν ἐγεννήθη ἄρα καὶ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ἡ ἰδέα ὅτι ὤφειλεν ἀντὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν γνώμην τῶν δικηγόρων τῆς Τραπέζης, νὰ ἐξετάσῃ καὶ τὰ ἀντίθετα ἐπιχειρήματα, ὅσα καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης ταύτης παρετέθησαν καὶ νὰ μᾶς φέρῃ ἐδῶ τὸ πόρισμα μιᾶς τοιαύτης ἐξετάσεως; Τὸ ζήτημα πάντως δὲν θὰ λυθῇ κατ' ἄλλον τρόπον εἰμὴ μὲ τὴν πιστοποίησιν τῶν πραγμάτων, οὐδεμία ἄλλη κρίσις καὶ ἐμπιστοσύνη εἶνε ἀρκετὴ νὰ τὸ λύσῃ. Εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι 200 ἑκατομμύρια ἐκ τοῦ δευτέρου προνομίου ἐλήφθησαν ὡς δάνειον παρὰ τοῦ Κράτους καὶ ὅτι τοὐλάχιστον ὡς πρὸς τὸ ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ 200 ἑκατομμύρια ποσοστὸν τῶν καλυμμάτων τὰ 80 δηλ. ἑκατ. Χρ. Δρχ. δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος. Ἀλλ' ἂν ἀναγνώσῃ τις τὰς σχετικὰς συμβάσεις, τὴν σύμβασιν παραχωρήσεως τοῦ προνομίου διὰ τὴν ἔκδοσιν 300 ἑκατ. χαρτονομισμάτων καὶ τὴν σύμβασιν παραχωρήσεως τοῦ δανείου τῶν 200 ἑκατ. βλέπει τις ὅτι αὗται συνετάχθησαν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ὑπογραφεῖσαι παρὰ τοῦ νῦν κ. Πρωθυπουργοῦ ὡς τοιούτου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ διερωτᾶται. Ἀλλὰ δὲν ἐσκέφθη ἀραγε ἡ Τράπεζα νὰ εἴπῃ πῶς, ἀφοῦ δανείζω 200 ἑκατ. ἀμέσως εἰς τὸ Κράτος, θὰ ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατηρήσω καλύμματα δι' ὅλον τὸ ποσὸν τῶν 300 ἑκατ. ὅσα ἐκδίδω; Ἡ Τράπεζα τὸ εἶχεν ὑπ' ὄψει της βέβαια ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξηφθῇ τὸν ὅρον περὶ καλύμματος τῶν 300 ἑκατ. ἐνῷ συγχρόνως ὑπέγραφε τὴν σύμβασιν τοῦ δανεισμοῦ σημαίνει ὅτι ἀνεγνώριζε τὴν ἀλήθειαν ὅτι εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ κρατήσῃ τὰ καλύμματα διὰ τὰ 300 ἑκατ. ἀφοῦ συνάμει τῆς ἐκδόσεως ἔκαμε τὸν δανεισμὸν ἀποφέροντα εἰς αὐτὴν τόκον. Ὁπωσδήποτε, λέγει, καὶ ἂν ἐκτήθησαν ἢ ἐδόθησαν τὰ καλύμματα θὰ ἀκολουθήσουν τὸν οἰκονομικὸν αὐτῶν προορισμόν. Οὐδεὶς, συνεχίζει, ἐσκέφθη νὰ ἐξετάσῃ εἰς κανὲν μέρος τὸν τρόπον κτήσεως ἢ προελεύσεως τῶν καλυμμάτων. Πολλάκις ταῦτα ὀφείλονται καὶ κρατοῦνται ἐκ προνοίας καὶ καλῆς διαχειρίσεως, πάντες ὅμως εἶπον ὅτι ἡ ἐπικαταλλαγὴ ἢ ἐκ τῶν καλυμμάτων εἶνε κέρδος ἀνῆκον εἰς τὸ Δημόσιον. Εἶμαι καὶ πάλιν, τονίζει, ὑποχρεωμένος νὰ σᾶς ἀναγνώσω τί ἐν προκειμένῳ ἔγραψεν ὁ Γάλλος Οἰκονομολόγος κ. Ντεσπό, ἰδοὺ τί γράφει «Δεδομένου ὅτι ἡ ἐκδοτικὴ ἰδιότης ἀποτελεῖ κατ' οὐσίαν Κρατικὸν δικαίωμα, τὸ ὁποῖον τὰ πιστωτικὰ ἱδρύματα δὲν ἀσκοῦν εἰ μὴ ὡς ἐντολοδόχοι τοῦ Κράτους, αὐτὸ καρποῦται τοῦ πλεονάσματος τὸ ὁποῖον ἀπορρέει ἐκ πάσης ὑπερτιμήσεως τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματος, ἐκτὸς ἂν τὸ Κράτος παραιτηθῇ τοῦ πλεονάσματος τούτου ὡς συνέβη ἐπ' ἐσχάτων ἐν Ἑλλάδι». Ἡ τοιαύτη ἄποψις τῶν δικαιωμάτων τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν καλυμμάτων ἐφηρμόσθη καὶ ἐν Γαλλίᾳ, οὐδέποτε συνεπῶς καὶ παρ' ἡμῖν ἔπρεπε νὰ γίνῃ σκέψις ἀλλοία καὶ ἂν εἴχομεν τοιαύτην ὀφείλομεν σοβαρώτερον νὰ τὴν ὑποστηρίζωμεν καὶ ὄχι νὰ φέρωμεν ὡς ἐπιχειρήματα τὰ ἐπιχειρήματα τῆς Τραπέζης. Ὅ,τι ὑποστηρίζω περὶ τῶν καλυμμάτων εἶνε πεποίθησις ἐκ τῆς μελέτης τῶν πραγμάτων ἐνισχυθεῖσα ἐκ τῶν ἀλλαχοῦ γενομένων καὶ ἐκ τῶν συζητήσεων ἄλλων εἰδικῶν προσώπων μὴ ἐνδιαφερομένων νὰ βλάψουν τὴν Τράπεζαν ἀλλὰ πονούντων ἐξ ἴσου καὶ τὸν Δημόσιον πλοῦτον. Διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι ὑφίσταται πλάνην ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, ὑποστηρίζων ὅσα ὑποστηρίζει. Φρονεῖ ὅτι ἐλύθη τὸ ζήτημα διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης, ὅπερ ὅμως μοναδικὸν σκοπὸν εἶχε νὰ κανονίσῃ τ. θὰ λάβῃ ἡ ἐκδοτικὴ Τράπεζα διὰ νὰ συντελεσθῇ καὶ ζήσῃ ἡ νόμῳ σταθεροποιήσις. Δὲν ἐνδιεφέρετο ἂν θὰ ἐπληρώνετο ἡ Ἐθνικὴ διὰ τὰ καλύμματα τοῦ χαρτονομίσματος. Αὐτὰ τὰ ζητήματα θὰ ἐκανονίζοντο διὰ συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς δὲν ἐθεωρήσαμεν ἐπαρκῆ τὴν προκειμένην σύμβασιν διὰ τῶν γενομένων συλλήβδην παραιτήσεων τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου ἐκ τῶν προγενεστέρων συμβάσεων.

Ἔπρεπε νὰ εὕρωμεν λεπτομερῶς τί ἐδικαιοῦτο τὸ Κράτος νὰ λάβῃ καὶ διὰ νὰ γνωρίζωμεν ποῖον ἦτο ἐκεῖνο οὗτινος παρητεῖτο. Εἶπον, συνεχίζει, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν μου ἀγόρευσιν καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι θεωρῶ ἀπαραίτητον νὰ ζήσῃ καὶ νὰ ζήσῃ ἀνθοῦν τὸ ἐθνικὸν ἵδρυμα καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἠθέλησα οὔτε κἂν τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως νὰ ἐξετάσω στενῶς. Δὲν ἠθέλησα νὰ ἀρνηθῶ ὅτι συντρέχῃ περίπτωσις ἐξετάσεως καὶ ἀποζημιώσεως. Ἀλλὰ ἐνῷ οὕτω πιστεύω καὶ ἔκαμα ὅ,τι ἠδυνάμην διὰ νὰ μὴ διχοτομηθῇ τὸ ἔθν. ἵδρυμα, ἤδη ἐπελθούσης διχοτομήσεως εἶναι προφανὲς ὅτι ἂν τυχὸν λάβῃ ἡ Τράπεζα πέραν τῶν δικαιωμάτων της ἔχει καὶ τὸ Κράτος ἀντίστοιχα δικαιώματα. Ἀλλ' ὅμως οὐδεμία φροντὶς λαμβάνεται διὰ τὴν τήρησιν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου. Καὶ ἐρωτῶ ἐπὶ παραδείγματι, διατηρεῖται ἐν τῇ νέᾳ συμβάσει ἡ ὑποχρέωσις διὰ τὴν Τράπεζαν, ὅπως διατηρήσῃ ὅλα της τὰ ὑποκαταστήματα, ἐξ ὧν πλεῖστα τῇ εἶναι βάρος, ἐνῷ ἐξυπηρετοῦν σημαντικῶς τὸ κοινόν; Ἡ Τράπεζα ὡς εἰκός, θὰ κρατήσῃ τὰ παραγωγικά, καὶ θὰ καταργήσῃ τὰ παθητικά. Ἐρώτησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ διατηρήσῃ ταῦτα; Ὅταν ἐλέθη τὸ ζήτημα τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης, ἡ ἱδρυσίς της ἔφερεν εἰς δυσχέρειαν τὴν διατήρησιν πολλῶν ὑποκαταστημάτων, ἀτ.να ὅμως ὡς αὐτοτελῆ πλέον θὰ καταργηθοῦν. Δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ Ἐθν, Τράπεζα ζήσασα ἐπὶ 100ετιαν ὡς ἐθνικὸν ἵδρυμα θὰ λησμονήσῃ τὸν σκοπόν της, καὶ θὰ τῇ ἐκλείψῃ ἡ παρέδοσις καὶ ὅτι δὲν θὰ προσπαθήσῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐξυπηρετοῦσα τὰ ἐθνικὰ καὶ κοινωνικὰ συμφέροντα. Ἀλλὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι ὅταν μεταμορφωθῇ ἡ Τράπεζα εἰς ἰδιωτικὴν τοιαύτην, καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἰδιωτῶν μετόχων θὰ ἔχωσιν ἀρχοῦσαν γνώμην. Καὶ δι' αὐτὸ ἐπικρίνω ὅτι οὐδεμία λαμβάνεται πρόνοια οὐδὲ κἂν περὶ τῆς λειτουργίας τῶν ὑποκαταστημάτων. Τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων, συνεχίζει, δὲν εἶναι τόσον ἁπλοῦν, ὡς τὸ ἔθεσε προχθὲς ὁ κ. Ὑπουργός, θεωρήσας τὴν συζήτησιν φιλολογικήν. Ἐὰν πρὸς στιγμὴν ἠθέλατε ψηφίσει νὰ εἴπητε ὅτι ἐλύθη τὸ ζήτημα ἐν Γενεύῃ, παραμένει ἕτερον ζήτημα, σοβαρὸν ἄλυτον διότι ἀμέσως θὰ γεννηθῇ τί εἶναι ἡ διαφορὰ τῆς ἐπικαταλλαγῆς, τί ἀποτελεῖ τοῦτο ἀπέναντι τῆς Τραπέζης καὶ ἑπομένως εἰς τίνας διατάξεις ὑπάγεται ἐκ τῶν ρυθμιζουσῶν τὰ δικαιώματα Τραπέζης καὶ Κράτους καὶ τί θὰ γίνῃ μὲ τοῦτο σχετικῶς μὲ τὸν ἐν τῇ συμβάσει ὅρον περὶ συμμετοχῆς τοῦ Κράτους. Ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι μετὰ τὰς συμβάσεις ἐκείνας ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι. Ἡ σύμβασις τοῦ 1915 ὁρίζει ὅτι τὸ δημόσιον συμμετέχει κατὰ 25το/ο ἐπὶ τῶν κερδῶν ἐκ παραγωγικῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμματίων. Τὸ ἄρθρον 3 τῆς συμβάσεως τοῦ 192 ὁρίζει ὅτι τὸ αὐτό, μέχρις ἄλλου διαγωνισμοῦ, θὰ ἰσχύῃ καὶ διὰ τὰ 300 ἑκατομμύρια τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου εἰς τὰς Νέας χώρας. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ὑπάρχει μία σύμβασις τοῦ Μαρτίου τοῦ 1921 τῆς ὁποίας τὸ ἄρθρον 6 λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ ἑξῆς πᾶσα διανομὴ μερίσματος ἀνωτέρου κατὰ 250 δραχ. κατὰ μετοχὴν δίδει τὸ δικαίωμα συμμετοχῆς τοῦ δημοσίου ἐπὶ τῶν ἐπιπροσθέτων μερισμάτων. Καὶ ἐρωτῶ διὰ τὰς συμβάσεις ταύτας ἐὰν ἡ διαφορὰ τῆς ἐπικαταλλαγῆς τῶν καλυμμάτων παρεχωρήθη εἰς τὴν Τράπεζαν. Τί θὰ γίνῃ ἡ διαφορὰ αὕτη; δὲν θὰ ἐπλουτισθῇ ὡς κέρδος διανεμηθησόμενον κατὰ τὰ ἐν ταῖς συμβάσεσι; Πρόκειται περὶ διαφορᾶς, καὶ ἐὰν θεωρηθῇ, ὅπερ ἐγὼ ἀποκρούω, ὅτι τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων ἐλύθη, ἔχομεν δυνάμει τῶν κειμένων νόμων δικαίωμα συμμετοχῆς. Προσέξατε, τονίζει, ἐν τούτῳ κ. Ὑπουργὲ τῶν Οἰκονομικῶν. Χθὲς ἠγωνιζόμεθα νὰ παράσχωμεν μικρὸν βοήθημα εἰς παθόντας καὶ πεινῶντας πληθυσμούς, δὲν δυνάμεθα εἰλῃ καὶ ὡς ἔτυχε νὰ ἀπεμπολήσωμεν τὰ δικαιώματά μας. Μὴ σπεύδετε συνεπῶς εἰς τὴν σύμβασιν καὶ ἂν καταδειχθῇ ὅτι ἔχετε δίκαιον φροντίσατε νὰ ἀποδείξητε τοῦτο καὶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ πείσητε καὶ τὴν κοινὴν γνώμην. Ζητήματα κινοῦντα τὰς χορδὰς τοῦ λαοῦ δὲν πρέπει ἄνευ πίστεως ἀπολύτου νὰ τὰ λύωμεν. Ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν νὰ μὴ σπεύδωμεν. Δὲν ἔχετε κανένα λόγον διὰ τὴν σπουδὴν αὐτήν.

Συστήσατε μίαν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, φέρατε ἕνα ἀναλυτικὸν πίνακα, τῶν δεδομένων τῶν ὑποστηριζόντων τὴν καταρτισθεῖσαν σύμβασιν. Ἐφίσον δὲν κάμνετε ἄδικον καὶ εἰς τὸν ἑαυτόν σας, καὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὸν τόπον, εὔχομαι νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἔχετε δίκαιον παρὰ τὰ παρ' ἡμῶν λεγόμενα. Σεῖς δὲ ὡς Κυβέρνησις ἔχετε μείζονα ὑποχρέωσιν νὰ δικαιολογήσητε τὴν γνώμην σας. Οὕτω μόνον θὰ πείσητε καὶ ἐκείνους τῶν Συναδέλφων οἱ ὁποῖοι θὰ ψηφίσουν μεθ' ὑμῶν καὶ τοὺς ὁποίους θέτετε εἰς δύσκολον θέσιν, ἂν ἀμφιβάλλουν νὰ λέγουν ὅτι δὲν ἐλύθη τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων. Νομίζω, κ. Ὑπουργέ, ὅτι ἡ Πολιτικὴ ἦν ὑποστηρίζω δὲν εἶνε πολιτικὴ εὐμενὴς καὶ εὐχάριστος δι' ἐμέ. Πάντως ὀφείλομεν νὰ ἀποβλέψωμεν ὅτι πᾶν ὅτι ἐπεχειρήσαμεν ἱκανοποιεῖ τὸ γενικώτερον συμφέρον. Ἀλλὰ τοιοῦτον τι δὲν πρόκειται. Πιστεύω ἀκραδάντως οτι ἡ παροῦσα σύμβασις δὲν ἔπρεπε νὰ ψηφισθῇ, προσθέτω μάλιστα ὅτι καὶ αἱ παραχωρήσεις τῆς συμβάσεως πρὸς τὴν Τράπεζαν εἶνε πολλαὶ ἐνῷ τὸ Κράτος στερεῖται σχεδὸν ὅλων ἐκείνων εἰς ἐλάμβανε διότι τὸ ὑπεράνω τῶν 1300 δρχ. κατὰ μετοχὴν εἶνε μηδὲν. Καὶ αἱ ἄλλαι παραχωρήσεις τῆς Τραπέζης εἶνε μᾶλλον εἰς τὸ χαρτί ὅπως εἶνε αἱ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐντόκων γραμματίων ἀτ.να ὅμως ὡς ἐμάθομεν παρεγράφησαν καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι πρόκειται περὶ διατάξεως μὴ ἐπιβαλλούσης ὑποχρεώσεις.

Δ. Μπούκουρας. Τὴν ζημίαν ἦν ὑπέστησαν οἱ κάτοχοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἔμαθον τὴν προθεσμίαν.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ ἐπιτύχητε, ἐπιλέγει, τὴν ἐπιψήφισιν τῆς συμβάσεως διὰ τῆς πλειονοψηφίας, ἀλλ' οὐδέποτε θὰ καταρθώσητε νὰ πείσητε τὸν Κόσμον ὅτι διευθετήσατε ὀρθῶς τὸ ζήτημα (χειροκροτήματα).

Κ. Δεμερτζῆς. Δὲν ζητῶ, λέγει, μερικὰς ἐξηγήσεις ἐπὶ τῆς ὑπὸ κρίσιν συμβάσεως μετὰ συντομίας καὶ ἄνευ ἐπαναλήψεως τῶν ἰδίων ἐπιχειρημάτων. Καὶ ὄντως θὰ ἐλάμβανον, συνεχίζει, τὸν λόγον ἂν ὄντως ἐπρόκειτο νὰ δικαιολογήσω τὴν ἀρνητικὴν ψῆφόν μου, δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ ἀντίθεσίς μου ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀρνησίν μου καὶ εἰς τὴν σύμβασιν ταύτην. Ἐξετάζοντες τὸ περιεχόμενον τῆς συμβάσεως βλέπομεν ὅτι δὲν εἶνε ἄλλο τι τοῦτο παρὰ ἡ παραίτησις τοῦ προνομίου τῆς Τραπέζης καὶ ἡ ἐλεγχος περὶ τούτου ἀποζημίωσις πρὸς αὐτήν. Ἀλλὰ ἀπὸ μερικωτέρας ἀπόψεως τὸ περιεχόμενον εἶνε εὐρύτερον. Εἶνε τοῦτο πῶς θὰ κατορθωθῇ δηλαδὴ ὅπως ἀποζημιωθῇ ἡ Τράπεζα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κεκτημένων δικαιωμάτων ἀλλὰ καὶ πῶς θὰ εἶνε δυνατὸν μετὰ τὸν συντελεσθέντα χωρισμὸν νὰ διατηρήσῃ ἡ Τράπεζα ὅλον τὸ κύρος της διὰ νὰ ἐκπληρώσῃ τοὺς γενικωτάτους σκοπούς οὓς μέχρι τοῦδε ἐξεπλήρωσε, τοὺς ὁποίους θὰ ἔχῃ νὰ ἐκπληρώσῃ, ἐν τῷ μέλλοντι. Νομίζω ὅτι ἐκ τῶν διεξαχθεισῶν συζητήσεων δὲν διεπιστώθη ἡ τοιαύτη ἀντίληψις τοῦ ζητήματος, συζητοῦμεν μόνον περὶ καλυμμάτων ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο τὸ ζήτημα νὰ λυθῇ μόνον ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως. Ἐγὼ δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀρκετὰ ἡ Βουλὴ ἔχει φωτισθῇ. Τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κριθῇ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως. Εἶνε δὲ ἐντελῶς ἀδιάφορον εἰς ποῖον κατὰ κυριότητα ἀνήκουν ταῦτα. Διότι ἐὰν ἀνήκουν εἰς τὸ Κράτος τοῦτο ἔχει πᾶσαν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποζημιώσῃ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἢ νὰ στερήσῃ αὐτὴν ὥστε οὐδεὶς νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι τὸν προορισμόν του. Ἐὰν δὲ ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἔχει ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα νὰ φορολογήσῃ αὐτὴν προκειμένου περὶ ἀκόπου κέρδους τὸ ὁποῖον αὐτὴ προσκτᾶται. Εἶνε ὅπορον πῶς ἡ συζήτησις ἐπὶ τόσας ἤδη ἡμέρας περιεστράφη περὶ τὴν κυριότητα, ζήτημα μὴ οὐσιῶδες. Ἀπὸ τῆς ὁρθῆς ἀπόψεως ἀφ' ἧς ἐγὼ κρίνω τὸ ζήτημα καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν οὐδὲν στοιχεῖον προσεκόμισεν ἐφ' οὗ νὰ δυνηθῇ τις νὰ κρίνῃ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δηλαδὴ ἐὰν τὸ ὅλον ἀριθμένου ποσὸν τῶν καλυμμάτων εἶνε ἡ ὀρθὴ καὶ ἡ δικαία ἀποζημίωσις τῆς Τραπέζης. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἡ εὐθύνη δὲν βαρύνει μόνον τὴν γνώμην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Βαρύνει καὶ αὐτὴν τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐπεξειργάσθη τὸ νομοσχέδιον καὶ ἡ ὁποία μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς οὐδεμίαν ἔκαμε σκέψιν σχετικήν. Διότι ἐὰν τοιαύτην τινὰ σκέψιν ἔκαμε καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καλέσῃ τὸν Ὑπουργὸν νὰ προσαγάγῃ πάντα τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** παρατηρεῖ ὅτι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὑπῆρξε μία μεγάλη μειοψηφία (11 πρὸς 12) ἥτις ἐζήτησε τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως προσαχθοῦν ἄλλα τὰ στοιχεῖα. Ἑπομένως ἡ εὐθύνη δὲν βαρύνει παρὰ τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Κ. Δεμερτζῆς** συνεχίζων λέγει ὅτι μὴ ὑπαρχόντων

τῶν ἀναγκαίων στοιχείων ὅπως μορφώσῃ ἡ Βουλὴ τὴν γνώμην αὐτοῦ εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ ἀρνηθῇ τὴν ψῆφόν του εἰς τὸ νομοσχέδιον καὶ συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως μὴ σπεύσῃ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως καὶ τῆς Ἐκδοτικῆς καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης θέλει ὑποβάλλει κατ' ἀνάγκην τὸ Κράτος εἰς θυσίαν. Δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς εἰδικὰς συζητήσεις ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν πάσῃ ὅμως συντομίᾳ θέλω εἴπῃ τὴν γνώμην μου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς σταθεροποιήσεως ἥτις ἀποτελεῖ ἓν σημεῖον τοῦ ὅλου οἰκονομικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς εὑρίσκεται ἐν δικαίῳ ὑποστηρίζων ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν ἐκ τῶν πρότερων νὰ ἐξασφαλίσῃ τις τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν καὶ ὅτι πρὸς τὸ ἰσοζύγιον τοῦτο τῶν πληρωμῶν ἐν δὲν ἠγγίσαμεν, ἐγγίζομεν ἤδη κατὰ πολύ. Ἀλλ' εἰς τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον διαφωνῶ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργόν, παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας του αἵτινες πρέπει νὰ ἀναγνωρισθῶσιν, εἶνε ὅτι τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ σταθεροποίησις δὲν ἐπετεύχθη. Τὸ ἰσοζύγιον τοῦτο ἔχω τὴν γνώμην ὅτι θὰ παρουσιάσῃ μεγίστας δυσχερείας καὶ διὰ τοῦτο δὲ φρονῶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ προβῶμεν ἀμέσως εἰς τὴν σταθεροποίησιν. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ προβῶμεν εἰς τὴν σταθεροποίησιν μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἰσοζυγίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ 1928—29 ὑπάρχουν ἄλλοι κίνδυνοι οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν νὰ μᾶς καταστήσουν διστακτικούς. Οἱ κίνδυνοι ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῆς σταθεροποιήσεως εἶνε παμμέγιστοι διὰ τὴν δημοσίαν οἰκονομίαν. Διατὶ δὲ νὰ σπεύσωμεν νὰ διακινδυνεύσωμεν; Διατὶ νὰ μὴ ἀναλάβωμεν τὴν σταθεροποίησιν μέχρις ὅτου πραγματοποιηθῇ ἐν τῇ χώρᾳ μία μόνιμος κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ κατάστασις; Ὁ κ. Ὑπουργὸς φρονεῖ ὅτι διὰ τῆς ἐξυγιάντεως τοῦ νομίσματος θὰ βαδίσωμεν εἰς ἀσφαλὲς καὶ ἄθριον μέλλον. Νομίζω ὅμως ὅτι ἡ κρίσις εἶνε βαθυτέρα καὶ ὅτι δὲν ἀρκεῖ μόνον σταθεροποίησις ὅπως προλάβῃ πᾶσαν ἀνωμαλίαν καὶ ὁδηγήσῃ εἰς αἴσια ἀποτελέσματα. Ἐκεῖ ὅπου τὸ νόσημα τὸ πολιτικὸν εἶνε πολὺ βαθύτερον μόνον ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶνε ἱκανὴ νὰ φέρῃ τὸν τόπον εἰς οἰκονομικὴν ἄνθησιν, πολιτικὴ καθ' ἣν ἤθελον προσκομισθῇ ὅλα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἤθελον ἐξασφαλίσῃ τὴν ἡσυχίαν καὶ μόνιμον πολιτικὴν κατάστασιν εἰς τὸν τόπον

Ὁ κ. **Α. Ποπανασταίου** ἐρωτᾷ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑπ' ὄψει της νὰ δεχθῇ τροπολογίας.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν νὰ δεχθῇ οὐδεμίαν τῶν ὑποβληθεισῶν τροπολογιῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπανασταίου** λέγει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ζητήσωμεν τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου. Ὑπεβλήθημεν, λέγει, μέχρι τοῦδε εἰς θυσίας οὐχὶ μικράς, δεχθέντες τὴν δικοτόμισιν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῇ προτάσει αὐτῆς τῆς ἰδίας. Ὅλαι δὲ αἱ ὑποβληθεῖσαι ἐκ μέρους μας τροπολογίαι ἀπορρίπτονται, ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑποστηρίζει ὅτι ἐκ τῆς ματαιώσεως τοῦ προσχεδίου ματαιοῦται ἡ σταθεροποίησις. Εἰς τὴν πρώτην στιγμὴν ἐνόμισα καὶ ἐγὼ ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ἀλλὰ δὲν ἔχει πράγματι τοιουτοτρόπως τὸ πρᾶγμα, διότι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν ἀφορᾷ παρὰ μόνον τὸν διακανονισμὸν τῶν σχέσεων μεταξὺ Κράτους καὶ Τραπέζης, τοῦτο δὲ ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ βραδύτερον. Ἡ ῥύθμισις τοῦ ζητήματος, ὡς γίνεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιφέρει μίαν ζημίαν 1200 ἑκατομμυρίων διὰ τὸ Δημόσιον. Δὲν νομίζω, λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐκπροσωπεῖ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας τοῦ Λαοῦ τὴν στιγμὴν αὐτὴν, ῥυθμίζουσα κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὸ ζήτημα. Διότι καθ' ἣν ἐποχὴν πιέζεται ὅπως πιέζεται ὁ Λαὸς φορολογικῶς, καθ' ἣν στιγμὴν δὲν δίδομεν καὶ αὐτὸ τὸ ψωμὶ εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους, καθ' ἣν στιγμὴν θέλομεν νὰ ἐξυψώσωμεν τὰ Δημόσια Οἰκονομικὰ δὲν εἶναι ἐπιτετραμένον εἰς τὴν Κυβέρνησιν, στηριζομένην εἰς τὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς, δὲν εἶναι ἐπιτετραμένον νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν λύσιν τὴν ὁποίαν ἐπιδιώκει τοῦ ζητήματος. Καὶ δι' αὐτὸ προτείνομεν ἡμεῖς τὴν ἀναβολὴν τοῦ ζητήματος μετὰ τὰς διακοπὰς τῆς Βουλῆς, ὅπως ἐν τῷ μεταξὺ καὶ οἱ βουλευταὶ καὶ ἡ Κοινὴ γνώμη διαφωτισθοῦν. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐπιμείνῃ, ἐπαναλαμβάνω θὰ ὤφειλε νὰ λύσῃ προηγουμένως τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλουν νὰ μὴ προστρέξωμεν εἰς τὰς ἐκλογὰς πρὸ τῆς λύσεως αὐτοῦ, νὰ λύσῃ τὰ ζητήματα αὐτὰ καὶ ἔπειτα νὰ βαδίσωμεν εἰς τὰς κάλπας διὰ νὰ ἴδωμεν ἐὰν πράγματι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐγκρίνει τοιοῦτου εἴδους πολιτικήν. Παρακαλῶ λοιπόν, κ. Πρόεδρε, ὅπως ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἐὰν ἐγκρίνῃ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως διὰ τὸ διάστημα μετὰ τὰς διακοπὰς τοῦ Πάσχα. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητήσωμεν ὑπ' αὐτὴν τὴν πίεσιν ἄλλων τῶν Βουλευτῶν ἐπιθυμούντων νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας των καὶ μὴ διατελοῦντων νὰ ἀκούσουν τὴν συζήτησιν. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον παρακαλῶ τὴν Βουλὴν νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην της ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου δι' ὀνοματικῆς κλήσεως.

Γ. Καραντίνης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, περικύων τὸν λόγον του εἶπεν ὅτι αἱ ἀπόψεις τὰς ὁποίας ὑποστηρίζει εἶναι ἥκιστα δημοφιλεῖς, ὡς παρέχουσαι τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι αὐτὸς καὶ τὸ κόμμα αὐτοῦ στρέφονται ἐναντίον τοῦ Ἐθνικοῦ ἱδρύματος, ἡ πρὸς τὸ ὁποῖον στοργή μας εἶναι ἐδραιωμένη. Ὡς πρὸς τοῦτο ὁ ἐντιμος ἡγέτης τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἔδωσε πρὸ ὀλίγου τὴν ἀπάντησιν εἰς αὐτὸν ἰσχυρισθεὶς ὅτι ἡ Κυβέρνησις χαρίζει 1200 ἑκατομμύρια εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἀνήκοντα εἰς τὸν λαόν. Καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ πολιτικὴ ἡμῶν δὲν θεραπεύῃ ἀδυναμίας, ἀλλ' ἀποβλέπῃ εὐθὺς πρὸς τὸ ὀρθόν, τὸ πραγματικὸν τοῦ τόπου συμφέρον καὶ μειονεκτοῦμεν ἴσως ἀποβλέποντες τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι, εἰς τὴν παραπλανημένην κοινὴν ἐντύπωσιν, ἀλλ' ἐξυπηρετοῦμεν τὸ κοινὸν συμφέρον. Ὄντως ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς τὴν μειονεκτικὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν πλειστάκις εὑρέθη μέχρι σήμερον νὰ φαίνεται ὅτι λ. δυτάρεστος πρὸς στιγμὴν ὅταν ἐπεχείρει μίαν ἐξυγίανσιν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὁποίας ἀναμένει νὰ δικαιωθῇ ὁριστικῶς. Διατὶ σπεύδετε μὰς ἠρώτησεν ὁ ἀξιότιμος πολιτευτὴς Θεσσαλονίκης νὰ ψηφίσετε τὴν ἐσπέραν ταύτην τὴν σύμβασιν; Ἀλλὰ ὁ ἴδιος ἀνέφερε πρὸ ὀλίγου τὸν λόγον τῆς σπουδῆς. Διότι ἔχομεν προθεσμίαν ἐντὸς τῆς ὁποίας πρέπει νὰ συμπληρώσωμεν ὅλα τὰ μέτρα διὰ τὴν Νόμῳ σταθεροποίησιν τοῦ νομίσματος καὶ ἡ προθεσμία βαίνει πρὸς τὴν λῆξίν της. Καὶ ἐρωτᾶται εἶναι δυνατὸν νὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς σταθεροποιήσεως ἀφήνοντες ἐν ἐκκρεμότητι τὰς σχέσεις ἡμῶν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης; Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἱδρύομεν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν, ἀλλὰ δὲν γνωρίζομεν ποία θὰ εἶναι ἡ τύχη τῆς Ἐθνικῆς, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ὅτι ἡ θέσις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπιούσης θὰ περιήρχετο ἐν τῇ συγχύσει καὶ τῇ ἀμφιβολίᾳ εἰς σημεῖον κρισιμώτατον καὶ τὸ Κράτος δὲν θὰ ἐγνώριζεν ἂν θὰ ἠδύνατο ν' ἀξιώσῃ παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἀνταλλάγματα, τὰ ὁποῖα ἐξησφάλισε διὰ τῆς συμβάσεως. Πῶς θὰ ἱδρύσωμεν Ἐκδοτικὴν Τράπεζαν ἀφήνοντες ἐκκρεμεῖς τὰς σχέσεις Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ Κράτους; Ποῖα θὰ εἶναι ἡ οἰκονομική της κατάστασις; Ποῖα θὰ εἶναι τὰ μέσα τὰ ὁποῖα θὰ διέθετε διὰ τὸ μέλλον, ὅλα αὐτὰ θὰ μείνουν ἐν ἀμφιβόλῳ; Ἡ κοινωνία ὁλόκληρος θὰ ἐγνώριζεν ὅτι ὑπάρχει ἐν ἵδρυμα ὑπὸ κρίσιν καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἀποφάσεως ποῦ θὰ λάβωμεν θὰ κριθῇ ἂν τὸ ἵδρυμα θὰ παραμείνῃ βιώσιμον ἢ ὄχι. Ἀλλὰ προκειμένου περὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, οἰκονομικοῦ ὀργανισμοῦ τοιούτου εἴδους, πειραματισμοὶ δὲν ἐπιτρέπονται εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Θὰ προβῶμεν τονίζει εἰς τὴν σταθεροποίησιν καὶ ἔχομεν ἀνάγκην ἐπιψηφίσεως τοῦ συζητουμένου Νομοσχεδίου. Τὸ ζήτημα τὸ ἐνόμιζον ὡς ἐξαντληθὲν, ἀλλ' ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μὲ ἠνάγκασε ν' ἀνέλθω εἰς τὸ βῆμα ὅπως ἀπορρύσω τὴν αἰτηθεῖσαν ἀναβολήν, διότι αὕτη δὲν ἀποτελεῖ τίποτε ἄλλο εἰμὴ παρέλκυσιν τῆς συζητήσεως, ἐφ' ὅσον μάλιστα ἡ ἀναβολὴ προεβλήθη προτοῦ ἀκόμη ἀκουσθοῦν αἱ ἀντιλήψεις

τὰς ὁποίας ἡ ἀντιπολίτευσις θεωρεῖ ἀναγκαίας πρὸς διαφωτισμόν. Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω, τονίζει, τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μένει ἐκκρεμὲς ἐκ τῆς συζητήσεως ἢ ἀμφίβολον ἐν τῇ συνειδήσει τῆς Βουλῆς. Κύριοι Βουλευταί, ἐνῷ εὑρισκόμεθα εἰς τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου ἐπανῆλθε πάλιν ἡ συζήτησις τοῦ Κανονισμοῦ ἰσχύοντος μόνον διὰ τὴν Κυβέρνησιν, εἰς τὴν κατ' ἀρχὴν τοιαύτην καὶ οὕτω συνεζητήσαμεν καὶ πάλιν τὴν ἐσπέραν ταύτην ἐπὶ τῆς Γενικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ὅπως ἀκουσθῇ πάλιν, ὅτι νόμῳ σταθεροποίησις εἶναι ἐσπευσμένη, ὅτι δὲν ἔχομεν ἰσοζύγιον πληρωμῶν, ὅτι δὲν ἔχομεν ἰσοζύγιον προϋπολογισμοῦ καὶ ὅτι σπεύδοντες δημιουργοῦμεν καθεστὼς νομισματικὸν πρόσκαιρον. Ὡς πρὸς τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν, ἔχω σύμφωνον ἤδη τὸν κ. Δεμερτζῆν, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι δὲν δύναται ἐπ' αὐτοῦ νὰ βασισθοῦν ἰσχυρισμοί, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐξευρεθῇ ἀκριβῶς τὸ ἐξαγόμενον τῶν Διεθνῶν δοσοληψιῶν μας· τὸ μόνον θετικὸν γεγονὸς, τὸ ὁποῖον ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν εἶναι, ὅτι τὸ συνάλλαγμά μας παραμένει σταθερὸν, διότι ἡ προσφορὰ αὐξάνεται καὶ ἡ ζήτησις μειοῦται καὶ τὸ Κρατικὸν ἀπόθεμα ὀγκοῦται. Τοῦτο τὸ φαινόμενον θὰ ἦτο ἐντελῶς ἀκατανόητον, ἂν ὄντως τὸ ἰσοζύγιον τῶν πληρωμῶν ἦτο παθητικὸν καὶ τὸ ἔλλειμμα αὐτοῦ ἀνήρχετο εἰς 13 ἑκατομμύρια. Ὡς πρὸς τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς τρεχούσης χρήσεως, ἀναμφισβητήτως ἔχομεν τοιοῦτον, θὰ ἐκλείψουν δὲ, εἶμαι πεπεισμένος ἐντὸς ὀλίγου, καὶ οἱ ἐλάχιστοι ἀπομένοντες διστάγμοί. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἰσοζύγιον τῆς τρεχούσης χρήσεως εἶναι ἀσφαλές. Διὰ νὰ ἀνατραπῇ ἡ ἰσοσκέλισις τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν εἰς τὸ μέλλον ἐκτὸς ἀπροόπτων ἐξαιρετικῶν γεγονότων πρέπει νὰ διαδεχθῶσιν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχὴν πεπορωμένοι ἄνδρες Κυβερνήσεις, πρόθυμοι εἰς διασπαθήσεις ἀνατρεπούσας τὴν κατάστασιν τὴν δημιουργηθεῖσαν διὰ τῶν μόχθων καὶ τῶν θυσιῶν τοῦ λαοῦ. Εἶναι ἀμφισβήτητον, ὅτι καὶ ἡ προσεχὴς χρῆσις ἐπιβρύνεται διὰ προσθέτων τινῶν βαρῶν, ἀλλὰ ταῦτα θὰ ἀντιμετωπισθοῦν δι' ἄλλων ἀνταλλαγμάτων καὶ σᾶς ἀναφέρω τὰ ἀνταλλάγματα ἐξ εἰσαγωγικῶν δασμῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ ἰσχύσουν καθ' ὅλον τὸ ἔτος, θὰ ἔχωμεν δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόδοσιν ἐπὶ πλέον 300 καὶ πλέον ἑκατ. δραχμῶν. Τοιουτοτρόπως θὰ ἐπιτευχθῇ ἀκόπως κατὰ τὴν χρῆσιν 1928-29 τὸ ἰσοζύγιον τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀφοῦ, ὡς εἶναι γνωστὸν, κατωρθώσαμεν νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο κατὰ τὴν τρέχουσαν χρῆσιν δι' ἐξευρέσεως τῶν μέσων πρὸς κάλυψιν ἐλλείμματος 2.600 ἑκατομ. δραχμ. ν. Σχετικῶς μὲ τὰ λεχθέντα παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος περὶ μεταφορᾶς πιστώσεων εἰς ἐπομένην χρῆσιν ἐξ 150 ἑκατομ. θὰ ἴδῃ κατὰ τὴν ὁριστικὴν τακτοποίησιν τ ν λογαριασμ ν τῆς τρεχούσης χρήσεως, ὅτι ἡμεῖς καίτοι δὲν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι πριέβημεν εἰς ἀνάληψιν δαπαν ν εἰς βάρος τῆς τρεχούσης χρήσεως διὰ προμηθείας τοῦ δημοσίου μὴ πραγματοποιηθείσας κατ' αὐτήν. Καὶ μὲ ὅλα ταῦτα ἔχομεν ἰσοζύγιον ὑποδεικνύον πραγματικὴν ἰσορρόπησιν τ ν ἐσόδων καὶ ἐξόδων. Οὐδεὶς ἐπομένως ὑπάρχει λόγος νὰ προκύψῃ ἔλλειμμα ἂν διεξελειχθῇ ἡ κατάστασις ὁμαλ ς ὁ μέλλων ὑπουργὸς τ ν Οἰκον. δὲν ἔχει πολλοῦ γε καὶ δῆ ν' ἀντιμετωπίσῃ οἵας ἡμεῖς ἀντιμετωπίσαμεν δυσχερείας. Ἠλθε τούτου δὲν ἔχομεν οὐδὲ ὀβολὸν κυμαινομένου χρέους ἀπὸ ἑνὸς δὲ καὶ ἡμίσεως ἔτους ἔχομεν ἐμπρακτον σταθεροποίησιν, καταστήσαμεν παγίαν τὴν προσαρμογὴν τῶν τιμῶν. Καὶ δι' αὐτὸ μόνον Κυβέρνησις μὴ μεριμνῶσα περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Ἔθνους θὰ ἄφηνε τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἀνεκμετάλλευτον καὶ θὰ ἀνέμενε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐκτιθεμένη εἰς τὸν κίνδυνον τυχαίων δοκιμασιῶν, αἵτινες θὰ ἐματαίωνον ὁριστικῶς τὴν νομισματικὴν ἐξυγίανσιν. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐπὶ τῇ βάσει συλλογισμοῦ ἐντελῶς ἀκατανοήτου ὑπεστήριξε τὴν ἐσπέραν ταύτην, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ λάβωμεν ὡς παράδειγμα τὴν περίπτωσιν τῆς Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας. Διατί; Διότι, λέγει, εἰς ἐκείνην εἶχεν ἐπέλθει οἰκονομικὴ καταστροφὴ πλήρης καὶ τὸ νόμισμα ἀντικατεστάθη. Ἀλλὰ ἐρωτῶ· Ὅταν ἡ σταθεροποίησις ἐπέτυχεν ἄνευ ἰσοζυγίου τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ πληρωμῶν εἰς χώραν συντετριμμένην οἰκονομικῶς θὰ διακινδυνεύσῃ ἡ σταθεροποίησις τῆς Ἑλλάδος ἡ ὁποία δὲν ὑπέστη τοιοῦτον οἰκονομικὸν κλονισμόν.

Π. Τσαλδάρης. Ἀνεστάλη ἡ σταθεροποίησις ἐκεῖ.

Γ. Καφαντάρης. Ὁ συλλογισμός σας εἶνε ἀκατανόητος, ὅτι ἡ σταθεροποίησις ἐπιτυγχάνει εἰς μίαν κατεστραμμένην οἰκονομικῶς χώραν, ἀλλ' ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εἰς χώραν διατελοῦσαν ὑπὸ ὅρους ὑφ' οὓς διατελεῖ σήμερον ἡ Ἑλλάς. (Χειροκροτήματα).

Οὐδ' ὁ ἕτερος ἰσχυρισμὸς τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ νομίσματος εἶνε βάσιμος, διότι στηρίζεται ἐπὶ τελείας παρεξηγήσεως τῆς ἐννοίας τῆς σταθεροποιήσεως. Σταθεροποίησιν λέγοντες ἐννοοῦμεν τοῦτο πάντοτε· Ὅτι ἀνεχνωρίζεται ὁριστικῶς ἡ ἀπώλεια τῆς ἀρχικῆς τοῦ νομίσματος ἀξίας καὶ καθιεροῦται, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀπωλείας ταύτης, νέον ἐπίπεδον ἰσοτιμίας. Αὐτὸ λέγεται σταθεροποίησις. Ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐν νόμισμα ἔχασε τὰ 90ο/ο καὶ ἀπέμειναν τὰ 10ο/ο τῆς ἀξίας του, τὰ 10ο/ο θεωροῦνται ὡς ἀπωλεσθέντα ὁριστικῶς καὶ γίνεται νέα ἰσοτιμία ἐπὶ τῇ βάσει τῶν 10ο/ο. Τοῦτο λέγεται σταθεροποίησις. Ἂν διὰ τὰ 10ο/ο δημιουργεῖται νέα ὀνομαστικὴ νομισματικὴ μονάς, νέον νόμισμα, τοῦτο εἶνε ζήτημα τεχνικὸν σὐδεμίαν σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν σταθεροποίησιν. Ἂν εἴπωμεν σήμερον, ὅτι δημιουργοῦμεν ἓν νόμισμα 15 δραχμῶν καὶ τὸ λέγωμεν δραχμή ἢ ἄλλως πως, ἀλλὰ καθιεροῦμεν τὴν ἰσοτιμίαν ἐπὶ τῇ βάσει λίρας 370 δραχμῶν, καὶ θὰ ἔχωμεν τὴν σταθεροποίησιν οἵαν ἀκριβῶς θὰ τὴν ἔχωμεν καὶ ἤδη, ἄνευ τινὸς διαφορᾶς. Ὑπὸ τοιούτους ὅρους ἐγένετο ἡ σταθεροποίησις εἰς τὴν Γερμανίαν, τὴν Αὐστρίαν καὶ τὴν Οὐγγαρίαν, μὲ πλημμελεῖς ὅρους πληρωμῶν καὶ ἀσφαλὲς ἔλλειμμα προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους. Ἐθεωρήθη ὡς παράδοξον τὸ ὑποστηριχθὲν παρ' ἐμοῦ, ὅτι ἡ σταθεροποίησις βελτιοῖ καὶ τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν τοῦ Κράτους. Ἡ γνώμη μου ὅμως αὐτὴ ἔχει τύχει καὶ ἐπιστημονικῆς καὶ πρακτικῆς κυρώσεως. Καὶ ἀναφέρομαι περὶ τούτου εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐμπειρογνωμόνων ἐν Γαλλίᾳ ἀποκλειόντων ἰσορρόπησιν προϋπολογισμοῦ καὶ πληρωμῶν ἄνευ σταθεροποιήσεως, ἥτις ἐθεωρήθη ὡς ἀπαραίτητος, διότι ἀντιθέτως ὅλον τὸ οἰκονομικὸν ἔδαφος εἶνε ἐπισφαλές. Ἀναφέρομαι ἐπίσης εἰς τὰ περὶ σταθεροποιήσεως ἐπανειλημμένως τονισθέντα παρὰ τοῦ κ. Ζενῆ, συντάκτου ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Γαλλικοῦ «Χρόνου» γνωστοτάτου οἰκονομολόγου καὶ θερμοτάτου θιασώτου καὶ προμάχου τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τοῦ Πουανκαρέ. Καὶ ἐξ ὅλων τούτων προκύπτει ὅτι μόνον ἡ νόμῳ σταθεροποίησις παρέχει τὴν ἀσφάλειαν ἐκείνην ἡ ὁποία ἄγει ἀσφαλῶς εἰς τὴν οἰκονομικὴν ὁμαλότητα τῆς ὁποίας κατ' ἐξοχὴν ἔχει ἀνάγκην ἡ Ἑλλὰς καὶ διὰ τὰ οἰκονομικά της καὶ διὰ τὸ ἐμπόριόν της καὶ διὰ τὴν γεωργίαν της καὶ διὰ πᾶσας τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις της. Διὰ τοῦτο, τονίζει, σπεύδομεν εἰς τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν, διότι γνωρίζομεν, ὅτι ἄνευ αὐτῆς εἶνε ἀδύνατον νὰ ἔχωμεν ἀποκατάστασιν τῶν οἰκονομικῶν μας. Ἐὰν σήμερον κατωρθώσαμεν νὰ ἔχωμεν τὴν ἐμπρακτον σταθεροποίησιν δὲν εἶνε ἀπολύτως βέβαιον, ὅτι γεγονότα τινὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δημιουργήσουν παράγοντας δυσμενεῖς. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐνισχύσωμεν τὸ νόμισμά μας διὰ τῆς νομίμου σταθεροποιήσεως κατὰ τρόπον ἀποσοβοῦντα πάντα φόβον καὶ πάντα κίνδυνον, διότι μόνον διὰ τῆς νομίμου σταθεροποιήσεως δὲν ἐξαίρομεν μόνον τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ πρὸς τὸ νόμισμα, ἀλλὰ καὶ θέτομεν θετικὰς ἐγγυήσεις περιστρυρήσεως αὐτοῦ κατὰ μεταβολῶν ἐπαγομένων στιγμιαίους κλονισμούς. Ἡ σταθεροποίησις βέβαια, συνεπάγεται καὶ θυσίας διὰ τὴν δημιουργίαν ἑνὸς κεφαλαίου, δι' ὃ θὰ πληρώσῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς μίαν μικρὰν διαφορὰν τόκου. Ἀλλ' ἡ θυσία αὕτη δίδεται πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ἰδίου ἐναντίον ἐνδεχομένης καταστροφῆς, εἶνε τὸ ἀσφάλιστρον κατὰ ταύτην, διότι δι' αὐτοῦ ἐμπνέομεν τὴν ἐμπιστοσύνην ἐξ ἧς θὰ προσκομίσῃ τεράστια ὠφέλη ὁ λαός, ἡ ἐργατι-

κὴ τάξις φέρ' εἰπεῖν θὰ κερδίση ἐκ τῆς νόμῳ σταθεροποιήσεως διότι θὰ εἰσρεύσῃ χρῆμα εἰς τὴν χώραν, θὰ ἀναπτυχθῇ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία καὶ ἀντὶ ἀνεργίας καὶ ἰσχνῶν ἡμερομισθίων θὰ ἔχωμεν καὶ ἐργασίαν καὶ ἡμερομίσθια ηὐξημένα. Ἀλλὰ ποία εἶνε ἡ θυσία εἰς ἣν θὰ ὑποβληθῇ ὁ λαὸς ἐκ τοῦ τόκου; Μηδαμινὴ ἐναντι ἀνυπολογίστων ὠφελημάτων. Αὐτὴ εἶνε ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦμεν ἡμεῖς ἀπέναντι τῆς πολιτικῆς τῆς ἀσεβαιότητος καὶ τοῦ ἀγνώστου εἰς ἣν θέλετε νὰ ὠθήσητε σεῖς τὴν χώραν. Ἀλλ' ἐλέχθη, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἡ θυσία τῶν καλυμμάτων. Εἶχα τὴν ἰδέαν ὅτι μεθ' ὅσα ἐλέχθησαν δὲν θὰ ἀπέμενεν ἡ ἐλαχίστη ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἰδιοκτησία τῶν καλυμμάτων ἀνήκει εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ ὅτι πᾶσα σκέψις περὶ ἰδιοποιήσεως αὐτῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους θὰ εἶνε ἐπιβολὴ χειρῶν ἐπὶ ξένης περιουσίας. Σᾶς ἐξέθεσα πρότινος τὰς ἐπὶ τῶν καλυμμάτων ἀπόψεις μου. Θὰ περιορισθῶ ἤδη εἰς διευκρινίσεις τινάς. Τὰ καλύμματα ἄλλον δὲν ἔχουν σκοπὸν παρὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐξαργύρωσιν τοῦ χαρτονομίσματος ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν κομιστῶν αὐτῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπὸ τὸ Κράτος τῆς νομίμου καὶ οὐχὶ τῆς ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας εἶνε παρακολούθημα αὐτῆς.

Τὴν ἔννοιαν ταύτην δὲν εἶναι δυνατὸν οὐδὲ πόρρωθεν νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὰ καλύμματα τὰ σχηματισθέντα δυνάμει τῶν νόμων τοῦ 1914 καὶ τοῦ 1920, διότι τὰ καλύμματα, ὅπως ἄλλοτε εἶπον εἶναι εἰδικῆς ἐντελῶς φύσεως καὶ δὲν ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν τραπεζογραμματίων, ἀλλὰ τίθενται ἁπλῶς ὡς ἠθικὸς παράγων, ὁ ὁποῖος συμβάλλει εἰς τὴν δημιουργίαν ἀντιστάσεως ἐναντίον τυχὸν ὑποτιμητικῶν τοῦ νομίσματος ῥοπῶν. Αὐτὸν καὶ μόνον ἔχουν τὸν προορισμὸν τὰ καλύμματα, τῶν συμβάσεων τοῦ 1914 καὶ 1920. Κατ' ἀκρίβειαν δηλ. μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς Τραπέζης ἀποκλείεται, ἀκινητοποιεῖται πρὸς δημιουργίαν ἐμφανῶν ψυχολογικῶν ἐντυπώσεων. Τοιοῦτου εἴδους καλύμματα ὑπῆρχον καὶ πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1914 καθόσον κατὰ τὸ 1898 κατὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ Διεθνοῦς ἐλέγχου καθωρίσθη ὅπως ὡρισμένον ποσὸν ὁμολογιῶν κατατεθῇ ὑπὸ μορφὴν καλύμματος ἀπαγορευομένης τῆς χρήσεως καὶ διαθέσεως αὐτοῦ εἰς ἄλλους σκοπούς. Ἀρθείσης μετ' ὀλίγον τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἐλέγχου τὰ καλύμματα ταῦτα ὑπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἔννοιαν περιῆλθον εἰς τὸ ἀκέραιον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ προκειμένου περὶ τῶν νέων καλυμμάτων. Ὑπάρχει ἀσφαλῶς ὁ νόμος, ὁ ὁποῖος καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν χρησιμοποίησιν μέρους τῶν ἐνεργητικῶν στοιχείων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἐνεργητικῶν στοιχείων ἀνηκόντων εἰς αὐτήν. Καὶ μία ἐπὶ πλέον ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι ἂν ἄλλως εἶχον τὰ πράγματα θὰ ἦτο ἀκατανόητον ἀπὸ νομικῆς καὶ οἰκονομικῆς ἀπόψεως νὰ ὑποχρεωθῇ ἡ Τράπεζα νὰ ἀγοράσῃ καλύμματα ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Κράτους εἰς τιμὴν ἀνωτέραν τοῦ ἀρτίου, ὅπως εἰς τὸ 1920. Τοῦτο πιστοποιεῖ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ καλυμμάτων, ἀλλὰ περὶ διαθέσεως προσκαίρου μέρους τῶν ἀποθεμάτων τῆς Τραπέζης πρὸς ὑποστήριξιν ἠθικὴν τοῦ νομίσματος καὶ δι' αὐτὸ ἀπόρῥ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος προσέφυγεν εἰς ἰδιαιτέραν διάταξιν.

Μ. Τσαλδάρης. Δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι.

Γ. Καφαντάρης. Εἶπατε, ἔχετε δύο ἑτέρους νόμους τοὺς ὁποίους προσέξατε, διότι σᾶς διαφεύγουν καὶ οἱ ὁποῖοι δίδουν εἰς τὸ Κράτος δικαίωμα συμμετοχῆς ἐπὶ τῶν κερδῶν καὶ τῶν ἀποθεματικῶν τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν ἐκ τῆς ἀναπτιμήσεως, ἤτις θὰ προκύψῃ συνεπείᾳ τῆς σταθεροποιήσεως. Πράγματι διὰ νόμου τοῦ 1921 ἐπεξετάθη ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κράτους ἐπὶ τῶν ἐτησίων τῆς Τραπέζης κερδῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἀποθεματικῶν. Καὶ προκειμένου μὲν περὶ κερδῶν οὐδεὶς δύναται νὰ γίνῃ λόγος. Ὁ συνάδελφος κ. Μπακόπουλος ὑπεστήριξε τὴν γνώμην ταύτην, ὁ ἀρχηγὸς ὅμως τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ κέρδους.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶπον τοιοῦτόν τι.

Γ. Καφαντάρης. Διότι τὰ καλύμματα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ ἑπομένως ἡ Τράπεζα δὲν δύναται νὰ ἀρυσθῇ κέρδη δικαιολογοῦντα τὴν συμμετοχὴν τοῦ Κράτους. Ὡς πρὸς τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ ἀποθεματικά, ἡ συμμετοχὴ περιορίζεται ἐπὶ τῶν σχηματιζομένων τοιούτων ἀπὸ 1923 καὶ κατόπιν. Ἡ συμμετοχὴ καθωρίσθη εἰς ἀντάλλαγμα ἐπεκτάσεως τοῦ προνομίου οὐχὶ τοπικῶς, διότι εἶχε δοθῇ προηγουμένως ἡ ἐπέκτασις ἐπὶ τῶν νέων χωρῶν, ἀλλὰ χρονικῶς. Εἶπε δηλ. τὸ Κράτος εἰς τὴν Τράπεζαν «σοῦ παρατείνω τὸ προνόμιον ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν μετὰ τὸ 1930 καὶ ἀντὶ τῆς παρατάσεως ταύτης θὰ συμμετέχω τοῦ λοιποῦ εἰς τὰ ἀποθεματικά σου ὅσα θὰ σχηματισθοῦν εἰς τὸ μέλλον». Σήμερον ὅμως τί συμβαίνει; Θὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς παρατάσεως ταύτης ἡ Τράπεζα διὰ νὰ δώσῃ τὸ ἀντάλλαγμα; Κάθε ἄλλο. Καὶ θέλετε τὸ Κράτος νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν Τράπεζαν «σοῦ καταργοῦμεν τὸ προνόμιον τρία ἔτη πρὶν λήξει ἡ προτέρα σύμβασις, σοῦ ἀφαιροῦμεν καὶ τὴν παράτασιν τῶν 20 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ 1930 ἕως τὸ 1950, ἀλλὰ παρακαλοῦμεν νὰ δώσῃς 600 ἑκατομ. δραχμῶν τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀνάγκην διὰ συμμετοχὴν εἰς τὸ ἀποθεματικόν μας ἀντὶ ἀνταλλάγματος, ἢ διὰ συμμετοχὴν εἰς τὰ κέρδη, διότι καὶ τὰ κέρδη εἰς τὴν αὐτὴν ὑπάγονται περίπτωσιν». Ἠρώτησαν τί θὰ ἐγίνετο τὸ ποσὸν τῆς διαφορᾶς τῆς ἐπικαλλαγῆς ἂν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔκαμνε τὴν σταθεροποίησιν. Ἁπλούστατα θὰ ἐγίνετο ὅ,τι γίνεται εἰς ὅλας τὰς Τραπέζας. Ἡ ἐκ τῆς ἀναπτιμήσεως τῶν ἐνεργητικῶν στοιχείων διαφορὰ θὰ ἔμενεν εἰς τὴν Τράπεζαν. Δὲν θὰ διενέμετο βεβαίως εἰς τοὺς μετόχους ὡς μέρισμα, ἀλλὰ θὰ ἐσχημάτιζεν ἕνα πόρισμα οὐδόλως μεταβάλλον τὴν οἰκονομικὴν τῆς Τραπέζης ὑπόστασιν. Διότι καὶ τὰ στοιχεῖα ταῦτα δὲν πρόκειται ἤδη νὰ κτηθοῦν, ἦσαν περιουσία τῆς Τραπέζης καὶ τότε ὑπὸ μίαν μορφὴν λανθανόντων ἀποθεμάτων, τὰ ὁποῖα ἀπετελοῦν τὴν δύναμιν τῶν πιστωτικῶν ἱδρυμάτων καὶ ἰδίως τῶν Ἐκδοτικῶν τοιούτων. Εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ λογιστικὴ μόνον πρᾶξις τῆς ἀναπτιμήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῆς σταθεροποιήσεως ἀποτελεῖ κέρδος; Αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ κέρδους. Ποῖον κέρδος ὑπάρχει ὅταν ὁ χρυσὸς ὁ πρὸ τοῦ 1923 κεκτημένος ὑπὸ τῆς Τραπέζης καθορίζεται ἤδη μόνον μὲ νέαν ἀποτίμησιν; Τὰ ἀποθέματα δὲν ἐσχηματίσθησαν μετὰ τὸ 1923. Μετὰ τὸ 1923 δὲν ἀπέκτησεν ἡ Τράπεζα οὔτε ἕνα δραχμήν, αὐτὰ προϋπῆρχον. Ἡ Τράπεζα ἄλλως δικαιοῦται νὰ καθορίζῃ τὰ ἀποθέματα αὐτῆς κατὰ τὸ δοκοῦν ἄνευ ἀναμίξεως τοῦ Κράτους, καὶ ἂν εἶχε δὲ τὸ Κράτος δικαίωμα, δὲν θὰ ἠδύνατονὰ τὸ ἀσκήσῃ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ προνομίου, πρὸ τοῦ 1950. Ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐξετάζων τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῆς Τραπέζης εἶπεν, ὅτι δὲν γνωρίζει ἂν ὑπάρχουν καὶ πόσαι εἶναι αἱ ζημίαι αὐταί. Προβαίνων ὅμως εἰς τὰς σκέψεις του καὶ λησμονήσας ὅσα προηγουμένως εἶπε κατήγγειλε τὴν Κυβέρνησιν ὡς προβάλλουσαν εἰκονικὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης πέραν τοῦ σημερινοῦ μερίσματος, διότι κέρδη τοιαῦτα δὲν θὰ προκύψουν. Τὸ κέρδος αὐτὸ εἶπεν εἶναι ἐντελῶς φανταστικόν, τὸ κέρδος τῆς Τραπέζης, εἰς τὸ μέλλον δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑπερβῇ τὸ σημερινὸν μέρισμα καὶ ἑπομένως ἡ συμμετοχὴ τοῦ Κράτους εἶνε ἀνύπαρκτος.

Τί ἀποδεικνύει αὐτὸ κύριοι; Ἀνομολογεῖται κατὰ τὸν μᾶλλον ἀπερίφραστον τρόπον, ὅτι ἐκ τῆς διαρρυθμίσεως ἡ ὁποία ἔγινε διὰ τῆς συμβάσεως δὲν παρέμεινεν εἰς τὴν Τράπεζαν οὐδὲν ἀπολύτως πλεονέκτημα βελτιοῦν τὴν σημερινήν της κατάστασιν. Διότι ἂν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς σημερινῆς καταστάσεως παρέμενεν ὡρισμένον μέρισμα, αὐτὸ δὲν θὰ αὐξηθῇ εἰς τὸ μέλλον. Ἀλλ' ἂν τὸ μέρισμα δὲν πρόκηται νὰ αὐξηθῇ τί ἄλλο ἐδώσαμεν εἰς τὴν Τράπεζαν εἰμὴ τὰ ἀπαραίτητα μέσα τῆς διατηρήσεως αὐτῆς; Αὐτὴ εἶνε ἡ πραγματικότης. Καὶ εἶνε πραγματικότης, διότι δὲν δημιουργεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος τοιοῦτοσοῦτον κέρδος. Ἡ ζωτικότης τῆς Τραπέζης θὰ αὐξήσῃ εἶμαι βέβαιος εἰς τὸ μέλλον, ἀλλὰ κατὰ τὰς γνώμας ὑμῶν οἱ ὁποῖοι διατείνεσθε, ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον ἀκόμη κέρδος τῆς Τραπέζης δὲν θὰ προκύψῃ, πῶς δύνασθε, νὰ μὴ ἀναγνωρίζητε, ὅτι ἐδώσαμεν εἰς τὴν Τράπεζαν τὸ ἐλάχιστον δυνατὸν ὅριον καὶ κάτω τοῦ ὁποίου ἐλαχίστου ὁρίου, εἰς ὃ ἐδικαιοῦτο αὐτή; Συνεχίζων, τονίζει, ὅτι πᾶσα μείωσις τῶν δυνάμεων τῆς Τραπέζης θὰ φέρῃ κλονισμὸν εἰς αὐτὴν καὶ δὲν θὰ τῆς ἐπιτρέψῃ ὄχι μόνον οὐδὲν ἀποθεματικὸν νὰ σχηματίσῃ, ἀλλ' οὐδὲ τὸ μέρισμα τὸ ὑπ' αὐτῆς σήμερον παρεχόμενον εἰς τοὺς μετόχους νὰ δώσῃ. Αὐτὴ εἶνε ἡ ὁμολογία ἣν ὁποία ἔγινε σήμερον. Ἡ γενομένη διαρρύθμισις ἀποδίδει τὸ δίκαιον εἰς τὴν Τράπεζαν, καθόσον ἀφορᾷ τὴν τύχην τῶν καλυμμάτων καὶ δὲν δίδει εἰς αὐτὴν οὐδ' ὀβολὸν κέρδους. Παρίχομεν εἰς τὴν Τράπεζαν μόνον τὰ μέσα ὅπως μὴ ὑποστῇ κλονισμὸν ἐπιζήμιον διὰ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια τῶν πραγμάτων. Εἶναι εὔκολον νὰ λέγωμεν, ὅτι διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀπολεσθοῦν 1200 ἑκατομ. δραχμῶν. Ἀλλὰ τὰ ἑκατομμύρια ταῦτα ἀνήκουν εἰς τὴν Τράπεζαν καὶ δὲν θὰ χρησιμεύσουν εἰς αὐτὴν εἰμή, ὅπως ἐξακολουθήσῃ ζωὴν ἀνεκτὴν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ Κράτους καὶ τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. [illegible] λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπικρίνων τὴν ὁμιλίαν του συνήγαγε συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα αὐτὸς δὲν εἶπε. Ἐγὼ εἶπον ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ κάμῃ δωρεάς. Ἐσεῖς μᾶς λέγετε ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ζήσῃ ἡ Τράπεζα. Εἶνε σκέψεις τὰς ὁποίας κάμετε ἐπὶ πραγμάτων τὰ ὁποῖα ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν, διότι αἱ σκέψεις ἡμῶν δὲν εἶναι δι' ὑμᾶς ὀρθαί, δι' ἡμᾶς ὅμως δὲν εἶναι ὀρθαί, ἐφ' ὅσον δὲν δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν τὰ πράγματα, νὰ ἐκτιμήσωμεν αὐτά. Διότι δὲν θέλετε ἐνώπιον τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας νὰ προσκομισθῶσι τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐλάβατε ἀπὸ τὴν Τράπεζαν, δὲν θέλετε νὰ προσκομισθοῦν τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων κατηρτίσατε τὴν σύμβασιν αὐτήν. Δὲν εἶνε Κυβέρνησις κοινοβουλευτικὴ αὕτη, δὲν εἶναι Κυβέρνησις ἡ ὁποία σχηματίσασα τὴν γνώμην της ἐπὶ ἑνὸς θέματος θὰ ἔχῃ τὸ θάρρος νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὰ στοιχεῖα καὶ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἐσχημάτισεν αὐτά. Λέγετε ὅτι αὐτὸ θὰ προκύψῃ εἰς τὸ 1950. Ἀλλὰ πῶς τὸ λέγετε τοῦτο; Καὶ σᾶς ἐρωτῶ τί ἐκάμετε ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀποθεματικὸν τοῦ δανείου τῶν 16 ἑκατομμυρίων, τὸ ὁποῖον ἦτο πληρωτέον εἰς τὰ 1950. Ποῦ τὸ πληρώνετε αὐτό; Πῶς κάνετε ὅλους αὐτοὺς τοὺς λογαριασμοὺς ἐνῷ ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία δὲν γνωρίζει τίποτε καὶ τυφλοῖς ὄμμασι πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ; Ἔχει ἀπαίτησιν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἡ ὁποία λήγει τὸ 1950 καὶ ἐν τούτοις μὲ τὸ τέλος τοῦ προνομίου αὐτοῦ τὴν πληρώνετε ἢ ὄχι; Πῶς κάμνετε ὅλους αὐτοὺς τοὺς ὑπολογισμούς; Ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ σᾶς εἴπωμεν ἐὰν ἐκάματε καλὰ ἢ κακά. Διὰ νὰ σᾶς εἴπωμεν αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς φέρετε τοὺς λογαριασμοὺς ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεσθε διὰ νὰ κρίνωμεν.

Ὁ κ. [illegible] λέγει ὅτι ὑπεβλήθη μία πρότασις περὶ ἀναβολῆς. Καὶ ἀντὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ ὁμιλήσῃ ἐπ' αὐτῆς ὡμίλησε καὶ πάλιν περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ νομοσχεδίου. Λέγει ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἡ ἀναβολὴ τοῦ ζητήματος ἤθελεν ἐκθέσει εἰς κίνδυνον τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Ἀλλ οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν ὑπέβαλε πρότασιν ἡ ὁποία ἤθελεν ἐμβάλλει εἰς κίνδυνον τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Κίνδυνος κλονισμοῦ τῆς Τραπέζης οὐδεὶς ὑφίσταται ἐκ τῆς ἀναβολῆς, διότι οὐδαμοῦθεν ὑπάρχει τοιαύτη σκέψις. Οὔτε καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις μέχρι τινὸς εἶχε τὴν γνώμην αὐτήν, δὲν γνωρίζω δὲ ποῖοι λόγοι ἐμεσολάβησαν ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ ζητῇ τοσοῦτον ἐσπευσμένως νὰ ρυθμισθῶσι τὰ ζητήματα ταῦτα. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἠθέλησε νὰ ἀναπτύξῃ πάλιν θεωρίας αἱ ὁποῖαι πραγματικῶς εἶνε πρωτάκουστοι. Σᾶς παρουσίασα λέγει προχθὲς τὸ πρωτόκολλον τὸ ὁποῖον ὑπεγράψαμεν μὲ τὴν Ἐθν. Τράπεζαν, ἔχον ὑπ' ὄψιν τὰ καλύμματα καὶ τὸ πρωτόκολλον τοῦτο λέγει ρητῶς ὅτι θέλουσιν ἐπακολουθήσει 2 συμβάσεις ὧν ἡ πρώτη θὰ ἀφορᾷ τὴν ρύθμισιν τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων Κράτους καὶ Τραπέζης.

Γ. Καφαντάρης (Υπ. Οἰκ.) Αὐτὸ γίνεται.

Α. Παπαναστασίου. Τὰ ζητήματα ταῦτα εἶναι κατὰ

πρῶτον λόγον τὰ καλύμματα, συμφώνως δὲ πρὸς τὸ πρωτόκολλον τοῦτο, τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης δὲν προδικάζει τὴν διάθεσιν τῶν καλυμμάτων. Καὶ ἡ Ἐθν. Τράπεζα οὐδέποτε ἠμφισβήτησε τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ταύτην τὴν ἔννοιαν ἔχει ἡ προφύλαξις ἡ ὁποία ἔγεινεν εἰς τὸ πρωτόκολλον, τὸ ὁποῖον ὑπεγράφει μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν οὐδεμίαν εἶχεν ἐξουσιοδότησιν ὅπως δεχθῇ ἵνα ἡ Κ. Τ. Ε. ἐπιληφθῇ τοιούτου ζητήματος. Ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ σήμερον ἐνόμισεν ὅτι αἱ ἰδιαίτεραι συνθῆκαι τοῦ σχηματισμοῦ τῶν καλυμμάτων συντρέχουν ὥστε τὸ Κράτος νὰ μὴ ἔχῃ κανὲν δικαίωμα ἐπὶ τῶν καλυμμάτων τούτων. Ἀναφέρει ἀκολούθως τί θὰ ἐγίνετο ἂν δὲν ἱδρύετο ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα, θὰ ἐγίνετο καὶ ἐδῶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔγινε καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν ὅπου ἐξοικονομήθησαν 10 δισεκατομμύρια λιρέττας.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς παλαιὰν ὁμιλίαν του εἶχεν εἴπῃ ὅτι ἡ πρότασις περὶ διχοτομήσεως τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀνῆκεν εἰς τὴν Κ. Τ. Ε. Σεῖς μᾶς ἀποκαλύπτετε ὅτι ὄχι μόνον τοῦτο δὲν ἦτο ἀπαίτησις τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἀλλὰ ὑπεβλήθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Παρέχει τὴν ἐξήγησιν ὅτι ἡ ἀξίωσις περὶ δημιουργίας τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης ἦτο σαφὴς καὶ κατηγορηματική.

Α. Παπαναστασίου Ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Μερκούρην λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἀποκάλυψιν ἔκαμεν. Ἡ Κ. Τ. Ε. ἠξίωσε κατὰ Ἰούνιον ὅπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα περιορισθῇ εἰς ὅρους ἐκδοτικοῦ τοῦτο δὲ ἡμεῖς τὸ ἀποδεχθημεν.

Γ. Καφαντάρης. Τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν τὴν ἐνδιαφέρει μόνον νὰ ὑπάρχῃ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης δὲν εὗρε τὸ πρᾶγμα συμφέρον καὶ ἐνήργησεν εἰς τὸ Λονδῖνον πλέον ὅπως ἀντὶ νὰ περιορισθῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα εἰς Ἐκδοτικὴν ἱδρυθῇ ἄλλη Ἐκδοτικὴ Τράπεζα. Ὁ ὀκαμὸς λέγει ἀκολούθως, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης προεκάλεσε σύγχυσιν. Ἀλλὰ τί εἴδους ἦσαν τὰ ἰδικά μας καλύμματα ὥστε νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν νὰ γίνῃ ὅ,τι ἔγινε καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐξετάζει τὸν τρόπον τῆς δημιουργίας τῶν καλυμμάτων καὶ ἐρωτᾷ θὰ ἠδύνατο, ὡς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός, νὰ μετατρέψῃ τὰ καλύμματα αὐτὰ εἰς δραχμάς; Οὐδέποτε θὰ ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο. Ἀφοῦ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ἐξαργυρώσῃ τὰ καλύμματα αὐτὰ ἐὰν σήμερον ἐγίνετο ἡ σταθεροποίησις μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὰ εἰς χρυσὸν καλύμματα θὰ ἔμειναν καὶ πάλιν τοιαῦτα. Αὐτὴ εἶνε ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως. Ἐφόσον ἡ σταθεροποίησις ἤθελε γίνῃ μὲ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τὸ Κράτος θὰ ἐκάλυπτε τὴν διαφορὰν ὁλόκληρον. Καὶ ἐρωτῶ ἦτο ἐν γνώσει τῆς Βουλῆς ἢ τοῦ Λαοῦ ὅτι ἡ τοιαύτη διαρρύθμισις θὰ ἐστοίχιζε 1200 ἑκατομμύρια; Ἐγὼ ἰσχυρίζομαι ὅτι τοῦτο ὃ ν ἦτο ἐν γνώσει τῆς Βουλῆς, εἶνε δὲ ζήτημα ἐξεταστέον κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποζημιωθῇ ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διὰ τὴν ἀπόσπασιν ἀπ' αὐτῆς τῶν Ἐκδοτικῶν ἐργασιῶν. Ἡ ἀποζημίωσις δὲ αὕτη θὰ ἦτο κατὰ πολὺ κατωτέρα τῶν 1200 ἑκατομμυρίων. Ὁ γενικὸς λοιπὸν κανὼν εἶνε ὅτι τὰ καλύμματα ἐξυπηρετοῦν τὴν Ἐκδοτικὴν λειτουργίαν. Οἱ ὅροι ὑφ' οὓς ἐσχηματίσθησαν τὰ καλύμματα τῆς Τραπέζης δὲν παρουσιάζουν τίποτε τὸ διάφορον ὥστε νὰ παρίστανται ἀνάγκη διαφόρου ρυθμίσεως. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ταῦτα σήμερον ἀπελευθερώνονται καὶ ἐκ τῆς ἀπολυτερώσεως αὐτῆς προσκτᾶται ἐν μέγα κέρδος. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπὶ τῇ βάσει τίνων κανόνων θὰ ρυθμισθῇ ἡ τύχη τοῦ κέρδους τούτου; Εἴχομεν μίαν σύμβασιν, ἡ ὁποία ἐκανόνιζεν ὅτι τὰ κέρδη κατανέμονται μεταξὺ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἥμισυ τῶν καλυμμάτων τούτων ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος. Εἶχε βεβαίως ἡ Τράπεζα μίαν μικρὰν πρόσοδον ἐκ τῶν καλυμμάτων λαμβάνουσα ὅμως τὸ ἥμισυ ἐξ αὐτῶν θὰ ἔχῃ μίαν κατὰ πολὺ με-

γαλητέραν πρόσοδον, κατὰ 10 ἕως 20 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος. Δὲν εἶνε λοιπὸν τὸ κέρδος τοῦτο ἐπαρκὲς διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ προνομίου της, ὥστε νὰ ἀρκεσθῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τοῦτο, βραδύτερον δὲ ἐὰν ἐβλέπομεν ὅτι ἡ παραχώρησις αὕτη δὲν ἦτο ἐπαρκὴς νὰ σκεφθῶμεν περὶ νέας ἐνισχύσεως; Καίτοι ἐγὼ νομίζω ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης θὰ αὐξηθοῦν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὡμίλησε περὶ ἀποθεματικῶν. Ἀλλ' ἡμεῖς οὐδέποτε εἴπομεν ὅτι τὰ 1200 ἑκατομμύρια εἶνε ἀποθεματικόν. Ἡμεῖς ἀπεδείξαμεν ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὑπάρχει μία σύγχισις πραγμάτων καὶ ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἐρωτίσθη ἐπαρκῶς, καὶ διὰ τοῦτο ὑποβάλλομεν τὴν πρότασιν περὶ ἀναβολῆς. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὀπίσθεν αὐτῆς τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν πλειονοψηφίαν τοῦ Λαοῦ διότι οὐδεὶς βεβαίως εἶνε ὑπὲρ χαριστικῶν πράξεων πρὸς τὴν Τράπεζαν χωρὶς αὕτη νὰ ἔχῃ ἀνάγκην αὐτῶν. Οὐδεμία ἀπόδειξις μᾶς προσεκομίσθη ὅτι μία τοιαύτη θυσία εἶνε ἐπιβεβλημένη καὶ ἀναπότρεπτος. Ἐὰν δὲ ἡ Κυβέρνησις ἔχει τοιαύτην πεποίθησιν ἂς τελειώσωμεν τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐκκρεμοῦν, ἂς τελειώσῃ καὶ ἡ δίκη τῆς δικτατορίας καὶ τότε ἂς βαδίσωμεν πρὸς τὰς ἐκλογὰς διὰ νὰ ἴδωμεν ὁ Λαὸς ἐγκρίνει οἰκονομικὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία καθιστᾷ τὸ Κράτος ὑποχείριον τῶν κεφαλαιοκρατικῶν συμφερόντων;

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναβολῆς θέλει διεξαχθῇ ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται οἱ κ. κ. **Λ. Κυτσοπέταλος** καὶ **Δ. Μπούκουρας** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ ψηφοφορία τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω. «Οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀναβολὴν λέγουσιν ναί, οἱ δὲ μὴ δεχόμενοι αὐτὴν λέγουσιν ὄχι».

Περαιωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα:

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 178.
Εἶπον Ναί 65.
Εἶπον ὄχι 112.
Ἠρνήθησαν ψῆφον 1.
Κατὰ τὸ παρατεθέμενον πρωτόκολλον.

Κ. Ἀγγελόπουλος .....Ν	Δ. Δημάδης	Τ. Ἀναστασίου .....Ο
Ν. Ἀμηρᾶς .....Ο	Γ. Παπαπαράσχος ..Ο	Κ. Γκότσης .....Ο
Μιχ. Ἀργυρόπουλος ..Ο	Α. Χατζηνώτας .....Ν	Κ. Γόντικας .....Ο
Χαρ. Βοζίκης	Ἀπ. Ζούζουλας	Ἰωάν. Γιαννόπουλος .. ....
Γ. Γεωργιάδης .....Ο	Σπυρ. Ἠλιόπουλος	Α. Μάρκου .....Ο
Κ. Δεμερτζῆς	Γ. Καρπετόπουλος ...Ν	Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος....
Α. Δουλγερίδης .....Ο	Γ. Μηνοῦς .....Ο	Δ. Μπούκουρας .....Ν
Γ. Ἐμπειρῖκος .....Ο	Ι. Μουντζουρίδης ...Ν	Σ. Πολυζωγόπουλος .. ....
Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης ..Ο	Π. Πετρίδης .....Ο	Β. Κανακάρης Ρούφος ....
Ἰωάν. Καλογερᾶς .....Ο	Σπ. Στάης .....Ν	Βασίλειος Σαγιᾶς .....Ν
Ν. Κρανιωτάκης .....Ν	Π. Τσαλδάρης .....Ν	Ἀνδρ. Στεφανόπουλος ....
Χρ. Λαδᾶς .....Ο	Κ. Τσαλδάρης .....Ο	Ι. Σισίνης ....
Θ. Νικολούδης .....Ο	Ἀθ. Χριστόπουλος ...Ο	Δ. Στεφανόπουλος .. ....
Γ. Μερκούρης .....Ν	Ἠλίας Ἀποσκίτης	Γ. Βοραζάνης .....Ν
Δ. Μπαμπᾶκος	Θ. Γρηγορίου	Κ. Γεωργαντόπουλος ....
Ἰωάν. Ράλλης .....Ν	Γ. Μπακόπουλος	Γ. Ζερβὸς .....Ο
Ἀντ. Στρατηγόπουλος ..Ο	Ν. Μπακόπουλος .....Ν	Α. Θεοδωρίδης ....
Π. Τσιτσεκλῆς	Δ. Πλαπούτας	Κ. Κωνσταντινίδης .....
Γ. Ἀθανασιάδης .... .Ο	Θεόδ. Τουρκοβασίλης ..Ο	Α. Λαμπρινίδης.....Ο
Γ. Ἀλεξανδρόπουλος .. Ν	Α. Τροχάνης	Κ. Ὀρφανός ....
Γ. Καλαντζόπουλος .. ..Ο	Ν. Τριανταφυλλάκος	Χ. Πανταζίδης ....
Ι. Κανναβὸς .....Ο	Σπυρ. Τσακόπουλος ..Ν	Χ. Παπάζογλου .....Ν
Δ. Κατσάνος	Ν. Ἀνδρεαδάκης	Α. Παπαπαναγιώτου ..Ν
Γ. Καφαντάρης .....Ο	Ἰωάν. Κίνιας	Α. Χαΐνογλου ....
Ξενοφῶ Μαυρομμάτης....	Λουκ. Κουτσοπέταλος ..Ο	Β. Χατζηλίας .....Ο
Ἰωάν. Νικολίτσας	Μ. Μαντᾶς .....Ν	Κ. Βλαχοθανάσης ....
Σπυρ. Τρικούπης	Γεώργ. Μικρὸς .....Ο	Ι. Βογιατζῆς .....Ν
Γ. Τσακανίκας .....Ο	Π. Νικολαΐδης .....Ν	Θ. Κακαρᾶς ....
Ἰωάν. Τσιγκόλης .....Ο	Γεώργ. Πεσματζόγλου ..	Σ. Οἰκονομίδης .....Ο
Α. Γρηγοριάδης .....Ο	Α. Ἀγγελόπουλος ...Ν	Θ. Παπαστρατῆς .....Ο
		Π. Χατζηπάνος .....Ο
		Δ. Βοΐλτσος .....Ν
		Ν. Κολυβᾶς .....Ν
		Ἐμ. Λούντζης ....
		Κάτσαρ Ζέζος.....
		Ἀντ. Γαλανάκης .....Ο
		Γ. Κοκκινάκης .....Ο
		Γ. Μαρῆς .....Ο
		Β. Μεϊμαράκης .....Ο
		Ι. Περδικογιάννης .. ....
		Κ. Πολυχρονάκης ...Ο
		Γ. Φραγκιαδάκης .. ....
		Δημ. Ἀμπατζόπουλος ..Ο
		Ι. Ι. Ἄμποτ .....Ο
		Π. Αὐγουστίδης.....Ν
		Ἀλ. Βουτυρᾶς ....
		Ζ. Βεντούρας ....
		Ν. Δαρβέρης .....Ν
		Α. Εὐθυμιάδης .....Ν
		Μ. Θεοδωρίδης .....Ν
		Λ. Ἰασονίδης .....Ν
		Δ. Κάκαβος .....Ο
		Ι. Καυταντζόγλου..... ....
		Μ. Κρκος .....Ο
		Α. Κυβετὸς ....
		Μεντὲς Λιάο Μεστατζῆς ..
		Κ. Μουζενίδης ....
		Κ. Μυτιληνὸς .....Ο
		Ἀλ. Παπαναστασίου ...Ν
		Γρ. Παπανικολάου ....
		Σταμ. Παπάζης .....Ν
		Φ. Παπαγεωργίου ...Ο
		Ἰσαὰκ Ἀβραὰμ Σιακῆ ...
		Δαυὶδ Μπουχὰρ Σολὰν ....
		Γ. Χατζηγεωργίου ...Ο
		Μ. Γούδας .....Ν
		Ι. Μελᾶς .....Ο
		Δ. Μπότσαρης .....Ο
		Ἀλ. Μυλωνᾶς .....Ν
		Σπυρ. Χασιώτης .....Ν
		Χ. Χρηστοβασίλης ...Ν
		Ἀλκ. Λούλης .....Ο
		Γ. Ἐξηντάρης .....Ο
		Αὔγ. Θεολογίτης .....Ν
		Σ. Καραγεώργης .....Ο
		Στ. Νικολαΐδης .....Ο
		Α. Παπαδᾶτος .....Ο
		Ε. Σταυρίδης ....
		Ι. Τσοντορίδης .....Ο
		Εὐθ. Βελλιανίτης .. ....
		Δ. Ζερβὸς ....
		Ἰωάν. Θεοτόκης ....
		Σπυρ. Παπέτης ....
		Α. Πιέρρης ....
		Ρ. Ἀλεξᾶτος ....
		Ι. Μεταξᾶς .....Ο
		Κοσμ. Μπουρμπούλης ..Ο
		Α. Φωκᾶς .....Ο
		Α. Ἀνδρεάδης ....
		Γ. Βαρβούτης ....
		Α. Ζάχος ....
		Γ. Κακουλίδης ....
		Ν. Κουπαροῦσος .....Ο
		Γ. Μπούσιος .....Ν
		Π. Παπαδόπουλος ...Ο
		Κωνστ. Ἀλαβᾶνος ....
		Δ. Βοκοτόπουλος .. ....
		Μ. Δεολερὲς .....Ν
		Κ. Ἐμπειρῖκος .....Ν
		Π. Εὐριπαῖος .....Ο
		Ν. Καμπάνης .....Ν
		Π. Καμπάνης ....
		Περ. Μαζαράκης .....Ο
		Κ. Ναυπλιώτης .....Ο
		Ν. Δ. Κουμάνταρος .. ....
		Π. Παπαδᾶκος .....Ο
		Δ. Πετρακᾶκος .....Ν
		Γ Φικιώρης .....Ο
		Μαυρομιχ. Κ. Ν.....Ο
		Α. Ἀποστολίδης ....
		Ε. Γκλαβάνης .....Ο
		Α. Ἐφραιμίδης ....
		Β. Ζησιάδης ....
		Κωνστ. Θέος ....
		Ἀλ. Ἰωαννίδης .....Ο
		Δ. Καζάκης ....
		Κ. Καρτάλης .....Ν
		Ἀνδρ. Κόρακας ....
		Σ. Μάξιμος .....Ν
		Α. Μέρος .....Ν
		Κ. Σπυρίδης .....Ο
		Ν. Κοθρῆς ....
		Ροῦσσος Κούνδουρος ....
		Ε. Μοδάτσος .....Ο
		Α. Γαληνὸς .....Ο
		Γ. Θεοδοσιάδης ....
		Γ. Καλδῆς .....Ο
		Β. Καραπαναγιώτης ..Ο
		Σ. Κρητικᾶς .....Ν
		Γ. Λαζανᾶς ....
		Μ. Λαΐλιος ....
		Γ. Παπανδρέου .....Ο
		Δ. Σάλτας .....Ο
		Κ. Σῖμος .....Ν

Π. Ἀντωναρόπουλος	Α. Λαζαρίδης .....Ν	ἡ Κυβέρνησις ἂν κατὰ τῆς τοιαύτης στάσεως αὐτῆς ἀσκηθῶσι χωρὶς νὰ θέλω ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀντίποινα.
Γ. Καντιάνης	Ν. Μανούσης .....Ν	Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἂν ἡ ἀντιπολίτευσις ἐπιθυμεῖ εἰλικρινῶς τὴν συζήτησιν βεβαίως τὰ πράγματα θὰ βαδίσωσιν ὁμαλῶς. Ἀλλ' ἐὰν σκοπῇ νὰ προκαλῇ ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ψηφοφορίας εἶνε προφανὲς ὅτι δὲν πρόκειται παρὰ περὶ ἐπιθυμίας πρὸς ματαίωσιν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου.
Α. Ἀ.Ἐμπ.Κουμουνδοῦρος ..	Ν. Τερζόγλου .....Ν	
Π. Μερλόπουλος ....Ο	Δημ. Φλωριᾶς .....Ο	
Α. Μισυρλῆς	Π. Μπούμπουλης	
Φ. Μοσχούλας .....Η	Κ. Πετσάλης .....Ο	
Δ. Μπενάκης .....Ο	Χρ. Ἀλαμανῆς .....Ο	
Π. Μποῦτος .....Ο	Σ. Ἀλεξιάδης	Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι οὐδὲν ἔλαβε γώραν ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως ὥστε νὰ δικαιολογοῦνται τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐζητήθη ψηφοφορία ἵνα ἐξακριβωθῇ ἂν ἡ Βουλὴ ἐπιθυμεῖ ἢ ὄχι τὴν ἀναβολήν, ἤδη ἡ συζήτησις θὰ χωρήσῃ ὁμαλῶς.
Π. Σάκκης	Περ. Ἀλεξανδρῆς .....Ο	
Ε. Φεσᾶς .....Ο	Ἀδαμ. Ἔξαρχος	
Ἰωάν. Βατίστας	Ε. Ζούκας .....Ν	Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις ὥρα 11,30 διὰ τὴν 12,30.
Π. Διαμαντόπουλος ..Ο	Γ. Σίδερης .....Ν	
Ἐμ. Μαχαίρας .....Ο	Σ. Ταλιαδοῦρος .....Ο	
Γ. Προυκάκης .....Ο	Σωτ. Χατζηγιάκης ...Ο	
Γ. Σακαλῆς .....Ο	Φ. Χρηστοδῆμος	
Σ. Συμεονόγλου.....	Α. Ψάρρας	
Δ. Σκυλίτσης	Δαμιανὸς Ἀντώνιος	
Ἰωάν. Σπετσιώτης ...Ν	Ἀθ. Μιαούλης .....Ο	
Γ. Στρῖγκος .....Ο	Σ. Σαχτούρης .....Ο	
Σωτ. Σωτηριάδης ...Ν	Ν. Βελέντζας .....Ο	
Θ. Μαγκριώτης	Σ. Γάτος .....Ο	
Κ. Μαζαράκης .....Ο	Σπυρ. Κρεμεζῆς .....Ο	
Γρ. Τηληκίδης .....Ν	Εὐστ. Μαλαμίδας ...Ο	
Π. Χρυσοβέργης	Παπαθανασίου Ἀλ.	
Α. Βαλαωρίτης	Χ. Στεργιόπουλος ...Ο	
Γ Μπανιᾶς .....Ο	Ι. Τζίβας .....Ν	
Λ. Τσιῶκος.....	Θαλῆς Τσιριμῶκος	
Θ. Χαβίνης .....Ν	Δ. Χατζίσκος	
Κ. Καλκάνης	Ι. Βαλαλᾶς .....Ν	
Μ. Τσαρλαμπᾶς .....Ν	Φ. Δραγούμης .....Ν	
Β. Σκουλᾶς	Ν. Κυριακόπουλος	
Ε. Φωτάκης .....Ν	Σ. Λιούμπης .....Ο	
Χασὰν Ἀγᾶ Ζαδὲ Μουσταφᾶ.....	Γ. Μάδης .....Ο	
Ἀν. Μπακάλμπασης ..Ν	Δ. Τζίμας	
Χαβούζ-Ὀσμὰν	Ἀλ. Ξανθόπουλος .....Ο	
Σουκρῆ-Μαμούτ-Ὄγλου Ν	Μ. Βολουδάκης .....Ν	
Κεραμεὺς Ἰωάννης...	Λ. Μητσοτάκης .....Ν	
Κ. Τελωνίδης	Π. Πολυχρονίδης .....Ο	
Ἀθ. Σινόκας	Γ. Σήφακας	
Νικόλ. Βλιάμος .....Ο	Α. Ἀνδρεάδης .....Ο	
Σ. Μανταφούνης	Β. Κουκουρίδης .....Ο	
Θεμ. Σοφούλης .....Ο	Θ. Πανταζίδης	
Ἐμ. Χατζηδάκης .....Ν	Α. Παχνὸς .....Ο	
Π. Ἀλεξίδης .....Ν	Α. Πολεμίδης .....Ο	
Α. Ἀργυρὸς .....Ν	Ἀλ. Κανάρης .....Ο	
Δ. Δούκας .....Ο	Ν. Μαμούνης .....Ο	

Ἑπομένως ἡ περὶ ἀναβολῆς πρότασις ἀπερρίφθη.

Προκειμένου νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** παρακαλεῖ ὅπως διακοπῇ ἐπὶ μικρὸν ἡ συνεδρίασις καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ συζητήσεως οὐδεμίαν θὰ εἶχεν ἀντίρρησιν ἡ κυβέρνησις, ἀλλὰ εἶνε φανερὸν ὅτι πρόκειται περὶ καθαρᾶς κωλυσιεργίας πρὸς ματαίωσιν τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** παρακαλεῖ ὅπως ἡ συζήτησις διεξαχθῇ ὁμαλῶς. Δὲν βλέπω, λέγει, νὰ ἔλαβε χώραν τίποτε τὸ ἔκτροπον. Ὡμίλησαν δύο ἀρχηγοὶ Κομμάτων καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Αἱ ἀντιπολιτεύσεις αἰσθάνεται ἐπιτακτικὸν καθῆκον νὰ διαφωτισθῇ καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησε τὴν ἀναβολήν. Μετὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ συζήτησις κατ' ἄρθρον. Τοῦτο ὅμως δὲν δύναται νὰ γίνῃ, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τὰς 6 μ.μ. νὰ παρίστανται ἐνταῦθα οἱ κ. κ. Βουλευταὶ ἄνευ τινὸς διακοπῆς. Ἐὰν τοῦτο ἐπιθυμῇ ἡ πλειονοψηφία τοῦτο βεβαίως θὰ γίνῃ, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραπονεθῇ

πον ὥστε ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὑπάρχουν χρεώγραφα ἄτινα δὲν εἶναι εἰς τὸ ἄρτιον καὶ ἐὰν ἀκόμη ἀφαιρέσωμεν καὶ τὰ καλύμματα, ὑπάρχει ἐν μέγα ἐνεργητικὸν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἐπειδὴ ὅμως αἴρεται ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν προώρως τὸ προνόμιον τῆς ἐκδόσεως ἔπρεπεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναθέσῃ εἰς μίαν ἐπιτροπὴν ἥτις νὰ ἐξετάσῃ πόσον ποσὸν θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς τὴν τράπεζαν ὡς ἀντιστάθισμα τῆς στερήσεως αὐτῆς. Ἀλλὰ τὸ νὰ δώσῃ τὸ Κράτος εἰς τὴν τράπεζαν ὅλα τὰ καλύμματα δὲν εἶναι λογικὸν καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ στερηθῇ τούτων ὁ λαός ὅστις εὑρίσκεται συντετριμμένος ὑπὸ τὰ φορολογικὰ βάρη. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὡς τίθενται αἱ διατάξεις τῆς 5 παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 αὐταὶ πρέπει νὰ ἀφαιρεθῶσι διότι δι' αὐτῶν τὸ Ἑλληνικὸν δημόσιον μέχρι τοῦ 1950 οὐδὲν κέρδος θὰ λάβῃ. Δὲν βλέπει δὲ συγχρόνως τὸν λόγον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 10 δι' οὗ καταργοῦνται ὅλοι οἱ νόμοι οἱ ἐπιβάλλοντες τὸν σχηματισμὸν μεταλλικῶν καλυμμάτων. Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις διά τοῦ ὑπ' κρίσιν νόμου, ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν ἐπροστάτευσε τὰ συμφέροντα τοῦ δημοσίου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἔπραξε κακῶς διχάσασα τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Διὰ τοὺς λόγους, λέγει, τούτους θὰ καταψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 22 τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. **Ε. Φωτάκης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τὸ ὑπὸ κρίσιν εἶναι κολοσσιαῖον καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀπασχολήσῃ περισσότερον τὴν Βουλήν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὑπεστήριξεν ὅτι διὰ τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης ἐλύετο καὶ τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀποψινῆς συζητήσεως θὰ ἠδύνατο νὰ πεισθῇ τις ὅτι τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης δὲν ἐρρύθμισε καὶ τὰς σχέσεις μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, διότι ἀφέθη νὰ λυθῇ διὰ τῆς συμβάσεως αὐτῆς τὸ ζήτημα τῶν καλυμμάτων, δηλ. τὸ σπουδαιότερον ζήτημα. Φρονῶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν προκειμένου περὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐξυγιάνσεως νὰ ἀπομακρυνθῶμεν τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ὡς πρὸς τὴν ὕδρυσιν δηλ. τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπέζης καὶ ὡς πρὸς τὴν νόμῳ σταθεροποίησιν. Ἡ διαφωνία στρέφεται ὡς πρὸς τὸν χρόνον δηλ. ἐὰν εἴμεθα ἢ ὄχι ἕτοιμοι. Ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη, ἠδύ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει λυθῇ εἰσέτι εἶναι τὸ τῶν καλυμμάτων. Ἔμεινε νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας συζητήσεως μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Τὸ λαϊκὸν κόμμα ἰσχυρίζεται ὅτι τὰ καλύμματα ἀποτελοῦν περιουσίαν τοῦ Κράτους. Ἄλλοι ὑπεστήριξαν ὅτι τὰ καλύμματα ἀποτελοῦν περιουσίαν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐδέχθησαν καὶ οἱ διακεκριμένοι νομικοί, οἵτινες ἐζήτασαν τοῦτο. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα δὲν εἶναι μόνον νομικῆς ἐρεύνης. Τὸ δὲ περίεργον εἶναι ὅτι εἰς τὴν γνωμάτευσιν τούτων γίνονται διακρίσεις μεταξὺ ἐκδόσεως καὶ κυκλοφορίας μὲ παράδοξα ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ὑπάρχει καὶ ἡ γνώμη τοῦ κ. Μισίου ὅστις χωρὶς νὰ ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὰ καλύμματα ἀνήκουν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν καταλήγει εἰς ἀπόψεις ἀντιθέτους τῶν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ὅτι δηλαδὴ τὸ Κράτος δὲν πρέπει νὰ ἀποξενωθῇ ἑνὸς τόσου κολοσσιαίου ποσοῦ. Εἶναι μὲν σοβαρὸν τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἐπειδὴ ἡ Τράπεζα ἐστερήθη τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου καὶ ὅτι ἐπειδὴ τῆς ἐπιβάλλονται ἄλλα βάρη πρέπει νὰ τῆς δοθῇ ἐν ποσὸν διὰ νὰ μὴ κλονισθῇ ἡ πίστις της, ἀλλὰ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς μέχρι τοῦ νὰ δώσωμεν 1200 ἑκατομ. εἶναι μεγάλη ἀπόστασις καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἂν ἠρωτᾶτο δὲν θὰ ἐδέχετο νὰ κάμῃ μίαν τοιαύτην δωρεάν. Ἂν ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι θὰ ἦτο ἄδικον νὰ ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν 1200 ἑκατομμύρια ὑπάρχουν καὶ μέσαι λύσεις ὡς εἶναι ἡ τροπολογία τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως, ἂν δὲ ἐζημιοῦντο οἱ μέτοχοι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ὁ ἑξῆς συνδυασμός. Εἰς τοὺς μετόχους τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης θὰ ἐδίδοντο δωρεὰν ἄνευ οὐδενὸς ἑτέρου ἀνταλλάγματος, αἱ μετοχαὶ τῆς ἐκδοτικῆς Τραπέζης, οὕτως ὥστε οἱ μέτοχοι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης νὰ εἶναι καὶ μέτοχοι τῆς ἐκδοτικῆς, ἀντ' αὐτῶν δὲ θὰ μετεβιβάζοντο εἰς τὴν ἐκδοτικὴν Τράπεζαν τὰ καλύμματα οὕτως ὥστε θὰ ἀπετελεῖτο ἓν κεφάλαιον, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἀξίας τῶν μετοχῶν, 800 ἑκατομμυρίων.

Α. **Παπαναστασίου**. Ἡ λύσις αὕτη εἶναι ἐπιτυχεστάτη. Θὰ ἐγίνετο δηλ. ὅτι ἔγεινε διὰ τὴν Κτηματικὴν Τράπεζαν, ἔνθα οὐδεμία περιουσιακὴ μεταβολὴ ἐγένετο εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ τοῦτο διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα ἤτις ὀφείλει νὰ ἐκποιήσῃ τὴν οἰκονομικὴν κίνησιν τοῦ τόπου θὰ ἐγίνετο ἐξάρτημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης. Ἐὰν δὲ ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ ὑποχείριος τῆς Ἐθνικῆς θὰ ἦτο τελείως περιττὸς ὁ διχασμός.

Α. **Παπαναστασίου**. Διὰ τῆς προτεινομένης λύσεως ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα θὰ εἶναι ὀλιγώτερον ὑποχείριος παρὰ διὰ τῆς λύσεως τοῦ νομοσχεδίου, διότι οἱ μέτοχοι δὲν εἶναι πάντοτε οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ ἡ ἀξία τοῦ ἐπιχειρήματος ἔγκειται καὶ εἰς τοῦτο εἰς τὸ νὰ ζωγραφήσῃ πόσῃ ζημία γίνεται διὰ τῆς λύσεως τῆς καθοριζομένης ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ε. Φωτάκης** συνεχίζων λέγει ὅτι ἂν ἡ διοίκησις τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπεστήριξε τὴν διχοτόμισιν ἔχουσα τὴν βεβαιότητα ὅτι τὰ καλύμματα θὰ παρέμενον εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν, τότε πρέπει νὰ συγχαρῶμεν τὴν Διοίκησιν διὰ τὴν ὑποστήριξιν τῶν συμφερόντων τῆς Ἐθν. Τραπέζης. Ἀλλὰ ἡ λύσις αὕτη δὲν ἐξυπηρετεῖ τὰ γενικὰ συμφέροντα. Καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου διὰ νὰ συζητηθοῦν ἐν καιρῷ ἄλλαι λύσεις προσφορώτεραι διὰ τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Δι' ἅπαντας, λέγει, τοὺς λόγους τούτους θὰ καταψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον.

Περατωθείσης τῆς συζητήσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ δώσῃ μίαν ἐξήγησιν διατὶ δὲν θέλει νὰ καθορισθῇ μία ἀσφάλεια ὑπὲρ τοῦ ἐνεργητικοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον. Ὅπως ὑπεβλήθη, λέγει, ἡ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 τροπολογία δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει, ὅτι ἂν γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως καὶ δοθοῦν τὰ 600 ἑκατομ. τότε δὲν θὰ δύναται ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας της.

Γίνεται εἶτα δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 προκειμένου νὰ διεξαχθῇ ὀνομαστικὴ ψηφοφορία ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι θὰ ἐδέχετο νὰ παραιτηθῇ τῆς ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2, ἵνα διεξαχθῇ αὕτη ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7. Πάντως, λέγει, ἐκφράζω τὴν λύπην μου διότι ἡ Κυβέρνησις δὲν θέλει νὰ λιφθῇ μία ἐξασφάλισις διὰ τὸ ἐνεργητικὸν τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ Δημόσιον.

Ἀπορριπτομένης εἶτα δι' ἀναστάσεως τῆς τροπολογίας γίνεται δεκτὸν τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ παρατήρησίν τινα, ἥτις ἴσως θὰ ἦτο περιττή, ἂν εἶχεν ὑπ' ὄψει τοὺς ὅρους καὶ τὰς προϋποθέσεις καθ' ἃς κατηρτίσθη ἡ ὡς πρὸς τὸ ἄρθρον τοῦτο συμφωνία. Κατὰ τὰς νῦν ὑφισταμένας καὶ διὰ τῆς παρούσης καταργουμένας συμβάσεις τὸ Δημόσιον εἶχε μετοχὴν κατὰ 25 ο/ο εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς διὰ λ)σμὸν της κυκλοφορίας τῶν Τραπεζογραμματίων καὶ προσέτι κατὰ τὴν σύμβασιν τοῦ 1921 ἐκτὸς τῶν κερδῶν τούτων εἶχε μετοχὴν κατὰ τὸ ἥμισυ ἐπὶ τῶν ἐν γένει κερδῶν τῆς τραπέζης τῶν πέραν τοῦ

μερίσματος 250 δραχμῶν καθ' ἑξαμηνίαν εἰς ἑκάστην μετοχὴν ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τοῦ σχηματιζομένου ἀποθεματικοῦ.

Ἤδη ἀφαιρουμένου τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἀπὸ τὴν Τράπεζαν δὲν καταργεῖται μόνον ἡ ἐκ τῶν κερδῶν τῆς κυκλοφορίας τῶν διὰ λ)σμὸν τῆς Τραπέζης γραμματίων μετοχὴ τοῦ Δημοσίου, ὡς ἦτο φυσικόν, ἀλλ' ἐπὶ πλέον περιορίζεται εἰς 25 ο/ο ἡ μετοχὴ τοῦ Δημοσίου καὶ εἰς τὰ λοιπὰ τῆς Τραπέζης κέρδη καὶ μάλιστα εἰς τὰ 25 ο/ο μετὰ τὴν παροχὴν εἰς τοὺς μετόχους ἀνὰ 1400 δραχμὰς καθ' ἑξαμηνίαν εἰς ἑκάστην μετοχὴν ὡς ἐπίσης εἰς 25 ο/ο περιορίζεται ἡ μετοχὴ τοῦ Δημοσίου καὶ εἰς τὸ μετὰ τοῦτο σχηματιζόμενον ἀποθεματικόν. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἰδιαίτερος λόγος, ὅστις μέχρι τοῦδε δὲν κατέστη γνωστὸς εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς ἐπὶ τῶν κερδῶν τούτων μετοχῆς τοῦ Κράτους εἶναι ἀδικαιολόγητος, καθ' ὅσον ἡ ἐπὶ τῶν ἐν γένει κερδῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω μετοχὴ τοῦ Κράτους συμφώνως πρὸς τὴν σύμβασιν τοῦ 1921 δὲν ἠρειδετο τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου ἀλλ' εἶχεν ὡς δικαιολογητικὴν βάσιν ὅτι τὸ Ἐθνικὸν ἵδρυμα τῆς Τραπέζης, οἷον εἶχεν σχηματισθῇ ὡς ἐπιχείρησις, προῆλθεν οὐχὶ ἁπλῶς ἐκ τῶν ἐργασιῶν του ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς σπουδαίας τοῦ Κράτους συνδρομῆς. Δὲν δικαιολογεῖται δὲ κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον κατὰ τὸ πρωτόγειται δὲ κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον κατὰ τὸ πρωτόκολλον τῆς Γενεύης ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα μετέχει διὰ τοῦ ἡμίσεως τοὐλάχιστον τῶν μετοχῶν καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Ἐκδοτικῆς, τῆς ἀσκούσης τὸ προνόμιον εἰς τὸ ἑφεξῆς. Καὶ προσέτι ἄνευ λόγου ὡρίσθη ἡ μετοχὴ τοῦ Κράτους διὰ τὸ πέραν τῶν 1400 δρ. μέρισμα ἑκάστης μετοχῆς καθ' ἑξαμηνίαν, ἀφοῦ καθὰ γνωρίζω τὸ σήμερον παρεχόμενον δὲν ὑπερέβη τὰς δρχ. 1300. Ὁ γενόμενος περιορισμὸς καὶ ὡς πρὸς τοῦτο τῶν δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου εἶναι ἀδικαιολόγητος ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ Κράτος μέχρι σήμερον ἤσκει ἐπιρροὴν καὶ ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῶν διαφόρων ὑποκαταστημάτων τῆς Τραπέζης, ἤδη δ' οὐδεμία λαμβάνεται πρόνοια οὔτε πρὸς διατήρησιν τῶν ὑπαρχόντων, ἀφοῦ μάλιστα τὸ Δημόσιον παραμένει ὑποσχέσπστε καὶ μέτοχον τῶν κερδῶν. Διὰ τοῦτο θὰ ἐθεώρουν καὶ ὡς πρὸς αὐτὸ ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ διάταξις κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα νὰ μὴ δύναται τοὐλάχιστον νὰ καταργήσῃ οὐδὲν τῶν ὑφισταμένων ὑποκαταστημάτων ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας παρεχομένης μετὰ προγουμένην ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Διὰ τούτου προφυλάσσονται καὶ τὰ συμφέροντα τῆς Τραπέζης καὶ ὀφειλομένη πρόνοια ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ λαμβάνεται, δεδομένου ὅτι εἰς τὸ ἑφεξῆς ἡ Τράπεζα θὰ ἦτο σχεδὸν ἰδιωτικὴ καὶ θὰ ἀποβλέπῃ πρὸ παντὸς εἰς τὴν θεραπείαν τῶν συμφερόντων τῶν μετόχων της καὶ τὸ ὁποῖον ἐπὶ μᾶλλον θὰ συμβαίνῃ τοῦ χρόνου προϊόντος, ὁπότε καὶ θὰ χάνῃ βαθμηδὸν τὴν ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε πορείας ὡς ἐθνικοῦ κτηθεῖσαν παράδοσιν.

Α. **Παπαναστασίου**. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων τὰς ὁποίας ἀνέπτυξεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος θὰ ἠδύναντο νὰ γίνωσι δύο τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 ὅσον ἀφορᾷ δηλ. τὰ 50 ο/ο ἀντὶ νὰ ὁρίζεται τοῦτο ἀπὸ τὸ 1929 νὰ ὁρίζηται ἀπὸ τὸ 1928. Αὐτὸ ἔχει σημασίαν διὰ τὰ ἀποθέματα, ἐφόσον ἐπιμένομεν νὰ δώσωμεν τὸ ἐνεργητικὸν ἐλόθεμα, ἐφόσον ἐπιμένομεν νὰ δώσωμεν τὸ ἐνεργητικὸν ἐλόκληρον τῶν καλυμμάτων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Νομίζω, ὅτι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων εἶναι ἐντελῶς ὑπερβολικὸν τὸ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ διατηρήσωμεν τὸ δικαίωμα τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τοῦ ἡμίσεως τῶν σχηματιζομένων ἀποθεματικῶν τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὴν λῆξιν τοῦ προνομίου τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης κατὰ τὸ 1950. Ἐὰν γίνουν δεκταὶ αἱ τροπολογίαι αὗται θὰ ἐξασφαλίσωμεν ἓν μικρὸν ποσὸν καὶ δίδομεν καὶ κάποιαν εὐχερεστέραν ἐμφάνισιν εἰς τὴν διαρρύθμισιν τῶν περιφήμων καλυμμάτων.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λυπεῖται διότι δὲν δύναται νὰ ἀποδεχθῇ τὰς ὑποδειχθείσας τροπολογίας. Τὸ Κράτος, λέγει, συμμετέσχε μέχρι τοῦδε εἰς τὰ κέρδη τῆς Ἐθν. Τραπέζης κατὰ 50ο/ο ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κερδῶν, τὰ ὁποῖα προήρχοντο ἐκ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐκδοτικοῦ δικαιώματος. Ἤδη ὅμως ἀφαιρουμένου τοῦ προνομίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ζητηθῇ συμμετοχὴ εἰς τὰ κέρδη, τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔχει ἤδη ἐπιβαρυνθῇ διὰ πλείστων ἄρθρων, οἷα ἡ ἀγροτικὴ πίστις κλπ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ προσθέσω εἶναι ὅτι ἡ συμμετοχὴ ἐπὶ τοῦ μερίσματος θὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν 1400 δραχμῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ Ὑποκαταστήματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θέσωμεν ἡμεῖς κανένα περιορισμόν, διότι τοῦτο θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς μελλούσας αὐτῆς ἐργασίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἰς τὴν Τράπεζαν συμφέρει ἡ διατήρησις τῶν Ὑποκαταστημάτων αὐτῶν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐκ τῆς ἐκτιμήσεώς του ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἄρθρου 3 τῆς συμβάσεως παρεγνώρισε τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν βάσιν τῆς συμβάσεως τοῦ 1921 ὡς πρὸς τὴν συμμετοχὴν τοῦ Κράτους εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης. Τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι τὸ κεφάλαιον εἶχε παραχθῇ ἐν σπουδαιοτάτῳ βαθμῷ ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ Ὑποκαταστήματα, τονίζει, ὅτι ἀκριβῶς δὲν πρέπει νὰ ἐξαρτηθῇ ἡ διατήρησις αὐτῶν ἐκ τοῦ συμφέροντος, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἡ Τράπεζα ὅπως διατηρήσῃ αὐτὰ ἢ ὄχι. Νομίζει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ ἔχῃ τὸν καιρὸν καὶ μετὰ τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως ταύτης νὰ πράξῃ ὅτι δὲν δύναται ἴσως νὰ πράξῃ ταύτην τὴν ἐσπέραν ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐκτεθειμένων σκέψεων.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 3 ἀπορριπτείσης δι' ἀναστάσεως τροπολογίας τοῦ κ. **Ν. Μπακοπούλου**.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** ἐρωτᾷ ἂν καὶ τὸ χρέος τοῦτο θὰ πληρωθῇ πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας.

Γ. Καφαντάρης. Μετὰ 20 ἔτη.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Γ. Σίδερη** ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** δηλοῖ ὅτι διὰ τῆς φράσεως «παραιτεῖται πάσης ἀξιώσεως» νοεῖται πᾶσα ἀξίωσις συναφὴς πρὸς τὸ ἐκδοτικὸν προνόμιον».

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 4.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** σχετικῶς πρὸς τὰ γραμμάτια αὐτὰ ἐρωτᾷ ἂν ὑφίστανται τὰ αὐτὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα δὲν παρεγράφησαν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι ἂν ὑπάρχουν παραγεγραμμένα γραμμάτια ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἔχει ἐφαρμογήν.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 5.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 6 ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ δημοσίου δικαίου ἱδρύματα δὲν πρέπει τὸ Δημόσιον νὰ ἐπεμβαίνῃ διότι τοῦτο ἀποτελεῖ παρέμβασιν εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῶν. Σήμερον ὑποχρεώνονται τὰ ἱδρύματα ταῦτα νὰ ἔχωσι τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἐπὶ μίαν 2θετίαν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἐπομένως ταῦτα δὲν θὰ δύνανται νὰ ἀποσύρωσι τὴν περιουσίαν των ἐὰν τυχὸν ἤθελον εὕρῃ συμφερωτέραν τοποθέτησιν. Ἡ ὑποχρέωσις θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ διὰ νόμου ὁ ὁποῖος εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβληθῇ, οὐχὶ διὰ τῆς συμβάσεως ἡ ὁποία δὲν τροποποιεῖται.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** εὑρίσκων ὀρθὴν τὴν παρατήρησιν ταύτην τονίζει ὅτι ἐπιβάλλεται κυρίως νὰ ἐξαιρεθῇ τῆς διατάξεως ταύτης ὁ σταφιδικὸς ὀργανισμός, ὁ ὁποῖος οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ εἶναι δεσμευμένος.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἀνέπτυξεν ἐν πλάτει τοὺς λόγους δι' οὓς προήλθη εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς διατάξεως ταύτης. Οἱ λόγοι ἦσαν λόγοι προνοίας ὑπὲρ τῶν εὐαγῶν ἱδρυμάτων καὶ λόγοι διατηρήσεως ἑνὸς κύρους εἰς τὴν Τράπεζαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν σταφιδικὸν ὀργανισμὸν καὶ αὐτὸς ὑποχρεοῦται τὰς καταθέσεις του νὰ κάμῃ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν. Δὲν ἐμποδίζεται ὅμως καὶ αὐτὸς νὰ κάμῃ μίαν ἰδικήν του Τράπεζαν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει δέχομαι νὰ διατυπωθῇ εἰς τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ ὡς δήλωσις ὅτι «τὸ ζήτημα τῶν καταθέσεων τοῦ Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ θέλει λυθῇ κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῆς συμβάσεως τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης».

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ὁ σταφιδικὸς ὀργανισμὸς ἔχει κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τοὺς σταφιδοπαραγωγούς. Δὲν δύναται τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ ἀφαιρεθῇ. Τὸ ποσὸν αὐτὸ εἶναι διὰ τὴν σταφίδα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ Σταφιδικοῦ Ὀργανισμοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῇ νὰ διαθέσῃ οὗτος τὰ κεφάλαιά του ὡς βούλεται.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** λέγει ὅτι δικαίωμα τοῦ ὀργανισμοῦ εἶναι νὰ κάμῃ οἱανδήποτε χρησιμοποίησιν θέλει τῶν κεφαλαίων του. Προκειμένου μόναν νὰ κάμῃ τοποθέτησιν αὐτῆ ἀντὶ νὰ γίνῃ εἰς μίαν ἄλλην Τράπεζαν θὰ γίνεται εἰς τὴν Ἐθνικήν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ὅταν διὰ συμβάσεως ὑποχρεώνετε τὰ ἱδρύματα ταῦτα νὰ κάμουν τὰς καταθέσεις αὐτῶν εἰς ὡρισμένην Τράπεζαν, προβλέπετε ὑπὲρ τῆς Τραπέζης ταύτης ἐπὶ ζημίᾳ τῶν νομικῶν τούτων προσώπων.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ὁ καλλίτερος τρόπος διαθέσεως τῶν χρημάτων τοῦ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ ὑπὲρ τῶν σταφιδοπαραγωγῶν εἶναι ὁ διὰ τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης. Ἐν τούτοις ἂν θέλῃ νὰ πράξῃ τοῦτο ὁ σταφιδικὸς ὀργανισμὸς ἐμποδίζεται διὰ τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὴ δήλωσις καθ' ἣν «τὸ ζήτημα τῶν καταθέσεων τοῦ σταφιδικοῦ ὀργανισμοῦ θὰ καθορισθῇ διὰ τῆς συμβάσεως τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης».

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 6.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 7 ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** προστηρίζει τροπολογίαν του ὅπως ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀναλάβῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐνισχύσῃ τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν συμπράττουσα εἰς τὴν σύστασιν αὐτῆς ἐπὶ μίαν τοὐλάχιστον 10ετίαν διὰ τῆς παροχῆς τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων, αἵτινες δὲν δύνανται νὰ εἶναι κατώτεραι τῶν 700 ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐπὶ τόκῳ οὐχὶ ἀνωτέρῳ κατὰ 1 ο/ο τοῦ μέσου ὅρου τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ καταθέσεων.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ συζήτησις τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης τότε θὰ ἀποδειχθῇ ποῖοι ἐψεύδοντο διὰ τὴν ἀγροτικὴν πίστιν.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἐπὶ τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Α. Παπαναστασίου ὑπεβλήθη πρότασις ὅπως ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Α. Μπακάλμπασης** καὶ **Λ. Κουτσοπέταλος** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ ψηφοφορία τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω: Οἱ δεχόμενοι τὴν τροπολογίαν λέγουσι ναί, οἱ δὲ μὴ δεχόμενοι αὐτὴν λέγουσι ὄχι.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψεν τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 153.

Εἶπον ναί 32.

Εἶπον ὄχι 121.

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

Κ. Ἀγγελόπουλος	..	Σπυρ. Ἠλιόπουλος	..	Γ. Φραγκιαδάκης	..
Ν. Ἀμηρᾶς	Ο	Γ. Καρπετόπουλος	Ο	Δημ. Ἀμπατζόπουλος	Ο
Μ.Χ. Ἀργυρόπουλος	Ο	Γ. Μηναΐος	Ο	Ι. Ι. Ἄμποτ	Ο
Χαρ. Βοζίκης	..	Ἰ. Μουντζουρίδης	Ν	Π. Αὐγουστίδης	Ν
Γ. Γεωργιάδης	Ο	Π. Πετρίδης	Ο	Ἀλ. Βουτυρᾶς	..
Κ. Δεμερτζῆς	..	Σπ. Στάης	..	Ζ. Βεντούρας	..
Α. Δουληγέρδης	Ο	Π. Τσαλδάρης	..	Ν. Δαρβέρης	Ν
Γ. Ἐμπειρίκος	Ο	Κ. Τσαλδάρης	..	Δ. Εὐθυμιάδης	..
Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης	..	Ἀθ. Χριστόπουλος	Ο	Μ. Θεοδωρίδης	Ν
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ο	Ἠλίας Ἀποσκίτης	..	Λ. Ἰασονίδης	..
Ν. Κρανιωτάκης	..	Θ. Γρηγορίου	..	Δ. Κάκαβος	Ο
Χρ. Λαδᾶς	Ο	Γ. Μπακόπουλος	..	Ι. Καυταντζόγλου	..
Θ. Νικολούδης	Ο	Ν. Μπακόπουλος	Ν	Μ. Κίρκος	Ο
Γ. Μερκούρης	Ο	Δ. Ηλιαπούτας	..	Α. Κυβετὸς	..
Δ Μπαμπᾶκος	..	Θεόδ. Τουρκοβασίλης	Ο	Μεντὲς Λιάο Μεσατζῆς	..
Ἰωάν. Ράλλης	Ν	Α. Τροχάνης	..	Κ. Μουζενίδης	..
Ἀντ. Στρατηγόπουλος	Ο	Ν. Τριανταφυλλάκος	..	Κ. Μιττᾶκος	Ο
Π. Τσιτσεκλῆς	..	Σπυρ. Τσακόπουλος	..	Ἀλ. Παπαναστασίου	Ν
Γ. Ἀθανασιάδης	Ο	Σ. Ἀνδρεαδάκης	..	Γν. Παπανικολάου	..
Γ. Ἀλεξανδρόπουλος	Ο	Ἰωάν. Κίνας	..	Σταμ. Παππάζης	..
Γ. Καλαντζόπουλος	Ο	Λουκ. Κουτσοπέταλος	Ο	Φ. Παπαγεωργίου	..
Ἰ. Καναβὸς	Ο	Μ. Μαντᾶς	..	Ἰσαὰκ Ἀβραὰμ Σιακῆ	Ο
Δ. Κατσάνος	..	Γεώργ. Μακρὸς	Ο	Δαβὶδ Μπουχὰρ Σολὰν	..
Γ. Καφαντάρης	Ο	Π. Νικολάδης	..	Γ. Ναζίγγεωργίου	Ο
Μαυρομάτης Ξενοφῶν	..	Γεώργ. Πεσμαζόγλου	..	Μ. Γούδας	..
Ἰωάν. Νικολίτσας	..	Ἀ. Ἀγγελόπουλος	..	Ι. Μελᾶς	Ο
Σπυρ. Τρικούπης	..	Τ. Ἀναστασίου	Ο	Δ. Μπότσαρης	Ο
Γ. Τσακανίκας	Ο	Κ. Γκότσης	Ο	Ἀλ. Μυλωνᾶς	Ο
Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ο	Κ. Γόντικας	Ο	Σπυρ. Νασιώτης	..
Α. Γρηγοριάδης	..	Ἰωάν. Γιαννόπουλος	..	Χ. Χρηστοβασίλης	Ν
Δ. Δημάδης	..	Ἀ. Μάρκου	Ο	Ἀλκ. Λούλης	Ο
Γ. Παπαπαράσχος	Ο	Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος	..	Γ. Ἐξηντάρης	Ο
Α. Χατζηνώτας	..	Δ. Μπούκουρας	..	Αἴγ. Θεολογίτης	Ν
Ἀπ. Ζούζουλας	..	**Σ. Πολυζογόπουλος**	Ο	Σ. Καραγεώργης	Ο
		Β. Κανακάρης Ρούφος	..	Στ. Νικολάδης	Ο
		Βασίλειος Σαχτᾶς	..	Α. Παπαδᾶτος	Ο
		Ἀνδρ. Στεφανόπουλος	..	Ε. Σταυρίδης	..
		Ἰ. Σισίνης	..	Ι. Τσονταρίδης	Ο
		Δ. Στεφανόπουλος	..	Εὐθ. Βελλιανίτης	..
		Γ. Βοζαζάνης	Ν	Δ. Ζερβὸς	..
		Κ. Γεωργαντόπουλος	..	Ἰωάν. Θεοτόκης	..
		Γ. Ζερβὸς	..	Σπυρ. Παϊπέτης	..
		Α. Θεοδωρίδης	..	Α. Πιέρρης	..
		Κ. Κωνσταντινίδης	..	Ρ. Ἀλεξᾶτος	..
		Α. Λαμπριανίδης	Ο	Ι. Μεταξᾶς	Ο
		Κ. Ὄρφανὸς	..	Κοσμ. Μπουρμπούλης	Ο
		Χ. Πανιαζίδης	Ν	Λ. Φωκᾶς	Ο
		Χ. Παπάζογλου	Ν	Α. Ἀνδρεάδης	..
		Α. Παπαπαναγιώτου	Ν	Γ. Βαρβούτης	Ο
		Α. Χαΐνογλου	..	Α. Ζάχος	..
		Β. Χατζηλίας	Ν	Γ. Κακουλίδης	..
		Κ. Βλαχοθανάσης	..	Ν. Κουπαροῦσος	Ο
		Ι. Βογιατζῆς	..	Γ. Μπούσιος	..
		Θ. Καικαβᾶς	..	Η. Παπαδόπουλος	Ο
		Σ. Οἰκονομίδης	Ο	Κωνστ. Ἀλαβάνος	..
		Θ. Παπαστρατῆς	Ο	Δ. Βοκοτόπουλος	..
		Π. Χατζηπάνος	Ο	Μ. Δερλερὲς	Ν
		Δ. Βοΐλτζος	Ο	Κ. Ἐμπειρῖκος	..
		Ζέζας Καίσαρ	..	Π. Εὐριπαῖος	Ο
		Ν. Κολυβᾶς	..	Ν. Καμπάνης	Ν
		Ἐμ. Λούντζης	..	Π. Καμπάνης	..
		Ἀντ. Γαλανάκης	Ο	Περ. Μαζαράκης	Ο
		Γ. Κοκκινάκης	Ο	Κ. Ναυπλιώτης	Ο
		Γ. Μαρῆς	Ο	Ν. Δ. Κουμάνταρος	..
		Β. Μεϊμαράκης	Ο	Π. Παπαδᾶκος	Ο
		Ι. Περδικογιάννης	..	Π. Πετρακᾶκος	Ν
		Κ. Πολυχρονάκης	Ο	Γ. Φικιώρης	Ο

Κ. Ν. Μαυρομιχάλης	Ο	Ἀν. Μπακάλμπασης	Ν		
Α. Ἀποστολίδης	Ο	Χαρούζ-Ὀσμὰν	Ν		
Ε. Γκλάβανος	Ο	Σουκρῆ-Μαμούτ-Ὄγλου	..		
Α. Εὐφραιμίδης	Ο	Κεραμεὺς Ἰωάννης	..		
Β. Ζησιάδης	..	Κ. Τελωνίδης	..		
Κωνστ. Θέος	..	Ἀθ. Σινόκας	..		
Αλ. Ἰωαννίδης	Ο	Νικόλ. Βλιᾶμος	Ο		
Δ. Καζάκης	..	Σ. Μανταρούνης	..		
Κ. Καρτάλης	Ν	Θεμ. Σορούλης	Ο		
Ἀνδρ. Κόρακας	..	Ἐμ. Χατζηδάκης	..		
Σ. Μάξιμος	..	Π. Ἀλεξίδης	..		
Α. Μέρος	..	Α. Ἀργυρὸς	..		
Κ. Σπυρίδης	Ο	Δ. Δούκας	Ο		
Ν. Κοθρῆς	..	Α. Λαζαρίδης	Ν		
Ρούσσος Κούνδουρος	..	Ν. Μανούσης	..		
Ε. Μυλάτσος	Ο	Ν. Τερζόγλου	Ν		
Α. Γαλανὸς	Ο	Δημ. Φλωρίας	Ο		
Γ. Θεοδωσιάδης	..	Π. Μπούμπουλης	..		
Γ. Καλδῆς	Ο	Κ. Πετσάλης	Ο		
Β. Καραπαναγιώτης	Ο	Χρ. Ἀλαμανῆς	Ο		
Σ. Κρητικᾶς	Ν	Σ. Ἀλεξιάδης	..		
Γ. Λαζανᾶς	..	Περ. Ἀλεξανδρῆς	Ο		
Μ. Λαΐλιος	Ο	Ἀδαμ. Ἔξαρχος	..		
Γ. Παπανδρέου	Ο	Ε. Ζούκας	Ν		
Δ. Σάλτας	Ο	Γ. Σίδερης	Ν		
Κ. Σῦμος	Ν	Σ. Ταλιαδοῦρος	Ο		
Π. Ἀντωναρόπουλος	..	Σωτ. Χατζηγάκης	Ο		
Γ. Καντιάνης	..	Φ. Χρηστοδῆμος	Ο		
Α. Ἐμπ. Κουμουνδοῦρος	..	Α. Φάρρας	..		
Π. Μερλόπουλος	Ο	Δαμιανὸς Ἀντ.	..		
Α. Μισυρλῆς	..	Ἀθ. Μιαούλης	Ο		
Φ. Μοσχούλας	..	Σ. Σαχτούρης	Ο		
Δ. Μπενάκης	Ο	Ν. Βελέντζας	Ο		
Π. Μποῦτος	Ο	Σ. Γάτος	Ο		
Π. Σάκκης	..	Σπυρ. Κρεμεζῆς	Ο		
Ἐ. Φεσᾶς	Ο	Εὐστ. Μαλαμίδας	Ο		
Ἰωάν. Βατίστας	..	Λ. Παπαθανασίου	..		
Π. Διαμαντόπουλος	Ο	Χ. Στεργιόπουλος	Ο		
Εμ. Μαχαίρας	Ο	Ἰ. Τζίβας	Ο		
Γ. Προυκάκης	Ο	Θαλῆς Τσιριμῶκος	..		
Γ. Σακαλῆς	Ο	Δ. Χατζίσκος	..		
Σ. Συμεονόγλου	..	Ι. Βαλαλᾶς	..		
Δ. Σκυλίτσης	..	Φ. Δραγούμης	..		
Ἰωάν. Σπετσιώτης	Ν	Ν. Κυριακόπουλος	..		
Γ. Στρίγκος	Ο	Σ. Λιούμπης	Ο		
Σωτ. Σωτηριάδης	Ν	Γ. Μόδης	Ο		
Θ. Μαγκριώτης	..	Δ. Τζίμας	..		
Κ. Μαζαράκης	Ο	Ἀλ. Ξανθόπουλος	Ο		
Γρ. Τηλικίδης	.	Μ. Βολουδάκης	Ν		
Π. Χρυσοβέργης	..	Α. Μητσοτάκης	Ν		
Α. Βαλαωρίτης	Ο	Π. Πολυχρονίδης	Ο		
Δ. Μπανιᾶς	Ο	Γ. Σήφακας	..		
Α. Τσιῶκος	Ο	Α. Ἀνδρεάδης	..		
Θ. Χαβίνης	..	Β. Κουκουρίδης	Ο		
Κ. Καλκάνης	Ο	Θ. Πανταζίδης	..		
Μ. Τσαρλαμπᾶς	Ν	Α. Μιχνὸς	Ο		
Β. Σκουλᾶς	Ο	Α. Πολεμίδης	Ο		
Ε. Φωτάκης	Ν	Ἀλ. Κανάρης	..		
Χασὰν Ἀγᾶ Ζαδὲ Μουσταφᾶ	..	Ν. Μαμούνης	Ο		

Ἐπομένως ἡ τροπολογία τοῦ κ. Α. Παπαναστασίου ἀπερρίφθη.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 7, 8, 9, 10 καὶ 11 ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως τῆς 23ης Φεβρουαρίου 1928 περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σχέσεων καὶ περὶ τῆς ἐφεξῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης ταύτης ἔχον οὕτω.

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται καθ' ἅπαντα αὐτῆς τὰ μέρη ἡ ἀπὸ 23 Φεβρουαρίου 1928 συμβάσεις μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος «περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σχέσεων καὶ περὶ τῆς ἐφεξῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης ταύτης» συγκειμένη ἐξ ἑνδεκα ἄρθρων, καὶ ἧς τὸ κείμενον ἕπεται κατωτέρω.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος

Περὶ διακανονισμοῦ τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος σχέσεων καὶ περὶ τῆς ἐφεξῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης ταύτης.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἀφ' ἑνὸς ἐκπροσωπουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Γ. Καφαντάρη καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Ν. Βελέντζα καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑτέρου, ἐκπροσωπουμένης ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς κ. Ἀλ. Διομήδους, συνομολογοῦνται τὰ ἑπόμενα :

Ἄρθρον 1.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος παραιτουμένη τοῦ προνομίου τῆς ἐκδόσεως Τραπεζικῶν γραμματίων ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ἐξακολουθεῖ λειτουργοῦσα ὡς ἀνώνυμος Τραπεζικὴ ἐπιχείρησις, συμφώνως πρὸς τοὺς ἰσχύοντας νόμους, τὸ ἄρθρον 1 τῆς ἀπὸ 27 Ὀκτωβρίου 1927 μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος συμβάσεως καὶ τὰς εἰδικὰς διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρον 2.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἡ συμμετοχὴ τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ κέρδη τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τῆς παρούσης συμβάσεως, καταργουμένων τῶν ἄρθρων 6 καὶ 7 τῆς ἀπὸ 31 Μαρτίου 1921 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τὸ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1928 ἕως τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διάστημα, ὀφθήσεται εἰς πίστωσιν τοῦ Δημοσίου ποσὸν ἀναλογον πρὸς τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1927 ἀχθὲν εἰς πίστωσίν του ἐκ συμμετοχῆς εἰς τὰ προκύψαντα κέρδη τῆς Τραπέζης. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀχθήσεται εἰς πίστωσιν τοῦ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κυμαινομένου χρέους τοῦ Δημοσίου.

Ἄρθρον 3.

Ἀπὸ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1929 καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950 πᾶσα διανομὴ καθαροῦ μερίσματος συσσωρευτικοῦ, ἀνωτέρου κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ἐρχομένων χιλίων τετρακοσίων κατὰ μετοχήν, ἀποφασιζομένη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκεκριμένη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων, ὑποχρεοῖ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν εἰς κατάβολὴν πρὸς τὸ Δημόσιον ποσοῦ ἴσου πρὸς τὰ 25/100 τῆς διανεμομένης καθαρᾶς ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοῦ τῶν δραχμῶν 1.050 διαφορᾶς.

Ὁμοίως τὰ ἀπὸ τῆς χρήσεως τοῦ 1929 καὶ ἐφεξῆς σχηματιζόμενα διὰ τῶν Ἰσολογισμῶν ἀποθεματικὰ κεφάλαια ἐκ κερδῶν, πλὴν τῶν ἐξ ἐκδόσεως μετοχῶν, τηρούμενα ἐν ἰδίῳ Γενικῷ Λογαριασμῷ, ἀνήκουσι κατὰ τὸ 1/4 εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον καὶ κατὰ τὰ 3/4 εἰς τοὺς μετόχους τῆς Ἐθνικῆς

Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἀπόδοσις τοῦ τοιούτου ἀποθεματικοῦ θέλει γίνει κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1950.

Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω συμμετοχὴ τοῦ Δημοσίου εἰς τὰ κέρδη τῆς Τραπέζης διατίθεται παρὰ ταύτης ὑπὲρ τῆς Ἀγροτικῆς Πίστεως ὡς εἰσφορὰ τοῦ Δημοσίου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν κεφαλαίων ταύτης κατὰ τὰ εἰδικώτερον ὁρισθησόμενα διὰ συμβάσεως.

Ἐν περιπτώσει καλύψεως ζημιῶν ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ, χρησιμοποιοῦνται κατὰ πρῶτον λόγον τὰ ὑπὸ τῆς χρήσεως τοῦ ἔτους 1929 σχηματιζόμενα ὡς ἀνωτέρω ἀποθεματικά. Ἡ χρησιμοποίησις παλαιοτέρων ἀποθεματικῶν πρὸς ἀπόσβεσιν ζημιῶν δὲν ἐπηρεάζει τὴν συμμετοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν τούτων σχηματισθησομένων ἀποθεματικῶν.

Διὰ τὴν τοιαύτην συμμετοχὴν τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον εἰς οὐδεμίαν δικαιοῦται ἐπέμβασιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαχείρισιν τῶν Τραπεζικῶν ἐργασιῶν ἢ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀποτελούντων τὸν Ἰσολογισμὸν τῆς Τραπέζης στοιχείων καὶ τὸν τρόπον τῆς καταρτίσεως τοῦ Ἰσολογισμοῦ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὑπάκειται εἰς τὰς διατάξεις τῶν νόμων ἐπὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν.

Ἄρθρον 4.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος παραιτεῖται πάσης ἀξιώσεως ἔναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς προώρου ἀρσεως τοῦ προνομίου τῆς ἐκδόσεως Τραπεζικῶν γραμματίων καὶ λοιπῶν προνομίων. Τὸ δὲ Ἑλληνικὸν Δημόσιον, εἰς πίστωσιν τοῦ ὁποίου καὶ πρὸς ἀπόσβεσιν ἴσου ποσοῦ τῶν πρὸς τὴν Τράπεζαν δανείων τοῦ Δημοσίου ἐπ' ἀναγκαστικῇ κυκλοφορίᾳ θέλει ἀχθῇ τὸ κατὰ τὴν 31 Δεκεμβρίου 1927 σχηματισθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρ. 7 τῆς ἀπὸ 31 Μαρτίου 1921 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀποθεματικὸν ἐξ ἑβδομήκοντα πέντε ἑκατομμυρίων δραχμῶν (75.000.000), δηλοῖ ὅτι παραιτεῖται πάσης οἱασδήποτε ἀξιώσεώς του ἔναντι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῶν ὑφισταμένων Νόμων καὶ Συμβάσεων.

Ἄρθρον 5.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐξυπηρετοῦσα τὰ μέχρι τοῦδε παρ' αὐτῆς ἀποδεδειγμένα ἔντοκα γραμμάτια.

Τὸ Δημόσιον ὑποχρεοῦται νὰ τηρῇ σχετικὴν πρόβλεψιν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν γραμματίων τούτων παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἐντελλομένην νὰ καταβάλῃ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀξίαν τῶν ἑκάστοτε λαγχόντων τοιούτων γραμματίων.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἐκ τῶν κειμένων Νόμων ἐπιβαλλομένη εἰς τὰ ὑφιστάμενα Ταμεῖα, Ἱδρύματα ἢ ἕτερα Νομικὰ Πρόσωπα δημοσίου δικαίου ὑποχρέωσις ὅπως τὰς καταθέσεις αὐτῶν ἐνεργῶσι παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος τηρεῖται ἐν ἰσχύϊ μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1950 ἐκτεινομένη καὶ ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς ἱδρυθησομένων τοιούτων προσώπων. Ὁ εἰς τὰς καταθέσεις ταύτας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πληρωτέος τόκος δὲν δύναται νὰ ἦ ἐλάσσων κατὰ ποσοστὸν μεῖζον τοῦ 1/4 ο/ο τοῦ ὑπὸ τῆς αὐτῆς Τραπέζης εἰς ἀντιστοίχου προθεσμίας καταθέσεις παρεχομένου.

Ἄρθρον 7.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν:

1) Νὰ ἐνισχύσῃ τὴν Ἀγροτικὴν Πίστιν διὰ πιστώσεων, ὧν τὸ ποσόν, τὸ ἐπιτόκιον, ὁ χρόνος, ὁ τρόπος τῆς χορηγήσεως καὶ αἱ λοιπαὶ λεπτομέρειαι καθορίζονται δι' ἰδιαιτέρας συμβάσεως.

2) Νὰ χορηγήσῃ εἰς δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ τῶν ἐκδοθησομένων ὁμολογιῶν πρὸς τοὺς δικαιούχους πρόσφυγας τοῦ Β' Μητρώου μέχρι ποσοῦ συναλικοῦ δραχμῶν 450.000.000 (τετρακοσίων πεντήκοντα ἑκατομμυρίων), ὑφ' οὓς ὅρους θέλει καθορίσει ἰδιαιτέρα σύμβασις μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Ἄρθρον 8.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τῆς ἀπὸ 28 Φεβρουαρίου 1903 συμβάσεως, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΒΛΣ', τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νόμου 2749 καὶ τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 5 Δεκεμβρίου 1924 ἀποσυρθέντα τῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμμάτια δὲν μεταφέρονται παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ὑπαχρεουμένης εἰς τὴν ἀντάλλαγὴν διὰ νομίμως κυκλοφορούντων τραπεζικῶν γραμματίων μέχρι τῆς νομίμου παραγραφῆς αὐτῶν, ἥτις παρατείνεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1937. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐξοφλοῦσα τοιαῦτα τραπεζογραμμάτια ἄγει ταῦτα εἰς χρέωσιν τοῦ παρ' αὐτῇ ἀλληλοχρέου λογαριασμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς ἣν ἐπιστρέφει ἠκυρωμένα πρὸς καταστροφήν. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν κατὰ τὸ ἀνωτέρω παραγραφομένων τραπεζικῶν γραμματίων ἀποδίδεται εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Δημόσιον ποσοστὸν ἀναλογοῦν εἰς τὴν διὰ λογαριασμὸν τούτου συμφώνως ταῖς συμβάσεσι κυκλοφορίαν.

Ἄρθρον 9.

Τὰ Ταμεῖα Συντάξεων καὶ Ἀλτασφαλείας τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, εἴτε περιλαμβάνονται πάντας τοὺς ὑπαλλήλους τῶν Τραπεζῶν Ἐθνικῆς, Κτηματικῆς καὶ Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος εἴτε ἀναδιοργανούμενα εἰς εἰδικὰ Ταμεῖα τῶν ὑπαλλήλων ἑκάστης τῶν ὡς ἄνω Τραπεζῶν, ἀποτελοῦσιν αὐτονόμους ὀργανισμοὺς διοικουμένους κατὰ τὰς διατάξεις τῶν κανονισμῶν αὐτῶν καὶ μὴ δυναμένους νὰ περιλάβωσιν ὡς μετόχους ὑπαλλήλους ἄλλων ἐπιχειρήσεων οὐδὲ νὰ ἑνωθῶσιν ἢ συγχωνευθῶσι μετ' ἄλλων ταμείων.

Ἄρθρον 10.

Καταργοῦνται οἱ κατωτέρω ἀναφερόμενοι Νόμοι καὶ Συμβάσεις ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη διάταξις ἐπιβάλλουσα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος εἰδικὰς ὑποχρεώσεις καὶ περιορισμούς.

1) Ὁ Νόμος τῆς 30 Μαρτίου 1841 ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 19 Αὐγούστου 1841.

2) Ὁ Νόμος τῆς 7/19 Ἰουλίου 1843.

3) Ὁ Νόμος ΦΚΣΤ' τῆς 11 Ἀπριλίου 1859.

4) Ὁ Νόμος ΨΓ' τῆς 16 Δεκεμβρίου 1861.

5) Ἡ Σύμβασις τῆς 13ης Αὐγούστου 1864 κυρωθεῖσα διὰ τοῦ νόμου ΞΖ' τῆς 31 Αὐγούστου 1864.

6) Αἱ Συμβάσεις ἀπὸ 8 καὶ 26 Ὀκτωβρίου 1880, κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ νόμου ΩΞΖ' τῆς 2 Δεκεμβρίου 1880.

7) Ἡ Σύμβασις τῆς 28 Φεβρουαρίου 1903 κυρωθεῖσα διὰ τοῦ Νόμου ΒΩΞ' τῆς 26 Μαρτίου 1903.

8) Ὁ Νόμος 277 τῆς 11 Ἰουνίου 1914.

9) Ὁ Νόμος 356 τῆς 7 Νοεμβρίου 1914.

10) Ἡ Σύμβασις τῆς 6 Δεκεμβρίου 1914 κυρωθεῖσα διὰ τοῦ Νόμου 656 τῆς 20 Φεβρουαρίου 1915.

11) Αἱ Συμβάσεις ἀπὸ 27 Μαΐου 1920, κυρωθεῖσαι διὰ τοῦ Νόμου 2547 τῆς 24 Σεπτεμβρίου 1920.

12) Ἡ Σύμβασις τῆς 31 Μαρτίου 1921 κυρωθεῖσα διὰ τοῦ Νόμου 2577 τῆς 19 Ἀπριλίου 1921.

13) Ἡ Σύμβασις τῆς 3 Μαρτίου 1923, κυρωθεῖσα διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 18 Μαΐου 1923.

Ἄρθρον 11.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης συμβάσεως, ἀπαλλασσομένης τελῶν χαρτοσήμου, ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεώς της ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Νομοθετικῆς κυρώσεώς της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Φεβρουαρίου 1928.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν
Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗΣ
Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας
Ν. ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ

Ὁ Διοικητὴς
τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος
ΑΛ. Ν. ΔΙΟΜΗΔΗΣ

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν.Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρίας Σ.Π.Α.Π. συμβάσεως κλπ. μετὰ λεκτικάς τινας διορθώσεις παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἔχον οὕτω.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ συμβάσεων, τῶν κυρωθεισῶν διὰ τῶν Ν. Δ. τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1925, 6 Νοεμβρίου 1925 καὶ 23 Ἰανουαρίου 1926».

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ συμβάσεων, τῶν κυρωθεισῶν διὰ τῶν Ν. Δ. τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1925, 6 Νοεμβρίου 1925 καὶ 23 Ἰανουαρίου 1926», ἔχον οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ συμβάσεων τῶν κυρωθεισῶν διὰ τῶν Ν. Δ. τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1925, 6 Νοεμβρίου 1925 καὶ 23 Ἰανουαρίου 1926.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, δι' ἧς ἐξουσιοδοτήθη ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, κυροῦμεν, ὡς αὐτὰ ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1925 μετὰ τοῦ Παραρτήματος αὐτῆς σύμβασιν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν Σιδηροδρόμων Πελοποννήσου, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας Σ.Π.Α.Π. κλπ.», τὴν ἀπὸ 5 Νοεμβρίου 1925 σύμβασιν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ, κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 6 Νοεμβρίου 1925 «περὶ κυρώσεως τροποποιητικῆς συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ κλπ.» καὶ τὴν ἀπὸ 19 Ἰανουαρίου 1926 σύμβασιν μεταξὺ τοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἑταιρείας ΣΠΑΠ κυρωθεῖσαν διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος τῆς 23 Ἰανουαρίου 1926 «περὶ κυρώσεως τροποποιητικῆς συμβάσεως μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑταιρείας Σ. Π. Α. Π. κλπ.».

Τὸ τροποποιηθὲν κείμενον τῶν ὡς ἄνω τριῶν συμβάσεων κωδικοποιηθὲν εἰς ἑνιαῖον κείμενον ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἐκμετάλλευσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΜΕΡΟΣ Α'.

Γραμμαὶ Ἑταιρείας.

Ἄρθρον 1.

Αἱ μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἑταιρείας τῶν Σ.)δρόμων Π.Α.Π. συνομολογηθεῖσαι συμβάσεις καὶ συγγραφαὶ ὑποχρεώσεων, αἱ ἀφορῶσαι τὰς ἰδιοκτήτους γραμμὰς τῆς Ἑταιρείας ἐξακολουθοῦσιν ἰσχύουσαι, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται διὰ τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 2

1) Ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1926 λύεται αὐτοδικαίως καὶ ἐξ ὁλοκλήρου ἡ ὑπὸ τοῦ Κράτους, συνάφει τοῦ νόμου 1175 (1918), γενομένη ἐπίταξις τοῦ Σ)δρόμου Π.Α.Π., μετ' ὅλων τῶν διακλαδώσεων, τῶν ἐξαρτημάτων καὶ παραρτημάτων αὐτοῦ ἀμέσων ἢ ἐμμέσων, τῶν ἀκινήτων ἐγκαταστάσεων τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ, τῶν μηχανῶν, τῶν μηχανημάτων καὶ παντὸς ἀντικειμένου, εὑρισκομένου ἐν ταῖς ἀποθήκαις τοῦ Σ)δρόμου ἢ ἀλλαχοῦ.

2) Ἡ διὰ τοῦ νόμου 2978 καὶ τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1923 Νομοθ. Διατάγματος ὁριστικῶς προσωρινὴ παραχώρησις τῶν γραμμῶν Π.Α.Π. εἰς τὴν Ἑταιρείαν Σ.Π.Α.Π. παύει ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1925.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Γραμμαὶ Κράτους.

Ἄρθρον 3.

1) Αἱ ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ δικτύῳ γραμμαὶ τοῦ Κράτους, ἤτοι αἱ γραμμαί:

1. Μύλων–Καλαμῶν.
2. Πύργου–Κυπαρισσίας–Μελιγαλᾶ.
3. Διακοφτοῦ–Καλαβρύτων.

μετὰ τῶν διακλαδώσεων αὐτῶν, παραχωροῦνται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1926 ὑπὸ τοῦ Κράτους εἰς τὴν Ἑταιρείαν Σ.Π.Α.Π πρὸς ἐκμετάλλευσιν μέχρι λήξεως τοῦ προνομίου της.

2) Ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν γραμμῶν τοῦ Κράτους διέπεται ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων Συμβάσεων, ὡς αὗται τροποποιοῦνται διὰ τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 4.

1) Ἡ Ἑταιρεία Σ.Π.Α.Π. ἀναλαμβάνει τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀνωτέρω γραμμῶν τοῦ Κράτους, ἰδίᾳ αὐτῆς δαπάνῃ καὶ δι' ἴδιον αὐτῆς λογαριασμόν, εἰσπράττουσα τὰ διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τῆς παρούσης καθοριζόμενα δίδεια καὶ κόμιστρα.

2) Τὸ Δημόσιον συμμετέχει εἰς τὰ καθαρὰ κέρδη τῆς ἐκμεταλλεύσεως κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 10 τῆς παρούσης.

3) Ἡ διαχείρισις τῶν γραμμῶν Κράτους καὶ Ἑταιρείας εἶνε ἑνιαία.

Ἄρθρον 5.

Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 25 τῆς ἀπὸ 30 Ἀπριλίου (12 Μαΐου) 1888 συμβάσεως, περὶ κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν γραμμῶν Μύλων – Καλαμῶν, κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 21 Μαΐου 1888 Β. Διατάγματος, συμφώνως τῷ Νόμῳ ΑΠΦΕ' τοῦ ἔτους 1887, τὰ ἄρθρα 10 καὶ 12 τῆς ἀπὸ 19 Μαρτίου 1900 συμβάσεως, περὶ ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς Πύργου — Κυπαρισσίας—Μελιγαλᾶ, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΒΨΞ', τὸ ἄρθρον 7 τῆς ἀπὸ 11 Μαρτίου 1889 συμβάσεως τῆς γραμμῆς Διακοφτοῦ — Καλαβρύτων, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΑΨΝΓ' τοῦ ἔτους 1889, τὰ ἄρθρα 4 καὶ 7 τῆς ἀπὸ 4 Ἰουλίου 1895 συμβάσεως τῆς ἰδίας γραμμῆς, τῆς κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΒΤΜΑ' τοῦ ἔτους 1895 καὶ τὸ ἄρθρον 3 τῆς ἀπὸ 25 Νοεμβρίου 1909 συμβάσεως τῆς αὐτῆς ὡσαύτως γραμμῆς, κυρωθείσης διὰ τοῦ Νόμου ΓΦΜΑ' (3341) τοῦ ἔτους 1910 καὶ πᾶσα ἐν γένει διάταξις συμβάσεως ἢ νόμου, καθορίζουσα τοὺς τύπους ἐκμεταλλεύσεως τῶν Κρατικῶν γραμμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἐκμετάλλευσις

Ἄρθρον 6.

1) Ἡ Ἑταιρία δικαιοῦται νὰ εἰσπράττῃ διόδια καὶ κόμιστρα ἐφ' ὅλων τῶν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῆς ὑπο-
κειμένων γραμμῶν, ὁριζόμενα ἑκάστοτε.

τῆς παρούσης, διά τε **τοὺς ἐπιβάτας καὶ τὰ ἐμπορεύματα** καὶ καθ' ἑλὴν τὴν διάρκειαν αὐτῆς.

2) Τὰ τιμολόγια κομίστρων **καὶ** διοδίων δέον νὰ **ἐξασφαλίζωσι** τὰ ἐτησίως εἰς τοὺς **μετόχους** τῆς Ἑταιρίας Σ. Π. Α. Π. διανεμητέα κέρδη, **συμφώνως** τοῖς ἄρθροις 10 καὶ 11 τῆς παρούσης καὶ ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἄρθρου 7.

Ἄρθρον 7.

1) Πρὸς καταρτισμὸν τῶν κατὰ **τὰ** ἀνωτέρω τιμολογίων, οἱ ἐπιβάται καὶ τὰ ἐμπορεύματα κατατάσσονται κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 8 κατάταξιν.

2) Ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως καταρτισθήσονται ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας Σ. Π. Α. Π. ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς τρεχούσης χρήσεως 1925 τὰ τιμολόγια τῶν ὡς ἄνω διοδίων καὶ κομίστρων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται τὸ α' μέρισμα.

3) Τὰ τιμολόγια ταῦτα ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς. Παρελθόντος τοῦ μηνὸς ἀπράκτου, τίθενται ταῦτα εἰς ἐφαρμογήν.

4) Τὰ οὕτω καταρτισθησόμενα τιμολόγια δὲν δύνανται νὰ μεταβληθῶσιν, εἰ μὴ εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις.

α') Ἐφ' ὅσον τὰ ἀποτελέσματα χρήσεώς τινος ἤθελον ἀποδώσει τοῖς μετόχοις μέρισμα κάτω τῶν 3)4 τοῦ ἐν τῷ 10α ἄρθρῳ καθοριζομένου α' μερίσματος, ὁπότε καὶ αὐξάνονται ταῦτα εἰς τρόπον ὥστε ὁλόκληρον τὸ α' μέρισμα καὶ αἱ ἀμοιβαὶ αἱ τυχὸν πραγματοποιηθεῖσαι κατὰ τὴν χρῆσιν ταύτην κατὰ τὸ ἄρθρον 11 νὰ ἐξασφαλισθῇ κατὰ τὴν ἑπομένην χρῆσιν.

β') Ἐφ' ὅσον τὰ ἀποτελέσματα χρήσεώς τινος ἐπέτρεψαν διανομὴν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑταιρίας χρηματικοῦ ποσοῦ ἄνω τοῦ 1)4 τοῦ ἐν τῷ ἄρθρῳ 10φ καθοριζομένου α' μερίσματος, ὁπότε τὰ τιμολόγια δέον νὰ μειωθῶσιν εἰς τρόπον ὥστε τὸ διανεμηθὲν τοῦτο ποσὸν νὰ ἐκμηδενισθῇ κατὰ τὴν ἑπομένην χρῆσιν.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις, βάσεις ὑπολογισμοῦ τῶν καθοριζομένων νέων τιμολογίων λαμβάνονται ἡ κίνησις καὶ τὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκπνευσάσης χρήσεως μὴ ὑπεισερχομένου οὐδενὸς ἄλλου παράγοντος.

Πρὸς τοῦτο ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται μέχρι τέλους Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας λογιστικὰς καταστάσεις τῶν οἰκονομικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παρελθούσης ἐτησίας χρήσεως, ὑποδεικνύουσα συγχρόνως τὰς τυχὸν ἐπὶ τῶν τιμολογίων ἐπιθυμητέας τροποποιήσεις. Τὰ ἐν λόγῳ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα ἐλέγχονται παρὰ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου ὑποβάλλονται εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν Σιδηροδρόμων κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ὁποίων λαμβάνουσι μέρος μέχρι τῆς ψηφοφορίας καὶ δύο ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑταιρίας. Τὸ ἐν λόγῳ Συμβούλιον ἀποφαίνεται ὁριστικῶς μέχρι τῆς 1ης Μαρτίου καὶ κοινοποιεῖ τὴν σχετικὴν ἀπόφασίν του εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἐντὸς **5** τὸ πολὺ ἡμερῶν, ἡ δὲ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται τὰ **ἐγκεκριμένα** οὕτω τιμολόγια νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν μετὰ 15 **ἡμέρας προειδοποιοῦσα ἀμέσως** τὸ κοινόν.

Ἐν περιπτώσει ἐκπτώσεως τῶν τιμολογίων καὶ μὴ ἐγκαίρου ἐφαρμογῆς τούτων παρὰ τῆς Ἑταιρίας τὰ ἐπὶ πλέον τῆς προθεσμίας ταύτης εἰσπραττόμενα ποσά, κατατίθενται εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν καὶ εἰς ἴδιον λογαριασμὸν εἰσπραττόμενα ἐκ τῆς Ἑταιρίας **ἐν ἀνάγκῃ** κατὰ τὰς περὶ δημοσίων ἐσόδων διατάξεις, παραχωροῦνται δὲ δι' Ὑπουργικῆς διαταγῆς μετὰ τὴν λῆξιν τῆς χρήσεως εἰς τὴν Ἑταιρίαν, ἐκπιπτομένων ἀναλόγως τῶν τιμολογίων.

γ') Ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς α' ἑξαμηνίας χρήσεώς τινος καταδεικνύεται, ὅτι τὰ κατὰ Μάρτιον καθορισθέντα τιμολόγια δὲν θὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ α' μέρισμα τοῖς μετόχοις ἢ θὰ ἐπιτρέψωσι διανομὴν μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑταιρίας, **δύνανται νὰ μεταβληθῶσι ταῦτα κατὰ τρόπον ὥστε, νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ α' μέρισμα καὶ τὰς ἀμοιβὰς τοῦ ἄρθρου 11 ἐν τῇ α' περιπτώσει ἢ νὰ ἐκμηδενίσωσι τὸ διανεμητέον ποσὸν ἐν τῇ β' περιπτώσει.**

Πρὸς τοῦτο ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται μέχρι τέλους Ἰουλίου ἑκάστου **ἔτους νὰ ὑποβάλῃ εἰς** τὸ Ὑπουργεῖον λογιστικὰς καταστάσεις τῆς παρελθούσης ἑξαμηνίας μετὰ προτάσεως τροποποιήσεων τῶν τιμολογίων, ἐὰν συντρέχῃ πρὸς τοῦτο περίπτωσις. Τηρουμένων δὲ τῆς αὐτῆς ὡς ἄνω διαδικασίας καὶ ἀναλόγων προθεσμιῶν ἀποφαίνεται σχετικῶς τὸ Συμβούλιον, ὁπότε ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν σχετικὴν τοῦ Συμβουλίου ἀπόφασιν, καταβάλλουσα ὁμοίως τὰ τυχὸν εἰσπραχθησόμενα ἐπὶ πλέον ποσά, λόγῳ τῆς μὴ ἐγκαίρου ἐκ μέρους της ἐφαρμογῆς **τῶν ἐν περι**πτώσει μειώσεώς των εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν **ἐπὶ τῷ** αὐτῷ ὡς ἄνω σκοπῷ.

Ἐφ' ὅσον τὸ Συμβούλιον δὲν ἤθελεν **ἀποφανθῇ ἐντὸς** τῶν ὡς ἄνω προθεσμιῶν ἡ Ἑταιρία **δικαιοῦται νὰ προβῇ** ἀφ' ἑαυτῆς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν **προτάσεών της, εἰδοποι**οῦσα πρὸ 15)ημέρου τὸ κοινόν.

5) Ἐὰν τὸ ἐκ τῆς ἐτησίας χρήσεώς τινος **διανεμηθὲν** τοῖς μετόχοις μέρισμα κατῆλθε κάτω τῶν 3)4 τοῦ ἐν τῷ **10φ** ἄρθρῳ προβλεπομένου α' μερίσματος, ἡ Ἑταιρία **δικαιοῦται** νὰ εἰσπράξῃ τὰ τυχὸν ἐλλείμματα τῆς χρήσεως ταύτης, **τὰ** πρὸς σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ καὶ ἀποσβέσεως μετοχικοῦ κεφαλαίου ἀνάλογα ποσὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10, ὡς **καὶ** τὸ ὑπολειφθὲν μέχρι συμπληρώσεως τῶν 3)4 τοῦ α' μερίσματος χρηματικὸν ποσὸν ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῆς ἑπομένης χρήσεως.

6) **Εἰς ἣν περίπτωσιν** ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων μιᾶς χρήσεως καταδεικνύεται, ὅτι, διὰ τῶν καθορισθέντων τιμολογίων ἐπετεύχθη ἢ συνωδὰ τῷ ἄρθρῳ 10 **μεταξὺ** Δημοσίου καὶ Ἑταιρίας διανομὴ ποσοῦ ἀνωτέρου τοῦ τετάρτου τοῦ α' μερίσματος, ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται ἐντὸς 15 τὸ πολὺ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ νὰ καταβιβάσῃ τὰ τιμολόγια κατὰ ποσοστὸν τοιοῦτον, ὥστε τὸ ὡς ἄνω **πλεόνασμα** νὰ ἐκμηδενισθῇ κατὰ τὴν ἑπομένην χρῆσιν.

Ἐὰν ἡ Ἑταιρία ὀλιγωρήσῃ νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τοῦτο, ἢ προβῇ εἰς μείωσιν τιμολογίων κατὰ ποσοστὸν μικρότερον τοῦ ἐπιβεβλημένου, τὸ Συμβούλιον τῶν Σ)δρόμων συνεγκόμενον ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκπνεύσεως τῆς 15)ημερίας ἀποφαίνεται σχετικῶς, τῆς Ἑταιρίας ὑποχρεουμένης **νὰ** ἐφαρμόσῃ τὴν ἀπόφασίν του, καταβαλλούσης τὰ ἐπὶ πλέον εἰσπραχθέντα ποσὰ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, **κατὰ** τὰς ὡς ἄνω διατάξεις.

7) Μέση τιμὴ τῆς Ἀγγλ. λίρας θεωρεῖται **ἡ κατὰ τὴν** λήξασαν χρῆσιν μέση τοιαύτη, κατὰ τὸ δελτίον **τῆς Ἐθν.** Τραπέζης.

8) Ἐξαιρετικῶς, πλὴν τῶν **περιπτώσεων τοῦ ἐδαφίου** 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου, εἰς ἣν **περίπτωσιν** ἤθελον αὐξομειωθῇ αἱ ἀπολαυαὶ τοῦ **προσωπικοῦ, ἐπέρχεται αὐτοδικαίως** καὶ ἀνάλογος αὐξομείωσις τῶν τιμολογίων **ἀμέσως, ὑποβαλ**λομένων τῶν τροποποιήσεων τῶν τιμολογίων εἰς τὸ **Ὑπουργεῖον** τῆς Συγκοινωνίας.

9) Ἀναδρομικαὶ τυχὸν αὐξήσεις οὐδέποτε δύνανται **νὰ** βαρύνωσι τὸ ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας.

10) Διὰ τὴν γραμμὴν Διακοφτοῦ—Καλαβρύτων, τὰ μὲν ἐπιβατικὰ τιμολόγια καθορίζονται εἰς τὸ διπλάσιον τῶν ὁμαλῶν γραμμῶν, τὰ δὲ τῶν **ἐμπορευμάτων** εἰς τὸ τετραπλάσιον.

11) Πᾶσα διάταξις σχετικὴ πρὸς τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων ἐπιβατῶν ἀναφερομένη ταῖς σχετικαῖς συμβάσεσι περὶ κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν τε γραμμῶν τῆς Ἑταιρίας καὶ τῶν τοῦ Κράτους, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιεῖται διὰ τῆς παρούσης, παραμένει ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρον 8.

1) Ἡ κατάταξις τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων δι' **οὗ δριοθήσονται τὰ ἀνωτέρω διόδια καὶ κόμιστρα ἔχει** οὕτω:

Α') Κατάταξις ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

Ἐπιβάται Α' θέσεως. (Ὀχήματα μετ' ἐρεισινώτων διὰ βελούδου καταλλήλου ἀρίστης ποιότητος καὶ μετὰ κεχωρισμένων θέσεων, κεκλεισμένα διὰ κρυσταλλίνων πινάκων μετὰ περσίδων). Διόδια Κόμιστρα.

Ἐπιβάται Β' θέσεως. (Ὀχήματα μετ' ἐρεισινώτων διὰ καλοῦ ἐριούχου κεκλεισμένα ὁμοίως πρὸς τὰ τῆς Α' θέσεως) Διόδια κόμιστρα.

Ἐπιβάται Γ' θέσεως. (Ὀχήματα ἐστεγασμένα μετ' ἐξωλίων ξυλίνων, ἐπὶ ξυλίνων ἐρεισμάτων καὶ κεκλεισμένων δι' ὑέλων). Διόδ Κόμιστρα.

Ἅπαντα τὰ ὀχήματα τῶν ἐπιβατικῶν ἁμαξοστοιχιῶν κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας θὰ θερμαίνωνται.

Ἡ τιμὴ τῆς Α' θέσεως εἶναι τὸ διπλάσιον τῆς Γ', ἡ δὲ τῆς Β' τὸ 1, 5απλάσιον τῆς Γ'.

Ἡ τιμὴ τῶν διοδίων εἶναι διπλασία τῆς τῶν κομίστρων.

Παῖδες ἡλικίας ἑλάσσονος τῶν τριῶν ἐτῶν εἶνε ἀπηλλαγμένοι τέλους ὅταν φέρωνται ἐπὶ τῶν γονάτων τῶν συνοδευόντων αὐτούς.

Παῖδες ἡλικίας ἀπὸ τριῶν μέχρις ἑπτὰ ἐτῶν πληρώνουσι τὸ ἥμισυ τοῦ εἰσιτηρίου τῆς θέσεως ἣν κατέχουσιν ἐν τῷ αὐτῷ διαμερίσματι δύο παῖδες ἡμισείας θέσεως, κατέχουσι θέσιν ἑνὸς ἐπιβάτου.

Ἡλικίας μείζονος τῶν 7 ἐτῶν πληρώνουσιν ὁλόκληρον θέσ

Κύνες μεταφερόμενοι δι' ἁμαξοστοιχιῶν πληρώνουσι τὸ ἥμισυ τοῦ εἰσιτηρίου Γ' θέσεως, μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ φέρωσι φίμωτρα. Μικροὶ κύνες δύνανται νὰ μεταφερθῶσιν ἐντὸς κανίστρων.

Διὰ πάσας τὰς θέσεις τῶν ταχειῶν ἁμαξοστοιχιῶν εἰσπράττεται τέλος ἐπὶ πλέον τῶν κανονικῶν κατὰ 20 ο)ο.

Ἐπιτρέπεται ἔκπτωσις τῆς κεκανονισμένης τιμῆς εἰσιτηρίου τακτικῶν καὶ ταχειῶν ἁμαξοστοιχιῶν εἰς ταξειδιώτας ὁμαδικῶς ἐπιβαίνοντας τῶν ἁμαξοστοιχιῶν, ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτῶν ὡς ἐκδρομέων, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει κανονισμοῦ, ἐγκρινομένου παρὰ τοῦ Ὑπουργείου.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ὁ διακανονισμὸς εἰδικῆς διατιμήσεως διὰ τὸ εἰσιτήριον τῶν ἀνεγνωρισμένων Πρακτορείων Ἐφημερίδων Ἀθηνῶν καὶ Ἐπαρχιῶν, ἐπὶ αἰτήσει ἐνδιαφερομένου Πρακτορείου.

Ἐλαχίστη διατίμησις εἰσιτηρίων ὁρίζεται ἡ διαδρομὴ 6 χιλιομέτρων.

Πᾶν χιλιόμετρον ἀρξάμενον, λογίζεται ὡς ἐξ ὁλοκλήρου διανυθέν.

Β') Ἐκτακτοι ἐπιβατικαὶ ἁμαξοστοιχίαι.

Τὰ κόμιστρα τῶν ἐκτάκτων ἐπιβατικῶν ἁμαξοστοιχιῶν ἡμέρας ἢ νυκτὸς κανονισθήσονται δι' εἰδικῶν τιμολογίων, ἀναλόγως τῆς συνθέσεως ἑκάστης ἁμαξοστοιχίας, ἀριθμοῦ ἀξόνων, καὶ διαδρομῆς της. Διὰ τὰς στρατιωτικὰς ἁμαξοστοιχίας μεταφορᾶς ὁπλιτῶν καὶ ὑλικῶν ἰσχύει ἔ πτωσις 50 ο)ο.

Γ') Ἀποσκευαί.

Τὰ τέλη ἀποσκευῶν συνοδευομένων παρ' ἐπιβατῶν καὶ ὑπερβαινουσῶν τὸ βάρος τῶν 30 χιλιογράμμων καὶ 20 χιλιογράμμων διὰ τοὺς παῖδας μὲ 1)2 εἰσιτήριον, ὑπερ παρέχεται ἀτελῶς, κανονίζεται εἰς τὸ ὀκταπλάσιον τῆς διατιμήσεως τῶν κανονικῶν εἰσιτηρίων Γ' θέσεως κατὰ τόννον καὶ χιλιόμετρον. Εἰς δὲ τὴν γραμμὴν Διακοφτοῦ-Καλαβρύτων ἢ ὡς ἄνω διατίμησις εἶναι τετραπλασία.

Αἱ ἀποσκευαί, ὡς καὶ τὸ ὑπερβάλλον βάρος ἀποσκευῶν συνοδευομένων παρ' ἐπιβατῶν εἰς ταχείας ἁμαξοστοιχίας, ἐπιβαρύνονται διὰ προσθέτου τέλους 20 ο)ο κατὰ τόννον καὶ χιλιόμετρον.

Ἐκπτώσεις παρέχονται εἰς μετα[illegible]κῶν θιάσων καὶ σκηνικῶν αὐτῶν, ἀναλόγως καὶ εἰς τὰ εἰσιτήρια αὐτῶν, ταξειδευόντων καθ' ὁμάδας.

Δ') Στρατιωτικαὶ μεταφ

Αὗται διενεργοῦνται συμφώνως πρὸς τὰς ἐγκεκριμένας τιμολογιακὰς διατάξεις καὶ ὑπόκεινται εἰς πληρωμὴν τοῦ ἡμίσεως τέλους τῶν κεκανονισμένων διατιμήσεων [illegible] καὶ ἐμπορικὰς μεταφοράς.

Οἱ ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται τοῦ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν στρατοῦ καὶ οἱ ἐξομοιούμενοι πρὸς τούτους, ταξειδεύοντες ἐν στόλῳ ἢ μόνοι διὰ λόγους ὑπηρεσίας ἢ μετοικοῦντες ἐπ' ἀδείᾳ ἢ πρὸς κατάταξιν, ἢ ἐπιστρέφοντες εἰς τὰς ἑστίας των, μετὰ τὴν ἄφεσιν αὐτῶν, πληρώνουσιν εἰς ἅπαντα τὰ δίκτυα δι' ἑαυτούς, τοὺς ὑπουργοὺς καὶ ἀποσκευάς, ἃς φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν, τὸ ἥμισυ τῆς τιμῆς τῶν καθωρισμένων διὰ τοὺς ἐπιβάτας κομίστρων, ἐφ' ὅσον καταβάλλεται παρ' αὐτῶν τὸ ἥμισυ.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, ὡς ἐπίσης καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ οἱ φέροντες πολιτικὴν ἐνδυμασίαν, ἵνα τύχωσι τῆς ἀνωτέρω ἐκπτώσεως, δέον νὰ ὦσιν ἐφωδιασμένοι διὰ φύλλου πορείας ἢ ἀδείας τῆς Στρατιωτικῆς Ἀρχῆς.

Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ μεταφέρῃ στρατεύματα καὶ ὑλικὸν τοῦ κατὰ γῆν καὶ θάλασσαν στρατοῦ εἰς μέρη εἰς ἃ προσεγγίζει ὁ σιδηρόδρομος, διὰ μὲν τὰ στρατεύματα καταβάλλεται τὸ ἥμισυ τῶν ἐκάστοτε ἐν ἐφαρμογῇ τιμολογίων, διὰ δὲ τὰ ὑλικὰ τὸ ἥμισυ τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν διατιμήσεων ὁλοκλήρων βαγονίων ἢ τμηματικῶν ἀποστολῶν.

Διὰ τὰ χορηγούμενα βαγόνια πρὸς ἀποκλειστικὴν μεταφορὰν ὑλικῶν ἢ κτηνῶν τοῦ στρατοῦ, ἐκπίπτεται τὸ ἥμισυ τῶν κομίστρων τῶν ἀστικῶν διατιμήσεων ὁλοκλήρων βαγονίων, ἀνεξαρτήτως ἐὰν τὸ βάρος τῶν ὑλικῶν εἶνε ἔλαττον τῆς χωρητικότητος τῶν παραχωρουμένων βαγονίων.

Κόμιστρα τμηματικῶν ἀποστολῶν ὑπολογίζονται ἐφόσον παραδίδονται τὰ δέματα εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν σιδηροδρόμων καὶ ἀναφέρεται τὸ ποσὸν τῶν δεμάτων εἰς τὰ σχετικὰ φύλλα (δήλωσιν καὶ φορτωτικήν).

Διὰ τοὺς ἀπαπήρους πολέμου παρέχονται αἱ καὶ παρὰ τῶν Σ)δρόμων τοῦ Κράτους παρεχόμεναι ἐκπτώσεις.

Διὰ τὴν γραμμὴν Διακοφτοῦ—Καλαβρύτων τὰ ὡς ἄνω κόμιστρα καὶ διόδια διπλασιάζονται ὡς πρὸς τοὺς ἐπιβάτας καὶ τριπλασιάζονται ὡς πρὸς πᾶν ἄλλο εἶδος μεταφορᾶς.

Ὡς πρὸς τὸν τρόπον πληρωμῆς τῶν κομίστρων τῶν Στρατιωτικῶν μεταφορῶν ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρία ν' ἀποδεχθῇ τὸ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν Σ)δρομικὸν δίκτυον τῆς χώρας ἐφαρμοζόμενον σύστημα πληρωμῆς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει καταστάσεων.

Δ'). Ἐμπορεύματα μεγάλης ταχύτητος.

Τὰ κόμιστρα τῶν ἐμπορευμάτων τῶν μεταφερομένων διὰ μεγάλης ταχύτητος ἐπὶ αἰτήσει τοῦ ἀποστολέως, ὁρίζονται κατὰ τόννον καὶ χιλιόμετρον εἰς τὴν αὐτὴν διατίμησιν τῶν ἀποσκευῶν, ἤτοι τὸ ὀκταπλάσιον τῆς διατιμήσεως εἰσιτηρίων Γ' θέσεως, καὶ διὰ τὴν γραμμὴν Διακοφτοῦ—Καλαβρύτων εἰς τὸ τετραπλάσιον τοῦ λοιποῦ δικτύου.

Ἐπιτρέπεται ἀποστολὴ ἐμπορευμάτων καὶ δι' ἐπιταχυνομένης μεγάλης ταχύτητος διὰ πρώτης ἁμαξοστοιχίας κοινῆς ἢ μικτῆς, ἐπὶ αἰτήσει ἀποστολέως καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ χῶρος. ἐπὶ καταβολῇ κομίστρων αὐξημένων κατὰ 20 ο)ο τῶν τῆς μεγάλης ταχύτητος, προκειμένου δὲ περὶ ταχειῶν ἁμαξοστοιχιῶν, αἱ ὡς ἄνω ἀποστολαὶ ἐνεργοῦνται ἐπὶ καταβολῇ κομίστρων αὐξημένων κατὰ 10 ο)ο τῶν τῆς μεγάλης ταχύτητος.

Ἐμπορεύματα μετακομιζόμενα διὰ μεγάλης ταχύτητος ἐπὶ αἰτήσει ἀποστολέως εἶσὶν τὰ ὑποκείμενα εἰς θανήν, σῆψιν καὶ φθοράν, ἰχθύς, σφάγια ζῴων, ὄφις, ζῶθος, νωπαὶ ὀπῶραι, λαχανικά, ἐδώδιμα ἐν γένει.

Εἰς τὴν γραμμὴν Διακοφτοῦ—Καλαβρύτων αἱ ἀνωτέρω [illegible]ιμήσεις τετραπλασιάζονται.

ΣΤ') Διπλῆ μεγάλη ταχύτης

Εἰς καταβολὴν κομίστρων διπλῆς μεγάλης ταχύτητος

κατὰ τόννον καὶ χιλιόμετρον ὑπόκεινται αἱ μεταφοραὶ τῶν εἰδῶν πολυτελείας καὶ λοιπῶν εἰδῶν, ἀξίας ἄνω τῶν 100 μεταλλικῶν δραχμῶν κατὰ χιλιόγραμμον, ἤτοι ἐπίχρυσα ἀντικείμενα, εἰκόνες ἀξίας, κοσμήματα, τρίχαπτα, εἴδη καλλιτεχνίας, ὡς ἐπίσης κουκούλια, ἄνθη τεχνιτὰ καὶ φυσικά, πτερὰ γυναικείων πίλων, πτίλα ὡς καὶ πᾶν ἀντικείμενον ζυγοστατοῦν ἔλαττον τῶν 100 χιλιογράμμων ὑπὸ ὄγκον κυβικοῦ μέτρου, ἐφόσον θὰ ἐδηλοῦτο καὶ θὰ ἐζητεῖτο παρὰ τοῦ ἀποστολέως, ἄλλως ὑπάγονται εἰς καταβολὴν διπλασίας διατιμήσεως τῆς Α΄ κλάσεως μικρᾶς ταχύτητος.

Μεταφοραὶ εἰδῶν καὶ ἀντικειμένων ζυγοσταθούντων ὑπὸ ὄγκον κυβ. μέτρου ἀπὸ 101—200 χιλιογρ. ὑπόκεινται εἰς καταβολὴν κομίστρων καὶ διοδίων κατὰ τόννον καὶ χιλιόμετρον διατιμήσεως Α΄ κλάσεως μικρᾶς ταχύτητος ηὐξημένης κατὰ 50 ο/ο καὶ ὡς τοιαῦτα καθορίζονται: κενὰ βαρέλια οἴνου, ζύθου, κιβώτια ξύλινα κενά, κλωβοὶ πτηνῶν, βάμβαξ, βοῦρλα, καθέκλαι, ψάθαι, ἔπιπλα, ἐφαπλώματα, θρανία, κόψαι κεναί, καπνός, ἐν γένει κυτία, λέβητες ἐκ ψευδαργύρου, λέμβοι, λουτῆρες, λυναρίες μαλλιὰ ἐν γένει, νιπτῆρες, ὀργανέττα, ἀθύρματα καὶ πᾶν εἶδος πλεκτικῆς ἐκ ψιάθου, πῖλοι καὶ πιλήματα, σάρωθρα, πυρεῖα, εἴδη φελλοποιΐας, ροκανίδια, σιγάρα, σπόγγοι, σταφιδομηχαναί, σχοῖνος, σωλῆνες λευκοσιδήρου, δαχεῖα κενά, τσίβα ἀπίεστος, ὑδαταποθῆκαι σιδηροῖ ἢ ἐκ ψευδαργύρου, φύκη θαλάσσης, φυτώρια καὶ φυτά, φωνόγραφοι, χειραμάξια ὡς καὶ τὰ παρεμφερῆ αὐτοῖς.

Ζ΄) Ἐμπορεύματα μικρᾶς ταχύτητος.

Τὰ διὰ μικρᾶς ταχύτητος μετακομιζόμενα ἐμπορεύματα ταξινομοῦνται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως, βάρους καὶ ἀξίας των, εἰς τὰς ἀκολούθους 4 κλάσεις, ὑπὸ διατίμησιν κατὰ τόννον καὶ χιλιόμετρον, ὡς ἕπεται.

Ἡ ταξινόμησις δύναται νὰ τροποποιηθῇ προτάσει τῆς Ἑταιρίας, ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου.

Α΄ Κλάσις. (Τιμὴ αὐτῆς τὸ τετραπλάσιον τῆς τιμῆς εἰσιτηρίου Γ΄ θέσεως). Ἀλευρώδεις οὐσίαι, ἀνθρακασβέστιον, ἀντίλιαι, ἀρωματικὰ εἴδη, βακαλάος παστός, βαμβακόσπορος, βαφαὶ ἐν γένει, βερνίκια ἐν γένει, βιβλία ἐν γένει, βούτυρον γεώμηλα, γουναρικά, γραφικὴ ὕλη, δέρματα ἐν γένει ὑποδηματοποιΐας, δίκτυα ἐν γένει, δοῦγιες, δρυοβάλανοι, δρύφρακτα, ἐδώδιμα, ἔλαια, ἐλαῖαι ἐλαιόλασπη, ἐλαστικά, ἐλατήρια ἐν γένει, ἐλάσματα ἐν γένει, ἐνδύματα, ἔντυπα, ἐργαλεῖα ἐν γένει, ζάκχαρις, ζῦθος, ζυμαρικὰ ἐν γένει κλπ. θεῖον θειϊκὸς χαλκός, ἰχθῦς παστοί, καλάον, καλώδια ἐν γένει, κάνναβις κανναβόπανον, καρύδια, κασσίτερος, κάστανα, κατρίμι, κηρὸς ἐν γένει, κιτρικὰ ἔλαια, κονίαι, κονσέρβες, κρέατα παστά, κοχλίαι ἐν γένει, κρόμμυα ξηρά, κρύσταλλοι ἐν γένει, λαμαρίνες, λάμες σιδήρου ἢ χάλυβος, λευκοσίδηρος, λιναρόσπορος, λινάλευρον, λινέλαιον, λῖπος, μάρμαρα κατειργασμένα δι' ἔπιπλα, μαρμάρινα τεχνουργήματα, μέλι, μελάνι, μόλυβδος ἐν γένει, μουρουναίικον, ναφθαλίνη, νήματα ἐν γένει, ξυλεῖα ἐν γένει οἰκοδομήσιμος, οἶνος, οἰνοπνευματώδη ποτὰ ἐν γένει, οἰνοπνεύματα φωτισμοῦ, ὀκτάπους ξηρός, ὀξέα μὴ καυστικὰ ἢ εὔφλεκτα, ὀρειχάλκος ἐν γένει, ὄρυζα, ὀρυκτέλαιον, ὀστᾶ ἐν γένει, πέταλα, πετρέλαιον, πευκοφλοιοί, πιάτα, πίσσα, πλάκες ἐκ σιδήρου, ποτὰ ἐν γένει, ποτάσσα, ράβδοι, σαμπάνια, σάπων ἐν γένει, σισάμι, σίδηρος ἐν γένει καὶ εἴδη ἐκ σιδήρου, σκόρδα ξηρά, σόδα, σοῦμα, σταφὶς ξηρά, στόκος, σιδηροτροχιαί, σῦκα ξηρά, σύρμα, σφαιρίδια ἐκ μολύβδου, σχοινία, χαλβᾶς, χαλκὸς ἐν γένει, χάρτης ἐν γένει, χρώματα ἐν γένει, χρωστῆρες, χυτοσίδηρος, ψαρόκολλα, ψαρόλαδον (ἰχθυόλαδον), ψῆκται ἐν γένει.

Β΄ Κλάσις.—(Τιμὴ αὐτῆς τριπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου γ΄ θέσεως). Ἄσφαλτος, ἀλάβαστρος εἰς ὄγκους, ἄλευρα, ἀμίαντος λίθος, γλεῦκος, γύψος, δημητριακοὶ καρποί, ἐλαιοπυρῆνες, κάμακες (παλούκια) κουκιὰ ξηρά, λιθοτροχοὶ (ἐλαιοτριβείων), μάρμαρα, ὄγκοι τετραγωνισμένοι, μαρμαρόκονις, μαρμαρόπλακες δι' αὐλάς, μπλάκ, νάφθα στερεά, μυλόπετρες, σινόλασπη ὀπτόπλινθοι (τοῦβλα), ὄξος ὁσπριαξηρά ἐν γένει, πλακίδια αὐλῶν καὶ μαγειρείων ἐν γένει, πλάκες (λιθόπλακες δι' ἐπίστρωσιν ὁδῶν καὶ αὐλῶν), πλάκες ἐκ τσιμέντου, ὀπτῆς γῆς, ἢ πορσελάνης, ῥίζαι δένδρων πρὸς καῦσιν, σιμιγδάλι, σικάλευρον, σίκαλις, σῖτος ἐν γένει στραγάλια, στρωτῆρες σιδηροῖ ἢ ξύλινοι, τσίπουρα, (στέμφυλα) ὕδωρ ἐν γένει καὶ μεταλλικὸν τοιοῦτον, φοῦρκες ἢ παλούκια.

Γ΄ Κλάσις. (Τιμὴ αὐτῆς τὸ διπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου γ΄ θέσεως). Ἄλας μαγειρικόν, ἄσβεστος ὑδραυλικὴ ἢ κοινὴ ἀργίλλος (ἀσπρόχωμα), λιθόπλακες ὁδῶν, μάρμαρα (ὄγκοι μὴ τετραγωνισμένοι) ὀγκόλιθοι (πέτραι γρανίτου διὰ λιθόστρωσιν), ὀπτόπλινθοι (τοῦβλα) πορσελάνη κοινή, σαπωνόχωμα, σκωρία, τοῦβλα ἐν γένει, τσιμέντο τσιμεντόλιθοι δι' οἰκοδομάς, χώματα μὴ κατονομαζόμενα.

Δ΄ Κλάσις. (Τιμὴ αὐτῆς τὸ 1,5πλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου γ΄ θέσεως).

Ἀγκωνάρια λίθινα οἰκοδομῆς, ἄμμος, ἀμμωνία θειϊκὴ ἀκατέργαστος διὰ λιπάσματα, ἀνθρακίτης, βότσαλα θαλάσσης, γαιάνθρακες καὶ γαιανθρακόπλινθοι, γρανίτης (λίθος ἀκατέργαστος καὶ μή), λίθοι οἰκοδομῆς ἐν γένει, λίθοι ἀσβέστου ἢ γύψου ἄκαυστοι, λιπάσματα χημικὰ ἐν γένει, κόπρος, λιθοτρίμματα (σκῦρα), μεταλλεύματα ἐν γένει, πηλὸς (λάσπη), χρώμιον (ὀρυκτὸν ἀκατέργαστον), χάλυκες.

Διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν τελῶν ἐμπορικῶν ἐν γένει μεταφορῶν, πᾶν κλάσμα τῆς δραχμῆς ἀπὸ πέντε λεπτὰ καὶ ἄνω θὰ λογίζεται ὡς δέκα λεπτά, ἔλαττον δὲ τῶν 5 λεπτῶν δὲν θὰ λογίζεται.

Εἰδικαὶ διατιμήσεις θέλουσι καθορίσει τὰ κόμιστρα τῶν διὰ μικρᾶς ταχύτητος μεταφερομένων ἐμπορευμάτων, δι' ὁλοκλήρων φορταμαξῶν, ἀναλόγως τῆς χωρητικότητος αὐτῆς, εἴδους φορτίου, κλάσεως καὶ διαδρομῆς μεγαλυτέρας τῶν 50 χιλιομέτρων καὶ ὑπὸ ἔκπτωσιν ἀνάλογον τῆς χιλιομετρικῆς ἀποστάσεως τῆς διαδρομῆς, οὐχὶ ὅμως ἐλάσσονα τῶν 10 ο/ο ἐπὶ τῶν τμηματικῶν ἀποστολῶν.

Ὁ τύπος φορταμαξῶν σειρᾶς Μ΄ ὠφελίμου φορτίου 12 τόννων θέλει χρησιμεύσει ὡς βασις ὑπολογισμοῦ τῶν κομίστρων πλήρους φορτώσεως φορταμαξῶν διὰ τὰς τοιαύτας ὠφελίμου φορτίου τῶν 10 τόννων, 7 τόννων καὶ 5 τόννων.

Πᾶσα αἴτησις πρὸς διάθεσιν φορταμάξης πρὸς πλήρη φόρτωσιν θὰ ἐκτελῆται καταβαλλομένου τμήματος εἰς ἀκέραιον πλήρους φορτίου, ἀδιαφόρως τοῦ φορτωθησομένου βάρους.

Οἱ σανσί, τὰ θεριοθέντα χόρτα καὶ ἐν γένει πᾶν εἶδος ἐμπορεύματος μὴ ὑπερβαίνοντος κατὰ βάρος τὰ 600 χιλιόγρ. ὑπὸ ὄγκον 1 κυβικοῦ μέτρου, τιμολογοῦνται κατὰ φορτάμαξαν καὶ χιλιόμετρον εἰς τὸ δεκαπλάσιον τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου γ΄ θέσεως.

Η΄). Μεταφορὰ τροχαίου ὑλικοῦ.

α΄) Δι' ἁμάξια φορτηγὰ δίτροχα ἢ τετράτροχα κενὰ εἰς τὸ τριπλάσιον τῆς γ΄ Θέσεως.

β΄) Δι ἁμάξια ἐπιβατῶν δίτροχα ἢ τετράτροχα κενὰ εἰς τὸ τετραπλάσιον τῆς γ΄ θέσεως.

γ΄) Αὐτοκίνητα ἐπιβατ. 6 θέσεων κενὰ εἰς τὸ ἐννεαπλάσιον τῆς γ΄ θέσεως.

δ΄) Αὐτοκίνητα ἐπιβατ. 7—12 θέσεων κενὰ εἰς τὸ δωδεκαπλάσιον τῆς γ΄ θέσεως.

ε΄) Αὐτοκίνητα φορτηγὰ βάρους 1500 χιλιογρ. εἰς τὸ δωδεκαπλάσιον τῆς γ΄ θέσεως,

στ΄) Αὐτοκίνητα φορτηγά, βάρους ἄνω τῶν 1500 χιλιογρ. μέχρι 3000 χιλιογρ. εἰς τὸ δεκατέτραπλάσιον τῆς γ΄ θέσεως.

Θ΄.) Εὔφλεκτοι ὕλαι.

Εἰς καταβολὴν κομίστρων α΄. κλάσεως ἐπηυξημένων εἰς τὸ διπλάσιον, ὑπάγονται κατὰ τόννων καὶ χιλιόμετρον, αἱ εὔφλεκτοι ἐκρηκτικαὶ ὕλαι καὶ ὀξέα καυστικὰ καὶ εὐφλεκτα, τοιαῦτα δὲ καθορίζονται ὁ αἰθήρ, βαμβακοπυρῖτις, βροντώδης ὑδράργυρος, ἐνζύνη δυναμῖτις, διθειοῦχος ἄνθραξ, ἐμπυρίαι, θειϊκὸν ὀξὺ ἐν ὑγρᾷ καταστάσει, θρυαλλίδες μετ' ἐμπυρίων, θειώδες. ὀξύ, κεφύλλια πυρίτιδος καὶ δυναμίτιδος, καλλὶ καυστικόν, κροτικὰ ἢ βροντώδη ἅλατα, νιτρογλυερίνη νίτρον καὶ νιτρικὸν ὀξύ. ὀδίδες πλήρεις, πυροτεχνήματα, πυρῖτις, σεδῖτις, ὑδροχλωρικὸν ὀξὺ ἐν ὑγρᾷ καταστάσει, φωσφόρον, φυσίγγια πεπληρωμένα.

Ταῦτα μεταφερόμενα διὰ πλήρων φορταμαξῶν ἐπιβαρύνονται μὲ κόμιστρα α΄ κλάσεως ὁλοκλήρων φορταμαξῶν ἐπηυξημένα κατὰ 50 ο/ο.

Ι΄. Νεκρικαὶ πομπαί.

Πᾶν νεκροκρύβατον (νεκρὸς ἐντὸς φερέτου), μεταφερόμενον ἐν ἰδιαιτέρῳ ὀχήματι (φορταμάξῃ) ὑποβάλλεται εἰς πλῆρωμὴν κατὰ χιλιόμετρον τοῦ εἰκοσαπλασίου τῆς διατιμήσεως τῆς γ΄ θέσεως.

Προκειμένου νὰ μεταφερθῶσι πλείονες τοῦ ἑνὸς νεκροὶ δι' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὀχήματος, ἡ τιμὴ ὁρίζεται δι' ἕκαστον νεκροκρύβατον κατὰ χιλιόμετρον εἰς τὸ δωδεκαπλάσιον τῆς γ΄ θέσεως, χωρὶς καὶ τὸ ἐλάχιστον ὅριον εἰσπράξεως νὰ εἶνε ἔλατιον τῆς ἀνωτέρω τιμῆς κατ' ὄχημα.

Διὰ τοὺς διὰ τῆς ταχείας ἁμαξοστοιχίας μεταφερομένους νεκροὺς, τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, πληρώνονται ἐπηυξημένα τ' ἀνωτέρω κόμιστρα κατὰ 20 ο/ο.

ΙΑ΄.) Μεταφορὰ ζώων

Ἡ μεταφορὰ τῶν ζώων γίνεται κατὰ κεφαλὴν καὶ χιλιόμετρον.

α΄) Βόες, ἀγελάδες, ταῦροι, ἵπποι, ἡμίονοι, ὑποζύγια ὑπὸ διατίμησιν τοῦ διπλασίου τῆς τιμῆς τοῦ γ΄ θέσεως εἰσιτηρίου.

β΄) Μόσχοι, ὄνοι καὶ χοῖροι ὑπὸ διατίμησιν κατὰ χιλιόμετρον τῶν 9/10 τῆς τιμῆς εἰσιτηρίου γ΄ θέσεως.

γ΄) Κριοί, ἀμνάδες, αἶγες τὸ ἥμισυ ὑπὸ διατίμησιν εἰσιτηρίου γ΄ θέσεως.

Ἐπὶ αἰτήσει ἀποστολέων, ὅπως ἀποσταλῶσι τὰ ὡς ἄνω ζῶα διὰ ταχείων ἁμαξοστοιχιῶν τὰ κόμιστρα αὐτῶν διπλασιάζονται.

Δι' εἰδικῶν διατιμήσεων, προτάσει τῆς Ἑταιρίας, θέλουσι καθορισθῇ τὰ κόμιστρα κατὰ χιλιόμετρον καὶ φορτάμαξαν μεθ' ἑνὸς δαπέδου ἢ δύο δαπέδων μετὰ τῶν μεταφερομένων πτηνῶν ἐντὸς ἢ καὶ ἄνω κλωβῶν.

Ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὰς μεταφορὰς ζώων ἀξίας, ζώων ἐπικινδύνων, ζώων μεγαλοσώμων, ἐπικινδύνων καὶ θηρίων.

ΙΒ΄) Διάφοροι μεταφοραί.

Τὰ περὶ μεταφορᾶς ὄγκων ἀδιαιρέτων, ἐπιμήκων ἀντικειμένων κλπ. θέλουσι κανονισθῇ λεπτομερῶς εἰς τὰ ὑποβληθέντα πρὸς ἔγκρισιν γενικὰ τιμολόγια, εἰς ἃ θέλουσι περιληφθῇ καὶ αἱ διατάξεις καὶ τιμολογήσεις τῶν δικαιωμάτων φορτώσεως καὶ ἐκφορτώσεως, δικαιωμάτων σταθμοῦ, δικαιωμάτων γερανῶν ἀνυψώσεως, ἀδιαβρόχων, ἀπολυμάνσεως, ἀναζυγίσεως, ὡς καὶ δικαιωμάτων ἀποθηκεύσεως ὑποστέγων παρακαταθήκης καὶ ἀργίας ὑλικοῦ.

Ἡ εἰσπραξις κανονίζεται ἀναλόγως πρὸ τὰ διανυθέντα χιλιόμετρα.

Πᾶν χιλιόμετρον ἀρξάμενον θὰ πληρώνεται ὡς εἰ διενύετο ὁλόκληρον.

Ἂν ἡ διανυθεῖσα ἀπόστασις εἶνε βραχυτέρα τῶν 6 χιλιομέτρων θὰ λογίζεται ὡς 6 χιλιόμετρα.

Τὸ βάρος τοῦ τόννου (χίλια χιλιόγραμμα) λογίζεται ἀντὶ ἑκατὸν εἴκοσιν ὀκάδων.

Τὰ κλάσματα τοῦ βάρους λογίζονται διά τε τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων μεγάλης καὶ μικρᾶς ταχύτητος κατὰ ἑκατοστὰ τοῦ τόννου, ἢ ἀνὰ δέκα χιλιόγραμμα, ἤτοι ἀνὰ ὀκτὼ ὀκάδας. Οὕτω πᾶν βάρος ἄνωθεν ἀπὸ μηδενὸς ἕως δέκα χιλιόγραμμα πληρώνει ὅσον δέκα χιλιόγραμμα, ἀπὸ δέκα ἕως εἴκοσι ὅσον εἴκοσι κλπ.

Οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ διανυθεῖσα ἀπόστασις, ἡ τιμὴ

εἰσαγθήποτε ἀποστολῆς, εἴτε διὰ μεγάλης ἢ μικρᾶς ταχύτητος, εἴτε διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῶν ἀποσκευῶν δὲν δύναται νὰ εἶνε μικροτέρα τῆς 1,50 δρχμ.

Ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἡ σύναψις συμβάσεως μεταβιβάσεως ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα ἐκδόσεως εἰσιτηρίων μικτῆς διαδρομῆς πρὸς ἑτέρας Σ)δρομικὰς Ἑταιρίας, ἐπὶ τῇ βάσει κανονισμοῦ καὶ διατιμήσεως δικαιωμάτων μεταβιβάσεως καὶ μεταφορτώσεως ἐγκριθησομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας.

Ἡ ἐκ τῶν κυριωτέρων σταθμῶν τῶν δικτύων ἔκδοσις εἰσιτηρίων μικτῆς διαδρομῆς μετὰ τῶν Σ.Ε.Κ. ἐπιβάλλεται.

Οἱ ὅροι μεταφορᾶς, αἱ προθεσμίαι ἀποστολῆς καὶ παραδόσεως τῶν μετακομιζομένων ἐμπορευμάτων καὶ ἐν γένει πᾶσα ὑποχρέωσις καὶ εὐθύνη τῆς Ἑταιρίας πρὸς τὸ κοινὸν καὶ ἀντιστρόφως, καθορισθήσεται διὰ τοῦ ὑποβληθησομένου παρὰ τῆς Ἑταιρίας Κανονισμοῦ Χρήσεως, πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι αἱ τιμαὶ μεταφορᾶς δὲν θὰ πληρώνωνται εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἢ ἐφ' ὅσον ἐκτελῇ αὕτη τὰς μεταφορὰς ταύτας, δι' ἰδίων ἐξόδων καὶ τῶν ἰδίων αὐτῆς μέσων, ἄλλως δὲν δικαιοῦται παρὰ εἰς τὰς τιμάς, τὰς ὁριζομένας διὰ τὰ διόδια.

Ἄρθρον 9.

1) Διὰ πᾶσαν μεταβολὴν τῶν τιμολογίων ἀπαιτεῖται δεκαπενθήμερος προειδοποίησις διὰ τὸ κοινόν.

2) Ἡ Ἑταιρία δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν της, νὰ ἐλαττώσῃ ἐφ' ὡρισμένων τμημάτων τῶν γραμμῶν ἢ καὶ ἐφ' ὅλου τοῦ δικτύου τὰ καθωρισμένα τιμολόγια μετὰ ἢ ἄνευ ὅρων, ἀλλὰ δὲν δύναται τὰ οὕτω μειωθέντα τιμολόγια ν' αὐξήσῃ ἐκ νέου πρὸ τῆς λήξεως τῆς χρήσεως. Τὰ εἰδικὰ ταῦτα τιμολόγια ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου.

3) Ἐξαιρετικῶς μειώσεις τῶν τιμολογίων γενόμεναι κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις, ἰσχύουσιν ἐφ' ὅσον διαρκοῦσιν αὐταί.

4) Ἡ εἰσπραξις τῶν κομίστρων καὶ διοδίων δέον νὰ γίνηται ἄνευ διακρίσεως ἢ προτιμήσεως.

5) Ἀπαγορεύεται πᾶσα, χάριν ἑνὸς ἢ πλειόνων ἀποστολέων, μείωσις τῶν ἐν ἐφαρμογῇ τιμολογίων.

6) Ἡ προηγουμένη διάταξις δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ συμφωνιῶν συνομολογουμένων μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑταιρίας πρὸς ὄφελος Δημοσίων ὑπηρεσιῶν, οὐδ' ἐπὶ μειώσεων γενομένων ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας χάριν τῶν ἀνεγνωρισμένων ἀπόρων.

Ἄρθρον 10.

1) Τὰ καθαρὰ κέρδη τῆς Ἑταιρίας Σ.Π Α.Π. ἐφ' ὅλων τῶν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῆς ἀνηκουσῶν γραμμῶν καθορίζονται ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διαταξέων τοῦ παρόντος ἄρθρου.

2) Ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων προσόδων ἑκάστης χρήσεως ἀφαιροῦνται κατὰ τὴν κατωτέρω σειρὰν αἱ δαπάναι χρήσεως ἤτοι :

α΄) Αἱ πάσης φύσεως δαπάναι ἐκμεταλλεύσεως καὶ Διοικήσεως ὅλων τῶν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς Ἑταιρίας ὑποκειμένων γραμμῶν. Εἰς τὰς δαπάνας ταύτας εἰδικώτερον περιλαμβάνονται, πάντες οἱ φόροι, αἱ εἰς τὸ Δημόσιον καταβαλλόμεναι δαπάναι ἐλέγχου, αἱ διὰ τὴν τακτικὴν καὶ ἔκτακτον ἐπισκευὴν καὶ συντήρησιν τῶν γραμμῶν τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ καὶ τῶν κτιρίων καὶ σκευῶν αὐτῶν, τὰ ἀσφάλιστρα, αἱ εἰσφοραὶ εἰς τὰ Ταμεῖα Συντάξεων καὶ Ἀλληλοβοηθείας, ὡς καὶ οἱ μισθοί, αἱ ἀποζημιώσεις αἱ ἀμοιβαὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐντεταλμένων Συμβούλων καὶ παντὸς ἐν γένει τοῦ προσωπικοῦ.

β) Οἱ τόκοι καὶ τὰ τοκοχρεωλύσια τῶν ἐγκεκριμένων Δανείων.

γ΄) Τὸ δι' ἀνακαίνισιν τῶν γραμμῶν τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ καὶ τῶν κτιρίων καὶ σκευῶν ἀναγκαῖον ποσόν, ὅπερ

δὲν δύναται νὰ ἦ ἔλαττον τὸ 2 ο)ο καὶ μεῖζον τῶν 5 ο)ο ἐπὶ τῶν εἰσπράξεων τῶν δικτύων.

3) Ἐκ τοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν δαπανῶν χρήσεως ἀπομένοντος ποσοῦ, ὅπερ καὶ ἀποτελεῖ τὸ «καθαρὸν κέρδος» ἀφαιροῦνται κατὰ σειρὰν τὰ ἑξῆς κονδύλια.

α΄) Τὸ ἓν εἰκοστὸν (1]20) πρὸς σχηματισμὸν τακτικοῦ ἀποθεματικοῦ.

β΄) Τὸ πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ Μετοχικοῦ κεφαλαίου κατὰ τὸ καταστατικὸν τῆς Ἑταιρίας ὁριζόμενον ποσόν.

γ΄) Τὸ πρῶτον μέρισμα.

Τὸ πρῶτον μέρισμα καθορίζεται διὰ τοῦ τύπου :

$$\left(\frac{5 \times Νε}{Τδ} - \frac{Τδ - Τεργ}{Τδ}\right) \times Νε$$

ἔνθα : Νε—Νομισματικὴ ἐπικαταλλαγὴ (ἡ μέση τιμὴ εἰς δραχμὰς τῆς Ἀγγλικῆς Λίρας κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος διαιρουμένης εἰς δραχμὰς 25).

Τδ—Τιμάριθμος δίου (ὁ μέσος ἐτήσιος τιμάριθμος καθοριζόμενος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας).

Τεργ—Τιμάριθμος τοῦ ἐργαζομένου προσωπικοῦ (μέσος ἐτήσιος διὰ τὴν παρελθοῦσαν χρῆσιν καθοριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας).

Καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ Τδ ἤθελε κατέλθει κάτω τῆς τιμῆς τοῦ Νε διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ μερίσματος, τὸ μέρισμα δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 5×Νε.

4) Ἐκ τοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν κονδυλίων τούτων ἀπομένοντος ὑπολοίπου ἀφαιροῦνται δέκα τοῖς ἑκατὸν (10 ο)ο) πρὸς ἀμοιβὴν τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

5) Τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν καὶ τοῦ κονδυλίου τούτου ἀπομένον ὑπόλοιπον, διατίθεται ὡς ἑξῆς.

α΄) Ἀφαιροῦνται αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 11 τῆς παρούσης προσλεπόμεναι ἀμοιβαὶ ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας, αἵ ἵνες προσιθέμεναι δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι συνολικῶς τὸ 1]2 μὲν τοῦ ἐν παρ. γ΄ τοῦ ἐδαφίου 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου καθορισθέντος α΄ μερίσματος, ἐφ' ὅσον ἡ λίρα τιμᾶται δραχμὰς εἰκοσιπέντε, καὶ μέχρι δραχμῶν 50, ὁλόκληρον δὲ δι' οἱανδήποτε τιμὴν αὐτῆς πέραν τῶν 50 δραχμῶν καὶ 6΄) τὸ ὑπόλοιπον ἀνήκει κατὰ τὸ 1)4 εἰς τὴν Ἑταιρίαν καὶ τὰ 3)4 εἰς τὸ Δημόσιον.

6) Τὸ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἀνῆκον αὐτῇ ποσὸν ἡ Ἑταιρία δικαιοῦται νὰ διανείμῃ τοῖς μετόχοις ὡς πρόσθετον μέρισμα.

Ἄρθρον 11

Διὰ τὴν αὔξησιν τῆς τε ἐπιβατικῆς καὶ ἐμπορικῆς κινήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν μείωσιν τῶν δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως ἀφ' ἑτέρου ἀναγνωρίζονται εἰς τὴν Ἑταιρίαν αἱ ἀκόλουθοι ἀμοιβαί, ἀνήκουσαι ἀποκλειστικῶς εἰς αὐτὴν καὶ διατιθέμεναι εἰς αὔξησιν τοῦ διανεμομένου τοῖς μετόχοις μερίσματος, ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

Α΄) Ἀμοιβαὶ ὠφελίμου ἔργου.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἐπιβατικὴ καὶ ἐμπορικὴ κίνησις ἐφ' ὅλων τῶν γραμμῶν κατὰ τὴν ἐνιαυσίαν χρῆσιν ὑπερέβη τὰ πεντήκοντα ἑκατομμύρια (50 000.000) χιλιομετρ. τόννων ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων. (πέντε (5) χιλιομετρικῶν ἐπιβατῶν ἀντιστοιχούντων εἰς ἕνα (1) χιλιομετρικὸν τόννον), ἡ Ἑταιρία δικαιοῦται ἀμοιβῆς δι' ἕκαστον ἐπὶ πλέον ἑκατομμύριον χιλιομετρικῶν τόννων μικτῶν, ἴσης πρὸς τὸ ἓν εἰκοστὸν πέμπτον (1]25) τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 πρώτου μερίσματος.

Β΄ Ἀμοιβὴ μειώσεως δαπανῶν.

Ἡ ἀμοιβὴ αὕτη προσδιορίζεται διὰ τοῦ τύπου:

$$Α = \left(\frac{Δ1 \ \ Δπ}{Λ1} - Δπ\right) \times Χπ$$

ἔνθα

Δ1=ἡ μέση δαπάνη τοῦ χιλιομετρικοῦ τόννου τῆς χρήσεως 1926.

ΔΥ=ἡ μέση τιμὴ τῆς ἀγγλικῆς λίρας κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1926.

Λπ=ἡ μέση τιμὴ τῆς Ἀγγλικῆς λίρας κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ὑπ' ὄψει χρῆσιν.

Δπ=ἡ μέση δαπάνη τοῦ χιλιομετρικοῦ τόννου τῆς παρελθούσης ὑπ' ὄψει χρήσεως.

Χπ=ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν χιλιομετρικῶν τόννων κατὰ τὴν παρελθοῦσαν χρῆσιν.

Οἱ χιλιομετρικοὶ τόννοι ὁρίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῆς προηγουμένης ἀμοιβῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Ἐποπτεία τοῦ Κράτους

Ἄρθρον 12

1) Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς συμβάσεως ὁ Σιδηρόδρομος καὶ ἅπαντα τὰ ἐξαρτήματα αὐτοῦ καθὼς καὶ οἱ σταθμοὶ καὶ ἅπαντα ἐν γένει τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα παραρτήματα τοῦ Σιδηροδρόμου, δέον νὰ τηρῶνται, δαπάναις τῆς Ἑταιρίας, καθαρὰ καὶ ἐν καλῇ καταστάσει, ὅπως ἡ κυκλοφορία γίνεται εὐκόλως καὶ ἀσφαλῶς.

2) Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τῆς Ἑταιρίας περιλαμβάνει τόσον τὰς γραμμὰς τῆς Ἑταιρίας ὅσον καὶ τὰς τοῦ Κράτους.

3) Ἐν περιπτώσει παραβάσεως τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας ὑποδεικνύει ἐγκαίρως εἰς τὴν Ἑταιρίαν τὰς συμπληρωτέας ἐλλείψεις καὶ τάσσει εἰς αὐτὴν εὔλογον προθεσμίαν πρὸς ἐπανόρθωσιν αὐτῶν.

Ἐὰν ἡ Ἑταιρία ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου δὲν ἤθελε συμμορφωθῇ ἐντὸς τῆς προθεσμίας πρὸς τὰς ὑποδείξεις τοῦ Ὑπουργείου ὁ Ὑπουργὸς δικαιοῦται μετ' ἀκρόασιν αὐτῆς καὶ μετὰ γνώμην τοῦ παρ' αὐτῷ Συμβουλίου τῶν Σιδηροδρόμων νὰ ἐπιβάλῃ αὐτῇ πρόστιμον μέχρι 5000 δραχμῶν μεταλλικῶν τάσσων ἅμα νέαν προθεσμίαν πρὸς συμμόρφωσιν.

Ἐὰν ἡ Ἑταιρία ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἤθελε καὶ πάλιν ἀμελήσει νὰ συμμορφωθῇ, ὁ Ὑπουργὸς δικαιοῦται κατὰ τὴν αὐτὴν ὡς ἄνω διαδικασίαν νὰ ἐπιβάλῃ πρόστιμον μέχρι 15 000 μεταλλικῶν δραχμῶν, τάσσων καὶ τρίτην προθεσμίαν, ἧς παρελθούσης ἀδικαιολογήτως ἀπράκτου, τὸ Ὑπουργεῖον δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ἐλλείψεων δαπάναις τῆς Ἑταιρίας ἢ νὰ ἀναλάβῃ προσωρινῶς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν γραμμῶν, συμφώνως τῷ Νόμῳ 2422 τῆς 19 Ἰουλίου 1920. «Περὶ ἀναλήψεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους Ἑταιριῶν Τροχιοδρομικῶν ἢ Σ)δρομικῶν».

4) Διὰ πᾶσαν ἄλλην παράβασιν τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἑταιρίας τῶν ἀπορρεουσῶν ἐκ τῆς παρούσης Συμβάσεως ὡς καὶ ἐκ τῶν προγενεστέρων τοιούτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἐτροποποιήθησαν διὰ τῆς παρούσης, ὁ Ὑπουργὸς ἀκολουθῶν τὴν αὐτὴν διαδικασίαν τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ τὰ αὐτὰ πρόστιμα.

5) Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἡ προσφυγὴ εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 60 τῆς ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1882 Συγγραφῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν ἀναστέλλει τὴν διαδικασίαν τῆς ἐπιβολῆς προστίμου.

6) Τὰ πρόστιμα θεωρούμενα δημόσια ἔσοδα εἰσπράττονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν περὶ εἰσπράξεως τῶν δημοσίων ἐσόδων Νόμων, βαρύνουσι δὲ ἀποκλειστικῶς τὸ μέρισμα.

Ἄρθρον 13.

Ἐὰν ἡ συγκοινωνία ἐπὶ μέρους ἢ ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν γραμμῶν ἤθελε διακοπῇ πταίσματι τῆς Ἑταιρίας, τὸ Ὑπουργεῖον τάσσει προθεσμίαν εὔλογον πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτῆς. Ἐὰν δὲ ἡ Ἑταιρία ἤθελεν ἀδικαιολογήτως παραμελήσει τὴν ἀποκατάστασιν ἐπιβάλλονται αὐτῇ τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον καὶ τὴν διαδικασίαν αὐτοῦ πρόστιμα καὶ τελευταῖον δικαιοῦται ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 2422 τῆς 13 Ἰουλίου 1920.

Ἄρθρον 14.

1) Τὰ τοῦ ἐλέγχου αὐτονομίας καὶ ἀσφαλείας τῆς γραμμῆς ρυθμίζονται κατὰ τοὺς ἑκάστοτε ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων ἰσχύοντας Νόμους καὶ διατάγματα, πρὸς οὓς ὀφείλει ἡ Ἑταιρία νὰ συμμορφοῦται πλήρως.

2) Αἱ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων ἄρθρων ἀπαιτούμεναι δαπάναι ὡς καὶ αἱ τοῦ ἐλέγχου τῆς ἐκμεταλεύσεως καὶ ἐπιβλέψεως τῶν διαφόρων ἔργων βαρύνουσι τὴν Ἑταιρίαν Σ.Π.Α.Π. ἥτις πρὸς κάλυψιν αὐτῶν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ κατ' ἔτος καὶ ἅμα τῇ παρὰ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν μετόχων ἐγκρίσει τοῦ ἐτησίου ἰσολογισμοῦ αὐτῆς τὸ ἀντίτιμον τῶν 500 ἀγγλικῶν λιρῶν εἰς δραχμὰς κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 11 Σ)μβρίου 1925 Ν. Διατάγματος, «περὶ καθορισμοῦ τῶν τιμῶν πωλήσεως τῶν ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Κρατεῖ ἐπιχειρήσεων ἀεριόφωτος παραγομένων προϊόντων», ἔχοντος καὶ ἐν προκειμένῳ ἐφαρμογήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Ἐξαγορὰ

Ἄρθρον 15.

1) Μετὰ πάροδον 30 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης τὸ Δημόσιον δικαιοῦται νὰ ἐξαγοράσῃ ὁλόκληρον τὴν παραχώρησιν τοῦ Σ)δρόμου, πάντως δὲ μετὰ εἰδοποίησιν προηγουμένην κατὰ ἓν τοὐλάχιστον ἔτος τῆς ἐξαγορᾶς.

2) Τὸ τίμημα τῆς ἐξαγορᾶς ὁρίζεται ὡς ἑξῆς :

Ὁ μέσος ὅρος τῶν εἰς τοὺς μετόχους τῆς Ἑταιρίας διανεμηθέντων καθαρῶν ἐσόδων, ἐξευρισκομένων ἐκ τῶν τελευταίων 7 ἐτῶν, ἐξ ὧν ἀφαιροῦνται τὰ δύο δυσμενέστερα. Τὰ καθαρὰ ταῦτα ἔσοδα εἶναι ἐν προκειμένῳ τὰ ἑξῆς :

α) Τὸ διανεμηθὲν πρῶτον μέρισμα τοῦ ἐδαφίου 3γ τοῦ ἄρθρου 10.

β) Αἱ διανεμηθεῖσαι τυχὸν ἀμοιβαὶ τοῦ ὠφελίμου ἔργου καὶ μειώσεως δαπανῶν τοῦ ἄρθρου 11.

γ) Τὸ τυχὸν διανεμηθὲν 1)4 τοῦ πλέον τοῦ διπλασίου τοῦ α΄ μερίσματος.

Τὸ ἄθροισμα τῶν καθαρῶν τούτων κερδῶν τῶν πέντε ἐτῶν διαιρεῖται διὰ πέντε, τὸ ἐξευρισκόμενον δὲ οὕτω ποσὸν μετατρεπόμενον εἰς μεταλλικὰς δραχμὰς ἀποτελεῖ τὸ τίμημα τῆς ἐξαγορᾶς, καταβαλλόμενον εἰς τὴν Ἑταιρίαν κατ' ἔτος διὰ τὰ ἐπίλοιπα μέχρις ἐκπνεύσεως τοῦ προνομίου της ἔτη.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ ἐτησία αὕτη καταβολὴ δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα τῶν διανεμηθέντων καθαρῶν ἐσόδων τοῦ τελευταίου ἐκ τῶν ἀπὸ ἑπτὰ ἐτῶν.

Τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 παράγρ. 3γ καὶ 3α ἀποθεματικά, περιέρχονται κατὰ τὴν ἐξαγορὰν εἰς τὸ Κράτος, τὸ δὲ πρὸς ἀπόσβεσιν τοῦ μετοχικοῦ, ἐκ κρατήσεων κατὰ τὸ ἄρθρ. 10 παράγρ. 3β σχηματισθὲν ἀποθεματικὸν ἐπιστρέφεται τῇ Ἑταιρίᾳ, ὑποχρεουμένης ν' ἀποσβέσῃ ἀνάλογον ἀριθμὸν μετοχῶν, τοῦ ἀπομένοντος ὑπολοίπου μὴ ἀποσβεσθεισῶν μετοχῶν ἀποσβεννυμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους μέχρι τῆς ἐκπτώσεως τοῦ προνομίου.

3) Μετὰ τὴν ἐξαγορὰν περιέρχονται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ Δημοσίου αἱ ἐγκαταστάσεις, γραφεῖα, τὰ ὑλικὰ ἐκμεταλλεύσεως, τὰ μηχανήματα, ἐπίπλα καὶ σκεύη, τὸ τροχαῖον ὑλικὸν καὶ πάντα ἐν γένει τὰ ἔργα τῆς Ἑταιρίας ὑπεισέρχεται δὲ τοῦτο εἰς πάσας τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ἑταιρίας ἐναντι τρίτων.

Τὸ ἤδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καρόλου ἰδιόκτητον τῆς Ἑταιρίας κτίριον μετὰ τοῦ οἰκοπέδου αὐτοῦ ἔνθα νῦν τὰ γραφεῖα τῆς Ἑταιρίας, περιλαμβάνεται εἰς τὴν διάταξιν τοῦ πρώτου ἐδαφίου, ἐκτὸς ἐὰν πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς εἰκοσαετίας ἡ Ἑταιρία ἤθελεν ἀνεγείρει ἕτερον κτίριον διὰ γραφεῖα ἐπὶ τῇ βάσει σχεδίου ἐγκεκριμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Ἡ Ἑταιρία δικαιοῦται, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας νὰ συνάπτῃ δάνειον διαρκείας οὐχὶ μείζονος τῶν 20 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως, παρεχουσα ὑποθήκην ἐπὶ τοῦ ἤδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ

Καρόλου κτιρίου αὐτῆς μετὰ τοῦ συνεχομένου γηπέδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄.

Διάφοροι ὅροι

Ἄρθρον 16

1) Εἰς τὸ ἄρθρον 30 τῆς ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1882 συγγραφῆς ὑποχρεώσεων προστίθενται τὰ ἑξῆς.

Ἐκτὸς τῶν παραχωρουμένων ἤδη παρὰ τῆς Ἑταιρίας διαμερισμάτων καὶ ὀχημάτων, πρὸς μεταφορὰν τῶν ταχυδρομικῶν ἀποστολῶν, δύναται ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τῶν Τ.Τ.Τ νὰ προμηθευθῇ δι' ἰδίων τῆς ἐξόδων εἰδικὰ ταχυδρομικὰ ὀχήματα μετακομιζόμενα παρὰ τῆς Ἑταιρίας δωρεάν.

Τὸ σχῆμα καὶ αἱ διατάξεις τῶν ὀχημάτων τούτων καὶ τὸ φορτίον ἐπὶ ἑκάστου ἄξονος τροχοῦ δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὰς διαστάσεις καὶ τὸ βάρος τοῦ ὁλοκλήρως φορτωμένου μεγαλυτέρου καὶ βαρυτέρου νεωτέρου τύπου ἐπιβατικῶν ὀχημάτων ΙΙΙ θέσεως τῶν προωρισμένων εἰς τὴν συνήθη ὑπηρεσίαν τοῦ Σ)δρόμου. Τὰ ὀχήματα ταῦτα δύναται νὰ προμηθευθῇ ἡ Ἑταιρία τῇ αἰτήσει τῆς Διευθύνσεως τῶν Ταχυδρομείων ἐπὶ πληρωμῇ τῆς ἀξίας των.

2) Ἡ συντήρησις καὶ ἐπισκευὴ τῶν ἀνωτέρω ὀχημάτων θὰ γίνεται δι' ἐξόδων τῆς Ἑταιρίας.

3) Ὁσάκις ἐν περιπτώσει ἀνάγκης, ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἀπαιτήσῃ τὴν ἀποστολὴν ἐκτάκτου ἁμαξοστοιχίας πρὸς μεταφορὰν ταχ. ἀποστολῶν, εἴτε κατὰ τὴν ἡμέραν εἴτε κατὰ τὴν νύκτα, ἡ ἀποστολὴ πρέπει νὰ ἐκτελῆται ἀμέσως, τηρουμένων πάντοτε τῶν σιδηροδρομικῶν διατάξεων. Ἡ τιμὴ τῆς ἀποστολῆς θὰ κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικῶν τιμολογίων, κανονισθησομένων μεταξὺ Δημοσίου καὶ Ἑταιρίας.

4) Ἡ Ἑταιρία τῶν Σιδηροδρόμων ὀφείλει νὰ παραχωρήσῃ δωρεὰν ἐν ἑκάστῳ τῶν ἄκρων σημείων τῆς γραμμῆς ὡς καὶ τιτς μεσολαβοῦσι κυριωτέρους Σταθμοὺς, οὓς θέλει προσδιορίσῃ ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τῶν ΤΤΤ χώρον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου αὐτὴ θὰ δύναται νὰ κατασκευάσῃ γραφεῖα Ταχυδρομείου, Τηλεγράφου καὶ Τηλεφώνων ἢ ἀποθήκην τῆς ἀλληλογραφίας καὶ παραπήγματα πρὸς φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν τῶν ταχυδρομικῶν ἁμαξῶν.

Αἱ διαστάσεις τοῦ χώρου τούτου ἔσονται κατ' ἀνώτατον ὅρον 100 μέτρων τετραγωνικῶν, ἡ δὲ θέσις αὐτοῦ θέλει ἐκλεγῆ κατὰ τρόπον, ὥστε τὰ δαπάναις τοῦ Δημοσίου κατασκευασθησόμενα οἰκιδομήματα νὰ μὴ φέρωσι κώλυμα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σιδηροδρόμου.

5) Ἐντὸς τοῦ κτιρίου τῶν κατασκευασθησομένων Σταθμῶν α΄ τάξεως ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρία νὰ παραχωρήσῃ χῶρον ἐκτὸς τοῦ ἐν τῇ παραγράφῳ 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου πρὸς ἐγκατάστασιν ταχυδρομικοῦ, τηλεγραφικοῦ καὶ τηλεφωνικοῦ γραφείου μὴ ὑπερβαίνοντα τὰ 48 τετρ. μέτρα.

6) Οἱ ὑπάλληλοι οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας καὶ οἱ ἐντεταλμένοι τὴν παραλαβὴν καὶ ἀποστολὴν ἢ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀλληλογραφίας, θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέρχωνται εἰς τοὺς Σταθμοὺς καὶ τὰς στάσεις πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας των, συμμορφούμενοι πάντως πρὸς τοὺς κανονισμοὺς τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῆς Σιδηροδρομικῆς Ἑταιρίας.

Ἄρθρον 17.

1) Δωρεὰν μεταφέρωνται ἐκτὸς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν Σιδηροδρόμων καὶ οἱ Βουλευταί, οἱ Ἀρχιστράτηγοι, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν ἐπιτελείων Στρατοῦ καὶ Ναυτικοῦ προσωπικῶς, οἱ Γενικοὶ Διοικηταὶ οἱ ἐπὶ ἓν συνεχὲς ἑξάμηνον διατελέσαντες Ὑπουργοὶ Συγκοινωνίας, ἐν δὲ τῇ περιφερείᾳ των οἱ Νομάρχαι, οἱ Εἰσαγγελεῖς, οἱ Ἀνακριταί, οἱ Πρόεδροι Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Δικαστηρίων, καὶ οἱ Διευθυνταὶ Ἀστυνομίων ὡς καὶ δύο ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν Γραφείων τῆς Βου-

λής. Ἐπίσης ἐν τῇ περιφερείᾳ των οἱ Ἐπιθεωρηταί, Νομομηχανικοί καὶ Μηχανικοί τῶν Δημ. Ἔργων. Τὸ δὲ κατώτερον Τεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Διευθύνσεως τῶν Σιδηροδρόμων καὶ Δημ. Ἔργων, ἐφ' ὅσον προσάγει διαταγὴν τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς ἐντελλομένην τὴν δι' ὑπηρεσίαν μετάβασιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

2) Ὁμοίως μεταφέρονται δωρεὰν οἱ ὑπάλληλοι τῶν Ἐμμέσων φόρων οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐπιτήρησιν τῶν Σιδηροδρόμων ἐν τῷ συμφέροντι τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου ὡς καὶ οἱ διὰ τὸν αὐτὸν φόρον ἐπιφορτισμένοι Τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι οἱ συνοδοὶ τῶν Ταχυδρομικῶν σάκκων καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν Τηλεγράφων, Ταχυδρομείων καὶ Τηλεφώνων, ἐφ' ὅσον ἅπαντες οὗτοι ἔχουσι εἰδικὴν ἀποστολὴν ἢ εἶσὶν ἐπιφορτισμένοι ἐκτάκτου ὑπηρεσίας καὶ ἐφοδιασμένοι διά διαταγῆς ὑπηρεσιακῆς, ἐκδιδομένης ἐπὶ τῇ βάσει κανονισμοῦ, ἐγκρινομένου παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, κατόπιν γνώμης τοῦ Συμβουλίου τῶν Σιδηροδρόμων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ.

Ἄρθρον 18.

Διὰ διατάγματος ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς Ἑταιρίας θὰ ὁρισθῇ τὰ πρὸς ὑπολογισμὸν τῶν μεταφερομένων χιλιομετρικῶν ἐπιβατῶν καὶ χιλιομετρικῶν τόννων χρήσιμα στοιχεῖα, ὁ τρόπος τῆς τηρήσεως καὶ τῆς καταχωρήσεως αὐτῶν καὶ ἡ τήρησις τῶν βιβλίων δαπανῶν τῆς Ἑταιρίας.

Ἄρθρον 19.

1) Ἡ Ἑταιρία δύναται νὰ ἱδρύσῃ ταμεῖον ἀσφαλείας κατὰ πάσης φθορᾶς ἢ ἀπωλείας τῶν μετακομιζομένων ἐμπορευμάτων ἢ ἀποσκευῶν καὶ νὰ εἰσπράττῃ τὰ συνήθη παρὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν εἰσπραττόμενα ἀσφάλιστρα.

Ἡ ἵδρυσις τοῦ τμήματος τούτου δὲν ὑπόκειται εἰς τὰς διατυπώσεις τῶν περὶ ἀσφαλιστικῶν Ἑταιριῶν διατάξεων.

2) Μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἄνω τμήματος, εὐθύνεται ἡ Ἑταιρία διὰ πᾶσαν ἀπώλειαν ἢ φθορὰν τοῦ ἀσφαλισθέντος ποσοῦ.

3) Διὰ τὰ μὴ ἀσφαλιζόμενα ἀντικείμενα ἡ εἰς τὸν δικαιοῦχον χορηγητέα ἀποζημίωσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τὴν μίαν δραχμὴν μεταλλικὴν κατὰ χιλιόγραμμον.

Ἄρθρον 20.

1) Πάντα τὰ καφενεῖα, τὰ καφεζυθεστιατόρια καὶ τὰ ἀκίνητα ἐν γένει κτήματα τῆς Ἑταιρίας, τὰ εὑρισκόμενα ὁπουδήποτε τῶν γραμμῶν αὐτῆς, ὡς καὶ τὰ καφενεῖα, καφεζυθεστιατόρια καὶ ἀκίνητα ἐν γένει τὰ εὑρισκόμενα ἐπὶ τῶν γραμμῶν τοῦ Κράτους, ἐξαιροῦνται τῶν διαταξεων τοῦ ἐνοικιοστασίου εἴς τε τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον.

2) Τὸ Δημόσιον ἐκχωρεῖ καὶ μεταβιβάζει εἰς τὴν Ἑταιρίαν ἁπάσας τὰς προσωπικὰς ἀγωγὰς αὐτοῦ, τὰς προερχομένας ἐξ ἐνοχικῶν δικαιωμάτων ἐναντίον τρίτων καὶ σχετιζομένας μὲ τὴν παραχωρουμένην ἐκμετάλλευσιν ἰδίως δὲ τὰς ἐναντίον μισθωτῶν τῶν παραχωρουμένων ἀκινήτων ἀγωγὰς ἐξώσεως.

3) Ἡ Ἑταιρία ἔχει τὸ δικαίωμα, ὅπως ἐκμισθώσῃ πάντα ἐλεύθερον χῶρον τῶν ἰδίων αὐτῆς γραμμῶν, ὡς καὶ τῶν τοῦ Κράτους καὶ πᾶσαν ἐγκατάστασιν, δι' ὁσονδήποτε χρόνον, μέχρι λήξεως τοῦ προνομίου, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας.

Ἄρθρον 21

Ἡ ἐκποίησις τῶν ἀζητήτων, ὡς καὶ τῶν ἄνευ ἐγγραφῆς εὑρισκομένων ἀντικειμένων ὑλικῶν καὶ πάσης φύσεως εἰδῶν παραγωγῆς, ἐμπορίου καὶ βιομηχανίας, ἐνεργεῖται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ χρήσεως, τηρουμένων τῶν προθεσμιῶν ἐκποιήσεως ἀζητήτων ἐν τοῖς Τελωνείοις τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 22

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας θέλει ἐκδώσει ἐπὶ τῆς αἰτήσει τῆς Ἑταιρίας ἐγκύκλιον, ὁρίζουσαν πρὸς πρόληψιν ἀμφισβητήσεων, τὴν ὀφειλομένην ἀποζημίωσιν διὰ πᾶσαν εἰς βάρος τῆς Ἑταιρίας φθοράν.

Ὁ κανονισμὸς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σ)δρόμων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. κεκυρωμένος διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἀπὸ 19 Σ)μβρίου 1923 ἰσχύει καὶ διὰ τὴν ὑπηρεσίαν ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σ)δρόμων Π Α Π., μέχρις ὅτου ἡ Ἑταιρία ἤθελεν ὑποβάλει τοιοῦτον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνίας πρὸς ἔγκρισιν.

Ἄρθρον 23

Τὰ σχετικὰ ἄρθρα τῶν παλαιῶν συμβάσεων τόσον τῶν γραμμῶν τῆς Ἑταιρίας, ὅσον καὶ τῶν τοῦ Κράτους, τὰ ἀφορῶντα τὴν κατασκευὴν δευτέρας γραμμῆς, ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπιβατικῶν ἁμαξοστοιχιῶν διὰ τὰς γραμμὰς τοῦ Κράτους ἀφ' ἑτέρου, τροποποιοῦνται ὡς ἑξῆς :

Δι' ἑκάστην ἐπιβατικὴν ἁμαξοστοιχίαν καθ' ἑκάστην διεύθυνσιν ἐπὶ τῶν γραμμῶν τοῦ Κράτους ὁρίζεται ὅριον χιλιομετρικῆς ἐτησίας συμβατικῆς εἰσπράξεως δραχ. μεταλλικαὶ 6.000 διὰ δὲ τὴν κατασκευὴν δευτέρας γραμμῆς ἐφ' ὅλων τῶν γραμμῶν τοῦ Κράτους, καὶ Ἑταιρίας δρχ. μεταλλικαὶ 30.000.

Ἄρθρον 24

Οἱ παρὰ τῆς Ἑταιρίας καθ' ἕκαστον μῆνα εἰσπραττόμενοι φόροι ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων, κομίστρων, προσθέτων τελῶν κλπ. κατατίθενται εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἐντὸς τριῶν μηνῶν.

Ἄρθρον 25

Πάντα τὰ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγόμενα εἴδη καὶ ὑλικά, χρήσιμα εἴτε διὰ τὴν κατασκευὴν ἔργων καὶ κτιρίων εἴτε διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐν γένει τῶν Σ)δρόμων, ἀπαλλάσσονται παντὸς τελωνειακοῦ δημοτικοῦ ἢ κοινοτικοῦ δασμοῦ καὶ παντὸς δικαιώματος προκυμαίας ἢ λιμένος ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων φόρων καὶ τελῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Μεταβατικαὶ καὶ τελικαὶ διατάξεις

Ἄρθρον 26

1) Τὰ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιτάξεως καὶ τῆς προσωρινῆς παραχωρήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως ἐκτελεσμένα πρόσθετα ἔργα καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀποκτηθέντα ὑλικὰ ἀνήκουσι, τὰ μὲν τῶν γραμμῶν τῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν Ἑταιρίαν, τὰ δὲ τῶν γραμμῶν τοῦ Κράτους εἰς τὸ Κράτος, μὴ θιγομένης διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τῆς ἐκκρεμοῦς μεταξὺ Ἑταιρίας καὶ Σ. Ε. Κ., συνεπείᾳ ἀγωγῆς τῶν τελευταίων τούτων κατὰ τῆς Ἑταιρίας ἐκκρεμούσης ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων διαφορᾶς.

2) Τὰ διὰ τῆς ἀπὸ 13 Σ)βρίου 1923 συμβάσεως (κυρωθείσης διὰ τοῦ ἀπὸ 22 Σ)βρίου 1923 Ν. Διατάγματος) παραγγελθέντα ἢ τυχὸν παραγγελθησόμενα ὑλικά, ὡς καὶ τὰ ἐκτελεσθέντα ἢ ἐκτελεσθησόμενα ἔργα, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Κράτος, τῆς Ἑταιρίας ἐκμεταλλευσμένης καλῶς ταῦτα καὶ ὑποχρεουμένης εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 12 συντήρησιν αὐτῶν, ὡς καὶ εἰς τὴν ἀπαραίτητον ἀνανέωσιν ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 10 εἰδικοῦ ἀποθεματικοῦ.

Ἄρθρον 27

1) Τὰ δυνάμει τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ συμβάσεως μέχρι σήμερον παραγγελθέντα ὑλικά, ὡς καὶ τὰ δυνάμει τῆς αὐτῆς συμβάσεως ἐκτελούμενα ἔργα, ἐφ' ὅσον ἡ παραγγελία ἢ ἡ ἐκτέλεσις ἐνεκρίθη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας θέλουσι πληρωθῆ ἐκ τῶν δυνάμει τῆς ἄνω συμβάσεως εἰσπραχθησομένων προσθέτων κομίστρων.

2) Ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης δικαιοῦται ἡ Ἑταιρία νὰ μειώσῃ τὰ ὡς ἄνω πρόσθετα κόμιστρα μέχρι τοῦ 1|4 τῶν ἤδη εἰσπραττομένων. Τὰ πρόσθετα ταῦτα κόμιστρα χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν ἤδη ἀνειλημμένων ὑποχρεώσεων τῆς Ἑταιρίας δυνάμει **τῆς ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου συμβάσεως.**

Ἄρθρον 28

Ὀψέποτε τὸ Κράτος ἤθελε συστήσει Κεντρικὸν Σταθμὸν ἐν Ἀθήναις ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρία νὰ προεκτείνῃ τὰς γραμμὰς αὐτῆς μέχρι τοῦ ἐν λόγῳ Σταθμοῦ, καὶ δαπάναις τοῦ Κράτους.

Ἄρθρον 29

1) Τὸ Δημόσιον παραιτεῖται ὑπὲρ τῆς Ἑταιρίας τῶν ἀπαιτήσεων αὐτοῦ ἐκ τῶν τύπων ἐκμεταλλεύσεως τῶν Κρατικῶν γραμμῶν τῶν ἐπιδικασθεισῶν αὐτῷ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 315 (1920) ἀποφάσεως τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

2) Τὸ δημόσιον παραιτεῖται ὡσαύτως καὶ πάσης ἄλλης εἰσαγήποτε τυχὸν ἀπαιτήσεως αὐτοῦ κατὰ τῆς Ἑταιρίας.

3) Διατηρεῖται ἐν ἰσχύϊ α') ἡ ἀπαίτησις κατὰ τῆς Ἑταιρίας διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐκ δραχ 5.200.000 χορηγηθέντος αὐτῇ ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου τὴν 9 Ὀκτωβρίου 1924 καὶ 14 Ἀπριλίου 1925 δανείων πρὸς καταβολὴν τῶν αὐξήσεων τῶν μισθῶν τοῦ προσωπικοῦ μετὰ τῶν τόκων αὐτοῦ καὶ β) τὰ ἐκ τῆς συμβατικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἀπὸ 15 Αὐγούστου 1922 μέχρι πέρατος αὐτῆς μερίδια τοῦ Δημοσίου, τὰ δὲ ποσὰ ταῦτα θὰ διατίθενται ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας δι' ἀγορὰν τροχαίου ὑλικοῦ ἐντὸς πενταετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης. Ἡ κυριότης τοῦ ὑλικοῦ τούτου ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος.

4) Ἡ Ἑταιρία παραιτεῖται πάσης ἀπαιτήσεως αὐτῆς κατὰ τοῦ Δημοσίου διὰ τὴν ἀπὸ 5 Ἰουλίου 1918 ἐπίταξιν τοῦ Σιδηροδρόμου, ὡς καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην αἰτίαν.

5) Διατηροῦνται ἐν ἰσχύϊ αἱ ἀπαιτήσεις τῆς Ἑταιρίας κατὰ τοῦ Δημοσίου ἐκ μεταφορᾶς στρατιωτικῶν ἢ ἄλλων εἰδῶν τοῦ Δημοσίου ἐφ' ὅσον οἱ σχετικοὶ λογαριασμοὶ διατελοῦσιν ἐκκρεμεῖς κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς παρούσης καὶ οἱ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν δανείων τῆς (Ἑταιρίας ἄτινα δυνάμει τῆς ὑφισταμένης προσωρινῆς συμβάσεως ἐξυπηρετεῖ τὸ Δημόσιον) γεννηθησόμεναι μέχρι τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης.

Ἄρθρον 30

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἰς τρίτους, φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα χορήγησις προνομίου ἐκμεταλλεύσεως δι' αὐτοκινήτων ἐπὶ ὁδῶν παραλλήλων πρὸς τὰς σιδηροδρομικὰς γραμμὰς εἴτε ὑπαρχουσῶν εἴτε κατασκευασθησομένων.

Ἄρθρον 31

Τὸ ἄρθρον 60 τῆς ἀπὸ 19 Ἀπριλίου 1882 συγγραφῆς ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ πάσης διαφορᾶς, ἥτις ἤθελε γεννηθῆ ἐκ τῆς ἑρμηνείας ἢ ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης Συμβάσεως καὶ τοῦ συνημμένου αὐτῆς παραρτήματος. Πᾶσαι αὐτοῦ αἱ διαφοραὶ ὑπάγονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ἐφετείου Ἀθηνῶν.

Ἄρθρον 32.

Ἡ Ἑταιρία Σ.Π.Α.Π. ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόζῃ εἰς τὸ προσωπικὸν αὐτῆς τοὺς Κανονισμούς, τοὺς ἀφορῶντας εἰδικῶς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα τούτου, τὰς ἀπολαυὰς ἐν γένει καὶ ὥρας ἐργασίας, τοὺς ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐκδιδομένους διὰ τοὺς Σ)δρόμους τούτους.

Ἄρθρον 33.

Παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ Σ.Π.Α.Π. διορίζεται Κυβερνητικὸς ἀντιπρόσωπος ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας, ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἀνωτάτου προσωπικοῦ τῆς Διευθύνσεως τῶν Σ)δρόμων τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ὅστις συμμετέχει τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας ταύτης, ἄνευ δικαιώματος ψήφου καὶ εἰσηγεῖται κατ' αὐτὰς τὰ ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ κρινόμενα ἀναγκαῖα πρὸς συζήτησιν θέματα μὴ θίγοντα ὅμως τὴν σύμβασιν.

Ἐν περιπτώσει διαφωνίας μεταξὺ ἀντιπροσώπου καὶ Ἑταιρίας ἐπαναφέρει ὁ ἀντιπρόσωπος τὸ περὶ οὗ ἡ διαφωνία ζήτημα, ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης συζητήσεως, μὴ ἐπερχομένης δὲ καὶ κατὰ τὴν νέαν συζήτησιν συμφωνίας, ἀποφαίνεται τὸ Ὑπουργικὸν μὲν Συμβούλιον, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ζητήματος γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὁ Ὑπουργὸς δὲ τῆς Συγκοινωνίας διὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν.

Αἱ ἀποζημιώσεις παραστάσεως τοῦ Κυβερνητικοῦ ἀντιπροσώπου ὁρίζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργοῦ, δὲν δύνανται ὅμως νὰ εἶνε ἀνώτεραι τῶν παρεχομένων τοιούτων εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρίας καὶ καταβάλλονται παρ' αὐτῆς.

Ἄρθρον 34

Ἡ αὔξησις τοῦ μετοχικοῦ κεφαλαίου ὑπόκειται πάντοτε εἰς τὴν ἔγκρισιν καὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, ὁ δὲ ἐπὶ τῶν νέων τούτων κεφαλαίων τόκος δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι 10 0)0.

Ἄρθρον 35

Τὸ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἰσπραχθὲν ποσὸν καθ' ὑπερβασιν τῶν ἐγκεκριμένων τιμολογίων ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1926 μέχρις 11 Ἰανουαρίου 1926 ἐκ δραχμῶν 299.696 40 δὲν θὰ κατατεθῇ εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἀλλὰ θὰ παραμείνῃ παρὰ τῇ Ἑταιρίᾳ πρὸς κάλυψιν δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἔτους ς 1927.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΜΕΛΕΤΑΙ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ

Ἄρθρον 36

Κατὰ τοὺς κάτωθι ὅρους τῆς παρούσης συμβάσεως ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὁριστικὴν μελέτην καὶ ὁροθέτησιν 1) τῆς γραμμῆς Ἐφύρας τοῦ Ἰσθμοῦ Λουτρακίου 2) τῆς γραμμῆς Τριπόλεως-Σπάρτης-Ξηροκαμπίου, τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Ξηροκαμπίου—Γυθείου καὶ τὴν ἀναγνώρισιν μετὰ πολυγωνικῆς βάσεως τῆς γραμμῆς Γυθείου—Ἀρεοπόλεως 3) τὴν ὁριστικὴν μελέτην καὶ ὁροθέτησιν τῆς γραμμῆς Τριπόλεως—Κάφα—Λεβειδίου, ὡς καὶ τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Λεβειδίου—Λάρα—Καλαβρύτων—Πατρῶν. 4) Ἐπίσης τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς ἀπὸ σταθμοῦ Νεμέας εἰς Ἁγ. Γεώργιον—Κιωνδύλαν—Λεβείδιον καὶ ἐκεῖθεν διὰ Γορτυνίας εἰς Πύργον. 5) τὴν κατασκευὴν γραμμῆς Τριπόλεως—Τεγέας, 6) τὴν προμελέτην γραμμῆς ἀπὸ χιλιομ. 11 περίπου τῆς γραμμῆς Πύργου—Ὀλυμπίων διὰ Μπρούμας εἰς Ὠλένην καὶ Πηνειαν. 7) Ἐπίσης ἡ Ἑταιρία ἀναλαμβάνει νὰ ἐκτελέσῃ προσθήκας, συμπληρώσεις καὶ βελτιώσεις ἐπὶ τοῦ ἐν ἐκμεταλλεύσει ἤδη δικτύου τῶν ΣΠΑΠ τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου ὡς καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ Κεντρικοῦ Σταθμοῦ Πατρῶν. 8) Ἐπίσης ἡ Ἑταιρία ἀναλαμβάνει ἀπὸ τοῦδε τηνὑποχρέωσιν ὅπως συνομολογήσει εἰδικὴν σύμβασιν περὶ κατασκευῆς καὶ ἐφοδιασμοῦ τῆς γραμμῆς Τριπόλεως—Κάφα—Λεβειδίου ἐφάσον ἤθελε κληθῇ πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Κράτους ὁποτεδήποτε μετὰ διετίαν ἀπὸ τῆς κυρώσεως τῆς παρούσης συμβάσεως. Ἡ κατασκευὴ τῆς γραμμῆς ταύτης δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐνωρίτερον, ἂν ἤθελε συμπληρωθῇ ἡ μελέτη αὐτῆς. 9) Ἐπίσης τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Μαράθου — Ὠλένη — Νησίου

10) Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται, ἐὰν ἐντὸς διετίας κληθῇ νὰ κατασκευάσῃ σιδηροδρομικὴν ἢ τροχιοδρομικὴν γραμμὴν μεταξὺ Γεφύρας—Λουτρακίου ἢ Κορίνθου—Λουτρακίου, νὰ ἐξεύρῃ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, ἐν ἦ δὲ περιπτώσει δὲν ἤθελε ἐξεύρῃ ταῦτα νὰ ὑποχρεοῦται νὰ κατασκευάσῃ καὶ ἐκμεταλλευθῇ τὴν γραμμὴν ταύτην δι' ἐξευρεθησομένων χρημάτων ὑπὸ τοῦ Κράτους κατόπιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Κράτους συμβάσεως αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Γραμμὴ Κυπαρισσίας Μαράθου.

"Αρθρον 37

Τὸ Κράτος ἀναθέτει εἰς τὴν Ἑταιρίαν ΣΠΑΠ καὶ αὕτη ἀναλαμβάνει διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως τὴν ὁριστικὴν ὑποχρέωσιν τῆς ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν κάτωθ. ἄρθρων μελέτης, κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῆς Γραμμῆς Κυπαρισσίας—Φιλιατρῶν—Μαράθου.

"Αρθρον 38

Ἡ μελέτη χάραξις καὶ κατασκευὴ τῆς γραμμῆς γενήσεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐν κεφαλαίῳ Δ' ὁριζομένων οἰκονομικῶν ὅρων.

"Αρθρον 39.

Ἡ κατασκευασθησομένη γραμμὴ ἔσεται ἁπλῆ μετὰ τῶν ἀναγκαίων παρακαμπτηρίων διακλαδώσεων καὶ πλάτους ἑνὸς μέτρου μεταξὺ τῶν ἐσωτερικῶν χειλέων τῶν ῥάβδων.

"Αρθρον 40.

Αἱ ἐργασίαι τῆς κατασκευῆς θὰ ἀρχίσωσι μετὰ τὴν συνεμλόγησιν τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 69 δανείου της ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐγκρίσεως τῶν σχεδιαγραμμάτων καὶ διατομῶν θὰ διεξάγωνται δ' οὕτως ὥστε ν ἀποπερατωθῶσιν ἐντὸς 24 μηνῶν ἀπὸ τῆς εἰς τὴν Ἑταιρίαν παραδόσεως τῶν ἀπαλλοτριωθησομένων γαιῶν, ἀλλ' ἐν περιπτώσει ἀνωτέρας βίας προσηκόντως βεβαιουμένης αἱ προθεσμίαι τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων παραταθήσονται ἐπὶ χρονικὸν διάστημα ἴσον ἱερὸς τὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν.

"Αρθρον 41.

Τὰ ὑποβληθέντα ἤδη ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἰς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Σ)δρόμων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας σχεδιαγράμματα ὡς καὶ τὰ μέλλοντα νὰ καταρτισθῶσι καὶ ὑποβληθῶσι τοιαῦτα εἰς τὴν αὐτὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου θὰ ἐγκρίνωνται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς καὶ ἡμίσεως, τὸ βραδύτερον, ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς των, ἐκτὸς ἐὰν ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος ζητηθῶσιν ἐπ' αὐτῶν τροποποιήσεις. Τὰ οὕτω τροποποιούμενα σχεδιαγράμματα ὑποβαλλόμενα θὰ ἐγκρίνωνται παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς των. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης ἄνευ ἀπαντήσεως παρὰ τοῦ Ὑπουργείου, τὰ σχεδιογραμματα ταῦτα, οἱ προσδιορισμοὶ κλπ. θὰ θεωρῶνται ὡς ὁριστικῶς ἐγκεκριμένα.

"Αρθρον 42.

Ἡ Ἑταιρία δικαιοῦται ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς γραμμῆς κατὰ διαδοχικὰ τμήματα, περιοριζόμενα μεταξὺ δύο Σταθμῶν, καθόσον καὶ ἐφ' ὅσον τὰ τμήματα ταῦτα παραλαμβάνονται ὑπὸ τῶν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ἐντεταλμένων πρὸς τοῦτο ὀργάνων.

Ἡ παραλαβὴ αὕτη γενήσεται ἕνα μῆνα τὸ βραδύτερον ἀφ' ἧς ἐπιδοθῇ ἡ πρὸς τοῦτο αἴτησις τῆς Ἑταιρίας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον.

"Αρθρον 43.

Τοῦ περὶ οὗ πρόκειται Σ)δρόμου ὄντος ἔργου δημοσίας ὠφελείας τὰ γήπεδα τὰ ἀναγκαῖα κατὰ τὴν κατασκευὴν καὶ κατὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν εἴτε ὁριστικῶς διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τὴν Σ)δρομικῆς γραμμῆς καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῆς, ἤτοι Σταθμῶν, παρακάμψεων ὀχεταγωγῶν, παρεκκλίσεων, σκυρροφυχείων, θέσεων πρὸς ἀποθήκευσιν ἢ ἐξαγωγὴν χωμάτων κλπ. εἴτε προσωρινῶς δι' ὀχεταγωγοὺς παρεκκλίσεως, σύστασιν συνεργείων διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων, ὡς καὶ δι' ἀποθήκας διὰ συντήρησιν τοῦ ὑλικοῦ κατασκευῆς, Σ)δρόμους καὶ δρόμους προσωρινοὺς πρὸς μεταφορὰν χωμάτων, ὑλικῶν καὶ ἐργαλείων, ὀρύγματα λατομείων, κεραμεῖα, ἀμμορυχεῖα καὶ τὰς ὁδοὺς πρὸς μεταφορὰν τῶν ἀνωτέρω κλπ., καὶ ἐν γένει ἅπαντα τὰ γήπεδα τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἐγκατάστασιν, τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς Γραμμῆς, θ' ἀπαλλοτριοῦνται ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὁμοφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἰσχυόντων σχετικῶν νόμων. Ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος περὶ ἀπαλλοτριώσεως, ἀπαγορεύεται πᾶσα ἀγωγὴ περὶ προσωρινῶν μέτρων ἢ πᾶν ἄλλο ἐνδικον μέσον ἐκ μέρους τρίτων δικαιούχων κατὰ τοῦ Δημοσίου ἢ τῆς Ἑταιρίας ἐπὶ σχέσει μὲ τὰς ὡς ἄνω ἀπαλλοτριούμενα, πᾶσα δὲ τυχὸν ἀξίωσις τούτων μετατρέπεται εἰς προσωπικὴν ἀπαίτησιν ἐπὶ τοῦ κατατεθησομένου ἀντιτίμου.

Ἡ Ἑταιρία ἀπαλλάσσεται ὁπωσδήποτε πάσης ὑποχρεώσεως ἀπέναντι οἱουδήποτε τρίτου ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀπαλλοτριώσεων, τὸ ἀντίτιμον τῶν ὁποίων βαρύνει ἀπολύτως τὸ Δημόσιον.

Ἡ Ἑταιρία δὲν δύναται νὰ ἐκποιήσῃ ἢ νὰ διαθέσῃ δι' ἄλλην χρῆσιν τὰ γήπεδα τὰ ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωθέντα ἢ μεταβιβασθέντα αὐτῇ προσωρινῶς διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Σ)δρόμου.

"Αρθρον 44

Τὰ διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν καὶ τὴν προσωρινὴν κατάληψιν τῶν ἰδιοκτησιῶν ἀναγκαῖα σχεδιαγράμματα καταρτίζονται ὑπὸ κλίμακα 1)1000 καὶ θὰ συνοδεύονται μετὰ τῶν κτηματολογικῶν πινάκων.

Μετὰ τὴν ἔγκρισιν τούτων ἡ Κυβέρνησις θέλει ἐνεργήσει τὰς ἀναγκαίας διατυπώσεις καὶ παραδόσει τὰ γήπεδα ταῦτα πρὸς τὴν ἀνάδοχον Ἑταρίαν, εἴτε ὁριστικῶς εἴτε προσωρινῶς ἀπαλλοτριωθέντα.

"Αρθρον 45

Τὰ παρὰ τῆς Ἑταιρίας καταληφθέντα γήπεδα εἰς οὐδεμίαν ὑπόκεινται φορολογίαν διαρκούσης τῆς κατασκευῆς καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὰς οἰκοδομὰς καὶ τὰ λοιπὰ κτίρια τ' ἀνεγερθέντα ἐπὶ τῶν γηπέδων τούτων, ἐφόσον πάντα ταῦτα προορίζονται διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Σ)δρόμου.

"Αρθρον 46

Τὰ σιδηρᾶ ἐργαλεῖα, τὰ μηχανήματα, τὸ τροχαῖον ὑλικόν, αἱ ὕλαι καὶ τὰ ὑλικά, τα ἐπιπλα καὶ ἐργαλεῖα τῶν Σταθμῶν καὶ Στάσεων καὶ οἱκδήποτε μηχανήματα, ἅτινα ἡ Ἑταιρία ἤθελεν εἰσαγάγει ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς διὰ τὴν ἐγκατάστασιν, τὴν κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τοῦ Σ)δρόμου θὰ εἰσάγωνται ἀτελῆ, ἐλεύθερα καὶ ἀπηλλαγμένα παντὸς τελωνειακοῦ ἢ δημοτικοῦ φόρου δικαιωμάτων προκυμαίας ἢ οἱωνδήποτε ἄλλων τελῶν. Διαρκούσης δὲ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοῦ Σ)δρόμου θὰ εἰσάγωνται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἀτελείας, τὰ μηχανήματα, τὸ τροχαῖον ὑλικόν τὰ ἀνταλλακτικὰ ἐξαρτήματα μηχανημάτων καὶ ἐν γένει κινητοῦ ὑλικοῦ, τὰ σιδηρᾶ ἐλάσματα καὶ ἐξαρτήματα τούτων, οἱ στρωτῆρες ξύλινοι ἢ μεταλλικοὶ καὶ τὰ ἐξαρτήματα τούτων, αἱ καύσιμοι ὕλαι ἐν γένει, τὰ ἐκ κηρωτοῦ καλύμματα ἁμαξῶν, ἐπιδατῶν ἢ ἐμπορευμάτων ὡς καὶ πᾶν ὑλικὸν ἀναγκαῖον διὰ τὴν ἐσωτερικὴν διασκευὴν τῶν ὀχημάτων, τὰ ὀρυκτὰ ἔλαια λιπάνσεως καὶ φωτισμοῦ, αἱ συσκευαὶ καὶ ἐξαρτήματα διὰ τὴν συντήρησιν τῆς τηλεγραφικῆς καὶ τηλεφωνικῆς ἐγκαταστάσεως, αἱ συσκευαὶ τῶν σημάτων τὸ ὑλικὸν καὶ τὰ ἐπιπλα καὶ ἐργαλεῖα τῶν Σταθμῶν, τὰ βιβλία ἔντυπα καὶ εἰσιτήρια

"Αρθρον 47

Ἡ Ἑταιρία ἀπαλλάσσεται παντὸς δικαιώματος χαρτοσήμου ἢ οἱουδήποτε ἄλλου δικαιώματος ἢ τέλους ἐπὶ τῇ παρούσῃ συμβάσει καὶ ἐφ' ὅλων τῶν συμβολαίων τῶν σχετικῶν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς Σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ διὰ τὴν σύνοψιν τοῦ ἐν ἄρθρῳ 68 δανείου καὶ σχετικῶν ὑποθηκῶν. Τὰ τελευταῖα ταῦτα συμβόλαια θὰ ὑπόκεινται μόνον εἰς τὸ διὰ τὰς ἁπλᾶς συμβολαιογραφικὰς πράξεις ὡρισμένον τέλος. Εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τελῶν χαρτοσήμου θὰ ὑπόκεινται καὶ τὰ ἐντάλματα διὰ τὰς πληρωμὰς τῶν ἐκτελουμένων ἔργων.

"Αρθρον 48

Οὐδεμιᾶς ἐργασίας πρὸς κατασκευὴν τοῦ Σιδηροδρόμου καὶ τῶν παραρτημάτων του δύναται νὰ γίνῃ ἔναρξις, εἰμὴ ἀδεία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

"Αρθρον 49.

Αἱ μελέται καὶ τὰ σχεδιαγράμματα ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τριπλοῦν. Τὸ ἓν τῶν ἀντιγράφων ἀποδεθήσεται τῇ Ἑταιρίᾳ ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου. Τὰ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας καταρτιζόμενα σχεδιαγράμματα δέον νὰ περιλαμβάνωσιν.

α) Γενικὴν ὁριζοντιογραφίαν μετὰ ἰσοϋψῶν καμπυλῶν ὑπὸ κλίμακα ἑνὸς χιλιοστοῦ (0 001 ἤτοι 1/1000) ἐφ' ἧς ἐνδειχθήσονται ἅπασαι αἱ γραμμαί, οἱ Σταθμοί, αἱ Στάσεις αἱ ἰσόπεδοι διαβάσεις, παραλλαγαὶ ὁδῶν καὶ ρευμάτων, τεχνικὰ ἔργα, κτίρια κλπ.

β) Τομὴ κατὰ μῆκος ὑπὸ κλίμακα πέντε δεκακισχιλιοστῶν (0.0005) διὰ τὰ μήκη καὶ πέντε χιλιοστῶν (0.005) διὰ τὰ ὕψη, ὧν τὰ ὑψόμετρα θέλουσι μετρεῖσθαι ἀπὸ τῆς μέσης στάθμης τῆς θαλάσσης, λαμβανομένης ὡς ἐπιπέδου συγκρίσεως, κάτωθι τῆς διατομῆς ταύτης σημειωθήσονται εἰς ὁριζοντίας γραμμὰς ἐπὶ τούτῳ ἀχθησομένας.

1) Τὰ ὑψόμετρα τοῦ δαπέδου γραμμῆς.

2) Τὰ ὑψόμετρα τῶν διαφόρων σημείων τοῦ φυσικοῦ ἐδάφους.

3) Αἱ κατὰ χιλιόμετρον ἀποστάσεις τοῦ Σιδηροδρόμου μετρούμεναι ἀπὸ τῆς ἀφετηρίας.

4) Τὸ μῆκος καὶ ἡ κλίσις ἑκάστης ἀνωφερείας ἢ κατωφερείας.

5) Τὸ μῆκος τῶν εὐθυγραμμιῶν καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν καμπυλῶν σημείου ἑνὸς τῆς εἰς ἑκάστην τούτων ἀνηκούσης γωνίας ἀκτῖνος καὶ ἐφαπτομένων.

"Ανωθι τῆς τομῆς ταύτης θὰ σημειῶνται αἱ διαφοραὶ ὑψομέτρων καὶ τὰ ἀνείγματα τῶν διαφόρων τεχνικῶν ἔργων τὸ μῆκος τῶν λιθενδύτων, τῶν ὀχετῶν ἀποστραγγίσεως καὶ τῶν τοίχων ὑποστηρίξεως, οἱ Σταθμοί, αἱ Στάσεις καὶ αἱ ἰσόπεδοι διαβάσεις.

γ) Τοὺς τύπους τῶν διατομῶν τῆς γραμμῆς ὑπὸ κλίμακα 0.02 δι' ἕκαστον μέτρον καὶ τὰς εἰδικὰς ἐγκαρσίας διατομὰς ὑπὸ κλίμακα 0.01.

δ) Τὰ εἰδικὰ διαγράμματα τῶν σταθμῶν, στάσεων, ὡς περιγράφονται εἰς τὸ ἄρθρον 51.

ε) Τύπους καὶ εἰδικὰ διαγράμματα τῶν τεχνικῶν ἔργων ἢ κτιρίων.

Ἡ Ἑταιρία ὑποβάλλει δι' ἕκαστον ἔργον ὁριζοντιογραφίαν καὶ πρόσοψιν τοῦ συνόλου ὑπὸ κλίμακα 1)100, διατομὰς καὶ λεπτομερῆ σχέδια ὑπὸ κλίμακα 1)10 διά δὲ τὰ ἐκ σιδηροπαγοῦς σκυροκονιάματος ἔργα ὑπὸ κλίμακα 1)50.

ζ) Τὰ κτηματολογικὰ διαγράμματα τοῦ ἄρθρου 42 εἰς πενταπλοῦν.

"Αρθρον 50

Αἱ ἀπαλλοτριωθησόμεναι γαῖαι προσκτηθήσονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καὶ παραχωρηθήσονται τῇ Ἑταιρίᾳ δι' ἁπλῆν γραμμήν. Οἱ χωματισμοὶ αἱ σήραγγες καὶ τὰ τεχνικὰ ἔργα κατασκευασθήσονται δι' ἁπλῆν γραμμὴν ἐκτὸς ἀριθμοῦ τινος παρακαμπτηρίων Σταθμῶν καὶ Στάσεων.

"Αρθρον 51

"Οπου ἡ γραμμὴ ἔσεται διπλῆ τὸ πλάτος τοῦ διακένου μετρουμένου μεταξὺ τῶν ἐξωτερικῶν χειλέων τῶν ῥάβδων ἔσεται 3.00 μ. Τὸ πλάτος τῶν ἐρεισμάτων, ἤτοι τῶν μερῶν τῶν περιλαμβανομένων ἑκατέρωθεν μεταξὺ τοῦ ἐξωτερικοῦ χείλους τῆς σιδηρᾶς ῥάβδου καὶ τῆς ἄνω κόψεως τοῦ ἔρματος θὰ εἶνε 0.70.

Τὸ πάχος τοῦ ἔρματος ἔσεται τοὐλάχιστον 0.30 ἐπὶ στερεοῦ ἐδάφους 0 40 ἐπὶ ἀργιλλώδους ἐδάφους ἀπὸ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τοῦ στρωτῆρος, παρὰ τὴν πᾶσα δὲ ἑκάστης κλιτύος τοῦ ἔρματος κατασκευασθήσεται βάθρον πλάτους τοιούτου ὥστε ἡ κόψις τοῦ βάθρου τούτου νὰ εὑρίσκηται εἰς ἀπόστασιν 0.65 τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς κατακορύφου τῆς μᾶλλον προεχούσης τοῦ τροχαίου ὑλικοῦ.

Ἡ Ἑταιρία θέλει ἀνορύξει κατὰ μῆκος τῆς γραμμῆς τάφρους καὶ χάνδακας πρὸς ἀποξήρανσιν τοῦ δαπέδου τῆς γραμμῆς καὶ τῶν σταθμῶν καὶ στάσεων, τὰ δ' ἔργα ταῦτα θὰ ἔχωσι τὴν ἀναγκαίαν κλίσιν καὶ τὸ ἀναγκαῖον πλάτος, ὅπως ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐκροὴν τῶν ὑδάτων.

Ἡ λῆψις τῶν δανείων χωμάτων θὰ κανονίζεται, οὕτως ὥστε νὰ μὴ λιμνάζωσι τὰ ὕδατα.

"Αρθρον 52

Τὸ ἐλάχιστον ὅριον τῶν ἀκτίνων ἔσεται 200 μ. Μόνον εἰς δυσχερῆ μέρη δύναται νὰ σημειωθῇ ἡ ἀκτὶς εἰς 140 μ.

Εἰς τὰ ἀνώμαλα τμήματα τὰ ἔχοντα ψεμελιώδη ἀνωφερειαν 0,022 αἱ μέγισται κλίσεις ἔσονται:

Ἐν εὐθυγραμμίᾳ ἐν ὑπαίθρῳ 22 χιλ. ὑπὸ σήραγγα 15	χιλ.							
Ἐν καμπύλῃ 300	»	»	31	»	»	»	14	»
» » 200	»	»	20	»	»	»	13	»
» » 140	»	»	19	»	»	»	12	»

Εἰς τὰ πεδινὰ καὶ ὁμαλὰ τμήματα μὲ ὁλικὴν κλίσιν 0 011 αἱ μέγισται κλίσεις ἔσονται:

Ἐν εὐθυγραμμίᾳ ἐν ὑπαίθρῳ 11 χιλ. ὑπὸ σήραγγα 8	χιλ.							
Ἐν καμπύλῃ 300	»	»	10	»	»	»	7	»
» » 200	»	»	9	»	»	»	6	»
» » 140	»	»	8	»	»	»	5	»

Αἱ κλίσεις τῆς αὐτῆς φορᾶς θὰ συναρμόζωνται διὰ παραβολῆς, ἧς αἱ συντεταγμέναι προσδιορίζονται διὰ τοῦ τύπου

$$Y=\frac{X^2}{4000}$$

Ἐν ᾧ τὸ Υ παριστάνει τὰς τεταγμένας σχετικῶς πρὸς τὴν μίαν τῶν κλίσεων καὶ τὸ Χ τὰς τετμημένας μετρουμένας ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλίσεως ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἀρχῆς τῆς συναρμογῆς Τμῆμα ὁριζόντιον μήκους 40 μ. τοὐλαχιστον θὰ παρεντίθεται μεταξὺ τῶν δύο ἀναθέτων κλίσεων καὶ τμῆμα 40 μ. εὐθύγραμμον τοὐλάχιστον μεταξὺ καμπυλῶν ἀντιθέτου φορᾶς.

Εἰς τοὺς Σταθμοὺς ἡ ἐλαχίστη ἀκτὶς δύναται νὰ κατέλθῃ μέχρι 100 μ.

Παρὰ τοὺς Σταθμοὺς καὶ ἐπὶ μήκους κατ' ἐλάχιστον 120 μ. δέον νὰ ὦσι αἱ ἀνωφέρειαι καὶ αἱ κατωφέρειαι κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς θεμελιώδους ἀνωφερείας τῆς ἀντιστοιχούσης εἰς τὸ τμῆμα.

"Αρθρον 53

Ἡ Ἑταιρία πρὸ πάσης ἐκτελέσεως ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ λεπτομερῆ σχεδιαγράμματα τῶν Σταθμῶν καὶ Στάσεων ὡς καὶ τῶν κτιρίων αὐτῶν καὶ οἰκημάτων ἐργατῶν καὶ φυλάκων περιλαμβάνοντα.

1) Γενικὴν ὁριζοντιογραφίαν ὑπὸ κλίμακα 1)500 δεικνύουσαν τὰς γραμμὰς κρηπιδώματα, τὰς οἰκοδομὰς καὶ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν διαίρεσιν τὴν διάταξιν τῶν πέριξ αὐτῶν καὶ πᾶσαν ἐν γένει ἐγκατάστασιν αὐτῶν.

2) Πρόσοψιν τῶν οἰκοδομῶν ὑπὸ κλίμακα 1)100 καὶ κατόψεις τῶν ὀρόφων καὶ διατομάς.

Ἡ διάταξις τῶν Σταθμῶν καὶ Στάσεων πρέπει νὰ γίνῃ τοιουτοτρόπως, ὥστε,

1) Νὰ καθίσταται εὐχερὴς καὶ οἰκονομικὴ ἡ προσπέλασις τῶν ἐπιβατῶν καὶ ἐμπορευμάτων.

2) Νὰ τοποθετηθῶσιν ὅσον τὸ δυνατὸν συγκεντρωμέναι αἱ διάφοροι οἰκοδομαί.

3) Νὰ ἡ δυνατὸν νὰ ἐκτελῶνται ταχέως οἱ ἐλιγμοὶ τῶν συρμῶν, κατὰ συνέπειαν δέον,

1) Αἱ γραμμαὶ ἐμπορευμάτων νὰ διακλαδίζωνται πέραν τῶν πεζοδρομίων, ἔχουσαι τὴν αὐτὴν μὲ τὰς ἁμαξοστοιχίας.

2) Οἱ ὑδραυλικοὶ γερανοὶ θὰ στηθῶσι πέραν τῶν πεζοδρομίων.

3) Αἱ ἀποθῆκαι ἐμπορευμάτων θὰ τοποθετηθῶσι ἔναντι ἢ παραπλεύρως τῶν Σταθμῶν ἐπιβατῶν.

Δύνανται νὰ συσταθῶσιν ἁπλαῖ Στάσεις ἄνευ παρακαμπτηρίων γραμμῶν.

Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται ὡσαύτως εἰς τὴν κατασκευὴν ὑπνωτηρίων διὰ τὸ προσωπικὸν κινήσεως καὶ ἕλξεως εἰς τὸν ἀκραῖον Σταθμόν, πληρούντων πάντοτε τοὺς ὅρους τῆς ὑγιεινῆς ὡς καὶ μηχανοστάσιον διὰ τρεῖς τοὐλάχιστον μηχανάς.

Ἄρθρον 54.

Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται ν' ἀντικαθιστᾷ τὰς διακοπτομένας ὑπὸ τῆς Σ)δρομικῆς γραμμῆς συγκοινωνίας κατὰ τὰς ὑποδείξεις τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 55.

Αἱ χρησιμοποιηθησόμεναι ράβδοι ἔσονται τῶν 25 χιλιογρ. Τὸ μῆκος τῶν ράβδων ἔσεται τοὐλάχιστον 10 μ. Ἐν τούτοις διὰ τὰς καμπύλας θὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ ράβδοι εἰδικῶν μηκῶν οὕτως ὥστε οἱ ἁρμοὶ νὰ εἶνε ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀκτῖνος.

Αἱ ράβδοι θὰ προσηλωθῶσι δι' ἑλικωτῶν ἐκ χάλυβος εἴτε ἀμέσως ἐπὶ τῶν στρωτήρων εἴτε παρεντιθεμένης χαλυβδίνης ἕδρας πλάτους 0.160, μήκους 0.130, πάχους 0 009 μετὰ δύο ἐξοχῶν ὕψους 0.004, τῶν ἑδρῶν τούτων θὰ γίνῃ χρῆσις :

1) Ἐφ' ὅλων τῶν στρωτήρων τῶν κειμένων ὑπὸ τὴν συναρμογὴν δύο συνακολούθων ράβδων.

2) Ἐφ' ὅλων τῶν στρωτήρων ἐν καμπύλαις, ἀκτῖνος ἐλάσσονος τῶν 200 μ

3) Ἐφ' ἑκάστου δευτέρου στρωτῆρος ἐν ταῖς καμπύλαις μὲ ἀκτῖνας 200—400 μ.

4) Ἐπὶ τῶν δύο μεσαίων στρωτήρων ἐν ταῖς καμπύλαις ἀκτῖνος ἀνωτέρας τῶν 400 μ·

5) Ἐν ταῖς εὐθυγραμμίαις ἐπὶ τοῦ στρωτῆρος τῶν κειμένων ἐν τῷ μέσῳ τῆς ράβδου.

Τὸ Κράτος δύναται κατὰ τὴν κρίσιν του νὰ χορηγήσῃ τῇ Ἑταιρίᾳ τὸ ὁλικὸν της ὑπ' ὄψει γραμμῆς χωρὶς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ χαρακτηριστικὰ νὰ εἶνε περιοριστικὰ διὰ τοῦτο.

Ἐπίσης τὸ Κράτος κατὰ τὴν κρίσιν του δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν νὰ προμηθευθῇ ράβδους καὶ ἐξαρτήματα αὐτῶν μεγαλειτέρου βάρους τῶν 25 χλγ. μεταχειρισμένα, ἐὰν ὁ τύπος καὶ ἡ κατάστασις αὐτῶν τυγχάνωσι τῆς ἐγκρίσεώς του καὶ ἐφ' ὅσον ἡ προκύψουσα οἰκονομία θὰ ἤθελεν εἶσθαι σοβαρά.

Ἄρθρον 56

Οἱ στρωτῆρες θὰ ὦσιν ἐκ ξύλου δρυὸς τῶν ἑξῆς διαστάσεων πλάτους 0,20 ὕψους 0.12.

Μῆκος εἰς τὰς καμπύλας ἀκτῖνος μικροτέρας τῶν 200 μ.—1.80 εἰς τὰς καμπύλας ἀκτῖνος μεγαλυτέρας τῶν 200 μ.—1.70.

Τὸ Ὑπουργεῖον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὴν Ἑταιρίαν νὰ μεταχειρισθῇ χαλυβδίνους στρωτῆρας τύπου ἐγκριθησομένου ὑπ' αὐτοῦ

Ὁ ἀριθμὸς τῶν στρωτήρων διὰ ράβδους μήκους 10 μ. ἔσεται κατ' ἐλάχιστον 14, ἑπομένως ἡ μεγίστη διάμεσος ἀπόστασις τῶν στρωτήρων εἰς τὰ σημεῖα τῶν ἑνώσεων θὰ εἶνε 0 50 τῶν δὲ λοιπῶν 0.75.

Ἄρθρον 57

Ἡ κλίσις τῆς ράβδου ἐπὶ τῆς κατακορύφου ἔσεται ἓν δέκατον ἕβδομον 1)17. Ἡ γραμμὴ θὰ εὑρύνηται εἰς τὰς καμπύλας οὕτως ὥστε νὰ καθίσταται εὐχερεστέρα ἡ δίοδος τῶν ἁμαξῶν.

Τὸ μέγεθος τῆς διαπλατύνσεως ταύτης ὡς καὶ τῆς ἀνυψώσεως τῶν ράβδων εἰς τὰς καμπύλας θὰ εἶνε ὁμοια μετὰ τῶν λοιπῶν γραμμῶν τῆς Ἑταιρίας.

Ἄρθρον 58

Τὰ ἔργα ἐκτελεσθήσονται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐπιβλεψιν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας, ὀφείλει δὲ ἡ Ἑταιρία νὰ μὴ ἀπομακρύνηται τῶν διατάξεων τῆς παρούσης, ὡς καὶ τῶν ἐγκεκριμένων σχεδίων, συμμορφουμένη πρὸς τὰ ὑποδεικνυόμενα ὑπὸ τοῦ Ἐλέγχου καὶ τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 59.

Ὁ ἀνώτατος ὅρος τοῦ κατ' ἄξονα φορτίου κατὰ τὸ σημεῖον τῆς ἐπαφῆς τῶν τροχῶν μετὰ τῶν ράβδων ὀφείλει νὰ μὴ ὑπερβῇ τὸν ἤδη παραδεδεγμένον εἰς τὰς ἐν ἐκμεταλλεύσει γραμμὰς τῆς Ἑταιρίας.

Ἄρθρον 60

Ἡ Ἑταιρία ὀφείλει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ροὴν τῶν ὑδάτων καθ' ὅλην τὴν περίοδον κατασκευῆς καὶ ἐκμεταλλεύσεως καὶ τὰς ὑπαρχούσας ἤδη συγκοινωνίας.

Ὁπόταν ἡ Κυβέρνησις διατάξῃ ἢ ἐπιτρέψῃ τὴν κατασκευὴν ὁδῶν ἐθνικῶν, ἐπαρχιακῶν ἢ δημοτικῶν, σιδηροδρόμων ἢ διωρύγων, διασταυρουσῶν τὴν γραμμήν. ἥτις εἶνε ἀντικείμενον τῆς παρούσης συμβάσεως, ἡ Ἑταιρία δὲν δύναται ν' ἀντιστῇ εἰς τὰ ἔργα ταῦτα, θέλουσιν ὅμως ληφθῇ ὅλαι αἱ ἀναγκαῖαι προφυλάξεις ἵνα μὴ ἐπέλθῃ κώλυμα τι εἰς τὴν κατασκευὴν ἢ ἐκμετάλλευσιν τοῦ σιδηροδρόμου μηδὲ δαπάνη εἰς τὴν Ἑταιρανί ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν

Ἄρθρον 61

Ὁ κατὰ μῆκος τοῦ Σιδηροδρόμου κατασκευασθησόμενος τηλέγραφος θὰ λειτουργῇ διὰ μηχανημάτων συστήματος ΜΟΡΣ μετὰ διπλοῦ σύρματος.

Ἄρθρον 62

Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται να προμηθευθῇ ἐντὸς ἐτους τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς ταύτης τὸ κάτωθι τροχαῖον ὁλικόν.

3 ἁτμαμάξας τύπου πεδινοῦ.

11 ὀχήματα ἐπιβατῶν Α Β καὶ Γ θέσεως ἢ μικτὰ κατὰ τὴν ὑπόδειξιν τῆς Ἑταιρίας καὶ ἐγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου.

3 σκευοφόρους, καὶ

40 φορτηγὰ ὀχήματα τύπου Θ καὶ Ζ.

Τὸ ὁλικὸν τοῦτο θέλει προμηθευθῇ ἡ Ἑταιρία κατόπιν ἐγκρίσεως τῶν σχετικῶν διαγραμμάτων παρὰ τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 63

Ἐφ' ὅσον περατῶνται τὰ ἔργα τμημάτων τοῦ Σ)δρόμου ἐπιδεκτικῶν παραλαβῆς καὶ παραδόσεως εἰς κυκλοφορίαν, ἐκτελεῖται ἐπὶ τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 6 αἰτήσει τῆς Ἑταιρίας ἐπιθεωρήσῃ καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τι τὸ κωλῦον, ἡ προσωρινὴ παραλαβὴ τῶν ἔργων, δι' Ἐπιτροπῆς, διοριζομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας.

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς ἐπιθεωρήσεως ταύτης δύναται τὸ Ὑπουργεῖον νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παράδοσιν τῶν ἐξετασθέντων τμημάτων εἰς κοινὴν χρῆσιν ἐφ' ὅσον τοῦτο ἤθελε προτείνει ἡ ὡς ἄνω Ἐπιτροπή

Δοθείσης τῆς ἀδείας ταύτης ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρία νὰ θέσῃ εἰς ἐκμετάλλευσιν τὰ ἄνω τμήματα καὶ εἰσπράττει τὰ ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως ὁριζόμενα ἐν γένει κόμιστρα. Ἐν τούτοις αἱ μερικαὶ αὗται παραλαβαὶ δὲν καθίστανται ὁριστικαὶ ἢ μετὰ τὴν γενικὴν ὁριστικὴν παραλαβὴν τοῦ Σ)δρόμου γενησομένην κατὰ τοὺς αὐτοὺς καθ' οὓς καὶ αἱ μερικαὶ παραλαβαὶ τύπους.

Ἄρθρον 64.

Ἡ ἐκμετάλλευσις γενήσεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅσων τοῦ Δ' μέρους τῆς παρούσης Συμβάσεως διὰ χρόνον ἐξικνούμενον μέχρι λήξεως τῆς παραχωρήσεως τῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῶν λοιπῶν γραμμῶν αὐτῆς

Ἡ ἐκμετάλλευσις τῆς παρούσης γραμμῆς συγχωνευθήσεται πρὸς τὴν τοῦ ὅλου δικτύου

Κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὁλοκλήρου ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς, οἱ μεταφερθησόμενοι χιλιομετρικοὶ ἐπιβάται καὶ χιλιομετρικοὶ τόννοι ἐμπορευμάτων ἐπὶ τῆς γραμμῆς ταύτης δὲν ὑπολογίζονται διὰ τὴν

ἐξεύρεσιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τῆς ὡς ἄνω εἰρημένης συμβάσεως ἀμοιβῆς ὠφελίμου ἔργου.

Ὁ μέσος ἐνιαύσιος ὅρος τῶν μεταφερθέντων κατὰ τὴν τριετίαν ταύτην χιλιομετρικῶν ἐπιβατῶν καὶ χιλιομετρικῶν τόννων τῶν ἐμπορευμάτων ληφθήσεται ὡς βάσις, ἡ δὲ ἐπὶ πλέον αὔξησις τῆς ἐπιβατικῆς καὶ ἐμπορικῆς κινήσεως κατ' ἔτος προστεθήσεται εἰς τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 11 βάσιν πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς ἀμοιβῆς τοῦ ὠφελίμου ἔργου.

Ἄρθρον 65

Τὰ τῆς ἐξαγορᾶς τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς ταύτης διέπονται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἡ κυριότης τῶν γραμμῶν τοῦ τροχαίου καὶ τῶν ἔργων ἐν γένει ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Γραμμὴ Λουτρακίου.

Ἄρθρον 66

Ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ἀπολύτως ὅρους τοῦ προηγουμένου κεφαλαίου τὸ Κράτος ἀναθέτει εἰς τὴν Ἑταιρίαν καὶ αὕτη ἀναλαμβάνει τὴν ὁριστικὴν ὑπογρέωσιν τῆς μελέτης καὶ ὁροθετήσεως τῆς Σιδηροδρομικῆς γραμμῆς ἀπὸ Γεφύρας Ἰσθμοῦ - Λουτρακίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Γραμμὴ Τριπόλεως - Σπάρτης - Ξηροκαμπίου Γυθείου - Ἀρεοπόλεως κ.λ.π.

Ἄρθρον 67

Τὸ Κράτος ἀναθέτει εἰς τὴν Ἑταιρίαν καὶ αὕτη ἀναλαμβάνει διὰ τῆς παρούσης συμβάσεως τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως προβῇ 1) εἰς τὴν προμελέτην, ὁριστικὴν μελέτην καὶ ὁροθέτησιν τῆς γραμμῆς Τριπόλεως - Σπάρτης - Ξηροκαμπου, τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Ξηροκαμπίου - Γυθείου καὶ τὴν ἀναγνώρισιν μετὰ πολυγωνικῆς βάσεως τῆς γραμμῆς Γυθείου - Ἀρεοπόλεως 2) τὴν ὁριστικὴν μελέτην καὶ ὁροθέτησιν τῆς γραμμῆς Τριπόλεως- Κάψα - Λεβειδίου, ὡς καὶ τὴν προμελέτην της γραμμῆς Λεβειδίου-Διάρα-Καλαβρύτων Πατρῶν 3) ἐπίσης τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς ἀπὸ Σταθμοῦ Νεμέας εἰς Ἅγιον Γεώργιον — Κανδύλαν — Λεβείδιον καὶ ἐκεῖθεν διὰ Γορτυνίας ε'ς Πύργον 4) τὴν κατασκευὴν γραμμῆς Τριπόλεως - Τεγέας 5) τὴν προμελέτην γραμμῆς ἀπὸ χιλιομ. 11 περίπου τῆς γραμμῆς Πύργου - Ὀλυμπίων διὰ Μπρούμας εἰς Ὠλένην καὶ Πηνείαν 6) Ἐπίσης ἡ Ἑταιρία ἀναλαμβάνει ἀπὸ τοῦδε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως συνομολογήσῃ εἰδικὴν σύμβασιν περὶ κατασκευῆς καὶ ἐφοδιασμοῦ τῆς γραμμῆς Τριπόλεως - Κάψα - Λεβειδίου ἐφ' ὅσον ἤθελε κληθῇ πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Κράτους ὁποτεδήποτε μετὰ διετίαν ἀπὸ τῆς κυρώσεως τῆς παρούσης συμβάσεως. Ἡ κατασκευὴ τῆς γραμμῆς ταύτης δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐνωρίτερον ἂν ἤθελεν συμπληρωθῇ ἡ μελέτη αὐτῆς 7) Ἐπίσης τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Μαράθου - Πύλου - Νησίου. 8) Ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται ἐὰν ἐντὸς διετίας κληθῇ νὰ κατασκευάσῃ σιδηροδρομικὴν ἢ τροχιοδρομικὴν γραμμὴν μεταξὺ Γεφύρας —Λουτρακίου ἢ Κορίνθου - Λουτρακίου, νὰ ἐξεύρῃ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει δὲν ἤθελε ἐξεύρῃ ταῦτα, νὰ ὑποχρεοῦται νὰ κατασκευάσῃ καὶ ἐκμεταλλευθῇ τὴν γραμμὴν ταύτην διὰ ἐξευρεθησομένων χρημάτων ὑπὸ τοῦ Κράτους, κατόπιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Κράτους συμβάσεως αὐτῆς.

Ἄρθρον 68.

Αἱ ἀνωτέρω ἐργασίαι θέλουσι περατωθῇ ἐντὸς 2 1)2 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης. Ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ Ὑπουργεῖον ἤθελεν ὑποδείξει τροποποιήσεις τῆς μελέτης, ἡ Ἑταιρία ὑποχρεοῦται ὅπως συμμορφωθῇ πρὸς τὰς ὑποδείξεις ταύτας καὶ ὑποβάλῃ ἐντὸς τετραμήνου τὴν μελέτην πλήρη.

Τὰ διάφορα ἔγγραφα καὶ σχεδιαγράμματα θέλουσιν ὑποβληθῇ εἰς τετραπλοῦν, τὰ δὲ κυρίως εἰπεῖν σχεδιαγράμματα θέλουσι καταρτισθῇ καὶ ὑποβληθῇ, τὸ μὲν πρωτότυπον ἐπὶ χονδροῦ εἰδικοῦ χάρτου, τὸ δεύτερον ἀντίτυπον ἐπὶ διαφανοῦς σχεδίου, τὰ δὲ δύο ἄλλα εἰς ἡλιοτυπίας, τὸ μέν εἰς λευκὸν τὸ δὲ εἰς κυανοῦν, ἅπαντα δὲ τὰ σχεδιαγράμματα δέον νὰ καταρτισθῶσι, μὲ πᾶσαν δυνατὴν ἀκρίβειαν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ θὰ συνοδεύωνται ἀπὸ τά σχετικὰ βιβλιάρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Οἰκονομικοὶ ὅροι.

Ἄρθρον 69.

Ἡ Ἑταιρία ἀναλαμβάνει ἀπὸ τοῦδε τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως συνομολογήσῃ ἐντὸς ἔτους δάνειον ποσοῦ 250.000—350 000 Λιρῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν ἄρθρῳ 36 ἐργασιῶν, τὸ δὲ Κράτος παρέχει ἀπὸ τοῦδε διὰ τοῦ παρόντος τὴν ἐξουσιοδότησιν πρὸς τοῦτο καὶ ἔγκρισίν του, ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους:

Εἰς τὸ ποσὸν τοῦ δανείου περιληφθήσεται ἡ ὁλικὴ ἀξία τῶν μελετῶν καὶ κατασκευῆς τῶν ἔργων, τοῦ μονίμου καὶ τροχαίου ὑλικοῦ τῶν βελτιώσεων, οἱ διάμεσοι τόκοι, προμήθειαι καὶ δαπάναι ἐκδόσεως τοῦ δανείου καὶ ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 74 ἀμοιβὴ τῆς Ἑταιρίας.

Ἄρθρον 70

Οἱ ὅροι τῆς συνομολογήσεως τοῦ δανείου τούτου ὑπόκεινται εἰς τὴν προηγουμένην ἔγκρισιν τῶν Ὑπουργῶν τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, γενήσεται δὲ πάντως ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ἀπὸ τοῦδε καθοριζομένους βασικοὺς ὅρους.

α) Ἡ Ἑταιρία πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δανείου δικαιοῦται νὰ συστήσῃ πρώτην ὑποθήκην ἐπὶ τῆς ἐκτελεσθησομένης γραμμῆς καὶ δευτέρας ὑποθήκας ἐφ' ὅλων τῶν γραμμῶν τῶν ἀνηκουσῶν εἰς αὐτὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ δικτύου.

β) Τὸ Δημόσιον διὰ τὴν ὅλην ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐν λόγῳ δανείου διαθέτει κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1929 ποσὸν 15.000 λιρῶν Ἀγγλίας ἐτησίως διὰ δὲ τὴν δευτέραν πενταετίαν ποσὸν 8.000 λιρῶν Ἀγγλίας ἐτησίως. Τὰ ποσὰ ταῦτα θέλει κρατεῖ ἡ Ἑταιρία ἐκ τῶν εισπραττομένων ὑπ' αὐτῆς διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους φόρων εἰσιτηρίων καὶ κομίστρων ἡ δὲ Ἑταιρία θέλει καταβάλλει τὸ ὑπόλοιπον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐτησίου τοκοχρεωλυσίου ἀναλόγως κατὰ τριμηνίαν καταθέτουσα τὸ ἀνάλογον τοῦτο ποσὸν τοῦ ἐτησίου τοκοχρεωλυσίου ὡς καὶ τὰ κατὰ τὰ ἀνωτέρω διατιθέμενα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ποσὰ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος διὰ λογαριασμὸν τῶν ὁμολογιούχων πιστωτῶν κατὰ τριμηνίαν.

γ) Πρὸς πληρεστέραν ἐξασφάλισιν τῶν ὁμολογιούχων δανειστῶν, τὸ Δημόσιον παρέχει ὡς ἐγγύησιν τὰ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας καὶ διὰ λογαριασμόν του εἰσπραττόμενα χρηματικὰ ποσὰ ἐκ φόρων εἰσιτηρίων καὶ κομίστρων.

δ) Πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια περὶ συνομολογήσεως, καταθέσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἐν λόγῳ δανείου καθορισθήσεται κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ σχετικοῦ Διατάγματος.

Ἄρθρον 71.

Αἱ ἐργασίαι αἱ προβλεπόμεναι ἐν τῷ ἄρθρῳ 36 μελετῶν, κατασκευῶν καὶ βελτιώσεων ὡς καὶ αἱ προμήθειαι ὑλικῶν ἐνεργηθήσονται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Κράτους δι' ἐργολαβιῶν καὶ διὰ δημοπρασιῶν, ὧν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας δικαιοῦται νὰ ἐγκρίνῃ τὰ ἀποτελέσματα ἢ καὶ ἄνευ δημοπρασίας διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰς 300.000 δραχμ. πάντως δὲ διὰ προμηθείας τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἢ καὶ δι' ἀνώτερα ποσά, ἐὰν ἤθελεν ἐπιτρέψει ταῦτα ὁ αὐτὸς Ὑπουργός.

Ἄρθρον 72.

Τὰ διά τὰς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐργασίας καὶ ἁπάσας τὰς προμηθείας δαπανηθέντα ποσά, θὰ καθορίζωνται ἑκάστοτε διὰ μηνιαίων καταστάσεων, συντασσομένων ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας καὶ ἐν αἷς θὰ περιλαμβάνωνται εἰδικώτερον αἱ δαπάναι τῶν ἐργαλείων, ὀργάνων, πασσάλων ὑλικῶν μετακινήσεων, μεταφορῶν ὑλικῶν καὶ ἐνοικίων αἱ

μισθοὶ καὶ τὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐπὶ τόπου ἐργαζομένων μηχανικῶν τοπογράφων, ἐργοδηγῶν, ἐργατῶν, τεχνιτῶν, ὑπαλλήλων, ἰατρῶν ,κλητήρων, ὡς καὶ οἱ μισθοὶ ἁπάντων τῶν ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ κέντρου ἐργαζομένων διὰ τὴν σύνταξιν τῶν σχεδιαγραμμάτων, προϋπολογισμῶν κλπ. μηχανικῶν, ἀρχιτεκτόνων. σχεδιογράφων, λογιστῶν. δακτυλογράφων καὶ λοιπῶν ὑπαλλήλων, ἐνοίκια καὶ λοιπὰ ἐν γένει ἔξοδα σχετικὰ προς τὴν μελέτην, θὰ καταλογίζωνται εἰς βάρος τοῦ δανείου.

"Αρθρον 73.

Αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον μηνιαῖαι καταστάσεις συνοδευόμεναι ὑπὸ τῶν ἀναγκαίων δικαιολογητικῶν ἢ ἀντιγράφων αὐτῶν θὰ ἐξελέγχωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐντὸς μηνὸς καὶ ἡ ἐξόφλησις αὐτῶν θὰ πραγματοποιεῖται ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐξελέγξεως.

"Αρθρον 74.

Εἰς τὰς ὡς ἄνω καταστάσεις θὰ προστίθενται: 1) διὰ τὰ τυχὸν μὴ κατονομασθέντα εἰς τὸ ἄρθρον 72 γενικὰ ἔξοδα καὶ 2) δι' ἀμοιβὴν αὐτῆς ποσὸν ἴσον πρὸς 10 ο/ο, τὸ κονδύλιον δὲ τοῦτο θὰ ἐξοφλῆται πρὸς τὴν Ἑταιρείαν σὺν τῇ ἐξοφλήσει τῆς ὅλης μηνιαίας καταστάσεως.

"Αρθρον 75.

Ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ εἰς τὸ Δημόσιον μετὰ τὸ πέρας ἑκάστης ἐργασίας καὶ ἐν καλῇ καταστάσει ἅπαντα τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα ἐχρησιμοποίησε πρὸς μελέτην καὶ κατασκευὴν τῶν ἔργων τῆς παρούσης συμβάσεως, ἅτινα κατεχώρησεν εἰς τὰς μηνιαίας καταστάσεις δαπανῶν.

"Αρθρον 76.

Αἱ διὰ τὰς μέχρι τῆς κυρώσεως τῆς παρούσης ἐκτελεσθεῖσας ἐργασίας μελετῶν ἐν γένει, δαπάναι ἐξελεγχόμεναι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καταβληθήσονται αὐτῇ ἐκ τοῦ δανείου καθ' ὃ μέρος δὲν ἔχουσιν ἤδη καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

"Οσον ἀφορᾷ δὲ τὰς μελλούσας τοιαύτας, ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλλῃ προϋπολογισμὸν δαπανῶν πρὸς ἔγκρισιν.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Μεταξᾶς, Α. Μαζαράκης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Π. Μερλόπουλος, Α. Παπαναστασίου, Θ. Τουρκοβασίλης, Μ. Κίρκος, Ν. Βελέντζας, Ἀ. Μπακάλμπασης, Λ. Μιχαλακόπουλος.

"Αρθρον 2.

Τὰ ἄρθρα 17, 28, 30, 36, 70 καὶ 76 τῆς ἀνωτέρω συμβάσεως τροποποιοῦνται καὶ συμπληροῦνται οὕτω:

"Αρθρον 17.

1) Δωρεὰν μεταφέρονται ἐκτὸς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐπιθεώρησιν, τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν Σιδηροδρόμων καὶ οἱ Βουλευταί, οἱ Ἀρχιστράτηγοι, οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν ἐπιτελείων Στρατοῦ καὶ Ναυτικοῦ προσωπικῶς, οἱ Γενικοὶ Διοικηταὶ οἱ ἐπὶ ἓν συνεχὲς ἑξάμηνον διατελέσαντες Ὑπουργοὶ Συγκοινωνίας, τέσσαρες ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῶν Γραφείων τῆς Βουλῆς, ἐν δὲ τῇ περιφερείᾳ των οἱ Νομάρχαι, οἱ Εἰσαγγελεῖς, οἱ Ἀνακριταί, οἱ Πρόεδροι Πολιτικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Δικαστηρίων, καὶ οἱ Διευθυνταὶ Ἀστυνομιῶν.

Ἐπίσης ἐν τῇ περιφερείᾳ των οἱ Ἐπιθεωρηταί, Νομομηχανικοὶ καὶ Μηχανικοὶ τῶν Δημ. Ἔργων. Τὸ δὲ κατώτερον Τεχνικὸν προσωπικὸν τῆς Διευθύνσεως τῶν Σιδηροδρόμων καὶ Δημ. Ἔργων, ἐφ' ὅσον προσάγει διαταγὴν τῆς προϊσταμένης του ἀρχῆς ἐντελλομένην τὴν δι' ὑπηρεσίαν μετάβασιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

2) Ὁμοίως μεταφέρονται δωρεὰν οἱ ὑπάλληλοι τῶν Ἐμμέσων φόρων οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐπιτήρησιν τῶν Σιδηροδρόμων ἐν τῷ συμφέροντι τῆς εἰσπράξεως τοῦ φόρου, ὡς καὶ οἱ διὰ τὸν αὐτὸν φόρον ἐπιφορτισμένοι Τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι, οἱ συνοδοὶ τῶν ταχυδρομικῶν σάκκων καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν Τηλεγράφων, Ταχυδρομείων καὶ Τηλεφώνων, ἐφ' ὅσον ἅπαντες οὗτοι ἔχουσιν εἰδικὴν ἀποστολὴν ἢ εἶσιν ἐπιφορτισμένοι δι' ἐκτάκτου ὑπηρεσίας καὶ ἐφωδιασμένοι διὰ διαταγῆς ὑπηρεσιακῆς, ἐκδιδομένης ἐπὶ τῇ βάσει κανονισμοῦ, ἐγκριθέντος παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Συγκοινωνίας, κατόπιν γνώμης τοῦ Συμβουλίου τῶν Σιδηροδρόμων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τούτῳ. Ἐπίσης δωρεὰν μεταφέρονται καὶ οἱ πταισματοδίκαι, εἰρηνοδίκαι καὶ οἱ οἰκονομικοί, δασικοὶ καὶ γεωργικοὶ ὑπάλληλοι τῶν ἐπαρχιῶν ταξειδεύοντες δι' ὑπηρεσίαν ἐντὸς τῆς περιφερείας των, οἱ ὁριζόμενοι ἑκάστοτε δ.ὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν.

"Αρθρον 28.

1) Ὀψέποτε τὸ Κράτος ἤθελε συστήσει Κεντρικὸν Σταθμὸν ἐν Ἀθήναις ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρεία νὰ προεκτείνῃ τὰς γραμμὰς αὐτῆς μέχρι τοῦ ἐν λόγῳ Σταθμοῦ καὶ δαπάνας τοῦ Κράτους.

2) Ὀψέποτε τὸ Κράτος ἤθελε γίνει κύριος τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Ἀθηνῶν—Λαυρίου, δικαιοῦται νὰ παραχωρήσῃ τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῆς εἰς τὴν Ἑταιρείαν Σ.Π.Α.Π. καὶ αὕτη ὑποχρεοῦται ἀπὸ τοῦδε νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴν ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς γραμμῆς Κυπαρισσίας—Γαργαλιάνων, παραχωρουμένων αὐτῇ καὶ τῶν Σταθμῶν καὶ παραρτημάτων τῆς ὡς ἄνω γραμμῆς.

Ἐὰν ὅμως τὸ Κράτος ἤθελε ζητήσει μόνον τὴν προέκτασιν τῆς συγκοινωνίας τῆς γραμμῆς ταύτης μέχρι Πειραιῶς, ὑποχρεοῦται ἡ Ἑταιρεία ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διέλευσιν τῶν ἀμαξοστοιχιῶν ἐπὶ καταβολῇ διοδίων καὶ κατὰ τὰ δι' εἰδικῆς συμφωνίας ἐν καιρῷ ὁρισθησόμενα μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ Κράτους.

"Αρθρον 30.

Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ εἰς τρίτους, φυσικὰ ἢ νομικὰ πρόσωπα χορήγησις προνομίου ἐκμεταλλεύσεως δι' αὐτοκινήτων ἐπὶ ὁδῶν παραλλήλων πρὸς τὰς σιδηροδρομικὰς γραμμὰς εἴτε ὑπαρχουσῶν εἴτε κατασκευασθησομένων.

Ὁ ὅρος οὗτος δὲν ἰσχύει διὰ τὸ νομικὸν πρόσωπον τοῦ Δήμου Πατρέων ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ.

"Αρθρον 36.

Κατὰ τοὺς κάτωθι ὅρους τῆς παρούσης συμβάσεως ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται νὰ ἀναλάβῃ τὴν μελέτην, κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῆς γραμμῆς Κυπαρισσίας-Φιλιατρῶν-Μαράθου.

Ἐπίσης ἡ Ἑταιρεία ὑπὸ τοὺς κάτωθι ὅρους ὑποχρεοῦται νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὁριστικὴν μελέτην καὶ ὁροθέτησιν 1) τῆς γραμμῆς Γεφύρας τοῦ Ἰσθμοῦ—Λουτρακίου, 2) τῆς γραμμῆς Τριπόλεως—Σπάρτης—Ξηροκαμπίου, τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Ξηροκαμπίου—Γυθείου καὶ τὴν ἀναγνώρισιν μετὰ πολυγωνικῆς βάσεως τῆς γραμμῆς Γυθείου—Ἀρεοπόλεως, 3) τὴν ὁριστικὴν μελέτην καὶ ὁροθέτησιν τῆς γραμμῆς Τριπόλεως—Κάψα—Λεβετσίου, ὡς καὶ τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Λεβετσίου--Δάρα---Καλαβρύτων--Πατρῶν, 4) ἐπίσης τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς ἀπὸ σταθμοῦ Νεμέας εἰς Ἅγιον Γεώργιον--Κανδύλαν—Λεβετσίου καὶ ἐκεῖθεν διὰ Γορτυνίας εἰς Πύργον, 5) τὴν κατασκευὴν γραμμῆς Τριπόλεως—Τεγέας, 6) τὴν προμελέτην γραμμῆς ἀπὸ χιλιομ. 11 περίπου τῆς γραμμῆς Πύργου—Ὀλυμπίων διὰ Μπρούμας εἰς Ὠλένην καὶ Πηνειάν. 7) ἐπίσης ἡ Ἑταιρεία ἀναλαμβάνει νὰ ἐκτελέσῃ προσθήκας, συμπληρώσεις καὶ βελτιώσεις ἐπὶ τοῦ ἐν ἐκμεταλλεύσει ἤδη δικτύου τῶν Σ.Π.Α.Π. τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργείου ὡς καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ Κεντρικοῦ Σταθμοῦ Πατρῶν εἰς θέσιν Ἅγιος Διονύσιος ἢ ἄλλην ὁρισθησομένην παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, 8) ἐπίσης ἡ Ἑταιρεία ἀναλαμβάνει ἀπὸ τοῦδε τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως συνομολογήσῃ εἰδικὴν σύμβασιν περὶ κατασκευῆς καὶ ἐφοδιασμοῦ τῆς γραμμῆς Τριπόλεως—Κάψα—Λεβετσίου, ἐφόσον ἤθελε κληθῇ πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Κράτους ὁποτεδήποτε μετὰ διετίαν ἀπὸ τῆς κυρώσεως τῆς παρούσης συμβάσεως. Ἡ κατασκευὴ τῆς γραμμῆς ταύτης δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐνωρίτερον, ἂν ἤθελε συμπληρωθῇ ἡ μελέτη αὐτῆς, 9) ἐπίσης τὴν προμελέτην τῆς γραμμῆς Μαράθου—Πύλου—Νησίου, 10) Ἀνθριτσαίνης—Κρεσταίνων—Ἀνεμοχωρίου, 11) Ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται, ἐὰν ἐντὸς διετίας κληθῇ, νὰ κατασκευάσῃ σιδηροδρομικὴν ἢ τροχιοδρομικὴν γραμμὴν μεταξὺ Γεφύρας—Λουτρακίου ἢ Κορίνθου—Λουτρακίου, νὰ ἐξεύρῃ τὰ ἀναγκαῖα κεφάλαια, ἐν ἢ δὲ περιπτώσει δὲν ἤθελεν ἐξεύρει ταῦτα νὰ ὑποχρεοῦται νὰ κατασκευάσῃ καὶ ἐκμεταλλευθῇ τὴν γραμμὴν ταύτην δι' ἐξευρεθησομένων χρημάτων ὑπὸ τοῦ Κράτους, κατόπιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο μετὰ τοῦ Κράτους συμβάσεως αὐτῆς.

"Αρθρον 70.

Οἱ ὅροι τῆς συνομολογήσεως τοῦ δανείου τούτου ὑπόκεινται εἰς τὴν προηγουμένην ἔγκρισιν τῶν Ὑπουργῶν τῆς Συγκοινωνίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν, γενήσεται δὲ πάντως ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ἀπὸ τοῦδε καθοριζομένους βασικοὺς ὅρους.

α') Ἡ Ἑταιρεία πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δανείου δικαιοῦται νὰ συστήσῃ πρώτην ὑποθήκην ἐπὶ τῆς ἐκτελεσθησομένης γραμμῆς καὶ δευτέρας ὑποθήκης ἐφ' ὅλων τῶν γραμμῶν τῶν ἀνηκουσῶν εἰς αὐτὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ δικτύου.

β') Τὸ Δημόσιον διὰ τὴν ὅλην ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἐν λόγῳ δανείου διαθέτει κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν, ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1929, ποσὸν 15.000 λιρῶν Ἀγγλίας ἐτησίως διὰ δὲ τὴν δευτέραν πενταετίαν ποσὸν 8.000 λιρῶν Ἀγγλίας ἐτησίως. Τὸ Δημόσιον ὑπογρεοῦται ὅπως ἀνεγράφῃ εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἑκάστου τῶν ἐτῶν τῆς ἀνωτέρω περιόδου τὴν ἀπαιτουμένην πίστωσιν πρὸς πληρωμὴν τοῦ ὁριζομένου ὡς ἄνω ποσοῦ λιρῶν Ἀγγλίας. Ἡ καταβολὴ τοῦ ποσοῦ τούτου ἐνεργεῖται ἀναλόγως καὶ ἕνα τοὐλάχιστον μῆνα πρὸ τῆς ὡρισμένης πρὸς πληρωμὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου προθεσμίας κατὰ τὰ λεπτομερέστερον περὶ τούτου καθορισθησόμενα διὰ τοῦ κατωτέρω προβλεπομένου Διατάγματος, ἡ δὲ Ἑταιρεία θέλει καταβάλλει τὸ ὑπόλοιπον τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐτησίου τοκοχρεωλυσίου ἀναλόγως κατὰ τριμηνίαν καταβέτουσα τὸ ἀνάλογον τοῦτο ποσὸν τοῦ ἐτησίου τοκοχρεωλυσίου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος διὰ λογαριασμὸν τῶν ὁμολογιούχων πιστωτῶν κατὰ τριμηνίαν.

γ') Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ πρὸς πληρωμὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου κατὰ τὴν πρώτην δεκαετίαν ὡς καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δανείου διὰ τὰ ἑπόμενα ἔτη τὸ Δημόσιον παρέχει τὴν ἐγγύησιν αὐτοῦ μέχρι ποσοῦ κατ' ἔτος ἴσου πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας εἰσπραττόμενα καὶ καταβαλλόμενα εἰς τὸ Δημόσιον ἐκ φόρου εἰσιτηρίων καὶ κομίστρων.

δ') Πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια περὶ συνομολογήσεως, καταθέσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ ἐν λόγῳ δανείου καθορισθήσεται κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ σχετικοῦ διατάγματος.

"Αρθρον 76.

Αἱ διὰ τὰς ἀπὸ 21 Ὀκτωβρίου 1925 μέχρι τῆς κυρώσεως τῆς παρούσης ἐκτελεσθείσας ἐργασίας μελετῶν ἐν γένει δαπάναι, ἐξελεγχόμεναι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 72 καὶ 73 τῆς παρούσης συμβάσεως, καταβληθήσονται αὐτῇ ἐκ τοῦ δανείου καθ' ὃ μέρος δὲν ἔχουσιν ἤδη καταβληθῇ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου.

"Οσον ἀφορᾷ διὰ τὰς μελλούσας τοιαύτας, ἡ Ἑταιρεία ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ προϋπολογισμὸν δαπανῶν πρὸς ἔγκρισιν.

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Μεταξᾶς, Α. Μαζαράκης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Π. Μερλόπουλος, Α. Παπαναστασίου, Θ. Τουρκοβασίλης, Μ. Κίρκος, Ν. Βελέντζας, Α. Μπακάλμπασης, Α. Μιχαλακόπουλος.

"Αρθρον 3.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τοῦ εἰς α' συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν ἐφημερίδων ὁ κ. **Γ. Ἰωαν...** ὑρης προτείνει, ὅπως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο, ὡς ἐτροποποιήθη παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς, κηρυχθῇ ὑπηρεσιακὸν καὶ ψηφισθῇ εἰς μίαν μόνην ἀνάγνωσιν.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρέχει τὴν ἐξήγησιν ὅτι ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἐφημερίδων ἀπετέλεσεν ἕνα ἐκ τῶν πρώτων ὅρων, οἱ ὁποῖοι ἐτέθησαν ὑπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς συμφιλιώσεως. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης ἐδόθησαν ὡρισμένα ποσὰ εἰς ὡρισμένας ἐφημερίδας. Δὲν νομίζει ὅτι ἡ Βουλὴ θ' ἀρνηθῇ νὰ ἐγκρίνῃ νομοσχέδιον εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ὁποίου συνεργάσθησαν ὅλα τὰ κόμματα.

Ὁ κ. **Β. Κ...γιώ...** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα ἔχει μείνῃ ἐκκρεμὲς ἀπὸ τῶν παρελθουσῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς, ὅτε δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις, μὴ συγκεντρωθέντος τοῦ ἀπαιτουμένου ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἀριθμοῦ βουλευτῶν. Ἐπομένως σήμερον πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ ὁ κατάλογος.

Ὁ κ. **Γ. Μ...ύρης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀναγνωσθῇ ὁ κατάλογος μὴ ὑπαρχούσης προτάσεως.

Ὁ κ. **Ι. Ρ...λης** λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 76 τοῦ Κανονισμοῦ εἶναι ρητόν. Ἡ ψηφοφορία πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ὀνομάτων τῶν ὑποβαλόντων τὴν πρότασιν.

Ὁ κ. **Ν. Δ...β...ρης** λέγει ὅτι μετὰ τόσους μῆνας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία.

Ὁ κ. **Β. Καραπανογιώτης** λέγει ὅτι εἶναι πρωτοφανὲς τὸ ζητούμενον, νὰ ἀναγνωσθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν ὑποβαλόντων τὴν περὶ ψηφοφορίας πρότασιν κατὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ψηφοφορίας.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑποβληθείσης νέας προτάσεως θέλει διεξαχθῇ ἐπὶ τῆς εἰς α' συζήτησιν ἀποδοχῆς τοῦ νομοσχεδίου ψηφοφορία δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ βουλευταὶ κ. κ. Σ. **Κρεμεζῆς** καὶ **Β. Κορομπόνγιως** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω. «Οἱ δεχόμενοι εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον λέγουσι ναί, οἱ δὲ μὴ δεχόμενοι αὐτὸ λέγουσι ὄχι».

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψήφισαν ἐν ὅλῳ 94.

Εἶπον ναὶ 78.

Εἶπον ὄχι 14.

Ἐψηφίσθησαν ψῆφοι 2.

Κατὰ τὸ παρατεθέμενον πρωτόκολλον.

Κ. Ἀγγελόπουλος ....
Ν. Ἀμηρᾶς ....
Μ.χ. Ἀργυρόπουλος ....
Χαρ. Βοζίκης ....
Γ. Γεωργιάδης ....
Κ. Δεμερτζῆς ....
Α. Δουλγερίδης ....
Γ. Ἐμπειρῖκος ....
Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης ....
Ἰωάν. Καλογερᾶς ....
Ν. Κρανιωτάκης ....Ν
Χρ. Λαδᾶς ....
Θ. Νικολούδης ....Ν
Γ. Μερκούρης ....Ν
Δ. Μπαμπᾶκος ....
Ἰωάν. Ράλλης ....Ν
Ἀντ. Στρατηγόπουλος ..Ν
Π. Τσιτσεκλῆς ....
Γ. Ἀθανασιάδης ....Ν
Γ. Ἀλεξανδρόπουλος .. Ν
Γ. Καλαντζόπουλος .. ....
Ι. Καναβὸς ....Ν
Δ. Κατσάνος ....
Γ. Καφαντάρης .. ....Ν
Ξ. Μαυρομμάτης .....
Ἰωάν. Νικολίτσας .. ....
Σπυρ. Τρικούπης ....
Γ. Τσακανίκας ....Ν
Ἰωάν. Τσιγκόλης ....Ν
Α. Γρηγοριάδης ....
Δ. Δημάδης ....
Γ. Παπαπαράσχος .. ....
Α. Χατζηνώτας ....
Ἀπ. Ζούζουλας ....
Σπυρ. Ἠλιόπουλος .. ....
Γ. Καρπετόπουλος .. ..Ν
Γ. Μηναΐος ....Ν
Ι. Μουντζουρίδης .. ..Ν
Π. Πετρίδης ....
Σπ. Στάης ....
Π. Τσαλδάρης ....Ν
Κ. Τσαλδάρης ....Ν
Ἀθ. Χριστόπουλος .. ..Ν
Ἠλίας Ἀποσκίτης .. ....
Θ. Γρηγορίου ....
Γ. Μπακόπουλος ....
Ν. Μπακόπουλος ....Ν
Δ. Ἠλιαπούτας .. ....
Θεόδ. Τουρκοβασίλης ..Ν
Α. Τροχάνης ....
Ν. Τριανταφυλλάκος ....
Σπυρ. Τσακόπουλος ....
Ν. Ἀνδρεαδάκης .....
Ἰωάν. Κίνιας ....
Λουκ. Κουτσοπέταλος ..Ν
Μ. Μαντᾶς ....
Γεώργ. Μικρὸς ....Ν
Π. Νικολαΐδης ....
Γεώργ. Πεσματζόγλου ..
Α. Ἀγγελόπουλος .. ....
Τάσης Ἀναστασίου .. ....
Κ. Γκότσης ....Ν
Κ. Γόντικας ....
Ἰωάν. Γιαννόπουλος .. ....
Α. Μάρκου ....Ν
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος....
Δ. Μπούκουρας ....Ν
Σ. Πολυζωγόπουλος.. ....
Β. Κανακάρης Ρούφος ....
Βασίλειος Σαγιᾶς ....
Ἀνδρ. Στεφανόπουλος ....
Ι. Σισίνης ....
Δ. Στεφανόπουλος .. ....
Γ. Βοραζάνης ....Ν
Κ. Γεωργαντόπουλος ....
Γ. Ζερβὸς ....
Λ. Θεοδωρίδης ....
Κ. Κωνσταντινίδης .. ....
Λ. Λυμπριανίδης.. .. ..Ν
Κ. Ὀρφανὸς ....
Χ. Πανταζίδης ....
Χ. Παπάζογλου ....
Λ. Παπαπαναγιώτου ....
Α. Χατζηλίας ....
Β. Χατζηλίας ....
Κ. Βλαχοθανάσης ....
Ι. Βογιατζῆς ....Ν
Θ. Κακαρᾶς ....
Σ. Οἰκονομίδης ....Ν
Θ. Παπαστρατῆς ....Ν
Π. Χατζηπάνος ....Ν
Δ. Βοῦλτζος ....Ν
Ζέρβας Καίσαρ .....
Ν. Κολυβᾶς ....
Ἐμ. Λούντζης ....
Ἀντ. Γαλανάκης ....Ο
Γ. Κοκκινάκης..... ..Ο
Γ. Μαρῆς ....
Β. Μεϊμαράκης .....Ν
Ι. Περδικογιάννης ....
Κ. Πολυχρονάκης .. ..Ο
Γ. Φραγκουδάκης .. ....
Δημ. Ἀμπατζόπουλος ....
Ι. Ι. Ἄμποτ ....Ν
Παναγ. Λύγου τίης ....
Ἀλ. Βουτυρᾶς ....
Ζ. Βεντούρας ....
Ν. Δαρβέρης ....Ν
Δ. Εὐθυμιάδης ....
Μ. Θεοδωρίδης .... ..Ν
Δ. Ἰασωνίδης ....
Δ. Κάκαβος ....Ν
Ι. Καυταντζόγλου..... ....
Μ. Κύρκος ....Ν
Λ. Κυβετὸς .....
Μεντὲς Λιάο Μεσατζῆς ..
Κ. Μουζενίδης ....
Κ. Μιττάκος ....Ν
Ἀλ. Παπαναστασίου.. ..Π
Γρ. Παπανικολάου ....
Σταμ. Παπάζης ....
Φ. Παπαγεωργίου .. ..Ν
Ἰσαὰκ Ἀβραὰμ Σιακῆς.. ..
Δαυΐδ Μπουχὰρ Σολὰν ....
Γ. Χατζηγεωργίου .. ..Ν
Μ. Γούδας ....
Α. Μελᾶς ....
Δ. Μπότσαρης ....Ν
Ἀλ. Μυλωνᾶς ....Ν
Σπυρ. Χαιώτης ....
Χ. Χρηστοβασίλης .. ..Ν
Ἀλκ. Λούλης ....Ν
Γ. Ἐξηντάρης ....
Αὐγ. Θεολογίτης ....
Σ. Καραγεώργης ....
Στ. Νικολαΐδης ....
Α. Παπαδᾶτος ....
Ε. Σταυρίδης ....
Ι. Τσονταρίδης ....
Εὐθύμ. Βελλιανίτης .. ....
Δ. Ζερβὸς .....
Ἰωάν. Θεοτόκης ....
Σπυρ. Παϊπέτης ....
Α. Πιέρρης ....
Β. Ἀλεξᾶτος ....
Ι. Μεταξᾶς .....Ν
Κοσμ. Μπουρμπούλης ..Ν
Α. Φωκᾶς .....Ν
Λ. Ἀνδρεάδης ....
Γ. Βαρβούτης ....
Α. Ζάχος .....
Γ. Κακουλίδης ....
Ν. Κουπαροῦσος .....Ο
Γ. Μπούσιος ....
Η. Παπαδόπουλος ...Ν
Κωνστ. Ἀλαβᾶνος .. ....
Δ. Βοκοτόπουλος .. ....
Μ. Δερλερὲς .....Ν
Κ. Ἐμπειρῖκος ....
Π. Εὐριπαῖος .....
Ν Καμπάνης .....Ν
Π. Καμπάνης .....
Περ. Μαζαράκης .....Ο
Κ. Ναυπλιώτης .....Ν
Ν. Δ. Κουμάνταρος .. ....
Π. Παπαδᾶκος .....Ν
Δ. Πετρακᾶκος .....Ν
Γ. Φικιώρης .....Ο
Κ. Ν. Μαυρομιχάλης ....
Ἀ. Ἀποστολίδης .....
Ε. Γκλαβάνης .....Ν
Α. Εὐφραιμίδης .....
Β. Ζησιάδης .....
Κωνστ. Θέος .....
Ἀλ. Ἰωαννίδης .....Ν
Δ. Καζάκης .....
Κ. Καρτάλης .....Ν
Ἀνδρ. Κόρακας .....
Σ. Μέξης .....
Α. Μέρος .....
Κ. Σπυρίδης .....
Ν. Κοθρῆς .....
Ρούσσος Κούνδουρος ....
Ε. Μοδάτσος .....Ν
Α. Γαληνὸς .....
Γ. Θεοδοσιάδης .....
Γ. Καλδῆς .....Ο
Β. Κορπανογιώτης .. ..Ο
Σ. Κρητικᾶς .....
Γ. Λαζανᾶς .....
Μ. Λαΐλιος .....
Γ. Παπανδρέου .....Π
Δ. Σάλτας .....Ο
Κ. Σῖμος .....Ο
Π. Ἀντωναρόπουλος ....
Γ. Καντιάνης .....
Α. Ἐμπ. Κουμουνδοῦρος ..
Π. Μερλόπουλος .....Ν
Α. Μισυρλῆς .....
Φ. Μοσχούλας .....
Δ. Μπενάκης .....Ν
Π. Μποῦτος .....
Π. Σάκκης .....
Ε. Φεσᾶς .....Π
Ἰωάν. Βατίστας .....
Π. Διαμαντόπουλος .....
Ἐμ. Μαχαίρας .....Ν
Γ. Προυκάκης .....Ν
Γ. Σακαλῆς .....
Σ. Συμεονόγλου.....
Δ. Σκυλίτσης .....
Ἰωάν. Σπετσιώτης .....Ν
Γ. Στρῖγκος .....
Σωτ. Σωτηρίδης .....Ν
Θ. Μαγκριώτης .....
Κ. Μαζαράκης .....Ο
Γρ. Τηλικίδης .....
Θ. Χρυσοβέργης .....
Α. Βαλαωρίτης .....Ν
Γ. Μπανιᾶς .....
Λ. Τσιῶκος.....Ν
Θ. Χαβίνης .....
Κ. Καλκάνης .....Ν
Μ. Τσαρλαμπᾶς .....
Β. Σκουλᾶς .....Ο
Ε. Φωτάκης .....Ν
Χασὰν Ἀγᾶ Ζαδὲ Μουσταφᾶ .....
Ἀν. Μπακάλμπασης ....
Χαβούζ-Ὀσμὰν .....
Σουκρῆ-Μαμούτ-Ὄγλου ..
Ι. Κεραμεὺς .....
Κ. Τελωνίδης .....
Ἀθ. Σινόκας .....
Νικόλ. Βλιᾶμος .....Ν
Σ. Μανταρούνης .....
Θεμ. Σοφούλης .....
Ἐμ. Χατζηδάκις .....
Π. Ἀλεξίδης .....
Λ. Ἀργυρὸς .....
Δ. Δούκας .....Ν
Α. Λαζαρίδης .....
Ν. Μαρούσης .....
Ν. Τερζόγλου .....
Δημ. Φλωριᾶς .....Ν
Π. Μπούμπουλης .....
Κ. Πετσάλης .....
Χρ. Ἀλαμανῆς .....Ν
Σ. Ἀλεξιάδης .....
Περ. Ἀλεξανδρῆς .....Ν
Ἀδάμ Ἔξαρχος .....
Ε. Ζούκας .....
Γ. Σίδερης .....
Σ. Ταλιαδοῦρος .....
Σωτ. Χατζηγάκης .. ....
Φ. Χρηστοδῆμος .....Ν
Α. Ψάρρας .....
Ἀντ. Δαμιανὸς .....
Ἀθ. Μακρῆς .....
Α. Σαχτούρης .....
Ν. Βελέντζης .....Ν
Σ. Γάτος .....
Σπυρ. Κρεμεζῆς .....Ν
Εὐστ. Μαλαμίδας .. ....
Ἀλ. Παπαθανασίου ....
Χ. Στεργιόπουλος .. ....
Ι. Τζίβρας .....Ν
Θαλῆς Τσιριμῶκος .. ....
Δ. Χατζίσκος .....
Ι. Βαλαλᾶς .....
Φ. Δραγούμης .....
Ν. Κυριακόπουλος .....
Σ. Λιούμπης .....Ν
Γ. Μόδης .....Ο
Δ. Τζίμας .....
Ἀλ. Ξανθόπουλος .....
Μ. Βολουδάκης .....
Α. Μητσοτάκης .....Ο
Π. Πολυχρονίδης .....
Γ. Σήφακας .....
Α. Ἀνδρεάδης .....
Β. Κουκουρίδης .....
Θ. Πανταζίδης .....
Α. Παχνὸς .....
Α. Πολεμίδης .....Ν
Ἀλ. Κανάρης .....
Ν. Μαμούνης .....

Ἐπομένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή, ψηφισθέντος τοῦ νομοσχεδίου εἰς α' καὶ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν, ὡς ἐροποιήθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ στρατολογίας διατάξεων τοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς», ἔχον οὕτω.

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ Στρατολογίας διατάξεων Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς.

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ Ὀργανισμοῦ τῆς Χωροφυλακῆς» καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Στρατολογία τῆς Χωροφυλακῆς ἐνεργεῖται:

1) Δι' ἐθελουσίας κατατάξεως ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ ἀνδρῶν ἐκπληρωσάντων τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν, ἐχόντων ὡρισμένα ἠθικὰ προσόντα καὶ σωματικὴν ἱκανότητα ὡς καὶ ἀναλόγους γραμματικὰς γνώσεις κατὰ τὰ ἐν τῷ Κανονισμῷ Στρατολογίας τῆς Χωροφυλακῆς ὁρισθησόμενα καὶ ἀγόντων ἡλικίαν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 30 ἐτῶν συμπεπληρωμένων.

2) Δι' ἐθελουσίας κατατάξεως ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ τῶν προϋπηρετησάντων ἐν τῇ Ἀστυνομίᾳ Πόλεων, ἐὰν ἀπελύθησαν τῇ αἰτήσει των, ἀπὸ δὲ τῆς ἀπολύσεως των δὲν ἀπώλεσαν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουσιν ὑπερβῇ τὸ ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου τεθὲν ὅριον ἡλικίας.

2) Δι' ἐθελουσίας κατατάξεως ἐκ νέου ἐπὶ ἐνιαυσίῳ θητείᾳ τῶν προϋπηρετησάντων ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ὡς ὁπλιτῶν, μὴ ὑπερβάντων τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐὰν ἀπελύθησαν τῇ αἰτήσει των, ἀπὸ δὲ τῆς λήξεως τῆς προϋπηρεσίας των δὲν ἀπώλεσαν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

4) Δι' ἐθελουσίας κατατάξεως ἐπὶ 3ετεῖ θητείᾳ νέων μὴ ἐκπληρωσάντων τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν, ἐχόντων συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ τὰ τοῦ πρώτου ἐδαφίου λοιπὰ προσόντα, γραμματικὰς δὲ γνώσεις κατ' ἀνώτατον ὅριον Σχολαρχείου, μέχρις ἀριθμοῦ πεντακοσίων ἐξ ἑκάστης στρατολογικῆς κλάσεως.

5) Δι' ἐθελουσίας κατατάξεως ἐπὶ 3ετεῖ θητείᾳ νέων πτυχιούχων ἢ τελειοφοίτων τῆς Νομικῆς, τελειοφοίτων Γυμνασίου, Ἐμπορικῆς ἀνεγνωρισμένης ἢ ἄλλης ἰσοτίμου ἀνεγνωρισμένης Σχολῆς, ἐχόντων συμπεπληρωμένον τὸ 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ μὴ ὑπερβάντων τὸ 25ον, ἐχόντων δὲ ὡρισμένα ἠθικὰ προσόντα καὶ σωματικὴν ἱκανότητα μέχρις ἀριθμοῦ ἑκατὸν (100) ἐξ ἑκάστης στρατολογικῆς κλάσεως».

Ἄρθρον 2.

Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ:

1) Οἱ μὴ ἐκπληρώσαντες τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν ὑποχρέωσιν, ὡς καὶ οἱ προϋπηρετήσαντες εἰς τὸ Στράτευμα ὡς στρατιῶται καὶ δεκανεῖς, κατατάσσονται ὡς μαθηταὶ χωροφύλακες καὶ μετὰ τὴν προσήκουσαν ἐν τῷ Σχολείῳ ἐκπαίδευσιν ὀνομάζονται χωροφύλακες.

2) Οἱ προϋπηρετήσαντες εἰς τὸ Στράτευμα ὡς λοχίαι καὶ ἐπιλοχίαι κατατάσσονται ὡς μαθηταὶ ὑπενωμοτάρχαι κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων καὶ μετὰ τὴν προσήκουσαν ἐν τῷ Σχολείῳ ἐκπαίδευσιν ὀνομάζονται ὑπενωμοτάρχαι.

3) Οἱ κεκτημένοι ἀπολυτήριον Γυμνασίου ἢ ἄλλης ἰσοτίμου ἀνεγνωρισμένης Σχολῆς ἢ Ἐμπορικῆς Σχολῆς κατατάσσονται κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ὡς μαθηταὶ ὑπενωμοτάρχαι καὶ μετὰ τὴν προσήκουσαν ἐν τῷ Σχολείῳ ἐκπαίδευσιν ὀνομάζονται ὑπενωμοτάρχαι.

4) Οἱ κεκτημένοι πτυχίον Νομικῆς ὡς καὶ οἱ τελειόφοιτοι τῆς Νομικῆς κατατάσσονται, κατόπιν εἰσιτηρίων ἐξετάσεων ὡς μαθηταὶ ἐνωμοτάρχαι καὶ μετὰ τὴν προσήκουσαν ἐν τῷ Σχολείῳ ἐκπαίδευσιν ὀνομάζονται ἐνωμοτάρχαι.

5) Οἱ προϋπηρετήσαντες ἐν τῇ Χωροφυλακῇ κατατάσσονται μὲ τὸν βαθμὸν ὃν ἔφερον κατὰ τὴν ἀπόλυσίν των καὶ δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκπαιδευθῶσιν ἐν τῷ Σχολείῳ, ἀλλὰ τοποθετοῦνται ἅμα τῇ κατατάξει των κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

6) Οἱ προϋπηρετήσαντες εἰς τὴν Ἀστυνομίαν Πόλεων κατατάσσονται οἱ μὲν ἀστυφύλακες ὡς μόνιμοι χωροφύλακες, οἱ ἀρχφύλακες ὡς ὑπενωμοτάρχαι καὶ οἱ ὑπαστυνόμοι β' ὡς ἐνωμοτάρχαι. Οὗτοι δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ ἐκπαιδευθῶσιν ἐν τῷ Σχολείῳ, ἀλλὰ τοποθετοῦνται ἅμα τῇ κατατάξει των κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας.

7) Τὰ τοῦ χρόνου καὶ τρόπου τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ χωροφυλάκων κανονισθήσονται διὰ τοῦ Κανονισμοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς».

Ἄρθρον 3.

Τὸ ἄρθρον 27 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«1) Ὁπλῖται, οἵτινες δὲν ἤθελον ὑποβάλει ἔγγραφον αἴτησιν ἀπολύσεώς των ἕνα τοὐλάχιστον μῆνα πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὑποχρεώσεώς των εἰς τὴν προϊσταμένην αὐτῶν ἀρχήν, θεωροῦνται αὐτοδικαίως ὡς ἀνακατεταγμένοι ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προηγουμένης ὑποχρεώσεώς των.

2) Ὁπλῖται ὑποπεσόντες εἰς βαρὺ πειθαρχικὸν παράπτωμα ἢ ἐπιδεικνύοντες ἀνεπίδεκτον διορθώσεως διαγωγὴν ἀποβάλλονται τοῦ Σώματος κατὰ τὰ ἐν τῷ Κανονισμῷ Ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς ὁρισθησόμενα.

Οἱ μὴ ἐκπληρώσαντες τὰς στρατιωτικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις, ἐν ᾗ περιπτώσει ἀποβληθῶσι τοῦ Σώματος πρὸ τῆς λήξεως τῆς τριετοῦς ἐθελουσίας ὑποχρεώσεώς των, θ' ἀποστέλλωνται εἰς τὸ στράτευμα ὅπως ἐκπληρώσωσιν ἅπασαν τὴν στρατιωτικὴν αὐτῶν θητείαν ὡς ἐὰν δὲν κατετάσσοντο εἰς τὴν Χωροφυλακήν.

3) Οἱ μὴ ἐκπληρώσαντες τὰς στρατιωτικὰς αὐτῶν ὑποχρεώσεις, οἵτινες ἤθελον τύχει ἐτησίας ἢ διετοῦς ἀναβολῆς διὰ λόγους ὑγείας, πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως 18μήνου ἐν τῇ Χωροφυλακῇ ὑπηρεσίας, ἀπολύονται ταύτης καὶ ὑποχρεοῦνται

μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀναβολῆς των νὰ παρουσιάζωνται εἰς τὸν Στρατὸν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ὑπολοίπου τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεώς των.

4) Οἱ κρινόμενοι βοηθητικοὶ ἀπολύονται τῆς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς. Ἐκ τούτων οἱ μὴ συμπληρώσαντες 18μηνον ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Χωροφυλακῇ μεταφέρονται εἰς ἃ Συνταγματα στρατολογικῶς ἀνήκουσι πρὸς συμπλήρωσιν πλήρους 18μήνου θητείας».

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἄρθρον 28 τοῦ αὐτοῦ Ν. Διατάγματος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς :

«1) Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς ἀποφαίνεται ἂν οἱ αἰτούμενοι νὰ καταταγῶσιν εἰς τὴν Χωροφυλακὴν συγκεντροῦσι τὰ προσόντα ἅτινα θέλει ὁρίζει ὁ Κανονισμὸς Στρατολογίας ἐν τῇ Χωροφυλακῇ, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβαλλομένων ἢ καταθεμένων δικαιολογητικῶν.

2) Οἱ Διοικηταὶ ἀξιωματικοὶ Χωροφυλακῆς ὑποβάλλουσι τὰ δικαιολογητικὰ κατατάξεως ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον ἐκφέροντες καὶ τὴν ἑαυτῶν γνώμην.

Εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 5.

1) Ὅπου ἐν τῷ Ὀργανισμῷ Χωροφυλακῆς γίνεται χρῆσις τῶν λέξεων «τριετὴς ἀνακατάταξις» ἢ «τριετὴς θητεία» νοεῖται ἰσόχρονος συνεχὴς ὑπηρεσία.

2) Ἡ προσαύξησις ἀνακατατάξεως, ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς, χορηγεῖται ὡς προσαύξησις τριετίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τριετοῦς ἀπὸ τῆς κατατάξεως τοῦ ὁπλίτου συνεχοῦς ὑπηρεσίας. Αἱ προσαυξήσεις αὗται δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς τρεῖς διὰ τοὺς χωροφύλακας καὶ τὰς τέσσαρας διὰ τοὺς ὑπαξιωματικούς.

3) Εἰς τοὺς διανύοντας ἤδη τριετῆ ἀνακατάταξιν ἐξακολουθοῦσι νὰ παρέχωνται αἱ μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος χορηγούμεναι προσαυξήσεις ἀνακατατάξεως, μετὰ δὲ τὴν λῆξιν ταύτης θὰ χορηγῶνται εἰς τούτους καὶ προσαύξησις τριετίας, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπερβαίνουσι πᾶσαι αὗται αἱ προσαυξήσεις τὸ ὅριον τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου.

4) Εἰς τοὺς διανύοντας ἤδη ἐνιαύσιον μὴ δοκιμαστικὴν ἀνακατάταξιν χορηγεῖται προσαύξησις τριετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος, εἰς δὲ τοὺς διανύοντας ἐνιαύσιον δοκιμαστικὴν τοιαύτην, ἀπὸ τῆς λήξεως ταύτης. Ὁ διανυθεὶς χρόνος μὴ δοκιμαστικῆς ἐνιαυσίου ἀνακατατάξεως ὑπολογίζεται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς τριετοῦς συνεχοῦς ὑπηρεσίας.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 6.

Ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται ἡ κατάταξις τῶν προϋπηρετησάντων ἐν τῇ Χωροφυλακῇ καὶ τῷ Στρατεύματι κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 1 μέχρις ἡλικίας 35 ἐτῶν συμπεπληρωμένων ἔστω καὶ ἐγγάμων. Οὗτοι δύνανται νὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑπηρετοῦντες καὶ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ Χωροφυλακῆς τεθειμένου ὁρίου ἡλικίας, μέχρι συμπληρώσεως δωδεκαετίας ἀπὸ τῆς καταταξεώς των.

Ἄρθρον 7.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος δὲν ἰσχύουσι διὰ τοὺς ἤδη ἐκπαιδευομένους ἐν τῷ σχολείῳ Χωροφυλακῆς μαθητὰς Ὑπαξιωματικούς.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς ἐφάπαξ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1917 περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Φεβρουαρίου 1926 περὶ ταμείου ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν» ἔχον οὕτω.

Περὶ κυρώσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Φεβρουαρίου 1926 περὶ Ταμείου ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. τῆς Χωροφυλακῆς».

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Φεβρουαρίου 1926 περὶ Ταμείου Ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. τῆς Χωροφυλακῆς», ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 21 Λουγλίου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς διατρεχούσης περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Τὸ ἀπὸ 11 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Διάταγμα «περὶ Ταμείου Ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. Χωροφυλακῆς», τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Σύστασις καὶ σκοπός.

Ἄρθρον 2.

1) Συνιστᾶται Ταμεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ταμεῖον Ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν Χωροφυλακῆς» ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις.

2) Σκοπὸς τούτου εἶνε ἡ παροχὴ βοηθήματος εἰς τοὺς ἐκ τοῦ Σώματος ἐξερχομένους ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστάς, κατὰ τὰ κατωτέρω ὁριζόμενα.

3) Ὅπου τοῦ παρόντος ὑπιβάλλονται ὑποχρεώσεις εἰς ἀνθυπασπιστὰς ἢ ἀναγνωρίζονται αὐτοῖς δικαιώματα, αὗται ἀφορῶσι καὶ τοὺς δοκίμους ἀξιωματικούς.

Πόροι τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 3.

Πόροι τοῦ Ταμείου εἶνε οἱ ἑξῆς:

α') Κράτησις ἐπὶ τοῦ μηνιαίου ὀργανικοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ, διαθεσιμότητι, προσκαίρῳ πάυσε ἢ ἀπολύσει διατελούντων, μὴ ὑπολογιζομένων τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

Διὰ τοὺς ἐν διαθεσιμότητι, προσκαίρῳ πάυσει ἢ ἀπολύσει διατελοῦντας ἡ κράτησις αὕτη ἐνεργεῖται ἐπὶ τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ ἐνεργείας καὶ οὐχὶ ἐπὶ τοῦ ἠλαττωμένου, ὃν συνεπείᾳ τῆς καταστάσεως, ἐν ᾗ διατελοῦσι, λαμβάνουσιν οὗτοι.

Ἡ κράτησις αὕτη ὁρίζεται εἰς 5 ο/ο ἐπὶ τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

β') Κράτησις ἐπὶ ἕνα μῆνα τῆς διαφορᾶς τοῦ μισθοῦ τῶν προβιβαζομένων εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν, τῶν ὀνομαζομένων ἀνθυπομοιράρχων, καὶ τῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπασπιστοῦ προαγομένων ἐνωμοταρχῶν, ἀσχέτως πάσης ἄλλης ὁμοίας κρατήσεως ὑπὲρ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ, εἰσπραττομένη ἀμέσως μετ' αὐτήν.

γ') Ποσοστὸν 1 ο/ο ἐπὶ τῶν στερεῶν χορηγήσεων διὰ γραφικὴν ὕλην, θέρμανσιν, φωτισμὸν καὶ εἴδη καθαριότητος.

δ') Καταβολὴ πρὸς ἀπόκτησιν δικαιώματος ἀπολήψεως βοηθήματος παρὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθυπασπιστοῦ, βαρύνουσα τοὺς ἔχοντας οἰκογένειαν, ὡς αὕτη ὁρίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ παρόντος, ὁριζομένη δὲ ὡς ἑξῆς:

Διὰ τοὺς ἀνωτάτους	ἀξιωματικοὺς εἰς δραχμὰς	3.000
» » ἀνωτέρους	» » »	2.000
» » κατωτέρους	» » »	1.200
» » ἀνθυπασπιστὰς	» » »	1.000

ε') Αἱ διὰ τὸ Δελτίον Δημοσίας Ἀσφαλείας ἐτήσιαι συνδρομαὶ τῶν ἀξιωματικῶν, ἀνθυπασπιστῶν καὶ ὁπλιτῶν, οὗτοι ὑποχρεωτικαί, τοῦ Ταμείου εὐθυνομένου διὰ τὴν τακτικὴν ἔκδοσιν τοῦ Δελτίου, ὁρίζονται ὡς ἑξῆς:

Διὰ τοὺς ἀνωτάτους ἀξιωματικοὺς εἰς δραχμὰς 200.
Διὰ τοὺς ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς εἰς δραχμὰς 150.
Διὰ τοὺς κατωτέρους ἀξιωματικοὺς εἰς δραχμὰς 120.
Διὰ τοὺς ἀνθυπασπιστὰς καὶ ὑπαξιωματικοὺς εἰς δραχ. 100.

Ἡ ἐτησία συνδρομὴ τῶν χωροφυλάκων ὁρίζεται μόνον εἰς δραχμὰς 36.

Ὁ διὰ τὴν τακτικὴν ἔκδοσιν τοῦ Δελτίου ἀπαιτούμενος χάρτης χορηγεῖται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ ἀντιτίμου.

στ') Αἱ πρόσοδοι ἐκ διαφόρων ἐκδοτικῶν ἐργασιῶν ἐκτελουμένων εἰς τὸ τυπογραφεῖον Χωροφυλακῆς, ἐφ' ὅσα θὰ γίνεται καὶ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ Δελτίου Ἀσφαλείας.

ζ') Ποσοστὸν 1 ο/ο ἐπὶ τῶν πληρωμῶν διὰ προμηθείας ὑπὸ τοῦ Δημοσίου παντὸς εἴδους ὑλικοῦ ἀναγκαιοῦντος εἰς τὴν Χωροφυλακὴν καὶ εἰδῶν ἐφοδιασμοῦ τῶν ὁπλιτῶν τῆς Χωροφυλακῆς, καταβαλλόμενον παρὰ τῶν προμηθευτῶν, ἐφ' ὅσον τὸ πληρωτέον ποσὸν ὑπερβαίνει τὰς 50 δραχμάς.

Τῆς τοιαύτης κρατήσεως ἐξαιροῦνται αἱ ὁπωσδήποτε γνώμαναι προμήθειαι τροφίμων.

η') Ποσοστὸν 2 ο/ο ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων μισθωμάτων δι' οἰκήματα ὑπὸ τῆς Χωροφυλακῆς χρησιμοποιούμενα καὶ ἐπὶ τῶν δαπανῶν δι' ἐπισκευὰς ἢ ἀνεγέρσεις τούτων.

θ') Τὸ 1)5 τῆς χρηματικῆς ἀμοιβῆς τῆς ἐπιβικαζομένης εἰς ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστὰς τῆς Χωροφυλακῆς διὰ κατάσχεσιν εἰδῶν λαθρεμπορίας, καὶ αἰτιοκρεβείας. Ὑπολογιζόμενον ἐπὶ τοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν 5.000 δραχμῶν ἀπομένοντος ποσοῦ τῆς ἀμοιβῆς.

ι') Δωρεαὶ καὶ κληροδοτήματα πρὸς τὸ Ταμεῖον.

Διοίκησις τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 4.

Τὸ Ταμεῖον ἀποτελεῖ Νομικὸν πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, διοικεῖται δὲ ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ ἀρχαιοτέρου τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ὡς Προέδρου καὶ τεσσάρων ἑτέρων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς προϊσταμένων ἰσαρίθμων τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ ἑδρευουσῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς διοιμένων ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς. Τὸν Πρόεδρον κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ ἕτερος τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν, τὰ δὲ λοιπὰ μέλη οἱ νόμιμοι αὐτῶν ἀναπληρωταί, ἐφ' ὅσον τυγχάνουσιν ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, ἄλλως οἱ ὁριζόμενοι παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Ἄρθρον 5.

Καθήκοντα τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι:

Α') Νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις καὶ προτείνῃ τὴν λήψιν ἁπάντων μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου, αὔξησιν τῶν πόρων του καὶ ἰδίως τῶν προκυπτόντων κατὰ ἐκδοτικὰς ἐργασίας καὶ πρόσφορον διαχείρισιν αὐτῶν.

Β') Νὰ ἐκδίδῃ ἀποφάσεις καταβολῆς βοηθήματος εἰς τοὺς δικαιούχους.

Γ') Νὰ ἐπιβλέπῃ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Ταμείου, νὰ ἐλέγχῃ τὴν καλὴν τήρησιν τῶν βιβλίων καὶ λογαριασμῶν αὐτοῦ, νὰ βεβαιῶται διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον εἴσπραξιν τῶν ἐτάδων τοῦ Ταμείου καὶ διὰ τὴν προσήκουσαν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ.

Δ') Νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις διὰ τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς ταχτικὴν καὶ ἔγκαιρον ἐκτύπωσιν καὶ διανομὴν εἰς τοὺς συνδρομητὰς τοῦ δελτίου δημοσίας Ἀσφαλείας δαπάνας.

Ε') Πᾶν ἄλλο καθῆκον εἰδικῶς αὐτῷ ἀνατιθέμενον διὰ τοῦ παρόντος ἢ ἀνατεθησόμενον διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τῆς λειτουργίας τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 6.

1) Τὸ Συμβούλιον συνεδριάζον ἐν ὁλομελείᾳ λαμβάνει ἀποφάσεις κατὰ πλειοψηφίαν.

2) Αἱ ἀποφάσεις αὗται καταχωρίζονται ἐν εἰδικῷ βιβλίῳ καὶ ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ ρητῶς ἐξουσιοδοτουμένου ἐν ἑκάστῃ ἀποφάσει.

3) Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ταμείου εὐθύνονται ἀστικῶς καὶ ἀλληλεγγύως ἔναντι τοῦ Ταμείου διὰ πᾶσαν ἐκ προθέσεως ἢ ἀμελείας ἐνέργειαν ἢ παράλειψιν, ἥτις ἤθελεν ἐπιφέρει ζημίαν εἰς τὸ Ταμεῖον.

Ἄρθρον 7.

Τὴν ἄμεσον ἐποπτείαν τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς ἀσκεῖ ὁ Ἀρχηγὸς Χωροφυλακῆς, τὴν ἀνωτάτην δὲ τοιαύτην ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν.

Διεύθυνσις τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 8.

Τὸ γραφεῖον τοῦ Ταμείου διευθύνεται παρ' ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ φέροντος τὸν τίτλον τοῦ Διευθυντοῦ, τοποθετουμένου κατὰ τὰς ἰσχυούσας περὶ τοποθετήσεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς διατάξεις.

Τούτων κωλυόμενων ἀναπληροῖ προσωρινῶς ἕτερος ἐπίσης ἀνώτερος ἀξιωματικὸς ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις ὑπηρετούντων ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Χωροφυλακῆς.

Τὰ ἀπαιτηθησόμενα γραφικὰ καὶ λοιπὰ μικροέξοδα ἀναγράφονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου ἐτησίως.

Ἄρθρον 9.

Καθήκοντα τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου εἶναι:

α') Νὰ ἐκπροσωπῇ τὸ Ταμεῖον κατὰ πάσας τὰς σχέσεις ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς καὶ τῶν δικαστηρίων καὶ νὰ ἐνεργῇ πᾶσαν πρᾶξιν δι' ἣν ἐξουσιοδοτεῖται εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

β') Νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν κανονικὴν εἴσπραξιν τῶν πόρων τοῦ Ταμείου ὑπὸ τῶν διαχειριστῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ γῆν Στρατοῦ, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν ἐχόντων ὑποχρέωσιν τοιαύτην Ταμιῶν τοῦ Δημοσίου καὶ τὴν ὑπὸ πάντων τῶν ἀνωτέρω ἔγκαιρον κατάθεσιν τῶν πόρων τούτων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

γ') Ν' ἀλληλογραφῇ μετὰ τῶν διαφόρων ἀρχῶν καὶ νομικῶν προσώπων ἐπὶ πάσης ὑποθέσεως ἀφορώσης τὸ Ταμεῖον.

δ') Νὰ εἰσηγῆται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὰς ἀφορώσας τὸ Ταμεῖον ὑποθέσεις, παριστάμενος κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ μετὰ δικαιώματος ψήφου ἐκτὸς ζητημάτων ἐλέγχου τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ.

ε') Νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν κανονικὴν τήρησιν τῶν βιβλίων τοῦ Ταμείου καὶ τῶν λογαριασμῶν αὐτοῦ.

στ') Νὰ φροντίζῃ ἐν συννοήσει μετὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς διὰ τὴν τακτικὴν ἔκδοσιν τοῦ Δελτίου Δημοσίας Ἀσφαλείας καὶ τὴν ἀποστολήν του εἰς τοὺς συνδρομητὰς καὶ νὰ διαχειρίζηται τὸν πρὸς ἐκτύπωσιν τοῦ Δελτίου ἀπαιτουμένου χάρτην, γραφικὴν καὶ λοιπὴν ὕλην.

Ἄρθρον 10.

1) Καθήκοντα γραμματέως τοῦ Ταμείου ἐκτελεῖ ὑπομοίραρχος ἢ ἀνθ)ρχος ἔργον δὲ αὐτοῦ εἶναι ἡ διεξαγωγὴ τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Ταμείου καὶ ἡ τήρησις τῶν βιβλίων καὶ τῶν λογαριασμῶν αὐτοῦ ὑπὸ κοινὴν μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ εὐθύνην, τοποθετούμενος καὶ οὗτος κατὰ τὰς περὶ τοποθετήσεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς διατάξεις.

2) Ὁ αὐτὸς γραμματεὺς παρίσταται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὧν τηρεῖ τὰ πρακτικὰ καὶ συντάσσει τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ.

3) Πλὴν τοῦ γραμματέως διατίθενται εἰς τὸ αὐτὸ γραφεῖον εἷς γραφεὺς καὶ μία δακτυλογράφος ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ Χωροφυλακῆς δι' ἀποσπάσεως ἐκ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῇ Χωροφυλακῇ.

Ἄρθρον 11.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ Ταμείου τηρεῖ καὶ τὴν σφραγῖδα αὐτοῦ, οὖσαν κυκλικὴν καὶ φέρουσαν γύρωθι τὰς λέξεις «Ταμεῖον Ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. Χωροφυλακῆς» εἰς τὸ μέσον δὲ τὸ ἔμβλημα τοῦ Κράτους.

Ἔλεγχος τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 12.

1) Εἰς τὸ τέλος ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους ὁ Γενικὸς Οἰκον. Ἐπιθεωρητὴς τῆς Χωροφυλακῆς ἐνεργεῖ αὐτεπαγγέλτως ἔλεγχον τῶν λογαριασμῶν καὶ τῆς ὅλης κινήσεως τοῦ Ταμείου, τὴν δὲ σχετικὴν ἔκθεσιν διαβιβάζει εἰς τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Χωροφυλακῆς, παρ' οὗ ὑποβάλλεται μετὰ τῆς γνώμης του εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν.

2) Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς δύνανται καὶ ἐκτάκτως νὰ προκαλέσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιθεωρήσεως ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Οἰκον. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Χωροφυλακῆς ἢ νὰ ἐνεργήσωσιν αὐτοπροσώπως ἔλεγχον.

Εἴσπραξις τῶν πόρων τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 13.

1) Αἱ κρατήσεις περὶ ὧν τὰ ἐδ. α', β', γ' καὶ ε' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος γίνονται μερίμνῃ τῶν Ταμιακῶν Ἐπιτροπῶν τῶν χουσῶν διαχείρισιν ὑπηρεσιῶν τῆς Χωροφυλακῆς.

2) Ἡ καταβολὴ περὶ ἧς τὸ ἐδάφ. δ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 γίνεται ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τέσσαρας μηνιαίας δόσεις καὶ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος παρὰ τῇ μισθοδοτούσῃ αὐτοὺς ὑπηρεσίᾳ.

Ἐντὸς τῆς αὐτῆς προθεσμίας καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον γίνεται καὶ ἡ συμπλήρωσις μέχρι τοῦ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένου ποσοῦ τῆς καταβολῆς τῆς γενομένης μέχρι σήμερον λόγῳ εἰσφορᾶς γάμου.

Οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ ἐφεξῆς ἀποκτῶ τες οἰκογένειαν, ὡς αὕτη ὁρίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ παρόντος, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνεργήσωσι τὴν περὶ ἧς πρόκειται καταβολὴν ἐντὸς ἔτους ἀφ' ἧς ἀπέκτησαν τὴν οἰκογένειαν καὶ κατὰ τὸν διὰ τοῦ παρόντος ἐδαφίου καθοριζόμενον τρόπον.

3) Οἱ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος καὶ ἐφεξῆς προαγόμενοι εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθ)στοῦ ἢ ὀνομαζόμενοι ἀνθυπομοίραρχοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνεργήσωσι τὴν καταβολὴν περὶ ἧς τὸ ἐδάφ. δ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 κατὰ τὸν διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου 2 ὁριζόμενον τρόπον ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Διατάγματος τῆς προαγωγῆς ἢ ὀνομασίας καὶ μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς κρατήσεως περὶ ἧς τὸ ἐδάφιον β τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος.

4) Οἱ εἰς ἀνωτέρους βαθμοὺς προαγόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ ἐνεργήσουν τὴν πληρωμὴν τῆς λόγῳ τῆς κτήσεως τοῦ νέου βαθμοῦ προκυπτούσης διαφορᾶς τῆς καταβολῆς περὶ ἧς τὸ ἐδάφιον δ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἐφ' ἅπαξ, ἀμέσως δὲ μετὰ τὴν καταβολὴν τῆς κρατήσεως περὶ ἧς τὸ ἐδ. β' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος.

5) Παρελθουσῶν τῶν ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω ἐδαφ. 2, 3 καὶ 4 ὁριζομένων προθεσμιῶν ἀπράκτων, ἡ οἰκογένεια τοῦ μὴ συμμορφωθέντος ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθ)στοῦ δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμα ἀπολήψεως τοῦ διὰ τοῦ παρόντος καθοριζομένου βοηθήματος.

Ἂν τις ὅμως τῶν εἰς τὴν καταβολὴν ταύτην ὑποχρέων ἀποθάνῃ πρὸ τῆς ἐκπνεύσεως τῶν προθεσμιῶν τούτων, ἡ οἰκογένεια τοῦ θανόντος δύναται νὰ ἐνεργήσῃ τὴν καταβολήν, περὶ ἧς πρόκειται, ἐφ' ἅπαξ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐντὸς διμήνου τὸ πολὺ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὑποχρέου κοινοποιήσεως σχετικῆς προσκλήσεως τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς παρὰ διαχειρίσει χρηματικοῦ ὑπηρεσίας τινὸς τῆς Χωροφυλακῆς. Τῆς προθεσμίας ταύτης παρελθούσης ἀπράκτου οὐδὲν δικαίωμα ἔχει πρὸς λῆψιν βοηθήματος.

6) Αἱ κρατήσεις περὶ ὧν τὰ ἐδάφια ζ καὶ η' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 γίνονται ὑπὸ τοῦ καταβαλόντος Ταμείου, ὑπευθύνου πρὸς τοῦτο δυνάμει τοῦ παρόντος, καὶ κατατίθενται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ταμείου ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς, ἅμα τῇ ἐξοφλήσει τῶν οἰκείων χρηματικῶν ἐνταλμάτων εἰς τὸ ἐν τῇ ἕδρᾳ του Κατάστημα ἢ Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἔναντι τῶν οἰκείων αὐτῆς ἀποδείξεων, ὧν τὸ μὲν πρωτότυπον θέλει ἐπισυνάπτει εἰς τὰ ἐξοφλούμενα χρηματικὰ ἐντάλματα, ὡς δικαιολογητικῶν αὐτῶν, τὸ δὲ ἀντίγραφον θέλει ἀποστέλλει εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀρωγῆς.

7) Ἂν εἰς τὴν ἕδραν Ταμείου τινὸς δὲν ὑπάρχει ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὁ Ταμίας θὰ ἐκδίδῃ διὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς κρατήσεις, κατόπιν τῆς ἐξοφλήσεως τῶν σχετικῶν χρηματικῶν ἐνταλμάτων, ἰσόποσον προς αὐτὰς χρηματικὸν γραμμάτιον ἐπὶ τοῦ πλησιεστέρου ἐπαρχιακοῦ Ταμείου, εἰς ὃ θέλει ἀποστέλλει τοῦτο

8) Ὁ παραλαμβάνων τὸ χρηματικὸν γραμμάτιον Ταμίας θέλει προβαίνει εἰς τὴν ἐξόφλησίν του, καταθέτων τὸ ποσὸν αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν τῇ ἕδρᾳ του Ὑποκατάστημα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἔναντι τῆς οἰκείας εἰς διπλοῦν ἀποδείξεως αὐτῆς καὶ τὸ μὲν πρωτότυπον θέλει χρησιμοποιεῖ διὰτὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρηματικοῦ γραμματίου, τὸ δὲ ἀντίγραφον θὰ ἀποστέλλῃ εις τὸ Ταμεῖον Ἀρωγῆς.

9) Οἱ ὑπόχρεοι εἰς τὴν καταβολὴν περὶ ἧς τὸ ἐδάφιον θ' τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 ὀφειλουσι νὰ καταθέσωσιν αὐτὴν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς εἰς τὴν Ταμιακὴν Ἐπιτροπὴν τῆς μισθοδοτούσης αὐτοὺς ὑπηρεσίας τῆς Χωροφυλακῆς ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐξοφλήσεως τοῦ διὰ τὴν ἀμοιβὴν χρηματικοῦ ἐντάλματος, τιμωρούμενοι ἐν περιπτώσει μὴ συμμορφώσεως κατὰ τὰς περὶ ὑπεξαιρέσεως διατάξεις τοῦ Ποινικοῦ Νόμου

Ἄρθρον 14.

Τὰ ποσὰ τὰ εἰσπραττόμενα ὑπὸ τῶν Ταμειακῶν Ἐπιτροπῶν κατατίθενται ὑπὸ τῶν ἰδίων εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς καὶ διατηροῦνται παρ' αὐτῇ ἐπὶ τόκῳ κανονιζομένῳ δι' ἐγγράφου συμφωνίας μεταξὺ τῆς Διοικήσεως τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς.

Ἐπὶ τῷ αὐτῷ τόκῳ θὰ διατηρῶνται τὰ εἰς τὴν αὐτὴν Τράπεζαν κατατιθέμενα ὑπὸ τῶν Δημοσίων Ταμείων καὶ ὑπὸ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ χρηματικὰ ποσά.

Δικαιοῦχοι

Ἄρθρον 15.

Δικαιοῦνται τοῦ ἐν ἄρθρῳ 18 τοῦ παρόντος ὁριζομένου βοηθήματος:

1) Οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς οἱ μετὰ συμπλήρωσιν 25ετοῦς συνταξίμου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἀποστρατευόμενοι τῇ αἰτήσει των ἢ αὐτεπαγγέλτως.

2) Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς τῶν θανόντων μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ αὐτοῦ χρόνου ὑπηρεσίας.

3) Οἱ αὐτεπαγγέλτως ἀποστρατευόμενοι λόγῳ ἀποδεδειγμένης σωματικῆς ἀνικανότητος ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς ἂν δὲν συνεπλήρωσαν 10ετῆ συντάξιμον στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν δικαιοῦνται τῶν δέκα εἰκοστῶν πέμπτων τοῦ βοηθήματος, ἄλλως τόσων εἰκοστῶν πέμπτων ὅσα εἶναι τὰ τοιαῦτα συντάξιμα τῆς ὑπηρεσίας των ἔτη.

4) Οἱ πρὸ τῆς συμπληρώσεως 25ετοῦς συνταξίμου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας αὐτεπαγγέλτως λόγῳ ἀποδεδειγμένης ἐπαγγελματικῆς ἢ διοικητικῆς ἀνικανότητος ἢ λόγῳ καταλήψεως ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀποστρατευόμενοι ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς δικαιοῦνται τόσων εἰκοστῶν πέμπτων τοῦ βοηθήματος, ὅσα εἶναι τὰ τοιαῦτα συντάξιμα τῆς ὑπηρεσίας των ἔτη.

5) Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῶν θανόντων πρὸ τῆς συμπληρώσεως 25ετοῦς συνταξίμου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Ἂν ὁ θανὼν δὲν συνεπλήρωσε 10ετῆ συντάξιμον στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ δικαιοῦται τῶν δέκα εἰκοστῶν πέμπτων τοῦ βοηθήματος, ἄλλως τόσων εἰκοστῶν πέμπτων αὐτοῦ ὅσα εἶναι τὰ τοιαῦτα συντάξιμα ἔτη τοῦ θανόντος.

6) Συντάξιμος χρόνος ὑπηρεσίας κάτωθεν ἓξ μηνῶν δὲν ὑπολογίζεται, ἓξ δὲ μηνῶν καὶ ἄνω λογίζεται ὡς πλήρες ἔτος.

Ἄρθρον 16.

Οἰκογένεια κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος νόμου εἶναι:

α') Ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα.

β') Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ καὶ

γ') Αἱ ὀρφαναὶ πατρὸς ἢ μητρὸς ἄγαμοι ἀδελφαὶ καὶ οἱ κάτωθεν τῶν 18 ἐτῶν, ἄγαμοι ἀδελφοί, ὀρφανοὶ πατρὸς ἢ μητρός.

Θανόντος πρὸ τῆς ἐκ τοῦ στρατεύματος ἐξόδου τοῦ ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθυπασπιστοῦ καὶ δικαιουμένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀπόληψιν βοηθήματος ἢ μέρους τούτου, τὸ βοήθημα ὡς καὶ αἱ ἐπιστυεπται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καταθέσεις καταβάλλονται εἰς τὴν σύζυγον.

Ὑπαρχόντων τέκνων ἀγάμων κατανέμονται τὰ χρηματικὰ δικαιώματα τοῦ θανόντος μεταξὺ τούτων καὶ τῆς συζύγου του κατὰ μερίδια ἴσα.

Ἐὰν ὁ θνήσκων τυγχάνῃ ἄγαμος, τὰ δικαιώματα τούτου δίδονται εἰς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ, τούτων δὲ μὴ ὑπαρχόντων εἰς τὰς ὀρφανὰς πατρὸς ἢ μητρὸς ἀγάμους ἀδελφὰς καὶ τοὺς κάτωθεν τῶν 18 ἐτῶν ὀρφανοὺς πατρὸς ἢ μητρὸς ἀγάμους ἀδελφοὺς κατὰ μερίδια ἴσα, ἐφ' ὅσον ὅμως οἱ γονεῖς, ἄγαμοι ἀδελφαὶ καὶ κάτω τῶν 18 ἐτῶν ἀδελφοὶ τυγχάνουσιν κατὰ βάθος τῆς οἰκείας Οἰκονομ. Ἐφορείας καὶ Δημοτικῆς ἢ Κοινοτικῆς Ἀρχῆς ἐν σχέσει μὲ τὴν κοινωνικήν των θέσ. ἄπορου.

Εἰς πάσας τὰς ἄλλας περιπτώσεις τὰ βοηθήματα καὶ αἱ καταθέσεις τῶν θνησκόντων πασαμένουσιν εἰς ὄφελος τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 17.

Δὲ, δικαιοῦνται εἰς τὴν ἀπόληψιν τοῦ βοηθήματος οἱ ἀνεξαρτήτως χρόνου συντάξιμου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐξερχόμενοι τοῦ Σώματος ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς.

1) Συνεπείᾳ στερήσεως τοῦ βαθμοῦ των, ἕνεκα α') στερήσεως τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καταγωσθείσης διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως β') καταδίκης εἰς ἐνκλημματικὴν ποινὴν ἢ εἰς ἐπανορθωτικὴν ἕνεκα πλημμελημάτων ἐπαγομένων κατὰ τὰς διατάξεις τῆς Στρατιωτικῆς Ποινικῆς Νομοθεσίας, ἢ τοῦ Κοινοῦ Ποινικοῦ Νόμου στέρησιν τοῦ βαθμοῦ, γ') ἐκπτώσεως καταγωσθείσης δι' ἀποφάσεως τοῦ Στρατοδικείου, δ') ἀποτάξεως (ἢ ἀπολύσεως διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς, ἀποφασισθείσης ὑπὸ Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου καὶ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου περὶ καταγώσεως ἀξιωματικῶν τοῦ Στρατοῦ) ἢ τοῦ οἰκείου Διατάγματος περὶ Ἀναφυτικῶν Συμβουλίων ἐν τῇ Χωροφυλακῇ διὰ τοὺς ἀνθ/στάς.

2) Συνεπείᾳ παραιτήσεως.

Εἰς πάντας τοὺς ἀνωτέρω ἐπιστρέφονται αἱ καταθέσεις ἀτόκως. Ἐὰν τυχὸν ἤθελον ἀκυρωθῇ ἡ κατὰ τούτων δικαστικὴ ἀπόφασις ἢ ἡ γνωμοδότησις τοῦ Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἤθελον ἐπομένως ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν, ὑπάγονται ἀπὸ τῆς ἐπανόδου των εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος.

Βοηθήματα.

Ἄρθρον 18.

Τὸ παρεχόμενον εἰς τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ἀνθυπασπιστὰς ἐφ' ἅπαξ χρηματικὸν βοήθημα ἰσοῦται μὲ τὸ σύνολον 24 μηνιαίων ὀργανικῶν μισθῶν τοῦ δικαιούχου, μὴ ἀφαιρουμένων ἐξ αὐτῶν τῶν κεκανονισμένων κρατήσεων.

Ἄρθρον 19.

1) Πρὸς ἀπόληψιν ὁλοκλήρου τοῦ ἐν τῷ ἀνωτέρω ἄρθρῳ καθοριζομένου βοηθήματος ἀπαιτεῖται ὅπως ὁ δικαιοῦχος ὑποστῇ ἐν συνόλῳ κρατήσεις, ὡς αὗται ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου α' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος, ἀνερχομένας εἰς ἃ δύο πέμπτα τοῦ βοηθήματος ὅπερ δικαιοῦται.

2) Ἐκ τῶν ἐξερχομένων τοῦ Σώματος καὶ δικαιουμένων βοηθήματος ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς, μὴ συμπληρωσάντων δὲ τὰς ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἐδαφίου ὁριζομένας κρατήσεις α') Οἱ μὲν μὴ ὑποστάντες τὸ ἥμισυ αὐτῶν λαμβάνουσι τὸ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸν βαθμὸν των βοήθημα ἠλαττωμένον κατὰ τὸ ὑπολειπόμενον πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἡμίσεως τούτου ποσόν, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ αὐτῶν (ἥμισυ τὸ ἕτερον) 5) ὑποχρεοῦνται νὰ ἐξοφλήσουν ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας δι' ἀναλόγων ἰσοπόσων μηνιαίων κρατήσεων, εἰς βάρος τοῦ μερίσματος ὅπερ λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ, β') Οἱ δὲ ὑποστάντες τὸ ἥμισυ ἢ πλέον αὐτῶν ὑποχρεοῦνται νὰ ἐξοφλήσουν τὸ ὑπόλοιπον ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας δι' ἀναλόγων ἰσοπόσων μηνιαίων κρατήσεων εἰς βάρος τοῦ μερίσματος ὅπερ λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ καὶ ἐντὸς τόσων ἐτῶν ὅσα παριστᾷ ὁ ἀριθμὸς ὁ ἀποτελῶν τὸ πηλίκον τῆς διαιρέσεως τῶν ὀφειλομένων τούτων ὑπολοίπων διὰ τοῦ ποσοῦ εἰς ὃ ἀνέρχεται αἱ ἐπὶ ἓν ἔτος κρατήσεις τοῦ δικαιούχου περὶ ὧν ἡ α' § τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος.

3) Οἱ ἐξερχόμενοι τοῦ Σώματος ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς ὡς ἀποστρατευθέντες αὐτεπαγγέλτως λόγῳ ἀποδειγμένης σωματικῆς ἢ παγγελματικῆς ἢ διοικητικῆς ἀνικανότητος ἢ καταλήψεως ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας προ τῆς συμπληρώσεως 25 ετῶν συντάξιμου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ὡς καὶ αἱ οἰκογένειαι τῶν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοσαύτης ὑπηρεσίας θανόντων λαμβάνουσι τὸ βοήθημα τὸ ὁριζόμενον ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 15 § 3, 4 καὶ 5 ἠλαττωμένον κατὰ τὰ ὑπὸ τῆς ἀμέσως προηγουμένης παραγράφου ὁριζόμενα. τὸ δὲ τυχὸν ἀπομένον ὑπόλοιπον ὀφειλομένων κρατήσεων ὑποχρεοῦνται νὰ ἐξοφλήσουν κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς αὐτῆς παραγράφου ὁριζόμενον τρόπον εἰς βάρος τοῦ μερίσματος ἢ βοηθήματος ὅπερ λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ.

Ἐὰν ὅμως τὸ βοήθημα πρόκειται νὰ καταβληθῇ εἰς πρόσωπα μὴ δικαιούμενα νὰ μετέχωσι τῶν εὐεργετημάτων τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ, τότε αὐτὸ τοῖς καταβάλλεται ἠλαττωμένον καθ' ὁλόκληρον τὸ ποσὸν τῶν ὀφειλομένων ὑπολοίπων κρατήσεων.

4) Ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ μερισματούχου αἱ τυχὸν βαρύνουσαι τὸ μέρισμά του κρατήσεις ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς βαρύνουσι τὸ βοήθημα ὅπερ λαμβάνουσιν ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ οἱ δικαιούμενοι αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσι τοιοῦτοι.

5) Ὁ δικαιοῦχος δύναται ἀπὸ τῆς διὰ μηνιαίων κρατήσεων εἰς βάρος τοῦ μερίσματος ὅπερ λαμβάνει ἐκ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου ἐξοφλήσεως τῶν ὑπολοίπων ὀφειλομένων κρατήσεων νὰ προτιμήσῃ τὴν λῆψιν τοῦ βοηθήματος ἠλαττωμένου κατὰ τὸ σύνολον τῶν ὀφειλομένων κρατήσεων.

6) Πᾶσαι αἱ ἀνωτέρω εἰς βάρος τοῦ μερίσματος ἢ βοηθήματος κρατήσεις ἐνεργοῦνται τῇ μερίμνῃ καὶ εὐθύνῃ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ καὶ κατατίθενται ὑπὸ τοῦ ἰδίου εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς ἔναντι τῶν οἰκείων αὐτῆς ἀποδείξεων, ὧν ἀντίγραφον θέλει ἀποστέλλει εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀρωγῆς.

Ἄρθρον 20.

Τὸ βοήθημα κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ βαθμοῦ ὃν ἐκέκτητο ὁ ἐξελθὼν τοῦ Σώματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐξόδου του, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ βαθμοῦ τὸν ὁποῖον ἤθελε τυχὸν λάβει συγχρόνως μὲ τὴν ἀποστρατείαν ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἔξοδόν του.

Ἄρθρον 21.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ βοηθήματος ἢ ἡ ἐπιστροφὴ τῶν γενομένων καταθέσεων ἐνεργεῖται ἐντὸς 3 μηνῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου ἢ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ σχετικοῦ Διατάγματος τῆς ἀποστρατείας ἢ τῆς κατ' ἄλλον τρόπον ἐξόδου τοῦ ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνθυπασπιστοῦ.

Ἄρθρον 22.

Δὲν ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου αἱ διὰ λογαριασμῶν τοῦ Ταμείου καταθέσεις, τὰ ἔγγραφα, ἢ αἱ αἰτήσεις τοῦ Ταμείου πρὸς οἱανδήποτε ἀρχήν, οὔτε καταβάλλεται τέλος χαρτοσήμου, ἢ οἱοσδήποτε φόρος δι' ὅσα λαμβάνονται ἐκ τοῦ Ταμείου μέχρι καὶ τῆς ἀναλήψεως αὐτῶν ἐκ τοῦ Ταμείου, οὔτινος ἡ ἀλληλογραφία ἐν γένει ἀπαλλάσσεται τῆς καταβολῆς τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ἐξομοιουμένου ὡς πρὸς τοῦτο μὲ Δημοσίαν Ἀρχήν. Δὲν ὑπόκειται εἰς κατάσχεσιν δι' ἄλλον λόγον ἡ περιουσία τοῦ Ταμείου, πλὴν δι' ἀπαίτησίν τινος τῶν κατὰ τὸ παρὸν δικαιούχων καὶ ἐκ τοῦ παρόντος πηγάζουσαν.

Τὸ βοήθημα δὲν ὑπόκειται εἰς κατάσχεσιν εἰμὴ κατὰ τὸ 1)4 δι' ἀπαίτησιν διατροφῆς τῆς συζύγου, κατιόντων ἢ ἀνιόντων.

Ἄρθρον 23.

Ἡ πληρωμὴ τοῦ βοηθήματος ἐνεργεῖται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς δικαιούχους ἐπὶ τῇ βάσει ἀντιγράφου τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ ἐκ τοῦ παρ' αὐτῇ ποσοῦ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς.

Τελικαὶ Διατάξεις.

Ἄρθρον 24.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 18, 19 καὶ 20 τοῦ παρόντος δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐξελθόντων τοῦ Σώματος τῇ αἰτήσει των ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ λαβόντων βοήθημα

Οὗτοι ὑπόκεινται εἰς κράτησιν 7 0)0 ἐπὶ τῆς συντάξεώς των μέχρι συμπληρώσεως 25ετίας κρατήσεως, πλὴν ἂν ἀποθάνωσιν, ὁπότε παύει ἡ κράτησις. Εἰς οὐδεμίαν ἑτέραν κράτησιν ὑπόκεινται.

Ἄρθρον 25.

Οἱ αὐτεπαγγέλτως ἀποστρατευθέντες καὶ λαβόντες δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ τροποποιουμένου Ν. Δ. ἠλαττωμένον βοήθημα ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς, μὴ ἐπανελθόντες δ' εἰς ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ὡς μὴ ἀνακληθέντες ἢ ὡς μὴ ἐπιστρέψαντες, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 14 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ., τὸ ληφθὲν βοήθημα δικαιοῦνται εἰς τὴν ἀπόληψιν καὶ τοῦ ὑπολοίπου βοηθήματος, ὡς αὐτὸ καθορίζεται διὰ τῶν ἄρθρων 18 καὶ 20 τοῦ παρόντος, ὑπόκεινται δ' εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ παρόντος. Τὸ κατὰ τ' ἀνωτέρω καταβληθὲν αὐτοῖς ὑπόλοιπον βοηθήματος τοῖς καταβάλλεται ἠλαττωμένον καὶ κατὰ τὴν καταβολὴν περὶ ἧς ἡ παράγρ. δ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἢ τὸ ἀπομένον ὑπόλοιπον αὐτῆς μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ποσοῦ, ὅπερ κατεβλήθη δυνάμει τῶν ἄρθρων 4 ἐδάφ. 5 καὶ 10 τοῦ τροποποιουμένου Ν. Δ.

Οἱ αὐτεπαγγέλτως ἀποστρατευθέντες καὶ λαβόντες τὸ δυνάμει τοῦ ἰδίου Ν. Δ. ἠλαττωμένον βοήθημα ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθ)στασι τῆς Χωρ)κῆς, ἐπανελθόντες δ' εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν καὶ ἐπιστρέψαντες τὸ ληφθὲν ἠλαττωμένον βοήθημα, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 14 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ.

Ἄρθρον 26.

Οἱ καταληφθέντες ὑπὸ τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἢ τοῦ ὁρίου ὑπηρεσίας καὶ ἕνεκα τούτου μὴ λαβόντες τὸ βοήθημα δυνάμει τῶν διατάξεων τῶν ἄρθρων 8 καὶ 16 τοῦ τροποποιουμένου Ν. Δ. δικαιοῦνται τοῦ βοηθήματος τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῶν ἄρθρων 18 καὶ 20 τοῦ παρόντος, ὑπόκεινται δ' εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ παρόντος. Τὸ βοήθημα καταβάλλεται εἰς τούτους ἠλαττωμένον ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν καταβολὴν περὶ ἧς ἡ παράγρ. δ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος

Ἄρθρον 27.

Αἱ οἰκογένειαι τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς τῶν θανόντων μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ τροποποιουμένου Ν. Δ., αἵ τε δικαιούμεναι βοηθήματος ἠλαττωμένου καὶ αἱ μὴ δικαιούμεναι τοιούτου, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 10 αὐτοῦ, δικαιοῦνται τοῦ βοηθήματος τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῶν ἄρθρων 18 καὶ 20 τοῦ παρόντος, ὑπόκεινται δὲ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ 19ου τοῦ παρόντος. Τὸ βοήθημα ἢ τὸ ὑπόλοιπον αὐτοῦ καταβάλλεται αὐτοῖς [illegible] κατὰ τὴν καταβολήν, περὶ ἧς ἡ παράγραφος δ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος ἢ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον αὐτῆς τὸ ἀπομένον μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν καταβληθέντων τυχὸν δυνάμει τῶν ἄρθρων 3 ἐδάφ. 5 καὶ 10 τοῦ τροποποιουμένου Ν. Δ.

Ἄρθρον 28

Οἱ ἐξελθόντες ὁπωσδήποτε τοῦ Σώματος καὶ λαβόντες βοήθημα ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1926 ψηφίσματος «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀξιωματικῶν», ὑποχρεοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ Ταμεῖον εἰς ἀκέραιον τὸ ληφθὲν χρηματικὸν βοήθημα μετὰ τοῦ διὰ τὰς συμβάσεις ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταβολῆς ἰσχύοντος νόμου ὁριζομένου τόκου αὐτοῦ, ὑπολογιζομένου ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς λήψεως μέχρι τῆς καταβολῆς του, συντελεσθησομένης ἐντὸς τεσσαράκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δημοσιεύσεως τοῦ περὶ ἀνακλήσεώς των Διατάγματος, ἄλλως τοῦτο εἶνε αὐτοδικαίως ἄκυρον.

Ἄρθρον 29.

Οἱ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ τροποποιουμένου Ν. Δ. ὁπωσδήποτε ἐξελθόντες τοῦ Σώματος ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς καὶ ἀνακληθέντες εἰς τὴν ἐνέργειαν δυνάμει τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1926 ψηφίσματος «περὶ ἐπαναφορᾶς τῶν ἀξιωματικῶν» δικαιοῦνται τοῦ βοηθήματος κατὰ τὰς διατάξεις καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους τοῦ παρόντος, ὑποκείμενοι καὶ οὗτοι εἰς τὰς αὐτὰς μὲ τοὺς λοιποὺς ἓν τῇ ὑπηρεσίᾳ συναδέλφους των ὑποχρεώσεις, πλὴν τῶν μὴ ἀποδεχθησομένων τὴν ἀνάκλησιν.

Αἱ ἀνωτέρω διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ διὰ τοὺς πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ τροποποιουμένου Ν. Δ. αὐτεπαγγέλτως ἀποστρατευθέντας, ἀνακληθέντας δ' εἰς τὴν ἐνέργειαν ὡς καταργηθείσης τῆς διοικητικῆς ἢ ἄλλης πράξεως δι' ἧς ἐτέθησαν εἰς αὐτεπάγγελτον ἀποστρατείαν, ἀνεξαρτήτως ἂν κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος τελοῦν ἢ μὴ ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἄρθρον 30.

Οἱ δυνάμει τοῦ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1926 ψηφίσματος «περὶ ἐπαναφορᾶς ἀξιωματικῶν» ἐξελθόντες τοῦ Σώματος ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ τῆς Χωροφυλακῆς, ἐὰν μὲν ἔχωσι συμπληρώσει 25ετῆ συντάξιμον στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν λαμβάνουσιν ὁλόκληρον τὸ βοήθημα, ἄλλως τόσα εἰκοστὰ πέμπτα αὐτοῦ ὅσα τὰ ἔτη τῆς τοιαύτης ὑπηρεσίας των, μειωμένα, περιπτώσεως συντρεχούσης, κατὰ τὰ ὁριζόμενα ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 31.

Αἱ ἀναγκαῖαι λεπτομέρειαι πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ὁρισθήσονται διὰ Κανονισμοῦ συνταχθησομένου ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου καὶ κυρωθησομένου διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ἄρθρον 32.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρόν.

Εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ
Τὰ Μέλη
Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Μ. Κίρκος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἄρθρον δεύτερον.

Πρὸς ἀντιμετώπισιν ὑφισταμένων καὶ δημιουργηθησομένων ἐκτάκτων ἀναγκῶν τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς, τὸ Δημόσιον χορηγεῖ αὐτῷ ἄτοκον δάνειον μέχρις ὀκτὼ ἑκατομμυρίων δραχμῶν, καταβαλλόμενον τμηματικῶς κατὰ ποσὰ ὁριστικῶς καθορισθησόμενα διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ἀναλόγως τῶν βαρυνουσῶν τὸ Ταμεῖον ὑποχρεώσεων, διὰ χρηματικῶν ἐνταλμάτων τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐκδιδομένων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ταμείου Ἀρωγῆς, ὑφ' ὧν θὰ κατατίθενται ἀμέσως εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ἐγγράφεται ὡς ἔκτακτον μὲν ἔξοδον τὸ χορηγητέον τμῆμα τοῦ δανείου, ὡς ἔκτακτον δὲ ἔσοδον ποσὸν δραχμῶν ἐννεακισίων χιλιάδων ἐτησίως εἰς βάρος τοῦ εἰρημένου Ταμείου πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου τούτου, ὡς καὶ τοῦ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Φεβρουαρίου 1926 χορηγηθέντος δανείου ἐκ δραχ. 6.000.000.

Τὸ ἄνω ποσὸν τῶν δραχ. ἐννεακοσίων χιλιάδων ἐγγράφεται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ εἰδικοῦ Ταμείου, καὶ ἀποδίδεται εἰς τὸ Δημόσιον ὑπὸ προσωπικὴν εὐθύνην τῶν Διευθυνόντων τὸ Ταμεῖον τὸ βραδύτερον μέχρι τέλους ἑκάστου οἰκονομικοῦ ἔτους.

Πρὸς ἀσφάλειαν τὸ Ταμεῖον ἐκχωρεῖ εἰς τὸ Δημόσιον ἴσον πρὸς τὸ ἀνωτέρω χρεωλύσιον ποσὸν ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κατατεθειμένων κεφαλαίων αὐτοῦ.

Ἄρθρον τρίτον.

Ὅπου τοῦ κυρουμένου Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 ἀναφέρεται μηνιαῖος ὀργανικὸς μισθὸς ἐνεργείας τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ἀνθυπασπιστῶν τῆς Χωροφυλακῆς, νοεῖται οὗτος ὡς ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ νόμου 3102 τοῦ 1924 μὴ ἀφαιρουμένων τῶν σχετικῶν μειώσεων καὶ τῶν κρατήσεων καὶ μὴ ὑπολογιζομένων τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων.

Ἄρθρον τέταρτον.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ κυρουμένου Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 προστίθενται ἐν συνεχείᾳ τὰ ἑξῆς: «ἐκτὸς ἂν ὑφίστανται ταμειακαὶ δυσχέρειαι, ὅτε ἐνεργεῖται ἅμα ὡς ἀρθῶσιν αὗται».

Ἄρθρον πέμπτον.

Τὸ ἄρθρον 24 τοῦ κυρουμένου Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Οἱ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἐξελθόντες τοῦ Σώματος ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνθυπασπισταὶ (ἐξαιρουμένων τῶν περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 29 § 2 καὶ 30 τοῦ παρόντος) ὑπόκεινται εἰς κράτησιν 12 0)0 ἐπὶ τῆς ἐπιδικασθείσης αὐτοῖς συντάξεως μέχρις οὗ ἡ τοιαύτη κράτησις ἀνέλθῃ εἰς τὰ δύο πέμπτα τοῦ βοηθήματος τὸ ὁποῖον ἔλαβον.

Ἐν περιπτώσει θανάτου αὐτῶν τὸ τυχὸν ὑπόλοιπον τῶν κρατήσεων βαρύνει τοὺς εἰς οὓς ἡ σύνταξις μεταβιβάζεται κατ' ἀναλογίαν τῶν μεριδίων των.

Ἡ κράτησις αὕτη ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ καταβάλλοντος ταμίου, ὑπευθύνου ὄντος πρὸς τοῦτο δυνάμει τοῦ παρόντος καὶ συμμορφουμένου διὰ τὴν κατάθεσιν τῶν κρατήσεων πρὸς τὸ ἄρθρον 13 § 6 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον ἕκτον.

Εἰς τοὺς δικαιούχους περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 29 § 2 καὶ 30 τοῦ κυρουμένου Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 τὸ βοήθημα καταβάλλεται ἠλαττωμένον καὶ κατὰ τὴν καταβολὴν περὶ ἧς ἡ § δ' τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ἢ τὸ ἀπομένον ὑπόλοιπον αὐτῆς μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ποσοῦ ὅπερ κατεβλήθη δυνάμει τοῦ ἄρθρου 4 ἐδάφιον 5 τοῦ Ν. Δ. τῆς 11 Φεβρουαρίου 1926 «περὶ Ταμείου Ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν κλπ. τῆς Χωροφυλακῆς».

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τοὺς ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ ἰδίου Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 ἐξερχομένους καὶ δικαιουμένους βοηθήματος.

Ἄρθρον ἕβδομον.

Τὰ ἄρθρα δεύτερον, τρίτον, τέταρτον, πέμπτον καὶ ἕκτον τοῦ παρόντος νόμου ἰσχύουν ἀφ' ἧς καὶ τὸ κυρούμενον Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927.

Ἄρθρον ὄγδοον.

Νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 15 καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς μόνης παραγράφου ἐδάφιον 4 καὶ μετὰ τὴν λέξιν ἔτη, ἡ ἑξῆς διάταξις:

«Πρὸς τούτοις ἐξομοιοῦνται πλήρως, δικαιούμενοι τοῦ αὐτοῦ βοηθήματος καὶ εἰς τὰς αὐτὰς ὑποκειμένοι ὑποχρεώσεις, οἱ ἀποστρατευθέντες ἀξιωματικοὶ τῆς Χωροφυλακῆς, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Διατάγματος, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Ἀπριλίου 1927 ὁμοίου «περὶ ὁριστικῆς ἀπομακρύνσεως ἀξιωματικῶν κλπ.», ἐφ' ὅσον συνεπλήρωσαν ὑπερδεκαπενταετῆ συντάξιμον ὑπηρεσίαν καὶ δὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν».

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ διατάξεων τελωνειακοῦ κώδικος Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** λέγει ὅτι ὑπεβλήθησαν τροπολογίαι ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τροπολογίαι βουλευτῶν, αἵτινες ἐγένοντο δεκταὶ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, παρακαλεῖ δὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως γίνωσι δεκταὶ αἱ τροπολογίαι αὗται.

Κατόπιν διαλογικῆς συζητήσεως μεταξὺ τῶν κ. κ. **Ν. Καμπάνη** καὶ **Γ. Καφαντάρη** ἀποφασίζεται ὅπως εἰσαχθῇ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν μετὰ τὰς ἑορτάς.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ ἐνεργείας προμηθειῶν τοῦ Δημοσίου.

Ἐπὶ τοῦ εἰς πρώτην συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ φορολογίας παντὸς εἴδους σταφίδων Κρήτης καὶ λοιπῆς Ἑλλάδος, πλὴν τῆς Κορινθιακῆς» ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ἀποφάσεως διὰ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ ἀνεβλήθη κατ' ἐπανάληψιν καὶ γενναται εἰς τὴν Κρήτην ἡ ἐντύπωσις ὅτι πρόκειται περὶ συμπαγνίας. Πρέπει νὰ συζητηθῇ τοῦτο διότι ἐπάγεται μίαν φορολογικὴν ἰσότητα. Δύναται συνεπῶς νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν καὶ ἡ συζήτησις νὰ διεξαχθῇ εἰς τὴν β' κατ' ἄρθρον συζήτησιν.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** λέγει ὅτι τόσον σοβαρὸν νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ ψηφισθῇ τοιαύτην ὥραν. Εἶναι, λέγει, νομοσχέδιον θίγον τὴν παραγωγὴν τῆς ἰδιαιτέρας μου περιφερείας. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἔχῃ λόγον νὰ ἐλαττώσῃ τὴν φορολογίαν. Ἐγὼ συνηγορῶ εἰς τὴν κατάργησιν αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ νὰ ζητεῖτε σήμερον ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Κορινθίας νὰ φορολογηθῇ δι' ἓν πολυδάπανον προϊὸν δὲν εἶναι δικαιολογημένον. Διὰ τοῦτο αἱ διαμαρτυρίαι τῶν συμπολιτῶν μου εἶναι ζωηρόταται. Πιστεύω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὸ νὰ φορολογήσῃ ἓν προϊόν, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς καλῆς του τιμῆς συνεσφέρει πολλὰ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Ἡ σουλτανίνα, λέγει, ἔχει πολλὰ ἔξοδα διὰ τὴν παραγωγήν της, ἀναγκάζονται δὲ νὰ εὑρίσκωνται οἱ παραγωγοὶ διαρκῶς εἰς τὰ κτήματα των ἐπιμελούμενοι τὸ προϊὸν τοῦτο. Ἀνεὶ δὲ ἡ Κυβέρνησις νὰ φροντίσῃ νὰ εἶναι ὀλιγώτερον δαπανηρὰ τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ ὡς εἶναι τὸ λίπασμα κλπ. ἀντιθέτως σκέπτεται νὰ τὸ φορολογήσῃ. Τὸ προϊὸν μὲ τὴν νέαν ταύτην φορολογίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνταωνισθῇ εἰς τὰς ξένας ἀγοράς. Ἡ Τουρκία ἠλάττωσε σημαντικῶς τὴν φορολογίαν. Ἂς πείσουν οἱ ἐκ Κρήτης συνάδελφοι τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ φόρος ὁ ἐπιβαλλόμενος εἰς τὴν σταφίδα τῆς Κρήτης εἶναι μεγάλος, ἀλλὰ εἶναι τελείως ἀδικαιολόγητοι νὰ θέλουν νὰ αὐξηθῇ ὁ φόρος τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος.

Γ. Καφαντάρης. Οἱ συνάδελφοι ἐκ Κρήτης εἶναι πρόθυμοι νὰ δεχθῶσι τὴν ἐλάττωσιν τῆς φορολογίας τῆς σουλτανίνας εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κορινθιακῆς ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἀποκρούει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης**. συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπὸ τῆς προσαρτήσεως τῆς Κρήτης παρῆλθον 12 ἔτη ἤδη καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς οὐδέποτε ἐζήτησε ἀφαίρεσιν τῆς φορολογίας τῆς σταφίδος μὲ τὴν φορολογίαν τῆς Κορινθιακῆς. Τοῦτο δεικνύει ὅτι ἡ καλλιέργεια τῆς σταφίδος καὶ ἡ διεξαγωγὴ ἦσαι τοῦ ἐμπορίου εἶναι ἐπωφελὴς διὰ τὸν κρητικὸν λαόν. Ἐὰν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἤθελε νὰ αὐξήσῃ τὸν φόρον αὐτὸν εἰς τὸ Ὀπλάσιον καὶ ἔνα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ δεκαπενταπλάσιον ἀπὸ τὸν Κορινθιακὸν λαόν. Θέσατε, λέγει, μίαν προδευτικὴν φορολογίαν, ἀλλ' ὄχι πιεστικὴν καὶ τυραννικήν. Θὰ ἠδύνατο ἡ φορολογία κατ' ἀνώτατον ὅριον νὰ αὐξηθῇ εἰς τὸ τριπλάσιον καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη, ὅταν αὐξηθοῦν αἱ φυτεῖαι τότε τὸ Κράτος θὰ εἰσπράξῃ πολὺ περισσότερα.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἦλθε καὶ εἰς προηγουμένην συνεδρίασιν καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν προκεχωρημένην ὥραν. Δεδομένου ὅτι θὰ ὑπολειφθῇ καὶ ἡ β' συζήτησις, εἶναι ἄξια ἀπορίας ἡ ἐπιμονὴ μεθ' ἧς ζητεῖται εἰς ταύτην ὥραν ἡ ψήφισις του. Καὶ ἄλλοτε συνεζήτησε, ὅταν συμμετεῖχον τῆς Κυβερνήσεως ἀνεγώρησα τὴν βαρεῖαν φορολογίαν τῆς Κρήτης καὶ ἀντέστην εἰς τὴν φορολογίαν τῆς σουλτανίνας κατὰ 10 ο/ο. Ἤδη ὀφείλομεν νὰ ἐξεύρωμεν τρόπον μὴ ἐπιβαρύνσεως τῆς σουλτανίνας τῆς Κορινθίας, ὅπερ εἶνε πρῶτον πάσχον. Ἐφέτος μάλιστα ἔχουν οἱ Κορίνθιοι ἀπώλειαν τὴν σταφίδα, καὶ θὰ ὤφειλεν ὁ κ. Ὑπουργὸς πρὶν ἢ θελήσῃ νὰ φορολογήσῃ τὴν σουλτανίναν, νὰ εὕρῃσε τρόπον ἄλλης διαρρυθμίσεως δι' ἧς νὰ δύναται ἡ σουλτανίνα Κρήτης νὰ ἐλαφρυνθῇ, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιβαρυνθῇ ἡ φορολογία τῆς Κορινθιακῆς σταφίδος. Ἀντιθέτως θὰ προκαλέσωμεν ἐξεγέρσεις ἄνευ λόγου. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις, ἥτις δὲν ἐξυπηρετεῖ κανένα σκοπὸν καὶ πρὸς τοῦτο παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν καὶ τοὺς κ.κ. ἐκ Κρήτης συναδέλφους νὰ συνεννοήσουν εἰς τὴν ἀναβολὴν ἄνευ ὀνοματικῆς ψηφοφορίας.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ἀναβολῆς ἐφ' ἧς νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ δι' ὀνοματικῆς ψηφοφορίας.

Γ Κοκινάκης. Ἡ ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὑποβληθεῖσα πρότασις ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τοῦ ὑπὸ κρίσιν νομοσχεδίου μ' ἐξέπληξε τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον δὲν ἐζήτησαν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ προαγορεύσαντες ἀξιότιμοι πολιτευταὶ ἐκ Κορινθίας τοὺς λόγους δι' οὓς ζητεῖται ἡ ἀναβολή. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παραξενεύεταί τις διότι ἰσχυρίσθησαν καὶ ὁ κ. Πετρίδης καὶ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ἡ Κορινθιακὴ σταφὶς ἔχει πολλοὺς κόπους καὶ πλείστας ὅσας δαπάνας διὰ νὰ καλλιεργηθῇ καὶ παρασκευασθῇ καὶ ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς διατελεῖ τὸ προϊὸν τοῦτο, πᾶσα αὔξησις τῆς φορολογίας αὐτοῦ θὰ καταφέρῃ καίριον πλῆγμα εἰς τὴν σταφιδοπαραγωγήν, ἀλλ' ἐρωτᾶται πᾶς καλῆς πίστεως συζητητὴς καὶ ἀμερόληπτος κριτής, τὰ ἐπιχειρήματα αὐτὰ δὲν δύνανται ν' ἀντιταχθῶσιν ἄραγε καὶ ὑπὸ τῶν Κρητῶν στοφιδοπαραγωγῶν; Ἡ Κρητικὴ σταφὶς δὲν παράγεται καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὰς αὐτὰς καὶ ἔτι χείρωνας συνθήκας; Ὁ κ. Πετρίδης μᾶς εἶπεν ὅτι οἱ βουλευταὶ τῆς Κρήτης ἀξιοῦσιν ὅπως φορολογηθῇ ἡ Κορινθιακὴ σταφὶς διὰ νὰ μειωθῇ ὁ φόρος τῆς Κρητικῆς. Οὐδὲν τούτου ἀνακριβέστερον. Εἶνε πλάνη, διότι ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν τοιοῦτόν τι, ἡμεῖς παρακαλοῦμεν τὴν Βουλὴν ν' ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὸν Κρητικὸν λαὸν ὅστις ἀδικεῖται καταφώρως καὶ παρὰ τὸ Σύνταγμα πληρώνει τὸ ὀκταπλάσιον τοῦ φόρου ὃν πληρώνει ἡ Κορινθιακὴ σουλτανίνα σταφίς. Ἡμεῖς κ. Βουλευταὶ θέλομεν ἰσότητα καὶ οὐδὲν πλέον τούτου. Ἀντέταξεν ἐπίσης ὁ κ. Πετρίδης καὶ τὸ ἀφελὲς ἐπιχείρημα ὅτι ὁ Κρητικὸς λαὸς δὲν παρεπονέθη ἐπὶ τόσα ἔτη καθ' ἃ πληρώνει τὸν ἐν λόγῳ φόρον καὶ ἀπορεῖ διατί σήμερον διαμαρτύρεται. Εἰς ταῦτα ἠδύνατό τις ν' ἀπαντήσῃ ὅτι ὁ Κρητικὸς λαὸς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ διεμαρτυρήθησαν πολλάκις εἰς τὸ παρελθὸν διὰ τὴν ἀπιστεύτως ἄδικον καὶ παράνομον φορολογίαν τῆς σταφίδος, πρὸ ἐτῶν δὲ περίπου τῇ ἐνεργείᾳ αὐτῶν κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν σχετικὸν νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐγκατελείφθη, ὡς μὴ ὤφειλεν, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δι' οὓς λόγους γνωρίζουσι κάλλιον παντὸς ἄλλου οἱ προλαλήσαντες ἀξιότιμοι ἐκ Κορινθίας πολιτευταί. Ὅσοι δὲ δὲν θέλουσι ν' ἀδιαφορῶσι πρὸς τὰ δεινὰ τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, ἐνθυμοῦνται ἀσφαλῶς τὰς ἐνεργείας καὶ διαμαρτυρίας αὐτοῦ καὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ διὰ τὸ ἀπασχολοῦν ἡμᾶς τὴν ἐσπέραν ταύτην ζήτημα.

Εἶπον συγχρόνως οἱ ἀξιότιμοι κ.κ. Πετρίδης καὶ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι ὁ λαὸς τῆς Κορίνθου δὲν θ' ἀνεχθῇ τὴν αὔξησιν τῆς φορολογίας τῆς σταφίδος αὐτοῦ ὅσον μικρὰ καὶ ἂν εἶναι αὕτη, ἀλλὰ τότε πῶς ἔχουσι τὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ δυσφορῇ καὶ διαμαρτύρεται ὁ Κρητικὸς λαός ὁ πληρώνων τόσον βαρὺν καὶ δυσβάστακτον φόρον. Οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς μὴ ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου δὲν ἐλησμόνησαν νὰ πλαισιώσωσι τὴν ἀγόρευσιν αὐτῶν μὲ τὴν ἐκδήλωσιν φιλικῶν αἰσθημάτων πρὸς τὸν Κρητικὸν λαόν, ἀλλὰ τοὺς βεβαιῶ ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ φιλία, ἡ ἄσπονδος τοιαύτη φιλία, κατανοεῖται καὶ ἐκτιμᾶται δεόντως ὑπὸ τῶν Κρητῶν. Ἄλλως τε ἀφοῦ ἐνδιαφέρονται ὑπὲρ τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ διατί δὲν δέχονται νὰ ψηφισθῇ εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν τὸ νομοσχέδιον καὶ νὰ ἐπιφυλαχθῶσιν ὅπως κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν προτείνωσιν οἱανδήποτε τροπολογίαν ἐπιθυμοῦσιν; Ἐὰν τοῦτο πράξωσι θὰ ἔχωσιν ἀμέριστον τὴν ὑποστήριξιν τῶν ἐκ Κρήτης βουλευτῶν, διότι ἡμεῖς δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιβαρυνθῇ τὸ παράπαν ἡ σταφὶς τῆς Κορίνθου ἢ ἄλλης τινὸς ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, ἁπλῶς παρακαλοῦμεν τὴν Βουλὴν νὰ ἐξισώσῃ τὴν φορολογίαν τῆς Κρητικῆς σταφίδος πρὸς τὴν τῶν ἄλλων διαμερισμάτων, καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ Βουλὴ θ' ἀναγνωρίσῃ τὸ δίκαιόν μας ἵνα δυνηθῇ ἡ Κρητικὴ σταφὶς νὰ συναγωνίζηται ἐπὶ ἴσοις ὅροις ἐν ταῖς ἀγοραῖς καταναλώσεως, διότι εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Τουρκία ὑπεβίβασε τὸν φόρον τῆς σταφίδος της εἰς 2 ο/ο μόνον, ἡ δ' Αὐστραλία ἀπήλλαξεν αὐτὴν παντὸς ἐξαγωγικοῦ δασμοῦ. Ζητοῦμεν, κύριοι συνάδελφοι, νὰ ἐφαρμόσῃ ἡ Βουλὴ τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος ἀποκαθιστῶσα τὴν ἰσότητα τῶν φορολογουμένων πολιτῶν καὶ οὐδὲν πλέον τούτου.

Ὁ κ. Πρόεδρος διακόπτων ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν καὶ ἡ Βουλὴ δέχεται ὅπως μετὰ τὸ πέρας τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως διακοπῶσι αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς λόγῳ τῶν ἑορτῶν καὶ ἐπαναληφθῶσι τὴν 3ην Μαΐου, ἡμέραν Πέμπτην καὶ ὥραν 5 μ. μ.

Πεπερατωθείσης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως περὶ ἀναβολῆς τοῦ ὡς ἄνω Νομοσχεδίου ὁ κ. **Πρόεδρος** δηλοῖ, ὅτι τίθεται αὕτη εἰς ψηφοφορίαν δι' ὀνοματικῆς κλήσεως.

Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ.κ. Ι. Μουτζουρίδης καὶ Γ. Σακαλῆς καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἄρχεται ἡ δι' ὀνοματικῆς κλήσεως ψηφοφορία, τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω: Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν τῆς ἀναβολῆς λέγουσιν ναί, οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν ὄχι.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης διαλογῆς ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ, ὅτι προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 72.
Εἶπον ναὶ 8.
Εἶπον ὄχι 64.

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

Κ. Ἀγγελόπουλος	Κ. Δεμερτζῆς .....
Ν. Ἀμηρᾶς	Α. Δουλγερίδης .....
Μιχ. Ἀργυρόπουλος ...	Γ. Ἐμπειρίκος .....
Χαρ. Βοζίκης	Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης ....
Γ. Γεωργιάδης	Ἰωάν. Καλογερᾶς ....

Ν. Κρανιωτάκης	Κ. Κωνσταντινίδης .....
Χρ. Λαδᾶς	Λ. Λαμπρινίδης .....
Θ. Νικολούδης .....Ο	Κ. Ὀρφανὸς .....
Γ. Μερκούρης .....Ν	Χ. Παντζίδης .....
Δ. Μπαμπᾶκος	Χ. Παπάζογλου .....
Ἰωάν. Ράλλης	Α. Παπαπαναγιώτου ....
Ἀντ. Στρατηγόπουλος ..Ο	Α. Χατζηλίας .....
Π. Τσιτσεκλῆς	Β. Χατζηλίας .....
Γ. Ἀθανασιάδης	Κ. Βλαχοθανάσης .....
Γ. Ἀλεξανδρόπουλος ..Ν	Ι. Βογιατζῆς .....
Γ. Καλαντζόπουλος	Θ. Κακαρᾶς .....
Ι. Καναβὸς .....Ο	Σ. Οἰκονομίδης .....Ο
Δ. Κατσάνος	Θ. Παππαστρατῆς ...Ο
Γ. Καφαντάρης .....Ο	Π. Χατζηπάνος .....Ο
Ξ. Μαυρομάτης	Δ. Βοῦλτζος .....Ν
Ἰωάν. Νικολίτσας	Ζέπος Καίσαρ.....
Σπυρ. Τρικούπης	Ν. Κολυβᾶς .....
Γ. Τσακανίκας .....Ο	Ἐμ. Λούντζης .....
Ἰωάν. Τσιγκόλης .....Ο	Ἀντ. Γαλανάκης .....Ο
Α. Γρηγοριάδης	Γ. Κοκκινάκης .....Ο
Φ. Δημάδης	Γ. Μαρῆς .....Ο
Γ. Παπαπαράσχος	Β. Μεϊμαράκης .....Ο
Α. Χατζηνώτας	Ι. Περδικογιάννης .....
Ηπ. Ζούζουλας	Κ. Πολυχρονάκης ...Ο
Σπυρ. Ἡλιόπουλος	Γ. Φραγκιαδάκης .....
Γ. Καρπετόπουλος ...Ν	Δημ. Ἀμπατζόπουλος ....
Γ. Μηναΐος	Ι. Ι. Ἄμπωτ .....Ο
Ι. Μουντζουρίδης ...Ν	Παν. Λύγουσίδης.....Ο
Π. Πετρίδης	Ἀλ. Βουτυρᾶς .....
Σπ. Στάης	Ζ. Βεντούρας .....
Π. Τσαλδάρης .....Ν	Ν. Δαρβέρης .....Ν
Κ. Τσαλδάρης .....Ο	Δ. Εὐθυμιάδης .....
Ἀθ. Χριστόπουλος	Μ. Θεοδωρίδης .....
Ἠλίας Ἀποσκίτης	Λ. Ἰασωνίδης .....
Θ. Γρηγορίου	Δ. Κάκαβος .....Ο
Γ. Μπακόπουλος	Ι. Καυταντζόγλου.....
Ν. Μπακόπουλος	Μ. Κῦρκος .....Ο
Δ. Πλαπούτας	Λ. Κυβετὸς .....
Θεόδ. Τουρκοβασίλης	Μεντὲς Λιάο Μεσατζῆς ..
Α. Τροχάνης	Κ. Μουζενίδης .....
Ν. Τριανταφυλλάκος	Κ. Μιττᾶκος .....Ο
Σπυρ. Τσακόπουλος	Ἀλ. Παπαναστασίου ...Ο
Ν. Ἀνδρεαδάκης	Γρ. Παπανικολάου ....
Ἰωάν. Κίνιας	Σταμ. Παπάζης .....
Λουκ. Κουτσοπέταλος ..Ο	Φ. Παπαγεωργίου ...Ο
Μ. Μαντᾶς	Ἰσαὰκ Ἀβραὰμ Σιακῆ ....
Γεώργ. Μικρὸς .....Ο	Δαυὶδ Μπουχὰρ Σολὰν ....
Π. Νικολαΐδης	Γ. Χατζηγεωργίου ...Ο
Γεώργ. Πεσματζόγλου....	Μ. Γούδας .....
Α. Ἀγγελόπουλος	Ἀλ. Μελᾶς.....Ο
Ἀν. Ἀναστασίου	Δ. Μπότσαρης .....Ο
Κ. Γκότσης	Ἀλ. Μυλωνᾶς .....Ο
Κ. Γόντικας	Σπυρ. Χασιώτης .....
Ἰωάν. Γιαννόπουλος	Χ. Χρηστοβασίλης .....
Α. Μάρκου .....Ο	Ἀλκ. Λούλης .....Ο
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος ..	Γ. Ἐξηντάρης .....Ο
Δ. Μπούκουρας	Αὔγ. Θεολογίτης .....Ο
Σ. Πολυζωγόπουλος	Σ. Καραγεώργης .....Ο
Β. Κανακάρης Ρούφος	Στ. Νικολαΐδης .....
Βασίλειος Σαγιᾶς	Α. Παπαδᾶτος .....
Ἀνδρ. Στεφανόπουλος	Ε. Σταυρίδης .....
Ι. Σισίνης	Ι. Τσονταρίδης .....Ο
Δ. Στεφανόπουλος	Εὐθύμ. Βελλιανίτης .....
Γ. Βοραζάνης	Δ. Ζερβὸς .....
Κ. Γεωργαντόπουλος	Ἰωάν. Θεοτόκης .....
Γ. Ζερβὸς ..... Ο	Σπυρ. Παϊπέτης .....
Λ. Θεοδωρίδης	Α. Πιέρρης .....

Β. Ἀλεξᾶτος	Ἰωάν. Σπετσιώτης ....
Ι. Μεταξᾶς .....Ο	Γ. Στρῖγκος .....
Κοσμ. Μπουρμπούλης ..Ο	Σωτ. Σωτηριάδης .....
Α. Φωκᾶς .....Ο	Θ. Μαγκριώτης.....
Λ. Ἀνδρεάδης	Κ. Μαζαράκης .....
Γ. Βαρβούτης	Γρ. Τηλικίδης .....
Γ. Ζάχος	Θ. Χρυσοβέργης.....
Α.Κακουλίδης	Α. Βαλαωρίτης.....
Ν. Κουπαροῦσος .....Ο	Γ. Μπανιᾶς .....
Γ. Μπούσιος	Λ. Τσιῶκος.....Ο
Η. Παπαδόπουλος ...Ο	Θ. Χαβίνης .....
Κωνστ. Ἀλαβᾶνος	Κ. Καλκάνης .....Ο
Δ. Βοκοτόπουλος	Μ. Τσαλαμπᾶς .....
Μ. Δερλερὲς	Β. Σκουλᾶς .....
Κ. Ἐμπειρῖκος	Ε. Φωτάκης .....Ο
Π. Εὐριπαῖος .....Ο	Χασὰν Ἀγᾶ Ζαδὲ Μουσταφᾶ .....
Ν. Καμπάνης	Ἀν. Μπακάλμπασης....Θ
Π. Καμπάνης	Χαβούζ - Ὀσμᾶν (Ἀ. ἢ Γκαλὴπ) .....
Περ. Μαζαράκης	Σουκρῆ-Μαμούτ-Ὀγλοῦ ..
Κ. Ναυπλιώτης .....Ο	Κεραμεὺς Ἰωάννης .....
Ν. Δ. Κουμάνταρος	Κ. Τελωνίδης .....
Π. Παπαδᾶκος	Ἀθ. Σινόκας .....
Δ. Πετρακᾶκος	Νικόλ. Βλιᾶμος .....
Γ. Φικιώρης .....Ο	Σ. Μανταφούνης .....
Μαυρομιχάλης Κατσᾶκος..	Θεμ. Σοφούλης .....Ο
Α. Ἀποστολίδης	Ἐμ. Χατζηδάκης .....
Ε. Γκλαβάνης	Π. Ἀλεξίδης .....
Α. Εὐφραιμίδης	Α. Ἀργυρὸς .....
Β. Ζησιάδης	Δ. Δούκας .....
Κωνστ. Θέος	Α. Καζαρίδης .....
Ἀλ. Ἰωαννίδης .....Ο	Ν. Μανούσης .....
Δ. Καζάκης	Ν. Τερζόγλου .....
Κ. Καρτάκης	Δημ. Φλωριᾶς .....
Ἀνδρ. Κόρακας	Π. Μπούμπουλης .....
Σ. Μάξιμος	Κ. Πετσάλης .....Ο
Α. Μέρος	Χρ. Ἀλαμανῆς .....
Κ. Σπυρίδης	Σ. Ἀλεξιάδης .....
Ν. Κοθρῆς	Περ. Ἀλεξανδρῆς .....
Ροῦσσος Κούνδουρος	Ἀδαμ Ἔξαρχος .....
Ε. Μοδάτσος .....Ο	Ε. Ζούκας .....
Α. Γαληνὸς	Γ. Σίδερης .....Ο
Γ. Θεοδοσιάδης	Σ. Τσιλιαδοῦρος .....
Γ. Καλδῆς	Σωτ. Χατζηγιάκης .....
Β. Καραπανταγιώτης	Θ. Χριστόπουλος .....
Σ. Κρητικᾶς	Α. Ψάρρας .....
Γ. Λαζανᾶς	Α. Δαμιανὸς .....
Μ. Λαΐλιος	Ἀθ. Μιστριώτης .....
Γ. Παπανδρέου	Δ. Σαχτούρης .....
Δ. Σᾶλτας	Ν. Βελέντζας .....Ο
Κ. Σῖμος	Σ. Γάτος .....
Π. Ἀντωνοράπουλος	Σπυρ. Κρεμεζῆς .....Ο
Γ. Καντιάνης	Εὐστ. Μαλαμίδας .....Ο
Α. Ἐμπ. Κουμουνδοῦρος..	Ἀθ. Παπαβασιλείου.....
Π. Μερλόπουλος .....Ο	Χ. Στεργιόπουλος .....Ο
Α. Μισυρλῆς	Ι. Τζίβας .....
Φ. Μοσχούλας	Θαλῆς Τσιριμῶκος .....
Δ. Μπενάκης	Δ. Χατζῆσκος .....
Π. Μποῦτος	Ι. Βκλαλᾶς.....
Π. Σάκκης	Φ. Δραγούμης .....
Ε. Φεσᾶς	Ν. Κυριακόπουλος .....
Ἰωάν. Βατίστας	Σ. Λιούμπης .....Ο
Π. Διαμαντόπουλος....Ο	Γ. Μόδης .....
Ἐμ. Μαχαίρας .....Ο	Δ. Τζίβας .....
Γ. Προυκάκης .....Ο	Ἀλ. Ξανθόπουλος .....Ο
Γ. Σακαλῆς .....Ο	Μ. Βλουδάκης .....Ο
Σ. Συμεονόγλου.....	
Δ. Σκυλίτσης	

Α. Μητσοτάκης ..... Ο	Θ. Παντζίδης ....
Π. Πολυχρονίδης ..... Ο	Λ. Ιαχνὸς ....
Γ. Σηφακας	Α. Πολεμίδης ....
Α. Ἀνδρεάδης	Ἀλ. Κανάρης .....
Β. Κουκουρίδης	Ν. Μαμούνης ....

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ἐπομένως μὴ συρκεντρωθέντος τοῦ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος καὶ τοῦ Κανονισμοῦ ὁριζομένου ἀριθμοῦ ψήφων δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις.

Μεθ' ὃ ὥραν 5,15 πρωϊνὴν λύεται ἡ συνεδρίασις.

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βαραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΒ'

τῆς 3 Μαΐου 1928.

Ὥρᾳ 5.30 μ. μ. ἄρχεται ἡ συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἔλαβε τηλεγράφημα παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τοῦ Βασιλείου Κροατῶν καὶ Σλοβένων, ἔχον οὕτω:

«Κύριον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς Ἀθήνας

Ἔχω τὴν μεγίστην εὐχαρίστησιν καὶ τιμὴν νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ἡ Βουλὴ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων συμμορφουμένη μὲ τὰ αἰσθήματα ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ ἐψήφισε σήμερον ὁμοφώνως νόμον ἐπείγοντα χορηγοῦντα πίστωσιν 2.000.000 δηναρίων, τὰ ὁποῖα θὰ διανεμηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν των εἰς τὰ θύματα τοῦ τελευταίου σεισμοῦ τῆς κοιτίδος τοῦ Ἀρχαίου Πολιτισμοῦ. Εὐαρεστηθῆτε νὰ δεχθῆτε κ. Πρόεδρε τὴν διαβεβαίωσιν τῆς μεγίστης μου ἐκτιμήσεως.

Ὁ πρῶτος Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς Ἀγαθόβονιτς».

Εἰς τὸ τηλεγράφημα τοῦτο, συνεχίζει ὁ κ. Πρόεδρος, ἀπήντησα ὡς ἑξῆς:

«Πρόεδρον Βουλῆς Βελιγράδιον

Ἐν μέσῳ φρικτῆς συμφορᾶς ἤτις ἔπληξε πολύτιμον τμῆμα Ἑλλάδος ὑμέτερον τηλεγράφημα θερμῆς συμπαθείας ἀποτελεῖ ἀληθῆ ἀνακούφισιν. Αἰσθήματα Βουλῆς τετιμημένου καὶ ἡρωϊκοῦ λαοῦ Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, ἐκδηλωθέντα τοσούτῳ πανηγυρικῶς, συγκινοῦν βαθύτατα Ἑλληνισμὸν καὶ συσφίγγουν στενώτερον ψυχικὸν δεσμὸν μεταξὺ τῶν δύο Ἐθνῶν. Βουλὴ Ἑλλήνων, διερμηνεύουσα αἰσθήματα σύμπαντος Ἑλληνισμοῦ, ἀπευθύνει Βουλὴν Σέρβων Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης, εὐχομένη ὑπὲρ εὐδαιμονίας ἀδελφοῦ Ἔθνους.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων **Θ. Σοφούλης**».

Ἀνακοινοῦται εἶτα ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου ὅτι διεβιβάσθησαν πρὸς ὑποβολὴν τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

Τοῦ κ. **Α. Μαζαράκη** (Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν) «περὶ ἐκτελέσεως ὀχυρωματικῶν ἔργων».

Τοῦ κ. **Γ. Ἐξηντάρη** (Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας) «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3392 καὶ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐμπροθέσμων ἀνεκδικάστων δηλώσεων ἐκκαθαρίσεως δικαιούχων ὁμογενῶν ἀνταλλαξίμων», καὶ 2) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ συστάσεως Φιλίππου ὀργανώσεως ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Φίλιππος Ἕνωσις».

Τοῦ κ. **Α. Μιχαλακοπούλου** (Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ὑπὸ τοῦ τέως Γενικοῦ Προξένου Σικάγου Α. Ματλὴ ἰδιοποιηθεισῶν κληρονομιῶν καὶ ἀποζημιώσεων ἰδιωτῶν καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ.

Τοῦ κ. **Γ. Μαρῆ** (Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν) «περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 2300 περὶ ἰδρύσεως ἐν Χίῳ Χιακοῦ Ἱδρύου».

Τοῦ κ. **Γ. Ἐξηντάρη**(Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας)«περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1927 Ν. Δ. περὶ παραχωρήσεως δασικῶν ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν Ἰατρείων».

Ἀνακοινοῦται ὡσαύτως ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεως διὰ τὴν ἐξυγίανσιν καὶ ἀρδευσιν τοῦ ἔλους Τριναζσου κλπ.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Ν. Κουμάνταρος Γ. Σακκαλῆς** κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ τελωνειακοῦ κώδικος καὶ τροποποιήσεως ἑτέρων διατάξεων τοῦ νόμου 1165 κ.λ.π.

Μεθ' ὃ ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ἡ παρουσία τόσων ὀλίγων βουλευτῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν συνέχισιν τῆς Συνεδριάσεως καὶ συνεπῶς ἡ Συνεδρίασις θὰ λυθῇ, ἡ δὲ προσεχὴς τοιαύτη θὰ ὁρισθῇ ὅταν συγκεντρωθῇ ἐπαρκὴς ἀριθμὸς βουλευτῶν ἐνταῦθα.

Ὥρᾳ 5.40 λύεται ἡ Συνεδρίασις.

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Γ. Βαραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΓ'.

τῆς 14 Μαΐου 1928

Ὥρᾳ 6. 5' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Δ. Ἰασωνίδης** καὶ **Α. Βουτυρᾶς** ἐπισκεφθέντες τὰς πλημμυροπαθεῖς ἐκτάσεις Σερρῶν διαβεβαιοῦσι τὴν ἀγανάκτησιν τῶν προσφύγων, διότι ἀπὸ 40 ἡμερῶν ἐγκατελείφθησαν ἐντὸς τῶν τελμάτων ἄνευ συνδρομῆς καὶ βοηθείας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων.

Ὁ βουλευτὴς Χαλκιδικῆς κ. **Κ. Ξανθόπουλος** κατα-

τεῖ ψήφισμα τοῦ λαοῦ Πολυγύρου ὑποδάλλοντος διάφορα αἰτήματα καὶ ἀποφάσεις τοῦ γενομένου ἐκεῖ παλδήμου συλλαλητηρίου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διότι ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διέταξε τὴν παράτησιν αὐτοῦ καὶ ἐνεργειαν νέων ἐκλογῶν καίτοι ὁ κ. Ζάϊμης ὡς Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν ἐπεκύρωσε τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ἀλεξανδρόπουλος** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων Καρπενησίου καὶ τῶν κατοίκων Καλεσμένου δι' ἧς παρακαλοῦν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως τοὺς ἀπαλλάξῃ τῆς προσθέτου ὑπηρεσίας τῆς ἐπιβληθείσης εἰς ἀνυποτάκτους τῆς κλάσεως 1924 διὰ χαρισμοῦ ἢ ἐξαγορᾶς αὐτῆς.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Β. Σαγιᾶς** ὑποβάλλει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος Καμαρῶν, ζητοῦντος ἀποστολὴν πετρελαίου διὰ τὴν καταπολέμησιν ὑπερπληθώρας ἀκρίδων.

Ἡ Ὁμοσπονδία Ἐπαγγελματιῶν καὶ Βιοτεχνῶν Θεσσαλονίκης ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν Καλαμῶν δι' ἐγγράφου της καταγγέλλει ἐνεργείας σταφιδεμπόρων τινῶν τῆς πόλεως ταύτης, προσπαθούντων νὰ ἐπιτύχουν ἀποζημίωσιν 400 ἑκατομμυρίων ἐκ τοῦ Κράτους ὡς δήθεν προκύψασαν ἐκ τῆς παραδόσεως συναλλάγματός των εἰς τὸ Κονσόρτσιουμ. Ἡ Ὁμοσπονδία Θεσσαλονίκης ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν τούτων αἵτινες ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐνθυλάκωσιν τοῦ κολοσσιαίου τούτου ποσοῦ.

Ἡ Ἰμβριακὴ Ἕνωσις Μακεδονίας καὶ Θράκης ὑποβάλλει αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας παρακαλεῖ ὅπως ρυθμισθῇ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα τῆς χορηγήσεως συντάξεως πολέμου εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν πεσόντων κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον Ἰμβρίων.

Τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον Εὐμοίρου, ἐπαρχίας Ξάνθης, ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ ζητεῖ τὴν ἀπόσπασιν τῆς κοινότητος ταύτης ἐκ τοῦ Συνδέσμου πεδινῶν κοινοτήτων Ξάνθης.

Ὁ ἐν Λαμίᾳ δημοσιογράφος λογιστὴς Δημήτριος Ντάλας ὑποβάλλει αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας καταγγέλλει τὴν συναρθεῖσαν σύμβασιν τοῦ Δημοσίου διὰ τὰ Λουτρὰ Ὑπάτης ὡς ζημιοῦσαν τὸ Δημόσιον κατὰ ἑκατομμύρια καὶ ζητεῖ νὰ ὁρισθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν αὐτῆς καὶ ἀκύρωσιν τῆς συμβάσεως.

Οἱ βουλευταὶ Ἰωαννίνων κ.κ. **Μ. Γούδας** καὶ **Χ. Χρηστοβασίλης** καταθέτουν τηλεγραφήματα τῆς Ἐπιτροπῆς συλλαλητηρίου τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας Φιλιατῶν Ἠγουμενίτσης περὶ πληρώσεως τῆς κενῆς Μητροπολιτικῆς ἕδρας τῶν Φιλιατῶν.

Ὁ Βουλευτὴς Ἠπείρου κ. **Μ. Γούδας** καταθέτει τηλεγράφημα τῆς Λαϊκῆς Ἐπιτροπῆς Κονίτσης διαμαρτυρομένης διὰ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ἐκδιωχθέντος ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατόπιν συλλαλητηρίου Εἰρηνοδίκου τῆς πόλεως ταύτης καὶ ζητεῖ ἄμεσον ἀπομάκρυνσίν του.

Οἱ κάτοικοι Κερκύρας τῆς περιφερείας Ποταμοῦ Μέσης ὑποβάλλουν αἴτησιν δι' ἧς παρακαλοῦν ὅπως ἀποπερατωθῇ ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἀπὸ Ποταμὸν εἰς Τρίκλινον μήκους 11/2 χιλιομέτρου.

Οἱ ἐν Ἀθήναις Ἕλληνες ὑπήκοοι τῆς Τουρκίας ὑποβάλλουν ἀναφορὰν δι' ἧς παρακαλοῦν ὅπως προταχθῇ ἐν τῇ Βουλῇ τὸ ζήτημα τῆς ταχείας πληρωμῆς ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ἐκ Τουρκίας δικαιούχων Ἑλλήνων ὑπηκόων, ὧν ἐξετιμήθησαν ἤδη αἱ ἀκίνητοι περιουσίαι.

Οἱ πολεμοπαθεῖς Ἐδέσσης παρακαλοῦν ὅπως μὴ παρελκυσθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν θυμάτων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου.

Αἱ Γεωργικαὶ, Λαϊκαὶ καὶ Πιττωτικαὶ Τράπεζαι Πυλείας, Καράτογα, Μαγούλας καὶ Χατζῆ, οἱ Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοὶ Βύτινης, Πύλου, Ἐδέσσης, Κρεστκίνων, Μαγούλας Πύργου, Δράπανια καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν Κοινοτήτων Ἀρήνης Σελινοῦντος Κισσάβου, Ἀρχαίας Ὀλυμπίας, Καρακουλᾶ, Χατζῆ, Πύλου, Μαγούλας καὶ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου Πύργου παρακαλοῦν τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προστατεύσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Ἑταιρείαν Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων ἀπὸ τὴν σπείραν τῶν κερδοσκόπων, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν τὴν διάλυσίν της.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Α. Δαζαρίδης** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Στεφάνου Τερατουριάν, πρώην ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ὀθωμανικῆς Γεωργικῆς Τραπέζης κατοίκου Σερρῶν, ὑπηρετήσαντος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἀρμοστείαν Σμύρνης, δι' ἧς παρακαλεῖ ὅπως διὰ τὰς ὑπηρεσίας του ταύτας τῷ χορηγηθῇ ἀνάλογος ἀποζημίωσις καὶ σύνταξις.

Ὁ Βουλευτὴς Ἀττικῆς κ. **Δ. Κουτσοπέταλος** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ἀρκχώδης περὶ κατὰ προτίμησιν κατασκευῆς τῆς Ἐθνικῆς ὁδοῦ Λεβαδείας - Ἀρκχώδης - Δελφῶν, πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἀρχαιολογικῶν καὶ ἐμπορικῶν σκοπῶν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Κ. Ναυπλιώτης** καταθέτει 1) ὑπόμνημα τῶν Συμβολαιογράφων τῆς νήσου Νάξου, οἱ ὁποῖοι διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὑποβολὴν νομοσχεδίου μειοῦντος τὰ δικαιώματα τῶν Συμβολαιογράφων ἐπαρχιῶν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀξιοπρέπειαν καὶ παρακαλοῦν ὅπως αὐξηθοῦν διὰ Νόμου τὰ συμβολαιογραφικὰ δικαιώματά των καὶ ἰδίως τὰ γραφικὰ καὶ 2) καταθέτει ἀναφορὰν κατοίκων Σύρου παραπονουμένων κατὰ τῆς τελευταίως ἐγκατασταθείσης ἐν τῇ νήσῳ δασικῆς ὑπηρεσίας παρεμβαλλούσης σημαντικὰς δυσκολίας εἰς τοὺς κατόχους τῶν κομιζομένων φορτίων ἐκ δασικῶν προϊόντων.

Ὁ κ. **Α. Μαζαράκης** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ τροποποιήσεως τῆς δ' παραγράφου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 19-11-26 Ν. Δ. περὶ συμπληρώσεως τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως διατάξεων τινων περὶ Μετοχικοῦ Ταμείου τοῦ Στρατοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ ἀνασυστάσεως τῆς ἐπαρχίας Πραμυθιᾶς.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 28-10-26 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας διοικητικοῦ Συμβουλίου».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της 1) ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26-30-Ν)δρίου 1925 Ν. Δ περὶ ἱδρύσεως Γυμνασίου ἐν Μαζεϊκοις καὶ 2) ἐπὶ τῆς προτάσεως νόμου περὶ τμηματικῶν ἐξετάσεων τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης διαβιβάζει 1) αἴτησιν τοῦ εἰσαγγελέως ἐφετῶν Θεσ)νίκης περὶ περαιτέρω ποινικῆς διώξεως τοῦ βουλευτοῦ κ. Γ. Παπαπαράσχου καὶ 2) τοῦ εἰσαγγελέως ἐφετῶν Λαρίσης περὶ ἀδείας πρὸς περαιτέρω ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Λαρίσης κ. Κ. Θέου.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 7 Ν)δρίου 1927 συμφωνίας τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως προσφύγων διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς ἀγροτικῶς ἐγκατεστημένους δικαιούχους ἀνταλλαξίμους.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) καταθέτει τὰ κάτωθι νομοσχέδια: 1) περὶ μέτρων δικαστικῆς προστασίας τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίας, ὅπερ χαρακτηρίζεται ὡς ὑπηρεσιακὸν 2) περὶ καταργήσεως τῶν θέσεων ἑρμηνευτῶν παρ' εἰρηνοδικείοις καὶ πταισματοδικείοις 3) περὶ συστάσεως συλλόγου καὶ ταμείου προνοίας συμβολαιογράφων.

Ὁ κ. **Θ. Νικουλούδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ διαθαμίσεων τῶν δημοδιδασκάλων.

Πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως ὁ κ. ***Μ. Κατσῶκος Μαυρομιχάλης*** τονίζει τὰς καταστροφὰς τὰς ὁποίας ἐπέφερε κατ' αὐτὰς ἡ ἀκρὶς ἐν Λακωνίᾳ καὶ παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἔλθῃ σύντονος ἀρωγὸς πρὸς καταπολέμησίν της καὶ διάσωσιν τῆς κινδυνευούσης νὰ καταστραφῇ παραγωγῆς τῆς Λακωνίας.

Γ. Κοκινάκης. Πρὸ ἓξ ἡμερῶν ἄνεμος προερχόμενος ἐκ τοῦ Λιβικοῦ πελάγους ἐνέσκηψε μετ' ἀπεριγράπτου σφοδρότητος εἰς τὴν Κρήτην, ἡ ἀφανταστος δ' ὁρμὴ του διερκέσασα ὑπὲρ τὰς τέσσαρας ὥρας κατέστρεψεν ὄχι μόνον τὰ ὥριμα δημητριακά, τοὺς κήπους, τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς καρποὺς τῶν δέντρων, ἀλλὰ καὶ δένδρα καρποφόρα καὶ μὴ τοιαῦτα ἐξερρίζωσε καὶ ἄλλων ἔθρασυσε τοὺς κλώνους, ἀνήρπασε στέγας οἰκιῶν, πλείστων δὲ τὰς κεράμους τῆδε κακεῖσε διεσκόρπισεν.

Εἰς τὰ χωρία τοῦ τέως δήμου Λαγκάδος καθὼς καὶ εἰς τὰ: Σταύγιες, Βαγιωνιὰ, Πλάτανο Ρογδιὰ πρὸς δὲ καὶ εἰς ἄλλας περιφερείας τῆς νήσου ὁ φοβερὸς λίβας ἐπέφερε ζημίας ἀνερχομένας εἰς δεκάδας ἑκατομμυρίων δραχμῶν, ἀφοῦ μόνον αἱ ζημίαι τῶν Μαλλιωτῶν ὑπερβαίνουσιν ἀσφαλῶς τὰ ἓξ ἑκατομμύρια.

Οἱ πληγέντες διατελοῦσιν εἰς ἀπόγνωσιν καὶ διὰ νὰ κατανοηθῇ ὁ βαθμὸς ταύτης δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι κατὰ τὸ γεωργικὸν τοῦτο ἔτος οἱ ἀγρόται ἔκαμαν χρῆσιν λιπασμάτων εἰς εὐρεῖαν κλίμακα, παρέχω δὲ τὴν ἐξηκριβωμένην πληροφορίαν ὅτι εἰς τὸ χωρίον Μάλλια, κατοικούμενον ἀπὸ χίλια πρόσωπα περίπου, ἐχρησιμοποιήθησαν, ἐκτὸς ἐννοεῖται τῆς ζωϊκῆς κόπρου, καὶ πέντε χιλιάδες περίπου σάκκοι λιπασμάτων καὶ ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν χρησιμοποιηθέντων λιπασμάτων, ἵνα μὴ εἴπω ὅλα, ἠγοράσθησαν ἐπὶ πιστώσει, μὲ τὴν βάσιμον ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐπληρώνοντο ταῦτα ἐκ τῶν εἰσοδημάτων.

Οἱ δυστυχεῖς ἀγρόται ἐστερήθησαν τοιουτοτρόπως τῶν μέσων δι' ὧν, ὄχι μόνον θὰ ἐξεπλήρουν τὰς πρὸς τοὺς πωλητὰς τῶν λιπασμάτων ὑποχρεώσεις αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ συνετηροῦντο καθ' ὅλον τὸ ἔτος καὶ ἤθελον σπείρῃ καὶ τοὺς ἀγροὺς των κατὰ τὸ ἐπόμενον γεωργικὸν ἔτος.

Ἐξ ὀνόματος τῶν ἀτυχῶν θυμάτων τοῦ τρομεροῦ λίβα καὶ ἐκ μέρους μου ὑποβάλλω πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν θερμὴν παράκλησιν ὅπως μεριμνήσῃ νὰ παρασχεθῶσιν αὐτοῖς ταχέως τὰ μέσα δι' ὧν θὰ ἐξέλθωσι τῆς δεινῆς θέσεως εἰς ἣν εὑρίσκονται σήμερον καὶ ἐὰν τυχὸν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ αὐτοῖς ὑλική τις συνδρομή, νὰ φροντίσῃ ὅπως ἡ Κτηματικὴ Τράπεζα χορηγήσῃ εἰς αὐτοὺς ταχέως μακροχρόνια χρεωλυτικὰ δάνεια διὰ νὰ ἐξοικονομήσωσι τοὐλάχιστον τὰς πρώτας καὶ ἐπειγούσας ἀνάγκας αὐτῶν.

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) Περὶ ἐπισπεύσεως τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἐχθρικῶν περιουσιῶν καὶ τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν ἐχθρικῶν χρεῶν.

2) Περὶ τροποποιήσεως ἄρθρου τοῦ νόμου 3221 περὶ Κτηματικῆς Τραπέζης καὶ

3) Περὶ περιορισμοῦ ἀτελείας μηχανημάτων καὶ τῶν ἀπαλλοτριώσεων καὶ περὶ καταβολῆς δαπανῶν ἐλέγχου καταλλήλου χρησιμοποιήσεως τῶν μηχανημάτων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας*** καταθέτει δήλωσιν ὅτι οἱ ὀρεινοὶ πληθυσμοὶ τοῦ νομοῦ Αἰτωλοακαρνανίας λιμοκτονοῦν κυριολεκτικῶς λόγῳ τῆς κρίσεως ἣν διέρχεται ἡ μικρὰ κτηνοτροφία καὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ ἀραβοσίτου, ὥστις στοιχίζει εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα 10 καὶ 11 δραχμάς. Παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν πληθυσμῶν τούτων.

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Ι. Κίνιας*** καὶ ***Β Σαγιᾶς*** ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ νόμου 2588 τῆς 27 Ἀπριλίου)7 Μαΐου 1921.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Καλογερᾶς*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 14)4)28 συμβάσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος περὶ τροποποιήσεως κλπ. περὶ διαχειρίσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι κτημάτων τῶν ἀνταλλαγέντων Μουσουλμάνων κλπ. ὡς ἐτροποποιήθη κλπ.».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. ***Θ. Γρηγορίου, Ι. Μητσοτάκης, Γ. Μπούμπουλης, Γ. Παπανικολάου, Ν. Ζερβός. Α. Θεολογίτης, Γ. Βοραξάνης*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ κολασμοῦ τῶν παραβάσεων τοῦ ἄρθρου 57 τοῦ Συντάγματος».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Σπετσιώτης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 30 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ Τελων. Κώδικος καὶ ἑτέρων διατάξεων τοῦ νόμου 1165».

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας ***Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς*** ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. τῆς 12 Ἰουνίου 1926 περὶ ἑρμηνείας τοῦ νόμου 2387 περὶ προστασίας τῆς πνευματικῆς ἰδιοκτησίας».

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Ι. Κίνιας*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ στρατολογίας».

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ καταργήσεως τῶν ἄρθρων 15, 16 καὶ 17 τοῦ Ν. Δ. τῆς 17)25 Φεβρουαρίου 1926 περὶ ἀμνηστείας κλπ.».

Ὡσαύτως ὁ αὐτὸς βουλευτὴς ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ προϋδρισμοῦ ἀποστράτων συνταγματαρχῶν».

Οἱ κ. κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλουν σχέδιον νόμου περὶ συνομολογήσεως δανείου διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν συμβάσεων κατασκευῆς τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τῆς πεδιάδος Θεσσαλονίκης καὶ κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως δημοσίων ὁδῶν.

Π. Τσαλδάρης λέγει ὅτι παρεκάλεσε νὰ λάβῃ τὸν λόγον πρὸ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως καὶ ἐλπίζει ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ θὰ στέρξῃ εἰς τοῦτο, προκειμένου νὰ ὁμιλήσῃ περὶ μεγάλων δυστυχημάτων τὰ ὁποῖα ἔπληξαν τὸν τόπον.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης*** παρακαλεῖ ὅπως τοῦτο θεωρηθῇ ὡς ἐπερώτησις κατὰ προτίμησιν συζητουμένη ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ ὁμιλήσουν πάντες οἱ λοιποὶ βουλευταί.

Ὁ κ. ***Α Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) δηλοῖ ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν ἐπὶ τούτου.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι θὰ ὁμιλήσῃ ἐν πρώτοις περὶ τῶν ἐκ τῶν σεισμῶν καταστροφῶν τῆς Κορινθίας καὶ ἔπειτα θὰ φέρῃ τὸν λόγον καὶ περὶ τῶν ἐκ τῶν πλημμυρῶν καταστραφεισῶν μεγάλων ἐκτάσεων ἐν Μακεδονίᾳ. Ὡς ἀντιλαμβάνεσθε, λέγει, θὰ ἐπεκταθῶ κυρίως ἐπὶ τῶν καταστροφῶν τῆς Κορινθίας ὁπόθεν κατάγομαι, τὸ μέγεθος τῶν ὁποίων εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀντιληφθῶ ἰδίοις ὄμμασι καὶ αἱ ὁποῖαι ὑπῆρξαν πραγματικαὶ καὶ ὁλοσχερεῖς καὶ αἴτινες εἶχον καὶ ἀνθρώπινα θύματα. Δὲν ἐπιθυμῶ μὲ τοῦτο νὰ μειώσω τὰς καταστροφὰς τῆς Μακεδονίας, τὰς ὁποίας ἐπίλεκτα μέλη τοῦ κόμματος ἡμῶν ἀντελήφθησαν καὶ διὰ τὰς ὁποίας θέλουσιν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου συστήσει πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν λῆψιν τῶν ἐπειγόντων μέτρων. Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ πόλις τῆς Κορίνθου κατεστράφη ἐξ ὁλοκλήρου. Τὴν αὐτὴν δὲ τύχην ὑπέστησαν καὶ ἄλλα χωρία Ἡ γνωστὴ Κωμόπολις Λουτράκι κατεστράφη ὡσαύτως κατὰ ἓν τμῆμα αὐτῆς. Εὐτυχῶς δὲν ὑπέστη τὴν αὐτὴν καταστροφὴν τὸ τμῆμα ὅπου εὑρίσκονται αἱ πηγαί. Εἶναι ἄξιον νὰ σημειωθῇ ὅτι καὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν φαίνεται ὅτι ἐπῆλθε καταστροφὴ καὶ ἐκεῖ ἡ καταστροφὴ εἶναι σχεδὸν πλήρης. Τὰ χωρία εἰς τὰ ὁποῖα ἐπεξετάθησαν αἱ καταστροφαὶ εἶναι 45. Ἀκόμη καὶ εἰς τὸ μικρὸν χωρίον Καμάρι πλεῖσται οἰκίαι κατεστράφησαν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξαιθῇ εἶναι ἡ αὐτοθυσία τῶν Κορινθίων οἱ ὁποῖοι οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐδίστασαν, ἀλλὰ ἀμέσως ἐπεδόθησαν πρὸς ἀνασυγκρότησιν τῆς καταστραφείσης

πόλεως. Τονίζει ἀκολούθως τὴν παρατηρηθεῖσαν ἀλληλεγγύην ἥτις ἐξεδηλώθη διὰ τῶν πανταχόθεν συνδρομῶν ἐκ μέρους καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν ξένων λαῶν καὶ τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν, ἐκφράζει δὲ ἐκ μέρους τῶν παθόντων τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ταύτην προθυμίαν καὶ συνδρομήν.

Τὰ τοιαῦτα, λέγει, αἰσθήματα τοῦ Κορινθιακοῦ λαοῦ διεπίστωσεν ἐν Κορίνθῳ καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας, ὁ ὁποῖος ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως παρηκολούθησεν ἐγγύτερον τὰ πράγματα κατὰ τὰς θλιβερὰς ἐκείνας ἡμέρας καὶ ὁ ὁποῖος ἐδήλωσεν ὅτι οἱ Κορίνθιοι αἰσθάνονται εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ τὰ ὑπὲρ αὐτῶν ληφθέντα μέτρα. Δὲν εἶναι ὅμως ἡ εὐγνωμοσύνη τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἕνας λαὸς δύναται νὰ αἰσθάνεται πρὸς μίαν Κυβέρνησιν δι' οἱαδήποτε μέτρα ὑπὲρ αὐτοῦ. Μόνον ἐκτίμησις δύναται νὰ προκύψῃ ἐξ αὐτῶν. Δὲν γνωρίζω ποῖα εἶναι τὰ μέτρα ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ κ. Ὑπουργὸς διεῖδε τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Κορινθιακοῦ λαοῦ. Ἀλλὰ τὸ Κράτος δὲν ὑπῆρξε γοργὸν εἰς τὰ ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν μέτρα. Ὑπὲρ τῶν Κορινθίων πρόνοιαν ἄμεσον ἔλαβον οἱ γειτονικοὶ δῆμοι Ναυπλίου, Ἄργους καὶ Πατρῶν, ἐκτὸς δὲ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, ὁ ὁποῖος ἔφθασε τὴν ἑσπέραν τῆς Δευτέρας οὐδεμία ἄλλη πρόνοια ἐλήφθη ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν. Ἡ Κυβέρνησις ἔμαθεν ὅτι ἡ Κόρινθος κατεστράφη, ὥφειλεν εὐθὺς ἀμέσως νὰ σπεύσῃ ἵνα λάβῃ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα. Τοῦτο δὲν ἐγένετο. Δὲν ἀποδίδω τοῦτο εἰς ἀδιαφορίαν, ἀλλ' εἰς ἔλλειψιν τῆς προσηκούσης δράσεως. Τὴν Τρίτην, ὅταν εἶδον τὴν συγκινητικὴν ἐκείνην καὶ ἀληθῶς σπαραξικάρδιον κατάστασιν, ἐφρόντισα νὰ ἐπικοινωνήσω μὲ τὴν Κυβέρνησιν. Μετεβίβασα εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ἀπουσιάζοντος, τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας τῶν κατοίκων δι:ὰ σκηνὰς καὶ διὰ φῶς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν μοῦ εἶπεν ὅτι ἔστειλαν 100 καὶ τὰς ἔδωκεν. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ διὰ τὸν φωτισμὸν δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀντιληφθῶ διὰ ποῖον λόγον δὲν ἠδύνατο νὰ μεταδῇ ἓν πλοῖον ἕνα φωτίζη τοὺς δυστυχεῖς πληθυσμούς διὰ τῶν προβολέων του. Εἶπον εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅτι ἐπίκειται καὶ βροχή, πῶς θὰ εὑρεθοῦν δὲ οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πρὸ τῶν ἐρειπίων καὶ μὲ βροχήν; Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἔγινεν ἀπολύτως τίποτε. Καὶ τὴν ἑπομένην ἐλάχισται ἦσαν αἱ σκηναί, ὅλος δὲ ὁ πληθυσμὸς ἐκεῖνος ὑπέστη τὴν βροχὴν ἐν ὑπαίθρῳ. Ἐπιστρέψας εἰς τὰς Ἀθήνας ἔσπευσα νὰ συναντήσω καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν καὶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν μοῦ εἶπεν ὅτι ὅσας σκηνὰς εἶχεν ἔδωσεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας. Μόλις τὴν Τετάρτην κατωρθώθη ἐπὶ τέλους νὰ ἀποσταλῶσι σκηναί τινες, αἱ ὁποῖαι καὶ αὐταὶ ἦσαν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Εὐτυχῶς βοήθεια ἐκ μέρους φίλου Κράτους, πρὸς τοῦ ὁποίου τὴν ὀργάνωσιν, ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ συγκριθῶμεν, τοῦ Ἀγγλικοῦ, ἐκινοποίησε τὰς πρώτας ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ. Δύναμαι δὲ νὰ εἴπω ὅτι οὔτε αἱ σκηναὶ αὐταὶ θὰ ἐπήρκουν ἂν δὲν ἐπηκολούθει μία διαρροὴ τοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὴν Πρωτεύουσαν. Αὐταὶ εἶναι αἱ στοιχειώδεις ἐλλείψεις, τὰς ὁποίας ἤθελον νὰ τονίσω, ἵνα παρατηρήσω ὅτι ἀπαραίτητος ἀνάγκη ὑπάρχει ὅπως ἐντείνωμεν τὰς προσπαθείας μας καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀργάνωσιν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑπηρεσιῶν. Συνεχίζων, τονίζει, ὅτι οὐδεὶς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἐπεσκέφθη τὰ χωρία τῆς Κορίνθου, μόλις δὲ τὴν Πέμπτην ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας μετέβη μετὰ τοῦ Σ. Μητροπολίτου πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν χωρίων. Ἡ μόνη προστασία τῶν χωρικῶν ἦσαν τὰ σταφιδόπανα. Μία μόνον ἐλήφθη πρόνοια ἐκτὸς τῆς Κορίνθου διὰ τὸ Λουτράκι καὶ διὰ τὴν Περαχώραν. Ἡ πρόνοια ὅμως αὕτη ἐλήφθη ἐκ μέρους τῶν Ἄγγλων καὶ Ἰταλῶν. Εἰς τὸ Λουτράκι ἐστάλησαν 17 σκηναὶ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, αἱ ὁποῖαι καὶ αὗται ἦσαν ἄχρηστοι. Τὴν Κυριακὴν ἀκόμη διερχόμενος ἐκ Νεμέας ἀντελήφθην ὅτι μαθηταὶ τῶν σχολείων ἔκαμναν μάθημα εἰς τὸ ὕπαιθρον δὲν γνωρίζω δὲ διατί ἐν μέρος ἐξ αὐτῶν ἔκαμνε μάθημα εἰς τὸ Νεκροταφεῖον. Ἐπανελθὼν τὴν Δευτέραν ἐζήτησα τὸν κ. Ὑπουργὸν τὸν ὁποῖον δὲν εὗρον καὶ ἀνεκοίνωσα τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν κ. Μετάξαν ἵνα ληφθῶσι τὰ προσήκοντα μέτρα. Δὲν γνωρίζω ποῖον μέτρον ἐλήφθη ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας. Εἶδον ἐξαγγελλόμενον ὅτι ἐλήφθη τὸ μέτρον ἵνα κριθῶσιν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μέχρι τοῦδε ἐπιδόσεώς των. Δὲν γνωρίζω ἂν ἐλήφθη τὸ μέτρον τοῦτο.

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) δηλοῖ ὅτι ἐλήφθη τὸ μέτρον τοῦτο.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἂν ἔλαβε τὸν λόγον ἠναγκάσθη νὰ πράξῃ τοῦτο ἵνα μὴ πᾶσα κραυγὴ ἐρχομένη ἐκεῖθεν παρεξηγῆται ὡς ὀφειλομένη εἰς λόγους πολιτικούς.

Ὁ κ. ***Θ Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι παρὰ τὰς συνεννοήσεις ἃς ἔσχε μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Κορινθίας περὶ διακοπῆς τῶν μαθημάτων παρεκλήθη κατόπιν ὑπὸ γονέων μαθητῶν καὶ ἄλλων ἐλθόντων ἀπὸ τὴν Κόρινθον ὅπως διαταχθοῦν οἱ δημοδιδάσκαλοι νὰ ἐξασκοῦν ἐπὶ τῶν μαθητῶν εἶδος παιδονομίας, ἵνα μὴ ἀπασχολῶσιν οὗτοι τοὺς γονεῖς των. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἐν τῇ συγχύσει ἤτις ἐπεκράτει, οἱ διδάσκαλοι τῇ παρακλήσει τῶν γονέων συνοίθιζον τοὺς μαθητὰς εἰς ὅποιον χῶρον εὕρισκον πρόχειρον. Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ὀφείλει νὰ λάβῃ γενναιότερα μέτρα ὑπὲρ τῶν μαθητῶν. Ὡρισμέναι κυρίαι, αἱ ὁποῖαι προσέδωσαν εἰς συλλογὴν ἐράνων, εἶναι πρόθυμοι νὰ συντρέξωσι τὸ ἔργον τῆς κατὰ τὸ θέρος ἰδιαιτέρος προνοίας ὑπὲρ τῶν μικρῶν μαθητῶν. Συνεχίζων ἀναφέρει ὅτι οὐδὲ περὶ τῶν ἀπαραιτήτων ἀστυνομικῶν μέτρων εἶχε ληφθῇ πρόνοια. Κυρία καθηγήτρια, λέγει, μὲ παρεκάλεσε νὰ μεσιτεύσω ὅπως κατορθωθῇ ἡ μεταφορὰ ἑνὸς μπαούλου τὸ ὁποῖον εἶχε καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ ὁποίου τῆς ἐζήτουν 150 δραχμάς. Τοιαῦται, λέγει, εἶναι αἱ ἀπροσεξίαι τῶν πρώτων ἡμερῶν. Ποῦ ὅμως δαίνομεν ἤδη; Τοῦτο εἶνε τὸ οὐσιῶδες. Εἶνε ἀνάγκη νὰ προβῶμεν εἰς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ πείσουν τὸν κόσμον ὅτι θὰ ἀναζήσῃ ἡ πόλις τῆς Κορίνθου, ὅτι ἂν ἔπεσεν ἡ οἰκία, δὲν ἐτάφη μετ' αὐτῆς ἡ ζωὴ καὶ ἡ κίνησις. Εἶχον παρακαλέσει νὰ σταλῶσι μηχανικοὶ εἰς τὰ διάφορα μέρη ἵνα ἴδουν πρωτίστως ποῦαι εἶναι αἱ κατοικήσιμοι ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ ποῖαι δὲν εἶναι. Ἰδιαιτέρως παρεκάλεσα τοῦτο διὰ τὸ Λουτράκι. Ὡς εἶδον εἰς τὰς ἐφημερίδας μετέβη εἰς τὸ Λουτράκι ὁ Διευθυντὴς τῶν Ξένων καὶ Ἀναθέσεων, ἀλλ' οὗτος δὲν εἶναι μηχανικός. Διὰ τὴν ἐμψύχωσιν τῶν κατοίκων, οἱ ὁποῖοι φοβοῦνται ὅτι θὰ χάσουν τὴν λουτρικὴν περίοδον, θὰ ἔπρεπε νὰ σταλῇ ἐκεῖ μηχανικὸς ὁ ὁποῖος νὰ ἐξετάσῃ καὶ ὑποδείξῃ τὰς ἀναγκαίας ἐπισκευάς. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐγένετο μέχρι σήμερον. Δὲν εἶνε μόνον ἡ ἀταξία ἡ ὁποία διέπει τὰς μέχρι τοῦδε ἐνεργείας, ἀλλὰ καὶ ἡ ἔλλειψις μιᾶς προσπαθείας πρὸς ψυχολογικὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν κατοίκων, διὰ τὴν ὁποίαν οὐδὲν ἐγένετο. Δὲν γνωρίζω, λέγει, ἂν ἐφθάσατε εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ κάμετε ξυλίνας οἰκοδομὰς ἢ ὄχι, εἶναι ὅμως ἀνάγκη νὰ γίνῃ ὅ,τι γίνῃ τὸ ταχύτερον ἵνα μὴ στερηθῶσιν οἱ κάτοικοι καὶ ἡ κοινότης τῆς ἐκ τῶν ξένων ὠφελείας.

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀπαντήσῃ περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα θὰ ληφθοῦν.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι πολλὰ μέτρα ἐξηγγέλθησαν ἀλλ' οὐδὲν ἐγένετο δυστυχῶς.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) Ἐγὼ δὲν ἐξήγγειλα οὐδέν.

Π. Τσαλδάρης. Ὄχι μόνον ὡς ἀρχηγὸς κόμματος ἀλλὰ καὶ ὡς προερχόμενος ἐκ τῆς περιφερείας ἐκείνης εἶχον τὴν ἀξίωσιν ὅπως ὅταν συνιστῶ ἕν μέτρον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ μέτρον τοῦτο γίνεται δεκτόν, τοὐλά-

χιστον νὰ πραγματοποιῆται. Οἱ ἐκ τοῦ Λουτρακίου συμπολῖταί μου, συνεχίζει, διαμαρτύρονται κατὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας, ὁ ὁποῖος, ὡς λέγεται, εἶπεν ὅτι ἡ παροῦσα στιγμὴ εἶναι κατάλληλος διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν οἰκοπέδων ἐν Λουτρακίῳ. Τὴν διαμαρτυρίαν των ταύτην ἀπευθύνουν καὶ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ πράξῃ ὅτι δύναται τὸ ταχύτερον πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν Λουτρῶν. Ἐὰν δὲν δύναται νὰ πράξῃ τι, νὰ τὸ εἴπῃ εἰλικρινῶς ἵνα λάβουν οἱ ἄνθρωποι τὰ μέτρα των. Ὡς πρὸς τὰ ἄλλα παθόντα μέρη καὶ μέχρι τῆς ὁριστικῆς των ἀποκαταστάσεως ἡ Κυβέρνησις ὤφειλε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της κυρίως πρὸς ἀνέγερσιν μιᾶς προχείρου ἀγορᾶς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς προσωρινῆς ἐμπορικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς κινήσεως. Ἐπὶ τούτου οὐδὲν ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις. Τὴν σκέψιν μου ταύτην ἀνεκοίνωσα εἰς τὸν Μητροπολίτην, εὐτυχῶς δὲ ὁ ἐμπορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν ἐδώρησε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ξυλείαν καὶ ἡ δρᾶσις τῆς Κυβερνήσεως περιορίζεται ἤδη εἰς τὸ νὰ παρακολουθῇ μόνον τὴν γινομένην ἐργασίαν. Τονίζει ἀκολούθως ὅτι οὐδεμία ποσότης ξυλείας ἐστάλη πρὸς ἀνέγερσιν τῶν ξυλίνων προσωρινῶν παραπηγμάτων εἰς τὰ ὁποῖα οἱ κάτοικοι θὰ παραμείνουν μέχρι τῆς ὁριστικῆς των ἀποκαταστάσεως εἰς τοὺς ἀνοικοδομηθησομένους οἴκους των, ἡ ἀνέγερσις τῶν ὁποίων ὅμως εἶνε δυνατὸν νὰ ὁραδύνῃ καὶ μέχρι δύο ἐτῶν.

Χ. Βοζίκης. Ἐὰν μείνῃ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις. Μία ἄλλη Κυβέρνησις θὰ τὰ κάμῃ γρηγορώτερα.

Μ. Ἀργυρόπουλος. Ποίαν ἄλλην πλέον ἐπεκτεινομένην ἐνέργειαν θέλετε, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις διέταξε νὰ ἐκκενωθοῦν τὰ προσφυγικὰ παραπήγματα ἵνα ἐγκατασταθοῦν οἱ ἐντόπιοι.

Π. Τσαλδάρης. Λέγει ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀλήθες. Ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις ἐκ μέρους ὅλων τῶν ἀρχῶν ὅλως εἰς ὡρισμένα ξύλινα παραπήγματα τῆς πλατείας ἐγκαταστάθῃ ἀγορά, οἱ δὲ ἐν αὐτοῖς πρόσφυγες ἠνώθησαν νὰ ἐκκενώσωσι τὰ παραπήγματα αὐτῶν. Διὰ τοῦτο διέταξεν ὁ Μητροπολίτης νὰ ἐκκενωθῶσιν τὰ παραπήγματ. Οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, δὲν τὸ ἔθιξα δὲ ἵνα μὴ ἄνευ λόγου δημιουργῶνται ζητήματα μεταξὺ ἐντοπίων καὶ προσφύγων. Νομίζω ὅτι τοιαῦτα ζητήματα εἰς τοιαύτας μεγάλας συμφορὰς δὲν πρέπει νὰ δημιουργῶνται τοιούτου εἴδους προστριβαὶ καὶ διακρίσεις. Τονίζει ἀκολούθως ὅτι οὐδὲν ὡρισμένον πρόγραμμα διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν προσωρινῶν παραπηγμάτων ἔχει ἡ Κυβέρνησις.

Δὲν εἶναι δυνατόν, λέγει, οἱ ἄνθρωποι νὰ διαιωνίσωσιν εἰς τοιαῦτα παραπήγματα ἐκτὸς ἐὰν θεατρικῶς κάμνετε πάντα ταῦτα διὰ νὰ εἴπετε ὅτι διαθέσατε παραπήγματα. Ἡ ξυλεία ἤτις πρόκειται νὰ χορηγηθῇ εἶναι τελείως ἀνεπαρκὴς καὶ μόνον κατόπιν διαμαρτυρίας τῶν κατοίκων ἀπεφασίσθη νὰ αὐξηθῇ αὕτη. Πρέπει νὰ ἀντιληφθῆτε ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν εἷς δικηγόρος ἢ εἷς ἰατρὸς νὰ ἔχῃ ἓν μόνον δωμάτιον διὰ κατοικίαν, γραφεῖον κλπ. Αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγετε ὅτι κάμνετε καταρρίπτουν τὸ γόητρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ παρέχουν τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐγκατέλειψε τοὺς σεισμοπαθεῖς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν τύχην. Ἡ προσωρινὴ στέγασις διαρκῶς μελετᾶται, ἐνῷ δὲν συντελεῖται ἀκόμη τίποτε, κατὰ τρόπον δεικνύοντα τελείαν ἀγνοιαν τῶν πραγμάτων καὶ δεικνύοντα μίαν τελείαν ἀδιαφορίαν. Ἡ ξυλεία ἤτις ἐλήχθη ἐπανειλημμένως ὅτι ἀποστέλλεται δὲν ἀπεστάλη ἀκόμη. Ἀκόμη δὲ παρατηρεῖται ἡ εἰκὼν τῆς φρίκης εἰς τὴν Κόρινθον, διότι οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη διὰ τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐρειπίων. Εἶναι ἀνάγκη νὰ κατεδαφισθοῦν ταῦτα διὰ νὰ μὴ πίπτωσιν ἐκ τῶν σεισμῶν, διότι εἶναι δυνατὸν ἡ τοιαύτη πτῶσις νὰ ἔχῃ θύματα.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ἐφόσον ἐξακολουθοῦν αἱ σεισμικαὶ δονήσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ κατεδάφισις τῶν ἐρειπίων, διότι ὅταν ἤρχισεν αὕτη εἴχομεν θύματα.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν δύνασθε νὰ λέγετε αὐτὰ τὰ πράγματα εἰς τὴν Βουλήν. Κατεδαφίσεις ἐγένοντο ὑπὸ ξένων συνεργείων καὶ οὐδὲν θῦμα εἴχομεν, παρῆλθε δὲ ἤδη ἡ 4η ἑβδομὰς καὶ οὔτε αἱ ὁδοὶ ἐκαθαρίσθησαν ὥστε νὰ δύνανται οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐπικοινωνῶσιν οὔτε κἂν τὰ ρεῖθρα ἐκαθαρίσθησαν, ἐνῷ θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποσταλῇ εἷς λόχος μηχανικοῦ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο. Αἱ δὲ παρελείψεις αὗται παρέχουν εἰς τοὺς κατοίκους τὴν ἰδέαν ὅτι ἐγκατελείφθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους. Συνεχίζων λέγει ὅτι κατὰ τὸ τελευταῖον συλλαλητήριον τὸ ὁποῖον συνεκροτήθη ἐν Κορίνθῳ ὑπεβλήθησαν καὶ ἄλλα αἰτήματα. Διὰ δύο ἐξ αὐτῶν πληροφοροῦμαι ὅτι ἐλήφθη ἤδη πρόνοια ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης ἀφορῶσα τὸ ἐνοικιοστάσιον καὶ τὸ δικαιοστάσιον, συνιστῷ ὅμως προσέτι ὅπως ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἐκεῖ ἀέργου πληθυσμοῦ, ὅταν θὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον τῆς ἀνοικοδομήσεως. Τοῦτο εἶναι μία δικαιοτάτη ἀξίωσις τῶν κατοίκων. Ἀλλὰ μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἐγένετο καὶ ἐκεῖνα δὲ ἄτινα πρόκειται νὰ γίνουν εἶναι μέτρα ἄστοχα, ἅτινα θὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ μειώσουν τὴν ἐνεργητικότητα τῶν κατοίκων. Λάβετε, λέγει, μέτρα διὰ τὴν στέγασιν τῶν κατοίκων καὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν πέριξ χωρίων καὶ ἐξαγγείλατε αὐτά, εἰ δ' ἄλλως ἐὰν δὲν ἐσκέφθητε οὐδὲν μέτρον νὰ ἔχετε τὸ θάρρος νὰ τὸ εἴπητε. Συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ δι' ἓν ἄλλο κακὸν τὸ ὁποῖον ἔπεσεν εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην, καὶ τοῦτο εἶναι αἱ ἀκρίδες. Ἔχω δὲ τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ ἀποσταλὲν πετρέλαιον δὲν εἶναι ἐπαρκές.

Ὁ κ. ***Αλ. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ἐνέκρινε τὰς πιστώσεις διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ πετρελαίου.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν ἀμφιβάλλον διὰ τὰς πιστώσεις, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶναι ὅτι δὲν ἔφθασαν ἐκεῖ εἰ μὴ 100 κιβώτια πετρελαίου, ἅτινα δὲν εἶναι ἐπαρκῆ διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀκρίδων καὶ ὑπάρχει φόβος εἰς τὴν συμφορὰν ἥτις ἐπέπεσεν εἰς τὴν Κόρινθον νὰ προστεθῇ καὶ νέα, ἡ τῆς καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας. Λάβετε, λέγει, τὰς ἀποφάσεις σας καὶ ἐξαγγείλατε ταύτας, καὶ μὴ διαδυκολύνετε τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους ὅτι θὰ θεραπεύσητε τὰς ἀνάγκας των, τὰς ὁποίας εἴτε δὲν θέλετε εἴτε δὲν δύνασθε νὰ τὰς θεραπεύσετε. Πλὴν ὅμως τῆς καταστροφῆς τῆς Κορίνθου ἔλαβε χώραν καὶ ἄλλη μεγάλη καταστροφὴ εἰς τὴν Μακεδονίαν ἐκ τῶν πλημμυρῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) Παρακαλεῖ ὅπως ἐπειδὴ ἀπουσιάζουν δύο ἁρμόδιοι Ὑπουργοί, ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ τὴν Παρασκευήν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι δὲν δύνανται νὰ χωρισθοῦν τὰ δύο αὐτὰ ζητήματα.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι δὲν θὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὴν συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος διὰ δύο λόγους, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἔχει ἁπλᾶς πληροφορίας καὶ δὲν ἔχει ἀτυχῶς ἰδίαν ἀντίληψιν αὐτῶν. Ἄλλοι ὅμως συνάδελφοι ἐκ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος θέλουσιν ἐν ἐκτάσει ὁμιλήσει ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι οἱ ἁρμοδιώτεροι τῶν Ὑπουργῶν ἀπουσιάζουν καὶ μάλιστα ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας ὅστις ἀπουσιάζει ἕνεκα τοῦ ἀτυχήματος τούτου. Πάντως συνιστῶ, λέγει, εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ ὅλα τὰ προσήκοντα μέτρα, διὰ τοὺς πλημμυροπαθεῖς.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** λέγει ὅτι ἐλήφθησαν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα.

Π. Τσαλδάρης. Εἶμαι εὐτυχὴς ἀκούων ὅτι ἐλήφθησαν ὅλα τὰ μέτρα ἅτινα ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται ἄλλη συνηγορία ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν ἀλλ' ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη συνηγορίας, πρῶτοι ἡμεῖς θὰ ὑψώσωμεν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν φωνήν μας (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Μ. Κίρκος*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἤλεγξε τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν καταστροφῶν αἵτινες ἐπῆλθον εἰς τὰ σεισμόπληκτα μέρη τῆς Κορινθίας. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε συνεπῶς νὰ σᾶς ἐκθέσω ποῖα ἦσαν τὰ μέτρα ἅτινα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν

καταστροφῶν, ἐντὸς τίνος χρονικοῦ διαστήματος τὰ ἔλαβεν, ὁποῖα καὶ ὁπόσα ἦσαν ταῦτα κατ' ἔκτασιν, ποία ἡ σημερινὴ κατάστασις καὶ νὰ ἀναιρέσω ὅσας ἀνακριβείας ἀνέφερεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ἀσφαλῶς ἐξ ἀνακριβῶν πληροφοριῶν.

Π. Τσαλδάρης. Ὅσα ἐξέθεσα κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ διεπίστωσα ἐκ προσωπικῆς αὐτοψίας καὶ ἀντιλήψεως.

Μ. Κίρκος. Ἦτο τόση ἡ ἔκτασις τῆς καταστροφῆς ὥστε καὶ προσωπικὴ αὐτοψία ἦτο δύσκολος, διὰ νὰ συλλεχθοῦν ἀσφαλεῖς ἐντυπώσεις. Πάντως ἐγὼ θὰ παρακαθέσω γεγονότα καὶ ὄχι πληροφορίας καὶ ἐντυπώσεις καὶ ἐπ' αὐτῶν θὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς. Σεισμικαὶ καταστροφαί, συνεχίζει, ἐγένοντο πολλάκις εἰς τὸν τόπον μας, ἀλλὰ οὐδέποτε ἐλήφθησαν τὰ μέτρα ὅσα ἐλήφθησαν κατὰ τὴν παροῦσαν περίστασιν. Πρὸ 2 καὶ 1)2 ἐτῶν 1500 οἰκίαι κατέρρευσαν ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης καὶ δὲν ἐλήφθησαν οὔτε μέτρα ἐπισιτισμοῦ καὶ περιθάλψεως, οὔτε μέτρα ὑγιεινῆς, οὔτε μέτρα στεγάσεως, τοὐναντίον διετέθη διὰ δανείου ἓν ποσὸν 1 καὶ 1)2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ οὐδὲν ἄλλο. Δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι τὸ Κράτος ἐμερολήπτησεν ἤδη ὑπὲρτῶν Κορινθίων, ἀλλὰ δὲν εἶνε δίκαιον οὔτε ἀνεκτὸν νὰ μὴν ἀναγνωρίζῃ καὶ ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ οἱ φίλοι του ὅτι κάτι τι ἔκαμεν ἐπὶ τέλους τὸ Κράτος αὐτό, ἀλλὰ τοὐναντίον ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῶν σεισμῶν νὰ διακηρύσσουν ὅτι οὐδεμίαν πρόνοιαν ἔλαβε τὸ Κράτος καὶ ὅτι πρωτοφανὴς ἀστοργία ἐσημειώθη πρὸς τοὺς παθόντας πληθυσμοὺς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Διὰ τῆς τακτικῆς ταύτης προφανῶς κλονίζεται ἡ πίστις καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ πρὸς τὸ Κράτος καὶ ὀφείλομεν τὸν κλονισμὸν αὐτὸν νὰ μὴ τὸν δημιουργῶμεν.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ τύπος ἐξεπλήρωσε τὸν σκοπόν του κεντῶν ἡμᾶς διηνεκῶς εἰς ἐνεργείας ἃς παρελείπατε. Εἶναι βεβαιωμένον ὅτι μέχρι τῆς δευτέρας καὶ τῆς τρίτης ἡμέρας οὐδεμιᾶς ἐφροντίσατε διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς.

Μ. Κίρκος. Ἡ συμβολὴ τοῦ τύπου εἶναι πολύτιμος, προκειμένου νὰ ἐλέγχῃ παραλείψεις. Ἀλλὰ δὲν ἐγένετο τοῦτο. Ἐξερράγη λυσσώδης πόλεμος κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῶν σεισμῶν. Τοὺς σεισμοὺς ἐπληροφορήθημεν ἡμεῖς τὴν νύκτα τῆς Κυριακῆς πρὸς τὴν Δευτέραν, κἀκ τὴν ἑπομένην ἡμέραν οὐδὲν παρέλειψεν ἡ Κυβέρνησις πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν πρώτων βοηθειῶν καὶ ἀναγκῶν. Πρῶτον ἐλήφθη μέριμνα διὰ τὸν ἐφοδιασμὸν εἰς τρόφιμα καὶ τὴν 23 Ἀπριλίου ἔστειλεν ἡ ἀγορανομία Ἀθηνῶν 8.600 ὀκάδες ἄρτου λευκοῦ, 100 κιβώτια γάλακτος, 60 βαρέλια τυροῦ φέτα, καὶ 40 βαρέλια ἐλαιῶν.

Ι. Μουντζουρίδης. Πότε ἔφθασαν;

Μ. Κίρκος. Τὸ ἀπόγευμα.

Ι. Μουντζουρίδης. Ὄχι.

Μ. Κίρκος. Μάλιστα, τὸ ἑσπέρας τῆς 23 Ἀπριλίου ἦσαν εἰς Κόρινθον καὶ ἀνέλαβεν ὁ διοικητὴς τοῦ Συντάγματος τὴν διανομήν.

(Φωναί, θόρυβος.)

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Παρατηρεῖ ὅτι πρέπει νὰ ἀφεθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐλεύθερος νὰ δώσῃ ἐξηγήσεις, ἐφόσον κατηγορήθησαν ὅσα κατηγορήθησαν. Ἡμεῖς δὲν διεκόψαμεν κανένα. Δύναται πᾶς τις νὰ ἐπανομιλήσῃ μετὰ τὸν κ. Ὑπουργόν. Μὲ διακοπὰς δὲν θὰ ἀνεχθῶμεν νὰ παραλύσῃ ἡ συζήτησις.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ ἀνέφερα λεπτομερείας, διαπιστωθείσας ἐξ αὐτοψίας.

(Νέαι Φωναὶ καὶ θόρυβος)

Α. Μιχαλακόπουλος. Μὴ διακόπτετε.

Μ. Κίρκος (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Εὐθύς, συνεχίζει, μετὰ τὴν εἴδησιν τῶν σεισμῶν ἐλάβομεν μέτρα ἄμεσα ἐπισιτισμοῦ τῶν κατοίκων καὶ ἀνέφερα τὰ τρόφιμα ἅτινα ἐφορτώθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας. Συγχρόνως καὶ αἱ πλησιόχωροι ἀρχαὶ διετάσσοντο παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐνισχύσουν διὰ τροφίμων τοὺς σεισμοπαθεῖς. Ἀφ' ἑτέρου ταυτοχρόνως τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν διέταξε τὰς ἐγγυτέρας φρουρὰς νὰ ἀποστείλωσι τὰς διαθεσίμους σκηνὰς καὶ ἀντίσκηνα εἰς Κόρινθον καὶ οὕτω ἔφθασαν ἀπὸ τῆς δευτέρας ἡμέρας καὶ ἐτοποθετήθησαν 324 σκηναὶ κωνικαὶ καὶ 2 1)2—3 χιλιάδες ἀντίσκηνα. Ταῦτα ἔφθασαν καὶ ἐτοποθετήθησαν τὴν 23 Ἀπριλίου.

Ι. Μουτζουρίδης. Ψέμματα.

Θ. Σοφούλης (Πρόεδρος) Νὰ ἀντικρούσετε κατόπιν.

Μ. Κίρκος. Ἐγὼ λέγω γεγονότα. Συγχρόνως εἰς ἐκκενωθέντα στρατιωτικὰ παραπήγματα ἐστεγάσθησαν ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας 2.000 ἄτομα. Αὐτὰ ἦσαν τὰ πρῶτα μέτρα στεγάσεως καὶ ἐπισιτισμοῦ. Ἀλλὰ συγχρόνως ἐλαμβάνοντο καὶ μέτρα φύσεως ὑγειονομικῆς. Ἀπὸ τῆς 22 Ἀπριλίου ἀνεχώρησεν ἐντεῦθεν ὑγειονομικὴ ἀποστολὴ τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν χειροῦργον ἰατρὸν κ. Σῶκον, μὲ ἄλλους ἰατροὺς, νοσοκόμους καὶ ἐφόδια. Ταὐτοχρόνως ἐρχόμεθα εἰς ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ νὰ σπεύσῃ διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα ἔχει καὶ τὸν ἐνισχύει καὶ τὸ Κράτος νὰ βοηθήσῃ ὑγειονομικῶς τοὺς σεισμοπαθεῖς καὶ ἔσπευσεν ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς καὶ ἔλαβε πρόνοιαν. Ταὐτοχρόνως μετέβημεν μετ' ἄλλων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἐπιτοπὶαν ἀντίληψιν τῆς καταστάσεως. Εὐτυχῶς τὰ θύματα ἀναλόγως τῆς καταστροφῆς ἦσαν ἐλάχιστα. Καὶ οὕτω κατωρθώθη ἀπὸ τῆς 23 Ἀπριλίου νὰ μεταφερθοῦν εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὰ νοσοκομεῖα πάντες οἱ ἔχοντες ἀνάγκην νοσοκομειακῆς περιθάλψεως. Ταῦτα ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην ἡμέραν μετὰ τοὺς σεισμούς. Ἐπανήλθομεν ἐνταῦθα αὐθημερὸν καὶ ἠσχολήθημεν ἀμέσως διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς στεγάσεως. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος μὲ κατηγόρησε διότι τοῦ εἶπον ὅτι ἐτηλεγράφησα εἰς Χαλκίδα δι' ἀποστολὴν σκηνῶν καὶ δὲν ἐτηλεφώνησα, ἀλλὰ τοῦτο ἐγένετο διότι δὲν ὑπῆρχε τηλεφωνικὴ συγκοινωνία. Ὅπου ὑπῆρχε τοιαύτη τὴν ἐχρησιμοποίησα ὅπως μὲ τὴν Θεσσαλίαν ὁπόθεν μᾶς ἐστάλησαν πᾶσαι αἱ διαθέσιμοι σκηναὶ καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ ὑπῆρχον τοιαῦται μᾶς ἐστάλησαν μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἦσαν ὀλίγαι διότι ἀντιμετωπίζαμεν προηγουμένως καὶ ἄλλας ἀνάγκας εἰς σκηνὰς διὰ θεομηνίας ἄλλων περιφερειῶν. Συνεκεντρώσαμεν οὕτω ἀριθμὸν σκηνῶν σημαντικὸν διατεθεισῶν ὑπὲρ τῶν κατοίκων.

Π. Τσαλδάρης. Πόσαι σκηναὶ ἐστάλησαν εἰς Κόρινθον;

Μ. Κίρκος. Θὰ σᾶς τὸ εἴπω ἐν καιρῷ. Συγχρόνως ἐλαμβάνομεν καὶ ἄλλα μέτρα. Ἐπετάσσοντο 2 ἀτμόπλοια, ἔφθανον εἰς τὴν Κόρινθον, τὸ μὲν ἓν τὴν μεσημβρίαν τῆς Τρίτης. Δηλαδὴ μίαν περίπου νύκτα μετὰ τὴν καταστροφήν.

Π. Τσαλδάρης. Δύο νύκτας. (Φωναὶ θορύβου).

Μ. Κίρκος. Δυστυχῶς χρῆσις τῶν ἀτμοπλοίων δὲν ἐγένετο παρὰ τῶν κατοίκων μὴ δεχθέντων στέγασιν ἐν τοῖς ἀτμοπλοίοις, ἅτινα ἠδύναντο νὰ στεγάσουν περὶ τὰ 700 πρόσωπα καὶ ἐστεγάσθησαν μόνον 60. Καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐλύθη ἡ ἐπίταξις τοῦ ἑνὸς τῶν ἀτμοπλοίων. Τὴν Τετάρτην τὸ ἀπόγευμα εὑρισκόμην εἰς Κόρινθον διὰ δευτέραν φορὰν ὅτε ἀπεβιβάζετο ἐκεῖ ὁ κυβερνήτης τοῦ Ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ. Ἐλέχθησαν πολλὰ περὶ τῆς συνδρομῆς ταύτης. Ἡ εὐγνωμοσύνη μας, τονίζει, εἶναι μεγάλη πρὸς ὅλους τοὺς συντρέξαντας διὰ τὴν προθυμίαν των καὶ διὰ τὰ φιλάλληλα αἰσθήματά των καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ τὴν ὑποτιμήσωμεν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τῶν διατυμπανισθέντων ὅτι ἂν δὲν ἤρχοντο οἱ ξένοι, οἱ Κορίνθιοι θὰ ἐλύμωττον καὶ θὰ ἔμενον ἄστεγοι εἶναι τερατία διαφορά.

Π. Τσαλδάρης. Οὐδεὶς εἶπε τοιοῦτόν τι.

Μ. Κίρκος (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ἐγράφη καὶ ἐλέχθη ὅτι ὁ Μητροπολίτης διεμαρτυρήθη διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ ἀστοργίαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Κόρινθον, ἀλλ' ὅμως ὁ Μητροπολίτης τὴν ἑπομένην διέψευσε πάντα ταῦτα καὶ ἐβεβαίου ὅτι ἐλήφθησαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὅλα τὰ μέτρα ἐπισιτισμοῦ καὶ στεγάσεως. Τὴν ἑσπέραν τῆς Τετάρτης

αἱ σκηναὶ ἦσαν ἐπαρκεῖς διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀποστείλωμεν καὶ ἀριθμόν τινα εἰς Λουτράκιον, ἀλλὰ ἐκ μέρους τοῦ κυβερνήτου τοῦ Ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ μᾶς ὑπεδείχθη νὰ δεχθῶμεν νὰ τοποθετηθῇ παρ' αὐτοῦ ἀριθμὸς σκηνῶν εἰς Κόρινθον καὶ εἰς Λουτράκιον, ἡμεῖς δὲ νὰ διαθέσωμεν τὰς σκηνάς μας διὰ τὰ χωρία. Ἐδέχθημεν τὴν πρότασιν καὶ ἐτοποθετήθησαν 350 σκηναὶ ἐν Κορίνθῳ καὶ 150 ἐν Λουτρακίῳ. Συνάμα ἐσκέφθημεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθῇ ριζικώτερον τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀνεγερθῇ ἀριθμός τις ξυλίνων παραπηγμάτων, καὶ κατόπιν ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν κατοίκων ἀντιμετωπίσαμεν καλλίτερον τὸ ζήτημα. Τὴν πρωΐ ν τῆς Τετάρτης ἀπεφασίσαμεν μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὴν ἀγορὰν 500 κυβ. μέτρων ξυλείας ἡ ὁποία ὅμως κατὰ μὲν τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος εἶναι ἀνύπαρκτος, κατὰ δὲ τὰς ἐφημερίδας του ἐγένετο διὰ ταύτης λεηλασία τοῦ δημοσίου πλούτου. Ἡ ἀγορὰ ἐγένετο παρ' ἐπιτροπῆς καὶ ἐφορτώθη αὕτη αὐθημερὸν καὶ μέρος ἔφθασεν εἰς Κόρινθον τὴν πρωΐαν τῆς Πέμπτης, μέρος δὲ τὸ ἑσπέρας αὐτῆς, τὴν δὲ πρωΐαν τῆς Παρασκευῆς ἤρχισεν ἡ ἀνέγερσις, καὶ εἶναι ὁρατὰ εἰς πάντας καὶ ἀπὸ σήμερον ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐγκατάστασις ἐν αὐτοῖς οἰκογενειῶν. Ἐπίσης ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας μᾶς ἀπησχόλησε τὸ ζήτημα τῆς ἐπαναφορᾶς τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς πόλεως. Σχετικῶς ἐπληροφορήθημεν ὅτι οἱ ἔμποροι Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς πρωτέφεραν ξυλείαν διὰ νὰ ἀνεγερθῇ προσωρινὴ ἀγορὰ ἐν Κορίνθῳ καὶ περὶ τούτου προέβημεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ μέρους ἀλλὰ ὑπῆρχε κώλυμα ἡ ὕπαρξις ἐκεῖ προσφυγικῶν τινων παραπηγμάτων. Ἀπεφασίσομεν περὶ τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν ἀζημίως καὶ οὕτω ἤρχισε μὲ τὴν ξυλείαν τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου ἡ ἀνέγερσις τῶν παραπηγμάτων τῆς ἀγορᾶς τὴν Παρασκευήν. Καὶ ἐνῷ διὰ τὴν μεταφορὰν ταύτης κατηγορήθην ἀπὸ τοὺς πρόσφυγας συναδέλφους ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος μὲ κατηγόρησεν ἐξ ἄλλου διότι ἔδωσα σκηνὰς εἰς τοὺς πρόσφυγας. Ἐγὼ παρακαλῶ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος νὰ μοῦ ἀποδείξῃ ἂν ἐγὼ καὶ ἡ ὑπηρεσία μου διεθέσαμεν μίαν σκηνὴν εἰς τὴν σεισμοπαθῆ ζώνην. Αἱ σκηναὶ διετέθησαν ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῦ Σ. Μητροπολίτου καὶ τῆς ἁρμοδίας ἐπιτροπῆς καὶ δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ λέγωνται ἐνταῦθα πράγματα τελείως ἀνακριβῆ καὶ διαστρεβλωτικὰ τῶν λαβόντων χώραν. Συγχρόνως ἀπεστέλλοντο εἰς Κόρινθον εἰδικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας περιθάλψεως καὶ στεγάσεως διὰ τῶν ξυλίνων παραπηγμάτων. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ἐπισιτισμοῦ διωργανώθη ἀπὸ τῆς ἑπομένης ἡμέρας χωρὶς νὰ σημειωθῇ κανὲν παράπονον καὶ εἶναι ὀρθὸν νὰ τονισθῇ ὁ ζῆλος καὶ ἡ δραστηριότης ἣν ἐπέδειξαν αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου ἐργασθεῖσαι ἀκαμάτως διὰ νὰ ἐπαρκέσουν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν σεισμοπαθῶν. Καὶ χάρις εἰς τὴν δρᾶσιν ταύτην καὶ τὰς ἀόκνους προσπαθείας τοῦ Μητροπολίτου δὲν ἐσημειώθησαν παράπονα οὔτε διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν οὔτε διὰ τὴν διανομὴν τῶν σκηνῶν. Ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ἱκανῶς ἀντιμετωπίσθησαν τὰ πάντα καὶ εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν δὲν ἠγέρθησαν παράπονα κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Κράτους. Ἐλέχθη καὶ ἐγράφη ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔστειλε διοικητικὸν πρόσωπον ἵνα συγκεντρωτικῶς διαχειρίζεται καὶ συντονίζῃ τὴν Κρατικὴν πρόνοιαν. Ἀλλὰ ἡ Κυβέρνησις εὗρεν τὸν κατάλληλον ἄνθρωπον, τὸν Μητροπολίτην Κορινθίας, καὶ ἀπὸ τῆς ἑσπέρας τῆς Τρίτης τοῦ ἀνετίθετο ἡ γενικὴ διοίκησις ὅλων τῶν ὑπηρεσιῶν.

Τινὲς βουλευταί. Ὁ Μητροπολίτης ἐπεβλήθη.

Μ. Κίρκος. (Ὑπουργὸς Προνοίας) Ὁ Μητροπολίτης ἀπελάμβανε γενικοῦ κύρους καὶ ἐμπιστοσύνης καὶ πρὸς ἔπαινον τῆς Κυβερνήσεως περιεβλήθη δι' ὁλοκλήρου τῆς ἐμπιστοσύνης της, μεταβιβασθείσης εἰς αὐτὸν πάσης τῆς δικαιοδοσίας τῆς Κυβερνήσεως.

Ν. Μπακόπουλος. Ὅταν ἐπεσκέφθημεν τὴν Πέμπτην μὲ τὸν κ. Παπανδρέου τὴν Κόρινθον ὁ Μητροπολίτης παρεπονεῖτο ὅτι δὲν ἀνέθεσεν ἡ Καβέρνησις εἰς ἕνα ἄνθρωπον τὴν διεύθυνσιν καὶ διαχείρισιν τοῦ ζητήματος καὶ ὅτι δὲν ὑπῆρχε οὐδὲν σύστημα.

Α. Παπανδρέου. Εἶνε βεβαιωμένον ὅτι μέχρι τῆς Τετάρτης οὐδεμία ὑπῆρχεν ἑνότης διοικήσεως καὶ δράσεως εἰς τὰς Κυβερνητικὰς ἐκδηλώσεις καὶ ἐνεργείας.

Μ. Κίρκος. (Ὑπουργὸς Προνοίας). Τὴν ἑσπέραν τῆς Δευτέρας 23 Ἀπριλίου ἐντὸς τοῦ βαγονίου ἡ Κυβέρνησις ὑπέγραφε πρᾶξιν δι' ἧς ἀνετίθετο εἰς τὸν Μητροπολίτην ὡς Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ἅπασα ἡ διεύθυνσις καὶ διαχείρισις ὅλων τῶν ζητημάτων τῶν σεισμοπαθῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἐγκαθίστα τὰς προσωρινὰς ἐγκαταστάσεις του, τὴν δὲ 25 Ἀπριλίου μετέβαινεν εἰς Κόρινθον καὶ ὁ Ὑγειονομικὸς Ἐπιθεωρητὴς κ. Μακρίδης καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλοι ἰατροὶ καὶ ἐκ τῆς ἐκθέσεως αὐτῶν καταφαίνονται τὰ ληφθέντα ὑγειονομικὰ μέτρα, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων οὔτε ἐπιδημία οὔτε ἀσθένεια ἐσημειώθη ἐν Κορίνθῳ, ληφθέντων ἀπὸ ὑγειονομικῆς ἀπόψεως ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων μέτρων. Μετὰ τὰ πρῶτα μέτρα ὠφείλομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν μονιμωτέραν στέγασιν μέχρις ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως. Ἠλέγθημεν ὅτι δὲν ἔχομεν τίποτε τὸ συγκεκριμένον. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς προσωρινῆς στεγάσεως τὸ ἐλύσαμεν καὶ μετὰ τοῦ Μητροπολίτου καὶ μετὰ τοῦ πληθυσμοῦ εἰς γενικὴν Συνέλευσιν ἐν Κορίνθῳ. Κατελήξαμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιήσωμεν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα, δηλαδὴ καὶ τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ἀνέγερσιν ξυλίνων παραπηγμάτων καὶ τὴν ἐκ μέρους τῶν κατοίκων διὰ ξυλείας τοῦ Κράτους.

Π. Τσαλδάρης. Αὐτὰ θὰ εἶναι μέχρι τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως;

Μ. Κίρκος. (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) Μάλιστα.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ νομίζετε ὅτι ἠμποροῦν νὰ μείνουν ἄνθρωποι ἐκεῖ μέσα;

Μ. Κίρκος. (Ὑπουργὸς Προνοίας) Μὴ λησμονῆτε ὅτι ἐπὶ δεκαεπτὰ ἑκατοντάδες χιλιάδες Ἑλλήνων ἔμειναν εἰς τοιαύτας καὶ χειροτέρας ἐγκαταστάσεις.

Δ. Φλωριᾶς. Ὅπως οἱ πληθυσμοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας οἱ παθόντες ἐπανειλημμένως κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς πολέμους καὶ ὅμως μένοντες ἐπὶ δωδεκαετίαν ἄστεγοι.

Μ. Κίρκος (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μέτρων ἀπεφασίσαμεν καὶ τὴν παροχὴν χρηματικοῦ βοηθήματος, προτάσει τῶν κατοίκων, εἰς ὅσους ἐπροτίμων ἀντὶ ξυλείας χρήματα καὶ καθωρίσαμεν δι' ἑκάστην οἰκογένειαν 3 1)2 χιλιάδ. δραχμῶν. Τὰ ξύλινα παραπήγματα τὰ ἀνεγερθησόμενα παρὰ τοῦ Κράτους προορίζονται διὰ τὰς λαϊκὰς ἰδίως τάξεις, τὰ ἄλλα θὰ ἀνεγερθοῦν παρὰ τῶν κατοίκων ἐντὸς τῶν οἰκοπέδων των διὰ ξυλείας χορηγηθησομένης ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ὁ λαὸς τῆς Κορίνθου πρὸς τιμήν του, δὲν μᾶς ἐζήτησε νὰ τοῦ παρασχεθῇ δωρεὰν ἡ ξυλεία καὶ ἡ στέγασις, ἐζήτησε μόνον ταχύτητα ἐφοδιασμοῦ καὶ ἐδήλωσεν ὅτι θέλουν νὰ πληρώσουν, ἀλλὰ τὸ Κράτος ἐθεώρησε σκληρὸν νὰ ζητῇ πληρωμὴν καὶ ἀπεφάσισε τὴν εἰσφορὰν ταύτην νὰ τὴν παράσχῃ δωρεὰν καὶ μόνον διὰ πᾶσαν ἐπὶ πλέον τῆς ἀναλογούσης ξυλείας θὰ χρεωθοῦν οἱ πλημυσμοί.

Π. Τσαλδάρης. Τὰ ἐξηγγείλατε αὐτὰ εἰς τοὺς Κορινθίους;

Μ. Κίρκος Περιῆλθον δὶς τὴν σεισμόπληκτον περιφέρειαν μάλιστα δὲ ὁ ἀντιπολιτευόμενος τύπος μὲ παρουσίασεν ὡς ἀποδοκιμασθέντα ἀπὸ τὸν πληθυσμόν, ἀλλὰ πᾶν ὅτι εἶπα ἐνταῦθα τὰ ἀνεκοίνωσα καὶ διὰ τοῦ τύπου. Ὁ πληθυσμός, ἐπαναλαμβάνω, δὲν μᾶς ἐζήτησε δωρεὰν τὴν προσφορὰν τῆς στέγης, ἡμεῖς ἐθεωρήσαμεν τοῦτο ἐπιβεβλημένον. Ἀνεγείραμεν καὶ θὰ ἀναγείρωμεν 200 παραπήγματα.

Π. Τσαλδάρης. Εἶναι ἀνακριβῆ αὐτά.

Μ. Κίρκος. Τὰ εἴδα ὁ ἴδιος. Ἐγὼ βεβαιῶ τὴν Βουλήν, ὅτι εἰς θέσιν Ἅγιος Σπυρίδων ἔχουσιν ἀναγερθῇ 100 τοὐλάχιστον δωμάτια διαστάσεων 4×4 καὶ ἐντὸς ὀλίγου ταῦτα θὰ αὐξηθοῦν εἰς 250 παραπήγματα.

Π. Πετρίδης. Αἱ πληροφορίαι σας εἶναι ἀπολύτως ἀκριβεῖς. Τὰ δωμάτια ταῦτα εἶναι ἀνεγηγερμένα καὶ ἀνεγείρονται.

Χ. Βοζίκης. Πόσην ξυλείαν ἐστείλατε;

Μ. Κίρκος. 500 κυβικὰ μέτρα, κατὰ δὲ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ὑπηρεσίας ἀπαιτεῖται διὰ συνεχῆ παραπήγματα 2,20 κυβικὰ μέτρα καὶ διὰ μεμονωμένα παραπήγματα 2,50 κυβ. μέτρα ξυλείας δι' ἕκαστον δωμάτιον. Ἐκτὸς τῶν 500 κυβ. μέτρων ἐπρομηθεύθημεν καὶ ἐκ τῆς ἀγορᾶς τῆς Κορίνθου 120 κυβ. μέτρα πρὸς συμπλήρωσιν τῶν παραπηγμάτων τῆς ἀγορᾶς. Ἐπομένως ὅτι μέσον χρησιμοποιήσεως πρὸς ταχυτέραν στέγασιν τὸ μετεχειρίσθημεν. Ἐστάλησαν εἰς τὸν Μητροπολίτην ἐν ἑκατομ. δραχ. ὡς πρώτη δόσις διὰ τὴν ἐνίσχυσιν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελον χρηματικὴν βοήθειαν διὰ στέγασιν, προεκηρύξαμεν καὶ δημοπρασίαν διὰ 1270 κυβ. μέτρα ξυλείας. Ἐπίσης ἄλλη ἐπιτροπὴ φροντίζει περὶ τῆς ἀγορᾶς 7,000 κυβ. μέτρων ξυλείας καὶ διετάχθη καὶ ἡ ὑπηρεσία νὰ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης διὰ 1000 ἕτερα παραπήγματα ἐξ ὧν 800 διὰ τὴν Κόρινθον καὶ 200 διὰ τὸ Λουτράκι καὶ σήμερον συζητεῖται τοῦτο εἰς τὸ συμβούλιον τῶν Δημοσίων ἔργων. Αὐτὰ ἔχομεν κάμει καὶ σκεπτόμεθα νὰ κάμωμεν. Περὶ τῆς ὁριστικῆς στεγάσεως θὰ σᾶς ἀναγγείλῃ τὰ ληφθησόμενα μέτρα ὁ ἁπουσιάζων κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Κατόπιν τούτου φρονῶ ὅτι δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ κατηγορία ἐπὶ ὀλιγωρίᾳ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς σεισμικὰς καταστροφάς. Ἐγράφη ὅτι δὲν ἐλήφθη πρόνοια καὶ ὁ Μητροπολίτης διέψευσε τοῦτο, ἐγράφη ὅτι οἱ πληθυσμοὶ διαμαρτύρονται καὶ οἱ πληθυσμοὶ τὴν ἑπομένην διέψευσαν κατηγορηματικῶς διὰ τῶν Κοινοτικῶν των Ἀρχῶν τὰς ἀνακριβείας ταύτας. Ἐγὼ περιῆλθον ὁ ἴδιος εἰς τὰ μέρη τῶν παθόντων ἐκ τῶν σεισμῶν. Καὶ ἡ πρώτη ἐρώτησις ἣν ἔκαμον ἦτο διὰ νὰ ἐξακριβώσω ἂν ἐλειτούργει καλῶς ἡ ὑπηρεσία μας καὶ ἂν ὑπῆρχον παράπονα καὶ οὐδαμοῦ ἐξεφράσθησαν τοιαῦτα καὶ πανταχοῦ μοὶ ἐβεβαίουν τὴν πλήρη ἐπάρκειαν τροφίμων κλπ.

Π. Τσαλδάρης Ποῦ σᾶς εἶπον αὐτά.

Μ. Κίρκος. Εἰς τὸ Λουτράκιον, εἰς τὴν Περαχώραν καὶ πανταχοῦ ὅπου ἠρώτησα περὶ τοῦ ἐπισιτισμοῦ μοῦ ἐβεβαίουν ὅτι κανονικῶς ἐπεσιτίσθησαν.

Σ. Στάης. Ποίαν Τετάρτην μετέβητε;

Μ. Κίρκος. Τὴν μεθεπομένην Τετάρτην. Καὶ μὲ ἐβεβαίουν ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς εἶχον ἐπάρκειαν τροφίμων.

Π. Πετρίδης. Σχετικῶς μὲ τὸν ἐπισιτισμὸν ἐσημειώθη καὶ ταχύτης καὶ ἐπάρκεια καὶ ὅστις ἀμφισβητεῖ τοῦτο διαστρέφει τὰ πράγματα.

Μ. Κίρκος (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Αὐτὰ τονίζει ἦσαν τὰ μέτρα ἅτινα ἐλήφθησαν καὶ ἅτινα ἀνήκουν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα ἡμῶν. Αἱ σκηναὶ ἃς ἀπεστείλαμεν ἦσαν αἱ ἑξῆς: 200 κωνικαὶ ἐκ τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου φθάσασαι εἰς Κόρινθον τὴν ἑσπέραν τῆς Τετάρτης καὶ 31 Νοσοκομιακαί, 200 κωνικαὶ ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ 18 Νοσοκομιακαί. Ἐπίσης μὲ ἄλλας διαδοχικὰς ἀποστολὰς αἱ κωνικαὶ σκηναὶ ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς 733, ἡ δὲ ἡμέρα ἀποστολῆς τῶν τελευταίων εἶναι πρὸ δεκαημέρου.

Μ. Γούδας. Πρῶτοι ἔστησαν οἱ Ἄγγλοι σκηνάς.

Μ. Κίρκος. Ἔχετε λάθος, εὑρίσκεσθε ἐν πλάνῃ. Ὅταν οἱ Ἄγγλοι ἔστησαν τὰς σκηνάς αἱ περισσότεραι ἀνάγκαι τῶν κατοίκων εἰς σκηνὰς εἶχον ἐξοικονομηθῇ.

Συνεχίζων καταθέτει πίνακα ἐμφαίνοντα τὰ ποσὰ ἅτινα ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἀγορανομικὴν ὑπηρεσίαν διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν αὐτῶν, ὡς ἐπίσης καταθέτει καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑγειονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Ὑπουργείου περὶ τῆς Ὑγειονομικῆς καταστάσεως τῶν σεισμοπαθῶν. Μὲ αὐτὰ τὰ μέτρα, λέγει, συνεχιζόμενα κατὰ τὸν πλέον ταχὺν καὶ πρόσφορον τρόπον θὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως. Ὅσον ἀφορᾷ καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασιν ἤρξατο ἤδη ἐκεῖ σχετικὴ ἐμπορικὴ κίνησις, ἐλήφθησαν δὲ καὶ μέτρα διὰ τοὺς ἐπιστήμονας τοὺς ἐξασκοῦντας ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα. Ἀνεκαλέσαμεν τοὺς ἰατροὺς οἵτινες εἶχον μεταβῇ ἐκεῖ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς καταστροφῆς καὶ ἀντ' αὐτῶν ἐτοποθετήσαμεν Κορινθίους.

Συνεχίζων, λέγει, ὡς πρὸς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Τσαλδάρη ὅτι ἡ Κυβέρνησις διαβουκολεῖ τοὺς κατοίκους, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔλαβεν ὅλα τὰ μέτρα ἅτινα ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθοῦν καὶ μάλιστα μέτρα ἐξικνούμενα πέραν τῆς ἐκφρασθείσης ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐπιθυμίας. Ἐὰν εἰς ὅλην αὐτὴν τὴν τραγικὴν ἱστορίαν ἐξεφράσθη ἓν παράπονον τοῦτο εἶναι ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς καταστροφῆς ἡ Κυβέρνησις δὲν εὗρε καμμίαν ὑποστήριξιν ἐκ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως, καὶ ὄχι μόνον ὑποστήριξιν ἀλλὰ οὐδὲ κἂν ἀδιαφορίαν. εὗρεν ἐκ μέρους αὐτῆς μίαν ἐχθρότητα, ὁ δὲ ἀντιπολιτευόμενος τύπος ἐπανειλημμένως ἐπετέθη κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀνεφέρθησαν μάλιστα καὶ ὀνόματα ἀνθρώπων κατεχόντων ἐπίσημα ἀξιώματα εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι ἀνάγκη καθημερινῶν διαψεύσεων. Ἐπανειλημμένως διεμαρτυρήθη ὁ Μητροπολίτης διὰ τὰ γραφόμενα ἐν τῷ τύπῳ. Ἐγένετο εἰς Κόρινθον ἓν συλλαλητήριον, ἐγράφη ὅτι οἱ Κορίνθιοι μόνοι κατέλυσαν τὰς ἀρχὰς ἐνῷ ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ συλλαλητηρίου διεμαρτυρήθη ἐπανειλημμένως. Κατόπιν, λέγει, αὐτῶν ἡ Βουλὴ δύναται νὰ κρίνῃ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἡ διαβουκολοῦσα τὸν λαὸν ἢ ἐκεῖνοι οἵτινες θέλουσιν ἐκ τῶν συμφορῶν τούτων νὰ καρπωθῶσιν ἴδια ὠφέλη. (Χειροκροτήματα).

Ὥρα 9.40 διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν 10.30.

Μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὥρᾳ 11 μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ Συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** λέγει ὅτι ἡ τραγικὴ καταστροφὴ τῆς ἰδιαιτέρας μας πατρίδος συνεκίνησε τὸ Πανελλήνιον. Ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξε τόσον μεγάλη ὥστε δὲν θὰ εἶνε ὑπερβολὴ νὰ εἴπῃ τις ὅτι πρώτην φορὰν ἔλαβε χώραν τοιοῦτον γεγονός. Δυστυχῶς ἦτο μοιραῖον νὰ καταπέσῃ ἐφ' ἡμῶν καὶ τὸ σεισμικὸν τοῦτο πλῆγμα. Ἕνεκα τῆς τοιαύτης καταστροφῆς ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἀντλήσῃ ὅλα τὰ μέσα ὅπως ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὴν περίστασιν. Δὲν θέλω νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας, ἂν τὴν πρώτην καὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐγένοντο σφάλματα ἢ παραλείψεις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύναμαι νὰ εἴπω γενικῶς εἶνε ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τῆς Κυβερνήσεως ἦτο ἄμεμπτος. Πρέπει ἀφ' ἑτέρου νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει καὶ τὸ ὅτι δὲν εἴμεθα δυστυχῶς ὀργανωμένοι, ὥστε νὰ εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποφύγωμεν τὰ ἀπρακτήματα σφάλματα εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Ἡ Κυβέρνησις μετὰ ἑπτάωρον μόλις κατόρθωσε νὰ πληροφορηθῇ τὰ τοῦ γεγονότος διότι καὶ αἱ τηλεγραφικαὶ συγκοινωνίαι διεκόπησαν, ἂν δὲ δὲν συνέβαινε νὰ πληροφορήσῃ αὐτὴν περὶ τούτου ὁ διευθύνων τὸν ΣΠΑΠ ἀδελφός μου θὰ ἐπληροφορεῖτο ἴσως τοῦτο πολὺ ἀργότερα. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ καταπιάσωμεθα μὲ τὰς λεπτομερείας, μὲ τὰς ὁποίας ἠσχολήθη ὁ ἀξιότιμος συμπολίτης μου καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, τὸ θέμα εἶνε τοιοῦτον ὥστε νὰ μὴ παρουσιάζῃ στάδιον πρὸς πολιτικὴν ἐκμετάλλευσιν, ἐπὶ τούτου δὲ ἀκριβῶς καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἀξιότιμοι συμπολῖταί μου ἐκ Κορίνθου παρεκαλέσαμεν αὐτὸν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὸ νὰ διεξαγάγῃ ἐν τῷ θέματι τούτῳ ἀντιπολιτευτικὸν ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος εἶνε δυνατὸν καὶ τὸν ζῆλον τῶν ἐπιθυμούντων νὰ συνδράμουν τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως νὰ μαράνουν. Ἡ ἐκ Κορίνθου Ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν ἀπὸ πάντας ἡμᾶς νὰ δώσωμεν τὰς χεῖρας καὶ νὰ συνεργασθῶμεν ἐν ἑνότητι μετὰ τοῦ Κράτους. Δὲν ἐπεθύμουν δὲ ὁ ἀξιότιμος συμπολίτης μου, ὁ ὁποῖος ἠγέρθη μιᾶς σοβαρᾶς μερίδος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, νὰ χειρισθῇ ἐν τόσον μέγα καὶ ἐθνικὸν ζήτημα κατὰ τοιοῦτον τρόπον. Ἐκεῖνο περὶ τὸ ὁποῖον θὰ

ἔπρεπε νὰ στραφῇ ἡ συζήτησις, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ὥφειλε νὰ προκαλέσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ ἀξιοτίμου συμπολίτου μου, εἶνε τί θὰ πράξῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ὁριστικὴν στέγασιν τῶν πληθυσμῶν ἐκείνων. Τοῦτο εἶνε ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν, διὰ νὰ λάβωμεν τὰ μέτρα μας, καὶ νὰ ἴδωμεν τί θὰ πράξωμεν ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ Κράτος δὲν σκέπτεται νὰ πράξῃ τι ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ὁ κ. **Μ. Κίρκος** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) δηλοῖ ὅτι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διεξάγονται ἤδη διαπραγματεύσεις πρὸς σύναψιν δανείου διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Κορίνθου.

Π. Τσαλδάρης. Δηλαδὴ σεῖς κάμετε μίαν μεσιτείαν διὰ νὰ συναφθῇ ἓν δάνειον τὸ ὁποῖον θὰ πληρώσουν οἱ Κορίνθιοι.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ἐρωτᾷ εἰς ποίαν παρομοίαν περίπτωσιν ἔγινεν ἄλλο τι. Καὶ εἰς τὰς Πάτρας καὶ εἰς τὴν Ζάκυνθον καὶ εἰς τὰ Φλιατρὰ καὶ ἀλλαχοῦ ὅταν κατεστράφησαν ἀπὸ σεισμοὺς δὲν ἐδόθη οὔτε δάνειον.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι οὐδεμία ἀνάγκη ὑπῆρχε νὰ ἐρεθισθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἐκεῖνο λέγει τὸ ὁποῖον ἠθέλησα νὰ τονίσω εἶνε ὅτι τὸ Κράτος οὐδὲν ἄλλο πράττει παρὰ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὴν Τράπεζαν νὰ δοθῇ ἓν δάνειον τὸ ὁποῖον θὰ πληρώσουν οἱ Κορίνθιοι.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο διαφωνεῖ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας. Οἱ σεισμοπαθεῖς; ὑποστάντες τοιαύτην καταστροφὴν καὶ εὑρισκόμενοι ἐν μεγίστῃ δυστυχίᾳ δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ πληρώσουν ὅλον τὸ τοκοχρεωλύσιον τὸ ὁποῖον νὰ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ καταβάλλουν. Τοὐλάχιστον παρακαλεῖ ὅπως ἐν ἀνάγκῃ μέρος τοῦ τοκοχρεωλυσίου τούτου καταβάλλῃ τὸ Κράτος.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ὁ νομὸς τῆς Κορινθίας εἶνε τοσοῦτον ὑπερήφανος, ὥστε νὰ μὴ ζητῇ πλείονα ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἐζήτησαν ἄλλαι περιφέρειαι εἰς παρομοίας περιστάσεις.

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** συνεχίζων, λέγει, ὅτι ὁμιλῶν ἐκπροσωπεῖ τὴν γνώμην τῶν συμπολιτῶν του, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς τόσον τραγικὴν συμφοράν, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ πληρώσουν τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἀπαιτηθῶσι. Ἰδίως ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Λουτρακίου, ὅπου πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ λειτουργία τῶν λουτρῶν, ἵνα μὴ ζημιωθῇ ὁ ἐντόπιος πληθυσμὸς καὶ ἡ κοινότης. Τὸ ζήτημα, λέγει, θὰ συζητηθῇ καὶ πάλιν καὶ θὰ λάβωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκθέσωμεν καὶ πάλιν τὰς ἰδέας μας. Τελευτῶν ἐπικαλεῖται τὴν προσοχὴν καὶ τὴν συνδρομὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου θέματος. Ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξε τελεία. Οἰκονομικῶς ἡ Ἑλληνικὴ ἀλληλεγγύη ἤτις ἀπεδείχθη τόσον περιτράνως δὲν θὰ μᾶς ἀρνηθῇ μικρὰν ἀνακούφισιν φορολογικήν, ἵνα συντελέσῃ εἰς ἀνόρθωσιν τῶν οἰκιῶν τῶν παθόντων συμπολιτῶν μας. Τοῦτο θεωρῶ ἱερὰν καὶ ἠθικὴν ἐπικουρίαν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** προτείνει ὅπως ἡ συζήτησις ἀναβληθῇ δι' αὔριον ὁπότε καὶ νὰ τερματισθῇ.

Ὁ κ. **Χ. Βοζίκης** λέγει ὡσαύτως, ὅτι ὀρθὸν θὰ ἦτο νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις αὔριον, ἐὰν πρόκηται νὰ συζητηθῇ ὁ τρόπος τῆς ἀνοικοδομήσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει, ὅτι ἐφ' ὅσον ἤλθομεν ἵνα συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν, πρέπει νὰ προχωρήσωμεν ἀπόψε καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ συνεχίσωμεν καὶ αὔριον. Διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται, ὅτι ὑπάρχουσι πλεῖστα ὅσα ἐπείγοντα νομοθετικὰ μέτρα ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** τονίζει ὅτι ἐφόσον ἡ συζήτησις ἐξετράπη ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ συνεχισθῇ εἰς δύο συνεχεῖς ἡμέρας, ἵνα μὴ εἰς μίαν ἐξαντλητικὴ συζήτησιν ἐπιζητήσωμεν τὴν λύσιν ἑνὸς τόσον σοβαροῦ ζητήματος, ὁπότε δὲν θὰ καταλήξωμεν εἰς ἀσφαλῆ συμπεράσματα.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου**, λέγει, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος περιέγραψε τὴν καταστροφὴν ἡ ὁποία ἔπληξε τὴν Κόρινθον. Ἐγὼ θὰ εἶπα ἐνταῦθα περὶ τῶν καταστροφῶν τὰς ὁποίας ἐπροξένησαν ἐν Μακεδονίᾳ αἱ πλημμύραι.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** τονίζει ὅτι ἡ ἔκτασις τῶν πλημμυρῶν τούτων εἶνε τοσοῦτον μεγάλη ὥστε ὁλόκληροι πληθυσμοὶ ἐν Μακεδονίᾳ νὰ ἀποδημήσουν τῆς πείνης, οὐδεὶς δὲ ἔφερε τὸν λόγον περὶ αὐτῶν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι μόλις χθὲς ἐπιστρέψας ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν περιοδείας του ἔχει ἄμεσον ἀντίληψιν τῶν ἐκ τῶν πλημμυρῶν καταστροφῶν. Τετρακόσιοι συνοικισμοὶ ἐπλήγησαν εἰς τὴν περιφέρειαν Σιδηροκάστρου, εἴκοσι δὲ συνοικισμοὶ ἐπλήγησαν εἰς τὴν περιφέρειαν Γιαννιτσῶν - Βοδενῶν. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἶχε τοιαύτην παράτασιν ἡ πλημμύρα ὥστε ἠμπόδισε καὶ αὐτὴν τὴν καλλιέργειαν τῶν ὀψίμων καπνῶν. Ὡς ἐκ τούτου μέγα μέρος τῶν πληθυσμῶν ἐκείνων στερεῖται πάσης προσόδου διὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος. Τὸ δυστύχημα εἶναι ἀκόμη μεγαλείτερον ὅτι οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι εἶναι πτωχότατοι. Ὁ κλῆρος ἔχει κατὰ πολὺ περιορισθῇ, εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ ἀντιληφθῶμεν μέχρι ποίου σημείου εἶναι περιωρισμένος ὁ κλῆρος ἐὰν δὲν μεταβῶμεν ἐπιτοπίως.

Εἰς τὴν περιφέρειαν ἑνὸς συνοικισμοῦ χιλίων οἰκογενειῶν ὁ κλῆρος ἔχει περιορισθῇ εἰς δέκα βασιλικὰ στρέμματα. Ἡ ἐκπληξίς μου ἦτο μεγίστη ὅταν εἶδον πληθυσμὸν ὁλοκλήρους νὰ ἀποθηκεύουν κυριολεκτικῶς ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Ἡ κρίσις καθίσταται ἔτι ὀξυτέρα, διότι εἰς τὴν περιφέρειαν ἔνθα καλλιεργεῖται ὁ καπνὸς ἔχει ἐκραγῆ καπνικὴ κρίσις, δεδομένου ὅτι οἱ μεγάλοι ἀγοραστὰ καπνοῦ ἀπέχουν ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τοῦ καπνοῦ καὶ αἱ τιμαὶ αὐτοῦ περιωρίσθησαν εἰς τὸ ἥμισυ. Τὰ μέτρα συνεπῶς ἄτινα πρέπει νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις δέον νὰ εἶναι ταχέα καὶ ἀποτελεσματικά. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν Κόρινθον, κανεὶς δὲν ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν συνεκινήθη ἐκ τῆς καταστροφῆς καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔδειξε πρακτικὴν ἀντίληψιν καὶ δὲν ἐφήρμοσε πρακτικὰ μέτρα· ἂν ἠγέρθησαν διαμαρτυρίαι διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο, τοῦτο δὲν σημαίνει πολεμικὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε κατάλυσιν τοῦ κύρους τοῦ Κράτους, μάλιστα ἀντιθέτως καταρρίπτεται τὸ κῦρος τοῦ Κράτους, ὅταν τοῦτο δὲν δύναται νὰ μεριμνᾷ εἰς τοιαύτας συμφοράς. Τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ λυθῇ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς συμφορᾶς δὲν ἦτο τόσον μέγα ὥστε ἡ λύσις αὐτοῦ νὰ θεωρηθῇ κατόρθωμα. Δὲν ἦτο πολὺ δύσκολον νὰ διατραφῇ εἰς πληθυσμὸς 8-10 χιλιάδων κατοίκων ἀπέχων τῆς πρωτευούσης μόνον 3 ὥρας σιδηροδρομικῶς. Ὅτε μετέβην τὴν Τετάρτην εἰς Κόρινθον, δὲν ἐλειτούργει κανὲν κρατικὸν συσσίτιον, ἀλλ' ἐλειτούργει τὸ συσσίτιον τοῦ προτσφυγικοῦ Νοσοκομείου καὶ τὸ τοῦ Πατριωτικοῦ ἱδρύματος, ἐδ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας μέχρι τῆς Τετάρτης δὲν εἶχε στείλει εἰμὴ δύο ὑπαλλήλους διὰ νὰ βοηθήσουν τὸν Μητροπολίτην, ἐὰν δὲ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἐπῆλθεν ἐξοικονόμησις εἰς τὴν στέγασιν, ὡς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ὁ πληθυσμὸς διέρρευσεν εἰς τὸ Ναύπλιον, εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς ἄλλας πόλεις. Πρέπει, λέγει, νὰ εἴμεθα πρακτικώτεροι εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὅτε ἐπεσκέφθην τοὺς παθόντας πληθυσμούς, εἶδα χωριὰ ἐντελῶς ἀποκεκλεισμένα ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ κινδυνεύοντα, εἶδα τὴν μόνην ὁδὸν δι' ἧς ἐπεκοινώνουν οἱ πάσχοντες πληθυσμοὶ μὲ τὰς Σέρρας κινδυνεύουσαν, οἱ δὲ κάτοικοι τῶν μερῶν ἐκείνων μόνοι ἔκαναν προχώματα διὰ νὰ προφυλαχθοῦν. Τὰ ζῷα αὐτῶν ἐκινδύνευον ἀπὸ ἀσιτείαν ἐξ ἐλλείψεως βοσκῆς, ἐνῷ εἰς πλησίον μέρη ὑπῆρχον ἄλλαι βοσκαὶ αἵτινες ἠδύναντο νὰ ἐπιταχθοῦν. Ἐζήτησα νὰ σταλοῦν λέμβοι αἵτινες δὲν ὑπῆρχον. Ἐζήτησα δὲ ἀπὸ τὸν κ. Μέραρχον νὰ διατάξῃ τὴν μηχανικὴν ὑπηρεσίαν τῆς μεραρχίας νὰ κατασκευάσῃ σχεδίας, ἀλλὰ ἡ μηχανικὴ ὑπηρεσία δὲν ἠδυνήθη νὰ κατασκευάσῃ τοιαύτας καὶ ἦτο ἀνάγκη νὰ σταλοῦν ἐκ Θεσσαλονίκης. Συνεχίζων ἀναφέρει τὰ διάφορα μέτρα, ἅτινα ἐζήτησε νὰ γίνουν διὰ νὰ σωθοῦν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀπὸ τὰς πλημμύρας. Εὑρίσκετο ἐκεῖ μία ἐπιτροπὴ ἐράνων, ἥτις εἶχεν εἰς χεῖράς της 1 καὶ 1)2 ἑκατομ. σταλὲν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλ' ἥτις ἐφρόνει ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα ἔπρεπε νὰ τὰ διανείμῃ ἀναλόγως τῶν ζημιῶν, ἃς ὑπέστησαν οἱ κάτοικοι καὶ συνεπῶς μετὰ τὴν ἐξακρίβωσιν αὐτῶν καὶ ἐζήτησα ὅπως ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη μεταβληθῇ εἰς ἐπιτροπὴν διακειρίσεως γενικῶς τῶν ζητημάτων τούτων ἵνα κατορθωθῇ νὰ ἀνακουφίσῃ ἀμέσως τοὺς παθόντας.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον διέθεσεν ἀπὸ τὰ προσφυγικὰ δοσιλήματα 750 χιλιάδες δραχμὰς καὶ διερωτᾶτο ἡ Ἐπιτροπὴ ἐὰν τὰ χρήματα ἠδύναντο νὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τῶν ἐντοπίων καὶ μόνον ὅταν τὰ πράγματα ἔφθασαν εἰς τὸ ἀπροχώρητον ἔδωσεν ἡ Κυβέρνησις ἓν καὶ ἥμισυ ἑκατομμύριον.

Ὁ κ. **Μ. Κίρκος** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι τὴν μεγάλην Παρασκευὴν εὑρισκόμενος εἰς Θεσσαλονίκην καὶ πληροφορηθεὶς τὰ τῆς πλημμύρας ἔσπευσε νὰ μεταβῇ εἰς Σέρρας διὰ νὰ ἴδῃ τὴν ἐκεῖ κατάστασιν. Φθάσας ἐκεῖ ἔκαμε σύσκεψιν μετὰ τοῦ προϊσταμένου τοῦ Ἐποικισμοῦ, τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Νομάρχου καὶ τοῦ Δημάρχου. Ἀποτέλεσμα τῆς συσκέψεως ἦτο νὰ βεβαιώσῃ ὁ προϊστάμενος τοῦ Ἐποικισμοῦ ὅτι ἂν διετίθετο ἐν ποσὸν 2,000,000 δραχμῶν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῶσιν αἱ ἀνάγκαι τῶν πληθυσμῶν. Μόλις κατῆλθον εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐτηλεγράφησα, λέγει, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν νὰ διαθέσῃ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας 2000000. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἔστειλεν ἀμέσως 750,000 δραχμῶν καὶ κατόπιν ἑτέρας 750,000.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** συνεχίζων λέγει ὅτι ὅτε ἐτηλεγράφησεν εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν περὶ τῶν ληπτέων μέτρων ἐλήφθησαν ταῦτα, ἀλλὰ θὰ ἠδύναντο ταῦτα νὰ ληφθῶσιν ἐνωρίτερα.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** ἐρωτᾷ ἐὰν εἰς τὴν σύσκεψιν ἥτις ἔγεινεν εἰς τὰς Σέρρας ὑπῆρχεν ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἐὰν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐστάλη ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Κυβερνήσεως.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι. Ἀλλ' ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ ἐνόμισα ὅτι εἶχα δικαίωμα νὰ ἐνδιαφερθῶ διὰ τὸν λαὸν καὶ ὑπέδειξα εἰς τὰς ἀρχὰς τί θὰ ἔπρεπε νὰ γείνῃ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐσκανδάλισε δύο ἐκεῖ τοπικὰς ἐφημερίδας, ἐξ ὧν ἡ μία φιλικὴ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας καὶ ἡ ἑτέρα φιλικὴ πρὸς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας. Συνεχίζων λέγει ὅτι καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις παρουσιάσθη ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἔλλειψις ἑνότητος ἐνεργείας καὶ βραδύτης ἐνεργείας. Τὸ προέχον ὅμως ζήτημα δὲν εἶναι τὸ ζήτημα τῶν εὐθυνῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τὸ τί θὰ γείνῃ. Ἐλέχθη ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ὅ,τι ἔγινε μὲ τοὺς πρόσφυγας, εἰς τοῦτο δὲν συμφωνῶ διότι τότε ἡ συρροὴ τῶν προσφύγων ἦτο μεγίστη. Πρέπει, λέγει, νὰ τεθοῦν ἀρχαὶ αἵτινες νὰ ἐφαρμόζωνται κατὰ τὰς περιστάσεις ταύτας, ὅτε δηλαδὴ ὑφίστανται οἱ κάτοικοι διαμερισμάτων τινῶν συμφορὰς τότε πρέπει ἡ ὁλότης τῆς κοινωνίας νὰ φέρῃ τὸ μέγιστον βάρος τῶν ζημιῶν ἃς ὑπέστησαν τὰ διαμερίσματα ταῦτα, ἵνα οἱ κάτοικοι τῶν διαμερισμάτων αὐτῶν δυνηθοῦν νὰ συνεχίσουν τὰς ἐργασίας των καὶ κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον νὰ σταθοῦν ὄρθιοι.

Τὰ μέτρα ταῦτα θὰ ἀποτελοῦν ἐγγύησιν διὰ κάθε πολίτην ὅτι ὅταν μία συμφορὰ τὸν πλήξῃ δὲν εἶναι μόνος του ἀλλὰ ὑπάρχει μία ὁλότης ἥτις θὰ τὸν βοηθήσῃ. Ἡμεῖς θὰ παρασχωμεν τὴν ἐγκρισίν μας δι' οἱαδήποτε δίκαια βάρη ἅτινα θὰ ἐπιβάλλῃ τὸ Κράτος πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων πληθυσμῶν. Τοῦτο ἔχει καὶ ἑτέραν σημασίαν ὅτι δὲν θὰ διαταράσσεται ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τοῦ τόπου. Προκειμένου δὲ περὶ Μακεδονίας

δὲν εἶναι μόνον ζήτημα οἰκονομικῆς στενοχωρίας τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ εἶναι ζήτημα ὑπάξεως αὐτῶν. Ὡς πρὸς τὰ μέτρα διὰ τὴν Κόρινθον φρονῶ, λέγει, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς προσωρινῆς στεγάσεως δὲν ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ ἀνοικοδομηθῇ ταχέως αὕτη, θὰ ἠδύναντο δὲ καὶ λόγῳ τῆς ἐποχῆς, νὰ παραμείνουν οἱ κάτοικοι ὑπὸ σκηνὰς ὡς συνέβη καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔνθα μάλιστα οἱ ὑπὸ τὰς σκηνὰς βιοῦντες εὑρίσκοντο ὑπὸ καλυτέρας, ὑγεινὰς συνθήκας ἀπὸ τοὺς βιοῦντας εἰς τὰ ξύλινα παραπήγματα. Ἐλέχθη, ἐὰν θὰ ἀνοικοδομηθῇ ἡ Κόρινθος εἰς τὸ ἴδιον μέρος καὶ συνέσκεψαν καὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπιστημόνων νὰ μελετήσουν τὸ ζήτημα τοῦτο. Δὲν γνωρίζω ποῦ θὰ ἀνοικοδομηθῇ ἡ Κόρινθος ἀλλὰ πάντως φρονῶ ὅτι ὁ χῶρος ἔνθα εἶναι σήμερον ἡ Κόρινθος θὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ πλείστων κατοίκων διὰ πολλοὺς λόγους, οὐδέποτε δὲ οἱ σεισμοὶ ἦσαν αἰτία νὰ ἀνοικοδομοῦνται αἱ πόλεις εἰς ἄλλο μέρος. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἀνοικοδομήσεως, λέγει ὅτι τὰ 9)10 τοῦ πληθυσμοῦ θὰ ἀνεγείρουν ξυλίνας οἰκίας, διότι αἱ ἐκ μπετὸν ἀρμὲ εἶναι ἀκριβαί, διὰ αὐτὸ ἢ πρέπει νὰ δοθοῦν οἱ ξύλινοι σκελετοὶ τῶν οἰκιῶν ἢ νὰ παραγγελθοῦν ἀπὸ τώρα 1300 ξύλινα σπίτια, διότι τόσα εἶναι τὰ καταστραφέντα, καὶ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ στοιχίσουν πλέον τῶν 100,000.000 δραχμῶν. Πάντως πρέπει νὰ ἐπισπευσθῇ τὸ ζήτημα αὐτὸ διότι δὲν εἶναι μόνον ζήτημα φιλανθρωπίας ἀλλ' εἶναι ζήτημα ἱκανοποιήσεως ὁλοκλήρου περιφερείας καὶ δὲν δύναται νὰ ὑπάρχωσι μία πόλις καὶ μια περιφέρεια ἕνεκα βραδύτητος σκέψεως. Ὡς πρὸς τὸ Λουτράκι λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνουν τώρα ξύλινα παραπήγματα διὰ τὰ λουτρὰ ἀλλὰ πάντως πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα διὰ τὸ ζήτημα τῶν λουτρῶν διότι ὡς εἶναι ταῦτα ἀποτελοῦν αἶσχος. Πρέπει νὰ ἀνεγερθοῦν λουτρὰ καὶ ξενῶνες σύμφωνα μὲ τὰς νέας ἀπαιτήσεις περὶ Λουτροπόλεων. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν Μακεδονίαν ἐλήφθησαν ἤδη μέτρα διὰ τὴν ἄμεσον ἀνάγκην τῶν κατοίκων ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐφοδιασθοῦν οὗτοι καὶ μὲ σπόρον ὅστις δὲν πρέπει νὰ δοθῇ ὑπὸ τύπον πιστώσεως ἀλλὰ ὑπὸ τύπον χορηγήσεως, διότι οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι εἶναι τελείως ἐξηντλημένοι. Ὑπάρχουν συνοικισμοὶ ποῦ οἱ ἄνθρωποι πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πεῖνα τὸ δὲ ποσὸν διὰ τὴν χορήγησιν ταύτην δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπερβῇ τὰ 30 ἑκατομμύρια.

Γενικῶς διὰ τὴν Μακεδονίαν πρέπει νὰ ληφθοῦν τὰ ἑξῆς μέτρα: 1) Ἄρσις πάσης εἰσπράξεως φόρων. 2) Χορήγησις πλήρους ζωαρχείας μέχρι τῆς ἐσοδείας τοῦ ἐπιόντος ἔτους. 3) Ἐπίσπευσις τῆς ψηφίσεως τοῦ νόμου, ὅστις θὰ προβλέψῃ περὶ τῶν ὁμήρων τῶν παθόντων ἐν πολέμῳ. 4) Πλὴν τῶν ἔργων τοῦ Στρυμῶνος, τὰ ὁποῖα θὰ γίνωσι, πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα διὰ τὰ προσωρινὰ ἔργα, ἅτινα θὰ περιορίσουν τὰς πλημμύρας τοῦ Στρυμῶνος. 5) Θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθῇ μέτρον περὶ τοῦ καπνοῦ, καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ἔπρεπε νὰ ὁρίσῃ ἐπιτροπὴν διὰ νὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐπιβάλλεται ὅμως νὰ ληφθῇ μέτρον, καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ ληφθῇ τοῦτο πρὸ τῆς λήξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, περὶ νομαρχιακῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἐὰν εἶχον οἱ νομάρχαι μεγαλυτέραν εὐχέρειαν καὶ μεγαλυτέραν ἐξουσίαν, θὰ ἐλάμβανον ἐνωρίτερον τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν εἰς τὴν Μακεδονίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκ τῆς πλημμύρας κακῶν. Ἡμεῖς, λέγει, θὰ ἐπιμείνωμεν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, διότι ἡ δυσφορία εἰς τὰς Νέας χώρας εἶνε μεγίστη, καὶ πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς ἐκεῖ πληθυσμοὺς τὰ μέσα νὰ αὐτοδιοικῶνται. Καταλήγων, λέγει, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐπιθέσεως ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν ἐψέξαμεν μέτρα τινὰ τῆς Κυβερνήσεως, τὸ ἐπράξαμεν διότι πρέπει νὰ εἴμεθα πρακτικώτεροι καὶ πρέπει νὰ τονώσωμεν τὸ κῦρος τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος καὶ ὁλόκληρος ἡ κοινωνία πρέπει νὰ συμπεριφερθοῦν κατὰ τρόπον φιλανθρωπότερον, διότι τοιουτοτρόπως θὰ δυνηθῶμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ Κράτος ἐκπληροῖ τὸν προορισμόν του. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** παρακαλεῖ ὅπως χωρισθοῦν τὰ δύο ζητήματα, τὸ ἀφορῶν τὰ μέτρα διὰ τοὺς σεισμοπλήκτους, καὶ

τὸ ἀφορῶν τὰ μέτρα διὰ τοὺς πλημμυροπαθεῖς, ἵνα φθάσωμεν εἰς κάποιο θετικὸν συμπέρασμα.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι, ἐφόσον ὡς βάσις ἐτέθη ὅτι σκοπὸς τῆς συζητήσεως δὲν εἶνε ὁ ἔλεγχος τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ὅπως ἕκαστος συνεισφέρῃ τὰς γνώμας του διὰ νὰ ληφθοῦν μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπαναλαμβανομένων καταστροφῶν, προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις τὴν προσεχῆ Παρασκευήν, διὰ νὰ εἶνε παρόντες καὶ αὐτὴν καὶ οἱ δύο ἀπουσιάζοντες Ὑπουργοί.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι θὰ ἐδέχετο νὰ γίνῃ τὴν Παρασκευὴν νομοθετικὴ ἐργασία καὶ νὰ συνεχισθῇ αὔριον ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** λέγει ὅτι πολλάκις ἐγένοντο τοιούτου εἴδους συμφωνίαι, ἀλλὰ δὲν ἐτηρήθησαν, διότι εἶνε δικαίωμα τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν παντὸς βουλευτοῦ νὰ ζητήσῃ τὸν λόγον ἐπὶ ἐτερωτήσεώς του. Φρονῶ ὅμως, λέγει, ὅτι διὰ νὰ εἶνε πρακτικώτερα ἡ συζήτησις πρέπει νὰ παρίστανται καὶ οἱ δύο Ὑπουργοί, ἐφόσον πρόκειται περὶ ὑποβολῆς γνωμῶν καὶ μάλιστα τεχνικῶν τοιούτων.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις αὕτη ἦλθεν ὡς φυσικὴ συνέπεια δύο ἀτυχημάτων ἅτινα ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς. Θὰ ἦτο δὲ ἀναληψία ἐὰν ἐπὶ τόσον σπουδαίων ζητημάτων δὲν ἠκούετο καὶ ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς. Δὲν ἦλθεν ἡ συζήτησις αὕτη ὡς ἐπερώτησις, ἀλλ' ὡς φυσικόν τι καὶ ὑπὸ τοιαύτην μορφὴν φρονῶ ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον ὅπως ἡ συζήτησις συνεχισθῇ αὔριον. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις θέλῃ νὰ κατα τήξῃ διὰ τῆς διακοπῆς τῆς συζητήσεως διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν τὴν συζήτησιν ἅπαντων δὲν θὰ εἶχον οὐδεμίαν διάθεσιν νὰ προκαλέσω τοιαύτην καὶ μολ τα μετανοῶ διότι τὴν προκάλεσα. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἔλλειψιν τῆς προηγουμένης μεθόδου καὶ ἀντλήψεως, ἥτις πρέπει νὰ ἐπικρατήσῃ ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις μετὰ τόσην μακρὰν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆ. δὲν θέλει νὰ χάσῃ κομμίαν ἡμέραν νομοθετικῆς ἐργασίας, θὰ ἦτο δυνατὸν ἕκαστος ἀρχηγὸς νὰ δώσῃ ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ παρακαλέσῃ καὶ φὼς φίλους του νὰ μὴ γίνουν τὴν Παρασκευὴν ἐπερωτήσεις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐλέχθη ὅτι ἡ συζήτησις εἶναι ἄκαρπος, διότι ὁ συνάδελφός μου ἐπὶ τῆς Προνοίας διέψευσεν ὅσα ἔγραψεν ὁ τύπος σχετικῶς μὲ τὰς ἐπικρίσεις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ὅσα ἔγραψεν ὁ Τύπος ἐπανελήφθησαν σχεδὸν τὴν ἑσπέραν ταύτην ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, ἦτο δὲ ἀνάγκη νὰ διαψευσθοῦν διότι οἱ ὁμιλοῦντες ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἔχουν μείζονα εὐθύνην ἀπὸ τοὺς γράφοντας καὶ λέγοντας ἔξω τῆς αἰθούσης ταύτης. Ἐλέχθη ὅτι ἡ μέθοδος ἣν ἀκολουθεῖ ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἡ προσήκουσα, ἀλλ' ἡ μέθοδος ἣν προτείνει ἡ Κυβέρνησις πρῶτον μὲν ἐξασφαλίζει τὴν τήρησιν τοῦ Κανονισμοῦ δεύτερον δὲ διὰ νὰ εἶναι ἡ συζήτησις γόνιμ'ς καὶ μὴ ἄκαρπος θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπουσιάζουν ὄχι ἐξ ἀμελείας. Ὁ συνάδελφός μου ἐπίσης Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν παρακαλεῖ δι' ἐμοῦ τὴν ἀντιπολίτευσιν νὰ στέρξῃ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις τὴν προσεχῆ Παρασκευήν. Δι' ὅλα ταῦτα ἡ Κυβέρνησις παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν νὰ δεχθῇ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις τὴν ἡμέραν ταύτην.

Α. Παπαναστασίου. Ἐφόσον λέγει ἡ Κυβέρνησις νομίζει ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἄνευ τῆς παρουσίας τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργῶν ὑποχωροῦμεν εἰς τὴν παράκλησιν τῆς Κυβερνήσεως. Καλὸν ὅμως θὰ ἦτο, ἐπιλέγει, νὰ διατεθῇ καὶ ἡ Πέμπτη καὶ ἡ Παρασκευὴ εἰς τὴν συζήτησιν ἀμφοτέρων τῶν θεμάτων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὁ συνάδελφός μου Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν παρακαλεῖ νὰ ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως ἡ Παρασκευή. Καὶ ἂν δὲν ἐπαρκέσῃ νὰ ἐξακολουθήσωμεν καὶ τὸ Σάββατον.

Γίνεται εἶτα τοῦτο δεκτὸν καὶ ὥραν 1 καὶ 10 πρωϊνὴν συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαιλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΔ'.

Τῆς 15 Μαΐου 1928.

Ὥρα 6 10' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος**, ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Αἱ προσφυγικαὶ φοιτητικαὶ ὀργανώσεις ὑποβάλλουν ψήφισμα διαμαρτυρίας διότι λόγῳ τῆς μὴ ψηφίσεως τῆς ἀτελοῦς ἐγγραφῆς ὅλων τῶν προσφύγων φοιτητῶν ἀπεκλείσθησαν ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου πάντες οἱ ἄποροι πρόσφυγες φοιτηταί.

Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Ἡρακλείου ὑποβάλλουσιν ὑπόμνημα ζητοῦντες νομοθετικὸν διακανονισμὸν τῶν ἐν ἀγνοίᾳ των γενομένων ἀγορῶν παρὰ τοῦ κλητῆρος τοῦ Γαλλικοῦ προξενείου, ὄντος ἀνταλλαξίμου.

Ὁ τέως ὑπαστυνόμος Κωνστ. Θανάσουλας παθὼν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αἰτεῖται τὴν ἀπονομὴν συντάξεως τὴν ὁποίαν δικαιοῦται νὰ τύχῃ συμφώνως τῷ ρητῷ ἄρθρῳ τοῦ σχετικοῦ νόμου περὶ ἀστυνομίας πόλεως.

Ἡ ἕνωσις ἐφέδρων Μηθύμνης διαμαρτύρεται διὰ τὴν παραχώρησιν τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων ὑπὲρ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου.

Ἡ κοινοτικὴ συντηρητικὴ ἕνωσις Θεσσαλονίκης ἐκπροσωποῦσα ἁπάσας τὰς ἐργαζομένας τάξεις Μακεδονίας καὶ Θράκης παρακαλεῖ τὴν Βουλὴν ὅπως ἐπιψηφίσῃ τὸ ἐπιβληθησόμενον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νομοσχέδιον περὶ ἰδιονύμων ἀδικημάτων.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Ἡρακλείου διαβιβάζει εὐχὴν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου τοῦ νομοῦ τούτου ὅπως μὴ ἀναβληθῇ ἡ λύσις τοῦ ζητήματος περὶ φορολογίας τῆς σουλτανίνης.

Οἱ πρόεδροι τοῦ γεωργικοῦ ταμείου Σμύλια, τοῦ πιστωτικοῦ συνεταιρισμοῦ Ρόμεσι, Δαργοπαίνη, Κτηματικοῦ Συνεταιρισμοῦ Χάβαρη, τοῦ Γεωργικοῦ Συνεταιρισμοῦ Βροχότσης τοῦ συνεταιρισμοῦ Πουρνάρη, τοῦ προμηθευτικοῦ συνεταιρισμοῦ Κρεκουκίου καὶ τοῦ συνεταιρισμοῦ Ἡρακλείας καὶ αἱ κοινότητες Ἀνδραβίδας, Βροχίτσης, Ἡρακλείας, Λαδικοῦ, Μουζακίου καὶ Καλαβρυτινῶν διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ξένων κερδοσκόπων οἱ ὁποῖοι ἐπιζητοῦσι τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρείας οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων πρὸς ἀθέμιτον πλουτισμόν.

Ἡ συνέλευσις τοῦ συνεταιρισμοῦ συνιδιοκτητῶν Βουλγαρελίου παρακαλεῖ ὅπως δώσῃ ἡ Βουλὴ αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν εἰς τὸ Ν. Δ. τῆς 29 Ἰουλίου 1928 περὶ ἐνοικιοστασίου ἐπὶ

τοῦ ζητήματος τῶν βοσκῶν, ὡς περιέχοντος ἀλληλοσυγκρουομένας διατάξεις.

Ὁ κτηματικὸς σύνδεσμος Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως παραχωρηθοῦν καὶ εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας αἱ αὐταὶ φορολογικαὶ εὐκολίαι πρὸς πληρωμὴν τῶν καθυστερουμένων φόρων εἰς 10 τετραμηνιαίας δόσεις.

Ἐπιτροπὴ προσφύγων τοῦ χωρίου Κολσοβὰρ παρακαλεῖ ὅπως παραχωρηθῇ εἰς αὐτὴν ἡ βοσκὴ Κασίχτη διότι κινδυνεύουν νὰ χάσουν τὰ ζῷά των.

Ὁ προεδρεύων τοῦ γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Ἀττικοβοιωτίας ὑποβάλλει ὑπόμνημα περὶ λήψεως προνοίας πρὸς διευθέτησιν τῶν ὑδάτων τῶν ποταμῶν Κηφισσοῦ Ἐρκίνης καὶ Φόντας Βοιωτίας.

Ἔφεδροι ἀκτήμονες Μεσοτόπου διαμαρτύρονται ἐντόνως κατὰ τῆς συμβάσεως τῆς διευθετούσης τὰ Μοναστηριακὰ κτήματα εἰς κλῆρον,

Ἐπιτροπὴ Ἀθηνῶν Κρήτης διερμηνεύουσα ἀπόφασιν συλλαλητηρίου παρακαλεῖ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀναγνωρίσῃ ὡς ἐθνικὴν τὴν ὁδὸν Σητείας-Ἀθηνῶν-Γιαλοῦ καὶ Ἱεράπετρας καὶ κατασκευάσῃ αὐτὴν τὸ Κράτος.

Κάτοικοι Βουκέρης Λευκάδος συνελθόντες εἰς συλλαλητήριον διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ κατασκευὴν τῆς γεφύρας τοῦ χωρίου, καταπεσούσης πρὸ τριμήνου.

Αἱ σταφιδοπαραγωγικαὶ καὶ οἰνοπαραγωγικαὶ κοινότητες Ἁγίου Ἰωάννου Ἠλείας, Χαρείας, Κυραίων, Ἀρβανίτη Πύργου, Κουτσουχέρας Καβάλου, Σφακιωτῶν Λευκάδος, Βαρδάσενας, Πλατάνου, Ὀλυμπίων Βουτινέκης καὶ οἱ Πρόεδροι τῶν οἰνοποιητικῶν συνεταιρισμῶν καὶ Λαϊκῶν Τραπεζῶν Ἁγίου Πέτρου, Βυτινίκων, Φουρτσῆ Πύργου καὶ Σταυροχωρίου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἀναμίξεως ξένων κερδοσκόπων πρὸς διάλυσιν τῆς ἑταιρείας οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων, παρακαλοῦν δὲ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπεμβαίνουσα κρατικοποιήσῃ τὴν ἑταιρείαν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ι. Κίνιας** καταθέτει αἴτησιν ἰδιοκτητῶν καλλιεργητῶν Κακοσίου Θηβῶν παρακαλούντων ὅπως κατασκευασθῇ σῆραγξ πρὸς διοχέτευσιν τοῦ χειμάρρου Μεγάλο Ποτάμι εἰς τὴν πλησίον εὑρισκομένην θάλασσαν.

Ὁ αὐτὸς Βουλευτὴς κ. **Ι. Κίνιας** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Παν. Κατσούδα κατοίκου Λαμίας τηλεγραφητοῦ α' τάξ. παρακαλοῦντος ὅπως εἰς τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων προστεθῇ διάταξις καθορίζουσα ὅριον ἡλικίας τὸ 65, καὶ δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐθεωροῦντο ἀπολυτέοι κατὰ τὸ διάταγμα τοῦ Παγκάλου.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Π. Ἀλεξανδρῆς** καταθέτει αἴτησιν ἀστέγων προσφύγων παρακαλούντων ὅπως ληφθῇ μέριμνα ἵνα συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸν ἀστικὸν προσφυγικὸν συνοικισμὸν τῶν προσφύγων τῶν ἐκ Μ. Ἀσίας καὶ Θράκης.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ι. Τζίβας** καταθέτει αἴτησιν Ν. Τριανταφύλλου δημοδιδασκάλου πρόσφυγος ἐκ Φαναρίου Κων)πόλεως παρακαλοῦντος ὅπως ληφθῇ μέριμνα περὶ ἀναδιορισμοῦ του καθόσον ἡ ἀπόλυσίς του θεωρεῖται ἄδικος.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Σ Τσακόπουλος** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῶν χωρίων τέως δήμου Κορυθίου τῆς ἐπαρχίας Μαντινείας τοῦ νομοῦ Ἀρκαδίας διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀποσπάσεώς των ἐκ τοῦ Εἰρηνοδικείου Τριπόλεως.

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Γ. Μπακόπουλος** καὶ **Δ. Πλαπούτας** καταθέτουν ὁμοίαν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῶν χωρίων τοῦ δήμου Κορυθίου διαμαρτυρουμένων διὰ τὸ αὐτὸ ζήτημα.

Οἱ κάτοικοι τοῦ δήμου Βοιῶν ὑποβάλλουν ψήφισμα παρακαλοῦντες ὅπως λόγῳ τῆς μαστιζούσης αὐτοὺς οἰκονομικῆς δυσπραγίας ἐλαττωθῇ ἡ βαρεῖα φορολογία.

Ὁ Βουλευτὴς Λακωνίας κ. **Ν. Κατσάκος Μαυρομιχάλης** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ ἀποτάκτου ἀρχιλιμενοφύλακος β' τάξεως Ἠλία Μιχ. Κικάκου παραπονουμένου διότι δὲν τῷ ἀπενεμήθη ἡ κεκανονισμένη σύνταξις τοῦ βαθμοῦ του.

Ὁ Βουλευτὴς κ. **Ἀθανασιάδης Νόβας** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ δημάρχου Μεσολογγίου ἀνακοινοῦντος ὅτι κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν ὅπως ἀγνοηθῇ ὁ δῆμος Μεσολογγίου κατὰ τὸν ἑρτασμὸν τῆς 100ετηρίδος τοῦ θανάτου τοῦ φιλέλληνος Ἄγγλου πλοιάρχου Φρ. Ἴστιγγος, τὸ Δημοτ. Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἀναβάλῃ τὰς ἑορτὰς ἐπ' ἀόριστον.

Ὁ βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. **Φ. Παπαγεωργίου** καταθέτει αἴτησιν κτηματικοῦ συνδέσμου, αἰτουμένου τὴν νομοθετικὴν ἄρσιν ἐπιβληθέντων προστίμων ὑπὸ τοῦ Τελωνείου, διὰ μὴ καταναλωθέντα ὑλικὰ οἰκοδομῶν τῆς πυρικαύστου ζώνης.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Λούλης** καταθέτει αἴτησιν τῆς Χαρικλείας χήρας Α. Κουβέλη συνταγματάρχου πεζικοῦ, ζητούσης ὅπως τύχῃ τῆς κεκανονισμένης συντάξεως τῶν ἐν πολέμῳ πιπτόντων.

Ὁ αὐτὸς κ. βουλευτὴς καταθέτει ἀναφορὰν τῶν ἀκτημόνων ἐφέδρων πολεμιστῶν, διαμαρτυρομένων κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλοτριώσεως ἐκδιωξάσης αὐτοὺς ἐκ τοῦ χωρίου εἰς ὃ ἦσαν ἀπὸ πολλοῦ ἐγκατεστημένοι καὶ παρακαλούντων ὅπως ἐπιταχυνθῇ ἡ ἐπιδίκασις τοῦ ἀνρκτήματος Σταυρακίου, πρὸς ἐγκατάστασίν των καὶ καλλιέργειαν ἔστω καὶ ἐλαχίστης ἐκτάσεως διὰ νὰ εὕρουν ἐργασίαν αὐτοὶ καὶ αἱ οἰκογένειαί των.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) διαβιβάζει αἴτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Ἀθηνῶν περὶ χορηγήσεως ἀδείας τῆς Βουλῆς πρὸς περαιτέρω ποινικὴν δίωξιν τοῦ βουλευτοῦ Ἀθηνῶν κ. Θ. Νικολούδη ὡς ἰδιοκτήτου τῆς ἐφημερίδος «Πολιτεία».

Θ. Νικολούδης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας). Κύριε Πρόεδρε, παρακαλῶ ν' ἀναγνωσθῇ ὁλόκληρον τὸ ἔγγραφον ἵνα ἀντιληφθῇ ἡ Βουλὴ περὶ τίνος πρόκειται.

Πρόεδρος πρόκειται περὶ μηνύσεως ἐπὶ ἐξυβρίσει διὰ τῆς «Πολιτείας» τοῦ κ. Ραλλίδου.

Ὁ κ. **Γ. Μαρῆς** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων: 1) «Περὶ ἐπισκευῆς τοῦ διοικητικοῦ μεγάρου Χανίων» καὶ 2) «Περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους».

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων: 1) «Περὶ προσθήκης διατάξεως εἰς τὸ ἀπὸ 17 Μαΐου 1927 Ν. Διάταγμα περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 6)2)26 περὶ ναυτικῆς στρατολογίας» καὶ 2) »Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 1825 περὶ τοῦ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τῆς Ναυτικῆς Βρεττανικῆς ἀποστολῆς».

Ὁ κ. **Δ. Γρηγοριάδης** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Μαΐου 1926 περὶ ἀτελῶν ἐγγραφῶν καὶ ἐξετάσεων ἀπόρων ἐξ Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων ἀλλοδαπῶν φοιτητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ.λ.π.»

Οἱ κ.κ. **Π. Πολυχρονίδης** καὶ **Δ. Εὐθυμιάδης** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 1 Ἰουλίου 1927 περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ Γῆν Στρατοῦ».

Οἱ κ.κ. **Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας, Σ. Διούμπης** καὶ **Π. Μπούτος** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις περὶ Ἀεροπορ.' Νομὴν κλπ.».

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἀναφορῶν.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Σωματείου Πραβίου-Ὀρτάκιοϊ καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν ἐκ Βουλγαρίας Προσφύγων, παρακαλεῖ νὰ δοθοῦν αἱ ἀποζημιώσεις ὡς καθυστερούμεναι ἀπὸ τόσου χρόνου εἰς τοὺς παθόντας πληθυσμούς, οἵτινες εὑρίσκονται ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει καὶ δικαίως παραπονοῦνται ἐφόσον αἱ ἀπαιτήσεις των συνεψηφίσθησαν εἰς χρέη τοῦ Κράτους πρὸς τοὺς Συμμάχους.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιοῦνται καὶ οἱ κ.κ. **Γ. Ἀθανασιάδης-Νόβας, Μ. Ἀργυρόπουλος** καὶ **Ν. Δαρβέρης.**

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν εἶχε μόνον μίαν ἁρμοδιότητα νὰ φροντίσῃ καὶ ἐφρόντισε ἵνα αἱ Σύμμαχοι δυνάμεις ἀποστείλλουσι τοὺς ἀντιπροσώπους των πρὸς βεβαίωσιν τῶν ζημιῶν. Ἑλαδὸν χώραν κατόπιν αἱ γνωσταὶ οἰκονομικαὶ συμφωνίαι, ἀναγνωρισθέντος ὡρισμένου ποσοῦ καὶ συμψηφισθέντος εἰς τὰ χρέη τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς Συμμάχους. Κατ' ἀκολουθίαν ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὸ ζήτημα εἶνε καθαρῶς τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ δοθεῖσαι καὶ δοθησόμεναι ἐν ὅλῳ ἀποζημιώσεις δὲν δύναται εἰ μὴ νὰ ἔχωσι σχέσιν μετὰ ἐπιδικασθέντα ποσά. Αὗται θὰ κανονισθοῦν ἐντὸς τοῦ περιθωρίου ὅπερ ἀνεγνωρίσθη παρὰ τῶν Συμμάχων ἀλλὰ καὶ ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν δυνάμεων τοῦ Κράτους.

Προτάσει τοῦ κ. **Α. Θεολογίτου** ἀναδάλλεται ἡ συζήτησις μέχρις ὅτου ὑποδάλλει τὸ πόρισμά της ἡ ἐπὶ τούτῳ σχηματισθεῖσα Ἐπιτροπή.

Ὁ κ. **Δ. Βοΐλτσος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς πολλῶν κατοίκων Ζακύνθου ὅπως ἀπονεμηθῇ σύνταξις εἰς τὴν χήραν Λομβάρδου, λέγει ὅτι ἔχων ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν θέλει ὑποδάλῃ πρότασιν νόμου εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως ἀπονεμηθῇ ἡ δικαία αὕτη σύνταξις.

Οἱ κ.κ. **Γ. Κοκκινάκης** καὶ **Σ. Τρικούπης** συνιστοῦν ἀναφορὰν τοῦ Συμβουλίου Ἑλληνικοῦ Ὠδείου.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐργατῶν Πειραιῶς καὶ παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθοῦν τὰ ἐκκρεμῆ μέτρα ὑπὲρ τῆς ἐργατικῆς τάξεως καὶ ἰδίως τὰ προνοοῦντα περὶ ὑγιεινῆς, εὐθηνῆς στέγης καὶ συντάξεως.

Ὁ κ. **Ι. Σπετσιώτης** σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἐπιλύσεως τῶν ζητημάτων τῶν ἐργατῶν Πειραιῶς ζητεῖ παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὅπως ἐπιλύσῃ τὸ ταχύτερον εὐνοϊκῶς ταῦτα πρὸς ἀνακούφισιν τῆς μαστιζομένης ὑπὸ τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως ἐργατικῆς τάξεως. Καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεργίας, λέγει, καὶ τὸ ζήτημα τῶν ἐργατικῶν συντάξεων χρήζουσι ταχίστης λύσεως.

Τὸ σωματεῖον φορτοεκφορτωτῶν ἔχει πρὸ πολλοῦ χρόνου ὑποδάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὁλόκληρον τὴν ἐργασίαν τὴν ἀφορῶσαν τὴν χορήγησιν συντάξεων εἰς τὰ μέλη του. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἂς ἐπιδείξῃ τὸν ἀπαιτούμενον ζῆλον καὶ ἂς ἐπιλύσῃ τὸ ταχύτερον τὰ ζωτικώτατα ταῦτα διὰ τὴν ἐργαζομένην τάξιν ζητήματα.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) δηλοῖ ὅτι ἐλήφθησαν τὰ προσήκοντα μέτρα καὶ εὑρίσκονται δι' ἄλλα μὲν ἐκ τῶν ζητημάτων ἐκκρεμῆ νομοσχέδια δι' ἄλλα δὲ γίνεται μελέτη.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** ἀναπτύσσει ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου ἀποστράτων ἀξιωματικῶν Μακεδονίας περὶ αὐξήσεως τῶν συντάξεών των καὶ τονίζει τὴν δεινοπάθησιν τῆς κατηγορίας ταύτης τῶν πρώην ὀργάνων τοῦ Κράτους ὡς καὶ παντὸς ἄλλου μισθοδιώτου ἀνθρώπου, δεδομένου ὅτι αἱ βιωτικαὶ συνθῆκαι αὐτῶν ἐχειροτέρευσαν τώρα μὲ τὴν σταθεροποίησιν τῆς λίρας καὶ ὄχι τῆς δραχμῆς.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ὑπάρχει Ἐπιτροπὴ ἥτις ἐπεξεργάζεται νομοσχέδιον περὶ συντάξεων, ἥτις ἀκόμη δὲν ὑπέβαλε τὸ πόρισμά της.

Πάντως ἐξυπακούεται ὅτι πᾶσα τυχὸν βελτίωσις θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἐκ τῆς ἀντοχῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** τονίζει ὡσαύτως τὴν ἀνάγκην τῆς αὐξήσεως τῶν συντάξεων, δεδομένου ὅτι ἡ κράτησις τοῦ 7 %ο ἐκ τῶν μισθῶν κατεκρατήθη διὰ νὰ βελτιωθοῦν αἱ συντάξεις.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** τονίζει ὅτι θὰ εἶναι ἄδικον νὰ ληφθῇ πρόνοια περὶ αὐξήσεως τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ νὰ μὴ αὐξηθοῦν αἱ συντάξεις αἱ ὁποῖαι εἶναι πολὺ κατώτεραι τῶν μισθῶν. Τοῦτο λέγει εἶναι ζήτημα ἀρχῆς.

Ὁ **Δ. Κάκαβος** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἅμα τῇ ἐξ Εὐρώπης ἐπανόδῳ του διεδεβαίωσεν ὅτι παραλλήλως πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἡ βελτίωσις τῶν συντάξεων καὶ ἐλπίζει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ πραγματοποιήσῃ τὰς δοθείσας περὶ τούτου ὑποσχέσεις του.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** λέγει ὅτι ἀναμένομεν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπεσχημένων διὰ νὰ κρίνωμεν.

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρὸς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συλλόγου «Μακεδονικὸς Ἀγὼν» Προσοτσάνης Δράμας περὶ ἀμφισβητουμένων γαιῶν.

Ὁ κ. **Δ. Κάκαβος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τῶν κατοίκων Θεσσαλονίκης ζητούντων τὴν ὀελτίωσιν τῶν ἀποζημιώσεών των τῶν ὀφειλομένων παρὰ τῶν ξένων ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν, τονίζει τὸ ὑφιστάμενον ἀδίκημα, ἀπόρροια τοῦ ὁποίου εἶναι αἱ ὑποδαλλόμεναι πρὸς τὴν Βουλὴν ἀναφοραί. Κατεδλήθησαν εἰς χρυσὸν τὰ ἀσφάλιστρα, ἐχρησιμοποιήθησαν παρὰ τῶν ξένων Ἑταιρειῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ταῦτα καὶ αἱ Ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι καταβάλλουσι τὰς ἀποζημιώσεις μὲ τὴν λίραν πρὸς 23 δραχμάς. Ἐλπίζω, λέγει, ὅτι τὸ ἐκκρεμοῦν τοῦτο ζήτημα θὰ λύσῃ ἡ Κυβέρνησις ταχέως καὶ κατὰ δίκαιον τρόπον πρὸς ἀποτροπὴν προφανῶν ζημιῶν.

Ὁ κ. **Ν. Δαρβέρης** πρόκειται τονίζει περὶ ἀδικίας καταφόρου καὶ πρέπει νὰ προστατευθοῦν οἱ ἀσφαλισθέντες γηγενεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐνῷ ἐπλήρωσαν τὰ ἀσφάλιστρά των εἰς χρυσὸν πληρώνονται τὰς ἀποζημιώσεις των εἰς δραχμὰς χαρτίνας μὲ δραχμὰς 22 καὶ 90 τὴν λίραν, τῶν ξένων Ἑταιρειῶν ἐπωφεληθεισῶν τοῦ γνωστοῦ γενικοῦ νόμου.

Ὁ κ. **Δ. Κάκαβος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν βιομηχάνων Νικούσης.

Ὁ κ. **Δ. Πετρακάκος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Λακώνων αὐτοκινητιστῶν.

Οἱ κ.κ. **Γ. Ἀθανασιάδης-Νόβας** καὶ **Γ. Ἀλεξανδρόπουλος** συνιστοῦν ἀναφορὰν τῶν κτηνοτρόφων Μεσολογγίου καὶ παρακαλοῦν νὰ ληφθοῦν μέτρα προστασίας ὑπὲρ αὐτῶν.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Τρικούπης.**

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν Βορειοηπειρωτῶν Ἑλλήνων.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** ὁμιλῶν ἐπὶ ἀναφορᾶς τοῦ Ἀγροτικοῦ Συνεδρίου Ἐπανομῆς συνιστᾷ ὅπως τὰ βραχυπρόθεσμα δάνεια ὑπὲρ τῶν ἀγροτῶν γίνουν μακροπρόθεσμα.

Οἱ κ.κ. **Α. Λούλης, Δ. Τσόκος, Σ. Χασιώτης** καὶ **Γ. Κακουλίδης** συνιστοῦν ἀναφορὰν τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἠπείρου.

Ὁ κ. **Σ. Τσακόπουλος** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος Νέστανη ἧς κατεστράφη ἡ παραγωγή. Τὴν αὐτὴν ἀναφορὰν συνιστοῦν καὶ οἱ κ. **Γ. Μπακόπουλος** καὶ **Χ. Βοζίκης.**

Ὁ κ. **Δ. Πετρακάκος** συνιστᾷ ἀναφορὰν Κοινότητος Βραχλιώτη.

Ὁ κ. **Μ. Δερλερὲς** συνιστᾷ ἀναφορὰν τῆς Πανεπαγγελματικῆς Κυκλάδων.

Τὰς αὐτὰς συστάσεις ποιοῦνται καὶ οἱ κ.κ. **Π. Εὐριπαῖος, Ν. Καμπάνης, Κ. Ναυπλιώτης** καὶ **Π. Μαζαράκης.**

Ὁ κ. **Γ. Καγιάνης** συνιστᾷ ἀναφορὰν κατοίκων Ἀγουλινίτσης ἵνα συμπεριληφθοῦν εἰς τὰ ὑπὲρ πλημμυροπαθῶν μέτρα.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** τονίζει ὅτι ἀναμένει τὰς περὶ τούτου δηλώσεις τοῦ ἀπουσιάζοντος κ. Ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας περὶ τῶν ληφθησομένων μέτρων ἵνα ὁμιλήσῃ σχετικῶς.

Ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. **Χ. Βοζίκης** λέγει ὅτι ἐν αὐτῇ ἀναγράφονται σχέδια κυρώσεως διαφόρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων. Κατὰ τὸ σχετικὸν ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος ἐὰν τὰ Διατάγματα ταῦτα δὲν ἐπικυρωθοῦν ἐντὸς 4 μηνῶν ἀπὸ τῆς μετὰ τὴν ἔκδοσίν των ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς εἶναι,

ἄκυρα. Ἐγεννήθη τὸ ζήτημα τοῦτο ἐν τῇ Βουλῇ ἀλλὰ δὲν ἐλύθη, ἡ δὲ Κυβέρνησις ὑπεστήριξεν ὅτι εἰς τὸ τετράμηνον αὐτὸ διάστημα δὲν ὑπολογίζονται αἱ διακοπαὶ τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ ποῖαι διακοπαί; Αἱ διακοπαὶ π. χ. τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς ἢ αἱ διακοπαὶ αἱ γενόμεναι κατ' ἀπόφασιν τοῦ Σώματος ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα. Τὸ ζήτημα εἶναι ἂν τὸ τετράμηνον ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν διαταγμάτων, θὰ ὑπολογισθῇ τετράμηνον ἐργασίμων μηνῶν. Ὑπελόγισα τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ εἰς αὐτὸ δὲν εὗρον 60 ἡμέρας διακοπῶν διὰ νὰ ὑπολογισθῇ σήμερον ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ τετραμήνου, ἀλλ' εὗρον μόνον 40 ἡμέρας διακοπῶν, γενομένων κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς περαιτέρω δὲν ἤθελον νὰ προχωρήσω· ἀλλὰ φρονῶ ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ὑποδάλῃ νομοσχέδια περὶ κυρώσεως τῶν διαταγμάτων τούτων κατὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν διότι ὑπάρχει φόδος νὰ γεννηθῇ ζήτημα ἀπαραδέκτου ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων, ἐφόσον ταῦτα σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα ἐξετάζουν τοὺς νόμους.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ἐὰν ληφθοῦν ὑπ' ὄψει αἱ διακοπαὶ αἱ γενόμεναι κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς καὶ αἱ μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῶν ἐπακολουθήσασαι διακοπαὶ λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ Βουλευτῶν, φρονῶ, λέγει, ὅτι εὑρισκόμεθα ἐντὸς τοῦ ὁρίου τῶν 4 μηνῶν.

Χ. Βοζίκης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν παρῆλθε τὸ τετράμηνον ἢ ὄχι καὶ πρὸς τοῦτο πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἴδωμεν πόσας διακοπὰς ἀπεφάσισεν ἡ Βουλὴ καὶ ἐπὶ πόσας ἡμέρας. Αἱ διακοπαὶ αἱ γενόμεναι ἄνευ ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς δὲν δύνανται νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, εἰδικῶς δὲ αἱ τελευταῖαι διακοπαὶ ἀπὸ τῆς 3ης Μαΐου μέχρι τῆς 14 δὲν εἶνσι διακοπαὶ διότι τὴν 3ην Μαΐου συνῆλθεν ἡ Βουλὴ καὶ δὲν ἔλαδε ἀπόφασιν περὶ περαιτέρω διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Αἱ σκέψεις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως μᾶς ἄγουν εἰς βεβιασμένα συμπεράσματα. Πάντα ταῦτα λέγω διότι θὰ κάμω ἔνστασιν ἀπαραδέκτου ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν διαταγμάτων τούτων.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι δύναται τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς νὰ καθορίσῃ ἐὰν παρῆλθε τὸ τετράμηνον διάστημα ἐν τῷ μεταξὺ δὲ δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὰς ἐργασίας μας.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** λέγει ὅτι οἱ καπνοπαραγωγοὶ Μακεδονίας διατρέχουν μεγάλην κρίσιν καὶ ἡ Κυβέρνησις μὲν διὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἔσπευσε νὰ λάβῃ μερίμναν τινα ὑπὲρ αὐτῶν, ἀλλὰ ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει εἶναι ἀναγεγραμμένα Νομοσχέδια ἀναγόμενα εἰς τὸ ζήτημα τοῦ καπνοῦ. Φρονῶ, λέγει, ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ θελήσῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ δεχθῇ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τῶν διαταγμάτων τούτων. Συνεχίζων παρακαλεῖ ὅπως ἡ Κυβέρνησις προσκομίσῃ ὅλα τὰ μέτρα τὰ ἐνδεικνυόμενα διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν καπνοπαραγωγῶν, προτείνει δὲ τὴν σύστασιν εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις νὰ ὁλοκληρώσῃ τὰ μέτρα ταῦτα, νὰ ἐπεξεργασθῇ τὰ νομοσχέδια καὶ νὰ τὰ ὑποδάλῃ εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἐπεσκέφθη τὴν Μακεδονίαν μετὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας καὶ ἔλαδον μέτρα ὑπὲρ τοῦ καπνοῦ. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας συντάσσει ἤδη σχετικὸν νομοσχέδιον ἐγὼ δέ, λέγει, ἔχω ἕτοιμα μέτρα ὑπὲρ αὐτοῦ, δέχομαι δὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Θεολογίτου περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν σύστασιν ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ καπνικοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. **Δ. Βουτσόπουλος** ἐπανερχόμενος ἐπὶ τῆς ἐνστάσεως τοῦ κ. Βοζίκη λέγει ὅτι αὕτη ἀφορᾷ ὅλα τὰ διατάγματα τῆς Κυβερνήσεως Παγκάλου, Κονδύλη κλπ. Εἶνε ὀρθὸν συνεπῶς νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπέβαλεν ἡ Κυβέρνησις περὶ τῶν διαταγμάτων τούτων καὶ κατὰ τὴν συζήτησιν θὰ ἐξετασθοῦν τὰ ζητήματα ταῦτα. Τὰ διατάγματα λέγει αὐτὰ εἶναι ἄκυρα ἀπὸ τῆς 18ης Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. κατόπιν τοῦ ψηφίσματος τῆς Βουλῆς περὶ τῶν διαταγμάτων τούτων.

Ἡ Κυδέρνησις ἐζήτησε προθεσμίαν, ἀλλὰ μὲ ποῖον δικαίωμα ἡ Βουλὴ θὰ δώσῃ τὴν προθεσμίαν ταύτην; Πῶς ἡ Βουλὴ θὰ δώσῃ ζωὴν εἰς τὰ ἄκυρα ταῦτα διατάγματα. Ἡ Κυδέρνησις δύναται νὰ φέρῃ Νομοσχέδια περὶ κυρώσεως ἑνὸς ἑκάστου θέματος τούτων ἅτινα νὰ ψηφισθοῦν κατὰ τὴν συνήθη διαδικασίαν. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως προταχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν διαταγμάτων, τῶν ὁποίων ὑπέδαλε ἡ Κυδέρνησις.

Ὁ κ. **Γ. Καντιάνης** παρακαλεῖ ὅπως προταχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ὑπέδαλλε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὸ ὁποῖον σχετίζεται μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα. Παρακαλεῖ δὲ ὅπως ὁρισθῇ ἡμέρα συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου τούτου.

Ὁ κ. **Ι. Κίνιας** ἐρωτᾷ ἐὰν ἰσχύῃ τὸ Παγκαλικὸν κατασκεύασμα περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγένοντο τόσαι συζητήσεις καὶ τὸ ὁποῖον γέμει προσωπικῶν διατάξεων. Διὰ τὸ κατασκεύασμα, λέγει, τοῦτο ἐγένετο ὄχι μικρὸς θόρυβος καὶ διεξάγονται ἤδη καὶ ἀνακρίσεις. Φρονῶ, λέγει, ὅτι δὲν δύναται ἡ τύχη τῆς σπουδαζούσης νεολαίας νὰ διέπεται ὑπὸ τοῦ κατασκευάσματος αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Θ. Νικολούδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι ὁ ὀργανικὸς νόμος τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ ὁ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἶχον ὑποδληθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν κατὰ τὰς διακοπὰς τοῦ Θέρους μὲ ὅλας τὰς τροπολογίας τοῦ Ὑπουργείου. Οἱ κανονισμοὶ οὗτοι ἐλλείψει χρόνου δὲν κατωρθώθη νὰ ψηφισθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, πρέπει ἑπομένως νὰ λυθῇ πρῶτον τὸ συζητούμενον ζήτημα τῶν Ν. Διαταγμάτων καὶ ἔπειτα θὰ προσκομισθῶσι καὶ οἱ Ὀργανισμοὶ οὗτοι πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** λέγει ὅτι τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν εἶνε ἀκόμη ὥριμον. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησε τὰς γνώμας τῶν κορυφῶν τῆς δικαστικῆς ἱεραρχίας αἵτινες ἀπεφάνθησαν ὅτι ὁ χρόνος τῶν 4 μηνῶν πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ ὠφελίμως. Πάντως ἡ Ἐπιτροπὴ λίαν προσεχῶς θὰ ὑποδάλῃ τὰ συμπεράσματά της.

Β. Ἀλεξᾶτος. Ὁ Ἀξιότιμος ἐξ Ἀττικῆς Συνάδελφος κ. Βοζίκης διὰ τῆς προτάσεώς του καθ' ἣν προδάλλει ζήτημα ἀπαραδέκτου ἤρχισε συζήτησιν Συνταγματικὴν Ὀρθὸν δὲ εἶνε νομίζω νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις αὕτη καὶ κατόπιν ἑκαστος ἐκ τῶν κ. Συναδέλφων μετὰ τὸ πέρας τῆς Συνταγματικῆς συζητήσεως καὶ τὴν μετ' αὐτὴν ἀπόφασιν νὰ ὑποδάλλουν οἵας ἔχουσι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει νομοσχεδίων, διότι κατ' ἄλλον τρόπον ἡ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως συζήτησις εἶνε ἀντικανονική.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι καὶ σήμερον δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιληφθῇ τῆς ἐξετάσεως τοῦ θέματος τούτου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε εἰμὴ ἑρμηνεία συνταγματικῆς διατάξεως. Ἡ Βουλή, καθ' ἃ ἐπληροφορήθην διότι ἀπουσίαζον, συνεζήτησε ἤδη τὸ θέμα τοῦτο ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κώλυμα διὰ τὴν Βουλὴν νὰ ἐξετάσῃ πάλιν τὴν ἔννοιαν τῆς Συνταγματικῆς διατάξεως, ἥτις ἔννοια κατὰ τὴν γνώμην τῆς Κυδερνήσεως εἶνε ὅτι αἱ διακοπαὶ δὲν λαμδάνονται ὑπ' ὄψει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ τετραμήνου. Δὲν δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς τὸ τετράμηνον αὐτὸ διάστημα ὁ χρόνος καθ' ὃν δὲν εἰργάζετο ἡ Βουλή. Ἡ Κυδέρνησις, λέγει, ἐστηρίζετο εἰς τοῦτο, διότι ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι δι' ἕνα οἱονδήποτε λόγον καθίστατο ἀδύνατος ἡ ἐργασία τῆς Βουλῆς τότε θὰ παρήρχετο ἄπρακτον τὸ τετράμηνον διάστημα, φρονῶ ὅμως ὅτι δὲν ἦτο τοιαύτη ἡ σκέψις τοῦ Συνταγματικοῦ Νομοθέτου. Κατὰ τὸ πρότερον καθεστὼς ἐξεδίδοντο Ν. Δ. καὶ διὰ μιᾶς ψήφου τῆς Βουλῆς ἐδίδετο ἀμνηστία εἰς τὴν Κυδέρνησιν διὰ τὴν Συνταγματικὴν αὐτὴν παράδασιν.

Ἦλθε τὸ ἰσχύον Σύνταγμα, τὸ ὁποῖον καθώρισε ἄλλως τὴν τάξιν τῶν πραγμάτων 1) Ἐζήτησε τὸ ἐχέγγυον τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἔκδοσιν δικταγμάτων, 2) Ἐζήτησε τὴν γνώμην τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ 3) Ἐζήτησε τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς μετὰ τὴν ἐπεξεργασίαν ταύτην. Καὶ ἀφοῦ ἐζήτησε τόσας ἀσφαλίσεις, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ὁ χρόνος τῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς θὰ ὑπολογισθῇ διὰ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ τετραμήνου. Τὸ Σύνταγμα λέγει, ὅτι πρέπει νὰ ἐπικυρώσῃ ἡ Βουλὴ τὰ διατάγματα ταῦτα ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀλλὰ μηνῶν ἐργασίμων, διότι ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐργασθῇ μόνον 20 ἡμέρας καὶ κατὰ τὸ ἄλλο διάστημα ἀργήσῃ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθῇ τὸ διάστημα τοῦτο ; Ὁ κ. Βοζίκης ἠρώτησεν ἂν ἡ Κυβέρνησις θὰ ὑπολογίσῃ ὅλας τὰς ἡμέρας τῶν διακοπῶν καὶ τὰς Κυριακάς ἀκόμη, ἀλλὰ εἰς τὴν ἔννοιαν τῶν διακοπῶν πρέπει νὰ δώσωμεν τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν δίδει εἰς αὐτὰς ἡ Βουλή, διότι καθὼς ὅταν πρόκηται νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ ἠλεκτρικοῦ ζητήματος δίδομεν σχετικὴν ἔννοιαν εἰς τὴν λέξιν διακοπή, καθὼς ἐπίσης ὅταν πρόκειται νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ διπλωματικοῦ ζητήματος, δίδομεν σχετικὴν ἔννοιαν εἰς τὴν λέξιν διακοπή, τοιουτοτρόπως ὅταν πρόκηται νὰ κρίνωμεν κοινοβουλευτικὰς διατάξεις, πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὴν λέξιν διακοπὴ τὴν κοινοβουλευτικὴν ἔννοιαν καὶ κατ' αὐτὴν οὐδέποτε τις ἐνόησε διακοπὴν τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακήν, εἰς τὴν ἰδίαν δὲ ἔννοιαν περιλαμβάνει καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς.

Σ. Βοζίκης. Τὸ ζήτημα εἶναι τοῦτο, ὅτι ἔλαβον χώραν διακοπαὶ πραγματικαὶ λόγῳ ἑορτῶν, ἀλλὰ δὲν σημειοῦνται ἐν τοῖς πρακτικοῖς.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἰς τὴν λέξιν διακοπὴ θὰ δώσωμεν τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἐδώσαμεν. Ἐὰν παραδείγματος χάριν γίνει σεισμὸς καὶ δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ συνεδριάσῃ ἐπὶ ἕνα μῆνα, θὰ ὑπολογίσωμεν τὰς διακοπὰς αὐτάς; Φρονῶ ὅτι ἡ γνώμη τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως εἶναι ὀρθὴ καὶ πρακτική, δηλ. συζητοῦμεν τὰ διατάγματα καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τὸ Προεδρεῖον θὰ ἐξακριβώσῃ πόσαι εἶναι αἱ ἡμέραι τῶν διακοπῶν καὶ ὅσα μὲν διατάγματα ἔχουσι σύμφωνον τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς, δυνάμεθα νὰ τὰ ψηφίσωμεν, ὅσα δὲ περιέχουν διατάξεις, αἵτινες θὰ προκαλέσουν συζήτησιν δύνανται νὰ ἀναβληθώσι.

Π. Τσαλδάρης. Τί σκοπὸν θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἡ ἐξακρίβωσις τῶν διακοπῶν ;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Διὰ τοὺς θέλοντας νὰ κρίνουν τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν διακοπῶν ἡμερολογιακῶς καὶ οὐχὶ ὠφελίμως, δὲν ἔχει σημασίαν ἡ ἐξακρίβωσις, δι' ἐκείνους ὅμως οἵτινες ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι ὁ χρόνος οὗτος θὰ κριθῇ ὠφελίμως ἔχει σημασίαν, διὰ νὰ ἴδωμεν ἐὰν δυνάμεθα νὰ ψηφίσωμεν τὰ διατάγματα ταῦτα ἐφ' ἅπαξ.

Χ. Βοζίκης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν αἱ διακοπαὶ αἱ μὴ ἀναγεγραμμέναι εἰς τὰ πρακτικὰ θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις διὰ 10 λεπτά, διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ ὑπὸ τοῦ Προεδρείου τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν διακοπῶν τῆς Βουλῆς.

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ὁ χρόνος τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀπὸ 14 Νοεμβρίου 1927 ἕως 16 Δεκεμβρίου 1927.
Ἀπὸ 18 Ἰανουαρίου 1928 ἕως 3 Φεβρουαρίου 1928.
Ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου 1928 ἕως 29 Φεβρουαρίου 1928.
Ἀπὸ 17 Μαρτίου 1928 ἕως 9 Ἀπριλίου 1928.

Ἀναγινώσκει τὰ σχετικὰ ἀποσπάσματα τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι πᾶσαι αἱ διακοπαὶ ἐγένοντο κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς. Συνεπῶς, λέγει, ἔχομεν περίοδον ἐργάσιμον τῆς Βουλῆς συνεπείᾳ ἀποφάσεως αὐτῆς ἐπὶ τρεῖς μῆνας καὶ μίαν ἡμέραν.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης*** λέγει ὅτι δι' ὡρισμένας διακοπὰς περὶ ὧν ὡμίλησεν ὁ κ. Πρόεδρος δὲν ἀναγράφεται ἀπόφασις ἐν τοῖς πρακτικοῖς, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων δυνάμεθα νὰ ἑρμηνεύσωμεν τὰ πρακτικὰ καὶ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ ἔννοια αὐτῶν εἶναι ὅτι πράγματι ἐπρόκειτο περὶ ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ἐκ τῶν πρακτικῶν προκύπτει σαφῶς ὅτι πρόκειται περὶ ἀποφάσεως, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ὑπολογισθῶσιν αἱ ἀμφισβητήσιμοι κατὰ τὸν κ. Βοζίκην ἡμέραι ἐργασίκες, ἔχομεν πάλιν ἐργάσιμον περίοδον τρεῖς μῆνας καὶ 12 ἡμέρας.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης:*** λέγει ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ λείψουν δι' ὡρισμένα διατάγματα ἡμέραι τινές.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δοθῇ ἐκ τῶν ὑστέρων ἡ ἑρμηνεία τὴν ὁποίαν ὑπέδειξεν ὁ κ. Βοζίκης.

Ὁ κ. ***Σ. Σωτηριάδης*** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ ζητήματος σημαντικωτάτου τὸ ὁποῖον εὐλόγως πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλήν. Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος εἶναι διάταξις ἐξαιρετική, διάταξις δύνατσί τις εἰπεῖν δικαίου ἀνωμάλου. Εἶναι ἔργον ἀποκλειστικὸν τοῦ κ. Ἱκπαναστασίου, διάταξις ληφθεῖσα ἀπὸ τὸ Σύνταγμα τῆς Τσέχοσλοβακίας. Ὁ κ. Ἱκπαναστασίου εἶπε τότε εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ὅτι πρέπει νὰ παταχθῇ τὸ ἄτοπον τῆς ἐκδόσεως Ν. Δ. καὶ νὰ κοπῇ τοῦτο ἀπὸ ρίζης. Ἀνεγράφησαν πρὸς τοῦτο ὡρισμέναι ἐγγυήσεις. Ὁ συνταγματικὸς νομοθέτης ὥρισε σαφῆ τακτὴν προθεσμίαν 4 μηνῶν καὶ ταύτην ἀρχομένην εὐθὺς ἀμέσως ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς καὶ τοῦτο διότι ὁ πολίτης δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παρακολουθῇ τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς ἵνα γνωρίζῃ ἐὰν τὸ διάταγμα ἐκυρώθη ἐντὸς τῶν 4 μηνῶν ἢ ὄχι. Καὶ ὄχι μόνον ὁ πολίτης ἀλλὰ καὶ ὁ δικαστής. Ἡ πληθὺς τῶν ἐπαναστατικῶν διαταγμάτων, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐδημιούργησε μίαν πραγματικὴν κατάστασιν, ἀλλ' εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ χρόνος ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὸ σύνταγμα εἶναι χρόνος συναπτός, ὅτι ὁ χρόνος οὗτος δὲν δύναται νὰ ὑπολογισθῇ ὠφελίμως. Ἴσως θὰ ἠδύνατο τὸ ζήτημα νὰ λυθῇ κατὰ ἕνα ἄλλον τρόπον, νὰ κυρωθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ Ν. Δ. δι' ἑνὸς νομοσχεδίου κυροῦντος αὐτὰ ἀναδρομικῶς καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων. Τὸ νὰ λέγωμεν ὅμως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπόφασις Βουλῆς ἡ ὁποία νὰ ὁρίζῃ τὸν χρόνον τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ὡς καὶ ἡ ἀπόφασις ἡ ὁποία ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ δίδεται ὡς ὑποστήριξεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτον.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** παρατηρεῖ ὅτι δὲν ὑπεστήριξε τοιοῦτόν τι.

Ὁ κ. ***Σ. Σωτηριάδης*** συνεχίζων φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ δώσῃ ἑρμηνείαν ὅλως αὐθαίρετον εἰς διάταξιν συνταγματικήν, ἑρμηνείαν προδήλως ἀντικειμένην καὶ εἰς τὸ γράμμα καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Συντάγματος.

Ὁ κ. ***Β. Σαγιᾶς*** λέγει ὅτι ἂν ἐπρόκειτο περὶ ἐξοικονομήσεως τῶν πραγμάτων, δὲν θὰ ὑπῆρχε οὐδεμία ἀντίρρησις. Ἀλλ' ὑπάρχει ὁ φόβος μήπως χάριν τῆς ἐξοικονομήσεως ταύτης δοθῇ ἑρμηνεία, ἡ ὁποία θὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἵνα δικαιολογήσῃ παραβάσεις κυβερνητικάς. Αἱ προθεσμίαι τοῦ συντάγματος δὲν δύνανται νὰ γίνωνται δεκταὶ κατὰ ὠφέλιμον ἑρμηνείαν. Ἐκεῖ ὅπου τὸ Σύνταγμα ἠθέλησε νὰ ἐπιτρέψῃ διακοπὴν τοῦ ὑπολογισμοῦ τῆς προθεσμίας, τὸ ὥρισε σαφῶς. Ἡ ἑρμηνεία τὴν ὁποίαν ἀποπειρῶνται νὰ δώσουν εἰς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος ἄγει εἰς ἀποτέλεσμα ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκομένου διὰ τὸ ἄρθρον 77 καὶ τῆς ἐν αὐτῷ τασσομένης προθεσμίας καὶ λοιπῶν περιορισμῶν. Δὲν μοῦ διαφεύγει ὅτι πρόκειται περὶ μιᾶς μεταβατικῆς περιόδου, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι κατὰ τὴν μεταβατικὴν ταύτην περίοδον πρόκειται νὰ ἑδραιωθῇ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα καὶ νὰ κατοχυρωθῇ τοῦτο κατὰ πάσης ἀποπείρας ἀνωμαλιῶν εἰς τὸ μέλλον. Ἐὰν πρόκηται κατὰ τὴν μεταβατικὴν ταύτην περίοδον νὰ καθιερωθῇ ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωσις ὅλων τῶν ὑπερβασιῶν καὶ ὅλων

τῶν αὐθαιρεσιῶν αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς τὸ παρελθὸν τοὐλάχιστον κατὰ ἐπαναστατικὸν τρόπον, τότε ἀσφαλῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἐπετελέσθη τι κατὰ τὴν περίοδον ταύτην.

Ὁ κ. ***Γ. Καντιάνης*** λέγει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ μία διάκρισις, δηλαδὴ ἂν θὰ ἐξετάσωμεν γραμματικῶς τὸ ἄρθρον τοῦ Συντάγματος ἢ ἂν θὰ εὕρωμεν διέξοδον. Ἐξετάζοντες γραμματικῶς τὸ ἄρθρον δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ δεχθῶμεν ὅτι περιλαμβάνονται καὶ αἱ διακοπαί. Εἶναι βεβαίως ἀσχετον πῶς κατεσκευάσθη τὸ Σύνταγμα, πῶς ἐκόπη καὶ πῶς ἐρράφθη καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους συνετάχθη, ὅπως τὸ Γαλλικὸν τοῦ 1893 ὅπερ ὅμως δὲν ἴσχυσεν.

Προχωρῶν ἀναλύει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ εὑρίσκει ὅτι ἡ διατύπωσίς του δὲν εἶναι ἡ προσήκουσα. Ἐκδίδει ἡ Ἐκτελεστικὴ ἐξουσία ἓν διάταγμα νομοθετικοῦ περιεχομένου ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς κυρώσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς μόλις αὕτη ἐπαναλάβῃ τὰς ἐργασίας της. Ἐννοεῖται ὅτι ὅταν ἐθεσμοθετεῖτο ἡ διάταξις οἱ συντάκται της ὑπελόγιζον μικρὸν ἀριθμὸν διαταγμάτων καὶ ὄχι τὴν σημερινὴν σωρείαν. Προθεσμίας ἔχουν καὶ τὰ ἄρθρα 30 καὶ 34 τοῦ Συντάγματος καὶ ἐξ αὐτῶν καθὼς καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 46 ἐξάγεται σαφῶς τί ἐννοεῖ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 77. Ἐκεῖ ποῦ ἠθέλησαν νὰ μὴ ὑπολογίζωνται αἱ διακοπαὶ τὸ εἶπεν ὁνομοθέτης, ἐνῷ ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει δὲν εἶπε τίποτε περὶ διακοπῶν ἔχων ὑπ' ὄψιν ἀκριβῶς τὴν φύσιν τῶν διδαγμάτων. Ἀντιθέτως θὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ δόγμα τοῦ «Γιάννης κερνᾶ καὶ Γιάννης πίνει» δεδομένου ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὡς ἔχουσα τὴν πλειονοψηφίαν τῆς Βουλῆς ἔχει καὶ τὴν πλεονοψηφίαν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Ἐξακολουθῶν ἐπικρίνει τοὺς νεωτερισμοὺς τοῦ Συντάγματος δυνάμει τῶν ὁποίων ἐξεχωρίσθησαν ὅλα τὰ δικαιώματα τῆς Βουλῆς καὶ τὸ ὁποῖον εὐχόμεθα νὰ εἶναι βραχύβιον. Καταλήγων φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ μὴ ὑπολογισθοῦν αἱ διακοπαί.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι καὶ ἄλλοτε ἀνέπτυξε τὴν γνώμην του εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐμμένει. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἔκαμε παραλληλισμὸν τῶν πρὸ τοῦ Συντάγματος Ν. Δ. καὶ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος νῦν ἐκδιδομένων. Τὰ πρῶτα ἦσαν ἀκανόνιστα καὶ ἀπέρρεον ἐξ ὑπερτάτης ἀνάγκης ἐπιβαλλούσης εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν οἰκειοποίησιν τῆς Νομοθετικῆς ἐξουσίας. Ἐκεῖνα ἦσαν τελείως ἀνίσχυρα καὶ ἐκανονίσθη νὰ ἔργωνται εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις ἠδύνατο νὰ ἀπαλλάξῃ ἢ νὰ μὴ ἀπαλλάξῃ τὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τῶν καταχρήσεων ἃς ἔκαμε καὶ κατὰ πόσον τὸ περιεχόμενον αὐτῶν ὤφειλε νὰ εἶναι νόμος. Ἠδύνατο δὲ ἡ Βουλὴ νὰ πράξῃ τὸ ἓν καὶ νὰ μὴ πράξῃ τὸ ἄλλο, ἡ δὲ διαδικασία τῆς ψηφίσεως ἦτο ἡ διαδικασία τοῦ τακτικοῦ νομοσχεδίου μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἐδίδετο καὶ ἀναδρομικὴ δύναμις. Οὕτως εἶχε τὸ ζήτημα τῶν κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ πρὸ τοῦ Συντάγματος Νομοθετικῶν διαταγμάτων, γενομένης δὲ συζητήσεως ἄλλοτε ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη ὅτι ἡ Βουλὴ ἔπρεπε νὰ ἀποφαίνεται καὶ περὶ τῶν δύο θεμάτων τοῦ Νομοθετικοῦ διατάγματος. Βραδύτερον ἐθεσπίσθη νὰ ἀνακοινοῦνται μόνον τὰ νομοθετικὰ ταῦτα διατάγματα εἰς τὴν Βουλήν. Τὸ ἐν ἰσχύϊ Σύνταγμα ἠθέλησε νὰ περιβάλλῃ εἰς περιορισμοὺς τὴν χρῆσιν τῶν Ν. Δ. λαβὸν ὑπ' ὄψει καὶ τὴν μείζονα ἀνάγκην τῆς νομοθετήσεως. Διὰ τοῦτο ἐτέθη ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος περιβληθεῖσα μὲ ὡρισμένας διατυπώσεις. Ἡ διάταξις ἐπέβαλλε διατυπώσεις καὶ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διατάγματος. Ὥρισεν εἰδικὴν ἐξουσιοδότησιν δι' ὡρισμένον εἰδικὸν θέμα, ὅπερ εἶχεν ὑπ' ὄψει της ἡ Βουλὴ καὶ ἀνεγνώριζε τὴν ἀνάγκην τῆς ρυθμίσεώς του. Καθώριζεν ἐπίσης μικτὰς Ἐπιτροπὰς ἐκ τῶν δύο Σωμάτων καὶ μετὰ τὴν γνωμοδότησιν αὐτῶν ἐξεδίδετο τὸ διάταγμα, ὅπερ πάλιν ὤφειλεν ἐντὸς τετραμήνου νὰ κυρωθῇ τρυλάχιστον παρὰ τοῦ ἑνὸς τῶν νομοθετικῶν Σωμάτων. Τονίζω αὐτὰς τὰς διακρίσεις διὰ νὰ κατανοηθῇ ἡ φειδὼ μεθ' ἧς τὸ Σύνταγμα ἠθέλησε νὰ παραχωρήσῃ νομοθετικὰ δικαιώματα εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν. Πάντως πέραν τοῦ τετραμήνου δὲν ἠθέλησε νὰ ἰσχύουν τὰ ἐκδοθέντα διατάγματα χωρὶς νὰ κάμῃ διάκρισιν ἂν θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψει αἱ ἀργίαι τῆς Βουλῆς. Πολλοὶ ὑπεστήριξαν ὅτι ὅπου τὸ Σύνταγμα ἤθελε νὰ ληφθοῦν αἱ διακοπαὶ ὑπ' ὄψει ἔλαβε μέριμναν καὶ καθώρισε τοῦτο καὶ δὲν δυνάμεθα, ἐφ' ὅσον τὸ Σύνταγμα εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δὲν ὥρισέ τι, περὶ διακοπῶν παρὰ νὰ συμπεράνωμεν ὅτι τὰ μέτρα ταῦτα εἶναι ἄκυρα, ἐφ' ὅσον ἐντὸς τετραμήνου δὲν ἐνεκρίθησαν παρὰ τῆς Βουλῆς. Αὐτὴ καὶ καθ' ἡμᾶς εἶναι ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος καὶ ὀρθῶς ὁ συνταγματικὸς Νομοθέτης ἠθέλησε νὰ μὴ ἰσχύουν περαιτέρω τὰ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐκδοθέντα Ν. Δ. ἐφ' ὅσον δὲν ἐκυρώθησαν ἐντὸς τοῦ τετραμήνου ἀσχέτως ἂν εἰργάσθη ἢ ὄχι ἡ Βουλή. Σχετικῶς μὲ τὴν ἐξαιρετικὴν περίστασιν περὶ ἧς ἐμνημόνευσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ πάλιν δὲν δυνάμεθα μὲ τὴν δικαιολογίαν ταύτην νὰ καταργήσωμεν τὸ Σύνταγμα. Δύναται ἐξ ἄλλου ἡ Κυβέρνησις διὰ γενικοῦ ἢ καὶ εἰδικῶν μέτρων νὰ ρυθμίσῃ τὰς ἀνωμαλίας αὐτὰς χωρὶς νὰ καταλήξωμεν εἰς παραβίασιν τοῦ Συντάγματος. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἔφερε τὰ μέτρα αὐτὰ ὡς νομοσχέδια θὰ ἐψηφίζοντο, ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν ἔπραξε τοῦτο πάντως ὀφείλει νὰ σεβασθῇ τὴν ἀληθῆ καὶ σαφῆ ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος. Θὰ ἠδύνατο ἐπίσης καὶ εἰς τὸ σχετικὸν ψήφισμ[illegible] τῆς Οἰκουμενικῆς νὰ ἐλαμβάνετο πρόνοια περὶ τῆς ἰσχύος .ων μέτρων τῆς δικτατορίας μέχρι ρυθμίσεώς των, ἀλλὰ ἡ σχετικὴ διάταξις ἀφεώρα μόνον τὸν χρόνον καθ' ὃν ἔμενεν ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τονίζει, ἡμεῖς δὲν ἐννοοῦμεν νὰ δεχθῶμεν ἑρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος ἀλλοίαν πρὸς τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἔννοιαν, διότι μὲ τὰς ἐπιχειρουμένας νὰ δοθῶσιν ἑρμηνείας περὶ προθεσμιῶν καὶ διακοπῶν καταλήγομεν εἰς πολλὰς καταστρατηγήσεις καὶ κενὰ καὶ αὐθαιρεσίας, εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαιρέσωμεν τὰς διακοπὰς εἰς διάφορα εἴδη, ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλα μὲν θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν, ἄλλα δὲ ὄχι. Κατ' ἀνάγκην, καταλήγει, παρὰ τὴν περίστασιν τῆς ἀναγκαίας ἐξευρέσεως μιᾶς ἑρμηνείας, θὰ συνίστων εἰς τὴν Βουλὴν νὰ μὴ δημιουργήσῃ ἓν κακὸν προηγούμενον.

Ὁ κ. ***Σ. Οἰκονομίδης*** λέγει ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις διὰ τὰ διατάγματα τῆς Δικτατορίας, τὰ ὁποῖα δὲν ἐξεδόθησαν μὲ τὰς προϋποθέσεις τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ὅτι δὲν ὑπάγονται εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ Συντάγματος.

Χ. Βοζίκης. Ἡ γνώμη σας ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἐψηφίζετο τὸ Σύνταγμα ἴσχυεν ἡ διάταξις τοῦ ψηφίσματος τῆς 18 Ν)βρίου καὶ δὲν ἐφαντάζετο ἡ Συνέλευσις ὅτι θὰ ἐπίπτεν ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις.

Ὁ κ. ***Σ. Οἰκονομίδης*** συνεχίζων λέγει ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐξοικονομήσωμεν τὰ πράγματα χωρίζοντες τὰ διατάγματα ἅτινα ἐξεδόθησαν μετὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος τὰ ὁποῖα εἶνε καὶ ὀλίγα.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) Καὶ πρὸ ἡμερῶν, λέγει, διεφώνησα πρὸς τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος διὰ τὰς προθεσμίας τοῦ ἄρθρ. 77 τοῦ Συντάγματος καὶ σήμερον διαφωνῶ διότι οὐδὲν προσέθεσεν ἡ συζήτησις πρὸς μεταβολὴν τῆς γνώμης μου. Ἀνεπτύχθη τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὡρισμένα ἄρθρα τοῦ Συντάγματος ὁμιλοῦν περὶ διακοπῶν ἐνῷ τὸ ἄρθρον 77 δὲν ὁμιλεῖ καὶ ἑπομένως ἔχομεν ἐξ ἀντιδιαστολῆς συμπέρασμα. Τοῦτο ὡς ἑρμηνευτικὸν μέσον εἶνε καὶ ἐπικίνδυνον καὶ καταδικαστέον ὡς ἀσθενέστατον. Ἐὰν δεχθῶμεν τὸ ἐπιχείρημα ὡς ὀρθὸν δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν διότι τὸ Σύνταγμα (ἄρθρον 30) ὁρίζει τὰς προθεσμίας τῆς ψηφίσεως τῶν νόμων καὶ ἐν ἄρθρῳ 49 τὴν διαδικασίαν καθ' ἣν ψηφίζονται οἱ νόμοι. Ἀλλὰ ἡ κύρωσις Ν. Δ. δὲν εἶνε ἄλλο τι παρὰ Νομοσχέδιον ἐρχόμενον πρὸς συζήτησιν. Οἱοιδήποτε νόμοι θὰ ὑπαχθοῦν

εἰς τὰς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 30 παρατεινομένας κατὰ τὰς διακοπάς. Καὶ ἐφόσον κατὰ τὸ ἄρθρον 30 δὲν γίνεται καμμία διάκρισις, οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ὑπαχθοῦν ὅλα τὰ νομοσχέδια εἰς τὸν γενικὸν κανόνα περὶ προθεσμιῶν. Ἑπομένως ὅπου ὁ νόμος δὲν διακρίνει προθεσμίας δὲν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ἡμεῖς. Ἀλλὰ καὶ φραστικῶς δύναται νὰ ἑρμηνευθῇ τὸ ἄρθρον διότι τὸ ἄρθρον 74 τῆς 30 μελοῦς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἐπανάληψις τοῦ ἄρθρου 29 μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ τρίμηνον τοῦ ἄρθρου 29 ἔγινε τετράμηνον. Ἐνταῦθα δηλ. εἶνε ἐπιεικέστερος ὁ Νομοθέτης καὶ ἔχει ὀλιγωτέραν ἀνάγκην τῆς Γερουσίας. Αὐτὴ μόνον ἡ διαφορὰ ὑπάρχει. Ἐάν, συνεχίζει, καὶ τὸ ἄρθρον ἀπορρίψει ἡ Γερουσία τὰ Νομ. Δ. ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 30 παρατεινομένης ἐπὶ τετράμηνον τῆς ἰσχύος των διαταγμάτων αὐτῶν.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ ἄρθρον 30 ἔχει ὑπ' ὄψει του τὰς προθεσμίας τὰς ἀπαιτουμένας διὰ τὴν ψήφισιν ἑνὸς Νομοσχεδίου ὑπὸ τῆς Γερουσίας μετὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ψήφισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ ἡ περίπτωσις, αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὸ ἄρθρον 77, διότι λέγει τοῦτο ὅτι ἐὰν δὲν ἐπαρκῇ τὸ χρονικὸν διάστημα διὰ νὰ κυρωθοῦν τὰ διατάγματα ταῦτα ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν Σωμάτων τότε θὰ ἰσχύουν ἐφόσον ψηφισθοῦν ὑπὸ τοῦ ἑνὸς Σώματος, ἑπομένως αἱ προθεσμίαι τοῦ ἄρθρου 30 δὲν ἔχουν σημασίαν. Τοῦτο εἶνε νέον ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῶν ἀπόψεων ἡμῶν.

Γ. Μαρῆς. Ἓν ἄρθρον κανονίζει τὰς προθεσμίας, τὸ καθορίζον γενικῶς ταύτας καὶ ἐφόσον τοῦτο δὲν κάμει καμμίαν διάκρισιν καὶ δὲν ὑπολογίζει εἰς τὰς προθεσμίας ταύτας τὰς διακοπάς, διὰ νὰ ὑπολογισθοῦν αὗται πρέπει σαφῶς νὰ ἀναγράφεται, συνεπῶς ἀντὶ νὰ ἐπικαλούμεθα τὸ argumentum ad contrarim πρέπει νὰ ἐπικαλούμεθα τὸ ἐναντίον. Τὸ ἄρθρον 77 εἶνε ἐπανάληψις τῆς διαδικασίας τοῦ ἄρθρου 30 κατὰ δὲ τὴν ἑρμηνείαν τὴν ὁποίαν δίδετε σεῖς πρὶν μὲν τὰ ἀπορρίψει ἡ Γερουσία τρέχουν αἱ προθεσμίαι δρομαίως μετὰ δὲ τὴν ἀπόρριψιν αὐτῶν ἀναστέλλονται, ὅπερ ἄτοπον. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὴν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 77 κα9' ὃ πλὴν τῆς εἰδικότητος καὶ τῶν ὁρίων οὐδεὶς ἄλλος περιορισμὸς τίθεται. Εἰς αὐτό, λέγει, δὲν καταφεύγει ἡ Βουλὴ κατ'ἐξαίρεσιν, εἶνε κανών,εἶνε τρόπος διαδικασίας Νομοθετικῆς τῆς Βουλῆς κατὰ τὰς διακοπάς. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ νομοθετικὴ μηχανὴ κινεῖται βραδέως, δι' αὐτὸ ἄλλοι πρὸς διόρθωσιν τούτου κατέφυγον εἰς τὴν ἐξουσιοδότησιν τῶν ἐπιτροπῶν πρὸς νομοθεσίαν, ἡμεῖς δὲ συντηρητικώτεροι θέλομεν καὶ κύρωσιν τῆς Βουλῆς. Ἄλλωστε ἦλθε τὸ μεγαλείτερον ἐν τῇ Βουλῇ τῶν κομμάτων καὶ προέτειναν ὅπως αἱ Ἐπιτροπαὶ νομοθετοῦν, τὰ δὲ νομοθετήματα αὐτῶν ἀνακοινοῦνται ἁπλῶς εἰς τὴν Βουλήν. Καὶ τὴν πρότασιν ταύτην τὴν ἐδέχθη ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπή. Ποῦ βλέπετε συνεπῶς ὅτι δυσμενῶς ὁ νομοθέτης διάκειται πρὸς τὰ μέτρα ταῦτα, τοῦτο ἄλλωστε συνάγεται καὶ ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς 30 μελοῦς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν ὅτι πρέπει νὰ ἑρμηνεύσωμεν δυσμενῶς τὴν προθεσμίαν διὰ τὰ διατάγματα. Ἀλλὰ καὶ λογικῶς ἐξεταζόμενον τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ ἑρμηνευθῇ οὕτω. Ὁ νομοθέτης δὲν δύναται νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν κατάργησιν τῶν Ν. Δ. διότι τοῦτο λέγομεν ὅταν λέγωμεν ὅτι ἡ τετράμηνος προθεσμία τρέχει ἀνεξαρτήτως διακοπῶν. Ὁ σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶνε νὰ ἐξαναγκάσῃ τὴν Βουλὴν νὰ κυρώσῃ τὰ διατάγματα, ἀλλὰ Βουλὴν ἐργαζομένην καὶ ὄχι ἀργοῦσαν. Γεννᾶται τώρα τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἑρμηνεία ἣν δίδομεν ἔχει σημασίαν διὰ τὰ δικαστήρια καὶ ποίαν. Ἡμεῖς ὅμως ἑρμηνεύοντες τὴν ἔνοιαν τῶν προθεσμιῶν ἔχομεν τοῦτο τὸ ἐξαιρετικὸν κῦρος, ὅτι εἴμεθα οἱ ἴδιοι νομοθέται καὶ ἡ ἑρμηνεία ἡμῶν θὰ ἔχῃ αὐθεντικὸν κῦρος. Ἄλλως τε πρόκειται περὶ καθαρᾶς καὶ ὀρθῆς ἑρμηνίας. Φρονῶ, καταλήγει, ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ σοβαρὰ διαφωνία ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν διακοπῶν.

Ὁκ. ***Γ. Καντιάνης*** παρατηρεῖ ὅτι πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν ὅσων εἶπε ἔρχεται καὶ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συν)ματος κατὰ τὸ ὁποῖον ἰσχύει τὸ 4μηνον, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψει τοῦ χρόνου τῶν διακοπῶν.

Περατωθείσης τῆς συζητήσεως ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ συζητηθέντος θέματος, ἥτις ὅμως ἀποσύρεται παρὰ τῶν ὑποβαλόντων αὐτήν. Συνεχίζων ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ὡς πόρισμα τῆς ὅλης συζητήσεως διατυπώνει τὴν κάτωθι πρότασιν. «Ἡ Βουλὴ θεωρεῖ ὅτι ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ ἰσχύοντος Συν)ματος εἶναι ὅτι εἰς τὴν 4μηνον προθεσμίαν δὲν ὑπολογίζονται πᾶσαι αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς δὲν εἰργάσθη πράγματι ἡ Βουλὴ συνεπείᾳ ἀποφάσεως αὐτῆς περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν της».

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** ἐπικρίνων τὴν πρότασιν δηλοῖ ὅτι τοιαύτη πρότασις ἑρμηνευτικὴ εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ ἄνευ ἀποτελέσματος, καθόσον ἑρμηνεία αὐθεντικὴ τοῦ Συντάγματος δύναται νὰ ἐνεργηθῇ μόνον παρὰ συνελεύσεως συντακτικῆς.

Γίνεται εἶτα δεκτὴ δι' ἀναστάσεως ἡ ὡς ἄνω πρότασις τοῦ κ. ***Προέδρου*** καὶ συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 10 μ. μ. δι' αὔριον καὶ ὥραν 5. μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΕ'

τῆς 16 Μαΐου 1628.

Ὥρᾳ 6.10' μ. μ. ὁ κ. Πρόεδρος ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ Πρόεδροι τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν Σμύλα, Λαμπιτίου, Στραβιτσίου, Ἁγ. Ἰωάννου, Σκουροχωρίου, Πουρναρίου, Ἁγ. Ἄννης, Μπεντένων, Ζόγιας, καὶ ὁ λαὸς τῆς νήσου Πάρου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς ἀπειλουμένης διαλύσεως τῆς Ἑταιρείας οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων, λόγῳ ἀναμίξεως τῆς ξένης κερδοσκοπίας.

Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως Κονίτσης τῆς Ἠπείρου ὑποβάλλουν ἀναφορὰν δι' ἧς παρακαλοῦν ὅπως ἀνακληθῇ ὁ εἰρηνοδίκης κατόπιν τῶν λαβόντων χώραν ἐπεισοδίων.

Ἡ Ἕνωσις ἐφέδρων Λέσβου διαμαρτύρεται διὰ τὴν διάθεσιν τῶν μοναστηριακῶν κτημάτων ὑπὲρ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Καντιάνης*** καταθέτει τηλεγραφήματα, 1) τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Μεσσήνης, 2) τῶν ἐπαγγελματιῶν Μεσσήνης, 3) Προέδρου Κοινότητος Ἀνδρούσης, 4) Συνεταιρισμοῦ Γαργαλιάνων, 5) Προέδρου Κοινότητος Μπάστα, 6) Προέδρου σταφιδοπαραγωγικοῦ Σωματείου Μπαλιάγα, καὶ 7) Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Ἄμμου συνιστώντων ἐνίσχυσιν ἑταιρείας οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων πρὸς ἀπόκρουσιν ἐπιδρομῆς ξένων κεφαλαίων.

Ὁ Μητροπολίτης Κορινθίας διαβιβάζει τηλεγραφήματα τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ λαοῦ Κορίνθου δι' οὗ ἀνακοινοῖ ὅτι μετ' ἐκπλήξεως ἀνέγνωσεν αὕτη τὰς δημοσιευομένας δηλώσεις δύο μελῶν τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν χθεσινὴν συζήτησιν τῆς Βουλῆς περὶ ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῆς πόλεως εἰς βάρος τῶν καταστραφέντων κατοίκων διὰ δανείου. Ἡ ἐπιτροπὴ διαμαρτύρεται διὰ τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν, φρονοῦσα ὅτι ὁ σεισμοπαθὴς πληθυσμὸς τῆς πόλεως ἀδυνατεῖ νὰ φέρῃ τοιαῦτα βάρη ἀξιῶν νὰ ἀναλάβῃ τὸ Κράτος ταῦτα.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Καβακλῆ, γεωργοὶ πρόσφυγες ἐξ Ἀδριανουπόλεως μεταναστεύσαντες, παρακαλοῦν ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς αὐτοὺς ἵνα ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας ἐπιδώσωσιν ἐφέσεις κατὰ τῆς ἀποφάσεως τῆς πρωτοβαθμίου ἐπιτροπῆς σχετικῶς μὲ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἀγρῶν των.

Οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ Τσιπίδου καὶ Ἀρχιλόχου παρακαλοῦν ὅπως ληφθοῦν νομοθετικὰ μέτρα πρὸς διάσωσιν τῆς Ἑταιρείας Οἴνων καὶ Οἰνοπνευμάτων ἀπὸ τῶν κερδοσκόπων.

Ἡ Ἕνωσις Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Ἀθηνῶν ὑποβάλλει διὰ μακροῦ ὑπομνήματος τὰς ἀπόψεις της ἐπὶ τῆς προστατευτικῆς τῶν ἐφεδρικῶν δικαιωμάτων νομοθεσίας καὶ παρακαλεῖ νὰ γίνωσιν αὗται δεκταί.

Ὁ σύνδεσμος δημοδιδασκάλων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ ταχύτερον τὸ νομοσχέδιον περὶ διαθαθμίσεως τῶν δημοδιδασκάλων.

Ὁ Σύνδεσμος καπνεργατῶν Ροδολίβου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ κομμουνισμοῦ.

Οἱ φαρμακοποιοὶ Βόλου παρακαλοῦν ὅπως προταχθῇ καὶ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως φαρμακευτικῶν συλλόγων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Καρπετόπουλος*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν οἰνοπωλῶν Ναυπλίου καὶ Προνοίας παραπονουμένων κατὰ τῆς ἐπιτροπῆς διατιμήσεων Ναυπλίου.

Ὁ βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. ***Δ. Εὐθυμιάδης*** καταθέτει διαμαρτυρίαν τῆς ὁμοσπονδίας γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Μακεδονίας αἰτούσης 1) τὴν ἄρσιν ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς λαχανικῶν εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ 2) τὴν ἀπαγόρευσιν εἰσαγωγῆς λαχανικῶν εἰς Θεσσαλονίκην ἐξ Αἰγύπτου καὶ ἄλλων χωρῶν καὶ 3) τὴν ἐλάττωσιν δι' ἐμπορικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Σερβίας, Βουλγαρίας καὶ Τουρκίας τῶν ὑπερόγκων εἰσαγωγικῶν δασμῶν τῶν χωρῶν τούτων διὰ τὰ ἐξ Ἑλλάδος προερχόμενα λαχανικά.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Γ. Ἀθανασιάδης-Νόβας*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ συνεταιρισμοῦ Κάτω Μποτίνου τῆς ἐπαρχίας Μεσολογγίου διὰ τὰς διαπραχθείσας ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ συνεταιρισμοῦ διαφόρους καταχρήσεις καὶ πλαστογραφίας ἐνεχυρογράφων καὶ παρακαλεῖ ὅπως δοθῇ ταχὺ πέρας εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην.

Τὸ ἐργατικὸν Σωματεῖον «Εὐδαιμονία» Δράμας διαμαρτύρεται διότι αἱ ἀρχαὶ δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἐργασίαν εἰς καπνεργάτας τὴν Κυριακὴν ὅπως τὸ ἤμισυ τοῦ ἡμερομισθίου των δοθῇ εἰς τοὺς σεισμοπαθεῖς Κορίνθου.

Οἱ Πρόεδροι τῆς Κοινότητος Καβασίλων καὶ τοῦ Πιστωτικοῦ Συνεταιρισμοῦ ἀποδοκιμάζουν τὴν ἐπέμβασιν ξένων πρὸς διάλυσιν τῆς ἑταιρείας οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων.

Ὁ φαρμακευτικὸς Σύλλογος Λαρίσης παρακαλεῖ ὅπως τὸ ταχύτερον ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ φαρμακευτικῶν συλλόγων.

Ἡ παμπροσφυγικὴ ἕνωσις Κυκλάδων ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας κατὰ τῆς ἀναβολῆς τῆς πληρωμῆς τοῦ συμπληρωματικοῦ εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Οἱ κ. κ. ***Ι. Σιακῆς*** καὶ ***Μ. Μπεσαντζῆ*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τῶν Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 περὶ τῶν ἐνώπιον τῶν ἰσραηλιτικῶν θρησκευτικῶν ἀρχῶν καταρτιζομένων γαμικῶν συμφώνων (Κετουμπώθ).

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. κλπ.».

Ὁ κ. ***Μ. Κύρκος*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀπαγορεύσεως προσωρινῶν μέτρων ἐπὶ γηπέδων ἀπαλλοτριουμένων πρὸς ἀστικὴν ἀποκατάστασιν προσφύγων καὶ ἄλλων» «περὶ διαθέσεως τῶν ἀνὰ τὸ Κράτος προσφυγικῶν οἰκημάτων».

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως ἐδαφίων τῆς κλάσεως 4 τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ε. Φωτάκης, Π. Εὐριπαῖος, Κατσάκος Μαυρομιχάλης, Δ. Βοϋλτζος κλπ.*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως συμπεπληρωμένων καὶ τροποποιουμένων τῶν Ν. Δ. α') τῆς 10)13 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων κλπ.».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Ι. Μουτζουριδης, Γ. Ζερβὸς*** καὶ ***Δ. Πετρακάκος*** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 17)20 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 13-1-26 Ν. Δ. περὶ προσθήκης εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ν. Δ. τῆς 18-11-25 «περὶ λειτουργίας λεσχῶν κλπ.».

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὸ ὑπ' ἀριθ. 2481 ἔγγραφον τοῦ Εἰσαγγελέως Ἐφετῶν Θράκης περὶ ἀδείας διώξεως τοῦ Βουλευτοῦ Ροδόπης Χασὰν Ἀγᾶ Ζαδέ.

Πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἡμερησίαν Νομοθετικὴν Διάταξιν λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὅστις λέγει: Κύριε Πρόεδρε, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω ὑπὸ τὴν ψῆφον τῆς Βουλῆς τρία σχέδια νόμων. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ τὴν κύρωσιν τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γερμανίας ὑπογραφείσης ἐν Βερολίνῳ τὴν 24 Μαρτίου 1928 συνθήκης ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας, καὶ τῶν συναφῶν αὐτῇ συμφώνων. Αἱ διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς Γερμανίας πρὸς σύναψιν ἐμπορικῆς συνθήκης ἀντικαθιστώσης τὴν προσωρινὴν συμφωνίαν τὴν ἰσχύσασαν ἐπί τινα χρόνον, διήρκεσαν ἐπὶ πολλοὺς μῆνας καὶ ὑπῆρξαν σύντονοι ἀλλὰ καὶ οὐχὶ εὔκολοι. Νομίζω ὅτι τὰ ἀποτελέσματα εἰς τὰ ὁποῖα κατελήξαμεν, εἶναι κατ' ἐξοχὴν εὐχάριστα. Διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων λεπτομερειῶν τὰς ὁποίας θὰ ἴδητε, λ. χ. διευκολύνσεις ὅσον ἀφορᾷ εἰσαγωγὴν τῶν ἡμετέρων οἴνων ἐν Γερμανίᾳ, ὁ δασμὸς τῶν ταπήτων, οἱ ὁποῖοι ἄλλοτε ἐπλήρωναν 14 μάρκα καὶ κατὰ τὴν συνθήκην τὴν ὁποίαν εἶχε συνάψει ἡ Γερμανία μὲ τὴν Τουρκίαν ἐπλήρωναν 8 μάρκα, ὑπεβιβάσθη εἰς 6 μάρκα διὰ τῆς ἰδικῆς μας συμφωνίας.

Γ. Καντιάνης. Χρυσᾶ μάρκα;

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Τὰ χρυσᾶ μάρκα ὑφίστανται ἀπὸ ἐτῶν ὅπως γνωρίζετε. Διότι ὅλα τὰ κράτη τὰ ὁποῖα εἶχον ἐκπέσον νόμισμα ἐθέσπισαν διὰ τῆς μεθόδου τῶν συντελεστῶν ἢ ἀπ' εὐθείας τὴν πληρωμὴν τῶν τελευταίων δασμῶν εἰς χρυσόν. Νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔσχεν ἐπιτυχίαν καταφανῆ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ τέλος ἐπὶ τῆς σταφίδος. Ἡ κορινθιακὴ σταφὶς ὡς εἶναι γνωστόν, πρὸ μὲν τοῦ πολέμου ἐπλήρωνε 8 μάρκα τὸ ἑκατόλιτρον. Ἀλλὰ μετὰ τὸν πόλεμον, κατὰ τὸ 1924 ἐπὶ τῆς Δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως ἐγένετο συμφωνία εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ λάθος τῶν ὑπευθύνων εἶχε καθορισθῇ τέλος ἀνερχόμενον εἰς 24 μάρκα. Ὅταν μετὰ ταῦτα ἐγὼ εἶχον ἀναλάβῃ τὴν Κυβέρνησιν, ἐπέμεινα νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν δασμὸν διὰ νέας προσωρινῆς συμφωνίας εἰς 16 μάρκα, εἰς δὲ τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ ἐλάττωσις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ εἰς τὴν ὁριστικὴν συμφωνίαν, ἔδωκα τὴν ἀπάντησιν, ὅτι κατὰ τὰς διαπραγματεύσεις πρὸς ὁριστικὴν σύμβασιν ἡ ἀφετηρία τῶν διαπραγματεύσεων ἐπεθύμουν νὰ μὴ εἶναι ὁ ἀριθμὸς 24 ἀλλὰ

ὁ ἀριθμὸς 16, διὰ νὰ ἔχωμεν μείζονας ἐλπίδας τῆς ὑποβιβάσεως σημαντικῶς τοῦ δασμοῦ Κατωρθώθη δὲ νὰ ὑποβιβασθῇ ὁ δασμὸς εἰς 5 μάρκα χρυσᾶ μόνον, δηλ. 3 μάρκα χρυσᾶ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸν προπολεμικὸν δασμόν.

Ἂν δὲ λάθῃ τις ὑπ' ὄψει του ὅτι ἡ τιμὴ τῆς σταφίδος ὑπερδιπλασιάσθη ἐν τῷ μεταξὺ δικαιοῦται νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ δασμὸς οὐσιαστικῶς εἶναι 30% περίπου τοῦ δασμοῦ τοῦ προπολεμικοῦ. Διότι ἂν ἐπληρώνοντο 8 μάρκα χρυσᾶ προπολεμικῶς ἐπὶ τοῦ α' βάρους καὶ ἡ τιμὴ ἦτο 100 μάρκα χρυσᾶ, σήμερον πληρώνονται 5 μάρκα ἐπὶ τοῦ ἰδίου βάρους τιμωμένου ὑπὲρ 200 μάρκα χρυσᾶ, πληρώνετε δηλαδὴ ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ ἥμισυ. Θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ παραπέμψῃ ἐν λόγῳ σχέδιον νόμου εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἐπιτροπήν, ἐπειδὴ δὲ πρόκειται περὶ ἔργου τὸ ὁποῖον μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας διεξήχθη καὶ ἐπειδὴ πρέπει νὰ μὴ χάσωμεν τὸ προνόμιον ἀπολύσεως τοῦ μειωμένου δασμοῦ ἀπὸ 16 εἰς 5 μάρκα χρυσᾶ διὰ τὴν προσεχῆ ἐσοδείαν, χρειάζεται δὲ χρόνος τις διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ρεντιρικασιὸν τῶν διπλωματικῶν, δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὑπερβολικὴ ἡ ἀξίωσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ παρακληθῇ ἡ ἐπιτροπὴ ἡ ἁρμοδία ἐντὸς 3 ἡμερῶν νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της. Μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας θὰ δύναται ἡ Βουλὴ νὰ προσῇ εἰς συζήτησιν. Ὑποβάλλω 2 ἄλλας συμβάσεις, ἡ μία ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας καὶ ἡ ἄλλη κανονίζει τὰ τῆς κυρώσεως τῆς γενικῶς παραδεδεγμένης ἐκδόσεως καὶ τῆς δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. Θὰ παρακαλέσω, κ. Πρόεδρε, τὴν Βουλὴν νὰ ὁρίσῃ ὅπως ἐπιτροπὴ ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Δικαιοσύνης καὶ ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ἐξωτερικῶν κρίνῃ ἐπ' αὐτῶν. Μολονότι δὲ δὲν εἶναι τόσον ἐπείγοντα ὅσον εἶναι τὸ πρῶτον νομοσχέδιον νομίζω ὅτι μία ἑβδομὰς εἶναι πλέον ἢ ἐπαρκής, ἵνα μετ' αὐτὴν καὶ ἐὰν δὲν ὑποβληθῇ ἔκθεσις προβῶμεν εἰς συζήτησιν. Ἐπίσης παρακαλῶ νὰ συζητηθοῦν νομοσχέδια τινα τὰ ὁποῖα ἔχουν τυπικὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' ἡ ἐπιβράδυνσις τῆς ἐπιψηφίσεως τῶν ὁποίων δίδει ἀφορμὴν εἰς καθημερινὰς ὑπομνήσεις καὶ ἐπὶ πλέον εἰς τὴν διατύπωσιν ἐλαφρῶν ἀληθῶς παραπόνων ὅτι ἐπιβραδύνομεν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν αὐτῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ νομίζω ἀντίρρησις καὶ ταῦτα εἶναι τὰ ἑξῆς.

Τὸ σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1926 συνθήκης προξενικῆς Ναυτιλίας, Ἐμπορικῶν καὶ ἀστικῶν δικαιωμάτων καὶ ἐγκαταστάσεως. Εἶναι τυπικὸν νομοσχέδιον καὶ δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος νὰ μὴ ψηφισθῇ ἀμέσως. Ἐπίσης τὸ σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως ἑτέρου Τάγματος τιμῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα Τάγμα Φοίνικος. Καὶ αὐτὸ εἶναι Ν. Δ. τὸ ὁποῖον ἐφαρμόζεται. Εἰς ὅλα τὰ Κράτη ὡς γνωστὸν ἔχουσι δύο εἴδη παρασήμων. Ἡμεῖς δίδομεν, κατόπιν τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος, παράσημα μόνον εἰς ξένους καὶ ὄχι εἰς Ἕλληνας ὑπηκόους, ἀναλόγως δὲ τῶν ὑπηρεσιῶν τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ ἀνταμείψῃ τις κανονίζεται καὶ ἡ ἀπονομὴ τῶν παρασήμων. Ἐθεσπίσθη ἀπὸ τοῦ 1926 καὶ λειτουργεῖ δὲν πρόκειται δὲ εἰμὴ περὶ τῆς τυπικῆς αὐτοῦ ψηφίσεως.

Γ. Καντιάνης Μὰ ἐμεῖς δὲν ἐπιτρέπομεν τὰ παράσημα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἀληθῶς, ἀλλὰ μόνον εἰς ἀλλοδαποὺς ἐπιτρέπεται. Ἔπειτα εἶναι τὸ νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείου Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927 συμβάσεως Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας. Ἡ σύμβασις αὐτή, κ Πρόεδρε, ὑπέστη τὴν ἐπεξεργασίαν ἤτις ὠφείλετο εἰς τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς. Συνεζητήθη ἐπὶ μακρῶν καὶ ἀπὸ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν Ἐμπορικῶν ὑποθέσεων. Εἶναι σύμβασις ἐπωφελὴς δι' ἀμφοτέρας τὰς φίλας καὶ ὁμόρους χώρας. Διὰ τῶν συναφθεισῶν συμφωνιῶν ὑπὸ τῆς Δικτατορίας παρεχωρήθη εἰς τὴν ὅμορον χώραν τὸ δικαίωμα τοῦ Καποτὰζ. Ἀπερρίψαμεν μὲν τὴν σύμβασιν ἀλλὰ διὰ τῆς ὑπὸ ψήφισιν συμβάσεως γίνεται καὶ εἰδικὴ μνεία ὅτι τὸ Καποτὰζ δὲν δύναται νὰ ἰσχύῃ. Ἐπίσης ἔχομεν τὸ σχέδιον νόμου περὶ ἀποδοχῆς του ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος τῆς ῥήτρας τοῦ 36 ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ διαρκοῦς Δικαστηρίου τῆς Χάγης περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας. Ὅπως γνωρίζετε ἀφέθη διὰ τοῦ ἄρθρου 39 τὸ δικαίωμα τῆς προσχωρήσεως εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἐπιλύσεως τῶν μεταξὺ τῶν Κρατῶν διαφορῶν διὰ διαιτησίας τοῦ διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης τῆς Χάγης. Προσεχώρησαν σχεδὸν ὅλα τὰ Κράτη τὰ Βαλκάνια καὶ πολλαὶ μεγάλαι δυνάμεις. Ἡ προσχώρησις ὅμως ὅλων αὐτῶν ἐγένετο ὑπὸ διαφόρους ὅρους. Ζητοῦμεν νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ἡ Κυβέρνησις ὅπως δηλώσῃ ὅτι προσχωρεῖ καὶ ἡ Ἑλλὰς ὑπὸ τοὺς ὅρους οὓς θὰ κρίνῃ ὡς ἀναγκαίους διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν Ἐθνικῶν συμφερόντων. Ἔχομεν ἐπίσης τὸ νομοσχέδιον περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης τὴν 21 Σεπτεμβρίου 1925 μετὰ τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας συνθήκης συνδιαλλαγῆς καὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας ὡς ἐπίσης καὶ τὸ περὶ κυρώσεως μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Νορβηγίας ὑπογραφείσης τῆς 28 Ἰουνίου 1927 Συμβάσεως Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας.

Ι. Σπετσιώτης. Θὰ παρακαλέσω ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ψηφίσεως τῶν ἄλλων νομοσχεδίων τῶν ἀφορώντων τὴν κύρωσιν τῶν Ἐξωτερικῶν συμβάσεων νὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ ψηφισθῇ καὶ τὸ περὶ Ἐμπορικῆς συμφωνίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀλβανίας. Ἔχει ψηφισθῇ ἤδη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἶναι ὥριμον πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ὡς ἀναγράφεται ἐν τῷ εἰδικῷ δελτίῳ. Ἡ ψήφισις τῆς ἐν λόγῳ συμβάσεως πρόκειται νὰ ἐξυπηρετήσῃ σοβαρὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα καὶ ἰδίᾳ τοιαῦτα τῶν Ποτοποιῶν καὶ Κονικοποιῶν Πειραιῶς, οἵτινες καὶ εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ἀναφορὰν ὑπέβαλλον πρὸς τὴν Βουλὴν αἰτοῦντες τὴν ταχίστην ἐφαρμογὴν τῆς συμβάσεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Φοβοῦμαι ὅτι ὁ κ. συνάδελφος ὑποπίπτει εἰς μίαν οὐσιώδη πλάνην ὑπολαμβάνων ὅτι πρόκειται περὶ συμβάσεως ἐμπορικῆς, ἐνῶ ἐκκρεμὴς εἶναι μόνον σύμβασις προξενική. Ἡ σύμβασις ἡ ἐμπορική. κ. συνάδελφε, ἔχει ψηφισθῇ καὶ ἐδημοσιεύθη **πρὸ** πολλοῦ χρόνου, δὲν ἀντιλλαξα ὅμως τὰς διπλωματικὰς κυρώσεις, διότι προέκυψαν διαφοραὶ οὐσιώδεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐδήλωσα ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν οἱ Ἕλληνες νὰ ὠθοῦνται εἰς ἐμπορικὰς ἐργασίας μὲ τὴν Ἀλβανίαν, ἐφόσον συνέβησαν περιπτώσεις κακομεταχειρίσεως τῶν ἐμπορικῶν φορτίων, καὶ δὲν ἔγεινε δεκτὴ πρότασίς μου περὶ διαιτητικῆς λύσεως. Ὁμιλεῖτε περὶ συμβάσεως ἐκκρεμοῦς, ἀλλ' αὕτη εἶναι ἡ σύμβασις ἡ προξενική. Εἰς αὐτὴν ὅμως ὑπάρχει ῥήτρα γενομένη δυστυχῶς δεκτὴ ἀπὸ τὴν προκάτοχον Κυβέρνησιν τῆς Οἰκουμενικῆς καθ' ἣν τὰ ἀπαλλοτριούμενα κτήματα Ἀλβανῶν ὑπηκόων ἐν Ἑλλάδι θ' ἀποζημιωθῶσι καθ' ὃν εὐνοϊκὸν βαθμὸν ἤθελον ἀποζημιωθῶσι κτήματα ἀπαλλοτριούμενα ἄλλων ξένων ὑπηκόων ἐν Ἑλλάδι. Εἶχε δὲ ἀτυχῶς, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπον, δοθῇ ἰδιαιτέρα ὑπόσχεσις ὑπὸ τῆς τελευταίας πρὸ τῶν ἐκλογῶν Κυβερνήσεως, κατὰ καταστρατήγησιν τῆς φανερᾶς ῥήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους καὶ ἕνεκα ταύτης ἐγένοντο καὶ διπλωματικαὶ παραστάσεις. Κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν ἐκείνην, ἥτις δὲν ἐξετελέσθη ὅμως, ἡ ἀποζημίωσις ἦτο σχεδὸν εἰς τὸ ἀκέραιον. Τὸ σφάλμα δὲ τῆς ὑποσχέσεως πρὸς τὴν Ἀλβανίαν ἦτο πολὺ μεγαλείτερον, διότι κατὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔλαβον ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας, τὸ ποσὸν τῶν στρεμμάτων τῶν Ἀλβανικῶν κτημάτων ἀνέρχετο εἰς 1 ἑκατομμύριον, θὰ ἐπρόκειτο λοιπὸν περὶ 800 ἑκατομμυρ. δραχμῶν. Ἡ συμφωνία αὕτη, ὡς εἰκός, δὲν ἐγένετο δεκτὴ ὑπ' ἐμοῦ Συνεπεία τῆς ἀστόχου ἐκείνης ὑποσχέσεως, ἡ Ἀλβανία ἐνήγαγεν ἤδη τὴν Ἑλλάδα ἐνώπιον τῆς Κ.Τ.Ε. ἰσχυριζομένη ὅτι συνήφθη μία σύμβασις καὶ δὲν θέλομεν νὰ τὴν κυρώσωμεν. Λυπούμεθα διὰ τὴν τοιαύτην

στάσιν, ἀλλὰ θὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ζήτημα. Ἰδοὺ τὰ ἐπακολουθήματα τοιούτων ἀστόχων ἐσπευσμένων καὶ ἐπιζημίων ἐνεργειῶν. Σημειώνω ὅτι μετὰ μακρὰς καὶ ἐπιμόνους διαπραγματεύσεις τὰς ὁποίας διεξήγαγον ὁμοῦ μὲ τὸν κ. Παπαναστασίου ὡς Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, μετὰ ἐνδικφερομένων τριῶν Κρατῶν ἐπετύχαμεν πολὺ εὐνοϊκώτερα ἀποτελέσματα ἢ αἱ ὑποσχέσεις ἐκεῖναι. Αὐτὴν τὴν ὥραν συζητεῖται τὸ ζήτημα ἐὰν ξένος ὑπήκοος δικαιοῦται εἰς πεπολιτισμένας χώρας νὰ τύχῃ καλλιτέρας ἢ ὁ ὁμογενὴς μεταχειρίσεως.

Καὶ δὲν δύναται ἀκόμη τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε. νὰ ἀποφασίσῃ ὁριστικῶς περὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, ἐγερθέντος ὡς γνωστὸν ἀπό τινων ἐτῶν καὶ προκαλέσαντος σωρείαν ἀντιφατικῶν γνωμοδοτήσεων διαπρεπῶν νομομαθῶν καὶ διεθνολόγων. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῶ ὅτι ὁ Ἀλβανός, ἐν χώρᾳ ὅπου ὑπάρχει ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις, δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ ἰδιαιτέραν, εὐνοϊκωτέραν ἀποζημίωσιν ἢ ὁ Ἕλλην; Τὸ Συμβούλιον τῆς Κ. Τ. Ε. ἐξετάσαν τὴν διαφορὰν μεταξὺ τῶν Ρουμάνων καὶ Οὐγγρων, κατέληξε τότε εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, δὲν δύναται νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ γηγενῶν καὶ ξένων. Πῶς εἶναι δυνατὸν ἡμεῖς νὰ δεχθῶμεν ἤδη ἐπιβάρυνσιν 800 ἑκατομ. δραχ. Κατὰ συνέπειαν δὲν πρέπει νὰ ἐπιμένητε εἰς τὴν αἴτησιν ὑμῶν ὅπως ψηφισθῇ ἡ σύμβασις, εἴμεθα δὲ πρόθυμοι καὶ ἑνώπιον τῆς Κ. Τ. Ε. νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐπικαλούμενοι τὴν κρατοῦσαν καὶ ὑπὸ τῶν πλείστων διεθνολόγων ὑιοθετημένην γνώμην, ὅτι ὁ ἀλλοδαπὸς δὲν δύναται νὰ ζητήσῃ εἰμὴ τὴν αὐτὴν μεταχείρισιν ἣν ὁ ἡμέδαπός. Ταύτην τὴν ἀρχὴν ὑπεστηρίξαμεν καὶ εἰς τὴν διαπραγματευομένην συνθήκην μὲ τὴν Ἑλβετίαν καὶ ἐπεκράτησεν.

Ι. Σπετσιώτης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν παρεκίνησε τὴν αἴτησίν μου. Δὲν ἐζήτησα νὰ ψηφισθῇ ἡ προξενικὴ σύμβασις μετὰ τῆς Ἀλβανίας, τὴν ψήφισιν τῆς ὁποίας ὀρθῶς **ἀνέστειλεν** ὁ κ. Ὑπουργός, ἐφόσον ἐν αὐτῇ τίθεται ζήτημα **ἀποζημιώσεως εἰς** ὁλόκληρον τῶν κτημάτων Ἀλβανῶν ὑπηκόων. Θὰ ἐνθυμῆται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτι ἐγὼ πρῶτος κατήγγειλα ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὸ ἐγκληματικὸν ἀστόχημα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς τελευταίας δικτατορίας, τῆς παροχῆς δηλονότι ἐπιστολῆς εἰς ἀντιπρόσωπον ξένης δυνάμεως, δ' ἧς ἀνεγνωρίζετο ὑποχρέωσις ἀποζημιώσεως εἰς ὁλόκληρον τῶν ἰδιοκτητῶν ἀγροκτημάτων ὑπηκόων τῆς ἐν λόγῳ δυνάμεως. Θὰ ἐπεθύμουν μάλιστα νὰ ἀνήγγελλε πρὸς τὴν Βουλὴν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τὰ μέτρα διώξεως καὶ εἰσαγωγῆς εἰς δίκην τοῦ ἐν λόγῳ πρώην Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος τόσον ἐγκληματικῶς ἐζημίωσε τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Ἐφόσον ἤδη ὁ κ. Ὑπουργὸς δηλοῖ ἐπισήμως ὅτι, συντρέχουσιν οἱ λόγοι οὓς ἐξέθηκε διὰ τὴν μὴ κύρωσιν (ραντιφικασιὸν) τῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς ὁμόρου ἐπικρατείας, δὲν εἶμαι ἐγὼ ἐκεῖνος ὅστις θὰ ἐπιμείνω πρὸς τοῦτο.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** καταθέτει μετὰ ταῦτα εἰς τὸ Προεδρεῖον τὰ νομοσχέδια: 1) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γερμανίας ὑπογραφείσης ἐν Βερολίνῳ τὴν 14 Μαρτίου 1928 συνθήκης ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας καὶ τῶν συναφῶν αὐτῇ συμφωνιῶν. 2) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας συναφθείσης καὶ ὑπογραφείσης τὴν 7 Ἀπριλίου 1917, συμβάσεως ἐκδόσεως καὶ δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης καὶ β' τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν προσηρτημένου πρωτοκόλλου. καὶ 3) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας συμβάσεως ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω νομοσχεδίων τὸ μὲν πρῶτον παραπέμπεται εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπιτροπήν, τὰ δὲ ἄλλα δύο εἰς μικτὰς ἐπιτροπὰς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Δικαιοσύνης

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ κάτωθι Νομοσχέδια:

1) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1926 Συνθήκης προξενικῆς Ναυτιλείας, Ἐμπορικῶν καὶ Ἀστικῶν δικαιωμάτων καὶ ἐγκαταστάσεων.

2) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Μαΐου 1926 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως ἑτέρου Τάγματος τιμῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Τάγμα Φοίνικος».

3) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων Κροατῶν καὶ Σλοβάνων ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927 συμβάσεως Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλείας.

4) Περὶ ἀποδοχῆς ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος τῆς ῥήτρας τοῦ 36ου ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ διαρκοῦς Δικαστηρίου, Διεθνοῦς Δικαιοσύνης τῆς Χάγης περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας.

5) Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης τῇ 21 Σεπτεμβρίου 1925 μετὰ τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας Συνθήκης συνδιαλαγῆς καὶ ὑποχρεωτικῆς δικιτησίας.

6) Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Νορβηγίας ὑπογραφείσης τῇ 28 Ἰουνίου 1927 Συμβάσεως Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλείας.

7) Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης συμβάσεως περὶ καταστολῆς τῆς κυκλοφορίας καὶ τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων.

Ὁ κ. ***Αὔγουστος Θεολογίτης***; ζητεῖ τὴν πρόταξιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ καπνῶν.

Ἐπὶ τοῦ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Ἰουλίου 1927 Ν. Δ. περὶ παραχωρήσεως Δκσικῶν ἐκτάσεων πρὸς ἵδρυσιν ἱκτρείων.

Ὁ κ. ***Δ. Βοκοτόπουλος*** λέγει ὅτι διὰ τοῦ παραδεκτοῦ ἢ μὴ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν Ν. Δ. λύεται τὸ ζήτημα ἂν εἶνε ἢ μὴ τοῦ πρώτου ἐκ τῶν Ν. Δ. νὰ ψηφισθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Τὸ ὄχι δυνατὸν τὰ Ν. Δ. νὰ ψηφισθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος ὁρίζει ποῖα Δικτάγματα δύνανται νὰ ἐκδώσῃ ἡ Κυβέρνησις. Οὐδὲν ὅμως τῶν Διταγμάτων τούτων ἐξεδόθη ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς καθοριζομένους ὑπὸ τοῦ Συντάγματος, διότι οὐδεὶς ὅρος ἐτηρήθη ὑπὸ τῶν Διατακτόρων. Τὸ Σύνταγμα δὲν ὁμιλεῖ περὶ τῶν Δικταγμάτων τούτων. Τὸ περὶ οὗ πρόκειται Νομοσχέδιον ὅπως καὶ ἄλλα τὰ ἄλλα, δὲν δύναται νὰ ψηφισθῇ ἡ Βουλή, διότι ταῦτα εἶνε ἄκυρα. ὡς μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὸν κύκλον τῶν διαταγμάτων περὶ ὧν προνοεῖ τὸ Σύνταγμα. Ὁ νόμος τὸν ὁποῖον θὰ κάμετε σήμερον εἶνε ἄκυρος. Ἔχετε Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας; Ἔχετε Γερουσίαν; Ὁ κ. Παῦλος Κουντουριώτης δὲν εἶνε Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ἀλλ' εἶνε τυπικὸς ρυθμιστὴς τοῦ Πολιτεύματος, κατέχων τὴν θέσιν ταύτην κατὰ παράκλησιν τοῦ κ. Κονδύλη.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** παρατηρεῖ ὅτι ὅλοι οἱ Πολιτικοὶ Ἀρχηγοὶ ἀπεδέχθησαν τὸν κ. Κουντουριώτην.

Ὁ κ. ***Α. Παππαναστασίου*** λέγει ὅτι δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ὑφίσταται τὴν τυραννίαν οὐδενός. Δὲν δύναται νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον χθὲς ἐλύθη. Παρακαλεῖ νὰ διακοπῇ ἡ συνεδρίασις ἐπὶ 5'.

Ὁ κ. ***Σ. Σωτηριάδης*** λέγει ὅτι ὁ ὁμιλῶν δὲν ἐξετάζει τὸ θέμα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐξητάσθη χθές.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) παρακαλεῖ ὅπως μὴ ἐπανέλθωμεν ὑπὸ ἄλλην μορφὴν εἰς τὸ χθεσινὸν ζήτημα, διότι τοῦτο δὲν θὰ εἶνε ὑπὲρ τῆς προόδου τῶν ἐργασιῶν τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. ***Δ. Βοκοτόπουλος*** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἀνήκει εἰς τὸν κύκλον τῶν Ν. Δ. περὶ ὧν ὁμιλεῖ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος. Ἀνεξαρτήτως δὲ τούτου πάντα ταῦτα τὰ Ν. Δ. συμφώνως πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ψηφίσματος τῆς 18 Φεβρουαρίου 1927 εἶναι αὐτοδικαίως ἄκυρα, ἐφόσον παρῆλθεν ἔτος χωρὶς νὰ κυρωθῶσιν. Ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ δίδῃ εἰς τοὺς Νόμους αὐτῆς βάσιν σαθρὰν, βάσιν τὴν ὁποίαν νὰ ἔλθουν αὔριον τὰ Δικαστήρια νὰ καταρρίψουν. Ἡ Βουλὴ

ἔχει καθῆκον νὰ ψηφίζῃ νόμους ἐγκύρους. Ἀμφισάλλω ἂν ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς θὰ θελήσῃ νὰ σκεφθῇ ἐπὶ τῶν ἀντιρρήσεων τὰς ὁποίας ὑποβάλλω. Ἐγὼ ὅμως ἐκτελῶ τὸ καθῆκόν μου ὑποβάλλων ἔνστασιν ἀπαραδέκτου.

Ὁ κ. **Μ. Μαντᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐφόσον ἀπουσιάζει ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον ἐφόσον ζητεῖται ἡ παρουσία τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἀναβάλλεται μετὰ τοῦτο ἡ περαιτέρω συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τοῦ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ προστασίας καπνῶν ὁ κ. **Ν. Δαρβέρης** λέγει ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου δὲν πρόκειται νὰ λυθῇ τὸ καπνικὸν ζήτημα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ γραφεῖα προστασίας καπνοῦ προσέφερον ἀρκετὰ μεγάλην ὑπηρεσίαν καὶ εἶναι ἱκανοποιητικὸν τοῦτο, πλὴν τὸ ζήτημα τὸ καπνικὸν εἶναι ἄλλο καὶ δι' ἄλλων μέτρων δέον νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ λύσις του.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας, διατί κατηργήθη διὰ διατάγματος τὸ Γραφεῖον προστασίας καπνοῦ καὶ ἐγένετο ἡ ἀποκέντρωσις, ἐνῷ τὸ Γραφεῖον τοῦτο εἶχεν ἐργασθῇ λίαν ἐπωφελῶς διὰ τὸν καπνὸν καὶ διατί ἀφοῦ κατηργήθη διὰ διατάγματος τὸ ὑπὸ ψήφισιν διάταγμα σήμερον τὸ ἐπαναφέρει πάλιν πρὸς ψήφισιν. Πρόκειται, λέγει, περὶ ἑνὸς ὀργανισμοῦ, ὅστις παρακολουθεῖ καὶ τὴν παραγωγικὴν καὶ τὴν ἐμπορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ καπνοῦ. Τὸ γραφεῖον τοῦτο λειτουργῆσαν ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἔδωσεν ἄριστα ἀποτελέσματα, τὸ δὲ συμβούλιον εὐσυνειδήτως ἐξετέλεσε τὸ καθῆκόν του καὶ ἐπέτυχε τὴν βελτίωσιν τοῦ καπνοῦ καὶ ἀπὸ ποσοτικῆς καὶ ἀπὸ ποιοτικῆς ἀπόψεως. Ἀλλὰ ὁ κ. Ὑπουργὸς κατήργησε διὰ διατάγματος τὸ γραφεῖον τοῦτο καὶ ἀπεκέντρωσε τὰ γραφεῖα τοῦ καπνοῦ ἅτινα τώρα αὐτοδιοικοῦνται χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ συνοχὴ καὶ ἑνιαία κατεύθυνσις. Εἶναι δὲ εὐχάριστον ὅτι ἐπανερχόμεθα ἐπὶ τοῦ παλαιοῦ διατάγματος τοῦ καθιεροῦντος τὴν ἑνιαίαν κατεύθυνσιν ἐπὶ τῆς μερίμνης τοῦ καπνοῦ. Καὶ νῦν ἐρωτᾶται, οἱ ἀπολυθέντες ὑπάλληλοι καὶ σύμβουλοι τοῦ ἐν Ἀθήναις Γραφείου θὰ ἐπαναδιορισθοῦν, ἢ ἡ κατάργησις τούτου ἐγένετο πρὸς ἀντικατάστασιν τούτων;

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι τὰ γραφεῖα προστασίας καπνῶν λειτουργοῦντα ἀπὸ τοῦ 1925 ἐν Θεσσαλονίκῃ, Καβάλλᾳ καὶ Βόλῳ ἀπέδωκαν μέχρι τοῦδε ἄριστα ἀποτελέσματα. Συνετέλεσαν εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς δι' ἀλλαγῆς τοῦ σπόρου ἔθεσαν τὰς βάσεις καπνολογικοῦ ἱνστιτούτου, συνετέλεσαν εἰς τὴν ἵδρυσιν ἀποθηκῶν, διεφήμησαν τὸν καπνὸν εἰς ὅλας τὰς διεθνεῖς ἐκθέσεις. Ἡ δρᾶσις αὐτῶν καὶ ἡ μελέτη τῶν καπνικῶν ζητημάτων μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται εἶναι τοιαύτη ὥστε αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ δηλώσω ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης ὅτι τὰ γραφεῖα ταῦτα ἐξεπλήρωσαν πλήρως τὸν προορισμόν των, διὰ τοῦτο ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία συνεζήτησε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καὶ τὸ ἐπεξειργάσθη ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ παρόντων τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων περιφερειῶν τὸ ἀπεδέχθη. Δὲν πρόκειται περὶ νομοσχεδίου τοῦ ὁποίου νὰ ζητοῦμεν τὴν ὑφαρπαγήν. Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπέρριψε τὴν πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ εἶπεν ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ ἐν Ἀθήναις κεντρικὸν Συμβούλιον καπνοῦ, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ταῦτα καὶ λειτουργοῦν ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Πεισθεὶς περὶ τούτου δὲν ὑπεστήριξα τὴν σχετικὴν τροπολογίαν μου. Ταύτας τὰς ἐξηγήσεις ἐθεώρησα ἀναγκαῖον νὰ δώσω πρὸς ὑμᾶς καὶ νὰ ἐξάρω τὴν δρᾶσιν τῶν γραφείων προστασίας καπνοῦ.

Γ. Μερκούρης. Πάντες εἴπομεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἀλλὰ διερωτώμεθα διατί κατηργήθη τὸ γραφεῖον αὐτό;

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι τὸ γραφεῖον τὸ κατήργησεν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή.

Γ. Μερκούρης. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν ἐξουσιοδοτήθησαν αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ νὰ νομοθετήσωσι, δὲν ἔπαυσεν ὅμως ἡ ἰσχὺς τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ μὴ ἐγκρίνῃ ἕνα νόμον καὶ νὰ ἀνασταλῇ τὴν κύρωσίν του μέχρις ὅτου ἔλθῃ ἡ Βουλή, ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐφήρμοσε τὴν κατάργησιν τοῦ Συμβουλίου τοῦ καπνοῦ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ εἶχεν ὑποβληθῇ εἰς τὴν Δ' Συνέλευσιν καὶ εἶχε ψηφισθῇ καὶ εἰς πρώτην ἀνάγνωσιν, ἡ δὲ δικτατορία κατόπιν διὰ διατάγματος τὸ ἐφήρμοσεν. Συνεπῶς δὲν πρόκειται περὶ συνήθους διατάγματος, ἀλλὰ περὶ διατάγματος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποστῇ ἐν μέρει τὸν ἔλεγχον τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Γ. Μερκούρης** συνεχίζων λέγει, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν ἐρώτησίν μου, διατί ἐφήρμοσε τὴν κατάργησιν τοῦ ἐν λόγῳ Κεντρικοῦ Γραφείου καὶ σήμερον ἀναφαίνεται τοῦτο. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τί θὰ γίνουν οἱ παυθέντες ὑπάλληλοι καὶ οἱ Σύμβουλοι, θὰ ἐπαναδιορισθοῦν οὗτοι ἢ ἡ κατάργησις ἐγένετο διὰ νὰ σαρωθοῦν;

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρὸς** κηρύσσεται, λέγει, ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, φρονεῖ ὅμως ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ὀφείλει νὰ ἀπασχοληθῇ εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διότι τὸ νομοσχέδιον δὲν λύει τὸ καπνικὸν ζήτημα. Ὅτε ἱδρύθησαν τὰ γραφεῖα τοῦ καπνοῦ ἐχαιρέτησα ταῦτα ἐκθύμως καὶ πράγματι δὲ προσέφεραν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ τὸ καπνικὸν ζήτημα δὲν λύεται διὰ τῶν γραφείων. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον καπνοῦ ἀποκαλεῖται λόγῳ μὲν αὐτόνομος ὀργανισμὸς ἀλλὰ κατὰ τὸ νομοσχέδιον πράκειται περὶ ὀργανισμοῦ ἀνικάνου νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ καπνικὸν ζήτημα. Πρέπει νὰ ληφθῶσι τάχιστα μέτρα, διότι ἡ καπνικὴ κρίσις καθιστᾷ τὸν βίον τοῦ καπνοπαραγωγοῦ ἀνυπόφορον.

Ὁ κ. **Α. Μπακάλμπασης** λέγει ὅτι ἐλήφθη χθὲς ἀπόφασις περὶ συστάσεως Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ καπνικοῦ ζητήματος καὶ μὲ δεκαήμερον προθεσμίαν πρὸς ὑποβολὴν τῆς μελέτης της. Σήμερον πρόκειται μόνον περὶ κυρώσεως διατάγματος, συνεπῶς δὲν θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀπασχοληθῇ ἀπόψε ἡ Βουλὴ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρὸς** λέγει ὅτι κατόπιν τῆς πληροφορίας ταύτης παραιτεῖται τῶν περαιτέρω παρατηρήσεων τὰς ὁποίας εἶχε νὰ κάμῃ.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Μερκούρην λέγει ὅτι διὰ τοῦ σχετικοῦ Νομοθετικοῦ διατάγματος συνέστη Κεντρικὸν Γραφεῖον Καπνοῦ ἑδρεῦον ἐν Ἀθήναις. Διὰ τῶν τροποποιήσεων ἃς ἐπέφερεν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν κατήργησε τὸ Κεντρικὸν Γραφεῖον καπνοῦ, ἀλλὰ συνέστησε νέον γραφεῖον μὲ τοὺς ἰδίους σκοπούς, διότι ἔκρινεν ὅτι δὲν ἦτο ἀνάγκη τὸ Γραφεῖον τοῦτο νὰ ἔχῃ ἴδιον γραφεῖον εἰς ἰδιαίτερον οἴκημα καὶ ἰδιαιτέρας δαπάνας.

Γ. Μερκούρης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς θὰ ἐργάζεται τὸ γραφεῖον τοῦτο;

Ν. Βελέντζας. (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Θὰ ἐργάζεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐπαναδιοριζομένων μόνον τῶν συμβούλων.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** λέγει ὅτι μόλις τῷ ἀνετέθη ἡ εἰσήγησις ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. ἐκάλεσεν ἐκ Θεσ)νίκης καὶ Καβάλλας τοὺς διευθυντὰς τῶν γραφείων προστασίας καπνοῦ διὰ νὰ μελετήσουν ἀπὸ κοινοῦ τὸ διάταγμα τοῦτο καὶ ἐπιφέρουν τὰς δεούσας τροποποιήσεις, σύμφωνα μὲ τὰς γνώμας τῶν εἰδικῶν καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν καπνοπαραγωγῶν. Εἰσηγήθημεν τὰς τροποποιήσεις ταύτας εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, τὰς ὁποίας ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας ἐδέχθη σχεδὸν ἐν συνόλῳ. Τὸ κεντρικόν, λέγει, συμβούλιον ἀπετέλει ὀργανισμὸν νοσηρὸν καὶ μίαν περιττὴν πολυτέλειαν. Παρηκολουθήσαμεν τὴν δρᾶσίν του καὶ ἤχθημεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ γραφεῖον αὐτὸ ἔδει νὰ καταργηθῇ. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι εὕρομεν μεγάλην ἀντίδρασιν καὶ ὁ κ. δὲ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἐνθέρμων ὑποστηρικτῶν τῆς καταργήσεως τοῦ Γραφείου τούτου, ἀλλὰ κατόπιν ἐπείσθη. Ἡ κατάργησις τοῦ Συμβουλίου ἦτο ἡ πρώτη νίκη τῶν ἀγωνιζομένων νὰ ἀποσπασθοῦν ἀπὸ τοὺς ὄνυχας καὶ τὴν πίεσιν ὅλων τῶν μεγάλων συμβουλίων, ἅτινα ἑδρεύοντα ἐν Ἀθήναις γνωρίζουν τὰς ἐπαρχίας ὡς ἡμεῖς γνωρίζομεν τὴν Κίναν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφίσωμεν τὰ γραφεῖα προστασίας τοῦ καπνοῦ ἀκέφαλα καὶ ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν ταῦτα εἰς τὴν καπνοπαραγωγὴν διότι σήμερον τὰ γραφεῖα προστασίας καπνοῦ δὲν ἀνταποκρίνονται ἀπολύτως εἰς τὸν σποπόν των, ὅστις εἶναι ἡ προστασία τῆς καπνοπαραγωγῆς. Ἡμεῖς προσπαθήσαμεν νὰ ἀπαλλάξωμεν τὰ γραφεῖα ταῦτα ἐκ τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐμπόρων καὶ νὰ τὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν καλλιέργειαν, διότι ὡς ἔχουν σήμερον τὰ συμβούλια δὲν δύνανται νὰ ἐργασθοῦν εὐρύθμως. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ κατάργησις τοῦ κεντρικοῦ γραφείου εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα καὶ φρονεῖ ὅτι τὰ γραφεῖα προστασίας καπνοῦ πρέπει νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας καὶ ὄχι τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας καὶ νὰ ἔχουν ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν γαιοπόνους. Εἶναι δὲ συγχρόνως ἀνάγκη νὰ μορφωθοῦν καὶ εἰδικοὶ καπνολόγοι ἵνα δυνηθῶμεν νὰ ὀργανώσωμεν γενικῶς τὰ τοῦ καπνοῦ, οὕτως ὥστε νὰ παραμερίσουν οἱ κεφαλαιοῦχοι, οἵτινες θέλουν νὰ μονοπωλήσουν τὸν καπνόν, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἀνακουφισθοῦν οἱ καπνοπαραγωγοί. Δι' αὐτὸ ἐζήτησα χθὲς τὴν σύστασιν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ καπνικοῦ ζητήματος. Ἐπὶ μίαν δεκαετίαν, ἀφ' ὅτου εὑρίσκομαι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, οὐδέποτε εἶδον νὰ ἀπασχοληθῇ ἡ Βουλὴ διὰ τὸ καπνικὸν ζήτημα. Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, διότι θὰ ἀναπτύξω τὰς γνώμας μου εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἀλλὰ πάντως παρακαλῶ τὴν Βουλὴν ὅπως μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς καταναλώσῃ μίαν ἢ δύο συνεδριάσεις πρὸς ἐξέτασιν τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος.

Ὁ κ. **Σ. Χασιώτης** λέγει ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν γραφείων προστασίας καπνοῦ ἦτο ἡ προστασία καὶ τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἀλλ' ὅπως λειτουργοῦν ταῦτα δὲν γίνεται σοβαρὰ ἐργασία πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς καπνοπαραγωγῆς. Ἐξακολουθῶν προτείνει ὅπως τὰ περιφερειακὰ γραφεῖα τοῦ καπνοῦ ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀντιπροσώπους κατὰ πλειοψηφίαν ὄχι τῶν καπνεμπόρων καὶ βιομηχάνων, ἀλλὰ τῶν καπνοπαραγωγῶν καὶ τοῦτο διότι εἰς πᾶσαν ὑποτίμησιν τοῦ καπνοῦ οἱ καπνοπαραγωγοὶ ὑποπτεύονται συνεννόησιν τῶν καπνεμπόρων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δύναται μὲν ἐκ λόγων ἀνάγκης νὰ συμβαίνῃ κάποτε, ἀλλὰ δὲν συμβαίνει πάντοτε.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος, δύναται ὁ ἀγορεύων νὰ ἀναπτύξῃ εἰς αὐτὴν τὰς γνώμας του.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ὑπάρχουν 3 γραφεῖα προστασίας καπνοῦ, ἐν Ἀθήναις, Θεσσαλονίκῃ καὶ Καβάλλᾳ, ἅτινα διοικοῦνται ὑπὸ συμβουλίων τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς κυμαίνεται ἀπὸ 12-24. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῶν γραφείων προστασίας καπνοῦ, ἀποτελεῖται ἐξ ἀντιπροσώπων ὑποδεικνυομένων καὶ ὑπὸ τῶν καπνεμπόρων καὶ ὑπὸ τῶν καπνοβιομηχάνων καὶ ὑπὸ τῶν καπνοπαραγωγῶν. Ἀνφρονῆτε, λέγει, ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν καπνοπαραγωγῶν δέον νὰ εἶναι περισσότεροι παρὰ οἱ τῶν καπνοβιομηχάνων καὶ καπνεμπόρων, εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** κάμνει παρατηρήσεις τινὰς ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 1.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** λέγει ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ παρέχεται τὸ δικαίωμα τῆς ἱδρύσεως παραρτημάτων τῶν γραφείων τούτων καὶ εἰς ἄλλα μέρη.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** λέγει ὅτι ὅλη ἡ προσοχὴ διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου συγκεντροῦται περὶ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν τοῦ καπνοῦ, ἐνῷ ἔπρεπε κατὰ μείζονα λόγον νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν βελτίωσιν αὐτῆς ἀφοῦ οἱ Ἑλληνικοὶ καπνοὶ συναγωνίζονται τόσους ἄλλους καὶ εἰς τιμὴν καὶ εἰς ποιότητα. Τὸ νομοσχέδιον δημιουργοῦν γραφεῖα κατατρίβεται εἰς τὴν πρόσληψιν προσώπων ἐξ ὧν ἐλάχιστοι εἰδικοὶ γεωπόνοι.

Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ἐμπόριον τοῦ καπνοῦ ἀνέπτυξε τὰ οἰκονομικὰ τοῦ τόπου κατὰ πολὺ καὶ διὰ τοῦτο ἀνεπτύχθη καὶ ἡ παραγωγή, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν πολλοῖς ἡ ποιότης δὲν εἶναι ἐμπορεύσιμος. Ὅλα τὰ ἐδάφη δὲν εἶναι πρόσφορα διὰ τὴν καλλιέργειαν καὶ ἢ δὲν παράγουν καπνὸν ἢ παράγουν τοιοῦτον μὴ ἐμπορεύσιμον, οἱ δὲ χωρικοὶ ἐπιβαρύνονται μὲ τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας. Θὰ ἔπρεπε, λέγει, νὰ ληφθοῦν μέτρα ἀσφαλέστερα διὰ τὴν καλλιέργειαν.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ὁ σπουδαιότερος προορισμὸς τῶν γραφείων προστασίας καπνοῦ εἶναι ἡ βελτίωσις τῆς παραγωγῆς, τὰ δὲ γραφεῖα διὰ τῶν γεωπόνων ἐφρόντισαν διὰ τὴν ἀλλαγὴν καὶ βελτίωσιν τοῦ σπόρου πάντοτε ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν διαφήμισιν τοῦ προϊόντος.

Γ. Καρπετόπουλος. Εἰς τὴν Ἀργολίδα δὲν ἔγινεν ἀκόμη τίποτε ἀπὸ αὐτά.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) Δὲν κατωρθώθη ἡ μέριμνα αὕτη νὰ ἐπεκταθῇ ἀκόμη εἰς πολλὰ μέρη διότι τὰ μέσα τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου εἶναι γλίσχρα.

Πάντως εἰς τὸ νομοσχέδιον ὑπάρχει διάταξις περὶ ἱδρύσεως παραρτήματος γραφείου προστασίας καπνοῦ καὶ εἰς Ναύπλιον. Κατὰ τὴν τελευταίαν, λέγει, συνεδρίασιν, ἥτις ἔγινεν εἰς τὸ κεντρικὸν γραφεῖον προστασίας καπνοῦ ἔρριψα τὴν ἰδέαν εἰς τὸ Συμβούλιον ὅτι ὁ ὀργανισμὸς οὗτος πρέπει νὰ γίνῃ παρεμφερὴς μὲ τὸν σταφιδικὸν ὀργανισμὸν ὅπου συνεκεντρώθη ἡ παραγωγὴ καὶ ἡ ἐμπορία, ἥτις ἔδωσε λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Ὑπάρχουν ἤδη δύο Διευθυνταὶ γραφείων ἐν Καβάλλᾳ καὶ Θεσ)νίκῃ οἵτινες εἶναι ἱκανώτατοι διὰ τὴν δρᾶσιν ταύτην καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐμπόριον καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς. Ὅταν συσταθῇ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ καλέσω, λέγει, ἐὰν θέλῃ αὕτη τοὺς δύο τούτους Διευθυντὰς διὰ νὰ ζητήσωμεν τὰς γνώμας των πρὸς ἵδρυσιν αὐτονόμου καπνικοῦ ὀργανισμοῦ οἷος εἶναι ὁ τοῦ σταφιδικοῦ.

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρὸς** παρατηρεῖ ὅτι καὶ διπλασία καὶ τριπλασία παραγωγὴ καπνοῦ δύναται νὰ εὕρῃ κατανάλωσιν ἐὰν γίνῃ ἡ κατάλληλος ἐνέργεια.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ σύστημα τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ νομοσχέδιον δὲν εἶναι πλῆρες. Πρέπει νὰ βελτιωθῇ ἡ παραγωγὴ καὶ τοῦτο θὰ τὸ ἐξασφαλίσουν οἱ γεωπόνοι, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τὰ κύρια αὐτῶν ἔργα καὶ ἐργάζονται εἰς τὸν ἐποικισμόν. Πρέπει οἱ γεωπόνοι οὗτοι νὰ βοηθήσουν τοὺς χωρικούς.

Ὁ κ. **Ἰ. Μουντζουρίδης** λέγει ὅτι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἄργους καὶ Ναυπλίου παράγεται καπνὸς ἀλλὰ κακῆς ποιότητος. Ἡ κακὴ αὕτη ποιότης κατηναλίσκετο εἰς τὰ Δωδεκάνησα ἀλλὰ τὸ 1925 τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ἀπηγόρευσε τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ προϊόντος εἰς τὰ Δωδεκάννησα διότι λέγει ὅτι ὁ ἐξαγόμενος οὗτος εἰς Δωδεκάννησα καπνὸς εἰσέρχεται πάλιν εἰς τὸ Κράτος ὡς λαθρεμπόριον. Ἀλλὰ ἐὰν τὸ Κράτος δὲν δύναται νὰ καταπολεμήσῃ τὸ λαθρεμπόριον δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ μένῃ ἀπώλητος ἡ παραγωγὴ τοῦ καπνοῦ πρὸς μεγίστην στενοχωρίαν τῶν παραγωγῶν.

Περατωθείσης τῆς συζητήσεως γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸ νομοσχέδιον, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς ἐφάπαξ συζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ συστάσεως φιλίππου ὀργανώσεως ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Φίλιππος Ἕνωσις» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ συστάσεως φιλίππου ὀργανώσεως ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Φίλιππος Ἕνωσις» ἔχον ὡς ἀκολούθως.

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται ἐν Ἑλλάδι ὀργάνωσις ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Φίλιππος Ἕνωσις», σκοπὸς τῆς ὁποίας ἔσεται ἡ ἀνωτάτη ἐποπτεία καὶ ρύθμισις τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἱπποδρομιῶν, ἡ συμβολὴ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ἱππικῆς γενεᾶς, ἡ ἀπονομὴ ἠθικῶν ἀμοιβῶν καὶ ἐπάθλων κατὰ τὰς Ἱπποδρομίας καὶ τὰς Ἱππικὰς ἐκθέσεις, ἐν γένει δὲ ἡ ἐπίτευξις τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν παρὰ τῶν ὁμοιδῶν ὀργανώσεων τῶν λειτουργουσῶν εἰς ἅπαντα τὰ πεπολιτισμένα Κράτη.

Ἡ «Φίλιππος Ἕνωσις» ὡς καὶ αἱ Ἱπποδρομίαι διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας

Ἄρθρον 2.

Πόροι τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως» πρὸς ἀπονομὴν χρηματικῶν ἐπάθλων κατὰ τὰς Ἱπποδρομίας εἶνε δι' ἕκαστον Ἱππόδρομον αἱ ἐκ τούτου εἰσφοραί.

Διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀττικῆς Ἱπποδρόμους οἱ δι' ἔπαθλα πόροι καθορίζονται ὡς ἑξῆς:

α') Τὸ ἐτησίως παρὰ τῆς Προνομιούχου Ἑλληνικῆς Ἑταιρείας Ἱπποδρομιῶν διατιθέμενον δι' ἔπαθλα ποσὸν τῶν πεντακοσίων χιλιάδων δραχμῶν.

β') Ποσοστὸν πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ἀμοιβαίου στοιχήματος, περιορζομένων τῶν κρατήσεων ἐν συνόλῳ εἰς δώδεκα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν, τῶν ὑπολειπομένων ἑπτὰ τοῖς ἑκατὸν περιερχομένων ὡς καὶ πρότερον εἰς τὴν Ἑταιρείαν Ἱπποδρομιῶν, τὰ δὲ ἔξοδα διενεργείας κατανέμονται κατὰ τὴν ἄνω ἀναλογίαν.

γ') Ἐτησία ἐπιχορήγησις τοῦ Κράτους ἀναγραφομένη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, δ' ἔπαθλα εἰς τὰς ὡργανωμένας Ἱπποδρομίας.

δ') Αἱ τυχὸν παρὰ νομικῶν προσώπων ἢ ἰδιωτῶν διατιθέμεναι χρηματικαὶ ἐνισχύσεις.

Ἄρθρον 3.

Ποσοστὸν 15 ο)ο ἐκ τοῦ παρ' ἑνάστου Ἱπποδρόμου εἰσπρατομένου ἀντιτίμου εἰσιτηρίων, διατίθεται μετὰ τῶν ἄλλων διαφόρων πόρων ἐκ κρατικῶν χορηγήσεων, δωρεῶν κλπ. ὑπὸ τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως» διὰ τοὺς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 ἀναγραφομένους σκοπούς, καταργουμένου τοῦ ἄρθρου 29 τῆς ἀπὸ 1 Δεκεμβρίου 1923 Συμβάσεως μετὰ τῆς Ἑταιρείας Ἱπποδρομιῶν Ἀττικῆς.

Ἄρθρον 4.

Λόγῳ τοῦ ἐπιδιωκομένου ἐθνικοῦ σκοποῦ τὸ Κράτος θ' ἀντιπροσωπεύηται εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως» διὰ τοῦ Ἀργυγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου, τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἱππωνιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν, τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Κεωονίας, τοῦ Προϊσταμένου τῆς φωτογενικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ἑνὸς καθηγητοῦ εἰδικοῦ τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς, ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου ὁριζομένου, καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ὑπηρεσίας Ξένων καὶ Ἐκθέσεων Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Ἄρθρον 5.

Ἀντιπροσωπεία τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως» μετὰ τῆς Κρατικῆς Ἐποπτείας ἐπὶ τοῦ ἀμοιβαίου στοιχήματος θέλει ἐπιβλέπει τὴν κανονικὴν αὐτοῦ διεξαγωγὴν ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ χώρου τῶν Ἱπποδρόμων καὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ ἑκάστης Ἑταιρείας.

Ἄρθρον 6.

Τὸ Κράτος διορίζει τὰ μέλη τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως» ἢ ἀναθέτει εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς ἐν Ἀθήναις «Ἀθηναϊκῆς Λέσχης» τὴν ἐκλογὴν τῶν μελῶν τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως» ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ὦσι πλείονα τῶν ἑκατόν.

Ἐξαιρέσει τῆς ἄνω Κρατικῆς ἀντιπροσωπείας τὰ μέλη τῆς «Φιλίππου Ἑνώσεως» δὲν δύνανται νὰ ὦσι δημόσιοι ὑπάλληλοι ἢ ἀξιωματικοὶ ἐν ἐνεργείᾳ.

Ἄρθρον 7.

Πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος καταργεῖται.

Τὸ παρὸν ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν.Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1925 Ν.Δ. «περὶ ἐκτελέσεως ἐξυγιαντικῶν ἔργων Δυτικῆς Μεσσαρᾶς Κρήτης».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Νομ. Διάταγμα «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1925 Ν.Δ. «περὶ ἐκτελέσεως ἐξυγιαντικῶν ἔργων Δυτικῆς Μεσσαρᾶς Κρήττης», ἔχον ὡς κάτωθι.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐκτελέσεως ἐξυγιαντικῶν ἔργων Δυτικῆς Μεσσαρᾶς Κρήτης».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ κατόπιν τῆς εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Κυροῦμεν ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 26 Αὐγούστου 1925 Νομοθ. Διάταγμα «περὶ ἐκτελέσεως ἐξυγιαντικῶν ἔργων Δυτικῆς Μεσσαρᾶς Κρήτης» τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 237 τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1925 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. Ζαΐμης

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν Κρήτης» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης)», ἔχον ὡς κάτωθι.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ κατόπιν τῆς εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Κυροῦμεν ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Νομ. διάταγμα «περὶ ἐγκρίσεως δαπανῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς ὑδραγωγείου Σούδας καὶ Καλεσσῶν (Κρήτης), τὸ δημοσευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 276 τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1925 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεται ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν Δ. τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον νόμου τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων». ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ Ν. Δ. τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον νόμου τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 233 (Τεῦχος Α') φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 27 Ὀκτωβρίου 1927, ἔχον δ' ὡς ἑπεται:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον νόμου τῆς νομοθεσίας, περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ τῶν νομοθετικῶν διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου κλπ.», προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς τὴν ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 17 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ κωδικοποιήσεως εἰς ἐνιαῖον κείμενον νόμου τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 310 τῆς 18 Σεπτεμβρίου τοῦ 1926 φύλλου τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὰς διορθώσεις ἡμαρτημένων τὰς δημοσιευθείσας εἰς τὰ ὑπ' ἀριθ. 346, 356, 366 καὶ 374 φύλλα τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἰδίου ἔτους 1926, τροποποιεῖται δὲ καὶ συμπληροῦται τοῦτο κατὰ τὰ ἐν τοῖς κατωτέρω ἄρθροις ὁριζόμενα.

Ἄρθρον 2.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 προστίθεται πέμπτη παράγραφος ἔχουσα οὕτω·

§ 5

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν δύναται νὰ συσταθῇ ἐπιτροπὴ πρὸς ἀναμορφωσιν ὁριστικῶν ἀποφάσεων περὶ καθορισμοῦ ὁρίων συνορευουσῶν κοινοτήτων ὑπαγομένων εἰς διαφόρους Νομούς.

Διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν κανονίζονται καὶ τὰ τῆς διαδικασίας, δικονομίας κλπ. τῆς ἁρμοδιότητος τῆς ἄνω Ἐπιτροπῆς ὡς καὶ τὰ τῆς ἐν γένει λειτουργίας καὶ ἀποζημιώσεως αὐτῆς.

Ἀποφάσεις διοικητικῶν δικαστηρίων ἐκδοθεῖσαι μέχρι τῆς ἰσχύος τοῦ νόμου τούτου ἄνευ προσκλήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων κοινοτήτων ἢ ὁσάκις ἡ πρόσκλησις δὲν ἐγένετο ὀκτὼ τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου, ἐπιτρέπεται ἵνα ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐπανεξετασθῶσιν ὑπὸ τοῦ ἐκδόντος τὴν ἀπόφασιν δικαστηρίου κατόπιν προσφυγῆς τῆς ἐνδιαφερομένης κοινότητος κοινοποιουμένης διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος πρὸς τὸν πρόεδρον αὐτοῦ. Ὁ Πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ δικαστηρίου ὁρίζει δικάσιμον πρὸς ἐκδίκασιν τῆς προσφυγῆς εἰς ἣν καλεῖ τὰς ἐνδιαφερομένας κοινότητας, ὅπως παραστῶσιν. Ἡ κλῆσις γίνεται δι' ἐπιδόσεως διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος κοινοποιουμένης τριάκοντα τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ὁρισθείσης δικασίμου.

Ἄρθρον 3.

Κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τῶν ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ κώδικος κωδικοποιηθεισῶν διατάξεων δύνανται νὰ μετάσχῃ τόσον τῶν πρωτοβαθμίων ὅσον καὶ τῶν δευτεροβαθμίων διοικητικῶν δικαστηρίων ἢ ἐπιτροπῶν ἀντὶ τοῦ Εἰρηνοδίκου ὁ νόμιμος τούτου ἀναπληρωτής.

Πᾶσαι αἱ ἐκδοθεῖσαι ἐκθέσεις ἢ ἀποφάσεις ὑπὸ ἐπιτροπῶν ἢ διοικητικῶν δικαστηρίων, ὧν μετέσχεν ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Εἰρηνοδίκου κἂν τε ἠκυρώθησαν, κἂν τε μή, ἰσχύουσιν, αἱ δὲ ἀσκηθεῖσαι προσφυγαὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἀτονοῦσιν.

Ἄρθρον 4.

Τὸ ἐν τοῖς ἐδαφίοις 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 36 ποσὸν τῶν «5000» ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν «25000» δραχμῶν.

Ἄρθρον 5.

Ἐν τῇ 1 παραγράφῳ τοῦ ἄρθρου 48 τὸ ἐδάφιον 10 συμπληροῦται ὡς ἑξῆς:

10) «Αἱ δι' εἰδικῶν νόμων ἐπιβεβλημέναι. Διὰ τὴν ἀναγραφὴν ὅμως ἑκάστης τούτων εἰς τοὺς προϋπολογισμοὺς τῶν κοινοτήτων ἀπαιτεῖται ἔγκρισις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν παρεχομένη δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ἐκδιδομένης τρεῖς τοὐλάχιστον μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους».

Ἄρθρον 6.

Τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 54 ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑπομένου.

«Εἰς κοινότητας ὧν ὁ πληθυσμὸς ὑπερβαίνει τὰς 5000 κατοίκων ὁ ἀπολογισμὸς δημοσιεύεται διά τινος τῶν ἐγχωρίων ἐφημερίδων».

Προστίθεται δὲ ἐν συνεχείᾳ ἡ ἀκόλουθος παράγραφος.

§ 2.

Τὴν τελευταίαν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους, ὁ Πρόεδρος τῆς κοινότητος, διὰ προκηρύξεως αὐτοῦ,

δημοσιευομένης διὰ τοιχοκολλήσεως καὶ ἀναγιγνωσκομένης ἐπ ἐκκλησίαις πρὸ ὀκτὼ τοὐλαχιστον ἡμερῶν, καλεῖ τοὺς δημότας εἰς ωρισμενον κατάλληλον χῶρον καὶ ὡραν καὶ λογοδοτει προς αυτους παρουσια και του κοινοτικου συμβουλιου περι τῶν κατὰ τὸ λῆξαν οἰκονομικὸν ἔτος πεπραγμένων τῆς κοινοτικῆς ἀρχῆς ἐν τε τῇ διοικήσει καὶ τῇ διαχειρίσει τῶν κοινοτικῶν πραγμάτων, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῶν κατ' αὐτο ἐπιβληθέντων κοινοτικῶν φόρων, τελῶν καὶ δικαιωμάτων, ἐράνων καὶ προσωπικῆς ἐργασίας, τῶν ἐξ αὐτῶν εἰσπραχθέντων ἐσόδων καὶ τῆς διαθέσεως αὐτῶν.

Τὸ περιεχόμενον τῆς λογοδοσίας ταύτης κανονίζει τὸ κοινοτικὸν συμβούλιον ἐν λεπτομερείᾳ διὰ προηγουμένης ἀποφάσεως αὐτοῦ, ἧς ἀντίγραφον ὑποβάλλεται καὶ εἰς τὸν οἰκεῖον Νομάρχην.

Ἕκαστος δημότης ἢ πλείονες δικαιοῦνται νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸν Νομάρχην τὰς παρατηρήσεις αὐτῶν ἐπὶ τῆς κατὰ τ' ἀνωτέρω λογοδοσίας.

Ὁ Νομάρχης ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβληθέντων παρατηρήσεων δημοτῶν ἢ καὶ οἰκοθεν δύναται ν' ἀπευθύνῃ συστάσεις καὶ ὑποδείξεις πρὸς τὴν κοινοτικὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς πληρεστέρας ἐξυπηρετήσεως τῶν κοινοτικῶν ἀναγκῶν. Τὸ σχετικὸν ἔγγραφον τοῦ Νομάρχου δημοσιεύεται διὰ τοιχοκολλήσεως εἰς τὴν θύραν τοῦ κοινοτικοῦ καταστήματος καὶ ἀναγινώσκεται ἐπ' ἐκκλησίαις».

Ἄρθρον 7.

Τὸ 3 ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 56 τροποποιεῖται οὕτω:

«Ἡ εἰσπραξις τῶν ἐσοδων καὶ ἡ διεξαγωγὴ ἐν γένει τῆς ταμιακῆς ὑπηρεσίας τῶν κοινοτήτων ἐνεργειται ἐπὶ ποσοστοῖς τριῶν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων ἐσόδων, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς ἑκατὸν πεντήκοντα δραχ. κατὰ μῆνα δι' ἑκάστην κοινότητα, τὰς τριακοσίας δὲ διὰ τὴν κοινότητα τῆς ἕδρας τοῦ ταμειου καὶ διὰ τὰς κοινότητας τὰς ἐκ τῶν Δήμων Ἀθηναίων καὶ Πειραιῶς ἀποσπασθείσας.

Διαγράφεται τὸ τελευταῖον ἐδάφιον τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 56.

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὸ ἄρθρον 57 προστίθεται ἡ ἑπομένη παράγραφος.

§ 2.

«Ἐπιτρέπεται εἰς τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον νὰ διορίζῃ ἴδιον κοινοτικὸν εἰσπράκτορα ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου τούτου ἁρμοδιότητι καὶ εὐθύνῃ, ἐπὶ ποσοστοῖς δὲ μέχρι δέκα τοῖς ἑκατὸν τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐνεργουμένων εἰσπράξεων.

Ὁ κοινοτικὸς οὗτος εἰσπράκτωρ λογοδοτεῖ κατὰ μῆνα εἰς τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον ἢ τὴν ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τοῦτο ὁριζομένην ἐκ κοινοτικῶν συμβούλων ἐπιτροπήν. Ἀπολύεται δὲ ἡ ὑπὸ τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου, ἢ. ἡτιολογημένῃ προτάσει τοῦ προϊσταμένου τοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμείου, ὑπὸ τοῦ Νομάρχου.

Ἡ ἁρμοδιότης τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου πρὸς διορισμὸν εἰδικοῦ εἰσπράκτορος εἶναι ἐπικρατεστέρα τῆς κατὰ τὴν πρώτην παράγραφον ἁρμοδιότητος τοῦ προϊσταμένου τοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμείου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου ὀφείλει ν' ἀνακοινοῖ τὸν διορισμὸν τοῦ κοινοτικοῦ εἰσπράκτορος εἰς τὸν προϊστάμενον τοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμείου ἅμα τῇ ὁριστικότητι τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου.

Ἐπιτρέπεται ὁ κατὰ τὸ παρὸν ἄρθρον διορισμὸς τοῦ αὐτοῦ κοινοτικοῦ εἰσπράκτορος ὑπὸ πλειόνων συνεχομένων Κοινοτήτων.

Ἄρθρον 9.

Εἰς τὸ ἄρθρον 62 προστίθεται δευτέρα παράγραφος ἔχουσα οὕτω:

§ 2.

Ἐπιτρέπεται ἵνα ἀποφάσει τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου παρέχηται ἐκ τοῦ κοινοτικοῦ ταμείου παγία προκαταβολὴ μεχρι 30.000 δραχ. εἰς Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ καὶ ἑνὸς Συμβούλου διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ρητῶς ἐν τῇ ἀποφάσει κατονομαζομένων, ἀναγεγραμμένων δὲ ἐν τῷ ἐκτελεστῷ προϋπολογισμῷ ἐξόδων διοικήσεως καὶ ἐκτελεστέων κοινοτικῶν ἔργων.

Ἡ προκαταβολὴ αὕτη δύναται νὰ ἀνέλθῃ μέχρις 60.000 δραχ. εἰς κοινότητας πραγματοποιούσας ἔσοδα ἄνω τῶν 500 000 δραχ. καὶ μέχρις 120.000 δραχ. εἰς κοινότητας πραγματοποιούσας ἔσοδα ἄνω τοῦ 1.000.000 δραχμῶν.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς λήψεως τοῦ ποσοῦ τῆς προκαταβολῆς ἀποδίδει λογαριασμὸν τῆς διαχειρίσεως αὐτῆς εἰς τὸν κοινοτικὸν ταμίαν, ὀφείλοντα ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει νὰ λάβῃ ἀμέσως πάντα τὰ κατὰ τῶν ὀφειλετῶν τῆς κοινότητος ἐπιβαλλόμενα καταδιωκτικὰ μέτρα.

Ἄρθρον 10.

Εἰς τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 63 ἡ φράσις «εἰς τὸ ταμεῖον παρακαταθηκῶν καὶ δανείων ἢ ἐν ταῖς νέαις χώραις εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν» ἀντικαθίστανται διὰ τῆς φράσεως «εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ἢ τὴν Τράπεζαν τῆς κτηματικῆς πίστεως κατ' ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν».

Ἄρθρον 11.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 68 ἡ φράσις «τὰς δραχ. ἐννεακοσίας ἑξήκοντα» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «τὰς δραχ. χιλίας πεντακοσίας».

Ἄρθρον 12.

Τὸ ἄρθρον 70 τοῦ κώδικος ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἑπομένου.

«Αἱ μελέται κοινοτικῶν ἔργων συντάσσονται ὑπὸ τῶν δημοτικῶν μηχανικῶν ἢ τοιούτων μὴ ὑπαρχόντων ὑπὸ μηχανικῶν τοῦ Δημοσίου ἢ ἰδιωτῶν ἀνεγνωρισμένων μηχανικῶν.

Ἐγκρίνονται δὲ ὑπὸ τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐὰν ἡ προϋπολογιζομένη δαπάνη εἶναι ἀνωτέρα τῶν 60.000 δραχ. ἢ διὰ κοινότητας πραγματοποιούσας ἄνω τῶν 500.000 δραχ. ἔσοδα, ἐὰν αὕτη εἶναι ἀνωτέρα τῶν 120.000 δραχ. δὲν ὑπερβαίνῃ δὲ τὰς 500.000 μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ νομομηχανικοῦ, ἐὰν δὲ ὑπερβαίνῃ τὰς 500.000 δραχ. μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ συμβουλίου τῶν Δημοσίων ἔργων.

Ἐν αἷς περιφερείαις λειτουργεῖ Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον κατὰ τὸν νόμον 2166, αἱ μελέται ἔργων πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων προϋπολογίζεται δαπάνη ἄνω τῶν 500.000 δραχ. ἐγκρίνονται μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ συμβουλίου τούτου, ἐὰν ἡ δαπάνη δὲν ὑπερβαίνῃ, προκειμένου μὲν περὶ ἔργων ὁδοποιίας τὰ 3.000.000 προκειμένου δὲ περὶ ἄλλων ἔργων τὸ 1 000.000 δραχ.

Κοινοτικὰ ἔργα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται δαπάνη μέχρις 60.000 δραχ. δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐπὶ τῇ βάσει μελέτης συνταχθείσης ὑπὸ ἐμπειροτέχνου θεωρουμένης, ἐὰν ἡ προϋπολογιζομένη δαπάνη ὑπερβαίνῃ τὰς 30.000 δραχ. ὑπὸ τοῦ δημομηχανικοῦ ἢ τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος ὑπὸ τοῦ Νομομηχανικοῦ ἢ ἰδιώτου ἀνεγνωρισμένου μηχανικοῦ.

Ἡ ἐπίβλεψις τῆς ἐκτελέσεως τῶν κοινοτικῶν ἔργων γίνεται ὑπὸ τοῦ δημομηχανικοῦ ἢ τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος ὑπὸ μηχανικῶν τοῦ Δημοσίου εἴτε ὑπὸ ἰδιωτῶν ἀνεγνωρισμένων μηχανικῶν εἴτε ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου καὶ ὑπὸ ἐμπειροτέχνου.

Ὁσάκις ἔργα κοινοτικά, ἀξίας οὐχὶ ἀνωτέρας τῶν 30.000 δραχ. ἐκτελοῦνται ἄνευ δημοπρασίας καὶ ἐπὶ ἀποδόσει λογαριασμοῦ εἰς τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον ἢ παραλαβὴ αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ καὶ ὑπὸ τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου ἢ ὑπὸ ἐπιτροπῆς κοινοτικῶν συμβούλων ὁριζομένης ὑπ' αὐτοῦ.

Ὅσακις εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς παραλαβὴν κοινοτικῶν ἔργων συμμετεχουσιν ὑπάλληλοι τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ἔργων οὗτοι λαμβανουσι πλὴν τῶν ἀποζημιωσιν, δι' ἑκαστην ἡμεραν ἴσην πρὸς τὸ ὅλον τῶν ἡμερησίων ἀποδοχῶν αὐτῶν».

Ἄρθρον 13.

Ἐν τῷ ἐδαφίῳ 1 ζ' τοῦ ἄρθρου 98 τὸ ποσὸν τῶν 50.000 δραχ. ἀντικαθίστανται διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000 δραχμῶν, τὸ δὲ ποσὸν τῶν 100.000 δραχ. διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 200.000 δραχμῶν.

Ἄρθρον 14.

Εἰς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 109 ἡ φράσις «τὰς χιλίας δραχμὰς» ἀντ καθίστανται διὰ τῆς φράσεως «τὰς χιλίας πεντακοσίας».

Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς δευτέρας παραγράφου τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 109 τροποποιεῖται οὕτως:

«Εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων τῶν μὴ ἐνεργούντων τὴν ταμιακὴν ὑπηρεσίαν τῶν δήμων καὶ τοὺς παρ' αὐτοῖς δημοσίους εἰσπράκτορας χορηγοῦνται ποσοστὰ ἕνα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐνεργουμένων εἰσπράξεων ἐκ δημοτικῶν ἐσόδων συνεισπραττομένων μετὰ τῶν δημοσίων, ἅτινα ὅμως δὲν δύνανται νὰ ὑπερβῶσι τὰς 600 δραχ. κατὰ μῆνα δι' ἕκαστον Δῆμον καὶ τὰς 1800 δι' ἕκαστον τῶν Δήμων Ἀθηναίων, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης».

Ἄρθρον 15.

Εἰς τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 115 ἡ φράσις «τὰς ἓξ χιλιάδας» ἀντικαθίσταται διὰ τῆς φράσεως «τὰς δέκα χιλιάδας».

Ἄρθρον 16.

Εἰς τὸ ἄρθρον 116 ἐπιφέρονται αἱ ἑξῆς τροποποιήσεις:

Ἐν τῷ ἕκτῳ ἐδαφίῳ τὸ ποσὸν τῶν «500.000» δραχ. ἀντικαθίστανται διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν «800.000» δραχ. τὸ δὲ ποσὸν τῶν «2.000.000» δραχ. διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν «3.000.000» δραχμῶν.

Ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἐδαφίῳ τὸ ποσὸν τῶν «500.000» δραχ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν «800.000» δραχ.

Ἐν τῷ ὀγδόῳ ἐδαφίῳ ἀντικαθίστανται τὰ ποσὰ «100.000» διὰ τοῦ «200.000», «1.000.000» διὰ τοῦ «1.500.000 καὶ «500.000» διὰ τοῦ «800.000».

Ἄρθρον 17.

Εἰς τὸ ἄρθρον 127 τοῦ κώδικος προστίθεται δευτέρα παράγραφος, ἔχουσα οὕτως·

§ 2.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 281 ἐφαρμόζεται ἀναλόγως ἐπὶ παραχωρήσεως ἐπιχειρήσεων δημοσίας ὠφελείας, αἵτινες συνομολογοῦνται ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν Δήμων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς καὶ διὰ λογαριασμὸν τῶν ἄλλοτε εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτῶν ἀνηκόντων συνοικισμῶν, τῶν ἀναγνωρισθέντων ἤδη ὡς αὐτοτελῶν κοινοτήτων. Ἐν ᾗ περιπτώσει διὰ τῶν συμβάσεων τούτων συνομολογοῦνται ποσοστὰ ἢ κέρδη εἰς χρηματικὰ ποσὰ ὑπὲρ τῶν δήμων, οὗτοι ἀποδίδουσιν εἰς τὰς οἰκείας κοινότητας ἀνάλογον μέρος τῶν ποσῶν τούτων κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀκαθαρίστων εἰσπράξεων τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξ ἑκάστης κοινότητος ἐν σχέσει πρὸς τὰς συνολικὰς τοιαύτας. Ἐὰν διὰ τῶν τοιούτων συμβάσεων προβλέπονται δικαιώματα ἐξαγορᾶς ἢ περιελεύσεως τῶν ἐπιχειρήσεων εἰς τὸν δῆμον, τῶν δικαιωμάτων τούτων δὲν συμμετέχουσιν αἱ ὡς ἄνω κοινότητες.

Ἄρθρον 18.

Καταργοῦνται τὰ ἄρθρα 144, 145 καὶ ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 184.

Ἄρθρον 19.

Τὰ ἄρθρα 147, 179 § 1 καὶ 180 τοῦ κώδικος ἀντικαθίστανται ὡς ἑπεται·

§ 1.

«Ἕκαστος ἐκλογεὺς ψηφίζει ἀριθμὸν δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν συμβούλων ἴσον πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκλεκτέων ἐξ ἑκάστου δήμου ἢ κοινότητος.

«Ἡ ἀνακήρυξις τῶν ἐκλεγέντων καὶ ἡ σύνθεσις τῶν δημοτικῶν καὶ κοινοτικῶν Συμβουλίων κατὰ σύστημα ἀντιπροσωπείας καὶ τῆς μειοψηφίας γίνεται ὡς ἀκολούθως. Ἐκ τῶν σχετικῶς πλειοψηφησάντων ὑποψηφίων καὶ κατὰ σειρὰν ψήφων ἀνακηρύσσονται ὡς ἐκλεγέντα τακτικὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, ἐπὶ μὲν πενταμελῶν συμβουλίων οἱ τρεῖς πρῶτοι πλειοψηφήσαντες, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν Συμβουλίων τὰ δύο τρίτα τῶν μελῶν αὐτοῦ. Οἱ λοιποὶ ἐκ τῶν πλειοψηφησάντων, ἤτοι ἐπὶ μὲν πενταμελῶν Συμβουλίων οἱ ἑπόμενοι δύο, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν Συμβουλίων τὸ ὑπόλοιπον ἓν τρίτον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἀνακηρύσσονται ἀναπληρωματικὰ μέλη τῆς πλειονοψηφίας. Διὰ τούτων καὶ κατὰ σειρὰν τῆς ἀνακηρύξεως αὐτῶν πληροῦνται αἱ ὑποσηφήποτε κενούμεναι θέσεις τακτικῶν μελῶν τῆς πλειονοψηφίας.

Ἀκολούθως ἐκ τῶν μειονοψηφησάντων ἀνακηρύσσονται ἐπὶ μὲν πενταμελῶν Συμβουλίων οἱ δύο πρῶτοι, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν τὸ ἓν τρίτον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου, ὡς ἐκλεγέντα τακτικὰ μέλη τῆς μειονοψηφίας.

Πρὸς ἀναπλήρωσιν δὲ καὶ τούτων ἀνακηρύσσεται ἀκολούθως καὶ ἴσος ἀριθμὸς ἀναπληρωματικῶν μελῶν ἐκ τῶν ἑπομένων κατὰ σειρὰν μειονοψηφησάντων μελῶν τῶν συμβουλίων.

Ἐπὶ ἀναπληρωματικῶν ἐκλογῶν δὲν ἰσχύουσιν αἱ περὶ ἀντιπροσωπείας τῆς μειοψηφίας διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου.

§ 2.

Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐνεργεῖται κλήρωσις ὑπὸ τοῦ Εἰρηνοδίκου ἐν τῷ Εἰρηνοδικειακῷ καταστήματι ἐν δημοσίᾳ συνεδρίᾳ καλουμένων τῶν ἐνδιαφερομένων.

Εἰς ὅσους δήμους ἢ κοινότητας ὑπάρχει Πρωτοδικεῖον ἡ κλήρωσις ἐνεργεῖται κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν».

Ἄρθρον 20.

Τὸ ἐδάφιον 9 τοῦ ἄρθρου 151 παράγραφος 1 τοῦ Κώδικος τῆς νομοθεσίας περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων ἀντικαθίστανται ὡς ἑπεται·

Δὲν δύναται ἐπίσης νὰ ἐκλεγῶσιν ἢ διατελῶσι δήμαρχοι δημοτικοὶ ἢ κοινοτικοὶ σύμβουλοι οἱ διατελοῦντες εἰς παντὸς εἴδους σύμβασιν μετὰ τοῦ δήμου καὶ τῆς κοινότητος ἰδίως ὡς καὶ οἱ σύμβουλοι, τὰ μέλη τῆς διοικήσεως καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῶν νομικῶν προσώπων τῶν διατελούντων ἐν σχέσει τοιαύτης μετὰ τοῦ δήμου συμβάσεως, πλὴν ἐὰν διὰ ταύτης ὁρίζηται, ὅτι ὁ Δῆμος μετέχει ὁπωσδήποτε τῆς διὰ τῆς συμβάσεως προβλεπομένης ἐπιχειρήσεως, ὅτε δὲν ἰσχύει ἀσυμβίβαστον ὡς πρὸς μόνους τοὺς ἐν αὐτῇ ἀντιπροσώπους τοῦ Δήμου.

Ἄρθρον 21.

Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 154 § 1 τοῦ Κώδικος ἀντικαθίστανται ὡς ἑπεται:

Ἡ πρότασις γίνεται ἔγγραφος καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τριῶν τοὐλάχιστον ἐκλογέων, ἐπιδίδεται δὲ κατὰ παραγγελίαν τοῦ ὑποψηφίου ἢ ἐκλογέως διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος ἢ τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος διὰ τῆς οἰκείας ἀστυνομικῆς ἀρχῆς, προκειμένου μὲν περὶ ἐκλογῆς κοινοτικῶν συμβούλων εἰς τὸν Εἰρηνοδίκην τοῦ οἰκείου Εἰρηνοδικείου, προκειμένου δὲ περὶ δήμων εἰς τὸν ἁρμόδιον πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, δέκα ἓξ ἡμέρας πρὸ τῆς διὰ τὴν ἐκλογὴν ὁρισθείσης.

Ἄρθρον 22.

Τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ ἄρθρου 155 § 1 τοῦ Κώδικος ἀντικαθίσταται ὡς ἑπεται:

Τὴν δεκάτην πέμπτην ἡμέραν πρὸ τῆς ψηφοφορίας, προκειμένου μὲν περὶ ἐκλογῆς κοινοτικῶν συμβούλων ὁ Εἰρηνοδίκης, προκειμένου δὲ περὶ δημάρχων, παρέδρων καὶ δημοτικῶν συμβούλων τὸ Πρωτοδικεῖον, ἐν δημοσίᾳ συνεδρίᾳ ἀνακηρύττει τοὺς ταχτικῶς προταθέντας ὑποψηφίους, ἀναφέρει δὲ ἐν τῇ πράξει αὐτοῦ καὶ τὸν καταβαλόντα τὰ ἐξοδα ἐκλογέα, ἂν εἶνε ἄλλος ἢ ὁ ὑποψήφιος.

Ἄρθρον 23.

Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 197 ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις λόγῳ δημοσίας ὠφελείας ἰδιωτικῶν κτημάτων πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων διὰ τὴν τοπικὴν συγκοινωνίαν τῶν συνοικισμῶν αὐτῶν, πρὸς ὕδρευσιν τῶν αὐτῶν συνοικισμῶν δι' ἐκτελέσεως δοκιμαστικῶν ἐρευνῶν ἀνευρέσεως ὕδατος καὶ κατασκευῆς ἢ ἐγκαταστάσεως ὑδραγωγείων καὶ πρὸς ἀνέγερσιν δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν κτιρίων προωρισμένων εἰς δημοσίαν καὶ κοινωφελῆ χρῆσιν. Ἡ κήρυξις ἀπαλλοτριωτέου τοῦ ἰδιωτικοῦ κτήματος, λόγῳ δημοσίας ὠφελείας, γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ οἰκείου Νομάρχου καὶ Νομομηχανικοῦ.

Ἄρθρον 24.

Διαγράφεται τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 267

Ἄρθρον 25.

Τὸ τέταρτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 277 τοῦ Κώδικος ἀντικαθίσταται διὰ τῶν ἑξῆς:

Ὁ κατὰ τὸ δεύτερον ἐδάφιον δημοτικὸς φόρος εἰσπράττεται πάντοτε εἰς ἀντίστοιχα τραπεζικὰ γραμμάτια, βάσει τῆς γενικῶς ἐφαρμοζομένης ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς, κατὰ τὰς ἑκάστοτε περὶ καθορισμοῦ αὐτῆς διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν δημοσίων εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἰσχυούσας διατάξεις.

Ὁ κατὰ τὸ τρίτον ἐδάφιον δημοτικὸς φόρος ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ τελωνιακὸν δασμολόγιον ἀτελῶν ἐμπορευμάτων εἰσπράττεται πάντοτε εἰς ἀντίστοιχα τραπεζικὰ γραμμάτια τῆς διὰ τὴν εἴσπραξιν τούτου ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς καθοριζομένης ἑκάστοτε διὰ διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑπουργῶν. Ἡ διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου τούτου ἀξία τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς δύναται νὰ καθορίζηται διάφορος δι' ἕκαστον τῶν ἀτελῶς εἰσαγομένων εἰδῶν.

Δι' ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν Ὑπουργῶν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ὁριζομένη ἀξία τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1926 μέχρι τοῦδε εἰσαχθέντων ἀτελῶν κατὰ τὸ τελωνιακὸν δασμολόγιον ἐμπορευμάτων διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἐπ' αὐτῶν ἐπιβεβλημένου δημοτικοῦ φόρου.

Ἄρθρον 26.

Πρὸ τοῦ τελευταίου ἐδαφίου τοῦ ἄρθρου 309 τοῦ Κώδικος, περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων, προστίθεται τὸ ἑξῆς ἐδάφιον:

Πρὸς παρακολούθησιν καὶ ἔλεγχον τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου, ἀφ' ἧς οὗτος ἤρξατο εἰσπραττόμενος, ἔλεγχον τῶν μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀνοιγομένων ἐκ τοῦ φόρου τούτου καθ' ἕκαστον οἰκονομικὸν ἔτος τοκοφόρων λογαριασμῶν καὶ γνωμοδότησιν περὶ τῆς εἰς τοὺς δικαιούχους δήμους διανομῆς τῶν εἰσπράξεων συνιστᾶται ἐπιτροπὴ ὁριζομένη δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, πρὸς ἣν παρέχεται ἀποζημίωσις ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ φόρου ὁριζομένη διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως.

Ἄρθρον 27.

Εἰς τὸ ἄρθρον 321 προστίθεται τελευταῖον ἐδάφιον, ἔχον οὕτω:

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ δύνανται νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς ὑποχρωτικῆς δι' ἐνοικιάσεως διαθέσεως τοῦ φόρου δῆμοι ἢ κοινότητες τῇ αἰτήσει αὐτῶν.

Ἄρθρον 28.

Εἰς τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 364 προστίθενται τὰ ἑπόμενα:

Ἡ σειρὰ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τούτων καθορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, μετὰ προηγουμένην γνώμην τοῦ Νομάρχου Μεσσηνίας. Τὴν τέως δημοτικὴν περιφέρειαν Πυλίων ἐκπροσωπεῖ ἐν προκειμένῳ ἡ κοινοτικὴ ἀρχὴ Πύλου.

Ἄρθρον 29.

Εἰς τὸ ἄρθρον 374 μετὰ τὸ δεύτερον ἐδάφιον προστίθεται ἐδάφιον, ἔχον οὕτω:

Ἐπιτρέπεται ἵνα δι' ἀποράσεων τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν καθορίζηται κατὰ περιφερείας διάφορος σύνθεσις τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον ἐπιτροπῆς.

Ἄρθρον 30.

Τὸ ἄρθρον 397 ἀντικαθίσταται ὡς ἑπεται:

Αἱ περὶ τελωνιακῶν παραβάσεων, περὶ λαθρεμπορίας, ποινῶν τῆς λαθρεμπορίας, περὶ ἁρμοδιότητος καὶ διαδικασίας ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ καὶ περὶ ἀμοιβῶν διὰ τὴν καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου διατάξεις τοῦ τελωνιακοῦ κώδικος ἐφαρμόζονται καὶ προκειμένου περὶ τῶν δημοτικῶν ἢ κοινοτικῶν φόρων ἢ τελῶν.

Τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 121 τοῦ τελωνιακοῦ κώδικος ἁρμοδιότητα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν ἐν αὐτῇ ἀναφερομένων ὀργάνων ἀσκοῦσι καὶ οἱ δημοτικοὶ καὶ κοινοτικοὶ ὑπάλληλοι.

Προσωρινὴ διάταξις.

Ἄρθρον 31.

Εἰς τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀπὸ 2 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεών τινων τῆς περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων νομοθεσίας» προστίθενται τὰ ἑπόμενα:

Καθ' ὅμοιον τρόπον διανέμονται καὶ αἱ τυχὸν ἀδιανέμητοι εἰσπράξεις ἐκ τῶν κατὰ τοὺς προηγουμένους νόμους ΓΡΝΕ' καὶ 2691 εἰδικῶν φόρων.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος νομοθετικοῦ διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Ἀλ. Ζαΐμης

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ.Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτόν, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Σ)βρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας».

Ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου «περὶ παροχῆς συνδρομῆς εἰς τὸν Σύλλογον Συναυλιῶν Ἀθηνῶν, αἰτήσει τοῦ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ζητοῦντος ὅπως ληφθοῦν γενικώτερα μέτρα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἀγορὰ ὑπὲρ τῆς Πινακοθήκης ἔργων τοῦ Νικολάου Γκύζη.

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀγορᾶς ἔργων τοῦ Γκύζη ἀπεφασίσθη αὕτη κατ' ἀρχήν. Ἀπομένει ὁ τρόπος τῆς ἐξοικονομήσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ ρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Τὸ πρᾶγμα ὅμως τοῦτο δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ψηφισθῇ.

Ἀναβάλλεται εἶτα ἡ ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Ὁ κ. ***Γ. Μερκούρης*** ζητεῖ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ εὑρέσεως ἐργασίας καὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας κλπ.» τονίζων ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶνε τὸ πρῶτον μέτρον τὸ ὁποῖον λαμβάνεται ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, δὲν εἶνε δὲ ὀρθὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις.

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** λέγει ὅτι αὐτοὶ οἱ ἐργάται ἐζήτησαν τὴν ἀναβολὴν διὰ δύο ἡμέρας ὅπως ὑποβάλλουν τὰς ἀπόψεις των.

Ὁρίζεται κατόπιν τούτου ἡ αὔριον ὡς ἡμέρα συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου τούτου.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ Ν.Δ. «περὶ τροποποιήσεως τσῦ ὀργανισμοῦ κλπ. τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν» ὁ κ. ***Σ. Σωτηριάδης*** λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ διάταξις περὶ ὑπολογισμοῦ τῆς ἐκτάκτου ὑπηρεσίας ὡς συνταξίμου.

Ὁ κ. ***Π. Μαζαράκης*** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ μέτρου γενικοῦ.

Ὁ κ. ***Ε. Χατζηδάκης*** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. Δ. τοῦ 1923 ἡ ὁποία παρετάθη δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους ὅλων τῶν κλάδων τῆς Διοικήσεως. Θὰ ἦτο δὲ ἄνισον ἂν δὲν ἐγένετο τοῦτο καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** λέγει ὅτι δὲν πρόκειται παρὰ περὶ μέτρου δικαιοτάτου, τὸ ὁποῖον ἔχει γίνει εἰς ὅλους τοὺς κλάδους, νὰ ὑπολογισθῇ δηλαδὴ ὁ χρόνος τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὰς στρατιωτικῶς κατεχομένας χώρας.

Ὁ κ. ***Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας*** φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Γκότση δι' ἧς καταργεῖται ὁ νόμος ΦΜ' περὶ ἐντοπιότητος διὰ τοὺς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους.

Οἱ κ. κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** καὶ ***Κ. Γκότσης*** ἀπαντοῦν ὅτι ἡ ἀφαίρεσις αὕτη ἔγινε καὶ διὰ τοὺς ἐφέτας.

Ὁ κ. ***Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας*** ζητεῖ νὰ ἐξαιρεθοῦν τοὐλάχιστον οἱ Διευθυνταὶ Νομαρχιῶν, οἱ ὁποῖοι πολλάκις ἀσκοῦν τὴν ἀνωτάτην Διοικητικὴν ἐξουσίαν, τοῦ Νομάρχου.

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ἀποδέχεται τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Γκότση.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον, ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ἐπὶ τοῦ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως Ν.Δ. περὶ προσαρτήσεως τῶν Σχολῶν Ἀνωτάτης Δασολογικῆς καὶ Γεωπονικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης».

Ὁ κ. ***Φ. Μοσχούλας*** τονίζει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἀναβλήθη.

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ἐπεζήγησε ὅτι πρόκειται περὶ Σχολῆς λειτουργούσης, ἡ ὁποία τοὐλάχιστον διὰ τὸ τρέχον ἔτος πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ λειτουργοῦσα.

Ν. Δαρβέρης. Προκειμένου περὶ ζητήματος ἀφορῶντος σπουδάζοντας νέους, πρέπει νὰ φροντίσῃ ἡ Βουλή, ἵνα ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἀφοῦ μάλιστα ἐξέλιπον καὶ οἱ λόγοι ἀναβολῆς.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὁ κ. Μοσχούλας ἤγειρε ζήτημα ἐπελθούσης ἢ μὴ ἀναβολῆς τοῦ νομοσχεδίου, ἀλλὰ ἡ ἀναβολὴ ἐγένετο προφανῶς μέχρις ἐλεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ καὶ ἐπὶ τέλους ἂς ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ περὶ τούτου.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** νομίζει ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἀνάξιον νὰ συζητοῦμεν διὰ ποῖον λόγον ἀνεβλήθη τὸ νομοσχέδιον διὸ παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον δι' αὔριον.

Γ. Ἐξηντάρης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Τὸ ζήτημα εἶναι ἐπεῖγον.

Πρόεδρος. Τὸ νομοσχέδιον ἀνεβλήθη μέχρις ἐλεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Μ. Δερλερὲς. Ἀναβληθῇ καὶ ὡρίσθω ἡ συζήτησις δι' αὔριον.

Α Παπαναστασίου. Ὁ ζητῶν τὴν ἀναβολὴν κ. Βουλευτὴς Κυκλάδων δύναται νὰ ἀναπτύξῃ τοὺς λόγους τῆς ἀναβολῆς, ἐὰν πρόκηται νὰ μακρυγορήσῃ ἂς δικκοπῇ ἡ συνεδρίασις.

Πρόεδρος. Θὰ δικκοπῇ ἡ συνεδρίασις.

Τινὲς Βουλευταί. Αὔριον, Αὔριον.

Πρόεδρος. Δικκόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10 1)2 μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρα 11 καὶ 15' ἐπαναλαμβάνεται ἡ δικκοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Φ. Μοσχούλας*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ προσαρτήσεως τῶν Σχολῶν Ἀνωτάτης Δασολογικῆς καὶ Γεωπονικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης», λέγει ὅτι ὅτε κατὰ τὸ θέρος συνεζητεῖτο ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἡς ἀπετέλει μέλος, τὸ ὑπὸ συζήτησιν διάταγμα, ὁ τότε Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας παρίστατο κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς ἐπιτροπῆς προσπαθῶν νὰ πείσῃ ταύτην ὅτι εἶνε συμφέρον διὰ τὸ Κράτος ἡ μετάθεσις τῆς Σχολῆς εἰς Θεσσαλονίκην. Ὁ τότε κ. Ὑπουργὸς εἶχε φυσικὰ ἀμέριστον τὴν συνδρομὴν τῶν ἐκ Μακεδονίας καταγομένων κ.κ. βουλευτῶν, αἱ δὲ ἀντιρρήσεις τῶν βουλευτῶν Ἀθηνῶν Πειραιῶς ἦσαν λίαν ἀσθενεῖς. Ἐγώ, λέγει, εὑρισκόμενος εἰς τὸ μεταξὺ παρηκολούθουν τὴν συζήτησιν καὶ ἐπείσθην ἐκ ταύτης ὅτι δὲν ἦτο συμφέρουσα διὰ τὸ Κράτος καὶ τοὺς μαθητὰς ἡ μετάθεσις τῆς Δασολογικῆς Σχολῆς εἰς Θεσσαλονίκην καὶ ἀπεδείχθη ὅτι εἶχον δίκαιον. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔλεγε τότε ὅτι ἡ Σχολὴ δὲν θὰ μετατεθῇ ἀμέσως εἰς Θεσσαλονίκην ἀλλὰ τὸν Σεπτέμβριον.

Α. Παπαναστασίου. Εὑρίσκεσθε ἐν πλάνῃ, ἐγὼ ἐπέμενον νὰ μετατεθῇ ἀμέσως ἡ Σχολὴ εἰς Θεσσαλονίκην, τὰ δὲ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἔλεγον νὰ μετατεθῇ αὕτη τὸν Σεπτέμβριον.

Ὁ κ. ***Μ. Δερλερές*** παρατηρεῖ ὅτι ἡ γνώμη τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ἦτο ὅτι ἡ ἄμεσος μετάθεσις τῆς Σχολῆς ἦτο ὁλαθερὰ διὰ τοὺς μαθητάς, ὁ δὲ τότε κ. Ὑπουργὸς ἔλεγεν ὅτι θὰ γίνῃ μὲν ἀμέσως ἡ μετάθεσις, ἀλλὰ ἡ λειτουργία αὐτῆς θὰ ἤρχιζε τὸν Σεπτέμβριον.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ εἶπον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι ἡ μετάθεσις τῆς Σχολῆς εἰς Θεσσαλονίκην θὰ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὄχι ὅτι δὲν θὰ μετετίθετο ἀμέσως.

Φ. Μοσχούλας. Τὸ γεγονὸς εἶνε ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς κακῶς ἐσκέφθη νὰ μεταθέσῃ τὴν Σχολὴν εἰς Θεσσαλονίκην διότι αὐτὴ δὲν λειτουργεῖ ἀκόμη, τὸ δὲ Δημόσιον Ταμεῖον ἐπιβαρύνεται μὲ τὴν μισθοδοσίαν τῶν καθηγητῶν καὶ οἱ μαθηταὶ οἱ ἡμίσεις μὲν παραμένουν ἐν Ἀθήναις, οἱ δὲ ἄλλοι ἀπρακτοῦσιν ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὅταν συνεζητεῖτο τὸ νομοσχέδιον, ἦλθον εἰς τὴν ἐπιτροπὴν οἱ καθηγηταὶ τῆς Δασολογικῆς Σχολῆς, οἵτινες εἶναι καὶ ἀνώτατοι ὑπάλληλοι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας καὶ διεμαρτύροντο διὰ τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δεικνύοντες ὅτι τὸ μέτρον αὐτὸ ἔβλαπτε τὰ συμφέροντα τῆς μαθητιώσης νεολαίας.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἡ σχολὴ δὲν ἐλειτούργησε λόγῳ κωλυσιεργίας μερικῶν καθηγητῶν αὐτῆς, οἵτινες ἐνῷ εἶχον δηλώσει ἐγγράφως ὅτι θὰ μετέβαινον εἰς Θεσ)νίκην δὲν μετέβησαν, τὸ δὲ Δημόσιον ταμεῖον πληρώνει μισθοὺς ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ κάθε πληρωμή. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἐὰν δὲν ἐγένετο τότε ἡ μεταφορὰ δὲν θὰ ἐγένετο ποτέ, ἐνῷ λόγοι γενικώτεροι καὶ εἰδικώτεροι ἐπέβαλλον τὴν μεταφορὰν αὐτήν. Οἱ μεταβάντες καθηγηταὶ ἐν οἷς ὁ κ. Κοντὸς εἶναι ἐνθουσιασμένοι ἐκ τῆς μεταθέ-

σεως ταύτης τῆς Σχολῆς τῆς Θεσ)νίκης διότι ἀντιλαμβάνονται ἤδη τούς σπουδαίους λόγους ἕνεκα τῶν ὁποίων ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ μετάθεσις αὐτῆ.

Περατωθείσης τῆς συζητήσεως ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, παρακαλεῖ δὲ ὅπως ἡ ψηφοφορία αὕτη διεξαχθῇ ἀῦριον.

Ὁ κ. **Θ. Νικολούδης** (Ὑπουργὸς Παιδείας) λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ ὀνόματα τῶν ὑποβαλόντων τὴν πρότασιν καὶ νὰ ἀναγραφῶσι ταῦτα εἰς τὰ πρακτικὰ ἵνα γνωσθῇ ποῖοι εἶναι οἱ παρακωλύοντες τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Β. Σαγιᾶς** λέγει ὅτι Ὑπουργὸς τοιαῦτα λέγων ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν εἶναι Ὑπουργὸς Κοινοβουλευτικῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ Ὑπουργὸς Κυβερνήσεως παρωχημένων χρόνων.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** ζητεῖ νὰ γίνῃ ἡ ψηφοφορία τὴν ἑσπέραν ταύτην.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν ἀναβάλλεται ἡ διεξαγωγὴ τῆς ψηφοφορίας.

Μεθ' ὃ ἀναβάλλεται ἡ διεξαγωγὴ τῆς ψηφοφορίας.

Ἐπὶ τῆς κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ἐποικισμοῦ κλπ ὁ κ. **Α. Μέρος** λέγει ὅτι τὸ νομοθέτημα δὲν εἶναι τυχαῖον καὶ πρέπει νὰ ποσκαλέσῃ τὴν προσοχὴν ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς. Προκειμένου περὶ τῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ τῆς ἀμοιβῆς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐποικισμοῦ τὸ Κράτος ἐπέβαλε μίαν εἰδικὴν φορολογίαν ἐπὶ τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν, ἀντὶ αἱ δαπάναι αὗται νὰ βαρύνουν τὸν γενικὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκονομίας) παρατηρεῖ ὅτι οἱ χωρικοὶ εὐχαρίστως ὑποβάλλονται εἰς τὴν δαπάνην αὐτήν, προκειμένου νὰ συμπληρωθῇ ἡ ἀποκατάστασις των.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** λέγει ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς τοῦτο. Ἡ δαπάνη αὕτη πρέπει νὰ βαρύνῃ τὴν γενικὴν φορολογίαν.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) παρατήρεῖ ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐπίσπευσις τοῦ ἔργου τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ τρόπου καθ' ὃν διεξάγεται ἡ συζήτησις δυσχεραίνεται. Ἄλλως τε δὲν πρόκειται παρὰ περὶ μιᾶς ἐλαφροτάτης ἐπιβαρύνσεως. Ἐὰν οἱ χωρικοὶ τοὺς ὁποίους ἀντιπροσωπεύετε πληροφορηθῶσιν ὅσα λέγετε ὑποθέτω ὅτι θὰ μείνουν εὐχαριστημένοι.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** συνεχίζων τονίζει ὅτι ἡ ἐπιδάρυνσις εἶναι βαρυτάτη ἀνερχομένη εἰς 50 ἑκατομμύρια, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ μικρὰ ἰδιοκτησία ἔχει ἀνάγκην εἰδικῆς προστασίας καὶ οὐχὶ φορολογίας καὶ καταπιέσεως. Ἀλλὰ μήπως ἐπετεύχθη τοὐλάχιστον τίποτε. Οὐδὲν οὐσιαστικὸν ἀντάλλαγμα παρεσχέθη ἔναντι τῆς φορολογίας ταύτης. Ἐφέτος οὐδὲν Συνεργεῖον διανομῆς ἀπεστάλη εἰς Θεσσαλίαν γενικῶς δὲ ἡ καταμέτρησις καὶ ἡ διανομὴ ὑστεροῦσιν ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἐπὶ 8 ἔτη τώρα νὰ μὴ ἔχῃ γίνῃ σχεδὸν τίποτε.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐρωτᾷ διατὶ ἀπέβη ἄκαρπος ὁ διαγωνισμὸς δι' οὗ ἐπεδιώκετο νὰ ἀνατεθῇ εἴτε εἰς ἰδιώτας τοπογράφους εἴτε εἰς Ἑταιρείας νὰ ἐνεργήσουν τὴν τοπογράφησιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἔχωμεν τελειώσει τὸ ἔργον τοῦτο ἐντὸς ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν. Ἐκεῖνο, λέγει, ποῦ ἐπιβάλλεται εἶναι νὰ αὐξηθῇ τοὐλάχιστον ὁ ἀριθμὸς τῶν τοπογράφων ἵνα ἡ καταμέτρησις γίνει ταχυτέρα.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) λέγει ὅτι ὁ διαγωνισμὸς θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ καὶ πρὸ δύο ἐτῶν, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅταν ἔγεινεν ὁ διαγωνισμὸς ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου ἀνέφερεν ὅτι ἡ δι' ἀεροφωτογραφήσεως καταμέτρησις θὰ ἦτο ἀτελής. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόσληψιν ἰδιωτῶν τοπογράφων αὐτὴ δὲν ἐκρίθη ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν συμφέρουσα καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ταχύτητος καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς. Κατόπιν τούτου ἐσκέφθημεν νὰ πολλαπλασιάσωμεν ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ τὰ συνεργεῖα καὶ θὰ τὰ πολλαπλασιάσωμεν.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** λέγει ὅτι καθ' ὅλας τὰς γεωργικὰς Συνελεύσεις κατεδικάσθη ἡ φορολογία αὕτη. Οἱ χωρικοὶ ἔχουν ἀρκετὰς ἄλλας φορολογικὰς ἐπιβαρύνσεις, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται ὅπως τὸ Κράτος ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην ταύτην. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐπιμένει εἰς τὴν φορολογίαν αὐτὴν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ζητήσωμεν τὸν διαχωρισμὸν τῶν κλήρων. Ἡ φορολογία ἀφορᾷ τὴν διανομήν. Ἐξετάζοντες δὲ τὴν διανομὴν εὑρίσκομεν ὅτι εἰς τὴν Θεσσαλίαν ἐστάλησαν πέρυσι μόνον 20 Συνεργεῖα, ἂν δὲ ἐξακολουθήσωμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ χρειασθῶμεν 10 χρόνια νὰ τελειώσωμεν. (Διακοπαὶ - Θόρυβος).

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι σοβαρώτατον, λόγῳ τῶν ἐπιβαλλομένων ἐπιβαρύνσεων. Νομίζω δὲ ὅτι καὶ ἀντικανονικῶς εἰσάγεται τὸ μέτρον, διότι τὸ ἄρθρον 50 τοῦ Συντάγματος ὁρίζει ὡρισμένας διατυπώσεις, πρέπει δὲ νὰ γίνῃ ἡ ἐπιψήφισις διὰ διπλῆς ἀναγνώσεως. Δὲν γεννῶ ὅμως τοιοῦτον ζήτημα. Γονίζω ὅτι πρέπει ἡ συζήτησις νὰ γίνῃ ἤρεμος, ἐφ' ὅσον ἡμεῖς εἴμεθα διατεθειμένοι νὰ παραμείνωμεν ἐδῶ ὅπως διευκολύνωμεν τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐφέτος οὐδὲν συνεργεῖον ἀπεστάλη.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἡ κτηματογραφήσις ὀφείλει νὰ γίνῃ μὲ σύστημα, ὅπως γίνεται παντοῦ, δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν μόνον εἰς τὴν χώραν ταύτην νὰ γίνωνται αἱ ἐργασίαι ἄνευ οὐδενὸς συστήματος.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** συνιστᾷ ὅπως ἐν συνεννοήσει μετὰ τῆς ἀρδομίας ὑπηρεσίας ὁ κ. Ὑπουργὸς καταλήξῃ εἰς ὡρισμένα συμπεράσματα, προσλάβῃ δὲ καὶ ἰδιώτας μηχανικούς. Ἐπίσης συνιστᾷ ὅπως χρησιμοποιηθῶσι καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ἵνα κατορθωθῇ ἡ κατάρτισις περισσοτέρων συνεργείων.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπ. Γεωργ.) λέγει ὅτι θεωρητικῶς δύναταί τις νὰ ὑποδεικνύῃ ὅ,τι θέλει, ἀλλ' ὅταν ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν πραγματικότητα τότε θὰ ἴδῃ ὅτι τὰ πράγματα ἔχουν ἄλλως.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** τελευτῶν λέγει ὅτι δὲν ζητεῖ ἄλλο τί παρὰ τὸν καταρτισμὸν ὑπηρεσίας διανομῆς ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι ἡ διανομὴ τῶν κλήρων ἔχει καθυστερήσει καὶ διότι δὲν εἶναι ἄρτια τὰ συνεργεῖα καὶ διότι δὲν ἐργάζονται καὶ παρατείνουν ἐπ' ἄπειρον τὸν χρόνον τῆς καταμετρήσεως. Τὸ μέτρον ὅπερ προτείνει ἐξ ἄλλου ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρ. Ἑνώσεως δὲν εἶναι κατάλληλον, διότι δὲν εἶναι ἀκριβές, καὶ ὁ μόνος τρόπος εἶναι ὁ διὰ κρατικῶν συνεργείων, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ καταρτισθοῦν μικτὰ ἐκ τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐκ τῆς γεωργικῆς τοιαύτης, τὰ ὁποῖα ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν στρατιωτικοῦ θὰ κατορθώσουν νὰ φέρουν εἰς πέρας τὴν ἐργασίαν αὐτήν.

Α. Μαραζαράκης (Ὑπ. Στρατ.) Ἀπὸ πέρυσι διεθέσαμεν ἀξιωματικούς.

Θ. Χαβίνης πρέπει νὰ δικτεθοῦν περισσότεροι.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρακαλεῖ νὰ κατατεθοῦν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ διαγωνισμοῦ περὶ ἀεροφωτογραφήσεως διὰ νὰ ἴδωμεν κατὰ πόσον τὰ κατ' αὐτῆς λεχθέντα εἶνε ἀκριβῆ, δεδομένου ὅτι εἰς πλείστα μέρη τῆς Εὐρώπης ἐφαρμόζεται ἡ μέθοδος αὕτη. Ἡ προσπάθεια ἐξ ἄλλου τῆς ἀποστάσεως τῶν ἀξιωματικῶν δὲν θὰ εἶνε λυσιτελής, δεδομένου ὅτι ὀλίγους πάλιν θὰ ἀποσπάσῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν.

Γ. Ἐξηντάρης (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). Ὁ φάκελος θὰ κατατεθῇ. Ἀλλὰ εἰς τὸ ἀγροτικὸν Συνέδριον πάντες ἀπέκρουσαν τὸν τρόπον τῆς ἀεροφωτογραφήσεως. Πάντως θὰ μελετήσωμεν καὶ θὰ ἐφαρμόσωμεν κάθε ταχύτερον καὶ ἀσφαλῆ τρόπον καταμετρήσεως καὶ διανομῆς.

Ὁ κ. **Γ. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἐπιτροχάδην ἐπισκόπησις τοῦ ταμείου αὐτοῦ δεικνύει ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐλαφρᾶς φορολογίας. Φορολογεῖται ὁλόκληρος ὁ κόσμος διὰ νὰ πληρώνωνται οἱ ὑπάλληλοι, καὶ λαμβάνουν ἐπὶ πλέον ἐπίδομα ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 1)3 τοῦ μισθοῦ των. Ἐπιβαρύνονται προσέτι καὶ οἱ ἀπαλλοτριούμενοι ἰδιοκτῆται, καταδικαζόμενοι καὶ αὐτοὶ εἰς ἔκπτωσιν ἐκ τῆς ἀποζημιώσεως 10 ο)ο. Προχωρῶν ἀναλύει τοὺς ἐπιβαλλομένους φόρους, οὓς εὑρίσκει βαρυτάτους καὶ σκληροὺς δι' ἀμφότερα τὰ μέρη καὶ ἰδιοκτήτας καὶ κληρούχους.

Ὁ κ. **Α. Μέρος** παρατηρεῖ ὅτι καὶ τὰ ἔσοδα τοῦ Θεσσαλικοῦ Ταμείου συνεχωνεύθησαν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ, καὶ δι' ὧν φορολογεῖται καὶ ὁ Θεσσαλικὸς σῖτος.

Ὁ κ. **Γ. Ἐξηντάρης** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι πρόκειται περὶ εκτάκτου καὶ ὄχι περὶ παγίας φορολογίας.

Α. Παπαναστασίου. Ἐλλείψει, λέγει, κρατικῶν ἐσόδων προεκρίθη πρὸς ἐπιτάχυνσιν τῶν ἐποικιστικῶν ὑπηρεσιῶν ἡ ἔκτακτος αὕτη φορολογία.

Ὁ κ. **Γ. Μπακόπουλος** τονίζει ὅτι ἰδία ἡ κράτησις τῶν ἰδιοκτητῶν εἶνε σκληρά, καὶ παρακαλεῖ νὰ ἀποσυρθῇ τὸ νομοσχέδιον παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ ταμείου ἐποικισμοῦ πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ βέτο ὁ τμηματάρχης τῆς τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας διότι τὰ περισσότερα ζητήματα εἶνε τεχνικά. Ὡς πρὸς τὴν ἀεροφωτογράφησιν πανταχοῦ γίνεται σήμερον αὕτη, ἐγεννήθη ὅμως τὸ ζήτημα ἂν ἀποζῇ τὴν ἀκρίβειαν ἣν ζητεῖ τὸ Ὑπουργεῖον διὰ τὴν διανομὴν τῶν γαιῶν. Ἐγένετο ἡ συγκριτικὴ ἀεροφωτογράφησις καὶ τοπογράφησις καὶ δὲν γνωρίζω τὰ ἀποτελέσματά της.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** πληροφορεῖ ὅτι διετάχθησαν ἔντως τοιαῦται συγκριτικαὶ καταμετρήσεις ἀλλὰ δὲν ὑπεβλήθησαν τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν ἐφ' ὅσον ἤμην Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** λέγει ὅτι, ἡ ἀεροφωτογράφησις γενομένη εἰς Καράτζοβα δὲν ἐπέτυχε.

Π. Μπούπουλης. Ἐγένετο παρ' ἑνὸς ἁπλοῦ φωτογράφου. Ἐὰν ἀνετίθετο εἰς τὴν φωτογραφικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ναυτικοῦ θὰ ἐπετύγχανε, διότι ἔχει αὐτὴ τέλεια ὄργανα. Ἀλλ' ἀσχέτως τούτου διὰ τὴν τοπογράφησιν τὴν ἀκριβῆ θὰ χρειασθοῦν γαιοδοτικαὶ καταμετρήσεις. Συνεργεῖα δύνανται εὐκόλως νὰ καταρτισθοῦν καὶ ἐξ ἀποτάκτων ἀξιωματικῶν καὶ ἐξ ἰδιωτῶν νέων ἀποφοίτων τοῦ Πολυτεχνείου. Ἔλλειψις μόνον χρημάτων ὑπάρχει διὰ νὰ ἀμείβωνται ἐπαρκῶς οἱ μέλλοντες νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰ συνεργεῖα.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλομανῆς** λέγει ὅτι τὸ 1)5 τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος τὸ παίρνει τὸ ταμεῖον ἐποικισμοῦ.

Ὁ κ. **Α. Θεοδωρίτης** λέγει ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι πόροι, οἱ χωρικοί μας θ' ἀνεχθοῦν τὴν μικρὰν ταύτην φορολογίαν ἐξ ἧς θὰ κατορθωθῇ νὰ καθορισθῇ ἐπὶ τέλους ὁ κλῆρός των.

Ὁ κ. **Ν. Δαρβέρης** λέγει ὅτι ἡ διανομὴ τῶν κλήρων, εἶνε τὸ ἐπιστέγασμα τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως, ἡ ὁποία ἔλαβε μεγάλην ἔκτασιν εἰς τὰς Νέας Χώρας καὶ τὴν Θεσσαλίαν ὅπου ὑπῆρχον αἱ μεγάλαι ἰδιοκτησίαι. Ἡ τοπογράφησις ὅμως αὕτη εἶνε δυσχερές, μακρὸν ἔργον καὶ πολυδάπανον καὶ διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι πρέπει νὰ συνεισφέρουν ὑπὲρ αὐτῆς. Ἡ κτηματογράφησις δὲν εἶνε ἀκριβῆς δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ δι' ἀεροπλάνου καὶ σχετικὴ πρότασις ὑπεβλήθη παρὰ τῆς Ἀκαδημίας τῆς Βιέννης ὑποσχομένης ταχυτάτην τὴν τοπογράφησιν. Κατὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς ξένας ἑταιρείας τῆς τοπογραφήσεως διεμαρτυρήθησαν οἱ ἰδικοί μας ἀξιωματικοὶ τοπογράφοι ὑποσχόμενοι εὐθηνοτέραν καὶ ταχυτέραν τοπογράφησιν καὶ εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐπροτιμῶντο οἱ ἐντόπιοι.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπρόκειτο περὶ μιᾶς λυστρικῆς ἑταιρείας, ἡ ὁποία ἀνελάμβανε νὰ φωτογραφήσῃ ἀπὸ σημεῖα σταθερὰ καὶ ὄχι ἀσταθῆ. Διὰ νὰ μὴ ἀποκλεισθοῦν ἐξ ἄλλου καὶ οἱ ἐντόπιοι φωτογράφοι, ὁ διαγωνισμὸς προσεκάλεσε καὶ τούτους ἀλλὰ δὲν προσῆλθον, διότι αἱ ἀμοιβαὶ ἦσαν καὶ εἶναι γλίσχροι.

Ν. Δαρβέρης. Πάντως οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ καταμέτρησις ἀπαιτεῖ μακρὸν χρόνον. Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ φορολογία δὲν εἶναι βαρεῖα καὶ ὅτι πάντως ἡ καταμέτρησις θὰ γίνῃ τοπογραφικῶς καὶ ὄχι κατ' ἄλλον τρόπον.

Ὁ κ. **Μ. Δερλερὲς** λέγει ὅτι πρὸ πολλῶν ἐτῶν προσεκλήθη ἐνταῦθα γαιοδετικὴ ἀποστολὴ ἐξ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἡ ὁποία ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς γαιοδετικῆς ὑπηρεσίας καὶ δὲν χρειάζεται νὰ κληθοῦν ξένοι ἀξιωματικοὶ οὔτε ἐργαλεῖα νέα νὰ προμηθευθῶμεν. Συνεπῶς ἀξιωματικοὶ μόνον πρέπει νὰ ἀποσπασθοῦν ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν.

Α. Μαζαράκης (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν). Τὸ ζήτημα, λέγει, εἶνε πῶς δὲν ἔχομεν ἐπαρκῆ ἀριθμὸν ἀξιωματικῶν νὰ ἀποσπάσωμεν δεδομένου ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ τοπογράφοι ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ ἐπιτελικοῦ χάρτου.

Ὁ κ. **Μ. Δερλερὲς** λέγει ὅτι πάντως πρόσωπα χρειάζονται καὶ ἐργαλεῖα.

Ὁ κ. **Γ. Μόδης** λέγει ὅτι ἡ καταμέτρησις εἶναι τὸ σπουδαιότερον βῆμα τῆς ἀγροτικῆς ἀποκαταστάσεως, διότι ἄνευ αὐτῆς δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἡ διανομὴ τῶν κλήρων ἐξ ἧς θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἡ καλλιέργεια αὐτῶν καὶ πᾶσα θυσία πρέπει νὰ γίνῃ ὑπὲρ αὐτῆς. Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται δεκτὸν δι' ἀναστάσεως εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω :

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν Ν. Δ. τῆς 30 Ἰανουαρίου 1926 περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ καὶ 30 Ἰουνίου 1926 περὶ τροποποιήσεως τοῦ προηγουμένου τοιούτου».

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου π. ἔ. Ν. Διάταγμα, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Γεωργίας, «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν Ν. διαταγμάτων τῆς 30 Ἰανουαρίου 1926 «περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ καὶ τῆς 30 Ἰουνίου 1925 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ προηγουμένου τοιούτου», ἔχον οὕτω.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν Ν. Δ. τῆς 30 Ἰανουαρίου 1926 «περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ» καὶ 30 Ἰουνίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ προηγουμένου τοιούτου».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ Ν. Δ. τῆς δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Ν. Δ. ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως» καὶ τὴν ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1927 σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Γεωργίας, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, κυροῦμεν τὰ Νομοθ. διατάγματα τῆς 30 Ἰανουαρίου 1926 «περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ» καὶ 30 Ἰουνίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ προηγουμένου τοιούτου», τροποποιούμενα καὶ κωδικοποιούμενα εἰς ἐνιαῖον κείμενον ὡς ἀκολούθως :

Περὶ συστάσεως Εἰδικοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ.

Ἄρθρον 1.

Συνιστᾶται Εἰδικὸν Ταμεῖον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ». Εἰς τὸ Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ συγχωνεύεται καὶ τὸ Θεσσαλικὸν Γεωργικὸν Ταμεῖον.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 2.

Σκοπὸς τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ εἶνε ἡ ἐν γένει ἐξυπηρέτησις τῶν ἀναγκῶν τῆς ὑπηρεσίας Ἐποικισμοῦ καὶ Γεωργίας καὶ ἡ καταβολὴ ἁπασῶν τῶν δαπανῶν τῶν ἀναγκαιουσῶν διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας ταύτης.

Τὸ Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ διαχειρίζεται ἅπαντα τὰ εἰς τὴν

κυριότητα τοῦ Δημοσίου περιελθόντα ἀγροτικὰ ἀκίνητα ἐξ ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἀγορᾶς ἢ δωρεᾶς πρὸς ἀποκατάστασιν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν ἐντοπίων καὶ προσφύγων καὶ ἐφόσον ἡ κυριότης παραμένει εἰς τὸ Δημόσιον.

Διοίκησις καὶ Προσωπικόν.

Ἄρθρον 3.

1. Τὸ Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ ἀποτελοῦν νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἐκπροσωπεῖται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἐπαμελοῦς Συμβουλίου Ἐποικισμοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

2. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας, ὁρίζονται ἡ σύνθεσις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ, αἱ ἀποδοχαὶ τῶν μελῶν, εἰσηγητῶν καὶ γραμματέως καὶ ἡ δικαιοδοσία αὐτοῦ ἐπὶ θεμάτων διαχειριζομένων ὑπὸ τοῦ Ταμείου, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ.

3. Ὅταν συζητοῦνται θέματα προσωπικοῦ, καλεῖται ὡς ἔκτακτον μέλος τοῦ Συμβουλίου μετὰ ψήφου καὶ ὁ τμηματάρχης τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας κλπ., ἐφόσον τὸ τμῆμα τοῦτο χειρίζεται τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ταμείου.

4. Ὁμοίως εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ μετέχει μετὰ ψήφου καὶ ὁ προϊστάμενος τῆς Τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας ἢ ὁ νόμιμος ἀναπληρωτής του.

5. Ἅμα τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ παρόντος ἅπασαι αἱ ὑπηρεσίαι Ἐποικισμοῦ καὶ τῆς Τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας περιέρχονται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ.

6. Δι' ὁμοίου Διατάγματος στηριζομένου εἰς τὴν γνωμάτευσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ ἐπιτρέπεται ἡ διαρρύθμισις καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑπηρεσίας Ἐποικισμοῦ ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε παρουσιαζομένων ἀναγκῶν. Αἱ τοποθετήσεις καὶ μεταθέσεις τῶν ὑπαλλήλων τῆς ὑπηρεσίας Ἐποικισμοῦ ἐνεργοῦνται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, στηριζομένης εἰς γνωμάτευσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ.

7. Διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, στηριζομένη εἰς γνωμάτευσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ, ἐπιτρέπεται ὁ καθορισμὸς τῶν κατὰ βαθμοὺς ἀποδοχῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν Ἐποικισμοῦ, ἀναλόγως τῶν πόρων τοῦ Ταμείου καὶ τῶν ἑκάστοτε βιωτικῶν ἀναγκῶν, μὴ δυναμένων νὰ ὑπερβῶσιν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὁμοιοβάθμων των μονίμων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἐποικισμοῦ δύναται νὰ χορηγῆται ὡς ἐπίδομα ποσοστὸν μέχρι τοῦ τρίτου τῶν ἀποδοχῶν τῶν ὁμοιοβάθμων των μονίμων τεχνικῶν ὑπαλλήλων τῆς ἐξωτερικῆς ὑπηρεσίας Ἐποικισμοῦ. Αἱ πάγιαι ἐπιχορηγήσεις λόγῳ γραφικῶν ἐξόδων τῶν γραφείων κλπ. καθορίζονται ἐφεξῆς δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, δύνανται ὅμως ἀντὶ παγίων ἐπιχορηγήσεων νὰ χορηγηθῶσι προκαταβολαὶ ἐπὶ ἀποδείξει λογαριασμοῦ.

8. Οἱ ὑπάλληλοι καὶ ὑπηρέται τοῦ Ταμείου διατηροῦν τὴν ἰδιότητα τοῦ μονίμου δημοσίου ὑπαλλήλου, ἡ δὲ ὑπηρεσία των εἶνε συντάξιμος κατὰ τὰς περὶ συντάξεως τῶν λοιπῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἰσχυούσας διατάξεις. Ἡ σύνταξις καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου.

9. Ἡ ἀληθὴς ἑρμηνεία τοῦ ἑβδόμου ἐδαφίου εἶνε, ὅτι διὰ τῶν περὶ ἀποδοχῶν διατάξεών του δὲν θίγονται αἱ εἰδικαὶ διατάξεις περὶ στρεμματικῆς ἀποζημιώσεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τοπογραφικῆς Ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 4.

Πάντα τὰ ἀφορῶντα τὸ προσωπικὸν ἐν γένει τῆς ὑπηρεσίας (διορισμοί, μεταθέσεις, ἀπολύσεις, ἄδειαι κλπ.), ἀνατίθενται εἰς τὴν ἁρμοδίαν ὑπηρεσίαν Προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας· διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας δύνανται νὰ ἀνατεθῶσι καὶ εἰς μίαν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ καθορίζονται τὰ τῆς ὑπογραφῆς ἐγγράφων ὑπὸ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου, εἰς οὓς δύναται νὰ ἐκχωρηθῇ καὶ μέρος τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργοῦ.

Εἰς ἀναπλήρωσιν στρατευθέντων ὑπαλλήλων τοῦ Ταμείου ἐπιτρέπεται ὁ διορισμὸς ἐκτάκτων ὑπαλλήλων ἐπὶ ταῖς ἀποδοχαῖς τοῦ στρατευθέντος ὑπαλλήλου ἢ καὶ ἑνὸς τὸ πολὺ ἀνωτέρου βαθμοῦ τούτου. Ἐν οὐδεμιᾷ ὅμως περιπτώσει αὐταὶ δύνανται νὰ ὑπερβαίνωσι τὰς ἀποδοχὰς εἰσηγητοῦ

Πόροι τοῦ Ταμείου.

Ἄρθρον 5.

Οἱ πόροι τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν κάτωθι προσόδων :

1) Ἐξ ἁπασῶν τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κειμένων νόμων προσόδων τοῦ Θεσσαλικοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου.

2) Ἐκ προσαυξήσεως 10ο)ο ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας τῶν ἀπαλλοτριουμένων ἀγρικτημόνων, συμπεριλαμβανομένης εἰς τὴν ὁλικὴν ἀξίαν καὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Δημοσίου καταβαλλομένης συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 45 τοῦ ἀπὸ 3 Ὀκτωβρίου 1923 Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν ἀγροτικῶν νόμων» προσαυξήσεως.

Ἡ προσαύξησις αὕτη, βαρύνουσα τοὺς ἀποκαθισταμένους ἀκτήμονας, καταβάλλεται εἰς δύο ἐτησίας δόσεις ἀρχομένας εὐθὺς μετὰ τὴν παραχώρησιν τῆς κυριότητος τοῦ κτήματος εἰς τὸν Συνεταιρισμὸν ἀποκαταστάσεως καὶ κατὰ τὴν 1ην Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους.

3) Ἐκ κρατήσεως ὑπολογιζομένης ἐπὶ τῆς ὑπὸ τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως καθοριζομένης ἀποζημιώσεως ἄνευ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 45 τοῦ ἀπὸ 3 Ὀκτωβρίου 1924 Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν ἀγροτικῶν νόμων» εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου προσαυξήσεως καὶ ἀνερχομένης εἰς 5ο)ο μὲν προκειμένου περὶ κτημάτων ὧν ἡ συνολικὴ ἀξία δὲν ὑπερβαίνει τὰς πεντακοσίας χιλιάδας (500.000) δραχμάς, 10ο)ο δὲ προκειμένου περὶ κτημάτων συνολικῆς ἀξίας ἄνω τῶν πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) δραχμῶν.

Αἱ κρατήσεις τῆς ὡς ἄνω παραγράφου ἐνεργοῦνται εἰς ὁμολογίας τοῦ δανείου ἀπαλλοτριώσεως συνοδευομένας ὑπὸ τῶν τοκομεριδίων των ἀρχομένων ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς θὰ ἄρχωνται καὶ τὰ τοκομερίδια τῶν ὁμολογιῶν, δι' ὧν θὰ καταβληθῇ ἡ κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 45 ὑπὸ τοῦ Δημοσίου εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας χορηγουμένη προσαύξησις 50ο)ο.

4) Ἐκ κρατήσεως τοῦ ἑνὸς τετάρτου ἐκ τῶν ὑπὸ τῶν Συνεταιρισμῶν κατατιθεμένων εἰς τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν μισθωμάτων ὑπὲρ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἀπαλλοτριουμένων ἀγροκτημάτων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 31 τοῦ ἀπὸ 3 Ὀκτωβρίου 1924 Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν ἀγροτικῶν νόμων».

Τὸ ἔσοδον τοῦτο βεβαιούμενον εἰς τὸ ἁρμόδιον Δημόσιον Ταμεῖον εὐθὺς ἅμα τῇ ἐκδόσει τῆς περὶ καθορισμοῦ τοῦ μισθώματος ἀποφάσεως, ἐν ἡ δέον νὰ καθορίζηται συγκεκριμένως, καταβάλλεται τὴν 15 Σεπτεμβρίου ἑκάστου ἔτους, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 28 τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1925 Νομοθ. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

5) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῆς εἰσπράξεως δικαιώματος τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ διὰ τὴν ἔκδοσιν παραχωρητηρίου καὶ ἀνερχομένου εἰς δραχμὰς μὲν 10 δι' ἕκαστον ἀτομικὸν παραχωρητήριον, ἐκδιδόμενον, εἴτε βάσει τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, εἴτε βάσει τῶν νόμων τοῦ ΓΘΤ, ἐφόσον πρόκειται περὶ ὁριστικοῦ, εἰς ἓν ἐπὶ τοῖς χιλίοις δὲ ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀξίας τοῦ παραχωρουμένου κτήματος διὰ τὰ εἰς τοὺς Συνεταιρισμοὺς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 59 τοῦ ἀπὸ 3 Ὀκτωβρίου 1924 Διατάγματος «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν ἀγροτικῶν νόμων» χορηγούμενα παραχωρητήρια.

Ἡ εἰσπραξις τοῦ δικαιώματος τούτου ἐνεργεῖται διὰ γραμματίου παραλαβῆς, καθ' ἃ εἰδικώτερον θέλουσι καθορισθῇ διὰ Διατάγματος.

6) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ δραχμῶν εἴκοσι πέντε καὶ καταβαλλομένου δι' ἑκάστην πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν Ἐποικισμοῦ ὑποβαλλομένην αἴτησιν πρὸς ἔγγραφην κληρούχου. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἰσπράττεται ἐπίσης διὰ γραμματίου συνυποβαλλομένου μετὰ τῆς αἰτήσεως.

7) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῆς πωλήσεως εἰς τοὺς Συνεταιρισμοὺς λογιστικῶν βιβλίων καὶ ἀτομικῶν βιβλιαρίων τῶν συνεταίρων, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 24 τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

8) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῆς εἰσπράξεως τόκων ὑπερημερίας διὰ τὴν καθυστέρησιν τῆς πληρωμῆς ἐσόδων τοῦ Ταμείου.

9) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ δικαιώματος τοῦ Ταμείου διὰ τὴν χορήγησιν ἀδειῶν ἐκουσίας πωλήσεως εἰσπραττομένου διὰ γραμματίου καὶ ἀνερχομένου εἰς δραχμὰς μὲν 1.000 δι' ἕκαστον τῶν ἀγοραστῶν ἐὰν οὗτοι δὲν ὑπερβαίνωσι τοὺς τρεῖς εἰς δραχμὰς 250 δι' ἕκαστον τούτων ἐὰν δὲν ὑπερβαίνωσι τοὺς δέκα, καὶ δραχμὰς 100 δι' ἕκαστον ἐὰν εἶναι πλέον τῶν δέκα. Ἴσον ποσὸν πρὸς τὸ ὑπὸ τῶν ἀγοραστῶν συνολικῶς καταβαλλόμενον καταβάλλεται καὶ ὑπὸ τῶν πωλητῶν, διανεμόμενον ἐπὶ συνιδιοκτησίας μεταξὺ των ἀναλόγως τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἰδιοκτησίας ἑκάστου ἐπὶ τοῦ κτήματος.

Ὅσάκις ἡ ἄδεια χορηγεῖται διὰ τὴν πώλησιν εἰς Κοινότητα, Συνεταιρισμόν, ἢ χωρίον, τὸ δικαίωμα τοῦτο ὁρίζεται σταθερὸν εἰς δραχμὰς 2000. Ἐὰν ἡ ἀγοραζομένη ἔκτασις εἶναι ἐλάσσων τῶν 100 στρεμμάτων τὸ κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἐδάφια δικαίωμα περιορίζεται εἰς τὸ ἥμισυ, ἐὰν δὲ εἶναι ἐλάσσων τῶν 10 εἰς τὸ τέταρτον.

10) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν ληξιπροθέσμων τοκομεριδίων τῶν χρεωγράφων τοῦ ἀποθεματικοῦ.

11) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῆς καταβολῆς προμηθείας 2 ο)ο ἐπὶ τῶν εἰς τοὺς πρόσφυγας χορηγηθέντων δανείων ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, καταβαλλομένου μετὰ τῆς τελευταίας τοκοχρεωλυτικῆς δόσεως καὶ ὑπολογιζομένου ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ δανεισθέντος κεφαλαίου.

12) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Θεσσαλικοῦ Ταμείου διανεμηθέντων κτημάτων ὑπολογιζομένου 10 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀξίας τοῦ παραχωρηθέντος κλήρου, καταβαλλομένου μετὰ τῆς τελευταίας δόσεως ἢ κατὰ τὸν χρόνον τῆς προεξοφλήσεως τοῦ χρέους.

13) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῶν προστίμων τῶν ἐπιβαλλομένων δυνάμει τοῦ ἄρθρου 86 παρ. 1 τοῦ ἀγροτικοῦ κώδικος.

14) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀπὸ 3 Ἰανουαρίου 1925 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως διατάξεων ἀφορωσῶν εἰς τὰς τοπογραφικὰς ὑπηρεσίας τῶν Ὑπουργείων Συγκοινωνίας καὶ Γεωργίας δικαιώματος πρὸς ἔκδοσιν ἀντιγράφων τοπογραφικῶν σχεδίων.

15) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τῆς διαθέσεως κτημάτων ἐξαγορασθέντων παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ ἢ δωρηθέντων εἰς αὐτό.

16) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ κρατήσεως 2 ο)ο ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν κληρούχων καταβαλλομένων εἰς τὸ Δημόσιον τοκοχρεωλυτικῶς δόσεων τῆς ἀξίας τῶν εἰς αὐτοὺς παραχωρηθέντων κλήρων.

17) Ἐξ ἐσόδου προερχομένου ἐκ τοῦ τιμήματος τῶν οἰκημάτων τῶν μνημονευομένων ἐν τοῖς ἄρθροις 18 καὶ 19 τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως καὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων τοῦ Θεσσαλικοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου».

Προϋπολογισμὸς καὶ διαχείρισις.

Ἄρθρον 6.

Ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ ἀποτελεῖ παράρτημα τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Δημοσίου καὶ ψηφίζεται καὶ δημοσιεύεται μετὰ τούτου.

Τὰ εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ταμείου ἐκδιδόμενα χρηματικὰ ἐντάλματα ὑπόκεινται εἰς θεώρησιν παρὰ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου καὶ ὑπογράφονται παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ ἢ τοῦ λαμβάνοντος εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ἐντολήν.

Αἱ χρηματικαὶ ἐνταλαί, αἱ ἀναλήψεις ὑποχρεώσεων, αἱ ἀποφάσεις περὶ ἐκδόσεως ἐνταλμάτων προπληρωμῆς καὶ αἱ ἐγκρίσεις πιστώσεων μέχρι μὲν 100.000 δραχμῶν ὑπογράφονται παρὰ τοῦ Διευθυντοῦ Ἐποικισμοῦ, ἄνω δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας.

Τὰ κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος (1 Ἀπριλίου 1926) εὑρισκόμενα παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ποσὰ ὑπὲρ τοῦ Θεσσαλικοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου μεταφέρονται ὑπὲρ τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ.

Ἄρθρον 7.

Οἱ ταμίαι λογοδοτοῦν κεχωρισμένως διὰ τὸν λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ πρὸς τὴν Κεντρικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ταμείου, ὑποβάλλοντες αὐτῇ τὰ στοιχεῖα διαχειρίσεως κατὰ μῆνα.

Τὸ Ταμεῖον Ἐποικισμοῦ μετὰ τὸν ἔλεγχον καταρτίζει μηνιαίαν κατάστασιν τῆς ὅλης ληψοδοσίας αὐτοῦ, ἧς ἀντίγραφον ἀποστέλλει ὁμοῦ μετὰ τῶν λογιστικῶν στοιχείων πρὸς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, καθορίζονται τὰ τῆς συντάξεως, ὑποβολῆς καὶ ἐλέγχου τῶν λογαριασμῶν, μηνιαίων, δεκαημέρων ἢ ἡμερησίων, τὰ τῆς ὑπογραφῆς τῶν ἐκδιδομένων φύλλων, ἐλλείψεων χρεωστικῶν καὶ πιστωτικῶν τοιούτων, καὶ τῆς συντάξεως, ὑποβολῆς καὶ ἐλέγχου τῶν ἐτησίων λογαριασμῶν καὶ καθ' ὅλου ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐλέγχου καὶ αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Καὶ ὡς πρὸς τοὺς μηνιαίους κλπ. λογαριασμοὺς τῶν ὑπολόγων τοῦ ταμείου Ἐποικισμοῦ ἐφαρμόζονται ἀναλόγως τὰ ἄρθρα 22 καὶ 23 τοῦ Ν. Δ. τῆς 4 Ἰουλίου 1923 «περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου».

Ἐπὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ἀπολογισμοῦ καὶ ἰσολογισμοῦ ἀποφαίνεται διὰ δηλώσεως τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, δικαιούμενον νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν ὅλων ἐν γένει τῶν πρὸς τοῦτο χρησίμων βιβλίων καὶ ἐγγράφων.

Ἄρθρον 8.

Μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ, δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, ἐκχωρῶν ἐν ἀνάγκῃ καὶ ὡρισμένας προσόδους τοῦ Ταμείου, νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύνταξιν συμβάσεως μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἢ ἄλλης ἀνεγνωρισμένης Τραπέζης διὰ τὴν σύναψιν δανείου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ταμείου, τὴν καταμέτρησιν καὶ διανομὴν ἀπαλλοτριωθέντων ἢ παραχωρηθέντων εἰς πρόσφυγας ἀγροκτημάτων καὶ συνοικισμῶν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἐφοδιασμὸν τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον καὶ κατόπιν διαγωνισμοῦ δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας νὰ συνάπτῃ συμβάσεις διὰ τὴν καταμέτρησιν καὶ διανομὴν κτημάτων ὡς καὶ τὴν ἀποστράγγισιν καὶ βελτίωσιν ἐν γένει ἀπαλλοτριωθέντων κτημάτων.

Αἱ καταμετρήσεις καὶ διανομαὶ ἀγροκτημάτων δύνανται νὰ ἐνεργῶνται καὶ δι' ἄλλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν καὶ ὑπαλλήλων, εἰς οὓς χορηγοῦνται καὶ αἱ εἰς τοὺς λοιποὺς ὑπαλλήλους τῆς Τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας χορηγούμεναι στρεμματικαὶ καὶ λοιπαὶ ἀποζημιώσεις. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας κατατάσσονται οἱ ὡς ἄνω ὑπάλληλοι ἢ καὶ ἀξιωματικοὶ εἰς ἕνα τῶν ἀντιστοίχων βαθμῶν τῶν ὑπαλλήλων τῆς Τοπογρ. Ὑπηρεσίας Ὑπουργείου Γεωργίας διὰ τὴν λῆψιν τῶν κατὰ τὰ ἄνω ἀποζημιώσεων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρθρου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ τρέχοντος οἰκονομικοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 9.

Ὁ πρῶτος προϋπολογισμὸς τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ ἄρξεται ἐφαρμοζομένου ἀπὸ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1926–1927.

Αἱ εἰσπράξεις καὶ πληρωμαὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ταμείου Ἐποικισμοῦ ἐνεργοῦνται παρὰ τῶν δημοσίων ταμείων καὶ ἐφαρμόζονται διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐσόδων τοῦ ταμείου ἁπασαι αἱ διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἐφ' ὅσον δὲν τροποποιοῦνται διὰ τοῦ παρόντος.

Τὰ περὶ χρεωπιστώσεως τούτων καθορισθήσονται εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Γεωργίας καὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Διὰ τὴν καθυστέρησιν πληρωμῆς ἐσόδων τοῦ ταμείου ὑπολογίζεται τόκος ὑπερημερίας 12 ο/ο διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τὸ χρέος κατέστη ληξιπρόθεσμον μέχρι τῆς πληρωμῆς χρονικὸν διάστημα.

Μετὰ παρέλευσιν ἑξαμήνου ἀφ' ἧς τὰ πρὸς τὸ ταμεῖον χρέη κατέστησαν ληξιπρόθεσμα ἐκτὸς τοῦ τοκου ὑπερημερίας εἰσπράττονται καὶ προσθετα τελη 30 ο/ο ἐπὶ τῶν ὀφειλομενων ποσῶν.

Εἰς τὴν διάταξιν ταύτην ὑπάγονται καὶ ἅπαντα τὰ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παροντος εσοδα του Θ.Τ.Τ.

Εἰς τα εισπρακτορικα οργανα τα ενεργήσαντα εισπράξεις ὑπερ τοῦ Ταμειου Εποικισμου καὶ το προσωπικον του Δημοσίου Ταμειου παρ' οὐ εισεπραχθησαν τα εσοδα ταυτα καταβαλλονται δια χρηματικοῦ ἐνταματος τοῦ ταμ.ιου Ἐποικισμου πασστα ἀνερχομενα εἰς 1/2 ο/ο ἐπὶ τῶν εἰσπραττομενων ἐσόδων των προβλεπομένων ὑπὸ τῶν ἐδαφίων 1, 2, 4, 8, 11, 12 καὶ τῆς παραγρ. α' τοῦ ἐδαφ. 13 τοῦ ἀρθρ. 5 τοῦ παρόντος.

Ἐπισης εις τον προισταμενον ἑκαστου δημοσιου ταμείου παρ' ὡ βεβαιοῦνται ἐσοδα τοῦ ταμειου Ἐποικισμοῦ χορηγειται χρηματικη αμοιβή, ἐφ' ὅσον εἰς το τέλος ἑκαστης χρησεως ἤυελε πραγματοποιήσει εἰσπραξιις ἀνερχομένας εἰς 9/10 τῶν κατὰ τὴν διαρκειαν τοῦ οικονομικοῦ ἔτους, εἰς ὃ ἀνάγεται ἡ χρήσις βεβαιωθέντων ἐσόδων καὶ ἥτις ἀνερχεται εἰς δραχμὰς μὲν 2000, ἐφ' ὅσον τὰ βεβαιωθέντα ἔσοδα δὲν ὑπερέβησαν τὰς 200.000 δραχμῶν, εἰς δραχμὰς 3000 ἐφ' ὅσον τὰ βεβαιωθέντα δὲν ὑπερέβησαν τὰς 400.000 δραχμῶν καὶ εἰς δραχ. 4.000 ἐφ' ὅσον τὰ βεβαιωθέντα ὑπερέβησαν τὰς 400.000.

Τὰ περισσεύματα ἐκ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ κατατίθενται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰ κατὰ τόπους ὑποκαταστήματα τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος.

Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας στηριζομένης εἰς σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ, δύνανται τὰ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ ἀποθέματα τοῦ ταμείου νὰ διατεθῶσι διὰ τὴν ἀγορὰν ὁμολογιῶν δανείων ἐθνικῶν καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ πωληθῶσιν αἱ ὁμολογίαι αὗται ὑπὲρ τοῦ Ταμείου, ὡς καὶ ἡ ἀγορὰ κτιρίων πρὸς στέγασιν ὑπηρεσιῶν.

Ἡ φύλαξις τῶν ὁμολογιῶν ἀνατίθεται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 10.

Ἐκ τῶν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος κατατεθειμένων παρὰ τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ χρημάτων καὶ ὁμολογιῶν δύναται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ παρὰ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ στηριζομένης εἰς σύμφωνον γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, ἐν ᾧ συμμετέχουν εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ὁ Διευθυντὴς καὶ ὁ Τμηματάρχης τῆς Γεωργίας, νὰ διατίθηται ποσὸν μέχρις 25ο/ο διὰ τὴν χορήγησιν δανείου διὰ τοὺς ὑποκατασταθέντας καὶ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων βελτιώσεως κτημάτων (ἀποστραγγίσεις, ἀποξηράνσεις ἑλῶν, ἔργα ἀρδευτικά, ἐμβολιασμοὺς ἀγρίων δένδρων, ἵδρυσιν ἀγροκηπίων, πειραματικῶν ἀγρῶν κλπ.) δι' ἀνεγερσιν κτιρίων πρὸς στέγασιν τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ταμείου.. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὰ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ κατατεθειμένα ὑπὲρ τοῦ Ταμείου εἰς μετρητὰ καὶ ὁμολογίας ὑπερβαίνουσι καὶ μετὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω διάθεσιν τοῦ 25 ο/ο, τὸ ποσόν, ὅπερ ἀναγκαίως διὰ τὴν κάλυψιν τῶν τακτικῶν ἐξόδων τοῦ ταμείου ἑνὸς ἔτους, δύναται κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνω τρόπον νὰ διατεθῇ διὰ τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς καὶ ὁλόκληρον τὸ πλεονάζον τοῦτο ποσόν.

Ἡ ἀνέγερσις τῶν κτιρίων ἐνεργεῖται παρὰ τῆς Τοπογραφικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἐποικισμοῦ δι' αὐτεπιστασίας ἢ ἐργολαβίας, κατόπιν δημοπρασίας, βάσει σχεδίων καὶ προϋπολογισμοῦ παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίας συνταχθέντων καὶ ἐγκριθέντων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ κατόπιν συμφώνου γνώμης τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ.

Ἄρθρον 11.

Ἐφ' ὅσον οἱ ὑπὸ τοῦ ἄρθρ. 5 τοῦ παρόντος καθοριζόμενοι πόροι ἠθελον ἀποδειχθῇ ἀνεπαρκεῖς διὰ τὴν ἐν γένει ἐκπλήρωσιν τοῦ προορισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἐποικισμοῦ καὶ Γεωργίας, δύνανται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου, προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ, στηριζομένῃ εἰς γνωμάτευσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ ν' αὐξηθοῦν τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 5 ποσοστά.

Ἄρθρον 12.

Αἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 60 τοῦ ἀγροτικοῦ κώδικος τοκοχρεωλυτικαὶ δόσεις περιορίζονται εἰς εἴκοσι.

Μεταβατικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 13.

Ἅμα τῇ δημοσιεύσει του παροντος τὰ ὑπὲρ τοῦ Θεσσαλικοῦ Γεωργικου Ταμειου ρεσαιωμενα εν τοις επαρχιακοις ταμειοις καυστερηματα, αποτελουντα ηδη εσοδα του Ταμειου Εποικισμου, συγκεντρουνται εις ονομαστικους καυστηρηματικους καταλογους και διαγραφομενα εκ των εισπρακτεων των οικειων χρησεων, δι' αποφασεως του επι της Γεωργιας Υπουργου, βεβαιουνται εκ νεου υπερ της χρησεως 1926—27, εν τοιω αρθρω συνυπολογιζομενων εις τα οφειλομενα ποσα και των τοκων υπερημεριας απο της λήξεως της προς πληρωμην προθεσμίας μεχρι της 1 Οκτωβριου 1926, ητις οριζεται ως ἡ ἡμέρα καταβολῆς τούτων.

Διὰ τὴν εἰσπραξιν τῶν καθυστερημάτων τούτων παρέχονται ὑπὸ τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ ποσοστὰ 5 ο/ο εἰς τὰ ἐνεργοῦντα τὴν εἴσπραξιν εἰσπρακτορικὰ ὄργανα καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ ταμείου κατανεμόμενα κατ' ἰσομερίαν μεταξὺ τούτων.

Ἐναντίον τῶν μὴ καταβαλόντων τὰς καθυστερουμένας παλαιὰς δόσεις ὀφειλετῶν μέχρι λήξεως τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1926—27 ἐφαρμόζονται ὑποχρεωτικῶς αἱ διατάξεις τοῦ ἐδαφίου 5 τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ ἀπὸ 24 Νοεμβρίου 1925 Ν. Διατάγματος «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου».

Τὰ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης χρήσεως ἐναπομένοντα εἰσπρακτέα ὑπόλοιπα ἐξ ἐσόδων τοῦ ταμείου μεταφέρονται, συνυπολογιζομένων καὶ τῶν ἐκ τόκων ὑπερημερίας ὀφειλομένων, εἰς τὴν ἑπομένην χρῆσιν βεβαιούμενα εἰς νέον, καθ' ἃ εἰδικώτερον θὰ ὁρίσει καθορίσει Διάταγμα ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 14.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος τὰ τυχὸν παρουσιασθησόμενα ἐλλείμματα διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐξόδων τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ταμείου ἐπὶ ἀμέσῳ ἀπολήψει ἐκ τῶν πρώτων πραγματοποιηθησομένων ἐσόδων τοῦ Ταμείου.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς 1 Ἀπριλίου 1926 πλὴν τοῦ ἄρθρου 5 οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως.

Τὰ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Ταμείου Ἐποικισμοῦ εἰσπραττόμενα ἔσοδα θὰ παραμείνωσιν ἐπὶ παρακαταθήκῃ μέχρι τῆς 1 Ἀπριλίου 1926 πλὴν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 5 προβλεπομένων, ἅτινα μέχρι 1 Ἀπριλίου θὰ εἰσάγωνται κανονικῶς εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Θεσσαλικοῦ Γεωργικοῦ Ταμείου.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Ἀλ. Ζαΐμης

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Γίνονται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὰ νομοσχέδια:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17-11-25 Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ ἡμερησίων ἀποζημιώσεων Στρατ. μελῶν Ἐπιτροπῶν ὀχυρώσεως» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται ὡς ἔχει τ. ἀπὸ 11 Ὀκτωβρίου 1927 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 17-11-25 Ν. Διατάγματος περὶ καθορισμοῦ ἡμερησίων ἀποζημιώσεων Στρατ. μελῶν Ἐπιτροπῶν ὀχυρώσεως», ἔχον οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 17-11-25 Ν.Δ. «περὶ καθορισμοῦ ἡμερησίων ἀποζημιώσεων στρατ. μελῶν ἐπιτροπῶν ὀχυρώσεως».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, καθ' ὁμόφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς (Συνεδρία Ε' 20.9.27), προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 17 Νοεμβρίου 1925 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ καθορισμοῦ ἡμερησίων ἀποζημιώσεων Στρατιωτικῶν μελῶν Ἐπιτροπῶν ὀχυρώσεως» τροποποιούμενον ὡς ἀκολούθως.

Ἄρθρον 1.

Τὰ στρατιωτικὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ Ὑποεπιτροπῶν ὀχυρώσεως δικαιοῦνται ἀπὸ τῆς παρουσιάσεώς των εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τῆς κάτωθι ἡμερησίας ἀποζημιώσεως, ὁλοκλήρου μὲν δι' ἃς ἡμέρας, κατὰ τὴν σχετικὴν βεβαίωσιν τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ Ὑποεπιτροπῆς, ἐργάζονται εἰς τὸ ὕπαιθρον, τοῦ ἡμίσεος δὲ αὐτῆς διὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐν γραφείοις ἐργασίας των.

Στρατηγοὶ δραχ. (100) ἑκατόν.
Ἀξιωματικοὶ ἀνώτεροι δραχ. (60) ἑξήκοντα.
Ἀξιωματικοὶ κατώτεροι δραχ. (40) τεσσαράκοντα.
Ὑπαξιωματικοὶ δραχ. (10) δέκα.
Δεκανεῖς καὶ στρατιῶται δραχ. (5) πέντε.

Αἱ ἄνω ἀποζημιώσεις παύουσι χορηγούμεναι, εἰς περίπτωσιν παραμονῆς τῶν ἀξιωματικῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ Ὑποεπιτροπῶν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον πέραν τοῦ ἑξαμήνου.

Ἄρθρον 2.

Καθ' ἃς ἡμέρας χορηγοῦνται αἱ ἄνω καθοριζόμεναι ἡμερήσιαι ἀποζημιώσεις παύουσι χορηγούμεναι αἱ λόγῳ ὁδοιπορικῶν ἐξόδων προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ νόμου 1795 τοιαῦται, πλὴν τοῦ ἀντιτίμου εἰσιτηρίου σιδηροδρόμου ἢ ἀτμοπλοίου, ὅπερ ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἐξακολουθῇ χορηγούμενον.

Ἄρθρον 3.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ 1 Αὐγούστου ἐ. ἔ.

Διὰ διαταγῶν τοῦ ἁρμοδίου ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ κανονισθήσονται αἱ λεπτομέρειαι τοῦ παρόντος.

Ἐν Ὕδρᾳ τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Ἀλ. Ζαΐμης

Τὰ Μέλη

Α. Μαζαράκης, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Κ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Ν. Βελέντζας, Θ. Τουρκοβασίλης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ προεξοφλήσεως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκδιδομένων γραμματίων διὰ τὴν προμήθειαν 1300 φορταμαξῶν διὰ τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ προεξοφλήσεως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκδιδομένων γραμματίων διὰ τὴν προμήθειαν 1300 φορταμαξῶν διὰ τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους», ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς δι' ἧς ἐξουσιοδοτήθη ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἔκδοσιν Ν. Διαταγμάτων, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένη εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 26 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ προεξοφλήσεως παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος τῶν ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου ἐκδιδομένων γραμματίων, διὰ τὴν προμήθειαν 1300 φορταμαξῶν, διὰ τοὺς Σιδηροδρόμους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη μετὰ τῆς οἰκείας συμβάσεως εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 32 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 26 Ἰανουαρίου 1926

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοπρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Μεταξᾶς, Θ. Τουρκοβασίλης, Ν. Βελέντζας, Θ. Νικολούδης, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεων διὰ τὴν ἐξαγορὰν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλονίκης-Μοναστηρίου καὶ διευθετήσεως ζητημάτων μετὰ τῆς Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεων διὰ τὴν ἐξαγορὰν παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῶν Σιδηροδρόμων Θεσσαλονίκης-Μοναστηρίου καὶ διευθετήσεως ζητημάτων μετὰ τῆς Ἑταιρείας Ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη μετὰ τῶν οἰκείων Συμβάσεων εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 45 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 6 Φεβρουαρίου 1926.

Ὁ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Ὑπουργὸς θέλει δημοσιεύσει καὶ ἐκτελέσει τὸ παρόν.

Ἐν Ὕδρᾳ τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Ι. Μεταξᾶς, Θ. Τουρκοβασίλης, Ν. Βελέντζας, Π. Μερλόπουλος, Α. Μαζαράκης, Θ. Νικολούδης, Α. Μπακάλμπασης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου» ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 288 (Τεῦχος Α') τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ καθαρισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων Ἠθοποιῶν, Μουσικῶν καὶ Τεχνιτῶν Θεάτρου».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ Νομοθ. Διαταγμάτων τῆς Δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθ. Διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως» καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ὑπὸ στοιχεῖον ΚΣΤ' (10)11)27) συνεδριάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 20 Νοεμβρίου 1925 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ καθορισμοῦ πόρων καὶ μετόχων τοῦ Ταμείου Συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν Θεάτρου μετὰ τῶν γενομένων τροποποιήσεων, ὡς κατωτέρω:

Ἄρθρον 1.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ. «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ δημοσίων θεαμάτων νόμου» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς:

Ἐφ' ἑκάστου εἰσιτηρίου δημοσίων θεαμάτων ἐπιβάλλεται πρόσθετον τέλος.

1) Λεπτῶν δέκα (0,10) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ τοῦ εἰσιτηρίου εἶνε ἀπὸ δραχ. 0,50—5,00.

2) Λεπτῶν τριάκοντα (0,30) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ τοῦ εἰς σιτηρίου εἶναι ἀπὸ δραχ. 5—10.

3) Λεπτῶν πεντήκοντα (0,50) ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ τοῦ εἰσιτηρίου εἶνε ἀπὸ δραχ. 10—30.

4) Δραχμῆς μιᾶς ἐφ' ὅσον ἡ τιμὴ τοῦ εἰσιτηρίου εἶνε ἀπὸ δραχμῶν τριάκοντα καὶ ἄνω.

Ἄρθρον 2.

Ἡ εἴσπραξις καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ προσθέτου τέλους ἐνεργεῖται συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 4 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ. ἐξαιρουμένη παντὸς τέλους χαριτοσήμου.

Εἰς ὅσας δὲ πόλεις τὸ τέλος τῶν δημοσίων θεαμάτων ἐξεχωρήθη δι' ἐνοικιάσεως, ἡ ἔναρξις καὶ ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως τοῦ προσθέτου τούτου τέλους κανονισθήσονται διὰ Διατάγματος ἐκδοθησομένου ἐπὶ προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν Ὑπουργῶν.

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὸ ἤδη λειτουργοῦν Ταμεῖον Συντάξεων ἠθοποιῶν μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου ἐγγράφονται μέτοχοι καὶ θεατρικοὶ συγγραφεῖς ὑπὸ ὅρους κανονισθησομένους διὰ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ρηθέντος Ταμείου.

Ἐπίσης ἐγγράφονται μέτοχοι καὶ οἱ εἰς Κινηματοθέατρα, ἐφ' ὅσον ἀποτελοῦν εἰδικὰς αὐτοτελεῖς ἐπιχειρήσεις, ἐργαζόμενοι μουσικοὶ καὶ τεχνῖται.

Ἐπίσης ἐγγράφονται ὡς μέτοχοι τοῦ Ταμείου καὶ πάντες οἱ προσωπικῶς ἐργαζόμενοι, ὡς Ταμίαι εἰς Θέατρα καὶ κινηματοθέατρα.

Ἄρθρον 4.

Ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1926 αἱ παρὰ τοῦ Ταμείου συντάξεων ἀπονεμηθεῖσαι ἢ ἀπονεμηθησόμεναι συντάξεις ὁρίζονται εἰς τὰς ἀκολούθους τρεῖς κατηγορίας.

α') Εἰς συντάξεις ἠθοποιῶν καὶ συγγραφέων.

β') Εἰς συντάξεις μουσικῶν καί,

γ') Εἰς συντάξεις τεχνιτῶν θεάτρου.

Αἱ ἄνω συντάξεις δέον νὰ ὦσιν ἀνώτεραι αἱ μὲν τῆς α' κατηγορίας κατὰ 30)00 αἱ δὲ τῆς δευτέρας κατηγορίας κατὰ 15)00 ἀπὸ τῶν τῆς γ' κατηγορίας συντάξεων.

Διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ τὰ ὑφιστάμενα Ταμεῖα Ἀλληλοβοηθείας τῶν Σωματείων «Ἠθοποιῶν Τεχνιτῶν Θεάτρου» καὶ «Πανελληνίου Μουσικοῦ Συλλόγου» δύνανται νὰ ἑνοῦνται εἰς ἑνιαῖον Ταμεῖον ἀσθενείας συμφώνως τῷ νόμῳ 2868.

Ὑπὲρ τοῦ ἑνιαίου τούτου ταμείου διατίθεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὸ ὑπὸ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 4 Αὐγούστου 1923 καὶ τοῦ παρόντος προβλεπόμενον 1)8 ἐπὶ τοῦ εἰσπρατθομένου προσθέτου τέλους ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων τῶν δημοσίων τεαμάτων.

Εἰς τὸ αὐτὸ Ταμεῖον περιέρχεται ὁλόκληρος ἡ περιουσία τῶν ἀνωτέρω Ταμείων Ἀλληλοβοηθείας, ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα μέχρι τῆς συγχωνεύσεως αὐτῶν.

Ἄρθρον 5.

Μουσικοὶ μέτοχοι τοῦ Ταμείου Συντάξεων κέκτηνται τὰ αὐτὰ δικαιώματα πρὸς τοὺς ἠθοποιοὺς καὶ συγγραφεῖς μετόχους, ἐφ' ὅσον κέκτηνται δίπλωμα ἀναγνωρισμένης ἡμεδαπῆς ἢ ἀλλοδαπῆς Μουσικῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 6.

Πᾶς ἐργοδότης ἢ Διευθυντὴς Θεατρικῆς ἢ Κινηματογραφικῆς, ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ ὁρίζεται, ἐπιχειρήσεως ὑποχρεοῦται εἰς ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ ἐργασίας ἐμφαίνοντος ἐπακριβῶς τὴν χρονικὴν διάρκειαν καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐκτελεσθείσης ἐργασίας ὑπὸ παντὸς μετόχου, καθ' ὃν τρόπον θέλει κανονίσει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ταμείου Συντάξεων.

Πᾶσα ἐκ μέρους τῶν ὑποχρέων παράβασις τῆς ἄνω διατάξεως, διωκομένη κατ' ἔγκλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ τοῦ Ταμείου, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 150—1000 δραχμῶν. Ἐν ὑποτροπῇ ἡ ποινὴ αὕτη αὐξάνεται εἰς τὸ διπλάσιον, ἐπιβαλλομένης καὶ φυλακίσεως 5—15 ἡμερῶν.

Ἄρθρον 7.

Πᾶσα ἐκ μέρους μετόχων ἢ συνταξιούχων δολία παράβασις καὶ τῶν ἐκ τοῦ κανονισμοῦ ἀπορρεουσῶν ἔναντι τοῦ Ταμείου ὑποχρεώσεων των διώκεται κατ' ἔγκλησιν τοῦ Ταμείου ἐνώπιον τοῦ Πλημμελειοδικείου Ἀθηνῶν, τιμωρουμένη μὲ στέρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως, προσωρινῶς ἢ διαρκῶς, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ συνταξιούχου, καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 150—1000 δραχμῶν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μετόχου.

Ἄρθρον 8.

Πᾶσαι αἱ δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλόμεναι χρηματικαὶ ποιναὶ βεβαιοῦνται καὶ εἰσπράττονται κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις περὶ δημοσίων προσόδων, τὰ δὲ ἐκ τούτων χρηματικὰ ποσὰ ἀποδίδονται, συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2, εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν θεάτρου.

Ἄρθρον 9.

Ἡ παρακολούθησις ἐν γένει τῆς εἰσπράξεως τοῦ προσθέτου τέλους καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν τε μετόχων καὶ συνταξιούχων ἀνατίθεται εἰς τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ταμείου, εἰς ἃ ἐπιτρέπεται, τῇ ἐγγράφῳ διαταγῇ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀτελῶς ἡ ἐλευθέρα εἴσοδος εἰς τὰ δημόσια θεάματα, εἰς ἃ εἰσπράττεται τὸ ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλόμενον πρόσθετον τέλος.

Ἄρθρον 10.

Ἡ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 2868 «περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐργατῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων», συνεισφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων τῶν ἐργαζομένων καὶ τῶν ἐργοδοτῶν, δύναται προκειμένου περὶ τοῦ Ταμείου Συντάξεων ἠθοποιῶν, μουσικῶν καὶ τεχνιτῶν Θεάτρου νὰ ὁρίζηται παγία διὰ τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Ταμείου, πάντως μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὸ ἀνώτατον ὅριον τὸ ὁριζόμενον ἐν ἄρθρῳ 4 τοῦ νόμου 2868.

Τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος, ὅπερ ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς καὶ οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ἀναθέμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργόν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΑΛ. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος, Α. Μπακάλμπασης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Προκειμένου νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τοῦ διατάγματος περὶ ἀγωγῶν, περὶ προσωρινῶν μέτρων καὶ νομῆς ἐν τῇ παραμεθορίῳ», ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι εἶναι τοῦτο συναφὲς μὲ τὸ περὶ ἀπαγορεύσεως προσωρινῶν μέτρων ἐπὶ γηπέδων ἀπαλλοτριουμένων κλπ. καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ συζητηθοῦν συγχρόνως καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ. Διὰ αὐτό, λέγει, παρακαλῶ ὅπως ἀναβληθῇ.

Ὁ κ. ***Δ. Ἰασωνίδης*** λέγει ὅτι τὸ νομοθέτημα τοῦτο ἐνδιαφέρει καὶ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας, παρακαλεῖ δὲ ὅπως ψηφισθῇ, διότι ἐνδιαφέρει τὰ μέγιστα τοὺς ἀγρότας τῶν παραμεθορίων.

Μεθ' ὃ ἀναβάλλεται τὸ νομοσχέδιον. Συζητουμένου τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως ἀξιωματικῶν ἀποστελλομένων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν» ὁ κ. ***Δ. Βοΐλτσος*** λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχομεν ξένας ἐκπαιδευτικὰς ἀποστολὰς καὶ ἀνωτέρας Σχολὰς ἐνταῦθα εἶναι περιττὸν νὰ δαπανῶνται τόσα χρήματα πρὸς ἀποστολὴν ἀξιωματικῶν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Ὁ κ. ***Φ. Μοσχούλας*** λέγει ὅτι τὸ ὑπὸ κρίσιν νομοσχέδιον θέτει τέρμα εἰς μίαν ἀλόγιστον σπατάλην ἥτις ἐγένετο ἐν τῷ παρελθόντι. Εἶχον ὑποβάλλει, λέγει, ἐπερώτησιν νὰ καταθέσωσιν οἱ κ. κ. Ὑπουργοὶ τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν πίνακα τῶν ἀξιωματικῶν τῶν εὑρισκομένων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς εὐρυτέραν μόρφωσιν. Κατὰ τὴν σημερινὴν οἰκονομικὴν στενοχωρίαν πρέπει νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀξιωματικῶν τῶν στελλομένων εἰς τὸ Ἐξωτερικόν, οἵτινες συνήθως εἶναι οἱ ἀνατροπεῖς τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ.

Α. Μαζαράκης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) δηλῶ ὅτι ἀφ' ἧς ἀνέλαβον τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν οὐδεὶς ἀξιωματικὸς ἐστάλη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἐκπαίδευσιν ἄνευ διαγωνισμοῦ.

Ὁ κ. ***Φ. Μοσχούλας*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ἔχομεν ἐνταῦθα ἀποστολὰς στρατιωτικὰς καὶ ἐφ' ὅσον λειτουργοῦσι καλῶς αἱ στρατιωτικαὶ σχολαὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ σταματήσουν αἱ ἀποστολαὶ τῶν ἀξιωματικῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ὁ κ. **Α. Μαζαράκης** (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) λέγει ὅτι σήμερον εἰς τὸν Στρατὸν ὑπάρχουσιν ἀπαραίτητοι στρατιωτικαὶ εἰδικότητες τὰς ὁποίας δὲν ἔχομεν τὰ ἀνάλογα μέσα νὰ μορφώσωμεν ἐνταῦθα ὡς εἶναι οἱ εἰδικοὶ ἀξιωματικοὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκινήτων τὰ ὁποῖα θὰ σύρωσι τὰ τηλεβόλα. Πρέπει συγχρόνως νὰ ὑπάρχουν καὶ εἰδικοὶ ἀξιωματικοὶ διὰ τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν ὡς εἶναι οἱ φωτιῶντες εἰς τὴν ἀνωτέραν σχολὴν τοῦ πολέμου τῆς Γαλλίας καὶ φρονῶ λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν πρέπει νὰ γίνῃ οὐδεμία οἰκονομία. Τὰς ἀποστολὰς τῶν ἀξιωματικῶν εἰς Σύνταγμα τὰς κατήργησα καὶ δὲν μένουν μόνον εἰμὴ αἱ ἀποστολαὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὴν Ἱππευτικὴν Σχολὴν τοῦ Σωμὶρ πλὴν τῶν νεωτέρων στρατιωτικῶν εἰδικοτήτων.

Φ. Μοσχούλας Πλὴν ὅμως αὐτῶν τοὺς ὁποίους λέγετε ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ καὶ μάλιστα τοῦ Ναυτικοῦ οἵτινες δὲν ἦτο οὐδεμία ἀνάγκη νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὡς εἶναι οἱ οἰκονομικοὶ ἀξιωματικοὶ οἵτινες ἀποστέλλονται εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀξιωματικοὶ εἰς τὴν Εὐρώπην εἰ μὴ 6 εἰς τὴν Ἀνωτάτην Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν πολέμου καὶ οἵτινες μετέβησαν κατόπιν διπλῶν ἐξετάσεων.

Π. Μπούμπουλης. Ὅλοι μετέβησαν κατόπιν ἐξετάσεων;

Δ. Μαζαράκης. Μάλιστα, ὅλοι οἱ σταλέντες πρὸς ἐκπαίδευσιν μετέβησαν κατόπιν ἐξετάσεων.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ἐπίδομα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς τῶν εὑρισκομένων ἐν Γαλλίᾳ εἶναι κάτω τοῦ 1)2 τοῦ ἐπιδόματος τὸ ὁποῖον λαμβάνουν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ναυτικοῦ. Ὁ συνταγματάρχης λαμβάνει ὡς ἐπίδομα 45 γαλλικὰ φράγκα ἡμερησίως, ἐνῷ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ Ναυτικοῦ λαμβάνουσιν οἱ μὲν ἀνώτεροι 120 γαλλικὰ φράγκα ἡμερησίως οἱ δὲ κατώτεροι 100 καὶ μόνον κατόπιν συνεχῶν ἀναφορῶν καὶ μετὰ τὴν μετάβασιν εἰς Γαλλίαν τοῦ κ. Καφαντάρη ὅστις ἀντελήφθη ἰδίοις ὄμμασι τὴν κατάστασιν τῶν ἐκεῖ ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς ηὐξήθη κατάτι τὸ ἐπίδομα καὶ λαμβάνουσι τώρα 70 φρ. ἡμερησίως.

Ὁ κ. **Α. Οἰκονομίδης** παρατηρεῖ ὅτι πάντοτε αἱ ἀποδοχαὶ τῶν ἀποστελλομένων εἰς Εὐρώπην ἦσαν μεγάλαι.

Ὁ κ **Π. Μπούμπουλης** κηρύσσεται, λέγει, κατὰ τοῦ νομοσχεδίου· ὁ παλαιὸς νόμος, λέγει, ἀνέφερεν ὅτι ἀποστέλλονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὁ πρῶτος καὶ ὁ δεύτερος ἐκ τῶν μαθητῶν τῶν ἐξερχομένων τῆς σχολῆς. Τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν ἐγένετο ποτὲ διότι οἱ διάφοροι Ὑπουργοὶ ἀντ' αὐτῶν προετίμων τὸν τελευταῖον καὶ πρωτελευταῖον διὰ κομματικοὺς λόγους. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι συνεχῶς ἀποστέλλονται ἀξιωματικοὶ τοῦ Π. Ν. ἐκπαιδευόμενοι εἰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ ἐκπαιδευθῶσι. Δὲν εἶναι πολὺς καιρὸς ποὺ ἐσπαταλήθησαν ὁλόκληρα ἑκατομμύρια διὰ νὰ ἐκπαιδευθοῦν ἀεροπόροι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐνῷ θὰ ἠδύναντο οὗτοι νὰ ἐκπαιδευθῶσι κάλλιστα εἰς τὴν Ἑλλάδα. Σήμερον ὑπάρχουν δύο ἀξιόλογοι σχολαί, ἡ σχολὴ τῆς τακτικῆς, καὶ ἡ σχολὴ τῆς ναυτιλίας, δρύσαμεν δὲ καὶ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ πολέμου. Συνεπῶς δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη ἀποστολῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀξιωματικῶν.

Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Ἑλλὰς ηὐτύχησε νὰ ἀκούσῃ σοφοὺς κοινωνιολόγους οἵτινες ἐσπούδασαν τὴν κοινωνιολογίαν δαπάναις τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ὡς εἶναι ὁ κ. Κουτούπης καὶ ὑπάρχει ἰατρὸς τοῦ Π. Ν, ὅστις δαπάναις τοῦ Ὑπουργείου ἐσπούδασε τὴν μαιευτικήν. Τὰ τοιαῦτα λέγει δὲν γίνονται μόνον εἰς τὰ πολεμικὰ Ὑπουργεῖα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ Ὑπουργεῖα. Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας 5 καθηγηταὶ σπουδάσαντες εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ νὰ διδάξωσι εἰς τὸ κολλέγιον τὸ ὁποῖον ἱδρύεται εἰς τὰς Σπέτσας εἶναι τοποθετημένοι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ ἀρνοῦνται νὰ μεταβοῦν εἰς Σπέτσας. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποδοχὰς τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀξιωματικῶν, λέγει ὅτι οὗτοι πλὴν τῶν πλήρων ἀποδοχῶν των λαμβάνουσιν ἓν ἐπιμίσθιον τὸ ὁποῖον ποικίλλει ἀπὸ 80 γαλλικὰ φράγκα ἡμερησίως ἕως 3 καὶ 1)2 λίρες, ἀλλ' εἶναι γνωστὸν ὅτι πολλοὶ Ἕλληνες σπουδάζοντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δαπανῶσιν 5—6 χιλ. δραχ. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὸ δικαίωμα νὰ κανονίζῃ τὰ τῶν ἀποζημιώσεων καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀποστολῆς ἀξιωματικῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διότι θὰ τὸν φέρωμεν εἰς δύσκολον θέσιν ἀπέναντι τοῦ κόμματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει καὶ ἀπέναντι τῶν φίλων του οἵτινες θά τὸν πιέζουν. Ἡ ἀποστολή, λέγει, εἰς τὸ ἐξωτερικόν, προκειμένου νὰ διδαχθῶσιν εἰδικότητα ἥτις διδάσκεται καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα δημιουργεῖ ἀνισότητας. Ἡ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ εἶναι ὁμοιόμορφος. Τὸ μόνον δικαίωμα τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δώσωμεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν θὰ ἦτο ὅπως κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ ἐπιτελείου ἀποστέλλῃ εἰς τὴν Εὐρώπην ἀξιωματικοὺς διὰ διδασκαλίαν, οἵτινες δηλαδὴ νὰ διδάξωσιν ὅσα ἐκεῖ ἔμαθον. Συνεχίζων κατακρίνει τὴν ἀποστολὴν ἀξιωματικῶν εἰς τὴν Ἱππευτικὴν Σχολὴν τοῦ Σωμίρ.

Ὁ κ. **Α. Μαζαράκης** λέγει ὅτι εἰς τὴν Σχολὴν τοῦ Σωμὶρ διδάσκεται ἡ Ἱππευτικὴ καὶ γενικῶς ἡ ἐξέλιξις τοῦ ὅπλου τούτου.

Π. Μπούμπουλης. Τὸ ὅπλον αὐτὸ κατὰ τὸν τελευταῖον πόλεμον δὲν εἶχε καὶ μεγάλην δρᾶσιν. Καταλήγων λέγει ὅτι δὲν εὑρίσκει τὰ ὑποστηριζόμενα ὀφέλη ἐκ τῆς ἀποστολῆς εἰς Εὐρώπην ἀξιωματικῶν καὶ μάλιστα καθ' ἣν στιγμὴν θέλομεν νὰ κάμωμεν οἰκονομίας καὶ περικόψαιμεν τὰ 7 ο)ο ἐκ τοῦ μισθοῦ τῶν ἀξιωματικῶν, οἵτινες πένονται. Παρακαλεῖ δὲ ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον, διότι δι' αὐτοῦ θὰ κομματίζωνται οἱ διάφοροι Ὑπουργοὶ εἰς τὸ στράτευμα.

Δίνεται εἶτα δεκτὸν το νομοσχέδιον, ἔχον οὕτω:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23-9-25 Ν. Δ. περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως ἀξιωματικῶν ἀποστελλομένων εἰς ἀλλοδαπὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν».

Ἄρθρον μόνον

Κυροῦται ὡς ἔχει τὸ ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1927 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23-9-25 Ν. Δ. «περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως Ἀξιωματικῶν ἀποστελλομένων εἰς ἀλλοδαπὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν».

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπο 23-9-25 Ν. Δ. «περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως ἀξιωματικῶν ἀποστελλομένων εἰς ἀλλοδαπὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς. καθ' ὁμόφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν, Ναυτικῶν κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς (Συνεδρία Ζ΄ 22-9-27), προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν·

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ τρόπου καθορισμοῦ ἡμερησίας ἀποζημιώσεως ἀξιωματικῶν ἀποστελλομένων εἰς ἀλλοδαπὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν», ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Αἱ διατάξεις τῶν νόμων 3102 καὶ 3342 «περὶ ἐπιδόματος ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ» καταργοῦνται, ἐφεξῆς δὲ εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πρὸς ἐκπαίδευσιν εὑρισκομένους καὶ ἀποστελλομένους ἑκάστοτε ἀξιωματικοὺς χορηγεῖται, πλὴν τῶν κεκανονισμένων ἀποδοχῶν των, καὶ ἡμερησία ἀποζημίωσις διὰ Διαταγμάτων προκαλουμένων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργοῦ.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

καὶ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος, οὗτινος ἡ ἰσχὺς ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἀνακοινωθησομένου εἰς τὴν Βουλὴν ἅμα τῇ συγκλήσει της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Ἀ λ. Ζ α τ μ ή ς

Τὰ Μέλη

Α. Μαζαράκης, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Κ. Κίρκος, Π. Μερλόπουλος, Ν. Βελέντζας, Θ. Τουρκοβασίλης.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος νόμου ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίγεται ἐπίσης δεκτὸν τὸ σχέδιον νόμου:

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ τῆς παρατάσεως τῆς κατ' ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Μεταλλευτικῆς Νομοθεσίας εἰς Θράκην» προθεσμίας κλπ. ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Διατάγματος περὶ τῆς παρατάσεως τῆς κατ' ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Διατάγματος «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Μεταλλευτικῆς Νομοθεσίας εἰς Θράκην» προθεσμίας κλπ.», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 288 (Τεῦχος Α΄) φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. «περὶ παραβάσεως τῆς κατ' ἄρθρ. 2 τοῦ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐπεκτάσεως τῆς μεταλλευτικῆς νομοθεσιας εἰς Θράκην προθεσμίας κλπ.».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς «περὶ Νομοθετικῶν Δ]των τῆς δικτατορικῆς περιόδου κλπ.» προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου στηριζομένη εἰς τὴν ὑπὸ στοιχεῖον ΚΣΤ' 11-11-27 Συμβουλίου συνεδριάσεως σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσαμεν καὶ νομίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1926 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ παρατάσεως τῆς κατ' ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1925 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς μεταλλευτικῆς Νομοθεσίας εἰς Θράκην προθεσμίας» κλπ. δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 265 τῆς 5-8-26 φυλ. Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἔχον ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ ἀπὸ 7 Δ]βρίου 1925 Ν. Δ]τος «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς μεταλλευτικῆς νομοθεσίας εἰς Θράκην κλπ.» ἀνατρεπτικὴ προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν ἀνανεωτικῶν αἰτήσεων δικαιωμάτων ἐπὶ μεταλλείων ἐν Θράκῃ παρατείνεται ἐπὶ τρίμηνον, ἤτοι μέχρι τῆς 26 Σ]βρίου (συμπεριλαμβανομένης) 1926. Αἱ ἐφεξῆς ὑποβληθησόμεναι ἀνανεωτικαὶ αἰτήσεις δέον ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου, νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ γραμματίου δημοσίου Ταμείου εἰσπράξεως δραχμῶν χιλίων.

Οἱ ἀπὸ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς μεταλλευτικῆς νομοθεσίας εἰς Θράκην ὑποβάλλοντες αἰτήσεις ἀδείας μεταλλευτικῶν ἐρευνῶν ἐν Θράκῃ ἄνευ ὑποβολῆς ἐντὸς τῆς νομίμου προθεσμίας τῶν σχετικῶν σχεδιαγραμμάτων, διατηροῦσι τὰ ἐκ τῶν αἰτήσεων τούτων δικαιώματά των, ἐφόσον ἤθελον ὑποβάλει τὰ σχεδιαγράμματα τῶν ὑπ' αὐτῶν αἰτηθέντων χώρων, ἐντὸς προθεσμίας διμήνου ἀρχομένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νομο0. Διατάγματος, ἄλλως αἱ αἰτήσεις αὐτῶν θεωροῦνται μὴ γενόμεναι.

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἔννοια τῆς ὑπ' ἀριθ. 36572 τῆς 10 Σ]βρίου 1924 διακηρύξεως δημοπρασίας τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ «περὶ ἐκμισθώσεως καὶ ἐποιήσεως μεσηγγυημένων μεταλλείων Θάσου, ἐκδοθείσης δυνάμει τῶν περὶ δημοσίων μεταλλείων διατάξεων καὶ τοῦ νόμου 2023 «περὶ ἐκκαθαρίσεως ἐγχωρίκων περιουσιῶν καὶ συμψήφισμοῦ ἐγχωρικῶν χρεῶν», εἶνε ὅτι μεταξὺ τῶν ὅρων τῆς διακηρύξεως ταύτης περιλαμβάνεται καὶ το οἰκαιωμα τοῦ μισθωτοῦ πρὸς ἀτελῆ εἰσαγωγὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μηχανημάτων ἐργαλείων καὶ πάσης φύσεως ὑλικοῦ (λ. χ. ὑλικοῦ σιδηροδρόμων, οἰκοδομικοῦ ὑλικοῦ, ἐχρηκτικῶν ὑλῶν, ἐλαίων, ἀσετυλίνης κλπ.) ἀναγκαιούντων διὰ ἐκμετάλλευσιν τῶν δημοσίων μεταλλείων Θάσου.

Ἄρθρον 3.

Πᾶσα ἔρεσις ἢ ἔνστασις ὑποβαλλομένη κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ ἀπὸ 6 Σ]βρίου 1925 Ν. Δ]τος) «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων μεταλλευτικῶν νόμων» δέον ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου νὰ συνοδεύται ὑπὸ γραμματίου παρακαταθήκης ἐκ δραχ. τρισχιλίων (3.000) τοῦ ἐν Ἀθήναις Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων.

Τὸ ποσὸν τοῦτον διανέμεται εἰς τὰ μέλη, Ἐπίτροπον τῆς Ἐπικρατείας καὶ γραμματέα τοῦ κατὰ τὸ ἄνω ἄρθρον 3 τοῦ ρηθέντος Ν. Διατάγματος Διοικητικοῦ Δικαστηρίου τοῦ ἐνδικάζοντος τὰς ἄνω ἐφέσεις ἢ ἐνστάσεις, μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὁριστικῆς ἀποφάσεως καὶ κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας Ὑπουργοῦ.

Πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην δέον νὰ συμμορφωθῶσι καὶ οἱ ὑποβαλλόντες ἤδη σχετικὰς ἐφέσεις ἢ ἐνστάσεις αἵτινες ἄλλως καθίστανται ἀπαράδεκτοι πρὸς συζήτησιν.

Εἰς ἕκαστον τῶν συμμετεχόντων πρὸς κατάρτισιν τοῦ κατὰ νόμον 186 Διοικ. Δικαστηρίου παρέχεται ἀμοιβὴ δια κοσίων δραχμῶν κατὰ συνεδρίασιν. Ἐφεξῆς πᾶσα αἴτησις ἐφ' ἧς κατὰ τὰς ἐν ἰσχύϊ διατάξεις γνωμοδοτεῖ ἢ ἀποφαίνεται τὸ κατὰ Νόμον 714 Εἰδικὸν Συμβούλιον τῶν Μεταλλείων, δέον νὰ συνοδεύηται ἐπὶ ποινῇ ἀπαραδέκτου ὑπὸ γραμματίου Παρακαταθήκης τοῦ ἐν Ἀθήναις Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἐκ δραχμῶν πεντακοσίων, αἵτινες διανέμονται κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας Ὑπουργοῦ εἰς τὰ μέλη καὶ γραμματέα τοῦ Συμβουλίου, οἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς τὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν ἐλήφθη ὁριστικὴ ἀπόφασις ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης αἰτήσεως.

Ἄρθρον 4

Ἡ ἔννοια τοῦ τελευταίου ἑδαφίου τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἀπὸ 6 Σ]βρίου 1925 Ν. Δ]τος) «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων μεταλλευτικῶν νόμων» εἶνε ὅτι εἰσὶ δεκταὶ καὶ ἐκδικάζονται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ρηθὲν ἄρθρον 3 Διοικητικοῦ Δικαστηρίου ἐφέσεις ἢ ἐνστάσεις ἐκ μέρους παντὸς διεκδικοῦντος προτεραιότητα κατὰ τὸ στάδιον τῆς ὁριστικῆς παραχωρήσεως καὶ ἐὰν ἀκόμη αἱ ἐφέσεις ἢ ἐνστάσεις αὗται στρέφωνται κατὰ διοικητικῆς ἀποφάσεως τοῦ σταδίου ἀδείας ἐρευνῶν καταστάσης τελεσιδίκου ὑπὸ τὸ κράτος τῆς προγενεστέρας τοῦ ἑρμηνευομένου ἐδαφίου νομοθεσίας.

Ἀπαράδεκτοι εἶναι αἱ ἐφέσεις ἢ ἐνστάσεις αἱ στρεφόμεναι κατὰ προγενεστέρας ἀποφάσεως ἐκδοθείσης κατὰ τὸ στάδιον ἀδείας ἐρευνῶν ὑπὸ τοῦ Διοικ. Δικαστηρίου, δυνά-

μει τῆς παρεχομένης αὐτῷ ἁρμοδιότητος ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ εἰρημένου Ν. Δ]τος τῆς 6 Σ]βρίου 1925.

Ἄρθρον 5.

Καταργεῖται τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀπὸ 7 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ]τος «περὶ ἐπεκτάσεως τῆς μεταλλευτικῆς νομοθεσίας εἰς Θράκην κλπ.».

Τὸ Δ]γμα τοῦτο ἰσχύει ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεώς του, ἡ δὲ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τούτου ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας Ὑπουργόν.

Ἐν Σπέτσαις τῇ 29 Ἰουλίου 1926.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Θ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
ΑΘ. ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Τὰ Μέλη

Λ. Ρούφος, Ι. Λεωνίδας, Χ. Τσερούλης, Γ. Χαριτάκης, Περ Ἀργυρόπουλος, Ἐμμ. Λαδόπουλος, Γ. Πώπ, Π. Ἀραβαντινός, Α. Δαμιανός.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ἡ δημοσίευσις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργόν, ὑποβληθησομένου εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς κύρωσιν, ἅμα τῇ ἐπανα λήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
Π. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Α. Μιχαλακόπουλος, Θ. Τουρκοβασίλης, Θ. Νικολούδης, Γ. Καφαντάρης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Παπαναστασίου, Μ. Κίρκος, Α. Μαζαράκης, Π. Μερλόπουλος.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται μετὰ ταῦτα ὥρᾳ 1.45' μ. μ. ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς αὔριον.

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΖ'

τῆς 17 Μαΐου 1928

Ὥρᾳ 6 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας, κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Κακοδάτου, Μελίσσης καὶ Θήρας διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ξένων χρηματιστῶν, τῶν προσπαθούντων νὰ διαλύσουν τὴν ἑταιρείαν οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Ἀλεξανδρῆς*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ λαοῦ τῆς κοινότητος Λιασκούου παρακαλοῦντος ὅπως καταργηθῇ ὁ ἐπὶ τοῦ ἀραδοσίτου φόρος καὶ χρηγηθῶσι δάνεια παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διότι οἱ κάτοικοι μαστίζονται ὑπὸ φοβερᾶς πείνης.

Ὁ φαρμακευτικὸς κόσμος Μακεδονίας παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τῶν νομοσχεδίων περὶ κρατικοποιήσεως τῶν φαρμακευτικῶν συλλόγων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Τ. Ἀναστασίου** ὑποβάλλει ὑπόμνημα τοῦ ἀναπήρου πολέμου ταγματάρχου πεζικοῦ Δαράδαλη Ἀνδρέα, παρακαλοῦντος ὅπως ληφθῶσι καὶ δι' αὐτὸν τὰ προστατευτικὰ μέτρα τὰ ληφθέντα διὰ τοὺς λοιποὺς παθόντας ἐκ νοσημάτων καὶ τραυμάτων συναδέλφους του.

Οἱ κάτοικοι Καλαμῶν διαμαρτύρονται κατὰ τῶν τηλεγραφησάντων ὅτι ἀπειλεῖται κατάρρευσις οἰκιῶν ἐκ τῶν κραδασμῶν τῶν κυλινδρομύλων Εὐαγγελιστρίας.

Ὁ Λ. Σκουτερόπουλος κάτοικος Ἄργους ὑποβάλλει σχέδιον περὶ ταχείας καὶ ἀδαπάνου ἀναδασώσεως τῶν βουνῶν τῆς Ἀργολίδος.

Ὁ σύνδεσμος ἐκφορτωτῶν Πειραιῶς ὑποβάλλει μακρὸν ὑπόμνημα σχετικὸν πρὸς τὸν νόμον τοῦ Παγκάλου περὶ τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας, καταγγέλλει δὲ καὶ διαφόρους ἀντισυνταγματικὰς πράξεις ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων καὶ προτείνει τὴν λῆψιν διαφόρων μέτρων πρὸς ἄρσιν τῶν ἀτόπων τούτων.

Ὁ σύνδεσμος ἐφέδρων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν Καβουσίου Κρήτης ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ παρακαλεῖ ὅπως συνεχισθοῦν τὰ ἔργα σκυροστρώσεως τῆς ὁδοῦ Ἱεραπέτρας καὶ Παχείας Ἄμμου, διακοπέντα ἀδικαιολογήτως.

Τὸ σταφιδαγοραστικὸν Σωματεῖον Κουκουραχίου διαμαρτύρεται διὰ τὴν συνεχιζομένην αὔξησιν τῆς τιμῆς τῶν ἀλεύρων ἕνεκα τῆς ὁποίας αἱ οἰκογένειαί των μένουσι νηστικαί.

Οἱ καπνεργάται, στιβαδόροι καὶ καπνεργάτριαι τῶν σωματείων «Πρόοδος» καὶ «Ἀγάπη» Καβάλλας ὑποβάλλουν ψήφισμα δι' οὗ ζητοῦν τὴν αὔξησιν τῶν ἡμερομισθίων των καὶ ἄλλα τινα.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ι. Ράλλης** καταθέτει αἴτησιν τῶν ἐν τῷ Τελωνείῳ Πειραιῶς ἀργυραμοιβῶν παρακαλούντων ὅπως ἀκυρωθῇ ἡ σκανδαλωδῶς ἐνεργηθεῖσα δημοπρασία δι' ἧς ἐγκατεστάθη ἐν μόνον ἀργυραμοιβεῖον πρὸς ζημίαν τῶν συμφερόντων 80 ἄλλων ἀργυραμοιβῶν.

Ὁ κ. ***Γ. Καρπετόπουλος*** ὑποβάλλει πρότασιν νόμου «περὶ ἀπολυτηρίων ἐξετάσεων τῶν στρατευθέντων μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου».

Οἱ κ.κ. ***Σ. Κρεμεζης, Ι. Τσιγγέλης, Γ. Σίδερης*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως φαρμακευτικοῦ Συλλόγου.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 8 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ διαρρυθμίσεως θέσεων τοῦ ἐφοριακοῦ κλάδου».

Ὁ κ. ***Γ. Μαρῆς*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τοῦ τρόπου παραχωρήσεως Λέσχης τυχερῶν παιγνίων ἐν Λουτρακίῳ».

Οἱ κ.κ. ***Γ. Κοκκινάκης, Β. Μεϊμαράκης*** καὶ ***Ι. Περδικογιάννης*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 2 Ἰουλίου 1926 «περὶ συστάσεως κεντρικοῦ ταμείου ἀσφαλείας κατὰ χαλάζης καὶ παγετῶν».

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἐπιτροπείας ἐλευθέρας ζώνης Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου καταρτισθείσης συμβάσεως καὶ χωρηγήσεως δανείου 15.000.000 δραχμῶν κ.λ.π.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τοῦ καπνικοῦ ζητήματος κατηρτίσθη ἐκ τῶν κ.κ. Α. Μπακάλμπασης, Α. Θεολογίτης, Α. Ἀργυροῦ, Γ. Τσακανίκα, Α. Παπαδάτου, Γ. Ἀθανασιάδη Νόβα, Γ. Καρπετοπούλου, Γ. Χατζηγεωργίου, Χ. Ἀλαμανῆ, Σ. Χασιώτη, Σ. Ταλιαδούρου, καὶ Α. Μέρου.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἀναφορῶν

Ὁ κ. ***Γ. Καντιάνης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν στρατευθέντων φοιτητῶν κλάσεως 1926 καὶ τονίζει τὴν ἀνάγκην ὅπως ἐξομοιωθοῦν οὗτοι μὲ τὰς διακρίσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ὑπὲρ τῶν φοιτητῶν τοῦ 1925.

Τὴν αὐτὴν σύστασιν ποιοῦνται καὶ οἱ κ.κ. ***Α Λούλης*** καὶ ***Φ. Μοσχούλας***.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης*** συνιστᾷ ἀναφορὰν τοῦ Συνδέσμου Νικομηδείας καὶ Καππαδοκίας.

Ὁ κ. ***Α. Μέρος*** συνιστᾷ ἀναφορὰν Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Βόλου αἰτοῦντος ὅπως τὰ ὑλικὰ διὰ τὴν ὁδοποιΐαν προμηθευθῇ τὸ Κράτος ἐκ τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας.

Τὴν ἰδίαν σύστασιν ποιεῖται καὶ ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης.***

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἐλήφθη σχετικὴ μέριμνα περὶ τῶν ἐγχωρίων ὑλικῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μέρος*** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχήν του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας Λαρίσσης σύμφωνα μὲ τὴν ἐρώτησιν ἣν ἔκαμεν.

Γ. Μαρῆς (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Τοιαύτην ἐρώτησιν δὲν ἔλαβον. Ὅταν τὴν λάβω θὰ ἀπαντήσω ἐγγράφως καὶ ἂν δὲν κριθῇ ἐπαρκὴς τότε θὰ μετατραπῇ εἰς ἐπερώτησιν σύμφωνα μὲ τὸν κανονισμόν.

Πρόεδρος. Θὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τῆς ἐρωτήσεως.

Α. Μέρος. Τὸ ζήτημα ἐπείγει.

Γ. Μαρῆς. Θὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ Κανονισμός.

Α. Μέρος. Ὁ κόσμος δὲν τολμᾷ νὰ μεταβῇ εἰς τὰ κτήματά του (φωναί).

Φ. Μοσχούλας Εἶναι ζήτημα γενικόν.

Πρόεδρος. Σύμφωνα μὲ τὸν Κανονισμὸν θὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἀπάντησιν τῆς ἐρωτήσεως. Κάθε ἄλλη συζήτησις εἶναι αἰφνιδιαστικὴ καὶ ἀντικανονική.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ὁ Κανονισμὸς δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς ἐρωτῶντας νὰ ἀναπτύξουν δι' ὀλίγων τὰς ἐρωτήσεις των.

Πρόεδρος. Μόνον ἐὰν ὑπάρχουν ἐγγεγραμμένοι ἐπὶ ἀναφορᾶς.

Χ. Βοζίκης. Ὅλαι αὐταὶ αἱ μικραὶ ἀνωμαλίαι λέγει ὀφείλονται εἰς τὴν μὴ ἔγκαιρον παρουσίαν τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν καὶ τὰς μὴ ἐγκαίρους ἀπαντήσεις αὐτῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Εἶμαι εὐτυχὴς λέγει, διότι ὁ κ. Βοζίκης βεβαιοῖ ὅτι ὑπάρχουν μικροανωμαλίαι καὶ ἐλπίζω ὅτι πρὸς ἄρσιν αὐτῶν θὰ καταβάλῃ καὶ αὐτὸς πᾶσαν προσπάθειαν. Ὀφείλω ὅμως νὰ τονίσω ὅτι ὁ Κανονισμὸς οὐδαμοῦ ὑποχρεοῖ τοὺς Ὑπουργοὺς νὰ ἀπαντήσουν ἀμέσως ἐπὶ ἀνακοινουμένων ἢ ἀναπτυσσομένων ἀναφορῶν, ἢ νὰ παρίστανται διαρκῶς εἰς τὴν Βουλὴν καθ' ὅλας τὰς συζητήσεις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** δίδει ἐξηγήσεις περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** λέγει ὅτι ὅταν οἱ Ὑπουργοὶ εἶναι βουλευταὶ ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ παρίστανται εἰς τὰς Συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς. Ἀντιθέτως δὲν θὰ ἐσέβοντο οὔτε τὸ Σῶμα οὔτε τὸν ἐντολοδότην λαόν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** λέγει ὅτι ἡ ἰδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ προσθέτει ἀναμφισβητήτως μίαν ἐπὶ πλέον ὑποχρέωσιν εἰς τὸν βουλευτὴν νὰ ἐπιδιώκῃ εἰς τὴν ἀνωτάτην διαχείρισιν τῶν ὑποθέσεων τοῦ Κράτους καὶ εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῶν. Ἐὰν οἱ Ὑπουργοὶ εἶχον ὑποχρέωσιν νὰ καθηλοῦνται ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης ἐπὶ ὁλοκλήρους ὥρας διὰ νὰ ἀκούουν τὰς διαφόρους συζητήσεις, τότε ὅλαι αἱ σοβαρώταται ὑποθέσεις τοῦ Κράτους καὶ ἡ Διοίκησις θὰ παρημελοῦντο. Δὲν εἶναι δὲ αὐτὴ ἡ ἔννοια τοῦ Συντάγματος. Ἡ Βουλὴ ἔχει βεβαίως δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν παρουσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ, οὗτος δὲ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὀφείλει νὰ προσέλθῃ.

Ὁ κ. ***Γ. Καντιάνης*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Νομοθετικῆς Διατάξεως ὑπομιμνήσκει τὸ ἄρθρον 39 τοῦ Κανονισμοῦ ὅπερ ὁρίζει τὸν τρόπον τῆς συντάξεως αὐτῆς. Καὶ ναὶ μέν, λέγει, κατὰ τὸ ἄρθρον 39 ἐπιτρέπεται καθ' ὑπέρβασιν τοῦ κεκανονισμένου ἀριθμοῦ ἡ ἀναγραφὴ Ν. Δ. ἐκδοθέντων κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, ἀλλὰ ὑποστίθεται ὅτι ἓν μέρος αὐτῶν πρέπει νὰ ἀναγράφεται ἂν πρόκειται περὶ σωρείας τοιούτων ὅπως νῦν συμβαίνει. Συνεπῶς πρὸς εὐκολίαν τῶν κ. Βουλευτῶν πρέπει νὰ ἐγγράφωνται τὰ 10 τῆς τακτικῆς διαδικασίας καὶ ἄλλα 10 τῆς ἐκτάκτου. Ἄλλως θὰ καταλήξωμεν εἰς σύγχυσιν καὶ πελαγοδρομίαν.

Πρόεδρος. Ἡ ἀναγραφὴ γίνεται σύμφωνα μὲ τὸν Κανονισμόν, καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ ἀναγραφή.

Χ. Βοζίκης. Τὰ παράπονα θὰ ἐξέλιπον ἂν ἡ Κυβέρνησις ἔδιδεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς προηγουμένως τὸν κατάλογον τῶν μέτρων ἅτινα θέλει καὶ πρόκειται νὰ συζητήσῃ.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι κατὰ τὸν Κανονισμὸν τὰ Ν. Δ. τὰ ἐρχόμενα πρὸς κύρωσιν ἀναγράφονται ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν, σκόπιμον δὲ θὰ ἦτο νὰ προχωρήσωμεν εἰς συζήτησιν ἐκείνων ἐξ αὐτῶν διὰ τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις.

Πρόεδρος. Σχεδὸν εἰς ὅλα ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις.

Εἰσέρχεται μετὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Ὁ κ. ***Γ. Κακουλίδης*** παρακαλεῖ νὰ προτιμηθῇ τὸ ὑπ' ἀριθ. 224 περὶ ἐξισώσεως τῶν συντάξεων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ, ὅπερ εἶναι καθαρῶς τυπικὸν καὶ πρέπει νὰ ψηφισθῇ ἀπόψε εἰς πρώτην συζήτησιν.

Πρόεδρος. Θὰ συζητηθῇ μὲ τὴν σειράν του.

Ἐπὶ τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρὸς ἐπίτευξιν οἰκονομιῶν» ὁ κ. ***Γ. Μπούσιος*** παρατηρεῖ ὅτι παρατηρήσεις του γενόμεναι χθὲς κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου εἰς ἃς ἀπήντησε καὶ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς δὲν εἶναι κατακεχωρημέναι οὔτε εἰς τὰ πρακτικὰ οὔτε εἰς τὸ Δελτίον τοῦ τύπου, καὶ φαίνεται ὅτι τοῦτο ἔγεινε σκοπίμως.

Πρόεδρος. Ὄχι, κ. Βουλευτά. Ἴσως δὲν θὰ ἠκούσθητε. Ἄλλως ἀποδίδετε παράλειψιν εἰς τὸ Προεδρεῖον. Πάντως θὰ γίνῃ διόρθωσις.

Γίνεται μετὰ ταῦτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ σύνολον τοῦ ἀνωτέρω νομοσχεδίου ἔχον οὕτω.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν.Δ.«περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρὸς ἐπίτευξιν οἰκονομιῶν».

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ὑπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Νομ. Διάταγμα «περὶ

τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρὸς ἐπίτευξιν Οἰκονομιῶν», δημοσιευθὲν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 281 (Τεῦχος Α') τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, ἔχον μετὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων οὕτω:

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας πρὸς ἐπίτευξιν Οἰκονομιῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν ἀπὸ 1 Σεβρίου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνεδρίασιν Α' τῆς 25 Αὐγούστου 1927 «π[illegible]ουσιοδοτήσεως εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων» καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ὑπὸ στοιχεῖον ΙΘ' τῆς 11ης Νοβρίου 1927 συνεδριάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομιῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Ἄρθρον 1.

1) Ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1927 καταργεῖται ἡ Δ' ἐν Ἀθήναις Δημοσία Ἐμπορικὴ Σχολὴ ἀρρένων.

2) Ἅπασα ἡ περιουσία εἰς μετρητά, χρεώγραφα καὶ λοιπὰς ἀξίας ὡς καὶ αἱ παντὸς εἴδους πρόσοδοι τοῦ σχολικοῦ Ταμείου τῆς καταργουμένης κατὰ τὴν προηγουμένην παράγραφον Ἐμπορικῆς Σχολῆς περιέρχονται ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου 1927 εἰς τὸ Σχολικὸν Ταμεῖον τῆς ἐν Ἀθήναις Α' Δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς ἀρρένων.

Αἱ λεπτομέρειαι περὶ τοῦ τρόπου μεταβιβάσεως τῆς ὡς ἄνω περιουσίας τῆς καταργουμένης Σχολῆς, ὁ τρόπος κατανομῆς μεταξὺ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἐμπορικῶν Σχολῶν καὶ τοῦ τμήματος Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τῶν λοιπῶν περιουσιακῶν στοιχείων τῆς καταργουμένης Σχολῆς καὶ τοῦ Ταμείου αὐτῆς (ἐπίπλων, σκευῶν καὶ ὀργάνων) κανονισθήσονται διὰ Δ]τος ἐκδοθησομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας.

Ἄρθρον 2.

1) Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἑκάστῃ τάξει Μέσης Ἐμπορικῆς Σχολῆς φοιτώντων μαθητῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 45 Ἐξαιρετικῶς οἱ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἐγγεγραμμένοι ὑπὲρ τὸ ἄνω ὅριον μαθηταὶ Ἐμπορ. Σχολῶν δικαιοῦνται νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν φοίτησιν αὐτῶν μέχρις ἀποπερατώσεως τῶν σπουδῶν αὐτῶν.

2) Ἡ συνεπείᾳ διαιρέσεως τάξεων εἰς τμήματα ἐν Ἐμπορικῇ Σχολῇ δημιουργία διπλῶν θέσεων ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἕδρᾳ μαθήματος ἐν αὐτῇ τοῦ λοιποῦ δὲν ἐπιτρέπεται τῆς διατάξεως τοῦ ἐδαφίου 7 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νόμου 2261 περὶ μέσης Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως καταργουμένης ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος.

Αἱ πρὸ τῆς ἰσχύος ὅμως τοῦ παρόντος δημιουργηθεῖσαι καὶ ὑφιστάμεναι λόγῳ διαιρέσεως τάξεων εἰς τμήματα ἐν Ἐμπορικαῖς Σχολαῖς θέσεις διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἐπὶ πλέον τῶν κεκανονισμένων ἐν ἑκάστῃ Ἐμπορικῇ Σχολῇ διατηροῦνται καὶ ἐφεξῆς μέχρι τῆς ἀποφοιτήσεως ἐκ τῶν Σχολῶν τούτων τῶν ἐν αὐταῖς φοιτώντων ὑπὲρ τὸ κατὰ τὸ ἐδάφιον 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου ὅριον μαθητῶν καὶ μέχρι τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐν αὐταῖς τμημάτων εἰς ἔλαττον τῶν ἓξ (6).

3) Μετὰ τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ Ν. Δ. τῆς 10 Σ]βρίου 1926 «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν κειμένων περὶ ἰδιωτικῆς Ἐμπορικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐν γένει» προστίθεται παραγρ. ἔχουσα οὕτω: «Ἐπιτρέπεται ἡ πλήρωσις τῶν ὡς ἄνω ἑδρῶν καὶ ὑπὸ πρωτοβαθμίων καθηγητῶν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νὰ μὴ γίνεται ὑπέρβασις τῆς ἐν τῷ συνόλῳ προβλεπομένης διὰ τὴν πρόσληψιν δευτεροβαθμίων καθηγητῶν δαπάνης».

Ἄρθρον 3.

Ἐν τῷ ἐδαφ. 4 τοῦ ἄρθρου 79 τοῦ Ν. Δ. τῆς 5 Μαΐου 1926 Ν. Δ. αἱ λέξεις «τὸ ὄγδοον» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «ἓν δέκατον ἕκτον».

2) Πλὴν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ διδακτικοῦ, διοικητικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, πᾶσαι αἱ λοιπαὶ δαπάναι ἐγκαταστάσεως, συντηρήσεως καὶ λειτουργίας τῆς Σχολῆς ταύτης βαρύνουσι τὸ Ταμεῖον αὐτῆς, πρὸς ἐνίσχυσιν δὲ τοῦ Ταμείου τούτου ἐκτὸς τῶν ἄλλων πόρων αὐτοῦ προστίθεται εἰς ὄφελος τούτου καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἐτησίως εἰσπραττομένου ποσοῦ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν καταβαλλομένων ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν χρηματικῶν ποσῶν ἐτησίως ὡς ἐξέταστρα.

Ἄρθρον 4.

Ἡ παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ ἀπὸ 23 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος διατάξεων ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἑπομένης.

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόσπασις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐλέγχου συναλλάγματος μέχρι 2 ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Ἐθν. Τραπέζης.

Εἰς τούτους χορηγεῖται μηνιαῖον ἐπίδομα ἴσον πρὸς τὸ πέμπτον τοῦ ὀργανικοῦ μισθοῦ των.

Ἄρθρον 5.

Ἡ παραγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1923 Ν. Δ. καταργεῖται.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἐκ 15.0000.000 δραχ. πίστωσις ἡ ὑπὸ κεφάλαιον 18 καὶ ἄρθρον 3 ἀναγεγραμμένη ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Τροχαίας κινήσεως μειοῦται διὰ τὴν χρῆσιν 27–28 εἰς 10.000.000.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 7.

Αἱ συνεδριάσεις τῶν ἐπιτροπῶν Προνοίας τῶν προβλεπομένων ὑπὸ τοῦ ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων» δὲν δύνανται νὰ ὑπερβαίνουν τὴν μίαν κατὰ τριμηνίαν.

Ἄρθρον 8.

Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας ἀναγράφεται ἐφ' ἅπαξ πίστωσις ἐκ δραχ. 30.000 διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν ταπήτων τῶν δωρηθέντων ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας.

Ἄρθρον 9.

Καταργοῦνται: 1) ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 8 τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως γενικῆς στατιστικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος» ἀναφερομένων τμημάτων τὸ τέταρτον, συγκαταργουμένης τῆς θέσεως τοῦ οἰκείου τμηματάρχου τῆς ἁρμοδιότητος καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τοῦ τμήματος τούτου συγχωνευομένης εἰς τὸ συγγενέστερον τμῆμα τῆς Γεν. Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας διὰ διατάγματος μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου Στατιστικῆς, 2) ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 10 τοῦ αὐτοῦ Ν. Δ. ἀναφερομένων: α') μία θέσις ἐπιθεωρητοῦ, β') μία θέσις τηλεφωνητρίας καὶ γ') τρεῖς καθαριστριῶν καὶ 3) τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 4 παράγρ. 1 τοῦ ἀπὸ 2 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ διακρίσεως τῶν ὑπαλλήλων Γενικῆς Στατιστικῆς ὑπηρεσίας κλπ.» ἱδρυθὲν τμῆμα διὰ τῆς συγχωνεύσεως των κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 παράγρ. 2 τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως Γεν. Στατιστικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος» συσταθέντων πέντε ἀνεξαρτήτων γραφείων, ἐξ ὧν τὸ μὲν γραφεῖον πρωτοκόλλου Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχείου συγχωνεύεται μετὰ τῆς ἀντιστοίχου ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας, τὰ δὲ λοιπὰ ὑπάγονται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ

γραφείου τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γεν. Στατιστικῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως Γεν. Στατιστικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος» καταργεῖται. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐφαρμόζονται ὡς πρὸς ἅπασας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τὸ ἄρθρον 38 τοῦ κωδικοποιημένου νόμου 2258 περὶ ὀργανισμοῦ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας, ἀργούσης πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ τῆς διατάξεως τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως Γεν. Στατιστικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος».

Οἱ λόγῳ τῶν καταργουμένων ὡς ἄνω θέσεων ἀπολυθησόμενοι καταλαμβάνουσι τὰς ἐν τῷ μέλλοντι ὁμοιοβάθμους πρὸς τὰς καταργουμένας κενὰς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ θέσεις, ἐφ' ὅσον ἀποδέχονται ταύτας ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς σχετικῆς προσκλήσεως. Προκειμένου δὲ περὶ συμπληρώσεως κενῶν θέσεων ἀνωτέρου βαθμοῦ, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ οὗτοι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου.

Ἄρθρον 10.

Ἀναβάλλεται ἐπὶ ἐννέα μῆνας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1927–28 ἡ συμπλήρωσις: α') τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1926 περὶ ὀργανώσεως Γεν. Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος Ν. Δ., ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἀπὸ 2 Ὀκτωβρίου 1925 ὁμοίου περὶ διακρίσεως τῶν ὑπαλλήλων τῆς Γεν. Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας κλπ. κενῶν θέσεων στατιστικῶν ὑπαλλήλων παρὰ Νομαρχίαις καὶ β') τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 2 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. κενῶν θέσεων παρὰ τοῖς Πρωτοδικείοις καὶ ταῖς Εἰσαγγελίαις Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς θέσεων ὑπαλλήλων τῆς δικαστικῆς Στατιστικῆς.

Ἄρθρον 11.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν κλητήρων τοῦ Ὑπουργείου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τῆς Στατιστικῆς, ὁρίζεται εἰς 22, τῶν δὲ δακτυλογράφων ἐν συνόλῳ εἰς 12 συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τῆς Στατιστικῆς. Οἱ κλητῆρες κατανέμονται εἰς τὰς διευθύνσεις καὶ τμήματα τοῦ Ὑπουργείου δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, αἱ δὲ δακτυλογράφοι ἀνήκουσιν ἅπασαι εἰς τὸ Τμῆμα Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχείου τοῦ Ὑπουργείου.

Ἄρθρον 12.

«Ἡ Θέσις τοῦ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καθίσταται ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος ἀμισθος, δικαιουμένου μόνον εἰς τὰς ἐκ τῶν νόμων περὶ συντάξεων Μετοχικοῦ Ταμείου, Ταμείου Προνοίας παρεχομένας ἀποδοχὰς ἀπὸ τῆς παύσεως τῆς μισθοδοσίας του.

Ἄρθρον 13.

Αἱ διὰ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 31 Μαρτίου 1925 Ν. Δ. «περὶ καταργήσεως ὑπηρεσιῶν θέσεων κλπ. Ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας καὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ διατάξεων» καθορισθέντες εἰς 3 γεωλόγοι τῆς Γεωλογικῆς ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος περιορίζονται τοῦ λοιποῦ εἰς δύο.

Ἄρθρον 14.

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Δ]τος τῆς 3 Ὀκτωβρίου 1922 καὶ τὸ ἄρθρον μόνον τοῦ Δ]τος τῆς 12 Ἀπριλίου 1924, ὡς ἡρμηνεύθησαν διὰ τοῦ ἀπὸ 6 Ν]βρίου 1926 Ν. Δ., καταργοῦνται ἀπὸ τοῦ ἐπιόντος οἰκονομικοῦ ἔτους, τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας τοῦ τεταγμένου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν σημάτων οὐδεμιᾶς ἀμοιβῆς δικαιουμένου διὰ τὰ κατατεθειμένα σήματα.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τοὺς Ἡμετέρους ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐθν. Οἰκονομίας Ὑπουργοὺς ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐπὶ τῆς ψηφίσεως τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4)7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπό 6 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ καὶ προσόντων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νόμων, ὁ κ. ***Ε. Χατζηδάκης*** λέγει ὅτι κακῶς συνηρμολογήθη τὸ σύνολον.

Πρόεδρος Τὸ σύνολον συνηρμολογήθη καλῶς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συζητήσεως καὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Βουλῆς.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4/7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ, περὶ προσόντων κλπ. τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νόμων».

ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 4)7 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Διάταγμα «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ, περὶ προσόντων κλπ. τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νόμων», ἔχον ὡς ἑξῆς:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει α') τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, τὴν ληφθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχ. 41 τῆς 27 Αὐγούστου 1927 συνεδρίασιν αὐτῆς περὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς δικτατορικῆς περιόδου καὶ ἐκδόσεως Νομοθετικῶν διαταγμάτων ἐπὶ ζητημάτων ἐπειγούσης φύσεως» καὶ β') τὴν σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ Ὑπουργεῖα Ἐσωτερικῶν κλπ., τὴν ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὴν ὑπὸ στοιχ. στ' τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1927 συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1926 Νομοθ. Διάταγμα «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν περὶ ὀργανισμοῦ, περὶ προσόντων κλπ. τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν νόμων», τροποποιούμενον ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

1. Τὸ ἄρθρον 1 τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς 10 Μαρτίου 1926 «περὶ καταργήσεως θέσεων, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 518, περὶ Διευθυντῶν Νομαρχιῶν», τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ἀπὸ 5 Ἰανουαρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ὑπολογισμοῦ συντάξιμου χρόνου σπουδῶν ὑπηρεσίας πολιτικῶν ὑπαλλήλων» δὲν ἔχει ἐφαρμογήν, ἀφ' ἧς ἰσχυσεν, ὅσον ἀφορᾷ τὸ Τμῆμα Διεκπεραιώσεως, Ἀρχείου καὶ Καταχωρίσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν.

2. Οἱ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν, ταῖς Γενικαῖς Διοικήσεσι καὶ ταῖς Νομαρχίαις ἐν ἐνεργείᾳ ἀρχειοφύλακες α' τάξεως λαμβάνουσιν, ἀφ' ἧς ἐφηρμόσθη τὸ εἰρημένον Ν.Δ., τὸν μισθὸν τοῦ Εἰσηγητοῦ.

Ἄρθρον 2.

1. Τὸ προσωπικὸν τῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Εἰδικῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως ἀποτελεῖται ἐκ δύο Διοικητικῶν Ἐπιθεωρητῶν».

2. Ὁ χρόνος καθ' ὃν διετέλεσεν ἐν διαθεσιμότητι καὶ ἐκτὸς ὑπηρεσίας ὁ κατ' ἐφαρμογὴν τῆς πρώτης ἀπὸ 9 Ἰανουαρίου 1926 συντακτικῆς ἀποφάσεως «περὶ καταργήσεως τῶν Διοικητικῶν καὶ ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων κλπ.» καὶ τοῦ ἀπὸ 2)3 Φεβρουαρίου 1926 Διατάγματος «περὶ καταργήσεως θέσεων προσωπικοῦ τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν» τεθεὶς εἰς διαθεσιμότητα καὶ ὕστερον παυθεὶς τῆς ὑπηρεσίας δεύτερος Διοικητικὸς Ἐπιθεωρητὴς λογίζεται χρόνος ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας.

3. Εἰσηγητὴς τῆς Κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, λαμβάνων ἤδη μισθὸν Τμηματάρχου καὶ διατελέσας εἰς τὸν βαθμὸν καὶ τὴν θέσιν ταύτην, προάγεται, ἐν τῇ αὐτῇ ὑπηρεσίᾳ ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος εἰς ὃν κατεῖχε βαθμόν, ἐφ' ᾧ μισθῷ ἤδη κέκτηται, μετὰ προηγουμένην γνώμην τοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικητικῆς ὑπηρεσίας, διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπέστη μείωσιν τοῦ βαθμοῦ του δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ ΓΨΒ' νόμου τοῦ 1910.

Ὁ Τμηματάρχης οὗτος, ὑπαγόμενος εἰς ἁπάσας τὰς σχετικὰς πρὸς τὸν βαθμὸν καὶ τὴν θέσιν του διατάξεις, ἐκπληροῖ καθήκοντα εἰσηγητοῦ, μέχρι τῆς κενώσεως θέσεως πρὸς κατάληψιν ταύτης παρ' αὐτοῦ, κατόπιν γνώμης πάντοτε τοῦ Συμβουλίου τῆς Διοικητικῆς ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 3.

1. Οἱ εἰς θέσεις γραφέων β' τάξεως τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν διοριζόμενοι καὶ ἤδη ὡρισμένοι μαθητευόμενοι λαμβάνουσι τὸν μισθὸν τοῦ γραφέως β' τάξεως.

Ἄρθρον 4.

1. Οἱ ἀντὶ τῶν στρατευομένων, πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑποχρεωτικῆς στρατιωτικῆς θητείας, γραφέων καὶ δακτυλογράφων τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν προσλαμβανόμενοι, κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, προσωρινοὶ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν λαμβάνουσι τὸν μισθὸν γραφέως β' τάξεως.

Ἄρθρον 5.

1. Τακτικοὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι, διατελέσαντες ἔκτακτοι ἢ προσωρινοὶ ὑπάλληλοι ὑπηρεσιῶν τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ἐν ταῖς νέαις χώραις ἀπὸ τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν καταλήψεως, ὡς καὶ ἐν ἄλλαις στρατιωτικῶς καταληφθείσαις χώραις, δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τούτου, ἐντὸς ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου, τοῦτου Διατάγματος, τὴν ἀναγνώρισιν τῆς τοιαύτης ἐκτάκτου ἢ προσωρινῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν, ὡς συνταξίμου, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 23 τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ἀπριλίου 1923 «περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα πολιτικῆς ὑπηρεσίας».

Εἰς τὸν Ἠρέτερον ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ νομοθετικοῦ τούτου Διατάγματος, ὑποβληθησομένου πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Βουλὴν ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, κατὰ τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος.

Ἄρθρον 6.

Ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου ΦΜ' τῆς 11 Νοεμβρίου 1875, καθ' ἣν ἀπαγορεύεται νὰ διορισθῇ τις ἢ νὰ διατελῇ δημόσιος ὑπάλληλος ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐξ ἧς ἔλαβε σύζυγον, δὲν ἰσχύει διὰ τοὺς διοικητικοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ὑπαγομένους εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν.

Γίνεται δεκτὸν ὡσαύτως τὸ σύνολον τοῦ νομοσχεδίου:

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 31 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ συστάσεως Γραφείων προστασίας Ἑλληνικοῦ καπνοῦ»

ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 27 Αὐγούστου 1927 ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς περὶ τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων τῆς Δικτατορικῆς περιόδου κλπ., προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου στηριζομένῃ εἰς σύμφωνον γνωμοδότησιν τῆς ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διατυπωθεῖσαν ἐν τοῖς ἐπισήμοις πρακτικοῖς τῆς ὑπὸ στοιχ. ΚΖ' τῆς 11ης Νοεμβρίου 1927 συνεδριάσεως αὐτῆς.

Κυροῦμεν τὸ ἀπὸ 31 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Διάταγμα «Περὶ συστάσεως Γραφείων Προστασίας Ἑλληνικοῦ Καπνοῦ», ὅπερ μετὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν τῇ ἐγκρίσει τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τροποποιήσεων, διατυποῦται ὁριστικῶς ὡς ἕπεται:

Ἄρθρον 1.

Δύνανται διὰ διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, νὰ ἱδρυθῶσι Γραφεῖα πρὸς προστασίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Καπνοῦ ἐν Βόλῳ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Καβάλλᾳ.

Τὰ γραφεῖα ταῦτα, ἀποτελοῦντα νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σκοπὸν ἔχουν τὴν προστασίαν καὶ προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῆς παραγωγῆς, ἐμπορίας καὶ βιομηχανίας τοῦ καπνοῦ, ὡς ἐν τοῖς ἑπομένοις ἄρθροις ὁρίζεται.

Ἡ δικαιοδοσία ἑκάστου Γραφείου ἐκτείνεται ἐφ' ὡρισμένης περιφερείας ὁριζομένης διὰ τοῦ ἱδρύοντος αὐτὸ Διατάγματος καὶ δυναμένης νὰ τροποποιηθῇ διὰ μεταγενεστέρου τοιούτου.

Διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας Ὑπουργῶν, δύνανται νὰ ἱδρυθοῦν παραρτήματα Γραφείων εἰς Ἀγρίνιον, Σάμον, Ναύπλιον ἢ ἄλλας πόλεις ἀποτελούσας κέντρον παραγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς καπνῶν. Διὰ τοῦ συνιστῶντος τὰ παραρτήματα τῶν Γραφείων Διατάγματος ὁρίζεται ἡ περιφέρεια αὐτῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς διοικούσης Ἐπιτροπῆς καὶ ὁ τρόπος τῆς διοικήσεως αὐτῶν.

Δι' ὁμοίου Διατάγματος δύναται νὰ μετατεθῇ ἡ ἕδρα Γραφείου τινὸς εἰς ἄλλην πόλιν.

Ἄρθρον 2.

Τὰ Γραφεῖα διοικοῦνται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ ὁποίου ὁρίζεται διὰ τοῦ ἱδρύοντος αὐτὰ διατάγματος, δὲν δύναται δὲ νὰ εἶναι ἐλάσσων τῶν δώδεκα οὐδὲ μείζων τῶν εἴκοσι τεσσάρων. Ὁ ἀρχικῶς ὁρισθεὶς ἀριθμὸς τῶν μελῶν δύναται ἐντὸς τῶν ἄνω ὁρίων νὰ αὐξηθῇ ἢ νὰ ἐλαττωθῇ διὰ μεταγενεστέρου Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας Ὑπουργῶν μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γραφείου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον συγκροτεῖται ἐξ ἀντιπροσώπων ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Γραφείου καπνοπαραγωγῶν, καπνεμπόρων καὶ καπνοβιομηχάνων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς εἰς τμήματα διαιρέσεως τοῦ Γραφείου. Ὁ τρόπος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντιπροσώπων, ἡ διάρκεια τῆς θητείας των, τὰ τῆς συγκροτήσεως καὶ ἐκλογῆς τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια ἀφορῶσα τὴν προπαρασκευὴν καὶ διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν, κανονισθήσεται διὰ Διατάγματος.

Εἶναι ἐκ τοῦ νόμου μέλη τοῦ Δ. Σ. τοῦ Γραφείου οἱ διεθνυταὶ ἢ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν, τῶν ἐν τῇ ἕδρᾳ τῶν Γραφείων Ὑποκαταστημάτων τῆς Ἐθνικῆς καὶ τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Γραφείου Ἐπιθεωρητὴς ἢ ἐπόπτης ἐργασίας, ὁ ἐπιθεωρητὴς ἢ ἐπόπτης Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Καπνεργοστασίου, ἢ τοιούτου μὴ ὑπάρχοντος ὁ οἰκονομικὸς ἔφορος, καὶ ὁ τυχὸν ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Γραφείου νομογεωπόνος ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου ἄλλος γεωργικὸς ὑπάλληλος ὁριζόμενος διὰ πράξεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Γεωργίας Ὑπουργοῦ.

Τὰ ἐν τῇ ἀνωτέρω παραγράφῳ ἀναφερόμενα μέλη δὲν ὑπολογίζονται εἰς τὸν διὰ Διατάγματος ὁριζόμενον ἀριθμὸν τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, οὐδ' εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς ἀπαρτίας αὐτοῦ. Δὲν μετέχουσι τῆς ψηφοφορίας, δύνανται ὅμως ἐλευθέρως νὰ λαμβάνουν τὸν λόγον ἀναγραφομένης πάντοτε τῆς γνώμης των εἰς τὰ πρακτικά. Τὰ ἐκ τοῦ νόμου μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δὲν δύνανται νὰ μετέχουν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Γραφείου.

Ἄρθρον 3.

Ἕκαστον Γραφεῖον διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα, τὸ καπνεμπορικὸν καὶ τὸ γεωργικόν. Εἰς μὲν τὸ πρῶτον ὑπάγονται ἅπαντα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐμπορίαν ἐν γένει τῶν καπνῶν εἰς φύλλα, ὡς καὶ τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν ἐμπορικὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τὴν βιομηχανικὴν κατεργασίαν αὐτῶν, εἰς τὸ δεύτερον ἅπαντα τὰ ἀφορῶντα τὴν καπνοκαλλιέργειαν καὶ καπνοπαραγωγὴν ἐν γένει.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν τμημάτων ὁρίζεται διὰ πράξεως τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας Ὑπουργῶν. Πάντως ὅμως ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος δὲν δύναται νὰ εἶναι μικρότερος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ καπνεμπορικοῦ.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν τμημάτων δύναται νὰ αὐξηθῇ διὰ πράξεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας μετὰ γνώμην τοῦ Δ. Σ. τοῦ Γραφείου.

Ἄρθρον 4.

Τὰ Γραφεῖα προσλαμβάνουν τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς προσωπικὸν κατόπιν ἀποράσεως τοῦ Δ. Σ. αὐτῶν κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν μελῶν αὐτοῦ. Οἱ Διευθυνταὶ ὅμως τῶν Γραφείων δέον νὰ εἶναι διπλωματοῦχοι ἀνωτάτης γεωπονικῆς σχολῆς ἢ νομικῆς σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν ἡμεδαποῦ ἢ ξένου ἰσοτίμου Πανεπιστημίου ἢ ἀνωτάτης ἐμπορικῆς σχολῆς, καὶ νὰ ἔχουν ἀποδεδειγμένην ἐμπορικὴν καὶ οἰκονομικὴν μόρφωσιν ἀποκλειομένου παντὸς κεκτημένου πτυχίου ἑτέρας σχολῆς ἧς οἱ πτυχιοῦχοι δύνανται δυνάμει ἑτέρων νόμων νὰ καταλαμβάνουν θέσεις ἃς καὶ οἱ πτυχιοῦχοι τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων σχολῶν.

Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος δύναται νὰ ἀνατεθῇ ἡ Διεύθυνσις Γραφείου καὶ εἰς πρόσωπα μὴ κεκτημένα μὲν τὰ ἄνω προσόντα ἔχοντα ὅμως ἀποδεδειγμένην πεῖραν τῶν καπνικῶν ζητημάτων, ἐμπορικὴν καὶ οἰκονομικὴν μόρφωσιν, καὶ κατόχους ξένων γλωσσῶν.

Αἱ ὀργανικαὶ θέσεις τῶν ὑπαλλήλων καθορίζονται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κανονισμῷ ἑκάστου Γραφείου, ἐν ᾧ καθορίζονται καὶ τὰ διὰ τὴν κατάληψιν αὐτῶν ἀπαιτούμενα προσόντα. Τὰ τῆς διαιρέσεως τῆς ἐσωτερικῆς ὑπηρεσίας τῶν Γραφείων, τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν ὑπαλλήλων, τὰ τῆς διαβαθμίσεως προαγωγῆς καὶ ἀντιμισθίας αὐτῶν καὶ ἡ πειθαρχικὴ αὐτῶν εὐθύνη καθορισθήσονται διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ.

Ἐπὶ τῶν ὑπαλλήλων τῶν γραφείων ἐφαρμόζονται γενικῶς αἱ σχετικαὶ διατάξεις τῶν περὶ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων νόμων, καθόσον ἀφορᾷ τὴν μονιμότητα, πειθαρχικὴν δοσιδικίαν κλπ.

«Ὁ ἐσωτερικὸς κανονισμὸς τῶν γραφείων προστασίας καπνοῦ ὑπόκειται εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας».

Ἄρθρον 5.

Τὸ Γραφεῖον ἐκπροσωπεῖ ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ἐνώπιον πάσης ἄλλης ἀρχῆς ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. ἐκτελῶν πάσας τὰς Διοικητικὰς καὶ διαχειριστικὰς πράξεις μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς λαμβανομένην κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἐν ἰσοψηφίᾳ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου λογίζεται διπλῆ.

Ὁ Πρόεδρος συγκαλεῖ καὶ διευθύνει τὰς συνεδριάσεις, ὑπογράφει μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τὴν ἀλληλογραφίαν καὶ πάντα τὰ ἔγγραφα, βεβαιοῖ τὰς ὑπογραφὰς ἢ ἐπωνυμίας τῶν καπνεμπόρων καὶ καπνοβιομηχάνων καὶ ἐκδίδει πιστοποιητικὰ ἐξαγόμενα ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου ἐπωνυμιῶν ἢ ἄλλα ἀντίγραφα ἢ πιστοποιητικὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Γραφείου καὶ ἐν γένει ἐκτελεῖ πάντα τὰ ἐκ τοῦ νόμου ἢ ἄλλων διατάξεων ἀπορρέοντα καθήκοντα αὐτοῦ. Ἀποφάσει τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς δύναται νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὸν Διευθυντὴν ἡ ὑπογραφὴ ὡρισμένων ἐγγράφων ἢ ἀντιγράφων.

Ἐν ἀπουσίᾳ ἢ κωλύματι ἀναπληροῖ τὸν Πρόεδρον ὁ ἀντιπρόεδρος καὶ ἐλλείψει τούτου ὁ πρεσβύτερος τῶν Συμβούλων.

Ἄρθρον 6.

Τὰ Γραφεῖα δικαιοῦνται νὰ ἐκλέγωσι καὶ ἀντεπιστέλλοντα μέλη κατοικοῦντα ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς περιφερείας των ἢ καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ καὶ μεταξὺ μὴ καπνεμπόρων ἀλλ' ἐχόντων καπνικὰς ἢ οἰκονομικὰς ἐν γένει γνώσεις καὶ δυνάμενα νὰ συμβάλουν εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν σκοπῶν αὐτῶν.

Τὰ ἀντεπιστέλλοντα μέλη μετέχουσι τῶν συνεδριάσεων καὶ συζητήσεων, στεροῦνται ὅμως τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀντεπιστελλόντων μελῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸν ἀριθμὸν τῶν διοικούντων μελῶν.

Ἄρθρον 7.

Ὁ νομάρχης ἢ ὁ πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν τῆς ἕδρας τοῦ Γραφείου ἢ ἄλλος ὑπάλληλος τῶν Ὑπουργείων Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας, λαβὼν ἐντολὴν τοῦ Ὑπουργοῦ, δικαιοῦται νὰ παρίσταται εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων ἢ εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν ἐκλογέων καὶ νὰ μετέχῃ τῶν συζητήσεων ἄνευ δικαιώματος ψήφου.

Διαταγῇ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐπιτρέπεται νὰ προεδρεύῃ συνεδριάσεώς τινος τῶν διοικητικῶν συμβουλίων ἢ συνελεύσεως τῶν ἐκλογέων ὁ νομάρχης ἢ ὁ πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν.

Ἄρθρον 8.

Ἡ ὑπηρεσία τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι ἄμισθος. Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ χορήγησις ἐξόδων παραστάσεως εἰς τὸν Πρόεδρον, τὸ ποσὸν τῶν ὁποίων ὁρίζεται κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. τοῦ Γραφείου καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ κατὰ τὰς ἐπισήμους ἑορτὰς καὶ τὰς τελετὰς ἔχουσι θέσιν ἀμέσως μετὰ τὸν Πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τοῦ Πρωτοδικείου, ἢ μετὰ τὸν Εἰρηνοδίκην ὅπου Πρωτοδικεῖον δὲν ὑπάρχει καὶ παρὰ τὸν Πρόεδρον τοῦ τυχὸν ὑπάρχοντος ἐμπορικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ ἐπιμελητηρίου.

Ἄρθρον 9.

Δὲν δύνανται νὰ μετέχωσι ταὐτοχρόνως τῶν Δ. Σ. τῶν γραφείων συγγενεῖς μέχρι τρίτου βαθμοῦ, συνεταῖροι ὁμόρρυθμοι ἢ ἑτερόρρυθμοι τῆς αὐτῆς Ἑταιρείας, μέλη τοῦ Δ. Σ. μετὰ διευθυντῶν ἀνωνύμου Ἑταιρείας, Πράκτορες μετὰ διευθυντῶν ἐπιχειρήσεων. Ἡ ἐκλογὴ τῶν νεωστὶ ἐκλεγέντων ἢ τῶν λαβόντων τὰς ἥσσονας ψήφους ἢ ἐν ἰσοψηφίᾳ τοῦ νεωτέρου θεωρεῖται ἄκυρος.

Ἄρθρον 10.

Τὰ Δ. Σ. τῶν Γραφείων δύνανται νὰ διαλυθῶσι διὰ διατάγματος προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας ἕνεκα ἀτελειῶν περὶ τὴν διοίκησιν ἢ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων αὐτῶν ἢ δι' ὑπέρβασιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν ἢ διὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου τούτου ἢ ἄλλου ἢ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τούτων ἐκδοθησομένων διαταγμάτων ἢ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ διατάγματος ὁρίζεται ὁ χρόνος πρὸς ἐκλογὴν νέου Δ. Σ. καὶ διορίζεται διαχειριστὴς τῶν συμφερόντων τοῦ Γραφείου καὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ διὰ τὸν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνον Διοικητικὸς ὑπάλληλος.

Ὁ διάμεσος οὗτος χρόνος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς τρεῖς μῆνας.

Ἄρθρον 11.

Τὰ Γραφεῖα προστασίας Ἑλληνικοῦ καπνοῦ ἔχουσι γε

νικῶς τὰ ὑπὸ τῶν Νόμων ἢ Διαταγμάτων διαγραφόμενα δικαιώματα καὶ καθήκοντα, εἰδικώτερον δὲ 1) Μελετῶσιν εἴτε οἰκοθεν εἴτε τῇ προσκλήσει τῶν ἀρχῶν πᾶν ζήτημα σχετικὸν μὲ τὸ ἐμπόριον, βιομηχανίαν, παραγωγὴν ἢ μεταφορὰν καπνῶν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως. Συλλέγουσι πληροφορίας ἢ στατιστικὰς καὶ παρέχουσιν αὐτὰς εἰς τὰς ἀρχάς.

2) Συλλέγουσι καὶ ἀναθεωροῦσι κατὰ πενταετίαν τὰ εἰς ταῦτα ἀναγομένας συνηθείας ἢ ἔθιμα ἐμπορικὰ καὶ γεωργικά, ἀναγράφουσι ταῦτα ἐνιδιαιτέρῳ βιβλίῳ, ὅπου σημειοῦται ἡ ἀπόφασις τοῦ Δ. Σ. τοῦ Γραφείου ἡ καταλήγουσα εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς παραδοχῆς τοῦ ἐθίμου ἢ τῆς συνηθείας, ὡς ἐπίσης σημειοῦται διὰ πόσων ψήφων ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις. Ἐκ τοῦ βιβλίου τούτου ὁ Πρόεδρος ἐκδίδει ἀντίγραφα ἔχοντα ἰσχὺν τεκμηρίου.

3) Τηροῦσι πρωτόκολλον πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ἐμπορίας, βιομηχανίας καὶ λοιπῶν τοιούτων ὑπαγομένων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν των κατὰ τὸν παρόντα νόμον.

4) Γνωμοδοτοῦσι περὶ νομοσχεδίων σχετιζομένων μὲ τὴν παραγωγήν, ἐμπορίαν, βιομηχανίαν καὶ μεταφορὰν καπνῶν. μελετῶσιν οἰκοθεν εἴτε τῇ προσκλήσει τῶν ἀρχῶν πᾶν ζήτημα σχετικὸν τούτοις, τὰ νομοθετικὰ ἢ διοικητικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιδρῶντα ἐπ' αὐτῶν, τὰ περὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ δασμολογίου καὶ τῶν ἐμπορικῶν συμβάσεων μετὰ ξένων κρατῶν, τὰ τῆς ἐπιβολῆς εἰδικῶν ὁρίων πρὸς βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς, βιομηχανίας, ἐμπορίας τῶν καπνῶν, καὶ ὑποβάλλουσι δεδικαιολογημένας ἐκθέσεις πρὸς τὰ Ὑπουργεῖα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας. Αἱ ἐπὶ τῶν θεμάτων τούτων γνωμοδοτήσεις εἰσὶ συμβουλευτικαὶ ἀλλὰ προκαλοῦνται πάντοτε πρὸ τῆς λήψεως οἱουδήποτε μέτρου.

5) Βεβαιοῦσι κατὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ νόμου τούτου τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἐμπορικοῦ ὀνόματος ἢ ἐπωνυμίαν τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ των γραφείων, ἐκδίδουσιν ἀπόσπασμα ἐκ τῶν πρωτοκόλλων, πιστοποιοῦσι περὶ τῆς προελεύσεως τῶν προϊόντων καὶ ἐκδίδουσι πιστοποιητικὸ νομιμοποιήσεως τῶν ταξειδιωτῶν ὑπαλλήλων.

6) Ὑποβάλλουσι κατ' ἔτος μέχρι τῆς 15ης Ἰανουαρίου τὸ πολὺ εἰς τὰ Ὑπουργεῖα Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας ἔκθεσιν περιληπτικὴν τῆς γενομένης κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐμπορικῆς, βιομηχανικῆς, παραγωγικῆς καὶ πάσης σχετικῆς ποὸς τὸν καπνὸν κινήσεως, τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰς συστάσεις αὐτῶν. Ἐπίσης ὑποβάλλουσι κατὰ μῆνα σύντομον ἔκθεσιν περὶ τῆς κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα κινήσεως τῶν καπνῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ των.

Τὰ γραφεῖα ἐκδίδουσι περιοδικὸν δελτίον, ἐν ᾧ δημοσιεύεται πᾶν τὸ σχετιζόμενον ἐν γένει πρὸς τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν παραγωγὴν τοῦ καπνοῦ.

7) Συλλέγουσι στατιστικὰς καὶ ἄλλας πληροφορίας περὶ ἐμπορικῆς κινήσεως, εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, δημοσιευομένας ἐν τῷ δελτίῳ.

8) Δύνανται νὰ μεριμνῶσι κατὰ τὸ δυνατὸν περὶ τῆ ἐνισχύσεως καὶ βελτιώσεωςτῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς μροφώσεως τῶν καπνοκαλλιεργητῶν διὰ τῆς ἰδρύσεως πειραματικῶν σταθμῶν, διὰ διαλέξεων, ὑποδειγματικῆς καλλιεργείας, διανομῆς βελτιωμένων σπόρων, λιτασμάτων, καλλιεσγητικῶν ἐογαλείων, ὀργάνων. μηχανῶν καὶ λοιπῶν χρησίμων, νὰ χορηγῶσι βραβεῖα πρὸς ἐνθάρρυσιν καὶ προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τοῦ εἴδους, νὰ ὑποδεικνύωσι μεθόδους ἐπεξεργασίας καὶ συσκευασίας τῶν καπνῶν, νὰ καταμηνύωσι τὰς νοθεύσεις καὶ τὸν ἀθέμιτον συναγωγισμόν, νὰ ἐπεμβαίνωσι συμβιβαστικῶς εἰς πᾶσαν διαφορὰν μεταξὺ ἐμπόρων καὶ παραγωγῶν.

9) Δύνανται νὰ ἐνισχύωσι τὰ γεωργικὰ ταμεῖα καὶ συνεταιρισμοὺς καπνοπαραγωγῶν, μετ' ἔγκρισιν δὲ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων νὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων λειτουργιῶν τοῦ περὶ γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων Νόμου μὴ ρητῶς ἀναγραφομένων ἐν τῷ παρόντι ὅπου δὲν λειτουργοῦσι τοιαῦτα.

10) Δύνανται νὰ ἀναλάβωσι μετ' ἄδειαν τοῦ Ὑπουργείου διδομένην κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦΚεντρικοῦ Συμβουλίου καπνοῦ, τὴν ὀργάνωσιν ἐμπορικῶν, βιομηχανικῶν καὶ γεωργικῶν ἐκθέσεων καπνοῦ ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας ἢ τὴν συμμετοχὴν εἰς τοιαύτας διηνεκεῖς ἢ προσκαίρους.

11) Δύνανται νὰ συγκαλῶσιν εἰς σύσκεψιν ὡρισμένας κατηγορίας ἢ καὶ πάντα σύλλογον τῆς περιφερείας των ἢ ἄλλων περιφερειῶν, νὰ ἑνῶνται μετ' ἀλλήλων εἰς συνέδρια καὶ συνελεύσεις ἢ μετέχωσι τούτων, νὰ συνιστῶσιν ἐπιτροπὰς ἢ συνδέσμους διαρκεῖς μεταξὺ των πρὸς μελέτην καιδιεξαγωγὴν διαφόρων γενικῆς φύσεως ὑποθέσεων τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν.

"Αρθρον 12.

Διὰ Διατάγματος μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γραφείου,προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, κανονίζεται ὁ τρόπος τῆς δειγματοληψίας καὶ πραγματογνωμοσύνης ἃς τὸ Γραφεῖον ἐνεργεῖ διὰ τὴν λύσιν ἀμφισβητήσεων. Δι' ὁμοίου Διατάγματος κανονίζονταιτὰ τῆς ἐκλογῆς,διορισμοῦκαὶ ἀπολύσεωςτῶν διενεργούντων τὰς δειγματοληψίας καὶ πραγματογνωμοσύνας. Ὁ τρόπος τῆς δειγματοληψίας καὶ πραγματογνωμοσύνης ὁρισθήσεται δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ ἐγκρινομένου διὰ Διατάγματος καὶ ἐλλείποντος τοιούτου κατὰ τὰς κρατούσας συνηθείας.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Γραφείου διοριζόμενοι πραγματογνώμονες καὶ δειγματολῆπται εἶναι τακτικοί, διὰ μίαν τοὐλάχιστον διετίαν, ὡς καὶ ἔκτακτοι προσλαμβανόμενοι δι' εἰδικὰς περιπτώσεις. Οἱ ὡς τακτικοὶ διοριζόμενοι ὁρκίζονται ἐφ' ἅπαξ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν, οἱ δὲ ὡς ἔκτακτοι ἐνώπιον τοῦ Εἰρηνοδίκου.

"Αρθρον 13.

Τὰ Γραφεῖα ὑπάγονται ἀμέσως εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἐκτελοῦσι τὰς διαταγὰς αὐτοῦ ἐν τῷ κύκλῳ τῆς δικαιοδοσίας του διδομένας, ἀλλ' ὀφείλουσι νὰ δίδωσι τὰς ζητουμένας παρ' αὐτῶν πληροφορίας πρὸς πάντα τὰ Ὑπουργεῖα καὶ πρὸς πάσας τὰς ἀρχάς. Ἐπίσης ἐκτελοῦσι τὰς διαταγὰς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας ὅσον ἀφορᾷ τὰ καπνοκαλλιεργητικὰ ζητήματα.

Πᾶσαι αἱ Δημόσιαι, Δημοτικαὶ καὶ Κοινοτικαὶ Ἀρχαί, Συνεταιρισμοὶ ἢ ἄλλα νομικὰ πρόσωπα, Ἑταιρεῖαι καὶ Ἰδιῶται ὀφείλουσι νὰ χορηγῶσιν εἰς τὰ συμφώνως τῷ παρόντι νόμῳ ἱδρυόμενα γραφεῖα πᾶσαν ζητουμένην πληροφορίαν,ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων των καὶ νὰ παρέχωσι πᾶσαν συνδρομὴν εἰς αὐτά.

Οἱ Οἰκονομικοὶ Ἔφοροι τῆς περιφερείας ἑκάστου γραφείου ὑποχρεοῦνται εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς νὰ ἀποστέλλωσιν αὐτῷ ὀνομαστικὴν κατάστασιν τῶ λαβόντων ἄδειαν ἐξασκήσεως ἐπιτηδεύματος καπνεμπόρων καὶ καπνοβιομηχάνων, ὡς καὶ ὀνομαστικὴν κατάστασιν τῶν λαμβανόντων ἄδειας καλλιεργείας καπνῶν καὶ ἀριθμητικὴν τοιαύτην τῶν ἐκδιδομένων ἀδειῶν καπνοῦ. Ἐπίσης ὑποχρεοῦνται οἱ διευθυνταὶ καπνεργοστασίων νὰ ὑποβάλλωσι ἀνὰ ἕκαστον μῆνα κατάστασιν τῆς κινήσεως τῶν καπνεργοστασίων.

"Αρθρον 14.

Πόροι τῶν γραφείων εἶναι :

1) Αἱ ἐκούσιαι ἐπιχορηγήσεις τοῦ Κράτους, τῶν Δήμων, τῶν μελῶν καὶ παντὸς τρίτου.

2) Τὰ ἐκ τῆς περιουσίας των εἰσοδήματα.

3) Ἐτησία συνδρομὴ α') τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν Γραφείων καπνεμπορικῶν καὶ καπνοβιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ὁριζομένη εἰς χιλίας μὲν δραχμὰς ἐτησίως προκειμένου περὶ ἑταιρειῶν, εἰς πεντακοσίας δὲ προκειμένου περὶ ἀτομικῶν ἐπιχειρήσεων, β') ἐτησία συνδρομὴ γεωργικῶν συνεταιρισμῶν καπνῶν ὁριζομένη εἰς δραχμὰς τριακοσίας ἐτησίως. Τὰ ποσὰ ἀπασῶν τῶν ὡς ἄνω συνδρομῶν δύνανται νὰ μεταβληθῶσι διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς [illegible]

γῶν μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γραφείου.

4) Τὸ ἀναγραφόμενον κατ' ἔτος εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους δυνάμει τοῦ Ν.Δ. τῆς 24ης Δεκεμβρίου 1925 περὶ ἀντικαταστάσεως δι' ἐνιαίου φόρου τῶνφόρων τοῦ καπνοῦ κλπ. χρηματικὸν ποσὸν κατανεμόμενον μεταξὺ τῶν Γραφείων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου καπνοῦ.

5) Δικαιώματα εἰσπράξεως διὰ τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν ἢ ἄλλων ἐγγράφων, διεξαγωγὴν πραγματογνωμοσυνῶν, δειγματοληψιῶν κατὰ τὰ διὰ Διατάγματος κανονισθησόμενα.

6) Δικαίωμα ἐγγραφῆς τῶν ἐπωνυμιῶν τῶν καπνεμπόρων καὶ καπνοβιομηχάνων, οὗτινος τὸ ποσὸν ὁρίζεται διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γραφείου.

"Αρθρον 15.

Ἡ οἰκονομικὴ χρῆσις τῶν Γραφείων ἄρχεται τὴν 1ην Ἀπριλίου ἑκάστου ἔτους καὶ λήγει τὴν 31ην Μαρτίου. Μέχρι τῆς 15ης Φεβρουαρίου συντάσσεται ὑπὸ τῆς Δ.Ε. ὁ προϋπολογισμὸς τῆς ἑπομένης χρήσεως καὶ ὑποβάλλεται εἰς τὸ Δ.Σ. πρὸς ψήφισιν, μέχρι δὲ τῆς 10ης Μαρτίου ὑποβάλλεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρὸς ἔγκρισιν.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας δύναται, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Γραφείου καὶ τοῦ κατὰ τὰ κατωτέρω ἐγκρινομένου προγράμματος δράσεως αὐτοῦ, νὰ προβῇ εἰς αὔξησιν ἢ ἐλάττωσιν τῶν ἐν τῷ προυπολογισμῷ ἀναγραφομένων κονδυλίων.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους ὑποβάλλεται ἐγκεκριμένον παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ γραφείου τὸ πρόγραμμα δράσεως αὐτοῦ διὰ τὸ προσεχὲς λογιστικὸν ἔτος. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου καπνοῦ ἐγκρίνει τροποποιημένον ἢ μὴ τὸ πρόγραμμα τοῦτο καὶ κοινοποιεῖ τὴν τοιαύτην του ἀπόφασιν ἐντὸς τοῦ μηνὸς Μαρτίου πρὸς τὸ ἁρμόδιον γραφεῖον. Ἐν περιπτώσει βραδύτητος ἢ μὴ ὑποβολῆς προγράμματος δράσεως συντάσσεται τοῦτο μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τοῦ καπνοῦ παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ἀποστέλλεται πρὸς τὸ σχετικὸν γραφεῖον πρὸς ἐφαρμογήν.

Ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουνίου συντάσσεται ὡσαύτως ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ ἀπολογισμὸς τῆς παρελθούσης χρήσεως,ὅστις παραπέμπεται πρὸς ἔλεγχον εἰς τριμελῆ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐκλεγομένην ὑπὸ τοῦ Δ. Σ. κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Ἡ ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ προβαίνουσα εἰς λεπτομερῆ ἔλεγχον τοῦ ἀπολογισμοῦ ἐπὶ τῇ βάσει πάντων τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων καὶ στοιχείων προβαίνει εἰς σύνταξιν ἐκθέσεως ἣν ὑποβάλλει εἰς τὴν Δ. Ε. ὑποχρεωμένην ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς νὰ καλέσῃ τὸ Δ. Σ. εἰς ὃ ἀναγινώσκεται ἡ ἔκθεσις τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς ἵνα ἀποφανθῇ ἐπὶ ταύτης καὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ. Μεθ' ὃ τὸ ἀργότερον ἐντὸς τοῦ Ἰουλίου ὑποβάλλεται ὁ ἀπολογισμὸς μετὰ τῆς ἐκθέσεως καὶ πάντων τῶν δικαιολογητικῶν στοιχείων καὶ ἐγγράφων

νόμων ὑποχρεώσεως πρὸς τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια καὶ ὑποχρεοῦνται ἵνα ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν των ἀναγγείλωσι τὴν ἐπωνυμίαν των εἰς τὰ γραφεῖα ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν ὁποίων ἐργάζονται. Ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρόνου ὑποχρεοῦνται νὰ ἀναγγείλωσι πᾶσαν μεταβολήν. Ἐπὶ Ἑταιρειῶν τὴν ὑποχρέωσιν φέρει ὁ Διευθυντὴς αὐτῶν, ἐπὶ δὲ Συνεταιρισμῶν ὁ Πρόεδρος.

Ἡ ἀναγγελία ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ ἀναγγέλλοντος καὶ περιέχει τὰ ἑξῆς:

1) Τὸ ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ κατοικίαν τοῦ καπνοκαλλιεργητοῦ, τοῦ ἐμπόρου, τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας, ὁμερρύθμων καὶ ἑτερορρύθμων, καὶ τῶν Διοικητῶν τῆς Ἀνωνύμου, τοῦ καπνομεσίτου κλπ.

2) Τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν ἢ τὴν ἑταιρικὴν ἐπωνυμίαν, ὑφ' ἣν διεξάγονται αἱ ἐργασίαι ὡς καὶ τὸν τυχὸν διακριτικὸν τίτλον τῆς ἐπιχειρήσεως.

3) Τὴν ἕδραν καὶ τὸ εἶδος τῆς ἐπιχειρήσεως, τοὺς κλάδους αὐτῆς, τοὺς Πράκτορας ἢ ἀντιπροσώπους καὶ ἐπὶ ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν τοὺς διαχειριστὰς ἢ τοὺς ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑταιρείας ὑπογράφοντας, καὶ τὰ κεφάλαια.

Ἄρθρον 24.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀναγγελιῶν τούτων τὰ γραφεῖα τηροῦσι πρωτόκολλον τῶν καπνοπαραγωγικῶν, καπνεμπορικῶν καὶ καπνοβιομηχανικῶν ἐπωνυμιῶν. Οἱ δικαιούμενοι νὰ ὑπογράφωσι τὴν ἐπωνυμίαν ὑπογράφουσιν εἰς τὴν οἰκείαν σελίδα τοῦ πρωτοκόλλου.

Ὁ Πρόεδρος προβαίνει ἐξ ἐπαγγέλματος εἰς τὴν πρωτοκόλλησιν τῶν ἐπωνυμιῶν ὧν ἐγένετο ἐκουσία ἀναγγελία καὶ ἀποστέλλει εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς εἰς τὸν οἰκεῖον οἰκονομικὸν ἔφορον τῆς περιφερείας τοῦ γραφείου σημείωμα τοῦ καταβλητέου ὑφ' ἑκάστου ἐπαγγελματίου, οὗ ἡ ἐπωνυμία ἐπρωτοκολλήθη ἐξ ἐπαγγέλματος, διὰ δικαίωμα ἐγγραφῆς καὶ ἐτησίαν συνδρομήν, κατὰ τὸ ἄρθρον 14 ποσοῦ.

Τὸ ποσὸν τοῦτο βεβαιούμενον καὶ εἰσπραττόμενον κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ἀποδίδεται ὑπὸ τῶν Ταμιῶν εἰς τὸ Γραφεῖον εἰς τὸ τέλος ἑκάστης τριμηνίας.

Τὸ πρωτόκολλον περιέχει, 1) τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν χρονολογίαν τῆς ἐγγραφῆς τῆς ἐπωνυμίας ἢ Ἑταιρείας, 2) ὄνομα, ἐπώνυμον καὶ κατοικίαν τοῦ ἀναγγείλαντος, 3) τὴν ἐμπορικὴν ἢ ἑταιρικὴν ἐπωνυμίαν ἢ τὸν διακριτικὸν τίτλον τῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ ἀντικείμενον αὐτῆς, τὰ κεφάλαια ἐπὶ Ἑταιρειῶν καὶ ὅσα ἐν τῷ ἄρθρῳ 23ῳ ἀναγράφονται.

Παρὰ τῷ γραφείῳ τηρεῖται ἀλφαβητικὸν εὑρετήριον τῶν ἐγγραφομένων ἐμπορικῶν ἢ ἑταιρικῶν ἐπωνυμιῶν καὶ συνεταιρισμῶν.

Διὰ πᾶσαν ἐσφαλμένην ἐγγραφὴν ἐν τῷ πρωτοκόλλῳ ἐπιτρέπεται προσφυγὴ εἰς τὸν Πρόεδρον τῶν Πρωτοδικῶν, ὅστις δικάζει κατὰ τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν καὶ μετὰ πρόσκλησιν τοῦ Προέδρου τοῦ Δ. Σ. καὶ παντὸς ἐνδιαφερομένου.

Ἄρθρον 25.

Τὰ γραφεῖα ἀπολαύουσι πασῶν τῶν ἀτελειῶν καὶ προνομίων τῶν παραχωρουμένων εἰς τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια.

Ἄρθρον 26.

Συνιστᾶται παρὰ τῇ Διευθύνσει Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κεντρικὸν Συμβούλιον Καπνοῦ ἀπαρτιζόμενον:

1) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τοῦ Διευθυντοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ τοῦ Τμηματάρχου Ἐμπορίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

2) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἐμμέσων Φόρων καὶ Μονοπωλίων καὶ ἐκ τοῦ τμηματάρχου τῆς φορολογίας Καπνοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

3) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γεωργικῆς Οἰκονομίας καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας.

4) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Συμβατικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

5) Ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων ἑκάστου τῶν γραφείων ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου διὰ μίαν διετίαν.

6) Ἐκ τριῶν εἰδικῶν περὶ τὰ ζητήματα τοῦ καπνοῦ ὁριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ μίαν ἐπίσης διετίαν.

7) Ἐκ τριῶν ἀντιπροσώπων τῶν καπνοπαραγωγῶν, ἓνὸς ἐξ ἑκάστης περιφερείας τοῦ γραφείου διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας διὰ μίαν ἐπίσης διετίαν. καὶ 8) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Καπνεμπορικῆς ὁμοσπονδίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἄρθρον 27.

Τὸ Συμβούλιον μεριμνᾷ διὰ τὸν συντονισμὸν τῆς δράσεως τῶν γραφείων γνωματεύων ἀναλόγως ἐπὶ τῶν ἐτησίων προγραμμάτων δράσεως αὐτῶν. Γνωμοδοτεῖ ἐπὶ γενικωτέρων ζητημάτων, σχετιζομένων μὲ τὴν παραγωγήν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν τοῦ καπνοῦ. Μεριμνᾷ διὰ τὸν συντονισμὸν τῆς προπαγάνδας πρὸς διάδοσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἑλληνικῶν καπνῶν, ἐφαρμοζομένης διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην τῆς τελευταίας παραγράφου τοῦ ἄρθρου 11. Ἀποφασίζει τὴν ἐνίσχυσιν ὀργανώσεων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἐδρευουσῶν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἢ ἱδρυμάτων ἐδρευόντων ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀλλ' ἐπίσης ἀναγνωρισμένων ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ λειτουργούντων ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτοῦ ἐφ' ὅσον μεταξὺ τῶν κυρίων αὐτῶν σκοπῶν περιλαμβάνεται ἡ ἐνίσχυσις τῆς καπνοπαραγωγῆς ἢ τοῦ Καπνεμπορίου.

Ἡ ἐνίσχυσις αὕτη παρέχεται ἐκ τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἀναγραφομένου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κονδυλίου.

«Τὸ κατὰ τὴν κατάργησιν τοῦ Κ. Σ. Κ. ὑπηρετοῦν παρ' αὐτῷ προσωπικὸν θεωρεῖται ἀπολελυμένον ἀπὸ 1ης Δβρίου 1927, χορηγεῖται δ' ἐξ αὐτοῦ ἐφάπαξ ἀπολύμωσις ἤδη πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τριῶν μηνῶν. Ἡ ἀπολύμωσις αὕτη καταβληθήσεται εἰς τοὺς δικαιούχους ἐκ τῆς παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος κατατεθειμένης περιουσίας τοῦ Κ.Σ.Κ. ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας, ἄνευ ἄλλης διατυπώσεως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς εὐθύνης τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, καταβαλλούσης κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον.

Ἐκ τοῦ παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος κατατεθειμένου διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κ. Σ. Κ. χρηματικοῦ ποσοῦ καταβάλλονται τὰ ὀφειλόμενα τοῖς τυχὸν δικαιούχοις, κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, στηριζομένης ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐκκαθαριστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἀπομένον ὑπόλοιπον δύναται νὰ διατεθῇ ἐπίσης ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ δι' ἐντολῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος διά τινα τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 27 ἀναφερομένων σκοπῶν, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Κ. Σ. Κ.

Ἄρθρον 28.

Δύναται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ ἀναγράφεται κατ' ἔτος πίστωσις μέχρι πέντε τὸ πολὺ ἑκατομμυρίων δραχμῶν διατιθεμένη μετὰ γνωμοδότησιν ἢ ἀπόφασιν κατὰ τ' ἀνωτέρω τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου Καπνοῦ. Ἡ κατὰ τ' ἀνωτέρω πίστωσις δύναται νὰ διατίθεται μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Κ. Σ. Καπνοῦ, πρὸς συμπληρωματικὴν ἐνίσχυσιν Γραφείου τινός, οὗτινος τὸ ἐγκεκριμένον πρόγραμμα δράσεως δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ μὲ τοὺς τακτικοὺς αὐτοῦ πόρους.

Ἄρθρον 29.

Αἱ παράγραφοι 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ ἀπὸ 11 Ἰουλίου 1925 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ ἐπεξεργασίας καπνοῦ καὶ ἀσφαλίσεως καπνεργατῶν» καταργοῦνται.

Ἄρθρον 30.

Πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια ἀφορῶσα τὴν συγκρότησιν τοῦ Κ. Σ. Κ., τὴν ἀποζημίωσιν τῶν μελῶν αὐτοῦ εἰς βάρος τῶν προϋπολογισμῶν τῶν Γραφείων, καὶ τὴν εἰς τὰς λεπτομερείας ἐν γένει ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος, κανονίζεται διὰ Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Γεωργίας Ὑπουργῶν.

Ἄρθρον 31.

Πᾶσα παράβασις οἱασδήποτε διατάξεως τοῦ παρόντος νόμου ἢ τῶν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ἐκδιδομένων Διαταγμάτων καὶ Κανονισμῶν τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον ἑκατὸν μέχρι χιλίων δραχμῶν καὶ μὲ κράτησιν μέχρις 60 ἡμερῶν ἢ μὲ μίαν τῶν ποινῶν τούτων, ἐπιφυλασσομένης καὶ πάσης ἄλλης ποινῆς, ἂν συντρέχῃ παράβασις βαρυτέρας τινὸς διατάξεως τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ὡς καὶ τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ ζημιωθέντος. Τὰ πρόστιμα βεβαιούμενα καὶ εἰσπραττόμενα κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις περὶ εἰσπράξεως δημοσίων προσόδων ἀποδίδονται εἰς τὸ Γραφεῖον.

Ἄρθρον 32.

Ὅπου κατὰ τὸν νόμον ἀπαιτεῖται γνωμοδότησις τοῦ Γραφείου τάσσεται διορία πρὸς ὑποβολὴν ταύτης. Μετὰ δὲ τὴν πάροδον τῆς διορίας δύναται νὰ γίνῃ ἡ ἐνέργεια ἄνευ γνωμοδοτήσεως.

Ἄρθρον 33.

Δύναται διὰ Διατάγματος προκαλουμένου ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Οἰκονομικῶν νὰ χορηγηθῇ ἀτέλεια εἰσαγωγῆς εἰς ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ ὄργανα καὶ ἐργαλεῖα χρήσιμα διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν Γραφείων καὶ τῶν ἐμπεπιστευμένων εἰς αὐτὰ δυνάμει τοῦ παρόντος ἱδρυμάτων.

Ἄρθρον 34.

Δύναται διὰ Διατάγματος ἐκδιδομένου τῇ προτάσει τῶν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ Δικαιοσύνης Ὑπουργῶν νὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος νόμου ἱδρυομένων Γραφείων ὁ θεσμὸς τῆς διαιτησίας, ἐφαρμοζομένων κατ' ἀναλογίαν τῶν διατάξεων περὶ διαιτησίας τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιμελητηρίων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸν ἡμέτερον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀναθέτομεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Πρόεδρος. Ἐφ' ἅπαξ συζήτησις ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ προσαρτήσεως τῶν σχολῶν Ἀνωτάτης Δασολογικῆς καὶ Γεωπονικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Ἐπ' αὐτοῦ, λέγει, ὑπάρχει ἐκκρεμὴς ψηφοφορία περὶ ἀναθολῆς.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι ἡ σχετικὴ πρότασις ἀποσύρεται, ἐφόσον πρόκειται νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον, διότι σκοπὸν εἶχεν αὐτὴν τὴν συζήτησιν καὶ ὄχι τὴν ἀναβολὴν τοῦ νομοσχεδίου. Σχετικῶς μὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦ νομοσχεδίου ἔχω νὰ κάμω παρατηρήσεις τινὰς περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὀργανοῦται τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐσημειώθη εἰς τὰ πρῶτα βήματά του μία πολυνομία καὶ δὲν γνωρίζει κανεὶς τί ἰσχύει καὶ τί δὲν ἰσχύει, διότι ὑπάρχει, ὡς γνωστόν, ἓν Ν. Δ. ὅπερ πάλιν ἐδηλώθη ὅτι δὲν ἰσχύει. Τώρα ἔρχεται νέον διάταγμα νὰ ρυθμίσῃ τὰς ἕδρας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Δημιουργεῖται οὕτω εἷς τραγέλαφος καὶ τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην μας διότι εἰς τὸν νοῦν τῶν δημιουργῶν τοῦ Πανεπιστημίου δὲν ὑπῆρχεν οὔτε ὑπάρχει σαφὴς ἀντίληψις καὶ σκέψις τίνα χαρακτῆρα καὶ σκοπὸν θὰ εἶχε τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης. Βλέπομεν φέρ' εἰπεῖν μίαν φιλοσοφικὴν σχολὴν μὲ ἀπείρους ἕδρας καὶ διὰ τοῦ νομοσχεδίου δημιουργουμένας ἄλλας ἀνομοιογενεῖς Σχολὰς μὲ ἀπειρίαν ἑδρῶν, αὐξανομένων οὕτω τῶν δαπανῶν μὲ μισθοὺς καὶ ἐπιδόματα. Οὕτω καταλήγομεν νὰ προβλέπωμεν ὅτι δὲν θὰ ἐξυπηρετήσῃ κανένα σκοπὸν τὸ Πανεπιστήμιον, διότι ἐνῷ μετατίθεμεν ἐκεῖ γεωπονικὰς σχολάς, στρατολογοῦμεν τοὺς καθηγητὰς ἐξ ἄλλων σχολῶν. Καὶ μένουν καὶ ἐκεῖναι κεναὶ καὶ αἱ νέαι δὲν συμπληροῦνται, οὔτε ἐξ ἄλλου ὑπάρχουν τὰ ἀπαιτούμενα ἐργαστήρια.

Ἐὰν θέλωμεν, τονίζει, νὰ δημιουργήσωμεν Πανεπιστήμιον, ὀφείλομεν νὰ τὸ κάμωμεν πραγματικὸν τοιοῦτον, διότι μὲ τὸν τραγέλαφον ὃν δημιουργεῖται κ. Ὑπουργέ, οὔτε τὸν τόπον προάγετε, οὔτε τὴν ἐπιστήμην ἐξυπηρετεῖτε καὶ παραδίδετε εἰς τὴν Κοινωνίαν ἐπιστήμονας ἡμιμαθεῖς. Πρέπει συνεπῶς νὰ βγάλετε, κ. Ὑπουργέ, ὅλας τὰς νέας Σχολὰς τὰς ὁποίας δημιουργεῖτε, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ λειτουργήσουν κἂν. Δὲν εἶναι δυνατόν, ἐπιλέγει, μὲ νομοσχέδια τὰ ὁποῖα συντάσσουν αἱ ὑπηρεσίαι, χωρὶς τὴν συνδρομὴν εἰδικῶν ἀνδρῶν, νὰ ἱδρύωμεν Πανεπιστήμια.

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς Παιδείας) λέγει, ὅτι ἐπὶ τῆς γενικῆς βάσεως ἣν ἔθηκεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, δὲν θὰ εἶχε μεγάλας ἀντιρρήσεις. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος περιέπεσεν εἰς σύγχισιν ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς ἱδρύσεως καὶ τὰς εὐθύνας τῆς λειτουργίας του, ὡς λειτουργεῖ σήμερον, ἐὰν ὑπάρχουν εὐθύναι. Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἱδρύθη ἐπὶ τῇ βάσει ἑνὸς νόμου τῆς τετάρτης Συνελεύσεως, σειρὰ δὲ ὅλη δικτατορικῶν διαταγμάτων ἐδημιούργησε μίαν κατάστασιν ἐμφανίζουσαν πράγματι καὶ ἀτελείας καὶ ἀνωμαλίας. Τὰ νομοθετικὰ ταῦτα διατάγματα, ὅταν ἀνέλαβεν τὸ Ὑπουργεῖον, διεξῆλθον καὶ ἄλλα μὲν ἐθεώρησα ὡς ἀναγκαστικῶς κυρωτέα πλέον καὶ ἄλλα ὡς τροποποιητέα. Ὑπέβαλα δὲ καὶ τροποποιημένον καὶ συμπεπληρωμένον τὸν ὀργανικὸν νόμον τοῦ Πανεπιστημίου, τὸν ὁποῖον ἐν τούτοις ὁ προκάτοχός μου δὲν εἶχε κἂν στείλῃ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Τὸ ὀργανικὸν τοῦτο διάταγμα, ὡς ἐτροποιήθη, ἐστάλη εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς κύρωσιν. Ἀλλ' ἐλλείψει χρόνου δὲν κατέστη δυνατὸν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ τὸ κυρώσῃ. Ὑφίσταται ἐπομένως μία ἐκρεμότης νομοθετική, ὡς καὶ μία ὀργανικὴ ἀνωμαλία, διὰ τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν δύνανται νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι ὑπεύθυνος ἡ Κυβέρνησις. Διότι τί ἄλλο πράττουσιν αἱ μεταδικτατορικαὶ Κυβερνήσεις παρὰ νὰ ἐκκαθαρίζωσι καὶ τακτοποιῶσι νομοθετικῶς ὅλας τὰς πραγματικὰς καταστάσεις, τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ πολυνομία τῶν δικτατοριῶν; Συγκεκριμένως προκειμένου περὶ τῆς μεταφορᾶς τῆς Γεωπονικῆς Σχολῆς, εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπῆρξαν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐνδοιασμοί τινες, ὅτε τὸ πρῶτον ἐγένετο ἡ πρότασις ὑπὸ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, ὡς πρὸς τὸ δυνατὸν τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς ἐντὸς τοῦ ἔτους. Ὁπωσδήποτε ἡ μεταφορὰ συνετελέσθη. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει δημιουργηθῇ μία κατάστασις. Τί πρέπει νὰ γίνῃ; Καὶ δὲν ἐννοῶ τί συγκεκριμένως ἐπιζητεῖ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Νὰ μὴ λειτουργήσῃ ἡ Σχολή;

Εἴμεθα ἐν τούτοις ὑποχρεωμένοι νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν δημιουργηθεῖσαν πραγματικὴν κατάστασιν. Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νομοσχεδίου ἐπέφερα καὶ τροπολογίαν δι' ἧς προσεπάθησα νὰ δημιουργήσω καὶ ὡρισμένας ἐγγυήσεις διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῆς δασολογικῆς σχολῆς. Εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ὁλοκληρώσωμεν τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου τούτου. Ἡμεῖς δὲν ὑστερήσαμεν εἰς τι. Ἡ ἐργασία μας εἶνε ἑτοίμη πρὸ πολλοῦ Ἐὰν ὁ μηχανισμὸς τῆς νομοθεσίας εἶνε πολυσχιδὴς καὶ βρα-

δυκίνητος, ἐὰν ἄλλα σοβαρώτατα ζητήματα δὲν ἐπέτρεψαν ἀκόμη τὴν ἔγκαιρον νομοθετικὴν τακτοποίησιν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἡ εὐθύνη δὲν εἶνε ἰδική μας. Ἀπ' ἐναντίας ἀγωνιζόμεθα διαρκῶς νὰ ἐξομαλύνωμεν τὰς ἀνωμαλίας τῶν ἄλλων. Ἐν καιρῷ δὲ θὰ πληροφορήσωμεν τὴν Βουλὴν καὶ περὶ τοῦ τελικοῦ χαρακτῆρος πρακτικοῦ ἢ θεωρητικοῦ ὃν θὰ δώσωμεν εἰς τὸ δεύτερον Πανεπιστήμιον. Ὡς πρὸς τὴν καταγγελίαν κατὰ τῶν μὴ μεταβάντων ἐκεῖ καθηγητῶν πληροφοροῦμαι ὅτι αὕτη ἀπετέλεσεν ἤδη ἀντικείμενον ἐπερωτήσεως καὶ ἐπιφυλάσσομαι νὰ ἀπαντήσω ἐν γνώσει τοῦ ζητήματος, ὅπερ τὸ πρῶτον ἀκούω.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐκφράζων τὴν λύπην του διὰ τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Τσαλδάρη λεχθέντα τονίζει, ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη ἔχει ἀνάγκην ἑνὸς πλήρους Πανεπιστημίου ὄχι μόνον διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν κατοίκων τῶν νέων χωρῶν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν μελέτην τῶν ζητημάτων τῆς Μακεδονίας. Διὰ πολλαπλοῦς λόγους τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης ἦτο ἐπιθεβλημένον νὰ ἱδρυθῇ. Ἐὰν ἔχετε ἀντιρρήσεις νὰ τὰς φέρετε, ἀλλὰ τότε νὰ ὑποστηρίξετε ὅτι δὲν θέλετε νὰ ἔχῃ Πανεπιστήμιον ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη.

Π. Τσαλδάρης. Ἡμεῖς θέλομεν ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Θράκη νὰ ἔχουν πραγματικὸν Πανεπιστήμιον.

Α. Παπαναστασίου. Ἀλλὰ μᾶς λέγουν, ποῦ εἶνε τὸ Πανεπιστήμιον; Ἀλλὰ ἡμεῖς μήπως ὑπεσχέθημεν ὅτι ἀμέσως θὰ λειτουργήσῃ ὁλόκληρον τὸ Πανεπιστήμιον. Ἐλλείπουν τὰ μέσα καὶ διὰ τοῦτο πρῶτον ἐλειτούργησεν ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ διὰ τὴν ὁποίαν ὑπῆρχον καὶ τὰ μέσα καὶ τὰ πρόσωπα. Εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ Δασικὴ Σχολὴ δὲν ἐξεπλήρου οὐδένα προορισμόν, τὰ δὲ δασικὰ ζητήματα τῶν νέων χωρῶν δὲν εἶχον μελετηθῇ ἐπαρκῶς. Διὰ τοῦτο ἦτο ἐπιβεβλημένη ἡ μεταφορά. Αἱ ἀντιδράσεις ὑπῆρξαν μέγισται. Καθηγηταὶ διωρισμένοι ἐκεῖ καὶ μισθοδοτούμενοι παραμένουσιν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Δὲν γνωρίζω πῶς γίνεται τοῦτο, ἀλλὰ τοῦτο ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἐπερωτήσεως. Ἡ λειτουργία τῆς Δασολογικῆς Σχολῆς θὰ καταστῇ ἀναγκαίαν καὶ τὴν λειτουργίαν καὶ τῶν ἄλλων Πρακτικῶν Σχολῶν, ἵνα ἐπακολουθήσῃ ἔπειτα καὶ ἡ λειτουργία τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν. Συνεχίζων παρατηρεῖ προκειμένου περὶ τῆς πενταμελοῦς ἐπιτροπῆς περὶ ἧς ὁμιλεῖ ἡ α' παράγρ. τοῦ 2 ἄρθρου ὅτι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην θὰ ἔπρεπε νὰ προστεθοῦν καὶ δύο μέλη τῆς Δασολογικῆς Σχολῆς.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι εἰς τὸ νομοσχέδιον ὑπέβαλε γενικὰς τινὰς σκέψεις, ἀποβλέπων εἰς τὴν τελειοτέραν ὀργάνωσιν τοῦ Πανεπιστημίου. Πρέπει, λέγει, νὰ τονίσω ὅτι ἡ σκέψις μου εἶνε ὄχι μόνον νὰ ἱδρυθῇ Πανεπιστήμιον ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ ληφθοῦν τὰ προσήκοντα μέτρα πρὸς ἄρσιν τῆς παρατηρουμένης ἤδη ὑπερβολικῆς συγκεντρώσεως σπουδαστῶν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἡ ὁποία συντελεῖ εἰς τὸ νὰ ἐρημῶνται αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι. Αὗται εἶνε αἱ ἀντιλήψεις μου, ἀπορῶ δὲ διατί ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως εἶπε περὶ ἐμοῦ ὅσα εἶπεν. Ἐνδιαφέρομαι διὰ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσ)κης, ἀλλ' ἐνδιαφέρομαι ὅπως τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο καταστῇ πραγματικόν. Ὡς πρὸς τὴν ἐργασίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ἂν τὴν ἔθιξα κατά τι, τὴν ἔθιξα ἐν τῷ σημείῳ ὅτι ἡ κατεύθυνσις αὐτοῦ τείνει εἰς συνέχισιν καὶ οὐχὶ εἰς ἄρσιν τῆς ἀνωμαλίας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δὲν ἦτο ἐν ἀρχῇ σύμφωνος εἰς τὴν μεταφοράν ἀλλὰ διὰ τῆς μεθόδου τοῦ συμβιβασμοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ εἰς ἄλλα ζητήματα ἠκολούθησεν, ὑπεχώρησεν. Ἐγὼ δὲν ἐναντιοῦμαι νὰ γίνῃ Δασολογικὴ Σχολὴ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης. Ἀλλὰ νὰ γίνῃ πραγματικῶς. Ἐὰν δὲν πηγαίνουν οἱ καθηγηταὶ τοῦτο σημαίνει ὅτι κάτι συμβαίνει. Ἐὰν εἷς καθηγητὴς δὲν δέχεται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν τόπον του, καὶ μάλιστα διδάσκων εἰς ἓν ἀνώτατον ἵδρυμα, τοῦτο σημαίνει ἴσως ὅτι ἕνεκεν ἄλλων λόγων δὲν δύναται νὰ μεταβῇ. Τί ἀποτέλεσμα δὲ θὰ ἔχῃ ἡ ἵδρυσις μιᾶς Σχολῆς ὅταν δὲν θὰ ἔχετε τὸ κατάλληλον προσωπικόν, ἵνα διδάξῃ. Ἐὰν προστρέξητε εἰς ἄλλους τοὺς κλάδους θὰ ἴδητε ὅτι εἰς κανένα κλάδον δὲν ἔχομεν ὑπερβάλλον προσωπικὸν ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ χρησιμοποιήσωμεν ἄλλο ἐδῶ καὶ ἄλλο ἐκεῖ. Δύνασθε νὰ κάμετε ὅσας θέλετε Σχολάς, ἀλλ' ὀφείλετε δι' αὐτὰς νὰ ἐξασφαλίσετε τὸ ἀναγκαῖον προσωπικὸν καὶ τὰ ἀναγκαῖα ἐργαστήρια καὶ τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ γίνῃ ἡ διδασκαλία· εἰς ἐμὲ εἶνε ἀδιάφορον ποῦ θὰ ἱδρύσητε τὸ Πανεπιστήμιον ἢ τὰς Σχολάς. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἐνδιαφέρει εἶνε νὰ ὑπάρχουν πράγματι ἐκεῖ ὅπου φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν.

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρὸς** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐν τῷ λόγῳ του εἶπεν ὅτι ὁ προκάτοχός του δὲν ἐμερίμνησε περὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ ὅτι ἐπὶ τῆς Ὑπουργίας του εἶχον ἐξαντληθῇ παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν οἱ πόροι τοῦ Ταμείου τῶν ἐκπαιδευτικῶν τελῶν. Ἀλλ' εἶναι γνωστόν, λέγει, ἡ μέριμνα ἣν ἐπεδείξαμεν ὑπὲρ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον ὅμως εἶνε γενικώτατον διότι ἐπαναφέρει ἐν ἰσχύϊ τὸν νόμον περὶ Πανεπιστημίου.

Ὁ κ. **Γ. Παπαπαράσχος** λέγει ὅτι πάντες οἱ καταγόμενοι ἐκ Μακεδονίας γνωρίζουν ὅτι πᾶσαι ἐκεῖ αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι ἐργάζονται πλημμελῶς διότι οἱ ὑπάλληλοι δὲν μετακαλοῦνται εἰς τὰς θέσεις των μολονότι ἐδιπλασιάσθη ὁ χρόνος τῆς ἐκεῖ ὑπηρεσίας των διὰ τὴν σύνταξιν. Ἡ Θεσσαλονίκη, λέγει, εἶνε ἡ δευτέρα πρωτεύουσα τοῦ Κράτους καὶ ἔπρεπε νὰ δοθῇ μεγαλυτέρα προσοχὴ ἵνα αἱ ὑπηρεσίαι λειτουργῶσι καλῶς. Ἐπανῶ, λέγει, τὸν κ. Ἀργυρὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὅστις ἐνήργησε νὰ ἱδρυθῇ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην Πανεπιστήμιον, εἶνε δὲ λυπηρὸν ὅτι τὸ λαϊκὸν κόμμα διεξάγει πόλεμον ἐναντίον τῆς ἱδρύσεως ταύτης.

Φωναὶ ἐκ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Οὐδεὶς πόλεμος διεξάγεται.

Γ. Παπαπαράσχος. Τότε διατὶ ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας χθὲς καὶ ἥτις μόλις σήμερον ἀνεκλήθη;

Π. Τσαλδάρης. Φαίνεται ὅτι δὲν ἀντελήφθητε τὴν ἔννοιαν τῆς ἀγορεύσεώς μου.

Ὁ κ. **Γ. Παπαπαράσχος** συνεχίζων λέγει ὅτι εἶναι παρήγορον ὅτι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ ἔθεσε τὸ ζήτημα εἰς τὴν θέσιν του. Εὗρε μόνον ὅτι λόγῳ ἐλλείψεως προσώπων δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης. Ἀλλὰ ὑλικὸν ὑπάρχει, διότι ἔχομεν μίαν μεγάλην μερίδα καθηγητῶν οἵτινες μὲ τὰ διάφορα καθεστῶτα εἶναι ἄνευ θέσεως καὶ οἵτινες θέλουν νὰ ἀναλάβουν ὑπηρεσίαν. Ἐὰν ἀκόμη τὰ ἐργαστήρια τοῦ Πανεπιστημίου δὲν λειτουργῶσι καλῶς τοῦτο εἶναι ζήτημα χρόνου, διότι ἀναμφισβητήτως καὶ αὐτὰ μετ' οὐ πολὺ θὰ λειτουργῶσι καλῶς.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι διὰ τῶν πολλῶν ἀγορεύσεων ὑπάρχει φόβος τὸ προσφιλὲς αὐτὸ τέκνον νὰ πάθῃ ἀπὸ πνιγμὸν λόγῳ τῆς μεγάλης στοργῆς, δι' αὐτὸ παρακαλῶ τοὺς κ.κ. συναδέλφους ὅπως παραιτηθῶσι τοῦ λόγου.

Περατωθείσης τῆς συζητήσεως γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 1ον, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 2 ὁ κ. **Σ. Στάης** παρατηρεῖ ὅτι οἱ διορισμοὶ θὰ γίνουν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου 3341 τῆς Γ'. Συνελεύσεως, ἀλλὰ ὁ νόμος οὗτος κατηργήθη ὑπὸ τῆς πρώτης ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐπανῆλθε πάλιν ἐν ἰσχύϊ ὑπὸ τῆς δευτέρας ἐπαναστατικῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ τροποποιημένος, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νομοσχεδίου ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἄρθρα 5 καὶ 11 εὑρίσκεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὸν νόμον 3341.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι ὁ νόμος 3341 ἰσχύει τροποποιημένος, ἐτέθη δὲ τὸ ἄρθρον 5 εἰς τὸ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχέδιον σχετικῶς μὲ τὴν δασολογικὴν σχολήν, διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς σχολῆς ταύτης.

Σ. Στάης. Τὰς παρατηρήσεις αὐτὰς τὰς φέρω ἐκ τοῦ μεγάλου ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον ἔχομεν πάντοτε διὰ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης. Ὁ κ. Παπαπαράσχος ἐὰν παρηκολούθη τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς θὰ ἐγνώριζεν ὅτι τὸ Λαϊκὸν κόμμα πάντοτε ὑπεστήριξε τὴν ἵδρυσιν Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ. Φοβοῦμαι ὅμως ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον αὐτὸ προσκώπτει λόγῳ τῆς μεγάλης πολυνομίας.

Α. Παπαναστασίου. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπάρχοντος νόμου θὰ ἠδύνατο ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ διατάγματος νὰ ἱδρύσῃ δασολογικὴν σχολὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις Σχολὴ ἐγένετο ὁ νόμος περὶ μεταθέσεώς της εἰς Θεσσαλονίκην. Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ πολυνομίαν.

Ὁ κ. **Σ. Στάης** καταλήγων λέγει ὅτι ὑπάρχει μία σωρεία μελλόντων νὰ διορισθῶσι καθηγητῶν ἐφ' ὅσον εἰς τὸ τμῆμα τῆς Δασολογικῆς Σχολῆς ὑπάρχουσι 14 ἕδραι ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Γίνονται εἶτα δεκτὰ τὰ ἄρθρα 2, 3, 4, 5, 6, καὶ 7. Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 8 ὁ κ. **Σ. Χασιώτης** λέγει ὅτι ὡς βάσις τῆς διδασκαλίας εἰς τὰς δασολογικὰς καὶ γεωπονικὰς σχολὰς εἶναι τὰ ἐργαστήρια τῆς ἐρεύνης καὶ τῆς ἀσκήσεως. Διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν νομοσχεδίου Διευθυνταὶ τῶν ἐργαστηρίων τούτων διορίζονται οἱ ἔχοντες βαθμὸν εἰσηγητοῦ καὶ τμηματάρχου β'. τάξεως. Ἀλλὰ τὸν βαθμὸν τοῦτον λαμβάνουσιν οἱ νεκροὶ μαθηταὶ οἱ μόλις ἐξερχόμενοι τῶν Σχολῶν, ἐνῷ εἰς τὴν Εὐρώπην τὰ ἐργαστήρια ταῦτα τὰ διευθύνουν οἱ κορυφαῖοι τῆς Ἐπιστήμης. Προτείνω, λέγει, ὅπως τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον τοῦτο οὕτως ὥστε τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργαστηρίων τῆς ἐρεύνης νὰ τὴν ἀναλάβουν οἱ καθηγηταὶ τῶν εἰκείων μαθημάτων βοηθούμενοι, ὑπὸ τῶν ἐπιστημόνων τῶν χόντων βαθμὸν εἰσηγητοῦ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρέχει σχετικὰς ἐξηγήσεις σχετικῶς μὲ τὴν διατάξιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῶν ἐργαστηρίων τῆς δασολογικῆς σχολῆς.

Γίνονται εἶτα δεκτὰ τὰ ἄρθρα 8, 9, 10, 11, 12, 13 καὶ 14 καὶ γίνεται δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον, ἀναβληθείσης τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ συνόλου.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** λέγει ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ προτάξεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ φαρμακευτικῶν συλλόγων, ἀλλὰ ἐγώ, λέγει, θὰ ἀκολουθήσω τὴν σειρὰν τῆς Ἡμερησίας διατάξεως.

Ἐπὶ τῆς ἐφ' ἅπαξ συζητήσεως τοῦ Ν. Δ. «περὶ συστάσεως Κ. Τ. χαλάζης καὶ παγετῶν ὁ κ. **Κ. Μπουρμπούλης** νομίζει ὅτι πρέπει νὰ εἶναι παρὼν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας διὰ νὰ συζητηθῇ τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) συμφωνεῖ ὅπως παραμείνῃ ἐκκρεμὲς τὸ νομοσχέδιον μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ἐπὶ τῆς ἐφ' ἅπαξ συζητήσεως «τοῦ σχεδίου νόμου» περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 12 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ εὑρέσεως ἐργασίας καὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπαλλήλων, ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν», ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) παρακαλεῖ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου καὶ νὰ ἀναγραφῇ πρῶτον διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην διότι ἡ συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν ὑπέβαλλε τροποποιήσεις χρηζούσας μελέτης.

Μεθ' ὃ τὸ νομοσχέδιον ἀναβάλλεται.

Ἐπὶ τῆς δευτέρας συζητήσεως ἐπὶ τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ ἐνεργείας προμηθειῶν τοῦ δημοσίου» ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** προτείνει ὅπως μὴ συμπεριληφθοῦν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐπιμελητηρίων παρὰ μόνον κρατικὰ ὄργανα. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐπιμελητηρίων θὰ ἠδύναντο νὰ ἔχουν μόνον συμβουλευτικὰ καθήκοντα.

Ὁ κ. **Ν. Δαρβέρης** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ νομοσχεδίου σοβαρωτάτου διότι κανονίζει τοῦτο τὸν τρόπον τῶν προμηθειῶν τοῦ Δημοσίου αἵτινες ἀπετέλεσαν πηγὴν καταχρήσεων.

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ συνοχὴ καὶ ἑνότης τιμῶν πρέπει νὰ συμμετέχουν ἀπαραιτήτως καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ κόσμου Θεσσαλονίκης, ἤτις εἶνε ἀγορὰ ἡ ὁποία δὲν δύνατται παρὰ νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν.

Ὁ κ. **Π Μπούμπουλης** θεωρεῖ λέγει ἀπαραίτητον ὅπως ἐκπροσωποῦνται εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν τὰ Ὑπουργεῖα τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν, ἀφοῦ οἱ περισσότεροι προμήθειαι ἀφοροῦν τὰ Ὑπουργεῖα ταῦτα καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως μὴ παρίδῃ τὴν σύστασίν του ταύτην.

Ὁ κ. **Κ. Ναυπλιώτης** λέγει ὅτι ἡ πρότασις περὶ συμμετοχῆς τῶν ἐμπόρων Θεσσαλονίκης εἶναι ἄσκοπος, διότι οἱ ἔμποροι καὶ βιομήχανοι Ἀθηνῶν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσουν πᾶσαν πληροφορίαν περὶ τιμῶν.

Ὁ κ. **Γ. Κακουλίδης** λέγει ὅτι εἶνε ἀξία συγχαρητηρίων ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸ προκείμενον νομοσχέδιον. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τροπολογίας του ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου 1ον) διὰ τὸν μὴ τεμαχισμὸν τῶν προμηθειῶν καὶ 2ον) διὰ τὴν προσθήκην ἑνὸς μέλους εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ κόσμου Θεσσαλονίκης. Ὡς πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς φρονεῖ ὅτι οὗτος δὲν πρέπει νὰ ἐξασκῇ κανὲν ἐπάγγελμα, νὰ μὴ εἶναι ἐξ ἄλλου ἀντιπρόσωπος τοῦ μεγάλου κεφαλαίου καὶ εἰ δυνατὸν νὰ τοῦ δοθῇ δικαιοδοσία Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ νὰ ἐκπροσωπῆται ἐν τῇ Βουλῇ καὶ διὰ νὰ ἐλέγχεται. Ἐὰν οὕτως, ἐπιλέγει, συγκροτηθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχωμεν ἕνα κέρδος 20 %ο ἐτησίως.

Κ. Καλκάνης. Παρὰ πάντων, λέγει, εἶνε ἀνεγνωρισμένη ἡ σπουδαιότης τοῦ συζητουμένου νομοσχεδίου, προκειμένου νὰ περιφρουρηθοῦν δι' αὐτοῦ ὕψιστα συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ δι' αὐτὸ ἐξαιρετικὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ προσοχή μας εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Πρὸς ἐπίτευξιν τούτου πρέπει μόνον Κρατικὰ ὄργανα νὰ συμμετάσχουν εἰς αὐτὴν, ἀνεγνωρισμένου κύρους καὶ χρηστότητος, ἀποκλειομένου παντὸς ἄλλου, διότι μόνον τὰ Κρατικὰ ὄργανα παρέχουν τὰς ἐγγυήσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τόσον σπουδαίαν ἀποστολὴν ἣν ἔχει ἡ Ἐπιτροπή.

Ν. Βελέντζας. Ἡ πλειοψηφία ἀνήκει εἰς τοὺς Κρατικοὺς ὑπαλλήλους.

Κ. Καλκάνης. Δὲν ἔχει οὕτω, ἐκτὸς ἐὰν τροποποιήσητε τὴν διάταξιν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐπιμελητηρίων, συνεχίζει, πρέπει νὰ ἔχουσι μόνον συμβουλευτικὴν ψῆφον ὡς ἐμπειρογνώμονες, ἐπίσης τὰ δύο μέλη ἄτινα θὰ προτείνῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἀποτελοῦν ἐγγύησιν, διότι πιθανὸν νὰ συμβῇ ἢ νὰ πλανηθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς περὶ αὐτῶν ἢ ἐὰν ἀνήκῃ εἰς τὰς Ἐταγγελματικὰς τάξεις νὰ κατασυκοφαντῆται παρὰ τῶν ἄλλων. Κατ' ἀνάγκην συνεπῶς πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν μόνον ἀνώτεροι δικαστικοί, διοικητικοί, οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἀναλόγως τῶν θεμάτων καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων, οἱ ὁποῖοι πάντως θὰ εἶναι ἀνώτεροι ἀπὸ τὸν πρῶτον τυχόντα ἔμπορον καὶ θὰ εἶναι δεδοκιμασμένοι οἱ χαρακτῆρές των λόγῳ τῆς μακρᾶς ὑπηρεσίας των. Πρὸ ἡμῶν κεῖται εἰσέτι πρόσφατον τὸ σκάνδαλον τῶν τορπιλλῶν καὶ χωρὶς νὰ θέλω νὰ θίξω κανένα διότι ἀκόμη δὲν ἐτερματίσθη ἡ ἀνάκρισις ὑπενθυμίζω ὅτι ἀπεδόθη ἡ κατηγορία ὅτι εὑρέθησαν ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον διεσπάθησαν τὸ δημόσιον χρῆμα ἀλλὰ διεκύβευσαν καὶ αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν τῆς Ἑλλάδος. Πρὸς ἀποσόβησιν εἰς τὸ μέλλον τοιούτων κινδύνων δέον νὰ λάβωμεν πρόνοιαν διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τρόπον ὥστε νὰ παρέχεται πᾶσα ἐξασφάλισις τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου καὶ νὰ μὴ μένῃ ἔκθετος ἡ Ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία ὅτι ὠλιγώρησεν ἐν τῇ ρυθμίσει τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου ζητήματος (χειροκροτήματα).

Χ. Λαδᾶς. Παρατηρεῖ ὅτι ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ἐλλείπει ἐπίσης ὁ ἁρμοδιώτατος ὅλων Διευθυντὴς τοῦ Χημικοῦ Ἐργαστηρίου.

Γ. Σακκαλῆς. Περὶ δύο σημείων λέγει χωλαίνει τὸ νομο-

σχέδιον, ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν δηλ. τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τῆς ἁρμοδιότητός της.

Ἐνῶ σκοπὸς τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι νὰ κριθῇ ἡ ἀνάγκη τῆς προμηθείας, ἐν τούτοις κυριαρχεῖ εἰς ταύτην ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀντίληψις. Διὰ τοῦτο ἐκράτησε παρὰ τῇ ἐπιτροπῇ ἡ γνώμη νὰ ἐνισχυθῇ τὸ Συμβούλιον διὰ κρατικῶν προσώπων, κατὰ δὲ τὴν γνώμην μας Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς πρέπει νὰ τεθῇ Σύμβουλος τῆς Ἐπικρατείας καὶ παρὰ τοῦτον ἀντιπρόεδρος ἕτερον ἀνώτερον κρατικὸν ὄργανον. Οἱ διορισθησόμενοι ἐξ ἄλλου παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν πρέπει νὰ ἀνήκουν εἰς τοὺς ἐμπόρους, τῶν ὁποίων ἡ γνώμη θὰ ἦτο πολύτιμος μόνον διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς προμηθείας, ἀλλὰ ὄχι καὶ τῆς ἀνάγκης αὐτῆς. Καὶ αἱ πολεμικαὶ ἐξ ἄλλου προμήθειαι πρέπει νὰ ὑπάκηνται εἰς τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς κατὰ δεύτερον βαθμὸν χωρὶς νὰ ἔχῃ περὶ αὐτῶν ἀποφαστικὴν ψῆφον ἀλλὰ συμβουλευτικήν, ἐξαιρουμένων μόνον τῶν μὴ ἀνακοινωσίμων προμηθειῶν, κἄτινες εἶναι σπάνιαι καὶ δι' ἃς θὰ ἠδύναντο νὰ συμμετέχουν ἀντιπρόσωποι τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων.

Ὁ κ. **Φ. Μοσχούλας** παρατηρεῖ ὅτι διὰ τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς ἐπιτροπῆς θὰ ἔπρεπε αὕτη νὰ προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐφ' ὅσον δὲ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη θὰ ἀναλάβῃ καὶ τὸν ἐφοδιασμὸν τῶν δύο πολεμικῶν Ὑπουργείων θὰ ἔπρεπεν εἰς αὐτὴν νὰ συμμετάσχουν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ἐπιτελείων ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Ἄριστα, λέγει, ἔχει ἡ διάταξις περὶ ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, ἀλλὰ κακίζω τὴν διάταξιν περὶ διορισμοῦ δύο μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶναι ἄξιος παντὸς ἐπαίνου διότι ὑπέβαλε τὸ νομοσχέδιον τοῦτο πρὸς περιφρούρισιν τῶν συμφερόντων τοῦ δημοσίου. Ἐὰν ὅμως, λέγει, γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις περὶ συμμετοχῆς τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης πρέπει νὰ συμμετάσχῃ καὶ εἰς ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Πελοποννήσου. Ἐλέχθη, λέγει, ὅτι ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὰ δύο πολεμικὰ Ὑπουργεῖα πρέπει νὰ εἶναι συμβουλευτική. Ἡ πρότασις αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ διότι ὁ Ὑπουργὸς καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἶναι εἰς θέσιν καλλίτερον τῆς ἐπιτροπῆς νὰ γνωρίζουν τὰς ἀνάγκας τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηριάδης** λέγει ὅτι τὰ πρόσωπα ἅτινα θὰ ἀποτελέσουν τὴν Ἐπιτροπὴν δὲν παρέχουν τὰς ἐγγυήσεις τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, διότι πλὴν τοῦ ἐλεγκτοῦ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τὰ ἄλλα μέλη οὔτε κἂν μόνιμα εἶναι. Θὰ ἔπρεπε νὰ προεδρεύῃ τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Συνεχίζων κακίζει τὴν διάταξιν περὶ προσλήψεως 2 μελῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἅτινα δυνατὸν νὰ εἶναι δύο τυχόντες πολῖται λαμβάνοντες ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τιμὰς καὶ ἀποδοχὰς ἀρεσκείας.

Κ. Καλκάνης. Μὲ τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἐπήραμεν, ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ καταλήξῃ νὰ γίνουν ἀρεσκεῖαι.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** παρατηρεῖ ὅτι ἡ φράσις «τιμὰς ἀρεσκείας» ἴσως ἐτέθη κατὰ παραδρομήν.

Ὁ κ. **Σωτηριάδης** συνεχίζων λέγει ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ καθορισθοῦν ὡς ἀποδοχαὶ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς 200 δρ. κατὰ συνεδρίασιν. τὰ δὲ μέλη νὰ εἶναι ἀνώτεροι ὑπάλληλοι ἀποσπώμενοι εἰς τὴν ἐπιτροπήν. Κακίζει εἶτα τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 3 δ' ἧς χορηγεῖται εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὸ δικαίωμα προσλήψεως ἐκτάκτων ὑπαλλήλων. Διὰ τοῦ δικαιώματος, λέγει, τούτου παρέχομεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὴν εὐκολίαν τῆς δημιουργίας ἀργομίσθων.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρέχει σχετικὰς ἐξηγήσεις περὶ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου καὶ λέγει ὅτι ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐμπιστοσύνη εἰς τὴν ἐπιτροπήν, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁσασδήποτε διατάξεις καὶ ἂν θέσωμεν εἰς τὸν νόμον θὰ καταστρατηγηθῶσι.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ψηφοφορίας δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὥρα 9 καὶ 1)2 διὰ τὴν 10 1)2.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρα 11.20 ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα Συνεδρίασις. Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων περὶ ἐνεργείας προμηθειῶν τοῦ Δημοσίου, ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** λέγει ὅτι τὸ καθιερούμενον ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου σύστημα εἶναι ὀρθόν. Ἀλλὰ δεδομένου ὅτι φροντίζομεν νὰ εὕρωμεν τὸν καταλληλότερον τρόπον διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν δημοπρασιῶν ἐπερίμενα ὁ κ. Ὑπουργὸς νὰ δώσῃ μεγαλητέραν προσοχὴν εἰς τὰς προτάσεις τὰς ὁποίας ἐπροτείναμεν σχετικῶς μὲ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀντιπροσώπων τῆς ἀγορᾶς τῆς Θεσσαλονίκης. Εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀποδεδειγμένον ὅτι ἡ ἀγορὰ τῆς Θεσσαλονίκης προμηθεύει εἰς χαμηλοτέρας τιμάς, τοῦτο δὲ δὲν ἔπρεπε νὰ παρίδῃ τὸ Κράτος. Διὰ τῶν τροπολογιῶν μας προτείνομεν ὅπως αἱ ἐνέργειαι τῶν δημοπρασιῶν γίνονται ταὐτοχρόνως ἐν Ἀθήναις Πειραιεῖ καὶ Θεσσαλονίκῃ. Τὸ Κράτος ἔχει συμφέρον ὅπως ὅλοι οἱ ἔμποροι χωρὶς κόπον καὶ χωρὶς ἰδιαιτέραν προσπάθειαν δύνανται νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὰς δημοπρασίας.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκον.) λέγει ὅτι ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ὑπάρχει διάταξις καθ' ἣν αἱ δημοπρασίαι δύνανται νὰ ἐνεργῶνται ταὐτοχρόνως ἐν Ἀθήναις, καὶ Θεσσαλονίκῃ.

Ὁ κ. **Ι. Βαλαλᾶς** λέγει ὅτι τοῦτο προσετέθη κατόπιν τῶν ἰδικῶν μας τροπολογιῶν. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ «δύνανται» δὲν θέλομεν, διότι ἡ διάταξις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ μὲ τὴν λέξιν ταύτην. Ὡς πρὸς τὴν ἄλλην τροπολογίαν μας, αὕτη ἀφορᾷ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρεθοῦν, ἀλλ' ὅτι πρέπει νὰ ὑπαχθῶσι εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ αἱ προμήθειαι τῶν πολεμικῶν ὑλικῶν.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον δὲν ἐξητάσθη ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους. Δυστυχῶς καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ἔχει ἐκκαμινευθῇ εἰς τὴν αὐτὴν χοάνην εἰς ἣν ἐκκαμινεύονται ὅλα τὰ κυβερνητικὰ μέτρα. Καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν εἶνε διάφορον τῶν ἄλλων νομοσχεδίων. Πάντοτε πρόσωπα, πάντοτε ἀμοιβαί. Ὅταν ζητῆται μία μικρὰ ποσότης ξυλείας διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Κορίνθου εὑρίσκεται πάντοτε ἀδυσώπητος ὁ διευθύνων τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους. Καὶ ὅμως διὰ τῶν διαφόρων νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ὑποβάλλονται δημιουργοῦνται πάντοτε νέαι ἀμοιβαὶ ὑπὲρ διαφόρων προσώπων. Τονίζει ἀκολούθως πῶς κατὰ τὸ παρελθὸν αἱ δημοπρασίαι, διεξαγόμεναι ὑπὸ τῶν ἐντίμων ὑπαλλήλων, διενεργήθησαν πάντοτε μετὰ τοσαύτης ἐντιμότητος ὥστε οὐδὲ λέξις ποτὲ νὰ ἀκουσθῇ περὶ αὐτῶν. Ἐὰν σήμερον ἡ Κυβέρνησις εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην, ἐὰν ἤχθη εἰς τὴν σκέψιν νὰ προσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν τοιοῦτο νομοσχέδιον τούτου ὑπαίτιοι εἶναι αὐτοὶ οἱ ἡγήτορες. Ἀπορεῖ ἀκολούθως διατί πάντοτε καταβάλλεται ἡ προσπάθεια οἱ Ὑπουργοὶ νὰ ἀπαλλάσσωνται πάσης εὐθύνης, ἐνῷ πράγματι αὐτοὶ συγκεντροῦντες πᾶσαν τὴν εὐθύνην, θὰ ἀπετέλουν τὴν μόνην πραγματικὴν ἐγγύησιν. Ἐξετάζων ἀκολούθως τὰ τοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι ὡς διατυποῦται τὸ νομοσχέδιον, μὲ τὰς τιμὰς ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῶν 10,000 δραχμ. κατὰ μῆνα ἀφ' ἑτέρου θὰ δημιουργηθῇ πραγματικὸς ἀγὼν διὰ τὴν κατάληψιν τῶν θέσεων αὐτῶν. Ἀπὸ τὸ ὅλον νομοσχέδιον διαφαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ τῶν θέσεων, διότι ἀτυχῶς καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο συνετάχθη ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας, ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν νὰ νομίζουν ὅτι αὐτοὶ πρέπει νὰ συντάσσουν τὰ νομοσχέδια, οἱ δὲ Ὑπουργοὶ νὰ εἶναι ἁπλοῖ εἰσηγηταί. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ σύνθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ὥστε ἡ κατεύθυνσις νὰ δίδεται ἀπὸ τὸ Κράτος, ἀπορεῖ δὲ πρὸς τί συνετάχθη τὸ νομοσχέδιον ἀφοῦ αἱ μόναι προμήθειαι τὰς ὁποίας ἐνεργεῖ τὸ Κράτος, δηλαδὴ αἱ προμήθειαι τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων ἐξαιροῦνται τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ τότε ποῖαι προμήθειαι θὰ ἐνεργοῦνται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπήν ; Ἵνα δικαιολογηθῇ ἡ ὕπαρξις τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς διὰ τὴν ὁποίαν θὰ δαπανῶνται ὑπὸ τοῦ Κράτους 1 1)2 ἑκατομμύριον δραχμῶν ἔμειναν ὅπως προμηθεύωνται ὑπ' αὐτῆς ὁ ὑματισμός, αἱ κλινοστρωμναὶ κλπ. πράγματα δηλαδὴ τὰ ὁποῖα μόνον οἱ στρατιωτικοὶ δύνανται νὰ γνωρίζουν. Περαίνων συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον ἵνα τὸ μελετήσῃ πληρέστερον.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις ἐφ' ὅσον ἀπουσιάζει ὁ κ. Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔχει ἡ Κυβέρνησις ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Προσελθόντος τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὁ κ. **Π. Θέοδρος** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου δύναται νὰ συνεχισθῇ.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** φρονεῖ, λέγει, ὅτι δὲν δύναται νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἔστω καὶ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν διότι οὗτος δὲν ἤκουσε τὰ σπουδαῖα ἐπιχειρήματα ἅτινα ἀνεπτύχθησαν πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τοῦ βήματος. Τὰς ἀγορεύσεις ταύτας δύναται νὰ τὰς ἀναγνώσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀπὸ τὰ πρακτικὰ καὶ κατόπιν θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν λέγει ὅτι δέχεται νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου παρακαλεῖ ὅμως ὅπως τοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀνταπτύξῃ τὰς γνώμας του ἵνα μὴ μείνῃ ἡ Βουλὴ μὲ τὴν ἐντύπωσιν τῶν ἀγορεύσεως τῶν κ. κ. Βουλευτῶν οἵτινες ἐπέκρινον τὸ νομοσχέδιον. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου, λέγει, ἠθελήσαμεν νὰ φέρωμεν μίαν νέαν κατάστασιν εἰς τὰ τῶν προμηθειῶν τοῦ Κράτους, διότι οἱ μέχρι τοῦδε ἀσχολούμενοι μὲ αὐτὰς κρατικοὶ ὑπάλληλοι ἦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ἱκανώτατοι ὡς ὑπάλληλοι καὶ ἐντιμώτατοι, ἀλλὰ ἐστεροῦντο τῶν ἐμπορικῶν γνώσεων τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὰς προμηθείας. Καὶ αὐτὸ ἠθελήσαμεν νὰ κάμωμεν διὰ τοῦ νομοσχεδίου, νὰ ἐμποροποιήσωμεν δηλαδὴ τὰς προμηθείας. Ἡ μόνη ἀντίρρησις ἡ ὁποία ἠδύνατο νὰ προβληθῇ εἶνε ὅτι τὰ πρόσωπα τῆς ἐπιτροπῆς μὴ συνδεόμενα δι' ὅρκου μὲ τὸ δημόσιον, ὅπως συνδέονται οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἐμπνέουν τὴν ἀπαιτουμένην ἐμπιστοσύνην. Πάντως ὅμως θὰ ἐκλεγοῦν πρόσωπα τοιαῦτα ὥστε νὰ ἐμπνέουν ἀπόλυτον ἐμπιστοσύνην. Ἄλλη ἀντίρρησις ἠκούσθη ὅτι ἡ ἀποκεντρουμένη αὕτη ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς προμηθείας. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ ὑποχώρησις ὥστε ἐν περιπτώσει διαφωνίας τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ Ὑπουργείου νὰ λύῃ τὴν διαφορὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Ὡς πρὸς τὰς προμηθείας τῶν πολεμικῶν Ὑπουργείων ἐθέσαμεν διάταξιν δυνητικὴν διότι εἶναι δυνατὸν νὰ πρόκηται περὶ προμηθειῶν, δι' ἃς λόγῳ τοῦ ἐμπιστευτικοῦ αὐτῶν χαρακτῆρος νὰ μὴ δύναται νὰ γίνῃ συζήτησις οὔτε ἐν τῇ ἐπιτροπῇ. Συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν δέχεται ὅτι οἱ ἑτερόφωτοι δημόσιοι λειτουργοὶ θὰ εἶναι οἱ καλλίτεροι τῶν κριτῶν. Αὐτὸ εἶναι τὸ σύστημα τοῦ νομοσχεδίου. Δεχόμεθα προσέτι καὶ τὸν ὅρον ὅπως ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τοῦ μέτρου τούτου νὰ δύναται διὰ διατάγματος νὰ καταργηθῇ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ὁ θεσμὸς οὗτος ἐλειτούργησε, καὶ ἐλειτούργησεν ἐπιτυχῶς, ἀπόδειξις δὲ τῆς ἐπιτυχοῦς λειτουργίας του εἶναι ὅτι τὸν κατήργησεν ἡ δικτατορία διότι τὴν ἠνώχλει. Ὅλα τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἔκαμον τὸ καθήκον των. Ἄλλως τε καὶ ἡ ἀναγραφὴ τῆς διατάξεως ὅτι ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τοῦ μέτρου τούτου δύναται νὰ καταργηθῇ διὰ διατάγματος ἀποκλείει πάντα φόβον. Καταλήγων παρακαλεῖ τοὺς κ. βουλευτὰς ὅπως μέχρι τῆς προσεχοῦς Τρίτης ὁπότε θὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβάλλουν τὰς ἀπόψεις των ἵνα τὰς μελετήσῃ ὁ κ. Ὑπουργός.

Μετὰ τοῦτο ἀναβάλλεται ἡ περαιτέρω ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις.

Ἐπὶ τοῦ εἰς μόνην συζήτησιν νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως συμπεπληρωμένων καὶ τροποποιημένων Ν. Δ. α) τῆς 10)13 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων, ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων β) τῆς 1)12 Ἰουνίου 1926 περὶ συμπληρώσεως προστατευτικῶν τῶν ἐφέδρων νόμων καὶ γ) τῆς 3)6 Σεπτεμβρίου 1996 περὶ συμπληρώσεως κλπ.

Ὁ κ. **Δ. Βούλτσος** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας εἶπεν ὅτι θὰ ἀναβάλῃ τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ διότι ὑπάγουν τροπολογίαι τὰς ὁποίας θὰ μελετήσῃ.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ εἶνε ἀκαθόριστον ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐφέδρων ἤτις θὰ ἐκλέγῃ τοὺς ἀντιπροσώπους. Ὑπάρχουν, λέγει, πολλαὶ ὀργανώσεις, νομίζω ὅμως ὅτι θὰ ἔπρεπε τὸ δικαίωμα αὐτὸ νὰ χορηγηθῇ εἰς τὴν σοβαρωτέραν τούτων ἥτις εἶναι ἡ ὀργάνωσις ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Ὑποβάλλει δὲ σχετικὴν τοποθεσίαν.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας) παρέχων ἐξηγήσεις σχετικῶς μὲ τὰς ὀργανώσεις ταύτας, λέγει ὅτι τοὺς ἀντιπροσώπους τοὺς ἐκλέγει ἡ ἕνωσις ἐφέδρων Ἀθηνῶν.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** λέγει ὅτι ὑπάρχουν ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ ὑπηρετήσαντες κατὰ τὸν πόλεμον οἵτινες ὅμως δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, ἐνῷ τὸ κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ συμφέροντα τῶν ἐφέδρων ὅλων τῶν ὅπλων καὶ ὄχι νὰ λησμονῶνται πάντοτε οἱ ἔφεδροι τοῦ ναυτικοῦ.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἐρώσον εἶναι ἔφεδροι ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα καὶ ἂν εἶναι θὰ προστατευθοῦν ἀπὸ τὰς ἐφεδρικὰς ὀργανώσεις, διότι οὐδεμία ἐξαίρεσις τῶν ἐφέδρων γίνεται.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** συνεχίζων παρακαλεῖ ὅπως γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία του, εἰ δ' ἄλλως, λέγει, νὰ καλέσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅλους τοὺς ἐφέδρους ξηρᾶς καὶ θαλάσσης οἵτινες νὰ ἐκλέξουν τοὺς ἀντιπροσώπους των.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο διὰ διατάγματος νὰ ὁρίσῃ ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὰ τῆς ὀργανώσεως τῶν συλλόγων τῶν ἐφέδρων καὶ τὰ τῆς ἐπισήμου αὐτῶν ἐκπροσωπήσεως.

Π. Μπούμπουλης. Αὐτὸ τὸ δεχόμεθα.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἔφεδροι εἶναι πάρα πολλοὶ καὶ ἐφ' ὅσον μίας), παρατηρεῖ ὅτι οἱ ἔφεδροι εἶναι πάρα πολλοὶ καὶ ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν νόμον 5 ἔφεδροι δύνανται νὰ ἀποτελέσουν σύλλογον εἶναι δυνατὸν να ἀποτελεσθοῦν πάρα πολλοὶ σύλλογοι. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἶναι ὅπως δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ὁρισθοῦν αἱ ἑνώσεις αἵτινες θὰ ἐκλέγουν τοὺς ἀντιπροσώπους.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** συνεχίζων λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ γνωμοδότησις περὶ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἐπιτελείων τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ.

Ὁ κ. **Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ἔχει πίνακα ἐνώπιόν του ἐμφαίνοντα ὅτι ὑπάρχουν 63 ἤδη ἑνώσεις ἐφέδρων, συνεπῶς ἐὰν τὰ ἐπιτελεῖα ἐγνωμάτευον περὶ ὡρισμένων ἑνώσεων θὰ εἶχον ὅλας τὰς δημοσιογραφικὰς ἐπιθέσεις τῶν ἄλλων ἑνώσεων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἦτο συμφέρον ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως. Ἄλλως τε τὸ ἐπιτελεῖον ἐγνώρισε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς εἰς τὰς τάξεις τοῦ στρατεύματος, πολλάκις ὅμως ἄνθρωποι ἐπιδεξάντες ἀρίστην διαγωγὴν εἰς τὸν στρατόν, κατὰ τὸν ἰδιωτικὸν αὐτῶν βίον διέψευσαν ὅλας τὰς καλὰς ἐντυπώσεις ἃς τινας ἀφῆκαν εἰς τὸν στρατόν. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶναι προτιμότερον νὰ ἀφίσωμεν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας τὸν καθορισμὸν τῶν ἑνώσεων αὐτῶν.

Ὁ κ. **Π. Μπούμπουλης** συνεχίζων λέγει ὅτι οὐδεὶς φυματιῶν ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ νοσηλεύεται εἰς σανατόριον.

Α. Μαζαράκης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν). Οὔτε οἱ

ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ δὲν νοσηλεύονται εἰς σανατόριον.

Π. Μπούμπουλης. Τὸ κράτος ἐλησμόνησε πάντοτε τὸ ναυτικόν. Οὐδεὶς ἔφεδρος ναύτης ἢ ἀνάπηρος πολέμου ναύτης ἔλαβεν ἄδειαν διὰ περίπτερον. Φυματιῶν ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ ἐξώσθεις ἐκ τῆς οἰκίας του ἐζήτει σκηνὴν τὴν ὁποίαν δὲν ἔλαβε. Ζητοῦμεν, λέγει, νὰ ἔχωμεν τὰ αὐτὰ δικαιώματα μὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς ξηρᾶς, διότι καὶ οἱ ναῦται ἔχυσαν τὸ αἷμά των καθὼς καὶ οἱ στρατιῶται. Καὶ ἂν ἡ Βουλὴ δημιουργήσῃ μίαν τοιαύτην ἀνισότητα, τότε ἡ Πατρὶς δὲν θὰ εἶναι ἀξία νὰ τὴν ὑπηρετήσουν.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας) λέγει ὅτι δέχεται τὴν τροπολογίαν καθ' ἣν οἱ ἀντιπρόσωποι θὰ ἐκλέγωνται εἰς μὲν ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν ἐφέδρων ἀξιωματικῶν ξηρᾶς καὶ εἷς ἐκ τῆς ἐφεδρικῆς ὀργανώσεως ξηρᾶς καὶ θαλάσσης. Δέχεται, λέγει, ἐπίσης καὶ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Χαΐνη.

Ὁ κ. **Κ. Ναυπλιώτης** ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 5 παράγρ. 4, δι' ἧς ὑποχρεοῦνται νὰ προσλαμβάνουν οἱ ἔμποροι ὅταν ἔχουν προσωπικὸν ὑπὲρ τοὺς 15 καὶ ἕνα ἀκόμη. Οὕτω οὐδεμία προφύλαξις λαμβάνεται ὑπὲρ τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἐσημειώθησαν μὲ τὴν διάταξιν αὐτὴν καταστρατηγήσεις, ἀφοῦ ὑπάλληλος διορισθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ἐζήτει ἐκδικαστικῶς προκαταβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ του.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) παρέχει ἐξηγήσεις περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν διατάσσονται αἱ προσλήψεις ἐφέδρων, εἰς ἃς δὲν συμμετεῖχε καθόλου ὁ Ὑπουργός. Ἐγένοντο παράπονα ὅτι διορίζονται ἄνθρωποι ὡς λογισταὶ μὴ γνωρίζοντες γράμματα, ὁ δὲ Ὑπουργὸς δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ τι. Ἕνεκα τούτου προέτεινα διάταξιν, δι' ἧς θὰ ἠδύνατο ὁ Ὑπουργὸς νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὴν δευτεροβάθμιον Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ ζητῇ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς ἀποφάσεως. Ἂν δοθῇ ἄλλο δικαίωμα μεγαλήτερον καταλύονται οἱ Ἐπιτροπαί.

Ὁ κ. **Κ. Ναυπλιώτης** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἐργοδότης τολμᾷ νὰ ὑποβάλῃ ἀντιρρήσεις καὶ ὑποχρεοῦται νὰ προσλαμβάνῃ ἀνθρώπους ἐντελῶς ἀνιδέους τῆς ἐργασίας εἰς ἣν τοὺς τοποθετοῦν. Ὀρθὸν θὰ ἦτο ἂν εἷς Ἐπιθεωρητὴς ἐπετήρει τοὺς διοριζομένους ἂν ὑπηρετοῦν καὶ ἂν εἶνε ἱκανοὶ διὰ τὴν ἐργασίαν εἰς ἣν τοὺς ἐτοποθέτησαν.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας), λέγει ὅτι ὑπάρχει σχετικὴ διάταξις προνοοῦσα περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἀκαταλληλότητος τοῦ διορισθέντος.

Μ. Μαντᾶς. Σχετικῶς, μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν περὶ ἑνιαίας συγκροτήσεως Ἑνώσεως ἐφέδρων λέγει, ὅτι αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ δεκτή, διότι μεταξὺ τῶν πολλῶν Ἑνώσεων ὑπάρχει τελεία ἀντίθεσις. Αἱ δύο ὑπάρχουσαι ἐν Ἀθήναις Ἑνώσεις ἔχουν ριζικὰς διαφωνίας καὶ ἐκ τοῦ νομοσχεδίου ὠφελεῖται μόνον ἡ μία Ἕνωσις. Δι' αὐτὸ τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ἐπισημοποιήσῃ εἰς μίαν ἑνιαίαν ὀργάνωσιν ὅλους τοὺς ἐφέδρους ἀξιωματικούς.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Μᾶς ἐμποδίζει ὁ νόμος περὶ Σωματείων.

Ι. Καλογερᾶς. Ἠδύνατο διὰ διατάγματος νὰ ὁρίζεται ὁ τρόπος καθ' ὃν θὰ κατηρτίζοντο αἱ Ἑνώσεις αὗται.

Μ. Μαντᾶς. Ἂς μείνῃ τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔχει, δίδομεν δὲ μίαν προνομιακὴν θέσιν εἰς τὴν Ἕνωσιν τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ πρέπει νὰ εὑρεθῇ τρόπος καθ' ὃν ὅλαι αἱ Ἑνώσεις νὰ ἔχουν ἀντιπροσώπους ἐκλεγομένους δι' ἐκλογῆς ἐνεργουμένης τὴν αὐτὴν ἡμέραν.

Ὁ κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** λέγει ὅτι ἡ διάταξις περὶ Ἐπιτροπῶν εἰς ἐπαρχίας πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλον τὸ Κράτος, ὅπως κάμῃ τὸ νομοσχέδιον διὰ τὴν ἐπαρχίαν Βόλου, διότι ἄλλως ἡ ὑπόδειξις τῶν διοριστέων προσώπων θὰ γίνεται χωρὶς νὰ τοὺς γνωρίζωμεν. Σχετικῶς μὲ τὴν σύνθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν οἱ ἔφοροι, λέγει, οὐδεμίαν ἔχουν θέσιν καὶ συνιστᾷ νὰ ἀντικατασταθοῦν διὰ πρωτοδικῶν ἢ διὰ εἰρηνοδικῶν.

Ν. Βελέντζας. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ Ἐφόρου διὰ πρωτοδίκου δέχομαι. Ἐθεσπίσθη Ἐπιτροπὴ διὰ τὸν Βόλον διότι οὗτος εἶναι κατ' ἐξοχὴν ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πόλις.

Χ. Ἀλαμανῆς. Καὶ ἡ Καρδίτσα ἔχει 30 καπνοβιομηχανίας. Ὁ κ. **Β. Μεϊμαράκης** ἐπιφέρει παρατηρήσεις εἰς τὸ ἄρθρον 14 καὶ ζητεῖ νὰ διασαφισθῇ ἂν ὑπάρχῃ ἀστικὴ εὐθύνη κατὰ τῶν Ἑταιρειῶν καὶ κατὰ ποίαν διαδικασίαν θὰ ἀποτίωνται θεσπιζομένης τοιαύτης τοῦ Εἰρηνοδικείου.

Ν. Βελέντζας. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Αἱ ἐπιχειρήσεις εἶναι πολὺ ἐπιβεβαρυμέναι καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ νὰ τὰς ἐπιβαρύνωμεν περισσότερον.

Β. Μεϊμαράκης. Ζητοῦμεν νὰ ὁρισθῇ ἡ διαδικασία τοῦ Εἰρηνοδίκου διά τὴν ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει μὴ προσλήψεως παντάπασι τοῦ ὑπαλλήλου.

Ν. Δαρβέρης. Προνοεῖ περὶ τούτου τὸ ἄρθρον 14.

Β. Μεϊμαράκης. Δὲν τὸ λέγει. Ὑπάρχει μάλιστα καὶ ἄλλη νομολογία περὶ τὴν πέραν τῶν 6,000 δραχμῶν ἀποζημίωσιν καὶ πρέπει νὰ τεθῇ διὰ τὴν εἰρηνοδικὴν ἁρμοδιότητα «ἀσχέτως ποσοῦ».

Γ. Σακαλῆς. Πρέπει νὰ ὑπαχθοῦν εἰς τὴν αὐτὴν διαδικασίαν ἀμφότερα αἱ περιπτώσεις ἀποζημιώσεως καὶ διὰ μὴ πρόσληψιν ἢ καὶ διὰ ἀπόλυσιν.

Ν. Δαρβέρης. Τὸ νομοσχέδιον θεραπεύει μίαν κοινωνικὴν ἀνάγκην καὶ ὅσον ἀρτιώτερον γίνῃ τόσον ἐξυπηρετικώτερον θὰ ἀποβῇ. Σχετικῶς μὲ τὴν προταθεῖσαν ἀντικατάστασιν τοῦ Ἐφόρου, νομίζω, λέγει, ὅτι αὕτη πρέπει νὰ γίνῃ διότι ὁ Ἔφορος γνωρίζει ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ τὰς ἐπιχειρήσεις, περὶ τῶν ὁποίων δὲν γνωρίζει ὁ δικαστής. Τὸν ἔφορον δύνανται νὰ ἀντικαταστήσῃ μόνον ὁ Οἰκονομικὸς Ἐπιθεωρητής. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποζημιώσεις (ἄρθρον 10) προτιμώτερον θὰ ἦτο νὰ κρίνῃ ὁ Πρόεδρος τῶν Πρωτοδικῶν, ἀφοῦ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐδρεύουν εἰς Πρωτευούσας Νομῶν.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Δέχομαι τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Ν. Δαρβέρης. Τὸ ἄρθρον 14 περιέχει ὅλας τὰς κυρώσεις καὶ δὲν χρεάζονται ἄλλαι διασαφήσεις καὶ καταλήγων τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. **Ι. Σπετσιώτης** παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μὴ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τῆς τροποποιήσεως, ἣν ἐδέχθη διὰ τὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιπροσώπευσιν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ θὰ ἠδύνατο νὰ μὴ τεθῇ διαζευκτικὸς ὅρος, ἀλλὰ νὰ τεθῇ γενικῶς «ξηρᾶς καὶ θαλάσσης».

Ι. Καλογερᾶς. Τὸ νομοσχέδιον, λέγει, ἴσως εἶνε τὸ μόνον ὅπερ προνοεῖ διὰ τοὺς πολεμιστάς μας. Πρέπει ὅμως, σχετικῶς μὲ τὰς ἐπιτροπὰς προνοίας, νὰ θεσπισθῇ ὅτι διὰ διατάγματος θὰ καθορίζεται ὁ τρόπος τοῦ καθορισμοῦ αὐτῶν καὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν ἐφεδρικῶν ὀργανώσεων.

Ὁ κ. **Κ. Καλκάνης** ἐρωτᾷ ἂν ἐν περιπτώσει μὴ προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου ὑπάρχῃ προστασία πρὸς ἀποζημίωσίν του ἐκ τοῦ παρόντος νόμου, ὥστε νὰ ἀποφεύγεται ἡ πολυτελεστάτη διὰ τῶν τακτικῶν δικαστηρίων διαδικασία.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ὄχι, παρὰ μόνον ποινικὴ δίωξις τοῦ ἐργοδότου.

Κ. Καλκάνης. Τότε ὁ ἔφεδρος ὑπὸ ἔποψιν ἀποζημιώσεως μένει ἄνευ προστασίας ἐκ τοῦ νόμου τούτου.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς Ἐθν. Οἰκονομίας). Εἶνε τόσον αὐστηραὶ αἱ ποιναὶ κυρώσεις τοῦ ἄρθρ. 14 διὰ τὴν μὴ πρόσληψιν, ὥστε νὰ μὴ χρειάζωνται καὶ ἄλλαι ἐξασφαλίσεις ὑπὲρ τοῦ ὑπαλλήλου, ὅστις θὰ προσφύγῃ διὰ τὴν ἀποζημίωσιν εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Μεθ' ὃ κηρύσσεται περαιωμένη ἡ συζήτησις καὶ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς ἐφ' ἅπαξ συζήτησιν τὸ ἀνωτέρω σχέδιον νόμου ὡς ἐτροποποιήθη, ἀναβαλλομένου τοῦ συνόλου.

Ὥρα 1 καὶ 40' πρωινῇ λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 5ην ἀπογευματινὴν τῆς σήμερον.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΖ'.

τῆς 18 Μαΐου 1928.

Ὥρα 6 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Στιῶκος** καταθέτει καὶ συνιστᾷ ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου πανδοχέων Πρεσβέζης καὶ Φιλιππιάδος διὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦν ὅπως διὰ Νομοθετικοῦ μέτρου χορηγηθῇ εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσις διότι ἀχρηστευθέντων τῶν ἐν χρήσει ἄλλοτε μεταφορικῶν μέσων κατόπιν τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ αὐτοκινήτου ἔμειναν ἤδη ἄνευ ἐργασίας καὶ ἐστερήθησαν τοῦ ἐπαγγέλματός των.

Ὁ βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. **Ν.** Δαρβέρης καταθέτει δαμαρτυρίαν τῆς ὁμοσπονδίας τῶν γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Μακεδονίας ζητούντων νὰ ἐπιτραπῇ ἐλευθέρα εἰσαγωγὴ λαχανικῶν εἰς Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ, ἀπαγορευθῆ δὲ ἡ εἰσαγωγὴ τοιούτων ἐξ Αἰγύπτου εἰς Θεσσαλονίκην.

Ἡ ἐργατικὴ βοήθεια Ξάνθης διαμαρτύρεται διὰ τὴν σύλληψιν τοῦ ἐργάτου Ζαφειρίου.

Ἡ γεωπονικὴ ἕνωσις Μακεδονίας καὶ Θράκης παρακαλεῖ ὅπως εἰς τὰ γραφεῖα προστασίας καπνοῦ περιληφθῇ καὶ ἀριθμὸς συμβούλων ἀντιπροσωπευόντων τὰ Γεωργικὰ Ἐπιμελητήρια.

Ἡ ὁμοσπονδία τῶν ἐκ Βουλγαρίας Ἑλλήνων διαμαρτύρεται διὰ τὴν παρέκκλησιν τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ζητήματος τῶν ὁμολογιῶν των.

Ἡ γενικὴ συνομοσπονδία τῶν ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει μακρὸν ὑπόμνημα ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκθέτει τὰς ἀντιλήψεις καὶ ἀντιρρήσεις αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ εὑρέσεως ἐργασίας καὶ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως κατὰ τῆς ἀνεργίας ὑπαλλήλων ἐργατῶν καὶ ὑπηρετῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Τ. Ἀναστασίου** καταθέτει τηλεγράφημα συνδέσμου παντοπωλῶν Πύργου παρακαλούντων ὅπως περατωθῇ τὸ ταχύτερον ἡ ὁδὸς Πύργου Γορτυνίας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Μόδης** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Σόρωβιτς παρακαλοῦντος ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐπαναφέρῃ τὸν προϋσχόντα νόμον «περὶ ἀμβύκων ἢ τροποιήσῃ τὸν ἤδη ἰσχύοντα.»

Ἡ φαρμακευτικὴ ἑταιρεία Θεσσαλονίκης καὶ ὁ σύλλογος Φαρμακοποιῶν Ἠλείας παρακαλοῦν ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ φαρμακευτικῶν συλλόγων.

Οἱ οἰνοπαραγωγοὶ Θράκης διαμαρτύρονται κατὰ τῶν ξένων χρηματιστῶν ἐπιζητούντων τὴν διάλυσιν τῆς ἑταιρείας οἴνων καὶ οἰνοπνευμάτων.

Τὸ σωματεῖον «Ἀλληλεγγύη» Τούμπας Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν παντελῆ συγκοινωνιακὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ προαστείου τούτου.

Ἡ ὁμοσπονδία ἐπαγγελματιῶν Μαγνησίας διαμαρτύρεται διὰ τὴν μεροληπτικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ παμμεσηνιακὸς σύλλογος Καλαμῶν παρακαλεῖ ὅπως χορηγηθῇ εἰς τὸ σωματεῖόν των πρὸς διανομὴν τὸ ποσὸν 1,920,000 δραχ. ὡς μεσιτικῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεωθῇ νομοθετικῶς ὁ Αὐτόνομος Σταφιδικὸς Ὀργανισμὸς νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν Σύλλογον τὸ ἀναλογοῦν μεσιτικὸν ποσοστὸν καὶ ἐπὶ τῶν ἀπ' εὐθείας διενεργουμένων πράξεων ἀγορᾶς σταφιδοκάρπου.

Οἱ πρακτικοὶ ὀδοντοϊατροὶ Ἀθηνῶν ὑποβάλλουν ὑπόμνημα παρακαλοῦντες ὅπως ἐπιτραπῇ διὰ νόμου ἡ ἐξέτασις καὶ ἐπανεξέτασις τῶν μὴ θεωρηθέντων ὡς ἐπιτυχόντων κατὰ τὰς προηγουμένας ἐξετάσεις.

Ἡ πανελλήνιος ἕνωσις τῶν παθόντων κατὰ τὸν πόλεμον ὑποβάλλει ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖ ὅπως τὰ δυνάμει τῶν συνθηκῶν εἰσπραχθέντα παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ δημοσίου ὡς πολεμικὰ χρέη τῶν ἐχθρικῶν Δυνάμεων καθὼς καὶ ἐξ ἐκείνων τῶν ὁποίων τὰ στρατεύματα ἐπέφεραν ζημίας ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ τὴν διαμονήν των διανεμηθοῦν εἰς τοὺς ἐκ τοῦ πολέμου παθόντας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Δούκας** καταθέτει 1) ὑπόμνημα τῆς ἑνώσεως ἀναπήρων πολέμου τοῦ νομοῦ Σερρῶν διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλοῦν ὅπως χορηγηθῇ ἡ κεκανονισμένη σύνταξις καὶ εἰς τοὺς ἀναπήρους πολέμου τῆς Ἐθνικῆς Ἀμύνης τῆς Θεσσαλονίκης τὴν δικαίαν αἴτησιν τῶν ὁποίων ἀπέρριψεν ὁ ἔλεγχος συντάξεων καὶ τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον καὶ 2) καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου τῶν Μακεδονομάχων διὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦν τὴν ἀπονομὴν ἐπαρκοῦς συντάξεως διὰ τοὺς ἀνικάνους ἀγωνιστάς, τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν καὶ ἄλλα τινὰ αἰτήματα.

Ὁ βουλευτὴς Τρικκάλων κ. **Σ. Ταλιαδοῦρος** καταθέτει ἀναφορὰς τοῦ Κοινοτικοῦ Συμβουλίου Βραγγιανῶν ζητοῦντος κατάργησιν δασμοῦ ἀραδοσίτου καὶ χορήγησιν δανείων καλλιεργητικῶν ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καθόσον πένονται πάντες οἱ γεωργοὶ ἐκ τῆς περισυνῆς ξηρασίας καὶ τῆς ἀκρίδος.

Ἡ ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων 1) Περὶ ἀπαγορεύσεως προσωρινῶν μέτρων ἐπὶ γηπέδων ἀπαλλοτριουμένων πρὸς ἀστικὴν ἐγκατάστασιν προσφύγων καὶ 2) Περὶ ἐγκρίσεως τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας γενομένης μισθώσεως οἰκήματος πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἀποζημιώσεως δικαιούχων ἀνταλαξίμων.

Οἱ κ. κ. **Σ. Γάτος** καὶ **Δ. Μπενάκης** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τρόπου ἀπομακρύνσεως ὑπεραρίθμων ἀξιωματικῶν».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 197 ἐ. ἔ. ἐγγράφου του πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἀνακοινοῖ ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ διατάγματος ὑπὸ ἡμερομ. 16 Μαΐου εὐηρεστήθη ν' ἀναθέσῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργὸν κ. Α. Μαζαράκην ἐφόσον χρόνον ἤθελε διαρκέσῃ ἡ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἀπουσία τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ὑπουργοῦ κ. Π. Μερλοπούλου.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς.** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως α' τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 21 Μαρτίου 1926 Ν. Δ. περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων» καὶ β' τοῦ Ν. Δ. τῆς 12 Νοεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 2|3 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ ὀργανισμοῦ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων».

Οἱ Βουλευταὶ κ. κ. **Φ. Παπαγεωργίου, Α. Μεσαντζῆς, Ι. Σιακκῆς, Μ. Βολουδάκης, Α. Θεολογίτης, Γ. Καλαντζόπουλος, Θ. Χαβάνης, Ν. Κουπαροῦσος** κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 κλπ. περὶ τῶν εἰς τὴν ἀνταλλάξιμον Μουσουλμανικὴν περιουσίαν ἀνηκόντων κτηματογράφων τῆς καείσης ζώνης Θεσσαλονίκης.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις τῆς ἐπὶ τῶν ἑξῆς Νομοσχεδίων α') περὶ

συνομολογήσεως Δανείου ὑπὸ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων καὶ β' περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 12)8)26 περὶ ἱδρύσεως Ταμείου Κοινοτικῶν ἔργων καὶ ὑπηρεσιῶν τοῦ Συνοικισμοῦ Ψυχικό.

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, περὶ καλλιεργείας πρωτοτύπου ἁλυκῆς.

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ παροχῆς ἀρωγῆς τοῦ Κράτους πρὸς τὴν ἐλευθέραν ζώνην Θεσσαλονίκης.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῶν ἐπερωτήσεων.

Συνεχιζομένης τῆς περὶ σεισμοπαθῶν καὶ πλημμυροπαθῶν συζητήσεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Χ. Βοζίκης** ὅστις λέγει ὅτι ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἡ συζήτησις αὕτη δὲν ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθήσῃ λόγῳ τῆς ἀπουσίας πολλῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, ἐνδιαφέρει δὲ ὅλην τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὅλους τοὺς Ὑπουργοὺς οἵτινες ὤφειλον νὰ λάβουν γνῶσιν ὅσον θὰ συστηθοῦν ἐνταῦθα. Ἀντιθέτως ἡ συζήτησις θὰ εἶναι ἄσκοπος καὶ δὲν θὰ ἔδιδε πρόδον εἰς τὸ ζήτημα. Ἡρὸ παντὸς εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι παρὼν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐφόσον θεωρεῖται ἀναγκαίαν τὴν παρουσίαν ὅλων τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις νὰ ὁρισθῇ ἡ συζήτησις διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην, ὁπότε θὰ εἶναι παρὼν καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας.

Φωναί. Μάλιστα τὴν Τρίτην.

Ὁ κ. **Α. Θεολογίτης** διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως.

Γ. Μπακόπουλος. Διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς πᾶσα ἀναβολὴ σημαίνει ἀδιαφορίαν.

Χ. Βοζίκης. Μὴ σκοπὸν νὰ κάμω φιλολογίαν δηλῶ ὅτι δὲν θὰ ὁμιλήσω καὶ ἂς ὁμιλήσῃ ἄλλος.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Οἱ πλεῖστοι τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν εἶναι παρόντες. Ὁ κ. Συνάδελφος ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας εἶναι ἀπὼν λόγῳ δεδικαιολογημένου κωλύματος. Ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐζήτησε καὶ δὲν ζητεῖ τὴν ἀναβολήν, ἀλλ' ἐφόσον ζητεῖται ἡ παρουσία ὅλων τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως συγκατατιθέμεθα εἰς τὴν ἀναβολὴν ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἔστω καὶ μεμονωμένη ἀντίρρησις, ὁπότε ἡ συζήτησις θὰ ἐξακολουθήσῃ.

Χ. Βοζίκης. Ἐλλείπει ὁ ἁρμοδιώτατος πάντων ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις εἶναι ἄσκοπος.

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ δέχεται τὴν συνέχειαν τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Ζερβὸς** (Δράμας) λέγει ὅτι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἀνέπτυξε τὰς ἐκ τοῦ σεισμοῦ καταστροφὰς τῆς Κορινθίας, ὁ δὲ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως τὰς ἐκ τῶν πλημμυρῶν καταστροφὰς τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Ἡ ἀνάπτυξις ὅπως ἀντελήφθημεν ἀφεώρα καὶ ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰ ληφθέντα μέτρα καὶ διὰ τὰ παραλειφθέντα τοιαῦτα. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Κόρινθον, ἐκ τῆς συζητήσεως καὶ τῶν δοθεισῶν πληροφοριῶν παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ὑγιεινῆς ἐμόρφωσα τὴν γνώμην ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔπραξε τὸ καθῆκόν της. Ἡ συμφορὰ ἦτο ἀπρόοπτος καὶ μεγάλη, καὶ ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε πάντα τὰ μέτρα τῆς ἀντιμετωπίσεώς της. Ἐὰν συνέβησαν καὶ παραλείψεις τινὲς ὀφείλονται εἰς τὴν σύγχυσιν τῶν κρατικῶν ὀργάνων ὡς ἐκ τοῦ αἰφνιδίου τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ μεγέθους αὐτῆς. Ἡ Κυβέρνησις ἠλέγχθη δι' ὅσα μέτρα δὲν ἔλαβε κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἐπικριτῶν. Ἐξεφράσθη δὲ παρὰ τῶν ρητόρων καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς συντρέξαντας ξένους, ἀλλ' ἐλησμόνησαν πάντες νὰ τονίσουν δεόντως τὴν αλληλεγγύην ὅλου τοῦ ἔξω Ἑλληνισμοῦ, ἡ ὁποία μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ **ὑπερηφανευώμεθα** ὡς φυλὴ καὶ νὰ ἐλπίζωμεν βασίμως ὅτι γρήγορα θὰ ἴδωμεν ἀναθάλλουσαν καὶ ἀναγεννωμένην μίαν νέαν καὶ ὡραιοτέραν Κόρινθον. Θὰ δείξωμεν οὕτω ὅτι ὡς φυλὴ ἔχομεν τὴν δύναμιν νὰ ἀντεπεξερχώμεθα ὄχι μόνον κατὰ τῶν συμφορῶν τῶν προερχομένων ἀπὸ ἀνθρώπινα σφάλματα ἀλλὰ καὶ κατὰ τῶν θεομηνιῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς καταστροφὰς τοῦ Στρυμῶνος, αὐταὶ ἐξετέθησαν μετὰ παραστατικότητος παρὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἐλέγξαντος τὴν Κυβέρνησιν, καὶ εἰς τὸν ἔλεγχον αὐτοῦ δηλῶ ὅτι θὰ ὑπερθεματίσω χωρὶς νὰ ἐξαιρῶ ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὡς τέως Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας. Αἱ πλήμμυραι, συνεχίζει, χρονολογοῦνται ἀπὸ μακροῦ χρόνου καὶ ἐὰν δὲν ἐδίδετο προσοχὴ εἰς αὐτάς, τοῦτο ὀφείλετο εἰς τὸ ὅτι ἡ πεδιὰς ἐκείνη τῶν Σερρῶν ἦτο ἀκατοίκητος καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς βοσκή. Ὅταν ἀπηλευθερώθη ὅμως ἡ περιφέρεια, ἤρχισαν αἱ ἐπικλίσεις τοῦ λαοῦ πρὸς τὰς Κυβερνήσεις διὰ τὴν διευθέτησιν τῆς κοίτης τοῦ Στρυμῶνος καὶ τὴν ἀποξήρανσιν τῶν ἑλῶν καὶ τῶν κατακλυζομένων ὑπὸ τῶν ὑδάτων γαιῶν.

Καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Βενιζέλου, ξένοι ἔκαμαν προμελέτην τῶν ἔργων ἡ ὁποία καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας. Οἱ πόλεμοι δυστυχῶς δὲν ἄφησαν νὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ ἔργα ταῦτα καὶ παρέμενεν οὕτω ἡ κατάστασις μέχρις ὅτου ἡ ἐθνικὴ συμφορὰ ἔφερεν ἐδῶ τὰς χιλιάδας τῶν προσφύγων καὶ ἡ πεδιὰς ἐκείνη ἐποικίσθη διὰ τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν οἱ ὁποῖοι μὲ ὅλην τὴν συμφορὰν διετήρησαν ἀμείωτον τὴν ἀλκὴν καὶ τὴν ζωτικότητα πρὸς νέαν δημιουργίαν. Ἐνεφανίσθη ἔκτοτε ἐκεῖ μία πεδιὰς ἐποικισμένη ἐκ 30 χωρίων καὶ ἡ Γεωργία παρουσίασε θαύματα εἰς τὴν πρώην ἐγκαταλελειμένην περιφέρειαν. Ἀτυχῶς μετὰ πάροδον διετίας εὑρισκόμεθα πρὸ θεάματος θλιβεροῦ. Οἱ ἀκμαῖοι καὶ εὔρωστοι ἀγρόται, οἱ ὁποῖοι εἶχον ριζοβολήσει ἐκεῖ καὶ ἐπάλαιον πρὸς ἀναδημιουργίαν, ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τὰς τόσας δυσμενεῖς συνθήκας τοῦ ἐδάφους μέχρι σημείου ὥστε νὰ ἐλαττωθῶσι καὶ αἱ γεννήσεις ἀκόμη. Ἡρὸ τοιαύτης καταστάσεως καὶ ὁ λαὸς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς περιφερείας ἠσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσωμεν τὴν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν λῆψιν μέτρων προνοίας. Ἡ τεμνότης τῶν κατοίκων, ἡ συνήθειά των εἰς συμφορὰς καὶ ἡ ἀντίληψις τῶν ἀντιπροσώπων των ὅπως δοθῇ πίστωσις χρόνου εἰς τοὺς κυβερνήτας ἐκράτησαν τὴν ὑπόθεσιν σιωπηράν. Ἐνομίσαμεν ὅτι ἡ ἐκ τῆς παρούσης Βουλῆς Κυβέρνησις εἶχε ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἔργα σοβαρώτερα νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ ὅταν εἴδομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπετέλεσε τὸ ἔργον αὐτῆς τὸ γενικόν, ὅταν ἐπετεύχθη ἡ πολιτικὴ ὁμαλότης, ὅταν τὰ οἰκονομικὰ τοῦ τόπου ἐνέπνεον ἐμπιστοσύνην, ἐνομίσαμεν ὅτι ἦτο καιρὸς νὰ ἀπασχολήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ φλέγον καὶ ζωτικὸν ζήτημα τῶν ἀνωτέρω πασχουσῶν περιφερειῶν. Φυσικὸν ἐπακολούθημα τῆς ὁμαλότητος ἦτο καὶ ἡ ζήτησις τῶν κεφαλαίων ὅπως ἀναμιχθῶσιν ἐν Ἑλλάδι εἰς μεγάλα παραγωγικὰ ἔργα. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἄρχεται τὸ παράπονον ἡμῶν καὶ τῶν κατοίκων, ἐκλιπαρούντων διαρκῶς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν λῆψιν προνοίας διὰ τὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος. Τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο ὅτι ἐχρόνιζε καὶ διηρωτήθημεν ἐπανειλημμένως ἂν πρέπῃ νὰ νὰ χρησιμοποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὁ λαὸς τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ λαὸς ἔχει τὴν συναίσθησιν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὸ Κράτος ἀλλὰ καὶ τῶν δικαιωμάτων του. Ἔγειναν συλλαλητήρια ἀλλὰ τὸ κέντρον δὲν συνεκινήθη ὅπως συνεκινήθη δι' ἄλλους πληθυσμούς. Ἀξιοῦντες μίαν μέριμναν διὰ πάσχοντας πληθυσμοὺς ἀντελήφθημεν ὅτι τὰ ζητήματά μας ἐτίθεντο εἰς δευτέραν μοῖραν παρὰ τοῦ κέντρου. Τὸ ὅτι ἡ μέριμνα ἦτο ἐπείγουσα καὶ ἀναγκαία ἀρκεῖ νὰ ὑπομνησθῇ ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν περιφερειῶν ἐκείνων ἀποτελοῦνται ἀπὸ γηγενεῖς καὶ πρόσφυγας. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πρώτους, οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ἀκόμη ὑπὸ ἔποψιν κατοικίας εἶναι τρωγλοδύται ἀπὸ τὴν Βουλγαρικὴν καταστροφήν. Εἰς τὴν Δράμαν ἔγεινε πανομηρικὸν συνέδριον ὅπερ ἐζήτησε τὴν πληρωμὴν τῶν ὀφειλομένων ἀποζημιώσεων διὰ τὰς Βουλγαρικὰς καταστροφὰς αἱ ὁποῖαι εἶχον τὴν γνωστὴν ἔκτασιν. Χωρία εἰς τὰς Σέρρας εἶναι ἀκόμη ἀνοικοδόμητα. Αἱ Σέρραι μόλις πρὸ διετίας ἤρχισαν νὰ ἀνοικοδομοῦνται, οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ σφαγέντος μαρτυρικοῦ Δοξάτου εἶναι ἀκόμη ἄστεγοι.

Σχολαὶ δὲν ὑπῆρχον καὶ ὡςὑπάλληλοι ἐστέλλοντο ἐκ τοῦ Κέντρου ὅτι ἄχρηστον ὑπῆρχεν ἀλλαχοῦ. Αὐτὴ ἦτο ἡ κατάστασις τῶν γηγενῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πρόσφυγας ἐνομίσθη δι' αὐτούς, ἀπὸ τὸν πολὺν κόσμον ὅτι λόγῳ τοῦ εὐφόρου τῆς περιφερείας ἐστάλησαν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ ὁ ἀγροτικὸς κλῆρος κυμαίνεται μεταξὺ 7 στρεμμάτων καπνοπαραγωγικῶν καὶ 15 σιτοπαραγωγῶν. Ὡς νὰ μὴ ἤρκει ἡ στενότης τῆς γῆς πληττόμεθα καὶ ἡμεῖς ἐκεῖ ἀπὸ ἄλλας θεομηνίας, χάλαζαν καὶ ἀκρίδα, καὶ ἀποστελλόμεθα ἑκάστοτε παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀνακούφισιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἀποκαταστάσεως. Λύτη εἶναι, τονίζει, ἡ κατάστασις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας ἐχούσης ἀργοῦντα περὶ τὰ 2 ἑκατομμύρια στρέμματα γῆς καὶ εἴπατέ μας ἂν ἔχωμεν δίκαιον ἐκλιπαροῦντες τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἡμῶν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι σύσσωμος ἡ Βουλὴ ἔδωκε, ἄλλοτε τὴν ἐξουσιοδότησιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς σύναψιν δανείου καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Οὐδὲν τούτων ἐγένετο μέχρι προχθές.

Ἡ ἐπιμονή μας ἦλθε στιγμὴ ποῦ παρεξηγήθη εἰς βαθμὸν ὅστις πᾶσαν ἄλλην τάξιν πολιτευομένων θὰ ἐξώθῃ εἰς θορύβους ἐν αὐτῇ τῇ Βουλῇ. Ἐξηκολουθήσαμεν τὰς προσπαθείας μας αἵτινες ὅμως δὲν ἐφαίνοντο στεφόμεναι ὑπὸ ἐπιτυχίας καὶ ἔπρεπε νὰ ἔλθῃ ἡ τελευταία θεομηνία νὰ πλημμυρίσῃ ὅλη ἡ περιφέρεια νὰ καταστραφοῦν ἀπειρία καλλιεργημένων ἐκτάσεων, νὰ ριφθοῦν εἰς τοὺς δρόμους χιλιάδες ἀνθρώπων διὰ νὰ ληφθῇ πρόνοια συνάψεως μιᾶς συμβάσεως πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἐκείνων πρὸς περίθαλψιν ἑνὸς πληθυσμοῦ πάσχοντος ἀπὸ ἐτῶν καὶ δι' ὃν οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη. Καὶ ἂν οἱ σεισμοὶ δὲν προειδοποιοῦν ὅτι θὰ ἐπέλθουν ὁ Στρυμὼν ὅμως κατ' ἔτος εἰδοποιεῖ ὅτι θὰ ἐπλημμύρει καὶ ἐπλημμύρισε (χειροκροτήματα). Οὐδεμία Κυβέρνησις ἐμερίμνησε διὰ τὴν λῆψιν ἔστω καὶ κοινῶν ἀνασχετικῶν μέτρων, διότι ὅσοι μετέβησαν ἐκεῖ θὰ ἐπείσθησαν ὅτι μὲ δαπάνην ἐλαχίστων ἑκατομμυρίων θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνεγερθοῦν φράγματα. Ἐπανερχόμενος, συνεχίζει, ἐπὶ τοῦ σημείου τῆς ἀποφάσεως τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἐκτελεσθῶσι τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι δυσχερὴς ἡ θέσις μου ὡς Κυβερνητικοῦ βουλευτοῦ, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ βουλευτὴς ὑποχρεώνεται ἀπὸ τὴν συνειδησίν του νὰ λησμονῇ πολιτικοὺς δεσμούς. Καὶ διὰ τοῦτο ἐτάχθη μὲ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐν σχέσει μὲ τὸν ἔλεγχον τὸν ὁποῖον ἔκαμε διὰ τὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος καὶ τὴν ἔλλειψιν μερίμνης διὰ ταῦτα. Σχετικῶς μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων ἐγεννήθη τὸ ζήτημα ἂν ἡ ἐπελθοῦσα συμφωνία χρήζῃ Κοινοβουλευτικῆς κυρώσεως καὶ ἡμεῖς ἐτάχθημεν ὑπὲρ τῆς ἀμέσου συμφωνίας καὶ ἠκούσαμεν διὰ τοῦτο ἐπικρίσεις εἰς ἃς ἀντιτάσσομεν μόνον τὴν περιφρόνησίν μας. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Συγκοινωνίας ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς καταστάσεως προεκήρυξε διαγωνισμόν, τὸ δὲ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν Συλλαλητηρίων καὶ τῆς καταστροφῆς ἀπεφάσισε τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων. Ἐκ τῆς διακηρύξεως ἐζητοῦντο ἐργολάβοι καὶ δάνειον καὶ πρὸ παντὸς χρῆμα καὶ εἴχαμεν μάθει ὅτι προσῆλθον οἶκοι πολλοὶ ὑποβάλλοντες προτάσεις καὶ δὲν ἀνεμένομέν τι ἄλλο παρὰ νὰ ἀνοιγοῦν οἱ φάκελλοι καὶ νὰ προτιμηθοῦν οἱ ἔχοντες συμφερωτέρας προσφοράς. Ἀντὶ τούτου ἐλήφθη μία ἀπόφασις ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ λέγουσα ὅτι ἐδίδοντο τὰ ἔργα εἰς πάντα προσελθόντα καὶ ἀντιλλάγησαν· μάλιστα καὶ ἀσπασμοὶ μεταξὺ τοῦ Μητροπολίτου Σερρῶν καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας διὰ τὴν λύσιν τοῦ μεγάλου ζητήματος. Ἐνεθαρρύνθημεν ἐκ τῆς ἀποφάσεως πιστεύοντες ὅτι ἀφοῦ ἔλαβον περισσότεροι τὰ ἔργα θὰ συνετελοῦντο ταχύτερον ταῦτα, ἀλλ' ἔχουν περάσει ἤδη 8 ἡμέραι καὶ ἐξακολουθοῦν μόνον νὰ γίνωνται συμφωνίαι ἀναμεταξὺ τῶν διαφόρων οἴκων οἱ ὁποῖοι φοβούμεθα ὅτι θὰ κατανήσουν ἀτελείωτοι καὶ συνεπῶς ἡ καθυστέρησις ἴσως θὰ προκύψῃ ἐκ τῆς παρελκύσεως θὰ μᾶς ἀγάγῃ εἰς τὴν ὑπόνοιαν ὅτι καὶ ἡ παροῦσα Σύνοδος δὲν θὰ μᾶς εὕρῃ μὲ ἐναρξιν τῶν ἔργων.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Θὰ ἤμην ὁ τελευταῖος ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ ὅτι τὰ παράπονα τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἐπαρχιῶν μίαν τῶν ὁποίων ἀντιπροσωπεύετε καὶ Σεῖς εἶνε δικαιότατα. Ἐὰν θὰ ἠδυνάμην νὰ ἐπικαλεσθῶ ἐξήγησιν, δικαιολογίαν ἢ ἐλάρρυνσιν τῆς εὐθύνης δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ τὴν ἀνεύρω ἀλλαχοῦ παρὰ εἰς τὸ ὅτι πρὸ ὑμῶν ὑπῆρξαν ὁμοιοπαθεῖς ἐν ὅλῃ τῇ Παλαιᾷ Ἑλλάδι καὶ ἀπὸ μακροτάτων ἐτῶν συνεζητοῦμεν ἀκόμη δι' ἔργα ἀντιπλημμυρικὰ τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθοῦν εἰς τὸν Νομὸν Μεσσηνίας ἢ εἰς τὸν ἰδικώτερον Νομὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον κατάγομαι καὶ ὅπου ἑκάστοτε γίνονται πλημμύραι καταστρεπτικαὶ εἴτε καὶ εἰς ἄλλους Νομούς. Δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο ἀπολύτως δικαιολογίαν ἀλλὰ θὰ ἠδύνατο τις, ἐὰν ἤθελε νὰ ἐξετάσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ πολυπαθοῦς πρώτου ἐλευθέρου Τμήματος τοῦ Ἑλληνισμοῦ νὰ εὕρῃ τὸν σχετικὸν λόγον εἰς τὸ ὅτι ἐν τῇ περιπετειώδῃ Ἐθνικῇ μας Ἱστορίᾳ ἐθύς ὡς τὰ Δημόσια οἰκονομικὰ κατωρθώνετο νὰ εἰσέλθουν εἰς μίαν ὁδὸν σχετικῆς εὐημερίας κάποια Ἐθνικὴ περιπέτεια παρουσιάζετο περίπου ἀνὰ δεκαπενταετίαν καὶ ἤνοιγε νέας πληγάς, καὶ μᾶς ἠνάγκαζε νὰ λαμβάνωμεν νέα μέτρα πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν οἰκονομικῶν. Καὶ παρὰ τὴν συναίσθησιν καὶ τὴν βαθεῖαν συνείδησιν τῆς ἀνάγκης εἴχον ὅλαι διαδοχικῶς αἱ Κυβερνήσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς καθ' ἣν καθιερώθη ἡ μικρὰ ἐπικράτεια ὑπισχνοῦτο ἀδιακόπως εἰς τὸν Λαὸν ὅτι ἤθελον ἐκτελέσῃ τοιαῦτα ἔργα ἐν τοσούτῳ τοιαῦτα ἔργα δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθοῦν. Εἶμαι προσωπικῶς, καὶ δύναμαι νὰ τὸ εἴπω, διότι τὸ ἔχω δηλώσῃ καὶ δημοσίᾳ καὶ ἐν τῇ Βουλῇ ἄλλοτε, τῆς γνώμης, ὅτι τοιαῦτα ἔργα εἶνε σκοπιμώτερον νὰ γίνωνται δι' ἀπ' εὐθείας συννενοήσεως. Ἀλλ' ἐν Κυβερνήσει εὑρισκόμενος Συμμαχικῇ θὰ παρεῖχον ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπ' ἐλάχιστον χρόνον διάρκειαν ταύτης, ἐὰν δὲν ἐνεπνεύσθην ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ συμβιβασμοῦ τῶν ἀντιθέτων ἀπόψεων.

Θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ, διατί προηγουμένως μαζὺ μὲ ἄλλα ἔργα δὲν ἔγιναν καὶ αὐτά; Δυστυχῶς, Κύριοι, δὲν εἴχομεν τὰ οἰκονομικὰ μέσα. εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δανειζώμεθα χρήματα. δὲν ἠδυνάμεθα δὲ νὰ ἀποταθῶμεν συνολικῶς εἰς τὰς Διεθνεῖς χρηματαγορὰς καὶ νὰ ζητήσωμεν διὰ μιᾶς ὅλον τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων, ὅτον μᾶς ἀναγκαῖον, δι' ὅλα τὰ ἔργα.

Δ. Δημάδης. Πῶς διὰ τὰς Ἀθήνας.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Θὰ εἶπω καὶ περὶ αὐτοῦ. Ὑπάρχει εἷς κόρος πιστώσεως καὶ διὰ τὰ μᾶλλον εὔρωστα Κράτη. Αὐτὸς εἶνε Νόμος οἰκονομικὸς ἀμείλικτος, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ παρίδῃ. Εἴμεθα λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ διαγράψωμεν μίαν σειρὰν μίαν τάξιν ἐκτελέσεως τῶν Δημ. Ἔργων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐκτελέσωμεν, ἵνα ὀλίγον κατ' ὀλίγον ζητοῦμεν τὰς σχετικὰς πιστώσεις. Ἐγὼ προσωπικῶς ὅταν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ διευθύνω μετὰ δυνάμεως ἰσχυροτέρας ἀπὸ ὅτι σήμερον ἡ θέσις μου μοῦ ἐπιτρέπει τὰ Δημόσια πράγματα, ἐθεώρησα ὡς πρῶτον ἐκτελεστέον ἔργον τὸ τῆς ὑδρεύσεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἐζήτησα τότε ὅτι τὸ ἐθεώρουν ὄχι μόνον ὡς ἔργον ἀνάγκης ἀνεπίδεκτον ἀναβολῆς ἄνευ κινδύνου τῶν πληθυσμιῶν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ Περιχώρων ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ ὡς ἔργον πλουτοφόρον. Διότι ἡ παραμονὴ τῶν ξένων ἐν Ἀθήναις θὰ παρατα θῇ ἐπὶ ἡμέρας περισσοτέρας καὶ θὰ εἰσφέρῃ συνάλλαγμα ξένον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν. Ἀλλὰ ἐπηκολούθησεν ἡ σύναψις συμβάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν Ὑδραυλικῶν ἔργων τῆς Θεσσαλονίκης. Ἦλθεν ἡ περίοδος τῆς Δικτατορίας. Εὑρῆκαν ἐκκρεμῆ ὡς ὑποχρεωτικὴν διὰ τὴν Ἑλλάδα ὡς συναφθεῖσαν κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως νομοθετικῆς ἄλλην σύμβασιν, σύμβασιν τὴν ὁποίαν ἴσως μία Κοι-

νοβουλευτική Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐθεώρει τόσον ἐπείγουσαν, τὴν σύμβασιν τὴν ἀφορῶσαν τὸν Ἠλεκτροφωτισμὸν καὶ τὴν Ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν. Ἔπρεπε νὰ τὴν διαρρυθμίσωμεν κατά τινα τρόπον νὰ προσπαθήσωμεν νὰ βελτιώσωμεν τοὺς ὅρους αὐτῆς καὶ τοῦτο ἐπράξαμεν. Δὲν ἐπεδαρύνετο ἄλλωστε τὸ Δημόσιον δι' αὐτήν. Ἡ Κυβέρνησις ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ προνοήσῃ περὶ τοῦ δανείου τοῦ τριμεροῦς, ἄνευ τοῦ ὁποίου ὁλόκληρον τὸ Οἰκονομικὸν αὐτῆς πρόγραμμα δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περαιωθῇ. Ἐκ παραλλήλου εἶχεν ὑπ' ὄψει της τὰ ἔργα τῆς ὁδοποιΐας καὶ τοῦ Στρυμῶνος. Ἐγένοντο προσφοραὶ διαφόρων Οἴκων, πράγματι τριῶν. Ἴσως ἐκ πεπλανημένων εἰδήσεων ἐσχηματίσθη ἡ ἐντύπωσις παρ' ἄλλοις ἢ καὶ παρ' ὑμῶν ὅτι εἰς πάντας τοὺς προτελθόντας κατεπολεμήσαμεν τὸ σύνολον τῶν ἔργων ὅπως εἶπατε. Ἐπρόκειτο περὶ τῶν Θεσσαλικῶν ἔργων καὶ συγχρόνως περὶ τῶν ἔργων τοῦ Στρυμῶνος. Εἶνε δύο διακεκριμένα ἔργα τῆς αὐτῆς φύσεως εἰς διάφορον περιφέρειαν. Ἐπαρουσιάσθησαν τρεῖς Ἑταιρίαι ἐκ τῶν ὁποίων ἡ μία δὲν ἐξεπλήρου κατὰ πάντα τοὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως. Εἰς ταύτην δὲν παρεχωρήσαμεν οὔτε τὰ Θεσσαλικά, οὔτε τοῦ Στρυμῶνος τὰ ἔργα. Ἀπερασίσθη κατ' ἀρχὴν ἡ παραχώρησις εἰς δύο μεγάλας Ἀμερικανικὰς Ἑταιρίας αἵτινες προσφέρουν ὅρους πολὺ ἀπέχοντας ἀλλήλων. Ἀκόμη καὶ διὰ ταχυτέραν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων θὰ εἶνε συντελεστικὴ ἡ παραχώρησις εἰς μὲν τὴν μίαν ἑταιρείαν τῶν Θεσσαλικῶν ἔργων, εἰς δὲ τὴν ἑτέραν τῶν τοῦ Στρυμῶνος. Αἱ ἑταιρεῖαι δὲν ἐδέχθησαν δυσμενῶς τὴν ἀπόφασιν αὐτήν, διότι συμβαίνει νὰ ἐργάζωνται καὶ αἱ δύο ἐν Ἑλλάδι. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ πόνῳ ὁ ὁποῖος σᾶς δικαρίνει καὶ ὅτις ἐκδηλοῦται εἰς τὴν ἀγόρευσίν σας ὑπὲρ τῆς ταχείας ἐκπληρώσεως τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῶν ἔργων διακρίνω σκιάν τινα ἀμφιβολίας περὶ ἐνδεχομένης μὴ συνάψεως τῶν σχετικῶν συμβάσεων ἢ περὶ ἀναβολῆς τῆς συνάψεως αὐτῶν, ἀμφιβολίας ἥτις ἐκδηλοῦται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι θεωρεῖται ἤδη πολὺ τὸ 8ήμερον ὅπερ παρῆλθεν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναμαι νὰ σᾶς παράσχω τὴν ρητὴν καὶ ἀπερίφραστον διαβεβαίωσιν ὅτι εἶναι ἀπόφασις στερρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὁλοκλήρου καὶ τῶν καθ' ἕκαστον μελῶν αὐτῆς, ἵνα τάχιστα συναφθῶσιν αἱ σχετικαὶ συμβάσεις καὶ ἀρχίσῃ συντόμως ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων. Δὲν πρέπει νὰ παραμείνῃ οὐδὲ ἐλάχιστον ἴχνος ἀμφιβολίας, ἡ Κυβέρνησις δὲν διεκρίθη ὑποθέτω διὰ παχυλὰς καὶ ἀρθόνους ὑποσχέσεις. Τουναντίον ἔπραξε πολὺ περισσότερα τῶν ὅσων ὑπεσχέθη ἢ τῶν ὅσων ἠδύνατο ἐν βραχεῖ διαστήματι καὶ μετὰ μίαν καταστρεπτικὴν περίοδον νὰ πράξῃ. Δὲν δικαιολογούμεθα τὸν λαόν, δὲν διαθρύπτομεν ἐλπίδας ἐπὶ ματαίῳ. Δὲν ἐκτιθέμεθα εἰς ὑποσχέσεις φρούδας πρὸς τὸν λαὸν καὶ θὰ εἴμεθα ἄδικος ἡ ὑπόνοια ὅτι θὰ ματαιωθῶσιν αἱ διαπραγματεύσεις διὰ τὴν σύναψιν τῶν συμβάσεων. Προσπαθοῦμεν νὰ βελτιώσωμεν τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς θὰ γίνουν αἱ συμβάσεις, ἀλλὰ πάντως αὗται θὰ συναφθῶσι τάχιστα καὶ δύναμαι νὰ παράσχω ἐξ ὀνόματος τῆς Κυβερνήσεως ἅπαξ ἔτι τὴν κατηγορηματικὴν ταύτην διαβεβαίωσιν. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Γ. Ζερβὸς*** συνεχίζων λέγει ὅτι μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ πολιτικοῦ Ἀρχηγοῦ του παρέλκει πᾶσα συζήτησις. Ἀλλὰ ὑπάρχει, λέγει, ἓν σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον διαφωνῶ μὲ αὐτόν. Ἡ ποιότης τῶν ἔργων τῆς πεδιάδος τῶν Σερρῶν εἶναι ποιότης ἐκτελέσεως ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων, δὲν εἶναι μόνον ἀποξηραντικῶν καὶ ἀρδευτικῶν. Καὶ τοιούτων ἔργων φρονῶ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἐξησφαλισμένη ἐὰν δὲν ἐξασφαλισθῇ προηγουμένως τὸ ποσὸν τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν. Ἔχω τὴν ἔμμονον ἰδέαν ὅτι διὰ τὰ ἰδικά μας ἔργα προέχει ἡ ἐξασφάλισις τοῦ χρήματος καὶ ἔχω δικαίωμα νὰ δυσπιστῶ διότι ὑπάρχουσι προηγούμενα. Ἡ ἔναρξις τῶν ἔργων τῶν ἰδικῶν μας καὶ ἡ ἐνδεχομένη διακοπὴ ἑνὸς ἢ δύο μηνῶν συνεπάγεται μεγάλην καταστροφὴν τῆς χώρας. Ἐφόσον δὲ ὑπάρχουν οἶκοι προσφέροντες ὁλόκληρον τὸ δάνειον διὰ τὰ ἔργα ταῦτα, ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ προνοήσῃ περὶ τῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ἐξασφαλίζουσα ὁλόκληρον τὸ δι' αὐτὰ ἀπαιτούμενον δάνειον ἵνα συνεξασφαλισθῇ καὶ ἡ ἐκτέλεσις ὅλων τῶν ὑδραυλικῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἀποξηραντικῶν, κλπ. ἔργων τῆς δεινοπαθούσης περιφερείας. Δὲν ἔχω λέγει, τὴν αἰσιοδοξίαν μόνον, ἔχω καὶ σημεῖα ἀπαισιοδοξίας, διὰ τὴν ἰδικήν μας κατάστασιν. Θέλομεν μίαν ἐξασφάλισιν τῶν ἔργων μας. Μὴ μᾶς δικκόψετε διότι τὴν πεδιάδα αὐτὴν τὴν κατοικεῖ ἕνας κόσμος ἔχων τὴν ἀνάγκην σας καὶ ὅστις τείνει ἐπαίτιδα τὴν χεῖρα πρὸς ὑμᾶς. Δικαιολογεῖται δὲ ἡ ἀδημονία των. Ἐξασφαλίσατε, καταλήγει, τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων μας, ἡμεῖς θὰ τὰ πληρώσωμεν, ἡμεῖς θὰ πληρώσωμεν τὰ τοιχοχρεωλύσια, ἡμεῖς θὰ πληρώσωμεν τὰ ἀρδευτικὰ καὶ θὰ δώσωμεν τὴν εὐτυχίαν εἰς τὸν λαὸν ἐκεῖνον καὶ θὰ τονώσωμεν τὴν ἐθνικὴν παραγωγὴν (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ρυθμίσεως τοῦ μεθ' ὡρισμένων ἐπικρατειῶν εἰσαγωγικοῦ καὶ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος». Διὰ τοῦ νομοσχεδίου, λέγει, τούτου ἡ Ἑλλὰς θὰ συνάψῃ μετὰ διαφόρων κρατῶν ἄτινα σταθμίζουσι τὴν εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων ἀναλόγως τῶν περιστάσεων καὶ οὐχὶ ἐλευθέρως, συμφωνίαι διὰ τῆς ὁποίας νὰ δύνανται καὶ αὐτὴ νὰ σταθμίζῃ τὴν εἰσαγωγὴν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Τὸ νομοτεχνικὸν τοῦτο παρακαλῶ λέγει νὰ ἀποσταλῇ εἰς τὴν ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπεξεργασίαν, ἥτις μετὰ τριήμερον νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της.

Συνεπιζευγνύμενος τῆς ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως συζητήσεως ὁ κ. **Μ. *Γούδας*** λέγει ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἐν Κορίνθῳ θεομηνίαν ἐξετράπη ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Προνοίας. Ἡ Κυβέρνησις ἐλέγχεται ὅτι δὲν ἔλαβε τὰ προσήκοντα μέτρα ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων ἐν τῷ προσήκοντι χρόνῳ, ἀλλ' ὅτι ἔλαβε ταῦτα ἀορίστως. Διότι ἂν πρόκηται ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ μέτρα ὑπὲρ τῆς στεγάσεως μετὰ 10 ἔτη τότε ταῦτα εἶναι περιττὰ διότι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα θὰ μεριμνήσωσιν οἱ ἴδιοι περὶ τῆς στεγάσεώς των. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας παρέταξεν ἀριθμὸν ἀποσταλεισῶν σκηνῶν διὰ τοὺς σεισμοπλήκτους. Ἀλλὰ αἱ σκηναὶ αἵτινες ἐστάλησαν τὴν Δευτέραν εἰς αὐτοὺς ἦσαν μόνον 75 προερχόμεναι ἐκ Ναυπλίου. Τὴν Τρίτην καὶ τὴν Τετάρτην παρ' ὅλην τὴν βροχὴν οὐδεμία ἄλλη μέριμνα ἐλήφθη ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν, τὴν δὲ Τετάρτην κατέπλευσαν τὰ Ἀγγλικὰ πολεμικὰ τὰ ὁποῖα ἀπεβίβασαν 500 σκηνάς. Ὁμολογοῦμεν ὅτι πὸ ποσὸν τοῦτο ἦτο παμμέγιστον, δεδομένου ὅτι ὁ λιμὴν παρὰ τοῦ ὁποίου παρέλαθον τὰς σκηνὰς τούτας οἱ Ἄγγλοι ἀπεῖχε ἀπὸ τὴν Κόρινθον περὶ τὰ 850 χιλιόμετρα. Ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξὺ ποία ἦτο ἡ Κυβερνητικὴ μέριμνα; Ἤκουσα ὅτι μετεκομίσθη μία βαλίτσα περιέχουσα 5 ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα ἀφοῦ ἔκαμον τὸν περίπατόν των ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἴδια. Ἤκουσα ἐπίσης ὅτι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἐπανελθὼν ἐκ Κορίνθου ἀπετάθη εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Προνοίας ὅπως ἀποστείλῃ σκηνάς, διότι τὸ ἑσπέρας τῆς Τετάρτης ἦσαν ἀκόμη ἄστεγοι, παρ' ὅλας τὰς 500 σκηνὰς τὰς ὁποίας μεγαθύμως παρέσχεν ἡ Ἀγγλία, ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας εἶπε ὅτι δὲν εἶχε σκηνὰς καὶ ὅτι αὗται εὑρίσκοντο εἰς Χίον, ἐζήτει δὲ μέσον ἐπικοινωνίας μὲ τὴν Χίον.

Ὁ κ. **Μ. *Κίρκος*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι ἡ τηλεφωνικὴ συγκοινωνία μὲ τὴν Χίον ἦτο διακεκομμένη καὶ ἐτηλεγραφήσαμεν. Ὡς πρὸς τὰς σκηνὰς λέγει ὅτι ἐκ τῶν 500 ἀγγλικῶν τοιούτων αἱ 350 ἐτοποθετήθησαν εἰς Κόρινθον καὶ αἱ 150 εἰς Λουτράκιον. Ὁ πληθυσμὸς τῆς Κορίνθου ἀνήρχετο εἰς 10,000 ἄτομα, ἐὰν συνεπῶς μέχρι τῆς ἑσπέρας τῆς Τετάρτης δὲν ὑπῆρχον εἰμὴ 75 κρατικαὶ σκηναὶ καὶ 550 ἀγγλικαὶ δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν εἰς 625 σκηνὰς νὰ στεγασθῇ ὅλος ὁ πληθυσμός. Καὶ ὅμως τὴν Τετάρτην τὸ ἑσπέρας

ἦσαν ὅλοι ἐστεγασμένοι, διότι δὲν ἦσαν μόνον αἱ 75 κρατικαὶ σκηναί, ἀλλὰ 324 σκηναὶ αἵτινες ἐστάλησαν ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην. Σημειωτέον ὅτι αἱ ἀγγλικαὶ σκηναὶ ἐχρησιμοποιήθησαν μόνον τὴν Πέμπτην. Ἡμεῖς εἴχομεν ἤδη ἀποστείλῃ 325 σκηνάς, εἴχομεν τὰ στρατιωτικὰ παραπήγματα, εἴχομε δυόμισι χιλιάδες ἀντίσκηνα καὶ εἴχομεν καὶ τὰ 2 πλοῖα. Ποίαν ἄλλην μέριμναν ἠθέλατε νὰ λάβωμεν; Σᾶς εἶπον ὅτι σκηνὰς εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν εἴχομεν, διότι προηγούμεναι θεομηνίαι ἐξήντλησαν ὅλας τὰς σκηνάς.

Π. Τσαλδάρης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας εὑρίσκεται ἐν πλάνῃ. Ἔχω ἀπολύτως ἐξηκριβωμένας πληροφορίας ὅτι τὸ ἑσπέρας τῆς Τρίτης, μετὰ τὴν θύελλαν ἥτις ἐπηκολούθησε τοῦ σεισμοῦ, δὲν ὑπῆρχον ἐκεῖ τοποθετημέναι εἰμὴ 150 σκηναί, ἦσαν δὲ προσέτι καὶ 25 στρατιωτικαὶ σκηναὶ χρησιμοποιηθεῖσαι διὰ τὰς οἰκογενείας τῶν ἐκεῖ στρατιωτικῶν ὅπως ἀναμφισβητήτως καὶ αὐταὶ εἶχον δικαίωμα καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι κάτοικοι. Εἰς διάστημα συνεπῶς δύο εἰκοσιτετραώρων δὲν ἠδυνήθητε νὰ κάμετε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔκαμαν οἱ ἀπέχοντες πολὺ περισσότερα μίλλια παρὰ αἱ Ἀθῆναι Ἄγγλοι. Ὅσα δὲ πρὸ ἡμερῶν εἴπατε ἐνταῦθα ὅτι ἐστέλλατε σκηνὰς καὶ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἀποδεικνύει τὸ ἀνοργάνωτον καὶ ἀμέθοδον τῶν ἐνεργειῶν σας. Καὶ σήμερον ἀκόμη 100 σκηναὶ εἶναι ἐριμμέναι εἰς τὴν παραλίαν ὡς ἄχρηστοι. Αὐτὴ εἶναι ἡ μέριμνα τῆς ὑπηρεσίας σας διὰ τὰ εἴδη τοῦ δημοσίου τὰ ὁποῖα εἶναι χρησιμοποιήσιμα εἰς πᾶσαν περίστασιν.

Μ. *Κίρκος* (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Ἐὰν ἐξακολουθήσητε τὸν ἔλεγχόν σας κατὰ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ῥιφθεῖτε εἰς τοὺς ἀριθμοὺς τοὺς ὁποίους ἔδωσα ἐγὼ διότι ἀρχίσατε ἀπὸ 75 σκηνὰς καὶ ἐφθάσατε ἤδη εἰς 150.

Π. Τσαλδάρης. Εὑρίσκεσθε ἐν ἀνακριδείᾳ. Ἐγὼ δὲν ὡμίλησα περὶ 75 σκηνῶν, ἐκτὸς ἐὰν θέλετε νὰ κάμετε ἐντύπωσιν. Τόσην ἐμπιστοσύνην δύνασθε νὰ ἔχετε εἰς τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχετε ὅσην ἔχουν καὶ οἱ Κορίνθιοι εἰς τὰς σκηνὰς αἵτινες εἶναι ἐριμμέναι εἰς τὴν παραλίαν ὡς ἄχρηστοι.

Μ. *Κίρκος* (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Φαντάζεστε, φαίνεται, ὅτι εἴμεθα ἡ Ἀγγλία ὥστε εἰς μίαν στιγμὴν νὰ δυνάμεθα νὰ προμηθεύσωμεν 500 σκηνὰς ἀπὸ τὰ πολεμικά μας. Σᾶς εἶπα ὅτι δὲν εἴχαμεν ἐνταῦθα σκηνὰς καὶ σᾶς ἐξήγησα τοὺς λόγους.

Π. *Τσαλδάρης.* Ἀγανακτεῖτε διότι σᾶς ὁμιλῶ περὶ τῆς ἀκαταστασίας ἥτις ὑπάρχει εἰς τὸ Ὑπουργεῖόν σας. Μᾶς λέγετε ὅτι κατόπιν 20 ἡμερῶν περισυλλέγετε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ σκηνάς, καὶ θέλετε νὰ πείσετε τὴν Βουλὴν καὶ τὸν ἔξω κόσμον ὅτι ἐπράξατε ὅτι ἔπρεπε νὰ πράξετε. Ἴσως τοῦτο νὰ ὑπῆρχεν ἐν τῇ διαθέσει σας, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σᾶς εἶπα.

Μ. *Γούδας.* Ἐγὼ εἶπον ὅτι ἐντὸς τῆς Δευτέρας ἀπεστάλησαν ἐκ Ναυπλίου 75 σκηναί, ἠγνόουν τὴν πληροφορίαν τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὅτι ἐσυνεχίσθη ἡ ἀποστολὴ καὶ ὅτι τὴν Τρίτην ἐστάλησαν ἄλλαι 75. Αὐτὴ ἦτο ἡ κρατικὴ μέριμνα, τὴν ὁποίαν ἐπεδείξατε καὶ συγχρόνως ὅτι ἀπεστείλατε τὴν Τρίτην τὰ δύο πλοῖα. Ἔχω ὅμως τὴν πληροφορίαν ὅτι αἱ 500 σκηναί, τὰς ὁποίας ἔφερον οἱ Ἄγγλοι, δὲν τὰς παρέλαβον ἑτοίμους ἀλλὰ παρέλαβον ὕφασμα καὶ ἐν πλῷ ἔρραψαν τὰς σκηνάς. Ἠδύνασθε συνεπῶς καὶ ὑμεῖς νὰ προμηθευθῆτε ἐκ τῆς ἀγορᾶς ὕφασμα καὶ νὰ διατάξητε τὴν ἄμεσον ῥαφὴν τῶν σκηνῶν. Ἀλλὰ ἀσχέτως πρὸς τὸ ζήτημα τῆς μερίμνης διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν τῶν κατοίκων εἶναι ἄξιοι ἐκτιμήσεως οἱ δήμαρχοι Ἄργους καὶ Πατρῶν οἵτινες ἔσπευσαν διὰ τὸν ἐπισιτισμὸν τῶν σεισμοπλήκτων.

Α. Μαζαράκης (Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν) Ἐντὸς τῶν πρώτων 24 ὡρῶν ἐστάλη ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ ἀρτοποιείου Ἀθηνῶν ἄρτος ἀρκετὸς διὰ τοὺς κατοίκους, ἐστάλησαν δὲ συγχρόνως ἐκ τῶν στρατιωτικῶν ἀποθηκῶν σκηναί.

Ι. *Μουντζουρίδης.* Ὁ ἄρτος ἔφθασε στὰς 6 τὸ ἑσπέρας καὶ λόγῳ τοῦ σκότους δὲν διενεμήθη εἰμὴ τὴν ἑπομένην πρωΐαν.

Ὁ κ. **Δ. *Φλωριᾶς*** παρατηρεῖ ὅτι θὰ ἠδύνατο ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ στείλῃ ἓν τηλέγραμμα εἰς Κόρινθον περὶ ἐξακριβώσεως τέλος πάντων αὐτῶν τῶν πραγμάτων ἵνα παύσῃ ἡ ἀπεραντολογία αὐτὴ καὶ νὰ σκεφθῶμεν πῶς νὰ καταστήσωμεν πάλιν εὐτυχῆ τὴν Κόρινθον.

Ὁ κ. **Μ. *Γούδας*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀναμφισβητήτως εἶχε τὴν διάθεσιν νὰ βοηθήσῃ τοὺς σεισμοπλήκτους ἀλλὰ ὁ χρόνος κατὰ τὸν ὁποῖον παρέσχε τὰς βοηθείας ταύτας δὲν ἦτο ὁ κατάλληλος, ἐὰν δὲ κατωρθώθη νὰ στεγασθῶσιν οἱ κάτοικοι τοῦτο ἐπετεύχθη διότι ἀρκετὸν μέρος τοῦ πληθυσμοῦ διέρρευσεν εἰς ἄλλας πόλεις.

Ὁ κ. ***Σ.* Μάξιμος** λέγει ὅτι οἱ σεισμοὶ τῆς Κορίνθου ἔδωσαν ἀφορμὴν εἰς τὴν Μοναρχικὴν Ἀντιπολίτευσιν νὰ διεξαγάγῃ μίαν πολεμικὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, εἰς δὲ τὰς Μεγάλας Δυνάμεις, τὴν ἐκδήλωσιν μιᾶς φιλανθρωπίας. Τὸ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς Πολιτείας τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἦτο ἡ ἐκδήλωσις ἑνὸς ἀκράτου τοπικισμοῦ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἔλεγχον καθαρῶς ἀντιπολιτευτικόν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ θέσις τοῦ ζητήματος αὐτοῦ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὁρισθῇ ὀρθῶς παρὰ ὡς συνέπειά μιᾶς καταστροφῆς ἐν συναφείᾳ πρὸς ἄλλας τοιαύτας. Ἔγινε συζήτησις ἂν τὰ πλοῖα ἔφθασαν τὴν 6 ἢ τὴν 8ην καὶ ἐλησμονήθη ὅτι ὑπῆρχον περιπτώσεις καθ' ἃς τὰ πλοῖα δὲν ἔφθασαν οὔτε κἂν τὴν 12ην. Ἐλέχθη ὅτι αἱ σκηναὶ δὲν ἦσαν καλαὶ ἀλλὰ ὁ ἀνακωχῶν Σιδηροδρομικῶς ἐξ Ἀθηνῶν θὰ ἴδῃ πρόσφυγας 6 ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν νὰ παραμένουν ὑπὸ σκηνὰς ὄχι κωνικὰς ἀλλὰ κωμικάς. Πρέπει τὸ ζήτημα τῶν σεισμῶν τῆς Κορίνθου νὰ συζητηθῇ ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ ἄλλας καταστροφὰς διότι γεννᾷ τὴν ἀγανάκτησιν ἄλλων πληθυσμῶν. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως συνεδύασε τὰς καταστροφὰς αὐτὰς μὲ τὰς καταστροφὰς τῆς πλημμύρας.

Ὁ κ. **Α. *Ἀργυρὸς*** παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἔκαμε τὸν συνδυασμὸν αὐτόν.

Ὁ κ. ***Σ.* Μάξιμος** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ συνδυασμὸς τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως εἶνε ἐπιτυχὴς καὶ ἀναγκαῖος. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ ἓν ἄλλο ζήτημα τῆς καπνικῆς κρίσεως. Τὰ τρία ταῦτα ζητήματα ὡς πρὸς τὴν σημασίαν των εἶνε ἀλληλέδεντα, τὰ δὲ ζητήματα ταῦτα εἶνε ἱκανὰ νὰ προκαλέσουν ἐν συνδυασμῷ καὶ μὲ στρατιωτικοπολιτικὰς κινήσεις, ἵνα σεισμὸν ὅστις ν' ἀνατρέψῃ Κυβέρνησιν καὶ Βουλήν. Ὁ συνδυασμὸς τῶν τριῶν αὐτῶν ζητημάτων ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ καὶ λόγῳ τοῦ ἐπείγοντος, διότι οἱ πληθυσμοὶ οὗτοι εἶνε παραγωγικοί. Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν σεισμοπλήκτων καὶ τῶν πλημμυροπαθῶν εἶνε ὅτι οἱ μὲν πρῶτοι ἔχασαν τὰς οἰκίας των, ἐνῷ οἱ δεύτεροι ἔχασαν τὴν παραγωγικήν των ἐργασίαν. Ἀναμφισβητήτως ἡ ζημία τῶν τελευταίων τούτων εἶνε μεγαλειτέρα ἢ τῶν πρώτων. Ἀλλὰ καὶ ἑτέρα μεγάλη ζημία εἶνε ἡ προερχομένη ἐκ τῆς καπνικῆς κρίσεως. Ἐὰν τὰ πράγματα τοῦτα θεωροῦνται ὑπὸ τῶν ἀγορευόντων ἐπείγοντα πρέπει οὗτοι νὰ ὑποδεικνύουν καὶ κατὰ τὴν κρίσιν των τὰ κατάλληλα μέτρα. Καὶ διὰ μὲν τοὺς σεισμοὺς δὲν εἶνε ὑπεύθυνος ἡ Κυβέρνησις ἂν καὶ μὲ μικρὰν προσπάθειαν θὰ ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος ὁ Κομμουνισμός! Ἀλλὰ διὰ τὸ ζήτημα τῶν πλημμυρῶν τοῦ Στρυμῶνος εἶνε ὑπεύθυνος ἡ Κυβέρνησις διότι ἠδύνατο νὰ τὰς προλάβῃ. Ἡ μεγαλειτέρα ὅμως εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως ὑπάρχει εἰς τὸ καπνικὸν ζήτημα, διότι ἡ αἰτία τῆς κρίσεως ταύτης εἶνε τὸ Καπνεμπόριον, εἶνε οἱ Ἀμερικανοί. Τὸ δὲ κεφάλαιον αὐτό, ἐν τῇ παντοδυναμίᾳ του περιέκλεισε ὅλην τὴν παραγωγήν. Καὶ διὰ μὲν τοὺς σεισμοπλήκτους ὑπεδείχθησαν διάφορα μέτρα, ἡ μᾶλλον ὅμως συζητήσιμος ἄποψις εἶνε ἡ τοῦ κ. Πετρίδου περὶ παροχῆς δανείων εἰς αὐτούς. Τὰ δάνεια ταῦτα φρονῷ ὅτι πρέπει νὰ εἶνε μακροπρόθεσμα καὶ ἄτοκα, νὰ δοθοῦν δὲ ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν

ήτις άπερρόφησε τόσα έκατομμύρια, άπό τά καλύμματα. Συνεχίζων, λέγει, ότι τό ζήτημα τών σεισμοπλήκτων καθώς τό άντιμετώπισεν ή Κυβέρνησις πρέπει νά έξετασθή άπό την γενικήν γραμμήν τών ένεργειών τής Κυβερνήσεως. Υπάρχουν σεισμόπληκτοι οίτινες δέν έχουν άνάγκην τής Κυβερνητικής βοηθείας, είς αύτούς συνεπώς δέν πρέπει νά χορηγηθή ούδεμία βοήθεια, ένώ άντιθέτως υπάρχουν άνθρωποι, οίτινες έχουν άπόλυτον άνάγκην τής Κρατικής συνδρομής. Πολλοί έξ αύτών δέν δύνανται κάν νά έργασθούν ώς είνε οί μικρέμποροι τών οποίων ό σεισμός δέν κατέστρεψε μόνον τάς οικίας των άλλά κατέστρεψε καί τάς έργασίας των. Είνε οί μεσαίοι καί οί πτωχοί χωρικοί οίτινες μάλιστα διετύπωσαν τό αίτημα νά τούς δοθή δάνειον διά την καλλιέργειαν. Άλλά τό ζήτημα τών σεισμών άπετέλεσε ζήτημα κομματικής έκμεταλλεύσεως καί άπό την συμπολίτευσιν καί άπό την άντιπολίτευσιν. Καί άλλαι καταστροφαί συνέβησαν άλλά δέν μετέβησαν έκεί ούτε οί Υπουργοί όμραθόν, ούτε οί Άρχηγοί τών Κομμάτων, καί όταν οί Κουμουνισταί ήθέλησαν νά άντιμετωπίσουν καί αύτοί τό ζήτημα τούτο, ή Κυβέρνησις τούς κατεδίωξεν. Ή «Εργατική Βοήθεια» έζήτησε νά κάμη έράνους καί νά τούς διανείμη είς τούς σεισμοπλήκτους άλλά ό εισαγγελεύς δέν έπέτρεψε την διανομήν. Ώς πρός τούς πλημμυροπαθείς, λέγει, ότι δικαίως άγανακτούν οί πληθυσμοί ούτοι.

Ό κ. **Γ. Έξηντάρης** (Υπουργός τής Γεωργίας) διακόπτων λέγει ότι άπό άπόψεως έντυπωτικής, τά μέτρα τά ληφθέντα διά τούς πλημμυροπαθείς δέν έμφανίζονται ώς τά μέτρα τά ληφθέντα διά τούς σεισμοπαθείς, άλλ' όταν θά όμιλήσω θά άποδείξω ότι διά τών μέτρων τούτων άπό τό έπόμενον έτος οί πληθυσμοί αύτοί θά είνε αύτάρκεις.

Ό κ. **Σ. Μάξιμος** συνεχίζων λέγει ότι ή Κυβέρνησις πρέπει νά έφαρμόζη τάς δηλώσεις τάς οποίας κάμνει. Ό τύπος τής πρωτευούσης άνήγαγεν είς σπουδαίον ζήτημα, ώς καί είνε, τό ζήτημα τών σεισμών. Άλλά διά τό ζήτημα τών πλημμυροπαθών έλάχιστα άνέγραψεν. Αύτό μεταβάλλει τόν χαρακτήρα ένός κόμματος τό οποίον θέλει νά λάβη την Εθνικήν θέσιν.

Ό κ. **Α. Άργυρός** παρατηρεί, ότι τά περί πλημμυροπαθών έγγραψεν έν έκτάσει ό τύπος τής Μακεδονίας.

Ό κ. **Γ. Έξηντάρης** (Υπουργός τής Γεωργίας) λέγει, ότι διά τούς πλημμυροπαθείς διετέθησαν ήδη 10.000.000.

Ό κ. **Σ. Μάξιμος** καταλήγων λέγει ότι ή Κυβέρνησις άντιμετώπισε τό ζήτημα άπό άπόψεως έντυπωτικής. Τό ίδιον έπραξε καί ή Άντιπολίτευσις ύπό άντίθετον μορφήν. Άλλά δέν πρέπει νά λησμονή αύτη ότι όταν εύρίσκετο έν τή Έξουσία χιλιάδες λαού έζήτουν πλοία τά οποία δέν μετέβαινον είς την Μ. Ασίαν καί ότι ύπήρξε νομάρχης άφαιρέσας τά πηδάλια τών πλοίων, ίνα μή ούτοι έλθουν είς την Ελλάδα.

Ν. Δαβέρης. Είναι, λέγει, έκτός πάσης συζητήσεως ότι έκ Κρατικής άνεπαρκείας δέν ήτο δυνατόν εύθύς άμέσως νά ληφθώσι τά άπαραίτητα μέσα πρός άνακούφισιν τών έκ των σεισμών παθόντων. Πάντως είς την Κυβέρνησιν δέν θά ήδύνατο νά άποδοθή παντελώς έλλειψις ένδιαφερόντος. Έκείνο είς τό οποίον θά έπρεπε νά συστηθή προσοχή είνε ή οργάνωσις τών υπηρεσιών, ούτως ώστε έν τώ μέλλοντι νά είναι αύται είς θέσιν νά άνακουφίζουν είς παρομοίας περιστάσεις τούς πληθυσμούς, οί οποίοι τυχόν θά είχον τό άτύχημα νά υποστώσι τοιαύτα δυστυχήματα. Έπίσης πρέπει νά έπιστηθή ή προσοχή τής Κυβερνήσεως, ίνα λάβη ταχέως τά ένδεικνυόμενα μέτρα διά τών οποίων θά παρασχεθώσι τά μέσα είς τούς παθόντας ίνα έξέλθωσι τής δυσχερούς θέσεως είς ήν περιήλθον. Έκτός τών σεισμών τής Κορίνθου, λέγει, έγένοντο καί αί πλήμμυραι τής Μακεδονίας διά τάς οποίας δέν δύναται νά λεχθή ότι καί διά τούς σεισμοπαθείς τής Κορίνθου. Διότι άπό τής πρώτης πλημμύρας ή οποία ύπήρξε τρόπον τινά μία προειδοποίησις, έπρεπε νά ληφθώσιν έκ μέρους τής Κυβερνήσεως, όλα τά άπαιτούμενα μέτρα ίνα άποφευχθή ή πλήρης καταστροφή τών πλημμυρισμών έκείνων. Είναι λυπηρόν ότι έκ τών προτέρων ούδέποτε τό Κράτος τούτο ήδυνήθη νά λάβη τά προσήκοντα μέτρα, άλλά άρκείται πάντοτε είς την έκ τών ύστέρων διανομήν βοηθημάτων. Είναι έκτός πάσης συζητήσεως ότι διά τάς Μακεδονικάς έπαρχίας ούδεμία ούδέποτε έλήφθη Κυβερνητική μέριμνα. Δέν είναι ύπερβολή νά είπω ότι αί έπαρχίαι έκείναι διοικούνται ώς άποικίαι. Ή Δημοσία άσφάλεια τά δικαστήρια καί αί λοιπαί άρχαί δέν λειτουργούν. Ούδαμού τό Κράτος έμφανίζεται ώς έχει ύποχρέωσιν ίνα προστατεύση ή νά δείξη τοιλάχιστον τό ένδιαφέρον του διά τούς πληθυσμούς έκείνους. Ή κατάστασις έχει περιέλθει είς σημείον δυνηρόν διά τάς περιφερείας έκείνας, καί αύται άκόμη αί άποζημιώσεις, αί οποίαι κατεβλήθησαν ύπό τής Γαλλίας καί αί οποίαι είνε χρήμα άνηκον είς αύτούς τούς ίδίους κατακρατούνται μέ την δικαιολογίαν ότι ό Κρατικός προϋπολογισμός δέν έπιτρέπει νά καταβληθώσιν είς τούς δικαιούχους. Είναι καιρός τό Κράτος νά σκεφθή σοβαρώτερον διά τούς έγκαταλελειμμένους αύτούς πληθυσμούς, νά σκεφθή κατά τρόπον ό οποίος δέν θά έξαναγκάζη είς τό μέλλον νά άποστέλλη έκ τών ύστέρων βοηθήματα. Άσφάλειαν, δικαιοσύνην, διοίκησιν, έκπαίδευσιν, όλα τά κρατικά άγαθά σχεδόν τά στερούνται. Ό λαός τών νέων χωρών ό οποίος έχασε την ύπομονήν του, ό οποίος εύρίσκεται ύπό μεγίστην πτωχείαν ούχί ώς έμπρέπει, έν τώ μέσω τού οποίου όργιάζει ή προπαγάνδα, θά καταλήξη, έάν ή κατάστασις έξακολουθήση, είς μέτρα διά τά οποία καί αύτός καί όλοι θά λυπηθώμεν. Άν έδαπανώντο, έπιλέγει, την 28 Μαρτίου διά τά φράγματα τό 1)10 τών όσων έδαπανήθησαν ήδη άσφαλώς θά είχομεν προλάβει τό πλείστον μέρος τών έπακολουθησασών καταστροφών.

Ό κ. **Π. Μπούμπουλης** άπαντών είς τά ύπό τού κ. Υπουργού τών Εξωτερικών λεχθέντα τονίζει ότι πάντοτε είς παρομοίας περιστάσεις ελήφθησαν όλα τά έπιβαλλόμενα μέτρα ώς συνέβη καί κατά τούς σεισμούς τής Ζακύνθου τού 1894. Τό παράπονον τό οποίον θά διατυπώσω λέγει πρός την Κυβέρνησιν είνε ότι ό Υπουργός τών Στρατιωτικών, άπουσιάζοντος καί τού Υπουργού τών Ναυτικών δέν έξέδωκε τάς δεούσας διαταγάς. Καί περί τών τροφίμων έπίσης δέν ελήφθη ταχέως ή προσήκουσα μέριμνα. Αύτά είνε τά παράπονα τά οποία έπιθυμώ νά διατυπώσω κατά τής Κυβερνήσεως. Καί ταύτα μόνον ώς πρός τά γενόμενα. Ώς πρός τό μέλλον, ώς πρός την άνοικοδόμησιν τής πόλεως τονίζει ότι θά έπρεπε ήδη αί διάφοροι υπηρεσίαι νά έχωσι πλέον μορφώσει την όριστικήν των γνώμην. Δέν πρέπει νά λησμονώμεν ότι ή μεγαλειτέρα καταστροφή έπήλθεν άπό την έκμετάλλευσιν καί άπό τάς κλοπάς. Ή Κυβέρνησις όφείλει νά μελετήση ότι έγινεν είς άλλα μέρη είς παρομοίας περιστάσεις καί νά τό πράξη τό ταχύτερον. Έπίσης ή Κυβέρνησις όφείλει νά μεριμνήση διά την περισυλλογήν τής υπολειφθείσης περιουσίας τών Κορινθίων καί διά την άποστολήν τών καταλλήλων φαρμάκων ίνα περισωθούν αί άμπελοφυτείαι. Περαίνων τονίζει ότι ή Κυβέρνησις πρέπει νά λάβη ύπ' όψει τάς πρός αύτήν γενομένας συστάσεις, αί οποίαι δέν γίνονται πρός αύτήν έκ λόγων άντιπολιτευτικών άλλ' έξ αληθούς πόνου πρός τούς παθόντας πληθυσμούς.

Ό κ. **Σ. Σιμεόνογλου** λέγει τό θέαμα τής Κορίνθου είνε τό αύτό μέ τό θέαμα τό οποίον παρουσιάσαν ή Χίος κατά τούς σεισμούς πρό 45 έτών. Ή καταστροφή είνε πλήρης καί είνε άναμφισβήτητον ότι ή Κυβέρνησις εύρέθη άνέτοιμος ίνα άντεπεξέλθη είς την κατάστασιν αύτήν. Όσον άφορά τά έκτεθέντα διά την έν Κορίνθω κατάστασιν ήμεις, λέγει, οί πρόσφυγες είμεθα συνηθισμένοι μέ τά πράγματα αύτά. Διότι είνε γνωστόν ότι όχι σχολεία άλλ' όλόκληροι συνοικισμοί εύρίσκονται μέσα είς νεκροταφεία. Τονίζει άκολούθως πρός την δράσιν τού κ. Υπουργού τής Προνοίας έν Κορίνθω ότι ό κ. Υπουργός κατήργησε καί αύτήν άκόμη την έλευθερίαν τών προσφύγων, είς τούς οποίους άπηγόρευσε νά άναχωρήσουν καθ' ήν στιγμήν οί πάντες είχον καταληφθή άπό πανικόν νομίζοντες ότι θά ήνοιγεν ή γή νά τούς καταπίη. Είς μίαν τοιαύτην στιγμήν, είς ένα τοιούτον πανικόν, ό οποίος είχε καταλάβη τούς πάντας, οί οποίοι έσπευδαν νά έγκαταλείψουν την τρέμουσαν γήν ό κ. Υπουργός θεωρών τούς πρόσφυγας ώς δουλοπαροίκους τούς έδέσμευσε την έλευθερίαν των καί τούς άπηγόρευσε νά φύγουν. Τούτο τό θεωρώ σοβαρώτατον. Έπίσης δέν εύρίσκω δεδικαιολογημένην την άπόφασιν νά κρημνισθούν τά προσφυγικά παραπήγματα διά νά άνεγερθή ή άγορά. Τονίζει έπίσης ότι ή διανομή τών συστατίων έγένετο κατά τρόπον ώστε οί πρόσφυγες μή γνωρίζοντες κανένα έμεναν νήστεις. Τελευταίως άναφέρει άπάντησιν την οποίαν άλλοτε έδωκεν είς τόν Πρόεδρον τής Αμερικής Ούίλσωνα ότε ώς μέλος τής έν Σμύρνη Επιτροπής παρουσιάσθη είς αύτόν. Ό Ούίλσων ήρώτησε πώς οί υπόδουλοι Έλληνες έναντίον τών οικονομικών των συμφερόντων έπιζητούν την ένωσίν των μέ την Ελλάδα. Καί ήμεις, λέγει, άπηντήσαμεν ότι ήμεις οί Έλληνες καί μέ τά τσαρούχια μόνον έάν μείνωμεν ούδέποτε θά λησμονήσωμεν την μητέρα μας Ελλάδα.

Ώρα 9.15' διακόπτεται ή συνεδρίασις διά την 10.30'.

Μετά την διακοπήν

Ώρα 11.15' έπαναλαμβάνεται ή διακοπείσα συνεδρίασις.

Ό κ. **Λ. Ίασωνίδης** λέγει ότι δέν προσήκει νά έκμεταλλευώμεθα συμφοράς έθνικάς. Οί σεισμοί τής Κορίνθου συνεκίνησαν τό Πανελλήνιον, συνεκίνησαν δέ ίδιαιτέρως ήμάς διότι οί πρόσφυγες είχον την άτυχίαν νά γίνουν πρόσφυγες καί μακράν τών έστιών αύτών. Ή έπίθεσις τής άντιπολιτεύσεως διότι έν άτμόπλοιον έβράδυνε νά φθάση είς Κόρινθον ή έφθασεν ήμίσειαν ώραν άργότερον, έπεισεν ήμάς ότι δέν υπήρξαμεν όσον έπρεπε άπαιτητικοί, έπεισεν ήμάς ότι έπρεπε νά άπαιτήσωμεν μέ μεγαλυτέραν έπιμονήν την λύσιν τού ζητήματος τών προσφύγων, οί οποίοι άναμένουν ούχί ώρας, ούδέ έβδομάδας, άλλ' έπί έτη ολόκληρα. Όσον άφορά τάς πλημμύρας τού Στρυμώνος τονίζει ότι έάν κατά την πρώτην πλήμμυραν τής 28 Μαρτίου ή Κυβέρνησις έσπευδε νά έπισκευάση τό διαρραγέν φράγμα τού Στρυμώνος θά έπρολαμβάνοντο αί έπακολουθήσασαι πλήμμυραι.

Ό κ. **Γ. Έξηντάρης** (Υπ. Γεωργ.) παρατηρεί ότι τό φράγμα τούτο δέν κατεστράφη κατά την πρώτην πλήμμυραν τής 28 Μαρτίου άλλά όραδύτερον κατά την δευτέραν πλήμμυραν.

Ό κ. **Δ. Ίασωνίδης** συνεχίζων έλέγχει την Κυβέρνησιν, διότι εύθύς άπό τών πρώτων ήμερών τής άναγγελίας τών πλημμυρών δέν έσπευσεν έπί τόπου, ώς έπραξε διά την Κόρινθον. Όσάκις προϋτάθη είς την Κυβέρνησιν ή λύσις μεγάλων προβλημάτων ψυχραίμως ούδέποτε έδόθη προσοχή, ένώ πάντοτε τών ζητημάτων τούτων έπελήφθη ή Κυβέρνησις κατόπιν διαμαρτυριών καί συλλαλητηρίων. Διατί νά ώθώμεν τόν λαόν είς συλλαλητήρια καί διαμαρτυρίας; Έν τούτω έγκειται ή διαμαρτυρία ήμών. Άλλά καί άφού μετά όλοκλήρους πεντήκοντα ήμέρας ό άρμόδιος Υπουργός μετέβη είς την Μακεδονίαν ούδέν έγένετο. Ό κ. Υπουργός τής Γεωργίας είπεν ότι έδόθησαν υπέρ τά 7 έκατομμύρια δραχμών υπέρ των παθουσών οικογενειών. Βεβαίως τό ποσόν τούτο καί άν δέν έδόθη θά δοθή. Άλλά δέν πρόκειται περί τούτου. Ή Κυβέρνησις καθυστέρησεν είς την έκτέλεσιν των άντιπλημμυρικών έργων, περί τών οποίων πολλάκις έκαμε λόγον άκόμη δέ καί είς αύτάς τάς προγραμματικάς της δηλώσεις. Καθυστέρησεν έπίσης ή Κυβέρνησις είς τό νά σπεύση εύθύς άμέσως όπως προλάβη την έπελθούσαν καταστροφήν είς την Μακεδονίαν, όπου όταν δέν υπάρχη άνομβρία υπάρχουν πλήμμυραι καί όταν δέν υπάρχουν πλήμμυραι υπάρχουν έλη καί άλλαι μάστιγες. Έάν είς την Χώραν αύτην συγκρατούμεθα μετά την τοιαύτην έγκατάλειψιν καί την άστοργίαν, τούτο είναι διότι ή Μακεδονία άπετέλεσε πάντοτε τό όνειρον ήμών καί συγκρατεί τούς παλμούς πάντων ήμών. Έφ' όσον ή Μακεδονία είναι χώρα πλημμυροπαθής ή Κυβέρνησις ώφειλεν έγκαίρως νά λάβη όλα τά μέτρα πρός άποτροπήν έν τώ μέλλοντι τών μεγάλων καταστροφών τάς οποίας έπιφέρουσιν αί ένσκήπτουσαι έκεί θεομηνίαι.

Ό κ. **Σ. Ήλιόπουλος** έξήρων την έπιδειχθείσαν κατά τούς σεισμούς τής Κορίνθου κοινωνικήν άλληλεγγύην καί φιλαλληλίαν, τονίζει ότι ή άλληλεγγύη αύτη όφείλεται είς τό γεγονός ότι οί άστικοί πληθυσμοί συνυπάρχουν μετά τών πόλεων. Τονίζει άκολούθως ότι ή στέγασις είναι τοσούτον πρόσφατος ώστε φαίνεται έξ αύτής ότι ή σκέψις τής Κυβερνήσεως είναι νά προχώρη είς την άνοικοδόμησιν τής πόλεως. Έν τοιαύτη περιπτώσει τά χρήματα διά την προσωρινήν στέγασιν θά άναλωθώσιν έπί ματαίω, διότι βεβαίως δέν είναι δυνατόν νά δεχθή τις ότι δύνανται νά παραμείνουν έπ' άπειρον οί παθόντες έντός τών προχείρων παραπηγμάτων. Τό Κράτος δέν δύναται νά έπιδείξη ένδιαφέρον κατώτερον τού έπιδειχθέντος ύπέρ τών Κορινθίων έζωθεν. Ή Κόρινθος θά ήτο ύπερήφανος έάν ήδύνατο νά άποκρούση έστω καί την έλαχίστην συνδρομήν έκ μέρους τού Κράτους. Άλλά ή Κυβέρνησις έχει την ύποχρέωσιν νά έξετάση ποΰ εύρίσκεται ή άδυναμία καί ποΰ ή δυνατότης. Όταν δέ ή πρός άνοικοδόμισιν τής Κορίνθου γενική έπιδάρυνσις δέν δύναται νά ύπερβή την άναλογίαν των 5 τοΐς χιλίοις, δέν γνωρίζω διατί τό Κράτος δέν θά προβή μετά θάρρους ίνα άρη την δυστυχίαν καί άποκαταστήση την ευτυχίαν.

Ό κ. **Α. Βουτυράς** λέγει ότι όλίγον μετά την έπελθούσαν έκ των πλημμυρών καταστροφήν άντιπρόσωποι τού γεωργικού πληθυσμού ήλθον έντεύθα καί παρέστησαν μετά πάσης λεπτομερείας την έκτασιν αύτής. Άλλ' ή Κυβέρνησις δέν άπέδωκε τότε σημασίαν καί έθεώρησε ταύτα ώς υπερβολάς. Μόνον δέ όταν έξηγέρθησαν οί πληθυσμοί έκείνοι ή Κυβέρνησις ήναγκάσθη νά λάβη τά έκτακτα μέτρα τά οποία έλαβεν Αλλ' ήτο άνάγκη ν' αναμείνη ή Κυβέρνησις την έξεγερσιν τού πληθυσμού ίνα λάβη τά μέτρα τά οποία έλαβεν; Άλλ' έγώ δέν άνέβλεπον είς τό βήμα ίνα κατηγορήσω την Κυβέρνησιν, άνέβλεπον ίνα τονίσω ότι ολόκληρος ό Μακεδονικός λαός διαμαρτύρεται έναντίον όλων των Κυβερνήσεων διά την έπιδειχθείσαν έκ μέρους αύτών άδικαιολογήτου άδιαφορίαν καί διά την έγκατάλειψιν τής Μακεδονίας. Είναι άνάγκη νά έπαναλάβω όσα πλειστάκις έπανελήφθησαν, ότι δέν έχομεν δικαστάς, ότι δέν έχομεν σχολεία, ότι δέν έχομεν είς την Θεσσαλονίκην Πανεπιστήμιον άνευ καθηγητών, ότι δέν έχομεν όδούς; Έάν έπρόκειτο περί έπιδαρύνσεως τού προϋπολογισμού βεβαίως σήμερον δέν είναι ό καιρός ίνα γίνουν τά έργα αύτά. Άλλ' όταν πρόκηται περί έργων τά οποία όχι μόνον τόν προϋπολογισμόν δέν έπιδαρύνουν άλλά είναι καί παραγωγικά τί θά ήδύνασθε νά μοί είπητε; Έξω άπό την Θεσσαλονίκην είναι ή Τούμπα μέ 30.000 κατοίκους. Οί κάτοικοι είναι πρόθυμοι νά πληρώσουν καί τά έξοδα τής τροχιοδρομικής γραμμής ή οποία θά την ένώση μέ την Θεσσαλονίκην, καί όμως δέν γίνεται ή γραμμή αύτη. Άναφέρων καί άλλα παρόμοια παραδείγματα λέγει ότι καί πέραν τούτων υπάρχουν καί άλλα γενικά ζητήματα, ώς τό καπνικόν, ή έκτρεμότης τών οποίων άποδεικνύει ότι δέν έχουν άδικον οί κάτοικοι παραπονούμενοι ότι έγκατελείφθησαν. Όσον άφορά την έκτέλεσιν των άντιπλημμυρικών έργων λέγει ότι έκτός των έργων τά οποία άνέλαβον αί γνωσταί 3 Έτ.αιρείαι θά ήτο άναγκαίον νά γίνουν καί προσωρινά άντιπλημμυρικά έργα. Τούτο είναι άναγκαίον νά γίνη ίνα μή εύρεθώμεν καί πρό νέων καταστροφών. Έπίσης θά παρεκάλουν νά ληφθή όπ' όψει ότι υπάρχουν πληθυσμοί οί οποίοι καθ' όλον τόν χειμώνα ένεκα τής τελείας έλλείψεως όδών ήναγκάσθησαν νά πληρώνουν τό ψωμί 30 δραχμάς κατ' όκάν. Διά τούτο έπιβάλλεται όπως

τουλάχιστον τὰ μέρη τὰ ἀποκεκλεισμένα ἀπὸ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα συνδεθῶσι δι' ὁδῶν. Νομίζει ὅτι δὲν εἶναι ἐποικοδομητικὸν νὰ παρουσιάζεται διαρκῶς ἡ Μακεδονία παραπονουμένη καὶ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὰς πρὸς αὐτὴν γενομένας σχετικὰς ὑποδείξεις.

Ὁ κ. **Γ. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ἐκφράζει τὴν συμπάθειαν τοῦ λαοῦ τῆς Ἀρκαδίας ὅστις πρῶτος ἐξ ὅλων τῶν ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων ἐβοήθησε τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Κορινθίας, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος, λέγει, ὁ λαὸς εἶναι ἡνωμένος ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ ὅπως ἤδη τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ θετικὰ μέτρα πρὸς βοήθειαν τῶν Κορινθίων. Παρατηρεῖ ὅμως ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπεδείξατο οὐχὶ κακὴν θέλησιν ἀλλὰ μεγίστην ἀνικανότητα. Ἡ δὲ ἀνικανότης αὕτη ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς χώρας δὲν παρουσιάσθη μόνον εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ 1922 καὶ ἐντεῦθεν πλήρης παραλυσία παρατηρεῖται εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας. Αἱ ἀπὸ τότε ἀλλεπάλληλοι Κυβερνήσεις ἐσκέπτοντο διαρκῶς περὶ τῆς μορφῆς τοῦ Πολιτεύματος ὡς ἐὰν ἐνδιεφέροντο οἱ κάτοικοι τῆς Μακεδονίας καὶ τῶν διαφόρων ἄλλων περιφερειῶν ἐὰν ὁ ἀνώτατος ἄρχων θὰ ἦτο κληρονομικὸς ἢ ὄχι.

Α. Θεολογίτης. Μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ τοιοῦτον, διότι ὁ κληρονομικὸς ἄρχων κατέστρεψε τὸν τόπον.

Γ. Μπακόπουλος. Ποῖος τὸ εἶπεν αὐτό;

Α. Θεολογίτης. Ἐγώ.

Γ. Μπακόπουλος. Ἀφοῦ τὸ λέγετε σεῖς συμφωνῶ. Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ μόνος σκοπὸς τῶν Κυβερνήσεων αὐτῶν ἦτο ἡ κατάληψις καὶ ἡ παραμονὴ ἐν τῇ Ἀρχῇ, ἐνῷ ἡ κατάληψις τῆς Ἀρχῆς πρέπει νὰ ἔχῃ σκοπὸν τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Χώρας. Ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ὅτι διὰ νὰ γίνῃ ἡ γέφυρα τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν Ὑπάτην θὰ ἀπαιτηθοῦν 10 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη, λέγει, νὰ γίνῃ ἡ Γερουσία διὰ τὴν ὁποίαν θὰ δαπανηθοῦν 50 ἑκατομμύρια καὶ νὰ γίνωνται αἱ διάφοροι μεταθέσεις ἀξιωματικῶν τῆς Χωροφυλακῆς ὄχι λόγῳ ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν, ἀλλὰ διότι ὑποδεικνύονται αὗται ὑπὸ τῶν παραγόντων καὶ διὰ τὰς ὁποίας θὰ ἀπαιτηθοῦν 10 ἑκατομμύρια δραχμῶν. Θέλουν δὲ νὰ ἐμφανίζωνται ὅτι πρὸ ἑξαετίας ἀσχολοῦνται διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων καὶ ἐνῷ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἤνοιξε τὰς θύρας του καὶ ἐδέχθη ὄχι μόνον τοὺς Ἕλληνας πρόσφυγας, ἀλλὰ καὶ τοὺς Κιρκασίους καὶ Ἀρμενίους τοιούτους, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατεῖ ὁ ἀνθρωπισμὸς καὶ ἐνῷ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων ἦτο σύσσωμος ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὑπάρχουν ἀκόμη πρόσφυγες παραμένοντες ὑπὸ σκηνάς.

Α. Μπακάλμπασης. Δὲν δύνασθε νὰ λέγετε αὐτὰ τὰ πράγματα διότι ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀνήκει εἰς σᾶς.

Γ. Μπακόπουλος. Ἀσφαλῶς δὲν ἀνήκει εἰς σᾶς, διότι οὐδέποτε παρέσχετε οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπηρεσίαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Ἐχρησιμοποιήσατε αὐτὴν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσετε τὸν ἑαυτόν σας, ἐνῷ ἡμεῖς ἐχρησιμοποιήσαμεν ἡμᾶς αὐτοὺς διὰ νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὴν Ἑλλάδα.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Κύριε Πρόεδρε ὁ κ. ἀγορητὴς θίγει ζητήματα τοῦ παρελθόντος, ἅτινα δὲν θὰ ἐξυπηρετήσουν ἀπολύτως τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα.

Ὁ κ. **Γ. Μπακόπουλος** λέγει ὅτι ὑπάρχουν πράξεις τοῦ παρελθόντος αἵτινες κατέστησαν πολιτικοὺς τινὰς ἀναξίους γλώσσης εὐλαβοῦς ἤτις ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀντιπάλους. Δὲν θὰ ἐξεπλήρουν δέ, λέγει, τὸ καθῆκον μου ἐὰν δὲν ἔλεγον αὐτά. Τὰ ἁμαρτήματά των ταῦτα μοὶ ἐπιβάλλουν νὰ μὴ εἶμαι εὐλαβὴς πρὸς αὐτούς. Ὁ θέλων τὴν συμπάθειαν ὅλου τοῦ κόσμου πρέπει νὰ μεταβαίνῃ εἰς Μοναστήριον, ἀλλὰ ὁ πολιτικὸς δημιουργεῖ καὶ ἐχθρούς. Διακυβερνᾶτε τὴν Ἑλλάδα ἀναξίως ἀπὸ ἑξαετίας ἐνῷ ἐὰν ἐκυβέρνα τὸ Λαϊκὸν κόμμα ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὸ ἠθικῇ θὰ ἦσαν ἀποκατεστημένοι ἤδη οἱ πρόσφυγες. Ἂν οἱ πρόσφυγες εἶναι ἀκόμη εἰς σκηνὰς τοῦτο βαρύνει σᾶς. Ἐὰν δὲν δύνασθε νὰ ἀποκαταστήσητε τοὺς πρόσφυγας, τοὺς σεισμοπαθεῖς καὶ τοὺς πλημμυροπαθεῖς ἐν σᾶς ἀπομένει, νὰ φύγετε ἀπὸ τὴν ἀρχήν.

Ὁ κ. ***Σ. Χασιώτης***, λέγει ὅτι παρεκλήθη ἀπὸ συνεταιρισμοὺς Κορινθίων ὅπως ὑποδείξῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰς ἀνάγκας τῶν χωρικῶν μετὰ τὰς καταστροφάς. Οἱ χωρικοὶ ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ χρησιμοποιήσουν ὅσον οὔπω τὸ σταφιδόπανον διὰ τὴν σταφίδα των καὶ πρέπει συνεπῶς νὰ σταματήσῃ ἡ χρῆσις αὐτῶν ὡς σκηνῶν. Αἱ αὐταὶ δὲ ἀνάγκαι αἵτινες ὑπάρχουν διὰ τοὺς ἐπαγγελματίας τῆς Κορίνθου ὑπάρχουν καὶ διὰ τοὺς ἀγρότας. Πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ ἡ ἀκρὶς ἥτις ἔγινε διὰ τὴν Ἑλλάδα μία θεομηνία δυσκολοπολέμητος, διότι ἡμεῖς οὐδέποτε προνοοῦμεν διὰ τὴν πρόληψιν τῶν μεγάλων κακῶν. Τὴν ἀκρίδα πρέπει νὰ τὴν καταπολεμῶμεν ὅταν εἶναι ἀκόμη ὀλίγη καὶ ὄχι ὅταν ἐξαπλώνεται αὕτη διότι τότε εἶναι ἀδύνατος ἡ καταπολέμησις. Εἰς τὴν παλαιὰν Ἑλλάδα ἔχομεν ἀκόμη ἔλη, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει ὅτι μετὰ μεγάλης ἀμελείας ἐνεργοῦμεν διὰ τὰ ζητήματα τὰ ἀγροτικά. Εἰς τὴν Γαστούνην ἔπρεπε νὰ γίνῃ μία διῶρυξ διὰ νὰ μὴ ὑπάρχῃ φόβος καταστροφῆς τοῦ ἐκεῖ προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ. Συνεχίζων λέγει ὅτι εἰς τοὺς γεωργοὺς δὲν ἐδόθη καμία μόρφωσις οὕτως ὥστε νὰ δύνανται καὶ μόνοι των νὰ βελτιώσουν τὴν κατάστασιν. Διὰ τὰ ἕλη λέγει οὔτε μελέται ἀποξυράνσεως ὑπάρχουν, ἐνῷ ἂν ὑπῆρχον τοιαῦται μελέται θὰ ἠδύναντο νὰ προσελκύσουν κεφάλαια. Ὅτε δὲ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ μία σύμβασις δὲν ἐγνωρίζομεν τί θὰ δαπανηθοῦν διὰ τὴν ἀποξήρανσιν αὐτῶν καὶ δὲν ἐγνωρίζομεν ἂν οἱ ὅροι τῆς ἀποξηράνσεως εἶναι συμφέροντες διὰ τοὺς χωρικούς. Πλήμμυραι λέγει, γίνονται συχνὰ καὶ εἰς τὴν Ἠπειρον, ἀπὸ τὴν λίμνην τῆς Ἀψίστης σχηματίζονται ἕλη μεταξὺ Ἀράχθου Λούρου καὶ Πρεβέζης. Αἱ ἐπαρχίαι, λέγει, παραπονοῦνται ὅτι δὲν ἔχουν μηχανικοὺς οἵτινες συμπυκνοῦνται εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ ὅτι οἱ γεωπόνοι πρέπει νὰ ἀποδοθοῦν εἰς τὰ ἔργα των διότι τώρα ἀσχολοῦνται εἰς τὰ ἔργα ὅλως διόλου διάφορα ἐκείνων διὰ τὰ ὁποῖα εἶναι προωρισμένοι. Ἡ ἀκρὶς ἔφαγε πέρυσι προϊόντα ἀξίας ἑκατὸν ἑκατομμυρίων δραχμῶν καὶ ἐφέτος ἴσως καταστρέψῃ πλείονα προϊόντα. Ὅλα δὲ αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀδελτηρίαν τῆς Πολιτείας.

Ὁ κ. ***Α. Ἀργυρός*** λέγει ὅτι καθ' ὅλον τὸ δίμηνον διάστημα τῶν πλημμυρῶν εὑρέθη παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως διὰ δύο λόγους α') Διότι εἶδον ὅτι τόσον εἰς τὰς παθούσας περιφερείας ἐκ τῶν πλημμυρῶν ὅσον καὶ εἰς τὸ κέντρον ἐλλείπει ἡ ἀκριβὴς ἀντίληψις τῶν γεγονότων καὶ β') διότι γνωρίζων τὴν ψυχολογίαν τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ φοβοῦμαι μήπως ἡ ἐξώθησις τοῦ ἐλέγχου κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ἤτο δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ μεγαλύτερα κακά. Πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ γνωρίζῃ τὴν ψυχολογικὴν κρίσιν τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν. Αἱ πλήμμυραι προηγήθησαν κατὰ ἕνα μῆνα τῶν σεισμῶν καὶ ὁ εὐπαθὴς λαὸς τῆς Μακεδονίας βλέπει ὅτι δὲν ἐξεδηλώθη τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως οὔτε τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐν τῷ γενομένῳ ἐν Μακεδονίᾳ συλλαλητηρίῳ ἐξεδηλώθη ἡ βαθυτάτη λύπη τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ διὰ τοῦτο. Ὁ ἐκεῖ λαὸς ἐπικράνθη βλέπων ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸν συγκλονισμὸν ὃν ἐπηκολούθησεν ἡ καταστροφὴ τῆς Κορίνθου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτοῦ, ἐνῷ τὸ ζήτημα τῶν πλημμυρῶν εἶναι ζήτημα 30 ἑκατομμυρίων ἅτινα ἠδύνατο νὰ ἐξεύρῃ τὸ Κράτος. Ὑπεύθυνος τῆς καταστάσεως ταύτης εἶναι καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ καὶ αἱ ἐπιτόπιαι ἀρχαὶ αἵτινες κυριολεκτικῶς ἐχρεωκόπησαν, διότι ἐνῷ ἦσαν ὑποχρεωμέναι νὰ λαμβάνουν πᾶν μέτρον, ἵνα μὴ ἐκδηλωθῇ ἡ πικρία τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ, αὗται οὐδὲ κἂν ἐπληροφόρησαν τὸ Κέντρον περὶ τῶν συμβάντων. Δὲν ἠδύναντο δὲ νὰ κάμουν διάκρισιν μεταξὺ τῆς περιθάλψεως τῶν παθόντων καὶ τοῦ ἔργου τῆς ἀναδημιουργίας τῶν μερῶν ἐκείνων. Τὸ Ὑπουργεῖον ἐνέκρινεν ὑπὲρ τῶν παθόντων 750,000 δραχμ. τὰς ὁποίας αἱ ἐπιτόπιαι ἀρχαὶ οὔτε κἂν διένειμαν καὶ ὁ Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας ὅστις μετέβη εἰς Σέρρας μὲ τὰς 750.000 τὰς ἔστειλε πάλιν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, εἰς

τρόπον ὥστε ἀφέθη νὰ πιστευθῇ ὅτι μὲ τὰς 750.000 δραχ. ἤθελεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἐπελθοῦσαν θεομηνίαν.

Ὁ κ. **Μ. *Κίρκος*** (Ὑπουργὸς Ὑγιεινῆς Προνοίας) λέγει ὅτι ζήτημα περιθάλψεως ἀπὸ τὰς καταστροφὰς τῆς πρώτης πλημμύρας δὲν προέκυψε. Μετὰ τὴν πρώτην πλήμμυραν εὑρίσκομενος ἐν Θεσ/νίκῃ μετέβην εἰς Σέρρας διὰ νὰ ἴδω τὴν κατάστασιν κατὰ δὲ τὴν γενομένην ἐκεῖ σύσκεψιν εἰς ἣν παρέστησαν ὁ Γεν. Διοικητὴς Μακεδονίας, ὁ Γεν. Διευθυντὴς Ἐποικισμοῦ καὶ αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ὑπελογίσθη ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν αἵτινες ἔπαθον εἰς 1200, δηλαδὴ τὰ στρέμματα ἦσαν 25000 καὶ τότε εἶπεν ὁ προϊστάμενος Ἐποικισμοῦ ὅτι ἐὰν τὸ Κράτος δώσῃ εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν 2000 δραχμὰς θὰ ἀντιμετωπίσουν αὗται τὰς ἀνάγκας των. Καὶ ἀνέλαβον, λέγει, ἐγὼ νὰ δώσω ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας τὰ 2 ἑκατομμύρια, αἱ δὲ 750,000 δρ. ἦτο ἡ πρώτη δόσις. Τὰ πράγματα ἐξεκαθορίσθησαν, ἐκάμαμε καὶ ἀνακοινωθὲν καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἐγνώριζε, ὅτι τὰ 2 ἑκατομμύρια ἐδόθησαν διὰ βοήθειαν.

Α. Ἀργυρός. Ὁ λαὸς ἐμηκτύρισε τὴν προσφορὰν τῶν 750.000. Συνεχίζων ἀναγινώσκει ἀγορεύσεις γενομένας κατὰ τὸ τελευταῖον συλλαλητήριον τῆς 6 Μαΐου. Καὶ γενικῶς, λέγει, ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας δὲν εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν πραγμάτων. Αἱ ἐφημερίδες Θεσσαλονίκης εἶχον ἀναγράψει τὴν ἀνάγκην λήψεως ὑγειονομικῶν μέτρων διὰ τὰ κουνούπια καὶ ὅταν μετέβην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον διὰ νὰ ὑποδείξω εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τὴν ἀνάγκην τῆς λήψεως τῶν ὑγειονομικῶν μέτρων, τὸ Ὑπουργεῖον ἠγνόει τὴν ἀνάγκην ταύτην καὶ τῇ ὑποδείξει μου ἐτηλεγράφησεν εἰς τὸν ὑγειονομικὸν Ἐπιθεωρητήν.

Μ. Κίρκος (Ὑπουργὸς Προνοίας). Ὁ Ἐπιθεωρητὴς εἶχε μεταβῇ εἰς Σέρρας προτοῦ λάβει ἐντολὴν ἀπὸ ἐδῶ.

Α. Ἀργυρός. Ἡ Κυβέρνησις ἐπέτρεψεν εἰς τὸν νομάρχην Σερρῶν νὰ ἀπουσιάζῃ εἰς τρόπον ὥστε ὅταν ἔγιναν αἱ καταστροφαὶ εὑρίσκετο εἰς Ἀθήνας, ἐνῷ ἐξ ἄλλου δὲν ἐλάμβανεν ἡ Κυβέρνησις μέτρα πρὸς διαφωτισμὸν τοῦ λαοῦ τῶν Σερρῶν ὅστις κατεδημαγωγεῖτο. Ὁ ῥήτωρ, οὗτινος ἀνέγνωσα τὸν λόγον, ἐκ δόλου ὑπεκίνει τοὺς πληθυσμοὺς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατὰ τοῦ Κράτους εἰς τρόπον ὥστε ἄνθρωποι καὶ ζῶα νὰ περιτριγυρίζουν τὴν πόλιν καὶ τὴν παρίστανον ὡς πόλιν ἀναχωρουμένην.

Δ. Φλωριᾶς. Τὸν ῥήτορα ποῦ ἀνεγνώσατε δὲν τὸν ἤκουσε κανείς.

Α. Ἀργυρός. Καλλίτερον θὰ ἐκάματε νὰ μὴ μὲ διαψεύδετε διότι θὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι ἐσώθητε ἀπὸ τὸ συλλαλητήριον προστατευθέντες ἀπὸ τὸν ῥήτορα περὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλησα καὶ ἀφοῦ ἐδηλώσατε ὅτι θὰ καταψηφίσητε τὴν Κυβέρνησιν ἂν δὲν γίνουν τὰ ἔργα τῆς ὁδοποιΐας. Συνεχίζων ἐπικρίνει τὸν τρόπον καθ' ὃν ἐσχετίσθη ἡ πλήμμυρα μὲ τὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος, ἀντὶ νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἀμέσων μέτρων διὰ τὴν ἐπούλωσιν τῶν ἐκ πλημμυρῶν ζημιῶν ἔρριψαν εἰς τὸ μέσον τὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος. Ἐδημιουργήθη οὕτω μία ψυχολογικὴ κατάστασις τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ ἐπικίνδυνος, καὶ οἱ σκοποὶ αὐτῆς οἱ διοτελεῖς ἐξεδηλώθησαν κατὰ τὸ συλλαλητήριον τῆς 6 Μαΐου ἐ. ἔ. Ἡ ψυχὴ τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ, τονίζει, εἶνε πεπληρωμένη πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεως καὶ ἀπέβαλε τὴν ἐμπιστοσύνην ὅτι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος καὶ δι' αὐτὸ εἴχομεν ψηφίσματα δι' ὧν ἐκαλοῦντο οἱ βουλευταὶ νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν Βουλὴν καὶ νὰ κατέλθῃ ὁ πληθυσμὸς εἰς τὴν πόλιν. Ἡ Μακεδονία ἀπὸ τῆς ἐλευθερώσεώς της εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ ζήσῃ ἐν μέσῳ περιπετειῶν διότι τμήματα αὐτῆς μεγάλα ὑπέστησαν καὶ κατὰ τὴν Βουλγαρικὴν εἰσβολὴν καὶ κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον συμφορὰς ἐξαιρετικάς.

Ἠκούσατε τὸ παράπονον διὰ τὴν τυχὸν μὴ ἀνοικοδόμησιν τῆς Κορίνθου ἐντὸς διετίας. Καὶ ὅμως εἰς τὰ 1913 ἡ Ἀνατολικὴ Μακεδονία ὑπέστη ἐξαιρετικὰς συμφοράς. Ἡ Νιγρίτα ὑπῆρξε τὸ πρῶτον καὶ ἡρωϊκὸν ὁλοκαύτωμα τοῦ πολέμου ἐκείνου καὶ ἂν ἔμεινεν ἐκεῖ ἡ κυριαρχία, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἔνοπλοι οἱ Νιγριτινοὶ ὑπεστήριξαν τὸν στρατόν. Ἐγκατελείφθη κατόπιν δυνάμει ὁδηγιῶν τοῦ στρατηγείου καὶ ὅταν ἐπέστρεψεν ὁ στρατός μας εὗρε ταύτην καθὼς καὶ τὰς Σέρρας καὶ τὸ Δοξάτον ἠρειπωμένας καὶ πυρποληθείσας. Ἔκτοτε οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη διὰ τὰ θύματα αὐτὰ τῆς περιφερείας καὶ τὰ ἄψυχα καὶ τὰ ἔμψυχα.

Βραδύτερον τῆς Βουλγαρικῆς εἰσβολῆς καὶ τῆς ἐκτοπίσεως νέαι ἐπῆλθον καταστροφαὶ καὶ ἐζητήθη μόνον ἡ ἀτέλεια οἰκοδομησίμων ὑλικῶν, ἀλλὰ τὸ Κράτος ἔδωκεν ἀτέλειαν εἰς τὰς Σέρρας καὶ τὸ Δοξάτον καὶ εἰς τὴν Νιγρίταν δὲν ἔδωκεν. Καὶ ἐρωτῶ, ποίαν ψυχολογικὴν κατάστασιν δύνανται νὰ δημιουργήσουν αἱ ἀστοχίαι καὶ ἀστοργίαι αὗται; Ἀλλὰ μήπως εἶναι καλλιτέρα ἡ θέσις τῶν Σερρῶν, τοῦ Παγγαίου, Τζουμαγιᾶς καὶ τῶν πέριξ χωρίων ὅλων κατεστραμμένων καὶ τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι στεγάζονται ὑπὸ παραπήγματα ἐπὶ ὁλόκληρον δεκαετίαν; Καὶ ἀπὸ τοῦ 1922 θύματα ἄλλης συμφορᾶς οἱ πρόσφυγες ἦλθον καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς συνοικισμοὺς κινοῦντες τὸν φθόνον τῶν ἐντοπίων. Ἀλλὰ ἡ ὑπαιτιότης τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους δὲν περιορίζεται μόνον εἰς αὐτὴν τὴν παράλειψιν, εἰσπράττει δικαιώματα τῶν παθόντων καὶ τὰ κρατεῖ διότι συνεψήφισε τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν πρὸς τὰ χρέη του εἰς τοὺς συμμάχους καὶ δὲν ἔδωκεν εἰμὴ ἀσήμαντα ποσά. Αἱ ζημίαι τῆς Νιγρίτης ἀνέρχοντο εἰς 50 ἑκατομμύρια χρυσῶν δραχμῶν καὶ δὲν ἐδόθη ἀπέναντι αὐτῶν τίποτε. Αἱ Νέαι Χῶραι δὲν παραπονοῦνται ὅτι γίνονται ἔργα εἰς τὴν Παλαιὰν Ἑλλάδα καὶ δὲν γίνονται εἰς τὴν Νέαν Ἑλλάδα, παραπονοῦνται μόνον διότι ζημίαι γενόμεναι αὐτοῖς ἀπὸ 10ετίας καὶ εἰσπραχθεῖσαι ἐκ τῶν συμμάχων παρὰ τοῦ Κράτους δὲν ἀποδίδονται εἰς τοὺς δικαιούχους. Ὅταν οὕτω, κύριοι, ἀντιλαμβανόμενος τὰ Μακεδονικὰ πράγματα ἐδήλωσα τὴν δυσχέρειάν μου διότι ἐπάχθη παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ μὴ ἐξαπλωθῇ τὸ πνεῦμα τῆς ὀργῆς κατὰ τοῦ Κράτους. Ἡ Κυβέρνησις βεβαίως δὲν ἐρρόντισε νὰ διαφωτίσῃ τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους, ἀφίσασα αὐτοὺς ἔρμαιον τῶν δημαγωγῶν.

Ὅταν, συνεχίζει, μετέβη ἐπ' ἐσχάτων ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας, ἀπεφασίσθη ἡ κατασκευὴ λέμβων καὶ ἐνῷ ἐστέλλοντο αἱ λέμβοι, μὲ ἄλλας λέμβους ἐστέλλοντο ἐνταλματα εἰσπράξεως φόρων. Αὐτὴ εἶναι ἡ κατάστασις μας ἀπὸ ἀπόψεως συνειδήσεως τῶν καθηκόντων τῶν ἀρχῶν μας χρεωκοπημένη τελείως. Ἤδη ὅ,τι ἔγεινε, ἔγεινε. Ἐν πρώτοις ἀποδοκιμάζω τὸν θόρυβον ὅστις ἔγεινε διὰ τὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος. Πρέπει νὰ ληφθοῦν πρότερον, ἔστω καὶ πρόχειρα ἀσφαλιστικὰ μέτρα ἀντιπλημμυρικά. Ἐκ δευτέρου δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ληφθοῦν μέτρα ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν, πρὶν ἢ ληφθοῦν παραλλήλως τοιαῦτα καὶ διὰ τοὺς πληθυσμοὺς τῆς Ἀν. Μακεδονίας. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν νομίζω ὅτι ἔλαβε πρόνοιαν νὰ εἰσγχηθῇ εἰς τὴν Κ. Τ. Ε. ὅπως συνανίστῃ ἕνα ἀρθῇ πᾶν ἐμπόδιον διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἀνοικοδομήσεως παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν προσφύγων καὶ ὅτι τὸ διάβημά του ἐγένετο δεκτόν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Μάλιστα, δι' ὡρισμένα τμήματα.

Α. Ἀργυρός. Διὰ τὴν Νιγρίταν ἐπείγει πρωτίστως ὅπως δοθῇ ἐπὶ τέλους ἡ ἄδεια ἀτελείας οἰκοδομησίμων ὑλῶν, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μὴ ληφθοῦν μέτρα ἀνοικοδομήσεως διὰ τὴν Προῦσταν καὶ τὴν Νιγρίταν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἠξεύρετε πόσα ἐδαπάνησε τὸ Κράτος κατὰ τὸ 1918 καὶ 1919 διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδον. καὶ τὸ παραλείπειτε.

Δ. Παπαναστασίου. Γνωρίζετε κ. Ἀργυρὲ ὅτι ἂν δὲν ἀνεκόπτετο τὸ καθεστὸς ἐκεῖνο κατὰ τὸ 1920 θὰ ἐξετέλει τὰς ὑποχρεώσεις του πρὸς τοὺς παθόντας.

Α. Ἀργυρός. Γνωρίζω ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἐδαπά-

νησε ἐξ ἰδίων δισεκατομμύρια διὰ τοὺς πρόσφυγας καὶ ὅτι διὰ τὰ δισεκατομμύρια αὐτὰ πληρώνουν καὶ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν γηγενῶν οἱ ὁποῖοι ἀκόμη μένουν ἄστεγοι ἐν Μακεδονίᾳ. Καὶ διὰ τοῦτο τὰ παράπονα εἶναι δίκαια καὶ πάντοτε ἀγωνίζομαι νὰ μὴ ὀγκοῦνται ταῦτα διότι δύνανται νὰ καταλήξουν εἰς μεγάλας ἐθνικὰς ζημίας.

Ὁ κ. **Δ. Θεολογίτης** λέγει ὅτι πρώτην φορὰν ὁ κ. Ἀργυρὸς ἐξέθεσε τὸν Μακεδονικὸν πόνον διὰ τὴν κακοδιοίκησιν τῆς Μακεδονίας, ἀλλὰ ἐφρόντισε νὰ περιτοιχίσῃ τὰς εὐθύνας ἐντὸς τῶν κομματικῶν του συμφερόντων. Ὁ κ. συνάδελφος ἐλησμόνησεν ὅτι ἐγὼ καὶ ἄλλοι διαρκούσης τῆς Γ' συνελεύσεως ἐξεβλήθημεν ἐκ τῆς αἰθούσης ταύτης διότι ἐζητήσαμεν νὰ μὴ διακοποῦν αἱ ἀποζημιώσεις τῶν πολεμοπαθῶν Μακεδόνων καὶ νὰ μὴ παύσῃ ἡ ἀνοικοδόμησις τῶν κατεστραμμένων μερῶν τῆς Μακεδονίας. Ἀλλ' ἀντὶ τούτου ἀποζημιώσεις ἐδίδοντο διὰ τὴν ψυχικὴν ὀδύνην τῶν παθόντων δῆθεν ἐπὶ τοῦ καθεστῶτος τὸ ὁποῖον ἐμεγάλωσε τὴν Ἑλλάδα.

Δ. Ἀργυρός. Δὲν ἐπερίμενα νὰ καταβιβάσητε τὴν συζήτησιν εἰς αὐτὸ τὸ ἐπίπεδον.

Ι. Μουντζουρίδης. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐζήτησε νὰ μὴ ἀναζέωμεν πληγάς.

Δ. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Τὰς πληγὰς τὰς ἀνέξεσε πρώτη ἡ πτέρυξ ἐκείνη (δεικνύει τὴν δεξιάν).

Π. Τσαλδάρης. Ἐπιφυλασσόμεθα εἰς ἄλλην στιγμὴν νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς ὅσα λέγονται, ἄνευ λόγου τὴν ἐσπέραν ταύτην, καὶ νὰ ζητήσωμεν νὰ μᾶς ἀποδείξουν ποῖοι εἶναι οἱ λαβόντες ἀποζημιώσεις διὰ ψυχικὴν ὀδύνην.

Δ. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Εἴμεθα πρόθυμοι οἱανδήποτε στιγμὴν νὰ δεχθῶμεν τὴν συζήτησιν.

Δ. Θεολογίτης. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ θεομηνία τῆς Κορίνθου ἦλθε καὶ δικαίως νὰ συγκινήσῃ ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Καὶ πρώτη ἡ πατρίς μου, ἡ Καβάλλα, συνεισέφερε 2 ἑκατομ. δραχμῶν καὶ ὅλη ἡ Μακεδονία πρωτηγωνίστησεν εἰς ἀλληλεγγύην καὶ συνδρομὴν καθ' ἣν στιγμὴν ὑφίστατο τὴν συμφορὰν τῆς πλημμύρας καὶ ἀντὶ ἐπικροτήσεως εἶδε μόνον νὰ ἀναμιγνύεται εἰς στήλας τοῦ τύπου ἡ κομματικὴ ἀκολασία.

Δ. Παπανάστασίου. Παρατηρεῖ ὅτι αἱ ζημίαι τοῦ Στρυμῶνος ἔμειναν ἄγνωστοι κατ' ἔκτασιν καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἐξεδηλώθη ἡ ἀλληλεγγύη καὶ ἡ συμπάθεια ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη εἰς τὴν καταστροφὴν μιᾶς πόλεως.

Δ. Θεολογίτης. Πάντως τὸ παράπονον τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ εἶναι δεδικαιολογημένον. Ὁ λαὸς τῶν Σερρῶν καὶ τῶν πέριξ χωρίων κατῆλθε σύσσωμος καὶ ἐξηρεθισμένος νὰ διαμαρτυρηθῇ καὶ δι' αὐτὸ ἦσαν οἱ φόβοι τοῦ κ. Ἀργυροῦ. Ἡμεῖς τοὐναντίον δὲν φοβούμεθα τὰς διαμαρτυρίας αὐτὰς διότι διὰ τῆς ἐναντίον μας δυσφορίας θὰ ἐκλεγοῦν ἄλλοι βουλευταὶ ἱκανώτεροι ἡμῶν νὰ ἐπιβάλλουν τὰ δικαιώματα τοῦ Μακεδονικοῦ λαοῦ ἐπὶ τοῦ Κράτους, ὅπως ἐπεβλήθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Κρήτης παρὰ τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ.

Γ. Μαρῆς. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν Κρήτης ἐχορηγήθησαν τὰ δικαιώματα τοῦ Γεν. Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης.

Δ. Θεολογίτης. Ἡμεῖς, συνεχίζει, στρεφόμεθα κατὰ τῶν συστημάτων ἅτινα ἐφαρμόζει τὸ κέντρον, τὸ κρατοῦν τὸν Μακεδονικὸν λαὸν δέσμιον καὶ ἀρνούμενον εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τῆς αὐτοδιοικήσεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν εἴμεθα ὥριμοι διὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα εἴχομεν πρὸ τῆς ἐλευθερώσεως. Αὐτὸ εἶναι τὸ παράπονόν μας. Καὶ πρὸς ἄρσιν αὐτοῦ θὰ παλέσωμεν καὶ διὰ τοῦτο χαιρετίζομεν κάθε λαϊκὴν ἐξέγερσιν καὶ ἀφύπνισιν. Σχετικῶς, συνεχίζει, μὲ τὰς πλημμύρας, αὗται ἐγένοντο εἰς τὰς 28 Μαρτίου καὶ οἱ Ὑπουργοὶ ἐπεσκέφθησαν τοὺς παθόντας μετὰ 29ήμερον ἢ καὶ μετὰ μῆνα, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅσα ἔκαμον διὰ τὴν Κόρινθον. Καὶ διὰ τὴν παράλειψίν των αὐτὴν εἶναι ἐλεγκτέοι. Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐδόθη ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ ἔργα τοῦ Στρυμῶνος καὶ παρῆλθεν ἔτος χωρὶς νὰ γίνῃ τίποτε, καὶ μόλις ἔγεινεν ἡ συμφορὰ ἀνηγγέλθη διὰ λέμβων εἰς τοὺς πληθυσμοὺς ἡ ἀπόφασις τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἔργων.

Ὁ κ. **Δ. Παπανάστασίου** παρατηρεῖ ὅτι προέχει τὸ ἄνοιγμα τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ, ὅπερ ἐμελετήθη ἀπὸ τοῦ 1924 καὶ ἐγένετο καὶ σχετικὸς νόμος. Καὶ ἂν ἐγίνετο αὐτὸ τὸ ἔργον θὰ εἶχε μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν πλημμυρῶν.

Δ. Ἀργυρός. Ἐγὼ συνέστησα νὰ προτιμηθοῦν τὰ ἄμεσα ἔργα, τὰ ὁποῖα καὶ προέχουν.

Δ. Θεολογίτης. Καταλήγων, λέγει ὅτι, ὅταν οἱ Μακεδόνες γίνουν ὀλίγον Κορίνθιοι καὶ Κρῆτες θὰ κατορθώσουν νὰ ἐπιβάλουν εἰς τὰς Κυβερνήσεις τὴν ἄμεσον ἀντίληψιν καὶ ἐνέργειαν διὰ τὰ φλέγοντα αὐτῶν ζητήματα.

Ὥρα 2 καὶ 50' πρωϊνὴ λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην, ὥρᾳ 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΗ'.

τῆς 22 Μαΐου 1928.

Ὥρᾳ 6 μ. μ. ἄρχεται ἡ συνεδρίασις.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 18ης Μαΐου 1928.

Πρόεδρος ἀνακοινῶ πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι σήμερον ἔλαβον τὸ κάτωθι ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

«Πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς ὅπως εὐαρεστούμενος ἀνακοινώσητε εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπέβαλε σήμερον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας τὴν παραίτησίν της. Παρακαλῶ ὅθεν ὑμᾶς ὅπως προτείνητε εἰς τὴν Βουλὴν τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς μέχρι διευθετήσεως τῆς κρίσεως.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου
Ἀλεξ. Ζαΐμης

Κατόπιν τούτου, συνεχίζει ὁ κ. **Πρόεδρος**, ὑφισταμένης Ὑπουργικῆς κρίσεως διακόπτονται συμφώνως πρὸς ἀπαράβατον Κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος μέχρις ἐπιλύσεως αὐτῆς.

Ὥρᾳ 6. 5 λύεται ἡ Συνεδρίασις.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΟΘ'

τῆς 31 Μαΐου 1928.

Ὥρᾳ 6.10' μ.μ. ὁ κ. **Ἀντιπρόεδρος** κ. **Γ. Ζερβὸς** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Καντιάνης** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Μεσσηνίας διαμαρτυρομένου διὰ ἀριθμητικὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ γεωπονικοῦ προσωπικοῦ καὶ αἰτουμένου ἐνίσχυσιν τούτου δι' ἀναλόγου ἀριθμοῦ γεωπόνων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ε. Μαλαμίδας** καταθέτει αἴτησιν τῶν κατοίκων Δομοκοῦ γονέων ἀνυποτάκτων κλάσεως 1924 παρακαλούντων ὅπως χαρισθῇ εἰς αὐτοὺς ἡ ἐπιβληθεῖσα πρόσθετος ὑπηρεσία.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Σ. Ταλαδοῦρος** καταθέτει καὶ συνιστᾷ ἀναφορὰν τῶν ἐμμίσθων δικαστικῶν κλητήρων Καρδίτσης ζητούντων αὔξησιν τῆς μισθοδοσίας των.

Ἡ γενικὴ συνέλευσις ἐργατῶν ἐπισιτισμοῦ Λαρίσσης ζητεῖ τὴν ἄμεσον ἐφαρμογὴν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ νόμου περὶ ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως.

Ὁ σύνδεσμος παντοπωλῶν Πολυγύρου παρακαλεῖ ὅπως ἐπιτραπῇ ἡ λιανικὴ πώλησις καπνοῦ εἰς τοὺς καπνοπώλας, καθότι ἐλάχιστοι ὑπάρχουσιν ἐκεῖ.

Ὁ βουλευτὴς Ἀχαϊοήλιδος κ. **Β. Σαγιᾶς** καταθέτει αἴτησιν τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ζαρουκλείκων Πατρῶν περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης διὰ τὸν γείαρρον Ἑλεκύστρας.

Ὁ βουλευτὴς Μεσσηνίας κ. **Φ. Μοσχούλας** καταθέτει τηλεγρ)κὴν ἀναφορὰν τοῦ Προέδρου τοῦ γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου Καλαμῶν διαμαρτυρομένου διὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ γεωπόνου καὶ αἰτουμένου τὴν ἀναστολὴν τῆς μεταθέσεως.

Ἡ συνέλευσις τῶν ἐπιτροπῶν καπνεργοστασίων Καβάλλας διαμαρτύρεται διὰ τὰς φυλακίσεις ἐργατῶν.

Τὸ Γεωργικὸν ἐπιμελητήριον Μεσσηνίας παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ ἐκ τῶν πρώτων ἡ σύμβασις περὶ Γεωργικῆς Τραπέζης.

Ὁ πρόεδρος κοινότητος Κυδωνιῶν ὑποβάλλει παράπονα διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ἐνάρξεως ἐργασιῶν πρὸς ἀνέγερσιν προσφυγικοῦ συνοικισμοῦ.

Οἱ πολεμοπαθεῖς Βερροίας διὰ τηλεγραφικῆς ἀναφορᾶς των παρακαλοῦν καὶ πάλιν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μεριμνήσῃ τὸ ταχύτερον πρὸς καταβολὴν τῶν δικαίων ἀποζημιώσεών των.

Οἱ διευθυνταὶ καὶ ἰδιοκτῆται τῶν ἐν Κων)πόλει καὶ Σμύρνῃ τέως ἐκδιδομένων Ἑλληνικῶν ἐφημερίδων ὑποβάλλουν διαμαρτυρίαν διὰ τὴν ἐλάττωσιν εἰς 1.500.000 δραχ. τῆς ἀποζημιώσεώς των καὶ παρακαλοῦν τὴν Βουλὴν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀνεχθοῦν τὴν διαπραττομένην εἰς βάρος των μεγίστην ταύτην ἀδικίαν.

Οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθόντες εἰς τὸ «Ἀττικὸν» ἐργάται διαμαρτύρονται κατὰ τῶν μέτρων τῶν λαμβανομένων κατ' αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν καὶ ζητοῦν συγχρόνως τὴν μὴ διάλυσιν τῆς «ἐργατικῆς βοηθείας».

Τὰ διοικητικὰ συμβούλια τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου καὶ τῆς ὁμοσπονδίας ἐπαγγελματιῶν Φλωρίνης ὑποβάλλουν τὴν παράκλησιν ἐξ ὀνόματος σύμπαντος τοῦ ἐμποροεπαγγελματικοῦ κόσμου, ὅπως ἀρθῇ τὸ μέτρον τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ λιανικῆς πωλήσεως καπνοῦ παρ' ἀναπήρων.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Π. Πολυχρονίδης, Δ. Μελᾶς κλπ.** ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου περὶ τῶν εἰς χρυσὸν ἐμπραγμάτων ἀξιώσεων ἐπὶ ἀνταλλαξίμων ἢ μὴ ὀθωμανικῶν κτημάτων».

Ὁ κ. **Δ. Μαξαράκης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει ἀπὸ 23 Μαΐου 1928 τὰ ἑξῆς σχέδια νόμων:

1) Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν ἀπὸ 6 Φεβρουαρίου 1926 καὶ 20 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἐκπαιδεύσεως στελεχῶν.

2) Περὶ προσωπικοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Σχολῶν.

3) Περὶ ἐξακριβώσεως τῶν ὁρίων καὶ ὁροθετήσεως τῶν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἀκινήτων κτημάτων τοῦ Δημοσίου.

4) Περὶ στελέχους ἐθελοντῶν ὁπλιτῶν.

5) Περὶ ἰδιωτικοῦ προσωπικοῦ προσλαμβανομένου διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας καὶ

6) Περὶ κυρώσεως Νομοθετικῶν Διαταγμάτων σχετικῶν μὲ τὸν ὀργανισμὸν τοῦ Στρατοῦ.

Ὁ κ. **Δ. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει τὰ κάτωθι σχέδια νόμων:

α) «Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 22)23 Ἰανουαρίου 1925 Ν.Δ. περὶ τροποποιήσεως δασμολογικῶν τινων διατάξεων».

β) Περὶ συστάσεως πρακτικοῦ γεωργικοῦ Σχολείου εἰς Ἁγίους Ἀσωμάτους Ἀμαρίου (Κρήτης).

γ) «Περὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ ἐλευθέρας Ζώνης Θεσσαλονίκης νομοθεσίας».

δ) «Περὶ μετατροπῆς εἰς ὑποχρεωτικὴν τῆς ἑκουσίας φορολογίας τῆς εἰσπραττομένης ἐν Χανίοις ὑπὲρ τοῦ ἀνεγειρομένου Φθισιατρείου».

ε) «Περὶ μεταρρυθμίσεως διατάξεων ἀφορωσῶν τὸ Δίοικ. Δικαστήριον τῶν φορολογικῶν παραβάσεων».

Ὁ βουλευτὴς κ. **Φ. Μοσχούλας** καταθέτει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παρατάσεως προθεσμίας πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων τεχνικῶν ἑταιριῶν ἀναληφθεισῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς μονίμων καὶ ἡμιμονίμων ὁδοστρωμάτων ἐπὶ τῶν ὁδῶν τῶν πόλεων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς καὶ περιχώρων».

Οἱ κ.κ. **Δ. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καὶ **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) καταθέτουσι τὰ ἑξῆς νομοσχέδια:

α) «Περὶ κατασκευῆς ἔργων ὑποστηρίξεως καὶ συντηρήσεως τοῦ κτιρίου τοῦ νομαρχιακοῦ καταστήματος».

β) «Περὶ νομιμοποιήσεως δαπάνης ἐπισκευῆς τοῦ πυρικρούστου διοικητηρίου Λαγκαδᾶ».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἡ κατὰ τὸν νόμον 3398 ἀνακριτικὴ Κοινοβ. Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει προτάσεις περὶ ἀποφυλακίσεως ἐπὶ ἐγγυήσει τοῦ κ. Θ. Παγκάλου διὰ τὰς κατηγορίας α) τῆς παρανόμου παραχωρήσεως τοῦ Καζίνου Ἐλευσῖνος καὶ β) τῆς παρανόμου θεσπίσεως τῆς ἀναδρομικῆς ποινῆς τῆς ἀγχόνης.

Ἐπίσης ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ παρατάσεως τῆς ἰσχύος τοῦ πίνακος τοῦ ἐνεργηθέντος διαγωνισμοῦ κατὰ τὸ 1926 περὶ προαγωγῆς ὑπολογιστῶν εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ λογιστοῦ».

Ὡσαύτως ἡ ἐπὶ τῶν προσφυγικῶν ζητημάτων Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 3382» καὶ τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1928 Ν.Δ. «περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐκπροθέσμων ἀνεκδικάστων δηλώσεων ἐκκαθαρίσεως δικαιούχων ὁμογενῶν ἀνταλλαξίμων».

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς 22 Μαΐου ἐ. ἔ.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, κ. Πρόεδρε, ἔχω νὰ ἐπιφέρω παρατηρήσεις τινάς. Ἐπειδὴ ὅμως εἶνε ἐνδεχόμενον αἱ παρατηρήσεις μου νὰ προκαλέσουν συζήτησιν, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον, ἐὰν ἡ Βουλὴ συναινῇ πρὸς τοῦτο, ν' ἀναβληθῇ ἡ ἐπικύρωσις τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ τέλος. Διότι ἡ Κοινὴ Γνώμη ἀναμένει νὰ μάθῃ τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐπῆλθεν ἡ Κυβερνητικὴ κρίσις. Ἑπομένως θὰ ἔπρεπε νὰ κανονισθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Βουλὴ δὲν συναινῇ εἰς τὸ ν' ἀναβληθῇ εἰς τὸ τέλος ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐγκρίσεως τῶν πρακτικῶν, τότε θὰ ἐλάμβανον ἀμέσως τὸν λόγον ἵνα ἐπιφέρω τὰς παρατηρήσεις μου.

Θ. Σοφούλης. Διετυπώθη διαμαρτυρία ἐκ μέρους τοῦ ἀξιοτίμου ἡγέτου τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος....

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶπον ἀκόμη τίποτε.

Θ. Σοφούλης. Μὲ συγχωρεῖτε· ἐπὶ τῆς προτάσεως ἀναβολῆς εἶνε γνωσταὶ αἱ ἀπόψεις σας, διότι διετυμπανίσθησαν δι' ὅλων τῶν ἐφημερίδων ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα, ὅτι πρόκειται νὰ τεθῇ ζήτημα μορφῆς κατὰ τοῦ Προεδρείου.

Π. Τσαλδάρης. Θὰ εἶχον τὴν ἀξίωσιν νὰ μὴ ἐρχώμεθα προκατειλημμένοι ἐνταῦθα ἐξωθεν ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἢ ὁπωσδήποτε νὰ γίνεται ἡ συζήτησις μὲ τὴν ἀξιοπρέπειαν ἐκείνην ἥτις ἐμπρέπει εἰς ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα. Διετύπωσα τοῦτο ἐπειδὴ ἔχω παρατηρήσεις νὰ κάμω ἐπὶ τῶν πρακτικῶν, τὰς ὁποίας παρατηρήσεις οὐδὲ κἂν ἐδήλωσα ποῖαι εἶναι. Παρεκάλεσα ἐὰν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπικυρώσεως τῶν πρακτικῶν κατὰ τὸ τέλος, ἐπειδὴ εἶνε ἐνδεχόμενον αἱ παρατηρήσεις μου νὰ προκαλέσουν συζήτησιν, τοῦτο εἶπον καὶ ἀναμένω τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἐὰν θέλῃ ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν εἰς τὸ τέλος ἢ νὰ μὴ ἀναβάλῃ, ὁπότε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔχω ζητήσει τὸν λόγον, ἵνα διατυπώσω ποίας παρατηρήσεις ἔχω νὰ κάμω. Ταῦτα εἶχον νὰ εἴπω ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν δύνασθε, κ. Πρόεδρε, νὰ λάβετε τὸν λόγον πρὶν ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τούτου.

Α. Παπαιωσιλείου. Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως εἶνε ὀρθὴ ἡ ἀξίωσις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος νὰ μὴ ἐρχώμεθα ἐνταῦθα προκατειλημμένοι. Ἀλλ' ὅπως δήποτε καὶ ἂν θέλωμεν νὰ μὴ ἐρχώμεθα προκατειλημμένοι εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ πρότασις, ἡ ἐπιθυμία τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὅπως ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν στρέφεται κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Π. Τσαλδάρης. Πῶς τὸ μαντεύετε;

Α. Παπαναστασίου. Γνωρίζετε ὅτι ἐγὼ ὀλιγώτερον παντὸς ἄλλου ἔρχομαι ἐνταῦθα προκατειλημμένος. Ἀλλὰ πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ μὴ εἰμεθα τόσον ἁπλοϊκοὶ ὥστε νὰ μὴ ἀντιλαμβανώμεθα περὶ τίνος πρόκειται, ὅταν τόσον μεγάλος θόρυβος ἐγένετο καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης καὶ ἐκτὸς αὐτῆς. Εἶνε προφανὲς ὅτι αἱ παρατηρήσεις εἰς τὰς ὁποίας θέλει προβῇ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος πιθανὸν νὰ στρέφωνται κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει μία ἀνωμαλία εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ Σώματος καὶ ἐφόσον ἀμφισβητεῖται ἀπὸ ἓν ἰσχυρὸν Κόμμα ἡ ὀρθότης τῆς ἐνεργείας τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, κατὰ συνέπειαν ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς θὰ ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ θέσῃ ζήτημα ἐμπιστοσύνης. Ὑπάρχει μία ἀνωμαλία καὶ δι' αὐτὸ εἰμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐναντιωθῶμεν εἰς τὴν πρότασιν τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος καὶ θὰ παρακαλέσωμεν ὅπως ἐπιφέρῃ ἀμέσως τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ, οὕτως ὥστε λυομένου τοῦ ζητήματος τῆς συγκροτήσεως τοῦ Σώματος νὰ προβῶμεν εἰς τὰς τακτικὰς ἐργασίας ἡμῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα πρέπει νὰ τεθῇ ὡς ἐξῆς. Ὑπάρχει ἀναφισβητήτως, ὅπως εἶπεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος πρῶτον μία ἀξίωσις τῆς κοινῆς γνώμης νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν γενομένων κατὰ τὴν Κυβερνητικὴν κρίσιν καὶ κατὰ τὴν ἐπανεμφάνισιν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀφ ἑτέρου ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος εἶπεν ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ παρατηρήσεις τινάς. Ἐάν, ὅπως ὑποθέτω, αἱ παρατηρήσεις αὗται δύνανται ἔστω καὶ ἐνδεχομένως νὰ περιλάβουν μορφὴν κατὰ τοῦ Προέδρου γενναῖαι, τὸ θέλομεν ἢ δὲν τὸ θέλομεν, ζήτημα Προέδρου. Κατὰ συνέπειαν τοῦτο εἶνε τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ συζητηθῇ πρῶτον. Ἐὰν ὅμως ὁ Ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος δηλώσῃ ὅτι διὰ τῶν παρατηρήσεων τὰς ὁποίας πρόκειται νὰ κάμῃ δὲν σκοπεύει νὰ ἀπευθύνῃ μορφὴν κατὰ τοῦ Προέδρου τότε νομίζω ὅτι οὐδεὶς θὰ εἶνε ἀντίθετος πρὸς τὴν ἀναβολὴν καὶ δὲν ὑπάρχει ἐπομένως μορφὴ κατὰ τοῦ Προεδρείου.

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Πρόεδρε δὲν διετύπωσα οὐδὲν περὶ τοῦ περιεχομένου τῶν παρατηρήσεών μου, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἴτε εἰς πιθανότητα εἴτε εἰς πιθανὴν μορφὴν ὅπως εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως οὔτε νὰ γεννήσῃ ζήτημα ἐὰν θὰ κάμω ἢ ὄχι ἔκστασιν κατὰ τοῦ Προεδρείου, διότι ἀντιλαμβανόμενος τὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία εἶναι, καὶ συναισθανόμενος βαθύτατα ὅτι ἡ κοινὴ γνώμη πρὸ παντὸς ἀναμένει νὰ μάθῃ κατὰ τίνα τρόπον ἐλύθη ἡ Κυβερνητικὴ κρίσις καὶ ποῖα θὰ εἶναι ἡ ἐκ ταύτης ἀπόφασις τῆς Βουλῆς δὲν ἐπετρέπετο νομίζω πρὸ τούτου οὔτε κἂν ὑπόνοιαν νὰ δώσωμεν ὅτι θὰ γεννηθῇ ζήτημα, τὸ ὁποῖον θὰ συνδέεται κοινῶς μετ' αὐτῆς καὶ διὰ τοῦτο ἐπιμένω ἀκριβῶς εἰς τὸ ὅτι θὰ κάμω παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν πρακτικῶν. Ποῖον θὰ εἶναι τὸ περιεχόμενον τῶν παρατηρήσεων καὶ ἐὰν αἱ παρατηρήσεις αὗται δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὅτι εὑρίσκουσιν αἰτίασίν τινα κατὰ τοῦ Προεδρείου ἢ δημιουργίαν οἱουδήποτε ἄλλου πράγματος δὲν δύναμαι νὰ γνωρίζω καὶ νὰ προσδιορίζω τοῦτο ἐκ τῶν προτέρων. Καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἀκούσωσι θὰ ἐξηγήσωσιν ἐὰν σκέπτωμαι τοιοῦτόν τι ἢ ὄχι. Ἐγὼ ἀναφέρομαι μόνον καὶ μόνον εἰς τὰ πρακτικά, τὸ ὁποῖον ἔχει πρόδηλον τὴν ἔννοιαν πῶς σκέπτομαι νὰ ὁμιλήσω καὶ νὰ ἀναφέρω τὰς παρατηρήσεις μου. Ἐὰν ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν διετύπωσα μίαν σύστασιν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ μὴ κρατοῦμεν τὴν κοινὴν γνώμην εἰς τὴν δυσφορίαν τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ ἴδῃ μίαν Κυβερνητικὴν κρίσιν ἡ ὁποία διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 10 ἡμέρας καὶ πλησιάζομεν τὰς 15 καὶ ἡ ὁποία ἀναμένει νὰ ἀκούσῃ οὐχὶ πῶς ἐλύθη αὕτη ἀλλὰ ποία εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, νομίζω εἰς τὸ Σῶμα ἔγκειται νὰ εἴπῃ ἐὰν θὰ προχωρήσῃ ἢ ὄχι εἰς τὰς ἐργασίας του, ἐὰν θὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ κύριον ζήτημα, ἐπὶ τοῦ Κυβερνητικοῦ θέματος. Ἐὰν δὲ πάλιν ἡ πλειονοψηφία τῆς Βουλῆς θέλει τὸ ἐναντίον νὰ πράξῃ, ἐγὼ τὸ καθ' ἑαυτὸν ἔπραξα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται ἵνα ἡ τάξις τῆς συζητήσεως εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ πράγματα καὶ πρὸς τὴν ἀξίωσιν τῆς κοινῆς γνώμης. Δὲν θὰ ἐπιχειρήσω περισσότερον τούτου νὰ πείσω τὴν Βουλὴν διὰ τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην λύσιν. Ἐπρότεινα τὴν πρότασιν ταύτην καὶ θὰ παρακαλέσω τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ ταύτης.

Α. Παπαναστασίου. Οἱ λόγοι τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἀποδεικνύουν τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἰσχυρισμῶν μου, ἀποδεικνύουν δηλαδὴ ὅτι μοιραίως ὑπῆρχε μεγάλη πιθανότης ὅτι θὰ δημιουργηθῇ ζήτημα Προέδρου Βουλῆς. Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ ζητήματα τῆς συγκροτήσεως τοῦ Σώματος προηγοῦνται τῶν ζητημάτων τῆς συγκροτήσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκτὸς τούτου δὲν φαντάζομαι ὅτι ὑπάρχει ὁ ἐλάχιστος κίνδυνος τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ὁποίου θέλει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ τοσαύτην ἔκτασιν ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ ἄλλου σπουδαιοτάτου θέματος τῆς ἐκ νέου ἐπανεμφανίσεως τῆς πρὸ ὀλίγου παραιτηθείσης Κυβερνήσεως. Διατὶ νὰ κρυπτώμεθα ὄπισθεν τοῦ δακτύλου μας. Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐδημιουργήθη μία ἀνωμαλία, ἡ ἀνωμαλία ἐδημιουργήθη, διότι παρὰ τὰ εἰωθότα μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς παραιτήσεως τῆς Κυβερνήσεως

δύο τῶν κομμάτων ἢ κυρίως τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον κάθεται εἰς τὴν δεξιὰν πτέρυγα ἀντὶ νὰ σεβασθῇ τὴν συνήθειαν κατὰ τὴν ὁποίαν, ἀπούσης τῆς Κυβερνήσεως, ἡ Βουλὴ δὲν ἐργάζεται, ἐπεδίωξε νὰ συνεχίσῃ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς λύσεως τῆς συνεδριάσεως καὶ προεκάλεσε συζήτησιν καὶ ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν κατόπιν δὲν ἠξίωσε νὰ γίνῃ σεβαστὴ καὶ ἡ ἀξίωσις ἀπέβλεψεν εἰς τὸ ὅτι ἐὰν ἀνασχηματιστῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐμφανισθῇ αὕτη ἐντὸς 24 ὡρῶν. Καὶ ἐν τούτοις δὲν προστῆλθε καὶ δὲν προεκάλεσεν ἐκ τούτου οὐδεμίαν διαμαρτυρίαν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὰ λαβόντα χώραν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην προεκάλεσαν εἰς ἡμᾶς μίαν λύπην, διότι εὑρέθημεν πρὸ ἑνὸς αἰφνιδιασμοῦ, διότι ἐνῷ ἀπουσίαζον τὰ κόμματα τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τὴν μειοψηφίαν ἤθελε νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ νὰ ληφθῇ ἡ ἀπόφασις παρὰ τὰ εἰωθότα. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνωμαλία καὶ νομίζω ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος διὰ νὰ ἀπορύγῃ εὐρυτέραν ἀνωμαλίαν ὡρθῶς ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα. Καὶ ἄλλοτε ἔλαβε χώραν ὅμοιον ἐπεισόδιον ὅταν διηυθύνθη τὴν Κυβέρνησιν καὶ τοτε τὰ πρακτικὰ δὲν ἀνέγραψαν ὅτι ἔλαβε χώραν μετὰ τὴν λύσιν τὴν τυπικὴν τῆς συνεδριάσεως. Δι αὐτὸ νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅτι καλῶς ἔχουσι τὰ πρακτικὰ καὶ ὅτι ὀφείλουσι ἀμέτως νὰ ἐπικυρωθῶσι καὶ νὰ χωρήσωμεν εἰς τὸ ἄλλο θέμα.

Πρόεδρος. Ἐρωτῶ τὴν Βουλήν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀναβολῆς ἔχω τὸν λόγον.

Θ. Σοφούλης. Ἐτέθη, κύριοι, ζήτημα μορφῆς κατὰ τοῦ Προέδρου.....

Πολλοὶ Βουλευταί. Ὄχι, ὄχι, (θόρυβος διαμαρτυρίαι).

Π. Τσαλδάρης. Ἐτέθη ἡ πρότασις περὶ ἐπικυρώσεως τῶν πρακτικῶν καὶ ἀναμένομεν τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς ἐπ' αὐτῆς.

Ν. Μπακόπουλος. Ἐτέθη γενικώτερον ζήτημα, τὸ ζήτημα τῆς μορφῆς κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Θ. Σοφούλης. Ἐτέθη ζήτημα μορφῆς κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς δὲν εἶναι δεκτὴ δι' αὐτὴν τὴν συγκρότησιν ἀκόμη τοῦ Σώματος, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται κανονικῶς νὰ θεωρηθῇ συγκεκροτημένον, ὅταν εὑρίσκεται ὑπὸ τὸ κράτος τῆς μορφῆς τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, εἶναι ἀπαραίτητον ἡ Βουλὴ νὰ προβῇ ἀμέσως καὶ νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς μορφῆς κατὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ Πρόεδρος ἐὰν ἐξακολουθῇ νὰ ἔχῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Σώματος καὶ ἴσως—ἐπιτρέψατέ μοι νὰ προσθέσω— καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος δὲν εἶναι νεοσύλλεκτος τῆς πολιτικῆς ζωῆς. Διὰ τοῦτο μὲ μεγάλην ἔκπληξιν ἤκουσα τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὑποβάλλοντα τὴν πρότασιν αὐτὴν περὶ ἀναβολῆς, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοῇ ὅτι ὁσάκις παρεμπέσῃ ζήτημα μορφῆς ὑποχωρεῖ πᾶν ἄλλο ζήτημα καὶ δικαιοῦται κάθε ἄλλη συζήτησις μέχρις οὗ κρίνῃ ἡ Βουλὴ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην Βουλήν, τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν, εἶχε παρουσιασθῇ ζήτημα μορφῆς ὅλως διόλου ἀποτόμως καὶ ἀπροτόκλητος ἐκ τῶν βουλευτικῶν ἑδωλίων εἰς μίαν περίστασιν, ὁπότε ὑπῆρχε καὶ τότε ζήτημα ἐμπιστοσύνης ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως Παπαναστασίου, ἂν ἐνθυμοῦμαι. Ἐλέγετε λοιπὸν ὄχι μόνον νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις, ἀλλὰ νὰ διακοπῇ καὶ ἡ ἀγόρευσις τοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἱσταμένου, διὰ νὰ ἀποφανθῇ πρῶτον ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ παρεμπεσόντος αὐτοῦ ζητήματος τῆς μορφῆς. Ἡμεῖς δεχόμενοι εὐχαρίστως τὴν πρότασιν αὐτὴν τῆς μορφῆς, δὲν ἔχομεν κανένα λόγον καὶ καμμίαν ἀνάγκην νὰ μὴ τὴν δεχθῶμεν. Ὀφείλω νὰ δώσω μόνον ὀλίγας ἐξηγήσεις.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν θὰ διστάσω νὰ διατυπώσω τὰς σκέψεις μου, ἀλλὰ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ προεξοφλοῦνται παρ' ἄλλων, οἱ ὁποῖοι δὲν τὰς ἤκουσαν. Ἐὰν θέλετε νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις χωρὶς νὰ ἀκούσητε τὰς σκέψεις μου, κάνετέ το.

Θ. Σοφούλης. Εἶναι πανελληνίως γνωστὴ ἡ μορφὴ αὐτὴ ἡ ὁποία διατυμπανίζεται καὶ ὀφείλω νὰ δώσω ἐξηγήσεις, διευκρινήσεις εἰς τοὺς κ.κ. βουλευτάς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔτυχε νὰ εἶναι παρόντες κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν.

Α. Ἀγγελόπουλος. Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν συζήτησιν, ἐνῷ ὑπάρχει πρότασις ἀναβολῆς.

Θ. Σοφούλης. Ἡ μορφὴ, κύριοι, συνοψίζεται εἰς τὴν κατηγορίαν ὅτι ἔλυσα τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν ἄνευ τῆς συνεναίσεως, ἄνευ τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς. Μάλιστα, κύριοι, ἔλυσα καὶ τὴν συνεδρίασιν αὐτήν, ὅπως ἔλυσα ὅλας τὰς συνεδριάσεις ἐπὶ δύο ἔτη ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχει διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ ὁρίζουσα ὅτι ὁ Πρόεδρος κηρύσσει τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς συναινέσει καὶ ἀποφάσει αὐτῆς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοῇ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι ἡ διάταξις αὐτὴ κατέστη γράμμα νεκρόν. (διαμαρτυρίαι), καὶ ἀντικατεστάθη, μὲ πάγιον κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον, δυνάμει τοῦ ὁποίου ὁ Πρόεδρος κηρύσσει τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως μὲ τὴν προϋπόθεσιν καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς, ἐκπροσωπουμένης ἄλλως τε ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἠδυνάμην νὰ ἀκολουθήσω εἰς τὰ λεχθέντα, ἐξηγῶν καὶ δικαιολογῶν τὴν στάσιν μου διότι ἔλυσα τὴν συνεδρίασιν, ἀλλ' ὀφείλω εἰλικρινῶς νὰ σᾶς ἀποκαλύψω καὶ μίαν ἀδυναμίαν μου, ἡ ὁποία ἦτο ἴσως συνέπεια μιᾶς ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως καὶ συμπαθείας τὴν ὁποίαν ἔτρεφον πάντοτε πρὸς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Μόλις ἀντελήφθην ὅτι ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἤθελε νὰ ὁμιλήσῃ, ἔστρεψα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐπροχώρησα πρὸς τὴν ἔδραν. Δὲν εἶναι ἀληθές;

Φωναί. Ἀληθέστατον.

Θ. Σοφούλης. Ἔστρεψα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐπροχώρησα πρὸς τὴν ἔδραν, ἕτοιμος νὰ ἀνακαλέσω τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ δώσω τὸν λόγον καὶ νὰ ἀκουσθῇ ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἀλλ' εὑρέθην κἄρνης ἀπέναντι καταιγίδος ἀπειλῶν, ἀπέναντι θελλης ὕδρεων (διαμαρτυρίαι) καὶ θὰ ἤμην ἄξιος τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς, θὰ ἤμην ἄξιος νὰ προεδρεύω τοῦ Σώματος ἐὰν ὑπέκυπτον εἰς τὴν ἀσχημίαν ἡ ὁποία ἐξεδηλώθη, ἐὰν ὑπέκυπτον εἰς τὴν βίαν καὶ τὴν ἀπειλήν, καὶ ἐδεχόμην νὰ γίνω αἰχμάλωτος ἐπὶ τῆς ἕδρας καὶ συνεργὸς μιᾶς καταστάσεως, μιᾶς πολυθρυλήτου καταστάσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἔλλειψαν καὶ ἀγορεύσεις ἐκ τοῦ ἀκροατηρίου καὶ τῶν θεωρείων (χειροκροτήματα). Καὶ δὲν ἀνεκάλεσα τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως διότι τοῦτο θὰ ἀπετέλει ἐκμηδένισιν τελείαν τοῦ προεδρικοῦ ἀξιώματος καὶ πλήρη ἐξευτελισμὸν τοῦ κύρους καὶ τοῦ γοήτρου τοῦ Κοινοβουλίου. Ἔπραξα καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὸ καθῆκόν μου, ὅπως καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν, ὅπως καὶ εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις αἱ ὁποῖαι ἐπροκάλουν πάντοτε ἐκδήλωσιν πανηγυρικὴν τῆς ἐπιδοκιμασίας καὶ τῶν ἐπαίνων τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἔπραξα τὸ καθῆκόν μου, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐπέβαλλε μόνον ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ κῦρος τοῦ προεδρικοῦ ἀξιώματος, καὶ πρὸς τὸ κῦρος τοῦ Κοινοβουλίου. Δὲν εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος εἶναι διατεθειμένος νὰ παραδώσῃ μειωμένον τὸ κῦρος τοῦ ἀξιώματος, τὸ ὁποῖον ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὸν ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία. (Χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Κύριοι Βουλευταί, παρεκάλεσα πρὶν ἢ ἐπιφέρω τὰς παρατηρήσεις τὰς ὁποίας εἶχον ἐπὶ τῶν πρακτικῶν νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ κυρίου ζητήματος, διότι δὲν ἤθελον νὰ ἀπασχοληθῇ ἡ Βουλὴ εἰς ζήτημα, τὸ ὁποῖον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ παρὰ πᾶσαν σοβαρότητα τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἔχῃ ἀπέναντι τοῦ ἑτέρου ζητήματος τῆς ἐκ νέου ἐμφανίσεως τῆς Κυβερνήσεως, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσῃ. Καὶ διὰ τοῦτο διετύπωσα τὴν πρότασίν μου ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως ὡς πρὸς τὰ πρακτικὰ τελείως ἀντικειμενικῶς,

ὥστε εἰς οὐδένα νὰ δώτω οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ διάθεσίς μου ἦτο νὰ μεμφθῶ τὸν κ. Πρόεδρον. Χαίρω ὅμως διότι ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Προέδρου μοῦ ἐδόθη μία ἐξήγησις ἡ ὁποία θὰ ἦτο ἴσως ἐπαρκὴς δι' ἓν μέρος τῆς ὑποθέσεως. Ἀλλ' ἐνῷ δὲν εἶμαι ἀκόμη γνωστὸν εἰς τὴν Βουλὴν τὶ θεωρῶ ἀνεπαρκὲς ἐν προκειμένῳ, προτάσσοντας πρακτικὰ τῆς Βουλῆς, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι ἡ Συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ἔλαβεν εὐθὺς ἀμέτως μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς παραιτήσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ὁ κ. Πρόεδρος ὁ ἴδιος εἶπε πρὸ μικροῦ εἰς ἡμᾶς ὅτι ὄντως εἶχον ζητήσει νὰ ὁμιλήσω μετὰ τὴν ἀγγελίαν τῆς παραιτήσεως τῆς Κυβερνήσεως, καὶ παρὰ τὰ εἰωθότα, ὡς εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος, ἠθέλησε νὰ ἐπιτρέψῃ διὰ νὰ λάσω τὸν λόγον. Ἀλλ' ἡ ἐπακολουθήσασα ἀταξία εἰς τὴν Βουλὴν τῶν ἡμπόδισε καὶ ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπε πλέον νὰ διακόψῃ τὴν Συνεδρίασιν, οὐχὶ διότι τὸ ἔθος εἶναι εὐθὺς μόλις ἀναγγέλλεται ἡ παραίτησις τῆς Κυβερνήσεως, ἀνεξαρτήτως τοῦ τὶ θέλῃ ἡ Βουλὴ νὰ κάμῃ, ὅτι πρέπει νὰ διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις, ἀλλ' ὅτι ἕνεκα τῶν ἀταξιῶν, αἱ ὁποῖαι μετὰ τοῦτο ἐγένοντο, ἠναγκάσθη νὰ θεωρήσῃ τὴν Συνεδρίασιν λήξασαν. Ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ ἔρχομαι εὐθὺς ἀμέσως νὰ συμφωνήσω μετὰ τοῦ κ. Προέδρου εἰς τὸ οὐσιῶδες ζήτημα τὸ ὁποῖον μᾶς ἀπασχολεῖ, διότι νομίζω καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ εἶναι σύμφωνος καὶ αὐτὸς ὁ κ. Πρόεδρος εἶναι σύμφωνος μετ' ἐμοῦ ὅτι ὅντως ἐπεκράτησε συνήθεια μᾶλις ἀνακοινοῦται ἡ μεταβολὴ ἡ πολιτικὴ κρίσις, ἡ Βουλὴ νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ συνεδριάζῃ καὶ νὰ διακόπτῃ τὰς ἐργασίας της. Ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἕπεται ὅτι δὲν θὰ διατηρηθῇ ἡ ἐκ τοῦ Κανονισμοῦ ἐπιβαλλομένη τάξις, ὅτι ἡ Βουλὴ διακόπτει τὰς Συνεδριάσεις συναινούσης ταύτης. Ὄχι μόνον τὴν ἤδη προσφάτως ἀπὸ τοῦ Βήματος τούτου, γενομένην ὁμολογίαν ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀκουσθῶ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἔγγραφον τῆς Κυβερνήσεως τὸ ὁποῖον καταλήγει εἰς τὸ "παρακαλῶ ὅθεν ὑμᾶς ὅπως προτείνητε εἰς τὴν Βουλὴν τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς μέχρι διευθετήσεως τῆς κρίσεως", τοῦτο ἔλεγεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, τοῦτο ἦτο ἡ τάξις, καὶ τοῦτο ἀπαγγέλλων ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἔκαμε τὴν πρότασιν νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της. Ὅταν ἐγὼ ἐζήτησα εὐθὺς μετὰ τοῦτο τὸν λόγον ὁ κ. Πρόεδρος, τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος, ὤφειλε νὰ μοῦ δώσῃ τὸν λόγον διότι ὡς καὶ ὁ ἴδιος ὡμολόγησεν ἀπὸ τοῦ ὑήματος τούτου, γνωρίζει ὅτι δὲν εἶμαι νέος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, οὔτε καὶ ἐκτὸς τῆς αἰθούσης (Ἱλαρότης) ὥστε νὰ μὴ γνωρίζω τὶ γίνεται, διότι πάντοτε ἐγὼ βεβαίως δὲν ἠδυνάμην ἐν κυβερνητικῇ κρίσει νὰ ζητήσω νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συνεδρίασις καὶ εἶχον κάτι τ' σχετικὸν μὲ τὴν πρότασιν, ἡ ὁποία ἐγένετο, νὰ εἴπω καὶ ἐγνώριζεν ἀκόμη ὁ κ. Πρόεδρος ὅτι ὑπερημύνομαι, ὅση μοι δύναμις εἶναι, ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ὅπου παρίστανται ὀξεῖαι ἀντιθέσεις, νὰ τηρῆται ὅσον τὸ δυνατὸν μείζων ηρεμία. Καὶ τὸ δεύτερον τοῦτο ἐγνώριζεν ὁ κ. Πρόεδρος καὶ ἑπομένως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ζητήσω νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συνεδρίασις, καὶ κατὰ ταῦτο βεβαίως θεωρῶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποστηριχθῇ, ὡς ἤκουσα ὑποστηριζόμενον, ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ποτὲ οἱαδήποτε συζήτησις, ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ συζήτησις καὶ ὅτι ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας τῆς Βουλῆς. Τὴν τοιαύτην ἔννοιαν τὴν ὁλέπω ὑποστηριζομένην καὶ ἐκ σημειώσεώς τινος ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἡ ὁποία λέγει «κατόπιν τούτου συνεχίζει ὁ κ. Πρόεδρος ὑρισταμένης Ὑπουργικῆς κρίσεως διακόπτονται συμφώνως πρὸς ἀπαράβατον κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον αἱ ἐργασίαι τοῦ Σώματος μέχρις ἐπιλύσεως αὐτῆς». Διακόπτονται βεβαίως κατὰ τὸ ἔθιμον τοῦτο αἱ ἐργασίαι, ἀλλὰ πάντοτε ἐπινευούσης τῆς Βουλῆς. Δὲν ἐθεώρησεν ὁ κ. Πρόεδρος ὅτι ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἤθελεν εὐθὺς ἀμέσως νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της, ἐνῷ καὶ οἱ κ. κ. βουλευταὶ οἱ παριστάμενοι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ἡ Κυβέρνησις διὰ τῶν κ. κ. Ὑπουργῶν, οἱ ὁποῖοι παρίσταντο, πάντες ἐκτὸς ἐλαχίστης μειοψηφίας ἐζήτησαν τὴν συνέχισιν τῆς συνεδριάσεως καὶ ἐξηκολούθησεν ἡ συνεδρίασις μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ κ. Προέδρου, ὁ ὁποῖος καθ' ἃ διετύπωσεν, ἀπεχώρησε διότι ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις. Ἀλλ' ἡ συνεδρίασις ἐν τούτοις ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ κ. Προέδρου. Δὲν ἐξετάζω πλέον διατὶ ἀπεχώρησεν ὁ κ. Πρόεδρος μετὰ τὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὅτι ἐκ τῆς ἐπελθούσης ταραχῆς δὲν ἠδύνατο νὰ συνεχισθῇ κατ' αὐτὸν ἡ συνεδρίασις. Ἐν τούτοις ἡ συνεδρίασις ἐξηκολούθησε, ἕτερος ἀναπληρωτὴς τοῦ κ. Προέδρου κατέλαβε τὴν ἕδραν καὶ ἐγένετο συζήτησις ἐπὶ ὡρισμένου τινὸς θέματος, τὸ ὁποῖον εἶμαι βέβαιος ἂν ὁ κ. Πρόεδρος δὲν ἐταράσσετο ἐκ τῆς προσωρινῆς ἐκείνης ἀταξίας ἡ ὁποία ἐπεκράτησε, βεβαίως καὶ ὁ ἴδιος θὰ ἐλάμβανε καὶ θὰ ἤκουε τὸ Θέμα.

Θ. Σοφούλης. Σᾶς εἶπον ὅτι οὐδεμίαν δυσκολίαν θὰ ἔχω νὰ ἀναλάβω τὴν λύσιν τῆς Συνεδριάσεως.

Π. Τσαλδάρης. Δι' αὐτὸ εἶπον ὅτι ἂν ὑπῆρχεν ὀλίγη ὑπομονὴ νὰ ἀκούσετε πῶς θὰ ἐξετίθεντο τὰ πράγματα παρ' ἐμοῦ δὲν θὰ ὡρίστατο ἴσως τόση σπουδὴ ὥστε νὰ γεννηθῇ ζήτημα. Γνωρίζετε πολὺ καλῶς ὅτι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ προντίζω νὰ μὴ δίδω ἀφορμὰς προσωπικῶν ζητημάτων. Τὰ ζητήματα ταῦτα τὰ θεωρῶ ἀνάξια. Μετὰ τὴν ἐξήγησιν τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ κ. Πρόεδρος, ὅτι, οὐχὶ διότι δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ ἐμέ, ἀλλὰ διότι ἦτο μία τοιαύτη ταραχὴ ὥστε νὰ νομίσῃ ὅτι δὲν δύναται νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ καὶ θὰ ἦτο ἴσως ἀτόπημα νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συζήτησις, ἀπεχώρησε, δὲν ὑπάρχει πλέον ζήτημα οὔτε προσωπικὸν τοῦ κ. Προέδρου οὔτε εἰς ἐμὲ περὶ τῆς ὀφειλομένης σπάσεως καὶ συμπεριφορᾶς τὴν ὁποίαν ὀφείλω νὰ ἀξιώσω ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον ὄχι μόνον ὡς ἄτομον ἀλλὰ καὶ ὡς ἀρχηγὸς κόμματος, καὶ ὀφείλω νὰ εἴπω ὅτι πάντοτε ὁ κ. Πρόεδρος ἔγει ὑπ' ὄψιν του, καθὼς ἤδη ὡμολόγησεν, ἀπέναντί μου νὰ τηρῇ συμπεριφορὰν τὴν ὀφειλομένην εἰς ἐμέ. Ἑπομένως ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως δὲν ὑπάρχει ζήτημα. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι μετὰ τὴν συνέχισιν τῆς συζητήσεως, ἡ ὁποία ἐγένετο καὶ ἐγένετο ἐν τάξει, πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, εἶναι ὅτι ἐν τοῖς πρακτικοῖς δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἐξακολούθησις τῆς Συνεδριάσεως. Καὶ νομίζω ὅτι ὀρθὸν εἶναι διὰ νὰ ἀποκαταστήσωμεν τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσίν των χάριν αὐτοῦ τοῦ Σώματος καὶ διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ὅτι τὸ Σῶμα μετέβαλε τὸν σκοπόν, τὸν ὁποῖον ἔχει καὶ τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκει, καὶ διὰ νὰ τηρήσωμεν ἓν στοιχεῖον, κύριοι, τὸ ὁποῖον εἶναι οὐσιῶδες διὰ νὰ εἴμεθα ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα, τὴν αἰθουσαν ταύτην πρέπει νὰ τιμῶμεν καὶ νὰ σεβώμεθα οὐχὶ μόνον ὅταν ὁμιλῶμεν ἀπὸ τοῦ Βήματος τούτου, ἀλλὰ καὶ ὅταν ὁπωσδήποτε εὑρισκώμεθα ἐδῶ πρέπει νὰ καταλάβωμεν ὅτι ἐδῶ συνεδριάζει ὁ Ἑλληνικὸς λαός, συνεδριάζει ἡ μεγαλητέρα δύναμις, ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸ Κράτος. Νομίζομεν λοιπὸν ὅτι τὰ πρακτικὰ ἔχουσιν ἀνάγκην συμπληρώσεως καὶ νὰ περιληφθῇ ἡ συνέχισις ἡ ὁποία ἐγένετο ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Κακάρου, διότι αὕτη ὑπῆρξε τακτικὴ συζήτησις, ὡς δὲ εἶναι γνωστὸν ἐκ τῶν πρακτικῶν περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐγένετο λόγος εἰμὴ μόνον ὅτι μία Κυβέρνησις συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα ὤφειλε νὰ ἔλθῃ τὴν πρώτην Συνεδρίασιν εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν Βουλήν, ἡ Βουλὴ ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον ὅτι ἔπρεπε νὰ καθορισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς Συνεδριάσεως ἵνα μὴ γίνουν νέαι προσκλήσεις καὶ νὰ παρουσιασθῇ ἡ Κυβέρνησις. Τὸ ἀντικείμενον τοῦ θέματος ἦτο σχετικὸν πρὸς τὴν ἀναγγελίαν τῆς παραιτήσεως. Ἡ συνέχισις τῆς Συνεδριάσεως ἐγένετο ἐν πλήρει τάξει καὶ ἑπομένως τὰ πρακτικὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ συμπληρωθῶσι.

Ν. Μανάκος. Οὐδεμία ἀνάγκη.

Π. Τσαλδάρης. Διὰ σᾶς. Φρονῶ ὅτι τὰ πρακτικὰ δέον νὰ συμπληρωθοῦν, διότι ἂν δὲν συμπληρωθοῦν θὰ εἶναι ἀταξία. Δὲν πιστεύω δὲ κανεὶς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ νὰ θέλῃ νὰ δημιουργήσῃ ἀταξίαν.

Χ. Βοζίκης. Ἀναγράφουν, κύριοι, τὰ πρακτικά, δόγμα

δι' ἐμὲ πρωτάκουστον, ὅτι ὑπάρχει ἔθιμον κοινοβουλευτικὸν κατὰ τὸ ὁποῖον ὅταν ἀναγγέλλεται κυβερνητικὴ κρίσις, ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ἰδίῳ δικαίῳ, ἄνευ συναινέσεως τῆς Βουλῆς, λύει τὴν συνεδρίασιν. Τοῦτο ἔχει γραφῆ εἰς τὰ πρακτικὰ (ἀναγινώσκει) «Κατόπιν τούτου—ἀφ' οὗ ἀνεγνώσθη τὸ ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου—κατόπιν τούτου συνεχίζει ὁ κ. Πρόεδρος, ὑφισταμένης ὑπουργικῆς κρίσεως διακόπτονται συμφώνως πρὸς ἀπαράβατον κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον.

Κ. Γόντικας. Νὰ διαγραφῇ ἡ τελευταία αὐτὴ φράσις.

Χ. Βοζίκης. Εἶναι καὶ αὐτὸ μία λύσις. Ἀλλ' ἐὰν διορθωθῇ ἡ φράσις αὐτὴ ἔπονται αἱ συνέπειαι περὶ τῶν ὁποίων παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτρέψητε νὰ ὁμιλήσω. Εὑρίσκω ὅτι δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον ἔθιμον, εὑρίσκω ὅτι ὁ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ψηφισθεὶς Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς ἀναγράφει καὶ ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου ἀναγράφουν οἱ Κανονισμοὶ διὰ τὴν τάξιν ὅτι αἱ λύσεις τῶν συνεδριάσεων γίνονται συναινέσει τῆς Βουλῆς, ἤτοι κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, εἴτε σιωπηρᾶς ἀποφάσεως εἴτε ρητῆς ἀποφάσεως. Εἴθιστα νὰ γίνωνται κατ' ἀπόφασιν σιωπηρὰν, διότι ὑποτίθεται ὅτι ὁ Πρόεδρος εὑρίσκεται ἐν συνεννοήσει μὲ τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐκπροσωποῦσαν τὴν πλειοψηφίαν καὶ ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις δίδει τὴν συναίνεσιν της ὁ Πρόεδρος δικαιοῦται νὰ στηριχθῇ εἰς τὴν κοινὴν συναίνεσιν τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὑπάρχει ἡ εἰκαζομένη θέλησις τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τὴν προελθοῦσαν δὲν εἶχε τοῦτο τὸ τεκμήριον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς διὰ νὰ διακόψῃ τὴν συνεδρίασιν, διότι ἡ Κυβέρνησις ἐφέρετο παρίστατο διὰ τεσσάρων Ὑπουργῶν δὲν συνερώνει εἰς τὴν ἄμεσον διακοπὴν τῆς συνεδριάσεως. Ἐπεθύμει συζήτησιν. Καὶ ἐπεθύμει συζήτησιν μεθ' ὁλοκλήρου τῆς τότε παρούσης Βουλῆς ὄχι διὰ νὰ μὴ δικασποῦν αἱ συνεδριάσεις ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν αἱ γνῶμαι ὅσας ἐνόμιζον οἱ ῥήτορες ὅτι ὠφειλον νὰ ἀναπτύξουν. καὶ μετὰ τοῦτο νὰ ἐπέλθῃ ἡ διακοπή. Καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὁ ὁποῖος ἀπήγγειλε τὸ ἀξίωμα, ὡς γράφουν τὰ πρακτικά, ἐγὼ δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ εἶπε τοῦτο ὅτι εἶναι ἀπαράβατον ἔθιμον νὰ διακόπτεται ἡ συνεδρίασις ὅταν ἀναγγέλλεται κυβερνητικὴ κρίσις, καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀναιρεῖ τὸ ἀξίωμα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἀναγράφεται εἰς τὰ πρακτικὰ καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτὸ ἀναιρεῖται καὶ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοῦ ἐγγράφου του πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ζητεῖ νὰ προτεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἡ διακοπή. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι νέος εἰς τὸ Κοινοβούλιον. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ὅλων ἡμῶν. Ὑπῆρξε πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ἔχει ἐργασθῇ εἰς τὸ Κοινοβούλιον καὶ γνωρίζει κάλλιον παντὸς ἄλλου ἐξ ἡμῶν τὰ κοινοβουλευτικὰ ἔθιμα. Καὶ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως ἐξ ὀνόματος ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως ἐζήτησε νὰ ἀποταθῇ ὁ Πρόεδρος εἰς τὴν Βουλήν, τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει δικαίωμα προσωπικὸν εἰς τὸν Πρόεδρον νὰ διακόπτῃ ἄνευ συναινέσεως τῆς Βουλῆς τὴν συνεδρίασιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς πρὸ ὀλίγου ἔλεγε πρὸς ἡμᾶς· «Εἶδον ὅτι ἐπεθύμει νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, καὶ ἅμα εἶδον τοῦτο ἐπέστρεψα διὰ νὰ τοῦ δώσω τὸν λόγον». Ἀλλὰ πῶς κ. Πρόεδρε, ἀφοῦ ἐλύσατε τὴν συνεδρίασιν, κατ' ἀπαράβατον κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον, ἐπανήλθετε παραβαίνοντες τὸ ἔθιμον αὐτό;

Θ. Σοφούλης. Κατηγόρησα τὸν ἑαυτόν μου. Ἦτο μία ὑπερβολὴ φιλοφροσύνης καὶ ἀβροτήτος.

Χ. Βοζίκης. Δὲν νομίζω ὅτι πιστεύετε ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἐξ ὑπερβολικῆς φιλοφροσύνης καὶ ἀβρότητος νὰ παραβιάζῃ τὸν Κανονισμὸν ἢ τὸ Κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον. Ἀλλ' ἀνατρέχων εἰς τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν εἴσεις ἐπεχειρήσατε νὰ ἐπιστρέψητε εἰς τὴν ἕδραν σας καὶ ἐρευνῶν τὴν τότε διάνοιαν ὑμῶν εὑρίσκω ὅτι ἀνεγνωρίσατε καὶ ὑμεῖς ὅτι τοιοῦτον ἔθιμον δὲν ὑρίστατο.

Θ. Χαβίνης. Ἐκ συνηθείας εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων ὁ Πρόεδρος δίδει τὸν λόγον πάντοτε.

Χ. Βοζίκης. Σήμερον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐπροχώρησε περισσότερον καὶ ἐνῷ ἡ διάθεσις τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἦτο νὰ διεξαχθῇ ὅτῳ τὸ δυνατὸν ἡπιότερον ἡ συζήτησις, ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς τὴν ὤξυνε, τὴν ὤξυνε κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ ἀπαντήσωμεν. Ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὡμίλησε περὶ ἀσχημιῶν. Δὲν ἐνθυμοῦμαι ἀκριβῶς τὴν λέξιν, ἀλλ' εἶπε λέξιν ἀποτελοῦσαν ὕβριν καθ' ἡμῶν τῶν παρευρεθέντων τότε εἰς τὴν συνεδρίασιν.

Θ. Σοφούλης. Δύνασθε νὰ ἀρνηθῆτε, σᾶς ἐρωτῶ νὰ μοὶ εἴπητε εἰλικρινῶς, δύνασθε νὰ ἀρνηθῆτε ὅτι ὑπῆρξεν ἐν πανδαιμόνιον ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς καὶ ὅτι ἐξηνέχθησαν φράσεις ἀνάξιαι τῆς Βουλῆς;

Χ. Βοζίκης. Ὁμολογῶ ὅτι ὑπῆρξε πανδαιμόνιον (Θόρυβος). Ἀρήκατε νὰ διεξάγω καθ' ὃν τρόπον ἐγὼ νομίζω τὴν συζήτησιν. Ὁμολογῶ ὅτι ὑπῆρξε πανδαιμόνιον, ἀλλὰ τὸ πανδαιμόνιον προεκλήθη ἐκ τῆς ἀντιλήψεως τῆς Βουλῆς ὅτι παρεδιάσθη ἐπίτηδες ὁ Κανονισμὸς αὐτῆς. Ἐὰν ἡ βάσις αὐτὴ ἐκρίνετο μὴ ὀρθή, τότε θὰ εἴχετε τὸ δικαίωμα νὰ καταγγρήσητε τὸ πανδαιμόνιον. Ἀλλ' ἐρώτων ἡ βάσις θεωρεῖται ὀρθὴ τὸ πανδαιμόνιον ἐκεῖνο ἦτο δικαιολογημένον, τὸ πανδαιμόνιον ἔδιδε εἰς ὑμᾶς τὸ δικαίωμα νὰ διακόψητε πλέον τὴν συνεδρίασιν προσωρινῶς χάριν καταπαύσεως τοῦ θορύβου, ὄχι νὰ διακόψητε τὰς συνεδριάσεις μέχρι λήξεως τῆς κρίσεως. Ἴσως ἡ σύγχισις ἡ ἐπακολουθήσασα δὲν ἄρηκεν ὑμᾶς νὰ κρίνητε ἐν ψυχραιμίᾳ, ἀλλὰ θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ διαβεβαιώσητε τοῦτο διὰ νὰ παύσῃ ἡ περαιτέρω συζήτησις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις καὶ ἐγὼ ἐπιθυμῶ νὰ γένῃ εἶναι νὰ διαγραφῇ τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τὸ πρακτικὸν ὡς ἄξιωμα διότι οὐδέποτε ἐπεκράτησεν ἔθιμον δίδον τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς νὰ διακόπτῃ ἢ νὰ λύῃ τὴν συνεδρίασιν. Διορθώσατέ το ὅπως θέλετε.

Κ. Γόντικας. Μέχρι τῆς στιγμῆς ὅτῆς ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὴν πλειοψηφίαν. Διὰ τοῦ ἐγγράφου τοῦ κ. Προέδρου τῆς

Κυβερνήσεως ἐπροτάθη διακοπή. Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς διέκοψε τὴν συνεδρίασιν τεκμαιρομένης τῆς συναινέσεως τῆς Βουλῆς.

Χ. Βο΄ικης. Εἶναι πειὸ βεβιασμένο αὐτὸ ποῦ λέγετε. Ἡ Κυβέρνησις ἦτο παροῦσα, ἦτο παρὼν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης. Ἐὰν θέλετε νὰ ἐξοικονομήσωμεν τὰ πράγματα, ἀ ολουθήσατε ἄλλην ὁδόν, ὄχι αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖτε. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὑπέδειξεν ὅτι δὲν ἔχει τὴν διάθεσιν νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ἄκρα. Ὑπέδειξεν ἕνα στάδιον νὰ ἐξοικονομηθοῦν τὰ πράγματα. Συζητήσατε ἐπὶ τῶν σκέψεων αὐτοῦ καὶ μὴ πέρνετε τὴν ἄλλην ἄκρην εἰς τὴν ὁποίαν δὲν σᾶς βοηθεῖ οὔτε ὁ Κανονισμός, οὔτε ἡ λογική.

Ὁ κ. ***Ι. Ράλλης*** ἔγει ὅτι π ραιτεῖται τῶν παρατηρήσεών του ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ διαγραφοῦν ἐκ τῶν πρακτικῶν αἱ φράσεις περὶ λύσεως τῆς συνεδριάσεως ἄνευ συναινέσεως τῆς Βουλῆς. Διότι τοῦτο θὰ ἦτο κατάργησις ρητοῦ ἄρθρου τοῦ Κανονισμοῦ, ὅπερ ἀνέκαθεν ἐφαρμόσθη καὶ ἄρνησις ἀναφαιρέτου δικαιώματος τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι διὰ τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς δὲν χρειάζεται μόνον ἡ τ ήρησις τοῦ Κανονισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς ὅλων ἡμῶν. Σχετικῶς μὲ τὸ προκύψαν ζήτημα συνήθεια εἶνε ὅταν ἀναγγέλλεται ἡ Ὑπουργικὴ κρίσις νὰ διακόπτωνται αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς. Ἐννοεῖται, συνεχίζει, ὅτι ἡ συνήθεια αὕτη δὲν εἶνε ἀπαράβατος καὶ διὰ τοῦτο συναινῶ καὶ ἐγὼ νὰ διαγραφῇ ἡ λέξις «ἀπαράβατος» ἐκ τῶν πρακτικῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἐγγείρου τοῦ κ. Προέδρου αὐτῆς ἐρώτησε καὶ ζήτει τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς.

Φωναί θόρυβος, κωδωνοκρουσίαι.

Ι. Ράλλης. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις παρητεῖτο συ επείᾳ ἐλλείψεως ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς τί θὰ ἐγίνετο ἡ θεωρία σας περὶ πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς;

Α. Παπαναστασίου. Τότε οἱ θέλοντες νὰ λάβουν τὸν λ'γον, τὸν λαμβάνουν εἰδοποιοῦντες προηγουμένως τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν κάτ ι τοιοῦτον μία μερὶς τῆς Βουλῆς, νὰ θελήσῃ νὰ λάβῃ ἀποράσεις ἐν ἀπουσίᾳ τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς. Κατὰ συνέπειαν πρέπει νὰ ὁμολογήσητε ὅτι ἦτο δικαιολογημένη ἡ ἐνέργεια τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὅστις ἀφοῦ ἔλυτε τὴν συνεδρίασιν εὑρέθη πρὸ μιᾶς ἀνωμαλίας καὶ ἀτ ξίας μήπω προερχομένης ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς· ἐρώτον ἠγνόει περὶ τίνος πρόκειται καλῶς ἔπραξεν ὡς ἔπραξεν. Ἄλλως τε καὶ ἡ συνέχεια ἀπέδειξεν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ περιττοῦ πράγματος ἀφοῦ ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὑπέμνησε μόνον τὴν γνωστὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος Ἡ ἀταξία συνεπῶς ἐπῆλθε κατὰ τὴν γνώμην μας πρῶτον διότι δὲν εἰδοποιήθη ἐγκαίρως ὁ κ. Πρόεδρος, ὅτι ὡρισμένοι Βουλευταὶ θέλουν νὰ ὁμιλήσουν περὶ τῆς Ὑπουργικῆς κρίσεως καὶ δεύτερον ὡς ἐκ τοῦ ἐπακολουθήσαντος θορύβου, εἰς τρόπον ὥστε ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς ὀρθῶς ὁ κ. Πρόεδρος ἔλυσε τὴν συνεδρίασιν, ἀφ' ἑτέρου δικαίως παρατηρεῖται ὁ Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ὅτι δὲν τοῦ ἐδόθη ὁ λόγος. Πάντως καταλήγει ἂν διαγραφῇ ἐκ τῶν πρακτικῶν ἡ λέξις «ἀπαράβατον» ἐξοικονομοῦνται τὰ πράγματα.

Ὁ κ. Π. Τσαλδάρης λέγει ὅτι μετὰ τὰ λεχθέντα εἶνε προφανὲς ὅτι τὸ ζήτημα μορφῆς τοῦ κ. Προέδρου δὲν ὑπάρχει. Ὑπάρχει ὅμως ζήτημα πρακτικῶν. Λέγουν ἐν πρώτοις ταῦτα ὅτι πρόκειται περὶ ἀπαραβάτου ἐθίμου.....

Θ. Σοφούλης. Δεχόμεθα νὰ διαγραφῇ.

Π. Τσαλδάρης. Μετὰ τοῦτο ἔχομεν τὸ δεδομένον ὅτι δὲν ἐλύθη ἡ συνεδρίασις κατὰ ἕνα κανονικὸν τρόπον καὶ βεβαιωμένον εἶνε ὅτι ἡ Βουλὴ ἐσυνέχισε τὴν Συνεδρίασιν. Ὁ κ. Πρόεδρος εἶπεν ὅτι λόγῳ τοῦ θορύβου δὲν ἐσυνεχίσθη ἡ Συνεδρίασις, ἀλλὰ εἶνε γνωστὸν ὅτι θόρυβοι γίνονται πάντοτε καὶ τὸ πολὺ διακόπτονται αἱ συνεδριάσεις καὶ δὲν λύονται παρὰ μόνον συναινέσει τοῦ Σώματος. Πάντως, συνεχίζει, διὰ νὰ φαίνεται λυθεῖσα νομίμως ἡ Συνεδρίασ ς πρέπει κατὰ ἕνα οἱονδήποτε τρόπον νὰ ἀναφερθοῦν εἰς τὰ Πρακτικὰ τὰ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Προέδρου λαβόντα χώραν. Ἐλέχθη ὅτι αἱ γενόμεναι κατ' αὐτὰς συστάσεις ἦσαν περιτταί, ἀλλὰ ἂν ἦτο περιττὸν ἢ ὄχι τοῦτο τὸ ἐγνώριζε ἡ Βουλὴ ἡ ὁποία ἔχει καὶ δικαίωμα καὶ καθῆκον νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν θέλησίν της ὅπως ἀμέσως ἐμφανισθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἡ τυχὸν σχηματισθησομένη Κυβέρνησις. Μετὰ τὴν ἀναγγελίαν ἐξ ἄλλου τ ς κρίσεως οὐδεὶς ἐγνώριζε τὶς εἶχε τὴν πλειοψηφίαν. Κατηλλήγων προτείνει ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ ἐκ τῶν Πρακτικῶν ἡ φράσις «ἀπαράβατον ἔθιμον» καὶ νὰ καταχωρηθοῦν τὰ μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ Προέδρου λαβόντα χώραν.

Ὁ κ. ***Ε. Καντ ά ης*** λέγει ὅτι ὡς ἀνεξάρτητος Βουλευτὴς διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἀκουσθεισῶν θεωριῶν. Ἐλέχθη, συνεχίζει, ὅτι ὑπάρχει Κοινοβουλευτικὸν ἔθιμον. Ἀλλὰ ὁ κανονισμὸς ἀγνοεῖ τὸ ἔθιμον αὐτὸ καὶ διαγράφει ρητῶς ὅτι διὰ τὴν λύσιν τῆς Συνεδριάσεως χρειάζεται εἴτε ρητὴ εἴτε σιωπηρὰ συναίνεσις τῆς Βουλῆς. Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην παρίσταντο ὑπὲρ ἑκατὸν βουλευταὶ δυνάμενοι νὰ ἀποφασίσουν ἐγκύ ως. Ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ τεκμήριον τῆς πλειοψηφίας, ἀλλὰ ἐν προκειμένῳ τὸ τεκμήριον αὐτὸ ἦτο κατὰ τῆς Κυβερνήσεως· ἐρώτον παρητεῖτο, ἐπιπροσθέτως δὲ καὶ 4 Ὑπουργοὶ παρίστανο εἰς τὴν συνέχειαν τῆς Συνεδριάσεως.

Γ. Πα ν ρ ου. Νομίζω, λέγει, ὅτι ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ὡς πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα νὰ ὑπάρχῃ ἀσάφεια καὶ ἀδυναμία συνεννοήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν θέσιν τοῦ ζητήματος ἣν ἕκαστος ἡμῶν ὑποστηρίζει. Ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ συνεδρίασις ἐλύθη νομίμως διότι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς βασιζόμενος εἰς τὸ ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως συνεπαίρανε ὅτι ἐτεκμαίρετο ἡ συναίνεσις τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς διὰ τὴν λύσιν τῆς συνεδριάσεως. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος αἴρει μὲν λόγῳ τὴν μομφὴν διατηρεῖ ὅμως ταύτην ἐρῳ.

Φωναί. Ὀχι, ὄχι.

Π. Τσαλ άρης. Ἡ Βουλὴ ἤκουσε καὶ γνωρίζει τί εἶπον.

Γ. Πατανδ ου. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὑπεστήρ ξιν ὅτι ἡ Συνεδρίασις ἐξηκολούθησε καὶ συνεπῶς δὲν ὑπῆρξε νόμιμος ἡ ἐνέργεια τοῦ κ. Προέδρου.

Ι. Κί ιας Ἐκ παρεξηγήσεως.

Γ. Πικπανδρέου Δὲν παραδεχόμεθα καμμίαν ἐξοικονόμησιν. Ἡ ἄποψις, ἣν ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν εἶνε ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νομίμως ἔλυτε τὴν Συνεδρίαν. Ἐὰν ὁπωσδήποτε ἡ ὁποιοδήποτε διατυπωθῇ οἱαδήποτε ἀμφιβολία ἢ ἀμφισβήτησις ἔμμεσος ἢ ἄμεσος περὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ Προέδρου ἡμεῖς θεωροῦμεν ὑφιστάμενον ζήτημα μομφῆς τοῦ Προέδρου καὶ ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ ἀποφανθῇ.

Θ. Χαβί ης. Πρέπει νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Θ Σοφούλης Παρακαλῶ κ. Πρόεδρε ὅπως ἡ Βουλὴ ἀποφανθῇ διὰ ψηφοφορίας ἐπὶ τῆς ἐνεργείας μου· (Φωναὶ θορύβου)

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Μόνον ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δύναται νὰ εἴπῃ ἂν θεωρῇ ὑπάρχον ζήτημα μομφῆς.

Θ. Σοφούλης. Τὸ ζήτημα ὑφίσταται μετὰ τὰ λεχθέντα.

Φωναί. Νὰ ἀποφασίσωμεν δι' ἀναστάσεως.

Γ. Παπανδρέου. Ἔχομεν τὴν γνώμην κύριε Πρόεδρε ὅτι διὰ νὰ ἀποφευχθῇ διπλῆ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς μομφῆς καὶ ἐπὶ τῆς διορθώσεως τῶν πρακτικῶν θὰ ἐξοικονομοῦντο τὰ πράγματα ἂν ἡ Βουλὴ ἐδέχετο τὴν πρότασιν τῆς διορθώσεως τῶν πρακτικῶν ὅτι συναινέσει τῆς Βουλῆς ἐλύθη ἡ συνεδρίασις καὶ οὕτω θὰ ἐξεδηλοῦτο καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη αὐτῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον.

Ὁ κ ***Χ. Βο΄ικης*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα ὅπως τίθεται σύνθετον δὲν τίθεται κανονικῶς. Πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ γνώμη

τῆς Βουλῆς κεχωρισμένως διότι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Πρόεδρον ἀλλ' οἱ ὁποῖοι νὰ μὴ θέλουν ν' ἀναφερθοῦν εἰς τὰ πρακτικὰ ψευδῆ γενομέ-α.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἐφόσον ὁ κ. Πρόεδρος φρονεῖ ὅτι ἡ ἀναγραφὴ ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῶν γεγονότων τῆς συνεδριάσεως μετὰ τὴν λύσιν της ἀποτελεῖ μομφήν, μοιραίως τὰ ζητήματα συγχέονται καὶ μοιραίως ἐνώνονται σύμφωνα μὲ τὴν ὑποβληθεῖσαν πρότασιν τοῦ κ. Παπανδρέου καὶ ἐπ' αὐτ ς ὀφείλει νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλή.

Ὁ κ. ***Ι. Σπετσιώτης*** λέγει ὅτι κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν περὶ τοῦ νομίμου ἢ οὔ τῆς συνεχισθείσης συνεδριάσεως διετυπώθησαν πλεῖσται ἀνακρίβειαι καὶ ἠγέρθησαν ἀμφισβητήσεις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑφίσταται ὑποχρέωσις διὰ τὸν σχόντα τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συνεχίσεως τῆς Συνεδριάσεως ἐκείνης ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων καὶ μέλος τῆς Κυβερνήσεως ὅστις παρέστη μετὰ τεσσάρων ἄλλων Ὑπουργῶν ἐκπροσωπῶν τὴν Κυβέρνησιν νὰ παράσχῃ τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις καὶ δισαφηνίσεις περὶ τοῦ κύρους τῆς συνεχισθείσης συνεδριάσεως καὶ τῶν κατ' αὐτὴν λαβόντων χώραν. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη καθίσταται τοσοῦτον μᾶλλον ἐπιτακτικωτέρα ἐρ' ὅσον ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων μετέχει ἐκ νέου τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τοῦ κόμματός του καὶ συνεπῶς δὲν εἶνε ἐν τάξει Κοινοβουλευτικῶς καὶ ὀφείλει νὰ καθορίσῃ τὴν στάσιν τὴν ἰδικήν του καὶ τοῦ κόμματός του πρὸ τῆς μ λλούσης νὰ ἐκκολουθήσῃ ψηφοφορίας. Δὲν π έπει ἀκόμη νὰ λησμονῆται ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ κ Μεταξᾶς ἐπέταξε τὸν ὀπαδόν του Ἀντιπρόεδρον τῆς Βουλῆς κ. Κάκκαβον ἵνα προεδρεύσῃ τῆς ἀμφιβητουμένης ἤδη συνεδριάσεως ἐκείνης.

Ὁ κ ***Ι. Βαρβούτης*** ὑποστηρίζει ὅτι μετὰ τὰς ἑκατὸν ἑρωθεν ἐξηγήσεις δὲν ὑφίσταται ζήτημα μομφῆς καὶ ἐλπίζει ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν προτασίν του. Εἰς Σώματα λέγει κοινοβουλευτικὰ ἡ ὑποστήριξις ἀντιθέτων γνωμῶν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκδήλωσις μομφῆς ἐναντίον οἱουδήποτε, κατὰ μείζονα λόγον δὲν ὑρίσταται ἐκδήλωσις μομφῆς ἐν προκε μένῳ ἐρ' οὗ ὡς ἐκ τῆς συζητήσεως προέκυψε προσήγγισαν κατὰ πολὺ αἱ κατ' ἀρχὴν διϊστάμεναι γνῶμαι. Ἐν τέλει πρὸς ἐξοικονόμησιν πολυτίμου διὰ τὰ κύρια ἔργα τῆς Βουλῆς χρόνου καὶ ἀσκόπων ψηφοφοριῶν προτείνει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ κατωτέρω διατύπωσις τῶν πρακτικῶν. «Ὁ πρόεδρος προτείνει τὴν διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς, εἰς ἣν συνήνεσεν ἡ Βουλή, ἀφοῦ ἐδέχθη πρότασιν περὶ ἐπαναλήψεως τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τὴν ἑπομένην τῆς ὁκωωτίας τῆς νέας Κυβερνήσεως».

Θ. Σοφούλης. Ἡ ἀπώλεια χρόνου παρατηρεῖ θὰ ἀπεφεύγετο ἂν ἀ εραίνετο ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς τεθείσης προτάσεω παρὰ τοῦ κ. Παπανδρέου.

Π. Τσαλ άρης. Δὲν ἠδυνήθην, λέγει, νὰ ἀντιληφθῶ πόθεν κἂν προέρχεται ἡ πρότασις περὶ μομφῆς κατὰ τοῦ κ. Προέδρου. Ἐὰν πρόκηται νὰ εὕρωμεν τρόπους διαφωνιῶν καὶ διαστάσεων τοῦτο εἶναι πολὺ εὔκολον. Εἶναι ἐπίσης εὔκολον νὰ λύσωμεν τὸ παρεμπίπτον ζήτημα ἐὰν ἐπικρατήσῃ παρ' ἡμῖν ἡ καλὴ διάθεσις καὶ ἡ ἰδέα τοῦ ὀρθοῦ καὶ τοῦ δικαίου. Τίς προέβαλε ζήτημα μομφῆς κατὰ τοῦ κ. Προέδρου; Ἐκ τῆς πλευρᾶς ἧς ἠγοῦμαι οὐδὲν τοιοῦτον προεβλήθη διότι ὡς ὡμολόγησεν ὁ κ. Πρόεδρος καὶ ὡς εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια, ὁ κ. Πρόεδρος μόλις μὲ ἀντελήφθη ἐπιθυμοῦντα νὰ ὁμιλήσω ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μοῦ δώσῃ τὸν λόγον. Ἑπομένως οὐδὲν προσωπικὸν ζήτημα ὑπάρχει. Ζήτημα ὑπάρχει μόνον πῶς θὰ καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ ὅτι ἔλυσεν ἡ συνεδρίασις ἐκείνη. Ἂν δεχθῶμεν ὅτι κακῶς ἐσυνεχίσθη ἡ συνεδρίασις παρὰ τοῦ κ. Ἀντιπροέδρου τοῦτο θὰ ἀντέδαινεν εἰς τὴν τάξιν ἀφοῦ ἔθιμον δὲν ὑπάρχει οὔτε καὶ ἀνεγνωρίσθη τοιοῦτον καὶ πάντως διὰ νὰ εἴμεθα ἐν τάξει πρέπει νὰ δεχθῶμεν ὅτι δὲν ἐλύθη νομίμως ἡ Συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις παρὰ 15 βουλευτῶν ἔχουσα οὕτω· «προτείνομεν ὅπως διορθωθοῦ τὰ πρακτικὰ ὡς ἐξῆς» κατόπιν τούτου, συνεχίζει ὁ κ. Πρόεδρος, ὑφισταμένης Ὑπουργικῆς κρίσεως, συναινέσει τῆς Βουλῆ· διακόπτεται ἡ συνεδρίασις μέχρις ἐπιλύσεως τῆς κρίσεως».

Π. Τσαλ άρης λέγει ὅτι ἐὰν ἀναγραφῇ ὅτι ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως συνέλθῃ ἡ Βουλὴ ἀμέσως μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν τῆς Κυβερνήσεως δὲν ὑπάρχει ζήτημα.

Φωναί Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ ἀνωτέρω πρότασις τῶν 15 Βουλευτῶν.

Οἱ κ.κ. ***Κ. Ἀγγελόπουλος*** καὶ ***Π. Μπούμπουλης*** λέγουν ὅτι διὰ τῆς προτάσεως ταύτης δίδεται μομφὴ εἰς τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. Κάκκαβον.

Πρόεδρος. Αὐτὸ εἶναι ἄλλο ζήτημα.

Μετ' ὀλίγον καλοῦνται οἱ βουλευταὶ ***Ν. Μανούσης*** καὶ ***Δ. Μπούκουρας*** ὡς ψηφολέκται καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν αὐτῶν ἀρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφορία τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω: Οἱ παραδεχόμενοι τὴν πρότασιν τῶν 15 Βουλευτῶν λέγουν ναί, οἱ μὴ παραδεχόμενοι λέγουν ὄχι. Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψήφισαν ἐν ὅλῳ 195.

Εἶπον Ναὶ 130.

Εἶπον Ὄχι 65, κατὰ τὸ παρακειμένον πρωτόκολλον ψηφοφορίας.

φ

Κ. Ἀγγελόπουλος	Ο	Κ. Τσαλδάρης	..
Ν. Ἀμηρᾶς	Ν	Ἀθ. Χριστόπουλος	Ν
Μιχ. Ἀργυρόπουλος ..	Ν	Ἠλίας Ἀποσκίτης	..
Χαρ. Βοζίκης	Ο	Θ. Γρηγορίου	Ν
Γ. Γεωργιάδης	Ν	Γ. Μπακόπουλος	Ο
Κ. Δεμερτζῆς	..	Ν. Μπακόπουλος	Ν
Α. Δουλγερίδης	Ν	Δ. Ηλαπούτας	..
Γ. Ἐμπειρίκος	Ν	Θεόδ. Τουρκοβασίλης ..	..
Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης ..	Ν	Α Τρυχάνης	Ο
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ν	Ν. Τριανταφυλλάκος ..	..
Ν. Κρανιωτάκης	Ο	Σπυρ. Τσακόπουλος	Ο
Χρ. Λαβᾶς	Ν	Σ. Ἀνδρεαδάκης	..
Θ Νικολούδης	..	Ἰωάν. Κίνιας	Ο
Γ. Μερκούρης	Ο	Λουκ. Κουτσοπέταλος ..	
Δ. Μπαμπάκος	..	Μ. Μαντᾶς	Ο
Ἰωάν. Ράλλης	Ο	Γεώργ. Μ κρὸς	Ν
Ἀντ. Στρατηγόπουλος ..	Ν	Π. Νικολαΐδης	Ο
Π. Τσιτσελῆς	..	Γεώργ. Πεσματζόγλου	Ο
Γ. Ἀθανασιάδης	..	Λ. Ἀγγελόπουλος	Ο
Γ. Ἀλεξανδρόπουλος ..	Ο	Τ. Ἀναστασίου	Ν
Γ Καλαντζόπουλος	Ν	Κ. Γκότσης	Ν
Ι. Κανναβὸς	Ν	Κ. Γόντικας	Ν
Δ. Κατσάνος	Ν	Ἰωάν. Γιαννόπουλος	..
Γ. Καφαντάρης	Ν	Ἀ. Μάρκου	Ν
Ξεν. Μαυρομάτης ..	Ο	Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος	Ν
Ἰωάν. Νικολίτσας	..	Δ. Μπούκουρας	Ο
Στυρ. Τρικούπης	..	Σ. Πολυζωγόπουλος ..	..
Γ. Τσακνάκας	Ν	Β. Κανακάρης Ρούφος	Ο
Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ν	Βασίλειος Σαγιᾶς	Ο
Α. Γρηγοριάδης	Ν	Ἀνδρ. Στεφανόπουλος ..	Ο
Δ. Δημάδης	..	Ἰ. Σισίνης	Ο
Γ. Παπαπαράσχος	..	Δ. Στεφανόπουλος	Ο
Α. Χατζηνώτας	Ο	Γ. Βοραζάνης	Ν
Απ. Ζούζουλας	Ο	Κ. Γεωργαντόπουλος..	Ο
Σπυρ. Ἠλιόπουλος	..	Γ. Ζερβὸς	Ν
Γ. Καρπετόπουλος	Ο	Λ. Θεοδωρίδης	Ν
Γ. Μηναΐος	..	Κ. Κωνσταντινίδης	Ο
Ἰ. Μουντζουρίδης	Ο	Λ. Λαμπρινίδης	Ν
Π. Πετρίδης	Ν	Κ. Ὀρφανὸς	Ν
Σπ. Στάης	..	Χ. Πανταζίδης	Ν
Π. Τσαλδάρης	Ο	Χ. Παπάζογλου	Ν

Α. Παπαπαναγιώτου	..
Α. Χαϊνογλου	..
Β. Χατζηλίας	Ν
Κ. Βλαχοθανάσης	Ν
Ι. Βογιατζῆς	Ο
Θ. Κακαρᾶς	..
Σ. Οἰκονομίδης	..
Θ. Παπαστρατῆς	Ν
Π. Χατζηπάνος	..
Δ. Βρυλτζος	Ο
Ν. Κολυβᾶς	..
Ἐμ. Λούντζης	.
Ζέζας κα σα	..
Ἀντ. Γαλανάκης	.
Γ. Κοκκινάκης	Ν
Γ. Μαρῆς	Ν
Β. Μεϊμαράκης	.
Ι. Περδικογιάννης	Ν
Κ. Πολυχρονάκης	Ν
Γ. Φραγκουδάκης	Ο
Δημ. Ἀμπατζόπουλος	Ν
Ι. Ι. Ἄμπατ	..
Παναγ. Δύγουστίδης	Ν
Ἀλ. Βουτυρᾶς	Ν
Ζ. Βεντούρας	..
Ν. Δαρβέρης	Ο
Δ. Εὐθυμιάδης	Ν
Μ. Θεοδωρίδης	..
Α. Ἰασωνίδης	Ν
Δ. Κάκαβος	..
Ι. Καυταντζόγλου	..
Μ. Κῖρκος	Ν
Λ. Κυβετὸς	Ν
Μεντὲς Λιάο Μεσατζῆς	Ν
Κ. Μουζενίδης	Ν
Κ. Μιττᾶκος	Ν
Ἀλ. Παπαναστασίου	Ν
Γρ. Παπανικολάου	..
Σταμ. Παπᾴζης	..
Φ. Παπαγεωργίου	Ν
Ἰσαὰκ Ἀβραὰμ Σιακῆ	..
Δαυΐδ Μπουχὰρ Σολὰν	..
Γ. Χατζηγεωργίου	..
Μ. Γούδας	Ο
Α. Μελᾶς	Ν
Δ. Μπότσαρης	Ν
Ἀλ. Μυλωνᾶς	Ν
Σπυρ. Χασιώτης	..
Χ. Χρηστοβασίλης	Ο
Ἀλκ. Λούλης	Ν
Γ. Ἐξηντάρης	..
Αὐγ. Θεολογίτης	Ν
Σ. Καραγεώργης	Ν
Στ. Νικολαΐδης	Ν
Α. Παπαδᾶτος	Ν
Ε. Σταυρίδης	..
Ι. Τσονταρίδης	Ν
Εὐθύμ. Βελλιανίτης	Ν
Δ. Ζερβὸς	..
Ἰωάν. Θεοτόκης	Ο
Σπυρ. Πετῖπέτης	.
Α. Πιέρρης	Ο
Ρ. Ἀλεξᾶτος	..
Ι. Μεταξᾶς	..
Κοσμ. Μπουρμπούλης	..
Α. Φωκᾶς	Ν
Α. Ἀνδρεάδης	Ν
Γ. Βαρβούτης	..
Α. Ζάχος	Ο
Γ. Κακουλίδης	Ν
Ν. Κουπαρούσος	Ν
Γ. Μπούσιος	Ο
Η. Παπαδόπουλος	Ο
Κωνστ. Ἀλαβᾶνος	..
Δ. Βοκοτόπουλος	Ο
Μ. Δερλερὲς	Ο
Κ. Ἐμπειρῖκος	..
Η. Εὐριπαῖος	Ν
Ν. Καμπάνης	Ο
Η. Καμπάνης	Ο
Περ. Μαζαράκης	Ν
Κ. Ναυπλιώτης	..
Ν. Κατ. Μαυρομιχάλης	Ν
Ν. Δ. Κουμάνταρος	..
Η. Παπαδᾶτος	..
Π. Πετρακᾶκος	Ο
Γ. Φικιώρης	Ν
Α. Ἀποστολίδης	..
Ε. Γκλαβάνης	Ν
Α. Εὐφραιμίδης	Ν
Β. Ζησιάδης	Ν
Κωνστ. Θέος	..
Ἀλ. Ἰωαννίδης	..
Δ. Καζάκης	Ο
Κ. Καρτάλης	Ο
Ἀνδρ. Κόρακας	..
Σ. Μάξιμος	Ο
Α. Μέρος	..
Κ. Σπυρίδης	Ν
Ν. Κοθρῆς	Ν
Ρούσσος Κούνδουρος	Ν
Ε. Μοδάτσος	..
Α. Γαληνὸς	Ν
Γ. Θεοδοσιάδης	Ν
Γ. Καλδῆς	Ν
Β. Καραπαναγιώτης	Ν
Σ. Κρητικὸς	Ν
Γ. Λαζανᾶς	..
Μ. Λαΐλιος	Ν
Γ. Παπανδρέου	Ν
Δ. Σάλτας	Ν
Κ. Στέμος	Ν
Π. Ἀντωναρόπουλος	..
Γ. Καντιάνης	..
Α. Ἐμπ. Κουμουνδοῦρος	Ο
Η. Μερλόπουλος	Ν
Α. Μισυρλῆς	Ο
Φ. Μοσχούλας	Ο
Δ. Μπενάκης	Ν
Η. Μπούτος	..
Η. Σάκκας	Ο
Ε. Φεσᾶς	..
Ἰωάν. Βατίστας	Ο
Η. Διαμαντόπουλος	..
Ἐμ. Μαχαίρας	Ν
Γ. Προυκάκης	Ν
Γ. Σκαλᾶς	Ν
Σ. Συμεονόγλου	Ν
Δ. Σκυλίτσης	..
Ἰωάν. Σπετσιώτης	Ο
Γ. Στρῖγκος	Ν
Σωτ. Σωτηριάδης	Ο
Θ. Μαγκριώτης	Ο
Κ. Μαζαράκης	Ν
Γρ. Τηλιγλίδης	Ν
Θ. Χρυσοβέργης	Ν
Α. Βλαχορράπης	..
Δ. Μπανιᾶς	Ν
Α. Τσιῶκος	..
Θ. Χρῆνης	Ν
Κ. Καλκάνης	..
Μ. Τσαρλαμπᾶς	Ν
Β. Σαουλᾶς	Ν
Ε. Φωτάκης	Ν
Χασὰν Ἀγᾶ Ζαδὲ Μου στυρᾶ	..
Ἀν. Μπακάλμπασης	Ν
Χαβουζ-Ὄσμᾶν	..
Σουαρὴ-Μαμοὺτ-Ὄγλου	..
Ἰω. Κερκμεὺς	Ν
Κ. Τελωνίδης	..
Ἀθ. Συρὰκας	..
Νικόλ. Βλιᾶμος	..
Σ. Μανταφοῦνης	..
Θεμ. Σουρούλας	..
Ἐμ. Χατζηδάκης	Ο
Η. Ἀλεξίδης	Ο
Α. Λογοθὲ	Ο
Δ. Δούκας	..
Α. Λαζαρίδης	Ν
Ν. Μανούσης	Ν
Ν. Τερζόγλου	..
Δημ. Φλωρίας	Ν
Η. Μπούμπουλης	Ο
Κ. Πετσάλης	..
Χρ. Ἀλαμανῆς	Ν
Σ. Ἀλεξιάδης	Ο
Περ. Ἀλεξανδρῆς	Ν
Ἀδαμ. Ἔξαρχος	Ν
Ε. Χούκας	..
Γ. Σίδερης	Ν
Σ. Ταλιαδοῦρος	..
Σωτ. Χατζηγάκης	Ν
Φ. Χρηστοδήμος	..
Α. Τάρρας	Ο
Ι. Μάνος	..
Ἀθ. Μπασύλας	Ν
Σ. Σαχτούρης	Ν
Ν. Βελέντζας	..
Σ. Γάτος	..
Σπυρ. Κρεμεζῆς	Ν
Εὐστ. Μαλαμίδης	Ν
Παπνθανασίου	Ν
Χ. Στεργιόπουλος	Ν
Ἰ. Τζίβας	Ο
Θαλῆς Τσιριμῶκος	Ν
Δ. Χατζίσκος	Ο
Ι. Βαλαλᾶς	Ν
Φ. Δραγούμης	Ο
Ν. Κυριακόπουλος	Ο
Σ. Λιούμπης	Ν
Γ. Μόδης	Ν
Δ. Τζίμας	..
Ἀλ. Ξανθόπουλος	Ν
Μ. Βολουδάκης	Ν
Α. Ματσοτάκης	Ν
Η. Πολυχρονίδης	Ν
Γ. Σήφακας	Ν
Α. Ἀνδρεάδης	Ν
Β. Κουκουρίδης	Ν
Θ. Πανταζίδης	..
Α. Παχνὸς	Ν
Α. Πολεμίδης	..
Ἀλ. Κανάρης	Ν
Ν. Μαμούνης	Ν

Ἐπομένως ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις ἐγένετο ἀποδεκτὴ τὰ δὲ πρακτικὰ ἐπικυροῦνται ὡς διορθώθησαν

Ὁ κ. **Θ. Σοφούλης** καταλαμβάνει μετὰ τοῦτο τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου καὶ ἀνακοινοῖ εἶτα τὰ κάτωθι ἐγγραφα.

1) ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Μαΐου 1928

Πρὸς τὸν Κύριον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρακαλέσω ὑμᾶς, ὅπως εὐαρεστούμενος ἀνακοινώσητε εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ διατάγματος ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν εὐηρεστήθη νὰ ἀποδεχθῇ τὴν ὑποβληθεῖσαν παραίτησιν τῶν Ὑπουργῶν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, κ. Γ. Μαρῆ καὶ ἐπὶ τῆς Γεωργίας κ. Γ. Ἐξηντάρη καὶ διώρισεν Ὑπουργοὺς ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν τὸν κ. Κωνσταντῖνον Γκότσην καὶ προσωρινῶς ἐπὶ τῆς Γεωργίας τὸν ἐπὶ τῆς Ὑγιεινῆς Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως Ὑπουργὸν κ. Μιχ. Κίρκον. Δεχθῆτε, ἀξιότιμε κ. Πρόεδρε, τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς Ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου

Ἀλ. Ζαΐμης.

2) ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Μαΐου 1928.

Κύριε Πρόεδρε,

Κατόπιν τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως συνεπείᾳ τῆς ἀποχωρήσεως ἀπὸ τῆς ἀρχηγίας τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων τοῦ κ. Καφαντάρη μετὰ τοῦ ὁποίου κοινοὶ ἀγῶνες, κοινὴ πολιτικὴ καὶ κοιναὶ ἀντιλήψεις μὲ συνέδεσαν, ἡ συνείδησις

μοι ἐπέβαλε νὰ μὴ ἀποχωρισθῶ ἀπ αὐτόν, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐδήλωσα ὅτι παρκμένω.

Ἀφ' ἑτέρου, τοῦτο πράττων, δὲν θὰ ἤμην ἐν τάξει, ἐὰν παρέμενον ἐν τῇ Βουλῇ, πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ λαοῦ Καβάλλας, ὁ ὁποῖος ἀναμφισβητήτως εἶχεν ὑπ' ὄψει, κατὰ τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ ἐτυμηγορίαν του, τὴν ἰδιότητά μου ὡς φιλελευθέρου, οὐδὲ θὰ ἤμην συνεπὴς πρὸς ὅσα ὑπεσχέθην καὶ διεκήρυξα καὶ μὲ τὰ ὁποῖα εἶνχι συνυφασμένη ἡ ψυχή μου.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἔχω τὴν τιμὴν νὰ καταθέσω τὴν λαϊκὴν ἐντολήν, ὑποβάλλων τὴν ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος τοῦ βουλευτοῦ παραίτησίν μου.

Μετ' ἐξόχου τιμῆς
Γ. Ἐξηντάρης

Κύριον Θ. Σοφούλην Πρόεδρον Βουλῆς Ἐνταῦθα.

Ὁ λόγος δίδεται μετὰ τοῦτο εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις λέγει τάδε ἐξῆς:

Α. ΖΑΪΜΗΣ (Πρόεδρος Κυβερνήσεως). Εὐθὺς ὡς ἀπεχώρησε τῆς Ἡγεσίας τοῦ κόμματος τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, ὁ κ. Καφαντάρης ὑπέβαλε τὴν ἀπὸ τῆς θέσεως Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν, παραίτησίν του, τοῦθ' ὅπερ συνεπήγαγεν ὡς εἰκὸς τὴν παραίτησιν ὁλοκλήρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Μετὰ τὴν γενομένην διευκρίνισιν τῆς καταστάσεως, τοῦ κυρίου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας μὴ ἀποδεξαμένου τὴν παραίτησιν, ἡ Κυβέρνησις, ἣν ἐπεστηρίξατε ἀπὸ τοῦ καταρτισμοῦ της, ἔκρινεν ἐνδεδειγμένον νὰ προσέλθῃ πάλιν ἐνώπιον ὑμῶν.

Γνωστὰ εἰσὶν ἐκ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς ἐν τῇ Ἀρχῇ Κυβερνήσεως καὶ τῶν δύο προκατόχων αὐτῆς τὰ θέματα περὶ ἃ ἠσχολήθημεν ἐπὶ ἓν καὶ ἥμισυ ἔτος.

Χάρις δὲ εἰς τὴν συνδρομὴν Ὑμῶν, κύριοι βουλευταί, μέγα μέρος τοῦ προγράμματος ἐξετελέσθη ἤδη.

Ἐκ τοῦ ὑπολειπομένου δ' ἔτι πεποιθεν ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ δυνηθῇ, τῇ εὐμενεῖ Ὑμῶν συνδρομῇ, νὰ φέρῃ εἰς πέρας ἄξιον λόγου μέρος κατὰ τὸ βραχὺ μέχρι τῶν διακοπῶν τοῦ θέρους χρονικὸν διάστημα.

Τὰ μέτρα δὲ ἅτινα ἔχει ὑπ' ὄψει ἡ Κυβέρνησις εἰσὶ κατὰ πρῶτον λόγον ἡ ἐπιψήφισις τοῦ νόμου περὶ Γερουσίας, ὡς καὶ τῶν νόμων περὶ δανείου ὁδοποιΐας καὶ περὶ ἐκτελέσεως ὑδραυλικῶν ἔργων ἐν Θεσσαλίᾳ, Μακεδονίᾳ, Ἠπείρῳ καὶ ἀλλαχοῦ τοῦ Κράτους, τοῦ νόμου περὶ ὑδρεύσεως Γεωργίου Τραπέζης, πρὸς τούτοις δὲ τῶν νόμων τῶν κυρούντων τὰς μετὰ ξένων Κρατῶν συμβάσεις καὶ συμφωνίας, ὡς καὶ τῶν μέτρων τῶν συνδεομένων ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μετὰ τῆς οἰκονομικῆς ἐξυγιάνσεως τῆς Χώρας καὶ τῶν ἀφορώντων τὴν ἐφαρμοζομένην ὑπὸ τοῦ Κράτους ἀρωγὴν εἰς τοὺς σεισμοπαθεῖς καὶ πλημμυροπαθεῖς πληθυσμούς.

Ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ ὑπολειπόμενος μέχρι τῶν θερινῶν διακοπῶν χρόνος δὲν ἐπαρκέσει διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ἄνω μέτρων, ἡ Κυβέρνησις θὰ εὑρεθῇ εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ, προκειμένου περί τινων ἐξ αὐτῶν εἰδικῆς, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 77 τοῦ Συντάγματος, ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς ἔκδοσιν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Βουλῆς.

Δὲν παραλείπει, κύριοι Βουλευταί, ἡ Κυβέρνησις, ὅπως ἐπαναλάβῃ καὶ σήμερον ὅτι ἡ ἐπίσπευσις τῆς δίκης τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας ἀποτελεῖ ἐνδεδειγμένην μέριμναν, τῆς ὁποίας τὴν σημασίαν δὲν δύναται, φρονοῦμεν, νὰ παρίδῃ, οὐδὲ νὰ ὑποτιμήσῃ ἡ Βουλή, ἐκτελοῦσα τὸ δικαστικὸν αὐτῆς ἔργον.

Ἡ Κυβέρνησις, ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι ἡ Βουλὴ ἀναγωρίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκρίσεως τῶν μέτρων, ἅτινα ἀνέφερε καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν εὐόδωσιν καὶ τοῦ τμήματος τούτου τοῦ ἔργου Ὑμῶν, παρακαλεῖ Ὑμᾶς, κύριοι Βουλευταί, ὅπως, εὐαρεστούμενοι, ἀνανεώσητε διὰ τῆς ψήφου Ὑμῶν τὴν πρὸς αὐτὴν ἐμπιστοσύνην σας.

Θ. Σοφούλης. Τὸ περιεχόμενον τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς κυβερνήσεως εἶνε τοιαύτης φύσεως ὥστε ἀποβλέπει περιττὴ καὶ οἱαδήποτε λεπτομερεστέρα ἐξέτασις αὐτῶν. Διότι οὔτε τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ νόμου περὶ Γερουσίας, οὔτε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπισπεύσεως τῆς διαδικασίας τῆς κατὰ τῶν κατόρθωσε κατηγορίας δύναται νὰ ἀρνηθῇ τις. Ἡ ἐξαγγελθεῖσα δὲ Κυβερνητικὴ πρόνοια πρὸς ἐκτέλεσιν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων, ἔργων προωρισμένων νὰ ἀποτελέσωσι τὴν ἀκλόνητον βάσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναγεννήσεως τῆς χώρας, τῆς οἱασονμικῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ, δὲν δύναται παρὰ νὰ τύχῃ ἀμεριστου καὶ ὁλοψύχου τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος. Μὲ τὴν αὐτὴν προθυμίαν ἐπικροτοῦμεν ἐπίσης καὶ τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς καταρτισμὸν τὸ ταχύτερον τῆς Γεωργ. Τραπέζης. Θὰ λάβω τὸ θάρρος μόνον παρατηρήσεις τινὰς νὰ διατυπώσω ἐπὶ τῶν αἰτίων τῆς Κυβερνητικῆς κρίσεως, ἡ ὁποία, ὡς ἡμεῖς φρονοῦμεν, πρόκυψεν ἐξ αφορμῆς οχι ἀδικαιολογήτου, διότι οὔτε διαφωνία μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως, εἶχεν ἐκδηλωθῇ, οὔτε ἀσφωτία τῶν κομμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίζετο ἡ Κυβέρνησις πρὸς αὐτήν.

Τὸ γεγονὸς δὲ καὶ μόνον μιᾶς νέας σαφεστέρας ταξινομήσεως τῶν κομμάτων ἐντὸς τοῦ Δημοκρατικοῦ πλαισίου, δὲν ἐξήγει ἐπαρκῶς τὴν δημιουργηθεῖσαν κρίσιν. Ἡ ἐνδοκομματικὴ ἄλλως αὐτῆς διευθέτησις οὔτε πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν Δημοκρατικῶν ἀρχηγῶν ὑπῆρξεν ἀντίθετος οὔτε ὅλως ἀπροσδόκητος ἐπῆλθε. Διοτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων δὲν ἔπαυσε νὰ ἀποβλέπῃ πάντοτε μετ' ἀκλονήτου πίστεως πρὸς τὸν ἱδρυτὴν καὶ τὸν πρῶτον ἡγέτην αὐτοῦ μετὰ σταθερᾶς προσδοκίας τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν καὶ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἀρχηγίας παρ' αὐτοῦ. Τὴν ἐπὶ μακρὸν ὅμως καὶ ἔμμονον ἄρνησίν του δὲν ἠδυνήθη νὰ κάμψῃ παρὰ μόνον ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς πολιτικῆς ὁμαλότητος κατὰ τοῦ κινδύνου, ὁ ὁποῖος ἐσημέραι ἐμφανέστερος καθίστατο, κινδύνου παρεκκλίσεως νέας τῆς πολιτικῆς ζωῆς τῆς χώρας ἀπὸ τῆς κανονικῆς αὐτῆς τροχιᾶς. Παραβλέποντες ὅμως τὰ αἴτια τῆς κρίσεως, παραβλέποντες τοὺς τοιούτους ἐλιγμούς, τοὺς ὁποίους διέγραψεν ἡ Ὑπουργικὴ κρίσις κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ κίνημα τῶν Φιλελευθέρων μὲ εὐφρόσυνον αἴσθημα ἀποδέχεται τὴν ἑριστικὴν Κυβερνητικὴν διευθέτησιν, διότι ἦτο ἡ μονη κοινοβουλευτικῶν ἐνδεδειγμένη λύσις, σύμφωνος οὐ μόνον πρὸς τὸ Πολίτευμα ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ συμφέρον τῆς χώρας. Λύσις ἄλλως, διασώζουσα ἀνόθευτον καὶ τὴν λαϊκὴν θέλησιν τὴν ἐκδηλουμένην ἐκ τῶν τελευταίων ἐκλογικῶν ἀποτελεσμάτων. Τὸ Φιλελεύθερον κόμμα, ἀποβλέπει κυρίως μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ κατὰ τὴν νέαν αὐτῆς ἀνκόίωσιν ἐμφανίζει καὶ πάλιν τὸν χαρακτῆρα τὸν σύμφωνον πρὸς τὴν Δημοκρατικὴν ἔννοιαν τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας. Τοῦτο δὲν μαρτυρεῖ μόνον ἡ παρουσία καὶ ἡ συμμετοχὴ ἐν τῇ Κυβερνήσει τῶν δύο Δημοκρατικῶν ἀρχηγῶν μετὰ τῶν ὁποίων συνδέουσι τὸ Φιλελεύθερον κόμμα ἀπὸ μακροῦ χρόνου κοινοὶ ἀγῶνες, κοιναὶ ἀντιλήψεις, ἑνότης σκοπῶν καὶ ἑνότης αἰσθημάτων, δεσμοὶ στενοὶ ψυχικοὶ τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι δυνατὸν ποτὲ νὰ λύσωσι, δὲν εἶνχι δυνατὸν νὰ χαλαρώσωσι κἂν ἐνδεχόμενα δυσαρέσκειαι ἢ παρεξηγήσεις ἀναπόφευκτοι ἄλλως εἰς παρομοίας περιστάσεις, ἀλλὰ ἐφήμεροι καὶ παροδικαὶ ὡς ἐλπίζω. Ἀλλ' ἔτι μᾶλλον καθορίζει τὸν χαρακτῆρα τῆς νέας Κυβερνήσεως αὐτὴ ἡ δήλωσις τοῦ Ἀξιοτίμου κ. Ἀρχηγοῦ τῶν Ἐλευθεροφρόνων, ἡ δήλωσις ὅτι καὶ ἡ νέα Κυβέρνησις θὰ βασισθῇ κυρίως ἐπὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν ἔχω τὴν τιμὴν δηλώσω ὅτι τὸ Φιλελεύθερον κόμμα, ἐκπληροῦν ἀκεραίαν τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν, θέλει παράσχει ἀκεραίαν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ ὑποστήριξιν αὐτοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Τὸ Φιλελεύθερον κόμμα, πιστὸν εἰς τὰς παραδόσεις αὐτοῦ, δὲν διστάζει καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν νὰ θέσῃ ἐν ὑποδεεστέρᾳ μοίρᾳ τὰ ἴδια κομματικὰ αὐτοῦ συμφέροντα καὶ νὰ τὰ ὑποτάξῃ εἰς τὸ γενικὸν συμφέρον τῆς χώρας. (παρατεταμένα χειροκροτήματα ἐκ τοῦ κέντρου).

Π. Τσαλ'άρης. Μετὰ τὴν ἐκραγεῖσαν ὑπουργικὴν κρίσιν βλέπομεν καὶ πάλιν ἐμφανιζομένην τὴν ἰδίαν Κυβερνησ ν, ἡ ὁποία πρὸ 15 περίπου ἡμερῶν ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν της. Ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία παρίσταται σήμερον πρὸ ἡμῶν, κατὰ βάσιν εἶναι ἡ ἰδία πρὸς ἐκείνην ἡ ὁποία ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν της, οὐχ ἧττον παρίσταται ἠλαττωμένη κατὰ τὴν κοινοβουλευτικὴν αὐτῆς δύναμιν, διότι μία μεγάλη μερὶς ἀπεσπάσθη ἀπὸ αὐτῆς καὶ ἀπετέλεσεν ἴδιον κόμμα. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ κόμμα, τοῦ ὁποίου ἡγεῖται ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, παρίσταται πρὸ ἡμῶν ὡς νέον κόμμα. Ἡ ἀφορμὴ τῆς Κυβερνητικῆς κρίσεως δὲν ὑπῆρξεν ἀφορμὴ προκύψασα ἐντὸς τῆς Βουλῆς. Ἐκ μέρους τῆς πλειονοψηφίας οὐδεμία ἐξεδηλώθη δυσπιστία πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ δυσπιστία προῆλθεν ἔξωθεν, ἐκ λόγων ἐνδοκομματικῶν. Δὲν θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ ἀπασχοληθῇ ἡ Βουλὴ μὲ τὰ ἐσωτερικὰ ἑν.ς κομματος, ἐὰν τὸ ζήτημα δὲν ἔθιγε τὰς κοινοβουλευτ κὰς ἀρχάς, ὑπὸ τῶν ὁποίων διέπεται τὸ πολίτευμα ἡμῶν. Τὰ κόμματα εἶναι ἀποτέλεσμα ἐπικρατήσεως ὡρισμένων ἰδεῶν, διὰ τὰς ὁποίας ὡρισμένα ἄτομα ἐπάλαισαν διὰ νὰ δύνανται νὰ π ρίστανται εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην. Ἡμεῖς γνωρίζομεν ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐπάλα σε πρὸς τοῦτο κατὰ τὰς ἐκλογάς. Ἕτερον κόμμα δὲν γνωρίζομεν. Ὑπῆρξεν ἄλλοτε τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, τὸ ὁποῖον δύναταί τις νὰ εἴπῃ ὅτι, εἶχε καὶ μεγάλην ἰσχύν, ἀλλὰ τὸ κόμμα τοῦτο ἔπαυσεν ὑφιστάμενον, ἐφ' ὅσον ἀλλως τε καὶ ὁ ἀρχηγὸς αὐτοῦ ἐδήλωσεν ἐπανειλημμένως τοῦτο. Συαεχίζων τονίζει ὅτι δύο κόμματα τῶν προοδευτικῶν καὶ τῶν φιλελευθέρων παρίστανται σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν ὡς αὐτοδημιουργήματα, χωρὶς νὰ προϋπ ἀρχῃ ἡ ἀπαιτουμένη ἔγκρισις τοῦ λαοῦ. Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ λέγει, εἰμαι ἀντίθετος πρὸς τὸν τρόπον κατὰ τον ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις ἐδημιούργησε τὴν κρίσιν. Ἡ Κυβέρνησις ἀπεδέχθη τὴν ἀντικοινοβουλευτικὴν ἐνέργειαν μὴ σπεύσασα νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλήν, ἵνα ἴδῃ ἐὰν ἀπολαμβάνῃ ἢ ὄχι τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Βο.λῆς. Θεωρῶν ἀντικοινοβουλευτικὴν τὴν ἐνέργειαν ταύτην καὶ ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ, προέβην καὶ εἰς τὴν δήλωσιν ὅτι θὰ παρεῖχον πᾶσαν ὑποστήριξιν, ἵνα δοθῇ εἰς τὴ Κυβέρνησιν μορφὴ κοινοβουλευτικωτέρα. Γνωρίζω ὅτι διὰ τοῦτο ἀπεδοθη καὶ μορφὴ κατὰ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος. Ἀλλ' εἶνα. μία ἀρχὴ τὴν ὁπείαν πάντοτε ἠκολούθησε τὸ Λαϊκὸν κόμμα, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἐλησμόνησε τὰ ἰδιαίτερα αὐτοῦ συμφέροντα, προκειμένου νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως καὶ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Τὸ ἴδιον ἐπράξαμεν πάντοτε, ὁσάκις ἐπέκειντο ἀνωμαλίαι, τὸ ἴδιον ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ πράξω καὶ πάλιν, ἵνα διέλθῃ ἡ δύσκολος περίστασις, καθ' ἣν στιγμὴν ἀντικοινοβουλευτικὴ ἐνέργεια ἔθεσεν εἰς δύσκολον θέσιν τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὰς σκέψεις της ἐνόμισεν ὅτι ἐκεῖθεν ὁπόθεν προήρχετο ἡ ἐπίθεσις, ἐκεῖθεν ὁπόθεν τὴν ἔθεσαν ἐκτὸς τῆς θέσεως εἰς τὴν ὁποίαν ἐπανῆλθεν, ἔπρεπε νὰ προσέλθῃ καὶ νὰ συνθηκολογήσῃ διὰ τῆς ἰδίας της ἀποφάσεως. Δὲν συνάδουν ὅμως αἱ σκέψεις καὶ ἀποφάσεις αὗται πρὸς τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι διέπουσι τὸ Λαϊκὸν κόμμα. Τούτου ἕνεκα εἶμαι ὑποχρεωμένος καὶ κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν, χωρὶς νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν τὰς ἄλλας ἀκόμη πολιτικὰς διαιρέσ ς, πολιτικὰς τάσεις αἱ ὁποῖαι μᾶς χωρίζουν, νὰ εἰπω εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι, εἶμαι ὑποχρεωμένος μὲ τὸ Λαϊκὸν κόμμα νὰ μὴ δώσωμεν ψῆφον ἐμπιστοσύνης. Θὰ εὐχηθῶ νὰ μὴ παρουσιασθῶσι παρόμοιαι περιστάσεις, τοιαύτης ἀνωμαλίας ἐν τῷ τόπῳ καὶ νὰ κατορθώσωμεν νὰ βαδίσωμεν ἐν τῷ μέλ οντι κατὰ τρόπον ὁμαλώτερον. Δυστυχῶς εἰς τὴν παροῦσαν περίστασιν δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τοιαύτην περίπτωσιν, διότι καὶ ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη ἤδη νὰ καθορίσῃ τὸ πρόγραμμα αὐτῆς οὐχὶ κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῆς ἀπολύτως πεποιθήσεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς συμφωνίας αἱ ὁ οῖαι ὑπῆρξαν συνέπεια τῆς συνθηκολογήσεως ἡ ὁποία ἐγένετο. (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἐνῷ ἡ Βουλὴ ἦτο ἀπησχολημένη μὲ τὴν ἐξέτασιν τόσων σπουδαίων ζητημάτων προέκυψεν ἡ κυβερνητικὴ κρίσις. Ἐκ τῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως δὲν διαφαίνεται σαφῶς ὁ λόγος τῆς κρίσεως καὶ ἐκ τῆς ἀγορεύσεως δὲ τοῦ διερμηνεύοντος ἐνταῦθα τὰς γνώμας τοῦ κομματος τῶν φιλελευθέρων δὲν δίδεται ἐπαρκὴς ἑρμηνεία τῆς ἐκραγείσης κρίσεως. Καθ' ἡμᾶς κατ' οὐσίαν τὰ αἴτια εἶνε προσωπικά, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἔπρεπε νὰ προκαλέσουν τὴν κυβερνητικὴν κρίσιν καὶ νὰ διακόψουν σοβαρώτατα ἔργα τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ ἡ κρίσις αὕτη καὶ ἡ δοθεῖσα λύσις μὲ φέρει ἀντιμέτωπον ὄχι μόνον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ Λαϊκὸν Κόμμα. Ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ γενομένη μεταβολὴ εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς πλειονοψηφίας εἶνε πρᾶξις ἀντικοινοβουλευτικὴ καὶ προκαλεῖ ἀνωμαλίαν καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου εἶνε ὑποχρεωμένος νὰ καταψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν, αλλὰ ποῦ ἐγκειται τὸ ἀντικοινοβουλευτικὸν εἰς τὴν μεταβολὴν τῆς συνθέσεως τῆς πλειονοψηφίας; Εἶνε γνωστὸν ὅτι εἰς τὰς παρελθούσας ἐκλογὰς δύο ἐκ τῶν ἀποτελούντων τὴν σημερ.νὴν Κυβέρνησιν κόμματα κατῆλθον ὡς Ἕνωσις Φιλελευθέρων (Χειροκρατήματα), θέλοντα νὰ δείξουν ποῖος ἦτο ὁ βαθύτερος συνδεσμος αὐτῶν καὶ ποῖαι αἱ ἀρχαὶ αἵτινες ἐπέσαλλον τὴν συνεργασίαν τῶν Κομμάτων αὐτῶν. Καὶ ἐὰν περὶ τούτου ὑπῆρχον καὶ ἐλάχιστα: ἀμφιβολίαι ὁ τέως Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Ἐξηντάρης διεπίστωσε μὲ μίαν πρᾶξιν τιμῶσαν αὐτὸν ὅτι ἡ ψῆφος τοῦ λαοῦ ἐδόθη εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τοῦ ὁποίου ἦτο γνωστὸς ὁ ἀρχηγός. (Χειροκροτ.) Τὴν αὐτὴν δήλωσιν ἔκαμε καὶ ἕτερος βουλευτὴς ἐκ τῶν ἐξεχόντων μελῶν τοῦ τέως Κόμματος τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων ὁ κ. Γ. Παπανδρέου, τὴν αὐτὴν δήλωσιν ἔκαμεν ὁ κ. Κ. Σπυρίδης καὶ τὴν αὐτὴν δήλωσιν ἔκαμε τὸ μέγα μέρος τῶν Κομμάτων τῶν Προοδευτικῶν καὶ Συντηρητικῶν Φιλελευθέρων. Ἡμεῖς εἰς τὰς ἐκλογὰς ἀντιμετωπίσαμεν τὰ κόμματα ταῦτα ἐκ τοῦ συστάδην.

Εἷς βουλευτής. Ὑπεστηρίχθητε ἀπὸ τὸ σφυρὶ καὶ δρεπάνι.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ σφυρὶ καὶ δρεπάνι τὸ ἐξεμεταλλεύθησαν ἐναντίον ἡμῶν οἱ συκοφάνται. Συνεχίζων λέγει: Ἀντιμετωπίσαμεν εἰς τὰς ἐκλογὰς τὰ κόμματα ταῦτα ἐκ τοῦ συστάδην καὶ ἐγνωρίσαμεν μέ ποῖα σύμβολα κατῆλθον εἰς τὰς ἐκλογάς. Ἂν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὑπάρχει ἀταξία εἶνε μὲ τὸ μέρος ἐκείνων οἵτινες δὲν ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ κ. Γ. Ἐξηντάρη. Ἀλλ' ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος, εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην κοινοβουλευτικώτερος παρ' ὅτι ἐκτὸς αὐτῆς, δὲν ἐξεδήλωσε τὴν σκέψιν του ολόκληρον Δὲν εἶνε ὁ κοινοβουλευτισμὸς ὅστις τὸν ἐξωθεῖ. Πᾶν κ ίμμα δύναται νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἀρχηγόν του εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τῆς Βουλῆς εἶνε ὀπαδὸς τῶν ὁποίων οἱ ἀρχηγοὶ πίπτουν εἰς τὰς ἐκλογὰς ἔπρεπε νὰ διαλύωνται πρᾶγμα ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει. Καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ συνέβη ὥστε ἐνῷ ὁ κ Μπάλφουρ δὲν ἐπέτυχεν ὡς βουλευτὴς ἔμεινεν ὅμως ἀρχηγὸς τοῦ Κόμματος. Θέλω νὰ τονίσω ὅτι δὲν εἶνε παράδοσις κοινοβουλευτικῆς ἀρχῆς νὰ ἐκλέξῃ ἓν κόμμα τὸν ἀρχηγόν του κατ' ἐλευθέραν βούλησιν, ὅταν μάλιστα κατῆλθεν εἰς τὰς ἐκλογὰς μὲ σύμβολον τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ βαθυτέρα σκέψις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος εἶνε ἄλλη. Οὗτος ἐναντιοῦται ὄχι εἰς τὸ νὰ ἔχῃ οἱονδήποτε ἀρχηγὸν θέλει τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀλλὰ εἰς τὸ νὰ ἔχῃ τὸν κ. Βενιζέλον. Δὲν ἐξετάζω ἐὰν εἶχε εἰσφέρει καὶ τί ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, δὲν ἐξετάζω ἐὰν εἶνε ὁ κυριώτερος συντελεστὴς τῆς δημιουργίας τῆς μεγάλης Ἑλλάδος, οἱονδήποτε καὶ ἂν ἦθελε ἀναγνωρίσῃ ἀρχηγὸν τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ ζήτημα δὲν εἶνε διάφορον. Τὸ Λαϊκὸν Κόμμα ἀκολουθεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τὴν ἰδίαν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Πολιτεύματος, ἔνθα λέγει ὅτι οὐχὶ μὲ τὴν ἐλευθέραν θέλησιν τοῦ Λαοῦ καθιερώθη ἡ Δημοκρατία καὶ ὅταν καλοῦμεν αὐτὸ ἵνα ἀποταθῶμεν πάλιν πρὸς τὸν Λαὸν παρέχοντες πάσας τὰς

δυνατὰς ἐγγυήσεις ἀρνεῖται νὰ ἀποδεχθῇ τὴν πρότασιν ἡμῶν (Χειροκρ.)

Γ. Πεσμαζόγλου. Σεῖς λέγετε αὐτά, ὅταν εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐστερήσατε τῆς ψήφου καὶ τῶν λοιπῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τόσους πολίτας Ἕλληνας.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνεχίζων λέγει: Καὶ τώρα τὸ Λαϊκὸν Κόμμα θέλει νὰ ἀρν ῇ εἰς ἕνα πολίτην Ἕλληνα νὰ πολίτε θ καὶ θέλει νὰ ἀρνῆθῇ εἰς τὸ μεγαλείτερον κόμμα νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἀρχηγόν του.

Π. Τσαλ'άρης. Ἐὰν θέλετε νὰ ὁμιλήσετε σχετικῶς μὲ ὅσα ἐ'πα ἐν τῇ Βουλῇ ἔχει καλῶς ἂν θέλετε νὰ ὁμιλήσετε σχετικῶς μὲ τὴν θέσιν σας μετὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν εἶναι ζήτημα ἰδικόν σας.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ διεφώνησα ἐπὶ τῇ βάσει ἀντιθέσεως ἀρχῶν μὲ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων, δὲν ἐξελίωξα κανένα καὶ τώρα δὲν διατρέχω κίνδυν.ν, διαρρέοντος τοῦ κόμματος, νὰ γίνω ὀπαδὸς τῶν Φιλελευθέρων. Ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις, στηριζομένη εἰς τὰς ἀγροτικὰς καὶ ἐργατικὰς μάζας πρὸς συστηματικὴν ἐξύψωσιν τῶν ὁποίων θέλει νὰ καταστήσῃ ὄργανον τὸ Κράτος, δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τὴν ἐμφάνισιν κανενὸς πολιτικοῦ. Ἀλλ' ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ τὰς ἀντιρρήσεις αἵτινες ἐξεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅπως ἀπαγορευθῇ εἰς οἱανδήποτε πολιτικὴν μερίδα νὰ ἐκλέξῃ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ θέλει. Ἐψηφίσαμεν μαζὶ καὶ μὲ τὴν ἰδιαίτερ σας συνζομὴν τὸ πολίτευμα, διότι ὅλοι ἠθελήσαμεν νὰ ἀποκαταστήσωμεν πλήρη πολιτικὴν ὁμαλότητα εἰς τὸν τόπον καὶ συνεφωνήσαμεν νὰ λησμονήσωμεν τὸ παρελθόν. Ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν αἰτιάσεις κατὰ τῆς πολιτικῆς σας κατὰ τὸ παρελθὸν καθὼς ἠδύνασθε καὶ σεῖς νὰ ἔχετε αἰτιάσεις καθ' ἡμῶν διὰ τὴν παλαιὰν πολιτικήν μας, ἀλλ' ἀπεφασίσαμεν νὰ θέσωμεν τελείαν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ νὰ ἐργασθῶμεν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν λαϊκῶν ἀναγκῶν. Εἴμεθα λοιπὸν συνεπεῖς πρὸς ἑαυτοὺς ὅταν θέλωμεν νὰ μὴ ἀφίσωμεν εἰς ἕνα ἀρχηγὸν νὰ πολιτευθῇ καὶ ὅταν ἀξιοῦμεν τὴν διάλυσιν ἑνὸς μεγάλου κόμματος ; Πρέπει νὰ κυριαρχήσῃ εἰς τὰ ἔγκατα ἡμῶν ἡ ἰδέα τῆς Δημοκρατίας ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἰδέα τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐλευθερίας. Ἐμέριμνήθην ἄλλοτε τὸ λαϊκὸν κόμμα ὅτι ἀκολουθῇ πολιτικὴν ἀρνητικὴν καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ ἴδιον πράττει. Ἐνῷ ἔχομεν πληθώραν ζωτικωτάτων ζητημάτων τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀκολουθεῖ ἀρνητικὴν πολιτικήν, καὶ κόμμα τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ τοιαύτην πολιτικὴν θὰ ἀποσύρῃ.

Π. Τσαλ'άρης. Μήπως ἐτέθη ζήτημα ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ λαϊκὸν κόμμα; (χειροκροτήματα ἐκ μέρους τοῦ λαϊκοῦ κόμματος).

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἐτέθη ζήτημα διὰ τὸ λαϊκὸν κόμμα ἀλλ' ἔπρεπε νὰ μὴ λησμονήσετε ὅτι οἱ στενοὶ τύποι δὲν δύνανται νὰ κυριαρχοῦν εἰς τὰς ἐργασίας ἡμῶν. Ἐκάματε ἕναν ὑπαινιγμὸν καὶ ἤθελον νὰ θέσω τὴν χεῖρα ἐπὶ τὸν τύπον τῶν ἤλων. Ἐνδιαφέρομαι διὰ τὴν ἀπόλυτον ὁμαλότητα τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ σήμερον ἡ κυρία αἰτία οἱασδήποτε ἀνωμαλίας εἰς τὸν τόπον εἶναι ἡ πολιτικὴ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Ἐτελείωσα μὲ τὸ λαϊκὸν κόμμα. Συνεχίζων λέγει: Εἶπον ὅτι τὰ βαθύτερα αἴτια τῆς κρίσεως, εἶναι αἴτια προσωπικῆς φύσεως. Δὲν δύναταί τις νὰ ἀμφισβητήσῃ εἰς κανένα πολίτην νὰ ἤγγυθῇ κόμματος καὶ ἰδίως εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπιδοκιμάσω τὸν τρόπον καθ' ὃν ἔγινε ὁ σχηματισμὸς τοῦ κόμματος αὐτοῦ. Εὑρισκόμεθα πρὸ μεγίστων λαϊκῶν ἀναγκῶν τὰς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ ἱκανοποιήσωμεν. ἔχομεν ἀνθρώπους ἀποθνήσκοντας ἀπὸ τὴν πεῖναν, ἔχομεν πλῆθυσμοὺς ἐκτεθειμένους εἰς τὰς δυνάμεις τῆς φύσεως κλπ. Ἐφ' ὅσον δὲ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν δὲν ἔκειχεν ἀρθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς πλειοψηφίας ὑπῆρχε καιρὸς βραδύτερον νὰ δημιουργηθοῦν νέα κόμματα ὅταν θὰ ἤρχετο ἡ στιγμὴ νὰ ἐρωτήσωμεν διὰ τῶν ἐκλογῶν τὸν λαὸν ἐὰν ἐγκρίνῃ ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν νέαν πολιτικὴν κατεύθυνσιν ἢ ὀργάνωσιν. Ἀλλ' ὡς ἔγινε σήμερον δὲν δύναμαι νὰ τὴν ἐγκρίνω. Παρέχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀπετέλεσεν ἀπόπειραν ἐκβιασμοῦ πρὸς ὡρισμένην κατεύθυνσιν. Εἶνε γνωστὴ ἡ γνώμη τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις ἀπέναντι τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. διεθηλώσαμεν τὰς ἐπιφυλάξεις ἡμῶν ὅταν ἐνεφανίσθη ἡ Κυβέρνησις τοῦ στενωτέρου συνασπισμοῦ, ἐτονίσαμεν τότε τοὺς φόβους μας ὅτι εἶχε ἀνακαλύψει ῥωγμάς. Ὅτι ἐξηλίχθη ἕως τώρα ἀποδεικνύει δικαιολογημένους τοὺς φόβους μας ὡς ἀπέδειξεν ἡ τραπεζιτικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ὅτ ῆς ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τὰ χίλια ἑκατομμύρια. Ἀναφέρεται τώρα εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις πάλιν ἡ ὕβρισις τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης, ἀλλὰ ἀπεδείχθη πόσον ἀπέχουν αἱ ἀντιλήψεις ἡμῶν ἀπὸ τὰς τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ Κυβέρνησις ἀπεκάλυψεν καὶ ἓν ἄλλο χαρακτηριστικόν της, τὴν συστηματικὴν προσπάθειαν παρελκύσεως ὅλων τῶν ζητημάτων. Εἶναι καὶ αὐτὸ μία σοφία, ὅπως παρελκύσωμεν τὰ ζητήματα καὶ ἐμφανίζωνται τὴν τελευταίαν στιγμὴν μὲ πρόθεσιν ἐκβιασμοῦ ταχείας ἐπιψηφίσεως ἄνευ συζητήσεως. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου ἡ Κυβέρνησις ἐμφανίζεται μὲ μειωμένον κῦρος καὶ ἐξ ἄλλου λόγου, ἀπεδείχθη μὲν τὴν γενναιόφρονα ὑποστήριξιν τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων, καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔχω ἢ νὰ συγχαρῶ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Ἐλευθεροφρόνων ὅστις ἀπέδειξεν ὅτι καὶ τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν σέβεται διότι εἶνε ἱκανὸς νὰ λαμβάνῃ ἀποφάσεις ριζικὰς συμφώνους πρὸς τὴν λαϊκὴν θέλησιν. τοιαύτην ἱκανότητα δὲν ἀπέδειξε τώρα μόνον, τὴν εἶχε ἐκδηλώσει καὶ ἄλλοτε μετὰ τὸ δημοψήφισμα, καὶ κατόπιν ὅταν ἀπέσυρε τὰς ἐπιφυλάξεις του διὰ τὸ Πολίτευμα, καὶ δι' αὐτὸ εἶνε ἄξιος ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης. Χωρὶς νὰ διατυμπανίζῃ, ὅπως πράττῃ τὸ λαϊκὸν κόμμα, ὅτι ἡ κυρία του ἀρχὴ εἶνε ὁ σεβασμὸς τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας προσηρμόσθη εἰς τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ. (Χειροκροτήματα). Δι' αὐτὸ δὲν εἶμαι διατεθειμένος νὰ ἐγκρίνω οὐδὲ πόρρωθεν τὰς ἐπιθέσεις αἵτινες γίνονται κατὰ τοῦ κόμματος τῶν ἐλευθεροφρόνων εἴτε ἐντεῦθεν εἴτε ἐκεῖθεν. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις περὶ τοῦ πῶς ἀντιλαμβανόμεθα ἡμεῖς τὴν Δημοκρατίαν καὶ πῶς τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων. Δυστυχῶς ὅμως τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀπεδέχθη ἀμέσως τὴν λύσιν ἥτις τώρα ἐδόθη διὰ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν Φιλελευθέρων. Ἐνῷ κατ' ἀρχὰς ἐδήλωσεν ὅτι ὀφείλει ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῆς κρίσεως, νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν καὶ νὰ διαλύσῃ τὴν Βουλὴν κατόπιν ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ συνεργασθῇ μὲ πολιτευτὰς ἐπηρεαζομένους ἀπὸ τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων. Κατόπιν γνωρίζετε τὴν ἐξέλιξιν, μετὰ διαφόρους ἐλιγμοὺς εἰς τοὺς ὁποίους τὸν παρηκολούθησαν τὰ δύο ἄλλα συνεργαζόμενα ἐν τῇ Κυβερνήσει κ ίμματα κατέληξεν εἰς τὴν κηδεμόνευσιν μόνον ὑπ' αὐτοῦ. Αὐτὴ ἡ ἀντίθεσις αὐτὴ ἡ ἐξέλιξις τῆς κρίσεως μειώνει ἀναμφισβητήτως τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως.

Εἷς βουλευτής. Ἡ ἀναλογικὴ τὰ ἔκαμεν αὐτά.

Α. Παπαναστασίου. Γνωρίζω ὅτι ὅσοι χωνίζετε ἐδῶ ἐναντίον τῆς ἀναλογικῆς ἐνδομύχως τρέμετε μήπως μεταβληθῇ αὕτη (χειροκροτήματα). Τὸ ἐκλογικὸν σύστημα δὲν δύναται νὰ ἀνακόπτεται ἑκάστοτε ἀναλόγως τῶν κομματικῶν συμφερόντων τῆς ἐν τῇ Βουλῇ πλειοψηφίας. Ἡμεῖς καὶ ἄλλοτε ὡς καὶ σήμερον εἴμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀναλογικοῦ καὶ γνωρίζω ὅτι πολλοὶ ἀντιταχθέντες εἰς τὴν συνταγματικὴν κατοχύρωσιν τοῦ ἀναλογικοῦ λυποῦνται τώρα διὰ τοῦτο. Εἶπα λοιπὸν ὅτι ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἐδημιούργησε μίαν κατάστασιν νέθον, διότι ἐφ' ὅσον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἔχωμεν Κυβέρνησιν συνασπισμοῦ πρέπει αὕτη νὰ στηρίζεται εἰς τὴν ἀπόλυτον συνεργασίαν τῶν ἀποτελούντων αὐτὴν κομμάτων. Ἀλλὰ ἀκριβῶς λόγῳ τῆς κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἀποκρούσεως ἐκ μέρους τῶν Κυβερνητικῶν κομμάτων καὶ ἀποπείρας διαλύσεως τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἡ ἀπόλυτος συνεργασία δὲν ὑφίσταται μεταξὺ τῶν κομμάτων τῆς πλειοψηφίας. Ἐὰν ὑπῆρχεν ἡ συνεργασία αὕτη ὤφειλε νὰ κληθῇ τὸ κόμμα τῶν

Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, μετὰ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν τόσαι κοιναὶ ἰδέαι, τοσοῦτοι κοινοὶ ἀγῶνες, τῶν ὁποίων τοσοῦτον εὐφήμως ἐμνημόνευσεν ὁ ἀξιότιμος κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ διευθύνων τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, καὶ νὰ μὴ θεωρῆτε ἀντικοινοβουλευτικόν, ὅτι τὸ ὑμέτερον Κόμμα μετὰ τοῦ ὁποίου μᾶς χωρίζουν θεμελιώδεις διαφοραί θὰ ἠδύνατο νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς (Χειροκροτήματα ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Ἐπιτρέπατέ μοι νὰ εἴπω ὅτι τοῦτο ἦτο τελείως ἀνεξήγητον.

Π. Τσαλδάρης Ἐγὼ εἶπα τοῦτο, ὅτι θεωρῶ ὡς ὅλον ζήτημα τοῦ ἐξαναγκασμοῦ πρὸς παραίτησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅτι ἦτο μία ἀντικοινοβουλευτικὴ ἐνέργεια μία ἐνέργεια ἐναντίον τῶν πολιτικῶν Ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι ἐπεκράτησαν καὶ ἐπικρατοῦν ἀφ' ὅτου ὑπάρχῃ Κοινοβουλευτικὸν Πολίτευμα. Διὰ τοῦτο τὸ Λαϊκὸν Κόμμα διὰ νὰ πολεμήσῃ, κατὰ τῆς Ἀντικοινοβουλευτικότητος ἐφάνη πρόθυμον διὰ νὰ συντρέξῃ καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις ἔχον ὑπ' ὄψει του καὶ τὰ μεγάλα ζητήματα τὰ ὁποῖα μᾶς διέπουν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Μετὰ τὴν νέαν ἐξήγησιν τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαοῦ κόμματος δὲν ἀπομένει μοι τὴν ἀνάγκην νὰ δώσω ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐξήγησιν. Ὅτι εἶπε παραμένει διαφωνία, διαφορὰ ἀντιλήψεων ἐν τούτῳ, πῶς ἐθεώρει κοινοβουλευτικὸν νὰ παρέχεται ὑποστήριξις κόμματος ξένου καὶ πρὸς τὰς θεμελιώδεις βάσεις καὶ ἀρχὰς καὶ πρὸς τὴν ἱστορίαν καὶ πρὸς τὰς κατευθύνσεις ἡμῶν καὶ ἐθεώρει ἀντικοινοβουλευτικὸν νὰ δοθῇ ὑπόστηριξις κόμματος μετὰ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουν κοιναὶ καὶ θεμελιώδεις ἀγῶνες καὶ ἱστορικαὶ κατευθύνσεις.

Ὁ ἀξιότιμος Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἤρθη ἐμέμφθη τῆς Κυβερνήσεως ὄχι μόνον διότι τὴν ἐθεώρει ἀντικοινοβουλευτικήν, ἀλλὰ καὶ ὡς μὴ συγκεκριτημένην κατὰ τρόπον ὑπισχνούμενον ὅτι θὰ λάβῃ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν, ὑπὲρ τῶν ὁποίων αὐτὸς ἰδιαιτέρως μεριμνᾷ, καὶ διότι εὑρίσκει ἀνωμαλίαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑποστηρίζεται ἀπὸ ἓν μέγα καὶ ἱστορικὸν Κόμμα, χωρὶς νὰ μετέχει τὸ κόμμα τοῦτο ἐν τῇ Κυβερνήσει. Πάντα Κύριοι θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε ἀκόμη καταφύγω εἰς ὅσα καθημερινῶς ἀναγινώσκω εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι γίνονται εἰς ξένα Κοινοβούλια. Τελευταίως μάλιστα εἰς χώραν λίαν προσφιλῆ εἰς τὸν κ. Παναστασίου διὰ τὰ Κοινοβουλευτικὰ αὐτῆς ἤθιμα καὶ διὰ τὴν ἐξέλιξιν, ἡ ὁποία λαμβάνει ἐκεῖ χώραν, εἰς τὴν Γερμανίαν, πολλάκις μεγάλα Κόμματα ὑποστηρίζουν συνδυασμοὺς χωρὶς νὰ μετέχουν τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ θὰ ἐπικαλεσθῶ ἐγὼ τῆς ἰδίας του Κυβερνήσεως τὸ προγούμενον. Αὕτη κατηρτίσθη τὸ 1924 ὅπως κατηρτίσθη καὶ ἐδέχθη ὑποστήριξιν καὶ τοῦ ἐμοῦ μικροῦ Κόμματος καὶ ἄλλου Κόμματος μεγάλου, τὸ ὁποῖον, ταχθὲν πρὸς ἑαυτήν, χωρὶς νὰ θεωρηθοῦν ταῦτα ὡς ἀνωμαλία. Ἀλλὰ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἐμέμφθη καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἂν θέλετε τῆς εὐαισθησίας τινὸς ἐκ τῶν Βουλευτῶν, διότι δὲν ἠκολούθησαν τὸ παράδειγμα τοῦ ἀξιοτίμου ἐκ Καβάλλας βουλευτοῦ ὥστε νὰ σπεύσουν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν λαϊκὴν ἐντολήν. Ἐλέπετε ὅτι ἀλλότε εἶναι κατὰ τῆς προσωπικῆς εὐθυξίας καὶ ἀλλότε ὑπὲρ τῆς Κομματικῆς εὐθυξίας. Ἔχω καὶ ἐν τούτῳ νὰ ὑπομνήσω εἰς τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως τὸ ἴδιον παράδειγμα. Κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ Δεκεμβρίου 1923 ἐναίσιος συνδυασμὸς κατηρτίσθη ἐν Ἀθήναις περιλαμβάνων μέλη τοῦ Κόμματός του καὶ μέλη τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, καὶ ἐξετέθη ὑπὸ κοινὴν σημαίαν, τὴν σημαίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, ἐπολέμησε χωρὶς κἂν νὰ ὀνομασθῇ Ἕνωσις,— τὸ ὁποῖον σαφῶς ὑποδεικνύει ὅτι ὑπῆρχον δύο κομματικοὶ σχηματισμοί,— ἐκεῖνος ἐπολέμησεν μάλιστα ὑπὸ τὸ σχῆμα τῆς ἀγκύρας, τὸ ὁποῖον ἐξ ὑπερβαλλούσης προνοίας εἶχε φροντίσῃ διὰ τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογὰς ἀπαρτίσαντας τὴν Ἕνωσιν τῶν Φιλελευθέρων (Χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Θὰ σᾶς εἴπω ποῦ ὑπάρχει διαφορά.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Ἐρχεται κατόπιν ὁ ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων κλπ. καὶ ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς του. Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι μεταξὺ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐφρόνουν ὅτι ἦτο ἀπαραίτητος ἡ λύσις αὐτή, ἤμην κἀγὼ καὶ εὑρέθην ἀντιμέτωπον τὸν ἀξιότιμον ἐξ Ἀρκαδίας πολιτευτήν, μολονότι τὰ προγράμματα τὰ ὁποῖα ἐκυκλοφόρουν ἔφερον ρητῶς τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐκλογικὸν σῆμα τοῦ ἀρχηγοῦ, ὑπὸ τὸν ὁποῖον εἶχον ἐκλεγῇ αὐτὸς καὶ οἱ ὀπαδοί του. Οὐδὲς ἐσκέφθη ποτὲ νὰ καταγγείλῃ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὅτι εἰσελθὼν εἰς τὴν Βουλὴν ἠκολούθησεν ἰδίαν πορείαν καὶ ἰδίαν κατεύθυνσιν ἀντιταχθεὶς ὀξύτατα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων τότε.

Α. Παπαναστασίου. Μὴ λησμονῆτε στοιχειώδη γεγονότα τὰ ὁποῖα θὰ σᾶς ὑπενθυμίσω.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἔλεγε τότε καὶ ἂν δὲν ἀπατῶμαι, τὸ ἀνέγραψε καὶ εἰς τὸ Σύνταγμα τὸ ὁποῖον εἶχε παρασκευάσει τελευταίως καὶ τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὴν Βουλὴν ἐτροποποιήθη, «Ἐπὶ τακτικῇ ἐντολῇ δὲν ἀναγνωρίζεται». Δὲν εἶναι δυνατὸν βουλευτὴς νὰ δεσμευθῇ —ἔλεγεν—ἐκ τοῦ ὅτι ἔλαβεν ὡρισμένην ἐντολὴν ἀπὸ τὸν λαόν. Σήμερον ὅμως ἔχει τὴν ἀντίληψιν ὅτι ὑπάρχει ὡρισμένη ἐντολὴ εἰς τοὺς βουλευτὰς τῆς ἑνώσεως τῶν φιλελευθέρων. Γνωρίζει ὅμως ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως ὅτι ἡ ἕνωσις τῶν φιλελευθέρων τότε ἀπηρτίσθη ἀπὸ 2 κόμματα, γνωρίζει ὅτι ἐμνημονεύθησαν εἰς τὸν συνδυασμόν, οἱ ἀνήκοντες εἰς ἑκάτερον τῶν κομμάτων, γνωρίζει πῶς διεξήχθη ὁ ἀγὼν ἐκεῖνος τότε, γνωρίζει ἀκόμη περισσότερον ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ πρόγραμμα τὸ ὁποῖον ἐξετέθη μετὰ τοῦ ἀξιοτίμου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν συναδέλφου μου δὲν ἦτο παλαιόν τι πρόγραμμα, ἀλλ' ἦτο νέον πρόγραμμα, διὰ τὴν ἁπλούστατον λόγον ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἶχεν ὑπ' ὄψει του νέας συνθήκας καὶ περιστάσεις ἐσωτερικὰς καὶ ἐξωτερικάς, δυστυχῶς πολὺ διαφόρους ἐκείνων ὑφ' ἃς ἔβρα καὶ ἐμεγαλούργει τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐδικαιούμεθα ἐπὶ τέλους νὰ δανεισθῶμεν τὴν ὀνομασίαν, λόγῳ τῆς καταγωγῆς καὶ τῶν κοινῶν ἀγώνων, ἐνῷ σεῖς ὁσάκις εἰς τοὺς συνδυασμούς του εἰσῆλθατε, εἰσῆλθατε ὡς ξένος πρὸς αὐτό. (Χειροκροτήματα).

Ἡ Κυβέρνησις, κύριοι, παρουσιάζει ἓν ὡρισμένον πρόγραμμα. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο δὲν εἶναι διάφορον τῶν προγραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἐξέθεσαν αἱ προηγούμεναι Κυβερνήσεις. Ἐκεῖνοι οἵτινες ἀρνοῦνται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἱκανότητα νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ψήφισιν τοῦ προγράμματος δύνανται νὰ καταψηφίσουν καὶ ὀφείλουν νὰ καταψηφίσουν ἐκ νέου. Ἀλλὰ νὰ περιστρέφωνται αἱ συζητήσεις εἰς τὸ νὰ θέλωμεν νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ὅσον λειτουργεῖ ταχέως ἡ βουλευτικὴ μας, ὅσον ἐν μέρει κάμμα θέλει νὰ προσφέρῃ τὴν ὑποστήριξιν του εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἢ διότ ἐγένοντο κατὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν τρόπον αἱ ἐκλογαί, ἢ διότι σήμερον παρουσιάζεται μία ἄλλη κατάστασις ἐν τῇ πλειοψηφίᾳ, κατάστασις ἥτις ἐγκρίνεται ἀπολύτως ἀπὸ ἐκείνον ὅστις καὶ μόνον θὰ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ μὴ τὴν ἐγκρίνῃ, δὲν νομίζω ὅτι εἶναι θέμα ἀνάλογον πρὸς τὸ ὕψος συζητήσεως, ἀντιφερομένης εἰς προγραμματικὰς δηλώσεις. Εἰς ἓν μόνον συμφωνῶ μὲ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως. Θὰ ὁμιλῶμεν περὶ ἀνωμαλιῶν, θὰ ὁμιλῶμεν περισσότερον παρ' ὅτι ὅπως τὰ πράγματα ἐνδεικνύουν ὅτι ὑπάρχουν ἀνωμαλίαι, θὰ ὁμιλῶμεν περὶ ἀνωμαλιῶν, θὰ κατεγόμεθα ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς ἀνωμαλίας καὶ θὰ τυραννούμεθα ἀδικαίως, ἐφ' ὅσον δὲν θελήσωμεν εὐθέως διὰ τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα ἅπαξ δι' πρὸς τέλειον αὐτοῦ ἀποκλεισμὸν ἐντὸς μελλοντικοῦ ὑλάχιστον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῶν σοβαρῶν κωλυμάτων τῶν σεβομένων ἑαυτά. Διὰ τοῦτο προβλέπων τὰ πράγματα, πρὸ χρόνου πολλοῦ, πρὸ ἑνὸς περίπου ἔτους προέτεινον νὰ λυθῇ καὶ πάλιν τὸ καθεστὼς ζήτημα δι' ἑνὸς δημοψηφίσματος, δημοψηφίσματος τοῦ ὁ-

Φιλελευθέρων νὰ μετάσχῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ ἔλλειψις τοιαύτης συνεργασίας δημιουργεῖ τὴν κατάστασιν ἀνώμαλον ἐξ ἧς δύνανται νὰ προκύψουν κακά. Εἷς τῶν ἀρχηγῶν ἠθέλησε νὰ ὀνομασθῇ ἡ Κυβέρνησις αὕτη ἀχρωμάτιστος, ἀλλ' εἶναι δυνατὸν Κυβέρνησις ἀποτελουμένη ἀπὸ τρία κόμματα νὰ θεωρηθῇ ἀχρωμάτιστος. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις ἐμφανίζεται μειωμένη καὶ μὲ μίαν νίθην κατάστασιν. Ἐὰν θέλωμεν νὰ βοηθήσωμεν τὸν τόπον πρέπει νὰ σεβασθῶμεν τὰς πραγματικὰς καταστάσεις, καὶ ἀφίνοντες οἱασδήποτε ἐγωϊστικὰς βλέψεις νὰ διεκπεραιώσωμεν ταχέως τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς ἵνα βαδίσωμεν εἰς ἐκλογὰς Βουλῆς καὶ Γερουσίας. Δὲν δύναται ἡ Βουλὴ αὕτη νὰ παρατείνῃ ἐπὶ μακρὸν τὸν βίον της καὶ ἀπορῶ πῶς ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως δὲν περιέλαβεν εἰς τὰς προγραμματικάς του δηλώσεις καὶ τὸν προσεχῆ τερματισμὸν τοῦ βίου τῆς Βουλῆς, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ δεχθῶμεν πάντες. Πρέπει νὰ ἐνοήσωμεν πάντες ὅτι μεθ' ὅσα ἔγιναν ὀφείλομεν νὰ προσπαθήσωμεν νὰ βαπτισθῶμεν ἐκ νέου εἰς τὴν λαϊκὴν ἐτυμηγορίαν. Ἡ Δημοκρατία ὡς ἀπεδείχθη ἀφ' ἧς ἤρχισε νὰ λειτουργῇ πλήρως εἶναι ἱκανὴ νὰ φέρῃ ἀγλαοὺς καρποὺς καὶ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς εὐημερίαν τὸν λαόν, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ ἐμπνευσθῶμεν ὅλοι ἀπὸ τὰς ἀνωτέρας αὐτῆς ἀρχάς (Χειροκροτήματα).

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Δὲν πρόκειται, κύριοι, νὰ ὁμιλήσω διὰ μακρῶν. Τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως εἶναι γνωστὸν καὶ τὰ κόμματα τὰ ὁποῖα, ἠρνήθησαν τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, οἵα εἶχε ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸ ὀλίγου μόλις χρόνου, ἠρνήθησαν ταύτην, εἴτε διότι, δὲν συνεφώνουν εἰς τινα σημεῖα μὲ τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἴτε διότι ἐφρόνουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἦτο ἡ κατάλληλος, ἡ ἱκανὴ διὰ νὰ ἀγάγῃ τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἰς πέρας. Ἂν ἐπρόκειτο λοιπὸν τὰ κόμματα ταῦτα, τὰ ἑκατέρωθεν τῆς μέσης ἱστάμενα, ἐκ τῶν ἰδίων λόγων νὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτῶν καὶ αὖθις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ συζήτησις θὰ ἦτο βραχυτάτη καὶ δὲν θὰ ἐτρέπετο εἰς λεπτομερείας δευτερευούσας. Προσετέθησαν λόγοι περιστρεφόμενοι περὶ σημεῖα τοιαῦτα λόγοι καταμηνύοντες κατὰ τῆς Κυβερνήσεως κατηγορίας ἀντικοινοβουλευτικότητος. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος κατηγόρησε τὴν Κυβέρνησιν διὰ τοὺς ἑξῆς, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, λόγους. Εἶπε πρῶτον ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶχε κανένα λόγον νὰ παραιτηθῇ, διότι ἓν τῶν κομμάτων τῶν ὑποστηριζόντων αὐτὴν καὶ ἀναγνωριζόντων ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀξιοτίμου συναδέλφου μου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ διεσπάσθη καὶ διεχωρίσθη εἰς δύο. Εἶπε δεύτερον ὅτι ἡ διαχώρισις αὐτὴ, ἡ ἐπάνοδος τοῦ πλείστου μέρους ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸν παλαιὸν καὶ φυσικὸν του ἀρχηγὸν ἦτο καὶ αὐτὴ κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἀντικοινοβουλευτική. Καὶ τρίτον εἶπεν ὅτι ἀντικοινοβουλευτικὴ ἦτο καὶ ἡ συζήτησις ἡ διεξαχθεῖσα κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἡμερῶν τῶν προηγηθεισῶν τῆς συγκροτήσεως τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ κόμματος τούτου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ διαφωνήσω καὶ πρὸς τὰ τρία στηρίγματα τῆς κατηγορίας του. Εἶπεν ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ εὗρεν ἐν τούτῳ σύμφωνον τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅτι εἰς ὑπερβολικὴν εὐαισθησίαν τοῦ συναδέλφου μου ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὀφείλετο ἡ γενομένη παραίτησις αὐτοῦ, οὐχὶ ἁπλῶς ἀπὸ τῆς ἀρχηγίας τοῦ κόμματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι τώρα καθαρῶς ἐνδοκομματικόν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν πρόκειται κύριοι νὰ ὑπεραμυνθῶ τῆς εὐαισθησίας τοῦ συναδέλφου μου. Πρόκειται ἁπλῶς νὰ εἴπω ὅτι, ὅταν τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ ὁπωσδήποτε τὸ σύνολον τῶν προϋποθέσεων ὑπὸ τὰς ὁποίας μετέσχε τις εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἐκκλήσις αὐτῆς ἵνα ἀποφανθῇ ἐκ νέου ἡ Βουλὴ ἐὰν θέλῃ νὰ δώσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην της εἰς τὴν ἀνασυγκροτουμένην Κυβέρνησιν δὲν δύναται ποσῶς νὰ ὀνομασθῇ ἀντικοινοβουλευτική. Εἶναι τοὐναντίον σεβασμὸς πρὸς τὸ κοινοβούλιον ἡ ἔκκλησις πρὸς τὴν Βουλὴν ὅπως ἀποφανθῇ αὕτη ἐὰν διατηρῇ τὴν ἐμπιστοσύνην της πρὸς τὴν ἐπανειλημμένως ἐνώπιον αὐτῆς Κυβέρνησιν. Ἅμα ἐκλείψῃ ἡ κατηγορία τοῦ ἀντικοινοβουλευτισμοῦ δὲν ἀπομένει πρὸς ἐξέτασιν εἰμὴ τὸ ζήτημα τῆς προσωπικῆς εὐαισθησίας. Κατὰ δύο τρόπους, κύριοι, ἀπομακρύνεται τις συνήθως ἑνὸς Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· ἢ παραιτούμενος ἐξ εὐαισθησίας ἢ ἐκδιωκόμενος. Ὑποθέτω ὅτι θὰ συμφωνήσετε ὅλοι, ὅτι συμφωνότερος πρὸς τὸν κοινοβουλευτισμὸν εἶναι πάντως ὁ πρῶτος τρόπος. Ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἶπεν ἐπίσης ὅτι εἶναι ἀντικοινοβουλευτικὴ ἡ συγκρότησις κόμματος ἔστω καὶ διὰ διασπάσεως ἢ δι' ἐπανόδου αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχικήν του σημαίαν, ἢ μᾶλλον οὐχὶ εἰς τὴν σημαίαν, διότι ἡ σημαία πάντοτε ὑπῆρχε, ἀλλ' εἰς τὸν παλαιόν του ἀρχηγόν. Ἀλλὰ θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, διὰ νὰ μὴ ἀνατρέξω εἰς ὅσα γίνονται ἀλλαχοῦ καὶ λάβω πάλιν τὴν μομφὴν ὅτι θέλω νὰ εἰσφέρω εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ εἰσκομίσω εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅσα ἀλλαχοῦ γίνονται, ὡσὰν ἡ Ἑλλὰς ἦτο τόπος ἔξω τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, νὰ μνημονεύσω εἰς αὐτὸν ὅτι καὶ τὸ κόμμα τῶν Ἰαπώνων, τοῦ ὁποίου πρωταθλητὴς ὑπῆρξεν ὁ ἱδρυτὴς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἱδρύθη ἐντὸς τῆς Βουλῆς καὶ οὐχὶ ἐκτὸς αὐτῆς.

Β. Σαλιᾶς. Ἦν ἦτο κόμμα αὐτό.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπ. Ἐξωτ.) Tres faciunt collegium. Δὲν εἶναι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε εἴδομεν αὐτὸ ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ τῆς Ἑλληνικῆς. Ἐὰ ἠδυνάμην νὰ μνημονεύσω τὸ κόμμα, τὸ ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Ράλλην, τὸ ὁποῖον ἐπίσης διεσπάσθη εἰς δύο. Ἐκεῖ δὲν ἐπρόκειτο κἂν περὶ ἐπανόδου τοῦ κόμματος εἰς τὸν παλαιόν του ἀρχηγὸν ὅστις εἶχεν ἀποθάνῃ. Δὲν βλέπω λοιπὸν τίποτε τὸ ἐπίψογον εἰς τὸ γενόμενον, ὡς ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἶπε. Μὴ ἀρκούμενος εἰς τὰς ἄλλας διαφορὰς αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ αὐτοῦ, ἀλλ' ἠρνήθη τὴν ψῆφόν του καὶ διότι ὡς ἀντικοινοβουλευτικὸν ἐχαρακτήρισε τὸν τρόπον καθ' ὃν διεξήχθησαν αἱ συνεννοήσεις αἱ γενόμεναι διὰ ἀποδειχθῇ ἂν ἡ Κυβέρνησις θὰ εἶχε τὴν πλειονοψηφίαν ἐντῇ Βουλῇ. Προσέθεσε δὲ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὅτι προσεφέρθη νὰ παράσχῃ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐὰν αὕτη ἤθελε νὰ ἀνασχηματισθῇ χωρὶς νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων.

Π. Τσαλδάρης. Δὲν εἶπον αὐτό.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος***, ἀναγινώσκει σημείωσίν του περιέχουσαν τὰ ὑπὸ κ. ἀρχηγοῦ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος λεχθέντα.

Π. Τσαλδάρης. κ. Ὑπουργὲ εἶνε περιττὸν νὰ δικαιολογῆσθε, διότι ἀνέφερον μίαν πολιτικὴν σταθεράν, ἡ ὁποία διακρίνει τὸ κόμμα τὸ Λαϊκὸν καὶ εἶπον ὅτι κατὰ πάσης Ἀντικοινοβουλευτικῆς ἐνεργείας, κατὰ πάσης ἐνεργείας κατὰ τοῦ ὁμαλοῦ βίου τὸ Λαϊκὸν Λόμμα καὶ εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἐθεώρησεν ὅτι ἐγένετο μία τοιαύτη ἐνέργεια, ἡ ὁποία ἐπέφερε τὴν πτῶσιν τῆς Κυβερνήσεως, τελείως ἀντικοινοβουλευτικῶς, καὶ κατὰ τοῦτο εἶπον ὅτι προσέφερον τὴν δύναμίν του ἵνα ἡ Ἀντικοινοβουλευτικὴ ἐνέργεια πολεμηθῇ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Εἴπατε λοιπὸν ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν σταθερὰν παράδοσιν τὴν ὁποίαν ἐτηρήσατε καὶ θεωροῦντες ὅτι ἀντικοινοβουλευτικῶς παρητήθη ἡ Κυβέρνησις, διότι καθ' ὑμᾶς ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ.....

Π. Τσαλδάρης Ἐγὼ εἶπον.

Α. Μιχαλακόπουλος. Σᾶς παρακαλῶ μὴ μὲ διακόπτετε συνεχῶς διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καθίσταται δυσχερὴς ἡ συζήτησις. Ἐδέχθην εὐχαρίστως τὴν δ' ἀκοπὴν διὰ νὰ ἀποκατασταθῶ ὅσα εἶπον καὶ ἡ Βουλὴ θὰ κρίνῃ περὶ τοῦ βασίμου τῶν ἐπιχειρημάτων σας καὶ περὶ τοῦ βασίμου τῶν ἐρμηνειῶν σας. Ἐγὼ ἤθελα νὰ καταλήξω εἰς τοῦτο τὸ συμπέρασμα τοῦ ὁποίου κριτὴς θὰ εἶνε ἡ Βουλή, ὅτι εὑρίσκω ἀντίφασιν τινὰ, ὀξεῖαν ἀντίφασιν, ἀνεξήγητον δι' ἐμὲ, τὸ νὰ θεωρῆτε ἀντικοινοβουλευτικὸν τὸ νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν τ-

πο
τοίου ἡ διεύθυνσις θὰ ἐνεπιστεύετο εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τούτου τοῦ ἀξιοτίμου ἀρχηγοῦ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος περὶ τῆς εὐθύτητος, τῆς εὐθυδικίας καὶ τῆς ἀπολύτου νομιμότητος τοῦ ὁποίου οὐδέποτε ἠκούσθη ἀντίθετος φωνὴ ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης. Πᾶσαι αἱ ἐγγυήσεις αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ ζητηθῶσι, θὰ ἠδύναντο νὰ συζητηθῶν καλοπίστως. Καὶ τότε μόνον θὰ παύσωμεν κατεχόμενοι ἀπὸ ἀνησυχίας καὶ τότε καὶ μόνον θὰ δυνάμεθα πράγματι νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ ἀκωλύτου καὶ ἐλευθέρου πολιτικοῦ βίου ὅστις οὐδόλως θὰ δεσμεύεται ἀπὸ ἕνα θεμελιωδέστατον ζήτημα ἄλυτον. Ζητήματα παρουσιάζονται πάντοτε, ἀλλὰ τὰ ζητήματα λύονται ἀπὸ τοὺς λαούς, ὅσοι θέλουν νὰ μὴ ἀνακόψουν τὴν πρόοδόν των. Θ' ἀκολουθήσωμεν τὴν ὁδὸν ταύτην ἢ ὄχι; Κατηρξήθην τότε, κύριοι, καὶ ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἠρνήθησαν καὶ ἀρνοῦνται τὴν ἀποδοχὴν τῆς ἰδέας ταύτης καὶ ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κατόπιν τὴν ἐδέχθησαν. Εἶμαι ἐν τούτοις πεπεισμένος ὅτι λίαν συντόμως θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀλήθεια, ἡ ἀνάγκη τῆς ἰδέας ταύτης, καὶ ὅτι συντόμως πάντες θὰ ἐπιζητήσωμεν τὸν ὁριστικὸν τερματισμὸν τῶν εἰδῶν, τῶν στρεφομένων περὶ τὴν ὕπαρξιν ἢ τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ καθεστωτικοῦ ζητήματος διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ χωρίσωμεν πρὸς τὸ μέλλον εἰς μίαν ἀνάπλασιν Ἑλλάδος μεγαλειτέρας κατὰ τὸν πλοῦτον, τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐτυξίαν. (Χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Θὰ ἀνταιρέσω, λέγει, ἰσχυρισμούς τινὰς τοῦ ἀξιοτίμου κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἰσχυρίσθη ὅτι ἡ ἀνωμαλία τηνόποιαν ἀνέφερα περὶ νόθου καταστάσεως ὑπῆρχε καὶ ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἰδικῆς μου ἀλλ' ἐλησμόνησεν ὅτι ἐγὼ τότε δὲν κατεφέρθην κατ' αὐτοῦ οὔτε ἐδήλωσα ὅτι δὲν συνεργάζομαι μετ' αὐτοῦ ἢ μετὰ τῶν φίλων του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔγινε κατὰ τὴν τελευταίαν κρίσιν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως σχετικῶς μὲ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Δεύτερον ἐπεκαλέσθη τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1923. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις ἀπετέλει ἰδιαίτερον κόμμα καὶ τὰ μέλη αὐτῆς κατῆλθον μὲ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς ἰδιαιτέρους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνδυασμούς. Ἐὰν συνέπεσεν εἰς μερικὰς περιφερείας νὰ γίνουν ὅπως εἰς τὰς Ἀθήνας μικτοὶ συνδυασμοὶ δὲν σημαίνει ὅτι ἐγένετο περιορισμὸς τῶν ἀρχῶν τοῦ Κόμματος σύμφωνα πρὸς τὰς ὁποίας ἐπολιτεύθημεν εἰς τὴν τετάρτην συνέλευσιν. Γεγονὸς εἶνε ὅτι τότε κατήλθομεν πολεμοῦντες τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐνῷ ἀντιστρόφως οἱ ἀποτελοῦντες τοὺς συνδυασμοὺς τῆς Ἑνώσεως τῶν Φιλελευθέρων κατῆλθον εἰς τὰς ἐκλογὰς μὲ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων, διεξήγαγον δὲ τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα ἐναντίον μας μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ἡμεῖς ἐναντιούμεθα εἰς τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν ἐνεργὸν πολιτικὴν διὰ τὴν ὁποίαν εἰργάζοντο καὶ ἀπέβλεπον αὐτοί. Ἡμεῖς εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1923 ἐπολεμήθημεν ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων ὅπως καὶ εἰς τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1926. Ἀντιθέτως οἱ ἀποτελέσαντες τὴν Ἕνωσιν τῶν Φιλελευθέρων διὰ τηλεγραφημάτων καλπαντοίων ἐνισχύσεων ὑπεστηρίχθησαν ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων. Δὲν εἶμαι συνεχίζει, ὁπαδὸς τῆς ἐπιτακτικῆς Ἀϊκῆς ἐντολῆς. Εἰς τὴν συνέλευσιν τοῦ 1924 ὑπεστήριξα ὅτι ἐφόσον ὁ λαὸς εἶχεν ἐγκαίνει τὴν συγκρότησιν συντακτικῆς Συνελεύσεως εἶχε δόσῃ καὶ ἐξουσιοδότησιν συγχρόνως ὅπως αὕτη λύσῃ ὅλα τὰ θεμελιώδη πολιτειακὰ ζητήματα. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον ἐσχάτως ἀνεφύη, δὲν ἔχω σχέσιν μὲ τὴν Λαϊκὴν ἐπιτακτικὴν ἐντολήν. Διότι ὅπως εἶπα, ἡ σύστασις τοῦ Κόμματος τῶν Προοδευτικῶν δὲν παρουσιάζει καμμίαν ἄλλην δικαιολογίαν παρὰ λόγους καθαρῶς προσωπικούς. Οὐδεμία δικαιολογία διαιωνίς ἰδεολογικῆς ἐνεφανίσθη ἀλλ' ἡ ἀπόσχισις ἀπὸ ἕνα Κόμμα διὰ λόγους καθαρῶς προσωπικούς, ἀνεξαρτήτως τῆς θεωρίας περὶ ἐπιτακτικῆς ἐντολῆς, ἀποτελεῖ τι μὴ θεμιτόν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ σήμερον θὰ ὑπεστήριζε τὴν ὀρθότητα τοῦ σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως ἀπὸ μίαν μειονοψηφίαν ἀνεχομένην λόγῳ τῶν περιστάσεων ἀπὸ τὴν πλειονοψηφίαν. Διότι καὶ εἰς τὰ 1924 25 τοιαύτη ἦτο ἡ Πολιτικὴ κατάστασις ἐντελῶς νόθος καταλήξασα εἰς πολλὰ δυσάρεστα καὶ γνωστὰ ἀποτελέσματα. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τονίζομαι ὅτι ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἐδῶ συνήγοροι τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἀλλ' ὡς κατ' ἐξοχὴν Δημοκρατικὸν Κόμμα δὲν θὰ δεχθῶμεν ποτὲ τὴν ἀξίωσιν ὅπως οἱονδήποτε Κόμμα ποσοπωδισθῇ ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχῃ ἀρχηγὸν τῆς ἐκλογῆς του καὶ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνασκῇ εἰς τὸν τόπον τὴν Πολιτικὴν ἐπιρροὴν ἣν τοῦ ἐπιτρέπει ἡ Λαϊκή του δύναμις. Αὐτὸ ἀπαιτοῦν αἱ Δημοκρατικαὶ ἀρχαί, ὁ ἐπιβαλλόμενος ἀμοιβαῖος σεβασμὸς τῶν Κομμάτων ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ὁμαλότης εἰς τὸν τόπον. Ἐὰν ἐξ ἄλλου ἡ Κυβέρνησις προθύμως σήμερον δέχεται τὴν κηδεμόνευσιν τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἣν χθὲς ἀπέκρουε, τοῦτο εἶνε ζήτημα τῆς ἰδικῆς της ἀξιοπρεπείας ἣν ἐκτιμᾷ ἐπαρκῶς ὁ Λαός. (Χειροκροτήματα).

Μεθ' ὃ ὥρα 10 μ.μ. λύεται ἡ συνεδρίασις διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ αὔριον ὥραν 5 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βο·αζάνης
Μ. Λαίλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Π'

τῆς 1 Ἰουνίου 1928.

Ὥρᾳ 6 20' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. ***Β. Ζησιάδης*** δηλοῖ ὅτι κακῶς φέρεται ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὡς παραστὰς χθὲς καὶ ψηφοφορήσας ἐνῷ ἦτο ἀπὼν καὶ παρακαλεῖ νὰ διορθωθοῦν τὰ πρακτικά.

Μεθ' ὃ τὰ πρακτικὰ κυροῦνται διορθούμενα ὡς ἀνωτέρω.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ λυκειάρχης Θερμ. Γ. Βουλάρης ὑποβάλλει ἀναφορὰν διὰ τῆς ὁποίας προτείνει ὅπως τὸ ἥμισυ τοῦ ζητουμένου παρ' αὐτοῦ ὡς ἀποζημίωσις αἰτίᾳ πολέμου ποσὸν 7.500.000 χρ. δρ. διατεθεῖ πρὸς ἀγορὰν ξυλίνων οἰκιῶν καὶ οἰκοδομησίμων εἰδῶν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν Κορίνθου.

Ὁ παμμεσιτικὸς σύλλογος Πατρῶν παρακαλεῖ ὅπως ἐπιδιωχθῇ ἡ ταχίστη ψήφισις τῆς Ἑλληνογερμανικῆς ἐμπορικῆς συμβάσεως.

Ἡ ὁμοσπονδία ἐργατῶν τύπου ὑποβάλλει παράκλησιν ὅπως ἀναγραφῇ ἐν τῷ νέῳ νομοσχεδίῳ τῷ ἀφορῶντι τὴν ἀποζημίωσιν τῶν διευθυντῶν τῶν ἐφημερίδων καὶ δι' αὐτοὺς πίστωσις ἐκ δρ. 2.000.000 τοὐλάχιστον.

Ὁ σύλλογος ἐμποροϋπαλλήλων Ἀθηνῶν ὑποβάλλει ψήφισμα δικμαρτυρίας διὰ τὴν μὴ ψήφισιν τῶν ἐργατικῶν νομοσχεδίων.

Οἱ πρόσφυγες μισθωταὶ ἀγροτικῶν κτημάτων Λέσβου διαμαρτύρονται κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης ἀπαιτούσης τὴν πληρωμὴν τῶν μισθωμάτων εἰς μετρητὰ διὰ μισθώσεις ἐλαιοκτημάτων γενομένων πρὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς τελευταίας συμβάσεως.

Ἡ ἕνωσις προσφύγων Λέσβου διαμαρτύρεται διότι παρὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν ἡ πληρωμὴ τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου δὲν ἤρχισεν ἀκόμη εἰς τὴν Λέσβον.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Δ. Μπότσαρης*** καὶ ***Δ. Λούλης*** ὑποβάλλουν ὑπόμνημα τοῦ Συλλόγου πανδοχέων Πρεσβέζης-Φιλιππιάδος διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλοῦν ὅπως δοθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀνάλογος ἀποζημίωσις, διότι λόγῳ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς τροχαίας κινήσεως δι' αὐτοκινήτων ἔμειναν ἄνευ ἐργασίας.

Ἡ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Γοῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ μέτρων δικαστικῆς προστασίας τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίας.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως μετακλήσεως τοῦ Ταγματάρχου κ. Β. Γ'ζη πρὸς ὀργάνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1928 συμβάσεως περὶ προμηθείας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ λογαριασμὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου μέχρι 4000 τόννων ἀραβοσίτου πρὸς διάθεσιν εἰς τοὺς κατοίκους περιωρισμένων τινῶν τοῦ Κράτους.

Οἱ κ. κ. ***Γ. Μόσης Δ. Φλαρῆς Χ. Κουπαρούσος*** κλπ. ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἐκπαιδεύσεως ἀξιωματικῶν».

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

1) Περὶ συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας.

2) Περὶ ἀκυρώσεως συμβάσεως ἐκτελέσεως ἐξωραϊστικῶν ἔργων ἐπὶ τῶν λόφων Λυκαβητοῦ.

καὶ 3) Περὶ κυρώσεως Διεθνοῦς συμβάσεως τῆς ἐργασίας τῆς ἀφορώσης τὴν ἰσότητα τῶν ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν εἰς ζητήματα ἀποζημιώσεως τῶν ἀτυχημάτων τῆς ἐργασίας.

Μεθ' ὃ συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἀπὸ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Κ. Δεμερτζῆς*** ὅστις λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις διὰ τῶν χθεσινῶν δηλώσεων ἐκθέτει ἐκ νέου τὸ γνωστὸν πρόγραμμά της καὶ ζητεῖ ψῆφον ἐμπιστοσύνης τῆς Βουλῆς. Τὸ νέον παρουσιαζόμενον πρόγραμμα εἶναι ὅτι συνιστᾷ τὴν ψήφισιν νομοθετικῶν μέτρων ἅτινα θεωρεῖ ἐπείγοντα, δηλοῦται δὲ συγγρόνως πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι ἂν μέχρι τῶν θερινῶν διακοπῶν δὲν ψηφίσῃ τὰ μέτρα ταῦτα ἡ Βουλή, θὰ ζητηθῇ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος, ἥτις θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως. Ἀρνηθείς, συνεχίζει, τὴν ψῆφον ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησις κατ' τὸν σχηματισμὸν αὐτῆς εἶναι περιττὸν νὰ δηλώσω ὅτι θὰ ἀρνηθῶ καὶ πάλιν ταύτην, ἤδη ὁπότε παρουσιάσθησαν καὶ νέα γεγονότα μὴ ἐνδεικνύοντα τὴν παροχὴν ψήφου ἐμπιστοσύνης πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Κατὰ ταῦτα θεωρῶ ἐμαυτὸν ὑποχρεωμένον νὰ ἐνδιατρίψω καὶ εἰς τοὺς γενικωτέρους λόγους τοὺς δικαιολογοῦντας τὴν ψῆφόν μου καὶ εἰς τὰ εἰδικὰ θέματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξουσιοδότησιν τὴν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Συντάγματος ζητουμένην.

Σχετικῶς μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου τούτου, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι προκειμένου περὶ σπουδαιοτάτων νομοθετικῶν μέτρων μὲ τὰ ὁποῖα συνδέεται αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τοῦ πολιτεύματος ἡ μὴ διεξονύχισις αὐτῶν παρὰ τῆς ὁλομελείας τῆς Βουλῆς ἀποτελεῖ βαρύτατον τραῦμα κατὰ τοῦ Πολιτεύματος καὶ κατὰ τοῦ Κοινοβουλίου. Δικαιοῦμαι νὰ νομίζω ὅτι ἐὰν δὲν ψηφισθῇ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ὁ νόμος περὶ συστάσεως τῆς Γερουσίας, ἡ σύστασις καὶ ἡ θέσπισις αὐτῆς θὰ παραπεμφθῇ κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν ἀπόφασιν μιᾶς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ ἐνέργεια αὕτη, νομίζω ὅτι εἶναι καθαρῶς ἀντιπολιτική. Ἔγω καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἵδρυσις τῆς Γερουσίας εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς εὔρυθμον λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος καὶ ἑπομένως προκειμένου περὶ θέματος τοσοῦτον σοβαροτάτου, θὰ ἀντιδείκνυται ἡ συζήτησις καὶ ἀπόφασις ἐπ' αὐτοῦ μόνον διὰ τῆς γνώμης τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἄνευ τῆς γνώμης τῆς Βουλῆς. Θὰ ἦτο, τονίζει, πολὺ κακὸν τὸ προτεινόμενον ὀλίσθημα τῆς καθιερώσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου μὲ μόνον τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς χωρὶς νὰ τὸν συζητήσῃ ἡ Βουλὴ καὶ χωρὶς νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν συζήτησιν αὐτὴν καὶ ἡ δημοσία γνώμη. Ἐπίσης ἔχω καθῆκον, συνεχίζει, νὰ εἴπω πρὸς τὴν Βουλὴν ὅτι εἶναι κυρὸς νὰ λήξῃ ἡ ἀνιαρὰ κατάστασα ἐνῶ μόνης τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας. Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ὤφειλε νὰ λήξῃ ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐπανόδου μας εἰς τὸν κοινοβουλευτικὸν βίον καὶ ἀντὶ τούτου ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς βλέπει ὅτι ἡ ἀναστηλωθεῖσα πολιτικὴ τάξις δὲν ἠδυνήθη νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ πιστεύει ὅτι δὲν δυνάμεθα ἢ δὲν θέλομεν νὰ τὸ λύσωμεν, ἐνῷ εἶναι ἐκ τῶν προεχόντων καὶ ἐκ τῶν θεμελιωδεστάτων.

Αὐταὶ εἶναι αἱ γενικαὶ παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας εἶχον νὰ κάμω ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως. Ὡς πρὸς τοὺς γενικωτέρους λόγους δι' οὓς ἐνδείκνυται ἡ καταψήφισις τῆς Κυβερνήσεως ἔχω τὴν γνώμην ὅτι μετὰ τὰ διατρέξαντα ἡ Κυβέρνησις παρίσταται ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κοινοβουλευτικῶς μειωμένη, ἐφόσον κατέστη πρόδηλον ὅτι τὰ κόμματα τὰ ἀποτελέσαντα τὴν Κυβέρνησιν, εἴτε ἐξ ὁλοκλήρου εἴτε κατὰ μέγιστον μέρος, διελύθησαν, ἐφόσον εἶναι ἀναμφιτρίβητον ὅτι ἡ Κυβέρνησις μέλλει νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τῆς πλειοψηφίας τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἐφ' ὅσον κατ' ἐμὴν γνώμην ἡ συμμετοχὴ τοῦ κόμματος τῶν Ἐλευθεροφρόνων εὑρίσκεται εἰς κατάφορον διάστασιν πρὸς τὴν μερίδα ἐκείνην τοῦ λαοῦ ἥτις τὸ ἀπέστειλεν ἐνταῦθα. Νομίζω συνεπῶς ὅτι ἡ Κυβέρνησις στηριζομένη οὕτω παρίσταται μειωμένη κοινοβουλευτικῶς. Καὶ λέγων κοινοβουλευτικῶς ἐννοῶ ὄχι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν ἀριθμῶν ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς δημοσίας γνώμης. Ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις συνεκροτήθη καὶ ἐμφανίζεται, ὡς ἐμφανίζεται, ἔχομεν οὐσιαστικῶς Κυβέρνησιν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ κατ' ἀνάγκην στερουμένην τῆς πρωτοβουλίας ἄνευ ἐξ ἄλλου εὐθυνῶν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων εἰς ὃ στηρίζεται ἐφ' ὅσον τοῦτο δὲν συμμετέσχεν εἰς αὐτήν. Ἡ ἐκραγεῖσα κρίσις, συνεχίζει, δὲν ἐξερράγη ὡς ὑπεστηρίχθη ἐκ προσωπικῶν λόγων. Δικαίως, καθ' ἡμᾶς, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῇ ξένας ἐπιρροὰς ἀποκλειούσας τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην αὐτοῦ. Νομίζω ὅτι ἡ ὅλη Κυβερνητικὴ κρίσις ὀφείλεται εἰς βαθύτερα αἴτια καὶ δὴ εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ὅπως ταχθῇ ὑπὸ τὸν φυσικὸν αὐτοῦ Ἀρχηγόν, καὶ συνεπῶς ἦτο μοιραῖον νὰ παραιτηθῇ ἡ Κυβέρνησις.

Γνωρίζετε, συνεχίζει, ποίκ βαθεῖα διαίρεσις χωρίζει καὶ ἐμὲ ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐξωτερικήν, τὴν ὁποίαν ἐνέκρινα καὶ διὰ τὴν ὁποίκν ἤμην συνυπεύθυνος. Γνωρίζετε ὅτι κατὰ τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἀντετάχθην ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ κόμμα τοῦτο ἔπαυσε νὰ πολιτεύεται ὡς κόμμα, ἀλλὰ ὡς καθεστὼς προδὰν εἰς καθίδρυσιν μιᾶς ἀφορήτου τότε καταστάσεως. Ἀφ' ἧς στιγμῆς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων περιεπλάκη εἰς καθεστωτικοὺς ἀγῶνας, συμμερίζομαι καὶ ἐγὼ τὴν γνώμην τοῦ κόμματος τοῦ Λαϊκοῦ, καὶ χωρὶς νὰ ἀμφισβητήσω τὸ δικαίωμα τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων νὰ ἔχῃ ἀρχηγὸν ὁποιονδήποτε θέλει καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πολιτικὴν ζωήν, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐμφάνισις καὶ πάλιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς δικαίως ἐξήγειρε τὸν ἀντιβενιζελικὸν λαόν. Διότι ἔχω

τὴν γνώμην ὅτι οἱ ἀσκήσαντες ἐξουσίαν ἐν τῷ τόπῳ καθ' ὑπέρβασιν τοῦ πολιτεύματος, εἶναι ἀδύνατον νὰ παράγωσι πλέον ὑπηρεσίαν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν (φωναί, θόρυβος, διαμαρτυρίαι ἐκ τοῦ κέντρου). Δὲν ἀμφισβητῶ, συνεχίζει, τὸ δικαίωμα νὰ θέσητε ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ κόμματος ὑμῶν τὸν κ. Βενιζέλον, διὰ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τοῦ ὁποίου εἶμαι συνυπεύθυνος, ἀλλὰ δὲν δύνασθε νὰ ἀμφισβητήσητε καὶ σεῖς τὸ δικαίωμα νὰ ἔχω καὶ νὰ εἴπω τὴν γνώμην μου, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ γενικοῦ συμφέροντος τῆς χώρας. Ἀλλ' ἐκ τοῦ ἰδίου δικαιώματος, δὲν ἔπεται ὅτι ἀφ' ἧς ἐνεφανίσθη ὁ κ. Βενιζέλος καὶ πάλιν ἐν τῇ πολιτικῇ σκηνῇ, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποκλείσωμεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πολιτικῆς δράσεως. Αὐτὸς πάντως φέρει καὶ θὰ φέρῃ τὴν εὐθύνην τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐμφανίσεώς του ἐν τῇ πολιτικῇ δράσει. Ἔχω τὴν γνώμην, συνεχίζει, ὅτι ἡ λύσις ἡ δοθεῖσα εἰς τὴν Κυβερνητικὴν κρίσιν, εἶναι λύσις νόθος καὶ ἔπρεπε νὰ ἀπορευχθῇ, καὶ ἐν τούτῳ εἶμαι εἰς πλήρη διάστασιν πολλοῦ μέρους τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ κόσμου καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ὡς Ἀρχηγὸς τοῦ πλειονοψηφοῦντος κόμματος ὤφειλε νὰ κληθῇ καὶ κυβερνήσῃ ὑπευθύνως τὸν τόπον. Συμμερίζομαι καὶ ἐγὼ τοὺς φόβους τοῦ ἀντιβενιζελικοῦ κόσμου, διὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀναμίξεως ἐν τῇ πολιτικῇ δράσει προσώπου ἱστορικοῦ καταστάντος καὶ διὰ τὴν καλὴν καὶ διὰ τὴν κακὴν αὐτοῦ δρᾶσιν, ὅτι ἡ νέα ἐμφάνισίς του θὰ συνεπιφέρῃ καὶ πάλιν κακὰ εἰς τὸν τόπον. Ἀλλ' ἐνῷ ἔχω τὴν γνώμην ταύτην, ὡς ἐλεύθερος πολίτης σᾶς δηλῶ ὅτι, ἂν τυχὸν εὑρισκόμην εἰς τὴν θέσιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, θὰ ἐκάλουν τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν ἀρχήν. Διότι νομίζω ὅτι τὸ γενόμενον ἐπιφέρει μεγαλητέρας ἀνωμαλίας εἰς τὴν χώραν, διότι πλανᾶσθε ἂν νομίζετε ὅτι τώρα διευθύνει ἄλλος τις παρὰ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων (φωναὶ θόρυβος). Ἔχω ἐπὶ πλέον τὴν γνώμην ὅτι ὁ ἐνδεδειγμένος μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀναθέσεως τῆς ἀρχῆς εἰς τὸν κ. Βενιζέλον, νὰ κυβερνήσῃ τὸν τόπον ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ὡς συγκεντρῶν τὴν μετὰ τοὺς Φιλελευθέρους πλειονοψηφίαν. Δὲν κατέστη βεβαίως δυνατὸν νὰ γνωσθῇ ἂν προσεφέρθη ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸν κ. ἀρχηγὸν τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος καὶ ἂν τοῦτο καθίστατο ἀδύνατον, ἔπρεπεν ἀμέσως νὰ προχωρήσωμεν εἰς ἐκλογὰς ὑπὸ ὑπηρεσιακὴν Κυβέρνησιν. Ὅτι ἄλλο ἐγένετο ἀποτελεῖ νόθον λύσιν, μέλλουσαν νὰ ἐπιφέρῃ δεινὰ εἰς τὸν τόπον. Ἀλλὰ δὲν ἐδόθη λύσις μὴ νόθος, διότι εἰς τὸν τόπον σοβεῖ τὸ ἄλυτον ζήτημα τὸκαθεστωτικόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἰδίως συμπεριλαμβάνεται ἡ ἐγγύησις τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς περὶ τῆς ἰσοπολιτείας τῶν πολιτικῶν κομμάτων. Ὅταν δὲ λέγω καθεστωτικὸν ζήτημα, ἐννοῶ καθεστὸς ἰσοπολιτικὸν καὶ ὄχι μονόπλευρον, ἐννοῶ στρατὸν πειθαρχημένον καὶ ὄχι στρατὸν τῆς Δημοκρατίας, ὡς ἐγένετο (χειροκροτήματα ἐκ τῆς δεξιᾶς, διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς ἀριστερᾶς). Δύναμαι νὰ σᾶς δώσω οἱανδήποτε ἐξήγησιν, ἐὰν τυχὸν αὕτη στρέφεται περὶ τὴν ἀποδοχήν μου διὰ τὸ ἄξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ σᾶς ἀπαντῶ ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ μὲ κατηγορήσῃ δι' ὅλον μου τὸν δημόσιον βίον ἐπὶ πολιτικῇ ἀσυνεπείᾳ. Πάντως καὶ πάλιν τονίζω ὅτι οὐδέποτε θὰ ἐδεχόμην νὰ ἐγενόμην Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας, ἐρειδομένης μόνον ἐπὶ τοῦ ἑνὸς πολιτικοῦ μέρους τῆς χώρας καὶ σᾶς ὑπομιμνήσκω ὅτι, ὅταν μοὶ ὑπεδείχθη ὅτι, πρέπει νὰ θέσω ὡρισμένους Ὑπουργοὺς εἰς τὰ πολεμικὰ Ὑπουργεῖα, ἀπήντησα ἀμέσως εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους ὅτι ἠπατήθησαν ἂν ἐνόμισαν ὅτι ἠδυνάμην ἐγὼ οὕτω νὰ ἐκτελῶ τὰ καθήκοντά μου καὶ ὅτι ὤφειλον νὰ εἶχον ὑπ' ὄψει ὅτι ἐγὼ ἐννόουν τὴν Δημοκρατίαν ἴσην πρὸς ὅλας τὰς πλευράς. Ὡς ἐκ τῆς μὴ λύσεως,συνεχίζει, τοῦ καθεστωτικοῦ δὲν ἐκλήθη ὁ κ. Βενιζέλος, ὡς ὤφειλε, νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν διότι δὲν ἐκρίνετο εὐχερὴς ἡ ἐν τῇ Βουλῇ ἐμφάνισίς του,διὰ τοὺς αὐτοὺς δὲλόγους δὲν ἐκλήθη ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, διότι πολιτευθέντες ὡς ἐπολιτεύθημεν εὑρέθημεν ὑπεύθυνοι διὰ τὴν δημιουργηθεῖσαν κατάστ[illegible] γνώμης καὶ πρὸς τὴν σαθρὰν κατάστασιν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ὁ συμπράξας κατὰ τὴν κατάρτισιν τῆς Οἰκουμενικῆς πολιτικὸς κόσμος. Διότι κατὰ τὴν κρίσιμον στιγμὴν δὲν ἔθεσαν πάρεσι μία σαφὴς κατάστασις καὶ διὰ τοῦτο θὰ ἀμεθα πρὸ τοῦ θεάματος νὰ ἔχωμεν διαρκῶς τὴν μίαν πλευρὰν κυβερνῶσαν καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ ἔλθῃ ἡ ἄλλη διότι δὲν ἀνεγνώρισε τὴν Δημοκρατίαν. Καὶ χθὲς ἀκόμη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἐξέφρασαν τὴν γνώμην ὅτι καιρὸς εἶναι νὰ μετρηθῶμεν καὶ πάλιν οἱ Ἕλληνες. Ἀλλὰ θὰ μοὶ ἐπιτρέψῃ ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως νὰ τῷ εἴπω ὅτι χθὲς ἀγορεύων καὶ θέτων ἐκ δευτέρου τὸ δημοψήφισμα δὲν εὑρίσκετο ἐν ἀπολύτῳ τάξει πρὸς τὰς προτέρας αὐτοῦ γνώμας διότι πρὸ τριῶν μηνῶν διεκήρυττεν ὅτι καὶ ἂν ἐξεδηλοῦτο καὶ ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ πλειοψηφία δὲν ἦτο δημοκρατική, αὐτὸς καὶ ὁ στρατὸς θὰ ἔκαμαν τὸ καθῆκόν των.

Α. Παπαναστασίου. Ἐνῶ εἶπα ὅτι ἂν τυχὸν ἀπεδεικνύετο ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ εἶναι βασιλόφρων, ἐγὼ θὰ ἐξηκολούθουν νὰ εἶμαι δημοκρατικός.

Κ. Δεμερτζῆς. Ὄχι δὲν εἴπατε αὐτό.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ἐγὼ ὡμίλησα ποτὲ ἐν ὀνόματι τοῦ στρατοῦ ἢ ὅτι θὰ κάμω τοῦτο ἢ ἐκεῖνο Διατί ὅμως ἐγὼ εἶμαι τόσον ἄδικος καὶ ἀσυνεπὴς ἄξιῶν ἀντίθετον συμπεριφορὰν ἀπὸ τὸ λαϊκὸν κόμμα νὰ σεβασθῇ τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας καὶ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα; Διατί ὅμως θὰ ἐμμείνω εἰς τὴν ἰδέαν τῆς Δημοκρατίας; Διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον κ. συνάδελφε, διότι προκειμένου περὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἠμπορεῖ νὰ εἶναι καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν κανεὶς δημοκράτης ἢ σοσιαλιστής,δὲν ἠμπορεῖ ὅμως νὰεἶναι καθ'ὅλην του τὴνζωὴν βασιλόφρων. Διότι, κ. συνάδελφε, δὲν μπορεῖ πολιτευόμενοι νὰ ἀφοσιώνωνται εἰς ὅλην των τὴν ζωὴν παρὰ εἰς ἀξίας καὶ ἰδέας ἐνεστώσας ἢ μελλοντικὰς ὄχι εἰς ἰδέας παρελθούσας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν μόνον ἱστορικὴν ἀξίαν.

Κ. Δεμερτζῆς. Δὲν ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ὁ κ. ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως θὰ ἐδράττετο τῆς εὐκαιρίας νὰ μᾶς διδάξῃ ὅτι εὑρισκόμεθα ἐν ἀναχρονισμῷ. Καὶ χθὲς καὶ πάντοτε δὲν παύει νὰ φρονῇ ὅτι τὸ ἀλλοπρόσαλλον τῶν ἰδεῶν ἀποτελεῖ πρόοδον....

Α. Παπαναστασίου. Ὁ ἀλλοπροσαλλισμὸς δὲν ἀνήκει εἰς τὸ στόμα ἑνὸς ὑποψηφίου Πρέδρου τῆς Δημοκρατίας (χειροκροτήματα)

Κ. Δεμερτζῆς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν νομίζει καλοπίστως ὅτι ὁλόκληρος ὁ σάλος ὁ πολιτικὸς θὰ παρέλθῃ, διὰ μιᾶς σχετικῆς πλειοψηφίας ἐν τῇ χώρᾳ. Νομίζω ὅτι ἐν τούτῳ πλανᾶται καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μοῦ ἀναφέρῃ ἓν παράδειγμα ἱστορικόν, ὅπου τὰ πολιτεύματα καθιερώθησαν διὰ δημοψηφισμάτων. Ἐὰν ἐγένετο τοῦτο ταῦτα ἦπαν ἐπικύρωσις πραγματικῶν καταστάσεων. (Φωναί, θόρυβος).

Π. Τσαλδάρης. Κύριε Παπαναστασίου ἐδημιουργήσατε μίαν κατάστασιν ἀντίθετον πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ κατόπιν ὡς μίαν γαρνιτοῦραν προεκαλέσατε τὸ δημοψήφισμα.

Α. Παπαναστασίου. Ἓν πρᾶγμα δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἀμφισβητήσητε, ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ εἶναι ἐναντίον σας. Πιστεύω δὲ ὅτι καὶ σεῖς ἐνδομύχως εἶσθε δημοκρατικῶν φρονημάτων.

Π. Τσαλδάρης. Δημοκρατικοτάτων, τὰ ὁποῖα σεῖς δὲν ἠσθάνθητε ποτέ.

Α. Παπαναστασίου. Ἀναγνωρίσατε τὸ πολίτευμα διὰ νὰ παύσῃ κάθε ἀνωμαλία.

(Φωναὶ θόρυβος).

Κ. Δεμερτζῆς. Αἱ ἀλήθειαι δὲν δύνανται νὰ σκιασθοῦν ἀπὸ τὰ χαριτολογήματα, καὶ νομίζω ὅτι ἡ Βουλὴ πράττει κακῶς κωφεύουσα ἐντελῶς καὶ πρὸς τὰς ἀξιώσεις τῆς κοινῆς

διατελοῦμεν. Ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἀποζενούμεθα τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τοιουτοτρόπως κατεργαζόμεθα τὴν νέαν ἥτταν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Ὁσάκις ἀποπειραθῇ τις νὰ εἴπῃ ὡρισμένην ἀλήθειαν δράττεσθε πάσης εὐκαιρίας διὰ νὰ μυκτηρίζετε τὴν γνώμην του. Δράττεσθε τονίζω, πάσης ἐκφράσεως τῶν γνωμῶν μου διὰ νὰ μὲ μυκτηρίζητε ὡς ἐκ προθέσεως βασιλόφρονα, ἐνῷ ὠφείλατε νὰ γνωρίζητε ὅτι πάντοτε ἀντετάχθην κατὰ πάσης ἀνευθύνου πολιτικῆς καὶ ἐνῷ ταῦτα τὰ γνωρίζετε, σᾶς τυφλώνει τὸ πολιτικὸν πάθος ὥστε μόλις ἀκούσητε ἀλήθειαν νὰ καθίστατε ἀδύνατον τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ὁμιλοῦντος. Οὕτω πράττοντες βαθίζετε καὶ πάλιν εἰς τὴν χρεωκοπίαν τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ἐξ ἧς πρῶτοι θὰ πάθετε καὶ ἔπρεπε νὰ συνετισθῆτε. Καταλήγων συνιστῶ τὴν καταψήφισιν τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως διότι ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀποδῶσουν τὰ συνεργαζόμενα κόμματα, τὸ ἀπέδωσαν καὶ πᾶσα περαιτέρω συνεργασία των χωρὶς νὰ θέλω, λέγει, νὰ εἶμαι μάντις κακῶν δὲν θὰ ἀποβῇ πρὸς τὸ καλὸν τοῦ τόπου. (χειροκροτήματα).

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως μὲ τὴν ἐξαίρεσιν τοῦ ἄρτι καταβάντος ἐκ τοῦ βήματος συναδέλφου, ἀσχοληθέντος εἰς θέματα προσφυῆ εἰς αὐτόν, εἰς ἃ δὲν θὰ ἐσυνηθῶ νὰ τὸν παρακολουθήσω, κατηγαλώθη ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ἄνευ ἀνάγκης εἰς τὴν διονύχισιν κατὰ τὸν μᾶλλον ἐξεζητημένον τρόπον τῶν αἰτίων τῆς Κυβερνητικῆς κρίσεως καὶ τῶν λόγων τῆς ἀποχωρήσεώς μου ἐκ τῆς ἡγεσίας τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων. Ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς ἐκ Σάμου ὑπεστήριξεν ὅτι ἡ κρίσις προεκλήθη ἐσπευσ ἔνως καὶ ἀδικαιολογήτως, ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ὅτι τὰ πάντα καὶ ἡ κρίσις καὶ ἡ λύσις τῆς κρίσεως καὶ ἡ κομματικὴ ἀνασυγκρότησις διεξήχθησαν ἀνωμάλως καὶ ἀντικοινοβουλευτικῶς καὶ τέλος ὁ ἔντιμος ἡγέτης τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἀπέδωκε τὴν κομματικὴν μεταβολὴν εἰς ἐλατήρια προσωπικὰ καὶ διϊσχυρίσθη ὅτι διὰ νὰ εἴμεθα συνεπεῖς πρὸς τὴν λαϊκὴν ψῆφον, ἥτις μᾶς ἐξέλεξεν ὡς φιλελευθέρους θὰ ἔπρεπε νὰ παραιτηθῶμεν ἀπό τε τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς. Θὰ ἀπαντήσω εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀγορητῶν κατ' ἰδίαν, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν σημείων ἐπὶ τῶν ὁποίων οὗτοι ἠσχολήθησαν. Δὲν νομίζω, κύριε, ἐν πρώτοις ὅτι εἶναι ἁρμοδία ἡ Βουλὴ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἐξέτασιν καθαρῶς ἐιδοκομματικῶν σχέσεων, οὐδὲ αἰσθάνομαι ὅτι ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ λογοδοτήσω διὰ τὴν ἀπόφασιν εἰς ἣν προῆλθον πρὸς ἄλλον τινα εἰμὴ μόνον πρὸς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι μὲ περιέβαλον διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης των καὶ ἦσαν φίλοι τοῦ διαλυθέντος κόμματος. Εἰς αὐτοὺς ὅμως ἐν εἰδικῇ τοῦ κόμματοςΣυνελεύσει ἔδωκα ὅσας εἶχα νὰ δώσω ἐξηγήσεις, ἀπολύτως κατὰ τὴν γνώμην μου ἐπαρκεῖς, δικαιοῦμαι δὲ ἔκτοτε νὰ θεωρῶ τὸ ζήτημα ὁριστικῶς λῆξαν τόσον δι' ἐμὲ ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἄλλους. Ἐὰν οἱ ὅροι ὑφ' οὓς ἐπράκειτο νὰ συνεχίσω τὴν ἡγεσίαν τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων δὲν ἦσαν τῆς ἐγκρίσεώς μου, ἂν ἔκρινα αὐτοὺς ὡς μὴ συμβάλλοντας εἰς τὴν κανονικὴν τοῦ κόμματος λειτουργίαν καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν γενικωτέρων συμφερόντων, δὲν νομίζω ὅτι ἡ σκέψις μου αὕτη, ὅτι ἡ διάθεσίς μου αὕτη, λίτι ἡ διεύθυνσις τῶν ἐργασιῶν ἑνὸς μεγάλου κόμματος εἶναι σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ζήτημα διαθέσεως, ὅτι ἡ ἀπόφασίς μου κἂν δύναται νὰ τεθῇ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Βουλῆς, ὅτι δύναται ἡ Βουλὴ, ἐὰν ἄλλα δηλαδὴ κόμματα, πρὸς ἃ εὑρίσκομαι εἰς ἀνταγωνισμόν, νὰ μοῦ εἴπουν ὅτι κακῶς ἔπραξα, ἢ ὅτι ὀφείλω ἴσως νὰ ἀναθεωρήσω τὰς ἀποφάσεις μου. Ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως παρεισδύων εἰς τὰς ἐνδομύχους μου σκέψεις τὸ πράττει συνήθως, πάντοτε ἀνεπιτυχῶς (γέλωτες)' μὲ κατηγόρησεν ὅτι ἐξ ἐλατηρίων προσωπικῶν ἦλθην εἰς τὴν κομματικὴν ἀπόσχισιν, ὁ δὲ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος ἀπεκάλεσεν ἀντικοινοβουλευτικὸν τὸν τρόπον τῆς ἱδρύσεως τοῦ νέου κόμματος.

Α. Παπαναστασίου. Ἐὰν τὸ εἶπον ἐγώ, κύριε συνάδελφε, τὸ εἶπον, διότι οὐδεμία μοὶ ἐδόθη ἐξήγησις ἢ πληροφορία ἀντιθέσεως ἐπὶ ὡρισμένων ζητημάτων.

Ὅταν γίνεται διάσπασις κόμματος ἐκ τοιαύτης ἀντιθέσεως ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη, ἀντικειμενικῆς ἀντιθέσεως, δίδονται ἐξηγήσεις. Διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει πληροφορία ἀντικειμενικῆς ἀντιθέσεως εἶναι ζήτημα προσωπικὸν ἢ διάστασις.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Οὐδεὶς δικαιοῦται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν θεωρεῖ ἐπαρκεῖς τὰς δοθείσας ἐξηγήσεις νὰ ἀποδίδῃ εἰς ἄλλους ἐλατήρια ξένα καὶ ἀήθη εἰς αὐτούς. Ὁπωσδήποτε ἐὰν ἐπράκειτο νὰ θεσωμεν ἐνώπιον ἀπροκαταλήπτων κριτῶν τὸ ζήτημα ποῖος ἐκ τῶν δύο μας ἄγεται εἰς τὰς πολιτικάς του κατευθύνσεις ἐκ προσωπικῶν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐλατηρίων ἔχω τὴν πεποίθησιν, κύριε συνάδελφε, ὅτι δὲν θὰ ἐλαμβάνατε οὐδεμίαν εὐνοϊκὴν ψῆφον. (Χειροκροτήματα).

Α. Παπαναστασίου. Γνωρίζετε ὅτι ἔπραξα ὅ,τι ἦτο δυνατὸν διὰ νὰ μὴν ἐκραγῇ κρίσις ἐκ προσωπικῶν λόγων. Τὸ γνωρίζετε πολὺ καλά.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Τὸ προοδευτικὸν κόμμα δὲν ἱδρύθη ὅπως ἐξυπηρετήσῃ προσωπικὰς βλέψεις, διότι ἔσωκαὶ ἂν μετεβλήθη τὸ ὄνομα παραμένουν αἱ ἠθικαὶ ἀρχαὶ εἰς ἃς οἱ ἀπαρτίζοντες αὐτὸ πάντοτε ὑπηρέτησαν.

Δὲν κατώρθωσα νὰ ἀντιληφθῶ πῶς ὁ ἀξιότιμος πολιτευτὴς ἐκ Κορινθίας ἐξχημάτισε τὴν ἀντίληψιν ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένος οὐδὲ σύμφωνος πρὸς τοὺς κοινοβουλευτικοὺς θεσμοὺς ὁ σχηματισμὸς κομμάτων πρὸ τῶν ἐκλογῶν, πῶς ἐμόρφωσε τὴν γνώμην ὅτι τὰ κόμματα ὀφείλουν νὰ ἀναδύωνται σἰωνεὶ αὐτομάτως ἐκ τῶν καλπῶν καὶ ὅτι πᾶσα συνεννόησις πολιτευτῶν ἢ καὶ ἁπλῶν πολιτῶν ὧν συνταυτίζονται αἱ σκέψεις πρὸς σύμπηξιν ἑνὸς κομματικοῦ πυρῆνος, τοῦ ὁποίου βεβαίως ἡ ἐξέλιξις καὶ ἡ ἐριστικὴ φύσις θὰ ἐξαρτηθοῦν ἀπὸ τὴν λαϊκὴν ψῆφον ἀποτελεῖ ἀνώμαλον καὶ ἀντικοινοβουλευτικὴν ἐκδήλωσιν. Οὐδὲν ὑποθέτω κόμμα συνεκροτήθη καθ' ἃ ἐπιθυμεῖ ὁ ἐκ Κορινθίας συνάδελφος, οὐδὲν κόμμα ἀνέκυψεν ἐκ τῶν καλπῶν ἄνευ προπαρασκευῆς. Καὶ εἰς ἐπίρρωσιν τῆς γνώμης μου θὰ ἠδυνάμην καὶ ἐγὼ νὰ ἀνατρέξω εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ τούτου τοῦ λαϊκοῦ κόμματος καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶ τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον χθὲς σᾶς ἀνέφερεν ὁ συνάδελφός μου ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργός, τὸ παράδειγμα τῆς ἐμάδος τῶν Ἰαπώνων, ἀληθοῦς κόμματος συμπηχθέντος ἐντὸς τῆς Βουλῆς, καὶ νὰ σᾶς προσθέσω ἀκόμη ὅτι αὐτὴ ἡ ἀρχή, αὐτὴ ἡ γέννεσις τοῦ λαϊκοῦ κόμματος ἔδει προῆλθεν ἐκ τῶν κάτω, ἀλλὰ προῆλθεν ἄνωθεν κατὰ τρόπον οὐχὶ ἀπολύτως κατὰ τὰς ἰδίας σας θεωρίας ὁμαλόν. Διότι καλῶς ἐνθυμεῖσθε ὅτι κατὰ τὸ 1915 ὁ ἀείμνηστος ἱδρυτὴς τοῦ κόμματος ὑμῶν δὲν εἶχεν ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ κόμμα ἴδιον, δὲν εἶχε κἂν ὁπαδοὺς πλὴν ἑνός, τοῦ ἀξιοτίμου πολιτευτοῦ ἐκ Κορινθίας. Ὅλα τὰ ἀναμφισβήτητα προσόντα του, ἐλλ ἡ ἐξαιρετική του εὐγλωττία δὲν ἤσκησαν ἢ προσελκύσουν πρὸς αὐτὸν ὁπαδούς, μόνον δὲ ὅταν μετὰ τὴν ἔκρηξιν τῆς κρίσεως, τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1915 ἐκλήθη ὁ ἐκ Πατρῶν πολιτευτὴς νὰ σχηματίσῃ, οὐχὶ ὡς ἀρχηγὸς κόμματος τὴν Κυβέρνησιν τοῦ στέμματος, μόνον τότε ἤρχισαν νὰ καταρτίζωνται περὶ αὐτὸν στελέχη καὶ νὰ πυκνώνωνται αἱ τάξεις τῶν ὁπαδῶν. Καὶ τότε μόνον ἱδρύθη τὸ κόμμα, τὸ ἀρχικῶς ὀνομασθὲν κόμμα τῶν ἐθνικοφρόνων, βραδύτερον δὲ μεταβαπτισθὲν εἰς κόμμα λαϊκόν. Ἡ ἵδρυσις τοῦ προοδευτικοῦ κόμματος οὐδὲ κἂν τὴν σκιὰν ταύτην παρουσιάζει, διότι προῆλθεν ἐκ τοῦ διχασμοῦ ἑτέρου κόμματος, ὅπερ καὶ τοῦτο ἐπὶ 4ετίαν διετέλει ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν μου καὶ βασίζεται ἐπὶ τῶν ἰδίων πρὸς αὐτὸ ἀρχῶν. Δικαιοῦμαι λοιπὸν νὰ θεωρίσω ὡς ἀπολύτως κανονικὴν τὴν διαμόρφωσιν τοῦ νέου κόμματος καὶ ὡς τελείως ἐὐλους τοὺς ἀντιθέτους ἰσχυρισμούς. Ἡ ἐκ τῆς Κυβερνήσεως παραίτησίς μου καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἐκραγεῖσα κρίσις ὑπῆρξεν ἡ ἀναγκαία καὶ ἀναπόφευκτος συνέπεια τῆς παραιτήσεώς μου ἐκ τῆς ἡγεσίας τοῦ κόμματος. Εἶχον εἰσέλθει εἰς τὴν Κυβέρνησιν οὐχὶ ὡς ἁπλοῦς βουλευτής, εἶχον εἰσέλθει εἰς αὐτὴν ὡς ἀρχηγὸς κόμματος καὶ δὴ τοῦ κόμματος τοῦ συγκεν-

τροδντος τὴν μεγαλειτέραν ἐν τῷ συνασπισμῷ δύναμιν, εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ ἐννοηθῇ πῶς θὰ ἠδυνάμην, ἐκλιπούσης τῆς ἰδιότητός μου ταύτης, νὰ παραμείνω ὡς μονὰς ἐν τῇ Κυβερνήσει. Διότι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας παρέμεινον ἄνευ κόμματος καὶ φίλων, διότι δὲν ἐπεθύμουν οὐδὲ πόρρωθεν νὰ ἐπηρεάσω τοὺς τέως φίλους μου καὶ δύναμαι νὰ ἰσχυρισθῶ ἄνευ φόβου διαψεύσεως ὅτι οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι καθ' οἱονδήποτε τρόπον προέβην εἰς ὑπόδειξίν τινα ἢ παρακίνησιν ὅπως μὲ ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν νέαν ὁδόν. Ἄφησα αὐτοὺς τελείως ἀνεπηρεάστους, ὅσοι δὲ ἦλθον πρὸς ἐμέ, ἦλθον ἐξ ἰδίας θελήσεως καὶ τῆς συνειδήσεως ὅτι τοῦτο ὤφειλον νὰ πράξουν (χειροκροτήματα). Δὲν ἦτο δυνατὸν ὑπὸ τοιούτους ὅρους νὰ ἐπιβάλω τὴν παρουσίαν μου ἐν τῇ Κυβερνήσει, ἀλλὰ καὶ ἂν οἱ συνάδελφοί μου, ἐξ ἄκρας συγκαταβάσεως, ἐδέχοντο τὴν παραμονήν μου. ἐγὼ βεβαίως θὰ ἀπέκρουον αὐτὴν διὰ πλείστους ὅσους καὶ σοβαροὺς λόγους. Θὰ τὴν ἀπέκρουον διότι δὲν ἐπεθύμουν νὰ δώσω εἰς κανένα τὴν πρόφασιν νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι παραμένων εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐπεζήτησα νὰ ἐπιζοθῶ διὰ τῆς ἐξουσίας εἰς ἄγραν φίλων ἢ νὰ ἐπωφεληθῶ τῶν ψυχολογικῶν διστασμῶν τοὺς ὁποίους ἦτο δυνατὸν νὰ γεννήσῃ τὸ ἐνδεχόμενον Κυβερνητικῆς μεταβολῆς. Ἡ ἱστορία τῆς κομματικῆς μεταβολῆς εἶπε χθὲς ὁ ἐκ Θεσσαλονίκης πολιτευτὴς μετὰ σκαιότητος, ἥτις μοῦ προεκάλεσεν ἔκπληξιν, ὅτι δὲν ἦτο ἄλλο τι ἢ ἁπλοῦς ἐκβιασμός. Ἐκφράσεις τοιαῦται μὲ ἀφίνουν σήμερον ἀδιάφορον, δὲν θὰ συνέβαινε ὅμως αὐτὸ ἂν περ ἔπιπτον εἰς τὸ σφάλμα, προσκαλούμενος εἰς τὴν ἀρχὴν νὰ δώσω πραγματικὴν λαβὴν εἰς τὴν διαβολήν. Θὰ ἀπέκρουον ἀκόμη τὴν συμμετοχήν, οὕτω προσφερομένην, διότι ἦτο φανερὸν ὅτι ἡ διάλυσις τῶν προοδευτικῶν φιλελευθέρων θὰ εἶχε ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν τὸν ἀνασχηματισμὸν τῆς κομματικῆς ἐν τῇ Βουλῇ συνθέσεως, καὶ ἐκ τῆς νέας διαμορφώσεως ἠδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ προκύψῃ Κυβέρνησις συνασπισμοῦ παρέχουσα βάσιμα ἐχέγγυα σταθερότητος, ἐφ' ὅσον ἐννοεῖται ἦθελε καταστῇ ἀδύνατος ὁ σχηματισμὸς ὁμοιογενοῦς Κυβερνήσεως ἢ δὲν ἤθελε κριθῇ εὔθετος ὁ χρόνος πρὸς ἐκλογάς. Δὲν εἶναι καὶ ἐμὲ ἴδιον σοβαρῶν πολιτικῶν μὴ παραφερομένων ὑπὸ κούφου ἀρχομανίας, ἵνα ταλαιπωρῶν τὴν χώραν μὲ ἐρημέρους κυβερνητικοὺς πειραματισμοὺς οὐδὲ νὰ ἐμφανίζωνται πρὸ τῆς Βουλῆς χωρὶς νὰ ἔχουν ἐξασφαλίσῃ προηγουμένως τὸ δυνατὸν τῆς μετ' αὐτῆς συμπράξεως. Εἶχον λοιπὸν τὸ καθῆκον νὰ ὑποβάλω τὴν παραίτησίν μου καὶ νὰ ἀφήσω ἐλευθέραν τὴν ἐξέλιξιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, ἐξ ἧς καὶ μόνης θὰ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ βιώσιμος Κυβέρνησις. Ἀμφιβάλλω ἐὰν εἶναι ἀκριβὲς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ ἀξιότιμος πολιτευτὴς ἐκ Σάμου ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη Κυβερνητικῆς παραιτήσεως δοθέντος ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἦτο βέβαιον ὅτι ἡ κοινοβουλευτικὴ βάσις ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο ἡ Κυβέρνησις παρέμεινεν ἀναλλοίωτος ἐκ τῆς νέας κομματικῆς ταξινομήσεως. Ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπεθύμουν, δι' οὓς ἐξέθηκα λόγους ἡ ταξινόμησις αὕτη νὰ προηγηθῇ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως δὲν ὑποθέτω ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ὑπῆρχον ἐνδόσιμα καθιστῶντα περιττὴν τὴν Κυβερνητικὴν παραίτησιν. Καὶ εἶμαι ἀναγκασμένος ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ νὰ θίξω καὶ ἐγὼ παρὰ τὴν θέλησίν μου τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα. Εἶναι πρόδηλον, κύριοι, ὅτι ὡς ἡ ὅλη ζωὴ τῆς Χώρας, ἡ πολιτικὴ κατὰ μείζονα λόγον κίνησις πρὸς συνασπισμὸν τῶν κομμάτων, ἀπαραίτητον ὑπὸ τὴν ὑφισταμένην κατάτμισιν αὐτῶν, καθίσταται δυσχερὴς ὡς ἐκ τῆς ἐκκρεμότητος ἐν τῇ ἀντιλήψει μιᾶς μεγάλης μερίδος τοῦ καθεστωτικοῦ ζητήματος. Ἡ ἐκκρεμότης αὕτη γεννᾷ ἑκατέρωθεν ὑπονοίας καὶ δίδει ἀφορμὴν εἰς ἐκμεταλλεύσεις, εἶναι δὲ ἀκριβῶς εἰς ἐπιπρόσθετος λόγος, χάριν τῆς ἐλευθέρας ἀναπτύξεως τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς χώρας νὰ μὴ παρατείνωμεν ἐπ' ἄπειρον τὴν ἐκκρεμότητα, ἀλλὰ νὰ τερματίσωμεν αὐτὴν κατὰ τρόπον ταχὺν καὶ ὁριστικόν. Δὲν εἶναι ποσῶς ἀκριβὲς τὸ λεχθέν, ὅτι δὲν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ἰσοπολιτεία κομμάτων. Ἂν ἡ ἀντιβενιζελικὴ παράταξις δὲν ἀνῆλθεν εἰσέτι μόνη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἀποτελεῖ μειοψηφίαν ἀδυνατοῦσαν νὰ δώσῃ διὰ τῶν ἰδίων της δυνάμεων Κυβέρνησιν. Ἐξ ἄλλου ὑφίστανται εἰς τὴν δημοκρατικὴν παράταξιν διαφοραὶ βαθύτατα μεταξὺ τῶν διαφόρων ἀποχρώσεων, δυσχεραίνουσαι τὴν συνεργασίαν των καὶ ὡς ἐκ τούτου καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ δημιουργία συνδυασμοῦ ὅπως μὴ παραμείνῃ ὁ τόπος ἀκυβέρνητος. Εἰς τὶ σῆ εἶον ὅμως ἀκριβῶς τοῦτο ἀνακύπτει ἡ καθεστωτικὴ ἀμφισβήτησις, πρόξενος δυσχερειῶν δυσυπερβλήτων. Τί συνέβη κατὰ τὴν τελευταίαν κρίσιν; Ἐκ τῆς πτέρυγος τῶν φιλελευθερίων προεβλήθη ἡ ἄξίωσις ὅπως ἡ Κυβέρνησις στηριχθῇ ἐπὶ τῆς δημοκρατικῆς δυνάμεως, ἡ ἀξίωσις ὅμως αὕτη ἐγέννησεν ὡς γνωστὸν ἐνδοιασμοὺς εἰς τὸ κόμμα τῶν ἐλευθεροφρόνων καὶ ἔπρεπε νὰ ἀρθοῦν οἱ ἐνδοιασμοὶ πρὸς ἀνασυγκρότησιν ἢ διατήρησιν τῆς Κυβερνήσεως. Πῶς λοιπὸν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ ματαία ἡ ὑποβολὴ παραιτήσεως; Ὅταν μετὰ τὴν πλήρη τῆς καταστάσεως διευκρίνισιν ἀπεδείχθη, ὅτι ἦτο δυνατὴ ἡ διατήρησις τῆς Κυβερνήσεως προθύμως προσεφέρθην νὰ παράσχω καὶ ἐγὼ τὴν μικράν μου συμβολὴν εἰς τὸ Κυβερνητικὸν ἔργον, διότι ἔχω τὴν γνώμην ἢ καὶ τὸν ἐγωϊσμὸν νὰ πιστεύω ὅτι ἔπρεπε νὰ συνέχισω ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὴν ἀρξαμένην ἐργασίαν, ἐργασίαν ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν λαϊκῶν καὶ μόνων τῶν λαϊκῶν συμφερόντων. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ κρίσις ἔπρεπε νὰ ἐλαχῇ ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς Βουλῆς. Παρέβλεψεν ὁ ἀξιότιμος ἐκ Κορινθίας πολιτευτὴς τὸν λαβόντα χώραν κομματικὸν ἀνασχηματισμὸν ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ καὶ ἐπιτεταγμένον νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς τῆς Βουλῆς διότι τὰ κόμματα διοργανοῦνται ἐκτὸς αὐτῆς ὅπως εἰσφέρουν τὴν συμβολήν των εἰς τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς διοικήσεως, ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τοῦ Βουλευτηρίου τὸν ὁποῖον δὲν ἠμποροῦν νὰ μεταβάλλουν εἰς πεδίον κομματικῶν διαπληκτισμῶν. Ἄλλως τε ὀφεῖλω νὰ εἶμαι εἰλικρινής, καὶ ἐὰν ἄλλως εἶχε τὸ ζήτημα δὲν θὰ ἤμην οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον διατεθειμένος νὰ μεταφέρω τὰς ἐνδοκομματικὰς διαφορὰς ἐντὸς τῆς αἰθούσης ταύτης καὶ νὰ συμπράξω μετὰ τῶν ἐφιστικομένων εἰσέτι εἰς ῥιζικὴν πρὸς τὸ πολίτευμα ἀντίθεσιν, ὅπως στρέψω τὰ ὅπλα ἐναντίον ἐκείνων μετὰ τῶν ὁποίων μὲ συνδέουν μακροχρόνιοι κοινοὶ ἀγῶνες καὶ ταυτότης ἰδεῶν.

Δὲν θέλω νὰ ἐξετάσω ἐὰν ἐπὶ καίρου ἢ μὴ προεκλήθη ἡ κρίσις, ὀφείλω ὅμως νὰ εἴπω ὅτι εἶναι ἀκριβὲς εἴτε ἐπικαίρως προέκυψεν αὕτη, ὁ μόνος μὴ δικαιούμενος νὰ ἐλέγξῃ ἡμᾶς δι' ἀκαιρότητα εἶναι ὁ ἀξιότιμος πολιτευτὴς ἐκ Θεσσαλονίκης. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι δὲν ἔπαυσεν οὔτος νὰ διακηρύσσῃ διαπρυσίως ἐπ' ἐσχάτων ὅ,τι ἔπρεπε νὰ τεθῶσι κατὰ μέρος ὅλα τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα γεννοῦν αἱ λαϊκαὶ ἀνάγκαι, καὶ οἱ πληθυσμοὶ οἱ ἀποθηκόντες ἐκ πείνης καὶ οἱ πληθυσμοὶ οἱ καταστρεφόμενοι ὑπὸ τῶν φυσικῶν δυνάμεων ὅπως σπεύσωμεν ἀκατασχέτως πρὸς τὰς ἐκλογάς. Ἡ διπλῆ παραίτησίς μου ἔκ τε τοῦ κόμματος καὶ τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἠδύνατο προφανῶς νὰ ὠθήσῃ πρὸς τὴν λύσιν ταύτην, λύσιν ὅμως εὐκταίαν κατὰ τὸν συνάδελφον, λύσιν δι' ἣν λόγους εἶχεν οὗτος νὰ μᾶς ἐκφράζῃ χάριτας καὶ οὐχὶ κατηγορίας. Ἐὰν δὲν κατωρθώθη νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν διέλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὴν προκήρυξιν ἐκλογῶν δὲν πταίω ἐγὼ διὰ τοῦτο, πταίει τὸ γεγονὸς ὅτι παρὰ πάντων ἀνεξαιρέτως ἀνεγνωρίσθη, ἐπινευούσης τῆς κοινῆς γνώμης, ὅτι ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖτο ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ἦτο κατὰ τὸ εἰωθὸς οὐχὶ ὀρθὴ οὐδὲ σύμφωνος πρὸς τὰς περιστάσεις (χειροκροτήματα). Οὗτοι, κύριοι, ἦσαν οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἐνόμισα ὅτι ἔπρεπε νὰ προκαλέσω ἄνευ χρονοτριβῶν τὴν κυβερνητικὴν κρίσιν καὶ νὰ μὴ ἀρνηθῶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς συνεργασίας μου εἰς τὴν ἐπανεμφανιζομένην πρὸ ὑμῶν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ ἐρωτᾶται. ἔχομεν ἡμεῖς τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἔχομεν τὸ δικαίωμα τῆς παραμονῆς εἰς τὴν Βουλήν ; Διότι παραδόξως ἀμφότερα ἀμφισβητοῦνται. Μᾶς ἠμφισβητήθη τὸ δικαίωμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὴν Κυβέρνησιν καίτοι εἶναι

γνωστὸν ὅτι διὰ τὴν συμμετοχὴν ταύτην δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ βουλευτικὴ ἰδιότης. Ἀπαιτεῖται μόνον ἡ ἐμπιστοσύνη τῆς Βουλῆς. Θὰ ἀποδειχθῇ δὲ μετ' ὀλίγον ἐὰν ἔχωμεν ἢ δὲν ἔχωμεν τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην. Μᾶς ἠμφισβητήθη ὡσαύτως τὸ δικαίωμα τῆς διατηρήσεως τῆς βουλευτικῆς ἰδιότητος καὶ ἐτονίσθη ὅτι ἤλθομεν εἰς διάστασιν πρὸς τὴν λαϊκὴν ἐντολήν, θὰ ἔπρεπε δὲ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸ παράδειγμα τοῦ τέως Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας καὶ νὰ ὑποβάλωμεν τὴν ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος παραίτησίν μας. Εἰς τοῦτο ἐπὶ τῆς Γεωργίας κ. συνάδελφον ἀδιστάκτως ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἐδηλώσαμεν ὅτι δὲν ἠδυνάμην νὰ συμμερισθῶ τὰς ἀπόψεις του, λυποῦμαι δὲ εἰλικρινῶς διότι παρασυρθεὶς οὗτος εἰς σφαλερὰς ἀντιλήψεις ἐτάραξε καὶ τὴν Βουλὴν ἐπιλέκτου μέλους καὶ τὴν Κυβέρνησιν πολυτίμου συνεργάτου. Ἂν ἤθελον νὰ ἐκταθῶ εἰς θεωρίας θὰ σᾶς ἔλεγον ὅτι ἐκ τοῦ Συντάγματος καὶ τῶν κοινοβουλευτικῶν ἐθίμων πᾶν ἄλλο προκύπτει ἢ ὅτι ἡ λαϊκὴ ἐντολὴ ἔχει ἐπιτακτικὴν ἔννοιαν. Τοὐναντίον μάλιστα, ὁ κανὼν τῆς ἐλευθέρας ρυθμίσεως ὑπὸ τῶν βουλευτῶν τῆς θέσεώς των μετὰ τὰς ἐκλογὰς ῥητῶς διὰ τοῦ Συντάγματος καθιεροῦται, καὶ εὐρυτάτης ἔτυχε πάντοτε παρ' ἡμῖν ἐφαρμογῆς. Δέον νὰ λεχθῇ ἀκόμη ὅτι ὁ κανὼν οὗτος προσέλαβε μεγαλειτέραν ἰσχὺν ἀφ' ὅτου κατέστη ἐκ τοῦ νόμου ἀδύνατος ἡ ἐνέργεια ἀπανακλητικῶν ἐκλογῶν. Πρὸ τούτου παρείχετο εἰς τὸν βουλευτὴν, καθ' ὃ ἐξεφράζετο ἡ ὑπόνοια ὅτι ἐκ τῆς μεταβολῆς τῆς κομματικῆς συνθέσεως διέπτη πρὸς τὸ φρόνημα τῶν ἐκλογέων του ἡ ἐὐχέρεια, κατερχόμενος εἰς τὸν στίβον νὰ ἀποδείξῃ ὅτι εὑρίσκεται ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν λαϊκὴν ἐντολήν. Ἀφ' ἧς ἡ εὐχέρεια αὕτη ἐξέλιπεν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐννοηθῇ πῶς δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν βουλευτὴν ἡ ἠθικὴ ἔστω ὑποχρέωσις νὰ παραιτηθῇ τῶν καθηκόντων του καὶ ὅταν ἔχῃ πάντα λόγον νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ στάσις του ἐπικροτεῖται ὑπὸ τῶν ἐκλογέων του. Ἀλλὰ ταῦτα γενικῶς, ὅσον ἀφορᾷ ἐμὲ καὶ ἐκείνους οἵτινες εἶχον τὴν αὐτοθυσίαν νὰ μὲ ἀκολουθήσουν . . .

Π. Τσαλδάρης. Διατί αὐτοθυσίαν, ὑπηρέτησαν τὰς ποθήσεις των.

Γ. Καφαντάρης. Ἐγὼ ἔχω αὐτὴν τὴν ἀντίληψιν. Ὅσοι, λέγω, εἶχον ἃς εἴπω τὴν προθυμίαν, νὰ μὲ ἀκολουθήσουν. Ἔχω νὰ ὑπομνήσω τὰ ἑξῆς. Ὅτι εἰς τὰς ἐκλογὰς κατήλθομεν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἕνωσις Φιλελευθέρων» πρᾶγμα ἀποδεικνῦον ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἑνώσεως δύο διακεκριμένων ἀποχρώσεων, διεκρύσσαμεν ἀκεραίαν τὴν αὐτοτέλειαν ἡμῶν, καὶ οὐδέποτε ἐπαθσαμεν τονίζοντες, τὸ διεκρύξαμεν καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν προεκλογικήν μας περίοδον, ὅτι τὸ κόμμα τῶν προοδευτικῶν φιλελ. ἔχει ἰδίαν ὑπόστασιν καὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέεται πρὸς τὸ Φιλελεύθερον κόμμα, ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῶν ἐκλογῶν ἴσχυεν ἡ δήλωσις τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦκόμματος τῶνΦιλελευθέρων ἡ δοθεῖσα ἀναμφιβόλως πρὸς μόνον τοὺς φίλους του περὶ ὁριστικῆς ἀποχῆς καὶ τέλος ὅτι κατηρτίσαμεν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν φίλων κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν σύστημα ἀρχῶν μὲ τὸ ὁποῖον κατήλθομεν εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀρχῶν ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἀφιστάμεθα καὶ σήμερον οὐδὲ κατὰ κεραίαν. Αἱ δὲ ψῆφοι δίδονται οὐχὶ εἰς πρόσωπα ἀλλ' εἰς ἀρχὰς καὶ μόνη ἡ ἐξ αὐτῶν παρέκκλισις δύναται νὰ δημιουργήσῃ ἀσυνέπειαν πρὸς τὴν λαϊκὴν ἀρχήν. Ταῦτα πάντα πείθουν ὅτι ὅσον δὲν δικαιοῦται νὰ ψέξῃ τοὺς ταχθέντας, καὶ εἶναι οἱ πλεῖστοι, παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἱδρυτοῦ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἄλλο τόσον δὲν δικαιοῦται νὰ μειμφθῇ δι' ἀσυνέπειαν καὶ ἐκείνους τοὺς ὀλίγους βεβαίως οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι ἔπρεπε νὰ παραμείνουν πλησίον τοῦ ἡγηθέντος κατὰ τὴν τελευταίαν τετραετίαν τοῦ κόμματος τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων. Αὐστηρὸς πάντοτε πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ ἡγέτης τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως καὶ ἔμπλεως πρὸς ἑαυτὸν πάσης συγκαταβάσεως καὶ ἐπιεικείας ἐλήμμνησε τὸ παράδειγμα ὅπερ ὑπέμνησε χθὲς ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν συνάδελφος τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1923 καθ' ἃς εἰς τὰ προγράμματα τῶν συνδυασμῶν, ὧν μετεῖχε ἡ Δ. Ἕνωσις ἐφέρετο μὲ γράμματα τετραπλάσια ἐπὶ κεφαλῆς σκιάζων τὴν σειρὰν τῶν λοιπῶν ὑποψηφίων τὸ ὄνομα τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου.

Α. Παπαναστασίου. Ἐνόμιζον ὅτι ὑμεῖς γνωρίζοντες καλλίτερον τὰ πράγματα, διότι ἐνωρίτερον ἀπὸ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγόν, ἂν μοὶ ἐπιτρέπεται, τῶν Συντηρητικῶν Δημοκρατικῶν, ἐνωρίτερον εἴχετε ἐπιστρέψει ἐξ Ἑσπερίας, δὲν θὰ ἐπαναλαμβάνετε τὸ ἐπιχείρημα τὸ χθεσινόν. Διότι εἶνε ἀκριβὲς ὅτι κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1923 εἰς ἀρκετὰς περιφερείας συνεργάσθημεν μὲ τὸ Κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀλλ' ὅσοι ἔχουσι καὶ ἐλάχιστον μνημονικὸν δὲν δύναντα νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι οἱαδήποτε προσπάθεια σχηματισμοῦ Κόμματος δύναται νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν πάλην, τὴν ὁποίαν διεξηγάγομεν ἀπὸ τὸ 1921 ὡρίσθημεν ἀρχάς; Καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον περιήλθομεν εἰς σφοδρὰν ἀντίθεσιν μὲ τὸν ἀξιότιμον ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων καὶ ὅταν εἴμεθα ἐπιτροπὴ τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, ἡ ὁποία ἐξ αὐτοῦ τοῦ λόγου δὶς καὶ τρὶς διελύθη, καὶ ὅταν κατόπιν ἀπεχωρήσαμεν τοῦΚόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ διεξηγάγομεν σφοδρότατον ἀγῶνα, καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον οἱ συνδυασμοὶ ἐκεῖνοι ὅπου ὑπῆρχον ἀντιπρόσωποι καὶ ἰδικοί μας ἔφερον διπλοῦν σημεῖον τὸ «Δ» καὶ τὴν ἄγκυραν τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Δὲν ἐπιμένω λοιπὸν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν, ὁ ὁποῖος ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἐγνώρισε τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν, ν' ἐπαναλάβῃ τὸ ἐσχατον ἐπιχείρημα τοῦ κ. ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργοῦ.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ὅσα ἐλέχθησαν δὲν μεταβάλλουν ἀτυχῶς διὰ τὸν κ. συνάδελφον τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγονότων. Ἐὰν οἱ ἀγῶνές του εἰς τοὺς ὁποίους κατῆλθεν ἀπὸ τοῦ 1921 εἶχον καρποφορήσῃ δὲν θὰ εἶχε σκιασθῇ ὑπὸ τὴν σκέψην τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων. Δύναμαι δὲ νὰ πιστοποιήσω ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ὅτι παντοῦ τοὐλάχιστον ὅπου ἐγὼ εἶδον προγράμματα ἐκλογικὰ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ὀνόματος τῶν συνδυασμῶν ἐφέρετο τὸ ὄνομα τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου, ὅπερ ἄλλως τε ἐφτερούγιζεν εἰς τὰ χείλη πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἐκλογέων τῆς Δημοκρατικῆς παρατάξεως (διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς ἀριστερᾶς —θόρυβος).

Α. Παπαναστασίου. Δὲν εἶνε ἀλγθές. Ἔχομεν τὴν ἀξίωσιν ἀπὸ ὑμᾶς κ. Συνάδελφε νὰ λέγετε τὴν ἀλήθειαν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐπιθυμῶ κ. συνάδελφε νὰ σᾶς ὑπομνήσω ὅτι δὲν ἀπεχωρήσθητε κἂν ἐκ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ἐξ ἰδίας ὑμῶν προαιρέσεως. Ἀντετάχθητε δὲ μάλιστα πρὸς τὴν διάσπασιν καὶ ἐπεζητήσατε νὰ ματαιώσητε ταύτην.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ ἀντετάχθην ; (θόρυβος).

Γ. Καφαντάρης. Ἡ δημοκρατικὴ ὅμως δὲν εἶχε παύσῃ νὰ ἀποτελῇ μέρος τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ πρόγραμμα τῆς Δημοκρατικῆς ἑνώσεως (θόρυβος) ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ 1921 πρὶν κἂν ἐπιστρέψῃ ἐξ Ἑσπερίας ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν, γνωρίζει δὲ πολὺ καλὰ οὗτος ὅτι ἐπανειλημμένως ἔθεσα τὸ ζήτημα εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων εἰς τὴν ὁποίαν καὶ αὐτὸς εἶχεν ἐκλεγῇ κατόπιν ἰδικῆς μου συστάσεως.—διότι ἀπουσίαζε τότε—ὅτι ἐπανειλημμένως, λέγω, ἔθεσα τὸ ζήτημα εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων ὅπως ἀποσύρωμεν τὸ δημοκρατικόν μας πρόγραμμα (καὶ ἡμεῖς οἱ τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως καὶ ὁ κ. Ἀλέξ. Καραπάνος ἀπεστέλει μόνος ἄλλην δημοκρατικὴν ἀπόχρωσιν) καὶ ῥητῶς ἀπεκρούσθη ἡ ἰδέα αὐτή. Καὶ δι' αὐτὸ ἐγὼ τοὐλάχιστον ἡγούμενος τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως ἀπεχώρησα ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων, οὐδέποτε δὲ κατόπιν ἡ δημοκρατικὴ ἕνωσις ἠξίωσε νὰ ἀποτελέσῃ μέρος αὐτοῦ.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἦτο ἐντός, ἐκτὸς καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη.

Α. Παπαναστασίου. Σεῖς εἴσθε κ. Ὑπουργὲ ἐντὸς καὶ ἐκτός.

Γ. Καφαντάρης. Οὕτως ἀπὸ τοῦ 1921 εἶχε δημοσιευθῇ τὸ πρόγραμμα τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ἀλλ' ἡ Δημοκρα-

τική Ἕνωσις παρέμεινεν ὡς ὁμὰς ἐντὸς τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἀναφυείσης διαφωνίας ἐπῆλθεν ἡ ἀπόσχισις συνεπείᾳ ἀποφάσεως τῆς συνελεύσεως τοῦ φιλελευθέρου κόμματος καὶ οὐχὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως.

Α. Παπαστασίου. Ποῦ εἶνε ἡ πρωτοβουλία; Βεβαίως προσεπαθήσαμεν νὰ παρασύρωμεν ὁλόκληρον τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων εἰς τὴν ἰδικήν μας ἰδεολογίαν καὶ ἡ πρωτοβουλία εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν ἀνήκει εἰς ἡμᾶς καὶ οὐχὶ εἰς τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων. Κατωρθώσαμεν ὅὲ νὰ ἀποσπάσωμεν μεγίστην μερίδα αὐτοῦ, τοὺς λιγοστοὺς φιλελευθέρους —δημοκράτους, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν εἶχε προσχωρήσει ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν προοδευτικῶν, ὁ γαλουχηθεὶς μὲ τὰς δημοκρατικὰς ἰδέας καὶ κατωρθώσαμεν νὰ ἐπιτύχωμεν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν συμπραξιν μὲ τοὺς δημοκρατικοὺς φιλελευθέρους.

Γ. Καφαντάρης. Ἀκριβῶς διότι ἔχω γαλουχηθῇ μὲ τὰς δημοκρατικὰς ἰδέας, ἀκριβῶς διὰ αὐτὸν τὸν λόγον ἀπέρριπτα τὰς μεθόδους τὰς ὁποίας ἠθέλησατε νὰ ἐπιβάλητε (χειροκροτήματα). Ἐὰν ἐπικρατήσῃ ἡ σὲν ἐπικρατήσῃ τὸ μέρος τῆς δημοσίας γνώμης...

Α. Παπαστασίου. Ἡ διαφορὰ τῶν ἀναλήψεων εἶναι ἡ ἑξῆς: ὅτι ἡμεῖς ἐζητοῦμεν νὰ κατέλθωμεν εἰς τὰς ἐκλογὰς μὲ ἓν πεπταμένον τὸν δημοκρατικὸν σημαιάν, ἐνῷ ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τῶν προοδευτικῶν ἤθελε νὰ μὴ ἀναφέρωμεν τὴν λέξιν δημοκρατία εἰς τὰς ἐκλογάς, ἀλλὰ νὰ ἐγκαθιδρύσωμεν τὴν δημοκρατίαν ἐντὸς τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως.

Γ. Καφαντάρης. Ἡ διαφορὰ ἦτις κυμαίνεται μεταξὺ ἐμοῦ καὶ εἶναι μάρτυρες ὅλοι οἱ τότε ὑποψηφήσαντες ἀναμιχθέντες εἰς τὰ γεγονότα, ἦτο ὅτι ἡμεῖς ὑπεστηρίζαμεν ὅτι τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα ὤφειλε νὰ καθερωθῇ διὰ μετεκλογικοῦ δημοψηφίσματος ἐνεργουμένου κατὰ τρόπον αἱρονικὰ τὰς προφάσεις τῆς ἀντιδράσεως (θόρυβος), ἐνῷ ὑμεῖς ἐσπεύσατε ἀνευ λόγου πρὸς ἄμεσον ἐγκαθίδρυσιν...

Α. Παπαναστασίου. Τὸ ζήτημα ἦτο νὰ καταλύσωμεν τὸν βασιλικὸν θεσμόν, κατερχόμενοι μὲ ἀναπεπταμένην τὴν δημοκρατικὴν σημαίαν.

Γ. Καφαντάρης. Ἐκφράζω εἰλικρινῶς λύπην διότι ἐν μιᾷ διατελῶν ἑβδομάδι ἀφορμὴν εἰς τὴν γέννησιν θορύβων, ἀλλ' εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπαναλάβω ὅτι δὲν εἶμεθα ἡμεῖς ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους δύναται κανεὶς νὰ κατηγορήσῃ δι' ἔλλειψιν κοινοβουλευτικῆς εὐθιξίας καὶ ὅτι ἐμμένοντες ἐκεῖ ἐθέτομεν ἡμᾶς ἡ θέλησις τοῦ λαοῦ, καὶ ὁπόθεν δὲν θὰ μᾶς ἐπάνακρυ ουν βεβαίως ἀσύστατοι αἰτιάσεις ἐπληρώμεν καθήκον ἐπέναντι τῶν ἐκλογέων μας καὶ ἀπέναντι τῆς χώρας. Ἡ Κυβέρνησις, κύριοι, ἐμφανίζεται καὶ πάλιν ἐνώπιον ὑμῶν μὲ τὴν σκιὰν δήλασιν ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ εἶνεσ νὰ τροποποιήσῃ τὴν ἀπαρεγκλίτως μέχρι τοῦδε στηριχθεῖσαν πορείαν. Ἡ δημιουργία τῆς κυβερνητικῆς κρίσεως εἶχεν, ἂν μή τι ἄλλο, τοῦτο τὸ ἀγαθόν, ὅτι κατώρθωσε νὰ στιγμοτυπερηθῇ καλλίτερον κάπως τὸ φρόνημα τὸ δημοσιοτροπικόν, νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ὅλαι αἱ διάτροι κραυγαὶ τῶν πολεμίων τῆς Κυβερνήσεως ἠρμήνευον ἀναμφιβόλως πιστότατα ἐνδομύχους διαθέσεις, ἀλλ' οὐδεμίαν εἶχον σχέσιν πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην, καλῶς ἀντιλαμβανομένην ὅτι μία ἦτο ἡ ὁδὸς τῆς περισυλλογῆς καὶ τῆς ἀνορθώσεως, ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν καὶ ὅτι πᾶσα ἄλλη θὰ εἶχεν ἤδη ὁδηγήσει τὴν χώραν εἰς τὴν καταστροφήν. Καὶ δὲν ἐσφιγμομετρήθη μόνον ἡ δημοσία γνώμη τῆς χώρας, ἀλλὰ ἡ κυβερνητικὴ κρίσις ἐχρησίμευσεν ὡς λυδία λίθος, οὕτως εἰπεῖν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς κρατούσης εἰς τὴν διεθνῆ κοινὴν γνώμην ἀντιλήψεως περὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἔργου της. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῷ ἐξωτερικῷ πολλάκις κρατεῖ σύγχισις, ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως, περὶ τῶν προσώπων, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀναντίρρητον ὅτι προκειμένου περὶ γεγονότων συντελεσμένων καὶ ἀποκρυσταλλωθέντων εἰς ὡρισμένας ἐκδηλώσεις, αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ προερχόμεναι κρίσεις καὶ ἀπόψεις εἶναι καὶ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν πιστότερον ἑρμηνεύουν. Ἔχομεν λοιπὸν σαφῆ τὴν εἰκόνα τῆς κοινῆς γνώμης προκειμένου περὶ τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ συνεχίσωμεν τὸ ἔργον τοῦτο. Τίς δύναται ν' ἀρνηθῇ ὅτι τὰ κόμματα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν Κυβέρνησιν δὲν συγκεντρώνουσιν αὐτὰ μόνα δύναμιν ἐπαρκῆ ὅπως ἡ Κυβέρνησις στηριχθῇ εἰς τὴν Βουλήν. Τίς δύναται νὰ ἀποκρύψῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις στηρίζεται ἐπὶ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν Φιλελευθέρων; Δὲν συνέβη τοῦτο διὰ πρώτην φορὰν, οὔτε θὰ εἶναι ἡ τελευταία στιγμὴ καθ' ἣν τὴν κοινοβουλευτικὴν πλειοψηφίαν ἀποτελοῦν καὶ τὴν Κυβέρνησιν στηρίζουν κόμματα εὑρισκόμενα ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ταύτης. Ὅταν ἐσχημάτισε Κυβέρνησιν ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν συνάδελφος, δὲν ἐστηρίχθη βεβαίως ἐπὶ τῶν ἰδίων του δυνάμεων, ἐστηρίχθη πρὸ παντὸς ἐπὶ τῆς δυνάμεως τοῦ κόμματος τῶν Προοδευτικῶν Φιλελευθέρων, ἐπιθυμοῦντος καὶ ἐπὶ ἰδίᾳ του θυσίᾳ νὰ δώσῃ Κυβέρνησιν βιώσιμον εἰς τὴν χώραν. Ἡ ὑποστήριξις αὕτη οὐδὲ τοὺς κοινοβουλευτικοὺς θεσμοὺς ἔθιξεν, οὐδὲ τῆς Κυβερνήσεως τὸ κῦρος ἠμαύρωσε.

Γ. Σίδερης. Ὡραῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης.

Γ. Καφαντάρης. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι γνωστὸν ποῦ ὀφείλονται. Ὅτι ἦτο δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις ἐκείνη νὰ πράξῃ ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς καταστάσεως τὸ ἔπραξε. Ἐὰν κατόπιν ἐξερράγη τὸ κίνημα τῆς δικταπορίας, ὀφείλεται τοῦτο εἰς ἐκείνους οἵτινες πάντοτε ἐνεθάρρυναν τὰς ὠμαλούς ρεπάς. Δὲν μειοῦται τὸ κύρος μιᾶς Κυβερνήσεως συναισθισμοῦ ἐκ τῆς συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν συμπραττόντων καὶ τῶν ὑποστηριζόντων αὐτὴν κομμάτων πρὸς καθορισμὸν τῶν ἐπιψηφιστέων μέτρων, οὐδὲ δημιουργεῖ τὸ γεγονὸς τοῦτο μείωσιν ἢ ὑποτέλειαν τῆς Κυβερνήσεως. Δὲν ἀμφιβάλλω, γνωρίζων πρὸς ποίους ὁμιλῶ, περὶ τῆς ψήφου ὑμῶν. Ὅ,τι ἐν τούτοις θὰ ζητήσω εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰς πᾶσαν ἐζήτησα περίστασιν, ἐὰν ὑπάρχουν δισταγμοὶ περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἄρητε ἀπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἄνευ ἀναβολῆς τὴν ἐμπιστοσύνην σας καὶ νὰ ἀναθέσητε εἰς χεῖρας ἄλλας τὴν διεύθυνσιν τῶν κοινῶν. Διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ συμφέρει νὰ παρατείνεται ἡ Κυβερνητικὴ ἐκκρεμότης ἔστω καὶ ὑπὸ λανθάνουσαν μορφὴν (χειροκροτήματα).

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) Δὲν θὰ ἀπασχολήσω, λέγει, τὴν Βουλὴν διότι μετὰ τὴν γενομένην συζήτησιν δὲν ἔχω νὰ προσθέσω πολλὰ πράγματα. Τὰ αἴτια τῆς κρίσεως ἐξετέθησαν σαφῶς. Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ἐναφανίσθη ἐπὶ πάλιν εἰς τὴν Βουλὴν ἐξετέθησαν σαφῶς καὶ οὗτοι. Εἰς ὅσα ἐξετέθησαν ὑπὸ τῶν προλαλησάντων ὑπὸ τὴν ἰδιότητά των ὡς ἀρχηγῶν κομμάτων δὲν ἔχω νὰ ἐπανέλθω. Ἐὰν ἀνῆλθον εἰς τὸ ὕψος ἔπραξα τοῦτο ἵνα ἐκθέσω τοὺς λόγους δι' οὓς τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων συνεφώνησεν εἰς τὸ νὰ δοθῇ ἡ λύσις αὕτη. Ἠκούσθησαν, λέγει, μομφαὶ διὰ τοῦτο, ἠκούσθησαν δὲ γνῶμαι ἀλληλοσυγκρουόμεναι. Τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων, κύριοι, δὲν ἐδημιουργήθη ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ. Εἶναι πασίγνωστον ὅτι τὸ κόμμα τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἐξέθηκεν ἐν πάσῃ εὐρύτητι τὸ πρόγραμμά του κατὰ τὰς ἐκλογὰς καὶ ὡς τοιοῦτον ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ποία ἦτο ἡ ἐντολὴ ἡ δοθεῖσα πρὸς ἡμᾶς; Ἡ κυρία ἐντολὴ τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν ἦτο νὰ συντελέσωμεν διὰ πάσης θυσίας εἰς τὴν κατάπαυσιν τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν καὶ εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ὁμαλότητος ἐν τῷ τόπῳ. Κατὰ τὴν τελευταίαν κυβερνητικὴν κρίσιν ἐδιστάσαμεν. Εἰς τοῦτο ἐπηρέασαν κομματικὰ συμφέροντα τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπέβαλον νὰ εἴμεθα μακρὰν πάσης Κυβερνήσεως. Ἐν τῇ ἐξελίξει ὅμως τῆς κρίσεως ἀπεδείχθη τὸ δύσκολον τούτου. Κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς εὑρέθημεν πρὸ τοῦ διλήμματος ἢ νὰ μετάσχωμεν τῆς Κυβερνήσεως, δεδομένου ὅτι ἀνευ ἡμῶν ἦτον ἀδύνατος ὁ σχηματισμὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἢ νὰ μὴ συμμετάσχωμεν αὐτῆς ὁπότε θὰ ἐβαίνομεν πρὸς τὰς ἐκλογάς. Ἀλλ' αἱ ἐκλογαὶ αὗται θὰ διεξήγοντο μετὰ πρωτοφανοῦς πείσματος, θὰ ἐξετίθετο δὲ καὶ πάλιν ἡ χώρα εἰς τὸν κίνδυνον τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν. Ἀναλογιζόμενοι τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα θὰ προέκυπτον ἐκ τῆς τοιαύτης ἐκ νέου ἐκρήξεως τῆς ἐμφυλίου ἔριδος, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀφίσωμεν κατὰ μέρος τὰ κομματικὰ ἡμῶν συμφέροντα ἵνα διευκολύνωμεν τὸν σχηματισμὸν τῆς παρούσης Κυβερνήσεως. Ἐὰν τοῦτο καταλογίζηται ἀπό τινας εἰμεθα ὅμως βέβαιοι ὅτι δὲν κατακρίνεται ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀπέστειλαν εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην. Ἐὰν τύχωμεν τῆς ἐμπιστοσύνης ὑμῶν θὰ συνεχίσωμεν τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἠρχίσαμεν ἀπὸ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως. Ἐφ' ὁποῖον ἠρχίσαμεν ἀπὸ τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως εἶνε ἀπαράλλακτον πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς παρούσης Κυβερνήσεως εἶνε ἀπαράλλακτον πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς προηγουμένης δὲν εὑρίσκομεν διὰ τινα λόγον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συνεργασθῶμεν μὲ τὴν Κυβέρνησιν. Ἀπὸ ὑμᾶς ἐξαρτᾶται νὰ κρίνετε κατὰ πόσον ἔχουεν δίκαιον ἢ ἄδικον (χειροκροτήματα).

Π. Τσαλδάρης. Κάμνω, λέγει, τὴν παρατήρησιν ὅτι κατὰ τὰς περὶ τῆς Κυβερνήσεως κρίσεις πολὺς ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Εὐλόγως βεβαίως ἐγένετο τοῦτο διότι τοῦ λαϊκοῦ κόμματος. Εὐλόγως βεβαίως ἐγένετο τοῦτο διότι ἀφορᾷ μίαν μεγάλην μερίδα τοῦ λαοῦ τῆς ὁποίας αἱ σκέψεις καὶ αἱ γνῶμαι δὲν ἦτο δυνατὸν παρὰ νὰ ἀπασχολοῦν καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς. Πρόκειται δὲ περὶ κόμματος τὸ ὁποῖον ἀπὸ μακροῦ χρόνου συνεχίζει μίαν ἱστορίαν ὁλόκληρον ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Δι' ὅλα τὰ ζητήματα τὰ στρεφόμεν

ἀλλ' ἡ ὑποταγὴ μιᾶς Κυβερνήσεως συνεπείᾳ τοιαύτης συνθηκολογήσεως δὲν εἶνε ἐκ τῶν κανονικῶν. Καὶ παρ' ὅλην τὴν πολιτικὴν ἐθιξίαν τὴν ὁποίαν ἐβεῖξατε σεῖς πρὸ παντὸς κ. Ὑπουργὲ τῶν Οἰκονομικῶν νομίζω ὅτι ἀσπασθέντες τὰ γενόμενα διατελεῖτε μακρὰν ταύτης. Παράδειγμα τῆς τοιαύτης ἐπιβράσεως καὶ ἐπιβολῆς τὴν ὁποίαν ὑπέστητε εἶνε ὅτι τὸ πρόγραμμα ἡμῶν ἦλθεν εἰς ὡρισμένα σημεῖα κατὰ τὴν σειρὰν ἐκείνην ἡ ὁποία δὲν ἦτο ἰδική σας. Καὶ ἔχω ἀκόμη νὰ σᾶς εἴπω τὸ χθεσινὸν παράδειγμα κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ Κυβερνητικὴ πλειοψηφία ἠναγκάσθη νὰ ἀποδεχθῇ γενόμενα τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐθεώρησεν ὡς μὴ γενόμενα. Δὲν δύναθε νὰ μὴ εἴπητε λοιπὸν ὅτι ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ εὑρισκόμεθα ἐν τῇ ὀφειλομένῃ κοινοβουλευτικῇ τάξει καὶ διὰ τοῦτο εἴπον καὶ ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον ὅτι ἔχω πλείονας λόγους νὰ μὴ εἶμαι ὑπὲρ τῆς Κυβερνήσεως. Ἔπραξα ὅτι ἔβρισκα τὸ ἀπὸ ἐμὲ νὰ ἀφίσω ἐλεύθερας τὰς χεῖρας τῆς Κοινοβουλευτικῆς ζωῆς. Γνωρίζω ὅτι βέβαια καὶ σεῖς γνωρίζετε ὅτι δὲν ἤμην ἀπολύτως σύμφωνος πρὸς τὸ πρόγραμμα ὑμῶν. Ἀλλὰ τοῦτο συνέβη καὶ ἐν τῷ παρελθόντι κατὰ τὸ ὁποῖον ὄχι μόνον ἔπραξα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χθὲς προσεφέρομην ἀλλ' ἔπραξα ἀκόμη τι πλέον, νὰ συμπράξω μεθ' ὑμῶν διὰ νὰ ἐξαγάγωμεν τὸν τόπον ἀπὸ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν διετέλει. Δυστυχῶς κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν ἐγκαταλείφθη τὸ πρόγραμμα τοῦτο διότι ἀντὶ νὰ ἐμμείνωμεν εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ τόπος πρέπει νὰ διοικῆται κοινοβουλευτικῶς μὲ ἀπόλυτον ἐλευθερίαν ὑπετάχθητε εἰς ἐξωθεν γενομένας ἐπεμβάσεις καὶ κατὰ τοῦτο ὀφείλω νὰ εἰπω εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὅταν χθὲς ἐλέγετε ὅτι συνεχίζεται τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἤρξατο ἀπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς, ὅτι δὲν τὸ συνεχίζετε πλέον ἀλλὰ τὸ κατεστρέψατε κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμήν. Δὲν ἐμποδίζει τίποτε εἰς τὴν ἐνέργειαν ἐλευθέρου κοινοβουλευτικοῦ βίου καὶ εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος ἡ διάστασις ἡ πολιτειακή, ἡ ὁποία ὑφίσταται μεταξὺ ἡμῶν. Ὅ,τι δὲν ἐμποδίζει ἀπόδειξις εἶνε ὅτι εἰργάσθημεν ἐφ' ἱκανόν, χωρὶς ἐκ τῆς ἀντιθέσεως ἐκείνης νὰ προέλθῃ οὐδὲν ἐμπόδιον εἰς τὴν προσήκουσαν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνητικῆς καὶ κοινοβουλευτικῆς μηχανῆς. Ἡ διάστασις ἡμῶν ὑπῆρξεν ἀποτέλεσμα ἀντιγνωμίας πολιτικῆς, ἡ ὁποία εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπέρχεται πάντοτε καὶ μεταξὺ ὑμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνήκετε εἰς τὴν Δημοκρατικὴν παράταξιν καὶ ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνήκομεν εἰς τὴν ἀντίθετον πρὸς ταύτην παράταξιν. Ἐπομένως ὅλα ὅσα ἐλέχθησαν ὅτι τοῦτο κωλύει, καὶ ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ἀπὸ ἄλλους, τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος δὲν εἶνε ἀκριβῆ. Τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τὴν ἐμποδίζει τὸ ὅτι ἡμεῖς δὲν ἀποφασίζομεν νὰ θέσωμεν τέρμα εἰς μίαν ἀνωμαλίαν. Εἶνε δυνατὸν τὸ τέρμα τοῦτο νὰ ἐπιφέρῃ μερικὰς προστριβάς. Προτιμήσατε νὰ ἐπέλθουν αὐταί, ἵνα κατόπιν ἐργαζόμεθα κανονικῶς. Δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς τὰ λεχθέντα διὰ τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα, ἡ λύσις τοῦ ὁποίου προϋποθέτει ὕπαρξιν κανονικοῦ κοινοβουλευτικοῦ βίου.

Γ. Μόδης. Ἐλύθη διὰ τοῦ Συντάγματος.

Π. Τσαλδάρης. Τότε μὴ τὸ θέτετε, ἐγὼ ὡμίλησα δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τὸ θεωροῦν μὴ λυθέν. Καὶ ἂν θέλετε ἀκόμη νὰ σᾶς εἴπω, ὅτι ὄχι μόνον ἐκ τῶν πραγμάτων ἀλλὰ καὶ ἐξ ὅσων καὶ κατ' ἄλλας συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ ταύτην τὴν ἐσπέραν ἀνεπτύχθησαν μεταξὺ ὑμῶν, σεῖς ἐντὸς τῶν ἰδεῶν σας, σεῖς ἔχετε τὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως ἠκούσαμεν ἐνταῦθα, ὅτι δὲν ὑπῆρξε κανονικὴ λύσις τοῦ πολιτειακοῦ ζητήματος. Ἐφόσον δὲν ὑπάρχει τοιαύτη, μὴ ζητῆτε καὶ μὴ ὁμιλῆτε περὶ ἀναγνωρίσεως ἀνυπάρκτου. Ἐλάτε νὰ δημιουργήσωμεν τὸ πολίτευμα, καὶ ἵνα τὸ δημιουργήσωμεν πρέπει νὰ ἔχωμεν τὸν κοινοβουλευτικὸν βίον ἀνεξάρτητον ἀπὸ πάσης ἐπιρροῆς. Ἄνευ τούτου θὰ ὑπάρχωσι πάντοτε ὄχι καθεστωτικὰ ζητήματα, ἀλλὰ ἡ διαμάχη ἐκείνη ἡ ὁποία ἔθωσεν ἀφορμὴν εἰς τὰς ἀνωμαλίας καὶ ἡ ὁποία ἐπαναλαμβάνεται σήμερον.

Γ. Καφαντάρης. Δὲν προέβην εἰς κανέα ὑπαινιγμὸν περὶ τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος, ἀλλ' ἐξέθεσα ἱστορικὰ γεγονότα ἀναμφισβήτητα. Δὲν γνωρίζω κατὰ τίνα μεταφυσικῶν τρόπον δύναται νὰ θεωρήσῃ ὁ ἀξιότιμος πολιτευτὴς ἐκ Κορινθίας ὅτι ἡ ὁμὰς τῶν Ἰαπώνων, προωρισμένη νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν πεποίθησιν ἐπὶ ἓν πρόγραμμα, διότι καὶ μόνον ἀπετελέσθη ἐκ 12 πολιτευτῶν, δὲν ἀπῆρτισε κόμμα. Κόμμα ἀκριβῶς εἶνε ἡ σύμπραξις ἐν τῇ Βουλῇ, εἴτε ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, πρὸς ἐπικράτησιν ὡρισμένων ἀντιλήψεων. Τὰ στοιχεῖα τοῦ κόμματος ἔφερε καὶ ἡ ὁμὰς τῶν Ἰαπώνων, ἀδιάφορον ἂν ἐλέγετο ὁμὰς καὶ δὲν ἐλέγετο κόμμα. Ἡ ὁμὰς αὕτη ἡ ὁποία ἀπετέλει κόμμα, ἐσχηματίσθη ἐντὸς τῶν κόλπων τῆς Βουλῆς. Τὸν τρόπον δὲ τοῦτον τοῦ σχηματισμοῦ της ἐγὼ δὲν ἐχαρακτήρισα ὡς ἀντικοινοβουλευτικόν. Εἶνε ἐπίσης ἀληθές, καὶ οὐδέποτε ἠρνήθην τοὺς κοινοβουλευτικοὺς ἀγῶνας τοῦ λεμνίσκου ἐκ Νατρῶν πολιτευτοῦ, οὐτινος ὑπῆρξεν ἡ δρᾶσις ἐν τῇ Βουλῇ εὐρεῖα καὶ συντέλεστις εἰς τὴν πρόοδον τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν. Εἶνε ἐπίσης ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ ἀγῶνες εἰς τοὺς ὁποίους ἀπεδόθη δὲν ἐκαρποφόρησαν, δὲν ἐβγιμοδρήγησαν περὶ αὐτὸν Κόμμα καὶ ὅτι κατὰ τὸ 1915 παρίστατο εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην ἕνα καὶ μόνον ἔχων φίλον, τὸν ἀξιότιμον πολιτευτὴν Κορινθίας.

Ὅταν ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ στέμματος κατὰ τὸ 1915 νὰ σχηματίσῃ Κυβέρνησιν δὲν εἶχεν ἄλλον πολιτευτὴν παρὰ τὸν ἀξιότιμον Βουλευτὴν Κορινθίας. Τὸ κόμμα ἐσχηματίσθη, τὰ στελέχη διεμορφώθησαν, αἱ τάξεις ἐπυκνώθησαν ὅπως εἶπον καὶ πρότερον ἀφ' ἧς ἀνέλαβε τὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐχαρακτήρισα ὡς ἀντικοινοβουλευτικόν. Τὸ ἐπεκαλέσθην ὅπως ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ κόμματος ἀρυσθῶ τὰ παραδείγματα, παραδείγματα πείθοντα ὅτι αἱ θεωρίαι τὰς ὁποίας ἀνεπτύξατε εἶνε ἐσφαλμέναι. Ἀνέφερα τὰ παραδείγματα ταῦτα πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν σημερινῶν γνωμῶν τοῦ ἡγέτου τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος. Ἀλλὰ αἱ γνῶμαι περὶ Κοινοβουλευτισμοῦ τοῦ ἀξιοπολιτευτοῦ Κορινθίας δὲν περιωρίζοντο μόνον εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἐπεξετάθησαν ἔτι περισσότερον. Δὲν γνωρίζω κατὰ ποῖον τρόπον δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὁ ἀξιότ. ἡγέτης τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ὅτι δικαίωμα παντὸς πολίτου εἶνε, εἴτε ἐντὸς τῆς Βουλῆς εἴτε ἐκτὸς αὐτῆς καὶ ἂν εὑρίσκεται, νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν Λαόν, πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶνε πρόθυμοι νὰ τὸν ἀκολουθήσουν καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι ἡγοῦμαι κόμματος. Ἂν ἡ φωνή του δὲν ἔχει ἀπήχησιν θὰ μείνῃ ἄνευ ἀπαντήσεως καὶ θὰ ἀποβῇ εἰς βάρος του. Ἐὰν ἡ φωνή του ἔχει ἀπήχησιν σημαίνει ὅτι ὀρθῶς ἔπραξεν ἐπικαλεσθεὶς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶνε πρόθυμοι νὰ τὸν ἀκολουθήσουν πρὸς ἵδρυσιν Κόμματος. Ἀλλ' οὐδὲ κἂν τοῦτο συμβαίνει ἐν προκειμένῳ. Ὁ ἡγέτης τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων ὁ καὶ ἱδρυτὴς αὐτοῦ ἀποσχὼν τῆς πολιτικῆς συνεπείᾳ δηλώσεως γενομένης πρὸς τοὺς φίλους του ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν χώραν καὶ ἐδήλωσεν ὅτι θέλει νὰ πολιτευθῇ. Εἶνε ἀκριβὲς ὅτι μέγα μέρος τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κόμματος τῶν προοδευτικῶν φιλελευθέρων ἤγετο ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι ἡ φυσικὴ του θέσις ἦτο πλησίον τοῦ ἱδρυτοῦ του Κόμματος. Ἀκριβῶς διὰ τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ γεννήσῃ δυσαρμονίαν ἐπὶ ζημίᾳ καὶ τῶν Κομματικῶν ὑποθέσεων ἀλλὰ καὶ τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῆς χώρας, ἐθεώρησα πρέπον νὰ ἀποχωρήσω, πρὸ τοῦ συμφέροντος τοῦ τόπου, τῆς ἡγεσίας τοῦ Κόμματος τῶν φιλελευθέρων. Ἀλλ' οὐδεὶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸ δικαίωμα εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ ψυχῇ των ἔχουν τὴν πίστιν ἐπὶ τὸν ἀρχηγόν, ἐπὶ τὸν ἱδρυτὴν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, νὰ ἀκολουθήσουν τοῦτον νὰ ποστιμήσουν τὸν παλαιὸν ἡγέτην, ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἐθεώρησαν οὐχὶ ἀδίκως ὅτι προσέφερεν ὑψίστας ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν σημερινὸν ἡγέτην ὁ ὁποῖος δὲν ἔλαβε τὸν καιρὸν νὰ προσφέρῃ, δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ προσφέρῃ τοιαύτας ὑπηρεσίας εἰς τὸν τόπον. Δὲν ἐξειλίχθη λοιπὸν ποσῶς κατὰ τρόπον ἀνώμαλον ἡ πολιτικὴ κατάστασις. Εἶνε παράδοξον νὰ λέγεται ὅτι ἡ ἐμφάνισις ἑνὸς οἱουδήποτε πολιτικοῦ σιανδήποτε ἔχοντος ἱστορίαν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἀνωμαλίαν ἐφ' ὅσον οὗτος ἱδρύει ἢ ἀναλαμβάνει τὸ παλαιὸν του κόμμα. Εἶναι

τοῦτο δικαίωμά του, εἶναι δικαίωμα τοῦ λαοῦ καὶ τῶν πολιτευτῶν νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Τίς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο; Ποῖον εἶναι τὸ Κοινοβουλευτικὸν, νὰ ὑπάρχουν μερίδες ὀπαδῶν, αἱ ὁποῖαι χαιρετίζουν τὴν ἐμφάνισιν τοῦ ἡγέτου τῶν Φιλελευθέρων καὶ ὅμως νὰ ὑπάρχουν δυνάμεις αἱ ὁποῖαι νὰ καταδικάζουν αὐτὸν εἰς πολιτικὸν θάνατον; Αὐτὸ εἶναι τὸ κοινοβουλευτικόν, ὅταν μερίδες λαοῦ, ὅταν πολίτευμα εἶναι πρόθυμοι νὰ τὸν ἀκολουθήσουν εἰς ἕνα ἀγῶνα πολιτικόν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ μία δύναμις ἡ ὁποία νὰ θεωρηθῇ κοινοβουλευτικὴ καὶ νὰ τοῦ ἀποκλείῃ τὸ δικαίωμα τοῦ πολιτεύεσθαι. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ τοῦτο; Δύναθε νὰ ὑποστηρίξητε, νὰ ἀναπτύξητε πρὸς τὸν λαὸν τὰς γνώμας σας διὰ τῶν ὁποίων θὰ προσπαθήσετε νὰ τὸν πείσετε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναθέσῃ τὰς τύχας του ἢ δὲν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων. Ἐὰν τὸν πείσετε ἔχει καλῶς.

Τότε ἡ καταλυσις οἱουδήποτε πολιτευτοῦ ἐπέρχεται κατὰ τὸν τρόπον τὸν φυσικὸν ἐξ αὐτῆς τῆς λαϊκῆς δυνάμεως. Ἐὰν ὅμως δὲν τὸν πείσετε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἰσχυρίζεσθε ὅτι ἀποτελεῖ ἀντικοινοβουλευτισμὸν ἡ ἐμφάνισις πολιτικοῦ εἰς τὴν πολιτικὴν κονίστραν ἀκολουθουμένου ὑπὸ πολιτευτῶν καὶ μερίδων ἐκλογέων. Ὅταν κ. Πολίτη τὰ ἐκ Κορινθίας ὁμιλοῦμεν περὶ τοῦ καθεστωτικοῦ ζητήματος δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι ὑφίσταται ζήτημα καθεστωτικόν. Διότι, ὅτι δήποτε καὶ ἂν θέλετε νὰ εἴπητε δὲν ὑφίσταται ζήτημα καθεστωτικόν, διότι τὸ ζήτημα τοῦτο ἐλύθη δι' ἑνὸς μιτεκλογικοῦ δημοψηφίσματος. Αἱ ἀτασθαλίαι δὲ τὰς ὁποίας καταλογίζετε εἰς αὐτὸ εἶναι ἀνίκανοι νὰ μεταβάλουν τὴν λαϊκὴν πλειοψηφίαν, τὴν ἐπανειλημμένως ἐκδηλωθεῖσαν, ἀκόμη δὲ καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Ὅταν λέγωμεν ἡμεῖς ζήτημα καθεστωτικὸν ἐννοοῦμεν τὰς ἐπιφυλάξεις, τὰς ὁποίας διατυπώνετε καὶ αἱ ὁποῖαι παρεμποδίζουν τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀπρόσκοπτον ἀνάπτυξιν τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς χώρας. Αὐτὸ ἐννοοῦμεν καθεστωτικὸν ζήτημα καὶ τὴν ἄρσιν τοῦ κωλύματος αὐτοῦ ζητοῦμεν διὰ τὸ συμφέρον τῆς χώρας. Εἴπατε ὅτι συνειργάσθητε εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῆτε ὅτι ὅταν συνεργαζώμεθα εἰς οἱανδήποτε Κυβέρνησιν κόμματα προερχόμενα ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν ὁμιλοῦμεν πάντοτε περὶ θυσιῶν. Εἰς θυσίας προβαίνουν τὰ κόμματα τὰ μὲν διὰ τῆς συνεργασίας, ἀλλ' εἰς θυσίας προβαίνουν καὶ τὰ ἄλλα διὰ τῆς αὐτῆς συνεργασίας. Ἀλλ' ὁ πολιτικὸς βίος δὲν ἐξελίσσεται μόνον διὰ θυσιῶν, ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ συνείδησις ὅτι ἡ ἐκπλήρωσις ἑνὸς καθήκοντος πρὸς τὸν τόπον δὲν ἀποτελεῖ θυσίαν. Τότε εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσῃ ὁ βίος ἐλεύθερος, παραγωγικὸς καὶ χρήσιμος δι' ἕνα λαόν. Αὐτὸ ἐννοοῦμεν καθεστωτικὸν ζήτημα. Καὶ ἐφ' ὅσον δὲν ἄρωνται αἱ ἐπιφυλάξεις, τὰ προσκόμματα αὐτὰ εἰς τὸν δημόσιον καὶ κοινωνικὸν βίον δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ προκύπτουν καθ' ἑκάστην. Εἴχατε τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ Δημοψήφισμα ὑπῆρξε πλημμελές; Σᾶς ἐπροτάθη νὰ ἐνεργήσωμεν νέον. Ἀλλὰ πρὸ τούτου ἐπροτάθη ὅπως ἐκαθαρισθῇ κατὰ τὴν ἰδικήν σας ἀντίληψιν ἡ κατάστασις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δύνασθε νὰ ἀξιώσετε εἶναι ὅπως τὸ δημοψήφισμα ἐνεργηθῇ ἀπολύτως ἀμερόληπτον καὶ περὶ τούτου σᾶς ἐπροτάθησαν ὅλαι αἱ δυναταὶ ἐγγυήσεις. Εἶναι ἀδύνατον νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀληθὴς κριτήριον περὶ τῆς πολιτειακῆς πεποιθήσεως τοῦ λαοῦ, ὁλόκληρον τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐκλογῶν διὰ τῆς ἀναλογικῆς. Διότι ἡ ἀναλογικὴ κατατάσσει κλογῶν διὰ τῆς ἀναλογικῆς. Διότι ἡ ἀναλογικὴ κατατάσσει τὰ κόμματα κατὰ ψηφίσματα καὶ ὄχι κατὰ προτιμήσεις προσώπων. Δὲν ὑπάρχει εἰς τὰ κόμματα τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς παρατάξεως τῆς Δημοκρατικῆς οὐδὲ μία ψῆφος βασιλόφρονος. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ὑπάρχῃ εἰς τὰ κόμματα τὰ βασιλόφρονα ψῆφος δημοκρατική, ἀλλὰ δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω ὅτι εἰς τὰ κόμματα τὰ ὁποῖα κατῆλθον ὑπὸ Δημοκρατικὴν σημαίαν δὲν ὑπάρχει μία κἂν ψῆφος βασιλόφρονος. Ἐὰν ἀριθμήσητε τὰς ψήφους ταύτας θὰ εὕρετε τὸ ἐξαγόμενον τῆς λαϊκῆς θελήσεως, ἐὰν τοῦτο δὲν σᾶς ἀρκῇ θὰ δύνασθε νὰ ἀξιώσητε τὴν ἐπανάληψιν τοῦ δημοψηφίσματος. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει καὶ τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται εἶναι νὰ λυθῇ ἡ δυσαρμονία ἡ καθ' ἑκάστην ἐκδηλουμένη ἐκ τῶν ἐπιφυλάξεων καὶ τοῦτο ἀκριβῶς χάριν τῆς γαλήνης τοῦ τόπου καὶ χάριν τῆς προόδου καὶ χάριν τῆς ὁμαλῆς ἐξελίξεως τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς χώρας.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὥρα 9 μ. μ. διακόπτεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν 10.30'.

Ὥρα 11.20' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Προσ**ω**ρ**ι**νὸν κ.* **Γ. Ζ ρ β ς** (Ἀντιπρόεδρος). Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. ***Σ. Μάξ μος ὅστις λέγει ὅτι ἀντιπαρέρχεται τὸ σημεῖον τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως σχετικῶς μὲ τὴν δικαιολογίαν τῆς πολιτικῆς κρίσεως, διότι ἀντικείμενον τῆς συζητήσεως πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὰ γεγονότα καὶ ὄχι ἡ δικαιολογία τῶν γεγονότων. Ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν δηλώσεων μετετράπη εἰς συζήτησιν ἐπὶ ζητημάτων, σοβαρῶν ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐπὶ τῆς ἐνδοκομματικῆς τῶν φιλελευθέρων διενέξεως καὶ τὸ ἕτερον ἐπὶ τοῦ πολιτειακοῦ. Ὑπενθυμίζει, λέγει, τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων τῆς προηγουμένης Κυβερνήσεως περὶ ὑπάρξεως εἰς τὴν κυβερνητικὴν πτέρυγα ἀντιγνωμισμῶν βαθυτέρων καὶ τονίζει ὅτι οἱ λόγοι του ἐκείνοι ἐπεβεβαιώθησαν ἐπελθούσης μετὰ ἓν τρίμηνον τῆς κρίσεως. Ἡ δικαιολογία τῆς κρίσεως εἶναι ὅτι παρητήθη ὁ ἀρχηγὸς τῶν προοδευτικῶν φιλελευθέρων καὶ ἀνέλαβε τὴν ἡγεσίαν τοῦ κόμματος ὁ παλαιὸς ἀρχηγὸς αὐτοῦ. Πρόκειται δηλ. κατὰ τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν δικαιολογίαν αὐτῆς, περὶ ἐσωτερικῆς διαφορᾶς τοῦ ἰσχυροτέρου τῶν ἀστικῶν κομμάτων. Ὁ ἐκπροσωπῶν ὅμως τὸ κόμμα ἐνταῦθα εἶπεν ὅτι ἂν δὲν ἐγένετο τοῦτο θὰ εἴχωμεν νὰ θρηνήσωμεν μεγαλύτερα δεινὰ τὰ ὁποῖα ἀπέτρεψεν ἡ ἐπανεμφάνισις τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν φιλελευθέρων. Καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως διατύπωσεν ἄλλως τὴν δικαιολογίαν ἀποδώσας τὴν ἐνδοκομματικὴν διένεξιν, εἰς λόγους προσωπικούς. Καθ' ἡμᾶς ἡ αἰτία δημιουργεῖ τὸ ἀποτέλεσμα καὶ εἶνε ἐσφαλμένη ἡ γνώμη, ὅτι πρόκειται περὶ προσωπικῆς διενέξεως, ἔχομεν τὴν γνώμην, ὅτι λόγοι βαρύτεροι ἐπροκάλεσαν τὴν κρίσιν. Καὶ ὅταν ἀπεχώρησε τὸ λαϊκὸν κόμμα τῆς Οἰκουμενικῆς καὶ τότε ἐδήλωσα ὅτι αὐτὴ ὠφείλετο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς κυβερνήσεως. Καὶ τώρα ἡ κρίσις ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων ἔκρινεν ἐπιβεβλημένον νὰ ἀποχισθῇ ἀπὸ τοῦ κόμματος τῶν προοδευτικῶν, ὅπερ ἐθεώρησαν ὅτι εὑρίσκετο εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν λαόν. Δὲν εἶναι ἀπίθανον αἱ προσωπικαὶ διενέξεις νὰ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀπόσχισιν τῆς προσφυγικῆς ὁμάδος.

Α. Ἀστωτίδης. Ἀπολύτως οὐδεμία. Ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα θὰ εἴπωμεν τοὺς λόγους.

Σ. Μάξιμος. Ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἐπίεζε τὰς προσφυγικὰς μάζας καὶ ὅταν αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῶν δὲν ἐπραγματοποιοῦντο τότε ἡ μερὶς αὕτη ἀπεσχίσθη. Ἐὰν δὲ δὲν ἦρχετο ὁ παλαιὸς ἀρχηγὸς τῶν φιλελευθέρων καὶ ἡ μερὶς αὕτη τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων θὰ διέρρεεν. Εἰς τὸ βάθος λοιπὸν τῆς κρίσεως ἀνευρίσκομεν τὴν ἐξασκουμένην παρὰ τῆς Κυβερνήσεως πολιτικήν, ἥτις ἀντιτίθεται καὶ πιέζει τὰς ἐργαζομένας μάζας καὶ συντελεῖ εἰς τὴν ἔκκρισιν στρατιωτικῶν λεγομένων κινημάτων. Διότι ἂν ὄντως ἡ Βουλὴ εὑρίσκεται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὴν οἰνὴν γνώμην νομίζετε, ὅτι ἠδύνατο ἡ Βουλὴ νὰ φοβῆται ἐπεμβάσεις ξένας καὶ νὰ ἀπειλῆται διὰ διαλύσεως. Ἀλλὰ ἡ Βουλὴ ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ ἐνδιαφέρῃ τὴν κοινὴν γνώμην, ἡ Βουλὴ ἀσχολεῖται μὲ τὰ καλύμματα τῆς Τραπέζης καὶ μὲ τὰς συμβάσεις καὶ ἐγκατέλειψε τὰς λαϊκὰς ἀπόψεις, κατεστασα ἔρμαιον τῶν στρατιωτικῶν κινημάτων τὰ ὁποῖα διὰ νὰ ἐπιτύχουν χρειάζονται λαϊκὴν βάσιν, ὅπως βάσις ὑπῆρχε κατὰ τὴν ἀνατροπὴν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ὅπότε ἡ κοινωνικὴ δυσαρέσκεια ἐπέτρεψεν εἰς τὸν κ. Θ. Πάγκαλον νὰ ἔλθῃ νὰ σώσῃ ὡς ἀριστερὸς προοδευτικὸς τὰς λαϊκὰς μά-

ξας. Ἡ πολιτικὴ συνεπὼς τῆς Κυβερνήσεως δημιουργεῖ καὶ κρίσεις καὶ παράγοντας καὶ κατ' αὐτῆς ἀνυπερασπίστους θὰ εὑρεθῶμεν. Διότι ἂν ἐν τῇ Βουλῇ δημιουργῆται ἡ αὐταπάτη ὅτι τὰ πάντα εὑρίσκονται καλῶς, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς ὅτι ἔξω ὑπάρχουν ἀκόμη αἰτήσεις καὶ παράγοντες.

Δὲν εἶσθε σεῖς οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς συνεργάσεως ἐκείνης ἐκηρύξατε τὸν κίνδυνον ἐκ τῆς ἐπανόδου τοῦ Ἀρχηγοῦ τῶν Φιλελευθέρων καὶ ἤλθατε πάλιν οἱ ἴδιοι καὶ θέλετε νὰ καλύψετε τὴν πραγματικότητα; Ἡ ἐσωκομματικὴ διένεξις τῶν Φιλελευθέρων δὲν εἶναι οἰκογενειακῆς φύσεως καὶ ἔχει γενικωτέρας συνεπείας. Εἶναι αὕτη συνδεδεμένη καὶ μὲ ἐξωτερικὰ καὶ μὲ ἐξωτερικὰ ζητήματα. Σχετικῶς μὲ τὸ πολιτειακὸν ὁ νέος Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐδήλωσεν, ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην Πανδημοκρατικοῦ ἀγῶνος κατὰ τῆς μοναρχίας καὶ μὲ τὸν ἀγῶνα τοῦτον θὰ ἐκδημοκρατοποιηθῇ ὁ τόπος. Τοῦτο εἶναι αὐταπάτη, διότι παρῆλθεν ἡ ἐποχὴ καθ' ἣν τὸ βενιζελικὸν κόμμα ἦτο κόμμα πρωτοδευτικόν. Αἱ δυνάμεις ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ κόμμα τοῦτο δὲν ἔχουν σήμερον τὴν ἔφεσιν διὰ δημοκρατικοὺς ἀγῶνας, πάντες θέλουν ἡσυχίαν καὶ πολιτικὴν οἰκονομικῆς τάξεως, δηλαδὴ ὁμαλῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς ἐργασίας. Ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σκεπτόμενος δημοκράτης δὲν ἠμπορεῖ νὰ σκεφθῇ ἀπὸ αἰσθήματα κατὰ τῆς μοναρχίας. Καὶ εἶναι γνωστόν, ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τὸ ὁποῖον εἰσήγαγε τοὺς ἐργατικοὺς νόμους κατέλαβε νὰ εἶναι ἀντιδραστικόν. Ὅταν ἡ ἐποχὴ μεταβάλλεται τὰ ἴδια πρόσωπα δὲν ἠμποροῦν νὰ παίζουν ἄλλους ρόλους. Σχετικῶς μὲ τοῦτο ἐθυμοῦμαι ἀγόρευσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κατὰ τὸ 1915, προκειμένου περὶ τῆς ἀγροτικῆς μεταρρυθμίσεως, ἐν ᾗ ἀπεκάλει τὴν μεγάλην ἰδιοκτησίαν ψυσαράν.....

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ὄχι. Δὲν εἶπον τοιαύτην φράσιν, ὑπεστήριξα μάλιστα ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποζημιωθοῦν οἱ ἰδιοκτῆται.

Σ. Μάξιμος. Καὶ ὅμως ὁ ἴδιος ὁ λέγων ταῦτα τότε ἐξελίχθη εἰς ἄγριον συντηρητικόν. Ἀλλὰ πρὸ ὀλίγων ἡμῶν δύνανται νὰ λύσῃ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων; Ἡ Κυβέρνησις καθώρισεν ἤδη τὴν πολιτικήν της εἰς τὰ προβλήματα ταῦτα καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν σταθεροποίησιν τῆς δραχμῆς, δι' ἣν δὲν δύναται ἀσφαλῶς νὰ κάμῃ μεταρρύθμισιν ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων, ἐμπόδιον τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι πάλιν στροφὴ πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἡ νέα Κυβέρνησις, συνεχίζει, στηρίζεται εἰς τοὺς ἀντιπάλους της καὶ ἀφοῦ στηρίζεται εἰς τοὺς ἀντιπάλους της εἶναι γνωστὸν πόσον θὰ ζήσῃ. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ πολιτειακὸν ζήτημα αἱ συζητήσεις καταλήγουν ἀπὸ μὲν τῆς μιᾶς πλευρᾶς νὰ ἔχῃ κύριον τὸ πολίτευμα, ἀπὸ δὲ τῆς ἄλλης νὰ ἀμφισβητῆται. Θὰ εἶναι ὅμως ἄστοχον νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι πρέπει νὰ καταψηφισθοῦν αἱ μάζαι εἰς τὸ πολίτευμα καὶ ἔπειτα νὰ τὸ ἀποδεχθοῦν. Πάντοτε καὶ παντοχοῦ ἡ ἐπαναστατικὴ μειοψηφία ἐπέβαλε τὸ πολίτευμα εἰς ὅλας τὰς ἐποχὰς καὶ κατόπιν τούτου τὸ ἐδέχθησεν ἡ πλειοψηφία, ὅπως ἔγινε καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ δημοκρατικὸν πολίτευμα πραγματικὸν δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὑπάρχει τοιοῦτον ὡς πρὸς τὴν μορφὴν καὶ ὄχι ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον. Τὰ δημοκρατικὰ κόμματα ἐξασκοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀντιδημοκρατικὴν πολιτικὴν καὶ εἶναι ὑπεύθυνα τὰ ἴδια, διότι τὸ δημοκρατικὸν πολίτευμα ἐξώπλισε τύσσον γρήγορα εἰς τὴν κοινὴν συνείδησιν. Τὰ πάντα ἤδη ἀποδίδονται εἰς τὴν Δημοκρατίαν καὶ ἐπὶ ἡ βάσις τῆς μοναρχικῆς προπαγάνδας Ἐλέχθη ἀλλοτε ὅτι δὲν πταίουν τὰ πολιτεύματα ἀλλὰ τὰ πρόσωπα. Καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι οἱ νεώτεροι δημοκράται δὲν ἀνελαμβάνονται τὸ πολίτευμα ὡς κατάκτησιν ἐλευθεριῶν, ἀλλ' ὡς ἀπολυτάρχιαν νέων τοῦ κεφαλαίου. Ἐὰν δὲν εἴχατε, τονίζει, αὐτὴν τὴν ἰδέαν δὲν θὰ κατεδιώκετε τοὺς ἀπόρους ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ πρωτοπόροι καὶ οἱ στηλοβάται τῆς δημοκρατίας. Αὐταὶ αἱ νοθευτικαὶ καταστάσεις καὶ αἱ ρευστότητες ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ δημοκρατία σήμερον δὲν εἶναι τὸ πολίτευμα τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ τὸ πολίτευμα τῶν ὀλίγων, τὸ πολίτευμα τοῦ κεφαλαίου. Συνεχίζων ἀναγινώσκει περικοπὴν κριτικῆς τοῦ Μὰρξ διὰ τὴν Β' Γαλλικὴν Δημοκρατίαν καὶ τονίζει ὅτι αὐτὴν τὴν εἰκόνα χέρι καὶ ἡ σημερινὴ κατάστασις ἐνταῦθα. Ἡ εἰκὼν αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότης. Καὶ θὰ ἴδωμεν ἂν ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι τρεῖς Ὑπουργοὶ εἶναι μὲ τὴν βασιλείαν. Ἄλλος ἀρχηγὸς κόμματος δὲν δίδει καὶ τόσην σημασίαν εἰς τὴν δημοκρατίαν καὶ ἄλλος παραδίδει τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς σταθεροποιήσεως καὶ οὕτω θέλουν νὰ ὁδηγήσουν τὸν λαὸν εἰς πανδημοκρατικὸν ἀγῶνα.

Ἀλλὰ τῆς εὐθύνης δὲν ἐξαιρεῖται καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, ὅστις εἰθεώρει νόμιμα τῆς δημοκρατίας τὴν Οἰκουμενικὴν Κυβέρνησιν, ἤτις ἦτο καθαρὰ ὑποχώρησις τῆς δημοκρατίας πρὸς τὴν μοναρχίαν ὅπως ἄλλως τε καὶ τὸ ἐτονίσαμεν τότε. Ἐὰν καὶ τὴν ἐσπέραν ταύτην ὁ ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν δὲν ἐδευτερολόγει ἀσφαλῶς μᾶλλον εἰς τὰς δεξιὰς τὰ αἰσθήματα θὰ προστήρχεζεν. Ἡ πολιτικὴ συνεχίζει, τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, διότι ἴσως ἐκπληροῖ ξένας συστάσεις καὶ ἀξιώσεις καὶ σχετικῶς σᾶς παραπέμπω εἰς συνέντευξιν τοῦ κ. Νάμπρο εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» ὁμιλοῦντος περὶ τῶν γενομένων οἰκονομικῶν προσόδων ἐν τῷ τόπῳ καὶ εὐθὺς ἐξάγεται ὅτι οἱ ξένοι εἶναι περισσότερον ἐνήμεροι καὶ τῶν ἐντοπίων πολιτικῶν ἀρχηγῶν. Ἡ λύσις, καταλήγει, τῆς καταστάσεως δὲν εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς, διότι αὕτη εἶναι συνυφασμένη μὲ τὰς συμβάσεις καὶ μὲ ὡρισμένην οἰκονομικὴν κατεύθυνσιν, ἤτις πρέπει νὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ λαοῦ. Οὕτος θὰ ἀποφασίσῃ ἂν ἐγκρίνῃ τὸ οἰκονομικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως καλούμενος εἰς ἐκλογὰς μὲ ἀναλογικὸν σύστημα.

Φωναί. Ὄχι, ὄχι.

Σ. Μάξιμος. Μοῦ φαίνεται ὅτι θέλετε ὅλοι τὴν ἀναλογικὴν καὶ ἂς φωνάζετε καὶ σχετικῶς μὲ τοῦτο σᾶς ὑπενθυμίζω τὸ ἀντιφατικὸν ἄρθρον τῆς «Καθημερινῆς».

Π. Τσαλδάρης. Τὸ λαϊκὸν κόμμα εἶναι σταθερῶς κεκπρυγμένον ὑπὲρ τοῦ πλειοψηφικοῦ συστήματος μὲ εὑρεταν περιφέρειαν καὶ τὴν γνώμην του ταύτην ἔχει σταθερῶς κατεπανάληψιν ἐκδηλώσει, ὥστε οὐδεμία ἄλλη γνώμη ὁποιαδήποτε φερομένη νὰ δύνατοι νὰ ἔχῃ ἐπιρροὴν ἐναντίον. Εἶναι δὲ τὸ σύστημα τοῦτο τὸ κατάλληλότερον διὰ τοῦ ὁποίου νὰ δύνανται νὰ ἐκδηλωθῶσιν ἀναπεκάστως αἱ λαϊκαὶ ἀπιλήψεις ἐπὶ τῶν γενικωτέρων ζητημάτων καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐλάχιστα δὲ ὡς πρὸς τοῦτο κατάλληλος ἡ ἀναλογική, ἥτις εἶναι προωρισμένη νὰ δώσῃ τὰ αὐτὰ οἷα καὶ ἡ παροῦσα φαινόμενα.

Σ. Μάξιμος. Εἶναι ἀναφισβήτητον, ἐπιλέγει, ὅτι τὰ ζητήματα θὰ λυθοῦν ἀπὸ τὸν λαόν, ὅταν ὅμως οὗτος ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν ἰδικήν σας ἐπιρροήν.

Α. Μητσοτάκης. Δέκα ἀκόμη, λέγει, ὁλοκλήρους μῆνας ὁ ἀξιότιμος ἡγέτης τῶν Προοδευτικῶν συμμετέχων εἰς ὅλας τὰς Κυβερνήσεις ἐκυβέρνησε τὴν χώραν καὶ ἐβεβαίου ὅτι μετὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Οἰκουμενικῆς Κυβερνήσεως ἐξησφαλίσθη ἡ ἐσωτερικὴ γαλήνη, καὶ ὅτι ἐκτὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Χώρας οὐδὲν ἀπέλειπεν ἵνα εἰσέλθῃ αὕτη εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας. Καὶ ἐγὼ τὸ λαϊκὸν κόμμα συμμετεῖχε τῆς Κυβερνήσεως· ὁ τύπος του ἔγεμεν ὕβρεων κατὰ τοῦ Δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, καὶ ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐβεβαίου ὅτι δὲν ὑπάρχει πολιτειακὸν ζήτημα. Εἰς ὅλους τοὺς φόβους μας ἀπήντα μὲ τὸν τόνον τῶν κτηνιάντων ἐκόπως ὅτι περὶ ὅλων ρωντίζει ἡ Κυβέρνησις μέχρις ὅτου κατενόησεν ὅτι τὸ πολιτειακὸν ἔκαινε. Κατὰ τὴν κατόρτισιν τῆς Κυβερνήσεως ἐκείνης ἡ λαϊκὴ ἐντολὴ παρεδιάσθη καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Συντηρητικῶν καὶ δυστυχῶς καὶ ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως.

Ι. Κίνας. Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων ἐνέκρινε τὴν Οἰκουμενικήν.

Α. Μητσοτάκης. Ἂν τὴν ἐνέκρινε πιστεύει καὶ αὐτός. Συνεχίζων λέγει, ὅτι ἐξ ὀνόματος τοῦ ἐθνικοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος θὰ ἐπιφέρῃ κρίσεις τινὰς ἐπὶ τῶν γενομένων πολιτικῶν κρίσεων, ὀφειλομένων τῆς μὲν πρώτης εἰς τὴν ὀποιθεν τῆς δὲ δευτέρας εἰς τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Προοδευτικῶν ἀπὸ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων. Δι' ἡμᾶς, λέγει, εἶναι ἀκατάλληλος ἡ εἰσαγγελία ἡ ὁδηγήσασα τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῶν Προοδευτικῶν εἰς τὴν ἀποχώρησιν ἐκ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ εἶναι ἀκατάληπτος, διότι τὴν ἐπομένην τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Κυβερνήσεως ἀνεγνώρισε τὴν καθεμένευσιν τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων Ἀκόμη ἀκατάληπτος εἶναι καὶ ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἡγέτου τῶν Ἐλευθεροτρόπων, διακηρύσσοντος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὅτι δὲν δύναται νὰ συμμετάσχῃ ὑπὸ Κυβέρνησιν ἐπηρεαζομένην ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων καὶ καταλήξαντος ἔπειτα νὰ καταθέσῃ χῆν καὶ ὕδωρ εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Ἀλλὰ ἡ κομωδία αὕτη δὲν ἔχει τέλος, διότι ἔφθασαν νὰ ὑποστηρίζουν ὅτι ἄλλαι αἱ θέσεις αὐταὶ γίνονται διὰ τὸν κοινοβουλευτισμόν. Ἀλλὰ τοιαῦται θέσεις ἐκδηλούμεναι διὰ παλινῳδιῶν καὶ ἀσυνεπειῶν μὲ ἀφετηρίαν καὶ κίνητρον τὴν ἀρχομανίαν δὲν ἐξυπηρετοῦν τὸν κοινοβουλευτισμόν. Τὰ συμπράττοντα κόμματα ἀνέρχονται κατ' ἀριθμὸν βουλευτῶν εἰς τὸ 1)4 τοῦ συνόλου τῆς Βουλῆς καὶ στηρίζονται εἰς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων. Ἡ κατὰ τοιοῦτον τρόπον σύνθεσις τῆς Κυβερνήσεως παρουσιάζει καὶ τὸ σημεῖον ὅτι οἱ Βουλευταὶ οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν Κυβέρνησιν εὑρίσκονται προφανῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν λαϊκὴν ἐντολήν ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, οἱ μὲν ἐλευθερόφρονες κατῆλθον μὲ πρόγραμμα βασιλικόν, οἱ δὲ συντηρητικοὶ καὶ προοδευτικοὶ φιλελεύθεροι κατῆλθον μὲ πρόγραμμα δημοκρατικόν.

Ν. Χαρβούνης. Οἱ Μεταξικοὶ ἐξετέθησαν βασιλικώτεροι τῶν ἄλλων.

Α. Μηλιοράκης. Τὸ γνωρίζω. Ἐὰν ἤθελον νὰ εὑρίσκωντο ἐν τάξει οἱ βουλευταὶ αὐτοὶ ὤφειλον νὰ παραιτηθοῦν.

Ρ. Ἀλεξάκος. Μὲ ποῖον κόμμα καὶ μὲ ποῖον πρόγραμμα κατῆλθατε σεῖς εἰς τὰς ἐκλογάς;

Α. Μητσοτάκης. Κατῆλθον ὡς ἀνεξάρτητος μὲ ἴδιον σῆμα καὶ τὴν ἐντολὴν αὐτὴν ἀκολουθῶ.

Ρ. Ἀλεξάκος. Δὲν εἴσθε συνεπὴς πρὸς τὴν ἐντολὴν ἣν ἐλάβατε, διότι πρὸ ὀλίγου ἐλέγετε, ὅτι ἤδη ἀνήκετε εἰς τὸ Ἐθνικὸν Δημοκρατικὸν κόμμα.

Α. Μητσοτάκης. Ἐφόσον κανεὶς παραβαίνει τὴν ἐντολὴν ἣν ἔλαβε δὲν εἶναι ἐν τάξει.

Β. Ἀλεξάκος. Τὸ κόμμα τῶν ἐλευθεροφρόνων ἀκολουθεῖ τὸ πρόγραμμα τὸ ὁποῖον ἐξήγγειλε πρὸς τὸν λαόν, σεῖς δὲ δὲν δύνασθε νὰ κατηγορῆτε τοὺς ἄλλους ἐπὶ ἀσυνεπείᾳ ἐφόσον ὁ ἴδιος δὲν εἴσθε συνεπής, διότι μὲ ἄλλο πρόγραμμα ἐξελέγητε καὶ ἄλλο ἀκολουθεῖτε σήμερον καταλήξαντες εἰς ἄλλο κόμμα.

Α. Μητσοτάκης. Πάντως γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ συγκρότησις τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεῖ παραφωνίαν τῆς λαϊκῆς θελήσεως καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ λαϊκὰ συμφέροντα. Ἀπὸ πολλοῦ καιροῦ, συνεχίζει, ὑπεστηρίξαμεν, ὅτι ἡ Βουλὴ ἀπώλεσε τὴν ἐπαφήν της πρὸς τὴν κοινὴν γνώμην καὶ ἐπεβάλλετο ἡ διάλυσίς της, καὶ ἀπορεῖ πῶς τις διατὶ ὁ ῥυθμιστὴς τοῦ Πολιτεύματος δὲν προέβη εἰς τὴν διάλυσιν τῆς καὶ εἰς τὴν πρόσκλησιν τοῦ λαοῦ νὰ ἐκλέξῃ νέαν ἀντιπροσωπείαν. Νομίζοντες, ἐπιλέγει, ὅτι ἡ παραμονὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν προορίζεται νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν τόπον θὰ καταψηφίσωμεν καὶ πάλιν τὴν κυβέρνησιν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Κύριοι Συνάδελφοι, ὁ ἀξιότιμος ἀρχηγὸς τοῦ ἐνιαίου μετώπου διὰ τὸν ὁποῖον ὀφείλω νὰ εἰπω ὅτι, πλὴν ἐξαιρέσεων, εὐτυχῶς ὁμιλεῖ, εἶπεν ἀπόψε ὅτι εὗρεν ἀναδιφῶν τὰ ἀρχεῖα τῆς Βουλῆς καὶ τὰ πρακτικὰ τὰ ἐστενογραφημένα, ὅτι ἐγὼ κατὰ τὸ 1915 ἀπεκάλεσα τὴν μεγάλην ἰδιοκτησίαν μυσαράν, κατὰ συνέπειαν εἶμαι ὑπὲρ ἀντίθετος πρὸς τὰς ἀρχὰς ἃς εἶχον ἄλλοτε καὶ ἀνεκάλυφεν ὅτι σήμερον ἤλλαξα γνώμην, δεχόμενος ὅτι ἡ μεγάλη ἰδιοκτησία εἶναι μὲν δεδομένη, ἀλλὰ κατὰ τοῦτο μόνον ὅπως καὶ ἄλλοτε ἀνέπτυξα ὅτι πρέπει οἱ ἰδιοκτῆται τῶν ὁποίων ἀπαλλοτριοῦνται τὰ κτήματα νὰ ἀποζημιώνται δι' ὁμολογιῶν εἰς τὸ ἀκέραιον. Ἐξεπλάγην ἐκ τῆς παρατηρήσεως ἐκείνης καὶ τοῦ εἶπα ὅτι κάτι λάθος θὰ ἔκαμεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἢ τὴν ἀντίληψιν, μοῦ ἀπήντησεν ὅμως ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν διαψεύσω εἰς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον κατ' ἐμὲ ἀνέγνωσεν εἶναι δὲ ὡς γνωστὸν εὐχάριστον νὰ μὴ συμβαίνει. Ἔπρεπε ὅτι κατεπλάγην διότι κατὰ τὸ νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἐγὼ συνέταξα ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἐφηρμόσθη ἐὼς κατὰ τὸ 1917 τὸ πρῶτον, εἰς μὲν τοὺς ἰδιοκτήτας ἀπέμενε τὸ ἐν τρίτον τῆς ἰδιοκτησίας ὅπερ ἀπαράβατον μεγάλην ἰδιοκτησίαν διὰ δὲ τὰ 2)3 ἐθεσπετο ἀποζημίωσις εἰς τὸ ἀκέραιον. Αὐτὴ ἦτο τότε πολιτικὴ μου, πολιτικὴ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ ὁποίου μετεῖχον. Εἰς διάφευσιν μου ἐξήγησε τὸν τόμον τῶν πρακτικῶν τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἦν ἐμὲ ἐνα ἔχῃ μίαν τόσην θριαμβευτικὴν νίκην Ἀνεζήτησα ὅμως ἐγὼ τὰ πρακτικὰ τῆς συζητήσεως τῆς γενομένης ἐν τῇ Βουλῇ τὴν 22 Αὐγούστου 1915 ἐπὶ νομοσχεδίου περὶ πρόσφορης ῥυθμίσεως τῶν σχέσεων μεταξὺ ἰδιοκτητῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἐπιμάρτων καλλιεργητῶν μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου 1915. Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐκείνην ἔλαβον τὸν λόγον διάφοροι βουλευταί, τινὲς τῶν ὁποίων ἐζήτησαν νὰ μὴ περιορισθῇ ἡ ἰσχὺς τοῦ προσφόρου ἐκεινου νομοσχεδίου μέχρι τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1916 ἀλλὰ νὰ γίνῃ διαρκῆς. Ἀντεστάθην κατὰ τῆς ἰδέας ἐκείνης καὶ εἶπον τὰ ἑξῆς: «Ἡ Κυβέρνησις ἀπέδειξεν ὅτι ἐκ τῶν οἰκονομίων της καὶ ἐς ἐποχὴν καθ' ἣν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀποταμιεύσῃ τὸ τελευταῖον δεκάλεπτον διότι εἶχεν ὑπ' ὄψιν νὰ διεξαγάγῃ ἕνα πόλεμον, ἐπεβάρυσε καλὸν χάρι τῶν ἀγροτῶν τῆς Θεσσαλίας νὰ ὁπλίσῃ ὀνίγα ἑκατομμύρια διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὄχι διὰ τοῦ προγράμματός της μόνον τὸ ὁποῖον ἐξήγγειλεν, ὄχι διὰ λόγων, ἀλλὰ δι' ἔργων ὅτι τείνει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀποκαταστάσεως εἰς ἰδιοκτήτας μικροὺς ἠλθεν ὅμως ὁ πόλεμος καὶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τὴν μεγάλην περὶ ἧς ἐτάσσεσο τῆς Ἑλλάδος παρακολουθῇ καὶ τὸ ἀτύχημα τὸ μικρόν. Δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ Κυβέρνησις νὰ συνεχίσῃ ἐξ ἐλλείψεως χρημάτων τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἀκτημόνων». Ὅτε τότε ὁ ἐπίλοιπος Δ. Χατζηγιάννης ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰ πρακτικὰ μὲ εἶχε διακόψει εἰς παρατήρησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμον ὅτι περισσότερον ἀποζέουν αἱ γαῖαι αἱ καλλιεργούμεναι διὰ σταφίδας ἢ καπνοῦ παρὰ αἱ καλλιεργούμεναι διὰ σιτηρά, καὶ ἠθέλησε νὰ ἀμφισβητήσῃ μίαν στατιστικὴν στρεμμάτων τὴν ὁποίαν ἐν φέρον, εἶπε δὲ τινὰ σύμφωνα ἄλλως μὲ τὰς ἰδέας του περὶ τῆς μεγάλης ἰδιοκτησίας τοῦ ἀπήντησα δὲ ἐγὼ τὰ ἑξῆς «Ἐδείξαμεν Κύριοι κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἡ Κυβέρνησις τῆς προστασίαν της, σήμερον ἤκουσα ὅτι μέχρι μίαν ὑποχρέωσιν ἡ Κυβέρνησις κατὰ τῆς μυσαρᾶς μεγάλης ἰδιοκτησίας ἡ ὁποία κατώρθωσεν ὥστε εἰς εὐφορώτατος τόπος νὰ μεταβληθῇ εἰς τόπον ἄφορον, προδήλως ἀνέφερα γνώμην ἄλλων. Ὁ κ. συνάδελφος τοῦ ἐνιαίου μετώπου τὸ ἐχαρακτήρισεν εἰς γνώμην μου Ἀλλ' ὄχι Κύριοι δὲν εἶναι ἡ μεγάλη ἰδιοκτησία καὶ διὰ τοῦτο δίκαιον τῶν πρώτων ἐκ τῶν κ. συναδέλφων ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μὲ παραστήσῃ ἀμελέτητον εἰς τοῦτο» αὐτὸ κύριοι μοῦ ἐνθυμίζει—καὶ ἀπορῶ πῶς τόσον εὐφυὴς ἄνθρωπος ὅσον ὁ κ. συνάδελφος ὑπέπεσεν εἰς τοιαύτην διαστροφήν—μοῦ ἐνθυμίζει ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἀπέκοψεν ἐκ τῶν λόγων τοῦ Πρωτηνάνακτος «καὶ εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ: οὐκ ἔστι Θεός» τὰς πρώτας λέξεις καὶ ἄφισε μόνον τὸ «οὐκ ἔστι Θεός» ἵνα παρουσιάσῃ τὸν Προφητάνακτα ἄθεον— Πρόκειται κύριοι περὶ καθαρᾶς διαστροφῆς τῆς ἀληθείας, ὑποθέτω δὲ ὅτι ἂν ἦτο παρὼν ὁ κ. συνάδελφος θὰ ἔσπευδε νὰ ζητήσῃ συγγνώμην διὰ τὴν διαστροφὴν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέπεσεν.

Ὁ κ. ***Σ. Χατζώης*** ἀναγινώσκει τὴν κάτωθι δήλωσιν. Οἱ ἀγροτικοὶ βουλευταὶ ***Σ. Γαλατσάκης Φ. Γραμμούσης*** καὶ ***Α. Μπέρος*** ἐπαναλαμβάνοντες τὴν δήλωσιν τὴν ὁποίαν εἴχομεν κάμει κατὰ τὴν προηγουμένην τῆς σημερινῆς Κυβερνή-

σεως ἐμφάνισιν ἐμμένομεν ἐπὶ τῆς βάσεως τὴν ὁποίαν τότε ἐθέσαμεν, διότι δὲν βλέπομεν ὅτι κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα ἐγένετό τις οὐσιαστικὴ πρόοδος ὡς πρὸς τὴν λύσιν τῶν προβλημάτων τῶν ἀπασχολούντων εἰδικώτερον τὸν ἀγροτικὸν λαόν. Ἄλλως τε ἡ Κυβέρνησις παρουσιάζεται καὶ τώρα μὲ σύνθεσιν κατ' οὐδὲν διαφέρουσαν τῆς τότε μεθ' ὅλας τὰς ἀκαίρως προκυψάσας ἐνδοκομματικὰς διαφοράς, αἱ ὁποῖαι ἐπιβλαβῶς διὰ τὸν τόπον ἀνέκυψαν ἐπὶ ἑξδομάδας ὅλας τὰς ἐργατίας τοῦ Κοινοβουλίου. Εἴμεθα συνεπῶς ὑποχρεωμένοι νὰ διατηρήσωμεν κατὰ τὴν πληροφορίαν τὴν ἐπιφύλαξίν μας καὶ νὰ ἐξακολουθῶμεν ἔχοντες αὐτὴν μέχρις ὅτου ἴδωμεν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως πλγρεστέραν ἀντίληψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπὶ τοσοῦτον παρημελημένης καὶ πολλαπλῶς δεινοπαθούσης ὑπαίθρου χώρας, σοβαρὰν δὲ καὶ σύντονον μέριμναν περὶ αὐτῶν. Διότι πιστεύομεν εἰς τὴν κατ' ἐξοχὴν ἀγροτικὴν ἡμῶν χώραν, κυρίως ἐκ τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας τοῦ ἀγροτικοῦ λαοῦ δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ πραγματικὴ καὶ σταθερὰ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσις τοῦ Κράτους καὶ τῆς κοινωνίας καὶ ἡ προαγωγὴ τῶν ἐθνικῶν ἐν γένει συμφερόντων.

Ὁ κ. *Γ. Καφαντάρης* δηλῶν κατ' ἀρχὰς ὅτι εἶναι ἀφοσιωμένος εἰς τὴν βασιλευομένην Δημοκρατίαν λέγει ὅτι θὰ ῥάσχῃ ψῆφον ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως εἰς τὰ δημόσια ἔργα περιληφθῇ καὶ ἡ ψήφισις τῆς συμβάσεως τῶν λιμένων Τριχωνίτιδος καὶ Λυσιμαχίας.

Ὁ κ. *Ι. Μεταξᾶς* (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον εἶναι ἀναγεγραμμένον εἰς τὴν Ἡμερησίαν διάταξιν καὶ θὰ ψηφισθῇ.

Ὁ κ. *Δ. Καφάντος* συνεχίζων ἀποκρούει τὴν ζητουμένην παροχὴν ἐξουσιοδοτήσεως ἵνα ῥυθμίσῃ διὰ διαταγμάτων ἡ Κυβέρνησις ἀν ἐκείμενα ἄτινα χρήζουν εὐρείας συζητήσεως ἐν τῇ Βουλῇ, διότι τοῦτο εἶναι ἀντικοινοβουλευτικὸν καὶ ὀλιγαρχικόν.

Ὁ κ. *Γ. Κακολίγης* λέγει ὅτι θέλει νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ψῆφον τοῦ πλέον μικροσκοπικοῦ κόμματος τῆς Βουλῆς, τοῦ κόμματος τῶν Ἑλλήνων βιοπαλαιστῶν. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς σημερινῆς ἐποχῆς εἶναι ἡ ἐλλειψις πολιτικῶν ἀνδρῶν ἐν τῇ Βουλῇ. Ἡ σύγχρονος, λέγει, ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ἀποδεικνύει ὅτι ἐὰν κατὰ τὴν περίοδον 1881—1890 ἐσταδιοδρόμησεν ἡ Ἑλλὰς τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν προσωπικότητα τοῦ Χαριλάου Τρικούπη, μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν ἐκείνου, ἀπὸ τοῦ 1890—1909 ἡ σταδιοδρομία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἦτο ὁμοία καὶ ἔφερε τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1910. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὴν πολιτικὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1910 καὶ ἐντεῦθεν ὁπότε παρουσιάσθη νέα πολιτικὴ φυσιογνωμία καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐσταδιοδρόμησεν ἐντὸς μιᾶς 10ετίας κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε ἡ Ἑλληνικὴ σημαία ἐστήθη ἀπὸ τῆς Λαρίσσης εἰς τὴν Προῦσαν καὶ ἡ ἐπιστράτευσις ἦτο ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν.

Ἀναπτύσσει εἶτα τὰ γινόμενα μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς φυσιογνωμίας ταύτης καὶ τὰς βιαίας διαλύσεις τῆς Γ' καὶ Δ' Συνελεύσεως ὡς καὶ τῆς Δικτατορίας καὶ τὴν ὀλίγου δεῖν βιαίαν διάλυσιν καὶ τῆς παρούσης Βουλῆς. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμεν σιμασίαν εἰς τοὺς νόμους καὶ τοὺς θεσμοὺς ἀλλὰ εἰς τὰ πρόσωπα. Τοῦτο λέγει μοῦ ἐξήγαξεν ὁ διδάσκαλός μου Διογένης, ὅστις μοῦ εἶπε ὅτι ὡς σύμβολον πρέπει νὰ κρατῶ τὸ φανάρι διὰ νὰ ζητήσω δι' αὐτοῦ τὸν πολιτικὸν ἄνδρα. Ἀναπτύσσει κατόπιν τὴν οἰκονομικὴν κρίσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ὁ τόπος καὶ τὴν σταθεροποίησιν τοῦ συναλλάγματος ἥτις ἔσχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τῶν δαπανῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ 2 ὁλόκληρα δισεκατομμύρια κατ' ἔτος τὴν ὕψωσιν τοῦ τόκου ὡς καὶ τὴν ὕψωσιν τοῦ τιμαρίθμου. Ἡ ἱστορία λέγει διδάσκει ὅτι οὐδέποτε αἱ ἐπαναστάσεις τοῦ λαοῦ ἔχουν ἐπιστημονικὸν λόγον περὶ δημοκρατίας καὶ βασιλείας, ἀλλὰ ἔχουσι πάντοτε λόγον τὸν στόμαχον καὶ τὴν τσέπην. Καὶ ἐνῶ λέγει, ἐδαζίζαμεν πρὸς τὴν θέλλαν ὁ διδάσκαλός μου Διογένης μοῦ εἶπεν ὅτι εὗρεν ἤδη τὸν πολιτικὸν ἄνδρα, ἐγὼ δὲ δὲν ἐδίστασα νὰ ἐγγράφω εἰς τὸ κόμμα τῶν σκέτων Φιλελευθέρων. Ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν εἶχον πεποίθησιν εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Φιλελευθέρων καὶ εἶχον τοιαύτην πίστιν εἰς αὐτὸν ὥστε κατὰ τὸ 1916 ἔγεινα παρὰ τὰς ἀρχάς μου ἐπαναστάτης. Τὴν αὐτὴν πίστιν διατρανῶ καὶ τώρα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ δηλῶ ὅτι προσχωρῶ πρὸς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων.

Ὁ κ. *Δ. Κυβρίτης* καταθέτει τὴν κάτωθι δήλωσιν:

— Ὅταν παρουσιάσθη διὰ πρώτην φορὰν ἡ νῦν ἀνασχηματισθεῖσα Κυβέρνησις ἔβαλα ψῆφον ἐμπιστοσύνης ὑπὸ ἐπιφυλάξεις καταχωρηθείσας εἰς τὰ πρακτικά. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν μεγάλων παραγωγικῶν ἔργων τῆς χώρας καὶ ἰδίᾳ τῆς Μακεδονίας, ὑπὸ συμφέροντας διὰ τὸ Δημόσιον ὅρους, ἡ φορολογικὴ ἀφομοίωσις Παλαιῶν καὶ Νέων Χωρῶν, ἡ ἄνευ ἀναβολῆς κατοχὴ τῶν ἀποζημιώσεων εἰς τοὺς ἀνταλλαξίμους τοῦ Συμπληρωματικοῦ Μητρώου ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ ἡ καταχώρησις πάντων τῶν ἐχόντων Πρωτοβαθμίους ἢ Δευτεροβαθμίους ἀποφάσεις δικαιούχων, ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς κυρωσις τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος περὶ προσωρινῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἐν Τουρκίᾳ ἀκινήτων Ἑλλήνων ὑπηκόων καὶ ἡ πρὸ τῆς 31ης Ἰουλίου ἔναρξις διανομῆς τῶν ὁμολογιῶν τῶν 800 ἑκατομμυρίων, ἡ ἀναγνώρισις συνταξίμου χρόνου τῆς ἐν Τουρκίᾳ ὑπηρεσίας τῶν ἀνταλλαξίμων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἡ διαβάθμισις τῶν δημοδιδασκάλων κατὰ τὸ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθὲν σχέδιον, ἡ ἀτέλεια τῶν ἀπόρων φοιτητῶν, ἡ περίθαλψις τῶν πλημμυροπαθῶν καὶ ἄλλα ζωτικὰ ζητήματα χρήζουσι τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως τῆς κυβερνήσεως.

Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ δείξῃ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον ἢ ἐν τῷ παρελθόντι διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δικαιωμάτων τῶν πρόσφύγων καὶ τῶν κατοίκων τῶν Νέων Χωρῶν καὶ ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑποδεικνυομένων ὡς ἀνωμέτρων δηλῶ ὅτι θὰ δώσω καὶ σήμερον ψῆφον ἐμπιστοσύνης.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις ἐπερατώθη.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου γίνεται διακοπὴ ὁ λεπτῶν.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ἐπαναληφθείσης τῆς συνεδριάσεως καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. *Σ. Νικολαΐδης* καὶ *Λ. Μπούκορας* ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων ἄρχεται ἡ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως ψηφοφορία τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω:

Οἱ παραδεχόμενοι τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως λέγουσι ναί, οἱ δὲ μὴ δεχόμενοι λέγουσιν ὄχι.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα.

Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ 210.

Εἶπον ναὶ 138.

Εἶπον ὄχι 69.

Καὶ ἠρνήθησαν ψῆφον 3.

Κατὰ τὸ παρατεθέμενον πρωτόκολλον.

Κ. Ἀγγελόπουλος	Ο	Γ. Ἀθανασιάδης	Ν
Ν. Ἀμπρᾶς	Ν	Γ. Ἀλεξανδρόπουλος	Ο
Μιχ. Ἀργυρόπουλος	Ν	Γ. Καλαντζόπουλος	Ν
Χαρ. Βοζίκης	..	Ἰ. Κανναβδς	Ν
Γ. Γεωργιάδης	Ν	Δ. Κατσάνος	Ν
Κ. Δεμερτζῆς	Ο	Γ. Καφαντάρης	Ν
Λ. Δουμπερίδης	Ν	Ξ ν. Μπρομάτης	Ο
Γ. Ἐμπειρικὸς	Ν	Ἰωάν. Νικολίτσας	Ν
Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης	..	Σπυρ. Τρικούπης	..
Ἰωάν. Καλογερᾶς	Ν	Γ. Τσακανίκας	Ν
Ν. Κρανιωτάκης	Ο	Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ν
Χρ. Λαδᾶς	Ν	Α. Γρηγοριάδης	Ν
Θ. Νικολούδης	Ν	Δ. Δημάδης	..
Γ. Μερκούρης	Ο	Γ. Παπαπαράσχος	..
Δ. Μπαπᾶκος	Ν	Α. Χατζηνώτας	Ο
Ἰωάν. Ρίλλης	..	Ἀπ. Ζούζουλας	Ο
Ἀντ. Στρατηγόπουλος	Ν	Σπυρ. Ἡλιόπουλος	..
Π. Τσιτσεκλῆς	..	Γ. Καρπετόπουλος	Ο

Γ. Μηναΐος	Ν	Ἰ. Ἰ. Ἄμποτ	..
Ἰ. Μουντζουρίδης	Ο	Π. Αὐγουστίδης	Ο
Π. Πετρίδης	Ν	Ἀλ. Βουτυρᾶς	..
Σπ. Στάης	..	Ζ. Βεντούρας	..
Π. Τσαλδάρης	Ο	Ν. Δαρβέρης	Ο
Κ. Τσαλδάρης	Ν	Δ. Εὐθυμιάδης	Ο
Ἀθ. Χριστόπουλος	Ν	Μ. Θεοδωρίδης	..
Ἡλίας Ἀποστόλης	..	Λ. Ἰασωνίδης	..
Θ. Γρηγορίου	Ν	Δ. Κάκαβος	Ν
Γ. Μπακόπουλος	Ο	Ἰ. Καυτατζόγλου	..
Ν. Μπακόπουλος	Ο	Μ. Κύρκος	Ν
Δ. Πλακούτας	..	Α. Κυβετὸς	..
Θεόδ. Τουρκοβασίλης	Ν	Μεντὲς Ἀλὸ Μεσατζῆς	Ν
Α. Τροχάνης	Ο	Κ. Μουζενίδης	Ν
Ν. Τριανταφυλλάκος	..	Κ. Μιττᾶκος	Ν
Σπυρ. Τσακόπουλος	Ο	Ἀλ. Παπαναστασίου	Ο
Σ. Ἀνδρεαδάκης	Ν	Γν. Παπανικολάου	..
Ἰωάν. Κίνας	Ο	Σταμ. Παπάζης	..
Λουκ. Κουτσοπέταλος	Ν	Φ. Παπαγεωργίου	Ν
Μ. Μαντᾶς	Ο	Ἰσαὰκ Ἀβραὰμ Σιακῆ	..
Γεώργ. Μικρὸς	Ν	Δαΐδ Μπουχὰρ Σολὰν	..
Π. Νικολαΐδης	..	Ν. Χατζηγεωργίου	Ν
Γεώργ. Πεσματζόγλου	Ο	Μ. Γούδας	Ο
Α. Ἀγγελόπουλος	Ο	Ι. Μελᾶς	Ν
Τ. Ἀναστασίου	Ν	Δ. Μπόσαρης	Ν
Κ. Γκότσης	Ν	Ἀλ. Μυλωνᾶς	Ν
Κ. Γόντικας	Ν	Σπυρ. Κασιώτης	Π
Ἰωάν. Γιαννόπουλος	Ν	Χ. Χρηστοβασίλης	Ο
Ἀ. Μάρκου	Ν	Ἀλ. Λούλης	Ν
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος	Ν	Αὔγ. Θεολογίτης	Ο
Δ. Μπούκουρας	Ο	Σ. Καραγεώργης	Ν
Πολυζωγόπουλος Σταῦρ.	Ν	Στ. Νικολαΐδης	Ν
Β. Κανακάρης Ροῦφος	Ο	Α. Παππαδᾶτος	Ν
Βασίλειος Σαγιᾶς	..	Ε. Σταυρίδης	..
Ἀνδρ. Στεφανόπουλος	..	Ι. Τσουτσορίδης	Ν
Ἰ. Σισίνης	..	Εὐθύμ. Βελλιανίτης	Ν
Δ. Στεφανόπουλος	Ο	Δ. Χερβὸς	..
Γ. Βοραζάνης	Ο	Ἰωάν. Θεοτόκης	Ο
Κ. Γεωργαντόπουλος	Ο	Σπυρ. Ἡαϊπέτης	Ο
Γ. Ζερβὸς	Ν	Α. Πιέρρης	Ο
Α. Θεοδωρίδης	Ν	Ρ. Ἀλεξᾶτος	Ν
Κ. Κωνσταντινίδης	Ο	Ι. Μεταξᾶς	Ν
Λ. Λαμπρινίδης	Ν	Κοσμ. Μπουρμπούλης	Ν
Κ. Ὀρφανὸς	Ν	Α. Φωκᾶς	Ν
Χ. Πανταζίδης	Ν	Δ. Ἀνδρεάδης	Ν
Χ. Παπάζογλου	..	Γ. Βαρβούτης	Ν
Λ. Παπαναγιώτου	..	Α. Ζάχος	..
Α. Χαϊνογλου	..	Γ. Κακουλίδης	Ο
Β. Χατζηλίας	Ν	Ν. Κουπαρούσος	Ν
Κ. Βλαχοβασάκης	Ν	Γ. Μπούσιος	..
Ι. Βογιατζῆς	Ο	Η. Παππαδόπουλος	Ν
Θ. Καλαρᾶς	..	Κωνστ. Ἀλαβᾶνος	..
Σ. Οἰκονομίδης	Ν	Δ. Βακουτόπουλος	..
Θ. Παπαστρατῆς	Ν	Μ. Δερλερὲς	Ο
Π. Χατζηπάνος	Ν	Κ. Ἐμπειρίκος	..
Δ. Βοῦλτζος	Ο	Π. Εὐριπαῖος	Ν
Ν. Κολυβᾶς	Ο	Ν. Καμπάνης	Ο
Ἐμ. Λούντζης	Ν	Π. Καμπάνης	Ο
Ζέζας Καΐσαρ	..	Περ. Μαζαράκης	Ν
Ἀντ. Γαλανάκης	..	Κ. Ναυπλιώτης	Ν
Γ. Κοκκινάκης	Ν	Ν. Κωστ. Μπομπιλάλης	..
Γ. Μαρῆς	Ν	Ν. Δ. Κουμάνταρος	Ο
Β. Μεϊμαράκης	Ν	Π. Παπαδάκος	Ν
Ἰ. Περδικογιάννης	Ν	Π. Πετρακᾶκος	Ο
Κ. Πολυχρονάκης	Ν	Γ. Φικιώρης	Ν
Γ. Φραγκουδάκης	..	Α. Ἀποστολίδης	..
Δημ. Ἀμπατζόπουλος	Ν	Ἐ. Γκλαβάνης	Ν
Α. Εὐφραιμίδης	Ν	Χαβούζ-Ὀσμᾶν	..
Β. Ζησιάδης	Ο	Σουκρῆ-Μαμούτ-Ὀγλοῦ	..
Κωνστ. Θέος	..	Ἰω. Κεραμεύς	..
Ἀλ. Ἰωαννίδης	Ν	Κ. Τελωνίδης	..
Δ. Καζάνης	..	Ἀθ. Σινόκας	..
Κ. Καρτάλης	..	Νικόλ. Πλάτμος	Ν
Ἀνδρ. Κόρκας	..	Σ. Μανταρούνης	Ν
Σ. Μάξιμος	Ο	Θεμ. Σορούλης	Ν
Α. Μέρος	Π	Ἐμ. Χατζηδάκης	Ο
Κ. Σπυρίδης	Ν	Π. Ἀλεξίδης	Ο
Ν. Κοθρῆς	Ν	Α. Ἀργυρὸς	Ο
Ροῦσσος Κούνδουρος	Ο	Δ. Δούκας	Ν
Ε. Μοδάτσος	Ν	Α. Λαζαρίδης	Ο
Δ. Γαληνὸς	..	Ν. Μανούσης	..
Γ. Θεοδοσιάδης	Ν	Ν. Τερζόγλου	..
Γ. Καλδῆς	Ν	Δημ. Φλωρίδας	Ν
Β. Καραπαναγιώτης	Ν	Π. Μπούμπουλης	..
Σ. Κρητικᾶς	Ο	Κ. Πετσάλης	Ν
Γ. Λαζανᾶς	..	Χρ. Ἀλαμανῆς	Ν
Μ. Λαΐλιος	Ν	Σ. Ἀλεξιάδης	Ο
Γ. Παπανδρέου	Ν	Περ. Ἀλεξανδρῆς	Ν
Δ. Σάλτας	Ν	Ἀθαν. Ἔξαρχος	Ν
Κ. Στῖμος	Ν	Ε. Ζούκας	..
Π. Ἀντωναρόπουλος	..	Γ. Σίδερης	Ο
Γ. Καντιάνης	..	Σ. Ταλιαδοῦρος	Ν
Α. Ἐμπ. Κουμουνδοῦρος	Ο	Σωτ. Χατζηγάκης	Ν
Π. Μερλόπουλος	Ν	Φ. Χρηστοδῆμος	Ν
Α. Μισυρλῆς	..	Α. Ψάρρας	Ο
Φ. Μοσχούλας	..	Α. Δαμιανὸς	Ν
Δ. Μπενάκης	Ν	Ἀθ. Μιαούλης	Ν
Π. Μπούτος	Ν	Σ. Σαχτούρης	Ν
Π. Σάκκης	Ν	Ν. Βελέντζας	Ν
Ε. Φεστᾶς	Ν	Σ. Γάτος	Ν
Ἰωάν. Βατίστας	Ο	Σπυρ. Κρεμεζῆς	Ν
Π. Διαμαντόπουλος	Ν	Εὐστ. Μαλαμίδας	Ν
Ἐμ. Μαγκίρας	Ν	Α. Παπαθανασίου	..
Γ. Προυκάκης	Ν	Χ. Στεργιόπουλος	Ν
Γ. Σακαλῆς	Ν	Ἰ. Τζιβᾶς	..
Σ. Συμεονόγλου	..	Θαλῆς Τσιριμῶκος	Ο
Δ. Συλίτσης	..	Δ. Χατζῆσκος	Ο
Ἰωάν. Σπετσιώτης	Ο	Ἰ. Βαλαλᾶς	Ν
Γ. Στρῖγκος	..	Φ. Δραγούμης	Π
Σωτ. Σωτηριάδης	Ο	Ν. Κυριακόπουλος	..
Θ. Μαγκριώτης	Ο	Σ. Λιούμπης	Ν
Κ. Μαζαράκης	..	Γ. Μόδης	Ν
Γρ. Τηλικίδης	Ο	Δ. Τζίμας	Ν
Π. Χρυσοβέργης	Ν	Ἀλ. Ξανθόπουλος	Ν
Α. Βαλαωρίτης	Ο	Μ. Βολουδάκης	Ο
Δ. Μπανιᾶς	Ν	Α. Μητσοτάκης	Ο
Α. Τσιῶκος	Ν	Π. Πολυχρονίδης	Ν
Θ. Χαβίνης	..	Γ. Σήφακας	Ο
Κ. Καλκάνης	Ν	Α. Ἀνδρεάδης	Ν
Μ. Τσαρλαμπᾶς	..	Β. Κουκουρίδης	Ν
Β. Σκουλᾶς	Ν	Θ. Πανταζίδης	..
Ε. Φωτάκης	..	Α. Παχνὸς	Ν
Χασὰν Ἀγὰ Ζαδὲ Μουσταφᾶ	..	Α. Πολεμίδης	Ν
Ἀν. Μπακάλμπασης	Ο	Ἀλ. Κανάρης	..
		Ν. Μαμούνης	Ν

Ἑπομένως ἡ πρότασις ἐγένετο δεκτή.

Ὁ κ. *Α. Μιχαλακόπουλος* (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) παρακαλεῖ τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἐξωτερικῶν ἥτις ἐπεξεργάζεται τὴν Ἑλληνογερμανικὴν ἐμπορικὴν συνθήκην νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της μέχρι τῆς προσεχοῦς Δευτέρας καθ' ὅσον τὴν προσεχῆ Τρίτην θὰ ἐπιψηφισθῇ αὐτη.

Ὁ κ. *Γ. Καφαντάρης* (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), παρακαλεῖ ὡσαύτως ὅπως ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπὴ

ὑποβάλλει ταχέως τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τῆς συμβάσεως περὶ Ἑλληνοβουλγαρικῆς μεταναστεύσεως.

Μεθ' ὃ ὥρα 2.40 πρωϊνὴ λύεται συναινέσει τῆς Βουλῆς ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν, καὶ ὥραν 5ην μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιας

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΑ'

τῆς 4 Ἰουνίου 1928.

Ὥρᾳ 6 30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπενάκης*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ συνδέσμου ἐστιατόρων Καλαμῶν διαμαρτυρομένων διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ἡ ὁμοσπονδία γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Μακεδονίας παρακαλεῖ ὅπως ἀρθῇ ἡ ἀπαγόρευσις εἰσαγωγῆς λαχανικῶν εἰς Ἀθήνας, Σερβίαν, Βουλγαρίαν καὶ Τουρκίαν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ καὶ βιοτεχνικοῦ ἐπιμελητηρίου Βόλου παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ ἐκ τῶν πρώτων τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ ἐπιτροπεία τοῦ χρηματιστηρίου ἐμπορευμάτων Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως κηρυχθῇ κατεπείγον τὸ νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου περὶ χρηματιστηρίων ἐμπορευμάτων.

Ἡ ἕνωσις μικροϊδιοκτητῶν Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ἀπαλλοτριώσεως τῶν μικροοικοπέδων τῶν κατεχομένων παρ' αὐτῶν, δυνάμει ἐπισήμων τίτλων.

Πολλοὶ γονεῖς στρατευσίμων τυχόντων ἀναβολῆς κατατάξεως παρακαλοῦν ὅπως ἐπεκταθῇ τὸ εὐεργέτημα ἐξαγορᾶς μέρους τῆς θητείας εἰς τοὺς στρατευσίμους τῆς κλάσεως 1926.

Κάτοικοι τῆς κοινότητος Νεοχωρίου Καρδίτσης ὑποβάλλουν αἴτησιν παρακαλοῦντες ὅπως προσέλθῃ ἡ Κυβέρνησις ἀρωγὸς καὶ ἐνισχύσῃ αὐτοὺς οἰκονομικῶς διότι κινδυνεύουν νὰ ἀποθάνουν τῆς πείνης ἕνεκα τῆς καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας των.

Ἔμποροι σιτηρῶν Βόλου κάτοχοι 1200, τόννων ἀραβοσίτου, προσφέρουν εἰς τὴν τιμὴν τοῦ κόστους τὸν ὑπάρχοντα εἰς τὰς ἀποθήκας των ἀραβόσιτον.

Ὁ προσφυγικὸς κόσμος Κιάτου διαμαρτύρεται διὰ τὴν μεροληπτικὴν στάσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς διονομῆς τῆς ξυλείας εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους, μὴ χορηγούσης τοιαύτην εἰς πάντας τοὺς πρόσφυγας.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Γούδας*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ προέδρου τῶν ἐστιατόρων Ἰωαννίνων διαμαρτυρομένου διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ νόμου περὶ Κυριακῆς ἀναπαύσεως.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Λαΐλιος*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ἐν Λέσβῳ διαφόρων προσφυγικῶν ἑνώσεων καὶ κοινοτήτων παρακαλουσῶν ὅπως ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς διαταχθῇ ἡ ἄμεσος ἔναρξις ἀνεγέρσεως συνοικισμοῦ ἐν Μιτυλήνῃ πρὸς στέγασιν καὶ βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς των.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Μ. Λαΐλιος*** ὑποβάλλει ὑπόμνημα τῶν διακτικῶν κλητήρων Μιτυλήνης ζητούντων ὅπως ληφθοῦν μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς γλίσχρου ἀμοιβῆς των καὶ τῆς κοινωνικῆς των θέσεως.

Ὁ **ἐν Κόμμερ** Τσεχοσλοβακίας κ. Ραϊνόλδος Γρόμε ὑποβάλλει ἀναφορὰν δι' ἧς ἰσχυρίζεται ὅτι δύναται νὰ κατασκευάσῃ δι' ἰδίας του ἐφευρέσεως οἰκήματα διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς στερεὰ ἐντὸς 3-4 ὡρῶν.

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Πτολεμαΐδος ὑποβάλλει ὑπόμνημα δι' οὗ παρακαλεῖ ὅπως ἀπαλλαγοῦν τῶν φόρων οἰκοδομῶν ἐπὶ μίαν δεκαετίαν τὰ ἐν τῇ Νέᾳ ἀγορᾷ Πτολεμαΐδος ἀνεγερθέντα μαγαζεῖα.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ταμείου προνοίας ἐλαιοπαραγωγῆς Χανίων ὑποβάλλει ἀναφορὰν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ κατάργησις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ ὑποβληθέντος σχεδίου νόμου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως νόμων τινῶν τῆς φυτοπαθολογικῆς ὑπηρεσίας.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Κομοτινῆς Ἑλλήνων ὑπηκόων ὑποβάλλει διαμαρτυρίαν κατὰ τῆς οἰκονομικῆς ἐφορίας διενεργησάσης ἀναδρομικῶς καὶ λίαν ἐσπευσμένως μετὰ παρέλευσιν ἐξαετίας ἔλεγχον καὶ ἀναθεώρησιν τοῦ φόρου κεφαλαίου τοῦ 1922 καὶ καταλογήσασαν εἰς αὐτοὺς ὑπέρογκα ποσά.

Τὸ ἐν Δράμᾳ Πανομηρικὸν Συνέδριον ὑποβάλλει ψήφισμα δι' οὗ ζητεῖ ὅπως πρὸ τῶν θερινῶν διακοπῶν λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ὁμήρων καὶ ζημιωθέντων ἐκ τοῦ πολέμου Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπόταρης*** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ἑλλήνων ὁπλαρχηγῶν τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων Μακεδονικοῦ, Βορειοηπειρωτικοῦ καὶ τοῦ μεγάλου πολέμου παρακαλούντων ὅπως ἡ Βουλὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της τὰ ἐν τῷ συνημμένῳ ὑπομνήματί των ἀναφερόμενα αἰτήματα αὐτῶν.

Ὁ πολιτευτὴς κ. ***Θ. Κουτούπης*** ὑποβάλλει αἴτησιν διὰ τῆς ὁποίας κάμνει ἔκκλησιν πρὸς τοὺς βουλευτὰς ἵνα δοθῇ πέρας εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐξυγιάνσεως τοῦ πεδίου Τριναστου ἡ ὁποία μένει ἐκκρεμὴς ἐπὶ 16 μῆνας.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Γ. Μπακόπουλος*** καταθέτει ἀναφορὰν 1) ἐργατῶν τῆς ἐν Τριπόλει ἐδρευούσης ἀνωνύμου ἠλεκτρικῆς ἑταιρείας ἀπολυθέντων παρ' αὐτῆς λόγῳ πωλήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ παρακαλούντων ὅπως χορηγηθῇ καὶ εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσις ἐπαρκὴς καθόσον ἀποστερηθέντες τῆς ἐργασίας των πένονται ἤδη, καὶ 2) πρᾶξιν τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου τῆς κοινότητος Παρθενίων διαμαρτυρομένης κατὰ τῆς ἱδρύσεως εἰρηνοδικείου ἐν Τεγέᾳ καὶ τῆς ὑπαγωγῆς εἰς τοῦτο τῆς κοινότητός των.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Σ. Χασιώτης*** καταθέτει ὑπόμνημα ὑλοτόμων κατοίκων Περιβολίου Γρεβενῶν αἰτούντων τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως δι' ὑλοτομίαι μὴ πραγματοποιηθεῖσαν.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπούκουρας*** καταθέτει ἀναφορὰν τῶν διαφόρων ὀργανώσεων Πύργου, Γορτυνίας ζητούντων ὅπως κατασκευασθῇ τμῆμα ὁδοῦ Ὀλυμπίων - Μουργιᾶς-Μπέλεστι ἵνα συνδεθῶσιν αἱ ὅμορoι ἐπαρχίαι Ἠλείας καὶ Γορτυνίας.

Ὁ Βουλευτὴς κ. ***Δ. Μπούκουρας*** καταθέτει αἴτησιν τῶν Ἀγροτικῶν Καταρχῶν τοῦ δήμου Λετρίνων ζητούντων τὴν ἀπαλλαγὴν των ἐκ τῆς φορολογίας τῶν οἴνων ὡς μὴ ὑπαγομένης τῆς περιφερείας των εἰς τοιοῦτον φόρον.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι σχέδια νόμου:

4) «Περὶ συστάσεως εἰδικοῦ Ταμείου Παμβώτιδος (λίμνη Ἰωαννίνων)».

1) «Περὶ συστάσεως εἰδικῆς ταμειακῆς ὑπηρεσίας Δήμων καὶ Κοινοτήτων» καὶ

3) «Περὶ καταστάσεως τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων».

Οἱ κ. κ. ***Α. Χρηστόπουλος***, ***Ι. Περδικογιάμνης*** καὶ ***Ι. Κίνιας*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης παραγράφου 2 εἰς τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Ν. Διτάγματος τῆς 12 Μαΐου 1926 «περὶ τροποποιήσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Ἀθήνησιν Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου».

Οἱ κ. κ. ***Α. Στεφανόπουλος*** καὶ ***Δ. Μπούκουρας*** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἐφαρμογῆς τῆς § 8 τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κώδικος τῆς φορολογίας τῆς αὐτομάτου ὑπερτιμήσεως».

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ στρατολογίας τοῦ κατὰ γῆν στρατοῦ».

Οἱ κ. κ. ***Α. Μισυρλῆς*** καὶ ***Δ. Φλωριᾶς*** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱεραρχίας καὶ στρατιωτικῶν προβιβασμῶν».

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ συνάψεως συμβάσεως διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποξηραντικῶν καὶ ὑδραυλικῶν ἔργων καὶ τὴν συνομολόγησιν τῶν ἀπαιτουμένων δανείων».

2) «Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3464 τοῦ κυρώσαντος τὸ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ συστάσεως Ταμείου Προνοίας ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων λεωφορείων».

3) «Περὶ κυρώσεως διεθνοῦς συμβάσεως ἀφορώσης τὴν κυκλοφορίαν αὐτοκινήτων».

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ χορηγίας ἐτησίας συνδρομῆς εἰς τὸν Σύλλογον «Μακεδονικῶν καὶ Θρᾳκικῶν Σπουδῶν».

2) «Περὶ ἐπιχορηγήσεως ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας».

3) «Περὶ ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τῶν ἐν ταῖς Νέαις Χώραις τῆς Ἑλλάδος Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου» καὶ

4) «Περὶ παραχωρήσεως ἀγροτικῆς ἐκτάσεως ἀνηκούσης εἰς τὴν Ι. Μονὴν Λευκάδος τῆς Ἰκαρίας εἰς τὸν Φιλανθρωπικὸν Σύλλογον Ἰκαρίων κυριῶν πρὸς ἀνέγερσιν Νοσοκομείου».

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** λαμβάνων τὸν λόγον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, λέγει ὅτι, ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑπέβαλε πρότασιν περὶ ἀπολύσεως τοῦ τέως Δικτάτορος. Φρονῶ ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ λάβῃ ἐπ' αὐτοῦ ἀπόφασιν, διότι δὲν εἶναι δίκαιον καὶ ὀρθὸν νὰ κρατῆται οὗτος ἐπ' ἀορίστον εἰς τὰς φυλακάς.

Ὁ κ. ***Ν. Καμπάνης*** (Προεδρεύων τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς), λέγει ὅτι νομικὸν κώλυμα ὡς καὶ τοιοῦτον ἐκ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς περὶ τῆς συζητήσεως κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην τῆς προτάσεως τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως τοῦ τέως Δικτάτορος δὲν ὑπάρχει. Ἡ πρότασις ἐτυπώθη ἤδη καὶ διενεμήθη πρὸ 24ώρου καὶ πλέον, ὑπάρχει δὲ ἐν αὐτῇ μακρὸν δικαιολογητικόν. Θεωρῶ συνεπῶς ὑπάρχει δὲ ἐν αὐτῇ μακρὸν δικαιολογητικόν. Θεωρῶ συνεπῶς σκόπιμον καὶ λυσιτελὲς ὅπως ἀποφασίσῃ ἀπόψε ἡ Βουλὴ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου του ἐπείγει.

Ὁ κ. ***Β. Ἀλ ξάτος*** λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιληφθῇ ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην τοῦ ζητήματος τούτου, καθόσον αἱ προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς μόλις πρὸ ὀλίγου διενεμήθησαν καὶ δὲν ἀνεγνώσθησαν ἀκόμη.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι, ἀναμφισβητήτως ζητήματα ἀφορῶντα τὴν προσωπικὴν ἐλευθερίαν εἶναι σπουδαιότατα καὶ πρέπει νὰ συζητῶνται ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως. Ἀλλ' ἐπειδὴ μόλις σήμερον διενεμήθησαν αἱ ἐκθέσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, παρακαλῶ ὅπως ἡ σχετικὴ συζήτησις ἀναβληθῇ δι' αὔριον, νὰ παρακληθοῦν δὲ συγχρόνως οἱ κ. κ. Βουλευταὶ νὰ εἶναι παρόντες κατὰ τὴν συζήτησιν διὰ νὰ ληφθῇ καὶ ἀπόφασις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι, προκειμένου περὶ ἔργου δικαστικοῦ, ἡ Κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ οὐδεμίαν γνώμην, ἀλλ' ἕκαστος τῶν κ. κ. Βουλευτῶν θὰ ἐκφράσῃ τὴν δικαστικήν του ἀντίληψιν. Τὸ θέμα τοῦτο θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συζητηθῇ καὶ ἀπόψε.

Ὁ κ. ***Ν. Καμπάνης*** λέγει ὅτι ἡ μέχρι τῆς αὔριον ἀναβολὴ εἶνε μικρά, ἄλλως τε θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα ὥστε ἡ αὐριανὴ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς νὰ εἶνε προϊὸν σκέψεως καὶ μελέτης. Πάντως παρακαλῶ ὅπως αὔριον συζητηθῇ ὡς πρῶτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Δέχομαι, λέγει, νὰ συζητηθῇ αὔριον ἀλλ' ὄχι ὡς πρῶτον θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως διότι εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ συζήτησιν, καὶ αὔριον ὡς πρῶτον θέμα θὰ συζητηθοῦν αἱ ἐμπορικαὶ συμβάσεις.

Μεθ' ὃ ἀποφασίζεται ὅπως τὸ θέμα τοῦτο συζητηθῇ αὔριον.

Ὁ κ. ***Ι. Γιανιόπουλος*** παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθοῦν ταχέως αἱ ἐμπορικαὶ συμβάσεις διότι τοῦτο εἶνε παράκλησις ὅλων τῶν σταφιδοφόρων ἐπαρχιῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ἐπανειλημμένως παρεκάλεσε τὴν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν ὅπως ὑποβάλῃ ταχέως τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐμπορικῆς συμβάσεως μετὰ τῆς Γερμανίας καὶ τὸ ὁποῖον θὰ συζητηθῇ αὔριον. Ἡ ψήφισίς του εἶνε τοσούτῳ μᾶλλον ἐπείγουσα καθόσον δι' αὐτοῦ ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς τῆς σταφίδος ἀπὸ 16 μάρκα κατέρχεται εἰς 5, οἱ δὲ Γερμανοὶ ἔμποροι ἐνῶ ἐπίκειται ἡ ἐσοδεία τῆς σταφίδος, μὴ γνωρίζοντες ἐὰν θὰ ψηφισθῇ ἡ σύμβασις δὲν δύνανται νὰ προαγοράσωσι σταφίδας καὶ στρέφονται εἰς ἄλλας ἀγοράς.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** συνιστᾷ ὅπως συζητηθοῦν αὔριον αἱ συμβάσεις.

Μεθ' ὃ ἀποφασίζεται ὅπως συζητηθοῦν αὔριον αἱ συμβάσεις ὡς πρώτου θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑπογραφείσης ἐν Οὐασιγκῶν τῇ 25 Ἀπριλίου 1926 συμβάσεως περὶ μεταφορᾶς οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ὑπὸ Ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων προσεγγιζόντων εἰς Ἀμερικανικοὺς Λιμένας.» Ἱσυρίμενος δὲ βραχείαν εἰσήγησιν τοῦ νομοσχεδίου λέγει ὅτι ἡ Ἀμερικὴ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἔχει ψηφίσῃ νόμον δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ εἰσαγωγὴ καὶ κατανάλωσις οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν ὁ δὲ ἔλεγχος ὁ γενόμενος ἐπὶ τῶν ἐκεῖ προσεγγιζόντων ἀτμοπλοίων ἐπιφέρει δυσχερείας καὶ πολλάκις ζημίας εἰς αὐτά. Ἡ Ἀγγλία ἤδη ἔλυσε τὸ ζήτημα τοῦτο, διὰ δὲ τοῦ ὑποβαλλομένου νομοσχεδίου λύεται τὸ ζήτημα τῶν διατυπώσεων, αἵτινες εἶνε ἐνοχλητικαὶ καὶ πολλάκις ἐπιζήμιαι καὶ διὰ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα. Καταλήγων παρακαλεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον τοῦτο παραπεμφθῇ εἰς Ἐπιτροπὴν εἰς ἣν νὰ ὁρισθῇ τριήμερος προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς της καὶ κατόπιν νὰ κυρηχθῇ τὸ νομοσχέδιον ὑπηρεσιακόν.

Ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται μετὰ τοῦτο εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι εἶνε ἐκκρεμὴς ἡ ἐπερώτησις περὶ τῶν σεισμοπαθῶν συγχρόνως δὲ ὑπεβλήθη καὶ πρότασις περὶ προτάξεως τῆς ἐπερωτήσεως τοῦ κ. Πεσματζόγλου τῆς ἀφορώσης τὴν ἀποζημίωσιν τῶν πολεμοπαθῶν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι ἐφόσον εἶναι ἐκκρεμὴς μία ἐπερώτησις δὲν δύναται ἡ Βουλὴ νὰ συζητήσῃ ἄλλην.

Πρόεδρος. Φυσικὰ θὰ συζητηθῇ ἡ ἐπερώτησις περὶ τῶν σεισμοπαθῶν.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** λέγει ὅτι ὁσάκις λαμβάνουν χώραν καταστροφαὶ ὅμοιαι μὲ τὴν καταστροφὴν τῆς Κορίνθου καὶ μὲ τὴν πλήμμυραν τοῦ Στρυμόνος διατίθεται πάντοτε κατὰ τὰς πρώτας στιγμὰς ὅτι πρόχειρον μέσον ὑπάρχει διαθέσιμον καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐστάλησαν ἅπαντα τὰ διαθέσιμα μέσα, τὰ ὁποῖα εἶχεν ἡ Κυβέρνησις, ἀπεδείχθη δὲ συγχρόνως καὶ ἡ ἀλληλεγγύη, ἡ ὀφειλομένη εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Τὸ ἀνακουφιστικὸν ὅμως εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὑπεσχέθη νὰ παράσχῃ ὅλα τὰ μέσα πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῆς Κορίνθου καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν πλημμυροπαθῶν. Συνεχίζων ἐξαίρει, λέγει, τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐπέδειξεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς, λυπεῖται ὅμως, λέγει, διότι δὲν ἠκούσθη ἡ φωνή του καὶ διὰ τοὺς πλημμυροπαθεῖς, οἵτινες δὲν ὀφείλουσι τὴν καταστροφήν των εἰς φυσικὰς δυνάμεις ἀλλά, ἔτι χειρότερον, ὀφείλουσι ταύτην εἰς τὴν κακίαν

καὶ τὸ μῖσος τοῦ κόσμου. Πρόκειται, λέγει, περὶ τῆς κωμοπόλεως τῆς Τσουμαγιᾶς ἥτις ἀνέδειξεν ὁπλαρχηγοὺς καὶ ἐθνομάρτυρας καὶ ἥτις προσέφερεν ἑκατόμβας εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος. Ἡ κωμόπολις αὕτη ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ κατεσκάφη. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ διὰ τὸ Δοξάτον καὶ οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων αὐτῶν παραμένουσιν ἐπὶ τόσα ἤδη ἔτη εἰς οἰκίσκους κατασκευασμένους ἀπὸ τὰς λαμαρίνας τὰς ὁποίας ἔλαβον ἀπὸ τὰ συμμαχικὰ Ἀμπρι καὶ εἰς μικροὺς ξυλίνους οἰκίσκους. Καὶ αὐταὶ ἀκόμη ὀφείλονται εἰς τὸν κ. **Γκότσην** τότε Γενικὸν Διοικητὴν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Εἰς τὴν Βουλὴν ἔχουσιν ὑποβληθῆ τρεῖς ἤδη ἐπερωτήσεις δι' αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀλλὰ ἡ Κυβερνήσις ἀπαντᾷ πάντοτε ὅτι δὲν ὑπάρχουσι τὰ μέσα. Ἐγένοντο διαβήματα πρὸς παροχὴν τῶν μέσων πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῆς Τσουμαγιᾶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων, ἡ δὲ δημοσιονομικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ἔδωσεν ἤδη τὴν συγκατάθεσίν της πρὸς τοῦτο. Δυστυχῶς ὁ κ. ***Σίμσον*** ἀπουσιάζει καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποκαταστάσεως δὲν γνωρίζει τὰς ἐνεργείας, αἵτινες ἔγιναν εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν. Παρακαλῶ, λέγει, τὴν Κυβέρνησιν ὅπως δώσῃ σαφεῖς πληροφορίας εἰς τί σημεῖον εὑρίσκεται τὸ ζήτημα τοῦτο. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι δὲν ἐδόθησαν ἀκόμη αἱ ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων οὔτε ἐκ τῆς ἡμερίας οὔτε ἐκ τῶν Συμμαχικῶν Στρατευμάτων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Παρουσιάσθη εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπὴ παρακαλοῦσα τοῦτον ὅπως λύσῃ τὸ ζήτημα, ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς συνέστησε Ἐπιτροπὴν εἰς ἣν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ συμμετέχω καὶ ἐγὼ καὶ ἥτις Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς συμπεράσματα. Ἀλλ' ἐνῷ ἔμελλε νὰ ὑπογραφῇ ἡ ἔκθεσις αὐτῆς καὶ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν αἰφνιδίως τὸ Πανομιρικὸν Συνέδριον τὸ ὁποῖον ἔγινεν εἰς τὴν Δράμαν διὰ τηλεγραφήματός του ἀνεκάλεσε τὸ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Οἰκονομόπουλον καὶ τὰ πράγματα ἤδη ἐκκρεμοῦσιν.

Α. Θεολογίτης. Εἶνε ἀνάγκη, λέγει, νὰ γνωρίσωμεν τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ Ὁμηρικοῦ ζητήματος. Καὶ εἶνε ἀνάγκη ἀκόμη πρὸ τῶν διακοπῶν τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς νὰ ληφθοῦν σχετικαὶ ἀποφάσεις. Δυστυχῶς ἡ Κυβέρνησις ἐπακολουθεῖ νὰ κωφεύῃ. Καὶ ἀντὶ νὰ φωνάζωμεν δέον νὰ ἀξιώσῃ ἡ Βουλὴ ὅπως μετὰ προσοχῆς καὶ συντόμως ἐξετασθοῦν τὰ αἰτήματα τοῦ δευτέρου Πανομηρικοῦ Συνεδρίου.

Π. Τσαλδάρης. Παρατηρῶ, λέγει, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν προβαίνουν μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης ταχύτητος. Πρὸ μηνὸς ἔχω ζητήσῃ πληροφορίας καὶ ἔγγραφα ἅτινα ἀκόμη δὲν μοὶ ἐστάλησαν καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, λέγει, παρακαλῶ ὅπως κατατεθῶσι τὰ ζητηθέντα ἔγγραφα, Ὀφείλομεν, τονίζει, νὰ φθάσωμεν εἰς ἓν τέρμα διὰ νὰ ἱκανοποιηθῶσιν αἱ ἀξιώσεις τῶν πολεμοπαθῶν αἵτινες ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἱκανοποιηθῶσιν εἰς ἀκέραιον, τοὐλάχιστον νὰ ἱκανοποιηθοῦν ταχέως διὰ νὰ μὴ δοθῇ ὑπόνοια ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ ἀδιαφοροῦσι διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** λέγει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπελήφθη τῆς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος τοῦ ἀφορῶντος γενικῶς τὰς ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων εἰς ὅλον τὸ Κράτος, ἕνεκα δὲ τούτου ἦτο ἀνάγκη νὰ συλλέξῃ πλείστα ὅσα στοιχεῖα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπήτησεν ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα. Ἡ ἐργασία ἤδη τῆς ἐπιτροπῆς εἶνε ἑτοίμη ἀλλὰ τὸ ζήτημα μένει ἐκκρεμὲς διότι τὸ Πανομηρικὸν Συνέδριον ἐνῷ ἀνεκάλεσε τὸν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ ἀντιπρόσωπόν του δὲν τὸν ἀντικατέστησε δι' ἄλλου.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν), ἀπαντῶν εἰς τὸν κ. Θεολογίτην λέγει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις οὐδαμῶς ἐπεβράδυνε τὸ θέμα τοῦτο. Ἀλλὰ πρέπει, λέγει, νὰ ἀναγνωρισθῇ ὅτι πρόκειται περὶ θέματος ἀπὸ τὰ περιπλοκώτερα, διότι ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν δύο εἴδη ἀποζημιώσεων, τὰς ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς καὶ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων ἀπὸ τοὺς Συμμάχους. Διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεων πρόκειται νὰ ἐπιβαρυνθῇ τὸ Κράτος, διότι αἱ ἀποζημιώσεις συνεψηφίσθησαν ἤδη. Συνεπῶς τὸ ζήτημα ἐξετάζεται μετὰ προσοχῆς καὶ ἐνδιαφέροντος ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ τοσοῦτον δὲν ὑπεβλήθη ἀκόμη ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν δύναται ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰ σχετικὰ νομοθετικὰ μέτρα.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι ἐφόσον τὸ ζήτημα ἦλθε παρεμπιπτόντος δὲν δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην εὐρύτητα, διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὅπως εὐθὺς ὡς λήξει ἡ συζήτησις ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῶν σεισμοπαθῶν καὶ πλημμυροπαθῶν ἐπιληφθῇ ἡ Βουλὴ τοῦ ζητήματος τούτου. Πάντως παρατηρῶ ὅτι τὸ Κράτος ἐξεπροσώπησε τοὺς πολεμοπαθεῖς εἰς τὰ διάφορα ξένα Κράτη.

Γ. Πεσμαζόγλου. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δώσῃ εἰς τοὺς πολεμοπαθεῖς τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς αὐτοὺς ἀποζημίωσιν.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ συζητηθῇ λίαν προσεχῶς ὅταν συμπληρωθοῦν τὰ ἔγγραφα καὶ ἐλπίζει ὅτι θὰ κανονισθῇ τοῦτο κατὰ τρόπον δίκαιον καὶ διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ Κράτους καὶ διὰ τὰ συμφέροντα τῶν πολεμοπαθῶν.

Γ. Πεσμαιζόγλου. Δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ἐγγράφων γνωρίζομεν καλῶς τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον δυνάμεθα νὰ ἀναπτύξωμεν ἀμέσως· δὲν δεχόμεθα τὴν ἀναβολήν.

Ὁ κ. ***Δ. Φλωριᾶς*** ἐξετάζων εἶτα τὸ ζήτημα τῶν πλημμυροπαθῶν λέγει ὅτι αἱ ζημίαι εἶναι μέγισται διότι κατεστράφη τελείως ἡ ἐσοδεία. Εὐτυχῶς ὅτι δὲν ἔχομεν ἀνθρώπινα θύματα καὶ σχεδὸν οὔτε ἀπώλειαν ζώων. Ὁ Νομάρχης Σερρῶν ἔκαμεν ὅ,τι ἦτο δυνατόν. Κατασκευάσθη ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἡ καταπεσοῦσα γέφυρα ἐστάλησαν ἀκάτια καὶ τρόφιμα καὶ γενικῶς ἐλήφθησαν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα. Ἀλλὰ ἡ πλημμὴ ἐξ ἧς πάσχει ἡ πεδιὰς τῶν Σερρῶν δὲν θεραπεύεται διὰ τῶν μέτρων τούτων, θὰ θεραπευθῇ μόνον διὰ τῆς ταχείας ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τοῦ Στρυμόνος. Ἄλλως τε λόγῳ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀγροτῶν ὁ κλῆρος γῆς ἑκάστης οἰκογενείας δὲν ἐπαρκεῖ καὶ εἶναι ἀνάγκη τὰς γαίας ταύτας νὰ τὰς δώσωμεν εἰς τὴν καλλιέργειαν. Οἱ κάτοικοι, λέγει, τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας θὰ εἶναι εὐγνώμονες ὅταν θὰ ἀρχίσουν τὰ ἔργα τοῦ Στρυμόνος. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς στεγάσεως τῶν πλημμυροπαθῶν παρακαλεῖ ὅπως ἐὰν δὲν λυθῇ τοῦτο ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως τῶν Προσφύγων, ληφθοῦν καὶ διὰ τοὺς ἀστέγους πλημμυροπαθεῖς τὰ αὐτὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Κορίνθου.

Ὁ κ. ***Α. Χριστόπουλος*** λέγει ὅτι οἱ Κορίνθιοι εἶναι εὐγνώμονες διὰ τὰ αἰσθήματα τῆς ἀγάπης ἅτινα ἐπεδείχθησαν εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν πλήξασαν αὐτοὺς συμφοράν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καιρὸς νὰ θρηνήσωμεν διὰ τὰ γενόμενα ἀλλὰ πρέπει νὰ σκεφθῶμεν τὰ μέτρα, ἅτινα πρέπει νὰ ληφθοῦν ἵνα καὶ ἡ προσωρινὴ στέγασις γίνῃ συντόμως ἀλλὰ ἵνα λυθῇ συγχρόνως καὶ τὸ ζήτημα τῆς ὁριστικῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς πόλεως. Δὲν ἀσκῶ ἔλεγχον αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀλλὰ ὀφείλω νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας ἔκαμε παραλείψεις, μία ἐξ αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ ὅτι προέβη εἰς τὴν σύστασιν Ἐπιτροπῆς, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα πρόσωπα εἰς τὴν Κόρινθον ὡς εἶναι ὁ συνάδελφος κ. Ἠλιόπουλος, ἄφισε δὲ νὰ μορφωθῇ ἡ ἰδέα ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔλθουν τὰ Ἀγγλικὰ πλοῖα διὰ νὰ στεγασθοῦν οἱ σεισμοπαθεῖς.

Μ. Κίρκος (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Τὰ ἀγγλικὰ πλοῖα μετέβησαν τὴν Τετάρτην εἰς Κόρινθον ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἦτο ἐκεῖ τὴν ἐπομένην πρωΐαν τῆς καταστροφῆς.

Α. Χριστόπουλος. Σᾶς εἶπον ὅτι δὲν ἀσκῶ ἔλεγχον αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀλλ' ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν συμπολιτῶν μου. Συνεχίζων λέγει, ὅτι ἔχει παράπονον ὅτι ἐνῷ παρῆλθεν ἕνας καὶ ἥμισυς μὴνας ἀπὸ τὴν καταστροφὴν δὲν ἐστάλη ἀκόμη ἡ ἀναγκαιοῦσα ποσότης τῆς ξυλείας εἰς δὲ τὸ Λουτράκι δὲν ἐστάλη ἀπολύτως ξυλεία. Ἐνῷ διὰ τὸ Λουτράκι ἔπρεπε νὰ εἶχε ληφθῇ μέριμνα καὶ νὰ εἶχε συμπληρωθῇ τὸ ἔργον τῆς κατεδαφίσεως, συγχρόνως δὲ νὰ εἶχε ληφθῇ μέριμνα ὅπως χορηγηθῶσι δάνεια πρὸς ἐπισκευὴν τῶν οἰκιῶν των.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπισκευὴν τῶν οἰκιῶν ἔδωσεν ἄδειαν πρὸς τοῦτο πρὸ 8 ἡμερῶν, ἀρκεῖ μόνον νὰ ζητῆται ἡ ἄδεια τῆς ἐπισκευῆς τῶν οἰκιῶν ἀπὸ τὸν ἐκεῖ νομομηχανικόν. Δὲν ἠδυνάμεθα νὰ χορηγήσωμεν προηγουμένως τὴν ἄδειαν τῆς κατεδαφίσεως τῶν οἰκιῶν διότι συνεχίζετο ἡ περίοδος τῶν σεισμικῶν δονήσεων καὶ ὑπῆρχε φόβος νὰ ἔχωμεν θύματα ὅπως δυστυχῶς εἴχομεν τοιαῦτα.

Ὁ κ. ***Α. Χριστόπουλος*** συνεχίζων λέγει ὅτι προκειμένου περὶ κατεδαφίσεως πρέπει νὰ μεταφέρωνται ἀμέσως καὶ τὰ ἐκ τῆς κατεδαφίσεως ὑλικά, ἵνα μὴ παρακωλύεται ἡ ἐλευθέρα κυκλοφορία. Τονίζει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ἀποστολῆς ξυλείας πρὸς ἔναρξιν καὶ τῆς λειτουργίας τῶν λουτρῶν τοῦ Λουτρακίου καὶ τὴν λῆψιν μέτρων κατὰ τῆς ἀκρίδος, ἥτις ἐνέσκυψεν εἰς τὰς σεισμοπλήκτους περιοχὰς ἐν εἴδει θεομηνίας. Ἐπίσης συνιστᾷ ὅπως ληφθῶσι μέτρα περὶ ἀτελοῦς ἐγγραφῆς τῶν ἐκ Κορινθίας φοιτητῶν καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Μέσης ἐκπαιδεύσεως.

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι οἱ μὲν μαθηταὶ ἀπηλλάγησαν παντὸς τέλους, ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς φοιτητὰς ἐζητήθη πίστωσις 400.000 δραχ ἵνα ἐπιτευχθῇ τοῦτο.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** παρατηρεῖ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐπείγει.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι καὶ τὸ Πανεπιστήμιον θὰ ἔπρεπε νὰ κάμῃ μίαν χειρονομίαν προκειμένου περὶ σεισμοπαθῶν.

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει, ὅτι καταβάλλονται ἐνέργειαι, ἐλπίζει δὲ ὅτι τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ ὁποῖον παραπονεῖται καὶ αὐτό, ὅτι εὑρίσκεται εἰς οἰκονομικὰς στενοχωρίας, δὲν θὰ φέρῃ τελικῶς ἀντιρρήσεις.

Ὁ κ. ***Α. Χριστόπουλος*** συνεχίζων τονίζει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσι μέτρα διὰ τὰς ἐξετάσεις τῶν φοιτητῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ ὑποστῶσι τὰς ἐξετάσεις ταύτας, ἐπίσης δὲ καὶ διὰ τὰ ἐξέταστρα. Περαίνων συνιστᾷ ὅπως τὸ τοκοχρεωλύσιον διὰ τὸ τυχὸν συνομολογηθησόμενον πρὸς ὁριστικὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Κορίνθου δάνειον ἐπιβαρύνει ρυχὶ μόνον τοὺς Κορινθίους ἀλλ' ὁλόκληρον τὴν χώραν.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** λέγει ὅτι αἱ θεομηνίαι συνατὲν νὰ εἶνε προσωριναί, ἀλλ' ἡ Κυβερνητικὴ ἀδυναμία εἶνε διαρκὴς ἀπειλή. Ἡ Κυβέρνησις λέγει ὅτι εἶνε ἀξιέπαινος διὰ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβε, δὲν δύναται ὅμως νὰ πιστεύσῃ τὸ λεχθὲν ὅτι εἰς τοὺς πρόσφυγας ἀπηγορεύθη ν' ἀναχωρήσουν ἐκ Κορίνθου.

Ὁ κ. ***Μ. Κίρκος*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) λέγει ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο ἐλήφθη ὄχι διότι οἱ πρόσφυγες ἦσαν πανικόβλητοι, ἀλλὰ διότι ἐπεβάλλετο νὰ ἐπιτραπῇ ἡ δωρεὰν μεταφορὰ μόνον εἰς τοὺς δυναμένους νὰ στεγασθῶσιν εἰς ἄλλο μέρος. Τί θὰ ἐγίνετο ἂν οἱ πρόσφυγες ἤρχοντο ἐδῶ;

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** συνεχίζων λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ὑπέφεραν ἐπὶ 6 ἔτη καταλαμβάνονται ὑπὸ πανικοῦ εἶναι σκληρὸν καὶ ἀπάνθρωπον νὰ τοὺς ἐμποδίζεται νὰ φύγουν. Ἠσκήσατε, κύριε Ὑπουργέ, κηδεμονίαν κατὰ τῶν προσφύγων, ἀλλὰ τοιαύτη κηδεμονία ἀσκουμένη κατ' ἐνηλίκων ἀνθρώπων, κάτι χειρότερον εἶνε ἀπὸ ἐγκαταλειψις. Ἐκρημνίσατε, λέγει συνεχίζων, παράγγες προσφύγων διὰ νὰ δώσετε τὸν ὑπ' αὐτὰς χῶρον εἰς πλουσίους.

Ὁ κ. ***Μ. Κίρκος*** (Ὑπουργὸς τῆς Υγ. Προνοίας) ἀναφέρει πῶς ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις τῆς ἀνεγέρσεως παραπηγμάτων δι' ἐμπορικὰ καταστήματα εἰς τὴν πλατεῖαν, ὅπου ὑπῆρχον ἐκ τῶν προτέρων ἐγκατεστημένα περὶ τὰ 30 παραπήγματα προσφύγων, οἱ ὁποῖοι μάλιστα ἐδέχθησαν τὴν μεταφοράν. Ἔγινεν ἄλλως τε ἁπλῆ μετατόπισις, εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἔμειναν.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** λέγει ὅτι ἡ θεωρία τῆς κηδεμονίας, ἡ ὁποία ἐπεκράτησεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι δὲν κυβερνᾷ ἀλλὰ κηδεμονεύει, ἡ θεωρία αὕτη πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῇ. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος σᾶς κατηγόρησε διὰ κάτι, τὸ ὁποῖον σεῖς δικαίως ἀπεκρούσατε. Διότι βεβαίως σεῖς ποτὲ δὲν θὰ ἐπέρνατε σκηνὰς ἀπὸ τοὺς γηγενεῖς διὰ νὰ τὰς δώσετε εἰς πρόσφυγας. Ἀλλ' εἴπατε μὲν ὅτι δὲν τὸ ἐκάματε σεῖς, ἐτονίσατε δὲ ὅτι τὸ ἔκαμεν ὁ Μητροπολίτης.

Μ. Κίρκος. Ὄχι, δὲν εἶπον αὐτό. Εἶπον ὅτι ὁ Μητροπολίτης διένειμε τὰς σκηνὰς καὶ ὄχι ἐγώ.

Ὁ κ. ***Ε. Ἐμμανουηλίδης*** λέγει ὅτι τοῦτο δὲν ἀπαλλάσσει τῆς εὐθύνης τὸν Ὑπουργόν.

Ὁ κ. ***Γ. Καρπετόπουλος*** λέγει ὅτι εἶναι βεβαιωμένον ἀπολύτως ἐκ τῆς ὅλης συζητήσεως ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησε πλημμελῶς. Προέρχεται δὲ ἤδη τὸ ζήτημα πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ὅ,τι δὲν ἔγινε, ἀφοῦ ὑπάρχουν σημεῖα μαρτυροῦντα ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας εἶχε, μάλιστα δὲ ἐδείχθη καὶ ἀδιάφορος. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι τὴν Τρίτην τὸ ἑσπέρας οἱ Κορίνθιοι καὶ τὰ χωρία ἐκοιμήθησαν εἰς τὸ ὕπαιθρον ὑπὸ ραγδαιοτάτην βροχήν. Τὴν Τετάρτην τὸ ἑσπέρας περίτρομοι οἱ κάτοικοι μήπως πάθουν ὅ,τι ἔπαθαν τὴν προηγουμένην νύκτα ἔσπευσαν εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην καὶ ἐζήτησαν σκηνάς ἀλλ' ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἄλλαι σκηναὶ δὲν ὑπῆρχον. Τοῦτο ἀναφέρω εἰς ἀντίκρουσιν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι αἱ ἀγγλικαὶ σκηναὶ ἔμειναν ἀδιάθεται, λόγῳ τῆς ἐπαρκείας τῶν σκηνῶν, αἵτινες εἶχον ἀποσταλῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὁ κ. ***Μ. Κίρκος*** λέγει ὅτι δὲν εἶπε τοιοῦτον τι, ἀλλ' εἶπεν ὅτι αἱ ἀγγλικαὶ σκηναὶ κατελήφθησαν μόλις τὴν μεσημβρίαν τῆς Πέμπτης, διότι οἱ κάτοικοι δὲν ἐδέχοντο νὰ ἀπομακρυνθῶσιν ἀπὸ τὸν περίβολον τῶν οἰκιῶν των.

Ὁ κ. ***Γ. Καρπετόπουλος*** συνεχίζων λέγει ὅτι διέρρευσεν ἤδη ἀρκετὸς χρόνος καὶ ὅμως μήτε ἡ προσωρινὴ στέγασις δὲν ἐπετεύχθη ἀκόμη. Οὐδεμία ποσότης ξυλείας ἀπεστάλη ἀκόμη εἰς τὰ χωρία. Ὅλοι οἱ χωρικοὶ χρησιμοποιοῦν τὰ σταφιδόπανα διὰ νὰ στεγασθοῦν προσωρινῶς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τοὺς ζημιοῖ ἀνεπανορθώτως, διότι τὰ σταφιδόπανα εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἔπειτα.

Ὡς πρὸς τὴν κατεδάφισιν τῶν ἐτοιμορρόπων εἰς μὲν τὴν Κόρινθον ἔγειναν ἀπόπειρα κατεδαφίσεως, εἰς δὲ τὰ χωρία δὲν ἔγεινεν ἀπολύτως τίποτε. Ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Κόρινθον 18 μηχανικοί, οἱ ὁποῖοι φεύγουν στὰς 11 ἀπὸ τὴν Κόρινθον ἐπιβαίνοντες πολυτελεστάτων αὐτοκινήτων, ἵνα μεταβῶσιν εἰς τὰ χωρία διὰ νὰ εἴπουν ἁπλῶς εἰς τοὺς χωρικούς, αὐτὸ τὸ σπίτι πρέπει νὰ πέσῃ, ἐκεῖ πρέπει νὰ πέσῃ τὸ ἐπάνω πάτωμα, ἐδῶ πρέπει τὸ σπίτι νὰ σιδηροδεθῇ καὶ ἔπειτα συντάσσουν καταστάσεις.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) τονίζει ὅτι αἱ καταστάσεις συντάσσονται κατὰ διαταγὴν τοῦ ἰδίου, ἐπιθυμοῦντος νὰ ὑπερμυνθῇ τῆς τιμιότητος τῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι κατηγορήθησαν ὅτι δὲν μετέδησαν εἰς μέρη εἰς τὰ ὁποῖα μετέδησαν.

Ὁ κ. ***Γ. Καρπετόπουλος*** λέγει ὅτι οὐδεὶς ἤθιξε τὴν τιμιότητα τῶν ὑπαλλήλων, ἀλλὰ τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ὅλα τὰ ἑτοιμόρροπα οἰκήματα ἴστανται ἐκεῖ.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἡ ζωὴ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἀξιωματικῶν ἀξίζει καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν διὰ νὰ γκρεμισθῇ ἁπλῶς ἕνας τοῖχος δύο ἡμέρας ἐνωρίτερον νὰ θυσιάσωμεν τὴν ζωήν των ἕνα ἔχωμεν καὶ ἄλλα θύματα, πλὴν τῶν δύο θυμάτων τὰ ὁποῖα εἴχομεν μέχρι σήμερον.

Ὁ κ. ***Γ. Καρπετόπουλος*** συνεχίζων λέγει ὅτι οὐδεμία πρόνοια ἐλήφθη καὶ διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Κορίνθου καὶ ὡς πρὸς τὴν οἰκονομικὴν δὲ ἐνίσχυσιν τῶν κατοίκων οὐδεμία ἐλήφθη πρόνοια.

Ὁ κ. ***Μ. Κίρκος*** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Μητροπολίτου ἐτέθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἓν ἑκατομμύριον δραχμῶν, αὐξηθὲν

μάλιστα εἰς τὸ διπλάσιον, ἐκ τοῦ ὁποίου σημαντικὸν ποσὸν διετέθη ἤδη εἰς τοὺς ἀνεγείραντας τὰ παραπήγματα τῆς προσωρινῆς των στεγάσεως. Εἰς ἕκαστον τούτων δίδονται 4 καὶ 1)2 χιλιάδες δραχμῶν.

Ὁ κ. **Γ. Καρπετόπουλος** παρακαλεῖ ὅπως τὸ μέτρον τοῦτο ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὰ χωρία, τονίζει ὅτι πρέπει νὰ ληφθῶσιν ἕκτακτα μέτρα καὶ διὰ τὴν φορολογικὴν ἀνακούφισιν τοῦ λαοῦ τῆς Κορινθίας, ἰδίως δὲ τῶν σταφιδοπαραγωγῶν. Ἐπίσης φρονεῖ ὅτι ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι μέτρα διὰ τὰ δικαστήρια καὶ ἐνοικιοστάσιον.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) λέγει ὅτι ὑπεβλήθησαν σχετικὰ νομοσχέδια καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως ἀναγραφοῦν ταῦτα εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** ἐξαίρει τὴν ἠθικὴν δύναμιν μεθ' ἧς οἱ σεισμοπαθεῖς τῆς Κορίνθου ὑπέστησαν τὸ δεινὸν πλῆγμα καὶ τὴν πίστιν μεθ' ἧς βαίνουν πρὸς τὴν ἀνοικοδόμησιν καὶ τὴν ἐκ νέου ἀνέγερσιν τῆς πόλεως των, ὡς ἐπίσης τὴν πανταχόθεν ἐκδηλωθεῖσαν ἀλληλεγγύην πρὸς τοὺς παθόντας πληθυσμούς. Ἀκολούθως πλέκει τὸ ἐγκώμιον τοῦ Μητροπολίτου Δαμασκηνοῦ, διαπρεποῦς ἱεράρχου, ὁ ὁποῖος συνδυάζει τὴν ἄσπιλον ἀρετὴν μὲ τὴν βαθεῖαν μόρφωσιν, τὴν βαθεῖαν πίστιν μὲ τὴν θαυματουργὸν δραστηριότητα, ὁ ὁποῖος ἐμφορεῖται ἀπὸ τὰς αὐστηροτέρας παραδόσεις τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ διέπεται ἀπὸ τὸ διαυγέστερον σύγχρονον πνεῦμα. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ καυχᾶται διὰ τὸν Μητροπολίτην Δαμασκηνόν. Ἐκφράζω τὴν ἰδιαιτέραν ὑπερηφάνειαν τῆς ἐπαρχίας Ναυπακτίας, διότι τοιοῦτον ἐγέννησε τέκνον. Ὁμιλῶν περαιτέρω περὶ τῶν πλημμυρῶν λέγει ὅτι εἰς τὴν Ἀνατολ. Μακεδονίαν αἱ καταστροφαὶ ὑπῆρξαν ἀσυγκρίτως μεγαλύτεραι, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν Αἰτωλοακαρνανίαν ἔγιναν καταστροφαὶ ἴσης ἐκτάσεως εἰς βάρος τῶν παθόντων. Περιγράφει τὰς καταστροφὰς τῆς πεδιάδος τῆς Ναυπάκτου ἀπὸ τῶν ποταμῶν Μόρνου καὶ τῆς πεδιάδος Μεσολογγίου ἀπὸ τὸν Εὔηνον. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας ἔσπευσε νὰ ἀποστείλῃ ἐκεῖ πιστώσεις καὶ συρματοπλέγματα διὰ τῶν ὁποίων κατασκευάζονται πρόχειρα προστατευτικὰ ἔργα, οἱ δὲ πληθυσμοὶ τὸν εὐγνωμονοῦν. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ἀποσταλοῦν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου τῆς Προνοίας χρηματικὰ βοηθήματα εἰς τοὺς ὁλοσχερῶς καταστραφέντας μικροϊδιοκτήτας, νὰ ἀπαλλαγοῦν οὗτοι τῶν σχετικῶν φόρων καὶ νὰ δοθοῦν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας μακροπρόθεσμα ἄτοκα δάνεια.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** τονίζει ὅτι ἐκτὸς τῶν σεισμοπαθῶν Κορινθίας ὑπάρχουν καὶ ὀλίγοι τοιοῦτοι εἰς τὴν Λοκρίδα καὶ Φθιώτιδα ἐκ τοῦ ἐπισημοβάντος ἐκεῖ σεισμοῦ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον. Συγκεκριμένως εἰς τὰ χωρία τῆς Λοκρίδος, Γλούνιτσα καὶ Ρεγγίνι, κατέπεσαν τότε 50 οἰκίαι, πολλαὶ δὲ διερράγησαν εἰς Δαβίον, Ἐλάτειαν, Καλαπόδι, Στράκηγι, Ἀμούρι καὶ Ζιώψη Τυμπρηστοῦ. Διὰ τὰς ἀνάγκας ὅλων αὐτῶν διετέθησαν μόνον 100 χιλιάδες δραχμῶν, αἵτινες δὲν περιῆλθον ἀκόμη εἰς τοὺς σεισμοπαθεῖς. Εἶνε δίκαιον, ἐπιμένει, νὰ συμπεριληφθῶσι καὶ αὐτοὶ εἰς τοὺς σεισμοπαθεῖς τῆς Κορινθίας, τυγχάνοντες οὕτω τῶν αὐτῶν μὲ ἐκείνους εὐεργετημάτων ἀπὸ μέρους τοῦ Κράτους. Ἐπίσης κάμνει λόγον διὰ τὰς καταστροφὰς τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον συνιστᾷ ὅπως συμπεριληφθῇ ἐκ τῶν πρώτων εἰς τὰς συμβάσεις πρὸς διευθέτησιν τῆς κοίτης αὐτοῦ, καταλήγων δὲ λέγει ὅτι συνέβησαν πλήμμυραι καὶ εἰς ἄλλα μέρη ὅπως εἰς τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Μαντινείαν τὴν Αἰτολοακαρνανίαν, ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν δὲ τῶν μερῶν τούτων εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῶσι τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα. Πρέπει δηλαδὴ νὰ καταβληθῇ φροντὶς ὅπως ἐξακριβωθῶσιν αἱ γενόμεναι ζημίαι, νὰ ἐπακολουθήσῃ δὲ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ πάσης φορολογίας εἰς τοὺς παθόντας πληθυσμούς.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς.** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι ἐδόθησαν ἤδη σχετικαὶ διαταγαί.

Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας. Εὐχαριστῶ τὸν κ. Ἀρχηγὸν τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως διότι μὲ ὅλον τὸ κῦρος τοῦ ἤλθεν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἀπόψεών μου. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἀφορῶν προχείρους προστασίας. Ἐξ ὀνόματος τοῦ λαοῦ τῆς Αἰτωλοακαρνανίας ἀξιῶ ὅπως εἰς τὰ διὰ νέου δανείου ἐκτελεσθησόμενα ὑπὸ τῶν ξένων Ἑταιρειῶν Ὑδραυλικὰ ἔργα περιληφθοῦν καὶ ἐκεῖνα τῆς πεδιάδος Μόρνου καὶ τοῦ Λεσινίου εἰς τὸ Ξηρόμερον διὰ τῆς καταστροφῆς τῆς κοίτης τοῦ Ἀχελώου. Διὰ τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα τοῦ Μόρνου ὑπάρχει μελέτη τοῦ ὑδραυλικοῦ Παγιαρόλα, δὲν ἀπαιτοῦνται δὲ δεκάδες ἑκατομμυρίων δολλαρίων, ὡς διὰ τὸν Στρυμῶνα ἀλλὰ μόλις εἴκοσι περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν. Διὰ τῆς δαπάνης ταύτης θὰ σωθῇ καλλιεργουμένη ἔκτασις 25 χιλιάδων στρεμμάτων, γονιμωτάτη δέ. Βεβαίως καὶ ἄλλαι περιφέρειαι ἔχουν ἀνάγκην σχετικῆς προστασίας. Πρὸ ἡμερῶν διηρχόμην μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας ἐξ Ἀγουλινίτσης καὶ οἱ κάτοικοι ἠξίωσαν διὰ πανδήμου διαδηλώσεως τὴν ἀποξήρανσιν τοῦ ἐκεῖ ἕλους ἐκτάσεως 80 χιλιάδων στρεμμάτων. Καταλήγων ζητεῖ ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διαβεβαίωσιν ὅτι εἰς τὴν ψηφισθησομένην διὰ τὰς ἀποξηράνσεις σύμβασιν θὰ περιληφθοῦν ὁριστικῶς καὶ τὰ ἔργα τοῦ Μόρνου.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι πλὴν τῶν ἔργων Στρυμῶνος, Φιλίππων κλπ. ἔχει ὑπ' ὄψιν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐπιληφθῇ καὶ ἄλλων ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος ἑκάστου. Τὸ ζήτημα μελετᾶται σοβαρῶς καὶ ἐλπίζει ἡ Κυβέρνησις νὰ καταλήξῃ εἰς συμπέρασμα.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ ἀντιλήψεως τῶν ἐκ τῶν σεισμῶν τῆς Κορίνθου παθόντων».

Ὁ κ. **Π. Πετρίδης** λέγει ὅτι δὲν γνωρίζει τὰς λεπτομερείας τοῦ Νομοσχεδίου καὶ δὲν γνωρίζει ἐὰν τὸ διατιθέμενον ποσὸν εἶναι ἐπαρκές.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** λέγει ὅτι ἡ διατιθεμένη πίστωσις εἶναι 150 ἑκατομμύρια δραχμῶν δυναμένη νὰ αὐξηθῇ.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** παρακαλεῖ ὅπως αὔριον συνεχισθῇ ἡ συζήτησις ἵνα περατωθῇ καὶ χάριν τῶν πλημμυροπαθῶν καὶ χάριν τοῦ κύρους τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** λέγει ὅτι ἐκ τῆς συζητήσεως οὐδὲν θὰ προκύψῃ. Ὡς πρὸς τοὺς πλημμυροπαθεῖς ἐπισπεύδεται ἤδη ἡ σχετικὴ ἐργασία ἐν τῷ Ὑπουργείῳ καὶ ἐλπίζεται ὅτι ἐντὸς μικροῦ θὰ ὑποβληθῇ σχετικὸν νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** παρατηρεῖ ὅτι δὲν δύναται τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ ληφθῇ ἀπόφασις. Αὔριον ἡ Βουλὴ μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ἀπεφασίσθη νὰ ψηφισθοῦν, δύναται νὰ λάβῃ οἱανδήποτε ἀπόφασιν.

Μετὰ τοῦτο συνεχίσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ Συνεδρίασις ὥρᾳ 9.45' δι' αὔριον 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Μ. Λαΐλιος
Γ. Βοραζάνης

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΒ'

τῆς 5 Ἰουνίου 1928.

Ὥρα 6 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Μελᾶς** καταθέτει 1) αἴτησιν ὀκτὼ ὁπλαρχηγῶν πολλὰς προσενεγκόντων ὑπηρεσίας εἰς τὴν πατρίδα παρακαλούντων ὅπως ληφθῇ νομοθετικὴ πρόνοια περὶ χορηγίας εἰς αὐτοὺς ἀναλόγου συντάξεως, καὶ 2) ὑπόμνημα τῶν Συμβολαιογράφων τοῦ Πρωτοδικείου Ἰωαννίνων παρακαλούντων ὅπως μὴ ψηφισθῇ τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον καὶ μείνῃ ἰσχὺν καὶ κυρωθῇ τὸ ὑπάρχον Διάταγμα.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Καντιάνης** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου προσωρινῶν δημοδιδασκάλων Μεσσηνίας καὶ Λακωνίας ζητούντων νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ψηφισθοῦν εἰς τὰ μονοτάξια διδασκαλεῖα, ἔχοντες τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ γεωργικοῦ συλλόγου τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης ἀναφέρει ὅτι σύμπας ὁ γεωργοπαραγωγικὸς κόσμος ζητεῖ τὴν ταχεῖαν ἵδρυσιν τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης καὶ τὴν κατάργησιν τῆς δεκάτης.

Τὸ σωματεῖον ἡ Ἐργατικὴ Βοήθεια Σερρῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἀρχῶν ἀρνουμένων νὰ χορηγήσουν ἄδειαν πρὸς σύγκλησιν πανεργατικῆς συγκεντρώσεως.

Ὁ πρόεδρος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων Θράκης διαμαρτύρεται κατὰ τῆς κοινοτικῆς ἐπιτροπῆς περὶ αὐξήσεως τοῦ τιμαρίθμου τῶν κατωτέρων δικαστικῶν μόνον κατὰ μίαν μονάδα.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Ξ. Μαυρομάτης, Γ. Ἀλεξανδρόπουλος** καὶ **Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας**, καταθέτουν τηλεγράφημα τῶν ἐπιτροπῶν καπνοπαραγωγῶν καὶ τοῦ δημάρχου Ἀγρινίου διαμαρτυρουμένων διὰ τὴν μελετωμένην μονοπώλησιν τοῦ καπνοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Χ. Λαδᾶς** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ Μιλ. Ξένου, τέως καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς, ἀπολυθέντος ἀδικαιολογήτως καὶ ζητοῦντος ἀκύρωσιν τῆς ἀπολύσεώς του καὶ μετάθεσιν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνωτέρᾳ Γεωπονικῇ Σχολῇ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Πετρακάκος** καταθέτει 1) αἴτησιν τῶν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν χωροφυλακῆς Καλαμῶν παρακαλούντων ὅπως τροποποιηθῇ τὸ Ν. Δ. τοῦ ταμείου ἀρωγῆς ἀξιωματικῶν χωροφυλακῆς ἀπὸ τοῦ 1920, διὰ νὰ τύχουν καὶ αὐτοὶ τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ταμείου τούτου, 2) αἴτησιν τῶν κατοίκων τῆς κοινότητος Νυφίου-Κοκκάλας Λακωνίας παρακαλούντων ὅπως συσταθῇ ἀγροτικὸν ταχυδρομεῖον εἰς τὸ Ἔξω Νύφη καὶ 3) αἴτησιν τῆς κοινότητος Δουραλῆ τέως Ἔλους ζητούντων τὴν ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων πρὸς ἀλλαγὴν τῆς κατευθύνσεως τῆς κοίτης τοῦ ποταμοῦ Εὐρώτα καὶ τῆς ταχείας ἐκβαθύνσεως αὐτοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Μ. Δερλερὶς** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ ὑποστρατήγου Πίσσα Εὐστρ. παραπονουμένου διὰ τὴν διαρκῶς ἀναβαλλομένην ἀπόφασιν ἐπὶ οἰκοπέδου του εὑρισκομένου ἐν Σκαραμαγκᾷ καὶ παρακαλοῦντος ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Δεσύλλα διαβιβάζει αἴτησιν τῶν κατοίκων αὐτῆς ζητούντων ὅπως ληφθῶσι μέτρα ἐξοντωτικὰ κατὰ τῶν ἀκρίδων.

Κάτοικοι Τρικκάλων ὑποβάλλουν αἴτησιν δι' ἧς ζητοῦν ὅπως τύχουν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐπιβληθεῖσαν εἰς τὰ καταστήματά των ἀπαγόρευσιν κατὰ τὸν πόλεμον πωλήσεως ὅπλων καὶ πολεμεφοδίων.

Ἐπιτροπὴ τοῦ Α' Συνεδρίου τοῦ Πολιτικοῦ τμήματος τοῦ ἀγροτικοῦ κόμματος τῆς ἐπαρχίας Γρεβενῶν ὑποβάλλει ψήφισμα διαμαρτυρίας κατὰ πάσης πραξικοπηματικῆς ἐνεργείας ἀνευθύνων παραγόντων πρὸς διασάλευσιν τῆς ἐσωτερικῆς γαλήνης τῆς χώρας.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Φλῶρας** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν ἐκ Βουλγαρίας μεταναστῶν διαμαρτυρομένων καὶ πάλιν διὰ τὴν συμφωνίαν Καφαντάρη-Μολλόφ.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Β. Ἀλεξᾶτος** καταθέτει αἴτησιν τοῦ ξενοδόχου Ηελυδίου Η. Βρυώνη κατοίκου Ἀθηνῶν παρακαλοῦντος ὅπως τῷ ἀποδοθῶσι δύο χιλιάδες δραχμαί, τὰς ὁποίας ὀφείλει τὸ Κράτος διὰ παραχωρηθέντα τῷ νομάρχῃ Τριπόλεως πυροτεχνήματα. Ὁ κ. **Β. Ἀλεξᾶτος** ἀναπτύσσει καὶ προφορικῶς τὸ κατάφορον δίκαιον τοῦ αἰτοῦντος.

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 28)8)25 Ν. Δ. περὶ σειρᾶς ἀρχαιότητος τῶν ἀξιωματικῶν καὶ συμπληρώσεως τούτου».

Ὁ κ. **Δ. Κάκαβος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 23 Νοεμβρίου 1925 περὶ κωδικοποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἰσχυουσῶν διατάξεων περὶ ἀπονομῆς συντάξεως ἕνεκα στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς ὑπηρεσίας».

Ὁ κ. **Δ. Τσιόκος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συγκροτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας».

Οἱ κ. κ. **Θ. Τσιριμῶκος, Β. Μαλαμίδας Ν. Κουπαροῦσος** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ἀναδρομικῆς ἐγγραφῆς ἀξιωματικῶν τοῦ σχολείου Ἐπιμελητείας καὶ Διαχειρίσεως εἰς τὴν Νομικὴν σχολὴν καὶ ἀνωτάτην Ἐμπορικήν».

Οἱ κ. κ. **Δ. Πετρακᾶκος, Π. Παπαδᾶκος, Γ. Φικιώρης** καὶ **Ν. Κουμάνταρος** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ὑλικῆς ἐνισχύσεως τοῦ σανατορίου «Ἅγιος Νίκων» τοῦ ὄρους Πάρνωνος τῆς Πελοποννήσου».

Ὁ κ. **Π. Μερλόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

Περὶ κανονισμοῦ τῆς μισθοδοσίας τῶν γυναικῶν νοσοκόμων τοῦ Π. Ναυτικοῦ.

2) Περὶ συστάσεως Συμβουλίου Διοικητικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ πολιτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν καὶ

3) Περὶ ναυτικῆς Ἱεραρχίας καὶ ναυτικῶν προαγωγῶν.

Ὁ κ. **Θ. Νικολούδης** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων ἵνα ρυθμίσῃ τὸ ζήτημα τῶν ἐγγραφῶν, ἐξετάσεων κλπ. τῶν μαθητῶν τῶν σεισμοπαθῶν μερῶν».

Οἱ κ. κ. **Γ. Κοκκινάκης, Π. Πολυχρονίδης, Μ. Κοβρῆς, Ρ. Κούνδουρος, Κ. Πολυχρονάκης, Μ. Βολουδάκης, Ι. Περδικογιάννης, Ε. Φωτάκης** καὶ **Γ. Σήφακας** ὑποβάλλουσι τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3894 περὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας καὶ ἀγροφυλακῆς Κρήτης».

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ἔλαβε χθὲς τὸ ὑπ' ἀριθ. 253 ἔγγραφον τοῦ κ. Προέδρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δι' οὗ παρακαλεῖται νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ διατάγματος ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4 Ἰουνίου εὑρεστήθη νὰ διορίσῃ Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς Γεωργίας τὸν κ. **Χ. Ἀλαμανῆν** καὶ Ὑφυπουργὸν ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας τὸν κ. **Σ. Ταλιαδοῦρον.**

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν)

καταθέτει σχέδιον νόμου περὶ κυρώσεως τῆς συμβάσεως περὶ ἀμοιβαίας δικαστικῆς ἀντιλήψεως καὶ βοηθείας ἐπὶ ὑποθέσεων ἀστικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ δικαίου ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν ὑποθέσεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας» καὶ παιούμενος μηχείαν αὐτοῦ εἰσήγησιν λέγει ὅτι τοῦτο λαμβάνει πρόνοιαν περὶ τῆς ἀσφαλοῦς ἐπιδόσεως τῶν μεταξὺ τῶν ὑπηκόων τῶν δύο Κρατῶν διαμειδομένων δικογράφων καὶ διακανονίζει ἐν γένει ἀμοιβαίως τὴν δικαστικὴν ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν ἐπὶ ὑποθέσεων ἀστικοῦ καὶ ἐμπορικοῦ δικαίου ὡς καὶ ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν ὑποθέσεων τῶν δύο Κρατῶν. Ἐπὶ τούτοις παρακαλεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον παραπεμφθῇ εἰς τὴν οἰκείαν ἐπιτροπήν.

Ὁ κ. **Α. Μαζαράκης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ 3522 περὶ στρατολογίας τῆς χωροφυλακῆς».

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει τροπολογίας ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν νόμων περὶ φορολογίας γεωργικῶν τινων προϊόντων καὶ ἀγοπροβάτων καὶ χοίρων.

Οἱ βουλευταὶ **Γ. Μόσης** καὶ **Θ. Τσιριμῶκος** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ ἀφορωσῶν τὸ Σῶμα στρατιωτικῆς δικαιοσύνης διατάξεων κλπ.

Ἡ ἐπὶ τῆς Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ κυρώσεως συμβάσεως περὶ χορηγήσεως δανείου πρὸς τὴν ἐπιτροπείαν ἐλευθέρας ζώνης Θεσ)νίκης παρὰ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ δανείων.

Πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ὁ κ. **Α. Ἀργυρὸς** παρακαλεῖ τὸν κ. Πρόεδρον νὰ ἀνακοινώσῃ τηλ)μα τῶν κατοίκων Καστορίας διαμαρτυρομένων διότι θέτει ἡ Τράπεζα εἰς δημοπρασίαν κτήματα ἀνταλλάξιμα διεκδικούμενα παρὰ γηγενῶν κατοίκων, ἵνα λάβῃ γνῶσιν τῶν διαμαρτυριῶν αὐτῶν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ ἀναστείλῃ τὰς δημοπρασίας.

Πρόεδρος. Μόλις πρὸ ὀλίγου ἐλήφθη καὶ θὰ ἀνακοινωθῇ αὔριον.

Ἐπίσης ὁ βουλευτὴς κ. **Δ. Κατσάιος** ἀνακοινοῖ τηλ(γραμμα τοῦ συγκροτηθέντος ἐν Ἀγρινίῳ συλλαλητηρίου κατὰ τῆς μελετωμένης μονοπωλίσεως τοῦ καπνοῦ καθ' ἧς κηρύσσεται καὶ ζητεῖ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐγκαταλείψῃ τὸ μέτρον τοῦτο ὅπερ θὰ προκαλέσῃ διατάραξιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ καταστροφὴν τῆς καπνοπαραγωγῆς.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν διάταξιν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας.

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ σύνολα τῶν νομοσχεδίων· 1)Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦἀπὸ 6'Οκτωβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ προσαρτήσεως τῶν σχολῶν Ἀνωτάτης Δασολογικῆς καὶ Γεωπονικῆς Σχολῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσ)νίκης. 2) Περὶ κυρώσεως συμπεπληρωμένων καὶ τροποποιουμένων Ν.Δ. α) τῆς 10)13 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, β) τῆς 1)12 Ἰουνίου 1926 περὶ συμπληρώσεως τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐφέδρων νόμων καὶ γ) τῆς 3)6 Σ)βρίου 1926 περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10)10 1925 Ν. Δ. περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ κωδικοποιήσεως τούτων εἰς ἕνα ἰσχύοντα κείμενον, ἔχοντα οὕτω.

Περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 6 Ὀκτωβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ προσαρτήσεως τῶν Σχολῶν Ἀνωτάτης Δασολογικῆς καὶ Γεωπονικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης».

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφάπαξ συζήτησιν).

Ἄρθρον πρῶτον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 6-10-1927 Ν. Δ. «περὶ προσαρτήσεως τῶν Σχολῶν Ἀνωτάτης Δασολογικῆς καὶ Γεωπονικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης» ἔχον οὕτω:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἄρθρον 77 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 27-8-927 εἰδικὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς Βουλῆς, μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐπὶ τῆς Γεωργίας κλπ. Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν.

Ἄρθρον 1.

Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου 1928 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης θέλει λειτουργήσει ἡ μέχρι τοῦδε ἐν Ἀθήναις ἑδρεύουσα Ἀνωτάτη Δασολογικὴ Σχολή, ὡς τμῆμα τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν.

Ἄρθρον 2.

Αἱ τακτικαὶ ἕδραι τοῦ τμήματος τῆς Δασολογίας τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἶναι αἱ ἑξῆς:

1) Δασοκομίας καὶ δασικῆς ἐδαφολογίας.
2) Ὑλοχρηστικῆς καὶ Ἰχθυρικῆς.
3) Ξυλομετρικῆς καὶ Δασικῆς ἐκτιμητικῆς μετὰ Ὑλοστατικῆς καὶ Θηραματικῆς.
4) Δασικῆς διαχειριστικῆς καὶ δασικῆς Πολιτικῆς.
5) Ὑδραυλικῆς καὶ διευθετήσεως χειμάρρων.
6) Παραστατικῆς Γεωμετρίας καὶ Οἰκοδομικῆς.
7) Τεχνικῆς Μηχανικῆς καὶ Μηχανολογίας.
8) Πολιτικῆς Οἰκονομίας.
9) Δημοσίας Οἰκονομίας καὶ στατιστικῆς.
10) Στοιχείων Δικαίου.
11) Λογιστικῆς.
12) Μαθηματικῶν καὶ Μηχανικῆς.
13) Τοπογραφίας, ὁδοποιΐας καὶ δασικῶν μεταφορῶν.
14) Φυτοπαθολογίας.

Εἰς τὴν ἕδραν τῆς Δασοκομίας καὶ τῆς Δασικῆς Ἐδαφολογίας ὑπάγεται καὶ τὸ μάθημα τῆς Ἐγκυκλοπαιδείας τῆς Δασολογίας. Οἱ καθηγηταὶ τῶν ἄνω τακτικῶν ἑδρῶν διορίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3341 «περὶ ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

Διάταγμα δὲ θέλει καθορίσει τὰς ἐκτάκτους καὶ βοηθητικὰς ἕδρας.

Ἄρθρον 3.

1. Οἱ ἤδη ὑπηρετοῦντες εἰς τὴν Ἀνωτάτην Δασολογικὴν Σχολὴν τακτικοὶ καθηγηταί, πλὴν τῶν ἐπὶ ἐπιμισθίῳ, καταλαμβάνουσιν αὐτοδικαίως τὰς ἀντιστοίχους ἕδρας τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μὴ ἀποδεχόμενοι δὲ ταύτας ἀπολύονται τῆς θέσεώς των καὶ διορίζονται ἕτεροι ἀντὶ τούτων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3341 «περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης». Τὰς ἕδρας τῶν ἤδη ἐπὶ ἐπιμισθίῳ καταλαμβάνουν καθηγηταὶ διοριζόμενοι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ αὐτοῦ νόμου. Οἱ ἤδη εἰς τὴν Ἀνωτάτην Δασολογικὴν Σχολὴν ὑπηρετοῦντες ἐπιμεληταὶ καὶ βοηθοὶ καταλαμβάνουν ὡσαύτως ἀντιστοίχους θέσεις εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, μὴ ἀποδεχόμενοι δὲ ἀπολύονται τῆς θέσεώς των. Ὁ ἤδη ὑπηρετῶν γραμματεὺς τῆς αὐτῆς Σχολῆς ἀπολύεται.

2. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν λειτουργίαν τοῦ τμήματος τούτου, τὰς τμηματικὰς καὶ τὰς ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις, τὸ διοικητικὸν προσωπικόν, τὸ διδακτικὸν προσωπικόν, τοὺς ἐπιμελητάς, βοηθοὺς καθηγητῶν, τὴν ἵδρυσιν ἐργαστηρίων καὶ φροντιστηρίων καὶ ἐν γένει τὰς περὶ φοιτητῶν, ἀκροατῶν, τοὺς σκοπούς, οὓς ἐπιδιώκει τὸ τμῆμα κλπ. ρυθμίζονται ταῦτα συμφώνως πρὸς τὸν ἰσχύοντα ἤδη ὀργανισμὸν τῆς Ἀνωτάτης Δασολογικῆς Σχολῆς, πλὴν τοῦ διορισμοῦ Διευθυντοῦ καὶ Ὑποδιευθυντοῦ, οἵτινες ἀντικαθίστανται ὑπὸ τοῦ κοσμήτορος, τούτου διοριζομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3341 «περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ».

Ἄρθρον 4.

Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1928 θέλει λειτουργήσει εἰς τὸ αὐτὸ ὡς ἄνω Πανεπιστήμιον τμῆμα γεωπονίας, ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀκτωβρίου 1929 καὶ κτηνιατρικόν, ὡς τμήματα τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν.

Ἄρθρον 5.

Αἱ τακτικαὶ ἕδραι τοῦ τμήματος τῆς Γεωπονίας τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἶνε αἱ ἑξῆς:

1) Γεωργικῆς Ζωολογίας καὶ Ἐντομολογίας (εἰς τὴν ἕδραν ταύτην θὰ συμπεριληφθῇ ἡ Σηροτροφία καὶ ἡ Μελισσοκομία).
2) Ἀνατομίας καὶ Φυσιολογίας τῶν ἀγροτικῶν ζώων (εἰς τὴν ἕδραν ταύτην θὰ συμπεριληφθῇ ἡ ὑγιεινὴ τῶν ἀγροτικῶν ζώων καὶ στοιχεῖα Κτηνιατρικῆς).
3) Γεωργικῆς Μηχανολογίας.
4) Φυτοπαθολογίας.
5) Γεωργικῆς ὑδραυλικῆς καὶ οἰκοδομικῆς.
6) Γεωργίας (γενικῆς καὶ εἰδικῆς) καὶ Ἐγκυκλοπαιδείας τῆς Γεωργίας.
7) Ζωοτεχνίας (γενικῆς καὶ εἰδικῆς).
8) Γεωργικῆς Οἰκονομίας.
9) Γεωργικῆς Τεχνολογίας (Οἰνοποιΐας, Ζυμοτεχνίας, οἰνοπνευματοποιΐας, γαλακτοκομίας, ἐλαιουργίας κλπ.).
10) Ἀμπελουργίας.
11) Δενδροκομίας, ἐλαιοκομίας, κηπουρικῆς καὶ ἀνθοκομίας.
12) Μαθηματικῶν καὶ μηχανικῆς.
13) Τοπογραφίας, ὁδοποιΐας καὶ δασικῶν μεταφορῶν.
14) Πολιτικῆς Οἰκονομίας.
15) Δημοσίας Οἰκονομίας καὶ Στατιστικῆς.
16) Στοιχείων δικαίου.

Ἔκτακτοι δὲ ἕδραι:

1) Λογιστικῆς.
2) Ὑγιεινῆς.
3) Σχεδίων ἀγροτικῶν συνοικισμῶν καὶ ἀρχιτεκτονικῆς.

Οἱ καθηγηταὶ τῶν ἄνω τακτικῶν ἑδρῶν διορίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3341 «περὶ ἱδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

Ὁ καθηγητὴς τῆς ζωοτεχνίας τοῦ τμήματος τῆς Γεωπονίας εἶνε καὶ καθηγητὴς τῆς αὐτῆς ἕδρας τοῦ Τμήματος τῆς κτηνιατρικῆς.

Γενικὰ μαθήματα.

Ἄρθρον 6.

1. Ὁρίζονται τακτικαὶ ἕδραι γενικῶν μαθημάτων εἰς ἃς διορισθήσονται καθηγηταὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3341 αἱ ἑξῆς:

1) Φυσικῆς.
2) Χημείας.
3) Βοτανικῆς.
4) Συστηματικῆς Βοτανικῆς.
5) Ζωολογίας.
6) Ὀρυκτολογίας, πετρολογίας καὶ γεωλογίας.
7) Μετεωρολογίας καὶ κλιματολογίας.
8) Γεωργικῆς Χημείας.

Αἱ ἕδραι αὗται θὰ εἶνε κοιναὶ δι' ὅλα τὰ τμήματα τῆς Σχολῆς Φυσ. καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν.

2. Κοιναὶ ἕδραι διὰ τὰ τμήματα δασολογίας καὶ γεωπονίας εἶνε αἱ τῶν κάτωθι μαθημάτων.

1) Μαθηματικῶν καὶ μηχανικῆς.
2) Τοπογραφίας, ὁδοποιΐας καὶ δασικῶν μεταφορῶν.
3) Πολιτικῆς Οἰκονομίας.
4) Δημοσίας Οἰκονομίας καὶ Στατιστικῆς.
5) Στοιχείων Δικαίου.
6) Λογιστικῆς.
7) Φυτοπαθολογίας.

Ἄρθρον 7.

Διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ τμήματος τῆς Γεωπονίας καὶ τὰς τμηματικὰς καὶ ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεις τὸ διοικητικὸν προσωπικόν, τοὺς ἐπιμελητάς, βοηθοὺς καθηγητῶν, τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ κτήματος, τοὺς γεωπόνους ἐπιμελητὰς τοῦ κτήματος, ἐργάτας, τεχνίτας κλπ καὶ ἐν γένει διὰ τὸ περὶ φοιτητῶν, ἀκροατῶν, τῶν σκοπῶν οὓς ἐπιδιώκει τὸ τμῆμα κλπ. ἰσχύουν αἱ διὰ τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀνωτέραν Γεωπονικὴν Σχολὴν ἰσχύουσαι διατάξεις πλὴν τοῦ διορισμοῦ Διευθυντοῦ καὶ Ὑποδιευθυντοῦ, οἵτινες ἀντικαθίστανται ὑπὸ τοῦ κοσμήτορος διοριζομένου κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3341.

Ἡ φοίτησις ὁρίζεται τετραετής.

Ἄρθρον 8.

Δύνανται καὶ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ τμήματος Γεωπονίας τῆς Σχολῆς τῶν Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης νὰ συσταθοῦν τὰ κάτωθι ἐργαστήρια ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν.

1) Φυτοπαθολογίας.
2) Ἐντομολογίας.
3) Γεωπονικῆς Χημείας.
4) Ἀρδεύσεως καὶ ἀποστραγγίσεως.
5) Ζωοτεχνίας.
6) Καλλιτερεύσεως φυτῶν.
7) Δενδροκομίας.
8) Σηροτροφίας.
9) Ἀμπελουργίας.
10) Ζωοτεχνίας καὶ Οἰνολογίας.
11) Δοκιμασίας γεωργικῶν μηχανῶν.
12) Κτηνιατρικὸν Μικροβιολογικόν.

2. Διευθυνταὶ τῶν ὡς ἄνω ἐργαστηρίων διορίζονται ἐπὶ βαθμῷ καὶ μισθῷ εἰσηγητοῦ ἢ τμηματάρχου β' τάξεως κατὰ τὰς περὶ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διατάξεις πτυχιοῦχοι ἀνωτέρων Γεωπονικῶν Σχολῶν, ἐκτὸς τῶν ἐργαστηρίων Γεωργικῆς Χημείας καὶ Μικροβιολογίας δι' ἃ ἀπαιτεῖται πτυχίον Πανεπιστημίου ἢ εἰδικῆς ἀνωτάτης σχολῆς.

Ἄρθρον 9.

Αἱ ἕδραι, τὰ μαθήματα καὶ τὰ τῆς λειτουργίας τοῦ τμήματος Κτηνιατρικῆς ὁρισθήσονται διὰ Διατάγματος, προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Παιδείας ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου.

Ἄρθρον 10.

Οἱ πτυχιοῦχοι τῶν τμημάτων Δασολογίας καὶ Γεωπονίας τῆς Σχολῆς Φυσικῶν καὶ Μαθηματικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ ὡς ἄνω Πανεπιστημίου Θεσσ)νίκης κέκτηνται τὰ αὐτὰ προσόντα μὲ τοὺς ἔχοντας πτυχίον νομικῆς σχολῆς διὰ τὴν κατάληψιν θέσεων διοικητικῶν ὑπαλλήλων τῶν Ὑπουργείων Γεωργίας, Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν. Τὰ αὐτὰ προσόντα ἀποκτοῦν καὶ οἱ πτυχιοῦχοι τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς ἐφ' ὅσον τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων συμφωνεῖ μὲ τὰ ἐν ἄρθρῳ 5 ὁριζόμενα καὶ τὰ ἐν ἄρθρῳ 7 ἐδαφ. β' τυχὸν ὁρισθησόμενα.

Ἄρθρον 11.

Ἡ περίπτωσις γ' τοῦ ἄρθρου 17 τοῦ νόμου 3341 «περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου ἐν Θεσσαλονίκῃ» τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

Γ'. Τὰ ἐκ τοῦ προσθέτου τέλους 3ο)ο ἐπιβαλλόμενα ἐπὶ πάντων τῶν διὰ τῶν Τελωνείων Μακεδονίας εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων ἔσοδα.

Τὰ ἔσοδα ταῦτα κατατίθενται εἰς τὸ τέλος ἑκάστης ἑξαμηνίας τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους ὑπὸ τῶν οἰκείων τελωνῶν ὑπ' εὐθύνην των εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν, ἐπ' ὀνόματι τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 12.

Πᾶσα δαπάνη ἀπαιτουμένη διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν τμη-

μάτων Δασολογίας, Γεωπονίας καὶ Κτηνιατρικῆς θέλει ἐπιβαρύνει τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ἄρθρον 13.

Τὰ διατάγματα περὶ διορισμοῦ καθηγητῶν καὶ ἐπιμελητῶν τῶν τμημάτων δασολογίας, γεωπονίας καὶ κτηνιατρικῆς καὶ διευθυντῶν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐργαστηρίων καὶ σταθμῶν τοῦ τμήματος γεωπονίας, καθὼς καὶ ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν λειτουργίαν κλπ. τῶν ὡς ἄνω τμημάτων καὶ ἐργαστηρίων ἐκδίδονται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας ἑκάστου τμήματος ἢ ἐργαστηρίου, προτάσει τῶν δύο Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Γεωργίας, οἵτινες καὶ ἀσκοῦν τὴν ἀνωτάτην ἐπ' αὐτῶν ἐποπτείαν.

Ἄρθρον 14.

Διὰ διατάγματος, προκαλουμένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ μετάθεσις τῆς ἐν Ἀθήναις Δασολογικῆς Σχολῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1927—1928, ἐὰν ἤθελε καταστῇ δυνατὴ ἡ ἵδρυσις καὶ λειτουργία τῶν ἀπαιτουμένων ἐργαστηρίων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νομ. διατάγματος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβληθήσεται δὲ πρὸς κύρωσιν εἰς τὴν μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Βουλήν.

Ἐν Ὕδρᾳ τῇ 6 Ὀκτωβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη

Θ. Τουρκοβασίλης, Ν. Βελέντζας, Ι. Μεταξᾶς, Α. Μαζαράκης, Α. Παπαναστασίου.

Ἄρθρον δεύτερον.

Πρὸς ὑπόδειξιν τῶν καταλλήλων νὰ καταλάβωσι τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 τοῦ κυρουμένου διατάγματος κενὰς τακτικὰς ἕδρας γενικῶν μαθημάτων συνιστᾶται, ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πενταμελὴς Ἐπιτροπὴ ἐξ εἰδικῶν ἐπιστημόνων λαμβανομένων ἐκ τῆς Ἀκαδημίας καὶ Πανεπιστημίου, εἰς ἣν προστίθενται ὡς μέλη καὶ δύο τακτικοὶ καθηγηταὶ τοῦ Τμήματος Δασολογίας, ὑποδεικνυόμενοι ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τῶν καθηγητῶν τοῦ Τμήματος τούτου ἐντὸς τῆς ἄνω προθεσμίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ περατώσῃ τὸ ἔργον της ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς συστάσεώς της.

Ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης δημοσιεύεται εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας προκληθησομένων πρὸς διορισμὸν τῶν προτεινομένων Πρυεδρικῶν διαταγμάτων.

Εἰς τὴν πρὸς ὑπόδειξιν τῶν πέντε πρώτων καθηγητῶν τοῦ ἱδρυθέντος τμήματος τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Σχολῆς τῶν Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διορισθεῖσαν Ἐπιτροπὴν ἀνατίθεται καὶ ἡ ὑπόδειξις τῶν καταλλήλων νὰ καταλάβωσι τὰς τακτικὰς ἕδρας, τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας, Δημοσίας Οἰκονομίας καὶ Στατιστικῆς καὶ στοιχείων Δικαίου κοινὰς τῶν τμημάτων Δασολογίας καὶ Γεωπονίας τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἕδρας τηρουμένων κατ' ἀναλογίαν τῶν διατάξεων τῆς ἀνωτέρω παραγράφου.

Περὶ κυρώσεως συμπεπληρωμένων καὶ τροποποιημένων τῶν Νομοθετικῶν Διαταγμάτων.

α') Τῆς 10/13 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων». β') Τῆς 1/12 Ἰουνίου 1926 «περὶ συμπληρώσεως τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐφέδρων νόμων» καὶ γ') Τῆς 3/6 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10/10/25 Ν. Δ. «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων» καὶ κωδικοποιήσεως τούτων εἰς ἓν ἐνιαῖον νείμενον.

(Ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν ἐφάπαξ συζήτησιν

Ἄρθρον 1.

Κυροῦνται συμπληρούμενα καὶ τροποποιούμενα τὰ Νομοθετικὰ Διατάγματα α') τῆς 10/13 Ὀκτωβρίου 1925 «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων», β') τῆς 1/12 Ἰουνίου 1926 «περὶ συμπληρώσεως τῶν προστατευτικῶν τῶν ἐφέδρων νόμων» καὶ γ') τῆς 3/6 Σεπτεμβρίου 1926 «περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 10/10/25 Ν. Δ. «περὶ ὑποχρεωτικῆς προσλήψεως ἐφέδρων ὡς ὑπαλλήλων ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων», κωδικοποιούμενα εἰς ἓν ἐνιαῖον νείμενον, ἔχον οὕτως :

Ἄρθρον 2.

1) Ἔφεδροι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νοοῦνται οἱ ἐν τῇ ἐνεργῷ τοῦ Στρατοῦ ὑπηρεσίᾳ ὡς τοιοῦτοι ὑπηρετήσαντες, οἱ ὑπαγόμενοι εἰς τὰς κάτωθι κατηγορίας. Μεταξὺ τούτων κατὰ τὸ δυνατὸν προτιμῶνται κατὰ σειράν : α') Οἱ ἀπὸ τῆς πολέμου, ἀσχέτως χρόνου στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, β') οἱ τραυματίαι πολέμου, οἱ ἔχοντες τετραετῆ ἐν συνόλῳ πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ γ') οἱ ἔφεδροι ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται, οἱ ἔχοντες ἀποδεδειγμένην ὑπερτετραετῆ ἐν συνόλῳ πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἐξ ἧς τοὐλάχιστον ἐνιαυσίαν ἐν τῷ Μετώπῳ, προτιμωμένων μεταξὺ τούτων διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος λαμβανομένην πρόνοιαν τῶν ἐχόντων μείζονα ὑπηρεσίαν μετώπου καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν ἐχόντων μείζονα ἐν τῷ συνόλῳ πραγματικὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν.

2) Ἡ ὑπὸ τοῦ παρόντος θεσπιζομένη πρόνοια παρέχεται εἰς τοὺς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ἀναφερομένους ἐφ' ὅσον οὗτοι κατὰ τὴν κρίσιν τῶν διὰ τῶν ἑπομένων ἄρθρων συνιστωμένων ἐπιτροπῶν δὲν ἐργάζονται εἰς προσήκουσαν λόγῳ ἔρων ἐργασίας, ἀντιμισθίας ἢ εἰδικῆς μορφώσεως ὑπαλληλικὴν ἢ ὑπηρετικὴν θέσιν ἢ ἐφ' ὅσον ἄνευ ἰδίας ὑπαιτιότητος παρέμειναν ἄεργοι.

3) Δὲν ὑπάγονται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ παρόντος λαμβανομένην πρόνοιαν οἱ ἀπὸ τῆς ἐπιστρατεύσεως 1912 καὶ ἐντεῦθεν ὑποπεσόντες εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς λιποταξίας ἢ ἀνυποταξίας πλέον

Ἄρθρον 3.

Εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος, ὑπόκεινται πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ λειτουργοῦσαι ὑπὸ τὴν μορφὴν Ἀνωνύμου ἢ ἄλλης Ἐμπορικῆς ἢ Ἀστικῆς Ἑταιρείας ἐπιχειρήσεις, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη Τραπεζιτική, Βιομηχανική, Ἐμπορική, ναυτικὴ ἢ καὶ οἱαδήποτε ἄλλη ἐπιχείρησις, ἧς τὸ κατὰ τὸ χρονικὸν σημεῖον τοῦ ὡς κατωτέρω διορισμοῦ τῶν ἐφέδρων ἀπασχολούμενον ἐν αὐτῇ ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ὑπερβαίνει τὰ 15 πρόσωπα.

Δι' εἰδικῶν νόμων παρασχεθείσης ἀμνηστείας.
τῶν τριῶν συνεχῶν ἢ διακεκομμένων μηνῶν, ἀνεξαρτήτως τῆς

Ἄρθρον 4.

Πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ τοῦ παρέντος χρονικὸν σημεῖον ἀπασχολοῦνται εἰς ἑκάστην τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων ἐπιχειρήσεων, ὑπολογίζονται πάντα τὰ πρόσωπα, τὰ ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο σημεῖον ἀπασχολούμενα, ἐφ' ὅσον κατὰ τοὺς κειμένους νόμους δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται. Εἰς τὸν ὡς ἄνω

ὑπολογισμὸν ἐξαιροῦνται οἱ εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας ἐπιχειρήσεις ἀπασχολούμενοι πρόσφυγες.

Ἄρθρον 5.

1) Ἐπιχειρήσεις, ὑποκείμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρέντος καὶ ἀπασχολοῦσαι κατὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 4 ἄνω τῶν 15 ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσιν ἕνα ἔφεδρον ὡς ἐπὶ πλέον ὑπάλληλον.

2) Αἱ αὐταὶ ἐπιχειρήσεις, ἐφ' ὅσον ἀπασχολοῦσιν ἄνω τῶν 15 ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν πρόσληψιν ἑνὸς ἔτι ἐφέδρου ἀνὰ πᾶσαν πλήρη εἰκοσάδα ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου.

3) Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐφέδρων, οὓς αἱ ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται νὰ προσλάβωσι κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος συμψηφίζονται οἱ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἐπιτροπῶν τοποθετηθέντες καὶ ὑπηρετοῦντες παρ' αὐταῖς ἔφεδροι.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν συμψηφίζονται μέχρι δέκα πέντε τοῖς ἑκατὸν κατ' ἀνώτατον ὅριον καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐφέδρων ἐκείνων, τῶν κεκτημένων τὰ ἐν ἄσοφ 2 τοῦ παρόντος προσόντα, τῶν οἰκειοθελῶς προσληφθέντων ὡς ὑπαλλήλων παρὰ ταῖς ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεσιν ἀπὸ τῆς πρώτης Αὐγούστου 1923 μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος, μηδέποτε δὲ προϋπηρετήσαντες εἰς τὰς ἰδίας ἐπιχειρήσεις. Ὁ ἐν τῷ ἑβδόμῳ τούτῳ συμψηφισθεὶς ἀριθμὸς ἐφέδρων ἀποδεικνύεται, μετὰ πρόσκλησιν τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ ἐντὸς δεκαήμερου ἀπὸ τῆς προσκλήσεως, κατὰ τὰ εἰδικώτερον διὰ Διατάγματος ὁρισθησόμενα Ἡ ἐμπρόθεσμος ἀπόδειξις συνεπάγεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ δικαιώματος τοῦ συμψηφισμοῦ.

4) Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις ὑποχρεοῦνται ἐπιπροσθέτως, ὅπως τὸ ἓν πέμπτον τοὐλάχιστον τῶν δι' οἱονδήποτε λόγον προσλαμβανομένων ὑπαλλήλων συμπληρῶσιν ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 ἀναφερομένων προσώπων, ἀποδεικνύουσι τοῦτο κατ' ἔτος ἄνευ οὐδεμιᾶς πρὸς τοῦτο προσκλήσεως, ἐνώπιον τῆς κατὰ τὰ ἑπόμενα ἄρθρα συνιστωμένης ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Προνοίας ἐφέδρων, ὑποχρεούμεναι ἄλλως εἰς τὴν πρόσληψιν τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης τοποθετουμένων ἐφέδρων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐν τῇ παραγράφῳ ταύτῃ ποσοστοῦ.

5) Αἱ παρὰ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν Προνοίας Ἐφέδρων συμπληρούμεναι πασαὶ ταῖς ἐπιχειρήσε_ι Θέσεις, αἱ ὁπωσδήποτε κενοῦμεναι, πληροῦνται ἐκ νέου ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων, τῶν ἐπιχειρήσεων ὑποχρεουμένων νὰ γνωρίζωσι τῇ ἁρμοδίᾳ Ἐπιτροπῇ περὶ πάσης χηρευούσης θέσεως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς χηρεύσεως.

Ἄρθρον 6.

Πᾶσα ἐπιχείρησις ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 διαλαμβανομένων συνιστωμένη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ παρόντος ὑποχρεοῦται ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς συστάσεώς της νὰ ἀποδείξῃ, ἄνευ οὐδεμιᾶς πρὸς τοῦτο προσκλήσεως, ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας τοῦ ἑπομένου ἄρθρου Ἐπιτροπῆς ὅτι τὸ 1)ὃ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἀπαρτίζεται ἐξ ἐφέδρων.

Ἡ μὴ ἐμπροθέσμος ἀπόδειξις τῆς προσλήψεως τοῦ ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ ποσοστοῦ ἐφέδρων συνεπάγεται τὴν ὑποχρέωσιν τῆς προσλήψεως τῶν ὑπὸ τῶν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἄρθρον ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν τοποθετουμένων ἐφέδρων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ποσοστοῦ τούτου.

Πρεσβεικὸν διάταγμα, προκαλούμενον παρὰ τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, θέλει ὁρίσῃ τὰ τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 7.

Εἰς τὰς πρωτευούσας νομῶν καὶ ἐν τῇ πόλει τοῦ Βόλου, Ναούσης, Βερροίας, Πύργου, Γυθείου, Ξάνθης, Κέας, Θήρας, Παραμυθίας συνιστῶνται διὰ διαταγμάτων Ἐπιτροπαὶ Προνοίας Ἐφέδρων ἀπαρτιζόμεναι :

Α' Διὰ τὰς Ἀθήνας

1) Ἐξ ἑνὸς ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τῆς Διευθύνσεως Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας ὡς Προέδρου.

2) Τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Α' Οἰκονομικῆς Ἐφορίας Ἀθηνῶν.

3) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.

4) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς.

5) Ἑνὸς τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀντιλήψεως.

6) Δύο ἀντιπροσώπων τῶν ἐν Ἀθήναις Ἑνώσεων Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν, ὁριζομένων δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὡς καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις Συλλόγων καὶ Ἑνώσεως Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν τῆς ξηρᾶς καὶ ἑνὸς ἐκ τῆς ἐφεδρικῆς ὀργανώσεως ξηρᾶς καὶ θαλάσσης καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑνώσεως Ἐφέδρων Ὁπλιτῶν, ἐφόσον ὑφίστανται τοιαύτη.

7) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Συνδέσμου Ἑλλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν, καὶ

8) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἀθηνῶν.

Β'. Διὰ τὴν Θεσσαλονίκην.

1) Ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως Θεσσαλονίκης, ὡς Προέδρου.

2) Ἐκ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ἢ ἀναπληρωτοῦ του.

3) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου.

4) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ἐπαγγελματικοῦ Ἐπιμελητηρίου Θεσσαλονίκης.

5) Τοῦ προϊσταμένου ὑπηρεσίας Προνοίας καὶ Δημοσίας Ἀντιλήψεως, καὶ

6) Δύο ἀντιπροσώπων τοῦ Συνδέσμου Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Μακεδονίας καὶ ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑνώσεως Ἐφέδρων Ὁπλιτῶν Θεσσαλονίκης, ἐφόσον ὑφίστανται τοιαύτη.

Γ'. Διὰ πᾶσαν ἄλλην Πρωτεύουσαν Νομοῦ ἢ τὴν πόλιν Βόλου, καθὼς καὶ εἰς τὰς ἀνωτέρω κατονομαζομένας πόλεις.

1) Ἐξ ἑνὸς Πρωτοδίκου, ὡς προέδρου.

2) Ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ἢ, μὴ ὑπάρχοντος τοιούτου, τοῦ οἰκείου Ἐμπορικοῦ Συλλόγου.

3) Τοῦ παρ' ἑκάστῃ Νομαρχίᾳ ὑπαλλήλου τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς κλπ. Εἰς ὅσας πόλεις δὲν ὑπάρχει Νομαρχία μετέχει τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ Εἰρηνοδίκης, ὁπότε οὗτος προεδρεύει τῆς Ἐπιτροπῆς.

4) Ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑνώσεως Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν καὶ ἑνὸς τῆς Ἑνώσεως Ἐφέδρων τοῦ τόπου, ἔνθα συγκροτοῦνται αἱ ἐπιτροπαί, καὶ ἐν ἐλλείψει τοιούτων ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑνώσεως Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν διὰ τὴν Π. Ἑλλάδα καὶ τὰς νήσους, καὶ διὰ τὴν Μακεδονίαν ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἑνώσεως Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν.

Εἰς ἃς πόλεις δὲν ὑπηρετεῖ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας αἱ ἐπιτροπαὶ συγκροτοῦνται ἄνευ τοῦ μέλους τούτου.

Πρεσβεικὸν Διάταγμα ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, θέλει ὁρίσῃ τὸν τρόπον τῆς ὑποδείξεως τῶν μὴ ἐκ τοῦ παρόντος ὡριαμένων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ τῆς ἀναπληρώσεως ἁπάντων τῶν μελῶν τούτων καὶ προέδρων, ὡς καὶ τὰ τῆς ἀπαρτίας τῶν ἐπιτροπῶν. Τὸ αὐτὸ διάταγμα θέλει ὁρίσει περὶ πάντων τῶν ἀνωτέρω προκειμένου ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ παρόντος δευτεροβαθμίου ἐπιτροπῆς Προνοίας Ἐφέδρων.

Διὰ Πρεσβεικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, δύνανται νὰ ὁρισθῶσιν αἱ ἐκ τοῦ παρόντος προβλεπόμεναι ἐπιτροπαὶ καὶ εἰς ἄλλας πόλεις.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων, νικώσης ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, τῆς ψήφου τοῦ προέδρου.

Τοὺς παρὰ ταῖς ἐπιτροπαῖς γραμματεῖς ὁρίζουσιν διὰ μὲν

τὰς τῶν Ἀθηνῶν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργός, διὰ δὲ τὰς λοιπὰς οἱ πρόεδροι τούτων.

Ἄρθρον 8.

1) Πᾶσα ἐπιχείρισις ὑποχρεοῦται ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν Προνοίας Ἐφέδρων.

α) Ὀνομαστικὴν κατάστασιν ἐμφαίνουσαν τὸ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παόντος ἀπασχολούμενον ὑπαλληλικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικόν, τὰ προσόντα αὐτῶν, τὸ εἶδος τῶν παρεχομένων ὑπηρεσιῶν, καὶ τὰς ἀντιμισθίας αὐτοῦ. καὶ

β) Δήλωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατὰ τὸ παρὸν προσληπτέων ἐφέδρων, τὰς πρὸς πρόσληψίν των ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ τὸ εἶδος τῶν ἀνατεθεισομένων αὐτοῖς καθηκόντων μετὰ τῆς ἀντιστοίχου παρασχεθησομένης ἀντιμισθίας.

2) Ἑκάστη Ἐπιτροπὴ Προνοίας Ἐφέδρων μετ' ἔλεγχον τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω παραγράφους ὑποβαλλομένων αὐτῇ στοιχείων καὶ πληροφοριῶν, ἐνεργούμενον κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς προσφορώτερον τρόπον.

α') Καθορίζει ἐπὶ τῇ βάσει τούτων, τὰς εἰς πρόσληψιν ἐφέδρων ὑποχρέους κατὰ τὸ παρὸν ἐπιχειρήσεις, τὸν ἀριθμὸν τῶν προσληπτέων, τὸ εἶδος τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν, τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ τὰς παρασχεθησομένας ἀντιμισθίας καὶ

β) Εἰδοποιεῖ διὰ δημοσιεύσεως αὐτῆς, ἐνεργουμένης κατὰ τὰ διὰ διατάγματος ἐκδικώτερον ὁρισθησόμενα, τοὺς περὶ ὧν τὸ παρὸν ἐφέδρους ὅπως ὑποβάλωσι τὰς αἰτήσεις των μετὰ πάντων τῶν ἐπισης διὰ διατάγματος ὁρισθησομένων πιστοποιητικῶν, ἵνα βάσει πάντων τούτων ὁρισθῇ ἡ σειρὰ προτιμήσεως τῶν εἰς πρόσληψιν δικαιουμένων καὶ αἱ πρὸς τοῦτο ὑπόχρεοι ἐπιχειρήσεις, καταβαλλομένης πάντοτε ἰδιαιτέρας φροντίδος διὰ τὴν κατάλληλότητα τῶν προσλαμβανομένων

Αἱ ἀποφάσεις τῆς ἐπιτροπῆς εἶνε ἐκτελεσταὶ ἐντὸς 10 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως αὐτῶν, ἀπὸ δὲ τῆς 11 ἡμέρας ἄρχεται τρέχουσα ἡ καθορισθεῖσα μισθοδοσία τῶν προσληπτέων ἐφέδρων.

Ἄρθρον 9.

Περὶ πάσης ἀμφισβητήσεως γενομένης ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος καὶ ἀφορώσης τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων ὑποχρέωσιν εἰς πρόσληψιν ἐφέδρων καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν προσληπτέων, ὡς καὶ περὶ πάσης ἄλλης ἀμφιβολίας, μὴ εἰδικῶς καθοριζομένης ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ καὶ τῷ παρόντι ἐν γένει, ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως κατ' ἔφεσιν τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐπιτιθεμένην αὐτῇ ἐντὸς εἰκοσαημέρου ἀπὸ τῆς εἰς αὐτοὺς κοινοποιήσεως τῆς ἐφεσιβαλλομένης ἀποφάσεως τῆς ἐν ἄρθρῳ 7 τοῦ παρόντος Ἐπιτροπῆς, Δευτεροβάθμιος Ἐπιτροπὴ Προνοίας Ἐφέδρων, ἐδρεύουσα ἐν Ἀθήναις καὶ ἀποτελουμένη :

α') Ἐκ τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. ὡς Προέδρου.

β') Ἐξ ἑνὸς Καθηγητοῦ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν Σπουδῶν, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

γ') Ἐκ τῶν Προέδρων τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίων Ἀθηνῶν.

δ') Ἐκ τοῦ Νομικοῦ Συμβουλου παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

ε') Ἐξ ἑνὸς Ἐφέτου, ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης καὶ

στ') Ἐξ ἑνὸς Ἐφέδρου Ἀξιωματικοῦ, ὁριζομένου ὑπὸ τῶν ἐν Ἀθήναις Ἑνώσεων Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Ἑνώσεως Ἐφέδρων Ὁπλιτῶν, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται τοιαύτη.

Ἡ αὐτὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἐν ἄρθρῳ 14 τοῦ παόντος χρημάτων Ποινῶν κατ' ἔγκλησιν τῆς ὁρμοδίας ἢ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιτροπῆς Προνοίας Ἐφέδρων.

Αἱ ἀποφάσεις τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς, ἀποφασιζούσης κατὰ πλειοψηφίαν, παρόντων τοὐλάχιστον τεσσάρων μελῶν, εἰσὶν ἀνέκκλητοι. Ἐν ἰσοψηφίᾳ νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου. Δύναται ὁ Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως νὰ ἐπαναφέρῃ μετ' αἴτησιν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον τῆς δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς δι' ἠιτιολογημένης ἐκθέσεως.

Εἰς τὰς σχετικὰς κατ' αἴτησιν ἢ ἔφεσιν συζητήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν καλοῦνται, ὅπως παρατῶσιν αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου των καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν ἰσχυρισμῶν των.

Προεδρικὸν Διάταγμα, ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, ὁρίζει τὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ παρόντος ἄρθρου.

Ἄρθρον 10.

1) Ἀπόλυσις τῶν κατὰ τὸ παρὸν προσλαμβανομένων ἐφέδρων δὲν ἐπιτρέπεται πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των, εἰμὴ δι' ἀποδεδειγμένην παράβασιν τῶν ἄρθρων 21, 22 καὶ 24 τοῦ Ποινικοῦ νόμου ἢ δι' ἀκαταλληλότητα, κριτομένην παρὰ τῆς ὁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Προνοίας Ἐφέδρων ἢ διὰ συμπεριφορὰν παρακωλύουσαν ἀποδεδειγμένως τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Οἱ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀπολυόμενοι δικαιοῦνται εἰς ἀποζημίωσιν καταβαλλομένην παρὰ τῆς Ἐπιχειρήσεως καὶ ἴσην πρὸς δώδεκα μισθοὺς αὐτῶν. καταβαλλομένους κατὰ μηνιαίας ἴσας δόσεις καὶ ἐφόσον δὲν τοποθετηθῇ ὑπὸ τῆς ὁρμοδίας ἐπιτροπῆς εἰς ἄλλην ἐπιχείρησιν ἢ ὑπηρεσίαν.

Αἱ ἐν λόγῳ ἀποζημιώσεις ἐπιδικάζονται δι' ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Πρόεδρου τῶν Πρωτοδικῶν δικάζοντος κατὰ τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν.

2) Ἔφεδροι, προσλαμβανόμενοι συνάμει τοῦ παόντος ὡς ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται, μετὰ τὴν πάροδον τῆς προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των. ἐξομοιοῦνται πρὸς τοὺς λοιποὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, ἐφαρμοζομένων δὲ ὑπὲρ αὐτῶν πασῶν αἱ ὑπὲρ τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων προστατευτικαὶ διατάξεις τῆς ἐργατικῆς καὶ κοινωνικῆς Νομοθεσίας, ὡς καὶ αἱ ταιαῦται τῶν τυχὸν παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεσι ὑφιστάμεναι ἐσωτερικῶν κανονισμῶν ἢ ὀργανισμῶν τοῦ προσωπικοῦ τούτων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν παόντα νόμον.

3) Οἱ κατὰ τὸν παόντα νόμον τοποθετούμενοι ἔφεδροι ἀκολουθοῦν ὡς πρὸς τὴν προαγωγὴν τοὺς κατὰ τὸν χρόνον τοῦ διορισμοῦ των ὁμοιοβάθμους αὐτῶν ὑπαλλήλους τῆς ἐπιχειρήσεως κατὰ τὸν βαθμόν, μὴ καθωρισμένου δὲ τοιούτου κατὰ τὰς ἀποδοχάς.

4) Ὁ χρόνος πραὔπηρεσίας τῶν ἐφέδρων ἐν τῷ στρατῷ, ἐν δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ καὶ παρ' οἱαισδήποτε ἰδιωτικαῖς ἐπιχειρήσεσι προσμετρᾶται εἰς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας των παρὰ τῇ παρ' ἣ τοποθετοῦνται ἐπιχειρήσει διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς συντάξεως αὐτῶν.

Τὰ 3 καὶ 4 ἐδάφια τοῦ παόντος ἄρθρου ἰσχύουσι καὶ διὰ τοὺς ἤδη τοποθετηθέντας καὶ ὑπηρετοῦντας ἐφέδρους.

Ἄρθρον 11.

Ὑπάλληλοι, ἔφεδροι ἢ μή. ὑπηρετοῦντες κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παόντος εἰς ἐπιχειρήσεις ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ἀναφερομένων, ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἰσχύος του, δὲν ἀπολύονται τῆς θέσεώς των. εἰ μὴ μόνον διὰ κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν δεδικαιολογημένην αἰτίαν, δικαιούμενοι ἄλλως εἰς ἀποζημίωσιν, ἴσην πρὸς ἓξ μηνῶν μισθοὺς αὐτῶν, πλὴν τῶν ἀποζημιώσεων, ἃς δύναται νὰ συνεπάγῃ τυχὸν παράβασις τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 2112.

Αἱ ἐκ τοῦ παόντος ἄρθρου γενόμεναι ἀμφισβητήσεις καὶ ἀγωγαὶ ἐκδικάζονται παρὰ τοῦ οἰκείου Εἰρηνοδίκου, δικάζοντος κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ΓΨΟΔ' ὡς αὗται ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως.

Ἄρθρον 12.

Ἑκάστη Ἐπιτροπὴ Προνοίας Ἐφέδρων δύναται νὰ προβῇ ὁποτεδήποτε εἰς τὴν ἀνάκλησιν ἀποφάσεώς της, ληφθείσης κατὰ παράβασιν τοῦ παόντος.

Ἄρθρον 13.

1) Ἐν περιπτώσει συγχωνεύσεως ἐπιχειρήσεώς τινος ἐκ τῶν εἰς πρόσληψιν ἐφέδρων ὑποχρεουμένων, αἱ ἐκ τοῦ πρόντος ὑποχρεώσεις αὐτῆς μεταβιβάζονται ἅπασαι εἰς τὴν μεθ' ἧς συγχωνεύεται ἐπιχείρησιν.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀλλαγῆς τῆς ἐπωνυμίας τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ τοῦ εἴδους ἢ τοῦ κύκλου τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς.

2) Ἐν περιπτώσει διαλύσεως ἐπιχειρήσεως τινός, ἐξαιρέσει τῆς περιπτώσεως πτωχεύσεως, πρὶν τῆς παρελεύσεως τῆς ἐν παραγράφῳ 1 τοῦ ἄρθρου 10 προθεσμίας ἀπὸ τῆς τοποθετήσεως παρ' αὐτῇ ἐφέδρων, ὑποχρεοῦται αὕτη εἰς τὴν καταβολὴν τοῖς ἀπολυομένοις ἐφέδροις τῆς ἐν παραγράφῳ 2 τοῦ ἄρθρου 10 ἀποζημιώσεως, μετὰ δὲ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης τῶν ὑπὸ περὶ ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων νόμων προβλεπομένων ἀποζημιώσεων.

3) Ἐν περιπτώσει ἐκκαθαρίσεως τοῦ προσωπικοῦ ἐπιχειρήσεώς τινος τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ἀναφερομένων δι' ἐπίτευξιν οἰνονομιῶν ἢ δι' ἄλλους σκοπούς, οἱ ἐκ τῶν ὑπαλλήλων ἔφεδροι διατηροῦνται ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἐφαρμοζομένου ἄλλως πλήρως τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ παόντος κατὰ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προσώπων.

Ἄρθρον 14.

Διευθυνταὶ ἢ μέλη Δ. Συμβουλίων ἐπιχειρήσεων ἐκ τῶν ἐν ἄρθρῳ 3 ἀναφερομένων, παραβαίνοντες τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 8 ὑποχρεώσεις των ἢ παρέχοντες ἐκ προθέσεως ψευδεῖς πληροφορίας εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τοῦ ἄρθρου 7 καὶ 9 τοῦ παόντος ἢ ὀρνούμενοι νὰ συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς ἀποφάσεις τούτων, τὰς ἐκδιδομένας, συμφώνως τοῖς ἄρθροις 7, 8 καὶ 9 ἢ παραλείποντες ἢ ὁπωσδήποτε ἀμελοῦντες τὴν ἐκτέλεσιν οἱασδήποτε ἐκ τοῦ παόντος ὑποχρεώσεως. τιμωροῦνται κατ' ἔγκλησιν τῆς ὁρμοδίας ἢ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιτροπῆς Προνοίας Ἐφέδρων, ἀποφασιζούσης τῇ αἰτήσει παντὸς ἐνδιαφερομένου διὰ χρηματικῆς ποινῆς 1.000 μέχρις 100.000 δραχμῶν, ἐπιβαλλομένης δι' ἀποφάσεως τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 9 τοῦ παόντος Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς Προνοίας Ἐφέδρων καὶ εἰσπραττομένης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου «περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων».

Ἐν περιπτώσει δὲ ἐξακολουθητικῆς ἀρνήσεως ἢ ὑποτροπῆς τιμωροῦνται τὰ ὡς ἄνω πρόσωπα καὶ διὰ φυλακίσεως δύο μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους. δικαζόμενα ὑπὸ τοῦ ὁρμοδίου πλημμελειοδικείου κατ' ἔγκλησιν καὶ δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως. Τόπον ἐγκλήσεως ἐπέχει καὶ ἔγγραφος αἴτησις τῆς ὁρμοδίας ἐπιτροπῆς ἐφέδρων.

Εἰς τὰς αὐτὰς ποινὰς ὑπόκεινται καὶ οἱ Διευθυνταὶ καὶ τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῶν ἐν ἄρθρῳ 6 ἐπιχειρήσεων, οἱ ἐνεργοῦντες κατὰ παράβασιν τοῦ παόντος ἢ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθησομένου Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Διὰ φυλακίσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους, ἐφ' ὅσον δὲν συντρέχει ἄλλη τις βαρυτέρα ποινή. τιμωρεῖται πᾶς τις ἐπιχειρῶν νὰ τύχῃ τῆς διὰ τοῦ παόντος ὑπὲρ τῶν ἐφέδρων θεσπιζομένης προστασίας κατὰ παράβασιν τῶν παρ' αὐτοῦ ὁριζομένων.

Ἄρθρον 15.

Αἱ ἐκ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ποινῶν εἰσπράξεως διατίθενται κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὲρ τοῦ Ταμείου Θυμάτων πολέμου, τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως περιερχομένου εἰς τὰς ὁρμοδίας Ἐπιτροπὰς Προνοίας Ἐφέδρων διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ὑπηρεσίας αὐτῶν. Προεδρικὸν Διάταγμα, ἐκδιδόμενον προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργοῦ, θέλει ὁρίσει τὰ τῆς λειτουργίας τῶν ἐν ὅλῳ Ἐπιτροπῶν.

Ἄρθρον 16.

Παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Προνοίας Ἐφέδρων Ἀθηνῶν ἀποσπᾶται ἀποφάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας μία δακτυλογράφος καὶ εἷς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ὅστις χρηματεύει καὶ ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπῆς.

Διὰ παρομοίας ἀποφάσεως ἀνατίθενται τὰ καθήκοντα τοῦ Γραμματέως τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιτροπῆς εἰς ἕτερον ὑπάλληλον τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου.

Περὶ τοῦ τυχὸν ἀπαιτουμένου ἑτέρου προσωπικοῦ διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὡς ἄνω Ἐπιτροπῶν μεριμνᾷ ἡ ἐν Ἀθήναις Ἕνωσις Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν.

Ἄρθρον 17.

Ἅπασαι αἱ παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Προνοίας Ἐφέδρων καὶ τῇ Δευτεροβαθμίῳ τοιαύτῃ ἐκκρεμεῖς ὑποθέσεις ὡς καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαί, ἐφ' ὧν δὲν ἐξεδόθησαν ὁριστικαὶ καὶ τελεσίδικοι ἀποφάσεις, ἐκδικάζονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παόντος.

Ἀποφάσεις ὁριστικαὶ καὶ τελεσίδικοι τῶν Ἐπιτροπῶν ἀμφοτέρων τῶν βαθμῶν, μήπω ἐκτελεσθεῖσαι, διέπονται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παόντος.

Ἄρθρον 18.

Πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸν παόντα νόμον καταργεῖται.

Ὁ παρὼν νόμος δύναται νὰ τροποποιηθῇ ἢ καταργηθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει μόνον διὰ νόμου, ἰσχύει δὲ μέχρι τέλους μὲν τοῦ ἔτους 1933 ὡς πρὸς τὰς τοποθετήσεις ἐφέδρων παρὰ ταῖς ἐπιχειρήσεσιν, ἐπ' ἄπειρον δὲ ὡς πρὸς ἁπάσας τὰς λοιπὰς αὐτοῦ διατάξεις. Δύναται μετὰ ταῦτα ὁ παὼν νόμος νὰ καταργηθῇ καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἐν ἰσχύϊ διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Ὁ παὼν νόμος ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' κατ' ἄρθρον καὶ σύολον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον:

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1926 Συνθήκης Προξενικῆς Ναυτιλίας, Ἐμπορικῶν καὶ Ἀστικῶν δικαωμάτων καὶ Ἐγκαταστάσεως ὡς καὶ τοῦ προσθέτου πρωτοκόλλου αὐτῆς ὑπογραφέντος ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Αὐγούστου 1927.

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας συνομολογηθεῖσα καὶ ἐν Ἀθήναις ὑπογραφεῖσα τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1926 Συνθήκη Προξενικῆς Ναυτιλίας, Ἐμπορικῶν καὶ Ἀστικῶν δικαωμάτων καὶ Ἐγκαταστάσεως. ὡς καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις ὑπογραφὲν τῇ 7 Αὐγούστου 1927 πρόσθετον πρωτόκολλον αὐτῆς, ὧν τὰ κείμενα ἔπονται ἐν Γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ Ἑλληνικῇ μεταφράσει, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Le Président de la République Hellénique et Sa Majesté le Roi d'Espagne, également animés du désir de faciliter et d'étendre les relations commerciales et de navigation entre la Grèce et l'Espagne, et reconnaissant l'utilité de déterminer, avec toute la clarté possible, les droits de leurs nationaux, ainsi que les droits, privilèges immunités et attributions réciproques des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires Hellènes et Espagnols réciproquement admis à résider dans les Etats respectifs, ont résolu de clure un Traité Consulaire, de Navigation, de droits civils et commerciaux et d' établissement, et à cette fin ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir :

Le President de la Republique Héllènique :
Son Excellence Monsieur Thrasybule Petimezas, Ministre de l'Intérieur et ad interim des Affaires Etrangères
et
Sa Majesté le Roi d'Espagne :
Monsieur Don Petro de Prat y Soutzo, Chargé d'Affaires ad interim d'Espagne en Grèce,

lesquels après avoir échangé leurs pleins pouvoirs respectifs, sont convenus des articles suivants :

Article 1.

Il y aura pleine et entière liberté de commerce et de navigation entre la Grèce et l'Espagne.

Les sujets de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sur les territoiresde l'autre, des mêmes droits qui sont ou qui seraient accordés à l'avenir à ceux de la Nation la plus favorisée. Ils auront notamment le droit de posséder toute espèce de proprieté mobilière immobillière, de de l'acquérir et d'en disposer par vente échange, donnation, testament ou d'autre manière, ainsi que d'hériter ab intestat sous réserve toutefois des limites fixées par les lois et réglements en vigueur.

Ils jouiront également du traitement accordé ou qui serait accordé à l' avenir aux sujets de la Nation la plus favorisée relativement à l'exercice du commerce et de l'industrie, des professions et métiers et ne seront soumis à aucune imposition autre ou plus élevée que ceux-ci.

Ils seront exempts de toute fonction officielle ou municipale et de tous services personnels so't dans les armées de terre, de mer ou de l'air, soit dans les milices ou garde nationale, ainsi que de toutes réquisitions et prestations et de toutes espéces de contributions militaires et de toutes espèces de contributions extraordinaires de guerre.

Ils restent toutefois soumis en cas de guerre aux prestations ou réquisitions militaires ainsi qu'aux cantonnements forcés qui pourraient leur être imposés aur qualité de propriétaires fonciers en leurs bien immeubles.

Dans les cas où l'une des Hautes Parties Contractantes imposerait quelque prestation ou réquisition militaire que ce soit sur les ressortissants de l'autre, elle leur accordera la même indemnité qu'elle accorde dans les mêmes circonstances à ses propres nationaux. Dans tous les cas prévus par le présent article, chacune des Parties Contractantes ne pourra traiter les ressortissants de l'autre Partie moins favorablement que ne le seront, dans les mêmes circonstances, ses propres Nationaux ou les ressortissants de la Nation la plus favorisée.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας, ἐξ ἴσου ἐπιθυμοῦντες νὰ διευκολύνωσι καὶ ἀναπτύξωσι τὰς ἐμπορικὰς καὶ ναυτιλιακὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἱσπανίας καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸ λυσιτελὲς τοῦ καθορισμοῦ μετὰ πάσης δυνατῆς σαφηνείας τῶν δικαιωμάτων τῶν ὑπηκόων των, ὡς καὶ τῶν δικαιωμάτων, τῶν προνομίων, ἀτελειῶν καὶ ἀμοιβαίων καθηκόντων τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἱσπανῶν Γενικῶν Προξένων, Προξένων Ὑποπροξένωνκαὶ Προξενικῶν Πρακτόρων, τῶν ἀμοιβαίως δεκτῶν γνωμένων ὅπως ἐδρεύωσιν ἐν τοῖς Κράτεσιν αὐτῶν, ἀπεφάσισαν τὴν συνομολόγησιν Συνθήκης Προξενικῆς, Ναυτιλίας, Ἐμπορικῶν καὶ Ἀστικῶν δικαιωμάτων καὶ ἐγκαταστάσεως, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διώρισαν Πληρεξουσίους αὐτῶν:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας :

Τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Θρασύβουλον Πετμεζᾶν, Ὑπουργὸν τῶν Ἐσωτερικῶν καὶ προσωρινῶς τῶν Ἐξωτερικῶν,

καὶ

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἱσπανίας :

Τὸν ΚύριονDon Pedro de Prat y Soutzo, Ἐπιτετραμμένον ad interim τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἑλλάδι, οἵτινες, ἀνταλλάξαντες τὰ πληρεξούσια αὐτῶν ἔγγραφα, συνέθεντο τὰ ἑπόμενα ἄρθρα :

Ἄρθρον 1.

Πλήρης καὶ ἐντελὴς ἐλευθερία Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας θέλει ὑπάρχει μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολαύωσιν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, ἅτινα παραχωροῦνται ἢ ἤθελον παραχωρηθῇ εἰς τὸ μέλλον εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους. Θὰ ἔχωσιν εἰδικῶς τὸ δικαίωμα νὰ κατέχωσι πᾶν εἶδος κινητῆς ἢ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, νὰ ἀποκτῶσι καὶ διαθέτωσι ταύτην διὰ πωλήσεως, ἀνταλλαγῆς, δωρεᾶς, διαθήκης ἢ ἄλλως, ὡς καὶ νὰ κληρονομῶσιν ἐξ ἀδιαθέτου, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν πάντως τῶν ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύι νόμων καὶ κανονισμῶν καθοριζομένων ὁρίων.

Θὰ ἀπολαύωσιν ὁμοίως τοῦ καθεστῶτος τοῦ παραχωρηθέντος ἢ τοῦ παραχωρηθησομένου εἰς τὸ μέλλον εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ τεχνῶν, καὶ δὲν θὰ ὑποβάλλωνται εἰς οὐδεμίαν ἢ μείζονα τούτων φορολογίαν. Θέλουσιν ἀπαλλάττεσθαι πάσης δημοσίας ἢ δημοτικῆς λειτουργίας καὶ πάσης προσωπικῆς ὑπηρεσίας εἴτε ἐν τῷ στρατῷ, τῷ ναυτικῷ καὶ τῇ ἀεροπορίᾳ εἴτε ἐν τῇ ἐθνοφρουρᾷ ἢ ἐθνοφυλακῇ ὡς καὶ πάσης ἐπιτάξεως ἢ παροχῆς στρατιωτικῆς καὶ παντὸς εἴδους ἐκτάκτων πολεμικῶν εἰσφορῶν.

Ὑπόκεινται ὅμως ἐν περιπτώσει πολέμου εἰς στρατιωτικὰς εἰσφορὰς ἢ ἐπιτάξεις ὡς καὶ εἰς τὰς ἀναγκαστικὰς στρατιωτικὰς καταλύσεις αἵτινες δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῶσιν αὐτοῖς ὡς ἰδιοκτήταις ἀκινήτων ἐπὶ τῶν ἀκινήτων των.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἕν τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἐπιβάλλῃ οἱανδήποτε στρατιωτικὴν ἐπίταξιν ἢ εἰσφορὰν εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ ἑτέρου, θὰ παράσχῃ εἰς αὐτοὺς τὴν αὐτὴν ἀποζημίωσιν ἣν παρέχει εἰς παρομοίας περιστάσεις εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ὑπηκόους. Εἰς πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου προβλεπομένας περιπτώσεις ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ δύναται νὰ μεταχειρίζεται τοὺς ὑπηκόους τοῦ ἑτέρου Μέρους ὀλιγώτερον εὐνοϊκῶς παρ' ὅσον μεταχειρίζεται εἰς παρομοίας περιστάσεις τοὺς ἰδίους του ὑπηκόους ἢ τοὺς τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Article 2.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes seront exempts, sur les territoires et dans les Possessions de l'autre Partie, du Payement de tous droits de transit et seront traités comme les ressortissants de la Nation la plus favorisée, relativement à tout ce qui concerne l'emmagasinage, les primes, facilités et restitutions de droits, d'accord avec la Convention Internationale de Barcelone du 21 avril 1921 ou toute autre convention du même ordre qui les réglerait à l'avenir.

Article 3.

Les sociétés anonymes et autres associations commerciales industrielles et financières, ainsi que les Compagnies de Navigation et d'Assurance légalement constituées sur le territoire de l'une des Hautes Parties Contractantes, conformément aux lois en vigueur dans ce Pays, pourront exercer, sur le territoire de l'autre Partie, tous les droits qui sont accordés aux sociétés analogues de l'Etat le plus favorisé.

Article 4.

Les sujets de chacune des Hautes Parties Contractantes jouiront, sur le terrotoire de l'autre Partie, de la même protection que les nationaux pour tout ce qui concerne la propriété des marques de fabrique ou de commerce ainsi que des dessins ou modèles industrielset de fabrique de toute espèce.

Le droit exclusif d'exploiter un dessin ou modèle industriel ou de fabrique, ne peut avoir, au profit des espagnols en Grèce et réciproquement au profit des hellènes en Espagne une durée plus longue que celle fixée par la loi du Pays respectif à l'égard de ses nationaux.

Si le dessin ou modèle industriel ou de fabrique est du domaine publie dans le pays d'origine, il peut être l'objet d'une jouissance exclusive dans l'autre Pays.

Les dispositions des deux paragraphes qui précèdent sont également applicables aux marques de fabrique ou de commerce.

Les sujets hellènes, ne pourront revendiquer en Espagne, iles adjacentes, et possessions espagnoles, la propriété exclusive d'une marque, d'un dessin ou d'un modèle, s'ils ne se sont préalablement conformés aux lois et réglements sur cette matière qui sont ou seront en vigueur en Espagne.

Réciproquement les sujets espagnols ne pourront revendiquer en Grèce la propriété exclusive d'une marque, d'un modèle ou d'un dessin, s'il ne se sont préalablement conformés aux lois et réglements sur cette matière qui sont ou seront en vigueur en Grèce.

En général pour tout ce qui concerne la propriété des marques de fabrique ou de commerce seront appliquées les dispositions établies par la Convention de Paris de 1883 revisée par la Convention de Washington de 1911.

Article 5.

Les voyageurs de commerce qui se rendent en Grèce pour le compte d'une Maison établie en Espagne, seront traités, en ce qui concerne la patente ainsi que l' imposition et la réexportation des échantillons qu'ils auraient avec eux, comme les voyageurs de commerce de la nation le plus favorisée, et récipoquement, il en

Ἄρθρον 2.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολλάσσωνται ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν καὶ τῶν κτήσεων τοῦ ἑτέρου τῆς πληρωμῆς παντὸς δικαιώματος διαμετακομίσεως καὶ θὰ ἀπολαύωσι τῆς ῥήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους ἐν σχέσει πρὸς πᾶν ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐναποθήκευσιν, ἀμοιβαίας εὐκολίας καὶ ἀπόδοσιν τῶν δασμῶν συμφώνως πρὸς τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν τῆς Βαρκελώνης τῆς 21 Ἀπριλίου 1921 ἢ πᾶσαν ἄλλην σύμβασιν τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ἥτις θὰ ἐκανόνιζεν αὐτὰς εἰς τὸ μέλλον.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἀνώνυμοι ἑταιρεῖαι καὶ ἄλλαι ἐμπορικαί, βιομηχανικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὡς καὶ αἱ ἀτμοπλοϊκαὶ καὶ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι νομίμως συνεστημέναι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς ἐν ἰσχύι νόμους ἐν τῇ Χώρᾳ ταύτῃ, θὰ δύνανται νὰ ἐξασκήσωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρουΜέρους ὅλα τὰ παρεχόμενα δικαιώματα εἰς ἀναλόγους ἑταιρείας τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θέλουσιν ἀπολαύει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους τῆς αὐτῆς ἤν καὶ οἱ ἰθαγενεῖς προστασίας εἰς πᾶν ὅτι ἀφορᾷ τὴν κυριότητα τῶν βιομηχανικῶν ἢ ἐμπορικῶν σημάτων ὡς καὶ τῶν βιομηχανικῶν ἢ τεχνουργικῶν σχεδίων ἢ ὑποδειγμάτων παντὸς εἴδους.

Τὸ ἀποκλειστικὸν δικαίωμα πρὸς κάρπωσιν σχεδίου ἢ ὑποδείγματος βιομηχανικοῦ ἢ τεχνουργικοῦ δὲν δύναται ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν Ἱσπανῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀμοιβαίως τῶν Ἑλλήνων ἐν Ἱσπανίᾳ νὰ ἔχῃ διάρκειαν μακροτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ ἐγχωρίου νόμου ὁριζομένης ὑπὲρ τῶν ἰθαγενῶν.

Ἐὰν τὸ βιομηχανικὸν ἢ τεχνουργικὸν σχέδιον ἢ ὑπόδειγμα κατέστη κοινῆς χρήσεως ἐν τῷ τόπῳ προελεύσεως, δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἀντικείμενον ἀποκλειστικῆς χρήσεως ἐν τῇ ἑτέρᾳ Χώρᾳ.

Αἱ τῶν δύο προηγουμένων ἐδαφίων διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῶν βιομηχανικῶν ἢ ἐμπορικῶν σημάτων.

Οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι δὲν δύνανται νὰ διεκδικήσωσιν ἐν Ἱσπανίᾳ, ταῖς παρακειμέναις αὐτῇ νήσοις καὶ ταῖς Ἱσπανικαῖς κτήσεσι τὴν ἀποκλειστικὴν κυριότητα σήματος, ὑποδείγματος ἢ σχεδίου, ἐὰν μὴ προηγουμένως συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς ἐν Ἱσπανίᾳ ἰσχύοντας ἢ ἐν τῷ μέλλοντι ἐφαρμοσθησομένους νόμους καὶ κανονισμούς.

Κατ' ἀμοιβαιότητα οἱ Ἱσπανοὶ ὑπήκοοι δὲν δύνανται νὰ διεκδικήσωσιν ἐν Ἑλλάδι τὴν ἀποκλειστικὴν κυριότητα σήματος, ὑποδείγματος ἢ σχεδίου, ἐὰν μὴ προηγουμένως συμμορφωθῶσι πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰσχύοντας ἢ ἐν τῷ μέλλοντι ἐφαρμοσθησομένους νόμους καὶ κανονισμούς.

Ἐν γένει διὰ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν κυριότητα τῶν ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν σημάτων θὰ ἐφαρμόζωνται αἱ διατάξεις αἱ καθιερωθεῖσαι ὑπὸ τῆς Συμβάσεως τῶν Παρισίων τοῦ 1883, ἀναθεωρηθείσης ὑπὸ τῆς Συμβάσεως τῆς Οὐασιγκτῶνος τοῦ 1911.

Ἄρθρον 5.

Οἱ περιοδεύοντες ἔμποροι οἱ εἰς Ἑλλάδα μεταβαίνοντες ὡς ἀντιπρόσωποι οἴκων ἱδρυμένων ἐν Ἱσπανίᾳ θέλουσιν ἀπολαύει, ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόρον ἐπιτηδεύματος, ὡς καὶ τὴν δασμολόγησιν καὶ τὴν ἐπανεξαγωγὴν τῶν δειγμάτων, ἅτινα ἤθελον τυχὸν φέρει μεθ' ἑαυτῶν, τῆς αὐτῆς ἰσοτελείας, ἧς ἀπολαύουσιν οἱ περιοδεύοντες ἔμποροι τοῦ μᾶλλον

sera de même pour les voyageurs de commerce grecs en Espagne pourvu que respectivement leur séjour ne dépasse pas 6 mois.

Article 6.

Seront considérés comme navires helléniques ou espagnols tous ceux qui doivent être reconnus comme tels par le lois respectives de la République Hellénique et du Royaume d'Espagne.

Aucun droit de tonnage, de port, de pilotage, de phares, de quarantaine, de courtage, de balisage, de quais ou autres charges qui pèsent, sous quelque dénomination que ce soit, sur la coque du navire et sont perçus au nom ou au profit du Gouvernement, de fonctionnaires publics, de particuliers, de corporations et d'établissements quelconques, ne seront imposés à l' arrivée, séjour et sortie, dans les ports de l'un des deux Pays, aux bâtiments de l'autre qui ne seraient pas également et dans les mêmes conditions imposés aux navires de la Nation la plus favorisée.

Cette égalité de traitement aura réciproquement son effet à l'égard des navires respectifs de quelque port ou place qu'ils arrivent et quel que soit leur destination à leur départ.

Article 7.

Il est réciproquement convenu que le cabotage, tant maritime que fluvial, ainsi que les différentes branches de la pêche, dans les eaux territoriales respectives, demeurent réservés au pavillon national dans les Etats respectifs.

Article 8.

Chacune des Hautes Parties Contractantes consent à admettre des Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires, dans tous ses ports villes et possessions, sauf dans les localités qu'elles jugerait convenabale d'excepter pourvu que cette réserve soit également appliquée à tous les autres Etats. Les dits fonctionnaires jouiront réciproquement, dans le territoire de l'autre Partie, de tous les privilèges, exemptions et immunités dont jouissent les agents du même rang et de la même qualité de la Nation la plus favorisée.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires, jouiront réciproquement, sur le territoire de l'autre partie, quand ils n'appartiendront pas à la nationalité du Pays où ils exercent leurs fonctions, de l'exemption de tout impôt ou taxe de luxe et autres impôts directs ou indirects existants actuellement ou qui pourraient être établis à l'avenir. Il est toutefois bien entendu que les deux Gouvernements se réservent la faculté de refuser leur exequatur en cas d'objection contre la personne nommée à ces fonctions.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires, sujets de l'Etat qui les a nommés, ne pourront être ni arrêtés, ni conduits en prison, excepté pour les faits et actes que la législation pénale du Pays de leur résidence qualifie de délits et punit comme tels.

Si les dits fonctionnaires voulaient exercer le commerce, ils seront tenus de se conformer, pour tout ce qui se réfère à leur négoce et transaction commerciales,

εὐνουμένου Κράτους, καὶ κατ' ἀμοιβαιότητα τὰ αὐτὰ θέλουσιν ἰσχύσει διὰ τοὺς Ἕλληνας περιοδεύοντας ἐμπόρους ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐφ' ὅσον ἡ διαμονή των δὲν ἤθελεν ὑπερβῇ τοὺς 6 μῆνας.

Ἄρθρον 6.

Θέλουσι θεωρηθῇ ὡς Ἑλληνικὰ ἢ Ἱσπανικὰ πλοῖα ὅσα δέον νὰ θεωρῶνται τοιαῦτα ὑπὸ τῶν οἰκείων νόμων τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἱσπανίας.

Οὐδὲν δικαίωμα χωρητικότητος, ἐλλιμενίσεως, ναυηγεσίας, φανῶν, καθάρσεως, μισιτείας, σημαντήρων, προκυμαίας, ἢ ἄλλα βάρη ἐπιβαλλόμενα ὑφ' οἱανδήποτε ὀνομασίαν ἐπὶ τοῦ σκάφους τοῦ πλοίου καὶ εἰσπραττόμενα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δημοσίων ἱδρυμάτων, ἰδιωτῶν, σωματείων ἢ ἱδρυμάτων οἱωνδήποτε, θὰ ἐπιβάλληται ἐπὶ τῶν πλοίων τοῦ ἑτέρου Κράτους κατὰ τὸν εἴσπλουν, ἔκπλουν καὶ διαμονὴν αὐτῶν ἐν τοῖς λιμέσι τοῦ ἑτέρου, ἐὰν μὴ ἐπιβάλλωνται ὁμοίως καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους εἰς τὰ πλοῖα τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Ἡ ἰσοτέλεια αὕτη θέλει ἀμοιβαίως ἰσχύει καὶ ὡς πρὸς τὰ πλοῖα ἑκατέρου τῶν Κρατῶν ὁποθενδήποτε καὶ ἂν προέρχωνται ταῦτα καὶ δι' ὁποιονδήποτε μέρος καὶ ἂν ἀποπλέωσιν.

Ἄρθρον 7.

Συνομολογεῖται ἀμοιβαίως ὅτι ἡ ἐνάσκησις τῆς τε θαλασσίας καὶ ποταμίου ἀκτοπλοΐας ὡς καὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῆς ἁλιείας ἐν τοῖς χωρικοῖς ὕδασι θέλει διατηρηθῇ ἐν ἑκατέρῳ τῶν Κρατῶν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ναυτιλίας.

Ἄρθρον 8.

Ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν συναινεῖ νὰ δέχηται Γενικοὺς Προξένους, Ὑποπροξένους καὶ Προξενικοὺς Πράκτορας εἰς πάντας αὐτοῦ τοὺς λιμένας, πόλεις καὶ κτήσεις, ἐκτὸς μόνον τῶν μερῶν ἐκείνων ἅτινα ἤθελε θεωρήσει ὅτι ἔδει νὰ ἐξαιρεθῶσιν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη θὰ ἐφαρμόζηται καὶ ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν Κρατῶν.

Οἱ εἰρημένοι ὑπάλληλοι θέλουσιν ἀπολαύει ἀμοιβαως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους πάντων τῶν προνομιῶν, ἀπαλλαγῶν καὶ ἀτελειῶν, ὧν ἀπολαύουσιν οἱ Πράκτορες τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες θὰ ἀπολαύωσιν ἀμοιβαίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους, ὅταν δὲν ἔχωσι τὴν ἰθαγένειαν τοῦ Κράτους ἐν ᾧ ἐξασκοῦσι τὰ καθήκοντά των, τῆς ἀπαλλαγῆς παντὸς φόρου ἢ τέλους πολυτελείας καὶ ἄλλων ἀμέσων ἢ ἐμμέσων φόρων ὑπαρχόντων νῦν ἢ δυναμένων νὰ ἐπιβληθῶσιν εἰς τὸ μέλλον.

Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἀμφότεραι αἱ Κυβερνήσεις ἐπιφυλάσσουσιν ἑαυταῖς τὸ δικαίωμα νὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν ἐκτελεστηρίων, ἐὰν ἔχωσιν ἀντίρρησίν τινα ὡς πρὸς τὸ διορισθὲν πρόσωπον.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες ὑπήκοοι τοῦ διορίσαντος αὐτοὺς Κράτους δὲν θὰ δύνανται νὰ συλληφθῶσιν οὐδὲ νὰ φυλακισθῶσιν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ πράξεων, ἃς ἡ ποινικὴ νομοθεσία τοῦ Κράτους, ἐν ᾧ ἐδρεύουσι, χαρακτηρίζει ὡς πλημμελήματα καὶ τιμωρεῖ ὡς τοιαῦτα.

Ἐὰν οἱ εἰρημένοι ὑπάλληλοι ἤθελον τυχὸν νὰ ἐνασκήσωσι τὴν ἐμποριαν, ὀφείλουσι νὰ συμμορφῶνται ὡς πρὸς τὰ ἀφορῶντα τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς ἐμπορικάς των συναλλαγάς,

aux mêmes lois et usages auxquels seront soumis, dans le lieu de leur résidence les particuliers de leur Nation et les sujets des Etats les plus favorisés.

Article 9.

Les archives consulaires seront inviolables et les autorités locales ne pourront visiter ni saisir les papiers qui en font partie.

Ces papiers devront être toujours complétement séparés des livres et papiers relatifs au comcuerce et à l'industrie que pourraient exercer les agents del'ordre consulaire respectif.

Article 10.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires respectifs, seront exclusivement chargés de l'ordre intérieur à bord des navires de commerce de leur Nation et connaîtront seuls, de tous les différends qui se seraient élevés en mer ou dans le port, entre le capitaine, les officiers et les hommes de l'équipage. Les autorités locales ne pourront intervenir que lorsque les désordres survenus à bord seraient de nature à troubler l'ordre public dans le port ou à terre, ou lorsqu'une personne du Pays ou ne faisant pas partie de l'équipage s'y trouverait mêlée.

Les dits agents du service consulaire pourront faciliter aux capitaines l'expédition de toutes les formalités concernant les navires de leur Nation et les accompagner devant les tribunaux et devant les bureaux de l'administration pour leur servir d'intrepètes et d'agents dans les affaires qu'ils auraient à traiter ou dans les demandes qu'ils auraient à formuler.

Les fonctionnaires du Pays ne pourront dans les ports où reside un Conseil ou Agent Consulaire de l'un des deux Etats respectifs, opérer ni recherches ni visites autres que les visites ordinaires de la douane ou de la santé à bord des navires de commerce, sans en avoir préalablement donné avis au Conseil afin qu'il puisse assister à la visite. L'invitation qui sera adressé à cet effet aux Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls, Agents Consulaires indiquera une heure précise et s'il négligeait de s'y rendre en personne ou de s'y faire représenter par un délégué, il sera procédé en son absence.

Avis sera également donné aux Agents Consulaires pour qu'ils puissent assister aux déclarations que les capitaines ou les équipages des navires de leur Nation auraient à faire devant les Tribunaux ou les Administratios locales. S'ils négligeaient de s'y rendre ou de se faire représenter à l'heure indiquée dans la citation. il sera procédé sans eux.

Article 11.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires auront le droit de s'adresser aux autorités compétentes des Etats respectifs dans toute l'étendue de leur disrict consulaire pour réclamer contre toute infraction aux Traités ou Convention existante entre la Grèce et l'Espagne et pour protéger les droits et intérêts de leurs nationaux. S'il n'était pas fait droit à leurs réclamations les dits agents, en l'absence d'un agent diplomatique de leur Nation, pourront recourir

πρὸς τοὺς αὐτοὺς νόμους καὶ ἔθιμα, εἰς οὓς ὑποβάλλονται ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἐδρεύουσιν οἱ ἰδιῶται τοῦ Κράτους αὐτοῦ καὶ οἱ ὑπήκοοι τῶν μᾶλλον εὐνουμένων Κρατῶν.

Ἄρθρον 9.

Τὰ προξενικὰ ἀρχεῖα ἔσονται ἀπαραβίαστα. αἱ δὲ τοπικαὶ ἀρχαὶ δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐξετάσωσι μηδὲ νὰ κατάσχωσι τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὰ ἔγγραφα. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα δέον πάντοτε νὰ ὦσιν ἐντελῶς κεχωρισμένα ἀπὸ τῶν βιβλίων καὶ ἐγγράφων τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἐμποριαν καὶ τὴν βιομηχανίαν, ἃς τυχὸν ἤθελον ἐνασκεῖ οἱ προξενικοὶ ὑπάλληλοι ἑκατέρου Κράτους.

Ἄρθρον 10.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες ἑκατέρου Κράτους θὰ ὦσιν ἀποκλειστικῶς ἐπιφορτισμένοι τὴν τήρησιν τῆς ἐσωτερικῆς τάξεως ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων τοῦ Κράτους αὐτῶν. καὶ θὰ δικάζωσι μόνοι πάσας τὰς διαφοράς, αἵτινες ἤθελον τυχὸν ἀναφυῇ κατὰ τὸν πλοῦν ἢ ἐν τῷ λιμένι μεταξὺ τοῦ πλοιάρχου, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν τοῦ πληρώματος. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ δὲν δύνανται νὰ παρεμβῶσιν εἰμὴ ἐὰν αἱ ἐπὶ τοῦ πλοίου συμβᾶσαι παραχαὶ εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ διαταράξωσι τὴν δημοσίαν τάξιν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς ἢ ἐν τῷ λιμένι ἢ ἐὰν ἰθαγενής τις ἢ πρόσωπον μὴ ἀποτελοῦν μέρος τοῦ πληρώματος ἤθελεν εὑρεθῇ ἀναμεμιγμένον εἰς αὐτάς.

Οἱ εἰρημένοι προξενικοὶ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ διευκολύνωσι τοὺς πλοιάρχους ὡς πρὸς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀποδημητρίων τῶν πλοίων αὐτῶν καὶ νὰ συνοδεύωσιν αὐτοὺς ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν δημοσίων γραφείων, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἐπιτρέπεται ὑπὸ τῆς ἐγχωρίας νομοθεσίας, ὅπως χρησιμεύωσιν αὐτοῖς ὡς διερμηνεῖς καὶ πράκτορες κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν ἢ τὴν ὑποβολὴν τῶν αἰτήσεων αὐτῶν.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι τῆς χώρας, ἐν τοῖς λιμέσι τῆς ὁποίας ἐδρεύει Πρόξενος ἢ Προξενικὸς Πράκτωρ ἑνὸς τῶν δύο Κρατῶν, δὲν δύνανται νὰ ἐνεργήσωσιν ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων ἄλλας ἐρεύνας ἢ ἐπισκέψεις, πλὴν τῶν συνήθων τελωνειακῶν καὶ ὑγειονομικῶν, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσωσι περὶ τούτου προηγουμένως τὸν Πρόξενον, ὅπως δυνηθῇ νὰ παραστῇ οὗτος κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν. Ἡ ἐπὶ τούτῳ ἀπευθυνομένη εἰς τὸν Γενικὸν Πρόξενον, Ὑποπρόξενον ἢ Προξενικὸν Πράκτορα πρόσκλησις θὰ ὁρίζῃ ἀκριβῶς τὴν ὥραν. Ἂν δ' οὗτος δὲν προσέλθῃ αὐτοπροσώπως ἢ δὲν ἀποστείλῃ ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ, ἡ ἐπίσκεψις γενήσεται καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ. Ἐπίσης θὰ εἰδοποιῶνται οἱ Προξενικοὶ ὑπάλληλοι, ὅπως δύνανται νὰ παρευρίσκωνται κατὰ τὰς καταθέσεις εἰς ἃς οἱ πλοίαρχοι ἢ τὰ πληρώματα τῶν πλοίων τοῦ ἰδίου αὐτῶν Κράτους ἤθελον τυχὸν κληθῇ ἵνα ποιήσωνται ἐνώπιον τῶν ἐγχωρίων δικαστηρίων καὶ διοικητικῶν ἀρχῶν. Ἐν ᾗ περιπτώσει οἱ εἰρημένοι προξενικοὶ ὑπάλληλοι δὲν ἤθελον μεταβῇ ἢ δὲν ἤθελον ἀποστείλει ἀντιπρόσωπον αὐτῶν κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς κλήσεως ὁρισθεῖσαν ὥραν, ἡ κατάθεσις ληφθήσεται καὶ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτῶν.

Ἄρθρον 11.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀπευθύνωνται πρὸς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς ἑκατέρου Κράτους, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς Προξενικῆς αὐτῶν περιφερείας, ὅπως διαμαρτυρηθῶσι κατὰ πάσης παραβάσεως τῶν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας ὑφισταμένων Συνθηκῶν καὶ Συμβάσεων καὶ ὅπως προστατεύωσι τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα τῶν ὁμοεθνῶν αὐτῶν. Ἐὰν μὴ εἰσακουσθῶσιν αἱ διαμαρτυρίαι αὐτῶν, αἱ εἰρημέναι Προξενικαὶ ἀρχαί, ἐν ἐλλείψει διπλωματικοῦ ἀντιπροσώπου

directement au Gouvernement du Pays dans lequel ils exercent leurs fonctions.

Article 12.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires auront le droit de recevoir dans leur chancellerie dans leur demeure privée, dans celles des parties ou à bord des bâtiments, les déclarations des capitaines, des gens d'équipage des navires de leur Pays, des passagers qui se trouvaient à bord et de tous autres sujets de leur Nation.

Les dits consuls et agents auront le droit de recevoir tout acte notarié destiné à être exécuté dans leurs Pays qt qui serait passé soit entre leurs nationaux et des personnes du Pays de leur résidence. Ils pourront de même recevoir les actes dans lesquels les sujets du Pays où ils résident seront seules parties, lorsque ces actes se rapporteront exclusivement à des biens situés ou à des affaires à traiter sur le territoire de la nation à laquelle appartient le consul ou l'agent devant qui ces actes seront passés.

Tous les actes et documents dont ils s'agit, soit en original, en copie ou en traduction, dûment légalisés et autorisés par les dits agents et scellés du sceau officiel des Consulats et Vice-Consulats, feront foi en justice, dans tous les tribunaux de la République Hellénique, et dans ceux d'Espagne, îles adjacentes, et possessions espagnoles.

Article 13.

Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires, pourront faire arrêter les officiers, matelots et toutes autres personnes faisant partie des bâtiments de guerre et de commerce de leur nation, qui seraient prévenus ou accusés d'avoir déserté les dits bâtiments sur le territoire même de l'une des Hautes Parties Contractantes pour les renvoyer à bord ou les faire transporter dans leur Pays. A cet effet, ils s'adresseront, par écrit aux autorités locales compétentes des Pays respectifs et leur feront la demande de leur livrer ces déserteurs, en justifiant, le cas échéant, par l'exhibition des régistres du navire, du rôle de l'équipage ou par d'autres documents officiels que les hommes qu'ils réclament faisaient partie du dit équipage. Sur cette seule demande, ainsi justifiée, la remise des déserteurs ne pourra être refusée, à moins qu'il ne soit dûment prouvé qu'ils étaient sujets du Pays ou l'extradition est reclamée au moment de l'inscription sur le rôle.

Il sera donné aux dits Agents Consulaires toute aide et protection pour la recherche, la saisie et l'arrestation de ces déserteurs, qui seront même détenus et gardés dans les prisons du pays à la réquisition et aux frais des Consuls jusqu'à ce que ces agents aient trouvé une occasion de les renvoyer dans leur Pays. Si pourtant cette occasion ne se présentait pas dans un délai de 3 mois à compter du jour de l'arrestation ou si les frais de leur détention n'étaient pas régulièrement payés, les déserteurs seraient mis en liberté et ne pourraient plus être arrêtés pour la même cause.

Si le déserteur avait commis quelque crime ou délit à terre, son extradition serait différée jusqu'à ce que le tribunal qui a droit d'en connaitre ait rendu son jugement et que celui-ci ait eu son effet.

τῆς ἰδίας αὐτῶν χώρας, δύνανται ν'ἀπευθύνωνται ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς χώρας, ἐν ᾗ ἐνασκοῦσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν.

Ἄρθρον 12.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ δέχωνται ἐν τῷ ἑαυτῶν γραφείῳ, ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτῶν κατοικίᾳ, ἐν τῇ τῶν ἐνδιαφερομένων ἢ ἐπὶ τῶν πλοίων τὰς δηλώσεις τῶν πλοιάρχων καὶ τοῦ πληρώματος τῶν πλοίων τῆς ἑαυτῶν χώρας, τῶν ἐπὶ τῶν πλοίων εὑρισκομένων ἐπιβατῶν καὶ παντὸς ἄλλου ὁμοεθνοῦς αὐτῶν.

Οἱ εἰρημένοι Πρόξενοι ἢ Πράκτορες δύνανται νὰ δέχωνται καὶ συντάσσωσι πᾶσαν συμβολαιογραφικὴν πρᾶξιν μέλλουσαν νὰ ἐκτελεσθῇ ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν καὶ συναπτομένην εἴτε μεταξὺ τῶν ὁμοεθνῶν αὐτῶν μόνον, εἴτε μεταξὺ ἑνὸς ἢ πλειόνων ἐκ τῶν ὁμοεθνῶν αὐτῶν καὶ ἑτέρων προσώπων ἐκ τῶν διαμενόντων ἐν τῷ τόπῳ ἐν ᾧ ἐδρεύουσι. Πρὸς τούτοις δύνανται νὰ συντάσσωσι πράξεις, καθ' ἃς συμβαλλόμενοι εἶναι πολῖται μόνον τῆς χώρας ἐν ᾗ οἱ Πρόξενοι οὗτοι ἐδρεύουσιν, ὁσάκις αἱ πράξεις αὗται ἀναφέρονται ἀποκλειστικῶς εἰς κτήματα κείμενα ἢ ὑποθέσεις διεξαγομένας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἔθνους, εἰς ὃ ἀνήκει ὁ Πρόξενος ἢ ὁ Πράκτωρ, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου αἱ πράξεις αὗται συντάσσονται. Ἅπασαι αἱ περὶ ὧν πρόκειται πράξεις, εἴτε ἐν πρωτοτύπῳ εἴτε ἐν ἀντιγράφῳ μεταφράσει. δεόντως κεκυρωμέναι ὑπὸ τῶν εἰρημένων Προξενικῶν ἀρχῶν καὶ φέρουσαι τὴν ἐπίσημον σφραγῖδα τῶν Προξενείων καὶ Ὑποπροξενείων, θὰ ἔχωσι νόμιμον ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν ἐνώπιον ὅλων τῶν δικαστηρίων τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, ὡς καὶ ἐνώπιον τῶν τῆς Ἱσπανίας, τῶν παρακειμένων αὐτῇ νήσων καὶ τῶν Ἱσπανικῶν κτήσεων.

Ἄρθρον 13.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες δύνανται νὰ συλλαμβάνωσι τοὺς ἀξιωματικούς, ναύτας καὶ οἱονδήποτε ἕτερον πρόσωπον ἀνῆκον εἰς τὸ πλήρωμα τῶν πολεμικῶν καὶ ἐμπορικῶν πλοίων τοῦ ἔθνους αὐτῶν, καθ' ὧν ὑφίσταται κατηγορία ἐπὶ λιποταξίᾳ ἀπὸ τῶν ρηθέντων πλοίων, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ Ἐπικρατείᾳ τοῦ ἑτέρου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, ὅπως ἐπαναφέρωσιν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν πλοίων ἢ ὅπως ἀποστείλωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο θὰ ἀπευθύνωνται ἐγγράφως πρὸς τὰς ἁρμοδίας τοπικὰς ἀρχὰς τῶν οἰκείων χωρῶν καὶ θὰ ἐξαιτῶνται τὴν παράδοσιν τῶν τοιούτων δραπετῶν, ἀποδεικνύοντες ἐν ἀνάγκῃ διὰ τῆς ἐπιδείξεως τῶν ναυτικῶν ἐλέγχων ἢ τοῦ ναυτολογίου ἢ ἄλλων ἐπισήμων ἐγγράφων, ὅτι οἱ ἄνδρες οὓς ἐκζητοῦσιν ἀνῆκον εἰς τὸ εἰρημένον πλήρωμα. Ἐπὶ μόνῃ τῇ αἰτήσει ταύτῃ, οὕτω δεδικαιολογημένῃ, αἱ ἐγχώριοι ἀρχαὶ δὲν δύνανται ν' ἀρνηθῶσι τὴν παράδοσιν τῶν δραπετῶν, ἐκτὸς ἐὰν εἶναι προσηκόντως ἀποδεδειγμένον, ὅτι οὗτοι κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐν τῷ ναυτολογίῳ ἐγγραφῆς αὐτῶν ἦσαν ὑπήκοοι τῆς χώρας παρ' ἧς ζητεῖται ἡ ἔκδοσις.

Θὰ παρέχηται δὲ τοῖς εἰρημένοις Προξενικοῖς ὑπαλλήλοις πᾶσα βοήθεια καὶ προστασία πρὸς ἀνακάλυψιν καὶ σύλληψιν τῶν περὶ ὧν πρόκειται δραπετῶν, οἵτινες μάλιστα θὰ κρατῶνται καὶ φυλακίζωνται ἐν ταῖς φυλακαῖς τοῦ Κράτους, τῇ αἰτήσει καὶ δαπάναις τῶν Προξένων, μέχρις οὗ οἱ Πρόξενοι οὗτοι δυνηθῶσι νὰ ἀποστείλωσιν αὐτοὺς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. Ἐὰν ὅμως τοιαύτη εὐκαιρία δὲν εὑρεθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συλλήψεως ἢ ἐὰν αἱ δαπάναι ἃς συνεπάγεται ἡ φυλάκισις αὐτῶν δὲν ἤθελον καταβληθῇ τακτικῶς, οἱ δραπέται θ' ἀποφυλακίζωνται καὶ δὲν θὰ δύνανται πλέον νὰ συλληφθῶσι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν.

Ἂν ὁ δραπέτης εἶχε διαπράξει κακούργημά τι ἢ πλημμέλημα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ θ' ἀναβάλληται μέχρις οὗ τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ καὶ ἐκτελεσθῇ αὕτη.

Article 14.

A moins de stipulations contraires entre les armateurs, chargeurs et assureurs, toutes les avaries subies en mer par les navires des deux Pays, soit qu'ils abordent volontairement au port, soit qu'ils s'y trouvent en relâche forcée, seront réglés par les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents Consulaires des Pays respectifs. Si cependant les habitants du Pays ou des sujets d'une tierce Nation se trouvaient intéressés dans les dites avaries et si les parties ne pouvaient s'entendre à l'amiable, le recours à l'autorité locale compétent serait de droit..

Article 15.

Toutes les opérations relatives au sauvetage des navires espagnols naufragés sur les côtes de la Grèce, et des navires helléniques naufragés sur les côtes d'Espagne, îles adjacentes, possessions et territoires placés sous le Protectorat espagnol, seront respectivement dirigées par les Consuls Généraux, Consuls, Vice—Consuls et Agents Consulaires de Grèce en Espagne et par les fonctionnaires du même ordre consulaire d'Espagne en Grèce. Dans les lieux et ports où il n'existerait pas d'Agence consulaire, les autorités locales auront, en attendant l'arrivée du Consul dans le district duquel le naufrage aurait eu lieu et qui devra être immédiatement prévenu à prendre toutes les mesures nécessaires pour la protection des individus et des effets naufragés. Les autorités locales n'auront d'ailleurs à intervenir que pour maintenir l'ordre, garantir les intérêts des personnes sauvées s'ils ne font pas partie des équipages naufragés et assures l'exécution des dispositions à observer pour l'entrée et la sortie des marchandises sauvées. Il est bien entendu que ces marchandises ne seront soumises à aucun droit de douane à moins qu'elles ne soient livrées à la consommation dans le Pays où le naufrage aurait eu lieu.

L'intervention des autorités locales dans ces différents cas n'occasionnera des frais d'aucune espèce, hors ceux auxquels donneraient lieu les opérations du sauvetage et la conservation des effets sauvés, ainsi que ceux que ceux auxquels seraient soumis en pareil cas les navires nationaux.

Article 16.

En cas de décès d'un espagnol en Grèce ou d'un hellène en Espagne, les autorités Consulaires et locales respectives observeront les règles spécifiées dans le Traité Greco—Espagnol signé à Madrid le 6 Mars 1919.

Il est bien entendu que la dénonciation éventuelle du présent Traité n'entraînera pas celle de la Convention ci-dessus mentionnée.

Les autorités consulaires respectives sont exclusivement chargées des opérations d'inventaire ou toutes autres pratiquées pour la conservation des biens héréditaires laissés par les gens de mer, les passagers et d'autres voyageurs de leur Nation morts à bord

μέλημα ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ θ' ἀναβάλληται μέχρις οὗ τὸ ἁρμόδιον δικαστήριον ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ καὶ ἐκτελεσθῇ αὕτη.

Ἄρθρον 14.

Ἐκτὸς ἐναντίων συμφωνιῶν μεταξὺ ἐφοπλιστῶν, φορτωτῶν καὶ ἀσφαλιστῶν, πᾶσα ναυσιβλάβεια, ἐπελθοῦσα κατὰ τὸν πλοῦν εἰς τὰ πλοῖα ἑκατέρας χώρας, εἴτε ταῦτα ἑκουσίως προσωρμίσθησαν ἐν τῷ λιμένι, εἴτε καὶ ἐξ ἀνάγκης, θὰ κανονίζηται ὑπὸ τῶν Γενικῶν Προξένων, Προξένων, Ὑποπροξένων καὶ Προξενικῶν Πρακτόρων τῆς οἰκείας χώρας.

Ἐὰν ὅμως κάτοικοι τῆς χώρας ἢ ὑπήκοοι τρίτου τινὸς Κράτους ἐνδιαφέρωνται εἰς τὴν εἰρημένην ναυσιβλάβειαν καὶ ἐὰν οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν δυνηθῶσι νὰ συμβιβασθῶσι, ἡ εἰς τὴν τοπικὴν ἀρχὴν προσφυγὴ ἐπέρχεται αὐτοδικαίως.

Ἄρθρον 15.

Πᾶσαι αἱ πρὸς ναυαγιαίρεσιν ἐργασίαι Ἱσπανικῶν πλοίων ναυαγούντων εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος, καὶ Ἑλληνικῶν πλοίων ναυαγούντων εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἱσπανίας, τῶν παρακειμένων αὐτῇ νήσων, κτήσεων καὶ ἐδαφῶν ὑπὸ τὸ Ἱσπανικὸν Προτεκτοράτον, θὰ διευθύνωνται ἀμοιβαίως ὑπὸ τῶν Γενικῶν Προξένων, Προξένων, Ὑποπροξένων καὶ Προξενικῶν Πρακτόρων τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἱσπανίᾳ καὶ ὑπὸ τῶν ὑπαλλήλων τῆς αὐτῆς Προξενικῆς τάξεως τῆς Ἱσπανίας ἐν Ἑλλάδι. Εἰς ἃ μέρη καὶ λιμένας δὲν ἤθελον ὑπάρχει τοιοῦτοι, αἱ τοπικαὶ ἀρχαί, μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ Προξένου εἰς οὗ τὴν Προξενικὴν περιφέρειαν ἔλαβε χώραν τὸ ναυάγιον καὶ εἰς ὃν ἀμέσως δέον τοῦτο νὰ ἀναγγελθῇ, θὰ λαμβάνωσι πάντα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα πρὸς προστασίαν τῶν ναυαγῶν καὶ τῶν ναυαγίων. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ δὲν δύνανται ἄλλως νὰ ἐπεμβῶσιν, ἢ πρὸς διατήρησιν τῆς τάξεως, ἐξασφάλισιν τῶν συμφερόντων τῶν ναυαγιαιρετῶν, ἐὰν οὗτοι δὲν ἀποτελῶσι μέρος τοῦ ναυαγήσαντος πληρώματος, καὶ πρὸς ἀσφαλῆ ἐκτέλεσιν τῶν τηρητέων διατάξεων διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν τῶν διασωθέντων ἐμπορευμάτων. Ἐννοεῖται ὅτι τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα εἰς οὐδένα θὰ ὑπόκεινται τελωνειακὸν δασμόν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται νὰ καταναλωθῶσιν ἐν τῇ χώρᾳ ἐν ᾗ συνέβη τὸ ναυάγιον.

Ἡ κατὰ τὰς διαφόρους περιπτώσεις ταύτας παρέμβασις τῶν τοπικῶν ἀρχῶν δὲν θὰ παρέχῃ ἀφορμὴν πρὸς εἴσπραξιν δαπάνης οἱασδήποτε φύσεως ἐκτὸς ἐκείνων, ἃς ἤθελον προκαλέσει αἱ πρὸς ναυαγιαίρεσιν καὶ συντήρησιν τῶν ναυαγίων ἐργασίαι, ὡς καὶ ἐκείνων εἰς ἃς ὑπόκεινται ἐν παρομοίαις περιπτώσεσι καὶ τὰ ἐθνικὰ πλοῖα.

Ἄρθρον 16.

Ἐν περιπτώσει θανάτου Ἱσπανοῦ ἐν Ἑλλάδι ἢ Ἕλληνος ἐν Ἱσπανίᾳ, αἱ οἰκεῖαι Προξενικαὶ καὶ τοπικαὶ Ἀρχαὶ θὰ τηρήσωσι τὰς διατάξεις τὰς περιεχομένας ἐν τῇ Ἱσπανο-Ἑλληνικῇ Συνθήκῃ, ἥτις ὑπεγράφη ἐν Μαδρίτῃ τῇ 6 Μαρτίου 1919.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐνδεχομένη καταγγελία τῆς παρούσης Συνθήκης δὲν θὰ ἐπιφέρῃ καὶ τὴν καταγγελίαν τῆς προαναφερομένης Συμβάσεως.

Αἱ οἰκεῖαι Προξενικαὶ Ἀρχαὶ εἶναι ἀποκλειστικῶς ἐπιφορτισμέναι τῆς συντάξεως ἀπογραφῆς ὡς καὶ πάσης ἄλλης πράξεως διὰ τὴν συντήρησιν τῆς κληρονομικῆς οὐσίας τῆς καταλειφθείσης ὑπὸ τῶν ἐργατῶν θαλάσσης, ἐπιβατῶν καὶ ἄλλων ταξειδιωτῶν τῆς χώρας τῶν ἀπο-

des navires de leur Pays, soit pendant la traversée, soit dans le port de l'arrivée ou à terre.

Article 17.

Le présent Traité restera en vigueur jusqu'à l' expiration du délai d'un an à partir de la date ou l'une des Hautes Parties Contractantes aura notifié à l' autre sa résolution de le dénoncer.

Si à l'expiration de ce délai d'un an le présent Traité n'était pas remplacé par un nouveau, il sera consideré prorogé in facto pour un nouveau délai d'un an et ainsi de suite automatiquement jusqu'à l' entrée en vigueur du nouveau traité.

Le présent Traité sera ratifié aussitôt que faire se pourra et les ratifications en seront échangées à Athènes Il entrera en vigueur dix jours après l'échange des ratifications.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Traité et y ont apossé leurs cachets.

Fait à Athènes, le 23 septembre 1926.

(S.) THR. PETIMEZAS

(Signé) DON PEDRO DE PRAT Y SOUTZO

PROTOCOLE DE SIGNATURE

Au moment de procéder à la signature du Traité Consulaire, de Navigation, de Droits Civils et Commerciaux et d'Etablissement entre la Grèce et l'Espagne les Plénipotentiaires respectifs se sont mis d'accord pour maintenir en vigueur à partir du 11 septembre 1926 les dispositions du traité du 23 septembre 1903 concernant les relations consulataires, de Navigation de Droits Civils et Commerciaux et d'Etablissement jusqu'à la mise en vigueur du présent traité.

En foi de quoi les plénipotentiaires ont signé le présent Protocole.

Athènes, le 23 septembre 1926.

(S.) THR. PETIMEZAS

(S.) DON PEDRO DE PPAT Y SOUTZO

Protocole Additionel, au Traité Consulaire, de Navigation,de Droits Civils et Commerciaux, et d'Etablissement, entre la Grèce et l'Espagne, signé n Athènes le 28 septembre 1926.

PROTOCOLE ADDITIONNEL.

Les soussignés dûment autorisés par leurs Gouvernements se sont mis d'accord pour déclarer que les Articles 2 et 8 du Traité Consulaire, de Navigation, de Droits Civiles et Commerciaux et d'Etablissement, entre la Grèce et l'Espagne, signé à Athènes le 28 september 1926, seront remplacés par les textes suivants:

θανόντων ἐπὶ πλοίων τῆς χώρας των εἴτε κατὰ τὸν πλοῦν, εἴτε εἰς τὸν λιμένα τοῦ κατάπλου ἢ ἐν τῇ ξηρᾷ.

Ἄρθρον 17.

Ἡ παροῦσα Συνθήκη θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύι μέχρι τῆς παρελεύσεως ἔτους ἀφ' ἧς τὸ ἓν τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν κοινοποιήσῃ εἰς τὸ ἕτερον τὴν ἀπόφασιν τῆς καταγγελίας.

Ἐὰν μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας ἑνὸς ἔτους ἡ παροῦσα Συνθήκη δὲν ἀντικατασταθῇ ὑπὸ νέας, θὰ θεωρηθῇ κατ' οὐσίαν ὅτι παρατείνεται ἡ ἰσχύς της διὰ νέαν προθεσμίαν ἑνὸς ἔτους καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς αὐτομάτως μέχρις οὗ τεθῇ ἐν ἰσχύι ἡ νέα Συνθήκη.

Ἡ παροῦσα Συνθήκη θὰ ἐπικυρωθῇ τὸ ταχύτερον καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θὰ ἀνταλλαγῶσιν εἰς Ἀθήνας. Θέλει τεθῇ ἐν ἰσχύι δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Συνθήκην καὶ ἐπέθεσαν τὰς ἑαυτῶν σφραγίδας.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1926.

(Ὑπ.) ΘΡ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ

(Ὑπ.) PEDRO DE PRAT Y SCUTZO

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Τὴν στιγμὴν τῆς ὑπογραφῆς τῆς Προξενικῆς Συνθήκης Ναυτιλίας, Ἀστικῶν καὶ Ἐμπορικῶν δικαιωμάτων καὶ Ἐγκαταστάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας οἱ οἰκεῖοι πληρεξούσιοι συνεφώνησαν ὅπως διατηρήσωσιν ἐν ἰσχύι ἀπὸ 11 Σεπτεμβρίου 1926 τὰς διατάξεις τῆς Συνθήκης τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1903 ὅσον ἀφορᾷ τὰς Προξενικὰς σχέσεις, Ναυτιλίας, Ἀστικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Δικαιωμάτων καὶ ἐγκαταστάσεως μέχρις οὗ τεθῇ ἐν ἰσχύι ἡ παροῦσα Συνθήκη.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὸ παρὸν πρωτόκολλον.

Ἀθῆναι τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1926.

(Ὑπ.) ΘΡ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ

(Ὑπ.) PEDRO DE PRAT Y SOUTZO

Πρόσθετον Πρωτόκολλον εἰς τὴν Προξενικὴν Συνθήκην Ναυτιλίας, Ἀστικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Δικαιωμάτων καὶ Ἐγκαταστάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1926..

ΠΡΟΣΘΕΤΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

Οἱ κάτωθι ὑπογεγραμμένοι δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεών των συνεφώνησαν ὅπως δηλώσωσιν ὅτι τὰ ἄρθρα 2 καὶ 8 τῆς Προξενικῆς Συνθήκης Ναυτιλίας, Ἀστικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Δικαιωμάτων καὶ Ἐγκαταστάσεως μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἱσπανίας, ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1926, θέλουσιν ἀντικατασταθῆ διὰ τῶν ἑπομένων κειμένων:

Article 2.

»Les ressortissants de chacune des Hautes Parties » contractantes seront exempts, sur les territoire, et » dans les Possessions de l'Autre Partie, du payement » de tous droits de transit et seront traités comme les » ressortissant de la Nation la plus favorisée, relative- » ment à tout ce qui concerne l'emmagasinage les pri- » mes, facilités restitutions de droits».

Article 8.

»Chacune des Hautes Parties contrcatantes con- » sent à admettre des Consuls Généraux, Consuls, Vice- » Consuls et Agents Consulaires, dans tous ses Ports, » Villes et Possessions, sauf dans les localités qu'Elles » jug rai nt convenable d'excepter pourvu que cette ré- » serve soit également appliqué à tous les autres Etats. » Les dits fonction naires jouiront réciproquement sur le » Territoire de l'Autre Partie, de tous les privilèges, » exemptions et immunités dont jouissent les Agents » du même rang et de la même qualité de la Nation la » plus favorisée. Il est, toutefois, bien entendu que les » deux Gouvernements se réservent la faculté de re- » fuser leur exéquatur en cas d'objection contre la » personn e nommée à ces fonctions.

» Ces fonctionnaires, quand ils seront sujets de » l'Etat qui les nomme, ne pourront être ni arrêtés, » ni conduits en prison, excepté, pour les faits et actes que la Legislation Pénale du Pays de leur résidence qualifie de délits et punit comme tels.

»Les Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consils et » Agents Consulaires sujets de l'Etat qui les nomme, se- »ront ex mpts des logements, réquisitions et prestations » militaires ainsi qui de toutes contributions de guerre » et contributions directes,tant personnelesque mobi- » lières ou somptuaires, imposées, par l' Etat ou parles » Communes; mais. s'ils possèdent des biens immeuble » de même que s'ils font le commerce, ou s'ils exercent » quelque industrie ou profession, ils seront soumis à » toutes les taxes charges, et impositions qu'auront à » payer l s sujets des Etats les plus favorisées qui étant » Consuls Généraux, Consuls, Vice-Consuls et Agents » Consulaire, seraient propriétaires de biens fonds, com- » merçants, industriels ou professionnels».

Le preseut Protocle Additionnel est joint au Traité précité dont il formerà partie intégrante.

En foi de quoi les Plenipontatiaires y ont apposé leurs signatures et leurs sceaux.

Athènes le 7 août 1927.

A. MICHALACOPOULOS

DON PEDRO DE PRAT Y SOUTZO.

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927 Συνθήκης Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας ἔχουν οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων συνομολογηθεῖσα καὶ ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927 Συνθήκη Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας, ἧς τὸ κείμενον ἐν Γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ Ἑλληνικῇ μεταφράσει ἕπεται, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ἄρθρον 2.

«Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θέλουσιν ἀπαλλάτεσθαι ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν καὶ τῶν κτήσεων τοῦ ἑτέρου Μέρους τῆς πληρωμῆς παντὸς δικαιώματος διαμετακομίσεως καὶ θὰ ἀπολαύωσι τῆς ρήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους ἐν σχέσει πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀποθήκευσιν, ἀμοιβάς, εὐκολίας καὶ ἀπόδοσιν δασμῶν».

Ἄρθρον 8.

«Ἕκαστον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν συναινεῖ νὰ δέχηται Γενικοὺς Προξένους, Προξένους, Ὑποπροξένους καὶ Προξενικοὺς Πράκτορας εἰς πάντας αὐτοῦ τοὺς λιμένας, πόλεις καὶ κτήσεις ἐκτὸς,μόνον τῶν μερῶν ἐκείνων ἅτινα ἤθελε θεωρήσει ὅτι ἔδει νὰ ἐξαιρεθῶσιν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως ὅτι ἡ ἐξαίρεσις αὕτη θὰ ἐφαρμόζηται καὶ ἐπὶ πάντων τῶν λοιπῶν Κρατῶν. Οἱ εἰρημένοι ὑπάλληλοι θέλουσι ἀπολαύει ἀμοιβαίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους πάντων τῶν προνομίων, ἀπαλλαγῶν καὶ ἀτελειῶν ὧν ἀπολαύουσιν οἱ Πράκτορες τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ἀμφότεραι αἱ Κυβερνήσεις ἐπιφυλάττουσιν ἑαυταῖς τὸ δικαίωμα ν' ἀρνηθῶσι τὴν ἔκδοσιν ἐκτελεστηρίων, ἐὰν ἔχωσιν ἀντίρρησιν τινα ὡς πρὸς τὸ διορισθὲν πρόσωπον.

Οἱ εἰρημένοι ὑπάλληλοι, ὅταν εἶνε ὑπήκοοι τοῦ διορίσαντος αὐτοὺς Κράτους, δὲν θὰ δύνανται νὰ συλληφθῶσι οὐδὲ νὰ φυλακισθῶσιν, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται περὶ πράξεων ἃς ἡ ποινικὴ νομοθεσία τοῦ Κράτους ἐν ᾧ ἐδρεύουσι χαρακτηρίζει ὡς πλημμελήματα καὶ τιμωρεῖ ὡς τοιαῦτα.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες, ὑπήκοοι τοῦ διορίσαντος αὐτοὺς Κράτους, θ' ἀπαλλάσσωνται ἀναγκαστικῶν καταλύσεων, στρατιωτικῶν ἐπιτάξεων καὶ εἰσφορῶν, ὡς καὶ πασῶν τῶν πολεμικῶν συνεισφορῶν, καὶ ἀμέσων φόρων τόσον προσωπικῶν ὅσον καὶ κινητῶν ἢ φόρων πολυτελείας, ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους ἢ τῶν Κοινοτήτων, ἀλλὰ ἐὰν τυγχάνωσι κύριοι ἀκινήτων ὡς καὶ ἐὰν ἐνασκῶσιν ἐμπόριον ἢ ἐὰν ἐξασκῶσι βιομηχανίαν τινὰ ἢ ἐπάγγελμα, θὰ ὑπόκεινται εἰς ὅλους τοὺς φόρους, βάρη καὶ τέλη ἅτινα θὰ πληρώνωσιν οἱ ὑπήκοοι τῶν μᾶλλον εὐνοουμένων Κρατῶν, οἵτινες ὄντες Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες, τυγχάνουσι κύριοι ἀκινήτων, ἔμποροι, βιομήχανοι ἢ ἐπαγγελματίαι.»

Τὸ παρὸν πρόσθετον Πρωτόκολλον θέλει ἐπισυναφθῇ εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν Συνθήκην, ἧς θέλει ἀποτελέσει ἀναπόσπαστον μέρος.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ Πληρεξούσιοι ἐπέθηκαν τὰς ἑαυτῶν ὑπογραφὰς καὶ σφραγίδας.

Ἀθῆναι τῇ 7 Αὐγούστου 1927.

(Ὑπ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

(Ὑπ.) PEDRO DE PRAT Y SOUTZO.

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE et SA MAJESTÉ LE ROI DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES également animés du désir de favoriser et d'étendre les relations économiques déjà existentes entre leurs Pays respectifs, ont résolu de conclure un Traité de Commerce et de Navigation et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires savoir :

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE :

Son Excellence Monsieur ANDRÉ MICHALAKOPOULOS, Ministre des Affaires étrangères.

Son Excellence Monsieur NICOLAS XYDAKIS, Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire, Directeur au Ministère des Affaires étrangères.

SA MAJESTÉ LE ROI DES SERBES CROATES ET SLOVÈNES :

Son Excellence Monsieur TIHOMIR A. POPOVITCH, Son Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la République Hellénique.

Monsieur SAVA R. KOUKITCH, ancien Directeur général des Douanes.

Les quels après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

CHAPITRE I.

DISPOSITIONS GÉNÉRALES

DROITS ET DEVOIRS DES RESSORTISSANTS

Article premier.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes auront le droit, sous réserve des lois et règlements qui sont ou seront en vigueur dans les pays respectifs et dans les mêmes conditions que les ressortissants de la nation la plus favorisée, de se rendre librement sur le territoire de l'autre Partie contractante, de s'y établir, de se livrer au commerce, à l'industrie et à toute autre profession.

Ils auront le droit d'y acquérir des biens meubles et immeubles par voie d'héritage, de donation, de legs, d'achat, d'échange ou par toute autre voie légale, ainsi que de posséder, détenir et aliéner leurs biens, sous réserve des exceptions et restrictions établies, en ce qui concerne l'acquisition, la possession et l'usage des biens immeubles, par la législation respective des deux Hautes Parties contractantes à l'égard des étrangers.

Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à ne pas exiger des ressortissants de l'autre Partie le payement d'impôts, de taxes ou de contributions de toute nature autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourront être ultérieurement exigés des nationaux ou des ressortissants de la nation la plus favorisée.

En ce qui concerne plus particulièrement l'admission d'ouvriers et laboureurs ressortissants de l'une des deux Hautes Parties contractantes dans le territoire de l'autre, les permis d'entrée et de séjour seront respectivement délivrés par les autorités compétentes en tenant compte des exigences locales effectives. Les permis fixeront également la durée du séjour qui sera autorisée aux personnes susindiquées.

Il sera permis aux ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes en se conformant aux lois de l'autre, d'exporter librement les produits de la vente de leurs propriétés et de leurs autres biens en général situés sur le territoire de cette autre Partie, sans être soumis à des droits, taxes et charges autres ou plus élevés que ceux auxquels seraient, dans le même cas, soumis les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ καὶ Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ, ἐν τῇ κοινῇ ἐπιθυμίᾳ νὰ εὐνοήσωσι καὶ ν' ἀναπτύξωσι τὰς μεταξὺ τῶν οἰκείων χωρῶν ὑρισταμένας οἰκονομικὰς σχέσεις, ἀπεφάσισαν νὰ συνομολογήσωσι συνθήκην Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας, διώρισαν δὲ πρὸς τοῦτο πληρεξουσίους αὐτῶν :

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ :

Τὴν Α. Ε. τὸν κ. ΑΝΔΡΕΑΝ ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΝ, Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Τὴν Α. Ε. τὸν κ. ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΞΥΔΑΚΗΝ, ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν, Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Η ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ :

Τὴν Α. Ε. τὸν κ. ΤΙΧΟΜΙΡ Α. ΠΟΠΟΒΙΤΣ, ἔκτακτον Αὐτοῦ Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Δημοκρατίᾳ.

Τὸν κ. ΣΑΒΒΑΝ Ρ. ΚΟΥΚΙΤΣ, πρώην Γενικὸν Διευθυντὴν τῶν Τελωνείων,

Οἵτινες ἀνταλλάξαντες τὰ πληρεξούσια αὐτῶν γράμματα, εὑρεθέντα ἐν τοιαύτῃ συνφώνησαν περὶ τῶν ἑξῆς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΥΠΗΚΟΩΝ

Ἄρθρον πρῶτον

Οἱ ὑπήκοοι ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν ἐν ταῖς οἰκείαις χώραις ἰσχυόντων ἢ μελλόντων νὰ ἰσχύσωσι νόμων καὶ κανονισμῶν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς πρὸς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους ὅρους, θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ μεταβαίνωσιν ἐλευθέρως εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου Μέρους, νὰ ἐγκαθίστανται, νὰ ἐξασκῶσι τὴν ἐμπορίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ πᾶν ἄλλο ἐπάγγελμα.

Θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκτῶσι περιουσίαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον ἐκ κληρονομίας, δωρεᾶς, κληροδοσίας, ἀγοραπωλησίας, ἀνταλλαγῆς καὶ παντὸς ἄλλου νομίμου μέσου, ὡς καὶ νὰ νέμωνται, νὰ κατέχωσι καὶ ν' ἀπαλλοτριῶσι τὴν ἑαυτῶν περιουσίαν, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῶν, ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν ἀλλοδαπῶν ἀπόκτησιν, τὴν νομὴν καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ἀκινήτων, ὁριζομένων ὑπὸ τῆς σχετικῆς νομοθεσίας τῶν δύο Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἐξαιρέσεων καὶ περιορισμῶν.

Ἑκάτερον τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ὑποχρεοῦται νὰ μὴ ἀπαιτῇ παρὰ τῶν ὑπηκόων τοῦ ἑτέρου Μέρους τὴν πληρωμὴν φόρων, τελῶν καὶ εἰσφορῶν πάσης φύσεως ἄλλων ἢ ἀνωτέρων ἐκείνων, οἵτινες ἀπαιτοῦνται ἢ δύνανται μεταγενεστέρως νὰ ἀπαιτηθῶσι παρὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηκόων ἢ ἐκείνων τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Καθόσον ἰδιαιτέρως ἀφορᾷ τὴν παραδοχὴν ἐργατῶν καὶ καλλιεργητῶν ὑπηκόων τοῦ ἑνὸς τῶν δύο Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου, οἱ ἄδειαι εἰσόδου καὶ διαμονῆς θὰ ἐκδίδωνται παρὰ τῶν οἰκείων ἁρμοδίων ἀρχῶν, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν πραγματικῶν τοπικῶν ἀναγκῶν. Αἱ ἄδειαι θὰ καθορίζωσιν ὡσαύτως τὸ χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ θὰ ἐπιτρέπηται εἰς τὰ εἰρημένα ἄτομα νὰ διαμείνωσιν εἰς τὴν χώραν τοῦ ἑτέρου Μέρους.

Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ὑπηκόους ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ἐφ' ὅσον ἤθελον συμμορφωθῇ πρὸς τοὺς νόμους τοῦ ἑτέρου, νὰ ἐξάγωσιν ἐλευθέρως τὸ προϊὸν τῆς πωλήσεως τῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τούτου Μέρους κειμένων κινημάτων των ὡς καὶ τῆς ἄλλης ἐν γένει περιουσίας των, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς καταβολὴν δικαιωμάτων, τελῶν καὶ φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων ἄλλων ἢ ἀνωτέρων ἐκείνων εἰς τὰ ὁποῖα ὑπόκεινται ἐν τῇ αὐτῇ περιπτώσει οἱ ὑπήκοοι τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Article 2.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes seront exempts dans le territoire de l'autre, de tout service militaire obligatoire, soit dans les armées de terre, de l'air ou dans la marine, soit dans la garde ou la milice nationale. Ils seront également dispensés de toute fonction officielle obligatoire judiciaire, administrative ou municipale, de toute contribution, soit pécuniaire soit en nature, établie à titre d'équivalent d'un des services personnels précités.

En ce qui concerne les réquisitions et prestations militaires qui seraient fixées en temps de guerre ou dans des circonstances extraordinaires, les Hautes Parties contractantes se garantissent l'exemption de leurs ressortissants respectifs.

Cependant, en qualité de propriétaires, locataires, ou occupants d'immeubles ou d'entreprises commerciales, industrielles et financières, ils seront soumis au même traitement que les nationaux et ils auront alors droit aux mêmes indemnités que celles allouées à ceux-ci ou aux ressortissants du pays le plus favorisé.

Article 3.

Les sociétés commerciales, industrielles, financières et agricoles qui ont leur siège social sur le territoire de l'un des deux pays et y sont valablement constituées conformément aux lois respectives, verront leur constitution légale et leur existence juridique reconnue dans l'autre pays. Elles pourront, d'après les modalités et sauf les limitations fixées par les lois qui y sont ou seront en vigueur et sous réserve de l'accomplissement de toutes les formalités prévues par ces lois, étendre leurs opérations sur le territoire de ce dernier pays, y acquérir des droits et en jouir, ainsi qu' y exercer, dans les mêmes conditions que les sociétés nationales, toutes les industries permises par ladite législation aux sociétés analogues de la nation la plus favorisée. Elles auront les mêmes droits que les sociétés de la nation la plus favorisée d'y acquérir, posséder, détenir et aliéner des biens meubles et immeubles.

Toutefois la clause de la nation la plus favorisée ne permettra pas à l'une des Hautes Parties contractantes d'exiger, pour l'établissement de ses sociétés, un régime plus favorable que celui qu' elle accorderait aux sociétés de l'autre Partie.

Les sociétés susnommées ne seront pas soumises pour l'exercice de leurs affaires commerciales ou industrielles dans le territoire de l'autre Partie, à des impôts droits ou taxes autres ni plus élevés que ceux auxquels sont soumises les sociétés analogues nationales ou celles de la nation la plus favorisée.

Article 4.

Les ressortissants de l'une des Hautes Parties contractantes et les sociétés qui ont leur siège social sur le territoire de cette Partie, auront, dans les mêmes conditions que les nationaux ou les sociétés nationales, facile accès auprès des tribunaux et des diverses autorités de l'autre Partie. Dans l'exercice de ce droit ils ne seront pas soumis à des charges autres ou plus élevées que celles perçues des nationaux ou des susdites sociétés du pays.

CHAPITRE II.

COMMERCE ET TRANSPORTS

Article 5.

Les négociants, les fabricants et autres producteurs de l'un des deux pays ainsi que leurs commis voyageurs, auront le droit, sur la production d'une carte de légitimation et en observant les formalités prescrites dans l'autre pays, de faire dans celui-ci des achats pour leur commerce, fabrication ou autre entreprise commerciale ou industrielle et d'y rechercher des commandes avec ou sans échantillons ou modèles chez les producteurs et commerçants, aux mêmes conditions que ceux de la nation la plus favorisée.

La carte de légitimation mentionnée ci-dessus devra être établie conformément au modèle annexé au présent traité . Ce document sera valable pour le cours de l'année pour laquelle il a été délivré.

Les Hautes Parties contractantes se donneront réciproquement connaissance des autorités compétentes à délivrer les cartes de légitimation.

En ce qui concerne les industries ambulantes, le colportage et la recherche de commandes chez les personnes n'exerçant ni industrie, ni commerce, les Hautes Parties contractantes se réservent l'entière liberté de leur législation.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἀπαλλάσσονται ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ ἑτέρου πάσης στρατιωτικῆς ὑποχρεωτικῆς ὑπηρεσίας ἔν τε τῷ στρατῷ, τῷ ναυτικῷ καὶ τῇ ἀεροπορίᾳ, ὡς καὶ τῇ ἐθνοφρουρᾷ ἢ τῇ πολιτοφυλακῇ. Ὡσαύτως ἀπαλλάσσονται παντὸς δικαστικοῦ, διοικητικοῦ ἢ δημοτικοῦ ὑποχρεωτικοῦ λειτουργήματος, ὡς καὶ πάσης εἰσφορᾶς χρηματικῆς ἢ εἰς εἶδος ἐπιβαλλομένης ὡς ἀντισήκωμα τινὸς τῶν ὡς ἄνω προσωπικῶν ὑπηρεσιῶν.

Ὡς πρὸς τὰς στρατιωτικὰς ἐπιτάξεις καὶ παροχάς, αἵτινες ἤθελον ἐπιβληθῇ ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ἐν ἐξαιρετικαῖς περιπτώσεσι, τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι νὰ ἀπαλλάξωσι τούτων τοὺς οἰκείους αὐτῶν ὑπηκόους. Ἐφ' ὅσον ὅμως πρόκειται περὶ ἰδιοκτητῶν, μισθωτῶν, ἢ κατόχων ἀκινήτων ἢ ἐμπορικῶν, βιομηχανικῶν ἢ χρηματιστικῶν ἐπιχειρήσεων, οὗτοι θὰ ὑπόκεινται εἰς τὰς αὐτὰς εἰς ἃς καὶ οἱ ἰθαγενεῖς ὑποχρεώσεις, θὰ δικαιῶνται δὲ τῶν αὐτῶν ἀποζημιώσεων, αἵτινες θὰ παρέχωνται καὶ εἰς ἐκείνους ἢ εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 3.

Αἱ ἐμπορικαί, βιομηχανικαί, χρηματιστικαὶ καὶ γεωργικαὶ ἑταιρεῖαι, αἱ ἔχουσαι τὴν ἕδραν των ἐν τῇ μιᾷ χώρᾳ καὶ οὖσαι ἐγκύρως αὐτόθι συνεστημέναι, συμφώνως πρὸς τοὺς οἰκείους νόμους, θὰ ἀναγνωρίζωνται ἐν τῇ ἑτέρᾳ χώρᾳ κατά τε τὴν νόμιμον σύστασιν καὶ τὴν νομικὴν αὐτῶν ὑπόστασιν. Ἐκπληροῦσαι δὲ τῆς νομοθεσίας τῆς χώρας ταύτης τοὺς ὁρισμοὺς καὶ τὰς σχετικὰς διατυπώσεις καὶ ὑποβαλλόμεναι εἰς τοὺς ὑπὸ τῶν νόμων καθοριζομένους ἢ καθορισθησομένους περιορισμούς, δύνανται νὰ ἐπεκτείνωσι τὰς ἐργασίας αὐτῶν εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἀπολάβουσαι παντὸς κτηθησομένου δικαιώματος καὶ μετερχόμεναι ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὡς καὶ αἱ ἰθαγενεῖς ἑταιρεῖαι ὅρους, πάσας τὰς ὑπὸ τῆς εἰρημένης νομοθεσίας ἐπιτρεπομένας εἰς ἀναλόγους ἑταιρείας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους ἐπιχειρήσεις. Θὰ ἔχωσι δὲ τὰ αὐτὰ ὡς καὶ αἱ ἑταιρεῖαι τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους δικαιώματα ὡς πρὸς τὴν ἀπόκτησιν, νομήν, κατοχὴν καὶ ἀπαλλοτρίωσιν τῆς κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας των.

Δὲν δύναται ὅμως τὸ ἕτερον τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ἐπικαλούμενον τὴν ρήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους, ν' ἀπαιτήσῃ ὡς πρὸς τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἑταιρειῶν αὐτοῦ πλείονα πλεονεκτήματα ἐκείνων τὰ ὁποῖα παρέχει εἰς τὰς ἑταιρείας τοῦ ἑτέρου Μέρους.

Αἱ προειρημέναι ἑταιρεῖαι διὰ τὰς ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ ἑτέρου Μέρους ἐνεργουμένας ἐμπορικὰς ἢ βιομηχανικὰς των ἐργασίας δὲν θὰ ὑποβάλλωνται εἰς πληρωμὴν φόρων, δικαιωμάτων καὶ τελῶν ἄλλων ἢ ἀνωτέρων ἐκείνων οὓς καταβάλλουσιν αἱ ὁμοειδεῖς ἰθαγενεῖς ἑταιρεῖαι ἢ αἱ ἑταιρεῖαι τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ὑπήκοοι τοῦ ἑτέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν καὶ αἱ ἐν τῇ χώρᾳ αὐτοῦ ἐγκατεστημέναι ἑταιρεῖαι δύνανται ἐν ἰσοτιμίᾳ πρὸς τοὺς πολίτας ἢ τὰς ἰθαγενεῖς ἑταιρείας τοῦ ἑτέρου Μέρους νὰ προσέρχωνται ἐλευθέρως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τῶν διαφόρων ἀρχῶν τούτου . Ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ δικαιώματος τούτου δὲν θὰ ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν ἄλλην ἢ ἀνωτέραν ἐκείνης, ἥτις βαρύνει τοὺς πολίτας ἢ τὰς εἰρημένας ἑταιρείας τῆς χώρας ταύτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ Ἐμπορίας καὶ Μεταφορῶν.

Ἄρθρον 5.

Οἱ ἔμποροι, οἱ βιομήχανοι καὶ ἄλλοι παραγωγεῖς τῆς ἑτέρας τῶν δύο χωρῶν, ὡς καὶ οἱ περιοδεύοντες πράκτορές των, δικαιοῦνται, ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει δελτίου ταυτότητος καὶ συμμορφούμενοι πρὸς τὰς διαγεγραμμένας διατυπώσεις τῆς ἄλλης χώρας, νὰ προβαίνωσιν ἐν ταύτῃ εἰς ἀγορὰς εἰδῶν τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας ἢ ἄλλης τινὸς ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεώς των καὶ νὰ ἀναζητῶσι παραγγελίας ἐπὶ τῇ προσαγωγῇ δειγμάτων ἢ ὑποδειγμάτων ὡς καὶ ἄνευ τούτων, ἀποτεινόμενοι εἰς τοὺς παραγωγεῖς ἢ τοὺς ἐμπόρους ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑφ' οὓς καὶ οἱ ὅμοιοι πράκτορες τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Τὸ προμνημονευθὲν δελτίον ταυτότητος δέον νὰ ᾖ συντεταγμένον κατὰ τὸ ὧδε συνημμένον ὑπόδειγμα. Τὸ δελτίον θὰ ἰσχύῃ διὰ τὸ ἔτος δι' ὃ ἐξεδόθη.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἀνακοινώσωσιν ἀλλήλοις τὰς ἁρμοδίας πρὸς ἔκδοσιν τῶν δελτίων ταυτότητος ἀρχάς.

Προκειμένου περὶ τῶν πλανοδίων τεχνιτῶν, τῶν περιακτῶν καὶ ἐκείνων οἵτινες ἀναζητοῦσι παραγγελίας παρὰ προσώπων μὴ μετερχομένων βιομηχανίαν ἢ ἐμπορίαν τινά, τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη διατηροῦσι τὴν πλήρη ἐλευθερίαν τῆς νομοθεσίας των.

Les articles importés comme échantillons dans les buts susmentionnés seront dans chacun des deux pays admis temporairement en franchise de droit, conformément aux règlements douaniers établis pour assurer leur réexportation ou le payement des droits de douane prescrits, en cas de non réexportation dans le délai prévu par la loi. Ce délai ne pourra pas être inférieur à six mois. Toutefois le dit privilège ne s'étendra pas aux articles qui, en raison de leur quantité ou valeur, ne peuvent pas être considérés comme échantillons ou qui, par leur nature, ne devraient être identifiés lors de leur réexportation.

Article 6

Les produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance de Grèce seront admis, à leur importation dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, au bénéfice des tarifs douaniers les plus favorables que ledit Royaume accorde ou pourrait accorder à l'avenir aux mêmes produits de toute autre Puissance étrangère.

Sans préjudice des dispositions de l'alinéa précédent, les produits naturels ou fabriqués originaires et en provenance de Grèce, énumérés dans la liste A jointe au présent Traité, seront admis, à leur importation dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, en acquittant les droits fixés dans ladite liste.

Article 7.

Les produits naturels ou fabriqués originaires et en provence du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes seront admis, à leur importation en Grèce, au bénéfice des tarifs douaniers les plus favorables que la Grèce accorde ou pourrait accorder à l'avenir aux mêmes produits de toute autre Puissance étrangère.

Sans préjudice des dispositions de l'alinéa précédent, les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, énumérés dans la liste B jointe au présent Traité, seront admis à leur importation en Grèce, en acquittant les droits fixés dans la dite liste.

Article 8.

Les Hautes Parties contractantes se garantissent mutuellement le traitement de la nation la plus favorisée en ce qui concerne les droits ainsi que toutes les taxes perçues à l'exportation, quel qu' en soit la dénomination ou l'espèce.

Le traitement de la nation la plus favorisée est également garanti réciproquement en ce qui concerne l'accomplissement des formalités de douane, les restitutions douanières ainsi que le dépôt et la garde des marchandises dans les entrepôts de douane et les taxes y afférentes.

Article 9.

Les dispositions des articles 6, 7 & 8 ne sont pas applicables :

a) Aux faveurs spéciales que chacune des Hautes Parties contractantes aurait accordées ou accorderait exceptionnellement à des Etats limitrophes pour faciliter le trafic frontière, étant établi que sera considérée zone de frontière celle dont l'étendue en profondeur de l'un et de l'autre côté ne dépasse pas 15 kilomètres.

b) aux obligations imposées à l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes par des engagements résultant d'un union douanière déjà contractée ou qui pourrait être contractée à l'avenir.

Article 10.

Dans le but de favoriser les relations économiques entre les zones frontières des deux Etats et particulièrement pour faciliter le trafic nécessaire aux besoins particuliers des habitants des dites zones, les Hautes Parties contractantes sont tombées d'accord sur un arrangement concernant le trafic frontière entre les deux Etats contenu dans l'Annexe A du présent Traité.

Article 11.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à admettre en franchise temporaire de tout droit de douane d'entrée et de sortie, d'après la procédure prévue par leur législation douanière respective concernant l'admission temporaire, les objets sous-énumérés, avec l'obligation de les faire retourner dans les délais établis par les lois et réglements respectifs.

Τὰ εἴδη τὰ εἰσαγόμενα ὡς δείγματα πρὸς τοὺς ἀνωτέρω σκοπούς, θὰ γίνωνται προσκαίρως δεκτὰ ἀτελῶς εἰς ἑκατέραν τῶν δύο χωρῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς ὑπάρχοντας τελωνειακοὺς κανονισμοὺς πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐπανεξαγωγῆς αὐτῶν ἢ τῆς πληρωμῆς τῶν ἐπιβεβλημένων τελωνειακῶν δασμῶν ἐν περιπτώσει μὴ ἐπανεξαγωγῆς ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένῃ προθεσμίᾳ. Ἡ προθεσμία αὕτη δὲν δύναται νὰ ᾖ κατωτέρα τῶν ἓξ μηνῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ εἰρημένον προνόμιον δὲν θὰ ἐπεκτείνηται ἐπὶ τῶν εἰδῶν, ἅτινα, λόγῳ τῆς ποιότητος ἢ ἀξίας αὐτῶν, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς δείγματα ἢ τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς φύσεώς των δὲν δύνανται νὰ ἀναγνωρισθῶσι κατὰ τὴν ἐπανεξαγωγήν.

Ἄρθρον 6.

Τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα ἑλληνικῆς παραγωγῆς ἢ προελεύσεως θὰ γίνωνται δεκτὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων μὲ τὸ εὐεργέτημα τῶν εὐμενεστέρων τελωνειακῶν δασμῶν, οὓς τὸ εἰρημένον Βασίλειον παραχωρεῖ ἢ ἤθελε παραχωρήσῃ εἰς τὸ μέλλον εἰς τὰ αὐτὰ ἐμπορεύματα πάσης ἄλλης ξένης Δυνάμεως.

Ἀνεξαρτήτως τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου, τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα ἑλληνικῆς παραγωγῆς ἢ προελεύσεως τὰ ἀπαριθμούμενα ἐν τῷ συνημμένῳ τῇ παρούσῃ Συνθήκῃ πίνακι Α. θὰ γίνωνται δεκτὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν καθοριζομένων ἐν τῷ εἰρημένῳ πίνακι δασμῶν.

Ἄρθρον 7.

Τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα παραγωγῆς τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἢ προελεύσεως ἐξ αὐτοῦ θὰ γίνωνται δεκτὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι μὲ τὸ εὐεργέτημα τῶν εὐμενεστέρων τελωνειακῶν δασμῶν, οὓς ἡ Ἑλλὰς παραχωρεῖ ἢ ἤθελε παραχωρήσῃ εἰς τὸ μέλλον εἰς τὰ αὐτὰ προϊόντα οἱασδήποτε ἄλλης ξένης Δυνάμεως.

Ἀνεξαρτήτως τῶν διατάξεων τῆς προηγουμένης παραγράφου, τὰ φυσικὰ ἢ κατειργασμένα προϊόντα παραγωγῆς τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἢ προελεύσεως ἐξ αὐτοῦ, τὰ ἀπαριθμούμενα ἐν τῷ συνημμένῳ τῇ παρούσῃ Συνθήκῃ πίνακι Β, θὰ γίνωνται δεκτὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῶν καθοριζομένων ἐν τῷ εἰρημένῳ πίνακι δασμῶν.

Ἄρθρον 8.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐγγυῶνται ἀλλήλοις τὴν ῥήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους ὅσον ἀφορᾷ τοὺς φόρους καὶ ὅλα τὰ τέλη τὰ εἰσπραττόμενα κατὰ τὴν ἐξαγωγήν, οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ ὀνομασία καὶ τὸ εἶδος τούτων.

Ἡ ῥήτρα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους εἶνε ἐπίσης ἀμοιβαίως ἐγγυημένη ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν τελωνειακῶν διατυπώσεων, τὰς τελωνειακὰς ἐπιστροφάς, τὴν κατάθεσιν καὶ τὴν φύλαξιν τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὰς τελωνειακὰς ἀποθήκας καὶ τὰ σχετικὰ τέλη.

Ἄρθρον 9.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 6, 7, καὶ 8 δὲν ἐφαρμόζονται :

α') εἰς τὰς εἰδικὰς εὐκολίας ἃς ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων Μερῶν παρεχώρησεν ἢ ἤθελε παραχωρήσῃ εἰς γείτονα Κράτη πρὸς διευκόλυνσιν τῶν μεθοριακῶν συναλλαγῶν, θεωρουμένης συνοριακῆς ζώνης ἐκείνης, τῆς ὁποίας ἡ κατὰ βάθος ἔκτασις ἑκατέρωθεν δὲν ὑπερβαίνει τὰ 15 χιλιόμετρα,

β') εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἐπιβληθείσας εἰς τὸ ἕν ἢ τὸ ἄλλο τῶν συμβαλλομένων Μερῶν ὑπὸ συμβάσεων τελωνειακῆς ἑνώσεως ἤδη συναφθείσης ἢ ἥτις ἤθελε συναφθῇ εἰς τὸ μέλλον.

Ἄρθρον 10.

Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν οἰκονομικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν μεθοριακῶν ζωνῶν τῶν δύο Κρατῶν, καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς διευκόλυνσιν τῶν συναλλαγῶν τῶν ἀνταποκρινομένων, εἰς τὰς εἰδικὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῶν εἰρημένων ζωνῶν, τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη προῆλθον εἰς συμφωνίαν ἀφορῶσαν τὰς μεθοριακὰς συναλλαγὰς καὶ περιεχομένην εἰς τὸ Παράρτημα Α' τῆς παρούσης Συνθήκης.

Ἄρθρον 11.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀπαλλάσσωνται προσωρινῶς ἀπὸ παντὸς τελωνειακοῦ δασμοῦ εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς τελωνειακῆς των νομοθεσίας προβλεπομένην διαδικασίαν ὡς πρὸς τὴν προσωρινὴν ἀτέλειαν τὰ κάτωθι ἀπαριθμούμενα ἀντικείμενα, ὑποχρεούμενα νὰ τὰ ἐπιστρέψωσιν ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν νόμων καὶ τῶν κανονισμῶν ἑκατέρου τῶν Κρατῶν ὁριζομένων προθεσμιῶν.

a) Les véhicules de tout genre, les bêtes de somme et de trait qui passent la frontière dans le seul but de transporter des personnes et des marchandises, ainsi que les accessoires des dits véhicules servant à l'ugage habituel pendant le transport;

b) les sacs, bidons, caisses, tonneaux, paniers et autres récipients similaires ayant déjà servi, importés remplis, pour être réexportés vides, ou importés vides pour être réexportés remplis;

c) les bâches ou autres couvertures pour wagons de chemins de fer, charriots et paniers, marqués et ayant déjà servi, importées pour servir à l'exportation des marchandises, ou réimportées après avoir servi d'une manière justifiable à l'exportation des marchandises;

d) les marchandises, à l'exception des articles de monopole, importées à titre d'échantillons ou modèles dans le territoire de l'autre Partie contractante, pour y être soumises à des épreuves ou à des essais.

e) les machines expédiées provisoirement pour être réparées.

L'identité des emballages et des couvertures exportés et réimportés ou vice versa sera établie par la description exacte de ces objets et par la constatation de leur nombre.

Les Parties contractantes pourront exiger que la réexportation des mêmes objets soit garantie, conformément aux dispositions de leurs législations, par le dépôt du montant du droit de douane respectif ou par cautionnement.

Article 12.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à restituer le dépôt des droits de douane fait pour les marchandises, à l'exception des articles de consommation périssables, qui sont expédiées dans leurs territoires respectifs aux expositions et concours, ainsi qu'aux marchés et foires ou à la vente incertaine, à condition que ces marchandises, dans le cas où elles n'auraient pas été vendues, soient réexportées dans les délais établis par les lois et règlements respectifs et que leur identité soit constatée d'une manière absolue. Pour pouvoir constater l'indentité des marchandises importées et réexportées, les autorités douanières appliqueront, déjà à leur importation, les dispositions de la loi concernant l'admission temporaire.

Sera traité de la même manière le bétail, expédié des territoires de l'une des Parties contractantes aux marchés de l'autre, dans le cas où il est réexporté dans les délais légaux.

Article 13.

Les ressortissants de l'une des Hautes Parties contractantes seront traités chez l'autre de la même manière que ses propres nationaux lorsqu'ils participeron comme exposants ou comme visiteurs aux foires de bétail.

Cette égalité de traitement s'applique également aux droits et taxes perçus sur les transactions accomplies à la foire.

Article 14.

Pour tout ce qui concerne les taxes de consommation, de production, de transaction, de monopole et d'accise et toutes les autres taxes intérieures, les marchandises qui proviennent et sont importées de l'un des deux pays, jouiront dans l'autre pays d'un traitement aussi favorable que celui qui est accordé aux marchandises nationales ou du pays le plus favorisé.

Article 15.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à éviter d'entraver le commerce réciproque des deux pays par des prohibitions ou restrictions d'importation ou d'exportation.

Des exceptions à cette règle, en tant qu' elles sont applicables à tous les pays ou aux pays se trouvant dans des conditions identiques, ne pourront avoir lieu que dans les cas suivants :

1) Dans des circonstances exceptionnelles, par rapport aux provisions de guerre ;

2) pour des raisons de sûreté publique ;

3) pour les monopoles d'Etat actuellement en vigueur ou qui pourraient être établis à l'avenir ;

α') Τὰ ὀχήματα παντὸς εἴδους, τὰ ὑποζύγια καὶ τὰ κτήνη ἐλάσεως, ἅτινα διέρχονται τὰ σύνορα ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ μεταφορᾶς προσώπων καὶ ἐμπορευμάτων, ὡς καὶ τὰ ἐξαρτήματα τῶν εἰρημένων ὀχημάτων τὰ χρησιμεύοντα συνήθως κατὰ τὴν μεταφοράν.

β') Οἱ σάκκοι, τὰ δοχεῖα, τὰ κιβώτια, τὰ βυτία, οἱ κάλαθοι καὶ ἄλλα παρεμφερῆ μετεχειρισμένα, ἅτινα εἰσήχθησαν πλήρη διὰ νὰ ἐπανεξαχθῶσι κενὰ ἢ εἰσήχθησαν κενὰ διὰ νὰ ἐπανεξαχθῶσι πλήρη.

γ') Τὰ ἀδιάβροχα καλύμματα ἢ ἄλλα διὰ σιδηροδρομικὰ ὀχήματα, ἁμάξας καὶ καλάθους, σεσημασμένα καὶ μετεχειρισμένα, εἰσαχθέντα πρὸς ἐξαγωγὴν ἐμπορευμάτων ἢ ἐπανεισαχθέντα μετὰ δεδικαιολογημένην χρησιμοποίησιν πρὸς ἐξαγωγὴν ἐμπορευμάτων.

δ') Τὰ ἐμπορεύματα, ἐξαιρέσει τῶν εἰδῶν μονοπωλίου, τὰ εἰσαχθέντα ὡς δείγματα ἢ ὑποδείγματα εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν διὰ νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς δοκιμὰς ἢ ἀναλύσεις.

ε') Αἱ προσωρινῶς ἀποσταλεῖσαι μηχαναὶ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν.

Ἡ ταυτότης τῶν ἐξαχθέντων καὶ ἐπανεισαχθέντων ἢ ταὐτάπαλιν συσκευῶν καὶ καλυμμάτων θὰ καθορίζηται διὰ τῆς ἀκριβοῦς περιγραφῆς τῶν ἀντικειμένων τούτων καὶ τῆς ἐξακριβώσεως τοῦ ἀριθμοῦ των.

Τὰ συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται νὰ ἀπαιτῶσιν ὅπως ἡ ἐπανεξαγωγὴ τῶν αὐτῶν ἀντικειμένων ἢ ἠγγυημένη συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῶν νομοθεσιῶν των διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ σχετικοῦ τελωνειακοῦ δασμοῦ ἢ δι' ἐγγυοδοσίας.

Ἄρθρον 12.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιστρέψωσι τὴν γενομένην κατάθεσιν τῶν τελωνειακῶν δασμῶν διὰ τὰ ἐμπορεύματα, ἐξαιρέσει τῶν φθαρτῶν εἰδῶν καταναλώσεως, ἅτινα ἀπεστάλησαν εἰς τὰς ἐν ταῖς οἰκείοις αὐτῶν χώραις τελουμένας ἐκθέσεις ὡς καὶ εἰς τὰς ἀγορὰς καὶ ἐμποροπανηγύρεις ἢ πρὸς ἐνδεχομένην πώλησιν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα, ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ἤθελον πωληθῆ, θὰ ἐπανεξαχθῶσιν ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν κανονισμῶν ὁριζομένων προθεσμιῶν καὶ ὅτι ἡ ταυτότης αὐτῶν ἔχει ἐξακριβωθῆ ἀπολύτως. Διὰ νὰ ἐξακριβωθῆ ἡ ταυτότης τῶν εἰσαχθέντων καὶ ἐπανεξαχθέντων ἐμπορευμάτων, αἱ τελωνειακαὶ ἀρχαὶ θὰ ἐφαρμόζωσιν ἅμα τῇ εἰσαγωγῇ τας διατάξεις τοῦ νόμου περὶ προσωρινῆς ἀτελείας.

Τὰ αὐτὰ μέτρα θὰ ἐφαρμόζωνται ὡς πρὸς τὰ κτήνη τὰ ἀποστελλόμενα ἐκ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τὰς ἀγορὰς τοῦ ἑτέρου ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπανεξαχθῶσιν ἐντὸς τῶν νομίμων προθεσμιῶν.

Ἄρθρον 13.

Οἱ ὑπήκοοι τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀφομοιῶνται παρὰ τῷ ἑτέρῳ πρὸς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ὑπηκόους ὁσάκις συμμετέχουσιν ὡς ἐκθέται ἢ ὡς ἐπισκέπται ἐμποροπανηγύρεων.

Ἡ αὐτὴ ἀφομοίωσις ἐφαρμόζεται ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τοὺς φόρους καὶ τὰ τέλη τὰ εἰσπραττόμενα ἐπὶ τῶν γενομένων ἐν τῇ πανηγύρει συναλλαγῶν.

Ἄρθρον 14.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ τέλη καταναλώσεως, παραγωγῆς, συναλλαγῆς, μονοπωλίου καὶ τὸν εἰδικὸν φόρον καταναλώσεως, ὡς καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἐσωτερικοὺς δασμούς, τὰ ἐμπορεύματα ἅτινα προέρχονται καὶ εἰσάγονται ἐκ τῆς ἑτέρας τῶν δύο χωρῶν, θὰ ἀπολαμβάνωσιν ἐν τῇ ἑτέρᾳ τῶν αὐτῶν εὐνοιῶν ὅσων καὶ τὰ ἐθνικὰ ἐμπορεύματα ἢ τὰ τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 15.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποφεύγωσιν ὅπως παρεμποδίζωσι τὸ ἀμοιβαῖον ἐμπόριον τῶν δύο χωρῶν δι' ἀπαγορεύσεων ἢ περιορισμῶν εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς.

Ἐξαιρέσεις εἰς τὸν κανόνα τοῦτον, ἐφ' ὅσον εἶναι ἐφαρμοστέαι εἰς πάσας τὰς χώρας ἢ εἰς χώρας εὑρισκομένας ὑπὸ τὰς ἰδίας συνθήκας, ἐπιτρέπονται μόνον εἰς τὰς ἀκολούθους περιπτώσεις:

1) Εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις ὡς πρὸς τὰ ἐφόδια πολέμου.

2) Διὰ λόγους δημοσίας ἀσφαλείας.

3) Διὰ τὰ ἐν ἰσχύι σήμερον μονοπώλια τοῦ Κράτους ἢ τὰ τυχὸν δημιουργηθησόμενα ἐν τῷ μέλλοντι.

4) par égard à la police sanitaire et en vue de la protection des animaux et des plantes utiles contre les maladies, les insectes et les parasites nuisibles et surtout dans l'intérêt de la santé publique conformément aux principes internationaux à ce sujet.

5) afin d'appliquer à des marchandises étrangères des prohibitions ou restrictions qui ont été ou qui pourraient être établies par la législation intérieure pour la production, la vente, le transport, ou la consommation à l'intérieur des marchandises indigènes similaires.

Article 16.

Les Hautes Parties contractantes se garantissent réciproquement la liberté de transit à travers leurs territoires par chemin de fer, par cours d'eau navigables, par canaux et par toute autre voie ouverte au transit international pour les personnes, les marchandises, les locomotives et le matériel roulant des chemins de fer, les automobiles, les navires et le service postal.

Les marchandises de toute nature venant du territoire de l'une des Hautes Parties contractantes, ou y allant, seront réciproquement affranchies, dans le territoire de l'autre, de tout droit de transit, soit qu'elles transitent directement, soit que, pendant le transit, elles auraient été déchargées, déposées, rechargées et réemballées.

Il est entendu que les marchandises de provenance quelconque qui transitent par le territoire d'une des Hautes Parties contractantes ou qui y sont déposées dans des ports francs ou des entrepôts, ne seront pas soumises, au cas où elles seraient importées dans le territoire de l'autre, à des droits de douane ou à des taxes autres ou plus élevés que ceux qui seraient perçus si les marchandises étaient importées directement du pays d'origine. Cette disposition s'appliquera aussi bien aux marchandises en transit direct qu'à celles qui transitent après avoir été transbordées ou réemballées dans un entrepôt.

Les deux Hautes Parties contractantes sont pourtant d'accord que les dispositions ci-dessus sur le droit du transit pourront recevoir une limitation lorsqu'il s'agira :

1) de sécurité publique ;

2) de mesures sanitaires ou de précautions contre les maladies des animaux ou des végétaux.

Les dispositions du présent article ne dérogent pas aux lois et règlements concernant les marchandises soumises aux taxes intérieures ou aux monopoles d'Etat. Toutefois, pour que leur transit effectif soit assuré, les dites marchandises ne seront soumises à aucune mesure allant au delà du contrôle spécial institué par les dispositions législatives ou administratives.

Article 17.

Les Hautes Parties contractantes sont d' accord de ne pas exiger en principe des certificats d'origine pour l'importation des marchandises de production ou de fabrication nationale de l'autre Partie, ainsi que pour celles qui doivent être considérées comme telles à la suite de la transformation qu'elles ont subie dans cette autre Partie.

Toutefois, la production de certificats d'origine pourra exceptionnellement être exigée par une des Hautes Parties contractantes lorsqu'il s'agira de prouver l'identité de la marchandise ayant droit à une appellation d'origine, ainsi que pour le cas où elle aurait établi des droits différentiels d'après l'origine des marchandises et que, tant par rapport aux droits de douane, qu'en ce qui concerne les conditions de transport, il serait possible que des marchandises provenant d'une tierce Puissance, exclue du régime de faveur, soient introduites d'une manière détournée par le territoire de l'autre Partie contractante.

Les certificats d'origine seront délivrés soit par les chambres de commerce et d'industrie dont relève l'expédition, soit par tout autre organe que le pays destinataire aura agréé, soit par le bureau de douane d'expédition à l'intérieur ou à la frontière.

Dans le cas où les dits certificats ne seraient pas délivrés par une autorité gouvernementale à cela autorisée, le Gouvernement du pays importateur pourra exiger qu'ils soient visés par ses autorités diplomatiques ou consulaires compétentes, établies dans le lieu duquel proviennent les marchandises. Les deux Gouvernements

4) Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑγειονομικὴν ἀστυνομίαν καὶ πρὸς προστασίαν τῶν ζώων καὶ τῶν ὠφελίμων φυτῶν ἐναντίον ἀσθενειῶν, ἐντόμων καὶ παρασίτων βλαβερῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας ὑγείας συμφώνως πρὸς τὰς διεθνοῦς περὶ τούτων ἀρχάς.

5) Ἵνα ἐφαρμοσθῶσιν εἰς ξένα ἐμπορεύματα ἀπαγορεύσεις καὶ περιορισμοὶ οἵτινες ἐπεβλήθησαν ἢ ἤθελον ἐπιβληθῇ ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς νομοθεσίας, διὰ τὴν παραγωγήν, πώλησιν, μεταφορὰν ἢ κατανάλωσιν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ὁμοίων ἰθαγενῶν ἐμπορευμάτων.

Ἄρθρον 16.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐγγυῶνται ἀμοιβαίως τὴν ἐλευθερίαν τῆς διὰ τῶν ἐδαφῶν των διαμετακομίσεως διὰ σιδηροδρόμων, διὰ πλωτῶν ὁδῶν, διὰ διορύγων καὶ διὰ πάσης ἄλλης ὁδοῦ ἀνοικτῆς εἰς τὴν διεθνῆ διαμετακόμισιν δι' ἄτομα, ἐμπορεύματα, ἀτμάμαξας καὶ τροχαίων ὑλικῶν σιδηροδρόμων, αὐτοκίνητα, πλοῖα καὶ τὴν ταχυδρομικὴν ὑπηρεσίαν.

Τὰ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν προερχόμενα πάσης φύσεως ἐμπορεύματα ἢ τὰ εἰς αὐτὸ ἀποστελλόμενα θὰ εἶναι ἀπηλλαγμένα ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἐδαφος τοῦ ἑτέρου παντὸς μετακομιστικοῦ δικαιώματος, εἴτε ὅταν ταῦτα διέρχωνται αὐτῷ ἀπ' εὐθείας, εἴτε ὅταν κατὰ τὴν διελευσιν ἐξεφορτώθησαν, ἀπεθηκεύθησαν, ἐπανεφορτώθησαν καὶ συνεσκευάσθησαν ἐκ νέου.

Ἐννοεῖται ὅτι ἐμπορεύματα οἱασδήποτε προελεύσεως, ἅτινα μετακομίζονται διὰ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἢ εἶναι ἀποτεθειμένη εἰς λιμένας ἐλευθέρους ἢ ἀποθήκας, δὲν θὰ ὑπόκεινται, ἐν ἢ περιπτώσει εἰσαχθῶσιν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἄλλου, εἰς τελωνειακοὺς δασμοὺς ἢ τέλη ἄλλους ἢ ἀνωτέρους ἐκείνων οἵτινες θὰ εἰσεπράττοντο ἂν τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα εἰσήγοντο ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν χώραν τῆς ἀρχικῆς προελεύσεως. Ἡ διάταξις αὕτη θὰ ἐφαρμόζηται τόσον εἰς τὰ ἀπ' εὐθείας διαμετακομιζόμενα ἐμπορεύματα ὅσον καὶ εἰς τὰ διαμετακομιζόμενα ἀφοῦ μετεφορτώθησαν ἢ ἐπανατυνεσκευάσθησαν ἐν ἀποθήκῃ.

Τὰ δύο Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι ἐν τούτοις ὅτι αἱ ἀνωτέρω διατάξεις περὶ τοῦ δικαιώματος διαμετακομίσεως δύνανται νὰ περιορισθῶσιν προκειμένου.

1) Περὶ δημοσίας ἀσφαλείας.

2) Περὶ μέτρων ὑγειονομικῶν προληπτικῶν κατ' ἀσθενειῶν ζώων ἢ φυτῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου δὲν ἀντιβαίνουσι εἰς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τοὺς σχετικοὺς πρὸς τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὑποκείμενα εἰς ἐσωτερικὰ τέλη ἢ εἰς τὰ μονοπώλια τοῦ Κράτους. Ἐν τούτοις, ὅπως ἐξασφαλισθῇ ἡ πραγματικὴ τῶν διαμετακόμισις, τὰ εἰρημένα ἐμπορεύματα εἰς οὐδὲν θὰ ὑπόκεινται μέτρον πέραν τοῦ εἰδικοῦ ἐλέγχου τοῦ ὁριζομένου ὑπὸ τῶν νομοθετικῶν καὶ διοικητικῶν διατάξεων.

Ἄρθρον 17.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι νὰ μὴ ἀπαιτῶσι κατ' ἀρχὴν πιστοποιητικὰ προελεύσεως ἢ εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων παραγωγῆς ἢ ἐγχωρίου κατασκευῆς τοῦ ἑτέρου Μέρους, καθὼς καὶ τῶν δυναμένων νὰ θεωρηθῶσιν τοιούτων κατόπιν τῶν μεταβολῶν τὰς ὁποίας ὑπέστησαν ἐν τῷ ἄλλῳ τοῦτο μέρος.

Ἐν τούτοις ἡ προσαγωγὴ πιστοποιητικοῦ προελεύσεως δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ ἐξαιρετικῶς ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ὁσάκις πρόκειται νὰ ἀποδειχθῇ ἡ ταυτότης τοῦ ἐμπορεύματος, δικαιουμένου εἰς τὴν λῦγῳ τῆς παραγωγῆς του τοπωνυμίαν καθ' ἃς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ Μέρος, τοῦτο ἐπέβαλλεν διαφορικὰ τέλη λόγῳ τῆς προελεύσεως τοῦ ἐμπορεύματος, ἑπότε, τόσον πρὸς τοὺς τελωνειακοὺς δασμοὺς ὅσον καὶ ὡς πρὸς τοὺς ὅρους τῆς διαμετακομίσεως, θὰ ἦτο δυνατὸν ἐμπορεύματα προερχόμενα ἐκ τρίτης Δυνάμεως, ἀποκλειομένης τοῦ εὐνοικοῦ δασμολογίου, νὰ εἰσαχθῶσιν δολίως διὰ τοῦ ἐδάφους ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Τὰ πιστοποιητικὰ προελεύσεως θὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ τῶν ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν ἁρμοδίων ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν Ἐπιμελητηρίων εἴτε ὑπὸ παντὸς ἀλλουόργανισμοῦ ἐγκριθέντος ὑπὸ τῆς χώρας τῆς εἰσαγωγῆς εἴτε ὑπὸ τῆς τελωνειακῆς ἀρχῆς τῆς ἀποστολῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἢ κατὰ τὰ σύνορα.

Ἐν ᾗ περιπτώσει τὰ εἰρημένα πιστοποιητικὰ δὲν ἤθελον ἐκδοθῇ ὑπὸ κυβερναικῆς ἐνρεταλμένης πρὸς τοῦτο ἀρχῆς, ἡ κυβέρνησις τῆς χώρας τῆς εἰσαγωγῆς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ ὅπως θεωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν ἐγκατεστημένων εἰς τὰ μέλη τῆς προελεύσεως τῶν ἐμπορευμάτων διπλωματικῶν ἢ προξενικῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν.

sont d'accord pour fixer, sur la base de la réciprocité, les droits à percevoir dans le cas où le visa serait exigé.

Les colis postaux seront dispensés du certificat d'origine quand il s'agit d'importations ne revêtant pas un caractère commercial.

Article 18.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent, chacune en ce qui la concerne, à admettre les certificats d'analyse délivrés par les laboratoires officiels de l'autre pays, comme preuve que les produits naturels ou fabriqués d'origine du pays qui a délivré le certificat d'analyse, importés sur le territoire de l'autre, répondent aux prescriptions de la législation intérieure de ce dernier pays.

Chacune des Parties conserve le droit de faire procéder, le cas échéant et notamment en cas de suspicion de fraude, à toutes vérifications utiles nonobstant la production du certificat d'analyse.

La procédure établie par chaque Gouvernement pour assurer dans les conditions ci-dessus énoncées, le prélèvement des échantillons ainsi que les modèles des certificats, seront notifiés à l'autre pays et agréés par lui.

La liste des laboratoires officiels, chargés dans chaque pays de délivrer les certificats d'analyse, sera notifiée par chacun des deux Gouvernements à l'autre dans le plus bref délai de la mise en vigueur du présent Traité.

Article 19.

En ce qui concerne la protection réciproque des brevets d'invention, des échantillons et modèles industriels, des marques commerciales et de fabrique, des noms et raisons industriels, les Hautes Parties contractantes conviennent d'appliquer sur leurs territoires respectifs les dispositions de la Convention de Paris du 20 Mars 1883 pour la protection de la propriété industrielle, modifiée par le Protocole de Madrid du 14 Avril 1891 et par l'Acte additionnel de Bruxelles du 14 Décembre 1900, revisée à Washington le 2 Juin 1911 et enfin revisée à la Haye le 6 Novembre 1925.

Il est convenu en outre que les ressortissants de l'une des Hautes Parties contractantes jouiront dans le territoitre de l'autre, de la même protection que les nationaux pour tout ce qui concerne l'enregistrement des marques de commerce et de fabrique, sous la condition de remplir les formalités prescrites à ce sujet par la législation du pays.

Article 20.

Les Hautes Parties contractantes se réservent le droit de régler le commerce des devises et des monnaies étrangères par des mesures autonomes. Toutefois elles s'engagent à régler le dit commerce d'une manière telle que le trafic réciproque en soit entravé le moins possible, et à ne pas adopter en tout cas des dispositions par lesquelles l'achat des devises et monnaies de l'autre Partie contractante serait soumis à des conditions moins favorables que celles auxquelles est soumis l'achat des devises et monnaies d'un tiers pays quelconque.

Article 21.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à coopérer, par des moyens appropriés, à la répression de la contrebande dirigée contre leurs territoires respectifs.

A cet effet, chacune des Parties contractantes communiquera aux autorités de frontière de l'autre tout renseignement utile ayant trait à la contrebande et aux mouvements des contrebendiers qui serait venu à sa connaissance; elle accordera toute assistance aux organes officiels de l'autre Partie contractante chargés de la répression de la contrebande et de la surveillance de la frontière et fournira par l'intermédiaire de ses agents du fisc, de la gendarmerie, des douanes ou autres toute information qui serait utile aux dits organes dans l'exercice de ces fonctions.

Αἱ δύο Κυβερνήσεις συμφωνοῦσι νὰ ὁρίσωσι κατ' ἀμοιβαιότητα τὰ εἰσπραχθησόμενα τέλη ἐν ᾗ περιπτώσει ἀπαιτηθῇ ἡ θεώρησις.

Τὰ ταχυδρομικὰ δέματα θὰ εἶνε ἀπηλλαγμένα τῶν πιστοποιητικῶν προελεύσεως ὅταν ἡ εἰσαγωγὴ δὲν ἔχῃ χαρακτῆρα ἐμπορικόν.

Ἄρθρον 18.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν, ἕκαστον διὰ τὰ καθ' ἑαυτό, νὰ δέχηται τὰ ὑπὸ τῶν ἐπισήμων χημικῶν ἐργαστηρίων τῆς ἑτέρας χώρας ἐκδιδόμενα πιστοποιητικὰ ἀναλύσεως, ὡς τεκμήριον ὅτι τὰ φυσικὰ καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα τῆς ἐκδούσης ταῦτα χώρας, εἰσαγόμενα εἰς τὴν ἄλλην, ἀνταποκρίνονται πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ἐσωτερικῆς νομοθεσίας τῆς τελευταίας χώρας.

Ἑκάτερον τῶν Μερῶν διατηρεῖ τὸ δικαίωμα νὰ προβῇ ἐνδεχομένως καὶ ἰδίᾳ ἐν περιπτώσει ὑποψίας δόλου εἰς πάντα ἔλεγχον χρήσιμον, παρὰ τὴν προσαγωγὴν τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀναλύσεως.

Ἡ παρ' ἑκάστης Κυβερνήσεως ἐφαρμοζομένη συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω μέθοδος πρὸς λῆψιν δειγμάτων ὡς καὶ ὁ τύπος τῶν πιστοποιητικῶν θὰ ἀνακοινωθῇ εἰς τὴν ἑτέραν χώραν καὶ θὰ γίνῃ δεκτὴ ὑπ' αὐτῆς.

Ὁ κατάλογος τῶν ἐπισήμων χημικῶν ἐργαστηρίων τῶν ἐπιφορτισμένων ἐν ἑκατέρᾳ χώρᾳ τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν ἀναλύσεως θὰ ἀνακοινωθῇ ὑφ' ἑκάστης τῶν δύο Κυβερνήσεων εἰς τὴν ἄλλην ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης Συνθήκης.

Ἄρθρον 19.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμοιβαίαν προστασίαν τῶν διπλωμάτων εὑρεσιτεχνίας, τῶν βιομηχανικῶν δειγμάτων καὶ ὑποδειγμάτων, τῶν βιομηχανικῶν σημάτων καὶ ἐπωνυμιῶν, τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι νὰ ἐφαρμόσωσιν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν των ἑκατέρων τὰς διατάξεις τῆς Συμβάσεως τῶν Παρισίων τῆς 20 Μαρτίου 1883 διὰ τὴν προστασίαν τῆς βιομηχανικῆς ἰδιοκτησίας, τροποποιηθείσης διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς Μαδρίτης τῆς 14 Ἀπριλίου 1891, καὶ τῆς προσθέτου Πράξεως τῶν Βρυξελλῶν τῆς 14 Δεκεμβρίου 1900, ἀναθεωρηθείσης ἐν Βασιγκτῶνι τὴν 2 Ἰουνίου 1911, καὶ κατόπιν ἐν Χάγῃ τὴν 6 Νοεμβρίου 1925.

Πρὸς τούτοις συνεφωνήθη ὅτι οἱ ὑπήκοοι τοῦ ἑτέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολαύωσιν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἄλλου τῆς αὐτῆς προστασίας ἧς ἀπολαύουσι καὶ οἱ ἰθαγενεῖς ὅσον ἀφορᾷ τὴν καταχώρισιν τῶν ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν σημάτων, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐκπληρῶνται αἱ διατυπώσεις αἱ καθοριζόμεναι ὑπὸ τῆς σχετικῆς νομοθεσίας τῆς χώρας.

Ἄρθρον 20.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάττουσιν ἑαυτοῖς τὸ δικαίωμα νὰ κανονίσωσι τὴν ἀγοραπωλησίαν τῶν ξένων τραπεζογραμματίων καὶ νομισμάτων δι' αὐτονόμων μέτρων. Ἐν τούτοις ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ κανονίσωσι τὰς εἰρημένας ἀγοραπωλησίας κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ ἀμοιβαία συναλλαγὴ νὰ ἀπαντᾷ ὅσοντὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρας δυσκολίας καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει νὰ μὴ ὑποβάλλωσι τὴν ἀγορὰν τραπεζογραμματίων καὶ νομισμάτων τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν εἰς ὅρους ὀλιγώτερον εὐνοϊκοὺς ἐκείνων οἵτινες ἐφαρμόζονται διὰ τὴν ἀγορὰν τραπεζογραμματίων καὶ νομισμάτων οἱουδήποτε τρίτου Κράτους.

Ἄρθρον 21.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συνεργασθῶσι διὰ προσφόρων μέτρων εἰς καταδίωξιν τοῦ κατὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν Χωρῶν ἐνεργουμένου λαθρεμπορίου.

Πρὸς τοῦτο ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀνακοινοῖ εἰς τὰς μεθοριακὰς ἀρχὰς τοῦ ἄλλου πᾶσαν πληροφορίαν χρήσιμον σχετικὴν πρὸς τὸ λαθρεμπόριον καὶ τὰς κινήσεις τῶν λαθρεμπόρων ὅσαι θὰ περιέρχωνται εἰς γνῶσίν του, θὰ παρέχῃ πᾶσαν προστασίαν εἰς τὰ ἐπίσημα ὄργανα τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν τὰ ἐπιφορτισμένα τὴν καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς μεθορίου καὶ θὰ παρέχῃ διὰ τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων τῆς χωροφυλακῆς, τῶν τελωνείων ἢ ἄλλων πᾶσαν χρήσιμον πληροφορίαν εἰς τὰ εἰρημένα ὄργανα διὰ τὰς σχετικὰς ἐνεργείας των.

CHAPITRE III.

NAVIGATION

Article 22.

La nationalité des navires sera de part et d'autre admise d'après les documents délivrés à cet effet par les autorités compétentes des Etats respectifs, conformément aux lois et règlements de chaque pays.

Sauf le cas de vente judiciaire, les navires de l'une de Hautes Parties contractantes ne pourront être nationalisés dans l'autre sans une déclaration de retrait du pavillon délivrée par l'autorité de l'Etat dont ils relèvent.

Les certificats de jaugeage, délivrés par l'une des Hautes Parties contractantes, seront reconnus par l'autrePartie et les navires respectifs ne seront assujettis de part et d'autre pour le payement des droits à aucune nouvelle opération de jaugeage.

Article 23.

Sauf stipulation contraire du présent Traité, les navires helléniques et leurs cargaisons dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes et réciproquement les navires serbes, croates et slovènes et leurs cargaisons en Grèce, jouiront sous tous les rapports, du même traitement que les bâtiments nationaux et leurs cargaisons, quel que soit le lieu de départ ou de destination des dits navires, quel que soit aussi le lieu d'origine ou de destination de leurs cargaisons. Il s'ensuit notamment que les navires de l'une des Hautes Parties contractantes et leurs cargaisons ne seront assujettis, sur le territoire de l'autre Partie, à aucune taxe ou charge, quelle qu'en soit l'espèce ou la dénomination, perçue soit au profit de l'État, soit au profit de communes ou d'institutions quelconques autorisées par le Gouvernement autres ou plus élevées que celles qui seront applicables aux bâtiments nationaux et à leurs cargaisons.

Toutefois il est fait exception aux stipulations du présent article :

1) En ce qui concerne les faveurs qui, dans l'un ou l'autre des deux pays, ont été ou pourront être accordées par le suite à la pêche nationale et à ses produits;

2) en ce qui concerne le cabotage que les Hautes Parties contractantes réservent à leur pavillon national;

3) en ce qui concerne les privilèges accordés à la construction navale nationale ainsi que les subventions et primes quelconques destinées à encourager l'exercice de la navigation nationale;

4) en ce qui concerne les privilèges accordés aux sociétés de sport nautique nationales;

5) en ce qui concerne l'exercice du service maritime des ports, des rades et des plages, y compris le pilotage, le remorquage, le sauvetage et l'assistance maritime;

6) en ce qui concerne le transport des émigrants qui sera soumis aux législations respectives des Hautes Parties contractantes.

Sans préjudice des autres dispositions du présent article et sans modification des dispositions de l'alinéa 1:er en ce qu'elles concernent l'obligation d'acquitter les droits de pilotage ainsi que le montant de ces droits, il est entendu que les lois et règlements en vigueur dans chaque pays sur l'obligation d'employer des pilotes s'appliqueront aux navires de l'autre Haute Partie contractante dans la même mesure qu'aux navires de la nation la plus favorisée.

Article 24.

Les navires de chacune des Hautes Parties contractantes, entrant dans un des ports de l'autre Partie pour y décharger une partie de leur cargaison provenant de l'étranger, pourront, en se conformant aux lois et règlements du pays, conserver à leur bord la partie de leur cargaison qui serait destinée à un autre port, soit du même pays, soit d'un autre et la réexporter, sans être tenus à payer, pour cette dernière partie de leur cargaison, aucun droit ou frais, sauf les droits de surveillance, qui d'ailleurs, ne pourront être perçus qu'au taux fixé pour la navigation nationale.

De la même manière, les navires respectifs pourront passer d'un port de l'un des deux Etats dans un ou plusieurs ports du même Etat pour y composer ou compléter leur chargement destiné à l'étranger, sans payer d'autres droits que ceux auxquels sont ou seront soumis, en pareil cas, les navires nationaux.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ναυτιλία.

Ἄρθρον 22.

Ἡ ἐθνικότης τῶν πλοίων θὰ ἀναγνωρίζηται παρ' ἀμφοτέρων τῶν Μερῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπὶ τούτῳ ἐκδιδομένων παρὰ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν ἑκατέρου τῶν Κρατῶν ἐγγράφων συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς ἑκάστης χώρας.

Ἐξαιρέσει τῆς δικαστικῆς ἐκποιήσεως, τὰ πλοῖα τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ δύνανται νὰ ἀποκτήσωσι τὴν ἐθνικότητα τοῦ ἄλλου ἄνευ δηλώσεως περὶ ἀλλαγῆς τῆς σημαίας ἐκδιδομένης ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται.

Τὰ πιστοποιητικὰ χωρητικότητος ἐκδιδόμενα ὑφ' ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀναγνωρίζωνται ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Μέρους καὶ τὰ οἰκεῖα πλοῖα δὲν θὰ ὑποβάλλωνται διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν δικαιωμάτων εἰς οὐδεμίαν νέαν καταμέτρησιν.

Ἄρθρον 23.

Ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται ἄλλως ὑπὸ τῆς Συνθήκης ταύτης τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα καὶ τὰ φορτία αὐτῶν ἐν τῷ Βασιλείῳ τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, καὶ ἀμοιβαίως τὰ σερβο-κροατο-σλοβενικὰ πλοῖα καὶ τὰ φορτία αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι, θὰ ἀπολαύωσιν ὑπὸ πᾶσαν ποψιν τῶν αὐτῶν πρὸς τὰ ἰθαγενῆ πλοῖα καὶ τὰ φορτία αὐτῶν δικαιωμάτων, οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ χώρα τοῦ ἀπόπλου ἢ τοῦ προορισμοῦ τῶν εἰρημένων πλοίων καὶ οἱαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ χώρα τῆς προελεύσεως ἢ τοῦ προορισμοῦ τῶν φορτίων των. Ἐκ τούτου προκύπτει κυρίως ὅτι τὰ πλοῖα τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν καὶ τὰ φορτία αὐτῶν δὲν θὰ ὑποβάλλωνται ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ ἑτέρου Μέρους εἰς οὐδὲν τέλος ἢ φορολογίαν οἱουδήποτε εἴδους ἢ κατονομασίας, εἰσπραττόμενον εἴτε πρὸς ὄφελος τοῦ Κράτους εἴτε πρὸς ὄφελος τῶν Δήμων ἢ οἱωνδήποτε ἱδρυμάτων ἀδεία τῆς Κυβερνήσεως, ἄλλο ἢ ἀνώτερον τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὰ ἐθνικὰ πλοῖα καὶ τὰ φορτία αὐτῶν.

Οὐχ'ἧττον αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου ὑπόκεινται εἰς τὰς ἀκολούθους ἐξαιρέσεις:

1) Ὅσον ἀφορᾷ τὰς εὐνοίας, αἵτινες ἐν τῇ μιᾷ ἢ τῇ ἄλλῃ τῶν δύο χωρῶν παρεχωρήθησαν ἢ ἤθελον παραχωρηθῇ μεταγενεστέρως εἰς τὴν ἐθνικὴν ἁλιείαν καὶ τὰ προϊόντα αὐτῆς.

2) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκτοπλοΐαν, τὴν ὁποίαν τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάττουσιν εἰς τὴν ἐθνικήν των σημαίαν.

3) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ προνόμια τὰ παραχωρούμενα εἰς τὰς ἐθνικὰς ναυπηγήσεις, ὡς καὶ τὰς ἐπιχορηγήσεις καὶ ἀμοιβὰς οἱασδήποτε φύσεως τὰς προοριζομένας νὰ ἐνθαρρύνωσι τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐθνικῆς ναυτιλίας.

4') Ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰς ἐθνικὰ ἀθλητικὰ ναυτικὰ σωματεῖα χορηγουμένας προνομίας.

5) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνέργειαν τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας τῶν λιμένων, ὁρμων καὶ παραλίων, συμπεριλαμβανομένων τῆς πλοηγίας, ρυμουλκήσεως, ναυαγιαιρεσίας καὶ ναυτικῆς ἐπικουρίας.

6) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν μεταφορὰν τῶν μεταναστῶν, ἥτις θὰ ὑπαβάλληται εἰς τὰς οἰκείας νομοθεσίας ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Μὴ θιγομένων τῶν ἄλλων διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου καὶ χωρὶς νὰ τροποποιηθῶσιν αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 1ης ἐφ' ὅσον ἀπαβλέπουσιν εἰς τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς πλοηγικῶν δικαιωμάτων, ὡς καὶ τὸ εἰσπραττόμενον σχετικὸν τέλος, ἐννοεῖται ὅτι οἱ ἐν ἰσχύι νόμοι καὶ κανονισμοὶ ἐν ἑκατέρᾳ χώρᾳ περὶ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ προσλαμβάνωσι πλοηγοὺς θὰ ἐφαρμόζωνται καὶ εἰς τὰ πλοῖα τοῦ ἑτέρου Ὑψηλοῦ συμβαλλομένου Μέρους ἐν τῷ αὐτῷμέτρῳ ἐν ᾧ καὶ διὰ τὰ πλοῖα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 24.

Τὰ πλοῖα ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν, καταπλέοντα εἰς τοὺς λιμένας τοῦ ἄλλου Μέρους διὰ νὰ ἐξαγάγωσι μέρος τοῦ φορτίουτων προερχομένου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, θὰ δύνανται, συμμορφούμενα πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τῆς χώρας, νὰ διατηρήσωσιν ἐπὶ τοῦ σκάφους τὸμέρος τοῦ φορτίου των, τὸ προωρισμένον δι' ἄλλον λιμένα, εἴτε τῆς αὐτῆς χώρας εἴτε ἄλλης, καὶ νὰ τὸ ἐπανεξαγάγωσι, χωρὶς νὰ ὑποχρεῶνται εἰς καταβολὴν διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο μέρος τοῦ φορτίου των οὐδενὸς τέλους ἢ ἄλλης δαπάνης, πλὴν τῶν δικαιωμάτων ἐπιτηρήσεως, τὰ ὁποῖα ἄλλως τε θὰ εἰσπράττωνται συμφώνως πρὸς τὴν εἰς τὴν ἐθνικὴν ναυτιλίαν ἐφαρμοζομένην διατίμησιν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὰ οἰκεῖα πλοῖα θὰ δύνανται νὰ μεταβαίνωσιν ἀπό τινος λιμένος τοῦ ἑνὸς τῶν δύο Κρατῶν εἰς ἄλλον ἢ ἄλλους λιμένας τοῦ αὐτοῦ Κράτους διὰ νὰ καταρτίσωσιν ἢ νὰ συμπληρώσωσι τὸ φορτίον των, τὸ προοριζόμενον διὰ τὸ ἐξωτερικόν, χωρὶς νὰ καταβάλλωσιν ἄλλα δικαιώματα ἐκτὸς τῶν εἰς ἃ ὑπόκεινται ἢ θὰ ὑπόκεινται εἰς ὁμοίαν περίπτωσιν τὰ ἐθνικὰ πλοῖα.

Article 25.

Tout navire de l'une des Hautes Parties contractantes qui serait forcé par la tempête ou par un accident quelconque de se réfugier dans un port de l'autre Partie, aura la liberté de s'y radouber, de s'y pourvoir de tous les objets qui lui seront nécessaires et de se remettre en mer, sans payer d'autres droits que ceux qui seraient payés en pareil cas par un bâtiment national.

Si cependant le capitaine d'un navire marchand se trouvait dans la nécessité de se défaire d'une partie de ses marchandises pour subvenir à ses dépenses, il sera tenu de se conformer aux ordonnances et aux tarifs de l'endroit où il aura abordé.

S'il arrivait qu'un navire de l'une des Hautes Parties contractantes fît naufrage, échouât ou souffrît quelque avarie sur les côtes de l'autre Partie, celle-ci lui donnera toute assistance et protection comme aux navires de sa propre nation, lui permettant en cas de besoin, de déposer à terre ses marchandises, ou même de les transborder sur d'autres navires, sans exiger aucun droit, impôt, ou contribution quelconque, à moins qu'elles ne soient livrées à la consommation intérieure.

Le navire naufragé ou échoué et toutes ses parties ou débris, ses provisions et gréements et tous les effets et marchandises qui auront été sauvés, y compris ceux qui auraient été jetés à la mer, ou le produit de leur vente, s'ils sont vendus, de même que tous les papiers trouvés à bord d'un tel navire, seront remis au propriétaire ou à ses délégués, sur leur réclamation.

A défaut de propriétaire ou d'agent sur les lieux, cette remise se fera entre les mains de l'autorité consulaire hellénique ou serbe-croate-slovène dans le ressort de laquelle le naufrage ou l'échouement aura eu lieu.

Lesdits consuls, propriétaires ou agents ne payeront que les frais occasionnés pour le sauvetage et pour la conservation des objets sauvés.

Article 26.

Les dispositions du présent Traité concernant la navigation ne sont applicables qu'à la navigation maritime.

La navigation sur les fleuves internationaux reste régie par les traités internationaux y afférants.

CHAPITRE IV.

DISPOSITIONS CONSULAIRES

Article 27.

Les Hautes Parties contractantes s'accordent réciproquement le droit de nommer des représentants consulaires dans tous les ports, villes et places de l'autre Partie où les représentants consulaires d'un tiers pays quelconque sont admis.

Après avoir reçu l'exéquatur du Gouvernement du pays de leur résidence, les représentants consulaires de chacune des Hautes Parties contractantes jouiront sur le territoire de l'autre de tous les privilèges et exemptions et de la même compétence qui sont ou pourront être accordés aux représentants consulaires du même grade et de la même catégorie d'une tierce puissance. Cependant ces privilèges, exemptions et compétences ne seront pas accordés aux représentants consulaires d'un des deux pays dans l'autre, dans une plus grande étendue que ceux accordés aux représentants consulaires de l'autre pays dans le premier.

CHAPITRE V.

ARBITRAGE

Article 28.

S'il s'élève entre les Hautes Parties contractantes un différend sur l'application ou l'interprétation du présent Traité et si l'une d'elles demande que le litige soit soumis à la décision d'un tribunal arbitral, ce différend sera tranché par un tribunal arbitral mixte. Le tribunal arbitral sera constitué ad hoc et devra comprendre un nombre égal de représentants des deux Parties qui auront qualité d'arbitres. Si ces arbitres ne parviennent pas à se mettre d'accord, le tribunal sera com-

Ἄρθρον 25.

Πᾶν πλοῖον τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν, τὸ ὁποῖον θὰ ἔξη, ναγάζετο ὑπὸ τῆς τρικυμίας ἢ ἀτυχήματός τινος νὰ καταφύγῃ εἰς λιμένα τοῦ ἄλλου Μέρους, δύναται νὰ ἐπισκευασθῇ αὐτόθι, νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ὅλων τῶν ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα τῷ ἀναγκαισθῇ καὶ νὰ ἀναχθῇ πάλιν εἰς τὸ πέλαγος χωρὶς νὰ καταβάλῃ ἄλλα δικαιώματα παρ' ὅσα θὰ κατέβαλλεν εἰς ὁμοίαν περίπτωσιν πλοῖον τοῦ Κράτους τούτου.

Ἂν ὅμως ὁ πλοίαρχος ἐμπορικοῦ πλοίου ἐξηναγκάζετο νὰ ἐκποιήσῃ μέρος τῶν ἐμπορευμάτων διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς δαπάνας, ὑποχρεοῦται νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰ νομοθετημένα καὶ τὰς διατιμήσεις τοῦ μέρους εἰς ὃ κατέπλευσεν.

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν πλοῖον τοῦ ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ναυαγήσῃ, ἐξοκείλῃ ἢ ὑποστῇ ἀβαρίαν τινὰ εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ ἄλλου Μέρους, τοῦτο θὰ τῷ παράσχῃ πᾶσαν συνδρομὴν καὶ προστασίαν ὅπως εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ πλοῖα, ἐπιτρέπων εἰς αὐτὸ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀποθέσῃ εἰς τὴν ξηρὰν τὰ ἐμπορεύματά του ἢ καὶ νὰ τὰ μεταφέρῃ εἰς ἄλλο πλοῖον χωρὶς νὰ ἀπαιτήσῃ δικαιώματα, φόρους ἢ ἄλλα τέλη, ἐκτὸς ἂν τὰ ἐμπορεύματα εἰσαχθῶσι πρὸς κατανάλωσιν ἐπὶ τόπου.

Τὸ ναυαγῆσαν ἢ ἐξοκείλαν πλοῖον καὶ πάντα τὰ μέρη ἢ συντρίμματα αὐτοῦ, αἱ προμήθειαι, αἱ ἐξαρτήσεις καὶ πάντα τὰ ἐμπορεύματα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, ἅτινα τυχὸν θὰ ἐσώζοντο, περιλαμβανομένων καὶ τῶν εἰς τὴν θάλασσαν ριφθέντων, ἢ τὸ προϊὸν τῆς πωλήσεώς των ἂν πωληθῶσι, καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἔγγραφα ὅσα θὰ εὑρεθῶσιν ἐπὶ τοῦ σκάφους, θὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ τοὺς πληρεξουσίους του ἐπὶ τῇ αἰτήσει των.

Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ πράκτορός του ἐπὶ τόπου ἡ παράδοσις αὕτη θὰ γίνῃ εἰς χεῖρας τῶν προξενικῶν ἑλληνικῶν ἢ σερβο-κροατο-σλοβενικῶν ἀρχῶν, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων συνέβη νὰ ναυαγήσῃ ἢ νὰ ἐξοκείλῃ τὸ πλοῖον.

Οἱ εἰρημένοι πρόξενοι, ἰδιοκτῆται ἢ πράκτορες θὰ καταβάλλωσι μόνον τὰ ἔξοδα τῆς διασώσεως καὶ διατηρήσεως τῶν διασωθέντων ἀντικειμένων.

Ἄρθρον 26.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης Συνθήκης, αἱ ἀφορῶσαι τὴν ναυτιλίαν ἐφαρμόζονται μόνον εἰς τὴν κατὰ θάλασσαν ναυτιλίαν.

Ἡ ναυσιπλοΐα εἰς διεθνεῖς ποταμοὺς θὰ διέπηται καὶ ἐφεξῆς ὑπὸ τῶν σχετικῶν διεθνῶν συνθηκῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

ΠΡΟΞΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 27.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἔχωσιν ἀμοιβαίως τὸ δικαίωμα νὰ διορίσωσι προξενικοὺς ἀντιπροσώπους εἰς ὅλους τοὺς λιμένας, πόλεις καὶ τόπους τοῦ ἄλλου Μέρους εἰς οὓς εἶνε δεκτοὶ προξενικοὶ ἀντιπρόσωποι οἱουδήποτε ἄλλου Κράτους.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Χώρας ἔνθα πρόκειται νὰ ἐδρεύσωσιν ἔκδοσιν τῶν ἐκτελεστηρίων των οἱ προξενικοὶ ἀντιπρόσωποι ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολαύωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἄλλου πάντων τῶν προνομίων καὶ ἀτελειῶν καὶ τῆς αὐτῆς ἁρμοδιότητος αἵτινες ἔχουσι χορηγηθῇ ἢ δύνανται νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τοὺς προξενικοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἄλλης τινὸς Δυνάμεως. Ἐν τούτοις τὰ προνόμια ταῦτα, αἱ ἀτέλειαι καὶ αἱ ἁρμοδιότητες δὲν θὰ χορηγῶνται εἰς τοὺς προξενικοὺς ἀντιπροσώπους τῆς μιᾶς τῶν δύο χωρῶν ἐν τῇ ἄλλῃ εὐρύτεραι ἐκείνων αἵτινες χορηγοῦνται εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῆς προξενικοὺς ἀντιπροσώπους ἐν τῇ πρώτῃ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

ΔΙΑΙΤΗΣΙΑ

Ἄρθρον 28.

Ἐὰν ἀναφυῇ μεταξὺ τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν ἢ τὴν ἑρμηνείαν τῆς παρούσης Συνθήκης καὶ ἂν τὸ ἕτερον τῶν Μερῶν ζητήσῃ ὅπως ἡ διαφορὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν κρίσιν διαιτητικοῦ δικαστηρίου, ἡ διαφορὰ αὕτη θὰ λυθῇ ὑπὸ μικτοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου. Τὸ διαιτητικὸν δικαστήριον θὰ καταρτισθῇ ἐπὶ τούτῳ

plété par un tiers arbitre, dont la désignation sera éventuellement demandée au Président de la Cour permanente de Justice Internationale.

La décision du tribunal arbitral aura force obligatoire.

CHAPITRE VI.

DISPOSITIONS FINALES

Article 29.

Le présent Traité de Commerce et de Navigation est accompagné des arrangements spéciaux, des déclarations et des protocoles suivants qui en font partie intégrante :

1) Arrangement relatif au faveurs spéciales accordées au trafic frontière. (Annexe A).
2) Arrangement concernant les épizooties (Annexe B.).
3) Déclaration relative aux tarifs des chemins de fer (Annexe C).
4) Arrangement spécial concernant l'établissement réciproque de Chambres de Commerce et de Banques. (Annexe D).
5) Protocole final.
6) Protocole de signature.

Dans le cas où le présent Traité venait à être dénoncé, les Hautes Parties contractantes pourront se mettre d''accord pour maintenir en vigueur en tout ou en partie pendant un temps déterminé ou bien remplacer par de nouveaux accords ceux afférents aux annexes susmentionnées.

Article 30.

Le présent Traité sera ratifié et les ratifications en seront échangées à Belgrade aussitôt que faire se pourra.

Il entrera en vigueur le jour de l'échange des ratifications et restera en vigueur pendant une année et ensuite par tacite réconduction jusqu'à un délai de trois mois à compter du jour de sa dénonciation par l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Traité et et l'ont revêtu de leurs cachets.

Fait en double exemplaire à Athènes, le 2 Novembre, mil neuf cent vingt sept.

L. S.) s. A. MICHALAKOPOULOS (L. S.) s. T. POPOVITCH
(» s. N. XYDAKIS » s. S. KOUKITCH

καὶ θὰ ἀποτελεσθῇ ἐξ ἴσου ἀριθμοῦ ἀντιπροσώπων τῶν δύο Μερῶν ἐχόντων ἰδιότητα διαιτητῶν. Ἂν οὗτοι δὲν συμφωνήσωσι, τὸ δικαστήριον θὰ συμπληρωθῇ διὰ τρίτου διαιτητοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπόδειξις θὰ ζητηθῇ ἐνδεχομένως παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Διαρκοῦς Διαιτητικοῦ Διεθνοῦς Δικαστηρίου.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ διαιτητικοῦ δικαστηρίου ἔσεται ὑποχρεωτική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'

ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 29.

Ἡ παροῦσα Συνθήκη συνοδεύεται ὑπὸ τῶν ἑξῆς εἰδικῶν συμβάσεων, δηλώσεων καὶ πρωτοκόλλων, ἀποτελούντων μέρος αὐτῆς ἀναπόσπαστον :

1) Σύμβάσεως σχετικῆς πρὸς τὰς εἰς τὴν μεθοριακὴν ἐμπορίαν χορηγουμένας εἰδικὰς εὐνοίας (Παράρτημα Α'.).
2) Συμβάσεως σχετικῆς πρὸς τὰς ἐπιζωοτίας (Παράρτημα Β').
3) Δηλώσεως σχετικῆς πρὸς τὸ τιμολόγιον τῶν σιδηροδρόμων (Παράρτημα Γ').
4) Εἰδικῆς Συμβάσεως ἀφορώσης τὴν ἀμοιβαίαν ἐγκατάστασιν ἐμπορικῶν Ἐπιμελητηρίων καὶ Τραπεζῶν (Παράρτημα Δ').
5) Τελικοῦ πρωτοκόλλου.
6) Πρωτοκόλλου ὑπογραφῆς.

Ἐν ᾗ περιπτώσει καταγγελθῇ ἡ παροῦσα Συνθήκη, τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται νὰ συμφωνήσωσιν ὅπως διατηρήσωσιν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἐν ἰσχύι ἐπὶ ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα ἢ ἀντικαταστήσωσι διὰ νέων συμβάσεων ἐκείνας εἰς ἃ ἀναφέρονται τὰ ἀνωτέρω Παραρτήματα.

Ἄρθρον 30.

Ἡ παροῦσα Συνθήκη θὰ ἐπικυρωθῇ καὶ αἱ ἐπικυρώσεις θὰ ἀνταλλαγῶσιν ἐν Βελιγραδίῳ τὸ ταχύτερον εἰ δυνατόν.

Ἡ ἰσχύς της ἄρξεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων καὶ θὰ διατηρηθῇ ἐν ἰσχύι ἐπὶ ἓν ἔτος, κατόπιν δὲ σιωπηρῶς μέχρι προθεσμίας τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας της ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Εἰς πίστωσιν οἱ οἰκεῖοι Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Συνθήκην καὶ ἐπέθηκαν τὰς ἰδίας αὐτῶν σφραγῖδας.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου τοῦ χιλιοστοῦ ἐννεακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ἑβδόμου ἔτους.

(Τ. Σ.) (ὑπογρ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Τ.Σ. (ὑπ.) Τ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ
(Τ.Σ.) (») Ν. ΞΥΔΑΚΗΣ (») (») Σ. ΚΟΥΚΙΤΣ

LISTE A.

Droits de douane réduits appliqués aux produits helléniques à l'importation dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes.

Numéros du tarif S.C.S.	Dénomination des marchandises	Unité	Droits en dinars or
12	Raisins	100 kg.	
	1) Frais:		
	a) en emballage d'un poids total ne dépassant pas 5 kilogrammes	» »	25
	b) autrement emballés ou non emballés	» »	20
	2) Secs:		
ex	a) en emballage d'un poids total ne dépassant pas 5 kilogrammes :		
	Sultanine, rosaki	» »	20
ex	b) autrement emballés :		
	Sultanine, rosaki	» »	15
	Raisin de Corinthe	» »	10
21	Figues		
	2) Sèches :		
	a) en emballage d'un poids total ne dépassant pas 10 kg.	» »	20
	b) autrement emballées	» »	12
22	Olives fraîches ou sèches, même en saumure, si elles sont en barils ou recipients similaires	» »	10
64	Miel		
	2) coulé et exprimé :		
	a) naturel	» »	50
ex 104	Huiles grasses :		
	3) huile d'olives	» »	30
	4) huile de graines de coton	» »	30
	Remarque: Pour les huiles d'olives et de graines de coton en bouteilles ou autres récipients jusqu'à 25 kg. le droit d'entrée est augmenté de 15 dinars par 100 kilos.		
ex 112	2) Eau de vie de vin:		
	a) en barils	» »	175
	b) en autres récipients	» »	250
115	Vins:		
	1) fermentés contenant jusqu'à 14° d'alcool en volume :		
	a) en fûts, damjeannes et wagons-réservoirs	» »	45
	b) en bouteilles et autres récipients	» »	65
	Remarque: Les vins contenant plus de 14 o)o d'alcool et jusqu'à 18 o)o acquittent une surtaxe de dinars 5 pour chaque dégré et par 100 kgs.		
117	Moût de raisin, cuit avec ou sans sucre, ou en général condensé sans alcool, même en récipients hermétiquement fermés	» »	50
ex 128 ex	3) Marcs de raisins (raisins foulés)	» »	10
ex 132	Rachat-loucoums	» »	75

ΠΙΝΑΞ Α'.

Δασμοὶ εἰσπραττόμενοι ἐπὶ τῶν προϊόντων Ἑλληνικῆς προελεύσεως κατὰ τὴν εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων εἰσαγωγήν των.

Ἀριθμοὶ Σ.Κ.Σ. Δασμολογίου	Ὀνομασία ἐμπορευμάτων	Μονὰς	Δασμὸς εἰς χρυσᾶ δηνάρια
12	Σταφυλαί	100 χιλ.	
	1) Νωπαί.		
	α') Συνεσκευασμέναι μέχρι βάρους 5 χιλιογρ.	» »	25
	β') Εἰς χῦμα ἢ ἄλλως συνεσκευασμέναι	» »	20
	2) Ξηραί.		
	α') Συνεσκευασμέναι μέχρι βάρους 5 χιλιογρ.		
	Σουλτανίνα, Ροζακί	» »	20
	β') Ἄλλως συνεσκευασμέναι.		
	Σουλτανίνα, Ροζακί		15
	Σταφὶς Κορινθιακὴ		10
21	Σῦκα.		
	2) Ξηρά.		
	α') Συνεσκευασμένα μέχρι βάρους 10 χιλιογρ.	» »	20
	β') Ἄλλως συνεσκευασμένα	» »	12
22	Ἐλαῖαι νωπαὶ ἢ οὔ, ἔστω καὶ ἐν ἅλμῃ, ἐντὸς βαρελίων ἢ παρεμφερῶν δοχείων	» »	10
64	Μέλι.		
	2) Ρευστὸν δι' ἐκθλίψεως.		
	α') Φυσικόν	» »	50
104	Ἔλαια μόνιμα.		
	3) Ἔλαιον ἐλαιῶν	» »	30
	4) Βαμβακέλαιον	» »	30
	Σημείωσις : Διὰ τὰ ἔλαια ἐλαιῶν καὶ βαμβακέλαιον εἰς φιάλας ἢ ἄλλα δοχεῖα χωρητικότητος μέχρις 25 χιλιογράμμων ὁ εἰσαγωγικὸς δασμὸς αὐξάνεται κατὰ 15 δηνάρια καὶ κατὰ 100 χιλιόγραμμα.		
112	Ἀπόσταγμα οἴνου.		
	α') Εἰς βαρέλια	» »	175
	β') Εἰς ἄλλα δοχεῖα	» »	250
115	Οἶνοι.		
	1) Ἐκ φυσικῆς ζυμώσεως περιέχοντες μέχρι 14ο οἰνοπνεύματος κατ' ὄγκον	» »	
	α') Εἰς βαρέλια, δαμιτζάνας καὶ βαγόνια δεξαμενὰς	» »	45
	β') Εἰς φιάλας ἢ ἄλλα δοχεῖα	» »	65
	Σημείωσις : Οἶνοι περιέχοντες πλέον τῶν 14 τοῖς ἑκατὸν οἰνοπνεύματος καὶ μέχρι 18 καταβάλλουσι πρόσθετον δασμὸν ἐκ δηναρίων 5 διὰ κάθε βαθμὸν καὶ κατὰ 100 χιλιόγραμμα....		
117	Γλεῦκος, βεβρασμένον μετὰ ἢ ἄνευ σακχάρεως, καὶ ἐν γένει συμπεπυκνωμένον ἄνευ οἰνοπνεύματος, ἔστω καὶ ἐν δοχείοις ἐρμητικῶς κεκλεισμένοις	» »	50
128	3) Στέμφυλα	» »	10
132	Λουκούμια	» »	75

Numéros du tarif S.C.S.	Dénomination des marchandises	Unité	Droits en dinars or
ex 137	Huiles de coco	100 kg.	29
186	Savon commun, dur on non, en pâte ou en poudre.	» »	50
197	Savon autre	» »	85
ex 225	Albumine et colles à l'état solide, liquide ou en poudre:		
	1) gelatine	» »	40
	3) colle de poisson	» »	40
ex 230	Extraits et matières pour le tannage du cuir, non dénommés ailleurs, excepté le quebraco	» »	10
ex 315	2) a). Tapis veloutés de laine pure ou mélangée à points noués		
	jusqu'à 300 rangées	» »	400
	de 301 à 400 rangées	» »	450
	de 401 à 500 rangées	» »	550
	de 501 rangées et plus	» »	600

Ἀριθμοὶ Σ. Κ Σ. Δκσμολογίου	Ὀνομασία ἐμπορευμάτων	Μονὰς	Δκσμὸς εἰς χρυσᾶ δηνάρια
137	Ἔλαιον κοκκοφοινίκων	» »	29
186	Σάπων κοινός, μαλακὸς ἢ σύ.		
	Εἰς μάζας ἢ εἰς κόνιν	» »	50
197	Σάπωνες ἑτέρου εἴδους	» »	85
225	Λεύκωμα καὶ κόλλα εἰς στερεὰν ἢ ὑγρὰν κατάστασιν ἢ εἰς κόνιν..		
	1) Ζελατίνη	» »	40
	3) Ἰχθυόκολλα	» »	40
230	Ἐκχυλίσματα καὶ ὕλαι διὰ τὴν δέψισιν τῶν δερμάτων, μὴ ἀλλαχοῦ κατανομαζόμεναι, ἐξαιρέσει τοῦ Quebraco	» »	10
315	2) Τάπητες χνουδωτοὶ ἐκ μαλλίου ἀμιγοῦς ἢ συμμίκτου μὲ κόμβους.		
	Μέχρι 300 κόμβων	» »	400
	ἀπὸ 301 μέχρι 400	» »	450
	ἀπὸ 401 μέχρι 500	» »	550
	ἄνω τῶν 501	» »	600

LISTE B.

Droits de douane réduits appliqués aux produits serbes, croates et slovènes à l'importation en Grèce.

Numéros du tarif hellénique		Désignation des marchandises	Unité	Droits en drachmes métalliques
1	a	Boeufs et taureaux	tête	15
	b	Vaches	»	15
	c	Buffles	»	15
	d	Veaux, bouvillons (et genisses) du poids de 100 kg. et au dessous	»	12
	e	Beliers, brebis et moutons	»	1
	f	Boues et chèvres	»	1
	g	Agneaux et chevraux du poids de 10 kg. et au dessous	»	1
	h	Porcs	»	7 50
	j	Chevaux :		
		1) au dessus de 3 ans	»	20
		2) de 3 ans et au dessous	»	12
	q	Volatiles en général	100 kg.	15
2	a	Viandes fraiches :		
		1) de mouton et de chèvres	»	25
		2) de porc	»	25
		3) de boeuf	»	25
		5) de volailles	»	30
	b	3) Charcuterie, mortadelles et similaires.	»	50
	c	Viandes conservées, (salées, séchées, en saumure ou fumées) non dénommées ailleurs	»	30
3	a	Fromages :		
		1) en saumure (en tranches, touloumotiri)	»	15
3	a	3) casséri, (kachkaval), manouri	»	15
	b	3) Beurre de cuisine fondu, salé ou non	»	40
	d	Oeufs de volaille	»	exempt
4	e	Sardines et similaires, conservées de toutes manières en boites, sans réduction de tare pour les récipients immédiats	»	30
7	j	Semences de la paille à balais, vesce et autres graines similaires destinées à la nourriture des animaux, ainsi que les tourteaux de graines oléagineuses	»	1
	m	Fourrages en général	»	1
9	a	Haricots	»	6
	p 2	Amidon de maïs (corneflour)	»	25
12	a	1) pommes, poires, prunes, cerises et griottes	»	1.50
12	b	Fruits secs ou tapés :		
		1) prunes et pruneaux	»	10
		9) noix	»	15
14	c	Houblon	»	1
16		Graines et fruits oléagineux :		
	a	1) de lin, de pavot	»	1
		2) semences de courges	»	0.50
	j	autres non dénommés	»	1
44	a	Bois à brûler	»	Exempt
45		Bois de sapin, de pin et de hêtre :		
	a	rond en tronc avec ou sans écorce	m3	2
	b	équarris grossiérement à lahâche	»	4
	c	scié (poutres, chevrons, madriers, demi-madriers, demi-chevrons, planches, voliges, latis e.t.c.) :		

ΠΙΝΑΞ Β'.

Προϊόντα Σερβίας, Κροατίας καὶ Σλοβενίας εἰσακτέα ἐν Ἑλλάδι μὲ τὸ εὐεργετ. ἡλαττ. δασμ

Κλάσεις Ἑλλ. Δασμολογίου		Ἔδαφια	Δήλωσις ἐμπορευμάτων	Μονὰς	Δασμὸς εἰς μεταλλ. δραχ.
1	α		Βόες καὶ ταῦροι	κεφαλὴ	15
	β		Ἀγελάδες	»	15
	γ		Βούβαλοι	»	15
	δ		Μόσχοι, δαμάλεις καὶ βούβαλοι βάρους μέχρις 100 χιλιογρ.	»	12
	ε		Πρόβατα καὶ κριοί	»	1
	ζ		Αἶγες καὶ τράγοι	»	1
	η		Ἀμνοὶ καὶ ἐρίφια βάρους μέχρι 10 χιλιογράμμων	»	1
	θ		Χοῖροι	»	7,50
	κ		Ἵπποι :		
			1) Ἄνω τῶν 3 ἐτῶν	»	20
			2) Μέχρι 3 ἐτῶν	»	12
	ρ		Πτηνὰ ἐν γένει	100χιλ.	15
2	α		Κρέατα νωπά.		
			1) Πρόβεια καὶ τράγεια	»	25
			3) Βόεια	»	25
			5) Ὀρνιθοειδῶν	»	30
	β		Ἀλλαντοποιΐας προϊόντα, μορταδέλλαι καὶ τὰ ὅμοια	»	50
	γ		Κρέατα διατετηρημένα (ἁλίπαστα ἢ ἐν ἅλμῃ ἢ καπνιστὰ) μὴ ἀλλαχοῦ κατονομαζόμενα	»	30
3	α		Τυρός :		
			1) Ἐν ἅλμῃ (φέτα τουλουμοτύριον)	»	15
			3) Κασσέρι (κασκαβάλι) μανοῦρι	»	15
	β		3) Βούτυρον μαγειρικῆς χρήσεως τετηγμένον, ἡλατισμένον ἢ μή	»	40
	δ		Ὠὰ ὀρνιθοειδῶν	ἀτελῆ	
4	ε		Σαρδέλλαι καὶ παρεμφερῆ ἰχθυηρὰ ὁπωσδήποτε διατετηρημένα ἐν κυτίοις, ἄνευ ἀφαιρέσεως ἀποβάρου διὰ τὰ ἄμεσα δοχεῖα.	»	30
7	κ		Σαρωθρόσποροι, ἀγριοκόκκια, ἄλλοι παρεμφερεῖς κτηνοτροφικοὶ καρποὶ καὶ ὑπολείμματα ἐκθλίψεως ἐλαιωδ. σπερμάτων	100χιλ.	1
	ν		Χορτονομαὶ ἐν γένει	»	1
9	α		Φαστόλοι	»	6
	π		2) Ἄμυλον ἀραβοσίτου	»	25
12	α		1) Μῆλα, ἀπίδια, δαμάσκηνα, κεράσια, ῥύσινα	»	1,50
	β		Ὀπῶραι ξηραὶ ἢ συμπεπιεσμέναι :		
			1) Δαμάσκηνα καὶ κορόμηλα	»	10
			2) Κάρυα	»	15
14	γ		Λυκίσκος	»	1
16			Ἐλαιώδη σπέρματα καὶ καρποί		
	α		1) Λινόσπορος, Μηκωνόσπορος	»	1
			2) Κολοκυνθόσπορος	»	0,50
	ιι		Λοιπὰ μὴ κατονομαζόμενα	»	1
44	α		Καυσόξυλα	ἀτελῆ	
45			Ξυλεῖα ἐλάτης, πεύκης καὶ ψηγοῦ :		
	α		Στρογγύλη εἰς κορμοὺς ἀποφλοιωμένους ἢ μή	M. 3	2
	β		Χονδροειδῶς ὡρθογωνισμένη διὰ πελέκεως	»	4
	γ		Πριστή, (δοκοί, καδρόνια, μαδέρια, πόντοι, ἡμικάδρονα, σανίδες, σκουρέτα, πήλεις κλπ.		
			1) Πάχους ἄνω τῶν 50 χιλιοστομέτρων	»	8
			2) Πάχους ἄνω τῶν 15 καὶ μέχρι 50 χιλιοστομέτρων	»	10
			3) Πάχους μέχρι 15 χιλιοστομέτρων	»	14
25	δ		Ξυλεῖα ὁμοία τῆς τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου γ' πλανισμένη ἢ ἄλ-		

Numéros du tarif hellénique	Désignation des marchandises	Unité	Droits en drachmes métalliques
	1) d'une épaisseur supérieure à 50mm.....	m3	8
	2) » » » à 15 et jusqu'à 50 mm au maximum....	»	10
	3) de 15 mm. et au dessous.....	»	14
d	Bois pareil à l'alinéa c, raboté ou autrement ouvré, mais ne formant pas un article parfait, suit le régime du droit du bois brut correspondant augmenté de.....	»	75 o)o
46	Bois de chêne, de châtaignier, de peuplier, d'orme de frêne, d'érable, de platane, de cyprès, de cèdre, de tilleul, d' osier et tout autre bois non spécialement dénommé :		
a	rond en tronc avec ou sans écorce.....	»	4
b	équarri grossièrement à la hâche	»	6
c	scié, de toutes formes et dimensions :		
	1) non raboté non ouvré.....	»	12
d	traverses pour chemin de fer	»	2
48 b	douves pour la tonnellerie et parquets :		
	1) non ouvrées	100 kg.	1
	2) ouvrées (rainées, rabotées).....	»	3
50 a	Cadres et baguettes pour cadres, non plâtrés :		
	1) de couleur naturelle, colorés ou vernis.....	»	70
	2) dorés,argentés ou vernissés avec de la poudre métallique	»	100
d	Formes ordinaires en bois pour bottines	»	70
l	Glacières de ménage et appareils frigorifiques même avec parties en métal	»	25
56 e	Pierre meulière.....	»	0.50
57 f	Plâtre cuit en poudre	»	2
59 a	Charbon de terre (anthracite, houille, xylite, lignite) même en briquettes	tonne	2
64	Ouvrages divers en tôle de fer, de toutes espèces non spécialement dénommés ailleurs, tels que réservois, cloches à gaz, bouées:		
a	en tôle simple, ou étamée, ou zinguée, ou cuivrée, ou peinte, pesant par pièce :		
	1) jusqu' à 30 kg.	100 kg.	20
	2) plus de 30 kg.....	»	12
c	Futs en fer, ainsi que récipients en fer blanc d'une capacité supérieure à 10 kg. en eau	»	5
d	Tôles en lames de fer en grillages	»	8
100 a	Machines, appareils et ustensiles d'économie domestique, tels que lessiveuses, machines à rincer et à boucher les bouteilles, à moudre le café, appareils à cuire, objets de cuisine ou de ménage, non dénommés ailleurs, entièrement en fer ou combinés à d'autres matières communes, polis ou non, étamés, zingués, émaillés, peints ou vernis, même si le vernis contient de la poudre métallique, pesant par pièce :		
	1) jusqu'à 5 kg	»	50
	2) plus de 5 kg. jusqu'à 25 kg.....	»	35
	3) plus de 25 kg.....	»	20
b	Boites et récipients en général, en fer laminé ou en fer blanc pesant jusq'à 500 grammes par pièce, propre à la mise des produits indigènes, vernis ou non, avec ou sans inscriptions ou images lithographiques	»	25

Κλάσεις Ἑλλ. Δασμολογίου	Ἔδαφια	Δήλωσις ἐμπορευμάτων	Μονὰς	Δασμὸς εἰς μεταλλ. δραχ.
		λως ἐπεξειργασμένη,ἀλλὰ μὴ ἀποτελοῦσα αὐτοτελὲς εἶδος, ὑποβάλλεται εἰς τὸν δασμὸν τῆς οἰκείας ὑποδιαιρέσεως τῆς ἀκατεργάστου ξυλείας, ηὐξημένον κατὰ	»	+ 75%
46		Ξυλεία δρυός, καστανέας, πτελέας (καραγάτσι) μελίας (δεσποτάκι) ἢ φράξου, σφενδάμνου, πλατάνου, κυπαρίσσου, κέδρου, φιλύρας (φλαμοῦρι) ἰτέας καὶ πᾶσα ἄλλη μὴ εἰδικῶς κατονομαζομένη		
	α	Στρογγύλη εἰς κορμοὺς ἀποφλοιωμένους ἢ μή.....	M. 3	4
	β	Χονδροειδῶς ὡρθογωνισμένη διὰ πελέκεως.....	»	6
	γ	Πριστὴ πάσης διαστάσεως καὶ μορφῆς.		
		1) Ἀκατέργαστος ἁπλάνιστος	»	12
	δ	Στρωτῆρες σιδηροδρόμων	»	2
48	β	Δοῦγαι διὰ βαρελοσανίδας ἢ πᾶσαν ἄλλην χρῆσιν (παρκέττα κλ.)		
		1) Ἀκατέργαστοι	»	1
		2) Κατειργασμέναι (ἡλλακωμέναι πλανισμέναι).....	»	3
50	α	Πλαίσια καὶ πήχεις διὰ πλαίσια, ἄνευ ἐπιστρώσεως.		
		1) Φυσικοῦ χρώματος, χρωματισμένα ἢ βερνικωμένα....	»	70
		2) Ἐπίχρυσα ἢ ἐπάργυρα ἢ βερνικωμένα διὰ μεταλλικῆς κόνεως	»	100
	δ	Καλαπόδια συνήθη ξύλινα δι' ὑποδήματα.....	»	70
	μ	Οἰκιακὰ ψυγεῖα καὶ παγοποιητικαὶ συσκευαὶ ἔστω καὶ μετὰ μεταλλίνων μερῶν	»	25
56	ε	Μυλόπετραι	»	0.50
57	ζ	Γύψος ἐψημένη εἰς κόνιν	»»	2
59	α	Γαιάνθρακες, ἀνθρακῖται, πισσάνθρακες λιγνῖται, ξυλῖται καὶ πλίνθοι ἐκ τούτων	ὁ τόννος	2
64		Παντοῖα τεχνουργήματα ἐκ σιδηροφύλλου οἱουδήποτε, μὴ εἰδικῶς κατονομαζόμενα, οἷα δεξαμεναί, κώδωνες ἀεριοδόχοι, σημαντῆρες κλπ		
	α	Ἐκ σιδηροφύλλου ἁπλοῦ, ἐπικασσιτερωμένου (τενεκὲ), ψευδαργυρωμένου, ἐπιχαλκωμένου ἢ χρωματισμένου ζυγίζοντα ἕκαστον		
		1) Μέχρι 30 χιλιογράμμων	100χιλ.	20
		2) Ὑπὲρ τὰ 30 χιλιόγραμμα	»	12
	γ	Βαρέλια σιδηρᾶ, ὡς καὶ δοχεῖα λευκοσιδηρᾶ χωρητικότητος ἀνωτέρας τῶν 10 χιλιογράμμων εἰς ὕδωρ.....	»	5
	δ	Σιδηρᾶ φύλλα ἢ ἐλάσματα εἰς δικτυωτά	»	8
100	α	Οἰκιακῆς οἰκονομίας μηχανήματα, συσκευαὶ καὶ σκεύη οἷα : πλυντήρια, μηχανήματα πρὸς πλύσιν καὶ πωματισμὸν φιαλῶν, καφεκοπτικὰ ἢ κρεατοψηστικά, εἴδη μαγειρείου καὶ οἰκιακῆς χρήσεως ὡς καὶ παντοῖα ἄλλα ἀντικείμενα οἱασδήποτε χρήσεως μὴ κατονομαζόμενα, ἅπαντα ὁλοσχερῶς σιδηρᾶ ἢ συνδεδυασμένα πρὸς ἄλλας κοινὰς ὕλας καὶ ἁπλᾶ ἢ ἐστιλβωμένα ἢ κασσιτερωμένα ἢ ψευδαργυρωμένα ἢ ἐσμαλτωμένα ἢ κεχρωματισμένα ἢ βερνικωμένα,ἔστω καὶ ἂν τὸ βερνίκιον περιέχει μεταλλικὴν κόνιν, βάρους ἕκαστον :		
		1) Μέχρι 5 χιλιογράμμων	»	50
		2) Ἄνω τῶν 5 μέχρις 25 χιλιογράμμων.....	»	35
		3) Ἄνω τῶν 25 χιλιογράμμων	»	20
	β	Κυτία καὶ δοχεῖα ἐν γένει ἐξ ἐλάσματος, ἢ λευκοσιδήρου, βάρους μέχρι 500 γραμμαρίων κατὰ τεμάχιον, χρήσιμα πρὸς ἐναπόθεσιν ἐγχωρίων προϊόντων, ἁπλᾶ ἢ βερνικωμένα μετὰ ἢ ἄνευ ἐπιγραφῶν ἢ λιθογραφικῶν εἰκόνων	»	25

Numéros du tarif hellénique		Désignation des marchandises	Unité	Droits en drachmes métalliques
139	b	Tuiles :		
		2) plates	100 kg.	4.50
		3) plaques en ciment ou amiante pour toiture (éternite, héraclite)	»	7.50
159		3) Soude caustique	»	1.50
	f	6) Alcool méthylique (esprit de bois)	»	10
		7) Acétone	»	10
	g	17) Trichlorure d'éthylène	»	1.50
160	c	1) Dextrine	»	10
161	c	7) Eaux minérales	»	6
205		Cordes en général (à l'exception de celles en sparte) même goudronnées	»	35
206		Ficelles de toutes matières (sauf celles en sparte)	»	50
208	d	Licous, sangles et autres articles du harnais de chevaux et de boeufs, faits en ficelle de chanvre ou de lin, même avec parties en d'autres matières	»	80
257	b	2) Jouets d'enfants en bois	»	250
284		Cannes, bâtons (y compris ceux pour parapluies ou parasols) et leurs manches importées séparément :		
	a	1) en bois commun ou en fer avec manche de la même matière	»	80
	b	en bois fin, roseaux, tendons, papier mâché, corne, os ou en pâte avec manche de la même matière	»	300
288	a	Porte-plume à réservoir	ad val.	20 o/o

Κλάσεις Ἑλλ. Δασμολογίου	Ἐδάφια	Δήλωσις ἐμπορευμάτων	Μονὰς	Δασμὸς εἰς μετάλλ. δραχ.
139	β	Κέραμοι :		
		2) Πλακοειδεῖς	»	4,50
		3) Πλάκες ἐκ κονίας (τσιμέντου) καὶ ἀμιάντου διὰ στέγας (éternite, héraclite)	»	7,50
159	β	3) Ὑδροξείδιον νατρίου (καυστικὴ σόδα)	»	1,50
	ζ	6) Μεθυλικὸν πνεῦμα (ξυλόπνευμα)	»	10
		7) Ὀξόνη	»	10
	η	17) Τριχλωριοῦχον αἰθυλιδένιον	»	1,50
160	γ	1) Δεξτρίνη	»	10
161	γ	7) Ἰαματικὰ ὕδατα	»	6
205		Σχοινία ἐν γένει πλὴν τῶν ἐκ σπάρτου ἔστω καὶ πισσωμένα	»	35
206		Σπάγγοι ἐκ πάσης ὕλης (πλὴν τῶν ἐκ σπάρτου)	»	50
208		Φορβιαί, ἱμάντες, καὶ λοιπὰ εἴδη σαγῆς ἵππων καὶ βοῶν, ἐκ σπάγγων καννάβεως ἢ λίνου, ἔστω καὶ συνδεδυασμένα ἄλλαις ὕλαις	»	80
257	β	Ἀθύρματα παίδων ἐκ ξύλου	»	250
284		Ῥάβδοι, βακτηρίαι (περιλαμβανομένων καὶ τῶν δι' ἀλεξιβρόχια ἢ δι' ἀλεξήλια τοιούτων) καὶ λαβαὶ αὐτῶν κεχωρισμένως εἰσαγόμεναι		
	α	Ἐκ κοινοῦ ξύλου ἢ σιδήρου :		
		1) Μετὰ λαβῆς ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης	»	80
	β	Ἐκ ξύλων ἐκλεκτῶν, ἐκ καλάμου, ἐκ βουνεύρου, ἐκ χάρτου πεπιεσμένου, ἐξ ὀστοῦ, ἐκ κέρατος ἢ πάστας, μετὰ λαβῆς ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης	»	300
288	α	Γραφῖδες μελανηφόροι	ἐκτιμ.	20

ANNEXE A.

ARRANGEMENT RELATIF AUX FAVEURS SPÉCIALES ACCORDÉES AU TRAFIC FRONTIÈRE

Afin de donner au trafic réciproque entre les zones frontières les facilités qu'exigent les besoins journaliers, les Hautes Parties contractantes sont convenues des dispositions suivantes:

I. Zone frontière et mouvement limitrophe.

Article premier.

Seront considérées comme zones-frontières les territoires s'étendant des deux côtés de la frontière dont les limites plus précises seront établies conformément aux dispositions de l'art. 2. Elles suivront, autant que possible, les limites administratives.

En principe la zone-frontière aura une largeur de dix kilomètres de chaque côté. Toutefois, tenant compte des nécessités locales, elle pourra être étendue ou restreinte d'un commun accord, mais ne pourra dépasser, en aucun cas, une largeur de quinze kilomètres. Les villes de Florina sur territoire hellénique et de Bitolj sur territoire serbe-croate-slovène ne seront pas comprises dans la zone frontière.

Article 2.

Les Hautes Parties contractantes nommeront, dans un délai d'un mois à partir du jour de l'entrée en vigueur du présent arrangement, leurs délégués qui seront autorisés de fixer exactement les limites des deux zones-frontières en tenant compte de la nature du terrain. Cette commission des délégués sera aussi chargée de fixer sur place, d'un commun accord, les points par lesquels les habitants des zones-frontières pourront passer la frontière et de s'entendre sur le règlement détaillé de ces questions. Elle aura aussi à établir le type et la rédaction détaillée des *«cartes de frontière»* pour les habitants de la zone, des *«cartes de frontière spéciales»*, pour les propriétaires d'outre-frontière et des *«permis de passage»*, pour les cas urgents et importants.

La dite commission échangera au plus tard en trois mois à partir de l'entrée en vigueur du présent arrangement :

Une description exacte de la limite intérieure des zones-frontières respectives.

Une liste de toutes les localités situées dans ces zones.

Une spécification des points de passage qui, de commun accord, seront ouverts au trafic frontière.

Article 3.

Dans le trafic-frontière, la frontière pourra être franchie à tous les points de passage désignés conformément aux dispositions de l'article 2.

Les personnes munies de *«cartes de frontière»*, ainsi que de *«permis de passage»* pourront passer la frontière seulement par les points indiqués dans leurs cartes ou permis et pourront circuler dans la partie de la zone-frontière limitrophe correspondante à leur domicile. Cette correspondance sera déterminée par la commission mentionnée à l'art. 2.

Le passage de la frontière pourra se faire entre le lever et le coucher du soleil. Il doit être accordé tous les jours et dans toutes les saisons. Les propriétaires outre-frontière pourront passer la frontière même plusieurs fois par jour.

Le passage de la frontière pourra se faire à pied, à cheval, en voiture, par chemin de fer, en bateau ou par autres véhicules, sans préjudice des dispositions douanières respectives.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΝ ΕΥΚΟΛΙΩΝ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΕΘΟΡΙΟΝ ΕΜΠΟΡΙΑΝ

Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀμοιβαίας ἐμπορίας μεταξὺ τῶν παραμεθορίων ζωνῶν συμφώνως πρὸς τὰς καθημερινὰς ἀνάγκας τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συνεφώνησαν τὰ ἑξῆς.

I. Παραμεθόριος ζώνη καὶ ἡ περὶ αὐτὴν κίνησις.

Ἄρθρον 1.

Θεωροῦνται παραμεθόριοι ζῶναι αἱ ἐκτεινόμεναι ἑκατέρωθεν τῆς μεθορίου, τὰ δὲ ὅρια αὐτῶν θὰ καθορισθῶσι συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2. Θὰ ἀκολουθῶσι κατὰ τὸ δυνατὸν τὰ ὅρια τῶν διοικητικῶν διαιρέσεων

Κατ' ἀρχὴν ἡ παραμεθόριος ζώνη θὰ ἔχῃ ἑκατέρωθεν πλάτος 10 χιλιομέτρων. Ἐν τούτοις ἀναλόγως πρὸς τὰς τοπικὰς ἀνάγκας δύναται τὸ πλάτος τοῦτο κοινῇ συμφωνίᾳ ν' αὐξηθῇ ἢ νὰ ἐλαττωθῇ, ἀλλ'ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ ὑπερβῇ τὰ 15 χιλιόμετρα. Αἱ πόλεις τῆς Φλωρίνης ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ Μοναστηρίου ἐπὶ τοῦ σερβο—κροατο-σλοβενικοῦ δὲν θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὴν παρεθόριον ζώνην.

Ἄρθρον 2.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ὁρίσωσιν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συμβάσεως τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν, οἵτινες θὰ εἶνε ἐξουσιοδοτημένοι νὰ καθορίσωσιν ἀκριβῶς τὰ ὅρια τῶν δύο παραμεθορίων ζωνῶν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν φύσιν τοῦ ἐδάφους. Ἡ ἐπιτροπή, ἡ ἀπαρτισθησομένη ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δύο Μερῶν, θὰ καθορίσῃ ἐπὶ τόπου διὰ κοινῆς συμφωνίας τὰ σημεῖα δι' ὧν θὰ διέρχωνται οἱ κάτοικοι τῶν παραμεθορίων ζωνῶν καὶ θὰ κανονίσῃ λεπτομερῶς τὰ τοῦ ζητήματος τούτου. Θὰ ὁρίσῃ τὸν τύπον καὶ τὴν ἀκριβῆ σύνταξιν τῶν *«συνοριακῶν δελτίων»* τῶν προωρισμένων διὰ τοὺς κατοίκους τῶν ζωνῶν,τῶν *«εἰδικῶν συνοριακῶν δελτίων»* τῶν προωρισμένων διὰ τοὺς ἐκεῖθεν τῆς μεθορίου ἰδιοκτήτας, καὶ τῶν *«ἀδειῶν διαβάσεως»* διὰ τὰς ἐξαιρετικὰς καὶ ἐπειγούσας περιστάσεις.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη θ' ἀνταλλάξῃ τρεῖς μῆνας τὸ βραδύτερον ἀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς παρούσης συνθήκης :

Λεπτομερῆ περιγραφὴν τῶν ἐσωτερικῶν ὁρίων τῶν οἰκείων παραμεθορίων ζωνῶν.

Κατάλογον τῶν συνοικισμῶν τῶν κειμένων ἐντὸς τῶν ζωνῶν.

Καθορισμὸν τῶν σημείων διαβάσεως, δι' ὧν θὰ γίνεται ἡ παραμεθόριος ἐμπορικὴ ἐπικοινωνία.

Ἄρθρον 3.

Διὰ τὴν παραμεθόριον ἐμπορικὴν ἐπικοινωνίαν ἡ δίοδος τῆς μεθορίου θὰ εἶνε ἐφικτὴ δι' ὅλων τῶν σημείων τῶν καθορισθησομένων συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 2.

Τὰ πρόσωπα τὰ ἐφωδιασμένα διὰ «συνοριακῶν δελτίων» καὶ «ἀδειῶν διαβάσεως» δύνανται νὰ διαβαίνωσι τὴν μεθόριον μόνον διὰ τῶν ἐν τοῖς δελτίοις ἢ ἀδείαις αὐτῶν καθοριζομένων σημείων καὶ νὰ κυκλοφορῶσιν ἐν τῷ τμήματι τῆς παραμεθορίου ζώνης τῷ ἀντιστοιχοῦντι εἰς τὴν κατοικίαν των. Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 προβλεπομένη ἐπιτροπὴ θέλει καθορίσει τὰ ἀντιστοιχοῦντα τμήματα.

Ἡ διάβασις τῆς μεθορίου δύναται νὰ γίνῃ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Θὰ ἐπιτρέπηται καθ' ἑκάστην καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐποχάς. Οἱ ἐκεῖθεν τῶν συνόρων ἰδιοκτῆται δύνανται νὰ διέρχωνται τὴν μεθόριον πολλάκις τῆς ἡμέρας.

Ἡ διάβασις τῆς μεθορίου θὰ δύναται νὰ γίνῃ πεζῇ, ἐφ' ἵππου, ἐφ' ἁμάξης, σιδηροδρομικῶς, διὰ πλοίου, εἴτε δι' ἄλλου μεταγωγικοῦ μέσου, τηρουμένων, ἐννοεῖται, τῶν σχετικῶν τελωνειακῶν διατάξεων.

Les porteurs de cartes de frontière et de permis de passage auront le droit d'un séjour continu dans la zone de l'autre Haute Partie contractante, allant jusqu'à trois jours. Les porteurs de cartes de frontière spéciales se rendant régulièrement sur des biens-fonds ou dans des établissements industriels situés dans la zone-frontière pourront être autorisés à séjourner dans la zone de l'autre Partie jusqu'à six jours. La durée du séjour dera être indiquée dans la carte de frontière.

Lors du passage de la frontière, la carte et tous les objets transportés devront être présentés aux organes de frontière.

Article 4.

Les personnes munies de cartes de frontière pourront se servir de toutes les routes traversant la frontière. Le passage se pourra faire en voiture et par tout autre moyen.

La commission prévue par l'art. 2 désignera d'un commun accord les routes traversant la frontière par lesquelles le passage sera autorisé, de même que les conditions qui seront exigées pour se servir de ces routes.

II. Exemptions de droits et de taxes et autres faveurs.

Article 5.

Seront exempts dans le trafic-frontière de tous droits de douane et de toutes taxes à l'entrée et à la sortie les articles et produits ci-dessous énumérés, provenant de la zone frontière de l'une des Parties et transportés dans la zone - frontière de l'autre pour satisfaire aux besoins de la vie journalière des habitants de cette zone, en des quantités correspondant à leurs besoins :

1. foin, paille et autres fourrages pour la nourriture du bétail, feuilles sèches, mousse et roseaux;
2. légumes frais;
3. lait doux et lait caillé;
4. bois à brûler, charbon de bois, tourbe, charbon de tourbe;
5. pierres à bâtir, cailloux, sable, chaux, marne, argile, terre servant à la fabrication de poterie et toutes autres sortes de terres ordinaires;
6. cendre, engrais naturels et artificiels, tourteaux de levure, émeri en morceaux, résidus de fruits oléagineux et de graines oléagineuses;
7. farine de céréales, pain et pâtisserie ordinaire en quantité non supérieure à 10 kg., beurre, crême et fromage en quantité non supérieure à 2 kg., viande et poisson frais en quantité non supérieure à 5 kg., volaille vivante et abattue, savoir : 4 poules, 4 canards, 1 oie, 1 dindon, oeufs 50, fruits frais 20 kg;
8. médicaments préparés que les habitants de la zone-frontière de l'une des Hautes Parties contractantes ont achetés dans les pharmacies de la zone-frontière de l'autre Partie au moyen d'ordonnances médicales, aussi bien que les médicaments ordinaires dont la vente dans les pharmacies est libre et cela en quantité nécessaire pour les besoins personnels.

Article 6.

Les objets ci-dessous énumérés pourront être importés et réexportés dans le trafic-frontière en franchise temporaire de droits de douane et de taxes à l'entrée et à la sortie, sans permission préalable des autorités centrales et sans que le dépôt du montant du droit de douane en argent soit exigé :

1. Les véhicules de tout genre avec leur attelage, les bêtes de somme et de trait avec leur équipement lorsqu'ils servent au transport de personnes et de marchandises dans les zones-frontières ainsi que les animaux destinés à un travail provisoire.
2. les machines et outils transportés de l'une des zones-frontières dans l'autre pour usage temporaire;
3. les outils agricoles, forestiers et autres objets servant à l'usage journalier des habitants de la zone-frontière de l'une des Parties qui sont importés dans la zone-frontière de l'autre afin d'y être réparés et cela également lorsqu'ils sont réimportés une fois réparés;
4. les céréales et fruits oléagineux que les habitants des zones-frontières de l'une des Parties importent dans la zone de l'autre pour les faire moudre ou

Οἱ φέροντες συνοριακὰ δελτία καὶ ἀδείας διαβάσεως δικαιοῦνται εἰς παραμονὴν ἐν τῇ ζώνῃ τοῦ ἑτέρου Ὑψηλοῦ συμβαλλομένου Μέρους μέχρι τριῶν ἡμερῶν. Οἱ φέροντες εἰδικὰ συνοριακὰ δελτία καὶ μεταβαίνοντες ε τακτικὰ εἰς κτήματα καὶ βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις κειμένας ἐντὸς τῆς παραμεθορίου ζώνης δύνανται νὰ λάβωσιν ἄδειανπαραμονῆς ἐν τῇ ζώνῃ τοῦ ἑτέρου Μέρους μέχρις ἓξ ἡμερῶν. Ἡ διάρκεια τῆς παραμονῆς δέον νὰ σημειοῦται ἐπὶ τοῦ συνοριακοῦ δελτίου. Κατὰ τὴν διάβασιν τῆς μεθορίου τὸ δελτίον καὶ πάντα τὰ συναποκομιζόμενα ἀντικείμενα δέον νὰ ἐπιδεικνύωνται εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῆς μεθορίου.

Ἄρθρον 4.

Πρόσωπα ἐφωδιασμένα διὰ συνοριακῶν δελτίων δύνανταινὰ μεταχειρίζωνται πάσας τὰς ὁδοὺς τὰς διερχομένας τὴν μεθόριον. Ἡ διάβασις δύναται νὰ γίνῃ ἐφ' ὁμάξης ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου.

Ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 προβλεπομένῃ ἐπιτροπὴ θὰ καθορίσῃ ὁμορρόνως τὰς ὁδοὺς δι' ὧν θὰ ἐπιτρέπηται ἡ διάβασις τῆς μεθορίου ὡς καὶ τοὺς ὅρους ὑφ' οὓς θὰ δύναται νὰ γίνῃ χρῆσις τῶν ὁδῶν τούτων.

II. Ἀτέλειαι καὶ ἄλλαι εὐκολίαι.

Ἄρθρον 5.

Κατὰ τὴν παραμεθόριον ἐμπορικὴν ἐπικοινωνίαν ἀπαλλάσσονται παντὸς τελωνειακοῦ δασμοῦ καὶ ἄλλων τελῶν εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα τὰ κατωτέρω εἴδη καὶ πρωϊόντα προερχόμενα ἐκ τῆς παραμεθορίου ζώνης ἑνὸς τῶν Μερῶν καὶ μεταφερόμενα εἰς τὴν ζώνην τοῦ ἑτέρου πρὸς πλήρωσιν τῶν καθημερινῶν βιωτικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῆς ζώνης ταύτης, εἰς ποσότητας ἀνταποκρινομένας πρὸς τὰς ἀνάγκας ταύτης :

1. Σανός, χόρτον καὶ ἄλλη ὕλη διὰ τὴν τροφὴν τῶν κτηνῶν, ξηρὰ φύλλα βρύα καὶ κάλαμοι.
2. Νωπὰ λαχανικά.
3. Γάλα καὶ ὀξύγαλα.
4. Καυσόξυλα, ξυλάνθρακες, πάα, πουάνθρακες.
5. Οἰκοδομικοὶ λίθοι, χάλικες, ἄμμος, ἄσβεστος, μάργης, ἄργιλλος, γῆ χρησιμεύουσα διὰ τὴν κεραμοπλαστικὴν καὶ παντὸς ἄλλου εἴδους κοινὴ γῆ.
6. Τέφρα, φυσικὰ καὶ χημικὰ λιπάσματα, πλακούντια ζύμης, σμύρις εἰς τεμάχια, ὑπολείμματα ἐλαιωδῶν καρπῶν καὶ ἐλαιωδῶν σπέρων.
7. Ἄλευρα ἐκ δημητριακῶν καρπῶν, ἄρτος, κοινὰ ζυμαρικὰ εἰς ποσότητα μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ 10 χιλιόγραμμα, βούτυρον, ἀφρόγαλα καὶ τυρὸς ἕως 2 χιλιόγραμμα, νωπὸν κρέας καὶ ἰχθύες ἕως 5 χιλιόγραμμα, ζῶντα καὶ ἐσφαγμένα πουλερικὰ ἤτοι: 4 ὄρνιθες, 4 νῆσσαι, 1 χήν, 1 ἰνδικὴ ὄρνις, 50 ᾠά, νωποὶ καρποὶ μέχρις 20 χιλιογράμμων.
8. Φάρμακα παρεσκευασμένα, ἀγορασθέντα ὑπὸ κατοίκων τῆς ζώνης ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν εἰς φαρμακεῖα τῆς ζώνης τοῦ ἑτέρου Μέρους συμφώνως πρὸς ἰατρικὰς συνταγάς, καθὼς καὶ κοινὰ φάρμακα τῶν ὁποίων ἡ πώλησις εἶναι ἐλευθέρα ἐν τοῖς φαρμακείοις, εἰς ποσότητας ἐπαρκούσας δι' ἰδίαν χρῆσιν.

Ἄρθρον 6.

Τὰ κάτωθι ἀναφερόμενα ἀντικείμενα δύνανται νὰ εἰσάγωνται καὶ νὰ ἐξάγωνται ἐκ νέου ἐν τῇ παραμεθορίῳ ἐμπορικῇ ἐπικοινωνίᾳ ἐπὶ προσωρινῇ ἀπαλλαγῇ δασμῶν ἢ ἄλλων τελῶν ἄνευ προηγουμένης ἀδείας τῶν ἁρμοδίων κεντρικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ χωρὶς νὰ δύναται νὰ ἀπαιτηθῇ ἡ κατάθεσις τοῦ δασμοῦ ἢ τοῦ τέλους εἰς χρῆμα.

1. Ὀχήματα παντὸς εἴδους ἐζευγμένα, κτήνη ἀχθοφόρα καὶ ἐλάσεως μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων των, ἐφ' ὅσον χρησιμεύουσι διὰ τὴν μεταφορὰν προσώπων καὶ ἀντικειμένων εἰς τὰς παραμεθορίους ζώνας, καθὼς καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ προωρισμένα διὰ προσωρινὴν ἐργασίαν.
2. Αἱ μηχαναὶ καὶ τὰ ἐργαλεῖα τὰ μεταφερόμενα ἀπὸ τῆς μιᾶς ζώνης εἰς τὴν ἄλλην διὰ προσωρινὴν χρῆσιν.
3. Γεωργικὰ καὶ δασοκομικὰ ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, χρησιμεύοντα εἰς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν τῶν κατοίκων τῆς παραμεθορίου ζώνης, ἅτινα εἰσάγονται εἰς τὴν παραμεθόριον ζώνην τοῦ ἄλλου Μέρους ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐπισκευῆς. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ὅταν ἐπαναφέρωνται μετὰ τὴν ἐπισκευήν.
4. Δημητριακοὶ καὶ ἐλαιώδεις καρποὶ τοὺς ὁποίους οἱ κάτοικοι τῶν παραμεθορίων ζωνῶν ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν εἰσάγουσιν ἐν τῇ ζώνῃ τοῦ ἑτέρου ὅπως ἀλεσθῶσιν

pressurer pour leurs propres besoins ainsi que et les produits obtenus par le perfectionnement de ces matières premières ;

5. les sacs, les tonneaux, les bidons, les paniers et autres récipients servant au transport ou l'emballage des marchandises, soit remplis à l'entrée et vides à la sortie, soit vides à l'entrée et remplis à la sortie.

Pour les récipients qui sont soumis à l'estampillage officiel les Hautes Parties contractantes sont convenues de reconnaitre mutuellement dans le trafic frontière l'estampillage apposé par l'autorité de l'autre Partie.

La prénotation des objets ci-haut mentionnés n'est pas exigée, à l'exception des machines agricoles à vapeur ou à moteur (locomobiles, charrues, herses, batteuses, machines à couper et autres) qui devront être prises en prénotation par les bureaux de douane.

Article 7.

Les médecins, les vétérinaires et les accoucheuses diplômés, autorisés à exercer leur profession et munis d'une carte de frontière, pourront en cas d'urgence et particulièrement en cas d'accident, exercer leur profession dans la zone-frontière limitrophe de l'autre pays, pourvu qu'ils soient munis de légitimation donnant preuve de leur profession. Pendant l'exercice de leur profession ils devront se soumettre aux lois et aux prescriptions en vigueur dans cette zone. Ils seront autorisés à traverser la frontière pour exercer leur profession, par toutes les voies, à toute heure du jour et de la nuit, même sur des bicyclettes ou automobiles en compagnie des conducteurs de ces véhicules (cochers ou chauffeurs), sans être obligés de s'arrêter à un bureau de douane.

Ils pourront porter avec eux, sans avoir à acquitter aucun droit de douane, les objets nécessaires pour l'exercice de leur profession (instruments, bandages, médicaments), chaque fois en mesure proportionnée aux besoins pour lesquels leur assistance a été demandée.

Les administrations douanières des deux Parties auront à établir d'un commun accord les prescriptions d'détail concernant ces facilités.

Article 8.

En des cas urgents et importants (mort, maladie subite, accidents, incendie inondations, etc.) les fonctionnaires chargés du contrôle à la frontière pourront par application d'une procédure sommaire, délivrer aux habitants des zones-frontières des *«permis de passage»* les autorisant à franchir la frontière et à séjourner jusque' à trois jours dans la zone-frontière de l'autre Partie. Ces permis de passage seront valables pour un seul passage de la frontière et devront déterminer le but urgent du voyage.

Par exception la validité des permis de passage pourra être prolongée pour une nouvelle durée de trois jours par les autorités compétentes, mentionnées à l'art. 11, de la Partie dans la zone frontière de laquelle le porteur a son séjour passager.

III. Propriétés outre-frontières.

Article 9.

Les propriétaires outre-frontières, c' est-à-dire les personnes ressortissant de l'un des Pays contractants qui au moment de la délimitation des frontières entre les deux Etats, avaient dans la zone frontière de l' un leurs habitations ou leurs fermes et dans la zone frontière de l'autre des biens fonds de leur propriété cultivés par eux mêmes, ou dont les produits leur reviennent en tout ou en partie, ainsi que les membres de leurs familles et leurs aides (domestiques, employés, ouvriers) sont autorisés de transporter en franchise de tous droits de douane ou de toutes taxes, à l'entrée et à la sortie, de leur habitation sur leur terre et inversement, les objets suivants:

a) Bêtes de somme et de trait et bétail conduit aux pâturages.

Le bétail conduit aux pâturages doit être reconduit journellement. Quant au bétail qui ne sera pas reconduit journellement seront appliquées les dispositions de l'art. 13 du présent arrangement et celles de l'art. 12 de l'arrangement concernant les épizooties.

b) ustensiles agricoles, outils, machines de labourage et matériel servant à l'agriculture.

ἢ ἐκπιεσθῶσι πρὸς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν, καθὼς καὶ τὰ προϊόντα τῆς τελειοποιήσεως τῶν ὡς ἄνω πρώτων ὑλῶν.

5. Σάκκοι, βυτία, κάδοι, κάνιστρα καὶ ἄλλα δοχεῖα χρησιμεύοντα διὰ τὴν μεταφορὰν ἢ τὴν συσκευασίαν ἐμπορευμάτων, εἴτε εἰσαγόμενα πλήρη καὶ ἐξαγόμενα κενὰ εἴτε εἰσαγόμενα κενὰ καὶ ἐξαγόμενα πλήρη.

Διὰ τὰ δοχεῖα τὰ ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἐπίσημον σφράγισιν τὰ Ὑφιλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσιν ὅπως ἀναγνωρίζωσιν ἀμοιβαίως ἐν τῇ παραμεθορίῳ ἐμπορικῇ ἐπικοινωνίᾳ τὰς σφραγίσεις τὰς ἐπιτιθεμένας ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους.

Δὲν ἀπαιτεῖται καταγραφὴ τῶν ὡς ἄνω ἀντικειμένων, ἐξαιρέσει τῶν ἀτμοκινήτων ἢ διὰ κινητῆρος ἀγροτικῶν μηχανῶν (κινητῶν ἀτμομηχανῶν, ἀρότρων, βωλοκόπων, ἀλωνιστικῶν μηχανῶν, μηχανῶν πρὸς τεμαχισμὸν καὶ ἄλλων) αἵτινες δέον νὰ καταγραφῶσιν ὑπὸ τῶν τελωνείων.

Ἄρθρον 7.

Οἱ ἰατροί, οἱ κτηνίατροι καὶ αἱ διπλωματοῦχοι μαῖαι, οἱ ἔχοντες ἄδειαν ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των, εἶνε δὲ ἐφωδιασμένοι διὰ συνοριακοῦ δελτίου, θὰ δύνανται ἐν περιπτώσει ἐπειγούσης ἀνάγκης καὶ εἰδικῶς ἐν περιπτώσει δυστυχήματος νὰ ἐξασκῶσι τὸ ἐπάγγελμά των ἐν τῇ συνορευούσῃ ζώνῃ τοῦ ἄλλου Μέρους ἐφ' ὅσον εἶνε ἐφωδιασμένοι διὰ πιστοποιήσεως ἀποδεικνυούσης τὸ ἐπάγγελμά των. Κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των ὀφείλουσι νὰ συμμορφῶνται πρὸς τοὺς νόμους καὶ τὰς διατάξεις τούς ἐν ἰσχύι ἐν τῇ ζώνῃ ταύτῃ. Δικαιοῦνται νὰ διέρχωνται τὴν μεθόριον πρὸς ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των δι' ὅλων τῶν ὁδῶν, καὶ εἰς οἱανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς καὶ ἐπὶ ποδηλάτων ἢ αὐτοκινήτων ἐν συνοδείᾳ τῶν ὁδηγῶν τῶν ὀχημάτων (ἁμαξηλατῶν ἢ ὁδηγῶν αὐτοκινήτων), χωρὶς νὰ εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ σταθμεύσωσιν εἰς τὰ τελωνεῖα.

Δικαιοῦνται νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν ἀτελῶς πάντα τὰ διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός των χρήσιμα ἀντικείμενα (ἐργαλεῖα, ἐπιδέσμους, φάρμακα) ἐν μέτρῳ ἀναλόγῳ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς περιθάλψεως δι' ἣν ἐκλήθησαν.

Αἱ τελωνειακαὶ ἀρχαὶ τῶν δύο Μερῶν θὰ καταρτίσωσιν ἐκ συμφώνου λεπτομερεῖς κανονισμοὺς ἐν σχέσει πρὸς τὰς εὐκολίας ταύτας.

Ἄρθρον 8.

Εἰς ἐπειγούσας καὶ σοβαρὰς περιπτώσεις (θανάτου, αἰφνιδίας νόσου, δυστυχήματος, πυρκαϊᾶς, πλημμύρας κ.τ.λ.) αἱ ἐπιφορτισμέναι τὸν ἔλεγχον εἰς τὴν μεθόριον ἀρχαὶ δύνανται ἐφαρμόζουσαι σύντομον διαδικασίαν νὰ ἐφοδιάζωσι τοὺς κατοίκους τῶν παραμεθορίων ζωνῶν δι' «ἀδειῶν διαβάσεως» ἐπιτρεπουσῶν αὐτοῖς νὰ διέλθωσι τὴν μεθόριον καὶ νὰ παραμείνωσι ἐπὶ τριήμερον ἐν τῇ παραμεθορίῳ ζώνῃ τοῦ ἑτέρου Μέρους. Αἱ ἄδειαι αὗται θὰ ἰσχύωσιν διὰ μίαν μόνον διάβασιν τῶν συνόρων καὶ δέον νὰ ἀναγράφωσι τὸν ἐπείγοντα σκοπὸν τῆς μεταβάσεως τῶν κατόχων.

Κατ' ἐξαίρεσιν ἡ ἰσχὺς τῶν ἀδειῶν διαβάσεως δύναται νὰ παραταθῇ ἐπὶ τρεῖς ἔτι ἡμέρας ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 11 ἀναφερομένων ἁρμοδίων ἀρχῶν τοῦ Μέρους, ἐν τῇ ζώνῃ τοῦ ὁποίου ὁ φέρων τὴν ἄδειαν διαμένει προσωρινῶς.

III. Ἰδιοκτησίαι ἐκεῖθεν τῆς μεθορίου.

Ἄρθρον 9.

Οἱ ἔχοντες ἰδιοκτησίας ἐκεῖθεν τῆς μεθορίου, τουτέστιν οἱ ὑπήκοοι ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν οἵτινες κατὰ τὸν χρόνον τῆς ὁριοθεσίας τῶν συνόρων μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν εἶχον ἐν τῇ παραμεθορίῳ ζώνῃ τῆς μιᾶς τὰς κατοικίας ἢ ἀγροικίας αὐτῶν καὶ ἐν τῇ παραμεθορίῳ ζώνῃ τῆς ἑτέρας τὰς ἰδιοκτήτους αὐτῶν γαίας, εἴτε καλλιεργουμένας παρὰ τῶν ἰδίων εἴτε τῶν ὁποίων τὰ προϊόντα ἀνήκουσιν αὐτοῖς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ὡς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν των καὶ οἱ βοηθοί των (ὑπηρέται, ὑπάλληλοι, ἐργάται) δικαιοῦνται νὰ μεταφέρωσιν ἀτελῶς κατὰ τε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγήν, ἐκ τῆς κατοικίας εἰς τὰς γαίας των καὶ τἀνάπαλιν, τὰ ἑξῆς ἀντικείμενα :

α') Κτήνη ἀχθοφόρα καὶ ἑλάσεως καθὼς καὶ ζῶα ὁδηγούμενα εἰς τὰς βοσκάς.

Τὰ ζῶα τὰ ὁδηγούμενα εἰς τὰς βοσκὰς πρέπει νὰ ἐπαναφέρωνται καθ' ἑκάστην. Διὰ τὰ ζῶα τὰ μὴ ἐπιστρεφόμενα καθ' ἑκάστην θὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τῆς παρούσης συμβάσεως καὶ αἱ τοῦ ἄρθρου 12 τῆς συμβάσεως τῆς ἀφορώσης τὰς ἐπιζωοτίας.

β') Γεωργικὰ σκεύη, ἐργαλεῖα, ἀγροτικὰς μηχανὰς καὶ ὅλικὸν χρησιμεῦον εἰς τὴν γεωργίαν.

Tous les objets ci-haut mentionnés, y compris leurs moyens de transport nécessaires, pourront être transportés en quantités suffisant au but respectif;

c) provisions nécessaires aux ouvriers-agriculteurs;

d) semences nécessaires pour l'ensemencement des terres respectives;

e) produits agricoles récoltés dans les terres respectives, ainsi que les produits de l'élevage du bétail.

Les céréales peuvent être transportées en état vanné,le maïs aussi en état égrené.

Les produits agricoles doivent être transportés dans la zone de la résidence habituelle jusqu'au 31 Mars de l'année d'exercice suivante; le vin jusqu'au 30 Novembre de l'année de la récolte; les ustensiles et les objets qui ne se consomment pas doivent être rapportés dans la zone-frontière dont ils proviennent jusqu' au 31 Décembre de chaque année d'exercice. Après cette date ne peuvent rester dans l'autre zone frontière que les objets qui ont été déclarés comme objets d'inventaire à l'occasion de la délivrance du certificat de propriétaire outre-frontière, pourvu que ces objets y soient inscrits.

Article 10.

Les propriétaires outre-frontières ainsi que les personnes de leur suite mentionnées à l'art. 9 al. 1, seront pourvus de cartes de frontière spéciales en forme de carnet. Ces cartes de frontière spéciales comprendront les indications nécessaires pour le contrôle douanier de l'exploitation de leurs biens-fonds.

Elles pourront avoir une validité d'un an et seront délivrées par les mêmes autorités, sous les mêmes conditions que les cartes de frontière ordinaires, toutefois à base d'un certificat faisant foi de leur qualité de propriétaire outre-frontière délivré par l'autorité compétente de l'autre Etat dans lequel les biens-fonds de ces personnes sont situés. Ces certificats devront être délivrés gratuitement.

Les cartes de frontière spéciales ne pourront être délivrées qu'à des personnes physiques ou aux représentants des personnes morales qui sont propriétaires au moment de la délimitation de la frontière ou qui ont acquis ou acquerront les dits biens-fonds soit par acte entre vifs, soit à cause de mort, mais seulement pour autant que l'acquéreur est ressortissant de l'un des Etats contractants et est une personne ayant droit à la succession légale du propriétaire conformément à la loi successorale de l'Etat sur le territoire duquel le bien fonds est situé.

IV. Cartes de frontière et permis de passage.

Article 11.

Les habitants de chacune des zones-frontières désirant profiter des faveurs qui leur sont accordées par les présentes dispositions devront être munis d'une «*carte de frontière*».

Les cartes de frontière seront redigées dans les deux langues respectives et devront reproduire la description exacte de la personne. Elles devront indiquer les routes et chemins par lesquels le porteur pourra passer la frontière. Les cartes de frontière seront valables pour la durée d'un an.

Les enfants n'ayant pas encore 14 ans sont dispensés de l'obligation de présenter une carte de frontière lorsqu'ils sont accompagnés par des personnes adultes munies d'une carte de frontière.

Les cartes de frontière seront délivrées dans la République hellénique par les autorités administratives de première instance, ou par les autorités de police compétente ou bien par les autorités militaires de la couverture; dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes par les autorités frontières d'arrondissement respectives (le chef de l'arrondissement: sreski poglavar) dans la circonscription desquelles la personne a sa résidence habituelle.

Les cartes de frontière ne pourront être délivrées qu'à des ressortissants des Parties contractantes qui ont leur domicile dans la zone-frontière et sont connus comme absolument sûrs au point de vue de la police criminelle, de la sûreté d'Etat ou de la sécurité publique, ainsi qu'au point de vue des prescriptions fiscales.

Article 12.

Les cartes de frontière devront être visées par les autorités compétentes de l'autre Partie contractante. Les visas seront gratuits.

' άντα τὰ ὡς ἀνωτέρω ἀντικείμενα, περιλαμβανομένων τῶν πρὸς μεταφορὰν αὐτῶν ἀπαιτουμένων μεταγωγικῶν μέσων, δύνανται νὰ μετακομίζωνται εἰς ποσότητα ἐπαρκοῦσαν εἰς ὃν προορίζονται σκοπόν.

γ') Τρόφιμα διὰ τοὺς καλλιεργητὰς ἐργάτας

δ') Σπόρους ἀναγκαίους διὰ τὴν σπορὰν τῶν οἰκείων γαιῶν.

ε') Γεωργικὰ προϊόντα συγκομισθέντα ἐπὶ τῶν οἰκείων γαιῶν καθὼς καὶ τὰ προϊόντα τῆς κτηνοτροφίας.

Ο δημητριακοὶ καρποὶ δύνανται νὰ μεταφερθῶσι λελικμασμένοι, ὁ ἀραβόσιτος καὶ ἐκκοκκισμένος.

Τὰ γεωργικὰ προϊόντα πρέπει νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ζώνην τῆς συνήθους διαμονῆς μέχρι τῆς 31 Μαρτίου τοῦ ἑπομένου ἔτους, ὁ οἶνος μέχρι τῆς 30 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους τοῦ τρυγητοῦ, τὰ σκεύη καὶ ἄλλα μὴ καταναλισκόμενα ἀντικείμενα πρέπει νὰ μεταφερθῶσιν εἰς τὴν ἐξ ἧς προέρχονται ζώνην μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου ἑκάστου ἔτους χρήσεως. Μετὰ τὴν χρονολογίαν ταύτην δὲν δύνανται νὰ παραμείνωσιν ἐν τῇ ἑτέρᾳ ζώνῃ εἰμὴ τὰ ἀντικείμενα τὰ ὁποῖα ἐδηλώθησαν καὶ ἀπεγράφησαν κατὰ τὴν χορήγησιν τοῦ δελτίου ἰδιοκτήτου ἐκεῖθεν τῆς μεθορίου, ἐφ' ὅσον φέρονται ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ δελτίου.

Ἄρθρον 10.

Οἱ ἰδιοκτῆται ἐκεῖθεν τῆς μεθορίου καθὼς καὶ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἄρθρον 9 παράγραφος 1 πρόσωπα τῆς ἀκολουθίας των θὰ ἐφοδιασθῶσι δι' εἰδικῶν συνοριακῶν δελτίων ἐν σχήματι βιβλιαρίου. Τὰ εἰδικὰ ταῦτα δελτία θὰ περιέχωσι τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα διὰ τὸν τελωνειακὸν ἔλεγχον τὸν σχετιζόμενον πρὸς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν γαιῶν των.

Θὰ δύνανται νὰ ἔχωσιν ἰσχὺν ἑνὸς ἔτους καὶ θὰ ἐκδίδωνται ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὡς καὶ τὰ κοινὰ συνοριακὰ δελτία, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει πιστοποιητικοῦ βεβαιοῦντος τὴν ἰδιότητα τοῦ ἐκεῖθεν τῆς μεθορίου ἰδιοκτήτου καὶ ἐκδιδομένου ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς τοῦ ἑτέρου Κράτους ἐν ᾧ κεῖνται αἱ γαῖαι τῶν προσώπων τούτων. Τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα θὰ ἐκδίδωνται ἀτελῶς.

Δι' εἰδικῶν συνοριακῶν δελτίων δὲν δύνανται νὰ ἐφοδιασθῶσιν εἰμὴ φυσικὰ πρόσωπα, καθὼς καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι νομικῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ἦσαν ἰδιοκτῆται ἐκεῖθεν τῆς μεθορίου κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὁριοθεσίας τῶν συνόρων ἢ τὰ ὁποῖα ἀπέκτησαν ἢ θὰ ἀποκτήσωσι τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος γαίας εἴτε διὰ δικαιοπραξίας μεταξὺ ζώντων, εἴτε αἰτίᾳ θανάτου, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον ὁ κτήτωρ εἶναι ὑπήκοος ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν καὶ νόμιμος κληρονόμος τοῦ ἰδιοκτήτου, συμφώνως πρὸς τοὺς κληρονομικοὺς νόμους τῆς χώρας ἐφ' ἧς κεῖνται αἱ γαῖαι.

IV. Συνοριακὰ δελτία καὶ ἄδειαι διαβάσεως.

Ἄρθρον 11.

Οἱ κάτοικοι ἑκατέρας τῶν παραμεθορίων ζωνῶν οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπωφεληθῶσι τῶν εὐκολιῶν αἵτινες τοῖς παρέχονται διὰ τῶν διατάξεων τῆς παρούσης συμβάσεως δέον νὰ ὦσιν ἐφωδιασμένοι διὰ «συνοριακοῦ δελτίου». Τὰ συνοριακὰ δελτία θὰ εἶνε συντεταγμένα εἰς τὰς δύο γλώσσας καὶ θὰ περιέχωσιν ἀκριβῆ περιγραφὴν τοῦ δικαιούχου. Ἐπίσης θὰ ἀναγράφωνται ἐν αὐτοῖς αἱ ὁδοὶ δι' ὧν ὁ φέρων θὰ δύναται νὰ διαβαίνῃ τὴν μεθόριον. Τὰ συνοριακὰ δελτία θὰ ἔχωσιν ἰσχὺν ἐπὶ ἕν ἔτος.

Οἱ παῖδες κάτω τῶν 14 ἐτῶν ἀπαλλάσσονται τῆς ὑποχρεώσεως νὰ ἔχωσι συνοριακὸν δελτίον ἐφ' ὅσον συνοδεύονται ὑπὸ ἐνήλικος φέροντος τοιοῦτον.

Τὰ συνοριακὰ δελτία θὰ ἐκδίδωνται ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῶν πρωτοβαθμίων διοικητικῶν ἀρχῶν ἢ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀστυνομικῶν τοιούτων ἢ καὶ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν τῆς προκαλύψεως· ἐν τῷ Βασιλείῳ τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ὑπὸ τῶν οἰκείων συνοριακῶν ἀρχῶν τῆς περιφερείας (προϊσταμένου περιφερείας, σρέσκυ πογλαβάρ) ἐν τ διακοδοσίᾳ τῶν ὁποίων ὁ δικαιοῦχος ἔχει τὴν συνήθη του κατοικίαν.

Τὰ συνοριακὰ δελτία δὲν ἐκδίδονται εἰμὴ εἰς ὑπηκόους τῶν συμβαλλομένων Μερῶν οἵτινες ἔχουσι τὴν κατοικίαν των ἐν τῇ παραμεθορίῳ ζώνῃ καὶ εἶναι ἀπολύτως γνωστοὶ ὅτι δὲν καταδιώκονται διὰ ποινικὴν πρᾶξιν, ὅτι δὲν ἔγιναν ὕποπτοι εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ Κράτους καὶ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν καὶ ὅτι εἶνε ἐν τάξει πρὸς τὰ φορολογικὰς των ὑποχρεώσεις.

Ἄρθρον 12.

Τὰ συνοριακὰ δελτία θὰ θεωρῶνται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου Μέρους. Αἱ θεωρήσεις θὰ εἶναι ἀτελεῖς.

Les cartes de frontière transmises par voie officielle à l'autorité compétente de l'autre Partie contractante afin d'être munies du visa nécessaire, devront être retournées à l'autorité délivrante dans les huit jours au plus tard. Au cas où le visa ne serait pas accordé, l'autorité délivrante sera informée des raisons du refus.

Les permis de passage seront munis du visa au moment de l'entrée dans l'autre Etat par le bureau de contrôle de frontière de cet Etat.

V. Pâturages.

Article 13.

Sera réciproquement admis à l'importation et à l'exportation en franchise de tous droits de douane et de toutes taxes à l'entrée et à la sortie, le bétail conduit du territoire de l'une des Parties contractantes aux pâturages sur le territoire de l'autre, avec l'obligation de le faire retourner dans un délai à fixer d'avance qui ne pourra pas dépasser six mois.

La franchise des droits de douane à l'entrée et à la sortie sera également étendue aux petits mis bas par le bétail et aux produits du bétail conduit au pâturage, savoir :

1. aux veaux, chevreaux, agneaux, poulains et pourceaux, mis bas pendant le temps du pâturage, en proportion au nombre des bêtes adultes déclarées au départ;

2. à la laine en quantité correspondante aux animaux tondus, au fromage et au beurre en quantité ne dépassant pas pour chaque jour: beurre par vache 0.16 kg., par brebis 0.032 kg., fromage par vache 0.29 kg., par chèvre 0.058 kg, brebis 0.029 kg.

La franchise des droits de douane sera concédée dans les dites quantités pour la laine, la fromage et le beurre produits pendant le séjour du bétail sur le territoire de l'autre Partie, soit que ses produits seront importés ou exportés pendant la durée du pâturage, soit à la rentrée des troupeaux, soit après dans un délai d'un mois.

Les Hautes Parties contractantes se réservent le droit d'exiger le cautionnement des droits de douane, mais elles conviennent que le dépôt du montant de ces droits ne doit pas être exigé en argent.

VI. Dispositions finales.

Article 14.

Les faveurs accordées par les articles précédents ne portent pas atteinte aux prescriptions autonomes en vigueur par égard à la police sanitaire, aux mesures de prophylaxie contre les épizooties et les épiphyties, ni aux prescriptions en vigueur par suite de l'exercice d'un monopole d'Etat.

Le trafic des animaux est réglé par l'arrangement spécial concernant les épizooties, (Annexe B).

Article 15.

Les Hautes Parties contractantes se réservent le droit de suspendre temporairement dans des cas exceptionnels et pour raisons de sûreté et de sécurité publique, le trafic-frontière soit complétement soit en partie.

Le Partie qui suspendra, soit complétement, soit en partie, le trafic-frontière, avisera l'autre Partie de cette mesure si possible huit jours à l'avance, mais au plus tard en même temps que la mesure sera prise.

Athènes, le 2 Novembre 1927.

(L. S.) s. A. MICHALAKOPOULOS (L. S.) s. T. POPOVICH
» s. N. XYDAKIS » s. S. KOUKITCH

Τὰ συνοριακὰ δελτία, διαβιβαζόμενα διὰ τῆς ἐπισήμου ὁδοῦ εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχὴν τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν διὰ τὴν ἀπαιτουμένην θεώρησιν, πρέπει νὰ ἐπιστρέφωνται εἰς τὴν διαβιβάσασαν ἀρχὴν ἐντὸς 8 ἡμερῶν τὸ βραδύτερον. Ἐν ἢ περιπτώσει δὲν χορηγηθῇ ἡ θεώρησις οἱ λόγοι τῆς ἀρνήσεως δέον νὰ ἀνακοινωθῶσιν εἰς τὴν διαβιβάσασαν τὰ δελτία ἀρχήν.

V. Βοσκαί.

Ἄρθρον 13.

Θὰ γίνωνται δεκτὰ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν ἐλεύθερα τελωνειακῶν δασμῶν καὶ παντὸς τέλους εἰσόδου ἢ ἐξόδου τὰ ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου ὁδηγούμενα ποίμνια μὲ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιστραφῶσιν ἐντὸς προθεσμίας ἐκ τῶν προτέρων ὁριζομένης ἥτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβαίνῃ τοὺς ἓξ μῆνας.

Ἡ ἀτέλεια κατά τε τὴν εἴσοδον καὶ τὴν ἔξοδον θὰ ἐπεκταθῇ ἐπίσης καὶ εἰς τὰ νεογέννητα τῶν ποιμνίων τούτων, ὡς καὶ εἰς τὰ προϊόντα τῶν ὁδηγηθέντων εἰς τὰς βοσκὰς ποιμνίων, ἤτοι :

1) Εἰς τοὺς μόσχους, ἐρίφια, ἀμνούς, πώλους καὶ χοιρίδια, τὰ γεννηθέντα κατὰ τὸν χρόνον τῆς βοσκήσεως ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὡρίμου ἡλικίας δηλωθέντων κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ζώων.

2) Εἰς τὸ ἔριον κατὰ ποσότητα ἀντιστοιχοῦσαν πρὸς τὰ καρέντα ζῶα, εἰς τὸν τυρὸν καὶ τὸ βούτυρον εἰς ποσότητα μὴ ὑπερβαίνουσαν δι' ἑκάστην ἡμέραν, ἤτοι : βούτυρον κατ' ἀγελάδα 0,16 χλγρ. κατὰ πρόβατον 0,032 χλγρ. τυρὸς κατ' ἀγελάδα 0,29 χλγρ. κατ' αἶγα 0,058 χλγρ. κατὰ πρόβατον 0,029 .

Ἡ τελωνειακὴ ἀτέλεια θὰ παραχωρῆται εἰς τὰς εἰρημένας ποσότητας διὰ τὸ ἔριον τὸν τυρὸν καὶ τὸ βούτυρον τὰ παραχθέντα διαρκούσης τῆς βοσκήσεως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, εἴτε τὰ προϊόντα ταῦτα εἰσαχθῶσιν ἢ ἐξαχθῶσι διαρκούσης τῆς βοσκήσεως ταύτης, εἴτε κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ποιμνίων εἴτε κατόπιν, ἐντὸς διαστήματος ἑνὸς μηνός.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάττουσιν ἑαυτοῖς τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν ἐγγύησιν τῶν τελωνειακῶν δασμῶν, συμφωνοῦσιν ὅμως ὅτι ἡ κατάθεσις τοῦ ἀντιτίμου τῶν δασμῶν τούτων δὲν θὰ ἀπαιτῆται εἰς χρῆμα.

VI. Τελικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 14.

Αἱ ὑπὸ τῶν προηγουμένων ἄρθρων παρεχόμεναι εὐκολίαι δὲν θίγουσι τὰς ἐν ἰσχύι αὐτονόμους διατάξεις ὡς πρὸς τὴν ὑγειονομικὴν ἀστυνομίαν, τὰ προφυλακτικὰ κατὰ τῆς ἐπιζωοτίας καὶ τῶν νόσων τῶν φυτῶν μέτρα οὐδὲ τὰς ἐν ἰσχύι συνεπείᾳ τῆς ἐξασκήσεως μονοπωλίου τοῦ Κράτους.

Ἡ ἐμπορία τῶν ζώων διέπεται ὑπὸ τῆς εἰδικῆς συμβάσεως περὶ ἐπιζωοτίας, (Παράρτημα Β'.)

Ἄρθρον 15.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἐπιφυλάττουσιν ἑαυτοῖς τὸ δικαίωμα νὰ ἀναστέλλωσι προσωρινῶς εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διὰ λόγους ἀσφαλείας καὶ δημοσίας προφυλάξεως τὴν μεθοριακὴν συναλλαγὴν εἴτε ὁλοσχερῶς εἴτε ἐν μέρει.

Τὸ Μέρος τὸ ὁποῖον θὰ ἀναστείλῃ εἴτε ὁλοσχερῶς εἴτε ἐν μέρει τὴν μεθοριακὴν συναλλαγὴν θὰ εἰδοποιῇ τὸ ἕτερον Μέρος περὶ τοῦ μέτρου τούτου εἰ δυνατὸν ὀκτὼ ἡμέρας πρότερον, ἀλλὰ τὸ βραδύτερον ταυτοχρόνως πρὸς τὴν λῆψιν τοῦ μέτρου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2ᾳ Νοεμβρίου 1927.

Τ. Σ. (Υπ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Τ. Σ. (Υπ.) Τ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ
» » Ν. ΞΥΔΑΚΗΣ » » Σ. ΚΟΥΚΙΤΣ

ANNEXE B.

ARRANGEMENT
CONCERNANT LES ÉPIZOOTIES

Désirant faciliter le trafic du bétail et des produits d'animaux entre leurs territoires en écartant autant que possible le danger que par ce trafic des épizooties s'y introduisent, les Hautes Parties contractantes sont convenues des dispositions suivantes :

Article premier.

Les animaux vivants (solipèdes, ruminants et pores) de provenance du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes ainsi que la volaille, les produits bruts d'animaux et les objets pouvant servir de véhicules à la contagion, de provenance des territoires de l'une des Parties, ne pourront entrer dans le territoire de l'autre que par des stations frontières ou des ports maritimes spécialement désignés à cet effet où ils seront soumis au contrôle vétérinaire de la part de l'Etat dans lequel leur importation doit avoir lieu.

Article 2.

Les animaux, la volaille et les produits bruts d'animaux mentionnés dans l'article 1:er devront être accompagnés de certificats d'origine et de santé.

Le certificat pour les animaux doit être délivré par l'autorité locale et doit contenir le nombre des bêtes et leurs marques caractéristiques ainsi que le lieu de leur destination; il doit porter l'attestation d'un médecin vétérinaire de l'Etat, ou spécialement autorisé à cet effet par l'Etat, constatant que les animaux indiqués dans le certificat sont sains. Ce certificat doit déclarer qu'il ne s'est produit dans la commune de provenance, pendant les derniers 40 jours avant l'expédition, aucun cas de maladie contagieuse animale pour laquelle, dans le territoire de provenance, l'obligation de la déclaration est prescrite par la loi et qui serait transmissible à l'espèce d'animaux pour lesquels le certificat a été délivré.

Les cas sporadiques de charbon bactéridien, de charbon symptomatique, de rouget, de rage et d'exanthème coïtal des solipèdes et des bovins qui se seraient manifestés dans la commune de provenance n'empêcheront pas la délivrance du certificat mais ils doivent y être mentionnés.

En ce qui concerne les animaux des espèces chevaline, asine et bovine, ces certificats doivent être délivrés pour chaque tête séparément; les animaux des espèces ovine, caprine et porcine peuvent être compris cumulativement dans un seul certificat.

Le certificat d'origine et de santé pour la volaille doit porter aussi l'attestation que dans la commune de provenance ne règne aucune maladie contagieuse de la volaille et que pendant les derniers 14 jours il n'y a pas eu de maladies contagieuses aviaires.

S'il s'agit de transports effectués par chemin de fer ou par bateau, les animaux doivent être soumis, au moment du chargement, à la visite d'un médecin vétérinaire de l'Etat, ou spécialement autorisé à cet effet par l'Etat. Le résultat de l'inspection doit être noté sur le certificat dans lequel il devra être de plus déclaré que les animaux, pour rejoindre le lieu de départ, n'ont été exposés à aucun risque direct ou indirect de contagion

Article 3.

Seront, toutefois, admis à l'entrée et pour le transit sans être accompagnés de certificats d'origine et de santé et ne seront pour des raisons vétérinaires, sou-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β'.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΣΧΕΤΙΚΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΖΩΟΤΙΑΝ

Ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς διευκολύνσεως τῆς ἐμπορίας τῶν ζώων καὶ τῶν προϊόντων αὐτῶν μεταξὺ τῶν οἰκείων χωρῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀποφυγῆς ἐφ' ὅσον εἶνε δυνατὸν τοῦ κινδύνου τῆς ἐπιζωοτίας ἣν ἡ ἐμπορία αὕτη δύναται νὰ συνεπάγηται τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἀκολούθων διατάξεων :

Ἄρθρον 1.

Τὰ ζῶντα ζῷα (μόνυχα, μηρυκαστικὰ καὶ χοῖροι) προερχόμενα ἀπὸ τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, καθὼς καὶ τὰ πουλερικά, τὰ ἀκατέργαστα προϊόντα ζώων καὶ τὰ ἀντικείμενα τὰ δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς φορεῖς μολύνσεων, προερχόμενα ἀπὸ τὰ ἐδάφη τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, δὲν θὰ εἰσάγωνται εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἄλλου ἢ μόνον διὰ μεθοριακῶν σταθμῶν ἢ θαλασσίων λιμένων εἰδικῶς πρὸς τοῦτο καθοριζομένων ἔνθα θὰ ὑπόκεινται εἰς τὸν κτηνιατρικὸν ἔλεγχον ἐκ μέρους τοῦ Κράτους εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ εἰσαχθῶσιν.

Ἄρθρον 2.

Τὰ ζῶα, τὰ πουλερικὰ καὶ τὰ ἀκατέργαστα προϊόντα τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 1 ἀναφερομένων ζώων πρέπει νὰ εἶνε ἐφωδιασμένα διὰ πιστοποιητικῶν προελεύσεως καὶ ὑγειονομικῶν.

Τὸ πιστοποιητικὸν διὰ τὰ ζῶα πρέπει νὰ ἐκδοθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν καὶ νὰ ἀναφέρῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ζώων καὶ τὰ χαρακτηριστικὰ των σήματα καθὼς καὶ τὸν τόπον τοῦ προορισμοῦ των. Πρέπει νὰ φέρῃ τὴν βεβαίωσιν τοῦ κτηνιάτρου τοῦ Κράτους ἢ εἰδικῶς ἐντεταλμένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὅτι τὰ ἐν τῷ πιστοποιητικῷ ἀναφερόμενα ζῶα εἶναι ὑγιᾶ. Τὸ πιστοποιητικὸν τοῦτο πρέπει νὰ βεβαιοῖ ὅτι εἰς τὸν δῆμον τῆς προελεύσεως δὲν συνέβη κατὰ τὰς τελευταίας 40 ἡμέρας πρὸ τῆς ἀποστολῆς κροῦσμα μεταδοτικῆς νόσου κτηνῶν διὰ τὴν ὁποίαν ἐν τῷ Κράτει τῆς προελεύσεως ἡ ὑποχρέωσις τῆς δηλώσεως προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ ἡ ὁποία εἶνε δυνατὸν νὰ μεταδοθῇ εἰς τὸ εἶδος τῶν ζώων δι' ἃ ἐξεδόθη τὸ πιστοποιητικόν.

Αἱ σποραδικαὶ περιπτώσεις βακτηριδιογενοῦς ἄνθρακος, συμπτωματικοῦ ἄνθρακος, ἐρυθρᾶς λύσσης, φλυκτενώδους ἐξανθήματος τῶν μονύχων καὶ τῶν βοῶν αἵτινες θὰ ἐξεδηλοῦντο εἰς τὸν δῆμον τῆς προελεύσεως δὲν θὰ ἐμποδίζωσι τὴν ἔκδοσιν τοῦ πιστοποιητικοῦ ἀλλὰ πρέπει νὰ μνημονεύωνται.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ζῶα τοῦ εἴδους ἵππων, ὄνων καὶ βοῶν τὰ πιστοποιητικὰ ταῦτα δέον νὰ ἐκδίδωνται δι' ἕκαστον ζῶον χωριστά. Τὰ ζῶα τῶν εἰδῶν προβάτων, αἰγῶν καὶ χοίρων δύνανται νὰ περιλαμβάνωνται συνολικῶς εἰς ἓν μόνον πιστοποιητικόν.

Τὸ πιστοποιητικὸν προελεύσεως καὶ τὸ ὑγειονομικὸν διὰ τὰ πουλερικὰ πρέπει νὰ περιέχῃ καὶ τὴν βεβαίωσιν ὅτι εἰς τὸν δῆμον τῆς προελεύσεως οὐδεμία ἐπικρατεῖ μεταδοτικὴ νόσος πουλερικῶν καὶ ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας 14 ἡμέρας δὲν ἐξεδηλώθησαν νόσοι μεταδοτικαὶ τῶν πτηνῶν.

Ἐὰν πρόκειται περὶ μεταφορῶν διὰ σιδηροδρόμου ἢ ἀτμοπλοίου, τὰ ζῶα πρέπει νὰ ὑποβληθῶσι κατὰ τὴν ἐπιβίβασιν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν κτηνιάτρου τοῦ Κράτους ἢ εἰδικῶς ἐντεταλμένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Κράτους. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιθεωρήσεως πρέπει νὰ σημειώνηται ἐπὶ τοῦ πιστοποιητικοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ πρέπει ἀκόμη νὰ δηλῶται ὅτι τὰ ζῶα μεταφερόμενα εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐκκινήσεως εἰς οὐδένα κίνδυνον ἄμεσον ἢ ἔμμεσον μολύνσεως ἐξετέθησαν.

Ἄρθρον 3.

Ἐν τούτοις θὰ εἶνε δεκτὰ πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ πρὸς διαμετακόμισιν χωρὶς νὰ συνοδεύωνται διὰ πιστοποιητικοῦ προελεύσεως καὶ ὑγειονομικοῦ καὶ δὲν θὰ ὑποβάλλωνται διὰ λόγους κτηνιατρικοὺς εἰς οὐδένα περιορισμόν:

mis à aucune restriction :

a) les produits de la laiterie (fromage, beurre etc.);
b) les oeufs;
c) les conserves alimentaires en boîtes hermétiquement fermées;
d) la graisse et le suif fondus;
e) la laine lavée dans les établissements industriels, emballée dans des sacs clos;
f) les boyaux séchés ou salés en caisses ou barils clos.

Article 4.

Seront admis à l'entrée et pour le transit le bétail ainsi que la volaille abattus, la viande fraîche ou préparée, le lait frais et le lait caillé, les peaux sèches et les peaux salées et les autres produits bruts d'animaux, si à la station frontière de l'entrée on prouve au moyen d'un certificat délivré par un médecin vétérinaire de l'Etat ou spécialement autorisé à cet effet par l'Etat, que ces articles-objets proviennent d'animaux sains et que dans la commune de provenance il n'existe aucune maladie contagieuse dont la déclaration soit obligatoire et qui pourrait, le cas échéant, être considérée comme ménaçante.

Article 5.

Dans le cas où les certificats d'origine et de santé ne seraient pas rédigés dans la langue du pays destinataire, on y ajoutera une traduction en français certifiée exacte par le médecin vétérinaire.

Pour les grands animaux une copie sera suffisante pour tous les animaux contenus dans le même wagon ou dans le même bateau.

Article 6.

Les transports qui ne répondent pas aux dispositions qui précèdent, ainsi que les animaux que le médecin vétérinaire, à leur passage à la frontière, trouve atteints ou suspects de maladie contagieuse, enfin les animaux qui ont été en contact quelconque avec des animaux malades ou suspects d'être atteints de maladie contagieuse, pourront être renvoyés. Sur demande toutefois de l'importateur et d'après le règlement en vigueur dans le pays destinataire, ces animaux seront admis, à condition d'être abattus immédiatement dans la station frontière ou bien au lieu du débarquement ou, si cela n'était pas possible, dans la localité qui sera désignée par l'autorité vétérinaire. Quant à l'utilisation des viandes et des produits des animaux ainsi abattus, on appliquera le traitement en vigueur pour les animaux indigènes atteints ou suspects de maladies contagieuses. Le médecin vétérinaire à la frontière doit noter le motif du renvoi ou, le cas échéant, de l'abattage, sur le certificat et l'attester par sa signature.

Si parmi les animaux importés, la présence d'une maladie contagieuse n'est reconnue qu' après leur entrée dans le pays de destination, ce fait doit être consigné dans un procès-verbal dressé en présence d'un médecin vétérinaire de l'Etat ou spécialement autorisé à cet effet par l'Etat. La copie du procès-verbal sera transmise, sans délai, au Ministère des Affaires étrangères de l'autre Partie contractante.

Dans les cas prévus par cet article le délégué de l'autre Partie contractante, en tant qu'un tel fonctionnaire aurait été nommé conformément à l'article 11, en sera avisé par la voie la plus directe et sans retard.

Article 7.

Lorsque la peste bovine éclate dans le territoire de l'une des Parties contractantes, l'autre Partie a le droit de prohiber ou de limiter, pour la durée du

α') Τὰ προϊόντα τῆς γαλακτοκομίας (τυρός, βούτυρον, κλπ.)
β') Τὰ ὠά.
γ') Τὰ διατετηρημένα ἐδώδιμα εἰς δοχεῖα ἑρμητικῶς κεκλεισμένα.
δ') Τὸ λῖπος καὶ τὸ ἄλειμμα ἀναλελυμμένα.
ε') Τὸ ἔριον πλυμένον εἰς βιομηχανικὰ ἐργοστάσια, συσκευασμένον εἰς κλεισμένους σάκκους.
στ') Τὰ ἀπεξηραμένα ἢ ἁλατισμένα ἔντερα εἰς κιβώτια ἢ βαρέλια κλειστά.

Ἄρθρον 4.

Θὰ εἶνε δεκτὰ πρὸς εἰσαγωγὴν καὶ πρὸς διαμετακόμισιν τὰ ἐσφαγμένα ζῶα κα πουλερικά, τὸ νωπὸν ἢ παρεσκευασμένον κρέας, τὸ νωπὸν γάλα καὶ τὸ ξυνόγαλα, τὰ ξηρὰ καὶ τὰ ἁλατισμένα δέρματα καὶ τὰ ἄλλα ἀκατέργαστα ζωϊκὰ προϊόντα ἂν εἰς τὸν μεθοριακὸν σταθμὸν τῆς εἰσόδου ἀποδεικνύεται διὰ πιστοποιητικοῦ ἐκδεδομένου ὑπὸ κτηνιάτρου τοῦ Κράτους ἢ εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐντεταλμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὅτι τὰ εἴδη ταῦτα προέρχονται ἀπὸ ζῶα ὑγιᾶ καὶ ὅτι εἰς τὸν δῆμον τῆς προελεύσεως οὐδεμία ὑφίσταται μεταδοτικὴ νόσος τῆς ὁποίας ἡ δήλωσις εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ ἥτις θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἐπικίνδυνος.

Ἄρθρον 5.

Ἐνῇ περιπτώσει τὰ πιστοποιητικὰ προελεύσεως καὶ τὰ ὑγειονομικὰ δὲν εἶνε συντεταγμένα εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας τοῦ προορισμοῦ ἢ τὰ προστίθεται μετάφρασις εἰς τὴν γαλλικὴν τῆς ὁποίας τὸ ἀκριβὲς θὰ πιστοποιῆται ὑπὸ τοῦ κτηνιάτρου. Διὰ τὰ μεγάλα ζῶα ἓν ἀντίγραφον θὰ εἶνε ἐπαρκὲς δι' ὅλα τὰ ζῶα τὰ περιλαμβανόμενα ἐντὸς τῆς αὐτῆς σιδηροδρομικῆς ἁμάξης ἢ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἀτμοπλοίου.

Ἄρθρον 6.

Αἱ μὴ πληροῦσαι τὰς ἀνωτέρω διατάξει μεταφοραί, καθὼς καὶ τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα ὁ κτηνίατρος κατὰ τὴν διάβασιν τῶν συνόρων εὑρίσκει προσβεβλημένα ἢ ὕποπτα μεταδοτικῆς νόσου καὶτέλος τὰ ζῶα τὰ ἐλθόντα εἰς ἐπαφὴν ὁπωσδήποτε πρὸςζῶα ἄρρωστα ἢ περὶ ὧν ὑφίσταται ὑποψία ὅτι εἶνε προσβεβλημένα ὑπὸ νόσου μεταδοτικῆς, δύνανται νὰ ἐπιστραφῶσιν. Ἐν τούτοις, αἰτήσει τοῦ ἀποστολέως καὶ συμφώνως πρὸς τὸν ἐν ἰσχύϊ κανονισμὸν ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ προορισμοῦ, τὰ ζῶα ταῦτα δύναται νὰ γίνωσι δεκτὰ ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ σφαγῶσιν ἀμέσως ἐντὸς τοῦ μεθοριακοῦ σταθμοῦ ἢ εἰς τὸν τόπον τῆ ἀποβιβάσεως ἢ ἐὰντοῦτο δὲν εἶνε δυνατὸν εἰς ὁ μέρος θὰ ὑποδείξῃ ἡ κτηνιατρικὴ ἀρχή. Ὅσον ἀφορᾷ τὴνχρησιμοποίησιν τῶν κρεάτων καὶ τῶν προϊόντων τῶν οὕτως ἐσφαγμένων ζώων θὰ ἐφαρμόζωνται οἱ κανονισμοὶ οἱ ἰσχύοντες διὰ τὰ ἰθαγενῆ ζῶα τὰ ἄρρωστα ἢ ὕποπτα ἐπὶ ἀσθενείᾳ μεταδοτικῇ. Ὁ κτηνίατρος κατὰ τὰ σύνορα πρέπει νὰ σημειώσῃ ἐπὶ τοῦ πιστοποιητικοῦ τὸν λόγον τοῦ ἀπαραδέκτου ἢ ἐνδεχομένως τῆς σφαγῆς καὶ νὰ τὸν βεβαιώσῃ διὰ τῆς ὑπογραφῆς του.

Ἂν μεταξὺ τῶν εἰσαχθέντων ζώων ἡ ὕπαρξις μεταδοτικῆς νόσου διαγνωσθῇ μετὰ τὴν εἴσοδόν των εἰς τὴν χώραν τοῦ προορισμοῦ,τὸ γεγονὸς πρέπει νὰ καταχωρηθῇ εἰς πρακτικὸν συνταχθὲν παρουσίᾳ κτηνιάτρου τοῦ Κράτους ἢ εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐντεταλμένου ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ θὰ σταλῇ ἄνευ ἀναβολῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Κατὰ τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου τούτου περιπτώσεις ὁ πληρεξούσιος τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ἐν ᾗ περιπτώσει τοιοῦτος ὑπάλληλος τυγχάνει διωρισμένος συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 11, θὰ εἰδοποιηθῇ διὰ τῆς ἀμεσωτέρας ὁδοῦ καὶ ἄνευ ἀναβολῆς.

Ἄρθρον 7.

Ὅταν ἐκραγῇ πανώλης τῶν βοῶν ἐντὸς τῆς χώρας το ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, τὸ ἕτερον Μέρος ἔχει τὸ δικαί· μα νὰ ἀπαγορεύσῃ ἢ νὰ περιορίσῃ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ

danger de la contagion, l'importation et le transit des ruminants, des porcs et des produits bruts d'animaux, ainsi que des objets pouvant servir de véhicule à la contagion.

Si la fièvre aphteuse éclatait dans le territoire de l'une des Parties contractantes d'une manière menaçante, avec tendance à une large diffusion, cette Partie s'engage à faire suspendre immédiatement l'exportation dans le territoire de l'autre Partie des animaux appartenant aux espèces sensibles à l'épizootie, pour tout le territoire de l'arrondissement frappé et les territoires des arrondissements avoisinants.

L'exportation des animaux en question sera reprise quand l'epizootie aura perdu la gravité exceptionnelle susindiquée.

Article 8.

Lorsque par le trafic des animaux une maladie contagieuse, pour laquelle l'obligation de la déclaration est prescrite par la loi, a été importée du territoire de l'une des Parties contractantes dans le territoire de l'autre, cette dernière aura le droit de limiter ou d'interdire, pour la durée du danger de la contagion, l'importation de toutes les espèces d'animaux auxquelles la maladie est transmissible.

Ces limitations et interdictions de l'importation pourront s'étendre : dans le cas où il s'agit de la morve, du charbon bactéridien, du charbon symptomatique, de la gale des solipèdes et des ruminants, à la commune d'où proviennent les animaux qui ont introduit la contagion et aux communes contigues ; et dans le cas où il s'agit des autres épizooties, à l'arrondissement d'où proviennent les animaux qui ont introduit la contagion.

Le trafic du bétail ne pourra être interdit si la tuberculose éclatait ou si elle était importée.

Les prescriptions qui précèdent sont aussi applicables à des produits animaux et à des objets qui peuvent servir de véhicule à la contagion.

Article 9.

Chacune des Parties contractantes fera publier périodiquement de trente à trente jours au moins, des bulletins sur l'état des épizooties. Ces bulletins seront transmis directement à l'autre Partie contractante. Ils seront rédigés aussi uniformément que possible et de manière à démontrer l'état des épizooties même dans les territoire sadministratifs de première instance et dans les communes. Aux noms des épizoties la dénomination française doit être ajoutée.

En outre les autorités des arrondissements-frontières se notifieront réciproquement sans retard et par voie directe, l'apparition des épizooties dans ces arrondissements.

Si la peste bovine éclatait dans le territoire de l'une des Parties contractantes, avis direct sera donné par voie télégraphique à l'autre Partie de l'apparition et de l'extension de la maladie.

Article 10.

Les wagons de chemins de fer, ainsi que les bateaux ou parties des bateaux avec tous leurs accesoires ayant servi au transport d'animaux vivants, de volailles de produits bruts d'animaux et d'objets pouvant servir de véhicule à la contagion, devront après le déchargement être soumis à un procédé de nettoyage et de désinfection propre à détruire complètement les germes de contagion qui y pourraient encore subsister.

Les rampes et les quais d'embarquement devront être nettoyés et, au besoin désinfectés après chaque emploi.

Article 11.

Les Hautes Parties contractantes s'accordent mutuellement le droit d'attacher à leur légation des délégués vétérinaires permanents ou temporaires en vue de re-

ὁ κίνδυνος τῆς μεταδόσεως, τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὴν διαμετακόμισιν μηρυκαστικῶν, χοίρων καὶ τῶν ἀκατεργάστων προϊόντων τῶν ζώων, ὡς καὶ τῶν ἀντικειμένων τῶν δυναμένων νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μεταδοτικὰ τῆς μολύνσεως.

Ἂν ὁ ἀφθώδης πυρετὸς ἐκραγῇ εἰς χώραντοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν κατὰ τρόπον ἀπειλητικὸν μετὰ τάσεως μεγάλης ἐξαπλώσεως, τὸΜέρος τοῦτο ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀναστείλῃ αὐτοστιγμεὶ τὴν ἐξαγωγὴν εἰς τὴν χώραν τοῦ ἑτέρου Μέρους ζώων ἀνηκόντων εἰς τὰ ὑποκείμενα εἰς τὴν ἐπιζωοτίαν εἴδη ἐξ ὅλης τῆς ἐκτάσεως τῆς προσβεβλημένης περιφερείας καὶ τῶν γειτόνων περιφερειῶν.

Ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ἐν λόγῳ ζώων θὰ ἐπαναληφθῇ ὅταν ἡ ἐπιζωοτία θὰ ἔχῃ χάσει τὴν μνημονευθεῖσαν ἐξαιρετικήν της σοβαρότητα.

Ἄρθρον 8.

Ὅταν, ἕνεκα τῆς ἐμπορίας τῶν ζώων,μεταδοτικὴ νόσος διὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὑποχρέωσις τῆς δηλώσεως προβλέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου, εἰσήχθη ἀπὸ τῆς χώρας τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν εἰς τὴν χώραν τοῦ ἄλλου,ἡ τελευταία αὕτη δικαιοῦται νὰ περιορίσῃ ἢ νὰ ἀπαγορεύσῃ, ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ὁ κίνδυνος τῆς μεταδόσεως, τὴν εἰσαγωγὴν πάντων τῶν εἰδῶν τῶν ζώων εἰς τὰ ὁποῖα ἡ ἀσθένεια εἶναι μεταδόσιμος.

Οἱ περιορισμοὶ καὶ αἱ ἀπαγορεύσεις αὗται τῆς εἰσαγωγῆς δύνανται νὰ ἐπεκταθῶσι προκειμένου περὶ μάλεως, περὶ βακτηριδικοῦ ἄνθρακος, περὶ συμπτωματικοῦ ἄνθρακος, περὶ ψωριάσεως τῶν μονύχων καὶ τῶν μηρυκαστικῶν, εἰς τὴν κοινότητα ἐξ ἧς προέρχονται τὰ εἰσαγαγόντα τὴν μόλυνσιν ζῶα καὶ τὰς συνορευούσας κοινότητας, καθ' ἣν δὲ περίπτωσιν πρόκειται περὶ τῶν ἄλλων ἐπιζωοτιῶν, εἰς τὴν περιφέρειαν ἐξ ἧς προέρχονται τὰ εἰσαγαγόντα τὴν μόλυνσιν ζῶα.

Ἡ ἐμπορία τῶν ζώων δὲν θὰ ἀπαγορεύηται ἂν ὑφίσταται φυματίωσις ἢ ἂν εἰσήγετο αὕτη.

Αἱ προηγούμεναι διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰ ζωϊκὰ προϊόντα καὶ εἰς τὰ ἀντικείμενα τὰ δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μεταδοτικὰ τῆς μολύνσεως.

Ἄρθρον 9.

Ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ δημοσιεύσῃ περιοδικῶς ἀνὰ τριάκοντα ἡμέρας τοὐλάχιστον,δελτίον διὰ τὴν κατάστασιν τῶν ἐπιζωοτιῶν. Τὰ δελτία ταῦτα θὰ στέλλωνται ἀπ' εὐθείας εἰςτὸ ἕτερον Μέρος. Θὰ συντάσσωνται ὅσον τὸ δυνατὸν ὁμοιομόρφως καὶ κατὰ τρόπον δεικνύοντα σαφῶς τὴν κατάστασιν τῶν ἐπιζωοτιῶν ἀκόμη καὶ εἰς τὰς πρωτοβαθμίους διοικητικὰς περιφερείας ὡς καὶ εἰς τὰς κοινότητας. Εἰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιζωοτιῶν πρέπει νὰ προστίθεται ἡ γαλλικὴ αὐτῶν ὀνομασία.

Ἐκτὸς τούτου αἱ ἀρχαὶ τῶν μεθοριακῶν περιφερειῶν θὰ εἰδοποιῶνται ἀμοιβαίως καὶ ἄνευ βραδύτητοςδιὰ τῆς ἀμεσωτέρας ὁδοῦ περὶ τῆς ἐμφανίσεως ἐπιζωοτίας εἰς τὰς περιφερείας ταύτας.

Ἂν ἀναφανῇ πανώλης βοῶν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, θὰ εἰδοποιηθῇ τηλεγραφικῶς τὸ ἕτερον Μέρος περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ἐντάσεως τῆς ἐπιδημίας.

Ἄρθρον 10.

Αἱ ἅμαξαι τῶν σιδηροδρόμων καθὼς καὶ τὰ ἀτμόπλοια ἢ τὰ μέρη τῶν ἀτμοπλοίων μεθ' ὅλων τῶν ἐξαρτημάτωντὰ ὁποῖα ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν μεταφορὰν ζώων, ὠῶν, πουλερικῶν, ἀκατεργάστων προϊόντων ζώων καὶ ἀντικειμένων δυναμένων νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μεταδοτικὰ μολύνσεως, πρέπει νὰ ὑποβάλλωνται μετὰ τὴν ἀποβίβασιν εἰς καθαρισμὸν καὶ ἀπολύμανσιν κατάλληλον νὰ καταστρέψῃ ἐντελῶς τὰ σπέρματα τῆς μολύνσεως ὅτα πιθανὸν νὰ ὑφίστανται ἀκόμη.

Τὰ κιγκλιδώματα καὶ αἱ προκυμαῖαι τῆς ἀποβιβάσεως πρέπει νὰ καθαρίζωνται καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀπολυμαίνωνται μεθ' ἑκάστην χρῆσιν.

Ἄρθρον 11.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἔχωσιν ἀμοιβαίως τὸ δικαίωμα νὰ προσκολλήσωσιν εἰς τὰς οἰκείας αὐτῶν Πρεσβείας μονίμους ἢ προσωρινοὺς πληρεξουσίους κτηνιάτρους πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ συλλέξωσι πληροφορίας σχετικὰς πρὸς τὴν κτηνοτροφίαν, τὴν ὑγιεινὴν

cueillir des informations relatives à l'élevage du bétail, à l'état de santé du cheptel, aux installations des marchés de bétail, des endroits d'embarquement et de debarquement, des abattoires, des établissements d'engraissement, des stations de quarantaine etc. ainsi qu'à l'application des prescriptions de police vétérinaire en vigueur et du présent arrangement.

Les deux Parties s'engagent à fournir à ces délégués tous le renseignements et à leur prêter l'appui nécessaire à l'accomplissement de leur tâche.

Article 12.

Le trafic d'animaux entre les zones-frontières des Hautes Parties contractantes aux termes de l'arrangement concernant le trafic frontière (Annexe A) sera réglé de la manière suivante:

1. Tout attelage de trait ou de labour, tout animal de somme ou de selle devra être pourvu d'un certificat ou, s'il s'agit de plusieurs animeux, d'un certificat collectif émanant de l'autorité de la commune de provenance. Ces certificats devront porter le nom du propriétaire et le signalement de l'animal. Ils devront attester que l'animal provient de la zone-frontière de l'une des Parties contractantes et devront indiquer que le trafic ne pourra se faire que dans la zone-frontière de l'autre Partie.

Si la frontière est à passer par des animaux à sabot fendu, il est exigé en outre, que ces certificats soient munis d'une attestation de l'autorité communale portant que la commune en question est exempte de maladies soumises à la déclaration et transmissibles aux animaux à sabot fendu; si elle est à passer par des solipèdes, l'attestation de l'autorité communale portera que la cour de provenance est exempte de maladies soumises à la déclaration et transmissibles aux solipèdes.

Lors du retour, l'autorité de la commune de destination située dans la zone frontière de l'autre Partie contractante devra attester sur les certificats que cette commune est également exempte des maladies susmentionnées.

Les attestations de l'absence d'épizooties sont valables 30 jours. A l'expiration de ce délai il y a lieu de les renouveler.

2. Le bétail conduit aux pâturages devra être muni d'un certificat collectif délivré par l'autorité de la commune de laquelle les animaux proviennent. Ce certificat devra contenir le nom du propriétaire, le nom du gardien (berger), l'espèce et le nombre des animaux, leur sexe et âge, enfin les marques extérieures caractéristiques des animaux.

a) Si le bétail est conduit dans la zone-frontière aux pâturages journaliers ou d'une durée jusqu'à sept jours, l'autorité de la commune de provenance, ainsi que celles des communes qui seraient traversées par le bétail, devront attester dans ce certificat que leur territoire est exempt de maladies soumises à la déclaration et transmissibles à l'espèce d'animaux en question. Cette attestation est valable 30 jours et après l'expiration de ce délai elle devra être renouvelée.

b) Si les animaux sont conduits aux pâturages pour une durée de plus de sept jours, un médecin vétérinaire de l'Etat, ou spécialement autorisé à cet effet par l'Etat, devra attester dans le certificat que les animaux ont été visités immédiatement avant leur départ et ont été trouvés sains lors de la visite, ainsi que dans la commune de leur provenance et dans les communes qu'ils devront traverser aucune maladie contagieuse n'existe pour laquelle la déclaration est obligatoire et qui serait transmissible aux dits animaux.

Immédiatement avant le retour des animaux des pâturages, ils devront être soumis à la visite d'un médecin vétérinaire de l'Etat, ou spécialement autorisé à cet effet par l'Etat et chargé de la surveillance du pâturage. Le résultat de cette visite devra être noté sur le certificat ainsi que l'attestation que ni dans la commune sur le territoire de laquelle les animaux étaient en pâture, ni dans les communes qu'ils auraient à traverser, ils n'existe aucune maladie transmissible à l'espèce d'animaux en question pour laquelle la déclaration est obligatoire.

L'apparition de la fièvre charbonneuse, du charbon symptomatique, du rouget du pore, de la rage, dans la commune de provenance, n'empêche pas la délivrance des certificats prévus aux paragraphes 1 et 2 pourvu que la cour de provenance de l'animal soit libre des maladies susmentionnées.

3. Si, toutefois, pendant l'époque de la pâture ou des travaux outre frontière se déclarait dans une partie des troupeaux ou des animaux une maladie contagieuse soumise à la déclaration et transmissible à l'espèce d'animaux en question, soit dans la commune où se trouve le pâturage ou le lieu de travail, soit sur la route par la-

κατάστασιν των κτηνών, τας έγκαταστάσεις των άγορών ζώων, τα μέρη της επιβιβάσεως και αποβιβάσεως, τα σφαγεία, τας έγκαταστάσεις της διατροφής, τα λοιμοκαθαρτήρια και τα λοιπά ώς και την εφαρμογήν των εν ισχύι διατάξεων της κτηνιατρικής αστυνομίας και των της παρούσης συμβάσεως.

Τα δύο Μέρη υποχρεούνται να παρέχωσιν εις τους πληρεξουσίους τούτους πάσας τας πληροφορίας και την αναγκαίαν συνδρομήν εις εκτέλεσιν της εντολής των.

Άρθρον 12.

Η εμπορία των ζώων μεταξύ των μεθορίων ζωνών των Υψηλών συμβαλλομένων Μερών κατά τους όρους της συμβάσεως της σχετικής προς την μεθοριακήν εμπορίαν (Παράρτημα Α΄) θα κανονίζεται ώς εξής:

1) Πάσα όμοζυγία ελάσεως ή οργώματος, παν ζώον φορτηγόν ή ίππασίας, πρέπει να είνε εφωδιασμένον διά πιστοποιητικού ή, άν πρόκειται περί πολλών ζώων, διά συνολικού πιστοποιητικού εκδεδομένου υπό της κοινοτικής αρχής της προελεύσεως. Τα πιστοποιητικά ταύτα πρέπει να αναφέρωσι το όνομα του ιδιοκτήτου και τα χαρακτηριστικά του ζώου, να βεβαιώσιν ότι το ζώον προέρχεται από την μεθοριακήν ζώνην του ετέρου των συμβαλλομένων Μερών και να δηλώσιν ότι η εμπορία του θα γίνη μόνον εν τη μεθοριακή ζώνη του άλλου Μέρους.

Εάν ζώα μεν όπλην σχιστήν πρόκειται να διέλθωσι την μεθόριον, απαιτείται προσέτι όπως τα πιστοποιητικά ταύτα είναι εφωδιασμένα διά βεβαιώσεως της κοινοτικής αρχής ότι η εν λόγω κοινότης είναι απηλλαγμένη νόσου υποκειμένης εις δήλωσιν και μεταδοτικής εις ζώα δίχηλα. Άν πρόκειται να διέλθωσι μόνυχα ή βεβαίωσις της κοινοτικής αρχής θα αναφέρη ότι η αυτή της προελεύσεως είναι απηλλαγμένη νόσων υποκειμένων εις δήλωσιν και μεταδοτικών εις τα μόνυχα..

Κατά την επιστροφήν η κοινοτική αρχή του προορισμού ή κειμένη εις την μεθοριακήν ζώνην του ετέρου των συμβαλλομένων Μερών πρέπει να βεβαιώση επί των πιστοποιητικών ότι η Κοινότης αύτη είναι επίσης απηλλαγμένη των ανωτέρω μνημονευομένων νόσων.

Αί βεβαιώσεις περί ελλείψεως επιζωοτίας ισχύουσι διά 30 ήμέρας. Αηξάσης της προθεσμίας ταύτης πρέπει να ανανεώνται.

2) Τα οδηγούμενα εις βοσκάς ποίμνια πρέπει να είνε εφωδιασμένα διά συνολικού πιστοποιητικού εκδεδομένου υπό της κοινοτικής αρχής όθεν προέρχονται. Τα πιστοποιητικά ταύτα θα περιέχωσι το όνομα του ιδιοκτήτου, το όνομα του φύλακος (βοσκού), το είδος και τον αριθμόν των ζώων, το γένος και την ηλικίαν, τέλος τα εξωτερικά χαρακτηριστικά σημεία των ζώων.

α΄) Άν το ποίμνιον οδηγήται εντός της μεθοριακής ζώνης εις ημερησίας βοσκάς ή επί 7 ήμέρας, ή κοινοτική αρχή της προελεύσεως ώς και αί κοινοτικαί αρχαί, από του εδάφους των οποίων θα διέλθη το ποίμνιον πρέπει να βεβαιώσιν εις το πιστοποιητικόν τούτο ότι η περιφέρειά των είνε απηλλαγμένη νόσων υποκειμένων εις δήλωσιν και μεταδοτικών εις το είδος των εν λόγω ζώων. Η βεβαίωσις αύτη ισχύει διά 30 ήμέρας μεθ' ας πρέπει να ανανεούται.

β΄) Άν το ποίμνιον οδηγήται εις τας βοσκάς διά διάρκειαν μεγαλειτέραν των 7 ημερών, εις κτηνίατρος του Κράτους ή ειδικώς εντεταλμένος προς τούτο υπό του Κράτους πρέπει να βεβαιώση επί πιστοποιητικού ότι τα ζώα υπέστησαν ιατρικήν εξέτασιν την στιγμήν της αναχωρήσεώς των και εύρέθησαν υγιά κατά την επίσκεψιν, ότι δε εις την κοινότητα της προελεύσεώς των, ώς και εις τας κοινότητας τας οποίας θα διέλθωσι νόσος ουδεμία υπάρχει διά την οποίαν η δήλωσις είνε υποχρεωτική και ή οποία είνε μεταδοτική εις τα εν λόγω ζώα.

Αμέσως προ της επιστροφής του ποιμνίου από τας βοσκάς πρέπει τούτο να εξετασθή υπό κτηνιάτρου του Κράτους ή ειδικώς εντεταλμένου προς τούτο υπό του Κράτους και επιφορτισμένου την επίβλεψιν της βοσκής. Το αποτέλεσμα της επισκέψεως ταύτης πρέπει να σημειωθή επί του πιστοποιητικού ώς και ή βεβαίωσις ότι ούτε εις την κοινότητα εις την περιοχήν της οποίας εβόσκησεν ούτε εις τας κοινότητας τας οποίας θα διέλθη υπάρχει νόσος τις μεταδοτική εις το είδος των εν λόγω ζώων διά την οποίαν ή δήλωσις είνε υποχρεωτικής.

Η εκδήλωσις του ανθρακώδους πυρετού, του συμπτωματικού άνθρακος, της ερυθράς του χοίρου, της λύσσης εις την κοινότητα της προελεύσεως δεν εμποδίζει την έκδοσιν των υπό των παραγράφων 1 και 2 προβλεπομένων πιστοποιητικών, άρκεί ή αυλή της προελεύσεως να είνε απηλλαγμένη των άνω μνημονευθεισών νόσων.

3) Άν εν τούτοις διαρκούσης της βοσκής ή των εργασιών πέραν της μεθορίου εξεδηλούτο εις τμήματα του ποιμνίου ή των ζώων μεταδοτική νόσος υποκειμένη εις δήλωσιν και μεταδοτική εις το είδος των εν προκειμένω ζώων, είτε εν τη περιοχή της κοινότητος όπου ευρίσκεται ή βοσκή ή εργάζονται τα ζώα, είτε επί της οδού διά της οποίας θα επιστρέψη το

quelle doit s'effectuer le retour du troupeau ou des animaux, le retour des animaux sur le territoire de l'autre Partie contractante sera interdit, sauf des circonstances impérieuses, telles que manque de fourrage, intempéries, etc. Dans ce dernier cas le retour des pâturages ne pourra avoir lieu que lorsque les mesures préventives, convenu s par les autorités compétentes de première instance, en vue d'empêcher l'extension de l'épizootie, auront été exécutées.

4. Les animaux de trait, de labour, montés, sous bâts et enfin les animaux de pâturage, pourvus des certificats prévus, ne seront plus soumis au contrôle vétérinaire à la frontière lors de leur passage. Toutefois pour établir l'identité des animaux, ils doivent rentrer par le point de frontière de leur sortie.

Athènes, le 2 Novembre 1927

(L. S.) s. A. MICHALAKOPOULOS
» s. N. XYDAKIS

(L. S.) s. T. POPOVICH
» s. S. KOUKITCH

ANNEX A

DÉCLARATION

Au moment de procéder, aujourd'hui, à la signature du Traité de Commerce et de Navigation entre la Grèce, et le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes les Hautes Parties contractantes, en vue de faire assurer aux régions méridionales du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes les facilités dont jouissent les autres régions du Royaume qui se servent de leurs propres ports, soucieuses d'autre part de s'assurer dans leurs rapports commerciaux un traitement de réciprocité, sont tombés d'accord pour que les marchandises provenant de ou par voie de Salonique à destination du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes et les marchandises provenant du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes à destination de Salonique, ne soient pas soumises à un traitement de transport différent par rapport aux marchandises importées par voie des ports de la mer Adriatique ou exportées par ces derniers, et ce tant en ce qui concerne les tarifs des chemins de fer que les réductions des tarifs douaniers. Toutefois ces dernières réductions ne seront pas appliquées au charbon.

En conséquence les directions générales des chemins de fer intéressés, dans le délai de quatre mois à partir de la mise en vigueur du dit Traité, s'entendront pour établir d'un commun accord certains tarifs communs à appliquer aux diverses marchandises, particulièrement celles énumérées dans la liste A annexée au Traité, provenant de Grèce à destination du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes et au delà et aux marchandises provenant du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes à destination de Salonique et au delà.

Les deux administrations ferroviaires respectives procéderont à l'établissement d'un kilométrage unique en ce qui concerne ces tarifs, ou, si elles le jugent nécessaire à certains de ces tarifs. En tous cas le kilométrage unique sera appliqué aux tarifs qui l'exigeraient comme une condition nécessaire.

Dans tous ces travaux les deux administrations ferroviaires respectives s'inspireront des dispositions de la Convention Internationale de Berne, relative au transport ferroviaire avec tous ses compléments additionnels, ainsi que des cinq accords du Comité International des transports de Berne.

Le décompte se fera sur la base des distances kilométriques.

Les transports destinés soit à la gare de Salonique, soit à la zone franche grecque ou bien à la zone franche serbe, seront repartis aux destinations susnommées suivant l'ordre de leur arrivage.

Athènes, le 2 Novembre 1927.

(L. S.) s. A. MICHALAKOPOULOS
» s. N. XYDAKIS

(L S.) s. T. POPOVITCH
» s. S. KOUKITCH

ποίμνιον, ἢ τὰ ζῶα, ἡ ἐπιστροφὴ τῶν ζώων εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπαγορευθῇ, ἐκτὸς εἰς περιστάσεις ἐπιτακτικὰς, ὁποῖαι εἶνε ἡ ἔλλειψις τροφῆς, αἱ κακοκαιρίαι κλπ. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἡ ἐπάνοδος ἀπὸ τῶν βοσκῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ προτοῦ τὰ προληπτικὰ μέτρα τὰ συμφωνηθέντα ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων πρωτοβαθμίων ἀρχῶν ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπιζωοτίας ἐκτελεσθῶσι.

4) Τὰ ζῶα ἐλάσεως, ὀργώσεως, φορτηγά, ἐπιβατικά, καὶ τέλος τὰ ζῶα τῆς βοσκήσεως τὰ ἐφωδιασμένα διὰ τῶν προβλεπομένων πιστοποιητικῶν δὲν θὰ ὑποβληθῶσι πλέον εἰς κτηνιατρικὸν ἔλεγχον κατὰ τὴν διάβασίν των ἀπὸ τὴν μεθόριον. Ἐν τούτοις διὰ νὰ πιστοποιηθῇ ἡ ταυτότης των πρέπει νὰ διέλθωσιν ἐπιστρέφοντα ἀπὸ τὸ σημεῖον τῆς μεθορίου ὅθεν εἶχον ἐξέλθει.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927.

(Τ. Σ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
» Ν. ΞΥΔΑΚΗΣ

(Τ. Σ.) Τ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ
» Σ. ΚΟΥΚΙΤΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ'

ΔΗΛΩΣΙΣ ΑΦΟΡΩΣΑ ΤΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὑπογράφεται σήμερον ἡ Συνθήκη Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη πρὸς τὸν σκοπὸν ἵνα ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων τὰς εὐκολίας ὧν ἀπολαύουσιν αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι τοῦ Βασιλείου, αἱ χρησιμοποιοῦσαι τοὺς ἰδίους αὐτῶν λιμένας, μεριμνῶντα δ' ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐξασφαλίσωσιν ἀμοιβαιότητα εἰς τὰς ἐμπορικάς των σχέσεις, συνεφώνησαν ὅπως τὰ ἐμπορεύματα τὰ προερχόμενα ἐκ ἢ διὰ Θεσσαλονίκης καὶ κατευθυνόμενα εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων καὶ τὰ ἐμπορεύματα τὰ προερχόμενα ἀπὸ τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων καὶ κατευθυνόμενα εἰς Θεσσαλονίκην, μὴ ὑπόκεινται εἰς ὅρους μεταφορᾶς διαφόρους ἐκείνων οἵτινες ἐφαρμόζονται εἰς τὰ διὰ τῶν λιμένων τῆς Ἀδριατικῆς εἰσαγόμενα καὶ ἐξαγόμενα ἐμπορεύματα, καὶ τοῦτο τόσον ὅσον ἀφορᾷ τὰ σιδηροδρομικὰ τιμολόγια ὅσον καὶ τὰς ἐκπτώσεις τῶν τελωνειακῶν δασμῶν. Αἱ ἐκπτώσεις ὅμως αὗται δὲν θὰ ἐφαρμόζωνται εἰς τοὺς ἄνθρακας.

Κατὰ συνέπειαν αἱ γενικαὶ διευθύνσεις τῶν ἐνδιαφερομένων σιδηροδρόμων ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας καθ' ἣν θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύι ἡ παροῦσα Συνθήκη θὰ συνεννοηθῶσι πρὸς καταρτισμὸν ἀπὸ συμφώνου κοινῶν τιμολογίων ἐφαρμοστέων εἰς διάφορα ἐμπορεύματα, ἰδιαιτέρως δ' εἰς τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ καταλόγῳ Α' τῷ προσηρτημένῳ εἰς τὴν Συνθήκην, προερχόμενα ἐξ Ἑλλάδος καὶ προοριζόμενα διὰ τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἢ καὶ πέραν τούτου ἢ εἰς ἐμπορεύματα προερχόμενα ἐκ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων καὶ προοριζόμενα διὰ Θεσσαλονίκην καὶ πέραν ταύτης.

Αἱ δύο οἰκεῖαι σιδηροδρομικαὶ διοικήσεις θὰ καταρτίσωσιν ἑνιαίαν χιλιομέτρησιν ὅσον ἀφορᾷ τὰ τιμολόγια ταῦτα ἢ ἐὰν τὸ κρίνωσιν ἀναγκαῖον εἰς τινα μόνον τιμολόγια. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἑνιαία χιλιομέτρησις θὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὰ τιμολόγια ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα θὰ εἶνε ἀπαραίτητον νὰ ἐφαρμοσθῇ.

Καθ' ὅλας τὰς ἐργασίας ταύτας αἱ δύο οἰκεῖαι σιδηροδρομικαὶ διοικήσεις θὰ ἔχωσιν ὡς βάσιν τὰς διατάξεις τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Βέρνης, σχετικῆς πρὸς τὰς μεταφορὰς διὰ σιδηροδρόμων, μετὰ πάντων τῶν προσθέτων συμπληρωμάτων της ὡς καὶ τῶν πέντε συμφωνιῶν τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τῶν μεταφορῶν τῆς Βέρνης.

Ἡ ἐκκαθάρισις θὰ γίνηται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν χιλιομετρικῶν ἀποστάσεων.

Αἱ μεταφορκὶ αἱ προωρισμέναι εἴτε διὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Θεσσαλονίκης εἴτε διὰ τὴν ἐλευθέραν Ἑλληνικὴν ζώνην ἢ διὰ τὴν ἐλευθέραν Σερβικὴν ζώνην, θὰ κατανέμωνται εἰς τοὺς εἰρημένους προορισμοὺς των κατὰ σειρὰν ἀφίξεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927.

(Τ. Σ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
» Ν. ΞΥΔΑΚΗΣ

(Τ. Σ) Τ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ
» Σ. ΚΟΥΚΙΤΣ

ANNEX

ARRANGEMENT SPÉCIAL
ENTRE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE ET LE ROYAUME DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES CONCERNANT L'ÉTABLISSEMENT RÉCIPROQUE DE CHAMBRES DE COMMERCE ET DE BANQUES.

Les Hautes Parties contractantes prenant en considération l'inégalité existante dans la situation actuelle des deux pays, par rapport aux chambres de commerce et aux banques, provenant du fait que le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes possède en Grèce de pareilles institutions, tandis que la Grèce n'en a pas sur le territoire serbe-croate-slovène, également animées du désir de ne pas maintenir cette situation dont la continuation peut entraver leurs transactions commerciales et de créer en même temps une base pour l'établissement futur de telles institutions, sont convenues de ce qui suit:

Article premier

Les Hautes Parties contractantes conviennent de régler les questions relatives aux chambres de commerce et aux banques sur la base d'une réciprocité complète, de manière que le nombre de pareilles institutions sur le territoire de l'un des deux pays corresponde exactement au nombre de celles autorisées sur le territoire de l'autre.

Article 2.

Le Gouvernement du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes admet l'établissement, sur son territoire, d'une chambre de commerce hellénique à titre de réciprocité pour la chambre de commerce serbe-croate-slovène à Salonique, déjà existante.

Article 3.

Les Hautes Parties contractantes sont d'accord pour ne pas considérer la succursale de la banque franco-serbe à Salonique comme un établissement serbe-croate-slovène. Mais, ayant en vue, néanmoins, l'existence et le rôle que cette institution a rempli dans les transactions économiques entre les deux pays, le Gouvernement du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes reconnaît le droit à la Grèce d'établir sur le territoire serbe-croate-slovène une banque ou la succursale d'une de ses banques, à condition d'autoriser le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes d'établir en Grèce une banque ou la succursale d'une de ses banques en dehors de la succursale existante de la banque franco-serbe à Salonique.

Article 4.

Dans le cas où l'une des Hautes Parties contractantes désirerait établir sur le territoire de l'autre de pareilles institutions, en dehors de celles prévues aux articles 2 et 3, elle fera à ce sujet les démarches nécessaires par voie diplomatique en désignant le lieu où elle désire créer les susdites institutions. Ce lieu sera déterminé d'un commun accord. L'autre Partie prendra en considération bienveillante les voeux exprimés à cet égard, ayant toujours en vue le développement aussi large que possible de leurs relations économiques mutuelles.

La Partie contractante qui demanderait la création de ces nouvelles institutions ne pourra exiger de l'autre Partie un consentement sans conditions, uniquement pour la raison qu'elle lui offre, par réciprocité, la création de pareilles institutions sur son propre territoire. La partie contractante à laquelle s'adresse la susdite demande sera libre d'accorder ou de refuser son consentement respectif.

Le consentement accordé à l'une des Parties pour la création des institutions susmentionnées, implique pour celle-ci l'obligation d'autoriser à l'autre la création de pareilles institutions en nombre égal sur son territoire.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ'.

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΙΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΣΕΡΒΩΝ, ΚΡΟΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΛΟΒΕΝΩΝ ΠΕΡΙ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη, ἔχοντα ὑπ' ὄψει τὴν ὑφισταμένην ἀνισότητα ἐν τῇ παρούσῃ καταστάσει τῶν δύο χωρῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ τὰς τραπέζας, ὀφειλομένην εἰς τὸ ὅτι τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων διατηρεῖ ἐν Ἑλλάδι τοιαῦτα ἱδρύματα, ἐνῷ ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ σερβο-κροατο-σλοβενικοῦ ἐδάφους, καὶ ἐξ ἴσου ἐπιθυμοῦντα νὰ μὴ διατηρήσωσι τὴν κατάστασιν ταύτην ἥτις ἡ συνέχισις δύναται νὰ παρακωλύῃ τὰς ἐμπορικὰς των συναλλαγὰς καὶ ταυτοχρόνως νὰ δημιουργήσωσι βάσιν διὰ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἐγκατάστασιν τοιούτων ἱδρυμάτων συνεφώνησαν περὶ τῶν ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι νὰ κανονίζωσι τὰ σχετικὰ πρὸς τὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ τὰς τραπέζας ζητήματα ἐπὶ τῇ βάσει πλήρους ἀμοιβαιότητος εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν τοιούτων ἱδρυμάτων ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ ἑνὸς τῶν Μερῶν νὰ ἀντιστοιχῇ ἀκριβῶς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπιτρεπομένων νὰ ἱδρυθῶσιν ἐν τῇ χώρᾳ τοῦ ἑτέρου.

Ἄρθρον 2.

Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων δέχεται τὴν ἵδρυσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους της ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου κατ' ἀμοιβαιότητα τοῦ ἤδη ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑφισταμένου σερβο-κροατο-σλοβενικοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου

Ἄρθρον 3.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι νὰ μὴ θεωρήσωσι τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑποκατάστημα τῆς Γαλλοσερβικῆς τραπέζης ὡς ἵδρυμα σερβο-κροατο-σλοβενικόν. Ἔχουσα ὅμως ὑπ' ὄψει τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἱδρύματος τούτου καὶ τὰς οἰκονομικὰς συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἀναγνωρίζει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἱδρύσῃ ἐπὶ τοῦ σερβο-κροατο-σλοβενικοῦ ἐδάφους τράπεζαν ἢ ὑποκατάστημα μιᾶς τῶν τραπεζῶν της ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων νὰ ἱδρύσῃ ἐν Ἑλλάδι τράπεζαν ἢ ὑποκατάστημα μιᾶς τῶν τραπεζῶν του ἐκτὸς τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ὑφισταμένου ὑποκαταστήματος τῆς γαλλοσερβικῆς τραπέζης.

Ἄρθρον 4.

Καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ ἕν τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἐπεθύμει νὰ ἱδρύσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἄλλου τοιαῦτα ἱδρύματα, πλὴν τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3 προβλεπομένων, θὰ προβῇ πρὸς τοῦτο εἰς τὰ ἀναγκαῖα διπλωματικὰ διαβήματα ὑποδεικνύον τὸ μέρος ἐν ᾧ ἐπιθυμεῖ νὰ ἱδρύσῃ τὰ εἰρημένα καταστήματα. Ὁ τόπος οὗτος θὰ ὁρισθῇ ἐκ συμφώνου. Τὸ ἕτερον Μέρος θὰ λάβῃ εὐμενῶς ὑπ' ὄψει τὴν διατυπωθεῖσαν περὶ τούτου ἐπιθυμίαν, λαμβάνον πάντοτε ὑπὸ σημείωσιν τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν ἀμοιβαίων οἰκονομικῶν σχέσεων.

Τὸ συμβαλλόμενον Μέρος, τὸ ὁποῖον θὰ ἐζήτει τὴν ἵδρυσιν τῶν νέων τούτων καταστημάτων, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἑτέρου Μέρους τὴν συγκατάθεσίν του ἄνευ ὅρων διὰ μόνον τὸν λόγον ἔτι τῷ προσφέρει ἐπ' ἀμοιβαιότητι τὴν ἵδρυσιν καταστημάτων ἐπὶ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἐδάφους. Τὸ συμβαλλόμενον Μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἀπευθύνεται ἡ ἐν λόγῳ αἴτησις θὰ εἶνε ἐλεύθερον νὰ δώσῃ ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν συγκατάθεσίν του.

Ἡ δοθεῖσα συγκατάθεσις εἰς τὸ ἕτερον τῶν Μερῶν πρὸς ἵδρυσιν τῶν εἰρημένων καταστημάτων συνεπάγεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸ ἕτερον τὴν ἵδρυσιν ὁμοίων ἰσαρίθμων καταστημάτων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους του.

Article 5.

Afin de régler dès à présent l'établissement des institutions prévues dans les articles 2 et 3 du présent arrangement, les Hautes Parties contractantes sont d'accord pour désigner, en ce qui concerne le lieu d'établissement des institutions en question, les villes d'Athènes et de Salonique, au choix du Gouvernement serbe, croate, slovène sur territoire hellénique et de Belgrade et de Skoplje au choix du Gouvernement hellénique sur territoire du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes.

Ce choix ne signifie pas que ces deux genres d'institutions doivent être établis dans la même ville.

Article 6.

Il est entendu que les Hautes Parties contractantes ne pourront demander la création de banques à la place de chambres de commerce et inversement. Ce n'est que l'établissement de l'institution correspondante qui pourra être demandé et obtenu toujours en nombre égal.

Article 7.

Les dispositions des articles précédents s'appliquent aussi aux chambres de commerce et aux banques mixtes helléno-serbo-croato-slovènes.

Les chambres de commerce et les banques mixtes étrangères ne sont pas visées par cette convention et restent soumises à la législation respective de chacune des Hautes Parties contractantes.

Athènes, le 2 Novembre 1927.

(L. S.) s. A. MICHALAKOPOULOS
» s. N. XYDAKIS
(L. S.) s. T. POPOVITCH
» s. S. KOUKITCH

Ἄρθρον 5.

Ὅπως κανονίσωσιν ἀπὸ τοῦδε τὰ τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν ὑπὸ τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τῆς παρούσης συμβάσεως προβλεπομένων ἱδρυμάτων, τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι νὰ ὑποδείξωσιν ὡς τόπους τῶν ἐν λόγῳ ἐγκαταστάσεων τὰς πόλεις τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Θεσσαλονίκης κατ' ἐκλογὴν τῆς σερβο-κροατο-σλοβενικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ τὰς πόλεις τοῦ Βελιγραδίου καὶ τῶν Σκοπίων κατ' ἐκλογὴν τοῦ ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων.

Ἡ ἐκλογὴ αὕτη δὲν σημαίνει ὅτι τὰ δύο ταῦτα εἴδη ἱδρυμάτων πρέπει νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει.

Ἄρθρον 6.

Ἐννοεῖται ὅτι τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἵδρυσιν τραπεζῶν ἀντὶ ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων καὶ τἀνάπαλιν. Μόνον ἡ ἵδρυσις ἀντιστοίχου καταστήματος δύναται νὰ ζητηθῇ καὶ ἐπιτευχθῇ πάντοτε εἰς ἴσον ἀριθμόν.

Ἄρθρον 7.

Αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου θὰ ἐφαρμόζωνται καὶ εἰς τὰ μικτὰ ἐμπορικὰ ἐπιμελητήρια καὶ τραπέζας ἑλληνο—σερβο-κροατο—σλοβενικάς.

Τὰ ξένα μικτὰ ἐπιμελητήρια καὶ τράπεζαι δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὴν σύμβασιν ταύτην, ἀλλὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927.

(Τ. Σ.) Α. Μιχαλακόπουλος
» Ν. Ξυδάκης
(Τ. Σ.) Τ. Πόποβιτς
» Σ. Κούκιτς

PROTOCOLE FINAL

Au moment de procéder à la signature du Traité de Commerce et de Navigation conclu à la date de ce jour entre la Grèce, et le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes les Plénipotentiaires soussignés, considérant qu'il est dans l' intérêt commun de donner le plus de développement possible aux relations économiques entre les deux pays et d'encourager le trafic et les transactions réciproques, ont fait les déclarations suivantes qui formeront partie intégrante du dit Traité.

I. En ce qui concerne le Traité de Commerce et de Navigation

Ad. article premier.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent de donner aux dispositions concernant l'admission, le séjour, l'établissement et l'exercice de professions de leurs ressortissants respectifs l'interprétation la plus libérale. Elles veilleront notamment à ce que l'accomplissement des formalités administratives requises par les lois des deux pays ne soit pas compliqué par des procédés dilatoires ou par l'application de mesures constituant des entraves à l'exercice des droits susdits de leurs ressortissants. Elles s'engagent par conséquent d'adopter toutes simplifications qu'elles jugeraient utiles de manière à leur assurer autant que possible une égalité dans le traitement réciproque.

Ad. article 5.

Les Hautes Parties contractantes, conformément à leur législation respective actuelle, sont d'accord de ne point exiger réciproquement le payement de droits ou taxes quelconques des négociants, fabricants, producteurs et de leurs commis-voyageurs pour leurs activités prévues par l'article 5 du présent Traité.

Tout en étant admis au bénéfice des avantages plus grands qui peuvent découler du traitement de la nation la plus favorisée, les privilèges et facilités prévus par l'article 5 seront reconnus aux personnes susdites pour autant que leur séjour dans le territoire de l'autre Partie contractante ne dépasse pas six mois par an.

Ad. articles 6 & 7.

Les Hautes Parties contractantes sont convenues qu'en ce qui concerne les produits naturels ou fabriqués, originaires et en provenance du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, visés par les al. 1 & 2 des articles susmentionnés, le montant des surtaxes de toutes sortes, perçues actuellement ou qui pourraient être perçues à l'avenir à l'importation en Grèce (telle que la taxe pour le service de l'emprunt forcé de 1922, les droits d'octroi, la taxe de statistique etc.) ne pourra en aucun cas excéder 75 o)o des droits du tarif douanier et que, d'autre part, les taxes de consommation perçues par l'Etat et les municipalités sur les marchandises importées de l'étranger, d'une espèce qui n'est pas produite ou fabriquée dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, peuvent être perçues dans ce pays aussi à l'avenir jusqu' à concurrence du montant actuel, mais ne peuvent être cependant ni augmentées, ni en cas de suppression ou de réduction, rétablies ou ramenées à leur montant antérieur.

Ad. article 15.

1) Dans le cas où l'une des Hautes Parties contractantes établirait à l'égard de tous les Etats des prohibitions ou des restrictions à l'exportation ou à l'importation, en dehors des exceptions prévues par le dit article et adopterait le système de contingents par voie de l'octroi de licences, l'autre Partie aura le droit d'appliquer à l'égard de la première des mesures analogues.

Il est bien entendu que cette autre Partie ne pourra répondre par de telles me-

ΤΕΛΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Κατ' ἣν στιγμὴν ὑπογράφεται ἡ Συνθήκη Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας ἡ συνομολογηθεῖσα σήμερον μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι, θεωροῦντες ὅτι εἶνε κοινὸν συμφέρον νὰ δοθῇ ἡ μεγίστη δυνατὴ ἀνάπτυξις εἰς τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις τῶν δύο χωρῶν καὶ νὰ ἐνθαρρυνθῶσιν αἱ ἀμοιβαῖαι συναλλαγαί, προέβησαν εἰς τὰς ἀκολούθους δηλώσεις αἵτινες θὰ ἀποτελέσωσιν ἀναπόσπαστον μέρος τῆς εἰρημένης Συνθήκης.

I. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Συνθήκην Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας

Προσθ. ἄρθρων πρώτων.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δώσωσιν εἰς τὰς διατάξεις τὰς σχετικὰς πρὸς τὴν παραδοχήν, τὴν διαμονήν, τὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὴν ἐξάσκησιν ἐπαγγελμάτων τῶν οἰκείων αὐτῶν ὑπηκόων τὴν μᾶλλον εὐρεῖαν ἑρμηνείαν. Ἰδιαιτέρως θὰ μεριμνῶσιν ὅπως ἡ ἐκπλήρωσις τῶν διοικητικῶν διατυπώσεων τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῶν νόμων τῶν δύο χωρῶν μὴ περιπλέκωνται διὰ μεθόδων ἀναβλητικότητος ἢ δι' ἐφαρμογῆς μέτρων ἀποτελούντων ἐμπόδια εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῶν εἰρημένων δικαιωμάτων τῶν ὑπηκόων των. Ὅθεν ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ εἰσαγάγωσι πᾶσαν χρήσιμον ἁπλοποίησιν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ ὑπὲρ αὐτῶν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀμοιβαίως ἰσότης δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων.

Προσθ. ἄρθρον 5.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη, συμφώνως πρὸς τὴν οἰκείαν αὐτῶν ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίαν, συμφωνοῦσι νὰ μὴ ἀπαιτῶσιν ἀμοιβαίως τὴν ἀπότισιν δικαιωμάτων ἢ τελῶν οἱωνδήποτε παρ' ἐμπόρων, ἐργοστασιαρχῶν, παραγωγέων καὶ τῶν περιοδευόντων αὐτῶν πρακτόρων διὰ τὰς ἐνεργείας των τὰς προβλεπομένας ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τῆς παρούσης Συνθήκης.

Καίπερ δικαιούμενα νὰ ἐπωφεληθῶσι μεγαλειτέρων πλεονεκτημάτων, ἅτινα ἤθελον ἀπορρεύσει ἐκ τῆς ῥήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους, τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 προβλεπόμενα προνόμια καὶ εὐκολίαι θὰ παρέχωνται εἰς τὰ εἰρημένα πρόσωπα ἐφ' ὅσον ἡ διαμονή των ἐπὶ τοῦ ἑδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους δὲν ὑπερβαίνει τοὺς ἕξ μῆνας κατ' ἔτος.

Προσθ. ἄρθρα 6 καὶ 7.

Τὰ Ὑψηλὰ συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσιν ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐν τῷ Βασιλείῳ τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων παραγόμενα ἢ ἐξ αὐτοῦ προερχόμενα φυσικὰ ἢ βιομηχανικὰ προϊόντα, περὶ ὧν προβλέπουσιν αἱ παράγραφοι 1 καὶ 2 τῶν ἄνω μνημονευομένων ἄρθρων, τὸ σύνολον τῶν παντοίων προσθέτων τελῶν ἅτινα εἰσπράττονται ἤδη ἢ δυνατὸν νὰ εἰσπράττωνται ἐν τῷ μέλλοντι κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰσαγωγὴν (ὅπως τὸ τέλος διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ καταναγκαστικοῦ δανείου τοῦ 1922, ὁ δημοτικὸς φόρος, ὁ φόρος στατιστικῆς κλπ.) εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 75 ο)ο τοῦ δασμοῦ τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου, καὶ ὅτι ἀφ' ἑτέρου τὰ τέλη καταναλώσεως τὰ εἰσπραττόμενα ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ὑπὸ τῶν Δήμων ἐπὶ τῶν ἔξωθεν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων τοῦ εἴδους ἐκείνων ἅτινα δὲν παράγονται ἢ δὲν κατασκευάζονται ἐν τῷ Βασιλείῳ τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, δύνανται νὰ εἰσπράττωνται ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ καὶ ἐφεξῆς συμφώνως πρὸς τὴν σημερινὴν διατύπωσιν, ἀλλὰ δὲν δύνανται οὐδὲ ν' αὐξηθῶσιν, οὐδ' ἐν περιπτώσει καταργήσεως ἢ ἐλαττώσεως αὐτῶν νὰ ἀποκατασταθῶσιν ἢ ἐπαναχθῶσιν εἰς τὴν προγενεστέραν αὐτῶν ἀξίαν.

Προσθ. ἄρθρον 15.

1) Ἐὰν ἡ περιπτώσει τὸ ἕν τῶν δύο Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἤθελεν ἐπιβάλει εἰς πάντα τὰ Κράτη ἀπαγορεύσεις ἢ περιορισμοὺς τῆς ἐξαγωγῆς καὶ εἰσαγωγῆς, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ εἰρημένου ἄρθρου προβλεπομένων ἐξαιρέσεων, καὶ εἰσαγάγῃ τὸ σύστημα τῆς παροχῆς ἀδειῶν δι' ὡρισμένας ποσότητας, τὸ ἕτερον Μέρος θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ ἐφαρμόσῃ ἀνάλογα μέτρα κατὰ τοῦ πρώτου.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἕτερον τοῦτο Μέρος δὲν θὰ δύναται νὰ προσφύγῃ εἰς τοιαῦτα μέτρα

sures que si les prohibitions ou restrictions établies par la première portaient directement atteinte à son exportation ou à son importation et étaient sensiblement préjudiciables à ses intérêts économiques.

Celle des deux Parties qui aurait provoqué les mesures de l'autre à son égard ne pourra invoquer le traitement de la nation la plus favorisée, ni exiger que ces dernières mesures revêtent un caractère général, c'est-à dire qu'elles soient applicables à l'égard de tous les Etats, étant donné qu'elles ne sont établies que comme réponse à ses propres mesures.

Celle des deux Hautes Parties contractantes qui se considérerait lésée par les prohibitions ou restrictions de l'autre Partie pourra adopter des mesures analogues soit immédiatement, soit, si les circonstances le permettent et toujours lorsqu'elle en a été préalablement avertie par le Gouvernement de cette autre Partie, proposer à celui-ci d'ouvrir des négociations en vue de régler la question par un accord spécial. Toutefois l'application des dites mesures pourra avoir lieu nonobstant ces négociations et pendant leur durée.

2) Si l'une des Hautes Parties contractantes venait à instituer par rapport à certaines marchandises des mesures ayant un caractère prohibitif ou restrictif de leur importation ou de leur exportation en fixant une qualité supérieure de ces marchandises excluant les qualités inférieures, par la désignation de leur constitution chimique ou de leur poids spécifique, l'autre Partie aura le droit d'appliquer à l'égard de la première des mesures analogues. Toutefois prenant en considération l'importance des raisons qui auront dicté l'institution de ce traitement ainsi que celle de leurs relations commerciales réciproques en général, évaluant aussi jusqu'à quel point celui-ci atteint ses intérêts économiques, cette autre Partie pourra s'entendre avec le Gouvernement de la première dans le but d'ouvrir des négociations en vue de régler la question par un accord spécial. Dans tous les cas la Partie contractante qui se sentirait touchée par les mesures de l'autre n'aura pas recours à des mesures retorsives avant d'avoir épuisé les moyens d'un arrangement, afin de ne pas porter préjudice aux relations commerciales mutuelles.

II. En ce qui concerne l'Arrangement relatif aux faveurs spéciales accordées au trafic frontière (Annexe A.).

Ad. articles 9 & 10.

Dans le cas où les dispositions des dits articles concernant les propriétés outre-frontière se montreraient dans leur application insuffisantes ou impraticables en tout ou en partie, les deux Gouvernements intéressés s'entendront pour étudier d'un commun accord les moyens appropriés au règlement de la question et pour conclure s'ils y a lieu un nouvel arrangement.

Ad. article 13.

Les demandes des propriétaires de troupeaux concernant la prise à bail de pâturages seront examinées avec diligence par les autorités requises par les lois respectives et tous soins seront donnés afin qu'il soit tenu compte avec bienveillance des intérêts des dits propriétaires relatifs à l'octroi des permis.

Si pour des raisons de sûreté publique ou de destination particulière concernant l'économie forestière certains sommets ou parties de montagnes étaient réservés par l'une des Parties contractantes, qui pour ces raisons en excluerait les pâturages, l'autre Partie ne pourra instituer des restrictions ou des prohibitions pareilles, tant que le droit de conduire le bétail à d'autres pâturages ne serait pas suspendu en général. Ce n'est que dans le cas où l'une des Parties contractantes prohiberait complètement la conduite du bétail aux pâturages de l'autre, que celle-ci serait autorisée d'avoir recours aux mêmes mesures.

III. En ce qui concerne l'arrangement concernant les épizooties.

(Annexe B.)

1. Les dispositions concernant les épizooties s'appliqueront seulement aux provenances de l'une ou de l'autre des Parties contractantes. L'admission d'animaux, produits bruts d'animaux et d'objets pouvant servir de véhicule à la contagion, provenant d'autres pays, traversant le territoire de l'une des Parties contrac-

ἢ μόνον ἐὰν αἱ ἀπαγορεύσεις καὶ οἱ περιορισμοὶ οἱ ἐπιβληθέντες ὑπὸ τοῦ πρώτου Μέρους προσέβαλον ἀμέσως τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν του καὶ ἦσαν αἰσθητῶς ἐπιζήμιοι εἰς τὰ οἰκονομικά του συμφέροντα.

Ἐκεῖνο τῶν δύο Μερῶν τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε προκαλέσει κατ' αὐτοῦ τὰ μέτρα τοῦ ἄλλου, δὲν θὰ δικαιοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ πλεονέκτημα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους οὐδὲ ν' ἀπαιτήσῃ ὅπως τὰ τελευταῖα ταῦτα μέτρα προσλάβωσι χαρακτῆρα γενικόν, δηλ. ὅπως ἐφαρμοσθῶσι καθ' ὅλων τῶν Κρατῶν, δεδομένου ὅτι ἐλήφθησαν μόνον ὡς ἀνταπόδοσις εἰς τὰ ἰδικά του μέτρα.

Ἐκεῖνο τῶν δύο Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν τὸ ὁποῖον θὰ ἐθεώρει ἑαυτὸ ζημιούμενον ὑπὸ τῶν ἀπαγορεύσεων καὶ περιορισμῶν τοῦ ἄλλου Μέρους, δικαιοῦται νὰ λάβῃ ἀνάλογα μέτρα εἴτε ἀμέσως ἢ, ἂν τὸ ἐπιτρέπωσιν αἱ περιστάσεις, καὶ πάντοτε μετὰ σχετικὴν προειδοποίησιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἄλλου τούτου Μέρους, νὰ προτείνῃ εἰς αὐτὸ τὴν ἔναρξιν διαπραγματεύσεων πρὸς κανονισμὸν τοῦ ζητήματος δι' εἰδικῆς συμφωνίας. Ἐν τούτοις ἡ ἐφαρμογὴ τῶν εἰρημένων μέτρων δύναται νὰ γίνῃ παρὰ τὰς διαπραγματεύσεις ταύτας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν.

2) Ἂν τὸ ἕν τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἐλάμβανεν ὡς πρὸς τινα ἐμπορεύματα μέτρα ἔχοντα χαρακτῆρα ἀπαγορευτικὸν ἢ περιοριστικὸν τῆς εἰσαγωγῆς ἢ τῆς ἐξαγωγῆς των, διὰ τοῦ καθορισμοῦ ποιότητος ἀνωτέρας τῶν ἐμπορευμάτων τούτων, ἀποκλειούσης τὰς κατωτέρας, λόγῳ τῆς χημικῆς των συστάσεως ἢ τοῦ εἰδικοῦ αὐτῶν βάρους, τὸ ἕτερον Μέρος θὰ δικαιοῦται νὰ ἐφαρμόσῃ κατὰ τοῦ πρώτου ἀνάλογα μέτρα. Ἐν τούτοις, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς σοβαρότητος τῶν λόγων οἵτινες ὑπηγόρευσαν τὰς ἀποφάσεις ταύτας ὡς καὶ ἐκείνης τῶν ἐν γένει ἐμπορικῶν ἀμοιβαίων σχέσεων καὶ ἐκτιμῶν μέχρι τίνος βαθμοῦ ταῦτα θίγουσι τὰ οἰκονομικά του συμφέροντα, τὸ ἕτερον τοῦτο Μέρος θὰ δύναται νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ πρώτου πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ κανονισθῇ τὸ ζήτημα δι' εἰδικῆς συμφωνίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ συμβαλλόμενον Μέρος τὸ ὁποῖον θὰ θεωρήσῃ ἑαυτὸ ζημιούμενον ἐκ τῶν μέτρων τοῦ ἄλλου δὲν θὰ προσφύγῃ εἰς μέτρα ἀνταποδόσεως πρὶν ἢ ἐξαντλήσῃ πᾶν μέσον συμβιβαστικῆς λύσεως τοῦ ζητήματος ἵνα μὴ πάθωσιν αἱ ἀμοιβαῖαι ἐμπορικαὶ σχέσεις.

II. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύμβασιν περὶ τῶν εἰς τὴν παραμεθόριον ἐμπορίαν παρεχομένων ἰδιαιτέρων εὐκολιῶν (Παράρτημα Α').

Προσθ. ἄρθρα 9 καὶ 10.

Εἰς ἣν περίπτωσιν αἱ διατάξεις τῶν εἰρημένων ἄρθρων τῶν ἀπορλεπόντων τὰς ἐκατέρωθεν τῆς μεθορίου ἰδιοκτησίας θὰ ἀπεδεικνύοντο κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἀνεπαρκεῖς ἢ ἀνέφικτοι ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, αἱ δύο ἐνδιαφερόμεναι Κυβερνήσεις θὰ συνεννοηθῶσιν ὅπως ἐξετάσωσι ἀπὸ κοινοῦ τὰ κατάλληλα μέσα πρὸς κανονισμὸν τοῦ ζητήματος καὶ συναμολόγησιν, ἂν συντρέχῃ λόγος, νέας συμβάσεως. ☐

Προσθ. ἄρθρον 13.

Αἱ αἰτήσεις τῶν ἰδιοκτητῶν ποιμνίων αἱ ἀφορῶσαι τὴν μίσθωσιν βοσκῶν θὰ ἐξετάζωνται ταχέως παρὰ τῶν κατὰ τοὺς νόμους τῶν δύο χωρῶν ἐντεταλμένων ἀρχῶν καὶ πᾶσα θὰ καταβάλληται φροντὶς ὅπως λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει εὐμενῶς τὰ συμφέροντα τῶν εἰρημένων ἰδιοκτητῶν σχετικῶς πρὸς τὴν ἔκδοσιν τῶν ἀδειῶν.

Ἂν διὰ λόγους δημοσίας ἀσφαλείας ἢ δι' ἰδιαιτέρους περιορισμοὺς ἀφορῶντας τὴν δασικὴν οἰκονομίαν, κορυφαί τινες ἢ τμήματα ὀρέων ἐπεφυλάσσοντο ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, τὸ ὁποῖον διὰ τοὺς λόγους τούτους θὰ ἀπέκλειεν ἐκεῖθεν τὰς βοσκάς, τὸ ἕτερον Μέρος δὲν θὰ δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς ἀντίστοιχα περιοριστικὰ ἢ ἀπαγορευτικὰ μέτρα ἐφ' ὅσον τὸ δικαίωμα τοῦ ὁδηγεῖν τὰ ποίμνιά του εἰς ἄλλας βοσκὰς δὲν ἔχει γενικῶς ἀρθῇ. Μόνον ἐν ἢ περιπτώσει τὸ ἕτερον τῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἀπαγορεύσῃ ἐντελῶς τὰς βοσκάς του εἰς τὰ ποίμνια τοῦ ἄλλου, τὸ ἄλλο τοῦτο Μέρος θὰ δικαιοῦται νὰ προσφύγῃ εἰς τὰ αὐτὰ μέτρα.

III. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύμβασιν περὶ ἐπιζωοτίας (Παράρτημα Β').

1) Αἱ σχετικαὶ πρὸς τὰς ἐπιζωοτίας διατάξεις θὰ ἐφαρμόζωνται μόνον εἰς τὰς προελεύσεις τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν. Ἡ παραδοχὴ ζώων, ἀκατεργάστων ζωϊκῶν προϊόντων καὶ ἀντικειμένων δυναμένων νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς

tantes pour arriver sur le territoire de l'autre en vue de l'importation ou du transit est en dehors du cadre des dispositions de l'Annexe B.

2. Dans le trafic-frontière les envois de volaille composés de moins de 50 têtes devront être accompagnés seulement d'un certificat attestant que la commune de provenance et les communes voisines sont exemptes d'épizooties.

Aucun certificat ne sera exigé dans le trafic-frontière pour la viande fraîche et préparée de bêtes bovines, de porc, de chèvre et de mouton, de même que pour la volaille tuée en tant qu'elles servent au propre besoin des habitants des zones-frontières. Il en sera de même pour le fumier.

Sera considéré comme trafic-frontière aux termes des deux alinéas précédents le trafic des objets y mentionnés provenant de l'une des zones-frontières et destinés à l'usage de l'autre zone-frontière.

3. Aucun certificat ne sera exigé pour la viande préparée jusqu'à 5 kg. dans le trafic postal privé et dans le trafic de voyage privé.

4. Le transit direct d'animaux vivants de volailles, de produits d'animaux, et d'objets mentionnés à l'article 1: er, des territoires de l'une des Parties contractantes à travers les territoires de l'autre sera admis aux conditions prescrites à l'importation, bien entendu que l'importation dans le pays de destination ou s'il y a lieu le transit à travers les pays à transiter ne soit pas interdit.

5. Les stations d'entrée pour la trafic mentionné à l'article premier de l'arrangement concernant les épizooties sont les suivantes:

Dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes:

Guevgueliia;
Bitolj;

Dans la République hellénique;

Salonique,
Florina (station du chemin de fer).

De nouvelles stations d'entrée, aux termes de l'article premier ne pourront être établies qu'après entente préalable entre les Gouvernements des Parties contractantes.

6. Les précautions sanitaires que chacune des Parties contractantes jugera utiles d'adopter envers les animaux et la volaille vivante munis de documents réguliers et trouvés sains au passage de la frontière seront, dans son propre territoire limitées au minimum indispensable.

7. L'exportation d'animaux vivants de provenance des territoires du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes dans ceux de la République hellénique ainsi que leur transit ne sera soumis à aucune autorisation ni permission préalable.

8. La viande importée, fraiche ou préparée, sera soumise dans les lieux de destination aux mêmes prescriptions sanitaires que la viande indigène. Le présence des viscères (poumons, coeur etc.)des animaux dont la viande fraiche importée provient ne sera pas exigée.

9. Les certificats d'origine et de santé, dont, au terme des articles 2 et 4 de cet arrangement doivent être munis les animaux, la volaille vivante ou abattue,les produits bruts d'animaux, la viande fraiche ou préparée et les objets pouvant servir de véhicule aux maladies contagieuses, sont affranchis de visa consulaire, qui ne sera pas exigé.

10. Ce Protocole final fait partie intégrante de l'Arrangement sur les épizooties (Annexe B), lequel, bien entendu, ne peut modifier en quoi que ce soit les droits accordés par la Convention du 10 Mai 1923 concernant le fonctionnement du service vétérinaire dans la zone franche serbe (Protocole B).

Athènes, le 2 Novembre 1927.

(L. S.) s. A. MICHALAKOPOULOS
» s. N. XYDAKIS
(L. S.) s. T. POPOVITCH
» s. S. KOUKITCH

μεταδοτικῶν μολύνσεων.προερχομένων δὲ ἐξ ἄλλων χωρῶν καὶ διερχομένων τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν διὰ νὰ φθάσωσιν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ ἄλλου, εἴτε πρὸς εἰσαγωγὴν εἴτε πρὸς διαμετακόμισιν,δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Παραρτήματος Β'.

2. Εἰς τὴν παραμεθόριον ἐμπορίαν αἱ ἀποστολαὶ πουλερικῶν συγκείμεναι ἀπὸ ὀλιγωτέρας τῶν 50 κεφαλῶν πρέπει νὰ συνοδεύωνται δι' ἑνὸς μόνον πιστοποιητικοῦ βεβαιοῦντος ὅτι ἡ κοινότης τῆς προελεύσεως καὶ αἱ γειτονικαὶ πρὸς αὐτὴν κοινότητες εἶναι ἀπηλλαγμέναι ἐπιζωοτίας.

Οὐδὲν πιστοποιητικὸν θὰ ἀπαιτῆται κατὰ τὴν παραμεθόριον ἐμπορίαν διὰ νωπὰ ἢ παρεσκευασμένα κρέατα βοῶν, χοίρων, αἰγῶν καὶ προβάτων ὡς καὶ διὰ πουλερικὰ ἐσφαγμένα ἐφ' ὅσον χρησιμοποιοῦνται διὰ τοὺς κατοίκους τῶν μεθοριακῶν ζωνῶν. Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ διὰ τὴν κόπρον.

Θεωρεῖται παραμεθόριος ἐμπορία συμφώνως πρὸς τὰς δύο προηγουμένας παραγράφους ἡ ἐμπορία τῶν ἐν αὐταῖς μνημονευομένων ἀντικειμένων τῶν προερχομένων ἀπὸ τὴν μίαν τῶν μεθοριακῶν ζωνῶν καὶ προωρισμένων εἰς χρῆσιν τῆς ἑτέρας μεθοριακῆς ζώνης.

3. Οὐδὲν πιστοποιητικὸν θὰ ἀπαιτῆται διὰ κρέας παρεσκευασμένον μέχρι βάρους 5 χιλιογράμμων ἀποστελλόμενον ταχυδρομικῶς ἢ ἄλλως πρὸς ἰδιωτικὴν χρῆσιν.

4. Ἡ ἀπ' εὐθείας ἐμπορία ζώων ζώντων, πουλερικῶν, προϊόντων ζώων καὶ ἀντικειμένων ἀναφερομένων εἰς τὸ ἄρθρον 1 ἀπὸ τὰ ἐδάφη τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν διὰ μέσου τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου θὰ γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπομένους διὰ τὴν εἰσαγωγὴν, ἐφ' ὅσον ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν χώραν τοῦ προορισμοῦ ἢ ἐνδεχομένως ἡ διαμετακόμισις διὰ μέσου τῆς χώρας ἣν θὰ διέλθῃ δὲν ἔχει ἀπαγορευθῇ.

5. Οἱ σταθμοὶ εἰσόδου διὰ τὴν εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τῆς σχετικῆς πρὸς τὰς ἐπιζωοτίας Συμβάσεως εἶνε οἱ ἀκόλουθοι :

Εἰς τὸ Βασίλειον τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων.
Ἡ Γευγελή.
Τὸ Μοναστήριον.
Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Δημοκρατίαν :
Ἡ Θεσσαλονίκη.
Ἡ Φλώρινα (Σιδ. Σταθμ.).

Νέοι σταθμοὶ εἰσαγωγῆς συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τοῦ πρώτου ἄρθρου δὲν θὰ ὁρισθῶσιν ἢ μόνον κατόπιν προηγουμένης συνεννοήσεως τῶν Κυβερνήσεων τῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

6. Τὰ ὑγειονομικὰ προφυλακτικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ κρίνῃ χρήσιμα νὰ λάβῃ διὰ τὰ ζῶα καὶ τὰ ζῶντα πουλερικὰ τὰ ἐφωδιασμένα διὰ κανονικῶν πιστοποιητικῶν καὶ εὑρεθέντα ὑγιᾶ κατὰ τὴν διάβασιν τῆς μεθορίου θὰ περιορίζωνται ἐν τῷ ἰδίῳ του ἐδάφει εἰς τὰ ἀπαραιτήτως ἐλάχιστα.

7. Ἡ ἐξαγωγὴ ζώντων ζώων προερχομένων ἐκ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς καὶ ἡ διαμετακόμισις αἰγῶν δὲν θὰ ὑποβάλληται εἰς οὐδεμίαν προηγουμένην ἄδειαν.

8. Τὸ εἰσαγόμενον νωπὸν ἢ παρεσκευασμένον κρέας θὰ ὑποβάλληται εἰς τοὺς τόπους τοῦ προορισμοῦ εἰς τὰς αὐτὰς ὑγειονομικὰς διατάξεις εἰς ἃς καὶ τὸ ἰθαγενὲς κρέας. Δὲν θὰ ἀπαιτῆται ἡ παρουσία τῶν σπλάγχνων (πνευμόνων, καρδίας κλπ.) τῶν ζώων ἐξ ὧν ἐλήφθη τὸ νωπὸν κρέας.

9. Τὰ πιστοποιητικὰ προελεύσεως καὶ τὰ ὑγειονομικὰ δι' ὧν πρέπει νὰ συνοδεύωνται κατὰ τὰ ἄρθρα 2 καὶ 4 τῆς συμβάσεως ταύτης τὰ ζῶα, τὰ πουλερικὰ ζῶντα ἢ ἐσφαγμένα, τὰ ἀκατέργαστα προϊόντα τῶν ζώων, τὸ νωπὸν ἢ παρεσκευασμένον κρέας καὶ τὰ ἀντικείμενα τὰ δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μεταδοτικὰ μολυσματικῶν νόσων, εἶνε ἀπηλλαγμένα προξενικῆς θεωρήσεως, ἥτις δὲν θὰ ἀπαιτῆται.

10. Τὸ τελικὸν τοῦτο Πρωτόκολλον ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τῆς Συμβάσεως ἐπὶ τῶν ἐπιζωοτιῶν (Παράρτημα Β'.) τὸ ὁποῖον ἐννοεῖται οὐδαμῶς δύναται νὰ τροποποιήσῃ τὰ δικαιώματα τὰ ἐκχωρηθέντα ὑπὸ τῆς Συμβάσεως τῆς 10ης Μαΐου 1923 τῆς ἀφορώσης τὴν λειτουργίαν τῆς κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Σερβικῇ ζώνῃ (Πρωτόκολλον Β'.).

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927.

(Τ. Σ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
» Ν. ΞΥΔΑΚΗΣ
(Τ. Σ.) Τ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ
» Σ. ΚΟΥΚΙΤΣ

PROTOCOLE DE SIGNATURE.

Au moment de signer à la date d'aujourd'hui le Traité de Commerce et de Navigation conclu entre le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes et la République Hellénique, et les Plénipotentiaires du Gouvernement des Serbes, Croates et Slovènes ont signalé à l'attention des Plénipotentiaires du Gouvernement hellénique le préjudice causé aux relations commerciales entre les deux pays par les fluctuations provenant de la fixation fréquente en Grèce du taux des coëfficients de majoration des droits de douane et ont demandé qu'il ne soit procédé à ces fixations qu'à des intervalles le plus possible éloignés et par périodes non moindres de trois mois.

Les dits Plénipotentiaires ont en outre relevé l'intérêt tout particulier du Gouvernement serbe-croate-slovène aux questions concernant la fixation du poids spécifique du blé et des conditions sous lesquelles l'importation de la farine quant à son caractère chimique était permise en Grèce. Ils ont exprimé l'espoir que le Gouvernement hellénique voudrait prendre au plus tôt des mesures permettant l'importation en Grèce du blé d'origine serbe-croate-slovène et ne pas persister à la fixation d'un poids spécifique et de la constitution chimique de la farine de blé, fixation qui présentement l'exclut. Les Plénipotentiaires du Gouvernement des Serbes, Croates et Slovènes ont remarqué que cette fixation instituait une entrave à la liberté du commerce entre les deux pays et en cela était en opposition à l'esprit et au but du Traité.

Les Plénipotentiaires du Gouvernement hellénique en prenant acte de ces déclarations et en reconnaissant l'intérêt du Gouvernement des Serbes, Croates et Slovènes aux questions susdites, ont déclaré à leur tour qu'en ce qui concerne la demande ayant trait à la fixation du taux des coëfficients de majoration, inférieurs au cours de la parité de la drachme métallique, à des intervalles le plus possible éloignés et par périodes non moindres de trois mois, ils sont d'accord de faire droit à cette demande et de ne modifier le taux de ces coëfficients qu'au moins par périodes de trois mois. Quant aux autres questions posées par les Plénipontentiaires du Gouvernement des Serbes, Croates et Slovènes, ils ont déclaré que celles-ci faisaient déjà l'objet d'une étude particulièredes services de l'administration bellénique compétente en vue de leur réglementation définitive et que, sans préjudice des dispositions de l'article 15 du Traité et de l'ad. article 15 du protocole final, ils s'engageaient de recommander à leur Gouvernement de vouloir bien apporter au plus tôt dans un esprit favorable la solution que les dites questions comportent.

Athènes, le 2 Novembre 1927.

(L. S.) s. A. MICHALAKOPOULOS (L. S.) s. T. POPOVITCH
» s. N. XYDAKIS » s. S. KOUKITCH

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ

Καθ' ἣν στιγμὴν ὑπογράφεται ὑπὸ σημερινὴν χρονολογίαν ἡ Συνθήκη Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας, ἡ συνομολογηθεῖσα μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τοῦ Βασιλείου τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, οἱ πληρεξούσιοι τῆς Κυβερνήσεως τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν τῶν πληρεξουσίων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς προσγινομένης εἰς τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις τῶν δύο χωρῶν ζημίας ὑπὸ τῶν διακυμάνσεων αἵτινες προκύπτουσιν ἐκ τῆς συχνῆς ἐν Ἑλλάδι τροποποιήσεως τοῦ συντελεστοῦ τῆς αὐξήσεως τῶν τελωνειακῶν δασμῶν καὶ ἐζήτησαν νὰ μὴ γίνωνται αἱ τροποποιήσεις αὗται ἢ κατὰ διαστήματα ὅσον τὸ δυνατὸν μεμακρυσμένα καὶ κατὰ περιόδους οὐχὶ συντομωτέρας τῶν 3 μηνῶν.

Οἱ εἰρημένοι πληρεξούσιοι ἐτόνισαν προσέτι τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τῆς σερβοκροατο-σλουβενικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ ζητήματα τὰ σχετικὰ πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ εἰδικοῦ βάρους τοῦ σίτου καὶ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ἀλεύρων ἐν σχέσει πρὸς τὴν χημικὴν αὐτῶν σύνθεσιν ἐπιτρέπεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐξέφρασαν δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ λάβῃ τὸ ταχύτερον μέτρα ἐπιτρέποντα τὴν εἰς Ἑλλάδα εἰσαγωγὴν σίτου σερβο-κροατο-σλοβενικοῦ καὶ δὲν θὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὸν καθορισμὸν εἰδικοῦ βάρους καὶ ὑξύτητος τῶν ἐκ σίτου ἀλεύρων, καθορισμὸν ὅστις σήμερον τὰ ἀποκλείει.

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Κυβερνήσεως τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων παρετήρησαν ὅτι ὁ καθορισμὸς οὗτος ἀπετέλει ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐμπορίου μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν καὶ κατὰ τοῦτο ἦτο εἰς ἀντίφασιν πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν τῆς Συνθήκης.

Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, λαβόντες ὑπὸ σημείωσιν τὰς δηλώσεις αὐτὰς καὶ ἀναγνωρίζοντες τὸ συμφέρον τῆς Κυβερνήσεως τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων εἰς τὰ ζητήματα ταῦτα, ἐδήλωσαν ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν αἴτησιν σχετικῶς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ συντελεστοῦ τῆς αὐξήσεως τῶν τελωνειακῶν δασμῶν, κατωτέρου τῆς ἀκεραίας τιμῆς τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς, κατὰ χρονικὰ διαστήματα ὅσον τὸ δυνατὸν μεμακρυσμένα καὶ κατὰ περιόδους οὐχὶ συντομωτέρας τῶν 3 μηνῶν, συμφωνοῦσι νὰ ἱκανοποιήσωσι τὴν αἴτησιν ταύτην καὶ νὰ μὴ τροποποιῶσι τοὺς συντελεστὰς τούτους ἢ κατὰ περιόδους ὄχι μικροτέρας τῶν 3 μηνῶν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἄλλα ζητήματα, τὰ τεθέντα ὑπὸ τῶν πληρεξουσίων τῆς Κυβερνήσεως τῶν Σέρβων, Κροατῶν καὶ Σλοβένων, ἐδήλωσαν ὅτι ταῦτα μελετῶνται ἤδη ὅλως ἰδιαιτέρως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τῆς Ἑλληνικῆς διοικήσεως διὰ νὰ κανονισθῶσιν ὁριστικῶς καὶ ὅτι, διατηρουμένων ἀκεραίων τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 15 τῆς Συνθήκης καὶ τοῦ προσθέτου ἄρθρου 15 τοῦ τελικοῦ Πρωτοκόλλου, ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συστήσωσιν εἰς τὴν Κυβέρνησίν των ὅπως εὐαρεστηθῇ νὰ ἐπιφέρῃ ὡς τάχιστα ὑπὸ πνεῦμα εὐνοϊκὸν τὴν ἁρμόζουσαν εἰς ταῦτα λύσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927.

(Τ.Σ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (Τ.Σ.) Τ. ΠΟΠΟΒΙΤΣ
(Τ.Σ.) Ν. ΞΥΔΑΚΗΣ (Τ.Σ.) Σ. ΚΟΥΚΙΤΣ

(MODÈLE)

NOM DE L'ÉTAT

(Autorité de délivrance)

CARTE DE LÉGITIMATION POUR VOYAGEURS DE COMMERCE

valable pendant douze mois à compter de la date de délivrance.

———o———

Bon pour ..... No de la carte .. ..
Il est certifié par la présente que le porteur de cette carte,
M ..... né à .....
demeurant à ..... rue ..... n.º .....
Possède [1] .....
à .....
.. ..
(ou) est commis-voyageur au service { de la maison / des maisons } .....
à .....
qui { possède [1] / possèdent } .....
sous la raison de commerce .....

Le porteur de cette carte se proposant de recueillir des commandes dans les pays susvisés et de faire des achats pour la (les) maison (s) dont il s'agit, il est certifié que ladite (lesdites) maison (s) est (sont) aurtorisée (s) à pratiquer son (leurs) industrie (s) et son (leurs) commerce (s) à (.....) et y paie (nt) les contributions légales à cet effet.

(.....), le ..... 19.....

Signature du chef de la (des) maisons):

.....

Signalement du porteur :

Age .....

Taille .....

Cheveux .....

Signes particuliers .....

Signature du porteur :

.....

1 Indication de la fabrique ou du commerce.

N.B.— On ne doit remplir que la rubrique 1 du formulaire, lorsqu'il s'agit du chef d'un établissement commercial ou industriel.

(ΠΡΟΤΥΠΟΝ)

ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

('Εκδίδουσα 'Αρχή)

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΝΤΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΝ

'Ισχῦον ἐπὶ 12 μῆνας ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐκδόσεως

———o———

Καλὸν διὰ .....'Αριθ. Δελ .....
Πιστοποιεῖται διὰ τοῦ παρόντος, ὅτι ὁ φέρων τὸ δελτίον τοῦτο,
κ. .....γεννηθεὶς .....
ἐν .....ἔχει (1) .....
..... ἐν .....
ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν .....
.. ..
ἢ εἶνε περιοδεύων ὑπάλληλος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν { τοῦ οἴκου / τῶν οἴκων } .. ..
ὅστις ἔχει (1) { ..... / οἵτινες ἔχουσι } .....
ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν .....

'Ο φέρων τὸ δελτίον τοῦτο προτίθεται νὰ συλλέξῃ παραγγελίας εἰς τὰς ἀνωτέρω ἀναφερομένας χώρας καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ἀγορὰς διὰ τὸν οἶκον (ἢ τοὺς οἴκους) περὶ ὧν πρόκειται, ἐφ' ᾧ πιστοποιεῖται, ὅτι ὁ ρηθεὶς οἶκος (ἢ οἱ ρηθέντες οἶκοι) ἔχει (ἔχουσι) τὴν ἄδειαν νὰ ἐξασκῶσι τὴν βιομηχανίαν αὐτοῦ (αὐτῶν) καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ (αὐτῶν) ἐν (.....) καὶ καταβάλλει (καὶ καταβάλλουσι) τοὺς πρὸς τοῦτο νομίμους φόρους.

'Εν ..... τῇ ..... 19....

'Υπογραφὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ (τῶν) οἴκου (ων)

.....

Περιγραφὴ τοῦ φέροντος :

'Ηλικία .....

'Ανάστημα .....

Κόμη .....

Εἰδικὰ σημεῖα .....

'Υπογραφὴ τοῦ φέροντος

.....

(1) "Ονομα ἐργοστασίου ἢ μνεία τοῦ ἐμπορίου.

Σημ.—Δέον νὰ πληροῦται μόνον τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1 τοῦ προτύπου, ἐν ᾗ περιπτώσει πρόκειται περὶ τοῦ ἀρχηγοῦ ἐμπορικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ καταστήματος.

Περὶ ἀποδοχῆς ὑπὸ ὅρους παρὰ τῆς Ἑλλάδος τῆς ῥήτρας τοῦ 36ου ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ διαρκοῦς δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης τῆς Χάγης περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, ἔχον οὕτω:

"Αρθρον μόνον.

Παρέχεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ἐξουσιοδότησις ἵνα προσχωρήσῃ διὰ μίαν πενταετίαν εἰς τὴν ῥήτραν τοῦ 36ου ἄρθρου τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης τῆς Χάγης περὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀμοιβαιότητος καὶ ὑπὸ ἐπιφυλάξεις, ὧν τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ διατύπωσις θέλει ἀποφασισθῇ ἐν Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ.

Εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος νόμου.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. "περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης τὴν 21ην Σ)βρίου 1925 μετὰ τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας συνθήκης συνδιαλλαγῆς καὶ ὑποχρεωτικῆς διαιτησίας, ἔχον οὕτω:

"Αρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀὸ 30 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. "περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Γενεύῃ ὑπογραφείσης τὴν 21 Δ)βρίου 1925 μετὰ τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας Συνθήκης Συνδιαλλαγῆς καὶ Ὑποχρεωτιβῆς Διαιτησίας, ἔχον ὡς ἀκολούθως.

ΣΥΝΘΗΚΗ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον διαπνεόμενοι ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ συσφίξωσι τοὺς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἑλβετίαν ἑνοῦντας δεσμοὺς φιλίας καὶ λύσωσιν, ἐφόσον εἶναι δυνατόν, διὰ συμβιβαστικῆς ὁδοῦ ἢ διὰ δικαστικῆς διακανονίσεως τὰς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν τυχὸν ἀναφυομένας διαφορὰς ἀπεφάσισαν νὰ συνομολογ'σωσι πρὸς τοῦτο συνθήκην καὶ ὑπέδειξαν τοὺς πληρεξουσίους αὐτῶν, ἤτοι:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τὸν κ. Ἀλέξανδρον Κραπάνον, Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας ἐν Παρισίοις τὸ δὲ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον τὸν κ. Ἰωσὴφ Μόττα (Giuseppe Motta), μέλος τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου, Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Πολιτικῶν Ὑποθέσεων τῆς Ἑλβετικῆς Ὁμοσπονδίας.

Οἵτινες ἀνακοινώσαντες ἀλλήλοις τὰ πληρεξούσια αὐτῶν ἔγγραφα, εὑρεθέντα ἐν τάξει, συνεβάλοντο τὰ ἑπόμενα.

"Αρθρον 1.

Τὰ Συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβάλωσιν εἰς συμβιβαστικὴν διαδικασίαν ἁπάσας τὰς οἱασδήποτε φύσεως διαφορὰς αἵτινες ἤθελον τυχὸν ἀναφυῇ μεταξὺ αὐτῶν καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν ἤθελε καταστῇ δυνατὸν νὰ λυθῶσιν ἐντὸς λογικῆς ρυθεσμίας διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ.

Ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας τῆς πρὸς συμβιβασμὸν διαδικασίας θέλει ἐκζητηθῇ δικαστικὴ διακανόνισις συμφώνως πρὸς τὸ 15ον ἄρθρον καὶ τὰ κατόπιν ἄρθρα τῆς παρούσης συνθήκης.

Μένουσιν ἐπιπεφυλαγμέναι αἱ διαφοραί, διὰ τὴν λύσιν τῶν ὁποίων ὁρίζεται δικονομία δι' ἄλλων συμβάσεων δικτελουσῶν ἐν ἰσχύι μετξὺ τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν.

"Αρθρον 2.

Ἂν πρόκειται περὶ διαφορᾶς, ἥτις συμφώνως πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν νομοθεσίαν τοῦ ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ὑπάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων, τὰ ἐναγόμενον μέρος θέλει δύνασθαι νὰ ἐνίσταται κατὰ τῆς ὑποβολῆς τῆς διαφορᾶς ταύτης εἰς συμβιβαστικὴν διαδικασίαν ἐνδεχομένως δὲ καὶ εἰς δικαστικὴν διακανόνισιν πρὸ τῆς ἐκδόσεως ὁριστικῆς ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας δικαστικῆς ἀρχῆς.

Ἡ περὶ συμβιβασμοῦ αἴτησις ἐντοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ὑποβληθῇ τὸ βραδύτερον ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως ταύτης.

"Αρθρον 3.

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη θέλουσι συστήσει διαρκῆ συμβιβαστικὴν ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐκ τριῶν μελῶν

TRAITE

Le Président de la République Hellénique et le Conseil Fédéral Suisse animés du désir de resserrer les liens d'amitié qui unissent la Grèce et la Suisse et de résoudre autant que possible, par voie de conciliation ou de réglement judiciaire, les différends qui viendraient à s'élever entre les deux pays, ont résolu de conclure, à cet effet un traité et ont désigné leurs Plénipotentiaires, savoir :

Le Président de la République Hellénique Monsieur Alexandre Carapanos, Envoyé extraordinaire et Ministre plénipotentiaire de la République Hellénique à Paris; le Conseil Fédéral Suisse : Monsieur Giuseppe Motte, Conseiller Fédéral, Chef du Département Politique Fédéral : Lesquels après être fait connaitre leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

Article 1.

Les Parties contractantes s'engagent à soumettre à une procédure de conciliation tous les différends, de quelque nature qu'ils soient, qui s'éléveraient entre elles et n'auraient pu être résolus par la voiediplomatique dans un délai raisonable.

En cas d'échec de la procédure de conciliation un règlement judiciaire sera recherché conformément, aux articles 15 et suivants du présent traité.

Demeurent réservés les différends pour la solution desquels une procédure spéciale est prescrite par d'autres conventions en vigueur entre les Parties contractantes.

Article 2.

S'il s'agit d'un différend qui, à teneur de la législation intérieure de l'une de Parties, relève de la compétence des tribunaux, la partie défenderesse pourra s'opposer à ce qui qu'il soit soumis à une procédure de conciliation et, le cas échéant, à un règlement judiciaire avant qu'un jugement définitif ait été rendu par l'autorité judiciaire compétente.

La demande de concliation devra, dans ce cas, être formée une année, au plus tard, à compter de ce jugement.

Article 3.

Les parties contractantes institueront une Commission permanante de conciliation composée de trois membres.

Ἑκάτερον τῶν μερῶν θέλει διορισει ἀνὰ ἕν μέλος κατ' ἀρέσκειαν καὶ θέλουσιν ὑποδείξει τὸν Πρόεδρον ἐκ κοινῆς συμφωνίας., Ὁ Πρόεδρος δέον νὰ μὴ εἶναι ὑπήκοος τῶν συμβαλλομένων μερῶν οὐδὲ νὰ ἔχῃ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους των, οὔτε νὰ διατελῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῶν.

Ἐνόσῳ δὲν ἔχει ἀρχίσῃ ἡ διαδικασία ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ παύῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ διορισθὲν μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ ὑποδεικνύῃ διάδοχον τούτου, ὡσαύτως δὲ καὶ νὰ ἀποσύρῃ τὴν διὰ τὸν διορισμὸν τοῦ Προέδρου συγκατάθεσιν αὐτοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θέλει εἶσθαι δυνατὸν νὰ ἐνεργῆται ἀμελητὶ ἡ ἀντικατάστασις τῶν μελῶν ὧν ἔληξεν ἡ ἐντολή.

Ἡ ἀντικατάστασις τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς θέλει γίγνεσθαι κατὰ τὸν τρόπον, ὅστις καθωρίσθη διὰ τὸν διορισμὸν αὐτῶν.

"Αρθρον 4.

Ἡ συμβιβαστικὴ Ἐπιτροπὴ θέλει καταρτισθῇ ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων τῆς παρούσης συνθήκης.

"Ἂν ὁ διορισμὸς τοῦ Προέδρου δὲν ἠθελε συντελεσθῇ ἐντὸς τῆς ρηθείσης προθεσμίας ἢ, ἂν πρόκειται περὶ ἀντικαταστάσεως ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς χηρεύσεως τῆς προεδρικῆς ἕδρας, ὁ Πρόεδρὸς ἐν περιπτώσει μὴ συμφωνίας μεταξὺ τῶν μερῶν καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἑτέρου τούτων, θέλει ὑποδεικνύεσθαι ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἂν οὗτος συγκατεθῇ εἰς τοῦτο.

"Αρθρον 5.

Ἡ συμβιβαστικὴ Ἐπιτροπὴ θέλει ἔχει ὡς καθῆκον νὰ διευκολύνῃ τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς διαφωτίζουσα δι' ἀμερολήπτου καὶ εὐσυνειδήτου ἐξετάσεως τὰ πραγματικὰ γεγονότα καὶ διατυποῦσα πρωτάσεις πρὸς διακανονισμὸν τῆς ἀμφισβητήσεως.

Θέλει δὲ ἐπιλαμβάνεσθαι τῆς ἐξετάσεως κατόπιν αἰτήσεως ἀπευθυνομενης εἰς τὸν Πρόεδρον ὑφ' ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Ἡ αἴτησις αὕτη θέλει ἀνακοινοῦσθαι συγχρόνως εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος ὑπὸ τοῦ μέρους τοῦ αἰτοῦντος τὴν ἔναρξιν τῆς συμβιβαστικῆς διαδικασίας.

"Αρθρον 6.

Ἡ Συμβιβαστικὴ Ἐπιτροπὴ θέλει συνέρχεσθαι εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὑποδεικνυόμενον τόπον, ἐκτὸς ἂν ἠθελε συμφωνηθῇ ἄλλως.

"Αρθρον 7.

Ἡ ἐνώπιον τῆς συμβιβαστικῆς Ἐπιτροπῆς διαδικασία θέλει διεξάγεσθαι κατ' ἀντιμωλίαν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει κανονίζει μόνη τὴν δικονομίαν λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις, τὰς ἀναγραφομένας ἐν τῷ τίτλῳ ΙΙΙ τῆς περὶ εἰρηνικῆς διακανονίσεως τῶν Διεθνῶν συγκρούσεων συμβάσεως Χάγης τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1907, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχῃ ἀντίθετος ἀπόφασις εἰλημμένη παμψηφεί.

"Αρθρον 8.

Αἱ διασκέψεις τῆς συμβιβαστικῆς Ἐπιτροπῆς θέλουσι γίγνεσθαι κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἐκτὸς ἂν ἡ Ἐπιτροπὴ ἀποφασίσῃ ἄλλως ἐκ συμφώνου μετὰ τῶν μερῶν.

"Αρθρον 9.

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη θέλουσιν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διορίζωσι παρὰ τῇ Συμβιβαστικῇ Ἐπιτροπῇ εἰδικοὺς ὑπαλλήλους, οἵτινες θέλουσι χρησιμεύσει συγχρόνως καὶ ὡς μεσάζοντες μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Elles nommeront chacune un membre à leur gré et désigneront le président d'un commun accord. Le président ne devra nièbre ressortissant des parties conteactantes ni avoir son domicile sur leur territoire ou se trouver à leur service.

Tant que la procédure n'est pas ouverte, chacune des parties contractantes aura le droit de révoquer le Commisasire nommé par elle et de lui désigner un succeseur, comme aussi de retirer son consentment à la nomination du président. Dans ce cas, il y aura lieu de procéder sans délai au remplacement des membres dont le mandat a pris fin.

Il sera pourvu au remplacement des commissaires selon le mode fixé pour leur nomination.

Article 4.

La Commission de conciliation sera consituée dans les six mois qui suivront l'échange des ratification du présent traité.

Si la nomination du président n'intervenait pas dans ledit délai, ou en cas de remplacement, dans les trois mois à compter de la vacance du siège, il sera désigné, à défaut d'entente entre les parties et à la requête de l'une d'entre elles, par le président des Etats—Unis d'Amérique, s'il y consent.

Article 5.

La Commission de conciliation aura pour tâche de faciliter la solution du différend, en éclaicissant par un examen impartial et consciencieux les questions de fait et en formulant des propositions en vue de règlement de la contestation.

Elle sera saisie sur requête adressée à son Président par l'une des Parties contractantes.

Notification de cette requête sera faite, en même temsp à la partie adverse par la partie qui demande l'ouverture de la procédure de conciliation.

Article 6.

La Commission de conciliation se réunira, sauf convention contraire, au lieu, désigné par son Présidents.

Article 7.

La procédure devant la Commission de conciliation sera contradictoire.

La Commission réglera elle même la procédure en tenant compte sauf décision contraire prise à l'unanimité, des dispositions contenues au titre III de la convention de la Haye pour le règle ment pacifique des conflits inter nationaux du 18 Octobre 1907.

Article 8.

Les déliberations de la Commission de conciliation auront lieu à huis clos, à moins que la Commission d'accord avec les parties, n'en decide autrement.

Article 9.

Les Parties contractantes auront le droit de nommer auprès de la Commission de conciliation des agents speciaux, qui serviront, en même temps, d'intermédiaires entre elles et la Commission.

"Αρθρον 10.

Αί ἀποφάσεις τῆς συμβιβαστικῆς 'Επιτροπῆς θέλουσι λαμβάνεσθαι δι' ἁπλῆς πλειοψηφίας, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχη ἀντίθετος διάταξις τῆς παρούσης Συμβήκης.

"Αρθρον 11.

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διευκολύνωσιν ἑνόσῳ τὸ δυνατὸν εὐρυτέρῳ μέτρῳ τὰς ἐργασίας τῆς συμβιβαστικῆς 'Επιτροπῆς, εἰδικῶς δὲ νὰ ποιῶνται χρῆσιν ἁπάντων τῶν μέσων ἅτινα διαθέτουσι συμφώνως πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν νομοθεσίαν ὅπως καθιστῶσιν εἰς αὐτὴν δυνατὸν νὰ προβαίνῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν εἰς τὴν κλῆσιν καὶ ἀκρόασιν μαρτύρων ἢ ἐμπειρογνωμόνων ὡς καὶ ἐρεύνας ἐπὶ τόπου.

"Αρθρον 12.

'Η Συμβιβαστικὴ 'Επιτροπὴ θέλει ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπελήφθη τῆς διαφορᾶς, ἐκτὸς ἂν τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀποφασίσωσιν ἐκ συμφώνου νὰ παρατείνωσιν τὴν προθεσμίαν ταύτην.

"Εν ἀντίτυπον τῆς ἐκθέσεως θέλει ἐπιδίδεσθαι εἰς ἑκάτερον τῶν μερῶν.

'Η ἔκθεσις τῆς 'Επιτροπῆς οὔτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀφήγησιν τῶν γεγονότων, οὔτε ἀναφορικῶς πρὸς τὴν νομικὴν αἰτιολογίαν θέλει ἔχει τὸν χαρακτῆρα διαιτητικῆς ἀποφάσεως.

"Αρθρον 13.

'Η συμβιβαστικὴ 'Επιτροπὴ θέλει καθορίζει τὴν προθεσμίαν, ἐντὸς τῆς ὁποίας τὰ δύο μέρη δέον ν' ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῶν προτάσεων αὐτῆς.

'Η προθεσμία αὕτη δὲν θέλει ὑπερβαίνει πάντως τὴν διάρκειαν τριῶν μηνῶν.

"Αρθρον 14.

Κατὰ τὴν πραγματικὴν διάρκειαν τῆς διαδικασίας τὰ μέλη τῆς συμβιβαστικῆς 'Επιτροπῆς θέλουσι λαμβάνει ἀποζημίωσιν ἧς τὸ ποσὸν θέλει καθορισθῇ μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

'Εκάτερον τῶν μερῶν θέλει ὑρίσασθαι τὰ ἴδια αὐτοῦ καὶ ἴσον μέρος τῶν ἐξόδων τῆς 'Επιτροπῆς.

"Αρθρον 15.

"Αν τὸ ἕν τῶν μερῶν δὲν δέχεται τὰς προτάσεις τῆς συμβιβαστικῆς 'Επιτροπῆς ἢ δὲν ἀποφανθῇ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῆς ἐκθέσεως τῆς τελευταίας ταύτης ταχθείσης προθεσμίας, ἑκάτερον τῶν μερῶν θέλει δύνασθαι νὰ ζητῇ, ὅπως ἡ διαφορὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνοῦς Δικαιοσύνης.

'Εν ᾗ περιπτώσει ἡ διαφορὰ δὲν εἶναι κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Δικαστηρίου νομικῆς φύσεως τὰ συμβαλλόμενα μέρη συμφωνοῦσιν, ὅτι ἡ διαφορὰ θέλει λύεσθαι συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον.

"Αρθρον 16.

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη θέλουσι συντάσσει εἰς ἑκάστην εἰδικὴν περίπτωσιν ἰδιαίτερον συνυποσχετικὸν καθορίζον σαφῶς τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς τὰς εἰδικὰς ἁρμοδιότητας, αἵτινες ἤθελον εἶσθαι δυνατὸν νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνοῦς Δικαιοσύνης ὡς καὶ πάντα ἄλλον μεταξὺ αὐτῶν συμφωνούμενον ὅρον.

Τὸ συνυποσχετικὸν θέλει καθορίζεσθαι δι' ἀνταλλαγῆς διακοινώσεων μεταξὺ τῶν Κυβερνήσεων τῶν συμβαλλομένων μερῶν.

Θέλει δὲ ἑρμηνεύεσθαι καθ' ὅλα τὰ σημεῖα ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

"Αν τὸ συνυποσχετικὸν δὲν καταρτισθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀφ' ἧς ἡμέρας τὸ ἕτερον τῶν μερῶν ἐπελήφθη αἰτήσεως περὶ δικαστικοῦ διακανονισμοῦ ἑκάτερον τῶν μερῶν θέλει δύνασθαι νὰ ἀπευθυνθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον δι' ἁπλῆς αἰτήσεως.

Article 10.

Sauf disposition contraire du présent traité, les décisions de la Commission de conciliation seront prises à la majorité simple des voix.

Article 11.

Les Parties contractantes s'engagent à faciliter, dans la plus large nesure possible, les travaux de la Commission de Conciliation et, en particulier, à user de tous les moyens dont elles disposint, d'après leur législation intérieur,e pour lui permettre de procéder, sur leur territoire, à la citation et à l'audition de témoins ou d'experts, ainsi qu'à des descentes sur les lieux.

Article 12.

La Commission de conciliation présentera son rapport dans les six mois à competr du jour où elle aura été saisie du différend, à moins que les parties contractantes ne décident d'un commun accord de proroger ce délai.

Un exemplaire du rapport sera remis à chacune des parties.

Le rapport de la Commission n'aura, ni en ce qui concerne l'exposé des faits, ni en ce qui concerne les considérations juridiques,le caractère d'une sentence arbitrale.

Artice 13.

La Commssion de conciliation fixera le delai dans lequel les parties auront à se prononcer à l'égard de ses propositions.

Ce délai n'excédera pas, toute fois, la durée de trois mois.

Article 14.

Pendant la durée effective de la procédure, les membres de la Commission de conciliation recevront une indemnité dont le montant sera arrêté entre les parties contractantes.

Chaque partie apportera ses propres frais et une part égale des frais de la Commissiton.

Article 15.

Si f une des parties n,accepte pas les propositions de la Commission de conciliation ou ne se prononce pas dans le délai fixé par son apport, chacune d'elles pourra demander que le litige soit soumis à la Cour permanente de justice internationale.

Dans le cas, où, de l'avis de la Cour de justice, le litige ne serait pas d'ordre juridique, les parties conviennent qu'il sera tranché ex aequo et bono.

Article 16.

Les Parties contractantes établiront, dans chaque cas particulier, un compromis spécial déterminant nettement l'objet du différent, les compétences particulières qui pourraient être devolues à la Cour permanente de justiece internationale, aisi que toutes autres conditions arrêtées entre elles:.

Le compromis sera établi par échage de notess entre les Goubernements des Parties contractantes.

Il sera interprété en touts points par la Cour de justice.

Si le compromis n'est pas arrêté dans le trois mois à compter du jour où l'une des Parties a été saisie d'une demande aux fins de règlement judiciaire, chaque Partie pourra saisir la Cour de justice par voie de sible requête.

"Αρθρον 17.

"Αν τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνοῦς Δικαιοσύνης καθώριζεν, ὅτι ἀπόφασις δικαστικῆς ἢ πάσης ἄλλης ἀρχῆς ἐξαρτωμένης ἐκ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν εὑρηται καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ διεθνὲς δίκαιον καὶ ἂν τὸ συνταγματικὸν δικαιον τοῦ ἐν λόγῳ μέρους δὲν ἤθελεν ἐπιτρέπει ἢ ἤθελεν ἐπιτρέπει ἀτελῶς τὴν διὰ διοικητικῆς ὁδοῦ ἐξάλειψιν τῶν συνεπειῶν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀποφάσεως, θέλει δίδεσθαι εἰς τὸ ζημιωθὲν μέρος δικαία ἱκανοποίησις ἄλλης φύσεως.

"Αρθρον 18.

'Η ὑπὸ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης ἐκδιδομένη ἀπόφασις θέλει ἐκτελεῖσθαι καλῇ τῇ πίστει ὑπὸ τῶν μερῶν.

Αἱ δυσχέρειαι, ἅς θὰ ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ἡ ἑρμηνεία αὐτῆς θέλουσι λύεσθαι ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου εἰς ὅπερ ἑκάτερον τῶν μερῶν θὰ δύναται νὰ ἀπευθυνυῇ πρὸς τοῦτο δι' ἁπλῆς αἰτήσεως.

"Αρθρον 19.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συμβιβαστικῆς ἢ τῆς δικαστικῆς διαδικασίας τὰ συμβαλλομενα μερη Θέλουσι ἀπέχει παντὸς μέτρου δυναμένου νὰ ἔχῃ ἐπιζημίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς παραδεκτῆς τῶν προτάσεων τῆς συμβιβασικῆς 'Επιτροπῆς ἢ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης.

"Αρθρον 20.

Αἱ σχετικῶς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παρούσης συνθήκης τυχὸν ἀναφυησόμεναι ἀμφισβητήσεις θέλουσιν ὑποβάλλεσθαι ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ Διαρκὲς Δικαστήριον Διεθνοῦς Δικαιοσύνης δι' ἁπλῆς αἰτήσεως, ἐκτὸς ἂν ἤθελεν ἔχει συμφωνηθῇ ἄλλως.

"Αρθρον 21.

'Η παροῦσα συνθήκη θέλει ἐπικυρωθῇ. Τὰ ἔγγραφα τῆς ἐπικυρώσεως αὐτῆς θέλουσι ἀνταλλαγῆ ἐν Βέρνῃ ἐντὸς ὡς οἷόν τε βραχυτέρας προθεσμίας.

'Η συνθήκη θέλει τεθῇ ἐν ἰσχύι εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων. Συνομολογεῖται διὰ τὴν διάρκειαν δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος. "Αν δὲ δὲν καταγγελεῇ ἓξ μῆνας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας ταύτης, θέλει θεωρεῖσθαι ἀνανεωθεῖσα διὰ νέαν περίοδον πέντε ἐτῶν καὶ οὕτω καθεξῆς.

"Αν διαδικασία τις συμβιβαστικὴ ἢ δικαστικὴ ἐκκρεμῇ κατὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας τῆς παρούσης συνθήκης, αὕτη θέλει ἀκολουθήσει τὴν ὁδὸν αὐτῆς συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παρούσης Συνθήκης ἢ πάσης ἄλλης συμβάσεως, ἣν τὰ συμβαλλόμενσ μέρη ἤθελον συμφωνήσει νὰ ὑποκαταστήσωσιν εἰς ταύτην.

Πρὸς πίστωσιν τούτων οἱ Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν συνθήκην. 'Εγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Γενεύῃ τῇ εἰοστῇ πρώτῃ Σεπτεμβρίου χίλια ἐννεακόσια εἴκοσι πέντε.

Α. Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ — I. MOTTA

Article 17.

Si la Cour permamente de Justice internationale établissait qu'une décision d'une instance judiciaire ou de toute autre autorité relevent de l'une de Parties contractantes ce trouve entièrement ou partiellement en opposition avec le droit des gents et si le droit constitutionnel de cette Partie ne permettait pas ou necermettait qu'imparfaitement d'effacer par voie administrative les consequences de la décision dont il s'agit, il serait accordé à la Partie léssée ine satisfaction equitable d'un autre ordre.

Article 18.

L'arrêt rendu par la Cour permanente de Justice internationale sera exécuté de bonne foi par les Parties.

Les difficultés auxquelles son interprétation pourrait donner lieu seront tranchées par la Cour de Justice, que chacun des Parties pourra saisir à cette fin par moie de simple requête.

Article 19.

Durant le cours de la procédure de coniliation ou de la procédure judiciaire, les Parties contractantes s'abstiendront de toute mesure pouvant avoir une répercussion préjudiciable sur l'acceptation des propositions de la Commission de conciliation ou sur l'exécution de l'arrêt de la Cour permemente de Justice internationale.

Article 20.

Les contestations qui surgiraient au sujet de l'interprétation ou de l'exécution du présent traité seront, sauf convention contraire, soumises directement à la Cour permanente de Justice internationale par voie de simple requête.

Article 21.

Le présent traité sera ratifié. Les instruments de ratification en seront échangés à Berne dans le plus bref délai possible.

Le traité entrera en vigueur dès l'échange des ratifications. Il est conclu pour la durée de dix ans à compter de son entrée en vigueur.

S'il n'est pas denonce six mois avant l'expiration de ce délai, il sera censé être renouvelé pour une nouvelle période de cinq ans, et ainsi de suite.

Si une procédure de conciliatiou ou une procédure judiciaire est pendante lors de l'expiration du présent traité, elle suivra son cours conformément aux disposition du présent traité ou de toute autre convention que les Parties contractantes seraient convenues de lui substituer.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent traité.

Fait en double exemplaire à Gèneve le vingt et un Semptembre mil neuf cent vingt-cinq.

A. C. CARAPANOS — J. MOTTA

'Επὶ τῆς δευτέρας συζητήσεως τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ συνόλου τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ 'Ελλάδος καὶ Νορβηγίας ὑπογραφείσης τῇ 28 'Ιουνίου 1927 συμβάσεως ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας».

'Ο κ. ***Π. Κούνδουρος*** ἐρωτᾷ ἐὰν ἡ ῥήτρα τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τῆς συμβάσεως περὶ σουλτανίνας σταφίδος ἐννοεῖ μόνον τὴν σουλτανίναν τῆς Κορίνθου ἢ τὴν σουλτανίναν ὅλου τοῦ Κράτους ὡς εἶναι τὸ δίκαιον καὶ τὸ ὀρθόν,

'Ο κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** ('Υπουργὸς τῶν 'Εξωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι καὶ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ κειμένου ἐξάγεται ὅτι πρόκειται περὶ τῆς σουλτανίνας ὅλου τοῦ Κράτους.

Γίνεται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς β' συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου.

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ 'Ελλάδος καὶ Νορβηγίας ὑπογραφείσης τῇ 29 'Ιουνίου 1927 συμβάσεως ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας.

"Αρθρον μόνον.

'Η μεταξὺ 'Ελλάδος καὶ Νορβηγίας συνομολογηθεῖσα καὶ τῇ 29 'Ιουνίου 1927 ὑπογραφεῖσα σύμβασις ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας μετὰ τοῦ προσηρτημένου αὐτῇ τελικοῦ πρωτοκόλλου, ὧν τὰ κείμενα ἔπονται ἐν γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἑλληνικῇ μεταφράσει, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

CONVENTION

DE COMMERCE ET DE NAVIGATION ENTRE

LA GRÈCE ET LA NORVÈGE

Le Président de la République Hellénique et Sa Majesté Le Roi de Norvège, désireux de favoriser les relations économiques entre les deux Pays, ont résolu de conclure une Convention de Commerce et de Navigation et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipotentiaires respectifs, savoir :

Le Président de la République Hellénique :

Son Excellence Monsieur André Michalakopoulos, Ministre des Affaires Etrangères.

Sa Majesté le Roi de Norvège :

Son Excellence Monsieur Johannes Irgens, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la République Hellénique, lesquels dument autorisés à cet effet sont convenus des dispositions suivantes :

Article premier.

1) Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes seront traités sur le territoire de l'autre Partie, sous tous les rapports et notamment en ce qui concerne l'établissement et l'exercice de métiers ou professions, du commerce, de l'industrie et de la navigation, le droit d'acquérir et de posséder des biens mobiliers et immobiliers et d'en disposer, ainsi qu'en ce qui concerne leur situation juridique, leurs droits et leurs intérêts, au moins aussi avantageusement que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

2) Ils seront libres de régler leurs affaires sur le territoire de l'autre Partie, soit personnellement, soit par un intermédiaire de leur propre choix, sans être soumis à cet égard à d'autres restrictions que celles prévues par les dispositions de droit commun en vigueur sur le dit territoire. Ils auront, en se conformant aux lois du pays, le droit d'ester en justice et libre accès auprés de toutes les autorités.

3) Ils n'auront à payer sur le territoire de l'autre Partie, ni pour leur personne, ni pour l'exercice de leurs métiers ou professions, de leur commerce ou de leur industrie, ni encore en ce qui concerne leurs biens mobiliers et immobiliers, aucun impôt, taxe ou droit d'aucune sorte, autre ou plus élevé que ceux qui sont ou seront perçus des ressortissants de la nation la plus favorisée.

4) Les dispositions du présent article ne restreindront en rien le droit de chaque Partie, de refuser aux ressortissants de l'autre Partie, dans des cas déterminés, soit en vertu d'une sentence judiciaire, soit pour des raisons de sûreté publique ou de prévoyance sociale, ainsi que pour des motifs de police sanitaire ou de moeurs, l'autorisation de séjourner sur son territoire.

Article 2.

Les ressortissants de chacune des Hautes Parties contractantes seront exempts sur le territoire de l'autre Partie de tout service militaire obligatoire et de toute taxe ou contribution remplaçant le dit service.

En ce qui concerne d'autres prestations et réquisitions pour les besoins de la force armée, ainsi que tous emprunts et contributions forcés imposés par suite de circonstances exceptionnelles, ils ne seront, sous aucun rapport, en temps de paix ni en temps de guerre, traités moins avantageusement que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΑΙ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀναπτύξωσι τὰς οἰκονομικὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν Αὐτῶν, ἀπεφάσισαν νὰ συνομολογήσωσιν ἐμπορικὴν Σύμβασιν καὶ διώρισαν πρὸς τοῦτο ὡς πληρεξουσίους Αὐτῶν :

Ὁ μὲν Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κ. Ἀνδρέαν Μιχαλακόπουλον, Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ἡ δὲ αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Νορβηγίας τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κύριον Ἰωάννην Ἴργενς, ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ πληρεξούσιον Ὑπουργὸν Αὐτοῦ παρὰ τῇ Ἑλληνικῇ Δημοκρατίᾳ, οἵτινες δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι πρὸς τοῦτο, συνωμολόγησαν τὰ ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

1) Οἱ ὑπήκοοι ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν θέλουσιν ἀπολαύει ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν, καὶ ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὴν ἐξάσκησιν τῆς τέχνης καὶ τῶν ἐπαγγελμάτων αὐτῶν, τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ναυτιλίας, τὸ δικαίωμα ν' ἀποκτῶσι καὶ κατέχωσι κινητὰ καὶ ἀκίνητα καὶ νὰ διαθέτωσι ταῦτα, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν νομικὴν κατάστασιν αὐτῶν, τὰ δικαιώματα καὶ συμφέροντα τῶν αὐτῶν κατ' ἐλάχιστον δικαιωμάτων, τῶν ὁποίων ἀπολαύουσιν οἱ ὑπήκοοι τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

2) Θὰ εἶνε ἐλεύθεροι νὰ κανονίζωσι τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους, εἴτε προσωπικῶς εἴτε διὰ πληρεξουσίου τῆς ἐκλογῆς των, χωρὶς νὰ ὑποβάλλωνται διὰ τοῦτο εἰς ἄλλους περιορισμοὺς ἀπὸ τοὺς προβλεπομένους ὑπὸ τῶν διατάξεων κοινοῦ δικαίου τῶν ἐν ἰσχύι ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τούτων. Θὰ ἔχωσι, συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, τὸ δικαίωμα νὰ παρίστανται ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ν' ἀπευθύνωνται πρὸς ἁπάσας τὰς Ἀρχάς.

3) Δὲν θέλουσι πληρώνει ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους, μήτε ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰ πρόσωπα μήτε διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς τέχνης καὶ ἐπαγγέλματός των, τῆς ἐμπορίας καὶ βιομηχανίας αὐτῶν, μηδὲ ἀκόμη ὅσον ἀφορᾷ τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα αὐτῶν, οὐδένα φόρον, τέλος ἢ δικαίωμα οἱονδήποτε ἄλλο ἢ ἀνώτερον ἐκείνων ἃ καταβάλλουσιν ἢ θὰ καταβάλλωσιν οἱ ὑπήκοοι τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

4) Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρθρου οὐδόλως περιορίζουσι τὸ δικαίωμα ἑκάστου Μέρους ν' ἀρνηθῇ εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ ἑτέρου Μέρους, ἐν συγκεκριμέναις περιπτώσεσιν εἴτε δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἴτε διὰ λόγους δημοσίας ἀσφαλείας ἢ κοινωνικῆς προνοίας, καὶ μάλιστα διὰ λόγους δημοσίας ὑγείας ἢ ἠθῶν, τὸ δικαίωμα τῆς διαμονῆς, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους του.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκατέρου τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν θ' ἀπαλλάσσωνται ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους πάσης ἀναγκαστικῆς προσωπικῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, ὡς καὶ παντὸς φόρου ἢ συνεισφορᾶς εἰς ἀντιστάθμισμα τῆς ὑπηρεσίας ταύτης.

Εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ ἄλλας εἰσφορὰς καὶ ἐπιτάξεις διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων, ὡς ἐπίσης τὰ ἀναγκαστικὰ δάνεια, συνεισφορὰς ἐπιβαλλομένας κατόπιν ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, οὗτοι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θέλουσιν εἶσθαι εἴτε ἐν καιρῷ εἰρήνης εἴτε ἐν καιρῷ πολέμου ἐν ἧσσονι μοίρᾳ πρὸς τὴν τῶν ὑπηκόων τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Article 3.

1) Les sociétés anonymes et autres sociétés commerciales, industrielles agricoles et financières, y compris les compagnies de navigation et les sociétés d'assurance, qui ont leur siège sur le territoire de l'une des Hautes Parties contractantes et y sont légalement constituées, seront également reconues sur le territoire de l'autre Partie comme possédant une existance légale et y jouiront notamment du droit d'ester en justice, en se soumettant aux lois et ordonnances relatives en vigueur sur le territoire de cette autre Partie.

2) L'admission, sur le territoire, de l'une des Hautes Parties contractantes, des Sociétés énoncées ci-dessus sera réglée par les lois et ordonnances en vigueur de l'Etat respectif, et elles jouiront sur le territoire de l'autre Partie, à tous égards du traitement de la nation la plus favorisée.

Article 4.

1) Les produits de sol et de l'industrie de la Grèce ne seront pas assujettis à leur importation en Norvège, et les produits du sol et de l'industrie de la Norvège ne seront pas assujettis à leur importation en Grèce, à des droits ou taxes d'aucune sorte autres ou plus élevés que les produits similaires de la nation la plus favorisée.

2) L'exportation de produits à destination du territoire de l'une des Parties ne sera pas assujettie dans l'autre Etat à des droits ou taxes d'aucune sorte autres ou plus élevés que ceux qui sont perçus à l'exportation de produits similaires à destination de la nation la plus favorisée à cet égard.

3) Les objets passibles de droits d'entrée qui seront importés d'un pays dans l'autre comme échantillons jouiront de l'exemption des droits d'entrée et de sortie dans les mêmes conditions que les objets similaires importés du territoire de la nation la plus favorisée.

4) Il est entendu que en ce qui concerne les produits du sol et de l'industrie de Grèce, le montant total des surtaxes de toute sorte y compris le droit d'octroi perçus généralement à l'importation en Norvège sur les marchandises étrangères ne pourra en aucun cas être plus élevé que celui qui frappe les marchandises de la nation la plus favorisée.

Il est en outre convenu que les produits du sol et de l'industrie norvégiens seront exempts du droit d'octroi auquel seront soumis en Grèce, à leur entrée dans chaque commune, les articles similaires de productions ou de fabrications nationales.

D'autre part il est entendu que en ce qui concerne les produits du sol et de l'industrie de Grèce, le montant total des surtaxes et coéfficients de toute sorte perçus généralement à l'importation en Norvège sur les marchandises étrangères ne pourra en aucun cas être plus élevé que celui qui frappe les marchandises de la nation la plus favorisée.

Article 5.

Sans préjudice des dispositions de l'article précédent les droits et taxes interieurs perçus pour le compte de l'Etat, des provinces, communes ou des institu-

Ἄρθρον 3.

1) Αἱ Ἀνώνυμοι Ἑταιρεῖαι, ὡς καὶ αἱ ἄλλαι ἐμπορικαί, βιομηχανικαί, γεωργικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ Ἑταιρεῖαι, συμπεριλαμβανομένων τῶν ναυτιλιακῶν καὶ ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν, αἵτινες ἔχουσι τὴν ἕδραν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν ἑνὸς τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν καὶ συνεστήθησαν κατὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς κειμένους νόμους, θ' ἀναγνωρίζωνται ἐπίσης ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους ὡς ἔχουσαι νομικὴν ὕπαρξιν, ἀπολαύουσαι ἰδίᾳ τοῦ δικαιώματος νὰ παρίστανται ἐπὶ δικαστηρίου συμμορφούμεναι πρὸς τοὺς ἐν ἰσχύι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τούτου Μέρους σχετικοὺς νόμους καὶ διατάξεις.

2) Ἡ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἑνὸς ἐκ τῶν συμβαλλομένων Μερῶν παραδοχὴ τῶν ὡς ἄνω μνημονευομένων ἑταιρειῶν θὰ κανονίζεται ὑπὸ τῶν ἐντῇ οἰκείᾳ χώρᾳ ἐν ἰσχύι νόμων καὶ διατάξεων θ' ἀπολαύωσι δὲ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἄλλου Μέρους ὑφ' ὅλας τὰς ἀπόψεις τῆς ῥήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 4.

1) Τὰ Ἑλληνικὰ προϊόντα τῆς γῆς καὶ τῆς βιομηχανίας δὲν θὰ ὑποβάλλωνται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν των εἰς Νορβηγίαν καὶ τὰ Νορβηγικὰ προϊόντα τῆς γῆς καὶ τῆς βιομηχανίας δὲν θὰ ὑποβάλλωνται κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν των ἐν Ἑλλάδι εἰς οἱαδήποτε δικαιώματα ἢ τέλη ἄλλα ἢ ἀνώτερα τῶν ἐπιβαλλομένων ἐπὶ τῶν παρομοίων προϊόντων τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

2) Ἡ ἐξαγωγὴ προϊόντων ἀποστελλομένων εἰς τὰ ἐδάφη ἑνὸς τῶν Μερῶν δὲν θὰ ὑπόκειται ἐν τῷ ἑτέρῳ Κράτει εἰς οἱαδήποτε δικαιώματα ἢ τέλη ἄλλα ἢ ἀνώτερα τῶν εἰσπραττομένων κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν παρομοίων προϊόντων ἀποστελλομένων εἰς τὸ μᾶλλον εὐνοούμενον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην Κράτος.

3) Τὰ ὑποκείμενα εἰς δικαιώματα εἰσαγωγῆς ἀντικείμενα, τὰ εἰσαγόμενα ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἕτερον Κράτος ὡς δείγματα, θέλουσιν ἐξαιρεθῇ τῆς καταβολῆς τῶν δικαιωμάτων εἰσαγωγῆς, καὶ ἐξαγωγῆς ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὡς καὶ τὰ παρόμοια ἀντικείμενα τὰ εἰσαγόμενα ἐκ τοῦ ἐδάφους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

4) Ἐννοεῖται ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ προϊόντα τῆς γῆς καὶ τῆς βιομηχανίας τῆς Ἑλλάδος τὸ σύνολον τῶν προσθέτων τελῶν, συμπεριλαμβανομένου τοῦ δημοτικοῦ φόρου, ἅτινα εἰσπράττονται συνήθως κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἐν Νορβηγίᾳ ἐπὶ τῶν ξένων ἐμπορευμάτων δὲν θὰ δύναται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ εἶνε ἀνώτερον τοῦ ἐπιβαλλομένου εἰς τὰ ἐμπορεύματα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Συμφωνεῖται ἐπὶ πλέον ὅτι τὰ προϊόντα τῆς Νορβηγικῆς γῆς ἢ βιομηχανίας θ' ἀπαλλάσσωνται τοῦ δημοτικοῦ φόρου εἰς ὃν ὑποβάλλονται ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν εἰς κάθε δῆμον εἴσοδόν των τὰ ὁμοειδῆ ἀντικείμενα τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς ἢ βιομηχανίας.

Ἐξ ἄλλου ἐννοεῖται ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ προϊόντα τῆς γῆς καὶ τῆς Βιομηχανίας τῆς Ἑλλάδος τὸ σύνολον τῶν προσθέτων τελῶν καὶ συντελεστῶν παντὸς εἴδους εἰσπραττομένων συνήθως κατὰ τὴν ἐν Νορβηγίᾳ εἰσαγωγὴν ἐπὶ τῶν ξένων ἐμπορευμάτων δὲν θὰ δύνανται ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ εἶνε ἀνώτερον τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὰ ἐμπορεύματα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 5.

Χωρὶς νὰ θίγωνται αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου τὰ ἐσωτερικὰ τέλη καὶ δικαιώματα τὰ εἰσπραττόμενα εἰς ὄφελος τοῦ Κράτους, τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν δήμων καὶ ἄλλων

tions publiques qui grèvent ou pourraient par la suite grever la production, la préparation, le transport ou la consommation d'un article, ne pourront sous aucun prétexte frapper les produits de l'autre Etat plus lourdement ou d'une manière plus gênante que les produits similaires de la nation la plus favorisée.

Article 6.

Les deux Parties contractantes s'engagent à n' établir ni à maintenir aucune prohibition ou restriction relative à leurs importations ou exportations réciproques qui ne s'appliquerait pas, dans les mêmes conditions, aux produits similaires importés ou exportés en provenance ou à destination de tout autre pays.

Des exceptions pourront être faites, toutefois, en ce qui concerne les prohibitions ou restrictions visant:

a) la sécurité publique,

b) la santé publique ou la protection des animaux et des végétaux utiles contre les maladies, les insectes nuisibles ou les parasites.

Article 7.

En ce qui concerne les conditions du transit, les deux Parties contractantes s'engagent à appliquer réciproquement dans leurs relations les dispositions de la Convention et Statut sur la liberté du Transit, signés à Barcelone le 20 avril 1921, en se garantisesant sous ce rapport le traitement de la nation la plus favorisée.

Article 8.

1) Les navires et bateaux battant pavillon de l' une des Parties contractantes et leurs cargaisons jouiront, sous tous les rapports, dans les ports et dans les eaux territoriales de l'autre Partie, du même traitement que les bâtiments nationaux et leurs cargaisons, quel que soit le lieu de départ ou de destination des dits navires, quel que soit aussi le lieu d'origine ou de destination de leurs cargaisons. Ils ne seront notamment assujettis sur le territoire de l'autre Partie à aucune taxe ou charge, quelle qu'en soit l'espèce ou la la dénomination, parçus ou a percevoir, soit au profit de l'Etat soit au profit de provinces, de communes ou d'institutions quelconques, autres ou plus élevées que celles qui seront applicables aux navires nationaux et à leurs cargaisons.

2) En ce qui concerne le placement des navires et bateaux, leur chargement et déchargement dans les ports, rades, havres et bassins, et en général pour toutes les formalités et dispositions auxquelles peuvent être soumis les navires, leurs équipages et leurs cargaisons, il est convenu qu'il ne sera accordé aux bâtiments nationaux aucun privilège ni aucune faveur qui ne le soit également à ceux de l'autre Etat.

3) Tout privilège et toute exonération que l'une des Parties contractantes pourra accorder, sous l'un des rapports susvisés, à une tierce Puissance, seront appliqués simultanément et sans réserve à l'autre Partie.

4) Il est fait exception, toutefois, aux stipulations du présent article en ce qui concerne le cabotage et les faveurs qui dans l'un ou l'autres des deux pays, ont été accordées ou pourront être accordées par la suite à la pêche nationale et à ses produits.

Article 9.

1) La nationalité des navires sera, de part et d' autre, admise d'après les documents et certificats délivrés à cet effet par les autorités compétentes des

δημοσίων ἱδρυμάτων, ἅτινα ἐπιβαρύνουσιν ἤδη ἢ ἤθελον ἐπιβαρύνει τὴν παραγωγήν, τὴν παρασκευήν, τὴν μετακόμισιν καὶ τὴν κατανάλωσιν εἴδους τινός, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύνανται νὰ εἶνε βαρύτερα ἢ νὰ παρέχωσι δυσχερείας μείζονας εἰς τὰ προϊόντα τοῦ ἑτέρου Κράτους ἀπὸ τὰ ἰσχύοντα διὰ τὰ προϊόντα τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 6.

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ θεσπίσωσιν ἢ διατηρήσωσιν οἱανδήποτε ἀπαγόρευσιν ἢ περιορισμὸν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἑκατέρωθεν εἰσαγωγήν, ἥτις δὲν θὰ ἐφηρμόζετο ἐν ταῖς αὐταῖς περιπτώσεσιν εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν προϊόντων εἰσαγομένων ἢ ἐξαγομένων ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλο Κράτος καὶ ἄν προέρχονται ἢ εἰς οἱονδήποτε τοιοῦτο καὶ ἄν ἀποστέλλονται.

Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπαγορεύσεις καὶ τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ἀναφερομένους:

α') Εἰς τὴν Δημοσίαν ἀσφάλειαν.

β') Εἰς τὴν Δημοσίαν ὑγείαν καὶ τὴν προστασίαν τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν κατὰ νόσων ἐπιβλαβῶν (ἐντόμων καὶ παρασίτων).

Ἄρθρον 7.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὅρους διαμετακομίσεως, τὰ δύο συμβαλλόμενα μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν, ὅπως ἐφαρμόζωσιν ἀμοιβαίως ἐν ταῖς σχέσεσιν αὐτῶν τὰς διατάξεις τῆς Συμβάσεως περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς διαμετακομίσεως, τῆς ὑπογραφείσης ἐν Βαρκελώνῃ τὴν 21 Ἀπριλίου 1921, ἐξασφαλίζοντα ἀμοιβαίως τὴν ρήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 8.

Τὰ ὑπὸ τὴν σημαίαν ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων μερῶν πλοῖα καὶ ἀτμόπλοια ὡς καὶ φορτία αὐτῶν θ' ἀπολαύωσιν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν εἰς τοὺς λιμένας καὶ τὰ χωρικὰ ὕδατα τοῦ ἑτέρου μέρους τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων ὧν ἀπολαύουσι τὰ ἐθνικὰ πλοῖα καὶ τὰ φορτία αὐτῶν, οἱοσδήποτε καὶ ἄν εἶνε ὁ τόπος τῆς ἀναχωρήσεως ἢ τοῦ προορισμοῦ τῶν ἐν λόγῳ πλοίων, οἱοσδήποτε καὶ ἄν εἶνε ὡσαύτως ὁ τόπος τῆς προελεύσεως ἢ τοῦ προορισμοῦ τῶν φορτίων αὐτῶν. Δὲν θὰ ὑπόκεινται ὡσαύτως ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου μέρους εἰς φόρους ἢ δικαιώματα οἱουδήποτε εἴδους καὶ ὀνομασίας εἰσπραττόμενα ἢ εἰσπραχθησομένα εἴτε πρὸς ὄφελος τοῦ Κράτους, τῶν ἐπαρχιῶν, τῶν δήμων ἢ ἱδρυμάτων, οἱαδήποτε ἄλλα ἢ ἀνώτερα ἐκείνων ἅτινα θὰ εἰσπράττωνται παρὰ ἐθνικῶν πλοίων καὶ τῶν φορτίων αὐτῶν.

2) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν τοποθέτησιν τῶν πλοίων καὶ ἀτμοπλοίων, τὴν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν αὐτῶν εἰς τοὺς λιμένας, ὅρμους καὶ δεξαμενὰς καὶ ἐν γένει διὰ πάσας τὰς διατυπώσεις καὶ διατάξεις εἰς ἃς τὰ πλοῖα, τὸ πλήρωμα καὶ τὰ φορτία αὐτῶν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν, συμφωνεῖται ὅτι δὲν θέλει παραχωρηθῇ εἰς τὰ ἐθνικὰ πλοῖα οὐδὲν πλεονέκτημα καὶ οὐδεμία εὐκολία, ἥτις δὲν θὰ παρεχωρεῖτο ὡσαύτως εἰς τὰ τοῦ ἑτέρου Κράτους.

3) Πᾶν πλεονέκτημα καὶ πᾶσα εὐκολία, ἥτις θὰ παρεχωρεῖτο ἐν μιᾷ τῶν ὡς ἄνω περιπτώσεων εἰς τρίτην Δύναμιν ὑφ' ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, θέλει παραχωρηθῇ συνάμα καὶ ἄνευ περιορισμοῦ εἰς τὸ ἕτερον μέρος.

4) Ἐξαιροῦνται ἐν τούτοις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἄρθρου τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀκτοπλοΐαν καὶ τὰς εὐνοίας ἃς τὸ ἓν ἢ τὸ ἄλλο Κράτος ἐχορήγησεν ἢ θέλει χορηγήσει εἰς τὸ ἐξῆς εἰς τὴν ἐθνικὴν ἁλιείαν καὶ τὰ προϊόντα αὐτῆς.

Ἄρθρον 9.

1) Ἡ ἐθνικότης τῶν πλοίων θὰ γίνεται δεκτὴ ἀμφοτέρωθεν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐγγράφων καὶ πιστοποιητικῶν τῶν πρὸς τοῦτο ἐκδοθέντων ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν τῆς οἰκείας

Etats respectifs, conformément aux lois et réglements de chaque pays.

2) Les certificats de jaugeage, délivrés par l'une des Parties contractantes seront reconnus par l'autre Partie, conformément à l'arrangement spécial conclu entre la Norvège et la Grèce le 12)24 mai 1894.

Article 10.

1) Les Parties contractantes s'accordent réciproquement la faculté d'entretenir des Consuls Généraux, Consuls et Vice—Consuls dans tous les ports et places commerciales de l'autre Partie ou le droit de nommer des représentants consulaires a été accordé à une tierce Puissance.

2) Les représentants consulaires nommés par l'une des Parties contractantes, bénéficieront sur le territoire de l'autre Partie, sous réserve de réciprocité, des privilèges, droits et immunités dont jouissent ou pourront jouir par la suite les représentants consulaires du même grade et de la même catégorie d'une tierce Puissance.

Article 11.

Sauf stipulations contraires de la présente Convention, les deux Parties Contractantes se garantissent réciproquement en tout ce qui concerne les diverses formalités, administratives ou autres, rendues nécessaires par l'application des dispositions de la présente Convention le traitement de la nation la plus favorisée.

Article 12.

Les dispositions de la présente Convention relatives au traitement de la nation la plus favorisée ne pourront être invoquées en ce qui concerne les faveurs accordées ou qui pourront être accordées par la suite à des Etats limitrophes, en vue de faciliter le trafic frontière local.

De même les stipulations de la présente Convention ne sont pas applicables aux concessions spéciales accordées ou qui pourraient être accordées par la Norvège à la Suède, au Danemark et à l'Islande.

Article 13.

Les dispositions de la présente Convention ne s' appliquent pas à Svalbard (Spitsberg).

Article 14

Les deux Parties contractantes conviennent de soumettre à l'arbitrage tout différend relatif à l'interprétation ou l'application des dispositions de la présente Convention qui pourrait s'élever entre elles et n'aurait pu être résolue par la voie diplomatique

Les différends ainsi soumis à l'arbitrage seront réglés par la Cour Permanente de justice Internationale instituée par le Protocole du 16 décendre 1920

Article 15

La présente Convention sera ratifiée pour la Grèce par le Président de la République après approbation du Parlement hellénique et pour la Norvège par Sa Majesté le Roi de Norvège avec l'approbation du Storting. Les ratifications en seront échangées aussitôt que faire se pourra.

Elle entrera en vigueur quinze jours après l'échange des ratifications et restera exécutoire pendant une année à partir de la date de sa mise en vigueur, et ensuite jusqu'à l'expiration d'un délai de trois mois à compter du jour de sa dénonciation par l'une Parties contractantes.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont

χώρας συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους καὶ διατάξεις ἑκάστης χώρας.

2) Τὰ πιστοποιητικὰ καταμετρήσεως τὰ ὑφ' ἑνὸς ἐκ τῶν Ὑψηλῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἐκδοθέντα, θ' ἀναγνωρίζωνται ὑπὸ τοῦ ἄλλου μέρους συμφώνως πρὸς τὴν εἰδικὴν συμφωνίαν τὴν συνομολογηθεῖσαν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Νορβηγίας τῇ 12)24 Μαΐου 1894.

Ἄρθρον 10.

1) Τὰ συμβαλλόμενα μέρη θὰ ἔχωσιν ἀμοιβαίως τὸ δικαίωμα νὰ διορίζωσι Γενικοὺς Προξένους, Προξένους καὶ Ὑποπροξένους εἰς πάντας τοὺς λιμένας καὶ ἐμπορικὰ κέντρα τοῦ ἑτέρου Μέρους, ἐν οἷς δικαίωμα διορισμοῦ Προξενικῶν ἀντιπροσώπων παρεχωρήθη εἰς τρίτην Δύναμιν.

2) Οἱ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν διοριζόμενοι Προξενικοὶ ἀντιπρόσωποι θέλουσιν ἀπολαύει ἐπὶ τῶν ἐδαφῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ἀμοιβαιότητος, τῶν πλεονεκτημάτων, δικαιωμάτων καὶ ἀσυδοσιῶν ὧν ἀπολαύουσιν ἢ θέλουσιν ἀπολαύει οἱ Προξενικοὶ ἀντιπρόσωποι πάσης ἄλλης Δυνάμεως.

Ἄρθρον 11.

Ἐξαιρέσει ἀντιθέτων διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως ἕκαστον τῶν δύο συμβαλλομένων Μερῶν παραχωρεῖ ἀμοιβαίως εἰς τὸ ἕτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὰς διαφόρους διατυπώσεις, διοικητικὰς ἢ ἄλλας, ἀναγκαίας διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως, τὴν ρήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 12.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν ρήτραν τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους δὲν θὰ ἐφαρμόζωνται ὅσον ἀφορᾷ τὰς χορηγουμένας ἢ δυνατὸν νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τὸ μέλλον εὐνοίας εἰς τὰ ὅμορα κράτη πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ παραμεθορίου ἐμπορίου.

Ὡσαύτως αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως δὲν ἐφαρμόζονται ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰδικὰς παραχωρήσεις αἵτινες ἐχορηγήθησαν ἢ δύνανται νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τῆς Νορβηγίας εἰς τὴν Σουηδίαν, Δανίαν καὶ Ἰσλανδίαν.

Ἄρθρον 13.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως δὲν ἐφαρμόζονται εἰς Σβάλμπαρδ (Σπιτσμπέργ).

Ἄρθρον 14.

Τὰ δύο συμβαλλόμενα Μέρη συμφωνοῦσι νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς διαιτησίαν πᾶσαν ἀφορῶσαν τὴν ἑρμηνείαν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παρούσης Συμβάσεως διαφορὰν ἥτις ἤθελεν ἀναφυῇ μεταξὺ αὐτῶν καὶ δὲν ἤθελε λυθῇ διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ.

Αἱ οὕτως ὑποβαλλόμεναι εἰς τὴν διαιτησίαν διαφοραὶ θέλουσι λυθῇ ὑπὸ τοῦ Διαρκοῦς Δικαστηρίου Διεθνοῦς Δικαιοσύνης τοῦ ἱδρυθέντος διὰ τοῦ Πρωτοκόλλου τῆς 16 Δεκεμβρίου 1920.

Ἄρθρον 15.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θέλει κυρωθῇ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς, καὶ διὰ τὴν Νορβηγίαν ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῆς Νορβηγίας μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Storting. Αἱ ἐπικυρώσεις θέλουσιν ἀνταλλαγῇ τὸ ταχύτερον.

Ἡ Σύμβασις θέλει ἀρχίσει ἰσχύουσα δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων καὶ θέλει παραμείνει ἰσχυρὰ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως αὐτῆς ἐπὶ ἓν ἔτος, ἀκολούθως δὲ μέχρι παρελεύσεως τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταγγελίας αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ οἰκεῖοι πληρεξούσιοι

signé la présente Convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Athènes, en double expédition, le 29 juin 1927.

(S) A. MICHALACOPOULOS (S) IRGENS.

PROTOCOLE FINAL

A l'occasion de la signature à la date d'aujourd'hui de la Convention de Commerce et de Navigation entre la Grèce et la Norvège les Soussignés Plénipotentiaires sont convenus de ce qui suit :

1o Le Gouvernement Norvégien s'engage à ne pas roumettre les raisins secs de Corinthe noirs et blonds sdits Sultanine), sans grain, à un droit d'entrée supé-(ieur à 8 ore par kilogramme.

2o Le Gouvernement Hellénique s'engage à ne pas soumettre les articles énumérés ci-dessus à leur importation en Grèce à des droits sppérieurs à ceux y indiqués, à savoir :

Classes Alinéa		Unites	Droits en dr. métalliques
159, d. 2	Azotate de soude (nitre du Chili) et nitrate de chaux	100 kg.	exempt.
3, b. 2	Margarit	100 »	50
168, d.	Oxyde de zinc et blanc de titane	100 »	5
4, g.	Morue salée et morue séchée (stockfich)	100 »	4

3 o) Le Gouvernement Hellénique déclare que les poissons norvégiens nommés «brisling» ou «sild» de l'espèce «clupea spratus» et «clupea harengus» à l'huile ou à la tomate, sans têtes en emballages hermétiques, sont assimilés aux sardines et classés sous la position suivante du tarif hellénique actuellement en vigueur :

CATEGORIE A.

Classe 4 : Produits alimentaires de pêche :

e) Sardines et similaires, conservées de toutes manières en boites sans réduction de tare pour les récipients immédiats.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le present Protocole comme partie intégrante de la Convention.

Athènes, le 29 Juin 1927.

(S) A. MICHALACOPOULOS (S) IRGENS

ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν καὶ ἐπέθηκαν τὰς ἑαυτῶν σφραγίδας.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις εἰς διπλοῦν τῇ 28 Ἰουνίου 1927.

(Τ. Σ.) ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

(Τ. Σ.) IRGENS

ΤΕΛΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν Συμβάσεως Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Νορβηγίας οἱ ὑπογεγραμμένοι πληρεξούσιοι συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς :

1) Ἡ Νορβηγικὴ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει νὰ μὴ ὑποβάλῃ τὴν Κορινθιακὴν Σταφίδα μέλαιναν καὶ ξανθὴν (Σουλτανίναν) ἄνευ σπόρου, εἰς εἰσαγωγικὸν δασμὸν ἀνώτερον τῶν 8 ὅρε κατὰ χιλιόγραμμον.

2) Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀναλαμβάνει νὰ μὴ ὑποβάλῃ τὰ κάτωθι ἀναγεγραμμένα εἴδη κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν των ἐν Ἑλλάδι εἰς τέλη ἀνώτερα ἐκείνων ἅτινα ἀναγράφονται, ἤτοι :

Κλάσις		ΜΟΝΑΣ	Δασμὸς εἰς δρ. μεταλ.-λικὰς
159, δ. 2	Νιτρικὸν Νάτριον (Νίτρον Χιλῆς) καὶ Νιτρικὸν ἀσβέστιον	100 χιλ.	ἀτελὲς
3, β. 2	Μαργαρὶτ (στερεοποιημένον ἰχθυέλαιον)	100 »	50
168, δ.	Ὀξίδιον ψευδαργύρου καὶ λευκὸν τοῦ τιτανίου	100 »	5
4 η	Βακαλάος ἡλατισμένος ἢ ἀπεξηραμένος (Στοκφίς)	100 »	4

3) Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δηλοῖ ὅτι οἱ Νορβηγικοὶ ἰχθῦς ὀνομαζόμενοι «μπρίσλιγκ» ἢ «σὶλδ» τοῦ εἴδους «clupea spratus» ἢ «clupea harengus» μετ' ἐλαίου ἢ ντομάτας ἄνευ κεφαλῆς ἐν ἑρμητικῇ συσκευασίᾳ ἀφομοιοῦνται πρὸς τὰς σαρδέλλας καὶ κατατάσσονται εἰς τὴν ἀκόλουθον κλάσιν τοῦ ἐν ἰσχύι ἑλληνικοῦ δασμολογίου :

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α.

Κλάσις 4 : Ἁλιείας βρώσιμα προϊόντα

ε') Σαρδέλλαι καὶ παρεμφερῆ ἰχθυρὰ ὁπωσδήποτε διατηρούμενα ἐν κυτίοις ἄνευ ἀφαιρέσεως ἀποβάρου διὰ τὰ ἄμεσα δοχεῖα.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ οἰκεῖοι πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὸ παρὸν Πρωτόκολλον, ὡς ἀναπόσπαστον μέρος τῆς Συμβάσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Ἰουνίου 1927.

(Τ.Σ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

(Τ. Σ.) IRGENS

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὴ εἰς μόνην συζήτησιν, ἡ ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ πρότασις νόμου «περὶ κπλασμοῦ τῶν παραβάσεων τοῦ ἄρθρου 67 τοῦ Συντάγματος» ἔχουσα οὕτω

Ἄρθρον μόνον.

Ἰδιοκτῆται πλοίων, διευθυνταὶ ἀτμοπλοϊκῶν Ἑταιρειῶν ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν ἢ σιδηροδρομικῶν, τροχιοδρομικῶν κλπ. Ἑταιρειῶν, πλοίαρχοι, σταθμάρχαι, πράκτορες καὶ ἐν γένει ὅστις παρεμβάλλει προσκόμματα εἰς τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν τῶν Βουλευτῶν ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως αὐτῶν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐνεργείας τῶν νέων ἐκλογῶν διὰ τῶν ἀμαξοστοιχιῶν ἢ διὰ τῶν ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν πλοίων τῶν ἐκτελούντων συγκοινωνίας ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἢ μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἴτε ἀπαιτῶν τὴν ἔκδοσιν εἰσιτηρίων, εἴτε ἀρνούμενος νὰ ἐξασφαλίσῃ τῷ ταξειδεύοντι βουλευτῇ τὰ παρεμαρτοῦντα εἰς ἐπιβάτας α' θέσεως πλεονεκτήματα ἀνάλογα πρὸς τὸ ἀξίωμά των, εἴτε ὁπωσδήποτε δυσχεραίνων αὐτὴν (τὴν ἐλευθέραν κυκλοφορίαν) τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον μιᾶς ἑβδομάδος καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην πρὸς τὸ δεκαπλάσιον τῆς ἀξίας τοῦ εἰσιτηρίου. Τὸ ἀδίκημα εἰσάγεται δι' ἀπ' εὐθείας κλήσεως καὶ ἄνευ προδικασίας ἐνώπιον τῶν πλημμελειοδικείων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Μεθ' ὃ γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἐλβετίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Δεκεμβρίου 1927 συμβάσεως ἐγκαταστάσεως καὶ δικαστικῆς προστασίας».

Ἐπὶ τῆς πρώτης συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἀποδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ὑπὸ τοῦ τέως Γεν. Προξένου Σικάγου Δ. Ματλῆ ἰδιοποιηθεισῶν κληρονομιῶν καὶ ἀποζημιώσεως ἰδιωτῶν καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ.

Ὁ κ. **Γ. Καντιάης** ἐρωτᾷ ἂν ὁ Πρόξενος αὐτὸς ἔκλεψε.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ἀπαντᾷ ὅτι ἐντὸς ὁ πρόξενος οὗτος ἰδιοποιήθη χρήματα Ἑλλήνων ὑπηκόων ἐμπιστευθέντα αὐτῷ λόγῳ τῆς ἰδιότητός του καὶ ὅτι τὸ Κράτος ἔχει τὰς εὐθύνας τοῦ προστήσαντος διότι διώρισε πρόξενον τοιοῦτον ἄτομον καὶ εἰς οὐδὲν ἔπταισαν οἱ ὑπήκοοί μας διὰ νὰ ζημιωθοῦν.

Ὁ κ. **Π. Μπούσιος** ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπὶ ἑνὸς ἄλλου Ἄγγλου τὴν ὑπηκοότητα προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἀφρικανικήν τινα πόλιν καθ' οὗ ὑπάρχουν διαμαρτυρίαι ὅτι ἔπραξε τὰ ἴδια σχεδὸν μὲ τὸν Ματλῆν καὶ τονίζει ὅτι πρέπει νὰ ληφθοῦν τὰ ἴδια μέτρα.

Ὁ κ. **Α. Μαλακόπουλος** λέγει ὅτι δὲν ἔχει γνῶσιν τοῦ πράγματος διότι ἂν τυχὸν ἐγένοντο διαμαρτυρίαι δὲν θὰ ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν Βουλὴν ὅπου ἴσως καὶ μένουν ἐκκρεμεῖς.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν εἰς α' συζήτησιν κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον τὸ ἀνωτέρω νομοσχέδιον.

Προτάσει εἶτα τοῦ κ. **Καραπαναγιώτη** ἀναβάλλεται δι' αὔριον ἡ συζήτησις τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1026 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τῆς Τελωνειακῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν συμφωνίας».

Γίνονται εἶτα δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς πρώτην κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὰ σχέδια νόμων 1) «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας συναφθείσης καὶ ὑπογραφείσης τὴν 7ην Ἀπριλίου 1927 συμβάσεως ἐκδόσεως καὶ δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς Ποινικῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ προσηρτημένου πρωτοκόλλου» καὶ 2) περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τσεχοσλοβακίας συμβάσεως ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων».

Γίνεται ὡσαύτως δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γερμανίας ὑπογραφείσης ἐν Βερολίνῳ τῇ 24 Μαρτίου 1928 συνθήκης ἐμπορίου καὶ ναυτιλίας καὶ τῶν συναφῶν αὐτῇ συμφωνιῶν».

Ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς πρὸς ἀποφυλάκισιν ἐπ' ἐγγυήσει τοῦ Θ. Παγκάλου ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** παρακαλεῖ τοὺς ἀντιφρονοῦντας νὰ λάβουν πρῶτοι τὸν λόγον ἵνα ἀναπτύξουν τὰς ἀντιρρήσεις των μεθ' ὃ θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἀπάντησίς του.

Ὁ κ. **Χ. Δαΐας** ζητεῖ τὸν λόγον ὡς εἰσηγητής.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** λέγει ὅτι ἂν πρόκηται περὶ εἰσηγήσεως θὰ τὴν κάμῃ αὐτὸς ὡς Πρόεδρος.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἡ Βουλή, λέγει, πρόκειται νὰ ἐκτελέσῃ ἔργον δικαστοῦ καὶ κυριώτατον καθῆκον τοῦ δικαστοῦ εἶναι ἡ ψυχραιμία.

Ἡ τάξις, συνεχίζει, ἡ ἐπικρατήσασα πάντοτε προκειμένου περὶ τοῦ ἔργου τῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι ἵνα γίνεται πρότερον μία εἰσήγησις παρὰ τοῦ εἰσηγητοῦ, μεθ' ὃ λαμβάνει τὸν λόγον εἷς ἀντιφρονῶν καὶ τοῦτον θὰ ἀκολουθήσῃ ἄλλος ἔχων ἀντίθετον γνώμην.

Ν. Καμπάνης. Ἐγὼ δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν. Διὰ νὰ κερδίσωμεν χρόνον ἐπιφυλάσσομαι νὰ λάβω τὸν λόγον διὰ νὰ ὑποστηρίξω τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τὰς ἀγορεύσεις τῶν ἀντιφρονούντων.

Ὁ κ. **Χ. Δαΐας** λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι μεταξὺ τῶν δικογραφιῶν ἐφ' ὧν ἐνήργησεν ἀνακρίσεις κατόπιν ἐντολῆς τῆς ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἦτο καὶ ἡ δικογραφία διὰ τὴν δημοπρασίαν τοῦ Καζίνου διὰ τὴν ὁποίαν ὁ τέως Δικτάτωρ ἦτο προφυλακισμένος. Διὰ τὴν κατηγορίαν τοῦ Καζίνου ὁ τότε ὑφυπουργὸς Βογόπουλος κατηγορ θη ἐπὶ αὐτουργίᾳ ὁ δὲ Πάγκαλος ἐπὶ ἠθικῇ αὐτουργίᾳ. Ἡ ἀνάκρισις αὕτη ἐνεργήθη ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ κ. Κασσίμη καὶ κατόπιν ἐξεδόθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 83 ἀπόφασις τοῦ Α. Α. Σ., ἥτις ἔλεγε νὰ συσταθῇ εἰδικὸν Δικαστήριον εἰς ὃ νὰ δικασθῇ καὶ ὁ Βογόπουλος καὶ ὁ Πάγκαλος ὡς ὑπαίτιοι παραβάσεως τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν καὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου. (Ἀναγινώσκει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Α. Α. Σ.). Κατὰ τὴν ἐνεργηθεῖσαν, λέγει, ἀνάκρισιν προέκυψεν ὅτι ἦτο παράβασις τοῦ ποινικοῦ νόμου διότι ἐπρόκειτο περὶ ἐλαττώσεως τῶν ἐσόδων τοῦ Δημοσίου. Ἡ ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐχαρακτήρισε τὸ ἀδίκημα τοῦ Βογοπούλου ὡς ἀπιστίαν, τὸν δὲ Πάγκαλον ἐθεώρησεν ὡς ἠθικὸν αὐτουργόν. Τὸ ζήτημα εἶναι ὅτι ἐνῷ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὥριζε μόνον τοὺς τόπους τῆς ἱδρύσεως τῶν Καζίνων, τὴν δὲ δημοπρασίαν τὴν ἔκαμε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ὁ Βογόπουλος ἐξέδωκε Ν. Δ. διὰ τοῦ ὁποίου καταργεῖται ἡ ἀρμοδιότης τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ θεωρεῖται ἁρμόδιον καὶ διὰ τὴν δημοπρασίαν τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. Κατόπιν τούτου ὁ Βογόπουλος προεκήρυξε νέαν δημοπρασίαν καὶ ἐνῷ τελευταῖος πλειοδότης ἦτο κάποιος Ταυρῆς, ὁ Βογόπουλος κατακυρώνει τὴν δημοπρασίαν εἰς τὸν Κοτσαμάνην καὶ κατακυρώνει ταύτην ὄχι μὲ τὴν προσφοράν, τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει ὁ Κοτσαμάνης τῶν 6,900,000, ἀλλὰ ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 3,400,000, μὲ τὴν δικαιολογίαν ὅτι τὰ ἐπὶ πλέον τοῦ ποσοῦ τούτου εἶναι πολλὰ διότι αἱ εἰσπράξεις τοῦ Καζίνου τῆς Ἐλευσῖνος δὲν δύνανται νὰ εἶναι τόσον μεγάλαι Εἰς δὲ τὴν ἐξωφρενικὴν ταύτην ἀπόφασιν προῆλθεν ὁ Βογόπουλος ἐντελῶς αἰφνιδίως, διότι ἐνῷ τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς κατακυρώσεως ἔλεγεν εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου κ. Γεωργιάδην ὅτι θὰ διατάξῃ τὴν ἐπανάληψιν τῆς δημοπρασίας, τὴν ἐπομένην κατεκύρωσε τὴν δημοπρασίαν εἰς τὸν Κοτζαμάνην, ἐπὶ τῇ ἐρωτήσει δὲ τοῦ κ. Γεωργιάδου διατί προῆλθεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν ὁ Βογόπουλος ἐμόρφασε καὶ ἐκίνησε τὴν χεῖράν του χαρακτηριστικῶς ὡς ἐὰν ἔλεγε «τί θέλετε νὰ κάμω». Ὅτε ἐκλή-

θη ὁ Βογόπουλος εἰς ἀπολογίαν ἀπὸ τὸν εἰσηγητὴν ἀπελογήθη τυπικῶς ἀλλὰ κατόπιν, ἀναγνώσας φαίνεται τὴν μετά τινας ἡμέρας γενομένην ἀπολογίαν τοῦ Παγκάλου ὑπέβαλεν εἰς τὸ Α. Α. Σ. δύο ὑπομνήματα ἓν ἀπὸ 12ης Νοεμβρίου 1926 καὶ τὸ ἕτερον ἀπὸ 23ης Νοεμβρίου 1926' εἰς τὸ πρῶτον λέγει ὅτι διετάχθη ἀπὸ τὸν Πάγκαλον νὰ κατακυρώσῃ τὴν δημοπρασίαν εἰς τὸν Κοτζαμάνην, εἰς τὸ δεύτερον δὲν λέγει ὅτι διετάχθη ἀπὸ τὸν Πάγκαλον νὰ πράξῃ τι, ἀλλ' ὅτι διὰ τῆς κατακυρώσεως δὲν ὑπῆρχε πρόθεσις ζημίας τοῦ Δημοσίου ἀλλὰ πρόθεσις ὠφελείας οὐσιαστικῆς (Ἀναγινώσκει περικοπὰς τῶν ὑπομνημάτων).

Συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ Κοτζαμάνης ἐξετασθεὶς δὲν εἶπε λέξιν περὶ Παγκάλου καὶ φαίνεται ἐξ αὐτοῦ ὅτι ὅσα λέγει ὁ Βογόπουλος περὶ συνεννοήσεως τοῦ Παγκάλου μὲ τὸν Κοτζαμάνην δὲν εἶνε ἀκριβῆ. Σημειωτέον ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἀπεφάνθη περὶ προφυλακίσεως ἢ μὴ τοῦ Παγκάλου διὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο διότι δυνάμει τοῦ ψηφίσματος τοῦ ἐπικυρώσαντος τὴν σύστασιν τοῦ Α. Α. Σ. ἡ διακοπὴ ἢ ἡ ἄρσις προφυλακίσεως καὶ ἡ περαιτέρω διαδικασία προφυλακισμένων ὑπὸ τοῦ Α. Α. Σ. ἀνήκει εἰς τὴν Βουλήν. Ὁ Πάγκαλος ἐξεταζόμενος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεφέρθη εἰς ὅσα εἶχεν εἴπῃ εἰς τὸ Α. Α. Σ. καὶ προσέθεσεν ὅτι ἐὰν αὐτὸς ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν Ἐλευσίνα ἐπόμενον ἦτο νὰ φροντίσῃ ὅπως ἡ δημοπρασία ἀποβῇ τόσον τὸ συντομώτερον μεγαλειτέρα, ἐὰν δὲ πάλιν δὲν ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν Ἐλευσίνα δὲν θὰ ὑπῆρχε κανεὶς λόγος νὰ παρακινήσῃ τὸν Βογόπουλον. Ὁ Πάγκαλος ἐπρότεινε καὶ μάρτυρας τοὺς κ. κ. Ζέρβαν, Ντερτιλῆν καὶ Παναγόπουλον. Ἐξητάσθη ὁ Ζέρβας ὅστις εἶπεν ὅτι ἁρμόδιος δι' αὐτὰ τὰ πράγματα ἦτο πάντοτε ὁ Βογόπουλος. Ὁ Ντερτιλῆς ἐβεβαίωσε ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε. Ὁ Παναγόπουλος δὲν ἐξητάσθη διότι εὑρίσκετο ἐν ἀπελάσει. Σήμερον συνεπῶς ἔχομεν διὰ τὸν Πάγκαλον τὴν κατάθεσιν τοῦ Δ)τοῦ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν Γεωργιάδου, καὶ τὸν γενικὸν δόλον, ἂν δυνάμεθα νὰ τὸν ἀποκαλέσωμεν οὕτως, ὅτι ὁ Πάγκαλος ἤσκει ἐπὶ τῶν Ὑπουργῶν του ἰδιαιτέραν πίεσιν, ἀλλὰ εἶνε δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ Ἐπιτροπὴ ἥτις νὰ ἀποφανθῇ ὅτι ὁ Πάγκαλος εἶνε προφυλακιστέος μόνον μὲ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα; Τὸ Α. Α. Σ. τὸν προσεφυλάκισε διότι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη κατηγορία καὶ ἔπρεπε ὁ Πάγκαλος νὰ προφυλακισθῇ. Δὲν ἔπεται ὅμως ὅτι σήμερον εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ν' ἀποφανθῶμεν ὅτι πρέπει νὰ τὸν ἔχωμεν εἰς τὰς φυλακὰς μὲ τὰ ἀόριστα αὐτὰ στοιχεῖα.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη περὶ τῆς προσωρινῆς αὐτοῦ ἀποφυλακίσεως ἐπὶ ἐγγυήσει;

Χ. Λαΐ̃ας. Ὁ Πάγκαλος ἔχει ὑποβάλη αἴτησιν ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ Καζίνου δὲν δύναται νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς προσωρινῆς αὐτοῦ ἀποφυλακίσεως ἀλλὰ μόνον νὰ προτείνῃ εἰς τὴν Βουλὴν τοῦτο.

Ι. Τζίβας. Ἀφοῦ ἀπελύθησαν οἱ αὐτουργοὶ ἐπὶ ἐγγυήσει πρέπει νὰ ἀπολυθῇ καὶ οὗτος.

Χ. Λαΐ̃ας. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἤθελα νὰ εἴπω καὶ ἐγώ.

Ρ. Κούνουρος. Ἐν περιπτώσει καταδίκης πῶς θὰ ἠδύνατο νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ πρᾶξις.

Χ. Λαΐ̃ας. Πλημμέλημα.

Σ. Κρεμεζῆς. Ἐὰν ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπρόκειτο ἀσχέτως τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου νὰ ἐκδώσῃ διὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο βούλευμα, τὸ βούλευμα θὰ ἐχαρακτήριζε τὴν πρᾶξιν ὡς ἀπιστίαν ἢ ὡς παράβασιν τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν;

Χ. Λαΐ̃ας. Θὰ ἐχαρακτήριζα τὴν πρᾶξιν ὡς παράβασιν τοῦ Νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Καταλήγων λέγει ὅτι διὰ τὸ ἀδίκημα τῆς ἀγχόνης κωλύεται καὶ καθὼς δὲν ἐξέφρασε γνώμην οὔτε εἰς τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν τοιουτοτρόπως δὲν δύναται νὰ ἐκφράσῃ γνώμην οὔτε εἰς τὴν Βουλὴν οὔτε νὰ ψηφίσῃ.

Ὁ κ. ***Ν. Καμπάνης*** (Προεδρεύων τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς) λέγει ὅτι ὑπάρχει μία σύγχισις καὶ ἀσάφεια ἐν τῇ Βουλῇ περὶ τοῦ συζητουμένου σήμερον θέματος.

Ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀσκοῦσα δικαστικὰ καθήκοντα ἐνήργησεν ἀνακρίσεις ἐπὶ τῇ βάσει τῆς μηνύσεως τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ἡ Κυβέρνησις Κονδύλη καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πράξεων καὶ βουλευμάτων τοῦ Ἀνωτάτου Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου. Τὸ ψήφισμα τῆς Βουλῆς, τὸ κυρῶσαν τὴν σύστασιν τοῦ Α. Α. Σ.ορίζει ὅτι ἐπὶ προφυλακίσεως διαταχθείσης ὑπὸ τῆς πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ Ἀνωτάτου Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου πᾶσα ἡ περαιτέρω διαδικασία ὡς καὶ ἡ διατήρησις ἢ ἡ ἄρσις τῆς προφυλακίσεως δι' οἱονδήποτε λόγον καὶ νομικὸν χαρακτῆρα τῆς πράξεως ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Βουλήν.

Κατόπιν ἡ Βουλὴ διὰ ψηφίσματός της ἐδέχθη ὅτι τὰ θέματα τὰ περιλαμβανόμενα ἐν τῷ ὡς ἄνω ψηφίσματι δύνανται διὰ νόμου νὰ ρυθμισθῶσι καὶ ἐψήφισε τὸν νόμον 3398 ὅστις ἐν ἄρθρῳ 48 ὁρίζει ὅτι διὰ τὰ ζητήματα ταῦτα τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως ἐπὶ προφυλακίσεως διαταχθείσης ὑπὸ τῆς πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς ἢ τοῦ Α, Α. Σ, ἀποφαίνεται ἡ Βουλὴ κατόπιν προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀναδρομικῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς ἀγχόνης καὶ τοῦ Καζίνου τῆς Ἐλευσῖνος ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρέθη ἐνώπιον ἐνταλμάτων προφυλακίσεως τῆς πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς. Ὁ κατηγορούμενος Πάγκαλος ὑπέβαλε πρό μηνὸς αἴτησιν περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει διὰ τὰ ἀδικήματα τῆς ἀνατροπῆς τοῦ Πολιτεύματος, τοῦ συναλλάγματος, τῆς ποινῆς τῆς ἀγχόνης καὶ τοῦ Καζίνου.

Διὰ τὰ δύο πρῶτα ἡ Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἁρμοδιότητί της ἔκρινεν προσωρινῶς ἀπολυτέον τὸν κατηγορούμενον ἐπὶ ἐγγυήσει ἀλλὰ διὰ τὰ δύο τελευταῖα ἀδικήματα ἡ Ἐπιτροπὴ μὴ δυναμένη νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόλυσιν ἐπὶ ἐγγυήσει, προτείνει ταύτην εἰς τὴν Βουλήν.

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Ὑπάρχουν ἄλλαι κατηγορίαι;

Ν. Καμπάνης. Ὑπάρχει ἡ κατηγορία τῶν ὅπλων καὶ τῶν τρακτὲρ ὧν δὲν ἐπεραίωσεν εἰσέτι τὴν ἀνάκρισιν ἡ Ἐπιτροπή.

Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Ἀνώτατον Ἀνακριτικὸν Συμβούλιον, μετὰ ἀληθῶς ἐπιμελημένην ἀνάκρισιν, ἔκρινε τὸν Πάγκαλον παραπεμπτέον εἰς βαθμὸν πλημμελήματος διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς ἀνατροπῆς τοῦ Πολιτεύματος, τοῦ συναλλάγματος, τῆς παραβιάσεως τοῦ Συντάγματος, διὰ τὴν ἀναδρομικὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀγχόνης, τοῦ Καζίνου τῆς Ἐλευσῖνος, τῶν ὅπλων κ.λ.π. Ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἑρμηνεύουσα τὸν νόμον 3398 κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς ἀντίληψιν, μετέβαλε τὰ κατηγορητήρια εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ὁριστικὴ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν τότε θὰ ἴδῃ ἡ Βουλὴ ὅτι θὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἀντιμετωπισθοῦν ζητήματα ὡς τοῦ δεδικασμένου, τοῦ προταθέντος διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ἀγχόνης ὡς καὶ ἄλλα νομικὰ ζητήματα ἀναφυόμενα.

Τὸ Α. Α. Σ. ἤσκει τὴν ποινικὴν ἀγωγὴν διὰ πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἥτις Ἐπιτροπὴ ἀπεφαίνετο ἐὰν ἔπρεπε νὰ διεξαχθῇ ἀνάκρισις ἣν τότε ἐνήργει ὁ διοριζόμενος εἰσηγητὴς ἢ ἀπεφαίνετο νόμῳ ἀστήρικτον τὴν κατηγορίαν.

Ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Καζίνου τὸ Α. Α. Σ. ἔκρινε παραπεμπτέον τὸν Πάγκαλον ἐπὶ βλάβῃ ἐκ προθέσεως τῶν συμφερόντων τῆς Ἐπικρατείας δηλαδὴ ἐπὶ παραβάσει τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Διὰ τὸ ζήτημα τῆς κατηγορίας τοῦ φόνου, λόγῳ τῆς ἀναδρομικῆς ἐπιβολῆς τῆς ἀγχόνης, ἡ πενταμελὴς Ἐπιτροπὴ διὰ μακροῦ σκεπτικοῦ ἐκήρυξεν ὡς μὴ στηριζομένην εἰς τὸν νόμον τὴν κατηγορίαν καὶ συνεπῶς ἀπαράδεκτον. Προέτεινε δὲ μόνον τὴν ἐνέργειαν ἀνακρίσεων ἐπὶ παραβάσει τοῦ Συντάγματος, ἤτοι τοῦ ἄρθρου 7 διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς τῆς ἀγχόνης.

Φ. Μοσχούλας. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ὁ Πάγκαλος εἶναι ἄξιος ἐθνικῆς εὐγνωμοσύνης.

Β. Μεϊμαράκης. Λυποῦμαι πολὺ διὰ τὸν λόγον ὅτι σεῖς λέγετε τοιαῦτα διὰ τὸν Πάγκαλον ὅτι ἐφήμοσε τὴν ἀγχόνην

διὰ νὰ προφυλάξῃ τὰ συμφέροντα τοῦ Δημοσίου ἐνῷ ἐκ τῆς κατηγορίας, ὡς ἡ ἔκθεσις ἀναφέρει, ἐζημίωσε τὸ Δημόσιον κατὰ 4 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἀπὸ σκοποῦ.

Ι. Κίν.ας. Δὲν πρέπει νὰ ἀποφαινώμεθα ἀπὸ πρίν οὔτε ὑπέρ ο τε κατὰ οἱουδήποτε.

Ν. Καμπά.ης. Καὶ ἐγὼ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τηρῶμεν ἀπόλυτον ψυχραιμίαν καὶ νὰ μὴ προβαίνωμεν προκαταβολικῶς εἰς ἐκφράσεις γνωμῶν δεδομένου ὅτι ἀσκοῦμεν ἐν προκειμένῳ δικαστικὰ καθήκοντα.

Ὁ κ. ***Β. Μεϊμαράκης*** ζητεῖ τὸν λόγον ἐπὶ προσωπικοῦ ζητήματος (θόρυβος) καὶ λέγει ὅτι κατὰ τὰς ἀντιλήψεις τῶν κ. συναδέλφων δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἔκφρασις οἱασδήποτε γνώμης περὶ ἀποφυλακίσεως τοῦ τέως δικτάτορος καθόσον ἕκαστος ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ ἔχῃ ὡρισμένην γνώμην χωρὶς καὶ αὕτη νὰ ὑπεμφαίνῃ προκατάληψιν, τοὐναντίον, ἐὰν ἦτο ὀρθόν, οὐδεὶς ἐκ τῶν κυρίων βουλευτῶν θὰ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς δικαστὴς εἰς τὴν δίκην τοῦ Παγκάλου, διότι ἕκαστος ἔχει ἀτομικὴν γνώμην ἀνεξάρτητον τῆς δικαστικῆς.

Ὁ κ. ***Ν. Καμπά ης*** ἐπαναλαμβάνων τὴν ἐκτεθεῖσαν γνώμην του συνεχίζει ἀναγινώσκων τὸ σκεπτικὸν τῆς ἀποφάσεως δι' ἧς τὸ Α.Α.Σ θεωρεῖ νόμῳ ἀπαράδεκτον τὴν κατηγορίαν περὶ ἀναδρομικῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς ἀγχόνης, ἐνθυμοῦμαι δὲ λέγει ὅτι κατὰ τὴν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπολογίαν τῶν δικαστῶν οὗτοι ἐδήλωσαν ὅτι οὐδεμίαν ἐπιβολὴν ἐνήργησεν ἐπ' αὐτῶν ὁ Πάγκαλος ὡς πρὸς τὴν κρίσιν των καὶ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ συνεπῶς ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὴν ὑποβληθεῖσαν πρὸ μηνὸς αἴτησιν τοῦ Παγκάλου περὶ προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως ἔκρινεν αὐτὸν προσωρινῶς ἀπολυτέον. Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἐπέδρασε καὶ τὸ οὐσιαστικὸν μέρος τοῦ ζητ ήματος, διότι κατὰ τὴν γνώμην τῆς πλειονοψηφίας αὐτῆς καὶ εἰς περίπτωσιν καταδίκης τοῦ Παγκάλου διὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἡ ποινὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνωτέρα τῆς εἰρκτῆς.

Β. Ἀλ ξᾶιος. Πόθεν ἤχθη ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι ἐν περιπτώσει καταδίκης δὲν θὰ ἐτιμωρεῖτο μὲ ποινὴν μεγαλειτέραν τῆς εἰρκτῆς;

Ν. Καμπάνης. Πρῶτον εἶναι τὸ ζήτημα τοῦ δεδικασμένου. Δεύτερον τὸ σχετικὸν ἄρθρον τῆς ποινικῆς δικονομίας εἰς τὴν ὁποίαν παραπέμπει ὁ νόμος 3398 ὁσάκις δὲν ὁρίζει ὁ ἴδιος τὴν διαδικασίαν, λέγει ὅτι τὸ συμβούλιον κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ κρίνει τοῦτον προσωρινῶς ἀπολυτέον. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐκ τῆς ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως ἔκρινεν ὅτι καὶ ἐν περιπτώσει τυχὸν κατα δίκης δὲν θὰ ἐτιμωρεῖτο διὰ ποινῆς ἀνωτέρας τῆς εἰρκτῆς. Ἄλλωστε προκειμένου περὶ τῆς ἀπαγγελίας κατηγορίας ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπιτροπῇ τὸ ζήτημα ἐὰν ὁ Πάγκαλος ἔδει νὰ κατηγορηθῇ ὡς αὐτουργός, συναυτουργὸς ἢ ἠθικὸς αὐτουργὸς φόνου.

Ν. Μακόπουλος. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐκφράζετε τὴν γνώμην σας καὶ ὄχι τὴν γνώμην τῆς ἐπιτροπῆς διότι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἀπεφάνθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ, καθ ως καὶ ὁ κ. Λαδᾶς ἐξεπροσώπει τὴν γνώμην του καὶ ὄχι τῆς ἐπιτροπῆς.

Β. Ἀλ ξᾶιος. Ἡ Βουλὴ ὡς συμβούλιον διὰ νὰ ἀποφανθῇ ἐὰν ὁ Πάγκαλος εἶναι ἀπολυτέος ἢ ὄχι πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει της ὡρισμένα στοιχεῖα, παρακαλῶ συνεπῶς τὴν ἐπιτροπὴν ὅπως καταθέσῃ τὰ ἀπαραίτητα ταῦτα στοιχεῖα.

Ν. Καμπάνης. Ἐγένετο συζήτησις ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ καὶ ταύτην ἀναφέρω ἐγώ, ζητεῖτε δὲ νὰ ἐκβιάσητε θύρας ἀνοικτὰς ζητοῦντες τὴν κατάθεσιν τῶν ἐγγράφων. Ἐπαναλαμβάνω διὰ τὸν κ. Μπακόπουλον ὅτι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ἐγένετο συζήτησις ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἀπαγγελθῇ κατηγορία κατὰ τοῦ Παγκάλου διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς ἀγχόνης καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ θεωρηθῇ κατόπιν συζητήσεως οὕτος ὡς συναυτουργός. Τὸ ζήτημα ἤθη εἶνε ὅτι ἡ Βουλὴ καλεῖται νὰ ἀποφανθῇ περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει ἐπὶ τῆς προφυλακίσεως τῆς διαταχθείσης ὑπὸ τοῦ Α. Α. Σ. δι' ἣν ὑπέβαλλε τὴν σχετικὴν πρότασιν ἡ Ἐπιτροπή, ἐπιφυλάσσομαι δὲ ἀφοῦ ἀγορεύσουν οἱ κύριοι ἀντιφρονοῦντες νὰ ἀντικρούσω τὴν γνώμην αὐτῶν καὶ νὰ ἐξετάσω τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως, διότι τὰ ἀδικήματα ταῦτα παρ' ὅλον τὸν δικαστικὸν χαρακτῆρά των ἔχουν πρὸ παντὸς πολιτικὸν τοιοῦτον καὶ διὰ τοῦτο δικάζει ταῦτα ἡ Βουλή.

Β. Ἀλεξᾶ ος. Ἐφόσον πρόκειται νὰ τυπωθοῦν τὰ πρακτικὰ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις μέχρις ὅτου προσκομισθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ στοιχεῖα ταῦτα. Ἄλλως τε γνωρίζετε ὡς νομικὸς ὅτι προκειμένου περὶ προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψει καὶ τὰ οὐσιαστικὰ στοιχεῖα.

Ν. Καμπάνης. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁμιλεῖτε περὶ ζητήματος διὰ τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει δευτέρα γνώμη. Ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ ἔκρινε τὸν Πάγκαλον προφυλακιστέον κατόπιν τῆς ἀπαγγελίας τῆς νέας κατηγορίας ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς ἀγχόνης καὶ ἐξέδωκεν αὐτὴ τὸ σχετικὸν ἔνταλμα προφυλακίσεως. Ἐν τέλει σημειωτέον ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπέλυσεν ἐπὶ ἐγγυήσει ὅλους τοὺς ὑπ' αὐτῆς προφυλακισθέντας κατηγορουμένους ὡς καὶ τοὺς δικαστὰς τοὺς ἀπαγγείλαντας τὴν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν διότι ἔκρινεν ὅτι δὲν δύνανται οὗτοι νὰ εἶνε ἐπὶ τόσον μακρὸν χρονικὸν διάστημα προφυλακισμένοι, οὐδὲ ὑπάρχει βάσιμος ὑπόνοια, ὅτι οὗτοι θέλουσι δυσχεράνει τὴν περαιωθεῖσαν πλέον ἀνάκρισιν. ἢ νὰ ἐξαλείψωσι τὰ συλλεγέντα στοιχεῖα ὑπ' αὐτῆς. Ἐπιφυλάσσομαι δὲ νὰ λάβω τὸν λόγον μετὰ τὰς ἀγορεύσεις τῶν ἐχόντων ἐναντίαν γνώμην καὶ νὰ ἀναπτύξω τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπό τε νομικῆς καὶ πολιτικῆς ἀπόψεως. Διότι ἤδη ἔλαβον τὸν λόγον ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ κατατοπίσω ἐπὶ τοῦ ζητήματος τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. ***Δ. Μπαμπάκος*** παρατηρεῖ ὅτι ἡ διεξαγομένη συζήτησις εἶνε ματαία καὶ ἄσκοπος διότι ἦτο ἀπαραίτητον νὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ φάκελλοι διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ Βουλή, προκειμένου νὰ ἐκτελέσῃ δικαστικὰ καθήκοντα. (Φωναί, θόρυβος, διαμαρτυρίαι).

Ὁ κ. ***Β. Μεϊμαράκης*** τονίζει ὅτι ὑπάρχει πρότασις ἀναβολῆς καὶ ζητεῖ τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ κανονισμοῦ. (Νέος θόρυβος καὶ διαμαρτυρίαι).

Πρόεδρος. Ὁ λόγος θὰ δοθῇ κατὰ σειρὰν ἐγγραφῆς. Πρῶτος εἶνε ὁ κ. Μπακόπουλος.

Ν. Μπακόπουλος. Λυποῦμαι, λέγει, διότι τόσον ἀκαίρως καὶ ἀσκόπως ἡ ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπησχόλησε τὴν Βουλὴν μὲ τὸ Παγκαλικὸν λεγόμενον ζήτημα. Ἀφότου, συνεχίζει, διωρίσθη ἡ ἐπιτροπή, συμμετέσχον καὶ ἐγὼ εἰς ταύτην πλὴν δύο περιόδων, τῆς μιᾶς καθ' ἣν ἠσθένησα καὶ τῆς τελευταίας καθ' ἣν λόγῳ ἀπουσίας δὲν ἔλαβον μέρος καὶ καθ' ἣν διὰ τῆς γενομένης προτάσεως διεπράχθη παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ ἡ ἔκφρασις, τὸ σφάλμα αὐτῆς. Συνεχίζων λέγει, ὅτι ὅλοι γνωρίζομεν πῶς ἐγεννήθη, πῶς ἐξελίχθη καὶ πῶς κατέπεσε τὸ δικτατορικὸν καθεστώς, ποίας ἐργασίας κατέβαλεν ὁ πολιτικὸς κόσμος διὰ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ ποῖα τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ κατὰ τοῦ καθεστῶτος ἐκείνου διὰ νὰ πείσθοῦν πάντες φίλοι καὶ ἐχθροὶ καὶ ὅλος ὅμως ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὅτι τὸ καθεστὼς ἐκεῖνο ὑπεδούλωνε καὶ ἐξεμαύλιζε τὰ πάντα. Ὁ πολιτικὸς κόσμος διεσάλπιζεν ὅτι ἐπὶ τοῦ καθεστῶτος ἐκείνου δὲν ὑπῆρχεν οὔτε νόμος οὔτε ἠθική. Ἐφθασεν ἤδη ἡ στιγμὴ ἐκκαθαρίσεως ὑπὸ μίαν οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἥτις δὲν δύναται ἄλλως νὰ γίνῃ παρὰ διὰ μιᾶς δίκης. Καὶ ἐπειδὴ φρονῶ ὅτι διὰ μιᾶς δίκης εἶνε δυνατὸν καὶ ἐπιβεβλημένον καὶ ἐκ τῶν κανόνων τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἠθικῆς νὰ ἐκκαθαρισθῇ ἡ κατάστασις, διὰ τοῦτο ἐξέφρασα τὴν λύπην μου διότι ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτ οπὴ ὡς πρώτην πρότασιν ὑπέβαλε τοιαύτην, περὶ ἀπολύσεως. Ἐὰν αὕτη ὑπεβάλλετο ἐνωρὶς θὰ ἦτο σύμφωνος εἰς ἓν αἴσθημα ἀπολύτου δικαίου, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διαταξῃ τὴν ἀπόλυσιν, θὰ ἀπηυθύνετο πρὸς τὴν Βουλήν. Ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμὴν. μετὰ μακρὰν περίοδον ἡ ἐπιτροπὴ ἔφθασεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ τέρμα τῶν ἐργασιῶν της καὶ ἠδύνατο νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὴν ἔγκρισιν τῆς διατυπώσεως τῶν

προτάσεών της ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ὁπότε καὶ ἡ Βουλὴ ἐν γνώσει τῶν στοιχείων θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφανθῇ οὐσιαστικῶς, ἐν τούτοις ἀντὶ τούτου εἰσάγει τὴν παρεμπίπτουσαν αἰτησιν τῆς ἀπολύσεως.

Δ. Κουτσοπέραλος. Τί θὰ τὴν ἔκανε τὴν αἴτησιν περὶ ἀπολύσεως; Θὰ τὴν ἐκράτει ἐκκρεμῆ παραδιάζουσα τοὺς νόμους;

Ν. Μπακόπουλος. Δὲν θὰ παρεβίαζε κανένα νόμον.

Σ. Σκιαράκης. Προκειμένου περὶ αἰτήσεως ἀποφυλακίσεως δὲν ἠδύνατο αὐτὴ νὰ μείνῃ ἐκκρεμής.

Κ. Καλκάνης. Πρέπει νὰ διασταλῇ ὅτι διὰ τὴν ἰδίαν κατηγορίαν ὑπάρχουν δύο ἐντάλματα.

Ν. Μπακόπουλος. Ὄχι μόνον, συνεχίζει, ἄκυρος εἶναι ἡ συζήτησις ἀλλὰ καὶ ἄσκοπος, διότι ὡς παρετήρησε καὶ ὁ κ. συνάδελφος, ὁ κ. Πάγκαλος, κρατεῖται καὶ δι' ἄλλου ἐντάλματος. Ἔπρεπε συνεπῶς νὰ ἀναμείνῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὸ τέρμα τῶν ἐργασιῶν της, ἐὰν ἤθελε σοβαρῶς νὰ ὑποβοηθήσῃ τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς καὶ ἀντὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν αἴτησιν περὶ ἀποφυλακίσεως νὰ συντάξῃ καὶ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της περὶ τῆς οὐσίας τῆς κατηγορίας. Διότι καὶ ἐὰν σήμερον γίνουν δεκταὶ αἱ προτάσεις τῆς ἐπιτροπῆς, καὶ ἡ Βουλὴ ἀπασχολεῖται ματαίως καὶ ὁ κατηγορούμενος δὲν ὠφελεῖται ἀφοῦ κρατεῖται καὶ δι' ἄλλου ἐντάλματος. Δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, συνεχίζει, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἰσέλθω πρωῒ εἰς τὴν οὐσίαν τῶν δύο ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς διὰ πλαγίας ὁδοῦ τεθεισῶν ὑποθέσεων. Οὔτε ἄλλως τε ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ ἀπεφάνθη ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ποίους ὁηλαδὴ θεωρεῖ ἐνόχους καὶ κατὰ ποῖον βαθμόν, οἱ δὲ εἰσηγηταὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ καταλογισμοῦ τῶν εὐθυνῶν ἐξέθηκαν ἀτομικὰς αὐτῶν γνώμας.

Χ. Λαδᾶς. Εἴπομεν τι βγαίνει ἀπὸ τὴν δικογραφίαν;

Ν. Μπακόπουλος. Κατὰ τὴν γνώμην σας. Δι' ἄλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐξακολουθεῖ, προτείνω τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως, διὰ νὰ συνεκδηλωθῇ ὅτι ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς εἶναι ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἡ δίκη ἐντὸς τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, δεδομένου ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς Βουλῆς λήγουν, ὅτι αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιτροπῆς ἔχουν τερματισθῇ καὶ δὲν ὑπολείπεται παρὰ νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως διὰ νὰ καταλογισθοῦν αἱ εὐθῦναι. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον φοβοῦμαι εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν δίκην καὶ ἔχω μίαν ἔνδειξιν ἀκαταμάχητον, διότι πρό τινος ἡ Κυβέρνησις ἔδωκε χάριν εἰς τὸν Ζέρβαν καὶ Ντερτιλῆν, οἱ ὁποῖοι ἦσαν στυλοβάται τοῦ Παγκαλικοῦ καθεστῶτος καὶ εἶναι συγκατηγορούμενοι διὰ τὰς ἀνωτέρω πράξεις.

Α. Μάλας. Μὰ αὐτοὶ τὸν ἀνέτρεψαν.

Ν. Μπακόπουλος. Ἂς μὴ συζητήσωμεν αὐτὸ τὸ θέμα. Μὲ πληροῖ χαρᾶς, τονίζει, ἀπὸ ἀπόψεως πολιτικῆς ἡ χάρις αὐτὴ διότι μέλη τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίως ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης συμπολίτης μου ἐνῷ ἐπέσειε κατὰ τὰς παραμονὰς τῶν ἐκλογῶν τὸ φάσμα τῆς στρατοκρατίας, ἔρχεται σήμερον καὶ βραβεύει τοὺς στρατοκράτας. Μὲ λυπεῖ ἡ πρᾶξις τῆς Κυβερνήσεως ὡς πολίτην καὶ μὲ θλίβει ὡς βουλευτὴν ἐνῷ μὲ ὠφελεῖ ὡς πολιτευόμενον, διότι ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους μου τὴν προεκλογικὴν των προσωπίδα. Ἐφόσον, συνεχίζει, ἡ Κυβέρνησις δίδει χάριν εἰς τοὺς ἀνωτέρω καὶ δὲν εἶχε τὴν πολιτικὴν ἀβρότητα οὔτε τὴν δικαστικὴν εὐθιξίαν νὰ ἀναμείνῃ τὸ τέρμα τῆς ἀνακρίσεως, ἡ ἔνδειξις αὕτη εἶναι τόσον σοβαρὰ ὥστε νὰ μοῦ γεννᾷ βάσιμον ὑπόνοιαν ὅτι ἡ κυβέρνησις δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν δίκην τοῦ Παγκάλου. Ἄλλη ἔνδειξις εἶναι ἡ παρέλκυσις τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ἥτις πολὺ συχνάκις δὲν εὑρίσκετο ἐν ἀπαρτίᾳ.

Οἱ κ.κ. **Σ. Σωτηριάδης** καὶ **Χ. Λαδᾶς** διαμαρτύρονται ὅτι δὲν ἔλειψαν ποτέ.

Ὁ κ. **Ν. Μπακόπουλος** Ἡ Κυβέρνησις πταίει διότι ὑπὸ τὰς ποικίλας της ἐμφανίσεις ἐπηγγέλλετο τὴν ταχεῖαν ἐκδίκασιν τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν). Εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις δὲν ἐπηγγέλλετο τοιοῦτόν τι, διότι ἡ Κυβέρνησις κατενόει ὅτι ἦτο ἔργον καθαρῶς δικαστικόν, οὔτε ἠδύνατο νὰ λέγῃ ὅτι θέλει νὰ δικάσῃ τὸν Πάγκαλον.

Θ. Τοιρκοβασίλης. (Ὑπ. Δικαιοσύνης). Ἡ κυβέρνησις κατηγορήθη ὅτι ἐπεμβαίνει διότι συνέστησε κάποτε ἐπιτάχυνσιν τῆς ὑποθέσεως.

Ν. Μπακόπουλος. Θὰ ἐπεθύμουν ἡ εὐθιξία σας νὰ ἐκδηλωθῇ εἰς τὴν καθ' ὑμῶν κατηγορίαν διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς χάριτος εἰς τὸν Ζέρβαν καὶ Ντερτιλῆν.

Θ. Τοιρκοβασίλης. (Ὑπ. Δικ.) Τὴν χάριν τὴν ἔδωσε τὸ συμβούλιον τῶν χαρίτων.

Ν. Μπακόπουλος. Ἕνα συμβούλιον δουλικὸν τοῦ ὁποίου ἄλλως τε ἡ γνώμη δὲν ἦτο ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸν ὑπουργὸν φέροντα πλήρη τὴν εὐθύνην τῆς τοιαύτης πράξεως.

Θ. Τοιρκοβασίλης. (Ὑπ. Δικ.) Τὸ Συμβούλιον ἀποτελεῖται ἀπὸ μονίμους ἀνωτάτους ὑπαλλήλους καὶ ἀπὸ ἀνωτάτους δικαστικοὺς λειτουργοὺς μὴ ὑποκειμένους εἰς οὐσεμίαν ἐπιρροήν, εἶχε δὲ ἀποφανθῇ πρὸ ἔτους ὑπὲρ τῆς χάριτος.

Ν. Μπακόπουλος. Κατὰ ταῦτα, ἐπιλέγει, προτείνω τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν προτάσεων ἀποφυλακίσεως καὶ τὴν περάτωσιν τῆς ἐκθέσεως τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς οὐσίας τῶν κατηγοριῶν, διὰ νὰ διεξαχθῇ ἐπὶ τέλους ἡ περίφημος αὕτη δίκη καὶ ἀπονεμηθῇ ἑκάστῳ τὸ δίκαιον. Ἡμεῖς, καταλήγει, ζητοῦμεν ἐκκαθάρισιν τῆς καταστάσεως διὰ δίκης ταχείας καὶ ἀμέσου.

Β. Ἀλ ξά ος. Ὅταν συνεζητεῖτο, λέγει, τὸ Σύνταγμα καὶ εἰδικῶς ἡ σχετικὴ διάταξις, καθ' ἣν εἰς ὡρισμένας περιστάσεις τὸ νομοθετικὸν Σῶμα δύναται νὰ ἐκδικάζῃ ὡρισμένα ἀδικήματα καὶ δὴ τὰ πολιτικὰ τοιαῦτα ἐζήτησα τὸν λόγον καὶ ἔφερα ἀντιρρήσεις ὑποστηρίξας ὅτι δὲν ἦτο ἐπιστημονικῶς καὶ πολιτικῶς ὀρθὸν νὰ γείνῃ σύγχισις τῆς νομοθετικῆς καὶ δικαστικῆς ἐξουσίας. Μία ἀπόφασις τοιούτου νομοθετικοῦ Σώματος μεταβαλλομένου εἰς δικαστικόν, δὲν θὰ ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ εἶναι ἀνεπηρέαστος καὶ δικαία. Ἡ διάταξις ὅμως ἐκείνη ἐψηφίσθη καὶ ἐγένετο θεμελιώδης νόμος καὶ διὰ τοῦτο παρουσιάζεται σήμερον ἡ παρατηρουμένη ἀνωμαλία,

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος.** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) παρατηρεῖ ὅτι ἡ ὑφισταμένη ἀνωμαλία ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν τῆς Γερουσίας. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει τὴν Βουλὴν νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον της, ἐξ οὗ θὰ ἀποδειχθῇ ἂν αἱ δικτατορίαι καὶ ἂν ὁ Κοινοβουλευτισμὸς θὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ τιμωρῇ τὰς δικτατορίας.

Ὁ κ. **Β. Ἀλ ξά ος** λέγει ὅτι εἴτε περὶ Βουλῆς πρόκειται εἴτε περὶ Γερουσίας εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτό, διότι ἀμφότεραι εἶναι πολιτικὰ Σώματα καὶ διατελοῦν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ψυχολογικοὺς πολιτικοὺς ὅρους. Συνεχίζων λέγει, ὅτι παρ' ὅλας τὰς διαμαρτυρίας τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ παρὰ τὴν κατηγορίαν ἐγένετο πρότασις περὶ προσωρινῆς ἐπ' ἐγγυήσει ἀποφυλακίσεως ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἐπιβληθησομένη ποινὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγαλειτέρα τῆς εἱρκτῆς. Πιθανὸν ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἔχῃ δίκαιον τοιαῦτα προτείνουσα, ἀλλὰ ἡ ἐπιτροπὴ βασίζεται ἐπὶ στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἡ Βουλὴ δὲν ἔχει ὑπ' ὄψει. Διὰ τοῦτο φρονῶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἐπὶ τῆς προτάσεως ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ ἐκτυπωθοῦν τὰ πρακτικὰ καὶ λάβῃ γνῶσιν ἡ Βουλὴ καὶ τῆς δικογραφίας. Ἡ ἐπ' ἐγγυήσει ἀπόλυσις θὰ εἶναι ἓν γεγονός, τὸ ὁποῖον θὰ παρασκευάσῃ καὶ αὐτὴν τὴν κοινὴν γνώμην, διὰ τοῦτο δὲ ἔχει μεγίστην σημασίαν. Δὲν ἐπιθυμῶ, οὐδὲ δύναμαι νὰ προεξοφλήσω τὴν γνώμην μου, παρακαλῶ ὅμως ὅπως διὰ νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἀποφανθῶμεν εὐσυνειδήτως, λάβωμεν γνῶσιν τῆς ὑποθέσεως. Τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ διὰ αὐτὴν τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Σώματος. Ἐὰν ἡ Βουλή, ἐπιλέγει, δὲν λάβῃ γνῶσιν τῆς δικογραφίας δὲν θὰ εἴμεθα ἐν τάξει, οὐδὲ θὰ ἐκπληρώσωμεν εὐσυνειδήτως τὸ καθῆκόν μας.

Ὁ κ. **Σ. Μάξιμος** λέγει ὅτι ἀφοῦ παρῆλθον δύο ἔτη κοινοβουλευτικοῦ βίου ἀπὸ τῆς πτώσεως τῆς δικτατορίας καὶ ἀφοῦ παρῆλθεν ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας καὶ ἐγὼ ὑπῆρξα μέλος, ἐρχόμεθα ἐδῶ νὰ συζητήσωμεν ὄχι πῶς θὰ ἀποκλυφθῇ εἰς τὸν λαὸν ἡ δρᾶσις τῆς δικτατορίας, ἀλλὰ πῶς θὰ ἀποφυλακισθῇ ὁ κ. Πάγκαλος ἀντὶ 25.000 δραχ. Ἡ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς ἀντίληψις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν τολμᾷ νὰ δικάσῃ τὴν δικτατορίαν καὶ ὅτι ὅλαι αἱ κατηγορίαι, αἱ ἀποδοθεῖσαι εἰς αὐτήν, δὲν εἶναι ἀληθεῖς.

Ἔργον τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ ἀποκαλύψῃ εἰς τὸν λαὸν τὸ ἀπαίσιον ἔργον τῆς δικτατορίας καὶ οὐχὶ νὰ συζητῇ σοβαρῶς περὶ ἀπολύσεως τοῦ δικτάτορος ἀντὶ 25,000 δραχ. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διέγνωσα ὅτι ἡ ἀνακριτικὴ αὐτὴ ἐπιτροπὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἀναληφθὲν ἔργον. Ὑπῆρξαν στιγμαὶ καθ' ἃς τὰ ἡμίσυ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς ἦσαν κατηγορούμενοι καὶ τὰ ἄλλα ἡμίσυ κατήγοροι, ὑπὸ τὰ μειδιάματα αὐτοῦ τοῦ παριστα μένου κατηγορουμένου, ὑπὸ τοιούτους δὲ ὅρους δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ τι. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν περιωρίζετο εἰς ἁπλᾶς μόνον διακηρύξεις, ἀλλ' εἶχεν ὡρισμένην ἀπόφασιν περὶ διώξεως τῆς δικτατορίας εἶχε καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὰ μέσα νὰ ὥσῃ τὴν ἁρμόζουσαν κατεύθυνσιν εἰς τὴν ἐπιτροπήν, ὥστε ἐντὸς ὡρισμένου χρόνου νὰ τερματισθῇ ἡ ἐργασία τῆς ἐπιτροπῆς, ὅπως ἔγεινε τοῦτο καὶ διὰ τοὺς κομμουνιστὰς βουλευτάς.

Κ. Καλκάνης. Παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Βουλευτὴς συγχέει τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπὴν πρὸς τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία ἐκτελεῖ δικαστικὰ καθήκοντα.

Ὁ κ. **Σ. Μάξιμος** συνεχίζων τονίζει ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον ὅπως ὡς τάχιστα διεξαχθῇ ἡ δίκη τῆς δικτατορίας, ἵνα ἴδῃ ὁ ἐργαζόμενος λαὸς ἂν ἔχῃ δικαίωμα νὰ ζῇ ἐλεύθερα. Ὁ δικτάτωρ πρέπει νὰ δικασθῇ τὸ ταχύτερον, ἂν δὲν θέλωμεν νὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς συνυπεύθυνοι τῆς κωμῳδίας αὐτῆς, ἡ ὁποία καλεῖται ἐκδίκασις τῆς Παγκαλικῆς δικτατορίας.

Ὥρα 9 καὶ 15' μ. μ. ἡ συνεδρίασις διακόπτεται διὰ τὴν 10 καὶ 1)2.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρα 11.30' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. **Α. Στρατηγόπουλος** λέγει ὅτι ἡ συζήτησις ἐξετράπη εἰς ζητήματα εὐθυνῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς ζητήματα εὐθυνῶν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς εὐθύνας τῆς Κυβερνήσεως, αὐταὶ θὰ ἔπρεπε νὰ συζητηθοῦν καθ' ὡρισμένην ἡμέραν συμφώνως μὲ τὸν Κανονισμόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ κατὰ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς λεχθέντα περὶ βραδύτητος, παρελκύσεων κλπ. δὲν εὑρίσκει καὶ αὐτὰ δεδικαιολογημένα. Ἡ συζήτησις ἔπρεπε νὰ περιοσθῇ ἐπὶ τῶν δύο καθαρῶς αἰτήσεων, αἵτινες εὑρίσκονται ὑπ' ὄψει τῆς Βουλῆς προτάσει τῆς Ἐπιτροπῆς. Συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ πράξεις δι' ἃς κατηγορεῖται ὁ Πάγκαλος εἶναι τέσσαρες. Διὰ τὰς δύο ἐξ αὐτῶν, τὴν ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος καὶ τοῦ συνκλλάγματος, ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπειροπὴ παρέχει τὴν ἐπ' ἐγγυήσει ἀπόλυσιν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς δύο ἄλλας πράξεις δι' ἃς προεφυλακίσθη ὁ Πάγκαλος ἀπὸ τὸ Ἀνώτατον Ἀνακριτικὸν Συμβούλιον διὰ ταῦτα ἁρμοδία εἶναι ν' ἀποφανθῇ ἡ Βουλή. Ἡ μία τούτων εἶναι ἡ ἀφορῶσα τὸ ζήτημα τοῦ καζίνου Ἐλευσῖνος, ἡ ὁποία δὲν εἶναι καὶ τόσον ἁπλῆ, ὅσον χαρακτηρίζεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ πρᾶξις ὡς ἐχαρακτηρίσθη, εἶναι πλημμέλημα καὶ ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ χορηγήσῃ τὴν ἐπ' ἐγγυήσει ἀπόλυσιν. Ἀπομένει ἤδη ἡ ἑτέρα πρᾶξις τῆς ἀγχόνης δι' ἣν ἐξεδόθησαν τρία ἐντάλματα ὧν ἓν τοῦ κ. Κ. Καλκάνη ἐπὶ φόνῳ. Τὰς ἀντιλήψεις ἐξ ὧν ὡρμήθη ὁ κ. Καλκάνης ἀπεδέχθη ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐξέδωκεν ἔνταλμα ἐπὶ φόνῳ καὶ ἐπροφυλάκισε τὸν Πάγκαλον.

Γεννᾶται ἤδη τὸ ζήτημα. Δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφυλακίσῃ ἐπὶ ἐγγυήσει τὸν Πάγκαλον διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην; Εἶναι δικαίωμά της νὰ πράξῃ τοῦτο, ἐφ' ὅσον τὰ ἐλαφρυντικά, τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἀποδεχθῇ αὕτη ὅτι ὑπάρχουν, εἶναι τοιαῦτα ὥστε νὰ δύναται νὰ ὁποστηριχθῇ ὅτι ἡ ἐπιβληθησομένη ποινὴ δὲν θὰ εἶναι ἀνωτέρα τῆς εἱρκτῆς. Τὰ ἐλαφρυντικὰ δὲ ταῦτα θὰ κρίνῃ ἡ Βουλὴ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως, τὴν ὁποίαν θὰ κάμῃ ὁ εἰσηγητὴς κ. Καλκάνης. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποφυλάκισιν τῶν δύο ἄλλων μελῶν τοῦ Στρατοδικείου ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν αὐτοὺς ὡς ἐὰν ἦσαν ἀπλοῦν ὄργανα τῆς δικτατορίας, τὰ ὁποῖα ἐπεθυμοῦσαν νὰ ἐκδώσουν μίαν ἀπόφασιν. Εἰς τὰς ἀπολύσεις αὐτὰς ἐξετάζονται καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα, αἱ περιστάσεις ὑφ' ἃς ὁ κατηγορούμενος ἐξετέλεσε τὸ ἀδίκημα, ἡ περιουσιακὴ κατάστασις αὐτῶν κλπ. διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ τὸ πτσὸν τῆς ἐγγυήσεως. Ταῦτα δὲ πρέπει νὰ ἐξετασθῶσι καὶ παρ' ἡμῶν, ἵνα μάθῃ καὶ ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ὅτι δὲν ἐκράτειτο ἄνευ λόγου ἐπὶ διετίαν ὁλόκληρον ὁ Πάγκαλος εἰς τὰς φυλακάς. Ἡ ὑπόθεσις, λέγει, τοῦ Καζίνου εἶναι ἡ μικροτέρα πασῶν. Ὑπάρχει ἡ δικαιοφάνεια τῶν τηλεφώνων, δι' ἣν ὑπῆρχον προτάσεις ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους δεσμεύσεως διὰ 7 ἔτη, ἐνῷ ἐδεσμεύθη τὸ Κράτος διὰ μίαν 50ετίαν, διὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἐξεδόθη ἀκόμη ἔνταλμα. Ὑπάρχει ἡ δικαιοφάνεια τῶν βαγονίων, καθ' ἣν ἠγοράσθησαν βαγόνια ἀντὶ 3,000 λιρῶν ἕκαστον, ἐνῷ ὑπῆρχε προσφορὰ διὰ 1,900 λίρες ἕκαστον. Ὑπάρχει ἄλλη δικαιοφάνεια τοῦ συνκλλάγματος, ἐξ ἧς προέκυψεν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἀφῆρεσε τὴν διαχείρισιν ἀπὸ πρόσωπον ἐγνωσμένης τιμιότητος καὶ τὴν ἀνέθεσεν εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν. Διεδόθη ἡ εἴδησις τῶν Ἀμερικανικῶν πιστώσεων, διάφορα πρόσωπα ἐκέρδισαν σημαντικὰ ποσά, μετὰ ταῦτα δὲ ἡ διαχείρισις τοῦ συνκλλάγματος ἀνετέθη εἰς ἰδιώτην, ἐπὶ τῇ βάσει ἐντολῶν καὶ ὑποδείξεων τοῦ ὁποίου διετίθετο τὸ συνκλλαγμα.

Εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. **Μιχαλακοπούλου** ὁ κ. **Στρατηγόπουλος** ἀπαντᾷ ὅτι ὑπάρχει νόμος περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει, ἐπιβάλλων τὴν ἀπόλυσιν τοῦ κατηγορουμένου, ἐφ' ὅσον ἡ ποινὴ διὰ τὸ ἀδίκημα δὲν εἶναι μεγαλυτέρα τῆς εἱρκτῆς. Ἐπομένως ἡ Ἐπιτροπή, συνεχίζει, ἔπρεπε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀπόλυσιν. Ἀνερρίφη, τονίζει, ἡ εὐχὴ ὅπως τὸ ταχύτερον περατωθοῦν αἱ ὑποθέσεις αἱ ἀφορῶσαι τὴν διαχείρισιν τῆς δικτατορίας. Ἀσφαλῶς τοῦτο εἶναι ἐπιβεβλημένον χρειάζεται δὲ διὰ τοῦτο ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, ὅταν κατὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα θὰ ὑποβληθοῦν αἱ προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἂν ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἀπολυτέος ἢ παραπεμπτέος εἰς τὸ κατὰ τὸν νόμον περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν δικαστήριον. Περαίνων τονίζει ὅτι τοῦτο δὲν δύναται νὰ παρεμποδίσῃ τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦ νὰ λάβῃ ἀπόφασιν τὴν ἀπόφασίν της.

Ὁ κ. **Ρ. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ἡ ἁρμοδία νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῶν ἐνταλμάτων τὰ ὁποῖα ἐξέδωκε τὸ Α. Α. Σ, εἶναι μόνον ἡ Βουλή. Δι' ἀμφοτέρων τῶν ἐνταλμάτων τούτων ὁ Πάγκαλος κρατεῖται μόνον ἐπὶ πλημμελήματι. Ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀγχόνης ἔνταλμα ἐπὶ κακουργήματι, ἀλλ' ἐπὶ τούτου ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἁρμοδιότητα νὰ κρίνωμεν, ἀλλὰ μόνον ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπή. Θὰ ὑπέβαλον, συνεχίζει, ἐνώπιον ὑμῶν ὡς εὐσυνειδήτων δικαστῶν τὸ ἐρώτημα, πῶς εἶναι δυνατὸν οἱ αὐτουργοὶ τοῦ φόνου, προκειμένου περὶ τῆς ἀγχόνης, νὰ εἶναι ἐκτὸς τῶν φυλακῶν, νὰ εὑρίσκεται δὲ εἰς τὰς φυλακὰς ὁ ἠθικὸς αὐτουργός; Ἡ Βουλὴ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὴν πραγματικὴν αὐτὴν κατάστασιν καὶ ὡς πραγματικοὶ δικασταὶ ὀφείλομεν νὰ κρίνωμεν τὰ πράγματα μὴ ἔχοντες οὐδὲν δικαίωμα νὰ ἀναβάλωμεν τὴν ἀπόφασίν μας.

Ὁ κ. **Β. Μεϊμαράκης** λέγει ὅτι αἱ ψῆφοι τῶν τριῶν εἶχον ἐπίδρασιν καὶ ἐπὶ τῆς ἀναριτικῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ὑποβάλλει εἰς τὴν Βουλὴν δύο ἐκθέσεις δι' ὧν αὐτὴ εἰσηγεῖται τὴν ἐπ' ἐγγυήσει ἀπόλυσιν τοῦ δικτάτορος. Ἐκ τῆς ἀνεγνώσεως, λέγει, τῶν ἐκθέσεων τούτων δὲν ἠδυνήθην νὰ πεισθῶ τίνες εἶναι οἱ λόγοι δι' οὓς ἡ ἐπιτροπὴ ἦλθε εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην.

Ὁ κ. **Ν. Μαγούλης** ἐρωτᾷ, ὅταν ἕνας κατηγορούμενος ὑποβάλλει αἴτησιν περὶ ἀποφυλακίσεως ἐπὶ ἐγγυήσει τὸ δικαστήριον ἔχει ὑποχρέωσιν ἢ ὄχι νὰ ἀποφανθῇ;

Ὁ κ. **Β. Μεϊμαράκης** λέγει ὅτι τοῦτο εἶναι ἀληθές, ἀλλ'

ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ τὰ περιστατικὰ καὶ νὰ ἔχῃ καὶ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ τῆς ἐπιτρέψουν, νὰ κρίνῃ εὐσυνειδήτως. Ἐξετάζει ἀκολούθως τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόνον καὶ ἐρωτᾷ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἐφόσον δὲν ἀναφέρονται τὰ περιστατικὰ ἐπὶ τῶν ὁποίων βασιζομένη ἡ ἐπιτροπὴ κρίνει ὅτι ἡ ἐπιληθησιμένη ποινὴ δὲν θὰ εἶναι ἀνωτέρα τῆς εἰρκτῆς. Τονίζει ἀκολούθως ὅτι ἐνῶ ὁ Πάγκαλος εὑρίσκεται εἰς ἀνήκουστον οἰκονομικὴν θέσιν, ὁρίζεται ὡς ἐγγύησις εὐτελέστατον ποσόν, ἐκφράζει δὲ τὴν γνώμην ὅτι οὐδεμίαν ἐγγύησιν παρέχει ἡ ἠθικὴ ὑπόστασις τοῦ δικτάτορος ὅτι οὗτος δὲν θὰ μετέλθῃ πᾶν μέσον ὅπως ἀποδράσῃ. Ἀνεξαρτήτως ὅμως πάντων τούτων ἡ τυχὸν ἀποφυλάκισις τοῦ Παγκάλου θὰ ἔβιδε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἀδίκως ἐκρατεῖτο εἰς τὰς φυλακάς. Τονίζει ἐπίσης ὅτι οὐδεὶς χρονισμὸς τῆς ὑποθέσεως ἐγένετο, γνωστοῦ ὄντος πόσον χρονίζουν αἱ ὑποθέσεις εἰς τὰ δικαστήρια. Τὸ ἔργον τῆς ἀνακρίσεως εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὸ πέρας αὐτοῦ. Νομίζει διὰ τοῦτο ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἀνάγκη νὰ ἐκδικασθῇ ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ καὶ ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ παρακαλέσῃ τὴν ἀνακριτικὴν ἐπιτροπὴν ἵνα φέρῃ τὰς σχετικὰς ἐκθέσεις της ἐντὸς συντομωτάτης προθεσμίας, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκδίκασις τοῦ δικτάτορος. Καταλήγων καταβέτει εἰς τὸ Προεδρεῖον πρότασιν περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως.

Θ. Νικολούδης (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λαμβάνων τὸν λόγον διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ψῆφόν του οὐχὶ ὡς μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἀλλ' ὡς βουλευτὴς λέγει ὅτι θὰ καταψηφίσῃ τὴν πρότασιν τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ εἶναι συνεπὴς πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ λαοῦ ὅστις τὸν ἀπέστειλεν ἐν τῇ Βουλῇ. Οὐδεὶς ὑποκειμενικὸς λόγος ὑπαγορεύει τὴν σκέψιν μου ταύτην καὶ οὐδεὶς ὑποκειμενικὸς λόγος ρυθμίζει τὴν ψῆφόν μου, ἀλλὰ ζήσας ἐνταῦθα ὡς πολίτης καὶ ὡς δημοσιογράφος ἀντελήφθην ὅλας τὰς κακὰς συνεπείας τὰς ὁποίας ἐπέφερεν εἰς τὴν χώραν ἡ δικτατορία τοῦ Παγκάλου. Ἔχων δὲ ἐπίγνωσιν τῶν καθηκόντων μου καὶ ὡς πολίτης καὶ ὡς βουλευτὴς εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διαδηλώσω τὴν γνώμην μου.

Ἂν ἐξετάσωμεν, λέγει, τὴν πρότασιν τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ στενῆς δικαστικῆς ἀπόψεως, θὰ κρίνωμεν ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ συνέχισις τῆς προφυλακίσεως, ἀλλὰ ὄχι μόνον ἀπὸ δικαστικῆς ἀπόψεως ἐπιβάλλεται αὕτη ἀλλὰ καὶ ἀπὸ εὐρυτέρας πολιτικῆς τοιαύτης. Λυποῦμαι, λέγει, διότι ὁ Πάγκαλος Ἕλλην πολίτης καὶ αὐτὸς ἐστερήθη τῆς ἐλευθερίας του, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναλογισθῶμεν ὅτι καὶ εἰς ἄλλα κράτη μεγαλείτερα τῆς Ἑλλάδος ἀδικήματα πολιτικὰ διὰ νὰ ἐκδικασθῶσιν ἀπῄτησαν χρονικὸν διάστημα μεγαλείτερον ἢ ὅσον ἡ δικτατορία τοῦ Παγκάλου. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θέσωμεν εἰς τὴν αὐτὴν πλάστιγγα τὴν προσωπικὴν ταλαιπώρησιν ἑνὸς ἀτόμου μὲ ὅλας τὰς ζημίας τὰς πολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς τὰς ὁποίας ἐπέφερεν ἡ δικτατορία εἰς τὸν τόπον. Εἶμαι ἐκ τῶν ὀλίγων οἵτινες παρώτρυναν καὶ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἐκδίκασις τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας. Ἀλλ' ἐὰν ἡ πληθὺς τῶν δικονομικῶν τύπων ἐβράδυνε τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐὰν πρὶς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου της ἀπαιτοῦνται ὀλίγαι τινὲς ἑβδομάδες, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκδώσῃ ἡ Βουλὴ σήμερον ἀπόφασιν ἥτις θὰ τελματώσῃ τὴν κατάστασιν χωρὶς συγχρόνως νὰ ἔχῃ ἡ Βουλὴ σαφῆ γνῶσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς καὶ διὰ τὴν τύχην τῆς Βουλῆς καὶ διὰ τὴν τύχην τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ περατώσῃ ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ τὸ ἔργον της ἐντὸς ἐλαχίστων ἑβδομάδων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαλυθῇ ἡ παροῦσα Βουλὴ χωρὶς νὰ περατώσῃ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας. Ἐλέχθη ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θὰ διαλυθῇ πρὶν ἢ ὁλοκληρώσῃ τὸ πολίτευμα, εἰς τὴν αὐτὴν ὅμως μοῖραν πρέπει νὰ τεθῇ καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀποπερατώσεως τῆς δίκης τῆς δικτατορίας. Πρέπει νὰ περαιώσωμεν τὴν ἐπιτακτικὴν ταύτην ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἔδωσεν εἰς ἡμᾶς ὁ ἑλληνικὸς λαός. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἐκ τῆς ἐτυμηγορίας τῆς Βουλῆς θὰ ἀποδειχθῇ ὄχι μόνον ὅτι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ εἶναι συνεπεῖς πρὸς τὴν λαϊκὴν ἐντολήν, ἀλλὰ θὰ ἀποδειχθῇ προσέτι καὶ ἡ ἠθικὴ ἀντοχὴ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ. Δὲν εἶναι δυνατὸν μία ἐσπευσμένη ψῆφος τῆς Βουλῆς νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπελάθετο τοῦ προορισμοῦ της, πρέπει ἡ Βουλὴ διὰ τῆς ψήφου της νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ δικτατορία ἦτο μία κωμῳδία, καὶ ὅτι ὁ κοινοβουλευτισμὸς ἔχει τὴν ἐπιβαλλομένην ἠθικὴν ἀντοχήν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως μέχρι προσκομίσεως τῶν σχετικῶν στοιχείων.

Ὁ κ. ***Σ. Σωτηρ ιάδης*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς λέγει ὅτι διατελεῖ ἐν ἀπορίᾳ διατὶ ἡ συζήτησις ἔλαβε τοιαύτην ἔκτασιν καὶ διεξήχθη μετὰ τόσης ὀξύτητος. Ὑπεβλήθη μία αἴτησις περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει. Ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ ἦτο ἁρμοδία θὰ εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποφανθῇ ἐπ' αὐτῆς, ἐὰν δὲν εἶχε τὴν ἁρμοδιότητα ταύτην εἶχε τὴν στοιχειώδη ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβάλῃ πρότασιν εἰς τὴν βουλήν. Ἠκούσθησαν πολλά, ἀλλὰ ἡ τελευταία, λέγει, ἀγόρευσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας μοῦ ἐπροξένησε κατάπληξιν διότι εἶχον τὴν ἀντίληψιν ὅτι προκειμένου περὶ δικαστικοῦ ζητήματος εἴμεθα ὅλοι ἐνταῦθα δικασταί, ἐνῷ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας εἶπεν ὅτι ἔχομεν λαϊκὴν ἐντολήν, ἀλλὰ ποίαν ἐντολήν, νὰ καθιερώσωμεν ἕνα διωγμόν; Τὸ ζήτημα εἶναι ἁπλοῦν, ζητεῖται ἡ ἀποφυλάκισις ἐπὶ ἐγγυήσει. Αἱ πράξεις διὰ τὰς ὁποίας προεφυλακίσθη ὁ Πάγκαλος ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς πλημμελήματα, τὰς πράξεις ταύτας θέλομεν νὰ τὰς μεταβάλωμεν εἰς κακουργήματα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἂν συνέβαινε, αἱ πράξεις αὗται θὰ ἐχαρακτηρίζοντο ὡς ἀπιστία καὶ δωροληψία, πράξεις δηλαδὴ τιμωρούμεναι μὲ ποινὴν οὐχὶ ἀνωτέραν τῆς εἰρκτῆς. Εἰς περιορισμὸς ὑπάρχει, μήπως διὰ τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως ὁ κατηγορούμενος δυσχεράνῃ τὸ ἔργον τῆς ἀνακρίσεως, ἀλλ' εἶναι δυνατὸν νὰ δυσχιαρανθῇ ἡ ἀνάκρισις μετὰ δύο ὁλόκληρα ἔτη; Εἰς οὐδένα εἶναι δυνατὸν νὰ γεννηθῇ καὶ ὁ ἐλάχιστος δισταγμὸς ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ περίπτωσις τοῦ περιορισμοῦ τούτου καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται ἡ συνείδησις ἑκάστου ἐξ ἡμῶν νὰ μὴ χορηγήσῃ τὴν ζητουμένην ἀποφυλάκισιν ἐπὶ ἐγγυήσει ἥτις δίδεται καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς ἐγκληματίας;

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας μᾶς εἶπεν ὅτι ἔχομεν λαϊκὴν ἐντολήν, ἀλλὰ ἐρωτῶ, μᾶς εἶπεν ὁ λαὸς νὰ ἀσυνειδητῶμεν; Συνεχίζων λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατηγορίαν τῆς ἀγχόνης τὸ ἀνώτατον ἀνακριτικὸν συμβούλιον τὴν ἐχαρακτήρισεν ὡς παράβασιν τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Θέλετε νὰ τὴν χαρακτηρίσητε ὡς φόνον, καὶ ὁ αὐτουργὸς τοῦ χαρακτηρισμοῦ αὐτοῦ εἶναι ὁ κ. Τσιτσεκλῆς.

Κ. Καλκάνης. Ἡ ἀρχικὴ μήνυσις τοῦ κ. Διδάχου ἦτο ἐπὶ φόνῳ.

Ὁ κ. ***Σ. Σωτηριάδης*** συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ Α.Α.Σ. ἀποφαίνεται νὰ μὴ γίνῃ κατηγορία ἐπὶ φόνῳ διότι δὲν ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα τῆς ἀξιοποίνου πράξεως. Ὁ κ. ***Π. Τσιτσεκλῆς*** ἠσχολήθη διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ πρᾶξις ἔδει νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς φόνος ἀλλὰ εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦτον ἀντετάχθη ἕτερος διακεκριμένος νομικὸς ὁ κ. Γιδόπουλος στηριχθεὶς εἰς εἰδικὰς πραγματείας Γερμανῶν ποινικολόγων. Ἐὰν μελετήσετε τὸ ζήτημα θὰ καταλήξετε ἀναμφισβητήτως εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρόκειται περὶ φόνου. Ἡ πρᾶξις αὕτη ἐχαρακτηρίσθη, ὑπὸ τοῦ Α. Α. Σ. ὡς παράβασις τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν παρὰ δὲ τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐχαρακτηρίσθη ὡς φόνος, τὸ ζήτημα ἄρα πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ δικαστικῆς ἀπόψεως καὶ ὄχι ὡς εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Συνεπῶς οἱ μὲν ἔχοντες τὴν γνώμην ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη δὲν εἶναι φόνος ἔχουν τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατάξουν τὴν προσωρινὴν ἀποφυλάκισιν ἐπὶ ἐγγυήσει, οἱ δὲ κρίνοντες ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι φόνος πρέπει νὰ ἐξετάσουν ἐὰν ἡ εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην ἐπιβαλλομένη ποινὴ εἶναι ἀνωτέρα τῆς εἰρκτῆς ὁπότε θὰ ἀρνηθῶσι τὴν ἀποφυλάκισιν ἐπὶ ἐγγυήσει ἢ ὅτι ἡ πρᾶξις αὕτη τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς ὁπότε θὰ

δεχθῶσιν τὴν ἀπόλυσιν. Οὕτως ἔχει τὸ ζήτημα. Μὴ λησμονῆτε συγχρόνως ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔχει καὶ ἕνα εὔλογον παράπονον "Ὅταν, λέγει, ὑπέπεσα εἰς τὸ ἀδίκημα αὐτὸ ἴσχυεν εἰς νόμος τὸν ὁποῖον σεῖς δὲν ἐφαρμόζετε, ὡς πολίτης δὲ ἔχω δικαίωμα νὰ ζητήσω νὰ ἐκδικασθῇ ἡ ὑπόθεσις αὕτη,.. Τὸ γεγονὸς δὲ εἶναι ὅτι μόνον μετὰ 8 μήνας ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τῆς παρούσης Βουλῆς ἐψηφίσθη ὁ νόμος 3398.

Α. Παπαναστασίου. Τὸ σχέδιον νόμου τὸ ὁποῖον ὑπεβλήθη καὶ ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς συνετάχθη ἀπὸ ἐμὲ ἐγκαίρως ἐὰν ὅμως ἐβράδυνε νὰ ψηφισθῇ δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ εἶχον τὴν γνώμην ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ ἐκδικασθῇ ταχέως ἡ ὑπόθεσις τῆς δικτατορίας.

Σ. Σωτηρ ιάδης. Δὲν χρεωστεῖ ὅμως κανεὶς νὰ μένῃ εἰς τὰς φυλακὰς τόσον καιρὸν ἕνα ψηφισθῇ ὁ νόμος. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἂν πρόκηται νὰ γίνῃ ἡ δίκη θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ διεξαχθῇ αὕτη πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑνὸς ἑξαμήνου. Τὰ πολυμελῆ σώματα δὲν δύνανται νὰ τελειώσουν τὰς δίκας αὐτὰς ταχέως, ἀλλὰ καὶ ἂν πρόκηται νὰ γίνῃ ἡ δίκη κατὰ τί τοῦτο ἐμποδίζει τὴν προσωρινὴν ἀπόλυσιν; Καταλήγων κηρύσσεται κατὰ τῆς ἀναβολῆς.

Ὁ κ. ***Θ. Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας) λέγει ὅτι θὰ ἦτο εὐτυχὴς ὁ δικτάτωρ ἐὰν ὁ κ. Σωτηριάδης μὴ ὢν βουλευτὴς ἦτο συνήγορος τοῦ Παγκάλου. Δὲν νομίζω ὅμως, λέγει, ὅτι θέματα τόσον σοβαρὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξετάζωνται μὲ φαιδρὰς εἰκόνας καὶ φαιδρὰ ἐπιφωνήματα, διότι ἐὰν ὁ κ. συνάδελφος ἔχει τὴν γνώμην ὅτι μὲ τὸ νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν λαϊκὴν ἐντολὴν φέρομεν καινὰ δαιμόνια ἀπαντῶμεν εἰς τοῦτο ὅτι ἐκ προθέσεως κακῶς ἑρμηνεύει τὴν λαϊκὴν ταύτην ἐντολήν. Εἶπον ὅτι εὑρισκόμεθα ἐνταῦθα ὡς ἡ πρώτη φυσικὴ συνέπεια τῆς ἐπελθούσης δικτατορικῆς ἀνατροπῆς καὶ ἡ πρώτη πρᾶξις τὴν ὁποίαν ὠφείλαμεν νὰ κάμωμεν ἦτο ἡ τιμωρία τῆς δικτατορίας ἥτις ἀνέτρεψε τὰ πάντα. Δὲν ἠθέλησα νὰ κρίνω τὴν παροῦσαν συζήτησιν ἀπὸ στενῆς δικονομικῆς ἀντιλήψεως καὶ ἐτόνισα ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ κρίνῃ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἀπὸ τῆς εὐρυτέρας πολιτικῆς σημασίας. Ἀνέπτυξα ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ Παγκάλου θὰ ἐτελμάτωνε τὸ ζήτημα τῆς ἐκδικάσεως τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας καὶ ὁ λαὸς ἔχει τὴν ἀξίωσιν ὅπως οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ εἴπωσι τὴν γνώμην των ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἀποδείξουν ὅτι τὸ Κοινοβούλιον εἶναι εἰς θέσιν νὰ δικάσῃ τὴν δικτατορίαν. Ἐὰν πᾶσα δικτατορία ἀνατρέπει μίαν πρωΐαν τὴν πολιτικὴν τάξιν, ὡς συνέβη μὲ τὸν Πάγκαλον, ἵνα κατόπιν ἔλθῃ ὡς τιμωρία μία ἁπλῆ διετὴς φυλάκισις ἡ προφυλάκισις ὁ κοινοβουλευτισμὸς θὰ ἦτο λίαν εὐπρόσδεκτος εἰς πᾶσαν δικτατορικὴν προσβολήν. Ἐτόνισα τὴν λύπην μου διὰ τὴν προσωπικὴν ταλαιπωρίαν ἑνὸς ἀνθρώπου ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα τὴν ταλαιπωρίαν ταύτην νὰ τὴν θέσωμεν εἰς τὴν αὐτὴν πλάστιγγα μὲ τὴν ταλαιπωρίαν τοῦ Ἔθνους. Δὲν ἀποκρύπτω τὴν λύπην μου ὅτι ἀπὸ μίαν δικαστικὴν εὐαισθησίαν ἡ ὑποκειμενικὴ ἀντίληψιν ὁ κ. Σωτηριάδης καὶ μέχρι δακρύων ὑπερασπίσθη τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Παγκάλου. Εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ Βουλὴ πρὶν ἀπέλθῃ εἰς νέαν ἀναβάπτισιν εἰς τὴν λαϊκὴν κολυμβήθραν, περατώσῃ τὸ ἔργον της ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας. Καὶ μία ἀπόφασις περὶ ἀποφυλακίσεως ἐπὶ ἐγγυήσει θὰ ἐτελμάτωνε τὴν κατάστασιν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ δὲν περατώσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἀπήρχετο μὲ μειωμένον τὸ κῦρός της καὶ μὲ θολὴν τὴν ἔννοιαν τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς.

Α. Παπαναστασίου. Θὰ δικαιολογήσω τὴν ψῆφόν μου. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτεταμμένον νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ὑπόθεσιν μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν. Δημιουργοῦμεν τὸ δίκαιον τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τοῦ Πολιτεύματος καὶ εἶναι δυστύχημα ὅτι μία τόσον σοβαρὰ ὑπόθεσις παρουσιάζεται κατὰ τοιοῦτον πλάγιον τρόπον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἄνευ ἀνάγκης. Λέγω ἄνευ ἀνάγκης διότι καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει ἀκόμη ἡ Βουλὴ θὰ ἐνόμιζεν ὅτι εἶναι ὀρθὰ ὅσα ἀνεπτύχθησαν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἡ τιμωρία τῆς ὑποχρεωτικὴ ἡ ἀποδοχὴ τῆς προτάσεως περὶ προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως, διότι τὸ ἀνακριτικὸν συμβούλιον ἐχαρακτήρισε τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀγχόνης ὡς παράβασιν ἁπλῶς τοῦ περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν νόμου, πάλιν δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ προσωρινὴ ἀποφυλάκισις τοῦ περὶ οὗ πρόκειται κατηγορουμένου διότι ἡ ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐχαρακτήρισε τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀγχόνης ὡς φόνον, ὁ ὁποῖος συνεπάγεται ποινὴν ἀνωτέρας τῆς εἰρκτῆς, ἥτις ἀποκλείει τὴν προσωρινὴν ἀπόλυσιν. Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ τυχὸν εὐνοϊκὴ ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου ἀπόφασις τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν προσωρινὴν ἀποφυλάκισιν αὐτοῦ διὰ ποῖον λόγον, ἐρωτᾶται ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰσηγήθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν πρότασιν, τὴν ὁποίαν εἰσηγήθη, ἐνῷ ἀφοῦ ἔχει ἤδη περαιωμένην τὴν ἀνάκρισιν ἦτο ὑποχρεωμένη νὰ ὑποβάλῃ τὸ ὁριστικὸν πόρισμά της ἐνώπιον τῆς Βουλῆς;

Ν. Καμπάνης Τὸ κατήρτισε.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι. Ὤφειλε νὰ τὸ ὑποβάλῃ καὶ νὰ μὴ παρουσιάσῃ τὴν ὑπόθεσιν ὑπὸ πλαγίαν μορφὴν τῆς προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως διότι εἶναι ἐμπαιγμὸς ὁλοκλήρου τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται νὰ ἔχῃ ὁπωσδήποτε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν προσωρινὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ κατηγορουμένου, νὰ ἐξετάσωμεν τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν ὑπὸ τὴν μορφὴν τὴν δικονομικὴν τοῦ ὑποχρεωτικοῦ ἢ μὴ τῆς προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως.

Πρόεδρος. Τότε ἀποσύρεται ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἀποσύρεται. Εἶναι ἄξιον σημειώσεως, κ. Πρόεδρε, ὅτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ὁμιλησάντων ἐτόλμησε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν ἀθωότητα τοῦ κατηγορουμένου.

Τινὲς Βουλευταί. Δὲν τὸν δικάζομεν.

Α. Παπαναστασίου Τότε νὰ ἔλθητε νὰ ὑποστηρίξητε φανερὰ τὴν ἀθωότητα τοῦ κατηγορουμένου.

Ι. Κίνας. Ὅταν ἀπευθύνεσθε πρὸς ἡμᾶς νὰ ἀπευθύνεσθε πρὸς ἕνα ἕκαστον.

Α. Παπαναστασίου. Ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ἀπευθύνωμαι πρὸς πάντας, διότι πάντα ὁμιλῶ τὴν ἀλήθειαν ἐνταῦθα. Νὰ ἔλθετε, λέγω, νὰ ὑποστηρίξετε κατ' εὐθείαν τὴν ἀθωότητα τοῦ κατηγορουμένου καὶ νὰ μὴ θέλετε νὰ ἐξευτελίσετε ὁλόκληρον τὴν ὑπόθεσιν διὰ τῆς παρουσιάσεώς της ὑπὸ τὴν καθαρῶς δικονομικήν της μορφὴν τῆς προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως. Δὲν εἰσέρχομαι ἐγὼ τώρα εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως. Θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἔλθῃ τάχιστα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁλόκληρος ἡ ὑπόθεσις διὰ νὰ ἐκφράσῃ ἕκαστος τὴν γνώμην του καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνας του. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ κρυπτώμεθα ὄπισθεν τοῦ δακτύλου μας καὶ νὰ ἐπιδιώκωμεν τὸν ἐξευτελισμὸν τῆς ὑποθέσεως ἐμφανιζόμενοι ὡς ὑπερασπισταὶ τῶν δικονομικῶν διατάξεων. Ἡ προσωρινὴ ἀποφυλάκισις εἶναι ἀδύνατος ἐφ' ὅσον ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν λαμβάνει ἀπόφασιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παραπομπῆς ἐπὶ φόνῳ καὶ ἐφ' ὅσον διατηρεῖται ἡ προφυλάκισις ἐπὶ φόνῳ ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ὀφείλει νὰ φέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ ὁριστικὸν πόρισμα τῆς ἀνακρίσεως. Μὴ πράττουσα δὲ τοῦτο δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τῆς ὑποθέσεως ἔτι ἐκπληροῖ τὸ καθῆκόν της Ἔχει πλήρες τὸ δικαίωμα νὰ ἀξιώσῃ ἡ Βουλὴ νὰ φέρῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ὁλόκληρον τὴν ὑπόθεσιν ἐνώπιον ἡμῶν. Ἐκτὸς τούτου δὲν ἔπρεπε νὰ λησμονήσῃ ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ὅτι ἡ μόνη περίπτωσις τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ἡ δικονομία κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπεται ἡ ἀπόρριψις τῆς ἐπ' ἐγγυήσει προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως ἰσχύει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι ἂν ἐξετάσωμεν ὁλόκληρον τὴν δρᾶσιν τοῦ κατηγορουμένου θὰ πιστοποιήσωμεν ὅτι δὲν ὑπῆρξε ψεῦδος, δὲν ὑπῆρξε ἐξευτελισμὸς καὶ κολακεία καὶ ἀπάτη καὶ βία τὴν ὁποίαν δὲν διέπραξεν ὁ κατηγορούμενος πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἀθεμίτων σκοπῶν του. Προκειμένου δὲ περὶ προσώπου, τὸ ὁποῖον μετεχειρίσθη, ὅπως εἶπον, ὅλα τὰ μέσα ὅπως διαφθείρῃ χαρακτῆρας, ὅπως ἐπιβληθῇ, εἶναι δεδικαιολογημένος ὁ φόβος ὅτι ἐξερχόμενος τῶν φυλακῶν θὰ μεταχειρισθῇ τὰ αὐτὰ μέσα ὅπως καταστρέψῃ τὰς ἀποδείξεις τῶν πράξεων αὐτοῦ. Καὶ διὰ αὐτὸν ἀκόμη τὸν λόγον ἡ ὑπόθεσις εἶναι ἀπορριπτέα. Ἀλλὰ δὲν θέλω σήμερον ἡ Βουλὴ νὰ λάβῃ ἀπόφασιν

ἐπὶ τῆς προτάσεως. Ἐπιθυμῶ νὰ ἀναβληθῇ ἡ ἀπόφασις ὅπως φέρῃ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος τὸ ὁριστικὸν πόρισμα αὐτῆς διὰ νὰ ἴδῃ ὅλη ἡ ὑπόθεσις τὸ φῶς. Καὶ διὰ αὐτὸ παρακαλῶ καὶ ἐγὼ καὶ ἐπιμένω εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς συστάσεως περὶ ἀναβολῆς.

Πρόεδρος. Ἀποσύρεται ἡ πρότασις τῆς ἀναβολῆς.

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι.

Ν. Μπακόπουλος. Ἡ πρότασις δὲν ἀποσύρεται.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) καὶ ἄλλοι ζητοῦν τὸν λόγον.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι ἐφύσων ὡμίλησαν πέραν τῶν δύο, ἡ πρότασις θεωρεῖται ἀποσυρθεῖσα.

Οἱ κ. ***Δ. Μπαμπᾶκος*** καὶ ***Ν. Δαρβέρης*** διαμαρτύρονται.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ζητεῖ τὸν λόγον.

Πρόεδρος. Τότε συνεχίζεται ἡ συζήτησις καὶ δὲν ὑπάρχει πρότασις ἀναβολῆς. (Φωναὶ θορύβου).

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ἐγὼ, λέγει, τὴν προσωπικὴν γνώμην μου, ὡς βουλευτοῦ, ὅτι λόγοι οὐσιαστικοὶ συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς τῆς προτάσεως δὲν ὑπάρχουν, ἐνῷ ἐκ τῶν ἐκτεθέντων νομικῶν λόγων, ὑπάρχουν τοιοῦτοι, συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς ἀπορρίψεως. Ὁ σχετικὸς νόμος ἐν ὁρισμένῳ ἄρθρῳ λέγει, ὅτι τὸ Συμβούλιον ὀφείλει νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀποφυλάκισιν ἐὰν ὑπάρχουν ὑπόνοιαι, ὅτι ὁ κατηγορούμενος θέλει ἐξαφανίσει τὰ στοιχεῖα τῆς κολασίμου πράξεως ἢ θέλει δυσχεράνῃ τὸ ἔργον τῆς ἀνακρίσεως. Καὶ ἐρωτῶ τὴν Βουλήν, ὁ Πάγκαλος ἀπολυόμενος δὲν παρέχει ὑπόνοιαν, ὅτι θέλει δυσχεράνῃ τὴν ἀνάκρισιν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀληθείας; (Φωναὶ καὶ θόρυβος ἐκ τῆς δεξιᾶς).

Ι. Μεταξᾶς. Ἐρωτῶ, συνεχίζει, τὴν Βουλὴν ποῖαι θὰ εἶναι αἱ ἀσχολίαι τοῦ Θεοδώρου Παγκάλου ἂν ἀπολυθῇ τῶν φυλακῶν: Μόνη ἀσχολία του θὰ εἶναι νὰ προπαρασκευάσῃ κίνημα, ἵνα ὄχι μόνον τὴν ἐνοχήν του καὶ καταδίκην του ἀποφύγῃ, ἀλλὰ καὶ ὅλους ἡμᾶς, τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἀνατρέψῃ. Ἑπομένως τὸ ὀλιγώτερον ποῦ θὰ κάμῃ ὁ Πάγκαλος ἐξερχόμενος εἶναι ἡ δυσχέρανσις τῆς ἀνακρίσεως ἢ μᾶλλον ἡ ὁριστικὴ διακοπὴ αὐτῆς. Ἐὰν στηρίζεσθε ἐπὶ τῆς νομιμοφροσύνης τοῦ Παγκάλου, δὲν γνωρίζετε καλῶς αὐτόν. Δὲν θέλω νὰ εἴπω μὲ τοῦτο, ὅτι ὁ Πάγκαλος θὰ κάμῃ καὶ θὰ ἐπιτύχῃ κίνημα, ἀλλὰ τὸ λέγω μόνον, διὰ νὰ μὴ δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ, ὅτι εἶναι ἀπορριπτέα ἡ αἴτησίς του. ἐφύσων ὁ νόμος, μόνον ὑπονοίας ἀπαιτεῖ, περὶ τῆς μελλούσης διαγωγῆς τοῦ κατηγορουμένου. Ἔχομεν συνεπῶς ἀναμφισβήτητον τὸ νομικὸν στήριγμα, διὰ νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ Παγκάλου.

Ὁ κ. ***Δ. Μπαμπᾶκος*** παρατηρεῖ, ὅτι ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς ὡμίλησαν μόνον δύο βουλευταί. (Φωναὶ θορύβου).

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νομίζω, ὅτι θὰ διευκολύνετο ἡ συζήτησις ἂν ἀνεβάλλετο ἐπ' ὀλίγον ἡ ὑποβολὴ προτάσεως περὶ ἀναβολῆς, ἥτις εἶναι οὐσιαστικῶς, ἂν γίνῃ δεκτή, ἀπόφασις περὶ ἀπορρίψεως τῆς προτάσεως περὶ ἀποφυλακίσεως.

Ὁ κ. ***Ν. Δαρβέρης*** λέγει ὅτι οἱ ἔνορκοι πρὸ τοῦ ἀναλάβουν τὰ καθήκοντά των ὁρκίζονται ὅτι ἄνευ πάθους καὶ προκαταλήψεως θὰ ἀσκήσουν αὐτά. Ἀτυχῶς θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ ἡ Βουλὴ νὰ εἴπω ὅτι δὲν ἐξυψώθη εἰς τὸ ὕψος τῶν καθηκόντων της διότι δὲν δεικνύει κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν τὴν δέουσαν αὐταπάρνησιν, καὶ ἠκούσαμεν τὸν κ. ἀρχηγὸν τῶν ἐλευθεροφρόνων νὰ τρέμῃ πρὸ τοῦ Παγκάλου ἀλλ' ἂν ἡ Κυβέρνησις τρέμῃ τὸν Πάγκαλον, τότε ὀφείλει νὰ πέσῃ. (Χειροκρατήματα) Τὸ καθῆκόν μας, συνεχίζει, ἐπιβάλλει νὰ κρίνωμεν τὸν Πάγκαλον ὡς δικασταὶ καὶ νὰ τοῦ εἴπωμεν ὅτι σὲ ἀπολύομεν διότι εἶσαι ἀθῶος ἢ σὲ καταδικάζομεν διότι εἶσαι ἐγκληματίας. Ἡ Βουλὴ βεβαίως εἶναι ἁρμοδία νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος ἐφ' ὅσον ἐδέχθη νὰ δικάζῃ τὰ ἀδικήματα ταῦτα ἂν καὶ τοῦτο δὲν ἦτο ὀρθὸν ὡς καὶ ἄλλοτε ὑπεστήριξα καὶ ὅτι δὲν ἐπετρέπετο ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ γίνωμεν δικασταὶ τῶν ἀντιπάλων μας ἀλλὰ νὰ παραπεμφθοῦν οὗτοι εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον. Σήμερον συνεπῶς καλούμεθα νὰ ἀποφανθῶμεν ἂν εἶναι ἀπολυτέος ἐπὶ ἐγγυήσει ὁ Πάγκαλος καὶ ὄχι ἂν εἶναι ἔνοχος ἢ τί θὰ κάμῃ ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὸ μέλλον. Δὲν ἀνέλαβα, τονίζει, νὰ ὑπερμαχήσω ὑπὲρ τοῦ Παγκάλου τὸν ὁποῖον ἐπολέμησα δι' ὅλων τῶν δυνάμεών μου, ἀλλὰ οὐδέποτε θὰ ἠρνούμην νὰ ὑποστηρίξω ὅτι πρέπει νὰ μείνῃ προφυλακισμένος ἕνας ἄνθρωπος διὰ μελλοντικοὺς κινδύνους. (Φωναὶ θορύβου καὶ ἀντεγκλίσεις μεταξὺ κ. κ. Νικολούδη (Ὑπουργοῦ Παιδείας) καὶ Δαρβέρη).

Ν. Δαρβέρης. Τὸ ζήτημα, συνεχίζει, τοῦ Παγκάλου εἶναι σαφῶς τεθειμένον καὶ ὑποστηρίζω τὴν ἄποψιν ὅτι πρέπει νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τῆς ἐπιτροπῆς διὰ νὰ τηρηθῇ τὸ κῦρος τοῦ βουλευτικοῦ Σώματος. Κίνδυνος ἐξ ἄλλου νὰ ἐξαφανισθοῦν τὰ στοιχεῖα τῆς ἀνακρίσεως δὲν ὑπάρχει ἀφοῦ ἡ ἀνάκρισις εὑρίσκεται περὶ τὸ τέρμα της. Καὶ μεγαλειτέρα ζημία γίνεται εἰς τὸν κοινοβουλευτισμὸν ὅταν ἀφίνωμεν τὸν Πάγκαλον νὰ διασαλπίζῃ ὅτι δὲν τολμοῦν νὰ δύνανται ἀσχέτως τῆς ἀπολύσεως νὰ γίνῃ συντομώτατα καὶ ἐξ αὐτῆς θὰ διαλάμψῃ ἡ ἀλήθεια. Καταλήγων τονίζει ὅτι ὁ κοινοβουλευτισμὸς δὲν διατρέχει ἀπὸ κανένα ἄλλον κίνδυνον παρὰ μόνον ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς ἰδίους.

Ὁ κ. ***Γ. Κίνιας*** λέγει ὅτι ρεύματα διάφορα ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ἤλλαξαν τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσίν μας, καὶ μᾶς ἐξετόπισαν μακρὰν τῆς ἀποστολῆς μας ἥτις παρεξηγήθη τέλεον. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς ἑνώσεως, συνεχίζει, εἶπεν ὅτι εὑρέθησαν ἐνταῦθα συνήγοροι τοῦ Παγκάλου ἀλλ' ἂν ὑπάρχουν τοιοῦτοι ὑπάρχουν ἀσφαλῶς εἰς τὴν πτέρυγα ἐκείνην (δεικνύει τὴν ἀριστερὰν). ἡ ὁποία ἔδωκε τὸν κοινοβουλευτικὸν μανδύαν καὶ ὄχι εἰς τὴν πτέρυγα ἐκείνην (δεικνύει τὴν δεξιὰν) ἥτις ὑπεστήριξε πάντοτε τὰς πολιτικὰς καὶ κοινοβουλευτικὰς ἐλευθερίας, ἥτις δικάζει πάντοτε κατὰ συνείδησιν καὶ τῆς ὁποίας εἶναι γνωστοὶ οἱ ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς νομιμοφροσύνης ἀγῶνες.

Εἰς τὴν αἴθουσαν ταύτην, τονίζει, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν συνήγοροι καὶ κατήγοροι ἀλλὰ μόνον δικασταὶ καὶ κριταὶ οἱ ὁποῖοι ὀφείλουν νὰ ἀποδίδουν δικαιοσύνην. Καὶ ἂν ὑπάρχῃ παράταξις, ἡ ὁποία ἐπλήγη, ὡς ἐπλήγη, δὲν εἶναι ἡ παράταξις ἡ ἰδική σας (δεικνύει τὴν ἀριστερὰν), ἐνῷ ἡ παράταξις ἐκείνη (δεικνύει τὴν δεξιὰν) οὐδέποτε ἐξῆλθε τῶν ὁρίων τῆς νομιμότητος, καίτοι ἐπλήγη, καὶ ἐγένετο θῦμα τῶν ὑπὲρ τοῦ πολιτεύματος καὶ τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ ἀγώνων της, καὶ τὴν ἐσπέραν ταύτην ὁ ἐμὸς ἀρχηγὸς τοιαύτην ἔδωκε πρὸς τοὺς ὀπαδούς αὐτοῦ συμβουλὴν νὰ ψηφίσουν δηλαδὴ κατὰ συνείδησιν καὶ νὰ μὴ παρασυρθοῦν ἀπὸ οἱανδήποτε ἄλλην ἐπιρροὴν ἢ ὑπολογισμόν. Συνεχίζων, λέγει, ὅτι ἤλθομεν ἐνταῦθα ἵνα μεταξὺ τῶν ἄλλων δικάσωμεν καὶ τὰς πράξεις τῆς δικτατορίας. Ὑπάρχουν ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει δύο κατηγορίαι, ἡ μία ἐπὶ πλημμελήματι ἡ ἀφορῶσα τὸ Καζίνο καὶ δι' ἣν θὰ ἀπαφανθῶμεν κατ' ἀνάγκην ὅτι εἶναι ἀπολυτέος, καὶ συνεπῶς ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως δὲν γεννᾶται ζήτημα δικαστικὸν ἐκτὸς ἐὰν θέλετε νὰ πράξωμεν τι ἐκ φόβου ὅπως εἶπεν ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν ἐλευθεροφρόνων.

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Δὲν εἶπα ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ κοινοβούλιον φοβοῦνται τὸν Πάγκαλον, τοὐναντίον σᾶς προσθέτω ὅτι ἔχουν ὅλα τὰ μέσα νὰ ματαιώσουν κάθε ἀπόπειράν του. Σᾶς εἶπα ὅτι ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ ὑπάρχουν ὑπόνοιαι ὅτι ὁ κατηγορούμενος θὰ δυσχεράνῃ τὴν ἀνάκρισιν πρὸς ἀποκρυψιν τῆς ἀληθείας, διὰ δὲ τὸν Πάγκαλον ὄχι ὑπόνοιαι ἀλλὰ βεβαιότητες ὑπάρχουν ὅτι θὰ κάμῃ πᾶν ὅ,τι δύναται ἵνα καὶ τὴν δίκην ματαιώσῃ ὁλοκληρωτικῶς...

Γ. Κίνιας. Κατ' ἐμὲ ὁ Πάγκαλος ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ οὐδεὶς φόβος ἐξ αὐτοῦ ὑπάρχει. Ὅσον ἀφορᾷ, συνεχίζει, τὴν δευτέραν κατηγορίαν, περὶ ταύτης ὑπάρχει διαφωνία διότι τὸ μὲν Συμβούλιον ἐχαρακτήρισε ταύτην ὡς πλημμέλημα, ἡ δὲ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ ὡς ἀνθρωποκτονίαν ὅηλ. κακούργημα δι' ὃ ἀπειλεῖται καὶ αὐτὴ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ἀναλόγως τοῦ χαρακτηρισμοῦ τὸν ὁποῖον θὰ δεχθῶμεν θὰ ἐξαρτηθῇ καὶ ἡ ἀπόφασις μας περὶ προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως, ἀλλὰ ἐὰν δεχθῶμεν ὅτι διὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην ἡ μέλλουσα νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ δύναται νὰ φθάσῃ τὴν εἰρκτήν, τότε πλέον τὸ ζήτημα μεθίσταται καὶ ἀπὸ νομικὸν γίνεται οὐσιαστικόν.

Α. Παπαναστασίου. Δι' αὐτὸ εἶπον ὅτι θὰ ἦτο προτιμώτερον ὁλόκληρος ἡ ὑπόθεσις νὰ ἤρχετο ἐνταῦθα.

Ἰω. Κίνιας. Ἀναμφισβητήτως ἠδύναντο νὰ μᾶς φέρουν καὶ τὸ πόρισμα καὶ τὴν αἰτησιν, ἡ δὲ τελευταία πάντως θὰ ὤφειλε νὰ ὑποβληθῇ καὶ νὰ μὴ μείνῃ ἐκκρεμής.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ὀφείλω νὰ τονίσω, λέγει, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς προσωπικῆς ἀπολύσεως εἶναι κεχωρισμένον ἀπὸ τὴν λογοδοσίαν τοῦ δικτάτορος, οὗτινος ἂν ἀποδεχθῇ ἡ ἐνοχὴ πρῶτος ἐγὼ θὰ ψηφίσω ὑπὲρ αὐτῆς. Ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην ἠκούσθησαν διάφορα περίεργα δόγματα καὶ θεωρεῖαι, ἀλλ' ἂν ἀκούσωμεν τὰς θεωρείας ταύτας θὰ παρεβῶμεν καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸν νόμον καὶ τὴν ἠθικὴν καὶ τότε θὰ δώσωμεν τὸ δικαίωμα εἰς τὸν δικτάτορα νὰ λέγῃ ὅτι κατ' οὐδὲν διέφερεν ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία ἀπὸ αὐτόν. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ὤφειλε νὰ ὑποβάλῃ τὸ πόρισμά της ἐπὶ τῶν σοβαρωτέρων ὑποθέσεων καὶ τότε, ἐπιλέγει, θὰ ἐβλέπομεν ποῖοι θὰ ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐδίκαζον ἀκούοντες τὴν φωνὴν τῆς συνειδήσεώς των καὶ ποῖοι θὰ ἐδίκαζον ἐπὶ τῇ βάσει διαφόρων καὶ ποικίλων ὑπολογισμῶν.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** λέγει ὅτι πολλοὶ ῥήτορες παρήλασαν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ἀπόψεις των καὶ εἴδομεν ἀνθρώπους μέχρι τῆς χθὲς ὑποστηρίζοντας τὸν δικτάτορα τιμητὰς ἤδη αὐτοῦ καὶ ἄλλους πολεμίους τοῦ δικτάτορος ἄλλοτε νὰ ὑποστηρίζουν αὐτὸν σήμερον καὶ γενικῶς εἴδομεν ἐκτυλισσομένην ἐντεῦθεν τὴν εἰκόνα τῆς συγχρόνου κοινωνίας, ὅπου τὰ πάντα διέπει τὸ συμφέρον. Ἡμεῖς δὲν ὑπήρξαμεν ποτὲ φίλοι τοῦ δικτάτορος, διεμαρτυρήθημεν ὅμως ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς καθ' ἣν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ὑπέβαλε τὸ ψήφισμα περὶ παρατάσεως τῆς φυλακίσεως τοῦ Παγκάλου. Καὶ ὅταν μετὰ ταῦτα ὑπεβάλλομεν μετ' ἄλλου συναδέλφου καὶ σχετικὴν ἐπερώτησιν ἠκολούθησεν ἡ ὑποβολὴ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἐκδικάσεως τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας. Νομίζω ὅτι εἶναι καιρός, λέγει, νὰ παύσουν τὰ προσχήματα, εἶναι καιρὸς νὰ παύσωμεν κοπτόμενοι δῆθεν ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ δώσωμεν ἓν ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Ὅσοι διέμειναν μέσα εἰς τοὺς 4 τοίχους τῆς φυλακῆς, ὅπως διέμεινα ἐγὼ ἐπὶ μίαν τριετίαν, μόνον ἐκεῖνοι δύνανται νὰ γνωρίζουν τὸν πόνον ποῦ αἰσθάνονται οἱ κρατούμενοι ὡς ὑπόδικοι. Δύναται ὁ Πάγκαλος νὰ εἶναι ἀθῶος ἢ ἔνοχος. Ἀλλ' ὅτι δήποτε καὶ ἂν εἶναι ὀφείλετε νὰ γνωρίζετε ὅτι δὲν δύνασθε νὰ τὸν κρατῆτε ἐπὶ μίαν διετίαν ὑπόδικον. Ἐὰν εἴμεθα Κράτος δὲν πρέπει νὰ φοβώμεθα τὰς ἀνατροπὰς περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας.

Ὁ κ. ***Β. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι δὲν εἶπε τοιοῦτόν τι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας.

Π. Μπούμπουλης Τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ ἐπιδάλῃ τὴν γνώμην του.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι οὐδεὶς φόβος ὑφίσταται ποτὲ διότι καὶ ἂν ἀκόμη ἐξήρχετο ὁ Πάγκαλος ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὅλα τὰ μέσα ἵνα ἐπιβληθῇ ἐν ᾗ περιπτώσει ἐπείθετο ὅτι ὁ δικτάτωρ εἰργάζετο πρὸς νέας ἀνατροπάς.

Ὁ κ. ***Π. Μπούμπουλης*** συνεχίζων ἐκφράζει τὴν χαρὰν διότι ἔδωκεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀφορμὴν νὰ δηλώσῃ ὅτι εἶναι αὕτη εἰς θέσιν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν ἐν ᾗ περιστάσει αὕτη διέτρεχε κίνδυνον. Δὲν ὑφίσταται ἑπομένως πλέον τὸ ἐπιχείρημα τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Συνκοινωνίας ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξέλθῃ ὁ Πάγκαλος διότι θὰ δημιουργήσῃ νέας ἀνατροπάς. Περαίνων, τονίζει, ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κλονίζεται εἶναι ἡ δικαιοσύνη, χάριν τῆς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ ἀποφανθῶμεν συμφώνως πρὸς τὸ δίκαιον.

Δικκόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ συζήτησις ὅπως συνεχισθῇ αὔριον. Συναινέσει δὲ τῆς Βουλῆς λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 3 πρωϊνὴν δι' αὔριον 5 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΓ'.

Τῆς 6 Ἰουνίου 1928.

Ὥρᾳ 7 μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ. Χασιώτης*** καὶ ***Α. Μέρος*** καταθέτουν ψήφισμα τοῦ ἀγροτικοῦ συνεδρίου συγκροτηθέντος εἰς Γρεβενὰ διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ κατάργησις τῆς δεκάτης, ἡ ἵδρυσις Γεωργικῆς Τραπέζης, ἡ παροχὴ γῆς εἰς πάντα ἀκτήμονα γεωργόν, ἡ παγίωσις τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας, φροντὶς διὰ τὴν κατασκευὴν δρόμων καὶ ἡ ῥύθμισις τῆς δασικῆς φορολογίας.

Ὁ βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. ***Π. Κυβετὸς*** καταθέτει ψήφισμα τοῦ α' συνεδρίου λαχανοκηπουρῶν Μακεδονίας περιλαμβάνον διάφορα αἰτήματα αὐτῶν, τὰ ὁποῖα παρακαλεῖ νὰ γίνουν δεκτά.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Θ. Χαβίνης*** καταθέτει τηλεγράφημα τῶν καπνοπαραγωγῶν Μαχαλᾶς Ἀκαρνανίας, διαμαρτυρουμένων κατὰ τῆς μονοπωλήσεως τοῦ καπνοῦ.

Ὁ ἀμπελουργικὸς συνεταιρισμὸς Σωζοπόλεως Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὰς κακῶς γενομένας ἐκτιμήσεις τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ περιουσιῶν των.

Τεσσαράκοντα συνοικισμοὶ πλημμυροπαθῶν Σερρῶν διαμαρτύρονται διότι οὐδὲν μέτρον σωστικὸν ἐλήφθη ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν, οὐδεμία δὲ χρηματικὴ συνδρομὴ παρεσχέθη εἰς αὐτοὺς μέχρι τοῦδε.

Οἱ καπνεργάται Σερρῶν διαμαρτύρονται διὰ τὰς φυλακίσεις ἐργατῶν.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συνεταιρισμοῦ Δολιανῶν Ἠπείρου παρακαλεῖ διότι ἡ αἴτησις τῶν συνεταιρισμῶν περὶ μετατροπῆς τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου εἰς γεωργικὸν δὲν ἐξετελέσθη μέχρι τοῦδε.

Οἱ δημ. ὑπάλληλοι Σιδηροκάστρου καὶ Παραμυθίας διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ λῆψιν ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ τῶν αἰτημάτων των.

Ἡ καπνεργατικὴ συνέλευσις Ἡρακλείου διαμαρτύρεται κατὰ τῶν Ἀστυνομικῶν Ἀρχῶν αἵτινες ἀπαγορεύουσι τὰς συνελεύσεις πέραν τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου.

Ἡ ἕνωσις πολεμοπαθῶν Ναούσης παρακαλεῖ ὅπως καταθεθῇ ἡ καταβολὴ τῶν ἀποζημιώσεών των.

Ὁ πρόεδρος τοῦ δικηγορικοῦ συλλόγου Λαρίσσης Δ. Γαλανίδης διαμαρτύρεται διότι κατόπιν δύο ληστειῶν αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν ἔξωθεν τῆς πόλεως οὐδὲν μέτρον σοβαρὸν ἐλήφθη πρὸς σύλληψιν τῶν κακοποιῶν, οἵτινες ἔχουν τρομοκρατήσῃ τοὺς κατοίκους.

Ἡ προσφυγικὴ ὁμὰς Παλαιοῦ Τσιφλικίου Καβάλλας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ δασάρχου ὁ ὁποῖος ἐσπαρμένους ἀγροὺς προσφύγων διένειμεν εἰς μὴ πρόσφυγας.

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων τοῦ τέως δήμου Καρπενησίου ὑποβάλλουν ψήφισμα δι' οὗ ζητοῦν τὴν κατάργησιν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ ἀραβοσίτου καὶ τινα ἄλλα αἰτήματα περιλαμβανόμενα ἐν τῷ ψηφίσματι.

Ὁ πρόεδρος τοῦ συνεταιρισμοῦ Καισαρείας Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται κατὰ τῶν παρανόμων ἐνεργειῶν ὀλιγίστων ἐνδιαφερομένων διὰ τὰ παραχωρηθέντα εἰς τὸν οἰκοδομικὸν συνεταιρισμὸν προσφύγων Νέου Μουταλάκη οἰκοπέδου.

Ὁ πρόεδρος τῆς ὁμοσπονδίας τῶν ἐκ Βουλγαρίας μεταναστευσάντων Ἑλλήνων παρακαλεῖ ὅπως προκειμένου νὰ κυρωθῇ ἡ σύμβασις Καφαντάρη-Μολλὼφ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει τὰ αἰτήματα τῶν προσφύγων τὰ διατυπωθέντα ἐν ὑπομνήματι.

Ὁ λαὸς Ἀταλάντης, συνελθὼν ἐν συλλαλητηρίῳ διαμαρτύρεται κατὰ τῆς μονοπωλήσεως τοῦ καπνοῦ.

Τὸ πολιτικὸν ἀγροτικὸν τμῆμα Ἡγγάσσου Ἠλείας διαμαρτύρεται διότι ἐχαρακτηρίσθη ὡς Κομμουνιστικόν, ἐνῶ δὲν εἶνε τοιοῦτον, καὶ ζητεῖ ὅπως μὴ ἐνοχληθῇ ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν εἰς τὰς πολιτικάς του πεποιθήσεις συμφώνως πρὸς τὸ Σύνταγμα.

Ὁ πρόεδρος τοῦ Γεωργικοῦ Κτηματικοῦ Συλλόγου Καστορίας διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διότι καταλαμβάνουν ἀγροκτήματα, κατεχόμενα δι' ἀνωμάλων ἀγοραπωλησιῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Σακκαλῆς** καταθέτει ἀναφορὰν Μιλτ. Ξένου, τέως καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς, ζητοῦντος τὸν ἐπαναδιορισμόν του ἐν τῇ θέσει τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς ὡς ἀδικαιολογήτως ἀπολυθέντος.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Μερκούρης** καταθέτει αἴτησιν τοῦ δημοσιογράφου Ἰωάννου Ἐλευθεριάδου, παραπονουμένου διότι καίτοι ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καταγγελίαν κατὰ τοῦ τελωνειακοῦ ἐλεγκτοῦ Θεσ/νίκης, καθὼς καὶ κατὰ τινων ἄλλων ὑπαλλήλων ἑτέρων Ὑπουργείων, οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἐγένετο.

Τὸ Σωματεῖον Καπνεργατῶν ἡ «Πρόοδος» Πράβιου διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως περὶ διαλύσεως διαφόρων Σωματείων.

Ὁ Φαρμακευτικὸς Σύνδεσμος Θεσ/νίκης παρακαλεῖ νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου περὶ Φαρμακευτικῶν Συλλόγων.

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου 1) «περὶ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος τοῦ θανάτου τοῦ ποιητοῦ Οὔγου Φωσκόλου» καὶ 2) «περὶ ἀποζημιώσεως τῶν μελῶν καὶ Γεν. Γραμματέων τῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν Συμβουλίων».

Ὁ κ. **Μ. Κύρκος** (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ ὑποδολῆς εἰς πρακτικὰς ἐπ' ἀδείᾳ ἐξετάσεις πάντων τῶν τυχόντων προσωρινῆς ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτῶν προσφύγων ἢ μεταναστῶν ἰατρῶν καὶ μαιῶν».

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) καταθέτει τὴν κάτωθι ἀπάντησιν ἐπὶ ἐρωτήσεως τῶν κ.κ. Α. Μελᾶ, Ι. Ράλλη, Μ. Ἀργυροπούλου, Ε. Βελλιανίτη καὶ Α. Δουλγερίδη:

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 97 ἀπὸ 7 Ἀπριλίου 1928 ἐρωτήσεως τῶν βουλευτῶν κ.κ. Α. Μελᾶ, Ι. Ράλλη, Μ. Ἀργυροπούλου, Ε. Βελλιανίτη καὶ Α. Δουλγερίδη ἐπὶ τῶν ληφθέντων μέτρων πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν καταστημάτων τῆς ὁδοῦ Γ' Σεπτεμβρίου ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης κατασκευαζομένων ἔργων τῆς σήραγγος, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι κατὰ τὴν ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1925 σύμβασιν ἡ Ἑταιρία τῶν Ἑλληνικῶν Ἠλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων ὑποχρεοῦται νὰ λαμβάνῃ πᾶν δυνατὸν μέτρον πρὸς ἀποφυγὴν τῆς παρακωλύσεως τῆς κυκλοφορίας καὶ τῶν συγκοινωνιῶν. Ταῦτα δὲ ἔκρινεν ἡ ἡμετέρα ἁρμοδία ὑπηρεσία ὅτι ἐξασφαλίζονται διὰ τῶν ληφθέντων μέτρων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Γ' Σεπτεμβρίου καὶ ἐνέκρινε τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχετικῶν ἔργασιῶν.

Ἐν τούτοις ἐάν τις ἐκ τῶν καταστηματαρχῶν τῆς ὁδοῦ Γ' Σεπτεμβρίου φρονεῖ ὅτι ὑπέστη θετικὰς ζημίας δύναται νὰ ἐπιζητήσῃ, συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 28 τῆς ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος μνημονευθείσης συμβάσεως, ὅπως τῷ καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Ἑταιρίας σχετικὴ ἀποζημίωσις.

Ἡ ἐπὶ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἐκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ τροποποιήσεως ἄρθρων τοῦ νόμου 3221 περὶ Κτηματικῶν Τραπεζῶν.

Ὁ κ. **Ν. Κουπαροῦσος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῶν περὶ δασῶν νόμων.

Ὁ κ. **Π. Χατζῖσκος** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἀποδόσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν κατὰ τὰς διατάξεις περὶ Ἀεροπορικῆς Ἀμύνης περιελθόντων αὐτῇ κτημάτων».

Ὁ κ. **Μ. Κίρκος** (Ὑπουργὸς Προνοίας κλπ.) καταθέτει νομοσχέδια 1) «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1926 περὶ συμπληρώσεως τοῦ νόμου 2122 περὶ ἀπονομῆς πολεμικῆς συντάξεως εἰς ὁπλίτας παθόντας κατὰ τοὺς ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἑξῆς πολέμους καὶ ἐπιστρατεύσεις καὶ εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτῶν» καὶ 2) περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 13 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Ὀκτωβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς ἐν ἰσχύϊ ἁπασῶν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου 3122 περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς ὁπλίτας».

Οἱ Βουλευταὶ κ.κ. **Δ. Μπότσαρης, Ι. Κ. Ιογερᾶς, Γ. Γεωργιάδης** καὶ **Χ. Λαδᾶς** καταθέτουν πρόταση νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν βιομηχάνων καὶ βιοτεχνῶν ἁμαξοποιῶν Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ προσθήκης διατάξεών τινων εἰς τὸν νόμον 2369.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ νόμου 3421 περὶ καταργήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ φόρου καὶ ἐπιβολῆς δασμοῦ ἐπὶ τοῦ ἐξαγομένου εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐλαίου Παλαιᾶς καὶ Νέας Ἑλλάδος.

Πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Ξ. Μαυρομμάτης** ὅστις καταθέτει πρότασιν νόμου περὶ ἀναγκαστικῆς εἰσφορᾶς πρὸς ἀσφάλειαν ἀπὸ τῶν ζωοκλοπῶν, δενδροφθορῶν καὶ ἐμπρησμῶν», ἣν ἀναπτύσσει καὶ δικαιολογεῖ, καὶ προτείνει ὅπως τὰ περισσεύματα τῶν ἀποθεμάτων, κατατιθέμενα παρὰ τῇ Γεωργικῇ Τραπέζῃ διατίθενται προτάσει τῶν Κοινοτήτων καὶ ἐπιμελείᾳ τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης ὑπὲρ ἔργων ἐξυγιασμοῦ, ἀρδεύσεως, ἀγροτικῶν ὁδῶν καὶ ἄλλων κοινωφελῶν ἔργων ἀγροτικῆς φύσεως.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ὑπῆρχε ἄλλοτε νόμος ἐπιβαρύνων τοὺς Δήμους καὶ τὰς Κοινότητας ὅστις ἠτόνησε.

Ὁ κ. **Ν. Κουμπαροῦσος** παρακαλεῖ τοὺς ἁρμοδίους Ὑπουργοὺς νὰ πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν διὰ ποίους λόγους ἡ Ἐθνικὴ Κτηματικὴ Τράπεζα ἀρνεῖται νὰ χορηγήσῃ ἐνυπόθηκα δάνεια καὶ μετὰ τὸν νόμον ὃν ἐψηφίσαμεν.

Ὁ κ **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι περὶ τούτου ἐκκρεμεῖ καὶ ἕτερον συναφὲς νομοσχέδιον, ὅπερ θὰ ζητήσωμεν νὰ γίνῃ νόμος, ἐν ἀνάγκῃ καὶ διὰ ἐξουσιοδοτήσεως.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας.

Ὁ κ. **Β. Καραπαναγιώτης** ὡς εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου περὶ ἀκυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20)7 Ν.Δ. δι' οὗ ἐκυρώθη ἡ ἐν Ἀθήναις τῇ 23)6)26 ὑπογραφεῖσα τελωνειακὴ συμφωνία μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑνώσεως τῶν Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν, λέγει ὅτι οἱ λόγοι οἱ δικαιολογοῦντες αὐτὸ εἶναι τόσον σαφεῖς καὶ ἐνδεικτικοὶ ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται καὶ ἄλλη ἐπεξήγησις. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὸ ἱστορικὸν τῆς Τελωνειακῆς αὐτῆς συμφωνίας μετὰ τῶν Σοβιὲτ, συντελεσθείσης ἐπὶ δικτατορίας διὰ διατάγματος ὅπερ ἐκύρωσε μόνον τὴν σύμβασιν καὶ ὄχι τὰς συνημμένας τρεῖς ἀνακοινώσεις. Ἀνεξαρτήτως, τονίζει, τῆς ἀκυρότητος ταύτης οὐσιαστικοὶ ὅροι τῆς συμφωνίας περιέχουν ἰσχυὰ πλεονεκτήματα ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων προϊόντων ἅτινα καὶ ταῦτα ἐξηγεμίσθησαν, διότι αἱ Σοβιετικαὶ Δημοκρατίαι σχετικῶς μὲ τὸν φόρον τῆς σταφίδος ὕψωσαν αὐτὸν πολλαπλασίως ὥστε νὰ μὴ καθίσταται δυνατὴ ἡ εἰσαγωγή του. Ἐκτὸς τούτου δεδομένου ὅτι τὸ ἐμπόριον ἐν Ρωσσίᾳ εἶναι Κρατικὸν οὐσιαστικῶς εὑρίσκετο εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Κράτους πᾶσα εἰσαγωγὴ κανονίζοντος αὐτὴν κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ δι' αὐτὸ Ἑλληνικὰ προϊόντα τῆς ἀμπέλου εἰσήχθησαν ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον μόνον 375 τόννοι. Ἔχομεν ἐξ ἄλλου καὶ τὴν τρίτην ἀνακοίνωσιν τῆς συμβάσεως περιέχουσαν τοιαῦτα πλεονεκτήματα, προνόμια καὶ διπλωματικὰς ἀσυλίας τῶν Ρώσσων ἀντιπροσώπων καὶ πρακτόρων ἀποτελούσας πλήρη ἀσυδοσίαν, εἰς τρόπον ὥστε οὗτοι νὰ δύνανται νὰ μεταβάλλωνται εἰς πράκτορας τοῦ κομμουνισμοῦ. Καταλήγων λέγει ὅτι συνωδὰ τούτοις ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὴν σύμβασιν αὐτὴν καὶ προτείνει τὴν ἀπόρριψίν της.

Μεθ' ὃ γίνεται δεκτὸν προτάσει τοῦ κ. Μιχαλακοπούλου ὅπως τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον συζητηθῇ κἀρίον πρῶτον.

Συνεχιζομένης εἶτα τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν αἰτήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν προσωρινὴν ἀποφυλάκισιν τοῦ **Θ.** Παγκάλου λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. **Γ. Καντιάνης** ὅστις λέγει ὅτι παρακολουθήσας μετὰ προσοχῆς τὴν ὅλην συζήτησιν δικαιοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῶν παρ' αὐτοῦ λεχθησομένων. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐλέχθησαν πολλὰ καὶ ἀνεπτύχθησαν πολλαὶ θεωρίαι χωρὶς νὰ θιχθῇ ἐν κεφαλαιώδες ζήτημα καὶ θὰ ἤθελον νὰ ἐρωτήσω ὅλους ὑπὸ ποίαν ἰδιότητα εὑρίσκεται εἰς τὰς ψυλακὰς ὁ Θ. Πάγκαλος, οὗτινος προτείνεται ἡ ἀπόλυσις. Ἠκούσαμεν τοὺς εἰσηγητὰς βουλευτὰς ὁμιλοῦντας διαρκῶς περὶ δικτάτορος καὶ ἐρωτῶ ποίαν ἔννοιαν ἔχει ὁ τίτλος τοῦ δικτάτορος; Συγκεντροῖ ἢ ὄχι οὗτος ὁλόκληρον τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν χωρὶς νὰ ἀπορρέῃ τίποτε ἀπὸ τὸν λαόν; Ἔχομεν δεδομένον ὅτι ὁ Πάγκαλος ὡς δικτάτωρ συνεκέντρωσεν ἐ ἑαυτῷ ἅπασαν τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀφοῦ ἐσφετερίσθη τὰ πάντα καὶ ἦτο κυρίαρχος καὶ ἐδημιούργει δίκαιον πῶς ἔρχεσθε σεῖς σήμερον καὶ λέγετε ὅτι παρεβίαζε τοὺς νόμους καὶ τὸ σύνταγμα; Ἀλλὰ ποῖον σύνταγμα ἀφοῦ ὁ δικτάτωρ, ὁ τύραννος, ὁ δεσπότης εἶναι ὑπὲρ πᾶν σύνταγμα καὶ ὑπὲρ πάντα νόμον μὴ δεσμευόμενος παρ' οὐδενός; Τί δύναται νὰ ἔχῃ τις πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς γνώμης ταύτης; Προχωρῶν ἐκθέτει τὸ ἱστορικὸν τοῦ κινήματος τοῦ Παγκάλου καὶ τονίζει ὅτι ὑπῆρχε τότε μία Βουλὴ καλουμένη Συνέλευσις, ἐκπροσωποῦσα, ὡς ἔλεγεν ἡ ἰδία, τὴν ἐθνικὴν κυριαρχίαν. Ὁ Πάγκαλος εἶχε τὴν δύναμιν νὰ τὴν ἐξαφανίσῃ ἢ ὄχι; Τὴν εἶχε, ἀλλὰ συνέβησαν ὅσα συνέβησαν εἰς τὰ παραπήγματα τοῦ Ρούφ καὶ ἐθεωρήθη σκόπιμον κατόπιν συνθηκολογίας νὰ τὴν συγκαλέσῃ, διὰ νὰ τὴν διαλύσῃ κατόπιν. Τῇ 30 Ἰουνίου 1925 ἐξεδόθη τὸ γνωστὸν ψήφισμα, δι' οὗ συνέστη μία 30μελὴς ἐπιτροπὴ νὰ συντάξῃ τὸ Σύνταγμα, ὅπερ θὰ ἐλάμβανεν ἰσχὺν ἅμα τῇ ὑπογραφῇ του παρὰ τῆς πλειοψηφίας καὶ θὰ κατηρτίζετο καὶ ὁ ἐκλογικὸς νόμος, ὅστις θὰ ἦτο κατὰ τὸ σύνταγμα ὁριστικός. Ταῦτα ἐψηφίσθησαν παρόντων 202 πλειοψηφίαν 188 κατὰ 14. Σύνταγμα δὲν ἐψήφισεν ἡ Συνέλευσις. Κατὰ πρωτότυπον δὲ τρόπον ἐδόθη ἡ ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἥτις κατήρτισε παρόντων 16 μελῶν τὸν καταστατικὸν χάρτην τῆς χώρας, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ ὑποβληθῇ πρὸς κρίσιν καὶ τροποποίησιν εἰς τὴν Βουλὴν τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1925 ἵνα ἐπιφέρῃ ἡ Συνέλευσις τὰς τροποποιήσεις της. Τὸ Σύνταγμα, τὸ οὕτω κατασκευασθὲν παραδίδεται εἰς τὸν δικτάτορα, ὅστις ὅμως δὲν τὸ δημοσιεύει, προκαλεῖ μίαν πρᾶξιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀφαιρεῖ καὶ προσθέτει διατάξεις ἰδικάς του καὶ τὸ δημοσιεύει ὡς ἴδιον Σύνταγμα τὴν 29 Σεπτεμβρίου. Ἀλλὰ δημοσιεύσας τὸ Σύνταγμα ὁ Πάγκαλος δὲν ἀπεξεδύθη τῆς συντακτικῆς του ἐξουσίας καὶ τὴν 3 Ἰανουαρίου 1927 ἀνεκήρυξε καὶ μὲ τίτλον πλέον, ἑαυτὸν δικτάτορα, ὅπως τοιοῦτοι πολλοὶ ἐνεφανίσθησαν ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ 1917. Κατὰ ταῦτα ἐρωτῶ καὶ πάλιν ἂν ὁ συγκεντρῶν ἁπάσας τὰς ἐξουσίας δύναται νὰ διωχθῇ ἐπὶ παραβιάσει τοῦ Συντάγματος; Τὸ Ἀν.Α.Σ. ἐθεώρησε τὸν Πάγκαλον ὡς κοινοβουλευτικὸν Πρωθυπουργόν, κα διὰ τοῦτο τὸν παρέπεμψε ἐπὶ παραβιάσει τοῦ νόμου περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Κατὰ τὴν γνώμην μου μίαν καὶ μόνην κατηγορίαν ἠδύνατο νὰ ἀπαγγείλῃ μία ἐθνικὴ Συνέλευσις κατὰ τοῦ Παγκάλου, τὴν τῆς μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος, διότι ἡ νόμιμος πλέον λαϊκὴ κυριαρχία ὑπερισχύσασα διὰ τοῦ λαοῦ ἔρχεται καὶ δύναται καὶ δικαιοῦται νὰ τοῦ ζητήσῃ λόγον διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος. Συνεπῶς αἱ πράξεις τοῦ δικτάτορος καθ' ὃ διάστημα κατεῖχε τὴν ἐξουσίαν ἦσαν πράξεις νόμιμοι καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης ὤφειλε νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα. Διὰ ταῦτο πλὴν τῆς κατηγορίας τῆς ἀνατροπῆς τοῦ πολιτεύματος ἀποτελούσης ἐσχάτην προδοσίαν οὐδεμία ἄλλη δύναται νὰ σταθῇ κατηγορία. Ἀλλ' ἐρωτᾶται τότε πῶς ἀπελύθη διὰ ταύτην;

Ν. Καμπάνης. Εἶναι πολιτικὸν τὸ ἀδίκημα καὶ σύμφωνα μὲ τὸ Σύνταγμα ἠδύνατο νὰ ἀπολυθῇ.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἡ διάταξις ἦτο δυνητική.

Γ. Καντιάνης. Πάντως ἡ Βουλὴ ἐξασκοῦσα ἤδη νομοθετικὴν ἐξουσίαν δὲν δύναται νὰ δικάσῃ τὸν δικτάτορα διὰ ἀνατροπὴν πολιτεύματος, θὰ τὸν δικάσῃ μόνον τὸ Ἔθνος, διότι διὰ τὰς πράξεις ἃς ἐνήργησεν ὁ Πάγκαλος διαρκοῦντος τοῦ ἀνευθύνου του δὲν δύναται νὰ λογοδοτήσῃ.

Σήμερον κατηγορεῖται διὰ τὴν θέσπισιν τῆς ἀγχόνης, ἀλλὰ ἀφοῦ εἶχε δικαίωμα νὰ παραβιάζῃ τὸ Σύνταγμα καὶ νὰ κατασκευάζῃ ἰδικόν του πόθεν ἐδεσμεύετο νὰ ἀλλάξῃ τὸν Ποινικὸν Νόμον;

Ι. Ράλλης. Δεσμεύεται ἀπὸ τοὺς ἀναλλοιώτους κανόνας οὓς καθώρισε καὶ δέχεται ἡ κοινὴ συνείδησις.

Γ. Καντιάνης. Παραδέχεσθε ὅτι ὁ Πάγκαλος ἐνήσκει συντακτικὴν ἐξουσίαν;

Ι. Ράλλης. Ἐφόσον ὑπερέβαινε τοὺς περιορισμοὺς τῆς κοινῆς συνειδήσεως ἐνήργει πρᾶξιν ληστρικήν.

Ι. Κίνιας. Δηλαδὴ δὲν ἐδημιούργει δίκαιον ἐπαναστατικόν;

Ι. Ράλλης. Ὄχι.

Γ. Καντιάνης. Ἡ κρίσις περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν.

Καταλήγων λέγει ὅτι ἔχει νὰ ἐπαναδηλώσῃ ὅτι μόνον μία κατηγορία δύναται νὰ σταθῇ κατὰ τοῦ Παγκάλου, ἡ τῆς μεταβολῆς τοῦ Πολιτεύματος, ἡ ὁποία ὅμως δὲν προβλέπεται ὅτι θὰ γείνῃ.

Γ. Λαζανᾶς. Ὁμιλοῦντος, λέγει, τοῦ κ. Στρατηγοπούλου διετύπωσα τὴν ἀπορίαν πῶς εἶναι δυνατὸν ἀφοῦ ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν γνώμην ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀπολύσῃ τοὺς κατηγορουμένους διὰ τὰς δύο ἐκ τῶν εἰς αὐτοὺς ἀποδιδομένων πράξεων, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα διὰ τὰς ἄλλας δύο καὶ ζητεῖ ἤδη τὴν γνώμην τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Παγκάλου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἤ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπολύσεως, ὁπότε εἶναι περιττὸν νὰ εἰσάγῃ τὸ ζήτημα εἰς τὴν Βουλήν, ἤ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὡς ἐγὼ ἀδιστάκτως πιστεύω, καὶ συνεπῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ διατάξῃ τὴν σύλληψιν τῶν παρανόμως ἀπολυθέντων. Ἀνατρέχει εἰς τὴν δίωξιν τῶν Παγκαλικῶν ἀδικημάτων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς πράξεως Κονδύλη, δυνάμει τῆς ὁποίας συνέστη τὸ Ἀνώτατον Ἀνακριτικὸν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον ἔκρινενδτι ὅλαι αἱ πράξεις τοῦ Παγκάλου δὲν θίγουσι παρὰ μόνον τὸν νόμιον περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν, καὶ προεφυλάκισεν αὐτὸν παραπέμψαν ἐπὶ πλημμελήματι. Ἠκολούθησεν ἔπειτα ὁ νόμος περὶ διώξεως τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας δυνάμει τοῦ ὁποίου συνέστη ἡ δεκαπενταμελὴς Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία δυνάμει τοῦ νόμου οὐδὲν ἄλλο ἔχει δικαίωμα παρὰ μόνον νὰ προβῇ εἰς ἀνάκρισιν καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὸ πόρισμά της εἰς τὴν Βουλήν.

Πόθεν ἤντλησεν ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ τὸν Πάγκαλον καὶ τοὺς συγκατηγορουμένους του; Αὐτὴ αὕτη ἡ Ἐπιτροπή, εἰσηγουμένη τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Παγκάλου, ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τῆς πρὸς τὴν Βουλὴν ἀποδέχεται ὅτι δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως.

Ὁ κ. **Ν. Κ μπάνης** λέγει ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 38 ἡ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ἐφαρμόζῃ τὰς διατάξεις τῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ὁ κ. **Γ. Λαζανᾶς** λέγει ὅτι οὐδὲν ἄρθρον τῆς Ποινικῆς Δικονομίας παρέχει τοιοῦτο δικαίωμα.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 250 τῆς Ποινικῆς Δικονομίας παρέχει τὸ δικαίωμα αὐτό.

Ὁ κ. **Γ. Λαζαιᾶς.** Λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 250 ὁμιλεῖ περὶ διαφωνίας μεταξὺ Εἰσαγγελέως καὶ ἀνακριτοῦ.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** λέγει ὅτι ἡ συντακτικὴ πρᾶξις ἡ κυρώσασα τὴν πρᾶξιν τοῦ Κονδύλη λέγει ὅτι ἐὰν προεφυλακίσθη κατηγορούμενος δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἀνωτάτου Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου ἡ περαιτέρω διαδικασία ἀνήκει εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Γ. Λαζανᾶς** συνεχίζων τονίζει ὅτι ἄρθρον πρὸς ἄρθρον ἐὰν ἐξεταισθῇ ὁ νόμος δὲν θὰ εὑρεθῇ τοιοῦτο δικαίωμα.

Ὁ κ. **Σ. Σωτηρ άδης** λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 48 παρέχει τὸ δικαίωμα τοῦτο.

Ὁ κ. **Γ. Λαζανᾶς** λέγει ὅτι τὸ ἄρθρον 48 ἐνισχύει τὴν ἄποψιν αὐτήν. Ὅταν ἐγένετο ὁ νόμος αὐτὸς εἶχον παραπεμφθῇ ἐπὶ πλημμελήματι οἱ κατηγορούμενοι. Κατὰ τὸ καθιερωθὲν σύστημα τὸ συμβούλιον ἀπετελεῖτο ἀπὸ δύο τμήματα, ἀπὸ Ἀνακριτὰς καὶ ἀπὸ Συμβούλιον. Οἱ ἀνακριταὶ εἶχον ἤδη προφυλακίσῃ. Ὁ νόμος λοιπὸν ἦλθεν καὶ εἶπεν ὅτι τοὺς μέχρι σήμερον προφυλακισμένους μόνον ἡ Βουλὴ ἔχει δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ. Ἐκ τούτου ὅμως συνάγετε ὅτι σεῖς, οἱ ἀνακριταί, ἔχετε δικαίωμα νὰ ἀπολύσητε τοὺς ἐπὶ κακουργήματι παραπεμφθέντας; Ἐὰν δὲ ὁ νόμος δὲν ἐπέτρεψε τὴν ἀπόλυσιν δι' ἁπλοῦν πλημμέλημα, πῶς θὰ ἐπιτρέψῃ καὶ δυνάμει τίνος διατάξεως ἐπέτρεψε τὴν ἀπόλυσιν τῶν παραπεμφθέντων ἐπὶ κακουργήματι καὶ φόνῳ; Δὲν ὑπάρχει τί τὸ ὁποῖον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν τοιαύτην κατάφορον παρανομίαν τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως ἀπένειμεν ὁ νόμος μόνον εἰς δικαστήρια ἐν Συμβουλίῳ συνεδριάζοντα. Ἀλλ' ἐὰν τοιοῦτον δικαίωμα ἔχει ἡ Ἐπιτροπὴ πρὸς τί εἰσάγονται τὰ ψηφίσματα ταῦτα εἰς τὴν Βουλήν; Ἐξετάζει ἀκολούθως τὴν ἐξενεχθεῖσαν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ὁποίας αὕτη ἰσχυριζομένη δικαιολογεῖ τὴν ὑποβολὴν τῶν ἐκθέσεων τούτων καὶ εὑρίσκει αὐτὴν λίαν βεβιασμένην τονίζει δὲ ὅτι ἐφόσον ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπαγγέλλει κατηγορίαν ἐπὶ ἀπιστίᾳ ἐναντίον ἑνὸς προσώπου ὀφείλει νὰ κρίνῃ ἀμέσως ἐὰν τὸ πρόσωπον αὐτὸ εἶνε προφυλακιστέον ἢ μή.

Ὁ κ. **Χ. Λαδᾶς** παρατηρεῖ ὅτι κατὰ τὸν νόμον ἡ περαιτέρω διαδικασία διὰ τοὺς προφυλακισμένους ὑπὸ τοῦ Α. Α. Σ. ἀνήκει εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. **Γ. Λαζανᾶς** συνεχίζων ἀπορεῖ προκειμένου καὶ περὶ τοῦ χρόνου, πῶς εἶνε δυνατὸν Σῶμα σεβόμενον ἑαυτὸ νὰ δεχθῇ ὅτι τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἶνε δυνατὸν νὰ ἐπισύρῃ ποινὴν κάτω τῆς εἰρκτῆς.

Ὁ κ. **Θ. Τουρκοβασίλης** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) παρατηρεῖ ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν θὰ ἐμμείνῃ εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦτον ἀλλὰ θὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναίρεσιν.

Ὁ κ. **Γ. Λαζανᾶς** συνεχίζων τονίζει ὅτι ἐὰν ἡ Βουλὴ θὰ εἶνε σύμφωνος πρὸς τὸν νόμον ὀφείλει νὰ εἴπῃ ἢ ὅτι δὲν ὑπάρχει φόνος καὶ νὰ ἀπολύσῃ τὸν Πάγκαλον ἢ ὅτι ὑπάρχει καὶ νὰ ἐγκλείσῃ αὐτὸν εἰς τὰς φυλακάς. Τὰ πράγματα ἔχουσι τεθῇ καὶ ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης σαφῶς, ὁλόκληρος δὲ ὁ κόσμος παρακολουθεῖ τὴν δίκην ταύτην καὶ γνωρίζει ἀπάσας τὰ λεπτομερίας.

Ἐὰν δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ ζητεῖ τὴν ἀπόλυσιν διὰ πρᾶξιν πλημμελήματος διατί ζητεῖ ἐγγύησιν 25.000 δραχ. ἐνῷ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἐγγύησις διὰ τὸ πλημμέλημα εἶναι 4.000 δραχ. μόνον; Δυοῖν θάτερον, ἢ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως ἢ ἂν ἔχωμεν ἀντίθετον γνώμην πρέπει νὰ ζητηθῇ ὅμως ἀμελητὶ αἱ ὑποθέσεις αὗται εἰσέλθουν εἰς τὴν Βουλήν, ἡ ὁποία νὰ τὰς ἐξετάσῃ λεπτομερῶς καὶ εὐσυνειδήτως νὰ σχηματίσῃ ὡρισμένην καὶ σαφῆ γνώμην. Ἐὰν παρὰ ταῦτα ὁ Πάγκαλος ἐξελθῇ τῶν φυλακῶν δὲν θὰ εἶναι εὔκολον νὰ πείσητε οὐδένα ὅτι ὁ Πάγκαλος δὲν εὑρίσκεται παρανόμως ἐκτὸς τῶν φυλακῶν.

Ὁ κ. **Ν. Καμπ«νης** (Προεδρεύων Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς). Ἀπαντῶν εἰς ἐρώτησιν τοῦ κ. Ράλλη λέγει ὅτι ὁ ποινικὸς νόμος εἰς ἕκαστον κακούργημα ὁρίζει ποία ποινὴ ἐπιβάλλεται. Ἐὰν λοιπὸν ὁ νόμος δὲν ἐπέτρεπεν εἰς τό Συμβούλιον κατ' οἰκείαν κρίσιν νὰ κρίνῃ ποία ποινὴ δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ κακουργήματός τινος, δι' ὃ ζητεῖται ἡ ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσις, δὲν θὰ ἔλεγε τὴν φράσιν «κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Συμβουλίου» ἐν ἄρθρῳ 230 ἀλλὰ θὰ ὥριζεν ὅτι ἐπὶ κακουργημάτων τιμωρουμένων κατὰ νόμον μὲ εἰρκτὴν ἐπιτρέπεται ἀπόλυσις.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ Συμβούλιον δύναται ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσιν, ἀλλ' ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου πρέπει νὰ εἶναι λογική.

Ὁ κ. **Ι. Ράλλης** ἐρωτᾷ, ὅταν ὑπάρχῃ ἀνθρωποκτονία ἐκ προμελέτης ἡ ποινὴ εἶνε ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ὁ νόμος λέγει ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δὲν ἐπιτρέπεται ἀπόλυσις ἐπὶ ἐγγυήσει. Πῶς λοιπὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ζητεῖται ἡ ἀπόλυσις;

Ὁ κ. **Ν. Δαρβέρης** παρατηρεῖ ὅτι ὁ Ἀνακριτὴς δύναται νὰ ἀπολύῃ τὸν κατηγορούμενον καὶ νὰ τὸν συλλαμβάνῃ ἐκ νέου.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** λέγει ὅτι διὰ τῆς προσωρινῆς ἀπολύσεως δὲν προδικάζεται ὁ ὁριστικὸς χαρακτηρισμὸς τοῦ ἐγκλήματος. Ἐξετάζει ἀκολούθως τὸ ἄρθρον 237 τοῦ ποινικοῦ νόμου, καθ' ὃ προκειμένου περὶ ἀδικήματος τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Συμβουλίου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς ἐπιτρέπεται ἡ ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσις, τοῦτο δὲ θὰ συναγάγῃ τὸ Συμβούλιον ἐκ τῆς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐνεργηθείσης ἀνακρίσεως.

Β. Ἀλ±ξάτος τοῦτο εἶναι ἀληθέστατον, ἔχετε δίκαιον. Καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται. Διότι πολλάκις ἐπὶ τῇ βάσει μιᾶς μηνύσεως ἀπαγγέλλεται κατηγορία δι' ὡρισμένον ἀδίκημα τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτηρισμὸς ἐν τῇ ἐξελίξει τῆς ἀνακρίσεως καὶ κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βουλεύματος ἢ τῆς ἀποφάσεως μετα βάλλεται. Ἐφόσον δὲ κατὰ τὴν ποινικὴν δικονομίαν κρίνει τὸ Συμβούλιον περὶ τῆς ποινῆς ἣν πιθανὸν νὰ ἐπισύρῃ τὸ ἀδίκημα, κατὰ δὲ τὸν νόμον 3398 ἡ Βουλὴ ἀποφαίνεται καὶ περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἀδικήματος, δικαίωμα ἔχει ἡ ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ θεωρήσῃ ἐὰν τὸ νομίζῃ ὅτι ἡ ἀνθρωποκτονία δι' ἣν κατηγορεῖται ὁ Πάγκαλος τιμωρεῖται μὲ ποινὴν μικροτέραν τῆς εἰρκτῆς. Ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὴν δικονομικὴν τάξιν δέον ἡ

πρότασις νὰ ὑποβληθῇ σὺν τῇ δικογραφίᾳ, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὰ τακτικὰ δικαστικὰ Συμβούλια, διότι ἄλλως εἶνε ὑποχρεωμένη ἡ Βουλή, ἐλλείψει ἄλλων στοιχείων, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει μόνον τὸ κατηγορητήριον ὅπερ καθορίζον φόνον ἐκ προμελέτης ἐπισύρει τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἢ τῶν ἰσοβίων δεσμῶν καὶ ἀποκλείεται ἡ ἀπόλυσις ἐπὶ ἐγγυήσει ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει.

Ν. Καμπάνης. Χαίρω ὅτι εἴμεθα σύμφωνοι. Τὸ ζήτημα πῶς θὰ ἐκτιμήσῃ ἡ Βουλὴ τὰ στοιχεῖα τὰ προσκομισθέντα ὑπὸ τῆς ἀνακρίσεως εἶνε ζήτημα πραγματικόν, ἀλλὰ δὲν εἶνε νομικῶς ἐσφαλμένον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέτεινεν ἡ ἐπιτροπή. Τὸ ζήτημα τὸ θιγὲν ὑπὸ τοῦ κ. Λαζανᾶ εἶνε σοβαρώτατον.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Εἶνε πολὺ φυσικὸν ὅτι εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶναι νομικοὶ ἢ ὑπῆρξαν νομικοί, ὑπάρχει μία εὐαισθησία ὅταν ἀνακύπτουν σοβαρὰ νομικὰ ζητήματα. Καὶ ἐπιθυμοῦμεν ὡς πρὸς αὐτὰ νὰ φωτισθῶμεν ἀπὸ σᾶς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐγκαταλείψατε τελείως τὴν θεραπείαν τῶν νομικῶν. Ὁ κ. Λαζανὰς προέβαλε τὴν ἐξῆς ἐπιχειρηματολογίαν. Τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ διακόψῃ καὶ διορθώσῃ ἐὰν σφάλλωμαι. Εἶπεν ὅτι κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ Ποιν. Δικον. Δικαίου ὁ μὲν ἀνακριτὴς ἀνακρίνει καὶ προφυλακίζει, τὸ δὲ Συμβούλιον ἀποφαίνεται περὶ παραπομπῆς καθὼς καὶ περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει. Αὐτὴ εἶνε μία γενικὴ βασικὴ ἀρχή. Διὰ νὰ ἐκφύγωμεν ἀπὸ τῆς γενικῆς ταύτης ἀρχῆς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν μίαν ρητὴν καὶ σαφῆ διάταξιν νόμου, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ τὴν γενικὴν ταύτην ἀρχὴν καὶ τὴν διάκρισιν οὕτως εἰπεῖν τῶν ποινικῶν ἐξουσιῶν ἀνακρινούσης ἀρχῆς καὶ συμβουλίου κατ' ἀρχὴν ἐτήρησεν ὁ νομοθέτης καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, διότι ἀνέθεσεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν μὲν νὰ ἀνακρίνῃ, εἰς τὴν Βουλὴν δὲ νὰ ἀποφαίνεται περὶ παραπομπῆς. Ἐπικαλεῖται ἡ ἐπιτροπὴ τὸ ἄρθρον 48, κατὰ τὸ ὁποῖον ἀφαιρουμένης ἀπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἀνακριτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κονδύλη τῆς ἐξουσίας πρὸς περαιτέρω ἀνάκρισιν καὶ ἐξέτασιν τῶν ἀδικημάτων τῆς Παγκαλικῆς δικτατορίας, καὶ καταργουμένου τούτου, δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ εἰς αὐτό, φυσικά, τὸ δικαίωμα νὰ ἀποφαίνεται περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει. Εἰς τίνα δίδει ὁ νόμος τὸ δικαίωμα αὐτὸ διὰ τοὺς προφυλακισθέντας ἀπὸ τὸ Α. Α. Σ.; Εἰς τὴν Βουλήν. Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ κ. Λαζανὰ εἶνε αὐτή. Τοῦτο, τὸ ὁποῖον δίδει ὁ νόμος εἰς τὴν Βουλήν, εἶνε, ἁπλούστατα, ὑπόμνησις ὅτι ἐννοεῖ νὰ τηρήσῃ τὴν ὑπάρχουσαν διάκρισιν τῶν ποινικῶν ἐξουσιῶν. Εἰς αὐτὸ θέλετε σεῖς ν' ἀντλήσητε ἐπιχείρημα ἐξ ἀντιδιαστολῆς, λέγοντες ὅτι διὰ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις ἔχει ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τὸ δικαίωμα περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει. Ἀλλὰ ἐκτὸς τοῦ ὅτι γενικῶς τὸ ἐξ ἀντιδιαστολῆς ἐπιχείρημα εἶνε ἐπικίνδυνον, ἐπὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως ἐφαρμοζόμενον θὰ ἐπαρουσίαζε καὶ τὸ ἑξῆς ἄτοπον, ὅτι, ἐνῷ διὰ τὰ πλημμελήματα, δι' ἃ καὶ μόνον τὸ Α. Α. Σ. εἶχε παραπέμψει τὸν Πάγκαλον, ὁ νομοθέτης ἔγνω νὰ ἀπαιτήσῃ μείζονα ἐξέτασιν, μείζονα ἀσφάλειαν, τὴν τῆς Βουλῆς, διὰ τὰ κακουργήματα, διὰ ἃ θὰ τὸν ἐπροφυλάκιζεν ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ἤρκειτο εἰς μόνην τὴν ἐξέτασιν καὶ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις καὶ ὀλιγομελεστέρα εἶναι καὶ οὐχὶ δημοσίᾳ συζητεῖ καὶ ἐπὶ τέλους αὐτὴ ὡς προφυλακίσασα ἴσως ὑπολ«φθῇ ἀδίκως βέβαια, ὡς προκατειλημμένη ὡς ἐκφράσασα ἤδη γνώμην. Ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω ἐπιχειρηματολογίας τοῦ κ. Λαζανᾶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μᾶς διαφωτίσετε ἵνα χρίνωμεν ἀμερολήπτως.

Ν. Καμπάνης. Βεβαίως θὰ προβῶ εἰς τοῦτο. Ὅταν ἡ Βουλὴ ἐκύρωσε τὴν συντακτικὴν πρᾶξιν Κονδύλη περὶ Α. Α. Σ. ἐτέθη διάταξις, ὡς εἶπον καὶ χθές, καθ' ἣν ἡ διατήρησις ἢ διακοπὴ τῆς προφυλακίσεως δι' οἱονδήποτε λόγον καὶ νομικὸν χαρακτῆρα τῆς ὑποθέσεως τῶν προφυλακισθέντων ὑπὸ τοῦ Α. Α. Σ. ἀνήκει εἰς τὴν Βουλήν. Κατόπιν ἐγένετο ὁ νόμος 3398 ὅστις δίδει ἐξαιρετικὰ δικαιώματα εἰς τὴν ἐπιτροπήν, ἥτις δὲν ἀσκεῖ μόνον καθήκοντα ἀνακριτοῦ ἀλλὰ καὶ εἰσαγγελέως, συγχρόνως δὲ καὶ Συμβουλίου. Τῆς ἔδωσεν ἀκόμη τὸ δικαίωμα νὰ ἔχῃ ὑπὸ τὰς διαταγάς της πάσας τὰς δικαστικὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους καὶ μόνη της νὰ ἐκτελῇ τὰ ἐντάλματα ὡς ἐπίσης τὸ δικαίωμα τῆς προφυλακίσεως ἄνευ γνωμοδοτήσεως ἄλλης τινος ἀρχῆς. Προκειμένου δὲ περὶ τῶν Παγκαλικῶν ἀδικημάτων ὡρίσθη σαφῶς διὰ τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου ὅτι δύναται νὰ προβαίνῃ καὶ εἰς αὐτεπαγγέλτ.ν ἀνάκρισιν. Δηλαδὴ ἔκαμε τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν παντοδύναμον. Τὸ ζήτημα εἶνε ἐφ' ὅσον ἔχομεν τὸ δικαίωμα τῆς προφυλακίσεως, ἔχομεν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ρητὴ διάταξις; Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰ ἀδικήματα τῆς δικτατορίας ἡ ἐπιτροπὴ ἡ ἐπεξεργασθεῖσα τὸν νόμον 3398 ὥρισεν ὅτι διὰ τοὺς προφυλακισθέντας ὑπὸ τοῦ Α.Α.Σ. θὰ ἀποφαίνεται ἡ Βουλή, διὰ νὰ μὴ γεννηθῇ δὲ ἀμφιβολία διὰ τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἐπιτροπῆς ἐτέθη διάταξις ἐν ἄρθρῳ 38 ἥτις παραπέμπει εἰς τὴν Ποινικὴν Δικονομίαν, ὅπου δὲν ὁρίζεται σαφῶς τι διὰ τοῦ νόμου. Δὲν γεννᾶται συνεπῶς ζήτημα ὅτι ἡ ἀνακριτικὴ ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα διὰ τοῦ ἄρθρου 38 νὰ ἀπολύσῃ ἐπὶ ἐγγυήσει. Ἐξ ἀντιθέτου δὲν ὑπάρχει ἐπίσης διάταξις χαρακτηρίζουσα τὴν Βουλὴν ὡς Συμβούλιον, οὔτε διάταξις δίδουσα εἰς αὐτὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ ἐπὶ ἐγγυήσει τοὺς ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς προφυλακιζομένους, οἵτινες ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἦσαν προφυλακισμένοι μέχρις ὅτου διεξαχθῇ ἡ δίκη των, ἐφ' ὅσον ἐλλείψει ρητῆς διατάξεως οὔτε ἡ Ἐπιτροπὴ οὔτε ἡ Βουλὴ δύνανται νὰ τοὺς ἀποφυλακίσουν.

Γ. Λαζανᾶς. Διατί ὑπεβάλατε εἰς τὴν Βουλὴν πρότασιν περὶ ἀποφυλακίσεως τοῦ Παγκάλου διὰ προφυλάκισιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν εἰς αὐτὸν ἡ ἐπιτροπή;

Ν. Καμπάνης. Πρόκειται περὶ τυπογραφικοῦ λάθους, ἀντὶ ν' ἀναγραφῇ ἐν τῇ προτάσει ὁ ἀριθμὸς τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ νόμου 3398 ἀνεγράφη ἀριθμὸς ἄλλου ἄρθρου.

Ι. Κίνιος. Πάντως ἡ ἀσάφεια ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ. Ποῦ ἐστηρίχθη ἡ ἐπιτροπὴ ἀπολύσασα ἐπὶ ἐγγυήσει τοὺς κατηγορουμένους; Λέγετε εἰς τὸ ἄρθρον 48, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον 48, ὁμιλεῖ περὶ τῶν προφυλακισθέντων ὑπὸ τοῦ Α. Α. Σ.

Β. Ἀλ±ξάτος. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε κ Καμπάνη νὰ δώσω τὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημά σας. Κατὰ τὴν γνώμην σας ὁ νόμος σιωπᾷ, ἀλλ' ὁ νόμος κατὰ τὴν γνώμην μας δὲν σιωπᾷ, διότι κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου 3398 ὅπου οὗτος σιωπᾷ ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις, τῆς ποινικῆς δικονομίας. Κατὰ τὰς δικονομικὰς δὲ ταύτας διατάξεις τὰς κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμοζομένας ἐν προκειμένῳ, ἀπεκδύεσθε ὡς ἀνακριτὴς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει, τοῦ δικαιώματος τούτου ἀνήκοντος ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν Βουλήν, ἥτις ἀντικαθιστᾷ κατὰ τὴν ἰδιόρρυθμον διαδικασίαν τοῦ νόμου 3398 τὸ Συμβούλιον. Ἐφ' ὅσον ἀπηγγείλατε κατηγορίαν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς ἐπροφυλακίσατε, ὁ νόμος σᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσετε, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ ἐγγυήσει, ἐκείνους μόνον οὓς ἔκρινε προφυλακιστέους τὸ Α.Α.Σ. Αὐτὴ εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ ἀκριβὴς ἔννοια τοῦ ἄρθρου 48.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** συνεχίζων λέγει ὅτι ὁ νόμος ἠθέλησε νὰ δώσῃ ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ συμβουλίου εἰς τὴν ἐπιτροπὴν καὶ μόνον διὰ τοὺς προφυλακισθέντας ὑπὸ τοῦ Α.Α.Σ. ἐχορήγησε τὸ δικαίωμα τῆς ἀπολύσεως εἰς τὴν Βουλήν. Ἐὰν ὑπῆρχε ρητὴ διάταξις δὲν θὰ ἐγεννᾶτο ζήτημα, ἀλλὰ ἐλλείψει ταύτης ἐπειδὴ ἐγεννήθη σᾶς ἀνέπτυξα τὰ πράγματα, ὅτι δηλαδὴ ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει μεγαλύτερα δικαιώματα τοῦ νὰ δικαιοῦται νὰ ἀπολύσῃ τοὺς ὑπ' αὐτῆς προφυλακιζομένους. Κατὰ τὴν συζήτησιν περὶ τῆς ἀπολύσεως τοῦ Σταιμούλη προφυλακισθέντος ὑπὸ τοῦ Α.Α.Σ. ἐγεννήθη τὸ ζήτημα καὶ ἡ Βουλὴ ἐνέκρινε τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὸ δικαίωμα αὐτῆς ν' ἀπολύσῃ τοὺς ὑπ' αὐτῆς προφυλακισθέντας.

Α. Στρατηγόπουλος. Εἶναι γνωστὸν ὅτι πᾶσα ἀσάφεια τοῦ νόμου ἑρμηνεύεται ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου. Ὡς ἐπίσης εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ αἴτησις περὶ ἀποφυλακίσεως ἐπὶ ἐγγυήσει εἰσάγεται ἀμέσως εἰς τὸ συμβούλιον. Ἐὰν συνεπῶς ἡ Βουλὴ ἐθεωρεῖτο ὡς συμβούλιον κ.ι ὑπεβάλλετο κατὰ τὸ

θέρος ὅτε ἡ Βουλὴ ἀργεῖ αἴτησις περὶ ἀπολύσεως ἐπ' ἐγγυήσει θὰ ἔπρεπε ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ καλῇ τηλεγραφικῶς τοὺς κ.κ. Βουλευτάς ;

Ὁ κ. ***Ν. Καπάνης*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπελύθησαν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὅλοι οἱ ὑπ' αὐτῆς προφυλακισθέντες ἐν γνώσει τῆς Βουλῆς, διότι ἐγένετο λόγος κατὰ τὴν συζήτησιν, ὡς εἶπον, περὶ ἀπολύσεως τοῦ Σταμούλη, οὐδαμῶς δὲ ἐγεννήθη ἡ ἰδέα ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε τοιοῦτον δικαίωμα. Προκειμένου, λέγει, νὰ συνεχίσω τὴν ἀγόρευσίν μου παρακαλῶ νὰ διακόψωμεν τὴν συνεδρίασιν, διότι θέλω νὰ δικαιολογήσω διατί ἡ Ἐπιτροπὴ καίτοι εὑρίσκεται εἰς τὸ πέρας τῶν ἐργασιῶν της ὑπέβαλε τὴν πρότασιν ταύτην περὶ προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως προτοῦ ὑποβάλλῃ τὰς ὁριστικάς της προτάσεις.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὥρα 9.30 μ. μ. διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10.30 μ. μ.

Μετὰ τὴν Διακοπὴν

Ὥρα 11.20' μ. μ. ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα Συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Γ. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι μεγάλη ἀγαθότης ἐπεκράτησεν ἐκ μέρους τῶν ὁμιλητῶν κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν διὰ τὸν Θεόδωρον Πάγκαλον, ἀγαθότης τῶν ὁμιλητῶν οἱ ὁποῖοι ἐνόμισαν ὅτι ἐπικαλούμενοι τὰς δικονομικὰς διατάξεις θὰ ἠδύναντο νὰ πείσουν τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἀπόψεών των. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἡ Βουλὴ περιεβλήθη δικαστικὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' ὅσον ἀληθὲς καὶ ἂν εἶνε τοῦτο δὲν δύναται ποτὲ ἡ Βουλὴ νὰ ἀποζενωθῇ τῆς πολιτικῆς της ἰδιότητος. Ἐλέχθη καὶ ὑπεστηρίχθη ἐντεῦθεν ὅτι τὸ λαϊκὸν κόμμα ὑποστηρίζει τὸν Θ. Πάγκαλον. Ἀλλὰ τὸ λαϊκὸν κόμμα οὐδέποτε λησμονεῖ ὅτι ὁ Θ. Πάγκαλος εἰσήρχετο καὶ ἐξήρχετο τῶν δωματίων τῆς δικσκέψεως τοῦ περιφήμου δικαστηρίου καὶ μετεῖχε τῶν διαβουλίων καὶ παρεσκεύασε καὶ ἐπέβαλε τὴν δολοφονίαν τοῦ ὑπεροχωτέρου Ἕλληνος, τοῦ Δημητρίου Γούναρη. Ἐὰν σήμερον ὁ Θ. Πάγκαλος εἶνε ὑπόδικος δὲν εἶνε ὑπόδικος δι' ὅσα πράγματα τὸν κατηγοροῦσιν. Ἄλλως τε τὰ ἐγκλήματα διὰ τὰ ὁποῖα οὗτος κατηγορεῖται δὲν εἶνε ἐγκλήματα κατὰ τοῦ Κράτους τοῦ Ἑλληνικοῦ, κατὰ τοῦ Κράτους τοῦ βενιζελικοῦ. Ἡ ἀνατροπὴ τῆς Κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου δὲν εἶναι ὑπόθεσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** παρατηρεῖ ὅτι ὁ λαὸς τῆς Ἀρκαδίας ἐψήφισε τὸν Πάγκαλον ὡς Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας.

Γ. Μπακόπουλος Ὁ Ἀρκαδικὸς λαὸς δὲν ἐψήφισε τὸν Πάγκαλον, τιμᾶμα μόνον αὐτοῦ τὸν ἐψήφισεν εἰς πεῖσμα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο εἰς συναλλαγὰς μαζί σας. Καὶ συνεχίζων ἐρωτᾷ, τί ἔπραξε περισσότερα ὁ Πάγκαλος ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐγκατέλειψαν τὴν θέσιν των εἰς τὸ Τουλοὺ-Μπουνὰρ καὶ ἦλθον ἐδῶ ἵνα διαπράξουν τὰ βδελυρότερα τῶν ἐγλημάτων ; Τὸ θέμα λέγει εἶναι κατ' ἐξοχὴν πολιτικόν· ἡ παροῦσα Βουλὴ εἶνε ἡ πρώτη Βουλὴ περὶ τῆς ὁποίας δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἐξελέγη ἀπὸ τὸν λαὸν ἔπειτα ἀπὸ τὰς τόσας ἐπαναστάσεις. Εἶχε δὲ ὑψίστην ἀποστολήν, νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν λαὸν τὴν πεποίθησιν ἐπὶ τὴν δικαιοσύνην. Οὐδενὸς ἔπρεπε νὰ φεισθῇ, ἔπρεπε νὰ τιμωρήσῃ πάντας ὅσοι διέπραξαν καὶ ὁπωσδήποτε συνετέλεσαν νὰ διαπραχθῶσι τὰ ἀπὸ τοῦ 1922 καὶ ἐντεῦθεν ἐγκλήματα. Ἀντὶ τούτου συνέλαβαν τὸν Θ. Πάγκαλον, διότι ἀπετόλμησε νὰ σκεφθῇ ὡς ἄτομον καὶ νὰ ἀποσπασθῇ τοῦ θιάσου των, ἰδρύων ἴδιον θίασον. Αὐτὸς καὶ μόνον εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον διώκεται ὁ Πάγκαλος, οὐχὶ ἐν ὀνόματι τῆς Δικαιοσύνης ἀλλ' ἐν ὀνόματι τῆς ἐκδικήσεως. Δὲν ὑποστηρίζω ἐγὼ τὸν Πάγκαλον περὶ τοῦ ὁποίου ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι εἶνε καὶ αὐτὸς ἄνθρωπος τῶν κατέργων, ὅπως εἶνε καὶ οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ ἀφοῦ σεῖς μόνον διὰ λόγους ἐκδικήσεως θέλετε νὰ τὸν δικάσετε, διὰ τοῦτο διστάζω νὰ εἴπω ὅτι πρέπει νὰ παραμείνῃ ἐπ' ἄπειρον ὑπόδικος. Ἄλλως θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ τιμωρηθῇ ἵνα διδαχθοῦν οἱ πάντες ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος δὲν εἶνε κλωτσοσκοῦφι, τὸ ὁποῖον νὰ καταλύουν καὶ νὰ κλωτσοπατοῦν κατὰ τὰς ὀρέξεις των. Ὅταν πρόκηται νὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν δικαιοσύνην δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ καθιερώμεν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά. Ὁ Θ. Πάγκαλος βεβαίως εἶνε ἐγκληματίας, ἀλλὰ εἶνε ἐγκληματίας μικρότερος ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐκρίθησαν ἄξιοι τῆς Πατρίδος. Μᾶς φέρετε τὸν Θεόδωρον Πάγκαλον καὶ μᾶς ἐρωτᾶτε ἂν πρέπῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ προφυλάκισίς του ἔπειτα ἀπὸ δύο χρόνια. Ἀλλ' οἱοσδήποτε Ἕλλην πολίτης δὲν δύναται νὰ κρατῆται ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὑπόδικος καὶ μάλιστα ὅταν πρόκηται ἁπλῶς περὶ προσωπικῆς ἐκδικήσεως.

Ὁ κ. ***Ν. Κάμπάνης*** συνεχίζων τὴν διακοπεῖσαν ἀγόρευσίν του λέγει, ὅτι οὐδεὶς δύναται κατόπιν τῶν ὅσων θὰ ἀναπτύξῃ νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ἡ ἐπιτροπή, ἐφόσον ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προφυλακίζῃ ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύῃ τοὺς προφυλακιζομένους. Θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἀντίρρησις ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ τοὺς ὑπ' αὐτῆς προφυλακιζομένους δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ νόμου 3398, ἀλλὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο ὁρίζει τὰ καθήκοντα τῆς ἀνακριτ.κῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἀνακριτοῦ, ἔχει δὲ συγχρόνως δυνάμει τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ εἰσαγγελέως, διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 20 ἔχει καὶ τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου, διότι τὸ ἄρθρον τοῦτο χορηγεῖ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Συμβουλίου, κατὰ τὰ ἄρθρα 250 καὶ ἑπόμενα τῆς Ποινικῆς Δικονομίας. Τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔχει ὑψίστην σημασίαν, διότι ἐὰν ἡ ἐπιτροπὴ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ τοὺς ἄλλους κατηγορουμένους, καθὼς ἀπέλυσε καὶ τὸν Πάγκαλον διὰ τὴν ἀνατροπὴν τοῦ Πολιτεύματος καὶ διὰ τὸ συνάλλαγμα. Συνεπῶς οὐδεμία ἀμφιβολία γεννᾶται ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀσκοῦσα τὰ δικαιώματα τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὰ ἄρθρα 250 καὶ ἑπόμενα τῆς Ποινικῆς Δικονομίας, ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ μόνον αὐτὴ νὰ ἀπολύσῃ ἐπὶ ἐγγυήσει τοὺς ὑπ' αὐτῆς προφυλακιζομένους. Συνεχίζων ἐπικαλεῖται τὸν Κωνσταντόπουλον ὅστις λέγει ὅτι δὲν δύναται τὸ Συμβούλιον νὰ προβῇ εἰς ἀπόλυσιν ἐπὶ ἐγγυήσει ἄνευ τῆς προτάσεως τοῦ εἰσαγγελέως, ἀλλὰ ἐντεῦθεν δὲν γεννᾶται τοιοῦτον ζήτημα διότι ἡ ἐπιτροπὴ ἀσκεῖ καθήκοντα καὶ εἰσαγγελέως. Διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ δὲ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ Συμβουλίου, ἐτέθη καὶ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ νόμου 3398.

Σ. Σωτηριάδης. Ἡ Βουλὴ ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ ἀποφανθῇ μόνον περὶ τῆς οὐσιαστικῆς κατηγορίας.

Ν. Καμπάνις Ἀκριβῶς. Συνεπῶς δὲν γεννᾶται οὐδεμία ἀσάφεια ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπολύσῃ ἐπὶ ἐγγυήσει τοὺς ὑπ' αὐτῆς κατηγορουμένους. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἐμέμφθησάν τινες τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ βραδύτητι καὶ οἱονεὶ χαριστικότητι. Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐβράδυνε παντάπασι διότι αἱ δικογραφίαι ἦσαν καὶ ὀγκώδεις καὶ σοβαρώτατα. Ὡς εἶναι ἡ τῆς ἀνατροπῆς τοῦ πολιτεύματος, τῆς ἀγχόνης, τοῦ συναλλάγματος, τοῦ καζίνου, τῶν ὅπλων καὶ τρακτέρ, τῶν τηλεφώνων. Ἡ ἐπιτροπὴ εἰργάσθη ἀμερολήπτως, οὐδεμία δὲ κομματικὴ ὑπόδειξις, ἐφόσον γνωρίζω ἐγένετο πρὸς τὰ μέλη της. Ἡ ἐπιτροπὴ εἰργάσθη δικαστικῶς, ἐὰν τυχὸν ἔν τισιν ἔσφαλεν αὐτὸ εἶναι ἀνθρώπινον. Ἡ ἀπορία ἥτις ἐξεδηλώθη διατί ἡ ἐπιτροπὴ ἔσπευσε νὰ ὑπεβάλῃ τὴν πρότασιν περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει πρὸ τοῦ ὑποβάλῃ τὰς τελειωτικάς της προτάσεις ἔχει τοῦτον τὸν λόγον. Μετὰ τὴν περαίωσιν τῶν ἀνακρίσεων διὰ τὰς ὁποίας οἱ ἀνακριταὶ εἰργάσθησαν ὑπερανθρώπως καὶ εὐσυνειδήτως δὲν ἦτο εὔκολον νὰ γείνουν ἐπειγόντως αἱ πρότασεις αἵτινες θὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν Βουλήν, διότι ἡ ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποβάλῃ σαφεῖς καὶ λεπτομερεῖς προτάσεις οὕτως ὥστε ἥτε Βουλὴ καθὼς καὶ οἱ εἰς τὸ μέλλον μελετηταὶ νὰ λέγουν ὅτι ὄντως ἐπιστήμονες εὐσυνείδητοι καὶ ἀμερόληπτοι συνέταξαν τὰς προτάσεις αὐτάς. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπειδὴ ἠκούσθη εἰς τὴν ἀγόρευσις τοῦ κ. Τσιτσεκλῆ περὶ τῆς ἀνατροπῆς τοῦ πολιτεύματος ἦτο μακρά, συνέστησεν ὑποσιτροπὴν ἥτις ἀνέθεσεν εἰς τὸν κ. Στρατηγόπουλον ὅπως συντάξῃ τὴν πρὸς τὴν Βουλὴν πρότασίν του ἐπὶ τῆς κατηγορίας περὶ ἀνατροπῆς τοῦ πολιτεύματος καὶ ἥτις πρότασις εἶναι ἑτοίμη. Μετ' αὐτὴν θὰ ἀκολουθήσουν αἱ προτάσεις ἐπὶ τῶν κατηγοριῶν τῆς ἀγχόνης, τοῦ καζίνου κλπ. Ἐκτὸς τούτων ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε καθῆκόν της ἐκ τοῦ νόμου μόλις ἔλαβε τὰς αἰτήσεις τοῦ Παγκάλου περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει νὰ συνέλθῃ εἰς συνεδρίασιν καὶ νὰ ἀποφασίσῃ. Αἱ αἰτήσεις αὗται πρέπει νὰ εἰσάγωνται ἀμέσως, διότι, καθὼς ἄλλοτε ἐν τῇ ἐπιτροπῇ εἶπεν ὁ κ. Μπακόπουλος, ὁ θεσμὸς τῆς ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει εἶναι καὶ συγχρονισμένος καὶ ἀνθρωπιστικός. Οὐδεὶς λοιπὸν λόγος εἴτε συμπαθείας εἴτε ἐχθρότητος ὤθησε τὴν ἐπιτροπὴν νὰ ὑποβάλῃ τὰς προτάσεις της εἰς τὴν Βουλήν, ἀλλὰ μόνον ἐκπλήρωσις καθήκοντος. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει διὰ τὴν κατηγορίαν ἐπὶ φόνῳ θὰ ἀναπτύξω τὴν γνώμην μου ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐν καιρῷ. Ἤδη ὅμως συντόμως δηλῶ ὅτι ἡ κατηγορία ἐπὶ φόνῳ δὲν δύναται νόμῳ νὰ εὐσταθήσῃ. Καὶ ἐγὼ κατ' ἀρχὰς ἐνόμιζα ὅτι ἡ κατηγορία αὕτη εὐσταθεῖ, ἀλλὰ ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ζητήματος ἐπείσθην ὅτι δὲν δύναται νὰ εὐσταθήσῃ. Ὁ κ. Τσιτσεκλῆς δι' ἄρθρων του ἄλλοτε ἐν τῇ Ἑστίᾳ, ὑποστηρίζει ὅτι ὁ νόμος αὐτὸς ὡς ἀντισυνταγματικὸς εἶναι ἄκυρος. Ἀλλ', ὡς γνωστόν, ἡ ἀκυρότης εἶναι ἀπόλυτος καὶ σχετική. Ἡ Βουλὴ εἰς τὰς 20 Μαΐου 1927 ἐψήφισε νόμον περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπὸ τῶν 7μελῶν τούτων στρατοδικείων. Δι αὐτοῦ δὲν θεωρεῖ οὐδὲ κηρύσσει ἄκυρον τὸ Ν. Δ. περὶ τῶν 7μελῶν στρατοδικείων, ἀλλὰ καθιερεῖ ἔνδικον μέσον περὶ ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκδοθεισῶν ὑπ' αὐτῶν ἀποφάσεων. Συγχρόνως δὲ κηρύσσει ἐγκύρους ὅλας τὰς ἀνακριτικὰς πρ ξεις τὰς γενομένας ὑπὸ τῶν στρατοδικείων. Ἀλλὰ ὁ νόμος οὗτος διὰ τοῦ ἄρθρου 5 ὁρίζει ἐπίσης ὅτι αἱ ἐπιβληθεῖσαι κατασχέσεις ἐπὶ περιουσίας κατηγορουμένων καταδικασθέντων εἰς θάνατον δύνανται νὰ ἀρθῶσι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου, δηλαδὴ θεωρεῖ ταύτας ἐγκύρους ἐφόσον δὲν ἀρθῶσι διὰ προεδρικῆς ἀποφάσεως, ἐνῷ ἐὰν ἐθεώρει τὸ Ν. Δ. ἄκυρον θὰ ἠκύρωνε τὰς κατασχέσεις ταύτας ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης δικαστικῆς ἐνεργείας. Ἡ ἀτομική μου γνώμη εἶναι ὅτι βεβαίως τὸ Ν. Δ. τοῦτο εἶναι ἀντισυνταγματικόν, κυρίως ὡς πρὸς τὴν ἀναδρομικὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς τῆς ἀγχόνης.

Δὲν εἶναι ὅμως ἀπολύτως ἄκυρον.

Ἐπιφυλάσσομαι νὰ ἀναπτύξω τὴν γνώμην μου ταύτην κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ὁριστικῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς προσεχῶς.

Α. Παπαναστασίου. Μετὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι αἱ ἀνακρίσεις ἐτελείωσαν, ἡ Βουλὴ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ νόμου 3398 δύναται νὰ τάξῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν προθεσμίαν πρὸς ὑποβολὴν τοῦ πορίσματος τῆς ἀνακρίσεως. Προτείνω λοιπὸν νὰ τεθῇ πρὸς αὐτὴν 5θήμερος προθεσμία ὅπως ὑποβάλῃ τὰς προτάσεις της εἰς τὴν Βουλήν.

Ν. Καμπάνης. Ἡ Βουλὴ ἔχει δικαίωμα νὰ τάξῃ προθεσμίαν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

Διαμαρτυρίαι ἐκ τῆς δεξιᾶς.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** ἀπορεῖ πῶς ἀφοῦ ὅλοι φωνάζουν ὅτι πρέπει νὰ λήξῃ ἡ ὑπόθεσις, μόλις ὑπεβλήθη πρότασις περὶ καθορισμοῦ προθεσμίας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διαμαρτύρονται, ἐνῷ διὰ νὰ προχωρήσῃ ἡ συζήτησις πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ Βουλὴ ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ἐντὸς πόσου διαστήματος θὰ περαιώσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ τὰς ἐργασίας της.

Οἱ κ.κ. ***Ν. Δαβρῆς*** καὶ ***Π. Μπούμπουλης*** διαμαρτύρονται διὰ τὴν παρελκυστικὴν ταύτην πρότασιν.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ ἀντιρρήσεις ἠδύνατο νὰ ὑποβληθοῦν ἀπὸ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὄχι ἀπὸ μὴ μέλη, τουναντίον ἡ Ἐπιτροπὴ οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔχει καὶ σχετικῶς, λέγει, ἐρωτῶ ἂν ὑπάρχῃ ἀντίρρησις νὰ προσαχθοῦν αἱ ἐκθέσεις ἐντὸς 5 ἡμερῶν.

Τινὲς Βουλευταί. Ὄχι.

Ἄλλοι Βουλευταί. Ὑπάρχουν.

Πρόεδρος. Θὰ ὁμιλήσουν κατὰ σειρὰν οἱ ἐγγεγραμμένοι· ὁ κ. Δ. Μπαμπάκος ἔχει τὸν λόγον.

Δ. Μπαμπάκος. Νομίζομεν, λέγει, ὅτι καίτοι ἡ συζήτησις ὡρίμασεν, ἐν τούτοις ὑπάρχει χρόνος καὶ σκοπὸς ὅπως ὑψωθῇ ἡ φωνὴ ὅσων φρονοῦν ὅτι ἔχουν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποσοβήσουν τὴν οὐσιαστικὴν κατάργησιν τῆς δίκης τῆς δικτατορίας καὶ τὴν ματαίωσιν τῆς λαϊκῆς ἐντολῆς, ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν εἴτε διὰ τοῦ κολασμοῦ τῶν ἐγκλημάτων, ἐὰν ὑπάρχουν τοιαῦτα, εἴτε δι' ἀπαλλαγῆς των, ἐὰν δὲν ὑπάρχουν. Οὐδένα, συνεχίζει, διαφεύγει ὅτι ἡ παραδοχὴ τῆς αἰτήσεως θέτει διὰ μακρὰν σειρὰν χρόνου ἢ ἐσαεὶ ἴσως εἰς τὸ ἀριστερὸν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διὰ νὰ δύνανται ἐπιτυχῶς νὰ λέγουν ὅσοι πολέμιοι τοῦ Κοινοβουλευτισμοῦ ὅτι εἶνε ἀνίκανος οὗτος νὰ κυβερνᾷ τὸν τόπον. Πραγματευόμενος περαιτέρω τὰς προτάσεις ἀποφυλακίσεως λέγει ὅτι σχετικῶς μὲ τὴν βάσιν τούτων ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῶν Ἐλευθεροφρόνων ἀνέπτυξεν ἐπιχείρημά τι στηριζόμενον εἰς ὅτι ὁ νόμος περιέχει περιορισμὸν ὡς πρὸς τὴν ἀποφυλάκισιν ἐὰν ὑπάρξῃ ὑπόνοια περὶ δυσχεράνσεως τῆς ἀνακρίσεως ἢ ἐξαλείψεως τῶν ἴχνων τῆς κολασίμου πράξεως.

Σχετικῶς μὲ τοῦτο δὲν ἤκουσά τινα νὰ τονίσῃ τὸν φόβον καὶ τὸν κίνδυνον τῆς ἐξαλείψεως τῶν ἴχνων, διότι ὡς σοβαρώτατας ἔχομεν κατηγορίας, δὲν συνελλέγησαν εἰσέτι στοιχεῖα πλήρη ἢ δὲν ἀπηγγέλθη κατηγορία ἢ δὲν ἐτερματίσθη ἡ ἀνάκρισις. Παρὰ τὴν ἐπαινετήν, συνεχίζει, ἐργατικότητα τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν παραλείπω νὰ μὴ ἐπικρίνω ταύτην διὰ τὴν παράλειψιν, ἣν διέπραξε, μὴ ἀπαγγείλασα εἰσέτι κατηγορίαν κατὰ σοβαρωτάτων ἐκκρεμῶν κατηγοριῶν ὡς ἐχαρακτήρισε ταύτας ὁ εἰδικὸς εἰσηγητὴς κ. Στρατηγόπουλος. Τὰ ἴχνη τῶν κολασίμων τούτων πράξεων ὑπάρχει φόβος νὰ κινδυνεύσουν νὰ ἐξαλειφθοῦν ἐὰν γείνουν δεκταὶ αἱ αἰτήσεις πρκειμένου περὶ συνόλου πράξεων ἀποτελουσῶν τὴν ἔννοιαν πραγματικῆς ἑτεροειδοῦς συρροῆς. Ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ διὰ τῆς προτάσεώς της προτείνει τὴν ἐπ' ἐγγυήσει ἀπόλυσιν διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἀγχόνης, ἐφ' ἧς κατηγορίας ἐξεδόθησαν δύο ἐντάλματα καὶ ζητεῖ τὴν ἀτόνισιν συγχρόνως καὶ τῶν δύο. Ἀπὸ τὸ σκεπτικὸν τῆς προτάσεως δὲν ἐξάγεται πῶς θὰ τύχῃ τὸ ἀδίκημα τοῦ φόνου τῆς ποινῆς τῆς εἰρκτῆς καὶ δὲν δύναμαι, λέγει, νὰ συλλάβω πρὸς ἐξήγησιν τῆς παραδοξότητος ταύτης ἄλλο τι εἰμὴ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πιστεύει ὅτι τὸ δικαστήριον θὰ δεχθῇ ὅτι δὲν ἔλαβε χώραν φόνος, ἀλλὰ ἀναίρεσις μετὰ δύο ἐλαφρυντικῶν καὶ μετρίας συγχίσεως. Δὲν πρόκειται βεβαίως περὶ νομικῆς κατατάξεως, ἀλλὰ περὶ ἐξοικονομήσεως τῶν πραγμάτων, ἐξοικονομήσεως ὅμως ἡ ὁποία θὰ ἐκθέσῃ καὶ τὸ Σῶμα τοῦτο ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, μὴ δυναμένου νὰ ἐξηγήσῃ πῶς κατὰ τοιοῦτον τρόπον θὰ καλύπτωνται οἱ ὑπονομευταὶ τῶν ἐλευθεριῶν του. Ἡ ἐπ' ἐγγυήσει ἀπόλυσις συνεπῶς ὄχι μόνον προσκρούει εἰς τοὺς περιορισμοὺς τοῦ νόμου, ἀλλὰ καὶ ἀντεδείκνυται ἐφ' ὅσον ἐβεβαιώθη ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ ἀποστελῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν αἱ ἐκθέσεις ἐπὶ τῆς οὐσίας τῶν ὑποθέσεων καὶ ὅταν μάλιστα δύναται ἡ Βουλὴ νὰ θέσῃ ὅπως ἐπρότεινεν ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως προθεσμίαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἀπαγγείλῃ τὰς ὑπολοίπους κατηγορίας. Οὕτω θὰ δυνηθῶμεν ἐντὸς 10ημέρου νὰ δώσωμε τέρμα εἰς τὰς διαμαρτυρίας καὶ τῶν κοπτομένων ὑπὲρ τῶν προσωπικῶν ἐλευθεριῶν καὶ εἰς τὰ παράπονα τοῦ κατηγορουμένου, τὰ ὁποῖα ὁμολογῶ ὅτι δὲν εἶναι ἀβάσιμα, διότι ἡ προφυλάκισις τούτου ἔντος παρετάθη ὑπὲρ τὸ δέον. Καὶ ὡς δικασταί, λέγει, καὶ ὡς πολιτικοὶ ἄνδρες, ἔχομεν ὑποχρέωσιν, καίτοι ὡς ἄνθρωποι θλιβόμεθα, νὰ εἰσηγηθῶμεν τὴν ἀπόρριψιν τῶν προτάσεων. Ὡς δικασταὶ διότι δὲν στηρίζονται εἰς τὸν Νόμον. Ὡς πολιτικοὶ διότι δέον νὰ ἀναμετρήσωμεν τὰς εὐθύνας, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀπέναντι τοῦ λαοῦ, τοῦ ὁποίου αἱ ἐλευθερίαι ἐκατατραπήθησαν, ἔχοντος δικαίωμα καὶ ἀξίωσιν παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ νὰ ἐνθυμηθῶσιν ὅτι ὅσοι θελημτικῶς μεταβάλλονται εἰς σκώληκας δὲν πρέπει νὰ παραπονοῦνται ἐὰν ποδο-

π
ατούνται. Οὐδένα, λέγει, διαφεύγει, ἐκτὸς ἂν εἶναι τυφλὸς ἢ μωρός, ἡ κρίσις τὴν ὁποίαν διατρέχει ὁ Κοινοβουλευτισμός. Ἡ ἀδράνεια, ἡ ἀδιαφορία, ἡ ἀσυνέπεια, ἡ ἀτολμία ἰδίως τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τῶν Κυβερνήσεων, ὀξύνει τὰ ὅπλα τῶν ἐχθρῶν. Ἡ δισπιστία πρὸς τὸ σύστημα γενικεύεται, λαξεύονται οἱ λίθοι νέων βωμῶν, ἐφ' ὧν νέαι θρησκειαι θὰ ὑμνηθοῦν. Ἡ Βουλὴ ἂς πράξῃ τὸ καθῆκόν της. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. *Κ. Καλκάνης* λέγει ὅτι εἰς τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν συνέσησαν πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἀπολύτως σύμφωνα μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ συμβοῦσι, καλεῖται δὲ ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφανθῇ χωρὶς νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τὰ πραγματικὰ γεγονότα. Πάντες οἱ προλαλήσαντες ὡμίλησαν κατὰ θεωρίαν, οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀνέφερε γνώμας στηριζομένας ἐπὶ τῶν πραγματικῶν γεγονότων. Ὡς εἰσηγητὴς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀγχόνης εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναφέρω ὡρισμένα γεγονότα, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τούτων καὶ ἐν γνώσει αὐτῶν καταστῇ δυνατὸν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφανθῇ εὐσυνειδήτως. Διότι θὰ ἦτο περίεργον ἐὰν ἐξέφερε γνώμην ἐν ἀγνοίᾳ τῶν πραγμάτων. Τίς ἐξ ὑμῶν γνωρίζει τὴν δικογραφίαν ; Ἡ κρίσις ὑμῶν δὲν θὰ εἶναι αἰνιγμα, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ; καὶ πῶς θὰ παίξετε μὲ τὴν τύχην ἑνὸς κατηγορουμένου χωρὶς νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐγκλείονται εἰς τὴν δικογραφίαν ; Τοιαύτη δὲ ἀπόφασις, οὕτω λαμβανομένη δὲν θὰ ἐξέθετε τὴν Βουλὴν εἰς τὴν γενικὴν περιφρόνησιν ; Ἐλέχθη ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖ καὶ σῶμα δικαστικὸν καὶ σῶμα πολιτικὸν καὶ ὅτι τάχα δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀπολύτως ἀκριβὴς εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δικαστικῶν αὐτῆς καθηκόντων, ἀλλὰ νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει καὶ ἡ πολιτικὴ αὐτῆς ἰδιότης. Ἀλλ' ὅταν τις εἶναι δικαστὴς πρέπει μετ' ἀκριβείας νὰ ἐκτελῇ τὸ καθῆκόν του. Ἡ δὲ Βουλὴ ἀσκοῦσα δικαστικὰ καθήκοντα ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι κυριαρχοῦσα ἰδιότης της εἶναι ἡ δικαστική. Ἡ κατηγορία τὴν ὁποίαν ἔχομεν ὑπ' ὄψιν εἶναι διφυής, ἔχει δύο βάσεις καὶ δύο διακεκριμένα κεφάλαια. Διὰ τὸ ἓν ἀπεφάνθη τὸ Ἀνώτατον Ἀνακριτικὸν Συμβούλιον παρὰ τοῦ ὁποίου καὶ ἐξεδόθη ἔνταλμα φυλακίσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινεν ὅτι ἀνεξαρτήτως τῆς παραβάσεως διὰ τὴν ὁποίαν τὸ Ἀν. Συμβούλιον ἐξέδωκεν ἔνταλμα συλλήψεως ὑφίσταται καὶ ἕτερον ἀδίκημα, τὸ ἀδίκημα τοῦ φόνου. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἶναι ἐντελῶς ἀνεξάρτητον. Ἔχομεν δηλαδὴ εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν δύο διάφορα καὶ ἐντελῶς ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων ἀδικήματα, συρροὴν δηλονότι ἀδικημάτων. Συνεπῶς διὰ μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν ὑπάρχουσι δύο ἐντάλματα. Προκειμένου περὶ τῆς ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπολύσεως, λέγει, ὅτι ὁ νόμος ἀπαγορεύει ἀπολύτως τὴν ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσιν διὰ πρᾶξιν συνεπιφέρουσαν ποινὴν μεγαλειτέραν τῆς εἰρκτῆς, ὑποχρεοῖ δὲ τὸ Συμβούλιον νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀπόλυσιν, ἂν ἤθελε πεισθῇ ὅτι ἡ πρᾶξις δι' ἣν ὁ κατηγορούμενος κατηγορεῖται θέλει ἐπισύρει τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς. Ἀλλ' ἐὰν ἤθελε προκύψει βάσιμος ὑπόνοια ὅτι ἡ ἀπόλυσις τοῦ κατηγορουμένου ἤθελε δυσχεράνῃ τὴν ἀνάκρισιν. πάλιν νόμος ἐπιβάλλει τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπολύσεως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὁ νόμος μίαν θέτει βάσιν, ὅτι ὁ δικαστὴς πρέπει ἐκ τῆς μελέτης τῆς δικογραφίας νὰ πεισθῇ ὄχι ἂν καλῶς ἢ κακῶς προεφυλακίσθη ὁ κατηγορούμενος, ἀλλὰ ἂν ἡ πρᾶξις διὰ τὴν ὁποίαν προεφυλακίσθη θέλει ἐπισύρει ποινὴν καὶ τίνα; Πῶς ὅμως σεῖς θέλετε καταλήξει εἰς τὴν ἐκδοχὴν ὅτι ἡ πρᾶξις θὰ τιμωρηθῇ μὲ τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς ; Ἐπ τῇ βάσει τίνων δεδομένων, εἰς ποῖα στοιχεῖα θὰ στηριχθῆτε καὶ πῶς θὰ λύσετε ἕνα τόσον σοβαρὸν ζήτημα κατὰ τρόπον τυχαῖον ; Τοῦτο θὰ ἠδύνασθε νὰ εἴπητε ὅταν εἴχετε πλήρη γνῶσιν τῆς δικογραφίας ὥστε νὰ εἶσθε κάτοχοι τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως, ἢ ὅταν εἴχετε ἀκούσει τοὺς εἰσηγητάς.

Ταῦτα λέγει, τονίζω, ἰδιαιτέρως διότι ὁ δικαστὴς ὑπέρτατον ἔχει καθῆκον ἵνα μὴ βλέπῃ τι ἄλλο πρὸ αὐτοῦ παρὰ μόνον τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός του. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τούτων τῶν ἀντιλήψεων ἐσχημάτισα καὶ τὴν δικογραφίαν ταύτην τὴν ὁποίαν βλέπετε πρὸ ὑμῶν. Ἀναφέρει ἀκολούθως ὁποῖον ἔργον ἐπετελέσθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία τοσοῦτον ἐκακίσθη. Ἡ ἐπιτροπή, λέγει, ἤρχισε τὰς ἐργασίας αὐτῆς κατὰ τὰ μέσα Νοεμβρίου καὶ μόλις μετὰ ἕνα μῆνα, ἤτοι περὶ τὰ μέσα Δεκεμβρίου ἡ δικογραφία αὕτη εἶχε καταρτισθῇ. Ἐὰν ἐπῆλθε βραδύτης δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐκλήθη ἵνα ἀπολογηθῇ ἐνταῦθα, καὶ καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα ἠρνήθη νὰ προσέλθῃ, μεθ' ὃ ἐλήφθη ἡ ἀπόφασις νὰ ληφθῇ ἡ ἀπολογία του ἐν Κρήτῃ, διὰ ταῦτα δὲ πάντα διέρρευσεν ἐν τῷ μεταξὺ χρόνος μακρός. Βραδύτερον ἀπεφασίσθη νὰ μεταφερθῇ ὅπως ἀπολογηθῇ ἐνταῦθα, διέρρευσε δὲ ἀρκετὸς χρόνος μέχρις ὅτου προσέλθῃ. Ἀφ' ἧς στιγμῆς προσῆλθεν ἠρχίσεν ἡ ἀπολογία του, ἡ ὁποία παρετάθη ἐπὶ μακρὸν χρόνον, καταναλωθέντα οὐχὶ ἐπὶ ματαίῳ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ πολυτιμοτέρου δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ κατηγορούμενος. Διὰ τοῦτο δὲ δὲν εἶναι ἀξία μομφῆς ἡ ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἠθέλησε νὰ ἀφίσῃ ἀδέσμευτον τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ κατηγορουμένου. Παρῆλθεν ὡσαύτως μακρὸν χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν μαρτύρων, πρᾶγμα ἐπίσης διὰ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ μεμφθῇ τὴν ἐπιτροπήν. Καίτοι ἐγνωρίζομεν τὰς συζητήσεις, αἱ ὁποῖαι διεξήγοντο ἀνὰ τὰς ρύμας καὶ τὰς ἀγυιάς, καίτοι εἴχομεν ὑπ' ὄψιν τὴν δυσφορίαν τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὴν παράτασιν, ἐν τούτοις προεκρίναμεν νὰ ἀφίσωμεν ἐλευθέρους τοὺς κατηγορουμένους ἵνα ἐνασκήσουν ὅλα τὰ δικαιώματά των καὶ νὰ δεχθῶμεν ὅπως παραταθῇ ἐφόσον δήποτε διάστημα ἡ ἀπολογία τοῦ κατηγορουμένου διὰ νὰ πεισθῇ πᾶς τις καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ ἴδιος περὶ τῆς ἀπολύτου δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀμεροληψίας τῆς Ἐπιτροπῆς καθὼς καὶ περὶ τῆς ἐλλείψεως οἱασδήποτε προκαταλήψεως ἐκ μέρους αὐτῆς. Καὶ ἀφοῦ ἐξηντλήθη ἡ δικογραφία καὶ συνελέγησαν ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ ἀφοῦ συνελέγησαν καὶ συνεδυάσθησαν ὅλαι αἱ ἀπολογίαι ἐρχόμεθα ἤδη μὲ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ καὶ σᾶς φέρομεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐφόσον εἶναι δυνατὸν ἀνθρωπίνως νὰ λεχθῇ εἶναι ἀρτία. Ἐφόσον εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὑρίσκεται ἡ ὑπόθεσις νομίζω, λέγει, ὅτι ὀλίγη προθεσμία ὀλίγων ἡμερῶν θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ δοθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ὅπως προσκομίσῃ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ φρονεῖ ὅτι θὰ ἦτο ἐπιβεβλημένη ἡ ἀποδοχὴ τῆς ἐκ μέρους τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως ὑποβληθείσης προτάσεως. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἠθέλετε ἀποδεχθῇ εἶμαι, λέγει, ὑποχρεωμένος ἔστω καὶ δι' ὀλίγων νὰ ἐκθέσω τὴν ὑπόθεσιν.

Ὁ κ. *Πρόεδρος* ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις ὅπως ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ δι' ὀνομαστικῆς κλήσεως πρὸ τῆς λήξεως τῆς συζητήσεως περὶ ἀπολυλακίσεως τοῦ ἀλλοτε δικτάτορος ἐὰν ἐγκρίνῃ ἵνα ὑποχρεωθῇ ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ὑποβάλῃ τὸ πόρισμά της περὶ παραπομπῆς ἢ μὴ τῆς δικτατορίας ἐντὸς 5 ἡμερῶν, ἀναβαλλομένης τῆς συζητήσεως περὶ ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει. Ἡ πρότασις, λέγει, αὕτη ἐὰν γίνῃ δεκτὴ θὰ γίνῃ μόνον ὡς πρότασις ἀναβολῆς.

Ὁ κ. *Ι. Μεταξᾶς* (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρον 40 τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, ἡ Βουλὴ δέον νὰ ἀποφανθῇ πρῶτον περὶ τῆς ἀναβολῆς.

Ὁ κ. *Λ. Κουτσοπέ ολος* ὁμιλῶν κατὰ τῆς ἀναβολῆς λέγει ὅτι ἡ πρότασις αὕτη εἶναι ἡ καὶ χθὲς ὑποβληθεῖσα ἐμφανιζομένη ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Εἶναι γνωστὸν πόσον εἶναι ἐκτεταμένη ἡ παγκαλικὴ ὑπόθεσις καὶ πόσον ἐνδιαφέρει τὴν κοινὴν γνώμην. Ἓν μέρος τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ἔρχεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὅπως κριθῇ ὁριστικῶς καὶ ἐξ αὐτοῦ θὰ ἀποδειχθῇ ἐὰν εἶναι ἀληθὴς ἡ προκατάληψις τῆς κοινῆς γνώμης ὅτι τόσον ἡ Βουλὴ ὅσον καὶ ἡ Κυβέρνησις διστάζει νὰ δικάσῃ τὸν δικτάτορα. Ἡ πρότασις τῆς Ἀνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς ἔρχεται ἐνώπιον ἡμῶν ὑπὸ τοιαύτην μορφὴν ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴ διασαλεύσῃ τὰ βάθρα τῆς κατηγορίας ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ πιστοποιήσῃ ὅτι ἡ Βουλὴ ἀναγνωρίζει τὸ δίκαιον τῆς προφυλακίσεως ἀλλὰ αἴρει τὴν παράτασιν αὐτῆς δι' οὓς λόγους ὁ νόμος ὁρίζει. Εἶναι ἀνάγκη σήμερον χωρὶς νὰ διστάσωμεν

ὅπως ἀποφανθῶμεν ἐπὶ τῆς παγκαλικῆς ὑποθέσεως ὁριστικῶς λέγοντες ναὶ ἢ ὄχι.

Α. Μελᾶς. Μὲ ποίαν ἐγγύησιν, τῶν 50.000 δραχ, ἐνῷ ἔκλεψε τὸ κατεπέτασμα.

Δ. Κουτσοπέ αλος. Ὁ κ. Συνάδελφος δύναται νὰ ἔχῃ ἀντιρρήσεις ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐγγυήσεως, ἐγὼ αὐτὸ τὸ θεωρῶ τὸ μᾶλλον ἐπουσιῶδες, ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιμένω εἶναι νὰ ἀποφανθῇ ἡ Βουλὴ ἐὰν ὁ Πάγκαλος εἶναι ἀποφυλακιστέος ἢ ὄχι, διότι ἡ ἀναβολὴ θὰ μεταβάλῃ εἰς πεποίθησιν τὴν προκατάληψιν τῆς κοινῆς γνώμης ὅτι ἡ Βουλὴ διστάζει νὰ δικάσῃ τὸν Πάγκαλον Ἐὰν ἡμεῖς αἰσθανόμεθα τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀντιμετωπίσωμεν τὴν προκατάληψιν ταύτην τῆς κοινῆς γνώμης ὀφείλομεν νὰ ἀποφανθῶμεν ὁριστικῶς ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἔχω πλήρη πεποίθησιν ὅτι ἡ κατηγορία τῆς δικτατορίας διὰ τῆς ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει ἐνισχύεται καὶ δὲν διστάζω νὰ δηλώσω ὅτι θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τῆς ἀπολύσεως τοῦ Παγκάλου ἐπ' ἐγγυήσει.

Ὁ κ. *Ν. Μπακόπουλος* ὁμιλῶν ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς λέγει ὅτι τοῦ γεννᾷ κατάπληξιν τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς ἀπορρίψεως τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς εἶναι οἱ ἴδιοι οἱ κοπτόμενοι ἐναντίον τοῦ ἄλλου μέρους τῆς προτάσεως, τοῦ ἀφορῶντος τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς ὅπως ἐντὸς πενθημέρου ὑποβάλῃ αὕτη εἰς τὴν Βουλὴν περατωμένας τὰς δικογραφίας καὶ τὰς ὁριστικάς της προτάσεις, ἐνῶ ὅτε Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὰ μέλη αὐτῆς ἐδήλωσαν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ τοῦτο. Αἱ ἀντίθετοι γνῶμαι αὗται μοῦ γεννοῦν κατάπληξιν, διότι θέλουν νὰ ὑποστηρίξωσιν ὅτι ἡ πρότασις ἡμῶν τείνει πρὸς ματαίωσιν τῆς δίκης ἐνῶ τοὐναντίον ἡ πρότασις ἡμῶν ὑποστηρίζει τὴν ἀποψιν ταύτην.

Ὁ κ. *Δ. Κουτσοπέτσ*ης παρατηρεῖ ὅτι ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς περὶ τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἀπολύσεως ἐπὶ ἐγγυήσει δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐντὸς πενθημέρου ὑποβολὴν τῶν ὁριστικῶν προτάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐγὼ μάλιστα λέγω αἱ ὁριστικαὶ αὗται προτάσεις νὰ ὑποβληθοῦν ἐντὸς 24ώρου.

Ν. Μπακόπουλος. Ἡμεῖς ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ δίκη τοῦ Παγκάλου πρέπει νὰ εἶναι ταχεῖα καὶ ἄμεσος. Εἶναι δὲ δυνατὴ ἡ σύστασις τοῦ δικαστηρίου διότι μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ Βουλὴ διακόπτει τὰς ἐργασίας της. Ἀλλὰ διαβλέπομεν ὅτι ἐὰν ἐδίδετο ἡ ψῆφος ἡμῶν ὑπὲρ τῆς προσωρινῆς ἀποφυλακίσεως θὰ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ παραπέμψῃ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν εἰς τὰς ἑλληνικὰς καλένδας, ἐνῶ διὰ τῆς προτάσεώς μας θὰ ἦτο δυνατὸν τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα ἡ Βουλὴ νὰ εἶναι ἐν τελείᾳ γνώσει τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ νὰ ἀποφανθῇ ὁριστικῶς νὰ προβῇ δὲ καὶ εἰς τὴν σύστασιν τοῦ εἰδικοῦ δικαστηρίου.

Λ. Κουτσοπέταλος. Ἐγὼ ὅστις θὰ ψηφίσω κατὰ τῆς προτάσεως τῆς ἀναβολῆς προτείνω ὅπως ἡ 5θήμερος προθεσμία διὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ὁριστικῆς προτάσεως τῆς Ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς περιορισθῇ εἰς 24ωρον.

Ὁ κ. *Α. Παπανστασίου* λέγει ὅτι ἐφόσον οἱ ἀντιπρόσωποι ἀπέσυραν τὰς ἀντιρρήσεις των ἐπὶ τῆς προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν τελικῶν προτάσεων αὐτῆς δύναται ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τῆς ἀναβολῆς δι' ἀναστάσεως.

Πρόεδρος. Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως. Οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀναβολὴν λέγουσι «ναί», οἱ μὴ παραδεχόμενοι λέγουσιν «ὄχι». Καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. *Θ. Τσιριμῶκος* καὶ *Β. Μεϊμαράκης* ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων διεξάγεται ἡ ψηφοφορία.

Περατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα. Εἶπον ναὶ 36, Εἶπον ὄχι 29, ἠγνήθησαν ψῆφον 1.

Κατὰ τὸ παρατιθέμενον πρωτόκολλον.

Κ. Ἀγγελόπουλος	Ο	Χαρ. Βοζίκης	..
Ν. Ἀμηρᾶς	..	Γ. Γεωργιάδης	..
Μιχ. Ἀργυρόπουλος ..	..	Κ. Δεμερτζῆς	..
Α. Δουλγερίδης	..	Γ. Βαραζάνης	..
Γ. Ἐμπειρῖκος	..	Κ. Γεωργαντόπουλος..	..
Ἐμ. Ἐμμανουηλίδης ..	..	Γ. Ζερβὸς	..
Ἰωάν. Καλογερᾶς	..	Α. Θευδωρίδης	..
Ν. Κρανιωτάκης	..	Κ. Κωνσταντινίδης	..
Χρ. Λαδᾶς	..	Α. Λαμπριανίδης	..
Θ. Νικολούδης	Ν	Κ. Ὀρφανὸς	..
Γ. Μερκούρης	..	Χ. Πανταζίδης	..
Δ. Μπαμπᾶκος	Ν	Χ. Παπάζογλου	..
Ἰωάν. Ράλλης	..	Α. Παπαναγιώτου	
Ἀντ. Στρατηγόπουλος ..	..	Α. Χαϊνόγλου	..
Π. Τσιτσεκλῆς	..	Β. Χατζηλίας	..
Γ. Ἀθανασιάδης	Ν	Κ. Βλαχοθανάσης	..
Γ. Ἀλεξανδρόπουλος ..	..	Ι. Βογιατζῆς	..
Γ. Καλαντζόπουλος	..	Θ. Κακαρᾶς	..
Ἰ. Κανναβὸς	..	Σ. Οἰκονομίδης	..
Δ. Κατσάνος	Ο	Θ. Παπαστρατῆς	Ο
Γ. Καφαντάρης	..	Π. Χατζηπάνος.....	Π
Ξεν. Μαυρομάτης	..	Δ. Βοῦλτσος	..
Ἰωάν. Νικολίτσας	Ν	Ν. Κολυβᾶς	..
Σπυρ. Τρικούπης	..	Ἑρμ. Λούντζης	Ν
Γ. Τσακανίκας	Ν	Καῖσαρ Ζέζας	..
Ἰωάν. Τσιγκόλης	Ν	Ἀντ. Ταβανάκης	..
Α. Γρηγοριάδης	..	Γ. Κοκκινάκης	Ο
Δ. Δημάδης	..	Γ. Μαρῆς	..
Γ. Παπαπαράσχος	..	Β. Μεϊμαράκης	Ν
Α. Χατζηνώτας	..	Ι. Περδικογιάννης	Ο
Ἀπ. Ζούζουλας	..	Κ. Πολυχρονάκης	..
Σπυρ. Ἡλιόπουλος	..	Γ. Φραγκουδάκης	..
Γ. Καρπετόπουλος	..	Δημ. Ἀμπατζόπουλος ..	
Γ. Μηναΐδης	Ν	Ι. Ἄμποτ	..
Ἰ. Μουντζουρίδης	..	Πα αγ. Αὐγουστίδης	
Π. Πετρίδης	..	Ἀλ. Βουτυρᾶς	..
Σπ. Στάης	..	Z. Βεντούρας	..
Π. Τσαλδάρης	..	Ν. Δαρβέρης	Ο
Κ. Τσαλδάρης	..	Δ. Εὐθυμιάδης	Ν
Α0. Χριστόπουλος ...	..	Μ. Θευδωρίδης	..
Ηλίας Ἀποσκίτης		Α. Ἰασωνίδης	..
Θ. Γρηγορίου	..	Δ. Κάκαβος	..
Γ. Μπακόπουλος	..	Ι. Καυταντζόγλου.....	..
Ν. Μπακόπουλος	Ν	Μ. Κῦρκος	Ν
Δ. Πλαπούτας	..	Α. Κυβετὸς	..
Θεόδ. Τουρκοβασίλης ..	Ν	Μεντὲς Ἀιάο Μεσατζῆς ..	
Α. Τροχάνης	..	Κ. Μουζενίδης	..
Ν. Τριανταφυλλάκος		Κ. Μιττάκος	..
Σπυρ. Τσακόπουλος	.	Ἀλ. Παπαναστασίου ..	Ν
Σ. Ἀνδρεαδάκης	..	Γ. Παπανικολάου	Ν
Ἰωάν. Κίνιας	Ο	Σταμ. Παπάζης	..
Λουκ. Κουτσοπέταλος	Ο	Φ. Παπαγεωργίου	Ν
Μ. Μαντᾶς	..	Ἰσαὰκ Ἀβραὰμ Σιακῆ..	Ο
Γεώργ. Μικρὸς	Ν	Δαυΐδ Μπουκὰρ Σοϊὰν ..	
Π. Νικολαΐδης	Ο	Γ. Χατζηγεωργίου	..
Γεώργ. Πεσμαζόγλου ..		Μ. Γούδας	..
Α. Ἀγγελόπουλος	Ο	Α. Μελᾶς	Ν
Τ. Ἀναστασίου	..	Δ. Μπότσαρης	..
Κ. Γκοτσης	..	Ἀλ. Μυλωνᾶς.....	..
Κ. Γόνικας	..	Σπυρ. Χασιώτης	..
Ἰωάν. Γιαννόπουλος	..	Χ. Χρηστοβασίλης	..
Α. Μάρκου	Ν	Ἀλκ. Λούλης...	Ο
Ἀνδρ. Μιχαλακόπουλος ..		Γ. Ἐξηντάρης	..
Δ. Μπούκουρας	..	Αὔγ. Θεολογίτης	Ν
Σ. Πολυζωγόπουλος		Σ. Καραγεώργης	..
Β. Κανακάρης Ροῦφος ..		Στ. Νικολαΐδης	..
Βασίλειος Σαγιᾶς	..	Α. Παπαδᾶτος	..
Ἀνδρ. Στεφανόπουλος		Ε. Σταυρίδης	..
Ἰ. Σισίνης	..	Ι. Τσονταρίδης	..
Δ. Στεφανόπουλος	..	Εὐθύμ. Βελλιανίτης	..

Δ. Ζερβὸς	..
Ἰωάν. Θευτόκης	..
Σπυρ. Παϊπέτης	Ν
Α. Πιέρρης	..
Β. Ἀλεξάτος	Ν
Ι. Μεταξᾶς	Ν
Κοσμ. Μπουρμπούλης	..
Α. Φωκᾶς	..
Α. Ἀνδρεάδης	..
Γ. Βαρβούτης	..
Α. Ζάχος	..
Γ. Κακουλίδης	..
Ν. Κυπαρούσος	Ν
Γ. Μπούσιος	..
Π. Παπαδόπουλος	..
Κωνστ. Ἀλαβάνος	Ο
Δ. Βοκοτόπουλος	..
Μ. Δερλερὲ	..
Κ. Ἐμπειρίκος	..
Π. Εὐριπαῖος	Ν
Ν. Καμπάνης	..
Π. Καμπάνης	..
Περ. Μαζαράκης	..
Κ. Ναυπλιώτης	..
Ν. Κατσ. Μαυρομιχάλης	..
Ν. Δ. Κουμάνταρος	..
Π. Παπαδᾶκος	Ν
Δ. Πετρακᾶκος	..
Γ. Φεκιώρης	Ο
Α. Ἀποστολίδης	..
Β. Γκλαβάνης	Ν
Α. Εὐφραιμίδης	..
Β. Ζησιάδης	..
Κωνστ. Θέος	..
Ἀλ. Ἰωαννίδης	Ν
Δ. Καζάνης	..
Κ. Καρτάλης	..
Ἀνδρ. Κόρακας	..
Σ. Μάξιμος	..
Α. Μέρος	..
Κ. Σπυρίδης	..
Ν. Κοθρῆς	..
Ροῦσσος Κούνδουρος	Ο
Ε. Μυδάτσος	..
Α. Γαλανός	Ο
Γ. Θεοδοσιάδης	..
Γ. Καλδῆς	..
Β. Καραπαναγιώτης	..
Σ. Κριτικᾶς	..
Γ. Λαζανᾶς	..
Μ. Λαΐλιος	..
Γ. Παδανδρέου	..
Δ. Σάλτας	..
Κ. Σῖμος	..
Π. Ἀντωναρόπουλος	..
Γ. Καντιάνης	..
Α. Ἐμπ. Κουμουνδοῦρος	..
Π. Μερλόπουλος	..
Α. Μισυρλῆς	..
Φ. Μοσχούλας	Ο
Δ. Μπενάκης	Ν
Π. Μποῦτος	..
Π. Σάκκης	..
Ε. Φεστᾶς	
Ἰωάν. Βατίστας	..
Π. Διαμαντόπουλος	..
Ἐμ. Μαχαίρας	..
Γ. Προυκάκης	..
Γ. Σακαλῆς	..
Σ. Σιμεονόγλου	..
Δ. Σκυλίτσης	..
Ἰωάν. Σπετσιώτης	Ο
Γ. Στρῆγκος	..
Σωτ. Σωτηριάδης	..
Θ. Μαγκριώτης	..
Κ. Μαζαράκης	..
Γρ. Τηλικίδης	..
Θ. Χρυσοβέργης	..
Α. Βαλαωρίτης	Ο
Δ. Μπανιᾶς	..
Α. Τσιῶκος	..
Θ. Χαβίνης	Ο
Κ. Καλκάνης	..
Μ. Ἰσαρλαμπᾶς	Ο
Β. Σκουλᾶς	..
Ε. Φωτάκης	..
Χασὰν Ἀγᾶ Ζαδὲ Μουσταφᾶ	..
Αν. Μπακάλμπασης	..
Χαϊδὺζ-Ὀσμὰν	..
Σουκρῆ-Μαρούτ-Ὀγλοῦ	..
Ι. Κερμελῆς	..
Κ. Τελωνίδης	..
Α0. Συνόκας	..
Νικόλ. Βλιᾶμος	Ν
Σ. Μανταφούνης	..
Θεμ. Σοφούλης	Ο
Ἐμ. Χατζηδάκης	Ν
Π. Ἀλεξίδης	..
Α. Ἀργυρὸς	Ο
Δ. Δούκας	Ν
Α. Λαζαρίδης	..
Ν. Μανούσης	Ο
Ν. Τερζόγλου	..
Δημ. Φλωρίας	..
Π. Μπούμπουλης	..
Κ. Πετσάλης	..
Χρ. Ἀλαμανῆς	..
Σ. Ἀλεξιάδης	..
Περ. Ἀλεξανδρῆς	..
Ἀδ. Ἔξαρχος	..
Ε. Ζούκας	..
Γ. Σίδερης	..
Σ. Ταλιαδοῦρος	..
Σωτ. Χητζηγάκης	..
Φ. Χρηστοδῆμος	..
Ν. Ψάρρας	..
Λ. Δαμιανὸς	Ο
Α0. Μιαούλης	..
Α. Σαχτούρης	..
Ν. Βελέντζας	Ν
Σ. Γάτος	..
Σπυρ. Κρεμεζῆς	Ν
Εὐστ. Μαλαμίδας	Ν
Α. Παπαθανασίου	Ο
Χ. Στεργιόπουλος	..
Ἰ. Τζίβας	Ο
Θαλῆς Τσιριμῶκος	Ο
Δ. Χατζίσκος	..
Ι. Βαλαλᾶς	..
Φ. Δραγούμης	..
Ν. Κυριακόπουλος	..
Σ. Λιούμπης	..
Γ. Μόδης	..
Δ. Τζίμας	..
Ἀλ. Ξανθόπουλος	Ν
Μ. Βολουδάκης	..
Α. Μητσοτάκης	..
Π. Πλυχρονίδης	..
Γ. Σήφακας	Ο
Α. Ἀνδρεάδης	..
Β. Κουκουβίδης	..
Θ. Παντζίδης	..
Α. Παχνὸς	..
Α. Πολεμίδης	..
Ἀλ. Κανάρης	..
Ν. Μαμούνης	..

Συνεπῶς οὐδεμία ἐλήφθη ἀπόφασις καὶ λύεται ἡ συνεδρίασις ὥρᾳ 2 μ.μ. ἀναβαλλομένης τῆς συζητήσεως δι' αὔριον καὶ ὥραν 5 μ.μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΔ'

τῆς 7 Ἰουνίου 1628.

Ὥρᾳ 6 40' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ ἐμπορικὸς σύλλογος Λαρίσσης διαμαρτύρεται διὰ ἐπιδειχθεῖσαν μέχρι σήμερον ἀκηδείαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν εὑρισκομένην εἰς οἰκτρὰν κατάστασιν.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ζερβὸς** διὰ τηλεγραφήματός του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν διαμαρτύρεται κατὰ τῆς ἐπικυρώσεως τῆς συμβάσεως Καφαντάρη-Μολὼφ διότι οἱ ἐκ Βουλγαρίας μετανάσται στηριχθέντες εἰς τὴν πρώτην σύμβασιν Νεὶ ἐδέχθησαν νὰ μεταναστεύσουν.

Οἱ δημοδιδάσκαλοι Πάργας, Παραμυθίας, Σύρου, Καστορίας καὶ Λαυρίου παρακαλοῦν ὅπως ληφθῇ ἄμεσος ἀπόφασις πρὸς βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Λουτρακίου καὶ ὁ λαὸς Περαχώρας παρακαλοῦν ὅπως ἡ ἐπιχείρησις τοῦ Καζίνου Λουτρακίου ἀνατεθῇ εἰς τὴν κοινότητα ἵνα τὰ ἔσοδα διατεθοῦν ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν.

Κάτοικοι Δρανίτσης διαμαρτύρονται διότι δι' ὑποβληθέντος νομοσχεδίου τὰ βάση θὰ διαχειρίζωνται κατὰ 2)3 οἱ δικαιοῦχοι.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας**, καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ ἐν ἀποστρατείᾳ ταγματάρχου τοῦ Πεζικοῦ Ἀριστείδου Καλαρίτου αἰτοῦντος ὅπως ὑπαχθῇ εἰς εὐεργετικὰς διατάξεις τῶν ἤδη ἰσχυόντων νόμων περὶ τῶν ἀναπήρων ἀξιωματικῶν καὶ παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν, ὅπως ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα πρὸς δικαίωσιν τοῦ ἐν λόγῳ πολεμιστοῦ.

Κάτοικοι Παλαιοῦ Φαλήρου, μικροϊδιοκτῆται γηπέδων εὑρισκομένων ὄπισθεν τοῦ «Ἑδέμ», παρακαλοῦν ὅπως ματαιωθῇ ἡ σχεδιαζομένη ἀπαλλοτρίωσις τοῦ χώρου τούτου.

Ὁ πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ συλλόγου Πατρῶν διερμηνεύει

τηλεγραφικῶς τὴν ἐξέγερσιν τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς ἑταιρείας ΣΠΑΠ. ὅπως χορηγήσῃ ἔκπτωσιν 35 ο)ο ἐπὶ τῶν κομίστρων εἰδῶν πρώτης ἀνάγκης καὶ ξυλείας προοριζομένης διὰ τὴν Κόρινθον προερχομένης ὅμως ἐξ' Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς.

Ὁ πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς πλημμυροπαθῶν Σερρῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως διαθέσῃ 10 ἑκατομμύρια μόνον ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν γηγενῶν καὶ προσφύγων, φρονεῖ δὲ ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι ἀνεπαρκὲς καὶ παρακαλεῖ ὅπως διατεθοῦν τοὐλάχιστον 30 ἑκατομμύρια.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Ἀλεξανδρόπουλος** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ καπνεμπορικοῦ συλλόγου Ἀγρινίου διαμαρτυρομένου κατὰ τῆς μονοπωλήσεως τοῦ καπνοῦ.

Ὁ ὑπαλληλικὸς σύνδεσμος Νάξου-Πάρου διαμαρτύρεται διὰ τὴν παρέλκυσιν τῆς ἐπιλύσεως τῶν δικαίων αἰτημάτων τοῦ δημοσιοϋπαλληλικοῦ κόσμου.

Τὸ σωματεῖον τῶν ἐκ Βουλγαρίας προσφύγων Ὀρτάκιοϊ διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ περιουσιῶν των εἰς τιμὴν ἐξευτελιστικήν.

Τὸ σταφιδαγοραστικὸν σωματεῖον Ηλατὺ συνιστᾷ εἰς τοὺς βουλευτὰς Μεσηνίας νὰ ἐπιταχύνουν τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου τῆς Γεωργικῆς Τραπέζης καὶ ἀγροτικῆς ἀσφαλείας.

Ὁ βουλευτὴς Ἀττικοβοιωτίας κ. **Δ. Κοτσοπέταλος** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ γεωργικοῦ συνεταιρισμοῦ Ἀραχώβης συνιστῶντος τὴν ταχείαν ψήφισιν τοῦ νόμου περὶ ἀγροφυλακῆς πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀγροτικῶν περιουσιῶν, αἵτινες σήμερον εἶναι ἐκτεθειμέναι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν κακοποιῶν στοιχείων.

Ἡ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν σχεδίων νόμων 1) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν Δ. περὶ ναυτικῆς ἀεροπλοΐας». 2) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 10 Ἰουλίου 1925 Ν.Δ. περὶ ἀναδιοργανώσεως τῆς Ν.Α.Υ.», 3) «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ οἰκονομικῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ», 4) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ λειτουργίας σχολῆς πολέμου ἐν τῷ πολεμικῷ ναυτικῷ καὶ περὶ συστάσεως Ναυτικῆς Ἀκαδημίας Πολέμου», 5) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 6 Σεπτεμβρίου 1925 Ν.Δ. περὶ ἐφέδρων χειριστῶν ἀεροπόρων», 6) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 23 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ καταβαλλομένων ὑπὸ τῶν πλοίων ὑγειονομικῶν δικαιωμάτων», 7) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. περὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀποστρατείας ἀεροπόρων ἀξιωματικῶν», 8) «περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 7 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ ἀθεμίτου ἀνταγωνισμοῦ ἐπιβατικῶν ἀτμοπλοίων» καὶ 9) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεως ἐπὶ τοῦ διεθνοῦς καθεστῶτος τῶν θαλασσίων λιμένων».

Οἱ βουλευταὶ κ.κ. **Γ. Σίδερης** καὶ **Α. Μ.λᾶς** ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ κυρώσεως Ν. Δ. τῆς 13 Νοεμβρίου 1927 περὶ κυρώσεως Ν.Δ. τῆς 28 Σεπτεμβρίου 1925 περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν περὶ ἀνωτέρων σχολῶν γεωπονικῆς καὶ δασολογικῆς κλπ.».

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

»Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Αὐγούστου 1926 Ν. Δ. περὶ συστάσεως γενικῆς διευθύνσεως ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Στρατιωτικῶν».

«Περὶ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν εἰς ἐξωτερικὴν ὑπηρεσίαν διατιθεμένων μαθητῶν ἀξιωματικῶν τοῦ 3ου τμήματος τοῦ Σχολείου Χωροφυλακῆς».

«Περὶ θεραπείας παρανόμων ἀδικημάτων ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς».

«Περὶ κατατάξεως εἰς τὴν χωροφυλακὴν ὁπλιτῶν ἐκ τῶν δημοκρατικῶν ταγμάτων».

«Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 19 Φεβρουαρίου 1926 Ν. Δ, περὶ παρατάσεως ἐπὶ δίμηνον τῆς ἰσχύος τοῦ ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1925 Ν. Δ. περὶ θεραπείας παραπόνων ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς».

«Περὶ κυρώσεως τῶν γενομένων μετὰ τὴν 1 Νοεμβρίου 1920 ἀνακλήσεων κλπ. ἀπομακρυνθέντων ὁπλιτῶν χωροφυλακῆς».

Περὶ τροποποιήσεως τοῦ νόμου 3283 τοῦ 1925 περὶ ἱδρύσεως Διοικητικῶν Δικαστηρίων πρὸς ἐκδίκασιν τῶν ἐν Μ. Ἀσίᾳ καὶ Θράκῃ γεννηθεισῶν κατὰ τοῦ Δημοσίου ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων.

Οἱ κ. κ. **Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας** καὶ **Γ. Καλαντζόπουλος** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ ὑπαγωγῆς ἀξιωματικῶν εἰς τὰς εὐεργετικὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ ἀναπήρων ἀξιωματικῶν».

Οἱ κ. κ. **Δ Κάκαβος** καὶ **Δ. Πετρακάκος** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ προσθήκης εἰς τὸ Ν. Δ. τῆς 23 Νοεμβρίου 1925 περὶ κωδικοποιήσεως στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν συντάξεων».

Ὁ κ. **Α. Κουμουνδοῦρος** ὑπομάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συντάξεως συμβάσεων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποξηραντικῶν κλπ. ἔργων».

Ἡ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ ἱδρύσεως ἱστορικοῦ ἀρχείου τοῦ Κράτους.

Οἱ κ. κ. **Π. Ἀλεξανδρῆς** καὶ **Α. Ψάρρας** ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ εἰδικῆς τοπικῆς φορολογίας ὑπὲρ τοῦ φιλοπτώχου ταμείου Καρδίτσης τοῦ Μουσικογυμναστικοῦ Συλλόγου «Ἀναγέννησις» κλπ.

Ὁ κ. **Α. Μιχαλακόπουλος** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ κυρώσεως τῆς συνθήκης φιλίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κίνας».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. **Σ. Κρεμέζης, Γ. Σίδερης, Ι. Τσιγκόλης** κλπ. ὑποβάλλουσι προσθήκην ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου «περὶ συστάσεως φαρμακευτικοῦ συλλόγου».

Ὁ κ. **Α. Μαξαράκης** (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ καταργήσεως τοῦ ἀπὸ 30 Ὀκτωβρίου (καὶ 1 Νοεμβρίου) 1925 Ν. Δ. περὶ κυρώσεως συμβάσεως μεταξὺ Ὑπουργείου Στρατιωτικῶν καὶ τῆς Ἑταιρείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πυριτιδοποιείου καὶ Καλυκοποιείου περὶ κατασκευῆς 458.000.000 φυσιγγίων».

Ὁ κ. **Χ Ἀλλαμανῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου μόνου τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1926 Ν. Δ. περὶ καταργήσεως τῶν παρὰ τῇ Δ)σει Ἀνταλλαγῆς λειτουργούντων γνωμοδοτικῶν Συμβουλίων καὶ συστάσεως μιᾶς μόνον Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς».

Ὁ κ. **Κ. Γκότσης** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ ἀπαγορεύσεως δημοσιεύσεως τῶν ἐντύπων ἐχόντων περιεχόμενον πράξεις καὶ κατορθώματα λῃστῶν.

Ὁ κ. **Ι. Μεταξᾶς** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ διαθέσεως μέρους τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου τῶν λιμενικῶν Ταμείων ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν τῆς περιφερείας Κορίνθου.

Προτάσει τῶν κ. κ. **Α. Μιχαλακοπούλου** (Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν) καὶ **Α. Παπανασιασίου** γίνεται δεκτὸν ὅπως αὔριον αἱ συνεδριάσεις ἄρχονται εἰς τὰς 6 μ. μ.

Πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν ὁ κ. **Α. Μέρος** τονίζει ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Νομοῦ Λαρίσσης εἶνε ἐκρυθμος ἡ κατάστασις τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας, προσφάτως δὲ ἔλαβον χώραν καὶ λῃστεῖαι ἐγγύτατα τῆς πόλεως Λαρίσσης καὶ θὰ ἐνόμιζε κανεὶς ὅτι κατόπιν ὅλης αὐτῆς τῆς τρομοκρατίας τῆς ὑπαίθρου θὰ συνεκινεῖτο ἡ Κυβέρνησις. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ ζήτημα τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἀντιμετωπίζεται μετ' ἀδιαφορίας καὶ ἐλλείψεως ζέσεως καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν πραγματικὴν χρεωκοπίαν τοῦ Κράτους εἰς ὡρισμένα διαμερίσματα ὅπου κυριαρχεῖ μόνον ἡ ληστοκρατία, καὶ τὸ Κράτος φανερώνεται ἐντελῶς ἀνεπαρκὲς νὰ προστατεύσῃ

τὴν ζωὴν τῶν πολιτῶν καὶ ἐντεῦθεν κατέπεσε πᾶσα ἐμπιστοσύνη πρὸς αὐτό. Τὰ ἀποσπάσματα ἐξερχόμενα πιέζουν μόνον τοὺς χωρικοὺς καὶ ἂν συλληφθῇ καὶ κανεὶς ληστὴς κατορθώνει καὶ δραπετεύει. Ἡ κατάστασις, λέγει, αὐτὴ δὲν δύναται νὰ παραταθῇ.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα αὐτὸ ὀφείλει νὰ ἀπασχολήσῃ ὁλόκληρον συνεδρίασιν.

Α. Μέρος. Δὲν πρόκειται μόνον περὶ τῆς Λαρίσσης καὶ ἡ Ἤπειρος καὶ ἡ Φλώρινα καὶ ἡ Κοζάνη καὶ τόσα ἄλλα ἀγροτικὰ διαμερίσματα ληστοκρατοῦνται. Μεταξὺ τῶν αἰτίων τῆς καταστάσεως εἶναι ὅτι ὑπὸ ἔποψιν δυνάμεως τὸ Σῶμα τῆς Χωροφυλακῆς εἶναι ἀνεπαρκὲς καὶ σχεδὸν ἐν ἀποσυνθέσει.

Α. Λούλης. Εἰς τὴν Ἤπειρον, λέγει, ἐντὸς τοῦ τελευταίου μηνὸς κατεκρεουργήθη εἷς ἀρχιμανδρίτης καὶ μία καλογραία ἐν Φιλιάταις, ἔφθασε δὲ ὁ ἀποσταλεὶς νὰ κάμῃ ἀνακρίσεις ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς νὰ ρίπτῃ καὶ ὑπαινιγμοὺς ἀνευλαβεῖς καὶ ψευδεῖς διὰ τὰ θύματα. Πρὸ ἑβδομάδος ἡ συμμορία Κουμπῆ κατέσφαξεν 50 πρόβατα καὶ 10 ἀγελάδας ἀτυχοῦς κτηνοτρόφου, ὃν ἐξεδικήθησαν οἱ λησταὶ διότι τοὺς κατέδιδε καὶ τὴν πληροφορίαν τῆς καταδόσεως ἀσφαλῶς τὴν εἶχον οἱ λησταὶ ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ ὄργανα τῆς χωροφυλακῆς. Ἐκτὸς τούτου ἀξιωματικὸς τῆς χωροφυλακῆς ἐγένετο ὑπαίτιος ἐσχάτως ἀποδράσεως συλληφθέντων ληστῶν, καὶ ὅμως οὐδὲν μέτρον ἐλήφθη κατ' αὐτοῦ. Εἶναι τόσῳ, λέγει, ἡ σωρεία τῶν διαμαρτυριῶν καὶ τὰ κρούσματα τῶν ληστειῶν, ὥστε ἂν δὲν ληφθοῦν ἐπείγοντα μέτρα, ὁ κόσμος θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἀγνοήσῃ τελείως τὸ Κράτος καὶ ὁπλιζόμενος θὰ ἐξέλθῃ πρὸς καταδίωξιν τῶν ληστῶν.

Ὁ κ. ***Ν Κουπαρδοῦσος*** τονίζει ὡσαύτως τὴν ληστοκρατικὴν κατάστασιν τῶν ὀρεινῶν χωρίων τοῦ νομοῦ Κοζάνης καὶ τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς Χωροφυλακῆς καὶ συνιστᾷ ὅπως ἀποσπασθῶν δεδοκιμασμένοι ἀξιωματικοὶ τοῦ Στρατοῦ μετὰ λόχου. Ἐκτὸς τούτου ἓν ἐκ τῶν αἰτίων εἶνε ἡ ἔλλειψις πάσης συγκοινωνίας ὡς ἐκ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς συντηρήσεως τοῦ δικτύου τῶν ἐπαρχιακῶν ὁδῶν, διὰ τῆς ἀπασχολήσεώς μας μὲ τὰ σχέδια περὶ ὁδοποιΐας, πρέπει δὲ νὰ χορηγηθῇ μία πίστωσις ἀμέσως διὰ τὰς ἐγκαταλελειμμένας ἀσυντηρήτους ὁδούς.

Θ. Χαβίνης. Ἡ κατάστασις τῆς Δημοσίας ἀσφαλείας εἶνε μυριοστὴ φορὰ καθ' ἣν τονίζομεν ὅτι εἶνε οἰκτρά. Πρὸ δύο μηνῶν ἡ ἀγρία συμμορία Κουμπῆ μεταξὺ Πρεβέζης καὶ Ἄρτης κατέσφαξε δύο πολίτας καὶ οὐδὲν ἀπέδωκαν τὰ καταδιωκτικὰ μέτρα τῶν ἀρχῶν. Οἱ πολῖται ἔπαυσαν νὰ πιστεύουν εἰς τὰ μέτρα αὐτῶν, ἄλλα μὲν τῶν ὁποίων εἶνε καὶ κωμικὰ ἄλλα δὲ καὶ ἄγρια. Πολλοὺς ληστὰς εἰς τὴν Ἤπειρον τοὺς ἐδημιούργησαν αἱ ἀγριότητες καὶ οἱ βασιβουζουκισμοὶ τῶν ἀρχῶν. Τὰ ἀγροτικὰ διαμερίσματα, λέγει, δὲν ζητοῦν τι ἄλλο παρὰ ἀσφάλειαν καὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ζητοῦν αὐτό. Οἱ χωρικοὶ δὲν ἐμπιστεύονται νὰ καταδώσουν τοὺς ληστὰς διότι τὴν ἐπομένην θὰ κρεουργηθοῦν παρὰ τῶν ληστῶν. Ἐάν, λέγει, δὲν ἀναδιοργανωθῇ ἡ Χωροφυλακὴ δι' ἱκανῶν στελεχῶν, ἀντιμετωπιζόντων τοὺς κινδύνους δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἐλπὶς ὅτι θὰ παγιωθῇ ἡ Δημοσία ἀσφάλεια.

Α. Μελᾶς. Δὲν ἀρκεῖ, λέγει, ἡ ἀναδιοργάνωσις τῆς χωροφυλακῆς διὰ νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ληστεία, ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἕνας νόμος δρακόντειος κατὰ τῶν ὁποίων τὰς ζημίας τῶν ληστειῶν θὰ τὰς ἐπλήρωναν αἱ περιφέρειαι ἐντὸς τῶν ὁποίων γίνονται, οἱ δὲ ἀνακαλυπτόμενοι δράσται νὰ ἀπαγχονίζωνται, καὶ καταλήγων συνιστᾷ ὅπως ἡ Κυβέρνησις λάβῃ ἀνάλογα σχετικὰ μέτρα.

Ι. Κνιας. Ἀναμφισβητήτως, λέγει, ἡ ἀνωμαλία τῶν τελευταίων ἐτῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν τῆς ἐμφανίσεως καὶ πάλιν τῆς ληστείας. Ὡς πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ κ. Μελᾶ διὰ τὴν χωροφυλακὴν λέγει ὅτι ἔχει ἀνάγκην αὐτὴ διοργανώσεως, θὰ ἔπρεπε δὲ παρὰ τοῦ Ἀρχηγείου τῆς χωροφυλακῆς νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ τελευταίως ψηφισθεῖσα διάταξις περὶ ἀνακατατάξεως τῶν ἀπολυθέντων ἐνεγγάμων ὑπαξιωματικῶν καὶ ὄχι νὰ κατατάσσεται ὁ πρῶτος τυχὸν γαυγὸς τῆς ζωῆς, διότι μὲ τοὺς τριούτους, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἔχωμεν τὰ κατάλληλα στελέχη καὶ συνεπῶς οὔτε καὶ κατάλληλα καταδιωκτικὰ ὄργανα.

Ὁ κ. ***Σ. Χασιώτης*** παρακαλεῖ νὰ ἀνακοινώσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ποῖα μέτρα ἔλαβε ἢ θὰ λάβῃ διὰ ἀντιμετώπισιν τῆς οἰκτρᾶς καταστάσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας, μεταξὺ δὲ τῶν ἐπιβεβλημένων μέτρων εἶναι καὶ ἡ χορήγησις ὅπλων εἰς ὡρισμένα ἄτομα ἐν ἑκάστῃ κοινότητι.

Ὁ κ. ***Γ. Παπαπαράσχος*** τονίζει ὅτι ἐπαινος προσῆκει εἰς τὸν κ. Μέρον ὅστις ἐπροκάλεσε τὴν προκειμένην συζήτησιν, διότι τὸ θέμα εἶναι σοβαρώτατον καὶ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ ὅλους. Θὰ ἦτο, συνεχίζει, ἐνδεδειγμένον ὅπως ἡ Κυβέρνησις ὀργανώσῃ τὴν χωροφυλακὴν καὶ ἐν γένει καταρτίσῃ καταδιωκτικὰ σώματα ἐμπνέοντα ἐμπιστοσύνην καὶ λαμβάνοντα μέτρα, λογικά, πρακτικὰ καὶ τελεσφόρα. Θὰ ἦτο ἐπίσης σκόπιμον ὅπως ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ σοβαρῶς καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ὀρεινοῦ κτηνοτροφικοῦ πληθυσμοῦ, ὅστις ὑποβάλλεται εἰς ὑποχρεώσεις παραλόγους διὰ νὰ μὴ τροφοδοτῇ δῆθεν τοὺς ληστάς.

Ι. Καλογερᾶς. Ἀπὸ ὅσα ἀνεπτύχθησαν, λέγει, ἕνα νοητὸ κράτος ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀσφάλειαν δὲν ὑπάρχει καὶ θὰ ὤφειλεν ἐπὶ τέλους ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ ἓν μέτρον. Ἐκ τῶν πρώτων εἶναι ἡ ἐπίλυσις τοῦ ζητήματος τῶν δύο Σωμάτων Χωροφυλακῆς καὶ Ἀστυνομίας πόλεων καὶ ἡ διευθέτησις τοῦ ζητήματος τῶν μονάδων τοῦ στρατοῦ. Διὰ τοῦ τελευταίου τούτου ἰδίως θὰ κατωρθοῦτο νὰ ὑπάρχουν καὶ ἀποσπῶνται καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ ἄνδρες εἰς τὴν χωροφυλακὴν πρὸς ἐνίσχυσίν της.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Καὶ πρὶν ἢ ἀναλάβω τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, εἶχον γνῶσιν τῆς καταστάσεως τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ δὲν δύναμαι νὰ μὴ ὁμολογήσω ὅτι ἡ κατάστασις δὲν εἶναι ἐκείνη ἣν θὰ ἤλπιζομεν. Πρέπει ὅμως νὰ δηλώσω ὅτι ἡ κατάστασις αὕτη δὲν εἶναι σημερινή. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν παριστάμενος ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ, ἄκουσα τὰς ἐρεμιάδας περὶ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Μὲ τοῦτο δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως. Ταῦτα θὰ εἶναι μέτρα διὰ τὴν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν αὐτῆς καὶ ἄλλα γενικώτερα, περὶ τῶν ὁποίων θέλω ζητήσει τὴν συνδρομὴν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐνδεχομένως καὶ τῆς Βουλῆς. Ἡ ἐν Λαρίσῃ ληστεία ἔλασε χώραν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀνέλαβον τὰ καθήκοντά μου. Ἐπεκοινώνησα ἀμέσως τηλεγραφικῶς μετὰ τῶν ἐκεῖ ἀρχῶν, διέταξα δὲ τὸν ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς νὰ μεταβῇ εἰς Λάρισσαν καὶ ἐκεῖ μετὰ τῶν ἄλλων ἀρχῶν λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα πρὸς δίωξιν τῶν ληστῶν καὶ συγχρόνως μελετήσῃ μετ' αὐτῶν γενικώτερον τὴν κατάστασιν, πρὸς λῆψιν τῶν ἐπιβαλλομένων μέτρων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τάξεως ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκείνῃ. Ἐνθὺς κατόπιν θέλω ἐπικαλεσθῇ καὶ τὴν συνδρομὴν τῶν κ. βουλευτῶν τῶν καταγομένων ἐκ τῶν δοκιμαζομένων ἐκ τῆς ληστείας περιφερειῶν, ἵνα καὶ οὗτοι συνεισφέρωσι τὴν πεῖράν των εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων.

Θ. Τουρκοβασίλης (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης). Εἰς ὅ,τι μὲ ἀφορᾷ ἀπὸ ἀπόψεως τῆς δημοσίου ἀσφαλείας καὶ ἐν γένει τοῦ θέματος ὅπερ ἐθίγη κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην, ἀφείλω νὰ δηλώσω τὰ ἀκόλουθα πρὸς τὴν Βουλήν. Παρ' ἐλπίδα τὴν ἀπέχθειαν ἣν αἰσθάνομαι ὡς ἄνθρωπος διὰ τὰς ἐκτελέσεις τῶν θανατικῶν ποινῶν τῶν καταδικασθέντων ἐγκλημάτων, ἡ τελευταίως παρατηρηθεῖσα ἔντασις τῆς ληστείας μὲ φέρει εἰς τὴν δυσχέρειαν νὰ μελετήσω περισσότερον ἐπισταμένως τὸ ζήτημα τοῦτο. Οἱ περισσότεροι τῶν ληστάρχων, τονίζει, τῶν ἤδη ἐν δράσει ἐχόντων ἀποδράσει ἀπὸ τὰς φυλακάς, λόγῳ τῆς ἐλεεινῆς καταστάσεως αὐτῶν. Διὰ τοῦτο ἓν ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων μου, ὅταν ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ ἀναλάβω τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, ἦτο ὅτι ἔσπευσα νὰ μελετήσω ἐπισταμένως τὸ ζήτημα τῶν φυλακῶν καὶ τὸ πόρισμα τῆς μελέτης μου ἐκείνης ἀπεκρυσταλλώθη εἰς νομοσχέδιον, ὅπερ πρὸ ἑξαμήνου ὑποβληθὲν εἰς τὴν

ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπήν, δὲν κατωρθώθη ἐν τούτοις νὰ διέλθῃ ἀπὸ αὐτήν, παρ' ὅλας τὰς περὶ τούτου συστάσεις μου. Σκέπτομαι ὅμως νὰ ζητήσω προσεχῶς ἐξουσιοδότησιν παρὰ τῆς Βουλῆς, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν λύσιν τοῦ κεφαλαιώδους τούτου ζητήματος, ὅπερ δὲν ἔχει μικρὰν σχέσιν, ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων, καὶ μὲ τὸ θεμέλιον τὴν ἐσπέραν ταύτην λίαν ἐπικαίρου ζήτημα.

Πολλοὶ Βουλευταί. Μάλιστα, μάλιστα.

Ὁ κ. ***Α. Παπαστασόπουλος*** λέγει ὅτι ἡ κατάστασις τῆς ὑπαίθρου χώρας παρουσιάζει ἀξιοθρήνητον εἰκόνα δι' ἣν βεβαίως δὲν εἶνε ὑπεύθυνος ὁ νῦν Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν. Ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ κακοῦ δὲν δύναται νὰ γίνῃ μὲ προσωρινὰ καὶ σπασμωδικὰ μέτρα ἀλλὰ παρίσταται ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν τοιαῦτα ριζικὰ παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Βεβαίως ἡ Βουλὴ δὲν εἶνε ἱκανοποιημένη μὲ τὰ ἄμεσα μέτρα, τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν προστασίαν τῶν ληστοκρατουμένων ἀγροτικῶν περιφερειῶν, καὶ θὰ ἦτο ἀνάγκη ὅπως μελετήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τὴν λῆψιν ἄλλων ἐπιβεβλημένων μέτρων. Μεταξὺ τούτων θὰ ἦτο σκόπιμον ὅπως καὶ ἄλλοτε ὑπεστήριξα ὅπως καθιερωθῇ τὸ μέτρον τῆς ἐπιτοπίου ἐπιστρατεύσεως τῶν ληστοκρατουμένων μερῶν. Καταλήγων, τονίζει, τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἡ Κυβέρνησις ταχύτερον καὶ ὁμεσώτερον προστατεύσῃ τοὺς δεινοπαθοῦντας ἐκ τῆς ληστείας πληθυσμούς.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Εἶπον πρὸ ὀλίγου, ἀπορῶ δὲ πῶς ὁ ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως . . .

Α. Παπαναστασίου. Νὰ γίνουν εἰδικὰ ἀποσπάσματα νὰ ἀποσταλοῦν πρὸς καταδίωξιν τῆς ληστείας, διότι τὸ κοινὸν αἴσθημα ἀπαιτεῖ τοῦτο. Δὲν ἠμπορεῖτε νὰ μᾶς λέγετε ὅτι θὰ συνέλθῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ νὰ λάβῃ μέτρα.

Κ. Γκότσης. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν). Ἐγὼ εἶπον ὅτι ἐλάβομεν αὐτὰ τὰ ἀμεσώτατα μέτρα διὰ τὴν σημερινὴν κατάστασιν. Ἀλλὰ θὰ λάβωμεν καὶ εἰδικώτερα.

Α Παπαναστασιοι. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς εἴπω κ. Ὑπουργὲ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχουν ληφθῇ αὐτά.

Κ. Γκότσης. Πότε χθές;

Α. Παπαναστασίου. Ὄχι χθές, πρὸ καιροῦ.

Α Μέρος. κ. Πρόεδρε τὸν λόγον.

Πρόεδρος. κ. Μέρε εἴπατε ὅ,τι εἴχατε νὰ πῆτε.

Α. Μέρος. Δὲν εἶπον τίποτε σεβόμενος τὴν συνεδρίασιν ἡ ὁποία εἶνε προωρισμένη δι' ἄλλο θέμα.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) κ. Πρόεδρε, ὅσον ἀφορᾷ τὰ προσωρινὰ μέτρα ἔδωσεν ἤδη ἀπάντησιν ὁ ἀξιότιμος συνάδελφός μου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν ὅστις συγχρόνως εἶπεν ὅτι ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐν τῇ Βουλῇ διεξάγεται συζήτησις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, προσλαμβάνουσα τὸν χαρακτῆρα ἐκρήξεως βιαίας ὁσάκις παρουσιάζονται κατὰ τόπον τὰ ἀδικήματα διὰ νὰ ἐπέλθῃ κατόπιν κατευνασμὸς καὶ νηνεμία. Ἡ Κυβέρνησις πρώτη ἐσκέφθη περὶ ριζικῆς ὀργανώσεως τῆς Χωροφυλακῆς, ἀπεφάσισε δὲ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν τὴν ὁποίαν σήμερον ὁ ἀξιότιμος κ. Χαβίνης ὑπέδειξεν εἰς αὐτήν. Ἐζήτησε ἕνα διαπρεπῆ ξένον ὀργανωτὴν ὁ ὁποῖος ἀφιχθεὶς πρὸ ἀρκετοῦ χρόνου ἐπεδόθη σιωπηλῶς καὶ ἄνευ θορύβου εἰς περιοδείαν ἀνὰ ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὴν μελέτην τῆς καταστάσεως καὶ τῶν συνθηκῶν ὄχι μόνον τῆς ὑπηρεσίας ἀλλὰ καὶ τοῦ τόπου καὶ τῶν ἐγκλιματικῶν ἐθίμων καὶ τῶν γεωγραφικῶν ἀκόμη συνθηκῶν. Σήμερον τὴν πρωΐαν μὲ ἐπεσκέφθη τὸ πρῶτον καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι ἐπιφυλάσσεται, ὅταν συμπληρώσῃ τὴν μελέτην του, νὰ ὑποβάλῃ τὰς σκέψεις του εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ ὑποδείξῃ τὸ πλήρες σύστημα τῆς διοργανώσεως τῆς χωροφυλακῆς. Τὸν ἠρώτησα ἐὰν ὑπάρχουν αἱ πρῶται καὶ θεμελιώδεις ἐντυπώσεις, αἱ ὁποῖαι ἀπέμειναν εἰς αὐτὸν ἐκ τῶν πρώτων του περιοδειῶν. Μοὶ εἶπεν πράγματα, τὰ ὁποῖα ὅλοι γνωρίζομεν, ἀλλὰ δὲν ἐσκέφθημεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν. Μοὶ εἶπε κοινὰς ἀληθείας. Ἔχετε τὸν ὄγκον ἀριθμὸν χωροφυλάκων ἀπὸ ὅσον σᾶς χρειάζονται. Πληρώνονται πολὺ ὀλιγώτερα ἀπὸ ὅτι πρέπει διὰ νὰ κάμουν τὸ καθῆκόν των, οἰκοῦν καὶ σιτίζονται κατὰ τρόπον ἀρκετὰ ἐλεεινὸν καὶ ἀξιοθρήνητον. Τρίτον δὲν ἔχομεν συγκοινωνίας καὶ ὅσους χωροφύλακας καὶ ἂν ἔχετε δὲν θὰ ἐπαρκοῦν, καὶ τελευταῖον ἂν δὲν συμπληρώσητε τὸ τηλεφωνικόν σας δίκτυον δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετηθῇ ἡ ἀσφάλεια τῆς χώρας. Ὅλα αὐτά, Κύριοι, πρέπει ἐὰν θέλετε πραγματικῶς νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ζήτημα καθ' ὅλην του τὴν ἔκτασιν πρέπει λέγω νὰ μείνωμεν σύμφωνοι ὅτι θὰ τὰ κάμωμεν καὶ ὅτι δὲν θὰ διστάσωμεν νὰ ἐπιβάλωμεν τοὺς φόρους οἱ ὁποῖοι θὰ χρειασθοῦν.

Τινὲς βουλευταί. Ὄχι. Ὄχι.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἐγὼ κ. Πρόεδρε νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις ἐκτρέπεται. Δὲν δύναται νὰ γίνῃ ὁπουδήποτε χωρὶς νὰ ὑπάρχουν οἱ ἀντίστοιχοι πόροι.

Πρόεδρος. Ἡ συζήτησις ἔληξεν.

Συνεχίζων ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** καταθέτει σχέδιον νόμου «περὶ κυρώσεως συνθήκης μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κίνας». Πολλοί, λέγει, βουλευταὶ ἔλαβον διαμαρτυρίας ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς ἐν Κίνᾳ παροικίας, διότι ἡ Κίνα δὲν παραδέχεται τὸ σύστημα τῆς ἐτεροδικίας, ἀλλ' ἄλλο σύστημα ὅπερ ἐσπευσαν καὶ ἐδέχθησαν καὶ ἄλλα κράτη συμμορφωθέντα μὲ τὰς νέας ἐν Κίνᾳ συνθήκας. Ἤδη ἡ συναφθεῖσα συνθήκη ἐξομοιώνει τοὺς Ἕλληνας ὑπηκόους μὲ τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν φορολογίαν αὐτῶν, αὕτη συμφωνεῖται ὅτι δὲν δύναται νὰ εἶναι μεγαλειτέρα τῶν ἐντοπίων. Καταλήγων παρακαλεῖ νὰ κηρυχθῇ τὸ νομοσχέδιον ὑπηρεσιακὸν καὶ ταχθῇ τριήμερος προθεσμία εἰς τὴν ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπεξεργασίαν.

Μεθ' ὃ οἱ κ. κ. ***Γ. Καντιάνης*** καὶ ***Π. Μπούμπουλης*** ζητοῦν τὸν λόγον ὅπως ἀπαντήσουν εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** λέγει ὅτι αἱ ἐκτελέσεις εἶναι ζήτημα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ ἰδίου Ὑπουργοῦ.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Νομοθετικῆς ἐργασίας.

Ὁ κ. ***Α Παπαναστασίου*** προτείνει ὅπως ψηφισθοῦν ὅλα τὰ νομοσχέδια ἐφ' ὧν δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις.

Πρόεδρος. Μόνον τὸ περὶ φαρμακευτικῶν συλλόγων περὶ οὗ ἀπεφάνθη χθὲς ἡ Βουλή.

Α. Μιχαλακόπουλος (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν.) Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ ψηφισθῇ.

Πρόεδρος. Ὑπάρχει καὶ ἐπιστολὴ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ ἵνα ψηφισθῇ ὅπως ἔχει καὶ ἔστω καὶ ἐν ἀπουσίᾳ του.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνῃ τοῦτο, διότι δυνατὸν νὰ ἐπιφέρῃ τροποποιήσεις ἡ Βουλή.

Οἱ κ. κ. ***Ι. Στεισιώτης*** καὶ ***Θ. Παπαστρατῆς*** παρακαλοῦν νὰ μὴ ἀναβληθῇ.

Ὁ κ. ***Α. Ἄργυρὸς*** λέγει ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἔχει ψηφισθῇ εἰς ἄλλην συνεδρίασιν.

Πρόεδρος. Ἐὰν δέχεται τὸ νομοσχέδιον ἡ Βουλὴ ὡς ἔχει θὰ ψηφισθῇ.

Τινὲς Βουλευταί. Ὄχι, Ὄχι.

Πρόεδρος. Τὸ νομοσχέδιον ἀναβάλλεται.

Ὁ κ. ***Π Τσαλδάρις*** λέγει ὅτι ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἐκπεπερασμένη ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς.

Πρόεδρος. Θὰ ἐπαναληφθῇ ἡ χθὲς μὴ καταληξάσα εἰς ἀπόφασιν ψηφοφορία περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς πρὸς ἀποφυλάκισιν ἐπὶ ἐγγυήσει τοῦ Θ Παγκάλου.

Ὁ κ. ***Β. Ἀλεξάκης.*** Προτείνει ὅπως ἡ ψηφοφορία αὕτη διεξαχθῇ μυστική, (Θόρυβος ἀντεγλήσεις).

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐωτερικῶν). Ἡρκειται περὶ ψηφοφορίας καὶ ἐγείρεται ἓν ζήτημα σπουδαῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου καὶ ὡς βουλευτὴς μοῦ ἐπιβάλλεται νὰ εἴπω τὴν γνώμην μου. Τὸ ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ εἶνε ρητὸν προκειμένου περὶ ζητημάτων τὰ ὁποῖα ἀφορῶσι πρόσωπα εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τῆς Βουλῆς, ἡ ψηφοφορία γίνεται μυστική.

Ἐγὼ ἐπιμένω κ. Πρόεδρε εἰς τὴν ἀντίληψίν μου ὅτι πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Κανονισμοῦ. Ὁ Κανονισμὸς πρέπει νὰ τηρηθῇ καὶ δὲν πρέπει ν' ἀνεχθῆτε νὰ γίνῃ μία τόσον κατάφορος παράβασις τοῦ κανονισμοῦ. Ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συζητήσεως ταύτης θὰ σᾶς παρακαλέσω κ. Πρόεδρε νὰ προσέξωμεν, διότι καθιερώμεν ἐν προηγουμένων, τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμεύσῃ καὶ δι' ἄλλας περιστάσεις. Ἕκαστος δύναται νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του εἴτε φανερὰ εἴτε μυστικά. Ὁ κανονισμὸς λέγει ὅτι γίνεται μυστικὴ ψηφοφορία ἐπὶ πάντων τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀφορῶσι πρόσωπα εὑρισκόμενα εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς τῆς Βουλῆς. Ἐγὼ προσωπικῶς δηλῶ ὅτι εἶναι τόσον σαφὴς ἡ διάταξις τοῦ κανονισμοῦ ὥστε εἶνε δύσκολον ἡ Βουλὴ νὰ θελήσῃ νὰ διχασθῇ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς διεξαγωγῆς τῆς ψηφοφορίας, μυστικῆς ἢ ὄχι.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ γνώμη τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν εἶνε δικαιολογημένη διότι εἶνε ρητὴ ἡ διάταξις τοῦ κανονισμοῦ ὅτι ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων ἡ ψηφοφορία διεξάγεται μυστική. Ἡμεῖς δὲν ζητοῦμεν νὰ μὴ ἐκφέρῃ ἕκαστος τὴν γνώμην του δημοσίᾳ. Ἡμεῖς δὲν ἐδιστάσαμεν νὰ ἐκφέρωμεν δημοσίᾳ τὴν γνώμην μας. Ἐφόσον ὅμως ὑπάρχει διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ, ὀφείλομεν νὰ τὴν ἐφαρμόσωμεν. Ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι χθὲς ἐγένετο μία ψηφοφορία φανερὰ διότι δὲν ἀνεκινήθη ζήτημα, δὲν ἔπεται ὅτι δημιουργεῖται προηγούμενον. Δὲν ἀνεκινήσαμεν χθὲς τὸ ζήτημα τοῦτο διότι ἦτο φανερὸν ὅτι δὲν παρίστατο ἀριθμὸς βουλευτῶν ὥστε νὰ ληφθῇ ἀπόφασις. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ἡ χθεσινὴ ψηφοφορία ἐγένετο διὰ νὰ πιστοποιηθῇ ὅτι δὲν εὑρισκόμεθα εἰς θέσιν νὰ λάβωμεν ἀπόφασιν, καὶ δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ἡ ψηφοφορία πρέπει νὰ γίνῃ μυστική. Ἐκτὸς τούτου εἶχον τεθῇ δύο ζητήματα καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω πῶς θὰ διεξαχθῇ ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῶν δύο αὐτῶν ζητημάτων, ἐφόσον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἐγὼ δεχόμεθα ὅτι ἡ ψηφοφορία πρέπει νὰ εἶνε μυστική, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι τὸ δεύτερον ζήτημα πρέπει νὰ διεξαχθῇ διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἀλλὰ περὶ τούτου εἶναι περιττὴ πᾶσα ἀπόφασις διότι πληροφοροῦμαι ὅτι ἡ Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ἀπόψε ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν δύο κατηγοριῶν καὶ αὔριον θὰ λάβῃ ἀπόφασιν ἐπὶ πασῶν τῶν ὑπολοίπων ὥστε αὔριον νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς ὑποθέσεως.

Π. Τσαλδάρης. Καὶ ἐγὼ νομίζω ὅτι ἡ γνώμη ἡ ὁποία ὑπεστηρίχθη ὅπως ἡ ψηφοφορία γίνῃ μυστικὴ εἶναι ὀρθή, διότι ὁπωσδήποτε εἶναι ζήτημα ἀφορῶν ὡρισμένον πρόσωπον, δικαιολογεῖται δὲ ὄχι μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ Κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος καθορίζει ὅτι ἐπὶ προσωπικῶν ζητημάτων ἡ γνώμη τῆς Βουλῆς ἐκφέρεται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἀλλὰ καὶ ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει καὶ τὴν γενικωτέραν ἀποψιν πρόκειται περὶ δικαστικῶν ἀποφάσεων διότι ἐνταῦθα ἡ Βουλὴ ἀποφαίνεται ὡς Σῶμα δικαστικόν. Δι' αὐτὰς τὰς δύο ἀπόψεις νομίζω κ. Πρόεδρε ὅτι ἡ ψηφοφορία πρέπει νὰ γίνῃ μυστική.

Β. Ἀλεξάτος. Ἐφ' ὅσον τρεῖς τῶν σπουδαιοτέρων καὶ σοβαρωτέρων πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς αἰθούσης ταύτης ὑπεστήριξαν ὅτι δέον ἡ ψηφοφορία νὰ γίνῃ μυστική, φρονῶ ὅτι δὲν δύναμαι νὰ προσθέσω τίποτε ἄλλο, οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι πρέπει νὰ διεξαχθῇ ἡ ψηφοφορία μυστικὴ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ. Παρακαλῶ ὅμως τὴν Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν μετὰ τὴν λῆψιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀποφάσεως περὶ καθορισμοῦ εἰς αὐτὴν προθεσμίας πρὸς ὑποβολὴν τῶν ὁριστικῶν της προτάσεων νὰ δηλώσῃ ἐὰν θὰ καταστῇ δυνατὸν εἰς αὐτὴν ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης νὰ προσαγάγῃ τὰς ὁριστικάς της προτάσεις καὶ τὸ πόρισμα τῶν ἀνακρίσεων εἰς τὴν Βουλὴν ἵνα τὸ ταχύτερον ἀρχίσῃ ἡ δίκη, τοῦτο δὲ διότι ὁ σπουδαιότερος λόγος δι' ὃν ζητεῖται ἡ ἐπ' ἐγγυήσει ἀπόλυσις εἶναι ἡ μακρὰ προφυλάκισις τοῦ τε θιγομένου βουλευτοῦ καὶ τοῦ κατηγόρου καὶ ἡ μὴ ἐκδίκασις τῶν ἀδικημάτων τῆς δικτατορίας. Ἡ δήλωσις αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἔχῃ σημασίαν διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ψηφοφορίας, διότι κατόπιν μιᾶς τοιαύτης ἐπισήμου δηλώσεως δὲν φαντάζομαι ὅτι θὰ ὑπάρχουν ἀκόμη οἱ ἐπιμένοντες διὰ τὴν προσωρινὴν ἐπὶ ἐγγυήσει ἀπόλυσιν τοῦ Ναγκάλου, αἱρομένου τοῦ λόγου δι' ὃν ἐπιμένουν εἰς ταύτην.

Ὁ κ. ***Α. Στρατηγόπουλος*** λέγει ὅτι μέχρι τῆς Δευτέρας ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ δυνηθῇ νὰ καταθέσῃ τὰς ὁριστικάς της προτάσεις.

Ὁ κ. ***Θ. Χαβίνης*** διαφωνῶν πρὸς τὴν πρότασιν περὶ διεξαγωγῆς μυστικῆς ψηφοφορίας λέγει ὅτι ὁ Κανονισμὸς ὁμιλεῖ περὶ μυστικῆς ψηφοφορίας προκειμένου περὶ νομοθετικῆς ἐργασίας καὶ ἐλέγχου, ἐνῷ σήμερον ἡ Βουλὴ ἀσκεῖ καθήκοντα εἰδικοῦ Δικαστηρίου καὶ πρέπει καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην νὰ ἐφαρμόσωμεν τὸν νόμον περὶ εὐθύνης Ὑπουργῶν. Ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ πολιτικῆς δίκης, πρέπει δ' ἕκαστος τῶν κ. βουλευτῶν νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος τῆς γνώμης του καὶ νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν εὐθύνην ταύτης.

Ὁ κ. ***Φ. Μοσχούλας*** λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπεβλήθη καὶ πρότασις ὅπως ὑποβληθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πενθήμερος προθεσμία δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ ψηφοφορία νὰ γίνῃ μυστική.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι δὲν εἶναι σοβαρὰ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ὑποστηριζόντων ὅπως ἡ ψηφοφορία μὴ διεξαχθῇ μυστική. Ὁ Κανονισμὸς τῆς Βουλῆς δὲν κάμνει διάκρισιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἄλλως τε καὶ εἰς τὰ δικαστήρια ἡ γνώμη τῶν δικαστῶν ἐκφέρεται μυστική. Ὡς πρὸς τὸ ἐπιχείρημα ὅτι οἱ ὑποστηρίζοντες τὴν μυστικὴν ψηφοφορίαν μὴ ἔχοντες τὸ θάρρος τῆς γνώμης θὰ ἐπωφεληθοῦν ταύτης ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς τοιοῦτος, ἐὰν ἐπιμένωμεν εἰς τὴν διεξαγωγὴν μυστικῆς ψηφοφορίας τοῦτο πράττομεν διότι εἶναι ρητὴ ἡ διάταξις τοῦ Κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. ***Σ. Σωτηριάδης*** λέγει ὅτι ἐὰν διεξαχθῇ ἡ ψηφοφορία μυστικὴ θὰ καθιερώσωμεν διάφορον τακτικὴν ἀπὸ τὴν μέχρι τοῦδε ἐφαρμοσθεῖσαν ἐπὶ τοιούτων ζητημάτων, διότι καὶ εἰς τὸ ζήτημα Σταμούλη καὶ ὅταν ἐζητήθη ἡ ἐξαίρεσις τῶν κ. κ. Καλκάνη καὶ Τσιτσεκλῆ ἡ ἀπόφασις ἐλήφθη δι' ἀνατάσεως. Καὶ ναὶ μὲν εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Κανονισμὸς ὁρίζει ὅτι ἡ ψηφοφορία νὰ γίνεται μυστική, ἀλλὰ ἐρωτῶ διατί ἔχομεν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά.

Ὁ κ. ***Γ. Καναβάρης*** κηρύσσεται κατὰ τῆς μυστικῆς ψηφοφορίας.

Ὁ κ. ***Γ. Μπακόπουλος*** λέγει ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ ἀναβολὴ εἶναι τὸ ἴδιον μὲ τὴν ἀπόρριψιν τῆς αἰτήσεως τοῦ κατηγορουμένου περὶ προσωρινῆς ἀπολύσεώς του ἐπ' ἐγγυήσει τὸ ζήτημα εἶναι καθαρῶς προσωπικὸν καὶ πρέπει ἡ ψηφοφορία νὰ διεξαχθῇ μυστική. Ἡ ἔννοια τοῦ ἄρθρου 77 τοῦ Κανονισμοῦ δὲν ἐπιδέχεται ἀντίρρησιν. Δὲν εἶναι συνεπῶς ζήτημα θάρρους γνώμης, ἀλλὰ ζήτημα τηρήσεως Κανονισμοῦ.

Μεθ' ὃ καλοῦνται ὡς ψηφολέκται οἱ κ. κ. ***Λούλης, Ἀλεξάτος*** καὶ ***Μτανιᾶς;*** ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ὁποίων διεξάγεται ἡ μυστικὴ διὰ σφαιριδίων ψηφοφορία τοῦ ζητήματος τεθέντος οὕτω·

Οἱ παραδεχόμενοι τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως τῆς Ἀν. Ἐπιτροπῆς ψηφίζουν εἰς τὸ ναί. Οἱ δὲ μὴ παραδεχόμενοι τὴν ἀναβολὴν ψηφίζουν εἰς τὸ ὄχι. Ἐρατωθείσης τῆς ψηφοφορίας καὶ γενομένης τῆς διαλογῆς προέκυψε τὸ ἑξῆς ἀποτέλεσμα. Ἐψηφοφόρησαν ἐν ὅλῳ ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς 97, κατὰ δὲ τῆς ἀναβολῆς 77 Ἐπομένως ἀναβάλλεται ἡ συζήτησις ἐπὶ πενθημέρου μέχρι τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἀνακριτ. Ἐπιτροπῆς.

Διακόπτεται μετὰ τοῦτο ἡ Συνεδρίασις ὥρᾳ 9.30' μ. μ. διὰ τὴν 10.30' μ. μ.

Μετὰ τὴν διακοπήν

Ὥρα 11 καὶ 20' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ προτάξεως τῶν ὑπ' ἀριθ. 260 καὶ 245 νομοσχεδίων.

Πολλοὶ Βουλευταί. Ὄχι, ὄχι.

Ὁ κ. ***Φ. Μοσχούλας*** παρατηρεῖ ὅτι διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Ναυτικοῦ δὲν ὑπεβλήθη νομοσχέδιον περὶ ρυθμίσεως τῶν συντάξεων αὐτῶν. Πρόκειται, λέγει, περὶ ζητήματος δικαίου καὶ προτείνει τὴν πρόταξιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ συντάξεων τοῦ ψηφίσματος τῆς 1 Δεκεμβρίου 1926 περὶ συστάσεως ναυτικῶν συμβουλίων.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης*** λέγει ὅτι πρέπει νὰ χωρίσῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὴν συζήτησιν τῶν νομοσχεδίων κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ κ. ***Χ. Βοζίκης*** δὲν βλέπει τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ἐὰν ἡ Βουλὴ εἶναι σύμφωνος πρὸς τοῦτο. Βεβαίως εἶναι ὀρθὸν ὅτι πρέπει νὰ τηρῆται ἡ σειρὰ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἠδύνατο νὰ ὁρισθῇ ὅπως τὸ νομοσχέδιον ἀναγραφῇ πρῶτον εἰς τὴν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῆς αὔριον. Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς α' κατ' ἀρχὴν καὶ κατ' ἄρθρον συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ συντάξεως διατάξεων τοῦ ψηφίσματος περὶ συστάσεως ναυτικῶν συμβουλίων.

Προκειμένου μετὰ τοῦτο νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ συστάσεως φαρμακευτικῶν συλλόγων ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** παρατηρεῖ ὅτι ὅσα νομοσχέδια ἀνεβλήθησαν πρὸ τῆς διακοπῆς δὲν δύνανται νὰ ψηφισθοῦν μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** παρατηρεῖ ὅτι ἀκριβῶς ἀνεβλήθησαν τὰ νομοσχέδια ταῦτα ἵνα συζητηθοῦν μετὰ τὴν διακοπήν.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** ἐπιμένει ὅτι δὲν δύναται νὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον ἀπόντος τοῦ Ὑπουργοῦ, καθ' οὗ ἐξετοξεύθησαν τόσαι κατηγορίαι.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἐρωτᾷ τὴν Βουλὴν ἂν δέχεται ὅπως τὸ νομοσχέδιον συζητηθῇ ἄμα τῇ ἀφίξει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. ***Ν. Μπακόπουλος*** ἐπιμένει ὅπως τὸ νομοσχέδιον ἀναβληθῇ δι' αὔριον.

Ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ περὶ δασῶν νόμου ὁ κ. ***Δ. Κουτσοπέτσλος*** παρακαλεῖ ὅπως ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διότι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο δὲν εἶναι τὸ ἴδιον μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη ὑπηρεσιακόν.

Ὁ κ. ***Κ. Γόντικας*** λέγει ὅτι ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως ἐξάγεται, συμβαίνει δὲ πολλάκις τοῦτο, ὅτι ἄλλα νομοσχέδια ἔχουν ὑπ' ὄψιν οἱ βουλευταὶ ἄλλα δὲ νομοσχέδια ψηφίζονται καὶ ἀναγράφονται εἰς τὰ πρακτικά. Δι' ἕκαστον νομοσχέδιον κυκλοφοροῦν δύο καὶ τρία ἀντίτυπα, διὰ τῆς μεθόδου τῶν τροπολογιῶν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ κανεὶς τί συζητεῖται. Παρακαλεῖ διὰ τοῦτο τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως ὑπογράφῃ τὰ ψηφιζόμενα σχέδια νόμων.

Ὁ κ. ***Ν. Δορβάρης*** λέγει ὅτι κατόπιν τῶν ἐγερθέντων ἀντιρρήσεων τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ἀναβληθῇ.

Ὁ κ. ***Χ. Ἀλιμανῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας). λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἔχει ὑποβληθῇ ἀπὸ μακροῦ, εἰσήχθη δὲ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐπέφερε τὰς τροποποιήσεις αἵτινες εἶναι ὑπ' ὄψει τῆς Βουλῆς καὶ αἵτινες θὰ τεθοῦν ὡς βάσις τῆς συζητήσεως. Ἐπὶ τοῦ θουμένου ἄρθρου, λέγει, ἔχω νὰ ζητήσω ὅπως διαγραφῇ τοῦτο.

Γίνονται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὰ τὰ ἄρθρα 1, 2, 3, 4, 5 καὶ 6 ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ ἄρθρον 7 διαγράφεται. Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 8.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 9 ὁ κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας ἐὰν εἶναι διατεθειμένος νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν διαγραφὴν αὐτοῦ, εἰς καταφατικὴν δὲ ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ λέγει ὅτι ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης πέρυσι ἦτο 8 δραχμὰς καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ τιμὴ αὕτη ἐνῷ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ τιμὴ αὐτῆς κατῆλθεν εἰς τὰς 3 δραχμάς. Κατὰ τὸν βασικὸν νόμον ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης κανονίζεται διὰ νόμου καὶ βάσει τῆς τιμῆς αὐτῆς κανονίζεται ὁ φόρος. Κατόπιν ὅμως ἐκστρατείας τῶν ρητινοφόρων μερῶν ὁ Ὑπουργὸς ὑπέβαλεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν νομοσχέδιον ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ ἐδέχθη νὰ μειωθῇ ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης καὶ ἐκ παραλλήλου μειωθῇ καὶ ὁ φόρος αὐτῆς. Ἐν συνεργασίᾳ δὲ μεταξὺ Ἐπιτροπῆς καὶ Ὑπουργοῦ κατηρτίσθη τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον. Ἐὰν τώρα ὁ κ. Ὑπουργὸς ζητῇ τὴν διαγραφὴν τοῦ ἄρθρου ματαιώνει ὅλον τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄλλως τε καὶ ἐκ μέρους τῆς ὑπηρεσίας ἔγινε δεκτὸς ὁ ὑποδιασμὸς τῆς τιμῆς τῆς ρητίνης καὶ συνεπῶς καὶ τοῦ φόρου. Καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι ἀκριβὲς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι ἐνῷ πάντοτε αἱ δημοπρασίαι περὶ ρητίνης ἐκυροῦντο μέχρι τῆς 30 Μαρτίου ἔφετος ἐπὶ τῆς προφύλ τῆς ψηφίσεως τοῦ νομοσχεδίου τούτου αἱ δημοπρασίαι ἀκόμη δὲν κατεκυρώθησαν.

Ὁ κ. ***Χ. Ἀλαμανῆς*** λέγει ὅτι εἶναι ἀκριβὲς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεδέχθη τὸ νομοσχέδιον ὡς ἔφερεν ἐνόψιον τῆς Βουλῆς ἀλλὰ ἡ ὑπηρεσία, λέγει, τοῦ Ὑπουργείου μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης καὶ σήμερον εἶναι 8 δραχμαὶ καὶ ὅτι αἱ δημοπρασίαι ἐγένοντο ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς τῆς τιμῆς. Συνεπῶς ἐὰν ἐψηφίζετο τὸ νομοσχέδιον θὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν νέαι δημοπρασίαι. Καταλήγων λέγει ὅτι ἐὰν ἡ Βουλὴ θέλει περισσοτέρας ἔτι πληροφορίας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ νομοσχεδίου.

Δ. Κουτσοπέταλος. Εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ πληροφορίαι τῆς ὑπηρεσίας εἶναι ἀνακριβεῖς, τοῦτο δὲ ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἐκυρώθη ἀκόμη, ὡς καὶ προηγουμένως εἶπον, οὔτε μία δημοπρασία ἐπὶ τῇ προβλέψει ὅτι θὰ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον αὐτό. Βεβαιοῦ ὅμως ὅτι εἶναι ἀνακριβὲς τὸ πραγματικὸν ζήτημα, τὸ ζήτημα δηλαδὴ τῆς τιμῆς τῆς ρητίνης καὶ αὐτὸ παρακαλῶ κ. Ὑπουργὲ νὰ ἐξακριβώσητε ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν.

Ὁ κ. ***Γ. Σίδερης*** προτείνει ὡς μέσην λύσιν ὅπως ἀναγραφῇ διάταξις ἐν τῷ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρῳ δι' ἧς νὰ ἐπιτρέπεται διὰ διατάγματος εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας νὰ κανονίζῃ τὰς τιμάς.

Ὁ κ. ***Δ. Κουτσοπέταλος*** λέγει ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον δὲν θὰ ἐκδώσῃ ποτὲ τὰ διατάγματα, διότι θὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι αἱ δημοπρασίαι κατεκυρώθησαν. Πάντως παρακαλεῖ τὸν κ. Ὑπουργὸν ὅπως ζητήσῃ περισσοτέρας πληροφορίας περὶ τῆς τιμῆς τῆς ρητίνης.

Ὁ κ. ***Χ. Ἀλαμανῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῇ ὅπως καθορισθῇ ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος.

Ὁ κ. ***Μ. Μαντᾶς*** λέγει ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῇ ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης εἰς 3 δραχ. καὶ ἐπὶ τῆς τιμῆς ταύτης νὰ καθορισθῇ ὁ φόρος, διότι ἐπὶ τῇ βάσει τῶν 8 δραχμῶν καθορισμὸς τοῦ φόρου ἀποτελεῖ πραγματικὴν δήμευσιν.

Ὁ κ. ***Γ. Σίδερης*** λέγει ὅτι διὰ Διατάγματος θὰ ὁρισθῇ ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης κατὰ τὸ ἔτος 1928 κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Συμβουλίου τῶν δασῶν.

Ὁ κ. ***Μ. Μαντᾶς*** λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι ἡ σημερινὴ τιμὴ τῆς ρητίνης εἶναι δραχ. 3 καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς ταύτης δέον νὰ καθορισθῇ ὁ φόρος.

Ὁ κ. ***Χ. Ἀλαμανῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι τὸ ζήτημα διακανονίζεται ἂν γίνῃ δεκτὸν ὅπως ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης κανονισθῇ διὰ διατάγματος σύμφωνα μὲ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν θὰ ἔχει ἡ ρητίνη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος.

Ὁ κ. ***Μ. Μαντᾶς*** λέγει ὅτι δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο δεκτὸν διὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος, παρακαλεῖ δὲ ὅπως ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον δι' αὔριον μέχρις ὅτου λάβῃ πληρεστέρας πληροφορίας ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅστις ὁ ἴδιος ὡς Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Γεωργίας εἶχε δεχθῇ νὰ ὁρισθῇ ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης εἰς δραχ. 5.

Ὁ κ. ***Π. Πετρίδης*** λέγει ὅτι καὶ ὁ εἰς 5 δραχ. κανονισμὸς τῆς τιμῆς συνεπιφέρει βαρεῖαν φορολογίαν, ἀλλ' ὅπωσδήποτε ἀνεκτήν. Ὅτι ἡ ὑφισταμένη φορολογία εἶναι βαρεῖα ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ζημιῶν ἃς ὑπέστησαν διάφοροι ἐνοικιασταί. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῆται ὅτι ἡ φορολογία

αὐτὴ δὲν φορολογεῖ μόνον τὴν παραγωγὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἐργασίαν. Πάντως ὁ κ. Ὑπουργὸς ἢ πρέπει νὰ δεχθῇ τὸ ἄρθρον ὡς ἔχει ἢ τὴν ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι ἡ τιμὴ τῶν δασικῶν προϊόντων ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας γίνεται καὶ ἡ φορολογία κανονίζεται κατ' ἔτος, διὰ διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ἐκδιδομένου. Ἤδη ἡ τιμὴ αὐτὴ ἔχει ὁρισθῇ εἰς δραχ. 8 καὶ φαίνεται ὅτι εἶναι ὑπερβολική. Δεδομένου ὅμως ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει ἀντιθέτους ὑπηρεσιακὰς πληροφορίας ἐὰν ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἡ ἐλευθερία ὅπως δι' εἰδικοῦ διατάγματος κανονισθῇ ἐκ νέου ἡ τιμὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς πραγματικῆς τοιαύτης.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) ποιεῖται τὴν δήλωσιν ὅτι προκειμένου νὰ ἐκδοθῇ τὸ διάταγμα τοῦ διακανονισμοῦ τῆς τιμῆς τῆς ρητίνης ἐὰν ζητήσῃ προηγουμένως πληροφορίας καὶ ἀπὸ τὰ ἐπιμελητήρια καὶ ἀπὸ τοὺς βουλευτὰς τῶν ρητινοπαραγωγῶν μερῶν.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ διευκολύνῃ τὴν ὑπόθεσιν ἡ ἀποδοχὴ τροπολογίας καθ' ἣν ἡ τιμὴ τῆς ρητίνης διὰ τὸ τρέχον ἔτος κανονίζεται διὰ διατάγματος ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου, ἐπαναλαμβανομένων τῶν δημοπρασιῶν ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς μεταβολῆς ταύτης ἤθελε ὑπάρξει τοῦτο ἀναγκαῖον.

Χ. Ἀλαμανῆς. (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι ἡ προσθήκη ἡ τελευταία παρέλκει, ἐφ' ὅσον ἔχει ὁ Ὑπουργὸς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπικυρώσῃ ἢ ὄχι τὴν δημοπρασίαν.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὴ ἡ τροπολογία τοῦ κ. Σίδερη ὡς καὶ τὸ ἄρθρον 9 ὡς ἐτροπολογήθη.

Γίνεται ὡσαύτως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 10.

Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11 ὁ κ. **Μ. Παντᾶς** ζητεῖ τὴν διαγραφὴν τῆς τελευταίας παραγράφου διότι ὑπῆρξαν διάφοροι οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν συμβάσεις παρὰ τὸν νόμον ἤδη δὲ ἐρχόμεθα καὶ νομιμοποιοῦμεν τὰς παρανόμους ταύτας συμβάσεις.

Ὁ κ. **Θ. Χαβίνης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον ἐχαρακτηρίσθη ὡς ὑπηρεσιακόν, ἐνῷ ἐκ τῆς συζητήσεως ἀποδεικνύεται ὅτι δὲν πρόκειται περὶ τοιούτου νομοσχεδίου, καὶ παρακαλεῖ ὅπως τὸ νομοσχέδιον συζητηθῇ εἰς δύο ἀναγνώσεις.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) λέγει ὅτι οὐδεμίαν ἔχει ἀντίρρησιν νὰ συζητηθῇ τὸ νομοσχέδιον εἰς δύο ἀναγνώσεις.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** λέγει ὅτι κατὰ τὸν ἰσχύοντα δασικὸν κώδικα ὅταν μία κοινότης ἔχει δάσος συνιδιόκτητον διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἐκμετάλλευσις πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνα τὰ 5)6 τῆς ὁλότητος τῶν κατοίκων πρὸς τοῦτο. Ἀλλ' ὁ νόμος ὁμιλεῖ διὰ τὰ δάση τὰ ἀνήκοντα εἰς τὰς κοινότητας κατὰ πλήρη κυριότητα.

Ἡ διάταξις αὕτη φρονεῖ ὅτι πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐπεκτεινομένη καὶ διὰ τὰ ὑπὸ διακατοχήν.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** παρακαλεῖ νὰ θεωρηθῇ ἡ παροῦσα συζήτησις ὡς πρώτη συζήτησις ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, νὰ ἐπακολουθήσῃ δὲ καὶ δευτέρα τοιαύτη ἵνα μὴ ὑπάρξῃ οὐδεμία ἀμφισβήτησις ἐπὶ οὐδενὸς σημείου.

Ὁ κ. **Γ. Σίδερης** παρατηρεῖ ὅτι ἀφοῦ οὐδεμία ἀντίρρησις ὑπάρχει διὰ τὰ 5)6 ὅπως καὶ τὰ ὑπὸ διακατοχὴν θεωρηθῶσι ὑπὸ τὴν αὐτὴν μοίραν τελοῦντα ὡς καὶ τὰ κατὰ πλήρη κυριότητα θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναπτυχθοῦν ἤδη αἱ ὑπάρχουσαι ἀντιρρήσεις διὰ τὰ 2)3.

Ὁ κ. **Α. Ψάρας** δὲν φαντάζεται ὅτι θὰ ὑπάρξῃ τις ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ ὥστε θὰ θελήσῃ νὰ νομιμοποιήσῃ πράξεις παρανόμους.

Ὁ κ. **Χ. Ἀλαμανῆς** λέγει ὅτι δὲν φαντάζεται ὅτι θὰ ὑπάρχουν συμβάσεις ἐνοικιάσεων μὲ τὰ 2)3 τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος ἐφ' ὅσον δὲν ἐπέτρεπε τοῦτο ὁ νόμος.

Ὁ κ. **Π. Ἀλεξανδρῆς** λέγει ὅτι ὅλοι ἐδέχθημεν καὶ εἶναι λογικὸν τοῦτο ὅπως τὰ 2)3 διοικοῦν τὰ τῆς κοινότητος. Ἐὰν λέγει ζητοῦμεν νὰ ἰσχύσῃ ἀναδρομικῶς ἡ διάταξις εἰς τοῦτο ἐπιμένομεν, διότι ἂν δὲν γίνῃ τοῦτο θὰ ἀκυρωθοῦν ὅλαι αἱ ὑπάρχουσαι συμβάσεις, θὰ ματαιωθῶσι δὲ ὅλα τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα δυνάμει τῶν συμβάσεων τούτων ἤρχισαν νὰ γίνωνται εἰς τὰς Κοινότητας.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δι' ἀναστάσεως δεκτὸν τὸ ἄρθρον 11 ὡς ἐτροπολογήθη ὑπὸ τοῦ πρώην Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας κ. Γ. Ἐξαντάρη ὡς καὶ τὸ σύνολον τοῦ Νομοσχεδίου εἰς πρώτην συζήτησιν.

Ἐπὶ τῆς μόνης συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1925 περὶ κυρώσεως τοῦ Νομ. Διατάγματος περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τοῦ τελωνειακοῦ Κώδικος κ.λπ.

Ὁ κ. **Γ. Σικιλῆς** λαμβάνων τὸν λόγον λέγει ὅτι θεωρεῖ καθῆκον νὰ συγχαρῇ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διότι ἐδέχθη τὰς προτάσεις τῆς ἐπιτροπῆς καταλυούσας τοὺς πολλαπλοῦς θεσμοὺς τῶν ὑπηρεσιῶν. Ἀλλ' ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν ἐπροχώρησεν ὡς ὤφειλε νὰ προχωρήσῃ καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὰς διὰ τοῦ ἄρθρου 2 καθοριζομένας ποινὰς διὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἐμπορεύματος παρὰ τῶν ἐμπόρων ἐκ τῆς ἀποθήκης ἄνευ ἀναγγελίας πρὸς τὴν Τελωνειακὴν ἀρχήν. Τὸ ἐν τοιαύτῃ λέγει, περιπτώσει πρόστιμον θὰ ὤφειλε νὰ περιορισθῇ εἰς ὡρισμένα ὅρια καὶ θὰ ἐπρότεινε νὰ ὁρίζεται ἀπὸ 5.000 δραχ. μέχρι 100.000 δραχμῶν.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Αἱ τελωνειακαί, λέγει, παραβάσεις κατὰ τὰς τελωνειακὰς νομοθεσίας ὅλων τῶν Κρατῶν εἶναι τυπικαί. Δὲν ἐξετάζεται ἡ πρόθεσις καὶ λίαν ὀρθῶς ἐπαπειλοῦνται βαρεῖαι ποιναὶ ἀκόμη προληπτικὸν χαρακτῆρα. Ὁ κώδιξ ὁ ἰδικός μας ἔχει καὶ οὗτος βαρεῖας ποινὰς κατ' ἀπομίμησιν καὶ ἡ βαρύτης αὕτη ἀνεγνωρίσθη καὶ παρ' ἡμῶν καὶ ἐμειριάσαμεν ἔστω καὶ μερικῶς κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτάς. Διαφωνῶ ὅμως πρὸς τὴν ἀντίληψιν τοῦ κ. Σακαλῆ περὶ εὐρυτέρων παραχωρήσεων, διότι ἤδη κατηργήσαμεν τὴν ποινικὴν δίωξιν καὶ δίδομεν 48ωρον προθεσμίαν πρὸς τὸν ἔμπορον διὰ νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν παράλειψίν του. Ἐπίσης ἐμειριάσαμεν καὶ τὸ πρόστιμον ὁρίζοντες ἀνώτατον ὅριον τὸ πενταπλάσιον τοῦ τέλους καὶ κατὰ τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῦ ἐπετρέψαμεν τὴν προσφυγὴν εἰς τὸ δικαστήριον τῶν φορολογικῶν παραβάσεων. Ἔχομεν τὴν γνώμην, ἐπιλέγει, ὅτι πάντως αἱ συνέπειαι τῶν παραλείψεων δέον νὰ διατηρηθοῦν βαρεῖαι διότι δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὰς ἀνακαλύπτωμεν ὅλας.

Ὁ κ. **Α. Ἀγγελόπουλος** λέγει ὅτι πρέπει τὸ ὅριον τῶν 5,000 δραχ. νὰ μειωθῇ διότι ἐνδεχόμενον τὸ πενταπλάσιον τοῦ τέλους νὰ εἶναι ὀλιγώτερον.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δηλῶ ὅτι καὶ ἡ ἐμπορικὴ ἀντιπροσωπεία προσελθοῦσα σήμερον εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μοὶ ἐδήλωσεν ὅτι ἀποδέχεται τὴν διατύπωσιν περὶ ἧς ὡμίλησα.

Ὁ κ. **Γ. Σακαλῆς** λέγει ὅτι πάντοτε ὁ ἐμπορικὸς κόσμος μὲ πολλὴν συστολὴν ζητεῖ παραχωρήσεις. Ἀλλὰ ἡ διατήρησις βαρειῶν ποινῶν εἶναι προφανὲς ὅτι ἐκατονταπλασιάζει τὰς ζημίας τοῦ Δημοσίου, διότι ἐλαι αἱ ποιναὶ αἱ ἐπιβαλλόμεναι παρὰ τοῦ τελωνειακοῦ κώδικος εἶναι τόσον αὐστηραὶ ὥστε κατήντησαν ἀνεφάρμοστοι εἰς τρόπον ὥστε οἱ δικασταὶ ἀναγκάζονται νὰ ἐφαρμόζουν τὴν διάταξιν τοῦ προστίμου τῶν δραχ. 50—1000.

Α. Μιλωνές (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἀφοῦ δὲν ἐφαρμόζονται τότε ἂς μείνουν τοὐλάχιστον ὡς φόβητρον.

Γ. Σακαλῆς. Δυστυχῶς οἱ ἀνίσχυροι καὶ ἀνίκανοι νὰ ἀμυνθοῦν μόνον αὐτοὶ θὰ καταδικάζωνται.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Σᾶς εἶπα τὴν γνώμην ἣν μοὶ ἐδήλωσε σήμερον ἀντιπροσωπεία ἐμπόρων περὶ τῆς τροποποιήσεως.

Γ. Σακαλῆς. Οἱ ἔμποροι εἶναι τόσον συνεσταλμένοι καὶ φειδωλοὶ εἰς τὰς ἀξιώσεις των ὥστε οὐδεὶς ἐζήτησε ποτὲ τὴν κατάργησιν τοῦ λαθρεμπορικοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ἀνωτέρω παραβάσεων.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νὰ δεχθῶμεν τότε τὸ τετραπλάσιον.

Γ. Σακαλῆς. Ὄχι, νὰ τεθῇ ὡρισμένον ὅριον. Συνεχίζων

λέγει, ὅτι διὰ τοῦ ἄρθρου 10 λαμβάνεται εἰδικὴ πρόνοια διὰ τὰς τελεσθείσας μέχρι σήμερον παραβάσεις. Ἀλλὰ ἡ πρόνοια αὕτη δὲν ἐκτείνεται καὶ δὲν συμπεριλαμβάνει τὰς ἀνεκτελέστους ἀποφάσεις, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὡρισμένον μέγιστον ὅριον.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ὀλιγώτερον τοῦ 4πλασίου δὲν δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν.

Ὁ κ. **Σπετσιώτης** νομίζει, λέγει, ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς πρέπει νὰ δεχθῇ καὶ ἄλλας ἐπιδεδλημένας τροποποιήσεις διότι ἐκεῖναι τὰς ὁποίας ἔκαμε δεκτὰς ἀποτελοῦν μὲν διευκολύνσεις τοῦ ἐμπορίου ἀλλ' ὄχι ἐκείνας αἵτινες εἶνε ἐπιδεδλημένον νὰ δοθοῦν εἰς αὐτὸ πρὸς ἀνακούφισίν του, δεδομένου ὅτι αἱ περισσότεραι διώξεις καὶ παραδάσεις προέρχονται μᾶλλον ἐκ τῶν ἀτελειῶν καὶ ἀνεπαρκειῶν τῶν τελωνείων ὡς τὸ τοῦ Πειραιῶς. Συνεχίζων ὑποστηρίζει τροπολογίαν εἰς τὸ ἄρθρον 3 προδλέπουσαν περὶ τῆς ἀπαλλαγῆς ὀλίγων ἀτόμων ἄτινα ἐξ ἀγνοίας ὑπέπεσαν εἰς παραδάσεις τῶν τελωνειακῶν νόμων. Πρόκειται, λέγει, περὶ τῶν γνωστῶν ἀδειῶν ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς οἰκοδομησίμων ὑλῶν τοῦ συνοικισμοῦ Κυπριάδη, σχετικῶς μὲ τὰς ὁποίας ἐνῷ πλεῖστοι κατηγορηθέντες διὰ καταστρατηγήσεις αὐτῶν ἀπηλλάγησαν, ἐν τούτοις ἄλλοι μικρέμποροι ὅ τὸν ἀριθμὸν δὲν ἀπηλλάγησαν καθ' ἣν στιγμὴν ἄλλοι μεγαλόσχημοι καὶ βαρυνόμενοι διὰ μεγάλα ποσὰ διέφυγον καὶ ἀπηλλάγησαν.

Ν. Καμπανῆς. Διέφυγον τὰ 9)20.

Σπετσιώτης. Καὶ ἔμειναν ἐλάχιστοι βαρυνόμενοι μὲ ποσὸν 15.000.

Χ. Βοζίκης. Ἐὰν πρόκειται περὶ ποινῶν νόμου καταργηθέντος ἡ περίπτωσις περὶ ἧς ὁμιλεῖ ὁ κ. Σπετσιώτης πρέπει νὰ γείνῃ δεκτή.

Ὁ κ. **Ι. Σπετσιώτης** λέγει ὅτι ἐκτὸς τούτου πρόκειται καὶ περὶ ἀσημάντου ἐπιδαρύνσεως ὄχι μεγαλειτέρας τῶν 15.000 δραχμῶν. Συνεχίζων ἀναπτύσσει ἑτέραν τροπολογίαν του ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ τελωνειακοῦ κώδικος, ὅπερ καθιστᾷ ὑπεύθυνον ἐν περιπτώσει λαθρεμπορίας τοῦ πλημμήματος καὶ τὸν πλοιοκτήτην. Αὕτη, λέγει, εἶνε διάταξις ληφθεῖσα ἐκ παλαιῶν κωδίκων, εἶνε ἀναχρονιστική, ἄδικος καὶ καταθλιπτικὴ τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, δυσχεραίνουσα μαζὶ μὲ τὰ τόσα ἄλλα μετ' αὐτῆς βάρη τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς καὶ ἐφ' ἧς εἶνε γνωστὸν πόσας ἐλπίδας στηρίζει τὸ κράτος. Διὰ τῆς τροπολογίας ἣν ὑποστηρίζω πᾶς ἐφοπλιστὴς παύει νὰ εἶνε ἀλληλέγγυος τοῦ πλημμήματος ἐφόσον δὲν συμπεριλαμδάνονται εἰς αὐτὸ ἄτομα ὑποπεσόντα εἰς λαθρεμπορίας. Διὰ τῆς οὕτωσι διατυπώσεως καὶ τὸ Κράτος ἐξασφαλίζεται καὶ ὁ ἄξιος πάσης ὑποστηρίξεως ἐφοπλιστὴς δὲν καταδυναστεύεται. Σχετικῶς, ἐπιλέγει, μὲ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς περὶ τῆς σκοπιμότητος τῶν μεγάλων ποινῶν δὲν εἶνε βάσιμοι αἱ ἐλπίδες τὰς ὁποίας στηρίζει ἐπ' αὐτῶν διότι αἱ μεγάλαι ποιναὶ ὡς ἀνεφάρμοστοι εἶνε μᾶλλον ἐπιζήμιοι.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Δὲν δύναμαι λέγει νὰ δεχθῶ τὴν τροπολογίαν ταύτην. Ὁ νόμος καθορίζει ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ πλοιοκτήτου κρίνεται παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἐνδεχόμενον νὰ ἦτο καὶ ἀποτέλεσμα ἐπιρροῶν, ὡρίσαμεν ὅτι τοιαύτην ἀπαλλαγὴν δύναται νὰ τὴν κάμῃ καὶ ἡ τελωνειακὴ ἀρχὴ καὶ κατὰ δεύτερον βαθμὸν τὸ δικαστήριον τῶν φορολογικῶν παραδάσεων. Ἐπίσης τὴν τροπολογίαν περὶ ἀτελῶν ἀδειῶν περὶ ἧς ὡμίλησεν ὁ προλαλήσας δὲν θὰ τὴν δεχθῶ, διότι ἂν ἀπηλλάγησαν ἄλλοι παρατύπως δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐπαναλάδωμεν τὴν παρατυπίαν.

Δ. Μπούκουρας. Δὲν ζητοῦμεν τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τοῦ τέλους ἀλλὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς διοικητικῆς καὶ ποινικῆς διώξεως.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν). Τοιαύτη πρόνοια θὰ ἠδύνατο νὰ ληφθῇ εἰς τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐμπράκτου μετανοίας.

Ι. Σπετσιώτης. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τονίζω, ὅτι ἡ εὐθύνη τοῦ πλοιοκτήτου ἐν περιπτώσει λαθρεμπορίου τοῦ πληρώματος ὀφείλει νὰ καταργηθῇ διότι ἀντιθέτως ἡ διατήρησις αὐτῆς ἀποτελεῖ ταλαιπώρησιν ἀδίκων τῶν πλοιοκτητῶν διὰ παραδάσεις τρίτων κατὰ παράδασιν πάσης ἀρχῆς δικαίου.

(Φωναὶ ἐκ τῆς Ἀριστερᾶς). Νὰ ἀναδληθῇ τὸ νομοσχέδιον.

Ὁ κ. **Ν. Δρδίρης** λέγει ὅτι ὡρισμέναι λαθρεμπορίαι διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἀμνηστεύονται, ὡς διὰ τοῦ ἄρθρου 4 ἐνῷ ἀλλαχοῦ διατηροῦνται ποιναὶ ἐξοντωτικαὶ προκειμένου περὶ παραλείψεων αἵτινες εἶναι ζήτημα ἂν εἶναι κἂν οὔτε παραδάσεις. Εἰς τὴν Θεσ)νίκην φερ' εἰπεῖν ἐπετράπη ἀπὸ ἐτῶν ἡ ἀτελὴς εἰσαγωγὴ οἰκοδομησίμων ὑλικῶν διὰ τοὺς θέλοντας νὰ οἰκοδομήσουν λαμβανομένης παρὰ τοῦ τελωνείου πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ δημοσίου καὶ τραπεζιτικῆς ἐκάμη ἐγγυήσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι σχεδὸν προπληρωμένοι καὶ τὸ τέλος ἂν τυχὸν ἐμεσολάδει καταστρατήγησις. Ἐὰν ἐκ τῆς καταμετρήσεως μετὰ τὴν οἰκοδόμησιν ἐξακριδωθῇ ὅτι εἰσῆλθον καὶ καταναλώθησαν ὑλικὰ ἔστω καὶ ἐλάχιστα περισσότερα τῶν δηλωθέντων ἀντὶ οἱ εἰσαγωγεῖς νὰ κληθοῦν καὶ συμπληρώσουν τὸν φόρον καταδιώκονται ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ καὶ ἤδη ὁ ἀριθμὸς σχεδὸν ἀριθμὸς τῶν ἀνοικοδομησάντων εἶναι ὑπόδικοι ἢ κατάδικοι ἐπὶ λαθρεμπορίᾳ διὰ τὴν ἀσήμαντον ταύτην παράδασιν.

Ν. Βλέντζας (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Τὸ παράπονον αὐτὸ μοὶ διετυπώθη καὶ διὰ τοῦ ἐμπορικοῦ ἐπιμελητηρίου Θεσ)νίκης καὶ τὸ εὐρον δίκαιον καὶ πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν.

Ν. Δαρδέργης. Μάλιστα καὶ τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ ἀφορᾷ ἡ τροπολογία τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ δεχθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.

Α. Παπαναστασίου Συνιστᾷ ὡσαύτως τὸ δίκαιον τῆς ἀνωτέρω περιπτώσεως διότι προφανῶς δὲν πρόκειται περὶ παραδάσεως.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ συμπεριλάδωμεν ἀσχέτους μὲ τὸ νομοσχέδιον περιπτώσεις.

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι τὰ ὑλικὰ οὐσὲ εἰσήχθησαν ἀτελῶς.

Ὁ κ. **Ν. Δαρδέργης** δευτερολογῶν παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ τροπολογία του διὰ τοὺς καταδικασμένους εἰσαγωγεῖς Θεσσαλονίκης.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἰς ἄλλο νομοσχέδιον.

Σ. Σωτηριάδης. Ὁ νόμος, λέγει, ὁ τελωνειακὸς εἶναι αὐτόγραμμα τερατώδης καὶ ἀντιστρατευόμενος εἰς κάθε ἰδέαν δικαίου. Προφυλακίζει ἀσχέτως ποσοῦ, δὲν ἐπιτρέπει προσωρινὴν ἀποφυλάκισιν, ἡ ἔφεσις δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν καὶ εἰς τὸ τέλος καθιερώνεται ἡ ἐπ' αὐτοφώρῳ διαδικασία καὶ δι' αὐτὰ ἀόμη τὰ κακουργήματα, ἐὰν λέγει εἶναι ἀνατροπὴ ὅλων τῶν διατάξεων τῆς ποινικῆς διικονομίας. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ ὅτι διὰ κακούργημα θὰ ἀχθῇ τις καὶ θὰ δώσῃ λόγον κατὰ τὴν διαδικασίαν τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι κατετέθη πρότασις περὶ ἀναδολῆς τοῦ νομοσχεδίου δι' ὀνομαστικῆς ψηφοφορίας.

Ὁ κ. **Κ. Καλκάνης** λέγει ὅτι δὲν θὰ δοθῇ εἰς οὐδένα λαθρέμπορον ἀσυδοσία καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ ὁ τελευταῖος ἀγρότης σύρεται εἰς τὰς φυλακὰς διὰ 10 δραχμάς, δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς τοὺς μεγαλεμπόρους τοῦ Πειραιῶς νὰ ζημιώνουν τὸ Δημόσιον.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν θὰ ἤμην, λέγει, διατεθειμένος νὰ δεχθῶ, πέραν τῶν τροπολογιῶν τὰς ὁποίας ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ δεχθῶ, οὐδεμίαν ἄλλην ἐκ τῶν ὑποδληθεισῶν τροπολογιῶν, τὸ μὲν διότι δὲν ἔχουν αὐτὰ σχέσιν μὲ τὸ νομοσχέδιον τὸ δὲ διότι δὲν ἤμην ὥρμος ἀπόψε νὰ λύσω τόσον σπουδαῖα θέματα ὡς τὸ ἀναπτυχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Σωτηριάδη. Ἐὰν ἡ Βουλὴ εἶναι διατεθειμένη νὰ ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον ἄνευ τροπολογιῶν ἔχει καλῶς ἄλλως δὲ ἀναδληθῇ τοῦτο.

Ὁ κ. **Ν. Καμπάνης** λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον πρέπει νὰ ψηφισθῇ. Βεβαίως οὐδεὶς πρέπει νὰ ὑποστηρίζῃ τὸ λαθρεμπόριον ἀλλὰ εἶναι ἐπίσης ὑποχρέωσις τῆς Βουλῆς νὰ προστατεύσῃ τὸ ἐμπόριον. Καὶ ἐγὼ ἐδυσπίστουν κατ' ἀρχὰς πρὸς τὸ νομοσχέδιον ὅλον ἐφ' ὅσον Ἐπιτροπὴ παρουσιασθεῖσα πρὸς ἐμὲ μοῦ ἀνέτυξεν ὅτι εἶναι ζήτημα ἀπολύτου ἀνάγκης διὰ τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον ἡ ψήφισις τοῦ νομοσχεδίου, πρέπει νὰ ψηφισθῇ τοῦτο διὰ νὰ μὴ ἐπέλθουν καταστροφαί.

Δὲν ὑποστηρίζω ἤδη κατὰ τὴν παροῦσαν συζήτησιν τὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον μετ' ἄλλων συναδέλφων ἐφ' ὅσον ἐδήλωσεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι δὲν δέχεται ταύτην ὡς μὴ ἔχουσαν σχέσιν μὲ τὸ ψηφιζόμενον νομοσχέδιον. Ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπάρξῃ δικαιοσύνη πρέπει καὶ εἷναι ἠθικῶς ἐπιβεβλημένον νὰ φέρῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης πρὸς ψήφισιν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν αὐτῶν τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀνωνύμων ἑταιρειῶν τὸ ὁποῖον τοῖς μέχρι τοῦδε ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Δικαιοσύνης καὶ τὸ ὁποῖον ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ συζητήσῃ καὶ ψηφίσῃ ἐλευθέρως. Καταλήγων παρακαλεῖ τοὺς κ. Βουλευτὰς τοὺς ὑποβαλόντας τὴν πρότασιν περὶ ἀναβολῆς νὰ μὴ ἐπιμείνουν εἰς ταύτην ἵνα ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον χάριν τοῦ ἐμπορίου καὶ αὐτῶν τούτων τῶν συμφερόντων τοῦ Δημοσίου.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας**. (Ὑπ. Ἐθν. Οἰκ.) λέγει ὅτι οἱ ἔμποροι τοῦ Πειραιῶς τὸν ἐπεσκέφθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον του καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ συστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως ψηφίσῃ τὸ Νομοθετικὸν τοῦτο διάταγμα μὲ τὴν τροποποίησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ τὴν ὁποίαν ἀπεδέχθη ὁλόκληρος ὁ ἐμπορικὸς κόσμος πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ ἐμπορίου. Οἱ ἀποθῆκαι, λέγει, τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς διὰ τὸ διαμετακομιστικὸν ἐμπόριον καὶ τὰ ἐμπορεύματα ἀσφαλίζονται εἰς ἰδιωτικὰς ἀποθήκας, συνεπῶς ὅλαι αἱ αὐστηραὶ διατάξεις περὶ τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου δὲν ἔχουν θέσιν, διότι ἅπαντες τοὺτους τοὺς λόγους παρακαλῶ τὴν Βουλὴν ὅπως ψηφίσῃ τὸ νομοσχέδιον.

Π. Τσαλδάρης. Τὸ νομοσχέδιον, λέγει, προεκάλεσεν εὐρεῖαν συζήτησιν καὶ ὀλίγον θυελλώδη. Τοῦτο εἶναι συνέπεια καὶ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ψηφίζεται τοῦτο διότι θὰ ψηφισθῇ ἐφ' ἅπαξ, ἐνῷ ἂν ἦτο κανὼν νομοσχέδιον καὶ ἐπρόκειτο νὰ ψηφισθῇ δὶς κατὰ τὴν πρώτην συζήτησιν θὰ ἐλάμβανεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπ' ὄψει τὰς ὑποδειχθείσας τροπολογίας καὶ κατὰ τὴν δευτέραν συζήτησιν θὰ συνεζητεῖτο τὸ νομοσχέδιον ἠκριβέστερον. Ἀλλοίμονον τὸ νομοσχέδιον ἔχει εὐεργετικὰς διατάξεις διὰ τὸ ἐμπόριον οὐχ ἧττον παρατηρεῖται ἀνάστατος ἐν αὐτῷ καὶ εἰς πολλὰς διατάξεις του εἶναι ἀνεπιεικές. Ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν θέλει νὰ κάμῃ δεκτὰς τὰς τροποποιήσεις αἵτινες ἔγιναν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς εἶναι ἡ τοποποίησις ὅσον ἀφορᾷ τὰ λαμβανόμενα ἐκ τῶν ἀποθηκῶν ἐμπορεύματα αἵτινες εἶναι ἀποθῆκαι ἰδιωτικαί.

Γ. Σακαλῆς. Ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ θίγονται τὰ θέματα ἅτινα ἐξήτασεν ἡ Ἐπιτροπή.

Π. Τσαλδάρης. Ἐν τῷ νομοσχεδίῳ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ περιλαμβάνονται, ἀλλὰ αἱ διατάξεις εἶναι αὐστηρότεραι καὶ εἶναι ἐλάχιστα ἀνακουφιστικαὶ διὰ τὸ ἐμπόριον.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν). Εἶπα ὅτι δέχομαι ἀπὸ 5.000 δραχ. μέχρι τοῦ τετραπλασίου καὶ τὴν διάταξιν ταύτην οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἔμποροι τὴν ἐδέχθησαν δι' ἐπιτροπῆς ὅτε ἐξήτασα τὸν ἐμπορικὸν κόσμον τοῦ Πειραιῶς.

Π. Τσαλδάρης. Ἤλθον εἰς τὴν Βουλὴν ἔμποροι καὶ μοῦ ἀνέφερον ὅτι τὸ νομοσχέδιον ὡς εἶναι, ὄχι μόνον τοὺς ζημιοῖ ἀλλὰ καὶ ἀντιστρέφει τελείως τὰ μέχρι σήμερον γινόμενα. Μέχρι σήμερον ἐπεκράτει ἡ ἑξῆς κατάστασις. Ἀποθήκευον τὰ ἐμπορεύματα οἱ ἔμποροι εἰς τὰς ἀποθήκας των, εἶχον δὲ ἐλευθερίαν τινὰ καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ἐπιθεωρήσῃ τὰς ἀποθήκας ὁ τελώνης του, εἰδοποίει ἀπὸ τὴν προηγουμένην καὶ ἐκανόνιζον οὗτοι τὰς δοσοληψίας των πρὸς τὸ δημόσιον οὕτως ὥστε νὰ μὴ ὑφίστανται τοῦτο οὐδεμίαν ζημίαν. Τώρα τί συμβαίνει; Ἂν ἀναλάβουν ἐμπόρευμα καὶ δὲν πληρώσουν ἐκ τῶν προτέρων θὰ πληρώνουν καὶ πρόστιμον.

Α. Μυλωνᾶς (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν). Πληρώνουν ἤδη πρόστιμον τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἐλάφρυνα.

Μ. Τσαλδάρης Ἐπιμένετε νὰ νομίζετε ὅτι ἔχετε ἀποθήκας καὶ ὅτι ὁ νόμος τὸν ὁποῖον ἐψηφίσατε εἰς τὸ χαρτὶ ἐφαρμόζεται ἐνῷ οἱ τελωνειακοὶ ὑπάλληλοι δὲν ἐφαρμόζουν τοὺς νόμους αὐτούς. Τὸ ζήτημα τῶν ἀποθηκῶν πρέπει νὰ κανονισθῇ κατὰ τὸν δυνατὸν τρόπον. Δι' αὐτὸ πρέπει νὰ δεχθῆτε τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἐπέφερεν ἡ ἐπιτροπὴ σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο, αἵτινες εἶναι ἀπολύτως δεδικαιολογημέναι. Παρακαλῶ συνεπῶς νὰ λάβητε ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς τροπολογίας καὶ νὰ φέρετε ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ μὴ συμβῇ ὥστε νὰ παρουσιάσῃ συμφέροντα ἅτινα εἶναι σκάνδαλον καὶ ἀναγκαῖον νὰ γίνουν δεκτά.

Α. Μυλωνᾶς. (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν). Τὸ νομοσχέδιον περιελάβομεν ὅλας τὰς δυνατὰς διατάξεις ὑπὲρ ἀνακουφίσεως τῶν ἐμπόρων. Ἠκούσθησαν ὅμως δύο ἀντίθετοι γνῶμαι, ἄλλοι μὲν ἐμέμφθησαν τὸ νομοσχέδιον ὡς χαριστικὸν καὶ ἄλλοι ἐμέμφθησαν τοῦτο διότι δὲν παρέχει ἀσφαλῆ ἀνακούφισιν εἰς τὸ ἐμπόριον. Δὲν ἔχω ἀντίρρησιν νὰ ἀναβληθῇ καὶ νὰ ματαιωθῇ τὸ νομοσχέδιον, ἐγὼ ὅμως εἶχα καθήκον νὰ ὑποβάλω τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὁποῖον παρέχει στοιχειώδη ἀνακούφισιν, εἰς τὸ ἐμπόριον. Ἂν ζητῆτε πλείονα τῶν ὅσων θέλω νὰ δεχθῶ τὰ φάσωμεν εἰς τὴν ματαίωσιν. Ἐν θέλω νὰ τονίσω, ὅτι ἡ διάταξις δι' ἧς, ὡς λέγετε, παρέχεται ἀμνηστεία ἀσφαλὼς παρεξηγήθη ἐξ ἀγνοίας τῶν πραγμάτων. Ὁ κ. ἀρχηγὸς τοῦ λαϊκοῦ κόμματος εἶπε διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ὅτι οὔ ε κἂν διοικητὸν πρόστιμον θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιβληθῇ. Ἐγὼ δὲν φθάνω ἕως ἐκεῖ, θέλω ἕνα φόβητρον καὶ δι' αὐτοὺς ὁπότε ἐὰν δὲν ἔωμεν διὰ τοὺς παραβάτας οὐδεμίαν μέτρα αἱ παραβάσεις θὰ αὐξηθοῦν. Συνεχίζων ἀναπτύσσει τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀποθηκεύονται τὰ ἐμπορεύματα εἰς τὸν Πειραιᾶ. Ὑπῆρχεν εἷς νόμος ὅστις ὥριζε ὅτι ὁ ἔμπορος ἀποθηκεύων τὰ ἐμπορεύματά του χρεώνεται εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ Τελωνείου παρέχων συγχρόνως ἕνα ἀντίχρεων ἐγγυητήν, ἐφόσον δὲ ὑπάρχει ἀξιόχρεως ἐγγυητὴς ἀσφαλῶς δὲν ἔχει νὰ διακινδυνεύσῃ οὐδὲ ἓν λεπτὸν ἀπὸ τὸ δημόσιον. Ἐπὶ 10ετίαν δὲν συνεβη εἰμὴ ἅπαξ ἀδίκημα τοιοῦτον. Εἷς ἔμπορος, ἀποθηκεύσας μεγάλας ποσότητας ἐμπορίου καὶ ἀποσύρας αὐτάς, ἀπέδρασεν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, συνελήφθη ὅμως ὁ ἐγγυητὴς καὶ τὸ Δημόσιον δὲν ἐζημιώθη τίποτε, λόγῳ ὅμως τοῦ μοναδικοῦ αὐτοῦ παραδείγματος ἐγένετο αὐστηροτάτη διάταξις ἥτις ὡς ἐχαρακτήρισεν ὡς λαθρεμπόρους ἄνευ οὐδεμιᾶς προθεσμίας. Ἐφθασε δηλαδὴ ὁ νόμος εἰς σημεῖον παράνομον. Διεμαρτυρήθημεν οἱ ἔμποροι, οὕτινες ἐζητήσαμεν νὰ ἐπαναφέρωμεν τὸν παλαιὸν νόμον, οὕτω δὲ καὶ ἐπράξαμεν. Ἐὰν ἡ Βουλὴ εἶνε διατεθειμένη νὰ δεχθῇ τὸ νομοσχέδιον ἔχει καλῶς· εἰ δ' ἄλλως ἐγὼ ἔπραξα τὸ καθῆκόν μου.

Π. Τσαλδάρης. Λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς κατέληξε μὲ μίαν ἀπειλὴν πρὸς τὴν Βουλὴν μὴ ὀφειλομένην. Διότι ἂν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔχει τὴν κοινοβουλευτικὴν πλειοψηφίαν δὲν δύναται παρὰ νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς εὐκολίας τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος εἰσηγήθη. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ, λέγει, ἱκανοὶ εἰσάγονται εὐκολίαι εἰς τὸ ἐμπόριον.

Ἡ Βουλὴ ὅμως ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ νὰ παρασχεθῶσι καὶ ἄλλαι. Ὁ κ. Ὑπουργός, συνεχίζει, δὲν πρέπει νὰ ἔρχεται μὲ ἀποφάσεις ἀποκρυσταλλωμένας εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δέχεται καμμίαν μεταβολὴν τῶν ἀπόψεών του. Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἦτο περιττὸν νὰ ἐρχώμεθα ἐνταῦθα καὶ νὰ συζητῶμεν.

Ὁ κ. **Α. Μιλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ὁ κ. Ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος πλανᾶται εἰπὼν ὅτι ἔρχομαι μὲ ἀπόψεις ὡρισμένας χωρὶς νὰ εἶμαι διατεθειμένος νὰ ἀκούσω τὰς ἀπόψεις τῶν ἄλλων, διότι ἐπὶ 3 ἤδη ὥρας τὸ νομοσχέδιον συζητεῖται καὶ παρακολουθῶ τὴν συζήτησιν καὶ ἐδεχθην ὅ,τι ἐνόμιζα ὅτι ἠδυνάμην νὰ δεχθῶ. Ἡ

Βουλὴ βεβαίως εἶναι ἐλευθέρα νὰ ἀπορρίψῃ χωρὶς νὰ δεσμεύεται ὁ ὑπεύθυνος εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου νὰ δηλώσῃ ποίας ἐκ τῶν τροπολογιῶν δέχεται καὶ ποίας δὲν δέχεται.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** προτείνει ὅπως τὸ νομοσχέδιον μὴ ψηφισθῇ ὡς ὑπηρεσιακὸν ἀλλὰ εἰς δύο ἀναγνώσεις, ψηφισθῇ δὲ εἰς πρώτην ἀπόψε διδομένου τοῦ ἀναγκαίου χρόνου εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ μελετήσῃ τὰς ἀναπτυχθείσας τροπολογίας καὶ ἀπόψεις.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι ἄλλη ἔννοια ἀπεδόθη ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ λεχθέντα· ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰσάγων τὸ νομοσχέδιον ἐδήλωσε βεβαίως ἀπὸ ἀγαθὰς προθέσεις, ἀλλὰ αἱ εὐκολίαι αἱ παρεχόμεναι φρονοῦμεν ἡμεῖς ὅτι δὲν εἶναι ἐπαρκεῖς, διὰ τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ὅπως περισσότερον μελετηθοῦν αἱ ἀναπτυχθεῖσαι τροπολογίαι.

Ὁ κ. **Κ. Καλκάνης** ἐπιμένει τὸ ἄρθρον δ τοῦ νομοσχεδίου τονίζει ὅτι οἱ αὐτοῦ δημιουργοῦνται ἀνισότητες διότι καθιεροῦται ὑπὲρ ὡρισμένης τάξεως τῶν ἐμπόρων ἡ εὔνοια ὅπως θεωρῆται διὰ πιστώσεων ἢ τραπεζιτικῶν ἐγγυήσεων πληρωμένος ὁ φόρος ἐνῷ καὶ οἱ ἀγρότες πληρώνουν τοὺς φόρους καὶ θὰ εἶχον καὶ αὐτοὶ τὴν ἀξίωσιν νὰ τοὺς πληρώνουν διὰ πιστώσεων.

Ὁ κ. **Β. Γκιολβάνης** λέγει ὅτι πρόκειται περὶ ὀλιγαρίθμων οἰκογενειῶν αἱ ὁποῖαι θὰ ριφθοῦν εἰς τοὺς δρόμους.

Ὁ κ. **Α. Μάρκου** φρονεῖ ὡσαύτως ὅτι ἀφαιροῦνται κεκτημένα δικαιώματα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς τοπολογίας.

Ὁ κ. **Κ. Μπουρμπούλης** ὑποστηρίζει ὡσαύτως τὴν τροπολογίαν ταύτην.

Ὁ κ. **Μ. Κίρκος** (Ὑπουργὸς Προνοίας) λέγει ὅτι οὐδὲν κεκτημένον δικαίωμα ἀφαιρεῖται ἀπὸ κανένα.

Ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνακοινοῖ ὅτι ὑπεβλήθη πρότασις περὶ ὀνομαστικῆς κλήσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ἀναβάλλεται εἶτα ἡ περαιτέρω ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου συζήτησις διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην.

Ἐπὶ τοῦ εἰς πρώτην συζήτησιν νομοσχεδίου περὶ φορολογίας παντὸς εἴδους σταφίδων Κρήτης καὶ λοιπῆς Ἑλλάδος πλὴν τῆς Κορινθιακῆς ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ ἐλαφρυνσις τῆς φορολογίας ἐπὶ ἑνὸς τμήματος τῆς χώρας νὰ ἐπιφέρεται εἰς βάρος ἄλλου τμήματος. Διότι ἐὰν πράττῃτε τοῦτο εἶναι ὡς νὰ λέγητε εἰς τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς χώρας ὅτι πρέπει καὶ αὐτὸ νὰ ἐξεγερθῇ ἵνα ἐπιτύχῃ ὅτι ἐπέτυχε καὶ τὸ ἄλλο ἐξεγερθέν. Ἀλλὰ ἀνεξαρτήτως τούτου εἰς ποίαν χώραν ὁ κ. Ὑπουργὸς ζητεῖ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν βαρυτάτην ταύτην φορολογίαν, εἰς μίαν χώραν ἡ ὁποία εἶναι τελείως κατεστρεμμένη ἐκ τῶν σεισμῶν.

Ὁ κ. **Α. Μιλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι καθ' ἣν στιγμὴν ἡ Κυβέρνησις ἐπιβαρύνεται μὲ τόσας ἄλλας δαπάνας χάριν τῶν Κορινθίων βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σκεφθῇ νὰ εἰσπράξῃ ἀμέσως τὴν φορολογίαν αὐτήν.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι δὲν δικαιοῦται τις νὰ ὑστερῇ φόρους ὅταν δὲν προέστη μάλιστα νὰ τοὺς εἰσπράξῃ. Ποῖον ὀφέλος δύναται νὰ προέλθῃ ἐκ τοιούτου τινὸς μέτρου ἀφοῦ οὐδὲ ὁ πρωτοτόκος θὰ ὠφεληθῇ. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ μέτρου τούτου εἶναι ὅτι ἄνευ οὐδενὸς λόγου ἐλαττοῦται ἡ ἀξία τῶν κτημάτων τῆς Κορινθίας.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μία κολοσσιαία φορολογικὴ διαφορὰ ἐπεβάρυνε τὴν Κρήτην ὅσον ἀφορᾷ τὴν σταφίδα, διότι ἐνῷ ἡ σταφὶς ἐν Κρήτῃ φορολογεῖται μὲ 1 1)2 δραχ. εἰς τὴν Κόρινθον φορολογεῖται μόνον μὲ 21 λεπτά. Τοιαύτη φορολογικὴ ἀπόστασις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ διὰ τὸ αὐτὸ πρϊόν τὸ ὁποῖον ἀπορριφᾶται ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀγοράν. Τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ εἶναι ἴσον πρὸς πάντας. Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως τὴν παροῦσαν περίστασιν ἡ Κυβέρνησις δὲν σκέπτεται κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῶν σεισμῶν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν φορολογίαν, θὰ ἐξετασθῇ δὲ δι' ὑπαγορευομένης τροπολογίας· τρόπος ἀναβολῆς τῆς εἰσπράξεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος.

Ὁ κ. **Ν. Δαρβάρης** λέγει ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος φόρος διότι ἐρώτημα πρόκειται νὰ μὴ εἰσπραχθῇ.

Α. Μυλωνᾶς λέγει ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀποδεχθῇ τὸ νομοσχέδιον μὲ τὴν σκέψιν ὅτι δὲν θὰ εἰσπραχθῇ ἡ φορολογία.

Ὁ κ. **Π. Τσαλδάρης** λέγει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ψηφισθῇ νομοσχέδιον ἐπιβάλλον φορολογίαν εἰς μίαν δυστυχῆ περιφέρειαν.

Οἱ κ.κ. **Ρ. Κούνδουρος** καὶ **Μ. Βολουδάκης** τονίζουν ὅτι ζητοῦν τὴν ἐξίωσιν τῆς φορολογίας τῆς Κρήτης μὲ τὴν Κόρινθον.

Ὁ κ. **Β. Μεϊμαράκης** παρακαλεῖ νὰ γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Τσακοπούλου περὶ ἐξώσεως.

Ὁ κ. **Ρ. Κούνδουρος** λέγει ὅτι ἡ κρίσις τοῦ προϊόντος καὶ αἱ θεομηνίαι ἐν Κρήτῃ ἀναγκάζουν τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους νὰ ζητοῦν τὴν μείωσιν τοῦ φόρου καὶ τὴν ἐξίωσιν τῆς φορολογίας, ὑπενθυμίζει περὶ τούτου τὰς δηλώσεις τοῦ κ. ἀρχηγοῦ τῶν προσωρινῶν, δεδομένου δὲ ὅτι ἡ μείωσις δὲν θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα παρὰ τὸν μετριασμὸν τῶν κρατικῶν εσόδων κατὰ 3—3 1)2 ἑκατομμύρια τὰ ὁποῖα θὰ εισπραχθοῦν διὰ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῆς φορολογίας, καὶ κατ' ἀνάγκην καὶ διὰ λόγους δικαιοσύνης πρέπει νὰ ἐξισωθῇ ἡ φορολογία τῆς Κρήτης πρὸς τὴν Κόρινθον.

Ὁ κ. **Ι. Περδικογιάννης** προτείνει νὰ μειωθῇ ὁ φόρος εἰς 70 λεπτά.

Ὁ κ. **Α. Μυλωνᾶς** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι δέχεται τὰς προτάσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κρήτης περὶ μειώσεως τῆς φορολογίας τῶν μὲν σουλτανίνων εἰς 75 λεπτὰ κατ' ὀκᾶν, σταφίδων πάσης ἄλλης κατηγορίας καὶ εἴδους εἰς 35 λεπτὰ κατ' ὀκᾶν καὶ τὰ ἀποκάθαρτα σταφίδων εἰς 20 λεπτὰ κατ' ὀκᾶν χωρὶς τὴν ἐπαύξησιν τῆς φορολογίας τῆς σουλτανίνας Κορίνθου μὲ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι πάντως βραδύτερον ἐπιβάλλεται ἡ ἐξίωσις τῆς φορολογίας.

Γίνεται μετὰ τοῦτο δεκτὸν τὸ νομοσχέδιον εἰς πρώτην κατ' ἄρθρον καὶ κατ' ἀρχὴν συζήτησιν ὡς ἐτροποποιήθη.

Γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς ἐφάπαξ συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1927 Ν. Δ. «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως ἐν Κεφαλοβρύσῳ πλήρους γυμνασίου κλπ.» ὡς ἐτροποποιήθη ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 2 Νοεμβρίου 1927 Νομ. Διάταγμα «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. «περὶ ἱδρύσεως ἐν Κεφαλοβρύσῳ πλήρους Γυμνασίου κλπ., ὡς ἐτροποποιήθη», ἔχον ὡς ἑπεται:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προτάσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατασσομεν:

Ἄρθρον 1.

Ἱδρύεται ἐν Κεφαλοβρύσῳ πλῆρες Γυμνάσιον, οὗτινος αἱ μὲν δύο πρῶται τάξεις θέλουσι λειτουργήσει ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1926—27, ἑκάστη δὲ τῶν λοιπῶν διαδοχικῶς καθ' ἕκαστον τῶν ἑπομένων ἐτῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἡ Κοινότης προσφέρῃ ἰδίαις αὐτῆς δαπάναις κατάλληλον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ διδακτήριον καὶ ἐφοδιάσῃ αὐτὸ διὰ τῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων, ἐπίπλων κλπ.

Ἐπίσης ἐν Σταυρῷ Ἰθάκης καὶ Καρυᾷ Λευκάδος ἱδρύονται Ἑλληνικὰ Σχολεῖα, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἡ κοινότης προσφέρῃ ἰδίαις δαπάναις κατάλληλον, κατὰ τὴν κοίσιν τοῦ ἁρμοδίου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, διδακτήριον καὶ ἐφοδιάσῃ αὐτὸ διὰ τῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων καὶ ἐπίπλων, τῆς λειτουργίας αὐτῶν ἀρχομένης μετὰ ἀπόφασιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Ἄρθρον 2.

Ἐπίσης ἱδρύονται πλήρη Ἑλληνικὰ σχολεῖα ἐν Μαραθῶνι, Χαλανδρίῳ καὶ Σκουταρίῳ Λακωνίας ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους:

Ἄρθρον 3.

Αἱ Κοινότητες Μαραθῶνος, Χαλανδρίου, Σκουταρίου Λακωνίας, ὑποχρεοῦνται νὰ παράσχωσι τὸ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ οἰκείου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κατάλληλον διδακτήριον, νὰ ἐφοδιάσωσι δὲ αὐτὸ διὰ τῶν ἀπαιτουμένων διδακτικῶν ὀργάνων, ἐπίπλων κλπ. σκευῶν.

Ἄρθρον 4.

Πᾶσα ἡ δαπάνη τῆς ἐγκαταστάσεως, συντηρήσεως καὶ λειτουργίας ἐν ᾧ τὸ παρόντος Ν. Δ. ἱδρυομένων πλήρων Ἑλληνικῶν σχολείων βαρύνει τὰς Κοινότητας Μαραθῶνος, Χαλανδρίου, Σκουταρίου Λακωνίας.

Πρὸς τοῦτο τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ, δημοσιευομένης εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινοποιουμένης εἰς τὰς ἀνωτέρω Κοινότητας, ὁρίζει τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῶν πλήρων Ἑλληνικῶν σχολείων κατὰ τὸ ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος ποσόν, ὅπερ ὑποχρεοῦνται αἱ Κοινότητες αὗται μέχρι τέλους Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους νὰ καταθέσωσιν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον, ὑποβάλλουσαι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὸ οἰκεῖον γραμμάτιον.

Ἄρθρον 5.

Δύναται ὡσαύτως διὰ διαταγμάτων, ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ νὰ ἐπιβαρύνωνται ἀναλόγως διὰ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 τοῦ παρόντος ἱδρυομένων πλήρων Ἑλληνικῶν σχολείων καὶ αἱ γειτνιάζουσαι πρὸς τὰς ἕδρας τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων Κοινότητες, ὁριζόμεναι διὰ τῶν διαταγμάτων τούτων.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Ἄρθρον 6.

Ἐπιτρέπεται ὡσαύτως ὅπως διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ παρακρατῶνται μηνιαίως αἱ ἀναγκαιοῦσαι δαπάναι διὰ τὴν συντήρησιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἱδρυομένων Ἑλληνικῶν σχολείων ἐκ τῶν ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καὶ 5 Κοινοτήτων τούτων εἰσπραττομένων ἐμμέσων κοινοτικῶν φόρων (δέκατον δικαίωμα κλπ.) ἢ τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νόμου 3322 κοινοτικῶν αὐτῶν εἰσόδων, ἢ ἐκ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν καταβαλλομένων ἐξ ἀπολλοτριώσεως Μοναστηριακῶν κτημάτων τῆς οἰκείας περιφερείας.

Ἄρθρον 7.

Τὸ διδακτικὸν καὶ ὑπηρεσιακὸν προσωπικὸν τῶν ἐν Μαραθῶνι, Χαλανδρίῳ, Σκουταρίῳ, πλήρων Ἑλληνικῶν σχολείων μισθοδοτεῖται, διορίζεται, προάγεται, τιμωρεῖται καὶ ἀπολύεται κλπ. κατὰ τὰς περὶ τῶν ὁμοιοβάθμων δημοσίων λειτουργῶν ὑφισταμένας διατάξεις.

Ἄρθρον 8.

Οἱ τίτλοι τῶν σπουδῶν τῶν διὰ τοῦ ἄρθρου 2 ἱδρυομένων πλήρων Ἑλληνικῶν σχολείων, ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἰσχὺν μὲ τοὺς τῶν δημοσίων τοιούτων.

Ἄρθρον 9.

Ἐν περιπτώσει καταργήσεως τῶν διὰ τοῦ παρόντος ἱδρυομένων πλήρων Ἑλληνικῶν σχολείων, τὸ ἐν αὐτοῖς ὑπηρετοῦν προσωπικὸν μετατίθεται εἰς ἄλλας ὁμοιοβάθμους θέσεις.

Ἄρθρον 10.

Ὁ τρόπος τῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 4 καὶ 6 τοῦ παρόντος καταβολῆς τῆς δαπάνης διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1927—28 καὶ ἑφεξῆς ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη λεπτομέρεια κανονισθήσεται διὰ διαταγμάτων ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ὑπουργοῦ.

Εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Νοεμβρίου 1927.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας
ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον
Ὁ Πρόεδρος
Α. ΖΑΪΜΗΣ

Τὰ Μέλη
Θ. Νικολούδης, Α. Παπαναστασίου, Ι. Μεταξᾶς, Π. Μερλόπουλος, Α. Μαζαράκης, Ν. Β. Λέντζας, Α. Μιχαλακόπουλος, Μ. Κίρκος, Θ. Τουρκοβασίλης, Α. Μπακάλμπασης.

Ὡσαύτως γίνεται δι' ἀναστάσεως δεκτὸν εἰς μόνην συζήτησιν τὸ νομοσχέδιον

Περὶ ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων πρὸς ἔκδοσιν διατάγματος διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ ζητήματος τῶν ἐγγραφῶν, ἐξετάσεων κλπ. ἐν τοῖς σχολείοις τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Ἐπιτρέπεται, ἵνα διὰ διατάγματος, ἐφ' ἅπαξ ἐκδοθησομένου, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων, μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου, κανονισθῶσι τὰ τῶν ἐγγραφῶν, μετεγγραφῶν, ἀπουσιῶν, ἐξετάσεων κλπ. ἐν τοῖς σχολείοις τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως.

Καταργεῖται πᾶσα διάταξις ἀντικειμένη εἰς τὸ παρόν.

Μετὰ τοῦτο ὥρα 4 50' πρωινὴ λύεται, συναινέσει τῆς Βουλῆς, ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 5 μ.μ.

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βοραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΕ'.

τῆς 8 Ἰουνίου 1928

Ὥρᾳ 6 30' μ. μ. ὁ κ. *Πρόεδρος* ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Διδάσκαλοι τῆς πόλεως Αἰκατερίνης παρακαλοῦν νὰ μὴ ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ ἀπεργούντων ὑπαλλήλων.

Τὸ ἐμπορικὸν καὶ βιομηχανικὸν ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως ψηφισθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ τῶν χρεῶν τῶν ἀνταλλαξίμων Μουσουλμάνων, καθὼς καὶ τῶν μὴ ἀνταλλαξίμων τοιούτων ὑπηκόων Τούρκων, Ἀλβανῶν, Σέρβων πρὸς ἐξάλειψιν τῆς ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἐγγεγραμμένης ὑποθήκης ἐπὶ ἀκινήτων κειμένων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

Ὁ βουλευτὴς κ. *Π. Ἀλεξανδρῆς* καταθέτει ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τῶν ὀρεινῶν διαμερισμάτων τῆς ἐπαρχίας Καρδίτσης παρακαλούντων, ὅπως προσέλθῃ τὸ Κράτος ἀρωγὸν εἰς αὐτούς, διότι ἀποθήκησαν τῆς πείνης.

Ἐπιτροπὴ καπνοπαραγωγικοῦ συνεδρίου Ξάνθης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην μονοπώλησιν τοῦ καπνοῦ.

Κάτοικοι τῶν Λουτρῶν Σιμικόβου ὑποβάλλουν παράκλησιν, ὅπως ψηφισθῇ ὁ νόμος περὶ διακατοχῆς τῶν δύο τρίτων ὑπὸ τῶν δικαιούχων τῶν ἐνοικιαζομένων δασῶν.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ Καλαμῶν διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἀδιαφορίαν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς συνεχιζομένης νοθείας τῶν ἐλαιολάδων, ἥτις θὰ ὁδηγήσῃ εἰς πλήρη καταστροφὴν τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς.

Ὁ λαὸς Φαρσάλων ζητεῖ τὴν παράτασιν ἐπὶ ἐξάμηνον τοῦ ἐνοικιοστασίου.

Ὁ σύνδεσμος προσφύγων Τούμπας Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ψήφισμα τῶν κατοίκων διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει τὰ αἰτήματά των τὰ ἀναφερόμενα ἐν αὐτῷ.

Ὁ σύνδεσμος δημοσίων ὑπαλλήλων Θράκης παραπονεῖται διότι ἡ Κυβέρνησις κατήργησε τὸ Διάταγμα περὶ παροχῆς ἐπιδόματος εἰς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν παραμεθορίων τόπων καὶ ζητοῦν τὴν ἐπαναφορὰν αὐτοῦ.

Ὁ γεωργικὸς πιστωτικὸς συνεταιρισμὸς Ἀραχώβης παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν ὑπ' ὄψει αἱ ἀπαιτήσεις του περὶ ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης Ξυνιάδος Δομοκοῦ πρὸς δὲ ἀκρον ἡ καὶ ἡ σύμβασις τοῦ Κράτους μετὰ τῆς Ἑταιρίας Καντζούχ.

Οἱ ἐργάται τοῦ συνδικάτου ἐπισιτισμοῦ Δράμας ὑποβάλλουν ψήφισμα διαμαρτυρίας διὰ τὴν μὴ λῆψιν μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης τῶν ἐργατῶν.

Ὁ ταγματάρχης τοῦ πεζικοῦ Ἀνδρ. Κ. Δαράβαλης ἀναπειρος τῶν πολέμων παρακαλεῖ ὅπως ληφθοῦν καὶ δι' αὐτὸν τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν διὰ τοὺς ἄλλους συναδέλφους του παθόντας ἐν τοῖς πολέμοις.

Ὁ βουλευτὴς κ. *Γ. Ἀθανασιάδης Νόβας* καταθέτει ὑπόμνημα τῶν ἐργοστασιαρχῶν σχοινοποιΐας διαμαρτυρομένων διὰ τὴν ἄδικον καὶ ἄνισον φορολογίαν μεταξὺ κατειργασμένων καὶ ἀκατεργάστων πρώτων ὑλῶν καὶ παρακαλούντων ὅπως ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν τὰ δίκαια παράπονά των.

Προσφυγικοὶ συνοικισμοὶ Ἁγίου Κωνσταντίνου Ἀγρινίου Λαρίσσης καὶ τῶν περὶ περιφερειῶν διαμαρτύρονται κατὰ τῆς καθυστερήσεως πληρωμῆς τοῦ συμπληρωματικοῦ μηγρόου.

Ἐπιτροπὴ καπνοπαραγωγικοῦ συνεδρίου Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μονοπώλησιν τοῦ καπνοῦ.

Ὁ πρόεδρος τῆς κοινότητος Καΐτσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην ψήφισιν νόμου δι' οὗ θὰ διαχειρίζωνται τὰ δύο τρίτα τῶν δικαιούχων τὰ δάση.

Ὁ κ. *Α. Μαζαράκης* (Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου 1) περὶ Σχολῆς Εὐελπίδων καὶ 2) περὶ στρατιωτικῆς Σχολῆς Ὑπαξιωματικῶν.

Ὁ κ. *Ι. Μεταξᾶς* (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου περὶ ἐγκρίσεως δαπάνης δρ. 200.000, διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκήματος ἑβδομαδικῆς ὑπηρεσίας κινητῶν ταχυδρομείων ἐν Πειραιεῖ.

Ὁ κ. *Α. Μυλωνᾶς* (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ συνυπολογίσεως ὑπὸ τοῦ Συνεταιρισμοῦ καταναλώσεως «Στρατ. Ἕνωσις» δανείου ἐπὶ ἐγγυήσει τοῦ Κράτους κλπ.».

Ὁ κ. *Θ. Νικολούδης* (Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τοῦ νόμου 521 περὶ ὀργανώσεως τοῦ σχολείου τῶν Καλῶν Τεχνῶν».

Οἱ κ. κ. *Ν. Βελένιζας, Σ. Κρεμεζῆς, Α. Μάγκος* κλπ. ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου «περὶ τροποποιήσεως τῶν ἀπὸ 31 Αὐγούστου 1923 καὶ 1 Δεκεμβρίου 1923 ἀποφάσεων τῆς Ἐπαναστάσεως 1922 «περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν κτημάτων Ραφίνα καὶ Βατῶντα.

Οἱ κ. κ. *Α. Ξανθόπουλος, Σ. Νικολαΐδης* κλπ. ὑποβάλλουν τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως τοῦ περὶ δασῶν νόμου».

Ὁ κ. *Α. Χριστόπουλος* ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ ἀπὸ 22 Ἀπριλίου 1927 Ν. Δ. «περὶ ὀργανώσεως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Προνοίας καὶ Ἀνακλήψεως.

Ὁ κ. *Ι. Μεταξᾶς* (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει νομοσχέδιον «περὶ τροποποιήσεως τῶν περὶ Δημοσίων Ἔργων διατάξεων».

Ὁ κ. *Α. Μυλωνᾶς* (Ὑφυπουργὸς Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει νομοσχέδιον περὶ χορηγίας ἀναπληρωματικῶν πιστώσεων εἰς βάρος τοῦ πλεονάσματος τῶν ἐξόδων τοῦ Κράτους τῆς χρήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους 1927—28 παρατάσεως τῆς προσωρινῆς διοικήσεως τῶν ἐσόδων καὶ τῶν ἐξόδων τῆς χρήσεως 1928—29 καὶ εἰσαγωγῆς διατάξεων ἀφορωσῶν τοὺς λογισμοὺς παθητικῶν ὑπολοίπων, τοὺς λογαριασμοὺς σιδηροδρόμων Ἑλληνικοῦ Κράτους, τὴν πληρωμὴν μισθωμάτων δημοσίων καταστημάτων καὶ ἐκκαθάρισιν δικαιολογητικῶν τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ταμιῶν πληρωμῶν».

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων.

Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς καὶ πλημμυροπαθεῖς, λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. *Ν. Μανούσης*, ὅστις λέγει ὅτι τὰ ἀποτελέσματα τῶν πλημμυρῶν τοῦ Στρυμῶνος εἶνε πράγματα καὶ ἡ ἔκτασις των τοσοῦτο μεγάλη, ὥστε πάντοτε ἡ ἐπερώτησις καὶ ἡ συζήτησις δι' αὐτὰς νὰ εἶναι ἐπίκαιρος. Ἡ πεδιὰς τῶν Σερρῶν ἔχει ἤδη ἀποβῇ πεδιὰς ἐρημώσεως καὶ συντριβῆς καὶ ἀντιγκὲ ἐκεῖ ὁ πόνος ἑνὸς ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ καταστραφέντος καὶ δεινοπαθοῦντος. Ἡ ἔκτασις τῆς καταστροφῆς εἶναι ταραστία ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι γαῖαι καλλιεργούμεναι παρὰ 40 Συνοικισμῶν ἔχουν καταλυθῇ. Εἰς ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων περιγράφονται αἱ ζῶναι ὡχάνερχόμεναι εἰς καταστροφὴν 75 χιλιάδων στρεμμάτων, ἀξίας 60 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἄλλη ἔκθεσις τοῦ Ἐποικισμοῦ Σερρῶν ἀναφέρει ὅτι εἰς τὰς Σέρρας καὶ τὸ Σιδηρόκαστρον ἔχουν γίνει καταστροφαὶ ἐπὶ 82 χιλιάδων στρεμμάτων ἐσπαρμένων, 30 καλλιεργησίμων καὶ 70 χιλιάδων στρεμμάτων βοσκησίμων. Αἱ καταστροφαὶ αὐταὶ εἶναι ἀκόμη μεγαλύτεραι ὅταν

ἀναλογισθῇ τις ὅτι καὶ ἡ ὕφιμος καλλιέργεια καθίσταται πλέον ἀδύνατος. Τοῦτο βεβαιοῦται παρὰ τῶν ἐποικιστικῶν γραφείων, ἡ δὲ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων γράφει εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν ὅτι δὲν θὰ συγκριθοῦν τίποτε οἱ πληθυσμοὶ αὐτοί. Τὸ μέγεθος τῆς ἐρημώσεως εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερον ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψει, ὅτι πρόκειται περὶ πολεμοπαθῶν καὶ προσφυγικῶν πληθυσμῶν οἱ ὁποῖοι μόλις εἶχον κατορθώσει νὰ ἐγκατασταθοῦν καὶ εἶναι ἐξηντλημένοι. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως Προσφύγων τονίζει μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν οἰκτρὰν ταύτην κατάστασιν πρὸς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν καὶ λέγει ὅτι αἱ πλήμμυραι ἔχουν ἐξήσει τὴν δυσφορίαν καὶ τὴν δυστυχίαν καὶ τῶν γηγενῶν καὶ τῶν προσφυγικῶν συνοικισμῶν τῶν μερῶν ἐκείνων. Καὶ ἀπέναντι τῆς οἰκτρᾶς ταύτης καταστάσεως ἐρωτᾶται, τί ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις ὑπὲρ τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν; Δυστυχῶς ἡ ὅλη ἐνέργειά της ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔλαβεν ἐγκαίρως, ὡς ὤφειλε, στρατηγικὰ καὶ προστατευτικὰ διὰ τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς μέτρα.

Ἡ πρώτη πλήμμυρα ἔγινεν εἰς τὰς 28 Μαρτίου καὶ ἠγνοήθη παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐμεσολάβησε συλλαλητήριον καὶ τὴν 14 Ἀπριλίου μάλιστα τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 5 Ὑπουργεῖο εἰς τὰς Σέρρας ὅστις καὶ παρέμεινεν ἐπὶ δίωρον δώσας ὑπόσχεσιν χορηγήσεως βοηθήματος ἑνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν, ἀλλὰ παρῆλθον ἑβδομάδες καὶ τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν διεβιβάσθη εἰς Σέρρας καὶ μετὰ πολλὰς διαμαρτυρίας ἐστάλησαν ὑστερώτερον δραχ. 700 χιλιάδες διὰ νὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τῶν πλημμυροπαθῶν. Ἀλλὰ τῇ 25 Ἀπριλίου νέα πλήμμυρα καταστρεπτικωτέρα ἀναγκάζει τὸν λαὸν τῶν Σερρῶν νὰ συνέλθῃ ἐν ἀγανακτήσει καὶ νὰ διαμαρτυρηθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν 3 1)2 χιλιάδων οἰκογενειῶν. Παρ' ὅλα ταῦτα ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔκαμε τίποτε μέχρις ὅτου τῇ 8 Μαΐου ἐγένετο τρίτη πλήμμυρα ὁπότε ἡ Κυβέρνησις ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν γεγονότων ἔστειλεν εἰς Σέρρας τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Γεωργίας διὰ νὰ λάβῃ τὰ μέτρα ὅσα ὤφειλε νὰ λάβῃ πρὸ 40 ἡμερῶν. Ἀλλὰ ὁ Στρυμὼν εἶχεν ἤδη ἐπιφέρει τὴν καταστροφήν.

Οἱ κ. κ. ***Α. Ἀργυρὸς*** καὶ ***Μ. Δερλερὲς*** διαμαρτύρονται διότι ἀπουσιάζουν οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ Π ονοίας καὶ Γεωργίας.

Ν. Μανούσης. Αὐτὸ δεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον των. Ἀλλά, συνεχίζει, οὔτε καὶ μετὰ τὴν τρίτην πλήμμυραν ἐλήφθησαν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα οὐδὲ ἐξετελέσθησαν αἱ ὑποσχέσεις τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν τηλεγραφημάτων τοῦ Μητροπολίτου, τῶν Συνεταιρισμῶν Σερρῶν (ἀναγινώσκει).

Α. Ἀφεντόπουλος. Τί ἔγιναν αὐτὰ τὰ 10 ἑκατομμύρια;

Ν. Μανούσης. Μόλις σήμερον ἐστάλησαν. Συνεπῶς οὐδὲν μέτρον ἐγκαίρως ἐλήφθη διὰ τὴν ἄμεσον προστασίαν τῶν παθόντων. Ἡμεῖς, τονίζει, ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν περιφερειῶν ἐκείνων ἐκφράζομεν τὴν ἀγανάκτησιν αὐτῶν καὶ παρακαλοῦμεν τὴν Κυβέρνησιν πρῶτον μὲν νὰ διαθέσῃ γενναιοτέρα ποσά, δεύτερον νὰ ἀναστείλῃ τὴν εἰσπραξιν τῶν φόρων καὶ τῶν χρεῶν καὶ τρίτον νὰ ἀποστείλῃ ἀμέσως εἰδικὰ ἀντιλοιμοκαθαρτικὰ συνεργεῖα. Πάντως ἡ εἰσφορὰ τοῦ Κράτους δὲν πρέπει νὰ εἶνε ὀλιγωτέρα τῶν 30 ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἐὰν ὁλοκληρωθοῦν τὰ μέτρα ταῦτα θὰ ἐπέλθῃ σχετικὴ ἀνακούφισις τῶν παθόντων, θὰ ἀναθαρρήσῃ τὸ καταπεπτωκὸς ἠθικὸν αὐτῶν καὶ διὰ τῆς Κρατικῆς ἐνισχύσεως θὰ ἐπέλθῃ ἡ ψυχικὴ τόνωσις καὶ θὰ ἀνακτηθῇ ἡ ἐμπιστοσύνη αὐτῶν πρὸς τὸ Κράτος. Τὰ μέτρα ὅμως ταῦτα δὲν εἶνε ἀρκετὰ διὰ νὰ θεραπεύσουν τὴν κατάστασιν, διότι ἡ ἀδιαφορία καὶ ἡ ἀναλγησία ἡ ἐπιδειχθεῖσα παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀπότοκος ἄλλων παραλείψεων κρατικῶν. Αἱ πλήμμυραι τοῦ Στρυμῶνος εἶναι φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐλλείψεως ἔργων τεχνικῶν μικρῶν καὶ μεγάλων καὶ ἐφ' ὅσον ἡ πεδιὰς ἐκείνη δὲν ἦτο συνοικισμένη δὲν εἶχε καὶ τόσην σημασίαν τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ ἀφ' ἧς αὐτὴ ἐποικίσθη διὰ 5 χιλιάδων οἰκογενειῶν ὤφειλον νὰ γίνουν ἀμέσως ἔργα ἔστω καὶ πρόχειρα. Διὰ τὸν ἐποικισμὸν τῆς πεδιάδος ἐκείνης ἐδαπανήθησαν 200 σχεδὸν ἑκατομμύρια δραχμῶν καὶ μετὰ τὴν τοιαύτην δαπάνην ἐπετρέπετο νὰ ἀρίσῃ τὸ Κράτος τὸν νεοπαγῆ αὐτὸν κόσμον ἔκθετον εἰς τὰς πλημμύρας τοῦ Στρυμόνος;

Ἀλλὰ ἴσως θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἡ ἀσφάλισις τοῦ πληθυσμοῦ αὐτοῦ ἦτο καθῆκον τῆς ἐπιτροπῆς, διότι κατὰ πρόσθετον πρᾶξιν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς Γενεύης προβλέπεται ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἀποκαταστάσεως προσφύγων δύναται νὰ προβαίνῃ καὶ εἰς δαπάνας γενικωτέρας. Ἡ ἐπιτροπὴ σχετικῶς μὲ τὰς Σέρρας ἔλαβε πρόνοιαν διὰ πρωτορινά τινα ἔργα, ἀλλὰ δεδομένου ὅτι τὰ ἔργα ἦσαν γενικῆς ὠφελείας γηγενῶν καὶ προσφύγων θὰ ἦτο ἄδικον νὰ χρεωθῇ διὰ ταῦτα μόνον ὁ προσφυγικὸς πληθυσμός. Τὰ ἔργα συνεπῶς ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των καὶ τῆς σημασίας των ἦσαν κρατικῆς προνοίας. Τί ἔπραξε σχετικῶς ἡ Κυβέρνησις; Ὅπως ἄφῆκε τοὺς γεωργοὺς χωρὶς νὰ τοὺς αὐξήσῃ καὶ νὰ τοὺς διανείμῃ τόνῳ κλῆρον των, οὕτω καὶ διὰ τὰ ἔργα ταῦτα οὐδεμίαν πρόνοιαν ἔλαβεν, ὡς παρατηρεῖ τοῦτο καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀποκαταστάσεως εἰς τὴν ἔκθεσίν της πρὸς τὴν Κ. Τ. Ε. Λυποῦμαι, συνεχίζει, διότι δὲν εἶναι παρὼν ἐνταῦθα ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν προοδευτικῶν διὰ νὰ εἴπω ὅτι ἂν πᾶσα Κυβέρνησις εἶχε ὑποχρέωσιν νὰ ἀσφαλίσῃ τοὺς παραποταμίους καὶ γηγενεῖς, ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν προοδευτικῶν εἶχεν ἐπιπρόσθετον τοιαύτην, ἐφ' ὅσον ἐδηλώσαμεν καὶ ὑποσχεθήμεν τὰ ἔργα ταῦτα προεκλογικῶς. Οἰκονομίαι προκειμένου περὶ γεωργικῶν πληθυσμῶν, οἵτινες ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τοῦ ἀστικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, ἀλλὰ καὶ τὰς πλουτοπαραγωγικὰς δυνάμεις τοῦ τόπου δὲν ἐπιτρέπονται, καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶχε καθῆκον ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐγγράψῃ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας τοὐλάχιστον 10 ἑκατομμύρια δραχ. πίστωσιν.

Δ. Φλωριᾶς. Μὰ πρόκειται νὰ γίνουν τὰ ὁριστικὰ ἔργα, ἢ προσωρινὰ ἔργα;

Ν. Μανούσης. Τὰ ἔργα ταῦτα θὰ χρειασθοῦν δεκαετίαν καὶ προέχουν τὰ προσωρινά.

Δ. Φλωριᾶς καὶ ***Α. Παπαδάτος.*** Θὰ ληφθῇ καὶ περὶ αὐτῶν πρόνοια κατ' ἀρχήν.

Ν. Μανούσης. Συνεχίζων λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1925 ὁλοκληρώθη σχεδὸν ἡ ἐγκατάστασις καὶ ἡ κατανομὴ τῶν προσφύγων ἀγροτῶν, καὶ κατεδηλώθη ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ δοθέντος γεωργικοῦ κλήρου ἐφ' ὅσον 120 χιλιάδες οἰκογένειαι ἔλαβον 3 1)2 ἑκατομμύρια στέμματα καλλιεργήσιμα μόνον. Ἡ ἀνεπάρκεια ἐτονίσθη ἔκτοτε καὶ παρὰ τοῦ Γενικοῦ Διοικητικοῦ ἐποικισμοῦ Μακεδονίας καὶ παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἀποκαταστάσεως πρὸς τὴν Κ.Τ.Ε. Διὰ τὴν Ἀνατολικὴν Μακεδονίαν εἶναι ἐξαιρετικῶς μεγαλειτέρα ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ κλήρου, διότι ἔχουν δημιουργηθῇ 540 συνοικισμοὶ εἰς οὓς ἐδόθησαν 750 χιλιάδες στρέμματα ἐπὶ 40,000 οἰκογενειῶν, δηλαδὴ ἀνὰ 11—12 στρέμματα εἰς ἑκάστην οἰκογένειαν. Ἀπὸ τοῦ 1925 συνεπῶς ὑπῆρχε τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεπαρκείας καὶ ἡ Κυβέρνησις ἤ τότε, ἀφοῦ ἐξήντλησε τὰ ἀποθέματα γαιῶν, εἶχε χαράξει τὸ πρόγραμμα τῆς ἐκτελέσεως μεγάλων ἔργων ἀρχίσασα ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Ἀξιοῦ διὰ τῆς Φασουλέσιον. Ἀλλὰ ἡ δικτατορία ἀνέκοψε τὰ περαιτέρω ἔργα, πάντες δὲ ἡμεῖς ὑπεσχέθημεν κατὰ τὰς ἐκλογὰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν.

Δυστυχῶς ἡ Οἰκουμενικὴ Κυβέρνησις οὐδὲν ἔπραξεν, εἰς τρόπον ὥστε προεκλήθη τὸ πρῶτον Πανομιρικὸν Συνέδριον καὶ ἐστάλη καὶ ἐνταῦθα Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην, εἰς ἣν ἔδωκε ποικίλας ὑποσχέσεις ἡ Κυβέρνησις χωρὶς νὰ τὰς ἐκτελέσῃ. Ἀλλ' ἡ ἐξέγερσις ὑποδούσκουσα ἠνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ προσέξῃ περισσότερον καὶ εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις της τὸν Μάρτιον τοῦ 1927, ὑπέσχετο τὴν ταχεῖαν ἐκτέλεσιν. Ἀλλ' οὐδὲν ἐπράχθη καὶ μετὰ τὰς νέας ταύτας ὑποσχέσεις καὶ συνεκλήθη νέον Συνέδριον ἐν Δράμᾳ, ὅπερ ἐξεδήλωσε καὶ πάλιν τὴν ἀγανάκτησίν του διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν. Ἡ Κυβέρνησις ὑπεσχέθη ἐσχάτως καὶ πάλιν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ἀλλὰ ἡ μὴ ἐκτέλεσις τῶν προγενεστέρων ὑποσχέσεων τῆς Κυβερνήσεως μᾶς δίδει τὸ ἐνδόσιμον ὅτι καὶ πάλιν δὲν θὰ ἐκτελεσθοῦν αἱ ὑποσχέσεις.

Α. Θεολογίτης. Θὰ παρακαλέσω ὅπως διὰ τὴν ἐπιμελεστέραν ἐπεξεργασίαν τοῦ σχεδίου νόμου συμπληρωθῇ ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τῶν βουλευτῶν τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας. Τοῦτο καὶ ὑμᾶς θὰ διευκολύνῃ κ. Ὑπουργέ, καὶ αἱ συζητήσεις θὰ εἶναι ἀκοπώτεραι καὶ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον θὰ ψηφισθῇ ταχύτερον,

Ι. Μ αξᾶ. (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Ἡ Δημοκρατικὴ Ἕνωσις δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τοὺς ἐξ ἄλλων περιφερειῶν βουλευτὰς ἐν τῇ ἐπιτροπῇ διὰ τῶν βουλευτῶν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν.

Α. Θεολογίτης. Νὰ γίνῃ ὅτι ἔγινε μὲ τὴν Οὖλεν ὅπου μετέσχον ὅλοι οἱ βουλευταὶ Ἀθηνῶν - Πειραιῶς.

Ι. Μεταξᾶς (Ὑπ. Συγκοινωνίας). Δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἐπιτροπή. Τοῦτο ἄλλως τε εἶνε ἔργον τοῦ κ. προέδρου τῆς Βουλῆς.

Α. Παπαδάτος; Οὕτω θὰ διευκολυνθῇ τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ι. Μ τεξᾶς (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Δὲν ἔχω καμμίαν ἀντίρρησιν ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ συνταγματικὸν κώλυμα.

Α. Θεολογίτης Τότε νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

Μεθ' ὃ ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἐρωτᾷ καὶ ἡ Βουλὴ δέχεται καὶ ἐξουσιοδοτεῖ τὸν κ. Πρόεδρον ὅπως ἐνισχύσῃ τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τῶν βουλευτῶν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν.

Ι. Μ τεξᾶς (Ὑπ. Συγκοινωνίας). Τὸ μόνον ὅπερ παρακαλῶ εἶναι νὰ ἐπισπεύσῃ ἡ ἐπιτροπὴ τὰς ἐργασίας της διὰ νὰ συζητηθῇ τὴν Τετάρτην.

Α Θεολογίτης. Μόλις λήξῃ ἡ ἐπεξεργασία της.

Ὁ κ. ***Ν Μινούσης*** συνεχίζων ἀναφέρει τὰς ὠφελείας αἵτινες θὰ προκύψουν ἐκ τῶν ἔργων ἐξ ὧν θὰ ἔχωμεν 1 ἑκατομμύριον νέων γαιῶν, αὔξησιν κτηματικοῦ πλούτου 400 ἑκατ. δρχ., αὔξησιν παραγωγῆς 221 χιλ. τόννους καὶ αὔξησιν προσόδων τοῦ Κράτους 860 ἑκατομ. ἐτησίως, καὶ συνεπῶς ἄνευ τῶν ἔργων, τονίζει, ἔχομεν ἡμερησίως ζημίαν 5 ἑκατομμυρίων δραχμῶν

Ι. Μ τεξᾶ: (Ὑπ. Συγκοιν.) Ἐλπίζομεν ὅτι ἐντὸς τοῦ Ἰουνίου αἱ συμβάσεις αὐταὶ θὰ εἶναι γεγονός. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέραν δὲν πρέπει νὰ νομισθῇ ὅτι ἐντὸς 15 ἢ 20 ἡμερῶν θὰ γίνουν τὰ ἔργα. Θὰ προηγηθοῦν αἱ μελέται αἱ ὁποῖαι θὰ γίνουν ταχέως καὶ θὰ χρειασθῇ κατ' ἀνάγκην δι' αὐτὰς ἕνα διάστημα καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ κόσμος ὅλα ταῦτα διὰ νὰ μὴ φαντάζεται πράγματα ἀδύνατα. Αἱ Ἑταιρεῖαι ποὺ θὰ ἀναλάβουν τὰ ἔργα θὰ κάμουν καὶ τὰς μελέτας, ἄνευ δὲ τοῦ νομοσχεδίου ποὺ ἔμεινεν ἐκκρεμὲς δὲν ἠμποροῦν νὰ ὑπογραφοῦν συμβάσεις.

Α. Θεολογίτης. Κύριε Ὑπουργέ, ὅσον ἀφορᾷ τὰ προσωρινὰ μέτρα, ἄτινα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα, τί θὰ γίνῃ διὰ νὰ μὴ εὑρεθῶμεν πρὸ νέων καταστροφῶν;

Ι. Μ αξᾶς. (Ὑπουργὸς Συγκοινωνίας). Θὰ ληφθῇ πρόνοια καὶ διὰ ταῦτα. Εἶναι ὅμως καὶ ζήτημα συνεννοήσεώς μου μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν.

Ν Μινούσης. Ἡ ἀξίωσίς μας, συνεχίζει, δὲν εἶναι νὰ ἀρχίσουν τὰ ἔργα ἐντὸς 15 ἡμερῶν. Ἀξιώσεώς μας εἶναι νὰ ἐμφανισθῇ μία σύμβασις καὶ τότε καὶ μόνον θὰ πεισθῇ ὁ λαὸς ὅτι ὑπάρχει διάθεσις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν Ἔργων τούτων. Εἶμαι βέβαιος, τονίζει, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀναγνωρίζουσα ὅτι ἡ ἐθνικὴ ὑποχρέωσις καὶ ἡ πλουτοπαραγωγικὴ σκοπιμότης ἐπιβάλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων αὐτῶν θὰ σπεύσῃ νὰ ὑποβάλλει τὴν ἐκτέλεσιν τὴν σχετικὴν σύμβασιν πρὸς ψήφισιν, διότι μὲ τοιαῦτα ἔργα ἐξυπηρετεῖται καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπλασις τοῦ τόπου. (χειροκροτήματα).

Ὁ κ. ***Α Κουτσοπέταλος*** λέγει ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐφέτος ὁ Βοιωτικὸς Κηφισσὸς κατέκλυσε 5 ι.000 στρέμματα γαιῶν ἐφέρων βαμβακοφυτειῶν, αἱ δὲ πλήμμυραι αὐταὶ κατέστησαν ἐφέτος τὴν πεδιάδα ἔλος. Αἱ διάφοροι Κυβερνήσεις ἀπὸ τοῦ 1919 πολλάκις ὑπεσχέθησαν νὰ ἐκτελέσουν τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ διὰ τὰ ὁποῖα οἱ κάτοικοι προσεφέρθησαν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς οἱανδήποτε θυσίαν, ἀλλὰ δυστυχῶς μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἐγένετο. Ἡ παροῦσα μάλιστα Κυβέρνησις

μέρος χρημάτων τὸ ὁποῖον κατεβλήθη ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἀγροτικῶν περιφερειῶν εἰς τὸ ταμεῖον ἀγροτυλακῆς, τὸ διέθεσεν εἰς ἄλλους σκοπούς. Ἐκ μέρους δὲ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου παρουσιάζονται δυσχέρειαι ὅπως διατεθῶσι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον χρήματα τὰ ὁποῖα αἱ ἐκεῖ περιφέρειαι κατέθεσαν. Ἐλπίζω ὅτι θὰ γίνῃ ἔναρξις τῶν ἔργων καὶ θὰ θελήσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐσηφίσῃ ταῦτα διὰ τοῦ ἰδίου Συνδυασμοῦ ὥστε γίνεται διὰ τὰ ἔργα τοῦ Στρυμόνος. Συνεχίζων συνιστᾷ εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως λόγῳ τῶν μεγίστων καταστροφῶν τῆς ἐκεῖ παραγωγῆς διαταχθῇ νὰ γίνῃ ἡ εἰσπραξις τῶν φόρων μὲ ἐπιεικείαν τινὰ καὶ πρὸ παντὸς τῶν φόρων τῆς χρήσεως τῆς παρελθούσης καὶ τῆς παρούσης διὰ τὰς ὁποίας προέβλεψεν ὁ ψηφισθεὶς νόμος. Καταλήγων ὑπομιμνήσκει εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὁποίαν ἔδωσε δημοσίᾳ εἰς Ἐπιτροπὴν τῶν κατοίκων τῶν περιφερειῶν τοῦ Βοιωτικοῦ Κηφισσοῦ ὅτι θὰ λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὰ ἐκεῖ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα.

Ὁ κ. ***Φ Μοσχούλας*** λέγει ὅτι κατόπιν τῶν ἀγορεύσεων αἵτινες ἔγιναν περὶ τῶν σεισμοπαθῶν Κορίνθου καὶ αἵτινες ἐνεφάνισαν τὴν ζοφερὰν κατάστασιν τῶν κατοίκων δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τί. Ἤρωτῶ ὅμως τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ἐὰν κατὰ τὸν χθὲς γενόμενον σεισμὸν ἐλήφθησαν μέτρα καὶ ἂν συγχρόνως ἐλήφθησαν μέτρα κατ' ἐκείνων οἵτινες ἐνσπείρουν εἰς τοὺς κατοίκους τὸν φόβον μεγαλειτέρων ἠτ καταστροφῶν. Συνεχίζων λέγει ὅτι αἱ θερμηναὶ δυστυχῶς δὲν περιωρίσθησαν εἰς Κόρινθον καὶ Μακρυνόν ἀλλὰ ἐπεξετάθησαν καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐπλημμύρισεν ὁ Ἀλφειὸς τὰ δὲ ἀποτελέσματα τῶν πλημμυρῶν εἶναι ἀπὸ διττῆς ἀπόψεως καταστρεπτικά, διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν καταστρέφουν τὴν παραγωγὴν ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι τὰ ὑπολείμματα τῶν πλημμυρῶν φέρουν τὴν ἑλονοσίαν ὑπάρχουσι δὲ μέρη ὅπου ἡ ἑλονοσία φθάνει τὰ 100 τοῖς ἑκατόν. Ἔχω, λέγει, ὑπ' ὄψιν τὴν τηλεγραφικὴν διαμαρτυρίαν τῶν κατοίκων Ἀγουλινίτσης (τὴν ὁποίαν ἀναγινώσκει) ἐφ' ὅσον, λέγει, πρόκειται περὶ συνάψεως δανείου διὰ τὰ ἀποξηραντικὰ ἔργα τοῦ Στρυμόνος, παρακαλῶ, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀποξηράνσεως τῆς κοίτης τοῦ Πετριτοῦ τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἰρικτιμένου δὲ περὶ τῆς λίμνης Ἀγουλινίτσης λέγουν ὅτι ὑπάρχουν ἔτοιμοι αἱ μελέται τῆς ἀποξηράνσεως ταύτης ἡ ὁποία δὲν ἀποδίδει τίποτε σχεδὸν εἰς τὸ Δημόσιον.

Ὁ κ. ***Α Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) λέγει ὅτι ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν πόρων τοὺς ὁποίους ἔχομεν θὰ γίνουν ὄχι μόνον τὰ καθοριζόμενα διὰ τοῦ νόμου ἔργ. ἀλλὰ καὶ τὰ σπουδαιότερα ἔργα τῆς ἄλλης Ἑλλάδος.

Ὁ κ. ***Γ. Καντιάνης*** παρατηρεῖ ὅτι ἐὰν ὑπῆρχε τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Συγκοινωνίας ὅπως λάβῃ ἐξαιρετικὴν μέριμναν διὰ τὸ ἐγκαινιασθὲν ἐν ὑποτροφείῳ Νταλιάνι παρὰ τὴν Ὕλλον, ἐκ τῶν ἐλῶν τοῦ ὁποίου μαστίζεται ὁ πληθυσμὸς 10 χωρίων. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις λάβῃ πρόνοιαν διὰ τὰ ἔλη ταῦτα ὡς καὶ διὰ τὰς Ἀγουλινίτσας καὶ διὰ τὰ ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα Παμισσοῦ, ἢ διὰ τὰ ὁποῖα πρόνοια εἶναι ἀνεπαρκὴς, δὲν μένει πλέον ἄλλο τίποτε εἰς τὴν Μεσσηνίαν, θὰ ἀποδοθοῦν δὲ χιλιάδες στρεμμάτων εἰς τὴν καλλιέργειαν.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρ ὸς*** παραπονεῖται, διότι ἐνῷ πρῶτος εἶχεν ἐγγραφῇ, λαμβάνει τὸν λόγον ἐκ τῶν τελευταίων, τονίζει δὲ ὅτι μεταξὺ τῶν πρώτων μεταβὰς εἰς Κόρινθον διεπίστωσεν ὅτι μέχρι τῆς παρελθούσης ἑσπερινῆς οὐδεμία Κυβερνητικὴ πρόνοια εἶχε ληφθῇ, οὐδὲ εἶχε δώσει σημεῖα ζωῆς ἡ Κυβέρνησις. Πρὸ τῆς καταστάσεως ταύτης οἱ ἐν Κορίνθῳ βουλευταί, συνελθόντες εἰς Συμβούλιον, ἀπεφάσισαν καὶ δι' αὐτοκινήτου μεταβάντες εἰδοποίησαν τὴν Κυβέρνησιν, μόλις δὲ τότε ἡ Κυβέρνησις ἐνεφανίσθη εἰς Κόρινθον. Τοῦτο, λέγει, ἐπεθύμουν νὰ τονίσω. Ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα ἐξετέθησαν, δὲν εἶνε ἀληθῆ, τοσοῦτῳ μᾶλλον δὲ τοῦτο εἶνε ἀκριβές, καθόσον εἶμαι ἐκ τῶν πρώτων οἱ ὁποῖοι μετέβησαν εἰς Κόρινθον. Δὲν θὰ ἐπιμείνω ὅμως ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν, οὐδὲ θὰ ἐπιμείνω εἰς ἔλεγχον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, τὰ μέλη τῆς ὁποίας καθήμενα εἰς τὰ Ὑπουργικὰ ἑδώλια εἶνε ἐστεργημένα τῆς εὐαισθησίας τὴν ὁποίαν εἶχον τὰ πα-

λαιὰ κέμματα. Διὰ τοῦτο δὲν ἀπομένει εἰς ἡμᾶς παρὰ νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Κυβέρνησιν ἵνα λάβῃ ὅλα τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν τοὺς πληθυσμοὺς ἐκείνους ὀλιγώτερον δυστυχεῖς.

Μιχ. Κύκκος (Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας). Κύριε Πρόεδρε, δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν διὰ μακρόν, ἀπαντῶν εἰς ὅσα ἐλέχθησαν σχετικῶς πρὸς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν σεισμικῶν καταστροφῶν τῆς Κορίνθου. Διότι μετὰ τὴν ἔκθεσιν, τὴν λιτὴν μὲν καὶ ἀπέριττον ἀλλ' ἐπιστημένην, τὴν ὁποίαν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ κάμω εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 14ην Μαΐου, νομίζω ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐνδιαφερούσης τὴν Κυβέρνησιν ἔχει παρὰ ἐξαντληθῇ. Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ἔδυναμαι νὰ ἐκφράσω τὴν ἔκπληξίν μου εἶνε τὸ ἑξῆς: Ἐκ μέρους τῶν ἀξιοτίμων συναδέλφων τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ἐπεχειρήθη νὰ τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἐβεβαίωσα, δηλαδὴ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρέσχον εἰς τὴν Βουλήν. Καὶ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δὲν ἐγένετο μόνον ἐντὸς τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς Βουλῆς διὰ τοῦ τύπου. Ἡ πλευρὰ ἐκείνη ἐπεχείρησε νὰ μᾶς παρουσιάσῃ ὡς μεταδώσαντας εἰς τὴν Βουλὴν ἀνακριβῆ στοιχεῖα. Τὸ αὐτὸ ἔκαμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ ὁ κ. Μουντζουρίδης. Ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ὀρκετὸν νὰ λέγῃ τις ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα προσηγάγομεν εἰς τὴν Βουλὴν εἶνε ἀνακριβῆ. Ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποδεικνύῃ ὅτι εἶνε ἀνακριβῆ. Περιωρίσθησαν ὅλοι νὰ λέγουν ὅτι αὐτά, ὅσα εἶπον, εἶνε ἀνακριβῆ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐξέθεσα θεωρίας ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, κατέθεσα στοιχεῖα ὑπηρεσιακὰ ἐξηκριβωμένα τόσον, ὅσον ἀφορᾷ τὰς παραχωρηθείσας σκηνάς, τὰ ἀτμόπλοια καὶ τὸν χρόνον τοῦ κατάπλου τῶν ἀτμοπλοίων. Ὅσον καὶ διὰ τὰ μέτρα τοῦ ἐπισιτισμοῦ καὶ λοιπά, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν, καὶ τὰ τῆς προσωρινῆς στεγάσεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οἱ κ. κ. Συνάδελφοι ἔκαμον, κατόπιν τῶν ὑπ' ἐμοῦ ληφθέντων μέτρων, νὰ διαρτισθῇ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα κατέθεσα, ὥφειλ ν καὶ νὰ τὸ ἀποδείξουν, ἔπρεπε νὰ πείσουν τὴν Βουλὴν κατὰ τί τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα εἶνε ἀνακριβῆ καὶ ἀβάσιμα. Ἐὰν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνεται ἡ συζήτησις, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ γενικὸν συναίσθημα, τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργῆται, δὲν εἶνε τὸ ἐπιβαλλόμενον αἴσθημα τῆς εὐαισθησίας, περὶ τοῦ ὁποίου ὡμίλησεν ὁ κ. βουλευτής.

Χ. Βοζίκης. Τὸ ἐριστικὸν μέτρον ποῖον θὰ εἶνε;

Μ. Κύκκος (Ὑπουργὸς Προνοίας). Αὐτὸ διαγράφεται εἰς τὸ σχέδιον νόμου τὸ ὁποῖον θὰ κατατεθῇ.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντοκρίδης*** ἀπαντῶν λέγει, ὅτι δὲν εἶνε ἀκριβὲς τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι τὴν Τετάρτην εἶχε λυθῇ τὸ ζήτημα τῶν σκηνῶν.

Ὁ κ. ***Μ. Κύκκος*** (Ὑπουργὸς Προνοίας) λέγει, ὅτι οὐδέποτε εἶπεν τοιοῦτόν τι. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπεν εἶνε, ὅτι οἱ Ἄγγλοι ἐτοποθέτησαν 50 σκηνὰς ἀρχίσαντες ἀπὸ τὴν Τετάρτην καὶ συνεχίσαντες κατὰ τὴν Πέμπτην.

Ὁ κ. ***Ι. Μουντζουρίδης*** λέγει, ὅτι αἱ Ἀγγλικαὶ αὐταὶ σκηναὶ ἦσαν τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς ὅλης ἐροντίδος διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν πληθυσμῶν ἐκείνων. Ἀλλὰ θὰ κάμω ἓν ἐρώτημα. Πῶς κατώρθωσεν ἡ Κυβέρνησις ἀφοῦ ἔμαθε τὴν καταστροφὴν νὰ κοιμηθῇ ἥσυχος μέχρι τῆς 9 ἑσπερινῆς τῆς ἑπομένης ἡμέρας; Ἡραίνων παρακαλεῖ ὅπως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δώσῃ τὰς δεούσας διαταγὰς πρὸς λειτουργίαν τοῦ Πταισματοδικείου.

Κηρύσσεται μετὰ τοῦτο περαιωμένη ἡ ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς συζήτησις, ἄρχεται δὲ ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν πολεμοπαθῶν.

Ὁ κ. ***Μ. Δερλερὶς*** ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως τῶν πολεμοπαθῶν τονίζει, ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ παρίσταται κατὰ τὴν συζήτησιν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἀναφέρει πῶς κατὰ τὴν περίοδον τοῦ 1917, καταργηθείσης πανταλῶς πάσης ἰδέας ἐλευθερίας, συνελαμβάνετο κατά τινα νύκτα καὶ ἐνεκλείετο εἰς τὰ ἀμπάρια τῶν Ἀγγλικῶν πλοίων. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος ὅμως τούτου, λέγει, κηδόμενος τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους θὰ τηρήσω καὶ πάλιν, ὡς ἐτήρησα μέχρι τοῦδε, ἀπόλυτον σιγήν. Συνεχίζων ἐπαρωτᾷ διὰ τίνα λόγον συμπώνωπρὸς ἀπὸ πολλοῦ δηλεῖσαν ὑποσχέσιν ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν δὲν ἐλύθη ἀκόμη τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν παθόντων, ἀφοῦ μάλιστα ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐμέτρησεν ἤδη πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος 500,000 λιρῶν. Δυσὶν θάτερον ἢ τὸ ποσὸν τοῦτο εἶνε ἐπαρκὲς καὶ τότε πρέπει ὅλοι οἱ δικαιούμενοι νὰ λάβωσιν ὁλόκληρον τὸ εἰς αὐτοὺς ἐπιδικασθὲν ποσόν, ἢ τὸ ποσὸν τοῦτο εἶνε ἀνεπαρκὲς καὶ τότε ἕκαστος ἐκ τῶν παθόντων πρέπει νὰ λάβῃ τὸ ἀναλογοῦν ποσόν. ἑφσον ἡ Κυβέρνησις δὲν ἀγνοεῖ βέβαια πῶς γίνεται ὁ μερισμὸς εἰς μέρη ἀνάλογα.

Γ. Πεσματζόγλου. Γνωστὸν βεβαίως τυγχάνει εἰς πάντας ἡμᾶς, κ. κ. συνάδελφοι, ὅτι ὅτε περὶ τὰ τέλη τοῦ 1915 τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα ἀπεβιβάσθησαν ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου εἰσέτι ἐδάφους ἡμῶν, ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις σὺν τῇ διαμαρτυρίᾳ διὰ τὴν γενομένην παραβίασιν τῆς Ἑλληνικῆς οὐδετερότητος κατέστησεν ὑπευθύνους τὰς Συμμαχικὰς Κυβερνήσεις καὶ διὰ πᾶσαν ὁλκὴν ζημίαν προξενηθεῖσαν ἢ προξενηθησομένην ὑπὸ τῶν στρατευμάτων των. Αἱ Κυβερνήσεις τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας διεβεβαίουν τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὅτι πέλουν ἐν καιρῷ μεριμνήσει περὶ τῆς δικαίας ἀποζημιώσεως τῶν ζημιῶν, τὰς ὁποίας ἤθελον τυχὸν ἐπιφέρει τὰ στρατεύματά των εἰς τὸ Δημόσιον καὶ τοὺς ἰδιώτας. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐχθροπραξιῶν, αἱ ἐπιδικασθεῖσαι ζημίαι εἰς τοὺς ἰδιώτας ἀνέρχοντο εἰς 344 ἑκατομμύρια καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ποσὸν περίπου αἱ ζημίαι τοῦ Δημοσίου. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Γαλλίας (Μπρὲν) Ἰταλίας (Περὸν) καὶ Ἀγγλίας (Κὸβ) ἀπέρριψαν συνολικῶς τὴν τοιαύτην ἀπαίτησιν Δημοσίου καὶ ἰδιωτῶν καὶ συσκεφθέντες μεταξὺ των καθώρισαν αὐθαιρέτως τὰ ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεών των ὀφειλόμενα ποσὰ διὰ τὰς τοιαύτας ζημίας. Διὰ τὴν Γαλλίαν φρ. 21,177,000, τὴν Ἰταλίαν 2,310,000 καὶ διὰ τὴν Ἀγγλίαν 14,124,000. Εἶναι περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι τὰ οὕτω πως καθορισθέντα ποσὰ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμμάχων δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ σχετισθῶσιν οὐδὲ πάρροθεν μὲ τὴν πραγματικότητα ἢ τὸ δίκαιον. Ὁπωσδήποτε αἱ μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως διαπραγματεύσεις ἐτερματίσθησαν, δεχθείσης τῆς Κυβερνήσεως ταύτης νὰ ἀναβιβάσῃ τὸ ποσὸν εἰς φράγκα 31,250,000. Αἱ μετὰ τῆς Ἰταλίας διαπραγματεύσεις ἐκρεμοῦσιν εἰσέτι. Αἱ μετὰ τῆς Γαλλίας διαπραγματεύσεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος διεξήχθησαν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ν. Κοντογιάννη, ὅστις ἀρχικῶς ἐμείωσε τὰς μὲν ἀπαιτήσεις τοῦ Δημοσίου εἰς 214 ἑκατομμύρια τὰς δὲ τῶν ἰδιωτῶν τοιαύτας εἰς 48 ἑκατομμύρια ἤτοι 263 ἑκατομμύρια ἐν συνόλῳ, ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ἐμειώθη ὑπὸ τῆς τότε Κυβερνήσεως εἰς 131 ἑκατομμύρια, εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην τῆς Ἑλλάδος οὐδ' ἀπήντησε κἂν ἡ Γαλλικὴ Κυβέρνησις. Αἱ διαπραγματεύσεις ἐπανελήφθησαν ὁπόταν ἡ ὑπὸ τοὺς κ. κ. Τσουδερὸν καὶ Μανιζαδῖνον Ἑλληνικὴ Ἀντιπροσωπεία μετέβη εἰς Παρισίους. Ἡ τελικὴ φάσις τῶν διαπραγματεύσεων καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου περιλαμβάνεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ κ. Πουανκαρὲ πρὸς τὸν κ. Καφαντάρην (1ην Σεπτεμβρίου 1927), ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ Γάλλος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δηλοῖ ὅτι τὸ ἀνώτατον ποσὸν τὸ ὁποῖον δύναται ἡ Γαλλία νὰ προσφέρῃ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἀνέρχεται εἰς 68,500,000 φράγκων χρυσῶν, ποσὸν ὅπερ κατὰ τὴν γνώμην του καλύπτει ἐν πάσῃ εὐρύτητι τὰς προσγενομένας ζημίας.

Τὴν πρότασιν ταύτην ἐδέχθη συμβιβαστικῶς ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Δὲν πρόκειται νὰ κρίνωμεν ἐνταῦθα, ἐὰν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ τούτου ἡ Κυβέρνησις ἐπροστάτευσε τὰ συμφέροντα τῶν ζημιωθέντων, διότι ὁ ἔλεγχός μας δὲν πρόκειται νὰ περιστραφῇ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου σήμερον. Ἡ Κυβέρνησις διακανονίσασα ὁπωσδήποτε τὰς ἐκ τοῦ πολέμου μετὰ τῆς Ἀγγλίας δοσοληψίας της εἰσέπραξε παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν λόγον τοῦτον φράγκα χρυσὰ 31.250.000. Μολονότι δὲ ὁ γενικώτερος διακανονισμὸς τῶν μετὰ τῆς Γαλλίας δοσοληψιῶν μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γνωστῆς διαιτησίας, ἐδέχθημεν τὸν καθορισμὸν τῶν ὑπὸ τῆς Γαλλίας ὀφειλομένων ἔναντι ζημιῶν εἰς φράγκα χρυσᾶ 68.500.000. Κατὰ συνέπειαν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἰσέπραξε συνολικῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς 99.750.000. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου, ἀφοῦ ἀφαιρεθῇ ἐν ἀναλογίᾳ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἔχει λαμβάνειν τὸ Κράτος διὰ τὰς προσγενομένας εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ περιουσίαν ζημίας, τὸ ὑπόλοιπον ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως εἰς τοὺς ὑποστάντας ζημίας ἰδιώτας παρὰ τῶν διασυμμαχικῶν στρατευμάτων. Ἐν τούτοις μέχρι τῆς σήμερον εἰς μάτην οὗτοι ἀναμένουν τὴν ἱκανοποίησιν τῆς δικαίας των ἀπαιτήσεως. Ὑπάρχουν πολλοὶ μεταξὺ αὐτῶν, οἵτινες, ἐνῶ ἔχουν λαμβάνειν ἱκανὰ ποσά, αὐριολεκτικῶς πένονται. Ἄλλοι δανειοθέντες ἁπλλοτρίωσαν ἐν τῷ μεταξὺ καὶ αὐτοὺς τούτους τοὺς καρποὺς τῆς καθημερινῆς των ἐργασίας διὰ νὰ ἐπανορθώσουν ἐν μέρει τὰς ζημίας ἃς ὑπέστησαν. Εἶνε δὲ ἀπορίας ἄξιον πῶς ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν μέχρι τοῦδε ἔλαβεν ἀποτελεσματικὸν μέτρον ὑπὲρ αὐτῶν, ἐνῶ γνωστὸν εἶνε ὅτι μολονότι οἱ δικαιοῦχοι πᾶν δικαίωμα θὰ ἔχουν νὰ ἀπαιτήσωσι τὴν εἰς μετρητὰ καταβολὴν τῶν ὀφειλομένων, ἐδέχθησαν νὰ τοῖς καταβληθῶσι ταῦτα εἰς ὁμολογίας μακροχρονίου λήξεως, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν των τὰς παντοίας ὑποχρεώσεις, τὰς ὁποίας ἔχει τὸ Κράτος νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἐκ τῶν συνεπειῶν τοῦ πολέμου. Ἤκουσα μάλιστα ὅτι τινὲς ἐκ τῶν δικαιούχων ὠθούμενοι ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας, ἐσκόπουν νὰ ἀπευθυνθοῦν καὶ διαμαρτυρίαν διὰ τὴν τοιαύτην παρέλκυσιν τῶν δικαιωμάτων των καὶ πέραν τῶν ὁρίων τοῦ Κράτους. Οὐδὲν βεβαίως δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τοιαύτην τινὰ ἐνδεχομένην ἐνέργειαν, διότι οὐδεὶς Ἕλλην πολίτης ἔχει τὸ δικαίωμα εἰς οἱανδήποτε δυσχερῆ θέσιν καὶ ἂν εὑρίσκηται, νὰ προβαίνῃ εἰς ἐνεργείας, αἵτινες δύνανται νὰ θεωρηθοῦνὡς μειωτικαὶ τῆς ἐθνικῆς μας ἀξιοπρεπείας. Διὰ τοῦτο οὐδεμίαν πίστιν ἔδωκα εἰς τοὺς τοιούτους ψιθύρους καὶ δὲν θὰ μεταχειρισθῶ καὶ τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο διὰ νὰ ἐπερωτήσω τὴν Κυβέρνησιν. Πρῶτον, τίνα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ὁμαλὴν διανομὴν εἰς τοὺς δικαιούχους τῶν ποσῶν ἅτινα διὰ λογαριασμὸν τῶν εἰσέπραξε παρὰ τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, ἢ συνεψήφισε μὲ ἑτέρας ὀφειλὰς της πρὸς τὸ Κράτη ταῦτα, καὶ δεύτερον εἰς τὰ διαβήματα εἰς τὰ ὁποῖα σκέπτεται νὰ προβῇ διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὸ ὑπὸ τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως ὀφειλόμενον ποσὸν διὰ τὸν λόγον τοῦτον.

Ὁ κ. ***Ε. Χατζηδάκης*** δηλοῖ, ὅτι δὲν εἶνε ἐκ τῶν παθόντων οὔτε ἔχει ἄμεσον ἢ ἔμμεσον συμφέρον, ὑπ βαλε δὲ τὴν ἐπερώτησιν, διότι φρονεῖ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις παρέλειψεν ἀπέναντι τῶν δικαιούχων ἔργον στοιχειώδους δικαιοσύνης, νὰ ἀποδώσῃ δηλαδή, ὅσα διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν ἔλαβε παρὰ τῶν Συμμάχων. Πρὸ ἐνὸς ἀκριβῶς ἔτους συνεζητήθη ὁμοία ἐπερώτησις, ἣν εἶχον ὑποβάλῃ, τότε δὲ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἔδωσε ρητὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ συνεννοηθῇ μὲ τὸν συνάδελφόν του ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ θὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον κανονίζον τὰ τῶν ἀποζημιώσεων. Παρῆλθεν ἔτος καὶ ἡ ὑπόσχεσις αὕτη δὲν ἐξεπληρώθη, ἂν καὶ ἐκανονίσθη καὶ τὸ ποσὸν τῆς Γαλλικῆς ἀποζημιώσεως. Ὁ κ. Πεσματζόγλου κατέκρινε τοὺς ἀποσταθέντας εἰς ξένας δυνάμεις. Ἀλλὰ δὲν ἔχει δίκαιον. Μερικοὶ δικαιοῦχοι εἶχον ἐγείρει ἀγωγὰς κατὰ τοῦ Δημοσίου καὶ προσεπεκάλεσαν τὸ Ἀγγλικὸν Δημόσιον, τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπήντησεν, ὅτι κακῶς ἀπευθύνονται ἐκεῖ διὰ νὰ λάβουν ποσὰ τὰ ὁποῖα ἐπληρώθησαν ἤδη πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Ἐννοεῖται πόσον τοῦτο μειώνει τὸ γόητρον τοῦ Κράτους καὶ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ σπεύσῃ ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποβάλῃ τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον καὶ διὰ λόγους στοιχειώδους δικαιοσύνης, διὰ νὰ μὴ παραπονοῦνται οἱ παθόντες γηγενεῖς, ὅτι τίθενται ἐν ἧσσονι μοίρᾳ πρὸς τοὺς πρόσφυγας οἱ ὁποῖοι ἀρκετὰ ἀπεζημιώθησαν. Δὲν διστάζω νὰ εἴπω, ὅτι ἡ Κυβέρνησις διαπράττει καὶ ἀδίκημα τοῦ κοινοῦ δικαίου, δηλαδὴ ὑπεξαίρεσιν, μὴ ἀποδίδουσα εἰς τοὺς δικαιούχους ὅσα διὰ λογαριασμὸν αὐτῶν ἔλαβε παρὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας.

Ὁ κ. ***Ν. Ζαρβέρος*** λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν, ἤτις ἔδειξε πραγματικὴν ἀδελτηρίαν μέχρι σήμερον. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ληφθοῦν χρήματα ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου θὰ ὑπῆρχεν ἔστω καὶ πρόσχημα παρελκύσεως, ἀλλὰ εἶνε γνωστόν, ὅτι τὸ Κράτος ἐπῆρεν ὡρισμένον ποσὸν ἀπὸ τοὺς Συμμάχους καὶ τὸ εἰσήγαγεν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον καὶ ἀφῆκεν ἐγκαταλελειμένους καὶ ἐν ἀπογνώσει τοὺς παθόντας, οἱ ὁποῖοι δὲν πρέπει νὰ ἐκπληττόμεθα διατί κατέφυγον ἀπ' εὐθείας πρὸς τοὺς ζημιωτάς. Δὲν πρέπει, τονίζει, νὰ ἀφίνωμεν νὰ ἐκδηλώνονται μὲ ὄξειαν μορφὴν αἱ ἀδικίαι αὐταί, καὶ νὰ ἐξοθοῦμεν τοὺς ἀδικουμένους εἰς μέτρα ἐκθεσιμα. Ἡ καταστρο ἡ ἡ ἐπελθοῦσα, λέγει, ἐν Μακεδονίᾳ ἰδίᾳ, εἶνε ἀφάνταστος, διότι ἔχασαν οἱ ἄνθρωποι θετικὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα. Τὸ ζήτημα ἤδη τῆς ἀποζημιώσεως των εἶνε ζήτημα προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει μεταξὺ τῶν ἀνακοινώσεων ἃς σκέπτεται, νὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὸν κόσμον αὐτὸν τῶν παθόντων, διότι ἔχει ὑποχρέωσιν. Τὸ Κράτος μὴ λαμβάνον πρόνοιαν καὶ τὰς ὑποχρεώσεις του δὲν ἐκπληροῖ καὶ ἀστοργίαν ἐπιδεικνύει καὶ τὴν ἀξιοπρέπειάν του ἐκθέτει. Δώσατε ἐπὶ τέλους, τονίζει, ἴδιαν εἰσεπράξατε.

Π. Τσαλδάρης. Ἔχετε ἐντολὴν δι' αὐτὸν τὸν συμβιβασμόν;

Ν. Ζαρβέρης. Λέγω νὰ δοθῶσιν ἀπέναντι τῶν ἀπαιτήσεών των καὶ δύναται κατόπιν νὰ τοὺς δώσῃ ὁμολογίας ἢ κτήματα. Τὸ Κράτος, συνεχίζει, καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς παθόντας εἰσέπραξε διὰ πιέσεων ὅλους τοὺς φόρους χωρὶς ὅμως νὰ πληρώνῃ ἐκεῖνο τὰς ὑποχρεώσεις του, ἡ δὲ ἀπόγνωσις τοῦ κόσμου ἔχει φθάσει εἰς τὸ μὴ περαιτέρω καὶ ὀφείλει νὰ κατανοήσῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι εἶνε ἀνάγκη ἀμέσου προνοίας.

Α. Ἀργυρός. Εἶναι ἐξόχως, λέγει, λυπηρὸν ὅτι προκειμένου περὶ ζητήματος σοβαρωτάτου, ὄχι μόνον ἡ Βουλὴ εἶνε κενή, ἀλλ' οὐδὲ μέλη τῆς Κυβερνήσεως παρίστανται. Δὶς ἢ τρὶς παρεκάλεσα τὸν κ. Πρόεδρον νὰ καλέσῃ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν.

Φωναί. Εἶνε ἄρρωστος.

Α. Ἀργυρός. Λυποῦμαι, ἀλλὰ λυποῦμαι περισσότερον διότι θέμα παρόμοιον ἀπὸ ἑκατονταετίας ἐκκρεμὲς συζητεῖται πρὸ κενῶν ἑδωλίων. Δίς, λέγει, ὡμίλησα καὶ εὑρέθην εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ οἰκτείρω τὴν κατάστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Ὅταν ὡμίλησα ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἔκρινα τὴν στάσιν τοῦ Κράτους ἀπέναντι τῶν πολιτῶν οἵτινες θεωροῦν αὐτὸ ὡς ἐχθρόν των, ἡ δὲ ἀδιαφορία του πρὸς αὐτοὺς τοὺς ρίπτει εἰς ἀπόγνωσιν.

Τρίτην ἤδη φορὰν ὁμιλῶν πρὸ κενῶν ἑδωλίων, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τονίσω καὶ πάλιν τὴν οἰκτρότητα τῆς ἀδιαφορίας μεθ' ἧς τὸ Κράτος χειρίζεται τὰς ὑποθέσεις τῶν πολιτῶν του. Προχωρῶν ἐκθέτει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1923 μέχρι τοῦ 1926 ἀδιαλείπτως ψηφίζονται διὰ τοὺς πολεμοπαθεῖς νόμοι, προδίδοντες ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἔχει καμμίαν σαφῆ ἰδέαν περὶ τῶν ὑποχρεώσεών του καὶ ἀφοῦ ἔφερεν ὅλους τοὺς δικαιούχους εἰς ἀπόγνωσιν εἰς τὸ τέλος φέρει εἰς τὸ παθητικόν του καὶ τὸν συμψηφισμὸν ποῦ ἔκαμε, δὲν ἔπαυσε δὲ νὰ εἰσπράττῃ ποικίλλας ἀποζημιώσεις διὰ διεθνῶν πράξεων ὅπως εἶναι τὰ εἰσπραττόμενα ἐκ Γερμανίας. Διὰ τῆς τακτικῆς ταύτης παίζεται καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις πληθυσμῶν ἀτυχούντων καὶ δυστυχούντων ἐπὶ πεντηκετίαν καὶ δι' οὓς πλήρη ἀστοργίαν ἔδειξε τὸ Κράτος. Εἶναι οἱ πληθυσμοὶ διὰ μέσου τῶν ὁποίων διῆλθε πῦρ καὶ σίδηρος, καὶ ἐχθρικὸς καὶ συμμαχικός. Δὲν πρόκειται, λέγει, περὶ τῶν πλουσίων παθόντων, ἀλλὰ περὶ τῶν ἀποθηκῶν τῶν οἰκημάτων καὶ τῶν ζώων τῶν πτωχῶν γεωργῶν, διότι κάτωθεν τῆς ὀφειλῆς ταύτης τοῦ Κράτους κρύπτονται δυστυχήματα καὶ τραγῳδίαι. Τὸ 1923 ἐψηφίσθη εἰς νόμος, ἐσχηματίσθησαν Ἐπιτροπαί, ἀλλὰ ἔρχονται κατόπιν ἄλλοι νόμοι σκοπὸν ἔχοντες νὰ δημιουργήσουν διακρίσεις ἐξαιρεσάσας ὡρισμένας κατηγορίας παθόντων καὶ τιμήματα περιφερειῶν. Μία ἐπαρχία κατὰ τὸ 1919 ὑπέστη ζημίαν 50.000.000 χρ. δραχμῶν,

ἐνῷ ὁ συμβιβασμὸς ποὺ ἔγινεν ἀνήλθε μόνον εἰς τὸ ποσὸν αὐτό. Οἱ νόμοι οὗτοι δὲν γνωρίζω ποῦ ἐστήριζον τὰς ἀποζημιώσεις, εἰς τοιαύτας λόγῳ τῶν εἰσπράξεων τοῦ Κράτους ἢ εἰς ὑποχρέωσιν. Ἄλλα Κράτη προτοῦ ἐξέλθουν εἰς πόλεμον ὑπόσχονται τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν πάσης ζημίας καὶ ἡμεῖς μετὰ δεκαετίαν συζητοῦμεν ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς ὑποχρεώσεως ἢ ὄχι. Τὸ ζήτημα, λέγει, εἶναι σοβαρώτατον καὶ θὰ ἐπρότεινα νὰ διακοπῇ ἡ συζήτησις περὶ πολεμοπαθῶν καὶ νὰ συνεχισθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν παρούσης ὅλης τῆς Κυβερνήσεως, ἀναλόγως τῆς σοβαρότητος τῆς ὑποθέσεως, ἐνδιαφερούσης, πληθυσμοὺς ἀδικουμένους καὶ τελοῦντας ἐν ἀπογνώσει.

Ι. Μεταξᾶς. (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας). Βεβαίως τὸ ζήτημα εἶναι σοβαρώτατον καὶ δικαίως ζητεῖται ἡ διακοπή.

Μεθ' ὃ ὥρᾳ 9.30' μ. μ. διακόπτεται ἡ συζήτησις περὶ πολεμοπαθῶν ἵνα συνεχισθῇ τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ συναινέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ Συνεδρίασις διὰ τὴν 5 μ. μ. τῆς προσεχοῦς Δευτέρας.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βαραζάνης
Μ. Ἀσίλιες

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ Πς'

τῆς 11 Ἰουνίου 1928.

Ὥρᾳ 6.30' μ. μ. ὁ κ. ***Πρόεδρος*** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῶν Συνεδριάσεων ΠΔ' καὶ ΠΕ'.

Μεθ' ὃ καλεῖται εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ παραιτηθέντος βουλευτοῦ Καβάλλας κ. Γ. Ἐξηντάρη νέος βουλευτὴς κ. Ἀλ. Κωνσταντινίδης ὅστις ὁμνύει τὸν ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ταταγμένον ὅρκον ἔχοντα οὕτω:

«Ὀρκίζομαι εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος νὰ φυλάξω πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα ὑπακοὴν εἰς τὸ Δημοκρατικὸν Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους καὶ νὰ ἐκπληρώσω εὐσυνειδήτως τὰ καθήκοντά μου».

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

Ὁ Ἠπειρωτικὸς σύνδεσμος Πειραιῶς παρακαλεῖ νὰ ὑποστηριχθῇ διάταξις προστεθεῖσ εἰς τὸ πρὸ κύρωσιν διάταγμα «περὶ μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοδιδασκάλων».

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. ***Σ Μανταφούνης*** καὶ ***Θ. Χρυσοβέργης*** καταθέτουν αἴτησιν τοῦ κατοίκου Ἀθηνῶν Σιμων. Σιμωνιάν δι' ἧς οὗτος παρακαλεῖ ὅπως ληφθῇ νομοθετικὴ μέριμνα ἵνα ἐξαφλοῦνται μὲ τὴν σημερινὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ αἱ συναλλαγαὶ αἱ συναφθεῖσαι ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ μεταξὺ ὑπηκόων ξένων κρατῶν καὶ πληρωτέαι ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Π. Καμπάνης*** καταθέτει ὑπόμνημα τοῦ συλλόγου ἐμπόρων οἰκοδομησίμων ὕλων καὶ ἐργοστασιαρχῶν μωσαϊκῶν πλακῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς παρακαλούντων ὅπως ὁ θεσμὸς τῆς ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν καταργηθῇ διότι ἐξέκλινε τῆς σκοπιμότητός του.

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Τυρνάβου παρακαλοῦν ὅπως ληφθῶσι σύντονα μέτρα ἀποκαταστάσεως τῆς δημοσίου ἀσφαλείας εὑρισκομένης εἰς ἔκρυθμον σημεῖον.

Ἡ ὁμοσπονδία γεωργικῶν συνεταιρισμῶν Μακεδονίας ὑποβάλλει ψήφισμα τοῦ συνεδρίου τῶν λαχανοκηπουρῶν ζητούντων τὴν ἄσιν τῆς ἀπαγορεύσεως ἐξαγωγῆς λαχανικῶν εἰς Ἀθήνας, Πειραιᾶ, Σερβίαν, Βουλγαρίαν καὶ Τουρκίαν.

Ὁ σύνδεσμος κτηματιῶν Θεσσαλονίκης ὑποβάλλει ἀναφορὰν δι' ἧς παρακαλεῖ ὅπως ὁ ὀφειλόμενος φόρος καθαρᾶς προσόδου οἰκοδομῶν τῶν οἰκονομικῶν χρήσεων 1926-1927, καὶ 1927-1928, καταβληθῇ εἰς 10 ἴσας τετραμήνους δόσεις.

Ἡ προσφυγικὴ ὁμὰς Ρέθη Καλογεροστὰν διαμένουσα ἄστεγος καὶ ἄνευ ἀγρῶν καὶ καρπῶν παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶν μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ἐγκαταστάσεώς των καὶ τὴν παραχώρησιν μεγαλειτέρας ἐκτάσεως ἀγρῶν.

Ἡ ὁμοσπονδία ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλει τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ Βουλὴ ψηφίσῃ τὴν πρότασιν νόμου περὶ ἀκατασχέτου τῶν μισθῶν τῶν συντάξεων τῶν ὑπαλλήλων ἀνωνύμων ἑταιρειῶν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων.

Κάτοικοι Λουτρακίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ Καζίνου μονομερῶς εἰς ξενοδόχους.

Οἱ βουλευταὶ κ. κ. Α ***Βουτυρᾶς*** καὶ Α. ***Ἰασωνίδης*** κατατθέτουν τηλεγράφημα τοῦ συνεδρίου βιομηχάνων Θεσσαλονίκης διαμαρτυρομένων διὰ τὸ ὑποβληθὲν νομοσχέδιον περὶ περιορισμοῦ τῆς ἀτελείας τῶν μηχανημάτων.

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Σάμης Κεφαλληνίας παρακαλοῦν ὅπως ἐπαναφερθῇ ἡ καταργηθεῖσα ἀγραφυλακή.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ἑνώσεως πολεμοπαθῶν Βορείου Ἑλλάδος διαβιβάζει τηλεγράφημα τῶν παθόντων εὐγνωμονούντων διὰ τὸ ἐπιδιεχθὲν ἐνδιαφέρον περὶ τῶν ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων των.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Κοινωνικοῦ Συνδέσμου Τριανδρίας διαμαρτύρεται διότι παρὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ δὲν ἤχθη ἡ ἀνέγερσις ἀκόμη οἰκίσκων.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι Ναυπλίου, Ἀργοστολίου, Βάμου Κρήτης, Σερβίων, Κομοτινῆς, Ἄρτης, Κερκύρας, Ρεθύμνης, Πειραιῶς, Γυθείου, καὶ Ἰωαννίνων παρακαλοῦν τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως συνεπῆς εἰς τὰς ὑποσχέσεις της, ψηφίσῃ πρὸ τῆς διακοπῆς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ χορηγήσῃ τὴν ζητουμένην αὔξησιν τῶν μισθῶν.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α. Θεολογίτης*** καταθέτει ἀναφορὰν τοῦ ὀδοντοϊατροῦ Κεσκεκίδου ζητοῦντος παράτασιν τῆς προθεσμίας πρὸς ἐξέτασιν τῶν ὀδοντοϊατρῶν.

Ὁ σταφιδοπαραγωγὸς Β. Κ. Γεωργιάδης ὑποβάλλει αἴτησιν παρακαλῶν ὅπως ἀρθῇ ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐλευθέρας σταφιδοκαλλιεργείας ὁλικῆς ἢ μερικῆς.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ἀμπελακίων ὑποβάλλει πρᾶξιν τοῦ κοινοτικοῦ Συμβουλίου ἐκτρέζοντος εὐχὴν καὶ θερμὴν παράκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἀποζημιωθοῦν οἱ χαλαζοπλῆκτοι καὶ ἀπαλλαγοῦν παντὸς φόρου ἐπὶ Ἀετίαν.

Ἐπιτροπὴ ρητινοσυλλεκτῶν Κορωπίου διαμαρτύρεται διὰ τὸν καθορισμὸν τιμῆς 8 δραχμῶν, τῆς ἀγοραίας τιμῆς οὔσης 4 δραχ. καὶ 50 λεπτά.

Οἱ κάτοικοι Δαρδόβης Καβάλλας ζητοῦν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ ταραχοποιοῦ εἰρηνοδίκου των πρὸς ἀποσόβησιν σοβαρωτέρων γεγονότων.

Τὸ κοινοτικὸν Συμβούλιον Μπαουσιῶν Ἰωαννίνων ὑποβάλλει ὑπόμνημα καὶ παρακαλεῖ ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν καὶ ἐκτελεσθῶσι τὰ ἐν αὐτῷ ἀναγραφόμενα αἰτήματα τῆς κοινότητός των.

Οἱ δικηγόροι Ἀγρινίου ζητοῦν τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ εἰρηνοδίκου των παραπεμφθέντος εἰς τὸ πλημμεληοδικεῖον ἐπὶ καταπίεσει, καὶ ἐξαφανίσει δημοσίου ἐγγράφου.

Ἡ κτηματικὴ ἀδελφότης Καλαμῶν διαμαρτύρεται κατὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐποικισμοῦ ἀναμιγνυομένου εἰς ἔργα ἀλλότρια τοῦ σκοποῦ του.

Ὁ ἐθνικὸς Σύλλογος ὁπλαρχηγῶν Θεσσαλονίκης παρακαλεῖ ὅπως γίνῃ ἀποδεκτὸν τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημα τῶν Ἑλλήνων ὁπλαρχηγῶν.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐμπορικοῦ Συλλόγου Ναυπάκτου παρακαλεῖ ὅπως ἀνατεθῇ εἰς ἅπαντα τὰ μέλη αὐτοῦ ἡ λιανικὴ πώλησις ἀραβοσίτου.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐλαίας διαμαρτύρεται κατὰ τοῦ ὑποβληθέντος νομοσχεδίου περὶ αὐτονόμου ὀργανισμοῦ Ἐλαίας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐν Λέσβῳ Σωματείου Ἑλλήνων ὑπηκόων διαμαρτύρεται διὰ τὴν παρατεινομένην ἐπιβράδυνσιν καταβολῆς τῶν ἀποζημιώσεων τῶν δικαιούχων.

Ἡ καπνοπαραγωγὸς κοινότης Μαχαίρας διαμαρτύρεται διὰ τὴν μονοπώλησιν τοῦ καπνοῦ.

Ὁ βουλευτὴς κ. ***Α Τροχάνης*** καταθέτει αἴτησιν τῶν κτηματιῶν καὶ κηπουρῶν Λεωνιδίου παρακαλούντων ὅπως ἐκτελεσθοῦν ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα ἐν τῷ Χειμάρῳ Δαφνῶν πρὸς πρόληψιν καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας των.

Ὁ Λαὸς Λαρίσσης καὶ περιχώρων συνελθὼν ἐν πανδήμῳ συλλαλητηρίῳ κατόπιν τῶν γενομένων θρασυτάτων λῃστειῶν διαμαρτύρεται διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς δημοσίου ἀσφαλείας Θεσσαλίας καὶ ζητεῖ τὴν λῆψιν αὐστηροτάτων μέτρων.

Ὁ Σύνδεσμος βιομηχάνων Μακεδονίας παρακαλεῖ νὰ ἀποσυρθῇ τὸ νομοσχέδιον περὶ περιορισμοῦ ἀτελείας ὑφασμάτων ὡς πληττομένης καιρίως τῆς βιομηχανίας Μακεδονίας.

Ἡ Πανελλήνιος Ἕνωσις τῶν ἐκ τοῦ πολέμου παθόντων διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῶν ἀποζημιώσεών των.

Ὁ ἐν ἀποστρατείᾳ λοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ Ἀποστολάκης Γεώργιος ὑποβάλλει ὑπόμνημα ἐν ᾧ ἐκθέτει τὰς ὑπηρεσίας ἃς προσέφερε καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ζητεῖ, ὅπως τὸ ἀποδοθῇ τὸ δίκαιόν του.

Πρόσφυγες Ἀγρινίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μέχρι τοῦδε καθυστέρησιν τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρώου.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ νεοϊδρυθέντος Ἐκπαιδευτικοῦ Συλλόγου προτείνει τὴν λῆψιν διαφόρων μέτρων πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ κάτοικοι Βελίνου ὑποβάλλουν ψήφισμα ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκθέτουν διάφορα αἰτήματά των μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως ληφθῶσιν ὑπ' ὄψει καὶ ἐκτελεσθῶσι.

Τὸ Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον Θεσσαλονίκης διαμαρτύρεται, διότι, κατὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς Κρατικῶν προμηθειῶν ἠγνοήθη καὶ πάλιν τὸ ἐν λόγῳ Ἐπιμελητήριον.

Ὁ κ. ***Ι. Μεταξᾶς*** (Ὑπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι Νομοσχέδια. 1) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 192.» Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὑδρεύσεως καὶ ἐξυγιάνσεως Κριεκουκίου. 2) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 5)5)26 Ν. Δ. «περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸ Ν. Δ. τῆς 4)5) 26 περὶ διοικανονισμοῦ τῆς ὑδρονομῆς διὰ τῶν ἀρδευτικῶν ὑδάτων Γλαύκου καὶ τοῦ χαράδρου Συχαινῶν». 3) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16)6)26 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τῶν αὐτῶν νόμων περὶ ὑδραυλικῶν ταμείων». 4) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21)4)26 Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὑδρεύσεως τῆς Κοινότητος Πόρου». 5) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 15)8)25 Ν. Δ. περὶ ἱδρύσεως εἰδικοῦ ὑδραυλικοῦ ταμείου κτηματικῆς περιφερείας Ἀγριᾶς». 6) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 4)3)2 . Ν. Δ. περὶ διακανονισμοῦ τῆς ὑδρονομῆς διὰ τῶν ἀρδευτικῶν ὑδάτων τοῦ χειμάρ. ου Γλαύκου». 7) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 19)8)26 Ν. Δ. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νόμου 3160 περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ δήμου Βερροίας καὶ 8) περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21)4)26 Ν. Δ. περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου ὑδρεύσεως Ὁσμάν Ἀρᾶ».

Αἱ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιτροπαὶ ὑποβάλλουν τὴν ἔκθεσίν των ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Νόμου «περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 19) 2)27 ὑπογραφείσης ἐν Γενεύῃ συμφωνίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας περὶ τροποποιήσεως τοῦ ἄρθρου 2 παραγρ. 2, 3, 4, καὶ τῶν ἄρθρων 11 ἕως 13 τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος τῆς 8)12)22 τοῦ διέποντος τὰς πληρωμὰς τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν εἰρημένων χωρῶν κ.λ.π.

Ἡ ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις της ἐπὶ τῶν κάτωθι Νομοσχεδίων 1) «περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 14)7)25 Ν. Δ. περὶ αὐτεπαγγέλτου ἀποστρατείας ἀνωτάτων ἀξιωματικῶν διατελούντων ἐκτὸς ὑπηρεσίας. 2) περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21)9)26 Ν. Δ. περὶ ἀνακλήσεως μεταθέσεως ἀξιωματικῶν εἰς διαθεσιμότητα 3) «περὶ τρόπου συμπληρώσεως τῶν θέσεων ἀξιωματικῶν κτηνιατρικῆς ὑπηρεσίας 4) περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 21)9)26 Ν. Δ. περὶ ἀναδρομικοῦ λογισμοῦ ἐφέδρων ἀξιωματικῶν

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) ὑποβάλλει σχέδιον νόμου «περὶ συστάσεως Ταπητουργικῆς Ἑλληνικῆς Προνομιούχου Ἑταιρείας».

Ὁ κ. ***Θ. Τουρκοβασίλης*** (Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ ὑπαγωγῆς εἰς τὰ Πταισματοδικεῖα τῶν παραβάσεων τῶν ἐργατικῶν νόμων κλπ.» καὶ

2) «Περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποιήσεως τῶν ἀφορωσῶν τὴν δικαστικὴν διανομὴν τινων κτημάτων διατάξεων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας».

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ τοῦ παρὰ τῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος Ἐπιτρόπου τοῦ Κράτους» καὶ

2) «Περὶ ἀγορᾶς ἰδιωτικοῦ οἰκήματος ἐν Θήρᾳ πρὸς ἐγκατάστασιν τῆς τελωνειακῆς ἀρχῆς Θήρας».

Ὁ κ. ***Θ Νικολούδης*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλησιαστικῶν κλπ.) ὑποβάλλει τὰ κάτωθι νομοσχέδια:

1) «Περὶ διοικήσεως τῶν ἐνοριακῶν ναῶν καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου Ζακύνθου» καὶ

2) «Περὶ ἀγορᾶς ὑπὸ τοῦ Κράτους τῆς Βιβλιοθήκης Μαυροκορδάτου—Μπαλτατζῆ.

Ὁ κ. ***Χ Ἀλαμανῆς*** (Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας) εἰς ἀπάντησιν τῆς ὑπ' ἀριθ. 107 ἀπὸ 18-5-28 διαβιβασθείσης ἐρωτήσεως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ἀνδρεάδου γνωρίζει ὅτι οἱ ἐν ταύτῃ ἀναφερόμενοι ἐπιθεωρηταὶ ἀνταλλαγῆς οἱ διαμένοντες ἐν Ἀθήναις λαμβάνουσι τὰς ἀκολούθους ἀποδοχάς.

1) Οἱ κ. κ. Ἔξαρχος, Μπασιλάρης καὶ Γαϊτάνος, λαμβάνουσι τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ των ἤτοι τὸν τοῦ Τμηματάρχου Α', ὅστις εἶναι δρχ. 4070, ἐπὶ πλέον δὲ μηνιαῖον ἐπίδομα δρχ. 2,0 0, ἤτοι σύνολον καθαρὸν μὲ τὰς γενομένας κρατήσεις δραχ. 5,857 λόγῳ τοῦ ἐξαιρετικῶς ἐκνευριστικοῦ τῆς ἐργασίας, τῶν ἐπὶ πλέον ὡρῶν καὶ τῶν ἀνθυγιεινῶν ὡρῶν ὑφ' οὓς ἐργάζονται.

2) Οἱ κ. κ. Σπύρογλου καὶ Πρωτονοτάριος λαμβάνουσι τὸν μισθὸν των ἐκ δραχ. 4030. Οἱ ἀνωτέρω καθ' ὁ νομοθετεῖ τυγχάνουσι μέλη κληρονομικῆς Ἐπιτροπῆς, λαμβάνοντες ἀποζημίωσιν δραχ. 1 00 κατὰ συνεδρίασιν συμφώνως τῷ νόμῳ καὶ μέχρι 30 συνεδριάσεων κατὰ μῆνα.

3) Ὁ Γεν. Ἐπιθεωρητὴς ἀνταλλαγῆς κ. Δ. Βουζούρης λαμβάνει τὸν μισθὸν τοῦ βαθμοῦ του ἤτοι τὸν τοῦ Διευθυντοῦ β' τάξεως ἀνερχόμενον εἰς δρχ. 4578 μηνιαίως. Ὁ ἀνωτέρω ὡς μέλος τῆς Γνωμοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς λαμβάνει ἀποζημίωσιν οὐχὶ ἀνωτέραν τῶν 1,000 δραχ. μηνιαίως, ὡς μέλος δὲ μιᾶς τῶν κληρονομικῶν Ἐπιτροπῶν ἀποζημίωσιν 100 δραχ. κατὰ συνεδρίασιν.

Μεθ' ὃ λαμβάνων τὸν λόγον πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης*** λέγει ὅτι κατὰ τηλεγραφήματα ἐκ Καβάλλας ἐκηρύχθη σήμερον καπνεργατικὴ ἀπεργία. Θὰ παρακαλέσω τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μὴ μείνῃ ἁπλοῦς θεατὴς τῆς πάλης μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐμπόρων, ἀλλὰ νὰ ἐπέμβῃ τὸ ταχύτερον διότι τραχεῖς διεξάγονται οἱ ἀγῶνες ἐν Καβάλλᾳ. Ὀφείλω ὁ κ. Ὑπουργὸς μετὰ προσοχῆς νὰ ἐξετάσῃ τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν καὶ νὰ χαράξῃ τὸ ταχύτερον τὴν κατεύθυνσίν του.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι ἡ ἀπεργία ἐξελίσσεται κανονικῶς χωρὶς νὰ γίνωνται συγκρούσεις μεταξὺ καπνεργατῶν καὶ καπνεμπόρων. Ἐπληροφόρησα, λέγει, εἰς τὸν Γεν. Διοικητὴν Μακεδονίας νὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἐνδεικνύμενα μέτρα.

Ὁ κ. **Σ. Μάξιμος** λέγει ὅτι τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν εἶναι συγκεκριμένα καὶ ἔχουν ἀνάγκην ἀμέσου ἱκανοποιήσεως.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζας** ἀπαντῶν λέγει ὅτι ἡ καπνεργατικὴ αὕτη ἀπεργία εἶναι ἀσυμπαθής.

Σ. Μάξιμος. Δὲν ὑπάρχει ἀπεργία συμπαθὴς διὰ σᾶς. Ὅλαι αἱ ἀπεργίαι εἶναι δι' ὑμᾶς ἀσυμπαθεῖς, οἱ καπνεργάται ἔχουν δίκαιον καὶ πρέπει νὰ ἱκανοποιηθοῦν ἀμέσως. Τὸ ζήτημα τῆς ἀπεργίας, δὲν εἶναι ζήτημα τάξεως, εἶναι ζήτημα ψωμοῦ.

Α. Παππαναστασίου Πάντοτε ἐτόνισα ὅτι εἰς τὰ καπνικὰ ζητήματα τὸ πρόσφορον εἶναι τὸ συμφέρον τῆς παραγωγῆς, διότι τὰ ζητήματα τῆς ἐπεξεργασίας δέον νὰ ἔρχωνται εἰς δευτέραν μοῖραν. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅμως εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν αἰτημάτων τῶν ἐργατῶν καὶ δίκαια εἶναι καὶ ἡ ἀποδοχή των δὲν ἐκθέτει εἰς κίνδυνον τὰ συμφέροντα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τοῦ καπνοῦ, κατ' ἀκολουθίαν λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἔδαφος εἰς τὴν Καβάλλαν εἶναι εὔφλεκτον ἐπιβάλλεται νὰ ἐπέμβῃ τὸ ταχύτερον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐξετάζων ὅσον τὸ δυνατὸν εὐμενέστερον τὰς ἐργατικὰς αἰτήσεις. Τί θὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ἀπεργία ἐξελίσσεται ὁμαλῶς; Ἡ ἀπεργία σημαίνει πόλεμον ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ σταματήσῃ τὸ ταχύτερον.

Ὁ κ. **Ν. Βελέντζα** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι θὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ μέτρα ἵνα λήξῃ ταχέως ἡ ἀπεργία.

Μεθ' ὃ εἰσέρχεται ἡ Βουλὴ εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν Ἐπερωτήσεων

Συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ τῶν πολεμοπαθῶν καλεῖται νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀπὸ προχθὲς διακοπεῖσαν ἀγόρευσίν του ὁ κ. **Α. Ἀργυρός** ὅστις λέγει ὅτι θὰ εἶναι σύντομος ἵνα καταλήξῃ ἡ συζήτησις εἰς πρακτικὸν ἀποτέλεσμα. Πρόκειται, λέγει, περὶ ζημιῶν αἵτινες ἀφοροῦν εὐρυτάτους πληθυσμοὺς καὶ πληθυσμοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον πενομένους καὶ προσέτι περὶ ζημιῶν αἵτινες καίτοι χρονολογοῦνται ἀπὸ δεκαετίας ὁλοκλήρου δὲν ἔτυχον ἀποζημιώσεώς τινος ἐνῷ ἐξ ἄλλου τὸ Κράτος ἐκπροσωποῦν τοὺς παθόντας εἰσέπραξε ἑκατομμύρια. Διὰ νὰ λυθῇ, λέγει, κατ' ἀρχὴν τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ὁρισθῇ ἡ βάσις τοῦ τρόπου καὶ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ πληρώσῃ τὸ Κράτος τὰς ζημίας καὶ ὡς βάσις πρέπει νὰ τεθῇ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους πρὸς πληρωμὴν τῶν παθόντων πολιτῶν αὐτοῦ. Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην πρέπει νὰ ἐξετασθῇ καὶ λυθῇ τὸ ζήτημα. Οἱ πολεμοπαθεῖς ὑπέστησαν ζημίας τόσον ἐξ ἐνεργειῶν τοῦ Κράτους ὅσον καὶ ἐκ παραλείψεως αὐτοῦ. Τοῦτο τελευταῖος ἐξεταστέον ποῖαι εἶναι αἱ κατηγορίαι τῶν ζημιωθέντων, ἔχομεν τοὺς ζημιωθέντας ἐκ τῶν πολεμίων, τοὺς ζημιωθέντας ἐκ τῶν συμμάχων καὶ τοὺς ζημιωθέντας ἐκ τῶν Ἑλλήν. Στρατευμάτων. Φρονῶ δὲ ὅτι ἐν τῇ μερίμνῃ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τῶν πολεμοπαθῶν, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποζημιωθοῦν, καὶ οἱ ὑποστάντες ζημίας ἀπὸ τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους. Ἡ Βουλὴ ἤκουσε διαφόρους ἀναφορὰς σχετικὰς μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ μίαν τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, οἵτινες πρέπει νὰ ἀποζημιωθοῦν. Μέχρι τοῦδε ἡ Ἑλληνικὴ νομοθεσία δὲν ἐτήρησεν ὡρισμένην γραμμήν, ἀλλὰ ἄλλοτε μὲν καθώριζε τὸν τρόπον τῆς ἀποζημιώσεως ἄλλοτε δὲ ἄφινεν αὐτὸν τελεσίδικος ἀκαθόριστον. Θὰ ἤθελα, λέγει, νὰ ἐξακριβωθῇ εἰς τί ποσὸν περίπου ἀνέρχονται αἱ ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων.

Α. Μιχαλακόπουλος, (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) Ἁρμοδία εἶνε ἡ Κυβέρνησις ὁλόκληρος καὶ ἰδιαιτέρως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν. Θὰ ὡμίλουν διότι ἐπεκαλέσθητε ὅτι ἔχετε πολλὰς δοσοληψίας μαζύ μου.

Α. Ἀργυρός Αἱ δοσοληψίαι ἂς χαρακτηρισθοῦν καλύτερον ὡς αἰτήσεις πληροφοριῶν.

Α. Μιχαλακόπουλος. Ἔδωσα ἤδη ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος καὶ καθώρισα τὴν σχέσιν ἐμοῦ ὡς Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὸν διακανονισμὸν τῆς ὑποθέσεως καὶ εἶπον τὰ ἑξῆς:

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μεριμνήσῃ διὰ τῶν μέσων τὰ ὁποῖα διαθέτει ὥστε ν' ἀναγνωρισθῇ ἐν ποσὸν ἐκ μέρους τῶν Δυνάμεων τῶν ὑποχρεωμένων πρὸς ἀποζημίωσιν. Τὴν ὑπόθεσιν τὴν ἐπεράτωσα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ συναδέλφου μου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἀναλαδόντος μάλιστα τὴν πρωτοβουλίαν κατὰ τὸν διακανονισμὸν τῶν ἀποζημιώσεων τῆς Γαλλίας.

Μετὰ τοῦτο εἶνε ζήτημα Κυβερνητικὸν καὶ ζήτημα καθαρῶς οἰκονομικὸν νὰ δοθῇ ἢ νὰ μὴ δοθῇ ἀποζημίωσις εἰς τὸ ὁποῖον ζήτημα ἔχω τὴν εὐθύνην μόνον ὡς μέλος τῆς Κυβερνήσεως γενικῶς. Ἔχω δηλαδὴ τὴν εὐθύνην τὴν ὁποίαν θὰ εἶχον ἐὰν ἦμην Ὑπουργὸς εἰς ἕνα ἄλλο οἱονδήποτε Ὑπουργεῖον. Ἐγγράψιμα; Εἶναι ἡ τετάρτη φορά.

Α. Ἀργυρός. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἐπαρκὴς ἡ ἐξήγησις.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἐὰν δὲν εἶμαι ἐπαρκής, εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Βουλῆς νὰ εἴπῃ ὅτι δὲν εἶμαι ἐπαρκὴς ὡς Ὑπουργός.

Α. Ἀργυρός. Ἐννοῶ αἱ πληροφορίαι.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἀλλ' ἡ ἀντίληψίς μου εἶναι ὅτι πέραν τούτου ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἔχει τὴν εὐθύνην τὴν ὁποίαν ἔχει ὡς ἁπλοῦν μέλος τῆς Κυβερνήσεως. Τίποτε ἄλλο.

Χ. Βοζίκης. Κύριε Ὑπουργέ νὰ καταλάβωμεν ἕνα πρᾶγμα, ὑπεβλήθησαν ἀξιώσεις ἀποζημιώσεως δι' ὅσας ζημίας ἐπροξενήθησαν εἰς τοὺς ἰδιώτας.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργ. τῶν Ἐξωτερ.) Βεβαίως.

Χ. Βοζίκης. Περιελήφθησαν πολλὰ ἢ ὀλίγα ποσὰ εἰς αὐτούς; Αὐτὰ τὰ ποσὰ δὲν ὀφείλονται πλέον εἰς τοὺς ἰδιώτας ὑπὲρ τῶν ὁποίων εἰσεπράχθησαν ἢ συνεχωρήθησαν;

Α. Μιχαλακόπουλος. Μὲ ἐρωτᾶτε ὡς Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ μὲ θεωρεῖτε ὑπεύθυνον; Προχθὲς εἶπον μὲ ἐμέ, ὡς κατηγορούμενον ὅτι ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ δώσω πληροφορίας. Ἔχω ἤδη ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς δώσει τόσας πληροφορίας. Καὶ ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν ἐπεράτωσε τὸ ἔργον του. Δύνασθε νὰ μεμφθῆτε ὁλόκληρον τὴν Κυβέρνησιν ἐὰν θέλετε. Δὲν δύνασθε ὅμως νὰ ἀξιώσητε ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν εἰδικῶς εἶναι ὑπεύθυνος.

Ὁ κ. **Μ. Δερλερῆς**, λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν μετὰ τὴν ἀγόρευσιν τὴν ὁποίαν εἶχε κάμει ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου κατὰ προηγουμένην συνεδρίασιν ἐδήλωσεν ὅτι μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του συναδέλφου του ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν θὰ κατεθέτη νομοσχέδιον κανονίζον τὸν τρόπον τῆς ἀποζημιώσεως. Παρακαλοῦμαι, λέγει, ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι δὲν ἐξεπλήρωσε τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι δὲν ἔδωσεν ἀπάντησιν εἰς μίαν ἀναφορὰν σχετικὴν μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τὴν ὁποίαν διεβίβασεν ἡ Βουλή.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Εἶπα εἰς τὸν κ. συνάδελφον τὰ ἑξῆς: Θὰ ἀναμένω τὴν ἐπάνοδον τοῦ συναδέλφου μου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ θὰ συνεννοηθῶ μετ' αὐτοῦ διὰ νὰ κατατεθῇ ἡ Κυβερνητικὸς νομοσχέδιον σχετικόν. Ἦλθεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, συνεζητήσαμεν καὶ ἀνέλαβον τὸν κανονισμὸν τοῦ ζητήματος μετ' ἄλλων συναφῶν μετὰ τῆς Γαλλίας ζητημάτων. Τοῦ εἶπα δὲ ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν καθ' ἑαυτὸν ἐτελείωσε τὸ ἔργον του, τὸ πρῶτον ἔργον ἦτο τοῦτο. Νὰ ἐξακριβωθῇ περίπου προχείρως ἢ ὁριστικῶς νὰ ἐξακριβωθῇ ποῖαι θὰ εἶναι αἱ ἀξιώσεις τῶν παθόντων ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ἰταλίας. Ἔπρεπε νὰ ἐξακριβωθῇ τοῦτο καὶ ἔκαμον ὅλας ἐκείνας τὰς ἐνεργείας αἱ ὁποῖαι ἀπαρραιτήτως ἔπρεπε νὰ γίνουν διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ τὸ ποσόν. Τὸ δεύτερον ἔργον ἦτο νὰ μεριμνήσῃ διὰ νὰ ἔλθῃ ἡ ἀποστολή, ἵνα συζητηθοῦν αἱ ἀξιώσεις καὶ περὶ αὐτῶν ἐμερίμνησα. Τὸ τρίτον ἔργον ἦτο νὰ κανονίσῃ διὰ συμμέτρου λύσεως τὴν ὑπόθεσιν

αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἐκανόνισα. Εἰς τὸ δεύτερον στάδιον ἐπειδὴ ὑπῆρχον σύνδεσμοι ἀξιώσεων καὶ μετ' ἄλλων συναφῶν ἢ μὴ ἀξιώσεων τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γαλλίας μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀνέλαβε τὴν πρωτοβουλίαν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν καὶ ἐπῆλθε συνεννόησις. Ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἡ δρᾶσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν παύει καὶ ἔρχεται ἡ δρᾶσις ὁλοκλήρου τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία εἶναι ὑπεύθυνος διότι δὲν κατώρθωσε τὰ χρήματα αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἰσέπραξε νὰ τὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τῶν ἰδιωτῶν, ἐπ' αὐτοῦ ὅμως κατὰ τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἔχω καὶ σεῖς εἴπατε ἡ Κυβέρνησις ἐπειδὴ πρόκειται περὶ πολεμοπαθῶν παθόντων καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ἐκ τοῦ πολέμου καὶ ἐπειδὴ πρόκειται καὶ περὶ διαφόρων κατηγοριῶν τὰς ὁποίας πρὸ ὀλίγου εἴπατε καὶ δὲν θέλω νὰ ἐπαναλάβω, κατήρτισε μίαν ἐπιτροπήν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη μόλις πρὸ 4 ἡμερῶν καὶ μετὰ εὐρείαν τοῦ ζητήματος μελέτην ὑπέβαλε τμηματικὴν ἔκθεσιν καὶ ὄχι ὁλόκληρον τὴν ἔκθεσίν της. Εἴπατε πρὸ ὀλίγου ὅτι ἕως τώρα τὸ Κράτος ἐπορεύετο εἰς τὰ κουτουροῦ, δηλ. χωρὶς νὰ ἔχῃ χαράξει κανὲν σχέδιον, καὶ διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἡ Κυβέρνησις αὐτὴν τὴν νέαν κατηγορίαν, ἀφ' ἧς στιγμῆς ὑπῆρξε μία βάσις ἐσκέφθη νὰ κάμῃ μίαν ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ ὅλας τὰς ἀποφάσεις, ὅλας τὰς κατηγορίας, νὰ ἐξετάσῃ καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ δημοσίου καὶ νὰ εἴπῃ κατὰ τίνα τρόπον πρέπει νὰ γίνῃ ἡ ἀποζημίωσις τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν.

Γ. Πεσματζόγλου Αὐτὰ ἀποτελοῦν ἀπάντησιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐπερώτησιν ἢ θὰ ἀπαντήσῃ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν;

Α. Μυλωνᾶς. (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω πολλὰ ἐπὶ πλέον τῶν ὅσων εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν. Ἡ Κυβέρνησις διὰ τὸ ζήτημα τῶν παθόντων κατήρτισεν Ἐπιτροπὴν εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἐξέτασις τῶν ζημιῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐζήτασε μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ πρὸ τεσσάρων ἢ πέντε ἡμερῶν ὑπέβαλε τὴν ἔκθεσίν της ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων ἐξ ἐχθρικῶν Κρατῶν, ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν παθόντων ἐκ τῶν Συμμαχικῶν Στρατευμάτων ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀκόμη δὲν ὑπεβλήθη πληροφοροῦμαι δὲ ὅτι δακτυλογραφεῖται αὕτη. Σημειωτέον ὅτι πρόκειται περὶ ἐκθέσεων πολυσελίδων καὶ πλήρων ἀριθμῶν. Ὡς θέλετε συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις, ἐρώσον δὲν ἦλθεν ἀκόμη ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰ μέτρα ἅτινα πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ.

Α. Ἀργυρός. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἔχει συσταθῇ κατόπιν ἐπιμονῆς τῶν παθόντων. Συνεχίζων ἐρωτᾷ τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν πόθεν γνωρίζει τὰ ποσὰ ἅτινα ἔχουν νὰ λάβουν οἱ παθόντες ἀπὸ τὰ Συμμαχικὰ Στρατεύματα.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Ἡ ἐνέργεια τῆς ἐξακριβώσεως ἔγινε διὰ μιᾶς Ἐπιτροπῆς οὕτως ὥστε ἡ ἀποζημίωσις νὰ γίνῃ συμμέτρως.

Α. Ἀργυρός. Δὲν γνωρίζω, λέγει, ἐὰν τὸ Κράτος πρέπει νὰ πληρώσῃ συμμέτρως ἢ ἂν πρέπῃ νὰ πληρώσῃ εἰς ἀκέραιον.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Σύμμετρον σημαίνει τοῦτο. Τὸ Κράτος ἔλαβεν ὡρισμένον ποσόν. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἀφορᾷ ἀποζημιώσεις. Τὸ Κράτος εἶνε ὑποχρεωμένον νὰ πληρώσῃ τοὺς παθόντας, ἔχει ὡρισμένον μικρὸν ποσὸν ἔχει καὶ ἄλλους παθόντας. Εἶνε πολὺ δίκαιον ἐὰν δὲν δύναται νὰ ἀποζημιώσῃ εἰς τὸ ἀκέραιον νὰ δώσῃ ἐν ποσοστὸν σύμμετρον εἰς ὅλους.

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρός**, συνεχίζων λέγει ὅτι πρέπει νὰ ἐξακριβωθοῦν οἱ ζημιωθέντες καὶ νὰ πληρωθοῦν τέλος πάντων οἱ παθόντες. Τὰ ποσὰ ἅτινα δικαιοῦνται νὰ λάβωσιν οὗτοι εἶνε περίπου γνωστὰ ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν πρέπει νὰ καταθέσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς. Πρέπει δὲ οἱ παθόντες ἀφοῦ λάβουν ἐν μέρος διὰ τὰς ἀποζημιώσεις των νὰ γνωρίζουν μετὰ πάροδον πόσων ἐτησίων δόσεων θὰ πληρωθοῦν αὐτά. Προτείνω νὰ συσταθῇ μία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἥτις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως νὰ φθάσουν εἰς ὡρισμένα μέτρα, ἅτινα νὰ ψηφισθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Γ. Πεσμα ζόγλου. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ συσταθῇ οὐδεμία Ἐπιτροπὴ διότι ἔχει ἤδη συσταθῇ μία ἥτις οὐδὲν ἀποτέλεσμα ἔφερεν.

Δ. Φλωρᾶς. Ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς συμπεράσματα ἅτινα ὑπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Ἡ πρότασις τοῦ κ. Ἀργυροῦ περὶ συστάσεως Κοινοβουλ. Ἐπιτροπῆς παρελκύει τὸ ζήτημα.

Α. Παπαδᾶτος. Ἐφόσον συνέστη εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ κατέληξεν εἰς πόρισμα ὀφείλομεν νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ὑποβολὴν τοῦ πορίσματος αὐτῆς ἀποκρυσταλλωμένου εἰς Νομοσχέδιον καὶ νὰ συζητήσωμεν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ζητοῦντες καὶ εἰδικὴν ἐξουσιοδότησιν διὰ νὰ λυθῇ ἐν ἀνάγκῃ κατὰ τὰς διακοπάς.

Α. Αργυρός. Τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς ἀμφιβάλλω ἂν θὰ προαχθῇ καὶ κατὰ ἓν σημεῖον τὸ ζήτημα. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν ἔχει ἐπίσημον χαρακτῆρα καὶ πρέπει νὰ καταρτισθῇ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ διότι ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα ἐκκρεμοῦντα σχετικὰ ζητήματα ἅτινα πρέπει νὰ λυθοῦν.

Α. Μιχαλακόπουλος. (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν). Εἶσθε μέλος τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἐγνωρίζατε πολὺ καλὰ τὰ πράγματα, διατί δὲν ἐνηργήσατε.

Α. Παπαδᾶτος. Καὶ ὄχι μόνον τότε δὲν ἐφρόντισεν ἀλλὰ καὶ τελευταίως πάλιν ὑπῆρξεν Ὑπουργὸς ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἔλαβε καμμίαν εἰδικὴν πρωτοβουλίαν.

Ὁ κ. **Α. Ἀργυρός** συνεχίζων λέγει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Νομοθεσία εἶνε ἐλλιπής. Διὰ νὰ παύσουν δὲ τέλος πάντων τὰ δίκαια παράπονα τῶν παθόντων πρέπει νὰ συσταθῇ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα.

Μεταξὺ τῶν παθόντων καὶ τῆς Κυβερνήσεως ὑπάρχει ἡ ἑξῆς διάστασις. Ὁ νόμος χορηγεῖ μόνον ποσοστὸν ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ οἱ παθόντες λέγουν ὅτι ἔλαβε χώραν περικοπὴ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ ἐξ ἄλλου ἡ καταβολὴ αὐτῆς ἀντὶ προπολεμικῶν δραχμῶν εἰς σημερινὰς καὶ εἰς ποσοστὸν ἐλαχίστου καὶ αὐτῶν τῶν χαρτίνων δραχμῶν. Ἐὰν συνεπῶς δὲν λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦ νομίσματος εἰς ὃ θὰ πληρωθοῦν δὲν δύναται νὰ γίνῃ διευθέτησις. Ἐπιμονὴ πληρωμῆς τῶν ἀποζημιώσεων εἰς δραχμὰς συνεπάγει πλήρη ἀνισότητα καὶ κατάφορον ἀδικίαν. Θὰ ἐδεχόμην, συνεχίζει, διὰ λόγους ταχύτητος νὰ εἰσηγηθῇ ἡ Κυβέρνησις νομοσχέδιον ὁριστικῆς διαρρυθμίσεως τοῦ ζητήματος πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς ἐμφανίζουσα τὰς ἰδέας της.

Ὁ κ. **Ν. Καπάνης** λέγει ὅτι τὸ οὐσιωδέστατον τοῦτο ζήτημα ἀρκετὰ ἀνεπτύχθη καὶ ἀπευθύνομαι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, δ.τι πὰν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τὸ ἔκαμε καὶ ὑπολείπεται ἡ πληρωμὴ τῆς ἀποζημιώσεως. Εἶναι γνωστόν, λέγει, ὅτι αἱ ξέναι δυνάμεις ἐρχόμεναι εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπέσχοντο τὴν ἀποκατάστασιν καὶ ἐπανόρθωσιν πάσης ζημίας. Οἱ ζημιωθέντες διαιροῦνται εἰς τοὺς πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος τοιούτους εἰς τὸν πόλεμον καὶ εἰς τοὺς μετ' αὐτήν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἀγγλίαν αὕτη ἀνεγώρισε διὰ συμφωνίας πληρωμῆς ζημίας 1.250,000 ἀγγλικῶν λιρῶν δι' ἀμφοτέρους καὶ διὰ ζημίας καὶ πρὸς ἰδιώτας καὶ πρὸς τὸ Δημόσιον, ἐξ ὧν 650 διὰ ζημίας πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὰ ποσὰ ταῦτα συνεβρήσθησαν παρὰ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰ χρέη τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπομένως ἡ Ἀγγλία ἐπλήρωσε πλέον τὰ χρέη ταῦτα πρὸς τὴν Ἑλλάδα ὑποχρεωμένην νὰ πληρώσῃ ταύτας εἰς τοὺς παθόντας κατοίκους της. Ἡ ὑποχρέωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους περὶ καταβολῆς τῶν ληφθέντων χρημάτων εἰς τοὺς δικαιούχους εἶναι ἔκδηλος καὶ ἀναμφισβήτητος, ἡ ὑποχρέωσις δὲ αὕτη τῆς ἐκτὸς τῆς μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν συμφωνίας ἀπορρέει καὶ ἐκ τοῦ νόμου 2100 ἄρθρου 1· δὲν ὑπολείπεται ἤδη εἰμὴ ὁ νέος νόμος ὁ κανονίζων τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς δηλαδὴ

ὅστις θὰ καθορίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποχρεώσεως. Συνεπῶς ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀφίσῃ πᾶσαν ὑπεκφυγὴν καὶ νὰ φέρῃ ἕνα νόμον εἰς ὃν θὰ κάμῃ τὴν διάκρισιν τῶν πρὸ καὶ μετὰ τὴν εἴσοδον τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον παθόντων. Τοῦτο ὅσον ἀφορᾷ τὴν Ἀγγλίαν. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Γαλλίαν δὲν γνωρίζω τίνα ποσὰ ἀνεγνωρίσθησαν, πάντως δὲν πιστεύω νὰ εἶναι πολλοὶ οἱ παθόντες πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον, ἐκ τῶν πράξεων τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως.

Γ. Μόδης. Εἶναι πολλοὶ ἰδίως ἐν Μακεδονίᾳ.

Ν. Καμπάνης. Ἴσως ἐγὼ εἶχα ὑπ' ὄψει τὰς νήσους. Τινὲς ἐκ τῶν παθόντων, συνεχίζει, ὑπέβαλαν καὶ ἀναφορὰς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας, ὅπερ εἷς τινας ἐκ τῶν ἀναφερθέντων ἀπήντησεν (ἀναγινώσκει) μνημονεύσαν τὴν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἀγγλίας συμφωνίαν καὶ εἰδοποίησεν αὐτοὺς ὅτι ὑποχρεοῦται ἡ Ἑλλὰς νὰ τοὺς ἀποζημιώσῃ. Ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἐξάγεται, λέγει, τὸ μεγαλεῖον τῆς Διοικήσεως τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἔθνους καὶ ἡ συναίσθησις τῶν μικρῶν καὶ μεγάλων ὑπαλλήλων τοῦ Ἀγγλικοῦ Κράτους πρὸς τοὺς ἀναφερομένους πολίτας καὶ μάλιστα Κράτους ξένου καὶ μικροῦ, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἡμᾶς ὅπου εἶναι βεβαιωμένον ὅτι ἐπὶ 100 ἐπισκέψεων ἑκάστου βουλευτοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον δι' ὑποθέσεις πολιτῶν αἱ 89 ἀφορῶν νομίμους ὑποθέσεις. Καταλήγων, λέγει, ὅτι εἶναι ἀνάγκη ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποβάλῃ συντόμως τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον, τὸ διευθετοῦν τὸ ζήτημα τῶν ἀποζημιώσεων.

Ὁ κ. ***Α. Θεολογίτης*** λέγει ὅτι εἶναι λυπηρὸν διότι ζήτημα ζωτικώτατον διὰ πολλὰς ἐπαρχίας τῶν νέων χωρῶν συζητεῖται ἐρήμην ἰδίως τῶν Μακεδόνων βουλευτῶν καὶ πρὸ κενῶν ἑδωλίων. Δὲν εἶμαι ἀριθόδιος, συνεχίζει, νὰ ἀνεύρω διατί μετὰ ὁλόκληρον 14ετίαν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ θλιβερὸν κατάντημα νὰ ἔχωμεν ἀναποζημιώτους πληθυσμοὺς δεινοπαθήσαντας. Ἡμεῖς, λέγει, δὲν ἐπάθαμεν ἐκ πολέμου, οἱ Βούλγαροι δὲν ἦλθον τοὺς ἐκαλέσαμεν καὶ ἐπαφίνομεν εἰς τὴν ἱστορίαν νὰ ἀποδώσῃ τὰς πολιτικὰς εὐθύνας ἐκεῖ ὅπου ἀνήκουν. Ὅταν ἐπανεκτήθη ἡ Ἀνατολικὴ Μακεδονία τὸ ζήτημα τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ τῶν ζημιῶν δὲν ἐτέθη παρὰ τῆς τότε Κυβερνήσεως ὅπως τίθεται καὶ ἀπό τινος χρόνου καὶ σήμερον. Τότε ἡ Κυβέρνησις ἔστειλε παντοειδεῖς ἐνισχύσεις καὶ βοηθήματα διὰ νὰ ἀνακουφισθῇ ὁ παθὼν πληθυσμὸς καὶ ἀναλάβῃ τὴν οἰκονομικήν του ζωήν. Περὶ τὰ 90 ἑκατομμύρια τότε διέθεσεν ἡ Κυβέρνησις Βενιζέλου πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ μέχρι σήμερον δὲν διετέθη τίποτε.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπ. Οἰκον.) Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν παθόντων ὅλα τὰ μέσα τότε ἐδόθησαν ἐν ἀφθονίᾳ. Κατὰ τὸ 1920 ἐπληρώθημεν καὶ τοῦ ζητήματος τῶν ἀποζημιώσεων ψηφισθέντος τοῦ νόμου τοῦ κανονίσαντος συλλογὴν στοιχείων καὶ ἐκδίκασιν τῶν αἰτήσεων.

Α. Θεολογίτης. Γεγονὸς εἶναι ὅτι ἀπὸ τοῦ 1920 μέχρι τοῦ 1928 ὁ παθὼν πληθυσμὸς ἔμεινεν ἐγκαταλελειμμένος καὶ δι' αὐτὸ ὑπάρχει ἀπειρία κωμοπόλεων καὶ χωρίων ἀνοικοδομήτων, ὧν οἱ κάτοικοι διαιτῶνται ὑπὸ καλύβας, ὑπὸ παραπήγματα ἢ ὑπὸ τὴν γῆν θεώμενοι πυκνοὺς προσφυγικοὺς συνοικισμοὺς παθόντας ὑστερώτερα καὶ ἐγκατασταθέντας δικαίως καὶ εὐκόλως. Εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν ταύτην ὀφείλεται ἡ ἀποθάρρυνσις τῶν γηγενῶν πατριωτικῶν αὐτῶν πληθυσμῶν τῆς Μακεδονίας καὶ εἰς τὴν ἔλλειψιν ταύτην εὑρίσκουν βάσιν καὶ ἔδαφος τὰ διαλυτικὰ καὶ ἀναρχικὰ καὶ ἀντεθνικὰ στοιχεῖα. Τὸ Κράτος, συνεχίζει, οὐδεμίαν ἔχει δικαιολογίαν νὰ ἀντιτάξῃ διὰ τὴν ἀστοργίαν καὶ ἐγκατάλειψιν τῶν πληθυσμῶν αὐτῶν, καὶ ἂν θέλωμεν νὰ τοὺς περισώσωμεν καὶ νὰ ἀποτελοῦν ὑγιεῖς δυνάμεις τοῦ ἔθνους ὀφείλομεν νὰ φροντίσωμεν περὶ ἀμέσου ἀποκαταστάσεώς των. Αἱ ἐπακολουθήσασαι ἀποζημιώσεις ἦσαν ψυχία ἀσήμαντα καὶ ἀνάξια λόγου, διὰ τοὺς πληθυσμοὺς αὐτοὺς βλέποντας ὅτι ἄλλοι ὑστερώτερον παθόντες, ἐπίσης ἄξιοι προστασίας, λαμβάνουν εὐκόλως καὶ ἄνευ δικηγόρων τὰς ἀποζημιώσεις των τὰς ὁποίας μάλιστα ἐξετάζουν καὶ ἴδιοι.

Ὁ κ. **Α. *Παπανασιάσιου*** τονίζει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν τί εἰσέπραξε τὸ Κράτος καὶ τί ἔδωκε διότι διὰ τοῦτο πρόσφυγας εἴχομεν τὰ δεδομένα.

Ὁ κ. Α. ***Θεολογίτης*** λέγει ὅτι πάντως ἡ ἀποζημίωσις τῶν παθόντων πληθυσμῶν τῆς Ἀν. Μακεδονίας δὲν θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῶν εἰσπράξεων ἢ τῶν διακανονισμῶν οὓς θὰ κάμῃ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος μὲ τοὺς ξένους, διότι οὕτω ἠμπορεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπ' ἄπειρον ἡ ἐκκρεμότης. Προχωρῶν ἐπικρίνει τὸν τρόπον δι' οὗ διετάχθη ἡ δημοκράτησις ὅλων τῶν οἰκημάτων καὶ κτημάτων καὶ οἰκοπέδων Καβάλλας καὶ Σερρῶν πρὸς πληρωμὴν τοῦ συμπληρωματικοῦ μητρῴου καὶ δι' οὗ ρίπτονται εἰς τοὺς δρόμους οἱ γηγενεῖς καὶ πρόσφυγες ἐνοικιασταὶ Καβάλλας καὶ Σερρῶν. Σχετικῶς μὲ τὴν σχηματισθεῖσαν ἐπιτροπὴν διὰ τοὺς πολεμοπαθεῖς λέγει ὅτι ἡμεῖς ζητοῦμεν ὅπως ἡ Κυβέρνησις φέρῃ τὸ πόρισμα τῶν σκέψεών της εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἂν λόγῳ χρόνου δὲν κατασταθῇ τοῦτο νόμος, ἀνάγκη νὰ δοθῇ ἐξουσιοδότησις διὰ νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα ὅπερ ἄλλως θὰ μείνῃ ἐκρεμές. Αἱ μέχρι σήμερον δοθεῖσαι ἀποζημιώσεις, τονίζει, διανέμονται μεταξὺ μεσιτῶν καὶ ἐργολάβων ὑποθέσεων καὶ ἀναγινώσκει περὶ τούτου ἐγκλείου κάποιου Φλωρεντῆ ὑποσχομένου περάτωσιν τῶν ὑποθέσεων ἐντὸς 10 ἡμερῶν. Πρὸς τὸ συμφέρον, ἐπιλέγει, τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ Κράτους πρέπει ἡ ὑπόθεσις αὕτη νὰ λήξῃ καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ φέρῃ γρήγορα τὸ πόρισμα τῶν σκέψεών της ἐφ' οὗ ἐπιφυλασσόμεθα νὰ εἴπωμεν τὴν γνώμην μας.

Δ. Φλωριᾶς. Πρό τινος, λέγει, ὡμίλησα περὶ τῶν πολεμοπαθῶν διὰ τὴν παρέλκυσιν τῆς ὑποθέσεως τῶν ὁποίων δὲν πρόκειται νὰ κάμω ἔλεγχον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὁ ἔλεγχος εἶνε γενικός. Σχετικῶς, συνεχίζει, μὲ τὴν σχηματισθεῖσαν Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος, αὕτη ἐνόμισεν ὅτι ὤφειλε νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν παθόντων ἐκ τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν παθόντων ἐκ τῶν συμμάχων. Ἐπίσης πρωτεῦον ἐξεταστέον ζήτημα ἐθεώρησεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἂν ἡ ἀποζημίωσις ὠφείλετο εἰς ὑγιεῖς δραχμὰς δεδομένου ὅτι αἱ ζημίαι ἐγένοντο καθ' ἣν στιγμὴν τὸ νόμισμα ἦτο ὑγιές. Ἐπίσης ἡ Ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ὅτι ὤφειλε νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τοὺς πολεμοπαθεῖς τῆς Μακεδονίας, διότι οἱ πλυθσμοὶ ἐκεῖνοι παρεδόθησαν εἰς τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν παρὰ τοῦ Κράτους. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπηυθύνθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ εἰς τὸ Γενικὸν Λογιστήριον, ἅτινα προθύμως καὶ ἐπαινετῶς παρέσχον τὰ στοιχεῖα. Τὰ ἀρχικῶς, λέγει, ἐπιδικασθέντα παρὰ τῶν συνθηκῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ποσὰ ἀνήρχοντο εἰς 900 ἑκατομμύρια Μάρκα χρυσᾶ, ἅτινα ὅμως κατόπιν νεωτέρων πράξεων ὑπεβιβάσθησαν κανονισθείσης καὶ τῆς μακροχρονίου καταβολῆς των. Ἐκ τῶν προσκομισθέντων στοιχείων ἐξ ἄλλου προκύπτει, ὅτι αἱ ζημίαι αἱ ἐπιδικασθεῖσαι εἰς Ἕλληνας πολίτας ἀνέρχονται κατὰ ξηρὰν μὲν εἰς δραχ. 602 ἑκ. (ὑγιεῖς) καὶ κατὰ θάλασσαν εἰς δραχ. 469 ἑκατομμύρια καὶ ὅλα ταῦτα ἀφεώρων ζημίας γενομένας παρ' ἐχθρῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ ποσὰ αὐτὰ διότι δὲν ἀνηγγέλθη τὸ Κράτος διὰ ὑποθετικὰς ζημίας. Τὸ ποσὸν τῶν δραχ. 602 ἑκατομ. ἡ ἐπιτροπὴ ὑπεβίβασεν εἰς 163 ἑκατομμύρια δραχμάς. Ἐκ τοῦ ἑτέρου ποσοῦ τῶν 460 ἑκατομμυρίων ἀγρῃρέθησαν 298 ἑκατομμύρια πληρωθέντα δι' ἀσφάλιστρα καὶ ἑπομένως τὸ σύνολον τῶν πληρωθεισῶν ἀποζημιώσεων περιωρίσθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς εἰς 610 ἑκατομμύρια δι' ἀμφοτέρας τὰς ζημίας ξηρᾶς καὶ θαλάσσης, προστεθέντων καὶ 10 εἰσέτι ἑκατομ. δι' ἐνδεχομένας παραλείψεις. Ἐξήτασεν ἐξ ἄλλου ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τὰ ποσὰ δι' ἃ ἀνηγγέλθη τὸ Κράτος δι' ἀποζημιώσεις, συντάξεις, ἐπιδόματα κλπ. καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις συνήγαγεν ἐκ τῶν λογιστικῶν βιβλίων τοῦ Κράτους, ὅτι τὸ Κράτος ἐπλήρωσε...

Οἱ κ. ***Α Ἀργυρὸς*** καὶ ***Μ Δερλερὲς*** διαμαρτύρονται διότι αἱ συντάξεις δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὸ ζήτημα.

Δ. Φλωριᾶς Ἔχουν σχέσιν καὶ πρέπει νὰ γνωρίζητε ὅτι δὲν κάμνω διάκρισιν εἰς τοὺς λόγους μου. Ἡ ἐπιτροπὴ συνεχίζει, ἀνεῦρε ὅτι τὸ Κράτος ἐπεβαρύνθη μέχρι τοῦ 1928 καὶ θ' ἀντιμετωπίσῃ ἐπὶ 15ετίαν βάρη ἐξικνούμενα εἰς 11 δισεκατομμύρια δραχμάς. Αἱ ἀποζημιώσεις αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ καταβληθοῦν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος μέχρι τοῦ 1851 ἀνέρχονται εἰς 183 ἑκατομ. μάρκα χρυσᾶ, ἤτοι 222 ἑκατομμύρια δραχ. χρυσᾶς παρὰ τῆς Γερμανίας. 22 ἑκατ. φράγκα χρυσᾶ παρὰ τῆς Οὐγγαρίας καὶ 102 ἑκατομμύρια φράγκα χρυσᾶ παρὰ τῆς Βουλγαρίας, ἤτοι ἐν συνόλῳ 350 ἑκατομμύρια φρ. χρυσᾶ μέχρι τοῦ 1951 ἂν κατεβάλωντο παρὰ τῶν τέως ἐχθρῶν καὶ ταῦτα διὰ ζημίας ἐπιγενομένας καὶ εἰς τὸ Κράτος καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας. Τὰ ποσὰ ἐξ ἄλλου τὰ ὁποῖα εἰσέπραξε τὸ Κράτος ἐκ Γερμανίας καὶ Βουλγαρίας μέχρι τοῦδε ἀνέρχανται εἰς δραχ. χρυσᾶς 40 ἑκατομμύρια, ἤτοι δραχ. 600 ἑκ. χαρτίνας καὶ ἐξ ὧν κατέβαλεν εἰς τοὺς δικαιούχους τῶν κατὰ ξηρὰν ζημιῶν περὶ τὰ 150 ἑκατομ. δραχμῶν. Ὁμιλῶν, λέγει, ὡς μέλος ἐπισήμου ἐπιτροπῆς καὶ ἔχων πάντοτε ὡς πρόγραμμα τὴν εἰλικρίνειαν, δὲν δύναμαι νὰ βαυκαλίσω κανένα μὲ τὰς ὑποσχέσεις φανταστικῶν καὶ ἀδυνάτων πραγμάτων καὶ θὰ σᾶς εἴπω ποῦ κατέληξεν ἡ ἐπιτροπὴ ἐν σχέσει μὲ τὰς προτάσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Μακεδονίας.

Ὁ κ. ***Χατζηδάκης*** λέγει ὅτι δὲν γνωρίζομεν ποῦ κατέληξεν ἡ Ἐπιτροπὴ οὔτε καὶ τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομ.) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις μόλις ὑποβληθῇ πλήρης ἡ ἔκθεσις θὰ τὴν μελετήσῃ καὶ θὰ καταλήξῃ εἰς συμπεράσματα περὶ τῶν ληπτέων μέτρων, ὁ δὲ κ. Συνάδελφος καλῶς ἐκθέτει τὰς ἐνεργείας καὶ ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

Π. Τσαλδάρης Ἡ ἐπερώτησις λέγει ἔχει σκοπὸν ἔλεγχον τῆς Κυβερνήσεως, διότι ζήτημα ἀφορῶν τόσους δεινοπαθήσαντας πλυθυσμοὺς ἠμελήθη, διότι ἐνῶ τὸ Κράτος εἰσέπραξε παρὰ τῶν ὀφειλετῶν ὡρισμένα ποσὰ δὲν κατώρθωσε νὰ ἀνακουφίσῃ τοὺς δεινοπαθήσαντας πλυθυσμοὺς ὑπὸ διάφορα προσχήματα. Διὰ τοῦτο ἡ εἰσήγησις ἣν κάμνει ὁ κ. Φλωριᾶς θὰ ἦτο μᾶλλον ὀρθὸν νὰ γίνῃ ὅταν θὰ ὑπεβάλετο ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ αἱ ἐπ' αὐτῆς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως. Σήμερον ἐλέγχεται ἡ Κυβέρνησις διότι δὲν ἐπελήφθη σχεδὸν καθόλου τοῦ ζητήματος ἐνῷ ἔχει εἰσπράξει χρήματα τῶν δικαιούχων. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις σήμερον ἔκαμε μίαν δήλωσιν περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ διευθετεῖτο τὸ ζήτημα ἐντὸς τῶν τρεχουσῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ δώσωμεν ἓν πέρας εἰς τὴν συζήτησιν.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπ. Οἰκον.) Κατὰ τρόπον βεβαίως ὄχι κανονικὸν ὁ ἀξιότιμος Βουλευτὴς ἐκ Κορινθίας ἔφερε παρεμπιμπόντως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὰς ἀπόψεις του εἰς ἀγόρευσιν ἡ ὁποία παρενεβλήθη ὑπὸ τύπον μιᾶς διακοπῆς.

Π. Ταλδάρης. Εἶνε κανονικώτατον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔκαμα.

Γ. Καφαντάρης Εἶνε δυνατὸν ἐπὶ τέλους νὰ ἀφίσετε καὶ ἕναν ἄλλον νὰ ὁμιλήσῃ; Δὲν εἶνε διατεθειμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ παρακολουθήσῃ τὸν κ. Συνάδελφον καὶ νὰ ἐκθέσῃ καὶ αὐτὴ καθ' ὁμοιον τρόπον τὰς ἀντιλήψεις της. Τοῦτο βεβαίως δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ τὸ πράξῃ ἐν καιρῷ. Ἡ ἐρώτησις διὰ μιᾶς διακοπῆς ἐὰν ἡ Κυβέρνησις θὰ ὑποβάλῃ ἢ δὲν θὰ ὑποβάλῃ νομοσχέδιον ἁπλοποιεῖ ὑπὲρ τὸ δέον ὑπόθεσιν σπουδαίαν. Πρὶν ἡ Κυβέρνησις ὁμιλήσῃ ἢ ὑποβάλῃ τὰ μέτρα της θὰ ἐπεθύμει νὰ ἀκούσῃ τὰς γνώμας τῶν ἐκπροσωπούντων τὰς συγκεκροτημένας ἐν τῇ Βουλῇ ὁμάδας, προκειμένου περὶ ζητήματος ὅπερ δὲν ἐχει μόνον νομικὴν ὄψιν ἀλλ' εἶναι ἐπίσης καὶ πρὸ παντὸς ζήτημα δυναμικὸν καὶ ζήτημα ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ μὲ 500 ἢ 400 ἑκατομ. δραχμ. ἐτησίως. Τὰ ἄλλα ὅλα εἶνε εἰς τὸ περιθώριον τοῦ Κεντρικοῦ τούτου σημείου, ὅπερ δὲν λύεται δι' εὐχῶν τὰς ὁποίας οὐδεὶς ὑπάρχει μὴ συμμεριζόμενος. Ἡ Κυβέρνησις πρώτη ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ὀργανικὴν ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῶν πολεμοπαθῶν, κατήρτισε δέ, ὡς γνωστόν, ἐξωκοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπιληφθεῖσαν ἀπὸ τοῦ Μαρτίου τοῦ θέματος καὶ ἥτις μετὰ μακρὰν αὐτοῦ ἐπεξεργασίαν ὑπέβαλε πρό τινων μόλις ἡμερῶν τὸ πόρισμά της εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ τμήματος μόνον τοῦ ἀφαιρῶντος τὰς ζημίας ἐκ τῶν ἐχθρικῶν Στρατευμάτων,

συνεχίζει δὲ τὰς ἐργασίας της ἐπὶ τοῦ δευτέρου μέρους τῶν ζημιῶν τῶν Συμμάχων. Θὰ ἦτο παράλογον πρὶν ἡ Κυβέρνησις λάβῃ γνῶσιν τῆς ἐργασίας καὶ τῶν ἐκθέσεων τῆς ἐπιτροπῆς, πρὶν ἢ ἔχῃ ὑπ' ὄψει της τὰ στοιχεῖα ὑποθέσεως πολυπλόκου νὰ ἐξαγγείλῃ μέτρα ἐν πλήρει οὕτως εἰπεῖν ἀδιαφορίᾳ περὶ τῶν συνεπειῶν τῶν μέτρων της. Προθύμως θὰ ἀκούσωμεν τὰς διατυπωθησομένας συστάσεις ἐπιφυλασσόμενοι τὰς ἀποφάσεις νὰ ρυθμίσωμεν ἐπὶ τῇ βάσει σκέψεων ὡρίμων, ἐρειδομένων ἐπὶ ὅλων τῶν δεδομένων τῆς ὑποθέσεως,

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι δὲν εἶνε ἀντικανονικὸν τὸ νὰ θέσωμεν ἕνα ζήτημα ἀκριβῶς ἵνα ἀποφύγωμεν νὰ ἀπασχολῶμεν μακρογόρους τὴν Βουλήν. Πρὸ μηνῶν ὅτε ὡμίλησεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μᾶς εἶπε, θέλετε τώρα νὰ ὀχλήσετε τὴν Κυβέρνησιν προκειμένου μάλιστα περὶ ζητήματος διὰ τὸ ὁποῖον διεξάγονται ἀκόμη συνεννοήσεις. Ἀλλὰ παρῆλθεν ἔκτοτε μακρὸς χρόνος καὶ οὐδὲν ἐγένετο. Δὲν εἶναι δὲ ἀρκετὸν τὸ νὰ λέγῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἀνέθεσε τὸ ζήτημα εἰς Ἐπιτροπήν. Κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν δὲν θὰ γίνῃ ἄλλο τίποτε παρὰ νὰ ἀνέλθουν εἰς τὸ Βῆμα 15 ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι διαφοροτρόπως θὰ ἐκθέσουν τὰ αὐτὰ πράγματα. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ μᾶς εἴπῃ τὰς σκέψεις της, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ προσκομίσῃ ὡρισμένα νομοθετικὰ μέτρα λύοντα ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο,

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι ἀντικανονικὸς ὑπῆρξεν ὁ τρόπος τῆς ὑποβολῆς τῶν ἀπόψεων τοῦ κ. Βουλευτοῦ Ἀργολιδοκορινθίας ὑπὸ τύπον διακοπῆς. Ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ἐπέλυσε τὰ κυριώτατα τῶν προβλημάτων τῆς Χώρας κατὰ τρόπον, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀπολύτως ἱκανοποιητικὸν ὥστενὰ μὴ δύναται οὐδεὶς νὰ τὴν κατηγορήσῃ ὅτι εἶνε κατωτέρα οἱουδήποτε ζητήματος προέβη ἤδη εἰς τὰς προκαταρκτικὰς ἐνεργείας πρὸς ἐπίλυσιν καὶ τοῦ ζητήματος τῶν πολεμοπαθῶν ἐκκρεμούντος ἀπὸ 8ετίας. Καὶ τοιαύτην προκαταρκτικὴν ἐνέργειαν ἀποτελεῖ τὸ μέτρον τῆς συστάσεως ἐξωκοινοβουλευτικῆς ἐπιτροπῆς, μέτρον σύνηθες, χρήσιμον καὶ ἀπαραίτητον, ὅταν αἱ Κυβερνήσεις δὲν θέλουν νὰ προχειρολογοῦν εἰς βάρος τοῦ Κράτους καὶ τῶν πολιτῶν. Καὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης θὰ μελετήσῃ τὰ πορίσματα πρὸς λῆψιν ἀποφάσεων τὰς ὁποίας θὰ προσκομίσῃ εἰς τὴν Βουλήν. Πρὸ τούτου εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐκδικασθῇ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν λῆψιν μέτρων.

Ὁ κ. ***Π. Τσαλδάρης*** λέγει ὅτι τὸ νὰ λέγῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἔλυσεν ἄλλα ζητήματα ἀποδεικνύει ὅτι ἠμέλησε νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. ***Γ Καφαντάρης***. (Ὑπουργ. τῶν Οἰκον). Φυσικά, ποῖον ζήτημα ἐλύσαμεν ἡμεῖς; Ἄλλοι εἶνε οἱ ῥέκται οἱ ὁποῖοι ἐρχόμενοι εἰς τὴν θέσιν μας θὰ ἐκκαθαρίσουν τὰ ζητήματα ραγδαίως.

Ὁ κ. Α. ***Παπανασιάσιου*** λέγει ὅτι ἐφάνη ἡ Κυβέρνησις δηλοῖ ὅτι ἔχει ἀνάγκην τοῦ πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς πρὶν ἢ καταλήξῃ εἰς ὁριστικὰ συμπεράσματα εἴμεθα ὑποχρεωμένοι ἡμεῖς νὰ ἀναμείνωμεν τὸ πόρισμα τοῦτο.

Ὁ κ. **Α. *Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ζητεῖ καμμίαν ἀναβολήν.

Ὁ κ. ***Δ Φλωριᾶς*** συνεχίζων λέγει ὅτι ἂν ἐδράδυνεν ἡ ὑποβολὴ τοῦ πορίσματος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦτο προῆλθεν οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτῆς. Ἐκεῖνο, λέγει, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ τονίσῃ εἶνε ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀπήγγειλε ὅπως τὸ πόρισμα τῆς Ἐπιτροπῆς ὑποβληθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον. Ἀναφέρει ἀκολούθως τὰς συνεννοήσεις τὰς ὁποίας διεξήγαγεν ἡ Ἐπιτροπὴ μετὰ τοῦ ἁρμοδίου τμηματάρχου τοῦ Γεν. Λογιστηρίου καὶ πῶς κατέληξεν εἰς τὴν σκέψιν ὅπως συσταθῇ ἡ σύναψις ἑνὸς ὁμολογιούχου δανείου πρὸς πληρωμὴν τῶν δικαιούχων. Ἐκ τῶν γενομένων ὑπολογισμῶν ἐξάγεται ὅτι δι' ἓν δάνειον 620 ἑκατομμυρίων θὰ ἀπαιτηθοῦν διὰ τὴν ἀπόσβεσιν αὐτοῦ ἐντὸς 23 ἐτῶν, ὁπότε λήγει ἡ ὑποχρέωσις τῆς Γερμανίας πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς 6 ο/ο 49 ἑκατομ. ἐτησίως.

Ὁ κ. Α. Ἀργυρὸς διακόπτων παρατηρεῖ ὅτι ὁ κ. Συνά-

δελφος όμιλεῖ ἀντικανονικῶς, διότι ἐφέσον εἶνε διωρισμένος μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν δὲν δύναται νὰ ὁμιλῇ ἐνταῦθα ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. **Δ Φλωριᾶς** ἀπαντῶν λέγει ὅτι ὁ βουλευτὴς δὲν χάνει τὴν ἰδιότητά του ὅταν ἀποτελεῖ μέλος μιᾶς οἱασδήποτε Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ ἀναπτύσσῃ τὰς γνώμας του. Ὑπομιμνήσκει ἀκολούθως ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη τὴν ὁποίαν ὑπαινίσσεται ὁ κ. Ἀργυρὸς τὸν ἐκάλεσεν ἵνα παραστῇ καὶ τοῦ ἀνέθηκε καὶ τὴν προεδρείαν, καθ' ἣν ἐποχὴν διετέλει Ὑπουργὸς μιᾶς πανισχύρου Κυβερνήσεως καὶ ἠδύνατο ἐαν ἤθελε νὰ κατορθώσῃ τὰ πάντα. Ἀλλὰ τότε ὁ κ. Ἀργυρὸς δὲν ἐδέχθη καὶ σήμερον ἔρχεται ἐνταῦθα προσπαθῶν νὰ προκαλῇ ἐντυπώσεις.

Ὁ κ. **Α Ἀργυρὸς** λέγει ὅτι βεβαίως δὲν ἐδέχθη τότε νὰ γίνῃ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκείνης, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ δεχθῇ νὰ διορισθῇ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὁ **Γ Καφαντάρης** λέγει ὅτι ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς ἐκ Σερρῶν δὲν δύναται νὰ εἶνε ρυθμιστὴς τῶν συζητήσεων τὰς ὁποίας κανονίζει πάντοτε τὸ Προεδρεῖον.

Ὁ κ. **Δ Φλωριᾶς** περαίνων λέγει ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ διασυμμαχικὰ χρέη ἡ Ἐπιτροπὴ εὑρίσκεται περὶ τὸ τέρμα τοῦ ὁριστικοῦ πορίσματός της συνερχομένη δὲ αὖριον θὰ λάβῃ τὰς ὁριστικὰς αὐτῆς ἀποφάσεις.

Ὥρα 9.30' διακόπτεται ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν 10.30' μ.μ.

Μετὰ τὴν διακοπὴν

Ὥρα 11.30' ἐπαναλαμβάνεται ἡ διακοπεῖσα συνεδρίασις.

Σ. Μ ιξιμος. Κ Πρόεδρε ἤθελον νὰ σᾶς παρακαλέσω, μολονότι δὲν εἶναι παρὼν οὔτε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν. οὔτε ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐν τούτοις ἐπειδὴ ὑπάρχουν πληροφορίαι κατὰ τὰς ὁποίας οἱ τραυματισθέντες ἐν Καβάλλᾳ καὶ Πραβίῳ ἀνέρχονται εἰς 40 τὸν ἀριθμὸν ἐξ ὧν 4 ἀπεβίωσαν νομίζω ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ ἓν γεγονὸς τόσον σοβαρὸν ὥστε νὰ εἶναι ἄξιον νὰ ἀπασχολήσῃ ἀμέσως τὴν Βουλὴν καὶ παρακαλῶ νὰ κληθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὁ ὁποῖος μόλις πρὸ ὀλίγου μᾶς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ ἀπεργία βαίνει κανονικῶς, νὰ παράσχῃ ὅλας ἐκείνας τὰς ἐξηγήσεις καὶ τὰς πληροφορίας αἱ ὁποῖαι νὰ καταστήσουν γνωστὸν τί συμβαίνει καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν κατὰ τόσον παράνομον τρόπον νὰ φονεύωνται εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Καβάλλας καὶ τοῦ Πραβίου, καπνεργάται, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔκαμαν τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ὑποβάλουν ὡρισμένα αἰτήματά των. Αὐτὴ ἡ πρᾶξις, κ. Πρόεδρε, εἶναι μία καθαρὰ δολοφονία. Νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία τόσον ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς συμβάσεις, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐδείκνυε περισσότερον σεβασμὸν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις δεκάδων χιλιάδων ἐργατῶν συντηρητικῶν καὶ κομμουνιστῶν, οἱ ὁποῖοι ἠγωνίσθησαν διὰ νὰ ἐκδικοῦν ὡρισμένας συγκεκριμένας ἀπαιτήσεις. Ἡ πρᾶξις αὐτὴ εἶναι μία αὐτόχρημα δολοφονικὴ πρᾶξις καὶ πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ δώσῃ εὐθύνας τῶν πράξεών της ἀπέναντι τῆς Βουλῆς.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Δὲν ἐξέλεξε κατάλληλον στιγμὴν ὁ ἀξιότιμος βουλευτὴς ὅπως ἐπικαλεσθῇ τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῶν γεγονότων τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας, Καβάλλας καὶ Πραβίου, διότι οἱ ἁρμόδιοι Ὑπουργοὶ ὅπως παράσχουν τὰς πληροφορίας εἶναι ἀπόντες ἐντεῦθεν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κληθοῦν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἵνα δώσουν πληροφορίας, διότι ὑποθέτω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν αὐτὴν τὴν ὥραν εἶναι εἰς διαρκῆ ἐπικοινωνίαν, ὅπως ἀφ' ἑνὸς μὲν πληροφορηθῇ τὰ γεγονότα, ἀφ' ἑτέρου δὲ κανονίσῃ τὰ μέτρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπιβάλλονται διὰ τὴν προστασίαν τῆς τάξεως. Ἐὰν μέχρις αὔριον ἑσπέρας ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἕτοιμος ὅπως παράσχῃ ὅλας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας τὰς στηριζομένας ὄχι ἐπὶ πληροφοριῶν ἀσυστάτων ἐκείνων τῶν ὁποίων διερμηνεὺς εἶναι κατὰ τὴν ἑσπέραν ταύτην ὁ ἀξιότιμος βουλευτής....

Σ. Μάξιμος. Αὐτὸ θὰ ἀποδειχθῇ αὔριον.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἀλλὰ ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν ἡ Κυβέρνησις νὰ παράσχῃ τὰς πληροφορίας αὔριον τὸ ἑσπέρας βεβαίως θὰ γίνῃ συζήτησις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πληροφοριῶν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι θὰ προσκομισθοῦν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ δηλώσῃ ἐκ στόματός μου ὅτι εἶναι διατεθειμένη νὰ προστατεύσῃ ἀντὶ πάσης θυσίας τὴν ἔννομον τάξιν καθ' οἱουδήποτε ὅστις θέλει . . . . .

Σ. Μ ιξιμος. Ἐὰν ἦσαν καπνέμποροι. . . . .

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). νὰ διασαλεύσῃ τὴν τάξιν. Ἡ συνηγορία δὲ τοῦ ἀξιοτίμου βουλευτοῦ ὑπὲρ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν θύματα θλιβερᾶ, θύματα ἀξιολύπητα,θύματα μιᾶς ἀποπείρας πρὸς διασάλευσιν τῆς τάξεως, ἡ συνηγορία του κ. βουλευτοῦ εἶνε ἀπόδειξις, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐπεχείρησαν τὴν ἀπεργίαν δὲν ἠλαύνοντο ἐξ ἀγαθῶν προθέσεων.

Σ. Μαξ μ ς. Ὁ δολοφονηθεὶς εἶνε συντηρητικὸς ἐργάτης.

Μ. Βελέντζας (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Εἰσερχόμενος εἰς τὴν αἴθουσαν. Τοὺς συντηρητικοὺς ἐργάτας τοὺς παρωτρύνατε σεῖς.

Σ. Μάξιμος. Σεῖς κ. Ὑπουργὲ τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας εἶσθε ὑπεύθυνος, σεῖς ὁ ὁποῖος ἠδύνασθε νὰ προλάβετε τὰ γεγονότα, δεχόμενος τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν, σεῖς δολοφονεῖτε τοὺς ἐργάτας. Ἔπρεπε νὰ προβλέψητε ἐγκαίρως αὐτάς, καὶ ὄχι νὰ κυττᾶτε τὰ λιμενικὰ ἔργα Πειραιῶς καὶ νὰ ἀφίνετε τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἐργατῶν. (Θόρυβος)

Ν. Βελέντζας (Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Σεῖς παρωτρύνατε τοὺς ἐργάτας. . . . .

Γ Καφαντάρης (Ὑπ. Οἰκον). Ἐὰν τὰ ὄργανα τῆς τάξεως, ὑπερέβησαν τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ ἀσκοῦν πρὸς προάσπισιν τῆς δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τῆς κοινωνικῆς γαλήνης, ἐὰν ὑπερέβησαν αὐτὰ θὰ τιμωρηθοῦν. Ἐὰν ἐνήργησαν ἐντὸς τῶν νόμων, ὅπως προστατεύσουν τὴν διασάλευσιν ἐξ ἀτάκτων στοιχείων τάξιν, ἔκαμαν καλῶς, καὶ οὐδεὶς εἶνε διατεθειμένος νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτῶν λόγον. Ἡ Κυβέρνησις εἶνε διατεθειμένη νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν τάξιν, προστατεύουσα ἀκόμη καὶ διὰ τῶν ὅπλων τὰ ἔννομα συμφέροντα τῆς κοινωνίας. (Χειροκροτήματα).

Α. Κοτσανδώνης. Ἐφόσον ἡ Κυβέρνησις ἐδήλωσεν, ὅτι εἶνε διατεθειμένη αὔριον, ἔχουσα ἀκριβεῖς πληροφορίας ἐπὶ τῶν γεγονότων τῶν θλιβερῶν τοῦ Πραβίου καὶ τῆς Καβάλλας, νὰ δεχθῇ συζήτησιν, νομίζω ὅτι ἀπόψε δύναται νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις. Εἴμεθα σύμφωνοι μὲ τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι πρέπει ἡ τάξις νὰ προστατεύεται, ἀλλ' ἐὰν καὶ πόρρωθεν εἶνε ἀκριβῆ τὰ διαδιδόμενα ἀπόψε εἰς τὴν αἴθουσαν, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν τὸ ἑξῆς πρᾶγμα: ὅτι ἡ προστασία τῆς τάξεως εἶνε ἕνα πρᾶγμα, καὶ μάχη εἰς τὰς ὁδοὺς εἶνε ἄλλο πρᾶγμα. Θέλομεν τὴν τήρησιν τῆς τάξεως, καὶ διὰ τοῦτο ἔχει τὴν ἐμπιστοσύνην μας ἡ Κυβέρνησις, ἀλλὰ δὲν θέλομεν καὶ μάχας εἰς τὰς ὁδοὺς χάριν τῆς προστασίας τῆς τάξεως.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπ. Οἰκον). Ἐὰν εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνουν καὶ μάχαι πρὸς προστασίαν τῆς τάξεως ἐναντίον τῶν ἀτάκτων στοιχείων θὰ γίνουν καὶ μάχαι.

Β. Ποσμαζόγλου. Ἀλλὰ θὰ γίνουν καὶ τότε μάχαι, ὅταν ὑπάρξῃ ἀνάγκη πρὸς προστασίαν τῶν ἐργατῶν.

Σ. Μάξιμος. Πρέπει νὰ ἀποδείξετε αὔριον ὅτι αἰτία εἶνε οἱ ἐργάται. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λέγεται αὐτό.

Ν. Βελέντζας. (Ὑπ. Ἐθνικ. Οἰκον). Θὰ σᾶς τὸ ἀποδείξω.

Γ. Καφαντάρης. (Ὑπ. Οἰκ). Μὴ φαντασθῆτε ὅτι τὸ σημερινὸν καθεστὼς εἶνε ἄπλον ἀπέναντι τῶν ἀποπειρῶν σας. Μὴ φαντασθῆτε ὅτι θὰ διστάσῃδιὰ τῶν ἐννόμων, ἀλλὰ καὶ προστατευτικῶν μέτρων νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν.

Μεθ' ὃ συνεχιζομένης τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως περὶ πολεμοπαθῶν ὁ κ. **Γ. Ν όλης** λέγει ὅτι ἀναντιρρήτως ὁ τρόπος καθ' ὃν τὸ Κράτος διεξήγαγε τὸν μηχανισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πολεμοπαθῶν δὲν περιποιεῖ τιμὴν εἰς αὐτό. Καὶ τοῦτο ὄχι διότι ἐλάβομεν φάρμακα καὶ χρήματα ἀντὶ ἀποζημιώσεων, ἀλλὰ διότι καὶ σήμερον ὑπάρχουν ἄνθρωποι μὴ γνωρίζοντες τί δικαιοῦνται νὰ λάβωσι καὶ τί θὰ ἐπιδικασθῇ εἰς αὐτούς. Σήμερον διὰ νὰ ἐπιδικασθῇ μία ὑπόθεσις 500—1000 δραχ. πρέπει ὁ δικαιοῦχος νὰ ἐξαποστείλῃ συμβολαιογραφικὸν πληρεξούσιον στοιχίζον 130 δρ. καὶ νὰ διορίσῃ πληρεξούσιον δικηγόρον ἐν Ἀθήναις ὅστις θὰ λάβῃ ἀπὸ 10--100 ο)ο τῆς ἀποζημιώσεως. Ἔχει δημιουργηθῇ, λέγει, ἡ παρεξήγησις ὅτι τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα τὸ Κράτος συνεψήφισεν ἢ εἰσέπραξεν ἀνήκουν εἰς τοὺς πολίτας ἐξ ὁλοκλήρου ὡς ἐὰν τὸ Κράτος μὴ εἶχε δικαιώματα ἐπ' αὐτῶν. Ἐλέχθησαν, λέγει, τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀνῆκον εἰς τὸ Δημόσιον καὶ εἰς τοὺς ἰδιώτας ἐκ τῶν ζημιῶν τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων. Συνεχίζων ἀναφέρει τὰ ποσὰ τῶν ζημιῶν ἃς ἐπέφερον τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα. Ἀπέναντι αὐτῶν, λέγει, τὸ Κράτος συνεψήφισε μὲ τὴν Ἀγγλίαν 31 ἑκατομμ. χρυσῶν δρ. μὲ τὴν Γαλλίαν 68 ἑκατομμ. χρυσῶν δρ. ὡς καὶ τόκους 3 ἑκατομμ. Ἀπέναντι τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ ἐζητήσαμεν τελικῶς ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν 69 ἑκατομμύρια διὰ ζημίας ἰδιωτῶν καὶ 111 ἑκατομμ. διὰ ζημίας τοῦ Δημοσίου ἐξ ὧν 92 ἑκατομμ. ζημίαι μικταί. Προχωρῶν ἀναφέρει τὰ ποσὰ τὰ ζητηθέντα παρὰ τῆς Γαλλίας τὰ ὁποῖα ἀνέρχονται εἰς 368 ἑκατομμ. φράγκα χρυσᾶ διὰ τοὺς ἰδιώτας καὶ 275 ἑκατομμ. διὰ τὸ Δημόσιον. Αἱ ἐπιτροπαὶ ἐπεδίκασαν ἀπέναντι αὐτῶν τῶν ποσῶν διὰ ζημίας τοῦ Δημοσίου ἀπὸ μὲν τὴν Ἀγγλίαν 111 ἑκατομμ. ἀπὸ τὴν Γαλλίαν 214 ἑκατομμ. καὶ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν 51 ἑκατομμύρια. Αἱ ἐπιτροπαὶ ὅμως μετεχειρίσθησαν δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά, τὰς μὲν αἰτήσεις τῶν ἰδιωτῶν τὰς ἐξήτασαν μὲ τὸ μικροσκόπιον ἐνῷ διὰ τὸ Δημόσιον ὑπῆρξαν ὀλιγώτερον αὐστηραί. Εἰς τοὺς ἰδιώτας ἐπεδικάσθησαν ἐκ τῶν ζημιῶν ἃς ἐπέφερον τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα 49 ἑκατομμ. δραχμὰς ἐν συνόλῳ. Οἱ ἀριθμοί, λέγει, οὗτοι μοὶ ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀλλὰ φρονῶ ὅτι δὲν εἶνε ἀκριβεῖς διότι ὑπάρχει σωρεία φακέλλων μὴ ἐκδικασθέντων. Συνεχίζων λέγει ὅτι τὸ ζήτημα τῶν ἀποζημιώσεων πρέπει νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ ἡ μόνη λύσις εἶναι ἡ ἔκδοσις τοκοφόρου δανείου, νὰ δοθοῦν δὲ εἰς τοὺς παθόντας ὁμολογίαι αἵτινες νὰ εἶναι ἰσχυραὶ εἰς τὰς συναλλαγὰς των μὲ τὸ Δημόσιον. Θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ χορηγήσωμεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν ἐπιτροπὴν ἐξουσιοδότησιν ὅπως λύσῃ τὸ ζήμημα τελειωτικῶς, διότι πρέπει οἱ δικαιοῦχοι οἱασδήποτε κατηγορίας νὰ λάβουν τὰ αὐτὰ ποσὰ ἀποζημιώσεως.

Γ. Πεσμαζόγλου. Ἀναγκάζομαι, λέγει, νὰ δευτερολογήσω ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἡ ἐπερώτησίς μου ἐξετράπη τοῦ πραγματικοῦ αὐτῆς σκοποῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἕνεκεν τῶν παρεμπιπτουσῶν διαψεύσεων, εἰς ἃς προέβη ὁ κ. Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως. Γενικῶς τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν πολεμοπαθῶν εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον βεβαίως πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς πάντας ἡμᾶς καὶ εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ λύσῃ τὸ ταχύτερον ἡ Κυβέρνησις συμφώνως μὲ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτει. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ σύστασις ἱκανῆς ἐπιτροπῆς εἶναι χρήσιμος καὶ θὰ ὑπεδείκνυεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ λυσιτελέστερα μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἦτο δυνατὸν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπόν της. Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἠδύνατο βεβαίως νὰ ἐκφρασθῇ παράπονον ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως ὅτι δὲν ἐνήργησε μετ' ἐπαρκοῦς ταχύτητος. Ἔχομεν 3 εἴδων πολεμοπαθεῖς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐκτείνῃ τὴν μέριμνάν της. Οὗτοι εἶναι οἱ ἐκ τῶν συμμάχων παθόντες, οἱ ἐκ τῶν τέως ἐχθρῶν καὶ τέλος οἱ ἐξ αὐτῶν τούτων τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων κατὰ τὸ διάστημα τῶν πολέμων παθόντες. Καὶ δι' ὅσους ἔπαθαν ἐκ μέρους τῶν ἐχθρικῶν καὶ Ἑλληνικῶν στρατευμάτων ἀναμένομεν νὰ ἀκούσωμεν ποῖα εἶναι τὰ μέτρα ἐκεῖνα διὰ τῶν ὁποίων θὰ κατορθώσῃ ἡ Κυβέρνησις, κινητοποιοῦσα τὰς ἀποζημιώμεις αἵτινες τῇ ἐπεδικάσθησαν διὰ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ συμπληροῦσα ταύτας νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐκ τῶν λόγων τούτων παθόντας. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἡ τρίτη τάξις τῶν πολεμοπαθῶν, οἵτινες εἶχον ἀπ' εὐθείας ἀπαίτησιν παρὰ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων. Τούτους ἀντιπροσώπευσεν ἡ Κυβέρνησις καὶ διὰ λογαριασμὸν των συνεβλήθη μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας λαβοῦσα συμβιβαστικῶς περὶ τὰ 100 ἑκατομμύρια φράγκα χρυσᾶ Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις καλῶς ἢ κακῶς συνεβιβάσθη διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι ζήτημα τὸ ὁποῖον δὲν προτίθεμαι νὰ ἐξετάσω ἐπὶ τοῦ παρόντος. Σκοπὸς τῆς ἐπερωτήσεώς μου εἶναι νὰ ζητήσω νὰ πληροφορηθῶ παρὰ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον δὲν κατέβαλε μέχρι σήμερον εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐν ἀναλογίᾳ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον εἰσέπραξε διὰ λογαριασμόν των παρὰ τῶν συμμάχων.

Π. Δερλερές. Τὸ Κράτος ἦτο ὡς πληρεξούσιος ἡμῶν τῶν παθόντων. Διατί ἔχετε τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ λάβῃ πρῶτον αὐτὸ τὰς ἀποζημιώσεις καὶ εἶτα νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς; Φρονῶ ὅτι ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὰ ἐπιδικασθέντα ταῦτα ποσά.

Γ. Πεσμαζόγλου. Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις, καλῶς ἢ κακῶς ἐξεπροσώπησε τοὺς παθόντας καὶ ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς συνεψήφισε τὰς ἀποζημιώσεις, εἶναι ἄλλο ζήτημα, ἐγὼ ἐπερωτῶ τὴν Κυβέρνησιν διατί ἐνῷ εἰσέπραξε 100 ἑκατομμύρια τὰ κατακρατεῖ, καὶ δὲν λέγω ὅτι ἔπρεπε νὰ διανείμῃ ὅλα ταῦτα εἰς τοὺς παθόντας, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ διανείμῃ τὰ ὑπολειπόμενα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ποσοῦ τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ Κράτος.

Καὶ νομίζω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δὲν εὑρίσκεται ἐν δικαίῳ κατακρατῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους χρήματα ἀνήκοντα εἰς τρίτους.

Γ. Καρανεζόπης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καθὼς γνωρίζετε, διότι φαίνεται ὅτι ἔχετε μελετήσει τὴν ὑπόθεσιν, αἱ ὑποχρεώσεις αἵτινες ἀπορρέουν ἐκ τῶν ζημιῶν εἴτε τῶν συμμαχικῶν εἴτε τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων ἀφορῶσι κοινῶς καὶ τὸ Κράτος καὶ τοὺς ἰδιώτας.

Γ. Πεσμαζόγλου. Ἀλλαι αἱ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων καὶ ἄλλαι αἱ τῶν ἐχθρικῶν.

Γ. Καρανεζόπης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἀφορῶν κοινῶς. Ἔχει καὶ τὸ Κράτος δικαιώ ατα ἀποζημιώσεως ὅπως καὶ οἱ ἰδιῶται. Μέχρι σήμερον τὸ Κράτος ὅσον ἀφορᾷ τοὐλάχιστον τὰς ζημίας τοῦ δημοσίου ἐπλήρωσεν ἀπείρως μεγαλύτερα ποσὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρω ὅταν θὰ ὁμιλήσω, ἐκείνων τῶν ὁποίων εἰσέπραξεν ὄχι διὰ τοὺς δικαιούχους ἀλλὰ διὰ ζημίας.

Γ Πεσμαζόγλου. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἀπάντησιν ποῦ μοῦ δίδετε, ἀλλ' ἡ ἐπερώτησίς μου δὲν ἀφορᾷ αὐτό.

Γ. Καρανεζόπης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐπιτρέψατέ μου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα ποσὰ αὐτὰ καλύπτονται ἀπολύτως ἀπὸ τὰ ποσὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κατέβαλε μέχρι τοῦδε τὸ Κράτος διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστη. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ εἰσπραχθῶσιν εἰς τὸ μέλλον αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Κράτους ὑπερκαλύπτουν τὸ ὅλον ποσόν. Ἐξ αὐτοῦ δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι τὸ Κράτος δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν ὅπως δημιουργήσῃ συμμετοχὴν ἐκ τῶν κειμένων νόμων καὶ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῆς πράξεως τὴν ὁποίαν ἐκύρωσαν οἱ Σύμμαχοι κατὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν στρατευμάτων των εἰς τὴν Μακεδονίαν.

Ὁ διακανονισμὸς μετὰ τῶν Δυνάμεων διὰ τὰ χρέη τὰ πολεμικὰ βεβαίως εἶναι διακανονισμὸς ἀμοιβαίων δοσοληψιῶν.

Νομικῶς οὕτως ἔχει, ἐὰν συμψηφίσωμεν ἕνα χρέος, αὐτὸ εἶναι ἡ εἰσπραξις τοῦ χρέους ἀλλὰ οἰκονομικῶς, ταμιακῶς τὸ πρᾶγμα ἀνήκοντα εἰς τρίτους.

Γ. Καρανεζόπης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Καθὼς γνωρίζετε, διότι φαίνεται ὅτι ἔχετε μελετήσει τὴν ὑπόθεσιν, αἱ ὑποχρεώσεις αἵτινες ἀπορρέουν ἐκ τῶν ζημιῶν εἴτε τῶν συμμαχικῶν εἴτε τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων ἀφορῶσι κοινῶς καὶ τὸ Κράτος καὶ τοὺς ἰδιώτας.

Γ. Πεσμαζόγλου. Ἀλλαι αἱ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων καὶ ἄλλαι αἱ τῶν ἐχθρικῶν.

Γ. Καρανεζόπης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς εἴπω ὅτι ἀφορῶν κοινῶς. Ἔχει καὶ τὸ Κράτος δικαιώ ατα ἀποζημιώσεως ὅπως καὶ οἱ ἰδιῶται. Μέχρι σήμερον τὸ Κράτος ὅσον ἀφορᾷ τοὐλάχιστον τὰς ζημίας τοῦ δημοσίου ἐπλήρωσεν ἀπείρως μεγαλύτερα ποσὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρω ὅταν θὰ ὁμιλήσω, ἐκείνων τῶν ὁποίων εἰσέπραξεν ὄχι διὰ τοὺς δικαιούχους ἀλλὰ διὰ ζημίας.

Γ Πεσμαζόγλου. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ἀπάντησιν ποῦ μοῦ δίδετε, ἀλλ' ἡ ἐπερώτησίς μου δὲν ἀφορᾷ αὐτό.

Γ. Καρανεζόπης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἐπιτρέψατέ μου. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ μέχρι τοῦδε εἰσπραχθέντα ποσὰ αὐτὰ καλύπτονται ἀπολύτως ἀπὸ τὰ ποσὰ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κατέβαλε μέχρι τοῦδε τὸ Κράτος διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστη. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ εἰσπραχθῶσιν εἰς τὸ μέλλον αἱ ἀπαιτήσεις τοῦ Κράτους ὑπερκαλύπτουν τὸ ὅλον ποσόν. Ἐξ αὐτοῦ δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι τὸ Κράτος δὲν ὑπέχει ὑποχρέωσιν ὅπως δημιουργήσῃ συμμετοχὴν ἐκ τῶν κειμένων νόμων καὶ τῆς συνθήκης τῶν Βερσαλλιῶν καὶ τῆς πράξεως τὴν ὁποίαν ἐκύρωσαν οἱ Σύμμαχοι κατὰ τὴν ἀποβίβασιν τῶν στρατευμάτων των εἰς τὴν Μακεδονίαν.

Ὁ διακανονισμὸς μετὰ τῶν Δυνάμεων διὰ τὰ χρέη τὰ πολεμικὰ βεβαίως εἶναι διακανονισμὸς ἀμοιβαίων δοσοληψιῶν.

Νομικῶς οὕτως ἔχει, ἐὰν συμψηφίσωμεν ἕνα χρέος, αὐτὸ εἶναι ἡ εἰσπραξις τοῦ χρέους ἀλλὰ οἰκονομικῶς, ταμιακῶς τὸ πρᾶγμα ἀνήκοντα εἰς τρίτους. Ὁ **Γ. Καρανεζόπης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ἐπιμένων εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην λέγει ὅτι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἔχει ἀπαντήσει ἐπανειλημμένως καὶ ἐπὶ τῆς ἐπερωτήσεως καὶ ἐπὶ τῆς ἐπικαίρου ἐρωτήσεως. Ἐπαναλαμβάνει ὅτι τὸ Κράτος ἐπλήρωσε μέχρι τοῦδε ἀπείρως μεγαλύτερα ποσὰ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἰσέπραξε διὰ τοὺς δικαιούχους. Ἐὰν ἐπιθυμῇ ὁ κ. Πεσμαζόγλου νὰ τοῦ δώσῃ τὰ ἀκριβῆ ποσὰ θὰ τοῦ τὰ δώσῃ εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν.

Γ. Πεσμαζόγλου. Ἐὰν ἐπιθυμῶ νὰ μοῦ τὰ δώσῃ; Ἐπιμένω νὰ μοῦ τὰ δώσῃ.

Γ. Καρανεζόπης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Θὰ σᾶς τὰ δώσω.

Γ. Πεσμαζόγλου.

τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐξοφλήσῃ, συνεπῶς σήμερον θὰ τακτοποιήσωμεν τὸ ἓν ζήτημα αὔριον θὰ τακτοποιήσωμεν τὸ ἕτερον καὶ οὕτω καθ'ἑξῆς. Ἡ συζήτησις ὡς γίνεται εἶναι παράκαιρος. Σήμερον εὑρισκόμεθα εἰς τὴν τακτοποίησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, πρέπει δὲ νὰ λήξῃ προηγουμένως ἡ τακτοποίησις αὕτη. Ἡ ἐκκαθάρισις εἶναι δαρεία. Πρ πει νὰ τακτοποιήσωμεν τὰ πράγματα ἵνα λύσωμεν ταῦτα ἐν συναφείᾳ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν δικαιούχων καὶ τῶν οἰκονομικῶν μέσων τοῦ Κράτους.

Α. Παπαναστασίου. Ἡ πιστοποίησις ὅτι ὅ,τι ἔλαβε τὸ Κράτος εἶναι κατώτερον ἀπὸ ὅ,τι ἐπλήρωσε δὲν αἴρει τὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἔχει τοῦτο ἀπέναντι τῶν δικαιούχων.

Γ. Πεσματζόγλου. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀριστοτεχνικώτατα ἐξέτρεψε τὴν συζήτησιν. Δὲν ἐπιμρώτησα τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν γενικῶς. Ἐπιμρώτησα ταύτην διατί εἰσπράξασα χρήματα ἀνήκοντα εἰς τοὺς πολεμοπαθεῖς κατακρατεῖ ταῦτα καὶ δὲν τὰ δίδει εἰς τοὺς δικαιούχους, συνεσχέτισε δὲ τὸ ζήτημα μὲ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῶν οἰκοπέδων. Ἀλλ' οὐδεμία συσχέτισις ὑπάρχει. Δὲν πρόκειται ἁπλῶς περὶ ὑποχρεώσεως τοῦ Κράτους. Τὸ Κράτος εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν εἰσέπραξε χρήματα διὰ τρίτους διατὶ δὲν τὰ ἀποδίδει εἰς τοὺς τρίτους αὐτούς; Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι τὸ Κράτος εἶχεν ἀπαιτήσεις 600 ἑκατομμυρίων διὰ ζημίας καὶ ἄλλα 600 ἑκατομμύρια οἱ ἰδιῶται, ἐφ' ὅσον τὸ Κράτος εἰσέπραξε 100 ἑκατομμύρια ἔπρεπε νὰ δώσῃ εἰς ἑκάστην ἀπαίτησιν τὸ 1)12 αὐτῆς. Συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ ἐννοήσῃ πῶς καὶ ποῦ χωρεῖ ἡ ἐργασία τῆς Ἐπιτροπῆς. Δὲν δύναμαι ἀκόμη ὀλιγώτερον νὰ ἐννοήσω διατὶ χρειάζεται προθεσμία εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀπαντήσῃ ἐπὶ τοῦ ζητήματος, ἢ διατὶ τοῦτο ἀποτελεῖ σκέψιν ἐπιβαρύνσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐκτὸς ἐὰν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν σκέπτεται τὸ ἐλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ νὰ τὸ καλύψῃ μὲ χρήματα, τὰ ὁποῖα διὰ λογαριασμὸν τρίτων εἰσέπραξεν.

Α. Ἀργυρός Δὲν νομίζετε ὅτι τὴν θεωρίαν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἐπεκτείνετε καὶ ἐπὶ τῶν ἀποζημιώσεων τῶν Γερμανικῶν;

Γ Πεσματζόγλου Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποζημιωθοῦν ὅλοι οἱ πολεμοπαθεῖς. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐπερωτήσεώς μου δὲν ἦτο αὐτὸς ἀλλὰ νὰ ἐπερωτήσω τὴν Κυβέρνησιν διατὶ κατακρατεῖ χρήματα τρίτων, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν Γερμανικῶν ἀποζημιώσεων ὑπάρχει διαφορά...

Γ Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) Δὲν ὑπάρχει καμμία διαφορά. Μάλιστα σᾶς πληροφορῶ ὅτι ἡ Ἀγγλία π. χ. ἠρνήθη νὰ κανονίσῃ τοὺς λογαριασμούς της ἀπ' εὐθείας μὲ τοὺς ἰδιώτας.

Γ. Πεσματζόγλου. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ διαφορὰ τότε διαθέσατέ τα ὅλα, ἀλλ' ἔχω νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι ὅταν ἀπεταιθησαν ὡρισμένοι δικαιοῦχοι εἰς τὴν Ἀγγλίαν διὰ τὰς ἀποζημιώσεις αὕτη ἀπήντησεν ὅτι τὸ ζήτημα τὸ ἐκανόνισε μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ κ. ***Γ Καφαντάρης*** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) ἀναγινώσκει ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας ὅπερ ἀναφέρει ὅτι ὁ κανονισμὸς θὰ γίνῃ μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ὄχι τῶν ἰδιωτῶν.

Γ Πεσματζόγλου Ἔχετε τὴν ἀπάντησιν τῶν τριῶν Δυνάμεων εἰς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ 1915 ὅτε ἀπεβιβάσθησαν οἱ Σύμμαχοι εἰς τὴν Μακεδονίαν; Ἡ ἀπάντησις, λέγει, αὕτη ἀναγνωρίζει πᾶσαν ζημίαν προσγενομένην εἴτε εἰς τὸ Κράτος εἴτε εἰς τοὺς ἰδιώτας.

Ὁ κ. ***Γ. Καφαντάρης*** (Ὑπ. Οἰκον.) ἀναγινώσκει τὸ κείμενον τῆς ἀπαντήσεως αὐτῆς ἥτις ὁμιλεῖ γενικῶς, δὲν κάμνει, λέγει, καμμίαν διαστολήν.

Γ. Πεσματζόγλου. Ἐν προκειμένῳ ἔχω νὰ ἀπαντήσω ὅτι ἡ ἐπερώτησίς μου δὲν ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο εἰδικῶς.

Γ. Καναγάρης. (Ὑπ. Οἰκ.) Καὶ ἐγὼ συναισθάνομαι ὅτι θὰ εἶχον ἐκλογικὸν συμφέρον νὰ κάμω τὴν πληρωμὴν αὐτὴν ὡς ἐπίσης συναισθάνομαι ὅτι πάντες ἔχουν συμφέρον νὰ ἐγείρουν φωνὴν ὑπὲρ τῶν συμπαθῶν. Ἂν αὐτὴν τὴν στιγμὴν διστάζω νὰ δώσω ὑποσχέσεις τοῦτο σημαίνει ὅτι ὑπάρχει κάποιο ἀνώτερον κώλυμα. Δὲν εἶμαι εἰς τὰ ἐδώλια τῶν συνιστώντων ἀλλὰ τῶν ἐνεργούντων, ἀναγνωρίζω δὲ ὅτι δὲν ὑπάρχει δικαιότερον ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὸ ἐκδηλούμενον ὑπὲρ τῶν πολεμοπαθῶν.

Γ. Πεσματζόγλου. Ἂν καὶ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχω ὅτι δὲν ἐγένετο ὑπαινιγμὸς ἐκ μέρους τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι τὴν ἐπερώτησιν ταύτην ἔκαμον δι' ἐκλογικοὺς λόγους παρακαλῶ νὰ σημειώσῃ ὅτι ὅταν τῷ ἀπηύθυνα τὴν ἐπερώτησιν ἦτο ἀρχηγὸς τῶν Προσδευτικῶν Φιλελευθέρων, δηλαδὴ ὅταν δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐγερθῇ ζήτημα διαλύσεως τῆς Βουλῆς. Ὅσον ἀφορᾷ διὰ τὰ μέσα δι' ὧν θὰ ἀποζημιώσῃ δι' ὁλοκλήρων τοὺς παθόντας ἐκ μέρους τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων δὲν δύναμαι νὰ πεισθῶ ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὅστις εὗρε 6 δισεκατομμύρια διὰ νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς ἀνταλλαξίμους δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξοικονομίσῃ τὴν ἐξόπτησιν δανείου 375 ἑκατομμυρίων.

Γ. Καραντάρης. (Ὑπ. Οἰκον.) Τὸ ζήτημα τῆς ἀποζημιώσεως τῶν ἀνταλλαξίμων ἀπησχόλησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὰς Κυβερνήσεις. Ἡ Δ' Συνέλευσις ἐψήφισε τὸν νόμον περὶ ἀποζημιώσεως καὶ ἡ Κυβέρνησις Κονδύλη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου ἐπλήρωσε τὸ πρῶτον μητρῶον. Τὰ ἄλλα δύο μητρῶα ἦσαν συνέχεια τοῦ πρώτου.

Γ. Πεσματζόγλου. Ὅταν λέγω ὅτι ὀρθότατα ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κατώρθωσε νὰ ἐξεύρῃ τὰ 6 δισεκατομμύρια διὰ τοὺς πρόσφυγας χρονῶ ὅτι θὰ ἦτο ἐξ ἴσου δίκαιον νὰ διαθέσῃ εἰς ὁμολογίας 375 ἑκατομμύρια δραχμῶν δι' ἀνθρώπους οἵτινες ἐστερήθησαν τῆς περιουσίας των ἀπὸ τοῦ 1915.

Π. Τσαλδάρης Δὲν γνωρίζω, λέγει, ἂν δικαιώτερον ζήτημα εἰσήχθη εἰς τὴν Βουλὴν ὡς τὸ ζήτημα τῶν πολεμοπαθῶν καὶ ἂν ἠκούσθησαν δικαιότεραι συστάσεις, πάντες δὲ οἱ ποιήσαντες αὐτὰς εἶχον ἀναμφισβητήτως ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Κράτους. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως τῶν Οἰκονομικῶν ἐφάνη εὐερέθιστος ἐκ πάσης γενομένης συστάσεως καὶ ἐντεῦθεν ἐδόθη ἀφορμὴ ἐρεθισμοῦ ἐν τῇ συζητήσει. Ἡ συζήτησις, συνεχίζει, καὶ ἡ προηγουμένη καὶ ἡ σημερινὴ δίδει εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἀρκετὰ ἐρείσματα ὅπως διευθετήσῃ ἓν σοβαρὸν καὶ ἀρκετὰ παρελκυσμένον ζήτημα. Εἰς πληθυσμὸς ἑλληνικὸς ἔπαθε κατὰ τὸν μέγαν πόλεμον καὶ αἱ ζημίαι διαιροῦνται εἰς δύο κατηγορίας, ἐξ ὧν ἡ μία ἀφορᾷ τὰς ζημίας τὰς προξενηθείσας παρὰ τῶν συμμάχων πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὰς ζημίας αἵτινες ἐγένοντο παρὰ τῶν ἐχθρῶν. Ὡς πρὸς τὰς ζημίας τοῦ πολέμου ἄλλοτε ἐπεκράτει ἡ ἀρχὴ τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου, ὅτι αὗται ἦσαν τυχηραί, ἀλλ' εὐτυχῶς εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ ἀρχὴ αὕτη ὑπεχώρησε καὶ ἐπεκράτησε νομοθετικῶς εἰς τὰ νεώτερα κράτη ἡ εὐθύνη διὰ τὰς ζημίας ταύτας τοῦ συνόλου καὶ ἡ ἐντεῦθεν ἀποζημίωσις παρὰ τοῦ Κράτους. Πολλὰ ἐκ τῶν Κρατῶν αὐτῶν ἔκαμαν καὶ νόμους σχετικοὺς μὲ τὴν ἀποζημίωσιν, ἀσχέτως ἂν ἐλάμβανον ἀποζημιώσεις παρὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ ἀρχὴ αὕτη εἶναι καὶ ἐπιεικὴς καὶ δικαία. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης θὰ ἔλεγον ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος εἶναι ὑπεύθυνον νὰ ἀποζημιώσῃ τοὺς παθόντας πολίτας, ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη θὰ ἐφαρμόζεται γενικῶς καὶ περὶ τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐσωτερικῶν ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους. (πολεμικαὶ συντάξεις κλπ.). Ἐδῶ ἠδη ἐκτὸς τῆς γενικῆς ἀρχῆς ἔχομεν καὶ ἰδιαιτέρας συντρεχούσας περιπτώσεις. Πρῶτον ἔχομεν τὴν περίπτωσιν τῶν παθόντων παρὰ τῶν συμμάχων, πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Πόλεμον καὶ αἱ ἰδιαι Δυνάμεις διεκήρυξαν τότε καὶ ὑπεσχέθησαν ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν. Φυσικὰ ταῦτας δὲν ἠδύναντο νὰ τὰς διεκδικήσουν κατ' ἰδίαν τὰ ἄτομα, καὶ τὰ Κράτη ἐκεῖνα συνεδλήθησαν μετὰ τῆς Ἑλλάδος χωρὶς νὰ κάμουν διάκρισιν ἂν αἱ ζημίαι ἦσαν τοῦ δημοσίου ἢ τῶν ἰδιωτῶν. Τὸ ἑλληνικὸν κράτος ἐδικαιοῦτο νὰ ζητήσῃ τὰς ζημίας ταύτας καὶ ὑπάρχει πίναξ καταγράφων τὰς παρ' ἑκάστου στρατοῦ προξενηθείσας ζημίας. Αἱ δὲ ἀξιώσεις αὗται ἀνήρχοντο εἰς 611 ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ τοὺς ἰδιώτας καὶ 591 ἑκατομμύρια διὰ τὸ Κράτος. Ἐναντίον τούτων ἀνεγνώρισαν τὰ γνωστὰ ποσὰ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία. Καὶ ἡ μὲν Ἀγγλία συνεψήφισε τὰ ποσὰ ταῦτα εἰς ἄλλα χρέη τῆς Ἑλλάδος, ἡ δὲ Γαλλία ἐκανόνισε τὸ ζήτημα διὰ συμβάσεως ἥτις εἶναι ἐκκρεμής. Ἐπομένως τὰ ποσὰ ταῦτα δι' ἀποσβέσεων ὀφειλῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ συμψηφισμοῦ εἰσήχθησαν εἰς τὸ ἑλληνικὸν θησαυροφυλάκιον. Παραμένει ἐν μικρὸν ποσὸν ἀκόμη διὰ τὴν Ἰταλίαν ὅπερ ὅμως ἀκόμη δὲν ἔχει κανονισθῇ. Ἐπίσης καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν Σερβίαν ὑπάρχει μία ἀπαίτησις ἡ ὁποία δὲν γνωρίζω ἐὰν διεκανονίσθη ἀκόμη.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς γενικὰς ζημίας τοῦ πολέμου εἶναι γνωστὸν ὅτι ἐπεκράτησεν ἡ ἀρχὴ τῶν ἐπανορθώσεων. Τὸ Κράτος μας ἠξίωσεν ἀρχικῶς ὡρισμένα ποσόν, ἐξ ὧν μᾶς ἐπεδικάσθη ἓν ποσὸν εἰς βάρος τῆς Γερμανίας. Τοῦτο ἀνῆρχετο εἰς 580 ἑκατομμύρια μάρκα καὶ ἐπιπροσθέτως εἰς βάρος τῆς Οὐγγαρίας καὶ Βουλγαρίας ἓν ποσοστὸν 15 ο)ο ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ. Παρὰ τῆς Γερμανίας εἰσπράξαμεν ἓν ποσὸν εἰς εἶδη διάφορα (πλοῖα, φάρμακα, χρώματα, βαφειμένη), εἰς βάρος τῆς Βουλγαρίας ἐπεδικάσθη δι' ἡμᾶς ἓν ποσὸν 60 ἑκατομμυρίων ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἔχει καταβάλει εἰς τρεῖς δόσεις ἓν μικρὸν μέρος. Ἡ Βουλγαρία ὅμως εὑρέθη πολὺ εὐτυχὴς εἰς τὸν διακανονισμὸν τῶν χρεῶν της διότι τῆς ἀφέθησαν ὅλα τὰ χρέη ποὺ εἶχε πρὸς τὴν Γερμανία. Συνεπῶς ἔχομεν γνωστὰ τὰ ποσὰ τὰ εισπραχθέντα παρὰ τοῦ Κράτους, καὶ μὲ τὰς εισπράξεις ταύτας ὤφελε πλέον τὸ Κράτος ὀφείλει τὴν εἰς ἀκέραιον ἀπ καταστασιν τῶν παθόντων οἵτινες διὰ τῶν ἀτιμοπρώπων των ζητῶν μόνον νὰ καταβληθῇ εἰς χρῆμα ἐπὶ τοῦ παρόντος πᾶν ὅ,τι εἰσεπράχθη. Δὲν νομίζω, τονίζει, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν νὰ φρονῇ ὅτι ἡ σύστασις εἶχεν ἀντιπολιτευτικὸν χαρακτῆρα, ἀφοῦ περιωρίσθη εἰς ἄκρα περιορισθῇ ἀσχέτως τῶν τυχὸν ὑστερώτερον ἀξιώσεων ἢ ἐπικρίσεων περὶ κακοῦ συμβιβασμοῦ ἐκ μέρους τοῦ Κράτους. Πάντα, ἐπιλέγει, ἀναβολὴ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεώσεων τοῦ Κράτους ἀποτελεῖ χειριστήριον διαπαιδαγώγησιν τοῦ πολίτου ἐκ μέρους τοῦ Κράτους. Αἱ συστάσεις συνεπῶς καὶ ἐπικρίσεις κατὰ τῆς Κυβερνήσεως ὀρθῶς ἐγένοντο διὰ τὴν βραδύτητα αὐτήν, συμμερίζομαι δὲ ἀπολύτως ταύτας. Δι' ὅ τοῦτο ἐλπίζω, κ. Ὑπουργέ, νὰ μᾶς φέρητε τάχιστα τὸ πόρισμα τῆς ἐπιτροπῆς, νὰ φροντίσητε νὰ ἁπλουστευθῇ ἡ διαδικασία καὶ

νὰ μὴ περιμένετε τὴν σύστασιν καὶ τὰ πορίσματα διαφόρων ἐπιτροπῶν, ἅτινα παρέλκουν.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν). Ἤκουσα, λέγει μετὰ προσοχῆς τὰς διατυπωθείσας συστάσεις, προθύμως δὲ ἐπαναλαμβάνω τὴν δήλωσιν ὅτι εἶναι μακρὰν ἐμοῦ ἡ ὑπόνοια ὅτι αἱ ἐκδηλωθεῖσαι δι' ἐμὲ ὑπὲρ τῶν πολεμοπαθῶν συμπάθειαι, κοιναὶ εἰς πάντας ἡμᾶς, ἀποβλέπουν εἰς ἄλλον τινὰ σκοπὸν εἰ μὴ εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ δικαίου τῶν παθόντων, παρ' οὐδενὸς ἀμφισβητηθέντος. Τὸ δίκαιον τοῦτο εἶνε τόσον ὡμολογημένον ὥστε παρεῖκενή γενομένη μακρὰ ἀνάλυσις ὅπως πεισθῶμεν ὅτι ὑπάρχει νόμιμος καὶ ἠθικὴ ὑποχρέωσις διὰ τὴν παροχὴν ἀποζημιώσεων. Τὸ κράτος ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀλληλεγγύης ὑπέχει τὸ καθήκον τῆς ἀκορθώσεως πάσης ζημίας προερχομένης ἐξ ἐθνικῶν, εἴτε καὶ ἐξ ἄλλων τυχαίων ἀτυχημάτων. Ἐὰν τὸ Κράτος δὲν φαίνεται πολλάκις συνεπὲς πρὸς τὴν ἀρχὴν ταύτην, τοῦτο προέρχεται διότι τὸ Κράτος ὅπως ἀντλήσῃ τὰ μέσα τῆς ἀποζημιώσεως ὀφείλει νὰ ἀποταθῇ εἰς τὸ σύνολον τῶν πολιτῶν καὶ νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ θυσίας δυσβάστους δυναμένας ἐνίοτε νὰ παρασχεθοῦν, λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ καθ' ὃ κατεστάσεως. Οἱ πολεμοπαθεῖς ὑπέστησαν ζημίας ὑπολογισθείσας δι' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, ἐκ τῶν ἐγχωρίων καὶ τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων, εἰς 600 ἑκατομμύρια δραχμῶν ἢ φράγκων χρυσῶν τὸ δὲ δημόσιον διέστη ἐκ τοῦ ἰδίου λόγου ζημίας ὑπολογισθείσας καὶ ταύτας εἰς 753 ἑκατομ. δραχμ. ἢ φράγκων χρυσῶν. Ἐναντι τῶν ζημιῶν τούτων εἰσεπράχθησαν παρὰ τῆς Γερμανίας καὶ Βουλγαρίας περὶ τὰ 40 100.000 φρ. χρυσᾶ ἐξ ὧν κατεβλήθησαν μέχρι σήμερον παρὰ τοῦ Κράτους εἰς τοὺς δικαιούχους περὶ τὰ 10 ἑκατομ. περίπου χρυσᾶ φράγκα, ἤτοι 150 ἑκατομ. δραχμῶν. Οὐδεὶς ἰσχυρίσθη πολὺ δ' ὀλιγώτερον ἐγὼ ὅτι τὸ Κράτος δύναται νὰ ἀπορροφήσῃ ὅλα τὰ ποσὰ ὅτα εἰσπράχθησαν πρὸς κάλυψιν τῶν ἰδίων του μόνον ζημιῶν, διότι δὲν θὰ ἤμεθα τοιουτοτρόπως τίποτε ἄλλο εἰς τοὺς ἰδιώτας καὶ κατ' ἀνάγκην ὀφείλομεν νὰ ἐξεύρωμεν τρόπον συμφέροντος κατανομῆς τῶν ἀποζημιώσεων. Ἡ ὑπόθεσις τῶν πολεμοπαθῶν ἐγεννήθη ἀπὸ τοῦ 1917 κατὰ δὲ τὸ 1920 ἐψηφίσθη ὁ πρῶτος νόμος πρὸς σύστασιν γραφείου καὶ ἐκτιμητικῶν ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν ζημιῶν. Κατὰ τὸ 1924 ἐδημοσιεύθη ἕτερος νόμος διὰ τὸν καθορισμὸν ποσοστοῦ ἀμέσου πληρωμῆς εἰς ὡρισμένας κατηγορίας ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τοῦ νόμου τούτου κατεβλήθησαν τὰ 10 ἑκατομ. χρυσᾶ φράγκα εἰς τοὺς δικαιούχους. Ἡ λύσις ὅμως αὕτη δὲν ἐκρίθη ἱκανοποιητικὴ καὶ ἐνώπιον τῆς Κυβερνήσεως ἐτέθη τὸ ζήτημα τῆς ριζικῆς καὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης ἐκκαθαρίσεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Κυβέρνησις συνέστησε τὴν ἐξωκοινοβουλευτικὴν ἐπιτροπήν, ἥτις ἐπιμελῶς ἐργασθεῖσα ὑπέβαλεν ὡς ἐλέχθη πρὸ ἡμερῶν τὴν ἔκθεσίν της διὰ τὰς ζημίας τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων, πρόκειται δὲ κατ' αὐτὰς νὰ διατυπώσῃ τὸ πόρισμά της καὶ ὡς πρὸς τὸ ὑπόλοιπον μέρος. Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς ἐξόφλησιν συμφώνως πρὸς τὰς προβληθείσας ἀξιώσεις, θὰ ἀπῃτεῖτο κεφάλαιον ὑπερβαῖνον τὰ 10 καὶ 12 δισεκατομμύρια δραχμῶν, ποσὸν συναπαγόμενον ἐτησίαν ὑπηρεσίαν ἄνω τῶν 700 ἑκατομ. δραχμῶν. Λαμβανομένης ἐξ ἄλλου ἑτέρας βάσεως διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ κεφαλαίου, ὡς βάσεως τῆς προταθείσης παρ' αὐτῶν τῶν ἀντιπροσώπων τῶν δικαιούχων, τὸ ποσὸν τῆς ἀποζημιώσεως θὰ ἀνήρχετο εἰς 4 δισεκατομ. δρχ. καὶ πλέον καὶ ἡ ἐτησία τοκοχρεωλυτικὴ ὑπηρεσία εἰς 350 περίπου ἑκατομμύρια δραχμῶν. Ὑπεστηρίχθη ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου πολιτευτοῦ ἐκ Κορινθίας ὅτι τὰ χρήματα ταῦτα πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἐξευρεθοῦν.

Π. Τσαλδάρης. Ἐγὼ σᾶς εἶπα νὰ δώσητε ὅ,τι εἰσεπράξετε.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Ἔστω. Καὶ ὅτι ἂν δὲν ἐξευρεθοῦν καὶ δὲν καταβληθοῦν, τὸ Κράτος διαπράττει καθαρὰν ὑπεξαίρεσιν ἢ ὠμότερον βαλαντοτομίαν ἐφόσον εἰσέπραξε χρῆμα ξένον καὶ δὲν ἀποδίδει τοῦτο. Καὶ

ὑπάρχει ἄντως εἰσπραξις ὑπὸ τὴν νομικὴν ἔννοιαν ὁτὸτε ἐπῆλθε συμψηφισμὸς ἑτέρας ὀφειλῆς μας πρὸς τὴν Ἀγγλίαν καὶ πρόκειται νὰ ἐπέλθῃ τοιοῦτο; καὶ πρὸς τὴν Γαλλίαν. Ἡ εἰσπραξις ὅμως ὑπὸ τὴν οἰκονομικὴν της σημασίαν δὲν ἔγεινε, ἐξαιρέσει τῶν καταλληλευστῶν ὑποχρεώσεων. Τὸ δημόσιον ταμεῖον οὐδαμῶς κατέστη πλουσιώτερον καὶ τὰς δαπάνας τῶν ἀποζημιώσεων θὰ τὰς ἀνελήφθη ἐκ τῶν ἐτησίων του πόρων ἐκ φυσικῶν τοῦ συνόλου τῶν πολιτῶν. Καὶ ἐνταῦθα γεννᾶται ὁ εὔλογος διστασμὸς τῆς ἀμέσου διευθετήσεως ἐφ' ὅσον τὸ χρῆμα δι' ἀπὸ τὰς ἀποζημιώσεις ὀφείλει νὰ τὸ ἀναζητήσῃ ἐκ τῶν ἤδη ἐπαχθῶς βεβαρυμένων πολιτῶν διὰ καταβολῆς ἐπιβαρύνσεως. Ὑποχρεώσεις ἐπιτακτικὰς ὑπέχει καὶ ἄλλας τὸ Κράτος καὶ ἀναφέρω μίαν, τὴν ὑποχρέωσιν ἀποζημιώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν οἰκοπέδων καταληφθέντων πρὸς στέγασιν τῶν προσφύγων. Ὀφείλομεν καὶ ταύτην νὰ ἐκκαθαρίσωμεν. Ἂν ἡ ἐκκαθάρισις ἀναβάλλεται, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἀμέσου ἐκκαθαρίσεως. Ὁ προϋπολογισμὸς τῆς τρεχούσης χρήσεως ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ οὗτος σωρείαν βαρῶν. Ὅτε συνεζητεῖτο τὸ ζήτημα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, πανταχόθεν ἠκούσαμεν τὴν σύστασιν νὰ ἐξισφαλίσωμεν ἀπὸ πάσης οὐσίας τὴν βελτίωσιν τῆς ἀντιμισθίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, καθ' ὃ ἀπαραιτήτου διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς διοικήσεως. Ἡ συνέχισις τῆς προσφυγικῆς ἀποζημιώσεως μᾶς ἐπιβάλλει προϋπέτους ὀγκώδεις δαπάνας. Ἔχομεν ἀκόμη τὴν πρόσθετον ὑπηρεσίαν τοῦ δανείου τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων, τὰς προσθέτους δαπάνας ἐκ τῆς ἑλληνοβουλγαρικῆς μεταναστεύσεως καὶ ἐπὶ πλέον τὰς οὐχὶ ἀσημάντους ἐπιβαρύνσεις ἀπὸ προσκαίρους θερμηνῶν. Δὲν εἶναι ἀνεξήγητος ὕβρις ἡ ἐπιφύλαξις τῆς Κυβερνήσεως; ὅπως μὴ ἐκτεθῇ ἀπὸ τοῦδε εἰς δεισιδαιμονικὰς δηλώσεις, ἀλλὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τῶν σκέψεών της; μετὰ τὴν μελέτην τῶν ἐκθέσεων τῆς ἐπιτροπῆς; καὶ τὴν ὁριστικὴν κατάστρωσιν τῶν στόχων καὶ τῆς νέας χρήσεως. Δὲν ἀπολείπω ποσῶς τὴν ἰδέαν της ἐν μικρᾷ κλίμακι ἐκδόσεως δανείου διὰ τὸ ποσὸν τὸ ἀναλογοῦν εἰς τοὺς πολεμοπαθεῖς ἐκ τῶν καταλληλευστῶν μέχρι τοῦδε ἐπανορθώσεων καὶ τῶν συμψηφισθέντων ὑπὸ τῶν συμμάχων ποσῶν κατὰ τὴν ὑπόδειξιν τοῦ ἀξιοτίμου ἐξ Ἀττικῆς βουλευτοῦ.

Ἀλλὰ καὶ οὐδεμίαν ἀπὸ τοῦδε δύναμαι νὰ ἐξαγγείλω ἄλλην ὑποχρέωσιν, πλὴν τῆς ὑποχρέωσεως μιᾶς εἰκαιρινοῦς προπαιδείας. Ἐὰν παρὰ ταύτην εὑρεθῶμεν προ ἀδυναμίας, ἀπεσφράτως θὰ δηλώσωμεν τοῦτο πρὸς τὴν Βουλὴν ἐλευθέραν νὰ ἀνεύρῃ διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν ἄλλους κατόχους ἴσως μυστικῆς πανακείας, δι' ἧς θὰ κατωρθοῦτο ἡ ἄμεσος ἱκανοποίησις πάσης ἀξιώσεως δι' ἀνωδύνων θιὰ τὸν λαὸν μέτων. Ἐλπίζομεν ἐν τούτοις εἰσέτι ὅτι θὰ δυνηθῶμεν νὰ θέσωμεν τὰς βάσεις τῆς ἐπιλύσεως καὶ τοῦ ζητήματος τούτου ὡς ἐλύθησαν ἱκανοποιητικῶς κατὰ τὴν γνώμην μας καὶ τὰ λοιπὰ ζητήματα ὧν ἐπελήφθη ἡ Κυβέρνησις. (Χειροκροτήματα).

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου** λέγει ὅτι κανεὶς δὲν ἠθέλησε νὰ ἀποδώσῃ αἰτίαν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διατί δὲν ἐλύθη τὸ προκείμενον ζήτημα. Αἱ τελευταῖαι του ὅμως δηλώσεις κρίνουν ἀφ' ὑψηλίας ὅτι μὲν ὅτι θὰ λυθῇ μέτρον καὶ ὅτε δὲν θὰ λυθῇ. Ἡ ὑστερογή, τονίζει, των ἀξιώσεων τῶν πολεμοπαθῶν εἰς τὴν γενικὴν κατηγορίαν τῶν παθόντων ἐξαιτιζεῖ ἐπὶ ὑστέρησιν. Αἱ ζημίαι δὲν προῆλθον ἐκ τολιτικῆς τοῦ Κράτους; ἀλλ' εἶνε ζημίαι ἃς ἐδημιούργησεν ἐνεργητικὸν τοῦ Κράτους; ὑπὲρ αὐτοῦ. Καὶ δὲν πρόκειται νὰ κανονισθῇ τὸ ζήτημα ἀναλόγως τοῦ βάρους ὅτου θὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸ κανονικὸν σύνολον. Δὲν πρόκειται οἱ παθόντες νὰ ἀπολαύσουν περισσευμά τι ἀλλὰ πρόκειται διὰ τῆς ἀποζημιώσεως νὰ οἰκονομήσουν στέγην καὶ οἰκονομικὴν ζωὴν καὶ ἡ ἄρνησις τοῦ Κράτους ἐμφανίζει τούτους εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως ἔναντι τῶν πολιτῶν, ὅπερ ὅμως δυστυχῶς παρουσιάζεται τοιοῦτον ὅταν πρόκειται νὰ κανονίσῃ τὰς ὑποχρεώσεις που πρὸς τοὺς ἀδυνάτους, ἐνῷ πρὸ τῶν ἰσχυρῶν ἔρχεται πάντοτε προθύμως καὶ διακανονίζει αὐτάς.

Ὁ κ. **Γ. Καφαντάρης** (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) λέγει ὅτι τὸ Κράτος κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον καὶ ἀπέναντι τῶν ἰσχυρῶν ἐξήτησε τοιαύτην πίεσιν οἵαν οὐδέποτε ἄλλοτε.

Ὁ κ. **Α. Παπαναστασίου**. Δὲν τὸ νομίζομεν καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ συζήτησις θὰ τὸ ἀποδείξωμεν.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Νὰ τὸ ἀποδείξετε.

Ὁ κ. **Σ. Καραγεώργης** λέγει ὅτι ἀπὸ τοῦ 1912 καὶ ἐντεῦθεν ἡ Μακεδονία ἔπαυε μεγάλης καταστροφῆς. Κατὰ τὸ 1914 καὶ 1915 ἀπὸ τοῦ; Βουλγάρους, κατὰ τὸ 1916 ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἔλεγεν ὅτι οἱ Βούλγαροι θὰ πάρουν τὴν Μακεδονίαν ὡς φίλοι ὅλως ἀντιθέτως μόλις εἰσῆλθον εἰς τὴν Μακεδονίαν ἤρχισαν νὰ καταστρέφουν πᾶν τὸ Ἑλληνικόν. Δι' αὐτὸ δὲ τὸ ζήτημα εἶναι ὑπεύθυνος ἡ Κυβέρνησις καὶ πρέπει νὰ ἀποζημιωθοῦν ὅλοι οἱ ζημιωθέντες. Κατὰ τὸ 1920 καὶ 1921 μετεβήσαν εἰς Μακεδονίαν Ἐπιτροπαὶ διὰ νὰ ἐκτιμήσουν τὰς ζημίας καὶ μόλις τῶν 1)10 αὐτῶν ἐπεδίκασεν. Εἶναι ἀνάγκη, καταλήγει, νὰ δώσῃ ἡ Κυβέρνησις μίαν λύσιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο διὰ νὰ παύσῃ ὁ κόσμος νὰ πραπονῆται.

Ὁ κ. **Γ. Παπαπαρᾶσχος** λέγει ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐν τῇ ἀπολογίᾳ του ἄφησε σκοτεινά τινα σημεῖα, διὰ τὰ ὁποῖα θὰ ζητήσῃ μίαν διασάφησιν. Εἰσεπράχθησαν παρὰ τῆς Βουλγαρίας 40 ἑκατομμύρια καὶ ἐξ αὐτῶν ἐδόθησαν εἰς ἀποζημιώσεις μόνον 10, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ δοθῶσιν καὶ τὰ 40. Ἐλευθέρωμα, λέγει, εἰδικῶς διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἀλεξανδρείας, ὅπου εὑρίσκονται ἄθλιοι πάθοντες ζημίας πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον.

Ἤθελον νὰ γνωρίζω ἐὰν καὶ οὗτοι θὰ ἀποζημιωθοῦν, διότι ἤκουσα ὅτι οἱ παθόντες πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον δὲν θὰ ἀποζημιωθῶσι, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι τελεία ἄδικον. Ἐπίσης ἐκεῖ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ζημιωθέντες κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ ἀπελθόντες εἰς ὁ ἄφορα μέρη, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἔχοντες ἡλικίαν 70—80 ἐτῶν ἀπέθανον ἐν τῇ ἐξορίᾳ. Ἡ ἄνιση περιουσία των ἐκλήρη παρὰ τῶν Συμμάχων, οἵτινες ἔδωσαν εἰς αὐτοὺς ἄτακτος ἀποδείξεις, ἀλλὰ εἶμαι δίκαιον ὁ κ. Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἑνώσεως, λέγων ὅτι, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀτέναντι μὲν τῶν ἰσχυρῶν εἶναι ὑποχωρητικόν, ἐνῷ τοὐναντίον ἀπέναντι τῶν ἀσθενῶν εἶναι ἄτεγκτον.

Γ. Καφαντάρης (Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν). Εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν τὸ Κράτος ἦτο ὑποχωρητικόν.

Ὁ κ. **Γ. Παπαπαρᾶσχος** συνεχίζων λέγει ὅτι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ ἔχουν εἰς χεῖρας των τὰς ἀποδείξεις τῶν Συμμάχων. Ὅταν δὲ μετέβην, λέγει, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Στρατιωτικῶν ἔχων τοιούτους ἀποδείξεις, διὰ νὰ ἐνεργήσω διὰ τὸν κανονισμόν αὐτῶν, μοῦ ἀπήντησαν ὅτι αἱ ἀποδείξεις αὗται εἶναι πλαστὰ καὶ δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν, οἱ δὲ δικαιοῦχοι ἂν θέλουν δύνανται νὰ προβοῦν δικαστικῶς. Ὅταν εἰσῆλασεν ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἔκαυσε μίαν ἀποθήκην ξυλαμάξων ἀξίας 40 χιλιάδων δραχ. χρ. καὶ διὰ τὴν ὑπ' αὐτὴν δὲν ἐδόθη οὐδεμία ἀποζημίωσις ἀκόμη. Κατακλείων λέγει ὅτι πρέπει τὸ Κράτος νὰ λύσῃ ἅπαξ διὰ παντὸς τὸ ζήτημα τοῦτο.

Ὁ κ. **Μ. Δερλερὶς** λέγει ὅτι, τὸ ζήτημα ἔχει ἐξαντληθῇ ἤδη καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Εἶναι δέ, λέγει, βέβαιον ὅτι, ὅσον οὔπω ἡ ἐνέργεια τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν πολεμοπαθῶν θὰ ἐκδηλωθῇ.

Ὁ κ. **Κ.Κωνσταντινίδης** συμφωνεῖ, λέγει, μὲ τοὺς ὁμοτέχνας ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ ἀποζημιώσῃ γενικῶς τοὺς παθόντας, ἀλλὰ δὲν συμφωνεῖ μὲ τοὺς ἐξαιρετέους τὴν ἀποζημίωσιν τῶν παθόντων τῆς Ἀνατολ. Μακεδονίας μὲ τὴν κατάστασιν τοῦ Δημοσίου Ταμείου. Ἡ Ἀνατολ Μακεδονία, λέγει, ὑπέστη μεγάλα κακὰ ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐνεσθεν, ὅταν δὲ τὸ Κράτος θέλει νὰ κρατήσουν οἱ κάτοικοι τῆς Μακεδονίας; ὅλην τὴν διάστασιν φορολογίαν, πρέπει καὶ τοῦτο νὰ τηρήσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ἀπελλάσσησαν ἐκ Μακεδονίας 10 χιλιάδες ἀνθρώπων, ἐγύρισαν δὲ μόνον 80 χιλιάδες καὶ αὐτοὶ ἐρειπια ἐκ τῶν κα-

κουχιῶν. Εἶναι δὲ πολὺ ὀλιγώτερον τὸ νὰ χάσῃ τις τὴν περιουσίαν ἀπὸ τὸ νὰ χάσῃ τὴν ζωήν του. Δυστυχῶς δὲ τὰ δίκαια τῶν ὁμήρων παραβλέπονται, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε οὗτοι νὰ εἶναι προνομιοῦχοι εἰς τὴν πληρωμήν. Παρακαλῶ, καταλήγει, τὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπως ἐν τῇ μελέτῃ του προσέξῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὥστε νὰ ἀποζημιωθῶσι πρῶτοι οἱ ὅμηροι καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια τὰ ἐξεύρῃ οὐχὶ διὰ νέας φορολογίας τοῦ λαοῦ.

Μεθ' ὁ κηρύσσεται ἡ συζήτησις παραιωμένη καὶ ὥρα 2 μ. μεσονύκτ. καὶ συνανέσει τῆς Βουλῆς λύεται ἡ Συνεδρίασις δι' αὔριον 6 μ. μ.

Ὁ Πρόεδρος
Θ. ΣΟΦΟΥΛΗΣ

Οἱ Γραμματεῖς
Γ. Βαραζάνης
Μ. Λαΐλιος

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΠΖ'

τῆς 12 Ἰουνίου 1928.

Ὥρᾳ 6 30' μ. μ. ὁ κ. **Πρόεδρος** ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς ἕδρας κηρύσσει τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως καὶ διατάσσει ν' ἀνοιχθῶσι τὰ θεωρεῖα.

Ἀναγινώσκονται καὶ ἐπικυροῦνται τὰ πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς συνεδριάσεως.

Ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς :

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν παρεπιδημούντων Σεβαστῶν Μητροπολιτῶν, τῆς αὐτοκεφάλου ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑποβάλλουν ὑπόμνημα πρὸς τὴν Βουλὴν δι' ἧς ἀναφέρει τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστη καὶ παρακαλεῖ, ὅπως ἀποζημιωθῇ παρὰ τοῦ Κράτους; ἐφ' ὅσον εἰς τοῦτο κατεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων αἱ ἀποζημιώσεις.

Ὁ βουλευτὴς Τρικκάλων κ. **Π. Χρηστοδήμος** καταθέτει τηλεγράφημα 1) τῶν κατοίκων Καΐτσης παρακαλούντων διὰ τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τῶν περὶ δασῶν νόμων» καὶ ἀποδοκιμαζόντων ἐλαχίστους ἀντιδρῶντας ἐκβιαστὰς 2) τηλεγράφημα 140 συνδικατόχων δάσους Σμοκόβου παρακαλούντων ὁμοίως διὰ τὴν ταχεῖαν ψήφισιν τοῦ ἰδίου νομοσχεδίου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Α. Παπαδάτος** καταθέτει τηλεγραφήματα 1) τῶν κατοίκων Δορόβης διαμαρτυρομένων διὰ τὴν σκανδαλώδη διαγωγὴν τοῦ Εἰρηνοδίκου των καὶ ζητούντων τὴν ἄμεσον ἀπομάκρυνσίν του 2) τηλεγραφήματα τῆς ἑνώσεως κατωτέρου προσωπικοῦ τῶν Τ.Τ.Τ. Καβάλλας παραπονουμένης διὰ τὴν μὴ αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν καὶ 3) τηλεγράφημα τῶν καπνεργατῶν Καβάλλας κηρυξάντων ἀπεργίαν διὰ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων των ὑπὸ τῶν καπνεμπόρων.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Παπαπαράσχος** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν κατοίκων Κύπρου παρακαλούντων ὅπως ἡ δημοσία ὁδὸς Γιδὰ-Αἰκατερίνης διέλθῃ διὰ τῆς κωμοπόλεως Κύπρου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Ν. Μπακόπουλος** ὑποβάλλει ἀναφορὰν ἀποστράτων ἀξιωματικῶν πίνακος β' παρακαλούντων ὅπως δοθῇ σαφὴς ἐξήγησις ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῆς ἐννοίας τοῦ ἀπὸ 20 Σεπτεμβρίου 1926 Ν. Δ. ἐν ᾧ ἐπιφέρονται τροποποιήσεις εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ μετοχικοῦ ταμείου.

Ὁ βουλευτὴς κ. **Γ. Καντιάνης** καταθέτει ὑπόμνημα τῶν κατοίκων τῶν χωρίων Βλαχοπούλου, Κοριφασίου. Πλατάνου, Παπουλέου, Κουρτακίου, Ζαΐμογλου, Δάρα, Καινούργιου Χωρικοῦ καὶ Βέϊκας αἰτουμένων ὅπως τὸ Κράτος ἀναλάβῃ τὴν ἐκτέλεσιν τεχνικῶν ἔργων ἐπὶ τῶν κατασκευασθεισῶν δημοσίων ὁδῶν διὰ προσωπικῆς ἐργασίας τῶν κατοίκων.

Καπνεργάται Καβάλλας διαμαρτύρονται διὰ τὰ λαμβανόμενα μέτρα ἐναντίον των καὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῶν αἰτημάτων των.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι Ἠλείας, Κιλκίς, Χανίων, Θεσσαλονίκης, Καλαμῶν, Πατρῶν, Πρεβέζης, Ἀμφίσσης, Ἀγρινίου διαμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ αὔξησιν τῶν ἀποδοχῶν των.

Οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Κερκύρας ζητοῦν ὅπως ληφθῇ ἄμεσος Κυβερνητικὴ πρόνοια πρὸς ἵδρυσιν αὐτονόμου ὀργανισμοῦ προστασίας ἐλαίας.

Τὸ σωματεῖον ἀρτεργατῶν Καβάλλας, ὁ σύνδεσμος «Πρόοδος» καὶ ἐπιτροπὴ καπνεργοστασίων Θεσσαλονίκης διαμαρτύρονται διὰ τὴν ἐπίθεσιν τῶν ἀρχῶν ἐναντίων τῶν συνελθόντων καπνεργατῶν καὶ ζητοῦν τὴν τιμωρίαν τῶν ὑπευθύνων.

Ἡ ἕνωσις τῶν τυπογράφων διαμαρτύρεται διὰ τὴν μὴ καταβολὴν εἰσέτι τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Πρόσφυγες Γρεβενῶν ὁ αμαρτύρονται διὰ τὴν μὴ καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεώς των.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνεταιρισμοῦ ἀποξηράνσεως τῆς λίμνης Ξυνιάδος ὑποβάλλει τηλεγραφικὴν αἴτησιν ὑπερεκατὸν ἀγροτῶν παρακαλούντων ὅπως ἀκυρωθῇ ἡ σύμβασις Καντζούχ.

Πλεῖστοι ἀρχηγοὶ οἰκογενειῶν δικαιούχων Καΐτσης διαμαρτύρονται ἐντόνως διὰ τὸν ἐκβιασμὸν ὃν ὑφίστανται ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν Πινδάσου τῆς Κοινότητός των.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Μηλεῶν, Κεραμυδίου καὶ Βυζίτσης διαμαρτύρεται διὰ τὴν μελετωμένην κατάργησιν τοῦ ταμειουελαίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Μάνδρας γνωρίζει εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ σημερινὴ τιμὴ τῆς ρετσίνης ἐν Μάνδρᾳ εἶνε 4 δραχμαὶ καὶ 60 λεπτὰ ἡ ὀκὰ καὶ οὐχὶ 8 δραχμαὶ ὡς ἐκανόνισεν ἡ ἀγορανομία.

Μετανάσται ἐκ Βουλγαρίας διαμένοντες ἐν Δράμᾳ διαμαρτύρονται διὰ τὴν ψήφισιν τῆς συμβάσεως Καφαντάρη-Μολώφ.

Οἱ Φαρμακευτικοὶ Σύλλογοι Μακεδονίας παρακαλοῦν ὅπως ψηφισθῇ πρὸ τῆς διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς τὸ Νομοσχέδιον περὶ φαρμακευτικῶν Συλλόγων.

Πληρεξούσιοι τοῦ δάσους Σμοκόβου, παρακαλοῦν ὅπως ἐπισπευθῇ ἡ ψήφισις τοῦ κατατεθέντος νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν περὶ δασῶν.

Δικαιοῦχοι Μακεδονίας καὶ Θράκης παρακαλοῦν νὰ υἱοθετηθῶσιν αἱ ἀπόψεις τῆς Ἑνώσεως Ἑλλήνων ὑπηκόων παρὰ τῆς Βουλῆς.

Ἕλληνες ὑπήκοοι, πρόσφυγες Βόλου καὶ περιχώρων, διαμαρτύρονται διὰ τὴν ὀραδύτητα τῆς πληρωμῆς τῶν ἀποζημιώσεών των.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Συλλόγου Ἰωαννίνων ἀνακοινοῖ τελικῶς εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Ἀλβανικὴ Κυβέρνησις χαρακτηρίσασα τὴν ἀνασύστασιν τῶν Βορειοηπειρωτικῶν Συλλόγων ὡς ἀντικαθεστωτικήν, ἐτοιχοκόλλησεν ἀπόφασιν καταδικάζουσαν ἅπαντα τὰ μέλη τῶν Συλλόγων εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἐσχάτης προδοσίας.

Τὸ Γεωργικὸν Ἐπιμελητήριον Ἀττικοβοιωτίας περιλαμβάνον τὰ δύο τρίτα τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς, παρακαλεῖ ὅπως

ληφθῆ πρόνοια ἵνα ἐκπροσωπηθῆ ὁ γεωργικὸς κόσμος δι' ὀκτὼ τοὐλάχιστον Γερουσιαστῶν.

Οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁπλαρχηγοὶ τοῦ νομοῦ Χανίων ὑποβάλλουν αἴτησιν παρακαλοῦντες ὅπως ἀπονεμηθῆ εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἡ σύνταξις τοῦ βαθμοῦ των.

Ὁ Σύνδεσμος Λαϊκῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν Ἀθηνῶν-Πειραιῶς καὶ περιχώρων ὑποβάλλει ψήφισμα τῶν συνελθόντων ἐνοριτῶν διαμαρτυρόμενος διὰ τὴν ριζικὴν μεταβολὴν θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ νόμου περὶ ἐνοριακῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ ζητεῖ τὴν ἀκύρωσιν αὐτοῦ.

Ἐπιτροπὴ κατοίκων Τούμπας διαμαρτύρεται διὰ τὴν στάσιν ἣν ἐπεδείξατο ὁ Γεν. Διοικητὴς Θεσσαλονίκης πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν.

Ὁ βουλευτὴς Θεσσαλονίκης κ. ***Λ. Κυβετὸς*** καταθέτει τηλεγράφημα τοῦ Σωματείου Ἑλλήνων ὑπηκόων διαμαρτυρομένων διὰ τὴν κακὴν ἐφαρμογὴν τῶν νομοθετημάτων περὶ συμψηφισμοῦ τῶν ἐν Τουρκίᾳ κτημάτων αὐτοῦ.

Ὁ Πρόεδρος τῶν ἐν Σάμῳ Μικρασιατῶν διαμαρτύρεται διότι ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα δὲν ἐλάβεν ἀκόμη διαταγὴν πληρωμῆς τοῦ συμπληρωματικοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ πρόσφυγες δυσανασχετοῦν.

Οἱ Σύλλογοι Φθιωτῶν καὶ Λοκρῶν ὑποβάλλουν ψήφισμα διὰ τοῦ ὁποίου παρακαλοῦν νὰ παραχωρηθῆ τὸ προνόμιον ἀποξηράνσεως τῆς Λίμνης Ξυνιάδος εἰς τὸν ὁμώνυμον Γεωργικὸν Συνεταιρισμόν.

Ἡ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Συγκοινωνίας Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν της ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου περὶ συνομολογήσεως δανείου διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν συμβάσεων κατασκευῆς τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τῆς πεδιάδος Θεσσαλονίκης καὶ κατασκευῆς καὶ συντηρήσεως δημοσίων ὁδῶν.

Ἡ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἐπιτροπὴ ὑποβάλλει τὰς ἐκθέσεις αὐτῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι νομοσχεδίων:

Περὶ κυρώσεως τοῦ Ν. Δ. περὶ ἐπαναφορᾶς εἰς ἰσχὺν τοῦ νόμου 3341 «περὶ ἱδρύσεως Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης».

Περὶ Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τῶν περιουσιῶν τῶν σχολείων τῆς τέως ἑλληνικῆς κοινότητος Μελενίκου.

Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 1 Ἰουνίου 1928 συμβάσεως περὶ προμηθείας ὑπὸ τῆς Ἐθν. Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διὰ λ)σιμὸν καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ Ἑλλ. Δημοσίου μέχρι 4000 τόννων ἀραβοσίτου πρὸς διάθεσιν εἰς τοὺς κατοίκους περιφερειῶν τινων τοῦ Κράτους.

Περὶ τροποποιήσεως ἐδαφίων τῆς κλάσεως 4 τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου, καὶ

Περὶ μειώσεως ἀξίας τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς τοῦ δασμοῦ τῶν ὑπὸ ἀποταμίευσιν εὑρισκομένων κενῶν βαρελίων.

Οἱ κ. κ. ***Ι. Σπετσιώτης*** καὶ ***Ν. Δαρβέρης*** ὑποβάλλουν πρότασιν νόμου περὶ παρατάσεως τῆς προθεσμίας πρὸς ἐπίδοσιν δηλώσεων νεοδμήτων οἰκοδομῶν ἢ προσθηκῶν ἀνεγερθεισῶν ἐντὸς τῆς προθεσμίας τοῦ Ν. Δ. τῆς 26 Ἀπριλίου 1926, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη.

Ὁ κ. ***Α. Μυλωνᾶς*** (Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν) καταθέτει τὰ κάτωθι νομοσχέδια :

α') «Περὶ ἐξακριβώσεως ζημιῶν τῶν ἐν ἔτει 1925 ἐνοικιαστῶν τοῦ φόρου δημοσίων θεαμάτων Θεσσαλονίκης, καὶ Πατρῶν καὶ ἐκπτώσεως τοῦ ὀφειλομένου ἐνοικίου», καὶ

β') «περὶ τροποποιήσεως διατάξεών τινων τῆς φορολογίας τοῦ οἴνου».

Ὑποβάλλονται ὡσαύτως αἱ κάτωθι τροπολογίαι.

Τοῦ κ. ***Σ. Χασιώτη*** 1) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ στοιχειώδους Γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως» καὶ 2) ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ Γεωργικῶν σχολείων Μέσης ἐκπαιδεύσεως».

Τοῦ κ. ***Β. Μεϊμαράκη*** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Δικαστικοῦ νόμου 3297».

Τοῦ κ. ***Δ. Μπούκουρα*** ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ καταστάσεως Δημοτικῶν ὑπαλλήλων», καὶ

Τοῦ κ. ***Χ. Παπάζογλου*** ἐπὶ τῶν νομοσχεδίων 1) «περὶ συστάσεως εἰδικοῦ ταμείου κατασκευῆς ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων ποταμοῦ Ἔβρου» καὶ 2 περὶ φορολογίας γεωργικῶν τινων προϊόντων καὶ τῶν αἰγοπροβάτων καὶ χοίρων».

Ὁ κ. ***Λ. Κουτσοπέταλος*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ συνάψεως συμβάσεων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποξηραντικῶν καὶ ὑδραυλικῶν ἔργων κλπ.»

Ὁ κ. ***Λ. Ἰασωνίδης*** ὑποβάλλει τροπολογίαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου «περὶ σύνάψεως συμβάσεων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἀποξηραντικῶν καὶ ὑδραυλικῶν ἔργων κλπ.»

Οἱ κ. κ. ***Σ. Κρεμεζῆς, Ν. Μπακόπουλος, Τ. Ἀναστασίου, Α. Μελᾶς*** κλπ. ὑποβάλλουσι πρότασιν νόμου «περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γάμων τῶν Ἑλλήνων».

Πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως λαμβάνων τὸν λόγον ὁ κ. ***Σ. Μάξιμος*** λέγει ὅτι χθὲς μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς Συνεδριάσεως παρεκάλεσε τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προσκομίσῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὅλας τὰς ἐπισήμους πληροφορίας τὰς ὁποίας εἶχεν ἐπὶ τῶν γεγονότων τοῦ Ἡραΐου καὶ τῆς Καβάλλας, διότι ἐνῶ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς χθεσινῆς Συνεδριάσεως ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἀπεργία ἐξελίσσεται ὁμαλῶς, κατὰ τὴν 10ην νυκτερινὴν ἐγνώσθη ἐπισήμως ὅτι οἱ ἐργάται εἰς τὸ Πράβιον ὑπέστησαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τῆς χωροφυλακῆς, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ὁ τραυματισμὸς 20 καπνεργατῶν καὶ ὁ θάνατος ἑνός. Τὰ γεγονότα αὐτὰ τὰ ἀνεφέραμεν ἐνωρὶς εἰς τὴν Βουλὴν ἵνα ἡ Κυβέρνησις δώσῃ ἐξηγήσεις διότι πρόκειται περὶ πράξεως ἐχούσης δολοφονικὸν χαρακτῆρα. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ Γενικὸς Διοικητὴς Μακεδονίας ἐζήτησε τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἀσφαλείας.

Κ. Γκότσης (Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν), Δὲν εἶναι ἀληθὲς αὐτὸ ὡς ἐπίσης δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι οἱ τραυματίαι ἀνέρχονται εἰς 20.

Σ. Μάξιμος. Τὸ ζήτημα δὲν εἶνε ἐὰν οἱ τραυματίαι εἶνε 20 ἢ 10 διότι ἡ ἀπεργία συνεχίζεται, τὸ ζήτημα εἶνε ὅτι ἡ Κυβέρνησις θεωρεῖ πάντοτε τὴν ἀπεργίαν ὡς ζήτημα τάξεως. Διατί ἐκηρύχθη ἀπεργία; Πρὸ πολλοῦ καιροῦ ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν διὰ τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν ἐλήφθη οὐδεμία φροντίς, ὁ δὲ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐγνώριζε καὶ προτοῦ ἀκόμη ὑποβληθοῦν τὰ αἰτήματα ὅτι ὑπῆρχε ζύμωσις τῶν καπνεργατῶν καὶ ὅτι ὑπῆρχον ὡρισμένα αἰτήματα αὐτῶν. Πρόκειται δὲ περὶ αἰτημάτων 60.000 ἀνθρώπων καὶ ἔπρεπε ταῦτα ν' ἀντιμετωπισθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὄχι νὰ θεωρηθῶσι ταῦτα ὡς ὑπόθεσις Κομμουνιστική. Τὸ ζήτημα, λέγει, δὲν λύεται μὲ ἀνακοινώσεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν διότι ἡ ἀπεργία συνεχίζεται καὶ θὰ συνεχισθῇ ἐκ μέρους τῶν τοπικῶν ἀρχῶν ἡ αὐτὴ βάρβαρος ἐπίθεσις. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ δηλώσῃ ἐπισήμως ἐὰν ἀποδέχεται τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν ἢ τοὐλάχιστον τὰ σοβαρώτερα ἐξ αὐτῶν. Ἐπειδὴ εἶνε γνωστὸν ὅτι οὐδέποτε οἱ καπνέμποροι ἐδέχθησαν καπνεργατικὰς ἀπαιτήσεις ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ καθορίσῃ σαφῶς τὴν στάσιν της ἐπ' αὐτῆς. Δὲν πρέπει ἐπειδὴ ἐφονεύθη ἕνας ἐργάτης καὶ ὄχι 10 τὸ γεγονὸς νὰ διέρχεται ἀπαρατήρητον. Αἱ ἀπαιτήσεις τῶν καπνεργατῶν ἔχουν ἀνάγκην ἀμέσου ἱκανοποιήσεως καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ μὴ θεωρήσῃ τὸ ζήτημα ὡς ζήτημα τάξεως ἀλλὰ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς καπνεμπόρους νὰ δεχθῶσι τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ πιέσῃ τὸ κεφάλαιον, διότι εἶνε Κυβέρνησις τοῦ κεφαλαίου. Ἐγὼ θέλω νὰ δηλώσω ἡ Κυβέρνησις πῶς ἀντιμετωπίζει τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν καὶ ἂν θὰ δεχθῇ ταῦτα ἢ ὄχι, εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν δὲν εἶνε διατεθειμένη νὰ δεχθῇ τὰ αἰτήματα ταῦτα νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους τῆς ἀρνήσεώς της.

Ὁ κ. ***Κ. Γκότσης*** ἀναγινώσκει τηλεγραφήματα τῶν ἀρχῶν Μακεδονίας ἄτινα, λέγει, διευκρινίζουν τὴν κατάστασιν ὡς ἐξελίχθη εἰς Μακεδονίαν. Τὴν Κυβέρνησιν ἐνδιαφέρει πολὺ ἔστω καὶ ἐὰν ἐφονεύθη εἷς καὶ μόνον ἐργάτης καὶ ὄχι ὡς σπουδαστεύει ὁ ἄρτι κατελθὼν τοῦ βήματος κ. συνάδελφος.

Ὁ κ. ***Ν. Βελέντζας*** (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας) λέγει ὅτι αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὁ κ. Μάξιμος, ὅστις πρὸς δημιουργίαν ἐντυπώσεων ἀνέφερεν ὅτι ἐγένοντο συγκρούσεις μεταξὺ ἐργατῶν καὶ Στρατοῦ, εἶνε εὐτυχῶς ἀνακριβεῖς. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι οἱ ἐργάται ἦσαν προκλητικοί· ἐνῷ ὁ Νομάρχης Καβάλλας ἐζήτησε νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὴν Νομαρχίαν 10μελὴς ἐπιτροπὴ καπνεργατῶν πρὸς συνεννόησιν οἱ καπνεργάται περιεκύκλωσαν τὴν Νομαρχίαν καὶ ἔρριπταν εἰς αὐτὴν λίθους. Τότε δὲ ἡ Ἀστυνομία ἔρριψεν ὀλίγους πυροβολισμοὺς εἰς τὸν ἀέρα πρὸς ἐκφοβισμόν. Εἰς τὸ Πράβιον οἱ ἐργάται δὲν ἠρκέσθησαν νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ Τηλεγραφεῖον διὰ νὰ ὑποβάλλουν τὰ αἰτήματα αὐτῶν πρὸς τὸν Γεν. Διοικητὴν ἀλλ' ἤθελον νὰ καταλάβουν τὸ Τηλεγραφεῖον, ἡ δὲ Στρατιωτικὴ δύναμις ἐπεχείρησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατάληψιν τοῦ Τηλεγραφείου καὶ ἐπῆλθεν ἡ σύγκρουσις ἐξ ἧς ἐτραυματίσθησάν τινες καὶ ἐφονεύθη εἷς διὰ σφαίρας περιστρόφου δηλ. ἐφονεύθη οὐχὶ ὑπὸ τῶν Στρατιωτῶν διότι ὡς γνωστὸν οἱ στρατιῶται δὲν φέρουσι περίστροφα. Ἀλλ' ἐὰν μία τάξις ἐργατῶν ἐπροστατεύθη περισσότερον ὅλων, αὐτὴ εἶνε ἡ τάξις τῶν καπνεργατῶν. Ἱδρύθησαν ταμεῖα ἀσφαλίσεως αὐτῶν, ταμεῖα συντάξεως διὰ τὸ γῆρας καὶ καὶ τὴν ἀνικανότητα, ἐπὶ πλέον ἱδρύθησαν ταμεῖα ἀσθενείας διὰ τὰ ὁποῖα ἐδαπανήθησαν ὁλόκληρα ἑκατομμύρια. Δίδονται ἰατρικαὶ περιθάλψεις εἰς τοὺς καπνεργάτας ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, ἱδρύθησαν Σανατόρια μὲ 40 κλίνας καὶ ἀναρρωτήρια, δίδονται δὲ μισθοὶ εἰς τὰς καπνεργάτιδας ἀνὰ 500 δραχμαὶ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ τοκετοῦ κλπ. Ἐὰν λοιπὸν ὑπάρχει ἀδικαιολόγητος μπεργία εἶνε ἡ τῶν καπνεργατῶν. Ἀλλ' αὐτὴ εἶνε σύνηθες πέσον τῶν Κομμουνιστῶν νὰ τηροῦν εἰς διαταραχὰς τοὺς καπνεργάτας πρὸς τὸ Κράτος διὰ νὰ ἐπιλαμβάνωνται οἱ Κομμουνισταὶ τῆς εὐκαιρίας νὰ ἀνέρχωνται εἰς τὸ Βῆμα καὶ νὰ λέγουν ὅτι τὸ Κράτος δὲν λαμβάνει μέτρα διὰ τοὺς καπνεργάτας.

Ἡ παροῦσα Κυβέρνησις ὡς καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν ἀρκετὰ νομοσχέδια ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν, ἐκκρεμεῖ δὲ εἰσέτι τὸ νομοσχέδιον περὶ εὑρέσεως ἐργασίας καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐργατῶν. Τί θὰ εἴπουν οἱ ἄλλοι ἐργάται διὰ τοὺς ὁποίους δὲν ἐλήφθησαν τὰ προστατευτικὰ μέτρα ἅτινα ἐλήφθησαν περὶ τῶν καπνεργατῶν; ὡς εἶναι οἱ μεταλλωρύχοι, οἱ ὑποδηματεργάται κλπ. Οἱ καπνεργάται οἵτινες ἀπεργοῦν δὲν ἔχουν οὐδένα ἄλλον σκοπὸν εἰ μὴ νὰ ἐμποδίσουν τὸ Κράτος καὶ νὰ καταστήσουν ἀδύνατον τὴν οἰκονομικὴν ἀνασυγκρότησιν αὐτοῦ. Ὑπεβλήθησαν αἰτήματα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἐκ μέρους τῶν καπνεργατῶν, ἀλλ' ὑπεβλήθησαν τυπικῶς, ἄνευ οὐδεμιᾶς προθέσεως συζητήσεως, εἰ μὴ μόνον διὰ νὰ κηρύξουν τὴν μελετηθεῖσαν ἀπεργίαν εἰς τὴν ὁποίαν δυστυχῶς παρεσύρατε καὶ τὰ συντηρητικὰ στοιχεῖα. Μετὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ταμείου ἀσφαλίσεως ἀπὸ δημήνου ἐνεπνεύσατε εἰς τοὺς καπνεργάτας καὶ τοὺς κομμουνιστὰς τὴν ἰδέαν νὰ ὑποβάλλουν αἰτήματα διὰ τῶν ὁποίων νὰ ζητοῦν νὰ μὴ εἰσφέρουν εἰς τὸ ταμεῖον τοῦτο, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ καπνέμποροι ἔχουν τὴν εἰσφορὰν των ὑπὲρ τῶν καπνεργατῶν ὑψηλωμένην, τὸ δὲ Κράτος ἔχει εἰσφορὰν 12 ἑκατομμυρίων ἐνῶ διὰ τοὺς ἄλλους ἐργάτας δὲν ἔχει οὐδεμίαν εἰσφορὰν τὸ Κράτος. Ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐδημιουργήθη ἡ κατάστασις ἥτις εἶχε δυστυχῶς τὸ ἀποτέλεσμα νὰ φονευθῇ εἷς ἐργάτης. Καταλήγων λέγει ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ διατηρήσῃ πάσῃ θυσίᾳ τὴν ἔννομον τάξιν καὶ δὲν θὰ συζητήσῃ τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν παρὰ μόνον ὅταν θὰ παύσῃ ἡ ἀπεργία.

Ὁ κ. ***Α. Παπαναστασίου*** λέγει ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ ὁμιλήσῃ ἀλλ' ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τὸν φέρει εἰς τὸ βῆμα. Καὶ χθές, λέγει, ἐτόνισα ὅτι εἰς τὸ καπνικὸν ζήτημα τὸ προέχον εἶναι τὸ ζήτημα τῆς παραγωγῆς διότι καὶ ἡ ἐπεξεργασία καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτοῦ ἐξαρτῶνται ἐκ ταύτης. Ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν ἔπεται ὅτι κάθε ζήτημα εἶνε περιφρονητέον καὶ κομμουνιστικόν. Ἂν ὑπάρχουν εὐθῦναι τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ στάδιον μέχρι τῆς κηρύξεως τῆς ἀπεργίας, αὐτοὶ συνίστανται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ ὅτι δὲν ἔδωσε τὴν δέουσαν προσοχὴν εἰς τὰ αἰτήματα τῶν ἐργατῶν ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι εἰς κάθε ἐργατικὴν κίνησιν βλέπει κομμουνιστικὴν τοιαύτην. Αὐτὴ εἶναι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως, νὰ παρουσιάζῃ διαρκῶς τὸ μορμολύκειον τοῦ κομμουνισμοῦ. Διότι δι' ἐμέ, κύριοι, ὁ κομμουνισμὸς εἶναι μορμολύκειον, δεδομένου ὅτι ἐὰν τὸ Κράτος ἤθελε λάβει τὰ προσήκοντα μέτρα δὲν ὑπάρχει οὐδὲ πόρρωθεν ὁ φόβος τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀναγνωρίζω ὅτι τὸ Κράτος ἔλαβεν ἀρκετὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν καπνεργατῶν, ἀλλ' εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ τάξις τῶν καπνεργατῶν εἶναι τάξις ἐξαιρετικῶς ὑποφέρουσα, ἀπόδειξις δὲ τὸ σανατόριον τοῦ Ἀσβεστοχωρίου καὶ δι' αὐτὸ τὸ Κράτος προηγήθη εἰς τὴν προστασίαν αὐτῶν τῶν ἐργατῶν. Ἀλλὰ πάντως τὸ Κράτος ἔπρεπε νὰ ἐξετάσῃ τὰ καπνεργατικὰ αἰτήματα.

Ν. Βελέντζας. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Σεῖς ὡς Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ ἀρχηγὸς τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ κόμματος τί ἐπράξατε ὑπὲρ τῶν καπνεργατῶν;

Α. Θεολογίτης. Δὲν δύνασθε νὰ λέγετε τοιαῦτα. Ὅ,τι ἔγινεν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν κ. Παπαναστασίου. Σεῖς οὐδὲν ἐπράξατε. Ὅ,τι διαλαλεῖτε εἶναι ἔργον ἄλλων. Εἴμεθα κατὰ τῶν κομμουνιστῶν καὶ ταραξιῶν καὶ θέλομεν νὰ ἐπιβάλλεται ἡ τάξις, ἀλλὰ δὲν θὰ δεχθῶμεν μὲ τὴν κομμουνιστικὴν ἐτικέταν νὰ συντρίβωνται αἱ ἐργατικαὶ τάξεις.

Α. Παπαναστασίου. Εἴπατε πρὸ ὀλίγου ὅτι τὰ αἰτήματα ὑπεβλήθησαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ἄνευ προθέσεως συζητήσεως, ἐνῷ ταῦτα συνεζητοῦντο ἐπὶ 15 ὁλοκλήρους ἡμέρας ἐν Καβάλλᾳ.

Ν. Βελέντζας. Τὰ αἰτήματα ταῦτα δὲν τὰ ὑπέβαλλον οἱ καπνεργάται Καβάλλας, ἀλλὰ ἡ καπνεργατικὴ συνομοσπονδία.

Α. Παπαναστασίου. Δὲν θὰ συνεζητοῦμεν ἐκτάκτως ἐὰν δὲν ἐγένοντο τὰ γεγονότα ταῦτα εἰς Πράβιον καὶ ἐὰν δὲν ὑπῆρχε φόβος ἐπεκτάσεως τῆς ἀπεργίας εἰς ἄλλα μέρη. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἐνῷ ἐπὶ 15 ἡμέρας ἐγένετο συζήτησις περὶ τῶν ζητημάτων τούτων, δὲν ἐπῆλθεν οὐδεμία συμφωνία. Τὸ Κράτος ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἀφίνῃ εἰς τὴν τύχην των τὴν ἔκβασιν τοιούτων συνεννοήσεων. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας πρέπει νὰ χειραγωγῇ τὰς μεταξὺ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας διαφοράς, πρτοῦ ἀκόμη ἐκραγοῦν αἱ συγκρούσεις. Εἴπατε ὅτι ὅλη ἡ κίνησις ἀπέβλεπεν εἰς πολιτικοὺς σκοπούς, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἐσφαλμένη ἀντίληψις, διότι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀπεργῶν εἶναι συντηρητικοὶ ἐργάται, ὡς ἐπίσης συντηρητικὸς ἦτο καὶ ὁ φονευθείς. Τὸ δὲ σκάνδαλον αὐτὸ δυστυχῶς συνεχίζεται. Δὲν ἔχομεν δὲ ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῶν πραγμάτων διότι τὰ ἀναγνωσθέντα τηλεγραφήματα προέρχονται ἀπὸ τὰς ἰδίας ἀρχὰς αἵτινες ἴσως εἶναι καὶ ὑπεύθυνοι. Εἶμαι σύμφωνος ὑπὲρ τῆς μὴ διαταράξεως τῆς τάξεως καὶ ὑπὲρ τῆς προστασίας τῶν ἐπιθυμούντων νὰ ἐργασθῶσιν, ἀλλὰ δὲν ἔπεται ὅτι εἰς μικρὰν κωμόπολιν ὡς εἶναι τὸ Πράβιον, ἔνθα ἐδρεύει ὁλόκληρον σύνταγμα, ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ διαδήλωσις ἥτις νὰ εἶχε φόβον ἀνατροπῆς τοῦ καθεστῶτος. Φοβοῦμαι ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς Κυβερνήσεως νὰ θεωρῇ πᾶσαν ἐργατικὴν κίνησιν ὡς κομμουνιστικήν, μετεδόθη καὶ εἰς τὰς τοπικὰς ἀρχάς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶπε χθὲς ὅτι ἐν ἀνάγκῃ θὰ γίνουν καὶ μάχαι, ἀλλὰ αἱ μάχαι θὰ γίνουν ὅταν εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη διότι ἡ αἱματοχυσία εἶναι τὸ τελευταῖον καταφύγιον τοῦ Κράτους. Δὲν φαντάζομαι δὲ ὅτι εἰς τὸ Πράβιον ἦτο ἀνάγκη νὰ καταφύγῃ τὸ Κράτος εἰς αἱματοχυσίαν. Ἀξιοῦμεν νὰ γίνουν αὐστηραὶ ἀνακρίσεις καὶ νὰ ἐξακριβωθῇ ἂν ὑπάρχωσιν ὑπεύθυνοι οἵτινες νὰ τιμωρηθοῦν.

Κ. Γκότσης. Θὰ διεξαχθοῦν εὐρύταται ἀνακρίσεις.

Α. Παπαναστασίου. Ἤκουσα τὸν κ. Ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας νὰ λέγῃ ὅτι δὲν ἐννοεῖ νὰ συζητήσῃ τὰ αἰτήματα τῶν καπνεργατῶν πρὸ τοῦ λήξῃ ἡ ἀπεργία.

Ν. Βελέντζας. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας). Ὅταν ὑπεβλήθησαν τὰ αἰτήματα αὐτὰ εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης συνεδριάσεως οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν καπνεργατῶν ἀπεχώρησαν καὶ τὴν ἐπομένην ἐκήρυξαν τὴν ἀπεργίαν.

Α. Παπαναστασίου. Ἐγὼ ἐλέγχω τὸ Κράτος καὶ σᾶς

λέγω ὅτι ἐπὶ 15 ἡμέρας διεξήγοντο συνεννοήσεις εἰς τὴν Καβάλλαν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον εὑρίσκετο ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν συνεννοήσεων αὐτῶν. Ἀλλ' εἶναι βαρεῖα ἡ εὐθύνη σας ὅταν λέγετε ὅτι δὲν μπορεῖτε νὰ ἐπέμβητε πρωτοῦ λήξῃ ἡ ἀπεργία. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὸ ἀντεργατικὸν πνεῦμα τῆς Κυβερνήσεως. Ὤφειλε τὸ Ὑπουργεῖον νὰ διευθύνῃ τὸ ζήτημα καὶ ὄχι νὰ λέγετε ὅτι δὲν θὰ ἐπέμβητε πρὸ τοῦ οἱ ἐργάται ἀναγνωρίσουν τὴν ἡττάν των.

Ν. Βελέντζας. Ἐγὼ μάλιστα κατηγορήθην ὡς φιλεργατικὸς λόγῳ τῶν νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ὑπέβαλον.

Α. Παπανασταίου. Ἄλλο ὑποβολὴ νομοσχεδίων καὶ ἄλλο ἐφαρμογὴ φιλεργατικῆς πολιτικῆς. Τὸ Ὑπουργεῖον ἔπρεπε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀποστολήν του, ἥτις εἶναι ἡ γαλήνη μεταξὺ ἐργασίας καὶ κεφαλαίου.

Ι. Ράλλης. Πρέπει πρὸ παντὸς νὰ ἀποκατασταθῇ τὸ Κράτος τοῦ νόμου, διότι οἱ ἐργάται λιθοβολοῦν τὰς ἀρχάς.

Α. Παπανασταίου. Ἐὰν ὑπάρχουσι τινὲς θορυβοποιοὶ οἵτινες ἔρριψαν λίθους, πρέπει τοῦτο νὰ τὸ πληρώσῃ ὁλόκληρος ἡ ἐργατικὴ τάξις;

Ι. Ράλλης. Τὸ Κράτος ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑποστηρίζῃ τὰ ὄργανα τῆς τάξεως καὶ νὰ μὴ ἀφίνῃ αὐτὰ ἀπροστάτευτα ἀπέναντι παραφρόνων καὶ κακοποιῶν.

Α. Παπανασταίου. Ὑποστηρίζω ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ διάκρισις μεταξὺ τῶν κακοποιῶν καὶ ἐκείνων οἵτινες ὑπέβαλον νομίμως τὰ αἰτήματά των εἰς τὸ Κράτος. Ἄλλο τὸ ἓν καὶ ἄλλο τὸ ἄλλο. Καὶ βεβαίως οἱ κομμουνισταὶ θὰ προσπαθοῦν πάντοτε νὰ ἐκμεταλλευθοῦν κάθε ρῆξιν μεταξὺ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας. Τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα δὲν κρύπτει τοὺς σκοπούς του, ἀλλὰ εἶναι ζήτημα προνοίας ἐκ μέρους τοῦ Κράτους ὅπως διὰ τῆς ἐγκαίρου ἐπεμβάσεως αὐτοῦ μὴ δίδῃ εὐκαιρίαν εἰς τὸν κομμουνισμὸν ἐκμεταλλεύσεως πάσης διαφορᾶς μεταξὺ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας. Διὰ τῆς πολιτικῆς της ἡ Κυβέρνησις ὄχι μόνον δὲν ἐλαττώνει ἀλλὰ αὐξάνει τὸν κίνδυνον τοῦ κομμουνισμοῦ. Πρέπει ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας λημμονῶν ὅσα ἀγέρωχα εἶπε νὰ λάβῃ εἰς χεῖράς του τὸ ζήτημα αὐτὸ διότι ὑπάρχει φόβος ἐπεκτάσεως τῆς ἀπεργίας. Τὸ Κράτος ἀναμφισβητήτως ἔχει πυγμήν, ἀλλὰ εἶναι καλλίτερον τὸ Κράτος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιβάλλει τὴν πυγμήν του ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν πολιτῶν του.

Ὁ κ. Α. Παπαδάτος λέγει ὅτι ὀφείλεται ὑπὸ τῆς Βουλῆς νὰ διαπιστωθῇ τὸ ἑξῆς: ὅτι ἡ Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὰ ἐλατήρια τῆς σημερινῆς ἀπεργίας εὑρίσκεται ἐν πλάνῃ. Τοῦτο ἄλλως τε ἐξῆγαγον ἐκ τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, χαρακτηρίσαντος τὴν σημερινὴν ἀπεργίαν ὡς ἀναρχικὴν καὶ κομμουνιστικὴν κίνησιν. Ἴσως ἔχει δίκαιον λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ παρελθουσῶν τινων ἀπεργιῶν τῶν καπνεργατῶν. Δὲν ἔπεταιβμως ὅτι κάθε καπνεργατικὴ ἀπεργία εἶναι κομμουνιστικὴ κίνησις. Ἂς μάθῃ ἡ Βουλὴ ὅτι ἡ σημερινὴ ἀπεργία, εἶναι ἀπεργία τῶν συντηρητικῶν καπνεργατῶν τῶν ὁποίων τὴν φιλοπατρίαν καὶ τὰ ἀγνὰ ἐργατικὰ αἰσθήματα οὐδέποτε κατώρθωσε νὰ μολύνῃ ὁ κομμουνισμός. Εἶναι οἱ φιλήσυχοι καὶ ἀγαθοὶ ἐργάται οἱ ὁποῖοι ἀπήργησαν. Δυστυχῶς τὴν κίνησιν αὐτὴν καὶ προέβησαν αὐτοὶ εἰς ἐξώθησιν τῶν πραγμάτων καὶ οὐχὶ οἱ φιλήσυχοι ἐργάται. Εἰς τὰς ἀποφάσεις της λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις θὰ ἤθελον νὰ μὴ παρασυρθῇ ὑπὸ τῆς ἰδέας ὅτι πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀναρχικὴν κίνησιν, ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ αἰτήματα τοῦ συντηριτικοῦ ἐργατικοῦ κόσμου καὶ νὰ τὰ ἐξετάσῃ ὑπὸ πνεῦμα ἀπολύτου δικαιοσύνης καὶ εὐμενείας. Ἂς λάβῃ προσέτι ὑπ'ὄψιν ὅτι μετὰ τεραστίας δυσκολίας συγκρατοῦνται οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ νὰ πέσωσιν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κομμουνισμοῦ ἐξ αἰτίας δυστυχῶς τῆς ἀμελείας τοῦ Κράτους.

Ν. Βελέντζας. (Ὑπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας). Ἰδιαιτέραν πάντοτε ἐλάβομεν πρόνοιαν περὶ τῶν συντηρητικῶν ἐργατῶν, σωρεία δὲ μέτρων ἐλήφθη ὑπὲρ βελτιώσεως τῆς θέσεως ὅλων τῶν ἐργατῶν.

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) παρακαλεῖ νὰ τερματισθῇ ἡ συζήτησις διότι ὑπάρχει σωρεία σοβαρῶν ἐκκρεμῶν νομοθετημάτων πρὸς συζήτησιν.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανικολάου*** (κομμουνιστὴς) ἀνερχόμενος ἐπὶ τοῦ βήματος ζητεῖ ἐπιμόνως τὸν λόγον.

Ὁ κ. ***Πρόεδρος*** λέγει ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ συνεχισθῇ ἡ συζήτησις καὶ δύναται ὅστις θέλει νὰ ἐγγράψῃ ἐπερώτησιν,

Ὁ κ. ***Α. Μιχαλακόπουλος*** (Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν) λέγει ὅτι ἡμεῖς δὲν ἀπηντήσαμεν εἰς τόσας αἰτιάσεις τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Δημ. Ἑνώσεως δόσαντες σήμερον μόνον πληροφορίας καὶ ἐπιφυλασσόμενοι ὅταν κατ' ἀνάγκην θὰ ἐπανέλθῃ ἡ συζήτησις νὰ ἐπανέλθωμεν.

Ὁ κ. ***Γ. Παπανικολάου*** ζητεῖ καὶ πάλιν τὸν λόγον μὴ κατερχόμενος τοῦ βήματος.

Πρόεδρος. Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς δώσω τὸν λόγον. Ἡ συζήτησις ἐτερματίσθη (φωναί, θόρυβος, κωδωνοκρουσίαι). Ὁ κ. Παπανικολάου κατέρχεται τοῦ βήματος διαμαρτυρόμενος).

Μεθ' ὃ ἡ Βουλὴ εἰσέρχεται εἰς τὴν

Ἡμερησίαν Διάταξιν
τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας

Γίνονται δι' ἀναστάσεως δεκτὰ εἰς δευτέραν κατ' ἄρθρον καὶ σύνολον συζήτησιν τὰ κάτωθι νομοσχέδια.

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑλβετίας ὑπογραφείσης ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1927 Συμβάσεως Ἐγκαταστάσεως καὶ Δικαστικῆς Προστασίας ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑλβετίας συνομολογηθεῖσα καὶ ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Δεκεμβρίου 1927 Σύμβασις Ἐγκαταστάσεως καὶ Δικαστικῆς Προστασίας, ἧς τὸ κείμενον ἐν Γαλλικῷ πρωτοτύπῳ καὶ ἐν Ἑλληνικῇ μεταφράσει ἕπεται, ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

CONVENTION D'ÉTABLISSEMENT ET DE PROTECTION JURIDIQUE ENTRE LA GRÈCE ET LA SUISSE.

Le Président de le République Hellénique et le Conseil féderal Suisse, animés du désir de favoriser les relations entre les deux Pays, ont résolu de conclure une Convention d'etablissement et de Protection Juridique et ont nommé à cet effet pour leurs Plénipontentiaires respectifs à savoir:

Le Président de la République Hellénique: Son Excellence Monsieur André Michalacopoulos, Ministre des Affaires Etrangères et

Le Conseil Fédéral Suisse: Monsieur Eugène Broye, Chargé d'Affaires de Suisse a.i., à Athènes lesquels, dûment autorisés à cet effet, sont convenus des dispositions suivantes:

ΣΥΜΒΑΣΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΕΛΒΕΤΙΑΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ὅπως προστατεύσωσι τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Χωρῶν, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσι Σύμβασιν Ἐγκαταστάσεως καὶ Δικαστικῆς Προστασίας καὶ διώρισαν πρὸς τοῦτο ὡς πληρεξουσίους αὐτῶν:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν κύριον Ἀνδρέαν Μιχαλακόπουλον, Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ τὸ Ἑλβετικὸν Ὁμοσπονδιακὸν Συμβούλιον τὸν κ. Eugène Broye, Ἐπιτετραμμένον τῆς Ἑλβετίας a.i. ἐν Ἀθήναις, οἵτινες δεόντως ἐξουσιοδοτημένοι πρὸς τοῦτο συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν κάτωθι διατάξεων.

Article 1.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes auront le droit d'entrer, de se déplacer et de résider sur le territoire de l'autre dans les limites fixées par les lois et réglements qui régissent l'entrée le déplacement et le séjour de tous les autres étrangers.

En ce qui concerne les taxes et charges quelconques à supporter du chef du séjour ou de l'établissement, les ressortissants des deux Parties jouiront du traitement de la nation la plus favorisée.

Article 2.

Les ressortissants du chacune des Parties contractantes qui sont ou seront admis à résider ou à s'établir sur le territoire de l'autre Partie seront traités à tous égards, en ce qui concerne l'exercice de leurs métiers et professions, l'exploitation d'entreprises commerciales ou industrielles, le trafic et le commerce licites, sur un pied d'égalité avec les ressortissants de la nation la plus favorisée,pourvu qu'ils se conforment aux lois et réglements en vigueur. Ils n'auront à payer ou à supporter de ce fait aucun impôt, taxe ou charge, de quelque nature que ce soit, autres ou plus élevés que ceux exigés des ressortissants de la nation la plus favorisée.

Les dispositions ci-dessus ne sont pas applicables aux industries ambulantes, au colportage et à la recherche de commandes cher les personnes n'exercant ni industrie ni commerce.

Article 3.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes auront toute liberté de posséder des biens mobiliers et immobiliers sur le territoire de l'autre et d'acquérir la possession de ces biens par achat, donation, succession, dispositions testamentaire ou de toute autre manière, sans les mêmes conditions que celles qui sont prévues par les lois du Pays de la situation des biens pour les ressortis sants d'un Etat tiers quelconque. Ils en auront la dispositions aux mêmes conditions que ces derniers. Ils ne seront assujettis, dans aucun des cas susvisés, à des charges, impôts ou taxes,sous quelque dénomination que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou seront établis pour les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes pourront exporter, en se conformant aux lois du Pays, le produit de la vente de leurs propriétés et leurs biens en génèral sans être astreints à payer, pour cette exportation, des droits autres ou plus élevés que ceux que les ressortissants de la nation la plus favorisée devraient acquitter en pareil cas.

Article 4.

Les ressortisstants de chacune des Parties contractantes jouiront, pourvu qu'ils se conforment aux lois et réglements du Pays, d'une protection et d'une sécurité complètes, relativement à leurs personnes et à leurs biens. Ils auront libre accès, soit comme demandeurs, soit comme défendeurs, auprès de toutes les instances judiciaires ou admisistratives, et, d'une façon générale ils bénéficieront, pour tout ce qui se rapporte à l'administration de la justice, des mêmes droits et privilèges que les ressortissants de la nation la plus favorisée. Ils auront, en tout cas, la faculté de choisir eux mêmes pour la sauvegarde de leurs intérêts, des avocats ou mandataires dûment autorisés en vertu des lois du Pays.

Ἄρθρον 1.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἔχωσι τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέρχωνται, μετακινῶνται καὶ νὰ διαμένωσιν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ὁριζομένων ὑπὸ τῶν νόμων καὶ τῶν κανονισμῶν τῶν διεπόντων τὴν εἴσοδον, μετακίνησιν καὶ διαμονὴν πάντων τῶν ἄλλων ξένων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τέλη καὶ βάρη οἱαδήποτε, εἰς ἃ ὑπόκεινται λόγῳ τῆς διαμονῆς ἢ ἐγκαταστάσεως οἱ ὑπήκοοι τῶν δύο μερῶν θὰ ἀπολαύωσι τῆς ῥήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Ἄρθρον 2.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν, οἵτινες γίνονται ἢ θέλουσι γίνει δεκτοὶ νὰ διαμένωσιν ἢ νὰ ἐγκαθίστανται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τῶν Συμβαλλομένων, Μερῶν θ' ἀπολαύωσιν ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐξάσκησιν τῶν τεχνῶν καὶ ἐπαγγελμάτων των, τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, τὴν θεμιτὴν συναλλαγὴν καὶ τὸ ἐμπόριον ἐν ἰσοτιμίᾳ μετὰ τῶν ὑπηκόων τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους, ἐφ' ὅσον συμμορφοῦνται πρὸς τοὺς ἐν ἰσχύϊ νόμους καὶ κανονισμούς. Δὲν θὰ καταβάλλωσιν ἢ δὲν θὰ ὑπόκεινται ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου εἰς οὐδένα φόρον, τέλος ἢ βάρος εἰασδήποτε φύσεως ἄλλους ἢ ἀνωτέρους τῶν ἀπαιτουμένων ἀπὸ τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Αἱ ὡς ἄνω διατάξεις δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὰς πλανοδίους βιομηχανίας, περιάπτας, καὶ εἰς τὴν ἐπιδίωξιν παραγγελιῶν παρὰ προσώπων μὴ ἐξασκούντων οὔτε βιομηχανίαν οὔτε ἐμπόριον.

Ἄρθρον 3.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἔχωσι πᾶσαν ἐλευθερίαν νὰ κτῶνται κινητὰ καὶ ἀκίνητα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου καὶ ν' ἀποκτῶσι ταῦτα δι' ἀγορᾶς, δωρεᾶς, κληρονομίας, διαθήκης ἢ οἱουδήποτε ἄλλου τρόπου, ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους οἱ ὁποῖοι προβλέπονται ὑπὸ τῶν νόμων τῆς χώρας, ἔνθα κεῖνται ταῦτα, διὰ τοὺς ὑπηκόους οἱουδήποτε τρίτου Κράτους. Θὰ ἔχωσι τὴν διάθεσιν αὐτῶν ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ὑφ' οὓς καὶ οἱ τελευταῖοι οὗτοι. Δὲν θὰ ὑπόκεινται, ἐν οὐδεμιᾷ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων περιπτώσεων, εἰς βάρη, φόρους ἢ τέλη ὑφ' οἱανδήποτε ὀνομασίαν ἄλλους ἢ ἀνωτέρους τῶν ὁριζομένων ἢ ὁρισθησομένων διὰ τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ δύνανται νὰ ἐξάγωσι, συμμορφούμενοι πρὸς τοὺς νόμους τῆς Χώρας, τὸ προϊὸν τῆς πωλήσεως τῶν κτημάτων καὶ τῆς ἐν γένει περιουσίας των, χωρὶς νὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν πληρωμὴν διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τούτων εἰς δασμοὺς ἄλλους ἢ ἀνωτέρους ἐκείνων, οὓς οἱ ὑπήκοοι τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους δέον νὰ καταβάλλωσιν εἰς παρομοίαν περίπτωσιν.

Ἄρθρον 4.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπολαύωσιν, ἐφ' ὅσον συμμορφοῦνται πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Χώρας, πλήρους προστασίας καὶ ἀσφαλείας ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἄτομά των καὶ τὰς περιουσίας των. Θὰ γίνωνται ἐλευθέρως δεκτοί, εἴτε ὡς ἐνάγοντες, εἴτε ὡς ἐναγόμενοι εἰς πᾶσαν δικαστικὴν ἢ διοικητικὴν διαδικασίαν καὶ ἐν γένει θ' ἀπολαύωσι διὰ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων ὡς καὶ οἱ ὑπήκοοι τοῦ μᾶλλον εὐνουμένου Κράτους. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ δύνανται νὰ ἐκλέγωσιν οἱ ἴδιοι, διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν συμφερόντων των, δικηγόρους ἢ πληρεξουσίους δεόντως ἐξουσιοδοτημένους κατὰ τοὺς νόμους τῆς Χώρας.

Article 5.

Les articles 17 à 22 la Convention de la Haye relative à la procédure civile, du 17 juillet 1905, seront appliqués, en Grèce, en faveur de la Suisse et des ressortissants suisses et, en Suisse, enfaveur de la Grèce et des ressortissants grecs.

Article 6.

Il ne sera procédé en aucun cas, dans les maisons, magasins, manufactures ou autres locaux occupés par des ressortissants de chacune des Parties contractantes résidant sur le territoire de l'autre à des visites domiciliaires, à des réquisitions, à l'examen ou à l'inspection des livres, papiers ou comptes des intéressés, autrement que dans les conditions et les formes prescrites par les lois et réglements en vigueur.

Article 7.

Les ressortissntas de chacune des Parties contractantes ne pourront, sur le territoire de l'autre être expropriés de leurs biens, ni privés même temporairement, de la jouissance de leurs biens. que pour cause d'utilite publique ou d'intérêt généralet dansla mesure applicable dans les mêmes condition aux nationaux. Les indemnités auxquelles ces mesures donneraient lieu, seront accordées dans les conditions prévues au profit des nationaux.

Article 8.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes seront exempts, sur le territoire, de l'autre, en temps de paix comme en temps de guerre, de toute espèce de service militaire, de toute contribution, soit en argent, soit en nature, destinée à tenir lieu de service personnel.

Ils ne seront astreints, en temps de paix comme en temps de guerre, qu'aux prestations et réquisitions militaires imposées, aux ressortissants de la nation la plus favoriséee dans la même mesure et d'après les mêmes principes que ces derniers. Les indemnités auxquelles ces mesures donnent lieu, seront accordées dans les conditions prévues en pareil cas aux nationaux ou aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

Les ressortissants de chacune des Parties contractantes seront exempts de toute charge on fonction judiciaire ou administrative quelconque.

Article 9.

En aucun cas, les ressortissants de chacune des Parties contractantes ne seront soumis, sur le territoire de l'autre Partie, à des charges ou à des droits, impôts taxes ou contributions, de quelque nature que ce soit, autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourront être imposés aux ressortissants de la nations le plus favorisée.

Article 10.

Si un ressortissants de l'une des Parties contractantes vient à décéder sur le territoire, de l'autre Partie, sans laisser d'héritiers connus ni d'exécuteurs testamentaires, les autorités du lieu du décès en aviseront le représentant diplomatique ou consulaire du Pays d'origine; afin qu'il transmette aux intéressés les informations nécessaires.

Les autorités qualifées à cet effet du lieu du décès ou du lieu ou se trouvent situés des biens du défunt prendront, à l'égard des ces biens, toutes les mesures conservatoires que la législation du Pays prescrit pour les successions des nationaux. Elles pourront recourir à l'intermédiaire des Agents diplomatiques ou consulaires de l'Etat auquel appartenait le défunt pour acheminer à leur destination les communications aux heritiers pres-

Άρθρον 5.

Τὰ ἄρθρα 17 ἕως 22 τῆς Συμβάσεως τῆς Χάγης περὶ πολιτικῆς δικονομίας τῆς 17 Ἰουλίου 1905 θὰ ἐφαρμόζωνται ἐν Ἑλλάδι ὑπὲρ τῆς Ἑλβετίας καὶ τῶν Ἑλβετῶν ὑπηκόων καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων.

Άρθρον 6.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ δύνανται νὰ ἐνεργηθῶσιν εἰς τὰς οἰκίας, καταστήματα, ἐργοστάσια ἢ ἄλλα οἱαδήποτε οἰκήματα κατεχόμενα ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν διαμενόντων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου, κατ' οἶκον ἐπισκέψεις, ἔρευναι, ἐξετάσεις ἢ ἐπιθεωρήσεις τῶν βιβλίων, ἐγγράφων ἢ λογαριασμῶν τῶν ἐνδιαφερομένων ἄλλως ἢ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους καὶ τοὺς τύπους τοὺς ὁριζομένους ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύι νόμων καὶ κανονισμῶν.

Άρθρον 7.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν δὲν θὰ δύνανται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ἀπαλλοτρίωσιν τῶν κτημάτων των, οὐδὲ νὰ στερηθῶσιν, ἔστω καὶ προσωρινῶς, τῆς χρήσεως τῆς περιουσίας των εἰμὴ διὰ λόγους δημοσίας ἀνάγκης ἢ γενικοῦ συμφέροντος καὶ τῷ μέτρῳ τῷ ἐφαρμοζομένῳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς. Αἱ ἀποζημιώσεις, ἃς ἤθελον συνεπάγεσθαι τὰ μέτρα ταῦτα θὰ παρέχωνται ὑπὸ τοὺς ὑπὲρ τῶν ἰθαγενῶν προβλεπομένους ὅρους.

Άρθρον 8.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπαλλάσσωνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου ἐν καιρῷ εἰρήνης, ὡς καὶ ἐν καιρῷ πολέμου, παντὸς εἴδους στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, πάσης συνεισφορᾶς εἴτε εἰς χρῆμα εἴτε ε'ς εἶδος προοριζομένης ν' ἀντικαταστήσῃ προσωπικὴν ὑπηρεσίαν. Δὲν θὰ ὑπόκεινται ἐν καιρῷ εἰρήνης, ὡς καὶ ἐν καιρῷ πολέμου, εἰμὴ εἰς τὰς στρατιωτικὰς συνεισφορὰς καὶ ἐπιτάξεις τὰς ἐπιβαλλομένας εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους, ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ καὶ συμφώνως πρὸς τὰς αὐτὰς ἀρχὰς ὡς οἱ τελευταῖοι οὗτοι. Αἱ ἀποζημιώσεις, ἃς ἤθελον συνεπάγεσθαι τὰ μέτρα ταῦτα θὰ παρέχωνται ὑπὸ τοὺς ὅρους τοὺς προβλεπομένους ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διὰ τοὺς ἰθαγενεῖς ἢ διὰ τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ἀπαλλάσσωνται πάσης οἱασδήποτε λειτουργίας ἢ ὑπηρεσίας δικαστικῆς ἢ διοικητικῆς.

Άρθρον 9.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει οἱ ὑπήκοοι ἑκάστου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ ὑποβάλλωνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν εἰς βάρη, εἰς δασμούς, φόρους, τέλη ἢ συνεισφορὰς οἱασδήποτε φύσεως, ἄλλους ἢ ἀνωτέρους τῶν ἐπιβαλλομένων ἢ ἐπιβληθησομένων εἰς τοὺς ὑπηκόους τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Άρθρον 10.

Ἐὰν ὑπήκοος τοῦ ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀποβιώσῃ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου Μέρους χωρὶς ν' ἀφήσῃ κληρονόμους γνωστοὺς οὐδὲ ἐκτελεστὰς διαθήκης αἱ ἀρχαὶ τοῦ τόπου τοῦ θανάτου θὰ εἰδοποιήσωσι τὸν Διπλωματικὸν ἢ Προξενικὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Κράτους τῆς καταγωγῆς, ὅπως διαβιβάσῃ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας.

Αἱ ἁρμόδιαι πρὸς τοῦτο ἀρχαὶ τοῦ τόπου τοῦ θανάτου ἢ τοῦ τόπου ἔνθα κεῖται ἡ περιουσία τοῦ ἀποβιώσαντος θὰ λάβωσιν, ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ταύτην, ὅλα τὰ συντηρητικὰ μέτρα, ἃ ἡ νομοθεσία τοῦ Κράτους ὁρίζει διὰ τὰς κληρονομίας τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηκόων. Θὰ δύνανται νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τοὺς Διπλωματικοὺς ἢ Προξενικοὺς Πράκτορας τοῦ Κράτους οὗτινος ὑπήκοος ἦτο ὁ ἀποθανών, ὅπως ἀποστείλωσιν εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον τὰς ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ νό-

cites par la loi, ainsi que pour remettre aux ayants droit le produit de la succession.

La succession du ressortissant d'une des Parties contractantes décédé sur le territoire de l'autre Partie sera régie par la loi national du défunt en vigeur au moment du décès pour ce qui concerne la question de savoir quels sont les héritiers légaux et leurs quotes—parts et dans quelle mesure ils sont réservataires.

Article 11.

Les sociétés commerciales, industrielles, agricoles ou financières, y compris les sociétés de transport ou d'assurances, valablement constituées d'après les lois de l'une des Parties contractates et ayant leur siège sur son territoire, seront juridiquement reconnues dans l'autre Pays, pourvu qu'elles ne poursuivent pas un but illicite ou contraire au moeurs, et elles pourront, sous réserve de l'accomplissement des formalités prévues à cet effet par les lois et réglements en vigueur, y étendre leurs opérations, y acquérir des droits, les exercer et y poursuivre leur activité économique. Elles auront, en se conformant aux lois et réglements du Pays, libre et facile accès auprès de toutes les instances judiciaires et administratives, soit pour intenter une action, soit pour s'y défendre.

Lesdites sociétés jouiront, à tous égards, du traitement accordé aux sociétés similaires de la nation la plus favorisée; elles ne seront astreintes notamment, à aucune contribution ou redevance fiscale, de quelque dénomination et de quelque espèce que ce soit, autre ou plus élevées que celles qui sont ou seront perçues des sociétés de la nation la plus favorisée.

Article 12.

Chacune des Parties contractantes pourra nommer des consuls généraux, des consuls, des vice—consuls et des agents consulaires qui résideront dans les villes et places de l'autre Partie où l'installation de postes consulaires est admise.

Les consuls généraux, consuls, vice—consuls et agents consulaires devront, pour pouvoir entrer en fonctions, avoir obtenu du Gouvernement du Pays de leur résidence l'exéquatur ou toute autre autorisation valable. Le Gouvernement qui a accordé l'exéquatur ou une autorisation analogue aura la faculté de les retirer en indiquant les motifs de cette mesure.

Les fonctionnaires consulaires des deux Pays jouiront des mêmes droits, exemptions et immunités que ceux qui sont ou pourront être accordés aux fonctionnaires consulaires de même grade et de même catégorie de la nation la plus favorisée.

Article 13.

La présente convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Athènes, aussitôt que faire se pourra.

La Convention entrera en vigueur le jourde l'échange des ratifications et aura la durée d'une année. Si la convention n'est pas dénoncée par l'une ou l'autre des Parties contractantes au moins six mois avant l'expiration de la dite période d'une année, elle restera en vigueur jusqu'à ce qu'elle soit dénoncée, cette dénonciation ne devant produire ses effets qu'aprés l'expiration d'un délai de six mois.

μου ἀνακοινώσεις πρὸς τοὺς κληρονόμους, ὡς καὶ ὅπως ἐπιδώσωσιν εἰς τοὺς δικαιούχους τὸ προϊὸν τῆς κληρονομίας.

Ἡ κληρονομία ὑπηκόου ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀποβιώσαντος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου θὰ διέπηται ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ ὄντος ἐν ἰσχύϊ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ ποῖοι εἶναι οἱ νόμιμοι κληρονόμοι καὶ τὸ μερίδιόν των, ὡς καὶ ἐν τίνι μέτρῳ εἶναι ἀναγκαῖοι κληρονόμοι.

Άρθρον 11.

Αἱ ἐμπορικαί, βιομηχανικαί, γεωργικαὶ ἢ οἰκονομικαὶ ἑταιρεῖαι, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἑταιρειῶν μεταφορῶν ἢ ἀσφαλειῶν, ἐγκύρως συνεσταμέναι κατὰ τοὺς νόμους ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν καὶ ἔχουσαι τὴν ἕδραν των ἐπὶ τοῦ ἐδάφους του, θὰ ἀναγνωρίζωνται νομικῶς εἰς τὸ ἕτερον Κράτος, ἐφ' ὅσον δὲν ἐπιδιώκουσι σκοπὸν παράνομον ἢ ἀντίθετον εἰς τὰ ἤθη, καὶ θὰ δύνανται, ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν προβλεπομένων πρὸς τοῦτο διατυπώσεων ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ νόμων καὶ κανονισμῶν, νὰ ἐπεκτείνωσι αὐτόθι τὰς ἐπιχειρήσεις των, νὰ ἀποκτήσωσιν αὐτόθι δικαιώματα, νὰ τὰ ἐξασκήσωσι καὶ νὰ ἐπιδιώξωσι τὴν οἰκονομικήν των δρᾶσιν. Θὰ γίνωνται, συμμορφούμεναι πρὸς τοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς τῆς χώρας, ἐλευθέρως καὶ εὐκόλως δεκταὶ παρ' ἁπάσαις ταῖς δικαστικαῖς καὶ διοικητικαῖς διαδικασίαις, εἴτε πρὸς ἐνάσκησιν ἀγωγῆς εἴτε πρὸς ὑπεράσπισιν.

Αἱ ἀναφερόμεναι ἑταιρεῖαι θὰ ἀπολαύωσιν, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις, τῆς παρεχομένης εἰς παρομοίας ἑταιρείας ῥήτρας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους· εἰδικῶς δὲν θὰ ὑπόκεινται εἰς οὐδεμίαν φορολογικὴν συνεισφορὰν ἢ ὀφειλὴν οἱασδήποτε ὀνομασίας καὶ οἱουδήποτε εἴδους ἄλλας ἢ ἀνωτέρας τῶν εἰσπραττομένων ἢ εἰσπραχθησομένων ἀπὸ τὰς ἑταιρείας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Άρθρον 12.

Ἕκαστον τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν θὰ δύναται νὰ διορίζῃ Γενικοὺς Προξένους, Προξένους, Ὑποπροξένους καὶ Προξενικοὺς πράκτορας, οἵτινες θὰ διαμένωσιν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ μέρη τῆς ἑτέρας Χώρας, ἔνθα ἡ ἐγκατάστασις Προξενικῶν Θέσεων εἶναι δεκτή.

Οἱ Γενικοὶ Πρόξενοι, Πρόξενοι, Ὑποπρόξενοι καὶ Προξενικοὶ Πράκτορες δέον διὰ νὰ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντά των νὰ ἔχωσι τὸ ἐκτελεστήριον τῆς Κυβερνήσεως τῆς Χώρας διαμονῆς ἢ πᾶσαν ἄλλην ἔγκυρον ἄδειαν. Ἡ Κυβέρνησις, ἥτις ἐχορήγησε τὸ ἐκτελεστήριον ἢ ἀνάλογον ἄδειαν, θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ τὰ ἀποσύρῃ ὑποδεικνύουσα τοὺς λόγους τοῦ μέτρου τούτου.

Οἱ Προξενικοὶ ὑπάλληλοι τῶν δύο Χωρῶν θὰ ἀπολαύωσι τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων, ἀτελειῶν καὶ ἀσυδοσιῶν, ἅτινα παραχωροῦνται ἢ ἤθελον παραχωρηθῇ εἰς Προξενικοὺς ὑπαλλήλους τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς αὐτῆς κατηγορίας τοῦ μᾶλλον εὐνοουμένου Κράτους.

Άρθρον 13.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θὰ ἐπικυρωθῇ καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ τῶν ἐπικυρώσεων θὰ γίνῃ ἐν Ἀθήναις τὸ ταχύτερον.

Ἡ Σύμβασις θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύι τὴν ἡμέραν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἐπικυρώσεων καὶ θὰ ἔχῃ ἰσχὺν ἑνὸς ἔτους. Ἐὰν ἡ Σύμβασις δὲν καταγγελθῇ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν τοὐλάχιστον 6 μῆνας πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς ὡς ἄνω περιόδου ἑνὸς ἔτους, θὰ παραμείνῃ ἐν ἰσχύι μέχρις οὗ καταγγελθῇ. τῆς καταγγελίας μὴ δυναμένης νὰ παράγῃ ἀποτελέσματα πρὸ τῆς παρελεύσεως προθεσμίας 6 μηνῶν.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé la présente convention et y ont apposé leurs sceaux.

Fait, en double, à Athènes, le 1er décembre 1927.

A. MICHALAKOPOULOS
EUGÈNE BROYE.

PROTOCOLE FINAL.

Au moment de procéder à la signature de la Convention d'Etablissement conclue à la date de ce jour entre la Grèce et la Suisse, les Plénipotentiaires soussignés sont convenus que, nonobstant l'article premier de ladite convention, chacune des Parties contractantes demeurerait libre de subordonner à la présentation d'un passeport dûment visé par ses représentants diplomatiques ou consulaires l'admission sur son territoire des ressortissants de l'autre Partie, aussi longtemps que cette question n' aura pas fait l' objet d'un accord spécial entre elles.

Fait, en double, à Athènes, le 1er Décembre 1927.

A. MICHALACOPOULOS
EUGÈNE BROYE.

Εἰς πίστωσιν τῶν ὁποίων οἱ οἰκεῖοι Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν καὶ ἐπέθεντο τὰς ἑαυτῶν σφραγίδας.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Δεκεμβρίου 1927.

(Τ. Σ.) Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
(Τ. Σ.) EUGÈNE BROYE.

ΤΕΛΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Τὴν στιγμὴν τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συμβάσεως Ἐγκαταστάσεως, συνομολογηθείσης ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Ἑλβετίας, οἱ ὑπογεγραμμένοι Πληρεξούσιοι συνεφώνησαν ὅτι παρὰ τὸ ἄρθρον πρῶτον τῆς εἰρημένης Συμβάσεως, ἕκαστον τῶν Συμβαλλομένων Μερῶν παραμένει ἐλεύθερον νὰ ἐξαρτήσῃ ἐκ παρουσιάσεως διαβατηρίου δεόντως ἐπισκευρωμένου παρὰ τῶν διπλωματικῶν ἢ προξενικῶν ἀντιπροσώπων τὴν παραδοχὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους του τῶν ὑπηκόων τοῦ ἑτέρου Μέρους, ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα τοῦτο δὲν ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας συμφωνίας μεταξὺ τῶν δύο Μερῶν.

Ἐγένετο εἰς διπλοῦν ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Δεκεμβρίου 1927.

Α. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
EUGÈNE BROYE.

Περὶ κυρώσεως τοῦ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1925 Ν. Δ. «περὶ ἀποδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ὑπὸ τοῦ τέως Γεν. Προξένου Σικάγου Α. Ματλῆ ἰδιοποιηθεισῶν κληρονομιῶν καὶ ἀποζημιώσεων ἰδιωτῶν» καὶ αὐθεντικῆς ἑρμηνείας τοῦ ἄρθρου 5 αὐτοῦ ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

Κυροῦται τὸ ἀπὸ 16 Δεκεμβρίου 1925 Νομοθετικὸν Διάταγμα «περὶ ἀποδόσεως ὑπὸ τοῦ Κράτους τῶν ὑπὸ τοῦ τέως Γενικοῦ Προξένου Σικάγου Α. Ματλῆ ἰδιοποιηθεισῶν κληρονομιῶν καὶ ἀποζημιώσεων ἰδιωτῶν», ὡς τοῦτο ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 408 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1925 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Α').

Ἄρθρον 2.

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τῆς πρώτης περιόδου τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ἀνωτέρω Ν.Διατάγματος εἶναι, ὅτι ἐπιτρέπεται αὔξησις τῆς ἀναγραφείσης δι' αὐτοῦ πιστώσεως μέχρι τελείας ἐξοφλήτεως τῶν δικαιούχων, ἐν ᾗ περιπτώσει αἱ τὰ σχετικὰ ποτὲ εἰς δολλάρια ἐπιδικάσασαι ἀποφάσεις δὲν ἐξετελέσθησαν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει λόγῳ τῆς ἐπικαταλλαγῆς.

Περὶ κυρώσεως α') τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας συναφθείσης καὶ ὑπογραφείσης τὴν 7 Ἀπριλίου 1927 συμβάσεως ἐκδόσεως καὶ δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης καὶ β') τοῦ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν προσηρτημένου πρωτοκόλλου ἔχον οὕτω:

Ἄρθρον 1.

Ἡ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας συνομολογηθεῖσα καὶ ἐν Ἀθήναις ὑπογραφεῖσα τὴν 7 Ἀπριλίου 1927 ἐξ ἄρθρων 21 σύμβασις ἐκδόσεως καὶ δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, καθὼς καὶ τὸ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν προσηρτημένον τῇ αὐτῇ συμβάσει πρωτόκολλον κυροῦνται καὶ ἔχουσι πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν, ὡς ἕπεται τὸ Γαλλικὸν αὐτῶν κείμενον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ μετάφρασις.

Ἄρθρον 2.

Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 2—10 τοῦ νόμου ΓᾠΘ' τῆς 7-2-1904, δημοσιευθέντος εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 28 τῆς 9-2-1904 φύλλον τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχ. Α') αἱ καθορίζουσαι τὴν πρὸς ἔκδοσιν τηρητέαν διαδικασίαν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς παρούσης συμβάσεως.

Ἄρθρον 3.

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης δύναται καὶ ἄνευ συμφώνου γνώμης τοῦ περὶ Χάριτος Συμβουλίου νὰ προκαλῇ διάταγμα περὶ μετατροπῆς ποινῆς θανάτου εἰς τὴν ποινὴν τῶν ἰσοβίων δεσμῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1 ἐδ. α' τοῦ ἄρθρου 1 τῆς κυρουμένης συμβάσεως.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

ἐκδόσεως καὶ δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, συναφθεῖσα μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας, ἐπιθυμοῦντες νὰ κανονίσωσι τὰς δικαστικὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν ὡς πρὸς τὴν ἔκδοσιν καὶ τὴν μεταγωγὴν τῶν ἐγκλημάτων ὡς καὶ τὴν δικαστικὴν συνδρομὴν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, ἀπεφάσισαν νὰ συνάψωσιν ἐπὶ τούτῳ σύμβασιν καὶ διώρισαν ὡς πληρεξουσίους :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας :

Τοὺς κυρίους Γεώργιον Λαγουδάκην, πληρεξούσιον Ὑπουργόν, Γεν. Δ]τὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν,

CONVENTION

d' extradition et d'assistance judiciaire en matière pénale conclue entre la République Hellénique et la République Tchécoslovaque.

Le Président de la République Hellénique et le Président de la République Tchécoslovaque, désirant régler les rapports juridiques entre les deux Etats en ce qui concerne l'extradition et le transport des criminels ainsi que l'assistance en matière pénale, ont désidé de conclure à cet effet une convention et ont nommé comme plénipotentiaires :

Le Président de la République Hellénique :

M. M. Georges Lagoudakis, Ministre Plénipotentiaire, Directeur Général du Ministère des Affaires

καὶ Περικλῆν Ῥάλλην, Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας :

Τοὺς κυρίους Ἐμίλιον Σπίρα, διδάκτορα τοῦ Δικαίου, Δ]τὴν τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ Κάρελ Ἄλφαρ, διδάκτορα τοῦ Δικαίου, Διευθυντὴν τῶν ΔιεθνῶνΣυνθηκῶν παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν, οἵτινες ἐνεργήσαντες τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν ἐγγράφων, εὑρεθέντων καλῶς καὶ δεόντως ἐκδεδομένων, συνεφώνησαν τὰς ἑπομένας διατάξεις :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

Ἄρθρον 1.

Ἔκδοσις.

Τὰ συμβαλλόμενα μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παραδίδωσιν ἀμοιβαίως, κατόπιν αἰτήσεως, τὰ πρόσωπα τὰ εὑρισκόμενα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν καὶ κατα διωκόμενα ἢ καταδικασθέντα ὑπὸ τῶν τακ κῶν δικαστηρίων τοῦ ἑτέρου Μέρους διὰ πᾶν ἀδίκημα, δ.ὰ τ' ὁποῖον ἡ ἔκδοσις δύναται νὰ διαταχθῇ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ εἰς ἔκδοσιν καλουμένου Μέρους :

α') Ἐὰν ἡ παράβασις αὕτη κατὰ τοὺς νόμους τῶν δύο Κρατῶν, ἔστω καὶ ἂν οὗτοι ἐφαρμόζωνται εἰς μέρος μόνον τοῦ ἐδάφους των, δύναται νὰ ἐπισύρῃ ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας τοὐλάχιστον ἑνὸς ἔτους ἢ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἢ ἐὰν τὸ ζητούμενον πρόσωπον κατεδικάσθη διὰ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν εἰς ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας τοὐλάχιστον ἓξ μηνῶν ἢ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου.

Ἐν τούτοις, ἐὰν οἱ νόμοι τοῦ ἑνὸς τῶν δύο Κρατῶν τιμωρῶσι διὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου παράβασίν τινα, ἥτις κατὰ τοὺς νόμους τοῦ ἄλλου Κράτους ἐπισύρει ποινὴν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας, ἡ ἔκδοσις δὲν θὰ δύναται νὰ λάβῃ χώραν, ἐκτὸς ἐὰν αἱ Ἀρχαὶ τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν διὰ ῥητῆς δηλώσεως, ὅτι ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν περιπτώσει ἡ κεφαλικὴ ποινὴ δὲν θὰ ἐκτ λεσθῇ.

β') Ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἐξετελέσθη ἐκτὸς τοῦ ἐδάφους τοῦ εἰς ἔκδοσιν καλουμένου Κράτους.

γ') Ἐὰν ἡ δίωξις τοῦ ἀδικ ήματος δὲν ἀ ατίθεται ὑπὸ τῶν νόμων τοῦ ἐκζητουμένου Κράτους εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ δικαστήρια.

Ἡ ἔκδοσις θὰ ἐπιτρέπηται ὁμοίως δι' ἀπόπειραν τῶν εἰρημένων ἀδικημάτων ἢ συναιτιότητα εἰς ταῦτα ὅταν αὗται τιμωρῶνται κατὰ τὴν νομοθεσίαν ἀμφοτέρων τῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἄρθρον 2.

Τὰ συμβαλλόμενα Μέρη δὲν θὰ ἐκδίδωσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν ὑπηκόους.

Ἄρθρον 3.

Παραβάσεις διὰ τὰς ὁποίας ἡ ἔκδοσις δὲν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ.

Ἡ ἔκδοσις δὲν ἐπιτρέπεται :

α') Διὰ τὰ πολιτικὰ ἐγκλήματα ἢ πλημμελήματα καὶ συναφεῖς πράξεις.

Τὸ εἰς ἔκδ σιν καλούμενον Κράτος εἶ ε μόνον ἁρμόδιον νὰ κρίνῃ ἐὰν παράβασίς τις εἶ ε τοιαύτης φύσεως.

Δὲν θὰ θεωρῆται ὡς πολιτικὸν ἀδίκημα οὔτε ὡς πρᾶξις συναφὴς εἰς ὅμοιον ἀδίκημα ἡ ἐπιβουλὴ ἐναντίον τοῦ προσώπου τοῦ Ἀνωτάτου Ἄρχοντος ἑκάστου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ὅταν ἡ ἐπιβουλὴ αὕτη θὰ ἀποτελῇ φόνον ἢ ἀναίρεσιν ἢ ἀπόπειραν αὐτῶν ἢ συναιτιότητα εἰς ταῦτας.

β') Διὰ τὰ καθαρῶς στρατιωτικὰ ἀδικήματα.

γ') Διὰ τὰ κυρίως λεγόμενα ἀδικήματα τοῦ τύπου.

Etrangères, et Périclés Rhallis, Secrétaire Général du Ministère de la Justice.

Le président de la République Tchécoslovaque :

M. M. Emil Spira, Docteur en droit, chef de Département au Ministère de la Justice, et Karel Halfar, Docteur en droit, Chef du Département des Traités Internationaux au Ministère des Affaires Etangères.

Lesqu ls, après avoir procédé à l'échange de leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

CHAPITRE I.

Article 1.

Extradition.

Les Parties contractantes s'engag nt à se livrer réciproquement, sur demande, les personnes se trouvant sur le territoire de l'une d'Elles et poursuivies ou condamnées par les tribunaux ordinaires de l'autre Partie, pour toute infraction pour laquelle l'extradition peut être autorisée par les lois de la partie requise :

a) Si cette infraction d'après les lois des deux Etats, alors même qu'elles ne seraient applicables que dans quelque partie de leur territoire, peut entrainer une peine privative de liberté d'une année au moin ou la peine capitale ou si la personne réclamée a été condamnée pour la même fait à une peine privative de liberté de six mois au moins ou à la peine capitale.

Cependant si les lois de l'un des deux Etats frappent de la peine de mort une infraction qui selon les lois de l'autre Etat n'entraine qu'une peine privative de liberté, l'extradition ne pourra être accordée que si les autorités de l'Etat requérant s'engagent, par une déclaration formelle, à ce que dans le cas en question la peine capitale ne soit pas exécutée.

b) si l'infraction a été commise hors du territoire de l'Etat requis;

c) si la poursuite de l'infraction n'est pas réservée. par les lois de l'Etat requis à ses propres tribunaux

L'extradition sera également accordée pour tentative des dites infractions ou pour complicité, lorsqu' elles sont punissables d'après la législation des deux Parties Contractantes.

Article 2.

Les Parties Contractantes n'extraderont pas leurs propres nationaux.

A ticle 3.

Infractions pour lesquelles l'extradition ne peut être accordée.

L'extradition ne sera pas accordée :

a) pour les crimes et délits politiques ou faits connexes.

L'Etat requis est seul appelé à juger si une infraction est de cette nature.

Ne sera pas considérée comme infraction politique ni comme fait connexe à semblable infraction, l'attentat contre la personne du Chef de chacun des Etats Contractants, lorsque cet attentat constituera un assassinat ou un homicide ou tentative ou complicité de ce fait;

b) pour les infractions d' ordre purement militaire;

c) pour les intractions de presse proprement dites;

δ') Διὰ τὰ ἀδικήματα τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν τελωνειακῶν ἢ ἄλλων φορολογικῶν νόμων.

ε') Διὰ τὰ ἀδικήματα τῶν ὁποίων ἡ δίωξις δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν εἰμὴ κατ' ἔγκλησιν τοῦ ζημιωθέντος καὶ νὰ παύσῃ διὰ παρατήσεως ἀπὸ τούτης.

στ') Ἐὰν ἡ δίωξις ἢ ἡ ποινὴ παγερράφῃ κατὰ τοὺς νόμους τοὺς ἰσχύοντας εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ἢ κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ἐνθα διεπράχθη τὸ ἀδίκημα, πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος συλληφθῇ ἢ ὑποβληθῇ εἰς ἀνάκρισιν ἢ ἐὰν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διώξωσι τοῦτον ἢ νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ποινὴν δι' ἄλλους νομίμους λόγους.

ζ') Ἐὰν ὁ ἐκζητούμενος κατεδικάσθη ἐν τῇ πρὸς ἔκδοσιν καλουμένῃ χώρᾳ διὰ τὸ ἴδιον ἀδίκημα ἢ ἐὰν ἀπηλλάγη ἤδη ἢ ἔτυχε χάριτος, κατεδικάσθη ἢ ἐθωώθη διὰ τὴν αὐτὴν πρᾶξιν, ἐφ' ὅσον ἡ νομοθεσία τῆς χώρας ταύτης δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐπανάληψιν τῆς ποινικῆς διαδικασίας ἕνεκεν ἐπακολουθησάντων νέων γεγονότων.

Ἄρθρον 4.

Αἴτησις ἐκδόσεως.

Ἡ περὶ ἐκδόσεως αἴτησις θὰ γίνηται διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ:

Θὰ ἐπισυνάπτηται ἐν ταύτῃ τὸ κατηγορητήριον, τὸ ἔνταλμα συλλήψεως ἢ πᾶσα ἄλλη δικαστικὴ πρᾶξις ἔχουσα τὸ αὐτὸ κῦρος πρὸς ταῦτα, ἢ ἡ ἀπόφασις ἐναντίον τοῦ ἐκζητουμένου.

Αἱ πράξεις αὗται θὰ προσδιορίζωσιν ἐν συντομίᾳ τὸ ἀξιόποινον γεγονός, τὸν χαρακτηρισμόν του καὶ τὴν ὀνομασίαν του καὶ θὰ συνοδεύωνται ὑπὸ κειμένου τοῦ ποινικοῦ νόμου τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους, τοῦ ἐφαρμοστέου εἰς τὸ ἀδίκημα καὶ καθορίζοντος τὴν ποινήν, ἣν τοῦτο ἐπισύρει.

Ὅταν πρόκειται περὶ ἀξιοποίνων πράξεων ἐναντίον τῆς ἰδιοκτησίας, θὰ καθορίζηται τὸ σύνολον τῆς πραγματικῶς προξενηθείσης ζημίας ἢ περιστάσεως δοθείσης τὸ ποσὸν ἐκείνης, ἣν ὁ ἐγκληματίας ἠθέλησε νὰ προξενήσῃ.

Τὰ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς αἰτήσεως ἔγγραφα ταῦτα θὰ προσάγωνται ἐν πρωτοτύπῳ ἢ ἐν νομίμως κεκυρωμένοις ἀντιγράφοις ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἢ πάσης ἄλλης ἁρμοδίας ἀρχῆς τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους. Ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ θὰ προσάγωνται τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἐκζητουμένου, ἡ φωτογραφία του ἢ ἕτερα στοιχεῖα δυνάμενα νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς βεβαίωσιν τῆς ταυτότητός του.

Ἄρθρον 5.

Χρησιμοποιουμένη γλῶσσα.

Τὰ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον μνημονευόμενα ἔγγραφα θὰ συντάσσωνται εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους, κατὰ τὸν συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους του παραδεδεγμένον τύπον καὶ θὰ φέρωσι τὴν ἐπίσημον σφραγῖδα. Θὰ συνοδεύωνται ὑπὸ μεταφράσεως εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ πρὸς ἔκδοσιν καλουμένου Κράτους ἢ εἰς Γαλλικὴν γλῶσσαν, γνωμένης ἢ νομίμως βεβαιουμένης εἴτε παρὰ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς, εἴτε παρά τινος ἑρμηνέως τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους ἐπισήμου ἢ ἐνόρκως βεβαιωῦντος καὶ ὅστις θὰ ὑπογράφῃ θέτων καὶ τὴν σφραγῖδά του.

Ἄρθρον 6.

Ἐπεξηγήσεις συμπληρωματικαί.

Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀμφιβολία περὶ τοῦ ἐὰν τὸ καταδιωκόμενον ἀδίκημα ἐμπίπτει εἰς τὰς προϋποθέσεις τῆς παρούσης συμβάσεως, θὰ ζητοῦνται ἐπεξηγήσεις παρὰ τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους καὶ ἡ ἔκδοσις δὲν θὰ χωρῇ εἰμὴ μόνον ὅταν αἱ παρασχεθεῖσαι ἐπεξηγήσεις εἶνε τοιαῦται, ὥστε νὰ διαλύωσι τὰς γεννηθείσας ἀμφιβολίας.

d) pour les infractions aux lois de douanes d'impôts et autres lois fiscales;

e) pour les infractions dont la poursuite ne peut avoir lieu que sur plainte de la partie lésée et peut être arrêtée par son renoncement;

f) si la poursuite ou la peine est prescrite d'après les lois en vigueur dans toutes les parties du territoire de l'une des Parties Contractantes, ou d'après les lois de l'Etat où l'infraction a été commise, avant que l'inculpé ait été arrêté ou assigné à l'interrogatoire ou si l'on ne peut le poursuivre ou exécuter la condamnation pour d'autres motifs légaux;

g) si l'individu réclamé est poursuivi dans le pays requis pour la même infraction ou s'il y a déjà été mis hors de cause ou gracié, condamné ou acquitté pour le même fait, à moins que la législation de ce pays ne permette la reprise de la procédure pénale par suite de faits nouveaux.

Article 4.

Demande d'extradition.

La demande d'extradition sera faite par voie diplomatique; on y joindra l'acte d'accusation, le mandat d'arrêt, ou tout autre acte judiciaire équivalent à celui-ci ou la sentence contre la personne réclamée. Ces actes indiqueront brièvement le fait incriminé, sa qualification et dénomination, et seront accompagnés du texte certifiée conforme de la loi pénale de l'Etat requérant applicable à l'infraction et indiquant la peine qu'elle entraîne.

Lorsqu'il s'agit d'actes contre la propriété, il sera indiqué le montant du dommage réellement causé, ou, le cas échéant, de celui que le malfaiteur a voulu causer.

Ces pièces à l'appui seront jointes en original ou en copies légalisées par le tribunal ou par toute autre autorité compétente de l'Etat requérant. Dans la mesure du possible il y sera joint le signalement de la personne réclamée, sa photographie, ou d'autres données pouvant servir à établir son identité.

Article 5.

Langue à employer.

Les documents mentionnés à l'article précédent seront rédigées dans la langue officielle de l'Etat requérant, dans la forme requise par les lois de celui-ci et munis du sceau officiel. Ils seront accompagnés des traductions dans la langue officielle de l'Etat requis ou dans la langue française, faites ou attestées conformes soit par l'autorité compétente set par un interprète de l'Etat requérant quil soit assermenté ou officiel et qui le munira de sa signature et de son cachet.

Article 6.

Explications complémentaires.

S'il y a doute sur la question de savoir si l'infraction faisant l'objet de la poursuite rentre dans les prévisions de la présente convention, des explications seront demandées à l'Etat requérant et l'extradition ne sera accordée que lorsque les explications fournies seront de nature à écarter ces doutes.

Ἄρθρον 7.

Μέτρα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐκδόσεως.

Ἅμα τῇ λήψει τῆς περὶ ἐκδόσεως αἰτήσεως, συνοδευομένης ὑπὸ τῶν ἐν ἄρθρῳ 4 καὶ 5 προβλεπομένων ἐγγράφων, τὸ εἰς ἔκδοσιν καλούμενον Κράτος θὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἐκζητουμένου καὶ τὴν πρόληψιν τῆς δραπετεύσεώς του, ἐφ' ὅσον ἡ ἔκδοσις δὲν φαίνεται ἐκ τῶν πρώτων ἀπαράδεκτος.

Ἄρθρον 8.

Προσωρινὴ κράτησις.

Ἐν ἐπειγούσῃ περιστάσει ὁ ἐκζητούμενος δύναται νὰ τεθῇ προσωρινῶς ὑπὸ κράτησιν καὶ πρὶν ἢ ὑποβληθῇ ἡ περὶ ἐκδόσεως αἴτησις ἐπὶ τῇ βάσει ἀγγελίας διαβιβαζομένης ταχυδρομικῶς ἢ τηλεγραφικῶς, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἐν ταύτῃ θὰ γίνηται μνεία ἐντάλματός τινος συλλήψεως ἢ ἀποφάσεως καὶ θὰ καθορίζηται ταυτοχρόνως τὸ ἀδίκημα. Ἡ ἀγγελία αὕτη δύναται νὰ ἀπευθύνηται ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Δικαστηρίου ἢ ἁρμοδίας ἀρχῆς τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους εἰς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχὴν τοῦ πρὸς ἔκδοσιν καλουμένου Κράτους.

Αἱ ἁρμόδιαι ἀρχαὶ ἑκάστου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν θὰ δύνανται νὰ προβαίνωσιν, ἔστω καὶ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης ἀγγελίας, εἰς τὴν προσωρινὴν κράτησιν παντὸς ἀτόμου ἀνακαλυφθέντος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους των καὶ ὑποδειχθέντος ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἑτέρου Μέρους ἢ ἐγγεγραμμένου ὡς καταζητουμένου ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας εἰς τὰ μητρῷα των ἢ σχετικά των ἀρχεῖα.

Ἡ ἀρχή, ἥτις προέβη εἰς τὴν κράτησιν ἀτόμου τινὸς συμφώνως πρὸς τὰ ἐν ταῖς προηγουμέναις παραγράφοις εἰδοποιεῖ περὶ τούτου ἄνευ ἀναβολῆς τὴν ἀρχήν, ἥτις ἐζήτησε τὴν κράτησιν ταύτην ἢ τὴν ἀρχὴν παρὰ τῆς ὁποίας τὸ ἄτομον τοῦτο καταδιώκεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δημοσιευθείσης ἀγγελίας εἰς τὰ μητρῷα ἢ τὰ ἀρχεῖα τῆς ἀστυνομίας, καθορίζουσα συγχρόνως καὶ τὸν τόπον τῆς κρατήσεώς του.

Ἐὰν ἐντὸς προθεσμίας δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ εἰδοποίησις αὕτη ἀπεστάλη, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις, τὸ ἕτερον συμβαλλόμενον Μέρος δὲν κατεστήσῃ γνωστὸν ὅτι ἡ ἔκδοσις τοῦ κρατηθέντος ἀτόμου θὰ ζητηθῇ, θὰ δύναται τοῦτο νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερον.

Ἄρθρον 9.

Ἐὰν ἡ αἴτησις ἐκδόσεως, συνοδευομένη μὲ τὰ ἐπιστηρίζοντα ταύτην ἔγγραφα τὰ μνημονευόμενα ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καὶ 5, δὲν ἐλήφθη ἐντὸς προθεσμίας ἓξ ἑβδομάδων ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ ἀναβολὴ τῆς κρατήσεως, ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τῆς προτελευταίας παραγράφου τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, ἀπεστάλη, τὸ συλληφθὲν πρόσωπον δύναται νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερον.

Ἐν τῇ περιπτώσει καθ' ἣν ἐζητήθησαν συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 6 συμπληρωματικαὶ ἐξηγήσεις, τὸ συλληφθὲν πρόσωπον θὰ δύναται ὁμοίως νὰ ἀφεθῇ ἐλεύθερον, ἐὰν αἱ ἐξηγήσεις αὗται δὲν ἐδόθησαν εἰς τὸ πρὸς ἔκδοσιν καλούμενον Κράτος ἐντὸς τῆς ὁριοθεσίας ὑπὸ τούτου προσηκούσης προθεσμίας. Ἡ προθεσμία αὕτη θὰ δύναται, ἐπὶ ἠτιολογημένῃ αἰτήσει, νὰ παραταθῇ, χωρὶς ἐν τούτοις ἡ συνολικὴ διάρκεια τῆς προσωρινῆς κρατήσεως νὰ δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς δύο μῆνας.

Ἄρθρον 10.

Αἴτησις ἐκδόσεως ὑπὸ πλειόνων Κρατῶν.

Ἐὰν τὸ πρόσωπον οὗτινος ζητεῖται ἡ ἔκδοσις παρ' ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ἀπαιτῆται ὁμοίως ὑπὸ ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἑτέρων Κρατῶν, τὸ εἰς ἔκδοσιν καλούμενον Κράτος θὰ εἶνε ἐλεύθερον νὰ τὸ παραδώσῃ εἴτε εἰς τὸ Κράτος τοῦ ὁποίου εἶνε ὑπήκοος εἴτε εἰς τὸ Κράτος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ὁποίου διεπράχθη τὸ ἀδίκημα.

Ἐὰν μεταξὺ τῶν ἐκζητούντων Κρατῶν δὲν εὑρίσκεται τὸ Κράτος, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον εἶνε ὑπήκοος,

Article 7.

Mesures en vue d'assurer l'extradition.

Dès l'arrivée de la demande d'extradition accompagnée des actes prévus aux articles 4 & 5, l'Etat requis prendra toutes les mesures nécessaires pour s'assurer de la personne réclamée et pour prévenir son évasion, à moins que l'extradition n'apparaisse d'avance inadmissible.

Article 8.

Arrestation provisoire.

En cas d'urgence la personne réclamée pourra être mise provisoirement en détention, même avant que la demande d'extradition a été présentée, sur tout avis transmis par la poste ou par le télégraphe, à condition qu'il y soit fait mention d'un mandat d'arrêt ou d'une sentence et qu'en même temps l'infraction y soit indiquée. Cet avis pourra être adressé directement par le tribunal ou autorité compétente de l'Etat requérant à l'autorité compétente de l'Etat requis.

Les autorités compétentes de chacune des Parties contractantes pourront procéder, même à défaut d'un pareil avis, à l'arrestation provisoire de tout individu découvert sur leur territoire et signalé par les autorités de l'autre partie, ou inscrit comme recherché par la police dans leurs bulletins ou registres respectifs.

L'autorité qui a procédé à l'arrestation d'un individu conformément aux alinéas précédents en informe sans retard l'autorité qui a demandé cette arrestation ou bien l'autorité par laquelle cet individu est poursuivi d'après l'avis publié dans les bulletins ou registres de police, en indiquant en même temps l'endroit de sa détention.

Si dans un délai de quinze jours, à partir de la date où cette information a été expédiée conformément aux dispositions ci-dessus, l'autre Partie Contractante ne fait pas savoir que l'extradition de l'individu arrêté sera demandée, celui-ci pourra être mis en liberté.

Article 9.

Si la demande d'extradition accompagnée des pièces à l'appui énumérées aux articles 4 & 5 n'a pas été reçue dans un délai de six semaines, à compter du jour où la communication d'arrestation prévue par l'avant dernier alinéa de l'article précédent, a été expédiée, la personne arrêtée pourra être mise en liberté.

Dans le cas où des explications complémentaires auraient été demandées conformément à l'article 6, la personne arrêtée pourra également être libérée, si ces explications n'ont pas été données à l'Etat requis dans le délai convenable qu'il a fixé. Ce délai pourra sur demande motivée, être prolongé, sans toutefois que la durée totale de l'arrestation provisoire puisse dépasser deux mois.

Article 10.

Demande d'extradition présentée par plusieurs Etats.

Si l'individu dont l'extradition est demandée par une des Parties Contractantes est également réclamé par un ou plusieurs autres Etats, l'Etat requis sera libre de le livrer soit à l'Etat dont il est ressortissant soit à l'Etat sur le territoire duquel l'infraction a été commise.

Si parmi les Etats requérants ne se trouve pas l'Etat dont la personne est ressortisasnte, l'Etat requis pourra

ὁ πρὸς ἔκδοσιν καλούμενον Κράτος δύναται νὰ τὸ πληροφορήσῃ περὶ τῶν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων Κρατῶν γενομένων ἀπαιτήσεων, καθορίζον εἰς αὐτὸ προθεσμίαν 15 ἡμερῶν, ἵνα καταστήσῃ γνωστόν, ἐὰν καὶ τοῦτο προτίθεται νὰ ζητήσῃ τὴν ἔκδοσιν. Αἱ δ ατάξεις τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 9 ἐφαρμόζονται ὁμοίως εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν περὶ ἐκδόσεώς του αἴτησιν. Ἄλλως τὸ ἐκζητούμενον πρόσωπον θὰ παραδίδηται εἰς τὸ Κράτος ἐπὶ τ ῦ ἐδάφους τοῦ ὁποίου διεπράχθη τὸ βαρύτερον ἀδίκημα καὶ, ἐὰν πρόκειται περὶ ἀδικημάτων ὁμοίας βαρύτητος, εἰς τὸ Κράτος τοῦ ὁποίου ἡ περὶ ἐκδόσεως αἴτησις ἔφθασε πρώτη. Αἱ διατάξεις αὗται δὲν θίγουσι τὰς προγενεστέρως ἀναληφθείσας ὑποχρεώσεις ὑπὸ ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν ἔναντι ἄλλων Κρατῶν.

Ἄρθρον 11.

Ἀναβολὴ τῆς ἐκδόσεως.

Ἐὰν τὸ ἐκζητούμενον πρόσωπον καταδιώκεται ἢ κατεδικάσθη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ πρὸς ἔκδοσιν καλουμένου Κράτους διὰ πρᾶξιν ἄλλην ἢ τὴν προκαλέσασαν τὴν περὶ ἐκδόσεως αἴτησιν, ἢ ἂν κρατεῖται ἐν τῷ εἰρημένῳ Κράτει δι' ἄλλας αἰτίας, ἡ ἔκδοσις αὐτοῦ δύναται νὰ ἀναβληθῇ μέχρι τοῦ πέρατος τῆς καταδιώξεως, καὶ ἐν περιπτώσει καταδίκης μέχρι τῆς ἐκτίσεως τῆς ποινῆς αὐτοῦ, ἢ τῆς ἐπιτυχίας ἀναστολῆς ταύτης ἢ τοῦ τερματισμοῦ τῆς ἕνεκεν ἑτέρων λόγων προελθούσης κρατήσεώς του.

Ἡ ἀναβολὴ αὕτη δὲν θὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἄνευ προθεσμίας καθορισμὸν τοῦ ζητήματος τῆς ἐκδόσεως.

Ἄρθρον 12.

Προσωρινὴ παράδοσις τοῦ ἐκζητουμένου προσώπου.

Ἐὰν ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐκδόσεως ἡ μνημονευομένη εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου 11 θὰ ἠδύνατο ἐν τούτοις νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ ἐκζητοῦντος Κράτους, τὴν παραγραφὴν ἢ ἄλλα κωλύματα σοβαρὰ εἰς τὴν δίωξιν, δικαιοῦνται νὰ παραχωρήσωσι τὴν προσωρινὴν ἔκδοσιν τοῦ ἐκζητουμένου προσώπου, ἐφ' ὅσον εἰδικοὶ λόγοι δὲν ἀντιτίθενται εἰς τοῦτο καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅτι ὁ ἐκδιδόμενος θὰ ἐπαναστα λῇ εὐθὺς ὡς ἐν τῷ ἐκζητοῦντι Κράτει αἱ ἀνακριτικαὶ πράξεις, διὰ τὰς ὁποίας τὸ πρόσωπον προσωρινῶς ἐζητήθη, περατωθοῦν.

Ἄρθρον 13.

Περιορισμοὶ εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἐκδόσεως.

Ὁ ἐκδοθεὶς δὲν δύναται νὰ καταδιωχθῇ ἢ καταδικασθῇ ἐν τῷ Κράτει, εἰς ὃ ἐπετράπη ἡ ἔκδοσις, οὔτε νὰ παραδοθῇ εἰς τρίτην τινὰ χώραν διὰ πράξεις τελεσθείσας πρὸ τῆς ἐκδόσεώς του ἄλλας ἢ τὴν προκαλέσασαν τὴν ἔκδοσιν.

Διὰ τὰς πράξεις ταύτας τὰς τελεσθείσας πρὸ τῆς ἐκδόσεως ὁ ἐκδοθεὶς δύναται νὰ καταδιωχθῇ, τιμωρηθῇ ἢ παραδοθῇ εἰς τρίτην χώραν μόνον :

α') Ἐὰν τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ἐπέτρεψε τὴν ἔκδοσιν συναινεῖ μεταγενεστέρως. Τὴν συναίνεσιν ταύτην δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ ἐὰν ἡ ἔκδοσις διὰ τὰς προκειμένας πράξεις προβλέπεται ὑπὸ τῆς παρούσης συμβάσεως. Τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ἐξέδωκε τὸν ἐγκληματίαν δύναται νὰ ἀξιώσῃ ὅπως ἡ συναίνεσις ζητηθῇ κατὰ τὸν διαγεγραμμένον διὰ τὴν αἴτησιν ἐκδόσεως τύπον μετὰ τῶν ἐπιστηριζόντων ἐγγράφων τῶν ἀριθμουμένων ἐν τοῖς ἄρθροις 4 καὶ 5.

β') Ἐὰν τὸ ρηθὲν πρόσωπον δὲν ἐγκατέλειψε, παρὰ τὴν ἔλλειψιν παντὸς ἐμποδίου, ἐντὸς προθεσμίας 48 ὡρῶν τὸ ἔδαφος τοῦ εἰς ὃ ἐξεδόθη Κράτους, μετὰ τὴν δίκην καὶ ἐν περιπτώσει καταδίκης μετὰ τὴν ἔκτισιν τῆς ποινῆς του ἢ τὴν ἀπαλλαγήν του διὰ χάριτος, ἢ ἐὰν ἐπανέλθῃ εἰς τὸ Κράτος τοῦτο μεταγενεστέρως.

Τὸ Κράτος, εἰς ὃ παρεχωρήθη ἡ συναίνεσις πρὸς ἔκδοσιν συμφώνως πρὸς τὸ ἐδ. α', θὰ πληροφορήσῃ τὸ ἕτερον Κράτος περὶ τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος τῆς διώξεως ἀποστέλλον αὐτῷ ἀντίγραφον κεκυρωμένον τῆς ἀποφάσεως.

l'informer des réclamations parvenues de la part de autres Etats, en lui fixant un délai de quinze jours pour faire connaître s'il entend lui aussi demander l'extradition. Les dispositions du premier alinéa de l'article 9, seront également applicables en ce qui concerne sa demande d'extradition. Autrement la personne réclamée sera livrée à l'Etat sur le territoire duquel elle a commis l'infraction la plus grave et s'il s'agit d'infractions d'une gravité égale, à l'Etat dont la demande d'extradition sera parvenue la première.

Ces dispositions ne portent pas atteinte aux engagements pris antérieurement par l'un des Etats contractants vis-à-vis d'autres Etats.

Article 11.

Ajournement de l'extradition.

Si l'individu réclamé est poursuivi ou s'il a été condamné sur le territoire de l'Etat requis pour une infractions autre que celle qui a motivé la demande d'extradition, ou bien s'il s'y trouve en détention pour d'autres motifs, son extradition pourra être différée jusqu'à ce que les poursuites soient terminées, ou en cas de sa condamnation jusqu'à ce qu'il a subi sa peine ou qu'il en ait obtenu la remise, ou bien que sa détention occasionnée par d'autres motifs soit terminée.

Cet ajournement n'empêchera pas de statuer sans délai au sujet de l'extradition.

Article 12.

Remise temporaire de l'individu réclamé.

Si l'ajournement de l'extradition mentionnée au premier alinea de l'article 11 pouvait cependant avoir comme effet, d'après les lois de l'Etat requérant, la prescription ou d'autres entraves importantes à la poursuite, on pourra accorder la remise temporaire de l'individu réclamé, à moins que, des considérations spéciales ne s'y opposent et à la condition que l'extradé soit renvoyé aussitôt que dans l'Etat requérant les actes de l'instruction pour lesquels l'individu a été temporairement réclamé, seront terminés.

Article 13.

Limites au droit d'extradition.

L'individu extradé ne pourra être poursuivi ni condamné dans l'Etat auquel l'extradition a été accordée, ni livré à un pays tiers poir des infractions commises avant son extradition autres que celle pour laquelle son extradition a été accordée.

Pour ces infractions commises avant l'extradition l'individu extradé pourra être poursuivi, puni ou livré à un pays tiers seulement:

a) Si l'Etat qui avait accordé l'extradition y consent ultérieurement. Ce consentement ne saurait être refusé si l'extradition pour les infractions en question est prévue par la présente convention. L'Etat qui a extradé le malfaiteur pourra exiger que le consentement soit demandé dans la forme prescrite pour la demande d'extradition avec les pièces à l'appui énumérées aux articles 4 et 5;

b) Si le dit individu n'a pas quitté, nonobstant le manque de tout empêchement, dans un délai de 48 heures le territoire de l'Etat auquel il a été extradé après y avoir été jugé et en cas de condamnation après y avoir subi la peine ou après y avoir été gracié ou s'il y est retourné par la suite.

L'Etat auquel fut accordé le consentement à l'extradition conformément à la lettre a) informera l'autre

Etat du résultat final de la poursuite en lui envoyant une copie légalisée du jugement.

Article 14.

Transit des criminels.

Si l'extradition d'un malfaiteur a lieu entre l'une des parties Contractantes et un tiers Etat, l'autre partie accordera, sur demande, son transport à travers son territoire.

Les dispositions relatives à l'autorisation d'extradition s'appliquent également à ce transit.

Le transit sera effectué par les agents de la partie requise, dans les conditions et par la voie qu'elle déterminera.

Si dans le délai de deux mois à partir du jour où l'Etat requérant a été informé que l'extradition fut accordée celui-ci ne produit pas la preuve du consctement au transit de la part de l'Etat à travers le territoire duquel l'individu réclamé doit être transporté, l'autorisation d'extradition sera nulle.

CHAPITRE II.

Assistance judiciaire en matière pénale. Dispositions générales.

Articles 15.

En matière pénale les Parties Contractantes se prêteront réciproquement assistance judiciaire. Elles feront notamment signifier les actes de procédure pénale à des personnes se trouvant sur leur territoire, procéderont aux actes d'instruction tels que l'audition des témoins et des experts le constat judiciaire, les perquisitions et les saisies d'objets et elles se remettront réciproquement les actes judiciaires et les pièces à conviction.

Les jugements de condamnation ainsi que les citations à comparaître comme inculpé émis par les tribunaux de l'une des Parties Contractantes, contre les ressortissants de l'autre Partie ne seront toutefois pas signifiés à ces derniers. De même un ressortissant de l'une desParties Contractantes ne pourra sur la demande de l'autre Partie être soumis à un interrogatoire comme inculpé.

La demande d'assistance judiciaire sera rédigée dans la langue officielle de l'Etat requérant, munie du sceau de l'autorité requérante et transmise directement au Ministère de la Justice de l'Etat requis par celui de l'Etat requérant, ou en cas de procédure pénale militaire, par l'administration suprême de la Justice militaire, les dispositions de l'article 5 concernant la traduction s'appliquent aussi à la demande et aux pièces qui y sont annexées.

Il sera donné suite à la demande d'assistance judiciaire en matière pénale en observant les lois de l'Etat sur le territoire duquel l'acte de procédure demandé doit avoir lieu. Les procès verbaux y relatifs ne seront pas traduits dans la langue officielle de l'Etat requérant.

Article 16.

L'assistance judiciaire en matière pénale peut être réfusée dans le cas où d'après les dispositions de la présente convention il n'y aurait pas obligaton d'accorder l'extradition de la personne poursuivie.

Article 17.

Citation et comparution des personnes se trouvant sur le teritoire de l'autre Etat Contractant.

Si dans une cause pénale pendante devant le tri-

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Δικαστικὴ συνδρομὴ ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης

Ἄρθρον 15.

Τὰ συμβαλλόμενα Μέρη θὰ παρέχωσιν ἀμοιβαίως δικαστικὴν συνδρομὴν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. Ἰδίως θὰ ἐνεργῶσι τὴν κοινοποίησιν τῶν πράξεων τῆς ποινικῆς διαδικασίας εἰς πρόσωπα εὑρισκόμενα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτῶν, θὰ ἐνεργῶσιν ἀνακριτικὰς πράξεις, οἷαι ἡ ἐξέτασις μαρτύρων καὶ πραγματογνωμόνων, ἡ δικαστικὴ βεβαίωσις, αἱ κατασχέσεις ἀντικειμένων, καὶ θὰ διαβιβάζωσιν ἀμοιβαίως τὰ δικαστικὰ ἔγγραφα καὶ τὰ πειστήρια.

Πάντως αἱ καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις, ὡς καὶ αἱ κλήσεις πρὸς ἐμφάνισιν κατηγορουμένου, ἐκδιδόμεναι παρὰ τῶν δικαστηρίων τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν κατὰ τῶν ὑπηκόων τοῦ ἑτέρου, δὲν κοινοποιοῦνται πρὸς τούτους. Ἐπίσης κατὰ ὑπηκόου τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν δὲν δύναται, τῇ αἰτήσει τοῦ ἑτέρου, νὰ ἀπαγγελθῇ κατηγορία. Ἡ αἴτησις πρὸς παροχὴν δικαστικῆς συνδρομῆς συντάσσεται εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ αἰτοῦντος Κράτους, φέρουσα τὴν σφραγῖδα τῆς αἰτούσης ἀρχῆς, καὶ διαβιβάζεται ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης τοῦ αἰτοῦντος Κράτους ἢ ἐν περιπτώσει στρατιωτικῆς ποινικῆς δίκης παρὰ τῆς Διευθύνσεως τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης τοῦ Κράτους πρὸς ὃ ἀπευθύνεται ἡ αἴτησις. Αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 6 αἱ ἀφορῶσαι τὴν μετάφρασιν ἐφαρμόζονται ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ταύτης καὶ τῶν προσηρτημένων αὐτῇ ἐγγράφων.

Αἱ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς αἰτήσεως περὶ δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς Δικαιοσύνης πράξεις ἐνεργοῦνται λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν νόμων τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ὁποίου θὰ λάβῃ χώραν ἡ ἐνέργεια τῆς διαδικαστικῆς πράξεως περὶ ἧς ἡ αἴτησις. Αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις δὲν μεταφράζονται εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ αἰτοῦντος Κράτους.

Ἄρθρον 16.

Τὰ συμβαλλόμενα Μέρη δύνανται νὰ ἀρνηθῶσι τὴν δικαστικὴν συνδρομὴν ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς Δικαιοσύνης εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν, κατὰ τὰς διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως, δὲν εἶνε ὑποχρεωτικὴ ἡ ἔκδοσις τοῦ διωκομένου προσώπου.

Ἄρθρον 17.

Κλῆσις καὶ προσέλευσις τῶν προσώπων τῶν εὑρισκομένων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἐὰν ἐν τινι ποινικῇ ὑποθέσει ἐκκρεμούσῃ ἐνώπιον τῶν

δικαστηρίων ένὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἡ προσέλευσις μάρτυρος ἢ πραγματογνώμονος εὑρισκομένου ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑτέρου συμβαλλομένου Κράτους ἐκρίθη ἀναγκαία ἢ ἐπιθυμητή, καὶ ἐὰν τὰ ὡς ἄνω δικαστήρια καλοῦσι τούτους μέσῳ τῶν δικαστηρίων ἢ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἄλλου Κράτους, αὗται ἐνεργοῦσι τὴν κοινοποίησιν τῆς ὡς ἄνω κλήσεως πρὸς αὐτούς, ἀφιεμένους ἐλευθέρους νὰ προσέλθωσιν ἢ οὔ.

Αἱ δαπάναι τῆς προσελεύσεως μάρτυρος ἢ πραγματογνώμονος βαρύνουσι τὸ αὐτὸ Κράτος. Ἐπὶ τῆς κλήσεως σημειοῦται τὸ δι' ἔξοδα ταξιδίου καὶ διαμονῆς καταβλητέον εἰς τὸν μάρτυρα ἢ πραγματογνώμονα ποσόν, ὡς καὶ τὸ ποσὸν τῆς προκαταβολῆς, ὅπερ τὸ πρὸς ὃ ἀπευθύνεται ἡ αἴτησις Κράτος δύναται νὰ τῷ καταβάλῃ, ἐπὶ ἀντικαταβολῇ τούτου παρὰ τοῦ αἰτοῦντος Κράτους, εὐθὺς ὡς ὁ καλούμενος δηλώσῃ ὅτι θὰ προσέλθῃ. Οὐδεὶς μάρτυς ἢ πραγματογνώμων, οἱασδήποτε ἐθνικότητος, εὑρισκόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν καὶ ὅστις προσῆλθεν ἑκουσίως ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τοῦ ἑτέρου, συνεπείᾳ τῆς ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ παρόντος κλήσεως, δύναται νὰ διωχθῇ ἢ φυλακισθῇ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τούτου δι' ὀφειλὴν ἐξόδων ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν προηγουμένων καταδικαστικῶν ἀποφάσεων, οὔτε ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς συναιτιότητος εἰς ἀδικήματα τῆς δι' ἣν παρίσταται δίκης.

Ἤντως τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀπόλλυσι τὸ ὡς ἄνω προνόμιον, ἐὰν, μὴ ὑπάρχοντος οὐδενὸς κωλύματος, δὲν ἤθελον καταλίπει τὸ ἔδαφος τοῦ αἰτοῦντος Κράτους ἐντὸς δύο ἡμερῶν ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ παρουσία αὐτῶν ἐνώπιον τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν δὲν ἦτο πλέον ἀναγκαία.

Ἐὰν ὁ καλούμενος, κατὰ τὰ ἐν τῇ πρώτῃ παραγράφῳ τοῦ παρόντος, μάρτυς κρατῆται εἰς φυλακὰς τοῦ πρὸς ὃ ἡ αἴτησις Κράτους, ἡ προσέλευσις αὐτοῦ δύναται νὰ ζητηθῇ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐπαναχθῇ τὸ ταχύτερον. Ἡ τοιαύτη αἴτησις εἶνε ὑποχρεωτική, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως ὑπάρξεως εἰδικῶν λόγων, ἰδίως ἐὰν ὁ κληθεὶς κρατούμενος ῥητῶς ἀντιτίθεται.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται, ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω τεθέντας ὅρους, ἡ μεταγωγὴ καὶ ἡ ἐπαναγωγὴ διὰ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν ἀτόμου κρατουμένου εἰς τρίτον Κράτος, τοῦ ὁποίου ἡ κατ' ἀντιπαράστασιν ἐξέτασις πρὸς διωκόμενον ἢ ἡ ἐξέτασις αὐτοῦ ὡς μάρτυρος ἤθελε κριθῇ ἀναγκαία ὑπὸ τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν.

Ἄρθρον 18.

Παράδοσις τῶν πειστηρίων.

Αἱ ἀρχαὶ τῶν δύο συμβαλλομένων Μερῶν διαβιβάζουσιν ἀμοιβαίως, τῇ αἰτήσει τοῦ ἑτέρου, τὰ ἀντικείμενα, ἅτινα ὁ κατηγορούμενος ἐκτήσατο συνεπείᾳ τοῦ ἀδικήματός του, ἢ ἅτινα δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς πειστήρια, καὶ εἰς ἣν ἀκόμη περίπτωσιν εἶνε δυνατὴ ἡ κατάσχεσις ἢ ἡ δήμευσις. Ἐὰν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα εὑρίσκωνται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ κατηγορουμένου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐκδόσεως του ἢ τῆς διαβάτεώς του, θὰ διαβιβασθῶσιν, εἰ δυνατόν, ταυτοχρόνως πρὸς τὴν ἐνέργειαν τῆς ἐκδόσεως ἢ τῆς διαβάσεως. Ἡ διαβίβασις τῶν ὡς ἄνω ἀντικειμένων θὰ γίνῃ ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ ἐπιτραπεῖσα ἤδη ἔκδοσις δὲν ἤθελε πραγματοποιηθῇ λόγῳ θανάτου ἢ ἀποδράσεως τοῦ κατηγορουμένου. Ὁμοίως διαβιβάζονται πάντα τὰ εἰς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ παρόντος ἀναφερόμενα ἀντικείμενα, ἅτινα ὁ κατηγορούμενος ἤθελε κρύψει ἢ τοποθετήσει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ἐκδίδοντος Κράτους καὶ ἅτινα ἤθελον ἀνακαλυφθῇ μεταγενεστέρως.

Πάντως τὰ δικαιώματα, ἅτινα τρίτοι ἤθελον ἔχει ἐπὶ τῶν περὶ ὧν πρόκειται ἀντικειμένων, διατηροῦνται ἀκέραια· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ, τερματισθείσης τῆς δίκης, τὰ ἀντικείμενα ταῦτα δέον νὰ ἐπιστραφῶσι τὸ ταχύτερον καὶ ἄνευ ἐπιβαρύνσεως λόγῳ δαπάνης εἰς τὸ Κράτος πρὸς ὃ ἡ αἴτησις.

Τὸ Κράτος, παρ' οὗ ἤθελε ζητηθῇ ἡ διαβίβασις τῶν ὡς

bunaux d'un des Etats Contractants, le comparution d'un témoin ou d'un expert, se trouvant sur le territoire de l'autre Etat Contractant, est jugée nésessaire ou désirable et si ces tribunaux le citent par l'intermédiaire des tribunaux ou les autorités de l'autre Etat, ceux-ci leur feront notifier l'assignation en leur laissant la liberté d'y comparître ou non.

Les frais de la comparution d'un témoin ou expert seront supportés par l'Etat requérant. L'assignation indiquera la somme à allouer au témoin ou expert à titre de frais de voyage et de séjour ainsi que le montant de l'avance que l'Etat requis pourra lui faire à charge de remboursement par l'Etat requérant, aussitôt que la personne citée déclarera vouloir se rendre à l'assignation.

Aucun témoin ou expert quel'e que soit sa nationalité, se trouvant dans le pays de l'une des Parties Contractantes et qui, sur l'assignation prévue au premier alinéa comparaitra volontairement devant le tribunaux de l'autre Partie, ne pourra y être poursuivi ou détenu pour des faits ou condamnations criminels antérieurs ni sous prétexte de complicité dans les faits faisant objet du procès où il figure.

Ces personnes perdront toutefois cet avantage, si nonobstant le manque de toute empêchement elles ne quittent pas le territoire de l'Etat requérant dans les deux jours du moment où leur présence devant les instances judiciaires n'était plus nécessaire.

Si le témoin cité d'après le premier alinéa se trouve en détention sur le territoire de l'Etat requis, sa comparution pourra être demandée sous l'engagement qu'il y sera renvoyé le plus tôt possible. Une pareille demande ne pourra être refusée à moins de considérations spésiales, notamment si le détenu s'y oppose expressément.

Sera de même accordé, dans les conditions énoncées ci-dessus le transport, et retour, par le territoire de l'une des Parties Contractantes d'un individu détenu dans un pays tiers que l'autre Partie Contractante jugerait utile de confronter avec un individu poursuivi ou d'entendre comme témoin.

Article 18.

Remise des pièdes de conviction.

Les autorités des deux Parties Contractantes se remettront réciproquement, sur demande, les objets qu'un inculpé s'est procuré par son infraction, ou bien qui peuvent servir de pièce à conviction et cela même dans les cas où il serait possible de saisie ou de confiscation.

Si ces objets se trouvent en possession de l'inculpé lors de son extradition ou de son transit, ils seront autant que faire se pourra remis en même temps que se fera l'extradition ou le transit. Leur remise aura lieu même dans le cas où l'extradition déjà accordée ne pourrait être effectuée par suite de la mort ou de l'évasion de l'inculpé. Elle comprendra également tous les objets indiqués au premier alinéa que le prévenu aurait cachés ou déposés dans l'Etat accordant l'extradition et qui seraient découverts ultérieurement.

Sont toutefois préservés les droits que des tiers auraient acquis sur les objets en question, lesquels dans ce cas devront, le procès fini, être rendus le plus tôt possible et sans frais à l'Etat requis.

L'Etat duquel la remise des objets indiqués plus

ἄνω ἀναφερομένων ἀντικειμένων, δύναται νὰ κατακρατήσῃ ταῦτα προσωρινῶς, ἐὰν κρίνῃ ταῦτα χρήσιμα δι' ἀνάκρισιν ποινικῆς τινος ὑποθέσεως. Ὁμοίως δύναται, κατὰ τὴν διάβασιν αὐτῶν, τὰ αὐτὰ ὡς ἄνω Κράτος νὰ ἐπιφυλάξῃ εἰς ἑαυτὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιστροφῆς τούτων παρὰ τοῦ ἑτέρου, διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω σκοπόν, ἀναλαμβάνον τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπιστρέψῃ ταῦτα ἐκ δευτέρου, εὐθὺς ὡς ἤθελε καταστῇ τοῦτο δυνατόν.

Ἄρθρον 19.

Ἀνακοίνωσις τῶν καταδικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν δελτίων ποινικῆς καταστάσεως.

Τὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀνακοινώνωσιν ἀμοιβαίως διὰ τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ καθ' ἑκάστην ἐξαμηνίαν τὰς ὁριστικὰς καταδίκας ἢ τὰ ἀποσπάσματα πασῶν τῶν ὁριστικῶν ἀποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων καὶ ἐκείνων, ὧν ἀνεστάλη ἢ ἐκτέλεσις ὑπὸ τοῦ δικάσαντος δικαστηρίου, τῶν ἐκδοθεισῶν παρὰ τῶν δικαστικῶν αὐτῶν ἀρχῶν ἐναντίον τῶν ὑπηκόων τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων Μερῶν, ἐφ' ὅσον αὗται ἐγγράφονται, συμφώνως πρὸς τοὺς ἰσχύοντας νόμους, εἰς τὸ ποινικὸν μητρῷον ἢ τὰ δικαστικὰ ἀρχεῖα.

Τὰ αὐτὰ συμβαλλόμενα Μέρη ἀνακοινοῦσιν ὁμοίως τὰς μεταγενεστέρας πρᾶξεις τὰς ἀφορώσας τὰς ὡς ἄνω ἀποφάσεις καὶ καταχωριζομένας εἰς τὸ ποινικὸν μητρῷον ἢ τὰ δικαστικὰ ἀρχεῖα.

Αἱ ἀρχαὶ τοῦ ἑνὸς τῶν συμβαλλομένων Μερῶν δύνανται ἐπιφορτισμέναι τὴν τήρησιν τοῦ ποινικοῦ μητρῴου καὶ τῶν δικαστικῶν ἀρχείων παρέχουσι δωρεὰν πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἑτέρου Μέρους, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τούτων ἀπευθυνομένῃ ἀπ' εὐθείας, πληροφορίας ἐκ τοῦ ποινικοῦ μητρῴου ἢ τῶν δικαστικῶν ἀρχείων ἀφορώσας ἰδιαιτέρας περιπτώσεις.

Ἄρθρον 20.

Δαπάναι τῆς δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐγκλήσει τῆς ποινικῆς Δικαιοσύνης.

Αἱ δαπάναι αἱ προκαλούμεναι ἐκ τῆς περὶ ἐκδόσεως αἰτήσεως ἢ πάσης ἄλλης δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς Δικαιοσύνης βαρύνουσι τὸ συμβαλλόμενον Μέρος, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ ὁποίου ἐγένοντο. Ἤντως αἱ ἀρχαὶ τοῦ συμβαλλομένου Μέρους, πρὸ ὃ ἀπευθύνεται ἡ αἴτησις, ἀνακοινοῦσιν εἰς τὸ αἰτοῦν Κράτος τὸ ποσὸν τῶν δαπανῶν τούτων, ἵνα καταβληθῶσι παρὰ τοῦ ὑποχρέου πρὸς τοῦτο προσώπου. Τὰ εἰσπραχθέντα παρὰ τοῦ ὡς ἄνω προσώπου ποσὰ καταβάλλονται εἰς τὸ πρὸς ὃ ἡ αἴτησις Κράτος.

Ἐξαιροῦνται, ἐκτὸς τῶν δαπανῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἄρθρου 17, καὶ αἱ ἀποζημιώσεις διὰ πᾶσης φύσεως πραγματογνωμοσύνας, ὡς ἐπίσης καὶ αἱ δαπάναι τῆς κλήσεως ἢ προσελεύσεως προσώπων κρατουμένων εἰς φυλακὰς κειμένας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ Κράτους, πρὸς ὃ ἀπευθύνεται ἡ αἴτησις. Αἱ δαπάναι αὗται καταβάλλονται παρὰ τοῦ αἰτοῦντος Κράτους. Ὁμοίως βαρύνουσι τὸ αἰτοῦν Κράτος τὰ ἔξοδα τῆς προσωρινῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐπανόδου τῶν εἰς τὸ ἄρθρον 12 ἀναφερομένων προσώπων, ὡς καὶ τὰ ἔξοδα τῆς διαβάσεως καὶ τῆς συντηρήσεως διὰ τῶν ἐνδιαμέσων χωρῶν τῶν ἀτόμων, ὧν ἡ ἔκδοσις ἢ ἡ προσωρινὴ παράδοσις ἤθελεν ἐπιτραπῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ.

Ἄρθρον 21.

Τελικαὶ διατάξεις.

Ἡ παροῦσα Σύμβασις θέλει κυρωθῇ, αἱ δὲ κυρώσεις θέλουσιν ἀνταλλαγῇ τὸ ταχύτερον ἐν Ἀθήναις.

Αὕτη θέλει ἰσχύσει ἓνα μῆνα μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἀνταλλαγὴν καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ ἰσχύουσα ἐφ' ὅσον τὸ ἓν τῶν

haut aura été demandée pourra les retenir provisoirement, s'il les juge nécessaires pour une instruction criminelle, il pourra de même en les transmettant se réserver leur restitution pour le même but, en s'obligeant de les retourner, à son tour, dès que faire se pourra.

Article 19.

Communication des sentences de condamnation et des extraits de casier judiciaire.

Les Parties Contractantes s'engagent à se communiquer réciproquement par voie diplomatique chaque semestre les condamnations passées en force de chose jugée ou les extraits de toutes les sentences définitives y compris les sentences conditionnelles prononcées par leurs autorités judiciaires contre les ressortissants de l'autre Partie, pour autant qu'elles soient inscrites, d'après les lois en vigueur, dans leurs casiers ou registres judiciaires.

Elles se communiqueront également les décisions ultérieurres concernant les dites sentences et inscrites au casier ou dans les registres judiciaires.

Les autorités d'une des Parties Contractantes chargées de la tenue des casiers ou registres judiciaires fourniront gratuitement aux autorités de l'autre Partie, sur leur demande adressée directement, des informations basées sur des casiers ou registres judiciaires concernant des cas particuliers.

Article 20.

Frais d'assistance judiciaire en matière pénale.

Les frais occasionnés par la demande d'extradition ou de toute autre assistance judiciaire en matière pénale seront à la charge de la Partie sur le territoir de laquelle ils ont été occasionnés. Les autorités de la Partie requise communiqueront toute-foie à la Partie requérante le montant de ces frais en vue de leur remboursement par la personne obligée de les supporter. Les montants perçus de celle-ci reviennent à l'Etat requis.

Font exception outre les frais mentionnés au deuxième alinéa de l'article 17 les indemnités pour les expertises de toute nature, de même que les frais occasionnés par la citation ou comparution des personnes se trouvant en détention sur le territoire de l'Etat requis. Ces dépenses seront remboursées par l'Etat requérant. Seront de même à la charge de l'Etat requérant les frais occasionnés par l'extradition temporaire et le retour des personnes mentionnées dans l'article 12 de même que les frais du transit et d'entretieu, à travers les territoires intermédiaires, des individus dont l'extradition ou la remise temporaire aura été accordée

CHAPITRE III.

Article 21.

Dispositions finales.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications seront échangées la plus tôt possible à Athènes.

Elle entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur tant que l'une

συμβαλλομένων Μερῶν δὲν ἤθελε γνωστοποιήσει εἰς τὸ ἕτερον, ἓξ μῆνας προηγουμένως, τὴν ἐπιθυμίαν του περὶ καταγγελίας ταύτης.

Καὶ εἰς πίστωσιν οἱ πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν, γενομένην εἰς διπλοῦν, ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἀπριλίου 1927.

Γ. Κ. ΛΑΓΟΥΔΑΚΗΣ
Π. ΡΑΛΛΗΣ
ΔΟΚΤΩΡ ΕΜΙΛΙΟΣ ΣΠΙΡΑ
ΔΟΚΤΩΡ ΚΑΡΕΛ ΑΛΦΑΡ

ΠΡΟΣΗΡΤΗΜΕΝΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Οἱ Πληρεξούσιοι τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Δημοκρατίας,ὑπογράφοντες τὴν Σύμβασιν ἐκδόσεως καὶ δικαστικῆς συνδρομῆς ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ποινικῆς Δικαιοσύνης, δηλοῦσιν ὅτι μένουσι σύμφωνοι ὅτι τὰ συμβαλλόμενα Μέρη θὰ ἀνακοινώσωσι τὸν κατάλογον τῶν ἀρχῶν, αἵτινες εἶνε ἐπιφορτισμέναι τὴν τήρησιν τοῦ ποινικοῦ μητρῴου ἢ τῶν δικαστικῶν ἀρχείων, καὶ αἵτινες ὑποχρεοῦνται νὰ παρέχωσι τὰς πληροφορίας, ὡς καὶ τὸν κατάλογον τῶν συνοριακῶν σταθμῶν καὶ ἀρχῶν,αἵτινες εἶνε ἐπιφορτισμέναι νὰ παραδίδωσι καὶ νὰ παραλαμβάνωσι τὰ ἐκδιδόμενα ἄτομα.

Τὸ Πρωτόκολλον τοῦτο ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τῆς Συμβάσεως.

Καὶ εἰς πίστωσιν οἱ Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὸ προστρτημένον τοῦτο Πρωτόκολλον, γενόμενον εἰς διπλοῦν, ν Ἀθήναις τῇ 7η Ἀπριλίου 1927.

Γ. Κ. ΛΑΓΟΥΔΑΚΗΣ
Π. ΡΑΛΛΗΣ
ΔΟΚΤΩΡ ΕΜΙΛΙΟΣ ΣΠΙΡΑ
ΔΟΚΤΩΡ ΚΑΡΕΛ ΑΛΦΑΡ

des Parties Contractantes n'aura pas fait connaitre à l'autre, six mois d'avance son intention d'en faire cesser les effets.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention.

Fait en double exemplaire à Athènes le 7 avril 1927.

G. C. LAGOUDAKIS
P. RHALLIS
Dr. EMIL SPIRA
Dr. KAREL HALFAR

PROTOCOLE ADDITIONNEL

Les Plénipotentiaires de la République Hellénique et de la République Tchécoslovaque en passant à la signature de la Convention d'extradition et d'assistance judiciaire en matière pénale déclarent s'être mis d'accod que les Parties Contractantes se communiqueront la liste des autorités chargées de la tenue des casiers ou registres judiciaires et obligées à donner des informations ainsi que la liste des lieux de frontière et des aurtoités qui y sont chargées de remettre ou de recevoir individus extradés.

Ce Protocole fait partie intégrante de la Convention.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé ce Protocole additionnel.

Fait en double exemplaire à Athènes, le 7 avril 1927

G. C. LAGOUDAKIS
P. RHALLIS
Dr. EMIL SPIRA
Dr. KAREL HALFAR

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Δημοκρατίας τῆς Τσεχοσλοβακίας συναφθείσης καὶ ὑπογραφείσης συμβάσεως τὴν 7 Ἀπριλίου 1927 «περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων».

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Δημοκρατίας τῆς Τσεχοσλοβακίας συνομολογηθεῖσα καὶ ὑπογραφεῖσα ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ἀπριλίου 1927, ἐξ ἄρθρων ἑνδεκα σύμβασις «περὶ ἀναγνωρίσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων» κυροῦται καὶ ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν, ὡς ἕπεται τὸ Γαλλικὸν αὐτῆς κείμενον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ μετάφρασις.

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ τῆς Δημοκρατίας τῆς Τσεχοσλοβακίας σχετικῶς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Τσεχοσλοβακίας ἔκριναν σκόπιμον νὰ συνάψωσι σύμβασιν σχετικῶς πρὸς τὴν ἀναγνώρισιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων καὶ διώρισαν πρὸς τοῦτο ὡς Πληρεξουσίους των:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας τοὺς κ.κ. Γεώργιον Λαγουδάκην, Πληρεξούσιον Ὑπουργόν, Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, καὶ Περικλῆν Ράλλην, Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας τῆς Τσεχοσλοβακίας τοὺς κ.κ. Emil Spira, Διδάκτορα τοῦ Δικαίου, Τμηματάρχην τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης, καὶ Karel Halfar, Διδάκτορα τοῦ δικαίου,Τμηματάρχην τῶν Διεθνῶν Συμβάσεων τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, οἵτινες μετὰ προηγουμένην ἀνακοίνωσιν τῶν πληρεξουσίων των εὑρεθέντων ἐν πλήρει τάξει συνεφώνησαν τὰ ἑξῆς:

Ἄρθρον 1.

Θεωροῦνται ὡς δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς συμβάσεως αἱ ἐκδιδόμεναι ἐπὶ πολιτικῶν ἢ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων ἐν τῇ διαδικασίᾳ τοῦ ἀμφισβητουμένου δικαίου ἢ τῇ χωριστικῇ ὑπὸ τῶν κοινῶν, τῶν εἰδικῶν, τῶν διαιτητικῶν δικαστηρίων, ὡς καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τῶν ἀρμοδίων ἐπὶ τῆς κηδεμονίας ἢ ἐπιτροπείας.

Αἱ ἐπὶ ποινικῆς δίκης ἐκδιδόμεναι ἀποφάσεις αἱτήσει τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς, ὡς καὶ αἱ ἀποφάσεις αἱ κηρύττουσαι τὴν πτώχευσιν ἢ ἐπικυροῦσαι συμβιβασμόν, δὲν θεωροῦνται ὡς δικαστικαὶ ἀποφάσεις ἀστικῆς ἢ ἐμπορικῆς φύσεως ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς Συμβάσεως.

Ἄρθρον 2.

Τὸ κῦρος τῶν δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἄρθρου 1 τῶν ἐκδιδομένων ὑπ' ἐν τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν θὰ ἀναγνωρίζηται ἐν τῷ ἑτέρῳ Κράτει, ἂν αὗται πληρῶσι τοὺς ἑξῆς ὅρους:

1) Ἐν τῇ ὑποθέσει, δι' ἣν ἐδόθη ἡ ἀπόφασις, οἱ κατὰ νόμους διεθνοῦς δικαστικῆς ἁρμοδιότητος οἱ γενόμενοι ἀποδεκτοὶ ὑπὸ τοῦ δικαίου τοῦ Κράτους ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ ἀπόφασις θέλει ἐκτελεσθῇ νὰ μὴ ἀποκλείωσι τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἑτέρου Κράτους.

2) Ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀποφάσεως νὰ μὴ ἀντίκειται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοσίου δικαίου τοῦ Κράτους ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζητεῖται ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς.

3) Ἡ ἐκδοθεῖσα ἀπόφασις νὰ ἦ τελεσίδικος κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους ἐν ᾧ ἐξεδόθη.

4) Ἐν περιπτώσει ἐρήμην ἀποφάσεως, ὁ ἐνεγόμενος, καθ' ὃν ζητεῖται ἡ ἐπίκλησις τῆς ἀποφάσεως νὰ ἐκλήθη κανονικῶς συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τοῦ ἐκδόσαντος τὴν ἀπόφασιν Κράτους, ἡ δὲ κλῆσις νὰ περιῆλθεν εἰς αὐτὸν ἐν καιρῷ.

Ἡ ἐξέτασις ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους ἐν τῷ ὁποίῳ γίνεται ἡ ἐπίκλησις τῆς ἀποφάσεως θὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τοὺς ὅρους τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὰς παραγράφους 1 - 4 τοῦ παρόντος ἄρθρου. Αἱ ἀρχαὶ αὗται ἐξετάζουσιν ἐξ ἐπαγγέλματος ἂν οἱ ὅροι οὗτοι ἐξεπληρώθησαν. Ἡ ἐξέτασις αὕτη δέον νὰ περατωθῇ τὸ ἀργότερον ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ ὁρμώμενη ἀρχὴ ἔλαβε τὰ ἔγγραφα.

Ἄρθρον 3.

Αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐκδιδόμεναι ὑπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἐν τῷ ἑτέρῳ Κράτει ἂν εἶνε ἐτελεσθεῖσαι ἐν τῷ Κράτει ἐν ᾧ ἐξεδόθησαν καὶ ἂν πληρῶσι τοὺς ὅρους τοὺς ἀναφερομένους ἐν τῷ ἄρθρῳ 2 (ἀριθ. 1 - 4).

Ἡ ἐξέτασις ὑπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Κράτους ἐν ᾧ ζητεῖται ἡ ἐκτέλεσις θὰ περιορισθῇ μόνον εἰς τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἀπαιτουμένας διατυπώσεις. Αἱ ἀρχαὶ αὗται δέον νὰ ἐξετάσωσιν ἐξ ἐπαγγέλματος ἂν ἐτηρήθησαν οἱ ὅροι οὗτοι. Ἡ ἐξέτασις αὕτη δέον νὰ περατωθῇ τὸ ταχύτερον ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ ὁρμώμενη ἀρχὴ ἔλαβε τὰ ἔγγραφα.

Ἄρθρον 4.

Ὁ διάδικος, ὅστις ἐπικαλεῖται τὴν ἀπόφασιν ἢ ζητεῖ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, δέον νὰ προσαγάγῃ:

1) Ἀντίγραφον τῆς ἀποφάσεως πληροῦν τοὺς ὅρους τοὺς ἀπαιτουμένους διὰ τὴν αὐθεντικότητα αὐτῆς.

2) Τὰ ἔγγραφα τὰ ἀποδεικνύοντα ὅτι ἡ ἀπόφασις κατέστη τελεσίδικος καὶ ἐνδεχομένως ἐκτελεστή.

3) Αὐθεντικὰ ἀντίγραφα τῆς κλητεύσεως τοῦ μὴ παραστάντος ἀντιδίκου καὶ πιστοποίησιν τοῦ ὅτι ἡ κλῆσις αὕτη τῷ περιῆλθεν ἐγκαίρως.

Département des Traités Internationaux au Ministère des Affaires Etrangères.

4) Lesquls, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Seront considérées comme des décisions judiciaires au sens de la Convention les décisions rendues en matière civile ou commerciale, dans la procédure soit contentieuse soit non contentieuse, par les tribunaux ordinaires, les tribunaux spéciaux; les tribunaux arbitraux ou les autorités de tutelle curatelle.

Les décisions rendues, dans un procès pénal, sur conclusion de la partie civile, et les décisions prononcant la faillite ou homologuant un concordat ne seront pas considérées comme des décisions judiciaires en matière civile ou commerciale au sens de la Convention.

Article 2.

L'autorité des décisions judiciaires au sens de l'article 1er rendues dans l'un des Etats contractants sera reconnue dans l'autre Etat si elles remplissent les conditions suivantes:

1o) que, pour l'affaire en question, les règles de compétence judiciaire internationale admises par le droit l'Etat dans lequel la décision est invoquée, n'excluent das la juridiction de l'autre Etat;

2o) que la reconnaissance de la decision ne soit pas contraire à l'ordre public ou aux principes du droit public de l'Etat où la décision est invoquée;

3o) Que, d'après la loi de l'Etat où la decision a été rendue, celle-ci soit passée en force de chose jugée;

4o) qu'en cas de jugement par défaut, la partie défaillante contre laquelle la décision est invoquée ait été régulièrement citée conformément à la loi de l'Etat où la décision a été rendue, et que la citation l'ait atteinte en temps utile.

L'examen par les autorités de l'Etat où la décision est invoquée ne portera que sur les conditions énumérées sous chiffres 1 à 4. Ces autorités devront examiner d'office si les dites conditions sont remplies. Cet examen devra être terminé au plus tard dans les deux mois à compter du jour où l'autorité compétente a reçu les actes.

Article 3.

Les décisions judiciaires rendues dans l'un des Etats contractants pourront être mises à exécution dans l'autre Etat si elles sont exécutoires dans l'Etat où elles ont été rendues et si elles remplissent les conditions énumérées dans l'article 2, chiffres 1 à 4.

L'examen par les autorités de l'Etat où l'exécution est demandée ne portera que sur les exigesnces indiquée au précédent alinéa. Ces autorités devront examiner d'office s'il est satisfait aux dites exigences. Cet examen devra être terminé au plus tard dans les deux mois à compter du jour où l'autorité compétente a reçu les actes.

Article 4.

La partie qui invoque la décision ou qui en demande l'exécution devra produire:

1°) une expédition de la décision remplissant les conditions nécessaires à son authenticité;

2°) Les pièces de nature à établir que la décision est passée en force de chose jugée et, s'il y a lieu, qu'elle est devenue exécutoire;

3°) Une copie authentique de l'assignation de la partie qui a fait défaut à l'instance et l'attestation que la citation l'atteinte en temps utile;

β) Μετὰ πρότασιν τῶν ἀνωτέρω ἀναφερομένων ἐγγράφων ἐπικυρωμένην ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἑτέρου Κράτους. Ἡ μετάφρασις εἰς μὲν τὴν Τσεχοσλοβακίαν θέλει προσκομισθῇ εἰς γλῶσσαν Τσεχοσλοβακικήν, εἰς δὲ τὴν Ἑλλάδα εἰς γλῶσσαν Ἑλληνικήν.

Ἄρθρον 5.

Αἱ διαιτητικαὶ ἀποφάσεις αἱ ἐκδιδόμεναι ὑφ' ἑνὸς τῶν Συμβαλλομένων Κρατῶν καὶ κτησάμεναι ἐν αὐτῷ τὸ αὐτὸ κῦρος πρὸς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις θέλουσιν ἀναγνωρισθῇ καὶ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου Κράτους ἂν πληρῶσι τοὺς ὅρους τῶν προηγουμένων ἄρθρων, ἐφ' ὅσον οἱ ὅροι οὗτοι εἶσιν ἐφαρμόσιμοι.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου περὶ δικαστικῶν συμβιβασμῶν καὶ συμβιβασμῶν γενομένων ἐνώπιον τῶν διαιτητῶν ἢ τῶν διαιτητικῶν δικαστηρίων.

Ἄρθρον 6.

Ἡ ἁρμοδιότης καὶ ἡ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν διαδικασία κανονίζονται ὑπὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ Κράτους πρὸς ὃ ἀπηυθύνθη ἡ αἴτησις περὶ ἐκτελέσεως. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει ὅσον ἀφορᾷ τὰ μέτρα περὶ ὧν τὰ ἄρθρα 8—10.

Ἄρθρον 7.

Αἱ διατάξεις τῆς παρούσης συμβάσεως ἐφαρμόζονται ἀνεξαρτήτως τῆς ὑπηκοότητος τῶν διαδίκων.

Ἄρθρον 8.

Τὸ ἁρμόδιον ὅπως διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν δικαστηρίου θέλει ἐπιτρέψει, τῇ αἰτήσει τοῦ ἑτέρου Μέρους, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους του, τὴν λῆψιν μέτρων ἀσφαλείας πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀπορρεόντων ἐκ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τίτλου ἔναντι τοῦ ὀφειλέτου. Τὸ δικαστήριον δύναται ἐνδεχομένως νὰ ἄρῃ τὰ μέτρα ταῦτα, συμφώνως πρὸς τοὺς νόμους του.

Ἄρθρον 9.

Καὶ πρὶν ἢ ἀκόμη αἱ ἐν ἄρθροις 1 καὶ 5 ἀναφερόμεναι ἀπορρίσεις καταστῶσι τελεσίδικοι, ἢ παρέλθῃ ἡ προθεσμία ἡ ἐν τῇ ἀποράσει προβλεπομένη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν, τὸ ἁρμόδιον ὅπως ἐπιτρέψῃ τὴν ἐκτέλεσιν δικαστηρίου δύναται, κατόπιν αἰτήσεως ὑποβαλλομένης αὐτῷ κατὰ τὸν ὁρισθέντα τύπον, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν λῆψιν συντηρητικῶν μέτρων κατὰ τὴν ἐν ἰσχύι νομοθεσίαν τοῦ Κράτους ἐν ᾧ ζητεῖται ἡ ἐκτέλεσις.

Ἄρθρον 10.

Προσωρινὰ μέτρα θέλουσιν ἐπιτραπῇ καὶ πρὸ ἀκόμη τῆς δίκης τῇ αἰτήσει τοῦ διαδίκου οὗτινος ἀπειλοῦνται τὰ συμφέροντα, καὶ ἂν ἔτι τὰ δικαστήρια τοῦ ἑτέρου Κράτους εἶνε ἁρμόδια ν' ἀποφανθῶσιν ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Ἄρθρον 11.

Ἡ παροῦσα σύμβασις θέλει ἐπικυρωθῇ, αἱ δὲ ἐπικυρώσεις θέλουσιν ἀνταλλαγῇ ἐν Ἀθήναις.

Ἡ παροῦσα σύμβασις θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύι ἕνα μῆνα μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἐπικυρώσεων καὶ θέλει ἔχει ἐφαρμογὴν ἐπ' ἔτη, ἔτος μετὰ τὴν καταγγελίαν, ἥτις δύναται νὰ γίνῃ ἐπιτρεπτῶς.

Εἰς πίστωσιν τῶν ἀνωτέρω οἱ Πληρεξούσιοι ὑπέγραψαν τὴν παροῦσαν Σύμβασιν εἰς δύο ἀντίτυπα.

Ἐγένετο ἐν Ἀθήναις τῇ 7 Ἀπριλίου 1927

Γ. ΛΑΓΟΥΔΑΚΗΣ
Π. ΡΑΛΛΗΣ
Ε. SPIRA
Κ. HALFAR

4°) Une traduction des pièces énumérées ci-dessus certifiée conforme d'après les prescriptions de l'un ou l'autre Etat. La traduction sera produite en Tchécoslovaque en langue tchécoslovaque en Grèce dans la langue grecque.

Article 5.

Les sentences arbitrales rendues dans l'un des Etats contractants et y ayant acquis la même autorité que les décisions judiciaires seront reconnues et mises à exécution dans l'autre Etat si elles satisfont aux prescriptions des articles précédents, en tant que celles-ci sont applicables.

Il en sera de même pour les transactions judiciaires et pour les transactions conclues devant des arbitres ou des tribunaux arbitraux.

Article 6.

La loi de l'Etat requis régira la compétence et la procédure en matière d'exécution. Il en sera de même quant aux mesures prévues aux articles 8 à 10.

Article 7.

Les dispositions de la présente Convention s'appliqueront quelle que soit la nationalité des parties.

Article 8.

Le tribunal compétent à autoriser l'exécution accordera à la demande de la Partie, conformément à ses lois, la prise de mesures de sûreté pour assurer les droits résultant du titre exécutoire à l'égard du débiteur. Le tribunal révoquera éventuellement ces mesures, conformément à ses lois.

Article 9.

Avant même que les décisions indiquées aux articles 1 et 5 soient passés en force de chose jugée, ou que le délai prévu dans la décision pour l'accomplissement se soit écoulé, le tribunal compétent à autoriser l'exécution pourra, sur la demande faite dans la forme prescrite, accorder la prise de mesures conservatoires d'après les dispositions en vigueur dans l'Etat requis.

Article 10.

Des mesures provisoires seront accordées déjà avant le procès ou au cours du procès sur la demande de la partie dont les intérêts se trouvent menacés, même si un tribunal de l'autre Etat est compétent pour statuer dans l'affaire en question.

Article 11.

La présente Convention sera ratifiée et les ratifications en seront échangées à Athènes.

Cette Convention entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications et produira ses effets encore un an après la dénonciation qui pourra avoir lieu en tout temps.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention en deux exemplaires.

Fait à Athènes le 7 avril 1927.

G. LAGOUDAKIS
P. RHALLIS
E. SPIRA
K. HALFAR

Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Γερμανίας ὑπογραφείσης ἐν Βερολίνῳ τῇ 24 Μαρτίου 1928 Συνθήκης Ἐμπορίου καὶ Ναυτιλίας καὶ τῶν συναφῶν αὐτῇ συμφωνιῶν. ἔχον οὕτω :

Ἄρθρον μόνον.

Ἡ μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους ὑπογραφεῖσα ἐν Βερολίνῳ τῇ 24 Μαρτίου 1928 Συνθήκη Ἐμπορίας καὶ Ναυτιλίας μετὰ τῶν προσηρτημένων αὐτῇ δύο δασμολογικῶν πινάκων, τελικοῦ πρωτοκόλλου καὶ τῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης ἀνταλλαγεισῶν διακοινώσεων.

Ἡ Ἑλληνογερμανικὴ συμφωνία πρὸς ἀναγνώρισιν Ἑλληνικῶν πιστοποιητικῶν ἐξετάσεως οἴνων κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν εἰς Γερμανίαν μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς.

Ἡ Ἑλληνογερμανικὴ συμφωνία πρὸς ἀναγνώρισιν πιστοποιητικῶν καθαρότητος ἐλαίου ἐλαίας κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν αὐτοῦ εἰς Γερμανίαν μετὰ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς, ὧν τὰ κείμενα ἔπονται ἐν Ἑλληνικῷ καὶ Γερμανικῷ πρωτοτύπῳ, ἔχουσι πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους, κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπιθυμίας, ὅπως συστρίξωσι τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν δύο Κρατῶν, ἀπεφάσισαν νὰ συνομολογήσωσι Συνθήκην ἐμπορίας καὶ ναυτιλίας καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον διώρισαν ὡς πληρεξουσίους αὐτῶν :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας

τὸν Ἔκτακτον Ἀπεσταλμένον καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργὸν

Κύριον Εὐθύμιον Κανελλόπουλον,

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Γερμανικοῦ Κράτους

τὸν Μυστικοσύμβουλον ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐξωτερικῶν

Κύριον Ἰωακεὶμ Βίνδελ,

οἵτινες ἀφοῦ ἀνεκοινώσαν ἀλλήλοις τὰ πληρεξούσια αὐτῶν, εὑρεθέντα ἐν τάξει καὶ κατὰ τοὺς ἀπαιτουμένους τύπους, συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἑξῆς :

HANDELS- UND SCHIFFAHRTSVERTRAG ZWISCHEN GRIECHENLAND UND DEM DEUTSCHEN REICH

Der Präsident der Griechischen Republik und der Deutsche Reichspräsident, in gleicher Weise von dem Wunsche beseelt, die Handelsbeziehungen zwischen den beiden Staaten weiter zu festigen, haben beschlossen, einen Handels- und Schiffahrtsvertrag abzuschliessen und haben zu diesem Zwecke zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Der Präsident der Griechischen Republik:

den ausserordentlichen Gesandten und bevollmächtigten Minister

Herrn Euthymios Canellopoulos,

Der Deutsche Reichspräsident:

den Vortragenden Legationsrat im Auswärtigen Amt

Herrn Joachim Windel,

die nach gegenseitiger Mitteilung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten die nachstehenden Bestimmungen vereinbart haben: